

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкерні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ Братів Фельчинських

в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красинського 63.
Жадайте оферт та цінників.

Хто любить свою жінку й свої діти

для кого не є байдужою будучність рідні і
його власна, той складе свої ошадности в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Трівкий ювілейний пам'ятник.

ЗА ЗДВИГНЕННЯ ШПИТАЛЮ ІМ. МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО.

ДО ВСЬОГО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА!

Ми вступили в ювілейний рік тридцятиліття на владичому престолі Й. Е. Митрополита Андрея. Раділи і радіємо від широкого серця, що доводиться нам звеличати одного з дуже великих українських людей, яких знає не тільки наша теперішність, але й яких дало нам Боже Провидіння на протязі вікової історії нашого народу.

Величаємо Його, як Князя Церкви, як Збирача розкинутих скарбів нашої культури, як Опікуна всіх без різниці, в першу чергу нещасних, вбогих і обездоленних. І не знаємо сьогодні, котра з цих прикмет більша, де заслуга значніша. Бо кожна царина велика, кожна потребувала і потребує свого речника. На кожній царині Ювілянт недосяжний серед сучасних.

Колиж Митрополит стільки доконав для скріплення нашої культурної сили й культурного значіння, то й на нас лежить обов'язок не тільки словами признавати заслуги Ювілянта, не тільки задовольнити себе більше або менше блискучими обходами, але також створити з нагоди Ювілею пам'ятку цих днів, пам'ятку, яка має носити ім'я Ювілянта по вічні часи.

Такою пам'яткою може бути ЗДВИГНЕННЯ ШПИТАЛЮ, тут у Львові. Створення такої установи, як виразника великого ідеалу любові ближнього, буде найкраще відповідати як Особі Найдостойнішого Ювілянта, так і характерові Ювілею.

Ми певні, що весь наш загаль, від бідних до багатих, чи вони походять зі села, чи з міста, словом усе українське громадянство зрозуміє видвинену нами думку, прийме її з нетаєною радістю як свою та зложить лепту на жертвеннику найкращої ідеї любові, тої початкової сили в історії народів. Ми певні також, що Дорогий Ювілянт буде вважати здійснення нашого плану найкращою нагородою для себе за своє трудяще життя.

Дано у Львові, Станиславові, Перемишлі в день 17. січня 1930 р.

ПОЧЕСНИЙ КОМІТЕТ:

- † Григорій Хомишин, станиславівський Єпископ;
- † Йосафат Коциловський, перемиський Єпископ;
- † Никита Будка, пінський Єпископ;
- † Григорій Лакота, перемиський Єпископ-Помічник;
- † Іван Бучко, львівський Єпископ-Помічник;
- † Іван Лятишевський, станиславівський Єпископ-Помічник;
- о. Анатасій Калит ЧСВВ., Протоігумен оо. Василіян;
- о. Йосиф Схрейверс, Візитатор оо. Редemptористів;
- єромонах Климентій Шептицький, Ігумен Унівської Лаври Студ. Уставу;
- о. Олександр Бачинський, Архипресвітер Митроп. Капітули

ШИРШИЙ КОМІТЕТ:

- „Т-во „Просвіта“ — д-р Іван Брик;
- „гр.-кат. Богосл. Академ. — о. д-р Й. Садний;
- „Наукове Т-во ім. Ш. — д-р К. Студинський;
- „Нац. Музей — д-р Іларіон Євчицький;
- „Т-во „Р. Школа“ — дир. Ілля Кокоруда;
- „Т-во Прихильн. Освіти — през. В. Децикевич;
- „Інст. Св. Йосафата — о. Я. Перідон, ректор;
- „Т-во Укр. Захоронка — Олена Гордінаська;
- „Марійське Т-во Молоді — о. д-р І. Фіголь;
- „Союз Українок — Олена Федак-Шепарович;
- „Муз. Т-во ім. Лисенка — ради. М. Дрималик;
- „Кооп. Укр. Театр — ради. М. Дрималик;
- „Вищий Муз. Інститут — д-р С. Людкевич;
- „Т-во Дністер — Я. Колтунок, директор;
- „Нар. Торговлю — Мик. Заячківський, дир.;
- „Земельний Банк — д-р Лесь Кульчицький;
- „Центробанк — д-р Кость Левицький;
- „Сіль. Господар — о. Тит. Войнаровський;
- „Нар. Гостинницю — В. Пашак, дир.;
- „Рев. Союз Укр. Кооп. — І. Філіпович;
- „Центросоюз — І. Гарасимович, дир.;
- „Маслосоюз — інж. Палій, дир.;
- „Доставу — о. В. Лициняк;
- „Карпатию — Бр. Янів, директор;
- „Краєв. Т-во Кред. — Іван Охримович;
- „Жіночу Спільку Труд — Олена Залізняк;
- „Народню Лічницю — д-р І. Куровець;
- „Сокіл — М. Заячківський, голова;
- „Т-во Укр. Ремісн. Зоря — С. Гевак, голова;
- „За Марійське Т-во Пам'я — Ольга Бачинська;
- „Т-во Укр. Адвокатів — д-р Лев Ганкевич;
- „Міщанське Брацтво — М. Заячківський;
- „Т-во Учит. Громада — Вол. Радзкевич;
- „Т-во Укр. Бесіда — радч. Зен. Лукавський;
- „Союз Укр. Купців — Гр. Ганузяк;
- „Т-во Сила — о. Каштанюк;
- „Т-во Праця — Михайло Стефанівський;
- „Укр. Т-во Допом. Інвілідам — пос. Д. Палій;
- „Т-во Охорони воен. могил — д-р І. Гижя;
- „Еп. Ком. Оп. над сиротами — о. В. Лициняк;
- „Краєв. Т-во Ох. дітей — през. Каратницький;
- „Львівську Філію Т-ва охорони дітей і опіки над молодію — д-р Ю. Савчак;
- „Стар. бурс. круж. РІУ. УПТ. — І. Громницький;
- „Т-во Боян — Іл. Гриневський;
- „Т-во Бандурист — А. Гаврилів;
- „Укр. Гіген. Т-во — д-р Мар. Паньчишин;
- „Укр. Лікарське Т-во — д-р М. Музика;
- „Укр. Технічне Т-во — інж. Рижевський;
- „Т-во Вакаційних Осель — Ольга Бачинська;
- „Т-во Луг — д-р Ром. Дашкевич;
- „Взаім. Поміч укр. учит. — Ст. Похмурський;
- „Центр. Союз Укр. Студ. — Роман Зубик;
- „Червоно-Калину — Петро Постолюк;
- „Т-во „Родження“ — д-р І. Раковський;
- „Т-во Медична Громада — Р. Осінчук;
- „Т-во Укр. Техн. Основа — М. Мариняк;
- „Т-во Будучність — Е. Тишинська.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ:

Преоув. д-р Іван Бучко, львів. Єпископ-Пом., — голова; Володимир Децикевич, сенатор — заст. голови; д-р Стефан Федак, сен. Михайло Галчинський, д-р Тит Бурачинський (скарбник), д-р Іван Куровець, о. пралат Леонтій Куніцький, о. княз. Олександр Ковальський, д-р Станислав Людкевич, Стефан Гевак, Іван Охримович — члени.

Свято білоруської державности у Вильні.

З нагоди 12-літніх роковин проголошення самостійности Білоруської Народньої Республіки, в дні 25. березня ц. р. Виленький Білоруський Національний Комітет уладив урочисте свято, у Вильні, на якому явилися м. і. представники українського громадянства в особах голови УНДО, д-ра Дмитра Левицького, пос. д-ра В. Загайкевича, пос. о. прал. Куніцького, пос. С. Кузика і пос. Д. Палія. Крім того на святі були присутні представники литовців, москалів і жидів та кількох місцевих польських діячів.

В 10. год. ранку в римо-кат. костелі св. Миколи відбулося урочисте Богослуження, в 11. год. у Пятницькій (гімназійній) православній церкві і в год. 12. у правосл. церкві св. Миколи. В 6. год. відбулася в залі Торгов.-промисл. Палати Академія. За президіяльним столом засіли: єп. Богданович, сен. Рогуля, пос. Столович, пос. Бремич і ред. Позяк. Реферат виголосив о. В. Голдзевський (на білоруській мові) на тему: „Розвиток білоруської політичної думки від автономії до самостійности“. Як перший, голова УНДО д-р Дмитро Левицький виголосив слідуєчий привіт:

„Як голова Української Парламентарної Репрезентації і голова Українського Нац.-Демократичного Об'єднання, в імені великої більшости організованого українського народу приношу сьогодні братньому Білоруському Народові глибокий поклін і сердечний привіт з приводу великих для нього роковин національно-державного визволення.

„З гордістю і незмірною радістю можу ствердити, що українці й білоруси — це два славянські народи, які ніколи не мали жадних спорів та яких доля найтісніше зі собою зв'язана. Наша історична минувшина, наша догосподова неволя у московського найздника, нинішня наша спільна доля під владою червоної Москви і тут, у Польщі, спільні ваші цілі і змагання кажуть обом нашим народам тісно, дружно і вірно взаємно допомагати собі, уповаючи на незломні наші власні сили та віруючи у правду наших ідеалів. Привіт білоруська додає нам, українцям, сил у нашій боротьбі, і хай теж білорусам додасть відваги й бодрости свідомість, що на Вашому історичному шляху маєте в Україні й українцях вірного брата, приятеля і союзника.

„У нинішній святочний для Вас день 12-літніх роковин Вашого визвольного пориву, схилию голову перед Вашими героями, які поклали молоде життя у боротьбі за найвищий ідеал народу. Тини цих героїв будуть Вас вести у дальшу боротьбу, яка в останньому висліді мусить скінчитися Вашою перемогою“.

Пос. д-ра Дмитра Левицького уже при першій повазі стрінули рясними оплесками, а після виголошення повного привіту присутні уладили йому довготривалу овацію при окликах „Хай живе Україна!“ З українців виступав ще з привітом голова Українського Студентського Кружка у Вильні п. Сагайко, якого теж особливо гарячо оплескувано.

Промовляли ще: представники литовців, голова Литовського Комітету д-р Станіс і студ. Юхневич, іменем жидів пос. д-р Вигодський (в жидівській мові) і вкінці москаль адв. Крестянов. Характерно, що всі промови мігчали свої привіти окликами на честь білоруської державности, лише п. Крестянов говорив про білоруський наріч, питання його самостійницьких змагань і не торкаючи.

Другу частину Академії виконили хоромі співні прегарних білоруських пісень і декламація. В год. 9. веч. відбулася спільна вечера, за якою тости піднесли м. і. пос. д-р В. Загайкевич і пос. о. прал. А. Куніцький.

Виборчі права для жінок у Туреччині.

З Анґори подають, що турецька національна рада, ілчи за прикладом європейських держав ухвалила на днях закон про надання прав участі жінок у громадських виборках. У найближчому часі турецькі жінки дістануть право участі у виборках до національної ради.

міністрів У. П. Р. Прокоповича, Ніковського й інших. На ту ціль бралися гроші і в „Червоному Хресті“, особливо тоді, як Єфремов жив у підлілі. Ці гроші посилались також емігрантові Зайцеву.

Голова суду: Чому ви змінили БУД на СВУ?

Обвинувачений: На те було кілька причин.

Голова суду: Ви аразу думали, що радянська влада скоро сама впаде, але побачивши, що так не сталося, ви організували СВУ, щоби поборювати радуладу активно.

Далі обвинувачений признається, що йому пропововано кермувати „п'ятіркою“, але він не згодився, тому, що до тої п'ятірки належав Єфремов і Ніковський, які були більше авторитетні.

Голова суду: Чи ви працювали з Єфремовим, знали, що Єфремов ідеологічно зв'язаний з тацьким УНДО-м і з газетою „Діло“?

Обвинувачений: Знав.

Далі йде розмова про статті Єфремова в „Ділі“.

Голова суду: Як ви відносилися до українізації?

Обвинувачений: СВУ вважала, що більшовики проводять українізацію із тактично-політичних мотивів і ми не довіряли українізації.

Голова суду читає уривок зі зівань, де говориться, що СВУ числила не тільки на власні сили, але надіялась і на інтервенцію.

Процес за православні церкви.

З діяльності Парляментарної Комісії для Оборони Православної Церкви. — Книжкове видання документів і матеріалів ревіндикаційного процесу.

З огляду на шораз ближчий термін масових судових розправ, вичочених римо-католицькими Єпископськими Куріями у справі передачі їм 724 теперішніх православних церков разом з церковною землею і цілим маєтком, справа ця викликає шораз більше зацікавлення і шораз більше хвилювання серед цілого, не лише православного, українського населення. Цей надзвичайно рідкий у новітніх часах великанський процес має першорядне значіння не лише суто церковне, але загально-національне і тому не дивниця, що він відбувся уже голосним відгомном на парламентарній арені та був уже загоркнений на сторінках світової преси.

У найближчих днях вийде з друку обшнна брошура, зладжена і видана заходами Парляментарної Комісії для оборони Православної Церкви, до якої входять українські та білоруські послі і сенатори, під наголовком „Процес за православні церкви“ — „Справа т. зв. ревіндикації 724-ох православних церков Римо-Католицькому Костелові“. Ця брошура об'єднує цілість ревіндикаційного процесу, подає його початкову історію та всі численні документи, які досі у цій справі появилися і до неї відносяться. Крім цього у брошурі будуть мапи, на яких детально показано, які святині ревіндикаційним процесом zagrożені, скільки взагалі є на північно-західних землях православних та католицьких святинь, найважливіші енуціяції в цій справі і т. д., а всі цифрові дані оперті на офіційальних статистичних джерелах. Ця цікава публікація освітлить цілу одну сторінку українського культурного життя і буде мати не лише актуальне значіння, але також вартість історичної книжки, і тому зацікавляється нею безумовно не лише православні й уніяцькі духовники, але також широкі кола всього українського громадянства. Не вважаючи на великі кошти видання (переписування та друк мап), брошура буде коштувати лише 3 зол. Замовляти можна її вже тепер під адресою: В. Косоноцький, Секретаріат Українського Клубу, Варшава, Сойм.

Магістратськими манівцями.

Чергова спроба „санації“ міських театрів. — Роля комісара „Народнього Дому“.

Справа міських театрів вириває шор року на міський раді, наче „квадратура кола“, яку розв'язують за кожним разом з таким-же успіхом. Ось остання її стадія:

Управа міста Львова рішила на днях розписати конкурс на аренду міських театрів на час від 1. вересня 1930 р. до 31. серпня 1933 р. Арендар матиме обов'язок вести комедію і драму, оперету і оперу з тим застереженням, що кожного року має бути шонайменше 100 оперних вистав та бодай 3 оперні прем'єри. У літніх місяцях місто переводить в будинку великого театру коштом 120.000 золотих великі адаптації, зокрема заведе найновіші світляні прилади, які дадуть змогу приновити у Львові найновіші інсценізаційні здобутки. Сувеніря для арен-

дара театру визначена в бюджеті у висоті 800.000 зол. річно.

Крім існуючих дотепер двох театрів, великого театру і малого театру, арендар дістане від громади ще третій театр, а саме театр у Народньому Домі. Управа Народнього Дому перевела останніми часами величезні адаптації, позбулась деяких льокаторів і переробила великим коштом сажю і сцену в спосіб, який дає змогу давати там театральні вистави. Поміж управою міста Львова і комісарем Народнього Дому ідуть саме переговори за аренду цієї сажі для міського польського театру. У цьому театрі мали би відбуватися вистави легкої комедії та фарси. Управа Народнього Дому застергла собі у дотеперішніх переговорах, що десять днів у році матиме право аживати сажі для своїх цілей, а саме шість вечорів та чотири дні в годинах пополудневих.

Стільки інформації.

Підійдім до них із простим здоровим розумом і скажім, що це значить:

1. Львів, який досі не був у силі втримати двох театрів, має тепер утримати аж три і таким робом дати раду всім відразу;

2. Міський театр, що не в силі тепер виставити більш як 3 опер на місяць, має давати оперу що три-чотири дні (байдуже, якими силами);

3. Народній Дім стає вже остаточно міським будинком зі сажею для польського театру. Його теперішній комісар п. М. Бачинський, як справжній мікадо, поладнав усю справу „з ручки до ручки“, хитро, мудро, але занадто... великим коштом.

Як виглядатимуть усі ці проекти в практиці, знаємо заздалегідь. Нові сценічні та світляні ефекти, куплені міською радою для великого театру за 120.000 зол. не можуть мати іншого ефекту як великий дефіцит. Навіть якби міська рада віддала ще свою сажю в ратуші на театральні вистави, обіцяючи там велику комедію й фарсу, то це не змінило би того ясного для всіх факту, що Львів не втримав трьох польських театрів.

Міська рада може щораз заявити, що нічого не знає про існування у Львові інших національностей, крім поляків. Вона може вважати і надалі представником справжнього „руського“ населення п. М. Бачинського, а таким самим правом як якогонебудь найденного тут вірменина представником неіснуючих тут вірмен. Коли вся політична гра таких панків як комісар „Н. Дому“ зводиться до інтересів арендування сажі, то його повинні би в першій м'рі заангажувати до тої комедії та фарси, яку нам обіцяють у сажі „Нар. Дому“.

До цієї справи ми ще вернемось.

3 життя наших установ.

XXXI. Звичайні Загальні Збори Центробанку.

Дня 25. березня ц. р. відбулися у Львові XXXI з черги звичайні Загальні Збори Центр. Кооп. Банку „Красвий Союз Кредитовий“. Зборами проводив голова Надвірної Ради д-р Михайло Волошин, секретарювали д-р І. Сохадський і Мар'ян Кислевський.

Звіт з діяльності за 1929 р. предложив Загальним Зборам головний директор Центробанку д-р Кость Левицький та вказав, що минулий рік приніс нам дальше погіршення економічного положення, бо у всіх ділянках наступив господарський занепад: у промислі, торговлі і риньцтвах — а це внаслідок обнижжя ціл на різничі продукти, наслідком ослаблення купної сили і взагалі недостатчі гроша. І коли польські кооперативи заанелювали до своєї держави за дальшими санаційними кредитами у висоті кількадесяти мільонів, то наша кооператія не мала до кого апелювати, бо її не допущено до державних кредитів і її остала одинока опора: власні сили народу. З того становища належить оцінювати замкнення рахунків і біляно Центробанку за 1929 рік, що виважує повільну розбудову Центральної Каси Укр. Кооператив, побудованої на своїх силах.

З черги д-р Кость Левицький перейшов всі позиції білявсу як у довжнім так і в чиннім стані та подав їх розмірно значний зріст у р. 1929. Головним оборотевим фондом Центробанку є вкладки ощадности. Всіх вкладників було 2.128, з чо-го на більшій вкладки понад 1000 зол. (100 дол.) прийшло 215 вкладок, а на менші вкладки до 1000 зол. (100 дол.) прийшло 1913 вкладок, так що переважуючу часту вкладок ощадности дають дрібні масові вкладки. У цьому загальному числі вкладників є передвоєнних кооперативів 123 та нововієнних кооперативів 19 з розмірно малою квотою. Цей стан мусить змінитися на ліпше, коли Центробанк має бути дійсно Центральною Касою Українських Кооперативів. Кооператив повинні льокувати у Центробанку всі свої грошеві наданжжя а також всі союзні кооперативи повинні кожного року складати по одному уділові до Центробанку, так як це вчинили VI. Красвий Ко-

КОРИСТАЙТЕ

3 Місяця Дешевої Книжки!

МИКОЛА МАТІВ МЕЛЬНИК:

Крізь дим і згар

Ціна 50 сот. з поштовою пересилкою 70 сот.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК:

Ів. Белей і Ол. Кониський

До зв'язків Галичини з Наддніпрянщиною в 80 рр. XIX в.

Ціна 50 сот. з почт. пересилкою 70 сот.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО:

СПОГАДИ I. II. і III. часть

Ціна 8 зол. без пересилки (вичерпується).

МИХ. ВОЗ ЯК:

Шевченко і княжна Репніна

Ціна 150 зол. з почт. пересилкою 2— зол.

На днях появиться:

В. ОСТРОВСЬКИЙ:

СМІХ З ЕМЛІ

Набути можна в Адміністрації „Піла“ Львів, Ринок ч 10. або в українських Книгарнях.

перативний З'їзд з 13. березня 1929. Коли кооперативи цього рішення не виконують, то Центробанк не буде в силі виконувати як слід обов'язків Центральної Каси Укр. Кооператива.

В р. 1929 користало з кредитів в Центробанку 119 союзних кооператива. Оборотовий фонд Центробанку у висоті около 1 і пів мільона золотих не дав йому змоги покрити кредитового запотребування укр. кооператії. Тому за порозумінням з РСУК запрошено кредитові центральні, а саме „Зем. Банк Гіпотетний“ і К. В. „Дістер“ до співділення з Центробанком при уділованні кредитів союзним кооперативам. Це порозуміння дійсно заключено і в місяці лютім розпочалося спільне акредитування кооперативів.

Організація кредитових кооперативів в останньому році значно поступила вперед. Кред. кооператив, прийнятих до РСУК, було з кінцем 1929 р. 248, з того в повітовим характером 98, у цьому 16 кооперативів на Волині. Центробанк обстоює думку, що належить оснєвувати тільки життєздатні і побудовані на самовистарчальности кредитові кооперативи.

Звіт д-ра Костя Левицького доповнив дир. пос. Остап Луцький статистичними даними відносно розвою кредитових кооперативів від р. 1924 та відносно зросту вкладок ощадности наслідком зацікавленості Центробанком і веденої Товариством „Ощадність“ при допомозі РСУК і Центробанку пропаганди масової ощадности. Зріст цей є безумовно значущий, а всестанні зібрані укр. кооперативу вкладки ощадности далеко не можуть рівнятися з досягненнями кооператії інших країв у цьому напрямі.

В дискусії над звітами промовляли: дир. Роман Харамбура з Яворова, радник д-р Іван Коліч і ред. З. Пеленський зі Львова, дир. Іван Вітик з Потелч, Федір Глум з Викторова, през. інж. Юліян Павлюковський і дир. посол Остап Луцький. Всі присутні заявили за коначністю дальшої безустанної пропаганди ідеї ощадности та організації кредитових кооперативів по селах. Чистий внесок призначили Загальні Збори на 8 проц. дивіденду від уділів, а решту на резервові фонди. На внесення Контрольної Комісії Загальні Збори уділили абсолюторію Надвірній Раді і Дирекції.

Членами Надвірної Ради на місце 4-ох уступаючих після статута — вибрано: дир. Дениса Коренця, д-ра Івана Вязякевича, дир. Ярослава Колтунюка і дир. Олександра Вашилевича. На заступників членів Н. Р. вибрано д-ра Степана Барана, дир. Олександра Ковалевського, дир. Олександра Рочиняка, д-ра Теолора Ваня, д-ра Ярослава Олесницького і о. Андрія Пеленського.

До Контрольної Комісії війшли пововно д-р Іван Куровець, о. Дам'ян Лопатинський і д-р Юліян Савчак.

Недуга італійського престолонаслідника.

Італійська преса подає, що італійський престолонаслідник поважно занедужав. Родичі і все Італія затривожена його здоров'ям.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

Велике віче „Організації Українців міста Львова“.

Дня 30. березня в 12 год. в полудне у Львові в салі Лисенка відбулось велике віче з ініціативи „Організації Українців міста Львова“ у справі громадського самоврядування. Вічем промовив п. Березовський, який відкрив віче, після чого промовляли пос. Целесні і пос. д-р Білак. Після їх промов ухвалено відповідні резолюції. На закінчення промовляв пос. Палій, що кавав на вагу й значіння процесу проти 45 українських патріотів у Харкові. Після його промови віче ентузіастично ухвалило резолюцію з протестом проти червоного терору на Радянській Україні та проти харківського процесу зокрема. Резолюції подамо в наступних числі „Діла“.

Кабінет полк. Славєка.

Ян Пілсудський зрієся місці.

Дня 29. березня пос. Ян Пілсудський зрієся місці створити кабінет. Журналістам сказав, що це сталося тому, бо не бачив умови, які викликали би йому звільнення його з посади з причини становища організації.

Дня 29. березня президент підписав декрет, яким іменує пос. Валер. Славєка президентом міністрів. Рівночасно на іменування полк. Славєка іменував міністрів. Склад кабінету той сам, що проф. Бартеля. Уступив лише керівник міністерства справедливості Дуткевич, а вернув бувш. міністр справедливості Цар. Другою зміною є те, що міністр торгівлі і промислу Кватковський вловився керівництвом того міністерства. В год. 1930 заплановано новий кабінет.

Замкнення сесії союму та сенату.

Кілька днів тому після запланованого кабінету новий прем'єр Славєк пропонує президентові держави до підпису декрет про замкнення сесії союму та сенату. Президент підписав той декрет, яким, на основі 25. уст. конституції замикає а чтем 29. березня звичайну та бюджетову сесію союму, а на основі 37. уст. конституції янич. і бюдж. сесію сенату.

Коротке засідання союму.

Перед засіданням союму кружляли найривнілі чутки, що доступ до союму буде утруднений. І справді, кожного, що входив до союму легітимували. На Вейській вулиці були поліцейні відділи та військові патрулі з газовими масками.

Пос. Славєк відбув коротку конференцію з марш. Дашинським а після конференції дав вказівки членам ББ. У кулуарах говорили, що полі ББ відступили від обструкції під умовиною, що в союмі не буде дискусії та що денного порядку не доповнять справою бувш. мін. Чеховича, яку то справу хотіли висунути проти НД. Умовину додержано.

Засідання союму пройшло спокійно, а не тривало навіть 30 хвиля. Союм ухвалив бюджет на 1930-31 р. Посли ББ взяли участь у засіданні. Після короткої промови марш. Дашинський замкнув засідання.

Побиття пос. Рибарського.

Після замкнення засідання союму пос. Добжанський (ББ) кинувся на пос. проф. Рибарського (НД) і вдарив його ззаду в голову. Пос. Верчак (НД) заслонив пос. Рибарського а пос. Мілік (НД) вдарив Добжанського сильно в лице. Прискочив пос. Іздіковський (ББ) і вдарив пос. Рибарського гумовою палицею. Клуб Народови і Центролів ухвалив резолюції, якими осуджують поступок пос. Добжанського. У резолюції клуб НД заявляє, що коли ББ не виступить проти пос. Добжанського, вважатиме, що ББ солідаризується з нікчемним чиним того посла.

Вибірчі протести.

У поведілок Найв. Суд розгляне виб. протести проти виборів у виб. окрузі 53. (Станіславів, Надвірна, Коломия, Сянтин, Косів). З тієї округи виїшли пос. Палій і о. Ганушевський (УНДО), Бачинський, Шекерик, Стефанів (укр. соц. рад.), Мянковський, Зайдлер, Нелзевський (ББ) і д-р Росмарія (Жид. Кл.). Розглядатимуть теж протест проти союм. виборів у Торуні.

В поведілок оголосять присуд у справі протесту проти виборів до союму в тернопільській округі.

Довгалевський боїться.

Радянський посол у Парижі, Довгалевський, боїться, що російські емігранти убуьт його і тому він попросив париську поліцію збільшити охорону радянського посольства. Поліція заявила, що замість 3 поліцаїв, посольство ОРСР охоронятиме відділ аложений із 50 поліцаїв. Після звикнення Кутяпова, населення Парижа настроєне до радянського посольства так ворожо, що коли тепер до посольства підїжає більшовицький автомобіль, то прохожі парижани провожають його свистом, криком, а часом і камінням.

Марта Ганав на волі.

Марту Ганав звільнено з в'язниці за кавцією 800.000 фр. (Постанова ця запала після 12-денної голодівки М. Ганав. Вона почала голодівку тому, що суд відкинув був її просьбу, аби її випустили на волю за кавцією).

Син пос. Грінбаума засуджений на 4 роки.

Ап. суд у Варшаві розглядав справу членів союзу комун. молоді, арештованих на зборах у Лодзі. Окр. суд засудив був сина посла Грінбаума Етвара на вістора року тюрми. Прокуратор вніс був підвизити кару. Найв. Суд підвизити Грінбаумові кару до 4 літ тюрми. Підвизнено теж кару до 4 літ Варшавському та Кренігелі, а іншим затверджено кару, визначену окр. судом.

Новий німецький уряд.

Президент Гінденбург підписав 30. березня декрет, яким іменує новий уряд, а саме: канцлер держави Брюнінг, віцеканцлер і міністр нар. господарки д-р Дітріх, закорд. справи д-р Курціос, финанси Мольленгавер, внутр. справи д-р Віртрайхсверд ген. Гренер, почта й телеграф д-р Шейтц, праця Штегервальд, комунікація Герард, хліборобство та прохачування д-р Шле, справедливість д-р Бредт, окуповані терени Тревірланс. Засідання райхсверти буде у вівторок 1. квітня. На ден. порядку заява нового уряду.

Пожежа в Будапешті.

У Будапешті вибухла пожежа 5-поверхової кам'яниці на розі вул. Раковіці та бульвару Позица лапроти Нар. Театру, в найбільш оживленій ділянці. Вся кірваля станула в полумі. Три електромонтери, що там працювали, агинули в полумі. Двох людей попарилося тяжко. Поліція арештувала директора підприємства світлинних реклам, якого підозрівають, що не додержувався строго принципів обережності та спричинив так пожежу.

Зі спортового життя.

Україна-Чорні І. Б. 4 : 1 (3 : 0).

Заслужена перемога України, що грала серед дошкульного зимпа ліпше, як минулої неділі. Особливо в першій половині гри Україна переважала сильно свого противника і в тому часі впадувала тричі м'яч у ворота Чорних. У другій половині Україна, вловлена вислідом, не напружувалася і стрілила тільки одного голя в останніх мінутах гри. Одинокого свого голя стрілили Чорні в першій мінуті другої половини а не зовсім слушно подиктованого карного. Україна виступила в складі: Новицький (ворота), Грешук, Скрегета (оборона), Бороук, Цимбала, Бутель І. (поміч), Підлісцький, Воробець, Кобзар, Сич, Гірка (в останніх мінутах: Маруняк) — напад. Голя стрілили: Воробець 2, Кобзар 1, Сич 1. Суддя п. Набалец. Видців понад 1000.

Чорні-Лехія 3 : 0 (2 : 0).

Цілий час переважали Чорні, особливо в другій половині. До більшої поразки Лехії не допустила її оборона.

Погонь-Гасмоней 1 : 1 (1 : 1).

Вислід говорить сам за себе, хоч Погонь мала дещо більше з гри.

Змагання за мист. А-кл.

Погонь І. Б.—Світезь 4:3 (2:2).

Змагання за мист. Б-кл.

Погонь II.—Світезь II. 1:0 (1:0).

Лігові змагання.

Варшава. Польонія—Краковія 1:0 (1:0).

Краків. Висла—Варшавянка 3:1 (2:1).

Лодзь. ЛТОГ—Варта 3:2 (1:0).

Біг навпростець У. С. С. К-у.

Точно в год. 10.30 відбувся вчора біг навпростець УССК-у за мандрівну нагороду „Вагри“. Траса вносила близько 3.000 м. Стартувало 9 студентів. Висліх: 1) Полотнюк 11.19.2, 2) Рак, 3) Петрина, 4) Мюц, 5) Врещола II, 6) Саврук, 7) Шухевич, 8) Макарушка, 9) Янів.

З судової салі.

Два краківські поліцаїти перед судом.

У краківській суді від трьох днів відбувається розправа проти двох поліцаїтів, які у в'язниці побили югославського студента краківського університету Корнера. Найцікавіший був третій день розправи. Свідок Райхерт твердить, що Корнера побили на комісаріяті поліції. Свідок Юлія Бахлей, яка сиділа у в'язниці в тому часі як і Корнер, зізнає, що в ночі чула в судній келії страшні крики цього югославського студента і взазі перешітувались м'яч собою:

„Алеж йому догодили, алеж дали йому амністію“.

Лікарі званці судової медицини зізнають, що студент Корнер має атомане одне ребро, на тілі пайтено 22 синяки, створились ушкодження легенів, сквалічення м'язи на нозі й ослаблення серця наслідком побиття і т. д. Стверджено, що поліцаї були своєю жертво якимсь тупим ошарудям.

Обвинувачені поліцаїти арештували і били студента начебто за те, що він у пляному стані лаяв „жидівський уряд Польщі“.

Підчас розправи сали бітком лабита публікою.

Пополудні 29. березня занеб. присуд, на основі якого суд признав вини поліцаїнта Памелка доказаном та засудив його на рік тюрми а тим, що 6 місяців подаровано йому на основі амністії, а виконання другої половини кары відложено на 4 роки. Себто прооти кары не змінили, лише злагіднили її гостроту, бо відложили її виконання.

Процес проти маюра Рильського.

У суботу, 29-го березня поліцаїнт Зелензський зізнає, що Фолько Назала говорив йому, що Угала дійсно був на яблуні та бачив Рильського, а не хоче того зізнавати. Коли його притиснути, то невпевно все висіпає. Каже, що просо було невисоке і різке. В Пітричах був за посмертною карткою від оглядача Коли свілок сказав командантові, що може оглядач не видасть картки, бо не було секції тіла Рильської, то командант сказав: „Ідїте до оглядача, а він вилзєть, що Рильська допустилася самогубства“. Оглядач не хотів дати, зв'язки заг. Свідків у Пітричах переслухували в присутності Рильського, що в недопустиме. Командантові Гринкові надер хтось із записника картки із записами про пітрицьку справу. Св. Дзевешський каже, що Рильська впадала від нього слово чести, що перевела розвід. Це долазувало, що хотіла управити справу на будуче та не думала про самогубство.

Д-р Фрім вніс відчитати лист Рильської до Заранської, в яким каже, що не поживе довго, бо „той драб убу мене“. Д-р Фрім вніс переслухати тому Заранську та тому, що на неї виконано напад, аби не могла зізнавати в процесі. Прокуратор піддержав внесення д-ра Фріма бо в він лістав перед годявою анонім, у яким автор каже, що знав добре відносини Рильського та що Рильський ще за життя жінки приобіцяв своїй довголітній приятельці, що ожениться з нею, бо Рильська довго не поживе. Рильський мав зносини з якоюсь Ганкою, практикванткою в сальові мол Губерової при вул. Адамчній у Львові. Ця Ганка має тепер пенсіонат „Варшавянка“ в Перемишлі. Прокуратор вносить переслухати Губерову.

На організаційному фронті.

Нарада громадських радних в Добромилі.

Дня 10. березня ц. р. відбулася в Добромилі нарада громадських радних добромильської судової округи. Запрошення на нараду розіслано в останній хвилі, але це не перешкодило, що на нараду зібралось до 250 учасників із 42 сіл повіту. Свідчить це найкраще, як селяни розуміють значіння самоуправи і як поважно ставляться до нарад у самоуправних справах. Нарату отворив голова повітового Народного Комітету о. декан Йосиф Маринович. Самоуправні справи реферували послы д-р В. Загайкевич і С. Кузик. Учасники вислухали рефератів з великим зацікавленням, а по рефератах взяли дуже живу участь у дискусії. Забирали голос о. Й. Маринович, о. Бр. Гоцький, пп. Іван Войтович, Іван Богоніс, Мих. Бензар, Ст. Цісар, Тимко Добровольський, Дмитро Хомик, Мих. Мідянка та інші. По дискусії ухвалено однодушно резолюції, які поставили о. Маринович 1) завести по громадах урядування в українській мові, 2) вставати при ухвалюванні бюджету датки на українські ціли та вносити рекурсу проти есентуально накинених датків на чужі ціли, 3) брати участь у праці в читальних кооперативах і кружках „Сільського Господаря“, 4) домагатися перевиборів до повітових рад, 5) запротестовано проти військової колонізації, 6) ухвалено однодушно довіря і призначення за дотеперішню працю Українській Парламентарній Репрезентації. Нарата закінчила гарною промовою посол д-р Загайкевич, зваючи присутніх до праці під кличем: „Послї з народом, народ з послами!“

КОПИЧИНЕЧЧИНА.

Дня 5. березня ц. р. відбулася довірочна нарада делегатів громадських рад повіту Копичинці і мужів довіря всіх сіл повіту в числі 328 людей. На порядку нарад були: 1) Права й обов'язки радних і бюджетове право громади. 2) Теперішнє господарське положення села. 3) Справа нових проєктів законів до сільських

громад і повітових рад у Галичині. 4) Внески. На нараду прибув запрошений посол Кузик. До президії вибрано: о. Малиновського Анатолія, пароха з Чабарівки, як голову, селянина Ст. Хачука з Чорноківців Малих, як заступника, а також представителів п. Червоного з Кривенького, як секретаря. Про право й обов'язки радних виголосив реферат пос. Кузик. Присутні вислухали з вдоволенням реферат і нагородили промовця оплесками. Над рефератом розвинулася дискусія, в якій брали участь переважно селяни, що порушували всі болячки села. Між іншими промовляв Михайло Мальський з Васильківця, сел. Микола Музика з Зеленої і інші. Другий з черги промовляв пос. Заваликут, який представив зібраним зміст проекту закону до сільських громад і закону до повітових рад у Галичині, які саме куються в адміністраційній комісії союму і які мабуть скоро будуть обов'язувати. Промовець пояснив основні об'єкти законів і вартість їх для українського населення, особливо закону про повітові ради, з введенням котрого зникне у нас вже раз старостинська господарка. Оба послы, Кузик і Заваликут, давали відповіді на численні інтерпеляції селян, які запитали їх різними запитаннями. Про нинішнє господарське положення села виголосив дуже приступний реферат дир. Повітового Союзу Кооператив у Копичинцях п. Мартюк. Присутні з великим зацікавленням вислухали і того реферату. По короткій дискусії над цим рефератом присутні ухвалили резолюції: 1) Зібрання 5. березня ц. р. в Копичинцях представники громадських рад і сільських організацій повіту визнають усі громадські ради Копичинеччини до оборони прав українського населення, до боротьби проти всіх зловживань у громадській господарці та до пильної праці в користь українського села. Зібрання визнають усі села повіту подавати факти зловживань по громадах до відома Української Парламентарної Репрезентації для використання їх в союмі. 2) Зібрання на нараді визнають усе українське населення повіту до організації на господарському полі, до ощадності, до організаційної праці в „Сільському Господарі“ і в українських кооперативах, бо тільки зорганізованою силою зможе українське населення врятуватися перед руйною. 3) Зібрання висказують повне довіря Українській Парл. Репрезентації за дотеперішню оборону прав українського народу в польському союмі та визнають її до дальшої боротьби.

НОВИНИ

— **Театр ім. Тобилевича в Перемишлі.** Станіславський український театр ім. Тобилевича дає в днях 1—4. квітня ц. р. чотири вистави в Перемишлі. В дні 1. квітня піде „Троянда Стамбулу“, 2. IV. „Чорт“, 3. IV. „Паяцки“, 4. IV. „Несподіванка“. Перемишльке українське громадянство матиме нагоду приглянутись виставам отсього найкращого нині нашого театру в Галичині.

— **Будова шпиталю „Народньої Лічниці“.** У вчорашнім комунікаті про цю справу друкарський чортик перекинув рядки і слова, чим нарушив його зміст. У другім реченні має бути: Справа будови шпиталю остаточно без дальшого відкланку корисно покінчена рішенням львівського воевідства, яке скасувало попередній заказ будови, виданий магістратом міста Львова.

— **Убивство в білий день на ринку.** Як це ми вже писали: В Грималові 17. III. ц. р. в білий день і на очах численної товпи 5-ти револьверовими кулями застрелив Іван Уступський свого зятя Петра Мушинського в присутності жінки останнього, а дочка першого. Убивник Іван Уступський це після війни спроваджений до Грималівщини кольоніст з околиць Закопаного, який одягався як „закопанець“, а як 100 проц. поляк тішився дотепер ласками тутешніх польських урядовців. Петро Мушинський також поляк, але вже не 100 проц., бо належав до давніших кольоністів і вже дуже українізувався і тому не тішився ласками свого тестя, ані його дочки, а своєї жінки. Це було одною з причин убивства. Таких трагедій буде в цій стороні чимраз більше, бо кожний майже поляк є узброєний, як „штшелец“ чи, як член іншого там „пшиспособеня“ військового, через що тут українці живуть у вічній тривозі за своє життя, бо леда вкандебудь сусідська зачіпка з таким поляком — і смерть готова. Лихі наслідки узброєння одної частини горожан при повнім обеззброєнні других, вже виявились, а готово дійти до цього, що в білий день на ринку треба буде ходити з опанцированою головою, щоби її хто не розбив, тим більше, що полякам, між якими дуже великий відсоток є неграмотних і але вихованих людей, — крім зброї не дається ніщо більше. На нашу думку, більшу вартість мало би виховання з культурної і цивілізаційної діяльності ніж в діяльності мілітаристичній. — **Очевидець.**

— **Як ширять „Русский Голос“?** З Луцька пишуть: Є російська приповідка: „За одного розумного двох нерозумних дають, та й то не беруть“. Мимохіть прийшла мені в голову ця приповідка, коли власник газетного кіоску сказав мені, що йому без його відома прислали „Русский Голос“ і „Землю й Волю“ й просили перше число роздати дурно. І що? беруть? Ні, не хочуть. Та це між іншим „Русские“ батьки не допомогли в 1928 р., дяки, магушки й міські урядовці — теж. Отже РНО схопилося за новий засіб: ширення „спільного котлетка“ — московського чи москвофільського друкованого слова. Чи допоможе це, побачимо. — **Лучанин.**

— **Біда не хотів бідувати.** У Тарночній, пов. Рава Руска, був касієром громадської каси Іван Біда, який не хотів більше бідувати і тому спроневірив із каси 3200 золотих. Коли його арештовано, він зразу не хотів признатись до вини, заявляючи, що гроші вкрали невідомі вломники, але припертий до стіни, Біда признався, що біда примусила його присвоїти собі 3200 золотих. Львівський суд засудив його на 3 місяці в'язниці і Біда має нову біду.

— **Малолітня самовбивниця.** Яніна Кравецька із Лодзі хоч живе тільки 14 літ, та життя її так обридло, що порішила за всяку ціну покинути цей світ. Хоч родичі олікуються нею якнайліпше, хоч вона не має ніяких поважних причин до песимізму, ця 14-літня дитина вже 3 рази троїлася, раз проковтнула кілька шпильок і треба було її оперувати, а на дніх вона отроїлась знову і коли лікарі урятували її, налогова самовбивниця заявила, що лікарі намерно задають собі труду, бо вона ніяк не хоче жити і при найближчій нагоді скочить під поїзд.

— **Добрий стрілець.** У Ямельній, пов. Городок Яг. „Зайонзек Штшелецкі“ улаштував фестин, з якого дохід був призначений на закупню стрілецьких одностроїв. Одною із фестинових атракцій була стрільниця, де за пару сотиків кожний міг собі стріляти із фльоберта до мети. Командант стрілецької організації Вацлав Вайс хотів почванитись своїми стрілецькими здібностями і стріляв також, але замість вціліти до мети, вцілів до Тимка Фельштинського, який стояв собі збоку і то дуже далеко від небезпечного місця. Фельштинський тяжко поранений за пару днів помер, а неfortunний стрілець Вайс опинився перед судом, але його звільнено від всякої вини і карі.

— **Дбають про розвиток польського фільмового промислу.** Міністерство внутр. справ видало розпорядок, що кожне фільмове підприємство мусить призначити найменше 10 проц. часу на висвітлювання краєвих польських фільмів. Цю умову ставиться всім підприємствам, що стараються про концесію, щоби тим чином забезпечити розвиток польського фільмового мистецтва.

— **Повінь Неви.** З Ленінграду подають, що Нева сильно вилила і затопила кілька фабрик та прибережних будинків. Два малі кораблі затопило, при чому згнуло 10 робітників, а 50 робітників допало на велику кригу, яка понесла їх аж на море. З Кронштаду вислані кораблі для рятування цих 50 робітників.

— **Самовбивство литовського консуля.** Литовський консуль у Берліні Гіршонович утратив 3 мільони доларів, улькованих в американських банках і з розлуки застрелив у Парижі свою жінку та наложив на себе руку. Залишив він лист, у якому просить своїх приятелів заопікуватись його сиротами.

— **Індіанка вбила свою суперницю.** Французський скульптор Генрик Маршан виїхав із Парижа до Америки, щоби там студіювати останки індіанського мистецтва, які збереглися в музеях. Разом із ним виїхала до Америки і його жінка Кльотильда. Вони замешкали в Буфалльо і часто виїжджали до інших міст. В одному місті Генрик Маршан познайомився із молододою індіанкою Глян Імерсон і тому, що вона була дуже вродлива, скульптор просив її позувати йому для скульптурного твору. Індіанка приходила щодня до ателіє скульптора і по деякім часі жінка мистця запримітила, що її чоловік залюбився в індіанку. Почалась родинні суперечки і пані Кльотильда вигнала індіанку з ателіє. На дніх найдено жінку скульптора застрелену в її кухні і слідство виявило, що Кльотильду Маршан убила зі заздрости ця індіанка, після чого вона зникла без сліду.

— **Літаки будуть мати радіо-телефони.** Герберт Гувер, молодший син президента Гувера, підписав іменем компанії Вестерн Експрес контракт з Вестерн Електрік Ко. на закупню матеріалів вартости 200.000 доларів, для заведення постійного połącнення між літаками його компанії і телефонічними стаціями на землі. В той спосіб кожний пільот може кожної хвили телефонувати до своєї квартири.

— **Ювілей пивниці Авербаха.** Пивниця Авербаха у Ляйпцігу, славна четітцки своїми

напитками, але і тим, що великий поет Гете у своїм „Фавсті“ присвятив їй окремий розділ, святкує цього року ювілей свого 400 літнього існування. Поет Гете, студіюючи в ляйпцітським університеті, пересиджував часто у цій славній пивничку Авербаха та мріяв про Анну Шенкопф, яку оспівав у своїх любовних віршах. Пивницю Авербаха побудував д-р Генрик Штромаер у році 1530 р. і назвав її ім'ям свого рідного місточка Авербах. Тепер на стінах пивниці можна бачити картини, що ілюструють поодинокі сцени із „Фавста“, портрет Гете, а за склом можна бачити жмуток водоса найбільшого німецького поета. У пивниці Авербаха пересиджували й інші великі люди, як Бісмарк, Гріт, Мендельсон, Шуман і Брамс. Власник пивниці Авербаха з нагоди ювілею улаштує великий банкет.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 29. березня ц. р. : за масло експортне солоне пріма по 4.90 зол.; за масло несолоне близько 4.70 зол. за кілограм; за літру молока 0.34 зол.; за літру сметани 1.60 зол.; айне мюла 5.40 зол.

На Пластовий Дім.

ЧЕТВЕРТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер“, вкл. книж. ч. 15.000) зложили дальше:

33) Михайла Говикевича — 1 долар і кличе п. Таню Ярославич і п. Ольгу Бережницьку у Львові.

34) Д-р Євген Якевич — 20 зол. і кличе нот. Стефана Базилевича з Шашнова і д-ра Володимира Личиника зі Львова.

35) Інж. Володимир Кисілевський, Осмолода — 104 зол.

36) Д-р Мирон Ніжанинський — 50 зол. і кличе прок. Миколу Шинка Шпайла і суддю Євгена Якевича зі Львова.

37) Ірина Вахнянин, Заліжжя — 10 зол.

38) Д-р Андрій Чайковський, Коломия — 25 зол. і кличе всіх тих, яких серце любить українську молодь.

39) Інж. Іван Марковський — 100 зол. і кличе інж. Михайла Мартинця зі Спаса, С. Ендого зі Львова і І. Шлезінгера з Моравської Острави.

40) Дарія Навроцька — 50 зол. і кличе проф. Ірину Лежогубську і проф. Ольгу Мриц зі Львова.

41) Д-р Володимир Шуровський — 50 зол. і кличе д-ра Василя Кашубинського і д-ра Павла Шимбалістого зі Львова.

42) XI. Пластовий Курінь, Гурток „Чайка“ в Станіславові — 10 зол. і кличе гуртки XII. кур. „Веселка“ і „Вівірка“ та гурток XI. куріня „Горб“.

43) Радн. М. Туркевич і д-р В. Кульчицький з Гвіздця — 10 зол. і кличуть на довільну суму: о. Михайла Туркевича, декана Пошквя, о. Мих. Руденського, пароха Старого Гвіздця, о. Мих. Миндюка, пароха Балінець, п. Вас. Букаловича, директора з Балінець, о. Мриголода, пароха з Мишани і Стаха Ткачука з Гвіздця.

44) Ф-ма О. Лемницька і Спілка, Львів — 100 зол. і кличе фірму „Фортуна Нова“, фабрику свічок інж. Котельського і п. Осипа Стефановича зі Львова.

45) Інсп. Рудницький Маркія, Львів — 1 долар і кличе д-ра О. Подолінського, п. інженеру Творидло на довільні квоти.

46) Іван Калитка, Львів — 100 зол. і кличе прок. Євгена Шеховича зі Стрия і п. Григорія Калитка з Ташкенту.

47) Ольга й Олена Кульчицькі, Перемишль — 20 зол. і кличуть усіх прихильників Пласту в Перемишль.

48) Д-р Володимир Вербенець, Рогатин — 100 зол. і кличе д-ра Івана Бережницького і крм. о. Василя Томовича зі Львова.

49) Богдана Тарнівська, Улашківці — 20 зол. і кличе всі пластовські матери на довільні квоти.

50) Д-р. Андрій Мулрик, Львів — 100 зол. і кличе інж. Миколу Хомишина зі Станіславова й інж. Мих. Крайцева зі Стрия.

51) Д-р. Онуфрій Пашак, Львів — 50 зол. і кличе д-ра Володимира Мацькевича і п. Осипа Стефановича зі Львова.

52) Адв. Осип Бурачинський, Хойнице на Помор'ю — 20 зол.

53) Д-р. Михайло Коновалець, Зашків — 10 зол.

54) о. Ярослав Мурович, Сянич — 10 зол.

Дописи.

ТОПІЛЬНИЦЯ, ПОВІТ СТАРИЙ САМБІР. (Безпідставні кари). Дня 12-го лютого ц. р. влаштували собі члени читальні „Просвіти“ в Топільниці забаву, на яку (до 10-ої год. вечір) дав писемний дозвіл місцевий війт Біляк 6-ої год. прийшов до читальні постерунковий зі Стрілках разом з війтом і розігнав забаву. Коли виділовий Степан Курило показав йому дозвіл від війти, то постерунковий відібрав ту посвідку, а згодом на донесення постерунку в Стрілках старосамбірське староство покарало грошевою карою по 10 зол. голову читальні Філарета Ортинського і виділового Степана Курила за влаштування забави без дозволу староства. Сталося це не зважаючи на те, що забаву було без буфету і без

означення вступного і лиш за добровільними патнами, не зважаючи й на те, що на неї дав писемний дозвіл вийт.

СТАРОСАМБІРИНА. (Порядки в повіті). Недавно сказався пес старости в Старому Самборі. Староста видав розпорядок, щоб побити і постріляти всіх псів-волоцюг у Старому Самборі і по селах. Але розпорядок одно, а виконання друге. Гидлі в асисті посте-

рункових повибивали не лише всіх псів-волоцюг, але й псів хатних та ландюгових. У тій справі інтервентував о. сенатор Татомір, а проте нікого з винуватців не потягнуто до відвічальности. — Громадський закон каже, що громадський бюджет має укладати лише громада і що кожний громадянин може протягом 14 днів переглядати цей бюджет у громадській канцелярії та вносити свої заміти.

Тимчасом повітова рада повідомила громадський уряд у селі Недізьній, аби вийт оголошеної ради і протягом 7-ох днів переглядати громадський бюджет та вносити свої поправки. Про це й повідомив вийт своїх громадян білі церкви. На якій підставі зробила це повітова рада, то хіба їй самій відомо.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Понеділок, 31. березня год. 7:30 веч. „Кармен“, гост. виступ Марії Лабі та чл. співачки Лючі. Ціни знижені.
Вівторок, 1. квітня, год. 7:30 вечором „Барон циганів“ — знижені ціни.
Малий Міський Театр:
Понеділок, 31. березня, год. 7:30 веч. „Сандомирське весілля“, знижені ціни.
Вівторок, 1. квітня, год. 7:30 вечором „Сандомирське весілля“, знижені ціни.
Жидівський театр „Габіма“, салькі-мотеатру „Кольосей“:
Понеділок, 31. березня, год. 8-15 веч. „Дубок“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма Подружжя та кість (Бастер Кітон).
КІНО: Двобій у просторах.
КОЛЬОСЕИ: Остання каравана.
ЛЕВ: Погона 20 полиц. собак (Гарі Плас). Його найліпший друг.
МАРУСЕНЬКА: Бування гріху (Мяігс).
ОЛЗЯ: Князі на заслани.
ПАЛАС: Звукова фільма „Вудиня за-суджених дум“ (Пола Негрі).
ПАН: Воскресення (Толстого).
ПАСАЖ: Нависто за 1,000,000 дол. (Рік-Тін-Тін). Тижневик Метро-Гольд-вин-Маєр і амер. комедія.
ПРОМІНЬ: Рамона (Дольорес дель Ріо).
СТИЛЕВЕ: З більшовицького раю (Ольга Чехова). Виступ російського хору. Комедія: Мистець безсоромности.
ФАТЯМОРГІЯНА: Під прапором ко-танья.
ХИМЕРА: Чорт.
УТІХА: Жінка в багрянці.

Програма радіо.

Вівторок 1. IV, 1930
Варшава (1411,7) 19-20 Трансмісія з опери з Катоніца. Краків (312,8) 15-00 Трансмісія в Варшава. Гельсінгфорс (221,4) 16-15 Спів. Ляйпціг (259) 16-30 Концерт. Талін (296) 18-30 Вечірній концерт. Берлін (418) 16-30 Концерт з Липська. Стокгольм (436) 20-00 Вечір з Гамбурга. Рим (441) 17-00 Концерт з Неаполя. Лінгенберг (473) 13-05 Радіо-оркестра і солісти. Прага (487) 21-40 Популярні пісні. Брюссель (509) 19-30 Грамофонові плати. Відень (316,3) 15-30 Капела Сільвінга. Мюнхен (533) 19-25 Опереткова музика. Буапешт (550) 19-30 Циганська музика. Ленінград (1000) 10-00 Вечірній концерт. Харків (1304) 9-00 Концерт для робітників. Париж (1725) 21-00 „Весела вдова“.

Середа 2. IV, 1930.

Варшава (1411,7) 16-15 Програма для дітей. Краків (312,8) 17-45 Концерт з Варшави і Гельсінгфорс (221) 19-35 Концерт хору. Ляйпціг (259) 16-30 Концерт солістів. Талін (296) 18-30 Симфонічний концерт. Прага (487) 19-30 Концерт Чеської Філармонії. Мілан (301) 12-00 Легка музика. Брюссель (509) 18-00 Радіооркестра. Відень (316,3) 15-30 Капела Гайбера Мюнхен (533) 16-00 Радіотріо. Буапешт (550) 17-3 Вібська оркестра. Ленінград (1000) 16-00 Концерт. Харків (1304) 16-00 Сучасна музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає.
На „Рідну Школу“ зложили Вл. Гов. „Дністер“ 31-60 за як неприхвятий о. Омеляном Калнишом, парохом в Голубівську гор, гонорар за ведення агенції Т-на „Дністер“; Родина Лужницьких у Львові 15 пол. замість квітів на могилу бл. п. Антоніни Рейтарівської. — Вл. Жертводавцем складає ширю подяку Головна Управа. 1726

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.
МЕБЛІ НА РАТІ! готівкові ціни; також тапцеровані меблі, власного виробу — найдешевше в **Доротеум** Льва Салги 34. телеф 15-01. 44 34-7

ГОДИННИКИ „Zenith“, „Longines“ також біжутерію власного виробу, поручає: Домбровський Я. - Розважівський Я., Львів, (Готель Жоржа) — Догідні умови 1195 12-7

ПЕНСІОНАТ 18 кімнат, сал і реставрація комплетно уряджені в більшій, гірським літниську мшайку. — Марія Гринцова, Львів, вул. Домініканська ч. 11/III. 1709 2-3

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прешійні продає за готівку і на гати від десятиліт діт з найліпшої сторони знаа фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Маріївська ч. 5 1002 30

ЛЕДІВНІ знамениті, чеські машини до мороженого, на провінцію негата виспала. — Рентшвер, вул. Меліонів ч. 37. 1730 1-12

ФІСГАРМОНІЮ велику з педагоговою клавиатурою, імітуючу орган, недорого на продаж. В складі фортепіанів, півні Ганака, вул. Підсудського ч. 21. перший поверх. 1715 1-5

ОПОНИ „Michellin“, „Good-Year“ і „India“ по найліпших цінах поручає на догідних умовах „Ве-ате“, Львів, вул. Підсудського ч. 27. Телефон 57-71. 1727 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бухт. лікар загравничних хвороб, спеціаліст шкірних, венеричних і септичних недуг та лікарської косметики ординує від 10 до 11-18 в неділі і свята від 10-11. Гірське сонце. Вапофор. Дієтерія. Ковторалія (сенаратом) почевалні. **Львів, вул. Потоцького ч. 11. І. п. 825** Телефон 65-87.

Спеціаліст венеричних, серпні і жолуна

Д-Р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30. 1206 Пересвітлення Рент-енон.

Недуги легенів і серця

Д-Р Броніслав Мор

ТЕРНОПІЛЬ Міцкевича 16. Щавниця від 15. травня до 20. 1719 вересня. 1-1

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п. Скрипаювання хитючися зубів відомбування й винищення зубів, без болю. Штучні зуби в канчку і золоті після найліпшої системи. Пациєнтів з провінції помагаються в найкоротшому часі. П. і. Урядовня і студентам значна знижка. Тел. 65-73.

Подяка.

Усім, що особисто віддали остинно прислугу нашій найдорожшій Матері бл. п. Марії Козюк, вдові по бл. п. парохіві Виспи, та усім, що висказали або переслали нам слова розради і спочування в нашій горю, складаємо ширю подяку. Зокрема дякуємо Впр. о. Деканові Іванові Винницькому за провід у похоронах, о. парохом Якову Долгому, о. Романові Красівському, о. Теофілові Пріймі, о. Василеві Телішевському і о. Михайлові Волчанцеві. Діти і Рідня. Ходорів, у березні 1930.

Ліцитаційна продаж

будівельних парцель відбудеться дня 3. квітня 1930 р. в год. 10-й рано в Клепарові пл. Казимира. — Інформацій уадиля Громадський Урад в Клепарові 1728 1-3

Подяка.

Прибиті важким горем по втраті найдорожого мужа, батька, діда і тестя, незабутнього Омеляна Поповича, що упокоївся в Залішнях 22. березня 1930 р. складаємо отсми нашу найширшу подяку Вл. Др. М. Поліньському в Залішнях за лікарські заходи підчас короткої недуги Покійного, Веч. о. Емсарку, Юркові Кадницькому в Прилипч, Всп. о. Олександрову Циганюкові в Залішнях і Всп. о. Стусикові в Луки (на Буковині) за заслуге відправлення сумного похоронного обряду, Всп. о. Од. Циганюкові в Залішнях та делегатом українських товариств і інституцій в Чернівцях, Вп. п. інспектору Олександрові Купчанкові, редакторів „Часу“ п. Юркові Сербинькові, представників українського акад. колацтва „Запорожжя“ в Чернівцях та відпоручників Головної Управи „Рідної Школи“ у Львові п. Іванові Герасимовичеві за зворушуючі промови вголосовані над отвертою могилою Покійного, Вп. п. радників Михайлові Левинській і п. директорів Василеві Іванові в Чернівцях за заслугу участь в похоронах Покійного, делегатом українських колацтва „Запорожжя“ і „Чорноморє“ в Чернівцях за почетну сторожу при демонуванні Покійного і зведення похоронного походу своїм співом. Вп. п. відпоручникам українських товариств і інституцій в Чернівцях дякуємо теж ширю, за те, що верили домовину Покійного грудами буковинської землі, яку він понад усе любив і за якою безжменю тужив, а на могилі Будителя і Провідника Буковини зложили прегарні вінки. Вп. Громадянасту Залішнях і околиці дякуємо дуже за численну участь в похоронах Покійного. Буковинському учительству, Головні Управі „Рідної Школи“ і тов. „Просвіта“ у Львові та многим почитателям Покійного дякуємо ширю за зацікаві зв'язи спілчуття. Залішніи, дня 25. березня 1930 р. Стефанович, інж. Ілько Попович, Ольга Попович, д-р Степан Попович, Емелія з Поповичів Зех, Ірина з Поповичів Суярно-Животівська, діти: д-р Роман Стефанович і Федір Суярно-Животівський діти.

ПЕРЕРОБЛЮЄ Я ПОКРИВАЄ

Ковдри й матраци

в однім дні відомий **Магазин постелі В. ІЖИЦЬКОГО** **Львів, вул. Коперника ч. 3.** 1672 3-7

Подяка.

Прибитий тяжким горем — передчасно смертю — коєї найдорожчої Жени бл. п. (офі), Стефаній в Гомиків Ковбузової отсею дорогою ширю дякую Вл. Паня: Бабюковій Бараньковій, Бахманьковій, Добрянській, Задорожній, Качуровській, Корняковій, Коссаковій, Ляницькій проф. і доктор, Михайлюковій, п. Дарві Михайлюковій, Новиковій, Новодворській, Оробленій, Рубиньковій Ставничій, Ціпановській і Шпайльовій, котрі в часі слабости піддержували на душі Покійниці. — Щиро дякую Вл. Директоріві Котенькому, Вп. Професорам о. Сатурському, Гаврилюковій, Левницькому, Никодиминіві і Храпавоому що заступали мене довгий час безінтересовно і через те дали мені нагоду безперерийн остати при Покійниці а також делегатів Учительської Громади, Кружка і Шкіль У. П. Т. Жончого ружка і Базару, Т-ва Бояна, Вп. Панстау Жибчиням і Галібеям і всім тим, що поспішали до мене зі словами потіхи та сплчуття. Щиро дякую Впр. о. ред. Гриньовському, Станьцькому, Даниловичеві, Капустинському і Козубові за участь в похоронах і відправлення на місце вічного сну, Т-ву Боянові, що своїм співом причинився до зведення сумного обряду, Вп. Іван Гадина, Гонтювій і Панові Д-р Ставничому за пращальні слова на цвинтарі, а всім ді широго серця дякую Вл. проф. Шпайльові як директорові Боля, шкільній мододі і всім учасникам похоронів за відання останньої послуги Покійниці. 1722 Муж, Родичі і Брати.

Подяка.

Всім, що віддали останню прислугу нашому найдорожшому синові Володимирі дня 23. березня п. р. — та всім, що відкрили нам слова розради і спочування в нашій горем, складаємо ширю подяку. Зокрема сердечню дякуємо шкільним Товаришам дорогого покійника і Членам академ. хору „Бандурист“, за величання сумного похоронного обряду і за улаженні повиняльного богослуження в дні 27 п. м. — а Впр. о. Катезині Д-рові Лабі і о. Радикові Кархутові складаємо сердечню подяку за заслугу відразу того повиняльного богослуження. Щиро спасибі складаємо товаришіві Прощининіві за зворушливі слова прощання над гробом. Най Господь Бог Всім спокраиво вагородить! **Володимир Русин,** ем. окружний суддя з жінкою Львів, 29. березня 1930.

Загальні Збори

Товариства Українських Правників у Львові,

відбудуться в четвер, дня 10. квітня 1930 р. в год. 6. вечором в домі Тов. „Українська Бесіда“ у Львові, вул. Рутівського ч. 22/1 (Народний Дім) в наступуючій порядку нарад: 1) Відкриття Зборів; 2) Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів; 3) Ділові звіти Членів Головної Ради; 4) Звіт Контрольної Комісії і уділення обсяжотів уступлювачів Головної Раді; 5) Вибір Голови Товариства, Членів Головної Ради, як також членів Контрольної Комісії; 6) Внесення й запити. — Колеб в означеному часі не явилось викликане статутном число членів, то без огляду на скільність присутніх, відбудуться ті самі Збори в год. 6:30 того самого дня з правом рішення і вибору. — Зеном Лукавечий, голова Товариства. д-р Іван Грицай, секретар. 1718

Ч. М. 34,338/30.

В. 11/2

Оголошення.

Магістрат корол. стол. міста Львова повідомляє інтересованих П. Т. платників комунальних данних, що Прибічна Рада Пана Урядового Комісаря ухвалою з дня 6. березня 1930 р. постановила з уваги на сумасну господарську депрессю не побирати кар (відсоток) за проволочку від задегностей, які заросали по день 31. грудня 1929 р. в комунальних данних, нижче визначаних, а саме:

- в 75 %, гр. податку від нерухомостей,
- „ дороговий оплаті,
- „ каналовий
- „ водопроводним податку,
- „ оплаті за чинення Іадні, як також
- „ податку від мешканевого люкосу

у випадку зривання тих задегностей у речинні до дня 5. квітня 1930 р.

Рівночасно зауважується, що згадав ухвала не торкається державних податків ані також інших оплат і громадських податків, крім вище названих.

Магістрат корол. стол. м. Львова.

У Львові, дня 11. березня 1930 р. Урядовий Комісар в. р. о. Президента м. Львова **Д-р Отто Надольскі в. р.** 1721

Подяка.

Дня 19. березня п. р. відправили на місце вічного спочинку нашу найдорожу і мікоди не забуту Маму, Бабцю і Прабабцю, бл. п. Антоніну з Бабків Рейтарівську, вдову по бл. п. парохіві Лубанові і деканові збараньському о. Ізидорові. Прибиті горем уважаємо своїм обовязком зложити найсердечнішу подяку всім, котрі своєю присутністю віддали посідіную прислугу Покійній. В першу чергу дякуємо Всп. о. Паротам і Соупіансам крив. Лужницькому, Білішевському, Курмановичеві, Одиновичові, Шумилі і Одишківі за моєби вяттливими останками. Опредо дякує Всп. о. совет. Білішевчові за зворушуючу надробну промову. Мислєвій оркестрі і усім прійм, котрі своєю чисельною присутністю визнали своє сплчуття — сердечне Спаси Бог! — Рідня.

Присилайте передплату!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем. Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-50 „ Річно 55-00 „ ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долер, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач- чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол- гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. „Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ- СТРАЦІ ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
--	---	---

**ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ
БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ**
в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красинського 63.
Жадайте оферт та цінників.

Уряд полк. Славека.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 30. березня 1930.

Не можна сказати, щоби котрийнебудь із національних урядів не мав своєї фізіономії. Мали її усі кабінети проф. Бартеля від I до V., мав кабінет Пілсудського та д-ра Світалського і був би мав ясну і виразу політичну фізіономію уряд марш. Шиманського чи п. Яна Пілсудського, якби був складений у проектованому складі. Однак важко собі уявити більш яскравий, „фірмовий“ кабінет, як той, який від учора почав володіти у Польщі. Прем'єр нового уряду є у тому щасливому положенні, що коли сам не складе жадної програмової декларації, ніхто її від нього не буде домогатися і ніхто йому не буде дивуватися. Назвища членів нового уряду вистануть за цілу програму. Крім того ще цей уряд прийшов до влади в таких умовах, що його характер і призначення не залишають жадних сумнівів.

Полк. Славек — в давних давні один із найближчих співробітників марш. Пілсудського, ніяк один із найбільш не лише відданих йому людей, але й — довірених, член того невеличкого, найтиснішого гурта, до якого недопущені навіть найвищі інші державні достояння і вірні пілсудчани. Полк. Славек — це „окі й ухо“ Вельведеру. Отже й у вількалітньому устрівовому конфлікті, який існує у Польщі, полк. Славек був „відомою“ становища Вельведеру: так само з погордою відноситься до парламенту, як терену законодавчої праці, щоби так само безпошадно осуджував методи парламентарної діяльності, як парламентарному ґрунті почував себе надзвичайно погано й ніколи не вважав можливим для себе справді з парламентом та в парламенті працювати.

Цим пояснюється факт, що протягом цілої каденції цього союму одним законодавчим внеском, який зголосив Клуб ББ, був відомий проект на зміну конституції. Клуб ББ займає на практиці становище, що вся законодавча ініціатива повинна виходити виключно від уряду, а парламент має про ініціативу лише підтримувати та забезпечити теж урядові найширшу й найповнішу свободу у функціях виконавчої влади. Це своє становище Клуб ББ зберігав увесь час так непохитно, що не вважав можливим вводити взагалі в якінебудь тактичні зв'язки з кимнебудь із решти союму, яка стояла і стоїть на цілком прогнележних позиціях: доцільності власної законодавчої ініціативи та найширшої фактичної (а не формальної) контролю над урядом. Тактика „силендід ізоляційний“, якої тримається Клуб ББ у союмі і сенаті, є єдиною мабуть в історії парламентаризму, бо перечить основам парламенту. Але ця тактика вплинула саме що безкомпромісність, рішучість і верхівницький жест, які характеризують полк. Славека. Во взагалі про парламентарний Клуб ББ годі говорити: клубу не було, був лише полк. Славек.

Крім імені полк. Славека, ще два імена надають новому кабінетові специфічну марку: міністра справедливости Цара і міністра праці полк. Пристора. Оба вони отримали протягом останніх 4-х місяців вотум недовіра від союму, як міністри тих самих, що нині, ресортивів. Першою ознакою „курсу олігархії“ останнього уряду проф. Бартеля було усунення саме п. Цара. Те, що було сказано і написано про особу й діяльність цього міністра не лише під час його урядування, але й уже після його димісії, могло би виповнити цілу книгу. Попливання саме п. Цара назад до влади вже само пророчисто говорить про характер нинішнього уряду. Збереження полк. Пристора в уряді є знову демонстрацією переловим проти ППС. Це така удача до цієї, якого

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (т. телефону: 433. — Конто Почтової Шадниці ч. 143.667), як Центральна Каса українських кооператив приймає вкладки ощадности, обезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу.

вона справді не могла сподіватися. Тому новий уряд називають „босвим урядом“. На доваз цього „босвого“ характеру вказують м. і. також на йменування дотеперішнього міністра торговлі й промислу Квятковського лише креманичем (управителем) цього ресорту; п. Квятковський, мовляв, не згодився затримати на постійне й у характері відповідального міністра суто господарський порт фель у такому „босвому“ кабінеті. І тут починається міркування та здогади на тему практичних наслідків покликання цього кабінету для політичного й господарського життя держави.

Першим політичним наслідком є факт, що союму не розв'язано і не розв'язано нових виборів, а лише сесію закрито: не вжито найкращого легально-конституційного способу вибрати з лишиньої ситуації, лише загострено ситуацію далше до найбільшого напруження та й на далі оставлено відкритою дорогою до всіхляких можливостей. Очевидно, не є виключено, що сойм невдовзі таки буде розв'язаний (нпр. після зголошення домагання опозиції на скликання надзвичайної сесії соймової сесії або перед осінньою звичайною сесією). Але й тоді ситуація буде цілком інанша і критичне цілком інанші можливості, ніж це було би при Яні Пілсудському, як прем'єрі, — судді і легалісті. Темна і таємна політична

Найкращим дарунком

з нагоди імянин, свят і хрестин є вкладкова книжечка wraz з пушкою ощадности Кооперативного Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

будуччина Польщі, бо „ясня“ фізіономія нового кабінету самої ситуації далеко не прояснила.

Тим трудніше казати про заміри нового уряду в ділянці господарській. Ось нпр. певідомо, що уряд робитиме з ліквідаційною умовою з Німеччиною, яка прецінь мусить бути мерціей ратифікована, бо вона зв'язана з пляном Йонга. Що буде з торговельною умовою з Німеччиною? Що з реформом податкової системи? Як тут обійтись без союму — при перебуванні союму „на вакаціях“? Як взагалі германські держави уявляють собі на довшу мету такий своєрідний кабінет „меншости“, проти якого якнайбільше ворожо пасторожена правниця і „центро-лів“ та який проте не зможе минути деяких справ, вимагаючих затвердження парламентом! В пошуканні за відповідями на ці настирливі питання, дехто починає шукати зв'язку поміж останньою 15-тижневою кривою уряду та — міжнародною ситуацією, вказуючи таємничо на правий кабінет у Франції, на прихід католицьких центристів до влади в Німеччині, на можливий „хрестоносний похід“ в обороні релігії в СРСР. Очевидно, що цього роду „пояснення“ не можна трактувати поважно. Згадуємо про них лише як на характеристичний прояв людської дезорієнтації та „розгублености умів“, яка дав вже притоку до коментарів із країни буйної фантазії.

I. Кедри.

Маленький ренесанс.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 30. березня 1930.

Життя Волині вже помітно протікає під знаком виборів. Правда, воно ще не набрало розмаху, не розгойдалося, бо вибори сталися для нас несподіванкою. Ще й тепер є села, до яких не долетіла вістка про новий іспит політично-національної свідомости й зрілости наших широких верств народу. Одначе з кожним днем живчик має бе сильніше.

Нарід у політичному житті розгойдується ступнево, а розгойдавшись, не спляється раптом і відразу. Очевидно, нові вибори на Волині наберуть розмаху десь біля Великодня, а кульмінаційним пунктом, звичайно, буде 18. та 25. травня.

Але ці дні не будуть кінцем народнього розмаху. Виборча хвиля буде ступнево спадати протягом цілих місяців. Може наші національні меншости перейдуть до порядку денного дуже швидко. Але українські маси, що живуть переважно емоціями, не довго перетворюватимуть виборчі настрої в логічні формули для дальшого життя та в вольові акти.

Цього моменту виборів не вільно забувати національним провідникам народу. І то тим більше, що наше волинське життя переживає глибокий перелім. 1922 рік був масовим інстинктивним відрухом тих, що несподівано опинилися під новою владою. 1928 рік був роком розпорощення національного фронту; пригніченість політичних провідників тяжким станом річей зродила ріжні орієнтації: хрунівство, червоне москафільство (сельробівство), коншакти соціалістичні (з пепесами і визволенцями) й нарешті „собчество“ (орієнтація на власні інтереси, на себ, допомогання лише собі) — це ті, які й досі тримаються далеко від „політики“, себто не тільки від партійної, але й від громадської праці.

Цей 1930 р. виборчий рік є роком збирання розпорощеного національного фронту, ренесансом національної єдности. І характеристичною рисою сьогодняшнього моменту є те, що це відновлення національної єдности й національного фронту йде не згори, а знизу, з самих мас, і не з джерел підсвідомого інстинкту, а з оцінки пережитого за останні два роки.

Для ренесансу української єдности багато

попрацювали два вірні наші співники — час і факти. Кого з селян не могли перекопати короткі розмови чи такі самі короткі газетні статті, того переконали два останні роки дійсности. Хто не в силі був прийняти логічні докази, той мусів був прийняти й визнати докази річеві, якими обильно засипало його щоденне життя.

І українські національні демократи не знаходять нині потреби говорити про них, що розбили єдиний національний фронт та натворили ріжних орієнтацій, крім орієнтації на відвічну українську ідею, заквітчану жовтоблакитними барвами, та на власні сили.

Облуда „співжиття“, що цілковито завела частину нашого громадянства; те, що діється за рижським кордоном; нещире „безбожництво“ та індеферентність до справ церкви наших своєрідних волинських „соціалістів“; море слів і демагогії з боку з усіх агаданих таборів; розбиття по селах, яке гамає національну культурно-освітню й господарську роботу, — все це остаточно розкриває селянству очі.

Ледви заїкнеться про тих чи інших, що розбили українську національну єдність, як з місця почуєте:

— Знаємо, читали, зрозуміли...

І зараз-же 5. прихильники обох сельробів, менших їхніх товаришів — соціалістів та „одиноковців“ переходять до теми про національну єдність і позитивну працю на ґрунті господарського відродження.

Отже згори можна сказати, що по виборах, якщо вони відбудуться, думка й енергія мас підуть у цьому напрямку й за тими, хто, розкинувши над головою жовто-блакитний прапор, засукає рукави й стане з селянством рука в руку до будівничої роботи.

Чи не відчувли ви цього в Шевченкових сьтах у Рівному, Луцьку та в інших містах і селах? Чи не переконали вас розмови селян про вибори?

Чи, нарешті, зрозуміла це та наша інтелігенція, що хотілаб „і капітал приобрести і невинність соблости“, се-то: одночасно бути й українськими і іншими патріотами; бочком горнути-ся до народу й відпекуватися від виборчої пра-

Постанови львівського віча.

I. В справі львівського самоврядування.

Зібрані на вічу дня 30. III. 1930 р. в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка, українські громадяни міста Львова прийняли такі постанови:

1) Зібрані протестують рішучо проти скасування самоуправи міста Львова та дальшого продовження комісарського правління в місті; 2) домагаються скасування куріальної виборчої ординації до самоуправних установ, а зокрема до Миської Ради Львова і ухвалення ординації на основі загального, рівного, безпосереднього, тайного й пропорціонального права; 3) протестують рішучо проти проєктів виборчої ординації польських партій, а зокрема послів з БВ, які намагаються в штучний спосіб забезпечити польському населенню перевагу в міських і сільських громадах; 4) висказують своє обурення правлячій більшості у теперішній прибічній Раді міста Львова, яка відмовила слухному домагання українських членів цієї Ради матеріальної піддержки для культурних українських установ; 5) визнають українське громадянство до витривалої боротьби за господарські, культурні та політичні здобутки українського города князя Льва під національним прапором.

II. В справі червоного терору на Рад. Україні.

Українські громадяни міста Львова, зібрані на вічу в дні 3. березня 1930 р. стверджують: Навинений українському народові Москвою режим комуністичної диктатури змагає на усіх ділянках життя до цілковитого знищення українців, як нації. Колективізація має на меті відірвати підставу української нації — селянство від землі, ліквідації української автокефальної церкви, масове замикання церков та переслідування віруючих має за завдання вирвати зі серця народу ті моральні цінності, які є запорукою існування нації. На такі тієї страшної дійсності злугує червоний терор. Тисячі українських селян, робітників, трудової інтелігенції та студентства вмирають по більшовицьких гюрмах і на далекому засланні. Тисячі розстрілюють без суду, а над найвидатнішими і провідними діячами національного визволення роблять червоний суд у Харкові.

Оце у харківській опері засліди на лавах прокураторів і суддів нічегамі раби Москви, щоби видати остаточний засуд смерті на саму ідею Незалежної України. Комуністи намагаються зробити з 45 підсудних українських громадян злочинців, які нібито ділали проти інтересів українського селянства і робітництва, натомість весь український народ вважає всіх 45 підсудних у харківському процесі своїми національними героями, що своє життя складають на жертівнику української державної незалежності. Всім жертвам червоного терору, а зокрема підсудним у харківському процесі членам „Спілки Визволення України“ передають зібрані сердечний привіт та клоняють голови перед їх героїськими подвигами.

Евген Деслав.

(Лист з Парижа.)

На паризькому Монпарнасі імя Евгена Деслава, українського фільмового режисера, одно з найпопулярніших. А паризькій українській колонії воно ще й тим дорожче, що Деслав підчеркує завжди у своїй артистичній кар'єрі свою національну приналежність.

Його фільма „Marche des Machines“ (яку Деслав недавно сопорізував) обігла всі європейські столиці, а сьогодні вона рівночасно на екранах паризьких та лондонських світляних театрів. Його „Nuits Electriques“ (Електричні ночі) належать, по думці фахових критиків, до найкращих творів фільмового мистецтва, зокрема у схваленні цього „електричного дня“, який є висловом теперішнього модерного життя. Із правдивим захопленням прийняв паризька публіка і його фільмову студію „Montparnasse“, в якій Деслав схопив у майстерний спосіб пульсування життя в цьому середовищі всіх націй і рас. Висвітлюють її тепер у Парижі, Лондоні та Стокгольмі. Тепер наш режисер працює над оригінальною фільмом, в якій героїми будуть ляльки, манекени і це буде його остання і ма фільма.

Недавно Евгений Деслав виїждить на Прикарпатську Україну, де хоче крутити на таї наших Карпат свою велику звукову фільму.

Приймаю зазначити, що в контракті, що його підписав Деслав із шведськими фільмовими товариствами, є така клявула: Українська національність автора має бути подавана на всіх творах Деслава, що їх висвітлюватимуть у Швеції. Це його протест проти візмові в останніх часах відмови на терені Союзу Народів — принайти українським емігрантам право їх над ональності в паспорттах.

Д-р Ю Студинський.

Посвячення угольного каменя під „Національний Дім“.

Дня 1. квітня в 4. год. попол. відбудеться святочне посвячення угольного каменя під гмах „Національного Дому“ при вул. Сапига (давня театральна площа, доїзд трамваями: 1., 6., 7., 4.) Врешті словняється завітна мрія львовян: мати свою власну хату, бо як сказав наш незабутній геній, тільки „в своїй хаті, своя правда і сила і воля“. На це небуденне свято заповіли свій приїзд численні делегації з краю, а також і представники еміграції. Сподіємось, що весь патріотично думающий Львів вшанує цю велику подію.

По тім боці Збруча.

(Лист з Борщева.)

Дня 18. березня відбулася в Борщеві нарада українського духовенства повіту, на якій рішено використовувати кожне більше зібрання українців для інформування їх про події за Збручем і для ухвалювання протестів проти більшовицької руйнуючої політики на Великій Україні.

Недавно преса писала про те, немов би більшовики у своїй похіді проти церкви та індивідуальних господарств спнились. З тої нагоди заговорено про відворот більшовиків. Одначе останні вчинки більшовиків вказують на щось зовсім протилежне.

Під вечір дня 22. березня ц. р. більшовики вивезли зі всіх прикордонних сіл тих людей, які якимнебудь чином опирались невинній колективізації, або противились боротьбі з церквою. Того дня у прикордонних селах було пов-

но стріляння з крісів, вибухів бомб та плачу вивожених людей.

З села Залуче, що лежить зараз над Збручем, вивезено дня 23. березня ц. р. на 86 підводах понад 300 людей. На передній і задній підводі приміщено червоні прапори, а музика пригравала жалібний марш. На кілька днів перед тим перенесено заможніших людей до хат бідаків, а бідаків до хат заможніших. Щодня ввечером у церкві збирається молодь з музикою, де допізна вночі відбуваються співи і гуляння. В кожному селі є організовані відділи молодих комуністів, озброєних у кріси, щось на взір польських „стшельців“. Вони мають за задачу слідити селян, своїх батьків, чи ті в чимнебудь не виступають проти більшовиків.

Усяке молення карається на місці, нерідко навіть смертю. Таких випадків є багато. Олір селяни все таки ставлять. Напр. іде селянин попри комуніста й каже: „Слава Ісусу Христу“. Цей йому відповідає: „Мету Бога“. На це перший каже: „Рече безумний в серці своїм“. Це явище помітне і ведеться організовано.

Тамошні селяни у великому числі стараються втікати на цей бік. Але їх майже все більшовики, дуже часто вже на нашому боці, стріляють. Більшовицький кордон густо обсаджений військом.

Є чутка, що на місце вивезених наших селян привезуть кацапів з глибокої Росії. Тепер українське село переходить правдиві туртури. Дя нас найсумніше те, що українська молодь гулянням і бешкетами по церквах страшенно деморалізується. А молодь — це ж надія нації!

Що буде дальше і на чім те все скінчиться ніхто не знає.

Процес „Спілки Визволення України“.

Радіозвідомлення із 29. III. ц. р.

Обвинувачений Слабченко зізнає, що „СВУ“ намагалась утворити українську державу на принципах приватної власности, вважаючи, що приватна власність забезпечить розвиток сільського господарства й індустрії краще ніж колективізм. На засіданнях „СВУ“ говорилось, що треба перестріляти половину інтелігенції, яка працює в рядах комуністичної партії. Обвинувачений підчас війни був командантом батальйону. На запит про інтервенцію, Слабченко говорить, що німецьке військо мало окупувати Правобережжя, наступаючи зі Східної Прусії через Білорусь. Як учитель історії, Слабченко викладав історію горожанської війни в націоналістичнім дусі, омняючи частини про боротьбу більшовиків за радвладу.

Обвинувачений Панченко, б. урядовець мі-

ністерства шляхів УНР., співробітник „Нової Ради“. Він вступив до „СВУ“ під впливом Ніковського, якого знав з гімназії і який мав на нього великий вплив. Ніковський вернувши з еміграції, говорив йому про скрутне положення уряду УНР. на еміграції, потім покликав його до Одеси, де намовив вступити до „СВУ“. Під впливом Ніковського обвинувачений не вірив у щирість українізації і вважав її формальністю та даниною для зеднання селянства. „СВУ“ творилась для консолідації українських національних сил.

Любченко й голова суду намагаються докзати, що селянство визнає тільки радянську владу і що за радянської влади на Україні видано за рік стільки книжок, що передтим за 25 літ.

Радіозвідомлення із 30. III. ц. р.

Зізнає Старицька-Черняхівська, якої зізнань хоч дуже цікавих, нажалі не вдалось почути в цілости.

Обвинувачена признається, що „СВУ“ трактувала націю як сусільну одиницю і хотіла оборонити інтереси нації як цілости. Любченко докazuje, що нація то не є щось суцільне, що вона розпадається на класи та що селяни бороили радянської влади, а виступали проти гетьмана і Директорії та що гетьмана Скоропадського не можна з класового становища вважати українцем.

Старицька-Черняхівська б. член соц. федералістичної партії, яка за гетьмана входила до „Національного Союзу“.

Старицька-Черняхівська підкреслює, що „СВУ“ боролась не тільки за самостійність, але й за Соборну Україну та що вона осуджує діяльність Петлюри, а на панакхиду по смерті Петлюри ходила до Софійського Собору тільки „по мотивах жалю, бо було жаль Петлюри як людини, що всеж боролась за Україну“. Вступила до „СВУ“ тому, бо вважала, що під радянською владою справа української культури не поставлена як слід, не так, як би вона собі бажала.

Далі зізнає Петро Єфремов, учитель приватної гімназії у Дніпропетровську. Він заявляє, що гетьманську владу 1918 р. осуджував негативно тому, що гетьман повернув поміщиків. Більшовизм він уважав російським явищем і боротьбу між більшовизмом і УНР. він вважав боротьбою московського міста з українським селом. Як учитель літератури, Петро Єфремов викладав ці твори, які будили націоналістичні настрої. Любченко підкреслює, що радянський учитель повинен будити в учнях класову свідомість, а не націоналізм.

На заяву Любченка, що „СВУ“ стояла в наймах буржуазії, обвинувачений твердить, що „СВУ“ боролась за демократичну республіку.

а не за буржуазію і сам він вірить у сили українських мас, а не в інтервенцію. Признає, що його світогляд формувався під впливом брата Сергія.

Обвинувачена Біднова, учителька, жінка емігранта, признає, що за радянської влади в її місті Дніпропетровську ніякої українізації не було, все було в руках росіян і вона, як українка, вступила до „СВУ“ не бачучи під рад. владою ані одної української інституції. До „СВУ“ вступила під впливом жінки Єфремова. Вона знала, що „СВУ“ має свої філії по всій Україні та що мета „СВУ“ — повалення радвлади. При кінці зізнань Біднова хвилювалась так, що розплакалась з цілої сили. Треба згадати, що Біднова, це людина, яка пережила багато, її чоловік від 11 літ на чужині, а син погіб трагічною смертю, втопившись у Празі у Влтаві.

Обвинувачений Білий, ще не закінчив вищої освіти, 1918 р. був у Камінці Подільським в редакції „Освіти“, у 1919 р. був арештований ватагами Махна. До „СВУ“ вступив тому, що в ньому прослулись старі симпатії до УНР. і він „оддав дань минулому“. До „СВУ“ його втягнув Перто Єфремов.

До харківського процесу.

Львів, 1. квітня 1930.

По звісткам, що прийшли з Харкова, акад. Кирила Студинського мали запрохати на харківський процес, щоби в процесі проти „Спілки Визволення України“ зняв у колеції громадських обвинувачів місце, резервоване для представника західно-українського пролетаріату. Це почесне відзначення нашого академіка є імовірно безпосереднім наслідком його телеграми, висланої до предсідника трибуналу в Харкові Приходька, щоби він домагався на суді докзів від обвинуваченого акад. Єфремова на його твердження, що акад. Студинський лістав від радянського уряду 30 серебреників.

Небувала нагода для точних Передплатників „Діла“.

Кожний зі сталих Передплатників в „Діла“, що на дні 15. червня ц. р. буде мати заплачену передплату по кінець червня ц. р. буде мати нагоду даром набути Бібліотеку вартості 100 ам. дол. або 25 ам. дол. або 10 ам. дол. або 5 ам. дол.

Відгуки дня.

Першого Квітня.

Кожний „прімапріале“ це правдивий клопіт для редакції. Треба якось здурити читачів, але як? Наше життя таке вузьке і таке широке, що все є імовірно і рівночасно нема нічого певного. Коли написати, що Льюїс Джордж телеграфував до редакції „Ради“, то або ніхто на таке не возьметься, або потім не скочуть дірити, що це звичайна, першорядна клячка. А вже всім відомо, що в Англії є телеграф, що Льюїс Джордж „був за нами“, що дехто з політиків „Ради“ хвалився звязьким знайомством з сином могутнього Альбіону. Чому не мав би Льюїс Джордж телеграфувати? Або написати, що Наук. Т-во ім. Шевченка рішило змінити новий закон на старий. Хто дасть себе здурити? Одні скажуть: Неможливе! А вже воно ще нового не заробило собі як слід. Другі скажуть: всеім правильно! Останній том Записок написаний такою правдивою саламакою, що „одиноко компетентні“ мусіли вернути до старих, безанострофних часів, щоб не ширилось баламутство між меншою братією, до якої і мов смиренніє зачисляється.

Минулого року написав я вступну статтю про світову політику і хоч поставив свій повний літис під нею, а дату 1. квітня над нею, то в однім осередку нашої еміграції люди довго не вірили, що це звичайна апрілісова штучка. Зробили були навіть збори і вирішили вислати когось до Лондону, щоб протестував проти англійсько-радянських переговорів у справі залізниць Лондон-Багдад, яку я пустив через Київ.

У нас правда з жартом обіцялася так тісно, що не знати, де кінчиться одна, а починається друга.

Чи повірять хтось, коли напишу, що Микола Залізняка, залізничний есер, особистий приятель Франц-Йосифа I, є ворогом соціалізації наемників у Відні, а прихильником колективізації ґрунтів на Україні?

Чи можна когось здурити тим, що редактор Луцьк Мишуга, випивши в Черчу склянку підбадьоруючої „девятки“, а приїздом до Америки встав уже там сина?

Або таке: Що редактор „Народньої Справи“ Юра не може показатися на торгівцю, бо зараз усі корони б'яжуть?

Або ще інакше... Що „Земельний Банк Гіпотечний“ скоротив свій шильд на півтора метра так, що Гі-лішилося на ґарторі, а „логічний“ вилізало на перший поверх і що пренті заслонено вхід до пивниці, щоб клієнти не помилялися?!

Або якінци, що редактор „Нових Шляхів“ ґляв на помост використування небіжчиків, чого в нас ще досі ніхто не практикував?

А врешті, чи хто повірять, що я кидаю краде і менше красне письменство, а переходжу на економічне поле, де думаю дійти до чогось?!

Справді тяжко в те все повірити і так само тяжко брати це за жарг. Просто: може бути сак, а може бути так.

Тому я на першого квітня не пробую нікого дурити.

Галактіон Чіпка.

ББ тратить іще один мандат.

Наслідком присуду Найв. Суду тратить в окрузі ч. 54. Тернопіль крім пос. Воеводи (ББ) іще один мандат проф. львівського університету пос. Козловський (ББ), що дістав його з державної місти. Мандат цей припадає Нар. Клубові, бувш. полк. Модельському. Це буде в соїмі перший полковник несенатор.

Зміна влади в Данцігу.

Влада Данцігу, до якої вступили ліберали, центр і соціалісти, переживає кризу, якої причиною є важке фінансове положення міста. Ліберали невдоволені роботою влади, вступили в кабінету.

Кабінетна криза в Ірландії.

В Дубліна починають, що уряд вільної Ірландської держави подався до димісії. Причиною кризи були конфлікти між міністрами різних таборів у справі нових законів і в справі емеритур для урядовців.

Справа будови театру.

Львів, 1. квітня 1930.

Як зачуваємо, голова Комітету будови театру д-р Кость Левичський уже сфінансував умову з проф. Івж. Обмінським про розпочаття будови театру на площі при вул. Сапіги. Театр матиме назву „Український Івалід“. Фінансовий бік справи ває на себе пос. Дмитро Палій, який перший кинув цю думку і дав назву театрові.

Прем'єр Славек виголосить експозе.

Зачувати, що прем'єр Славек зложить заяву, в якій подасть програму уряду, лише не політичну а господарську. Полк. Славек приїде до клубу справоздавців, як і всі попередні прем'єри, та за посередництва преси подасть свою енуціяцію до відома.

Мін. Квятковський уступить?

У потравневих колах апевняють, що мін. Квятковський змучений кількітньою просею, тому уступить зі свого становища. Мають те саме зробити небаром міністр комунікації Кін і міністр освіти Червінський.

Кажуть теж про персональні зміни в президії ради міністрів. Покличуть нового шефа кабінету та пресового шефа.

Сойм розв'яжуть у травні?

Зачувати теж, що сойм буде розв'язаний у травні. Тоді президент на основі конст. повновластей мотиме на основі декретів увести в життя польсько-німецький торговельний договір.

Хто буде головою клубу ББ?

На 1. квітня заповіджене пленарне засідання клубу ББ. На ньому виберуть мабуть нового голову клубу. Кажуть, що буде ним полк. Коц, або майор Косцялковський. Полк. Коц, що є нач. редактором „Газети Польскої“, як запевняють його політ. приятелі, згодився би прийняти таке становище лише на виразне домагання Бельведеру. Не виключене теж, що на голову ББ. покличуть бувш. прем'єра Світалського, хоч він не є ні послом ні сенатором.

Хто живе без щоденника, живе наче без годинника.

За скликання сойму.

На 1. квітня заповіджене засідання Центроліву, на яким порушать справу скликання надзвичайної соймової сесії. Партії ті хочуть покористуватися постановами конституції та просити президента держави, щоб скликав надзв. сесію для полагоди справ, яких сойм не полагоди підчас бюджет. сесії, себто справи бувш. мін. Чеховича, податкових справ, ратифікації договорів, самоврядних справ і інших пильних і потрібних для країни справ, передовсім полагоди господ. кризи. В парламентарних колах не вірять, щоб всі партії Центроліву прийняли прихильно справу скликання надзв. сесії, бо остан. часами між тими партіями прийшло до непорозумінь.

Права преса пишучи на тему надзв. сесії, зазначає, що потрібних 148 підписів можна легко зібрати. Та з хвилиєю, коли сойм збереться на надзвичайну сесію, зараз її звикнуть. Потім знову надзв. сесія і знов замкнення тай так у безконечність. Колиж приїде день 31. жовтня, приїде знову бюджет і знову 8 мільонів і знову справа бувш. мін. Чеховича. Тоді вже Бартель відсвіжиться, відпочине. Бо на те є саме проф. Бартель, щоб ставати перед соймом. Хіба полк. Славек або марш. Пілсудський схочуть заощадити державі такої коштовної забави і сойм буде розв'язаний.

Протести проти виборів в окр. Станіславів.

Найвищий Суд розглядав у понеділок виборчі протести проти виборів до сойму в 53. окрузі: Станіславів, Товмач, Надвірна, Коломия, Городенка, Снятин, Найв. Суд постановив переслухати свідків і відложив розправу. Другий протест проти виборів до сенату в стани-

славівським воевідстві відкинено. Така сама доля стрінула протести проти виборів до сойму в Торуні.

Трагічна прогулька консулів.

З Білгороду прийшла вістка, що на озері Охрида (воно належить у часті до Югославії, а в часті до Альбанії) наслідком нещасливої бурі а в часті до Альбанії) наслідком нещасливої бурі зіпсувалося моторове човно, в яким було сім консулів закорд. держав і урядовців консулів. Вони уладили були собі прогульку до Коїчі. Серед прогульковців вчинився переподох, багато з них скочило в воду, щоб доплисти до берега, далекого ледан 200 метрів. Десятьох із них утонуло, між ними грецький консул Мілко Протич і його жінка, жінка чехословацького консула та жінка одного із секретарів італійського консулату. Югославянському консулеві Коїчєві й одному з його секретарів уладо ся доплисти до берега.

Більшовицька фльота на Чорному Морі.

Румунський міністр закордонних справ Міронеску в інтерв'ю з кореспондентом „Н. Фр. Пресе“ дав висношення у справі відношення Румунії до СРСР. Румунія не ствердила, аби СРСР концентрував військо на рум. кордоні. У відносинах із СРСР для Румунії є мірдатним пакт Літвінова. Доої не видно було, щоб СРСР сходив іа шляху, визначеного ґім пактом. Становище більшовицької преси до Румунії далі вороже, та для Румунії м'рдатне є становище офіц. Більшовицьких пол. Союз Румунії в Польшею а дефензивний і лише тоді одна сторона могла ітервенювати, колиб її союзники заатакували. У справі приїзду на Чорне Море двох більшовицьких кораблів Міронеску сказав, що з договору у справі проливів виходить, що кожна держава може впровадити проливом стільки кораблів, скільки захоче. Тому Румунія не протестувала. Більшовицьку чорноморську фльоту збільшено на два кораблі. Міністр сказав, що на морській конференції в Лондоні розглядатимуть справу означення границі морських обронеь держав, що межують із Чорним Морем, саме тому, що більшовики скріпили свою чорноморську фльоту. Це торкається не лише Румунії, а також Болгарії та Греції. Румунія опрацьовала план створення відповідно сильної фльотової бази на Чорному Морі, та покищо не може його здійснити з причини фінансових труднощів. Міністр сподіється, що при допомозі союзників Румунії планється здобути засоби для оборони рум. побереж.

З судової салі.

Майор Рильський перед перемильським судом.

У понеділок, 31. березня відчитували весь час акти. На вступі розправн трибунал оголосив ухвалу, яка відкидає всі зголошені досі внесення, м. і. внесення д-ра Фріма на переслухання Заранської та аргасумував своє становище в справі переслухання знавця преса. Опісля об. д-р Ляндав виіс переслухати як свідка Язіну Рильську, жінку пок. Онуфрія Рильського, неспроячки обвинуваченого на обставині, що пок. Рильська оповідала її чоловікові про фінансові клопоти та що говорила, що колиб стрінула її якась прикрість у житті, наложить на себе руку. На цю саму обставину покликати д-ра Бельстера. Прокуратор в основі не спротивлявся тим внесенням, колиж трибунал допустив би їх, просить покликати на свідка Брадья на доказ, що Рильський у війську брав хабарі за перепустки та Полідовського на обставині, що за відомом Рильського вояки Брик і Бомба ломили жінкам пальці та за його відомом кинули військовою службу, аби їх не потягнули до відповідальности. Об. д-р Ляндав відповідає, що ті внесення не мають нічого спільного з процесом, а мають лише викликати ворожий настрої присягних для обвинуваченого. Трибунал відкинув внесення оборони, а тимсамим упало внесення прокуратора. Опісля предсідник показав присягним побільшену фотографію (яку робив у липні 1927. Джебєцький), на якій видно парк, веранду та просо біля веранди. Потім відчитували акти: акт, що стверджує самовбивство Рильської, протокол у справі самовбивства та внесення злочинського прокуратора на переведення секції тіла, при чому д-р Ляндав стверджує, що секції не переведено на внесення слід. судді. Відчитали теж зізнання Рильського ще в характері свідка, перші акти проти Рильського в справі вбивства, акт обвинувачення проти Ростоцького, відкличання того акту й ін. Із актів спадщини виходить, що майно пок. Рильської в чиннім стані вносило 417 тис., а в пасивім 234 тис. Чиста спадщина 173 тис. зол. Числа ті основані на зізнаннях Рильського, а не подано в них вартости дорожочинностей. Відчитування кореспонденції обвинуваченого з адв. Еберсоном, листів Заранської, пок. Рильської, Ганки (любовницького) тривало до 4. год. попод.

Кіно ЛЕВ Нині прем'єра найбільшої фільми цього сезону продукції „ВУФКУ“ в 10 частях (Непримирені) В головній ролі арт Березія І. Замич-ковський. — Ф-льма з часів чотирохтисяч смерті. 1733 1—3

Кіно ЛЕВ

НОВИНКИ

— В половині квітня буде відкрита книгарня „Рідної Школи“ у Львові, в каменниці „Народної Гостиниці“ при вул. Сикстуській ч. 20, зі всякого рода книжками і шкільним приладдям. — Це та сама книгарня, яку москвофільська „Ставропігія“ перед трьома місяцями викинула зі свогою локалю при вул. Руській. Купуючи в цій книгарні докинете цеголку до розбудови „Рідної Школи“. 1696 2-5

— На карти „Рідної Школи“ звільняючи від алкогольних напоїв зложили в золотих слідуючі Вп. громадяни(ки): по 5 зол.: пос. Дмитро Великанович, о. катех. Іван Феденч, нотар Іван Данилович, адв. д-р Мирон Кондрат — усі з Турки н. Стр.; по 2: Євгенія Городиська і Олександра Утрисько з Турки н. Стр., проф. Хоминський Мирон з Рави Руської і учит. Садовський Юліян з Камінки-Боброїди. — Хто слідуючі?

— У справі розбудови „Українського Національного Музею“ у Львові. Дня 2. квітня в год. 19. в домівці Українського Технічного Т-ва Львів, Ринок ч. 10. П. відбудеться нарада в справі розбудови Українського Національного Музею. Всіх, що цікавляться цією справою, просить взяти участь у нарадах.

— Чинші в квітні. З днем 1. квітня буде підвижка оплат за однокімнатні помешкання. Нозий множник за квітень, травень і липень виносить 95.55

— Українська бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі одержала від родини бл. п. Шарля Боніна, б. міністра та французького посла в Персії, великого приятеля українського народу, його дуже цінну бібліотеку в числі около трьох тисяч томів (книжок, наукових журналів і т. п.). Цей дар достойної французької родини для культурного осередку української еміграції в Парижі приняла українська колонія із правдивим зворушенням. Дослідники справ близького та далекого Сходу найдуть тепер в українській бібліотеці в Парижі напавду фахову збірку творів по цим питанням. — Д-р Ю. С.

— Бесідовський редактором. З початком квітня у Парижі вийде перше число російського двотижневика „Борба“ під редакцією Бесідовського. Програма цього журналу — боротьба з радянською владою і перетворення Росії в демократичну державу.

— Справа Кутепова. Французька преса пише, що париська поліція вже навіть усталила імена осіб, які вивезли ген. Кутепова до Москви. Кутепова бачили в Кронштаті і в Москві. Французький посол у Москві Ербет приїхавши до Парижа, привіз відомість, що перед тижнем Кутепова був живий у тюрмі на Любянці, а тепер правдоподібно вже розстріляний.

— Також жарт. Одного дня в париській пресі і на клепсидрах парижани читали сумну вістку, що посол Фелікс Гоборита помер і що приятелів та знайомих покійного просить зібратись при вході до цвинтаря на похорони. Зібралось кількасот знайомих та прихильників посла Гоборита. Якеж було їх здивування, коли нагло між присутніми учасниками похорону явився сам небіщик і то веселий, усміхнений та одягнений мов на бал. Повстало замішання, дві пані зімліли зі страху, але скоро выяснилось, що посол Гобори устроїв своїм приятелям таку несподіванку, щоб переконавшись скільки осіб збереться на його похорон і тим чином оцінити свою популярність та приязнь різних осіб. Посол Гобори дуже був вдоволенний своїм похороном, записав собі усіх учасників і всіх запросив на обильний обід, що вже був приготований. Очевидно, учасники похорону при царці аниа збачили послони його міцний жарт і один приятель „небіщика“ відчитав промову, яку мав вголосити над свіжою могилою покійника. „Небіщик“ реготався і заявив: „Я і не сподівався, що по моїй смерті промовці сипнуть мені на гріб стільки компліментів і похвал, скільки камінчиків кидали мені на дорогу до життя“. Одна дама, яка побачивши на цвинтарі „небіщика“ була зі страху зімліла, тепер підхмелена вином, співала веселі пісні та підносила тости за здороваля небіщика.

— Конкурс. В прив. жін. учит. семінарії СС. Василянко в Станіславові будуть з початком шк. року 1930-31 вільні посади учителів(лок) до: 1) педагогічних предметів, 2) робіт і рисунків, 3) руханки. Подання приймає Дирекція до 15. травня 1930. Вимагається учительського іспиту або права навчання. 1736

— Справлення помилки. При ломанні покликку у справі будови шпиталю ім. митр. А. Шептицького у Львові („Діло“, ч. 72) випало у списку членів Ділового Комітету назвище о. крп. Василя Лициняка, що є секретарем згаданого

Комітету. За Центросоюз підписав відозву дир. С. Герасимович (подано помилково і Герасимович).

Луговий вечір у Львові.

Вдатний виступ лугової молоді в салі Лисенка.

В дні 24. березня ц. р. відбувся в салі Лисенка дуже вдатний Луговий Вечір. Програма Вечора була велика (19 точок), одначе все йшло так скоро, що протягом 2½ години ціла програма була скінчена.

Нові вправи вільноруч на 1930 р. виконали II. і IV. чета луговиків (по три вправи) під проводом четарів Мороза і Скірки. Вправи хустинями на 1930 р. виконала II. чета луговиків під проводом Дідурівної. I. чета луговиків виконала ритмічні вправи до пісні „Метелик“ і перевела зразок години руханки під проводом І. Мамчаківної. Ритмічні вправи були одною з найкращих точок попису.

Потім I. чета луговиків вивела годину руханки, вправи на поручах і вежі під проводом І. Мамчака. Вежі і вправи на поручах були виведені гарно, з великою справністю і відвагою. З черги бачили ми вежі II. чети луговиків. IV. чета луговиків під проводом Скірки перевела вправи на коні.

Малі луговиків вивели вправи вільноручні і на коні з великою зручністю і видно було в них велику підготовку. Вони впраляли під проводом четаря І. Мамчака. Малі луговиків виконали вежі і вправи квітами. Вправи тих малих дівчаток і хлопців робили велике враження на публіку.

Національний танець „Катерина“ виконали 4 луговиків та двоє луговиків. Добре враження робили дійсно акробатичні вправи трьох луговиків: Мороза, Бабали і Дзиса. Це було ставлення трійкових веж та інших вправ, де виказувалася зручність і відвага у Бабали і Дзиса, а сила у Мороза. Дуже гарно випали також мішані вежі луговиків і луговичок.

Крім того виступав і луговий хор, що під проводом Дзюля відспівав дві пісні.

На загал попис випав гарно і справно. Це був перегляд праці львівського Луга за час зими. Іспит цей луговиків і луговичок здали вповні, а команданти поодиноких чет можуть мати вдоволення, що праці їх дає добрі успіхи. Саля була битком набита публікою, що вертала домів дуже вдоволена.

Цни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 31. березня ц. р.: за масло експортне солоне пріма по 490 зол.; за масло несолоне бальоксе 470 зол. за кілограм; за літру молока 0.34 зол.; за літру сметани 1.60 зол.; яйця копа 5.40 зол.

Зі спортивного життя.

Україна—Чорні.

В четвер 3. IV. в год. 4. попод. розіграє Україна змагання з ліговою дружиною Чорних на їхньому гріщі. Цей меч матиме характер тренінгових змагань і відбудеться під проводом тренера України й Чорних п. Штрнада. Вступ вільний.

Сокіл IV.—Кадімаг 11:0 (4:0).

В товариських змаганнях, розіграних 30. березня ц. р. на площі VI. Баону, сокільська дружина побідила високопроцентно жидівський Кадімаг. Ворітьми поділялись: Терлецький 5, Чорний 4, Дуцько 2.

Мистецьке життя.

Виставка театральних макет А. Петрицького. Відомий наш мистець Анатоль Петрицький, якого імя дуже популярне в мистецьких колах Франції і Німеччини завдяки його монографії п. а. „Театральні строї“, що вийшла в чотирьох мовах, улаштував весною ц. р. у Варшаві виставу своїх проєктів театральних строїв і декоративних макет та декоративне оформлення найновіших українських опер.

Виставка українського малярства, різьби і графіки в Берліні.

На весну ц. р. в Берліні улаштується велика виставка українського образотворчого мистецтва всіх мистецьких угрупувань на В. Україні. Будуть на ній показані чужинцям які образотворчі досягнення за останніх 10 літ.

Виставка Славянського Екс-лібріс-у в Празі. Після того, як закінчиться Виставка Славянського Екс-лібріс-у у Львові, та сама виставка буде отворена й у Празі. де буде теж український відділ

З мистецької літератури.

В цьому тижні виходить у Львові 4. число відновленого „Українського Мистецтва“ під ред. М. Голубця. В числі багато ілюстрацій та статті й інформації на актуальні мистецькі теми.

Друкується і з весною вийде у Львові з друку мистецький збірник союзу українських незалежних мистців. Збірник буде багато ілюстрований та міститиме статті з ділянки нового мистецтва. Збірник редагують малярі П. Ковжує і М. Осівчук.

На живий театр.

Львівське жіноцтво взяло в свої руки акцію постійної допомоги для нашого театру, склавши окремий комітет, якого члени взяли на себе обов'язок збирати що-місяця добровільні жертви між громадянами м. Львова. Комітет поділив місто на райони і кожна з пань подбає обійти напротязі місяця особи зі свого району, вписані на листу. Пані матимуть окремі уповачення виставлені „Кооперативою Український Театр“ у Львові.

До цього часу заявили свою згоду зайнятись збіркою такі пані: Ракова, Чапельська, Н. Терлецька, Перфецька, Павликовська, Савчакова, Мудра, С. Мельникова, І. Шепаровичева, Сапрунова, п-на Дрогомирська та Мудракіна. При цій збірці прийнятий принцип, щоби наше громадянство обтяжене віддавня усілякими жертвами обмежилось до мінімальних квот, так, щоби вони не робили ніякої різниці в бюджеті жертвodawців. Зате добре zorganizована жертвенність може принести що-місяця поважну суму, що стане справжньою підтримкою для нашого театру.

Одночасно довідуємося, що у зв'язку з цією збіркою власник відомого складу зі склом і порцеляною при вул. Галицькій 16. п. Олександр Онисько жертвував прегарний комплект приладдя на чай на 6 осіб, оригінального японського виробу з тим, щоби він був призначений на безплатну премію, яка має припасти на підставі вильосування одному із жертвodawців на театр. Цей дар, великої артистичної вартості, може заохотити неодного члена нашого громадянства скласти невеличку лепту, завдяки якій можна при допомозі „колеса фортуни“ дійти до цінного предмету. Згаданий сервіс буде в найближчій часі виставлений прилюдно в одній із виставок наших центральних фірм.

Зі сцени й естради.

Вечір у честь Шевченка „Т-ва Прихильників Освіти“.

Секція студенток при „Товаристві Прихильників Освіти“ уладила дня 29. ц. м. в салі української гімназії СС. Василянко вечір у честь Шевченка із такою програмою: „Заповіт“ у виконанні хору студенток під проводом п. Галі Захарясевицької; Вступне слово — п. Галя Захарясевиць; Сольоспів п. Устї Грициківної, при акомпаніменті п. Татляни Лелівної; Скрипкове сольо п. Ременецької, при участі п. Н. Біленької; „Іржавець“ — деклямація п. Лідї Мрицивної; Альтове сольо п. Зарицької при акомпаніменті п. Л. Фелаківної; Фортепянове сольо п. Надї Біленької; „Мивають дві“ — деклямація п. Міри Переймівної, акомпанімент п. Лідї Мрицивної; Хор студенток: „Об горі тій чайці“ та інші пісні.

До найбільш вдалих точок безперечно належав спів п. Устї Грициківної, яка має багато даних на справжню співачку та спів п. Зарицької і хорові продукції. Ол.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

СОФІЯ КОВБУЗОВА.

„Нестало вже нашого соловейка!“ Такими словами перекидалося українське, коломийське громадянство, вертаючи 24. березня ц. р. з цвинтаря, куди відведено на вічний спочинок останки невіджалованої талови „Коломийського Бояна“, бл. п. Софії з Гомнів Ковбузової, дружини туз професора української гімназії Олександра Ковбуза.

Покійниця, коломийка, належала від своєї першої молодости до „Коломийського Бояна“ і все була видатною й поважаною силою в Товаристві. Уже в пізнішім віці, як замужня жінка поїхала в р. 1925. до Медоляну на науку сольового співу, а вернувши звідтіля, віддала все своє артистичне знання на услуги українського громадянства. Не лиш Коломия користувалася ним, але шанали її соловейковий спів також і інші галицькі міста, як Тернопіль, Березани, Станіславів і ін. Куди її лиш покликали, ніколи не відмовилася. Всеюди витало її українське громадянство з ентузіазмом, усюди радли з її співучасті. А в Коломиї самій не було народнього свята чи українського концерту, де Цоківичка це чайма-

„Не Пріма а Пріліс“

Нині 1. квітня
Даром

у АТЛЯСА
Ринок, ч. 45.

Що шеста водка на особу даром.
Спеціальна комісія контролює.

лаб атракційної точки в програмі концерту.

Та не лише в артистичній діяльності служила вона своєму громадянству, а й у чисто громадянській справі ставала між першими. В часі найбільших репресій, які ми переживали, коли то порозв'язувано т. зв. горожанські комітети, коли нашими братами заповнено в'язниці, коли треба було тим нещасливим братам нести поміч, а мужське населення не було певне, чи дадуть йому спокійно переночувати дома, — тоді то наше жіноцтво встало за сповнення того колючого обов'язку страшний хліб. І тут стрічаємо бл. д. Софію Ковбузову між чинним жіноцтвом. А було тоді праці доволі: Прокормлення ув'язнених, організування кухні, а шонайважливіше: збирання фондів на заспокоєння тих потреб удалі великим татарем на плечі українського жіноцтва Коломиї.

Опісля, коли вже репресії потрохи припини-

лися, віджило в Коломиї жіноче товариство „Жіночий Кружок“. Він перебрав на себе завдання колишнього комітету. І тут Покійниця дала себе знати. Три роки була секретаркою Товариства. А коли за збирання датків на прокормлення політичних в'язнів возвідство на внесення місцевого староства закрило не жіноче товариство й опечатало книжки, то Покійниця була перша, що направила, аби не складало зброї і боротися за право Товариства. Вона переперла враз з тими, які однаково з нею думали, що внесено рекурс до міністерства, котре відкинуло возвідський розпорядок і Товариство було реактивоване.

Коли Покійниця вернула з Медиолану, взялася всією силою за місцевого працю. „Воля“, спів, концерта естрада. Під цим оглядом ніхто Покійницю не заступить. „Ти нас осиротила, Дорога Товаришко“ — прощав її іменем „Воля“ нагробною промовою д-р Ставничий.

Якою симпатією тішалася Покійниця у загальному, виявилось на її похоронах. Такого здвигу вже давно Коломия не бачила. До величності причинився немало залучений хор „Коломиїського Воля“ з хором гімназистів, а похоронні пісні викликали не одну горлячу сльозу у учасників того сумного обряду.

Покійниця не забувала і мучилася дуже довго. В останні виступала на минулорічній Шевченківській концертній. Вже тоді почувала себе але і лиш силою залізої волі, якою все визначалося, не лише змогла приготувати увесь концерт (вона була головою „Воля“), але ще й обдумала визначені їй точки концертної програми.

То був останній її виступ — лебедий спів замираючого соловейка... Нема її вже між нами і не почуємо більше її пребетанія-співу.

Андрій Чайковський.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
Вівторок, 1. квітня, год. 7-30 вечором „Барон пантані“ — знижені ціни.

Малий Миський Театр:
Вівторок, 1. квітня, год. 7-30 вечором „Сандомирське весілля“, знижені ціни.

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільм Подружжя на візку (Бастер Кітон).

КАСІНО: Двоїб у просторах.

КОЛЬОСЕН: Спазнені мости.

ЛЕВ: Погоня 20 полиц собак (Гарі Піл). Його найліпший друг.

МАРУСЕНЬКА: Вулиця гріху (Ялінгс).

ОДЗЯ: Книж на засланні.

ПАПЯС: Звукова фільм „Вулиця засуджених душ“ (Пола Негрі).

ПАН: Воскресення (Толстого).

ПАСАЖ: Невинний вбивник. Тижневик Метро-Гольдвін-Маєр і амер. комедія.

ПРОМІНЬ: Жінка шпін.

СІМЛЕВЕ: З білшовицького раю (Ольга Чехова) Виступ російського хору. Комедія: Мистер безсоромності.

ФІЛМОРИАНА: Під прапором кохання.

ХИМЕРА: Чорт.

УТИХА: Білі тіпа.

Програма радіо.

Вівторок 1. IV. 1930

Львів: 11:58 Сигнал часу та гайна, 12:10 Поранок для дітей з Варшави, Попол. концерт із Варшави, 18:45 Всича, комунікати, концерт грамоф. плит, 19:20 Трансмісія з катовицької опери, комунікати з Варшави.

Середа 2. IV. 1930

Варшава (1411,7) 16:15 Програма для дітей. **Краків (312,8) 17:45** Концерт з Варшави **Гельсінґфорс (221) 19:35** Концерт хору. **Ляйпциг (259) 16:30** Концерт солістів **Талін (296) 18:30** Симфонічний концерт. **Прага (487) 19:30** Концерт Чеської Фільгармонії. **Міліно (501) 12:00** Легка музика. **Брюссель (509) 18:00** Радіооркестра. **Відень (516,3) 15:30** Капелла Гайбера Мюнхен (533) 16:00 Радіотро. **Будапешт (590) 17:35** Відьська оркестра. **Ленінград (1000) 16:00** Концерт. **Харків (1304) 16:00** Сучасна музика.

Четвер 3. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 12:40 Шкільний концерт. **Краків (312,8) 17:45** Концерт із Катовиць. **Гельсінґфорс (221) 19:00** Симфонічний концерт. **Ляйпциг (259) 16:30** Концерт радіооркестри. **Варна (418) 18:00** Пісні Бранса. **Спеліуса і Мезартіна, співає Баріна Едельберг, Рим (441) 17:00** Музика в Неаполі. **Литгенберг (473) 19:15** Танці та марші. **Прага (487) 12:35** Концерт оркестри. **Брюссель (509) 21:15** Камеральний концерт. **Відень (516,3) 20:00** Віденські вальси. **Рига (525) 19:05** Оркестра і співа. **Мюнхен (533) 16:30** Радіотро. **Ленінград (1000) 19:00** Трансмісія. **Харків (1304) 16:00** Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Кружок Студентів У. С. Б. у Вильні, висловлює отрим найширшу подяку Іх Експецеленції Митрополитові Андрієві гр. Шентивському за дар для Української Студентської Самопомочі у Вильні в сумі 20 доларів. — К. У. С. 1734

Правильно сликаний Надзірною Радою Загальної Збори Кооператив „Українське Народне Мистецтво“ жм. пром. кооп. у Львові, на день 29/III п. р. вчорашни 7 точок порядку варад оповіщеного в Г. К. Ч. з дня 2/III п. р. рішши ізза спиваєної пори, точку — 8. Зміна цілого статуту. 9. Внески і запити — порішши на продовження тих же Загальних Зборів, назначуючи продовження їх на день второк 8/IV. год. 3. поп. в льокалі „Труд“, Ринок ч. 39/II п. 1739 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ГОДИННИК ВАШІ буде найкраще направлений у найбільшій годинничарській роботі: **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації прислати поштою. — Старомодні жіночі годинники перероблюємо на ручні. 1002 52—7

ПОЛОТНА чистильні, білоруські, надіються на вишивки, вислає Союз Кооператива у Стри. Зразки на домаганія безплатно. 1555 5—5

В СІЛЯКІ годинничарсько-ювелерські роботи виконує найстаранніше **Домбровські-Розважівські** Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 1195 12

В СІЛЯКІ поштою гарні, вибрані гриби (найменше 5 кг.) по зод. 20—1 кг. — Саванкові повилла на цукрі в 5 кг. фасках за зод. 15—, Волоські орли в 5 кг. мішочках за зод. 20—, Правдицу овечу брилядо в 5 кг. фасках зод. 15—, Франко за посліплатою Мендель Штуммер, Косів, к. Коломиї. 1708 2—10

ФІСГАРМОНІЮ велику в педагоговію кавінгурою, змітуючу органи, недорого на продаж. В складі фортепіано, п'янін Ганана, вул. Писудського ч. 21. перший поверх 1713 2-3

ПОШУКЕ зараз праці на селі або в місті двадцятитиля сирота, як хравчия, швачка або скеларка. — Зголошення просить слати на адресу: Безплатне Бюро Посередництва Праці при Союзі Селянських Співоз, Львів, вул. Гредіцких ч. 2/II. залучуючи значок за 25 грош. на відпомід. 1—1

ГЛУХОТА визлічна. Винахід Еуфонія“ продемонстрований спеціалістам. Усуває притуплений слух, шум, вугли з ушей. Численні подяки. Жадайте безплатної поучаючої брошури. Адреса: „Eufonia“, Liszki, Kraków. 1738 1—1

КОНЦИПІЕНТ пошукує місця в адвокатській канцелярії. — Зголошення від: „Негайно“ до Адміністрації „Діло“, 1737 1—3

2.800 зл. **ШОБИ ЗАГРАНИЧНІ ЦИПНА,** чорні, найновішої конструкції, не догдні салати поручає виключно заступництво „Konfuszko“, вул. Зяморова-ча, ч. 10.

ПОЗІР! ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, ледяні, кухонне начиння — найліпший товар, Рентгенер, вул. Леґіонів ч. 37. 1720 а) 1—12

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціаліст шкірних, венеричних і сексуальних недуг та лікарської косметики ординує від 8—10^{1/2} 14—18. в неділі і свята від 16—11. Гірське сонце, Валлофор, Діатермія, Криотерапія Сепаратково починає. **Львів, вул. Потоцького ч. 11. I. п. 826** Телефон 65—87.

Спеціаліст неуг легенів, серця і мозку **д-р Фелікс Ган** **Львів, Листопада 30.** 1206 Пересвітлення Рентгеном.

Користайте з нагоди!

Продаж негайно: **3 поверхову каменицю** 3 покої, кухня, візні, комфорт, вул. Потоцького. Ціна 6000 доларів. — **2 поверхову каменицю**, 5 покоїв, кухня, візні, комфорт, вул. Личаківська. Ціна 7500 дол. — **1 поверхову каменицю нову** 3 рази по 3 покої, кухня, візні, вул. Листопада. Ціна 6500 дол., готівкою 3500 доларів. — **1 поверхову віллу**, вул. Листопада 4 і 3 покої візні, люксусовий комфорт, центральне опривання. Ціна 11000 дол., готівкою 6000 дол. — **1 поверхову каменицю**, віздова брама, город, вул. Короля Личаківського кодо „Маслосонза“. Ціна 4000 дол., готівкою 3000 дол. — **1 поверховий дім**, горішний Личаків, 3 покої, кухня, візні, город, чиншарін мешкання 150 зод. місячно Ціна три тисячі доларів. **Е. Ігнат — Львів — Курнова 24.** 1740 1-1

ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ „A la Paris“

Цілий Львів пере і чистить свою гардеробу в найелегантніших склепах міста **пл. Академічна ч. 3. Тел. 63—69** **вул. Казимирівська 10. Тел. 69—72**

Поручення з провінції полагодуємо 1729 негайно. 1—24

Електричне Заведення

La-Damo, Львів, вул. Коперника ч. 6. тел. 55—26. Виконує мережки, францужині пліси, евіді, ручні і машинні ліфти і люксусове білля. 1732 1—3

На Весну! і надходячі Свята!

Вже надійшли найновіші моделі **МУЖЕСЬКОЇ І ЖІНОЧОЇ** конфекцій з першорядних матеріалів, у великій виборі, по приступних цінах і на догдливих умовах. — Пам'ятайте тому і повторітьте ці 3 слова:

ШАПІРА, Личаківська 1.

ПОЗІР! Спеціальний магазин жіночої конфекції. 1731 **Личаківська 10. Тел. 74—52.** 1—3

Ліцитаційна продаж

будівельних парцель відбується для 3. квітня 1930 р. з год. 10-їй рано в Клепарові пл. Казиміра. — Інформації уділяє Громадський Уряд в Клепарові. 1728 1—1

Дахові покриття спеціальною білою папою, які через багато літ не змінюють консерванції, лі- 1743 конують: 1—1

Горшовський і С-ка

Склади будівельних матеріалів

Львів, вул. Бурляра 3, тел. 17-64.

Осторога!

Остерігаємо перед набуванням підроблених моїх найліпших виробів Ультрамаринові мари „Merkur 1/2“ і „Kurka 1/2“, які є хемічно чисті і без вілких домішок. Проте просимо пильно звертати увагу на мари „Merkur“ і „Kurka“ і на докладну папісу Х. Перляутгер, Львів який є на кожній паці з червоними боками. 1742 1-1

ГАРНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВИ

КОВДРИ чистововинні **МАТЕРАЦИ** з волосіння **ПОДУШКИ** — сільське пірн 1672 **Простирали, пошевки, ліжка** поручає кзиково дешево **Відомий Магазин постелі В. Іжицького** **Львів, вул. Коперника ч. 3.**

ПОЗІР! ЧОРТКІВЩИНА!

В понеділок, дня 26. квітня 1930 р. в год. 12-їй в полудне відбуються в залі „Народної Доми“ **Надзвичайні Загальні Збори Кружка „Рідна Школа“ У. П. Т.** в Чорткові, зі слідуючим порядком варад:

- 1) Отворення Зборів і вибір Президія
- 2) Справа отворення української приватної народної школи в Чорткові з початком шк. року 1930/31.
- 3) Справа Української Бурси УПТ.
- 4) Перевібір Старшини Кружка.
- 5) Справа фінансів Кружка.
- 6) Внески і вантти.

З огляду на вагу справ, які мають бути вирішені, як найчисленніша участь українського громадянства Чортківщини на повних Зборах по неча. 1735 1—1 **Старшина**

Ширіть наш часопис!

8 ЗОЛ. ПЕРСТЕНЕЦЬ 8 ЗОЛ.
в 14-карат. золота з рубіном і діамант у **Б. ГРИНБЕРГА** Сякстуська 4 Т. 59-22

1730 1—3

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. шведи. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем. Рукописів не звертається.	ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-50 „ Річно 55-00 „	Телеф. Редакції: 29-41. • Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ- СТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.
	ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова- чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол- гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.	

Український шпиталь у Львові.

Львів, 2. квітня 1930.

В передостанньому числі нашого органу помістили ми на цьому самому місці заклик до українського громадянства, щоби воно складало жертви на будову українського шпиталю у Львові. Заклик виїшов від загальногромадського Комітету, покликаного до життя спеціально для гідного відсвяткування трицятиліття владництва Впр. Митрополита Андрея. Після поважної застанови Комітет прийшов до пересвідчення, що одним із найкращих та найдоцільніших засобів відсвяткування митрополитичого ювілею буде створення тривкої пам'ятки, що носила б імя Ювілята по вічні часи та нагадувала б цілим поколінням небуденні заслуги Впр. Митрополита Андрея Шептицького для українського народу Галицької Землі.

Такою пам'яткою — читаємо в заклику — може бути збудовання шпиталю ім. Ювілята у Львові, бо створення такої установи, як виразника великого Ідеалу любови ближнього, буде найкраще відповідати як особі Ювілята так і характерові ювілею.

Це становище Комітету цілком правильне. Бо всякі ювілейні обходи навіть у формі якнайкраще підготованих і виведених концертів чи академії виразді причиняються до звеличання великих заслуг Достойного Ювілята, але всеж такі обходи мають проминаючий характер. Натомість уфундування з нагоди ювілею тривкої пам'ятки у формі загально-корисної, гуманітарної установи увіковічить заслуги Ювілята та по вічні часи буде наглядним доказом і дорогою пам'яткою діяльності Митрополита Андрея, як медичної української культури й мистецтва, як гуманітарного діяча, опікувача бідних, патрона українських сиріт та добродія української незаможної, студіючої молоді.

„Народня Лічниця“, яку щедро вивінував Ювілят, а яка вже давно стала благолатю для тисяч наших найбільшніх, що шукали й шукають у ній лікарської поради, яка набула велику популярність у цілому краю, — має згідно з постановою правлячого Комітету дістати власний шпиталь, щоби таким чином значно поширити свою гуманітарно-медичну діяльність і стати правдивою цитаделлю здоров'я нашого народу. Великий український шпиталь у Львові дасть не тільки екстраординарну лікарську опіку тисячам недужих українців, що тепер дуже часто не можуть вайти приміщення у львівських шпиталях, але й створить якнайсприятливіші обставини для практики наших лікарів. Не треба забувати й на те, що цей шпиталь зможе стати завязком клінічних заведень майбутнього українського університету, який вкінці мусить стати у Львові.

Словом, ініціатива Комітету до переведення загальної збірки жертв на будову українського шпиталю у Львові є дуже гарна та повинна вайти широкий відгомін на всій Галицькій Землі. Ми віримо, що українське громадянство, яке все не звичайно високо цінило заслуги й дорожило особою Достойного Ювілята, щедро відгукнеться на цей заклик і таким чином побудує з нагоди ювілею гідний монумент заслуги й праці великого галицького Митрополита-громадянина. Тим наші громадянство бодай частинно сплатить довгядчності у відношенні до особи нашого Митрополита.

Жертви на будову шпиталю треба стати до Земельного Банку Гипотечного (Львів, вул. Словацького, ч. 14.) в допискою: на будову шпиталю.

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ, вул. Сімецька ч. 16.
 і в ПЕРЕМИШЛІ, Красинського 63.
 Жадайте оферт та цеників.

Навіть зі сотиків зростають мільони тому навіть найдрібніші ошадности складайте в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

Львівське громадське самоврядування.

I. Від виборної міської ради до комісарщини.

Віче, яке відбулося в минулу неділю в салі Т-ва ім. Лисенка у Львові в справі самоврядування міста Львова, викликало велике зацікавлення серед нашого громадянства. Та недовга часу не дозволила на вічу прояснити усі справи, які є завязані з цим питанням, тому вважаємо доцільним і потрібним на основі джерельних інформацій представити подійний стан річей.

Останні вибори до львівської міської ради відбулися дня 16. січня 1913 р. Після повороту австрійських військ до Львова в червні 1915 р. галицьке намісництво розпорядком з 30. червня 1915 р. розв'язало міську раду і передало управу в руки правительственого комісара в особі старости Грабовського, якому додано до поради 18 мужів довіри. Розв'язання і призначення комісара було необхідним, бо тодішній президент міста п. Найман вже з початком світової війни виїхав зі Львова, а всіх трьох віцепрезидентів пок. д-ра Рутівського, пок. д-ра Сталя і д-ра Шляйхера російська влада одночасно з відступом російських військ з міста вивезла у Росію. В лютім 1917 р. звільнено Грабовського з уряду комісара та іменовано на його місце д-ра Рутівського, який між тим повернув з Росії. Покликанням цього польського політика і діяча на чоло міської управи австрійський уряд хотів зазначити, що вважає комісарщину лише переходною речю і бажає відновлення самоврядування в місті. Справа стала актуальною, коли в грудні 1917 р. намісництво, яке за час війни урядувало в Бялій, перенесло свій осідок назад до Львова. Але розв'язати це питання було доволі важко, бо з огляду на воєнний стан, а зокрема на те, що більшість мужини оставала у військовій службі, не можна було переводити виборів, а реактивовання правосильно розв'язаної міської ради було немислимим вже тому, що багато членів розв'язаної ради протягом воєнних літ померло та й склад цієї ради, майже виключно польсько-міщанський, не відповідав вже зміненним у часі війни політичним, національним і суспільним відносинам. Тодішній віцепрезидент намісництва, тепер сенатор п. Володимир Децикевич, якому намісник граф Гуйн поручив позагодити це питання, висунув тоді думку, сьгодні вже загально признану та прийнятну, але в 1918 р. зовсім нову, а саме запропонував полишити управу міста в руках правительственого комісара, але обмежити його компетенцію до виконавчих чинностей, а для позагоджування справ, які по думці постанови статуту міста Львова є застережені міській раді, покликати шляхом іменування окремих колегіальний орган, якого рішення мали бути для комісара обов'язуючі. Таким чином прийшло до установаження розпорядком намісництва з 31. січня 1918 року тимчасової міської ради, складеної так само як розв'язана міська рада зі сотки членів і наділеної усіми цими управліннями, які закон признає виборній раді. Щодо членів цієї тимчасової ради президент Децикевич поклав в основу, що нова рада, дарма що іменована, повинна відзеркалювати усі погляди і бажання львівського громадянства і також під оглядом осіб має згуртувати в собі всіх тих громадян, яким виборці висловили своє довіря, вибираючи їх радними у 1913 р. Тому склад нової ради устійнено шляхом переговорів з поодинокими партіями, а увійшли до ради майже всі члени розв'язаної ради, що ще жили та находились у Львові. На місце радних, що вже померли або з інших причин відпали, покликано на радних представни-

ків цих кол львівського громадянства, які в попередніх радах взагалі не були заступлені, а саме представників українців і соціалістів, які таким чином перший раз стали членами міської управи. З українців були тоді покликані в члени ради д-р Степан Федак, радн. Громницький, о. Лежогубський, нотар Онишкевич і дир. Василь Нагірний, а крім цього як український соціаліст п. Микола Ганкевич. Та скількість українських радних не відповідала силі та значінню українського населення міста Львова, але в даному випадку всеж таки був це добрий початок, зрештою на більшу скількість українських радних не хотіли погодитись польські партії, з якими треба було переговорювати в справі розподілу мандатів.

Створений розпорядком намісництва з 31. січня 1918 р. стан тривав аж до розвалу австрійської монархії з тим, що 11. березня 1918 р. звільнено з уряду комісара з причини недуги д-ра Рутівського й іменовано на його місце посла до віденського парламенту д-ра Володимира Стисловича.

В 1919 р. тимчасовий правлячий комітет, який після заняття Львова польським військом у листопаді 1918 р. перебрав владу в місті, признав розпорядком з 12. січня 1919 р. тимчасовий міській раді, покликаний до життя розпорядком намісництва з 31. січня 1918 р., усі управління, які прислужують міській раді по думці статуту міста Львова. Одночасно побільшено скількість членів ради до 150 осіб і рішено, що рада має право вибирати шляхом кооптування цих 50 нових радних, а так само радних на опорожненні місця. Так перетворена і доповнена рада вибрала дня 17. лютого 1919 р. п. Наймана президентом міста.

Положення українських радних у перших роках польської державности, у роках розгорілих національних пристрастей, було незавидне. Всі зусилля д-ра Федака, щоби українським радним дозволено промовати на раді в українській мові, остали безуспішні. Так само, не вважаючи на побільшення загальної скількості членів ради, не можна було досягнути побільшення скількості українських радних, дарма, що після смерті о. Лежогубського, нотара Онишкевича і дир. Нагірного українські радні остали у скількості двох осіб. Під оглядом міської господарки урядування президента Наймана і міської ради викликувало багато критики. Час інфляції і девальвації гроша був справді для міських фінансів доволі важким, але не вважаючи на ті труднощі можна було при більшій активності управи всеж таки не допустити до цього занепаду, який в 1926 і 1927 рр. почав проявлятися у всіх ділянках адміністрації. Знесений у лютому 1928 р. тимчасовий самоуправний виділ, який був покликаний виконувати нагляд над громадською господаркою, вказував неоднократно на основі переведених перевірок на хиби та недостачі міської господарки. Місто навіть під зовнішнім оглядом ставало помітно чимраз брудніше, більше занедбане. Незадоволення населення зростало. Цим незадоволенням покористувался після травневого перевороту санаційні кола, щоби захопити у свої руки управу міста. Окрема комісія, визначена міністерством внутрішніх справ, ствердила на основі переведеної перевірки цілу низку поважних промахів та похибок міської управи, а львівський воевода-гр. Петро Борковський, спираючися на звітах цієї комісії розв'язав розпорядком з 31. серпня 1927 р. міську раду, звільнив з уряду президента міста Наймана і віцепрезидентів міста та пере-

НАГОДА для кожного сталого передплатника

„Діла“, що на дні 15. червня ц. р. буде мати заплачену передплату по „Діла“, кінець червня ц. р. — За точне вплачування передплати Видавництво признає 23 премії в бібліотеках. — Одна бібліотека вартості 100 ам. доларів, дві бібліотеки вартості 50 ам. дол., 10 бібліотек вартості по 10 ам. доларів і 10 бібліотек по 5 ам. дол.

Користайте з небувалої нагоди!

дав управу міста правительственному комісареві в особі п. Яна Штшелецкого, вищого урядовця міністерства внутрішніх справ. Правительственному комісареві воевода додав прибічну раду, застерігаючи для неї частину компетенцій, які прислужують міській раді з тим, що в переважній частині справ комісар є зв'язаний рішеннями прибічної ради.

Єгипет жадає повної самостійності.

У Лондоні розпочалися англійсько-єгипетські переговори у справі управління англійсько-єгипетських відносин. Міністр Гендерсон у промові заявив, що англійсько-єгипетський договір і порозуміння лежить в інтересі Єгипту й Англії. Прем'єр єгипетських міністрів Нагад Паша заявив, що Єгипет жадає повної самостійності і які небудь договори між Англією і Єгиптом можливі тоді, як не будуть договори двох вільних держав.

Першоквітневі жарти.

У вчорашнім числі „Діла“ читачі назвали кілька сенсаційних новин, що попали між поважні інформанти як першоквітневі „ленінварські качки“. Неоднє читач, навіть міський, прийняв їх поважно і до редакції дійшли відгук цих „прімапрілових“ жартів.

Щоби баламуцтво не ширилося, ми привели п'ять розчарувати нещого нашого читача: жартами є новини п. а. 1. „Посвячення угольного каменя під Національний Дім“; 2. У справознавстві з „Процесу Спілки Визволення України“ остання інформація п. а. „До харківського процесу“; 3. „Справа будови театру“. Всі ці вістки мають при собі дату „1. квітня“.

Найвеселішим явищем у зв'язку з цими жартами є факт, що деякі наші читачі добачували „Пріма Априліс“ у правдивих інформаціях. Таким жартом уважали вістку „Уяло дістає ще один посольський мандат“ Хто зна, чи не трапляється також читач, що не повірить у правдивість нового винаходу Марковія.

3 політичного життя на еміграції.

Конференція закордонних організацій Укр. Соц. Дем. Партії. — П оцінка сучасного положення на Рад. Україні.

З початком березня цього року відбулася в Подєбрадах у Чехословаччині чергова конференція закордонних організацій УСДРП. Скликаво конференцію з ініціативи Закордонної Делегації партії.

На денній порядку конференції стояли такі справи: 1. Вшанування 30-літнього ювілею Революційної Української Партії (Промова П. Феденка та Е. Голіциньського); 2. Політичне положення на Україні. Реферат І. Мазепи; 3. Організаційні справи. Реферат О. Козловського.

Головував на конференції Е. Голіциньський, один із найстарших діячів РУП.

Після реферату й дискусії в справі політичної ситуації ухвалено резолюцію, яка стверджує, що в Західній Європі процес замиріння між поодинокими державами розвивається успішно, що демократична ідея та впливи соціалістичних партій все зростають, а разом з тим падають реакційні диктаторські режими в таких країнах, як Еспанія та Литва. На Сході Європи та в Азії, зокрема ж у межах СРСР, навпаки політичне й господарське положення близьке до катастрофи.

З приводу положення на радянській Україні резолюція зазначає:

У внутрішніх відносинах на Україні пануючий таж окупаційний режим російських більшовиків дійшов до нечуваних форм насильства й терору, що хоривнюється своєю жорстокістю до деспотії старовинного світу. Більшовицька диктатура руйнує продукційні сили на Україні через насильну колективізацію сільського господарства, через нищення селянства, як власн, а також через скасування свободи економічної діяльності взагалі. Для керування господарською діяльністю селянства комуністична влада посилає тисячі спеціально мобілізованих робітників та інтелігентів, що як невільні агенти комуністичної диктатури мусять стати провідниками більшовицької політики на селі, розпалюючи антагонізм між українським селом і містом. Разом з тим

Збігці із СРСР у Персії.

З Константинополя подяють, що ціла Персія залита збігцями, що втікають із СРСР. За один тиждень до Персії втікло 1254 горожан радянських республік. Перська влада сконцентрувала збігців у таборі в Ардебіль, але не дає їм майже ніякої матеріальної помічі і серед збігців є нечувана нужда.

І жидів висилають на Сибір.

Радянська влада вислала на Сибір 18 жидів, обвинувачених в приналежності до нелегальної організації „Сіон“. Між висланими є відомі жидівські діячі Бельфер, Каценельсон, Райцман, Леві і Вишневська. Окрім того арештовано 55 жидів, також за приналежність до „Сіону“.

Криваві авантюри у Франції.

Дня 31. м. з. у Ленсі відбувалися комуністичні збори, спрямовані проти зброєння Франції. Після зборів 1500 комуністів демонструвало на вулицях. Підчас демонстрації прийшло до кривавої сутички з поліцією, яка стріляла дотовни і вбила кількох комуністів, а 23 особи було ранених.

Більшовицька влада повела рішучий наступ на професійний робітничий рух, що стоїть під впливом керуванням комуністичних агентів, бо боїться ворожих проти себе виступів з боку згодовілого, поведеного робітництва і шукає політичної підтримки серед люмпен-пролетаріату, утворюючи головню з цих елементів так звані бригади активістів для злявлення робітничих і селянських мас. На Україні глоблення трудящих мас підскажується ще національною політикою російської окупаційної влади, яка затроє відносини між окремими національними групами пролетаріату, підтримуючи російський великодержавний шовінізм, що виливається у форму українофобства та антисемітизму, а з другого боку в рядах українського робітництва викликає вороже відношення до російських робітників, яких московська влада масово посилає на Україну, котра і без того терпить велике безробіття. В цілях безперешкодного панування на Україні окупаційна влада переводить масові переслідування та нищення всіх свідомих елементів української людності. Тисячі й тисячі українських робітників, селян, культурних діячів мучаться по в'язницях, гинуть по далеких засланнях, — влада без суду й слідства розстрілює їх або ставить в умови фактичної неможливості дальшого фізичного існування. Вершком деспотичного насильства російських більшовиків на Україні є провокаційно підготовлений процес для засудження і знищення являтишних українських ді-

СТ. ШАЛ

Альойз Ірасек.

(Докінчення.)

А. Ірасек взявся до амальювання всієї чеської історії в повісті і справді протягом свого довгого життя, дав цикль більших і менших повістей із історії свого народу від найдавніших, мітичних ще часів аж по 1848 р. Одначе уваву автора займали найрухливіші і найгомінкіші часи в чеській історії й їм присвятив у першій мірі свою увагу. А тими часами в чеській історії є гуситські рухи, їх піяніші відомости, епоха політичного й культурного унадку чеського народу після нещасної боротьби під Білоу Гороу й піяніші змагання чеського народу до скинення чужинного ярма, відродження нації з кінцем XVIII. в. аж до своїх молодих літ. План свій перевів, бо здоровля й довгий вік йому помогли.

Не можна одначе мовчки поминути найважливіших творів, яким завячав автор своє ім'я.

На найстаріших часах, бо ще поганських, єсноване історичне Ірасекове оповідання п. н. „Невільниця“ з акцією з X. в., де автор описує історичну добу чеського князя Борживоя І., спосіб життя чеських поган, ворожнечу поодиноких чеських племен та їх початки за владу та прийняття християнства. Потім іде в хронологічним порядком около 50 повістей та оповідань.

Одначе славу свою уgruntував Ірасек на своїх повістях із гуситських часів, між якими перша є „Поміж течіями“ — (3 томи); ця повість описує поетично події, що повердили гуситські війни, та тодішні події на праській університеті, і вкінці спалення Івана Гуса в Констанції 1415 р.; дальше початок вибуху гуситських воєн і національного освідомлення. Вершок могутності і моральної сили чеського гуситизму аробив Ірасек темою свого епічного твору „Проти всіх“, в яким нараційний талант автора виступив у найліпшій світлі; Ірасек дав твір, який критика вважає одним з найліпших у своїм роді в цілій чеській літературі, а навіть й європейській. На основі цього твору брали поважно Ірасека як кандидата до нагороди Нобля. Чехи загально наивають

твір цей епосом. І як у попередній трилогії „Поміж течіями“ амальював автор стару чеську шляхту, духовенство, боротьбу короля з архієпископом, Івана Гуса і Жижку, то в епосі „Проти всіх“ представив рік 1430, котрий вилася Ірасекові найвищим напруженням національної свідомості й енергії, коли чеські гусити повстали „проти всіх“ своїх ворогів. Дальші події гуситизму амальював Ірасек в новій трилогії „Братерство“ (в 3 томах), де вводить читача в ряди гуситських бовиків на Словаччині, коли погасає стара гуситська слава в особах гуситських гетьманів Іскри з Брандиса і Таліфуса з Острова.

У четвертій творі з гуситської доби, над яким працював Ірасек на склоні своїх літ п. н. „Король Гуситів“, описав Ірасек часи першого й останнього гуситського короля на чеській престолі, Юрія з Подєбрад.

Найстрашнішу епоху в чеській історії, епоху політичної незалежності і майже цілковитої заклади культурного життя в Чехії схопив у містечкській спосіб Ірасек у повісті „Темно“. Є це „книга бгтія“ чеського народу, писана серцем людини, що любить свою історію, свій край і народ. Повість ця стала біблією чеського народу, як полись „Тренос“ М. Смотрицького для православних українців. І тут Ірасек звів бгя з єзуїтами, яких обвинувачує у всіх насильствах над гуситами. Виступає також проти галицьких габсбургів. Книга ця була на часі, коли запанувала австрійська реакція підчас спіткової війни. Генерал чеських легіонів у Росії — нині чеський фашист — Гайда, привалячуючи свої воєнні спомини про службу в легіонах А. Ірасекови, пише в присвяті між іншим: „Нам воїнам, далеко на чужині були книги Ваші найдорожчою лектурою, були цілющим джерелом сили у найбільчих хвилях: Вони вказували нам на криміри в нашої історії, пригадували наш обовязок. У рішучій для нас боротьбі за незалежність під зборомом Ви були тим, що їхнув нас до боротьби, до перемоги“.

Найобширнішим твором А. Ірасека є п'ятитомова повість п. н. „Ф. Л. Вік“ з перших часів чеського відродження. Головною особою тої повісти є купець Гек з Добрушки (місто у східних Чехах); повість описує пегарно чеське життя в

Празі і на провінції з кінцем XVIII. і на початку XIX. століття.

Крім загальних подій намальював А. Ірасек і льокальні події в історичних повістях; між ними найважливіша є чотиротомова повість „У нас“, яку автор назвав скромно „Довою хронікою“.

Великі ці повісти Ірасека відзначаються просто дрібничковим вишукуванням історичних подробиць, часто навіть без якогонебудь одного героя. Ірасек висуває на перший план акцію цілого народу або окремих народних груп і в їх долі освітлює всю епоху. Психологічний розвиток подій Ірасека стоїть на другим місці; він наскрив епія, а не філософічний інтерпретатор ідей, — як замічає д-р В. Видра — Ірасек малює юрби, а не аналітик геройських, індивідуальних подвигів.

Пробував також сил А. Ірасек і в історичній драмі, як „Іван Гус“, „Іван Жижка“, „Іван Ротач“, але є це радше книжкові драми. Лише „Горо“, що навчає про слованську владу та поетична й символічна драма „Люцерна“ адобули собі право горожанства на чеській сцені й по вишній долі. Критика вважає найліпшим драматичним твором Ірасека, що має сильні характери „Батька“. Ця драма дочекалася також перекладу на французьку мову і д-р Гануш Блішек стверджує, що є це перша взагалі чеська драма, перекладена та введена у французькій мові за границею — в січні 1921 р. в Брюсселі, а брюссельська критика прийняла Ірасекову драму дуже прихильно, признаючи їй бальмацьку силу.

Щодо публіцистичної діяльності А. Ірасека, то він за 60-літ праці пером написався по різних часописах, на різних теми, при різних нагодах, переражали фрагменти із підготовчих праць на підставі джерел повістей.

Чехи називають своїх вивачених і заслужених людей „чеськими головами“, а Ірасека назвали „чеським серцем“, бо він серцем промовляв гарячо до свого народу, бо через те серце промовляв до народу голос рівної землі та нещасних поколінь предків. З його особою відійшов муж, що заступився для свого народу“, як Т. Масарик „заступився для держави“.

Пова межами Чехословаччини твори Ірасека мало відомі, а у нас навіть ім'я Ірасека майже невідоме. Пояснюється це тим, що творчість А. Іра-

яців, в тім числі бувших членів Центрального Комітету Української Соціал-Демократичної Робітничої Партії — Чехівського, Германце та інших соціалістів.

Кольоніальна політика російських окупантів, направлена до економічного виснаження України та масового знищення її політичних і культурних сил, дійшла до найвищого ступня. Широка маса української людності засуджена на знищення від голоду, терору, безробіття, загальної економічної руїни, нечуваного зuboжіння. Крут централізму більшовицької держави довершено скасуванням найменших ознак автономії Радянської України, що виявилось в ліквідації деяких і без того вузьких прав харківського центру в справі судівництва, земельній, просвітній та інших.

На всій території Радянського Союзу діяльність більшовицької влади має в сучасний момент виразно реакційний характер, як в області господарській, так і в політичній. В цих умовах тільки широка праця всіх соціалістичних і демократичних українських сил для організації широких мас українського народу може забезпечити перемогу демократії і свободи на Україні.

Сучасний момент висуває перед всіма соціалістичними та демократичними угрупованнями на Україні і особливо перед українською соціал-демократією головне і найактуальніше завдання: організувати широких українських мас для оборони найближчих життєвих прав та інтересів цього українського народу.

Безумовно-утопічна політика насильної колективізації сільського господарства поставила саму правлячу партію перед великою внутрішньою кризою, яка неминуче мусить прискорити ліквідацію більшовицького режиму. І тільки від організованості та свідомості українських мас буде залежати найближча доля українського народу, його політична й національна свобода.

В цьому процесі боротьби за демократію проти деспотії визначну роль на Україні відіграватиме національно-визвольна ідея, яка в сучасних обставинах життя на Україні в центральній і по суті глибоко-революційною політичною ідеєю найширших мас українського народу. І так, як у XIX столітті справа національного визволення Польщі будила інтерес і симпатії цілого соціалістичного і демократичного світу, так тепер визвольна проблема пригноблених народів Сходу Європи, в тім числі й українського, мусить стати в центрі уваги міжнародного соціалізму.

Схарактеризувавши так ситуацію на Україні конференція поставила завдання для діяльності партії в найближчий період:

1. „Для боротьби з реакційно-утопічною політикою російського більшовізму, що доводить

сека обмежується до сутонаціональних чеських литань і проблем, а крім цього не позбавлена очевидної тенденції: звеличання чеської минувшини, якої найсвітлішу добу добуває в часах гуситизму, дальше змальовання Габсбурзької династії, Австрії та воюючого єзуїтського католицизму в повені чехословацького народу. Цю свою думку вмів він перемістити в м'якони сердець свого народу, який назвав його своїм провідником.

4. Королівські похорони

Похорони А. Іраска відбулися в днях 16, 17, 18 березня. Хоронено А. Іраска незвичайно торжественно на державний кошт. Тіло покійника зложено на катафалку в пантеоні при Національній Музею при площі св. Вячеслава. Дня 16. III зійшлися непрограждані тисячні маси перед пантеон. В год. 10. рано прийшов до пантеону президент республіки Т. Масарик, весь уряд, генералія, представники парламенту і сенату, світ літературний, мистецький і науковий. Іменем уряду поправав покійника міністр освіти д-р Іван Дерер — виголосивши цілу прощальну промову по словацьки. Іменем чеських письменників найближчий приятель Ярослав Кваніаль, а іменем війська письменник і полковник Рудольф Медек. Відтак серед повені жалібних прапорів рушив сумний похоронний похід під „Національний Театр“, похід гімназію „ім. А. Іраска“, при почетній асисті 30. полку піхоти „ім. А. Іраска“ до крематорії, де віддано тіліні останки покійного, згідно з його бажанням — на спалення, цьому найчистішому жмалу — огневі. Дня 17. віддано похід із тіла А. Іраска в урні його синові і представникам влади. Тоді приїхали представники містечка Гронова, щоби забрати урну на свій пантар. І автами поїхав похоронний похід із Праги аж до Гронова — на східній границі Чехії; там, де переїжджали авта з урною, виходили представники всіх громад і міст і поклонялися повелам свого улюбленого провідника. Дня 18. відбувся похорон урни серед здвигу народа і представників влади, війська і письменників на цвинтарі у ріднім Гронові. Похорон був такий величний, що названо його „королівським похороном“.

БЛАВАТНИЧА ФІРМА
ОСИП СТЕФАНОВИЧ
 раніше РОМАН ЗУБИК
Львів, вулиця Галицька Ч. 16.

Шовки різномірних виробів по конкурентній цінах.

Жіночі вонни на племі	від зол. 15—
Мужескі „ „ „ „	5—
Мужескі „ „ „ „	18—
Полотна на білях	10—
Ковдри на латі	150—
Вонняні вонни	24—
Капи, сервети, дивани, хідники.	9—

Виключне заступство поісєєних виливів Гуцульського Мистецтва.

до руїни господарства і до немірних страждань трудящих мас України, УСДРП повинна вжити всіх сил для організації трудящої людності міста і села під кличем незалежної Української Демократичної Республіки, для визволення українського народу від чужонаціонального панування.

2. З огляду на внесення більшовицьким режимом політичної та господарської ворожнечі між побітвинством та селянством на Україні, УСДРП повинна в інтересах успішної боротьби за соціальне та національне визволення трудящих мас України звернути особливу увагу на це і всіма засобами пропагувати ідею демократичного союзу між робітництвом та селянством проти більшовицької диктатури.

3. Конференція УСДРП знає, що сучасна політика комуністичної партії неминуче веде до нових великих рухів проти більшовицької диктатури в СРСР, і в цих обставинах завданням УСДРП є сприяти тому, щоби наростаючий ма-

совий рух проти диктатури завершився перемогою народоправства.

Конференція висловлюється проти змішування чужих імперіалістичних сил до внутрішніх справ України і вважає, що зв'язок УСДРП з Соціалістичним Інтернаціоналом та увага з боку міжнародного соціалізму до української визвольної проблеми може допомогти тому, щоби на Сході Європи свобода і незалежність народів та їх мирний розвиток дійшли до реального здійснення“.

Конференція дібрала до Закордонної Делегації партії Г. Довженка та О. Козловського, які разом з делегатами Центр. Комітету партії І. Мазепою та П. Феденком складають кермуючий орган партії за кордоном.

Конференція одержала велику кількість привітів з різних країн, де перебувають українські соціалдемократи.

Підчас конференції в Подєбрадах була влаштована виставка видань РУП — УСДРП за 30 років діяльності.
 О. К.

Процес „Спілки Визволення України“.

Радіозвідолення з дня 31. III. п. р.

В понеділок 31. березня переслухано члена філії „СВУ“ в Миколаєві і члена філії „СВУ“ в Чернігові Карпінського.

Об. Ласула, проф. вищих шкіл, розповідає, що до „СВУ“ втягнув його якийсь Близенів, який приїздив в 1926 р. з Києва до Миколаєва. До автокефального руху втягнув його знов якийсь Гук осіно 1927 р.

Дальше об. розповідає, що в 1928 р. він вже цілковито відійшов від „СВУ“, а на доказ цього пригадає, що то саме на його внесок наукові круги Миколаєва винесли резолюцію проти Єфремова, осуджуючи його виступи в закордонній пресі (в „Ділі“). Вкінці оба, вияснює своє відношення до автокефальної церкви, підкреслює її політичний характер і розповідає про панахиду по Петлюрі, що відбулася в Миколаєві в автокеф. церкві. Цей останній момент спричинило запити прокуратора до обв. Вол. Чехівського.

Прок. до обв. Вол. Чехівського: Як ви це поясните, що і в Києві і в Миколаєві була панахида за І. Франка, а в дійсності за Петлюру.

Чехівський: Парафіальна Рада Софійського Собору ухвалила відслужити панахиду по І. Франкові. І це була дійсно відправлена по Франкові. Характер панахиди по Петлюрі надали відозви, розкинені з хорів, як виявляється, членами Союзу Української Молоді.

За Петлюру не служено панахиди, бо він не був церковним діячем.

Прок.: А Франко був церковним діячем?
 Чехівський: Але Франко був українським Мойсеєм.

Достойні відповіді Чехівського викликають серед суду помітне негодування. Його залишають вже в спокою.

Прокурор до обв. Товкача: Скажіть, що ви знаєте про цю справу?

Товкач розказує, що то він піддав думку Липківському і Чехівському, що було доцільним відправляти панахиди за Петлюру. Чи ту думку переведено в діло — він не знає.

Карпович, учитель школи ім. Коцюбинського в Чернігові, був організатором філії „СВУ“.

Предс.: Як ви ставилися до рад. влади?
 Карп.: Негативно.

Далі розповідає про настрої в школі ім. Коцюбинського. Учительський склад був націоналістичний. Для учнів відбувалися часті літературні вечірки, на яких учнів настроювано національно. Школа робила часті екскурсії на могилу Шевченка. Це мало на меті викликати в учнів національно-романтичний настрій.

Прок.: А я вам пригадаю зізнання одного з батьків дітей. Він сказав: Мої діти з захопленням співали „інтернаціонал“, але зразу переходили на „Ще не вмерла Україна“.

Карп.: Осіно 1925 р. приїхав до нас Холодний з Києва. Була вечірка, після вечірки залишилося нас 8 осіб на коротке засідання. Тоді Холодний сказав, що з балачок з учнями школи ім. Шевченка в Києві і нашої школи він помітив,

що учні знов рідше вживають українську мову, а говорять по російськи і вони готові забути хто вони. Холодний радив, щоби учителі на кожній годині щіплювали в учнів національну свідомість.

Прок.: В противенстві до офіційних візиторів, які закликали до інтернаціонального виховання?

Карп.: Так.
 Прок.: Ви організували в Чернігові автокефальну церкву?

Карп.: Так.
 Прок.: А мета?

Карп.: Будити в масі при допомозі церкви національні почування, нац. свідомість.

Прок.: І нічого більше? А я вам пригадаю ваші зізнання. Ви зізнавали:

„Хотілося, щоби Україна була незалежною, і бажалося боротися з рад. владою аж до результату“.

Карп.: Так, ми сподівалися, що нас піддержить селянство, в тому більша частина середняка.

Прок.: А яким було Наук. Т-во в Чернігові?
 Карп.: Ми вважали його національною організацією і тому росіяні і євреї туди не приймали.

Прок.: А відносно „СВУ“. Ви були на перших сходинах „СВУ“?
 Карп.: Був.

Прок.: Згоду дали?
 Карп.: Так.

Прок.: Ви хотіли незалежної України?
 Карп.: Хотів.

Прок.: Ви боролися проти рад. влади?
 Карп.: Боровся.

Прок.: Хто був ідеологічним провідником в Чернігові?
 Карп.: Холодний.

Ахматов починає відчитувати зізнання Карповича про автокефальну церкву в російській мові.

Карп.: Це є виключене, щоби це були мої зізнання, я з першого дня зізнавав по українськи.

Констєрнація. Хтось вияснює, що всі зізнання були записані в рос. мові.

Любч.: Це неважно. А ви їх підписували?
 Карп.: Щось підписував.

Ахматов: А які були поли в автокеф. церкві?
 Карп.: Це були колишні старшини і урядовці Директорії, люди контрреволюції.

Ахматов: А ви зізнали, що чулки, немов акад. Кримський читав в українській мові Євангеліє в церкві, а акад. Грушевський ходив до Софії — вам додавали духа. Чому?
 Карп.: Бо ми вважали їх за великих людей.

Оборонець: Ви згадали, що Холодний говорив про те, що діти забувають українську мову. Чи той момент мав який зв'язок з утворенням контрреволюційної організації?
 Карп.: Безумовно.

Переслухання Карповича закінчено в 10-ій годині.

**Зорганізовані і свідомі коопера-
тиви продають у себе лише**

ЧОКОЛЯДУ А. ПЯСЕЦЬКОГО
яка зі всіх виробів є **якошево найліпша і має великий і багатий сортимент.**

У Пов. Союзах Кооператив і силадах „Нар. Торгов.“ всюди можна дістати. — Закаждити в „Нар. Торгов.“ через свої Пов. Союзи Коопер.

Організація українських студентів-католиків.

Установчі Збори Т-ва „Обнова“ у Львові.

В рямцях „католицької акції“ відбулися в п'ятницю 28. березня в конференційній залі Духовної Семінарії при вул. Коперника установчі збори Т-ва „Обнова“, що гуртує українських студентів-католиків усіх вищих шкіл Львова. На зборах явилася поперх сонні студентів і студенток, а також куратор Т-ва „Обнова“ о. д-р М. Коєра.

Після отворення зборів вибрано президію і відчитано привіт від євск. митрополита, а потім статут „Обнови“, затверджений Митрополітичним Ординаріатом, який прийнято без змін. З черги вибрано виділ Т-ва, до якого увійшли такі студенти (тки): Ісає — голова, Мармаш — заст. голови, Гриний — секретар, Шепчицька — касієрка, Козак — бібліотекар, Мрицька і Гелівна — заст. виділових. Провірна комісія: Волицький, Давид, Янів. Товариський суд: Фіголь, Козак, Яновичівна, Збір.

До Т-ва зголосило своє приступлення на зборах 86 членів. Тепер передано статут Т-ва на затвердження університетським властям.

Кроваві події в Качанівці.

Причиною рим.-кат. священник.

Тернопільський повітовий уряд повідомляє: Дня 31. березня прикордонне село Качанівка, в скалатському повіті, було тереном заворушень розфанатизованої товпи. Причини, як досі устійнили, були такі: Місцевий рим.-кат. вікарій священник Врубель одержав із причини лихого стану здоров'я 3-місячну відпустку на виїзд до Франції. Не мав нібито грошей на виїзд, тому зложився для нього парохіани. Коли прийшов речивець виїзду, о. Врубель сказав людям, що мусить відвідати наслідком інтриг. Наслідком того серед парохіян настало схвилювання. Сказали, що священника не пустять. Коли 11. березня о. Врубель сів на віз, люди впрягли коні а священника занесли назад до приходства. Повідомлений латинський консистор візав о. Врубеля негайно виїхати з Качанівки. Коли 31. березня люди не допустили нового вікарія о. Щєбровського, він повідомив про те скалатського старосту та зрештє забезпечити костел і приходство, а ключі віддав місцевому гр.-кат. парохові та виїхав у Львів. Після виїзду о. Щєбровського о. Врубель може із 2000 людьми прийшов до гр.-кат. параха та зажадав під загрозом насилля, щоби видав ключі від костела. Коли дістав ключі, вернувся до костела та відірвав богослуження. Тоді прийшов у Качанівку скалатський староста Іляновський та пішов до костела, щоби успокоїти людей. Товпа не допустила старосту до голосу та заняла до нього грізне становище. Староста пішов до постерунку поліції. о. Врубель оголосив, що обіймає владу в Качанівці та з людьми пішов до гром. уряду. Там скинув із урядування начальника громади та цілу громадську раду. Опісля пішов до постерунку поліції та приказав людям розібрати поліціантів. Товпа заатакувала поліцію камінням і стала вдиратися до середини. Пов. командант візав людей, щоби опам'яталися. Коли це було безуспішне, тоді 8 поліціантів вистрілили насамперед у повітря. Колиж і це не помогло віддали одну салву до насасників, наслідком чого був один убитий, а 9 ранених. Споліж ранених один небаром помер, а стан здоров'я двох інших ранених грізний. Тепер товпа завернула до костела. о. Врубель виголосив палку промову та спитав, чи з огляду на те, що сталося, готові далі стояти при ньому, а навіть пролити кров. Парохіани приобіцяли. Тоді священник у церк. ризах уладив процесію селом, а коли прийшов до тіла вбитого, поблагословив його. Опісля процесія вернула до костела і там почалося богослуження. Деякі люди були озброєні в коси, ножі, вилки. Староста візав помічі своїдніх постерунків і повідомив владу про події. Командант бригади КОП дав старості військову асисту. На місце подій прийшов негайно тернопільський поввода, на-маленькі виділу безпеки та повітський командант поліції а начальником слідч. уряду. Тому, що в костелі правилося богослуження й можливі були дальші ексцеси, терен, прилягаючий до двияртя окружив поліційний кордон, тимбільше, що що хвалі дзвонили на тривогу, а людям, що були в костелі, старался селяни доставити грізне озброєння. Вечором прийхав у Качанівку ві Скалату о. Калиновський, делегат скалатського рим.-кат. деканату. Тимчасом люди, що були в костелі, вечором стали помало розходитися додому. В костелі остало яких 250 людей. Вони із

о. Врублем правили молебні. Дня 1. квітня о. Врубель після цілонічних молебнів узяв монстранцію та пішов із процесією з костела. Коли переступив цвинтарні ворота, поліція й війська замкнула фіртку й окружили священника. Коли о. Врубель побачив, що його відділили від людей, віддав монстранцію о. Калиновському. Поліція взяла з о. Врубеля церковні ризи та вивезла його негайно автвом із Качанівки. Шойно після виїзду о. Врубеля настав у селі сповіст і поліція почала слідство. На вістку про події в Качанівці лат. митропол. курія засуспендувала о. Врубеля в священничій діяльності а костел замкнула на обмежений час.

Премієр Славек далі головою клубу ББ.

На засіданні Клубу ББ дня 1. квітня мали вибрати нового голову, бо полк. Славек залишив, що з причини іменування премієром мусить зректися голівства клубу. Після дискусії ухвалили не прийняти до відома зречення полк. Славека з голівства клубу та візвати його, щоби й надалі остав на тім становищі. Рівночасно ухвалили просити бувш. премієра д-ра Світальського, щоби прийняв нач. керівництво орг. ББ.

Премієр Славек заповідає розв'язання сойму.

На засіданні Клубу ББ дня 1. квітня прем. Славек виголосив промову, в якій сказав, що льогіка подій доводить майже до конечности, що цей сойм не матиме вже свого права голосу та відклику до польської громадської думки при нових виборах. Вашим обов'язком буде почати негайно приготувати праці на це, щоби той відклик до гром. думки прийіс для держави та для її праці успішні висаїди.

Реконструкція кабінету?

Конференція прем. Славека в Вельведері дала основу для різних чуток, а саме, що прем. Славек хоче небаром перевести в кабінеті деякі зміни. І так має уступити мін. Кін, Червінський та Юзефський. Рівночасно говорить про креування становища віцєпремієра в новім кабінеті для господарських справ. Становище це одержав би пос. Бирка.

Центролів готує заяву недовіря для прем. Славека.

Опозиція не дуже бере собі до серця погрози прем. Славека. Кажуть, що прем. Славекові належить радше на тому, щоби впровадити непевність між опоз. партіі заповідаючи нові вибори. Вважають майже певним, що Центролів зажадає від президента держави, щоби скликав назвичайну сесію сойму. Центролів устійнив уже навіть справи, які мають розглядати на надзв. сесії сойму, а саме: 1) заява недовіря для уряду прем. Славека, 2) справа рахункових замкнень за 1927-28 р. і зв'язана з тим справа бувш. мін. Чеховича, 3) господарські та податкові справи, 4) справа ревізії конституції. Устійнення речинця надзв. сесії оставляють провідникам Центроліва.

Тільки щоденник може дати інтелігентній людині якнайбільше різноманітний матеріял до думок про справи рідного краю та всього світа.

З судової салі.

Майор Рильський перед перемиським судом.

Ще 31. березня виглядало, що розправа притягнеться на довший час. Одначе трибунал відкинув усі дальші внесення сторін, так що вже 1. квітня в 12. год. оголошено **доказове поступовання замкненим. Приєздили поставили лише одно питання і то в напрямі обвинств.** На цьому передполудневу розправу замкнули, а дальша розправа мала відбуватися в 4. год. попол. Коли в тій год. сала заповнилася публікою по берегах, прийшов суд. возний та сказав, що розправа не буде. бо... пріма апрілі. Пізніше виявилось, що наслідком просьби прокуратора й оборони предсідник згодився, щоби дальша розправа почалася в год. 9., про що ще в пору повідомили сторони.

Після відкинення всіх внесенень цив. заступник д-р Фрім зголосив внесення, щоби трибунал доставив присяжним іще євент. питання в напрямі злочину обвинств. та цьому спротивилася обо-

рона, доказуючи, що розправа не дала для того ніяких основ. Д-р Пайпер предложив, щоби на основі нової карної процедури присяжні судді зажадали питання в напрямі злочину обвинств. На апель предсідника зголосило лише троє присяжних. Так це питання відкинено і присяжні мають лише одно питання в напрямі обвинств. Дня 2. квітня промовлятиме прокуратор. Присуду сподіваються перед п'ятницею.

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 5960. 233 25—1

— Спростування. З Т-ва Охорони Воєнних Морил просять нас зазначити, що відозву в справі будови шпиталю ім. митр. Шептицького у Львові підписав не д-р Іван Гижка, а голова Т-ва дир. Юліян Шепарович.

— Найближчі українські концерти у Львові. В п'ятницю 4. к. м. відбудеться в салі Лисенка чисто хоральний концерт „Львівського Бояна“, а якого програму входять самі нові твори українських композитів: Кишакевича, Кудрика, Леонтовича, Людвикевича і Яциневича. — В понеділок 7. ц. м. відбудеться в салі Ремієнної Палати при Стрілецькій площі концерт мужського хору „Сурма“ при співучасті п. Е. Ласовської (сопран). У програму цього концерту увійдуть твори чужих композитів, досі у нас неспівані, як Дрегєрта, Штрауса, Незядомського, Маршнера, Гуно, Шубєрта, а з наших Б. Кудрика.

— Відгомін замахів на Східні Торгах. Акт обвинувачення проти 17 учасників згаданого атентату на Східні Торги Попадюка і тов. вже готовий і є в мундуванні. Акт обвинувачення виготовлений по польськи і по українськи. Він буде вручений обвинуваченим при кінці цього тижня. Між обвинуваченими є 15 молодих студентів і ремієників та 2 панночки, з яких одна відповідатиме з вільної стопи. Процес розпочнеться в другій половині травня.

— На розбудову Нац. Музею зложили: 25 зол. Вадим Щєрбаківський з Праги; по 10 зол.: І. Пашкевич, проф. І. Добушак, суддя Т. Рожанковський, о. Я. Мурович, нотар Р. Зячківський, Учительський збір укр. гімна. в Станіславові на рахунок 100 зол.; по 5 зол.: С. Скоробогатий, о. І. Корсан, нотар В. Дяків, о. Г. Кубай; 4.60 зол. о. А. Тимків, 3 зол. Уряд парох. Медні і о. В. Барановський 2 зол. — Між члени комітету приступив о. М. Гуцьовський.

— Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові (вул. Чернецького 24) мав у місяці березні 81 чисел (398 предметів) приросту до загального числа 20148 включно. Жертводавцями були пп.: Андріяновичева С., д-р Барвінський Б., Голіка А., проф. Загайкевич Б., проф. Заклинський Р., Котович А., Коцюба С., дир. Лазорко М., д-р Левицький В., посол Луцький О., інж. Мельник А., Ніжанковський Т., акад. Новицький О., Панас В., Поводар А., проф. Решетар М., дир. Сениця В., інж. Стельмахів Р., Таранько М., проф. Филіпчак І., Фіголь Д., радя. Чачковський Л., д-р Чубатий М., акад. Яворницький Д., о. сов. Ясеницький К. Управа Музею склала єсім ім за це щирю подяку. Музей відвідало 154 осіб, в сім 3 шкільні прогульки. — Для публіки відчнено що-дня від 8—13. год. в неділі і свята від 10—12. год. — Я. П.

— Клопіт з розводами. В Америці розводи подружжа стали манією, особливо в місті Льюс-Анджелєс, де за 5 подруж, 3 подружжа розводяться. Американські соціологи поважно затривожені тим явищем і соціолог Павло Попєнц утворив „Інститут для ратування подружжа“, у якому психіатри досліджуючи характер залюблених осіб, дають їм ради, чи дана пара надається для співжиття в подружжю, чи ні.

— Мекдональд молиться. Англійська преса містить фотографію англійського премієра міністра Мекдональда скоплену фотографом у хвиліні, коли цей член соціалістичної партії перед засіданням конференції відходить в окрему кімнату і молиться за щасливий хід нарад. Колиж у нас наші країно ліві побачили міністра при молитві, то окричали його щонайменше ретроградом.

— Сила фашизму. Дня 31. березня у Римі радла велика фашистська рада над справою вишколення і зміцнення фашистської міліції. До двох літ під зброєю має станути 300-тисячна міліція, озброєна на військовий лад. Служба в баталіонах „чорних сорочок“ триває 10 літ.

ДИРЕКЦІЯ ЛЮВРУ

КУСТУШВНА дипльомована танцюристка „Mondaine“. — БРОКАРДІВНА симпатична стихійна субретка. — ЕДІТ характеристична танцюристка. HQLLY-MOLLY??? — THE THREE PICANIS — Мурицька ревія танечно-аеробатична.

Львів, вул. 3-ого Мая ч. 12. запрошує своїх П. Т. Гостей на багату і гарно першорядну квітневу програму. Виступають T IO ALEXIEJEFF Cheue de Danzes Internationales, Acrobaticques, Excentriques. Перший раз у Львові. — ЕДІТ характеристична танцюристка. 1749 1-1

— „Вистава щастя і здоров'я“. Так називається оригінальна вистава, яку незабаром у Львові відкриває англійський престолонаслідник, а яка має на меті доказати, що щастя це нічого іншого, тільки здоров'я. Вистава організується під кличем оптимізму і віри, що щастя можна здобути і то дуже легко, цебто шляхом плекання і зберігання здоров'я. Вистава має якраз на меті навчити цієї штуки здобування щастя. „Сонце, рух і нагість“ — це засоби зберігати здоров'я. Ініціатори виставки хочуть доказати, що здоров'я, отже і щасливою буде людина тільки тоді, коли більшість часу буде ходити наго, або бодай напівобнажено. Виставлені будуть також всякі спортивні приладдя, бо спорт є другим шляхом до здоров'я і щастя. На виставі будуть представлені найкраще збудовані і найздоровіші типи жінок та чоловіків із усіх держав Європи. Ініціатори вистави будуть видавати журнал „Культ Тіла“, в якому будуть проповідувати фізичну культуру.

— Заборонена наукова фільма. У Ціріху висвітлено наукову фільму п. з. „Щастя і доля жінки“. У цій фільмі представлений процес запліднення, розвитку плоду і акт народження дитини. Кількасот жінок зібраних на першій виставі запротестувало проти виставлення цієї фільми, мовляв, вона деморалізує молоде жіноцтво. І поліція приневолена кінотеатр зняти цю фільму із програми.

— Родинна трагедія у Празі. Дня 30. березня збожеволіла дівчина Главачек і в приступі божевіллі застрілила 3 членів своєї родини, а потім сама закінчила життя самоубивством.

— Утік із в'язниці. У Берліні був засуджений на довічну в'язницю славний вломник та вбивник кількох осіб Гольдбах. Після дволітнього лобу в тюрмі, йому вдалось втекти на волю і поліції не вдалось його відшукати.

— Забобонна причина самоубивства. У селі Кісельово біля Мункача жив молодий робітник Василь Павлик, дуже веселий і життєрадісний хлопчина. Але через різні родинні й особисті прикраси, Василь Павлик попав у меланхолію, а забобонні селяни бачучи цю зміну настрою хлопця, поширили чутку, що у Василя Павлика вселився чорт. Помалу почали хлопця оминати його товариші, а навіть родичі Василя боялись свого сина і вірили, що їх син опанований злим духом. Бачучи це все, хлопець повірив, що в ньому справді сидить чорт і попросив священника, щоби він вигнав цього чорта із його душі. Священник не згодився і це кинуло хлопця в ще більшу меланхолію, а недавно він повісився в лісі на дереві. Селяни, переконані, що і це самоубивство було ділом чорта, не хотіли самоубивця зняти з дерева ані похоронити і все це зробили тільки жандарми.

— Самоубивство в церкві. В церкві св. Пилипа в Парижі приступив до сповіді один 45-літній чоловік і висповідавшись та заприцащавшись, станув перед престолом і вистрілом з револьвера в голову позбавив себе життя.

— Жіночий двобій. У Мексику дві дівчини залюбилися в однім чоловіці і це було причиною двобою між цими жінками. Дві суперниці бились хинжалом й обидві були так поранені, що їх відвезено до лікарні і тепер суперниці лежать в одній шпитальній кімнаті.

— Лев у французькій лісі. У місті Кагорсі із цирку втік лев, якому вдалось перебігти місто й сховатися в лісах. Один селянин ідучи з жінкою через ліс, бачив льва і перестрашений виліз на дерево, де просидів до ранку. Тепер по цьому лісі блукає відділ жандармерії, щоби цього льва убити, але покищо намарно.

— Потрійний доктор. Технічна школа у Празі надала австрійському канцлерові Шоберові почесний докторат. Шобер мав два докторати, один звичайний, другий почесний.

— Утік із СРСР. Михайло Шамбеля, француз із походження 1920 р. служив добровольцем у польській армії і під час бою над Вислою попав у більшовицький полон. Як полонений, він працював у Путилівській фабриці, після чого більшовики закинули йому „саботаж“ і засудили на 15 літ примусових робіт. Аж цього року йому вдалось утекти із Катеринослава до Варшави, де французьке посольство видало йому паспорт і вислало до Парижа.

— З любови — дефрандантом. У Філефельді в Австрії арештували урядовця банку Артура Фульда за дефрандацію банкових грошей. Арештований є сином високоінтелігентних родичів і до 1922 року був дуже чесною, скромною і працьовитою людиною. Але 1922 року він залюбився в одній молодій артистці віденської опери і вона згодилась бути його любовницею,

але вимагала від нього так багато грошей, що він кинувся на біржеві спекуляції, утратив усе своє майно, а коли артистка загрозила, що покине його, якщо не матиме грошей, Артур Фульд дефрандував у банку більшу суму. Цих грошей потребувала артистка на життя у Мюнхені, куди виїхала на гостинні виступи в театрі. Разом із нею виїхав і Артур Фульд, який тепер говорить, що не міг жити без артистки і ради неї зійшов до ролі дефранданта. У Мюнхені артистка покинула його і заручилась із іншим, а бідного Артура Фульда арештували і він тепер покутує у віденській в'язниці.

Передвиборчі віча на Волині.

Рівенщина.

Український повітовий виборчий Комітет листи ч. 18 у Рівному влаштує передвиборчі посольські віча:

- 1) 6/4 (неділя) в гміні (громаді) Межиріччя.
- 2) 7/4 (свято Благ. Прес. Богородиці) у Рівному в цирку.
- 3) 13/4 (неділя) в селі Посагва бугринської гміни (громаді).

На вічах реферуватимуть послі і сенатори Української Парляментарної Репрезентації. Українці зяв'яться численно на віча! Хай живе українська національна єдність!

Український концерт у Парижі.

Пишуть нам:

Українські концерти у Парижі не належать ще, на жаль, до значайних буденних подій цього модерного світового центру. Тим більше заслуговує на відзначення концерт для вшанування Шевченкових роковин, влаштований при співучасті українського мішаного хору під проводом п. Чехівського і нашої співачки п. Шмереківської-Приймової.

Треба подивляти хист і енергію відомого у музичних кругах капелника, що в такому короткому часі зумів так добре вишколити свій хор. Деякі пісні Кошиця і Степанка були виведені зовсім бездоганно і треба надіятися, що п. Чехівський виступить незадовго зі своїм хором перед ширшою французькою публікою і тим способом відновить славу і західній Європі традиції українських хорів.

Відома наша співачка п. Прийморова відспівала низку українських пісень, між іншими „Засумуй трембіто“, нову композицію Ніжанковського, що своєю ніжною меланхолією зробила сильне враження на аудиторію. Богато ентузіазму викликали „Австри“, може найкращі квіти із цього вінка пісень, що його сплела для нас п. Прийморова. Аж хочеться висловити прохання на адресу нашої симпатичної співачки: не забувати нас, українців-парижан, і відвідувати хоч один раз у році із цим пишним гостинцем від далекої батьківщини.

Публіка, що по берегах виповнила залу вітала і пращала гучними оплесками своїх артистів. С. Л.

Зі сцени й естради.

Музично-хореографічний вечір „Товариства Охорони Дітей і Опіки над Молодю“.

Напередодні „пріма-апріліс“ наша львівська публіка мала милу несподіванку: хореографічно-музичний вечір.

Окрім наших народних танців, які доводилось вераа бачити (Катерина та Ірчик) у виконанні учениць школи Грінченка й пп. Шеховичівної, Струмківської, Шухевичівної, Свистунівної, Попелівної і Заперковної, ми мали приємну можливість бачити кілька танків, виконаних дітьми. Очевидно, коли до виконання цих танків ставити об'єктивний критерій, то цим танкам багато бракувало до досконалости, але тому, що це танцювали 5—7-літні діти, танки робили дуже миле враження і малолітніх танцюристів, особливо „Паяника“ (Щипа Філявіна) та „Дів і Ніч“ (Ірсуя Нагірна, Нат. Шухевич і Свнцьо Шепарович) публіка вітала й прощала щирими оплесками.

Успіх „Музично-хореографічного вечора“ треба завдячувати у великій мірі п. Галі Голубовській, яка у „Вальсі меланхолійним“ в ролі меланхолії, а в „Рожах Полудня“ у ролі метелика, була центральною особою серед танцюристок і грацією своїх рухів та гармонією між ідеєю танку (особливо „Меланхолія“) і самою постатю п. Галі Голубовської звертала на себе загальну увагу. Було б шкода, коли симпатичний талант цієї дебютантки обмежився тільки на дебюті і не вплив себе даліше в почній красі і силі.

„Пралівки“ Штрауса у виконанні п. Сушківної, Шухевичівної, Шеховичівної, Голубовської, Колесівної і Попелівної вразували також, що п. Кривучька вклала в цей вечір дуже багато праці, любови і дбайливости.

Фортеп'яновий дуетрій на цьому вечорі мали пп. Нуся Барановська, проф. Б. Кудрик і С. Масляк.

Загально, ця перша спроба створення українського балету настільки успішна, що до речі було б цей „Музично-хореографічний Вечір“ повторити. О. Б.

Памяти Володимира Самійленка.

У цьому році сповнюється п'ять років з дня смерті батька української сатири Володимира Самійленка. Між прихильниками творчости, приятелями й друзями славного поета виникла думка видати в ці роковини збірник, присвячений його памяті. До збірника увійдуть: вступна стаття проф. Л. Вілецького, автобіографія В. Самійленка, його недруковані твори, листування В. Самійленка з різними особами, понад трицять фотографій із його життя, бібліографія, а також спогади про В. Самійленка та тогочасне українське літературне життя. (Вже надійшли до Редакції Збірника спогади, чи повідомлення про надсилку від таких осіб: Павло Богачиний, В. О'Конор-Вілініська, Н. В. Дорошенкіана, Д. Дорошенко, Володимир Дорошенко, Федір Дулько, доц. Б. Лисанський, д-р Дмоховський, проф. С. Русова, Василь Стефаник, Юрій Сірий, П. Стратіничук, інж. М. Скідан, д-р К. Трильовський, проф. М. Тимченко, проф. С. Шелухин, І. З. Шендрик, Олександр Шаповал, Іван Шах, Спиридон Черкасенко, Левко Якушевич).

Збірник видається завдяки заходам проф. М. Омельченкової, голови Видавництва Чесько-Українська Книга в Празі, що перебрало на себе видання збірника; він буде мати 20 аркушів друку з багатьма ілюстраціями, в окладничою роботи Р. Лісовського.

Редакція Збірника звертається до громадянства зі щирим проханням про надсилку матеріалів про життя і творчість В. Самійленка, як напр.: недрукованих творів, його листів тощо, а також про надсилку спогадів про нього, або якихсь відомостей чи опису бодай і найменших дрібниць з його життя. Надіслані рукописи В. Самійленка, на бажання їх власників, будуть Редакцією Збірника, по використанні, негайно їм повернені.

Матеріали можна надсилати до 20 квітня на адресу: М. Obidnyj, Vsenory u Prahy, CSR.

Хотілося, щоби в Збірнику найдокладніше був освітлений побут В. Самійленка в Галичині, за його студентських років і за часів пореволюційних, коли В. Самійленко перебував там з родиною і коли йому допомагали морально і матеріально не лише українські організації, а й цілі українські села (село Карлів), а не раз і діти в школах збирали поміж собою гроші, щоби допомогти лідуєві. Українські громадяни зі Львова, Перемишля, Станіславова, Коломні, Снятина, Карлова в першу чергу нехай згадають на сторінках Збірника великого гостя знад Дніпра, а за ними громадяни й інших міст чи сіл.

Нехай цей Збірник буде вінком від західних земель України і української еміграції, на далеку могилу незабутнього Володимира Самійленка.

За Редакцією Збірника „В п'яті роковини смерті Володимира Самійленка“ М. Обідний.

Дописи.

ГОРОДОК. (Розв'язання Т-ва „Сокіл“). Дня 20. березня ц. р. прийшло на руки голови Т-ва „Сокіл“ у Городку п. інж. Р. Паламарчука письмо від старства з повідомленням, що повітський уряд у Львові рескриптом з дня 5/3 930 Ч. Б. П. 2/15 930 на підставі § 24 зак. про товариства з року 1867 розв'язав згадане Товариство. За причину розв'язання подано, що Т-во не виконувало своїх статутних обов'язків, бо нібито не брало участі в гашенні пожеж. Тогож таки дня явилися в голови Т-ва представники місцевого магістрату в асистенції поліції і, перевітавши основну ревізію, забрали ціле майно Т-ва вартости окол 800 зол. на поліцію, а льокаль Т-ва опечатали. Помінаючи те, що всі закиди, подані у згаданім рескрипті є невірні, слід зазначити, що само розв'язання слідувало зараз-же по невеличкій авантюрі, яку три дні передтим зробив місцевий гурток капанів і інших людей з причини вивідження їхньому т-ву „Касино“ льокалю в домі місцевої української кооперативи. А в прихатній розмові з деякими українцями за-

визли польські відповідальні чинники, що розв'язання „Сокола“ є тісно зв'язане з тою авантюрою, і тішаться, що „мендзи русинами нема згоди“. На всіх українців розв'язання того рухливого Т-ва в Городку зробило пригноблююче враження, тим більше, що сталося це перед самим святом „Просвіти“ (23/III), на якому соколи мали виступити зі своїми вправами. Зате місцевий хрунівсько-кацапський штаб загірає руки з вдоволення, що не буде вже магі конкурента в організації всяких „спортових дружин“. — Сокол.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 13. квітня ц. р. упокоївся в 76 р. життя, в домі свого зятя, о. Гнатова в Осівці б. Підгаєць, Іванна з Навроцьких Навроцька. Покійна була жінкою великих родинних і громадянських чеснот і як усі жінки її роду, зміла погодити родинні обов'язки з

ширим зацікавленням для громадянських справ, у яких приймала близьку участь. Зокрема для села Голгіч, підгаєцького повіту, де прожила довгі роки зі своїм пок. чоловіком, о. І. Навроцьким (провідником та організатором повіту), була опікункою і найкращим прикладом тихої, невипрошеної трудівниці. На вічний спочинок відправило Покійницю поруч доколичного духовенства та інтелігенції, велике число народу з кількох сіл. — В. ІЯ П.!

Шахи.

Клубові змагання за мистецтво Львова.

В неділю 30. березня почалися шахові Лігові розгрівки. До Ліги приступило ще два клуби й через те змінено порядок матчів.

Першу групу розіграно під знаком сильної переваги ЛКШ. Його противник Кадур (шахова секція жидівського спортивного товариства), не виграв ні одної партії і вже по

двох годинах гри суддя матч Т. Горак оголосив вислід 10:0 в користь ЛКШ. Другою високоциферною побідкою покінчився матч ВКШ. — Аматори. Виграв військової Клуб у відношенню 9¹/₂:1¹/₂. Чорні здобули з Гольшом (клубом приватних урядовців) 7¹/₂ п., а Гельм 7 п. зі Соколом П. Мач ТУШ. — Гетьман покінчився вислідом ремісовим. Щоправда Гетьман до недавня був сильним клубом та в такому стані як тепер, він не в грізним для нікого клубу. Вислідом 5:5 вдоволитися не можна; вини поносять ті сильні шахісти ТУШ, що хоч були повідомлені, до розгрівки не ставилися.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платяє кооперативам дня 1. квітня п. р.: за масло експортне солоне пріма по 490 зол за наско несолоде блокове 470 зол, за кількограм, за літру молока 0-74 зол, за літру сметани 160 зол, ціна мила 5-40 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Середа, 2. квітня, год. 7-30 вечором „Венеційський купець“ прем'єра, виступ Сосновського.

Малий Міський Театр.
Четвер, 3. квітня, год. 7 вечором „Політична шопка“, год. 9 веч. „Політична шопка“.

Кіно.

АПОЛЬО: Зячкова фільма „Подружжя на злість“ (Бастер Кітон).
КАСІНО: Граф Каліостро.
КОЛЬОСЕН: Спадені жости.
ЛЕВ: Два ірвові дні в Більшові.
МАРУСЕНЬКА: Вулиця тріку (Янінгс).
ОАЗЯ: Князі на засланні.
ПАПЯС: Зячкова фільма „Вудина за суджених душ“ (Пола Негрі).
ПАН: Воскресення (Толстого).
ПАСАЖ: Невинний вбивши Тижневик Метро-Гольдвін-Мер і амер. комедія.
ПРОМІНЬ: Жінка шпін.
СТИЛЕВЕ: З більшовицького раю (Ольга Чехова) Виступ російського хору. Комедія: Мистець безсоромности.
ФАТАМОРГАНА: Під прапором козання.
ХИМЕРА: Чорт.
УТІХА: Білі тіли.

Програма радіо.

Середа 2. IV. 1930.

Львів: 11-58 Сигнал часу та гайна, 12-10 Концерт грамоф. плит, 17-45 Трансмисія попала. концерту в Варшаві, 19-00 Комунікати, концерт грамофонових плит, 19-58 Сигнал часу, 20-05 „Весна мисливця“ (файлетон, трансмія з Кракова), 20-30 Трансмисія камерального концерту в Варшаві, 21-30 Літературна чвертьгодина, 21-45 Дальша часть концерту, 22-15 Трансмисія комунікатів із Варшаві.

Четвер 3. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 12-40 Шкільний концерт Краків (312,8) 17-45 Концерт із Катовиць. Гельсінґфорс (221) 16-30 Концерт радіооркестри Берлін (418) 18-00 Пісні Бранса, Сибелюса і Мехарґіна, співає Каріна Едельберг, Рим (441) 17-00 Музика з Неаполі. Лянґенберг (473) 19-15 Танці та мєрші. Прага (487) 12-35 Концерт оркестру Брюссель (509) 21-15 Камеральний концерт. Відень (316,3) 20-00 Віденські вальси Рига (325) 19-03 Оркестра і спів. Мюнхен (535) 16-30 Радіотріо. Ленінград (1000) 19-00 Трансмисія. Харків (1304) 16-00 Концерт.

Пятниця 4. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 17-45 Дженбендова музика. Краків (312,8) 16-25 Концерт грамофонів. Гельсінґфорс (221) 19-30 Концерт хору Ляйпціг (259) 16-30 Концерт Берлін (418) 16-40 Концерт радиооркестру. Стокгольм (436) 20-50 Вальси Штрауса. Рим (441) 17-30 Концерт. Лянґенберг (473) 15-05 Концерт радиооркестру. Прага (487) 20-30 Скрипковий репітал Червенкової Брюссель (509) 21-30 Військової концерт. Відень (516,3) 16-10 Концерт соліста. Мюнхен (535) 17-15 Домова музика. Будапешт (550) 17-10 Циганська музика. Ленінград (1000) 17-30 Молоді музика і співаки. Харків (1304) 16-00 Концерт, Париж (1725) 16-45 Концерт.

КОНЦИПІЕНТ пошукує місця в адвокатській канцелярії. — Зголошення під: „Негайно“ до Адміністрації „Діло“, 1737 2-3

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Новий Український театр під дир. П. Карабіневича 1747
Львів: 6/4 Сала „Уд“ Ославських, ч. 6. Пополудне 3-30. — Ціли анжени. „Чар мвндуру“, комедія. Вечором 8-15 Прем'єра. „Король життя“
Львів: 7/4 Пополудне 3-30. Ціли анжени. „Ніч тріку“, комедія. Вечором 8-15 Бенефіс. — Артисти Баранок-Карабіневич. „Король життя“
Відьсти в окозній Базарі.
Український Театр під управою Ів. Когутяка 1745
Доліна:
Четвер 3/4 — „Пейсахова Ніч“.
Пятниця 4/4 — „Пташник з Тиролю“.
Вігодя:
Субота 5/4 — „Ніч Несподіванок“.
Неділя 6/4 — „Трійна Гільтаві“.
Стрий:
Понеділок 7/4 — „Марусь Богуслава“.
Віторок 8/4 — „Пейсахова Ніч“.
Середа 9/4 — „Пташник з Тиролю“.
Підчас антрактів концерт власної оркестри.

Загальні Збори А.р.-Техн. Товариства „Праця“ ім. Івана Левинського відбуваються в неділю дня 4. IV. ц. р. в год. 10. рано в власній доміці, Ринок ч. 10. — Заряд: Михайло Стефанівський голова. Іван Олексин, секретар. 1745

Щойно появилася книжечка Іоми Кемпійського під заг. „Наслідування Христа“ в перекладі о. Д-ра І. Боцяна, Еп. луцького, в другою видання, як III.—IV. том „Аскетичної бібліотеки гр. кат. Дух Семинарії“ у Львові. Ціна 3-50, з почт. пересилкою 3-90 зол. Набувати і замовляти можна в Дух. Семинарії у Львові, вул. Коперника ч. 36. 1-2

Додатковий виказ жертв зі збіркових листів аложених П.Т. Громадянами в Дні Українського Студента“ на Т-во Прихильників Освіти у Львові і золотих: Воєводство львівське: Повіт Сокаль: Громада: Сокаль 67, Зубків 10-98, Спасів 23-44, Бобатин 10-0, Яструбичі-Позаньмир 47-64, Опільсько 18-73, Савчин 13-17, Ільковичі 18, Сілець белзький 5-30, Тартаків 35, Пархач 7-46, Переспа 4. Повіт Лиско: Громада: Постолів 9, Устрики долинні 27-18, Лиско 37, Луцківця 7. Повіт Самбір: Кульчиці шляхотські 19-30, Самбір 26-70. Повіт Рава руська: Тягачів 19-83, Стаї 1-55, Руда журавельська 1, Річниця 18-70, Піддубні 30-88, Новосілки перелні 8-43, Мажнів 11-70, Корчів 10-50, Карів 41-26, Заставе 2, Журавці 7-50, Домашів 12-16, Губинюк 16-34, Воронів 6-19, Візька вербницька 5-08, Вербниця 48-42, Ульгівок 24-05, Угнів 62-80, Хлівчани 7-20, Щепатин 10, Хоронів 3-89. Повіт Перемишлян: Громада: Перемиська 172-50. Повіт Бібрка: Громада: Миколаїв-Підсоснів 58-52, Соколяна, Кодоєвичі, Кологура: паром 3, аложів Ст. 3, Кузьмівч. — Воєводство Тернопільське: Повіт Тернопіль: Громада: Тернопіль 47-70. Повіт Залішани 107 і 100 лейт. Повіт Теребовля: Громада: Теребовля 133-13, Янів 24-85, Кровинка 21-53. Повіт Перемишлян: Громада: Дунай 5—, Повіт Збараж: Громада: Берлин: 12-27, Палакитів: 36-25. Пов. Чортків: Громада Чортків: 19-50. Пов. Камінь Стр.: Громада: Стретів: 8-50. Пов. Радехів: Громада Радехів: 49-50. Стонів: 5, Сушно: 7-40, Оглядів: 2, Середпільці: 3, Кортин: 2-10, Кушків 2-80, Орлів: 4, Синьків: 3, Нивків: 2-70. Воєводство Станіславівське: Пов. Стрий: Громада: Стрий: 9-50, Добрян: 7, Конюхів: 13, Нежувів: 30-24. Пов. Калуш: Громада: Калуш: 8, Пов. Коломия: Громада: Балувці: 15, Виноград: 6-50, Молодотин: 35, Печеніжин: 83-47, Ключів Малий: 4-50, Ключів Вел. 10-40, Княж-двір: 33-60, Рунгури: 23-97, Свобода Рунгур-

ська: 3-86, Брошнів: 37-50, Гвіздець: 21-70. Пов. Долина: Громада Долина: 41-95, Велдіж: 8-10, Мізунь Старий 31, Новоселиця: 1, Тростянець: 14, Малий: 28-20, Раків: 6-50, Раків: 7-70, Крехівці: 7, Рожнівці: 25-85, Струтин Малий: 24-10, Струтин Вижий: 18-50. — Виді Т-ва Прихильників Освіти у Львові дакуе отсім шпиро усім ПТ Жертводавцям і Збірщикам.

Різночасно Виділа почла до загального відома, що частина збіркових лист, помімо закликів в пресі і окремих в цій справі об'явників не зістала звернена канцелярії Проте Виділа сьогодні в останнє звертається за проханням а зворот тихже лист, без огляду на те чи зужиті вони чи ні, бо в противному разі подається до загального відома рішуча рішучість тим чи тої з яких залишилися листи. — За Виділа Т-ва: сен. Володимир Леанкевич, голова, д-р Любимчо Мачарушка, секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

БРИЛІАНТИ, також іншу біжутерію купте по високій ціні Домбровські-Розважескі, Львів (Готель Жорна) Акаденічна 2. 1195 13-?

ЛЕДІВНІ знаменні, чесні матиши до могожевого, на провінцію негайна виснаха. — Рентшнер, вул. Леґіонів ч. 37. 1720 2-12

ФІСГАРМОНІЮ велику з педагоговою клавіатурою, імітуючу органи, недорого на продаж. В складі фортепіанів, півні Гапака, вул. Підсудського ч. 21. перший поверх. 1715 3-5

БІЖУТЕРІЮ, ВОЛОТІ і СРІБНІ ВІРЮБИ продає за готівку і на рати від десятих літ у підім краю знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото срібло, плачу найвищі ціни. 1002 53

ЗОЛОТИЙ жіночий годинник на руку вже від зол. 30—, — Гугерманн вул. Сикстуська ч. 14. 1754 1-2

2 ГАРНІ КІМНАТИ з дукнею до найму в Голоску неділяч ч. 2 Свіжий воздух. До трамваю 12 хвилин. 1744 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціаліст скріпних, венеричних і сексуальних недуг та лікарської косметики ординує від 8-10¹/₂ 14-18. в неділі і святя від 10-11. Гірське сонце. Валюфор. Дієтералі. Кріотерапія. Сепаративні почесалні. **Львів, вул. Потоцького ч. 11. І. п. 826** Телефон 65-87.

Спеціаліст незуг легемі, серця і мозку
Д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й винищення зубів, без болю. Штучні зуби в канчку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінійного полагоджується в найкоротшому часі П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 65-73.

Ширіть наш часопис!

ДЕНТИСТ Роман ДАВИДОВИЧ

Львів, вул. Потоцького ч. 24.
Лечення пльомбування і винищення зубів без болю. Встановлює штучні зуби в водогі і канчку найновішою системою. Пацієнтів з провінійного полагоджується в найкоротшому часі. Година приваті від 1744 9-15 і 16-19. 1-3

Подяка.

Отсім складсько шпиро подяку усім, що причинилися до звелчання похоронів в нашій Найдорожій Матері і Бабуні, бл. п. Іванні з Навроцьких Навроцької, що померла в Осівці дня 13. II. ц. р. Влещу чергу дякуємо Вєч. Духовенству: Вєч. о. Мельничові зі Звенигорода за звелчання пам'яті Покійної, Вєч. о. Гучковій за пох. в перших прикритих хвилдах та за відправлення панахиди, так само Вєч. о. Павлухові. ВП. Пастернакам за відвідини, розраду і порядку в часі недуги Покійної та за поміч в улаштуванні похоронів; селянкам Гапі Дорєвній та Олішці Дамьковій за поміч при догляді Покійної і вресні усіх численно вібраній інтелігентській та селянській громаді виявляйшірше співсібігі Діти, синові, зяті і внуки

ВИКОНУЄ ВСІЯКІ ЖАЛИЗНІ РОБОТИ як конструкційні. — спеціальний відділ виробу склепових залю. 1751 ЗІЙ зі сталеві бляхи 1-16 **Львів, вул. Шпитальна 38. Тел. 57-10.**

Ліцитаційна продаж

будівельних парцель відбувається дня 3. квітня 1930 р. в год. 10-й рано в Клепаковій пл. Казиміра. — Інформаційні улаки Громадський Уряд в Клепарові. 1795 3-3

ПЕРЕРОБЛЮЄ Я ПОКРИВАЄ Ковдри й матеріали

в однім дні відомий **Магазин постелі В. ІЖИЦЬКОГО**
Львів, вул. Коперника ч. 3. 1672

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конт. почт. ш. адм. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-50 „ Річно 55-00 „ ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословацькій 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
--	--	---

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красинського 63.
Жадайте оферт та цінників.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий“
у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 333. — Конт. Почтової Штандли ч. 143.467).
як Центральна Каса українських кооперативів приймає вкладки ощадності, обезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвиток українського народу. 6-10

Вчіть своїх дітей ощадности і постарайтеся для них о пушку і книжку ощадности Кооперативного Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Нові вибори?

Львів, 3. квітня 1930.

В дні 1. ц. м. відбулося у Варшаві пленарне засідання клубу ББ під проводом дотеперішнього його голови й одночасно нового прем'єра полк. Славека, якого присутні послали й сенатори попитали бурливими оплесками. Новий прем'єр уважав за вказане виголосити зараз на початку свого урядування саме на отьому засіданні клубу ББ характеристичну промову-експозе, що є свого роду програмовою декларацією уряду на найближчу мету. Ця промова заслуговує на увагу, тим більше, що в ній ясно заповідає нових виборів до польських законодавчих установ, які уряд Славека думає перевести, як кажуть, цієї осені. Але підм ва ходом думок тієї знаменної промови.

На самому початку полк. Славек пробував ввести підсумки дволітньої спільної праці клубу ББ, яка в його оцінці зводилася довший час до шукання шляхів для скоординовання праці уряду, як репрезентанта цілості, з інтересами й потребами громадян. Цей шлях на послід прем. Славека знайдено, а полягає він на вмінні добувати добру волю й у іншої людини, якщо вона у неї фактично є, а також на шуканні компромісів не в ділянці ідей чи засад, а на тлі реальних і актуальних справ, що їх висуває дійсність, справ, що мусять найти практичну розв'язку. Не закривав полк. Славек очей і на те, що в клубі ББ були і в внутрішній розбіжності, яких бебеки, мовляв, не вміли „сховати у себе дома“ і виносили їх у розмовах поза ряди ББ, даючи осьтак політичним противникам надію, що клуб ББ розпадеться на воюючі між собою групи і перестане бути силою.

В дальшій частині своєї промови полк. Славек говорив про потребу поглибити почуття спільності інтересів поміж державою і її громадянами і про виховання суспільності в тому напрямі, аби кожний громадянин „розумів просту правду, що татарі, які він поносить для держави, служать яє для чого іншого, а для заспокоєння таких чи інших його власних потреб“. Така метода діланья не дає негайної популярності й оплесків, але зате вона, мовляв, промовляє до глибоких струн людської душі.

З черги новий прем'єр спинився коротко й на тій боротьбі, що ведеться між опозицією з одного і ББ з другого боку. Методи боротьби опозиції характеризовав полк. Славек як „перфіліні, позбавлені всякого стриму“. З тих причин, як і з уваги на те, що „поступовання соймової більшості не має на меті ні добра держави, ні дійсного арозуміння справжніх інтересів суспільності“, полк. Славек прийшов до глибокого переконання, що річева співпраця уряду з теперішнім соймом не є можлива.

Очевидно — про крикливо заповіджену противниками ліквідацію потравневої системи не може бути мови. Закінчення ведавньої кріан утреталвало те, що ідеї, які стояли на початку травневого перевороту, обов'язують і дальше.

Цьогока виватків — каже опісля прем'єр Славек — доводить майже до конечности, що цей сойм не буде мати вже своого голосу і що вдемю хогото, аби відкликатися до опінії громадництва при нових виборах. Обов'язком послів і сенаторів ББ є розпочати негайно підготовчі праці до виборів, „аби відклик до прилюдної опінії приліє корисний вислід для держави і її праці“.

При кінці прем. Славек підчеркнув ще й те, що мовляв, соймова більшість уже арозуміла, що до своїх слів і ухвал бебеки приважують іншу вагу, як їх противники, і що вони не грозять на бітер, але відновляють своєю честю за додержання того, що вони обіцяли. А на цьому й полягає саме поправа соймових обичаїв. „Треба — кінчив він — піднести вірван посольської відпові-

дальности. А це можна осягнути тільки шляхом зречення невідповідальности. Коли як парламентарний клуб і як гурт людей поставимо собі таку мету поруч прямування до направи конституції, то самі зможемо оглядати, як наміри перекозуються на дійсність“.

Отсе хід думок інаугураційної промови полк. Славека як прем'єра. Нема в цій промові, що правда, погрози ломити послам кости, але всеж таки зазначено, що на ліквідацію потравневої системи нема що рахувати. Найважливіше в цій промові те місце, в якому новий прем'єр запові-

дав, що теперішній сойм не буде більше говорити і що урядові прийдеться відкликатись до прилюдної опінії шляхом розписання нових виборів. На це й звертаємо увагу українського громадянства.

Чайний Вечір

з ПРОДУКЦІЯМИ 1755 1—2
в неділю, дня 6. ц. м. в 20-ій годині вечором в НАРОДНІЙ ГОСТИННИЦІ вул. Косцюшки ч. 1. улаштує Видя Т-ва „Українська Захоронка“ у Львові. — Просимо авічливо о численну участь

Львівське громадське самоврядування.

II. Розв'язання львівської міської ради в правничому освітленні. — Господарка міста за часів комісарщини.

Розпорядок львівського воеводи в справі розв'язання міської ради і установлення правительственного комісара спричинив жалобу до адміністраційного трибуналу, яка покищо діждалась лише формальної полагоди, та став предметом критики в імя принципу самоврядування. Свід підкреслити, що ці критики нестійні. Бож розв'язана рада, як вже сказано, не вишла з виборів, тільки була покликана до життя шляхом іменування владою, а відтак доповнена через кооптування. Тому розв'язання такої ради не може обосновувати заміту порушення принципу самоврядування, бо один державний орган відкликано, а на його місце поставлено інший. Вправді удержування комісарщини у Львові є незгідне із загальними законними приписами, але в даній ситуації іншого виходу таки не було. Бо треба рахуватись з фактом, що уряд і сойм, лякаючись для Львова українсько-жидівської небезпеки, не видали до цього часу нового виборчого закону для міста та що переведення виборів на основі перестарілого, хоча формально далі обов'язуючого виборчого закону з 14. жовтня 1870 р. очевидно немислиме. По думці постанов цього закону право вибрати міських радних прислуговує, крім поданих у законі категорій умовою інтелігенції, перш за все цим приналежним до Львова особам, які мають у місті підлягаючу оподаткованню недвижимість, або платять з іншого титулу постійний безпосередній податок. Кожний управнений до голосування виборець голосує на всіх 100 радних, а вибраними є ті, що одержали беззглядну більшість відданих голосів. Ясно, що при такій виборчій системі вигляди українців здобуття мандатів до міської ради невеликі. Булоб це можлива хіба при компромісі з жидами. Далі робітництво булоб взагалі виключене від участі у виборах і не малоб змоги осягнути відповідну скількість представників у раді. Тому влада, якщо хотіла поправи міської господарки, мусяла розв'язати давню управу та покликати нову через іменування.

Треба ствердити, що навіть іменована рада моглаб працювати корисно для міста, якщо її склад і добір членів відповідав би національним і суспільним відносинам у місті. На жаль при іменуванні членів прибічної ради компетентні чинники журились головню тим, щоби забезпечити перевагу санаційним колам. На 60 членів прибічної ради 35 радних належить до господарського клубу, який, як відомо, є в прибічній раді експозитурою Безпартійного Бльоку співпраці з урядом. З інших партій має християнська демократія 6, державно-народний клуб, себто партія „Слова Польського“ 4, клуб інтелігенції 4, жидівсько-народний клуб 7, український клуб 4 радних. Соціалісти мали в раді 14 радних, але від часу прийняття прибічною радою рішення зміни конституції соціалістичні радні не беруть участі в нарадах, дарма, що

формально мандатів не зреклися. Та всеж не можна їх враховувати у скількість членів прибічної ради. Таке відношення голосів є без сумніву некорисне для полагоджування міських справ, бо в дійсности господарський клуб рішає сам та не потребує рахуватись з думками інших клубів.

Якщо застановитись над тим, що місту принесла санаційна система, то треба ствердити, що під деяким оглядом міська господарка покращала, дарма, що це сталося за ціну великих матеріальних жертв населення. Безперечно міські вулиці і дороги, які через довголітні занедбанья находилися в поганому стані, частинно поправлено. До повного упорядкування міських вулиць, доріг та майданів потреба по думці зладженої магістрацькими інжинірами програми видатків у висоті 77 мільонів золотих, розложених на 11 літ. Такий видаток, очевидно, переходить фінансові сили міста, але те, що вже зроблено, спричинило вже доволі великі видатки, бо коли в 1926 р. видано на міські дороги у звичайному бюджеті 1,707.133 зол., то видаток на ті цілі вносив на рахунок звичайного бюджету в 1928/29 р. 3,000.946 зол. Збільшення видатків на протязі трьох літ вносить отже 76 проц. А крім цього призначено в надзвичайному бюджеті в 1927/28 р. 2,132.000 зол. та в 1928/29 р. 1,250.000 зол. Вулиці міста не виглядають так брудно як давніше, бо їх чистять, але зате недобір міського закладу чищення міста вносив в 1927/28 р. 1,161.446 зол., в 1928/29 р. 933.805 зол., на рік 1929/30 преліміновано 1,468.804 зол., а на 1930/31 р. 1,200.000 зол. Поширено діяльність у ділянці суспільної опіки але коли в 1926 р. видано на цю ціль 1,210.466 зол., то видаток вносив в 1928/29 р. 1,864.847 зол., на рік 1929/30 преліміновано 2,160.405 зол., а на 1930/31 р. 2,385.292 зол. Збільшення видатку на суспільну опіку на протязі чотирьох літ вносить проте 97 проц. Великі гроші видало місто на будову мешканевих домів для убогого населення, зглядно для примусово зі своїх мешкань усунених родин. Будова домів при вул. Стрийській, які містять 225 помешкань, коштувала 3,520.000 зол., будова домів при вул. Полтавній з помешканнями для 429 бляхатних родин коштувала 1,927.000 зол. Ці дома вже віддані до ужитку, причинилися вони всеж таки до облешення мешканевої нужди. Додаймо до цього інвестиції у міській електривній на Персенківці, завдяки якій електривня змогла вже усунути усі шкоди, спричинені воєнними подіями та забезпечити населенню бездоганне функціонування електричного світла, далі інвестиції водопроводового закладу, які спричинили, що цей заклад від двох літ дає мешканцям міста воду без перерви в день і в ночі, а будемо мати погляд на цю велику роботу, що за починком і під кермою комісара Стшелєвського, а відтук

теперішнього комісара д-ра Надольського зроблено в місті.

Для українського громадянства особливо цікава будова школи ім. Шашкевича, приміщеної у страшних рудерах при вул. Скарбківській. Будови цієї школи від довгих літ постійно домагалися батьки шкільних дітей. Починаючи з цієї будови дав сенатор Децикевич, який як референт надзвичайного бюджету запропонував вставити в додатковий надзвичайний бюджет на 1927/28 р. 500.000 зол. на будову шкіл, у першу чергу школи ім. Шашкевича. Комісар Стшенецький поставився прихильно до цього внесення, а прибічна рада ухвалила потрібні кредити на будову, якої кошти обчислено у коштовнісі

на 730.000 зол. та на купно будівельної площі. Труднощі заходили щодо місця, бо місто не мало відповідно положеної площі. Але завдяки вічливому відношенню о. митрополита Шептицького до цієї справи місто мало змогу купити від митрополії площу при вул. Замкнений і побудувати там по плянам проф. Обмінського гарний шкільний будинок, який вже від осені минулого року є готовий, та наслідком нестачі дальших кредитів на внутрішнє улаштування не міг ще бути відданий до ужитку. До повного викінчення треба ще невеликого видатку, трохи більше чим 100.000 зол. А тому можна надіятися, що гроші найдуться, так що до кількох тижнів будинок буде вже зовсім викінчений.

Ще про охорону дрібних рільних наємців.

Ухвалений сеймом проект закону про охорону дрібних рільних наємців викликав арозуміле занепокоєння серед інтересованих власників, ужитковців рільних господарств, головне в кругах нашого духовенства в Галичині. Мотиви до ухвалення цього проекту були такі, щоб взяти під охорону дрібних рільних наємців в західній центральній Польщі та на східних її окраїнах, де були величезні простори державних чи аристократичних дібр російської чи пруської держави і папського роду та приватних латифундів, на яких від покоління працювали десятки тисячів чи навіть ще більше дрібних земельних арендарів. Догерішнє польське аграрне законодавство валоо їх в охорону і їх не можна було усувати з їхньої землі, а ці охоронні закони — яких від 1919 р. з'явилось кілька — кінчались осінню ц. р. Міністерство земельних реформ випрацювало проект закону про увласнення цих земельних арендарів і має його внести у сейм в найближчому часі, як це з'явив в лютому ц. р. міністр д-р Станевич на засіданні комісії земельних реформ в часі дебати над ухваленим планом проекту про охорону дрібних рільних наємців.

Аграрні відносини в Галичині не знали зовсім дрібних рільних наємців, що поколіннями сиділи би на своїх рільних землях і практично значення згаданого проекту в у нас куди менше, як на інших просторах північної польської держави. Але внаслідок повних господарських відносин, де середні рільні господарства, наприклад, були змушені арендувати або давати на оренду морговими чи кількаморговими парцелями часті своєї землі згідно землі ними ужитковані місцевим селянам — найчастіше на короткий протяз часу, — проект матиме і в нас деяке практичне припорошення.

Найбільшою хвилюючою проектом, ухваленого недавно у сеймі є те, що бере він в охорону всі зе-

мельні дрібні аренди, без огляду на час, на який після заключеного контракту мали тривати, отже навіть — однорічні, — взагалі всі, що будуть існувати в хвилі, коли закон увійде в життя і тут певні коректури, ще перепалі в сеймі, треба перенести в сенат. На комісії земельних реформ я поставив внесок, що перепав, щоб взяти під охорону тільки ті аренди, які існували дия 1. листопада 1929 р., бо тоді відпали би звичайні річні спілки, що інакше тривали би до осені 1930 р.

Поодинокі наші послы і сенатори одержують дуже численні запити з краю, чи проект буде тепер оголошений і чи цей господарський рік буде у нас в Галичині ще вільний від агаданого охорони. У відповіді на ці особисті та письмевні запи-

ти слажу, що проект закону про охорону дрібних земельних наємців ухвалений в сеймі, сеймовою канцелярією відосланий до сенату 28. лютого 1930 р. Згідно з постановами польської конституції сенат має кожний проект закону, ухвалений у сеймі, погодити на протязі 30 днів від дня, коли його одержав зі сейму. В даному випадку сенат згаданого вище проекту досі не погодив, а сесію сейму і сенату замкнено 29. березня ц. р. так, що сенат, після автентичних висловень в цій справі президії сенату, буде мати ще один день — себто перший після отворення нової сесії сенату до погодити проекту і доперва, коли би сенат і тоді не погодив сеймового проекту, то він став би законом в тексті, прийнятим сеймом без окремої ухвали сенату.

Нинішні відносини на парламентарній арені певні і на найближчу майбутність навіть невідомі. Заходить — як відомо — можливість розв'язання сейму і сенату і тоді не було би можливості проекту перенести в сенаті та він внаслідок розв'язання законодавчих тіл взагалі спав би з державного порядку і в новому сеймі треба би його наново внести.

Зі сказаного вище виходить, що коли би сенат ухвалив на спому першому засіданні нової сесії (і то першого дня) якунебудь зміну, то проект мусів би вернути до сейму. Коли би сейм скликав перед живими ц. р. в травні або червні і внаслідок заострення відносин скликав у відповідь після сесії сейчас замкнено, то в цьому випадку не було би часу перенести відоміані ухвали в сеймі. Ясно, що на цей господарський рік у рільництві, цебто до осені ц. р. остає все це старому.

Пос. д-р Ст. Баран.

Інтерпеляція в англійському парламенті в українській справі.

Дня 20. березня ц. р. на засіданні англійського парламенту постановив посол Мальон англійському міністрові закордонних справ запит в українській справі, а саме в справі положення української меншости в Польщі.

Пос. Мальон запитав міністра, чи він знає про дві петиції вислані українською меншістю в Польщі до Союзу Народів, одну з дня 15. січня 1929 у справі ліквідації українського народнього шкільництва, а другу з дня 2. березня 1929 в справі внесення громадської самоуправи, а зглядно чи він був повідомлений про ті петиції і як саме мається справа тих петицій у Союзі Народів. (У обох згаданих в інтерпеляції меморіяли внесли до Союзу Народів Парламентарна Репрезентація УНДО.)

Міністр Геддерсон відповів: Офіційно про ті петиції я ще нічого не знаю, хоч я дістаю щоденно від нашого представника при Союзі Народів звідомлення. Урадіючи приписану проце-

ду Союзу Народів урядувчий голова Ради Союзу Народів разом з двома іншими членами розгляне ці обі петиції і після того здасть про них звіт Раді Союзу. Але це не може статися скорше, як 12 травня, бо тоді лише буде відкрита сесія Ради Союзу.

Треба ще зам'їтити, що п. Мальон вже від давна цікавиться українськими справами, а головне положенням українців у Польщі. Минулого року він ставив запит тодішньому міністрові закордонних справ Чемберленові в тій справі, на що Чемберлен відповів, що він точно про цю справу не поінформований, але доручить англійському послові в Польщі цю справу прослідити і дати про неї звідомлення міністерству.

Цікаво зам'їтити, що якраз тепер заграница починає цікавитися українською справою, а передовсім публична опінія в Англії, серед якої якраз в протилежному напрямку працює польська пропаганда.

ІВАН ГЕРАСИМОВИЧ.

Омелян Попович.

З приводу його смерті.

Дня 24. березня 1930 р. зійшов у могилу Омелян Попович, якого імя тісно зв'язане з культурно-освітнім і політичним розвитком переловсім буковинських, а відтак галицьких українців. Говорити про життя й діяльність Омеляна Поповича — значить, оповідати історію відродження буковинських українців.

Омелян Попович родився дня 18. серпня 1856 р. в Дорні на Буковині як син православного священника. Ходив до гімназії, а відтак до учительської семінарії в Чернівцях, яку скінчив у 1876 р. В 1877 р. стає учителем, а опісля управителем школи (надучителем) у Чернівцях. Після 15-літньої учительської служби іменували його в 1892 р. повітовим інспектором шкіл у Сереті, звідки в 1894 р. перенесли його на рівнорядну посаду повітового шкільного інспектора в Кіцмані. По році покликано його до Краєвої Шкільної Ради в Чернівцях на референта народніх шкіл. В 1896 р. стає професором черновецької учительської семінарії та одночасно веде й даліше реферат народніх шкіл у буковинській Краєвій Шкільній Раді. Від 1906 р. стає самостійним краєвим інспектором українських народніх шкіл і учительських семінарій на Буковині. На становищі керманіча українського шкільництва на Буковині остає до 1912 року. Відтак іде на пенсію, щоб посвятитися громадській діяльності. Вибраний в 1911 р. послом до буковинського сейму, стає в 1912 р. членом буковинського Краєвого Виділу та працює в ньому до 1918 р., коли то буковинський Краєвий Виділ розв'язано. Военні та післявоенні події й обставини приневолити Омеляна Поповича жити поза межами Буковини, де й закінчив своє трудяще життя.

Щоб оцінити значення Омеляна Поповича для розвитку буковинської України, треба усвідомити собі часи й відносини, в яких пришлося йому працювати. Його многостороння діяльність почалася тоді, коли буковинську У-

країну оповивала ще темрява національної невідомости, коли — користаючи з тої невідомости — з одного боку румуни старалися вмотивувати в буковинських православних українців, що вони „волохи“, а з другого боку різні доморослі і зайшли агенти (часто за царські рублі) ширили москвофільство під клячем: „адін цар, адна православна вера, адін руський народ“. Його праця почалася в зарані національної весни, коли то буковин. солові Осип Юрій Федькович та Ізидор Воробкевич (Данило Млака) щойно почали будити нарід до нового життя...

В тому відсталому, безпросвітному часі треба було починати працю від перших основ: від виховання й навчання української дітвори. І треба уважати великим щастям для буковинської України, що керму на цій найважнійшій ділянці перебрав саме Омелян Попович.

На становищі шкільного інспектора збудував собі Омелян Попович нерукотворний пам'ятник, зорганізувавши за час від 1896 до 1912 р. поперх 200 українських шкіл з 800 класами та стягнувши до тих шкіл поперх 40.000 українських дітей. Ба не тільки зорганізував їх, але й подбав про гарні модерні будинки для тих шкіл і про якнайкраще вививання в бібліотеки та прибори до навчання. Українські народні школи на Буковині, переважно більшекласові (7-, 6- і 5-класові), були безумовно найкращими українськими школами того часу в цілому світі. Рівнож завдяки його заходам зі загального учительського семінара відділено український відділ в окреме заведення.

Тодішнє буковинське учительство (переважно ще „старої дати“ з „препаранд“) не було прикичне до доцільної поважної праці. Та Омелян Попович, ставлячи до себе самого якнайвищі вимоги, вимагав також від учителів солідної, ретельної праці, вимагав успіхів у науці. Для недбалюхів був неможливий. Тому він був для багатьох і пострахом. Його й називали „Іваном Грозним“.

Та праці треба було на всіх ділянках українського національного життя, яке тільки що зачало кильчитися. Аби ту працю доцільно повести, треба було надати їй організований у-

рактир. І Омелян Попович стає організатором багатьох українських товариств, обіймає їх провід, або є одним з найважніших у них робітників.

Найбільше праці вложив Покійний у товариство „Руська Бесіда“ (те саме, що галицька „Просвіта“). Організував філії і читальні, видавав книжочки, календарі і т. п.

Завдяки його незвичайній енергії та ініціативі „Народній Дім“ дістає тверді основи: саме його велика заслуга, що закуплено реальність у Чернівцях при вул. Петровича та добудовано поперх із залогом на вистави і різні збори.

Львина заслуга Омеляна Поповича в тому, що побудовано дім бурси ім. Осипа Юрія Федьковича, який є й досі в українських руках. Покійний стає також основником „Т-ва української православної шляхти“ на Буковині і завдяки його старанням повстає дівоча бурса тогож Товариства.

Покійний дає ініціативу під заснування Т-ва „Українська Школа“ (аналогічне Т-во, як „Рідна Школа“ в Галичині), а при „Українській Школі“ повстає українська приватна учительська семінарія для дівчат.

Взагалі, в який бік народнього життя не глянути, всюди бачимо сліди його великої, хо-сенної праці — особливож на національно-освітньо-культурній, культурній і організаційній ділянці, що становлять основу сили національного організму.

Та Покійний брав живу участь і в політичному житті. Весь тягар українського політичного національного руху спочивав на плечах д-ра Степана Смоль-Стоцького, Пігудяка Єврея та Омеляна Поповича, до яких згодом пристав і Микола Василько.

Вибраний в 1911 р. послом до буковинського сейму, стає О. Попович членом Краєвого Виділу і вже після переходу в стан спочивку як краєвий шкільний інспектор — стає членом Краєвої Шкільної Ради в Чернівцях як відпоручник Краєвого Виділу. На цьому відлічальному становищі застала його і всевітня війня, якої жертвою впаав його син Остап, що загинув в російській неволі.

Часи російської інвазії цював бл. п. Омелян

Quem Juppiter vult perdere...

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 28. III. 1930.

I.

В дорозі з Відня до Парижа наш кореспондент задержався десять днів у Швейцарії — спершу в Цріху, потім у Берні, а нарешті й надовше в осідку Союзу Народів, у Женеві. Треба було покористатися нагодою, щоб відновити деякі давні — і на жаль трохи занедбані — знайомості в колах редакційних і політичних, тай по змові наважити знайомства нові. Формальним претекстом цих стріч і розмов послужили свіжо прибирані відомості й документи про те, що твориться по цьому боці Риської лінії, тобто у зв'язі з захопленням західних держав Східної Галичини та у переданих більшовиками Річпосполитій українських землях Волині, Холмщини, Полісся.

Зосібна заслугоувала собі, тай далі заслуговув, деякої популяризації в цивілізованому світі ославлена військова колонізація українських і білоруських земель, започаткована Річпосполитою зараз-же після її реставрації у 1920 році, тай послідовно доповнювана на наших очах — відомими чотирма соймовими пропозиціями польського міністра „різничних реформ“, означеними числом 725,728 і так далі.

Тай поведінка органів Річпосполитою з півтисячкою українських церков — християнських, дарма, що „світських“, православних — теж гідна уваги. Таксамо, як переширив польськими соціалістами (сікл) на спілку з польським урядом — істинно „християнська“ і „соціалістична“ політика супроти українських церковних земель (знаменита справа „попівок“).

Тай багато-багато інших фактів, позаяк, зусиль органів Річпосполитою в ділянці її внутрішньої української політики — теж варті безмірно більшої популярності, ніж та, якою вони сповваді констатуються. Так напр. біла сторінка „Діла“ — біла після замазання польською цензурою недавньої бюджетової заяви голови Української Парламентарної Репрезентації, аложеної в польському соймі іменем усіх українських послів без різниці партій, не покористалась в своєму часі належною популярністю у міжнародному політичному світі...

Тай багато-багато інших фактів, позаяк, зусиль органів Річпосполитою в ділянці її внутрішньої української політики — теж варті безмірно більшої популярності, ніж та, якою вони сповваді констатуються. Так напр. біла сторінка „Діла“ — біла після замазання польською цензурою недавньої бюджетової заяви голови Української Парламентарної Репрезентації, аложеної в польському соймі іменем усіх українських послів без різниці партій, не покористалась в своєму часі належною популярністю у міжнародному політичному світі...

II.

Одначе принагідно не думайте, що сторонні люди, в Західній Європі, редактори, громадянські діячі, дипломати так і засипують нашого брата українця питаннями про те, що діється в Річпосполитій, яка її політика в справах „меншостей“, тощо. Ні. Коли західній громадянин цікавиться чимось в східно-європейських справах, то чимось іншим ніж справами польських меншостей і гараздами, якими Річпосполита благословить українську Галичину, Волинь, тощо. Політика Сталіна в селянській і церковній ділянці і його офензива на захід — з одного боку, тай доцільна, десятками мільонів річно оплачувана польська пресова пропаганда з другого довели до того, що західний світ цікавиться живо тільки СРСР, а Польщею цікавиться мало. Там, у Польщі, мовляв, усе гаразд, там заодно все іде до кращого, там зосібна вже немає внутрішніх національних питань, бо вони розв'язані, полагожені, заспокоєні. Словом, коли лихо і небезпека й є в східній Європі, то це тільки по тому, радянському, боці кордону, натомість по цьому, польському — все добре, і чимраз то ліпше. Дійшло до того, що напр. величавий державний розум през. Масарика з нагоди його ювілею, деякі великі органи західної (в цьому числі й швейцарської) преси мимоходом і не заікучившись зазначували, що як у Чехії питання німецької меншости за-

Попович у Празі та у Відні, де старався заснувати українські школи для дітей українських виселенців.

Попович у Празі та у Відні, де старався заснувати українські школи для дітей українських виселенців. У часі розпаду Австро-Угорщини бачимо Омеляна Поповича в Чернівцях на чолі українського визвольного руху. Бажаючи забезпечити українську частку Буковини від небажаних несподіванок, зробив Покійний угоду з тодішнім представником буковинських румунів, послідом Аврелем Ончулом, і на тій підставі розділено Буковину на українську й румунську. Для української Буковини оснувалася Делегація Української Національної Ради в Чернівцях, яка вибрала бл. п. Омеляна Поповича своїм президентом.

Після румунської інвазії посла Авреля Ончула конфіновано, а Омелян Попович перенісся до Галичини. Тут став членом Відділу Української Національної Ради ЗУНР, та першим її заступником президента. Опріч того був головою Шкільної Комісії.

Коли західно-українські землі опинилися під Польщею, Головна Управа „Рідної Школи“ докликала бл. п. Омеляна Поповича на візитагора всіх своїх приватних народних шкіл, заходилок, діточих садків та учительських семінарій. Крім того був він головою різних шкільних секцій, представником іспитових комісій та Видавничої Комісії УПТ-ва „Рідна Школа“.

Самозрозуміло, що Покійний був членом усіх культурно-освітніх українських центральних установ у Галичині, а зокрема інтересувався протинальогольною боротьбою. Як абстинент був свого часу заступником голови Українського Протинальогольного Т-ва „Відродження“ у Львові. Таким чином і в галицьке українське життя вложив бл. п. Омелян Попович чимало хосенної праці, яка робить його дорогим і заслууженим і для цієї частини Української Землі.

На окрему згадку заслуговує величезна редакторська та письменницька діяльність пок. О. Поповича. Аби її охопити в цілості, треба на це довшої розвідки, бож його письменницькі праці з різних ділячок рахуються не на десятки, а на сотки

Крім українських шкільних підручників укладав бл. п. Омелян Попович також підручники до науки української мови для німців (у 3-х частинах) та видав українсько-німецький словар. Позатим редагував „Gesetz- und Verordnungsblatt für bukow. Schulwesen“ та українську частину „Bukow. Schule“ (яка виходила в 3 мовах: німецькій, українській і румунській).

Також у Галичині поза важкою візиторською працею найшов стільки часу, що уложив 4 підручники до навчання української мови концентраційною метою, використовуючи найновішу літературу з тої ділянки та вводлячи цілу низку практичних уліпшень. Як заст. голови, а опісля й голови Видавничої Комісії „Рідної Школи“ вложив багато праці у видавниче діло „Р. Ш.“ Опріч того містив по різних українських часописах цінні статті на рідно-шкільній темі, на протинальогольні теми та іншого змісту.

Ось короткий, далеко неповний образ величезної і всесторонньої діяльності Покійного на різних ділянках українського життя на Буковині, в Галичині і на еміграції. Всюди залишив він незатерті сліди своєї праці і тому перейде у нас до історії як зразок громадянина великого розуму, великого серця, невичерпаної енергії, самовідречення та великої любові як до своєї тісної вітчизни, зеленої Буковини, так і до цілої соборної України.

Призначенням долі спочив бл. п. Омелян Попович у рідній українській землі, в місті Заліщиках, поруч довголітнього товариша граці і бувшого редактора „Буковини“ бл. п. Осипа Маковая, на пограниччю між Галичиною і Буковинною.

УВАГА! УВАГА!

Нагороди вартости

40.000 ЗОЛОТИХ

приносить Вам

КОНКУРС

з а РОЗВ'ЯЗКУ

ЗАГАДКИ

RADION

Спішіть до купців, щоб подбати за безплатні карти, які уповажнять Вас до участі в КОНКУРСІ.

1758

годжене участю німецьких міністрів у чехословацькому уряді, так і в Польщі питання української меншости залагоджене розумною політикою Річпосполитою на східних її окраїнах, чого зверхнім висловом була — участь „українця(1) Юзефського“ в польському уряді. Одним словом по тому боці Риської лінії — пекло, по другому — все якнайкраще. Тай годі...

Так воно так і гаразд, так і повинно бути — міркує собі швейцарський чи англійський редактор і політик: адже Річпосполита — „ослона за хідної культури“ перел „східним варварством“, і коли вона полагодила в себе внутрішні національні питання, особливо питання українське тай створила у своїх кордонах зразок „мештостевої“ ідилі, то вона тимсамим скріпилася і назверх супроти світів. Сконсолідована і внутрішньо кріпка Річпосполита може, мовляв, кожної хвили наліпно відперти більшовицький наступ на „Європу“.

Такими стежками швиднається міркування першого ліпшого політика на Заході. І не зовсім воно так легко виступити в цю його неаіість — декілька сумнівів.

III.

Переповідати хід або бодай зміст доброго десятка розмов на польській, українській, радянській і взагалі східно-європейській темі булоб зайво, нецікаво, булоб, що більше, невказаною річю Зрештою, всякий українець, що став горожанином Річпосполитою, не потребує аж допису з Парижа, щоб знати про які саме гаразди кореспондент українського часопису може оповідати чужим горожанам, котрі цікавляться подіями й процесами в-східній частині Європи. Буде в нас, коли зазначимо, що головною вісю, довкола якої оберталися наші балачки, була справа польської військової колонізації українських і білоруських земель, розпочата 1920 року і на наших очах блискуче відновлювана. Довкола цієї — справді високо сенсаційної справи, класично зразкової для цілої політики Річпосполитою на українських землях — йшла розмова про цілу низку інших польських замислів і діл на полі національної, „меншостевої“ політики Річпосполитою: про „попівки“, про 500 православних церков, про „підмогу“ й „охорону“ української кооперації, про „доступ“ українських горожан до публичних урядів, про цензуру преси, тощо. Між іншим також про польську господарку в наших карпатських лісах: ця тема в цей мент тим дуже актуальна, що всі газети приносять зачтущаючі

При болю голови перестуді ревматизмі

ASPIRIN-tabletki

Оригінальні опакування з червоною бандеролею і знаком „BAYER“ у виді хреста можна дістати в усіх аптеках

вістки про небувалу катастрофу повітря в південній Франції, спричинену передовсім рабунковою господаркою в гірських лісах.

Висновок із представлених — числами, документами, картами — гараздів української людності під крилами білого орла, був усе один і той самий, незалежно від того, з якої країни був родом даний розмовець:

— Значить, це таку господарку веде Польща на совітському пограниччю! А ми думали щось зовсім інше...

Або:

— Значить, таку внутрішню національну політику протиставить Польща національній політиці совітській, церковній політиці совітській, земельній політиці совітській...

Або:

— Значить, така вона, ця польська дійсність, польський „авансгард“ західного світу супроти совітського наступу! Що з цього всього взагалі може вийти?!

Один з розмовників — англо-саксонського роду, дуже видатна фігура в колах близьких Союзів Народів — брався просто за голову, прочитуючи передані йому у французькому перекладі сущні вириви з версайського військово-осадничого законодавства, і збентежено-журливо повторював:

— They are foolish..*)

*) „Вони побожевали“.

Кіно ЛЕВ

Нині премієра найбільшої фільми цього сезону продукції „ВУФКУ“ в 10 частях В головній ролі арт Березил І. Замич-новський. — Фільма з часів чотиритисяк смерті. 1733 2-3

Кіно ЛЕВ

I по хвилині задуми додавав по французьки: — Ils sont fons, ils sont fons, les gens-là... — I що з того всього вийде?!

IV.

Перекладений на французьку мову виривок із знаменитої в своєму роді статті польського посла Мацкевича в числі з 26. лютого ц. р. вилейського „Слова“ викликавав наявно сильне враження:

...Ми воліли не повертатися до кваліфікування закону про військову колонізацію з погляду права її етики. Визнаючий закон проти горожан Земель Східних був ухвалений соймом, у якому ще не засідали представники цих Земель Східних. Воно нагадувало вже не пруський колонізаційний закон, а просто поведінку німців супроти африканських колоній...“

Дехто з розмовців чудувався: — Як воно можливо, адже марш Пілсудський всіх чужих кореспондентів запевняв, що він і українофіл, і навіть федераліст? Як це можливо, що він, цей диктатор, не переводить в життя приреченої в міжнародному договорі автономії Східньої Галичини?

— Чь Пілсудський справді українофіл і федераліст, не знаємо, але це знаємо, що якби він навіть (чого не думаємо) і справді хотів у душі своїй змінити традиційну „пруску“ політику в Східній Галичині, Волині та на інших українських землях, то не зміг би цього зробити: адже вся польська бюрократія на українських землях стоїть або явно в таборі народово-демократичному, або — як і в малій частині — призналася до табору Пілсудського, то в українських питаннях визнає принципи народово-демократичної ідеології, сформульованої, як відомо, живцем з ідеології колишньої „Гавати“. Польський федералізм — байка і міт: здійснювати його нема ким, бо зрадця державної політики, адміністрація, нічого про такі міти й чути не хоче

Класична мудрість завважила була трагічну правду: Quem Jupiter vult perdere, dementat.

Ця правда може стояти в заголовку кожного міркування про те, що твориться на наших нещасливих землях державною організацією — однаково, чи по цьому, чи по тому боці Збруча.

В. П.

Кривава маніфестація в Індії.

У Калькуті була велика демонстрація націоналістів, яких розганяла поліція і вбила одного індійця. Індійці поранили стрілами 3-х європейців. Поліція не могла розігнати товпи і ажвала зброї.

В обороні церкви.

Недавно в неділю до Тирасполя прийшла більшовицька кімната допомогти комуністам конфіскувати церковні давони. Населення міста стало в обороні церкви і не пускало військо на церковну площу. Військо арештувало кілька осіб, яких тепер у в'язниці відвідує все населення.

Мадярсько-турецький торговельний договір.

До Будапешту прийшов турецький представник, разом з яким повернувся з Ангори закордонний міністр д-р Малько, що переговорював в Ангорі в справі торговельного договору. Мадярсько-турецький договір буде підписаний в найближчих днях.

Нова невдача Мекдональда.

З Лондону подають, що уряд Мекдональда мав на днях нову невдачу: Проект Мекдональда про зміни правил нарад палати після відкинуто 183 голосами проти 179. Цей випадок прийняти консерватисти оплесками, сміхом та окликами: „Уступіть! До димісії!“

З волинського виборчого фронту.

Віче в с. Романові. В неділю, 30. березня, відбулося виборче віче УНДО в селі Романові Луцького повіту. На віче прибуло біля 300 селян з доколичних сіл. Віче відкрив п. В. Островський короткою промовою. З довшою промовою виступив посол Заваликут, який познайомив селян з діяльністю Парламентарної Репрезентації, правами громадян і способами їх оборони та методами праці УНДО. В. Островський у другій промові висловив необхідність для нашого народу національного об'єднання в одного спільного національно-демократичного фронту. Виступи посол Заваликут дав відповіді на різні запитання. Селяни нагороджували промовців гучними оплесками. Варто відмітити один маленький епізод цього віча. Перед самим вічем прибув з Луцька до Романова фіякром п. Заяць, адвокат в Львові, якого очікував десяток хлопців, пригнані сюди аж з Дубельщини. П. Заяць без вагання вийшов до хати, в якій мали нараду наші представники, і хотів тут улаштувати в своє віче. На це посол Заваликут зазначив, що оскільки п. Заяць прирече, що селяробиці будуть заховуватися культурно й не будуть робити галабурди, то він вічого не має проти спільного віча. Замість відповіді п. Заяць вийшов порадитися з дубельчанами й більше не явився. Під невдоволенням жарту п. Заяць, як випадке представників селянсько-робітничої бідноти, поїхав фіякром далі, а жменька дубельчан пішла за ним пішки під еусдне село Верхівку.

Віче в с. Кляшнінці. Тогож 30. березня відбулося віче УНДО в с. Кляшнінці, луцького повіту. На віче прибули представники селян з пяти доколичних сіл у кількості біля 150 душ. На вічу був і б. посол п. Федорук, що вийшов з листи 8, але голосу не забрав. Віче під проводом Об'єднання п. Кузика і п. Заричийки. Селяни прислухалися промови в величезній зацікавленості і увагою, ставили різкі запитання, просили висвітлень і т. д. Вперше селяни цих сіл, багачи між собою посів в національного табору й уперше почули, куди повинно йти наше свідоме селянство. Другого дня після віча селяни цих сіл зголошувалися до повітового комітету по різні прайні поради, яких уділяв їм посол Заваликут.

Передвиборчі віча на Волині.

Позір Ковельщина!

В неділю 6-го квітня в год. 12-й в полудне відбується в Ковлі в селі кіно „Експресс“ ВЕЛИКЕ ВІЧЕ, на якому промовлятимуть представники Української Парламентарної Репрезентації: сен. Михайло Галушківський, пос. Степан Кузик і пос. Михайло Струтинський.

Ціни набілу у Львові.

„Малосолон“ платині кооперативам для 4. квітня ц. р. за масло експортне солоне прима по 170 зол; за масло несолоне більше по 170 зол. за іншеграмі за літру молока 0.34 зол; за літру сметани 0.30 зол; яйця копа 6.00 зол.

З огляду на свята, попит на набілу дещо збільшений.

Процес „Спілки Визволення України“.

Радіозвідолення з І. IV. 1930.

Розправа почалась переслуханням обвинуваченого Отамановського.

Голова суду питає: Ви брали участь у постановках?

Обвинувачений: Ні.

Голова суду: А від Крутами хіба ви не бились?

Обвинувачений: Під Крутами? Це не було повстання, тільки збройна битва за визволення України. Я вів Центральний Раді і на її заклик пішов до бою.

Далі обвинувачений визнає, що почав ставитися до радівладі прихильніше від того, як побачив, що радівлада всеж асигнує великі суми на Академію Наук у Києві.

Обвинувачений Криванюк, 59 літ, син селянина, по фаху техник, як студент був арештований за революційну роботу і 1898 року просидів кілька місяців у в'язниці та був два роки на заслання. Обвинувачений говорить, що належав до соц.-демократичної партії, тоді як українці в його оточенні розділялись: одні пішли за Коновським, а другі пішли за Драгомановим і Франком. Після заслання Криванюк ввійшов до Львова, пізнав 1903 року Франка і стояв близько до радівладів, але тепер ще вважає себе соціал-демократом.

Голова суду хоче довести, що обвинувачений жив у приятні з гетьманцем Дмитром Дорошенком і перепишувався з ним. Криванюк заперече. Від Дорошенка листів не діставав, а письмо Д. Дорошенка з нагоди відкриття Українського Наукового Інституту в Берліні дістала Академія Наук, а не він.

Голова суду: Як ви відносилися до приходу Петлюри на Україну 1920 р?

Обвинувачений: До Петлюри? Я і сам не знав як відноситься, бо тут було діло не в Петлюрі, а в поляках. А до поляків я ставився негативно. А діяльність Петлюри я засував собі добре аж тепер, і вважаю цю діяльність негативною.

Голова суду: Алеж ви боролись за У. Н. Р. А У. Н. Р. творив Петлюра з поляками. І якже це пояснити, що ви син селянина, бажали повалити радянську владу, повернути капіталістичний устрій. Чи вашому батькові так легко жилося під капіталістами? Чи ви знаєте, як в Галичині говорять селяни: „Ного син вивчився на пана“. Чи з вами так не було? Ви знаєте, скільки в тих словах соціального трагізму? Виж були в Галичині і чули такий вислів селян?

Обвинувачений: Був.

Дальше виявляється, що найактивнішими членами СВУ у пятці обвинуваченого були Холодний і Туркало та що метою пятки було втягнути до СВУ всіх членів Педагогічного Наукового Інституту, щоб тим чином опанувати весь Інститут. Обвинувачений мав у СВУ псевдонім „Бородай“ а Холодного звали „Гарячим“.

Обвинувачений на запит оборонця Буковського визнає, що до Галичини їздив тому, що в Росії йому було заборонено вчитися.

Відтак іде дошка розмова про роль обвинуваченого в Інституті Української Наукової Мови та в організації „Інарак“, утвореній при цьому Інституті, як філія СВУ

Одинець (член суду, селянин): А як ви собі уявляли, чи селянинові булоб приємно, колиб їздя кордоном вернули панк Чикаленко, Дорошенко та інші... Скільки було земельки в того поміщика, в якого служив ваш батько?

Обвинувачений: Дев'ятьсот десятин.

Після перерви обвинувачений Шарко, учитель, автор підручників арифметики, визнає, що Петлюра під час повстання проти гетьмана мав у його очах ореол національного героя, але союз Петлюри з поляками був причиною упадку слави й авторитету Петлюри. До СВУ вступив 1927 року і був одним з основоположників цієї організації. Обвинувачений твердить, що не знав програми СВУ, але голова суду читає з його визнаць: „Ціля СВУ є об'єднання української інтелігенції для боротьби проти радівладу на політичному і культурному фронті“. Обвинувачений належав і до „Інараку“, де приймалось тільки українців певних з національного боку. В „Інституті Української Наукової Мови“ роботою кермувала СВУ та мала вплив на життя Інституту. Біля Інституту об'єднувалось „своїх людей“ для боротьби з більшовизмом. На засіданнях Інституту говорилось про перспективи повстання на випадок інтервенції. Повстання вважалось можливим тільки на випадок війни чи інтервенції. Були також розмови про терор.

Далі читається уривок із визнаць, де говориться, що Холодний інформував обвинуваченого про діяльність і роль та мету СВУ.

Преса — трибунал громадської моралі; постійний передплатник може стати суддею цього трибуналу.

Заява прем. Славека.

„Насамперед успокоєння країни“.

Прем. Славек у клубі журналістів виголосив промову, в якій м. і. сказав, що прикмети його характеру виявляться скоро у його відношенні до представників преси. Прем'єр не любить говорити про свої наміри, поки їх не приготував до здійснення. Не годиться би зі справоздавцями, щоб подавати якісь вістки бодай у формі чуток. Справоздавці могли б знайти цікавий матеріал, що інформував би читачів, із ділянки того, що Польща в своїй праці відбування після літ неволі доконала. На це відповів голова клубу справоздавців, що клуб не хотів би бути клубом безробітних і просив, щоб узяв до уваги їх бажання. На питання, чи вже устійнено речинець розв'язання союму та розписання нових виборів, прем'єр відповів: Іще ні. Це міститься менше-більше в відомих вам заявах посла Яна Пилсудського. Насамперед мусять наступити успокоєння країни. На запит чи піде по лінії заяв Яна Пилсудського, прем'єр відповів: Одна людина не може в усіх формах продовжати замірів іншого. Чи його уряд буде урядом успокоєння, це не залежить від прем'єра.

Бартель на відпочинку.

У середу президент держави відвідав прем. Бартеля в його мешканні, олісія відвідав бувш. прем'єра марш. Дашинський. Вечером проф. Бартель виїхав через Відень на піадень, на довгий відпочинок.

Розв'язання райхстагу?

„Фос Цгг.“ повідомляє, що можливе є розв'язання райхстагу ще заки на пленумі прийде до голосування над внесенням довіри для уряду. Це станеться, коли уряд прийде до переконання, що внесення соціалістів збуде більшість, бо на основі конституції кабінет, якому райхстаг висловив недовіру, мусять уступити.

Після стрілянини в Качанівці.

Латинська митр. курія у Львові повідомляє, що о. Врубеля, моральний винуватник кровавих подій в Качанівці, був уже в 1929 р. заслужено звільнений за непослух за те, що самовільно кинув парохію в Радеківі й по кількатижневій мандрівці по Франції признав свою помилку. Його призначили на вікарія в Качанівці, де працював спокійно до половини лютого 1930 р. Не пізнати було по ньому, що знову спричинить хаос, як це було вже на попередніх парохіях, де під впливом своєї хоробливої уяви щодо його істор. місії спричинював багато клопоту своїм зверхникам. Інакше представляє справу кореспондент „Дзенніка Людового“. Він каже, що справа має політичний підклад, що о. Врубеля любив парохіяни, однак він був не на руку ділчеві пос. Ярузельському, відомому „приятелю“ українців. „Дзеннік Людови“ домагається слідства в тім напрямі.

Далі митр. курія повідомляє, що наряд у Качанівці відноситься прихильно до о. Врубеля, а до нового вікарія, Шербовського ворожо. Грозили йому навіть гранатою.

Поліція відставила вже о. Врубеля до тернопільської тюрми.

3 судової салі.

Майор Рильський перед перемишським судом.

У середу, в 25-ім дні розправи виголосив промову прокуратор д-р Прохаска. Він збивав концепцію про самовбивство, зазначаючи, що Рильський оженився для вигоди, а його жінка переживала певні муки. Перший про самовбивство говорив сам Рильський, після Чайковська, Ростоцький, вкінці командант Гризюк. Гризюк твердив про самовбивство на основі інформацій Рильського. На основі того лік. комісія не переводила секції тіла. Тимчасом сам Рильський не зміг подати причини самовбивства. Судові знавці прилучилися до оречення проф. Серадзького, який не промовляв за самовбивством. День перед смертю Рильська сказав „моя зоря знову зяяє“, мала на думці контракт аренди Пітрич. Рильська була релігійна, тому не могла відібрати собі життя. Хоч була осамітнена, то положення мало змінитися. За кілька днів мала перенестися до Львова й укладала собі плани на будуче. Людина перед самовбивством не цікавилася би дрібними справами, розгляданням контракту. Мала розвестися з чоловіком, а шойно після її смерті приятелька Шведова звернула увагу судові в Золочеві чи не заходять тут випадок убивства. Д-р Еберзон не вірив у самовбивство, не зміг годати його причини, а шойно на розправі при-

помочі обор. д-ра Ляндава вказав на таємну ганку, як причину самовбивства. Дня 27. вересня, себто кілька днів перед смертю, Рильська сказала до Джвєцького: Чоловік усунув усіх прихильних мені людей, тут у тій глуші зі мною може ще все статися. Револьвер, що його нашіли в руці покійниці, Рильський все носив при собі. В Пітричах були два мавзери, один великий був на нічній шафці, другий малий носив усе Рильський. Чому саме того револьвера вжилаб покійниця? Уклад тіла, положення рук і сукні доказує, що тут дідала друга особа. Вбивства рішучо допустився лише Рильський.

На попол. розправі прокуратор доказував, що лише Рильський був убийником, бо мав у тім інтерес. Знав, що маєток мав бути внорендований, що Рильська має з ним розійтись, тимсамим скінчилося би його вигідне життя. Вбив жінку 2. жовтня тому, що 3. жовтня вона мала виїхати з Пітрич, а після виїзду жінки маєток мав перейти в руки Хожова і негайно мали початися заходи в справі розводу. Рильський знав це, а сказав йому все д-р Еберзон. Вбив Рильський жінку в неділю, бо тоді вся служба звичайно розходилася. На фільварку був лише У-дала, гостиниць був наче вимерлий, бо люди відпочивали по праці. Того дня мусіла вона згинути, бо на другий день Рильський був би вже її не бачив, а хто зна, чи був би стрінув іще її в житті. Парк був наче вимряний для злочину, бо головно в неділю там було тихо. Далі прокуратор подав характеристику Рильського, що не любив своєї жінки, знущався над людьми, прислуга боялася його. Одному парубкові вбив зуби, на іншим поломив залізну палицю. Чи така людина не здібна до злочину? Та і військової пригоди обвинуваченого говорять дуже багато. Це що Рильський любив оповідати жахливі речі, доказує, що сам він був жорстокою людиною. Сама Рильська на кілька днів перед смертю просила: „увільни мене, дам тобі абсолюторію — ти розбишако! Я боюся тебе і люди бояться тебе“. Це характеристика обвинуваченого в світлі слів власної жінки. Прокуратор закінчив промову апелем до присяжних, щоб одноголосно потерпали поставлене їм питання.

В четвер промовлятимуть заступники пошкодованої сторони й оборонець.

5 літ за вбивство шурнина.

У розправі проти Івана й Катерини Гулів із Сухоріча, які вбили свого шурнина Мих. Бойка, присяглі судді потвердили лише питання в напрямі вбивства відносно Гуля. Трибунал засудив Гуля на п'ять літ тюрми, а жінку його звільнили.

НОВИНКИ

— В половині квітня буде відкрита книгарня „Рідної Школи“ у Львові, в камениці „Народної Гостиниці“ при вул. Сикстуській ч. 20. зі всякого рода книжками і шкільним приладдям. — Це та сама книгарня, яку москвофільська „Ставропігія“ перед трьома місяцями викинула зі свого локалю при вул. Руській. Купуючи в цій книгарні докинете цеголку до розбудови „Рідної Школи“, 1696 4-5

— Українка. В „Еко де Парі“ з дня 22. березня находимо статтю п. з. „Соціалізація духа“ про протирелігійну кампанію більшовицького уряду; у „Коррієре ді Наполі“ з дня 22. березня — статейку про „Контрреволюційну організацію на Україні“; у париській деннику „Авордр“ більшу статтю на тему релігійних переслідувань на Україні.

— Нац. Музей у Львові (вул. Мохницького 42) мав у місяці березні дорогою дарів, купна та книгообміну 44 числа (255 предметів) приросту до ч. 28197 включно, в чому часть архіву Чарторийських з Корція на Волині (128 актів XVII, поч. XIX. ст.). Жертводавцями були пп.: о. Данилів В., проф. Даниш Н., Козловська В., дир. Магалає С., Мокрицький М., проф. Огієнко І., нотар Раставецький І., інж. Чижовичана С., Шубертівна Ю., проф. Янів І. Посмертну вставку праць артиста Вас. Крижанівського відвідало 340 осіб.

— Робітничий страйк у Сколім. У фірмі Гредлів у Сколім вибух робітничий страйк. Причиною страйку є обниження робітничої платні на 10 проц. У страйку бере участь 700 робітників. Між робітничими організаціями і фірмою почались переговори.

— Стреляють до війтів. В Конопоті, пов. Сокаль, поранив Мирон Книш вистрілом з рушниці свого противника, війта Тимка Грондзеля, після чого сам віддав себе в руки поліції. Причиною — якісь порухунки на ті громадських справ.

— Влом до церкви. До церкви в Яксманичах пов. Перемишль, закріпился злодій, які забрали зі скарбонки 500 золотих і зникли без сліду.

— Чому дехто пише вірші? Говориться, що молоді люди починають писати вірші під впли-

вом любови, особистих нещасть, воєнних переживань та взагалі сильніших емоцій. Але ось чеська преса пише, що в Празі жив собі бідний, малограмотний і дуже прозаїчний робітник, якому ніколи й на думку не приходило писати вірші. Аж одного дня цей робітник підпив собі в шинку і в п'яному стані почав бірку із товаришами. Один приятель гримнув цього робітника пляшкою по голові і поранив його так міцно, що цей опинився в лічниці. Але виявилось, що дістати пляшкою по голові, це часом оплачується, бо доки цей робітник мав здорову голову, то ледви зміг писати, а як йому розбито голову, то цей робітник нагло став поетом і почав писати вірші та навіть говорити віршами. Очевидно, що не кожний чоловік, якому розбито голову, пише вірші, ані в кожного поета прокидається поетичний талант від таких прозаїчних причин, але цей випадок з робітником у Празі повинен пригадати деяким нашим графоманам, що писання віршів не завжди є доказом великої сили ума, здоровля голови, а що найважливіше — не все є доказом вишности над „філістрами“.

— Автомобілізм. На цілому світі є тепер 32.028.584 автомобілі. Чотири держави: Зел. Держави Півн. Америки, Англія, Франція і Німеччина мають понад мільон автомобілів. У Канаді на 9 осіб припадає один автомобіль. В Зел. Державах є 76 проц. всіх автомобілів. Острови Соломона мають тільки 2 автомобілі. Продукція автомобілів Зел. Держав вносить 85 проц. асеї світової продукції. Минулого року в Європі випродуковано 600 автомобілів.

— Корабельна катастрофа. На ріці Колумбії прогульковий корабель, у якому їхало 286 пасажирів, зіткнувся з другим кораблем, наслідком чого була катастрофа, а який згинуло 4 особи, а 12 осіб було поранилих.

— Ше про Кутелова. На днях париська поліція опублікує весь слідчий матеріал про зникнення Кутелова. Париська преса подає, що це вже не перший раз більшовики викрали свого ворога зпоза кордону, вивезли до СРСР. І вбили: У 1923 році народній комісар кримської республіки Лев утік до Оліві під Пачігом і оголосив у пресі, що комунізм розчарував його і що він починає боротьбу проти більшовизму. За тиждень якісь невідомі типи напали на б. комісара Лева, приголомшили його ударом залізної палиці, вивезли до Москви, де його розстріляно. У 1925 році більшовики, передягнені в однострої туренької жандармерії, зробили ревізію в домі грузинського націоналіста, емігранта Керзівади в Трапезунті, арештували його і вивезли до СРСР. В 1929 р. у Тегерані комуністи запросили на обід капітана білої гвардії Кузьміна, віддали його в руки чекістів і капітан Кузьмин анік без сліду, а його трупа найдено аж пізніше. Тогож року у Парижі комуністи зловили грузинського соціаліста Могайдає, зв'язали його, хотіли вивезти, але приятелі побачили це і вивозили Могайдає.

— Українську фільму „ДВА ДНІ“ висвітлюють в кіні „Лев“. „Два дні“ — це найкраща фільма української продукції цього сезону.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Володимир Лотоцький, смеритований катехит і ювілат помер 15. березня ц. р. в Бучачі. Покійний родився 9. січня 1848 р. в селі Тростяні в Бережанщині, де його батько, о. Антін, був священником. До народньої й середньої школи ходив у Бережанах. Там теж здав іспит зрілости. Ще до іспиту зрілости вступив до Василіян і як Василіянин покічив богослов'я та висвятився на священника. Поки бучацька гімназія була василіянська, ачив у гімназії. Коли гімназія перейшла на державний етат, став катехитом народніх шкіль. По реформі василіянського чина секуляризувався. Останні роки від усесвітньої війни проживав знов у бучацькому василіянському монастирі. Покійний провів у Бучачі 55 літ і був там дуже популярний. У похоронах узяло участь місцеве й деканальне духовенство, багато народу всіх верств, усі школи й представники властей. В. Й. П.

Зі спортового життя.

ЗАГ. ЗБОРИ НАКОЛЕСНИКІВ „УКРАЇНИ“.

Загальні Збори секції наколесників С. Т. „Україна“ відбудуться в неділю 6. ц. м. в домівці Союзу Українських Купців, Підвалля 9. І. пов., в год. 3.30 пополудні. Проситья всіх членів обов'язково явитися.

УКРАЇНА—ЧОРНИ.

Тренінгові змагання України з Чорними під проводом тренера п. Штрнада, відбудуться не в четвер, а в п'ятницю 4. ц. м. в год. 4. попол. на триці Чорних. Вечір вільний.

УКРАЇНА—СВИТЕЗЬ

Перші змагання за мистецтво А.-ка. України і Світезю відбудуться в неділю 6. квітня на грищі Сокола-Батька. Початок в год. 11.15 рано. В год. 9.30 зачнуться змагання за мистецтво Б.-ка. між Україною II і Світезю II. Перша дружина України виступить до цих змагань у такому складі, як проти Черних минулої неділі.

При цій нагоді подається до відома, що карти вільного вступу, видані Спорт. Т-вом „Україна“ на 1929 рік, вже не є важкі. Карти на рік 1930 будуть видані в найближчих днях.

Дописи.

УГНІВЩИНА. (З недолі наших „Просвіт“). Від кількох місяців переживають „Просвіти“ вашої околиці якийсь „віймовий стан“. Угнівська поліція безпідставно переводить ревізії в угнівській Філії, у читальнях в Карові, Корчеві і Стаях, а то й у поодиноких видатних осіб, як у голови Філії інж. К. Целевича, голови чит. в Карові п. А. Сайчука й ін. Ревізії ті не дали очевидно нічого обтяжуючого. А проте угнівська поліція, щоб „застрашити“ видатних людей в Угнівщині, імпутує їм якісь мнимі проступки бодай ще в часів наших вільних змагань та вносить навіть судову скаргу. Великою „печалівістю“ угнівської поліції „тішаться“ теж наші околиці кооперативи. Старство в Раві Руській заборонило перед кількома місяцями відбувати всіяні сходни, вистави то-що в читальнях „Просвіти“: в

Угнові, Карові, Корчеві і Стаях, а в трьох останніх місцевостях заборонило навіть коладувати в часі Радвяних Свят; постійно не дає дозволу на вистави в чит. у Хлівчанах й ін. В останніх днях воєвідський уряд у Львові розглядав Філію Т-ва „Просвіта“ в Угнові та підчинену їй чит. в Карові. В одному і другому випадку мотиви розглядання шовнайменше леві. З діяльністю агазаної Філії і читальні урядові чиновники раді зв'язати факт побиття якогось корчівського організатора „Стшельца“ Францішка Натурного хлопцями в Карова, означе дотична розправа у львівським окружним суді до ч. Вр. 4914/29 вказала ясно, що це побиття не мало ніякого політичного підлога, бо було тільки особистим порухом, а далі, що винуватки не були ніколи ані членами Філії, ані членами чит. в Карові. Закладається теж, що факт цей стався нібито за допомогою інж. К. Целевича, тому, що в переддень випадку він був у Карові й Корчеві в товаристві якихось підозрілих людей; виявилось на розправі, що цими „підозрілими“ людьми був таки сам суддя і його протокочаят угнівського суду, що враз з інж. Целевичем їдали до агазаних місцевостей на судову комісію. Між мотивами розглядання карівської читальні в теж один-одинюкий „суттєвий“ і „найбільш обтяжуючий“, а саме, що в часі ревізії у тій-же читальні постеруноківий з Угнова Новосельський найшов одну „страшну“ брошуру, якою в праця д-ра Івана Куріця п. з. „Здоровля хати, об'їста і села“, вид. бібл. популярно-наукових викладів „Звання“ ч. 9, Львів 1921. Змістом цієї брошури — як пишеться у воєвідському ре-

скрипті — „єст інструкція для провадження акції шпеціалньостевої, внаротевей“. Ось на основі тих мотивів розглядається у нас читальні „Просвіти“ Філія в Угнові і чит. в Карові зробили не тайно відклик до міністерства внутрішніх справ Українське громадянство Угнівщини просить нашу Парламентарну Репрезентацію зайнятись справою переслідування й нагики на наше просянне життя в угнівському повіті.

БОРИСЛАВ. (Симфонічний концерт у Бориславі). Дня 23. III. 1930 відбувся в Бориславі симфонічний концерт оркестри під управою о. дпр. Савруна. В програму увійшли такі твори: 1) Томас: Увертюра Раймунд. 2) Гріг: Із суїти „Пер Гінт“: а) Пісня Сольвейгі; б) Смерть Аск. 3) Шуберт: Симфонія г-моль (1 речення). 4) Мендельсон: Концерт г-моль. Форг. сольо в оупр оркестри. 5) Моцарт: Турецький марш. Була це мила несподіванка для бориславських громадян, які доцінюють працю о. Савруна на полі музичної культури у Дрогобиччині. Оркестра, що складається під оглядом знання і національним з різних чинників, в яке інші доволі добре віграли, завдяки енергії і невтомній праці о. диригента. П'яністка п. Гольдгаммерівна виявилася як слід зі своєї партії, хоч у третій часті концерту в деяких приспівеним темпа. Інструментація була дуже добра, технічно-п'яністка рівномі опанувала цей твір. Тим першим концертом зацікавилася дуже бориславська публіка і певно на заповіджених дальших концертах буде зала виповнена. Присутній.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр: Четвер, 3 квітня, год. 7:30 вечером „Княжна Шкаго“ (деш. день). Малий Миський Театр: Четвер, 3 квітня, год. 7. і 9. вечером „Політична шопка 1930“. П'ятниця, 4 квітня, год. 7. 9. вечером „Політична шопка 1930“. Виленська трупа (сала кіна Кольосей): Четвер, 3 квітня, год. 8:15 вечером „Кідуш Гашем“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма Подружжа за змість (Бастер Кітон). КАСІНО: Граф Каліостро. КОЛЬОСЕЙ: Спадені мости. ЛЕВ: Два кроваві дні в Більшові. МЯРУСЕНЬКА: Останній роман (Іван Петрович). ОАЗЯ: Танцюристи-орхідеа. ПАЛЯС: Звукова фільма „Вулиця засуджених душ“ (Поля Негрі). ПАН: Воскресення (Толстого). ПІСАЖ: У шпівоскій матні. Тил, день Метро-Гольдвин-Маср. Амер. комдія. ПРОМІНЬ: Жінка шпівоск. СТИЛЕВЕ: Бедуїнове кохання (Бер-Норвен). ФАТАМОРГАНА: Під прапором кохання. ХИМЕРА: Чорт. УТІХА: Шеніт ноці.

Програма радіо.

Четвер 3. IV. 1930. ЛЬВІВ: 11:58 Ретрансмісія сигналу часу з астр. обсерваторії, гайнал із Марійської вежі, 12:10 Концерт грамоф. плит (грамофон і плати з фірми Каім і Сін у Львові), 17:45 Трансмисія концерту з Катовиць, 18:45 Підгаллицька балачка (транс. з Кракова), 19:00 Веселня, комунікати, концерт грамоф. плит, 19:38 Сигнал часу з астрон. обсерваторії з Варшави, гайнал із Марійської вежі, 20:05 Вечірній концерт — вечер оперних арій та пісень Ст. Корнін-Шимановської (транс. з Кракова), 21:30 Літературна агляція (транс. з Кракова), 22:15 Комунікати з Варшави.

П'ятниця 4. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 17:45 Джембонда музика. Краків (312,8) 16:25 Концерт грамофонів. І альсінфорс 221) 19:30 Концерт хору. Ляйпціг «59) 16:30 Концерт. Берлін (415) 16:50 Концерт радіооркестри. Стокгольм (436) 20:30 Вальс Штранса. Рим (441) 17:30 Концерт. Лянсберг (473) 17:05 Концерт радіооркестри. Прага (487) 20:30 Серпичковий рецитал Чоленіковой Брюссель (509) 21:30 Військовий концерт. Відень (516,3) 16:10 Концерт соліста. Мюнхен (533-) 17:15 Домова музика. Будапешт (550) 17:10 Циганська музика. Ленінград (1000) 17:30 Молоді музика і співаки.

Харків (1304) 16:00 Концерт. Париж (1725) 16:45 Концерт.

Субота 5. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 17:00 Богослуження з Вильна. Краків (312,8) 20:30 Концерт з Варшави. Гельсінфорс (221,4) 17:30 Сольо на аурдіоні. Ляйпціг (259) 13:00 Грамофонові плати. Берлін (415) 18:25 Опереткові арій. Стокгольм (436) 19:30 Військова музика. Лянсберг (473) 20:00 Веселій вечер. Прага (487) 16:50 Концерт джембонда. Міляно (501) 12:00 Легка музика. Брюссель (509) 21:15 Концерт. Відень (516,3) 18:00 Камеральна музика. Мюнхен (533) 16:00 Легка музика. Будапешт (550) 12:00 Дявоки і грамофонові плати. Ленінград (1000) 19:30 Опера і оперетка. Харків (1304) 9:00 Концерт для робітників. Париж (1725) 13:40 Симфонічний концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає.

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича 1747 Львів: 6/4 Сала „Уль“ Осовітських, ч. 6. Пополудне 3-30. — Ціни знижені. „Чар мундур“, комедія. Вечером 8-15 — Прем'єра. „Король життя“. Львів: 7/4 Пополудне 3-30. Ціни знижені. „Ніч гриху“, комедія. Вечером 8-15. Бенефіс. — Артистан Барвінок-Карабівнич.

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 1746 Додатки: Четвер 3/4 — „Пейсахова Ніч“. П'ятниця 4/4 — „Пташки з Тиролю“. Вигода: Субота 5/4 — „Ніч Несподіванок“. Неділя 6/4 — „Трійка Гальтаї“. Стриві: Понеділок 7/4 — „Маруса Богуславка“. Вінепок 8/4 — „Пейсахова Ніч“. Середя 9/4 — „Пташки з Тиролю“. Підяс антрактіа концерт власної оркестри.

Щойно появилася книженка Гомя Кемпійського під заг. „Наслідування Христа“ в перекладі о. Д-ра И. Бочіяна. Еп. лувського, в другому виданню, як III.—IV. том „Аскетичної бібліотеки грекат. Дух Сеїнарій“ у Львові. Ціна 3-50, з почт. пересилкою 3-90 зол. Набувати і замовляти можна в Дух. Сеїнарій у Львові, вул. Колегіиш ч. 36. 2-2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЛАТИМО високі ціни на золото, брилянти і перли Дебровські-Розмаженські, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. ж. — Опіна безплатно. 1195 13-2

ГРОШИННИКИ тільки найкращих фабрик прецизійної роботи за готінку і на рати від десятих зіт з найкращої сторони шана оржа Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1002 51

ВІСЦІЛАЮ почтою гарні, вибрані гари (найменше 5 кг.) по зол. 20—1 кг. — Сливкові повилі на пукрі в 5 кг. фасках за зол. 15— Волосні оріхи в 5 кг. мішочках за зол. 26— Правдану олеу бриніаю в 5 кг. фасках зол. 15— Франко за посліплатоу Мендель Штумпер, Косів, в Коломиї. 1708 3-10

ПОЗІРІ ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, ледяні, кухонне начиння — найкращий товар, Рентшвер, вул. Легіонів ч. 37. 1720 а) 2-12

ФОРТАРМОНІЮ ведану з педагоговою калітурою, імітуючу орган, недорого на продаж. В складі фортепіано, плані Ганака, вул. Пасудського ч. 21. перший поверх. 1715 4-5

КОНЦИПІЕНТ пошукує місця в адвокатській канцелярії. — Зголошення під: „Негайно“ до Адміністрації „Діло“. 1737 3-3

2 ГАРНІ КІМНАТИ з кухнею до найму в Голоску великим ч. 2 Свіжий воздух. До трамваю 12 хвилин. 174 2-3

РУТИНОВАНИЙ конципінт шукає місця в адвокаті у Львові або на провінції. Зголошення „Доктор прав“ Адміністрації „Діло“. 1757 1-2

ЩАСЛИВИ шлюбні обручки поручає найдешевше Г. Гутерман вул. Сикстуська ч. 14. 1753 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Спеціаліст олеу чепіні, серш і молука д-р Фелікс Ган Львів, Листопада 30. 1206 Переслітлення „Пеніаном“.

Електричне Заведення La-Damo, Львів, вул. Коперника ч. 6. тел. 55-26. Випонує мережки, французькі паїса, еплді, ручні і машинні ляфти і люксові бідала. 1732 2-3

КОНКУРС.

Головний Виділ Товариства „Просвіта“ у Львові уладжує в сільсько-господарській Школі в Милованю Шеститижневий Курс Кооперативного Книговодства і Діловодства в часі від 15. V. — 30. VI. 1930 р.

В програму цього курсу входять також наука молочарства, годівлі тварів садівництва, пасічництва і ветеринарії. Одночасно проголошує Головний Виділ випис на прийаття 30 учасників під огочни умовами:

- 1) Зголошуватися можуть мушци в віці 16—30 літ, що покінчили народню школу. 2) Учасник платить за підковите удержання з приміщенням в шкільному пряті за цілий курс 10 ам. доларів. 3) Кожен учасник має принести зі собою крім біла, подушку, простиралю сінки і поворець. 4) Перенти вислани кооперативами мають першенство. Зголошення на курс треба вносити найкращіше до 25. квітня 1930 р. поручені з адресою: Господарсько-садівнична школа Т-ва „Просвіта“ в Милованю п. Стриганці н/д. До оголошення належить додочити агляція на 75 сот. на відновіть. Про прийаття і день приїзду повідомить управа школи по 25. квітня. 1560 3-3

ГАРНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВИ КОВДРИ чистововняні МАТЕРАЦІ з волосіння ПОДУШКИ — сільське пірв 1678 Простирала, пошевки, ліжка поручає найкзово дешево Відомий Магазин постелі В. Іжицького Львів, вул. Коперника ч. 3.

Насіння! Спеціалньість! Ілюстрований піривіа кактусових насінн випсало за надісланням 20 сот. в почт. азначках. Др. З. Бах, Львів Ринок ч. 2 ргг Домініканської Тел. 67-32.

24 зол. СТОЛОВІ НАКРИТТЯ 24 зол. з циганського срібла: 6 ложок, 6 вилок, 6 ножів і ложочок тільки у Б. ГРИНБЕРГА, ЛЬВІВ, вул. Сикстуська ч. 4 Тел. 59-12

МУШТАРДУ добірної якості 1756 1-2 ДОСТАВКА ФАБРИКА ЙОСИФА ЖУРАВЬСЬКОГО Львів, вул. на Блоке ч. 12. Тел. 26-44

Присилайте передплату!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкері: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІСТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красінського 63.

Ждайте оферт та цінників.

Труднощі нового уряду в Німеччині.

Львів, 4. квітня 1930.

Як відомо, соціалістичний уряд Мюллера, що спирався на т. зв. велику коаліцію, упав безпосередньо тому, бо не міг добути згоди на квоту 70 мільонів марок для поборювання зростаючого постійно безробіття. Асигнування цієї суми стояло у зв'язку з konieczністю перевести основну внутрішню фінансову реформу як з уваги на нову ситуацію, витворену пляном Юнга, так і з уваги на зростаючу господарську депресію. Майже все потрібне до переведення цієї реформи було вже зроблено, не дійшло тільки до згоди на згаданих 70 мільонів — і кабінет Мюллера впав. А разом з ним упала і велика „ваймарська“ коаліція, що під проводом соціалістів, як найсильнішої партії (понад 150 голосів), була в Німеччині близько два роки при кермі.

До упадку уряду Мюллера причинилася безсумнівна й сильна протестаційна кампанія, що розвинулася в німецькій республіці після прийняття парламентом пляну Юнга. Цю кампанію розвинули крайні націоналісти, не ошаджуючи при цьому навіть обожаного ними досі президента Гінденбурга, який підписав ратифікаційний акт. Протестаційна кампанія націоналістів під проводом Гугенберга мала — це слід ствердити — великий успіх, особливо серед молоді. Це й спричинило зріст правих настроїв, які перекинулись також на політичні партії центру. Як кажуть, католицький центр віддав свої голоси за ратифікацію пляну Юнга і польсько-німецької торговельної умови тільки тому, що през. Гінденбург обіцяв йому поручити місію утворення нового уряду.

Доручаючи місію утворити новий уряд провідникові католицького центру, д-рові Брюлінгові, през. Гінденбург прохав його підбрати міністрів-фахівців, при чому налягав на поспіх. І справді д-р Брюлінг справився доволі швидко з увонституванням кабінету, коли взяти під увагу скomпліковану ситуацію. Новий „центро-правий“ кабінет складається з усіх центрових угруповань: католицького центру, демократів, лядовців, господарської партії і баварських лядовців (цих останніх призначено обіднякою не підвищувати податку від пива).

Чисельно всі ті групи мають стільки послів, що соціальні демократи разом з комуністами. Аби заповнити собі більшість у райхстагу. Д-р Брюлінг зробив зручне потягнення, втягаючи до кабінету (і тим самим відринаючи так чи інакше від Гугенберга) голову „Лялльбунду“ посла Шлеє і крайнього консервативіста Тревірануса. Разом з ними двома десигнованими міністрами має перейти до урядової коаліції 30—40 правих націоналістів і в такому разі існування кабінету, що його назвали „урядом Гінденбурга“, було б на якийсь час забезпечено.

Тут варто зазначити, що пересування німецького уряду на право не може тепер майже нічого змінити в закордонній політиці Німеччини. Бож найважливіші міжнародні акти останніх двох літ уже підписані і ратифіковані. А в ділянці внутрішньо-господарської політики католицький центр, що в нині при кермі державного німецького корабля, стоїть безперечно ближче до правих, як до соціалістів. Тому й коаліція демократично-міщанських і селянських партій з крайно правими групами, оскільки до неї прийде хоч частинно, була б психологічно більше зрозуміла й оправдана, як теперішня коаліція тих-же груп з соціалістами.

В якому характері входить до нового уряду зделігатовані монархісти і противники репараційного договору, покажуть найближчі дні. Як що роблять це всупереч Гугенбергові, є проблематичною справою, чи потягнуть за собою, або чи хоч знехотіватимуть багато німецьких націоналів.

А якщо стануть міністрами за дозволом чи тихою згодою свого провідника, отже в характері менш-більш офіційних представників нім.-національної партії, то важко уявити собі гармонійну співпрацю з ними демократів і лівих центровців, безсумнівних республіканців.

Сяк чи так — ситуація нового уряду дуже тяжка, тим більше, що соціалісти заповіли йому зокрема обом міністрам з нім.-нац. партії, гостру опозицію. Це ставить під знаком запити само існування уряду д-ра Брюлінга. Адже навіть такий противник соціалізму, яким є відомий провідник німецької лядової партії д-р

З ошадности повстає добробут одиниці, а тим самим добробут народу.

Не будьте своїм власним ворогом
:: і складайте свої ошадности в :

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Шольц, шойно перед кількома днями заявив прилюдно: „Кермувати державним кораблем у Німеччині довгий час без або проти соціалістів — це майже виключена річ“.

Львівське громадське самоврядування.

III. Міська господарка за комісарювання п. Стшелєцького. — Теперішній господарський стан міста. — Справа української мови у львівському самоврядуванні. — Ігнорування українських культурних установ. — Висновки.

Поспіх, з яким зокрема комісар Стшелєцький переводив у місті роботи та інвестиції, можна найкраще оцінити через порівняння бюджетових видатків у дотичних роках. Сума міських видатків, ухвалена розв'язаною радою в 1927/28 р. вносила у звичайному бюджеті 14,055.572 зол., у надзвичайному 3,560.000 зол. Обнявши комісарський уряд дня 1. вересня 1927 р. комісар Стшелєцький предложив прибічній раді додатковий бюджет, в якому підвищено звичайні видатки на 16,638.072 зол., надзвичайні видатки до 7.134.800 зол. Разом підвищений бюджет вносив у видатках 23,772.872 зол. Дійсні видатки, вказані рахунковим замкненням за 1927/28 р. були ще більші, бо доходили в звичайному та надзвичайному бюджетах до суми 26,388.257 зол. Збільшення видатків на 1927/28 р., ухвалене прибічною радою при кінці 1927 р. вносило проте 35 проц., а дійсне збільшення видатків 44 проц. суми видатків, устійненої розв'язаною радою в квітні 1927 р. На 1928/29 р. звичайні видатки ухвалено у висоті 23,697.838 зол., надзвичайні у висоті 14,020.000 зол. На рік 1929/30 р. звичайні видатки ухвалено у висоті 27,284.563 зол., надзвичайні у висоті 3,280.478 зол. Останніми часами ухвалено звичайний бюджет на 1930/31 р., який вказує видатки у висоті 27,087.759 зол. Як порівняти цей бюджет з останнім бюджетом ухваленим розв'язаною радою, виходить підвишка звичайних видатків на протязі трьох літ у висоті 13,032.187 зол., себто 92 проц. У такому самому відношенні збільшилися наложені на населення тягарі. В 1927/28 р. міські приходи з оплат та податків устійнено у висоті 10,985.945 зол., на 1930/31 р. оплат та податки повинні би дати місту 18,432.030 зол., збільшення тягарів вносить проте 67 проц. Але в тому зіставленні не угляденно збільшення тягарів, які виходять через підвищення оплат за електричне світло, трамвайних білетів, оплат за воду, що їх зараховується як приходи міських закладів та підприємств.

Очевидно, що рівночасно збільшилося задовження міста. Міські довги вносять тепер троха більше, ніж 36 мільонів золотих, з чого 25 мільонів зол. затягнуто від часу розв'язання міської ради і усунення давньої управи з президентом Найманом на чолі. Коли взяти під увагу, що теперішнє задовження міста є лише 33 проц. вище ніж сума приходів одного бюджетового року, то треба ствердити, що це задовження невелике. В 1914 р. задовження міста при бюджетовій сумі 10,890.870 корон вносило 46,770.932 кор. А місто Львів є багате, має 8.000 моргів ліса і 3.000 моргів інших ґрунтів, вартість міського майна знавці оцінюють на 200 мільонів зол. Проте фінансовий стан міста, оскільки в часі важкої грошевої скрути можна взагалі щонебудь передбачити, не дає причини до занепокоєння.

Всеж такі розгін, з яким в останніх трьох роках видавано в місті гроші, не зважаючи на зuboжіння населення і зростаючу господарську кризу, повинні бути для компетентних чинників осторогою і наукою, що про правільну міську господарку може бути мова лише тоді, коли управа міста спирається на загалом прийнятих основах самоврядування. Без сумніву і вибрана

рада може повести легководушну господарку, але загалом беручи, управа, що вийшла з виборів, рахується більше з потребами і силами населення і тому дає більшу запоруку ошадної господарки. Зокрема українське громадянство мусить домагатися, щоби управа міста берегла і забезпечувала також господарські потреби українців.

Ще важніше заспокоєння національних і культурних потреб. Під цим оглядом управа міста виявляла до цієї пори повне нехтування українських національних домагань, зосібна домаганя щодо мови. На засіданні прибічної ради 23. лютого 1928 р. радний Децикевич, як голова клубу українських радних, зголосив згідно з постановами законів внесення заявитися за допущенням побіч польської мови також української у відповідях та оповіщеннях міських урядів і закликати правительственного комісара до видання відповідних розпорядків по думці постанов мовного закону з 31. липня 1924 р. далі запропонувати зміну приписів правильника міської ради в цьому напрямі, щоби українським радним вільно було в нарадах промовляти на українській мові, та закликати правительственного комісара, щоби для цієї зміни правильника добув згоду воеводи. Під формальним оглядом внескодавцевь запропонував відіслати це внесення до компетентної комісії прибічної ради в цілі дальшої полагоди. Комісар Стшелєцький поставився прихильно до цього внесення, але, як правительственный комісар, покликаний до тимчасового полагоджування справ, не вважав себе компетентним рішати справи політичного значіння і тому перш за все прохав клуби прибічної ради висказати свої думки про це внесення. Господарський клуб висловився проти внесення, обосновуючи своє становище тим, що прибічна рада як тимчасовий орган не повинна приймати політичних рішень, що могли би вазати майбутню виборку раду. Супроти цієї заяви комісар Стшелєцький вважав недоцільним обстоювати внесення українського клубу і тим самим внесення було відложено.

Того самого викруту ужив господарський клуб при недavno відбутій нараді над внесенням українського клубу в справі субвенцій для Національного Музею й Українського Театру Промовці проф. д-р Хиліський і д-р Бжеський, оба визначні члени і провідники господарського клубу, назвали внесення, що мало на меті дати хоч дрібну підтримку українським культурним установам, політичним актом, політичною демонстрацією і на цій основі внесення українського клубу було відкинне. Цим рішенням більшість прибічної ради, зосібна господарський клуб відкрили своє справжнє обличчя і виявили себе явно ворогами українських культурних змагань. Єдиною відповіддю на цей вивоз мусить бути для українського громадянства рішуче домаганя, щоби у Львові був заведений такий устрій самоврядування, який давав би українському населенню слушний вплив на міську господарку та забезпечував національні, культурні та господарські потреби українців міста Львова.

НАГОДУ одержати бібліотеку вартости **100 ам. дол. або 25 ам. дол. або 10 ам. дол. або 5 ам. дол.** мати-муть ті з Вп. Передплатників, що в дні 15. червня ц. р. нічого не будуть винні за передплату.

За інтенсифікацію нашого господарства.

З нагоди зїзду українських агрономів.

Презвирюючи удари господарської скрути на наше хліборобство і на наші господарські організації та провирюючи наслідки її в нашому господ. житті з наслідками в господарстві цілої Польщі, маємо враження, що у нас скрута не зробила таких спустошень, як у польських чи жидівських установах. Що правда, годі ще сьогодні зясувати наглядно ті спустошення, як і годі передбачити й дальші наслідки нинішнього господарського заломання. Не дається теж на основі оголошуваних у Польщі банкрутств устійнювати величезних страт, бо хто мав майна прим. сто тисяч доларів, а стратив половину, той буде називатися банкрутом, а хто мав майна тисячку доларів і стратив також половину, то його ніхто банкрутом не назве, хоч він буде в порівнянні до того формального „банкрута“ куди більшим бідаком. Всеж таки ми, а головне наші торговельно-кооперативні організації і їх члени-продуценти витримали найтяжчі удари і звузили себе до меж можливости, виходимо з першої купелі ціло.

Та перейдім на іншу тему. Знаний нам автор „паяну Йонга“ Ови Йонг оцінював у своїй промові з 25. березня в Каліфорнії господарську скруту Німеччини. Він сказав, що Німеччина зможе платити зобов'язання, бо вона не має земних сирих багатств, то зате має до перерібки великі засоби такого сирого матеріялу (Rohstoffart), який мало входить у світі в рахубу, а саме незрівняні спосібности до наукових дослідів і винаходів та здібність використати їх як слід у практичному житті. А ці особливості у німців умові засоби будуть невичерпаним матеріялом дібр. Висказуючи далі свої побоювання щодо некорисного впливу німецьких платностей як повоєнних зобов'язань на інші побідні нації саме задля усилювання й ослаблення творчости цих націй, він закликає їх до чуйної уваги, бо накинена ними німцям konieczність твердої праці, дисципліни і тяжкої відповідальности виховує цей нарід у напрямі якнайбільшої творчости. І в цьому саме він бачить німецьку безпеку для інших народів світа.

Про те, що оцінка Йонга є алучна, перекоується кожний, хто колинебудь, а зокрема по війні, мав нагоду бути в німецьких селах, бачити просто шалений торговельний рух по містах, дисциплінованість праці у фабриках, а одночасно погідність характеру німців як у праці, так і в забаві, в дорозі і т. д. Свята віра в майбутнє.

Ця віра характеристична особливо в хлі-

боробстві. Вона каже використати кожен пядь землі, де лиш повітря, вода, сонце та людська рука дадуть рослині можливість видати овочі. Нині кожний німецький навіть високий урядовець, священик, ремісник чи робітник уважає свого роду амбіцією мати хоч кусень городя, написати собі на візитовій карті слово „Безітцер“, бо шойно тоді цінять його суспільну вартість. Навіть мешканець Берліна мусить бути щодня, перед чи по урядових годинах, у своєму городі, далеко за містом, власними руками його обробити і похвалитися, що має своє, власною працею здобуте. Цей приклад даємо на те, як німець, навіть нефаховець, любить свою землю, яку вагу прив'язує до неї. А вже про хлібороба, знавця свого фаху в повному значінні того слова, й говорити нема потреби. Йому рентається і дорогий капітал, вложений у землю і дорогий робітник, бо він уміє використати землю, аміє виплекати ті рослини, які є найрентовніші. А вже штучні вилягарні дробу

Арештування в Бесарабії.

В околиці Кишенева в кількох селах сигуранца перевела ревізії та арештувала кількох селян, які начебто переховували більшовицьких шпівнів та курсерів румунських шпівнівських організацій.

Між фашистами.

На останнім засіданні фашистівської ради ухвалено, що фашистівська міліція має збільшитись на 300.000 уаборонних осіб. Ухвалено також, що ректори високіх шкіл і директорами середніх шкіл можуть бути тільки ті особи, які найменше 5 літ були членами фашистівської партії.

В Калькуті знов стоїляють.

У Калькуті були 1. квітня нові демонстрації, підчас яких був убитий один індієць і один підстаршина англійської армії, а 43 поліціянтів було ранилих.

Шофер, який віз Кутєпова, арештований.

Французька преса пише, що париська поліція арештувала шофера „червоної такси“, який приймав участь у вивезенні Кутєпова з Парижа. Це був перший свідок цього факту і від нього поліція надіється дістати точні відомости про цілу ту темну історію.

ЗАСИЛЬ БАРВІНСЬКИЙ

Прага та її музичне життя.

Передвоєнна і нинішня Прага. — Скандал з Консерваторією.

Порівнюючи передвоєнну Прагу з теперішньою, треба ствердити, що коли населення столиці Чехії майже подвоїлося (доходить до мільона душ) то темпо життя зросло навіть більше. Очевидно це спричинили змоги, які станули перед Прагою з хвилиною, коли вона стала столицею власної держави. Хто звав Прагу перед війною, як місто модернішого характеру, та все таки зривалося у проявах свого життя, повне якоїсь чаруючо-інтимної атмосфери, той зазнав під тим оглядом деякого розчарування, — дарма, що з другої сторони заїмповує йому той великий розмах, те майже американське темпо життя, яке на очах змінює вигляд міста.

Та покищо радше темпо життя надає Празі того великоміського характеру, ніж його зверхній вигляд. Коли порівняємо з Прагою напр. нинішній Відень — то останній видається нам просто дупокійним містом, якого живчик падає скоріше явесь провінціальне місто. А проте з його зверхнього вигляду ще не шев той пах мавстату, той нині вже дещо зівалої величі.

Прага — при всьому своєму непомірно кращому положенні, щоби перетворити свій зверхній вигляд на фасон справжньої великої європейської столиці, мусіла би знищити деякі вулиці, та приворозити їх до нинішніх потреб, у першу чергу комунікаційних. У Празі існує ще багато вуличних узлів, що своїм вузельним простором часто паралізують на деякий час усякий рух. З чотирьох сторін зїзджуються десятки авт і грамавів і нетерпляче ждуть знаку поліція, щоб дослухатися на два-три кроки і... знову зупини-

тись. Нераз просторінь, яку нормально можна перейти піхотою в трьох хвилинах, у часі збільшеного руху, авто чи трамвай переїздить аж у двацять хвилинах.

З тої важкої комунікаційної ситуації, яка спричинює майже щоденні нещасливі випадки, можуть врятувати Прагу тільки підземельні залізничі а покищо бодай підземельні хідники для піших на важніших вуличних узлах, які уможливилиб також швидше темпо комунікації. Коли на окраїнах міста, де донедавна бачили ми поля або пастарі, повстали або повстають нові модерні дільниці, то з давньої Праги хіба площа св. Вацлава набрала справді імпозантного великоміського характеру. Зате загальний вигляд давньої Праги має ще дещо сорокатиє, спричинену сумішкою різних будівельних стилів.

І тільки у вечорі, коли затираються ті різниці, лампи та різнобарвні струї світляної рухомих реклами на крамницях, будинках і над будівлями покривають Прагу якоюсь більш одноцільною поволокою модерного, та з тим і дещо первозного характеру, що так сказати своєю владицтвом вдирється вже і в ватишні дільниці та вулиць, до недавна оповиті ще чаром якоїсь таємничої старовини. Все таки мені, що жив у Празі в часі студій більш як перед 20 роками (1908—14), а в останнє бачив її у 1923 р., заїмповував розмах життя і зріст розвою столиці Чехії.

На цьому таї нинішнього вигляду Праги постараяся начеркнути і її музичну фазономію. Треба признати, що квантитативно музичний та театральний рух у порівнянні з передвоєнним, значно зріс. Під ту пору грає у Празі з яких 16 театрів, а концертів припадає на один день пераз 4—5.

Та музичний рух розвивається більш самочинно, ніж завдяки піддержці державних чинників. Маю враження, що уряд тепер не дуже піка-

і масова продукція яєць є в Німеччині звичайним явищем. Земля-мати, кормителька. П треба любити.

І ми любимо ту землю, та не любимо праці на ній, ми, вигідні бідаки. Тому біди, бо не хочемо напружити наших нервів, розуму і м'язів для використання цього вартату продукції, що є в наших руках, для нашої виключної розпорядимости. Ми погаяємо лиш доокруги себе, а побачимо, як часто наші інтелігенти винаймають свої ґрунти, замість самим господарити і дати селянам добрий приклад, як треба вести господарку, аби вона оплачувалася. Ми оправдуємо себе доріжною робітником, відсутністю часу, капіталу, тоді, як головною причиною тут недостача агрономічного знання і нехлюго набути.

Колі наше хліборобство переходить „да сливо“ скруту, то не тому, що ми побороємо її напруженням сил розуму, використавши знання, лиш тому, що скорчилися вдвоє, зменшили свої видатки навіть на госп. інвестиції, на інтенсифікацію. В урядах бачимо також боротьбу зі скрутою не шляхом збільшення інтенсивности праці, але в продукції платень та урядовців. Щось зовсім протилежне до німецького метод здобуття матеріяльних дібр, цієї основи сил при поборованні скрути, і саме тому не напише ніколи Йонг про нас навіть нічого злого, не то щось доброго.

І ось дня 21. Ш зїбралися в Центросоюзі референти с-г відділів при Повітових Союзах Кооператив та повітові агрономи і налерекір нашої олінії про непоплатність господарки заговорили про konieczність інтенсифікації її, про потребу заінтересування всіх кругів хліборобством, земельним питанням взагалі. Вони куди краше входять у наші нинішні потреби, в наше життя. Мається враження, що і в нас настає ера агрономів і техніків, очевидно, не та політична, але суспільна. Нині агроном ще не має у нас зрозуміння, а в часах скрути хочеться савувати фінанси установ шляхом усунення агрономів. А чому? Бо наша суспільність не навчилася ще цінити агронома як дорадника, як господарського лікаря, потрібного саме в найтяжчих часах скрути. Не люблячи праці на рідзі, вона й не потребує його. Встане нарікати на непоплатність господарства. Та назріває час, що суспільність мусітиме поставитися прихильно до цього фаху, і то без застережень. Мусітиме тоді, коли поставить собі за мету konieczність госп. самостійности, самовистарчальности в продукції, коли схоче заступити імпортовані до нас заграничні яблука, грушки, квашені огірки, капуста, макарони, свинину, бриндзю, всілякі сирні, сушені сливки, мармоляди, повиле, мід, калф-воон, пом'ятори, рабарбар, ячмінні консервові, пшени, тютюн, пір'я, кріличі шкіри (фарбовані на заграничну рідкість) насіння городовини (наш Мавнер!), волоські горіхи, ріпаківі й інші олії та ще тузину інших продуктів своїми власними продуктами, коли схоче закрити експортувати безробітні людські сили, занявши їх у себе, а значе вивозити випродуковані на власному ґрунті товари, очевидно ті, що оплачуються

ється музикою і ціла „форса“ державних органів іде радше по лінії розбудови промислу та торговлі. Бо якщож інакше можна зрозуміти факт, що Прага з історичною назвою „консерваторії Європи“, та Прага, яку завдяки її музикальним прикметам так полюбив Моцарт, який для пражан, „що його так добре розуміють“, написав свій архітектр „Дон Жуана“, тепер — у власній державі не спромоглася до нині на величаву будівлю для гіляного приміщення музичної консерваторії?

З хвилиною передечі претарної будівлі вал Велтавом „Рудольфінум“ для парламенту, страгала консерваторія своє приміщення, а з тим Прага гарду і одинокую акустичну концертную саль, якої то втрати до тепер нічим не ватороджено. Консерваторія приміщено у зовсім невідповідних „убиваючих“ частини монастиря „Еман“, части її розкинуто і по інших будинках, на яких нема навіть ніякого напису, а тільки на дерах у середній паминці на паперовім листку написано: „Відділ державної консерваторії“. Щоби дістатися до головного приміщення консерваторії, треба перейти через якусь новобудовану камничку, з острахом, щоб якась цегла не впала на голову. Та коли вже ми є в середній будинку, то до малої сальки, де відбуваються концерти, треба перейти ще через якийсь городець. Скільки разів їду туди, мущу нослугуватися електричною лампою для освітлення дороги!

Очевидно, кожний чужинець, якому відома скільки чеська нація завдачує саме своїм музикам, таким як Шметана та Двожак, які перші внесли славу чеського імені по широкому світі, та яку роль відграє чеська музика і її владичі мистці у шкідливій пропаганді в користь чеської держави, мусить зивзувати раменами, коли бачить, як інші величаві будівлі ростуть наче гриби по дощі. Музичні кола і ділчі ведуть досі безагепішну боротьбу з вішачими у тім справі

Скільки агрономів, скільки „спеціалістів“ на всіляких ділянках продукції можуть бути і будуть нам потрібні, а скільки інших умовних і фізичних працівників треба нам буде при добре zorganizованому експорті!

Над цим питанням дискутували в Центросоюзі агрономи, а при кожній справі треба було стверджувати нашу незорганізованість, безпаянність у продукції і то у всіх галузях господарства, нехиті до продукційної праці, незрозуміння конечности агронома в повіті, в селі, безупинні зміни агрономів у повіті, ще заки агроном обізнався з тереном праці, недостачу

належної винагороди за груди і т. д. Та проте не було в їх словах песимізму. Підносили конечність організації апарату для експорту, як найсильнішого чинника госп. життя, а також технічного вишколення в низових кооперативах щодо експортної техніки, конечність уможливлення агрономам поглиблювати знання, спеціалізуватися, щоб могли уникати тих похибок у праці, які, на жаль, ще так часто бувають. Люди людьми, можуть помилятися, можуть також агрономи робити похибки, бо ж це в більшості люди молоді. Але ідея, якій вони служать, має величезне значіння. М. Творило.

Процес „Спілки Визволення України“.

Радіозвідолення з дня 2. IV. 1930.

Дня 2. IV. розправа почалася переслуханням обвинуваченого Дубровського, який заявив, що вступив до СВУ, бо радянська влада шляхом арештів і переслідувань систематично винищувала українську інтелігенцію та не давала можливості розвивати національну культуру. Любченко переконує, що радянська влада боролася тільки з інтелігенцією, яка була ворожа до радлади. Обвинувачений твердить, що школа на радянській Україні не має нічого національного окрім мови. Дух школи інтернаціональний. Пізніше обвинувачений змінив своє відношення до радлади. До СВУ Дубровський вступив після розмови із Дурдуківським.

Оборонець: Ви син селянина?
Обвинувачений: Так. Мої діди були кріпаками.

Голова суду читає в протоколах зізнань, що Дубровський був захоплений ідеологією націоналізму і фашизму та кличом: „Давай Україну від моря до моря“.

Обвинувачений працював у видавництвах, до Денікініщини ставився цілком негативно, політичним діячем не був ніколи, бажав для України демократичного ладу, навіть до диктатури пролетаріату не ставився негативно, був тільки невдоволений вирішенням національного питання і тому вважав, що хто хоче працювати для

національної справи, мусить йти в підпілля. Навіть культуру можна було розвивати тільки в підпіллі.

Обвинувачений Тарашкевич, професор латинської й української мови, літ 54, син священика, автор різних наукових праць у журналах, б. співробітник видавництва „Вік“. Підчас революції піддержував Центральну Раду, до гетьманату ставився негативно при Директорії був віце-директором у міністерстві віросповідань. Союз Петлюри з Польшею вважав нещастям для України, але більшовиків вважав російською владою півночі над українським цілком. Колиж більшовики почали українізацію, обвинувачений радів нею і надіявся, що справа українська буде вирішена, але налії завели і він під впливом Дубровського і Гребенюка вступив до СВУ.

Далі обвинувачений оповідає широко про ідеологію та роботу СВУ, та доказує, що Ідеологія СВУ не була буржуазна. Зрештою його робота в СВУ не була політична. Голова суду доказує, що обвинувачений поширив політичні відомості і давав їх читати Бфремову а з Дурдуківським говорив про повстання та про інтервенцію й орієнтацію на західну Європу.

Обвинувачений вкінці признається до вини „перед трупами України“.

Легковажність чи зловживання?

В російській газеті „За Свободу“ опублікована одна цікава вістка, на яку мало уваги звернуло українське громадянство. А вона дуже цікава... До Варшави прибула „делегація“ від Волині у складі десяти осіб — себто по одному „представникові“ від повіту з числа всіх уповноважених до єпархіального зібрання, вибраних на місцях у зв'язку з проєктованим Помістним Собором. „Делегація“ була прийнята міністром віросповідань Червінським, котрого в імені православного населення просила „залишити митрополита Дениса, як управляючого єпископа на Волині“. Про це саме замірала „делегація“ просити й президента республіки, у якого мін. Чер-

вінський мав для неї виробити спеціальну аудієнцію.

Не можу не висловити свого величезного здивування щодо цілої цієї імпрези. Я, наприклад, теж є делегатом волинського єпархіального зібрання, але мені рішучо не відомо було ані про склад „делегації“, ані про її цілі, ані про її уповноваження. Та не тільки мені, але й іншим уповноваженим до єпархіального зібрання — й то не тільки Луцького, але й Рівенського, Ковельського, Володимирського й інших повітів. Хто і яким правом репрезентував ці повіти, промовляючи в їхнім імені — це в таємницю, яку хіба потрапить розв'язати варшавська митрополія та її арканжер, яким є ославлений прот. Рогальський з Рівного — це „утвердження істини“ „мертвих, живих і ненароджених“ ще „руських людей“ на Волині та який сфабрикував цю делегацію за підтримкою єпископа крем'янецького Симона, цього другого прихильника синодальних порядків у православній церкві під Польшею.

Цю чергову „рогальщину“ zorganizовано досить „просто“. Поодинокі члени єпархіального зібрання одержали запрошення, підписані крем'янецьким єпископом Синомом, в яких зазначувалося, що вони мають виїхати на призначений день до Варшави.

На саму „делегацію“ я дивлюся досить байдужими очима. Вільно партіям, установам, ба, навіть деяким групам громадянства — просити кого-вгодно про що-вгодно. Але тоді у цілому громадянства не повинно бути ніяких сумнівів, кому й на чому залежить. Коли-ж та чи інша „делегація“ надуживає чужої фірми, або ще гірше — зловживає авторитетом цілого населення, або користується іменем цілого народу — тоді маємо до діла або з незрозумілою легковажністю або й зі зловживанням.

Мусимо рішучо ствердити, що цих „делегатів“, на яких виспеціалізувався згаданий в горі пов'товий протоєрей Рогальський — рішучо за багато. А остання його варшавська імпреза є цілковитим скандалом, бо в даному випадку не оперується навіть абстрактним поняттям „православного населення“ (як це, наприклад, залюбки роблять панове з ББ., Богуславський та Сегейда на варшавському терені), але користується вже з чужих управень, а саме з управень уповноважених, обраних цілою Волинню для оборони релігійних інтересів православного населення, — того самого, яке їх обрало.

Ми, українці, думаємо, що само собі раду з упорядкуванням церковних справ у православній церкві й на Соборі й поза Собором. Уважаємо, що всі ті річі, які порушувала згадана в горі „делегація“ у Варшаві, є доречним нашою спра-

З Українського Нац.-Демократичного Об'єднання КОМУНКАТ.

Подається до загального відома, що Президія партії доручила всім послам і сенаторам у часі від 15-го квітня до 25-го травня 1930 р. присвятитися виключно організаційній праці на Волині. Тому прохає всі Повітові Організації на території Галичини в цьому часі не скликувати без попереднього дозволу Президії таких віч і нарад, на яких була би конечна присутність послів і сенаторів.

Львів, дня 3. квітня 1930.

ПРЕЗИДИЯ Ц. К. УНДО.

вою і що польського уряду до розв'язування цих справ втягати не належить. Бо з того, що „делегація“ шукає опертя у вищих державних чинників Польщі, — ще не випливає, що авторитет митр. Дениса збільшується, як правлячого архієпископа на Волині. Тим, що полишиться це аномальне „статус кво“, віруючі задоволені не будуть, як і само це „статус кво“ довго не потриває.

Єпископ має правити в повозумінні з віруючими й живучи поміж ними. Зрозуміла річ, що вони мусять мати в цій справі перший голос. Але твоім голосом не може бути опінія принагідних людей, втягених „створом московського православ'я“ в дуже вемилу історію. Якщо вже йде про цей голос, то ми теж потрафимо zorganizувати одну з делегацій, але з тою лише різницею, що вона буде репрезентувати мільони віруючих українців, цілий український народ, а не „бучних людей“ з оточення Рогальського, чи Бонішевича, чи Комаревича. Про це належить пам'ятати всім, охочим до „делегації“, що увійшли на Волині вже у систему — і то в різних причинах, часами навіть виразою шкурницької натурн.

Щож торкається спеціально „руських людей на Волині“, — їм вистарчає цілком отих пару тисяч голосів, що вони злобули при виборах до союму й сенату. Від цих двох тисяч „недобитків російської революції“ і в їхньому імені можуть ходити, їздити й навіть літати різні делегації. Це нас не цікавить. Але всякій спробі поширити нелюдь цих недобитків і їхні аспірації на український народ — рішуче надалі протиставимось, бо доходимо до того переконання, що легковажність цих недобитків задалеко посунулася й може вже зі зловживанням, яке шкодить українській справі.

Олександр Ковалевський.

На організаційному фронті.

ПОВІТОВИЙ НАРОДНИЙ ЗІЗД У СОКАЛІ.

Дня 25-го лютого ц. р. відбувся в Сокалі Повіт. Нар. Зізід Українського Нац.-Дем. Об'єднання. На Зізід прибуло 86 делегатів з повіту. Наряди Зізиду були наскрізь річеві й ділові. Зізід виявив наглядно, як сильно розбудована організація і партійна праця в повіті, а хід нарад і доцільний вплив дальшої праці показали, що організація Українського Нац.-Дем. Об'єднання в Сокальщині стоїть на добром шляху дальшої успішної розбудови. За минулий рік Пов'товий Комітет улаштував при допомозі посла Козана 24 віча в повіті, а крім того кілька ділових нарад у самому місті Сокалі виключно для міщан і одну нараду громадських радних. В повіті добре розбудовані місцеві комітети і розмірно добре стоїть справа зареєстрованих членів партії. Пов'това народня канцелярія полагодила протягом року 863 важливіших справ і майже двічі стільки менше важких. В нарадах виразно підкреслено добрі наслідки організаційної праці, але не замикаючи також очей і на деякі недостаті в організації та річево обговорювано дальші засоби і методи праці. Дискусія над цими справами була дуже широка, а між справами, які відносилися виключно до сокальського повіту, не забуто також про сусідні повіти Волині, в яких вже й досі помітний вплив нашої сокальської організації. Після нарад отобрено діяльність дотеперішнього Пов'тового Народного Комітету і вибрано новий Комітет, якого головою став д-р Лев Хоминський.

В дні 10-го березня ц. р. відбулося перше засідання нового Пов'тового Народного Комітету, на якому Комітет уконститувався, при чому до нього кооптовано ще двох ділових нових членів. На цьому засіданні розділено між членів Комітету різні реферати, а саме: для культурно-освітніх справ, кооперативно-господарських, самоуправнн і правної поради, організації і виховання молоді, фізичного виховання і для справ організації жіноцтва. При кінці ухвалено бюджет повіт. народної канцелярії на 1930-31 рік у сумі 3.000 зол. у прибутках і видатках.

Ч а с о п и с у х а т у — д о р о г и й г і с т ь у х а т у, щ о р о з к а ж е п р о п о д і ї в с в і т і і п о р а д и т ь в г о р і.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Жертва звання.

З давен-давна існує по редакціях один дуже хотаний звичай: кожного нового співробітника випробовують, чи він всесторонньо об'єднаний і притім немилосердно зупиняються над ним.

Коли це ліричний поет — посилують його на збори „Сільського Господаря“, коли музик — кажуть йому аферувати справу експорту худоби, а коли політик, віддадуть йому відділ рецензій на театральні вистави і концерти.

— Денникар мусить бути всесторонній — потішає його головний редактор перед пробою.

— Ви пописали останні дурниці! — признає справедливо після проби.

Наш наймолодший співробітник перейшов недавно дві такі проби.

— Товаришу Чмелик! Підете нині на збори Маслосоюзу, там будуть обмірковувати справу торговлі яйцями. Маєте написати потім звіт.

— Віттеся Бога! — просився Чмелик, — аж на яйцях, як на політиці... Скорше вже на танцях.

— Нічого! Буде нагода, — напишете й про ганці.

Нагода справді трапилася. Був це той історичний день, коли по вулицях Львова ходили два медведі і показували різні хореографічні штуки. Бачив я їх і зараз прийшла мені на думку жертва редакційного „шімлію“. Потягнув молодша доля бідного Чмелика на танцювний вечір, а що він про це напише — Бог один знає.

Але наша злорадість була передчасна. Другої днини після танцювального вечора Чмелик ушмає таку рецензію, що ми пальці з адрозости гризти.

Всі односторонньо признали, що виявилася зова величина на горизонті хореографічної критики. Поодиножкі вислови переходили з уст до густ...

...На передодні „пріма-апріліс“ наша львівська публіка мала милу несподіванку: хореографічно музичний вечір...

...Окрім наших народних танців як „Катерина“ та „Ірчик“... ми мали приємну можливість...

...Гармонією між ідеєю танку і самою постановою. Х. звертала на себе загальну увагу...

Бачучи нашу задрістість, Чмелик сидів горлий і неприступний, як ще ніколи.

Нараз покликвали його до телефону Вершув кленучи.

— Що там такого, тов. Чмелик?

— Помилка.

— Яна?

— В рецензії. Я помилюся. Навіщо, що задрізувала дівчинку, а то був хлопець.

За хвилину знову:

— Пан Чмелик до телефону?

— Знову помилка?

— Ні. Але нехай всі танці чорта беруть... Недоказ!

— Який?

— Забув одну акомпаніаторку. Пишу спростування.

Ледви впорався зі спростуванням, як відчинилися двері і в редакцію вбіг поліцейський дес. Нюхнув на всі боки і шаурком пішов до Чмелика. За носом ввійшла в кімнату одна пані.

— Пан Чмелик?

— Так!...

— Ви зробили кривду, велику кривду, мої сестриниці.

Чмелик весь загорівся.

— Пані добродійко! Я не маю поняття, що то ваша сестриниця. Колиб знатти, я ніколи не відражувся б на це. Але бачу дівчина мокне тай я її попросив...

— Де мокне, хто мокне? — здивувалася тітка. — Я маю на думці рецензію з хореографічного вечора. Ви написали, що вона танцювала в „Мегаліку“, а вона танцювала в „Меланхолії“ і то — як усі кажуть — танцювала знаменито.

— Пані добродійко! Мене вже самого меланхолія бере, але та чорна. Прощу дуже — я спростую.

— Так є, так є. То їй справедливо належить ся. За таку кривду!... — і вийшла.

Чмелик докінчив спростування, потім встав і всімакчесь виголосив святі слова:

— Моя хореографічна рецензія буде, адається, мати ті самі наслідки, що літературні критики М. Рудницького. Після його критик неодна письменник зломив перо, після моєї рецензії Авраменко зломив ногу і скаже: „Більше не танцюю!“

Галактіон Чіпка.

Арештування українців на Словаччині.

Пат повідомляє з Праги, що поліція у східній Словаччині арештувала п'ятьох українців, членів УВО. Їм закидають, нібито вони хотіли відірвати Закарпатську Україну від чехословацької держави.

EUMIG HARTLEY - то найнижча класа!!!

Незрівняний в своїй доброті! — Велика селективність! — Велика сила і ідеальна чистість відбору! — Вилучує під гарантією фабричну льональну стайю!

Сотні листів з подякою свідчать про нечуване прямо пробієє, значіння цього радіоного апарату на полі радіоної техніки. Тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-лімпоний радіоный апарат!

Генеральне представництво:

ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ Львів, ЛЕГІОНІВ 1. — Телефон ч. 458 і 459.

Заява довіря для нім. уряду.

На засіданні райхстагу для 3. квітня пос. Гугенберг від імені нім. нац. фракції зложив заяву, що фракція голосуватиме солідарно проти соціалістичного внесення за заявою недовіря для уряду. Німецькі націоналісти не можуть допустити, щоб соц. демократи наклали їм тактику супроти уряду в голосуванні внесення соц. демократів на висловлення заяви недовіря для уряду відкинули 252 голосами проти 187. За внесенням голосували соц. демократи та комуністи.

Наслідки скреслення закорд. диспоз. фонду.

Міністр закордонних справ Зальський повідомив марш. Дашинського, що з днем 1. квітня 1930 адержує т. зв. „Seuilles de Rute“ для послів на виїзд за кордон, які їм досі прислугували. Рівночасно віцеміністр закордонних справ Висоцький повідомив парл. польсько-фр. групу, що наслідком зменшення дисп. фонду міністра закорд. справ, відкликається субсидія тієї групи.

З диспоз. фонду між-ста закорд. справ сойм скреслив 2 міль. зол. Згадані паспортні послы та сенатори діставали досі безплатно, а так само безплатні закорд. візи.

Не буде реконструкції кабінету.

У зв'язи з кружляючими чутками про плановану реконструкцію кабінету полк. Оларска агенція „Іскра“, що є в близьк'м контакті з урядовими колами, подає заперечення тих чуток.

Тард'є затруївся нікотинною.

Прем. Тард'є захорів несподівано підчас засідання комісії митного законодавства парламенту. Лікарі ствердили затруєння нікотинною. Кажуть йому кілька годин відпочати та ввечері, що нема небезпек для здоров'я.

3 судової салі.

Майор Рильський перед перемиським судом.

Для 3. квітня прокуратор покінчив промову. Заявила вона цілу передполудневу розправу. Дводенна прокураторова промова трепала разом ок. 15 год. Для 3. квітня прокуратор обговорював зізнання Чайковської, підкреслив їй суперечності, звернувши увагу на слова Рильського до Чайковської „Не торкайте трупа, бо вони можуть нас підозрівати“. Адв. Еберсон поїхав розглянути предм. справу, а його перші слова були „Тард'є, то ти!“

Не вважає за відповідне висловити своему доповідачому приятелю спочування. Повелення Еберсона прокуратор лупить у причинний зв'язок із словами до Ростонського: „Вона вже труп, а його треба рятувати“. В Шорца інтерв'ювали, щоб не лігав, бо Рильський може його застріляти. Богато свідків переслухано не в Золочеві, а у Львові, Рильський боронився перед делегуванням до розправи суду поза Золочевом.

Справа проса запела на цілій лінії. Ростонський не брехав, лише в Золочеві затаїв часті правди. Бо як батько числ. родини боявся втратити хліб, Полудні прокуратор аналізував зізнання св. Гойни. Цей свідок рішучо правдомовний. Зізнав, що його аж запалот переконувати: паде вистріл, чути переляканий крик „Jeune Marie“, паде другий вистріл, потім Рильський без шапки втік аж до сьня додому. Розвучливий облик Рильської пояснюють дуже добре слова тогож свідка, які спазав пізніше: „Я бою не хотіла вжирати“. Це все свідок держав якийсь час у тайні, бо боляв Рильського. Говорив: „Я вбогий, майор багатий, ще засадить мене до криміналу“. Висхід прокуратор підкреслив, що годі павти яку небуль причину для самогубства, зате був інтерес убити Рильського. Прокуратор підтримує обвинувачення не лише з обов'язку, але й з переконання.

З черги промовлятимуть заступники прок. сторони д-р Фрім і д-р Найпер та оборонець д-р Ляндав. Присуд може заласти пізніше ніж у суботу, бо сторони схочуть ревалікувати.

Справа правосл. собору.

Міністр віросповідаль і освіти вислав до митрополита православної церкви в Польщі писемо, в яким пригадує йому пильну та важку справу скликання собору. В зв'язи з тим запрошує митрополита на конференцію в набли. днях.

Самовбивство учениці.

12-літню Ян. Пилипек, ученицю 4 кл. нар. школи в Станиславові вилалили в якоїсь проєкції з класу. Дівчина в розпучки втислася в Бистриці. Тіло вилалили. Велється слідство.

Кровава пімста в суді.

В окр. суді у Варшаві на розправі проти Берка Гарфінкля, обвинуваченого в убивстві Гасефуса підчас перерви вистрелив грачі брат убивчого до Гарфінкля і зранив його в шию та груди. Гарфінкля відвезли до шпиталю. Вбивцю арештували.

Гандія арештують.

Кореспондент „Дейли Телеграфу“ повідомляє з Бомбаю, що в суботу треба сподіватися арештування Гандія, коли його похід дійде до берегів моря. В деннику „Бонг Індія“ Ганді заперів, що масова акція цив. непослуду зачнеється 6. квітня. В Калькуті вже сповісно. Поліція забрала патрулі. Крамничі відчинені. Підчас остр. заворушень агнуло 6 людей.

Великий голод у Китаю.

Радянська преса йонає, що в Китаю панує великий голод. Сотні тисяч людей змирає голодовою смертю. У деяких провінціях вибухли голодової заворушення. Якій військовій адавали сплюку. У деяких містах були винятки, що голодомучі китайці пожирали трупи. В окрузі Готунга 60.000 дівчат продано до домів розпусти у різних містах, щоб тим чином рятувати себе від голодової смерті. У провінції Шенці панує масове людожерство. Уряд безсилний в боротьбі з голодом, тому, що голодує майже 50 мільонів населення.

НОВИНКИ

— З українського наукового життя за кордоном. Засідання (184) Українського Історико-Філологічного Т-ва у Празі відбулось 1. квітня із такою програмою: І. Шульгин: „Франція і Женева у XVIII. віці з погляду розвитку патріотичних почувань“; Д. Чижевський: „До джерел символіки Сквородо“.

— Заняття для жіноцтва. Цілий ряд громад зголошується до „Рідної Школи“ з домаганням винайти їм виховниці для „діточих садків“. Ті, що числять на місце провідниць, нехай зголосяться устно або писемно до „Рідної Школи“, подаючи при цьому свої кваліфікації. Одночасно подається до відома, що курс для провідниць діточих садків при „Рідній Школі“ у Львові продовжується ще на короткий час і додатково можуть бути прийняті на нього нові зголошення, які прийдуть до 15. квітня.

— Всюди хабарі. У „Державнім Еміграційнім Уряді“ у Львові арештовано урядовців Циганіка і Собечку, яким доказано, що вони брали від робітників хабарі та виробляли дозволи на виїзд на роботу до Франції тільки для тих осіб, які їм здорово заплатили. Ці два урядовці за хабарі видавали також емігрантам лікарські посвідки здоров'я на виїзд до Франції.

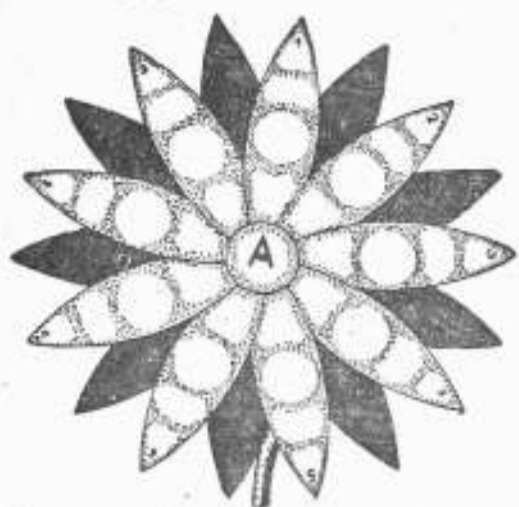
— Кооператива Український Театр у Львові проває нас зазначити, що на живий театр збирають між львівським громадянством ще пані Войчакова та Класницева.

— Тяжка кара за гріх. Місто Лодзь має неабияку сензацію: Відомий у тому місті 38-літній робітник Болеслав Шелчик опинився у лічниці, тому, що його 15-літня дочка Маріяна відірвала йому бритвою всі головні признаки його мужськості. А сталося це на днях. Сусіди Шелчика почули в його кімнаті страшний крик і коли сусіди вбігли до дому цього робітника, побачили на постелі Маріану із бритвою у руці, а біля її ніг окрівавленого батька. Дочка кричала голосно: „Рятуйте батька!“, а батько кричав ще голосніше, бо його боліло. Виявилось, що цей безсовісний батько палав грішною пристрасстю до рідної дочки і кілька раз хотів її знаслувати. Дочка боронилась, але коли батько прийшов до неї паний ще раз і силою кинув на постіль, вона витягнула з під подушки бритву і зперувала йому деякі часті тіла так радикально, що він уже не зможе напастувати дочку, а може й закінчить життя.

— Що це значить? Від кількох днів у Львові не можна дістати спирту до палення. Всі, що мають у хаті машинки, на яких пригривають їду, дістають по крамничях відповідь: „не буде і до кінця тижня“. Невже-ж парід з утіхи, що настали такі добрі часи, не вже спирт з трупиною головою?!

— Роковини смерті Карла I. Для 1. квітня з нагоди роковин смерті останнього австрійського царя Карла I. малярські монархісти улаштували день жалоби. У Будапешті багато домів було удекорованих чорними прапорами, а в двох церквах відправлено богослуження як зашу Карла I.

Конкурс фірми „Fascinata“.

Пояснення. У всіх пелюстках квіту написати додемо 9 слів о поданим значінні, в польській мові. Буває „А“ в осередку спілшна для усіх слів. Букви в колапках дадуть розв'язку.

1) Жіноче імя 2) Місто в Чехах, 3) Ріка в Польщі, 4) Інакше слухність, 5) Інакше почот, 6) Володіння, 7) Інакше кольонія, 8) Части шрубн, 9) Інакше коругов. (1—9 по польськи).

Межи особами надсилаючими правильну розв'язку будуть розафосовані слідуєчі премії: 1) Швайцарський патефон, 2) Фотографічний апарат, 3) Манікюр, 4) Люксусова касета з туалетними приборами, 5) Золоте перо в касетці фірми Montblanc і крім цього 50 дальших премій (гарних касет) з косметичними приборами FASCINATA. — Розв'язки треба прислати разом з порожнім пуделочком (опакування) з поодинокі туби крему „FASCINATA“ до фабрики косметичних виробів „FASCINATA“, Коакія, вул. Гертруди ч. 6. W. N. Кожен надсилаючий розв'язку, одержить ДАРОМ без огляду на вислід досудування один комплект прибік виробу FASCINATA. У дні 24. мая відбудеться в присутності нотаря досудування премії, якого вислід будуть оголошені дня 30 мая п. р. 1763

— Папа римський на концерті. Дня 27. березня в Римі відбувся концерт творів найкращих італійських композиторів під диригентурою музика Перосія. Сала була виповнена по береги публікою, між якою багато було єпископів і кількох кардиналів та затиканських достойників. На спеціально приготіванім подюмі сидів папа римський, який вперше явився на прилюднім концерті.

— Згоріло 400 авт. У Толедо, в Америці, була пожежа стації, де був склад автомобілів. В додумях згоріло 400 автомобілів Форда, а шкода з цього вносить майже 2 мільонів доларів.

— Загальні Збори Т-ва Охорони Военних Могил у Львові відбудуться в суботу 5. IV. в салі „Української Бесіди“ при вул. Рутівського 22/1. пов. Початок год. 6. вечером. До участі проситесь членів-опікунів, звичайних членів і делегатів філій. — **Гол. Рада ТОВМ.**

— Друкарська помилка. У передвчорашнім числі „Діла“ в рецензії на „Музично-хореографічний Вечір“ через недогляд опущено, що фортеп'яновий дострій окрім згаданих осіб мала також п. Нома Пясецька, та що одну з крапичок точок програми „Рожі Полудня“ виконали з успіхом пп.: Зарицька, дві сестри Федаківні, Д. Дмоховська і Рогожівна.

3 театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: ВЕНЕЦЬКИЙ КУПЕЦЬ ШЕКСПІРА.

Публіка, що ходить нині на Шекспіра, складається з двох частин: одна пригадує собі не раз, що не пригадує собі, які саме пєси Шекспіра знає, а друга хоче ще раз пригадати собі ті, що добре знає. Шкода, що сучасні театри не вислідують на афіші старозавних заголовків Шекспірівських пєс. У другім виданні з 1600 року „Венецький купець“ називався так: „Славна історія про Венецького Купця, що оповідав про незвичайну жорстокість жида Шайльока і випрівання ним фунта мяса тамтому купцеві. Ще й про те, як здобували Порцію вибираючи між трьома скриньками“. Такий заголовок напевне привабив би не одного аматора сильних зворушень.

Хто не раз бачив і читав „Венецького купця“, той за кожним разом, на вид нових креадцій у цій пєсі, буде зачудований двома головними явищами у творчості Шекспіра: ширилою ідей і багатством типів. 400 літ тому осміяв Шекспір почування, з якими досі люди XX віку не в силі дати собі раду: расової та релігійної ненависті. А одночасно зумів із них добути справжню трагедію, яка повторяється щодня сотні разів з усіма рисами справжньої комедії.

„Венецький купець“ крім ролі Шайльока не вийшов так, як міг би. У всій виставі почувається посліп підготовки; у сцені з венецьким карнавалом бачимо костюми з доби... барока, а спів спожаління гідний. Сосновський створив тип Шайльока з великою простотою, без відтінку карикатури — яку залюбки подають актори в цій ролі.

M. P.

ВИЛЕНСЬКИЙ ЖИДІВСЬКИЙ ТЕАТР.

Кідош Гашем. („Да святиться імя Твоє“). З повісті *Шалом Аша*, сценічна перерібка М. Вейхерта.

Діється на степовій Україні в 17 віці. Жид арендар, справа ключів від церкви, панська „бухта“, козацьке повстання, його жертви. Рівнобіжно любов молодого Шльома, сина арендаря і Двоїри, трагічний їх обоїх кінець. Головна тема — мартиролегія жидівства. Усе це зображене в 23 картинах.

Гра гарна. Особливо в сценах, що мають суто жидівський характер. На перше місце вибивався арендар Мендель (П. Камен), далі святий кравець (Вайсліч) і Двоїра (М. Орлеска). Але дуже гротесковими виходять сцени з козаками. Режисер просто не знав воєсім сучасного українського побуту. А вже дочіплена на шнурку зірникові (це має властиво бути бандурист) давня, старогретька ліра — робить смішне вражіння.

Глядач, не-жид, або зор'єнтований в історії та побуті, гарно переживав жидівські сцени, але бачить велику незугарність образів четвертої частини твору.

Посольське справоздавче віче в Збаражі

відбудеться в четвер, дня 10. квітня 1930 р. в год. 11. передпол. в салі Українського Дому. На вічу реферують послі: д-р Степан Баран, о. прлат Леонтій Куницький, Володимир Целевич і Антін Кунько.

Серед нових книжок.

Т. Г. Масарик: СВИТОВА РЕВОЛЮЦІЯ за війни й у війні 1914—1918 р. Спомини. Ч. I. Переклад з 11-ого зміненого видання Миколи Савенча. Накладом видавничої кооперативи „Червона Калина“. Львів, 1930. Стор. 336.

Спомини Т. Г. Масарика зі світової війни, в яких передана й уся історія визвольних чеських змагань, мають уже славу. Вони появилися вже не тільки в одинацятому чеському виданні, але й у перекладах на кілька європейських мов. Перед нами український переклад „Світової революції“. Для нашої незвичайно бідної мемуаристичної літератури — це великий та цінний набуток. І тому Вид-ву „Червона Калина“ належить сердечне признання за те, що взялась за друк цієї вартісної книги.

Перший том українського видання обіймає весь час від вибуху світової війни аж до виїзду Т. Масарика з Америки домів уже в характері президента нової чехословацької держави. Читачи ці спомини та слідуєчі за працею Масарика і його товаришів, спершу в краю, а потім за кордоном, подивляеш згідливість і однодушність цих каменярів чехословацької державности не тільки у діланні, але й у думках. Ця однодушність уваглядиювалася не тільки тоді, як вони працювали разом в одній місцевості, але й тоді, коли були розділені від себе кордонами, великими просторами і навіть океанами. Причиною цього явища був факт, що всі чеські активісти в часі війни, що гуртувалися біля Масарика, визнавали його єдиним авторитетом і фактичним провідником в усіх справах, зв'язаних з визвольною чеською акцією на міжнародньому терені. Сам Масарик на таке довіря вповні заслуговував не тільки своїми великими заслугами, але ще більше своїм великим політичним знанням, своїми зв'язками з визначними діячами й політиками в Англії, Франції, Америці, Італії і т. д. своїм розумом і тактом. І тому до Масарика мали всі товариші його праці беззастережене довіря та в усьому йому підчинялись.

Масарик зараже на початку великої війни взяв політичний курс на антанту, передовсім на західні держави Францію та Англію, рете відкидав він русофільську орієнтацію, яка в Чехах була найбільше поширеною. З тої то причини мав спершу багато трудностей у своїй акції з боку таки чеських русофілів. Та це його не турбувало. Своїми подвигами й досягненнями він переконував своїх противників, що його орієнтація і політична концепція була правильна. Масарик не мав довіря ні до царської Росії, ні до її політики, ні навіть до російської демократії. Він передбачував російську революцію. Його інтензивна й уперта праця над уробленням прихильної для чеського визволення опінії в західних державах, особливо в Франції та Англії, заслугоє на подив. Бо там найвпливовіші чинники ставилися довгий час до Австрії по-благивно, не вважали її таким великим ворогом як Німеччину і спочатку й думки в них не було про цілковиту ліквідацію австрійської монархії. Такі самі погляди переважали перед революцією, а до деякої міри і на початку революції також у російських відповідальних колах.

Масарик і його товариші цим не зражувалися. Вони робили своє. Інформували, пропагували, переконували і вкінці добижили свого. Правда, в допомогу прийшла їм російська революція, а далі й впливаючі з неї події не тільки на терені давньої Росії, але й у центральних державах, та ці події тільки скріпили позиції й аргументи чеських діячів у західноєвропейських, тобто антантських політиків.

Спомини Масарика про його та його товаришів працю в Англії, Франції, Італії, у Швайцарії, є не тільки цікавими, але й у найвищій мірі почачючими. Читати ці спомини — це значить передовсім чогось учитися, а далі думати, переводити аналогії та накінець робити з них дуже цінні для себе висновки. І саме цим вони такі цінні передовсім для нас, невдачників в аналогічних, хоч далеко-далеко кривавіших від чеських, визвольних змагань.

Масарик подає цілу низку визначних людей, прихильників і противників його концепції, як своїх так і чужих, але про всіх, навіть про найбільших противників, висловлюється він все гідно, все зі становища „гуманіста“, що навіть у противнику не хоче бачити непримирного ворога, але визнає іншого світогляду, іншої політичної концепції, якого можна собі аєднати відповідними розумовими аргументами, якщо вони на правду переконуючі та слушні. В кожному противнику він шукає радше позитивних сторінок ніж негативних. З цього його трактування людей моглоб багато дечого навчитися особливо наші мемуаристи, які часто навіть у споминах люблять кермуватися радше своїми симпатіями до людей як безпристрасною оцінкою їхньої політичної чи іншої ролі в нашому минулому.

В нас є мода оцінювати таких людей як Масарик і такі їх праці як обговорювана зі становища їх відношення до „нашої справи“. Нема сумніву, що й Масарик на своєму шляху, як те мав „відношення“, то бодай стрічався з „нашою справою“. Відносився він до неї і негативно і прихильно. В різних часах було різно. Та це при оцінці „Світової революції“ не має ніякого сутнього значіння. Про це „відношення“ вже була мова на сторінках „Діла“ не раз. Але навіть якби у цих споминах автор ставився тільки негативно до наших визвольних змагань, то й тоді ми поручилиб цю книгу всім нашим читачам якнайширше тому, що з неї можна довідатися бодай про дещо із „секретів“ успіху в таких великих справах, як визвольні змагання поневоленого народу.

B. M.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платя кооперативам дня 3. квітня ц. р.: за масло експортне солоне прима по 470 зол; за масло несолоне блонне 470 зол. за кілограм; за літру молока 0-34 зол; за літру сметани 160 зол; айла кола 600 зол.

За границею тенденція знижкова. У краю з огляду на передсваточний час попит одилюений.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-р Омелян Кордасевич, лікар, помер у Сколім по довгій недужі дня 20. березня ц. р. в 41. році життя. Покійний був у часі війни занятий у польових шпиталях і маючи весь час до діла з тяжко раненими попав сам у нервовий розстрій. Впав жертвою свого звання.

Дописи.

ЛУЦЬК НА ВОЛІНІ. (Академія в честь Шевченка). Дня 23. березня 1930 року Луцька Повітова „Просвіта“ за посередництва своєї культурно-освітньої секції зорганізувала Тарасове свято, яке тяглося протягом цілого дня. Розпочалося свято відслуженням урочистої панахиди в українській Чеснохресній церкві. В 12½ год. в полудне розпочалася Академія в салі Миського Театру, яка, не дивлячись на те, що була платною, притягнула таку силу української публіки, як ще ніколи досі. Не було, літерально, де яблукові власті. Не були вільними навіть проходи. Рада „Просвіти“ цього року приязна рішення, щоби якнайбільшу участь в Академії взяли селяни-просвітяни. Тому, наприклад, деклямації виконували виключно селяни, як також виступали селянські хори й приграла селянська дута орхестра. Деякі деклямації були виголошені з правдивим хистом. Добре співав хор Розанецької філії, а вже по мистецьки виявився зі своїх завдань хор Жидичинської філії під проводом званого диригента, В. Вабиченка. Цілоком зворузіло, що аєднав він собі найбільші симпатії слухачів. Реферати виголосили пп. Ін. Власовський і Олекс. Ковалевський. Перший реферат підкресляв громадсько-національне значіння Шевченкової Музи. Наводячи характеристику Шевченка, зроблену С. Сфремовим, референт зробив акцію до процесу, який відбувається над О.

КУПОН НА ГРУБО СРІБЛЕНУ ПЛЯТИРОВАНУ ЛОЖКУ

в кожній пачці смачні, легкі до приправи вівсяні платки QUAKER (вівсянки).

Дарунок для споживачів цих смачних платків — купон на грубо посріблену плятировану ложку.

Легкість з якою приладжується Quaker викликає всюди подив у гасдинь. Досить 3 до 5 хвилин їх варити, щоб подати поживну страву, котра всім смакує. 1766

Існують найрізноманітніші способи приправи вівсяних платків QUAKER — всі дешеві, всі смачні. Від легко стравних платків QUAKER ніхто не грубіє, а є вони ідеальною поживою для дітей — дають їм силу і здоров'я. Їх поручають від літ лікарі і вихователі. — Купувати в кожній харчевій крамниці.

Quaker

ВІВСЯНІ ПЛАТКИ.

Сфремовив і його друзями у Харкові. Дир. Олек. Ковалевський взяв для своєї промови мало розроблене питання про два призвання Т. Шевченка — мalarське й поетичне. Оперуючи широким матеріалом, п. Ковалевський поставив тезу, що обидва призвання були у Т. Шевченка виняткового значіння. — лише рідного епохального значіння. Референт дуже яскраво охарактеризував боротьбу двох призвань, як вона проходила через ціле життя Шевченка й яку закінчила тільки смертю, причому навів цікаві дані про обставини смерті на порозі майстерні. Обидва реферати чи-

сленна аудиторія вислухала з великою увагою. Належить підкреслити з призначенням сольоспів інж. Яр. Фартуха й симфонічне тріо Кузнеця, Ю. Пирогіва й В. Левницького. В 6-й год. вечора в салі Луцької Повтової „Просвіти“ відбулася Шевченкова Академія для дітей. Маленькі українські громадяни зібралися громадло на свято, бо це було, справді, їхнє свято. Виставлено песу „Дитяче свято“, яку виграли малі мешканці Красного й Кучкарівки під кермою Ради Кучкарівської філії. Виграли знаменито. Другою точкою були деклямації. Виходили наші діти, почи-

наючи від 3 років і читали вірші Шевченка. Особливо відзначився молодий Кабайла, який, без сумніву, має іскру Божу. Честь робить батьком і те, що прийшли в дітьми своїми на Академію, й те, що зміють виховувати їх на українському громадян. Дуже швидко була думка щодо організації цього свята. Такі обходи в кінечних для виховання з малого наших дітей до участі громадському житті. В таких свят треба робити якнайбільше й якнайчастіше. Взагалі, свято випало дуже часливо, тим більше, що була в цей день дуже тепла й гарна погода. О. К.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
П'ятниця, 4. квітня, год. 7-30 вечором „Жайворонки“.
Субота, 5. квітня, год. 7-30 вечором „Венецький купець“ Шекспіра. Ціни знижені.
Малый Міський Театр:
П'ятниця, 4. квітня, год. 7-9 вечором „Подільська шопка 1930“.
Субота, 5. квітня, год. 7-30 вечором „На хвилі 365“, прем'єра ревії.
Вільняська трупа (саламіна Кольосей):
П'ятниця, 4. квітня, год. 8-15 вечором „Кідуш Гашем“ (Да святяться імя твоє) Шолом Аша.
Субота, 5. квітня, год. 8-15 вечором „Кідуш Гашем“.

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма Подружжя та заість (Бастер Кітон).
КАСІНО: Граф Каліостро.
КОЛЬОСЕИ: Спадени пості.
ЛЕВ: Два кроваві ді в Білшові.
МАРУСЕНЬКА: Останній роман (Іван Петрович).
ОАЗЯ: Танцюристка-орхідеа.
ПАЛІАС: Звукова фільма „Вудина за суджені дум“ (Пола Негрі).
ПАН: Восаресення (Толстого).
ПАСАЖ: У шпіонській матні. Тяжель Метро-Голдвін-Маєр. Амер. комедія.
ПРОМІНЬ: Воєні орар.
СТИЛЕВЕ: Бедуїнове кохання (Бер-Нортен).
ФАТАМОРГАНА: Під прапором кохання.
ХИМЕРА: Шепіт ноці.
УТІХА: Білі тіни.

Програма радіо.

П'ятниця 4. IV. 1930.

Львів: (885) 1-05 Концерт грамофонних плит; 17-45 Пополудневий концерт з Варшави; 18-45 Різдвородности і концерт грамофонний; 19-00 Поштова скринька; 19-35 Сигнал часу; 20-00 Гайдал із Маріївської вежі; 20-05 Трапнісія з Варшави; 20-15 Симфонічний концерт варшавської філармонії.

Субота 5. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 17-00 Богослуження з Вильно. Країна (312,8) 20-30 Концерт з Варшави. Гельсінгфорс (221), 4 17-30 Сольно на акордіоні. Ляйпціг (259) 13-00 Грамофонові плати. Берлін (318) 18-25 Опереткові арті. Стокгольм (436) 19-30 Військова музика. Лянгенберг (473) 20-00 Веселый вечер. Прага (387) 16-30 Концерт джазбенду. Мільно (501) 19-00 Легка музика. Брюссель (509) 21-15 Концерт. Відень (516,3) 18-00 Камеральна музика. Мюнхен (533) 16-00 Легка музика. Будапешт (550) 12-00 Давонні і грамофонові плати. Ленінград (1000) 19-30

Опера і оперетка. Харків (1304) 9-00 Концерт для робітників. Париж (1725) 13-30 Симфонічний концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутика. 1746
До зина:
П'ятниця 4/4 „Пташки з Тиролю“.
Віг ода:
Субота 5/4 — „Ніч Несподівайок“.
Неділя 6/4 — „Трійна Гільда“.
Стр и в:
Понеділок 7/4 — „Маруся Богуславка“.
Вікторин 8/4 — „Пейсахова Ніч“.
Серда 9/4 — „Пташки в Тиролю“.
Щодас антракті концерт власної оркестри.

Новий Український Театр під дир. П. Карабінєвича. 1747
Ль в і в: 6/4 Сала „Уль“ Осозінських, ч. 6. Пополудне 3-30. — Ціни знижені.
„Чар мундуру“, комедія.
Вечором 8-15 Прем'єра.
„Король життя“.
Ль в і в: 7/4 Пополудне 3-30. Ціни знижені.
„Ніч тріку“, комедія.
Вечором 8-15. Бенефіс. — Артистки Барвінок-Карабінєвич.
„Король життя“.
Білети в Союзнім Базарі.

Ширші Студии Союзу України відбудуться в п'ятницю дня 4. н. м. о год. 19. в доміні Т-ва. На порядку продовження дискусії над рефератом п. Коєні Янович і кореферат п. Евстахії Тимницької. 1767

Замість квітів на домовину Покійного Мужа і Батька Василя Гери складаємо 76- доларів америкальських на резервовий фонд Народного Дому в Добромилі. — Жена і діти. 1762

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

М ДНІ браволетан, також іншу біжутерію поручає дешево Домбровскі-Розажевскі, Львів, (Готель Жоржа), Тел. 27-29. 1195 10-?

Л ЕДІВНІ знамениті, чеські машиники до короженого, на провінцію гетайла висилає. — Рентшнер, вул. Леґіонів ч. 37. 1720 3-12

Г ОДНІВНИК ВАШІ буде найштовше направлений у найбільшій годинажкарській роботі Івана Зельтєрайха Львів, пл. Маріївська ч. 5. — З провінцій просимо репарації прислати поштою. — Старомодні жіночі годичники переробляємо на ручні. 1002 53-?

2 ГАРНІ КІМНАТИ з кухнею до виліау в Голоску великим ч. 2 Свіжий воздух. До трамваю 12 хвилин. 1743 3-3

Р УТИНОВАНИЙ компімент шукає місця в адвоката у Львові або на провінції. Зголошення, „Доктор прав“ Адміністрації „Діла“. 1757 2-2

Ф ІСГАРМОНІЮ велику з педагоговою клявіатурою, імітуючу органи, недорого на пролаж. В складі фортепіано, п'яні Ганака, вул. Пізуського ч. 21 перший поверх. 1715 5-5

С ЛЮБНІ, на шнурині і кожну погоду дарунки, найдешевше у Г. Гурґеряна, Львів, вул. Сикстуська, ч. 14. 1754 1-2

Д ОБРЕ просперуюча канцелярія адвокательська на Покуттяє до заміня владно до обияття. — Рефлектуючих прохачств звертатися на адресу: „Канцелярія на Покуттяє“. 1761

І НТЕЛІГЕНТНА жінка середніх літ з шкільної родини, гадяє місяць до заряду дому — Зголошення слати до Адміністрації „Діла“ для „Клиентини“. 1764 1-2

М АЮ честь повідомити П. Т. Публіку, що я відкрив технічно-дентистичне Заведення в Золочеві вул. Костюшки ч. 21, I. поверх (напроти пам'ятника Мішєвичя). — Йосиф Цвердлінг. 1760 1-3

Д О КІНЦЯ шкільного року даватику лєкції середно-шкільнянкові (-ці) за позичку 200 зол. — Адм. „Діла“ під „Студент“. 1768 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

буає лікар загравничих хворіх, спеціаліст скірних, венеричних і сексуальних недуг та лікарської косметики ординує від 8-10^{1/2}, 14-18, в неділі і свята від 10-11.
Гірське сонце. Вапофор. Діатермія. Криотерапія. Сепараткові почелазні.
Львів, вул. Потоцького ч. 11. I. п. 826 Телефон 65-87.

Спеціаліст недуг легенів, серця і жолузка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.
1206 Перевітлення Рентгеном.

ДЕНТИСТ Роман ДАВИДОВИЧ

Львів, вул. Потоцького ч. 24.
Лічення пльомбування і шнурини зубів без болю. Веталдає штучні зуби в золоті і являюку найновітшою системою. Пациєнтів з провінції полагодується в найкоротшому часі. Годичні приять від 1744 9-13 і 16-19. 2-5

Поручаємо всілякі тартанові матеріали, як **смерека — ялиця** так столярські, як і будівельні.
Тартак ЗАРВАНИЦЕРА в Калуші. 1617 4-7

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування в шнурини зубів, без болю. Штучні зуби в являюку і золоті після найновітшої системи. Пациєнтів з провінції полагодується в найкоротшому часі.
П. Т. Урдовича і студентам значна знижка. Тел. 65-73.

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

портчає слідуючі свої видання: Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherl's Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.
Адреса всіх виданців тая:
BERLIN SW 68 Zimmerstrasse 35-41.
В переписці треба зазначувати: Ausland-Abteilung. Мієня платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.400). Почтове конто у Берліні: Berlin, N-o 3.517. 30-7

Новина! Свій до свого!

Перша українська кооператива

Союз Кравців у Львові

ЛІЧКАКІВСЬКА 15.
виконує першорядні одяги мужескї і для Дузовенства по конкурентивних цінах матеріали на складі у великій виборі, в 1769 дуже догідних умовах. 1-1

Подяка.

Дня 25. марта н. р. відійшов від нас у кращий світ наш невіжажований Муж, Батько і Дідуньо Василь Гера смерт. владаний урядник. В нашій безмежній горю і смалді ми багато співчуття, за те на отсує місяці всім друзям і знайомим сердечно дякуємо. Дякуємо Високопреподобному отцю ярида. Господарєвському парохови Добромиля за провід в похоронах і правальне слово в Добромилі, як рівнож Всєх. Отця Горазієвскому, Дуклові, Федорикові і Горецькому Ч.С.В.В. за участь в похоронах. Дякуємо рівнож Хв. добромилського хорові під управою І.І. П. Унатківського і ханд. адвокатури Ви. П. О. Утискові за прапанує Попійнишка від добромилської громади. Дякуємо Інє. Преподобному от. Д-р мітр. Н. Левницькому за провід в похоронах по перевезенню тілчини остані Попійнишка до Перемішля, а Всєх Отця прал. Д-р Пинні, крид. Гравікові, Затинові, Демичукові, Кайшові і Маселєвоні за участь в похоронах. Дякуємо Хв. хорові тов. „Бєлі“ під управою І.І. П. проф. О. Каша. Дякуємо делегатам громади Добромиля, як рівнож всім тим, котрі письменно чи усно аложили нам члавні співчуття. Нехай Вам Всєншаний це нагородить.
Жена, діти і внуки 1763

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конт. почт. ш. 143.322.</p> <p>Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.</p> <p>Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.</p> <p>Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:</p> <table> <tr><td>Місячно</td><td>5-00 зол.</td></tr> <tr><td>Чвертьрічна</td><td>15-00 „</td></tr> <tr><td>Піврічна</td><td>27-50 „</td></tr> <tr><td>Річно</td><td>53-00 „</td></tr> </table> <p>ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 ш. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>	Місячно	5-00 зол.	Чвертьрічна	15-00 „	Піврічна	27-50 „	Річно	53-00 „	<p>Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.</p> <p>В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІСТРАЦІЇ.</p> <p>ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
Місячно	5-00 зол.									
Чвертьрічна	15-00 „									
Піврічна	27-50 „									
Річно	53-00 „									

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красінського 63.
Жадайте оферт та цінників.

Явища публичного згіршення.

З приводу зневаження проф. Кирила Студинського.

Одна з українських газет, шукаючи за безпосередніми причинами чинного зневаження проф. Кирила Студинського двома молодими людьми, про що „Діло“ в своєму часі писало і з приводу чого висловило своє негодування, якого і далі не скриває, подала неімовірну вістку про те, наче проф. Кирило Студинський вислав на адресу президента харківського суду телеграму з вимогою, щоби він зажадав від обвинуваченого академіка Сергія Єфремова доказів на правдивість погляду, записаного у приватному щоденнику Єфремова, що він, проф. Студинський, продався радянській владі за 30 срібників; інакше, мовляв, проф. Кирило Студинський буде вважатися акад. Єфремова нікчемним клеветником. Громадянство ждало спростування цієї нечуваної вістки, але проф. Кирило Студинський її не спростував і таким робом підтвердив її правдивість. Це вже справді примушує до висловлення деяких уваг і рефлексій, а якими ми до цього часу стримувався, з огляду на високе становище проф. К. Студинського, як репрезентанта одної з найстарших і без сумніву найповажнішої української установи, та які тому і нині надзвичайно прикро нам висловлювати.

Як-же це так? Як це взагалі можливо, щоби хтонебудь, а тим більше людина такої наукової та громадської міри, як Єфремов, міг подумати не то про продажність, а про саму можливість продажності голови Наукового Товариства ім. Шевченка? Як взагалі можливо, щоби в чийхнебудь, навіть найбільше запальних і легкодушних головах міг зродитися плян — піти до Товариства ім. Шевченка і чинно зневажити його голову? Як могли відважитися на такий некультурний вчинок, як фізичне побиття, молоді студенти, які мали до діла — з головою найповажнішої української культурної установи? Як це можливо, щоби голова Наукового Т-ва ім. Шевченка міг безпосередньо зноситися з трибуналом комуністичних суддів цілого ряду українських діячів із загально відомими іменами вчених та культурних робітників, яким саме грозить кара смерті за їх культурну та громадсько-політичну діяльність, негідну з устроєм комуністичної диктатури? Ці питання справді мусять найглибше хвилювати всіх громадян, які мають у собі почуття відповідальності за престиж інституції загально-національного культурного значіння і всіх тих, яких мусять непокоїти аномальні явища нашого громадського життя.

Остання злочасна телеграма проф. Кирила Студинського поставила рубом питання, якого досить наша політична преса не торкалася, не хотючи наражувати себе на закид, що вміщується у внутрішні справи високої наукової установи та порушує її автономні принципи. Цим питанням є, чи може займати високе і відповідальне становище голови Наукового Т-ва ім. Шевченка людина, яка, видно, для цієї позиції не має відповідних даних. Не маємо тут на думці сутю наукових даних, за оцінку яких не беремося. Тут можемо ствердити тільки один безсумнівний факт: що нинішній голова Наукового Т-ва ім. Шевченка за час свого довголітнього головування не зміг виробити собі персонально його авторитету і авторитету довкола своєї особи тої загальної пошани, яка мусить бути нероздільно звязана з особою репрезентанта Наукового Товариства. Цього одного факту аж надто досить, щоби громадська опінія вступила в цю справу, яка перестає бути внутрішньою справою одної установи, та щоби члени Науко-

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конт. Почтової Ш. 143.467).

як Центральна Каса українських кооперативів приймає вклади ощадності, забезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу.

вого Товариства ім. Шевченка подумали над потребою ревізії того свого становища, яке подиктувало їм двократний вибір проф. Кирила Студинського на свого голову.

Тому здається нам, що вислів осуду та обурення під адресою справників чинного зневаження проф. К. Студинського не вичерпує справи і що треба сягнути в глиб до джерел того справді прикрого випадку. Чинне зневаження голови Наукового Товариства ім. Шевченка викликало безумовно публичне згіршення. Однак нам здається, що сутнім джерелом того прикрого випадку було публичне згіршення, на яке склалася низка поодиноких виступів нинішнього голови Наукового Товариства. Коли голова Наукового Товариства після своєї наукової поїздки до Києва, як осідку Української Академії Наук, нового українського культурного центру, оголошує друком спомини і вражіння про те, що не має нічого спільного ні з наукою ні з Києвом, то це викликає здивування. Коли він виступає з нечуваними обвинуваченнями проти світочів української науки на платформі, яка має немилій політичний посяк, то це викликає вже справді збентеження. Коли ж у загальній опінії він має марку „радянфіла“ й одночасно видно його у перших рядах на академії в честь римського папи, то це дає слушну причину для жартів сатиричного журналу. Однак все це разом узв'язавши — викликає публичне згіршення. Публичне згіршення викликає явище довголітнього перебування на високому і відповідальному становищі людини, під адресою якої розглядаються докори „безхребетності“, та в обороні якої підкреслюється щонайбільше хист — доброго і зручного адміністратора.

А явища публичного згіршення мусять викликувати реакцію. Колиж вони тривають роками і ніхто на них не реагує так, як цього за-

Кривду робите своїм дітям коли для забезпечення їхньої будучности не складаєте своїх ощадностей в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

слугоувала би й установа тої міри, що Наукове Т-во ім. Шевченка і сам титул професора університету — голови Товариства, то не можна дивуватися, що реакція виявляється з боку найменше до цього покликаних чинників і в найменше відповідній формі. Тому, осуджуючи як найгостріше такі аргументи, як п'ястук, треба вдаритися в груди: справниками лиха є не лише два молодці, але — може навіть у більшій мірі — і всі ті відповідальні й авторитетні українські краєві чинники, які на Наукове Товариство могли би мати деякий моральний вплив. Нині слушно розлягаються голоси остраху, щоби такі молодечі відруки не переходили в систему і щоби українське громадське життя не опинилося в атмосфері терору збоку найменше громадських відповідальних гуртів — гуртів молоді, яка щойно вступає в організоване громадське життя і при всій своїй ідейності — природна річ — не може бути ні керманцем, ні суддею та контролером громадського життя.

Однак щирість і об'єктивність суду вимагає від нас ствердження, що боротьба з такими проявами некультурних методів боротьби, як п'ястук, вимагає від старшого громадянства, від публічної опінії і всіх авторитетних культурних та політичних чинників, щоби боротися передусім з явищами, які можуть створювати податливий ґрунт під аргумент п'ястучка, себто тими явищами, які викликають — публичне згіршення.

Чайний Вечір з продукціями

в неділю, дня 6. ц. м. в 20-й годині вечором в НАРОДНІЙ ГОСТИННИЦІ вул. Косцюшки ч. 1. улаштує Виді Т-ва „Українська Захоронка“ у Львові. — Просимо звільно о численну участь

Процес „Спілки Визволення України“.

Радіозвідолення з дня 3. IV. 1930.

Обв. Холодний вияснив програму праці „Інараку“. Ця організація мала на меті об'єднати не тільки інтелігенцію („захопити верхівку“), але пустити коріння глибше, в народ. Обміркувалось також справу стягнення робітництва до організації. „Інарак“ виконував директиви „СВУ“ і взяв життя цілого Інституту в свої руки. Головним завданням „СВУ“ у першій добі діяльності була тільки консолідація національних сил для культурної праці, але на засіданнях „Інараку“ велись антирадянські розмови. Пізніше „СВУ“ поставило собі за ціль повалення радянської влади і підготовку повстання. До організації приймалось і робітників, але тільки українців і не тому, що це робітники, але тому, що це були українці.

Далі виявляється, що Холодний, так як і всі члени „СВУ“ недовіряли деякий час Туркалові.

Державний обвинувач Якимович: Що до терору, то ви чули, що оповідав обв. Шарко?

Холодний: Хай Шарко мені пробачить, але я мушу сказати, що він подурному багато наклепав на себе.

Державний обвинувач читає зі зізнань: „Я не збираюся визволяти України, бо не пора оглядатись назад. „СВУ“ може хоча повернути колесо історії“.

Холодний: Не можу сказати, що я це писав щиро: Визволяти Україну я всеж збирався. Що до мого становища тепер, то інше діло: я в деїм змінив своє переконання і в моїй діяльності було неодна шкідливе.

Обв. Болдзович, кооператор, признається, що пішов в кооперацію з переконанням що се-

лянству можна допомогти тільки організуючи кооперативний рух. Підчас революції Болдзович був захоплений роботою Центральної Ради. За радлави він ставився ворожо до більшовиків, так як і вся українська кооперація. Тільки нова економічна політика радлави дала кооперативу деякі можливості розвитку і це змінило і відношення обвинуваченого до радлави. До „СВУ“ вступив за намовою Єфремова та Дурдуківського, які хотіли підняти кооперативний рух роботи „СВУ“. Обвинувачений був провідником кооперативної п'ятірки.

Замах на команданта гарнізону в Таліні.

Дня 3. ц. м. невідомий тип стріляв кілька разів до генерала Унта, команданта гарнізону в Таліні. Генерал був тяжко ранений і його мусять оперувати, але лікарі переконані, що стріла був смертельний і генерала не дасться урятувати. Виконавець замаху зник без сліду. В підозріння, що замах мав політичне тло.

Велике безробіття в Америці.

Голова робітничої організації Вільгельм Грін заявив у сенаті, що в Зєдинених Державах під цю пору є 3 мільони безробітних. Більшість з них не дістає ніякої державної допомоги. Грін грозить, що коли безробіття не буде зліквідовано то в Зєдинених Державах вибухне революція.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

Нахабство „католицького“ редактора.

У „Новій Зорі“ з 3. квітня ц. р. є стаття п. ч. „Побиття проф. Студинського“, в якій цей християнський і ультракатолицький орган інформує своїх читачів про „побиття“ проф. Студинського за більшовицькою, очевидно львівською, пресою тому, що вона „в тій справі — на думку „Н. З.“ — повинна бути найлучше поінформована“. З тієї причини „Нова Зоря“ цитує з цієї більшовицької преси не тільки сам опис події, але й передруковує з неї ще таку замітку: „Найоригінальніше становище заняло в тій справі „Діло“. Воно... докинуло до неї кілька слів осудження „насилля“ метод політичної боротьби“. Такий осуд з „журналістичного обов'язку“ — це глум із себе, з жертви нападу і з цілого світу. На щось подібного могло здобутися тільки „Діло“, яке поруч безхарактерності (оборона петлюрівщини!) гримить ще й жакливою тупоумністю“.

Зацитувавши таку замітку більшовицької „публіцистики“, „Нова Зоря“ пише вже від себе: „Ми не тільки виключно „з журн. обов'язку“, а по найширшому переконанні своєму все виступаємо проти таких більшовицьких способів, як фізичне нищення або побивання людей, котрі мають іншу думку“ і т. д.

Отже „Нова Зоря“ є проти „більшовицьких способів“ боротьби у громадському житті, але зате вона є за більшовицькими засобами інформації на своїх власних сторінках. Опис самого „побиття“ проф. Студинського передрукувала вона не тому, що він найвірніший (це неправда!), але радше тому, щоби цитованою далі заміткою більшовицької преси про „Діло“ „копнути“ наш орган. „Християнський“ редактор „Нової Зорі“ дуже любить від часу до часу „копнути“ „Діло“, або котрогось з його редакторів так собі, з надмірної „прихильності“ до нього, навіть при допомозі більшовицької „інформації“.

Але в ім'я правдивості інформації ми дозволимо собі пригадати нашим читачам, що написало „Діло“ про подію в „Н. Т. ім. Ш.“ з дня 20. березня ц. р. для порівняння з тим, що написали більшовики і що зарепродукувала „Нова Зоря“. У 65. числі „Діла“ з 23. березня подали ми за заступником голови „Н. Т. ім. Ш.“ д-ром Волод. Левичем опис події і від себе додали:

„Переповідаючи за нашим інформатором опис цієї невиллої події та подаючи її з журналістичного обов'язку до прилюдного відома, заявляємо: не входячи ні в причини ні в мотиви описаного вчинку незаних нам молодих людей, ми з принципових мотивів осуджуємо ввведення цього роду некультурних засобів боротьби у наше громадське життя“.

Тепер, порівнявши наведене з тим, що зацитувано за більшовицькою пресою у „Н. З.“, ста-

ВАСИЛЬ БАРВІНСЬКИЙ.

Прага та її музичне життя.

(Продовження.)

Репертуар опери. — Концерти. — „Тарас Бульба“.

Репертуар опери є доволі одноманітний. Переважають давні чеські опери (Сметана, Двожак, Фібіх), раз мабуть виставлено Яначка „Блуфу“, а з живучих виконують часто опери В. Б. Ферстера, (який цього року обходить ювілей 70-ліття уродня, про що згадаю ще з нагомою концертів). Крім того чув я ще тільки незвичайно сильну оперу „Братя Карамасови“ на основі Достоевського, одного з молодших композиторів О. Бремівша, тепер шефа „Радіо-станції“ в Празі. Не виконували ніяких опер Новака та інших, молодих чеських композиторів, а заловіджена на другу половину лютия прем'єра двох пантомім Новака „Синьоріна Джокенту“, і „Нікотина“ відбулася щойно в ост. часі. Та і з чужого репертуару виконуються виключно давні опери Моцарта, Вебера, Вагнера (тільки „Літаючий Голандер“), Верді, Пуччіні, Масканія, Леонкавалля, Массене, Чайковського і т. п.

Співацький ансамбль, за влятком двох-трох сил, не дуже то відрізняє від пересічності; те саме можна сказати про хори та балет. На гостинні виступи не ангажують майже нікого (востаннє Баклакова). Однак треба відзначити виступ феноменального диригента Миколи Малька (після зверхніх поголосок — має це бути українець — на якого вальорах на Україні не пізналися і він пішов на службу в Москву).

Для 6. листопада диригував він „Виню краля“ Чайковського. Сила, з якою він впливав на оркестру, співаків та через те й публіку є просто непереможна. З одної сторони передумане і відважене усе до найменших подробиць, з другої — якась незвичайна, наче під вражінням моменту зростаюча сила свідчувачня відповідних

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД

ЛІНОЛЕЮ і ЦЕРАТ

Леопольд Гаас

ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 3. ТЕЛЕФ. 16—45.

ПОРУЧАЄ НА СВЯТА:

ЛІНОЛЕЙ корковий, десеневий і однобарвний
ЛІНОЛЕЙ „Inlaid“ нестираючіся десені
ЦЕРАТИ на столи і кресенси відпасов. і на метри
ДИВАНИ вовняні і плюшеві, краєві і закордонні
ХІДНИКИ ютові вовняні, плюшеві і кокосові
КАПИ на ліжка і столи, килимові, плюш. і брокатові
НАКИДИ на отамани і тапчани останньої новости
ФІРАНКИ з тюлю, етаміни, маркізети і коронкові
ОБРУСИ полотняні зі серветками — компл. гарнітури

Коци, Дерки, Японські мати, Карніші
Величезний вибір. Найнищі ціни.

50 власних відділів
в краю і закордоном

Поручення з провінції полагоджується відворотно.

райтесь повести між тим, де кінчається більшовицька безличність у інформації, а де починається нахабство і брехня „християнського“ редактора „Нової Зорі“. — Тієї межі не знайдете.

З волинського виборчого фронту.

Наслідувачі безвір'я. В день віча, призначеного УНДО-м у селі Романові на Луччині, в неділю, 30 березня, виявилася тут сельробівська боївка, що складалася з десятка палкарів з Дубищини. Перед вічем сельробівські боївки, озброєні палками, авіаши до місцевої перман, де відправлялася Служба Божа, в шапках. Цей хуліганський вчинок спантеличеної селянської молоді страшенно вразив і обурив селянство. „Це хіба вже антихрист прийшов!“ — чулося серед них. Врешті, найкраща промова не засувала би так нашим побожним селянам, хто такі сельробівці, як цей факт.

настроїв, повна імпровізованої свіжості та колориту. Жаль тільки, що співаки, які звикли до невпинного форте чи найвище медоляна оркестри при інших виставах, не могли звикнути та приоровитися до того не раз давutinного п'яніссіма, яке зумів добути Малько, п'яніссіма, під час якого можна було чути власний віддих! Також обстановка тієї опери не достроювалась у повні до мистецького рівня оперової вистави — (як напр. у першій дії в парку — полотняні декорації мосту, почали під час бурі повітати наче хоругов, а вигляд ріки столиці Росії, у яку в передостанній дії кидається Еліза — подобав радше на якусь сільську річку).

Концертове життя чехів ґрунтується на діяльності головних музичних товариств чи організацій як: „Чеська Фільгармонія“, „Товариство для камерної музики“, „Товариство для ілеканія пісні“, „Товариство для модерної музики“ та цілої низки менших чи більших концертних агенцій, з яких особливо алавер-давня відома агенція Свайсіка та новіша „Вель Канто“, проявляють живішу, не раз дуже цінуу ініціативу.

Концерти відбуваються переважно в Сметановій салі „Пражського Репрезентаційного Дому“, відтак у великій підземельній салі „Льцери“, яка надається радше на балі та прийаття, а рівнож не дуже відповідній на концерти салі „Бржі земних плодів“ („Пльодінова бурса“) та в маленькій, дуже симпатичній і гарній салі „Моцартеум“, де міститься також нотне видавництво, та склад музикалій, помершого вже Мойміра Урбанка, який вибудував ту салку з призначенням її на менші та камеральні концерти.

Товариство „Чеська Фільгармонія“ уладжує кожного сезону цикл недільних попудневих концертів, яких до тепер відбулося десять. На них давали відносно мало новин. З чужих авторів виконувало твори Берліоза, Франка, Д'Енді, Дебіссі, Ліста, Брамса, Штрауса, Шенберга, Чайковського і т. п. а з чеських Сметани, Двожака, Фібіха, Ферстера, Новака, Сука, Яначка, Острціда, Кжіччи Зіха, Ірака, Габи Карла, Аксмала

Доля 8-ки. Повновласник листи ч. 8. (листа сельроб-правниці) Т. Гребінь, який перейшов до сельроб-адности, оголосив у часописі „Поступ“ листа, в якому заявляє: „П'ятину ту зрадницьку ганебну роботу, яку вели ідеологи зпід стягу сель-робу правниці, з т. зв. листи ч. 8., як також заклинаю тих товаришів, котрі стоять кандидатами на листі ч. 8., нап'ятнувати роботу табору соціалради. Рівночасно вношу завідомлення до окружної виборчої комісії про зречення з повновласника листи ч. 8.“. Наказано — зроблено! Чи вдасться кандидатам з 8-ки знайти другого повновласника цієї листи, невідомо, бо більшість тих.

Затяжні забори, нежиттєвої книги, вадуть, ослаблений шаунок і утробу, загальну застойну, бої в боксах під ребрами лікує природна гірка вода **Franciszka Józefa**, коли пити її по силнощі рано та вечером. Лікарські поваги стверджують, що вода **Franciszka Józefa** помагас без болю, навіть хто має нахил до подразненя. Демагатись в аптеках і дрогеріях

та Вомачка. Щойно в програмі останнього концерту 2. березня уміщено виключно твори чужих сучасних, модерних, композиторів як Гонігер, Берг, Кодалі, Прокоф'єв та Шимановський. Концертами диригує визначний чеський диригент, шеф оркестри Вацлав Таліх.

Після тих попудневих концертів, відбуваються також ще неділі в 8-й год. вечером симфонічні концерти під орудою Ф. Ступки — призначені для дійсно широкої публіки, хоча на них виконуються рівнож перлини симфонічної музики, а також дуже часто виступають свої та чужі артисти як скрипачі: Бассерман, Марія Марко, знамениті п'яністичні сили Марсель, Чіліпі, Лісі Каффаре, та чеські мистці як Коціян, Крчмажова, Кая-Вубнова і ін.

Окрім згаданих концертів на особлившу увагу заслуговують т. зв. „концерти класичної музики“ Чеської Фільгармонії, яких до тепер відбулося чотири. У них виконують не раз призабуті справжні архитвори давньої музики і з там такі імена як Гендель, С. Бах, Ф. Бах, Е. Бах, Вівальді, Тартіні, Любателлі, Перголезі, Скарлатті, Рамо, Гретрі, Станіц, Гайди, Моцарт, Гляв і т. д., ось назвиска мистців, яких твори виконують на тих концертах. Я був приємно здивований, коли міг почути навіть симфонію (себто увертюру) Д-лур пруського короля Фридриха Великого, відомого прихильника Севастіана Баха.

Крім тих постійних концертів, відбулося ще кілька надзвичайних концертів з участю запрошених диригентів як Бруно Вальтер (у програмі: Берліо, Брамс, Моцарт та Яначка „Тарас Бульба“), Фріц Бун з дрезденською оперовою оркестрою (Двожак, Вагнер, Штраво, Брамс, та влятки із симфонічної поеми югославанина Мандіча п. в. „Нічний шлях“), А. Земліньський (Бах, Малер) та Оскар Недбаль (Малер, Бетовен, Вльох і т. д.). Між цікавими в першу чергу невідомі мені твори Яначка та Мандіча.

(Продовження буде.)

Фашистівські організації.

Фашистівська велика рада радила на днях у справі організації юнацьких батальонів „Баліа“. Ця організація має генер 254.000 членів, а 395.708 авангардистів. До цих батальонів приділено 6050 старшин і 20.000 інструкторів. „Баліа“ гуртує молодь від 8—14 року життя. „Авангард“ від 14—18 літ. Члени цих організацій літають чисто військовий вишкіл. У роїтничих фашистівських організаціях згуртовано 4.285.000 робітників.

Проти кари смерті.

Льорд Букмастер виступив в англійській парламентарній комісії промову за скасування кари смерті. У своїй промові він зачитував багато випадків покарання смертною карою зовсім невинних людей. Він доказував, що тільки англійська народня приповідка говорить „Невдичного не вшачать“, а в дійсності сліпа Теміда засуджує на кару смерті особи, які нічого не винні, а тільки впали жертвою випадку і непорозуміння.

Справа переслідувань релігії в СРСР в палаті лордів.

На промову кентерберійського єпископа в справі релігійних переслідувань у СРСР, відповідав в імені уряду лорд Пармур. Він заявив, що англійський уряд не бажає загострювати дипломатичних відносин між Англією і СРСР і тому інтервенціював би в цій справі тільки тоді, колиб ці релігійні переслідування загрожували загальній цивілізації і колиб мав певність, що акція Англії поліпшить, а не погіршить положення віруючих в радянських республіках.

На Весну

Одностайні ціни

„Ганка“ шевр. бронз корні і лажер.

24⁵⁰

„Зося“ боксов барв. орік. і без

29⁵⁰

„Крися“ шевр. барви какової та лажер.

34⁵⁰

„Янка“ лажерові, також бронз. і драпові

„Галька“ боксові двобарв. комб.

39⁵⁰

„Люся“ боксові двобарв. комб. спач

„Марта“ шевр. какової і гранатові з вуж шкіркою

„Занда“ шевр. двобарв. комб.

Надзвичайний вибір панчіх

Дел-Жа

Можна дістати у всіх філіях і заступництвах.

що підписали цю листу перейшли до селробу-вдності. Очевидно, що згадані кандидати мають мало надії, бо б. посол Федорук, який був мовчазно присутнім на вічу УНДО у Княгининку, в приватній розмові сказав, що нібито він реєструє з виборів.

Рівноці не зважають. Рівноці можуть подати руку селроб-вдності, бо пішли по тій самій стежці. Селроб-вдність не має листи, означає агітує серед селян, щоб вони голосували на неіснуючу листу ч. 19 з метою підрхунку своїх червоних „едіців-неделіміців“. Рівно, яке згоріло знає, що ніколи не набірає голосів не тільки на цілого посла, але навіть на одну ногу, теж метується в заклинає голосувати на „русскую крестьянскую“ листу. Мета та сама: підрхункувати „едіців-неделіміців“, лише не червоних, а чорних. Так то сходяться крайности і чомуб цим москвофілам різних мастей не утворити спільного фронту?

„Меншости“. Одинварі, не маючи доступу до меншостевих мас, звертаються „до начальства“: німецьких пасторів, жидівських рабів і чеських провідників з „просбою“ вплинути на їхні маси „страхом божим“, а за це обіцяють... „Вже нам стільки наобіцяли, — кажуть ці меншости, — що не знаємо, чи не забагато будемо мати щастя й раю на землі“... В найгіршому положенні — чехи: цим просто наказують „впливати“ на українських селян. Є такі, що згоджуються „впливати“. Кількох таких „впливових“ чехів у с. Княгининку 30. березня заступали дорогу нашим селянам і, дикуючи їх поліцією, арештами й усіми страхами некла, радили не йти на українсько віче.

„Нова виборча метода“. Одинварі дали Волинні винахід, що має викликати абстиненцію українських виборців. Пушено чутку, що, мовляв, нема чого ходити на віча й марнувати час, бо (гнучо шепчуть) вже вирішено, що виборів не буде. Сойм буде розв'язаний і розписані будуть нові вибори. Цим способом мають на меті викликати байдужність до виборчої акції й зменшити в урвах число українських карток.

Проти червоного терору.

Протест громади Янчин.

Громадяни Янчина, перемишлянського повіту, зібрані 23. III. 1930 в читальні „Просвіти“ і всі місцеві установи й товариства прилучуються до загального відруху і протестів проти червоного терору на землях В. України і п'янують дикий та варварський терор, звернений проти віри й церкви та проти потоптання більшовниками всіх Божих і людських законів, як також проти нищення українських хліборобів, робітництва, духовної і світської інтелігенції та визначних українських учених. Одночасно з тим осуджують платні більшовицькі вчєйни в Галичині і москвофільську та радянськільську пресу загалом, а зокрема „Русский Голос“, „Землю і Волю“, „Раду“, „Працю“, „Сельроб“ „Силу“, „Вікна“ і всі двері та брами до більшовицького „раю“. Визвають українське громадянство підтримувати українську національну і релігійну пресу та в єдності поборювати руйніництво більшовицьку роботу. — 1) Громадська Старшина. — 2) Брацтво Церковне. — 3) Гр.-кат. парохіальний уряд. — 4) Управа і Надз. Рада госп. спож. кооперативи „Власна Поміч“. — 5) Управа і Надз. Рада кредитової коопер. „Осадність“. — 6) Виділ читальні „Просвіти“. — 7) Старшина кружка „Рідної Школи“. 8) Т-во „Луг“. — 9) Кружок „Сільського Господаря“.

Протест Марійського Т-ва Пань у Львові.

Марійське Товариство Пань у Львові прилучається до загального протесту проти ганебних і варварських знущань над релігією, совістю і свободою поневолених людей на Великій Україні і в Росії. Рівночасно бажає нещасним братам, аби в їх гнобленій країні та в їх скорбних серцях запанував якнайскорше побідоносно Христос.

Львів, 25. березня 1930.

ЗА УПРАВУ:

Ольга Бачинська, уредісниця.

Марія Яновичівна, секретарка.

Ювілей установи.

(Допис з Дрогобича.)

Для 25. березня ц. р. відсвяткував Кружок Р. Школи в Дрогобичі двадцятьпятиліття своєї діяльності. Свято започатковано панахидою за померлих членів і святочним засіданням старшини Кружка у приваті біля сотні запрошених гостей.

Засідання відкрив голова Кружка д-р В. Падлацький промовою, у якій начерпнув коротку історію Товариства. Воно повстало в часах ренесансу громадського життя галицької вітки українського народу. Такі сильні рухи, як сецєсія української молоді з львівського університету, аграрний страйк, загальне виборче право до віденського парламенту потрясли українським громадянством до глибини і дали товчок до його модернізації. Громадянство відчуло потребу всебічного життя і почалась організаційна боротьба. 25. березня 1905 р. відбулися перші заг. збори Кружка, як філії годинного „Руского Товариства Педагогічного“. На збори приїхав годинний голова Т-ва о. мітраг Чапельський. Кружок почав працю улаштуванням курсів для гімна. молоді, заложив „Селянську Бурсу“, робив (безуспішно!) заходи біля українзації місцевої державної гімназії, але всю його працю знівели вояни і післялистовадові полі. Кружок мусів починати при кінці 1918 р. зовсім на ново. З деяким спокоем, що його має почуття сповненого обов'язку, робить тепер підсумок своєї 25-літньої праці: з установи, яка мала кількадесят членів, вийшла установка з біля 1000 членами, з двома народними школами й одною повною гімназією (разом біля 600 учнів), з власною домішкою для своїх шкіл вартости вже тепер 350.000 золотих — ось цей підсумок. Після промови голови член-основник Т-ва і перший його секретар п. В. Ратальський відчитав протокол перших заг. зборів з дня 25. березня 1905 р., подав до відома присутніх заходи, які треба було поробити, щоб Т-во заснувати і переказав коротко його діяльність до 1918 р. Промова сеніора Т-ва зробила гарне вра-

БЛАВАТНИЧА ФІРМА
ОСИП СТЕФАНОВИЧ
 раніше РОМАН ЗУБИК
Львів, вулиця ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

Шовки різномірних виробів по конкурентних цінах.

Жіночі повни на пласці від зол. 15—	сунні	5—
Мужеські	рагланні	18—
	одинаки	10—
Подотня на біблі		1-50
Ковдри на ваті		24—
Вовняні коши		9—

Капи, сервети, дивани, хідники.
 Виключно заступство нашієвих мильнів Гуцульського Мистецтва.

жінка. Опісля рішила старшина на внесок д-ра В. Ільницького, звеличати якесь трішки ділом 25-ліття Т-ва, а саме: уфундувати при своїй гімназії 5 безплатних місць для дуже добрих бідних учнів. Ухвалою видати пропам'ятку книгу з нагоди ювілею закінчено святочне засідання старшини.

Старшина видала відозву до своїх філій у всьому повіті, в якій проголосила рік від 25. III. 1930 до 24. III. 1931 ювілейним і вірвала філії до відсвяткування ювілею та відповідної пропаганди клечів Рідної Школи.

ла: „Jcuse, Marie!“ та хотіла скоротитися. Була сама, рятунку не було. Зі страху ховається в дуслі ясеня і тут кінчиться трагедія. По хвилі Война бачить Рильського, що втікає. Щож Рильський робив між 1—2 стрілом? Відповідю на це уложення тіла покійниці, уложення рук, револьвер у правій руці, а що більше — під тілом покійниці найшли луску з набою, що випала не тоді, коли Рильська сиділа, а тоді, коли заслонювалася. Рильський як злочинець, хоч був обережний, зробив різні помилки, що його зрадили. Д-р Фрім закінчив промову апелем до присяглих, що, колиб не могли затвердити питання про душегубство, щоб зажадали додаткового питання про вбивство.

Другий заступник пошкодованої сторони д-р Пайпер не промовляв.

В год. 12. промовляв оборонець Рильського д-р Ляндав. Він сказав, що є виразником людської совісті. Оплески які нагородили промову прок. Прохаски, обидили маєстат суду. Це не суспільність оплескувала, а товпа, що бажає сензації, моральна чернь. (Ті слова озурили аудиторію, запротестував проти них прок. Прохаска, а провідник розправи налігнув оборонця). Далі д-р Ляндав каже, що настрій публ. опінії проти обвинуваченого вироблено в суді. Акт обвинувачення це інтрига родини, передсім Ясінського, Сателевої, а головний режисер це д-р Шеліга. Свідки відіграли в тім процесі „ловуру роль“. Д-р Ляндав промовлятиме ще мабуть і в суботу. Опісля промовлятиме ще мабуть д-р Пайпер і прокуратор, потім можливо щераз оборонець. Невиключене, що розправа протягнеться до понеділка.

Сержант-убийник жінки.

Перед львівським військовим судом зачнеться небаром розправа проти сержанта-пілота зі Скнилова Яхгольца, що дня 17. лютого ножем убив свою жінку. Акт обвинувачення проти Яхгольца вже готовий, а боронитиме його д-р Александрович.

Видавання часопису коштує гребі тисячі, які треба зібрати з дрібних передплат. Звідки Видавництво візьме тих тисячів, коли передплатники не можуть спромогтися заплатити кілька золотих?

Справа скликання сойму.

Центролів оголосить у неділю заяву в звязи з політ. положенням й іменуванням кабінету полк. Славєка. Щодо внесення про скликання надав. сесії сойму, то Центролів зголосоить його шойно 29. квітня. Тому що речинець скликання сесії передбачується на два тижні після зложення внесення, то перше засідання сойму припало би на 13. травня. Правдоподібно сесія не була би довга.

Полк. Мальон приїздить до Львова.

Член англійської палати громад полк. Мальон, як зачувати, незадовго приїде до Львова, щоби на місці зазнакомитися з нац. відносинами в Сх. Галичині (як ми згадували перед кількома днями, полк. Мальон інтерпелював у палаті громад у справі положення українців під Польщею).

ДПУ в берлінській амбасаді СРСР.

Париські „Последнія Новості“ принесли вістку, що при більшовицькій амбасаді в Берліні є закорд. централа ДПУ. Вона має телефонічну радіостанцію, спец. хемічну лабораторію, бюро фальшування пашпортів і т. д. „Нахтгабзе“ домагається від нім. уряду, щоби справдив цю чутку.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам для 4. квітня ц. р.: за масло експортне солене пріма по 470 зол.; за масло несолене блькове 470 зол. за кілограм; за літру молока 034 зол.; за літру сметани 160 зол.; яйця копа 580 зол.

Тенденція ціл на закордоннім ринку знижкова. в крає з огляду на близькі свята цілнт збільшенні.

Після відновлення Єгипта.
 — Чому той Єгипет такий гладкий, без плям?
 — „Виглядає яки умивав прему“

ЛЕШНИЦЕРА
 того знаменитого середина проти везанном
 В арт. і дрог. врем 3:15 зол. мило 2:30 зол. Д-р не ма, пиніть просто: Аптекарь Драпч і Ска Бєл. ько. 1776 1-1

Біржа. Гроші.

Американський долар 3:59 00—3:59 50, канадський долар 3:50 00—3:50 50, чеська корона 0:26 25—0:26 50 австрійський шілінг 1:25 50—1:26 00, румун. лей 0:05 25—0:05 50, французький франк 0:34 80—0:35 20, швейцарський франк 1:72 50—1:73 00, фунт штерлінга 43:50 00—43:50 00, радянський маркшєць 13:50—14:00, німецька марка 2:12 80—2:12 90

Золото: 20 корон 35:60 00—36:20 00, 20 франків 34:25 00—34:30 00, 20 німецьких марок 42:00 00—42:40 00, 10 російських рублів 46:00 00—46:40 00.

Срібло: Австрійська корона 0:52 00—0:52 50 5 австрійських корон 2:75 00—2:80 00, австрійський фльорен 1:38 00—1:40 00, російський рубель 2:20 00—2:30 00, копійки за рубель 1:12 00—1:15 00

НОВИНКИ

— В неділю 6. IV. в год. 18. в салі Ремісничої Палати при площі Стрілецькій відбудеться Ювілейний Концерт в честь Іх Ексцеленції Митрополита Андрея, на котрім хорі читальць львівського повіту привітають Високодостойного Ювілята. 1780

— Фотограф Янушевич, вул. Вілєнтового Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 5960. 238 36—7

— Новий Український Театр під дирекцією П. Карабінєвича приїхав до Львова і дає на днях у салі „Уля“ при вул. Оссолінських ч. 6. такі вистави: неділя 6. IV. год. 3.30 попол. „Чар мундуру“, комедія Вацка; год. 8.15 „Король життя“, пєса Білої; понеділок 7. IV. год. 3.30 „Ніч гриху“, пєса Білої; год. 8.15 „Король життя“.

— Концерт „Сурми“. В понеділок 7. IV. ц. р. відбудеться в салі „Ремісничої Палати“ програмний концерт мужеського хору „Сурма“. В програму входять неспівані ще досі у Львові твори. Участь в концерті бере молода українська співачка п. Е. Ласовська. При фортепій проф. Б. Кудрик. Хор „Сурма“ під управою п. І. Охримовича має серед львівського громадянства виробатну славу, тому сподіємося, що саль виповниться по береги.

— Загальні Збори Т-ва Охорони Воєнних Могил у Львові відбудуться в суботу 5. ц. м. в салі „Української Бєсїди“. Початок: год. 6. попол.

— 3 нагоди 100-ліття визволення Греції, львівський комітет „Есперанто“ улаштує для 9. квітня ц. р. „Концерт грецької пісні і поезії“. У програмі старогрецькі і новогрецькі пісні та реферат. Концерт відбудеться в салі Касина при вул. Академічній ч. 13, в год. 8.15 вєчором.

— „Луговий Вєчїр“ у Перемишлї відбудеться дня 7. квітня ц. р. в салі „Народнього Дому“. У програмі ритмічні вправи і хорові продукції. Початок в год. 8. вєчїр.

— Пожежа. У Млиниськах, пов. Жидачів, в будинках Осипа Ястрібського вибухла пожежа, яка перекинулася і на сусідні будинки Марії Яримович, Дмитра Хутника та інших господарів. Шкода виносить 50.000 золотих. Причиною пожежі була необережність одного господаря підчас кормлення худоби в стайні.

— Пасажирам під увагу. Дирекція залізниць у Львові подає до відома, що у звязку з перестрою моста на лінії Загір'я-Стрий і замкненням шляху між Самбором і Кульчицями, пасажирський рух дня 11. ц. м. відбуватимьє таким способом, що з поїздів ч. 1313 і 1216 треба буде пересідати й переносити ручний багаж. Рух поїздів ч. 1141 і 1194 між Самбором і Дорожовом буде припинений і жадні пересідки від Хирова, Львова і Сянок в напрямку Дорогобичів і Самбора не будуть прийматись на ці поїзди. З поїздів 1313, 1314 і 1213 треба буде пересідати в Самборі.

— Померла шведська королева. Для 4. квітня померла в Римі шведська королева на паралижі серця.

— Безробіття в гартаках. „Англійська Спілка Акційна“ у Вигоді, пов. Долина, припинила всі-

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ! Старі пльшіві фелони стають нові через толочення на них відповідних десенів в одинокій фірмі

1669 3-7 **М. ВОЛЯНСЬКА**
 Львів, вул. Собіського 12, тел. 17-04

З судової салі.

Епілог справи проф. Томашівського проти „Діла“.

В п'ятницю 4. квітня ц. р. покінчився перед трибуналом окружного карного суду у Львові пресовий процес, ведений проф. д-ром Степаном Томашівським проти ред. І. Кєдрина-Рудницького за поміщення в „Діла“ з 20. IV. 1929 р. статті „Нєщасливий виступ“ та проти Костя Личковського, відпов. редактора „Ради“ за статтю „Той добре вже покушав Кракова“, в яких піддано гострій критиці зміст відчиту проф. Ст. Томашівського, виголошеного в Вар-

ЧАЙ марки БУЗЬКО
 вдоволяє кожного смаку

шаві п. з. „Десять літ українського питання в Польщі“.

На розправі явилися крім заступника прив. обвинителя адв. д-р М. Глушкевича та оборонців обвинувачених, а то посла д-ра Ст. Біляка за обв. І. Кєдрина та п. Льва Петрушевича за обв. К. Личковського — візвані судом свідки проф. д-р Василь Шурат і проф. д-р К. Студинський. Свідків тих допустив суд для переведення доказу правди, що в часі світової війни д-р Томашівський подав до австрійських властей донос на проф. Михайла Грушевського за нєльояльність супроти держави та що в цьому випадку д-ру Томашівському залежало на тому, щоби з доцента стати професором університету, саме на місце проф. Грушевського. До переслухання тих свідків не прийшло, бо прив. обвинитель забрав назад свою скаргу після зложення заступниками обвинувачених заяви, що інкримінованими статтями не мали зовсім наміру особисто образити п. Степєна Томашівського, а критикували лише його публічну діяльність і тому всі особисто образливі слова відкакують. З огляду на відкликання скарги, суд поступування карне припинив і в той спосіб покінчилася та довга і прикра історія.

Майор Рильський перед перемиським судом.

В п'ятницю почалася розправа промовою заступника пошкодованої сторони д-ра Фріма. Він виказував вину обв. Рильського, а державсь напрямних прокуратора. Трагічна неділя не була днем Рильської, але Рильського. Він зробив того дня підсумки своїх рахунків, а підписав їх револьвером. Обвинувачений мусів скоро протиділати аренді з Хожовом, хоч про око з арендою згоджувався. Зараз по смерті Рильської доповнив він контракт умовиною, що вєможливувала його підписання. Рильський признався посередньо до вбивства ріжними словами перед найближчим окруженням. Перший обвинуватив Рильського не його ворог, а приятель д-р Еберзон, далі психічний відрух простих людей, які не мали спокою й не могли скривати злочину. Може й правда булаб не виявилася, колиб неправість не дійшла до кульм. точки, було це тоді, коли золочівський суд обвинуватив Ростоцького в очорненні. Тоді промовила совість і вказала справжнього злочинця. Рильський після обїду пішов на прохід із жінкою. Рильська перед лицем смеоти скоккну-

ку працю, наслідком чого 700 робітників опинилося без шматка хліба. Працю в тартаках припинено тому, що робітники не згодилися на 10 проц. знижки платні, як цього вимагало підприємство.

— Під гільотиною. Дня 2. ц. м. у Парижі виконала гільотина присуд смертної кари на особі Маврикія Марцеля, 19-літнього робітника, який для разунку убив 73-літню жінку. Засуджений на смерть зберіг останнього дня повний спокій, тільки побачивши гільотину Маврикія Марцеля поблід, затремтів, а потім опанував себе і спокійно, мовчки пішов на смерть.

— Сестра папи римського померла. Дня 3. ц. м. у Римі померла Марія Сарто, 84-літня сестра папи Пія X. Вона прожила молодість у Венеції, а після вибору її брата папою, вона перенеслася до Риму, де лишилася аж до смерті.

— Смерть жінки Вагнера. Вдова по великим композиторі, Косіма Вагнерова померла у 93. році життя. Покійна жила довгі літа у Байрайті, де й померла тихою смертю, наче заснула. Преса підкреслює її великі прикмети, безмежну доброту, загідність, силу волі, відданість мистецтву і вірність своєму великому чоловікові. Була вона жінкою Ганса фон Більова, але різниці характерів між нею і чоловіком стали причиною конфліктів і Косіма захоплена талантом Вагнера, покинула першого чоловіка і вийшла заміж за композитора. В особі Косіми Вагнер найшов щастя, якого ціле життя шукав: найшов людину, яка розуміла його, цінила і піддержувала морально в найтяжчих хвилях життя. Ще в 1921 р. улаштувала в Байрайті музичні фестивалі заініційовані славним композитором, її покійним чоловіком. Косіма Вагнер була дочкою Франца Ліста і графині Дарієлі Штери, досить відомої письменниці, яка любила Ліста, хоч ніколи не була його шлюбною жінкою.

— Сіамські сестри посварились. У париськім кабареті виступають дві сіамські сестри 18-літня Магда і Марія Джібс. Сестри жили зі собою досі у добрій згоді, але на нещастя одна з сестер залюбила і хоче вийти заміж. Тому попросила лікарів, щоби вони шляхом операції відділили її від другої сестри, бо наречений не хоче мати дві жінки, ані дві любовниці замість одної. Лікарі заявили, що можуть взятись за операцію, але операція дуже небезпечна і одна з сестер може при цій померти. І це було причиною сварки і неагоди між двома сестрами. Ця залюблена за всяку ціну домагається операції, бо каже, що волить умерти ніж вічно жити злучена зі сестрою замість із чоловіком, а друга сестра, видно менше темпераментна і романтична, протестує проти операції, бо боїться смерті і рішена спокійно жити аж до смерті, злучена тісно зі сестрою.

— Вершок безкомпромісовости. Міністерство внутрішніх справ Півн. Америки видало заборону висвітлювати у фільмах сцени пиятики і забав, на яких гості пють алкоголь. Алькоголізм вважається злочинком і висвітлювання в кінах сцен пияства вважається аптоезом алочину. Заборонено фільми також тому, щоби сцени пиятики не будили у глядачів апетиту до алкоголю.

— Чому лорд Бальфур не женився? Як відомо, лорд Бальфур помер старим кавалером. Коли приятелі питали його не раз чому він не женився, він мовчав, або сумно усміхався. По його смерті у Лондоні видано меморіали цього дипломата філософа і його шоденник. У шоденнику Бальфур пише, що маючи 27 літ, він залюбився в Катерину Літлтон і вона любила його. Залюблена пара порішила повінча-

Пізнати Пана по холявах!

Ціни одностайні

Del-Na

Кожда ціна то правдивий рекорд! До набуття у всіх філіях і заступництвах.

тись. Бальфур довгий час не бачив своєї нареченої, бо жив за кордоном, а коли повернувся до вітчизни, пішов до родичів Катерини Літлтон просити руки їх дочки. Але дійшовши до міста Верчестрап, де жила його улюблена, в дорозі він довідався, що його наречена перед тижнем занедужала і померла перед кількома днями. Бальфур зберіг вірність своїй помершій нареченій аж до смерті і лишився нежонатим.

— Бунт в'язнів на острові Гуяна. Острів Гуяну називають французи „островом кари“, тому що на цей острів Франція висилає своїх в'язнів, якщо вони засуджені на довічне ув'язнення, або до смертної в'язниці. Недавно родичі деяких в'язнів дістали відомість, що їх сини, чи кривні поамірали нагло на цьому острові у в'язниці. Тому, що таких випадків наглої смерті в'язнів було кількадесят, цю справою зацікавився уряд і вислав на острів Гуяну окрему комісію, яка вислідила цікаве, але сумне явище: Серед в'язнів на „Острові кари“ бували часті бунти і то такі поважні, що в'язнична сторожа ніяк не могла здавити їх. Щоби позбутись клопоту, дозорці в'язниць найшли легкий спосіб позбуватись провідників бунту. Вони додавали до страв отрую і тим чином позбувались ворохобників раз на завжди. В цій справі ведеться слідство і кілька осіб із в'язничних сторожів арештовано й віддано перед суд.

— Українська фільма „Сорочинський ярмарок“ проходить з великим успіхом по всіх кінах Галичини і Волині. В днях 6, 7 і 9 квітня ц. р. буде мати нагоду оглядати вище згадану картину Косівщина в кіні „Рибниця“ в Косові.

— Втопилось 100 осіб. У Південній Японії біля Акуни затонув на ріці корабель, причім згинув майже 100 осіб.

Зі спортивного життя.

Україна—Світязь.

Перші змагання за мистецтво А-класи між цими дружинами відбудуться в неділю 6. ц. м. на площі „Сокола-Батька“. Початок: год. 11.15 передпол. Попередять змагання резерв за мист. Б-класи в год. 9.30.

Позір наколесники!

Загальні Збори секції наколесників Спор. Т-ва „Україна“ відбудуться в неділю 6. ц. м. в салі Союзу Українських Купців, Підвалля 9. Початок: год. 3.30 попол. Участь усіх членів обов'язкова. Гостям раді!

Лігова табеля в Чехословаччині.

В чехословацьких мистецтвах копаного мяча веде певно Славія, що на 10 розіграних змагань здобула всі 20 пунктів (відношення воріт 52:8). Після неї йдуть Богемієнс 13 п., Спарта 12, Вікторія Жижков 10, Кладно 9, Теплицер ФК. 8, ЧАФК. 4, Чехіє Карліи 2. Всі лігові дружини мають розіграти ще по чотири змагання.

Мистецтва мадярської ліги.

В мадярських лігових мистецтвах провадить Уйпейшт 30 пунктами на 17 змагань перед Ференцварош (27 п.) і Гунгарією (22 п.). По них слідує: III. округ (19 п.), Кішпешт (16 п.), Будап (15 п.) і Бочкай (15 п.).

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Субота, 5. квітня, год. 3-30 попол. Графиня.
Субота, 5. квітня, год. 7-30 вечером Венецький купець.
Неділя, 6. квітня, година 3. попол. Жайворонок.
Неділя, 6. квітня, година 7-30 вечером Барон пуганський.
Понеділок, 7. квітня, год. 7-30 вечером „Югема“.

Малий Міський Театр:
Субота, 5. квітня, год. 7-30 вечером „На хвилі 365“, прем'єра ревії.
Неділя, 6. квітня, год. 3. попол. „Макуса на відданні“.
Неділя, 6. квітня, год. 7-30 вечером „Макуса на відданні“.
Понеділок, 7. квітня, год. 7-30 вечером „Макуса на відданні“.

Виленьська трупа (сала кіна Кольосей)
Субота, 5. квітня, год. 3. попол. „Співачка власної недолі“ Дикова.
Субота, 5. квітня, год. 8-15 вечером „Кідуш Гашен“ Шолом Аша.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма Подружка на змість (Бастер Кітон).
КАСІНО: Граф Каліостро.
КОЛЬОСЕЙ: Спалені мости.
ЛЕВ: Прокуратор обвинувачує (Берн. Генке).
МАРУСЕНЬКА: Останній роман (Іван Петрович).
ОЛЗА: Танцюристи-орхідеи.
ПЛЯС: Звукова фільма: Жінки не для подружка.
ПАН: Кенісмарк.
ПІСАЖ: У шпійонській матні. Тиждень Метро-Гольдвин-Маєр. Амер. комедія.
ПРОМІНЬ: Воєнні орли.

СІЛІВЕ: Бедуїнове кохання (Берн-Портен).
ФІАМОГНА: Під прапором кохання.
ХИМЕРА: Шепіт ночі.
УТІХА: Білі тини.

Програма радіо.

Субота 5. IV. 1930.
ЛьВІВ: 11-58 Сигнал часу; 12-05 Концерт грамофонових плит; 17-00 Богослуження в Острів Брани у Вильні; 18-00 Для молоді „Віхурец у Зайтній Печері“; 19-00 Всячина, Кошувинати; 19-25 Огляд закордонної політики; 19-58 Сигнал часу; 20-15 феєл. „Крізь скля ентузіязму“; 20-30 Концерт Сибірського Хору; 22-00 феєл. „Мале мистецтво й ціла Варшава“.

Неділя, 6. IV. 1930.
Варшава (1411,7) 10-15 Богослуження з Вильні. Краків (312,8) 15-20 Музика з Варшави. Гельсінгфорс (221), 16-00 Концерт хох-Ляппіг (229) 16-45 Хо-

ральний спів. Талін (296) 18-30 Оркестра і соліст Полюве. Лондон (356,3) 18-15 Фортепьяний рециталь Штасер-мана. Берлін (418) 10-30 Концерт німецького хору. Стокгольм (436) 18-00 Богослуження. Лянгенберг (473) 11-30 Концерт з Берліна. Прага (487) 18-00 Німецька академія. Брюссель (509) 21-30 Трансмисія з опери. Відень (516,3) 16-00 Концерт, Мюнхен (533) 12-45 Радіотріо. Будапешт (550) 17-15 Твори Гольдмарка. Ленінград (1000) 14-00 Грамофонові плити. Харків (1304) 20-00 Концерт для села.

Понеділок 7. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 16-15 Програма для дітей. Краків (312,8) 17-45 Музика з Варшави і ельсінгфорс (221) 18-30 Скрипковий сольо. Лянгенберг (473) 17-30 Радіоркестра. Прага (487) 20-30 Міжнародний концерт. Брюссель (509) 21-00 Симфонічний концерт. Мюнхен (533) 20-00 Пісні Шуберта і Шумана. Ленінград (1000) 16-10 Мішана музика. Харків (1304) 16-00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Учениці III держ. учительської семінарії у Львові уладжують в понеділок, дня 7 квітня 1930 р. в залі Музичного Інституту ім. Лисенка Концерт в честь Тараса Шевченка з нагоди 59-роковини смерті Світила України, на який мають шану запросити українське громадянство. Вступ за добровільними датками. — Початок в год. 8 вечером.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОСІВ, пансіон п. Лукашевської поручас соняшні пирогів з першорядним удержанням. Зайжені ціни. 1630 4-6

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИНИКІ поручас дешево Домітроскі-Розважальські Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні ціни. 1195 12-?

ВИСИЛАЮ почтою гарні, вибрані гриби (найменше 5 кг.) по зол. 20-1 кг. — Смажкові помиди на пурі в 5 кг. фасках за зол. 15-1. Волоські оріхи в 5 кг. мішочках за зол. 26-1. Правильну овечу бріданю в 5 кг. фасках зол. 15-1. Франко за посилатом Мендель Штуммер, Косів, в. Коломиї. 1708 3-10

ПОЗІР! ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжця, ледники, кухонне начиння — найліпший товар, Рентшвер, вул. Леґіонів ч. 37. 1720 а) 3-12

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятих літ у підлі краю знава фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 9. Купую бріданти, золото срібло, плачу найліпші ціни. 1002 55

ЗАРУЧИТИСЬ можна легко! Перстень з 14 каратового золота кош. ур. даш 8 зол. — Г. Гутерман, Львів, вул. Синьгуська ч. 14. 1754 1-2

Д-р МЕД навже череписку з моголою, пристійною, лагідною плачі панною Шль матримоніальною. Дискретія заручена. Придає пожадне. — Зголошення до „Діла“ під „Психе“. 1772 1-1

ИНТЕЛІГЕНТНИЙ, спосібний підприємчий Українець, з многолітнім практикою, бюровою і торговельною, що перебуває досі в Чехословаччині, припушений вернути до краю, бажає прийняти місце урядовця в кооперативі, адвоката або подорожничого заступника торговельної фірми. — Знає кілька мов в слові і писемі. — Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Праньовантій“. 1774

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст векут чеченів, сери і жолуана
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рент-еном.

Спеціаліст вечерничих шкільних векут і косметика
Др. І. Мунд Д. сек. шк. від. і Львів, орд. від 8-10 і 2-6, в неділю від 9-1 Львів, Асника 1, ріг Піасудського (Панської). Телер. 48-01. — 595 Лічення жылків. 28-?

зол. 6-50 ГОДИНИК АНСЕ зол. 6-50
швейцарський з гарантією тільки у
В. ГРИНБЕРГА Львів, Синьгуська 4.
1750

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ ГОТЮВЛЯ СПОЖИВЧИХ ТОВАРІВ
М. Павлишинова
Львів, вул. Садівницька, ч. 29.
поручас дешеві і першої якості товари на С В Я Т А. 1783

Електричне Заведення
La-Dame, Львів, вул. Коперника ч. 6.
тел. 55-26. Виконує мережи, французькі апарати, електричні машини, машини і ліфти і люксусове білля. 1732 3-3

МУШТАРДУ
добірної якості 1756 2-2
доставляє
Ф А Б Р И К А
НОСИФА ЖУРАВСЬКОГО
Львів, вул. на Блоні ч. 12. Тел. 26-41

ДАРОМ!

одержить кождий 1 роговий гробінь, хто купить фарби, лікери, середки домашно-господарські і т. н. за 10 золотих у загально знамої фірми

НА КОЖНУ ПОГОДУ

НЕПРОМАКАЛЬНІ ПЛАЩІ І КУРТКИ

ПЕРЕДЕ

НА СВЯТА!

Поручас найліпші вудженни часто ведрові, а спеціально агранські шинки до краєвня і паренни
Карло Шипа,
вул. КРАКІВСЬКА, ч. 26. 1779

Надзвичайна святочна нагода!

Українці! Минайте посередників і перепродавців, набувайте товари прямо з першого джерела — в позовину дешевше як у вашій місцевості, шадіть важке заправляваннй гріш, який видрате на місяці з оде жите у нас подвійну кількість товару, який придається до кождого дому, тільки за зол. 41-40 а саме: 3 метри лоньяного бостону, подя ширини на елег. муж. одяг або жноч. плащ, (барва післи баявання), 3 м. гарного, найновіших десенів шовк, на гарну, святочну сунію, 3 м. авглійського зефіру на делну, мужеську сорочку (наймодніші взори), 1 пара жін. підтанців, гарно прибрані з доброго білого подогна, 1 добрий кухонний ручник, 1 туреньна хустка на голову, 1 пара пішовк, мужеських скарпнток, 3 хустинки до носа і 1 гарну краватку шовкову. Це все висила-мо в добрих якостях тільки за зол. 41-40 по листовім замовленню. Платитесь при виборі товару Позір! Купуючий нічого не тратити, як що товар не до вподоби, приймаємо його назад а гроші вертаємо. Хто наперед пришле 3 зол. не платити коштів омак і почт. оплати. Замовлення просимо вислати: „Polska wytwórnia Łódź, Nowomirska 17.“
Цінники на всякі товари висилаємо даром. 2-2
Позір! Дешевше вже не може бути

Naturalis
фарба до волосся
від пів століття вживана.
фарбує моментально на усі відтінки.
Своому волоссю вертає його первісний колір.
Спосіб уживання в кождім худелку.
1421 Срізь можна дістати. 7-9

РОБИТНЯ М. ФІШЕР
ЖАЛИЗНІ СТАЛЕВІ КРАТИ до роззубання
ВИКОНУЄ ВСІЯКІ ЗАЛІЗНІ РОБОТИ ЯК КОНСТРУКЦІЙНІ. — СПЕЦІАЛЬНИЙ ВІДДІЛ ВИРОБУ СКЛЕПОВИХ ЗАЛЮ. 1751 ЗІЙ ЗІ СТАЛЕВОЇ БЛЯХИ 2-16
ЛЬВІВ, ВУЛ. ШПИТАЛЬНА 38. Тел. 57-10.

Американська система!
ФАБРИКА МЕБЛІВ „ФАМЕТА“
Львів, вул. Кресціцьких ч. 18. а.
Продає кожному без рачателя на умовах платности дотепер небувалих, спальні, їдальні, кухонні і бюрові урядження.
Від 10 зол. Від 10 зол.
Повноцінні штуки меблі, вистелювані меблі, фотелі до спання, лежанки, матраци, шафи й інше. 15-20

Важне! Важне!
Лисиницькі Дріжджі
висилаю постійно без перерви на залізничною або поштовою послаткою.
1713 Ціна фабрична. 2-3
С. Френкель, Львів, Жовківська 26.
Фабр. склад дріжджей. Тел. 18-57.

ГАРНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВИ
КОВДРИ чистововніні
МАТРАЦИ з волосіння
ПОДУШКИ — сільське пір'я 1672
Простирала, пошевки, ліжка поручас казково дешеве
Відомий Магазин постелі
В. Іжицького
Львів, вул. Коперника ч. 3.

Альойзи Гібнер Ринок 38. Телефон 25 13. 1774 1-?

На Весну! і надходячі Свята!

ліке надійшли найновіші моделі мужеської і жіночої конфекцій з першорядних матеріалів, у великім виборі, по приступних цінах і надогідних умовах. — Памятайте тому і помагайте ці 3 слова:
ШАПІРА, Личаківська 1.
ПОЗІР! Спеціальний магазин жіночої конфекції.
1781 Личаківська 10. Телер. 74-52. 2-3

Надійшов вістун осени в чини
КАТАР
носа, гортанки й хрипка
тому поручається
РІНОМЕТНУЛ
заресстр. в Міністр. Внутр. Спр. п. ч. 1198 і в держ. патентномі Уряді 1330 п. ч. 18236. 10-12
РІНОМЕТНУЛ висилається при острім катарі носа, гортанки й хрипки — усуває наслідки і в середній конфекції віддиховних доріг. До вубуття в усіх аптеках. Ціна 1-75.
Генеральне Предст. „OZON“ Львів.

Неімовірно, але правдиве!
Нагода для населення, що мешкає далеко від текстильного центру, нехай переконається, що листовно можна дістати з першого джерела найкращий та найбільше солідний товар (крам) по фабричних цінах у фірмі „Найвигідніший Закуп Польщі“ у Лодзі. Для реалізації висилає фірма „Найвигідніший Закуп Польщі“ у Лодзі комплект товарів, щоби перекопати всіх про доброту та низькі ціни лише за 48 зол., а саме: 1 елегантно святочне убрання (просимо подати точну міру і колір), 1 нічна сорочка, 1 денна мужеська сорочка, 1 пара калесонів, 1 модна шовкова краватка і одна пара шовкових скарпнток.
Комплет II-гий за 45 зол.
3 метри вовняного бостону подвійної ширини на чепурне мужеське збрання або на данське пальто (колір по вподобі), 3 метри оксанту (всі коліри прім чорного) або 3 метри шовкової поведини на гарну святочну або балеву сунію, дамську гантовану сорочку, 1 мужеську сорочку денну з 2 колірниками (подати число колірників), 1 пара шовкових жіночих панчіх, 3 хустини до носа, 1 шовкова краватка і 1 добрий кухонний ручник. Все не доброй вности, висилаємо поштою за послаткою або на підставі листового замовлення. Опакування та поштову пересилку берє на себе купуючий. Купуючий не ряскує нічого, бо коли товар йому не сподобається, то може його вернути назад, а ми вертаємо гроші. Замовляти на таку адресу: „Najwygodniejszy Zakup Polski“ Łódź, ul. Franciszkańska 1, 15.
Цінники на всі товари висилаємо 1775 безплатно. 1-1

СВЯТОЧНЕ! Найкраще приладите, якщо всі потрібні припаси закупите тільки в найстаршій українській кооперативі
„Народна Торговля“
яна продає від року 1883 у своїх 24 склепах по більших містах.
Споживчі і кольоніяльні товари та вина.
1773 1-3

сміє мати нічого спільного. Бо всякі воєнні сплетні, "в'язані в „воєвничістю“ Польщі, „будуть підтвирдати всі торговельні та промислові кредити для Польщі, а також для її продуцентів і купців, представляючи польську державу, як таку, що в напередодні війни. Будуть нас „шквалювати“ і вжити проти нас у Женеві, Лондоні та Парижі.

А заслонюватися будуть нашою пресою і нашими каварнями“.

Отже, виходить, що війни не буде й не може бути, бо це пошкодилоб Польщі. Польща, каже „Час“, жде аж заваляться більшовики, а тоді прийде до неї „дзобич“ сама, без війни.

Містерії зі сойм. виборами в тернопільській окрузі в 1928 році.

(Як Ол. Яворський утратив і відніскав посольський мандат)

Варшава, дня 2. квітня 1930.

1.

Передвчора оголошено вирок Найвищого Суду в справі протестів проти соймових виборів з дня 4. березня 1928 р. в тернопільській окрузі ч. 54. Львокальних виборчих протестів від УНДО (листа ч. 18) було кілька й один протест Хлопського Сторонництва (листа ч. 10). Найвищий Суд їх всіх відкинув, як неузасаднені, узглядаючи тільки протест, який внесли адвокат д-р Іван Якимчук і кандидат адвокатури Василь Бачинський з Тернополя. Перший з них був повновазником, другий заступником повновазника соймової виборчої листи ч. 18 (б'юро національних меншин) на тернопільську соймову виборчу округу ч. 54 при тамошній окружній виборчій комісії в 1928 р.

В окружній виборчій комісії ч. 54 в Тернополі не було тоді нікого з українців — як майже всюди в Галичині за винятком окружної виборчої комісії ч. 55 у Золочеві, де одним з українським членом з вибору місцевої громадської ради був д-р Осип Білинський, що і підписав (це також унікат) посольські вірительні листи в українській мові. Предсідником тернопільської окружної комісії був заступник предсідника окружного суду в Тернополі Адам Чарнецький (нині емерит), а членами були поляки: емеритований віцевоєвода і тодішній комісар міста Тернополя Казімеж Яворчинський, начальник скарбового уряду податків і оплат скарбових Тадеуш Слівинський (нині теж емерит) і дідиц з Байковець, пов. Тернопіль, Юліюш Фрідберг та два місцеві жидівські адвокати магістратського покрою д-р Ісаак Вайснїхт і д-р Давид Ляндес. Делегатом воєвідського уряду був тернопільський староста Томаш Малицький.

Окружна виборча комісія — як це зазначено в її протоколах — почала своє урядування для обчислення голосів і усталення висліду виборів та розподілу посольських мандатів в окрузі ч. 54 в понеділок 5. березня 1928 р. в год. 7. рано в салі розправ окружного суду в Тернополі ч. 8. і скінчила свою працю в середу 7. бе-

резня 1928 р. в год. 7. рано остаточно усталенням висліду виборів.

Весь повний час комісія урядувала сама в неприсутности повновазників лист, котрих предсідник комісії Чарнецький запросив письменно коротко перед тим доперва на год. 10. рано 7. березня 1928 р. — отже вже по скінченні властивої скрутині — тільки в тій цілі, щоби їм відчитати усталений окружною виборчою комісією цифровий вислід голосів і подати до їх відома імена вибраних послів.

В означеній годині звився між іншими і повновазник листи ч. 18 д-р Якимчук в моїм товаристві і предсідник комісії подав нам до

Знов поголоска про замах на Сталіна.

Французька преса повідомляє в Москві, що червоноармієць, який стояв на стійці біля помешкання диктатора СРСР виконав на Сталіна замах, але стріляв але і тільки поранив його, після чого сам застрілявся.

Село і серце одпочине.

„Комуніст“ подає, що в селі Омбінші, в жинського повіту на Україні комуністи позбавили „кулака“ Комарка усіх політичних прав і почали проти нього пагінку за контрреволюційність. Три сини Комарка були комуністами і вивралися свого батька як контрреволюціонера та оголосили це в пресі. Огірчений селянин вночі зарубав сокирою всіх синів і заявив, що вбив їх за те, що пішли на службу до антихриста.

Зїзд комітетів бідноти у Харкові.

Дня 4. IV. у Харкові розпочався зїзд комітетів бідноти, на якому виступали і представники „Комуністичної Партії Західної України“ Адамовський, Вишніський та Аглас. Велі три воєни промовляли проти Польщі і переконували учасників зїзду, що в недалекому часі здійсняться надії КПЗУ.

ВАСИЛЬ ВАРВІНСЬКИЙ.

Прага та її музичне життя.

(Продовження.)

Камерні концерти.

Симфонічна респодія Яначка „Тарас Бульба“ це епічна поема, в якій дав він радше вираз своїй любові до російського народу та його культури. Не виявив він тої рішучої тенденції відтворити історичну постать українського героя. Потверджує це і коментар композитора до твору: „Не тому, що Тарас Б. убив власного сина за зраду народу, (I. частина твору) не задля мученицької смерті другого сина, (II. частина) але тому, що не найдуться на світі такі воєни, муки, які знищилиб силу російського (розумій російського) народу“, задля тих слів Гоголя, що падають до вкарючих іскор-і полумені, в якій згинув славін козацький гетьман Тарас Бульба (III. ч. і закінчення) написав я в 1915—16 ту респодію на основі переказу, списаного М. Гоголем“.

Що Яначек — і багато чехів ще нині — не здавав собі справи з ріжницю слова „український“ чи „російський“, які в їх понятті є синонімом, про це свідчать і пояснення в програмці, де пишеться напр., що „Тарас Бульба“ є, що правда, історичною постать, але його доля оповита низкою легенд в устах українського народу. Був він вождом запорожських козаків, що зробили повстання в 1628 р. проти зневаженої польської влади, яка не шанувала російської віри і народних звичаїв, то-що.

З музичного боку, твір цей має усі прикмети Яначкової індивідуальности. Його своєрідна музична мова держиться здалека від впливів західної європейської музичної культури, вона має в собі щось свіжого, первісного та проте терпкого, не раз аж нагло, так, що після незвичайного напруження та зацікавлення огортає слухача часом і деяка неозачена відраза. Загально твір цей ялишнє у мені роадвоєне вражіння. Причина, за мою думку в тому, що композитор помішав

тут програмові засоби інструментовки із чисто зовнішніми ефектами. Бож коли у першій частині (Різня під Дубном) уведені двояки з одного — та органи з другого боку, як два контрастові чинники, що характеризують хіба конфлікти між православними козаками та католицьким польським військом, то введення органів при закінченні твору (де саме композитор хоче досягнути кульмінаційну точку: „що нема на світі огню, муки, які зломалиб силу російського народу“), викликає чисто зовнішню градацію; вона, що правда, величезна, а проте ослаблює, коли не заломлює програмове вражіння, бо могуті тріумфальні звуки органів, що перематають своєю силою решту оркестри, роблять на мені зовсім протилежне вражіння до інтенції автора: перемоги католицького табору над православним.

Із твору Мандіча — семичастинної симфонічної поеми виконав незрівняний диригент Бун три частини: другу: „Наздогін хмарам“, якусь то несамовиту фугу, яка зображує героя, що в слі здоганяє хмарі, щоби дістатися до „Світла“, третю: „У царині світла“, оперту на елементах народної мелодики та гармоніки, і пяту: „Упадок“ (присвячена пам'яті Анни Каренїни), де герої під впливом Мефіста паде жертвою пристрасти, яка нищить його ідеальну любов. Твір Мандіча носить позначки безперечно сильного таланту, однак виказує у способі висловлювання і уживання технічних засобів деяку недостатку економії. Мушу згадати, що програмки до симфонічних концертів видає чеська Фільгармонія у виді гарних книжочок з портретами чи то диригентів чи виступаючих солістів, а загальним розбором даних творів та коротенькими біографіями композиторів. Цей практичний звичай переймають і інші концертні агенції. Текст тих програмок зладжує відомий музикант проф. Ріхард Веселі.

Друга головна галузь музичного життя припадає діяльності „Товариства для камерної музики у Празі“. Концерти ті зладовані, так, що їх навіть не оголошують в часописах та не продають ніяких білетів перед концертми. Відбува-

відома тільки цифрове зіставлення голосів в цілій соймовій виборчій окрузі ч. 54 та імена вибраних послів. Ми з місяця застерегалися проти такого його поступування як суперечного з постановами соймової виборчої ординації відносно управління повновазників лист, на що одержали від нього відповідь, що так само поступить і при сенатських виборах. Так фактично і було і мимо нашого домагання предсідника комісії Чарнецький і до скрутині при сенатських виборах не запросив повновазників лист, хоч цього — як сказано — вимагає виразно виборчий закон.

При проголошуванні висліду соймових виборів 7. березня 1928 р. повновазникам лист, протоколу не списувано нікого і ніхто з повновазників лист його не підписав, бо нікому з них навіть не давано його до підпису. Протокол має дату 7. березня 1928 р.; ані нема там поданої години початку засідання виборчої комісії, ані години його закінчення і мже підписи тільки всіх вичислених вище членів окружної виборчої комісії та виборчого комісара. Тоді комісія усталила, що на листу ч. 18 ушло важних голосів 133.910 і вона одержала 4 мандати (о. Куніцький, д-р Баран, Заваликут і Кунію), листа ч. 1 одержала 108.579 важних голосів і також 4 мандати (Бойко, Санойца, Ярузельський і Косидарський — опісля на місце Бойка, що прийняв мандат з іншої округи, увійшов Воєвода), листа ч. 22 один мандат (д-р Ладіка) і листа ч. 17 також один мандат (Геллер).

Такий вислід проголосила урядовою округою виборча комісія ч. 54. Маючи дані з місяця з висліду голосування в обводних комісіях, мали ми повне право сумніватися у правдивості урядового зіставлення, тим більше, що ще перед тим Польська Агенція Телеграф. (ПАТ) подала до загального відома інакший вислід і що сам виборчий комісар староста Малицький заявив мені, що УНДО одержало п'ять мандатів і що послом вибраний також наш кандидат на п'ятому місці Олекса Яворський. Не без певного значіння була врешті і ця обставина, що актів обводних комісій не вислано безпосередньо до окружної комісії в Тернополі згідно з постановами виборчої соймової ординації, аше постерункові відвозили їх до дотичного староста, а звідси доперва до окружної виборчої комісії.

Признання четвертого соймового мандату одиниці було отже для нас всіх великою несподіванкою. Ми рішили внести виборчий протест по думці статей 90, 92 і 102 виборчої соймової ординації, який підписали д-р Іван Якимчук і Василь Бачинський. В протесті піднесено неправильности в усталенні висліду голосування в обводних комісіях і в окружній комісії (це було в наслідок якоїсь інтуїції, бо виборчих актів ми, очевидно, тоді не мали під рукою), які дали незгідний з дійсністю остаточно вислід

вться вони у двох серіях, майже кожного понеділка. Виконавцями в відомі і серед нашої суспільности славі: „Чеський Квартет“ та „Квартет Шевчіка“ та два молоді ансамблі „Квартет Овджічка“ та „Чесько-словянський Квартет“, які не тільки у Чехії, але і на чужині однали собі вже марку першорядних ансамблів.

Крім цього виступають тут час від часу і знамениті яністичні сили як Льона Курц, Штепанова, Іван Гейман, Роман Веселі і ін. З новіших творів виконано квартети Гітла, Крейтля, Аксмана та Кустерера (німца). Зрештою виконують даниші твори своїх та відомих європейських мистців. Зате в концертах „Т-ва для модерної музики“, які відбуваються менше-більше раз у місяці в маленькій салі „Модертеум“, виконують тільки модерні камерні твори останніх років, здебільша пражських авторів як А. Габа, К. Габа, Понц, Петрашевка, Ірак, Шів, Аксман, Піха, Млошевич, Фіше — поруч таких чужих як Берг, Шек, Гонігер, Гіндеміт і ін.

Треба ще зазначити, що при цьому т-ві працюють спільно також німці. У тих концертах беруть участь переважно „Квартети Овджічка“ та „Чесько-словянський“ часто у порозумінні з „Пражським духовним квінтетом“ (флейта, обоєкларнет, фанот, лісовий ріжок), який виступає і в самостійних концертах. Дальше згадати мушу про „Т-во для плевання пісні“, яке уладжує рінноз у „Модертеум“ ансамблів і сольові воєри. У аистоналі виконав там „Пражський співачний камерний союз“ (з 9 членів) під диригентом Шнідром: „Чотириспівні“ Галда, „Євангелські пісні“ Шумана та „Нові пісні любові“ Брамса“.

Зовсім окремою цілістю для себе були концерти з нагоди 70-ліття чеського композитора П. Б. Ферстера у тому році ректора чеської муз. академії. З того приводу відбулося поверк двадцять оркестральних, камеральних та вокальних концертів, присвячених творчості композитора; виконано також усі його опери в „Нар. Театрі“ та влаштовано сім відчитів.

(Продовження буде)

23 нагороди вартости 300 ам. дол. призначила Адміністрація для постійних, точних передплатників „Діла“.

відносно важких голосів — зокрема на одинокі і на вісімнадцять. В меритум протесту зажадали протестуючі д-р Якимчук і В. Бачинський справлення через Найвищий Суд цифрового висліду голосів, прийнятого окружною виборчою комісією після актів і обчислень обводних виборчих комісій і після переведення цієї коректури уневажнення четвертого мандату одинокі, а призначення натомість п'ятого мандату вісімнадцяти.

В протесті піднесено також формальний заміт знехтування постанов статті 87 і статті 93, уступ і виборчої соймової ординації через те, що не запрошено до обчислення, голосів при окружній виборчій комісії повновласників лист (ст. 87) і не дано їм навіть можності підписати протокол окружної виборчої комісії (ст. 93, уст. 1).

Пос. д-р Ст. Баран.

Де краще ульокувати гроші?

Замість на алкоголь — гроші на „Рідну Школу“!

Загально говоритьсь, що Свято Воскресення Христового є символом відродження і воскресення Нації. І, замість обходити це Свято Воскресення піднесеним духом, не рідко — на жаль — опоганюємо його й обезцінюємо алкоголем, який своїм шкідливим ділянням затемнює розум, пітбирає волю, наносить величезні моральні й матеріальні шкоди та взагалі в запереченням кращого життя й поступу.

Особливо у нас вкорінився звичай, що в часі свят „не випадаеть“ не випити чи не погостити когось алкоголем. Цьому поганому звичаєві мусимо протиділяти.

В тій цілі „Рідна Школа“ видала артистичні карти, що звільняють від алкогольних напитків. Як хто набуде таку карту, то не має обов'язку гостити алкоголем нікого. Таким чином заощаджується багато одорова і гроша, ріжних неприємностей, а часом навіть нещастя і злочинів. А найважливіше, що заощаджений на алкоголь гроші піде на „Рідну Школу“, отже на далеко кращу справу, ніж найкраще вино.

На протинальогольну карту „Рідної Школи“ дається добровільний даток довільної висоти, однак не менший як з гол. На всякий випадок — він повинен би відповідати сумі, яку було призначено на закупівню алкоголю. Карти можна набути в Кружках і в Головні Управі „Рідної Школи“ у Львові, Ринок ч. 10.

Такі протинальогольні карти „Рідної Школи“, що звільняють від алкогольних напитків, повинні задалегідь перед святами постарати собі громадяни, громадянки, касинів! й інші товариства, забавові гурти, ріжнього роду комітети і братства при надолі устроювання спільного „свяченого“ і т. п. Така карта повинна прикрашувати святочиний стіл кожного українського дому. Імена жертводавців і їхні датки будуть оголошені у пресі.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“:

Ілл. Кокорудз в. р., д-р Мирон Коновалець в. р., голова, секретар.

Зміни в румунському уряді.

Румунський уряд невдоволений із положення в Бесарабії та обвинувачує міністра війни, генерала Чіховського, що він за мало енергічно веде пацифікацію краю. Міністр війни примушений подати до думісії, а його функції перейме хвильово прем'єр Маню.

Окрім думісії міністра Чіховського, подасться до думісії і обласний директор Бесарабії Молдован, а на його місце буде іменованний Камарасеску. В румунському уряді тепер іде дискусія в справі нових військових законів і реорганізації армії.

Англія збереже мандат над Палестиною.

Дня 3. IV. Мекдональд виголосив у палаті послів промову, у якій заявив, що Англія мусить зберегти мандат над Палестиною до того часу, доки Палестина не перетвориться в живіську національну державу, як це було постановлено у хвилі передавання Англії цього мандату. Але рівночасно Англія кермуватиметься декларациєю Бальфура, яка забезпечує рівноправність усім народам Палестини. Англійський уряд організує окрему палестинську комісію для розслідування у Палестині і замірення цього краю.

Ще в справі харківського процесу.

(Лист до редакції.)

Шановний Пане Редакторе!

У зв'язку з вашою заявою, вміщеною в „Ділі“ з 25. березня з приводу судового процесу в Харкові, просимо Вас умістити ще таку нашу заяву у Вашому поважаному часописі:

Дня 30. березня, підчас допиту Старницької-Черняхівської так званої „громадської обвинувач“ комуніст Любченко запитав академіка Бфремова, хто був у закордонній „СВУ“. Бфремов відповів: Лотоцький, Лівницький, Феденко, Мазепа, Дорошенко, Шульгин, Чикаленко, Прокопович.

На це Любченко сказав: А ось в „Ділі“ з 25. березня вміщено за підписами Мазепи і Феденка (цитую уступ лише такий): „ніколи українська соціал-демократія, ні ми персонально ніякої участі не брали...“ Отже пишуть неправду? Бфремов: „Пишуть неправду“.

Після нашої першої заяви можна було б не робити ніякого дальшого спростування, колиб теперішній, так зв. суд у Харкові був дійсно судом та старався встановити правдиві факти. В дійсності цей суд ховає правду від суспільства і накидає своїм тероризованим жертвам свої вигадані, фантастичні, фальшиві „факти“, щоби дезорієнтувати українські маси і таким чином продовжити своє панування на Україні. Завдання більшовицької влади у цій процесі полягає в тім, щоби за всяку ціну морально й політично знизити не тільки тих, що сьогодні сидять на лаві обвинувачених, але й усіх інших українських громадських діячів, яких ця влада вважає за своїх небезпечних противників.

З цих лише мотивів в імені Центр. Комітету Укр. Соц.-Демокр. Роб. Партії мусимо реагувати на нові напади більшовиків.

1) Констатуємо насамперед, що більшовицький суд, як ми в своїй заяві до „Діла“ з 25 березня передбачали, затаїв зміст нашого листа від обвинувачених та не подав нашого протесту до відома українських робітників та селян.

Цим фактом затаєння правди від ширшого українського громадянства російська окупаційна влада, що працює азіатськими методами обману і підступу, ще раз показала своє кайнове обличчя перед українськими працюючими масами. Всі ці заяви, всяких „самоствержених малоросів“ — Любченків, Затонських, Чубарів і інших, що стають у позу „оборонців України“ від чужоземного позволення й інтервенції є лише наслідком московських метод політичної боротьби. Во певони самі власне привели на Україну найжорстокішу й найтяжчу інтервенцію російської більшовицької влади, яка ось уже 10 років безупинно заливає Україну кров'ю, руйнує українське господарство й нищить свободний розвиток українського народу.

2) Ще раз категорично підтверджуємо абсолютну правдивість всієї нашої заяви, висловлених у згаданому нашому першому листі до редакції „Діла“.

Лише безконтрольний, свавільний суд агентів-провокаторів над своїми жертвами може чинити розправу так, як це роблять харківські „диктатори над пролетаріатом“. Вистарчить, коли ми вкладемо хочби на вигадану нараду в Празі, що ніби відбулася з участю: Петлюри, Лівницького, Лотоцького, Мазепи, Прокоповича і інш. Помінаючи те, що це твердження вигадане в самій своїй основі, слід до його характеристики додати, що пок. С. Петлюра, як відомо, взагалі ніколи в Празі не був.

Таку-ж саму ціну мають поширені на суді „інформації“ про політичний союз таких угруповань, як соціал-демократи, радикальні демократи та монархісти-гетьманці. Кожному, хто хоч трохи знає про дійсні відносини названих політичних угруповань, ясно, що вся ця інформація про участь української соц.-демократії в нелегальній організації разом з монархістами та з рад. демократами вигадана самими більшовицькими агентами, що самі брали участь у творенні „СВУ“ й очевидно таким чином інформували акад. Бфремова та інших обжалованих.

3) Пан Любченко оголосив на суді лише одне речення з першого уступу нашої заяви (де говорилось про непричасність української соц. демократії і нас персонально до тих організацій, які фігурують на суді) і зовсім не оголосив другого уступу, де зазначено, що протягом усього перебування за кордоном ми ніколи ні посередньо, ні безпосередньо не мали ніяких зв'язків з обвинуваченими на суді.

Чому пан Любченко вважає невигідним для більшовицького суду оголосити другий уступ на-

Найбільший вибір текстильних товарів, шовку, мужеськ. сукна поручає фірма

АНІОНІ УВЕРА

Львів, вул. Галицька ч. 10.

Філії: в Стрию, в Дрогобичі, в Тернополі, в Тарнові.

1792 1—10

шої заяви? Для кожного ясно: тому лише, що агенти ДПУ, хоч і добре попрацювали над фабрикацією матеріалу для суду над акад. Бфремовим і тов., але тому, що навіть більшовицькі провокаційні методи мають свої межі, не спромоглися вигадати „документів“ та „доказів“, при помочі яких можна було б устами самих обвинувачених заперечити також зміст другого уступу нашої заяви.

Розуміється, ми добре знаємо дійсну суть більшовицького „правосуддя“ і тому не сумніваємося, що цей так званий суд буде й надалі кермуватися лише своїми „судовими“ методами і вклатати в уста Любченків свої „аргументи“. Та ясно для всіх, що ніяка нова неправда, обман та фальсифікація з боку більшовицьких „суддів“ не зменшить, а тільки збільшить в очах українського народу і всього культурного світу оту ганебність засобів, за допомогою яких окупаційна більшовицька влада весь час систематично стареться нищити свідомі українські сили для улепшення свого панування на Україні.

Прага, 2. квітня 1930 р.

ЗА ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТ. РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЇ:

І Мазепа.

П. Феденко.

3 теки освітника.

Освітнє життя у Львові й на периферіях.

Неділя, 30. III. год. 4. попол. — Загальні Збори чит. „Просвіти“ в Сигніві. Я відпоручником філії.

В год. пів четвертої переходжу біля церкочки і читальні у Богданівці. Від дороги видніє широко розложена підмурівка „Народнього Дому“ ім. Б. Хмельницького. Це перед кількома роками зважилось українське богданівське громадянство на велику будівлю, яка у майбутньому відіграла би важливу роль фортеці українського життя в цьому нашому — гарно положеному — передмісті, а може й згодом і в самому Львові. Розпочато будівлю, надіючись у самому почині на допомогу від усього українського громадянства. На скору руку зібраними датками підведено мурів вже пару метрів, а далі — забракло гроша і з цієї причини будову припинено. Непокриті мурів загнивають... Нівечиться вклад громадянської жертвенности... Приходить на думку: Невже це справа виключно богдановецького громадянства, яке мимо своїх шляхотних зусиль не може з цього непосильного завдання вивязатися як слід? Чи ж не повинен справою цієї будови заінтересуватися наш загаль, а в першу чергу всі українські товариства, інституції і ціле наше громадянство Львова? Це ж невідклична вимога нашої національної амбіції й честі!

За контурами нової будівлі скрився невеличкий дімок „Просвіти“, в якому тиснетесь ціле українське життя Богданівки: читальня з своїми гуртками, Пласт, Кружок „Рідної Школи“ й ін.

Вступаю. Домівка прикрашена цвітами й вишиваними рушниками. На сцені голова читальні з одним членом прибирають портрет Й. Е. Митрополита А. Шелтицького. Читальня святкує його ювілей. Участь у ювілею заповіли Преса, Будка і Бучко. Доповідь виголосить місцевий парох о. Гаврилюк. Надходить молоді левандівської читальні, що збагатить свято своїми хоровими продукціями під проводом дир. Манька. А на салі кінчає свої східни місцевий Пласт. Курінь.

Бажалось би тут затриматись, але моїм обов'язком бути теж на Сигніві. Год. 4. — і я на місці. Будинок читальні новий, недавно викінчений. Світлиця розкішно розмальована, на стінах великі олійні образи, портрети Шевченка і Франка, вигідна сцена з гарними декораціями, дбайлива обстановка, всюдї вірцевий порядок. Велика в цьому заслуга голови чи-

тавні, тамошнього громадянина М. Юрійчука. На будівлі тягнеться ще впродовж 14 тисяч золотих довг та дякуючи вище згаданому добродієві довг цей безвідсотковий і при добрій волі місцевого громадянства сплатиться його без надмірних труднощів.

Загальні Збори відбулися при участі пів сотні членів і двох відпоручників філії. За семи-місячний час діяльності уступаючого відділу поставлено прибудівку дому, розмальовано світлицю в нутрі, справлено потрібну обстановку, відбуто 11 засідань відділу, влаштовано 10 власних аматор. вистав (надто 6 вистав відіграли гуртки сусідніх читалень), 3 концерти, 4 святочні обходи, 5 освітніх викладів, 3 вечорниць; перед роком закуплена невеличка бібліотека виказує всього 217 томів; 20 читачів прочитало 112 книжок.

Збори мали діловий характер; ларма, що двох осібників, задурманених селяробицькими кличками, кілька разів намагалося посіяти незгоду між присутніми. Та своїми „виступами“ самі себе тільки осміщили. Громадянство висказало свій гострий протест з приводу переслідувань усіх проявів українського національного життя на Вел. Україні, а жертвам насилля червоної Москви висловило своє співчуття, пошану й солідарність повстанням з місць. Висказали теж присутні свою погорду білому москвофільству в Галичині, а на знак живого протесту з приводу виповідження домівки українському Пластові в Стяропільському будинкові, зложили на руки студ. Т. Посипанка жертви на будову власного пластового дому у Львові.

Вибраний відділ з п. М. Юрійчуком на чолі дає запоруку, що праця в тій частині нашого підгороддя піде ще живіше, а все громадянство Сигнівки (є там біля 150 українських родин) підтримуватиме її на кожному кроці й іскру своєї „Просвіти“ роздухуватиме щораз більше й звільніше.

Відспіванням національного гимну Збори закінчилися. Вже восьма доходить. Пригадалось, що в Клепаріві має відбутися Шевченківський концерт, приготований передовсім старанням Гуртка Молоді при тамошній читальні. Хочеться і там заглянути... Автобусом, трамваем, а далі пішки спішу на Клепарів. І знов: світлиця прикраша образами, рушниками і зеленню. Громадянство дописало.

Я трошки спізнанься... йшла вже четверта годинка... На програму свята зложилось кілька пісень („Ой три шляхи“, „Ой піду“, „Ченчик“, „Стелися барвінку“) у цілком задовольному виконанні місцевого міш. хору під проводом п. Борівського, йогож скрипкове сольо з фортепьяновим акомпаніментом („Каліф з Багдаду“), нагороджене оплесками, один дуєт („Помарніли квіти всі“), кілька деклямацій та інсценізація уривку з „Гайдамаків“ (Чигирин) у старанній підготовці п. Т. Воробця. Все те робило на правду дуже миле враження. Свято закінчилось відспіванням національного гимну. Нехай цих кілька слів щирого признання додасть сили й заохоти до дальшої успішної праці тамошнього молоденького і старшого громадянства.

Вертав я пізно — змучений — але якось радісно було на душі, бо всюди — де був цього дня — бачив, що люди не дрімать, що за щось змагаються і що своїм змаганням дають такий гарний вияв. М. Д.

Процес „Спілки Визволення України“.

В п'ятницю і суботу зізнавав далі обвинувачений Холодний, але його зізнань не вдалось почути в цілості. З цього, що можна було почути, виявляється, що Холодний це один із головних обвинувачених: Він був головою організації, яка називалась так, як одна підпольна організація у „Соняшній Машині“ Винниченка, цебто „Інарак“. Холодний був також чільним членом „СВУ“, яка давала „Інаракові“ директиви. Холодний був одним з тих, що підчинили „Інститут Наукової Мови“ впливам „СВУ“. Холодний заперечує начебто „Інарак“ виконував директиви „СВУ“, а твердить, що тільки ліній цих двох організацій сходились випадково. „Інарак“ намагався, пустити коріння якнайглибше в народні маси, але на це не стало часу.

На запит голови суду, чи „Інарак“ бажав повалити радянську владу, Холодний відповів: „Я боявся би так устільзованого твердження, бо ми бажали заміни державного ладу.“

Далі Холодний заперечує начебто „СВУ“ підготовляла повстання у зв'язку із закордоном, а твердить, що „СВУ“ вірила в те, що повстання вибухне само. „СВУ“ мала на меті підготувати ґрунт для повстання.

Холодний був керівником „Інституту Наукової Мови“, а головою був академік Коимський.

Англійський посол Мальон у Львові.

Перед кількома днями опублікували ми на сторінках „Діла“ інтерв'ю посла Мальона, члена лейбури партії, яку він поставив у англійському парламенті до міністра закордонних справ дня 20. березня ц. р. у справі положення українського населення під Польщею. А в п'ятницю, дня 4. квітня вчором, завітав полковник і посол Мальон до Львова, щоби тут увійти в контакт з українськими діячами та зібрати на місці деякі інформації. Пос. Мальон приїхав у товаристві п. Берга, свого приятеля. В суботу оглянули вони українські культурні й наукові установи, а також три школи: гімназію СС. Василіянок, школу „Рідної Школи“ при вул. Мохнацького і державну українську школу ім. Марк. Шапкевича. Пополудні відвідали Впр. о. митрополита Андрея. Вечером приймав гостей у себе голова Українського Нац. Дем. Об'єднання д-р Дм. Левицький. В суботу оглянули вони українські кооперативні установи та зібрали інформації про наше господарське положення. Пополудні відбули інформаційну конференцію з представниками української преси. Звіт з пресової конференції подамо завтра.

В суботу вчором пос. Мальон і п. Берг виїхали зі Львова до Англії.

Радник більшовицького посольства зриває із СРСР.

Радник більшовицького посольства в Стокгольмі Дмитрієвський заявив, що про відкликання його Більшовицьким урядом зі становища довідався щойно з газет. Причиною є те, що він сказав приватно, що хоче присвятитися наук. праці за кордоном і покинути службу. Є й інші причини: Дмитрієвський перейшов до комуністів від есерів. У своїй діяльності ставив найвище добро рос. інтелігенції, ніколи не кермувався інтересами комінтерну лише добром народу. Може бути вдячний провокаторам, що влекли йому зрвати взаємини з більшовицьким урядом. Служив усе вірно СРСР, тому не оголошує ревелайцій.

Вже визначають наслідника Сталіна?

Кореспондент „Н. Фр. Пр.“ повідомляє, що становище Сталіна ще ніколи не було таке критичне, як тепер. Давні його приятелі кажуть, що не треба було привадити до бурі, а тепер завертати. Вже й називають наслідника Сталіна: Пятакова, бувш. провідника українських більшовиків і керівника профсоюзів Томського.

Користати з часопису, а за нього не платити, не є ознакою культурної людини.

Боротьба проти хорватів у Югославії.

Дня 24. квітня в Білгороді почнеться великий процес проти 22 хорватських терористів, які виконали кілька замахів. Між обвинуваченими є також провідник селянської партії Міласич і д-р Мачек та полковник Бачич.

В Іспанії спокійно.

Король Альфонс виїхав до Сан-Себастьяну, де відвідав замок, у якому жила його покійна мати. Ця подорож мала відбутися давніше, але через напружені відносини в країні король мусів лишитися в Мадриді. Виїзд короля пояснюється як доказ, що в Іспанії запанували нормальні відносини і спокій. У Сан-Себастьяні еспанський король стрітнеться із б. міністром в уряді Прімо де Рівери Сантьяго-Альба, щоби переговорити з ним у справі порозуміння з опозиційними елементами. Ці переговори малиб довести до остаточного замирення в Іспанії.

Напад на поштовий уряд.

Забрали 63 тис. золотих.

Пат повідомляє з Торуня: Дня 7. квітня в год. 3. над раном напало 3 замаскованих і озброєних людей на поштовий уряд в Новорочлаві. Зв'язали двох поштовців, заткали уста, розпороли касу та забрали з неї 63 тис. зол. Злодії втекли. Поліція шукає злодіїв.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Олена з Заячківських Сітницька, жінка гимн. проф., померла дня 6. квітня ц. р. Похорон відбудеться у вівторок 8. квітня в год. 3. попол. з дому жалоби при вул. Пелчинській 10. до родинного гробівця на Личаківському кладовищі. В. Ів. П.

Надзвичайна сесія сойму.

Шість партій Центроліму видали відозву до народу в справі скликання надзвичайної сесії сойму. В парл. колах сподіються, що щойно після свят політичний сезон оживиться в зв'язи з надзв. сесією. Сподіються, що сесія ця з посольської ініціативи буде скликана та що в інтересі уряду буде, щоби вона відбулася, бо урядові залежить на полагоді кількох важних справ.

Останніми днями відбулося кілька інформаційних конференцій, з яких виходить, що уряд прем. Славека волів би вибори до сойму відложити ще на один рік. Так треба би сподіватися, що наради сойму відбуватимуться під час надзвичайної і бюджетової сесії.

Арештували Гандієвого сина.

Телеграми з Рам повідомляють, що англ. поліція арештувала в селі Бімраді Гандієвого сина і кількох інших добровольців.

Задушив жінку.

В селі Касперівцях, повіт. Залішки, у Сереті вилунали тіло Магди Ковальчук. Слідство виказало, що її чоловік Петро Ковальчук вдушив її під час сну, трупа вложив у мішок і вночі вкинув у Серет. Вбийника арештували. Арештували теж Михайла Бучковського із Дувинова (Залішки) за намагане вбивство жінки. В нього забрали врізаний кріс із набоями.

З судової салі.

Рильський засуджений на 15 літ тюрми.

У понеділок промовляв іще заступник пошкодованої сторони д-р Пайлер, опісля удруге говорив д-р Фрім, що відповідав на промову д-ра Ляндава. Д-р Ляндав — говорив д-р Фрім — старався доказати, що Рильський не був захлапний, тимчасом розправа виказала, що Рильський вернув із фронту не лише з ранами, але й з 10 возами воєнної добичі. Вкінці д-р Фрім звернув увагу присяглим, що можуть жадати додаткового питання в напрямі вбивства та що коли присяглі хочуть, щоби виновник відповідав за свою провинну, мусять потвердити питання про душегубство або бодай вбивство. Пополудні втретє промовляв д-р Ляндав. Після промови д-ра Ляндава в год. 7. веч. присяглі судді пішли на нараду. Після півгод. наради провідник лави присяглим просив трибунал допустити друге додаткове питання про вбивство. Прокуратор не спротивився та просив допустити це питання, основуваючися на факт. стані суд. розправи. Обор. д-р Ляндав домагався, щоби поставити дод. питання про мимовільне вбивство. Прокуратор спротивився внесенню д-ра Ляндава. Трибунал після 1 год. наради не допустив поставити дод. питання в напрямі вбивства.

ПРИСУД.

Присяглі судді пішли знову на нараду, що тревала 1^{1/2} год. Опісля провідник лави присяглих оголосив вердикт: Присяглі судді 8 голосами проти 4 признали, що обвинувачений є винником злочину душегубства. Після оголошення вердикту присяглих суддів прокуратор зніс визначити кару з §§ 134, 135 і 136 к. з. Обор. д-р Ляндав заявив, що присуд несправедливий, бо засуджує невинну людину. Оборонець зголошує касацію та боротиметься поки не побідить справедливості.

Трибунал пішов на нараду, після якої оголосив присуд, що засуджує Тад. Рильського на кару смерті (шибеницю). Цю кару на основі амністії заміняється на 15 літ тюрми, далі на втрату степені майора, всіх відзнак і заплату 600 зол. Сателєвій, а двом заступникам цієї сторони по 100 зол. за кожний день розправи.

Зі спортивного життя.

А-КЛЯСОВІ МИСТЕЦТВА.

Україна—Світєзь 6:1 (4:0).

У грі весь час мала значну перевагу Україна, яка могла при більшому щастю осигнати навіть двоцифровий вислід. Голи для України стріляли: Труш 2, Кобзар 2 і Сич 2. Виділа, не вважаючи на дощ і болото, явилось ок. 500. Суддя п. Гуліч. Ширше про ці змагання завтра.

Львів. Лехія—Погонь ІБ 3:2 (0:2).

Львів. Чорні ІБ—Польонія (Перемиськ) 3:0; вальковер.

Ряшів. Гасмоней—Ресовія 3:1 (3:1).

Лігові змагання.

Львів. Погонь—Варшавянка 5:0 (1:0).

Лодзь. ЛТСГ—ЛКС 1:1 (1:1).

Краків. Краковія—Рух 3:0 (1:0).

Познань. Варта—Польонія 3:1 (3:0).

Ново відкрита ТОРГІВЛЯ ВЗУТТЯ

ВАЛЬК-ВЕЛЬ

Львів, пл. Марійська, ч. 5.

(Французька галерія).

Найновіші моделі.
Найнижчі ціни.
Найбільший вибір.

1787 1—1

НОВИНКИ

— В половині квітня буде відкрита книгарня „Рідної Школи“ у Львові, в камениці „Народньої Гостиниці“ при вул. Сикстуській ч. 20, зі всякого рода книжками і шкільним приладдям. — Це та сама книгарня, яку москвофільська „Старопісія“ перед трьома місяцями викинула зі свого льокалю при вул. Руській. Купуючи в цій книгарні докинете цеголку до розбудови „Рідної Школи“. 1696 5-5

— Чи польська поліція бе чи не бе? „Дзєннік Людови“ з дня 6. IV. ц. р. пише, що у звязку з крадіжкою при вул. Вишневецьких у Львові арештовано функціонера П. А. С. Т. і під час переслухання поліція так його била, що йому тріснула лобонка у вусі, а на голові в арештованого лишилось кілька синяків. Арештований, хорий від побоїв, не мав сили вернутися до дому, хоч слідство вже виявило його невинність у справі крадіжки. Дирекція ПАСТ зацікавилась тією справою і робить з неї відповідний вжиток. Може з цього вийде така історія, як із побиттям югославянського студента в Кракові.

— Безпідставні напади „Веку Нового“ на українців зі Знесіння. При кінці березня „Век Нови“ помістив дві статті п. з. „Віхня українське“, статті повні цинізму й ненависти до українців та „УНДА“ зокрема. Не варто булоб займатися черговим нападом шовіністичної польської преси, але ці статті мають виразну мету пошкодити п. Петрові Луневі, будівельному підприємцеві при державній залізниці та відібрати йому, як українцеві, вартості праці, тому статті, як характеристичні, заслуговують на увагу. Анонімним авторам статей не подобається, що п. Петро Лунів і Агатон Добрянський промовляли на вічу на Знесінню і тому вони цькують владу проти них за те, що промовці начебто будили в учасників віча ненависть до Польщі, погорду до неї і такі інші гріхи, які причіпляється кожному українцеві. Нагінка на п. П. Луна є витвором ненависти за те, що місцеві українці, поляки і жиди відносяться до нього з повною пошаною за його господарчий хист, рішучу активність та безсторонне вирішування справ у характері 2-го заступника начальника громади. На п. Агатона Добрянського нацьковують автори статей поліцію, прокуратуру і староство за його вплив на цілу раду (20 поляків, 18 жидів, 10 українців), за здобуття повного довіря у всіх громадян Знесіння без ріжниць національності та за взірцеву карність українського клубу радних. Доказом повного довіря до п. А. Добрянського хай послужить факт, що в так важкій справі, як прилучення громади Знесіння до Львова, віддала гром. рада провід (ухв. 43 рад.) не полякові, а йому, вислала п. Добрянського в цій справі як відповідального провідника делегації до Варшави, а вибраний комітет з радних семи підміських громад, зложений в переважній більшості з поляків і жидів, доручив п. Добрянському зготовити протест у справі прилучення, як головному референтові. Дня 27. березня відбулось третє зряду поляками заангажоване віче в салі читальні „Просвіти“ на Знесінню, де кількасот зібраних громадян по вислуханню рефератів п. Лужняка і п. А. Добрянського висловили п. Добрянському подяку за його дотеперішню працю, та доручили присутнім на зібранні асесорам та радним, одногласно прийнятою резолюцією, поставити на раді внесок на ухвалення недовіря нач. гром. Якубови Ружицькому, який до повні в громаді не надаєть-

ся, а сидить на кріслі начальства 14-тисячної громади тільки завдяки тому, що він поляк. Відчитані п. Єролімом (поляк) пашквілі „Веку Нового“ вислухали зібрані з обуренням, наложили бойкот на авторів зг. ст.: рад. скарб. пал. Померсбах (спольщений німець), нар. уч. Вуйціцького і нач. гром. Якуба Ружицького. На днях вибирається польська делегація в тій справі на скаргу до скарб. палати, староства і шкільної кураторії у Львові. Ось і ціла суть нападів „Веку Нового“.

— Під увагу опікунчо-добродійним товариствам. Тому, що до мене звертаються часто ріжні опікунчо-добродійні товариства з проською про пораду, уважаю вказаним звернути увагам тих товариств увагу на новий розпорядок міністерства праці і суспільної опіки з дня 25. лютого 1930. ч. 210, оголошений у Дзєннику Законів ч. 23 з дня 31. березня 1930. Розпорядок цей вказує, як має бути ведена рахунковість добродійних товариств і як вони мають складати звідомлення. — Микола Заячківський.

— Шпіонажа в польській армії. Минулого року в Тернополі викрито серед війська шпіонську організацію, на чолі із Самборчуком, якого арештовано. У звязку з тим арештовано також Осипа Цвіклу, плутонового 54. подку піхоти, якого на днях відвезено до Львова.

— Уже фальшують і однозолотівки. У Львові в однім банку запримічено фальшиву однозолотівку, яка ріжниться від нефальшиваної тим, що має жовтаву барву. Тепер треба вже бути обережним, приймаючи не тільки 5-золотівки, але й однозолотівку.

— Владислав Оркан лавреатом Варшави. Жюрі комітету для літературних нагород признало нагороду м. Варшави відомому письменникові Владиславу Орканові, якого „Скапаний Світ“ перекладений на українську мову. Владислав Оркан це псевдонім Францішка Смерчинського, який родився і живе тепер у селі Велика Порубя біля Нового Торгу, куди йому і вислано з Варшави нагороду.

— Можухін приїжджає до Варшави. Відомий фільмовий артист Іван Можухін приїжджає до Варшави. Останніми часами він жив у Берліні, де грав у кількох фільмах. Недавно була у Варшаві жінка Можухіна Анієс Петерсен. Можухін буде грати у Варшаві в одній фільмі.

— Великі сніги в північній Росії. На залізничних лініях Москва-Курськ-Архангельськ-Казань припинено залізничну комунікацію, тому що ці шляхи засипані снігами. В тих околицях є снігові бурі та великий холод.

— Томас Манн занедужав. З Берліна пишуть, що відомий письменник, лавреат Нобля Томас Манн, який тепер є в подорожі по Єгипті та Палестині, занедужав і мусів спинитись у Єрусалимі, де ним заопікувались лікарі.

— Як берлінську поліцію обдурили на „Пріма Априліс“. В ранці 1. квітня берлінська поліція побачила під муром ратуша підозрілу скринку, в якій звичайно переховується „пекельна машина“. Настрешені поліціанти повтікали, але коли деякий час не було вибуху, поліцаї порішили дібратись до небезпечної скринки, усунути її епід муру і недопустити до вибуху. Вони поклікали знавців вибухових матеріалів, розігнали з подвіря всіх присутніх і викликали страшну паніку. Знавці вибухових матеріалів з великою обережністю відчинили підозрілу скринку і справді побачили пекельну машину, але замість вибухового матеріалу в цій машині була звичайна глина, якою виповнюється вагонки, а на глині була карточка із написом: „Пріма Априліс“. Страшна паніка змінилась у загальний сміх.

— Ріжні вісти. У Будапешті була велика демонстрація безробітних, які викрикали: „Праці, або хліба!“ Під час сутички з поліцією арештовано кілька осіб. — У Гостинці біля Праги вояк Павло Єлень застрів вояка Павла Мазуру, який не почув оклику вартового Єленя і підійшов у ночі надто близько до складу муніції, тому вартовий вистрелив, думаючи, що це хтось хоче висадити склад муніції у повітря. — В Англії заноситься на великий страйк робітників бавовняного промислу. У страйку взяло участь понад півмільона робітників. — В Ельдораді в копальні була пожежа, в якій згоріло 40.000 гектолітрів нафти. — Ганді прийшов до Сурату, де його привітало 10.000 індійців. — У Калькуті в заворушеннях знов згинуло 7 осіб. — Дня 6. квітня ціла Індія починає акцію „горжанського бойкоту“ англійської влади. — Під час останнього засідання французького парламенту Тардіє нагло занедужав і його відвезли до дому. — На лінії Бордо-Париж бандити, які повтікали із в'язниці, напали в поспішнім поїзді на багату даму, щоби ограбити її, але сполошені поліцією, вискочили з поїзду так невчасливо, що покалічені опинились в лічній.

3 концертної салі.

Концерт хорових новинок „Львівського Бояна“.

Треба просто подивляти енергію й запал того невеличкого гурту співаків і співачок з „Львівського Бояна“, що під проводом своїх диригентів д-ра С. Людкевича і п. Ів. Охримовича не зражують байдужістю львівської української публіки, яка, видно, ні не розуміє, ні не доіжнює їх праці і, можна сказати, бойкотує наші концерти взагалі, а всякі імпрези „Львівського Бояна“ зокрема. Так було і цим разом, хоч у програмі концерту були виключно хорові новини, і то самі українські. На салі було, на жаль, всього кількадесять наших громадян і не багато більше молоді обох полів.

На програму цього концерту складалися композиції Й. Кишакевича, Б. Кудрика, М. Леонтовича, Н. Ступницького, Я. Яциневича і С. Людкевича. Твори ці мають ріжнородний характер і варто було їх послухати хочби тому, щоби побачити менше чи більше індивідуальні риси в творчості згаданих авторів. Адже такі концерти й влаштуються не для забави публіки, а на те, щоби вона могла пізнати новини музичної творчости.

Відспівані на концерті твори Кишакевича „Мімова“ і „Лебедина пісня“ — обі з циклю „Лірична суїта“, на яку складаються чотири пісні (одну з них, „Сосну“, чули ми вже минулого року). Пісні ці виходять у виконанні якомсь мляво.

Зате два дрібні твори Кудрика „Гремить“ і „В садочку“ є доволі ефектні, а виведення їх було живе. „Гремить“ має навіть боеву закрутку, біда тільки, що композитор не мав куди розігнатися, бо пісня ця (поезія) дуже коротка.

З відспіваних творів Леонтовича почули ми колядку „Пречиста Діво“ і дві дуже оригінальні композиції: „Моя пісня“ й „Легенда“. Ці композиції не народні, а досі Леонтович був знааний у нас тільки в гармонізації народних пісень. З них „Легенда“ є радше баладою, якої сюжет знааний всюди в світі. В обох композиціях Леонтовича виступав з теноровим сольом п. Ів. Охримович, співаючи дуже поправно.

З творів Ступницького виконано тільки одну щедрівку „Ой раю, раю“, зате творчість сучасного композита В. України Яциневича (пісні релігійного змісту, Служба Божа, канти) запродуковано двома кантатами: „Св. Варварі“ і „Св. Юрію“. Оба ці твори наскрізь оригінальні своїм стилем, при чому форма першого має ліричний характер (конт „Св. Юрію“ живіший).

При кінці згадаємо про нові композиції Людкевича, що звернули на себе чи не найбільшу увагу. Спеціально подобалася стара галицька пісня „Бодайся когут збудив“ у новому модерному обробленні, що внесла на салю багато життя. Друга композиція тогож автора — „Балада про Петруса й вельможу паню“ — це оригінальна пісня з життя двора (того роду творів у нас досі майже не було).

Виконання всіх пісень було бездоганне, а деякі відспівано просто аразково. Диригували: д-р С. Людкевич (твори Леонтовича і свої) і п. Ів. Охримович. Форт, акомпанімент (тільки до композицій Людкевича) спочивав у досвідних руках проф. Б. Кудрика. I. H.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 5. квітня п. р.: за масло експортне солоне пріма по 4.70 зол.; за масло несолоне бльозове 4.70 зол. за кілограм; за літру молока 0.34 зол.; за літру сметани 1.60 зол.; яйця коца 5.80 зол.

Тенделція ціл на закордоннім ринку знизкова, в краю з огляду на баньні свята попит збільшений.

На Пластовий Дім.

ПЯТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер“, вкл. книжка ч. 15.000) зложили дальше:

55) Василь Софронів-Левинський, Львів — 15 зол і кличе ред. Льва Лепкого і дир. Петра Постолюка з Львова.

56) Володимир Павлусевич, Коломия — 25 зол. і кличе проф. Т. Водяного з Тернополя і д-ра В. Стасюка з Бережан.

57) о. Володимир Сухий, Болехів — 5 зол. і кличе адв. Лисинського, адв. Зволняського, нач. Русина, секр. Сімкова, о. А. Галаняка і дир. Дригича з Болехова.

58) Ірена Метеля, Радимно — 20 зол. і кличе О. леду Косакову з Коломиї й Ірену Черкавську з Радимна.

59) Рена Годіна, Львів — 5 зол. і кличе Тасю Голінату і Любку Голінату зі Львова.

60) Інж. Андрій Палій, Львів — 100 зол. і кличе всі „маслосоюзників“.

61) Захар Рудик, Львів — 50 зол. і кличе п. Яворського Льва з Борислава і п. Осипа Марчицького з Каховки.

- 62) Д-р Володимир Бабій, Львів — 100 зол. і кличе всіх п. лікарів на довільну суму.
- 63) Д-р Володимир Електорович, Чортків — 100 зол. і кличе: д-ра Миколу Бика з Копичинців і д-ра Андрия Строніцького з Ходорова.
- 64) Маріан Огій, Львів — 10 зол. і кличе д-ра І. Банду і д-ра Лещія зі Львова.
- 65) Дир. Осип Навроцький, Львів — 5 доларів і

- кличе: д-ра Володимира Кижика з Янова, д-ра Івана Хичія з Копичинців, д-ра Франца Свістеля з Перемишляни і д-ра Андрия Луневу з Борщова.
- 66) Проф. Михайло Івненко, Дрогобич — 50 зол. і кличе: ОПН 53 к., Амалію Мудрицьку, дир. Григорія-чука О. П. 31 к., Михайла Рабія, Команди Пластових Коші у Стрию і Дрогобичі й Червоної Калини з Бориславі.
- 67) П. курінь УУПЮ. ім. Марти Борещкої у Льво-

- ві — 50 зол. і кличе ХХХІІІ курінь ім. Ольги Кобилянської і ІІІ курінь УУПЮ. ім. княгині Ярославни.
- 68) Стефан Скоробогатий, Львів — 20 зол.
- 69) Дир. Микола Мороз, Львів — 20 зол.
- 70) Радн. Спиридон Баньківський, Львів — 25 зол.
- 71) Іван Липинський, Львів — 10 зол.
- 72) о. Олександр Стефанович, Львів — 100 зол.
- 73) Анатоль Кох, Луцьк — 10 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Вікторок, 8. квітня, год. 7-30 ввечером
Венецький купець.

Малий Міський Театр:
Вікторок, 8. квітня, год. 7-30 ввечером
На хвилі 383*

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма Подружжя за злість (Бастер Кітон).

КАСІНО: Граф Каліостро.

КОЛЬОСЕН: Вбийникова тайна. Ко-велі: Я тобі покажу; Пан і його слуга.

ЛЕВ: Раз у житті (комедія з Ілія Трієв).

МАРУСЕНЬКА: Останній роман (Іван Петрович).

ОАЗА: Танцюристи-орхідеи.

ПАЛАС: Звукова фільма: Жінки не для подружжя.

ПАН: Келігсмарк.

ПАСАЖ: Пять днів жаху. — Твж-день Метро-Голдвін-Маєр. Амер. комедія.

ПРОМІНЬ: Весні орли.

СТИЛЕВЕ: Весна симфонія (Род ля Рок).

ФАТЯМОРГІАНА: Пречудна брехня Ні-ни Петровни (Бріг. Гельм).

ХИМЕРА: Шеліт ноці.

УТІХА: Байдак кохання. Найпарадні-ша парада.

Програма радіо.

Вікторок 8. IV. 1930

Львів. 11:58 Ситвад часу, 12:05 Рад-шівальний поранок (з Варшави), 17: 5 по-пудневий концерт (з Варшави), 18:45 Весняна, концерт грамофон, плнт, 19:25 Відчит „Міжнародні Познанські Торги“, 19:30 Трансмісія з познанської опери „Льогенгрін“, комунікати.

Середа 9. IV. 1930

Варшава (1411,7) 12:10 Музика грамо-фонових плнт. Краків (312,8) 16:15 Ан-тінія для дітей. Гельсінгфорс (221), 4 20: 5 Радіоконцерт. Ляйпціг (239) 16:30 Оркестра. Талін (296) 18:30 Військова оркестра. Лондон (356,3) 19:40 Радіо-кабарет. Берлін (318) 17:00 Опереткові пісні. Стокгольм (336) 20:00 Симфоні-чний концерт. Рим (341) 17:30 Концерт. Лінгенберг (373) 13:05 Легка музика. Прага (487) 20:00 Трансмісія з салі Сметана Міляно (501) 19:15 Концерт. Брюссель (509) 21:15 Радіоркестра Відень (516,3) 17:39 Програма для дітей. Рига (525) 19:03 Концерт. Мюнхен (533) 13:00 Радіотріо. Будапешт (530) 19:25 Концерт солістів. Ленінград (1000) 19:00 Опера й оперетка. Харків (1304) Концерт. Париж (1725) 21:00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення релакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 1746

Стрий:
Вікторок 8/4 — „Пейсахова Ніч“.
Середа 9/4 — „Пташник з Тиролу“.
Підчас атракція концерт власної оркестри.

Продовження Загальних Зборів кооп. Українського Народнього Мистецтва у Львові відбудеться вікторок 8. квітня ц. р. в год. 5 попол. в локалі „Труд“ Ринок 39 І.

Український Добродійний Комітет подає до загального відоза, що повноважені на переводження збіроч на допомогу українським політичним в'язням п. Іванові Хемчинові, електромонтерів на Клепарові ніколи не ви-давав.

На „Рідну Школу“ зложили Вл. Ур-ядови Наукового Товариства ім. Шев-ченка 134 зол. в нагоди Імени свого Голови Акад. Кирила Студинського; Микола Пристах Лютовиська 38 зол. зібраних від учасників пращання о. па-роха Михайла Паславського в нагоди його перенесення в Лютовиськ до По-пелів; Українська Студ Громада в Пошанні 40 зол. як дохід з Шевченків-ського концерту. Вл. Жертводавцям складає ширю подяку Головна Управа.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення релакція не відповідає

ГОДИННИКИ „Zenith“ „Longines“ та-кож біжутерія власного виробу, по-ручає: Дембровський - Розва-жівський, Львів, (Готель Жорна). — Догідні умови. 1195 13-7

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; та-кож тапіперовані меблі, власного виробу — найдешевше в **Доротеум** Льва Сапіги 34. телеф 13-01. 44 35 ?

МАЮ честь повідомити П. Т. Публі-ку, що в відкрин технічно-денти-стичне Заведення в Золочеві вул. Ко-стошкин ч 21, І. поверх (напроти пам'я-тника Мішневича). — Йосиф Церадлінг. 1760 2-3

ВИСИЛАЮ почтою гарні, вибрані гриби (найменше 5 кг.) по зол. 20—1 кг. — Сливкові повила на нукрі в 5 кг. фасках за зол. 15—, Волоські оріхи в 5 кг. мішочках за зол. 26— Правдину овечу бриндзю в 5 кг. фасках зол. 13—, Франко за посліплатою Мендель Штун-мер, Косів, к. Колонія. 1708 5-10

ПОЗІРІ ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІО-НАТИ! Ліжка, ледіни, кухонне начиння — найдешівший товар, Рентшнер, вул. Легювіч ч. 37. 1720 а) 4-12

ГОДИННИКИ тільки найліпших фа-брик преціній продає за готівку і на рати від десятиліт літ з найбільшої сторони знала фірма Іван Зельтен-райх, Львів, пл. Марійська ч. 5 1002 52

КОНЦИПЕНТ, з три і пів літньою практикою, приймає негайно посаду в адвоката. Зголошення до канцелярії адвоката д-ра Льва Ганкевича Львів, Руська ч. 3. 1790 1-2

ГУРТОМ і деталічно продає годни-ники Omega, Doxa, Schaffhausen. Г. Гутерман, Львів, вул. Сикстуська ч 14. 1754 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення релакція не відповідає

Спеціаліст негуї чечеві, серці і мозкува
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Коніоном.

ГОДИННИКИ жіночі з 14 нар. 30 зл.
в великій виборі лиш в фірмі
Б. ГРИНБЕРГА, Львів, Сикстуська ч. 4
1730 1-3

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціаліст шкірних, венеричних і сексуальних недуг та лікарської косметики
ордиує від 8-10^{1/2}, 14-18.
в неділі і святя від 10-11.
Гірське сонце. Вапофор. Дієтермія. Криво-термія Сепаративної почевальні.
Львів, вул. Потоцького ч. 11. І. п. 826 Телефон 65-87.

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. ІІ. п.
Скріплювання хитаючихся зубів пльом-бування й вищивання зубів, без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після найліпшої системи. Пациєнтів в провінції подагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовики і студентам значна зниж-ка. Тел. 65-73.

ДЕНТИСТ Роман ДАВИДОВИЧ

Львів, вул. Потоцького ч. 24.
Лічення пльомбування і вищивання зубів без болю. Встаєєє штучні зуби в золоті і каучуку найліпшою системою. Пациєнтів з провінції подагоджується в най-коротшому часі. Годни прийняті від 1744 9-13 і 16-19. 3-5

Подяка.

Неумолима смерть забрала нам дня 7. лютого 1930 р. найдорожчого мужа і батька бл. п. Дмитра Гурика, управит-еля школи в Глебівці. Отсим складаю ширю подяку Високопреподобним Отцям, а то о. совітників Городиському, паро-хові Глубокого, о. Огонювському місце-вому парохіві, о. Яриковичеві парохіві в Російській, і о. І. Амброзикові парохіві в Космачі, що своєю присутністю вве-личали сумний похорон і відпровалили Покійного на вічний супочнок. З особня Високопреподобному сов. о. Городи-ському за пращальні слова нагробі і впродя в похороні, ВП. інспекторіві Слівинському, ВП. Паястув Васарабан, ВП. Гарасимовичеві і Соколовському, котрі в часі ведуги Покійного відвіду-вали рідню в горю. Потімшли і віддали посладну прислугу Покійному. Ринком дякую всім Товаришкам і Товаришам Покійного, що з далеких сторін прибули на цей сумний обряд і своєю присут-ністю звеличали його. Вікни дякую Гро-мадянам села Глебівка, котрі відпровали-ли Покійного на вічний супочнок. Прибита горем жена і діти.

Подяка.

Отсим дякую Впов. П. Дроні Б. Ба-ранецькому, лікареві-стоматологові ордиуєчому в „Порадні Материні і Дітній“ у Львові, вул. Ходоровського ч. 15. за добайство, прегарне і скорє ви-ковання 3-ти членового містка.
Іван Ярош, листар.
Львів, дня 31. ІІІ. 1930.

Новинка! Свій до свого!

Перша українська кооператива

Союз Кравців у Львові

ЛІПЧАКІВСЬКА 15.
виконує першорядні одяги мужеські і для Душовства по конкурентійних цінах, матеріали на складі у великій виборі, на 1769 душе догідних умовах. 3-4

С львівські курси САМОХОДОВИХ КЕРМАНІЧІВ

інж. Олександра Юрого Львів, Копер-нича ч. 34
ведені у власних забудованих, при-найліпших вартатах і гаражах само-ходових в Махопольці — найліпше-ничуєють на керманчів і ремісників. Оплатя ратани — Заміспеві мають мешпанія і опіку. Пишіть по Ілюс-тровані проспекти, котрі висналено безплатно. 1793 1-3

ШВАЙГГОФЕРА Фортеп'яни, Піаніна

ГОФМАННА знамениті віденські П'ані-на, Гармонія. Ціни низькі. Догідні сплати. Довголітня фабрична гарантія. — Виключне заступництво: „MONIUSZKO“, Львів, вул. Зикоровича, ч. 10. 1792 1-3

Хліборобе!

Бережи жит-тя Твоєго й родини пе-ред огнем!

Хороши Твій добуток, у поті чола зібрані врожаї перед

дощем снігом і заверхою!

Отже покрій Твій дім і стоходи

асбестовою - дахівкою

„Everitas“

яка є

огнетривала непронакальна

й відпорна на морози й спекі!

Сминь з Твоєго даху солому, го-ти й папу а покрій „Everitas“-ом.

По десятиках літ

„Everitas“ хоронитиме Табе так само добре, як у першому дні!

Знищення дахового визання при покриванню його „Everitas“-ом зай-ме, бо 9 плнт потрібних на по-криття 1 кв. м. даху, важить ле-дин 12 кг.

Заждайте точної оферти й араяків з

Польської Фабрики

Асбестових Дахівок

„Everitas“

Краків, Заблоце 37. 1791 1-2

СВЯТОЧНЕ!

Найкраще приладите, якщо всі потрібні припаси закупите

тільки в найстаршій українській кооперативі

„Народна Торговля“

яка продає від року 1883 у своїх 24 склепах по більших містах.

Споживчі і кольоніяльні товари та вина.

1773 2-2

ГАРНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВИ

КОВДРИ чистовонняні
МАТЕРАЦИ з волоськія
ПОДУШКИ — сіаське піра 1672
Простирала, пошевки, ліжка поручає назково дешево
Відомий Магазин постелі
В. Іжицького
Львів, вул. Копернича ч. 3.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 30 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Звіна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красинського 63.

Жадайте оферт та цінників.

Паневропа, Італія і митна політика.

(Від нашого римського кореспондента.)

Рим, 3. квітня 1930.

В той час, коли ціла Європа борюється, стараючись знайти вихід з цілої низки криз, а передовсім з кризи загально-політичної та соціально-економічної, Америка починає все більше і все частіше підносити містичну концепцію своєї всесвітньої місії, що її висунув уперше, у свого роду пророчому заклик, президент Рузвельт, а потім уперше спробував на практиці президент Вільсон: „Працюймо не лише для нас, не лише для наших дітей, що одиличать цю землю, але для народів цілого світу, що дивляться на наш великий експеримент вільної демократії Заходу...“

Але коли містичні ідеології всесвітньої демократії даремно змагалися по різних конференціях, їх практичні бізнесмени відносилися до своєї американської місії цілком інакше і завойовували знеслені та виснажені фінансово європейські держави силою свого всевладного доллара, накидаючи їм свої моди, свої погляди, свій смак до музики та до танців.

Ніби в оборону перед цим американським економічно-фінансовим наступом виріс утопічний проєкт Паневропи, що одним з головних його пропагаторів став тепер французький політичний діяч Бріан. Вже один цей факт, що ідея Паневропи пропагується головно французькими і почасти англійськими політиками, примушує італійську та німецьку пресу відноситися до неї з значним недовіром і скептицизмом. В усякому разі, — пише один німецький часопис, — паневропейське об'єднання, що виходить зі „статус-кво“ теперішніх кордонів, лише освятило би навіки французьку гегемонію, а це означало би для нас постійну мізерію й економічне рабство Німеччини, з її черозв'язаним данцигським питанням, з її раною Горішнього Шлеску, з її так званним коридором і т. д. Ми ще дуже недавно мали на Гаській конференції нагоду переконатися в тому, чого власне хоче Франція... і ми зявемо, що в ній менше, ніж донебудь інде можна було би знайти спиритуальні передпосилки для паневропейського об'єднання, з його необхідною повною рівністю всіх держав спів-учасниць“.

По правді, — пише також італійський місячник „Антиевропа“ (стр. 863), — паневропейська мрія видається нам машкарою запроєктованої великої гегемонії, задуманої не лише на шкоду Італії, але й цілої Європи... Ми ніколи не зможемо увійти в якунебудь європейську федерацію, що загрожувала би нам пониженням, особливо з огляду на наш теперішній цілком відмінний (фашистський) дух“.

Так звана митна конференція у Женеві була лише одним із виявів паневропейської пропаганди, про що засвідчує нам сам Черчіль в своїй статті, присвяченій зєднанням державам Європи і вміщеній у парижському „Фігаро“: „Один англієць, — пише Черчіль, — член парламенту і переконаний консерватист, п. Моррисон-Бел відбудував у пластичному моделюванні всі ті митні мурі, що ними оточують себе різні країни Європи. Висота кожного мурі є пропорціональна митам кожної країни... Ніхто, кажі Черчіль, не може дивитися на ці мурі без висловів здивування до тих величезних труднощів, що їх мусять доборювати європейські народи у боротьбі за щоденний шматок хліба. Це враження ще побільшується, коли ми кидаємо оком на мапу Зєднених Американських Штатів: на ньому їх величезному просторі, ми ніде не помічаємо ніяких митних застав, окрім тих, що їх поставила природа, і що проти них змагається наука і вмільсть. Певно, тільки вимі-

Граючи на льотерії —

дізнаєте заводу, але цього не буде, коли свої ошадности складатимете в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

У 10-ліття смерті

Наталії Кобринської

півніри визволення української землі відбудеться дня 13. квітня 1930 р. в 10-й год. в пол. в селі Укр. Бєсіді

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ
на яку запрошує Українську Громаду Союз Українок у Львові.

на всіх продуктів на таким великим просторі є головним фактором швидкого зросту матеріальних багатств“.

Німецький делегат на митну конференцію, приймаючи англійську точку погляду щодо необхідности митного миру, зазначив, що його до цієї необхідности приводить страшний економічний стан, в якому перебуває Німеччина: „брак капіталів, безробіття, криза хліборобства і несприятливі наслідки раціоналізації“. І хоча зрештою майже в усіх країнах Європи ми можемо спостерігати ті самі явища, проте в Німеччині вони приймають особливо важку форму, з огляду на непомірний тягар репарацій. „Єдиним можливим ліком проти такого стану річєй могло би бути поширення континентального ринку, а це можна було б зреалізувати лише зменшенням перешкод інтернаціональної торгівлі“. Німецький делегат зазначив, що на протязі останніх місяців, власне коли йшли ще приготування митної конференції, яка мала обмежити право підносити мита, 21 європейських держав з тих 27, що беруть участь в конференції, піднесли вже, або приготувалися до піднесення, своїх митних тарифів. Цей факт вказує на ті правдиві почуття, що з ними різні європейські держави йшли на заклик Ліги Націй до митного миру. Тодіж таки італійський делегат Боттая виступив з великою промовою, в якій вельми недвозначно накреслив становище італійського уряду:

„Нема сумніву, — сказав він, — що митна конференція встановила би для кожної окремої держави вельми різномірні умовини розвитку. Ці умовини були би напевно шкідливі для тих держав, що саме організують своє економічне життя, відповідно до своїх істотних потреб...“ „Є також дуже сумнівним, — казав він, — чи можна віддавати перевагу чи навіть порівнювати політику колективних економічних договорів з політикою договорів двохсторонніх... Кожна держава натурально бачить себе примушеною боронитися проти накладання на неї

НА СВЯТА всі Пані постановили раз у рік поробити свої закупки зі скла й порцеляни тільки у фірмі 1804 1—5

Олександр ОНИСЬКО
Львів, вулиця ГАЛИЦЬКА Ч. 20.

низки обовязків навіть точно не окреслених, до цілої низки різних держав, тим часом як двохсторонні договори, дозволяючи точно виміряти можливости кожного з контрагентів, дозволяють і на більшій полєкші“.

Ця промова міністра Боттая вказує досить ясно на той пункт, що його в нас різні федералісти звертають до гори дном, а саме: що кожна економічно слабка країна мусять найбільше боятися усяких федерацій зі сильнішим економічно сусідом, — лише у самостійности є надія віднайти засоби не лише до політичного, але й до економічного піднесення рідної країни.

Після цілого місяця дискусій ціла конференція побачила себе примушеною прийняти італійську точку погляду і розійшлася з нічим.

Проте демонстрація тої шкоди, що її завдають для економічного розвитку Європи всякі митні застави, мала наслідки зовсім не там, де сподівалися. Від першого квітня падають всі митні застави, що їх ставили собі різні італійські міста, для піднесення своїх бюджетів. В дійсности Італія, здається, єдина країна в Європі, зберегла була до останніх часів середньовічне право муніципалітетів призначати мито на різні продукти і крам, що їх ввозиться до міста. Спроби звести це право бузвали віддавна, — так ще в 1875 р. Марко Мінгетті вніс до італійського парламенту проєкт такого закону, — але вони провалювалися. Проєкту Мінгетті навіть не розглядали. Сам Муссоліні теж кілька разів висловлювався про необхідність покінчити з цим середньовічним пережитком, — але до останнього часу італійські міста, кожне на свій смак і потребу, обкладали митом що і як хотіли. В самому Римі було обложено митом до 900 назв різного краму.

В день 11. річниці фашистської партії, 25. березня, був нарешті опублікований декрет про скасування внутрішнього мита і цим декретом починається в Італії новий фронт інтенсивної боротьби за зниження дорожнечі життя. Секретар фашистської партії Туратті виголосив велику промову, в якій зазначив, що плян політичної діяльности партії тепер цілковито перетворюється і єдиною проблемою, що заслуговує тепер на найбільшу увагу, є економічна проблема взагалі і найбільше помітна її сторінка — дорожнеча життя зокрема. Але про це іншим разом.

Евг. Онацький.

Шляхотні змагання.

Львів, 9. січня 1930.

Нераз кидається в нас докори в сторону нашого громадянства, що воно мало жертує на загальні народні потреби. Виходить, що воно ще не підготувало як слід до свого самостійного життя, ще не може дихати вільно, ідучи за провідним вліччєм: здаватися на власні сили. Це наше педомагання найбільше відчувають ті установи, яких діяльність іде в користь цілому народові, а засобом їх утримання є виключно народня жертвенність.

Коли взяти загально жертвенність українців на західних українських землях, то слід признати, що вона дуже велика. Помінаючи цілі, на які нарід уже привикає складати рід національного податку, видвигаются щораз то нові вліччє жертвенности на переходові цілі, які видвигает хвиля. Саме тепер до давних потреб прибули нові: будова Пластового Дому, розбудова Національного Музею, Народня Лічниця, Український Театр та інші поменші. І пливають тисячі народнього гроша за тисячами. Чим новіший вліччє, чим

довший реєстр підписів, тим скоріше та більше. Одначе ми мусямо показатися народом арідим: мусямо визнаватися, що попри жести протесту, є в нас підставні потреби, в яких ми не можемо підійти до чужинців, бо викривили би нам саму ідею. Такою безпереривно основою конєчнїстю є „Рідна Школа“. Чи будуть зливлені пропаяті будинки чи ні, чи буде де вповні заспокоєвати матеріальні й культурні потреби народу чи ні, — а про виховання нашого покоління мусямо подбати якраз тому, щоб його не виховував хто інший. І, коли в боку „Рідної Школи“ робиться деколи закиди, що громадянство дає мало, то треба це приймати не як докір ізза малої жертвенности, але як голос розпуки: „треба, а... де взяти“. Це хіба докір нашій вєпостійности. Чому одного місяця дає українська громада надто мало а другого розщєдрується, коли потреби й передше не були менші!

Такі думки васуваються, коли взяти під розгляд жертвенність нашого громадянства на „Рідну Школу“ в останні місяці Цєлїшаччє чє

боді січень і лютий, у яких ішла окрема збірка на кожду.*) Візьмемо під увагу березень ц. р. З приємністю треба ствердити, що березень був цього року найкращим місяцем для „Рідної Школи“, бо прийшло до Головної Управи з галицької області 9.329 зол. 35 с., а з провінції Галичина (у Польщі) 675 зол. 18 сот., значить 10.004 зол. 51 сот. Однак це не значить, що зложено на покриття місячного запотребування, яке вносить 35.000 зол. Але всеж зложено більше, як звичайно. У березні не було ані одного повіту, який не дав би нічого, а з міст — крім Товмача, Тисмениці, Снятина, Ярослав, Любачева, Нового Села, Озірної, Стоянова, Комарна — кожне дало бодай де-що. От нпр. Язовець — бодай 2.30, Грималів 3 зол. Навіть ті повіти, яким вераз дорікалося за малу жертвенність, чи за її недостачу, цього місяця всеж відакувалися: Городок дав (в зол.) 55, Жовква 501.60, Любачів 40, а Підгайці 445.72, в чому саме місто 413.72. Як воно не дивно, а по Львові (2.548.21) на першому місці стоїть Калущі зложивши 787.09. За ним Тернопіль (601.19), Жовква (501.60), Камінка Струмилова (396.18)! Не знати тільки, як пояснити, що Вічка дала тільки 15, Терехова 46, а зате Рава Руська 278.59, Новий Санч 210.82, Познань 113, Турка в. Стреш 179.70!

Коли одного місяця можна прийти без порушення маєткової основи 2—3 тисяч золотих більше, то можуть вони прийти і кожного місяця. Ба, що більше: притягаючи й приучуючи всякими засобами народню масу до жертвенности доведемо до постійного збільшення цифри тисячів. Бо наша хиткість, непостійність прямо вбійча. Ніколи не дається обчислити, на чім будеється. Му-

ПЕРЕДОВІ СЕРЕДНИКИ ДО ПЛЕКАННЯ ЗУБІВ.

1434 1-1

симо випередити в жертвенности зміжку еміграції, яка прислала з Америки 1.225 дол. 20 цент. і 1.560.87 зол. Мусимо вступити на шлях шляхотних змагань Мусимо це зробити, бо в противному випадку еміграція відвернется від нас, переставши нас уважати за свідому, зрілу громаду. Показником нашої доброї охоти буде незабаром все-народня складка дару на „писанку“ для „Рідної Школи“.

Лев Ясінчук.

З побуту пос. Мальона у Львові.

Його розмова з українськими журналістами.

Англійський посол Мальон, що приїхав на два дні до Львова, мав нагоду зустрітись з представниками української преси, які ставили йому цілу низку питань і до яких він звертався з деякими запитаннями. Із цієї конференції виявилось, що п. Мальон не приїхав сюди випадково ні як людина, що збирає свої перші інформації.

П. Мальон зацікавився вперше українською справою в 1919 р. підчас Мирової Конференції, коли в Лондоні усіякі члени англійського парламенту підготували низку приватних зустрічей з представниками різних нових держав, які домагались їхнього визнання Антантою: з представниками України, Латвії, Естонії, Литви, Грузії та Азербейджану. До комісії складеної з англійських парламентаристів входив тоді також п. Мальон.

*) Загальний сьм по громадам і повітам друкується і буде розісланий по громадам.

Його теперішній приїзд до Львова є одним із етапів подорожі по Польщі, з метою зібрати деякий матеріал для освітлення проблеми національних меншостей. Відомі йому цифри і факти він хотів доповнити безпосередніми враженнями. На питання: яке його загальне враження після оглядин наших шкіл? п. Мальон відповів, що дуже добре враження зробила на ньому зразкова чистота гімназії СС. Василянок у Львові. Щодо школи ім. М. Шашкевича при вул. Скарбківській, він стримується від оцінки; оглядав тільки її коридори, подвір'я, глигнув до клас як непроханий гість... — тому з тверезістю, характеристичною для англійця відповідає: важко на підставі трьох бачень шкіл сказати, як виглядають школи в усьому краю.

При цьому п. Мальон висловлюється з повним признанням для любови, з якою українці в своїх музеях зберігають пам'ятки своєї історичної бувальщини.

Дипломатичною стриманістю визначають-

ся й інші відповіді англійського політика. Чи відомо йому, що Польща, щоби дістати суверенні права над українськими землями взяла на себе міжнародні зобов'язання, обіцяючи українцям повне забезпечення національних, культурних і господарських потреб... Він знає про те; знає також, що в цій справі були скарги українців до Ліги Націй, але він не читав досі актів, в яких саме ці зобов'язання були виконані.

Чи відомий йому польський закон з 26 вересня 1922 р. про т. зв. автономію для трьох східно-галицьких воєвідств і про заснування українського університету, на підставі якого Польща дістала суверенні права над Сх. Галичиною у березні 1923 р.? Чи відомо є теж, що цей закон досі невиконаний?

— Про це досі не знає, але дотичні матеріали дістав і з ними познайомиться.

Чи є в Англії якась група людей, чи партія, що цікавиться українською справою і чи існують там загальне заінтересування цією справою?

— Ні; такої групи нема, але хто читає англійську пресу, може бачити, що англійські політичні кола стежать за справами національних меншостей.

Чи публічна опінія уявляє собі, що українці є на своїй території не національною меншістю, а більшістю?

— Ні; англійці мають забагато власних справ першорядної ваги, щоби могли бути зорієнтованими в таких спеціальних питаннях.

Далі п. Мальон підкреслює, що в даний момент річ іде не про загальну українську справу, а про справу національних меншостей. Англія, поклавши свій підпис на міжнародні трактатах, має право й обов'язок стежити, чи зобов'язання прийняті в тих трактатах державами, що взяли в свою опіку національні меншости, додержуються ними. Зібрати матеріал до цього питання є й метою теперішньої подорожі п. Мальона.

П. Мальон зі свого боку подікавився станом української преси: скільки є часописів, які вони, і який мають наклад. При поясненнях щодо висоти накладу української преси у порівнянні з польською, що в великій мірі є субвенціонована, п. Мальон звернув увагу, що скільки накладу не завжди є вірним показником впливу, який має даний орган. Напр. у час, коли орган англійської „лейбур партії“ мав усього 300.000 передплатників, проти нього стояло кілька органів таких як „Таймс“, „Дейлі Мейль“, „Морнінг Пост“, що друкувались по 1 міль. примірників. А проте загальна опінія дала перевагу „лейбур партії“.

П. Мальон на закінчення конференції з журналістами висловив надію, що в будучині матиме змогу відвідати Сх. Галичину на довгий час і ознайомитись з подробицями тих справ, які його цікавлять.

ВАСИЛЬ БАРВІНСЬКИЙ.

Прага та її музичне життя.

(Продовження.)

Приблизний ювілей. — „Матіне“. — Творець чвертьтонової системи.

Крім цього пражської університет іменував його доктором „гоноріс каваза“. Товчок до тих святкових обходів у честь композитора дало „Т-во ім. Ферстера“, яке вже за життя композитора арганізувалося і робить широку пропаганду своєю патронуванню. Як безсторонній глядач, мій я-завважити, що тут чехи чи точніше: деяка їх група переборщили. Ферстер ним рішуче не є. Та все видалось мені тим дивніше, що навіть в століття сотих уродин Сметани в 1924 р., як я слідував у часописах, не роблено таких парад. З нагоди ювілею Ферстера вибито медаліони з його обличчям, а вистави кожних магазинів виповнені були творами композитора, яких число, що правда, є справді величезне, бо понад 140 „опусів“. Однак все те свідчить про те, що чеська нація приважує велику вагу до того роду обходів, які розбуджують чи навіть роздувають почуття самосвідомости та причиняються до удержання та пошанівку традиції, на що у нас, на жаль, не все звертають увагу.

З інших збірних концертів вичислимо: концерт на закінчення святкування свято-Вацлавського тисячеліття, на яким виконано трьохчастинну кантату Й. Б. Ферстера на слова Кляштерського — на соля, хор, велику оркестру та органи, камерний концерт з творів Моцарта, уладжений „Моцартівською Громадою“ в ЧСР, яка взялася за відновлення історичної „Бертрамки“, колишньої посілости приєтелів Моцарта п. Душків, в яких гостював Моцарт в 1787 та також закінчив свого „Дон Хуана“, якого премієюю диригував у ставовському театрі, даліше „Концерт Пращської Консерваторії“, зложеної з творів Баха, помітний тим, що на ньому викону-

вано деякі твори на клавичембальо та вивезено виятки із „Мистецтва фуги“ також в інструменталії проф. Делечка, знаменитого диригента, і вкінці концерти співацьких товариств „Пращських“ — та „Моравських Учителів“. Оба хори — (перший з них виконав під проф. Долежильом твори Ферстера — другий під проф. Вахоу твори молодших чеських композиторів) визначаються великою культурою хоральною, знаменитою дисципліною та все таки під оглядом звукової видатности та кольориту не можуть рівнятись нпр. з „Українською Думкою“ з Київя.

Крім згаданих до тепер концертів симфонічних, камеральних та вокальних відбулося в Празі безліч концертів деяких солістів, почавши від мистців світової слави, скінчивши на більш та менш визначних своїх мистцях та цілій плеяді домашніх сил.

Та я цікавився в першу чергу оркестральною та камеральною музикою і доволі рідко ходив на концерти солістів, з яких чув я тільки 17-літнього феноменального чеського піаніста і імпровізатора Руду Фіркутаго, ученика майстерської класи проф. В. Курца, знаменитого чеського піаніста І. Геймана та співака О. Зітка, славетного німецького піаніста Гізелінга, Б. Войтовича польського піаніста і композитора, відому чеську піаністку Небушкову із скрипачкою Пацеровською та вкінці симпатичну та інтелігентну німецьку пражську піаністку Шпенглер із знаменитою співачкою Бонда Лякнер.

Окремо згадати мушу про концерти „Радіо-Журналу“, на чолі якого стоїть шеф-диригент От. Бремліш, визначний чеський композитор. Крім періодичних вечірніх концертів, вераз в доволі цікавою програмою, відбуваються майже що неділі між 11—12 год. вполудне „матіне“ із творів поодиноких молодих чеських композиторів, виконані першорядними пражськими артистами та ансамблями.

Загальний образ чеського музичного руху — треба ще доповнити згадкою про музичні вечори в „Гусовій Школі“, уладжувані „Освітним Сою-

зом“ прадукції пражської консерваторії (відзначити мушу виступ піаніста О. Вондровіца, ученика проф. Гофмайстра), різного роду недільні „матіне“ та церковні органі концерти.

Вкінці мушу згадати про мої відвідини у композитора про. Альюва Габи, відомого в широкому музичному світі як невтомного борця за чвертьтонову систему. Висліди своїх змагань у тому напрямі, свої погляди та принципи вложив він у підручнику нової гармонії — виданім у Німеччині друком. Він розбудовує не тільки чвертьтонову систему, але займається і шестою та дванадцатою частиною тону, доходячи в той спосіб до поняття мікрооктави — себто остави в об'ємі одного цілого тону. Очевидно, не хочі і не могу на тому місці розсліджувати: чи і на скільки теоретичні міркування посушені до таких делєких меж можуть мати практичні виятки.

Всеж таки треба ствердити, що Габа вишюю не з теорії, а з практики, чи сказавши точніше: з дійсности. Стверджує він понад усякий сумнів існування чвертьтонові і т. п. у народній пісні чи музиці — і то не як явше припадкове — спричинене нпр. в даному моменті будімою диспозицією голосу співака, але як свідомий, чи хочаб і підсвідомий емоціональний прояв народніх опівців. Ті, вераз незвичайно тонкі зв'язки духового напруження брадеремонно обтесують до такої форми, щоб вона вмістилася в тісні рямці нашої теперішньої півтонової системи, замисль-глубше задуматися над справою розсліджання тих явищ.

Наш слух загальною зіпсувався під впливом півтонової системи і став менше вражливим на відміли від неї, які для нас є тільки звичайним фальшом. Сам-же Габа (син селянина з Моравії) є справжнім акустичним феноменом, який потрафить не тільки різко відрізняти, але і в полдну гідною прецизією заспівати мелодії, що в своїм відхилі у висоті тону є для нересічного вуха навіть непомітні.

(Докічення буде.)

Містерії зі сойм. виборами в тернопільській окрузі в 1928 р.

(Як Ол. Яворський утратив і відіслав посольський мандат.)

Варшава, дня 2. квітня 1930.

II.

Публична і явна розправа перед Найвищим Судом у Варшаві з дня 17. березня ц. р. і проголошений в цій справі вирок з 31 березня ц. р. показали наглядно, що протест д-ра Івана Якимчука і Василя Бачинського був вповні оправданий і законно цілковито обоснований. На цей протест дав свої протоколярні висноження предсідник комісії Чарнецький дня 7. квітня 1928 р., які знаходяться в актах протесту. Пише він там таке (подаю в дослівному перекладі):

„Закон не постановляє, які права мають повновласники лист при усталюванні вислідів виборів і як мають при цьому співділати; передбачує він однако підписання через них протоколу (ст. 93, уст. 1. виб. орд.). Після статті 88 виб. ординації належить переглядання, досліджування, справлявання і поправлявання в межах закону протоколів обwodових комісій до окружної виборчої комісії, котра це виконала через зіставлення вислідів голосування“

„Повновласники можуть бути присутні тільки при кінцевому зіставленні вислідів голосування, отже при арифметичному діланні підсумків голосів і розділі мандатів, при оголошенні вислідів, виставленні вірительних листів, після чого повновласники підписують протокол“.

„Підпис повновласника має формальне значіння, що означає прийняття до відома вислідів голосування. Від цієї хвилі числиться речинсь до внесення протесту. На такому становищі стоїть обійняк генерального виборчого комісара з 30. жовтня 1922 р. ч. 1457.“

Дальше вказує предсідник комісії Чарнецький на невикональність якоїнебудь співпраці повновласників при чинностях комісії, що має переглядати сотки актів обwodових виборчих комісій, бо коли би вони хотіли переглядати кожний акт, то окружна виборча комісія не була би в силі скінчити свої чинности до трьох днів, як цього вимагає закон — і пише звінці слідує:

„Окружна виборча комісія розпочала свою працю 5. березня 1928 р. в год. 7. рано і працювала майже без перерви до 7. березня 1928 р. до год. 7. рано, після чого в год. 10 приступила до остаточного зіставлення вислідів голосування в год. 11 минут 15. Предсідник на публичному засіданні проголосив вислід виборів в присутности повновласників лист і тоді підписано вірительні листи, а звінці відчитано і підписано протокол в год. 13 минут 30 на кілька минут перед відїздом кур'єра до Варшави. Цього протоколу повновласники лист не підписали, бо вийшли після оголошення вислду виборів“.

Так говорить висноження предсідника комісії Чарнецького. Не буду спорити з ним щодо правничої інтерпретації постанов виборчої соймової ординації відносно управнень повновласників лист, скажу тільки, що вони юридично нестійкі і такої інтерпретації не держалася у нас ні одна окружна виборча комісія при останніх соймових виборах в 1928 р., де повновласники лист були присутні від першої скрутаційної чинности комісії до її повного закінчення. Зазначу також, що і подібний стан у висноженні не зовсім відповідає дійсности, коли йде мова про присутність повновласників лист в Тернополі дня 7. березня 1928 р. По правді було так, як я це представив вище.

Протестуючих д-ра Івана Якимчука і Василя Бачинського заступав на розправі перед Найвищим Судом посол д-р Іван Блажкєвич, адвокат з Дрогобича. Він студіюючи виборчі акти соймової округи ч. 54, відкрив у них, що так делікатно скажу — деякі неточности, що і підніс у своїх кінцевих виводах на явній розправі в суді 17. березня ц. р. Викрив він саме, що в обводі ч. 3. (Збараж) у громаді Збаражськї Чагарі на листу ч. 1. безправно вписано 200 голосів так, що ця листа замість 176 голосів одержала 376 голосів. Але що більше. Д-р Блажкєвич викрив „неправильність“ в актах самої окружної виборчої комісії. А саме в обводі ч. 17 Колячівці в громаді Чернокіяці Великі (є це велика і свідома українська громада) після протоколів цієї обwodової виборчої комісії, підписаних всіма її членами, на листу ч. 1. упало 151 важних голосів, на листу ч. 18. важних голосів 1.063, на шехпольсько-п'ятівську листу ч. 39 важних голосів 20, врешт на стюністичну листу ч. 17 важних голосів 14; на інші листи у цій громаді не голосовано, а участь виборців у виборах вносила около 90 відсотків всіх управнених. Тимчасом окр. виб. комісія в Тернополі вписала на одинку 1.063 голосів — отже всі голоси вісімнадцятки — а на вісімнадцятку 151 голосів одинки, при чому дані місця у відносних виборчих протоколах були вишкребані, що стверджено виразно в мотивах проголошеного вироку. Повстала різниця з тої одної громади Чернокіяці Великі 912 голосів як використав

сти ч. 18, котра рішила про утрату пятого мандату (Олекси Яворського) з цієї листи.

Після проголошеного окружною виборчою комісією урядового зіставлення, упало на одинку важних голосів 108.579, з того на четвертий мандат цієї листи 27.144 важних голосів. На листу ч. 18 урядово важних голосів упало 133.910 (фактично було багато більше) — отже на пятій мандат цієї листи припало 26.782 важних голосів, себто на 362 голосів менше як на четвертий з одинки. Коли однак узгляднимо „неправильність“, яка зайшла з 912 голосами з Чернокіяці Великих, які на некористь вісімнадцятки окр. виб. комісія дописала одинці — як стверджено в мотивах вироку несприятково — то вислід з поділом мандатів буде інший. Бо коли від урядового числа голосів одинки 108.579 віднімемо 912 — то остане важних голосів 107.667 — себто на четвертий мандат одинки припаде тоді 26.917 важних голосів. Коли ватомісь до урядового числа важних голосів вісімнадцятки 133.910 додамо 912 — то одержимо число важних голосів 134.822 — себто на пятій мандат вісімнадцятки припаде тоді 26.964 важних голосів — отже 47 важних голосів більше як на четвертий мандат одинки. Те все усталено в мотивах проголошеного вироку і з цієї причини Найвищий Суд уневажнив четвертий мандат з одинки Кароля Воеводи, властителя реальности з Вигнанки коло Чорткова (йому така халепа з уневажненням мандату ще як п'ястівцев трафилася і у минулій соймовій каденції), а признав пятій мандат з вісімнадцятки Олексі Яворському, кандидату адвокатури в Підгайцях. Формальне признавання його мандату і виставлення йому вірительного посольського листу переведе донерва в найближчому часі державна виборча комісія у Варшаві.

Про інші „неправильности“ в актах окружної виборчої комісії ч. 54, що були очевидно на нашу некористь (згадати хочби Збаражськї Чагарі) не буду згадувати, бо випадок з Чернокіяціями Великими вистарчив уже сам до уневажнення одного мандату одинки, чого якраз домагався виборчий протест д-ра Якимчука і В. Бачинського, який виграв на цілій лінії. У цій справі має велику заслугу перед нашим громадянством пос. д-р Блажкєвич, що відкриттям „неправильностей“ у виборчих актах допоміг нам здобути належний нам мандат.

Здобуття нами пятого мандату в тернопільській окрузі потягне за собою ще додаткову утрату одного мандату одинки з державної листи. Відпаде іменно проф. львівського університету д-р Козловський, що увійшов до сойму недавно на місце д-ра Бартеля і як крикун і бешкетник зайняв місце пос. Санойци, а його мандат одержить шехпольський діяч і „оброньда“ Львова полк. в резерві Мончинський.

Про вирок Найвищого Суду в справі тернопільських соймових виборів загворила і варшавська протигурдова преса, між тим, коли національна очевидно про це мовчить. Нинішній соціалістичний „Роботнік“ ч. 90 пише, що Найвищий Суд ствердив, що окружна виборча комісія вишкребувала цифри в обчисленнях обwodових комісій, фальшуючи їх на річ БВ. Так само жидівський „Наш Шпегльонд“ ч. 91 у довшій нотат-

RADION!

ЗАГАДКА!

Нагороди вартости 40.000 зол.
принесе Вам розвязка цієї загадки.

Зі складів поданих тут у колі, треба скласти речення про Радіон. Купон, що є нижче, треба виповнити, вирізати, наклеїти на листівку і вислати під адресою:

Шіхт Сп. Акц. Варшава, Новий Зїзд ч. 1.

Розвязки надіслані на неофранкованих листівках не будуть розглянені.

Нагороди: 3 грошеві: 1000, 500 і 250 zł., білі скатерті з серветками, льняні хустки, кольорові скатерті з серветками, льняні рушники по 1/2 туз., галтовані серветки і висетки Еліда у загальній кількості 5623, вартости 40.000 зол.

УВАГА: Дальші картки (купони), які уновають до участі в конкурсі, є видані безплатно у всіх склепах, які продають Радіон.

Розвязка є така:

Чи Ви вживаєте Радіону?

Чи Ви є вдоволені з Радіону?

Імя і назвисько:

Адреса:

№ 59. (Просимо писати виразно.)

ці, де подає цифри, що їх подано вище пише, що Найвищий Суд ствердив, що в примірнику протоколів окр. виб. комісії, зложеном в Найвищому Суді, є видимі підшкробування в місцях, в котрих ті числа є вписані. Це врештою признав і сам генеральний прокуратор, що виступав на розправі і з цієї причини прилучився до внеску повновласника протестуючих д-ра Блажкєвича на уневажнення мандату одинки.

Тернопільські виборчі містерії скінчилися небувалым скандалом, що знайшов своє увіковічнення в мотивах вироку Найвищого Суду. Цікаво, чи прокуратура притягне до карної відповідальности фальшівників і спричинників цього скандалу.

Пос. д-р. Ст. Баран.

Процес „Спілки Визволення України“.

Зізнання Холодного в освітленні „Пролетарської Правди“.

Тому, що зізнань Холодного не можна було почути в цілости у радіо, доповнюємо ці зізнання на підставі звідомлень „Пролетарської Правди“:

Перед вступленням до „Інституту Наукової Української Мови“ Холодний працював у Чернігові в школі ім. Коцюбинського, яка грала там таку націоналістичну ролю, як у Києві школа ім. Шевченка. На запит прокуратора Якимішина, Холодний признався явно, що школа в Чернігові стояла на позиціях націоналізму. Школа старалася використати всі легальні можливости, які давала радвллада, тільки для націоналізму. Дирекція приймала до школи учителів тільки націоналістів і з часом школа змінилась у „кубю націоналізму“ — як пише „Пролетарська Правда“. До 1928 р. в цій школі не було ані одного вчителя радянської орієнтації, а вчителі вноювали учням думку, що Україна є далі нещасна і поневолена Москвою, як колонія. Діти в школі співали „Інтернаціонал“ тільки з обовязку, а „Ще не вмерла Україна“ співали з любови.

До комуністичної „політграмоти“ діти і вчителі ставились ворожо і не хотіли її ні вчитись. Учителі впливали на дітей так

щоби діти не захоплювались радянською сучасністю, а тужили за такою Україною, яка була колись.

Школа стала базою для відновлення УНР. В цій школі був тільки один учень комсомолец, який між націоналістами почувався дуже погано.

В школі відбувались збори автокефалістів і Холодний був вибраний головою „церковної ради“. Біля автокефальної церкви гуртувались не тільки релігійні люди, але взагалі всі українці, що були ворогами радвллади і прагнули самостійної України. Автокефалісти мали стати провідниками повстанчого руху.

„Інарк“ зорганізував Холодний під впливом Єфремова і Дурдуківського, який накликав його обєднувати націоналістичну інтелігенцію. Дурдуківський оповідав йому, що „СВУ“ є і за кордоном та шириться по всій Україні. Всі члени „Інараку“ мали конспіративні аноніми. Вони сходились зразу в домі Дурдуківського і Туркала, потім в „Інституті Наукової Мови“. „Інарк“ мав засідання від 6—12 год. вечора. На засіданнях всі члени виявляли своє невдоволення політикою радвллади і одного дня після таких виявів невдоволення Холодний промовив

— До всіх священників львівської Архиепархії. Священники жидачівського деканату підписали зобов'язання такого змісту: „Підписані священники зобов'язуються на випадок смерті священника із львівської Архиепархії, який підписав зобов'язання, дати по 10 золотих найближчого першого дня місяця, як одноразовий доток для вдови або сироти, визначеної помірним, Побираючі місячну платню, дозволяють оцим зарядові „Вдовино-сирітського фонду“ стягнути в кожнім таким випадку на ту ціль 10 зол. з платні, а непобираючі платні надішлють у кожнім таким випадку найближчого „першого“ по 10 зол. до заряду „Вдовино-сирітського фонду“, а призначена готівка виплатиться кому слід. Подаючи це до відома, звикаємо всіх священників негайно вислати підписані зобов'язання до заряду „Вдовино-сирітського фонду“. Священники! Не відкладайте цієї справи, бо це діло для вас самих. Свідомість, що на випадок смерті якого з вас, ваша вдова чи сирота не піде в світ просити хліба, але дістане бодай одноразовий доток 8000 золотих, стане великою долекшою у вашім житті. Памятаймо про сльози і недолю вдов і сиріт по священниках та не гаймося бодай в цей спосіб забезпечити долю жінки і дітей на випадок смерті чоловіка і батька. Всі українські редакції просимо передрукувати цей заклик.

— „Свій до свого“. Українці зі Самбора й околиці повинні знати, що книгарня і склад шкільного приладдя фірми Арон Шнейдшер не котіла купити 100 українських святочних карток до розпродажі, хоч їй пропонувано великий процент заробітку, а дохід з цих карток призначений був для хорого українського артиста-малювача. Час би Самборові подбати про свою книгарню і склад паперу та шкільного приладдя. — Свій.

— Любка Колесівна у Букарешті. Румунська преса подала, що минулої неділі в Букарешті в салі „Атенеум“ відбувся концерт відомої нашої п'яністки Любки Колесівної. Румунська преса підкреслила, що Л. Колесівна українка і що вона одна з найбільших п'яністок у світі.

— За рушницю. У свій час подано Було в „Ділі“, якто луцький староста засудив адміністраційним порядком на рік в'язниці селянина з місточка Колок Будецького за те, що нібито він переховував під ганком рушницю. В луцькому окружному суді, куди в цій справі внесено рекурс, свідки зізнали під присягою, що бачили вночі біля ганку Будецького поліціантів та чули, як поліціанти погрозували його знищити. Можна було сподіватися, що Будецького увільнять, а справу поведуть проти поліціантів. Зогляду на такі зізнання свідків прокуратор просив справу відкласти й викликати поліціантів, які на суд не прибули. Дня 3. квітня справа розглядалася в суді вдруге і Будецького засуджено на 2 тисячі зол. кари з заміною на півтора місяця в'язниці. Будецький вніс апеляцію. Цікаво, що в протоколі сказано, що під ганком знайдено дві рушниці, а командант поліції зізнав, що знайдено чотири. Отже між першою і другою розпорукою число рушниць якимсь чином подвоїлося.

— Сестра зарубала сестру. В дні 27. березня з с. Божемеш на Дубенщині одна дівчина по намові свого нареченого зарубала сокирою рідну замужно сестру, що не жила з чоловіком. Мета вбивства — заволодіти частиною землі, яка припадала на неїжку. Порубане тіло було сховане в льоху. Поліція викрила трупа і злочинців арештувала. Треба зазначити поперше, що ярославська гміна, до якої належить село Божимеш, наскрізь селярбівська, де над усім домінують матеріальні інтереси; з другого боку забираючи в нашого селянства земель для осадників втворює такий земельний голод, який і доводить до подібних злочинів.

— Смерть сербського патріарха. З Білгороду пишуть, що дня 6. квітня там помер патріарх Димитрій, голова сербської ортодоксальної церкви. Помер він після довгої недуги в 84 році життя. Покійний залишив цікаве завіщання, в якому просить похоронити його без жадних урочистостей на цвинтарі монастиря під Білгородом. Дня 10. ц. м. відбудеться вибір нового

патріарха. Патріарх Димитрій Павлович був селянським сином із Пожароваца, філософію студіював у Парижі, потім теологію. Залишив кілька філософічних і теологічних творів.

— Син Гінденбурга тяжко ранений. Син Гінденбурга, підполковник німецької армії б. адютант у штабі свого батька, на днях їхав конем на прогульку. Біля зоологічного саду кінь сполошився, син Гінденбурга випав зі сідла, але його нога застрягла в стременах, наслідком чого кінь тягнув довгий час свого їздця по землі. Нарешті коня вдалось спинити і в Гінденбурга стверджено зломання двох ребер та важке поранення на голові.

— Дня 5. квітня ц. р. відбулася у львівському університеті промоція магістра п. Стефана Романа Ростковича, родом з Жежави, на доктора прав. 1795

— П. Остап Яхно, родом з Гаїв Нижніх, дрогобицького повіту, син Якова Яхна, пароха в Залітті і Евстахії з Карпинських, досягнув дня 11. X. 1929 р. на Карловім університеті в Празі ступень доктора медицини. 1799

З театру.

„КОРОЛЬ ЖИТТЯ“ ВІЛОЇ у виконавці „НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ“ під дирекцією П. Карабіневича.

Мандрівний театр під дир. П. Карабіневича, відомий у нас з вистав по всіх і найменших містах і містечках, загостив до Львова. Не можна сказати, що українська львівська публіка має упередження до мандрівних провінціальних театрів взагалі, бож гостинні виступи станіславського Театру ім. Тобілевича привтав наш Львів більше як прихильно. І цей факт, що на виставах театру Карабіневича публіка явилась не дуже численно, а з осіб, які стоять найближче до справ мистецтва, не явився майже ніхто, все це доказує, що театр Карабіневича поставив свої вистави на вищому рівні, як театр ім. Тобілевича.

Але всеж треба признати, що хто бачив виступи цього театру на провінції (мені доводилось бачити „Тітку Карла“ у Войниліві) та порівняв їх із виставами „Ночі Гріху“ і „Короля Життя“ у Львові, той мусить справедливо признати, що і гра артистів і технічне виведення цих пєс у Львові вдало кращі, як вистави цього театру на провінції.

Більшу дбайливість і здержливість почувалося особливо у пєсі „Король Життя“, тоді як в „Ночі Гріху“ артисти грішать тими гріхами, що й у виставах на провінції: обчисленням гри на грубий, дешевий ефект, доведенням комізму до шаржи й карикатури та кокетуванням грубого смаку невибагливої публіки.

Деякі ролі, як от роля Лів у „Королі Життя“ (п. Істоміна) і роля Прохора (п. Записів) та роля Івана Івановича (п. Карабіневича) місцями вдовольняють навіть інтелігентну публіку.

Більше випали ролі п. Іванчуковій, Полевому (Костик) і Цішкової. П. Кононів (Борис) створив цікавий тип молодого гільята, що ловить мент, вмє жити і здобувати щастя.

У „Ночі Гріху“ більше вдали були ролі п. Марії Войтовичівної (мадам Мімі) та п. Кононіва і Анни Істоміни. Одну з хиб вистав цього театру є фатальний розподіл роль, так що ролі амантів грають часто особи, які до цього найменше надаються, а ролі закоханих підростків виконують артистки, які може в ролях зрілих жінок малі і успішні, але в цій ролі вони зовсім не на своїм місці і їх гра лише посмак чогось вимушеного, штучного.

Більше як скромна, ще й не опалена саля „Уля“, брэк гардероба, через що публіка сиділа у верхнім убранні, убогі костюми артистів і білі декорації, все це ослаблювало вражіння гри навіть досить талановитих артистів та залящало прикре почуття, що театр, який повинен бути святинєю краси, у нас часто в місцем, де можна найти все, чого хочете — окрім краси. Ол. Б.

Малий Міський Театр: „НА ФИЛІ 385“, актуальна ревія в 16 відслонах.

Позавидували мабуть слави і тантиєм пп. Збєжховському і Раортові, авторам удадних ревій, що йшли довгими тижнями на сцені Вєл. Міського Театру, члени хору тогож театру Зайдлер, Копчинський і Ліпчинський та зложили й собі ревію, яку охрестили „На филі 385“. Рєвію цю й виставлено силами самих хористів і хористок Міського Театру, з яких деякі вложили в свою креацію дійсно багато праці і немало доброї волі. Одначе й найліпша воля не може, коли в авторів ревії не буде таланту, а принайменше відповідної рутини й досвіду.

А саме того було видно якось мало в новій ревії. Правда, декілька точок могло подобатися, особливо ті, в яких брав участь хор, гарні були й сольові танці Лідії Горватівної, незлі також два скєчі („Справа чєсти“ й „1-голлєдрі“). Але

в загальному ревія грішила нудотою, розтяжністю і відсутністю поетичної інвенції, при чому деякі точки, особливо в другій частині, були підготовані слабо. Не підготувався теж як слід конферансьєр у другій частині, що до того в масці жиди був штучною фігурою і не робив ніякого вражіння.

Задля розтяжності ревії і непропорційально довгих павз між поодинокими точками вистава протягнулась до год. 11.45 і закінчилась через те при порожній салі, бо публіка виїшла в другій половині програми, аби дістатися до останніх трамваїв. Оркєстру вів справно замісьць заповідженого на афішах п. Новаківського п. Мунд. І. Н.

Зі спортивного життя.

УКРАЇНА—СВІТЕЗЬ 8:1 (4:0).

Україна розпочала цьогорічні мистецтва вискою виграною над Світезєм. Виграна вповні заслужена, а вислід може трохи навіть за низький, коли взяти під увагу велику перевагу України. Але маємо надію, що при допомозі тренера наші гравці з нападу навчатись використовувати й такі певні позиції, яких мали немало на змаганнях зі Світезєм, а яких не використовували.

Україна грала в складі: Новицький, Грєщук, Скрегота; Борсук, Цімбала, Вутель; Підлісецький, Кобзар, Труш, Воробець і Сич. Першу половину грає Україна проти сильного вітру, але відразу приноврєлює гру приземну, а не, як Світезь, горю і тому всі акції нападу України вдаються, а вислідом того є 4:0 вже в першій половині. З 4 голів стріляє з Труш, а з Кобзар. Другий гол Кобзара був найкращим голем дня і пригадував того гравця в найліпших його часах. Друга половина гри належить також вповні до України, яка переводить дуже небезпечні атаки крилами (Підлісецьким і Сичом), одначе не використані або перестрілені Трушом і Кобзарем. У другій половині стріляє ще з голі Сич і при стані 6:1 кінчить судді п. Гуліч змагання під гучні оплески української публіки.

Україна грала ще без хорого Петрова, який вже в найближчих змаганнях зміцнить лінію нападу. З гравців України подобалися найбільше Підлісецький і Сич, а також оба оборонці Скрегота і Грєщук. Останній грав у барвах України саме 100-і змагання. Голова секції копаного м'яча п. Чучман вручив йому від виділу С. Т. „Україна“ з того приводу памятковий дарунок (србїну папіросницю з відповідним написом).

В найближчу неділю грає Україна за мїст. А-кляс з золочівською Янівою. Змагання відбудуться теж на площі Сокола-Батька.

ДОВБУШ—БОРОХОВ 5:0 (2:0).

Також черновецький Довбуш розпочав щєсливо змагання за мистецтво Буковини, перемігши в цю неділю дружину Борохов 5:0.

ПІНГ-ПОНГ: СОКІЛ IV.—БЯЛІ 4:3.

В неділю, 6. ц. м. в товариських змаганнях побідвла і дружина Сокола IV. дружину Бялих (польського „Отшельца“). Найкращі партії: Чорний (С)—Кусьнеж (В), Шевчук (С)—Тихонський (В), Маланчук (С)—Петрик I. (В) та Фурда (С)—Петрик II. (В).

ПІНГ-ПОНГ: СОКІЛ IV.—УКРАЇНА 4:3.

Дня 7. ц. м. записав дружина Сокола IV. перемогла Україну, у якої молодих гравців слідняй уже постул. Завзято гралі: Мельник (С)—Назар (У), Сачинський юньор (С)—Шехович (У), Терлецький (С)—Хамула Е. (У), Лаврівський (У)—Сачинський сєн. (С), Ліщинський (У)—Лямпіка (С).

Шахи.

Т. У. Ш.—ГОНЄЦ 10:0!

Недільна стріча в лігових змаганнях за шаховє мистецтво Львова покінчилась повною побєдою Т. У. Ш. В репрезентації Т. У. Ш. взяли участь: Іж. С. Федюк, О. Слободя, м-р З. Книш, Ю. Кордуба, І. Бучинський, Я. Шевчик, д-р Лебєлович, С. Кукич, М. Туронський і С. Попель. Змагання відбулися в доміщі Т. У. Ш. в каварні „Нар. Гостинниця“. Суджував Г. Екштайн.

Л. К. Ш.—Чорні 8¹/₂—1¹/₂. Заслужена перемога Л. К. Ш., хоча не дуже він з вислуду вдоволеній.

Гєлм—Гєтман 9:1. Сензація! Гєлм починає бути гріаним.

Сокол—В. К. Ш. 6:2. Заслужена перемога Сокола, В. К. Ш. по гарнім старті залювився.

Кадур—Аматори 8¹/₂—1¹/₂. Не вважаючи на цей вислід, трудно сказати, котрий клуб сильніший. Оба кандидують на останнє місце.

В третій рунді гралі: Т. У. Ш.—Л. К. Ш., Чорні—Кадур, Гєлм—Гонєц, В. К. Ш.—Гєтман, Аматори—Сокол. Мєчі відбудуться правдоподібно в неділю 13. ц. м.

Театри.

Великий Міський Театр:
Середа, 9. квітня, год. 7-30 вечером
"Фавст" (виступ Качмара).
Четвер, 10. квітня, год. 7-30 вечером
Венеційський купець (зміжки важи).

Малий Міський Театр:
Середа, 9. квітня, год. 7-30 вечером,
Пан Топас (премієра).
Четвер, 9. квітня, год. 7-30 вечером
Пан Топас (зміжки важи).

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма Подружжя на злість (Бастер Кітон).
КАСІНО: Граф Каліостро.
КОЛЬОСЕН: Вбийникова тайна. Ко-медія: Я тобі покажу; Пан і його слуга.
ЛЕВ: Раз у житті (комедія з Іліа Тріон).
МІРУСЕНЬКА: Останній роман (Іван Петрошич).
ОАЗА: Танцюристка-орхідея.
ЛЯЛЯС: Звукова фільма; Жінки не для подружжя.
ПАМ: Кенігсмарк.
ПАСАЖ: Пять днів жаху. — Тиж-день Метро-Гольдвин-Маєр. Америк. комедія.
ПРОМІНЬ: Военні орар.
СІЛЛЕВЕ: Военна симфонія (Род ан Рок).
ФАТМОРГАНЯ: Пречудна брехня Ні-ан Петровни (Бріг-Гельм).
ХИМЕРА: Шепіт ночі.
УТІХА: Байдан коханні. Найпарадні-ша парада.

Програма радіо.

Середа 9. IV. 1930.

Львів. 11:58 Синал часу, 12:05 Кон-церт грам. плит, 17:45 Трансмісія попо-д концерту з Варшави, 19:00 Величина, кон-церт грамофонових плит, 19:45 Сиг-нал часу з астр. обсерваторії в Варшаві, Гайнак із Марійської вежі, 20:15 Веч. концерт, Скрипковий рециталь Вацлава Коханського з Варшави, 21:10 Транс-місія літературної чвертьгодини з Вар-шави "Двох людей" (фрагм. із "Сезоно-вого кохання" Запольської), 21:25 Транс-місія дальної частини концерту з Варшави, 21:10 Трансмісія фейлетону та кому-нікатів із Варшави.

Четвер 10. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 12:40 Концерт вар-шавської філармонії. Краків (312,8) 12:10 Концерт. Гельсінгфорс (221,4) 17:30 Радіоркестра, Ляйпци (259) 17:30 Програма для молоді. Лондон (356,3) 16:45 Смичковий квартет. Берлін (418) 13:00 Музика для дітей. Стокгольм (436) 19:30 Народні пісні. Лянгенберг (473) 13:30 Радіокінтет Прага (487) Популярна музика. Брюссель (509) 21:15 Радіоркестра Відень (516,3) 17:00 Ка-пель Сільвія. Мюнхен (533) 17:00 Квар-тет Розенберґера. Будапешт (550) 20:19 Оркестра і солісти. Москва (825) 12:00 Робітничий концерт. Ленінград (1000) 16:00 Сучасна музика. Харків (1304) Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Пригядка. Загальний Збір Наро-дньої Гостиниці, кооп. стов. з обмеж. порукою у Львові, відбудеться для 12. квітня 1930 р. (субота) о 5-ій год. в по-будинку в салі стоварищення, вул. Ко-стюшка ч. 1. Д. пов., салі реставраційна.

Подається до відома інтересованим, що зписи на грацькому Університеті (літній семестер 1930) тривають від 17. IV. до 3. V. 1930. Приймають на всі факультети без перешкод. Документи потрібні до впису, як свід натуральне, метрику і свід. приналежності без жад-ного подання просяться слати на адре-су: *Ukrainischer Studentenverein Ukra-ina*, Graz, Universität Oesterreich.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

В СІЛІЯКІ годиннярсько-ювелірські роботи виконує найстаранніше **Домбровскі-Розв'язевскі** Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 1195 13

ГОДИННИК ВАШ буде найкраще на-правлений у найбільшій годинняр-ській роботні Івана Зельтенрайха Львів, на Марійська ч. 5. — З провін-цій прошю репарації прислати по-штою. — Старомодні жіночі годинники перероблюємо на ручні. 1002 54—?

ЗОЛОТИЙ жіночий годинник на руку вже від зол. 30.—. — Гутерман вул. Сикстуська ч. 14 1754 2—2

ІНТЕЛІГЕНТНА особа середніх літ, потрібна до заряду дому і кухні у старшого священика. Зголо-шення до Уряду падох. в Михалевичах, п. Дрогобиц. 1767 1—2

СПИГОВАНИЙ дик, дивігент хору, має голос тенора, молодий, нежовна-тий гласде посади від неділі Томної. Якимо Смул, росста Jasienów gdny. 1813 1 2

Ново відчинена робітня „Von Marche“ і продажа суконь і трикотажів

КОНЦИПІЕНТ, з три і півлітню практикою, прийме негайно посаду в адвоката. Зголошення до канцелярії адвоката д-ра Льва Ганкевича Львів, Руська ч. 3. 1790 2-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст педур. нервені, серца і жолудка
Д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

1808 Адвокат 1—2

Д-р Лонгин Горбачевський
відкрити канцелярію в Камініці Стру-милювій в домі Тов. Народній Дім.

Оповістка.

Кружок „Рідної Школи“ в Тернополі отворити — як що згодиться відповідне число учеників і учениць — від 1. мая п. р. двомісячний приготульничий курс для хлопців, що бажають здати іспит до 1. кл. гімна. і для дечат, що бажають в червні п. р. здати вступний іспит до 4 кл. гімназії.

Одноразова оплата 25 зол. Вписува-тись найпізніше до 26. IV. 1930 р. в канцелярії „Рідної Школи“ в Тернополі при вул. Мікшевска 11. в урядових го-динах. Бажжчих інформацій уділює Кан-целярія. Старшина Кружка.

Новина! Свій до свого!

Перша українська кооператива

Союз Кравців у Львові

ЛИЧАКІВСЬКА 13.

виконує першорядні одяги мужеські і для Дуковенства по конкурентійних цінах, матеріал на складі у великій виборі, на 1769 дуже догідних умовх.

РОБІТНЯ М. ФІШЕР

ЖАЛІЗНІ СТАЛЕВІ КРАТИ

виконує першорядні одяги мужеські і для Дуковенства по конкурентійних цінах, матеріал на складі у великій виборі, на 1769 дуже догідних умовх.

ВИКОНУЄ ВСІЯКІ ЗАЛІЗНІ РОБОТИ ЯК КОНСТРУКЦІЙНІ. — СПЕЦІАЛЬНИЙ ВІДДІЛ ВИРОБУ СКЛЕПОВИХ ЗАЛЮ-1751 ЗІЙ ЗІ СТАЛЕВОЇ БЛЯХИ. 3-16

Львів, вул. ШПИТАЛЬНА 38. Тел. 57-10.

ПЕРЕРОБЛЮЄ Я ПОКРИВАЄ
Ковдри й матраци
в однім дні відомий

Магазин постелі
В. ІЖИЦЬКОГО
Львів, вул. Коперника ч. 3.
1672 3—?

8 ЗОЛ. **ПЕРСТЕНЕЦЬ** 8 ЗОЛ.
з 14-карат. золота з рубіновим тальом у
Б. ГРИНБЕРГА Сикстуська 4 Т. 59-22
1730

ПАПИ, АСФАЛЬТ, ТЕР, СМОЛУ, КАРБОЛІНЕУМ доставляють із складів фабричних найдешевше
Горшовський і Ска
Склад будівельн. матеріалів
Львів, вул. Булярда 3. Тел. 17-64

площа **МАРІЙСЬКА** ч. 3.
порукає найновіші моделі
заграничні і краєві по
найнижчих цінах. 1810 1-3

Неохибний спосіб до прання, продається тільки в пачках.

Ні те, щоб забезпечити купуючих перед фальшивими продуктами є звичай, що на кусниках мила витискають якусь назву. Оче-видячки при LUX-і це неможлива річ: якке-ж можна вписати фірму на його дрібненьких клатках!

Тому-то правдивий LUX — цей найпевніший, неохибний середник прання ніжних тканин і вовни, продається виключно в заклеєних синявих пачках з надписом LUX. Стережіться всякого наслідування LUX-у, а домагайтеся скрізь пачок з такою назвою.

LUX пере прегарно елегантні сукні з найкращих матерій, а також дороге шовкове білля. Вовняні со-рочки, білля й кафтанчики немовлят, а також грубі вовняні коци й всяку фланелеву одіж перить тільки LUX-ом, а все це збереже завсіди, навіть після ду-же частого прання, м'яккість і вигляд нових річей, якщо лише будете їх прати виключно в LUX-і.

LUX треба домагатись LUX-у тільки в пачках.

ДАРОМ ПРІБКА

КУПОН. До фірми „Саллі“ Аншійної Сталки, Почтова Скринка 479, Головна Почта, Варшава. — Прошу о безплатне прислання мені прибіного пакету LUX-у, який вистарчає на одню прання.

Імя — прізвище _____
Адреса _____
Lx 15c—026 P. (Просимо виразно писати.) 492

ЛЕДІВНІ знаменні, чеські машинки до мороженого, на провінцію не-гайна вислава. — Рентшкер, вул. Легіо-нів ч. 57. 1720 4—12

ТІЛЬКИ добре поручена, солідна, се-редніх літ кухарка-господиця тай зголошується: Адміністрація „Діла“ під „Солідна“.

XXXVI. Звичайні Загальні Збори. Тов. Взаім. Обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові

відбудуться в четвер, дня 22. травня 1930 р. о год. 10. рано у власній салі То-варства у Львові, при вул. Руській ч. 20. зі слідуочим порядком нарад:

- 1) Відчитання протоколу з XXXV Загальних Зборів з 30. травня 1929.
- 2) Звіт Дирекції і Надзірної Ради з діяльності і замінєння рахунків за XXXVII. адмін. рік (1929):
 - а) відділу обезпечень від огню,
 - б) відділу обезпечень від крадежі в влоном.
- 3) Звіт Ревізійної Комісії з внеском на уділення абсолюторії за XXXVII адмін. рік (1929).
- 4) Внесення Надзірної Ради в справі розділу надійки за 1929 р.:
 - а) у відділі обезпечень від огню в квоті зол. 1.930,
 - б) у відділі обезпечень від крадежі в влоном в квоті зол. 2.664-16.
- 5) Вибори:
 - а) 6 членів Надзірної Ради на шість літ (§ 36 стат.),
 - б) 5 заступників членів Надзірної Ради на 1 рік (§ 36 стат.)
 - в) 3 членів Ревізійної Комісії і 1 заступника на 1 рік (§ 49. стат.)
- 6) Інтерелакції членів.

Роман Сосновський, президент

XXXII. Звичайні Загальні Збори Кооперативного Банку „ДНІСТЕР“

Товариства з обмеженою порукою у Львові, відбудуться в четвері дня 22. травня 1930 р. в год. 4-ій попод. в салі Т-во „Дністер“ у Львові, при вул. Руській ч. 20. із слідуочим порядком нарад:

- 1) Відчитання протоколу з XXXI. Звичайних Загальних Зборів з дня 30. травня 1929 р.
- 2) Звіт Дирекції і Надзірної Ради з діяльності і замінєння рахунків за XXXIV. адмін. рік (1929).
- 3) Звіт Ревізійної Комісії з внеском на уділення абсолюторії Дирекції за XXXIV. адмін. рік (1929).
- 4) Внесення Надзірної Ради:
 - а) в справі розділу вису за рік 1929 в квоті зол. 44.135-88.
 - б) в справі визначєння найвищої квоти кредиту, яку може Товари-ство уділити одному членові.
 - в) в справі визначєння найвищої суми зобовязань Т-ва.
- 5) Інтерелакції членів.

Роман Сосновський, президент.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Корто почт. шадн. 143.322

Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно 5-00 зол.

Чвертьрічно 15-00 „

Піврічно 27-50 „

Річно 55-00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Швейцарії 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаць-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.Телеф. Редакції: 29-41.
» Друкарні: 29-26.В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА

25 сот.

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ Братів Фельчинських

в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.

і в ПЕРЕМІШЛІ, Красінського 63.

Жадайте оферт та цінників.

Від колективізації до хаосу.

Львів, 10. квітня 1930.

Те, що діється тепер у СРСР на сільсько-господарській ділянці можна назвати тільки хаосом. А чому — про те саме бажано написати дещо. З великанським розмахом, у супроводі ураганної т. зв. революційної фразеології про прискіпшення наміченої п'ятилітки у сільському господарстві кинули комуністичні верхи своїм підвладним наказ проводити ударним порядком колективізацію. По всіх фабриках і заводах потворено декуди десятки, а декуди й сотки т. зв. ударних, злочених з робітничих бригад, які на чолі з комуністичними фанатиками партійцями або комсомольцями мали йти на село „пропагувати“ колективізацію. Похід бригад на село підготувала відповідно монопольна преса вже завдалегідь та кинула між сільську бідноту гасло проведення т. зв. стихійної колективізації, яка в практиці зводилася до рабунку та насильства над індивідуальними господарствами. В селі розгорілась завзята боротьба між місцевою голотою й працюючими господарями заки ще сплила на нього благодать „ударних бригад“.

Накінець почали по селах свою колективізаційну працю і воєні, міські робітничі бригади при допомозі „пропаганди“. Ця „пропаганда“ бригад мала вже небогато труду, бо в численних селах заставала „стихійно проведenu“ колективізацію, а де такої не було, там спроваджувала „стихійно“ самою своєю появою та зв'язаними з нею нероздільно репресіями. Між поодинокими бригадами для „пропаганди“ колективізації почалось „благородне змагання“ у формі перегонів під гаслом: хто скоріше і хто більше сколективізує. Вся та „акція“ прийняла такі неможливі розміри на території всього Союзу, що „висліди“ таким чином проведеної колективізації почали поважно занепокоювати і кремлівських червоних володарів.

Дикому веденню колективізації протиставився „сам“ Сталін. Його статтю в цій справі ми обговорювали докладно на сторінках „Діла“. По ній прийняв відповідні постанови проти дикої колективізації центральний комітет всесоюзу, ком. партії. Ці постанови були цілком у дусі статті Сталіна тільки без публіцистичної орнаментики. Якій були наслідки цього? Такі, що в сільському господарстві витворилась правдива анархія. Від колективізації почався масовий відплив, ба що більше, на місцях почалися криваві розправи селян з місцевими реалізаторами колективізації. Цього відпливу ніхто нині не в силі опанувати. І тому не диво, що в дуже численних випадках сколективізовані вже господарства починають комуністи знов рятувати при допомозі насильства збройних відділів ДПУ. Червоноармійці відмовляються від кларних експедицій.

На підкладі такого хаосу виростає поважно непорозуміння на верхах. Численні кремлівські потентати проявляють недовідно недовдоволення зі Сталіна тому, що він опублікував свою, на їх думку, в найвищій мірі шкідливу статтю п. н. „Запаморочення від успіхів“, де виступив проти дикої колективізації. В пресі, очевидно некомуністичній, появилася вже навіть вістка про уступлення Сталіна. Та воєні здається, передчасні. Зі Сталіном упоратись не так легко! Але ще важче дати собі раду з тим хаосом, що запанував на сільсько-господарській ділянці у зв'язку з невдатно форсованою колективізацією.

Дуже влучно характеризує теперішнє важке положення сільського господарства у Рад. Союзі московський кореспондент щоденника „L'opinion Publique“ (з 3. квітня) І. Е. Шром. Він

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (т. телефону: 433. — Корто
Почтової Штальниці ч. 143.467).як Центральна Каса українських кооператив
приймає вклади ощадності, обезпечує їх у
твердій валюті та поміщує у наших коопера-
тивах, щоб піднести господарський розвій укра-
їнського народу. 8-10

між іншим пише: „Колективізація села, яка була далеко не пляною, але радше диким змаганням між поодинокими округами під гаслом: хто більше сколективізує? — внесла в ідею реорганізації сільського господарства на раціональних підставах все інше тільки не порядок і систему. Коли на початку січня 1930 р. було сколективізованих коло 15 мільонів гектарів, то вже з початком лютого сколективізовано 40 мільонів гектарів, а в половині березня ця цифра підскочила до 80 мільонів. Навіть у найбільше упорядкованій державі було б таке темпо неможливе без болючих пертурбацій у цілому житті. Дуже замітне, що Сталін аж 2. Березня, а центральний комітет комуністичної партії аж 15. березня здобулися на відвагу виступити проти надужиття, насильства, глупого лівого радикалізму та всяких негідних явищ, що супроводжали колективізацію сільського господарства. Але краще пізно ніж ніколи — каже стара приповідка. Селяни прийняли статтю Сталіна як благословення з неба і там, де завзята місцевих комуністичних ентузіастів було особливо сильно, забрали свої підписи назад, з поспіхом повиступали з колективів і взяли за таке господарювання на рідлі як попередніми роками. Природно, що такий відступ приносить зі собою ціле море шкоди. Він знищив село; вже не поверне до життя цілих черід убитої худоби, що

Гроші самі за вас працюють,

коли їх вложите на вкладкову
книжку в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

впала жертвою колективізації; не може перешкодити тому, щоб запаси збіжжя, поховані в пивницях, не збували. Здається, що Рад. Союз в ніч ніколи не матиме миру. Від найкрайнішого радикалізму переходить до заощадних обмежень, від відсталого села хоче за одну ніч перескочити до соціалістичного аграрного міста. І тому то нагальний поворот від колективізації до індивідуального господарства переходить у таку далеку протилежність, що вимагає гальмування, щоб всі форми сільського господарства можна було звести до більше менше постійної гармонії“.

Ось як змальовує теперішній хаос у сільському господарстві очевидець. Яке при такому стані може заповідатись перспектива грядучого господарського року? Які будуть результати з цього хаосу? Дійсно, незвідне положення! І тому не треба дивуватись, що на комуністичних верхах „броженіє“, що там шукають за жертвою, на яку треба зложити всю вину за невдачі. По наспівуючим зі СРСР відірваним вісткам цим разом жертвою комуністичної невдачі мав би впасти Сталін. Але коли це навіть станеться, то чи від цього ситуація поправиться? Напевно ні! СРСР входить в обійми найважчої кризи з тих, які досі переживав. Там прийдє цим разом голод не від недороду, але від хаосу, спричиненого колективізацією, від незасіяних і неуправлених ланів.

Важка розв'язка.

Перед закінченням морської конференції.

В Лондоні радить від чотирьох місяців морська конференція, що ніяк не може звести до спільного знаменника розбіжні погляди і домагання своїх учасників. Радить ця конференція вже такий довгий час, а не вирішила майже нічого, хоч її ініціатори сподівалися по ній багато. Безуспішні наради в Лондоні в справі морського роззброєння є найкращим доказом, які далекі від дійсності гарні тези про „вічний мир“ або про знесення війни.

Коли зачиналася ця конференція, Мекдональд думав здобути на ній не тільки згоду на обмеження зброєнь, але й повне їх застановлення, а в наслідках поступення зменшення нинішнього стану посідання поодиноких держав на морі аж до дійсного роззброєння. Все те в нинішніх умовах показалося неможливим. Навіть проект частинної редукції морських сил шляхом знесення боевої підводної флотії виявився неможливим до здійснення наслідком опору в першу чергу Франції і Японії.

Як і було до передбачення, Італія домагається рішучо паритету у відношенні до Франції, на що ця остання ніяк не хоче згодитися. Таксамо не хоче згодитися Америка на те, аби Японія мала 70 проц. американського тонуажу, від чого ця остання не хоче відступити. Це дві найважливіші труднощі на конференції, довкола яких обертаються всі наради.

Досі ніхто з учасників конференції не попустив майже нічого з зайнятого на самому початку становища з тої простої причини, що положення в світі є постійно непевне і ніяка морська держава, не маючи міжнародних гарантій безпеки, не зрештитує зі своїх зброєнь на морі в такій мірі, як того вимагає на її думку її власна оборона й охорона. В першу чергу Франція стоїть непорушно на тому, на чому вона стоїть здавна, а саме, що кожний крок у ділянці роззброєння мусить бути попереджений відповідним актом у ділянці безпеки.

Аби всеж таки рушити якусь справу з мертвої точки, змінено в Лондоні порядок нарад і приступлено найперше до т. зв. пакту трьох, щоб опісля понести до переговорів з Фран-

цією й Італією. По довгих торгах і конференціях, на яких ломили собі голову найвизначніші дипломати п'ятих морських держав, повелось остаточно в останніх днях прихилити Японію до деяких уступок, які Америка признала вдоволяючими для себе. З уваги на те американський делегат Гібсон проголосив, що остаточно прийшло до порозуміння між Америкою, Англією і Японією, себто, що пакт трьох здох для себе реальну основу.

Це порозуміння згаданих анше трьох морських держав дотичить справи зменшення числа панцирників, а в часті й інших морських одиниць. Чи буде це основою „пакту трьох“, чи може це буде тільки поміст до „пакту п'ятих“, повинні виявити нам вже найближчі дні. На всякий випадок останні дні внесли вже дещо оживлення в лондонські наради, що видно між іншим і з більш оптимістичних коментарів світової преси.

Всеж таки до справжнього порозуміння, оскільки воно взагалі можливе, ще дуже далеко. Якось годі повірити, аби могли тепер погодитися дотично обмеження морських зброєнь Франція з Англією, а ще тяжче буде довести до порозуміння в цій справі між Францією й Італією. Лондонська конференція радить далше над драстичними і скомплікованими справами, розв'язка яких е, як показується, тим трудніша, чим більше над ними дискутується.

Бояться вертати до СРСР.

Англійська преса пише, що радянський уряд відкликає до Москви 20 урядовців радянського посольства в Лондоні, яких мають судити за ріжні злочини і „контрреволюцію“. Генеральний консуль Лічев залував тим урядовцям, що коли вони не вернуть до СРСР то невиконання наказу радянського уряду вважається дезерцією на бік ворога і за це грозить кара смерті. Але урядовці переконали, що їм і так грозить кара смерті, тому лишаються в Лондоні і кажуть, що повернуть до вітчизни аж по упалку більшовизму.

На економічні теми.

Перешкоди у поступі рільної господарки.

Останніми роками помітно по наших селах розгін до модернізування рільних варстатів. Люди просто хапаються всяких звісток про можливість цієї чи тої рослини і з місяця її замовляють на пробу. Інтересуються також новим приладдям, новими методами uprawy.

Ця жагоба господарського поступу була б у формальних обставинах шасливою підставою для піднесення добробуту села і краю. Вона повинна стати й нині підставою для розв'язки багатьох господарських і соціальних питань, як напр. безробіття села, а в слід за тим і міста, еміграції і т. п.

Але рільник стрічається у своїх змаганнях з такими перешкодами, що не раз стає безрадним. Вже не кажемо про відсутність того, що вимагає від офіціальних органів грошових вкладів, як наприклад про відсутність допомоги для відволонення ґрунту, чи для поправки комунікації, про недостачу хліборобського шкільництва, та про багато інших причин, які лягли в основу перешкод у переводженні в життя неодиної ініціативи хлібороба. Але є ще перешкоди, які можна назвати хіба містикою господарської політики. Бо є дані для розвитку хліборобської культури, які не вимагають від уряду ніяких грошових вкладів і які для держави корисні, а всеж таки самі офіціальні чинники стають на перешкоді їхнього розвитку. Про деякі з них хочемо тут заговорити.

Уряд тютюнового монополію знає, що плекаючи тютюну в краю може звільнити уряд від закупів цього товару за границею і тим причинитися до активності торговельного бізнесу та одночасно дати безробітному населенню села заробітки, а хліборобів полатити господарки, тим більше, що спеціально східногаллицькі і волинські землі дають зовсім не гірші тютюни від тих, які Польща спроваджує із заграниччя. Тимчасом у нас дозволено управляти річно левми на 10 відсотків цієї кількості, яка купується за границею. До того наш плантатор стрічається з такими неоправданими труднощами щодо цін і з таким поведінням зі сторони відборців, що боїться мати з ними щонебудь до діла. А цього року зайшло нове непередбачене лихо. Уряд тютюнового монополію зредукував попередній плантаційний простір тютюну до мінімуму, мимо представлень з усіх сторін, навіть від воєвільських урядів і воєвільських комісій для направи рільного устрою про konieczність поширення культур і плантацій тютюну. Хто в силі збагнути, чому саме Польща має платити тютюновий гарач заграничним плантаторам і кунцям, коли у нас є всі дані до найкращого розвитку цієї культури?

Так само незбагнуті є причини зменшення

плантації цукрового буряка і знов саме у Сх. Галичині, у країні для цієї рослини дуже добре вивізаній самою природою, до того в країні найтаншого у цілій Польщі робітника, отже найрентовнішої для плантації. Плантація буряка і продукція цукру є значно більше скомплікована ніж тютюну, а то з огляду на заграничну конкуренцію. Тому над поясненням цього питання затримаємося трохи довше.

В останніх роках поступала управа буряка серед наших селян дуже скорим ходом, так що виривали навіть голоси за буловою української цукроварні. Але це тривало коротко. Сьогодні цукроварні — а їх у Польщі 71 — редукують і ціни за буряки і простір плантацій, так що вже в останній кампанії не оплачувалося їх управління.

Чеські нац.-демократи проти українців.

Чеські національні демократи із табору відомого українфоба Крамаржа, використовують кожну нагоду, щоб заатакувати український рух та шкодити йому на кожному кроці. Осі крамаржівський орган „Народ“ із дня 3. квітня пише з радістю, що до суду в Кошичах відставлено арештованих українських емігрантів Гршиця Гуменюка, Степана Полібу, Ярослава Барановського, Миколу Дашинського, Петра Глоголу та Івана Окрайківа. Редакція цього часопису долає, що арештовані були членами „У. В. О.“, що вони агітували за відірванням Закарпатської України від ЧСР.

В тому ж числі „Народ“ повідомляє, що сенатор Курванович (народний демократ) заявив, що населення Закарпатської України наче-то хоче навіть ділити долю і долю ЧСР, домагаючись тільки автономії, при чім виявляє повну льояльність супроти чехословацької держави. Сенатор твердить, що в школах на Закарпатській Україні панує хаос, що іде боротьба за установлення мови і що у всіх школах цієї країни треба завести „руську“ мову. Слід також полішити економічне положення цієї країни.

Ганді видав заклик до Зєдинених Держав.

З Нового Йорку подають, що Ганді оголосив в американській пресі заклик, з яким звертає увагу Зєдинених Держав на положення в Індії та домагається, щоб уряд Зєдинених Держав визнав і підтримував незалежність Індії. Самі симпатії Америки до індійців не доводять нічого і тут потрібна активна допомога Америки.

ти, а на цей рік цукроварні вже не приймають навіть давніших плантаторів. Очевидно є це питання поплатності великих посіlostей, але жертвою падує у першу чергу дрібні господарства і їх господарська культура. А причини?

Свого часу обговорювали ми на сторінках „Діла“ розвучливу оборону держав, що продукують буряковий цукор, перед куди таншим трошевим. У багатьох державах зменшено продукцію, інші стараються утриматися на рівні, але Польща майже одинока в Європі поширювала плантації. Оправдувано це konieczністю експорту цукру для державного престижу, чи для поправки платничого і торговельного бізнесу, вимогами рільної культури чи іншими причинами, але головним мотивом були все таки інтереси великої земельної посіlostей і цукроварняного капіталу. А поширювано так, що напр. у буруковій кампанії 1929 р. плантовано в Польщі 245.000 гектарів, то є на 14.915 га, більше ніж у попередньому, переработано понад 5 мільонів тон буряків, то є на 534.000 тон більше, а випродуковано цукру 923.000 тон, то є на 153.000 тон більше ніж у попередньому році. Був це час найбільшого розквіту, навіть у консумції, бо до 1. жовтня 1929 р. спожито за рік 370.000 тон. Це випало 12 кг. річно на голову. В порівнянні до інших країв була це дуже мала консумція, але в Польщі рекордове за усі попередні роки.

Судячи на основі цих цифр, можна було подивляти такий поступ серед тяжких зрештою і тоді обставин. Але полив цієї остигає з хвилиною, коли візьмемо під увагу калькуляцію цін. Цукор Польщі це переважно експортний товар, у пропорції до внутрішньої консумції. Калькуляція цін така, що коли напр. цукроварня у Ходорові продавала його в 1912 р. за границю в ціні до 30 зол. за 1 сотнар, то для краю продавала картелеві по 73 зол. а знає, що консументам приходиться платити більше ніж удвоє вищу ціну.

Після обрахунків факівців ціна білого цукру, висланого за границю, не покривала навіть ціни буряків, зужитих до випродукування цієї кількості цукру. Тому цукрова політика уложила це відношення цін так, що краєвий консумент мусів покривати окрім публичних оплат і данні усі страї на експортному цукрі. Коли яка фабрика була звільнена від експорту, то мусіла сплатитися картелеві титулом покриття страт для тих, що експортували. Так напр. Ходорів у 1925 році заплатив за дозвіл продажі цукру на краєвм ринку майже 3 мільонів зол. Зате довіз заграничного цукру майже виключений митом, яке вносить 60 зол. від одного сотнара рафінади. І такий стан міг би був тривати далі, громадянам оплачували би далі експортний цукор, коли б не лихо дома. В краю наступила знова криза, тим разом куди сильніша ніж усі попередні. Населення збідніло вже так, що для нього цукор в такій ціні починає бути недоступним люксом. Його консумція паде. Коли наприклад у трьох останніх

ВАСИЛЬ БАРВІНСЬКИЙ.

Прага та її музичне життя.

(Докінчення.)

Гворець чвертьтонової системи. — Німецька музика.

Габа, за якого почином фірма А. Ферстер вбудувала чвертьтонової фортеп'яні, закінчив навіть чвертьтонову оперу „Мати“, для якої виведення сконструували і чвертьтонові дуті інструменти, то-що. Чвертьтоновий фортеп'яні складається із трьох клявіатур та доволі складного механізму. Додатня клявіатура є занчайна піантонова; над нею (подібно як не раз в органах) знаходиться друга, яка доповнює піантони першої клявіатури чвертьтонами, а над тою чвертьтоною клявіатурою знаходиться ще третя стронна так як перша, з дуже короткими клявішами і має на меті влегчити з технічного боку такі спецуки тонів, які трудно взяти на двох перших клявіатурах. Чвертьтонові інтервали, які тут входять з установленю прецизійно виступають як досить значне віддалення, що легко упадає в ухо.

Переконали мене про те різні комбінації, які композитор демонстрував мені, уживаючи для контрасту піантової, а відтак чвертьтонової альтерації (підвищення або обниження) тонів даних акордових сполук. Мушу признати, що хочби тільки з кольористичного боку, чвертьтони мають своє незаперечене право існування. Щойно будуччина покаже, чи і як далеко приймуться чвертьтони, як подрібно випрацьована Габа музична система, яка із зміною акустичних проблем потягне за собою і зміни інших чинників і в змісті і в формі музичної творчости. Пропагатор нових принципів і ідей глядить у майбутнє з повною самопервістю.

Водай кілька реченьнями мушу описати і стан музичного руху серед німців у Празі. Їхнє музичне життя зосереджене головню в опері, яка улаштує також симфонічні концерти. Німецька оркестра як така стоїть квалітативно вище як чеські. Однак оперові вистави у німецькому театрі позначаються не раз може і децю кра-

шою культурою та більше-врівняним загальним рівнем. Причинилася до того може і традиція, яка і до нині задержалася, завдяки знаменитим диґентам опери, як Землінський — а в останніх роках Штайнберг, а цього року і Сель.

Репертуар тут здебільша також переграний, а всеж міг я тут почути і деякі новини для мене, як три одноактівки: Тоха: „Die Prinzessin auf der Erbse“, Крженяка: „Die Ehre der Nation“ (Schwergewicht) та Гіндеміта: „Hin u. Zurück“. Перша з них музична казка пародує до деякої міри принципи королівських дворів у відношенні до „чистоти раси“ і „блакитної крові“. Оркестровий парт опери цікавий, натомістє співаки мають доволі невдачну роль; вони трактовані інструментально, що не відповідає їх природі. „Бурлескова оперета“ Крженека є сатирою на теперішні відносини, в яких, по думці деяких диліпматів, спорт, бокс то-що, мають більше значіння у міжвар. пропаганді, ніж мистецтво та наука. Однак музика позначена деякою дешевістю виразу — і хоч приступніша для пересічного слухача, як дві другі одноактівки Тоха чи Гіндеміта, слабша від них значно під оглядом шляхотности муанчної мови.

Та найбільше цікавою є Гіндеміта „Під унд дурік“ (світч з музикою). Хоч і тут людські голоси трактовані більш інструментально, проте виходять вони природно — його феноменальна інструментовка виступає не як компактна маса інструментів, а як комплекс концертучих іа собою поодиноких інструментів з перевагою ролі дутих інструментів, а його ритміка та гармоніка визначаються незвичайною свіжістю та гнучкістю. Взагалі Гіндеміта треба уважати безперечно одним з найважливіших сучасних композиторів. Комічний текст оснований на тим, якто небесний мудрець приходить до переконання, що для них у небі властиво нічого не змінилось би, якби людську долю від коліски до домовни обернути другим боком. Любіка лишилась би та сама.

Бачимо тут тітку, що недоцувало, як гачкує паньчохи, свіжоспечена панянка як снідає; приходить наречений з дарунком; післанець передає двст: сена заздощів; психова: — певольвоє.

душегубство; скок з вікна; трупа виносять... Та за хвилину йде все у протилежнім напрямі: трупа вносять; він оживає, наречений вскакує назад через вікно, наречена віддає листа післанцеві і т. д. і все кінчиться навіть тим, що післанець тітка, яка підчас гачкування пичхнула „га-пцїх“ з рухом голови в долину — пичхає тепер „пцїх-га“ головою до гори.

Крім цього бачив я ще на німецькій сцені доволі пересічну оперу тутешнього німецького композитора д-ра Вайндля „Кравець“ (відзначену чеською державною нагородою).

У двох німецьких симфонічних концертах мав я нагоду почути між іншими знаменитий: концерт на віолі з оркестрою Гіндеміта, цікавий мистецькою інструментовкою, в якій „штрайх“ складається тільки з віолончелі і контрабасів, завдяки чому віола прекрасно виходить. Концерт виконав сам автор, один з найкращих сучасних віолістів — дальше цікавий скрипковий концерт Кавеллі, та грандіозну мініатюрку Г. Галя „Ouverture zu einem Puppenpiel“. Німецький „Singverein“ виконав Брамса „Ein deutsches Requiem“ під орудою відомого композитора Г. Кейслера, який дав також концерт старочеської музики. „Німецьке Камерне Т-во“ не розвинуло вже такої діяльності, як перед війною і дало щось ледви два концерти. Також німецька музична академія уладила декілька продукцій.

На тім міг би я закінчити огляд музичного руху до перших днів березня у Празі. Додам тільки, що попри те все відбуваються тут ще часті такові продукції ритмічної гімнастики та різних балетів, про що, як також про чеську і німецьку оперету у тому рефераті не буду атадувати.

Зазначу, що я був спершу ледо розчарований, що у Празі міг почути відносно дуже мало нових творів чи опер. Та саме в останньому часі, коли я списав отсі вражіння, відбулось декілька дуже цікавих концертів з новими, незнайомими мені творами, а також дійшли вже до прем'єри Новаконих пантомім та заповіджено низку нових цікавих концертів. Про те, як також про музичне життя нашої еміграції другим разом.

місяцях 1928 року сконсумовано у Польщі 122.342 тон, то вже в тих самих місяцях 1929 р. лише 113.159 тон. А в 1930 році пале консумція дуже сильно. Кажуть що обнивалася на 25 відс. До того остало ще з минулого року около 30.000 тон. Значить, щоби позбутися надміру, треба або ще більше експортувати і ще вище піднести ціну цукру в краю для покриття страт на експорті, але тоді треба передбачувати ще більший упадок консумції в краю, або зменшити експорт і знизити ціну цукру в краю так, щоби цей так поживний корм став доступним для всіх, а тоді не треба зменшувати продукції. Зважалося б, що логічно повинно прийти це друге. Та в Польщі виходить у таких випадках все щось третє, те, чого ніхто не валиється. Таке вийшло і тут, а саме: редукція продукції цукру і редукція плантацій. Але дивне тут одно, що удар цей припав в першій мірі на найбільше пригожу під буряк Сх. Галичину, а не на землі, що куди менше під буряк надаються і не оплачують буряка. Простір плантованих досі буряків має бути зменшений цього року в Сх. Галичині на 22.000 моргів, то є приблизно на половину. Очевидно, впали жертвою дрібні плантатори, наше селянство, бо великих землевласників ця редукція ще не захопила. Пішов похід на обниження рілля, культури села.

Отже так господарська політика Польщі подала наш край аж до двох важних промислових культур нараз, тютюну і цукрового буряка. Рівночасно біде населення втрачає можливість консумувати цукор, даючи натомість можливість ку-

рити заграничні тютюни. Чи така політика доцільна і для самої держави, це інша справа. Нам треба шукати інших доріг для рілляної культури. А тут вже поле до роботи агрономам, яким мусять дати зрозумілу підтримку наша суспільність.

М. Творило.

Людендорф проти Гінденбурга.

„Н. В. Журналь“ подає, що генерал Людендорф святкує дня 8. ц. м. 65-літні уродни. З цієї вагоди „Фольксварте“ видала святоче число, в якому пише, що „Союз Таненберга“ улаштує у різних містах Німеччини величаві свята та реферати на тему „Гінденбург-Людендорф: Поневолення Німеччини та її свобода“. Людендорф опублікує на днях статтю проти Гінденбурга, доказуючи, що Гінденбург не має права носити старшинний німецький почесний відзначений орденом. У „Фольксварті“ поміщені статті, в яких доказується, що Німеччина має чоловіка, який тричі врятував її з ведолі, а то Людендорф, не Гінденбург. Людендорф повинен керувати долею Німеччини, так як провадив військо під Літхом, Верденом і на російським фронті. Гінденбург не доваде Німеччини до нічого, бо він здібний на всякі компроміси і готов був підписати навіть план Юнга. Націоналісти повинні покинути Гінденбурга і визнати Людендорфа своїм провідником.

Найбільший вибір текстильних товарів, шовку, мужеськ. сукна поручає фірма

АНТОНІ УВЕРА
Львів, вул. Галицька Ч. 10.

Філії:
в Стрию,
в Дрогобичі,
в Тернополі,
в Тарнові.

1792 2—10

ім найбільше допікає. Баушльська школа міститься в якомусь баракі, який для школи зовсім невідповідний. Тому вони розпочали там заходи в напрямі збудування нового шкільного будинку. Але, як пояснюють собі суспільці, за те, що вони внесли декларації за зміною дотеперішньої польської вишлогової мови, їм роблять у цьому ділі труднощі. У відповідь на їхні декларації поляки вибудували собі приватну польську школу і не годяться на будову державної. А з другого боку влади грозять, що замкнуть школу з причини нібито невідповідного її приміщення. При кінці віча присутні одностайно ухвалили протест проти національного і релігійного гніту на Великій Україні.

ЖОВКВА.

Мабуть у підному повіті нашого краю не в так тяжко з організацією, як у жовківському. Причиною того є старе москвофільство, а почасти й селянство, яке захопило багато сіл, особливо в Куликівщині. Та проте в останніх часах політична народна організація поступила тут значно вперед. Треба це завдячити послові Ліщинському, котрий своїми вічами причинився до розбудження національної свідомости в повіті. Ще так недавно воювалище у нас селянство з кожним днем втрачає свої впливи. Недавно відбув посол Ліщинський у Жовку два великі віча (4-го лютого і 4-го березня ц. р.). На першому з них крім посла Ліщинського реферував також сенатор Кузьмин про громадську самоуправу і посол Кохан про наше політичне положення. Хоч не дописала погода і місце віча, яке відбувалося далеко на передмісті (бо поляки не дали на нього салі, а української, на жаль, нема), то проте зібралось з цілого повіту дуже багато народу. Віче пройшло серед великого одушевлення зібраних, а вибраний на цьому Повітовий Комітет УНДО започаткував нову добу в політичному житті повіту. На друге віче в дні 4-го березня зібралось ще більше народу. На цьому вічу промовляв лише посол Ліщинський, бо решта послів не мала змоги на це віче приїхати. Віче пройшло теж серед найкращого настрою зібраних.

КУЛИКІВ.

На 2-го березня ц. р. посол Ліщинський заповів у Куликові справоздавче віче. На віче зібралось кількасот українців. Прийшов і капітський вождь д-р Дуркот зі своєю бойкою і „стшельцями“. Як тільки посол Ліщинський почав промовляти, капіти піднесли великий крик. На кількаразове напимнення посла Ліщинського, д-р Дуркот не вийшов зі салі, а капіти піднесли ще більший крик. Наслідком цього на салі прийшла поліція і віче розважала. Тоді посол Ліщинський заповів на 9-го березня довірочну нараду. На ту нараду зібралось біля 500 громадян, а багато ще мусяло відійти, бо всіх не вмещала салі. Посол Ліщинський у довгій промові аложив вичерпуючий звіт з діяльности Української Парл. Репрезентації і закликав присутніх до організації і культурної праці на місцях. Рівночасно вказав на зрадницьку і некультурну діяльність москвофілів, які всякими способами намагаються спивковати українську громадську роботу. На висення одного із присутніх зібраних одностайно ухвалили довіря Українській Парл. Репрезентації та просили, щоб наші послі більше завалися Куликівщиною. Тут слід згадати, що нарада відбувалась в салі п. Трембецького, місцевого поляка. Начальник суду п. Робаковський списував з ним якісь протоколи із зобов'язаннями, який очевидно п. Трембецький не підписав і заявив, що має салі до винайму для кожного, хто дає гроші. Також урядовець суду п. Вайс розкричався на п-ню Трембецьку за винаєм салі українцям. Є це вимовний причинок до відносин у Куликові.

Часопис найдешевший вістун цілого світа. Але і за нього треба таки платити.

Процес „Спілки Визволення України“.

Радіозвідолення з дня 8. ц. м.

Дня 8. ц. м. промовляв громадський обивувач, чільний член комуністичної партії й один із секретарів КП(б)У, Любченко. Він говорив ціле пополудне, але важаль його промову можна було почути в радіо у Львові аж від год. 6.40 і то тільки час до часу, тому що інші стації перешкоджали і навіть те, що можна було почути, чулось невиразно.

Любченко у своїй промові освітлював головні шкідливі наслідки роботи „СВУ“ для справи комунізму, вяснював економічний та психологічний ґрунт, на якому зродилась „СВУ“, тому він пригадавав усю роботу українського національного табору від перших днів революції аж досі.

Любченко говорив про Центральну Раду, яка опиралась нібито на багнетні німецької буржуазії, про Гетьмана, що підтримував багатих селян, про Директорію, яка перетворилась в УНР, утримувала звязки із польською та російською „контрреволюцією“.

Аргументуючи свої твердження про буржуазність УНР та Директорії, Любченко прочитував різні тайні і явні договори українських національних урядів із Кубанщиною, Доном та західними державами. Викривляючи історичні факти, Любченко доказував, що уряд УНР,

стояв близько до Врангеля і Денікіна, хоч відомо, що уряд і армія УНР, боролась безпошадно проти Денікініщини, а на доказ свого твердження Любченко підкреслив факт, що Українська Галицька Армія була союзницею Денікіна. Очевидно, Любченко ані словом не згадав про те, що Українська Галицька Армія опинилась по боці Денікініщини тільки під примусом хвилевих обставин і тифу, а не як ідеологічний і політичний союзник.

На думку Любченка „СВУ“ це плід тої дрібно-буржуазної стихії, а члени „СВУ“ то жертва політики середини, компромісовости між двома класами, буржуазної і пролетаріату та всіх гріхів, якими грішили завжди помірковані соціалісти й соціалпатріоти.

Показуючи на Ганцова й Черняхівську, Любченко говорив: „Ось перед вами сидить українська соціалдемократія“. А про Чехівського Любченко висловився: „Ось вам лівий соціалдемократ, який проповідує Маркса, а рівночасно підтримує автокефальну церкву“.

Взагалі у своїй промові Любченко найбільше нападав на соціал-демократів та соціал-революціонерів. Освітлюючи діяльність Старицької-Черняхівської та інших підчас революції, промовець не жалів чорних бара.

ри відспівали гімне „Многая літа!“ Опісля зворушений Ювілят дякував сердечно всім селянським виконавцям поодинокі, а вже найбільше обоім молоденьким декламаторам. Концерт, на якому крім Ювілята явилися й єпископи о. д-р Бучко і о. Будка, пройшов дуже справно і гладко й тягнувся не довше, як дві години.

На організаційному фронті.

ПЕЧЕНІЖИН.

Дня 30-го березня ц. р. відбулася в Печеніжній довірочна парада Українського Нац. Дем. Об'єднання. Головою наради вибрано п. Івана Самонішина, секретарем п. Дмитра Мацькова. Про завдання і програму УНДО говорив секретар Повітового Комітету в Коломиї п. Д. Бойчук. Зібрані в числі поверх 150 душ одностайно признали, що шлях Українського Національно-Демократичного Об'єднання правильний. Бесідник закликав м. ін., щоби всі члени Українського Нац. Дем. Об'єднання були членами Т-ва „Просвіта“ та торнулися до кооперації і щоби були активними діячами на всіх ділянках нашого життя. На нараді вибрано Комітет Українського Нац. Дем. Об'єднання.

СТАНІСЛАВІВЩИНА.

Дня 23-го березня ц. р. відбулося велике віче в Бауполі. На віче зібралось до 700 громадян. Реферував о. посол Ганушевський, який адав звіт з діяльности Української Парламентарної Репрезентації і представив теперішній стан нашого шкільництва та самоуправні справи. Зібрані бурливими оплесками висказали признання Українській Парл. Репрезентації за її дтеперішню діяльність. Баушльці особляно зацікавалися рефератом про шкільництво, бо саме мають великі труднощі при будові своєї школи. Ця справа нині

В ювілейному році.

Ювілейний концерт філії „Просвіти“ ім. Шашкевича у Львові в честь митр. Шептицького.

Заходом філії Т-ва „Просвіта“ ім. М. Шашкевича у Львові відбувся 6. ц. м. ювілейний концерт в честь митрополита А. Шептицького, що стягнув до салі Ремісничої Палати масу української публіки, яка виповнила її по береги. Концерт виконано виключно силами читальень „Просвіти“, які старалися виступити з тим найкращим, чого навчилися і до чого підготувалися.

Концерт розпочався кантатою, що її відспівав великий і сильний хор чит. „Просвіти“ зі Скинлова під проводом п. Добрянського. Це був найкращий хор того вечора. Опісля о. Осташевський виголосив святочну промову, в якій змалював заслуги Ювілята для нашого народу і дякував йому за ті заслуги і за його працю іменем згуртованих у читальнях „Просвіти“ народних мас. З черги невеличкий хор з Винник під проводом п. Шпаківського відспівав псалом Борніанського „Господи, хто обитает“, а дівчинка М. Кошак зі Скинлова виголосила не без хисту підбрану до моменту патріотичну декларацію. В дальшій часті програми відспівав великий хор чит. „Просвіти“ із Зашкова „Востре-вожмися“ і „Возвесели“ (дирігент п. Гнатішин), хор зі Скинлова Борніанського „Услыши Господи глас мой“, а хор з Винник „Воспойте Господеві“. Була теж дуже вдатна декларація молодого Богданка Яковца, яку нагороджено неволькаючими оплесками. Як останню точку програми відспівав хор зі Скинлова „Сей день, егоже сотвори“ Борніанського.

На закінчення виступив на естраду о. Козалюк, що вручив Ювілятові проламяну грамоту від філії „Просвіти“, а всі три залучені члени

КИЛИМИ М. ХАМУЛИ

відзначені на П. В. К. в Познані Срібною Медалею — у Львові пл. Трибунальська ч. 1. — подешевіли. — Користайтеся з нагоди. 1800 2—2

Відгуки дня.

Ланцюх щастя.

Не тільки я, але напевно пів Галичини, дістало т. зв. ланцюг щастя з задоволенням переписати його, бо коли ні, то зараз трапляється якийсь нещастя. Але я видно рахуюся спеціальним вибранцем долі, бо до мене прийшло тих ланцюгів стільки, що міг би ними спутати всіх тих смішаків, які вірять в успіх такої писанини. Щодня майже застаю на своїм століку один або й два „ланцюги“. В кожному з них є зазначено, що таке писмо виславляється до найінтелігентніших знайомих. Підбасувавши так моїм уродженням здібностям, переписувач починає мене заохочувати:

„Напишіть до 9 найінтелігентніших знайомих це писмо, а стріле вас до тижня велике щастя. Приклад: Містер Скот за кілька днів оженився, містер Аркус виграв сто тисяч, Поля Негрі вийшла заміж за князя Мдівані і т. д. і т. д.“

Колиб я не послухав, то на це в також рада:

„Льорд Кельозет строїв нехотючи жінку, маторський барон Термометер зломив ногу, а маркизета Ромпомпом стратила одного дня нареченого, маєток і вивинність“.

Щодо заохочувачих прикладів, то вони не є ніякою заохотою. Що містер Скот оженився? Що містер Аркус виграв сто тисяч? Що Поля Негрі вийшла за князя Мдівані?

Всі ці приклади можна було скорше помістити в рубриці нещасливих випадків, а не усмітків долі!

Хто нині жениться, той напевно встав лівою ногою з ліжка, або зайць перебіг йому дорогою.

Виграна на льотерії не є ознакою щастя, бо коли і по інших країнах такі самі відносини, то до виграної треба ще доплатити. Наперед стягують 40 відсотків за щастя, потім 25 за податок від даровизни, 10 відсотків доходного, а решта іде на податок оборотний, дороговий, водотяговий і т. п.

Історія в Полях Негрі і князем Мдівані ще грагічніша від попередніх прикладів. Богата Магдалена Хадупец знайшла собі на свою біду грузинського князика, який перед вигнанням з Росії мав дві кози і пів морга поля, а після конфіскації дівр великі довги і не менший апетит. Пожила з ним рік і нагнала з високим відступним і річним чиншем.

Перегляньмо тепер нещасливі випадки:

Льорд Кельозет строїв нехотючи свою жінку... Я не вірю в те, що це було нехотючи, бо в великих павів кожне душегубство так виглядає, мовби нехотючи. Колиж він зробив це „хотючи“, то „ланцюг щастя“ не тільки не пімстився на нім, але навпаки — поміг.

Барон Термометер зломив собі ногу. Правда, ліпше є зломити комусь як собі, але це не мусить бути наслідком алегковаження ланцюга. Барон міг бути неспроможним п'яний, або скакав для шпорту з другого поверху.

Маркизета Ромпомпом — ось одинокий приклад, який може перестрашити. Втратити одної днини три кавалки, які так тяжко віднаскати — це вже небуденний „пех“. Знаю випадки, що люди тратили те все, але не разом, тільки поодинокі. В цім випадку „ланцюг щастя“ жорстоко пімстився.

Тому я рішив таки подати даліше „ланцюг“. А що я прийняв брати за своє писання говорар, то роблю це в малім фейлетоні. Всіх найінтелігентніших прошу подати даліше, бо як ні... то гляди: містер Скот, містер Аркус, Поля Негрі, а надівоє щещасна маркизета Ромпомпом.

Галактіон Чинка.

Арештували другого Гандієвого сина.

Поліція в Дельгі арештувала 25 добровольців, що нелегально виробляли сіль. Між арештованими є Гандієв син, Давідас. Це вже другий Гандієв син, якого англійці арештували.

Було чотирьох убийників у Дісельдорфі.

Дісельдорфська поліція видала комунікат, оснований на вислідах слідства у справі масових убивств жінок у Дісельдорфі й околиці. Виявляється, що було 4 убийників, а не один. Поліція арештувала одного з них, якогось Штансберга. Він умово хорий. Троєх інших ще влядано ще зловити.

Реконструкція польського кабінету?

У зв'язи з поворотом кн. Ян Радзівіла із закордону опоз. преса пише, що небаром між прем. Славеком і консерватистами почнуться розмови в справі участі консерватистів у кабінеті. В зв'язи з цим говорять про реконструкцію кабінету.

До процесу „С. В. У.“.

Прокуратор домагається 21 присудів смерті.

Часописи повідомляють, що після переслухання 45 обвинувачених генеральний прокуратор Михайлюк поставив внесення, яке домагається кари смерті для 21 обвинувачених.

Комуністичні організації уладжують мітинги, на яких ухвалюють резолюції з домаганням кари смерті для всіх 45 обвинувачених.

Спеціальна охорона українських міст.

Шеф ДПУ на Україні одержав затривожуючі вісті з різних українських міст, тому зарядив, щоби спеціальні відділи ДПУ скріпили охорону по більших українських містах.

Уступив нач. редактор „Газети Польск-ої“.

Полковник посол Адам Коц уступив зі становища начального редактора „Газети Польск-ої“. Кажуть, що це є в зв'язи з непорозуміннями між бувш. прем. Світалським і полк. Коцом. „Вечур Варшавскі“ повідомляє, що полк. Коц одержить ген. нагляд над держ. пресовими агенціями. Інші часописи повідомляють, що полк. Коц поїде за кордон. „Пш. Веч.“ повідомляє, що полк. Коц одержить інше становище, зв'язане з пропагандовою акцією. Кажуть, що нач. редактором „Газети Польск-ої“ буде бувш. прем. Світалський або бувш. міністр Медзінський.

Тука засуджений на 15 літ тюрми.

У процесі бувш. словацького посла Туки та тов. дня 8. березня промовляв сам Тука. Він доказував, що не допустився ніякого зі злочинів, які йому закидають і стверджує, що є невинний. Дня 9. квітня веч. суд видав присуд, що затверджує присуд І. інстанції, а який засуджує Туку на 15 літ, а другого обвинуваченого Снацького на 5 літ тюрми. Третього обв. Маха звільнили.

Гр. Бетлен у Римі.

Гр. Бетлен відіхав 9. квітня у Рим із шефом секції мін-ства закорд. справ Апером і шефом пресового бюро тогож мін-ства гр. Чакі.

Марта Ано на волі.

Дня 8. квітня вийшла на волю Марта Ано, що була арештована в зв'язи з аферою „Газет дю Франк“. Біля в'язниці зібралося з 500 людей.

Розшарпаний гранатою.

У залізничній будці Верчани біля Стрия граната розшарпала 25-літнього Осипа Кібу, тому що він маніпулював коло неї необережно. „Газета Поранна“ твердить, що граната була німецької системи та що біля розшарпаного на шматки Кіби найшли „ділий арсенал“ льонтів і слоївків із вибуховими матеріалами. Вкінці згад. часопис твердить, що вбитий був у контакті з товариством „Сурма“ та що є підозріння, нібито приготували політичний замах.

Зі спортивного життя.

Загальні Збори УСС.

Звичайні Загальні Збори Українського Спортивного Союзу відбудуться дня 13. квітня ц. р. в салі Т-ва „Зоря“ у Львові, вул. Вірменська 25, в год. 10. передполуднем. Порядок нарад Загальних Зборів буде такий: 1. Відкриття і вибір Президії зборів. 2. Прочитання протоколу минулорічних зборів. 3. Звіт Спортової Ради УСС. 4. Звіт контрольною комісією. 5. Звіт клубів. 6. Дискусія над звітами, уділення абсолюторії. 7. Вибір нової Ради, комісії суддів і контрольною комісією. 8) Дискусія над пляном діяльності УСС. на р. 1930. 9. Есентуалія. — Спортова Рада УСС.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 9. квітня ц. р.: за масло експортне солоне пріма по 5-10 зол.; за масло несолоне близькове 5-10 зол. за кількограм.; за літру молока 0-34 зол.; за літру сметани 1-60 зол.; яйця копа 5-30—5-40. зол.

Тенденція ціл за кордоном знижкова, в краю, а огляд на слівч попит збільшений.

Новий президент Латвії.

Дня 9. квітня латвійський сойм вибрав президентом держави Кайесіса.

Кровава демонстрація.

У зв'язи з заповідженою редуцією в фабриці Вестен в Олькуші ок. 1300 робітників зібралося біля фабрики. Часть їх вдерлася до прив. мешкання директора Отта та внесли на силу між зібраних. Деякі поліціанти виваждо робітників, щоби розійшлися. Робітники заатакували поліцію. Поліція стріляла у повітря, опісая до товни. Був один ранений.

Вибух у фабриці млинських машин.

У фабриці „Т-ва для будови млинських машин“ у Львові при вул. Янівській 134, вибухнув апарат до сплювання, підчас того як монтер Дрогобицький сплював руру біля кітла. Апарат, котел і рури знищило зовсім і розшарпало на дрібні шматки. Ранені були три робітники: Дрогобицький, 16-літній монтерський помічник Янсон і 15-літ. монт. помічник Кунц. Найтяжче ранений Янсон, йому ампутують мабуть обі ноги.

НОВИНКИ

— Україніка. У нім. деннику „Баслер Нахріхтен“ з дня 21. березня находимо стттю про положення українців на Буковині, в освітленні німецько-румунських кол. — У „Франкфуртер Цайтунг“ з дня 27. березня ввійми з листів приватних осіб із Радянської України. — В італійськім деннику „Попольо е Ліберта“ з дня 22. березня статтю під заг. „Протикатолицьке походження більшовизму“.

— Львівська хроніка. Франц Барліковський при вул. Городецькій ч. 127 повідомив поліцію, що його 15-літня дочка Аделя втікла із якимсь хлопцем і вже третій тиждень не вертає до батька. — Михайло Лисак пробив у 5йці ножем Станислава Виняра із Зимної Води і за це опинився у в'язниці. — При вул. Пісковій 11, злодій закрался до помешкання Миколи Мантена і забрали 4 футра та срібне столове накриття. — При вул. Анчевських ч. 7, у Катерини Ной вкрадено футро, але злодій зараз попався в руки поліції. — При вул. Мартина 9, служниця Катерина Лаба вкрала в господині Софії Мармюр невеличку суму грошей і зникла без сліду. — Поліція арештувала на днях Олексу Гавришку та Казимира Білковського, Осипа Пастуха, Магду Пакулу та Володимира Іжишина, всіх за крадіж і волокиство.

— Намагане вбивство. У с. Колена в Золочівщині невідомий тип стріляв через вікно до Варгафтігля, щоби його вбити, але тільки поранив його в правий бік. Арештовано кілька осіб, підозрілих в цій справі.

— Знов сенсаційний процес. У Варшаві відбувається судова розправа, яка викликає велике зацікавлення мешканців польської столиці. Судять ротмістра Степана Грудзельського за вбивство майора польської армії Осипа Кльоба. Зізнання Емілі Айсерта батька Меляні, жінки Грудзельського, виявлюють ціле тло вбивства майора: Дочка Емілі Айсерта вийшла заміж з любови, але скоро виявилось, що Грудзельський це легкодух і марнотравець. Молода жінка знезавиділа чоловіка і коли в її домі зняв квартиру майор Кльоб, господиня полюбила його, хотіла покинути Грудзельського і вийти заміж за майора. Майор допомогав їй матеріально. Степан Грудзельський переконавшись, що жінка зраджує його, застрелив майора Кльоба і тепер відповідає за це перед судом. Слідство виказує дуже багато темних сторінок цієї справи. Майор Кльоб був також не без гриха, він мав любовний зв'язок і з Айсертовою, матір'ю Меляні, а коли йому обридла мати, він зєднав собі її дочку і намовляв її покинути Грудзельського, Грудзельський хоч і був задрісний за свою жінку, то сам зраджував її й оплачував любовницю. Майор Кльоб був деградований й усунений з війська за різні нечесні вчинки, а заки любив Айсертову і її дочку був жонатий і покинув жінку. Майор Кльоб був жонатий і покинув жінку. Майор Кльоб був людиною позбавленою всякої моралі, він навіть украв кожух у шофера та продав батькові Меляні, окрім того крав також годинники. Розправа ще не закінчена.

— Залізнична катастрофа в Японії. Дня 7. ц. м. недалеко міста Оіта на острові Кюшю вибухла льокомотива, наслідком чого була велика залізнична катастрофа. Згинуло 17 осіб, а кілька-десять було ранених. Панує підозріння, що до вугілля був кинений динаміт, тому що в цьому поїзді їхало кілька визначних політичких дія-

ців. Вибух локомотива спричинив пожежу ліса, який горів цілу ніч.

— **Міліонер амбасадором Польщі.** Президент Гувер назначив амбасадором до Польщі Джана Н. Вилліса. Дж. Н. Вилліс був 31 літ автомобільним промисловцем і доробився багато мільонів маєтк. Недавно продав свої ділянки компанії Вилліс Оверленд за 21 мільонів доларів. Він ще є співником інших компаній. На його багатство може вказати те, що підчас війни подарував американському урядові свій новий яхт, за який заплатив мільон доларів.

— **Форд і Едісон „сухі“.** Перед судовою комісією палати послів конгресу у Вашингтоні зачалися уже переслуховання сухих. У перший день переслуху сухих відчитано телеграми від Генрі Форда і Томи Едісона, які виявили себе „сухими“. Оба вони заявили за прогібіцією і кажуть, що нібито вона причинилась для добробуту американського народу.

— **Помилування для Кука.** Д-р Фредрик А. Кук, бігуновий одкривець сидів у тюрмі в Ліверпорт, Кензас, за обманства. Тепер міністр судівництва Мічел помилував його і він вийшов на волю, просидівши в тюрмі 5 літ.

— **З фільмових новин.** Молода фільмова артистка Кетрин Дейл Овен виступає в новій звуковій фільмовій драмі під назвою „Такі чоловіки небезпечні“. Цю драму вперше показують в театрі Раксі в Нью Йорку. Славний артист співак (тенор) Джан Мек Кормек вперше виступає у звуковій фільмі під назвою „Спів мого серця“. Діється в його рідній Ірландії, де він з козала вибивається на славного співака. Публіка вперше почує його голос, з полотна в театрі 44-тої вулиці в Нью Йорку. В театрі Перемавнт в Нью Йорку іде нова голосна штука під назвою „Лише сміливий“. Провідну роль грає молода талановита артистка Мері Браєн. В театрі Кононі в Нью Йорку грають звукову фільмову комедію під заголовком „Когенс енд Келліс ін Скотленд“. Чарлі Чаплін небагом уже випустить для вистав свою нову комедію під назвою „Міські Світла“. Мері Пікфорд також виступить небаром у новій звуковій фільмі.

— **Заповідає війну.** В Гартфорд, Конн., промовляв голова найвищого суду Мадарщини Олекса Дебор. Він сказав, що Європа і цілий світ не наближається до мира, але до війни. Час існування Ліги Народів, казав він, це доба найбільших зброєнь і приготувань усіх держав до війни.

— **Самовбивство біля урни.** У Відні недавно убито купця Файта, якого тіло спалено в крематорії, а урну з попелом віддано жінці покійного. В кілька днів по похоронах, при вул. Йозефштеттер ч. 16, найдено вдову по вбитім купці, отроєну газом, а біля неї стояла урна з попелом небіщика. Як видно, вдова з розлуки за чоловіком, отруїлась.

— **Кара смерті в Афганістані.** В м. Кабулю виконано смертний присуд на 11 прихильників Бачі Сакао. Засуджених прив'язано до гарматні дул і вистрілюючи з гармат, розшарпано тіла засуджених на шматки.

— **Що робить нужда.** У місті Маркштайн біля Ахваїграну інвалід, робітник Шиманський попав у страшну нужду, а не маючи надії поліпшити свою долю, він у приступі розпучки підрізав бритвою горла 5 своїм дітям і жінці, які тоді спали, після чого сам закінчив життя самовбивством.

Бережимо село від нещастя!

„Діточі садки“.

Наближається час сезонних господарських робіт, коли то наші селяни цілими днями заняті важкою працею поза домом. У той час лишаються діти дома, залишені непередбаченій долі. Скільки нещастя трапляється за той час, скільки господарств іде з вогнем, скільки дітей гине чи стає каліками внаслідок нерозважних забав! А скільки дітей голодує, або переводить день у сухому куску хліба, без ложки свіжої страви! Це матеріальний бік. А нема вже що й говорити про те, яке моральне знищення грозить дітям, оставленим на цілі дні вовсім без догляду. Дещо старші діти, які самі ще потребують опіки старших, мусять передчасно опікуватися й „виховувати“ ще менших братчиків і сестричок. А діти — це ж добро цілого народу. Шлях нарід мусять про них дбати і то дбати організовано.

Випробованим засобом для відповідної опіки й виховання дітей показались *діточі садки*. Вони в сьогодні просто необхідна konieczність у селі. Для створення діточого садка треба чистої ясної кімнати (в домі кружка „Рідної Школи“, читальні, кооперативи чи навіть у селянській хаті), в якій ніхто поза дітьми не перебував би, треба чистого повітря, левади чи садочка, щоб діти в погоду могли на дворі побігати. Потрібно теж кухня для зварення страви, а могло би й так бути, що селянські задуть своїм дітям харч на цілий день. По-

трібно також деякі фонди на оплату вчительки. Йх не так важко зібрати. Можуть їх зложити самі батьки дітей, бож кожному з них залежить на тому, аби бути певним за свою дитину. Чим більше дітей виховувалось би разом, тим легше булоб удержання вчительки. Зрештою на дітотий садок дадуть радо напевно місцеві товариства і ті громадяни, які своїх дітей не мають. Бо кожний буде воліти спокійно на полі працювати, без журби, що його маткові може грозити небезпека від неконтрольованої дитвори.

Багато громад уже розуміє ту konieczність і наладало або наладує відповідні умови для удержання такої виховної установи. Багато зголошєнь від тих громад приходить до „Рідної Школи“ та до інших українських товариств з домаганням мати на поготові відповідну виховницю-вчительку. На жаль, таких виховниць небагато, а бодай нема їх зареєстрованих. Не зважаючи на те, що маємо вже споре число інтелігентного жіноцтва, що в багаті уклічених учениць учительських семінарій, які вижидають на заняття. — Провідниць дітотих садків усе таки нема стільки, скільки вносять сьогоднішнє запотребування. Перешкодою в цьому, що інтелігентні жінки не зголошуються на провідницю, є між іншим і те, що заняття в дітотому садку триває зазедви кілька місяців. Але спитаємо, чи замісць сидіти безчияно, замісць безцільно обтовкати інспекторські пороги, не краще чесною працею бодай на короткий час відтягнути родину і принести користь своєму народові? Зрештою — метою організування передшкільного виховання не є короткочасний дітотий садок, але постійна заборонка. А для цього треба підготувати ґрунт, треба залопадливістю і доцільною працею в дітотому садку переконати населення, що опіка над його дітьми виходить йому на користь, що інтелігентна й рухлива одилиця в селі полишає свій корисний слід уоюди.

Нехай-же кожна жінка, яка способилася до учительського звання, а не має змоги в ньому працювати, попробує своїй сил у дітотому садку, кладучи перші основи громадської роботи. Може в дітотому садку працювати кожна інтелігентна жінка і без учительського підготування, аби тільки мала трохи терпеливості, такту, впровадіння для дітей та любови до свого народу. Охочі нехай зголошється негайно до „Рідної Школи“, подаючи свою підготовку до цього діла. „Рідна Школа“ творить для провідниць садків окремі курси, які продовжують відповідно до потреби. Тепер черга на жінками вказати своє змагання до рідчевої праці. А сільську інтелігенцію прохаємо звернути увагу відповідним дівчатам чи самітнім жінкам на цю ділянку в поученням, аби зі зголошенням не зволікали.

Крім „Рідної Школи“, яка покликана українським народом до упорядкування виховання української молоді, займалися справою дітотих садків Т-во „Просвіта“, Т-во Опіки над Молодш і Т-во „Заборонка“. Тепер ця діяльність буде об'єднана. Спільними заходами тих товариств створено на днях окрему комісію при „Рідній Школі“ з представників згаданих товариств. Від цієї пори тільки „Рідна Школа“ через цю комісію буде займатися справою дошкільного виховання. А всі інтересовані в цій справі повинні відтепер звертатися виключно на адресу: „Рідна Школа“, Львів, Ринок ч. 10.

Спілка Українських Лісників у ЧСР.

Спілка Українських Лісників у ЧСР, з оцідком у м. Подебради розпочала новий р'к своєї праці загальними річними зборами, що відбулися дня 26. січня 1930 року. Не зважаючи на досить тяжкий матеріальний стан, Спілка виявила деякий поотуп у праці. Теперішня праця Спілки провадиться в напрямку підготовки до всеукраїнського з'їзду інженірів, що має відбутися 7—9 червня цього року в Празі. Спілка, епрацювавши для праці та проект з'їзду, заслала пропозиції ініціативній групі цього з'їзду Спілці інженірів у Парижі, а також і від себе підготувала декілька рефератів, які будуть відчитані на з'їзді.

Спілка прийняла найактивнішу участь в обороні імені українських емігрантів у справах нанденівських паспортів. З цього приводу відбулись надзвичайні загальні збори, на яких інженір Подоляк подав інформації щодо цієї акції. Загальні Збори, обговоривши це питання, доліяли рад пропозицій та вислали меморандум до міністерства внутрішніх справ Чехословащини у цій справі.

Спілка має на увазі навести тісніші звязки зі своїми членами, що перебувають по різних державах і притягти їх до активної праці при творенні власного друкованого органу. В науковім семінарі Спілки відбулося декілька рефератів, які виголосили: проф. Косюра, доцент д-р Русов, асистент інж. Подоляк і асистент інж. Прохода.

Після заїту Управи Загальні Збори вибрали нову Управу, до якої увійшли: голова — інж.

Подоляк (визраний вдруге), заступник — інж. канд. Тузів, секретар — інж. канд. Тищенко, скарбник — інж. канд. Стельмащенко і культурноосвітній референт — інж. канд. Голосюк.

Подебради, дня 24. III. 1930 р.
Інж. К. Подоляк, голова. М. Тузів, за секретаря.

На Пластовий Дім.

ШЕСТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер“ Львів, Руська 20, вкл. книж. ч. 15.000) зложили дальше:

74) о. Володимир Ардан, Жлиня — 10 зол. і кличе: проф. Никиф. Данила в Станіславові, проф. Р. Шнайла в Коломиї, проф. Івана Боднара в Тернополі і проф. Івана Сітницького у Львові.

75) о. Януарій Розумний ЧСВВ, Жовква — 36.50 зол. зі збірки в селі Монротині.

76) Філія Т-ва охорони дітей і опіки над молодш в Добромалі — 10 зол. і кличе всі філії цього Т-ва на довільні квоти.

77) Д-р Антін Горбачевський, Чортків — 10 зол. і кличе д-ра Остапа Юрчинського і д-ра Івана Гринчишина, адвокатів у Чорткові.

78) Писняк Зальц, Перегінсько — 100 зол. і кличе о. мітрата Тита Войнаровського і д-ра Евгена Гвоздецького зі Львова.

79) К. УЗПУ, Львів — 50 зол. і кличе 55 К. УЗПУ на Левандівці та курінь УУСП „Конкістадори“ у Львові.

80) Стефанія Пашкевич, Львів — 80 зол. і кличе д-ра Льва Ганкевича і д-ра Костя Пашкєвського у Львові.

81) Українська пластова молодш Самбірщини — 50 зол. і кличе пластову молодш у Дрогобичі і Тустановичах.

82) Володимир Сушків, Борислав — 50 зол. і кличе п. Юрка Сасюка й інж. В. Батицького з Борислава.

83) Іванна Гриневецька, Львів — 30 зол. і кличе п. Евгению Гвоздецьку і п. Олену Савчакову зі Львова.

84) Микола Мельник, Львів — 10 зол. і кличе інж. Всеволода Левницького й інж. Евгена Фільваркова.

85) Максиміліан Яшик, Львів — 30 зол. і кличе п. Евгению Янкевичеву і проф. Василя Канулю зі Львова.

86) Проф. д-р Марія Панчинши, Львів — 500 зол.

87) Олена Федак-Шепаровичева, Львів — 100 зол.

88) Дир. Микола Скрипка, Львів — 50 зол.

89) Інсп. Юліян Галаревич, Львів — 5 доларів і кличе інж. Юліяна Нанася й інсп. Петра Кота зі Львова.

90) II Зв'язок Новиків, Гурток „Сторотка“, Львів, 13 зол. і кличе VII, класу школи ім. Тараса Шевченка.

91) Чеслав Добровольський, Луцьк — 10 зол.

92) Григорій Бойців, Тернопіль — 5 зол.

93) Проф. Іван Олексинши, Тернопіль — 5 зол.

94) Григорій Демчишин, — Хелмно — 10 зол.

95) о. Володимир Маршак, Запків — 10 зол.

96) Дир. Володимир Кузьмович, Дрогобич — 150 зол. і кличе о. лек. Мекелиту в Стебнику, дир. Сасюка Степана в Дрогобичі і д-ра Мирона Нижанківського в Ківерцях.

Справлення помилки. У п'ятому виказі („Шко“, ч. 78) пропущено, що інж. Андрій Палій, Львів, кличе всіх „маслосоюзників“ на довільні квоти. — Назвише проф. Іваненка Михайла з Дрогобича переключено на: Іваненко.

Дописи.

КАЛУШ. (Шевченківське свято). Заходом тутешньої філії „Просвіти“ відбулося 30. березня Шевченківське свято, програму якого творили вступне слово, хори, деклямації, продукції сольові і фортепянові. Свято почалося відспіванням „Заповіту“ за сценою, на котрій виділів гарно прибраний оригінальний портрет Шевченка. Гарно й річеве вступне слово виголосив п. Антін Дівнич. У вокальній частині слід відмітити соправнове сольо п-ї Ольги Дівниччевої („Ой люді, люді“ Лисенка, „Якби мені черевник“ Сеніці і як надаток „Ой гляну я, подивлюся“ Волошиня), фортепянове сольо п-ї Ірини Решетилевичевої (Браме і Барайнський) та врешті дует „Ми заспівали й розійшлись“ на сопран і бас у виконанні п-ї Дівниччевої і д-ра Михайла Воробця. Мішані хори (Ярославенка „Учітєся“ й Топольницького „Хустина“) співали добре, мужеський хор (Лисенка „Було колись“) в дечому недомогає. Гарно виголосив „Осі п. 14“ п. Ярослав Рубчак, добре випала й деклямація п-ни Вагілівної. Хорамы диригував п. Микола Когут, якого заслугою є вивчення хороних точок. Публіка на цей раз дописала, але, на жаль, не заховувалася так, як вимагає повага такого свята. *Присутній.*

МОНАСТИРСЬКА, ПОВ. БУЧАЧ. (Свято „Просвіти“). Заходом місцевої Філії Т-ва „Просвіта“ відбулося у нас 16. березня ц. р. свято „Просвіти“ з таким порядком: Рано в год. 9:30 відправив місцевий парох і голова філії о. Любомир Білинський торжественну Сл. Божу і панакхиду за померших членів Філії. В часі цих богослужєнь співав місцевий церковний хор дуже гарно. По Сл. Божій відбулася в салі Нар. Дому святочна академія, на яку склалися: вступне слово, виступи хорів і деклямації. Вступне слово вгголосив п. Петро

Лехман, секретар Флілі; ця промова зробила на присутніх помітне враження. У святі взяли участь хори з Бертинки, Григорова, Чехова, Слобідки Горішньої, Красієва й Монастириськ. Хори відспівали свої точки бездоганно. Найкраще враження зробив мужеський хор з Красієва, чого доказом були бурливі оплески по його виступі. Слід піднести заслугу п. Олексі Криси, місцевого дяка, що своєю невтомною працею в короткому часі приготував до цього свята перші чотири хори. Деклямації випали дуже добре. По скінченні академії відспівав місцевий хор „Боже великий, єдиний“, а всі присутні заспівали „Ще не вмерла“. Вечером змат. гурток при чит. „Просвіти“ в Монастириськах відіграв нар. песу в 3. діях „Де горівка буває, там добра немає“. Хоч Флілія в Монастириськах ще дуже молода, бо існує закладки два роки, то проте вона розвивається

добре, хоч і серед дуже важких і несприятливих відносин. Свято „Просвіти“ випало на загал добре, при чому слід зазначити, що, не зважаючи на непогоду, на святі явилось дуже поважне число мішан та дооколицьких селян. **Присутній.**
САМБІР. (Карають нашу молодь). У справі пласту в Самборі вже полагоджено справу: гімназійних учеників, як відомо, прийнято знову до школи, зате в учительській семінарії на внесок директора Кураторії прислала таке рішення: двом ученикам дозволено кінчити тут семінарію, двом дозволено тут цього року здавати матуру, сімох учеників віддалено з тут. семінарії і дозволено записатись у Ряшеві, Рудніках або Кросні, оскільки тамотні заведення будуть мати для них вільне місце, а тільки двом привернено права учеників. Рішення це дуже несправедливе, бо всі

ученики поповнили один і той самий „проступок“, а саме належали до пласту, який не був дозволений. Кару подіставали хлопці різну, а саме: одному, котрий був у судовім слідстві, без вичікування вислідку дозволено здавати матуру, двом, що не мали навіть судових доджень і не були позбавлені прав учеників, а ходили до останньої хвилі тут до школи, мали забиратись до іншого міста, таксамо, як і п'ятьом іншим, що були звільнені у правах учеників. Кара дотикає очевидно не так учеників, як радше родичів, тимбільше, що умовно прийняття до інших заведень наражує на великі кошти, не кажучи вже про втрату року. Велике питання також, чи буде місце для наших дітей у Ряшеві, Рудніках чи Кросні... Словом: в цьому випадку покарано молодих хлопців, а не більше їх батьків.

ОГОЛОШЕННЯ

ВИДАВАТИ ОЩАДНО

ось який повинен бути клич
кожного горожанина

ВАЖНА НОВИНА ДЛЯ ВСІХ

Не треба буде ніколи більше жалувати, відмовляти, ані навіть скупити когдисьбудь собі чи іншим знаменитої таблички дуже смачної, найбільш поживної чоколадки, вибраної неординарним уже знавцем але чоколадки не для кожного аматора доступної бо завжди тій нагоді, що фабрика почала жиріб чоколадки, а величезні небувалих дотепер сількоствих, ще й тому, що поробила справжній зміни в основі обчислення висків, —

**ЦІНА
ТАБЛАЧКИ НАЙЛІПШОЇ ЧОКОЛАДИ
G. G. LARDELLI
ДЕСЕРОВОЇ, МОЛОЧНОЇ, ГОРІХОВОЇ**

**ВАГИ НЕТТО
100 ГРАМІВ
КОШТУЄ
ЛИШ
ОДИН ЗОЛОТИЙ**

Ген. Заст.: D. H. R. Werthelm, Варшава, Королівська 18.
Заст. на Малоп. і Шлеск: „Аліанс“ Краків, Шевська 11.

Театри.

Великий Міський Театр:
Четвер, 10. квітня, год. 7-30 вечером Венеційський купець, виступ Сосновського (звичайні важні).
П'ятниця, 11. квітня, год. 7-30 вечером „Жайворонок“ (звичайні важні).
Малий Міський Театр:
Четвер, 9. квітня, год. 7-30 вечером Пан Топас (звичайні важні).
П'ятниця 11. квітня, год. 7-30 вечером, Пан Топас (звичайні важні).

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співєць Парижа (Моріс Шеваліє) і опера „Ловці джуків“.
КАСІНО: Сучасні Юдита та Гольберт.
КОЛЬОСЕН: Вбийникова тайна. Комедія: Я тобі покажу; Пан і його слуга.
ЛЕВ: Раз у житті (комедія з Ілія Тріоп).
МАРУСЕНЬКА: Безборонне дітва (Род ля Рон) Гільтай.
ОАЗА: Князі на заслання.
ПАЛЯС: Звукова фільма: Жінка не для подружжя.
ПАН: Кенігсмарк.
ПАСАЖ: Пять днів жаху. — Тиждень Метро-Голдвін-Маєр. Амер. комедія.
ПРОМІНЬ: Весняні сран.
СТИЛЕВЕ: Весняна симфонія (Род ля Рок).
ФАТАМОРГАННА: Пречудна брехня Ніши Петровни (Бріг. Гельм).
ХИМЕРА: Шепіт ночі.
УТІХА: Байдак кохання. Найпарадніша парада.

Програма радіо.

Четвер 10. IV. 1930.
Львів. 11:58 Сигнал часу, гайнал, 2:10 „Що повинна знати добра господарка“, „М'ясо і свят. печиво“ (відчит), 12:30 Швейцарський концерт із варшавської філармонії, 17:45 Трансм. попел. концерту з Варшави. Музика чеських композиторів, 18:45 Підгаллицькі балади, 19:00 Свечина, концерт грамоф. плат, 19:58 Сигнал часу, гайнал, 20:15 „Ремініанс дитинством“ (фел.), 20:30 Веч. концерт, форт. рециталь Петрі з Кракова, 23:00 до 24:00 Трансм. танкової музики з респ. „Павільон“ у Кракові.

П'ятниця 11. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 12:10 Музика грамофонних плат. Краків (312,8) 17:45 Концерт з Варшави. Гельсінгфорс (221,4) 18:15 Сольо на флеті. Ляйпціг (259) 19:35 Концерт філармонії. Братислава (279) 18:30 Фортепиновий рециталь. Талін (296) 18:35 Вечірній концерт. Лондон (356,3) 19:40 Секстет Ольофа. Берлін (418) 23:00 Циганська музика з Будапешту. Стокгольм (436) 20:00 Концерт. Лянгенберг (473) 17:30 Народні північні пісні. Прага (487) 16:00 Швейцарський концерт. Брюссель (509) 22:5 Танкова музика. Відень (516,3) 17:00 Фортепинове тріо. Мюнхен (533) 17:16 Домашня музика. Будапешт (550) 19:30 „Фаяст“. Ленінград (1000) 17:30 Концерт. Харків (1304) 20:00 Концерт для села.

Субота 12. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 21:05 Легка музика. Краків (312,8) 16:40 Концерт. Гельсінгфорс (221,4) 17:20 Радоорхестра. Ляйпціг (259) 19:30 Народні пісні англійські, шкочські, ірландські. Лондон (356,3) 20:30 Концерт. Берлін (418) 16:30 Концерт капелі Льораанда. Стокгольм (436) 19:25 Фінляндські народні пісні. Лянгенберг (473) 13:05 Твори Вебера. Прага (487) 23:00 Концерт з каварні „Прага“. Брюссель (509) 19:30 Радоотріо. Відень (516,3) 19:30 Вертер" Массенета. Мюнхен (533) 16:40 Радоотріо. Ленінград (1000) 19:00 Концерт. Харків (1304) 16:00 Опера музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає
Гр. кат. парохіяльний Комітет в Турці н/С
приступаючи до будови нової, мурованої церкви в Турці н/С, готов віддати в підприємаство всі роботи получені з тою будовою. Плани будови і єдиний ко што пис до перегляду в парохіяльній канцелярії кожного дня крім неділі і свят від 1—15 мая 1930 р.
Оферти належить вносити на руни предсідника парохіяльного Комітету о. Адрияна Левницького пароха в Турці н/С до дня 30. мая 1930 р. КОМІТЕТ. 1820 1—2

Наслідком родинного нещастя мушу на 7—10 днів виїздити зі Львова і тому не буду ординувати. Час повероту подаю до відома в „Ділі“ і „Новому Часі“ — Д-р Еуген Вурделло

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ВІСІЛКАЮ почтою гарні, вибрані гриби (найменше 5 кг.) по вод. 20—1 кг. — Слизької повза на пухрі в 5 кг. фасках за вод. 15—, Волосєні орізи в 5 кг. мішочках за вод. 26— Правдиву овечу бридлю в 5 кг. фасках вод. 15— — Франко за посліплатою Мендель Штуммер, Косів, к. Колодні. 1708 6—10

ПІЗІРІ ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, хедівні, худонне начиння — найліпший товар, Рентшмер, вул. Леґіонів ч. 37 1720 а) 5—12

МАЮ честь повідомити П. Т. Публіку, що я відкрив технічно-дентистичне Заведення в Золочеві вул. Костюшки ч. 21, I. поверх (напроти пам'ятника Міцкевича) — Йосиф Цвердлінг. 1760 3—3

БРИЛЯНТИ, також іншу біжутерію купую по високій ціні Домбровські-Розважєвські, Львів (Готель Жоржа) Академічна 2. 1195 14-7

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рату від десятиліт літ у цілім краю знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бридланти, золото, срібло, плачу найліпші ціни. 1002 36

ІНТЕЛІГЕНТНА особа середніх літ, потрібна до заряду дому і кухні у старшого саїтнього священика. Зголошення до Уряду падох. в Михалевичах, п. Дрогобич. 1767 2—2

ЩАСЛИВІ слябні оброчки поручає найдешевше Г. Гутерман вул. Сикстуська ч. 14. 1753 2-2

ІСПИТОВАНИЙ дяк, дирігент хору, має голос тенора, молодий, нежонатий гадлає посади від меділі Тоїнової. Якщо Смук, росста Jasienów гдггу. 1813 2 2

ВІРОХТА! Вілла Черемшина! Наталі Семанікової від 1. мая 1930 р. поручає соняшні комнати з цілим удернянням 1816 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст безуг легенів, серця і мозку
Д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

1808 **Адвокат** 2—2
Д-р Лонгін Горбачевський
відкрив канцелярію в Камініці Струмилівій в домі Тов. Народній Дім.

ГАРНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВИ
КОВДРИ чистововняні
МАТЕРАЦИ з волосіння
ПОДУШКИ — сільське пірв 1670
Простирала, пошевки, ліжка поручає казково дешево
Відомий **Магазин постелі В. Іжицького**
Львів, вул. Коперника ч. 3.

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хиталючихся зубів пльомбування й пишання зубів, без болу. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовим і студентам значна знижка. Тел. 65—73.

ДЕНТИСТ Роман ДАВИДОВИЧ

Львів, вул. Потоцького ч. 24.
Лічення пльомбування і пишання зубів без болу. Вставляє штучні зуби в золоті і каучуку найновішою системою. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. Години прийняти від 17:44 9—13 і 16—19. 4—2

**Виключний склад
ГАБРІЕЛЬ ШТАРК**
Львів, пл. Марійська 11

1817 1—7

Осторога!

Остерігаємо перед набуванням підроблених моїх найліпших виробів Ультранарини марки „Merkur“ і „Kurka“ які в хемічно чисті і без ніяких домішок. Проте просимо пильно звертати увагу на марки „Merkur“ і „Kurka“ і на докладну напись Х. Перльмуттер, Львів, який є на кожній паці в червоному бокані. 1822 1-4

з нагоди святи

Великий вибір — фабричний

Почтою, комбінації, реформи, муж. біла, красатки, рукавички, жіночі торбички, 1815 лосєтєвня і пр. 1—2

в українській Галитерії і Перфумерії

„GENEWA“ Д. КОПКА

Львів, Ринок 37. (побіч Вар. Торговлі)

Щось, чого ще не було!

Майже даром!

КІЕТОНІ	на 1 м . . .	302	1—
ОКСФОРДИ	» 1 м . . .	1—	1—
КРЕПОНІ	» 1 м . . .	120	1—
БАРХАНІ	» 1 м . . .	150	1—
ФЛЯНЕЛІ	» 1 м . . .	120	1—
ЗЕФІРИ-ПОПЕЛ.	» 1 м . . .	3—	1—
ЦЮВК до прання	» 1 м . . .	2—	1—
ЦЮВКОВА поєдана	» 1 м . . .	4—	1—
ВОВНА	» 1 м . . .	4—	1—
ВЕЛЬЗЕТИ	» 1 м . . .	30—	1—
ШЕЛЗЕТИ	» 1 м . . .	100	1—
КУПОН на мужеський одяг	» 1 м . . .	40—	1—

ГАЛИЦЬКА СКЛАДНИЦЯ НОВОСТЕЙ
Львів, Галицька ч. 15. Тел. 83 59
Замовлення з провінції висилемо 1818 відворотю. 1—1

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, П. пов. Конто почт. щадн. 143.322 Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.	ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-50 „ Річно 55-00 „ ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 8 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зніма адреси 1 зол.	Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.
--	---	--

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в КАЛУШІ, вул. Свєцька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красінського 63.
Жадайте оферт та цінників.

Брати відсотки від своїх капіталів не зла річ, але будете їх мати тоді, коли свої ошадности складатимете в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

НА СВЯТА всі Пані постановили раз у рік поробити свої закупки зі скла й порцеляни тільки у фірмі 1804 2—5
Олександр ОНИСЬКО
Львів, вулиця ГАЛИЦЬКА Ч. 20.

Перед присудом...

Львів, 11. квітня 1930.
I.

Ведичий харківський монстр-процес проти 45 обвинувачених членів „Спілки Визволення України“ зближається до свого трагічного кінця. Так зване доказове поступовання вже покінчене. При слові комуністичні прокуратори, що домагаються для всіх підсудних кари. Один з них, а саме представник державної прокуратури Михайлик домагається кари смерті аж для 21 обвинувачених. Від моменту, коли на салі харківської опери, в якій відбувається суд, прогомоніли ці страшні слова Михайлика, пронісся понад усю українську землю чорнокрилий демон тривоги й жаху. Кожне українське серце затріпотіло на цю жахливу вістку, кожне відчуло біль на згадку про епілог тієї великої трагедії, в якій провідні діячі національної української культури, активні репрезентанти ідеї національного визволення можуть втратити життя від комуністичних куль.

Останні дні харківського процесу проходять серед виїмково важкої та невиносимої атмосфери не тільки для обвинувачених, що відчувають над собою подих смерті, але й для всіх національно настроєних громадян на широкій українській землі. Бо коли в салі суду запаував уже настрій кровожадности серед прокураторів, суддів і глядачів, то харківська комуністична вулиця, „оживлена“ магичною паличкою ДПУ (чеки) клеветить від „недоволення“, що комуністичні прокуратори, мовляв, за „ласкаві“, за „толерантні“, коли домагаються смерті тільки для 21 обвинувачених. Вона, ця безвольна, тупоумна комуністична вулиця, домагається кари смерті для всіх 45 обвинувачених. Чим більше крові, тим для неї краще, бо більше емоції, більше нагоди для заспокоєння садистичних нахилів.

Комуністична вулиця не питає: чому і за що судять 45 українських провідних діячів, так само, як не цікавиться тим, ким є ті, що мають власти жертвою диктаторського режиму та закривавити арену комун. грици з українськими національними ідеалами, свободою слова й думки. Ця сама комуністична вулиця, що робить усе по вказівкам чекістських аранжерів, нічого не знає, нічого з нічим не порівнює, бо вона — сліпе знаряддя, що має „ілюструвати настрої пролетаріату“.

Коли в кожній майже конституційній європейській державі комуністи, що прямують явлено до державного перевороту, мають свободу організації, свободу слова й думки, то в державі комуністичного режиму навіть тих, які в думках не погоджуються з комуністичним світоглядом, або які в літературі зберігають неутраляльність у тому напрямі, що не авелічують у мистецьких творах комуністичної диктатури так само як і ніякого іншого режиму, — кваліфікується як ворогів пролетаріату, зрадників революції. Словом як контрреволюціонерів, гідних тільки крісової чи револьверної кулі.

Але як харківські судді й прокуратори так і чекісти — спеціалісти від провокації та кривавого терору, повинні собі раз усвідомити, що револьверова чи крісова куля не є ніякою зброєю у боротьбі з ідеєю. Куля і револьвер можуть загнати ідею в найдавший закумарки душі, можуть її увязнити, замкнути її на деякий час відтіт на світ, але ніколи не можуть ідеї вбити.

Обвинувачені в харківському процесі це репрезентанти великої ідеї національного визволення, носії національного світогляду і національні українські діячі. Їх можна стріляти як собак, що зрештою комуністи робили вже масово, особливо в літах громадянської війни, але ніколи разом з ними не можна усмерити тих ідей, за які вони віддають життя.

У 10-ліття смерті
Наталії Кобринської
підірки визволення української жінки, відбудеться дня 13. квітня 1930 р. в 12-ій год. в пол. в салі Укр. Бесіди
СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ
на яку запрошує Українську Громаду Союз Українок у Львові.
ПАНАХИДА за Покійну відбудеться дня 12. квітня 1930 р. в 9. год. рано в церкві Успенія Пр. Д. М. (Волоцькій) при вул. Руській. 1812 2—2

РОВЕРИ! „Puch“ і „Milerwa“
Виключна продаж „Poltur“ — Догідні сплати.
Львів, вул. ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 20. Тел. 23—11, 1827 1—5

Наш білянс.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 5. квітня 1930.

Вже найбільше побіжний погляд на плановану програму останньої осінньої бюджетової сесії та на реальні її висліді яскраво доказує, що загальні умови праці підчас цілої сесії були настільки ненормальні, що сама ця ніби „звичайна“ сесія була дійсно своєю атмосферою і всіма своїми перипетіями зовсім „надзвичайно“ ненормальна, і що тому з того погляду належить оцінювати й її підсумки.* Це торкається у цілій основі також реальних підсумків діяльності Української Парламентарної Репрезентації підчас останньої сесії.

Ми вже вказали, як то польські парламентарі, з ласки президентського декрету про відложення сесії і двох кабінетних криз, фізично не мали часу зайнятися такими справами, як — господарська криза, реформа податкової системи, закордонна політика держави... Ми вказали, як в істотній підчас минулої сесії наелектризований атмосфері навіть ті справи, котрі були стрижнем сесії, кінцець-кінцем вишшли покалічені й повикривлювані (бюджет, конституція). Коли хочемо бути об'єктивні, то мусимо приенати, що ці 2 з половиною місяці, в яких „працював“ сейм, були якнайбільше непригожі під полагодування справ національної політики.

Національна проблема, чи пак „справи національних меншин“, це взагалі така непопулярна в польських масах і така невдячна для польських політиків тема, що вони її завжди досіль минали й минають, не будучи похітно підготованими зайнятися нею. Це прецьві давно відомо тайна 11-тилітньої провізії, яка панує у польській державній національній політиці й тайна монополії ендеків (а нині по ендецьки думаючої та настроєної частини „санаційного табору), які єдино цієї політикою займаються: ніхто інший із поляків займатися нею не має охоти. Отже цілком зрозуміло, що тим паче підчас останньої сесії, підчас шалючої боротьби за устрій і владу в державі внутрі самого польського політичного табору, національна політика зійшла геть на задній план і все те, що з національною політикою

* Цей допис тісно зв'язаний з дописом п. н. „Білянс“, поміщеним на передовому місці в „Ділі“ з дня 9. п. м. — *Прим. Ред.*

мало щось спільного, було вирішувана по думці єдино в цій справі активної групи — ендеції, чи пак тієї по ендецьки думаючої і настроєної санаційної групи, яка здобула собі в ББ. рішачий у цій ділянці вплив.

Таким робом ані один із українських законопроектів (знесків), який мав би сутнє значіння, не прийшов взагалі на денний порядок пленарних засідань сейму. Таким теж робом усі бухгалтерські поправки, зголошувані представниками Української Парламентарної Репрезентації при розгляді бюджетового прелімінара на рік 1930/31, були більшістю голосів польської правіці і ББ. відкинені. Факт, що за відкиненням тих поправок, що вставляли до бюджету означені суми на українські культурні й господарські цілі, голосували і такі польські партії, як ППС, „Визволене“ і Строніцтво Хлопеке, можна пояснювати собі ріжно: 1) що все одне — ліві чи праві — настільки просякли ендецькою ментальністю відносно українців, що коли йде конкретно мова про права, про гроші, а не пуста деклямація, — тоді в рішачий момент завжди „ліві“ „доскакують“ до „правих“, або — взагалі усуваються з терену дискусії, залишаючи поле „правим“; 2) що в усіх польських партіях істнує нехиті до полагодування всяких актуальних національних болячок при бюджеті і 3) що польські ліві соймові клуби лякалися в останніх місяцях гірше, ніж колинебудь, стягнути на себе „одієм“ „опікунів ворожих польській державності елементів“, — лякалися демогогічних атак збоку ендеко-санації. Факт фактом, що в останній сесії ми бачили зворушливий єдиний польський фронт від ППС вія партії „центра“ і ББ до ендеції, в ідеальній гармонії, відкидаючи мовчки, без дискусії, усі найпримітивніші українські вимоги.

Таким робом український білянс конкретних здобутків за останню соймову сесію безумовно негативний. Жалких конкретних уступок не здобуто. Все осталося по старому, — у трьохмільярдному бюджеті не фігурують позиції на українську культуру й народне господарство, надалі обов'язує утравізаційний шкільний закон, не зрушена з місця справа українського університету, надалі панують у „Народньому Домі“ п. Бачинські, надалі український варід позбавлений в офіційній терміноволії свого національного імені. Тому, коли хто думав і вірив, що Українська Репрезентація, увійшовши до польських законодатних палат, усі ці болячки усуне, що вона переведе в усіх цих і багатьох інших справах ревізію польського законодавства й істнуючої польської „дійсної дійсности“, і що все те зробить негайно, протягом одного-двох років перебування у Варшаві, то може справедливо на Українську Парламентарну Репрезентацію ремствувати, здоволяючися позицим ствердженням голого факту.

Однак дозволимо собі сказати, що такий, зведений у своїх надіях критик, виявив би тоді жалюгідний примітивізм своїх поглядів на політику й тактику Української Парламентарної Репрезентації. На цю тему — варто висловити кілька окремих уваг

I. Кедрич.

Просимо уважно прочитати і розважити!

Дуже часто трапляються в продажі випадки пофальшування набілу, а масла з окрема. Тому не тільки з громадянського обов'язку здійснювання клича „свій до свого“, але передовсім у власному інтересі, всі купують **НАБІЛ І МАСЛО ТІЛЬКИ В СКЛЕПАХ „МАСЛОСОЮЗУ“**, бо там є під гарантією правдиві і здорові. Жадайте всюди тільки масла зі знаком:

НЕЗАБУДЬТЕ пригадати своїм приятелям і знайомим, що постійні і точні передплатники „Діла“ будуть мати на-году 15. червня ц. р. одержати ДАРОМ, одну з 23 нагород в бібліотеках вартости 300 ам. дол., які адміністрація призначила для своїх передплатників.

3 приводу процесу в Харкові.

1. Від війни до революції.

Від Радиків. У зв'язку з процесом „Спілка Висловлення України“ в Харкові публікуємо міркування Вп. проф. д-ра І. Свещицького, в яких він гостро осуджує комуністичний терор. Однак при тім зазначаємо, що з його сугубоіндивідуалістичним світоглядом, який має в собі немало перенів анархізму, не погоджуємося. У статті не згадуємо авторського стилю і деяких питомих йому фраз, аби не порушувати через те його думок.

Коли у вересні 1914 р. Східну Галичину заняли російські війська, а політична поліція і жандармерія стали скрізь слідити й дошукуватися шпionажів в користь Австрії, тоді, здається, не було ані одного навіть тільки підозрілого в українстві дому, якого царські жандарми й поліцейські як слід не перетрусали. Було тоді чимало арештів, заслання і всякої муки людям дійсно неповинним ні в чому.

В той-же час по всій Австрії мучилися за тюремними рештками і за густою сіткою кільчастого дроту тисячі простодушних громадян, що в наївності своїй вірили в конституційне право громадян на волю переконання. А скрізь мучилися люди скорбію за своїми найближчими та думкою за завтрашній день. Так, в вибухоту війни запанували між людьми велика горе й гірка мука.

Але були серед нас отих безталанних сіромах, десь на самих низах та в підпіллі збірної душі живі — течії — надії на свободу віри в побіду якоїсь правди та любови майбутньої радості. Тим-то проти прав усякого рахунку правдоподібності повстав був на початку російсько-австрійської війни курінь українських Січових Стрільців, що з австрійського боку виступив проти російської армії за волю України. А що в порівнянні з національними успіхами українців-галичан українці в Росії були куди в гіршому положенні, то нічого дивного, що серед УСС горіло велике завзяття поклати Росію і дати Україні те найменше своїх прав у конституційній Австрії, що було б безперечно найбільшим досягненням українства в царській Росії. Проте всім ясно було, що австрійська конституція на російській Україні — це самостійність її. Був це час змагання конституції в абсолютізмом.

В тому-ж самому часі йшли відомі наради в російській державній думі. Глядали за причинами тяжкої поразки й ганебного відвороту на яких 500 кілометрів узад від грудневого фронту 1914

р. Тоді в часі війни у неконституційній Росії заговорили так різко про всі державні й воєнні справи, що благочестиві громадяни конституційної Австрії — представники найвищих кругів інтелігенції в російському полоні — всі в один голос стверджували, що австрійська цензура навіть за мирного часу не пропустилаб таких різких висловів і осудів діяльності правительства.

Міжтам австрійські суди судили „держзрадників“ — вихоплених зпоміж усіх своїх в'язнів. Одних вшали на основі дуже скороченого капітально-офіцерського суду на придорожніх деревах; другі на основі доносу агентів „К. Штелле“ за присудом упрощеного воєнного суду повисали на присудовій шибениці; а ще інших підстрілювали й вшали без свідків і без суду на основі одного підозріння в зраді, шпionажі і т. п. Цю кривду діяли всі, а теж і мадари та турки, що навіть місцевої мови не знали.

Прочитуючи сьогодні отсі короткі, таємні за-

Нова стаття Сталіна.

Сталін помістив у „Ленінградській Правді“ нову статтю, в якій зазначає, що спроба насильної колективізації закінчилась невдачою тому, що при переведенні колективізації комуністи допустились ріжних зловживань і то не тільки супроти „кулаків“, але і середняків. Сталін пише: „Колективні господарства створені скоро, почали скоро розпадатися і навіть ті селяни, які ставились до „колхозів“ прихильно, тепер відносяться до них ворожо“. Насильна колективізація розчаровує пролетаріат і веде до незгоди зі „середняком“, до дезорієнтації бідноти і акінці до скріплення „кулаків“ й упадку авторитету комуністів. Сталін закликає комуністів, щоби вони мали відвагу признатись до помилок і завернути з хибного шляху. Боротьба із „кулаками“ є конечно і на місце господарств „кровопійців“ і „пазуків“ треба завести комунізм, але методи колективізації треба змінити і темп злагіднити. В тому-ж числі „Ленінградської Правди“ поміщений декрет радянського уряду про злагіднення колективізації.

Пангалъос засуджений.

З Атен пишуть, що дня 8. ц. м. окремий суд, зложений зі сенаторів і послів, засудив б. диктатора, генерала Пангалъоса і його міністра Вогопулъоса на 2½ року в'язниці та на втрату всіх горожанських прав за надужиття своєї влади. Пангалъосові почислено 2 роки саїдчої в'язниці, так що за пів року він вийде на волю.

о. М. Р. ЦУРКОВСЬКИЙ.

Пластуни -- нова молодець.

Присягають наддорожчим новикам, синові Романові і доням Вірі та Надії.

Для Пласту. — Памятка бувальщини. -- До пластового табору.

Небагато літ життя за собою має Пласт у нас; всього 17. Молодь І. академічної гімназії у Львові заснувала його в себе в 1912 р. Отже недалеко він існує в нас, а вже лише слід за собою. Деякі члени пласту із шкільної лавки перейшли вже у життя і як дисципліновані члени суспільности ширять серед неї його ідею та для неї працюють. І чимраз більші круги нашої молоді захоплюються ідеєю Пласту, по пластовому думують і по пластовому живуть.

Молоді люди, що виходять із наших шкіл, це звичайно молодець, що за першою невдачею зражується, від життя вижидає Бог зна що, а коли тверде життя замість вигод приготує їй невдачі і прикрі несподіванки, тоді вона нарікає на всіх і забуває, що причиною всього тиха звичайно вони самі... Нарід складається із одиниць і причиною неодного лиха такі самі нарід. І це звичайно загальне явище, що із наших шкіл, з яких повинні виходити найкращі люди і патріоти, не всі такі виходять; куди кращі не раз виходять із чужих шкіл. Яка причина в цьому?

Як одну з причин можна навести таку: Наш нарід за мало ваги прив'язує до Пласту і недоцінює його як слід. Шляком сміло можуть наші пластуни нашому громадянству поставити питання: „чи не матиме весь нарід, отже й кожна його одиниця користі з того, як з української молоді виросте в Пласті сильне, здорове покоління, яке розумітиме як слід свої обов'язки су-

проти власної суспільности і людства, вмітиме бачити і передбачувати небезпеки й боротися з ними, матиме вироблені змісли, освічений ум і для якого ніяке діло потрібне громадянству не буде чужим.

Інші народи вже давно зрозуміли, що таке Пласт і яка сила в ньому криється, але така вже наша доля, що ми за іншими народами волочимось черепашиною ходою і шойно задумуємось про потребу Пласту, а дехто навіть не здає собі справи в чому його сила. І тому не дивниця, що в нас панують, як каже один із піонерів Пласту: „національна конкуренція, боротьба, заздрість, ненависть, злоба, обманство“ і т. д. Але все те мусить колись уступити місця пластовій ідеї: правдивій, заслуженій, власним трудом здобутій силі, божеській красі, мудрій обережності і геніяльній бистроті ума, однак покищо виходить таке, що пластовою ідеєю могутніють сусіди України, але українці не зрозуміли її як слід. (Д-р О. Тисовський: „Життя в Пласті“).

Всього доволі має наш нарід і багатство природне землі і вроджений талант своїх дітей, нема тільки добрих провідників. Це посвідчує і наша історія. Ніхто не дасть нам ідейних провідників. Вони виходять рідко з рідних шкіл, а тимбільше з чужих. Пласт тільки один може їх виховати.

В 1921 р. накладом Верховної Пластової Ради вийшла у Львові книжка д-ра Олександра Тисовського, члена Верховної Пластової Ради, під заг. „Життя в Пласті“. Хто зазнайомиться з її змістом, той певно інакшими очима дивитиметься на Пласт, як на організацію молоді, для патріотичного всестороннього самовиховання.

Користаючи з нагоди, що міг я на хвилину відірватися від щоденних занять і покинути на короткий час міський гамір, вибрався я до Підлютого до табору пластуних козаків, щоби

писати про страхоту того недавнього жорстокого часу, ми дивуємося, що про все те і сліду немає серед похвальних голосів монополізованої воєнним урядом Австрії преси. А ми, примусові свідки російської дійности 1914—17 рр., мусимо признати морально-громадянську вищість великої частини російської преси навіть консервативного напрямку часу війни над одночасною австрійською. Такий уже закон життя, що людина жадається всякого страхоту й гадиться ним.

Почалась російська революція довгою й тяжкою боротьбою організованого політичного підпілля з представниками влади. В обох столицях Росії і в столицях національних територій йшли один за другим акти політичної пісти, а за ними політичні процеси, засуди, підземні казати, заслання, розстріли й шибениці... Але вся ота політична діяльність підпілля могла впливатися тільки при ідеологічній співпраці сідомої політичних свобод частини суспільности. Тим-то все передове громадянство кожної нації було на стороні постійної скритої революції. Без ідейного співробітництва вольних творців російської літератури, без вічного полум'я активного протесту творців мистецтва й науки, без загального співробітництва верхів інтелігенту і споживників та носіїв ідей законної ворожоби і благословенної боротьби з неправдою і насильством — не було б революції в Росії та її... здобутків і... сучасних наслідків.

Здобутком революції, завдяки довголітнім діям національного підпілля, було пробудження в масах діяльної самосвідомости і арозуміння широкими колами суспільности ваги культури праці. За цим прийшов національний підйом, настрічу якому мусіла піти всяка націоналізація, отож і українізація та білорусивація. „Уряд революційного селянства і робітництва“ мусів приступити до виконання свого чи не найкращого й найдешевшого завдання.

Однак за сучасні гірки і прегляжі наслідки революції — за тісноту обов'язельського мешкання; за рабський побут живих людей в неспівній завтра; за нищету, голод і холод бездомних; за невмієння неосвіченої маси некваліфікованого робітництва і темного селянства шанувати матеріал і час у боротьбі з простором; за нерозумну й нерозсудну ревність верхів; за вічно голодну захланність наміщів-прислужників; словом — за всі гірки досвіди негавуючої революції морально винні такі її колишні, сучасні й майбутні носії прихильники.

У світі нема ніякого придбання без витрати, удачі без невдачі, життя без смерти. Сталось те й тут. Культурно-національні здобутки революції рівноважаться сьогодні тяжкими наслідками матеріальної скрути революційної доби, а ідеологія народньої і національної революції опинилась на дні життя.

Так. Отсі сто тисяч передвоєнного підпілля російської держави, що постійно від війни піддержували законну таємну боротьбу з насильством і самоправством існуючої держави, що о-

бодай на часок відіткнути свіжим гірським воздухом і приглануться таборовому життю.

Півтора години їзди залізницею із Стрия і перед нами вже станція Брошнів, а звідти їзда лісною залізницею до Підлютого. Триває вона 4—6 годин; треба переїхати 45 км.; по дорозі навантажують дерево, відчіпляють вагони і долучують їх, тому їзда так довго тягнеться. Всеж таки їзда незвичайно приємна, тим приємніша, чим ближче доїздимо до Підлютого. Разом зі мною їде один священник до Перегінська; один урядовець з Кракова, українець — до своєї доньки до табору, мій товариш, гімназист із Стрия І. К., що їде до своїх батьків до Осмолоди, одна пластунок і кількох бойків. Крім льор, що везли дерево, були тоді ще два вагони для людей; залізницею може їхати кожний, хто хоче, без ніякої оплати, але управа тамошніх лісів за ніякі нещасливі випадки не відповідає.

Разом із нами їде якась польська прогуляка — ціле товариство — до Осмолоди; неприємно вражає, що наших людей нема. У нас саїдно занадто мале зацікавлення красою нашої землі, памятками нашої старовини.

Згадати такі наші чудові місця як: Бубнище, Урич, Розгірче з їхніми замками та скелями, Скит Манявський з його мурами, ще декуди добре задержаними і богато дечого. Чужі люди, якби мали їх, то давно вже були б подбали, щоби бодай в якийсь культурний спосіб можна дістатись до цих місць, якщо не автами, то возами, що стояли би там постійно, а на місці можна би там дістати дещо із харчів. А в нас? Дійдеш напр. до Бубнища, сонце пражить аж ціл з тебе ллеться, а якщо не ввзяв ти із собою якого „яствік“ хоч пропади. Чи не міг би наш Центросоюз Кооператив постаратись, щоби там відчинила яку кооперативу? можна би дати в той спосіб утримання неодному інвалідові, який міг би бути провідником. А так? тамтого ооку-

МАШИНИ до шиття і гапту

„LADA“ і „MINERVA“

Умірковані ціни.

Догідні сплати.

Заступництво: „Poltyr“, Львів, вул. Ягайлонська, 1828 ч. 20. Телефон 23-11 1-5

статочню повалили самоволю дарського уряду — вони з ним і себе повалили. Виявлялося, що прятціни сто тисяч представників живої думки і живого діла є саме „найлютішим алом“, з яким належить боротися горстці недавніх товаришів по боротьбі з царським урядом.

Почалася дика боротьба з... ідеологією. Це, що було досі признаком середньовічної темряви, коли то релігія володаря мусіла бути релігією підданців і мешканців його країни-дідичтва, стало законом і обов'язком для тих, що щойно певною протиприродою боролися. Ще перед 13 роками більшовики як дрібна частина діяльного проводу революції — на верхах влади привернули найлютішу сваволю найтемніших часів людства, а саме примусову ідеологічну єдність усіх, кому тільки хочеться куска хліба. А відомо, що всі хлібом живуть... І після зриву поневолемих до боротьби за волю — борці стали рабами-невольниками вже не політичного насильства, але часильства думки з боку горстки дійсно сліпих на факти і глухих на крики життя фанатиків.

Д-р І. Свенціцький.

Нова подорож „Цепеліна“ до Америки.

У травні повітряний корабель „Цепелін“ відлетить у Америку. Між цепелінівськими заведеннями в Фрідріхсгафені й урядом американської маринарки заключено умову, що установає кошти причалення та побуту „Цепеліна“ на летунському майдані в Лейкфорсті. Цепелінівські заведення зобов'язуються заплатити урядові маринарки за приготування до причалення 3.000 доларів, за ужиття майдану на летунському майдані по 2.000 дол. за добу. За один день опізнення цепелінівські заведення платять по 1.000 доларів. Крім того зобов'язуються оплатити кошти транспорту американської залози, занятої при причалюванні та покрити éventуальні шкоди, спричинені причаленням.

Бріан оптиміст.

Бріан, внідаючи до Лондону заявив, що труднощі лондонської конференції дадуться побороти та що конференція всеж закінчиться успіхом. Французька преса пише, що найближча розмова Бріана із Мекдональдом усуне деякі труднощі конференції.

коли я був у Бубніші, один бойко опроважував якихсь прогудковців-жидів по скалах і по польських калічів так, що із жалю серце мало не трісло. Щоб сказали ті давні мешканці тих руїн, якби почули своїх правників?

Через браму Скиту Манявського, яку можна би ще зберігти й урятувати, переїздить фірма із жидівськими дровами, а об чудові мальовиці на одвірках потирають сирники фірми А на останках мурів галицького замку виднів польський напис якогось принагідного туриста: „Пенкна країно, тись мі твою постаць вінна, гдибись ту не стал — билабись іннон“.

Чи не могло би ці закутніи взяти в свою опіку якесь наше спортове товариство? Менше енергії вкладати у асілякі мачеві змагання, а більше вложити в те, щоби зберегти засуджене на втрату. Як гарне поле праці для нашого Пласту!

Але йдімо далі...

Год. 11 вполудні — доїжджаємо до Підлютого. — Виїхав із Стрия в год. 3. рано, було час передумати неодн і з товаришами подорожі перегорити.

Ще одна гора, за нею — і не зглянешся — вже табор новиків, — мета подорожі.

Найперше закримітиш жовто-блакитний прапор і прапор новиків, прикріплений на вершці зрубаної високої ялиці. Незатерте вражіння робить на подорожного само положення табору. Острів з обох сторін оточений Лімницею. Місце, де є табор, найкраще в усіх альпоземних добрах. Вибрав його пок. кардинал Сембратавич. У стіп горі пливе Лімниця. Ціла гора наче заважена камінюками ветичини стола, зпосеред яких сям-там дробується струнка ялиця; наче глузує собі з усіх ворожих сил, які спляють розвиток життя. Ці ялиці наче голосять: „жити і життям, заражувавши інших“ те, що у своїй програмі виписав Пласт. (Докінчення буде.)

3 волинського виборчого фронту.

ВІЧА В ЛУЦЬКОМУ ПОВІТІ.

ВІЧЕ У ПІДГАЙЦЯХ. 5. квітня, в суботу, відбулося тут передвиборче віче, влаштоване луцьким повітовим комітетом УНДО. На віче прибув весь актив села, серед якого були також старші віком селяни й молоді селянки. Віче відкрив п. В. Островський, який висловив, чому селянство Галичини так масово голосувало на листу УНДО ч. 18. Посол Біляк у довшій промові оповів про діяльність Української Парламентарної Репрезентації та про оборону селянського стану взагалі й інтересів українського народу на північно-західних землях. Промову п. посла селяни витали гучними оплесками. А один поважний та впливовий селянин звернувся до нього від імені всіх з такими словами: „Вибачте нам, що ми в 1928 році не йшли з націоналістами; ми не знали, хто такі селянські. Треба зазначити, що на попередніх виборах Підгайці голосували на листу ч. 8. (сельроб-правниця). П. Островський у другій промові зreferував програму УНДО й порівняв її з програмами інших партій. Після відповідей п. посла Біляка на різні запитання, присутні одногласно постановили голосувати на листу ч. 18.

ВІЧЕ В ЛАВРОВІ. Не зважаючи на сильний дощ, дня 6. квітня на віче прибуло понад 300 людей. Відбулося воно у великому недовиченому будинку. Головував селянин Демчук. Віче відкрив п. Заваликут, який під дощем прибув з Луцька разом з секретарем возівського виборчого комітету п. Миронюком. П. посол у кількохденній промові познайомив присутніх з діяльністю Української Парламентарної Репрезентації та обороною інтересів нашої Волині, а зокрема православної церкви, якій загрожують різні лиха. На запитання селян були дані докладні висноски. Промова українського посла з УНДО, яке сельробн малювали нашому селянству якимсь людозерчим, зробила глибоке й сильне вражіння. Зворушена селянська маса на закінчення відспівала наш національний гимн і сердечно дякувала п. послові за приїзд та інформації. Варто зазначити, що в Лаврові з'явився і п. Заяць з кількома привезеними з інших сіл хлопцями та відбув нараду з деякими постійними супутниками. Селяниж Лаврова були на вічу нашого посла.

ВІЧЕ В ПІДДУБЦЯХ. Тогож 6. квітня відбулося друге віче, в селі Піддубцях, на яке, незважаючи на дуже погану погоду, прибули п. посол Біляк і п. В. Островський. Селяни, що чекали під дощем біля церкви, зацікавлені з своїм, російською, мурованою церквою зперед кількох століть, за яку римокатоліцька ерархія виточила процес. Перебуваючи під загрозою ревіндикації, парохіяни з великим зацікавленням читали брошуру „В обороні православної церкви“, яку привіз зі собою п. посол і роздав кількадесять примірників. Віче, з огляду на дощ, відбулося в обширній селянській хаті. Відкрив віче п. Островський, зацікавивши селян з рідким гостем з Галичини. Пос. Біляк зreferував діяльність Української Парламентарної Репрезентації та оборону інтересів волинського селянства. На запитання селян п. Островський дав пояснення щодо різниці між програмами соціалістичних партій і УНДО. Селяни особливо цікавилися тим, що робиться на Великій Україні, зокрема — „кохозами“ й боротьбою з релігією. На закінчення п. посол давав відповіді на різні запитання. Захоплені промовами наших представників, селяни одногласно ухвалили голосувати на листу ч. 18. Не зважаючи на дощ, місцевий актив проводив гостей до автобуса за півкілометра.

ВІЧЕ В РОЖИЦЯХ. Віче мало відбутися в понеділок 7. квітня. На віче прибули пп. посол Заваликут, Левчанівський і секретар комітету Маринюк. Зібралось кількост селян з доколичних сіл. Однак віче не відбулося, бо власник ківа, в якому воно мало відбутися рішуче відмовився дати сальо. Іншого, відповідного для такої кількості людей помешкання не було, а під відкритим небом робити віче було неможливо з огляду на дощ. У той день відбувалися тут загальні збори місцевої кооперативи. Посол Заваликут забрав слово на зборах і своєю промовою на чисто кооперативну тему викликав загальне захоплення присутніх. Зібрані гласно оплескували його промову, а після зборів в обуренням висловлювалися проти тих, що перешкодили вічу, та обіцяли на слідуєче віче явитися ще більше численно. В Рожницю поліція зажадала від пп. Левчанівського й Маринюкайти на постерунок і там вилегтимуватися. Пішов туди й п. посол Заваликут інтервенювати. Наслідки інтервенції були такі, що обох перепрошено.

Волиняк.

Поправка. В авіті про віче в Княгининку стався помилка: брав участь посол Зубрицький, а не Завинський.

На організаційному фронті.

Нарада українських радних в Перемишлі.

Дня 1. квітня ц. р. відбулася в Перемишлі нарада українських радних перемиського повіту, в якій взяли участь також мужі довіря й організатори УНДО. Присутніх було около 120 громадян, які репрезентували 106 громад. Збори отворив іменем Повіт. Народної Організації дир. Роман Гамчикевич, У склад президії увійшли: дир. Роман Гамчикевич, Іван Галик, госп. з Бикова, Микола Чупіль з Рожубович, о. Гук з Іскані, Тимко Паславський зі Станиславова і Василь Хома, госп. з Терновець; секретарював п. Петро Повх.

Реферат про громадські справи виголосив пос. д-р В. Загайкевич, що обговорив вичерпуючо в популярній спосіб усі справи, зв'язані з господаркою села, громадськими бюджетами, правами української мови і т. д.

Відтак секретар Повіт. Народної Канцелярії п. Осип Сенечко запротестував у короткій промові проти червоного терору на Вел. Україні, після чого на його внесення ухвалено серед горячих оплесків отсі резолюції:

Зібрані на довірочних зборах дня 1. квітня 1930 р. в салі Народного Дому українці з усього перемиського повіту 1) протестують проти гноблення української нації на просторах російської займанщини більшовицькою владою, як також проти тої деморалізації, яку більшовицька система правління намагається внести в український нарід; 2) осуджують цілковито божевільно-злочинну роботу московських опришків на терені нашої батьківщини, а зокрема протестують проти безглузної й погубної колективізації українського села і святотатського нищення Христової церкви та висказують тверду й непохитну віру, що нашим братам за Збручем удасться встоятись побідно в тій важкій боротьбі; 3) тим вірним синам українського народу, що їх за їхню відданість українській ідеї поставлено перед суд московських чрезвычайок у Харкові, висказують свою найглибшу пошану і вдяку та засилають їм слова сердечного привіту, впевнюючи тих мучеників за святу народню справу, що зерно ними в серцях мільонів засіє не піде на пропаще; 4) звертаються рівночасно до всіх українців по цей бік кордону з горячим закликом, аби виповіли безоглядну боротьбу всякій комуністичній агітації між нашим народом і не допускали серед нього до розповсюдження тих течій, які нашому народові подають безсовісні московські наймити; 5) протестують проти комісарщини в громадських самоуправах; 6) домагаються негайного переведення виборів до громадських самоуправ; 7) домагаються кредитів для українського населення; 8) домагаються воєнного вішкодування; 9) домагаються українських високих шкіл у Львові; 10) домагаються внесення закону про шкільний плексіцит з 1924 р.; 11) домагаються, аби по наших школах учили виключно українські учительські сили.

Під кінець забрав слово господар Іван Галик і подякував послові д-рові Загайкевичеві і п. Сенечкові (як секретареві Пов. Нар. Канцелярії) за скликання наради та за освідомлюючі реферати.

3 концертної салі.

Концерт мужеського хору „Сурма“.

Замітний, незвичайно вдатний концерт, що приносить велику честь отьому молодому хорві і його директорові! Жаль тільки, що українська публіка у Львові так вольно абайдужніла до хороного мистецтва, що воле сидіти безчинно дома або остаточо піти до кіна, як прийти на добрий концерт і вальбуватися красою пісень та їх мистецьким виведенням.

На програму концерту „Сурми“ аложилися дуже різномодні й інтересні твори українських і неукраїнських композитів і таким чином вечір вияшов різноманітним та живим. Причинився до цього у невеликій мірі теж гостинний виступ співачки п-и Е. Ласовської, що запрезентувалася нашій публіці цим першим своїм виступом у Львові з найкращого боку і певно виступатиме тепер частіше на наших концертних естрадах.

Започаткував концерт виступ „Сурми“, що відспівала свій божвий клич (композиція В. Кудрика), а потім „Привіт“ К. Гуно, „Часом я тужу за тобою“ В. Кудрика і „Через ніч“ Німасра. В дальшій часті програми почули ми у виконанні тогож хору могутній „Грід Вікінга“ С. Невядомського, а черги три різні серенади (Шуберта, Дрегера і Маршнера), а а закінчення валси на муж. хор І. Штрауса „Життя артистів“. Усі ті твори введено у нас (крім Кудрикового „Часом я тужу за тобою“) вперше.

Виконання згаданих творів не лишало нічого до бажання. Хор „Сурми“ (26 співаків) — це незвичайно дисциплінований і відспіваний гвот.

EUMIG HARTLEY - то найвища класа!!!

Незрівняний в своїй доброті! — Велика селективність! — Велика сила і ідеальна чистота в'дбору! — Вилучує і з гарантією фабричну льокальну стацію!
Сотні листів в подякою свідчать про нечуване прямо пробове, значіння цього радіоного апарату на полі радіоної техніки, **тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-лінійний радіоный апарат!**
Генеральне представництво:
ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ
Львів, Леґіонів 1. — Телефон ч. 458 і 459.

це має між собою прегарний голосовий матеріал (особливо баси!) і кількох добрих солістів (Новицький у тенорах, Стецуря Осип у баритонах). Не диво, що під управою такого талановитого диригента, як п. Ів. Охримович, хор вирізнявся у всіх своїх частих, співав певно і легко, фразув виразно, має дуже гарні переходи від „форте“ до „піано“ і навпаки та взагалі здібний до всяких хороших ефектів і може співати й найтрудніші твори. При цій нагоді треба відзначити, що хор співав без нот, а його оригінальне установа (по середині І. тенора, за ними II. баси, ліворуч диригента II. тенора а праворуч I. баси) показалося на практиці зовсім доцільним, бо співаки могли співати завжди згармонізовано, чуючи й контролюючи себе взаємно увесь час.

П-а Ласовська, учениця проф. Заремби, співала того вечора „Горить мое сердце“ Я. Лопатинського, „Вечірня пісня“ Стеценка „La Wally“ Катарльового, „Нетерпеливость“ Шуберта й одну коротеньку пісню як надяток (Лопатинського „У душа“). Голос п-и Ласовської — високий, доволі сильний і звучний сопран, що спеціально у високих тонах звучить певно й гарно. У співаки видно музикальність і добру дикцію, а все те при потягаючій апаратурі борожить їй при дальшій соціалній праці безперечно поважні успіхи в її мистецькій кар'єрі!

Для повноти образу слід додати, що і п-у Ласовську і диригента п. Охримовича обдаровано за їх виступ великими кошами квітів. Акомпаніював проф. Б. Кудрик. **І. Н.**

Ч а с о п и с видається для потреб загалу, тому загал повинен його піддержувати.

Велика катастрофа в Іспанії.

З Мадриту подають, що в копальні вугля недалеко Сантандера була велика катастрофа, в якій згнуло 38 робітників. За цілий день роботи відкопано трупа тільки одного робітника, а інші лежать далі в глибині копальні. На місце випадку вилано окремий відділ військових саперів для розкопування землі, що присипала 38 жертв праці.

ББ. не бере участі у виборах на Волині!

Польські опозиційні часописи повідомляють, що керівництво ББ постановило відкликати виборчу листу ч. 1. у виборчій окрузі Луцьк-Рівне-Костопіль. Так у цій окрузі лишилася би лише одна польська листа, Визволене. Кажуть, що партія ББ рахується з фактом, що у нових виборах не мала би ніяких успіхів. Чоловими кандидатами тієї листи були: кн. Радзівіл і Вісліцький. Із кол ББ ваперечують ті чутки; вважають їх за передчасні.

Вже можна бачити в телефо-ні розмовляючого.

Із Нью-Йорку повідомляють, що дня 9. квітня робили там проби з новим апаратом, мікрофоном. Проби дали дуже добрий вислід. Двох людей, що були в бюрах, віддалених від себе на півтора милі, розмовляли ваче через телефон, а рівночасно бачили рухомий образ свого товариша-розмовника. І зорові і слухові вражіння були зовсім ясні та чисті.

Нові вибори в Німеччині?

Податкова комісія райхстагу відкинула внесення про підвищення податку від лива. У зв'язі з тим уряд зібрався на нараду. В поінформованих колах кажуть, що колиб райхстаг хотів скреслити в голосуванні над фінансовою програмою бодай половину домагань д-ра Брөнінга, тоді уряд домагатиметься злуки податкової програми з рільною програмою в одну цілість. Кажуть, що в останнім випадку уряд мусятиме покористуватися повноваженнями, що їх передше одержав від президента для розважання райхстагу та розписання нових виборів.

Пожежа на „Сх. Торгах“.

Дня 10. квітня на площі Східних Торгів у Львові згорів модель нафтового шибу з вертикачною вежою, що є власністю нафтової фірми „Галіція“. Візвана телефонічно вогнева сторожа прийшла на місце, одначе будинок був уже заवालвся, тому погасила лише згарина та тліючі в сусідстві дерева й телефонічні стовпи. Вогонь повстав мабуть іще вночі в щільно замкненім павільйоні. Там спокійно горіло, а запримітали вогонь, коли вже охопив вертикачну вежу. Цілий павільйон збудований із сухого дерева, пересяклого легко запальними матеріалами, як олива та смари, тому горів скоро й годі було його врятувати. Пожежна сторожа забезпечила була сусідні будинки, бо сильний вітер міг перекинути іскри. Всеж таки стали горіти будинки Вовка біля Стрийської ролячки, бо іскри падали на соломяну стріху. Вовкові люди самі вгасили вогонь. Рятункову акцію утруднювало й те, що на пл. Східних Торгів мало води, бо це найвище положена околиця у Львові. „Газета Пор.“ пише, що в павільйоні були запаси оливи та смарів і правдоподібно огонь повстав наслідком покиненого недокурка. „Хвіля“ пише нібито джигурочний дозорець бачив від кількох днів ляхсь двох підозрілих людей, що крутилися біля вгад. павільйону, можливо, що вони там спали та кинули недокурки, або що вогонь підложили.

Згорів тартак.

У Звіривці біля Турки над Стриєм згорів печинний від кількох літ тартак фірми Вагнгартен і Спілка. Згоріла гала машин і тартаків вартости 20 тис. доларів. Пожежа повстала наслідком підпазу. Тартак від трьох літ є предметом судового спору та є під примусовою управою з причини невиплатности власників. У Надвірній згорів магазин відливарні заліза „Карпати“ із формами для відливання та сталярськими матеріалами. Шкоди є на 70 тис. зол.

Податкові полекші для торговлі та промислу

і будову дешевих мешкань заповідає уряд.

Аг. „Іскра“ заповідає пляни уряду для полекші положення хліборобства та промислу й торговлі. Уряд покористується законодавчими повноваженнями у відношенні до податкових полекш, а зараз заавізує справу признання 50 мил. зол. ломбардових кредитів для промислу, на якому найбільше відбизає госп. криза. Уряд рахується з тим, що платнича спроможність населення зменшилася і тому старатиметься радше затіснити бюджет ніж виконувати його вповні, колиб це виконання бюджету мало спричинити виімково тяжкі наслідки для поодиноких діянок госп. життя. Уряд займеться теж справою будування дешевих мешкань а також призадумується над тим, чи не можна би ввести в життя розпорядку президента держави про створення підприємства Польської Державної Залізниці.

Пакт трьох держав.

Морська конференція скінчена.

З Лондону повідомляють, що морську конференцію можна вважати покінченою. Формулу інтерпретації 16. уст. пакту Ліги Націй відкинули з причини неуступчивости Італії. Становище Італії внеможливо Франції згодитися на редукцію тонажні на 50 тон. Тепер мають заключити порозуміння 5 держав у техв. справах, що торкатиметься клявузуль цифрового обмеження тонажні трьох великих держав. Клявузуля обовязуватиме лише Англію, Зл. Держави та Японію. Франція й Італія можуть приступити до пакту, коли між ними прийде до порозуміння.

До процесу „СВУ“.

„Зникнуть як Кутепов!“

Часописи повідомляють, що прокуратор Любченко у довгій промові заявив, що на лаві обвинувачених є лише незначна частина „СВУ“, яка терором хоче відірвати Україну від СРСР. Одначе сторожа резолюції ДПУ — говорив Любченко — поробила надав. заходи, щоби знищити потвору українського націоналізму, що наче сказана собака кусає СРСР. Далі Любченко заявив, що ДПУ винищить українських націоналістів не лише на Україні, а й за кордоном, причому подав назвища професора університету Лотоцького, Чикаленка й ін. українських діячів у ЧСР. У тій хвилі з галерії почувся голос: „Зникнуть як Кутепов!“

НОВИНКИ

— Фонд імени Е. Чикаленка в Празі. Український Академічний Комітет у Празі, що об'єднує всі українські високі школи й наукові тоа-

рства за кордоном і Наукове Т-во ім. Шевченка у Львові, з ініціативи Української Господарської Академії в Подєбрадах заснував Фонд імени бл. п. Е. Х. Чикаленка. Мета Фонду — видання щоденника та інших праць і матеріалів, що залишив великий патріот, незабутній діяч та меценат нам у спадщину. Для порядкування справами Фонду Академічний Комітет обрад окремий комітет у такому складі: заступник від родини покійного — Г. Е. Келлер-Чикаленкова, проф. А. І. Яковлів та Е. С. Вировий. Комітет Фонду звертається до українського громадянства, до українських інституцій, шкіл, товариств, кооператив, до всіх, кому дорога пам'ять Е. Х. Чикаленка, з горячим закликом жертвувати на Фонд Е. Х. Чикаленка, щоб уможливити скоріше видання цінної літературної спадщини Покійного. Гроші надсилати на адресу: Prof. A. Jakowliv, Praha XII, u Riegerovych sadh, 14, або на біжучий рахунок: Zivnostenska Banka, Praha, Konto prof. A. Jakowliv. Комітет Фонду.

— На карти „Рідної Школи“, звільняючі від алкогольних напоїв з нагоди Воскресення Христового, зложили в зол. отсі Вп. Громадяни: радник Ілля Кокорудз — Львів 30, д-р Іван Раковський — Львів 10, д-р Мирон Коновалець — Львів 10, Михайло Антонович — Львів 10, учні Кісь Гриць — Тростянець 10, Ігнат Евстахій — Львів 5, Іван Герасимович — Львів 5, Василь Микитчук — Львів 3. — Хто слідуєчий?

— Порядки на залізницях. З ріжних сторін краю до нашої редакції приходять скарги на порядки, які є на залізницях. Помінаємо аж дрібниці, які хоч для пасажирів неприємні, то бодай нікому не загрожують, але недбайливість залізничної служби часто стає причиною нещастя та трагічних випадків, що очевидно повинно звернути увагу компетентних чинників. Ось напр. зі Старого Самбора пишуть нам, що 1. квітня в Старім Самборі 28-літній Василь Бандура їхав возом, щоби привезти священника на похорони свого свояка Миколи Яца. По дорозі на віз присівся парубок Петро Терехух і вони обидва переїзджали через залізничний шлях. Не бачучи ніякої рампи, а тільки таблицю із написом: „Бачнось на поцьонг“ — обидва парубки спокійно переїзджали залізничний шлях, але у цій хвилині надіхав поїзд, коні сполошались, локомотива розірвала віз, Василь Бандура згнув на місці, а Петро Терехух тяжко поранений, опинився в лічниці. Убитий Василь Бандура осиротив жінку і дитину. До речі треба згадати, що на місці випадку за часів Австрії була рампа, а тепер її чомусь усунуто, хоч через цей шлях переїзять і переходять селяни з кількох сіл, особливо з Посади Горішної. Завадки Сушицяряк, тому очевидно такі нещасливі випадки можуть повторитись, якщо рампи не відновитись. Треба сподіватись, що слідство, яке ведеться в цій справі, буде мати такий наслідок, що рампа буде відновлена і що взагалі дирекція залізниць зверне більшу увагу на порядки на залізницях.

— Магістратський урядовець — злодій. Повітова команда поліції в Бережанах повідомила прокуратуру окружного суду в Бережанах, що Ян Рембіш, урядовець бережанського магістрату украв тисячу золотих на шкоду того магістрату.

— Стрільщина на пл. Смольни. Дня 10. квітня ескортував в'язничний сторож Бор арештанта Вільнера. На пл. Смольни злодій пуотився втікати, а коли на зава не задержався, дозорець вистрелив двічі з револьверу. Одна куля зранила Вільнера в ногу. Поліція арештувала шопера Крушого, якому закидає, що він підбурював людей проти дозорця Бора. Раненого Вільнера відставили до шпиталю.

— Пожежа ліса від іскри. Мин. неділі згорів 5—6 морговий дубовий ліс-молодник біля „Глухої Долини“ в громаді Жовнівка (пов. Бережани), власність гр. Якова Потоцького з Раю. Пожежа повстала з іскри, що впала з переїзджачого зал. поїзду.

— Старець складає іспит. У варшавській політехніці відбувся на днях іспит для присяжних землемірів і між іншими кандидатами цей іспит складав Едвард Клепацький, якому тепер скінчився 81 рік життя. Старенький кандидат склав іспит із відзначенням і йому gratулював б. прємієр міністрів Поніковський.

— Сензаційний процес у Варшаві. Другий день процесу проти ротмістра Грудзельського, обвинуваченого в убивстві майора Кльоба приніс багато цікавого: виявилось, що ротмістр Грудзельський також не належить до святих, що він оженився із багатою дочкою промисловця з Лодзі Айсерта тільки для маєтку і що цей маєток він прогуляв, після чого здобував гроші ріжними непочесними способами і навіть підпалив хату, щоби дістати гроші з асекураційного товариства. Майор Кльоб замешкавний в

О П Е Р А Т О Р

Д-р Д. Сассовер

Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38 - 51

Хірургічні недуги. 1831-16 Лічення жылків.

домі Грудзельського, користаючи з несприятливості ротмістра почав баламутити його тещу, а потім жінку. І хоч майор сам мав гріхи і Меланія Грудзельська знала, що Кльоб був усунений з війська за дефравдацію при доставі автомобілів, то коли майор почав цькувати Меланію проти її чоловіка та представляти його як останнього злочинця, то Меланія повірила, що майор більше варта як її чоловік і зрадила Грудзельського. Грудзельський, вернувшись з військових вправ до дому, довідався про зраду жінки і погрожував: „Я застрілю його!“ Жінка почала старатись про розвід, а це доведло ротмістра до такої розпущеності, що він перестав працювати, змінивсь в п'яницю, пропив усі гроші, фальшував векселі і не виходив зі шинків, шукаючи в чарці забуття свого нещастя. Жінка його вже жила разом із майором і не дозволяла Грудзельському відвідувати його діти. Коли одного дня ротмістр Грудзельський прийшов до кімнати майора і хотів побачитись зі своїми дітьми, майор хотів викинути його за двері і крикнув: „Дітей ти не відвідуєш, бо це не твої діти, ти не їх батько“. Тоді Грудзельський стріляв 4 рази і вбив майора на місці, а сам аголювався на поліції, щоби його арештували. Процес триває кілька днів.

— Ціла родина згинула в полум'ях. В селі Писках, волковиського повіту вибухла пожежа в домі Ізраеля Льва, якого ціла родина спала в тому часі і тому 6 осіб згинуло в полум'ях. Вогонь перекинувся на сусідні будинки і наслідком бурі всяка акція гашення не мала ніякого наслідку, так що в цій пожежі спопеліло 31 господарства, а шкоди сягають пів мільона зол.

— **Більшовики касують латинську термінологію в медицині.** „Вечірна Москва“ подає, що комісаріат здоров'я виробив проект скасування латинської термінології в медицині. На думку більшовиків ця латина в медицині це середньовічний пересуд, якого комуністи не можуть толерувати. Вся латинська термінологія буде заступлена російською, що має облекшити студентам медичні студії.

— **Арештування еспанського філософа.** У Мадриді на зборах республіканців виступало кілька промовців, між якими і філософ Ортега Гасет, відомий з кількох талановитих праць з ділянки філософії. Після промови його арештовано за гостру критику теперішньої влади.

— **Максим Горький вертає до Москви.** З Риму подають, що Максим Горький, який тепер лікує в Італії свої хорі легені (туберкульоз), у найближчому часі має намір вернути до Москви. Його стан здоров'я поправився.

— **Тираж англійської преси.** Робітнича англійська газета „Дейлі Геральд“ мала минулого року 300.000 передплатників, а цього року 1. квітня один мільон передплатників. Редакція заповідає збільшення формату цього щастливого органу.

— **Арештування в Туреччині.** Турецький часопис „Джарін“ від довшого часу провадив гостру кампанію проти теперішнього турецького уряду. З наказу Ісмед Паші арештовано редактора цього часопису та поставлено перед суд.

— **З українського наукового життя за кордоном.** Дня 8. квітня ц. р. відбулось 185 засідання Українського Історико-Філологічного Г-ва в Празі із таким порядком дня: І. Лоський: „Походження римського консуляту“; А. Яковлів: „Ф. Чуйкевич і його суд та розправа“.

— **Недуга Нансена.** Славний дослідник бігуна Нансен занедужав і лежить в Осльо в ліжничці. Він хорий на зваплення артерій і ревматизм. Невдачно Нансен мав запалення легенів.

— **Вчасна старість дівчат в Америці.** В Атлентік Сіті, Н. Дж., промовляв на зібранні управительок женських колегій д-р Інгліш Бергі, професор університету Норт Каролайни. Він сказав, що в американських дівчат помітний швидкий занепад в здоров'я, сил, поставі, красі і моральності. Причиною того, сказав він, є легке життя „флапперок“ (недбалих дівчат), котрі хочуть скоро, радше зажоро жити половим, буйним життям. Це швидко дівчат старіє і робить їх нездарницями в родинному житті.

— **Помилування вбивниці.** В 1928 р. у Фінляндії засуджено студентку Магду Нінінову на 4 роки в'язниці за вбивство купця Енгбляума, в підприємстві якого ця студентка працювала. Справа ця мадає так: Магда Нінінова була дочкою бідних родичів і студіювала філософію в нужді і голоді, заробляючи на шматок

хліба писанням на машині в торгівлі багача Енгбляума. Підчас її студій, вона полюбила молодого професора університету Тернуда і він мав незабаром женитись з нею. Тимчасом купець Енгбляум, використовуючи той факт, що бідна студентка працює в його фірмі, домагався в неї любови, погрожуючи, що в іншому випадку він позбавить її праці і заробітку. Бідна студентка боронилася своєї честі як могла, але одної ночі купець напав на неї в кімнаті і силою здобув те, чого студентка не дарувала йому з любови. Бідна дівчина зрадила свою тайну нареченому і проф. Тернуд заявив, що не хоче женитись зі збещеною дівчиною та покинув наречену. Студентка в розпущі застрілила купця Енгбляума і за це суд засудив її на 4 роки в'язниці. Але вбивниця відсиділа у в'язниці тільки півтора року, бо на днях президент Фінляндії, беручи під увагу злагіднюючі обставини провини студентки, помилував її і минулої неділі студентка опинилася на волі.

З театру.

Малий Міський Театр: „Пан Топаз“, пєса на 4 дії М. Павлоя.

Дуже добрий зразок сезонної париської комедії, з якої не один автор іншої національності зробив би поважну суспільну сатиру. Преморальна історія про те, як дуже чесний провінційнальний гімназ. учитель прогналий з посади за свою прибільшену совісність та чесність стає безсовісним спекулянтком, а тому й шанованим громадянином, проти... своєї совісти та найкращої волі. При цьому немилосердна сатира на магістратську господарку, яку ведуть люди, що голосують за постановами, які приватно приносять їм великі доходи, ще й титул „представників народних інтересів“. Очевидячки така картина не може обійтись без ролі жіноцтва; у париській пєсі є нею найчастіше „легка дама“, що вміє перетворити в мушуну нязіть такого манекіна як спеціаліста від шкільного правопису.

Вся пєса має добірку галерію типів, дуже вдатну завязку й розвязку, превеселі сцени. П. Ю. Добжанський, що так рідко дістає більшу роллю, цим разом як головний герой створив тип, який уже самими своїми рухами та висловом очей доводив аудиторію до широкого сміху та захоплення. Дав він нам втіленого Чехівського „Чоловіка в футлярі“, що під кінець перетворюється в живу істоту. Решта акторів під його режисурою заграла легко і бадьоро есу, яка може довше продержатись на афішах.

М. Р.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Шафран, поручник VI. Равської Бригади УГА, помер у Захисті Укр. Інвалідів у Винниках по довголітній недугі легких. Покійний походив із Грабінця, ярославського повіту. Гімназію кінчив у Перемишлі. Вже як австрійський інвалід вступив у ряди Укр. Гал. Армії й увесь час від листопада 1918 р. аж до інтернування відділів УГА в Чехії очікував зміни. Вернувся до краю в 1928 р. з недугою легких, яку набув на Великій Україні. Кілька літ перебув у санаторії у Штернбергу в ЧСР., де був командантом тих стрільців, що довгі часи лікувались у цій санаторії. Похорон відбудеться на кошт Укр. Т-ва Допомоги Інвалідам дня 12. IV. 1930 р. в год. 3. попол. на кладовище в Винниках.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 10. квітня ц. р.: за масло експортне солоне прима по 5-10 зол.; за масло несолоне близько 5-10 зол. за кількіграм; за літру молока 0-34 зол.; за літру сметани 1-60 зол.; айня копа 5-30—5-40. зол.

Тенденція ціл за кордоном знижкова, а краю, з огляду на свята попит збільшений.

Зі спортивного життя.

Загальні Збори УСС.

Звичайні Загальні Збори Українського Спортивного Союзу відбудуться дня 13. квітня ц. р. в салі Т-ва „Зоря“ у Львові, вул. Вірменська 25, в год. 10. передполуднем. Порядок нарад Загальних Зборів буде такий: 1. Відкриття і вибір Президії зборів. 2. Прочитання протоколу минулорічних зборів. 3. Звіт Спортивної Ради УСС. 4. Звіт контрольної комісії. 5. Звіт клубів. 6. Дискусія над звітами, ухвалення абсолютної. 7. Вибір нової Ради, комісії суддів і контрольної комісії. 8) Дискусія над планом діяльності УСС. на р. 1930. 9. Евентуалія. — Спортова Рада УСС.

Україна — Яніна.

Змагання цих дружин за мистецтво А-класи відбудуться в неділю 13. ц. м. на площі Сокола-Батька. Початок: год. 11. передполуд-

нем. Сподіємось, що одинацятка України доложить усіх зусиль, аби і з цих змагань вийти побідно й таким чином придбати собі два нові пункти.

Пласт-Прият у Львові.

Кружок Приятелів Пластової Молоді і його діяльність.

Новоутворений Кружок Приятелів Пластової Молоді як секція при Українським Краєнім Товаристві охорони дітей і опіки над молодію у Львові відбув досі два засідання, на яких уконститувався і прийняв низку постанов дотично організаційних завдань на найближчий час. Склад Управи осьякий: голова і скарбник д-р С. Дмоховський, заступник голови п-ні Струмінська, секретар п-ні М. Донцова, члени Управи о. д-р І. Фіголь і дир. О. Нароцький, заст. членів п-ні Д. Старосольська й інсп. Галаревич.

Управа подає до відома, що зібрані на перших сходинах Пласт-Прияті гроші ужитесь на негайні потреби Пласту для придбання й удержання пластової домівки у Львові, доки у Львові не стане власний Пластовий Дім. Акцій будови того дому веде окремий Почесний і Діловий Комітет будови Пластового Дому. Пласт-Прият переняв на себе інші завдання, в першу чергу добуття домівки, допомогу куріням і т. п.

Дня 13. квітня ц. р. в 17. год. відбудуться чергові сходини Кружка враз з родичами пластової молоді в залах „Української Бесіди“ у Львові, на яких аферується справа організаційній Кружка і тісної його співпраці з пластовими курінями у Львові.

На цілі Пласт-Прияті зложено досі такі датки: пані: Малицька К. 2 дол., Ганицька Б. 10 зол., Пашкевич С. 10 зол., Старосольська Д. 10 зол., Левицька І. 5 зол., Раковська С. 1 дол., Сосенко О. 20 зол., Федорчакова С. 5 зол., Макарушкова Е. 10 зол., Суховерська О. 10 зол., Косевич-Гомзинова 5 зол., Ракова С. 10 дол., Голубовська 10 зол., Донцова М. 2 дол. (непринятій гонорар д-ра Паньчинина); панове: проф. Біленький 5 дол., Гайдучок 10 зол., о. єпископ Будка 20 зол., д-р Корлюк 15 зол., Маріяш І. 20 зол., д-р Раковський 6 дол., д-р Цимбалістий 100 зол., д-р Лукашевський 15 зол., о. дир. Дзєрович 20 зол., о. д-р Фіголь І. 10 зол., д-р М. Коновалець 10 зол.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

О. К. Мицюк: „Селянство й економіка большевизму“. Львів, 1930. Накладом автора. Стор. 100. Формат 8°. Зміст цієї цікавої книжки такий: 1) Світова війна в її соціальних і господарських наслідках; 2) Причини і розвиток східноєвропейської революції; 3) Трансформації в суспільній структурі Європи; 4) Село і місто; 5) Сільське господарство та індустрія СРСР; 6) Націоналізована тяжка індустрія у СРСР і сільське господарство; 7) Транспорт і сільське господарство у СРСР; 8) Зовнішній обмін і сільське господарство СРСР; 9) Валюта СРСР і селянство; 10) Кредит і закордонні капітали СРСР.

Д-р Дм. Донцов: Маса і провід. (Відбитка з ЛНВ. з 1930 р. кн. III. і IV.). Стор. 38. Форм. 8°.

І. Калічак: „Руханка й спорт“ української еміграції в ЧСР. Львів, 1930, Накладом „Сокола-Батька“. Стор. 96. Форм. 16°.

„Культурна Людина“. Наука для старих, а особливо для молодих про те, як жити з людьми, як поводитись в гостях, на вулиці, в читальні і т. д. Написала Іванна Блажкевич, Львів, 1930. Накладом Української Вид. Спілки „Громада“. Видавництво „Самоосвіта“. Стор. 40. Форм. 16°.

„Polski kalendarz lekarski“ na rok 1930. Rocznik V. Nakład i własność Księgarni Nowości we Lwowie. Str. 910. Format 16°. Treść: Buletyn terapeutyczny; Klimato- i balneoterapia; Zdrojowiska polskie; Uzdrowiska polskie; Uzdrowiska zagraniczne; Leczenie światłem elektrycznym; Leczenie lampą kwarcową i sztucznym światłem; Djetetyka; Najważniejsze zabiegi lekarskie; O-ra Bergera; Djagnostyka i leczenie tuberkoliny; Leczenie odmą sztuczną; Surowice i szczepionki; Badania laboratoryjne; O złamaniach kostnych kończyn; Dział rozpoznawczo-leczniczy.

ЖУРНАЛИ:

„ЛІТЕРАТУРНО - НАУКОВИЙ ВІСНИК“. Річник XXIX. Т. СІ. Книжка IV. За квітень 1930. Зміст: Н. Ливицька: Пристрасть; Е. Маланюк: Голоси землі; Е. Бражньов: Зелений шум; Олівєр Ови: Діра в пляні; Б. Кабарівський: Трівога; ген. М. О. Павленко: Спомини; Микола Віконський: * * *; Дм. Донцов: Маса і провід; Пилип Франк: Значіння сучасних (фізикальних)

георій для загальної теорії пізнання; Ів. Гончаренко: Французський театр і Анрі Бернштайн; д-р А. Річинський: Свята Софія Київська; О. В.: До міжнародного становища; Бібліографія; Нові книжки.

„ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“. Ілюстрований журнал історії та побуту. II. річник. Число 4. За квітень 1930. Зміст: В. Гірський: На підмогу!; Б. Л.: Таборова Мельпомена; Січові Стрільці у корпусі ген. Нагіва; С. Пекарчук: Повстання на Брацлавщині; С. Гайдучок: З листів слави 4: золочівської бригади; М. Серета: Отаманщина; Земля їй пером!; Вас Бачив я в останню мить — написав О. Бабій; С. Гайдучок: Слідом санітарної служби в 4. золоч. бригаді; Р. Зубик: Окремий залізний загін; К. Аріо: Нарис історії IV. бригади УГА.; Матеріали і документи; Бібліографія.

„ЖИТТЯ І ЗНАННЯ“, популярно-науковий журнал „Просвіти“. Рік III. Ч. 7. за квітень 1930. Львів. Зміст: Ст. Сірополько: Думки Т. Г. Масарика про книжку, читання й читача; О. Терлецький: Первісна культура в людей; С. Любарський: Роль пам'яток старовини в справі естетичного виховання народу; В. Королів-Старий: Баклажани; М. Литвицький: Два тижні по Чехословаччині; Ю. Крохмалюк: Протигазова охорона;

В. Вербець: Тютюн і здоров'я; М. Гавдяк: Дешо з історії хліба; А. Річинський: Єдність природи; Е. Журський: Найдовший скок; Всячина; Оголошення.

„НОВА ХАТА“, журнал для плекання домашньої культури. Виходить раз у місяць. Рік VI. Ч. 4. Львів, квітень, 1930. Зміст: А. Ш. О.: Маріїні; У. Крааченко: Пассифлора; Кум-Кум: Пластунка; М. Матів-Мельник: Наталі Кобринській; А. Свенціцька: Одяг нових часів; А. Ш. О.: До дискусійної проблеми; В справі народної ноші; Анкета; Різні вісті; Модні; Ручні роботи; д-р Е. Дурделло: Веснянка; Косметичні поради; С. Куликівна: Мати трьох модерних дочок; О. Пеленська-Ліщинська: Приписи; Ілюстрації.

„ВІКНА“, література, мистецтво, критика. Місячник. Рік III. Ч. 3. за березень 1930 р. Зміст: М. Соліка: Карпати; В. Мизинець: Церква; Ж. А. Рембо: Бідні в церкві; С. Тудор: Молодне божевілья; М. Соціла: Перемога; М. Каличук: Де ставок та млинок; К. Ярош: Дешо про „дійсність“ і „світогляд“; В. Шаїн: Ломім дійсність; Е. К. Лімузен: Есперантська пролетарська література.

„Учительське Слово“, орган „Взаємної Помочі українського вчителства“. Рік XVII.

Ч. 7. Львів, 1. квітня 1930. Зміст: Будуймо „Учительський Дім“; Фельетон „Педагогіка“; За „Нове Діло“; Шляхом самоосвіти“; Тернстим шляхом; Право-службові відносини; Шкільництво в чужих краях; Організаційні справи; Хроніка; Переписка редакції.

„Українська Реформація“, релігійно-освітній місячник, орган Української Св. Церкви. Рік II. Ч. 4. Львів, квітень 1930.

„Вільне Козацтво“, літературний і політичний журнал. Рік 3. Ч. 54. Прага, 25. березня 1930. Журнал друкований по російськи й українськи.

„Зиз“, журнал гумору й сатири. Рік VII. Ч. 7. Львів, квітень 1930.

„Пластовий Шлях“, часопис проводу українського пластового уряду, присвячений справам позашкільного виховання молоді. Рік I. Ч. 1. Львів, лютий 1930. Зміст: Передача; д-р Ол. Тисовський: Кудожу йти?; С. Охримович: „Пластова й громадська робота“; С. Левецький: По той бок Збруча; А. Сербин: Значіння економ. ділянки у вихов. акції пласту; В. Кархут: Льотні стежі; Ісаїв Петро Мар: Роль Пласту в національн. розвою; В останні дні; Урядові вісті; З пластового світу.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
П'ятниця, 11. квітня, год. 7-30 вечером „Жайворонок“ (книжки важкі).
Субота, 12. квітня, година 8-30 попол. „Косцюшко під Радавицями“, для шк. могозі.

Малий Міський Театр
П'ятниця 11. квітня, год. 7-30 вечером. Пав Топас (книжки важкі).

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співець Парижа (Моріс Шевальє) і опера „Ловці жемчугів“.

КАСІНО: Сучасні Юдита та Гольберт.
КОЛЬБОСЕЙ: Вбивницька тайна. Коледа: Я тобі покажу; Пам і його судга.

ЛЕВ: Раз у житті (комедія з Іван Тріон).

МАРУСЕНЬКА: Безборонне діва (Родія Рок), Гільтій.

ОАЗА: Квіти на заслання.
ПАЛЯС: Звукова фільма: Жінки не для подружка.

ПАМ: Квіти смарк.
ПАСАЖ: Пять днів жаку. — Тиждень Метро-Голдвин-Маєр. Амер. комедія

ПРОМІНЬ: Життя і Муки Христа.
СІЛІВЕ: Военна симфонія (Родія Рок).

ФАТАМОРГАНА: Пречудна брехня Ніни Петровни (Бріг. Гельм).
ХИМЕРА: Діточка з кабареу (Кларв Бон).

УТІХА: Люди без обличчя (Гарі Піль).

Програма радіо.

П'ятниця 11. IV. 1930.

Львів 11-58 Ретрансмісія сигналу часу, тайвал, 12-05 Концерт грам. плат, 17-30 Поштова скринька (відчит), 17-45 Трансмісія попол. концерту з Варшави, тут оркестра Гольдмарк: увертюра „Сакунтала“, Рунд: „Лейонн“, Яффе: „Кувалка“, Бунне: увертюра „Скальмжанки“, Монюшо: Мазур із оп. „Явугта“, Янішевський: „Вязанка нар. пісень“, 18-45 Весіння, концерт грамофонизит, 19-58 Сигнал часу, 20-05 Трансмісія муз. балачки з Варшави, 20-15 Трансмісія симфон. концерту з Варшави, комунікати.

Субота 12. IV. 1930.

Варшава (1111,7) 21-05 Легка музика Краків (312,8) 16-40 Концерт Гельсінґфорс (221,4) 17-20 Радіооркестра Ляйпциг (259) 19-30 Народні пісні англійські, шведські, ірландські Лондон (336,3) 20-30 Концерт. Берлін (418) 16-30 Концерт камері Льоранда Стокгольм (440) 19-25 Фінляндські народні пісні Лянсберг (473) 13-05 Твори Вебера Прага (487) 23-00 Концерт з каварні „Прага“, Брюссель (509) 19-30 Радіотріо. Відень (516,3) 19-40 Вертер Мас-сенега Мюнхен (534) 16-40 Радіотріо. Ленінград (1000) 19-00 Концерт. Харків (1304) 16-00 Опера музика

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Заходом Т-ва Катхетів у Львові відбудуться Реколекції для Півня в дні 12, 13, 14 і 15 квітня в Семінарицькій церкві вул. Коперника ч. 36 з год. 8-30 вечером.

Філія Тов. „Учительська Громада“ в Станіславові, влаштує в травні та червні цього року двомісячний підготов-

ПАМ'ЯТАЙ

Найтриваліші панчохи, рукавички, скарпирки, трикотажі купиш найдешевше в фірмі

„OLKA“

Ринок ч. 35. (побіч „Народної Торговлі“)

чий курс до гімназії. Підготовлятиметься учнів до вступного іспиту до I-ої кл. гімназ староклясичного типу та II-IV-ої кл. новоклясичного типу. Наука на курсі безплатна. Призначення та харч за безвельною оплатою. Зголошення слати на адресу: Філія „Учительської Громади“ в Станіславові, вул. Липова 44. (українська гімназія), 1823 1-3

На „Рідну Школу“ зложив ВП: Ераст і Олена Бурчинські, Галац 100 зол. з нагоди 30-ліття їх вінчання; Марія і Микола Ласовецькі 15 зол. місто квітів на могилу бл. п. О. Сітинської; Філія „Просвіти“ в Добромилі 20 зол. місто вінця на домогилу бл. п. Василя Геря, директора Народного Дому і члена всіх українських Товариств в Добромилі; Тадей Залеський Стрий 10 зол. з нагоди вінчання д-ра Волод. Гамерського з Бучача. Вп. Жертводавцям складає ширю подяку Головна Управа.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛЕДІВНІ знамениті, чеські машини до мороженого, на провінцію негання виснака. — Рентшнер, вул. Леґіонів ч. 37. 1720 3-12

ПЛАТИМО високі ціни за золото, брилянти і перли Домбровські-Розважєвські, Львів, (Потєг Жоржа), вул. Академічна ч. 2. — Оцінка безплатно. 1195 14-7

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик пренійній продаж з готівку і на рати від десятих літ з найліпшою стороною знава фірма Іван Дельтенрайх, Львів, пл. Маріївська ч. 3 1002 53

ВОРОХТА! Вілла Черемшина! Наталі Семанюкової від 1. мая 1930 р. поручає соняшні комнати з шкільн удержаннями. 1816 2-3

СЛЮБНІ, на шлюбні і кожну нагоду дарунки, найдешевше у Г. Гутермана, Львів, вул. Сикстуська, ч. 14. 1734 2-2

ДО КІНЦЯ шкільного року даватиму лекції середно-шкільняков (4-ці) за поличку 200 зол. Адміністрація „Діла“ під „Студент“. 1-2

ПІДПИСЬКА парохія до замки. Банішні пошеники в парохіяльній уряді в Шибережу п. Волеків. 1824 1-2

ПЕРШЕ Українське (порр. ове За ведення „Портретів фотографічних Левницького Карла, артисти-маляра, Рудно, почта: Зинна-Бода (коло Львова). 1832 1-3

Поручаємо всілякі тартанові матеріали, як смерєка — ялиця так столарські, як і будвельні. **Тартан ЗАРВАНЦЕРА в Калуші.** 1617 4-7

Ново відчинена робітня „Von Marché“ і продаж суконь і трикотажів

площа **МАРИЙСЬКА** ч. 3. поручає найновіші моделі заграничні і краєві по найнижчих цінах. 18102-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст нешт. хезенів, серце і мозола
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

ШВАЙГГОФЕРА Фортепани, П'яніна :: світової слави ::
ГОФМАННА знамениті віденські П'яніна, Гармонія Ціни низькі. Догідні сплати. Довголітня фабрична гарантія. Виключне заступництво: „MONIUSZKO“, Львів, вул. Зморонича, ч. 10. 1792 2-5

Надзв. Загальні Збори

Українського Техн. Товариства
відбудуться в суботу для 26 квітня п. р. в год. 18 в доміці Товариства Львів, Ринок 10/II. зі слідуючим порядком дня:
1) Відчитання протоколу з посідних Загальних Зборів. 2) Вибір голови та доповнення Виділу. 3) Внески та запити. Іжж. Іван Кандяк м. голова; Іжж. Л. Бурчинська, секретар.

Гр. кат. парохіяльний Комітет в Турці н/С

приступаючи до будови нової, мурованої церкви в Турці н/С, готов віддати в підприємство всі роботи пов'язані з тою будовою. П'яніни будови і сліпий коштовніс до перегляду в парохіяльній канцелярії кожного дня між неділя і свят від 1-15 мая 1930 р.
Оферти належить вносити на руки предсідника парохіяльного Комітету о. Адріана Левницького пароха в Турці н/С до дня 30 мая 1930 р. КОМІТЕТ. 1820 2-2

Подяка.

Виділі співочого Товариства „Дрогобицький Боян“ має честь отримати з ширю подяку українському громадству міста Самбора — за обилиє синпатії і ширю гостинності, — виявленої з боку Товариству дня 6. IV. п. р. у дні його артистичної поїздки до Самбора на річ Комітету будови пам'ятника о. М. Вербицькому. Подяку сю складає Виділі до рун високоповажаних Пань: Никанковської, Козбурової, Книжницької і пр. і високоповажаних Панів: Радника Никанковського, о. Д-ра Вана, Радника Козбура, д-ра Рогунського і пр. — яких щирій, безпосередній труд для влаштування нашого концерту творив Леонтовича — причинився чинило до успіху — та залучився у серцях всіх співачків, як зявота до дальших мистецьких змагань. — Дрогобич, 8. квітня, 1930 р. — Виділі співачного Тва: „Дрогобицький Боян“ 1829

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видавництва:
Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.
Адреса всіх видавництв така:
BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35-41.
В переписці треба зазначувати:
Ausland-Abteilung. Місце платності в Польщі: Банк для торгівлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО н. 200.590).
Почтове конто у Берліні: Berlin, N-o 3.111. 21-7

СЛЬВІВСЬКІ КУРСИ

САМОХОДОВИХ КЕРМАНІЧІВ
Іжж. **Олександра Юрого** Львів, Коперника ч. 54
ведені у власних забудованих, при найбільших вартатах і гаражах самоходових в Малопольщі — найліпше вивчають на керманічів і ремісників. Оплата ратами. — Замісцеві мають мешкання і опіку. Пишіть по ілюстровані проспекти, котрі виславимо безплатно. 1793 2-3

ФОРТЕП'ЯНИ, П'яніна, Грамофони, П л и т и.
Найбільший вибір.
Догідні сплати.
КАІМ, Коперника 11.
1826 1-3

Звичайні Загальні Збори Народної Лічниці у Львові

відбудуться дня 20-ого квітня о год. 6-ій вечером в доміці „Відродження“ при вул. Гродницьких ч. 4. III, пов. другі схоли в подяку після слідуючої програми:
1. Отворення Загальних Зборів.
2. Відчитання протоколу останніх Загальних Зборів.
3. Звіт Управи з діяльності за рік 1929 по кінець марта 1930 р.
4. Звіт Контрольної Комісії і ементу альне уділення асолюторії.
5. Вибір голови, 6 членів Ради і 3 заступників та 3 членів Контрольної Комісії.
6. Внесення.
За Ряду Народної Лічниці
Володимир дециневич, голова. 1-1
д-р Рудницька-Криштальська, секретар.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. шкідн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем. Рукописів не звертається.	ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Шірично 27-50 „ Річно 55-00 „	Телеф. Редакції: 29-41. „ Друківні: 29-26. В СПРАВІ ОГолошень ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ- СТРАЦІІ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.
	ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Швейцарії 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач- чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол- гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Звіна адреси 1 зол.	

**ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ
Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ**
 в КАЛУШІ, вул. Свєцька ч. 16.
 і в ПЕРЕМІШЛІ, Краснського 63.
 Жадайте оферт та цінників.

**Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий“**
 у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто
 Почтової Шкідниці ч. 143.467),
 як Центральна Каса українських кооперативів
 приймає вкладки ощадності, обезпечує їх у
 твердій валюті та поміщує у наших коопера-
 тивах, щоби піднести господарський розвій укра-
 їнського народу. 9-10

**Коли маєте найбільшу певність,
що ваші гроші не пропадуть а ще збіль-
шатимуться з кожним днем? Тоді, коли їх
зложите на вкладкову книжочку в
Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.**

Перед присудом...

Львів, 11. квітня 1930.
II.

Зі зізнань обвинувачених у харківському процесі виходить, що „Спілка Визволення України“ була українською національною організацією, яка мала за завдання передовсім бергти українські національні цінності перед затратою в інтернаціоналістичних експериментах комуністів на всі ділянки життя.

Комуністи вивели війну всієї українській національній традиції, взяли за викривлення історії українського народу, викидаючи або перевертаючи догори дном весь її зміст для своїх потреб; комуністи вивели безоглядну війну релігії, зокремаж автокефальній українській церкві, щоби знищити всяку християнську мораль у народі та зруйнувати все те, що могло вязати українську церкву з національною традицією; комуністи накинули для всякої мистецької, зокремаж літературної творчості такі вузькі рамки і створили такі важкі обставини, що вона не тільки не могла й не може вільно проявлятися, але що гірше: вона мусить нагинатись до комунізму, бити йому поклони за ціну самого тільки права на незавидне життя; комуністи змонополізували всі громадсько-політичні справи виключно в своїх руках і наложили в політичному відношенні кайдани на громадську совість, на соціально-політичні погляди всіх некомуністів, а в тім числі і на погляди найкультурніших та найбільше громадських людей. Словом, комуністи скували й заморозили своєю диктатурою всі некомуністичні світогляди.

З усім тим не погоджувались члени „Спілки Визволення України“ і всьому тому протиставились, використовуючи при цьому перш за все усі легальні можливості нової радянської дійсності та заставляючи теоретично і то тільки теоретично над можливими засобами незалеження України від московської комуністичної диктатури при сприятливій для цього внутрішній кон'юктурі. Вони бажали незалежної національної держави, в якій держава стояла б понад партіями, а нація понад класами. У „Спілці Української Молоді“ розважали теоретично також справи індивідуального терору, його доцільності чи недоцільності при здійснюванні програми національного визволення, але ніякої терористичної акції не вели.

І коли в таких західноєвропейських конституційних державах як Франція, Німеччина, Чехословаччина комуністи зовсім легально організуються і цілком явно пропагують гасла соціальної революції та державного перевороту в своїх органах преси, що теж появляються легально, коли видають сотки агітаційних брошур та листочок, то їх не судять за те, якщо вони до цього тільки теоретично змагають. Натомість судять їх законно тоді, коли вони своєю

теорію переводять у життя при допомозі актів масового чи індивідуального насильства, організації масових вуличних рухів і т. п. Під комуністичною диктатурою судять і вимагають карі смерті за те, що обвинувачені важилися бажати здійснення своєї програми та мали сміливість обговорювати ці справи теоретично, бо ніяких актів насильства не тільки не допустились, але навіть своїх поглядів чи програми не були всім поширювати так, як роблять це комуністи в Німеччині чи Франції.

Хід процесу виявив, що комуністичні прокуратори й судді послуговувалися на цьому фальшованими листами й документами, які мали на цілі доказати звязки обвинувачених з еміграцією. Фальшували ці листи агенти ДПУ, та уживали всіх засобів на те, щоби вони попали в свої час до адресатів. Про такі фальшування листів, а навіть вдумування політичних наряд емігрантів за кордоном доказують наглядно публіковані на сторінках „Діла“ листи пп. Д. Дорошенка, Чикаленка, Мазепи й Лотоцького. З них видно, що чекісти підготовляли матерія-

**Діточа оперета Миколи Лисенка
КОЗА ДЕРЕЗА**
 в неділю 13. квітня 1930 в салі „УЛЬ“ при
 вул. Осолінських ч. 10. ПОЧАТОК 16-30.

Праця в парламенти.

Рефлексії з приводу зачинення сесії про ролю українського парламентарного представництва.
(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 8. квітня 1930.

УНДО було мабуть єдиною партією у Польщі, яка при ост. сойм. виборах не обіщувала виборцям жадних матеріальних користей. Нині, після двох літ існування цього сойму, коли ні одна партія в Польщі не виконала своїх обіцянок, які шедрою рукою перед виборцями розсипувала і коли тому всі ті партії у більшій або меншій мірі втратили довіру в населення, видно найкраще, якою правильною була ця тактика, що оперувала гаслами тверезості, скромності, святцтвизму й самопосягати, — гаслами далєбі неприманчивими і непопулярними. Однак метода не обіщувати золотих гір, а перестерігати перед розчаруваннями, не буза холодно ангажаною виборчою тактикою, лише явним і славним ставленням справи, навіт'сніше звязаною із шляхами національної політики парламентарного представництва українських земель у Польщі.

А проте, коли дехто в нашому громадянстві може волів би бачити українське парламентарне представництво в чужонаціональних державах у ролі лише протестантів і лише демонстрантів, то така бажання скермоване під фальшивою адресою: бо воно перечить 1) основним принципам парламентарної боротьби і 2) ідеологічним підставам партії, яка не є революційною, себто не вживає і не признає революційних методів. Львівчично: коли ми ризикуємо взяти участь у виборах і боротися за власне парламентарне представництво; коли вибрані послы й сенатори звійшля до польського сойму та сенату й ризикує користати з усіх формальних прав, які їм належали з титулу їх мандатів і чисельності, то вони мусіли стати на шлях безупинних і впертих зусиль добути ті полєкші для своїх виборців, які у польському парламенті було б можливо добути. Отже брак якихнебудь обіцянок на матеріальні адобутки на парламентарній арені та перестороги перед розчаруванням зайвих надій, не були зовсім тотожні з заявою, що діяльність українських парламентарів має обмежитися виключно до популяризування й актуалізації української проблеми в широкому світі, до використання соймової трєбуви для інформаційно-пропаган-

дивних цілей, до використання посольських мандатів для жвавішої організаційної розбудови краю. Доля так скотіла, що українське парламентарне представництво в Польщі є нині єдиним безспірно умандатованим, безспірно легальним українським представництвом взагалі, і силою того факту воно мусить витратити чимало енергії та засобів на справи, якими в інших умовах міг би і повинен би зайнявся інший український громадсько-політичний орган. Однак з цього не виходить, аби були занедбувані всякі пєкучі, випливаючі з життя й обставин болячки нещасних галицько-волинських земель. Зрештою, славаги Господа, вдалося уже галицькій політиці перескочити заворожене коло, яке здалєка тримало її від політики української, і сьогодні вже надте глибоко вкорінена свідомість, що від долі українських осередніх земель над Дніпром залежить і доля земель галицько-волинських, аби галицькі політики могли щонебудь ділати проти інтересів асеукраїнських. Отже і цей момент не тільки не перешкоджає заступництву й обороні, так мовити, львівчичних галицько-волинських справ, лише створює єдино правильний критерій для оцінки про більшу чи меншу вагу кожної поодинокі справи, яку треба боронити і за яку треба боротися. Перестороги перед оманною надією на польський сойм, були подиктовані знанням польського середовища, психіки польського громадянства, та передчуттям усіх інших шалених перепоп, які прийдеться поборювати на парламентарному терені.

Вся тактика парламентарної репрезентації, це шляхи важкого але доцільного усунування перепоп. Ясна річ, що на цих шляхах не раз слідні помилкові кроки. Не бракло їх також в останній

Просимо уважно прочитати і розважити!

Дуже часто трапляються в продажі випадки пофальшування набілу, а масла з окрема. Тому не тільки з громадянського обовязку адійснювання клича „свій до свого“, але передовсім у власному інтересі, всі купують НАБІЛ І МАСЛО ТІЛЬКИ В СКЛЕПАХ „МАСЛО СЮ-ЗУ“, бо там є під гарантією правди і здорові. Жадайте всюди тільки масла зі знаком:

РОВЕРИ! „Puch“ і „Mimerwa“
 Виключна продаж „Puch“ — Догідні сплати
 Львів, вул. ЯГАЙЛОНСЬКА ч. 20. Тел. 23—11.
 1927

сесії. Однак вони безумовно блідли на тлі загальної тактики, яка була правильна — та сама, що й раніше — та яка і цим разом відзначалася такими характеристичними рисами, як безумовно високий рівень виступів поодиноких послів і сенаторів на комісіях і пленумі союму та сенату та спеціалізація деяких послів у поодиноких ділянках парламентарної праці. Конкретно: посол Блаженевич ясною структурою кожної висловленої думки, річезістю, негайним скоплюванням правничих „крючків“, — став відомою фігурою на конституційній комісії; пос. Целевич виробив собі марку фахового знавця самоуправних справ; посол Луцький здобуває фірму першорядного фахівця аграрних справ; сенатор Децикевич — першорядного знавця адміністративних справ; сен. Галушинський — справжнього поважного освітнього діяча з великим красномовним талантом. І праявляв однією північчю в очах чужинців авторитет цілого клубу. В останній сесії цей авторитет безумовно зріс. Угрунтовується погляд про поважний характер клубу під оглядом інтелектуальним.

— Усього цього, — скажете, — мало. Все це багатьох наших земляків не вдовольняє. Дехто з них може хотів би бачити „конкретні“ наслідки парламентарної праці у формі „конкретних“ зобов'язань. Дехто, не бачивши їх, готов може пролоздувати інші методи праці, інші напрями цілої національної політики. Ім треба відповіді: політика не робиться з годинником в руці, а політики не роблять люди — хворі на серце і нерви.

I. Кедрин.

Заворушення біля Тирасполя

Румунська преса повідомляє з Бендер, що в околицях Тирасполя на Радянській Україні була на днях боротьба між населенням і червоною армією, яка давила заворушення при допомозі скорострільів. Багато осіб згинувло і було поранених, а частина збунтованих мешканців Тирасполя втікла з міста в ліси, де злучилася з повстанцями.

Ситуація в Туреччині.

З Атен подають, що турецький уряд почав нову акцію усунування греків і вірмен з державних становищ, не виключаючи навіть прогнання чужоземців за кордон. Туреччина переживає велику економічну кризу і населення стогне під тягарем податків. Уряд веде пропаганду про konieczність ошцядности і боротьбу проти чужинецьких виробів, через що митні олати збільшено на 30 проц. Населення вірне магометанізму; старим традиціям, щораз більше невдоволене із реформ Кемалі Паші.

Із д-ра Річинського знято клятву.

Канцелярія Синоду православної церкви в Польщі оголосила комунікат про знесення церковної клятви, киненої тим Синодом 15. квітня 1929 р. на д-ра Арсенія Річинського, лікаря у Володимирі Вол. Сталось це на основі постанови Синоду з дня 22. березня, який радив над просьбою д-ра Річинського в цій справі. У комунікаті сказано, що клятву знято між іншим з тої причини, що теперішня доба вимагає якнайбільшої єдності православних елементів і стабілізації відносин у православній церкві.

Як відомо, д-р Річинський є чільним національним українським діячем та великим прихильником демократизації й українізації православної церкви і з цієї причини виступав різко проти російської православної єрархії та проти митрополита Діонісія. На нього кинено клятву, що очевидно спаралізувала була дещо його активність у церковній роботі. Можна надіятись, що тепер, коли клятву знято, д-р Річинський проявить свою активність наново для добра української православної церкви і нашого народу.

ЧАЙ марки БУЗЬКО
вдоволяє кожного смаку

Апеляційна розправа Уліца.

В дні 9. ц. м. почалася в Катовицях апеляційна розправа проти Оттона Уліца, керманіча „Фольксбунду“, обвинуваченого в уділюванні помочі до втечі перед польським військом якомусь Вікт. Бялусі. Як відомо, Уліц у першій інстанції був засуджений на 5 місяців в'язниці, від чого зробив відлік.

На теперішній розправі відчитано вирок І. інстанції, а потім один з членів трибуналу зreferував апеляційну жалобу. Після того Уліц заявив, як і на першій розправі, що до ніякої вини не почувується і ніякої посвідки для Бялухи не підписував.

З черги приступлено до переслухування свідків, а потім знавців і графологів, у тому числі й відомого проф. Бішофа з Льозанни, який заявив, що на основі фотографії, яка подає відбитку підпису Уліца на документі Бялухи, він не в силі сказати, чи той підпис автентичний, чи фальшивий.

В Катовицях замітне заінтересування цим процесом. Його ходові прислухується м. іншим англійський посол Мальон, що був перед кількома днями у Львові.

3 приводу процесу в Харкові.

II. Доба глухої ненависти і сліпої мести.

Під кличем „усе для революції“ більшовицьки, як виконавці влади, стали розумити інтереси революції, як інтереси своєї партії, а виконавці влади на місцях стали дуже часто вважати партійні інтереси інтересами особистими, і так інтереси держави і злучених в ній народів стали в дійсності настільки інтересами виконавців влади, наскільки ці інтереси покривалися з вузьким інтересом партії, нечисленною горсткою керманців усього життя. А в усьому тому видці можуть ствердити лиш одну велику лезувагу презирства до людського життя мас.

Як не дивно, а все так передреволюційно, часи навіть в особах тих, для кого народ був худобою (бидлом), — не знали такого презирства до людини, як його тепер проявляють закличники до всесвітньої революції „в імя трудящих“. І коли передвоєнна державна влада — хоча в імя лукавих кличів добродорядку — всеж таки дбала за примусових учасників „добровільного союзу“ народів, то сучасна влада ясно заявляє про необхідність дбати за інтереси вибранців класу на кошт усієї маси, цілого загалу.

Такто змінилися ролі: перед революцією було сто тисяч у підпіллі для боротьби за кращі умовини політично-національного життя, а після завершення більшовицької революції опинилися стосорок мільонів у підпіллі. І коли сто тисяч мозків передреволюційної доби відважилися почати революцію, то стосорок мільонів і не думають за революцію, коли не стало в них провідних умів з незалежною чистою совістю. Так, передвоєнні столиці Росії берегли в своєму підпіллі враз із революційним підпіллям і творчий мозок і чутке серце всіх поневоленних. Про тих чив двох віків революційного підпілля і революції 1917-8 рр. можна з повною щирістю і спокійною совістю сказати те, що читається на скромних написах гранітних квадрів пам'ятників борцям великої російської революції на Марсовому Полі колишнього Петрограду: „Проти богатства, влади і знання для горстки — Ви війну повели і з честю впали за те, щоб богатство, влада і знання стали жеребом спільним“.

Сьогодні все те дочиста змінилось: богатства нема, а самовласть скрізь, скільки завгодно, а потрібного людині знання таки нема в неї! А війна ведеться вже 12-ий рік із усім життям, та нечесть неправду кладе за основи життя. Настало насильство, якого не було не то перед трьома роками та за лихоліття воєнного комунізму, але й узагалі такого не було в історії... І як воно не дивно, ті, що постійно руйну-

о. М. Р. ЦУРКОВСЬКИЙ.

Пластуни -- нова молодь.

(Покінчення.)

Дисципліна в таборі. — Праця й розривка.

Маястатично виглядає ця гора із камінням обеліском у честь кардинала Сембратовича.

У підніжжя гори пливе Лімниця, яка в цьому місці розгалужується і творить острів. Із одної сторони острова двоверхова пластова домівка, з другої церковця; посередині майдан, де високо на ялиці має жовто-блакитний прапор і прапор воликів.

Не оглямишся, як мимоволі нависне сльоза в твоїм оці: невжеж ти на Січ загостив?... Через Лімницю веде кладка, на ній повагом ходить молодий новик. Коли я приїхав вартувала тут новичка, може 10-літня дитина; запримітила вже мене. Це сторожа, якої обов'язком стежити, щоби хто непокликаний не дістався до табору. Палацію кладе на поперець поруча кладки, — загороджує тобі дорогу. Мусиш видегітимуватися, за чим до табору ти приїшов.

— Хочу відвідати сина-новика.

Вартовик свиче, надходить дижурний і цей каже влучити. Віддають тобі почесне, палиця йде вдолину, переходиш і ти вже в таборі.

Новики розміщені так: на партері новики, на I-ому поверсі в кімнатках новички, приїзжі тості на II-ому поверсі, а крім того новики розміщені ще в другому будинку в так званих лазничках.

Ціле життя в таборі ведене на військовий лад, а метою впоити в новиків точність і обов'язковість...

Щоб простежити, як живе табор, я вже в 5. год. ранку виїшов на гору, проти табору, на гляжу, звідки весь табор баче на долоні.

В 6-ій год. чути таборовий годинник. Нагадує він монастирський лад із середньовіччя України. До гадуза на дереві, прикріплені дві залізничні шини, одна з них довша, друга коротша.

Молотком обє у них новик; малий ще, не може досягнути підкаку. Чотири рази обє в доволу чинау, шість разів у ковотшу

„Вибіла“ шеста. Чути голос свиставки, а із ним по кімнатах гамір. Це новики встають, а скоро мусять зібратися, бо галтєть годі. За хвилину все біжить над Лімницю, щоб обмитись по пояє, по козацьки.

Опісля зокрема новички й новики відбувають руханку. Яких там вправ нема?! І бігцем і різні звороти, і співи до такту, аж старий лис дивується бадьорости і завзятости тих, що „в безділлі змарніти не хотять“.

На короткій часочок усе товариство розходиться по кімнатах, щоб за хвилину знов зійтися на молитву. Перший приходить обозний і всіх сам ставкою кличе. Тричі приходило „товариство“, але все сплізилось, і тричі завертав усіх обозний, аж не злетілись без крику і зі зрозумінням ваги моменту.

Лунає команда: „Позір!“ Падуть слова молитви. І знов команда: „Позір!“

Всіх очі піднесені в гору в сторону прапора, який через ніч схований у домівці. Настає така тиша, що чути як бється наше серце і шумить Лімниця. Лунає національний гімн.

В год. 8. ідуть всі до харчівні на снідання, в год. 11. друге снідання, в 1-ій год. обід, в 4-ій підвечірок, в 7-ій вечера. Хоча оплата (60—85 зол.) невеличка, харч здоровий і достатній. В год. 11-ій усі старші адють справоздання. Найбільшою елрою є, коли який із новиків мусить „ставати до звіту“, себто коли когось дижурний привільно картає.

Після звіту вся братія з їдунками суне до харчівні. Там стоять для „товариства“ три довгі столи, а один стіл для управы табору і гостей, старшинський. Весела картина, як усе гусаком шпурє до віконця у кухні в їдунками, до „бубна по фас“. Насамперед зупа: всі цікаві, „що то дальше буде“.

„Ковбаса!“ — крикнув перший, що дістав.

Що за радість і втіха! Опісля легуміна.

По обіді одногодинна перерева — відпочинок; — опісля забава, дівчата бавляться у своєму гурті, хлопці у своєму.

Над Лімницею ходить один новик — цей його день; — в одній руці баняк, у другій соломяний віхоть. Мачає віхоть раз-у-раз у піску і трє ним баняк, так, що аж піт з личка спліє та.

Підходжу ближче, — пізнаю в ньому свого сина.

— Ходи Ромчику, підемо на прохід — кажу — о. командант позволив.

— Ні, татку, не можу, я не просив нікого, щоби заступив мене, а я нині маю службу в кухні і вачиння по обіді до ладу привести маю.

Щасливий той, що другого ласки в житті не потребує, що сам зробити все потрафить! У таборі, кожний свою роботу робить сам: чи домаку замітає, чи баняки шпурє, чи картопельку обирає, все робить так, як їсть, співає, чи бавиться.

Та ось оподалік на мандоліні дижурний греє, під дубом довкола нього зібрався гурток новиків Хтось пісню затягнув, і всі вже співають, а деякі й гуляють.

„У Таборі на Соколі, там пригода стала, що Котови пластунові ковбаса зрпала...“

Щеєєє різниця між батьками й дітьми, селянськими й священничими, між дітьми робітників, адвокатів і лікарів; усі почувувають себе дітьми одної великої матері.

А ближенько Лімниця пливе, у ній знов купаються; ось двоє чи трьоє пливе на грубій бальці, а осьде у старих нецьках пливе собі підспівуючи малий новик і у воді хляпається. Цей, як полєсьє командант табору, із води майже не виходить, бо дома над самою водою машкає.

Серед співу, гамору і забави минає день, надходить час вечері; таборовий годинник „бе“ зьому; до харчівні все в їдунками мандкає по „фас“.

Вечера. Каша, що солониною добре „перейшла“ і класєє молоко; в харчівні душно. Тому на дворі, під хатою, чи там на землі, — де позало — розложилось товариство, щоб повечеряти.

По вечері лишасться ще хвилинка.

На даній звак обозного, знова усе сходиться на майдані під пластовим прапором на молитву. Після молитви всі розходиться по своїх комівках і за хвилину засипають здоровим сном. Чути тільки Лімницю шум, шелест дерев у лісі і відгомін річомірних кроків „парті“. А на собі новик сходить і всміхається до своїх одвоємників.

Сидиш і мрієш. Розумієш, чому дані новики „чавіть пісню аложки“:

Підляте — несабута. Осмолода — осолода.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ! Старі площі
 фелони стають нові через толочення на них відповідних десенів в одинокій фірмі
 1669 4-7 **М. ВОЛЯНСЬКА**
 Львів, вул. Собіського 12, тел. 17-04

МАШИНИ до шиття і гапту

„LADA“ і „MINERVA“
 Умірновані ціни. Догідні сплати.
 Заступництво: „Poltyr“, Львів, вул. Ягайлонська, 1898
 ч. 20. Телефон 23-11. 2-5

І ось створене і здобуте з таким трудом право на пошанівку нації, що виявилось було в т. зв. українізації 1925—1928 р., розвіялося мрякою у слід за новою економічною політикою. Шезла з лиця України і її народня церква, що запалювала в серцях тисячів тисяч аогонь діяльної любови і національної свідомости. І ще трохи — а погаснуть в душі людей всі іскорки віри в будуччину мира й любови. З пожарища нездійснених ідей революції спалахне полум'я ненависти до всіх учасників і носіїв її. Всі дійсні національні здобутки революції, що поширювали симпатії до неї у світі далеко поза границями нових пореволюційних національних територій — мають померкнути! Іде доба глухої ненависти і сліпої мести...

Так, бо нову ідеологію „осушеного братерства“, „дійсної спільноти“, гарячої широкі „любови“ поміж „усіми“ людьми насаджують війною, жорстокою і безоглядною війною... з людиною.

За прегарними словами права на самовизначення, українізації, національної свободи — криється у висліді пустота самообману й обману, одна велика, та хоч би й невелика, а все таки: брехня!

Д-р Іл. Свеницький.

Делікатна емалія

зубів вимагає, щоби плекати її постійно відповідними середниками. Тому-то від 40 літ найбільший успіх має знаменита паста до зубів

KALODONT
ГАРНІ ЗУБИ

Паневропа і Югославія.

Відень, 6. IV. 1930.

Кажуть, що жінка ніколи не скаже „так“; а політик навпаки, ніколи не скаже „ні“. Як хоче він сказати „ні“, то скаже перше сто разів „так“, а потім — „це й ось як“.

Нінчіч, званий сербський політик, довголітній б. міністр закорд. справ у кабінеті Пашича, мав 5. квітня відчит в Австрійській Клубі у Відні на тему „Організація Європи“. Півтора години підносив він усі „про“ та „контра“ ідеї „Паневропи“, як їх можна зрештою знайти в агітаційній літературі Паневропейської Унії. Найголовніший аргумент — це загроза Європі від Америки: Європа стає чимраз більше під політичним та економічним оглядом кольонією Америки і мусить організуватись, щоб дати відпір. Але якою дорогою? І тут прийшло невмолим „це й ось як“: європейські держави мусять змагати до політичного порозуміння, організувавшись в окрему групу... при Союзі Народів. Усі спроби порозумітись щодо господарчого європейського митного союзу Нінчіч відкидає як згори неможливі, бо кожна держава примушена дбати про розвиток своєї індустрії, „щоб мати змогу вдержатися на випадок війни, аж поки Паневропа не гарантує тривалого мира“.

Як відомо, Югославія і є саме такою державою, що високою митною стіною хоче піднести свою індустрію на один рівень з сусідами і тому не йде на ніякі митні уступки. Ясно, що власна індустрія для Югославії миліша, ніж Паневропа і що міністр Югославії охотніше балакатиме про політику, ніж про митні договори. А тому нехай академічна Паневропа стає секцією академічного Союзу Народів.

Лишень яким чином паневропейська політична секція при Союзі Народів поборє американську конкуренцію? І чи не моглиб народи Європи обмінятися тими компліментами, що вони їх ще мають собі взаїмно сказати, просто на візбрані Союзу Народів без окремої „паневропейської“ секції? Відповіді на ці питання Нінчіч аудиторії не дав.

— Треба розвивати європейський дух та європейський патріотизм — такою фразою закінчив він свій майже 2-годинний виклад.

К. Чайка.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 11. квітня ц. р.: за масло експортне солоне пріма по 5-10 зол; за масло несолене бльокове 5-10 зол. за кілограм; за літру жолоха 0-34 зол; за літру сметани 1-60 зол; яїця копа 5-40 зол.

Тенденція ціл са кордоном зривається, в краю, в огляду на свята конит збільшений.

Процес „Спілки Визволення України“.

Радіозвідомлення з дня 9. IV. ц. р.

Для 9. IV. пополудні промовляв прокуратор. (Здається Якимшия.) Він родом з Галичини, в Тернопільщини. Прокуратор поділив усіх обвинувачених на 3 групи: перша група це шкільна (Дурдуківський, Заліський і т. д.); друга група це автокефалісти (Чехівський і товариші); третя група це кооператори.

Прокуратор читав цілі виривки із акту обвинувачення і з протоколів сліств в ДПУ та зі судових зізнань обвинувачених і свідків, донаючи цими уривками вину всіх обвинувачених та велику шкідливість для радянського союзу в діяльності СВУ.

Доповнення до зізнань обвинувачених СВУ.

Тому, що у львівських радіях не можна було передовити зізнань всіх обвинувачених членів СВУ і подати їх нашим читачам, ми доповняємо сьогодні ці звідомлення відомостями із інших джерел. Вони, хоч спізнені, але як характеристичні кидають ярке світло на діяльність СВУ та на відносини на радянській Україні.

Для 2. IV. зізнавав обвинувачений Дубровський, фільольог, співробітник Української Академії Наук, жонатий, батько двох дітей. До СВУ вступив 1927 року за намовою Дурдуківського. Зізнає, що радянська влада витворювала в Інституті Наукової Мови таку атмосферу, в якій українцям було неможливо працювати і тому явилась потреба творити окремі, тайні, українські організації. Так повстав „Інарак“, який мав між іншим дбати про поліпшення роботи в Інституті. Обвинувачений не знав, що СВУ має звязки зі закордоном, а уявляв собі СВУ як організацію для культурної праці. Але потім від Н.ковського він довідався, що СВУ має філію за кордоном. На сходинах в „Інараді“ говорилось про Петляру, про насильства радвллади над українським населенням, про русифікацію України.

Обвинувачений заявляв, що до р. 1923 він ставився до більшовиків крайне негативно, він бачив у більшовиках російську стихію, але коли почалась українізація й ухвалено окрему конституцію української радянської республіки, обвинувачений ставився до радвллади менше вороже, але не прихильно, бо він бачив, що і далі не всі українські землі опинились в межах радянської України, бо Кубань, Ставропольщина, частина Вороніжчини і Курщини не прилучені до України. Аленсія Таганрської округи Росією була також для обвинуваченого доказом нарушення суверенітету України.

Більшовики скасували Українську Академію Мистецтв, утворили Всесоюзну Академію Мистецтв, не допустили до утворення високих українських шкіл, хоч у Росії кожне губерніяльне місто має високу школу — і це настроювало обвинуваченого до радвллади неприхильно.

Дубровський твердить, що між політикою радвллади супроти українців і політикою Польщі є деякі аналогії: коли в Польщі поліпшувється доля українців, коли ослаблюється польський режим, то більшовики окріпляють українізацію і навпаки.

Тенденцією промови прокуратора було доказати, що СВУ не була організацією тільки для культурної праці і консолідації сил, але для повалення радянської влади й боротьби з комунізмом і то боротьби, якаб не зважала на засоби і не перебирала в них.

Прокуратор домагався якнайострішої кари для обвинувачених, але дальшої частини промови не вдалось в радіо почути, так, що тільки почулось слова прокуратора, в яких він домагався, щоби обвинуваченого Мерульса засудити „на безтермінове позбавлення волі“, щоби на до смертну в'язницю чи заслання.

Обвинувачений заявляв, що в національній політиці радвллади наступила від р. 1920—1925 велика еволюція. Прокуратор заперечує, мовляв, радянська влада відразу заняла в національним питаннях правильну лінію.

Обвинувачений був невдоволений відносинами в Академії Наук і твердить, що там замість живої роботи, була мертва канцелярищина.

Прокуратор питає: Ви знаєте Донцова? Обвинувачений: Особисто не знав, але я вважаю його талановитим публіцистом і його праця припадали мені до смаку.

Прокуратор: Отже ви дивитесь на речі так як він.

Обвинувачений: Безперечно, дивлюся так як він.

Прокуратор: А можеб ви розкакали про свою теорію економічного розвитку України.

Обвинувачений: Це не теорія. Я думаю, що через 30—40 років населення України подвоїться, що Україна мусить поширити свої простори до Каспійського Моря, а може і далі, бо коольонізаційні здібности українців дуже великі. За цей час закінчиться процес об'єднання українських земель. Германія буде союзником України, бо і німцям і Україні не треба великої Росії. Крім того Німеччина потребує на сході ринку для своєї промисловости і шляху до Азії через Україну.

Прокуратор читає в зізнаннях обвинуваченого: „Росія ніколи не засвоїть собі європейської культури, бо це культура органічно чужа Росії. Росія створила тільки самовар, соху і кальшні.“

Далі обвинувачений говорить про звязки СВУ із Лотоцьким, Шульгиним, говорить про Дорошенка в Українській Науковий Інститут у Берліні. Твердить також: „Могу зробити висювок, що СВУ хотіла відорвати Україну від радянського Союзу“.

Арештування членів СВУ обвинувачений пояснював собі, як новий замах на українську інтелігенцію і нову хвилю переслідувань.

Далі Дубровський заявляв, що він не вважає себе „контрреволюціонером“ і що робота СВУ не була контрреволюційна.

Є в світі народи багаті менші і бідніші як Українці, але вільні. Це завдячують вони головним чином пошачі до друкованого слова.

БЛАВАТНИЧА ФІРМА
ОСИП СТЕФАНОВИЧ
 раніше РОМАН ЗУБИК
 ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

Шовки різномірних виробів по конкурентних цінах.

Жіночі вояки на плаші від вол.	15—
Мужські " " " " " "	5—
Мужські " " " " " "	18—
Подошва на біллі	10—
Ковдри на ваті	1:30
Вовняні коши	24—
Кили, сервети, дивани, хідники.	9—

Виключне заступство київських київців Гуцульського Мистецтва.

З останньої хвили.

† Д-р Лев Бачинський.

В п'ятницю вечором (11. квітня) наспіла до нашої редакції телеграфічно коротенька вістка про смерть видатного українського громадсько-політичного діяча, голови української соціалістично-радикальної партії *д-ра Лева Бачинського*. Вістка про смерть наспіла зі Станіславова, де Покійний був адвокатською канцелярією, але смерть застала його, як довідуємося, у Відні, де він лікувався. Пож. д-р Лев Бачинський уродився 14. липня 1872 р. Дуже вчасно почав займатися громадськими й політичними справами. У 1926 р. святкували політичні одностудійці Покійного 35-ліття його громадсько-політичної праці. На широку політичну арену виступив Покійний Л. Бачинський у 1907 р., ставши послом до австрійського парламенту, вибраного першим в Австрії тайними загальними і безпосередніми виборами. Перед великою війною був він також послом до галицького союму. Як посол до австрійського парламенту ввійшов у 1918 р. до Української Національної Ради в характері одного з заступників її президента, як репрезентант української радикальної партії, в якій він тоді займав становище голови. По війні був увесь час аж до смерті головою української соціалістично-радикальної партії, а від 1928 р. ще її головою соймового соціалістично-радикального посольського Клубу. Покійний належав ще за австрійських часів до найвидатніших українських парламентаристів і політиків. Передчасна смерть д-ра Л. Бач. викликає серед усіх кол українського громадянства щире співчуття як для Родина так і для всіх товаришів громадської й політичної праці Покійника. Довідуємося, що в Станіславові зорганізувався окремий громадський комітет, який поставив собі за завдання подбати про спровадження тіла Покійника з чужини до Станіславова. Інтензивно займається цією справою усі українські ставіславівські адвокати. Коли відбудеться похорон спровадженого тіла — покищо не знати. В. П. П.

Новий політичний процес.

Процес проти сімнадцяти обвинувачених у зв'язку з вибухами бомб на Ск. Торгах у 1929 році, зачнется у львівському окружному суді з початком червня 1930 року. Акт обвинувачення закидає обвинуваченим злочини з §§ 58 ц, 59 б, к. з. (держ. зрада, приналежність до УВО), з §§ 4, 5, 6 к. з. (динамітовий) та 166 і 167 (підпал).

На лаві обвинувачених засядуть: 1) Роман Йосиф Біда, ур. 1905 р., без заняття; 2) Тарас Крушельницький, ур. 1909, студ. унів.; 3) Володимир Попадюк, ур. 1901, студ. унів.; 4) Михайло Терещук, ур. 1906, гімназ. абітурієнт; 5) Іван Вашик, ур. 1898 р., різьник; 6) Йосиф Наорлевич, ур. 1907, огорожник; 7) Вол. Махницький, ур. 1902, машиновий механік; 8) Йосиф Кирилюк, ур. 1905, лісничий, без заняття; 9) Стефанія Шушкевич, ур. 1909, студентка унів.; 10) Роман Качмарський, ур. 1908, власник крамниці обуви; 11) Михайло Колодинський, ур. 1902, студент унів.; 12) Лев Гошовський, ур. 1909, переплетник; 13) Володимир Лемішка, студ. універ.; 14) Степан Мирослав Огородник, ур. 1909, студ. Муз. Інст. ім. Лисенка; 15) Юрій Овчаревич, ур. 1909, абсолювент торг. школи; 16) Ярослав Кульчицький, ур. 1906, абсолювент семінарії; 17) Ярослава Кліш, приватна урядничка. Боронитимуть обвинувачених: д-р Гвоздецький, д-р Федак, д-р Евни, д-р Кміцикевич, д-р Старосольський і д-р Шухевич.

Напад на проф. Клапоушак.

Дня 11. квітня окол. 8. год. веч. Ст. Клапоушак, професор української гімназії при вул. Сап'іги, що сповняє теж обов'язки секретаря та заступника директора гімназії, вертав вул. Курковій ч. 40. За проф. Клапоушаком ішло двох людей високого росту, в академічних шапках. Під брамою свого дому стрінувся проф. Клапоушак із своєю тіткою, порозмовляв із нею кілька хвилин, а коли хотів увійти в браму, тих двох молодих людей прискочило до нього, один із них ударив проф. Клапоушака дулом револьвера в лице, що аж носова кістка заломи-

лася, а опісля ударив іще в голову та завдав тяжку рану. Проф. Клапоушак упав на землю залитий кров'ю та став кликати рятунок. За напасниками пустився в погоню 16-літній бляхарський ученик Богуслав Левицький, що саме переходив Курковою вулицею. Один із напасників відвернувся та вистріляв до Левицького з револьверу. Кудя поцілила Левицького в праву ногу, тому не міг уже здогоняти втікаючих. Напасники втекли згору Курковою вулицею, опісля Лісною та побігли на периферію. Раненого проф. Клапоушака перенесли до мешкання, покликали лікаря та повідомили поліцію.

Арештування радника амбасад СРСР.

Тел. Уніон повідомляє в Москві, що дотеперішнього радника більшовицької амбасад в Ковні, Рабіновича, арештували агенти ДПУ на більшовицько-латвійському кордоні та відставили під сильною ескортою до Москви. Рабіновичеві грозить кара смерті.

Вбили кур'єра, що віз документи харківського процесу.

Часописи приносять вістку, що в поїзді, який їхав із Москви до Харкова, вбили кур'єра централі ДПУ у Москві та забрали йому всі документи, що торкалися процесу українських діячів. Убивство викрито щойно в Харкові. На цілому зал. шляху між Москвою та Харковом перевели багато арештувань серед залізничників, однак винуватців замаку не викрили.

Стріли на вулицях Перемишля Політичні обрахунки.

У Перемишлі в адміністрації та редакції „Нового Глосу Пшемиск-ого“ працював член ППС. Жигм. Вуйцяк. Він виступив із ППС., а приступив до рев. фракції „Н. Гл. Пш.“ написав, що Вуйцяк перестав бути членом ППС. за провини, що колдують із карним кодексом. За те Вуйцяк побив на вулиці голову перемиської ППС. і ред. „Н. Гл. Пш.“ адв. Гросфельда, коли він не хотів відкликати згаданої нотатки. Тиждень пізніше появилася в згаданій газеті новинка, що закіндила Вуйцякові крадіж грошей, коли був адміністратором. Новинку підписав Белюх. Дня 11. квітня Белюх побив Вуйцяка палицею, а Вуйцяк вистріляв до нього тричі, однак не віцілів. Поліція арештувала Вуйцяка.

З індійського кітла.

З Лондону подають, що в місті Аті, Ганді виголосив крайнє антианглійську промову, зкликаючи всіх чоловіків, жінок і дітей до безоглядної боротьби зі всім, що англійське. Недалеко Норих Дельгі була кривава сутичка між поліцією та індійськими націоналістами, в якій поранено 7 осіб. В околицях Бомбаю поранено двох залізничників й одного вбито за організування залізничного страйку. Уряд Індії порішив припинити толерування націоналістів і на випадок нових виступів, арештувати Ганді. У провінції Джалапур 150 членів національного індійського конгресу веде шалену агітацію проти Англії. Ганді заявив представникам преси, що він чується настільки сильним, що кожної хвилини може утворити індійський національний уряд та завести в краю лад. Дня 6. квітня закінчилася доба пасивного спротиву й Індія входить в добу активності. Прийшли відомості, що з наказу Ганді 80 державних урядовців, індійців покинуло уряд на знак протесту.

Великою перешкодою у визвольній боротьбі Індії є велика пропаст між кастами індійського народу і поділ індійців на численні племена, яких налічують загально аж 600.

Присуд у процесі за вбивство майора.

Дня 11. квітня закінчився присуд у процесі Грудзельського в справі вбивства майора Кльопа. Суд засудив Грудзельського на 3 роки в'язниці за вбивство в афекті, на 1 рік за сфальшування векселів і на 1 рік за користування сфальшованими векселями. Разом визначили йому 3 роки в'язниці, замінені на дім поправи. З огляду на алагідуючі обставини Грудзельського позбавили рівночасно прав. Далі засудили його на 3.600 зол. титулом звороту коштів поховану.

Оголошення до святочного числа „Діла“.

яке вийде в значно збільшенім обемі і накладі в суботу дня 19. квітня ц. р. приймає Адміністрація „Діла“ від нинішнього дня, наблизніше до четверга 17. квітня до год. 13.

Рівночасно суд відкинув домагання визначити 1 зол. титулом звороту моральних утрат. У присуді зарахували слідчий арешт.

Касація у справі присуду майора Рильського.

Прокуратор д-р Прохаска згодовив касацію від присуду майора Рильського, тому що трибунал приророзив амністію та замінив обвинуваченому кару смерті на 15-літню тюрму. На думку прокуратора трибунал неправильно приророзив амністію, бо амністії не вільно приророзювати до злочину, доконанного задля зиску. Так у тій справі зголосили дві касації: одну зголосив обор. д-р Ляндав проти засуджуючого присуду, а другу прокуратор з приводу приророзлення амністії.

РАДІО -- ДЕТЕКТОРИ -- ВІДБІРНИКИ
 Фотографічні апарати — Прилади поручає
 новозаложене новітню уряджене
FOTO -- RADJO -- PALACE
 Львів, пл. Марійська ч. 8. (під Шпирогом).
 1848 Телефон 86 08 1-3

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 5960. 238 55—

— Святочна Академія з нагоди 10-ліття смерті Наталії Кобринської. Рухливе Т-во „Союз Українок“ задумало вшанувати пам'ять видатної нашої письменниці й борця за права жінки, Наталії Кобринської. Із нагоди десятиліття смерті Кобринської і ініціативи цього товариства відбудеться дня 13. ц. м. (в неділю) в год. 12. вполудне в салі „Бесіди“ Святочна Академія із дуже цікавою програмою. Між точками програми на увагу заслуговує реферат п. О. Дучимінської п. з. „Кобринська як феміністка“ та спомини посла М. Струтинського про „Останні роки життя покійної письменниці“. Д-р Теофіл Окуневський прочитає свої спомини про покійну письменницю. Окремих запрошень на цю Академію не висилатимуть, але можна сподіватись, що само імя Наталії Кобринської та популярність тої піонерки жіночого руху, серед нашого суспільства, будуть запорукою, що українське громадянство зі Львова та провінції візьме численну участь у цій Академії. Вступ на Академію вільний.

— Продаж шуток. Як кожного року, так і цього року під усіми львівськими церквами продаватимуть пані шутки, з чого весь дохід призначений на святочні дарунки для в'язнів.

— Поширення м. Львова. Рада міністрів ухвалила проект про поширення границь міста Львова.

— Скасування воевідств. Комісія для реформи адміністрації відбула на днях у Варшаві засідання в справі нового поділу Польщі на воевідства. Мається на меті залишити тільки 9 воевідств і Варшаву та Лодзь як окремі міські воевідства. Лодзьке воевідство буде розділене між воевідство познанське і варшавське, а келецьке і білостоцьке воевідства прилучені будуть до Варшави і Вильна. Новгородське і волинське воевідство будуть зліквідовані і залучені з воевідством люблінським.

— Черновецький „Час“ дав себе обдурити. На першого квітня „Діло“ між іншими новинками вдуманими для жарту на „пріма апріліс“ помістило і новинку про посвячення угольного каменя під „Національний Дім“. І не тільки багато львівян, але й черновецька газета „Час“ прийняла цю новинку поважно і в цій черновецькій газеті передруковано агадану новинку і білі читачі „Часу“ радіють, що Львів нарешті має „власну хату“.

— Концерт з нагоди 100-ліття визволення Греції відбувся у Львові, в салі Касина при вул. Академічній. Концерт улаштував клуб есперантистів, а в його програму входили рецитатив новогрецьких творів у польським перекладі, грецькі пісні та грецькі музичні твори і реферати про історію визвольної боротьби грецького народу. На концерт були запрошені і представники української преси.

Філія Тов. „Учительська Громада“
 в Станіславові, влаштує в травні та червні цього року двомісячний підготовчий курс до гімназії. Підготуватиметься учнів до вступного іспиту до I-ої кл. гімназ. староклясичного типу та II-IV-ої кл. новоклясичного типу. Наука на курсі безплатна. Приміщення та харч за невеличкою оплатою. Зголошення слати на адресу: Філія „Учительської Громади“ в Станіславові, вул. Липова 44. (українська гімназія). 1823 2-3

Звичайні Загальні Збори лав. тов. „Тур“ відбудуться для 27. квітня 1930 р. в годині 10-ї ранку в канцелярії Бурси УИТ, вул. Хмарицької ч. 9. В браку відповідної відомості членів збори відбудуться в пів години опісля при кожній кількості членів. — Виділ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОСІВ, пансіон п. Лукашевичкої поручає соняшні покої з першокласним удержанням. Знижені ціни. 1620 5-6

ВІСІЛКАЮ поштою гарні, вибрані гриби (найменше 5 кг.) по зол. 20-1 кг. — Сливкові повиди на цукрі в 5 кг. фасках за зол. 15-10. — Волоські оріхи в 5 кг. мішочках за зол. 25-10. — Прадлинну овечу бриндзю в 5 кг. фасках за зол. 15-10. — Франко за посніплатою, Менделєв Штумер, Косів, з Коломиї. 1708 7-10

ПОЗІРІ ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, ледяні, кухонне начиння — найліпший товар, Рейтшпер, вул. Легіонів ч. 37. 1720 а) 6-12

МОДНІ бранзолетки, також іншу біжутерію поручає дешево Домбровські-Розважеслі, Львів, (Готель Жоржа), Тел. 27-29. 1195 11-9

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинничарській роботі Івана Зельтенрайха Львів, па. Маріївська ч. 5. — З провінції просимо репаратії прислати поштою. — Старомодні жіночі годинники перероблюємо на ручні. 1002 55-2

МАСТОК коло Ходорова парцелює добрі ґрунта, гостинель до банзюного повітряного міста. Зголошення під „Фільварок“ до Адміністрації. 1841 1-8

ДО ВІНАЙМУ для 2 осіб комфортно умеба, кімната з уживанням кухні. Близькість відомість під „І Май“ в Адміністрації „Діло“, 1844 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст недух легень, серця і жолуци

д-р Фелікс Ган
 Львів, Листопада 30.
 1206 Пересвітлення Рентгеном.

Спеціаліст хворобних, шкірних недух і косметики
Др. І. Мунд Д. сек. шп. від. і львів. орд. від 8-10 і 2-6, в неділю від 9-1 Львів, Асника 1, ріг Підсудського (Панської). Тел. 48-01. — 895 Лічення жылків. 29-2

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п. Скріплювання хитаючихся зубів пазомбуванням й винищення зубів, без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після чайнішої системи. Пациєнтів з провінції полагоджуються в найкоротшому часі. П. Т. Урядовця і студентам значна знижка. Тел. 65-73.

ПАМ'ЯТАЙ Найтриваліші панчохи, рукавички, шарпнтки, трикотажі купиш най-„OLKA“ (побіч „Народної Торговлі“) **Ринок ч. 35.** 6-7-0181

До спорту і руханки

Легке і вигідне, Дешеве та тривале Взуття „Ререде“ Завжди знамените.

MARKA FABR. PEREDE

На Весну! і надходячі Свята!

якщо надійшли найновіші моделі **МУЖЕСЬКОЇ** і **ЖІНОЧОЇ** конфекцій з першокласних матеріалів, у величезній виборі, по приступних цінах і на доглядних умовах — Пам'ятайте тому і повторітьте ці 3 слова:

ШАПІРА, Личаківська 1.
 ПОЗІР! Спеціальний магазин жіночої конфекції.
 1731 Личаківська 10. Тел. 74-52. 3-3

24 зол. **СТОЛОВІ НАКРИТТІ** з аглицького срібла: 6 ложок, 6 вилок, 6 виделок і кожодок тільки у **Б. ГРИНБЕРГА**, Львів, вул. Сикстуська ч. 4. Тел. 59-72. 17-11

Американська система!

ФАБРИКА МЕБЛІВ „ФАМЕТА“
 Львів, вул. Красицьких ч. 78. а. Продає кожнуку без ручителя на умовах платності дотепер небувалих, спазні, ідеальні, кухонні і бюроні урідження. **Від 10 зол.** Подишли штучні меблі, вистелювані меблі, фотелі до спання, лежанки, матеріали, шафи й інше. 19-20

Важне!

Лисиницькі Дріжджі виспаля постійно без перерви за заділенням або поштовою післяплатою. 1713 **Ціна фабрична.** 3-3 **С. Френкель**, Львів, Жовківська 26. Фабр. склад дріжджей. Тел. 18-57

ДАРОМ! одержить кожний 1 роговий гробінь, хто купиць фарби, лякери, серидинні домашно-господарські і т. п. за 10 золотих у загально знаної фірми

Альойзи Гібнер **Ринок 38.** Телефон 25-13. 1774 2-2

Надійшов виступ осени й зими **КАТАР** носа, гортанки й хрипка тону поручається **РІНОМЕТНУЛ** зареєстр. в Міністр. Ваустр. Спр. п. ч. 1198 і в держ. патентовім Уряді 1330 п. ч. 18236. 11-12 **РІНОМЕТНУЛ** ажывається при острій катарі носа, гортанки й хрипці — усуває наслідки і в середньому дезінфекції віддихових доріг. До набуття в усіх апіках. Ціна 1-75. Генеральне Предст. „OZON“ Львів.

Naturalis фарба до волосся від пів століття вживана. Фарбує моментально на усі відтінки. Сивому волоссю вертає його первісний колір. Спосіб уживання в кожнім пуделку. 1421 Скрізь можна дістати. 8-9

ВІКОНУЄ ВСІЯКІ ЗАЛІЗНІ РОБОТИ як конструкційні. — спеціальний відділ виробу склепових залю-1751 зій зі сталевих бляхи. 4-16 **Львів, вул. шпитальна 38. Тел. 57-10.**

Гемороїди запальний стан кровоавлення, сверб усуває 1-2

ЕЛЕКТРИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ La-Dame, Львів, вул. Костюшки ч. 6. тел. 55-26. Виконує мережки, французькі пліси, ендлі, ручні і машинні лафти і люксусове білля. 1732 1-3

НА СВЯТА

найкраще приладите всяку їду, якщо всі потрібні припаси купуватимете тільки в найстаршій українській кооперативі

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

яка продає від року 1888 у своїх 24 skleпах по більших містах: споживчі товари — муну дріжджі, цукор, порошки до печива, меду, сушені овочі і т. п. кольоніальні товари — риж, са. о, горіхи, мідали, родзинки, перець, ванілю, каву, чай, какао — та всіякі інші.

ВИНА, РУМИ, КОНЯКИ та ОВОЧЕВІ НАПИТКИ.

Ціни вин залежно від якості:

	зол.		зол.
Полуднево тирольські ароматні	5-20 — 5-60	Ренські	13-00 — 14-50
Австрійські	6-50 — 10-50	Угорські добірні з магнатьких виноградників	5-60 — 7-50
Полуднево-італійські сальні	5-50 — 6-50	Угорські „Самородні“	8-50 — 10-00
Найліпші французькі: фірми De Luze & Fils Bordeaux	6-00 — 10-00		

Детайлічних ціників просимо жадати в складах Н. Т. 1836 1-2

Мужеські капелюхи в наймодніших фасонах і колірах **Р. С. Nabiga** — Відень **A. Pichlera** — Грац **Goerrerta. Hüskia** та з багато інших фабрик на весняній і літній сезони уже надійшли в величезній виборі. **АНТОНІ КАФКА** 1847 **Львів, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 4.** 1-3

ГАРНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВІ **КОВДРИ** чистововняні **МАТЕРАЦІ** з водостійкою **ПОДУШКИ** — сільське пір'я 1672 **Простирали, пошевки, ліжка** поручає низьково дешево **Відомий Магазин постелі В. Іжицького** **Львів, вул. Копернича ч. 3.**

з нагоди свят! **Великий вибір — фабричні!** Панчохи, комбіани, реформи, муж. білля, пралатки, рукавички, жіночі торбинки, 1815 косметика і пр. 2-8 в українській Галлятерії і Перфумерії „**GENEWA**“ Д. КОКОЦКА. Львів, Ринок 37. (побіч Нар. Торговлі)

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5:00 зол.
Чвертьрічно 15:00 „
Піврічно 27:50 „
Річно 55:00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7:50 зол., Німеччині 7:50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7:50 зол., Австрії 7:50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкерні: 29-26.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІІ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красинського 63.

Жадайте оферт та цінників.

Обмежування прав нашої мови.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 11. квітня 1930.

Всупереч переконанням місцевих угодців, що теперішня влада ставиться прихильно до всього українського, та всупереч крикам ендеків, що теперішня влада — мовляв — занадто „українізує“ Волинь, на ділі тут з дня на день пляново, хоч і повільно, все українське ліквідується. Ліквідується воно в першу чергу там, де урядові чинники мають можливість робити в тому напрямі відповідний натиск.

Загальмовано українізаційний церковний рух при допомозі залякування сільського духовенства; російська мова у церковній практиці знову набирає сили під протекторатом творців „співжиття“. Всякими способами зменшується уживання української мови у практиці самоврядування. Коли ще недавно по громадах можна було зустріти секретаря-поляка, який розумів українську мову, а в соймках агронома чи іншого службовика зі знанням нашої мови, то тепер скрізь бачимо зайшлий елемент з Польщі, що по українськи не розуміє, а як і розуміє, то не хоче її слухати. Те саме спостерігається й по державних урядах.

Словом, усе частіше нашого селянина перетакать розуміти та змушують його вживати чужої мови.

Черга прийшла й до наших приватних організацій. Досі окружив суд у Луцьку реєстрував статут українських кооперативів в українській мові. А від якогось часу реєстрівний суддя цього суду п. Рембішевський вимагає перекладу кооперативних статутів на польську мову. Вимога ця суперечить конституції і законам про мову в дні 31. VII. 1924 року. Тому-то кооперативні за порадом правного відділу Ревіз. Союзу Україн. Кооператив внесли до суду виваження, що вимоги судді Рембішевського є безпідставні. Але суд не бере їх під увагу тому, що ці виваження написані українською мовою. Наслідком цього кількадесяті кооператив уже кілька місяців не є зареєстровані.

І це робиться в часи такої страшної економічної кризи й занепаду сільського господарства лише тому, що такому то судді не до вподоби українська мова та що невиконання закону для нього, судді, проходить безкарно. А коли судді можуть не рахуватися з законами на нашій страдальній землі, то чого — скажіть — можуть допускатися на судді!

Однак українці не мають права коритися перед безправством. Про поступовання названого судді наші послані внесли інтерпеляцію в сойм та до найвищих установ — міністерства справедливості в апеляційного суду.

Не можна не згадати ще про каси хорих, які у зневажанні нашої мови перейшли всі межі. Коли наші установи чи окремі особи звертаються до них українською мовою, то прихильники „са-

З маленького джерела впливає Дністер.

З маленьких ошадностей зростає для Вас великий капітал, коли свою готівку складатимете в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

нації“, що заповнюють ці каси, не тільки не розуміють чи не хочуть слухати, але й поведуться з ними брутально.

Подаємо це до відома нашого громадянства й гадаємо, що під цей час, коли різні наляті для виборів люди оповідають перед темними людьми про неіснуючі благодаті та обіцяють і надалі

НА СВЯТА

всі Пані постановили раз у рік поробити свої закупки зі скла й порцеляни тільки у фірмі 1804 3—3

Олександр ОНИСЬКО
Львів, вулиця Галицька ч. 20.

таке добро від чужинців, наша свідомо, провідна громада поінформує про це належно українське населення та сама сконсолідується для оборони своїх прав.

В. Островський.

До ухвали закону проти терору в Австрії.

(Від нашого кореспондента.)

Зимова сесія австрійського парламенту на дніх скінчена. Останньою її роботою було погодження т. зв. закону проти терору. Цим законом забороняється під досить строгою карою привозувати якогонебудь робітника чи служачого вступати до професійної спілки з якоюсь політичною закраскою. По довгих коровадах дійсно вдалося правительству Шюбера провести цей закон. Хоч як соціял-демократи виступали проти цього, в першій лінії проти них виміреного закону, то це їм в даному випадку не багато помогло. Наряди у дотичних виділах тривали наслідком обструкції соц.-демокр. послів дещо за довго, але кінець-кінцем закон проти терору ухвалено майже в цілості у такому виді, як це пропонувало правительство.

Практичне значіння з прийняття такого закону перш за все таке, що нікого з політичних причин не можна видалити з місця його заробітку. На підставі закону всі професійні спілки є рівноправними при підписуванні колективних договорів. Але закон йде ще далі у тому напрямі, що й такий робітник, який не належить, чи не хоче належати до якоїсь професійної спілки має право на охорону своїх інтересів та на користування з усіх прав, що випливають з колективних договорів.

Морально закон проти терору означає зломання монопольного становища т. зв. „вільних“, а в дійсності австромарксистських профсоюзів. Так само принцип т. зв. „замкнутого варстату“ (Prinzip der geschlossenen Verhältnisse), якого австромарксистів придержувалися всюди, де це було можливим, тепер уже втратив свою гостроту. Треба надіятися, що на будуче зменшаться грошеві фонди „вільних“ профсоюзів, бо тисячі робітників, що досі належали до них примусово, перестануть тепер платити свої вкладки, які їм досі просто стягали з платві.

Сміло можна твердити, що закон проти терору означає значно більшу поразку австромарксистів, як прийняті свого часу зміни в австрійській конституції. Такий успіх т. зв. горожанського уряду можливий був тільки тому, що цим разом усі три горожанські партії Австрії держалися консеквентно одної зорі напрямчої лінії. Бо хоч часом адалося, що християнські та німецько-національні профсоюзи, які бояться конкуренції молодих „незалжених“, кооперуючих з гаймверами профсоюзів, ідуть разом з австромарксистськими організаціями, то послані партії більшови постійно йшли разом і тільки таким чином осягнули те, чого бажали.

На жаль, замість того, щоб учитися з цього доброго прикладу, серед горожанських партій Австрії поза тим не все в порядку. З нагоди обсядження становища при управі державних заляниць, як і при інших нагодах виявилось, що особливо Ляндбунд йде своєю власною дорогою. Крім того в складі найбільшої горожанської партії, християнських суспільників постійно унаглядаються диференції між правим і лівим крилом. Ба навіть між лідерами гаймверів дійшло недавно в одній віденській групі до поважних суперечок. І хоч простий розум горожанських мас висунув як левіа на чолі величезної демонстрації проти соціалістичної громади, що відбулася у Відні дня 6. квітня. транспарент з написом „Гох

ді антимарксистіше Айнгайтефронт“, то вже тепер можна сказати, що при слідуючих виборах в Австрії такої гармонії між горожанськими партіями мабуть не буде. А що при розпаді цього єдиного протимарксистського фронту можуть користати тільки соціальні демократи — це кожному ясно. Тому і доля нового закону проти терору доти невпевна, доки горожанські партії Австрії при допомозі єдиного антимарксистського фронту не заберуть марксистам і на будуче можливості перевернення Австрії з демократичної республіки в державу червоного терору.

Віленець.

РОВЕРИ! „Puch“ i „Minerwa“

Виключна продаж „Poltyr“. — Догідні сплати.
Львів, вул. ЯГАЙЛОНСЬКА ч. 20. Тел. 23—11.
1827 3—5

Мальон про положення меншостей у Польщі.

Посол з лейбур-парті, полковник Сесіль Мальон, що як ми вже повідомляли, студіює тепер положення німецької меншости на Шлезьку, дав коротке інтервю членові редакції католицького соціалістичного органу „Фольксвілле“. В цьому інтервю найінтересніше те, що англійський політик сказав про положення меншостей у Польщі.

„Фольксвілле“ пише: „Посол Мальон приїхав з Варшави через Львів, де він зійшовся вже з українськими соціалістами. На наш запит, чи він підприняв цю подорож з доручення лейбур-парті, пос. Мальон відповів, що йому залежить на особистому контакті з меншостями, бо він хоче переконатися про те, як виконуються договори, під якими є також підпис Англії. Лейбур-парті є нині при кермі і тому йому, як послові тієї партії, не є байдужою справою, як ті договори приновляються в житті.

Очевидно, не може бути мови про те, аби полк. Мальон або англійський уряд вмішувалися у внутрішні відносини польської держави, або може хотіли контролювати положення меншостей. Однак різні пресові звідомлення прийняли такі форми, що мусить присвятити більшу увагу меншостевій проблемі в Польщі. Адже від її вирішення залежить також задоволення Європи.

Про те, що полк. Мальон пізнав досі про меншости в Польщі, не міг би він іще видати остаточного осуду. Є деякі невеселі появи, але їх слід мабуть віднести до „внутрішньої машинерії“ (тут треба розуміти органи влади). Полк. Мальон думає, що здійснення основ соціалістичного робітничого інтернаціоналу моглоб тут привести до деякого успокоення. Лейбур-парті виступить передовсім за створінням спеціальної комісії для справ меншостей при Союзі Народів, як того вже домагався також пок д-р Штреземан“.

Просимо уважно прочитати і розважити!

Дуже часто трапляються в продажі випадки пофальшування набілу, а масла з окрема. Тому не тільки з громадянського обовязку здійснювання клича „свій до свого“, але передовсім у власному інтересі, всі купують НАБІЛ І МАСЛО ТІЛЬКИ В СКЛЕПАХ „МАСЛОСОЮЗУ“, бо там є під гарантією правдиві і здорові. Жадайте всюди тільки масла зі знаком:

3 приводу процесу в Харкові.

III. Машинізація життя.

Міудство проіснувало тисячі віків у боротьбі, бо в ньому закладені є ті самі первісткі співжиття і завзяття, що й у всій природі. Яким же чином представники матеріалістичного світогляду можуть вірити в те і говорити про те, що може статися хіба чудом? Бо тільки чудом змогла країна, мало доступна для здійснення ідей поступового господарства протягом одної ночі замеханізуватися і зіндустріялізуватися. Бож тільки чудом без вкладу чужого капіталу позички можна здійснити намічені завдання індустріялізації країни і раціоналізації її господарського розвитку. І тільки чудом можна перекласти колективізацію життя серед виразних і природних ворогів.

Для спільноти потрібна дійсна рівність усього ества, усієї суті людей... а всі люди і кожний чоловік — такі ріжні... — та ніхто й не хоче перестати бути самим собою!

Добра доброго всім хочеться. І воно завжди являється там, де вмють його прикликати, причарувати і чудесним способом ні з чого створити. Добро являється тільки як вислід великого морального зусилля. Так, навіть кришка хліба може вбити нас фізично, коли ми душевно не настроєні на її прийаття. А тимпаче готово нас убити своїм великим тягарем насильства проти нашої волі накинута нам добро. Коли в місті біля хмародеру може існувати звичайний дім, що ще вчора був історичною особливістю і гордістю громадян, то чому ж у житті навіть однієї території не може бути життя одних з темпом звичайних у світі людей, що з думками силами на досвітку свого національного дня стали на роботу, — і других з темпом найвищої горячки, що за свій досвіток хотять упоратися з роботою віків? — Коли вже раз пішло на здійснення ідеології та на їх змагання — „чия візьме?“, — то обі ідеології треба об'єктивно вважати за рівноцінні. Отож ідеологія мас, представлена індивідуалістами, хіба може бути рівновартісною з ідеологією горстки комуністів, що дбають за матеріальні блага цих мас. Ідеологічно одиниця і збірнота рівновартні, бо немає збірности без одиниць, ані одиниці без збірноти. — Чисельна рівновартність тут без значіння, бо фізична перевага є звичайно насильством над одиницею, є наругою над умом і духом, є бездушною формою механічної сили без вічного, всеобіймаючого змісту істини.

Найкраще виявляє це хід більшовицької революції. Вона вже скоро 13-ий рік іде і весь час бореться з недородом, тобто зі зменшеною площиною обробленої землі і пониженням її видійности. Очевидно, в часі революції не дбають за те, щоб шанувати... живу людину і скотину, а без цієї живої людини і скотини земля стає мертва. Коли рільник стає метою переслідування і свідомого примусового звизску мішухами, себто бюрократією, горсткою купців і робітників, — то очевидно він мусить піти за інстинктом самооборони та якнайменше вима-

МІХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Оживитель буденщини.

(У 125-ліття уродин Андерсена.)

I. Його особа.

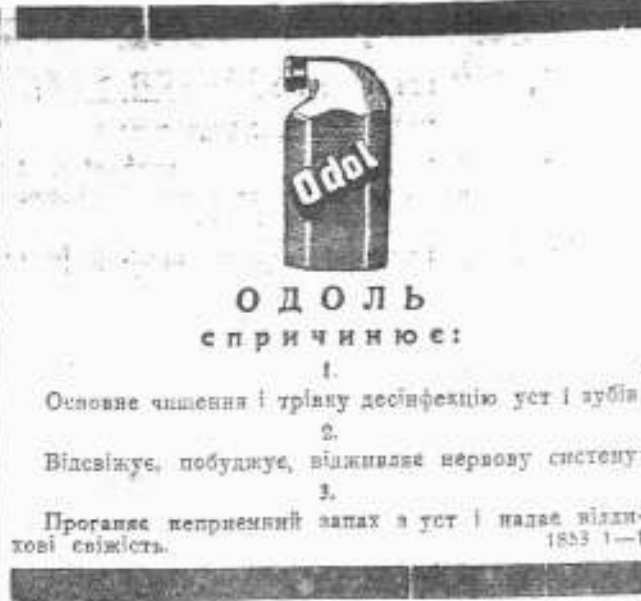
Було це давно. Сто літ тому, у малій країні, бідний шевчук почав писати оповідання мовою, якої ніхто не розумів на широкому світі. Він був тихий, скромний і слабодушний. Першою його мрією було вчитись; другою виїхати з маленького містечка Оденсе, з вузької вулиці, де минали його диточі роки і побачити широкий світ.

Перша його мрія здійснилась: коли він мав 14 літ, сирота виїхав із рідного острівця Фюкія в столицю Копенгаген.

Він мав у кишені всього 13 талерів. Але це була каякова подорож: тринадцять привносить частя тим, що скінчили тринадцять літ; від неї починається кар'єра молодця. Його посилають до гімназії, до драматичної школи, ним опікуються: один професор консерваторії, один композитор і один поет.

Він мав дуже просте імення Гавс, а по батькові звався так-же просто: Андерсен. Неоднн із нас пам'ятає це прізвище в диточих літ. Воно не було на вишечках написаних нашої рідної мовою. Ще трицять-сорок літ тому, наші діти не мали казок з колірними образками, в чепурних обертках. Але наші мамі й няньки оповідали чам часом про погане каченя, бузаків, снігурочку, дівчинку з сиринками.

Це були казки, що мандрували вже самі по світі. Цього навчив їх той, що складав їх, коли злогаяв свою мрію: по Парижі, Швейцарії, Римі. Під вічно блакитним небом Італії, Андерсен зблизався з великим своїм земляком Габбаєм

гати від міста і повернути до первісного способу хазяйнування своїх прародителів. Тут нема ані агітації, ані саботажу, тут є й буде самооборона професіонала перед визиском галапасів.

— „А машина прешінь краша за волі!“ Такто воно, так, але навіть Форд ще не додумався до суперництва з волом, цим одвічним двійником-товаришем землероба. А тут у країні, де може 60 проц. населення небачило ніколи залізничі, не то самоходу, хочуть цілу великанську державу нараз змашинізувати! та за недозвіру до цього чуда беруться розчавити свого ідеологічного противника! Про машину нехай собі думає великий землевласник, яким тепер ніби є держава! На її прикладі за яких 10—20 літ прості рільники певно провірять усе й усюмо навчатись. А коли вони за пуд жита або пшениці дістануть стільки мануфактури, скільки її їм належалося би, тоді з власної охоти перейдуть до спілкового хазяйнування з машинами, як вигіднішого й доцільнішого.

Наказ населенню жити комуною як „пчолі“, „комашні“, „стадо овець“, „лабуи ко-

За європейську економічну федерацію.

„Матен“ пише, що Бріан виїхав на два дні до урядів усіх держав Європи алягати питання про можливість утворення економічної федерації усіх держав Європи. Після отримання позитивних відповідей, Бріан скликав би в цій справі конференцію в Женеві.

Ганді занедужав.

„Н. Фр. Прессе“ подає з Бомбаї, що наслідком перевтоми підчас походу над море, Ганді поважно занедужав і не може продовжувати звольної боротьби. Лежачи в постелі Ганді видав відозву до добровольців, у якій заявляє, що він зовсім реанімує зі свого шляху пасивного і безкровного спротиву та стоїть на становищі, що Індія здобуде незалежність тільки шляхом безоглядної боротьби.

Торвальдсеном, якого твори в торлошами найбільших світових музеїв.

А коли він вернув до батьківщини — перед ним відкрився новий світ. Не той, який він побачив захоплений у великих столицях. Він привіз зі собою інші очі. Та сама темна вуличка з витоптаним хідником, з котами, з кількома деревами, а навіть решіткою каналу прибрала інші коліри. Все в ній ожило. Андерсен запитирав, що предмети мають своє обличчя і свою історію, як люди.

Так, — у подорожі він найшов якісь чудодійні окуляри, що мали силу робити з найпростіших предметів предивні, претамні істоти. Ці окуляри не змінили тільки одного — його тіла. Андерсен був надалі високий, худощавий, болякий і сумовитий. Він почував себе ніяково в подорожі. Ліжка були за короткі на його предовгі ноги, руки баламкалися, — люди зглядалися за ним на вулиці.

Андерсен бачив і це також. Він мав гумор. До одного із своїх товаришів пише раз у листі про посаду: „Чи ви найдете для мене яке місце? Ви знаєте який я великий“. А іншим разом запитиравши у коридорі поруч своїх калюшів діточі, жартує: „Подивіться! Моїм калюшам уродилися малі“.

І щоби закрити непомірну величину своїх кіг він носив не штани, а справжні шаравари. Про них іде слава, бо в цій добі мода не зміняла є року на рік ширини людського вбрання, а навіть тіла, як пни.

Андерсен мав могутній кирпатий носиче, високе чоло, широкі уста, прегусті брови над цікавими очима, а малу голову. Він сам прирівнює себе до пильного страхополоха. Але чужі жарти вражають його. Коли в 1869 р. редактор „Кебен-аванпоот-у“ запрохує його до себе на святочну

ней“ — це дійсно жадливий самообман. Там ми знаємо про життя пчіл і звірину та навіть лебе, людини... — одні обривки!.. Ми дійсно не знаємо, який кому й чому початок життя, який його кінець. Скрізь є життя! І без зримусової спільноти-комуни буде воно всім ще дорожче, цікавіше й корисніше...

Але годі. Коли вже на те пішло, то по законам людського співжиття нехай „комунисти“ живуть собі своїм життям там, де є їм безмежні простори — на панських і царських ланах! А „індивідуалісти“ усякі, що до комунізму не хочуть ані волею ані неволею пристати, нехай живуть собі на смужках своєї власної різі своїм життям. А успіхи життя на порівняння виявлять, хто кого переміг!

Ідеологічно комуністи не переможуть на одного індивідуаліста, хоч би навіть ріжні крові пролили. А кров і мука нинішніх підсузну у Харкові дійсно може й потрібна буде для прояснення умів і духа суддів і всіх, що до цього насильства й наруги над людиною причиняються.

„За сто років буде багатство! А до того часу маєте ви всі в нужді й нарузі над усіми вашими ніби людськими почуваннями й потребами проживати без протесту!“ Такий наказ Однач завязаному матеріалістові й комуністові „вольно“ глумитися над мудрістю людства, захованою у його святих книгах знання, закою і доброї вісті! Коли наказується не вірити в те, що за нуждою на землі приїде щастя розважання у просторах всесвіту і в новому житті людства, тоді чому ж некомунисті й нематеріалісти мають вірити у краще „завтра“ благодатей машини? Для машини годі живим людям глумитися над своїм вчорашнім „святая святих“ і над своєю вірою в безконечне „усе-завсе“. І чим ясніша свідомість звязку людини із всесвітом, тим більше наближається оця віра до справжнього математичного знання. А тільки математичне знання, прирорване у житті, дає машину. Ось чому індивідуаліст-ідеаліст не може прийняти світогляду комуніста-матеріаліста, що вважеться тільки з частинкою життя людства, та не бачить у інших частях людства живої дупі й голодного тіла.

І як це не дивно, комуністи уподібнилися в цьому випадку всім давнім, сучасним і майбутнім гайдукам, що вважали, вважали і вважатимуть за свій обовязок випирати душу з невольників. Тут нема ріжниць між безрозсудно жорстокими і кровожадними власниками рабів часів Лінкольна й Бічер Стоу — та тими, що людей нині неволять. Якже з таким світоглядом можна стати речником і оборонцем „поневоленних мас робітничого люду“, коли заспокоєння основних потреб життя власною вольною працею — заборонено? Це неволя, якої ще не було, та проти якої мусить бути протест усіх, що не затратили почування своєї особистої гідности.

Отсей протест і зняли 45. Підпілля завело їх у застінки тюрми й вивело їх на наругу „суду“.

Д-р Іл. Свеніцький.

вечеру, Андерсен лишається у хаті і паріває в своїм деннику, що одного разу донька цього редактора і ще якийсь гість сміялись із нього.

У його вражіннях із подорожі по Іспанії в порівняння між зовнішнім і внутрішнім виглядом домів, Андерсен пишучи про непоказні вулички та домів Севілли, каже: „З ними майже та само, як з людьми: ріжницю видно щодня в середині: аж там находимо те, за що їх кохаємо“.

Він думає про себе. Бо при всій своїй скромности, він вірить у свій талант. „Я буду поетом, що привнесе честь Дані! і вони (ті, що не хотять признати його вартости) поклянуться передімаю як сонце та місяць мусли поклонитись у сні Йосифа“.

А проте сама свідомість внутрішньої вартости не завжди динповляє людині життя. Андерсен має чулкове серце, вражливе на жіночу красу. Він — ліричний поет, заслуханий у третій своїй міркувань. І як неоднн уродження лірич захоплюється перш за все тим, що схоплює його око: зовнішнім вражінням. Він кохає; не раз і не два. Стривайте порахуємо: Ріборг Фойгт, Лівія Коллен, Дженні Лінд, Софія Церстед, Матильда Барк, Йоанна Дреосен, його однокласниця авторка Андерсен, Лівія Гран, Доротея Мельхор-чи не за багато, як на скромного, тихого, болякого, ще й петарного поета?

Ні трохи. Хто може більше разів кохати як той, для якого кохання є тільки мрія, нездійсненим бажанням? Його вогонь не пропадає у щасливих перемогам — Дон-Жуана чи вірного мужа. Він живе ідеалом і шукає його. Кожна нова зустрінена красуня розбуджує наново ту вразеного серця. Бо попередні „це хотять“ Андерсена.

3 ЖИТТЯ ПРАВОСЛАВНИХ.

Чому і як дійшло до ліквідації анатем на д-ра Річинського.

До св. Синоду Правосл. Церкви в Польщі еплнула від д-ра А. Річинського у Володимирі заява слід. змісту:

„Успішна оборона прав і майна Прав. Церкви — особливо підчас збільшеного натиску на Неї з боку польського клеру — можлива тільки спільними зусиллями нашого громадянства і церк. влади. Однак у багатьох випадках серед українського громадянства справа моєї анатемі стоїть на перешкоді до такого зеднання наших оборонних церковно-народних сил; без сумніву, ця справа буде порушена і на Церк. Соборі, хоч це може розбудити пристрасти у зовсім невідповідний момент.

Отже, щоб не стояти на заваді у так грізний час, коли навіть греко-католицькі (уніятські) духовні кола устами Експ. Митрополита Андрея гр. Шептицького відмовилися взяти участь у цьому насильстві над Правосл. Цервою, — та з огляду на заяву прем'єра п. Бартеля з 11. I. 1930. про те, що унормування правного положення Прав. Церкви в Польщі Уряд ставить у залежність від стабілізації внутрішніх церк. відносин, — бажаючи по мірі сил і значня причинитися до зміцнення Церкви, яка в історії українського народу під Польщею була м'яким забором проти його денационалізації, — прошу св. Синод, по батьківськи, минаючи дотеперішні незгоди, ухилити свою постанову від 15. IV. 1929 р. № 14, і прилучити мене знову до громади вірних.

Щоби ця моя декларація зайвий раз вказала польському клеру, як до його заз'яв ставиться українське населення в Польщі, я згідний на її опублікування. Св. Синод угодно буде надіслати мені відповідь за посередництвом тільки Парляментарної Комісії для захисту Церкви, еwent. через її секретаріат. Д-р А. Річинський. Дня 20. лютого 1930 р. у Володимирі“.

Цю заяву св. Синод обговорив на засіданні 22. березня і прийняв ухвалу, у котрій, повторюючи мотиви д-ра Річинського, постановив: „приймаючи під увагу, що д-р Арсен Річинський дуже близько приймає до серця сучасні скорботи Правосл. Церкви в Польщі, хоче взяти по-сильну участь у загальній допомозі церк. ертіхії у справі оборони церкви від натиску римсько-католицького клеру, і тим виявляє почуття своєї любові і привязання як до св. православа, так і до громади вірних, а також, що згода д-ра Річинського на опублікування його декларації з просьбою по батьківськи простити його попередні виступи й вернути його в лono вірних Прав. Церкви, свідчить у значній мірі і про його покайний переживання, ухвалили: доручити Й. Блаженству прийняти д-ра Арсенія Річинського в лono св. Прав. Церкви, згідно з його просьбою“.

Правду сказавши, хитро замотана постанов. Синоду містить багато більше, ніж сказано у декларації д-ра Річинського, — бо, коли д-р Р. просить Синод з огляду на скрутний стан церкви, аби наладити один православний фронт — „по батьківськи оминуть дотеперішні незгоди“ (очевидно, зовсім не відступаючи від своїх принципових домагань), то св. Синод у цій заяві побачив уже просьбу „простити його попередні виступи“, ба навіть відчув його „покайні переживання“. В кожнім випадку, помінаючи цей стиль, вимаганий міркуваннями про авторитет вищої церк. влади, треба признати, що безглуздість минулорічної анатемі д-ра Р-ого була кожному ясна від початку й скорше чи пізніше ту прикру справу належало заіквідувати в інтересах і самої Церкви, і дальшого розвитку українського церковного руху серед православного населення. К.

Колективізаційний хаос в СРСР.

„Правда“ подає, що в різних місцях СРСР місцева влада конфіскує часописи зі статтями Сталіна про зладнення колективізації, щоби населення не довідалось про ці статті та не перешкоджувало в праці колективізації господарств. Незадово Борисоглібова літак рознідав газети зі статтями Сталіна, а місцеві комуністи робили в селянських хатах ревізії та забирали газети. Взагалі на тлі колективізації панує хаос і центральна влада ніяк не може опанувати його.

Великі могутні народи мають багату пресу не тому, що вони великі і могутні, а тому вони великі і могутні, що мають багату пресу.

МАШИНИ до шиття і гапту

„LADA“ і „MINERVA“

Умірковані ціни. Догідні сплати.
Заступництво: „Ролтур“, Львів, вул. Ягайлонська, 1828 ч. 20. Телефон 23 11 2-5

У. С. Д. П.

Конференція Центрального Комітету УСДП й української професійної комісії.

В дні 30. березня п. р. відбулася у Львові конференція членів ширшого Центрального Комітету УСДП й української професійної комісії, в якій взяли участь члени зі Львова і з краю. На днешньому порядку були справи професійної організації, сучасного політичного положення і свята 1. травня.

Після прийняття звідомлення з діяльності української професійної комісії, яке зложив п. І. Квасниця (за час 5-місячного існування комісія відбула 9 засідань, 6 делегацій і 6 конференцій, видала 6 чисел „Професійного Вістника“ в накладі по 3000 прим. і мала тісні звязки з професійними союзами: гірників, хемічних, деревних і будівельних робітників, металістів, друкарів і з Т-вом „Праця“), виголосив реферат про політичне положення адв. д-р Лев Ганкевич, а про свято 1. травня п. П. Буняк. Останній поставив пропозицію святкувати 1. травня разом з соціалістичними партіями інших народів і з класовими професійними союзами.

Після оживленої дискусії прийнято цілу низку резолюцій у політичних і професійних справах. При кінці рішено вислати привітне письмо до посла Г. Діаманда, що саме того дня святкував 70-ліття своїх уродин.

Проти червоного терору.

Протести українських установ та принагідних зібрань.

В останніх днях одержали ми таку масу протестів проти більшовницького терору на В. Україні від різних українських громадських установ та принагідних зібрань у краю, на еміграції і за кордоном, що ми, рахуючись з обмеженим місцем, можемо ті протести тільки зареєструвати. В дальшій черзі прислали до нашої Редакції протести отсі установ або окремі зібрання: 1) українське студентство, зібране на перших загальних зборах студ. катол. Т-ва „Обнова“ у Львові (27. III.), 2) віче в Калиші, влаштоване Т-вом Самопомочи Емігрантам з Вел. України (16. III.), 3) українці сарненського повіту на Поліссі (голова зборів Василь Раєвський, секретар Чорненко), 4) політичні емігранти, об'єднані в „Т-ві допомоги емігрантам з України“ у Львові, зібрані на загальних зборах Т-ва 30. III. п. р., 5) українське селянство в Оглядіві, радехівського повіту, після реферату студ. Худя Осипа (6. IV.), 6) делегати 14 установ та громадян, зібрані на загальних зборах філії „Сільського Господаря“ в Перегінську (24. III.), 7) читальня „Просвіти“, пожарно-руханкове Т-во „Сокол“, госп.-споживча спілка „Єдність“ і кружок „Сільського Господаря“ в Нивицях, радехівського повіту, 8) громадяни Пуятиниць, рогацького повіту, зібрані на святі Шеаченка, 9) громадяни в Радчі, пов. Станіславів, 10) чит. „Просвіти“ в Олеші, пов. Товмач, 11) громадяни с. Станьків, пов. Стрий, 12) громадяни села Фалиш, пов. Стрий, 13) чит. „Просвіти“ в Бишові, пов. Сокаль, 14) чит. „Просвіти“ в Себечові, пов. Сокаль, 15) громадяни Рудна, пов. Львів, 16) громадянство Солотвини після реферату д-ра О. Чорненка (23. III.), 17) селянство в Зарічі, богородчанського пов., 18) селянство в Космачі, богородчанського пов., 19) парохіальний уряд і чит. „Просвіти“ в Пасічній, станіславського пов., 20) велике народне віче у Відні, на якому було до 2.000 осіб, українців і неукраїнців, у тому багато визначних осіб (30. III. від українців промовляв п. К. Чайка).

На Балкані неспокойно.

Піх Адрианополе турецька ватага дерейшла болгарський кордон і напавши на село, спалила кілька хат. Поліція почала стрілянину, наслідком чого один із членів ватаги згинаув, а одного поранено. Між поліційцями було поранених 4 особи. Після того турецька ватага втіла до Туреччини. Югословянська преса повідомляє також, що активність комітаджів прибирає грізний характер

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

ВІДГУКИ ДНЯ.

Розмова книжок.

Кажуть: книжка німпа, а я вона часом балакає. Не так, як хтось зрозуміє, що нібито балакає, коли читаєш її, а так, як звичайна людина на вулиці, в хаті, чи на концерті. Стою я собі біля вистави одної нашої кингарні і дивлюся. Ціла вистава самі радянські книжки, так начеб у Галичині нічого не виходило. Стою я собі і навіть не дивуюся, цеж звичайне в нас явище. Але чую, за шибом йде розмова якась. Думаю, це хтось із урядовців говорить. Придивляюсь, прислухаюсь — ні! Не урядовці! Це такі книжки розбалакалися. Шукаю за тими говорухами.

„Порадник молодій господарці“ (читає: господині!) — слухаю... мовчать. Мовчать і інші, на яких як ве „Держвиздат“, то „Радянський Селянин“. Аж у куточку, з правого боку звайшов.

Стоять собі там дві книжечки: „Управа цукрового буряка“ і... „Управа цукрового буряка“, стоять і сваряться. Одна з них червона, друга чорнява. Каже червона до чорнявої:

— Посунься, галицька бідо, бо мені місця мало.

— А деж я буду, хіба під землю?!

— Про мене, провалюйся. Дріг в небі не буде.

— А хібаж я не про те саме написана! — борониться галичанка.

— Тютю дурна. Річ не в тім, про що ти написана, але ким видала!

— „Сільським Господарем“!

— А я „Радянським Селянином“ — он як!

— То чогож ти в Галичину пхався? Мавш своїх радянських селян!

— Галицька тупоумність. У нас усе колективізовано, значить, кому я там потрібна. А тут не те: і буряк садити навчши і агітку підпустити. Бачиш: видавництво „Радянський Селянин“. Цеж не на сміх, а на експорт. Нехай собі ваші „Діла“, „Неділі“, „Нові Часи“ що хочуть випускають, коли я дістануся на село, тоді ніхто з колективізацію не повірять. А скільки дбайливості до селянина, коли такі книжки виходять. Але де тобі це зрозуміти, ти буржуазна лібералко.

„Управа цукрового буряка“ — „Сільського Господаря“ без слова посулулась, а „Управа цукрового буряка“ — „Радянського Селянина“ розперлася підспівуючи „Інтернаціонал“.

Галактіон Чіпка.

Справа дорогових доплат духовенства.

На днях самбірський староста, як управитель тимчасового повітового виділу, розіслав обіжників з дати: Самбір 24. січня 1930 р. Повітовий Виділ ч. 185/30 до всіх парохів і адміністраторів парохій обох обрядів у самбірському повіті.

У справі оподаткування католицького духовенства спеціальними платежами і доплатами дороговими на річ повітового самоврядування надіслав львівський воевідський уряд при рескрипті з дня 7. січня 1930 р. Л. С. Ф. 1/1. X. 1930 слідуєчє вяснення:

До всіх тимчасових повітових виділів на просторі воевідства львівського і магістрату міста Львова. На численні запити у повищій справі заявляю по зазначенній опінії Воевідського Виділу і наспівшим опісією згідним з тією опінією авторитативним вясненням Міністерства Справ Внутрішніх, що прислугоуче католицькому духовенству з § 53. з. гром. з 1866 р. звільнення від громадських податків не торкається спеціальних оплат дорогових на річ самоврядування. Погляд цей опирається на заключенні, що згадані платежі не є комунальними додатками до державних податків, ані самостійними податками, але одноразовим свідченням для покриття бюджетового дефіциту, повставшого з дорогових витатків, виміреним на основі закону з 10. грудня 1920 р. про будову й удержання публичних доріг (Д. З. Р. П. ч. 6) поз. 32, з р. 1921, який то закон звільнець катол. духовенства від таких зобовязань не передбачує. — Воевода: Голуховський.

Вище наведене подається до відома всім парохіям у повіті з увагою, що зношені у повищій справі до Повітового Виділу просьби і представлення на звільнення приходств від заплати спеціальних дорогових оплат не будуть від телер розглядані і як не узасаднені остануть без відповіди.

Рівночасно з тим обіжником одержали парохі зівання до заплати до 8 день залеглости з титулу не заплаченого у своему часі дорогового податку за рік 1928 і 1929.

Факт цей подаю до відома зогляду на статті, поміщені недавно в „Ділі“, в яких успокоювано духовенство подаючи до відома, якраз протилежне, себто, що існує обіжник до воевідств, який забороняє Повітовим Виділам стягати дороговий податок від духовенства.

Іван Білинський, адвокат.

Оголошення до святкового числа „Діла“

яке вийде в значно збільшенім обемі і накладі в суботу дня 19. квітня ц. р. приймає Адміністрація „Діла“ від кінешного дня, найпізніше до четверга 17. квітня до год. 13.

Процес „Спілки Визволення України“

Радіозвідомлення з дня 12. і 13. IV. ц. р.

В суботу пополудні на харківському процесі промовляв оборонець С. Єфремов і Чехівський. Один з оборонців назвав СВУ „многочоловим трупом політичної думки“ та накликав суддів привадуватися поважно над викладком присуду, бо безоглядні присуди „дай видають ті, у державі фашізму“ а комуністи повинні вживати „яєнай-мякші засоби соціальної оборони“. Далі оборонець покликнувся на слова Любченка, який сказав, що „радянська влада все була аж надто скоро до помилювання своїх ворогів“ та звертає увагу, що обамн. це культурні сили, які можуть бути використані в різних ділянках життя. Обвинувачені виконували накази уряду УНР, але в своїй роботі вони в ділянці культури були часто корисні для радєлади. В Академії Наук добрих тил було небагато, там було чимало легководів, а коли Любченко та Амагов підкреслювали великий розвиток культури за радєвської влади, то в цьому розвитку має великі заслуги і не один з обвинувачених, як от Дєга та Іваніца.

Обвинувачені не вороги народу, і Ахматов сам говорив, що деякі з них стоять одвою ногою на радєвській групі, а другою ногою на контрреволюційнім. Навіть такі головні обвинувачені як Дурдуківський, тільки говорили про терор, а ліякого терористичного акту не виконали і тому суд повинен судити всіх якнайзгідніше.

Дня 13. говорили оборонці Гермайзе та інших. Оборонець Гермайзе в промові доказував, що процес цей незвичайно важний і від його результату залежить немало і доля й авторитет радєлади. Читаючи зиривки а зівань Ганцова, оборонець доказував, що шовінізм СВУ це плід російської царської політики, яка давила український народ і залишила досі в душі українців ненависть до Росії без огляду на те, якби Росія не була. Та і ця ненависть виявилась тільки в розмовах, а не в чинах. Обвинувачені виховані в душі ненависти до всієї Росії, прагнули самостійної України, це правда, але ніякої оправді контрреволюційної акції їм не доказано.

Всі оборонці окрім одного говорять по російськи, тільки зиривки з зівань читаються по українськи.

Будівельна акція у Львові.

На ост. засіданні бюджетово-фінансової комісії ради м. Львова сен. Децикевич заясував нальв. бюджет на 1930-31 р. у сумі 8,510,000 зол. У бюджеті передбачені видатки на будову мешкальних домів і бараків для дельбожованих у сумі 3,500,000 зол., дальша будова гімназії ім. Кор. Явиги 600,000 зол., будова доріг і площі 1,250,000 зол., будова дому для невилічлимих 550,000. Той бюджет ухвалили згідно з магістратом у техн. комісії. Ухвалили ввати в Банку Кр. Господарства поанчку 750,000 зол. на викінчення більшоку комірних домів при вул. Арцішевського та задержати податок від мешк. лєксусу у дотеперішній висоті.

Міський комітет розбудови відбув під проводом уряд. комісара Надольського перше ц. р. засідання. Приняли авіт із діяльності комітету за 1928 і 1929 р., розглянули регулямін комітету, відібрали будів. кредит на дм ч. 22 при вул. 29. листопада, замінений на санаторію „Віта“. Подань у справі будів. кредиту вилінуло 130 на суму 17 міль. зол. (80 подань розпочатих уже будівель, а потрібно на них 10 міль. кредиту). Тому, що нема контингенту на той кредит, подань покищо не розглядатимуть. Прихильно полагались б подань на будівлі, яких власники користали вже з будів. кредиту.

Арештували американську комуністку в Варшаві.

Варшавська поліція арештувала американську комуністку Клару Мерсаль, а з нею секретаря професійного союзу крапців Мандела. Мерсаль мала стрінутися з Марією Кональською, делегаткою жіночої секції комітерну в Москві. Арештували теж Авр. Готліба, в якого нашли матриці відозв в українській мові та рахунки з 9 тисяч доларів, виданих ост. часами на агітацію в Польщі.

Уліца увільнили.

Апеляційний суд оголосив присуд, яким у певажноє присуд окружного суду в Катовацях. Той присуд засуджував Уліца за проступок із 89. і 102 § закону про заг. обовязок військової служби на 5 місяців в'язниці. Апеляційний суд увільнив Уліца від закиданого йому проступку. Кошти поступовання в I. і II. інстанції поносить держ. скарб.

Опечатання „Сельробу-Єдности“.

У звязі із звільнюваним уже страйком в тартаци братав Гредлів у Демні Вижній львівська поліція одержала відомости із слідч. уряду в Станиславові, що Сельроб-Єдність агітує серед тамошніх тартаків робітників і що в секретаріаті Сельробу-Єдности при вул. Валовій ч. 14. видрукували на цукльостилі летючки протидержавного змісту, що валяються до заг. страйку тартаків робітників. Львівська поліція перевела ревізію в секретаріаті та сконфіскувала летючки. Дня 12. квітня перевела ревізію вдруге та сконфіскувала відозви, що валяють до протидержавних виступів підчас сойм. виборів на Волині. Поліція забрала теж з цукльостилі. машину до писання, ок. 3.000 летючок, приготовані до виспакі відозви у справі 1. травня. матеріал, що свідчить про контакт Сельробу з комун. партією Польщі (резольуції, обіжники та звіти із засідань пленуму ЦК КПЗУ і ЦК КПП). Саме коли поліція перевозила ревізію, почтар приніє почту. Поліція отворила П. Буліц це листи а Варшави, бюлетени „Червоної Помочі Бєвникам у Польщі“ (Молр), інструкції для уладжування масових голодівок і демонстрацій політ. вязнів. Матриці для відбівання відозв найшла поліція під збірником воли в кльозеті. На основі вислідів ревізії поліція льокаль Сельробу-Єдности опечатала.

12 голосів урятувало Брюнінгів кабінет.

Дня 12. березня канцл. Брюнінг заявив у райхстагу, що уряд піддержує внесення проурядових партій про юнктім між аграрною програмою та фінансовими предложениями уряду. Уряд стоїть на становищі, що всі справи, про які райхстаг має тепер ухвалити постанову, творять нероздільну цілість і що ухвала про охорону хліборобства не може вийти з життя, коли парламент не ухвалить фінансової програми. Колиб райхстаг відкинув внесення про юнктім або бодай одну точку фін. програми, то уряд готов поробити зарадження, щоби перенести свою програму інакшим шляхом, ніж у парламенті.

У голосуванні внесення про юнктім принали 217 голосами проти 205. Вкінці райхстаг відкинув 222 голосами проти 209 внесення комуністів про висловлення заяви недовіри канцл. Брюнінгові.

У понеділок буде в райхстагу з. читання податк. і аграрн. закону та закону про юнктім між обома згаданими законами. Колиб на засіданні були всі росли, тоді можлива є в недача Брюнінгового уряду та прийшло би до розв'язання райхстагу. Вночі з суботи на неділю незнамі люди вималювали фарбою на всіх брамах райхстагу написи: „Смерть Понг'овому плянові“.

Зі спортивного життя.

УКРАЇНА—ЯНІНА (Золочів) 1:0 (0:0).

ЧОРНІ III.—УКРАЇНА II. 6:3 (3:1).

Другі з черги змагання за мистецтво А-класи виграли Україна, яка виступила в тому самому складі, що мвн. неділі, 1:0 і тимсамим здобула два дальші цінні пункти, маючи тепер провід у табелі мистецтва. У грі з Яніною мала Україна весь час перевагу і немало т. зв. певних позицій до стрілу, одначе слабій напад української дружини не змів їх використати. Яніна показалаася доволі сильним противником, особливо певна оборона в неї. В Україні теж найпервіша оборона, слабша поміч, а найслабший напад. Одногого голя отримав у 5 мінуті другої половини Кобзар по корнері Сяча. Видців ок. 1.000 Суддя п. Дударик.

Друга дружина України (в дійсности грає більшість гравців з III. дружини) показалаася супроти Чорних III. надто слабою. Оба голи для України отримав Терлецький.

МИСТЕЦТВА КЛАСИ А.

Львів. Польовія (Перем.)—Гасмоня 3:1 (1:1).

Львів. Лехія—Світець 5:1 (1:1).

Стрий. Погонь I. Б. (Львів)—Погонь (Стрий) 3:1 (3:1).

Рівнів. Чорні I. Б.—Ресовія 6:3 (3:1).

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

Львів. Краковія—Чорні 2:1 (0:0).

Краків. Варта—Висла 1:1 (1:0).

Варшава. Подольня—Варшавянка 3:0 (1:0).

Лодзь. ЛКС—Гарбарня 5:1 (3:1).

Катовиці. Лєгія—Рух 1:1 (0:0).

Нова міська рада у Львові.

6 чутки, що прибічна рада м. Львова буде заступлена новою радою з повними правами давньої міської ради. До міської ради покличуть значну кількість осіб із давньої міської ради та теперішньої прибічної, а також і інші особи з різних політ. партій з титулом річєвих кваліфікацій. Кажуть, що нова рада потріває кілька літ, аж до ухвалення нової виб. ординації м. Львова.

Після нападу на проф. Клапоушчака.

Стая здоровля проф. Клапоушчака, на якого мвн. п'ятниці невилічлені молоді люди виконали напад, не в грізний. Рава на голові походить мабути від удару боксером. Балхарський термінатор Левіцький, що адогоняв напасників і при цьому був ранений в ногу, лежить у хірургічній відділі заг. шпиталю. Його відвідав заступник гордєвського старости і керовник слідч. відділу держ. поліції. Вони подякували Левіцькому від імени влади та дали грошеву нагороду. Польські часописи пишуть, що напад не виконала УВО, а „ларанжувала його українська організація націоналістів у відплату за слідство, що його проф. Клапоушчак вів як секретар гімназії у звязі з інцидентом, що приключився в одній з клас гімназії при вул. Льва Сап'їги дня 19. березня ц. р.“.

НОВИНКИ

— Похорони бл. п. д-ра Льва Бачинського відбудуться в Станиславові в четвер дня 17 ц. м. в годині 3-ій по полудні.

— Зїзд б. гміндівців. З ініціативи Комітету для здвигнення пам'ятника на місці колишнього цвинтаря українських переселенців у Гмінді відбудеться у Львові в половині червня ц. р. зїзд б. гміндівців. На програму зїзду аложаться: рано в церкві св. Юра Служба Божа з панакхидою за померлих гміндівців, а пополудні буде отворення зїзду, якого довершить голова Комітету, Прєосв. д-р І. Бучко. Опісля наміченє такі точки: реферат о. д-ра Конрада, опомини учасників, відповідні деклямації (рецитації), а закінчить реферат д-ра Ів. Німчука про справу українського пам'ятника у Гмінді. Речинєць зїзду і його точна програма будуть устійнені в порозумінні з львівськими громадянами, б. гміндівцями, в найближчих днях.

— На живий театр збирає від „Кооперат. Український Театр“ у Львові також п. С. Кордубівна.

— Відкликаний розпорядок станиславського владики. Преосв. еп. Хомішин опублікував був у станиславських „Епархіяльних Відомостях“ розпорядок, яким забороняв посвячувати паски і виводити гаїлки під церквою підчас великодних свят. На просьбу численних делегацій від сіл, Преосв. еп. Хомішин відкликав свій розпорядок.

— Заборона стріляння підчас великодних свят. Львівське вєвєдство пригадує, що дня 25. III. 1929. видєно розпорядок ч. 2817/29, яким заборонєно всяке стріляння з якої небудь зброї підчас великодних свят. Заборонєно також продавати на ту ціль вибухові матеріали. За невиконання цього розпорядку передбачується кара 500 золотих або 14 днів арешту.

— Смертний присуд у Ліді. Гнат Врублевський у Ліді мав гарнєнюку служницю, з якою утримував ближчі зносини. Коли служниця завагітніла, Врублевський хотів за всяку ціну позбутись непотрібного клопоту і проганяв її з дому, даючи на дорогу аж 100 золотих. Але бідна служниця не хотіла і не могла покинути батька своєї дитини за 100 золотих. Тоді Врублевський випровадив її на поле і бритвою підрізав горло матері своєї дитини. Справа виявилась і Врублевський опинився перед судом, який на днях засудив злочинця на кару смерти через повішення.

— Позір новики(чки)! Отсею дорогою подємо до відома ПТ. батькам новиків, що з припурчення Команди Уладу Новиків 15. КУУСП. Орден Залізної Остроги організує з початком липця ц. р. Табор Новиків у Підлютім. Прміщення в кімнатах будинку санаторії. Вєжд Табору: о. А. Бучацький. Лікарська опіка забезпєнена. До Табору можуть їхати новики(чки) від 8—13 р. життя. Таборова оплата новиків 70 зол. платна в трьох ратах: I. рата 30. IV.; II. рата 30. V.; III. рата 30. VI. ц. р. Дал незгуртованих у пласт — нов. гуртках 85 зол. За зголошення уважається вплачення першої рати. Точніших інформацій уділитесь зголошенням окремо. Зголошення до Табору слати на адресу: Іван Кайш, студ. техн. Львів — Вулька 45. На відповідь залучити почт. значок. — Канітула Ордену Залізної Остроги.

... передовсім на
Великодні Свята
нові черевики
Ціни одні
24⁵⁰ 29⁵⁰ 34⁵⁰ 39⁵⁰
Del'Ja
Кожна ціна це просто рекорд!
Можна дістати у всіх філіях і заступництвах.

— Швайцарія проти алкоголю. Дня 3. ц. м. у Швайцарії відбувся плебісцит у справі проекту закону, яким мало обмежитись продукцію й продаж алкоголю. Новий закон забороняє навіть виріб напхтків овочевих, якщо вони є призначені на продаж, а не для домашнього вжитку. Під час плебісциту більшість горожан Швайцарії голосувала за обмеження виробу й продажу алкоголю і закон цей ухвалено. Введення цього закону мало принести державі поважні доходи, які будуть призначені на фонд обезпечення на старість.

— Діаманти за 400.000 доларів. Стара 72-літня архикнягиня Марія Тереса писала до Америки нашійник з діаманта (одну низку) на продаж. Перший нашійник має 120 літ. Тому 120 літ французький цисар Наполеон збирав славні тоді діаманти по всьому світі. Зібравши таку низку діамантів, він подарував її своїй другій жінці, Марії Луїзі, з Габсбургів. Як пам'ятку з роду в рід мала тепер цей нашійник стара архикнягиня Марія Тереса і хотіла його продати в Америці, де є гроші на вибаги. Його оцінено на 400.000 доларів, але американець Гавсенд продав цю історичну дорогоцінність за 60.000, з чого 7.270 після архикнягині, а решту взяв собі. Однак тепер влада змішалась до справи і шукає Гавсенда, а нашійник хоче віддати власниці.

— Ньюйорчани витрачають 25.000.000 доларів на ворожки. Магік, муж науки, Джан Молголенд, що їздить з науковими викладами по різних містах Америки і вияснює хитроші ворожитів та ворожок, каже, що самі ньюйорчани витрачають на них коло 25.000.000. Діється в цей спосіб, що легковірні люди залюбки йдуть до ворожок, а ці дають раду, як прийти до щастя. Описав в якийсь загадочний спосіб приходять до таких людей різні особи, згадані ворожкою і запрошують легковірних на таємні наради в цілі досягнення щастя. Коли чоловік засмакував в тих фантазіях, ті обманці страшать чоловіка доносом до його жінки, начеб він заходив у підозріле товариство і чоловік мусить викуплюватись перед дономом. З того обманці збивають великі капітали.

— Любов це недуга, так твердить французький лікар Поль Вівенель у найновішій творі „Недуга любови“. Автор цієї книжки доводить, що первісні народи знали тільки зміслому пристрасть, женились тільки з вирахування або на те, щоб мати дітей, а романтична любов це недуга, яка явилась в останніх століттях так як деякі інші недуги невідомі у давніх віках. Романтична любов це недуга організму, зглядно самого мозку, яка опановує людей найчастіше весною, так як запалення легенів чи туберкульоза, або катар носа загрожують організмові найчастіше в осіні чи зимою. Поль Вівенель доводить, що існують окремі „бацили любови“ так як туберкульозу. Ці бацили ослаблюють волю людини, затемнюють свідомість, владу ума і через те залюблений стає іграшкою долі, випадків і пристрасти, так як людина, що через якусь іншу недугу втрачає силу волі і свідомість. „Бацили любови“ викликають стан любови шляхом затроєння мозкових клітин. Неправдою є, що любов викликана красою чи чаром предмету любови, або духовними цінностями улюбленої істоти, бо на кожній кроці бачимо випадки, що гарний чоловік, опанований бацилами любови, залюблюється в погану жінку, якої в іншій стані не хотів би бачити, а генії залюблювались не раз у першій ліпшій дурницькій тусючі. „Бацили любови“ опановують організм тільки на деякий час, так як бацили тифу, тому

мозок залюбленого виздоровіючи, освідомляє собі фактичну вартість предмету любови і тому кожна любов кінчиться т. з. „розчаруванням“, себто видужанням після недуги. Тому автор твору не радить женитись у стані любови, бо недуга промине і розчарування зруйнує щастя подружжя.

— Сучасна індійська література. До Варшави приїхав молодий індійський вчений з табору Гандія Раджа Редгарі Ляль Матур, який подав пресі відомости про найновішу індійську літературу. На його думку, найталановитіших письменників видала в теперішню добу Бенгалія. Письменник Раджа Раг Моган Рой вважається тепер найкращим письменником із усіх, що пишуть бенгальським діалектом. Його вважають творцем модерної індійської прози. Велику популярність мають твори Банкія Чандри Чатерджія, якого повісти найбільш перекладаються в Європі. Його звуть індійським Вальтером Скоттом. Діалектом „Магараті“ пише Гарі Нараян Айт і Банкі Бату. Діалектом Мараті пише Нараян Валан Тіляко і Кешаватас, талановиті поети, що зреформували вірші, надали поезії багато простоти й наблизили творчість до природности. Націоналістичний визвольний рух викликав велике зацікавлення різною літературою та історією, а популярний поет Тіляко, автор „Гітарасі“ став політичним вождом племені Маратів. Драматург Гарічандра з Бенарсу видав досі 175 драматичних творів і його вважають творцем сучасної драми. Але найбільш улюбленим є всеж письменник Рабіндрнат Тагор. Разом зі збудженням націоналізму, в Індії будиться й велика літературна творчість та розвивається так буйно, як ніколи перед тим.

3 судової салі.

За кольпортажу летючок.

Перед львівським судом присяглих відповідали 11. квітня В. Валицький, студ. університету та Вас. Гуцал, хлібороб, оба зі Слободи Вол. (пов. Бережани). Бережанська прокуратура обвинуватила їх за держ. зраду, якої допустилися поширенням комуністичних летючок. Оба обвинувачені заперечили, начеб займалися комун. діяльністю, колиж переконалися, що летючки комуністичні, викинули їх. Присяглі судді заперечили питання про державну зраду (§ 58) і злочин забурення публічного спокою (§ 65), тому трибунал увалив обвинувачених від вини та кари.

Ще про епілог справи проф. Томашівського проти „Діла“.

У справі опублікованого в „Ділі“ з 6. квітня ц. р. звіту в процесу проф. Томашівського проти нашого варшавського кореспондента п. І. Кедрича-Рудницького дістаємо від правного заступника проф. Том. адвоката д-ра Маріяна Глушкевича таке спростування:

Високоповажаний Пане Редактор! В ч. 77. часопису „Діло“ з дня 6-го квітня 1930 у статті під заголовком „З судової салі“, а підзаголовком „Епілог справи проф. Томашівського проти „Діла“, поміщений був звіт з судової розправи у справі мого манданта п. проф. д-ра Томашівського проти співробітника часопису „Діло“ п. Івана Рудницького і відповідального редактора часопису „Рада“ п. К. Личковського за обиду чести в пресі.

Звіт цей у дечому не відповідає правді, і тому отрим маю честь іменем п. проф. д-ра Томашівського, як його правозаступник, на основі припису § 19. пресового закону просити Вас, високоповажаний Пане Редактор, не відмовитись помі-

стити в найближчому числі часопису „Діло“ спростування:

1) Неправдою є, будьто би „свідків пп. проф. д-ра К. Студинського і д-ра В. Щурата суд допустив для переведення доказу правди, що в часі світової війни д-р Томашівський подав до австрійських властей донос на проф. М. Грушевського за незлобність супроти держави, та що в цьому випадку д-ру Томашівському залежало на тому, щоби з доцента стати професором університету, саме на місце проф. Грушевського“.

2) Натомість правдою є, що на твердження щодо мнимої денунціяції проф. Томашівського на проф. М. Грушевського обжалованій К. Личковський покликав свідків Ю. Федусевича, радника суду, (який, станувши в суді заявив, що про змісту нічого не знає і тому заступник обв. п. Личковського, за мозок, як заступника проф. Томашівського згодом, доказ з цього свідка цюфнув), та свідка п. проф. К. Студинського, який в іншій карній справі мого манданта проти нього (чспр. U. IV. 1668/16 повітового суду у Львові), зложив був у суді заяву, що ніякого доносу на проф. Грушевського йому не закидає і „що заміти в скарзі наведені є впливом невільного зрозуміння змісту розмови з свідками і переповідження тої розмови свідками приватному обвинителеви“.

3) Правдою є дальше, що у звязку з безпідставним твердженням про мнимої „донос“ мого манданта на проф. Грушевського (як інкримінована стаття часопису „Рада“ звала його) згідно з правдою і совістю, визнання, зложеної без його ініціативи, на візвання суду ні сам обв. п. К. Личковський ні його заступник на розправі зовсім не твердили, немов би „в цьому випадкові д-ру Томашівському залежало на тому, щоби з доцента стати професором університету, саме на місце проф. Грушевського“, і суд на таку нестверджену обставину взагалі ніякого доказу не допустив.

4. Правдою є дальше, що п. проф. д-р В. Щурат на факт відносно проф. Томашівського до проф. Грушевського не був покликаний на свідка пп. обвинуваченими, отже і судом допущений не був, а був покликаний пп. обвинуваченими і допущений судом тільки на обставину, „що анкета в справі українського університету мала місце“ і „на діяльність прив. обвн. в справі маючого оснуватись українського університету у Львові“. (Гляди протокол розправи з 7. лютого 1930 до чспр. Пр. 139/29.).

5) Вікніці правдою є, що оба пп. обвинувачені на розправі 4. IV. 1930 не тільки зложили заяву того змісту, що „цофакють усі особисто ображені вирази ужиті в інкримінованих статтях проти проф. д-ра Томашівського, але також, що проф. д-ра Томашівського за них перепрошують“. (Гляди протокол розправи з 4. IV. 1930.).

Приміть, високоповажаний Пане Редактор, висловни мого правдивого поважання
д-р Маріян Глушкевич.

Від Редакції: На цьому місці не хочемо входити в дискусію з цим спростуванням. Зазначуємо тільки, що опублікований у „Ділі“ звіт з розправи дістали ми від правного заступника п. І. Рудницького, пос. д-ра С. Біляка.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ плати кооперативам дня 12. квітня ц. р.: за масло експортне солоне пріма по 510 зол.; за масло несолене блькове 510 зол. за кілограм; за літру молока 034 зол.; за літру сметани 160 зол.; айца копа 540 зол.

Тенденція цін за кордоном знижкова, з краю, з огляду на свята попит збільшений.

ОГОЛОШЕННЯ

**ВИДАВАТИ
ОЩАДНО**
ось якня повинен бути клич
кожного горожанина
**ВАЖНА НОВИНА
ДЛЯ
ВСІХ**

1851 ЦІНА 1—2

Таблички найліпшої чоколяди
G. G. L A R D E L L I
ДЕСЕРОВОЇ, МОЛОЧНОЇ, ГОРІХОВОЇ

ВАГИ NETTO
100 ГРАМІВ
ВИНОСИТЬ
ЛИШ
ОДИН ЗОЛОТИЙ

Ген. Заст.: **D. H. R. Wertheim**, Варшава, Королівська 18.
Заст. на Галич. і Шлеск. „Alliance“ Краків, Шевська 11.

Театри.

Великий Міський Театр:
Понеділок, 14. квітня, год. 7-30 веч.
„Гарна Галатея“ і балет „Половецькі
ганні“ та „Запрошення до танцю“. Знижки
важливі.

Малий Міський Театр:
Понеділок, 14. квітня, год. 7-30 веч.
„Лан Томас“. Знижки важливі.

Кіно.

ПОЛЬО: Звучова фільма: Співець
Парижа (Моріс Шеваля) і опера „Ловчі
шмечуги“.

КАСІНО: Базар змислів. Гріх споку-
шує (Джан Діалберт).

КОЛЬОСЕЙ: Вбийникова тайна. Ко-
медія: Я тобі покажу; Пан і його слуга.
ЛЕВ: Сою, Сою, шаста моє! (Гарі
Ладке).

МАРУСЕНЬКА: Безборонне дівча (Род
ля Рок). Гільтлі.

ОАЗА: Килим на засланні.

ПАЛЯС: Звучова фільма: Мораль пані
Дудської.

ПАН: Кенігсмарк.

ПАСАЖ: Широзодотий плаш. Тиж-
день Метро-Голдвін-Маєр. Амер. комедія.

ПРОМІНЬ: Життя і Музи Христа.

СТИЛЕВЕ: Дош рож, або життя та
чуда св. Терези.

ФЯТМОРГАНЯ: Пречудна брехня Ні-
чи Петровни (Бріт. Гельм).

ХИМЕРА: Дівчинка з балету (Кляр
Бов).

УТІХА: Люди без обличчя (Гарі Піль).

Програма радіо.

Понеділок 14. IV. 1930.

Львів: 11-58 Сигнал часу, 12-10 Кон-
церт грам. плит, 17-45 Легка музика,
18-45 Всячнина, музика грамоф. плит,
19-25 Найновіші видавництва, 19-58 Сиг-
нал часу, 20-05 Міжнародні Торги в По-
нані (відчит), 20-30 Вечірній концерт з
Варшави, „Польська кров“ оперетта Оса-
Недбаля (з Варшави), 22-00 „Психоло-
гічне джерело філософії Ів. Коханов-
ського“ (фейл.), 22-15 Комунікації.

Вівторок 15. IV. 1930

Варшава (1411,7) 12-10 Грамофон. плити
Краків (312,8) 17-45 Концерт з Варшави.
Гельсінгфорс (221,4) 17-25 Скрипковий
рециталь. Ляйпціг (259) 16-30 Концерт
солістів. **Льондон** (356,3) 20-45 Промова
міністра Сноудена про новий бюджет.
Берлін (418) 17-45 Скрипковий рециталь.
Стокгольм (336) 18-30 Радіоорхестра.
Лянгенберг (473) 13-05 Радіоорхестра.
Прага (487) 16-30 Орхестра. **Брюссель**
(509) 21-30 Симфонічний концерт. **Відень**
(316,3) 15-30 Капела Сольвінта.
Мюнхен (533) 16-30 Радіотріо. **Буда-
пешт** (550) Солісти. **Ленінград** (1000)
15-30 Концерт. **Харків** (1304) 20-00 Му-
зична аудиторія.

Середа 16. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 16-45 Грамофонові
плити **Краків** (312,8) Програма для ді-
тей. **Гельсінгфорс** (221,4) 19-05 Швед-
ський вечір. **Ляйпціг** (259) 16-30 Радіо-
орхестра. **Льондон** (356,3) 13-40 Суїти
Баха на віолінчель, трає Франц. **Берлін**
(418) 19-00 Капела Бермана. **Стокгольм**
(336) 18-20 Радіоорхестра. **Рим** (341) 17-00
Концерт. **Лянгенберг** (473) 13-05 Ра-
діоорхестра. **Прага** (487) 19-05 Грамофо-
нові плити. **Міляно** (501) 19-15 Концерт.
Брюссель (509) 19-30 Радіотріо. **Відень**
(316,3) 19-55 Шведський вечір. **Мюнхен**
(533) 20-00 Радіоорхестра. **Будапешт** (550)
17-20 Орхестра. **Ленінград** (1000) 17-00
Концерт. **Харків** (1304) 20-00 Опера
вузика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

**Український Театр під управою
Ів. Когутяка.** 1843

Сколе:
Понеділок 14. 4. „Пташник з Тиролю“.
Вівторок 15. 4. „Те що не було“.

Синевідсько Вишне:
Середа 16. IV. „За Німан“.
Неділя 20. IV. „Воскресення“.
Понеділок 21. IV. „Нія Несподіванок“.
Вівторок 22. IV. „Гаркуша“.
Середа 23. IV. „Пташник з Тиролю“.
Четвер 24. IV. „Трійка Гільтаєв“.

Філія Тов. „Учительська Громада“
в Станіславові, влаштує в травні та
червні цього року двомісячний підготов-
чий курс до гімназії. Підготувати-
меться учні до вступного іспиту до
I-ої кл. гімназ старокласичного типу
та II-IV-ої кл. новокласичного типу.

ПАМ'ЯТАЙ

Найтриваліші панчохи, рукавички, скарпетки, трикотажі купиш най-дешевше в фірмі „OLKA“ Ринок ч. 35. (побіч „Народної Торговлі“)

НА СВЯТА! Поручає найліпші
вдаження чисто вепрові, а спеціально
аграмські шинки до краєвня і варення
Карло Шипа,
вул. КРАКІВ СЬКА, ч. 26.

ПЕРЕРОБЛЮЄ й ПОКРИВАЄ
Ковдри й
матераци
в однім дні відомий
Магазин постелі
В. ІЖИЦЬКОГО
Львів, вул. Коперника ч. 3.
1672 6—7

ФОРТЕП'ЯНИ, П'яніна,
Грамофони, П л и т и.
Найбільший вибір.
Догідні сплати.

КАІМ, Коперника 11.
1838 2—5

30л. 6-50 ГОДИНИК ANCRE 30л. 6-50
швейцарський з гарантією тільки у
В. ГРИНБЕРГА Львів, Сикстуська 4.
1730 2—3

Ново відчинена робітня **„Bon Marche“** площа **МАРІЙСЬКА** ч. 5.
і продаж суконь і трикотажів, поручає найновіші моделі
заграничні і краєві по
найнижчих цінах. 18103-3

Наука на курсі безплатна. Прим'яння
та харч за невеличкою оплатою. Зголо-
шення слати на адресу: Філія Учи-
тельської Громади в Станіславові,
вул. Липова 44. (українська гімназія).
1823 3—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення редакція не відповідає

ТРУСКАВЕЦЬ ідеальний відпочинок
через Свята!! Сезон від 1. квітня!
Ціни знизжені! Інформації письменно і
телефонічно: Зарла Заройовий — Трус-
кавець. 1824 1—2

ЕМЕРИТОВАНА учителька, самітна,
глядає помешкання, поїїв і кухня,
або два малі покої в Зелочеві. Зголо-
шення до „Діла“ під М. Ж.

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; та-
кож тапідеровані меблі, власного
виробу — найдешевше в **Доротеум**
Льва Салги 34, телеф 15-01. 44 36 7

ЛЕДІВНІ знаменні, чеські машинки
до мороженого, на провізцію не-
гайна висадка. — Рентнер, вул. Легіо-
нів ч. 37. 1720 6—12

ДО КІНЦЯ шкільного року давати
дешеві середно-шкільні (-ці) за
позичку 200 зол. Адміністрація „Діла“ під
„Студент“. 2—2

ЗАРУЧИТИСЬ можна легко! Персте-
нь з 14 каратового золота коштів
лиш 8 зол. — Г. Гутерман, Львів, вул.
Сикстуська ч. 14. 1754 2—2

ВОРОХТА! Вілла Черемшина! Ната-
лі Семанюкової від 1. мая 1930 р.
поручає солідні комнати з цілим удер-
женням. 1816 1-3

ПІДПИСЬКА парохія до замня. Бла-
жі позшення в парохіальнім уряді
в Підберезі п. Болехів. 1824 2—2

ПЕРШЕ Українське Портретове За-
ведення „Портретів фотографі-
чних“ Левицького Карла, артисти-ма-
лера, Рудно, почта: Змина-Вода (коло
Львова). 1832 2—5

**БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИН-
НИКИ** поручає дешево Дом бров-
ські-Розважєвські Львів (Готель
Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні
услуги. 1856 13—7

**БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБ-
НІ ВИРОБИ** продає на тотинок і па-
рати від десятих літ у цілім краю знає
фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл.
Марійська ч. 5 Купую брилянти, зото-
то срібло, плачу найнижчі ціни. 1857-58

ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст всаут легенія, серця і молука
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

ДЕНТИСТ
Роман ДАВИДОВИЧ
Львів, вул. Потоцького ч. 24.
Лічення пломбування і вишквання зубів
без болю. Встановлює штучні зуби в лодоті
і кавуку найновішою системою. Паці-
єнтів з провінції подагоджується в най-
коротшому часі. Години прийняті від
1744 0—13 і 16—19. 3—3

ШВАЙГТФЕРА Фортеп'яни, П'яніна
світової слави
ГОФМАННА знаменні віденські П'яні-
на, Гармонія. Ціни низькі. Догідні сплати.
Довголітня фабрика гарантія. —
Виключне аступництво: „MONIUSZKO“,
Львів, вул. Зіморонича, ч. 10. 1792 1—5

НА СВЯТА

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
ПОРЦЕЛЯНИ, КРИШТАЛІВ, КИ-
ТАЙСЬКОГО СРІБЛА ФРАГЕТА,
АЛЬПАКА і пацківських виробів
поручає найдешевше фірма

Казимир Левіцкі
Львів, пл. Марійська, ч. 10.
1860 1—2

НА СВЯТА

найкраще приладите всяку їду, якщо
всі потрібні припаси купуватимете
тільки в найстаршій українській
кооперативі

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

яка продає від року 1888 у своїх 24 склепах по більших містах:

<p>споживчі товари — муку, дріж- дзи, цукор, порошки до печи- ва, меду, сушені овочі і т. п.</p>	<p>колоніальні товари — риж, саго, горіхи, міддаль, родзин- ки, перець, ванілію, каву, чай, какао — та всіяні інші.</p>
--	---

ВИНА, РУМИ, КОНЯКИ та ОВОЧЕВІ НАПИТКИ.

Ціни вин залежно від якості:

	зол.	зол.
Полуднево тирольські ароматні	5-20— 5-60	Ренські Угорські добрі з магнальських ви- ноградників
Австрійські	6-50— 10-50	Угорські „Саморо- дні“
Полуднево-італійські сильні	5-50— 6-50	8-50— 10-00
Найліпші французькі: фірми De Luze & Fils Bordeaux	6 00— 10-00	

Детайлчних ціників просимо жадати в складах Н. Т.
1836 2—2

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конт. почт. шкідан. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЇЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 18-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бельгії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Злиха адреса і зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красинського 63.
Жадайте оферт та цінників.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“
у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 435. — Конт. Почтової Шкіданні ч. 143.467).
як Центральна Каса українських кооператив приймає вкладки ощадности, обезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоб піднести господарський розвій українського народу. 10-10

Ощадність — дорога до добробуту
однинці й народу, тому складайте хочби найдрібнішу готівку в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

Кінець Антанти.

(Від нашого римського кореспондента.)
Рим, 8. квітня 1930.

Морська конференція в Лондоні добігає свого кінця. Як ми і передбачали, вона розбивається, якщо вже не розбилася — об підводині камінь франко-італійського суперництва. Франція, горда своєю дотеперішньою, європейською гегемонією, не може погодитися на визнання паритету своїх морських сил з Італією. Італія, свідомо своїх молодих і все зростаючих сил, певна щирости своєї позиції дійсного роззброєння, зі свого боку не добає можливости відмовитися від принципу, встановленого вже раз у Вашингтоні.

Внаслідок того ми стоїмо фактично перед подією величезної ваги — перед кінцем антанти, себто перед розпадом спілки переможців, що, на думку Франції, все мала би охороняти існуючий статус кво в Європі.

Розпад антанти почався вже давно, — і не дурно Франція що хвилини вважала потрібним вживати все нових і нових засобів для скріплення зобов'язань своїх хитких спільників. Досить згадати паризький пакт Келльога, або так званий льокарнський трактат. Це факт, що Франція ніколи не почувала себе досить забезпеченою. Вона боялась Німеччини, розуміючи добре, що це можна до безконечности думати й розчавлювати під вагою непомірних репарацій шестидесяти-мільйонний нарід таких військових і політичних традицій, як німецький. Розуміла вона, що й Італія, з її все зростаючою масою населення, з її жаждою колоній, що відійшли власне до Франції, з її постійними шуканнями все нових теренів для своєї демографічної і політичної експансії є спільник непевний і сусід небезпечний. У дійсности Італія вже на гагоській конференції простягнула рішучо руку колишнім переможцям ворогам і розвинула серед них таку дипломатичну діяльність, що в дуже скорому часі змігла забезпечити собі різними двосторонніми трактатами вірних спільників у середній і південній Європі, валосючи страшні удари власне французьким впливам і французькій політиці.

На морську конференцію Італія пішла з почуттям величезної і скептицизму. Проте вважаючи, що морська роззброєння відповідає її актуальним інтересам, вона твердо станула на ґрунт дійсного роззброєння, погоджуючись на напівменшу скількість морських одиниць (але під умовою паритету з Францією), на цікавите знесення великих кораблів, для неї залоторних, і на скасування підводних човнів.

Але в цій позиції Італії, Франція добачала лише замаскований нивад проти неї. І тому почала шукати всіх шляхів, щоб примусити Італію відмовитися від паритету, і, не досягнувши цього, разом з Англією запропитувала новий гарантійний пакт, що мав би забезпечити її від можливих нападів ворогів на Середземному Морі. Можна собі уявити, як цей проект стрінули в Італії: „Ми мусимо сконстатувати, пише нпр. „Коррієре делла Сера“, один з найбільше поважних і стриманих органів італійської преси, — що у Франції панує стан нервозности. який примушує (французів) забувати одночасно і льогіку і пристойність. І навіть не можна булоб зрозуміти, як можуть у Парижі далі домагатися гарантій військової допомоги проти злочасного середземного ворога (ним малаб бути Італія!), як інтеграції Льокарнського договору. Згідно з Льокарном, саме Італія разом з Англією є гарантантами того миру, що має йти на майже виключну користь Франції, хоч його і адобуто колективними зусиллями над спільним тоді ворогом. Отже один з двох гарантів мусів би у свою чергу зобов'язатися гарантувати проти другого недоторканість осягнених позицій. Це є верх абсурду!“

делла Сера“ далі — не приходить навіть на думку, що правдива забезпеченість Франції є можлива лише під одною умовою: дружби з Італією. Але дружба мусить бути взаємна, — а ми відчуваємо тенденцію цілком протилежну... Франції пробувала домовитися зі всіма, навіть з Німеччиною (і то з якою впертістю!), але не з Італією. Тепер вона намагається видерти в Англії згоду на союз у двох, або в чотирьох, що мав би ізолювати нашу країну. Але Італії це цілком байдуже! Ізоляція іноді може бути незручною, але часто вона завпаки є коефіцієнтом сили. Не рахуючи вже того, що наша ізоляція була би вельми проблематичною“.

З другого боку англійський часопис „Дейлі Телеграф“ пише: „Італія, колиб Англія принесла її в жертву Франції, не могла би більше вважатися спільницею Англії у підтримуванні необхідної моральної і матеріальної рівноваги між Францією і Німеччиною, — і то незалежно від того, чи Італія відмовилась би формально від Льокарна чи ні. І колиб Італію кинули таким чином в обійми Німеччини, відповідальність Англії зросла би непомірно, бо такий обриваний Льокарнський договір ніяк не міг би перешкодити можливостям війни. Інший впливовий англійський часопис „Обсервер“ пише: „— Ми не кинемо ані одного чоловіка, й ані одного шматка у континентальну війну, якій не були для того приводи, далек чи близькі“. А французький „Журналь де Деба“ сумно коментує: „Ми можемо лише тішитися,

що „Обсервер“ говорить так ясно. Він виявляє популярну думку англійського народу, думку, яка щодня з'являється в пресі Льюїс Джорджа, у „Дейлі Телеграф“ і в інших часописах. Яким би пацифістом і не був Мекдональд, то він мусить всеж рахуватися з громадською думкою і з позицією, що її займає Льюїс Джордж“.

Зі всього цього можна зробити тільки один висновок, що не зважаючи на Лігу Націй з її об'єднуючими тенденціями, не зважаючи на офіційний пацифізм, — світ все більше орієнтується на нові коаліції протилежних груп. Сьогодні — це лише нахил, завтра буде — доконаний факт. І збудемо ставити гіпотез, що самі напрошуються. Але не можемо й не згадати одної фрази Мусоліні про крлеу, яка має розв'язати досі нерозв'язані питання і яку він передбачав приблизно на 1935 р. Дата вже не така то й далека! І якщо дійсно правда, що історія розвивається циклами, то ми можемо вважати, що цикл повоевної антанти закінчується.

Евг. Онацький.

НА СВЯТА всі Пані постановили раз у рік поробити свої закупки зі скла й порцеляни тільки у фірмі 1804 4-5
Олександр ОНИСЬКО
Львів, вулиця Галицька ч. 20.

Непокликані моралісти.

З приводу нападів „Нової Зорі“ на „Діло“.

Перед нами останнє 28. число католицького органу „Нова Зоря“ (з дати 13. квітня ц. р.), а в ньому передова стаття п. н. „Традиційним шляхом“, присвячена в цілості нашому щоденникові. Стаття займає в „Н. З.“ цілу сторінку. Пронизана вона вся, від початку до кінця, „християнською любов'ю“ ближнього і пересичена „католицькою“ публіцистичною ерудичією теперішнього її редактора.

„Діло“, на думку, автора статті — це нещастя галицької землі. Чому? — Бо воно від початку свого існування по нинішній день „нападає грубо“ на „визначних наших діячів“. Приклади: У 1882 р. „Діло“ „напало дуже різко“ на П. Куліша за його „Крашанку Русинам і Полякам на Великдень“, в якій він „подібно як тепер С. Томашівський — твердить „Н. З.“ — порушив українсько-польське питання“. Далі у 1885 і 1887 р. „Діло“ „напало“ на Івана Франка. У 1885. виступило проти кард. С. Сембратовича, у 1908. проти митрополита Шептицького у статті п. н. „Ad maiorem Poloniae gloriam“. Крім того виступало проти М. Грушевського, проти Ефремова, проти Кримського і накінєць проти С. Томашівського та К. Студинського.

Перейшовши так цілу історію „Діла“ за 50

літ і вибравши з неї аж так багато „нападів“, теперішній редактор „Нової Зорі“ дійшов до висновку, що „Діло“ грішить „безприкладною безхарактерністю, глумою напасливністю (обговорювана стаття „Н. З.“ — це незрівняно розумна і при тім архихристиянська напасливість! — прим. складача), повною безпринциповістю й анархічною деструктивністю“.

Перейдїм тепер по черзі бодай деякі з фактів, наведених у названій статті „Н. З.“ Щодо Куліша. Якщо Куліш і тепер виступив би зі своєю „Крашанкою“, то „Діло“ теж „напало“ на нього. Бо Куліш мішався тоді до справ, в яких не визнавався і грішив у своїй брошурі проти основних націй, постулатів галицько-української політики. Зрештою за цю брошуру осудило Куліша не тільки „Діло“, проти „Крашанки“ появилася „Писанка“, автором якої був видатний наддніпрянський діяч і письменник. Осудив пізніше цю брошуру і сам Куліш. Та про це „католицький“ редактор „Н. З.“ не згадує, бо воно суперечилоб „благородним“ тенденціям його статті.

Виступило „Діло“ і проти І. Франка. Це правда! Але було це тоді, коли Франко працював у польським „Курері Львовським“ і коли, друкуючи свої оповідання польською мовою, написав славному передмову до них, де заявив, що не любить українців („nie kocham Rusinów“). Отже для своїх виступів „Діло“ мало тоді доволі причин політичної натурн. Та історія зчить, що сам Франко цих виступів „Діла“ не потракував тоді так, як їх трактує тепер „католицький“ його оборонець. Бо пізніше Франко довгими роками публікував у „Ділі“ свої статті та праці. Але найілюстративніше в цьому випадку те, що тут новозоринський редактор узявся „з католицького становища“ за оборону „атеїста“ Франка перед нападами „Діла“ зперед сорок кількох літ.

Чому „Діло“ виступало проти деяких церковних діячів? Тому, що „Діло“, як національний орган, ставить понад усе інтереси нації. І якщо в греко-католицькій чи православній церкві бачить явища, які суперечні з інтересами

Просимо уважно прочитати і розважити!

Дуже часто трапляються в продажі випадки пофальшування набулу, а масла з окрема. Тому не тільки з громадського обов'язку здійснювання кляча „свій до свого“, але передовсім у власному інтересі, всі купують НАБУЛУ і МАСЛО ТІЛЬКИ В СКЛЕПАХ „МАСЛОСОЮЗУ“, бо там є під гарантією правдиві і здорові. Жадайте всюди тільки масла зі знаком:

Прятовим з Ке з'Олсец — пише „Коррієре

нації, тоді ставляться до них критично або й негативно. Так було колись, так є і тепер. „Діло“ незалежне від ніякої „ухоп“ ні іншої їй подібної установи і тому має вільну руку в оцінці всіх, а в тім і церковних подій зі становища національної користі чи шкоди.

Шож до випадку з митрополитом А. Шептицьким, то автор статті у „Новій Зорі“ добре знає, що редактор „Діла“, який пропустив у 1908 р. статтю п. н. „Ad maiorem Poloniae gloriam“, того самого дня, як вона появилася друком, опинився поза „Ділом“, чим теперішній редактор „Нова Зорі“ тоді певно дуже гіршився. Крім цього цей редактор „Діла“ відкликав прилюдно всі заміти на адресу митрополита, пороблені у цій статті.

З дальших замітів сплинемося ще на тому, де говориться про відношення „Діла“ до червоного терору. Отже неправдою є, що перша „Н. Зоря“ виступила проти черв. терору. Перше вступило проти цих страшних явищ більшовицької дійсності „Діло“. Воно вступало проти них і тоді, коли редактор „Н. З.“ займався ще розкладовою роботою в Америці. Йому добре відомо і те, що редактор „Діла“ не мав ніякого відношення до правовисної конференції з листопада м. р., на якій не прийнято радикального протесту проти терору. В „Ділі“ далеко перед цією конференцією, бо ще 20 жовтня, була передова стаття проти червоного терору, помінаючи кілька інших статей на цю тему, що були в „Ділі“ ще скоріше.

Над іншими порушеннями в „Новій Зорі“ справами сплиняти не будемо, бо не маємо на це ні місця ні часу. Скажемо тільки, що автор обговорюваної з „Новою Зорі“ статті не цурається ні перекручування фактів ні неправди. „Католицькому“ редакторові з тією минувиною, яку він має за собою, це повні до лиця. Ми сплинемося ще тільки на висновках обговорюваної статті про „безхарактерність“, „безпринципність“, „напасливість“ і т. п. „Діла“.

Отже перш за все мусимо заявити, що про характерність і характер, про принциповість і принципи може говорити і писати тільки той, хто сам характерний, принциповий, ненапасливий і т. п. „Католицький“ редактор „Нової Зорі“ цими прикметами, як це знає ціла Соборна Україна, ніколи не визначався і тепер не визначається. І тому поступає щонайменше непослідовно, коли береться бути вчителем характерності і принциповості. Бо коли, скажимо, редактор „Нової Зорі“ знав перед війною про такі „страшні“ провини „Діла“ як виступи проти Куліша, Франка, кард. Сембратовича, митр. Шептицького й еп. Хомишина, то чому він, „характерний“, вступив тоді до редакції „Діла“, де між іншим написав не одну статтю і проти теперішнього свого протектора еп. Хомишина! У його статті в ще згадка (аже другий раз) про те, що „Діло“ поборювало проф. Грушевського. Добре! Але хтож найбільше поборював цього

вченого у „Ділі“ і поза „Ділом“? Цілий Львів з тих часів знав і досі знає, що робив це з величезним завзяттям не хто інший, тільки теперішній корифей новозорянської публіцистики і ширий приятель редактора „Н. З.“ п. С. Томашівський, той самий, що з таким завзяттям поневіряє такої міри характерну й ідейну та заслужену людину як Вячесл. Липинський. Все це робить він при діяльній співучасті редактора „Н. З.“, бо публікує свої памфлети на її сторінках.

Але приймаючи навіть, що „Діло“ за 50 літ свого існування помилилося в оцінці людей і фактів аж стільки разів, як подала „Нова Зоря“, то мусимо признати, що і в таких випадках воно кермувалося з правилами національними мотивами. „Нова Зоря“ появляється шойно п'ятий рік. А скільки разів і скільки людей по-тракувала вона не тільки грубо, але й несовісно, скільки разів нападала вона на п. В. Липинського, на діячів української національної політики в Галичині, скільки камінців кинула в город митрополита і т. д.! У напасливості не дорівнює „Новій Зорі“ на галицькій землі тепер ніхто, так само як ніхто не дорівнює „характерності“ і „принциповості“ її редактора й політичного ідеолога.

Знов уневажнені вибори!

Цим разом у Ковалі і Свенцянах.

В поведілок 14. ц. м. Найвищий Суд у Варшаві розглядав дальші протести проти виборів та уневажнив вибори в Ковалі (Волинь) і Свенцянах. Пригадуємо, що в 1928 р. в 56 окр. (Ковель, Любомль, Володимир Вол., Горохів) листа неповольських народів ч. 18. була уневажнена. На першому місці тієї листи був бувший посол Самійло Підгірський. До союму дійшли тоді виключно кандидати одинки: Волошинівський Яким, Сеґейда Василь (з походження українець), Салозський Еразм, Острейко Атаназій та жид д-р Леблє Жигмонт.

У 64-ім окрузі (Свенцяни, Брацлав, Дулізівичі, Дасіна) (білоруська національна територія) втратили мандати наслідком уневажнення такі послі: два білоруси Степович Альбін і Карузо Павло, оба члени Білоруського Клубу, два бебеси (Рачкевич Мечислав і Броколський Стан.) і один непевінь Плавський Станіслав.

Зайпель уступає.

„Н. В. Журнал“ подає, що д-р Зайпель уступає зі становища лідера християнсько-соціальної партії, а на своє місце назначає тимчасово секретаря партії д-ра Осипа Штеклера. У нисьмі висланім до цього заступника, Зайпель пише, що його здоров'я примушує його покинути своє становище, яке накладає на нього працю понад сили.

Писанка „Рідної Школи“.

З Воскресінням — святом весни й відродження до нового життя — наближається традиційна писанка „Рідної Школи“.

Тут іде — подібно як в опадностіх ідеї — не про якийсь жертви, бо це базується на спроможності громадянства, але іде головню про можливість жертвенності. Справа в тому, щоб масовим чином впливати св. тоб, як глибоке зацікавлення та як ширше зрозуміння ідейної мислі „Рідної Школи“ в українській суспільності.

Львів, як столиця мусить дати гідний приклад до наслідкування цілому країні, а Городицька зільниця, як найбільша, самому городові Льва.

Починати належить від отрясання з чужинських навичок святкування понад стани, з напівками, „бо інакше не випадає“ та від повороту до традиційних народних звичаїв. Хай святочний стіл кожного українського дому окрасить протривальностей карти „Рідної Школи“ та гарні пасаночки, котрі надалучь обичайний тон святочним розмовам і забавам! Карти можна набувати в Кружку „Рідної Школи“ ім. В. Грінченка вечірними годинами. Писанки крім Кружка продаватимуться від нього виходом тогож кружка по всіх селятах „Маслосов'язу“, в „Народній Торговлі“, в книгарні „Наукового Товариства“ ім. Т. Шевченка та під церквою св. Юра.

Ці писанки прекрасного виробу гуцульського мистецтва в різних красках по (одному золотому) і зол. за штуку. Скількиж наповнили меша, як минулого року, тому не належить злов'язати з купном, щоб в останній хвилі П. Т. Громадянство не розчарувалося, коли їх забракне. / С.

Наради гр. Бетлена з Мусолінім.

Гр. Бетлен відвідав Мусолінія в палаті Венція та розмовляв із ним дві години. Подякував Мусолінієму за успішну співпрацю Італії в зв'язі з тагською конференцією в справі корисної погоди питань, що торкаються Малярщини. Оба держ. мужі розмовляли теж на економічні теми, що цікавлять обо держави. Мусоліні видав обід у честь гр. Бетлена.

Індійці кидають бомби.

Бурмістра Калькути Селугу знову арештували, коли зі студентами читав заборонені літературні твори. У зв'язі із залізничним страйком кинули бомбу в зал. їдальні Бікхала, а другу в поїзд, що їздив до Мааджид. Було двоє раних.

Нарід, який тратить на пресу тисячі, може придбати завдяки їй на інших ділянках життя — мільони.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Оживитель буденщини.

(У 125-ліття уродин Андерсена.)

2. Його уява.

Андерсен знає справжнього кохання по формулі П. Альтенберга: „Кохати значить кохати нещасливо“. Ніодна з його вибраних не хоче стати його дружиною, — всі готові стати його другом. Він не є в їхніх очах мушкетером; це першуча, розпещена дитина, що потребує жіночої опіки.

Коли він має 28 літ, а довідується, що Ріборг Фойгт виходить заміж, він пише до свого приятеля: „Мені здається, що це мої останні уродини. Я так хотів би змерти!“.

Коли його друга „любов“, Ляла Коллен, заручується, Андерсен на цю отрашну звістку, зтикає... залізницею і пише до неї: „Вірте мені. Я ніколи не забуду Вашої братерської поведінки, а явою Ви розпрощались зі мною. Я бачитиму Вас завжди такою, явою Ви були в цій останній хвилині. Не забувайте за мене зовсім. Навіть, якщо ми не мали вже побачити себе. Я вважав Вас своєю дорогою сестрою. Чи вільно мені це? Ох, не забудьте мене! Кленусь Богом: ні час ні далечинь не ослаблять ніколи цієї дружби і Вашої доброти для мене! Брат не міг би Вас кохати вірніше, як я“.

Ще заки він став нещасливим, він мусів промовляти так само. І заки запропонував улюбленій стати його другом, вона вже запропонувала йому це сама. Він проводить довгі години на гутірках з прегарною акторкою Джанні Лінд, евангел. шведським соловейком, насолоджується її видом і словами, і терпить за те, що вона є для нього тільки... сестрою. І менш-більш те саме повторяється з акторкою Андерсен, танцюристкою Гран графинею Барк...
Усі ті жінки захоплені його добротою та ніжністю; деякі навіть використовують його християнську терпеливість. А коли він постаріється починають заиримчувати, що він може й — гарний. Та вони залишають йому більш як гадають. Він використовує їх також по своєму: перенесе ідеальні риси їхніх постатей на свої казкові царівні. Що треба поетові? Ніхто того, з чого він творить свій світ і чим живе; а він має це: уяву. Завдяки ній живі, улюблені ним особи стають далекими Влізійськими тінями, а живими особами стають такі предмети як шитки, голки, мачики, а навіть краплі води.

Мало хто знає, що Андерсен не є тільки автором казок. Це вродовитий повістяр, драматург, комедіансець, автор книжок з описами своїх подорожей. Та в усіх цих родів літератури він завдячує своїм безсмертністю тільки одному, найскромнішому: казкам. Так само плодovitи Дефо й Овіфг залишили нам також лише — діточу азбуку.

Андерсен присвятив неодну казку пенхольгії поета. Він залюбки, як кожний ліричний поет, думав про себе. Є між його казками одна — „Соловій“, що немов би випередила винахід грамофону й неодну... вчену студію про творчу уяву. Чому звичайний соловій має силу оживляти людину, а пречудовий механізм, що виконує весь репертуар соловія багато точніше й виразніше не має такої сили?

Ми можемо розібрати життямис і адачу Андерсена ниття за ниточкою, а розслідивши їх усі разом і конну окрема, сказати, що знаємо, чому його всі інші твори поза казками — не рівня казкам. Та чим хто зможе висвітлити, чому Андерсен найшов у собі іскру геніальності? Тому, що пішов за найбільше природними прикметами своєї адачі? Це-ж були прикмети, що так перебували зі слабощами, як його кохання зі сентименталізмом, меланхолією, палінністю. Чи тому, що саме тоді, коли він почав писати настала мода на народню поезію і по світі розлилось море романтичної лірики? Тисячі славних творів за цієї доби спить нині сном забуття а Андерсен не постарієся.

Найти в літературі свій рід творчості, що покривається якнайбільше з прикметами уяви — найважше завдання для письменника. Душе часто це тільки простий випадок — шасливий обіт обетавин. Ті, що воліють псевдо-наукову терминологію можуть сказати: невідхильний наслідок впереможного закону, згідно з яким письменник не може дати в своїх творах нічого більше, понад те, чим є в собі. Та скільки талантів не виявляють ніколи свого справжнього обличчя, бо уявляють собі себе зовсім іншими, ніж вони є!

Андерсен має... точку, багату уяву. Коли він хоче малювати дивне середовище і переносити живих людей у книжку, приходить момент, коли він випадає своєю безрадністю супроти перекрещених питань суспільного життя. Зате в казці він є князем. Бо в ній князь може мати мозок і серце дитяка. Царство, над яким він править, складене з підлних же скромніших; це розлиня, птахи, буденні предмети.

Чому Андерсен утік у це царство? Люди вражали його своєю грубістю, немилосердством, жадобю земних благ. Він не вмів був боронитись із ними. А жити з ними мусів. Що роблять діти, приневолені тиснутись в одній кімнатці, яким не дозволяють бути птахом або місяцем? Вони заворожують предмети, що є довкола них: лялька стає царівною, ланочка розквітчанним садом, палниця конем, кіресо залізницею.

Те саме зробив Андерсен. Він вибрав казку, щоб у ній міг свободно сказати те, чим найбільше його душа. Не пи мораліст Ляфонтен, що на кожну думку має якийсь приклад, а на кожний привалд моральну науку. Андерсен утік в казку, наче поет у лірику. Казка це його найбільше особиста сповіль серед мрій, за якими він іде, не питаючи, гуди вони його заведуть.

Тому-то казки Андерсена мають подекуди подвійний зміст. Це не завжди є символи, якими відображають ідеї, наче складки в шараді. Вони стають ними, як символом може стати кожна преса.

Відгомін експедиції ген. Нобіле.

Пі член Бегунк з Праги у Львові.

На запрошення польського львівського та географічного при львівському університеті — приїхав до Львова з Праги з відчитом д-р Бегунк, відомий дослідник атмосферичної електричності, пасажно вирятований член нещасної експедиції генерала Нобіле на воздухоплавачі „Італія“ в 1928 р.

Історія експедиції, її катастрофа, що у своїй часі заврушила уми всього культурного світу, саможертва і героїчна смерть непохитного Амундсена, занадто відомі і за свіжі ще у нашій пам'яті, щоб їх повтаряти.

Слухачі, що прийшли на виклад, цікавилися, як учасник і наочний свідок цілої виправи й катастрофи, що пережив усі страждання й страхіття, висвітлить деякі події з виправи, змалює характерні героїв залози „Італії“ та розяснить тайну смерті благородного Мальмгрема.

Вілеті були від ранку випродані. Була це свого роду сенсація у Львові. Багато людей йшло навіть виключно на те, щоб подивитися на прелєгента, що вернувся з „тамтого світу“. Сам він високий, кремезний, стоїть кілька-кілограмовий блондин — літ 35. Сама поява приковує увагу гарної половини аудиторії. Говорить голосом де-що притупленим від арктичної студії до нікеньки, бо по чеськи небагато у Львові розуміє, а по польськи не вміє. Отже вибрали „міжславянську“ порозумівачу мову. Виклад тривав 1 1/2 години, ілюстрований густо світляними образами, горобленими підчас експедиції; тому були вони тим цікавіші.

Прелєгент представив склад залози „Італії“, її лет через Європу на північ, їх постій на Шпіцберген, їх наукові лєти, дослідні атмосферні, поміри моря, студії воздушних струй, відтак лет на Уренляндію, а звідтам на північний бігун, поворот і невідліну катастрофу на 50 і кілька кілометрів перед базою осіду, та цїрване вітром воздушне судно без вітрил.

Найцікавіше у викладі д-ра Бегунка — час перебування на кризі і безнадійне вичікування на рятунок. І тут змалював бесідник відносини на підбігунових крижаних полях, начеркнув характерні людєй. Найкращим і духово найвищим показався шведський молодий учений Мальмгрем. Це непохитний дух, благородний альтруїст, світляна душа.

Пошадив прелєгент свого провідника ген. Нобіле. Не висловився про нього ні одним відемним словом. Підкреслює його товариськість, оправдує буцім-то його зарозумілість, виключає його недбайливість при звежіуванні воздухоплавача

та виключає його виню в катастрофі, а що торкається факту, що ген. Нобіле дав вивезти себе порлетунові Лїондбергові першим, хоч його військовий (генеральський) обовязок навазував йому бути останнім, то не він тут винен, бо Лїондберг виразно заявив, що має приказ його першого забрати, хоч він постановив бути останнім; а по друге, сама залага вихала його першого, бо він був ранений, і був щодо ваги найлегший, а літака не можна було обтяжувати, бо і так крім Лїондберга, був ще обсерватор на літаку.

Зате не пошадив д-р Бегунк двох товаришів проф. Мальмгрема, італійських старшин Марїані і Цані, головю Цані. Вони всі три відділилися від групи Нобіле (при якій залишався і д-р Бегунк), щоб попробувати пішки дійти до берегів Шпіцберген, бо лід вже зачинав топиться а помочи в сїду не було. Одначе на дорозі полишили оба італїйці живого, хорого шведа Мальмгрема на кризі, забравши йому його тепле одїння, бусолю та харчі-консерви, а самі пішли далі. Вони вирятувалися, а Мальмгрем згинув загадковою смертю від голоду і холоду. Бесідник нав'я виправді слова оправдання пор. Цані-я, що „Мальмгрем, відморозивши ноги, не міг вже йти далі, тому казав своїм товаришам лишити його, викопати йому в лєді грїб, забрати його одєжу, харчі й бусолю та йти далєше в дорозу аж до успїху“. Але із слів бесідника пробивається брак усякого довіря до слів тих італїйців і він не падає їм колючок. Із оповідання д-ра Бегунка виходить, що Марїані і Цані допустився злочину на особі Мальмгрема. „Бо навіть який допустити, що слова Цані-я правдиві, що Мальмгрем справді не міг далі йти, то деж серце?“ — питає д-р Бегунк — „де людське та товариське почуття, як можна полишити живого товариша недолі самого? Та ще й заирати з нього теплу одїж? Відбрати йому його поживу? Хай осудить їх історія.

Взагалі крізь цілий виклад пробивається у бесідника жалє до італїйців і продирається критика їхньої поведінки, ілюстрованих дрібницями, але характеристичними. Всюди робили вони багато шуму, а при тім виявили багато наївности та поверховности. Характеріє між ними він не стрїнув.

Високо ставить д-р Бегунк рятункову експедицію крїволому „Красїна“, якого вислав СРОР з Ленїнграду, а зокрема провідника цюї виправи проф. Самїйловича та неопінені заслуги героїського летуна Чуховського.

Наукових вислїдїв експедиція не принесла, хоч принесла в жертву 17 мужів. С. Ш-х.

Найбільший вибір текстильних товарів, шовку, мужеськ. сукна поручає фірма

АНТОНІ УВЕРА
Львів, вул. Галицька 10.

Філії:
в Стрию,
в Дрогобич,
в Тернополі,
в Тарнові.

1792 3—10

З приводу процесу в Харкові.

IV. Дещо про управу державою. — Процес життя і його вислїд.

Перед війною у кожного українського соціалїста можна було бачити напис: „У боротьбі найдеш ти право своє!“ Революція стала природним збірним осущенням цього клича. Але провідники цієї революції накликали і до продовжування революції, і до революції у світі аж до „викоринення слїдів безправства й неволї“. Одначе всі досвіді, що їх учинили політично-державні експериментатори на живому тілі нації і людєй, виявили певну нестійність і неточність їх обчислень. Виявилася ще й моральна невідготованість до переведення потрібних суспільно-економїчних перемін та неумітність верховного проводу революції в організації нового державного ладу.

Це викликало було вже з боку самого Ленїна суворий осуд метод і діячів революції. А що всеж таки від того нічого не змінилось, тож очевидно мусїла зародитися думка про необхідність оборони здорових основ нового життя, покладених революцією. „Управа державою мусить належати до найкращих і найрозумніших людєй“. Так, в державі, що малаб погодити інтереси ріжних груп людєй і націй — не може бути ані особового, ані класового, ані національного, ані духового терору. Держава мусить кермуватися вищою вселюдською, моральністю, що випливає з найвищих наказів справедливости. В державі не може бути тайної влади; бо влада найкращих і наймудріших громадян буде обходитися без каверз, брехнї і крутїства. В державі, яка мусить обєднати всі класи й усі нації, має бути дійсна свобода думки, переконання, совісти, слова, чину. В державі не може бути інших обмежень, як те одне: „Не чини другому того, чого не хочеш, щоб тобі було“. В державі, якої ідеалом є щастя людєй, діяльна любов, що все і всіх обїєме, коли її помочи хтось або щось потребуватиме, буде окружена сїявом пошанївку святинї. Незагнєсть може бути тільки проявом почувань людїни — а державна влада може й мусить виконувати тільки акти справедливости супроти всіх своїх громадян, а навіть тих, що її громадянами стати не захотять. Держава мусить бути джерелом розвитку громадян і націй, але ніколи не може ставати для своїх громадян і народів, навіть для самих первісних людїв, тїтарем примусу — неволї. Держава й державна влада кожної нації-країни мають бути дійсно гарними зразками й джерелом всебічно-творчого життя, а не здаватися гарними завдяки рекламі й самопохвальбі. Для такої держави далекі і близькі сусїди будуть її ширими приятелями, бо для громадян усіх держав життя нової держави буде справжнім ідеалом. У державі мусить бути для всіх одна правда, повна свобода розвитку і творчости, переконання і поступовання згідно зі законом справедливости, та рівність усіх у правах. В державі добровільного союзу мусить бути повна свобода всім для ріжнобічного вияву діяльної творчости людїни й народїа.

У державі, в якій усім булоб добре, не буде таксамо місця і приводу для кличів „спасай революцію — грабуй і руйнуй награвлене“, як не буде приводу для кличів „бий революцію — дави всіх, хто не є з тобою!“ Держава стає сильною й дужою тільки через обєктивну залагоду й замирєння противєств. Життя держави потребує тільки вольного суперництва у вольному витвірництві та суперництва творчих якостей, дужої особової сили, розмаху почину, умітности, витрєвалости. Запрацювати в такій державі в потї лица хлїб — буде за найбільший присмак і лїк, а перемога всіх непередбачених перешкод буде постійним джерелом щастя й радости побїди.

Такий державний устрїй мусить влити в життя ширість і доброзичливість для тих, що цієї ширости потребують, що без негайної помочи дійсно гинуть. І в такій державі кожний зможе найти те, чого прагне й чого че мє те.

Хто такий Магатма Гандї?

Європейська преса поміщує тепер широкі біографії провідника англїйських націоналїстів. Полаємо кілька дат із життя Магатми Гандї. Він родився в Амдабаді в Західній Індїї, університет укінчив у Лондоні, був адвокатом у Лондоні, потім у англїйських колонїях в Африці. Зразу жив буйним і навіть гулящим життям у розкоші і багатстві, але під впливом творів Льва Толстого і його листів до нього, Гандї роздав майво і почав жити на салі як простий селянин, подїляючи долю і недолї індїйських бїдаків. Потім замешкав у монастирі в Азрамї, де як чернець пізнав буддїйську філософію та книги Веди. Виконуючи важкі чернечі обовязки, він де писав твори у журналі „Молода Індїя“. Уже тоді зобув собі великий авторитет, та встиг обєднати всі касти для визвольної боротьби. Його метою було усунути касти й довести до рівности прав усіх індїйців, що йому по часті вдалося, бо вже сьогодні під впливом Гандї в Індїї бувають мішані водружа осїб приваєжних до ріжних каст, чого ранєше не бувало.

Щоб дати всім добрий приклад, Гандї адоптував сїльську дївчинку із найбїднішої касти і дав їй своє родовє ім'я, хоч сам він належить до касти найбільш аристократичної. Гандї вїрять, що тільки той нарід здобуде свободу, який обєднає всі верстви на принципі рівности та виплеває в собі духа національної єдности та любови.

Гандї зберігає вірність науці Будди і тому він бажає здобути незалежність Індїї без проливу крови, а що більше, Гандї досі не їсть м'яса, не пє алькоголю, так як наказує буддїйська релїгія. Він зберігає індїйські звичаї до подробиць: до святинї входить завжди босо, до обїду сїдає так само без взуття, страви каже подавати собі на пальмових лїстях, одягається в скромний національний одяг, завжди є вірний національним традиціям, маючи переконання, що нація, яка не зберігає традицій, дуже скоро перестав бути нацією.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

Чи в Німеччині будуть нові вибори?

Нїмецька преса подає, що нїмецька соціал-демократія приготувалась до нових виборів. Ця партія переконана, що теперїшний парламент мусить бути розв'язаний. Президент Гїнденбург надав прем'єрові міністрів повновазєсть розпустити парламент, якщо найважнїші справи не будуть поладжені. Теперїшний уряд не може надїятись ані на піддержку лївиці ані правїці і залишиться урядом меншости. Після поладження аграрних справ Гутєнберг скріпить акцію опозиційного табору. Лївиця настроєна опозиційно до уряду Брїунїнга вже від першого дня. Між партїями, які підтримують уряд Брїунїнга нема єдности думки ні спільного пляну і їх трудно назвати урядовими партїями. Прем'єр Брїунїнг тільки крайньою тактовністю не допускає до повного роздору між партїями, які підтримують його, але при вирішуванні аграрних справ можна надїятись, що всі ці партїї не найдуть спільної мови ні між собою ні з урядом. Так само зростає безробіття може бути причиною важливих конфліктів між цими партїями та урядом. Нїмецькі демократи, ані народна партія не погодяться на проєкти уряду в цїй справі, а центр також мовчати не буде. Справа „Східного Помочі“ викликає поважні труднощі, бо баварні нієць не хочуть брати участі в цїй акції, так як і інші західні провінції. Уряд меншости не може виконати цих завдань, де потрібна згода бїльшости. Якщо Брїунїнг не створить бїльшости і не здїнає її, то парламент буде розв'язаний, як цього домагаться соц.-демократи.

Крївавий день у Букарешті.

Дня 11. ц. м. у Букарешті відбувся зїзд інвалїдів і демонстрація, в якій ваяло участь кілька тисяч осїб. Інвалїди йшли до королївської палати, щоб вручити пєтїцію в справі їхнього важкого матерїального положєння. До інвалїдів долучились комунїсти. Пришло до сутички в пєдїцїю, яка не хотїла допустити інвалїдів до королївської палати, і в цїй сутичці полилась кров, один інвалїд вбитий і 20-ранених.

Оголошення до святкового числа „Діла“

яке вийде в значно збільшенім обемі і накладі в суботу дня 19. квітня ц. р. приймає Адміністрація „Діла“ від нинішнього дня, найпізніше до четверга 17. квітня до год. 13.

пер; в ній не буде безробітних, жебраків і бездомних, бо кожна одиниця на основі права самовияви — в межах між руслами самовияви других осіб — найде свій прожиток і тут.

Так, у добрій державі мусить здійснитися справжня рівність усіх — у правах; справжнє братерство в обов'язках; справжня свобода здорового почування „хочу“ і розумного „можу“ — сильного „мушу“. В державі індивідуалізму нема місця для революції, бо життя одиниці пластиме широким руслом загального владення і змагання за краще, де мілкими плесами, а де глибокими вирами й тісними провалами.

Для індивідуаліста зовсім незнайома „машина“, чи „воли“? Ділема ця — справді пусті слова. Кожному потрібний тільки хліб, свій кут, одяг і пошанівок його права на повну самопрояву — як він єсть. Кому важна машина — згода. Коли життя потребує її — старайся за машину, але о власному хлібі, з власного кута, у власному одязі, щоб любитель волів пошанував тебе щиро і як до доброго сусіда-кума відозвався, чаркою похачував, а може й з заздрісною цікавістю на твої успіхи поглянув! Деж тут місце кричати про революцію і контрреволюцію?

Таж не революція змінила камінне приладдя на бронзове і бронзове на залізне, а там праці та моздрі!... Ні. Але винахід сплаву міді й олова, припоровлення ковкості заліза і сили вибуху — ставало на одну мить хвилиною революції у житті. Тажук революцію майже щоденно переживає і дослідник-хімік, і дослідник-фізик, і звідяр, а ще більше кожний справжній поет і мистець! Без революції замислу, що блискавицею майне через тихе плесо наших думок з нутра підсвідомості, є неможлива в дійсності ніяка поважна праця. Однак праця кожного творця — це вислід довгого розвитку крутим і зигзакуватим руслом життя по лінії снаду. Можна прорізати і пряме русло... але це значиме не революцію, а смерть життя. Не цікава нам одноманітність життя в блудному колі безвихідності й безрадності. Ось чому не можна прийняти тези про постійну „примусову“ революцію“ в імя „вселюдського добру“.

В середовіччя забобонні хижачки-лицарі і їх майстри вірили, що стіни замків і оборонних веж стають сильнішими від крові і замураного життя. Сьогодні вірують, що „індустріялізація“ європейського Сходу може скрінитися тільки через кров і торму некоммуністів, отож найкращих представників українського, білоруського, грузинського і всякого іншого збірно-індивідуального життя. Найближча будучність покаже, що так не є. Але яке буде каяття носіїв забобону, а через нього і справців пролиття невинної крові і загубленого життя непроглядних рядів жертв революції?

Коли взяти простір СР і зважити всі географічні можливості, то скільки літ постійної революції і жертвенних гекатомб життя потрібно на виконання всього завдання індустріялізації і колективізації? Таж поступу й успіху нема без шляхів і хліба... а шляхів нема без індустрії і хліба... а хліба нема без шляхів та індустрії... і т. д. — Правда, все те розглядає держава, але тільки рахунково на папері і шляхом примусу здобуває деяке осущення. І шож? У селянина хлібороба не стало хліба; але нема, а головне не буде його у самого голови держплану. Голод гряде — вже не від неурожаю, вже не від війни, але від „плану“ державної господарки. Вона планувала великанські елеватори й запаси хліба на весь Союз, а тут не має змоги зібраний хліб захистити від зіпсуття, нищення, грабунку... Коли у хлібородному районі таке діється задля бездоріжжя, то якже дійде цяста індустріялізації до мшканців тундри і тайги за 1000-і верст у рибних напрямках? А тайга і тундра криють стільки наземного і підземного багатства, що ним можна би прокоранити певно два нові Союзи! І шож тепер краще: „щастя всіх за сто літ“, з недовговічними машинами тут і там, чи складійне життя людей без турбот і невдач та без насильства мриванків про вселюдську індустріялізацію та про механізацію життя?

Держава, якби там не було, мусить уже раз стати дійсною слугою життя всіх і кожної одиниці населення. Вона має заспокоїти всі потреби населення, живини і природи, допомогти їм у тому організованими суспільно-економічними і міжнародними взаєминами. Котиж держава, орудуючи всенароднім грошем, між іншими буденними потребами заспокоює й потреби твор-

чого духа нації — потреби національної науки, мистецтва й культури взагалі, то в тому нема ніякої особливої заслуги ані ласки її. В даному випадку державна влада виконує тільки звичайне зобов'язання адміністратора громадським добром супроти його одвічного власника-народа. Не держава влада творить культурні й духовні цінності нації, тільки нації творять їх через своїх найкращих синів — навіть буває проти волі своїх ворогів. Державна влада була, є й буде завжди тільки дрібною частиною і моментом життя, вона є тільки слугою життя, але не його джерелом.

Так ставитися до справ і завдань держави і державної влади можуть тільки дійсно мудрі, розумні і чесні люди. Представники інакше подуманої державної влади ніколи не змілі й не могли виконувати діл управи державою без того, щоб не опирати своїй силі й міці тільки на слабні поневоленого населення, на приголомшенні особового почину, на здержанні сміливого полету думки і на спиненні розмаху життя нації. Така державна влада, як винна у всякій революції і контрреволюції та у вбиванні зародків і основ життя, мусить бути усунена і раз на все поставлена на належне їй місце. Не на теж народи підіймають і переводять революцію, щоб самим опинитися у неволі гірше давньої!

Живі національні організми домагаються всебічного права на життя і вони потраплять прокласти собі шлях до нього між націями світа... А це буде вислідом процесу життя. Початок цього процесу життя почався в Харкові, де обвинувачі й судді судять себе і свою систему... На зміну революції йде доба еволюції.

Лютий—березень 1930.

Д-р І. Свенціцький.

Академія в честь Наталії Кобринської.

У десятиліття смерті письменниці.

В неділю (13. квітня) відбулася в полудне у гарно прибраній залі „Української Весіли“ заходом „Союзу Українок“ святкова Академія з десятих десятих роковин-смерті письменниці та цювірки жіночого руху на Галицькій Землі Наталії Кобринської. Академія була запроваджена на год. 12. в полудне, а почалася з півгодичним опіаненням.

Поетично, повне великого щетивму до поеті першої жіночки-громалянки на нашому національному овиді, вголосила письменниці Катря Гриневичева. З черги прочитала п-ні О. Дучиміська обширний реферат про діяльність пок. Н. Кобринської. У програмках було зазначено, що п. Дучиміська вголосить реферат на тему: Кобринська як фем'н-істка. Фактично цей реферат вийшов далеко поза межі заповідженої теми. Та це йому не зашкодило, дарма, що з деякими твердженнями шан. рефератки важко було згодитися.

Пос. Мих. Струтинський говорив дуже цікаво про останні роки життя письменниці, про останні її твори та взагалі про спадщину заслуженої Цокійниці. Деякі моменти з його реферату були революційними.

Закінчив свято блазкий слова Н. Кобринської, що знав її добре від малої дитини, з-р Теофіль Окуневський своїми споминами про письменниці. Спомини були дуже цікаві та дали дуже багато матеріалу до характеристики цієї заслуженої громалянки як письменниці, діячки і людини.

Ціле свято мало дуже поважний, а при тім інтимно-фамільний характер. Жаль лише, що багато кристал світло пустком. Причиною цього була майбутня та обставина, що Академія відбулася в обідній порі.

2-хвилове засідання морської конференції.

Дня 14. квітня відбулося 2-хвилове планарне засідання льондонської конференції. Воно перейшло лексавкою при мовчазній участі делегатів. Оконечно навіть у справі методи обмеження морських зброєнь для приготівної розоружної конференції в Женеві не досягнули порозуміння і цього уступу не вклучать до трактату. Остануть для підпису лише фрагменти 3-місячних переговорів. Кінцевий пакт підпишуть 22. квітня.

Справа Грудзельського перед апел. судом.

Справу Ст. Грудзельського, що в палаті в Констанції вбив Йос. Кльопа, розглядатиме апелляційний суд у Варшаві наслідком апелліції, внесеної прокуратором проти присуду першої інстанції. Оборона також заповіла, що внесе апелліцію наслідком устійнення присуду, що Грудзельський фальшував векселі.

РАДІО — ДЕТЕКТОРИ — ВІДБІРНИКИ

Фотографічні апарати — Прилади поручас

новозаложене новітньо уряджене

FOTO -- RADJO -- PALACE

Львів, пл. Марійська ч. 8. (під Шпирекою).
Телефон 86 08

Відкинення виборчого протесту.

Протест проти виборів до сойму в 61-й окрузі (Новгородок) Набвищій Суд відкинув. Постанову в справі протесту проти виборів до сенату у новгородській окрузі оголосить дня 3. травня ц. р.

Злука польських селянських партій.

Дня 15. квітня буде в соймі засідання парламентів Визволення, Писга та Стронніцтва Хлопського. Темою нарад буде проєктована злука тих трьох партій як у соймі так і в краю.

Забора на збирати податкові інформації на літницях.

Польське мін-ство скарбу видало обіжницю до всіх скарбово-податкових урядів, що заборонює збирати інформації від управ літниць і громад у літничих місцевостях у справі осіб, що там лікуються, або приїхали для відпочинку. Досі скарбово-податкова влада на основі відомостей, що їх дістала від управ літниць у справі осіб, що там перебувають і в справі того, у як численім оточенні приїхали та як довго остали на місці — робила висновки про маєтковий стан тих осіб задля накладання відповідних податків. Самособою висновки ті були часто фальшиві, бо побут у літницях не доказує нічого про маєтковий стан літників. Зате ті інформації відрашували публіку та шкідливо відбивалися на фреквенції краєвих літниць. Розпорядок цей тим важлиший, що знижка паспортних оплат може відбитися уємно на відвідуванні краєвих літниць.

ББ-вець убийник.

На вулиці Варшави безсєвєць і член „Стшельна“ Едм. Новіцький убив вистрілом із револьвера Ів. Слівку, техника держ. фабрики озброєння. Здогадуються, що Новіцький мав згорі впливоване вбивство когось іншого, а через помилку, по пляному, убив техн. Слівку.

Арештування комуністів.

Варшавська поліція заскочила в льокалі конфекційно-краєвського союзу 80 комуністів на нелегальних зборах. Як лише подіція виявила, присутні стали нищити різні документи та відозви. Після нелегітимизування відвезла поліція 43 комуністів до слідчого уряду.

Самовбивство Маяковського.

Агенція Тасс повідомляє, що відомий російський поет Володимир Маяковський наложив на себе руку. Причиною самогубства — як виходить із листа оставленого поетом — було кохання.

Вбив двоє людей.

У Микущині (нов. Золочів) у ночі з 8. на 9. квітня господар Босак викликав із хати свого сусіда Мик. Шимкова та пішов із ним у ліс. У лісі добув печайно зза пояса сокиру й убив Шимкова. Опісля Босак вернув до хати Шимкових і сказав жінці збитого, що її чоловік потребує її помочі. У лісі Босак таксамо убив і жінку. Зчерги обвинник вернув шєраз у хату Шимкових і сокирою поранив чоловіка, що там нонував. Хто зна скільки ще згинуло було людей з рук Босака, колиб не 5-літній синок убитих, що з жаху вискочив крїзь вікно та прикликав сусідів. Тяжко раненого перевезли до шпиталю, а вбийник утік. Поліція веде слідство.

Закон про сільний монополі пїрнув у море.

У Бомбани відбулася велика маніфестація проти сільного монополі. Взяло в ній участь около пів мільона людей. Індійці вкинули в море текст про сільний монополі. Це означає, що бомбани не вклучють монополі необов'язуючим.

Хто вивозив Кутєпова?

На підставі слідчого матеріалу зібраного на-реською поліцією, французька преса подає, що вивезення ген. Кутєпова із Парижа було заіні-ційовано Сталіном, а його найближчими дорадчи-ками в цій справі були Меланієвський і Ягоза. Сам акт вивезення виконували Орлов, Янович і французський комуніст Гельбранд. Поліція має докази, що радянське посольство в Парижі було в цю справу також замішане. Головну роль у скопленні Кутєпова грав чекіст Янович.

Адвокат Гранколо бачив автомобіль, в яко-му вивезено Кутєпова на шляху біля Канадвіля, а в ньому чекіста Яновича, якого тепер пізнає на фотографії в поліції. Інші особи бачили в авто-мобілі Кутєпова.

Як еспанці віддають честь атентатчикам.

До Барселони приїхали з Мадриду чотири помилувані батальйони. Вони досі сиділи в тюрмі під закладом, що приготували атентат на короля. Перед двірцем зібралось 40 тисяч людей, що при-віттали приїжджих овляками в їх честь і домага-лися незалежності для мученицької Каталонії. Поліція не дозволила присутнім відпровалити батальйонців до дому.

В Індії лється кров.

Англійська преса подає, що в Калькуті були криваві студентські заворушення, в яких поліція поранила 34 особи, а 30 націоналістів арештова-но. Також у Бомбаю підчас зборів націоналісти видали на поліцію камінням, наслідком чого зр-язалась білка, в якій поранено 35 осіб, між ними 10 поліціантів. У найближчу неділю Ганді скли-кав жіноче віче у справі бойкоту англійських продуктів.

НОВИНКИ

— З нинішнім числом „Діла“ розсилаємо безплатний додаток п. з. „Виказ датків як дар на коляду для Рідної Школи“ з українських зе-мель під Польщею в 1930 р. 1861

— Похорони бл. п. д-ра Льва Бачинського відбудуться в Станіславові в п'ятницю, дня 18. ц. м., а не в четвер, як це було подано в останнім числі „Діла“ на підставі мильних інформацій. В похоронах б. віцепрезидента Української На-ціональної Ради візьмуть участь представники Української Парл. Репрезентації, наших куль-турних та економічних установ. Похоронні об-ряди почнуться в 3 год. пополудні в залізничній стації.

— З життя українського студентства. Перший зїзд українських студентів і абсолювентів висо-ких шкіл в Бельгії, згуртованих в Національно-му Союзі українських студентів (Насус), відбу-деться дня 27. квітня 1930 р. Просить усіх бу-вущих членів „Насуса“ подати негайно свої адреси, як також тих, котрі студіювали у вис-школах у Бельгії перед оснуванням „Насуса“ (роки 1920—1928). Адреса: Union Nationale des Etudiants Ukrainiens en Belgique — Route Postale 107. — Liège, Belgique. — За Насус: К. Муль-кевич, голова.

— Наукову нагороду м. Львова ім. проф. Ве-ледикта Дибовського з математично-природни-чої ділянки, 7.500 зол., одержав проф. унів. у Львові д-р Степан Банак.

— Згоріла стара цорква. У Рогачині (пов. Бе-режани) згоріла стара церква та стайня зі шлик-ірем при приходстві. Пожежа повстала в цер-кві від оставленого світла. З церкви не остало ні сліду. Шкоди є на 11. тис. зол.

— Лікар обманець. Львівський сенат під про-водом р. Тертіля засудив лікаря д-ра Зільбер-мана (тепер у Красноброді пов. Замость) за 15 обманств на три місяці в'язниці із заруху-ванням слідч. арешту. Наслідком присуду тра-тити д-р Зільберман диплом. Д-р Зільберман узяв м. ін. у фірми Філіп Гас і Сини диван за 1500 зол., у Цвинарського кухонне уладження, у Братів Бжезіньських лік. інструментів за 620 доларів.

— Ловив рибу динамітом. У Будзанові (пов. Тербовля) 27-літній Франко Пухняк ловив уже довший час рибу в Сереті так, що приголомшу-вав її вибуховим матеріалом. Коли ост. разом вибрався до Скоморох над Серетом і хотів вкинути у ріку фляшку повну вибухового мате-ріялу та запалював льонт, фляшка вибухну-ла й обірвала Пухнякові обі долоні, поранила його в груди, лице та ноги повше колін. Пух-няк відвезли до шпиталю в Чорткові.

— Фальшиві 20 золотівки. Польський дер-жавний банк подає до відома, що на днях за-примчено в обігу фальшиві 20 золотівки із да-тумом 1. IV. 1930. тип. IV. Ці банкноти вироблені з бібулястого паперу, водяний знак з портретом короля Каазимира Великого і скороченням „Зд. 20“ наслідкований при допомозі білої фарби,

що можна легко пізнати. Символічні постаті ви-конані бронзовою краскою, на темно-синім тлі, тоді як символічні постаті на нефальшивих бан-кнотах вироблені на ясно-синім тлі. Друк у тек-сті і карній клявізулі темний, підписи незугарні, числа темно-сині замість гранатові. Але на пер-ший погляд фальшиві банкноти розпізнати не легко і тому треба бути обережним.

— Великий страйк в Англії почався. Дня 11. ц. м. в Англії почався великий страйк робітників базовняного промислу. У страйку бере участь 150.000 осіб, наслідком чого в 1200 фабриках припинено працю. Підприємці ніяк не годяться прийняти умови робітників, тому страйк напев-но триватиме дуже довго. В перших днях страй-ку була сутинка робітників із поліцією і ареш-товано 5 осіб.

— Утеча політичних в'язнів із в'язниці у Варні. У Варні у в'язниці відбував досмертну кару за збивство журналіста Петкова-терорист Осип Лю-бенов і 15-літню кару один турок. На днях оби-двом в'язням удалося втекти із в'язниці і поліція досі не натрапила на їх слід. Ходять поголоски, що вони обидва щасливо доїхали до Відня, де живуть під фальшивими іменами. У Варні ареш-товано кількох людей із в'язничної сторожі, які були підкуплені і допомогли в'язням в утечі. Лю-бенов був визначним членом болгарської селян-ської партії і як такий у році 1918 був ворогом Австрії та Німеччини і своєю агітацією спричи-нив те, що болгарське військо покидало фронт та підготовляло побіду держав антанті на бол-гарському фронті.

— Цигани крадуть діти. Перед кількома тиж-нями в Ессені зник загадковим способом 7-літ-ній хлопчик із Ессену Константі Гінтер і полі-ції довший час не вдалося хлопця відшукати. На днях у місті Гехсті явилась циганська важка і до одної пані підійшов малий „циганчук“ і просив її дати знати поліції, що він називається Константі Гінтер та що цигани вкрали його в Ессені. І хоч цигани схопили зараз хлопця і побиваючи його, замкнули в буді воза, то жінка повідомила поліцію, циганів задержано і хло-пця віддано родичам, а винувників арештовано.

— Зі задрости. У Штрасбургу перед роком вийшла заміж вродлива і талановита оперова співачка-Люція Девіньська. По році вона почала зраджувати свого скромного чоловіка, який був такий задрісний, що коли на днях побачив свою жінку в товаристві любовника, облив її ли-це вітріолем. Невірна жінка втратила зір.

— Епідемія самоубивств в Берліні. Статисти-ка виказує, що 1929 р. в Берліні було 1676 випад-ків самоубивств. В 1928 р. у Берліні було само-убивств 40 проц. менше.

— Землетрус на Мадярщині. Дня 11. ц. м. в Будапешті і в околиці на просторі 120 км² від-чутю легкий землетрус, який трівав 3 хвилини. В околицях Чомогі можна було чути підземний гук, мов би від грому. Припускають, що це за-валились земні печери.

— Із прогібіційної гумористики. Один аме-риканський фермер у степі Мізурі, ігнорував усі прогібіційні закони та гонив собі потайки самогонку. Зчасом машина, якою цю самогонку вироблювано, полсувалась і фермер дуже за-журнася, бо не мав грошей купити другу. Але одного дня прочитав у газеті, що прокуратор платить 200 дол. тому, хто винайде тайну ди-стилярню самогонки і віддасть машину до суду. Фермер заніс прокураторові свою стару машину і дістав 200 доларів. За тих двіста доларів куп-пив собі нову машину і почав виробляти ліпшу горілку як перед тим. Але не зміг задержати тайни, жаргуючи, оповідав сусідам, що він дуже вдячний прокураторові, який став йому в пригоді. Вся ця справа дійшла до відома про-куратора і фермера арештовано, а його машин-ну, куплену за 200 доларів, сконфісковано.

— Рабіндранат Тагор в дорозі. Великий ін-дійський письменник і філософ Рабіндранат Тагор приїхав до Парижа, звідки поїде до Лондону. У розмові зі співробітником „Жур-налю“ він сказав: „Я приїхав побачити захід-ноєвропейських людей і допомогти їм у шуканні правди. Західна Європа вся потонула в egoїзмі й утилітаризмі, тут все вимірене й обчислене, тут загублено духа, бо все живе погоню за грошем. Тільки Схід, Індія ще памить, що най-важливіше багатство це правда, тільки Схід ще дивиться у вічність“. Далі Рабіндранат Тагор говорив про свою школу, зорганізовану ним. У цій школі виховується дітей у вірі, що одино-кою реальністю світа це правда, і що ціль жит-тя — шукати цієї правди. Про Ганді цей пись-менник сказав: „Ганді це велика душа. Він при-ніє себе в жертву своїй вітчизні. Він бореться за свободу, але забув, що нема свободи окрім свободи духа. Людина може бути свободною лиш тоді, коли визволить сама себе, свій дух. Часто народи державні бувають рабами, а на-роди політично поневолені, бувають вільні ду-хом“.

— На розбудову Нац. Музею вплатили: 89 зол. о. А. Пристай, 30 зол. д-р І. Рижій, 15 зол. уч. сем. в Перемишлі, по 10 зол.: д-р І. Калня, о. дек. І. Пастернак, інж. М. Хомішин, д-р А. Бойкович, д-р М. Рожанковський, о. Ф. Рабій, о. В. Венгрінович, по 5 зол. оо. Л. Заужний, С. Ратич, Ю. Мельник, А. Литвинюк, 4 зол. о. О. Ворона, 3 зол. проф. В. Ратич. Приступив в чле-ни Комітету о. І. Капустинський.

— Особисті вісти. Дня 5. квітня ц. р. відбула-ся у львівському університеті промоція п. Бог-дана Макарушки зі Львова на доктора меди-цини.

Літературний вечір у Тернополі.

З Тернополя пишуть нам: У неділю, 6. квіт-ня мав Тернопіль нагоду познайомитися з твора-ми молодих поетів і письменників, що гуртують-ся в літературній і мистецькій об'єднанні „Ли-стопад—Хмаролім“. Мав нагоду, але з тої нагоди не скористав, бо поза несповна десятком стар-ших громадян і великим гуртком молоді — ні-хто інший не явився. А шкода, бо вечір впоєні удався і викликав вдоволення своєю небувалою в Тернополі оригінальністю під оглядом форми і змісту.

На програму вечора зложилися: реферат, надруковані досі поетичні твори Кравця, Чер-няка, Яніва, Завадовича, Марійчина, Ольговича, і Курдидика та фрагмент з повісти Лопушансько-го, рецитовані членом „Хмаролому“ п. Коваль-чуком. Ясна річ, що не можна на основі одної чи двох мініатурних поезій, ще й до того переловлених ухом, оцінювати їх артистично-поетичну вар-тість. Одно, що недвозначно майже в кожній ви-голошеній поезії вибивалося наверх, це не охан-ня, не стогови хорой душі і не футуристичне жон-глерство, а бовві настрої, бовві кличі, а як тута, то тута за перемогою.

Одаче треба залпримітити, що клич, проголо-шений „Листопадом“, а саме: „життя в поезії і поезія в житті“ бачимо покищо реалізований ли-ше в половині. В поезію вифантазовується „нове життя“, повне боввого запалу, самовідречення, посвяти, готовости вертати „з дарованим мамю-спартанкою щитом або на щиті“. Якщо це не має бути оманна фраза вишкребана при каварнанім століку або соломяний вогонь, а жар, що має перепалити ржу буденщини на крицеву сталь, то до боввих кличів спартанського духа в поезії потреба Об'єднання, що реалізувало би також по-езію спартанського життя, з його ложем, одягом, їдою і відношенням до дійсности. — (і. г.)

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ГАРНА ГАЛЯ-ТЕЯ“, ком. опера СУПЕ; „ЗАПРОСИНИ ДО ТАН-ЦЮ“ ВЕБЕРА; „ПОЛОВАЦЬКІ ТАНЦІ“ БОРОДИНА.

Суботній вечір у салі великого міського театру виповнили три подані вище новини, з я-ких львов'яни мали нагоду бачити перед війною тільки комічну оперу чи радше оперетку Супе „Гарна Галатея“. Мімічно-хореографічні образки „Запросини до танцю“ і „Половецькі танці“ виве-дено у Львові щойно тепер завдяки новому тала-новитому балетмайстрові Романовському, що й режисерував обі ці пантоміни.

Одноактівка Супе дала добру нагоду до по-пису співачці Шлемінській, що в титуловій партії презентувалася дуже корисно і виявлялася як під вокальним, так і під сценічним оглядом зовсім гарно зі свого завдання. Побіч неї висту-пали в „Гарній Галатеї“ співачка Деметрович і два тенори: Ведзевич і Ловчинський, що згорі-ли на загаль цілком удатні креації. Виставу „Гар-ної Галатеї“ можна назвати наскрізь удатною.

Також успішно пройшли й обі балетові сценки, в яких широке поле до попису найшов-плітний балет, а передовсім його солісти й солістки. Ці образки були оправді малювничі. В обох ба-летгах звертали на себе увагу строї виконавців (у „Гарній Галатеї“ також декорації). Дирігував ц. Гужинський. I. H.

Зі спортивного життя.

Отворення ситківкового сезону.

З дня 16. ц. м. віддає Львівський Клуб Ситківкарів свої токи при вул. Войтїха до вжитку членам. Усі три токи цілковито пере-будовано і поправлено, а проте оплата за ужи-вання токів не буде підвишена. Нові члени мо-жуть вписуватись до ЛКС. у книгарні Шев-ченка у дир. Палієва.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 14. квітня ц. р.: за масло експортне солене літра по 5.10 зол.; за масло несолене блькове 5.10 зол. за кілограм; за літру молока 0.34 зол.; за літру сметани 1.60 зол.; айни копа 5.30 зол.

Тенденція ціл за кордоном алижкова, в краю, а огляду на свята попит збільшений.

Театри.

Великий Міський Театр:
Вівторок, 15. квітня, год. 7-30 веч.
„Венеційський купець“.
Малый Міський Театр:
Вівторок, 15. квітня, год. 7-30 веч.
„Пан Топаз“.
Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Свієць Парижа (Моріс Шевальє) і опера „Лонні желчуги“.
КАСІНО: Балет зюссів. Гріх спокушує (Джан Діжліберт).
КОЛЬОСЕН: Війнинова тайна. Комедія: Я тобі покажу; Пан і його суга.
ЛЕВ: Соню, Соню, шастя ності (Гарі Падго).
МАРУСЕНЬКА: Цар марія (Життя музи та посередення І. Христа).
ОЛІА: Кілаті на заслани.
ПЯЛАС: Звукова фільма: Мораль пані Дульської.
ПАН: Конієсмар.
ПАСАЖ: Шпирозолотий плай. Тиждень Метро-Годдін-Маєр. Азер. комедія.
ПРОМІНЬ: Життя і Музи Христа.
СІМЛЕВЕ: Дом рож, або життя та чуда св. Тереси.
ФАТАМОРГАНА: Пречудна брехня Ніни Петровни (Бріт. Гельм).
ХІМЕРА: Дічинка з балету (Кларя Бор).
УТІХА: Люди без обличчя (Гарі Падго).

Програма радіо.

Вівторок 15. IV. 1930
Львів. 11:58 Сигнал часу, гайнак із Марійської вежі, 12:10 Концерт грам. плит, 17:45 Трансмісія ополоуд, концерт з Варшави (Італійська опера музика), 18:45 Веселля, музика грамо. плит, 19:20 Трансмісія з театру в Катовицях, після опери конуївати з Варшави.
Серіда 16. IV. 1930
Варшава (1411,7) 16:45 Грамофонові плити Краків (319,8) Програма для дітей. Гельсінгфорс (221,4) 19:05 Шведський вечір. Ляйпціг (259) 16:30 Радіоорхестра Лондон (355,3) 13:40 Сутні Баха на віолінцельо, грає Франц Берлін (418) 19:00 Капела Бермана. Стоґольм (436) 18:20 Радіоорхестра. Рим (341) 17:00 Концерт. Ляйпціг (473) 13:05 Радіоорхестра. Прага (487) 19:05 Грамофонові плити. Міліно (501) 19:15 Концерт. Брюссель (509) 19:30 Радіотріо. Відень (316,3) 19:55 Шведський вечір. Мюнхен (333) 20:00 Радіоорхестра. Будапешт (390) 17:20 Орхестра. Ленінград (1000) 17:00 Концерт. Харків (1304) 20:00 Опера музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає.
Український Театр під управою (в. Когутиак). 1843
Слово:
Вівторок 15. 4. „Те що не бувало“, Силевідсько Видіне;
Серіда 16. IV. „За Німан“, Неділя 20. IV. „Воскресення“, Понеділок 21. IV. „Ніч Несподіванок“, Вівторок 22. IV. „Гаркуша“, Серіда 23. IV. „Пташник з Тиролю“, Четвер 24. IV. „Трійка Гільгаів“,
Порядок Богослужень на Страстний Тиждень і Світлий Празник Воскресення Г. Н. І. Хр. в Архикатедральній Церкві св. Юра:
Дні 17. квітня — Вел. Четвер: год. 6 р. утрени — год. 6, 7. Читані Служба Божі; год. 7, 9 р. Торжественна Архирейська Служба Божя св. Василя Вел. з Вечірнею і з чинами Освячення Антимісія, св. Мира. Умивання ніг; год. 6 веч. Страсти Г. Н. І. Х.
Дні 18. квітня — Вел. Пятниця: год. 9 р. Царські Часи; год. 11. Вечірня і вивесення Пам'яниці; год. 5 поод. Псалми; год. 6 веч. Єрусалимська Утрени.
Дні 19. квітня — Вел. Субота: год. 5 і 7 читана Служба Божя; год. 9 Архирейська Служба Божя св. Василя Вел. з Вечірнею; год. 7, 6 веч. Надгробки; год. 6. Воскресна Утрени.
Дні 20. квітня — Світ. Празник Воскресення Г. Н. І. Хр; год. 6 р. Співака Служба Божя, Пролог, що пів години читані Служба Божі, год. 9 Торжественна Архирейська Служба Божя з читанням Євангелій в різних мовах і освяченням Артока; год. 12. читана Служба Божя, год. 5. поод. Вечірня.
Дні 21. і 22. квітня — Світл. Понеділок і Вівторок порядок як звичайно з тим, що о 10. год. відправлять в обидві Архирейська Служба Божя.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.
ПЕРШЕ Українське Портр.ове Заведення „Портретів фотографічних“ Левицького Карла, артисти-малюва, Рудко, почта: Зинна-Вода (коло Львова). 1832 3—5
ГОДИННИКИ „Zenith“, Longines також біжутерію власного виробу, поручає: Домбровський Р. Розважеський, Львів, (Готель Жоржа). — Погідні умови. 1195 14—7

ПАМ'ЯТАЙ

Найтриваліші панчохи, рукавички, шарпиртки, трикотажі купиш найдешевше в фірмі

„OLKA“ Ринок ч. 35. (побіч „Народної Торгівлі“)

НЕБУВАЛІ КОРИСТИ для точних передплатників „Діло“.

Що крарталу льосовання нагород!
Еже 15. червня ц. р. візьмуть участь у льосованні нагород усі передплатники, що не будуть мати ніяких задегностей у передплаті.
Виграти можна бібліотеку: вартості 100 ам. долларів, дві: по 25 ам. долларів, десять: по 10 ам. долларів і десять: по 5 ам. долларів.
Хто скоче, тому платимо за виграну бібліотеку готівкою.

ПОЗІР! ПІДКАРПАТУСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, ледіані, кухонне начиння — надійний товар, Рентшпер, вул. Легіонів ч. 37. 1720 а) 7—12

ВІСІЛАЮ почтою гарні, вибрані гриби (найменше 5 кг.) по вод. 20—1 кг. — Слизькові повила на пукрі в 5 кг. фасках за вод. 15—. Волоські оріхи в 5 кг. мішокнат за вод. 26—. Правдну овену бридлаю в 5 кг. фасках вод. 15—. Франке на посидлатю Мендель Штуммер, Косів, в. Колонія. 1708 8—10

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, претяжні, пролає на готівку і на рати від десятиків літ з найліпшої сторони злана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 3. 1002 54

ГОРТОМ і деталічно продає годинники Omega, Doxa, Schaffhausen. Г. Гутерман, Львів, вул. Сикстуська ч. 14. 1754 2—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.
Спеціаліст верув лезені, серпів і молотка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1306 Пересвітлення Рентгеном.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитавчихся зубів пльобування й виправлення зубів, без болю. Штучні зуби з калчуку і золоті після найповішої системп. Пациєнтів з провісній полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урлякович і студентка значна анатомка. Тел. 63—73.

Мужеські капелюхи
в наймодніших фасонах і колірах
P. C. Nabiga — Відень
A. Pichlera — Ірац
Goerperta, Hüskla та з богато інших фабрик на весняний і літній сезон уже надійшли в великій виборі.
АНТОНІ КАФКА
1847 **Львів, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 4.** 2—3

ЛЬВІВСЬКЕ
ТОВАРИСТВО АКЦІЙНЕ БРОВАРІВ
поручає свої знамениті вироби:
ПИВО експортное, ясне
ПИВО баварське, темне
ПОРТЕР-Імперіаль
Скрізь можна дістати! **Скрізь можна дістати!**
1862 1—2
ПОЗІР! З огляду на конкуренцію просимо звертати увагу на етикету, пляшки й корки.

Хліборобе!
Бережи життя Твоєго й родина перед **огнем!**
Хороши Твій добуток, у полі чоза вібрані промаї перед **дощем** **снігом** і **заверхою!**
Отже покрив Твій дім і сгодоли **асбестовою - дахівкою** **„Everitas“**
яка є **огнетривала** **непромакальна** **й відпорна на морози** **й спеки!**
Скрий з Твоєго даху солому, гонти й папу а покрив „Everitas“-ом.
По десятиках літ „Everitas“ хоронитиме Тебе так само добре, як у першому дні!
Зміцнення дахового вивання при покриванні його „Everitas“-ом зайве, бо 9 плит потрібних на покривтя 1 кв. м. даху, важить тільки 12 кг.
Закадайте точної оферти й зразків з **Польської Фабрики Асбестових Дахівок „Everitas“**
Краків, 1791 **Заблоце 37.** 2—2

УНЕВАЖНЮЮ військову книжку, видану через П. К. У. Самбір на імя Ізлао Тисовський. 1864 1—3

ЧОРНИЙ КРУК, повість з часів визвольної боротьби написав **Федір Дудко** вже вийшла накладом кооперативного видавництва „Хортиня“ й продається по всіх книгарнях. Ціна 2-40 зол. Хто замовляє безпосередньо у видавництві в краю, за пересредньо не платить. Замовляти: **Львів, Руська ч. 3. III пов.** Українське Товариство допомоги емігрантам. 1863 1—2

ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ „A la Paris“
Цялий Львів пере і чистить свою гардеробу в найбелсантишних сиденях міста пл. Академічна ч. 3. Тел. 63—69 вул. Казимирівська 10. Тел. 69—72
Поручення в провінції полагоджуємо негайно. 1729 2—2

ЕЛЕКТРИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
La-Dame, Львів, вул. Костошова ч. 6. тел. 55—26. Виконує мережки, французькі пласи, онді, ручні і машинні афти і амосусове білля. 1732 2—3

НА СВЯТА
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
ПОРЦЕЛЯНИ, КРИШТАЛІВ, КИТАЙСЬКОГО СРІБЛА ФРАГЕТА, АЛЬПАКА і пацківських виробів поручає найдешевше фірма **Казимир Левіцкі**
Львів, пл. Марійська, ч. 10. 1860 2—2

ВИКАЗ ДАТКІВ

зложенних як дар на коляду для „Рідної Школи“ в 1930 р. з українських земель під Польщею.

(Незначені квоти розуміються в золотих; в нижній валюті названі. При громадах подані назви установ та осіб, які жислали коляду).

1. **БЕРЕЖАНИ.** а) До Каси Головної Управи Р. Шк.: Августівка Т-во „Сокіл“ 33.80, Буше Церква 4.15, Вербів, Читальня 50, Глинна, Хор. Чит. 9.50, Козова, Кружок Р. Шк. 10, Нараїв місто, Чит. 40, Таврів, Мих. Попович 6.40. — Разом 153.85.

б) До Каси Кружка Р. Шк. в Бережанах: Бережани Адамівка 76.30, Бережани 325.05, Базниківка 6.38, Баранівка 20, Біше 5, Бишки 15, Вибудів 25.20, Вільховець 20, Вулька 5, Гиндівнічі 26.05, Глинна 9.75, Городище 7.50, Двірці 3.79, Дібше 10.89, Жовнівка 10, Жуків 27.68, Золочівка 15.20, Кальне 20, Каплиці 8.75, Козова 118.80, Конюхи місто 7.89, Конюхи Середина 16, Краснопуца 9, Криве 122, Куряни 36.10, Куропатники 30.84, Лапшини 35, Литятини 5, Лісники 87.50, Медова 5, Мечиці 10, Надорожнів 5, Назів місто 9.10, Плауча велика 37.60, Плауча мала 15.50, Пліхів 10, Плотича 11.40, Потік 18.65, Поручини 10, Поточани 15, Потуртори 22, Посухів 14, Рай 68.87, Рекшини 6, Рибники 35, Саранчуки 3, Слобода золота 30.55, Тростянець 17, Урмань 15.95, Шибалини 19.20, Шумляни 10.20. — Разом 1.496.69. — Заколядовано 1.650.54, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 153.85, остало на потреби Кружка Р. Шк. в Бережанах 1.496.69.

2. **БЕРЕЗІВ.** До Каси Гол. Управи: Бертеши, Федь Лаба 12, Глудно, Парохія 42, Іздебки, збірка в церкві 20, Лубно, Чит. 3, Павлокома, Уряд пар. 15, Селиска, о. Теодор Савойка 30.35, Улюч, Уряд парох. 17. — Разом 139.35.

3. **БІБРКА.** а) До Каси Головної Управи: Бабівці, о. Іван Мошак 15, Бертеши, діточа збірка 7.15, збірка в церкві 6.42, Бібрка, Чит. 170.17, Уряд парох. 14.90, Борничі, Чит. 70.86, Борусин, Громада 9.39, Вільховець, Чит. 30.75, Грусятія, Осип Павлинський 3, Церковний хор 5, Дуліби, Чит. 35.18, Залізниці, Церк. скарбона 25, Хлопці з вертепу 7, Звенигород, Данило Данилик 20, Кнісело, Чит. 10, Ляшки дол., Чит. 28.40, Молодиньче, Петро Олійник 60, Острів чорний, о. Петро Курежаба 10, Отиневичі, о. Омелян Кравич 9.30, Підярків, Уряд парох. 57.50, Романів, Яцишин Іван 72, Селиска, Іван Казанівський 1.30, Іван Цайкун 10.50, Чит. 5, Сенів, о. Іван Кузьмович 5.10, Старе село, Кружок „Сільського Господаря“ 22, Стрілська нові, Ярослав Нізникевич 51, Хлібовичі, Олекса Запалито 10, Ходорів, Чит. і „Сокіл“ 503.80. — Разом 1.275.72.

б) До Каси Філії Т-ва „Просвіта“ в Бібріці: Бертеши 12, Городиславичі 38.40, Гринів 22.15, Девятники 59.76, Жабокруки 5.25, Коцурів 7.10, Лани 27, Лопушна 25, Любетка 37.79, Підгородище, Хор 100, Підмонастир 30, Підсоснів 14.15, Репехів 11.95, Серники 42.80, Старе село 22, Стоки село 9.75, Стоки, Кольонія 14.13, Стрілки 6.35, Суходіл, Хор 73, Шоломия 18, Ятвяги 12. — Разом 588.58.

в) До Каси Кружка Р. Шк. в Ходорові: Березівці 43.30, Бородичі 6.90, Бортники 27.10, Буковина 7.61, Вербіца 8.05, Волчатичі 64.35, Голдовичі 18.90, Городище корол. 57.84, Дзмідів 17.35, Дроговичі 8.45, Дубрівляни 29.50, Залезці 15.90, Жирава 15.35, Кнісело 9.60, Ліщини 24.90, Лучани 10, Ляшки гор. 31.70, Молотів 12.45, Новосіліці 32.90, Отиневичі 32.25, Підліски 4, Підністрияни 42.65, Руда 15, Стрілська старі 40.64, Чарторня 7.20, Черемхів 10, Чорний Острів 18, Юшківці 2.80. — Разом 609.69. — Заколядовано 2.473.99, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 2.318.41, підмога філії „Просвіти“ в Бібріці 86.94, адм. видатки 68.64.

4. **БОГОРОДЧАНИ.** До Каси Гол. Управи: Богородчани, Кружок Р. Шк. 200, Осип Ернест 5, Горохолина, Селянська Спілка 10, Кричка, Чит. 10, Майдан, Іванишин Дмитро 35, Онофер Стефанів 10.50, Скобичівка, Кружок Р. Шк. Богородчани 5. — Разом 275.50.

5. **БОРШІВ.** а) До Каси Гол. Управи: Білече золоте, о. Семен Гребенюк 38.85, Боришківці, Іван Ангелюк 6.40, Павлюк Василь 6, Волківці, Т-во „Сокіл“ 68, Громада 5, Горохів Т-во „Со-

кіл“ 5, Грицько Найдено 3, Жилинці, Чит. 30.80, Завале, Чит. 5, Іванків, Чит. 47, Козаччина, Чит. 24, Королівка, Чит. 5.70, Ланівці, Чит. 20, Мельниця, Чит. 43, Михайлівка, Микола Кульчицький 16.70, Никифор Маркенич 13.10, Остап Болехівка 9.78, Никита Гуцулюк 7.25, Окопи св. Трійці, Т-во „Сокіл“ 6, Комітет 37.81, Олексинці, Євген Рутковський 9, Салогів, Василь Корчак 7.60, Василь Стефанів 8.70, Скала, Кружок Р. Шк. 100, Мих. Скорода 46.75, Усте єпископське, Кр. Р. Шк. 191.31, Цигани, Кружок Р. Шк. 212.65, Шершенівці, о. Мих. Дроздовський 11, Волод. Дроздовський 17. — Разом 1.002.40.

б) Через Касу Пов. Союза Кружків в Борщеві: Бережанка, Бучок Олекса 4.50, Боршів, Т-во „Луг“ 123.55, Вербівка, Гриців Іван 5.15, Гуштинка 20, Іванків, Гафійчук Іван 5, Дідур Микола 6.80, Чапак Федір 13.25, Лосяч, Гарасимів Ст. і Сенів Мих. 10.70, Пишатинці 26.30, Сковатин, Мазорка Матій 2.80, Слобідка мушкат. 27.60, Стрілківці 19.70, Худівці 8, Шмишківці, Чит. 16.80. — Разом 290.15. — Заколядовано 1.292.55, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 824.59, підмога Кружков Р. Шк. в Циганах 212.65, Кружков Р. Шк. в Устю єпископським 191.31, остало в Касі Пов. Кружка Р. Шк. в Борщеві 64 зол.

6. **БРОДИ.** а) До Каси Гол. Управи Р. Шк.: Берлин, о. Мих. Струмінський 13.75, Білявці, Стебник Василь 24.70, Бліх, Чит. 6.65, Боратин, Теодозій Гарасимчук 10.10, Бордуляки, Василь Пятлик 3.10, Броди — Фільварки малі 27, д-р Мих. Сірко 16, Бучина, Іван Рудакевич 53.02, Теодор Ковальчук 25.67, Василь Ковальчук 2, Вербівчик, о. Іван Прокопчук 14.02, Волохи, Василь Гаврилюк 10.40, Атаназій Олексюк 4.75, Гаї дитьковецькі, о. Іван Татаринський 74, Грималівка, Андрій Ворошило 11, Дітківці, Євген Тиблючинський 18.86, Юрій Чубатий 6.70, Загіре, Амант. Гурток 28.20, Загіре-Лішня, Чит. 11, Заболотці, Микита Романішини 4, Залісе, Чит. 22, Кадлубиська, Дмитро Склярський 87.65, Клекотів, Іван Вишинський 13.20, Юрко Роївський 15.85, Василь Гнатюк 15, Конюшків, Євген Кулицький 50.15, Королівка, Тімко Варава 7.95, Павло Варава 6.72, Корсів, збірка в церкві 11, Лагодів, Чит. 31, Лешнів, Чит. 25, о. Юліян Рудкевич 14, Лісове, Мих. Прихідко 10.50, Монастирок, Лука Зубань 12.20, Паранька Мельничук 2.30, Орхівчик, о. Іван Прокопчук 10.13, Василь Салабай 6.65, Підкамін, Мих. Титляр 114.20, Пониква, Роман Туркевич 34.45, Пониква мала, Максим Надорожний 23.12, Іван Макар 14.75, Салашка, Степан Скорик 12.40, Станиславчик, о. Степан Киш 30.15, Стиберівка, кооп. „Будучність“ 20, Увня, о. Мих. Данилюк 17.55, Шмишківці, о. Мих. Задорожний 6, Ширів, Стефан Федун 18.90, Мих. Попович 2.50, Черниця, Кружок Р. Шк. 30, Іван Ількович 10, Язлячик, Яцко Моравський 15, Ясенів, Петро Джек 25. — Разом 1.080.24.

б) Через Касу Кр. Р. Шк. в Бродях: Берлин, Іван Бурбела 2, Броди, Ярослав Шуст 189.50, Гаї смол., Порфрій Мельничук 6, Олекса Капустинський 4.20, Голосковичі, Петро Омелюк і М. Сорока 34.50, Піски, Іван Кіт 10, Пониковиця, Максим Надорожний 23.12, Іван Макар 14.75, Смільно, Іван Матвій 20.55, Мих. Павлюк 23.75, Суховоля, Максим Онищук 57.25, Василь Крук і Федь Хомич 32, Фільварки великі 37, Черниця, Петро Боднарчук 12.55, Іван Ломиковський 9.42, Іван Дацишин 8.06. — Разом 484.65. — Заколядовано 1.564.89, які вплинули до Каси Головної Управи.

7. **БУЧАЧ.** а) До Каси Гол. Управи: Баранів, Мих. Кордяк 12.10, Білявинці, Уряд пар. 24, Бобулинці, Федь Монастирський 30.60, Бучач, Секція Укр. Студентів 155.50, Вербятин, Церк. Брацтво 10, Возилів, Вол. Гузар 14, Грегоров, Чит. 47.50, Доброполе, о. Мир, Головинський 64.05, Залішки малі, Хор 17, Задарів, Мих. Підручний 16.50, Коропець, Богдан Грабовенський 10, Костельники, Чит. 70, Красіїв, о. Василь Танчин 30, Курдубанівка, Йосиф Крушельницький 10.20, Лавалівка, кооп. „Любов“ 30, Ліщинці, Т-во

„Луг“ 6.75, Лядське, Чит. 10, Медведівці, Лаврентій Гадай 10.20, Межигіре, Чит. 10.55, Нагір'янка, Ольга Косарчин 125.30, Оссівці, Уряд пар. 15, Озер'яни, Федь Шпак 32, Переволока, о. Мих. Семенюк 30, Поморці, Чит. Хор 8.70, Потік зол., Антін Сербенський 43.70, Ріпинці, Чит. 5, Руслів, Луговий Хор 15.65, Сновидів, Т-во „Луг“ 60, Соколів, Степан Ковбан 32.90, Сороки, Чит. 17.25, Усте зелене, Йосиф Лозинський 140, Цвітова, Корнело Медвецький 4.50, Прокіп Тицький 4.50, Язловець, Йосиф Ружицький 26.50, Мих. Крєвович 4.60. — Разом 1.134.55.

б) Через Касу Кружка Р. Шк. в Монастирських: Баріш 25.15, Бертники 25, Бобрівники 16.20, Ковалівка 10.10, Комарівка 7.20, Сеньків 13.45, Слобідка гор. 12, Чехів 35.80. — Разом 180.70. — Заколядовано 1.315.25, які вплинули до Каси Гол. Управи.

8. **ГОРЛИЦІ.** До Каси Гол. Управи: Білянка, о. Василь Лях 5, Гладівці, о. Андрій Злупко 16.37, Рихвалд, о. Волод. Смулка 26.34, Кооп. „Згода“ 10, Смерковець, Уряд парох. 14. — Разом 71.71.

9. **ГОРОДЕНКА.** а) До Каси Гол. Управи: Кунівці, Дмитро Роїк 30.

б) До Каси Кружка Р. Шк. в Городенці: Вікно 20.90, Вільхівець 9.33, Вороців 19.20, Городенка — Кут філя. 192.20, місто 234.20, Кут Монаст. 141.80, Галузіва 50, Глушків 25.30, Городиця 21.30, Гончарів 15.60, Далешева 4.60, Джурків 51.39, Дубки 30, Колівки 4.30, Копаичинці 12.60, Корнів 23.80, Михальче 20.30, Незвиська 55.53, Олієва Королівка 53.04, Олієва Корнів 10, Поточиська 113.84, Петрів 35.15, Підвербці 9, Пробабини 9.65, Рашків 45.20, Репушиці 22.45, Семаківці 34.55, Серафимці, Кут Ніколин 115.15, Кут Вознесенський 81.95, Семенівка 5, Сокорчин 39.87, Стрілче 26.73, Тишківці 74.70, Торговиця 132.60, Чернятини 117.95, Якубівка 25.03, Ясенів пільний 55.67. — Разом 1.939.88. — Заколядовано 1.969.88, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 30, остало на потреби Кружка Р. Шк. в Городенці 1.939.88.

10. **ГОРОДОК.** До Каси Гол. Управи: Бартаві, К. Р. Шк. Городок 30.20, Верещица 4, Воля Добростанська, Церква 10, Вороців, Уряд парох. 10, Городок, Кружок Р. Шк. 116.15, Добростани, Молодіж 10, Домажир, о. Й. Александрович 2, Дроздовичі, Чит. 10, Церква 5, Жорніска 15.15, Завидовичі, Іван Гаврилюк 40, Заїзд, Чит. 20, Зашковичі, Кружок Р. Шк. Городок 23.25, Зелів, о. Й. Александрович 20, Зушиця, Осип Климко 5.65, Керниця, Кр. Городок 31.50, Лелехівка, Андрій Бундз 18, Лісновичі, Василь Жидик 9.45, Іван Дзіковський 15.15, Мальчинці, о. Мих. Антонішин 20, Малковичі, о. Теодозій Цар 19, Хор 3.80, Милатин, Кр. Городок 5.38, Мшана, Чит. 57, Оброшин, Церк. брацтво 30, Повітно, Гавришин Ол. 2.50, Родатичі, Іван Котиняк 7, Рокитно, Гринько Копак 30, Ставчани, Стефан Фікташ 17.14, Стоділка, Мих. Пайда 6.10, Суховоля, Церква 40, Угерці, Кр. Р. Шк. Городок 10, Янів, Чит. 60, Северин Тузяк 4, Ясниска, Уряд парох. 30. — Разом 737.42.

11. **ГРИБІВ.** До Каси Головної Управи: Бінарчова, Гуцалюк Мих. 10, Шк. дітворя 5. — Разом 15.

12. **ДОБРОМИЛЬ.** До Каси Гол. Управи: Арламів, Мих. Марущак 13.71, Бірча, Кр. Р. Шк. 160.30, Боневичі, Чит. 31.50, Бориславка, Гаврило Кульгавець 11.66, Гійсько, Чит. 159.60, Доброміль, Кружок Р. Шк. 20, Константин Кочкодан 168, Василь Гера 34.74, Адольф Курчак 10, Коростенко, Чит. 260, Котина руст., Пльондор Розалія 16.42, Кропивник, Микола Сташко 9.80, Олекса Гельо 7, Лещавка гор., о. Олексій Гут 6.40, Липа, о. Гасько Людвик 15, Лімна, Кр. Р. Шк. Бірча 25, Лісковате, Чит. 34.96, Лопушниця, Антін Медвідь 31.80, Ляцьке, Василь Манько 81.41, Макова, о. Андрій Небожук 17, Мігова, о. Теодор Заболотський 10.67, Передільниця,

Громада 10, Олекса Криль 31, Посада робітників, Федько Паславський 12, Смілянська, Осип Мащак 75, Старява, Хор Чит. 53, Тарнава, Вол. Гаушак 34.65, Тростянець, Мельник Миколай 15, Трушівніч, Теодор Кузьмак 50, Явірник руський, о. Мих. Запоротюк 13.80, Ямна долища, о. Василь Балко 19.75. — Разом 1.439.17.

13. ДОЛИНА. а) До Каси Гол. Управи: Болехів, Кирило Чекалюк 40, Витвиця, о. Зеновій Павлович 20, Должка, Чит. 25, Лисовичі, збірка в церкві 11, Мізунь, Церк. Братство мушин 10, Перегінсько, Матей Андришак 15.50, Поляниця, Іван Шмега Чміль 100, Рожнітів, Петро Мельник 55, Сенечів, о. Теодор Депутат 6. — Разом 282.50.

б) До Каси Кругжа Р. Шк. в Долині: Белеїв 50.90, Болехів 100, Бубинці 19.60, Вільхівка 5, Витвиця 27.45, Воля Задерезацька 11.25, Гозія 15.20, Гошів 9.50, Грабів 10.45, Гериня 26.60, Долина 329.84, Задерезач 10, Княжодука 52, Креховичі 36.50, Липовиця 11.50, Лисовичі 23.17, Лолин 9.20, Лопляк 33.32, Максимівка 16.45, Мізунь старий 49.20, Надіїв 148.50, Нінів дол. 63.78, Новоселиця 41.56, Новшин 5.05, Пацків 10.75, Перегінсько 42, Підбережжя 11.90, Раків 72.85, Рахивя 28.85, Сенечів 7, Слобода болех. 23, Солуків 22.20, Стальківці 23, Струтин виж. 20, Струтин ниж. 100.70, Суходіл 1, Тисів 9.75, Тростянець 6.45, Тура мала 3, Церківна 15, Чолгани 15, Якубів 3.25. — Разом 1.520.72. — Заколядовано 1.803.22, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 282.50, остало на потреби Кругжа Р. Шк. в Долині 1.520.72.

14. ДРОГОБИЧ. а) До Каси Головної Управи Р. Шк.: Більче, Гурток укр. студентів 140, Борислав, Укр. молодіж 35, Ластівки, о. Теофіл Кліш 26, Василь Смиш 4.30, Онуфрій Сташків 5.80, Орове, о. Еронім Моравський 25, Попелі, жін. гурток при „Просвіті“ 10. — Разом 246.10.

б) До Каси Кругжа Р. Шк. в Дрогобичі: Бая Котівська 85.30, Болехівці 33.90, Борислав 541.44, Вацевичі 2.40, Вороблевичі 69.31, Воля Якубова 100.30, Гаї вижні 7, Гаї нижні 19, Горучко 64, Грушів 65.20, Губичі 86.47, Добрівляни 49.50, Доброгостів 27.25, Довге-Медичні 10.43, Довге-Підбужжя 80, Дрогобич 1.016.81, Залозець 43, Колпеч 60, Кропивник новий 75.29, Ластівки 30.85, Летня 25, Липовець 14.10, Лішня 23.46, Лішня 130, Лужок долш. 47.93, Медбежа 15.71, Медичні 16, Михайловичі 32, Модрич 3.25, Монастир дереж. 28.20, Монастир лішнянський 7.80, Мразинця 214.50, Нагуевичі 28.90, Найдорф 33.05, Опак 52.30, Опарі 16.09, Орів 8, Підбужжя 105.82, Попелі 118.10, Раделіч 13, Равевичі 10.60, Рибичі 31, Рибник 40.60, Рихтичі 23.50, Ролів 63.82, Солонсько 15, Смільна 7.38, Снятинка 50.20, Солець 34.80, Стебник 167, Сторонна 100, Східниця 67.65, Трускавець 100, Тустановичі 435.92, Унятичі 41.17, Урож 39.31. — Разом 4.678.61. — Заколядовано 4.924.71, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 246.10, остало на потреби Кругжа Р. Шк. в Дрогобичі 4.678.61.

15. ДУБНО. До Каси Гол. Управи Р. Шк.: Великі дорогостай, Спів. гурток 20, Дубно, Склеп „Добробут“ 23.50, Козин, Петро Браташук 3, Малий Дорогостай, Філарет Косенчук 8.50, Новий Тік, Молодіж села 20, Рудка, Гнат Панасюк 4.75. — Разом 79.75.

16. ЖИДАЧІВ. а) Прямо до Каси Гол. Управи: Бережниця кор., о. Йосиф Костек 15, Вртинь, Чит. 6.10, Волиця гнізд., Олекса Салдан 20, Воля велика, Вол. Івахів 14.50, Чит. 5, Гніздичів, Уряд парох. 50, Деменка лісна, Теодор Маркевич 26.70, Жидачів, шк. молодь 275.81, Жирава, парубки 12, Заболотівці, Уряд парох. 15, Іванівці, Уряд парох. 60, Ілів, о. Іван Гураль 5, Ліачичі, о. Вол. Скоробогатий 40, Межиріччя, Адам Федорів 8, Миколаїв, Кругжок студентів 105, Чит. 12.05, Пчани, Чит. 26.15, Рогізно, Церк. хор 41.50, Стільсько, Чит. 60, Сулятичі, Дмитро Куприк 45, Туради, громада 30, Яйківці, парубки 37.80, збірка в церкві 19.10. — Разом 929.71.

б) Через Касу Кругжа Р. Шк. в Журавні: Балічі, о. Й. Тріска 20, Балічі подор., Чит. 30, Буянів 4.70, Володимирці 19.50, Голешів 20.95, Демня 10, Дубравка 36.85, Журавенко 14.60, Журавно, Чит. 152, Корчівка 6.70, Лисків 16.45, Любша 31.77, Лютинка 21.65, Ляховичі зарічні 8.15, Ляховичі подор. 30, Мазурівка 11.85, Маринка 2.70, Мельнич 10.80, Монастирць 54.90, Новошиня 30, Смогів 27, Старе село 29.10, Тарнавка 5.20, Чертіж 15. — Разом 609.87. — Заколядовано 1.539.58, які вплинули до Каси Гол. Управи.

17. ЖОВКВА. а) До Каси Гол. Управи: Воля висоцька, Чит. 25, Мих. Павліна 7.82, Вязова, Данило Бірбан 21.30, Мих. Була 6.80, Гребенці. Чит. 27.93, Дорошів вел., о. Ілля Ткачук 20.20, Кругжок Р. Шк. 63, Жовква, Укр. гімназисти 59, Льонгін Робак 31.50, Укр. семінаристи 14, Жовтанці, о. Мих. Шпот 50, Замолок. Теод. Потерей-

хо 30.81, Звертів, Т-во „Луг“ 13, Зиболки, о. Іван Пастернак 17, Колоденко, о. Вол. Гоцький 43, Колодно, о. Теодор Козак 74.50, Крехів, Павло Садо 15, о. Василян 7.15, Кузків, Павло Паргалиць 67, Меринці, Т-во „Луг“ 20, Мокротин 7, Мокротин-Тернів 10, Нове село, Т-во „Луг“ 30, Пили, о. Алекс. Брунець 31.01, Сулимів, Василь Сушко і В. Тріль 43.50, Уднів, Теодор Хомяк 15.50. — Разом 749.02.

б) Через Касу Кругжа Р. Шк. в Жовкві: Жовква, Галапаїшівна Катерина 42.72, Зубчик Володимир 40.10, Орловська Оля 58.85, Рудакевич Теофіл 7.60, Мокротин, Ньюнка Даміан 15.05, Нагірці, Яхура Іван 8.50, Скварява стара, Мариняк Гриць 13, Смереків, Кубат Йосиф 14, о. Волнар Євген 5, Туринка Муравський Михайло 13.58, Фійна, Кулявець Юрко 16.85. — Разом 235.25.

в) Через Касу Кругжа Р. Шк. в Мостах вел.: Борове 10.50, Боянець 48.50, Бутини 69, Двірці 40.50, Купівчова 18, Мости великі 94.30 (з того оркестра ім. Лисенка і церк. хор 71), Пристань 24, Реклинцеві 8.20. — Разом 313. — Заколядовано 1.297.27, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 1.293.87, видатки Кругжа Р. Шк. в Жовкві 3.40.

18. ЗАЛІЩИКИ. а) До Каси Головної Управи: Ворвулиці, Мих. Гладик і тов. 9.20, Колодрібка, Чит. 10, Королівка, Мих. Петрас 21.70, Летичів, Павло Тарабалка 23, Лисовець, М. Котик 15.45, Попівці, Матей Марчишин 17.40, Пруси ад Торське, Чит. 35.07, Рожанівка, Іван Голик 4.60, Салки, Чит. 25, Синьків, Чит. 30, Слове, Чит. 7, Товсте, Онуфрій Бодвар 115.40, Корнель Лагодинський 61.85, Корнелія Николаїкова 24, Товсте село, Павло Балаа 20.40, Іван Мотичка 9, Іван Шпаргала 9, Торське, Чит. 139.70, Цапівці, Польовий, Мельничин, Кольба 70.20, Шутромніці, кооп. „Згода“ 25, Шитівці, о. Іван Кошик 10. — Разом 681.97.

б) Через Касу Кругжа Р. Шк. в Заліщиках: Бедриківці, Чит. 22, Блишавки 17.97, Голіграді 13.14, Давишів 21.25, Добрівляни, Чит. 10, Дунів 10, Зазулинці 10, Заліщики місто 155.80, „Сила“ 21, Іване золоте 10.10, Касперівці 3, Лисички 0.50, Мишків 3.10, Новосілка костик. 4.85, Угряківці 25.50, Шитівці 17.34. — Разом 345.05. — Заколядовано 1.027.02, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 995.55, видатки Кругжа Р. Шк. в Заліщиках 31.47.

19. ЗБАРАЖ. а) Прямо до Каси Гол. Управи: Доброводи, о. Онуфрій Чубатий 15, Добромірка, Чит. 15, Збараж, Чит. 97.70, Кійданці, о. Григ. Хамчук 33.90, Кобляк 9.59, Козяри, Волод. Осінчук 25.35, Кошарки, Кругжок Р. Шк. 16.22, Лозівка, Чит. 40.17, Союз Українок 16.95, Нове село, Кругжок Р. Шк. 71.90, Союз Українок 12, Скорини, Іван Худий 90, Токи, Іван Жук 273. — Разом 716.78.

б) Через Касу Кругжа Р. Шк. в Збаражі: Базаринці 72.50, Березонія мала 6.90, Веринки 7.05, Глубічок малий 4.55, Гнилиці бел. 39.20, Гнилички 8.75, Голотки, коляда з 1929 р. 18.50, Голошинці 22.10, Гушанки 25.95, Доброводи 39.52, Добромірка 136.90, Добромірка хуторі 27.35, Залуже 49.95, Зарубинці 35.30, Збараж старий 6.50, Іванчани 8.25, Івашківці 5.20, Капустинці 14.05, Капустинці ліс 11.80, Кійданці 7.85, Клебанівка 31.15, Кліжківці 13.90, Красносілиці 51.67, Курники 4.70, Лисичинці 48.17, Лубянки висші 33.75, Лубянки низші 104.70, Медив 7, Новики 11, Оприлівці 12.30, Охримівці 20, Пеньківці 12, Розношівці 52.10, Романове село 14.85, Снявва-ліс. 25.05, Снявківка 17.20, Стривка 49.30, Сухівці 23.85, Тарасівка 16.20, Терпилака 87.50, Шельпаки 33.75, Шили 115, Чагарі 33.30, Чернихівці 80.10, Чорний ліс 15, Чумалі 4.75, Яцівці 7.40. — Разом 1.473.86. — Заколядовано 2.190.64, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 2.096.79, видатки Кругжа Р. Шк. в Збаражі 93.85.

20. ЗБОРІВ. До Каси Гол. Управи: Богутин, Хор 50, Волчківці, громада 10.50, Гаї ростоцькі, Чит. 6, Зборів, Кругжок Р. Шк. 83.50, Кальне, Чит. 7.30, Монілака, Андрій Кулинець 10, Негеринці, Т-во „Луг“ 5, Озірна, Т-во „Луг“ 100.10, Пластуні 71.60, Кругжок Р. Шк. 27.75, Каса „Відродження“ 5, Перепельники, Церква 30, Підгайчики, Андрій Яремус 3.50, Ренів, Стефан Христиноук 12, Торгів, Іван Мишків 6.70, Травотолоки, Петро Гандяк 10, Ярославичі, Чит. 25, Ярківці, Тарас Яськів 28.87, Ядківці, Мих. Ягла 10.60. — Разом 503.42.

21. ЗОЛОЧІВ. а) До Каси Гол. Управи: Болонинів, о. Йосиф Волинець 12.62, Бужок, о. Євген Лукашевич 20.16, Кути, громада 77.66, Куткір, Анна Мучівна 57.80, Олеско, о. Андрій Іздрик 133.35, Перезолочна, громада 32.78, Підлисе, Уряд парох. 9, Розваж, Уряд парох. 10, Скнилів, Церква 5, Снович, Чит. 40, Церква Я кооператива 10, Цішки, Чит. 21.73. — Разом 490.10.

б) До Каси Кругжа Р. Шк. в Золочеві: Белець 37.64, Бєнів 5.90, Вороняки 98.22, Гологір-

ки 11.05, Загірці 7.15, Зазулі 45.50, Заліся 6.85, Заріччя 44.80, Золочів, Анад. молодь 104.57, Золочів-Шляхи 58.80, Золочів-Галицьке 138.40, Княже 30, Коропець 26.12, Красне 110.29, Ожидів 136.23, Палань 17.60, Плуґів 5, Пилипівці 10, Почани, „Сокил“ 41.05, Ремезівці 92, Розваж 13.70, Сасів 37.15, Струтин 25, Сторонбаба 11.55, Тростянець малий 19.27, Тростянець малий — Середня Буда 5, Трудович 43.85, Угорці 28.55, Хильчичі 12, Фільварки 55.90, Чижів 9.85, Шинколови 61.80, Юськовичі 19, Ясенівці 6, Слеховичі 12.79. — Разом 1.388.49. — Заколядовано 1.818.59, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 430.10, остало на потреби Кругжа Р. Шк. в Золочеві 1.388.49.

22. КАЛУШ. До Каси Гол. Управи: Березиня шлях., Мих. Меньлюк 175.45, Берлоги, о. Леа Ліщинський 33, Никола Лаврів 9.17, Верхня, Чит. 10, Ілько Дякун 12.20, Іван Кузик 9.05, Вістова, Муж. хор 19.50, Мих. Стефаншин 1, Войшків, Ник. Дурбак 116.12, Голінь, о. Теодор Богачевський 100, Степан Олексюк 9.45, Грабівці, Уряд парох. 10, Гуменів, Чит. 6, Добрівляни, Кирило Перегінцеві 8, Довге Калуське, Дмитро Ребега 34.90, Василь Когут 3.50, Долотів, Чит. 40, Завадка, Василь Шевчук 7, Мих. Мельник 11.50, Завій, кооп. „Місія“ 50, Громада 50, Загірчя, Хор Чит. 70.50, Калуш, Хор інтелігентів 257.55, Хор Чит. 71.05, Кругжок Р. Шк. 107.05, Марта Миколава 26, Камінь, Чит. 29, Красна, о. В. Левницький 5.80, Кропивник, о. Григ. Дякон 36.20, Василь Бреславський 13, Кудлаківка, Хор Чит. 10, Ллзьяне, Василь Ллзьяк 23.45, о. Волод. Бабій 20, Мислів, Чит. 30, Мостиська, Данило Яковів 15.70, Мостище, о. Ярослав Лучаківський 10, Хор 7.05, Мошківці, Чит. 10, Негівці, Чит. 25.55, Школярі 20, Новниця, Мирослава Коваль 12.90, Чит. 7, Федір Стрільці 5.15, Петранка, Уряд парох. 13.30, Підгорки, Триндей 10.07, Прислоп, Іван Романів 32.50, Сівка воїниці, Чит. 15, Сільце, Чит. 8.50, Студінка, о. Мих. Чорнега 10, Іван Цимбаліст 10, Томашівці, Мих. Короб 65, Тужилів, Іван Струтинський 32.45, Угринів старий, Т-во „Луг“ 36.70, Чорнилів руський, Кругжок Р. Шк. 34.80. — Разом 1.797.11.

23. КАМІНКА СТРУМ. а) До Каси Гол. Управи: Браташі, Чит. 30.88, Буськ, Кругжок Р. Шк. 58.80, Вербляни, Чит. 11.20, Добротвір, о. В. Курилас 46.08, Желдєв, о. Іван Бирка 15.69, Журагин, Кругжок Р. Шк. 8, Козлів, Церк. Братство 20, Кулиривці, о. Алекс. Соломора 30, Ляверівка, Юрко Войтків 2.30, Милатин старий, Сидір Зельський 48.80, Рула сілецька, о. І. Глодзінський 12.10, Сілець-Беньків, Леонтин Вертилопорох 30, Убиня, Спів. гурток 20. — Разом 333.85.

б) Через Касу Кругжа Р. Шк. в Камінці стр. Деревляни 30.20, Дернів 15.70, Добротвір 5.80, Камінка струм., Студ. Секція 110, місто 42, Львівське передм. 20, Белзьке передм. 8, пушка в церкві 4.90, Лани польські 10.10, Незнаїв 8.50, Рула сілецька 13.60, Соколя 12.14, Стрелівці 15.20, Талани 8.85, Толмач 15.20, Язениця руська 14.06, Якимів 12.25. — Разом 346.50. — Заколядовано 680.35, які вплинули до Каси Гол. Управи.

24. КОЛОМІЯ. а) До Каси Гол. Управи: Балінці, Кругжок Р. Шк. 160.86, Виногород, Прохор Фронкевич 40, Киданч, Кругжок Р. Шк. 66, Княздів-Бая, Федір Чавага 13.33, Коршів, Кругжок Р. Шк. 130.60, Кулачківці, Стах Федорак 4, Ліски, Мих. Прокопів 6.70, Остапківці, Мих. Деменчук 3, Раківчик, Дмитро Семенюк 40, Семаківці, Марія Городиська 14, Товмачик, Кругжок Р. Шк. 26, Хлібичин лісний, Дмитро Сончак 10, о. Антін Гервич 3.50. — Разом 517.99.

б) Через Касу Кругжа Р. Шк. в Коломні: Вербів нижній 16.50, Воскресінці 25, Замулинці 7.45, Залуче 1.97, Іспас 24.03, Камінки малі 39.13, Королівка 4.10, Матіївці 1, Перерів 6, Слобідка лісна 22.60, Фашівці 6. — Разом 153.78.

в) До Каси Кругжа Р. Шк. в Печеніжині: Бая Березів 10.52, Княздів 27, Марківка 7, Молодтин 20.75, Печеніжин 269.95, Стопчатів 35, Яблонів 33.15. — Разом 403.37.

г) Остало в Касах Кругжів на потреби місцевих шкіл: Березів нижній 437, Годя 63.15, Добровідка 49.45, Коломня 566, Мишин 80.33, Емігранти з Франції 106 фр. фр., Пилипівці 23.64, Пядки 27.30. — Разом 1.246.87 і 106 фр. франків. — Заколядовано 2.322.01 і 106 фр. фр., з того вплинуло до Каси Гол. Управи 671.77, остало на потреби Кругжа Р. Шк. в Печеніжині 403.37, на потреби інших Кругжів 1.246.87 і 106 фр. фр.

25. КОПИЧИНЦІ. а) До Каси Гол. Управи: Босири, Чит. 30, Васильківці, Василь Качала 30, Гадяківці, Чит. 10, Жабинці, Антін Лехман 7.50, Сокиринці, Чит. 46.10, Чорнокішів вел., Т-во „Луг“ 19. — Разом 142.60.

б) До Каси Кругжа Р. Шк. в Копичинцях: Верхівці 6, Гадяківці 43, Клявчинці 50, Кошубинці 32.85, Копичинці 990.23, Котівка 26.05, Карашинці 17.80, Крогулець 68.75, Мишанець 58.15, Нижбірок новий 15.50, Оршківці 40.05, Перемиш-

лів 40.70, Сухостав 75.10, Текляка 9.50, Тудорів 19.80, Увнсла 71.45, Хлопівка 22.15, Хоростків 77.85, Яблонів 40. — Разом 1.704.93.

в) До Каси Кружка Р. Шк. в Гусятині: Васильків 16.72, Васильківці 102, Вільхівчик 6, Гусятин 126.77, Зелена 18.40, Кривеньке 76.40, Личківці 9.30, Раків Кут 10, Самолусківці 21.40, Трибухівці 22.55, Чабарівка 85.50, Чернокінецька Воля 19.40, Чернокіньці Великі 153.35. — Разом 667.79. — Заколядовано 2.515.32, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 142.60, остало на потреби Кружків Р. Шк. в Копичинях 1.704.93, в Гусятині 667.79.

26. КОСІВ. а) До Каси Гол. Управи: Бабин, О. Морюк 5, Марія Тимяків 5, Брустури, Кирило Дручків 7, Гринєва, Яків Оришук 10, Довгополе, Громада 26, Жабе, Ник. Крижанівський і тов. 111.25, Краснодія, о. Волод. Вергун 31.70, Кути, Громада 18.80, Пістинь, Чит. 14.62, Рибно, о. Василь Григорчук 10, Старі Кути, Спів. Апат. Гурток 30, Тюдів, Василь Тисяк 30, Черганівка-Волиця, Василь Лепкалюк 7.20, Яблонця, Григ. Оришук 7, Ясенів гор., Петро Кречуняк 15. — Разом 328.57.

б) До Кружка Р. Шк. в Космачі: Космач 542.36. — Заколядовано 870.93, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 328.57, остало на потреби Кружка Р. Шк. в Космачі 542.36.

26. ЛЬВІВ. а) місто Львів. Кружок Р. Шк. ім. Б. Грінченка 1.962.27, Кружок Р. Шк. ім. Кор. Данила 593.76, Кружок Р. Шк. ім. кн. Льва 700, Кружок Р. Шк. ім. М. Шашкевича 493.49, Кружок Р. Шк. ім. Шевченка 499.85, Кружок Р. Шк. ім. Г. Барвінок 411.76, Учениці дів. нар. школи ім. Шевченка 348.03, Ученики учит. семінарії Р. Шк. 129, Т-во „Бандурист“ 508.20 і 1 ам. дол., Старші Пластуни „Чорноморці“ 451 і 1 ам. дол., Старші Пластуни „Лісові Чорти“ 294.87, Олена Левицька і Ска 250, Співацький гурток філії учр. гімн. 181.80, Т-во „Основа“ 156.80, Дівочий Співацький Гурток 64, Учениці VII. кл. гімн. СС. Василіянок 42.50, М. Германович 31.40, Успенська церква 20, Поодинокі жертводавці 41. — Разом 7.179.73 і 2 ам. дол.

б) Судовий повіт Львів: Богданівка, Мих. Салюк 10, Вислобоки, Іван Пришляк 19.10, Голоско велике, Громада 15, Грибовичі, Іван Михалусь і Іван Лісович 53, Грибовичі малі Степан Гураль 10, Грибовичі-Збиранка, Іван Лісович 12.85, Града, Михайло Гураль 30, Дода 6.65, Жиравка, Тимко Карпа 23.60, Микола Івків 25.45, Загіре, Яків Огородник 5.50, Замарстинів, Управа школи 106.55, Зарудці, Уряд парох. 40, Зацків, Чит. Хор 200, Запитів, Мартин Циган і тов. 27.50, Збоїска, Кружок Р. Шк. 50, Знесіння, Кружок Р. Шк. 200, Клепарів, Кружок Р. Шк. 449.90, Кожичі, Іван Косяк 25, о. Й. Александрович 11.50, Кугаїв, Іван Цицала 15, Кукині, кооператива 44.11, Левандівка, Кружок Р. Шк. 407.65, Ляшки муровані, Чит. 15.30, Малеків, Чит. 23, Милятичі, Гринько Подвірний 4.40, Підгірне, Йосиф Гайдучок 16, Ременів, Тис Кіндрат і Антін Мельник 36.25, Кіндрат Сушко 20.70, Громада 18.25, Рудно, Апат. Гурток при Чит. 122.20, Сигнівка, Івах і Бобиляк 107.70, Ситихів, Вол. Ястрембський 14, Скрилів, Укр. Хор 50, Солонка велика, Вас. Кулик і Ів. Копач 18, Сороки львівські, Кружок Р. Шк. 85.55, Церк. Брацтво 32, о. Райгерівський 25.50, Сторонятин, Мих. Хомяк 53.50, Френелівка, Петро Сидор 5, Цеперів, Церква 15, Яричів новий, о. Клим Шостако 60.35, Яричів старий, Церква 10. — Разом 2.537.13.

в) Судовий повіт Винники: До Каси Гол. Управи: Винники. Кружок Р. Шк. 135, Гаї, Чит. 58.34, Германів, Уряд парох. 10, Глуховичі, громада 27.50, Дмитровичі, о. Петро Пелехатий 36.75, Лисничі, Чит. Хор 73.40, Миклашів, Кружок Р. Шк. 37, Підберізі, Кружок Р. Шк. 74.06, Підбіриці, Парохія 35, Селиска, Іван Прудивус 9, Сухорічє, Церква 5, Черепин, Олександр Машталер 14.05, Чижиків, Молодіж 20.55, Чорнушовичі, о. Вол. Левицький 10. — Разом 531.60.

г) Судовий повіт Ширець: До Каси Головної Управи: Вербіж, Т. Кордюк 27.30, Глинна, Чит. 10, Гуменець, школярі 10, Лани, Чит. 50.95, з вертепу 10, Лісневичі, Іван Кристиняк 42.15, Лубяна, громада 32.50, Містки, о. Петро Кордуба 17.21, Острів, Чит. 25, Т-во „Луг“ 25, Піски, з вертепу 10, Попеляни, Мик. Пташник 14.35, Поршна, кооп. „Народний Дім“ 15, Пустомити громада 40, шкільні діти 13.70, Раковець, Йосиф Батіг 11, Сороки Шир., о. Стрільбицький 28.70, Черкаси, Григорій Федак 30, Ширець, Кружок Р. Шк. 94.26. — Разом 507.12. — Заколядовано 10.755.58 і 2 ам. дол., з того вплинуло до Каси Гол. Управи 8.859.85 і 2 ам. дол., остало на потреби Кружків Р. Шк. у Львові: Кружка ім. Б. Грінченка 962.27, Кружка ім. Т. Шевченка 199.85, Кружка ім. кн. Данила 293.76, Кружка ім. кн. Льва 139.95

28. ЛЕЖАЙСЬК. а) До Каси Гол. Управи: Старе місто і Прихоєць 67.60

б) Через Касу Кружка Р. Шк. в Лежайську: Жухів 10, Лежайськ 172.30, Ожання 14.95, Седлянка 50, Старе місто і Прихоєць 4.40. — Разом 251.65. — Заколядовано 319.25, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 156.15, підмога Кружков Р. Шк. в Лежайську 150, видатки Кружка Р. Шк. в Лежайську 13.10.

29. ЛІСКО. До Каси Гол. Управи: Балігород, о. Дмитро Панасевич 50, кооп. „Народний Дім“ 24, Іван Шаран 31.80, Бандрів народ. долішня частина 40.10, Береги дол., Чит. 30, Діточий гурток з вертепом 10, Бережниця нижня, Мих. Крисяк 6, Береска, о. Лавр. Левицький 18, Кружок Р. Шк. Ліско 37.60, Ванькова, о. Петро Мазяр 52.45, Ветля, Мик. Тимошик 2, Воля міхова, о. Теодор Вареха 105.40, Габківці, Іван Плішка 15, Горянка, о. Степан Добрянський 10, Дзвиняч дол., о. Петро Скавінський 5.40, Должниця, о. Антін Федорук 17.45, Жерниця вижня, Тимотей Середоха 11, Загочево-Новосілки, Уряд парох. 18, Звиринь 7.70, Кальниця, о. Теодор Хомко 40, Камінка, Мих. Комарчевський 16, Ліско, Кружок Р. Шк. 142.25, Лішовате, Уряд парох. 20.02, Лобізава, о. Мих. Сухий 15, Лопінка, о. Олександра Величко 21.55, Лукавця, Волод. Пелехович 42, Лукова, о. Віктор Кончило 10, Полана, Уряд парох. 10, Постолів, о. Йосиф Добрянський 5, Рабе, Василь Гонко 11.75, Райське, о. Іван Яросевич 47.70, Ропенка, Мих. Білик 37.70, Середниця, о. Петро Скавінський 5.60, Смільник, Максим Вітошинський 35.71, Стефкова, о. Зенон Пясецький 10.85, Тарнава гор., о. Ілля Первенець 5, Телешниця ошварова, о. Андрій Дорош 15.40, Терка, Уряд парох. 22.42, Устрики, Кружок Р. Шк. 173.75, Цісна, Ник. Шидивар 11.40, Чашня, Уряд парох. 50.82, Ялове, громада 17, Янківці. Кружок Ліско 22. — Разом 1.280.82.

30. ЛУЦЬК. До Каси Головної Управи: Александрія, Павло Семенюк 11.50, Байова, Філія Просвіти 3, Бережниця, Чит. 15, Бересть, Укр. Прив. школа 95, Грубешів, Філія „Рідна Хата“ 10, Злазно, Хор Чит. 10, Кураж, Семен Яковець 9.25, Липки, Александер Міндюк з церк. хором 30, Лопушно, Чит. 5, Луцьк, Чеслав Добровольський 10, Люлинці, Теодор Семенчук 4, Мощаниця, Філія Просвіти 3.50, Рованці, Філія Просвіти 5.50. — Разом 211.75.

31. ЛЮБАЧІВ. а) До Каси Гол. Управи: Брусно старе, Чит. 15.85, Гораець, громада 28.41, Запалів, Чит. 15, Короничівська, Апат. Гурток 5, Лісове Брусно старе 7, Любинець, о. Северин Метелля 5, Любинець новий, Адольф Турко 24.15, Шутків, Чит. 7. — Разом 107.41.

б) Через Касу Кружка Р. Шк. в Любачеві: Башня 10.10, Башня гор. 21.20, Бігалі 2.30, Борова гора 17.10, Воля Олешницька 14.05, Гірче 13.25, Горинець 10, Дахнів 36.30, Диків новий 6.30, Диків старий 67.45, Залуже 20, Заперекіп 22.25, Коровиця 24.90, Коровиця голод. 18.85, Липовець 37.70, Любачів 85.90, Любинець 28.25, Молодів 2.80, Олешні місто 19.50, Олешні старі 19.80, Опака 9.56, Плазів 10, Синаєва 4, Старе село 23, Суха Воля 34.37, Тимці 3.80, Фугори 9.30, Ціпків 5, Чесанів 118.40, Шутків 3.70. — Разом 699.13. — Заколядовано 806.54, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 801.51, видатки Кружка Р. Шк. в Любачеві 5.03.

32. МОСТИСЬКА. До Каси Гол. Управи: Боляновичі, Чит. 10, громада 17, Борятин, Чит. 10, Буховичі, Василь Фельстинський 14, Вовчухи, Чит. 12, Волостків, Йосиф Бушак 27, Волчишовичі, о. Мик. Кушнір 30, Ганьковичі, громада 8.58, Годині, громада 10, Гориславичі, громада 8.15, Дитятичі, Чит. 10, Завада, громада 31.90, Завадів, громада 2.50, Загороди, Чит. 12, Крученичі, громада 13, Липицькі, громада 26, Ляшки гостинцеві 10, Малнів, кооператива 10, громада 6, Малнівська Воля 16.80, Мишлятичі, громада 25.94, Мистичі, громада 22, Мостиська, Кружок Р. Шк. 95.30, Орховичі, Церква 9, Острожець, громада 19.50, Пакіть, громада 13, Підгаць, громада 5.50, Підліски, Чит. 14.40, Радичинці, о. Сильв. Коритко 15, громада 5.50, Санники 4.87, Соколя, Мих. Качмар 8.90, Старява, Чит. 54.50, Судковичі 4, Судова Вишня, Кружок Р. Шк. 165, Туляголови і Заріче, о. Іван Заяць 10, Цьвірка, Студенти 8, Чернева, Кружок Р. Шк. 50, Чижки 7.29, Ятвяги 8. — Разом 830.63.

33. НАДВІРНА. а) До Каси Гол. Управи: Битків, Іван Андрій 47.50, Велесниця, Чит. 10, Волосів, Кружок Р. Шк. 60, Гавриліва, Кружок Р. Шк. 19.19, Гвізд, Кружок Р. Шк. 10, Дора, Григорій Грозик 22, Михайло Френюк 13.80, Зелена, Петро Коширчук 7, Камінне, Чит. 46.93, Укр. Євангелійська Громада 22.40, Ланчин, громада 180, Майдан гор., Чит. 7.45, Молозьків, Василь Бойчук 7.38, Налвізна, Кружок Р. Шк.

346.35, Назавізів, Чит. 12, Парище, Чит. 5.60, Перерісль, Кружок Р. Шк. 46.52, шкільні дівчатка 5.43, Пнів, Мих. Лаврішук 17.38, Дмитро Кузів 1.40, Пнів-Млин, Чит. 50, Рафайлова, Євген Король 40, Стромба, о. Гнат Харук 10, Тарновниця лісна, Василь Мочарний 15, Цушлів, Чит. 46.28, Ямна, Чит. 69.75. — Разом 1.119.36.

б) Через Касу Кружка Р. Шк. в Делятині: Делятин 195.22, Добротів 45, Лоєва 35.90, Луц 12, Ослави білі 82.67. — Разом 370.79. — Заколядовано 1.490.15, які вплинули до Каси Гол. Управи.

34. НОВИЙ САНЧ. До Каси Гол. Управи: Дубно, Яків Махно 55.70, Злоцьке, о. Іван Качмар 167.32, Лабова, о. Корнова 35, Новий Санч, о. Мих. Кульчицький 45, Шавник, Іван Пилипчук 10. — Разом 313.02.

35. ПЕРЕМИШЛЬ. а) До Каси Головної Управи: Аксманічі, Микола Шагала 18.60, Боратичі, Іван Шведик 20, Вільшани, дівчата 5, Грушатичі, Мих. Годяк 28.07, Дубецько, о. Михайло Бак 19.28, Коровники, Юліан Микита 30.24, Новосілки, Чит. 10, Перемишль, Кружок Р. Шк. 13, Лев Посацький 10, Д. і О. Грегорицькі 10, О. і М. Савицькі 10, Підмостичі, малі школярі 2.50, Склад солян., Дянько Шимбаліст 8.40, Стубенко, Чит. 15. — Разом 205.09.

б) До Каси Кружка Р. Шк. в Перемишлі: Барич 20, Батичі 10.40, Библо 10, Биків 51.90, Бовено 23.15, Болестратичі 50, Боршевичі 20.60, Бриляни 7.82, Буців 43, Бушковичі 55, Бушковичи 50, Вапці 12.57, Вишатичі 44.20, Вільшани 15, Вірко 16.70, Вірочко 23.22, Вовче 168.75, Ганьковичі 11.03, Германовичі 34.52, Гнатковичі 50.55, Горіхівці 39.82, Грабовець 27.73, Даховичі 12, Дрогоїв 58.18, Дроздовичі 33.30, Дуньковички 7, Дусівці 38.65, Журавця 61.55, Іскань 32.80, Коритники 16.05, Красичі 10.05, Кругель великий 20.53, Кусеничі 10, Лучниці 22.65, Мальговичі 19, Мацьковичі 36.87, Мальнів 7.50, Малковичі 41.06, Міжинець 42.67, Медика 20, Медика, Союз Українок 24, Миків 10, Негрибка 90, Ніжанковичі 50, Пацьковичі 7, Пікуличі 124.85, Перекопане 60.30, Перемишль 1.912.96, Поздзяк 40, Празківці 24.10, Рожубовичі 8, Руське село 76, Селиска 29.45, Сілець 26.75, Станиславчик 30.50, Склад сільний 8.40, Стібно 26.40, Тишковичі 21.30, Торки 45, Трійчичі 41.30, Халупки медичкі 42.20, Шегині 48.35, Яксманічі 20. — Разом 4.043.68. — Заколядовано 4.248.77, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 205.09, остало на потреби Кружка Р. Шк. в Перемишлі 4.043.68.

36. ПЕРЕМИШЛЯНИ. а) До Каси Гол. Управи: Бачів, Василь Гриняк 40.50, Біле, Чит. 30.56, Боршів, Чит. 45.16, Волків, Мих. Новосядлий 32.71, Глиняни, о. Роман Ганас 11, Глиняни-Заставе, Церква 25, Добрянці, Чит. 55.80, Жидовичі, Антін Шербагий 11.80, Задвіре, Кружок Р. Шк. 192.02, Коросно, Теодор Кукурудза 50.32, Кривичі, Степан Сендега 22.45, Куровичі, Іван Сірант 37.25, Ладанці, Чит. 117.24, Лоні, о. Григ. Миревич 14.73, Перемишляни, Театр. Секція при Чит. 121.17, Печенія, Церква 29, Підгайчики, Василь Хомів 34.25, Подусільна, Кружок Р. Шк. 57.65, Анна Пугарська 10.79, Степан Галай 2, Розворяни, Чит. 44.82, Сьвірж, о. Волод. Шанайда 15, Туркотин, Мих. Стельмах 9.75, Тучне, о. Зин. Яків 19.68, Утіховичі, Волод. Любинець 23, Якторів, Чит. 17.10, Янчин, Чит. 48.20. — Разом 1.118.95.

б) Через Касу Філії „Просвіти“ в Перемишлянах: Білка 22.72, Брикуна 17.55, Вишнівчик 19.21, Вишняни 20, Глиняни 204.31, Кмир 18.20, Костенів 8.20, Новосілка 8, Перемишляни 65.83, Плетиничі 9, Полюхів 12.80, Унів 22.34. — Разом 433.16. — Заколядовано 1.552.11, які вплинули до Каси Гол. Управи.

37. ПІДГАЙЦІ. а) До Каси Гол. Управи: Бенєва, Гринько Чопик 17.05, Антін Содомора 13.85, Богатківці, о. Євген Мандзій 11.26, Вісья, Степан Пасіка 7.50, Горожанка, Чит. 121.85, Завадів, Петро Сокольський 17.90, кооп. „Злука“ 10, Петро Задухний 2, Ішків, Чит. 8.80, Раковець, Чит. 6.80, Соснів, Волод. Дяків 15.21, Шепанів, Василь Задорожний 10. — Разом 242.22.

б) Через Касу Кружка Р. Шк. в Підгайцях: Білокриниця, А. Прачук, А. Гуляк і В. Голят 4.90, Богатківці, Юрій Содомора 2.40, Бронгалівка, Чит. 2.15, Божиків, Чит. 25, о. Літинський 25, Вага, Іван Стельмах 3.80, Вербів, о. Антін Содомора 20.05, дир. Романків Теодор 10.75, Іван Лапчак 13.05, Весела Гора, громадяне 5, Вишнівчич, Андрій Захарків 18, Миськів Петро 26, о. Пилип Чолій 6, Вісья, о. Дмитрик 5.55, А. Рубашевський 4.90, Волощина, Т-во „Сокіл“ 8.75, Галич, Мих. Вдовичий 33.30, Гайворонка, Іван Філяс 43.45, Дмитро Миськів 19.60, Гемловозі, Бузько 5.80, Голгоча, Микола Ящик 8.80, Голєндри, Зофія Корпан 11.50, Доброводи, Андрій Веня 18.10, Завадів, Амбро Мораєвський 1, Загар-

ці, Іван Мархивка 6, Зарваниця, Василь Стельмах 30, Заставці, Кружок Р. Шк. 18.80, Степан Банах 6, Осип Пришляк 5.20, Затурни, Василь Дармола 19.90, Золотники, Гриць Пугач 5, Ішків, Гриць Польний 9.05, Зузанивка, Чит. 4.65, Котузів, дир. Бандура 14.36, Ол. Дідунік 22.80, Лиса, Сак 8.60, Мих. Пшенішняк 6.90, Литвинів, дир. Бабій 4.85, Йосиф Хома 4.45, о. Лотоцький 2.70, Маркова, инж. Шуровський 5.70, Михайлівка, Мих. Павліс 4.65, Мозолівка, Дмитро Лагошняк 19.65, Т-во „Сокіл“ 24.20, Мужилів, Василь Білик 16, кооператива 13.76, о. дек. Барановський 12.50, Нова Гребля, Чит. 10.55, Новосілка, о. Мясх 18.40, Сем. Захарій 42.92, Т-во „Сокіл“ 20, Йосиф Городиський 10, дир. Лотоцький 5.21, Носів, Т-во „Сокіл“ 15.60, о. Гайдукевич 1.10, Підгайці, Т-во „Боян“ 124, Т-во опіки над молодію 118.55, громадяне 7, Раковець, дир. Кисіль 3.45, Т-во „Луг“ 3.35, Ригаїлиха, Чит. 6, Госохователь, Чит. 9.45, Рудники, Федь Заяць 10, Сапова, дир. Гречкосій 5, Е. Городиський 4, Т-во „Сокіл“ 2.50, Семківці, Т-во „Луг“ 8.05, Середне, Т-во „Сокіл“ 10, Сільце, Ілько Човган 17.95, дир. Вороневич 12.35, Славятин, о. Юхнович 10, Т-во „Сокіл“ 20, Соколів, Осип Пастухевич 21.27, Соснів, Роман Фік 5, Старе місто, Т-во „Сокіл“ 28.45, о. Мих. Кузьма 27.55, Мих. Волчук 26.45, Угринів, Чит. 24, Хатки, Чит. 3, Шкіндерівка, Чит. 3, Яблонівка, Чит. 5.53, Т-во „Сокіл“ 4.47. — Разом 1.232.72. — Заколядовано 1.474.94, які вплинули до Каси Головної Управи.

38. РАВА РУСЬКА. а) До Каси Головної Управи: Белзень, Уряд парох. 13.02, Вербича, Кружок Р. Шк. 69.76, Збірка в церкві 20, Дев'ягир, Уряд парох. 32, Журавці, Тимотей Хміль 16, Іван Біда 5.80, Камінька лісова, о. Е. Тимчишин 3.50, Корні, Стефан Бунда 10.50, Корчани, Мих. Бродюк 10.10, Кривиня, Ст. Палишок і Лука Кузь 26.05, Махнів, В. Лещини і Ник. Чернобай 101, Немирів, о. Волод. Микулович 25, Піддубці, Андрій Шигол 40.72, Василь Савчин 43, Салаші, о. Ярослав Мартинюк 2, Тарношин, Андрій Мігус 5. — Разом 423.45.

б) Через Касу Кружка Р. Шк. в Раві руській: Біла 24, Верхрата 43.20, Верхрата-Монастир 11.93, Вільки мазовецькі, о. Тустановський 20, збірка 7.40, Гійче 2, Гребенне 17, Дев'ятір 28.80, Забіре 16, Камінка-Бішків 20.70, Камінка-Боброїди 39.80, Камінка-Буди 7.77, Камінка-Пиратня 5.85, Камінка-Старе село 6.30, Лавриків 1.60, Любича-Деби 7.50, Любича Камеральна 62.60, Любича-Князі 10.20, Любича-Кулайці 33.40, Магелів 62.36, Мости малі 4, Немирів, Іван Киприян 86.60, Погарисько 15.22, Потеліч 193.47, Прісе 4.50, Рава руська, Кружок Р. Шк. 138.10, Степан Кайдан 22.30, Радруж 2.36, Річки 20.60, Смолин 4, Тенетиська 9, Улицько зарубане 15, Улицько середкевич 15.45, Ширець 5.28. — Разом 965.29.

в) Через Касу Кружка Р. Шк. в Угніві: Вілька вербицька, Гіль Андрій 7.20, Губинюк, Смолий Никола 6.10, Гринь Кінах 1.65, Карів, Андрій Сайчук 12.75, Микола Лютій 7.30, Іван Воронка 2, Новосілки передні, Мих. Бакаляр 14, Річця, Андрій Лоза 16.75, Петро Рацький 12.05, Хлівчани, Іван Дутко 9, Василь Черкавський 8.60, Угнів, Володимир Рудасевич 35.20, Оля Вакулівна 36.50, Катря Лотоцька 33.35, Іван Білик 15.85, Щепятин, Мих. Тивоньчук 7.20, Тадей Тенюк 6.55. — Разом 232.05. — Заколядовано 1.620.79, з того вплинуло до Каси Головної Управи 1.475.64, підмога Кружков Р. Шк. в Раві руській 100, видатки Кружків 45.15.

39. РАДЕХІВ. а) До Каси Головної Управи: Вітків новий, Чит. 20.85, Теофіл Слободюк 3, о. Іван Недильський 64.25, Вітків старий, Громадський уряд 50, Каштеліни-Стопни 31.50, Криже, Чит. 56.54, Лопатин, Хор Чит. 25, Манастирок, Чит. 20, Миколаїв, о. Осип Лемішук 35.85, Немидів, Антін Поплавський 56.70, Полове, Чит. 11.70, Радехів, Глікерія і Алексій Сабан 50, Стоянів, Дмитро Палійчук і тов. 25.45, Стремільче, Уряд парох. 29.80, Толпорів, Романа Скоморівська 57, Туре, Чит. 10, Хмільно, Чит. 30.52, Холодів, Дмитро Адамчук 22.25, Степан Демчук 19.90, Шуровичі, Маріян Плешкевич 11.87. — Разом 632.18.

б) До Каси Кружка Р. Шк. в Радехові: Бабичі 6, Барилів 9.50, Вітків старий 15.45, Волиця барилдова 37.59, Ганунин 8.50, Дмитрів 43.74, Забавка 5.40, Завидче 15.70, Куличків 18.61, Кустин 11.70, Муканне 34.30, Нивиці 21.40, Оборотів 21.55, Оглядів 28.55, Орлів 33.80, Павлів 7.25, Пиратин 23.76, Радехів 230.46, Руденко дяцьке 3.15, Сабанівка 6.40, Середпільці 32.60, Синьків 30.81, Станян 20.35, Стирківці 9.77, Сушно 85.25, Тетевчиці 21.15, Тободів 10.80, Трійця 10.59. — Разом 809.13. — Заколядовано 1.441.31, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 632.18, остало на потреби Кружка Р. Шк. в Радехові 809.13.

40. РОГАТИН. а) До Каси Головної Управи: Григорів, Чит. 33.57, Журавенко, Кружок Р. Шк. Журавно 14.60, Кунашів, Чит. 20.57, Різдяни, шкільна дітвора 8, Слобідка болш., Мих. Дяків 7, Чернева, збірка в церкві 23.08. — Разом 106.82.

б) До Каси Кружка Р. Шк. в Рогатині: Бабичі, Чит. 47, Бабухів, Кр. Р. Шк. 50.50, Сибло, Чит. 5, Бовшів, Кр. Р. Шк. 75, Букачівці, о. М. Благий 76.87, Бурштин, Кр. Р. Шк. 100, Васючин, М. Левицький і тов. 95.30, Вербілівці, Т. Теньга і тов. 22, Виспа, Чит. 14.30, Вишнів, Чит. і студ. гурток 65.70, Воскресінці, І. Дронь і тов. 36.80, Данильче, Кр. Р. Шк. 52, Дем'янів, Чит. 116.05, Дібринів, І. Пасник і тов. 24.20, Дитягин, Церк. Брацтво 30, Дички, Чит. 24.50, Долинани, Чит. 27, Жембори, С. Бульба і тов. 13.05, Жовчів, Кр. Р. Шк. 96.38, Журів, о. А. Давидяк 20, Заланів, Чит. 49.32, Заліваки, І. Рутидо і тов. 23.73, Залиле, Кр. Р. Шк. 21.65, Залузе, Чит. 74.07, Клішівці, Кр. Р. Шк. 29.43, Книгичі, Чит. 32.51, Козара, о. Т. Войтович 36, Колоколин, Чит. 14, Уряд парох. 10, Коношки, Кружок Р. Шк. 67.82, Церк. Брацтво 25, Союз Українок 5, Коростовичі, Чит. 43.95, Куничі Ст. Мороз і тов. 8.65, Куці, Мих. Лангвіт 8, Липиця гор., Чит. 40, Липиця дол., кооп. „Зоря“ 50.90, Лучинці, Кр. Р. Шк. і Чит. 47.50, Мартинів новий, Чит. 16, Медна, В. Багрий і тов. 20.79, Насташин, Чит. 29.25, Обельниця, Чит. 21, Перенівка, М. Хариш 11.40, Підбіре, Чит. 7.45, Підвице, Панько Шіма 5, Підгороддя, Чит. 117.50, Підвисока, А. Мурій і Яр. 6.20, Підмихайлівці, Чит. 82.82, Підшумлянці, Чит. 20.40, Посвирж, Кр. Р. Шк. 108.25, Потік, Чит. 50, Псарі, Чит. 26.55, Пукив, Кр. Р. Шк. 100, Путятинці, Кр. Р. Шк. 48.30, Руда, Чит. 17.45, Рогатин, Студ. Секція 145.70, Пластуни новики 127, Союз Українок 100, Чит. Пресаїти 80, Бурса ім. Шевченка 19.60, Свистільники, Чит. 24.39, Серники гор., Чит. 22.95, Серники сер., Чит. 15.75, Серники дол., Чит. 8.40, Скоморохи старі, Кр. Р. Шк. 20.40, Скоморохи нові, Чит. 22.55, Слобода-Букач, о. Благий 17.85, Стасева Воля, Чит. 8, Стратин, Чит. 52.70, Уїзд, Чит. 6.75, кооператива 15, Фірлеїв, Чит. 10, Фрага, Чит. 41.20, Хохонів, Чит. 33.09, Чагрів, о. Лопушанський 40, Чернів, Чит. 64.20, Черче, Чит. 30, Юнашків, Чит. і кооп. 18.65, Чесники, Кр. Р. Шк. 29.45, Яблонів, Церк. Брацтво 20, Явче, Чит. 77, Вас. Голубик 6.95, Яглуш, Чит. 19.50. — Разом 3.334.60. — Заколядовано 3.441.42, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 106.82, остало на потреби Кружка Р. Шк. в Рогатині 3.334.60.

41. РУДКИ. До Каси Гол. Управи: Балозів дол., Амаг, Кружок 10, Висовичі, Чит. 13, Горожанна вел., Чит. 24, Стахів Мих. 8, Гошани, Церк. Хор 30, Колбаєвичі, кооперат. 35, Костельники, молодіж. 11.10, Купновичі, Чит. 45, Мости, Дм. Витрикул 9, Новосілки, Уряд парох. 16, Розджаловичі, хор 20, Хишевичі, громада 68.80, Чайковичі, Церк. Хор 80, кооператива 50, Шоломиничі, громада 20.20. — Разом 481.10.

42. САМБІР. а) До Каси Гол. Управи: Бережниця, Волод. Пласкач 23.50, Білина вел., Іван Гордінський 47.50, Блажів, шк. дітвора 4.50, Ваньковичі, Іван Олійник і тов. 50, Городище, Василь Ступницький 3.40, Лука, Петро Луцький 28.90, кооп. „Будучність“ 20, Пруси, Павло Семків 20.50, Ракова, Чит. 8, Рогізно, Олекса Береза 12, Сілець, Олекса Кишакевич 50.50, Катер. Подольк 1. — Разом 269.80.

б) До Каси Кружка Р. Шк. в Самборі: Бабина 39.55, Береги 21.30, Букова 13, Волоща 7.30, Дорожів 53.09, Дубляни 8, Кульчиці шлях. 105, Ортиничі 7.58, Самбір 527.15, Татари 15, Торчиневичі 16.65, Чуква 5.45. — Разом 819.07. — Заколядовано 1.088.87, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 269.80, а квоти 819.07, Кружок Р. Шк. в Самборі до сьогодні не переслав до Каси Гол. Управи.

43. СКАЛАТ. До Каси Гол. Управи: Білітвіка, громада 10, Богданівка, патохія 115, Вікно, о. Роман Зарицький 40.50, Глізів, Чит. 40, Грималів, Чит. 149.40, Елеонорівка, Петро Пастернак 12.60, Жеребки шлях., Чит. 15, Заднитівка, Чит. 14, Зелена, Уряд парох. 5, Іванівка, о. Волод. Винярський 106.30, Кам'янки, Т-во „Луг“ 38, Кокошинці, Церк. Брацтво 20, Колодівка, Іван Полішук 84.25, Коршилівка, Сокольський Хор 40, Криже, Чит. 38.05, Кут товстецький, Чит. 7.60, Лука мала, Дмитро Леськів 15.60, Іван Михайлів 9.10, Митиця, Чит. 11.65, Новосілка скал., Чит. 20, Оріховець, Уряд парох. 35.50, Пізнавка гнила 32, Підволочиска, Чит. 94.75, Т. Гелас 2, Полунавівка, Мих. Задорожний 42.40, Рожиска, Чит. 11.80, Скалат, Осип Тис 147.75, Сороцько, Чит. 50, Старий Скалат, Мих. Ховцький 11.50, Мих. Турчани 33.50, Староміщина, Чит. 39.90, Текавка, Кружок Р. Шк. 16, Товсте, Уряд парох. 100, Чит. 3.40, Турівка, Мих. Корейко 15, Фашівка, Петро Копач 27.95, Хмільська, Андрій Масло 15.20, Чернилівка, Чит. 25.40. — Разом 1.496.10.

44. СКОЛЕ. а) До Каси Гол. Управи: Крушельниця, Василь Романшин 65.50, Лавочне, о. Лев Янович 42.35, Орава, громада 31.05, Погар, громада 14.70, Рожанка, о. Ю. Галькевич 15, Синевідсько вижне, хлопці 3 кл. нар. школи Синевідсько вижне, Чит. 20, Стинава, Чит. 70, Стинава нижня, о. Іван Шуровський 6.15, Тухля, Церк. Брацтво 20. — Разом 290.75.

б) Через Касу Кружка Р. Шк. в Сколім: Гребенів 80, Корчин 40, Либихора 50, Межиброди 20.80, Опорець 5.50, Плаве-Бринівка 24.45, Риків 11, Синевідсько вижне 400, Сколе місто 110.20, Сколе село 33, Славська 100, Сопіт 15, Тишівниця 50.85, Урч 102.45, Хашованне 7.40, Хітар 62.60. — Разом 1.113.25. — Заколядовано 1.404, які вплинули до Каси Гол. Управи.

45. СНЯТИН. а) До Каси Гол. Управи: Видинів, Ю. Аронець 5, Заболотів, Чит. 15, Карліа, Кружок Р. Шк. 83.15, Келихів, Чит. 2, Олешків, Чит. 10, Попельники, Роман Ватаманюк 6.40, Русів, Кружок Р. Шк. 144.62. — Разом 266.17.

б) Через Касу Кружка Р. Шк. в Снятині: Волчківці 19.75, Завале 27.30, Залуче 55.55, Красноставці 24.66, Кудачини 27.80, Микулинці 9.49, Снятин 222.60, Стецева 22.20, Тудова 38.10, Тудуків 20. — Разом 467.45. — Заколядовано 733.62, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 691.87, видатки Кружка Р. Шк. в Снятині 41.75.

46. СОКАЛЬ. а) До Каси Гол. Управи: Боятин, о. Вас. Фартух 11, Варяж, Тома Гернонович 20.25, Волсвин, кооп. „Луна“ 45, Довжнів, о. Клим Медицький 15, Костяшин, Чит. 5, Лучинці, Уряд парох. 30, Миців, І. Назар і К. Мельник 30, Пархач, Чит. 78.35, Розджалів, о. А. Трешневський 30, Сілець, Чит. 32.22, Сокаль, Студ. Громада 11.30, Тартаків, Збірка в церкві 20, Петро Саноцький 45.85, діти на святі „Ялинки“ 8.30, Союз Українок 5, Тартаковець, Осип Яхнювич 28.20. — Разом 415.47.

б) Через Касу Кружка Р. Шк. в Сокалі: Андрійка, Мих. Мельник 6.80, Барані Перетокі, Алекс. Лівшун 25.05, Бояничі, Василь Гура 15, Бендюга, Петро Литвин 7.97, Бишів, Роман Мойко 10, Петро Максимець 10, Волиця комар., Іван Ворона 6.85, Войславичі, Мирон Шостак 23, Волсвин, О. Стецюк і Гриць Сірант 51.70, Гатовичі, Стефанія Сидор 20.40, Горбків, Гр. Трохим і Яків Дзядик 25.50, Матвій Вавренчук 11, Завишня, Іван Кіх 31, Зубків, Петро Ковальчук 27, Ільковичі, Осип Гурський 9.95, Ключів, Борис Климчук 25.54, Комарів, Василь Шурмак 9.45, Конотопи, Ярош Гроизаль 37.60, Кошиці, Роман Шеремета 11.95, Кристинопіль, Петро Русин 19.50, Лешатів, Олекса Андрушак 23.95, Мошків, Мафтей Мигаль 11, Новий Двір, Петро Дикий 24, Ниневичі, Іван Кічун 24.25, Опіасько, Касій Коліда 26.72, Корчин, Андрей Салдат 13.10, Первятичі, Петро Дашук 45.85, Поториця, Іван Микитюк 71.32, Поздимир, Теодор Химка 21.20, Радванці, Петро Микитюк 16.65, Савчин, Василь Романюк 27.50, Сокаль, Кружок Р. Шк. 343.20, Спась, Гриць Мизунець 50.34, Параскевія Голодун 11.85, Старгород, Василь Баран 18.23, Тишниця, Іван Самсій 23.12. — Разом 1.137.54.

в) Через Касу Кружка Р. Шк. в Белзі: Безуїв, Заробняк Іван 2.40, Іван Лобаш 2.79, Болз, Василь Гагах 39.40, Вол. Жарський 20.48, Йос. Жарський 25.95, Будини, Василь Бобко 30.89, Ванів, Іван Кічун 7.34, Петро Янейко 7.91, Вербіж, Мих. Покидко 8.20, Іван Гриць 18.80, Вікляві, Гриць Гапоха 20.50, Винники, Степан Покидко 6.55, Ворохта, Теодор Антолюк 4.90, Гіальче, Антін Луцонь 17.60, Андрій Швєць 5.50, Гора, Луш Малко 5.89, Мих. Мойсак 5.50, Городище вяржеське, Павло Савка 11.50, Довжнів, Катря Коровець 20.40, Єфрем Костинський 17, Жабче, Василь Кісик 5.44, Житини, Мих. Милік 35.30, Жужиль, Гриць Наконечний 17.70, Костяшин, Андрій Шоверський 20.95, Куличків, Іван Гринюк і тов. 11.30, Лещків, Тома Зінко 6.52, Махнівок, Дмитро Білоус 4.55, Максим Захарко 5.91, О. ерлів, Гридей Мих. і тов. 16.50, Перемислів, Гриць Нагірний 11.85, Роман Остапчук 13.69, Пруснів, Степан Саноцький 4.04, Руснів, Іван Гарасимків 6.30, Сабечів, Кость Мигаль 51.36, Хлопяти, Мих. Яшиня 5.45, Мих. Сидор 7.60, Хохлів, Ярослав Семенчук 7, Цеблів, Ілько Матвійчук 18.90, Мирон Богун 11.75, Михайло Вергун 9.40. — Разом 553.01. — Заколядовано 2.106.02, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 2.028.48, видатки Кружка Р. Шк. в Сокалі 77.54.

47. СТАНИСЛАВІВ. а) Через Касу Кружка Р. Шк. в Галичі: Галич місто 152.30, Дегова 5.25, Делів 9.71, Дорогів 42.86, Дубівці 8.08, Залуква 43.50, Кінчаки нові 11.06, Козина 8.07, Криліс 20.70, Лани 5.32, Перлівці 3.85, Пукасівці 7.50, Підгороддя 43.55, Селища 4.45, Семківці 22.60, Суботів 5, Темирівці 21, Тумир 9.11, Тусташ 33.65, Четверки 12.25. — Разом 469.81.

Через власне недбальство не перевели збір-ки: Громада: Волники, Колодів, Курпів і Пітринь.

б) До Каси Кружка Р. Шк. в Станиславів: Виторів, о. Анатоль Навроцький 50, Ганусівці, Чит. 15, Добрівляни, Чит. 3.30, Дрогомирчани, Чит. 28.80, Забереже, Чит. 29.49, Єзупіль, Чит. 62.10, Крехівці, Іван Стефанішин 107.65, Побереже, о. Алексій Шараневич 20.66, Радча, о. Нестор Кисілевський 72, Рибно, Дмитро Качкун 49.86, Сілець, Чит. 13.50. Станиславів з передмістями: Академічний хор 482.58, Пластовий хор і Гол. Кружка 206.40, Книгинин місто, Дмитро Макогон 67.95, Книгинин-Бельведер, Чит. 77.20, Книгинин-Гірка, Чит. 94.80, Угринів, о. Петро Михайлів 30, Угорники, о. Мих. Ганушевський 41.17, Узін, Чит. 7, Хриплин, Чит. 50, Чукалівка, Юрко Фуштей 10, Ямниця, о. Юстин гірник 79 — Разом 1.598.48. — Заколядовано 2.068.20, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 414.51, підмога для Кружка Р. Шк. в Станиславіві 1.598.48, для Кружка Р. Шк. в Підгороддю 55.30.

48. СТАРИЙ САМБІР. а) До Каси Гол. Управи: Бистре, кооп. „Гарзд“ 10, Білч гор., о. Євген Тимчишин 10, Воля Коблянська, о. Пасичинський 10, Галівка, Микола Бідик 14.80, о. Мих. Блонарович 23.70, Конів, о. Григ. Колодів 12.50, Лопушанка хомина, молодь 15, Мшанець, Іван Парацук 20, Огородовичі, Чит. 7, Старий Самбір, Кружок Р. Шк. 186.90, Стрільбиці, о. Ів. Яворський 40.72, Стрілки, Федько Свистин 7, Терло, о. Осип Бачинський 30, Тисовниця, Дмитро Саврук 13, Хирів о. Іван Прийма 6.60. — Разом 407.22.

б) Через Касу Кружка Р. Шк. в Старім Самборі: Бусовисько 82.55, Кобло старе 40, Лаврів 15, Лівинка 3.60, Лужок горішний 40, Недільна 21.90, Созань 8.50, Спас 37.90, Сошиця рикова 9.10, Стара Ропа 78.10, Тершів 44.85. — Разом 381.50.

в) До Каси Кружка Р. Шк. в Хирові: Беретів 5, Лібухова, Мих. Терлецький 32.50, Ляшки иуровані, Петро Сорока 5, Посада хир., Петро Гринь 5, Поляна, Мих. Климчик 10, Розсохи, Мих. Яворський і тов. 44.40, Слопині, Мих. Димид 4, Сушниця вел., Іван Капраль і Іван Бойчук 32.28, Хирів, Іван Цебенко 36.45, на Укр. Нар. Дім 118.20. — Разом 292.83. — Заколядовано 1.081.55, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 697.22, підмога Кружкові Р. Шк. в Хирові 292.83, Народній Канцелярії в Старім Самборі 91.50.

49. СТРИЖІВ. Опарівка, Чит. 28.52, до Каси Гол. Управи.

50. СТРИЙ. а) До Каси Гол. Управи: Братківці, парохія 20, Гірне, Чит. 20, Голобутів, Чит. 17, Петро Кобат 8.15, Дашава, молодіж 72.82, Дідушинці малі, о. Роман Левицький 11.13, Колодниця, кооп. „Любов“ 30.65, Конюхів, Турус Василь 52.80, Станькова, Чит. 5, Фалиш, Уряд парох. 20, Чит. 5, Ямельниця, кооп. „Бескид“ 35.65, Ярушинці, Микола Чмалъ 22. — Разом 320.20.

б) До Каси Кружка Р. Шк. в Стрії: Бережниця 50, Верчани 40, Візня 20, Воля довгол. 14, Грабовець 15, Добрівляни 28.21, Добрянці 452.50, Доаге 10, Довголука 20.85, Дідушинці вел. 29, Дуліби 11.10, Завадів 85, Кавчий Кут 33.40, Комирів 42.94, Лани Сколівські 20, Лисятичі 80.58, Лукавниця нижня 14.20, Любінці 8.50, Монастиреш 18.20, Нежухів 46.60, Олексичі 22, Підгірці 15, Пукниці 30, Слобідка 10, Станьків 36, Стриганці 20, Стрій 315.42, Стрільки 40, Татарсько 12.70, Фалиш 35, Ходовичі 5. — Разом 1.581.20. — Заколядовано 1.901.40, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 320.20, остало на потреби Кружка Р. Шк. в Стрії 1.581.20.

51. СЯНІК. а) До Каси Гол. Управи: Вислок дол. о. Ярослав Телен 11.15, Війське, о. Петро Андрейчук 15, Дудинці, Іван Котляр 14, Куляшине, громада 15, Пелня, о. Ярослав Савчак 16, Пулави, о. Іларіон Куціль 58, Шавце, Уряд парох. 10, Ялин, Уряд парох. 12. — Разом 151.15.

б) До Каси Кружка Р. Шк. в Сяноці: Волиця 12.90, Добри шлях. 51.03, Дубрівка руська 29.35, Королик Вол. 10, Мокре 25, Полонна 15.45, Семушова 23.25, Сянік, Тарнавка і Турницьке 138.40. — Разом 305.38. — Заколядовано 456.53, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 151.15, остало на потреби Кружка Р. Шк. в Сяноці 305.38.

52. ТЕРЕБОВЛЯ. До Каси Гол. Управи: Берездівка, Марія Козакова 15.50, Будзанів, Церк. Хор 26.40, громада 12.90, Варваринці, Марія Огірок 28, Вербовець, Чит. 62.75, Винявка, Брикуля нова і стара, Уряд парох. 32.65, Глешава, Чит. 21.84, Гумницька, громада 20, Дарахів, гоо-

мада 101.67, Деренівки, Церква 23, Довге, Церква 20, Заздрість нова, громада 21.55, Заздрість стара, Мих. Сліпий 20, Мих. Кухарський 16.75, Застіноче, громада 22.08, Зеленче-Підгора, громада 7, Зубів, громада 11.80, Ілавче, Чит. 115, Кобиловолок, громада 200, Кульчиці, Чит. 10.05, Ласківці, Чит. 175.50, Лошнів, громада 27.34, Малів, Іван Понятини 30, Могильниця нова, М. Терлецький і М. Веретик 114.70, Могильниця стара, В. Качановський і М. Чайковський 85.32, Налуже, громада 9, Різдяни, Петро Байгер 10, Павло Кміт 9.90, Семенів, громади 22.30, Скомороше, громада 9.05, Слобідка струсівська, Іван Крушельницький 20, Слобідка янівська, громада 17.22, Струсів, Йосиф Винницький 23.80, Василь Баран 26.30, Теробовля, Тарас Перепалінський 208.25, Янів, Корнель Олійник 37.55. — Разом 1.617.17.

53. ТЕРНОПІЛЬ. а) До Каси Гол. Управи: Богатківці, Порфір Левицький 12.70, Борки великі, Кружок Р. Шк. 95, Бушів, Чит. 70, Воля мазовецька, Чит. 11.02, Денисів, Кр. Р. Шк. 38.90, Івачів бор., Дмитро Амброзук 23.26, Козівка, Церква 40, Василь Панечник 24.50, Конопківка, Чит. 18.05, Кривки, Чит. 7.50, Купчинці, молодіж 120.31, Лучка, Чит. 38, Людківка, Т-во „Сокил“ 60, Микулинці, Кр. Р. Шк. 88.45, Пронятин, Олександр Сосновський 43.50, Скоморохи, Чит. 8.10, Смолянка, Чит. 3.30, Тернопіль, 32 Пласт, Куринь ім. О. Пчілки 6, Ходачків малий, Церква 70, Цибрів, Мих. Мороз 24.95, Шляхтичі, Чит. 95, Чернігів руський, о. Вас. Подолянчук 4, Кр. Р. Шк. 34.80. — Разом 937.34.

б) Черед Касу Кружка Р. Шк. в Тернополі: Баворів, Кр. Р. Шк. 12.58, Березовиця вел., Кр. Р. Шк. 60.05, Біла, Чит. 10, Білоскірка, Чит. 2.50, Висипівці, Кр. Р. Шк. 11.12, Воробійка, Кр. Р. Шк. 15.75, Глядки, Чит. 7.55, Глубічок вел., Кр. Р. Шк. 21.70, Дичків, Кр. Р. Шк. 55.50, Довжанка, Кр. Р. Шк. 45.28, Доли, Чит. 13.90, Домаморич, Чит. 24.15, Драганівка, Церква 13, Чит. 15.10, Дубівці, Чит. 21, Заруде, Кр. Р. Шк. 10.80, Забойки, Чит. 25.12, Заставе, Чит. 9.20, Івачів дол., Чит. 20, Ігровиця, Кр. Р. Шк. 79.22, Кипячка, Чит. 20.40, Кізілів, Чит. 17.40, Красівка, Кр. Р. Шк. 31.80, Куріаці, Кр. Р. Шк. 31.55, Курички, Чит. 9.40, Ладичин, Чит. 30, Лука велика, Кр. Р. Шк. 24.50, Малашівці, Кр. Р. Шк. 14.50, Маріянка, Чит. 1.60, Мишковичі, улична збірка 25.10, Настасів, Кр. Р. Шк. 58.75, Носівці, Чит. 9.91, Обаринці, Чит. 4.30, Остальці, Чит. 25, Острів, Кр. Р. Шк. 21.15, Почалинці, Церква 5, Романівка, Чит. 73.05, Серединці, Чит. 21.90, Стегниківці, Кр. Р. Шк. 52.90, Ступки, Кр. Р. Шк. 44.10, Тернопіль, Молода Громада 963.85, Гаї великі 140.10, Гаї малі 108.20, Мішанське Брацтво 55.50, Чернихів, Кр. Р. Шк. 29.46, Чистилів, Чит. 5.50, Янківці, Кр. Р. Шк. 11.85. — Разом 2.309.79. — Заколядовано 3.247.13, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 3.085.34, остало в Касі Кружка Р. Шк. в Тернополі 161.79.

54. ТОВМАЧ. До Каси Гол. Управи: Бортики, Чит. 10.50, Браташів, Чит. 21.32, Буківна, Чит. 20.29, Будзин, Чит. 10, Виноград лісний, Амаз. Гурток 10, Вікняни, Чит. 5.75, Закривці, Чит. 5, Колішці, Чит. 26, Клубівці, Чит. 16, Локутки, Чит. 15.50, Молоділів, Чит. 7, Миловане, Чит. 11.04, Надорожна, Чит. 15.10, Олеша, Чит. 21.13, Олешів, Чит. 47.50, Мих. Дупелко 23.34, Отинія, Чит. 100, Палагичі, Чит. 35, Стриганці, Василь Левицький 57, Т-во „Луг“ 30, Тисьменниця, Пласт 52.90, Товмач, Союз Українок 167. — Разом 707.37.

55. ТУРКА. До Каси Гол. Управи: Бориня, Уряд парох. 20, Волод. Черхавський 30.50, Волосянка вел., Альбін Добрянський 16.75, Волче, Волод. Хаджай 27, Василь Яремкевич 14.80, Дзвиняч гор., о. Теодор Осередчук 35.70, Должки, Петро Коцко 3, Завадка, о. Йосиф Бадан 38, Задільсько, Ольга Яремкевич 16.26, Комарники-Буковина, парубки 9.50, Комарники-Зборець, парубки 16, Либихора, Мих. Ковальський 47.54, Лосинець, Уряд парох. 25, Михновець, Чит. 19, Тарнава вижна, Волод. Панас 20, Турка, Кузьмин Степан 150.50, Збірка коло церкви 44.39, Турка-Ровнів, Кружок Р. Шк. 22.80, Турочки нижні, громада 25, Хашів, о. Лев Попіль 23.20, Ясінка масьова, о. Стефан Козбур 40, Кр. Р. Шк. Турка 23.15. — Разом 668.09.

56. ЧОРТКІВ. а) До Каси Гол. Управи: Білобожниця, Вол. Юрчишин 63.55, Улашківці, Сава Колодів 10. — Разом 73.55.

б) До Каси Кружка Р. Шк. в Чорткові: Антонів, Дмитро Гринишин 10.90, Микола Садовський 9.75, Базар, Баран Максим 16.20, Грешук Дмитро 26.50, Мотуз Петро 21.45, Давидківська слоб., Стеблецький Он. 13.75, Долина, Іванків Аксентій 3, Коцюлим Йосиф 3, Джурич, Полу-транка Роман 8.25, Спринський Мих. 9.60, Калинівщина, Блюк Йосиф і Севків Я. 31.50, Колни-

лани, Іван Цимбала 41.80, Явний Микола 30.20, Косів, Швець Петро 2.75, Мухавка, Буринюк Степан 40.50, Ліщинський Волод. 1, Нагорянка, Польовий Іван 9.62, Росохач, Романюк Іван 28.90, Кравець Іван 17.40, Підсадний Павло 16.30, Басистий Іван 7.40, Ридодуби, Фарйон Никола 12.25, Яськів Василь 4.75, Салівка, Мостан Франко 3.40, Семаківці, Паславський Павло 10.02, Скородинці, Фльорків Василь 25, Сосулівка, Бу-чайчук Данило 20.55, Казмірія Ник. 13.94, Наконечний Мих. 13.84, Струсівка, Шкавий Максим 4.10, Цманківці, Кузь Мих. 16.96, Рога Петро 3.85, Шмаквічичи, Захарчук Василь 10.75, Захарчук Ілько 5, Шудьганівка, Пельвецький В. 3.90, Зянів М. 3.90, Каштофорський А. 2.35, Угринь, Шумка Василь 20.50, Бегар Федь 18.45, Вітчар Данило 6.05, Улашківці, Ковальчук Дм. 21.42, Тарнівський 16.70, Кардинал Мих. 11.70, Дарій Яків 8.25, Хомяківка, Василь Осадца 2.15, Черкавщина, Свідерський Іван 6.35, Чортків-Вигнанка, О. Дражньовський 139.70, Пігут Волод. 108.80, Чортків Старий, Пляван Іван 24.10, Ягольниця, Тильний В. і тов. 4, Ягольниця стара, Беднарський Іван 19.50, Голінатий Микола 7.10, Шевчук Дмитро 7.45. — Разом 935.55.

в) До Каси Кружка Р. Шк. в Білій: Божого-ра Стефан 25.65, Лаврик Петро 17.35, Білик Степан 18.20, Кульба Дмитро 30.85, Кулій Лавро 20.65, Пастернак Іван 18.70, Полішук Петро 18.90, Рогатинський Петро 30.05, Соробей Андрій 38.85, Тимофій Михайло 19.60, Фецуляк Андрій 12. — Разом 250.8'

г) До Каси Кружка Р. Шк. в Звинячі: Бадур Іван 36.70, Доскоц Дмитро 66.60, Гринишин Федь 23.70, Полішук Іван 6.60. — Разом 133.60. — Заколядовано 1.393.50, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 73.55, остало на потреби Кружків Р. Шк.: в Чорткові 935.55, в Білій 250.80, в Звинячі 133.60.

57. ЯВОРІВ. а) До Каси Гол. Управи: Руда Коханівська, о. Степан Шурко 23.

б) До Каси Кружка Р. Шк. в Яворіві: Бердлів 10, Бушів 8.65, Будомир 8.08, Вербани 22, Вовча гора 4.30, Вілька роснівська 11.35, Віжомля 22.70, Вільшаниця 8.41, Грушів 14, Дрогомишль 7, Завадів 20.52, Задуже 30.48, Кобильниця волоська 5.48, Кобильниця руська 10, Курники 12.45, Любні 30.56, Ляшки 11.36, Млини 1.90, Молошковичі 36.50, Мужилівичі 27, Нагачів 25.27, Новосілки 17.15, Підлуби 10, Прильби 34.93, Рогізно 23.08, Селиска 13.84, Семирівка 15, Скло 24, Тучапи 58.66, Хотинець 15.50, Штуля 7.70, Чапляки 6.40, Чернильва 50, Чолині 13.55, Щеплоти 10.05, Яків старий 38.71, Яворів-Наконечне 80, Маке Передмістя 47, Місто 215.08. — Разом 1.008.66. — Заколядовано 1.081.66, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 23, остало на потреби Кружка Р. Шк. в Яворіві 1.008.66.

58. ЯРОСЛАВ. До Каси Гол. Управи: Адамівка, о. Мих. Воробій 12.35, Бобрівка, Філія „Просвіти“ Ярослав 19, Вилева, Чит. 25, Вязівниця, Філія „Просвіти“ 25, Дибків, Чит. 27, Дішча, Чит. 52.24, Дмитровичі, Чит. 14.70, Задуброва, Чит. 6, Заліська Воля, Стефан Гірний 14.75, Заміхів, Микола Гаградей 15.15, Корениця, Іван Шумський 19.49, Красне, о. Мих. Воробій 17.15, Криве, о. Мих. Воробій 7.50, Ляшки, Василь Хруник 51.45, Майдан, о. Мих. Воробій 4.40, Монастир, Філія „Просвіти“ 40, Мякш новий, о. Й. Лішинський 25, Павлова, о. Мих. Воробій 11.30, Дмитро Жук 5, Пискоровичі, Чит. 22, Порохник, Гриць Білинський 74.50, Ришкова Воля, Філія „Просвіти“ 22.34, Рожитів, Філія „Просвіти“ 40, Святе, Філія „Просвіти“ 11.50, Сколошів, Василь Діявіл 62, Собечин, Іван Фейло 16, Сосниця, учениці укр. гімн. 64, Сурохів, Філія „Просвіти“ 165.76, Теплиці, Степан Воробель 10.05, Ярослав, Т-во „Родина“ 239.40. — Разом 1.120.03.

59. ЗАТОЧЕНЦІ. До Каси Гол. Управи: Гвозниця, Микола Козяр 4, Грудзьондз, Іван Головецький 30, Дошниця ад Ясло, П. Янішевський 5.11, Закшеве, Василь Рибчук 30, Замбрів ад Варшава, Андрій Чемерис 18, Каліш, Дім Укр. Інвалідів 6.40, Матвій Чолій 5, Краків, Кружок Р. Шк. 173.46, Курів Любельський, Антін Пеліх 2, Мадейовице, Ярослав Кирчів 5, Остроленка, Софія Ничківна 10, Пйотрків, Марія Черненко 30, Познань, Гурток нострифікантів 63, Теодор Пилипівський 51.50, Радом, Р. Крашкевич 3, Стрижів, Марія Кишакевичева 41, Сухедів, Заточенці 17.50, Хшанів, Григорій Бобяк 6, Ченстохова, Укр. Т-во помочі емігр. з України 13.20. — Разом 514.17, з того вплинуло до Каси Гол. Управи 340.71, підмога Кружкові Р. Шк. в Кракові 173.46.

60. ДО МИТРОПОЛИЧОЇ КОНСИСТОРИЇ У ЛЬВОВІ: Бобринський деканат: Кологури 16.31, Пятничани 15, Сенів 5.70, Соколівка 21.90, Ходерківці 15.25, вояківський дек.: Голів 30,

Гериня 20, Дідушці великі 33, Винницький дек.: Городиславичі 25, Войниківський дек.: Цовга 50, Галицький дек.: Яблонів 10, Городецький дек.: Любін великий 73.85, Грималівський дек.: Сорока 30, Жидачівський дек.: Облазниця 16.20, Тепсарів 50, Журавенський дек.: Баличі под. 23.70, Журавно 27.74, Збаражський дек.: Збараж 32.65, Калуський дек.: Кропивник 21.58, Миколаївський дек.: Миколаїв 18.65, Миятин-

ський дек.: Дідилів 10, Олеський дек.: Утішків 15, Підгаецький дек.: Підгайці 20, Радехівський дек.: Нестанічі 33.25, Рогатинський дек.: Явче 10, Рожнітівський дек.: Струтин нижній 25, Скалатський дек.: Рожиська 25, Скільський дек.: Синевідсько вишне 32.14, Стрийський дек.: Завадів 18.10, Підгірці 15, Фаміш 20, Унівський дек.: Лоні 7.38, Ходорівський дек.: Загірочко 32, Заздрість 15, Різдяни 20, Ширецький дек.: Гу-

менець 18, Наварія 20, разом 872.40., які остали в Касі Митроп. Консistorії.

61. Єпископська Консistorія в Перемишлі і Станиславові не прислали ні бажаного виказу громад, які зложили коляду до Каси Консistorії, ані готівки до Каси Гол. Управи.

—o—

Разом зложило дар на коляду 2.007 громад квоту 90.119.25 зол., 2 ам. дол. і 106 фр. франків. З того вплинуло до Каси Головної Управи „Рідної Школи“ у Львові 54.857.17 зол. і 2 ам. дол., остало в касах Кружків „Рідної Школи“ 34.022.85 зол. і 106 фр. фр., в касі Митрополичого Ординаріату у Львові 872.40 зол., видатки Кружків „Рідної Школи“ 376.83 зол. — Кружки та громади, які не зважаючи на упімнення не прислали до 10. квітня 1930 р. виказів чи зібраних грошей, не поміщені в повищому зіставленні. Із всякими реклямаціями і справами в справі коляди прохаємо звертатися прямо до Головної Управи „Рідної Школи“. — Всім Вп. Жертводавцям і тим Прихильникам, що занялися збіркою, складає щиру подяку

Головна Управа „Рідної Школи“ Львів, Ринок 10. II. пов.

ЗІСТАВЛЕННЯ КОЛЯДИ НА РІДНУ ШКОЛУ З ПОДИНОКИХ ПОВІТІВ ВІДПОВІДНО ДО ВИСОТИ ЗЛОЖЕНОЇ СУМИ:

1. Львів	10.773.34	42. Городок	737.42
2. Дрогобляч	4.924.71	43. Снятин	733.62
3. Перемишль	4.248.77	44. Товмач	707.37
4. Рогатин	3.441.42	45. Камінка струм.	680.35
5. Тернопіль	3.247.13	46. Турка	668.09
6. Копичинці	2.515.32	47. Заточенці	514.17
7. Бібрка	2.473.99	48. Зборів	503.42
8. Коломия	2.358.05	49. Рудки	481.10
9. Збараж	2.190.64	50. Сянік	456.53
10. Сокаль	2.106.02	51. Лежайськ	319.25
11. Станиславів	2.068.27	52. Новий Санч	313.02
12. Городенка	1.969.38	53. Богородчани	275.50
13. Стрий	1.901.40	54. Луцьк	211.75
14. Золочів	1.818.59	55. Березів	139.35
15. Долина	1.803.22	56. Дубно	79.75
16. Калуш	1.797.11	57. Горлиці	71.71
17. Бережани	1.650.54	58. Стрийів	28.52
18. Рава руська	1.620.79	59. Грибів	15.—
19. Тереховля	1.617.17	60. Митроп. консист.	
20. Броди	1.564.89	Львів	872.40
21. Перемишляни	1.552.11	Разом	90.173.05 зол.
22. Жидачів	1.539.58		
23. Скалат	1.496.10		
24. Надвірна	1.490.15		
25. Підгайці	1.474.94		
26. Радехів	1.441.31		
27. Доброміль	1.439.17		
28. Сколе	1.404.—		
29. Чортків	1.393.50		
30. Бучач	1.315.25		
31. Жовква	1.297.27		
32. Борщів	1.292.55		
33. Ліско	1.280.82		
34. Ярослав	1.120.03		
35. Самбір	1.088.87		
36. Старий Самбір	1.081.55		
37. Яворів	1.031.66		
38. Заліщики	1.027.02		
39. Косів	870.93		
40. Надвірна	830.63		
41. Любачів	806.54		

ВСЯ ПИСАНКА ДЛЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ“!

З нагоди Воскресення Зростового не забудьте на писанку для „Рідної Школи“!

Нехай кожне Товариство (Кружок „Рідної Школи“, Читальня, Луг, Сокіл, Кооператива, Молочарня і т. п.), кожне підприємство і кожний Українець та кожна Українка особисто чи гуртом перешлють дар на писанку „Рідній Школі“.

Приходи з вистав, концертів й інших улаштувань в часі від Великодня до Вознесення йдуть на „Рідну Школу“!

Сповніть свій обов'язок супроти своєї дитини і молоді, для Великого Майбутнього української нації.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“
Львів, Ринок 10.

—o—

Книгарня „Рідної Школи“

„Рідна Школа“ повідомляє Українське Громадянство, що з кінцем квітня с. р. буде отворена у Львові при вул. Сикстуській ч. 20, в камениці „Народньої Гостинниці“:

Книгарня „Рідної Школи“.

Книгарня ця буде мати на своєму складі: шкільні підручники та наукові книжки, найріжнородніші повісті, оповідання, театральні твори, ноты, мапи, атласи, шкільні друки, шкільне та канцелярське приладдя й часописи. Обслуга й точність при виконванні замовлень будуть стояти на висоті сьогочасних книгарських вимог.

Для членів і Кружків „Рідної Школи“, для шкільних кооператив і студіючої шкільної молоді будуть ведені особливі полекші й вигоди при набуванні книжок.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНЕ Й ГРОМАДЯНКИ!

Усвідоміть собі, що через замовлення й закупню в Книгарні „Рідної Школи“, докидаєте цеголку до розбудови інституції, яка опікується найціннішим добром нації, її молодю.

„Рідна Школа“ зиває все свідоме громадянство поширювати в найдальші закутнини краю українське друковане слово.

„Рідна Школа“ звертає увагу та пригадує, що Видавництво „Рідної Школи“ випустило в світ багато цінних і пожиточних книжок особливо для дітей і молоді.

Жадайте всюди каталюгу Видавництва „Рідної Школи“, Львів, Ринок 10/II.

—o—

Безплатний додаток до „Діла“.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш.адн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зніма адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
і в ПЕРЕМИШЛІ, Красінського 63.
Жадайте оферт та цінників.

Золотий годинник.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 14. квітня 1936.

Господарські болячки, легковажені, а то й повсім принабуті за часів „радісної творчості“ міністра Чехонича, яка тижні завела його перед Державний Трибунал, стали настільки дошкульні, що остаточно й урядовий санаційний, радісним оптимізмом переповнений, табор зрозумів їхню повагу. Очевидно, це зрозуміння не сягло так високо, аби задля рятування господарського положення жертвувати напр. своїми політичними верховодськими амбіціями, що проявляються у формах, для стабілізації господарського життя якнайшкідливіших. Навпаки, — адже замість „пацифікаторів“ пп. Шиманського чи Яна Пінсудського в аполітичними (радіше лише формально до ББ приналежними) фахівцями-економістами Биркою і Крижановським у кабінеті, прийшов „войовничий“ полк. Славек, який покликав до співпраці п. Цара і полк. Пристора підкреслив політичний а не господарський характер нового уряду. А проте новий прем'єр мабуть сам почував, що Ахіллевою п'ятою його володіння є господарська криза і що цю Ахіллеву п'яту треба кочче чимось прикрити, якимсь опанцирвати.

Відомо, що серед тих польських кол і верств, які менше вразливі на романтику боротьби за владу, зате тим більше на такі прозаїчні речі, як податки, кредит, торговельний оборот, експортні можливості, біржові потування і т. п., серед усіх цих реалістів, матеріалістів і прозаїків номінація нинішнього польського кабінету ради міністрів викликала чимале спантелювання. І ці практичні люди почали розумувати: коли в такий час такої господарської кризи покликуються такий кабінет, то видно ті, які його покликвали, мусять мати якісь певні дані, що господарська скрута буде злагіднена і що з її боку новому уряду не грозить швидкий і трагічний провал. І ці люди інтересу готові вже були, аби тільки знайти вряшення незрозумілого для них явища — нового „босового“ уряду, — готові були запускатися у царину містики: а може справді саме тепер над кабінетом полковників Славека, Пристора, Магусевського й Вернера, зваблене легендарна щаслива зоря їхнього вождя й обспіле їх, а з ними всю Польщу, — якоюсь великою закордонною осянкою? І нетерпляче очікували вистолодіти польськ т. зв. господарські сфери приємної несподіванки, яка мала переконати нездовірків і відкрити незрячі очі. Замість тої несподіванки, президія ради міністрів оголосила кілька днів тому комунікат про господарські плани нового уряду. Цей комунікат у дребезги розбивав фантастичні поголоски про таємні сили міжнародної фінансової, укріті за спиною нового прем'єра, та одночасно проречисто виявляє настрої, пануючі серед урядових кол: щось, мовляв, доконче треба в господарській ділянці зробити, та головне — не можна допустити, щоби люди повірили глобній опозиції, що уряд у цих справах нічого не робить.

Отже комунікат уряду в повний — обидливий. Вони адресовані і до хліборобства і до торгу та промислу, до банків і — безробітних, — кожний щось у цьому для себе знайде. І так хліборобству збільшено розселення платності податків та „приворошення системи податкових підг“; даліше, „уряд задумує підслепити хліборобство кредитами, які творять інтегральну частину програми негайної допомоги рільництву; уряд буде добути, щоби ці кредити якнайшвидше і найдоцільніше дійшли до рільного продуцента“. Даліше слідує зазначення про „працю уряду в напрямку покращання експорту збіжжя“. Під адресою торгу та промислу сказано коротко також про податкові підг. Промисел має дістати 50 міль. льомбардового кредиту, на інвестиційно-будівельні цілі пі-де 475 мільонів зол. (одвині дві конкретні ці-

Лише економічно сильні нації

є сильні політично, — тому кожний українець повинен шадити, щоб сиріпнати економічно себе й свою націю. Свої ошадности повинен вкладати до

Кооперативного Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

фрп, при чому остання в досить загалькова: звідкіль її уряд візьме, коштом яких бюджетових позицій?). Уряд натякає, що рахується із зменшеною платиною здібністю громадянства та що „вважаючи коначною річю створення відповідних умов для відбудови оборотового капіталу в господарському житті, буде змагати радше до компресії бюджету, ніж до його повного виконання...“ Однак ця компресія в жадному разі не буде торкатися кредитів, призначених для безробітних. Даліше обідянки вже просто законлючі: уряд буде добути, щоби подешевів внутрішній кредит, (!!) щоби була легша можливість користання з закордонних кредитів, (!!) буде турбуватися поширенням експортних можливостей (!!) та одночасно охоронювати митами конкуренційно слабій промисел... (після торговельного миру з німцями?!). І т. д. і т. д. Але все це буде робити, згідно з початковою заявою, по лінії

НА СВЯТА всі Пані постановили раз у рік поробити свої закупки зі скла й порцеляни тільки у фірмі 1804 5—5

Олександр ОНИСЬКО
Львів, вулиця Галицька ч. 20.

„принципальних тенденцій дотеперішньої господарської політики післятравневих урядів“, а всі податкові блага будуть оберталися „у границях господарських коначностей і бюджетових можливостей...“

Фрази і фрази. Загальники і загальники. Один крок вперед і два назад. Не дивно, що цю ніби програму польського преса зустріла надзвичайно холодно і стримано і добачила в ній радше — перелавборчу ластівку, ніж поважний господарський план. Чи не краще було замість такого довгого і крученого комунікату проголосити: „кожний громадянин дістане золотий годинник і тисячу доларів — якщо тільки уряд буде мати гроші“. Це було б коротко і ясно.

І. Кедрин.

Морська конференція.

Лишилися тільки надії на майбутнє вирішення справи.

На цей раз можна сказати, що льондонська морська конференція після 2½ місячних нарад закінчена. Протягом цього часу заінтересовані держави переконались, що добитися загальної згоди в справі морських роззброєнь є річю неможливою. Делегації деяких держав не виявили великого бажання щодо роззброєння. Треба сказати більше, бо в той час, як у Льондоні радла конференція, в Італії, Франції та Японії слущено на воду кілька нових модерних кружляків.

Ще з самого початку деякі делегації хотіли делікатно розбити конференцію, тому й доказували її недоцільність, бачучи для неї різні перешкоди. Мовляв, німецька фльота дуже маленька, але модерна і високої воєнної якості, отже треба знайти якийсь інший критерій для вирішення справи роззброєння. По-друге більшовики мають велику фльоту, але роззброюватися не думають і участі в конференції не беруть і т. п. Однак великі старання Мекдональда та делегації Злуч. Держав довели таки до того, що конференцію вдалось сяк-так закінчити.

На конференції доказано, що німецька фльота більш комерційна ніж військова і крім того чисельно вона дуже слаба. А щодо СРСР, то на погляд великих морських техніків фльота СРСР, не уявляє з себе якоїсь військової вартості і таким чином це не може бути перешкодою до порозуміння між п'ятьма державами (Англією, Злуч. Державами, Японією, Францією й Італією).

Домагання Італії і неуступчивість Франції рішили долю конференції. Дійшли до згоди лише Англія, Злуч. Держави і Японія, а Франції й Італії конференція висловила побажання порозумітися в переговорах зничайним дипломатичним шляхом. Французька преса обвинувачує італійців за їх „вечувані“ домагання порівнятися з фльотою французькою, а італійська й англійська птанують мілітаристичні настрої французів. Отже вина за неуспіх конференції паде на Францію і лише зручній маневри французької дипломатії спасли Францію від загального обвинувачення.

Порозумілись Англія, Злуч. Держави і Японія на таких умовах: кружляків, озброєних у

8-пусові гармати, може мати Англія 146.000 тон, Злуч. Держави 180.000 тон, Японія 108.000 тон. Кружляків, озброєних у 6-пусові гармати: Англія 192.000 тон, Злуч. Держави 143.000 тон, Японія 100.450 тон. Дреднавти: Англія 150.000 тон, Злуч. Держави 150.000 тон, Японія 105.000 тон. Підводні човни — для кожної держави 52.7000 тон. (Як бачимо, ліквідувати підводні човни не вдалось).

Але навіть така згода дає поважні позитивні наслідки для Англії. Лише припинення будівлі 10 великих дреднавтів (котрі мали би бути закінчені в 1936 році згідно з вашингтонським договором) приспорює Англії 25 до 30 мільонів фунтів штерлінгів, не кажучи вже про великанські видатки на їх утримання.

Зробивши підумки цієї конференції, можна сказати, що нічого закінченого в ній нема, а є лише надії на майбутнє краще вирішення справи морських роззброєнь.

Я. О.

Російський монархістичний труп оживає.

Англійська преса повідомляє, що російськ монархістичні організації в Льондоні видали комунікат, в якому закликають усіх б. царських старшин і воєків зголошуватися до ресстрації. Мається на меті утворити армію емігрантів, якої головна мета відбудова монархістичної Росії. Монархісти емігранти надіються у недалекий будуччині розпочати збройну акцію проти СРСР.

Арештували президента інд. нац. конгресу.

Англійська поліція арештувала одного з головних провідників національного індійського руху Джовага Арлон Негру. Негру є президентом заг.-індійського національного конгресу. Його засудили на 6 місяців в'язниці. Коли на збіжних базарах кілька хвиль після того довідалися про арештування Негру, здержали там усяку працю. Нац. конгрес. постановив проголосити день жалоби.

Єгипет також будиться.

З Льондону повідомляють, що єгипетська делегація вручила англійському уряду меморіал, в якому Єгипет домагається відкликання англійського війська зі Судану та призначення іншого єгипетського губернатора. Цим губернатором мав би бути єгиптянин.

РОВЕРИ! Puch' i „Minerwa“

Виключна продаж „Poltyr“. — Догідні сплати.
Львів, вул. ЯГАЙЛОНСЬКА ч. 20. Тел. 23—11.
1827

БЛАВАТНИЧА ФІРМА
ОСИП СТЕФАНОВИЧ
раніше РОМАН ЗУБНИК
ЛВІВ, ВУЛИЦЯ ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

Шовки різновроджк виробів по конкурентійних цінах.

Жіночі повиси на плачі від вод.	19—
Мужескі " " " "	3—
Мужескі " " галляни	18—
одина	10—
Положна на біллі	1.50
Ковдри на маті	24—
Повняні зони	0—

Капи, сервети, дивани, хідники.
Видатне заступство нисітьких килімі Гугульського Маститва.

Серед україн. малярів у Парижі.

(Лист з Парижа.)

I.

В той час, як визначніші чужоземні часописи й журнали щораз частіше забирають слово про наших малярів у Парижі та з признанням підчеркують вагу їхніх зловбутків на полі мистецької культури, — у нас в цьому відношенні робиться дуже мало. Тому може не від речі буде час до часу подавати ширшим колам українсько-го громадянства відомості про енергійні змагання та нові досягнення невеличкої групи молодих людей, які задіялені у далекий обрій свого ідеалу, неодного відривалися і відрікаються в житті, щоб лишень йти за голосом свого покликання.

Українські маляри в Парижі — як може дещо помилково думати — це не початкуючі адепти мистецтва, що різними манівцями блукають, шукаючи за змістом і формою для своєї праці і ще за мало мають відваги, аби рішитися на певну дорогу. Ні, це вже самостійні працівники-артисти, що по витревалих студіях прислухалися вже до свого внутрішнього „я“ та сформували свою власну індивідуальність; це вже артисти, що сміливим і вимірним кроком йдуть по вибраному шляху; це артисти, доробок яких уже поважний і в трітійм вклядом у скарбницю української мистецької культури.

Правда, сіра буденщина емігрантських обставин та безперервна боротьба за пасущий чимало забирають їм сил і не дозволяють дійти до того розмаху, що його з певністю вони собі бажать. Однак не зважаючи на те, вони дальшою завзятою працею над поглибленням малярського звання, частю участь в різних мистецьких виставах та сальонах, а перідо і своїми окремишніми виставками здобувають поволі признання й похвали і як не сьогодні, то в найближчому часі займуть певно своє місце серед мистецького круга столиці світа — Парижа.

II.

Недавна виставка, в якій за запрошенням брали участь українські маляри *Микола Глушенко* та *Василь Перебийніс*, відбулася в днях від 3-го до 16-го січня в галерії „Зак“ (Place Saint-Germain des Prés). Що виставка сама по собі — її влаштував кружок чужосторонніх артистів-малярів у Парижі — була цікава й великоєвропейського характеру, вказує на це хоч-би й цей факт, що в день вернісажу дві немалі

салі галерії ледви містили задікавлених відвідувачів, між якими не бракувало й таких знаменитостей, якими в французькі критики мистецтва: Готье, Фельз, Фоска та інші.

Неможливо говорити на цьому місці про кожного учасника вистави зокрема, вистане підкреслити лише те, що (мена таких учасників цієї виставки, як Авенкова, Гончаровой, Лярінова та Пуни ще до часу світової війни були добре відомі в Петербурзі).

Микола Глушенко та Василь Перебийніс — два безперечно найцінніші маляри серед українських артистів у Парижі — прийшли на виставку з п'ятьма працями. Перший з них з двома пейзажами в Провансу й „Nue“, другий — з „Nature morte“.

III.

Як відомо, Микола Глушенко, що найбільш з усіх праць і виставляв (репродукції його малюнків можна стрінути майже в усіх франц. мистецьких журналах), зачав свою малярську працю в Берліні. Переїхавши з Німеччини до Франції, зацікавився тут з сучасним французьким мистецтвом і влучив французську малярську культуру. Його шістьлітній побут у Парижі й безупинна праця над собою довели до того, що він зовсім зливається з французькими малярами в одне ціле, а технічне виконання його рисунків і малюнків ні трохи не уступає Фрієзові. В його

Розстріли в Китаю.

Підчас останньої боротьби між військом збунтованих генералів та нанкінським урядом попало в полон кількадесят німецьких старшин та старшин б. царської армії. З наказу головного командування китайської армії, всіх цих полонених розстріляно без суду.

Коли хочемо, щоби наш одинокий щоденник мав вигляд великих щоденників західних народів, то даймо йому те, що дають своїм щоденникам народи Заходу, багато дійсних і точних передплатників.

Оживитель буденщини.

(У 125-ліття уродин Андерсена.)

3. Його філософія.

Невже-ж автор діточих казок має свою філософію? Нікий філософ не мусить мати такої ясної й послідовної філософії, як байкописець. Але як погодити це з поезією? Нікий рід літератури не стоїть так близько до лірики, як казка. А мало в більше ліричних байкописців від Андерсена.

Факт, що в казці автор скривав свої особисті переживання за символами, а лірик передав їх безпосередньо — чисто формальна ріжниця. По суті оба ці роди незвичайно близько споріднені тим, що їхній матеріал незв'язаний з ніким середовищем, незалежний від реальних умовностей, а сюжетні, так сказати: вічні, вічно ті самі. Ліричному поетові досить одного настрою; його серце в зустрічі з хмарою чи промайнулою стату на вулиці оповідає власну історію.

Один із найоригінальніших англійських письменників Д. К. Честертон у найкращій своїй книжці „Ортодоксія“, що є викладом його філософії, дає найкращу відповідь, у чому вся привабливість казки. Він каже, що ідеалом сучасного життя це сполука якнайбільше непередбачених можливостей: приезд, переживання при одночаснім почуванні своєї безпеки. В Андерсені находимо незвичайно сильну сполуку туди за мільвіною високо мандрівних вражів і любови домашнього захисту.

Андерсен, як повний справжній ліричний поет, має глибоку вражливість, ніж світосгляд. Світосгляд є для нього ліхтарною, що остерігає його перед небезпечними мислями — тороважною, в

якій він може втратити під погами твердий ґрунт. Світосгляд лірика, що здебільша є найним поглядом на світ, каже йому в першій мірі стереттись — філософія.

Правда, що на найнім шаблі думання чагачів світосглядом і філософією став кожна провіда думка. Якби такі провідні думки, передані як „зміст“ твору в школах, вясовували чимнебудь вартість цього твору, то чим ріжтвалися би два автори: автор оповідання для шкільної читанки про неслухляку дитину і Андерсеа, що прибрал той самий сюжет у казку?

Немилосерно ясний критичний ум Брандеса, що має усі дані на те, щоб краще розуміти Андерсена як чужинні критики, у своїй студії про нього почував себе менше свободним, ніж у студіях про найскладніших, найтяжчих письменників-мистиків і філософів. Він не може забути про великі промахи Анд. в інших родах його творчости, про його непослідовности в опісії звірят, що думають іншости абстрактами, про його маніру, не завжди мистецьку прозу. І великий критик мусить робити великі зусилля, щоб докзати, чому Андерсен при всіх своїх недоочах філософичної освіти та найної уяви — геніальний.

Брандес каже, що краса і сила казки в тому, що ми стежимо за ріжкомантими і сміливими порухами її уяви серед точно означених меж, по-ч як вона не сміє вийти. Та ні це жеза? Ніхто ж нас не знає про них у світі геніального поста, який величаво їх поширює і ніколи не попадає в чужий, де почував себе непевно.

Найбільшим чаром Андерсенівських казок є безпретенціональна легкість і скромність, пльва від усього намагання, щоби свалати щось розумною, почачуюю. Одною із тайн казки є почування, що ми не потребуємо питати: чи описували пригоди в мірні і куди вони ведуть.

Цим пояснюється величезна перевага народних казок над літературними. Народні уяви не

пейсажах, у яких найкраще виказується цілюще привесення франц. малярської культури й незвичайне вміння орудувати рукою, відмічається на першому місці глибока лірика й тонка чутливість (sensibilité). Такі мистецькі журнали, як „L'art vivant“, „Craouillot“ та „New-York Herald“ зараховують Глущенка до кращих сучасних франц. пейзажистів. У цьому сказано хі-ба багато.

Третя Глущенкова праця на виставці — це образ „Nue“, що в композиційному розумінні дуже сміливий по своїй простоті та гармонії берд. Домінують тут три головні тони: жовте тіло жінки, отомана, на якій вона спочиває і тло — чилли на стіні. Деталів у ньому нема майже жадних — цілість допроваджена до перфекції і ці три темні тони зливаються в один гармонійний і заокруглений образ.

IV.

Василь Перебийніс, якого праці зробили йому п'ять імя в Парижі, вступив на малярський шлях ще в Київі, де був одним з перших учнів Мистецької Академії. Київський студій відтак у кравієвській Академії Мистецтва не заспокоїли його внутрішнього голоду і він, гваний ним, пускається у світ, аби по тяжких зусиллях і намаганнях дійти до остаточної мети і — знайти себе. Та якщо Перебийніс по різних Академіях, по всяких поїадках по Італії та Австрії і по довгих студіях у різних музеях і галеріях мистецтва ще прислуховувався до себе, шукав і влучував себе в малярській культурі, слідкував пильно за розвитком малярства і ще не міг повбутиися впливів (Шарлен, Курбе, Дерен і Сезан) — то в останніх своїх виставках він станув уже твердо на ґрунті свого власного малярства та виявив недовоначно свою індивідуальність.

Що впала живо в очі з його малюнків — це його незвичайна майстерність у володінні пензлем та велике звання сучасної малярської техніки. Його два „Nature morte“, що їх він виставив, є найкращим доказом того (фактура образу: зелена гама — дуже тяжка для маляра і т. д.). Величезна охатка зеленої листя і між ними три хризантеми в першому образі, такі свіжі, правдиві й живі, начеб фарба, що її наложено вміло на полотна, капала і спливала. З такою самою силою і технікою намальований і другий образ — лбука в плетеному кошику, де перше місце займають зелена барва й червоні охри.

V.

Критичний мистецький світ, який і переще говорив уже не раз із симпатією про українських малярів у Парижі, і на цей раз поставився до праць двох найцінніших зпоміж них з великим задікавленням та увагою.

Тому не завадилоб, щоби й українське громадянство в Галичині задікавилось більше жетям і творчістю наших артистів у Парижі і хоч таким чином дозавало їм охоти й сил на чужині до дальших творчих змагань на полі мистецтва.

А на це вони безумовно заслуговують!

М. С-ни.

де по лінії задалегідь прийнятої морали; вона залюбки блукає, зупиняючись по дорозі, що в заваді цікавіша в творі від точки причалу. Анд. ресев мав ту дивну безжурність народньої й діточої уяви.

Нарід і діти є по суті оптимістами: вірять у стовпи, що підпирають небо і в ліхтарні, що ведуть до тих стовпів. Але вони залюбки плачуть, зітхають, жартують, — мішають сміх і сльозам не відчувачи ніякої суперечности у переході від одного почування в друге. Не інакшим є Андерсен.

У його казках найдете не одну гостру сатиру на бюрократію, на чванькувату порожищу, на механізацію життя. Вони написані в такою легкою іронією, на яку не кожний усилі спромогтися після найдовших життєвих досвідів, що научили його вибачати „великий смертельний гріх людей“, по словам Уайльда, другого майстра казки — глуногу.

Люди, що хотять бути конче „чимось“, спально-означеними, гостро зарисованими, твердими, непохитними, — що хотять мати якусь неміжно доплельну мету — найбільше нагадують терте предмети. Ніхто не сумівається щодо призначення голки або пестірця; і ніяка людина не вскіл виконувати свої ролі з такою точно означеною хосенністю та неохійною „послідовністю“, як саме вони.

Всі доцільности нашого життя та всі світе кледи нарушує одна небувична прикмета: зляа. Тільки задяки їй ми бачимо в очах нашой „відравої“ зорі або бликні, а в нововідкритій думки новий шлях життя. У нікій царині творчости уява не має таких великих прав, як у казці. Той що хосні її домотололоу гриву і в рван нас з собою в великим чаривішном.

А чарівна подорож — краща від „чарівної“ філософії.

Наші нові добутки у фаховому шкільництві.

Нарід жие життям як матеріальним так і духовним. Щоби підтримати те життя, мусить він заспокоювати свої матеріальні потреби, які в міру поступу цивілізації беззастанно ростуть. По заспокоєння тих потреб конечні всякі продукти, якість і вигляд, котрих мусять стояти на такім високім рівні цивілізації, як цього її поступ вимагає, а яких головним джерелом розвою є організована праця. Тому перед працею, яка є основою ініціативи й творчости, ладу й поступу хилить голови з належною пошаною кожний, хто хоче добра своїй суспільности. Зпоміж численних ділянок праці під цю пору висувуються на перше місце такі ділянки, які вимагають господарської і фахової практичної підготовки, а які здобувають собі тепер рівно почесне місце як ті, що вимагають підготовки вищих університетських шкіл.

Причиною цього є удосконалення відповідного фахового середнього шкільництва, яке дає змогу практикувати фах як мистецтво. Слід згадати високі фахові школи у Варшаві й вищі за границею, у Парижі, Лондоні і т. п. Є це проявом нинішнього духа часу й обставин, а зрозуміння для цього у суспільности вже є, чого доказом велика фреквенція у фахових школах середнього типу в Польщі. З цілої низки таких шкіл заслугують на увагу жіночі фахові школи середнього типу — тим більше, що економічна криза кинула жінку в тяжку боротьбу з життям, з якої, щоби вийти побідно, треба з умінням опанувати передовсім ті ділянки життя, які їй підходять. Одну з таких середніх шкіл — покищо з відділом кравецьким і шиття бізля, організували СС. Василіянки перед двома роками. Школа ця, яка користає вже сьогодні з прав державних шкіл, під оглядом теоритичної науки відповідає 4, 5, 6 кл. середніх загально-образуючих шкіл. Крім загально-освітніх предметів, як українське, польське, чужі мови, костюмологія, хемія життя, гігієна і т. п. з практичних предметів учать там шиття бізля і кравецтва, ручних робіт, декоративних рисунків, писання на машині, промислової калькуляції, книговодства і господарства, а в міру зросту мають отворитися й дальші відділи як моднарський, коронкарський і т. п.

Школа ця дає велике теоритичне і практичне фахове формування, а передовсім вироблений і на науковій основі опертий естетичний смак, що у фаховому знанні грає першорядну роль. Три роки такої науки дає змогу панночкам зайняти відповідне, добре ситуоване й почесне місце серед працюючої суспільности, дає змогу набутти практичного знання заряджувати своїм власним добром і домом, такого кончатого навіть для найбільше освіченої жінки і дає відповідну потрібну підготовку до дальших студій у тому напрямі. До фахової школи середнього типу приймається учениць, що покінчили 7. класу виділа, або 3-тю гімназію.

Є це одиноким такого типу школа у нас, якої вартість повинна оцінити у першій мірі наша суспільність, що чейже не може замикати очей на обставини, при яких годі нам вже лишатися дозаду, коли не хочемо загубитися у світі.

С. Д.

Вісти з „Рідної Школи“.

I. Для узгіднення виховної і педагогічної діяльности вчителів народніх шкіл „Рідної Школи“, для обговорення деяких теоритичних і практичних справ та для вирішення деяких злободневних питань, відбувалися час до часу вчительські конференції всього народнього вчителівства „Рідної Школи“. Така конференція мала відбутися і 12. квітня 1930 р. Однак Головна Управа мусіла її відкликати, бо міністерство залізниць рішенням з 29. березня 1930 року ч. III—I—4085/30 відмовило звичаєвої знижки ціна на залізничні білети, мотивуючи відмову тим, що ця конференція „не належить до категорії згаданих, для яких особова тарифа передбачує полєкшії переїзду“. Повних коштів переїзду вчителівства до Львова „Рідна Школа“ тепер не всіля виплатити. Така конференція відбується пізніше.

II. Службова прагматика для вчителівства „Рідної Школи“ всіх родів її шкіл розглядається саме з правничого боку для узгіднення її з постанов з новими державними законами. До кінця травня вона повинна прийти під ухвалу повної Головної Управи.

III. Дня 11. квітня ц. р. відкрито у Львові в будинку „Рідної Школи“ при вул. Мохнацького 12 курс для провідниць „літчих садків“. Ті, що хотіли стати провідницями, можуть негайно зголоситися додатково. Кошти удержання покривають самі учасниці.

IV. Для числову пошани до діяльности б.

свого інспектора народніх шкіл і вчительських семінарій, бл. п. Омелія Поповича, взяла Головна Управа участь у його похоронах, що відбулися в Заліщиках, через свого окремого відпоручника, який виголосив прашальну промову.

V. Для переведення формальної зміни статуту скликано Надавч. Загальний Збір „Рідної Школи“ на четвер 22. травня ц. р. на 9. год. рано до сали Ремісничої Палати при Стрілецькій площі 8. у Львові.

Виконуючи ухвали попередніх Загальних Зіздів, виготовила Головна Управа проект зміни дотеперішнього статуту. В проекті узгляднено деякі недомагання та пропуски дотеперішнього статуту, які видвигало саме життя. Узгляднено також побажання Зіздів, розділюючи владу в Товаристві на виконавчу „Дирекцію“ й надзірну „Головну Управу“. — Проект розіслано всім делегатам Кружків „Рідної Школи“ й українській пресі до розгляду.

VI. Дня 1. червня ц. р. відбується у Львові традиційне „Свято Молоді „Рідної Школи“. Тому, що на всі догідні літні речинні площа „Сокола-Батька“ була занята, то з принаанням треба підняти, що „Сокол-Батько“, оцінюючи як слід значіння „Рідної Школи“ відступив на це свято дуже догідний день, призначений перед тим для його власного ужитку.

VII. Задля переведення звичаєвої складки на „Рідну Школу“ з нагоди Великодня, розіслано правильники та традиційну відозву „Рідної Школи“. Треба надіятися, що в кожній громаді знайдеться установа чи громадянин, які причиняться до вилатности складки.

Головна Управа „Рідної Школи“.

В справі дорогових оплат від ерекціональних ґрунтів.

Як доповнення до статті „Справа дорогових доплат духовенства“, поміщеної в передостаннім числі „Діла“ подяємо сьогодня допис із кругів нашого духовенства.

„Проти наложених дорогових оплат від ерекціональних ґрунтів внесено ще в липні 1929 р. через повітовий виділ відклик до воевідського уряду в Тернополі, який досі не дав жадної відповіді. Цей відклик мотивовано згідно із вказівками „Архиепархіальних Відомостей“ і „Ниви“. В перших днях серпня 1929 р. „Люстрівани Курер Цодзени“ з Кракова повідомляв, що на підставі розпорядку міністерства внутр. справ із 3. VIII. 1929. римо-кат. приходства є звільнені від дорогових оплат, тому, що § 83. громадського закону з 1866 року не скасований, а на його місце не видало закону згідно з конкордатом.

На підставі інформацій „Архиепархіальних Відомостей“ і „Ниви“ підписаний подав до повітового виділу в Скалаті просьбу, щоби здержано всякі примусові стягання дорогових доплат, доки не появиться рішення адміністративного трибуналу, на який можна би відкликатися, якщо воевідство відкине відклик священників. Повітовий виділ відповів, що на це виділ не має уповажнення вищої влади, а воевідський уряд у Тернополі зарядив розпорядком ч. 370 30 СМ. 20. лютого 1930, що повітові виділи є уповноважені до дальшого виміру дорогових оплат від приходств. З поінформованих кол звертають увагу, що досі невідомий автентичний текст розпорядку міністерства внутр. справ із 3. VIII. 1929. Рекурс пароха в Буцнівє коло Тернополя, внесений через адвокатську канцелярію д-ра Стахевича, в адміністративнім трибуналі нерішений. Із львівського воевідства інформують, що вже по 3. VIII. 1929. в цій справі було кілька нарад міністерства, на яких рішено, що звільнення священників від додатків, яке їм прислуговує на підставі § 83. громадських законів із 12. VIII. 1866. не відноситься до „спеціальних дорогових оплат в користь самоупраядувань, які не є комунальними додатками від державних податків, ані окремими додатками, але одноразовими оплатами для покриття бюджетового дефіциту з приводу дорогових видатків (закон 10. XII. 1920. про будову й утримання публичних доріг); закон цей не передбачує звільнення духовенства від таких оплат“.

Дня 4. XII. 1929. адвокат д-р Окуневський був помістив пояснення закону із 3. VIII. 1929. з якого виходить, що на випадок відкинення відкликів воевідством, треба вносити рекурс через адвокатські канцелярії до адміністративного трибуналу, щоби мати міродатне орєчення раз на завжди. Хто виграв би справу в трибуналі, зволить подати текст орєчення в часописях до відома інтересованих.

о. Й. Ганк.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

МАШИНИ до шиття і гапту

„LADA“ і „MINERWA“

Умірковані ціни. Догідні сплати. Заступництво: „Polstyp“, Львів, вул. Ягайлонська, 1898 ч. 20. Телефон 23-11 4-3

Відгуки дня.

Правильна розвязка.

Свого часу появилася буза розвідки польського вченого, адається духовника з Познанщини, в якій він довазував, що галицькі українці це ніщо інше, тільки трохи потосуті поляки. Признаюся, я тоді обурювався на ці ревелациї і вважав їх одним з транспортів „сімох мішків грєчаної вовни“, які так часто приходять до нас із заходу від поляків і зі сходу від москалів.

Але показується, що в реаліції вченого не тільки є якась доля правди, але все правдиве від початку до кінця.

Вже давніше мав я нагоду запримітити, що нашому братові польська мова, як рідна. Вчить її швидко, а виговорює ідеально. Кожний наш інтелігент, як скаже напр. „зубчас“, „прауда“, то аж серце радується. Зараз чути, що наш язык здавна наломаний до своєрідних рисок польської мови. Так і видно, що кілька літ праці, а галицький поляк зникне з лица землі.

Скаже хтось: Не штука інтелігентові навчитися правильної мови і вимови, але як буде з селянином? Отже з селянином так само, а може й легше. Маю нагоду чути польську мову в устах наших селян і вона зовсім не гірша від мови наших інтелігентів. Ще один доказ на те, як нам легко вернути там, де нас заганяє вчений етнолог і лінгвіст із Познанщини.

Передімною оригінальній документ:

„Swiadectwo

Zes trony urzędu gmin nego Garba nuwkł poswiadcza urzond gmina Garbanuwka że Juzef Dukat malat 19 i od urodzenia Jest ulomnow kalikow narency i nogi Ktury majontunje posiada zadnego ani chalupki ani skie Bkl pola Inima zadnego Otrymania imaszczє Bidnoho Ojca ktury ma 66 lat ityż jest Kalikow Bo upad zdachu na gumno, rozbilsi całkom pszependziłsi iniemaju zadnego Otrymania i już zasloguje nabitny Jał mużny idobrych ludzi

Zwierchnosc
gmina Garba nuwka
Naczelnikgminy
Sokera“

Яка школа, що вчений в Познанщині на мав під рукою такого документу. З нього видно як на долоні, що тільки трохи доброї волі, а певно перестанемо себе дурити українським, білохрєбатським, чи галицьким походженням, а погодимось на єдино правильну розвязку своєї національної заадки.

Тоді національна проблема в Галиччині не представлятиме ніяких труднощів у розвязці (жиди за той час змінять обряд і вимову буква „р“), а бодай одна з держав виконає свої меншостові зобовязання.

Галактіон Чіпка.

Жінки у світовій політиці.

Міжнародній парламент, в якому під теперішню хвилу вирішується, коли не фактично, то бодай формально, всякі проблеми світової політики — це Союз Народів.

Основною хвилю цієї міжнародньої установи є те, що по суті вона є фактично союзом держав, а не народів. І хоч історичні події післявоєнних років йдуть нестримною ходою, не зважаючи на цього політичного керманча, яким повелев бути Союз Народів — то всеж таки багато важливу політичних проблем та взаємодійсно поодиноких держав вирішується таки у Союзі Народів.

На останніх його зборах взяло участь 53 представників поодиноких держав, а були це визначні державні мужі, переважно міністри поодиноких урядів. Темою нарад тих зборів були важні політичні справи, а між іншим і пакт Келльога, справа морських договорів, охорона національних меншостей та інші. На тих зборах поставив Бріан справу створення федерації держав Європи т. зв. Палевоппи, бажаючи, щоби всі держави, що входять до Союзу Народів розглядали як слід цю справу і вирішили її вже на слідуєчих зборах Союзу.

У тій всевітній політичній організації, де заступлені (репрезентовані) є держави не тільки Європи, але й інших частин світу — знаходиться розмірно не мале число жінок-делєгатов поодиноких держав.

Це величезний крок аперід на полі політичних змагань жіноцтва, крок, який виказує в

практиці, що жінка зросла вже не тільки до рівноярності з мужчиною на полі освітньої, громадянської, але й політичної праці і може поруч найвідатніших політиків світу займати великі і відповідальні політичні становища.

Жінки, які працюють у Союзі Народів — це переважно найвизначніші суспільні та громадянські діячки даного народу, з великим інтелектом, непересічними громадянськими прикметами, — переважно члени парламентів. Вони працюють разом з іншими представниками держав у різних комісіях, як політичній, економічній, в комісії для загального розроблення, охорони політичних зв'язів і т. д., де є дуже активними членами.

До англійської делегації до Ліги Націй входить дві дуже визначні англійські суспільні діячки, а саме Mrs Swanwick яка є членом політичної комісії і Mrs Mary Hamilton — в економічній комісії.

Канада вислала до Союзу Народів члена свого парламенту Miss Agnes Mac Phail, незвичайно спосібну, молоду, енергійну жінку, знамениту ораторку, знану нам особисто з конгресів Міжнародної Ліги Миру і Свободи, де вона грає теж визначну роль. — Членом делегації данської є Miss Henni Forchhammer, Мадярщини графиня Arponyi, Норвегії п-ні Ingeborg Aas, Румунії п-ні Helene Vasarescu, Литви п-ні C. Cuirioniene, в Австралії Mrs Roberte Jull та інші.

Крім вище згаданих — до румунської делегації приїждєно визначну *Олександрю Кангакутме*, як знатока-директора для справ румунських. Більша частина вище поданих делегаток є активними членами Міжнародної Ліги Миру і Свободи і через них Міжнар. Ліга має безпосередній вплив і зв'язок зі Союзом Народів.

Допушення жінок до найвищих політичних установ світу — це один з найбільших здобутків двадцятого століття, це рекорд, який досягнули жінки в такому короткому часі своєї боротьби за повну рівноярність.

Побажаним булоб, аби і ті народи, які не звикли ще досі допускати жінок до визначних і відповідальних політичних та громадянських становищ, а в тім і ми, пішли за прикладом інших держав чи народів і не тільки в гарних словах, але й у практичному суспільному житті допустили відповідно підготованих жінок до важких політичних, економічних і загально громадянських установ.

Блянка Баранова.

Мін. Квятковський віцепрем'єром.

Керівник мін-ства промислу та торгівлі Квятковський виїждєє на 14-денну відпустку до Югославії. Після повороту буде іменований віцепрем'єром. До нього належатимуть усі господарські справи. Євдецька преса додає до того замітку: „Так п. Славек робить би політику а п. Квятковський — економію. Така гра в чотири руки рідко вдається в держ. політиці, бо політика вимагає одної голови й одної думки“.

Додаткові вибори в травні.

Додаткові вибори в округах, в яких Напв Суд уважавши головні вибори, визначені в таких реченнях: Вибори до союму в 57-ій изб. окрузі Луцьк дня 18. травня, а до сенату в тій самій окрузі Ліда 25-го травня, а в 33-ій окрузі Ігнаво крує Ліда 25го травня, а в 33-ій окрузі Ігнаво 1. червня. Вибори в округах Швеції та Ковель будуть визначені мабуть на половину липня.

Найвищий Суд розглядатиме виборчі протести ще в квітні та травні.

Цепелін в Іспанії.

Повітряний корабель „Цепелін“ вилетів 15 квітня до Іспанії.

Амністія в Іспанії.

Ген. Беренгуер сказав, що король підписав декрет про політичну амністію.

Сніг у Швейцарії.

На території Альп у цілій Швейцарії паде ще великий сніг.

Пожежі.

У Семерівці (пов. Яворів) вибухла пожежа в житі Гька Кохмана. Наслідком вітру огонь перекинувся на сусідні господарства. Згоріло 8 мешкальських домів, 12 стадів і 8 стапнів із мертвим інвентарем. Шкоди є 300 тис. зол.

У Лікаті (Сниця) вибухла пожежа в кіні, коли сядя була повна публіки, а між нею балато дітей. Згинуло 15 людей, а кількох було ранених, між ними трое дітей. Причини пожежі не встановлено.

Оголошення до святочного числа „Діла“

яке вийде в значно збільшенім обемі і накладі в суботу дня 19. квітня ц. р. приймає Адміністрація „Діла“ від нижнього дня, найпізніше до четверга 17. квітня до год. 13.

Процес „Спілки Визволення України“.

Радіозвідомлення із 14. IV. 1930 р.

Дня 14. ц. м. вечером вдалось почути промову оборонця Германозого, Вознесенської. Вона намагалась доказати, що національний вправотний рух все був глибоко народній, опирався на народні маси.

Вознесенська широко обговорила роль кооперації у розвитку національного руху на Україні, та доказувала, що члени СВУ бачили в кооперативнім русі чинник, що веде народні маси, бідні малоземельні та безземельні елементи до кращої долі, тому СВУ опиралась на кооперацію та старалась її організувати.

Оборонець спирається на долі кооперативного руху перед революцією, за Центральної Радн. Директорії і Радянської влади і підкреслює, що члени СВУ, працюючи над розвитком кооперації, працювали над розвитком соціалізму, а не капіталізму, бо ж кооперація, це шлях до соціалізму, як це кажуть і комуністи.

Вознесенська говорить промову гарною, чистою українською мовою.

Буревій в Югославії.

Із Загребу повідомляють, що нагальний буревій лютував в околиці міста 10 хвиль і залопівав великі школи. В селах Ясене та Шиборі вихор зірвав усі квіти. Згинув один селянин, двоє було ранених. Буревій був такий сильний, що в однім селі сховив селянина разом із коровою та піс їх понад землю на просторі 30 метрів.

Гінденбург підписав аграрні закони.

Президент Гінденбург підписав прийяті державною радою податкові й аграрні закони, що їх райхстаг ухвалив дня 14. квітня.

Касація від присуду в справі Уліца.

Прокуратор при апеляційнім суді заповів, що внесе касацію від присуду апеляційного суду з дня 12. квітня, який увільняє От. Уліца від вини та кари.

Виборчий бльоц Центроліву?

Резолюція Стр. Хлопського та Пяста.

У соймі відбувалися наради польських селянських партій Пяста, Визволення та Стронніцтва Хлопського. Кажуть, що ті наради присвячені були справі створення спільного селянського фронту в зв'язі з чутками про нові вибори до союму. Пяст заявився одногослоно за злукою всіх сел. партій. Такесаме становище зайало Стр. Хлопське. Лише Визволенє висловило думку, що треба старатися не лише злучити сел. партії, а й цілий Центролів в один виборчий бльоц.

Поболудні 15. квітня в льокалі „Визволенє“ зібралися члени Стр. Хлопського та Пяста. Збори отворив віцемарш. Руг. Вік згадав про тяжке господарське положення Польщі. Треба зібрати всі сили, щоби для рятування села створити одноцілий сел. фронт. Вікці віцемарш. Руг. пропонує ухвалити резолюцію, що висловлює думку злучених трох партій Визволенє, Стр. Хлопського і Пяста. Резолюція стверджує, що дрібне селянство скочується на дно упадку, країна переживає страшну госп. кризу, всі угинаються від тяжких податків. Сойм і посів за намагану контролю обиджують і обріхують. Тому партії згаданих партій постановляють узгінити своє поступовання в соймі та краю для створення спільного нар. фронту задля оборони загрожених госп. інтересів і політичних справ селян. На всі зазіханя для відібрання чи обмежування прав народу насильством чи фальшуванням нар. волі, село буде готове до одностайного та рішучого відпору. Резолюцію прийняли.

У Замку й Бельведері

радили над розв'язанням союму.

У Замку і в Бельведері прем. Славек реферував про положення. В політичних колах кажуть, що ті наради торкалися теж справи емент. розв'язання союму та розписання нових виборів.

Кара смерти за шпіонажу в Англії.

Палата лордів приречила на 44 головок проти 12 устун біллу про шпіонаж, що передбачує кару смерти за шпіонажу та за торгівлю. Палата громад скасувала була цей уступ.

Три розпорядки Сталіна.

Уряд СРСР оголосив три розпорядки в справі земельної політики та відношення до селянства. Перший розпорядок заборонює якінебудь обмеження індивідуальних господарств і прикату земельній кват. помагати селянам, що мають індивідуальне господарство. Розпорядок цей відсеє теж приписи, що обмежували права селян розпоряджатися плодами своєї землі. Другий розпорядок торкається індивідуальних господарств, за винятком тих, що користуються платною працею, приймаючі умисні податкові підляги, які признавано досі лише колективним господарствам. Третій розпорядок обмежує права різних колективів розпоряджатися працею та зарібками селян, що належать до колективу.

Розпорядки ці повинні ля одного дня в роблять вражіння відвороту більшовицького уряду від теперішньої воззят. політики.

Бурливий день жалоби в Індії.

Оголошена на 15. квітня Гандлем заг. жалоба в приводе арешту президента всеіндійського конгресу. Негру, за президента Калькути Сентуги у Калькуті прийрала бурливий характер. На вулицях прихотило до сутичок із англ. поліцією, що обстріляла важкі будинки. Великими бізтьми пани, арта зі скорострілами, Індійці усталили проти курсуваних трамваїв барикади з каміння та бейлок і підпалив кілька трамваїв. Пожежну сторожу, що гасила трамваї, обиджали камінням. Одного сторожа вбили, а кількох тяжко зранили. У сутичці з топлою ралених було 7 англ. офіцерів, двоє із них смертельно. До шпиталів відвезли 19 полісменів. Скілька Індійців убито або ранено, не в тому бо вони забирають своїх людей до своєї дільниці.

На організаційному фронті.

ХИРІВЩИНА.

Дня 2. IV. ц. р. відбулася в Хиріві нарада радних Хирівщини. Нараду відкрив п. Фриза Липецький з Хирова, а проводив гром. Коцюх Дмитро з Городевич. Про наше політичне положення та про громадську самоуправу говорив о. сен. Юліян Татомір. У дискусії забирали голос: Козик, віт з Поляни, Ф. Федорович з Хирова, М. Зявкія з Сушніці Малої та інші радні. Одногослоно ухвалено резолюції, в яких висказувано довіря Українській Парл. Репрезентації, подяку о. сен. Татомірові за енергійну й видатну громадську працю в старосамбірському повіті та за протестовано проти червоного терору на Веа. Україні.

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 5960. 223 20-3

— Редакційні вісти. З днем 16. квітня ц. р. став членом нашої редакції п. Ів. Кедрич-Рудницький, теперішній наш варшавський кореспондент. В нинішньому числі містимо неж останню його кореспонденцію з Варшави.

— Дві театральні вистави українських артистів. Наші визначні артисти, згуртовані в „Союзі Українських Артистів“ відіграють дня 21. квітня ц. р. в год. 3. попол. оперету Артімовського „Запорожець за Дунаєм“, а в год. 7.30 ввечора пєсу Чубатого „Воскресення“. Участь у виставах беруць пп.: Стаднікова, Сорокова, Гірюк, Залуцька, Шеремета, Залуцький, Гірюк, Ніжанківський, Сорока та інші. Оркестра під батугою п. радн. Купчинського.

— На карти „Рідної Школи“ звільняючі від алькогольних напоїв з нагоди Воскресення Христового зложили в зол. отсі Вп. Громадщини(ж): д-р Бабій Володимир, зубний лікар — Львів 20, о. Мотюк Василь — Маріямпіль 6, Гаайбей Михайло — Львів 5, д-р Макарушка Остап — Львів 5, Гучко Марія — Львів 5, Демидюк Сергій — Кобринь на Полісся 5, о. Михайло Кульчицький — Новий Санч 3.50, Салюк Михайло — Львів 2. — Хто слідує?

— Похорони бл. п. д-ра Льва Бачинського відбудуться в Станіславові в п'ятницю, дня 18. ц. м., а не в четвер, як це було подано в останнім числі „Діла“ на підставі мильних інформацій. В похоронах бл. віцепрезидента Української Національної Радн. Репрезентації, наших культурних та економічних установ, похоронні обряди почнуться в 3 год. пополудні на залізничній стації.

— Хтось поломав хрести на задвірницьім цвинтарі. Польська преса подає, що невідомі особи зайшли вночі на цвинтар вояків, які чин-

ВИНА КНЯЖИ, ЛІКЕРИ, КОНСЕРВИ АТЛАС, Ринок ч. 45.

130) Волод. Мороз, Львів — 5 зол. і клече О. Лисевича з Яни Дош. в урочистстві школи Гурія і Галика з Олександром. 131) Д-р Никфор Гриня, Тернопіль — 100 зол і клече Ів. Ост. Левницького з Дрогобича, сктм.: Ів. Числу з Яворова і рідн. Володимира Кузика з Дрогобича. 132) Ніна Селезінка, Радехів — 10 зол. за пластиний гурток „Пічка“. 133) І. і О. Сполтакевичі, Львів — 15 зол. замість вина на могилу бл. п. Олени Сітницької. 134) VIII. Влк. гол. гімн. у Львові — 25 зол. замість вина на домовину бл. п. Олени Сітницької. 135) о. мітраг Тут Войнаровський, Львів — 100 зол. 136) Д-р Іван Копач, Львів — 10 зол. 137) Лев Гаврилик, Надвірня — 10 зол. 138) о. Григорій Фуняквич, Устеріш — 5 зол. 139) Д-р Теодор Ванько, Золочів — 10 зол. 140)

о. Юрій Мелімука, Кобакі — 4 зол. 141) о. Іван Брикопач, Кривеньке — 5 зол. 142) о. Северин Метелля, Любалинець Новий — 10 зол. 143) о. Іван Іванчук, Товсте — 5 зол. 144) о. Яків Тарнавський, Улашківці — 20 зол. і клече о. сол. Матейка з Опришовця, о. сол. Казновського з Гаубича, о. дек. Малицького з Боршева, о. дек. Валницького з Озерки, о. ігумен. Журавельського з Улашківця і о. Михайла Фіголя з Шульганівки. 145) о. Іван Качмар, Злочинь — 20 зол. 146) Славко Даниліч, Царинське — 70 сот. 147) о. Микола Лопатяк, Журавці — 1 зол. 148) Пос. д-р Іван Блашківч, Дрогобич — 200 зол. 149) Д-р Іван Рижий, Миколаїв к. Гали — 30 зол. 150) Марія Ванькович-Баранецька, Конюшки Тул. — 10 зол. 151) Осип Чучкевич, Устрики — 5 зол. і клече о.

дек. Жарського, п. Л. Литвищу, п. Константина Козова, п. Володимиру Гукенчичу з Устрик, о. Волод. Вербицький, о. Юл. Негребельського, о. дек. Франца Згорляквича і п. Дмитра Пелеського з Бандрова — всіх на дві дрібні квоти.

Ціни набілу у Львові.

„Маскосова“ платня кооперативам для 15 квотів п. р.: за масло експортне солоне пріна по 510 зол. за масло несолоне дзьокове 5-10 зол. за мильотрава за літру милона 0-34 зол.; за літру сметани 1-60 зол. айня мила 3-30 зол.
Тенденція ціл за кордоном знизилася, в краях з огляду на свята попит збільшений.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.
Великий Міський Театр:
Середа, 16. квітня, год. 7-30 вечором „Гарна Галатея“, „Запрошення до танку“, „Половецькі танці“.
Малий Міський Театр:
Середа, 16. квітня, год. 7-30 вечором „Пан Тодас“.

Кіно.
АПОЛЬО: Звукова фільма: Співач. Паризка (Moris Шаваліс) і опера „Ловні жемчуги“.
КАСІНО: Базар виснаів, Гріх спокуштує (Джан Дізілберт).
КОЛЬОСЕРИ: Вбийницька тайна. Комедія: Я тобі покажу, Пан і його слуга. ЛЕВ: Союз, Союз, шастя нас! (Гарі Ляте).
МАРУСЕНЬКА: Цар царів (Життя нукки та воскресення І. Христа).
ОАЗА: Кляні на засланні.
ПАЛЯС: Звукова фільма: Мораль пані Дульської.
ПАН: Кваліфікація.
ПАСЯК: Широзодотий плаш. Тяжко Метро-Голланди-Маср. Анер. комедія.
ПРОМІНЬ: Життя і Муки Христа.
СТИЛЕВЕ: Дош ром, або життя та чуда св. Тереса.
ФІТАМОРГАНЯ: Пречудна брехня Ніни Петровни (Брат. Гельс).
ХИМЕРА: Дачинка з балету (Клара Боз).
УПІХА: Люди без обличчя (Гарі Піл).

Програма радіо.

Середа 16. IV. 1930.
Львів. 11-58 Сигнал часу і гайказ, 12-05 Концерт грам. пласт, 17-45 Трансмисія з Варшави. Гельсінгфорс (221,4) 18-35 Спів. Лейпциг (259) 19-30 Оркестра і солісти. Лондон (354,3) 21-45 Радіооркестра. Берлін (418) 16-30 Концерт зліпих артистів. Стокгольм (436) 19-40 Військова музика. Рим (441) 21-02 Релігійний концерт. Лянгенберг (473) 17-30 Камеральна музика. Прага (487) 16-30 Релігійна музика. Міляно (501) 12-00 Музика. Брюссель (509) 21-15 Радіооркестра Відень (516,3) 11-00 Капелла Сольвінта. Мюнхен (533) 19-10 Органн. Будапешт (550) 9-15 Радіоквартет. Москва (825) 17-00 Концерт. Ленінград (1000) 15-30 Операва музика. Харків (1304) 20-00 Концерт.

Четвер 17. IV. 1930.
Варшава (1411,7) 16-15 Музика грамофонових пласт. Краків (312,8) 15-15 Трансмисія з Варшави. Гельсінгфорс (221,4) 18-35 Спів. Лейпциг (259) 19-30 Оркестра і солісти. Лондон (354,3) 21-45 Радіооркестра. Берлін (418) 16-30 Концерт зліпих артистів. Стокгольм (436) 19-40 Військова музика. Рим (441) 21-02 Релігійний концерт. Лянгенберг (473) 17-30 Камеральна музика. Прага (487) 16-30 Релігійна музика. Міляно (501) 12-00 Музика. Брюссель (509) 21-15 Радіооркестра Відень (516,3) 11-00 Капелла Сольвінта. Мюнхен (533) 19-10 Органн. Будапешт (550) 9-15 Радіоквартет. Москва (825) 17-00 Концерт. Ленінград (1000) 15-30 Операва музика. Харків (1304) 20-00 Концерт.

Пятниця 18. IV. 1930.
Варшава (1411,7) 16-45 Концерт з Кракова. Краків (312,8) 20-00 Аудиторія в Вільні. Гельсінгфорс (221,4) (221) 18-35 Відліччельо. Лейпциг (259) 11-30 Релігійна музика. Амброзіуса. Лондон (354,3) 18-20 Радіооркестра. Берлін (418) 14-00 Відліччельо. Стокгольм (436) 15-30 Пісні та рецитатції. Рим (441) 17-30 Релігійний концерт. Лянгенберг (473) 13-00 Концерт: Бетовен, Брамс. Міляно (501) 20-50 Релігійний концерт. Брюссель (509) 18-00 Музика. Мюнхен (533) 19-00 Богослуження. Будапешт (550) 10-00 Хорн і катедри. Ленінград (1000) 19-00 Операва Харків (1304) 20-00 Концерт. Париж (1723) 21-45 „Парсифал“ Вагнера.

ГОДИННИКИ ЖІНОЧІ з 14 нар. 30 зл.
в неких виборі лям в фірмі
Б. ГРИНБЕРГА, Львів, Сикстуська ч. 4.
1730 3-3

ПАМ'ЯТАЙ Найтреваліші панчохи, рукавички, скарпінки, трикотажі купиш най-дешевше в фірмі „OLKA“ Ринок ч. 35. (побіч „Народної Торговлі“)

НЕБУВАЛІ КОРИСТИ для точних передплатників „Діла“.

Що кварталу льосовання нагород!
Вже 15. червня п. р. візьмуть участь у льосованні нагород усі передплатники, що не будуть мати ніяких залежностей у передплаті. Виграти можна бібліотеку: вартості 100 ам. доларів, дві: по 25 ам. доларів, десять: по 10 ам. доларів і десять: по 5 ам. доларів.
Хто скоче, тому платимо за виграну бібліотеку готівкою.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає
Український Театр під управою Ів. Когутяка. 1833
Співач. дьско Вижне:
Середа 16. IV. „За Німан“,
Неділя 20. IV. „Воскресення“,
Понеділок 21. IV. „Ніч Несподіванок“,
Вівторок 22. IV. „Гаркуша“,
Середа 23. IV. „Пташки з Тиролю“,
Четвер 24. IV. „Трійка Гільгайт“.

Порядок Богослужень Страстного Тижня і Христового Воскресення у Волоській Церкві.
Вел. Четвер для 17. п. м. год. 9. Служба Божя св. Василія Вел. год. 6. вечер: Страсти Г. Н. Ісуса Христа.
Вел. Пятниця для 18. п. м. год. 9 1/2. Церсвий Часи Год. 11. Вечіра, год. 12. Обід в Паланницю. Год. 6. вечером Псалми і Надгробья Утрєння — Псалми відспівав хор під управою д-ра В. Неделі.
Вел. Субота для 19. п. м. год. 9. Служба Божя св. Василія Вел.
Вел. Неділя, для 20. п. м. о. год. 4 1/2, рано надгробье, опісля Воскрєсна Утрєння Читані Служби Божі що години від 6. рано почавши. — Послідня читана Служба Божя о год. 12. Співака о год. 10-11. Вечером о год. 4 1/2, Вечіра.
В інші дні Великодних Свят Богослуження як звичайно в неділі і Свята. 1870 1-2

На „Рідну Школу“ зложили Вп.: Головий Виділ Т-ва „Учительська Громада“ Львів 30 зол. і радник Іларіон Грошницький 20 зол., замість квітів на домовину бл. п. проф. Юліана Стефановича; Паштєво Дурбаки 20 зол. замість вина на могилу бл. п. О. Сітницької.
Замість святочинних побажань: д-р Володимир Бабій, лікар-дентист, Львів 20 зол. В. і У. Войчак, Львів, 2 зол. — Вп. Жертводавням складавши шкуру подяку ГОЛОВНА УПРАВА. 1871

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення редакція не відповідає
ЛЕДИННІ впаменті, чесні машини до мороженого, на провінцію негалина виснава. — Рентшвер, вул. Лєгіонів ч. 37. 1720 7-12
ВСІЛІЯКІ годичницько-ювілярські роботи виконує найстаранніше Д. о. б. р. о. с. к. - Р. о. а. ж. е. в. с. к. Львів (Гочель Жоржа) вул. Аладєвична ч. 2. 1195 14
ТРУСКАВЕЦЬ ідеальний відпочинок через Сяга!! Сезон від 1. квітня! Ціни знизжені! Інформації письменно і телефонічні: Заряд Здройовий — Трускавець. 1854 2-2

АБСОЛВЕНТ Семінарій пошукує лекції. Приготованні до вступних іспитів до І. кл. гімназійної і Семінарій — Зголошення до Адміністрації „Діла“ для „Совісного“. 1859

ГОДИННИК ВАШІ буде найбільше направлений у найбільшій годичницькій роботі Івана Зелєте і рай х.а Львів, пл. Марійська ч. 5 — З провінції просимо репаратії присилати поштою. — Старомодні жіночі годичники перероблюємо на ручні. 1002 36-7

УНЕВАЖНОЮ військовою книжку, видану через П. К. У. Самбір на ім'я Ілько Тисовський. 1863 2-3

ПОРУЧНИК У. Г. А., бувший богослов III р. шукає відповідного заняття. — Зголошення слати до Адмія „Діла“ під „Енергічний“. 1857

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає
Спеціаліст безут. тегенів, серця і жолузки
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Перевітлення Рентгеном.

Осторога!
Остерігаємо перед набуванням підроблених моїх найбільших виробів Ультрєтарини марки „Merkur“ і „Kurka“ і на доглядну напись Х. Перльмуттер, Львів, який є на кожній пачці з червоними боками. 1822 2-9

Подяка.
Отси складою прийняту подяку Товариству „КАРПАТІЯ“ за скору лікадацію виплати мені суми 1000 (тиску) американських доларів, як обезпеченої суми по бл. п. о. Михайлі Мрозовській, пароху в Заліській Воля, що помер для 12. січня 1930 року на запалення мозкових опон. 1865
Стефанія Мрозовська в. р.

Подяка.
Головна Рада „Українського Товариства Допомоги Інавалідам у Львові“ складає отсю дорогою подяку „Народній Ліччині“ та Вп. П. Лікарям: д-р Т. Гурачинському, д-р Я. Гинзленцеві, д-р М. Дзєроничеві, д-р І. Куріпаневі, д-р Л. Максимові, д-р М. Музиці, д-р М. Пачишлові, д-р О. Приймів, і дентистові Я. Нассові у Львові, д-р Я. Нагайкові у Винників, д-р В. Візозєромі і д-р І. Ціпановському в Козомні, д-р Р. Несторвичеві у Перемішці, д-р В. Кобальничові у Самборі, д-р С. Мадєйовичеві у Соколі, д-р К. Восвідні в Станіславові, д-р М. Сєгитові у Стриі, д-р В. Вітошисському у Тернополі, д-р Т. Вациському у Чорткові, д-р С. Кушнірові у Яворові — за безкорисно уділювану лікарську поміч інавалідан УГА, протягом минулого адміністраційного року. 1866
Головна Рада УНТОДІ у Львові.

ВИКОНУЄ ВСІЯКІ ЗАЛІЗНІ РОБОТИ ЯК КОНСТРУКЦІЙНІ. — СПЕЦІАЛЬНИЙ ВІДДІЛ ВИРОБУ СКЛЕПОВИХ ЗАЛЮ. 1751 ЗІЙ ЗІ СТАЛЕВОЇ БЛЯХИ. 4-М ЛЬВІВ, ВУЛ. ШПИТАЛЬНА 38. Тел. 57-00

Виключний склад ГІБРИЄЛЬ ШТАРК Львів, пл. Марійська 11

Присилайте передплату!
перероблює й покриває
Ковдри й матраци
в однім дні відомий
Магазин постелі В. ІЖИЦЬКОГО
Львів, вул. Коперника ч. 3.
1672

ФОРТЕП'ЯНИ, П'ЯНИНА, Грамофони, ПЛІТН.
Найбільший вибір. Догідні сплати.
КАІМ, Коперника 11.
1838

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конт. почт. ш. ш. 143.322.</p> <p>Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.</p> <p>Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.</p> <p>Рукописи не звертаються.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:</p> <table> <tr><td>Місячно</td><td>5-00 зол.</td></tr> <tr><td>Чвертьрічно</td><td>15-00 -</td></tr> <tr><td>Піврічно</td><td>27-50 -</td></tr> <tr><td>Річно</td><td>55-00 -</td></tr> </table> <p>ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. з., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—Зміна адреси 1 зол.</p>	Місячно	5-00 зол.	Чвертьрічно	15-00 -	Піврічно	27-50 -	Річно	55-00 -	<p>Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.</p> <p>В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІСТРАЦІЇ.</p> <p>ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
Місячно	5-00 зол.									
Чвертьрічно	15-00 -									
Піврічно	27-50 -									
Річно	55-00 -									

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
і в ПЕРЕМИШЛІ, Красинського 63.
Жадайте оферт та цінників.

Ніхто вам не допоможе, коли самі собі не допоможете, тому складайте свої ошадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

Винярня „Italia“ CARLO PERANTONI
порукає НА СВЯТА різні вина природні і літургічні по найнижчих цінах.

На манівцях польської віроповідної політики.

Львів, 17. квітня 1930.

Одною з найдивогайдніших „еволуцій“, яку переживав світогляд пануючого санаційного табору, або вірніше: одною з найяскравіших суперечностей поміж теоріями санаціоністів з 1926 року та практикою їх практичною роботою, це перехід від віроповідного лібералізму до воюючого клерикалізму. Підкреслюємо ще раз, що ця „еволуція“ горькається лише теорією, бо на практиці жадних змін „перед“ ані „потім“ у польській віроповідній політиці не було і нема. Конкретно: теоретичи т. зв. „табору травневої революції“, перед і ще коротко після революції, проповідували на сторінках тижневика, потім щоденника, „Глос Правди“, щоденника „Нови Курер Польскі“ (потім „Епока“), місячника „Дрога“, словом, в усіх тих виданнях, які слушно можна було вважати найповажнішим та найбільш авторитетним речником ідеології людей, які ось прийшли до влади і — здавалося — що ідеологію ділом будуть доказувати, — на сторінках усіх цих органів був являв і славно проповідуваний релігійний лібералізм. Очевидно, гасла релігійного лібералізму не є тою ж і з релігійним індіферентизмом: релігія грає у житті народів і держави надто поважну роль, щоби не тільки державні керманічі, але взагалі політики могли відноситись до релігійних справ байдуже. Релігійний лібералізм у розумінні згаданих часописів виступав проти фаворитування одного віроповідання коштом другого та виходив з заложення інтересів населення, а не тієї чи іншої церкви. Таким робом — це був погляд правильний, позитивний і можна було лише співчувати йому та бажати собі відзеркалення його у практичній політиці міністерства віроповідань.

І справді, коли міністром освіти й віроповідань став, після пп. Станіслава Грабського й Мідулоського — проф. Суйковський, можна було сподіватися, що буде припинена політика односторонніх привілеїв для римо-католицизму, яка найшла такий яскравий вислів у тексті конкордату, політика використання римо-католицизму для цілей національної політики влади, ідентифікуючої римо-католицизм з віроповіданням польським національною приналежністю та всім віроповіданням — з поглятам ворожого табору. Було прилюдно тайною, що мін. Суйковського похвалила більшість Хівно-Піаста попереднього сойму не за заповідь „рушити з місця“ справу українського університету чи з остраху за діяльність утративаційного закону, лише за посліди п. Суйковського у ділянці віроповідної політики. І ось — на його місце прийшов уже член польської християнської демократії Добрудський. За слідуючого міністра віроповідань д-ра Ситальського ввійшов до міністерства в характері директора департаменту віроповідань граф Францішек Потоцький, член групи краківських консервативів-клерикалів, а коли черговим міністром став п. Червінський — ніби то уривковий політики релігійного лібералізму — виступили проти нього не лише члени Народового Клубу, але й — ні. Януш Радзівіл, себто член тогож самого урядового санаційного табору.

На практиці ліберальна віроповідна політика уряду проявилася нпр. у голосній справі православного Собору. Однак в теорії всетаки називалося, що ось нпр. міністерство віроповідань не похваляє розбірки православних церков, робленої місцевими чинниками, відмежовується від акцій вищого польського клиру в справі т. зв. ревіндикаційних процесів і т. д. Не багато таке платонічне становище заважувало на сумній і сирій дійсності, але все-ж така теорія лібералізму з бідою була затана і штукована. Аж прийшов і на теорію кінець.

Цякі стало це тим легше, що упокоївся

і „Глос Правди“ і „Епока“, втратила попередні впливи „Дрога“, відійшли на задній план публіцисти й публіцистика, а їх місце заняли „аноніми“, над якими стоїть — ваваз. Таким анонімом є нин. офіціоз „Газ. Польска“ (щез із неї підпис навіть полк. Коца) і цьому то полковн. організації припала шана — остаточно перекреслити легенду про віроповідний лібералізм санації та на його місце проголосити ідеологію воюючого клерикалізму: віроповідної нетерпимости, ділення віроповідань на пануючі й підпорядковані, підпорядкування інтересів населення інтересам церк. організації, яка в свою чергу підпорядковує собі все ціло на прями державної політики.

Такою проклямацією воюючого клерикалізму є вступна стаття у поведілковому числі „Газети Польської“, мерщій передрукована львівським санаційним „Дзєнік-ом Львовск-им“ п. п. „Націоналізм і православя“. У цій статті санаційний офіціоз уперше вповні солідаризується з акцією польського єпископату в справі т. зв. ревіндикації 724-ох винішніх православних церковних об'єктів, й у безприкладний спосіб нападає на православне духовенство, яке боронить власні церкви, та ці українські національно-політичні чинники, які боронять інтересів місцевого українського населення на Волині й Поліссі, якому грошить утрата святинь і нова боротьба за душі. Очевидно, політичний розум передовика такої поважної газети, як „Газета Польска“, каже йому ділати православних українців на „спокійне населення“ і бунтарів, які хочуть спекти якусь власну печеню, на чужій отому спокійному православному населенню — справі православних церков. Знову ж знамениті інформації вкупі з традиційною соковитою фразеологією кажуть адвокату воюючого клерикалізму живвати та-

ких нпр. вислові: „піднялося й (шкідливої української роботи в церковно-політичній ділянці) УНДО — певне не без цієї інспірації...“

Ясно теж, що в цій статті ні словом не згадується, що церква і земля, за які йде судовий процес, були до 1596 року православні, а до 1839 р. греко-католицькі, а від часів Володимира Великого по винішній день були і в власності місцевого українського народу! Ні словом не кажеється там, що ці випроцесовувані нині об'єкти ніколи не були польські, ніколи не були римо-католицькі. Зате підсовується усілякі безглузді інтенції Українській Парламентарній Репрезентації, яка слушно зацікавилася цією справою, виключно до закиду, що нам, українцям, залежить на „створенні розлому в православній церкві, заволодінні нею та її рутенізації (!)“. Тимчасом чейже загально відомий є факт, що саме т. зв. „ревіндикаційний процес“, справа Собору, справа неупорядкування правового становища прав. церкви, розтрата майна цієї церкви і все те, що з нею творить, довело не до „розлому“, тільки до об'єднання внутрі тієї церкви всі її здорів сили. Фактом є так само, що ніколи українці не відмовлялися від впливу на православні церковні справи, бо церква є власністю народу, а нарід на Холмщині, Волині й Поліссі є український.

Ми вдоволені з виступу „Газети Польської“ бо завжди краще мати якнайяснішу ситуацію. Може подекуди здаватися ревеліцією, що офіціоз уряду, якого міністр віроповідань є поборюваний за релігійний лібералізм, проповідує воюючий клерикалізм. Але ми до парадоксів привикли і цей нас не дивує. (Ік)

В чім сила Сталіна?

Львів, 17. квітня 1930.

Відомий знавець винішніх відносин у СРСР. Й. Шром подає у „Прагер Прессе“ свої помічення про колективізацію сільських господарств у зв'язку з виступами Сталіна в цій справі з дня 2. березня і 2. квітня ц. р. Ці помічення настільки цікаві, що варто їх переповісти хоч кількома словами.

На самім початку стверджує Шром, що якби Сталін зорієнтувався, що переведення колективізації в задуманому обемі й формах нездійсниться, він затрубив би не до відвороту (більшовик, мовляв, ніколи не відступає, тільки перегрупується), а до направлення помилок, що їх від часу проголошення колективізації села пороблено чимало. Можна тут говорити і про відвагу Сталіна, який не завагався виступити прилюдно з осудом надто нагальних способів при переведенні колективізації, але Шром значує виразно, що більшовицький диктатор зробив це не без порозуміння з політбюром, а може навіть із цілим центральним комітетом ВКП.

Виступ Сталіна з 2. березня, а після цього поклик партії і радянського уряду в справі направлення помилок у колективістичній акції на селі, привели до цілої низки непорозумінь. Селяни взяли справу поважно і стали поступати по думці обіданки, що в колективізації має панувати передовсім вільна воля. Не диво, що багато колективних господарств розійшлося скорше на весняному сонці, як вони повстали. В загальному село приняло виступ Сталіна дуже прихильно, хоч і без повного довіря до дальших заходів рад. уряду і комун. партії в цій справі.

Інакше зложилася ситуація в самій комун. партії. Богато комуністів, особливо на провінції, що не розуміють усіх нетрів більшовицької політики, а навіть кількох членів центрального комітету стали шуміти від незадоволення, бо їх господарюванню в характері пашів прийшов

кінець. У Москві заговорено навіть про захитане становище Сталіна, а дехто розглядав уже справу, хто евентуально перейме його наслідство. Тимчасом про уступлення Сталіна не може бути тепер мови, бо він виступає завжди в порозумінні з партійною управою і має рішуче найбільший авторитет у цілому Рад. Союзі як адисциплінований, безкомпромісовий, послідовний і у всьому вірний учень Леніна. Сталін старється завжди стояти в тіні Леніна, бо він знає дуже добре, що ніщо не в силі підняти його вище в очах могутньої комуністичної партії, як саме ота тінь Леніна.

Щож означає найновіший виступ Сталіна з 2. квітня ц. р., в якому він — очевидно знову на приказ парт. управи — піддав аналізі нову ситуацію на селі, що витворилася на основі йогож таки виступу в дні 2. березня ц. р.?

Новий виступ Сталіна доказує в першу чергу, що комуністи поробили дійсно немало помилок у своїй політиці супроти села, які мусять бути направлені за всяку ціну. Значить: політика насильства супроти села не матиме більше місця. Насильство буде приноровлене тільки там, де „дулак“ буде справді загрожувати новим господарським формам. А зрештою навіть „дулак“, як класовий ворог, але сильна з господарського погляду одиниця, буде полишений у спокою — й очевидно якнайбільше експлоатований „в користь загалу“.

В дальшому виступ Сталіна означає, що ком. партія не робить відступу у справі колективізації, а тільки поведе її тепер у більш поміркованих формах. Сталін заявив, що він буде вдоволений, якщо зам. намічених 60 проц. буде колективізованих тільки 40 проц. господарств. Це, що правда, теж дуже багато, але воно легше до переведення, ніж переміна цілого СРСР, протягом півроку в одно великанське колективне господарство. Сталін не жалує відходу з колективних господарств тих людей, яких втягнуто до них проти їх волі; він жадє

тільки, що велика маса середняків стоїть під впливом агітації „кулаків“ і не хоче, мовляв, зрозуміти, що тільки спільне господарювання на великих господарствах може їм принести великі користи. Тут радить Сталін повести супроти середняків відповідну політику, аби таким чином викликати у них знову довіру до всіх починів радянської влади.

При кінці заявив Сталін, що найбільшою небезпекою для комун. партії є тепер зріст правих „ухилів“. На думку Шрома аналізує Сталін положення дуже вірно, бо ніщо не скріпляє так правих елементів, як дискредитація акції за колективізацією. Очевидно — нині чужою правіці повалити Сталіна, бо він сам пішов сильно на право, хоч того він не признає. Тому й не виступають проти нього явні праві комуністи, знаючи, що він за ціну втрати симпатій серед найліпших здобув тепер популярність серед мільйонів середняків. А ніхто інший тільки середняк репрезентує нібито основу більшовицької держави.

Своїми виступами в 2. березня і 2. квітня п. р. доказав Сталін на погляд Шрома, що він справжній політик. Це значить, що він в міру потреби аміє бути поміркованим, не зважаючи на те, що поміркованість не є його особистою прикметою. І в цьому саме криється сила його теперішнього становища.

Після льондонської конференції, або „з великої хмари малий дощ“.

Тримісячні наради льондонської конференції добігають до кінця і вся європейська преса твердить, що ця конференція має мінімальні успіхи: вирішено тільки найменше спірні і маловажні справи і то тільки ті, які торкаються Англії, Японії та Зед. Держав. Основні конфлікти не ослаблені, а навпаки, загострені і стануть товчком до нових зброєнь на морі. Зед. Держави Півн. Америки, Японія та Англія усталили свій тонаж у класах менших кораблів, у пропорції 3:3:2, усталено тонаж підводних човнів для цих трьох держав та ліквідацію великих панцирників та зменшення розміру кружляків. Франція та Італія ухвалили деякі точки про методи зброєнь і згуманітаризування підводної війни, всі інші спроби полегдження справ роззброєння Середземного моря розбитись об домагання Італії та безкомпромісовість Франції. Вислід конференції погіршила відносини між Англією, Італією та Францією, а загально, європейська преса твердить, що конференція ця прискорить війну і збільшить зброєння, а не зменшить.

Марш на Вильно.

Литовська преса поновила свої антипольські атаки. Пишеться, що серед литовського війська і населення панує напружена атмосфера. Неприємні елементи домагаються негайної збройної акції проти Польщі. Хвилено забутній ланч „Марш на Вильно“ стає знову актуальним. Литовці переконані, що на випадок литовсько-польського конфлікту, виважаться війна кількох держав і вся опінія Європи буде по боці Литви.

Г. Х. АНДЕРСЕН.

Свята правда.

— Це страшна історія — сказала курка, а сказала на другім кінці міста, там, де ця історія не трапилась. — Страшна історія трапилась у куряку! Не маю відваги сама там нині спати. Добре ще, що нас ще стільки сидить на бантах!

І оповіла про щось таке, від чого іншим куркам пірля востовбурчилось, а когутови гребінь вивав. А все це свята правда.

Одначе ми мусимо починати з початку, а цей зочаток був на другім кінці міста, в однім куряку. Сонце зайшло і курки повнізли наверх. Одна з них, білопера і коротконога, зносила свої приписові яйця і була як курка дуже поважана. Коли вилізла на банти, почистила себе дзьобом, а тоді впало в неї одне пірлячко.

— Нехай пропадає! — сказала вона — чим більше себе чищу, тим стаю кращою!

Сказала це жартом. Бо вона належала між курками до веселіших, а зрештою, як ми вже сказали, була дуже поважана. А потім заснула.

Довкола темно. Курка сиділа при курці, а та, що сиділа поруч нашої, не задрімала. Може чула, а може й ні, що треба в цьому світі робити, щоби жити спокійно. І мусіла сказати до своєї товаришки:

— Чи ти чула тут одні слова? Я не казнаю нікого по імені, але є така курка, що хоче бути

Соکیلський сойм.

Загальні Збори Сокола-Батька.

Як щороку, відбув Сокол-Батько в минулу неділю свої загальні збори при співучасті відпоручників соکیلських гнізд, розкинутих по всіх повітах Галичини. Зборам проводив верховний голова дир. М. Заячківський. Полагодивши звичайні формальности, віддали присутні честь своїм помершим побратимам, а потім збори вислухали звітів поодиноких референтів з цілорічного діловодства старшини С.Б. Зі звіту справивши Корецького Степ. довідуємося, що в 1929 році виславо 2.234 писем в централі. Організаційний референт Білостоцький Т. позав дати з розвитку соکیلської організації. Деякі цифри доволі інтересні. І так: З загального числа 630 формально основаних соکیلських гнізд розвинула адміністраційна влада 29, нечинних було 32, звіт прислало 156 гнізд, основано 84 нових гнізд.

З численних поїзлок відпоручників С.Б. набрала старшина С.Б. переконання, що багато соکیلських товариств за мало посвячує праці в напрямі плекання фізичних вправ, а натомість вдирається в такі ділянки громадянської праці, які в природі річи належать до інших установ, як прим. „Просвіти“, „Рідної Школи“, „Союзу Українок“, то-що. В деяких місцевостях соکیلські товариства обнимають навіть функції якихсь музичних товариств, або касни чи „Бесід“. Ці проври пояснюють старшини дотичних „Соколів“ тим, що вони тим способом заступають нечияні місцеві установи поданих вище типу. Очевидно, що це недоцільно, бо до дивлення запевдають інших установ краще булоб, якби діяльні члени „Сокола“ вступали в гурт членів засічених товариств і, переіважи їх реорганізацію, скермували їх на шлях позитивної праці. Таким способом лісна праця „Соколів“ у напрямі фізичного і духового виховання народу не булаб заколючурада ріжними побічними функціями.

Зі звіту довідуємося також, що завошення однострою членами „Сокола“, або за уживання соکیلських шапок чи відзнак накладають органи влади в декотрих адміністраційних округах діймаючи карв, і то не лише грошевї, але навіть арешти. Рекурси з правила не приносять ніякого успіху.

Також т. зв. „Малопольскі Зайонзек Стражи Пожарних“ у Львові заіспірував намірку на наш соکیلський установи, кипучиши план організування утравієтичних, а в дійсности польських офіціальних, нібито зброєвільних „стражи пожарних“. Майже всі віїти дістали приказ організувати такі „стражи“. Для плаємачених у хід справ ясно, що тут річ не в дійсній протипожежній організації (яка в цій формі не має ніяких виглядів на будуче), а лише в тому, аби „Малопольскі Зайонзек“ міг за посередництвом своєї торговлі т. зв. „Улії“, пролати якнайбільше сикавок і інших пожежних аваріяв з відповідним грошевим знеском своїх керманічів. Та всі ті заходи є лише відігріваною стравою, якою українські соکیلські товариства кормлено вже й за часів не-

При численних жіночих недомаганнях гірша вода Franciszka Józefa має незавважну полешку. Свідомства клінік жіночих ведуть створюють, що вода Franciszka Józefa, як прочищуючий латидний середняк приноєвляється з дуже добрим вислідом, головю у поліжінці. Домагались в апітниках і дроєрліях.

біжия Австрії. Як тоді, так і тепер потернеть да цім справа, проваліється організація, але все те закінчиться для „Сокола“ напевно побіло, те „Соколів“ не зничить своїх крил і обімає ними всіх кращих синів і доньок українського народу. Ключ фіанчного і духового виховання всіх наших надто сильно дунає нині над всіма кратами цього культурного світу, аби його можна було змавати якимсь дрібничковими перепонами.

Вільний представителю довголітній старшина Левинський Микола. Виходить з них, що С.Б. розпоряджав не на то великими фондами, а через це безпосередній контакт С.Б. з його гніздами в значно утруднений. Всеж таки завдяки готюности інструкторів переведено численні візитації і справи в значній кількості гнізд у ріжних — переваж дужо далеких місцевостях.

Важку частину звідомлень становив звіт збірковому комітету на викунно решти Українського Городу у Львові, призначеного на будую спортивно-руханкового стаціону. Завдяки неможним заходам цього комітету під проводом його енергічного голони, надралника Стебаницького Стахія, зібрано в 1929 р. ам. дол. 1.245,00. За решту збірок з 1929 р і за збірку з 1929 року закуплено дальшу частину горала за 750 дол. Лишилася ще сума 495,03 дол., перерахована в доларовій валюті у „Центробанку“ та в „Дністрі“, що жде на збільшення та на порозуміння С.Б. з власниками дальших паїв щодо висоти ціни купна. Заходами голови п. Заячківського одержано „Соколів“ також в однім з наших банків придичення гарантії за заплату ціни купна дальших паїв на суму 8.000 дол. Іде лише про те, аби громадянство арозуміло вагу власного народнього стаціону у Львові й підтримало фіансово економічу його реалізацію.

Видавництво „Соکیلських Вістей“ в руханковим долатком є дотепер ще дефіцитове.

І тут голова Т-ва подумав про створення відповідного фонду на це видавництво, а саме повідомив збори, що особа, яка не хоче бути ніби меншо жертвувала на ціль „Сокола“ 1/4 проц. бруття з одної з колодєнь нафти в Борн-стараї. Рівночасно голова поставив вперше, аби цей цільний дохід призначено на „Соکیلські Вісти“. Гучиним одієсами одобрив збір це знесення і полякував жертводавцеві та голові Т-ва за його заходи в цій справі.

На присесенні Редіаційної Комісії, реферувала начальником Павліком, членом Старшини абсолютурій з діяльности і з проложених рахунків.

Після ухвалення кількох знесків і резолюцій у справі побільшення руханкових, спортових і пожарничих вправ та після переведення доповняючих виборів до Старшини закінчено збори відспіванням соکیلського гимну.

Кривава жалоба в Індії.

Дня 15. п. м. Індія обходила день національної жалоби, підчас якої прийшло до сутички поліції із націоналістами. Поліція ранила 19 осіб, а націоналісти поранили 7 старшин англійської армії. Другого дня в Калькуті поліція стріляла до індійців і поранила дві особи, а 13 арештувала. В звязку з цими заворушеннями арештовано секретаря Ганді. На вулицях Калькуті повилізли англійські панцирні автомобілі. Ганді машерує до Бомбаю.

неоперена, щоби добре виглядати; якби я була когутом, то я погоджувалась би з нею!

А нагорі, саме над курками, сиділа сова зі своїм чоловіком і дітьми. Була це родина з гострим слухом; вони чули кожніське слівце, яке сказала курка сусідка і перевертали очима. Сова прохолодила себе вільцем з пер і сказала:

— Тільки не слухайте цього. Чи може ви чути, що там казали? Я чула на власні вуха, а треба багато дечого ними наслухатись, заки вони повідпадають! Одна з курок аж так себе забула, що личить курці, а що ні, що сидить собі й обіміхує себе з пірля, ще й дає когутови дивитись на себе.

— „Прене гард о занфан!“ (уважай на діти) — сказав муж до сови — таких річей діти не повинні чути.

— Я мушу це оповісти сові, своїй сусідці! Вона так добре розуміється на товариських формах!

І мама-сова полетіла. „Гу-гу-у-гу!“ — загуділи обі над самим голубником.

— Чи ви чули вже? Чи ви чули? у-гу! Є курка, що видирає собі пірля задивившись на когута! Вона замерла, коли вже не замерзла, угу!

— Де, де? — заворкотіли голуби.

— На сусіднім обійсті! Я немов би бачила на власні очі! Уже оповідати про таке — сором! Але це свята правда!

— Правда, правда, кожніське слово! — додали голуби і злинули над стоковисько. — Є така курка, дехто каже; що навіть дві, що мали вдерти собі все пірля, щоби виглядати івакше і звернути на себе обо когута. Це висковна штука, — можея

простудитись і вмерти від пропасниці, і вони обі навіть умерли.

— Позір! Позір! — запівав пірель і скочив на паркан. Очі ще мав сонні, а таки кукурікав: „Три курки померли з нещасливого кохання до когута; все пірля вимикали собі. Це паскудна історія і я не хочу її навіть тримати при собі, нехай вона йде далі!“

— Нехай іде! — засичали лизики, курки закудкудакали, а когута кукурікали: — передайте далі!

І так історія про курки полетіла в світ, аж вернулась на те місце, звідки виїшла.

І оповідали там тоді:

„Знаєте: було п'ять курок, що вимикали собі всі пера, щоби показати, як кожна з них вимаршала з любовної туги за когутом. А потім злинули на себе, що аж залились кровю і впали трупом на сором і ганьбу своєї родини, а своему власникови на шкоду.“

А курка, що втратила кілька малых пер, попізнала вже своєї власної історії, а що була загальноповажаною куркою, рекла:

— Погорликую цими курками! Та таких як вони, є ще більше! Не треба про такі річи мовчати і я вже постаравсь, щоби та історія попала в пресу і пішла по всьому краю! Чейже на це заслужили курки і їхня родина!

Історія попала в пресу. Її видрукували і те, що тут, є свята правда: одне мале перо може часом помогти навіть п'ять куркам.

Переклад М. Р.

† Д-р Лев Бачинський.

Життя й діяльність провідника соц.-радикальної партії.

Зі смертю д-ра Льва Бачинського стравила соц.-радикальна партія свого найвизначнішого члена, невичайно заслуженого діяча й довголітнього голову партійної управи. Одночасно з його смертю зійшов у могилу й визначний діяч на ниві українського нап.-державного відродження.

Лев Бачинський уродився 14. VII 1872 р. в Серафимцях, пов. Городенка в учительській сім'ї. Гімназію скінчив у Коломиї 1891 р. Вже на шкільній лавці цікавився він живо політичними справами і під впливом учителя української мови д-ра Романа Яросевича став радикалом разом з Лесею Мартовичем, Василем Стефанюком і іншими. Вже тоді ходив він разом з товаришами по доколичних читальнях, де вони читали селянам книжки і газети. В рр. 1890 і 1891 відбувалися в Коломиї ревізії між учениками, така ревізія відбулася й у Льва Бачинського, в хаті якого була бібліотека потайного студ. гуртка. Оскільки директор гімназії Вольф, великий приятель молоді, упередив його про ревізію і він переніс книжки зачасу в інше місце.

Після закінчення гімназії записався Бачинський на університет у Чернівцях, де старався розбудити життя в студ. т-ві „Союз“. Задля нестачі фондів вступив він небажком як юрист до канцелярії адво. д-ра Окушевського в Городенці і тоді старався розбудити радикальний рух у городенським і сусідніх повітах. Найбільше праці вложив тоді в освіднення селян у своїм родивнім селі Серафимцях.

В часах Вавелія відсидів він 14 днів арешту в Тернополі за провини з § 302 к.з., засуджений за свою промову на вічу у Штитцях, заліщицького повіту. Мав теж карні процеси за промови на вічах у Серафимцях і в Михалчу.

По якійсь часі перенісся до Снятина, потім працював у канцелярії адво. д-ра А. Коса в Калуші, звідки по двох роках переїхав до Стрия на тальшу судову й адвокатську практику. Всюди брав живу участь у політичній та культурно-освітній праці. Як кандидат адвокатури в Стрию був він обраний послом до парламенту зі станиславської округи (1907 р.), зробивши до спілки з д-ром Ів. Макухом кількадесят віч. Небажком осів у Станиславові на постійне.

У вілецькому парламенті був заступником голови Українського Парл. Клубу. З того часу знав деякі його різкі виступи (прим. в часі обструкції наших послів з кінцем 1907 р., коли то він кинув відломком пульки у сторону президії і поранив нехотючи одного посла). На пленарних засіданнях парламенту він різко забирав слово, зате вносив немало інтерполяцій у справі зловживань органів влади, помагаючи ось так поарядженню селянам. Багато здоровля коштувала його м.ін. славна обструкційна промова у вілецькій комісії, коли то він говорив цілу ніч (13. год. і 8 мін.) без перерви. У висліді тої обструкції наших послів правительством мусіло видати підручне царське письмо з урочистим

приреченням осудити український університет. Обраний депутатом до парламенту 1911 р., док. Лев Бачинський послував від червня 1907 р. до кінця листопада 1918 р. В часі війни посвятив він багато праці справам підмоги для воєнних в'їзців, вилучуючи наших виселенців у Бруку, Гмінді, в Стрії і по різних місцевостях зах. Галичини.

За часів української державности був він спершу комісарем (старостою) станиславського повіту (у Станиславові він переняв владу), але по двох місяцях вложив цай, уряд і працював як член і віцепрезидент Української Нап. Ради. Він уложив м.ін. регуляції У. Н. Ради, а як голова земельної комісії вложив немало праці й таланту при укладанні земельного закону ЗУНР, що — не тільки по його думці — був найкращим кодифікаційним твором на цілій Україні. Тут варто ще зазначити, що док. Лев Бачинський брав участь у святі з'єднання України в дні 22. січня 1919 р. в Києві.

По нашій програнії лишився Покійний у Станиславові, де працював далі як адвокат, а нащо у Горожанському Комітеті, в якому був першим головою. Опісля брав участь у всіх наших починах, хоч недуга серця чимраз більше йому дошкулувала. М.ін. працював в організації українських адвокатів, ставши віцепрезидентом Союзу Українських Адвокатів і його делегатом на станиславський округу. При виборах до союму 1928 р. став послом зі станиславської виб. округи, а потім головою Українського Соц.-Радикального Клубу в польському соймі.

При кінці варто ще відмітити, що док. Бачинський був завжди ворогом демагогії і м.ін. з тої причини мав постійно конфлікти зі своїм партійним товаришем д-ром К. Трильовським, з яким остаточно таки зовсім розійшовся. Як визначний промовець і незрівняний, дуже популярний оборонець не відмовлявся він ніколи від оборони в політичних процесах і боронив не лицю у Станиславові, але також у Самборі, Львові й Коломиї. Згадаймо тільки процес док. Явчняка, о. д-ра Юрика, хвшевицьких селян і ін., при чому всі політичні процеси він вів безплатно, не вимагаючи навіть звороту коптів подорожі.

Смерть постигла д-ра Льва Бачинського на лічenni в санаторії Грімментштайн (Дол. Австрія), у розмірно молодому ще віці, бо в 55 р. життя. Виснажений важкою працею організм не витривав і Льва Бачинського встало між живими. Радикальна партія стравила в Покійному найвизначнішого свого діяча після Драгоманова, Франка й Павлика, а чаш парід горячої відданого йому оборонця і трудящого й талановитого народного робітника.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

Найбільший вибір і стильних товарів, шовку, мужеського сукна получає фірма

АНТОНІ УВЕРА
Львів, вул. Галицька 10.

Філії: в Стрию, — в Дрогобичі, — в Тернополі, — в Тарнові.

З галерії проходимців.

„Подвиги“ д-ра Барченка, пупіля бєбіств і їх епілог.

(Донис з Волині.)

Сойм у свій час почув з уст міністра внутр. справ, що найкращі українці пішли на „співжиття“, себто на хруніцтво. Ці „найкращі українці“ розпаношилися на нещасній волнинській землі, позакладали різні „хати“, видають собі за „диспозиційні“ гроші різні „Ниви“, творять собі баночки; випихаючи не-хрунів, залізають до самоврядувань, підпихають панами Волошинівськими; захоплюють за допомогою мундурової й немундурової поліції „церковні брацтва“ і т. д. Одним словом гуляють по Волині, „які татарські люди“. Але для власті імуших вони були „найкращими українцями“, наслідувати яких повинні були інші.

До перших з цих найкращих українців останнього часу належав голосної слави доктор Барченко. За добре „співжиття“ сипалися на нього й ласка власті імуших, і пошана й усякі благодаті. У Ковлі лікарі поляки вибрали його начальним лікарем каси хорих, а влада віцебурмістром Ковля. Відкрите було для нього і політичне поле. В 1928 році він скликав у Ковлі „національний“ зїзд і творив „національний комітет“, з якого, як з куколки, вилетіли потім наші „одинарці“.

У 1929 році Барченко витав у Ковлі президента республіки і в імени українського народу заявив, що він (не Барченко, а варід) має вже все, що страшенно задоволенний своєю долею й особливо влячний за рідну школу для дітей. Промова його, як зразок для інших хрунів, була уміщена в „Українській Ниві“.

Зірка д-ра Барченка піднялась дуже високо та засяла не гірше, ніж зірка пп. Певного та Пилипчука. А через те, що кожна зірка потребує й певної зореолі, то Барченка зробили бурмістром міста Олика, луцького повіту. Як знаменитому представникові самоврядування, на якого пан Волошинівський покладав великі надії щодо налагодження „співжиття“ у самоврядуванні, Барченкові дали місце у луцькому соймку, для чого усунули іншого українця, що не міг зрівнятися з такою знаменитістю. Все йшло добре й „найкращий з українців“ міг був зайти дуже далеко в опшасливуванні Волині.

Та така наша доля. Раптом доктор Барченко втік. Чи він втік зі своєї власної волі чи йому

Про збірку писанок і вишивок.

З святами Великодня звертаюся — як уже від кількох літ — до громалянства зі закликом зібрати писанки і вишивки. Своєй колекціонерській акції я почав ще в 1923 р., подаючи її напрямні й основну мету в статтях, поміщуваних головне в „Ділі“ кожного року. Цю програму дрягадую також сьогодні.

А саме про долю українського народнього мистецтва рішають тепер два важні чинники: з одного боку матеріальна скрута, з другого вплив моди. Вислідом цього є значайно поступевний занепад артистичної творчости нашого селянства, що проявляється нидліням декоративности форм і попитом за неінтересними „модними“ річами. Правда, незалежно від того явища, бачимо в деяких місцевостях спроби відродження, якогось величнього ариву до краси й правди, але ці вишивки є — на жаль — доволі рідкі. Переважає загальний стан намагання йти в духом часу й попросту погорда до ноші й звичаїв батьків.

А добрі то були часи, коли українські селяни були загорілим консервативотами щодо своєї мистецької культури! Це їхнє бажання приймати все „модне“ сьогодні таке поширене, що навіть у духому Поліссі, чи в Гриняві — найдалше на південь висуненому селі Гупульщині, — воюди вже переппитують за літографованими зобрами посторопних вишивок, бо свої їм уже навкучилися. Якщо так піде далі, тоді за кількакадять літ одніюкам джерелом української народньої ноші будуть не наші села, лише свої й чужі музеї!

Отже незалежно від шляхотного почину читальень „Просвіти“, щоб зібрати місцеві строї й вишивки, я задумав утревалити їх ще й на іншій лад. Моім наміром є зібрати всі найбільше діятимі для кожної місцевости вишивки й писанки, прослідити їхні орнаментальні елементи та видати у анді гарно ілюстрованих альбомів. Вони

охоплюють усю українську народню творчість аж до килимів і кераміки включно. Але тому, що всі наші декоративні мотиви дадуться звести до спільного знаменника: писанкового й вишивкового орнаменту, мені найбільше на них залежить.

Студія орнаментики була досі погано поставлена у нас, бо її суть лежить не в означенні числа ліній воднокопних зразків, а вона має куди глибоше значіння. Її треба уважати своєрідним письмом, в якому так багато змісту! Я поставив собі за головну свою ціль дослідження цього питання, чим є українська орнаментика, а в парі з тим хочу виявити найкращі твори нашого народнього мистецтва.

Але щоб відповісти цьому задданню як слід, треба зібрати самі найцікавіші предмети нашого домашнього промислу, й то з усіх земель України. Тут не сміє бракувати ніодного важнішого села, не згадуючи вже про городні осідки артистичного руху серед селянства, бо прогаллини не можуть дати повноти образу. Одначе цього всього не в силі виконати одна людина!

Дарма, що я рішився пізнати на місці найважніші точки нашого мистецького життя й розуміючи його високу вартість, мандрую літом і в осені від села до села та захожую людей доброї волі до збірки вишивок і писанок, але неважко можна бути всюди самому? При цьомуж наші селяни ставляться недовірливо до незнайомих, та ще тих, що ведуть таку незрозумілу для них роботу!

Про значіння моєї праці — здається, — зайве казати. Слід хочби звернути увагу на факт, що наші сусіди так часто люблять стрітися в чуже пір'я, представляючи на закордонних виставах суто українські вироби як своє народне мистецтво! Отже ця студія має позати справжній стал української творчости нашого часу та одночасно відкрити цілу низку призабутих зразків, які за кількакадять літ могли би на ріки пропасти.

А допомогти мені в цьому ділі може легко кожний, хто розуміє ціль моєї праці. Писанки (не одноколірні галунки, бо ті не виявляють собою ніякої вартости) можна всюди добути, це не вимагає ніякого труду. При висилці прохаю їх авинудити в м'який папір (прим. з часопису), подаючи їхню місцеву назву. Опісля треба вислатити сіном дерев'яну скриньочку й уложити писанки верстками, накладаючи між них знов сіно. Поруч цього мені дуже цікаво було би довідатися, чи в даному селі збереглися досі перекази й легенди у зв'язку з крашенням великодних лець і літ саме. Далше, чи населення приписує писанкам якийсь вплив, наприклад, на сили природи й лад у хазяйстві?

Збірка вишивок не насуває також ніяких труднощів. Мені залежить перш усього на старих зразках, яких чимало майже в кожній хаті. Їх не доіпають і радо позбуваються, хочби за невеличкий гріш. Лише там, де заводять новий тип вишивок (прим. між Окедами й Заліщицями), — а ці звори мають непересічну мистецьку вартість — прохаю дати їх відвешити місцевій зручній вишивальниці за зворотом коптів. І як при писанках, так і при вишивках слід подати їхні локальні назви, а у випадках, коли збірка обіймаєтиме вироби кількох сіл, тоді треба зазначити ще й назву села. І ще раз повторюю: всякі видатки, зв'язані з придбанням тих річей й евентуальною їх висилкою, поверну на бажання, а назви моїх співробітників і інформаторів поміщу зі справжньою влячністю в своїх альбомах.

Користуючи з чималого числа досі придбаного матеріалу, я вже від тепер починаю опубліковувати вислди своїх студій у виді поодиноких статей. Хоту таким чином віддлчнитися цьому поважному гурткові моїх дотеперішніх прихильників і співробітників, що розуміючи значіння моєї акції, шире й діяльнее мені допомогли. А вислід цієї збірки у минулому році являється дійсно поважним зусиллям. Я придбав напроста

Оголошення до святкового числа „Діла“

яке вийде в значно збільшенім обемі і накладі в суботу дня 19 квітня н. р. приймає Адміністрація „Діла“ від нинішнього дня, найпізніше до четверга 17 квітня до год. 13.

порадили втікати — не знати. Досить того, що мібито взяв відпустку на три дні, щоб відправити до кордону жінку, що поїхала лікуватися заграницю, і втік. А коли втік, то все про цього „кращого українця“ й вилилося на вулицю.

Отже виявилося, що доктор Барченко, перше не є доктором, а фельчером, а по-друге, що він не Барченко, а Борисов. Кажуть далі, що він навіть не Борисов, а Борисевич, по-третє, що навіть не українець, а з походження серб. Ця остання обставина вимагає ще перевірки.

Був колись у Києві справжній лікар Барченко, а при ньому фельчер Борисов. Д-р Барченко помер, а фельчер Борисов узяв собі у спадщину: його прізвище, докторський титул і, як кажуть, жінку. Зметаморфозований фельчер Борисов став дивізійним польським лікарем Барченком, потім великим санатором у справах налагодження спілалтні і такою самою рукою начальника самоврядного відділу воєводства б. посла Волошиновського та стовпом санітарного табору.

Безумовно, не з вини Барченка сталася тепер прикрість для тих, що причисляли його „к ліку“ найкращих українців Волині. Просто шло видало з мішка й всі довідалися правди. Щоби не компромітувати до кінця одичку, Борисов-Барченко втік (чи його втікли). Напрямом для одиноків і власть їмущих, що опиралися на нього, те, що Борисов „позичив“ собі грохи на дорогу самоврядних грошей. Тепер вони роблять сумву мічу й лицемірно зігхають: „Не можна вірити українцям: злявалося, найкращий, а подивіться, що неробив“.

„Люстр. Кур. Краковскі“ теж уже використав історію Борисова-Барченка, щоби облаяти українців і дискредитувати їх в очах світу. Ні ті, ні інші одного лише не хочуть сказати: що українське громадянство панів Барченків і їхніх колег-хрунів давно викреслило зі своєї семі, як зрадників, відмовивши їм якогось права репрезентувати українство. Тому що вся ганьба та вся відповідальність за Барченка падає не на українців, а на тих, що творять тут хруніаду та збирають для цієї мети венке сміття й покидьки нашого народу. Нехай тепер і свіглять очима за цих наших зрадників, як прийде їм світити очима мабуть ще не за одного з тих хрунів, що ганьблять і збивають своєю зрадою український народ.

Барченки не наші, а їхні. Нехай-же й беруть на себе пляму за них. М. С.

того часу кругло 500 вишивок і кількості примірників писанок, здебільша дорогою дарів. Незалежно від цього я зробив дослідні прогульки по галицькому Поділлі, навіть в Бесарабії (в околицях Хотина) й Буковині, де зібрав дуже цінні вишивки й писанки. Далше я дістав дозвіл експонувати давні українські вишивки із музею Ф. Ясанського в Кракові, де зібрано багато артефактів ще в XVIII в. Таким робом вдалося мені певаче наново віднайти ці інтересні предмети нашого минулого, бо тепер — як відчуваю — вони ла дово пілуть в укритті, а музей не має ніяких намірів їх публікувати.

Зібрані вишивки й писанки прохаю вислати під адресою: Дамян Горняткевич, артист-маляр, Станіславів, вул. Монюшка ч. 9. Одлчасно заявляю, що всі зібрані предмети зложу після скінчення своєї праці до одного з українських зьвізських музеїв.

Дамян Горняткевич.

Про писанки, старі папери і ще дещо.

Це не має бути офіціальний зазив, ані навіть зверть офіціальний заклик, мов їм, як це всім відомо, не є імениті. Це просто писанково-святоче-лі міркування кандидата на музейника (сеге, у мене лихе тай непотрібне викониться на світ!).

Знаєте, що є Національний Музей (якщо не вірите, зайдіть на вул. Мехнацького 42), який зібрав всяку стару „непотрібну“ речичку. От їдете на село на свята. Гульте, а дієчата якісь тагліни завели собі. А Ви, докладієнько записали. Робіться Вам омико, коли їмошня закличе бабу-шенетуку. Вона вугілля скине, щось приговорить, а Ви і поздоровішаєте! — залиште. Несе молодичка писанку, а Ви давай парубком прикидаєтесь. Що там Ваші літа — пуста: вийте тежте слово, гарячий погляд, а-писанка вже у Вас. (Є в інших, простіший спосіб придбати писанку — напр. купити!).

Або слухайте сільську проповідь. Богоугодна

„Бюджетова сесія ост. сесією теперішнього сойму“.

Заступник голови клубу ББ. пос. Косцялковський на відчиті у виленському політ. клубі сказав, що бюджетова сесія була останньою сесією теперішнього сойму. Марш. Пилсудський хоче вдержати парламентаризм, одначе відповідно зреформований та приновровлений до потреб польського держ. життя.

Відгомін студ. протижидівських ексцесів.

У Познані відбулася розправа проти 18 академиків, що в червні м. р. підчас студентських заворушень у Львові, зорганізували маніфестацію солідарности та побили жидам шибі. Суд увільнив 16 академиків, а двох засудив на 2 місяці в'язниці, та й цю кару відложили їм на 3 роки.

Троцький переговорює із Сталіном?

„Берлінер Тагеблят“ подає, що між Троцьким і Сталіном ведуться переговори. Сталін бажає повернути Троцького до СРСР, якщо цей прийме його компромісові умови. Троцький мав би допомогти Сталінові в боротьбі проти правої опозиції.

Інші відомости говорять, що Троцький сам почав переговори, бо активний дух не може вдержати повної бездіяльности на вигнанні.

Є також думка, що ці полооски про переговори між обидвома противниками, поширені тими комуністами, які бажають нахилити Троцького до переговорів і повороту до СРСР.

Нова французька партія.

Аграрне питання стає у Франції шораз більше пекучим і великі маси малоземельного населення невдоволені роботою дотеперішніх партій, шукають нових шляхів до політичної активности. Це стало причиною утворення нової аграрної партії, яку почав організувати посол Віктор Боре. Партія ставить собі за мету зменшити відплив безземельних селян до міст, унормувати відносини між власниками дібр і робітниками, та збільшити парцеляцію.

Виборча реформа в Австрії.

„Граєнер Фолькблят“ повідомляє, що після Великодня австрійський уряд внесе до парламенту проект виборчої реформи. Нац Рада матиме замість 165 послів лише 136. вибраних у 39 виб. округах; при чому братимуть під увагу лишки голосів. Відень дістане 37 мандатів замість дотеперішніх 45.

Місія СРСР вестасу Лондон.

Міністр Гендерсон і більшовицький амбасадор Сокольніков підписали 16 квітня торговельний англійсько-більшовицький договір. СРСР.

це річ, правда. Але не менше побожна річ глипнути на ікони. Якесь вони старі, витерті, невирозні. А Ви: „ага! Мохильського 42“. Або їмость варпають, що „Діло“ мале і нема у шо завинуті потрібне, а ті старі папери, шо на стриху, не налаються, бо дуже їх „чуті“. А Ви глип туди: „Ага, старі, вам певне непотрібні“.

Або каже їмость, лйте перше добре було. „Гага! Дванаять літ тому. Тоді навіть у Калущі і Камінці газети „виводилися“. А Ви: „Ая, ая. А може маєте?“ „Є! І газети і якісь папери з печатками, оповістки, світлинки, а все з Визвольних Змагань. То знов приїде якийсь діляч на цілий повіт, а Ви від нього світлинку і до Музею. (При світлинці можна ще й заробити, — при писанках ні!). Гарно запахували все і пієдали. Потому навіть унукам розказувати можна: „Ще життя для культури, розумієте, для культури!“

Знаєте ще й те, що чоловік тоді стає чоловіком, як втагнув його у книжки. Без метрики він нуля. Так і тут. Грунт метрика. Це плантик паперу, а на ньому чорне на білім: той і той предмет, сваяжм писанку, зібрав рад. І Цярицькевич (тут місце на титулі) в селі Качачі Саянці, пов. Болехів, від Марини Пискуватой, дня 20. IV. 1930. Така писанка називається тут „воронича латка“, орнамент „басамани“, а робиться так і так. Все. (На жаль, буває, інакше називається).

Потому Вас видрукують у списку жертводавців, одним словом росте слава.

На другий місяць Національний Музей пристоує до будови другої будівлі-навільону. Все вже є: пляни, охота, добра воля, пекуча потреба і т. д. і т. д. Бракує одної хрінничі: 20 тисяч доларів. Не забудьте прислати.

Р. S. Не конче 20.000. Приймається з подякою теж і менше. (Чекове конто 153.422).

Це є те фатальне „ще дещо“ з нагодонка — гроші!

Е. Ріпях.

РАДІО -- ДЕТЕКТОРИ -- ВІДБІРНИКИ

Фотографічні апарати — Прилади

поручає

новозаложене новітню уряджене

FOTO -- RADJO -- PALACE

Львів, пл. Марійська ч. 8. (лім Шерехара).
Телефон 85 08

виплає торг. місію у Вел. Британію з представників торгівлі та двох аташе, що будуть користуватися привілеєм незайманости. Договір обов'язуватиме до часу закінчення постійного торг. трактату. Сторони можуть виповісти договір до 6 місяців.

Зударилися два літаки.

У Шатору зударилися два військ. літаки у висоті 800 м. Один літак, розпанаханий на двоє, упав у місті, знищив кривлю магазину та зривав ф'якра. Тіло п'їлота нашли на двірні вагоні, до якого вправ кривзь пробиту кривлю. Другий літак упав на кривлю, її обхопнао полум'я, згинув один комірник. Трупа нашли з відт'ятою головою на подвір'ю дому.

Англ.-египетські переговори.

Бритійський уряд переговорює в Лондоні з египетською делегачією. Від египетського уряду є прем'єр Нагас баша та міністр фінансів Макран Ебід (голова партії незалежницької Вафл). Делегачія домагається усунення брит. військ на територію Суеського каналу, та щоби Судан признати ег. територією.

Дуже сумно, що ми маємо лиш один щоденник, але ще сумніше, що не кожний, хто може й повинен, передплачує його.

НОВИНКИ

— Справлення помилок. В останнім ч. „Діла“ за 17 квітня на першій сторінці під заголовком статті „Морська конференція“ при доманні пропущено підзаголовок „Допис із Брукселя“. На третій сторінці тогож числа „Діла“ в статті „В справі оплат від ерекціонельних ґрунтів“ після слів вступної замітки „із кругів нашого духовенства“ опущено слова „зі Скалатщини“.

— Харківський процес. У середу, 16 квітня оборонні промови виголошували самі обвинувачені.

— Подяка за допомогу студентам. Благодійно-догомовий комітет прислав до нашої редакції подяку, підписану головою комітету, доцентом В. Іванком, секретарем студентом П. Дмитренком і скарбником В. Вербою, за допомогу студентам емігрантам у Подєбрадах у сумі 500 золотих. Цю суму придбано головно із прибутків з „Хореографічного Вечора“ у Львові, тому Благодійно-догомовий комітет при Українській Господарській Академії в Подєбрадах дякує на цьому місці п. президентовій І. Левницькій, п. меценасовій Я. Голубовській, п. директоровій В. Криацькій, п. професоровій В. Зарицькій, л-рові В. Старосольському, п. меценасові М. Корчинському та п. В. Дорошникові, п. А. Пясецькій, п. Єзерській, пластовому курію „Чорноморці“, пл.: С. Кривуцькій та І. Нагірній, І. Соколовській, О. Шепаровичевій, Н. Шухевичевій, С. Шепаровичевій та К. Філясевичі, О. Барилківній, О. Струминській, Г. Голубовській, Е. Бичинській, пл.: Сущівній, Шухевичівній, Шеховичівній, Колесівній, Попелівній, Федківній, Дмоховській, Рогожівній, Свистунівній, Зацерковній, Н. Барановській та пл.: проф. Кудрнку та С. Маслякові, рівнож усім громадянам, що відвідали концерт і причинилися тим до збільшення засобів на допомогу студентам.

— З білоруського життя. Цього року припадають 500-літні роковини смерті великого князя Витовта. Ці роковини білоруський народ прагне шанувати народним святом. З ініціативи „Білоруського Національного Комітету“ у Вильні утворено окремий комітет для влаштування цього свята. До комісії належить сенатор Богданович, посол Яремич і о. Станкевич. До співпраці запрошено „Литовський Тимчасовий Комітет“.

— Англійський король їде лікуватись. „Н. В. Журнал“ подає, що англійський король Юрій V. вибирається до австрійського купельного міста Балгаштайну лікуватись. Король замешкає в готелі „Асторія“, який вже приготавляють на цей приїзд. Приїде він на ціле літо.

— Помер син Ібзена. Дня 14. ч. м. у Фрайбургу помер одинокий син великого драматурга

О П Е Р А Т О Р
Д-р Д. Сассовер
Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38-51
Хірургічні недуги. 1831-3-16 Лічення жилаків.

Сігурд Ібаен. Він уродився 1859 р. в Осльо, студіював у Німеччині, був журналістом, послом, пробував стати драматургом, написав дві драми „Людська квінтесенція“ і „Роберт Франк“, але не маючи великого успіху в літературі, вернув до політики, був міністром, потім консулом. Сігурд Ібаен був жонатий із дочкою Бернштерне Бернсона. Помер у 71 році життя.

— **Бернард Шов** прийняв запрошення Польського Пен-Клубу на міжнародній конгрес й обіцяв приїхати до Варшави на три тижні. Конгрес Пен-Клубу відбудеться в червні.

— **Ріжні вісті.** В Ковні поліція викрила комуністичну централю, яка на день 1. травня приготувала демонстрацію, хоч з огляду на виїмковий стан в Ковні, всякі демонстрації заборонені. — В Зед. Державах Півн. Америки тепер начисляють 4 мільони безробітних. — В місті Карбондалі в Зед. Державах Півн. Америки була катастрофа копальні вугілля, в якій загинуло 22 робітників. — Шведський король Густав опублікував подяку всьому шведському народові за жалобу з приводу смерті королеви та участь у похоронах. — Над Югославією передвчора перелетів сильний ураган, який зробив багато шкоди і вбив кілька осіб. — Французький парламент ухвалив бюджет 465 голосами проти 120. — Ватага болгарських комітаджів на терені Добруджі напала на румунські села й ограбила населення, після чого вернула до Болгарії. — В останніх днях квітня у Паризі пічнеться німецько-французька конференція у справі Саарі.

Ex libris.

(3 нагоди виставки славянських екслібрісів.)

В неділю 13. ц. м. отворено у Львові виставку славянських екслібрісів, на яку зложилися експонати мандрівної виставки, що від довшого часу переїздить з одного славянського міста в друге, а від кількох місяців перебуває у Польщі, та деякі львівські збірки. На маргінесі цієї виставки варто кинути кілька заваг про домонстру, тимпаче, що до розпорядимости стоїть багатий порівняльний матеріал.

Любов до книжки, яка є носієм і символом культури, двигуном людських поривів і скарбницею високих летів духа, зродила глибоку погребу збирання книжок. З часом із звичайного „чорного“ збирання фахових видань зродилося „вибагливе“, бібліофільське. Такий вибагливий збирач не лише цікавиться змістом (буває, що не цікавиться), але й формою книжки. Він любить гарніми чернилами, зставками й ілюстраціями, добрим папером і дбайливим переплетом. Свій збір книжок він хоче звазати зі собою. Не підходить тут ані підпис, ані мертва печатка. Коли до книжки підходити як до твору мистецтва, то й звязувати її з власником треба чимсь, що малоб на собі знамя артизму. Така є основа, на якій виріс і розвинувся екслібріс.

Та екслібріс повинен мати й інші прикмети. Власник книжок хоче в рисунку проявити частину свого духа, своїх замишлювань, свого світогляду. В тому він і звязує артиста. Цей останній мусить ще й піддатися правам поодиноких родів техніки. Скажімо — дереворит. Хто вибрав таку техніку, той мусить зрезигнувати з м'яких, тонких ліній, а максимум ефекту повинен видобути з грубих ліній і площин, білих і чорних на переміну. Артист мусить тямити, що екслібріс сьогодні має теж свої закони, а разом з усім підчиняється він правам і вимо-

гам декоративного мистецтва, як один з чільних його родів. Якщо хтось зуміє це все погодити, тоді й виходить твір мистецтва. А хоч це і прикладне мистецтво, то зате воно стоїть на одному з найвищих щаблів.

Кожна людина, якої культурність переступила пересічний рівень, повинна ставитися до цього прояву високої культури з належним розумінням і належною шаную. Цього, на жаль, у нас не бачимо в такому розмірі, в якому хотілося бачити. Тимбільше, що гарні традиції українського екслібрісу виводяться ще з XVIII стол., тимбільше, що сьогодні чимраз більше артисти повертають до нього.

Не зважаючи на все те, найновіші спроби творення українського екслібрісу не мають того, що повинні: виразних національних рис. Є намагання навязати до старих традицій: Нечитайло-Андриєнко розрисує мотиви старого церковного мистецтва, багату дечого зі старої української графіки видно в екслібрісах Ю. Нарбути. Більшість, між ними перші П. Холодний, П. Ковжун, Р. Лісовський і інші поринули в західному експресіонізмі, де — зрештою зі зрозумілих причин — замало є українського національного. О. Кульчицька дає типові деворити, але радше типові для себе, як для українського екслібрісу взагалі.

На загал український відділ на виставці робить дуже гарне вражіння, хоча уступає прим. перед чеським.

Якщо вільно мені сказати свою скромну думку на цю справу, то вона буде в формі ось яких побажань:

До артистів. Побіч намагання створити щось нове в експресіоністичному, чи навіть кубістичному дусі, маю вражіння, що слід би піти теж тією дорогою, яку вказав великий Нарбут українській графіці взагалі: прикраси старих рукописів і книг, різні засти, значки, марки і рисунки (дереворит-гравюра) далиб тут неодно і рідне і величає і мистецьке в новому екслібрісному оформленні. Чотири екслібріси болгарські зробили краще вражіння на виставі, ніж 40 наших (всіх українських було 48), а лише тому, що болгарі покористувалися рідними мотивами у традиційній, там візантійській стилізації.

До Т-ва Бібліофілів. Треба конче видавати журнал, що плекав би культ книжки, а в ньому відвести належне місце екслібрісові. Не згадую вже про інші видання. (На виставі є прим. чеські збірки екслібрісів.)

До Національного Музею. Поки ще в пам'яті вистава славянських екслібрісів, вартоб уладити виставку наших екслібрісів і нашого бібліофільства взагалі.

До громадянства. Хто має книгозбір, хто веде бібліотеку „Просвіти“ чи яку іншу, повинен подбати про відповідний екслібріс. Зразки своїх екслібрісів конче прислати у львівські українські музеї. Теж цікаві є давніші, які мав у нас не один бібліофіл мин. століття. На жаль, це все розкинене „по фамілії“, в музеях ще цього небагато.

Йде не про просту форму, а про глибоке зрозуміння ваги й почуття мистецтва книжки, що з екслібрісом, оцим „клаптиком паперу“ в'яжеться.

Е. Ю. Пеленський.

3 концертової естради.

Свято учнів прив. сем. курсів „Рідної Школи“ в честь Шевченка.

Оце вперше цього року за весь час існування курсів спромоглися їх могокани (бо остався вже лише один V. курс з 23 учнями) влаштувати свято в честь Шевченка. Свято відбулося в суботу 12. квітня в доміви чит. „Просвіти“ на Личакові і стягнуло велику кількість нашого громадянства з тої діляниці.

Програма концерту була різноманітна й цікава, а бездоганне виконання поодиноких точок могло вдоволити навіть вибагливих слуша-

Горівки, вина, лікери
поручає НА СВЯТА знана фірма
Р. Фліссерової, Львів, Ягайлонська 11.
Буфет заасмотровий у вибагливі смаколики.
Усе свіжа риба, смачні обіди і вечері.
Локаль відчинений до 3-ої години в ночі.

чив. Солідно оброблене вступне слово уч. Качанюка, як рівнож деклямації: Ткачука „Чигирин“ і Качора „Із псалмів Шевченка“, виголошені зі зрозумінням річи, зробили на слухачах помітне вражіння. А вже бурю оплесків викликав добре вишколений хор під орудою уч. В. Осташевського, який кількома наворотами відспівав цілу низку пісень, відомих ширшому загалові з концертів хору Котка. Між співаками є кілька добрих голосів (бас Савицький, тенор Павлюк і ін.). Богато насолоди дало присутнім теж сольо на цитрі уч. Савицького. Затє скрипкове тріо було підготовлене слабо.

Сама організація свята йшла справно, а після відспівання нашого нац. гимну публіка розходилася домів уповні вдоволена. Е. Ч.

Зі спортивного життя.

Україна—Чорні.

Довідемося, що у Великодній понеділок 21. ц. м. відбудуться на грищі Чорних товариських змагання І. дружини Україна з ліговою дружиною Чорних. Україна виступить до цих змагань у повному складі, аби досягнути яконайкорисніший вислід. Початок змагань: 11. год. передполуднем.

Лехія III.—Сокіл IV. 4:2 (2:0).

В неділю 13. ц. м. відбулись на площі Сокола-Батька мячеві товариські змагання цих дружин, які виграла Лехія завдяки гострому та безоглядному стартові, а також судді, який подиктував до Сокола аж два карні. В другій половині Сокіл мав перевагу, а з багатьох догідних позицій використав Терлецький тільки дві.

Пінг-понг: Сокіл IV.—Чорні 5:2.

В товариських змаганнях дня 12. ц. м. переміг Сокіл IV. дружину Чорних. Мистець Сокола Чорний задемонстрував гру та побідив високопрох. мистця Чорних Цибуха: 21:9, 21:12. Завзяті партії були: Михальський (Ч)—Шевчук (С), Долечек (Ч)—Маланчук (С), Фурда (С)—Кендзерський (Ч) та Цибух (С)—Садловський (Ч).

Надвірня. Бескид—Гакоаг 8:0 (3:0).

Дня 13. квітня відбулися змагання за мистецтво Ц-кляси УСТ. „Бескид—ЖСК. „Гакоаг“ у Надвірній з вислідом 8:0 (3:0) в користь Бескиду. (Корнерів 3:3). Склад Бескиду: Кравчук Іван, Буній, Гринішак; Андрійович Микола, Полатайко, Николайтук, Гуешин, Свідрук, Мурський, Андрійович Емануїл, Волловатий. Гра була доволі жива, особливо в першій половині, коли то проти вітру наші змагуни здобувають 3 воріт. У другій половині вітер зовсім утих і провідникові нашого нападу вдалося опанувати не лише впади, але також змусити цілу дружину до приємної, комбінаційної гри, завдяки чому наша одинацятка стріляє дальших 5 голів. При кінці змагань видно було вже втому. Голями поділилися: Гуешин 3, Мурський 2, Полатайко 2, Волловатий 1. Суддя д-р Вільдер зі Станиславова.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 16. квітня ц. р.: за масло експортне содене пріма по 5-10 зол.; за масло несолоне бльохоме 5-10 зол. за кілограм; за зітру жодка 0-34 зол.; за зітру сметани 1-60 зол.; айца жодка 5-40 зол.

Тенденція цім за кордоном знижкова, в краю, а огляду на свята попнт збільшений.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я

Театри.

Великий Миський Театр:
Четвер, п'ятниця і субота вистав нема.

Малий Миський Театр
Четвер, п'ятниця і субота вистав нема.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співачи Парижа (Моріс Шеваліє) і опера „Ловці лежучів“.

КАСІНО: Базар змислів. Гріх спокуюше (Джан Ділаберт).

КОЛЬОСЕЙ: Вбийникова тайна. Комедія: Я тобі покажу; Пан і його слуга.

ЛЕВ: Соню, Соню, шастя нові (Гарі Діаке).

ОДЗА: Кляві на засланні.

МАРУСЕНЬКА: Цар царів (Життя музи та воскресення І. Христа).

ПАЛЯС: Звукова фільма: Мораль пані Дульської.

ПАН: Келігсмарк.

ПАСАЖ: Широколотий п'ядь. Тиждень Метро-Гольдвин-Маєр. Амер. комедія.

ПРОМІНЬ: Життя і Муки Христа.

СТИЛЕВЕ: Дош рож, або життя та чуда св. Тереси.

ФАТЯМОРГАНЯ: Пречудна брехня Ніни Петровни (Бріг. Гельм).

ХИМЕРА: Дівчинка з балету (Каяра Бов).

УТІХА: Люди без обличчя (Гарі Піла).

Програма радіо.

Четвер 17. IV. 1930.

Львів. 11:58 Сигнал часу, 12:10 Кош-

перт грам. пилт, 13:00—17:45 Перерва, 17:45 Літ. аудіція „Легенда про Божого музика“ (транс. з Кракова), 18:45 Підгалицькі балачки, 19:00 Вечерня, музична граюф, пилт, 19:30 Аудіція: а) Святий Боже — Каспровича, б) Прологівд Скарги (транс. з Варшави), 20:15 Трансмисія ред. концерту з варш. філармонії, комунікати.

П'ятниця 18. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 16:45 17:45 Концерт з Кракова. Краків (312,8) 20:00 Аудіція з Вільна. Гельсінгфорс (221,4) (221) 18:35 Віолінчельо. Ляйпціг (209) 11:30 Релігійна музика Ахброзіуса. Лондон (356,3) 18:20 Радіоорхестра. Берлін (415) 14:00 Віолінчельо. Стокгольм (336) 13:30 Пісні та рецітації. Рим (441) 17:30

Релігійний концерт. Ляйпсберг (473) 13:00 Концерт; Бетовен, Брамс. Міляно (501) 20:30 Релігійний концерт. Брюссель (509) 18:00 Музика. Мюнхен (533) 10:00 Богослуження. Будапешт (550) 10:00 Хори з катедрі. Ленінград (1000) 19:00 Опера. Харків (1304) 20:00 Концерт. Париж (1725) 21:45 „Парсіфаль“ Вагнера.

Субота 19. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 12:10 Релігійний концерт. Краків (312,8) 16:15 Трансмисія з Варшави. Гельсінгфорс (221,4) 17:30 Спів і радіоорхестра. Ляйпціг (259) 19:30 Радіоорхестра. Лондон (356,3) 20:30 Радіоорхестра. Берлін (415) 16:30 Концерт орхестри Гутмана. Стокгольм (336) 19:30 Великодній неспір. Ляйпсберг (473) 18:30 Музика надренських

ВИДАВАТИ ОЩАДНО ось який повинен бути клас кожного горожанина ВАЖНА НОВИНА ДЛЯ ВСІХ

1851

ЦІНА

2-2

ТАБЛИЧКИ НАЙЛІПШОЇ ЧОКОЛЯДИ G. G. LARDELLI ДЕСЕРОВОЇ, МОЛОЧНОЇ, ГОРІХОВОЇ

ВАГИ NETTO 100 ГРАМІВ ВІНОСИТЬ ЛИШ ОДИН ЗОЛОТИЙ

Ген. Заст.: D. H. R. Wertheim, Варшава, Королівська 18. Заст. на Галич. і Шлеск.: „Аліансе“ Краків, Шевська 11.

Дзвонів, Прага (487) 19-05 Релігійна музика. Міяно (301) 19-15 Концерт. Брюссель (509) 19-30 Грамофонові плати. Відень (3163) 15-00 Капела Гужера. Рига (525) 19-03 „Сотворення світа“ Гайдн. Мюнхен (533) 16-00 Соціст. Будапешт (350) 20-25 Вагнерівський вечір. Ленінград (1000) 16-30 Концерт. Харків (1304) 20-00 Трансмисія з театру.

Порядок Богослужень Страстного Тижня і Христового Воскресення у Волоській Церкві.

Вел. Четвер для 17. ц. м. год. 9. Служба Божа св. Василія Вел. год. 6. вечір: Страсти Г. Н. Ісуса Христа.

Вел. П'ятниця для 18. ц. м. год. 9 1/2. Царські Часи. Год. 11. Вечіря, год. 12. Обхід з Плачанням. Год. 6. вечір: Псалми і Надгробня. Утреня — Псалми відспіванє хор під управою д-ра В. Неділя. 1870

Вел. Субота для 19. ц. м. год. 9. Служба Божа св. Василія Вел.

Вел. Неділя, для 20. ц. м. о год. 3 1/2, рано надгробня, опісля Воскресня Утреня. Читані Служби Божі що години від 6. рано починає. — Послідня читана Служба Божа о год. 12. Співана о год. 10-12. Вечером о год. 4 1/2, Вечіря.

В інші дні Великих Свят Богослуження як звичайно в неділі і Свята.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

В ИСИЛІАЮ почтою гарні, вибрані гриби (найменше 5 кг.) по вод. 20-1 кг. — Смакові полива на пукрі в 5 кг. фасках за вод. 15-1. Волоські орізи в 5 кг. мішочках за вод. 25-1. Правдиву омегу бриндію в 5 кг. фасках зол. 15-1. Франко за посліплатою Мендель Штуммер, Косів, в Коломиї. 1708 9-10

ПОЗІРІ ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, ледники, кухонне начиння — найліпший товар, Рентшвер, вул. Леґіонів ч. 37. 1720 а) 8-12

ПРИЙМУ здібного подорожничого продавця бюрових машин. Ломага, Сенкевича 9. 1899 1-2

БЮЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятих літ у цілім краю знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Маріївська ч. 5. Купую бріданти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 1857 46

УНЕВАЖНЮЮ військову книжку, видану через П. К. У. Самбір на імя Ізико Тисовський. 1864 3-3

НЕБУВАЛІ КОРИСТИ для точних передплатників „Діло“

Що кварталу льосовання нагород! Бже 15. черня ц. р. візьмуть участь у льосованні нагород усі передплатники, що не будуть мати ніяких задегностей у передплаті. Виграти можна бібліотечу: вартості 100 ам. долларів. ці: по 25 ам. долларів, десять: по 10 ам. долларів і десять: по 5 ам. долларів. Хто схоже, тому платимо за виграну бібліотечу готівкою.

БРИЛІАНТИ, також іншу біжутерію купує по високій ціні Добровольський-Розважівський, Львів (Готель Жорж) Академічна 2. 1856 15-9

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Синюська ч. 17. II. п. Скріплювання хитаючихся зубів пильобування й винищення зубів, без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції подорожується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовим і студентам знаєна знижка. 1879 на. Тел. 65-73. 1-10

Комунікат

від Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові.

ОРЕНТУВАННЯ ІНВАЛІДІВ УГА. Ренти новозоголошени інвалідам УГА на основі посвідок українських місцевих установ та лікарської opinii утрати праездатності виплачує УКТОДІ від 1. IV. 1930 р. Подаючи до публічного відома імена й адреси нових рентарів, просимо українське громадянство провирити, чи дійсво інвалідство вичислених позодить і часів служби в Українській Гал. Армії. До давніших рентарів прибули: Повіт Бродів: Гузик Михайло, Покива — 40 проц., пов. Добромил: Мороз Микола, проп., пов. Жолква: Боневичі — 40 проц., пов. Жолква: Вільган Лев, Скваряна Нова — 40 проц., пов. Жидичів: Грипа Іван, Дроговиже в. Миколаєва — 50 проц., Явнич Степан, Лисків п. Журавно — 65 проц., пов. Зборів: Велая Теодор, Поморани — 60 проц.; Лешук Дмитро, Поморани — 70 проц., пов. Кошицький: Вагріш Антін, Раків Кут п. Героданич — 50 проц., пов. Надвірня: Залозенький Дмитро, Делатин — 50 проц.; Шаргородч Микола, Салжавка п. Ланчин — 40 проц., пов. Печеніжин: Бойчук Василь, Акрешори п. Космач — 50 проц., пов. Рогатин: Чортоломний Антін, Славатин п. Липиня Дол. — 40 проц., пов. Ст. Самбір: Гаваль Григор, Городовичі — 40 проц., пов. Стрий: Головатий Михайло, Любичів — 40 проц., пов. Снятин: Виналюк Дмитро, Івнич п. Заболотін — 60 проц.; Рурик Олекса, Волчківці п. Снятин — 60 проц., пов. Тернопіль: Мандлюк Дмитро, Кодачів Малий — 35 проц., пов. Чортків: Савчин Григор, Білобожниця — 45 процент. Від дня 1. IV. ц. р. УКТОДІ виплачує місячні ренти 413 інвалідам на суму 8 170 золотих. Із надатками на протези, удержання Дому Інвалідів, Захисту грудно-хорних у Вишнівах, лікування та адмін. витрати потребує УКТОДІ 13.000 золотих у місяць — Головна Рада УКТОДІ, Львів, Руська ч. 3/П.

Спеціаліст негуг кереків, серця і мозку д-р Фелікс Ган Львів, Листопада 30. 1906 Пересвітлення Рентгеном.

Подяка.

Отрим складаю подяку В. Панам докторам І. Аліськевичеві і З. Храпкові, у Львові, за безкорисне і успішне виконання на мені поважної операції. Надто дякую широкоречно др. Храпкові за повну послати опіку по операції і поведення мене до одорова. Д-р М. Коцюба.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Товариства Прихильників Освіти у Львові

відбудуться в суботу, для 10. травня ц. р. в 5-й годні попудулі в залі „Української Бесіди“ при вул. Рутівського ч. 22. зі слідувачим порядком: 1. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 2. Звіт з діяльності Виділу. 3. Звіт Ревізорів. 4. Вибір голови і п'ятиох членів Виділу та їх заступників по думці § 23 статута, Ревізорів та трьох заступників по думці § 35 стат. і мирових судів по думці § 37 статута. 5. Внески й запити. Якщо в означеному часі не зібралася приписана статутом кількість членів — Загальні Збори відбудуться в тім самім місці в годину пізніше без огляду на число присутних членів. — Львів, для 16. квітня 1930 р. — За Виділ Товариства: сенатор Володимир Демківич пр. голова, Василь Левицький пр. секретар. 1891 1-1

СЛЬВІВСЬКІ КУРСИ САМОХОДОВИХ КЕРМАНІВ ІНЖ. Олександра Юрого Львів, Коперника ч. 54 ведені у власних забудованих, при найбільших вартатах і гаражах самоходових в Малопольщі — найліпше вичують на керманці і ремісництві. Ондата ратажи. — Замісцелі мають мешкання і опіку. Пишіть по Ілюстровані проспекти, котрі вистаєсно безплатно. 1793 3-1

ЕЛЕКТРИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

La-Dame, Львів, вул. Костюшки ч. 6, тел. 55-26. Виконує мережки, французькі пліси, сидлі, ручні і машинні засти і люксусові біала. 1732 3-1

ШВАЙЦОФЕРА Фортеп'яни, П'янина

ГОФМАННА знамениті віденські П'янина, Гармони. Ціни низькі. Догідні сплати. Довголітня фабрична гарантія. — Виключне аступництво: „MONIUSZKO“, Львів, вул. Зиморовича, ч. 10. 1792 4-2

ГАРНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВИ

КОВДРИ чистововняні МАТЕРАЦИ з волосіння ПОДУШКИ — сілське піре 1672 Простирала, пошевки, ліжка поручає назково дешево відомий Магазин постелі В. Іжицького Львів, вул. Коперника ч. 3.

8 зол. ПЕРСТЕНЕЦЬ 8 зол.

в 14-карат. золота з рубіном тільки у Б. ГРИНБЕРГА Синюська 4 Т. 59-22

1730

ЛИВО з Архикн. Бровару в Живці. Зі зглядю на свою високу відзначу якісність і безоглядну чистоту продукції є найліпше в Польщі. Всі роди пива „ПОРТЕР“ одноклий в своїм роді, яке поручають лікарі для реконвалесцентів а то: „АЛЕ“ що дорівнює своєю якістю англійським пивам „МАРТЕВЕ“ (темний кіл — Бровар) і вкінці знанній „Польський Пільзнер“ десерово „Живецький Здрій“ під назвою „Живецький Здрій“ ясне „Живецький Здрій“ до набуття у всіх першорядних льокалях і ресторанах. ПИВО ФЛЯШКОВЕ у всіх якостях до набуття майже у всіх реставраційних льокалях і торгівлях делікатесів. Представництво Архикн. Бровару в Живці „Живецький Здрій“ Сп. з обм. пор. у Львові, вул. Косцюшка 24. — Тел. ч. 13-29.

ПАМ'ЯТАЙ Найтриваліші панчохи, рукавички, скарпички, трикотажі купиш найдешевше в фірмі „OLKA“ Ринок ч. 35. (побіч „Народної Торговлі“)

В цілі продажі вугля і коксу всіх родів, іменем поважної фірми, пошукується енергійного і здібного заступника. Оферти в польській мові з інформаціями про свої спроможности продажі, треба слати під шифру „W. K. 482“ do Tow. Rekl. Międzynar. Sp. z o. o. p. Rudolf Mosse, Katowice Mickiewicza 1888 1. 4. 1-3

Ширіть наш часопис!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутика. 1843 Співвідсько Вижне: Неділя 20. IV. „Воскресення“. Понеділок 21. IV. „Ніч Несподіванок“. Вікторок 22. IV. „Гаркуша“. Сереза 23. IV. „Пташки з Тиролю“. Четвер 24. IV. „Трійка Гільдгаїм“.

Порядок Богослужень в Страстний Тиждень і Світлий Празник Воскресення Христового в храмі Святителя О. Николая у Львові:

Четвер Великий для 17. квітня 1930. В годні 8. рано Служба Божа св. Василія Вел. з Вечірнею. В год. 6. вечер Утреня св. Страстий Хр., читання 12 Євангелій.

Вел. П'ятниця для 18. квітня 1930. В год. 7. рано Царські Часи з Обданцею. В год. 9. рано Вечіря і внос Плачання, Обхід і Прововідь. В год. 5. попод. Утреня надгробня єрусалимська.

Субота Вел. для 19. квітня 1930. В год. 7. рано Служба Божа св. Василія Вел. з Вечірнею.

Від год. 12-6 попод. Свячення пасох по домах вірних парохій. В год. 6. вечер Надгробня. В год. 7. вечер Утреня воскресна.

Неділя Пасхи для 20. квітня Воскресення Г. Н. Іс. Христа. В год. 8. рано торж. Служба Божа з Прововіддю і свячення пасох в церкві. В год. 3-30 попод. Вечіря, Акафіст Воскресенню Христовому і ціловання св. Христа. В Понеділок Світлий і Вікторок Світлий в днях 21 і 22 квітня порядок Богослужень як звичайно, то є, в год. 6. рано Утреня Воскресна, в год. 8. рано читана св. Літургія, в год. 10. рано співана Служба Божа і Науа, в год. 3-30 попод. Вечіря, Акафіст, Супліканія і ціловання св. Христа.

Порядок Богослужень Страстного Тижня в семінарській церкві, вул. Коперника 36. Четвер 17/4 год. 5. вечер Страсти ГНІХ. Веліка П'ятниця 18/4 год. 8-30 рано Царські Часи. 10-30 рано Вечіря, внос Плачання, 5-45 вечер Псалми: І. Біліковський, Прескоробна єсть душа моя; Архангелівський, Помишляю день страшний; Воробйєвич, Біже час яко шестий — відан Надгробня Утреня (Єрусалимська). Велика Субота 19/4 год. 7-45 рано Служба Божа св. Василія Велікого, год. 6. вечер Воскресна Утреня в Архикатедральнім Храмі св. Юра, год. 8-30 вет. Воскресна Утреня в семінарській церкві. Неділя Воскресення Служба Божа в Архикатедральнім Храмі св. Юра.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і доляр.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкерні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 50 сот.

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в КАЛУШІ, вул. Сівацька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красінського 63.
Жадайте оферт та цінників.

Старість мусить прийти,
а з нею Ваша неспосібність до праці, тож складайте на чорну годину свої ошадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

„Як що не вмре, не оживе“.

I.
Яка безодня жаху і надії для християнина у цих кількох словах Св. Письма.

Признаюся: коли я був молодший, душа моя не могла примиритися з цим категоричним імперативом, освяченим християнством.

Поки живе на землі людина, завсіди протестує проти нього, кричить: „Не хочу вмратися“ і мусить вмратися. Зате якою полекшою перед обличчям цієї конечности є надія, що всеж життя не припиниться, та свідомість того, що вмрання (чи відмирання) і воскресення (чи відродження) є лише двома моментами одного суцільного акту, імя якому — життя.

У цьому акті — те, що було, й ті, що були, складають одну цілість з тим, що є і що буде.

Вмирання й відродження — вісь життя: вісь усього змісту Великодня. Те, що сьогодні вмрло — завтра мусить воскреснути чи відродитися.

Тому нема підстав до зневіри й розпуки. Є смерть, буде й відродження.

II.

Скільки вмрло наших попередників, снів українського народу, у боях за Батьківщину від Святославова Переяславця до Кут і Лисоні, від степів і Чорного моря до невідомих козацьких могил у ріжних країнах Європи?

Скільки загинуло на Сибірі, у в'язницях, у прибалтійських багнах, у чека, таборах і під „стенками“?

Скільки відійшло з життя від тифу і сухіт, набутих у походах, а голоду й виснаження?

Та хіба-ж ми не відчуваємо воскресення їхнього великого духа в наступних поколіннях? Хіба-ж не спостерігаємо, як з якихось невидних джерел, неначе з могил наших героїв, витікає нова сила й розливається по душах малих цих, темних і нижчих духом?

Ця сила помітно наростає, множитья, немов її джерела безконечні й бездонні. Безсилі штучні ворожі греблі й гаті. Розминає їх вона, передливається через край і заливає скорботні наші землі, як весняна повінь, та будить їх до чового життя.

Країна через смерть мучеників і героїв воскресла й відроджується, встає, як Фенікс з попелу.

Аби той, хто має очі бачити, бачив цей великий акт життя, цей Великдень нашого народу.

III.

Не важко почвертувати народне тіло. Та важко почвертувати народню душу. Подія нашого територіального й збірного тіла не на одного з нас повіяв холодом смерті, бо завжди ми в'яжемо природу фізичну з духовною.

РОВЕРИ! „Puch“ і „M. perwa“
Виключна продаж „Роітур“. — Догідні сплати.
Львів вул. ЯГАНІОНСЬКА ч. 20. Тел. 23-11.

ПОЗІР І

УКРАЇНЦІ І

Першорядна Фризієрня для Пань і Панів І
ІВАНА МАРТІНЬОГО пл. св. Юра і ріг вулиці Шептицьких
порукається П. Т. клієнтам. **Телефон 83-53.**

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто Почтової Шадниці ч. 143.467).

Цей Банк приймає вклади ошадности, обезпачує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу. 1-10 1377

З М І С Т:

- В. Островський: „Як що не вмре, то оживе“.
- З індійського кітла.
- Федір Лудко: Соловейковий спів (фейлетон).
- Ол. Бабій: Над Євразією (поєзія).
- М. Галушницький: Політика в освіті, чи освіта в політиці?
- Мих. Рудницький: Слово (поєзія).
- Д-р Ю. Стецюк: Економіка і політика.
- Застирець: Свячене на провінції (гумореска).
- Пос. В. Целевич: Невикористані можливости в діяльній грон. самоуправи.
- Юл. Романчук: Свобода думки.
- Баянка Баранова: З наших визвольних змагань.
- Е. Ю. Пеленський: Від Страстей до Воскресення (фейл.).
- І. Кедрин: Початок світової преси.
- Воєнний шум.
- Мих. Островерха: У сонці (фейл.).
- Мілена Рудницька: Жіночий рух і молодь.
- Д-р Ів. Гига: Вага символіки.
- Г. Ле Бон: Думки з сучасної доби.
- Зі спортивного життя.
- Гал. Чіпка: Великолітні побажання.
- Новинки.
- Пробудження Судану.
- Гумор.
- Оголошення.

З індійського кітла.

1000 індійців продають Гандієву сіль.

В Індії кидить. По найновішим вісткам Ганді прийшов із добровольцями у Пінжрат. Перед приходом Ганді і його добровольців у Пінжрат поліція хотіла знищити кітла для препарування морської соли. Індійці заняли таке грізне становище, що поліція мусіла відступити від свого наміру. Тимчасом Ганді прийшов на пляжу та визнавав індійців, що хотіли вквінувати поліцію, до спокою, бо уряд за одного полісмена вбив би тисячу індійців. У Бомбаї тисячі Гандієвих прихильників продавали Гандієву сіль, яку самі добули. Також у Лягорі, де прийшли Гандієві однодумці зі солею, прийшло до демонстрації проти британського режиму.

Ганді визнає індійців, аби вони посудили для продукування соли, які уважаються тепер нац. святощами, боронили всіми силами, а навіть і життя віддали за них.

Бойкот алкоголю в Індії.

У багатьох індійських містах бойкотують крамниці, що торгують алкоголем. Метою бойкоту зменшити доходи уряду з алкогольного податку. В Пінжраті жінки засипали Ганді цвітами. Ганді визнавав жінки боронити рідну країну: „Коли муштини питимуть алкогольні напитки, ваша батьківщина пропаде. Коли вживатимуть закордонних тканин, жінки не матимуть праці!“

Індійці нищать англ. урядові будинки.

Пасивний спротив об'яв і Пенджаб. В Амрістарі прийшло до кровавих сутичок між індійцями та військом. У Лягорі Гандієвці заатакували англійську школу. Учні мусіли негайно покинути школу. Поліція стріляла до товпи. Було кількох ранених. У Калькуті індійці обкидали камінням англ. поліцію, що їхала автом. Було кількох ранених індійців. Опісля демонстранти вибили шибки в шпиталях. Поліція арештувала 20 демонстрантів.

Взагалі в Калькуті підчас демонстрацій 15. квітня було 50 ранених, м. н. 15 полісменів і 11 людей з огневої сторожі. В Карачі поліція арештувала 6 провідників інд. нац. конгресу. В багатьох нац. інституціях поліція перевела ревізії і поконфіскувала рахункові книги. Поліція стріляла до демонстрантів перед будинком трибуналу в Карачі, де були ранені. Товпа вдерлася до будинку трибуналу, повиривала шибки та помиривала вікна. Підчас заворушень у Карачі був і убитий, 7 осіб тяжко і 26 лекше ранених.

Винягня „Italia“
CARLO PERANTONI

:: Львів, Сикстуська ч. 29. ::
порукає НА СВАТА ріжні вина природні і літургічні по найнижчих цінах.

ЩАВНИЦЯ

Д-р Маркіян Дзерович
(Львів Кохановського ч. 100)
1898 ошаднитиме як щорічно 1-5
у „РЕДУІ“ від 1. V. до 10. IX.

Оптимізм і песимізм.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, в половині квітня 1930.

Тому кілька днів, саме напередодні своєї короткої прогулянки до Лондону, наш кореспондент одержав беззастережно число англійського місячника „The New Canadian“ („Новий Канадієць“) тай, не переглядаючи його навіть, вложив його до свого невеличкого подарункового клука; разом зі своєю книжкою Андрія Морюа про Байрона це мала бути лектура на довгі години мандрівки французькою північною залізницею, англійським каваловим кораблем тай нарешті англійським залізницею з Фолькстону до Лондону. Виявився цей „Новий Канадієць“ ще цікавішим, ніж звичайно; мало того — читач знайшов у ньому навіть свого рода сенсацію: великий, так сказатиб, „урядовий“, заголовок „Ліги Бритійських Українців“ за приміщення України в ряді британських доміній, як нового самостійного члена британської спільноти. До заклику долана добре зроблена карта всіх українських земель, цілої української етнографічної території.

Україна — як британська домінія: ідея справді сенсаційна! Чи реальна і здійснима — інше питання, а розглядати її нині тут не маємо наміру. Однак сян чи так, а вже сам один факт, що сильна й вадіна організація наших заморських виселенців не заважала прилюдно виступити з ідеєю формалі їх колишньої батьківщини як британської домінії — пророчество свідчить про те, як швидко, як широко й як глибоко привязалися тамі „нові канадієць“ з Галичини й Буковини до своєї нової батьківщини, Канади, і до тої британської спільноти, що даючи своїм домініям найповнішу внутрішню й зверхню самостійність, забезпечує їм одночасно неосінені й безцінні користи — учасників світової імперії. Україна британською домінією? Серед даних піднеси, це утопія, утопія — на жаль. Але який симптоматичний сам факт виставлення такої ідеї канадієцько-британськими громадянами української прови! Якою матірню, якою справжньою батьківщиною мусять бути ця британська спільнота для своїх громадян, щоб така ідея могла взагалі тільки народитися! Уявіть собі тільки, що якась поважна організація українців Галичини, громадян Річмондполітї, виступає з ідеєю добровільного вступу цілої України в склад цієї Річмондполітї: ні, чогось подібного навіть уявити собі не можна — такий абсурдний, такий диворадний, такий „божевільний“ був би сам помисл подібної спільноти...

З думками такими висловив ваш співробітник з англійського корабля в англійську залізницю.

ФЕДІР ДУДКО.

Соловейковий спів.

(Фрагмент із повісті.)

Свищуть соловії.
Полощуть журу в місячній тиші тіннявих киявських круч.
Що соловіям! Іхня справа соловіяна. Що їм до людських війн, окупацій, погромів, революцій! Великі відвічні закони життя й не змінити їх нікому: ні варягам, ні половецьким ордам, ні навалам печенігів, ні більшовикам.
Час-від-часу проплеще сонним Дніпром пароплав і збудить берегову тишу. Це не лякає соловіїв. Високий місяць срібним павутинням зачепився за кожну стеблинку, за найменший листок і зазираючи в непроглядну гушавину, пильно стереже беззвучний спокій землі. Блискучим сріблом розплескався він у чистих плесах — і пристрасно моляться йому, високому білому богові, в своїх гомінких ставках-синагогах широкі жабячі хори.
Щебечуть соловії. Ляцять у дзвінкій тиші киявських сонних садів.
Великі ліхтарні сліпучим світлом пробиваються крізь зелені ажурні листви — й під стоке моргання їх пустими безлюдними вулицями шалено промчить, як нічний страх, більшовицьке авто.
Хай собі мчить — що соловіям! Тяжкі й небезпечні далекі дороги із заморських віреїв до рідних кущів — і мусить висвітлати в жасминових кадїлах свою журну пісню душа соловія.
Безлюдно тихо.
Непорушні кули тополь сторчать верхівям у зоряне небо — й не чути на киявських кручах молодечого співу, що стеле в місячній тиші чародійну задуму старих козацько-чумацьких пісень.
Спить старий Київ.
У білім тумані, під срібною лускою місячного сїява блискає золото церковних купол, білють дрімотно собори, мовчать натягнені струни бульварів і пустинно німіють широкі простори площ і стовпких вимеодих вулиць.

і часто ще поверталися ці думки в голову мандрівника в часі кількадесяти годин гостювання в Англії. Що воно, з тією Англією? Свіжо спечені горожани канадієцької домінії вже так кріпко, з такою вірою і з такою надійністю привязалися до британської імперії, якої матірню була ця Англія, а в той самий час із ріжних кінців світу і в усіх мовах підносяться темні оцінки англійської сучасності і ще чорніші відчування англійської будуччини. Що є на рїч?

Кидуючи Лондон, стрїли ми привалком на стаїї Вікторії двох старих лондонських знайомих, що вибиралися до Парижа, на кілька тижнів великодних ферїї. Ми вїзли до одного перїїту, а на кораблі вїїшли разом у вна, до ресторану. Один з них — назавмо його Ватсон — англїєць і професор університету; другий — скажімо: Сміт — американець і довголітній учасник лондонської біржі. Основний, расовий оптимізм першого чудово протиставиться підставовому песимізму другого. Такі два знайомі — справжній окарб для журналіста.

Ми сїли за столом, а жива розмова, яка швидко завязалась, дозволила нашому братови призабути немале котисання корабля та перебути без звичайних у нього „пригод“ півтора годин плавання несупокійним морем.

— Ватсон вам певне хоче набити голову байками про доброту Англії, про розквіт англійського шовківництва, автомобільного промислу, електричності, кияв іронїчно американець Сміт. А ви цьому тим лїкше повірите, що ви нічого самі не бачили?

— Як воно, нічого не бачив?
— Певне, що нічого. Ви дохожали собі по вулицях Лондону, розмовляли з кількома журналістами чи політиками, переїхались по лондонській пристанї — от і все. Але чи були ви там, де є справжня лиха, напр. у Манчестері або у Велі?

— Ні.
— Значить, ви не могли побачити, що в Манчестері, де перед війною фабрикано 7 мільярдів метрів бапованих полотек, тепер фабрикують усього 4 мільярди. І ви не могли бачити страшної нужди вуглевих басейнів, які кинули на рамена нації півтора мільона безробітїя.

У цей момент Ватсон перервав:
— Американець мені тицькає під нос наших безробітїя. Гаразд! Одначе гляньте на справу з іншого боку. Яку частину робїтництва Англії представляють за собою безробітїя? Дванадцять

Довжелезними рядами, як низками перел, простягалися туди й сюди білі опуклі ліхтарні й молочним світлом залитїй гранїт широкїх пустинних вулиць.

Нї руху, нї звуку. Спить старий Київ.
Тільки коли-не-коли в бічних вулицях залопотїть мотор і тяжко виповзе звїдїт під світло стоокїх ліхтарень незграбний грузовик. Запирхає, протувкотить — і з крехтїнням просунеться порожніми брукками повз соловіїні сади вгору, на Печерськ.

Один. Другий. Третїй.
Що роблять ці таємні машини у тиші безлюдних вулиць?

А там, на горбах, де спочивають у землі Аскольдові кости, де величавою свічкою уперлася в місячне небо біла лаврська дзвіниця — запашиим ладаном курять листвяні гуці й солодко плещуться в них срібні соловіїні дзвіночки.

Масивною бронзою обступили старосвітські штахети густі тїняві печерські сади, й білі стовпи старопанських брам бережуть сонну тишу їхніх гушавин. І видно з вулиць крізь мережку бронзових огорож у вікових листвяних гушах старошляхетські будинки: струнки, білі колюми, широкі вази, розлогі веранди, білі інтимні балюстради. І в чорних тїнях алей похололивими страхами сновигають давні беззвучні спогади — про золотоковані Мазепинї булави, про пишні вуса генеральної старшини, про срібний бренькіт старокозацьких острогів і маїяня золототканой парчі на кунтушах пишногорудих гетьманш.

Коло одной з таких білих старопанських брам з мосяжними гербами на бронзових ґратах зупиняються авто — й торохкотять їхні мотори уперто й довго в замерлій тиші вулиць.

Що тут? Пишний бенкет? Тїні предків зїзжаються модерніми автами в нічній тиші до старопанської палати?

Так, тут бенкет. Таємний бенкет у цьому білому домі. Страшний і дикий бенкет, де пїнїться вином гаряча людська кров.

Тут їде помста за вікові гріхи старого шляхетства.

Тут — чорезвичайка.

Вся писанка для „Рїдної Школи“!

З нагоди Воскресення Христового не забудьте на писанку для „Рїдної Школи“. Нехай кожне Товариство (Кружок „Рїдної Школи“, Читальня, Луг, Соїл, Кооператива, Молочарня і т. п.), кожне підприємство чи гуртом, перешлють даток на писанку „Рїдної Школи“. Приходи з вистав, концертів й інших обходів у часї від Великодня до Вознесення їдуть на „Рїдну Школу“! Словнїть свій обовязок супроти своєї дїтвори і молодї, для великого Майбутнього української нації! — ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“, Львів, Ринок 10.

в'їзотїв. Кілько їм платять? Третїню звичайної платї. О четвертїну платї, видаваної надїєю, значить, „смертельно“ питання безробітїя озвонїть до підвишки одної четвертїною платчою всім робїтникам. Невже це таке страшелле? Четвертїна — це кінець кїнцїв тільки четвертїна, а ми доводї богатї, щоб платити нашим робїтникам все, що треба, мїй дорогий Сміте.

Сердїта вїїправа Сміте:
— Ваша платїта сама вже одна така дорога, що цїна вашої продукції були відстрашючі для чужини, а додатковий відаток на робїтницї платї й підмоги окончено підкосив ваш експорт. Нїхто в світі не хоче так дорого платити за ваші товари.

Ватсон не відповїв спершу нічого. Може тому, що саме підлягав в'ї склячки „старту“ (пиво). По хвилині мовчанки вїї пішов у протїваступ:

— Лишав вам безробітїя і платї, і дефіцит вашого вивозу супроти ввозу. Все воно правда. Одначе так само правда, що в одному тільки 1929 році вкладки у британських банках зросли на 88 мільонів фунтів; тай що кожного дня даємо закордонови пересїчно одні мільон фунтів позичок. Одні мільон фунтів кожного ранку — позичаємо туркам, німцям, норвежцям, то-що. Ви кажете, Сміте, що Англія — велїтець на глиняних ногах. Гей, гей! В цього велїтця кїшени повні гроша!

Сміт проковтує огірок, посипаний цукром, і дзвїгляє раменами:

— Не трїбуйте менї їмпонувати числами. Нїхто не сумнївається, що у Великої Британії ще багато гроша. Без своїх дїстїтївнїх скарбів, і-кїми вона силкується держатися на верху, вона вже давно була би потонула. Але грїшми її не властїється знищити протївну конкуренцію. Кредїтами можна паткати діри в кораблі, але ними не можна гнати машини у фабриках. По спортовому, друже, треба признати правду. Ваша країна, яка протїлом двох столїть, майже однова мала в руках промисл і торговлю світу і яка з того нащадїла собі сотні мільярдів, стоїть тепер перед роєм соперняків, молодших і краще від неї озброєних в Америці, в Німеччинї, у Франції, в середній Європі. Вірте менї: Англія не омерла і не вмере, але епоха її господарської гегемонїї покїнчена раз на все. Ось напр. ще в 1885 р. вашї промисли антого залїза увїляля собою майже 70 проц. світової продукції. Нинї вони впали до 8 проц. Привавайте, Ватсон, ви в сїлій вулицї. Незабаром ви адїсте свою останню карту.

— Останню карту? Ви навіть не підозрїваете, що таке наша остання карта! Наша остання карта — найкраща, і дай Боже, щоб ми її не потребували: це повне господарське обєднання Англії з домініями. Йосїф Чемберлен цїле життя мріяв про це обєднання. Нехай тільки Європа й Америка нас занадто прїтїскають своєю конкуренцією, а прїїде хвиля, коли ми покажемо їм плечї і нероздїльно зв'язеємося з нашими братами в Імперії, і вони нас вирятують!

— Дорогий друже, і в цьому ви помиляєтеся. Вже тепер домінії силкуються побити нас конкуренцією. Ось їндїєцькі торговельні палати вже мають у програмї застеретги для місцевих корабельних промислів право прїбережної торговлі зловж берегів Індїя. А хто їнший, як не сталеві і ткальні промисли Індїї, орудували наш експорт на Далекий Схід? Забуваєте також, що Австралїя забороняє вїїз вашої металургї, а Південна Африка недавно прїзнала Німеччинї упрївїлесву мїтну тарифу. Ви думали, що вїхтовали собі в домініях сїнїв, а ви виховали соперняків.

— А нехай би і так, то що з того? Зрозумїйте, що грїш домінії — англїєцькі грїш. Це грїшї, так сказати, одной і тої самої родини. Хто фїнансував цукроварні в Бїгнті і в Антілах? Вовняну продукцію в Австралїї? Деревний промисл у Канаді? Кавчук у Малаїї? Золото в Ролесі? Лондонські банки! В самих Індїях усі банкі, всі пароплавні компанії, три четвертїни вїївнїї торговлі — в англїєцьких руках. Сїла і багатство домінії — наша сїла і наше багатство!

— Так. Але покищо немає одного місяца без нової порохобни в Індїях, без нової прїкрїфї нотї австралїєцького уряду до англїєцького Бїрлїду і без завязїтих сварок — „у родїні“, як ви кажете.

— Так воно: з „родїні“! А доказом цього

Українське протнальгогольне Т-во „ВІДРОДЖЕННЯ“ визнає український наряд святкувати торжественне свято Великдень без алькогольних напунків. Гроші за напункти — на РІДНУ ШКОЛУ.

О.І. БАБІЙ.

Над Євангелією.

*Хто хоче слухати, хай слуха,
Що проповідую я вам;
Життя вільного — творчість духа,
Закон вільного, — то він сам.*

*Я чоловікобоз, син неба
І син землі, що йде між вас.
Бо чоловікобоза треба,
Бо самовлади й волі час.*

*На кожний чин, на думку вашу
Знак духа й волі покладіть;
З країн конечности у кращу
Країну вольности ввійдіть.*

*Життя не гра сліпа стиглі,
А духа твого вольний чин;
Світ цінностей з хаосу й мрії
Створи ти сам, тиж творця син.*

*Життя не присуд, а завдання,
Гармонія й краса, то ціль.
Провина родить лиш страждання,
Так, як недуга родить біль.*

*Неправда, що в грісі свобода
Що голос тіла волі зов.
Рабом хай буде насолоба,
І ваше тіло, пристрасть, кров.*

*Неправда, що в грісі є сила;
В грісі ти раб землі, не цар;
Краса й добро це духа крила,
В красі ти світу володар.*

*Нема ні ласки, ані дару,
Дістанеш стільки, що даси;
За зло дістанеш зло за кару,
Життя таке, як ти еси.*

*Речу я вам: В грісі і злобі
Звірям з вас кожний рідний брат.
В любові, в божеській подобі
Ми в небо перетворим ад.*

*В грісі ти землі син самотний,
Бо гріс межа між „ти“ і „я“;
В любові ти вже син господний,
І Вічність лати вже твоя.*

*Хто вирісся у світі аського,
Той все дістав на вічний вік;
В любові світ цілий для нього
Як море ціл — потоків, рік.*

*Виходьтеж учні із алянції
Свойого „я“ за простір, час;
Все царство боже в чоловіці,
Мій світ і правда моя — Аз!*

ХВАЛЬНИМ ДИРЕКЦІЯМ
НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ
ЦЕНТРОСОЮЗУ
ПОВІТОВИХ СОЮЗІВ КООПЕРАТИВ

І

ВСІМ ВІДБОРЦЯМ
бажає з нагоди ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ
фірма О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА.

була участь доміній у великій війні, участь добровільна. Канада там втратила майже половину своїх добровольців, Австрія більше половини. І так далі. Це такі вимовні докази льовляности, що дрібні — й немичучі — сварки нічого супроти цього не значать.

— Нічого не значать? А обмеження, а то й заборона, англійської імміграції до доміній — теж нічого не значить? В Англії в 18 мільонів душ за багато, а доміній їх до себе не пускають. Англійська еміграція майже повсім припинена, а від самого цього факту число безробітних в Англії збільшується автоматично кожного року більше ніж 100 тисячами душ. Повторюю вам: Англія вежить, і то на обох плечах...

Ватзон, схвилюваний, хотів шось відрубати, однак пригледив його рев корабельної спреми. Ми вірвалися і піднялися на поміст: ми були в Тульоні, в пристані. Недалеко на березі стояв уже готовий поїзд до Парижа.

Розмова, розуміється, урвалася.

В. П.

Не задовжуйтесь з передплатою часопису, бо лекше є заплатити за місяць кілька золотих, ніж з а р і к кількадесять!

Друга ПРЕМІЯ

В квоті 150.500 зол. припала на льос ч. 104.742

куплений в найбільшій і найщасливішій конторі держ. льотерії „НАДІЯ“, Львів, Сикстуська ч. 6.

Крім цієї виграної припали у нас в V. класі 20 класової льотерії ось такі великі виграни:

75.000 зол. на ч. 75.412

25.000 зол. на ч. 144.699

20.000 зол. на ч. 78.420

10.000 зол. на ч. 50.920 і 134.018

як також кілька тисячів виграних нище 10.000 зл. Льоси I. класи по 40 зол. за цілий, 20 зол. за половину і 10 зол. за чвертку вже продається.

9008

В цьому вісмі виграти і виповнене переслати нам в листі.

КАРТА ЗАМОВЛЕННЯ. („Діло“)

До „НАДІЇ“, Львів, вул. Сикстуська ч. 6.

Отси замовляю до I. класи 21. Державної Класової Льотерії

_____ цілий льосів по 40— зол. _____ половиннок по 20— зол. _____ чверток по 10— зол. Належність зол. _____ заплачу по одержанню льосів блянкетом П. К. О., який прошу мені прислати. Імя і назвище: _____ Точна адреса: _____

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ.

Політика в освіті, чи освіта в політиці?

Питання, якого ніяк не можна вининуть, коли зійде мова на якунебудь ділянку національно-громадського життя. Треба дуже великої широти, шоби на це питання дати не тільки спокійну, але й поважну відповідь. Однак, чи тільки брак широти, чи може ще інші труднощі стоять на перешкоді вирішенню цього питання?

Беручи під увагу наші особливі відносини, мусимо рахуватися із становищем державних чинників, які дуже виразно застерігаються проти ввдження політики в освітне та культурне життя. Ніхто не пригадується ні на одну хвилину над тим, де є межа між загально-громадським життям, його поодинокими ділянками і політикою. Засада поставлена, а ті, над якими висить меч Дамокля адміністраційної влади, нехай самі ломлять і сушать собі голову, який вихід найти їм з трудного становища.

Не менші труднощі випливають і з власних внутрішніх умов життя. Мало зріжничковане суспільне уверствование при доволі вибухливих особистих амбіціях витворило в нас особливу політичну мозаїку, яка у великій мірі не находить уgruntовання в дійсному житті. Внаслідок цього незвичайно утруднена діяльність таких установ і таких ділянок національно-громадського життя, які мають особливі завдання та в яких може найкраще виховатися і проявитися будівничий змісл нації.

У цьому відношенні слід пам'ятати про два протилежні світогляди, які творять тло політичних угруповань, існуючих у нашому громадянстві: світогляд національний та інтернаціональний. Однак без огляду на таку суцню ріжницю — всі угруповання (крім одного)* згідні в тому, що культурно-освітні й економічні установи мають бути понадпартійні, а навіть аполітичні. Але коли звійдемо не дуже то й глибоко в це домагання і в його оформлення, то побачимо, що воно містить у собі ось що: „Тільки моя — мовляв — програма слушна і правдива, тільки вона зберігає понадпартійність і аполітичність. Де нема мене, де нема проведення моїх напрямних, там є партійність і політика, які мусять ся поборювати“.

Інтернаціональний (комуністичний) світ, до якого мусимо причислити сельробівський і всі радянськільські круги — уважає аполітичним ввдженням саме суто партійно-політичної освіти. У своїй безоглядності він не думає творити власних установ. — Ні! Він мусить увійти в існуючі, їх розкласти або навіть повалити, а повалені беззастережно опанувати. До цього він свідомо пригтовляється, збирає сили, ки-

дає погрози. Цей світ мусить і з нашого боку дістати належну відправу, в першу чергу таку, що національний світ мусить уповні відділити себе від інтернаціонального і не вводити його у власні установи під ніякими умовами, а там, де він уже є, мусить його усунути.

Розуміється, що такий стан взаїмовідношення партійних і політичних угруповань спрваджує у внутрішні відносини культурно-освітніх а також економічних установ неспокій, незорієнтованість а то й хаос. Усякі спроби лагодження конфліктів, добра воля налагодження надпартійної чи міжпартійної атмосфери — стрічаються з труднощами, неймовірними поясненнями і коментарями, ставленням колод у розвитку діяльности установ, тощо.

Багато до такого стану причиняється вужина нашого життя, наша загальна вбогість, недостача матеріальних і моральних сил у невеликих партійних угруповань. Всеж таки на разі серед цього гармідеру, який панується у нашому житті, стає ясно: або розумна розмова між відповідальними людьми про те, куди нам прямувати, коли хочемо відограти відповідну роллю; або добровільний чи примусовий розділ на основі партійного світогляду і творення установ у ряцях партій. Добровільний розділ може бути також впливом розумної розмови.

На всякий випадок підтримування гармідеру і хаосу тільки для позірного рятуння понадпартійности чи аполітичности установ, подиктованого переважно потребою збирати сили для виконання в слушному часі наступу задля опановання — стабілізує патологічний (хоробливий) стан. А цей не принесе нікому користі, ні переможцям ні переможеним.

МАШИНИ до шиття і гапту

„LADA“ і „MINERVA“

Умірковані ціни. Догідні сплати. Заступництво: „Роттур“, Львів, вул. Ягайлонська, 1828 ч. 20. Телефон 23-11 5-5

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ! Старі пливони

фелони стають нові через толочення на них відповідних десенів в одинокій фірмі

1669 5-7 М. ВОЛЯНСЬКА Львів, вул. Собіського 12, тел. 17-04

*) Справедливо треба признати українській соціалній демократії, що вона творить власні установи, поскільки має сили на те. Зате як партія не йде ні на розбивання, ні на розклад існуючих установ.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ.

СЛОВО.

Ні, не кажи: „мін нами лиш пусті слова“.
Де-ж як не в словах найглибший зміст людини?
Діло без слова незамітно гине, —
слово само зве діло, як сійба — жнива.

Слово мов ніч неясне, тихше ніж трава,
виявить Твою душу, дно її й вершини.
Кожне „хочу“ і „вірю“ має запах глини,
з якої людина створена жива.

Тільки у твоїй, Олово, царині єдиній
ноліри, звуки, пахощі та рух
зеднались у просторах перехресних ліній!

Правда, що вмерла — оживає знову,
коли її торкнеться мови творчий дух.
Сам Бог на почин мусів мати Слово.

Д-Р Ю. СТЕЦЮК.

Економіка і політика.

Наука соціальної економіки не може чванитися довгою історією. Її початком вважають появу „Багатства Народів“ Адама Сміта, яка то книжка вийшла в початках промислової революції в Англії (у 1776 р.). Будучи сконцентрованим висловом соціальних прикмет і духа свого часу, ця праця мала незвичайний успіх і стала підставою для дальшої науки. Перша половина 18. століття була в Англії переходовою добою. Старі форми господарства уступали місце новим — капіталістичним. Наука Сміта твердила, що вистарчить дати господарському життю вільний хід, а воно вже само уложиться гармонійно в інтересі усіх і дасть гармонійний розподіл дібр і сил у часі і в просторі. Ціна сама регулює продукцію і консумцію, прирівнює продукцію до консумції. Вимірена проти регламентаційних постанов старої бюрократії теза свободної торгівлі найшла скоро прихильників, бо життя само її підтверджувало. Ринок тоді був ще легкий до переглянення, суспільний поділ праці — в початках, процес продукції легкокомплікований. Однак з часом поділ праці різничувався щораз більше, процес продукції продовжувався, дорога від продуцента до консумента ставала довшою, а ринок ставав щораз

більше непроглядним. Ціна вже перестала бути орієнтаційним чинником, бо навіть, сьогодні вона вже так звязана з різними тарифами, що знижка ціни наступає, коли вже давно конюктура змінилася. Не диво, що в Америці, тобто там, де ринок став найбільше непроглядним, а де змісл до практичності незвичайно розвинений, що там оглянулися люди за новими барометрами, за новою методою досліджування ринку і конюктури, даючи початок новій статистичній, чи емпіричній економіці.

В історії класичної економіки було небагато великих економістів, які суть ринку знали з досвіду; в більшості люди, які краще всіх розбирали закони „практичного діла“, були самі звичайно дуже непрактичні. Це мало ті наслідки, що економіка стояла звичайно „донад“ зловодиванні питання шоденного життя. Господарство студіювали як систему рівноваги господарських елементів, чи як систему статик; кризи були згідно з наукою класиків чимсь побічним, аномальним. Модерна економіка переходить від статик до динамик. Елементи господарства (ввіз, вивіз, ціни або й ціна поодиноких продуктів, грошовий оборот, акції, транспорт, промисл. чи поодинокі підприємства і т. п., отже тисячі або мільони елементів) є в безперервному русі і зміні у взаємному відношенні. Кризи, а радше цілі господарські фази стоять тут на першому місці досліджування. Коли давніша економіка боялася дійсності, то нова, емпірична, започаткована практиками, хоче їй помагати.

Коли-ж спори в самій теорії не уставали, і коли теорія втікала від практики, то не диво, що в політиці, в якій грають ролю і не госпо-

Безрадість у виборі властивого середника, щоб усувати веснянки є супроти незанної вільності середників захвалюваних до них цілей зовсім прохуділа. А проте погляди повині признавати, в справі скорого і невідданого ділання мести і мила проти веснянок виробу **Лешніцера** заслуговують на спеціальне підчеркнення. Склад препарату на підставі сучасного знання косметики представляє орфітм і максимум освіжлого, та два виразні і нешкіданні засадки.

ЗАСТИРЕЦЬ.

Свячене на провінції.

(Гумореска.)

Кожнебудь почую слово „провінція“, або навіть серед безсонної ночі згадаю за неї, тоді маю жаль до батька Тараса, що він зведичав українське село, кажучи, що там і серце відпочине, а не згадав при цьому також провінції, де серце може не то відпочивати, а розвеселитись краще ніж у театрі. Зрештою, чи наш Гоголь став би був славним і дістав би в Москві пам'ятник, якби не провінція — Сорочинці та Миргород?

Провінцією почав я спершу уважати Бучач чи Бережани, куди кинули зі столиці Галичини себто Львова молодого гімназичного вчителя за те, що в польській гімназії давав читати „греко-католицьким учням“ українські книжки, заснував хор і виховував потайки всяких школярів, що навіть приневолювали своїх батьків розмовляти рідною мовою.

Молодий учитель упав жертвою „Петеленції“ й опинився на провінції. Там зараз зробив він і нечувану помилку. До нього прилягли учні шестої чи сьомої класи з якимсь довірям і поскаржилися, що один старший професор сипле їм двійки за те, що йому бють учні шонайменше двічі в тижні вікна, так, що скляр приходив правильно що другий день питатися, чи вже знов вибили шибки, які він позавчора аставив. Учні влевнювали, що вони рішучо не бють тих шиб. Тоді я — вибачте: молодий учитель перенесений на ту провінцію, порадив учням, що би в пору, коли бють ці шибки, себто коло півночі, ученики держали варту шодля по двох і зловиди винуватця, за якого інші терплять.

Учні вмиль послухали моєї дуже простої ради і вибрали при мені чотирьох найсильніших

і найвідважніших вартівників, які пішли чатувати на шибобийника. Уже на 5 хвилини перед північю надійшов зі шиночку Рогозінського чи Шкірлана сам пан професор. Зачепив ногою об ліхтарню, сказав якесь веселе слово чи навіть „розвинене“ речення, а відтак трафив у фіртку і в двері свого мешкання. За кілька хвилин побачили джигурні, як з других бічних дверей вийшла якась особа на біло вбрана і гримнула в професорське вікно каменюкою так, що побите скло посипалося з бренькотом перед хатою. В ту мить скочило чотирьох кріпких хлопчиків з двометровими дрючками і зловило... подумайте кого? В обіймах вісьмох рук знайшлася бідна професорова, власна, рідна жінка того професора, що сипав у школі двійками, як більшовики в Європі підробленими доларами.

Ах, ти бідна невісто! Подивляємо твій геніяльний хист, якто відстрашити на провінції свого дорогого мужа від кнайпи! Якби то не провінція, а столиця краю, тоді ти могла б записати мужа до товариства „Відродження“ і успіх був би певний! Та скажіть, добрі люди, чи не розвеселила би і вас та буденна на провінції подія, про яку рано анало вже ціле містечко?

А одночасно згадаеш і другу пригороднюку, яка завела раз підписаного і старшого його товариша, пана Миколу, на „свячене“ до оо. Бернадинів.

Пан професор Микола, почав від якогось часу виходити дуже вчасно з хати. Своєю жінці Євгенії, яку часто згадував з епітетом „Сорока“, (не посоромився би такого й сам Гомер!) він завсіди казав, що має засідання „Учит. Громади“, де був заст. голови, або що мусить йти на конференцію, яку скликавав заєдно директор гімназії.

Пані професорова Євгенія, почала підозрівати свого мужа, чи не заходить він до якої знайомої. Тому почала пильно переглядати його

Хочеш бути гарною
уживай лише
ЛЕШНІЦЕРА
1776
Крем і мило проти веснянок, спеціально
радикальні середники.
В аптеці і дрог. крем 3-15 зол. мило 2-30 зол. Де
на. пишуть просто: Антоніо Драпч і Спа Беліско.

дарські чинники, було так, що Ле Бон, автор загально відомої „Психології мас“, дивлячись на вічні контрверсії між прихильниками „хоронних мит і вільної торгівлі, чи між сторонниками моно- і біметалізму, сказав, що байдужим є, чи над найскладнішими політичними питаннями голосує сто вчених економістів, чи сто водноосів.

Звідкіля такий погляд? — Політика має за завдання впливати на соціальне життя людей, політик хоче привести певний стан суспільности, його прямування унагляднюються словами, що має бути. Тези про те, що повинно бути, він старається уаргументувати. Більшість аргументацій спиняється на повертхні, але критичні голови не вдоволяються пустими „ловлями і шукають уфундаментування своїх ідеалів у філософії. Те, що напр. синдикалісти покладаються і на Бергсона, анархісти цитують Шпенгера, який подобається й індивідуалістам, які шодо обмеження прав держави покладаються на Спенсера, те, що пруський юнкер заступається Геглем, якого не цурються і комуністи, бо і Маркс зачав від гегеліанської діалектики, — все те не може свідчити про правдивість їх тез, бо і системи філософії є таксамо оспорювані, як і постулати економічної політики. Справді філософія дає щось політикові, але лише те, чого він шукає, тобто поміж богатьома ідеалами політик вибирає сам: хто, як і яким має (повинен) бути.

Коли вибір шодо цього „хто“ наступив, то остається питання, якими засобами дійти до цілі, що ми її вибрали спонукані нашою вірою в те, що повинно бути, а що на наше міркування буде, але — очевидно — тоді, як люди будуть так на це реагувати, як цього ми хочемо. Знаємо, що певними є лише реакції мертвої матерії. Той самий український селянин, що знав гетьмана, а йшов за Петлюрою, завів відтак надії Петлюри. Вправді після докнаного факту ми знаходимо причину — не одну, а сто — чо-

кишені, чи не попаде на який слід. Закинувши мужеві незвірість, або розвизувати проблему трикутника якось вона не зміла. Всеж муж досі був солідний та мій би погніватися.

„Та куди він так ходить від пів до четвертої години?“ — повторяла собі пані професорова. Це питання не сходило їй з думки. Несупокій її душі ріс.

Професорова дістала боді голови, дивні сні. Вона з веселої стала задумливою, а перед Великоднем не хотіла купувати собі не то нової суконки, але навіть капелюха. Була би рішуче попала в яку нервову недугу, або чорну меланхолію, яку так страшно змалював Дієр, якби не одна нагода, що показала їй стежку, кудю „виходить вугор з ріки в зелений горох“.

Одного вечора, коли зник її муж і довго не вертав домі, накинута пані професорова на себе теплий плащ і вийшла на місто-подивитися, чи в конференційній салі гімназії світитьсь.

Нещастя (чи щастя) хотіло, що професорова поховзулася і впала при калабані, яка на ринку не висихала від довгих мит і осеней. Ще пані професорова і не подумала, як встати з того болота, коли вже прибігли два учні (обох їх учив професор Микола Гомер) і як правдині джентельмени підняли її. Вона їм за це чемно подякувала.

Коли учні відійшли на кілька кроків, прийшла пані професоровій геніяльна гадка до голови, кликнути до них, чи не бачили де пан професора, — її мужа? Якаж була її несподіванка, коли оба хлопчиська, навипередки стали пояснювати, що пан професор пішов до ксьондза, бернадина Яцка, на вино і на преферанса. Довго зачудована стояла пані професорова, якто учні мали мати такі точні інформації, а вона, жінка професора, перед ними скомпромітувалася. „Ще порозказують-по асьому місті, куди ходить мій муж“.

Цо діялося внаслідок дома після преферан-

Українська Громадо!

Прийшов час, коли український простір наповнюється веселим гомоном вікової побідної пісні

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Пісні, яка розпоршує хоробливі сумніви та сіє зерно надії.

В такий час „Рідна Школа“ звертається звичаєм правом до Українського Громадянства з пригадкою, що здійснення нашого національного Ідеалу буде шойно наслідком всебічної, пильної, продуманої праці цілих українських поколінь.

Український нарід гоїть рани свого розшарпаного тіла та готується до дальшої зтяжної боротьби за своє право господаря. — А готуючись — МУСЯТЬ СУЧАСНИКИ ПОДБАТИ ПРО ВИХОВАННЯ НАСЛІДНИКІВ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ НАШОГО МЕТИ. Це важке завдання гучасників і велика відповідальність тяжить на них. Якщо цього не виконаємо, то українська молодь може стати противником наших змагань, або рівнодушною до них. Одно гірше від другого.

Освідомлювання дітвори про мету й потреби нації, виховання в ній прихильності й любови до рідного народу, запалу й охоти до саможертви, вложено на „Рідну Школу“, яка виконує цю працю своєю всебічною діяльністю та своїми власними виховними заведеннями.

Не гратимо ні на хвилю віри в силу й живучість власного народу, який для виховання своєї молоді певно не пожаліє ні моральних ні матеріальних жертв.

ДНІ ВОСКРЕСЕННЯ ПРИЗНАНІ ДНЯМИ „РІДНОЇ ШКОЛИ“.

Нехай у ці дні зєдняться серця українських синів і дочок для шкільного великого діла, для заєвнення нашої національної майбутности шляхом виховання характерної молоді. Нехай кожний українець чи українка чи кожна українська установа зложать поза своїм звичайним датком окремо дар на „писанку“ для „Рідної Школи“. Від цього обовязку не можуть нікого здержувати ніякі огляди.

„В сей день“ обєднаймося думкою й чином для виховної справи під прапором „Рідної Школи“ та наблизимо день Воскрєсення України.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“

Ілля Кокорудз в. р. Д-р Мирон Коновалець в. р. Голова. Секретар.

му так „мусіло“ статися. („Це-ж було до передбачення“ і т. п.; песнімісти звичайно і цитують свої „пророцтва“, але забувають, що звичайно записуємо, коли ми вгадали, а ніколи не нотуємо, коли ми помилилися). — А коли непевним є поступовання груп чи народів, то не інакше мається справа з одиницею. „Розчарування“ польських лівих Пилсудським дає на те наглядний доказ (не одинокий в історії).

Часто можна чути (в нас це явище превизи-

су, себто тоді, як вернув пан професор, не стану оповідати, бо родинне життя, як казав мудрець, це святиня, до якої непокликані не повинні й заходити. Дісталося до прилюдного відома нашого містечка тільки те, що професор Микола присяг своїй жінці ніколи більше не заходити до гостинних черців, бернадинів.

Та „провінція“ в заразливою. Молодий учитель, перенесений зі столиці на провінцію, забував згодом також сказати своїй молодій жінці, що виходить на засідання і конференції. Тоді він ширю подружився з добрягою професором Миколою. Надійшли Великодні Свята. Старший професор змарнів, бо від трьох тижнів не грав преферанса з кс. Янком.

В 3. годині зайшов до нього молодий учитель, побажали вони собі свят, а молодший прохав вибачення професорові Євгенію, що він спішиться в гості. Тоді й муж. Микола, рішив, що треба його, як гостя „трохи“ відпровадити. Та саме в тій хвилині надійшов монастирський братчик з листом від отця пшеора Янка, який просить пана професора як фільольога, щоб прийшов виправити латинське письмо, яке черці уложили до Святійшого Отця в справі поширення відпустів на св. Антонія. Пан професор не хотів листа й читати, а дав його своїй жінці. Пані професорова прочитала те письмо і сказала до мужа: „Це важна справа, вона не зміють добре латини, мусиш піти і поправити їм те письмо до Риму“.

Професор ніби нерано почав вбирати на себе теплий плащ і глигнув підміхаючись до свого молодого товариша, який бачив монастирського братчика в гімназії, коли з ним розмовляв професор Микола.

— „Віват!“ — гукнув ксьондз Янек і ще трьох черців підспівуючи, коли професор Микола з молодим своїм товаришем прийшли до них „свечане“.

чайне), що ми повинні вчитися з історії. Прещинь під соншем нема нічого нового. Все вже було. І справді історія нам щось дає, але переважно те, що ми хочемо видіти. Так напр. коли хочемо знати, як чоловік може скоро прийти до багатства, то історія американських міліардерів скаже нам, що добре бути так для виду патріотом, але на ділі безоглядим супроти всіх і всього; з війни знаємо, що для держави є добре, як горожани дають своє золото на военну позичку, але що для однинці, є краще, коли вона золото добре сховає, а гріш ульокуює в нейтральній заєвранці. Історія всього вчить. Дальше ці „науки“ з історії хорують на те, що одним і тим самим словом закривають ріжнородність обставин. Усі приклади від інших народів — а такі приклади у нас на деннім порядку — це гарна річ, але не тому, щоб ми їх копіювали, лише ці приклади маюють заєврати нас до осяєвнення наших ідеалів. Світ змінюється кожної хвили і впорядкування його елементів не таке просте, як ми цього хотілиб, мимо того, що в те численні не вірять. — Історія вчить нас також, що бувають випадки, коли держава — як напр. Румунія — набере у війні, то по війні збільшить свою територію. Знаємо з історії, що і без оружноі боротьби можна дістати власну державу, але знаємо і те, що й зі зброєю можна її втратити. А коли поодинокі приклади з історії нічого путнього нам не кажуть, то їх узгаєвнювання веде до таких примітивних заєвчень, що це і без історії диктує вже „звичайний, здоровий, хлопський розум“. Правда, історія повторяється, але не так, щоб її можна копіювати. А коли Гегель каже, що „кожний період має такі питомі собі відносини, є таким індивідуальним станом, що лише з нього мусимо, і тільки з нього можемо щось вирішувати“, то цьому мусимо признати рацію. Якби так не було, то всі славні історики і професори булиб найліпшими політниками, тимчасом так не є, і славні історики розпадаються на партії так само, як і ці люди, що про історію поняття не маюють. Так шож дає нам історія? На це каже Гегель: „Найліпшим, що маємо з історії, це ентузіазм, який вона в нас викликає“.

Коли-ж з історії не може політик довідатися, як в даному випадку поступати, то чим має він керуватися? — Своім „політичним“ талантом, інстинктом. По ньому пізнається політика. А щоб і політик мав все успіх, то мусить мати крім цього і „щастя“. Бісмарк казав про себе так: „Я замолоду часто полював і ловив рибу, і вичікування відповідного моменту в обох ситуаціях стало правилом, яке я приворював у політиці“. Цей відповідний момент треба знати і відчувати. Той сам Бісмарк каже: „При всіх важких політичних рішеннях граємо кінець-кінцем необчислиму тру. Тобто: голова чи ора. Це є неминуче“. А дальше говорить: „Я ще сьогодні не можу спати, коли подумаю, як неодно могло інакше статися“.

В господарському житті мусить підприємець рахуватися з тими факторами, які скриває майбутність. Спекуляція його влається, або ні,

Буде й преферанс, якого давно не було і за яким я стужився — пояснював старший професор. А молодший оповів черцим подробиці їхньої виправи: „Коли ми вийшли аз фіртку — казав він, — нагло вибігла за нами пані професорова. Ми стрівожилися, думаючи, що пані професорова відгадала дотел отця пшеора і зрозуміла сітку, в яку впала. Перелякались ми, що заверне до хати пана професора. Тимчасом вона виняла з під пледу великий грецький словник, кажучи: „Микола, ти йдеш без словника? А як буде треба в писемі вжити ліпшу, гарнішу фразу, або добірніше слово?! Що тоді?!“

— Правда, правда, відповів наш пан професор. І ми оба якби наново вродилися! Ось погляньте і словник е! — до того грецький, не латинський.

— Ха, ха, ха! — засміялися всі, запали пригуду доїрим старим вином і випили також на здоровля пані професорової, яка сама нагнала мужа туди, де перше так боялася його пустоти.

Кс. Янек порадищ ще раз скористати з помилки професорової, показати їй грецький словник і зайти ще раз до нього, вже з латинським.

Професор Микола ходив ще кілька тижнів до кс. Янка все з іншими словниками. Письмо до Риму було довге на 35 аркушів і не можна було його вислати з помилками. Пані професорова це розуміла.

Не знала вона, бідна, скільки при цій праці її муж аловив „мізерокі“! Та зате як довго згадував він це „свечане“!

Хто нині в столиці має такі святочні спомини? Хіба ще у тебе, о, провінціє! У тебе серце відпочине... Ні! на свята навіть відпочити не доеш.

Тайною успіху

Знаючі від 40 літ пасти до зубів Кальодонт є її незрівняні прикметти як знаменитого середника до правильного плекання устної яки

KALODONT ГАРНІ ЗУБИ

залежно від того, чи поставлена ним гіпотеза згідна з вислідною ділянй його самого і всього світу, від якого він залежний, чи ні. Непевність грає роллю і в господарським житті держави. Чи якийсь торговельний договір принесе користи і які, чи певний податок, його звизка, чи знизка дадуть бажаний наслідок, чи ні, цього наперед ніхто певно не знає. Теперішнє підтримування цін багатьох товарів державами показує, що тут помилка і невластивих посуень так багато, що й перечислити годі. Столітній досвід навчав вправді розподілу товарів у просторі, але і тут ще є недомагання, як це показують великі ріжницї цін у поодиноких місцевостях. Розподіл у часі недомагає навіть сильно, як це показують хитаючіся з місяця на місяць обороти. Томуто бачимо щораз то сильніші змагання до іншого господарського устрою. Його ярикси — концентрації, картелі, тарифи, міжнародні договори — кредитові і валютіві, раціоналізації і взагалі вищі форми організації, які малиб дати підстави до нового ладу, не вільного і не пливного, але — так сказатиб — зорганізованого господарства, якого головним помічним засобом, чи базою, має бути модерне, статистично-економічне досліджування конюкттури. Прикорюваючи вищу математику й дисципліни природних наук, нова наука старається при помочі кривих і барометрів слідити за господарським життям і намічувати його майбутнє. Очевидна річ, що це тільки початки, що над самою методикою відбудеться ще багато спорів, але все таки деякими результатами може вона вже тепер похвалитися. Якщо вона осягне свої цілі бодай частинно, то принесе — без сумніву — значну полєкшу і політиці. В комбинаціях на майбутнє відпала би неодна незвідома, якою сьогодні політик мусить оперувати. Усунути всі незнаня і модерна економіка доведєв до перфекції — не зможе, бо господарство в політиці є засобом, а цілею — чоловік, а цей є найнепевнішим чинником.

EUMIG HARTLEY - то найнища класа!!!
 Незрівняний в своїй доброті! — Велика селективність! — Велика сила і ідеальна чистість відбору! — Вилучує від гарантією фабричну локальну стацію!
 Сотки листів з відомою свідчать про печуване, прямо професе, значіння цього радіоного апарату на полі радіоної техніки, тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-ламповий радіоный апарат!
 Генеральне представництво:
ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ
 Львів, Леґіонів 1. — Телефон ч. 458 і 459.

Посол В. ЦЕЛЕВИЧ.

Невикористані можливості в ділянці громадської самоуправи.

I) Наші дотеперішні осяги.

Українське Національно-Демократичне Об'єднання зорганізувало в минулому році боротьбу за права громадської самоуправи. Українські громадські ради повели боротьбу у двох напрямках. У першу чергу громадські ради виступили рішучо проти негідного з законами змішування повітових виборів і старостів до справ громадської господарки, а головне проти насильного встановлення у громадські бюджети підмог на польські освітні, господарські, шкільні, руханкові та добродійні товариства і ціли. У численних повітах боротьба за бюджетове право громади віднесла повний успіх. Сотні тисяч золотих, які в минулих роках наші громади видавали проти своєї волі на чужі нам цілі, залишилися в руках громадської самоуправи.

Відтак українські громадські ради повели боротьбу за право признавання у громадських бюджетах підмог українським товариствам і установам. В тій справі громадська самоуправа віднесла перемогу тільки в тих повітах, де всі українські громади твердо обстоювали своє бюджетове право. Цей частинний осяг слід уважати нашим значним здобутком і захопити до дальшої боротьби.

З вислідів першого року зорганізованої боротьби за права громадської самоуправи можемо бути впевнені в одній справі. Правда, в деяких повітах українські громади ставляться ще байдуже до встановленої акції, знов-же в інших повітах повітові вибори намаються за всяку ціну болати на якийсь час зломити дозвілля громад. Вони надіються, що українським громадським радам здебільше витреватості у боротьбі за своє право. Зі сказаного виходить, що в цьому році слід потягнути і поширити наші дотеперішні здобутки, слід притягнути до акції і байдужі громади, слід закріпити наші дотеперішні здобутки. Ті громади, які в минулому році їла якихнебудь причини боротьби не вдали, мусять цього року повести боротьбу на ново. Але ще не все. В отсій статті хочу звернути увагу українського громадянства на невикористані ще нами можливості в ділянці громадської самоуправи.

II. Закон про самоуправні союзи.

У різних краях, там де в розвинена самоуправа, як в Англії, Бельгії, Німеччині сільські і міські громади можуть лучитися зі собою в так звані самоуправні союзи для сповняння таких завдань самоуправи, які переходять матеріальні і фізичні сили поодиноких громад. У Польщі існує окремий розпорядок президента з дня 22. березня 1928 р. (В. з. 39, поз. 380) про самоуправні союзи (мєншанкомунальне зв'язокі). На основі арт. 1. згаданого розпорядку, можуть міські та сільські громади, а також повітові і воєвідські виборні лучитися зі собою для спільного виконання поодиноких завдань у самоуправних союзах на правах корпорацій з самостійною прав-

Свобода думки.

Один із найбільших світових творців Гете написав при кінці 18. в. після французької революції, коли чернь гуляла по Франції і суміжних краях, такі слова:

„Ich habe gar nichts gegen die Menge,
Doch kommt sie einmal ins Gedränge, —
So ruft sie, um den Teufel zu bannen,
Gewiss die Schelme, die Tyrannen“.

У другій половині 19. в. після вбивства царя, освободителя Олександра ІІ, один німецький сатирик написав так:

„Wir wollen uns mit Schnaps berauschen,
Wir wollen unsere Weiber tauschen. —
Und aufgelöst sei mein und dein!
Wir wollen uns mit Fett beschmieren,
Und stolz im Sonnenschein spazieren, —
Wir wollen freie Russen sein!“

Ті слова здійснились на сучасній революції в Росії. Дивно, як змінилась революція в Росії від ідеалістичного Ризького 1825 р. до реалістичного Леніна 1917.

Нагадаймо ще одні слова Шіллера, написані в тім-же часі, що слова Гете:

„Vor dem Sklaven, wenn er die Kette bricht, —
Vor dem freien Manne erzittert nicht!“

Але перед більшовиками люди здригались і здригаються досі.

Тойже Шіллер у своїй трагедії „Дон Карлос“ кладе в уста сліпому і якому маркізові Поза таке слово до тирана, Карла Филипа ІІ. „Sir! gebet die Gedankenfreiheit!“

Свободи думки, найпершої потреби цивілізованої людини, нема досі в Радянській Україні і тому всяка українізація не може мати вагости.

Юліан Романчук.

ном особистістю. Кожний самоуправний союз мусять спиратися на окремому статуті.

Для українського населення може мати практичне значіння творення самоуправних союзів, до яких входили би сільські громади, бо тільки громадську самоуправу маємо в своїх руках. Що ж можуть українські громади таким чином осягнути?

В одному повіті українські громади можуть утворити самоуправний союз для заложення й удержання української рільничої школи. Окремим статутом громади зобов'язуються рік-річно давати свій уділ на удержання такої школи, а рада самоуправного союзу організує і заряджує школою. В другому повіті українські громади можуть тим способом спільними силами побудувати збіжний шинклір. Далше можна творити самоуправні союзи для заведення громадських захистів, гімназій, садівничо-огородничих та інших фахових шкіл. Таким чином можуть українські громади переводити також регуляцію рік, закладати громадські млини й інші промислові підприємства та використовувати чи то для освітлення чи для промислових цілей водну силу наших гірських потоків.

При допомозі самоуправних союзів українські громади можуть не лише збільшувати добуток своїх мешканців, але також спричинитися до розбудови української сили в господарській, освітній, шкільній, промисловій і гуманітарній ділянці.

Досі українські громади не використовували зовсім постанов розпорядку про самоуправні союзи. Я знаю собі з того справу, що творення самоуправних союзів не прийде легко нашим громадам. Треба буде серед нас самих поборовати занепокоєну байдужість і боювати перед всім новим і досі невикористаним, а в додатку протині нам чинники ставитимуть творенню самоуправних союзів найпримороздніші перешкоди. Завданням нашої провідної верстви — української інтелігенції в боротьбі всі перешкоди і виконати всі можливості у ділянці громадської самоуправи.

Самотворення і організація самоуправних союзів є досить складною річю. Подібні постанови про те містять розпорядок президента з 22. березня 1928 р. Крім цього існує ще шкєтуючий розпорядок міністра внутрішніх справ, з 22. ли-

БЛЕНКА БАРАНОВА.

З наших визвольних змагань.

Праця українського жіноцтва для будівництва Української Держави на Вел. Україні в 1919 р. (Спомин.)

Десять літ минуло від часу великого моменту, коли то змагання нашого народу увінчалися здійсненням наших завітних кличів — створенням незалежної Української Держави на західно-українських землях і Української Народньої Республіки на Великій Україні.

Цей великий час історичних подій — це незатерта історія нашого народу, яка живе в серцях усіх тих, що брали участь у визвольних змаганнях нації. Це той етап, який означив життєдатність нашого народу і його національно-державницьку свідомість, що розбудила до спільної державницької праці всі верстви українського народу.

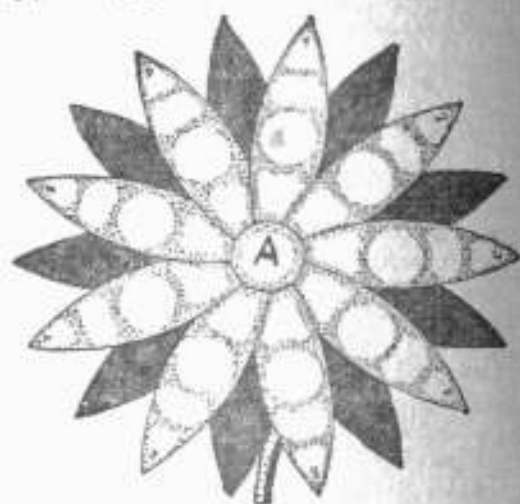
Однак доля і тим разом не була для нас сприятлива. Після вісімдесятих боїв нашої Української Галицької Армії з переважною польською силою наше військо відійшло в околиці Борщова, пробуючи ще раз зробити наступ під проводом генерала Грекова. Наступ хвилево повівся і наша армія зловула знову велику полосу Східної Галичини від Серету аж по Гинлу Липу. Тоді то частини УГА під проводом отамана Дудинського заняли більшу частину Рогатинщини, спійняючись шойно на залізничній лінії Ходорів-Галич. Однак не довго вдержались наші частини перед польською перевагою і по кількох днях завязаних боїв розпочали відступ, що скінчився аж за Збручем в половині липня 1919 р.

Разом з нашою армією подалося за Збруч немало й нашого цивільного населення, в першій мірі інтелігенції і свідоміших селян, що вітали перед репресіями переможця. Серед Української Армії кинено клич: „Через Київ на Львів“.

В часі відвороту настроїв серед нашого війська і цивільного населення був дуже негнїстичний. Всякі страшний вісти, часто суперечні, приходили за Збруча про більшовицький терор, агітація і т. п.

Та проте, коли ми разом з армією опинилися за Збручем, серед широких ніль Великої України — ми легко і свідливо відітхнули! Ми були певні, що сюди вже не заїде польська нога

Конкурс фірми „Fascinata“.

Пояснення. У кожній пелюстці квіту писати по-деже 9 слів о поданих значіннях, в польській мові. Буква „А“ в середині символізує для усіх слів. Букви в колісках дають розширок.

1) Жіноче (ил 2) Місто в Чехах, 3) Ріка в Польщі, 4) Інакше слухність, 5) Інакше почот, 6) Водозлив, 7) Інакше пальонік, 8) Часть шруби, 9) Інакше хоругво. (1—9 по польськи).

Мені особливі наслідуючим правилам розважати будуть роздосопані слухуючі премії: 1) Швайцарський патефон, 2) Фотографічний апарат, 3) Манікюр, 4) Люксусова касета з музетомію приборами, 5) Золоте перо в касеті фірми Montblanc і крім цього 50 дашинг премій (гарні касети) і косметичними приборами FASCINATA. — Розважати треба прислати разом з порожнім пуделочком (опикування) в поштовій туби вкрузі „FASCINATA“ до фабрики косметичних виробів „FASCINATA“, Країна, вул. Гертруди ч. 6. W. N. — Кожний надсплюсний розширок, одержить ДАРОМ без огляду на вислід здійснення один вонкаст прїбох виробу FASCINATA. У дні 27. мая відбудеться в присутності нотаря здійснення премій, якого виследи будуть оголошені для 30 мая н. р.

1927 1-4

липні 1929 р. (П. з. ч. 60 поз. 469), зразковий статут самоуправного союзу, виданий міністерством внутрішніх справ і обіжние міністра внутрішніх справ з 29. серпня 1929. ч. 184.

Щоби познайомити загаль українського громадянства з усіми тими справами і законними постановами, приготавляю окрему брошуру. Брошура повинна бути у нас засобом, при допомозі якого ми розвиваємо національну силу й боюватимемо, вона має бути кунією, в якій вживаються національна свідомість і розбудовується українське життя.

Небаком опинились ми в Камниці Подільському. Камянець Под. був у той час осідком українського державного, а також культурного життя та центром українських збігів з усіх частин великої української землі. Тут перебував уряд Директорії з отаманом С. Петлюрою, уряд Західно-Української Республіки з диктатором д-ром Е. Петрушевичем, асі міністерства, асі військової команди, начальство, земства і т. д. При уряді Директорії утворено окреме міністерство для галицьких справ, під проводом мій. С. Вітика.

На всіх фронтах йшла завязана боротьба придибранської і галицької армії, що творила одну силу проти добровольчої московської армії Денікіна.

В загалі, себто в тій частині Вел. України, яка була в руках української влади (части волинської, подільської і київської губерній) — йшла велика, просто горючкова праця, що була тісно зв'язана з подіями на фронті.

В усіх міністерствах йшла теж муравина праця. Однак р. було недостатньою кількістю фахових сил, не було відповідної організації праці. Робилося, що і як хто вмів.

Між збігівми з Галичини опинилося в Камниці Под. й немало число нашого інтелігентного жіноцтва. В ней важний час і наше жіноцтво зрозуміло нашу хвилі та старалося взяти на себе болю частину тягарів і праці в нашому національно-державницькому будівництві. За повною підписаною збіжалося українське жіноцтво для 15. серпня 1919 р. в Камниці і зосиувано організації під назвою „Союз Українок“. Давши цю назву, наше жіноцтво видало, що в ней сподів, алучене одною національною ідеєю по ней і той бік Збруча — зможе дати життя зв'язки між жіноцтвом Галичини й Великої України і в дуже скрутку хвилі алучити всі сили жіноцтва для творчої державної праці.

Мета „Союзу Українок“ на Вел. Україні була остільки ширша від мети тодішнього „Союзу Українок“ у Львові, що наш „Союз“ у Камниці став не тільки організацією феміністичною, але й загально-громадянською та неонартіційною; його озновою ціля — це була праця зор-

БЛАВАТНИЧА ФІРМА
ОСИП СТЕФАНОВИЧ
раніше РОМАН ЗУБИК
ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

Шовки різномірних виробів по конкурентних цінах.

Жіночі воли на плеті від зол.	15—
Мужескі " " " "	18—
Подошва на бізлі	1-50
Ковдри на шаві	24—
Вовняні сорти	9—

Камни, сервети, дивани, хідники.
Виключне заступство посібських класів Губернського Навчання.

Вкінці частини УГА. перейшли до Денікіна, диктатор д-р Петрушавич з частиною урядовців 15. листопада 1919 р. виїхав до Румунії, а 17. листопада за згодою Петлюри польські війська заняли Камінець Подільський.

З приходом польських військ зачмерла діяльність багатьох українських організацій в

Камянці. бо настав строгий воєнний режим. Не бачучи змоги даліше працювати в таких відносинах і маючи намір вертати в Галичину, скликала в загальні збори „Союзу Українок“ і аложила головуство. Головою „Союзу Українок“ вибрано п-ю Старицьку-Черняхівську, яка осідох „Союзу“ перенесла опісля до Києва.

Початки світової преси.

Франція.

Першим французьким часописом була „Газет“, основана в травні 1631 р. Історія народної цієї газети така: Придворний лікар Людіна XIII. Теофаст Ренодо, заснував у Парижі бюро адрес, де публіка могла довідатися про найкращі джерела покупок або збуту. Це бюро перетворилося згодом у місце сходни людей, які приносили останні новинки з різних закутків міста та живо обмінювалися своїми інформаціями. З отих оригінальних краманич (їх було більше) Ренодо черпав відомості про всьєке життя Парижа. Має він приятеля — теж лікаря — Озіера, який від листування з численними своїми знайомими на провінції й за кордоном і все цікаве розказував Ренодотові. Таким робом цей останній був наче в курей всіх найбільших сензацій свого часу! Велике зацікавлення, яке проявляли його пацієнти до його оповідань, швидко шораз більшу виробовували популярність, навело його на думку свої інформації друкувати й продавати. Він звернувся за дозволом до кард. Рішельє, який аразу зорієнтувався, що такий друкований, для широкої публіки призначений листок, може віддати пануючій владі великі послуги. Тому радо пішов Ренодотові на руку й причинився до появи першого французького часопису.

„Газет“ виходила спершу раз у тиждень, від 1762 р. двічі, а від 1792 р. — щоденно, під зміщеною назвою „Газет де Франс“. На аміст часопису складалися головню вістки з закордону та новини з королівського двору; врешті всілякі оголошення, звідомлення та документи, отримувани безпосередньо від кард. Рішельє та короля Людіна XIII. Ніяких критичних заміток про істинучі відносини у цій першій газеті не було. Першим французьким щоденником був „Журваль де Пари“, оснований в 1777 р.

Та швидко велика французька революція задала почин справляти й політичній пресі. В р. 1789 Мірабо заснував „Ета Женеро“ („Etats Généraux“), якої сторінки ставуть трибуною інколи найбільш пристрасного обмірковування громадських справ. Від тоді французька преса переймає від літератури роль духового провідника. Найбільш письменники й політики ставуть співробітниками часописів. Тоді теж преса починає диференціюватися під оглядом публіцистичної форми: коли одні часописи апертають найбільше уваги на полемічну гостроту й поклоняються політичним памфлетам, інші збають передовсім про чистоту й прозорість стилю.

Взагалі підчас великої революції виринуло з Франції яких 70—100 малих часописів, що регламували себе, як оборонні правди, волі й справедливості та інших ідеалів. Їх видавцями були здебільша відомі політичні головачі або фанатичні теоретики. Більшою великою газетою, яка тоді постала, була „Журваль де Деба е Декре“ (1789), згодом найповодливіший орган часів Наполеона I. Цей останній, принципальний верог згодом преси, не адоволявся зазначеним сувною цензурою, лише — адилюючи вплив цієї газети — просто відібрав її від власників та розділив її на п'ять поміж управу поліції та своїх любимців. Швидко з упадком Наполеона власники газети перешли до владі Бурбонів французька преса дотала більше свободи. Людіна XVIII сам користав із сторінок „Газет де Франс“ і „Журваль де Пари“, шоби як автор 98-мімових статей говорити своїм противником аравду без обиняків, чого не міг дозволити собі еявенто, як король.

В 1813 р. республіканська обозиція заснувала великий щоденник „Колет рієонель“. В 1824 р. було в Парижі в газет на боді уряду в 14.314 передплатниками й в газет опозиційних в 41.333 передплатниками. Вільна преса помітно аристотав, а з нею аристотав опозиційні настрої проти режиму швету. Тому коли за часів Людіна, Карла X., уряд Поль'єва асцехував м. і свободу преси і вибухла революція 1830 р., то успіх революції аспієжчала у великій мірі саме опозиційна преса.

Та сама велика роль преси виявилася у лютневій революції 1848 р.: у короткому періоді повної свободи преси, який прийшов за тим, спізрацювало з 450 тодішніми політичними клубами Парижа кругом 200 французьких газет.

З дальшої історії початків французької преси треба агадати про заснування кількох великих газет. Істинучих по нинішній день: у 1836 р. повстав „Гольоа“ („Gaulois“), у 1861 р. „Ле Темп“ („Le Temps“), в 1871 р. „Журваль де Деба“, майже аодночасно „Пті Парізіан“ і в 1884 „Матен“.

Кажучи про французьку пресу маємо на увазі пресу париську. З париських газет, які мають нині понад мільон накладу, це: „Матен“, „Пті Парізіан“, „Пті Журваль“ і „Ле Журваль“. Характерна французьку пресу її комерційний характер та тісна спілпраця письменників із пресою: одні й друге не перешкоджає й мати великанський вплив на політичне життя держави, а завдяки опатиною Франції у світі — на життя всього світу.

Англія.

Початки англійської преси були дуже вапкі: а неї купували собі, як із „торгівалі новинами“ й була вона довго предметом завзятих переслідувань владі. Предвісниками англійської преси були рукописні інформаційні листки, потім появилися тижневики і швидко в 1702 р. з'явився перший англійський щоденник: „Дейлі Карент“ („Daily Curant“). Основником англійської політичної преси був Давель Дефо, відомий автор „Робінзон Крузо“. Перше число своєї „Ревю“ („Review“) видав він, сидючи в тюрмі. Небавком потім, в 1705 році, розбив цією газетою більшість томісів у парламенті, після чого тпгали його по судах, аж вкінці став він довіреним короля Вільгельма III, та приймав д'яльну участь при адуці Шотландії з Англією. Він увів теж уперше до англійської газети фейлетон.

В початках 18. ст. (часи панування короля Анни) постала теж англійська провінційна преса. Одиаче вона розвивалася швидко завдяки Піттові, який — авикористовуючи провінційнальну пресу для своїх політичних цілей — спонуктав провінційнальні часописи до передруку столичних газет: протиставляючись цьому, провінційнальні газети були примушені розбудувати власний редакційний апарат.

В 1769 р. заснувалася (істинуточа вже нині) „Морнінг Кроікл“: її творець Джемс Перрі перший увів до газети парламентські звіти на основі власних стенографічних протоколів. Основником найстарішої нині істнуючої льондонської газети „Морнінг Пост“ був священник із аточем алянтирста Байт (1772). Основник „Таймсу“ Джон Вальтер, аидав (в 1788 р.) перше число цієї газети, як Давель Дефо, у вланці.

„Таймс“ зробив переворот у світовій пресі, вперше апертаючи найбільшу увагу на швидкість інформаційної служби, без огляду на зв'язані з цим кошти. Таким робом англ. преса стала аспоником окремих інформаційних агенцій, що пішли навзагоди щодо меткості й проворности. „Таймс“ став теж ариком неперекунності преси: коли в 1843 р. горячково розбудовувалися залізничні шляхи й на цьому волі шаліла спекуляція, „Таймс“ протягом 3 тижнів заробив на аионах залізничних підприємств 44.000 фунтів шт., а проте в редакційній частині не акурався перестерігати перед наслідками спекуляції, яка дійсно скінчилася великим крахом, 29. листопада 1844 р. появилось перше число „Таймса“, друковане парсовою друкарською машиною.

В половині 19. ст. асигновано податки від оголошень та газетного напову, які дусили англ. пресу. Тому в аішому 1855 р. повстали сотні нових англ. газет. Тоді теж англ. газети надзвичайно подешевіли. Першим великим щоденником ціною в одного пенні був заснований в 1855 р. „Дейлі Телеграф“. Найбільше поширену нині англ. газету „Дейлі Мейль“ засновано в 1896 р., а історія її появи в апазком організації часописного підприємства. Плани заснування „Дейлі Мейль“ виходило ао від легально обмірковувано

з роки, а з місяці газета виходила вранку, „для проби“, шоби перевірити всі найменші свої аадостваці. Ця проба коштувала власника газети, Джорда Норткліфа, 40.000 фунтів шт. Але це виплатилося, бо „Дейлі Мейль“, якої наклад нині дально перестував мільон екземплярів, повалюється тепер аодночасно в Льондоні, Манчестері і Парижі, має спеціальне видання для сліпих і окреме, найбільш у заморських кольоніях поширене ао неавічне видання.

З цікавих подробиць до історії англійської преси годиться агадати, що основником конкурентною до „Дейлі Мейль“ — „Дейлі Експрес“ (в 1900 р.) був фабрикант мила Артур Пірсон: цей орган рахує своїх читачів теж на сотні тисяч. Так само розбудований в малой провінційнальній газетці одні із перших органів Льондону „Дейлі Телеграф“. Першим редактором заснованої в 1846 р. „Дейлі Ньюс“ був Чарльз Дікенс. Зрештою, кожна з великих нинішніх англ. газет — „Манчестер Гардіан“, „Вестмінстер Газет“ та ін., має цікаві сторінки своєї історії. Англійська преса — це справжнє могутнє царство.

Росія.

Тернистий шлях проходила преса у своїй початках майже всюди. Одиак нема країни, яка під цим оглядом могла би конкурувати з Росією! Бо аномальні відносини російської преси не панували лише в її початках, але стали аищем постійним, трівають по нинішній день і дали йтому своєрідну закреску: характер політичної ексклюзивности („заповищина“ або „делегальщина“) з аиключенням справді об'єктивної безпристрасної інформаційної служби.

Перша російська газета постала за Петра Великого в 1703 р. Це були „Ведомості“, в Москві, офіційнальній військовий орган, перенесений із аміненою назвою „Санктпетербургскія Ведомості“ до Петербурга. В 1756 р. повстали „Московскія Ведомості“, як орган московського університету. В піаніших роках появилось кілька гумористичних часописів, адр. „Всякая Вестьна“, де завдяки співробітничала — Катерина II. Але це після смерті Миколи I, себто в початком другої половини 19. віку, були в Росії лише дві ширше відомі російські газети: офіційнальній „Русскій Інвалід“ і політично зовсім безбарва „Северная Пчела“. Крім загальної цензури (поліційної) істнували тоді ще три цензурні установи: релігійна, „правильна“ (мініст. внутр. спр.) і тайна („III. отделение“). В 1848 р. установлено ще окрему владу, яка протягом 8-ми літ цензурувала все те, що вже перейшло цензуру всіх інших чинників!

Завдяки цим порядкам із смертю Миколи I три четвертини європейської преси не мало аотути до Росії, а російська преса була бліда, млява, без впливу і азначіння. Деякі полемічні наступки швидко за часів Олександра II (1855—81). Завдяки цьому число російських періодиків аросло в роках 1850—1865 із 108 на 256, а на переломі 19. і 20. ст. було вже в Росії 643 російських газет і 183 в інших мовах. В р. 1912 в осьми містах тодішньої Росії: Петербурзі, Москві, Варшаві, Одесі, Києві, Харкові, Рязі й Тифлісі виходило 1836 періодиків, і в усіх інших (254) містах Росії — 1251. З кінцем 1913 р. офіційнальна статистика нарахувала в Росії 1158 газет і 1757 журналів та фахових часописів.

Підля російської преси на офіційнальну й підпольну прийшов у другій половині мн. аогоття. Очевидно, до нелегальної преси належали теж органи, видавані під примусом обставин — на аужині. Примірники перших підпольно-революційних російських органів належать нині до бібліотечних рідкостей, пошукуваних колекціонерами.

Перша тайна друкарня фуніціонувала від серпня до листопада 1861 р. — в будинку генерального штабу (!) в Петербурзі: коопіраційний конституційно-ліберальний гурток російських старшин друкував там потайки „Волієрососа“. Російська політична преса в правдивому року мінні цього слова аатується поправді швидко від новин в 1871 р. в Льондоні (!) „Колокола“, виданого й редакційного Герценом. „Колокол“ переживаво потім до Жюльєна, де в 1887 р. повстав ішній рос. орган терориста Ткачова — „Набат“. „Колокол“ ариавив завзяту кампанію головно проти ариавця і мав таку величезну копулярність, що російська влада видавала у Петербурзі фальшовані примірники цієї газети! Швидко й аспонуваним ариавця та переходом „Московскія Ведомостей“ під редакцію Каткова, перейшов, так мовити, центр російської політичної преси назад до Росії, зрештою часто ще пориваючи у ніванці.

Так адр. у 70 рр. у Петербурзі аиходило підпольна „Земля і Воля“, у накладі 3000 примірників. При в'їзні 70 рр. появилось підпольна „Бародная Воля“, „Російскій Перелет“, та робітничі (теж підпольні) „Дворік цих газет — „Рабочая Газета“ і „Зерно“.

Основниками модерної російської преси аала шкандяки революціонера Герцена, соціаліста Бодіаського та націоналіста Каткова. З великих російських газет, які повстали в другій половині 19. ст., слід агадати: „Новос Время“ у Петербурзі

(орган „чиновничого“ світу, редагований Суворіним) та чорносотевні „Земщина“ і „Русское Знамя“, поруч з названими вже „Московськими Ведомостями“. В 1880 р. повстали „Біржєвня Ведомості“ більше ліберального характеру, гарно поставлені власною закордонно-інформаційною службою. „Свободний Народ“ Мілюкова, Гессена і Струве з 1905 р. м'як вийти лише в двох числах; після заборони позицію змінив на „Народная Свобода“, але знову лише на 2 числа. Зате від 1914 р. часопис під цією первісною назвою мав славу півофіційного органу військського міністерства. Органом Мілюкова стала московська „Рєч“. З великих газет з кінця мин. віку слід згадати московське „Русское Слово“. Розгляд російської преси від 1917 року завів би нас задалеко. Цей огляд можна хіба закінчити твердженням, що сьогодні знову російська преса ділиться на легальну „казонну“ — комуністичну в Росії, — та на нелегальну, у підпіллі чи на еміграції! І нині знову як за Петра Великого чи за Миколи І за друковане слово грозить у Росії кара смерті! Не диво, що російська преса, позбавлена свободи, є позбавлена одночасно майже всякого значіння — однаково ввнутрі своєї держави, в очах власного громадянства, що її називають, в широкому — світі.

Німеччина.

Початки німецької преси сягають може найдавніших часів, однак історія нинішніх, великих модерних німецьких часописів є майже наймолодша. Склалися на це передовсім причини державно-політичного характеру, а саме поділ німецьких земель на малі держави, взаємних суперників і тому без рішучого авторитету для власних земляків і для чужинців. Ось чому Берлінська преса, як столиця, не має такої традиції як преса паризька чи лондонська. З другого боку існує в Німеччині від початків н.м. преси така велика сила провінціальних органів, як ніде в іншій державі, при чому деякі з цих провінціальних органів і нині не стоять під оглядом своїх організаційних вартостей, а навіть висоти накладу, нижче берлінської преси. Прямим служать: „Франкфуртер Цайтунг“ і „Кельнше Фольксцайтунг“, віденська і лянцігська преса.

Перед появою перших німецьких періодиків уже в середніх віках кружили по великих німецьких торговельних осередках писані листки з відомостями, які купці привозили з далеких країн. Славу закордонного джерела новин мали Венеція. Вістки з Венеції, які нпр. приходили до Авгсбургу, тамтешня торговельна фірма Фуггера зужитковувала для писаних інформаційних листків, передплачуваних інтересантами фірми. Подібно діялося у Франкфурті над Меном, Штрасбурзі, Нюрнберзі і Ляйпцігу.

Друковані інформаційні листки появилися уперше з кінцем 16. віку у Франкфурті. З початком 17. віку періодичні часописи мали вже Штрасбург, Відень, Берлін, Нюрнберг, Мюнхен, Ляйпціг, Кельн і Гамбург. Однак політично-критичний характер придбали німецькі газети аж у 19. столітті. Берлінська преса почала вперше зацікавлювати весь німецький загаль за часів

Фридриха Великого. Першою такою газетою була „Берлінше Прівілегірте Цайтунг“, заснована в 1721 р. та названа потім (від нового свого власника Фосса) — „Фоссіше Цайтунг“. З тодішніх провінціальних газет згадати слід: „Кевігсбергер Гартунгше Цайтунг“, „Шлезіше Цайтунг“ у Бреславлі та „Магдебургіше Цайтунг“. В 1780 р. повстала у Відні „Вісер Цайтунг“. З великих н.м. торговельних газет першою була заснована в 1731 р. „Гамбургіше Унпартайше Корреспондентц“, поширена по всіх великих європейських торговельних осередках.

З часописів, зроджених 18-им віком, поважну роль в історії н.м. преси займає „Коттас Альгемайне Цайтунг“, заснов. в 1798 р. у Тіобінгені та перекочена потім по черзі до Штутгарту, Ульму, Авгсбургу та Мюнхену. За ідею загальнонімецької єдності бородался перша „Райніше Меркур“, в 1814 р. у Кобленці. Рента нинішньої великої н.м. преси повстала від половини 19. ст.

Зєднані Держави.

Першою в Північній Америці газетою була „Ді Бостон Нюз“ („The Boston News“) заснована в 1704 р. В 1719 р. появилася теж у Бостоні „Ді Газет“, і в цьому самому році у Філадельфії третя америк. газета, „Ді Америкен Віклі Меркюрі“. Першим америк. щоденником був заснований у 1784 р. „Америкен Дейлі Адвертайзер“ („American Daily Advertiser“). Із нинішніх найбільше відомих американських газет слід на першому місці згадати „Нью Йорк Таймс“ (2551).

Характер американської преси досить своєрідний. З одного боку вона дуже чутка на етичні моменти, навіть у частині оголошень, з другого боку рекламно-сензаційна політура тяжить не лише на всьому зовнішньому вигляді американських часописів, але й на змісті вісток і статей.

Від американської преси пішла теж назва „жовтої преси“, на означення сензаційних бульварних, політично безпринципних, часописів. Першою газетою того характеру, поставленою на широку стопу, була „Нью Йоркер Уорльд“ („New Yorker World“); перші ілюстрації у цій газеті були друковані жовтою фарбою, відсюль назва „жовтої“ преси. Творцем системи американської преси був Джозеф Пуліцер. Він вичалив у 1864 р. в Америці, як вуждар, працював спершу, як наймит і фірман, але вже в 1883 р. купив „Уорльд“ і швидко потім збудував перший в Америці часописний хмародер на 15 поверхів. Потуруючи інстинктам маси та спекулюючи на сензаціях, ця газета дійшла швидко до величезного накладу.

Виймком від цього правила — загального „жовтого“ характеру америк. преси — є заснована в 1901 р. „Нью Йорк Івнінг Пост“.

З книжки „Die Weltpresse als Wertmesser der Weltgeltung“ von Harold Schubert, Dresden u. Leipzig 1912, ст. 102, — вибрані і перекладі

I. Кєдрин.

Воєнний шум.

Роман Дмовський про плани походу проти Рад. Союзу.

В усіх єндецьких часописах появилася цикль статей Романа Дмовського п. н. „Російські справи“, присвячених актуальним воєнним поголоскам та їхній аналізі. З огляду на особу Романа Дмовського, старого вождя польського націоналістичного табору, теоретика й діяча, який в новітній історії Польщі безумовно відіграв чималу роль, згадані статті викликали голосний відгук не лише в усій польській, але й у найважливіших органах чужинської преси, без огляду на напрямок та характер коментарів. Для нас, українців, ті статті Дмовського подвійно цікаві: 1) вони торкаються поголосок про війну, яка велась би на нашій, українській, території та моглаб змінити політичне обличчя європейського Сходу і 2) раз-ураз кажуть безпосередньо про Україну й українські самостійницькі змагання, як предмет чужоземних воєнних спекуляцій, — очевидно, в освітленні Романа Дмовського. Короткий хід думок цих кількох довгеньких статей такий:

Нещастям світу є, що його долю кермують не державні мужі, політики, лише фінансісти, а радше торговельні „комівояжери“. Такі то торговці провадили останню війну й ліпили мир, гадаючи, що самого факту миру досить буде для вилічення усіх ран, війною завданих. Але ось після 10-літ миру показалося, що „оманою є стан реконвалесценції і що недуга є поважнішою, ніж думали“. І „пануючий на політичному овиді комівояжер найшовся у клопоті“. Шукаючи порятунку, почав шораз частіше глипати на „велику зелену пляму“ на правій половині карти Європи, опанованій думкою, що відкриття того краю для свободної торгівлі принесло би пільгу. Проголошення „пятилітки“ — пятилітнього пляну індустріалізації Рад. Союзу (Дмовський вживає лише термін „Росія“), зelekтризувало міжнародних спекулянтів, які відчували загрозу для своїх експлуатаційних плянів. Тому покористувалися першою нагодою, аби розпочати проти Союзу кампанію. Такою на-

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

У сонці.

...Стільки сонця! Осіннього сонця, що весь оком схопленій обвід і груди людини одне спільне мають: усміх!

То й не диво, що ви, хоч на кілька годнів, спішите до Венеції, що своїм супокоем прикрашає навіть саме сонце, а лагіднить вашу душу. Спішите до неї, мов до чарівної лубки, в якій находити той — доки нашого життя — премилый, мрійливий погляд тихих очей.

Так! Ізнову побачити базиліку Марка, що загорнулася у м'яке сонце, мов у тканню простору. Загорнулася у те сонце, якого проміння насвічені полихом моря, тремтінням і помахом трил голубів.

Знову ходите — відвідуєте ті велецькі Мадонни! З новим захопленням придивляється у таямну, задуману вітху очей Мадон Івана Белліні. Прислухується мельодійно-ясним лініям рамен, голів жінок Павла Веронезе. То сміється гучними станами жінок Якова Тінторетта, яких ясно волосся розсипається пахучим полихом моря.

Цю таямну — східної культури вітху — мов серпанок незримий — очей Мадон І. Белліні, ви вичуваєте в сігромах візантійських бань базиліки Марка, що дихають палко-сумними обрисами музуманських просторів, думають важко-соняшними рефлексами цієї культури.

Це? граціозно-суз... копуд, що прибралось у поривчасті в'їм.ка готичку, у горлі та гнучкі арки романського стелю, то заквітчалось у лінії відраження — увесь той вінок інших стилів заріз для самих бань із низу — мотив цих водоз бачите у творах А. Канова. Незаперечно — ви це чуєте, це дотикаєте вашими очя-

ма в душі його творів: у поставах голів, у легкому, зримому ході його постатей; у мармурі — грудях ви чуєте відлук, тепло. Чи поринути в загалочку — але мило — темнім отвору в піраміді — момент у церкві Івана й Павла, — якого тінь віс супокоем невідомого...

—
Все і скрізь живе справжнім життям: нема святих на землі: є люди!

Ось глядіть на великий образ Я. Тінторетта „Остання вечера“ — в церкві Джьорджіо далі Склявоні — то це звичайна, добра, прощальна вечера. Це таке правдиве, земне, що артист мусів дати Христові авреолу, щоб його можна було відірвати в цьому гурті: це Христос! Зовсім не те, що в Леонардовому — образі фреску „Остання вечера“ в церкві Марія делле Граціє у Мілані. — Там, Леонардо, дав своему Христові вираз, не даючи йому ніякої авреолі. Його всевищість у цьому гурті. Його авреолу бачиться в очах, в устах, у богатовимовному рухові рув — Христа.

Венеція — це твір народу, що знав, умів, мусів боротись — уже в перших віках свого приходу сюди, вітаючи перед Атілею — з чудовими загонами сафірового моря, вприваючи йому кожний влантик землі. А море, як море: коверзувало!

І авторилась тут зовсім інша культура, який підставою стали: краса й могутність щоденного життя. В усім — у політичному житті республіки, у релігіаному, у мистацькому.

—
Маларство будиться тут до життя уже ціано. Умбрія й Тоскана — особливо — Фльоренція — вже давно процвітають. Але, як бачимо, то довга вже державна самостійність республіки — перший дожа був вибраний у 897 р. — втворила в своєму організмі ті великі, смілі, життєдатні провідники, що стали підставою швидкого розквіту й венетського маларства. Коли дивно розкай-

тає отес маларство — брати Белліні, головню Іван, Тіціан, П. Веронезе, Джьорджіоне, Пальма Веккіо, Я. Тінторетто — це був вершок розвою усього життя республіки.

Все їх маларство не живе „релігіяними почуваннями нутра душі маларів Умбрії, Тоскани, а красою живого усміху, природи, молодечістю пристрастей“).

Хоч живіти Тіціана це постаті відеалізовані, його сильними барвами, то все таки ми в них бачимо: порки, молодечість, мрії за незабутим справжнім. І тільки це є причиною, що ми раз побачивши образи Тіціана, коли наші груди дихнули раз палким і пахучим поглядом лагідних очей його Венери, чи Русалки — (ця друга є в „Gem Gal. im Kunsthistor. Staatsmuseum, Wien“) — ми по них тугантимо: побачити їх хоч іще раз! У них є та непокопана сила нашого життя і велч його!

Аджеж Тіціан уже в останньому році життя — 99 літ мав, як умер — заховався був у дочці Пальми так, що хотів було покинути свою Віоланту!...

—
...А при березі бється, коверзує море! Приходить вище-ближче, приливаючи й підходить до колони палати доків. Хохочеться, тремтить!

Хто зна? Лишень дививсь на цю гармонійну картину Р. Вагнер і чув у собі музику останнього акту „Сумерку богів“!

Скільки цього захолячого сонця розлілялось по морю! По цих сніжно-білих — ось тепер розових від сонця — палатах, церквах, по інших островах!...

...Ви зливається в одно ціле з глином безжурности й тут!..

Венеція.

* P. G. Molmenti: „La storia di Venezia“.

.....
З нагоди надходячих Свят
 поручає
фотографічне заведення
„H I R S Z“

артистичні знімки по найнижшх цінах.
Львів, вул. Жовківська ч. 5.

годою стали релігійні переслідування у Союзі та поклик Апостольської Столиці. Всі дотеперішні більшовицькі жорстокости міжнародного комівоєжера не зворушили, аж раптом він, сам жид або недовірок, западав святым обуренням на упослідження релігії! І комівоєжер став войовничий. І враз представники світового торгу, промислу й фінансів стали викладати потребу збройного походу проти Світів, ба навіть інформувати (на вухо!) людей, що десь там на якійсь нараді фінансистів такий похід вже порішений. Рад. Союз („Росія“) мав би розпастися чи то на нязку комісарятів Союзу Народів, чи мав би бути розпарцельований поміж чужими великими й меншими державами. „Є знаменною річю, що в усіх тих помислах пробивається думка не стільки про повалення Світів, скільки про пояремлення Росії“. Однак войовничі фінансисти є люди реальні. Не думають вони зовсім втягати у війну власні держави, лише повірити цю операцію — Польщі. „Яка-ж приманка? Ано Польща при поділі Росії дістане землі на Сході. Ці панове в приватних розмовах кажуть це зовсім поважно, пересвідчені, що ми навіть не спитаємо себе, чи нам ті землі потрібні“. У Польщі цих поголосок і комбінацій не беруть поважно, але сама кампанія поважна і тому не слід її легковажити. Справа тим складніша, що цікавляться нею німці, але не лише фінансисти, а й політики. В Німеччині найбільше ентузіастів протисовітського походу Польщі. Німеччина мріє про безпосередній територіальний зв'язок з Росією. Його можна встановити після відібрання Польщі Помор'я та загарбання Литви. Великий політичний німецький плян був вже раз виявлений у берестейському мирі. Цим пляном є відірвати Україну від Росії, примусити Польщу зректися в користь України „земель з населенням рускої мови“ і ту Україну „в цій чи іншій формі зробити своїм протекторатом, так, як сьогодні дається протекцію усім українським роботам“. Зрештою, одні німці раді помагати Польщі, як активний союзник проти Росії, інші знову раді напасти знову на Польщу й допомогти Росії до нового поділу Польщі. За позискання Німеччини на союзника, Польща мала би віддати їй Помор'я (застримала би вільний порт у Данцігу чи німецькій Гдині), зате дістала би українські наддніпрянські землі; Німеччина на це згодилась би, в надії, що Польща ними „задавиться“. „Тим легше було би приготувати на близьку будучину велику Україну, чим більше Польща здакомилась би нині на східні землі“. Цей плян особливо популярний серед німецького католицького центру, який нині є в Німеччині при владі. Поляків уважають скрізь за нагід, якому можна тесати кілки на голові. Однак не знають у світі, що колиб найшовся у Польщі політик, який серед якихнебудь обставин хотів би віддати Німеччині Помор'я, дістав би кудею в лоб“. „Подібно скінчив би кожний, хто, йдучи всупереч волі народу, на якомунебудь шляху наразив би Польщу на змарнування того, що вона після світової війни відзискала“. Протиросійський похід був би злочином і глупотою. З ментом пробудження Китаю раз на завжди скінчився гін Росії на захід, бо вона мусить всю увагу й енергію витратити на сході. „Політика відрізування від Росії великої України була в останньому десятилітті і може бути надалі лише політикою Німеччини, яка змагає до знищення і Польщі і Росії та зраджує інтереси європейської цивілізації. Бо Росія має перед собою велику історичну роль, роль буфору поміж двома світами, європейським і азійським. Малий, слабкий народешь тієї ролі не виконає“. Накресленню ясных напрямних закордонної політики стоїть на перешкоді внутрішнє положення Польщі. Найслабша і жалюгідна є позиція уряду, про який ніхто не знає, що він задумує. В Москві слушно хвилюються. На ці справи треба кинути повне світло.

Стільки Дмовський. До цих його виводів ще повернемо, бо тема аж надто цього варта. Тоді теж зрєферуємо становище інших польських таборів.

.....
 Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

МІЛЕНА РУДНИЦЬКА.

Жіночий рух і молодь.

З приводу одного непорозуміння.

I.

Жіночий рух, що з пробовою стадії боротьби за рівноправність перейшов у фазу будуючої праці для добра громадянства, станув несподівано віч-на-віч перед новою небезпекою. Поборовши пасивно опозицію слабодухів серед жіноцтва та відкрити ворожість чоловіків, побачив він перед собою нового, нежданого противника. Минав час наклепів, глумливих насмішок і підання котод під ноги; замовляли маловіра і люди злої волі. Здавалось би, що прийшов час, коли жіноцтво всі свої сили зможе присвятити здійснюванню великих кичів фемінізму, для якого боротьба за рівні права була нічим більше, як необхідною передумовою праці для нації та людства.

Аж тут появилася на овиді новий противник. Хтож це такий? З котрої сторони грозить сьогодні жіночому рухові небезпека? Хто робить йому закиди, хто ставить перешкоди?

Новий противник — це частина жіночої молоді, кість з кістк і кров з крові жіночого руху, це ті, яким старше жіноче покоління промостило шлях до світла, до знання, до громадянського життя, до свободного розвитку їхніх духових сил, до свободного вияву їхньої волі. І ось сьогодні доводиться нам бути свідками такого дивовидного, гротескового непорозуміння, що молодь жіноцтва, яке повними руками збирає оwoчі побіжного труду своїх попередниць, заперечує своє духове походження та відкидає, немов зайвий баласт, приваженість до жіночого руху.

Сьогоднішнє розходження між фемінізмом і плаваною жіночою молоддю — це не лише традиційний, старий як світ, конфлікт між батьками і дітьми, між старим і молодим поколінням. Істота сучасної ворожнечі поміж дочками і матеріями лежить глибше. Вона умістовлюється в новітні інших, основно змієнених умовах, в яких доводиться жити і працювати двом наступаючим по собі жіночим генераціям. А ці змієнені умови втворюють інше психічне наставлення до життєвих проблем, що знова зі свого боку спричинює прірву між „старими“ і „молодими“.

Чи треба пригадувати, яку великанську еволюцію перебуло жіноцтво на протязі останніх п'ятдесяти літ? Чи опісувати, яким відносно вузьким і супокійним річищем плыло життя наших матерей, який епохальний переворот відбувся у житті теперішньої генерації і серед яких засадничо інших обставин виростає і вхолить у світ нове жіноче покоління? Чи ж дивниця, що епохальні змієні викликають напруження непорозуміння і конфлікту?!

Те, що для одної генерації було цілем змагав, для другої стало вже пройденим етапом. — що для одної було гаслом, те для другої стало самоозрозумілим буденним явищем, стало насущним хлібом їх життя. А насущний хліб ніколи не був і не може бути ідеалом для молоді. Різниця між віяюшенням сучасного і молодого покоління до ідей жіночого руху не різниця між палкою вірою піонерів і неопітів і з другого боку: вірою пересічної, сірої маси наслідників.

А проте нема сумніву, що життя вимагає тягlosti праці, воно вимагає зв'язку між нинішнім і завтрішнім жіночим світом. Зокрема для жіночого руху питання т. зв. молодняка, це як для кожної ідеологічної струї, питання його майбутности. Тому й не диво, що провідниці жіноцтва з журую думають про те: хто після них вестиме дальше розпочату ними працю? Іх дивує і болить ця легкодушність, з якою молодь заперечує їхню працю і відвертається від іх ідей, ця поверховність осуду, в якому нема ні тини зрозуміння для сутніх питань жіночого руху та його історичного розвитку.

Молодь має право бути легкодушною. Але вона не має права видавати осуду без знання справи. Її обовязком є зазнайомитися з явищем перед його оцінкою і молоді літа не можуть бути оправданням для ігноранції. Бо в ігноранції лежить, на нашу думку, причина розходження молодого жіночого покоління з фемінізмом.

Поширюється між молодим жіноцтвом неправдива, нічим не обоснована легенда, немовто завданням жіночого руху — боротьба з мущинами, або боротьба за привілеї для жінок, немов-то його мотором — жіночий егоїзм. Іншим разом чуєтє з уст жіночої молоді твердження, що з менту, коли жіночий рух добув політичну рівноправність, то одночасно втратив рачію свого існування, бо досягнув свою остаточну мету. Тому геть з фемінізмом, геть з жіночим рухом, геть з жіночими організаціями!

На основі яких фактів, або на основі яких наукових творів, дійшло молоде жіноче покоління до такого хибного розуміння фемінізму — Бог його знає. Воно не завдає собі труда познайомитися з основами жіночого руху, не вглиблюється в проблематику сучасного фемі-

нізму, спричинену фактом, що він з ролі „опозиційної партії“, яку донедавна займав у громадянському житті, перейшов від часу політичної рівноправности жінок, до позитивної роботи, до ролі партії, яка бере на себе відповідальність за долю нації. І ось у такому моменті малолб молоде покоління відмовити жіночому рухові своїй піддержки, в такому моменті малолб нам забракнути наслідниць?

Ще раз і ще раз треба повторити молодому поколінню ті самі правди: що істотою жіночого руху не є боротьба за рівні права, ні добування якихнебудь зверхніх користей. Це є лише необхідна передумова, щоби жінка могла сповнити своє покликання, виконати свою велику ролю в громадянстві. Фемінізм вірить у це покликання. Як жінка сповнить свою місію? — це лежить у руках майбутніх жіночих поколінь. І тому жіночий рух ще не є при меті, навпаки він щойно з початках.

II.

Пригляньмося ще, чи і як цей конфлікт між двома жіночими генераціями проявляється на нашому ґрунті. З жалем треба ствердити, що позначки цього конфлікту вже помітні та що вони мають аналогічні джерела і прибирають аналогічні форми, як в інших краях Європи. Серед деяких кругів нашої жіночої молоді бачимо боротьбу з фікціями, боротьбу з вітраками, стрічаємо відомі пересуди проти фемінізму.

Деякі представники молоді вмовляють у громадянство, що істнує немовто якась принципіальна протилежність між жіночим рухом і інтересами нації. Стверджується в спосіб найбільше легкодушний, бо навіть без поверховного знання фемінізму, що „всікі феміністичні ідеї для нашої жіночої молоді чужі“. Це непорозуміння тим більше невідливе і болюче, що виходить воно з активніших кругів наших студенток, які хочуть „працювати для справи визволення своєї нації“. (Гляди звіт зі зїзду студенток п. з. „Молодь організується“ в ч. 14 „Українського Голосу“).

Українське жіноцтво стануло до співпраці в громадянському житті в незвичайно відповідальний і важкий для народу момент. Підготувати його до цієї ролі, втягнути широкі і шораз ширші жіночі маси до громадської праці, до народньої служби — ось величезне завдання жіночої організації і всіх свідомих інтелекток. Чи наші студентки працюють корисно для цієї цілі, поширюючи туманні погляди про уявлену протилежність між жіночим і національними інтересами? Для провідниць українського фемінізму боротьба за жіночі права була завжди рівнозначна з боротьбою за право участі в народній праці. Майбутнє кожної нації залежить сьогодні в такій великій мірі від свідомости жіноцтва, а життя кожної жінки звязане так тісно з громадянством, що істнує повна згідність інтересів жіночих з національними. Поняття доброї патріотки і свідомої, активної громадянки є сьогодні рівнозначні. „Праця для справи визволення своєї нації“ не перечеить феміністичним ідеям, навпаки, вона йде по лінії феміністичних ідей, бо коли фемінізм поймає до вияву всіх творчих можливостей жінки, то тим самим він скріпляє життєдатність і міць нації.

Треба ще ствердити, що молоде жіноцтво, побороючи фемінізм, попадає в суперечність. Сам факт, що ця жіноча молодь організується в окремих жіночих гуртках, що вона шукає за новими організаційними формами праці і обміну думок, є найкращим доказом, що жіноча молодь — свідомо або несвідомо звязана нерозривно з жіночим рухом. Окремі секції і союзу студенток, окремі курії старших пластунок, — неж ніщо інше, як зовнішні прояви жіночого руху. Сам-же жіночий рух, якого відпекуються наші дівчата, живе в них, і свідомо або несвідомо творить складову частину їхньої істоти. Хай наша жіноча молодь не соромиться бути феміністками, бо бути феміністкою в янїшньому розумінні цього слова, значить: бути собою, бути вірною собі, бути в своєму саїгогладі і в шоденному житті, у відношенні до інших жінок і мушин — автономною особовістю.

Чи молоде жіноче покоління відграє належну ролю в студентському житті? Чи ставиться з належною повагою до своїх студій і до свого майбутнього звання? Чи здає собі справу зі своєю відповідальністю за майбутнє нації?

Від відповіді на ці питання залежить, чи в якій мірі воно стверджує собою правдиність ідей жіночого руху.

Д-Р ІВАН ГИЖА.

Вага символіки.

Великдень є найбільш символічним з усіх свят. Сама церква вважає Великдень не лише святом воскресення Христа, але й символом перемоги життя над смертю, добра над злом, правди над неправдою. А що символізм відіграв і відіграє чималу роль у житті людства, хочемо присвятити йому кілька слів.

Символ — грецьке слово (*σύμβολον*). Первісно означувало воно дві взаємно собі відповідаючі й до себе прилягаючі частини — половини — одної й тої самої таблички, чи одного й того самого перстеньця. У святочиних хвилях заключеної дружби давав приятель приятелю одну частину символу, задержуючи собі другу в тій цілі, щоби в кожній хвилині, у всіх нагодах життя, навіть після літ, могли вони себе пізнати по цих частинках символу. Рівночасно частина одного й того самого перстеньця чи таблички було доказом і видимим знаком дружби.

У цьому первісному виді має символ подвійне значіння: є знаком розпізнання й образним представленням, змістовою формою абстрактного поняття й ідеї.

Це подвійне значіння задержав символ до вини. Зі символом в обох видах стрічаємося вже в первопочинах людської культури. Згодом символи набирають щораз більшого значіння, зокрема в духовому житті. Релігії всіх народів пересякли символізмом. Те, чого людина не могла поняти звичайним розумом, старалася представити собі в образній, символічній формі.

Символи життя, смерті, добра, зла — наводимо у всіх релігіях. Поганські містерії, християнські Богослуження є не лише наскрізь символічні, але й доступ до них мали лише ті, що могли вказатися знаками розпізнання — символами. Риба була знаком розпізнання й символом перших християн, таким самим знаком став і хрест. Взагалі християнство є незвичайно багате на символи.

Та не тільки релігії вживають символів. Широке прищеплення мають символи у всіх ділянках життя. Ціла людська культура опирається на символи. Чим іншим є букви як не символами звуків, письмо, що є символом мови, ноти — символами тонів? Чим була б математика, хемія, астрономія й інші науки без символів? Не може обійтися без символів і мистецтво.

Чимале значіння має символ в організаційному житті суспільності. Родинні прізвиська та герби є символами в обох своїх значіннях, себто є знаками розпізнання й уяви. Родова відзнака звязувала й гуртувала біля себе всіх членів роду, родовий герб ставав святістю, талісманом, символом у вужчому розумінні роду. Державний чи національний герб, державні чи національні кольори були знаками розпізнання на полях бою, але рівночасно ставали символом народу чи держави у нинішньому розумінню. Цей символ зєднував націю й державу в одну цілість, за цей знак, що був символом Батьківщини, накладали головами мільони людей.

Державні й національні знаки мають непереможний, fascinoючий вплив на членів націй чи горожан держави, а в першу чергу на війсьکو. Задивлені в чорних орлів дійшли римські легіони аж до Карпат і ген на північ до британських островів. Срібний півмісяць вів фанатичних мусулманів на підбій Європи. Орли Наполеона долетіли до Вічного Міста, залопотіли над маєстатичними пірамідами, добилися навіть до скованої морозом Москви. Бритійський лев дав синам Альбіону силу панувати над широкими морями. Українські державні символи: знак Нептунів, золотий тризуб кохався на хвилях Чорного моря, небесний полководець Архистратиг Михайло й королівський маєстат Льва додавали нашим предкам відваги захищати українську землю й Європу від заливу азійських орд.

Біля прапорів військових частин вивязувалися завжди найзавзятіші бої, — а той, хто здобув прапори, здобував звичайно й поле бою. Утрата прапорів рівналася звичайно програній битві, але улягти ворогові, програти битву було меншим нещастям, як втратити прапор. Це теж глибока символіка.

Паде держава — падають разом з нею й державні герби та краски. Звичайно першим завданням переможця є усунути зі загарбаних земель їхні прапори й герби, свідків і символів самостійності чи приналежності до материка, а на їх місце насадити свої герби й кольори. Переможець нищить символи цих земель, бо не хоче, щоби знак цей нагадував переможеним, що їхня держава там, де ці прапори свобідно повівають.

Національні символи це гордість, святість нації, переказані предками, освячені їхніми змаганнями й кров'ю цілого ряду поколінь, — це символи живучості й сили нації. Не дивно, що першим завданням червоної Москви на Україні була заборона уживання українських національних і державних колорів. Не дивно, що більшовики вивели безоглядну боротьбу жовто-блакитному прапорові й тризубові, бо вони є символами незалежності української нації.

Символи, як знаки розпізнання й як способи унаглядити ідеї, сповняють велике завдання в організаційному житті нації й не раз, у великій мірі, починаються до перемоги ідеї, яку представляють. Німецький соціолог Роберт Міхельс, аналізуючи історію й ідеологію фашизму, підкреслює те велике значіння, яке має символізм для розвитку фашизму. Між іншим у своїм творі „Соціалізм і фашизм в Італії“ цитує за „Базелер Нахріхтен“ з жовтня 1923 р. ось що:

„Не можна собі уявити фашистів без чорної сорочки й сірозелених штанів і якщо завтра прийшло би Муссоліному думка заборонити фашистам носити вправді дещо понурий, але нез. шасливо скомпонований однострій, то цей наказ був би його найхибнішим і фатальним посуненням. Соціалісти запізно зрозуміли, який великий промах зробили, що не зуміли пірвати й споїти маси якоюсь шасливо вибраним зовнішнім знаком розпізнання. Одні робить не лише людей, але й фашистів“.

Якщо символізмом в організаційному житті послуговуються великі державні народи й він приносить їм великі успіхи, то наскільки більшу роль може відіграти вміло прищеплений символізм в житті бездержавної нації?

А ми, на жаль, мало звертаємо на це уваги.

Г. ЛЕ БОН.

Думки з сучасної доби.

Приписувати іншим такі самі почування, якими ми кермуємо це значить: відобразити собі змогу зрозуміти інших людей.

Тому, що характер і інтелігенція рідко йдуть у парі, тому погодитись з тим, що найкраще вибрати на приятелів людей з характером, а на знайомих особи з інтелігенцією.

Погляди більшості людей оснований не на аргументах, а на почуваннях ненависти, симпатії й надії.

Занадто консервативний нарід — невідхильно засуджений на нагальні революції. Тому, що він не асиль еволюціонувати, мусить перетворюватись потрясіннями.

Провідники революції вірять, що завжди йдуть за розумом. У дійсності вони слухають сил, що йдуть від зворушень, містичних і колективних, яких і не підозрівають.

Єдині трівки революції це революції в царині думки.

Умова зараза є наймогутнішим чинником пропаганди революційного руху.

Народи важко обходяться без вірувань та ще важче без формул.

У багатьох людей слово випереджує думку. Вони знають аж тоді, що думають, коли почувли, що сказали.

Доля народу більше залежить від його характеру, ніж від його розуму.

Політичні розбіжності народу, якого національна душа вихована на тривких підвалинах, хутко затирається перед великими загальними інтересами.

Зі спортового життя.

Україна—Чорні.

Змагання України з ліговими Чорними відбуються у Великодній понеділок 21. ц. м. на грищі Чорних. Початок: год. 11. переднол.

Спортові ігрища Сокола IV.

Дня 25. травня ц. р. уладжує Сокол IV. у Львові спортові ігрища, а саме біг, та спортові гри, як відбиванка, кошівка та копаний мяч. У змаганнях візьмуть участь рівнож наші спорт. дружини з провінції, тому львівські дружини, які схочуть взяти участь в ігрищах, повинні до них пильно підготуватись.

Відгуки дня.

Великодні побажання.

Свято Воскресення — свято весни, обнови, пробудження, руху, відруху, розмаху... Звілюється остаточно змучена зимою земля з ледяних оковів, оживають — як сказав поет — луги, діброви, повно галасу, розмови і пісень в чагарнику...

Так менш більш починаються всі великодні статті. Ніколи професійний публіцист чи статейний аматор не почувається так дуже вагітним у нові думки, ідеї і вислови, як під Великдень. ...коли відписує зі старих річників одного часопису великодню статтю до другого. Чому ж не можна і малому фейлетоністові почати так великодню фейлетону, тим більше, що повторювання нікому ще в нас не пошкодили, ні в пресі, ні на вічах, ні на зборах, ні на засіданнях.

Отже:

Свято Воскресення — свято весни, обнови, пробудження руху, відруху, розмаху і т. д. і т. д., як це вже не один сказав, а я непотрібно повторюю. В тім часі будиться природа і зближені до природи люди з зимового сну до нового життя. Все розлядається за новими шляхами, писаними і через мале і через велике „н“.

Тому не від речі буде, з нагоди весняного свята, побажати всім нашим установам і пристановищам усього того, чого вони собі певно самі бажають.

І так:

„Дністрові“ — щоби виступив з берегів... Руської вулиці.

„Зем. Банкові“ — щоби ціла дирекція дістала крилошанські відзнаки.

„Центро-Банкові“ — щоби дістав контролю над „Міжнародним Репараційним Банком“.

„Центро-Союзіві“ — більше яєць.

„Маслосоюзіві“ — щоби ту бриндю, яку бють установи в каменіці Ринку 10, міг продавати в краю і за границею.

„Народній Торговлі“ — з нагоди 50-літнього ювілею — отворення філії у Львові.

„Сіль. Господареві“ — Святоюрських лятіфундій.

„Наук. Т-ву ім. Шевченка“ — голови з годою.

„Союзіві Українок“ — нових провідниць: Блянки Рудницької і Мілени Баранової.

„Рідній Школі“ — патентований автомат до видущування пожертв з патентованих патріотів.

„Просвіті“ — Якова Оренштайна на директора видавництва.

„Червоній Кални“ — щоби знайшла українського Масарика.

„Націон. Музеєві“ — мошів з Печерської Лаври, незаконно вивезених підчас рос. окупації разом з „Колокольнею“.

„Народній Справі“ — Коровячого Штайнаха.

„Новому Часові“ — менше сирватки, а більше молока від корови („Народньої Справи“).

„Новій Зорі“ — генеральної абсолюції для редакторів за всі минулі і майбутні гріхи.

„Новим Шляхам“ — нових анонімних співробітників.

„Літ. Наук. Вістн.“ — більше політики.

„Неділі“ гураганів, вульканів, морських вужів, пошести на славних людей і спільної знимки Франц-Йосифа, Распутіна і Валентіна.

„Раді“ — Троцького до збирання анонсів.

„Силі“ — більше свободи.

„Свободі“ — більше сили.

„Укр. Голосові“ — щоби позбувся пеленок „Громадському Голосові“ — більше голосу в громадських справах.

„Ділові“ — і цього і того і тамтого, одним словом: Всього кращого!

А загально всім людям доброї волі і широкого серця — широй волі і доброго серця. Амінь.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ

— З НАГОДИ ВЕЛИКОДНЯ УСІМ НАШИМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ЧИТАЧАМ І ПРИХИЛЬНИКАМ БАЖАЄМО ВЕСЕЛИХ СВЯТ.

— Всім своїм клієнтам Христос Воскрес! бажает фотограф Л. Янушевич, Львів, вул. Віни. Поля ч. 1., тел. 59—60. 1895

— Відкриття сезону в Черчі. І-ший сезон у Черчі починається з днем 1. червня. Проспекти та інформації виснає на окреме бажання: Заряд Живця в Черчу, почта Рогатин, або Дирекція Мін. Живця „Черче“, Львів, Ринку 10/1. (Центробанк). 1903

— Українська книгарня і антикварня кооп. з обм. відпов. в Зборові отрим повідомляє про відкриття та ведення торговалі книжками і канцелярйним приладдям та кольпортажі часописів. 1901

— Дві театральні вистави Союзу Артистів. „Союз Артистів“, в якому згуртувались наші кращі артистичні сили, знаючи, що підчас великодних свят українське львівське громадян-

ство дуже радо побачило українську театральну виставу, відіграє для 21. квітня у великодушній поведілці, в салі „Уля“ в год. 3.30 „Запорожжя за Дунаєм“, а в год. 7.30. Чубатого „Воскресення“. У виставі беруть участь: мп. Стаднікова, Сорокова, Гірякова, Залуцька, Шеремета, Залуцький, Гіряк, Ніжанківський, Сорока та інші. Нема сумніву, що український Львів, який так давно не мав нагоди бачити добру театральну виставу українських артистів, зацікавиться цим виступом „Союзу Артистів“ тим більше, що дохід з вистав призначений на будову „Дому Українського Артиста“.

— **Львівська хроніка.** На головній львівській стації помер наглою смертю 37-літній рільник із Кривиха біля Любачова Вінцентій Качиниш. — Поліція арештувала при вул. Пекарській комуністку Гізу Гертлер, в якій сконфісковано циклостил для друкування відозв КПЗУ. — У зв'язку зі справою крадіжки поштової значки на пошти на Підляччю вартості 400.000 золотих, арештовано кілька осіб, яких вчора за кавією 1000 золотих за особу випущено на волю, між ними: трьох братів Бобелів, Гольцмана, Люблінча, Квартера, Парнеса і Майхровича.

— **Стріли на вулицях Львова.** Дня 16. ц. м. вночі в 1. год. вулицю Сапегі вертало з реставрації Френкля веселе товариство, між ними Вацлав Маршалек і один тайний поліційний агент. На вулиці підпите товариство почало сварку і Вацлав Маршалек вдарив тайного поліційного агента в лице та почав утікати. Зневажаючи чинно агент стріляв за втікаючим прогвинником кілька раз, потім дігнав його, кинув на землю і побив револьвером до крові. Побитого Маршалка відвезено до лікарні. Ці стріли на вулиці, вночі, викликали чималу сенсацію.

— **Після самоубийства Маяковського.** Вслід за великим російським поетом Сергієм Есеніном, який перед кількома роками скінчив життя самоубийством, на днях застрівився його приятель, поет Володимир Маяковський. Ще минулого року він подорожував по Європі і в своїх виступах громив російську еміграцію. Радянська преса пише, що Маяковський застрівився з нещасливою любові. Він був селянським сином, людиною кольосального темпераменту, розмаху, з нахилом до ексцентричності й жадобою оригінальності і популярності. Був фанатичним комуністом, співцем пролетарської революції, за що радянська влада підтримувала його як „свого“ і причиною вважалась не мало до цього, що твори Маяковського розходились у мільйонах примірників. Маяковський був визначним репрезентантом футуризму, провідником групи „Лев“ (лівий фронт). В останніх часах його революційний ентузіазм і віра в комунізм заламалась і найближчі його знайомі твердять, що зневіра в комунізм була головною причиною його смерті, а нещаслива любов тільки останнім товчком. Молодий, ще не 40-літній поет, атлетичної будови і незвичайної сили, авав під тягарем конфліктів особистого і су-

спільного життя. Маяковський залишив лист, який тепер преса опублікувала. В цьому листі поет пише: „За те, що я вмираю, не обвинувачуйте нікого і не говоріть про мене сплетень, бо покійний цього за життя не любив. Мама, сестро, товариші, простіть мені мій спосіб покінчення життя, другим не раджу так кінчити. Але в мене не було іншого виходу, бо Ліля не любила мене. Розпочаті вірші віддайте Брикам, вони видадуть. Моя любовна чайка розбілась об скелі. Будьте всі щасливі — Ваш Маяковський“.

Пробудження Судану.

Нові труднощі англійської політики.

Уряд Вел. Британії веде тепер важкі переговори з Єгиптом, у яких найважливішим питанням є справа Судану. Єгипетська делегація в Лондоні під проводом прем'єра Нагас Паші і міністра фінансів єгипетського уряду Макрана Еббїда, що є одночасно енергійним провідником самостійницького напрямку націоналістичної партії т. зв. Вафд, домагається рішуче, щоб англійські війська забралися негайно з Судану й Єгипту і пересунення їх на територію Суецького каналу. З цим домаганням британському урядові дуже важко погодитися, бо опорожнення Судану представляє для Англії велику небезпеку з уваги на відомі тенденції Італії саме супроти Судану. Крім домагання опорожнити Судан з англійського війська, єгипетська делегація домагається ще, аби Судан признано єгипетською територією, що підлягалаб британсько-єгипетській адміністраційній кондомінії.

Консервативна преса в Англії нападає тепер дуже різко на уряд Мекдональда, який іде назустріч деяким домаганням єгипетської делегації. До поглиблення труднощів у теперішніх переговорах причиняється ще й нинішня ситуація в Індії. Саме труднощі англійської політики в Індії осмілюють єгипетську делегацію висувати щораз більші домагання в надії, що клопоти в Індії примусять англійський уряд до всяких уступок.

Гумор.

Невідповідне заняття.

Поанкарє мав 30 літ, коли став уперше міністром. Кажуть, що його мама почувши про це, крикнула:

— Я признаю, що це великий успіх. Але скажіть мені, чи це є заняття для молодого чоловіка?!

Політичні мотиви.

Іде розмова про одного з політиків, що за останні роки встиг перейти дуже сильну еволюцію від національних партій до комуністичної. Коли кількох у розмові починає сильно його

„обмовляти“, один з обид бере його в оборону:

— А ви знаєте: я його вповні розумію. Хто має таку погану жінку як він, той мусить бути за зміною режиму і за комунію.

Точність інформації.

В одному американському часописі була така замітка:

„Вчора, ми перші, повідомили про смерть містера А. Свонсона. Нині знову перші повідомляємо, що ця звістка була передчасна. Наш читачі без сумніву зуміють оцінити поспіх, з яким ми перші з усіх газет приносимо інформацію“.

Фахівець.

Поліцай до злодія, коли його випускає з в'язниці:

— Я маю доручення виправдатись перед вами, що цим разом ми через помилку затримали вас в в'язниці на два дні довше.

— Нічого не шкодить. Але прошу вас записати це в поліційних актах, щоби на другий раз не забули відрахувати мені ці два дні.

Важкий вибір.

У бюрі посередництва служниць:
Пані: Я потрібую служницю: чесною, працюватою, інтелігентною та чепною.

Завідаюча бюром: На жаль, ми не маємо, прошу пані, тепер аж чотирох таких служниць.

Між приятелями.

— Знаєш, прикро мені чути, що ти женишся...

— Дякую тобі дуже за приятельські почування...

— Мені жаль не тебе, а твоєї жінки.

Правничка розмова.

Адвокат розмовляє зі своїм клієнтом у келії. Його клієнт убив в суперечці свого вуйка.

— Чи ви вбили тільки свого вуйка?

— Так, тільки його.

— Шкода! Якби ви вбили всю рідню, тоді я міг би в своїй обороні домагатися признання для вас „лагодячих обставин“, що ви зробили це в приступі божевілля.

Добрий тон.

Обід. Приносять десерт. Господині дому звертається до одного з гостей, що вже добре випив.

— А може ви закурили би?

— Ні, дякую... Я курю звичайно тільки після доброго обіду.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам для 17. квітня ц. р. за масло експортне солоне прима по 3-10 зол. за кілограм; за масло експортне 3-10 зол. за кілограм; за літру молока 0-34 зол.; за літру сметани 1-60 зол.; айца копа 5-40 зол.

Тенденція ціл за кордоном знижкова, в краю, а огляду на свята попит збільшений.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

„Союз Українських Артистів“:
Понеділок, 21. квітня, год. 3-30 попов. салі „Уля“ Осолодських 10. Запорожжя за Дунаєм“, Год. 7-30 ввечерю „Воскресення“, Чубатого.

Великий Міський Театр:
Неділя, 20. квітня, год. 7-30 ввечерю „Дайворонки“.
Понеділок, 21. квітня, год. 3-30 попов. „Шехерезада“ і „Постій кавалері“.
Вівторок, 22. квітня, „Гарна Галатея“.

Малий Міський Театр:
Неділя, 20. квітня, год. 7-30 ввечерю „Пан Топал“.
Понеділок, 21. квітня, год. 7-30 ввеч. „Пан Топал“.
Вівторок, 22. квітня, год. 7-30 ввеч. „Пан Топал“.

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співачка Парижа (Моріс Шевальє) і опера „Лонді жехуугі“.

КАСІНО: Коли жінка забудеться.
КОЛЬОСЕН: Вбийницька тайна. Комедія: Я тобі покажу; Пан і його слуга.
ЛЕВ: Душ і неволі (Бол. Пруса).

ОАЗА: Князь студент.
МАРУСЕНЬКА: Весільний марш (звуква фільма).

ПАЛЯС: Звукова фільма: Мораль пані Дудської.
ПАН: Краса життя (Жеромського).

ПАСАЖ: Острів затоплених скарбів.
Тижділь Метро-Голдвін-Маєр. Амер. комедія

ПРОМІНЬ: Хатина дядька Томи.
СТИЛЕВ: Дощ ром, або життя та чуда св. Тероси.
ФАТЯМОРГІАНА: Шляком ганьби.
ХИМЕРА: Грішниця з Монпарнасу.
УТХА: Люди без обличчя (Лані Пінс).

Програма радіо.

П'ятниця 18. IV. 1930.
Львів. 11-38 Сигнал часу, 17-30 Поміткова скринька 18-43 Релігійний концерт (трансм. із Кракова), 19-50 Всячина, 19-30 Проповідь Скварі (трансм. з Кракова), 19-38 Сигнал часу, 20-00 Трансмісія англійці з Вільня.

Субота 19. IV. 1930.
Варшава (1411,7) 12-10 Релігійний концерт, Краків (312,8) 16-15 Трансмісія з Варшави, Гельсінґфорс (221,4) 17-30 Спіл і радіооркестра. Ляйпціг (259) 19-30 Радіооркестра. Лондон (356,3) 20-30 Радіооркестра. Берлін (418) 16-30 Концерт оркестри Гутмана. Стокгольм (436) 19-30 Великий вечір. Лянгенберг (473) 18-30 Музика надвеських дяків. Прага (487) 19-05 Релігійна музика. Мільяно (501) 19-15 Концерт. Брюссель (509) 19-30 Грамофонові плати. Відень (516,3) 15-00 Капела Гумнера. Рига (525) 19-03 „Сотворення світа“ Гайдна. Мюнхен (533) 16-00 Солоісти. Будапешт (550) 20-25 Вагнерівський вечір. Ленінград (1000) 16-30 Концерт. Харків (1304) 20-00 Трансмісія з театру.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 1843
Синевідсько Вишне:

Неділя 20. IV. „Воскресення“.
Понеділок 21. IV. „Нім Несподіванок“.
Вівторок 22. IV. „Гаркуша“.

Середа 23. IV. „Іташник в Тироло“.
Четвер 24. IV. „Трійка Гільтаві“.

Український Спортовий Союз у Львові поає до відоми всім своїм Клубам, що продовження Загальних Зборів

Союзу, які почалися дня 13. квітня ц. р., відбудуться в день 27. IV. ц. р., в салі Т-ва „Зоря“ при вул. Вірменській ч. 23. Порядок проведення нарад буде сідуючий: 1. Дискусія над планом діяльності У.С.С. на рік 1930. 2. Вибір нової Ради. 3. Екстенуалія. Визнаємо всі Клуби везлати на цей день своїх відпоручників. На Зборах будуть передискутовані і вирішені дуже важні справи відносно ідеологічного становища та дальшої праці Союзу. Спортова Рада У.С.С. 1918 1-2

Філія Тов. „Учитальська Громада“ в Стрию узладжує від 1 травня двоми-сячний підготовчий курс до I кл. гімназій старокласичного типу і до I та IV кл. природиспо-математичного типу (реальної школи). Ближчих інформацій уділить Дирекція Українського Учнт. Семінара (Українська Бурса) вул. Крашевського. 1902 1-2

На „Рідну Школу“ зложили в золотих: Вп. Івж. Олександр Пежанський Львів 200, Іван Фур, Голова Концертного Комітету 50'89, як чистий дохід в Шелченківського свята, узладженого учнями сем. курсів Р. Шк. 12. ц. м.; Учениці Ш. держ. семінарії Львів, 40 як дохід в Шелченківського свята; Євген Якимів, Львів 5, місто святичних нобілянів; Кружок „Союза Українок“ в Підволочиськах 15, як дохід зі свята в честь Лесі Українки; д-р Павло і Марія Цимбалісти, Львів 10, місто святичних нобілянів; Іван Скрегота, Богданівка 6, місто альгогоду на свята; Марія Кишлевський, Львів 10, місто святичних нобілянів; Радник Осип Бурачинський, Хойнівце 20, замість квитків на могоду ба; п. Теті І. Назром'кої. Всім Вп. Добродієн сладає шару подяку Головна Управа.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

КОСІВ, пансіон п. Лукашевської погучає соняшні пової в першорядних удержаннях. Знижені ціни. 1630 6-6

ПРИЙМУ здібного подорожничого продавця бороних машин. Ломат, Сенкевича 9. 1899 2-2

ХТО ЛЮБИТЬ СПОКІЙ нехай відвідує кафе Львів Народної Гостиниці. Однорічний найсолідніший локаль у Львові. 1916 1-2

ДО УКРАЇНСЬКОГО КАБАРЕТУ селчас прийму добрі свата. Листовні оголошення в адресу свати до Адміністрації „Seniors“. 1917 1-4

ТРЕВАЛІ запискові, фотоделі, золотих, наслідні ванни і балі поручає Войтх Заліш, Львів, Осолодських ч. 14. 1919 1-10

ПОШУКУЄМО львових вступників і субаступників (-ць). Платино понад 2 рати проваїл. Ручико за 1300 зол. місячної проваїл. Дотепер невідомо новість у комбінації льосів. Здобив пенсію, патент і кошти подорожі. Початковий почасмо найновішою системою. Листи: Львівське Товариство Кредитове, Львів, Лєгіонів 33. 1921 1-1

ПОШУКУЄТЬСЯ людей (обох поліл) енергійних, інтелігентних і метких — до постійної аквізиторської праці в кожній залутині Польщі. Після кількомісячної проби евентуальна стабілізація. Подання треба свати негайно від „Solidny zarobek“ Krzywostofowica, Lwów, Legiów 1. 1930 1-1

ПОЗІРІ ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, ледівні, кухонне начиння — найкращий товар, Рентгенов. вул. Листопада ч. 37. 1720 а) 9—12

ПЛАТИМО високі ціни за золото, брильянти і перли Домбровські-Розважескі, Львів, (Готель Жоржа), вул. Акалемічна ч. 2. — Оплата безплатно. 1195 13-2

ГОДИННИКИ тільки найкращих фабрик, спеціальні, продає за годинку і за рази від десятиків літ а найкращої сторони знає фірма Іван Зельтенрайх. Львів, пл. Маріївська ч. 5. 1002 55

МАСТОК коло Ходорона парнеює добрі ґрунти, гостинень до близького повітряного міста. Зголошення під фірмою до Адміністрації. 1891 1-2

КОСІВ: Пенсіонат „Victoria“ (біля залізничної Др. Тарнавського) поручає від 1-го травня соняшні покої wraz з утриманням. В найкращій околиці Косова в веденні салони. 1894 1-3

КОНЦІДЕНТ адв. пошукує посади від парав. Мав ліворічну судову практику та пару місяців, адвокатської. Зголошення адв. Бенка в Бережанах. Вивести скрозьні.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції на відповідає

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО
був лікар загальної клініки, спеціаліст внутр. хвороб, венеричних і сифілітичних недуг та лікарської косметики
ордионує від 8—10/2, 11—13, в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце, Вановар, Шатернін, Кривоградія, Сепараткові пожежальні.
Львів, вул. Потоцького ч. 11. Т. л. 896
Телефон 65—87.

Стоматолог-дентист

Д-р. Степан Дмоховський
б. елев Поліклініки дентистичної у Берліні
звернівся в Перевашли до Львова, де ордионує при вул. Синьуській ч. 33. Телефон 79—79.
Спеціальна дентистична техніка. Порцелянові корони. Апарат Рентгена.

Спеціаліст венеричних, шкільних недуг і косметики
Др. І. Мунд Д. сек. шк. нед. і косметики
орд. від 8—10 і 2—6, в неділі від 9—1. Львів, Асника 1, ріг Пилсудського (Панської). Телеф. 38-01. — 595
Лічення жиликів. 30—7

Лікар дитячої клініки універ. у Львові

Д-р Філяс Осип
ордионує в дитячих недугах, Львів, вул. Театральна ч. 3. Ч. тел. 79—53.

Лікар спец. внутр. недуг
Д-р Остап Прийма
Львів, Личаківська 32, тел. 61—30
Пересвітлювання Рентгеном.

Довголітній секундар заг. шпиталю і буш. лікар віденських клінік

Д-р М. Мондшайн
СТАНІСЛАВІВ, Голуховського 30.
Спеціаліст у ліченні шкільних і хворобливих венеричних недуг. Лікарська косметика, пошара неміт, рад. лічення жиликів.

Лісові пляни
виконує
інж. Богдан Лукаковський
Зборя п. Завадка коло Калуша.

М'ЯСО, ВУДЖЕНИНУ
набувайте лише в
одинокій українській фірмі
Теодора П'явкі
Львів, вул. Руська ч. 16.
Тел. 59—64.

ЖУРНАЛІ
Крої
МАНЕКІНИ
поручає фірма
„ЖУРНАЛЬ“
Львів, пл. Бернадинська
1890 ч. 2. 1—3

ПАМ'ЯТАЙ Найтреваліші панчохи, рушавички, скарпінки, трикотажі купиш най-дешевше в фірмі

„OLKA“ Ринок ч. 35. (обліч „Народної Торговлі“)

Міська Комунальна Каса Ощадности у Львові.

Недавно під проводом Правительственного Комісаря п. о. Президента міста Львова Д-ра Оттона Надольського відбулося засідання Ради Каси, на яким іменем Заряду дир. Д-р Степан Угма дав звідомлення в діяльності Каси за рік 1929.

Стан вкладів ощадностей вносив:
дня 1. січня 1929 р. на 50,254 книжочках зол. 36,382.188*04 а
дня 31. грудня 1929 р. на 63,547 книжочках зол. 51,582.754*10
Отже протягом року прибуло на 13,293 книжочках зол. 15,200.566*06.

Протягом року полагоджено у відділі вкладковім 217,624 сторін — пересічно денно 725 сторін.
В дни 1. квітня 1930 р. стан вкладок в Касі вносив золотих 55,616.732*22.

Стан гіпотечних і будівельних позичок в кінці року був 436 позичок на загальну квоту 7,051.123*77 зол. з чого в році 1929 уділено 185 позичок на квоту 5,028.195. При допомозі тих позичок придбано понад 1000 нових помешкань у Львові і на передмістях та відновлено близько 50 старих мешкальних домів.

Другим найважливішим відділом кредитів є есконт векслів. Протягом 1929 р. есконтовано 63,983 векслів на 109 мільонів зол., викуплено 62,829 векслів на 101 мільонів зол.

Стан векселевого портфелю 31. грудня 1929 р. був:

15,398 векслів на	31,884,350*12
З уділених векселевих кредитів припадає:	
на ремісників і власників недовимостей у Львові	40*51 %
• промисловців	26*85 %
• торгівлю	20*26 %
• різництво (доколичні підльвівські села)	10*38 %
• інші фахи	2— %
	100— %

Рівнож великі услуги населенню надав Заставничий Заклад, який протягом року мав пересічно 251 сторін денно, а загальний оборот каси вище 10 мільонів золотих.

Дни 31. грудня 1929 р. стан закладу виказав 15,385 заставів, обтяжених позичками на квоту 2,407.199 зол.

З придбаних доходів бруто 5,437.583*28 виплачено власникам вкладок титулом відсотків 3,361.149*60 зол., це в майже 62 %, покрито кошти персональні, ділові, податки, річні відписи, призначено дотації на емеритальний фонд і ремунації для службовців, а надвижку 625.285 зол. розділено в цей спосіб, що 600.000 зол. призначено на запасний фонд, а решту на добродійні цілі.

Загалом власні фонди Каси, що служать як обезпека вкладок вносять:

Запасний фонд	зол. 2,627.037*86
Вирівнявчий фонд	237.539*96
М. З. З.	84.586*75
	2,949.164*57

це в близько 5*9 % вкладкового капіталу.

На внесок члена Ради Каси п. Казимира Максимовича, прийнято односторонно повисший звіт Заряду до відомо, ухвалено абсолюторію, затверджено поділ зисків за 1929 р. та ухвалено висловити Дирекції подяку за добре ведення Інституції з хіском для львівського громадянства. 1912

Подяка.

Довершивши насильно і скоро, бо в протязі закладів 16 місяців, будови нової мурованої церкви в Мразниці (ад Борислав), почувачність до милого ободвику завітати сердечну подяку тим, котрі причинилися до здичення сел зєдчанної сватині. Насамперед дякуємо Хвалній міщанській громаді Мразниці, яка подарувала на будову церкви 1/2 % бруто, з якого продажі комітет узяв ах 20.000 доларів на будову церкви. Се другий пам'ятник громаді Мразниці; перший — се українська гімназія в Дрогобичі, на яку Мразниці аложила 12.000 доларів. Дякуємо в.о. проф. Інж. Титишанкович в Подєбрадзі за гарні проекти церкви. В.о. Інж. Алевс. Пеліанському зі Львова — за пляни, кошториси та поради підчас будови, а в.о. Панові Львові Шедєвичові з Борислава на солідно і споро ведення будови церкви. Подібно як Українську Захаровку в Бориславі — так і перком обдував п. Лев Шедєвич з поділу гідною солідністю, в.о. палу проф. Холодному за архітектурні проекти вітражів, а в.о. Пані Ізі Желєвській з Кракова за мистецтво виконання тихже вітражів. На ніші дякуємо всім чесним парохіанам, які своїми датами причинилися до построєння вітражів та дальше причиняються більшими жертвами до прикраси своєї сватині. Воскресший Спаситель нехай нагородить Вам всіх за Намі труді і жертви. — Мразниці в квітні 1930. о. Іван Личинський, парох і представтель комітету парохіального, Іван Лайбач, Олександр Андрушків, Степан Янів, Олександр Левбич, члени комітету.

Присилайте передплату!

Подяка.

Вд. п. Д-рові Р. Могильницькому за успішне влічення нашого сина Юрка, Вд. п. Д-р. М. Дєровичеві за цілий порадні і ласнаму участі в консіліумі, Вд. Пані Др. Парфанович за цілу першу політє та Вд. п. Др. Левницькому зі Стрипа за ласнаму обліку і лікування мамої дочечки Нілуці в Стрию складано отсим щиро сердечну подяку.
Маріяна і Андрій Мудрики.

Американська система!

ФАБРИКА МЕБЛІВ „ФАМЕТА“
Львів, вул. Красницьких ч. 18. а.
Продає кожнуку без рушителя на умовах плативости дотепер небувавших, спальні, їдальні, кухонні і бязорні урладження.
Від 10 зол. Поодинокі штуки меблі, вистелювані меблі, фотелі до спання, лежанки, матеріали, шафи й інше. 20-20

МАШИНИ ДО ПИСАННЯ

машини до рахування, цикльостилі, гектографи, каси рекстраційні, прибори до всіх бюрових машин
ЮЛІАН ЛОМАГА
Львів, вул. Синьєвича, ч. 9. Тел. 28—70.
« Прецизійна направа бюрових машин. »

Спеціаліст недуг легень, серця і жолуци
Д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Naturalis
фарба до волосся від пів століття вживана. фарбує моментально на усі відтінки. Сивому волоссю пертає його первісний колір. Спосіб уживання в кожній pudeлці. 1421 Сирізь можна дістати. 9—9

В цілі продажі вугля і коксу
всіх родів, іменем поважної фірми, пошукується енергійного і здібного заступника. Оферти в польській мові з інформаціями про свої спроможности продажі, треба слати під шифру „W. K. 489“ до Tow. Rekl. Międzynar. Sp. z o. o. l. r. Rudolf Mosse, Katowice Mickiewicza 1838 1. 4. 2—3

Ширіть наш часопис!

ГАРНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВИ
КОВДРИ чистовосонні
МАТЕРАЦИ з волосінки
ПОДУШКИ — сільське пірля 1672
Простирала, пошевки, ліжка поручає назново дешево відомий **Магазин постелі В. Іжицького**
Львів, вул. Коперника ч. 3.

КАІМ, Коперника 11.
1838 1-5

ФОРТЕП'ЯНИ, Пляіка, Грамофони, П л и т и.
Найбільший вибір. Догідні сплати.

РОБІТНІЯ М. ФІШЕР
ЖАЛІЗНІ СТАЛЕСІ КРАТИ ДО РОЗСУВАННЯ

ВИКОНУЄ ВСІЛЯКІ ЗАЛІЗНІ РОБОТИ як конструкційні. — спеціальний відділ ВИРОБУ СКЛЕПОВИХ ЗАЛЮ. 1751 ЗІЙ ЗІ СТАЛЕВОЇ БЛЯХИ. 4-16
Львів, вул. ШПИТАЛЬНА 38. Тел. 57-10.

Цукор -- це здоровля. Цукор -- це сила.

Солодкі горілки.

Нехай мене Бог стереже, щоби я мала когонебудь намовляти до п'янства. П'янство це отрута для душі і отрута для тіла. Томуто хто на горілку або інший алкоголь, повинен зберігти міру, повинен їх уживати, щоби розігріти у мороз, для підйому при змученні тяжкою роботою, для оживлення і додання доброго гумору при базачі. Кожна газдиня і кожний газда, що дбають за приличну поведінку гостей в їхній хаті, за пошану до тої хати, не дозволять цим гостям перебрати мірки, ані сам не переборщить, улажваючи, щоби випиток був присмаком, веселим підбадьоренням, а не причиною щоб запоморочити себе і діяти до озьвіріння.

У нас ніякі свята, христини, весілля не обійдуться без нап'итків, але треба їх уживати зміру, щоби вони були направду смачні, можливо здорові і не дуже дорогі. Жінки і дівчата воліють солодку водку ніж чисту — і мушени радо пили би її, якби не пересуд, що це жіночий нап'иток. Цього пересуду треба виректись, бо цукор, що йде до водки, є доброю підживною, додає гумору і сили. Солодженя горілка, є менше сильна, додає сил працюючому чоловікові і веселости при забаві. Річ у тім, щоби вжити до цієї солодкої горілки справді цукру. Більшість дешевих солодких горілок, що продають по малих містечках, заправлена сахариною і бульб'яним сиропом. Сахарина дає надмірну солодість, бульб'яний сироп густоту, — тому перша є просто шкідлива для здоров'я, а другий взагалі ні, але мало пожиточний. Крім цих двох додатків, дають ще і інші пахощі, що мають заступати смак овочів, коріння, хоч ці пахощі не завжди шкідливі. Нахмінь ці горілки і лікери є штучно фарбовані різними фарбами, — і чим ці коліри яскравіші, тимбільше треба їх боятись. Вкінці солодка горілка є значно дорожча, — нерас вдвоє й троє дорожча від не-солодкої.

Тому добра, дбайлива і заповідлива газдиня, що хоче оминути великого видатку, здохвати здоров'я своєї рідні, мати на кожній поклки засіб смачного нап'итку в хаті, щоби додати сил або розігріти з дороги чи праці мужів або синів, почастувати несподівану гостя, заставити відповісти стій на загальні чи родинні свята, — повинна придбати лише солодкі горілки і заправляти їх в хаті.

Цукор у нас є одним з найдешевших споживчих середників, коштує майже на половину менше, ніж м'ясо і ледви п'ятеро разів тільки, що добра мука або каша. Тимчасом цей цукор є нічим незаступленим джерелом сил і енергії і на ньому не треба ошаджувати. Другим середником до виробу здорових та смачних домашніх горілок — це овочі. Лісні овочі, або з власного саду, свіжі або сушені, дають горілкам не лише смак і колір, але водки з ними є значно здоровіші, ніж горілки з корінням. Зрештою в багаті видатках можна позачити овочі з корінням, через що горілки стають сильніші. Вкінці до роблення солодких горілок уживаємо монополевого спирту, а не вареної ослабленої горілки. Це дає велику ошадність. Солодкі горілки, добре приправлені цукром, не повинні мати більше як 38—40 проц., а що чистий спирт має 96 проц., то з пляшки спирту одержимо яких 2½ пляшки солодкої горілки. Така солодка горілка має звадки цукрові скріплючі і відживчі прикмети значно сильніші від незаправленої горілки. Залежно від того, скільки даємо овочів і цукрового спирту, дістаємо значнай солодку горілку, наливку або лікер.

На значайну солодку горілку даємо на пів літри спирту, сироп з пів літри води і 20 дкг. цукру і пів склянки якогонебудь овочезого соку, витисненого

з малини, вишень або сливць. Задля браку овочезого соку можна дати пів склянки міцної ароматичної квіл. Можна рівнож розпушеним на половину з водою спиртом налити на кілька днів пригорщу сушених сливко, яблук або грушок і доперез, коли це осуїтьсь і набере коліру, змішати його з сиропом, зробленим з 20 дкг. цукру і пів склянки води. На всякий випадок з пів літри спирту будемо мати літру та чверть солодкої горілки. На наливку треба зсипати до кубка малини, вишні, черешні, агрест або сливки, аляжши це спиртом, та щоби все в ньому було замочене, добре закоркувати, аляжти корок парафіною або осмолити і поставити кубок на сонці або в теплім місці. По місяці або навіть по двох наливку що можна злізати. На кожну літру наливки заварити літру води з пів дкг. цукру, аляжти що наливку до горького сиропу, дати, щоби вистигло, описк пародилати по пляшкях і сильно покоркувати. Наливка є найліпшим алкогольним нап'итком.

На овочі, котрі лишилися в кубку, посипати як може кілько овочів — 40 дкг. цукру, добре перетристи цукор з овочами. Описк заткати добре корком, поставити на сонці або в теплім місці на місяць або в більше. Тоді цукор розтопиться і витягне рештку алкогольа з овочів. Коли злиємо цей плян, одержимо добрий лікер, котрий нічим не ріжниться від найліпших купних.

Дорогі газдині, коли будете користати із указівое тут поданих, пам'ятайте, що горілок можуть уживати лише старші. Не давайте навіть пробувати дітям, хочби найсолідшої горілки. Давайте їм їсти цукор, навіть і більших кількостях, бо від цукру набирають сил, аляжностей до науки, скріплюються кости, але горілка навіть солодка є для них лиш отрутою.

Уживайте пасту до взуття

лише

„ЕЛЕГАНТ“

бо не лише консервує шкіру, але і дає найкращий полиск.

1900

ЛьВІВ, вул. Кордецького 51. тел. 60-04.

НЕБУВАЛІ КОРИСТИ для точних передплатників „Діла“

Що кварталу льосовання нагород!

Вже 15. червня ц. р. візьмуть участь у льосованні нагород усі передплатники, що не будуть мати ніяких залежностей у передплаті. Витрати можна бібліотеку: вартости 100 ам. долларів, дві: по 55 ам. долларів, десять: по 10 ам. долларів і десять: по 5 ам. долларів.

Хто схоче, тому платимо за виграну бібліотеку готівкою.

Поручаємо всілякі тартакові матеріали, як **смерека — ялиця** так столярські, як і будівельні. **Тартак ЗАРВАНИЦЕРА в Калуші.** 1617

ВІСНУАЮ поштою гарні, вибрані гребіт (найменше 5 кг.) по зол. 50.— і кг. — Сажкові помпа на цукрі в 5 кг. фаслах за зол. 15.—, Волоські орки в 5 кг. місточках за зол. 20.—. Правдику озову бриндзю за 5 кг. фаслах зол. 15.—. Франко за послизатом. Мендель Штумпер, Кошів, к. Коломиї. 1708 10-19

ЧОРНИЙ КРУК

повість з часів визвольної боротьби, написан Федір Душко

уже вийшла накладом кооперативного видавництва „Хортиця“ й продається по всіх книгарнях. Ціна 2-40 зол. Хто замовляє безпосередньо у Видавництві в прам, за пересилку не платить

Замовляти:

ЛьВІВ, вулиця Руська ч. 3. III. поверх **Українське Товариство Допомоги Емігрантам.**

1863

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає садиуючі свої видання: Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видань така: BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41. В переписці треба зазначувати: Ausland-Abteilung. Місяця платюности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490), Почтове конто у Берліні: Berlin, N-o 3.111. 22-7

Мужеські капелюхи

в наймодніших фасонах і колірах

P. C. Nabiga — Відень
A. Pichlera — Грац
Goerperta, Hückla та з багато інших фабрик в австрійській і ніткій сезон ужи нашіли в великій побірі.

АНТОНІ КАФКА

1847 ЛьВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 4. 5-3

Хліборобська криза

навістила наш край. Доцільно будемо боротися з цією кризою тоді, коли розвинемо у нас молочарський промисл. Успіхів можемо надіятися тільки в тому випадку, коли це буде справжній молочарський промисл, розбудований за фаховою порадою і при допомозі однієї нашої Централі

Краєвого Молочарського Союзу

„МАСЛОСОЮЗ“

В противному випадку можемо наразитися тільки на шкоду і втрати. Просимо проте перед основанням молочарень безумовно звертатися по інструкції тільки на адресу:

„МАСЛОСОЮЗ“ ЛЬВІВ, вул. КОСЦЮШКА ч. 1 а.

Передплачуйте наш фаховий орган

„КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО“

де найдете всякі поради, не тільки, як працювати в молочарнях, але теж важні поучення для самих доставців молока.

Ніяке господарство не може обійтися без цього часопису.

Передплата на цілий рік виносить 3.— зол. — Для кооператив передплата за перше число коштує 6.— зол. в рік. — Дальші числа по 3.— зол. в рік.

1873 1—1

Найліпша молочарська машина для господаря, це:

ВИРІВКА „DIABOLO“

фабрикована в Швеції з найліпших матеріалів.

Сотки тисячі рільників уживає її.

15-літня гарантія. — Догідні сплати!

Можна набути у місцевого заступника або просто в фірмі:

DIABOLO-SEPARATOR.

Спілка з обм. відповідальністю.

1877

Варшава, Львів, Познань, Краків, Вільно, Бересть н.Б., Рівне Вол.
Кораліська 23. Академічна 4. Волка 14. Посольська 18. Гданська 6. Стожковича 25. 13. Дня 19.

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК Гіпотечний

Акційна Спілка

ЛЬВІВ, вул. СЛОВАЦЬКОГО ч. 14.

Телефон ч. 3-82, 52-92 і 75-32.
Конто в П. К. О. ч. 149.800.

Адреса телеграфічна: Землебанк-Львів.
Жировий рахунок в Банку Польським
у Львові.

Акційний капітал зол. 5,000,000. — Власна камениця.

ВИКОНУЄ всякі банкові чин-
ности,
ПОЛАГОДЖУЄ перекази за
границю до всіх місцево-
стий світа,
ПЕРЕПРОВАДЖУЄ інкасо
у всіх місцевостях в краю
і заграницею,
ПРИЙМАЄ і ВИПЛАЧУЄ
вклади в золотих і долл-
рах,
КУПУЄ і ПРОДАЄ цінні
папери, девізи, валюти
по курсі дня — на най-
корисніших умовах.

1—1 1875

У всьх краях Європи і Америки
власн. кореспонденти.

КОСИ

КОСИ

ГОСПОДАРИ!

Пам'ятайте, що добра коса щадить Ваше здоров'я і працю. Тому не купуйте дешевої гандити на ярмарках і у агентів, зани не оглянете і не випробуєте у Вашій Кооперативі

КОСИ

з охоронною маркою

„Центросоюз — Львів“

Коса наша є з найкращої стирійської стали, подаійно в олівні гартована, зі сильною пяткою й тонким полотном, галицької форми, дуже легка і зручна!

Центросоюз дає повну гарантію за добру якість коси з охоронною маркою, вибитою золотими буквами на синій пятці.

КОСИ

Всім Шановним Відборцям і Прихильникам бажаємо Веселого „Христос Воскрес“!

„Фортуна Нова“

1876

ЛЬВІВСЬКЕ

ТОВАРИСТВО АКЦІЙНЕ БРОВАРІВ

поручає свої знамениті вироби:

ПИВО експортне, ясне

ПИВО баварське, темне

ПОРТЕР-Імперіяль

Скрізь можна дістати!

Скрізь можна дістати!

1860 2-2

ПОЗІР! З огляду на конкуренцію просимо звертати увагу на етикету, пляшки й корки.

Розвиток рідного промислу,

Увага!

Свій до свого!

Найкращі, найтреваліші, а крім того гармонійні й мелодійні ДЗВОНИ дістанете лише

в одинокій в краю

українській ліярні дзвонів

МИХАЙЛА БРИДИНСЬКОГО

у Львові, вул. Замарстинівська, ч. 41.

Телефон 63—56.

Солідність фірми стверджують численні похвальні листи, якими Фірма може похвалитися.

ПОХВАЛЬНИЙ ЛИСТ.

Поважаний Пани Бридинський!
Громадяне села Збоїска складають цією дорогою шпору подяку за виконання Вашою фірмою дзвонів і бажаю Вам з широкого серця успіхів у дальшій Вашій праці.

З поважанням
Парохіє села Збоїска.

За Комітет збірки на дзвони в Збоїсках
1910 Евстахій Парак. — Мих. Циган. 1-1

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ

в Перемишлі вул. Косцюшка ч. 5

одного українська каса ощадності, якої величезні книжочки мають популярну безпеку на рівні з книжочками польських комунальних кас ощадностей.

а) Приймає і виплачує щадничі вкладки так в золотих як і в твердій валюті, щоденно з винятком неділь і українських свят і платить титулом відсотків від вкладок в твердій валюті 6—8% річно, золотих від 7—9% річно.

Вкладки можна складати в касі Щадниці особисто або пересилати пошт. чеками, переказами і грошовими листами.

б) Уділяє короткорочинцевих позичок на догідних умовах.

Всякі інформації і дотичні друки можна одержати в канцелярії інституції.

Урядові години від 9—13.

Ч. konta в ПКО. 144.755.

БАНК ЦУКРОВАРСТВА

Акційна Спілка в Познані.

ВІДДІЛ у ЛЬВОВІ

вул. Ягайлонська ч. 1. (Дім Галицької Каси Ощадності).

Виконує всілякі чинності, що входять в круг банковости. Полагоджує комісову продаж цукру на терені Галичини для Цукроварень, зєдинених в Союзах Цукроварського Промислу Р. П.

Телегр. адреса: „ВАСУКРО“

Телефон Чч. 25—40. 2—42. 8—21.

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пош.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 18-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкерні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в КАЛУШІ, вул. Сівоцька ч. 15.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красінського 63.
Жадайте оферт та ціників.

Італія на європейському Сході.

(Від нашого кореспондента)

Ран. 16. квітня 1930.

Офіційна італійська агенція „Стефани“ розіслала по італійських часописах комунікат нового більшовицького торгпреда в Італії п. Васалева. У цьому комунікаті зазначається, що комерційні зв'язки між Італією і Рад. Союзом за чотири роки, починаючи з 1-го жовтня 1925 до 1-го жовтня 1929 р. значно збільшилися (якщо не приймати на увагу хліба), причому експорт із Італії до Рад. Союзу збільшився на 384 відсотки, а імпорт на 125 відсотків.

На перший погляд ці цифри роблять велике враження, але, як і завжди, у більшовицькому комунікаті, не може бути без „тріку“, розрахованого на неуважність читачів: не має жадного змісту говорити про проценти „збільшення“ ввозу чи вивозу, коли не подається основної вихідної суми. А не подається її в той простій причини, що вона є така незначна, що і ті 384 відсотки з неї осталися дуже незначними. На жаль, я теж не можу подати цієї точної цифри „вихідної“ суми, але якою вона може бути, свідчить слідуючий витяг з Торинської „Стампи“, яка присвятила цьому комунікату окрему статтю: „Коли шість років тому заключено комерційний договір між Римом і Москвою, до нього прив'язували великі надії, але, на жаль, практичне їх здійснювання дало жалюгідні результати. І таким чином на аміну перебільшених ілюзій прищов найчорніший песимізм.

Зрештою і радянський комунікат устами Василенка відзначає: „Я переконаний, що обидві країни не використали у потрібній мірі всіх тих можливостей, що перед ними стелилися“. Зокрема: „наша нафта (кавказька! — Е. О.) і вугіль (український! Е. О.), а також і лісова промисловість могли би задовольняти потреби італійського ринку в далеко більшій мірі, ніж це було досі“.

Крім того, радянський торговець пропонує італійцям (з загрозою голодом країни) „різні продукти споживання, зокрема м'ясо і консервовану рибу, як з рія, так і з моря“.

„З другого-ж боку — продовжує комунікат — адається, що деякі галузі італійської промисловості не досить були використані у радянському імпорті, як наприклад ті, що відносяться до корабельного будівництва і до автомобільної промисловості, а також всі ті, що могли би придатися ще не забудованій радянській промисловості“.

Цей радянський комунікат вийшов у невичайно добре підібраний психологічний момент, коли хід морської конференції у Лондоні почав викликати в італійських урядових сферах справжнє огірчення не лише до Франції, але й до Англії, на яку в Італії в один час повладали великі надії. Не даром Муссоліні дуже зручним дипломатичним ходом для зобов'язання англійської громадської opinio вислав був до Лондону найкращі твори італійського мистецтва. Вони на спеціальній виставі мали зобов'язати симпатії англійської культурної публіки для італійського народу, що вуміє видати стільки гонім, і для його уряду, що не вагався позбирати з найкращих італійських музеїв всі найбільші шедеври і вислати їх до Англії, на інтелектуальну втіху всім тим, хто не має можливості подивитися їх в Італії. Це був хід, подібний всеніш хору Кошиця з України в заїт, але в далеко більшому розмірі і в далеко імпозантнішій формі.

А проте... лукавий Альбїон, надивившись досита на італійську красу, ніяк не міг наважитися пірвати свої давні зв'язки зі своєю близькою сусідкою Францією. І це примушує Італію пригадуватися. „Обмежені — пише „Стампа“, — ти краще сказати — адушені у наших транскеанатичних зв'язках немилучими цитатами Гі-

ральтаром до Атлантичного океану, та Суезом — до Індійського, ми маємо інтерес і поважні причини звернути якнайбільше уваги на розвиток наших комерційних зв'язків у східному середземному водостокі й особливо у тому його басейні, що зветься Чорним Морем, бо до його берегів прилягають країни, різко багаті на сировину, і ми там маємо можливість рухатися до певної міри незалежно... Ми мусимо тепер здобути для зниження цін на нашому ринку ті речовини, що для зручності їх називаємо східними і що, даючи нам усе корисніші умови, дадуть нам можливість визволитися від цілковитої підлеглості західним промисловостям. На випадок війни (!), ми примушені ставити рішуче на карту наших вільних зв'язків з азійським і європейським Сходом, що один лише може дати нам можливість боронитися і — перемогти...“

Як відомо, СРСР у своїй комерційній політиці зовсім не рахується з реальними потребами населення своїх республік і дуже часто вивозить на продаж за кордон саме ті продукти (як впр. хліб), що їх те населення власне найбільше потребує. Часто, як виказує недавній випадок зі сировиною у Вельгії, СРСР — аби лише дістатися на якийсь ринок — продає вивезені продукти нижче їх собівартості, руйнуючи щоправда там невинних собі капіталістичних конкурентів, але й обділюючи непомірно ту країну, де так по граблянницьки господарить. Така політика починає вже викликати в Берліні певне обурення, але Італія в політиці не визнає „сентиментів“: чи ми винні що у вас там так господарюють?! І в той час, як Голландія зачинає вже свої порти для радянського хліба, що його силою відбирають у голоднілого населення; у той час як у Канаді поважно обмірковується питання, чи можна пускати у продаж радянський крам, що виробляється при страшному втискуванні цілого населення на користь незначної купки олігархів; — частина італійської преси так само велими поважно хоче бачити у Радянщині та в її граблянницькому господарстві можливого спільника і захисника у боротьбі... з капіталістичним Заходом!

ГРОШІ Є КРУГЛІ — КОТЯТЬСЯ, але не розкотяться, коли їх вложите на вкладову книжку в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

„Росія, пише вже цитована „Стампа“, — повинна цікавити нас якнайбільше не лише з огляду на розміри свого хліборобського ґрунту й мінерального підґрунту, — але також з огляду на свою особливу позицію незалежності, що її вона має, завдяки комуністичному режимові (сік!) у відношенні до великих світових трестів, які залежать від західних плетократів. Наприклад, візьмемо під розгляд нафту та її продукти: у Чорному Морі ми можемо купувати їх або з румунських джерел або з кавказських; але в той час, як румунські знаходяться під контролею монополістичних американських і англійських трестів і треба буде ще викликати закн наші концесії коло Прагова почнуть функціонувати, то кавказькі не є зв'язані ні з тим, ні з іншим трестом і навпаки, знаходяться з ними у конкуренції і тому дозволили і дозволяють нам не піддавати їх непомірним претензіям“, себто постачають нафтові продукти по граблянницьки-дешевим цілам.

Колом така стаття появилася у Франції, чи в якій іншій ліберально-демократичній державі, ми мали би всі підстави думати, що за цю статтю заплачено більшовицькими грошми. Але вона появилася у фашистській Італії, де всі чоловічі позиції в часописах обсяджені визначними фашистами, що мусять дотримувати певної партійної лінії. „Стампа“ спеціально займає в італійській пресі одне з найповажніших місць, і може служити певним показником дійсного напрямку фашистської політики, якщо може і не в цілому, то бодай, — на деяких її відтинках. Ось до яких несподіваних наслідків можуть іноді довести таку авані „мирові морські конференції“!

Евген Онацький.

Воєнний шум.

Відгуки воєнних алармів Р. Дмовського: стано вище більшовиків, російської еміграції та польського міністра закордонних справ.

Ясна річ, що цикль статей такої маркантно фігури, як Роман Дмовський*), у яких руба поставлено справу можливості війни поміж Польщею, як експонентом міжнародного капіталізму, та Радянським Союзом (Росією — каже Дмовський), мусів викликати якнайголосніший відгук скрізь, та передовсім у сторін, безпосередньо воєнними алармами схвилюваних. Поки перейдемо до з'ясування нашого принципального становища до еventуальної т. зв. інтервенційної війни („хрестоносного походу“ проти більшовиків) та зокрема до поглядів Романа Дмовського, як вождя польської емідеції, — переповімо погляди російських та польських таборів: воно влєкшить нам наше завдання.

Очевидно, що перший відгук розлягся у більшовицькому світі. Адже не дурно радянська преса роками живе вже й своїх примусових читачів годую воєнними алармами і тому співзвучні воєнні аларми польської емідецької преси були для неї просто найприємнішим подарунком. Отже зараз після першої статті Дмовського в „Курері Познанському“ й „Газеті Варшавській“, „Ізвестія“ з 8. квітня принесли таку телефонограму свого варшавського кореспондента Братіна:

„В „Ізвестіях“ широко повідомлялося вже про виступи представників різних політичних партій на тему можливості воєнного походу проти СРСР, при чому постановка цих питань сама собою свідчила вже про те, що політичні лідери, навіть ті, які підтримують уряд, починають не лише теоретично, але конкретно лякатися воєнних авантур. Тема

про можливість провокації війни стає надзвичайно гострою**).

Редакція „Ізвестій“ додала від себе таку примітку:

„Мовчанка (польського) уряду в цих питаннях звертає на себе увагу. В останньому часі накопичилося вже занадто багато фактів, які свідчать про воєнні приготування польської воєнщини. На тлі цих фактів тактика „промовчування“ польських урядових кол вказує, що вони покищо не хотять прилюдно виявляти своїх планів, але одночасно їм щораз трудніше прикривати свою дійсну позицію і свої агресивні плани“.

„Правда“ з 8. квітня пише про „надзвичайно тривожні настрої серед польських „буржуйських“ партій, ворожих Півсудському, у зв'язку з поголосками про політичні плани полковницького уряду Славєка. Нац.-демократ. преса не раз уже вказувала на можливість закордонно-політичної авантюри, яка для банкрутуючих півсудчиків була би свого рода диверсією, пригодною для виправдання і фактичного скасування союму і насильної зміни конституції“.

Дальше „Правда“ покликається на поставання воєнних матеріалів із Франції до Польщі, поїздки високих старшин і інші т. п. моменти, які, мовляв, кличуть радянський уряд до „подвоєння уважливості“. Врешті офіційна

***) Щоби одиунти непорозуміння з п. прокуратором, звертаємо його ласкаву увагу, що всі цитовані тут нами більшовицькі голоси були вже друковані в різних органах польської преси, а ми лише систематизуємо весь пресовий матеріал для всестороннього освітлення цієї-ж справи. — Прим. Ред.

*) Гл. Великодзеве число „Діла“, стаття п. н. „Воєнний шум“. — Прим. Ред.

БЛАВАТНИЧА ФІРМА
ОСИП СТЕФАНОВИЧ
раніше РОМАН ЗУБИК
ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

Шовки різномірних виробів по конкурентних цінах.

Жіночі воли на пласкі від нос.	15—
Мужські " " суки "	5—
" " " " раклани "	18—
" " " " одини "	10—
Плаття на біля "	1-30
Ковдри на вати "	24—
Вовняні воли "	9—

Капи, сервети, дивани, кідники.
Включно заступом постільних килимів Гуцульського Містечка.

радянська агенція „ТАСС“ розіслала слідувачий комунікат:

„Статті Романа Дмовського в „Газеті Варшавській“ викликали живе зацікавлення в політичних колах Москви. Ніхто тут не сумнівається, що заяви такого визначного політика, який у свій час підписав в імені Польщі версальський договір і який досить тісно зв'язаний з політичними і промисловими колами Західної Європи, побудовані на тривалих основах. Заяву Романа Дмовського вважають у Москві не лише за підтвердження страху, висловлюваного радянською пресою у справі приготуваної з боку Польщі війни з Східними, але й за сигнал негайної небезпеки.“

Реагуючи голоси офіційної радянської преси (неофіційна взагалі не існує), наведені вище у коротенькому витязі, можна ствердити повну солідарність російських більшовиків з польською еліцією. Ця солідарність торкається не лише обурення на плян самого воєнного походу проти Рад. Союзу, але — очевидно — і на ідею розбиття „Росії“ (єдиної невідомої) на окремі держави та її „поаремлення“. Очевидно, що радянській пресі незручно ідентифікувати себе з поглядами Дмовського на ідею протирадянську політику Німеччини, яка будим то тільки й мріє про відбудову державної України у границях берестейського миру (а то й більших), коли чейже все ще існує Рапальська угода, як основа німецько-радянського союзу! Зате тим легше зв'язати „український контрреволюційний сепаратизм“ із „світовим капіталістичним імперіалізмом!“

Російська емігрантська преса ділиться, як відомо, на два табори, які займають різне становище до питання т. зв. інтервенційної війни. Правда, реакційна преса, за якою стоять російські емігрантські військові організації і ціла стара чорна сотня, раді цілим серцем якійнебудь воєнній авантурі, бо лише з нею і при ній вони можуть нахилити на схід у ролі спасителів народу. В пляні розбиття державної єдності „Росії“ (Рад. Союзу) вони не вірять, покладаючись на французько-російську приязнь, яка до реалізації плянів тих не допустить. Тим більше смішним видаються їм якісь самостійні центро-розбіжні сепаратистичні сили всередині самого Союзу („Росії“), — про них вони навіть і не згадують, так, як не згадує про них і Роман Дмовський. Іншу позицію займає російська емі-

граційна т. зв. демократична преса, яка є проти воєнної інтервенції, віруючи в упадок більшовизму наслідком власного розкладу й банкрутства. З огляду на ролі, яку в евент. „хрестовому поході“ проти більшовиків мали би відіграти Польща, цікаве є становище російських емігрантів у Польщі. Їхній лідер Д. Філософов у варшавській „За Свободу“ з дня 13. ч. м. оголосив обширну статтю п. н. „Воєнні погроми“, в якій проте ясного й недвозначного свого погляду взагалі — не висловлює. Признаючи, що це „хазяська тема“ він крутить, обмежуючись до доказів, наскільки небезпечним є само існування більшовицького режиму, як сутнього джерела воєнних можливостей.

„Або радянська влада достаточна сильна, щоб порухатися з Європою, у неї достаточна дружина комуністів на Заході, які в догідний момент висадять у повітря буржуазні держави всередині. Це, так мовити, активна небезпека більшовицького режиму. Або радянський режим постійно розкладається, розкладаючи нещасну Росію. Тоді, природно, буржуазні держави, що терплять на надпродукцію і нестаток ринків збуту, боротимуться за „сфери впливів“ у Росії. Будуть старатися прискіпати прихід того бажаного для них моменту. Це пасивна небезпека рад. режиму.“

Щодо самих статей Дмовського, то п. Філософов бідає лише, що вони зроблять прислугу більшовикам, які шантажують своїх громадян воєнною небезпечкою, покликуючись на — польську пресу.

Ясна річ, що найголосніший відгук влярни Романа Дмовського мусіли викликати в самій такій польській пресі. Провідним тоном цього відгуку, це — обурення на виступ Дмовського та легковаження його сутніх висновків. Реферувати голоси різних „Пшегальондів Вечорних“ і „Курерів Червоних“ не будемо, бо це голоси неповажні, хоча й призначені для уроблюван-

НЕДУЖІ на ревматизм, ішіас, подагричні терміни системи, мігрень, нервова, поопераційні болі, склерозу, — жадайте **безплатних** інформацій про **радіо** ошладі „Radiumchema“, роблені в рудні Яхимівської (St. Joachimsthal) під контролею **держ. Влади Чехословаччини і Радіологічної роботи** у Варшаві. Головний Салад аптека Dr. T. Heinrich, Варшава, пл. Театральна 11, тел. 12—39. „Radiumchema“ генер. заступ. Варшава, Свидельних 22, тел. 283—11. 1929 1—4

Пос. МИХАЙЛО СТРУТИНСЬКИЙ.

В Києві для нав'язання зв'язків.

Фрагмент з приготувань галицьких українців під час австрійсько-російського конфлікту під кінець 1912 р.

Горячий був кінець 1912 р. В жовтні вибухла війна на Балкані, а війна Австрії з Росією з'ясувала у воздуху. У зв'язку з можливістю війни м. ін. відбувся у Львові 7. грудня з'їзд українських нотаблів, в якому взяли участь представники всіх галицьких українських партій та надніпрянської еміграції. З'їзд прийняв одностайну постанову, що всі українці, з огляду на положення українського народу в Росії, стануть своїми симпатіями і ділом по стороні Австрії. З'їзд візав теж усі українські партії, щоби негайно покликати до життя Міжпартійну Національну Раду.

Цікаве було становище поляків: мужі довіря Кола Польського в уряді (Білінський — міністр спільного скарбу і Залеський — австрійський міністр скарбу) завзято обстоюють кредити на війну, польські політичні партії стають по стороні Австрії, тільки шхеполяки (найбільш впливова партія у Східній Галичині), поміж якими з'явився їхній ідеолог Роман Дмовський, зберігають гробову мовчанку. Галицький намісник знав прекрасно, що приїхав до Львова головний лідер шхеполяків.

З боку деяких польських кол робиться натиск на намісника, щоби арештував Дмовського. Однак без успіху. Намісник здає, що нічого не знає про його конференції...

Заворушилися теж галицькі русофіли: вислали депутацію до Відня (о. І. Костецького, д-ра Т. Заяця і д-ра Л. Плавенцького) з вірнопідданчою чолобитнею і проханням залишити в їхніх руках „Народний Дім“...

Після з'їзду нотаблів вирінула справа зв'яз-

ків з Києвом. Вирішено використати ось яку нагоду. Артист-різьбар М. Гаврилко зробив проект пам'ятника Шевченка до Києва. Засідання журі мало відбутися в половині січня. Замість посылати проект поштою, завезу його я, а при цій нагоді стрінуся з представниками академічної молоді.

Завдяки інтервенції пок. д-ра Андрія Коса, дістав я в Калузькому старості паспорт і 26. грудня аврарці виїхав до Києва.

В Радивиліві ревізія. Отворено скриню з проектом. Заіскрилася очі функціонерів „таможні“, жандармів та агентів, що з підозрінням дивилися на „австрійця“, який в непевний час зв'язується з підозрілою скринькою. „Харошая вещь“ — каже грубий жандармський достойник. Сиплються питання: де стоятиме цей пам'ятник, хто його автором (відповідь з застереженням тайни: я!) і т. д.

На поспішний поїзд треба ждати до вечора. Внедоваї цілий двірєць знає, що пасажир з австрійського боку — різьбар, та що різьба, яку везе, „харошая вещь“. А вечером цілий гурт умудурованих типів супроводжає „харошую вещь“ до вагону.

Граничний успіх підбадьорює мене. Значить, я не викликав підозріння і в Києві не вийду з двірця з охранныками на запятках.

В Києві на двірці очікували мене товариші, з якими всім скомунікуватися листовно. Найперше завезли ми проект до городської думи, а відтак, після короткої „воєнної“ наради вирішили: 1) через кілька днів не зголошувати в поліції свого приїзду (матуму свободу рухів!); 2) мешкати тимчасом у одного з товаришів (двірник дістане „на чай“ і мовчатиме!); 3) відбувши наради з представниками громад, зголошувати свій приїзд і тоді мої товариші примістять мене в домі Лисенків (це було кілька тижнів після смерті великого композитора, якого похорон зробив на кшталт величезне вражіння).

на широкої опії на варшавській вулиці. Почнемо від голосу найповажнішого: від голосу самого польського міністра закордонних справ Залеського, оголошеного кілька днів тому в офіційному ПАТ-і, — як передрук з „Нью-Йорк-Таймсу“ (така округна дорога була певне придумана для надання більшої поваги залі міністра!). Мін. Залеський виспеціалізувався уже у складанні пацифістичних заяв і остання його заява так само лише 101 проц. пацифізмом. Польща, мовляв, мала і має лише одну мету — мир з усіма ближчими й дальшими сусідами, бо мир є „найважливішою koniecznością, потрібною для виконання діла національної відбудови“. Дальше міністр торкається уже воєнних поголосок.

„Дивною є річю, що успіх нашої недавньої проби устаткування кращих відносин з Німеччиною, проби, яка — надією — є лише одним ступнем на шляху правдивої співпраці, є третьою стороною хитро інтерпретований, як доказ, що хочемо забезпечити собі „зади“ в разі можливої „східної авантюри“. Справді, трудно зрозуміти, що Польща могла би виграти на подібній авантурі. Не бажавемо собі ані пяди землі з чужої території. Хочемо

В Індії ллється кров.

З Бомбаю подають: Ситуація в Індії стає щораз то більше загострена. Заворушення, які досі бували головню в Калькутті, тепер перекинулись і до інших міст. В Карахі і Пуні були поважні демонстрації, після яких арештовано кілька осіб, а тоді націоналісти штурмували будинок суду і вивольнили в'язнів. Поліція вбила при тім одного індійця, а 26 поранила. У відповідь на це, індійці адемолювали суд і вибили вікна. В кількох містах пубх страйк.

Більшовизм відступає.

В „Безбожнику“ появилася стаття, в якій провід організації безбожників заклинає своїх членів занехати всіяні антирелігійні демонстрації під час великодних свят та залишити замкнення Церков.

З Риги повідомляють, що північно-кавказький окружний комітет видав декрет, яким припинюється всяка колективізація сільського господарства на Кавказі, звертається земля кудаким і віддається церкві на власність віруючих.

Бабський бунт на Білорусі.

З Мінська подають, що в селі Любовичах і Вересниці на радянській Білорусі, відділ червоної армії арештував кількадесятьох селян за спроти проти колективізації. Коли військові виводили в'язнів зі села, жінки арештованих, узброєні в ціли і коси та сокири напали на червоноармійців і почали з ними правдиву битву. Баби вивольнили своїх чоловіків і вигнали зі села всіх 70 воляків.

Намітивши такий плян, пішли ми на політехнику. Політехнічна студентська громада була в Києві найчисленніша. Мала около 250 членів, а на її виступах бувало понад 1000 чоловік. Громада тишилася повагою і серед москалів і серед „інородців“. Перед місяцем відбулася маніфестація проти карі смерті, за аражована громадою. Чорносотенний „Дваглавий Орел“ розсипався був скаженою лютою в статті п. з. „Українці авантурничать“. Нагадно впадало в вічі, що служба на політехніці під впливом української молоді.

Вечором пішли ми до театру Садовського. Тут познайомився я зі студентами білорусами. Вони говорили: „Вам українцям усміхається будучина, гірше маєється справа з нами“.

На другий день (неділя) був я передполюднем в гурті товаришів у Софійському Соборі, а Лапрі і в університеті, де вперше стрінувся з О. Гермайзем (один з героїв харківського процесу). Вечором в „Українському Клубі“ відбувалася вистава опери-мініатюри Лисенка „Ноктурно“. Тут познайомився я з представниками громад. Після вистави „Ноктурно“ зібрався ми в ресторані. Розмова затягнулася до пізньої ночі. З товаришами незалежниками (по теперішній термінології: націоналістами) умовився я, що стрінемося в понеділок у д. Ол. Степаненка (мешкає на передмісті) пополюдню, а з есерами і еседеками на квартирі у одного з товаришів вечором.

Розмова у д. Степаненка пішла гладко. Студенти-незалежники (а були між ними ученики незабутнього Міхновського, що перенеслися недавно з Харкова до Києва) одобрювали становище Львова і в дискусії звертали увагу головним чином на практичні питання і на тактику, яку маю приноранти на вечірній розмові з товаришами еседеками та есерами.

На вечірній нараді були виключно члени та симпатички обох згаданих партій. Після могого реферату попланди промови. Їхній зміст: „Нач

просто поправити собі нашу економічну ситуацію і піднести рівень добробуту населення, коротко кажучи, відбудувати край, знищений великою війною. Далекі від бажання війни, робимо все, що в нашій силі, щоби у правдивити економічні взаємини з нашим східним сусідом. Відомі є наші економічні труднощі в теперішньому часі. Однак ми дали Росії кредити, загарантовані державою, які сягають до висоти багатьох мільонів доларів. Чи ми зробили би це, колиб задумували адв'язатися у війну з Совітами? Згоджуюся, що існують труднощі в добутті торговельного порозуміння з Радянським Союзом. Існує принципіальна різниця поміж системою капіталістичного індивідуалізму та системою державного монополію. Інші краї, які заключили торговельні умови зі СРСР, стрінулися з розчаруванням, коли побачили, які ці різниці великі. Але я вірю, що цю проблему можна буде розв'язати.

Безумовно частину нинішніх алярмів у СРСР можна виправдати часописними статтями, які повідомляють чи покликаються на якісь зустрічі „капіталістичних лідерів“ у Парижі й деінде, котрі бучімо приготувалиють війну проти Совітів. Не вірю, щоби справді поважні капіталісти починали дискусію на цю тему. Якщо дійсно були такі зустрічі, то на них розглядали разше способи, яких треба би вжити проти системи думпінгу, прийнятої недавно Совітами. Очевидно, це мій зичайний здогад. Не маю офіційльних інформацій щодо подібних зустріч. У кожному випадку без огляду на те, що в цій справі кажуть, можу тільки потвердити, що Польща не візьме участі в ніякій военній авантурі і хоче надалі залишитися чинником ладу і порядку“.

Як бачимо, заява досить рішуча. Всетаки найцікавіших моментів із статтей Дмовського — питання розвалу Рад. Союзу — не торкається. Про це стрічаємо цікаві уваги в різних польських часописах. Зреферуємо їх у слідуячому числі.

Добрий хлібороб ніколи запізно не посіє, бо мав би страту. Спізнений передплатник м а г а д у є такого хлібороба.

Більшовики пророкують війну.

„Ізвестія“ у статті Польща та СРСР“ пишє, до війни між Польшею і радянськими республіками є неминуча. Маршалок Пілсудський хоче реванжуватися за невдалий похід на Київ 1920 року. Польща не може конкурувати своєю промисловістю із державами західної Європи, тому вона мусить шукати ринку на Сході і тому бажав підорвати Україну від СРСР.

не подорожі з імперіялістичними деспотами, чи це буде деспот російський чи австрійський. Дні царату почислені. Ми віримо, що Україна злобуде кращу долю в дружній спілці з російською демократією. В концепції австрійській українські народні маси політичну свободу злобули би тяжким економічним поневоленням. Українські народні маси асдві чи пристосувалися би до нових умовин. Австрія-державна ультрамонтанська. Яка є запорука з боку австрійського вряду? Ми як соціалісти взагалі проти війни“.

Маючи образ обох таборів серед київської молоді, запропонував товаришам есдекам і есеграм спільну конференцію. Де? На другий день в д. Степаненка. Вони згодилися на це.

Д. Степаненко вислав з хати службу. Вийшов і сам, вернув щойно під кінець нарад.

У вступній промові полемізував я з думками, які почув попереднього вечора.

Зміст промови: „Сподівання декого з товаришів на російську демократію пригадують сподівання чоловік одиниць радикального напрямку в Галичині на польську демократію. Галицькі сподівання давно розвіялись. Польська демократія, поростаючи в пір'я, зробилася куди завятішим ворогом українства як польська шляхта. Російська демократія не буде винятком. Посадний приклад: еволюція П. Струве. Треба визволитися з під гіпанози російської культури та російської політичної думки. До війни прийде, чи це нам на руку, чи ні, чи ми цього хочемо, чи ні! Отже сук питання в тому, чи ми добровільно годимося на те, щоби бути безвольною тилкою в руках воюючих сторін, чи старатися зробитися самостійною силою? Чи має світ довідатися, що ми є, чи добровільно адв'язуємося на таску і неласку воюючих сторін? Світ числиться тільки з сильними. І підчас грядучих подій ми мусимо змагати до виявлення нашої сили, до замаркування перед світом, що над нами не можна переходити до аневного популяку, що з нами треба числитися“.

3 волинського виборчого фронту.

ВІЧА В ЛУЦЬКОМУ ПОВІТІ.

9 квітня посол Заваликут і п. В. Островський відбули передвиборче віче в містечку Торчин. Крім місцевих громадян, на віче прибули також селяни з доколичних сіл. Виявилось, що місцеві українці страшенно перелякани останніми арештами сільробітців і бояться всяких політичних вибрань. Тому-то посол Заваликут, який промовляв після вступного слова п. Островського, був змушений говорити, між іншим, і про свободу виборів та неувтручання в виборчу акцію поліції.

В неділю, 13 квітня, відбули віче в селі Метинині п. посол Біляк і п. В. Островський. Село це лежить на кордоні з Дубенщиною й в 1928 році голосувало на листи 8 і 19. На віче прибули селяни з кількох доколичних сіл. Придатна була сюди й бойка сільроб-єдності з Дубенщиною, озброєна в палиці й залізи драти, намагалася перешкоджати глухими вигуками, але швидко її присутні зацптькали.

По дорозі з Метинина до Луцька пп. посол Біляк і В. Островський відбули віче в селі Новоселів. Дуже приємне враження зробила місцена національно настроєна молодь, як хлопці, так і дівчата, які приспіненим темпом йдуть до культурно-освітньої й громадської праці, хоча ще недавно Новоселів цілковито слав.

Резигнація одинок. Місцевий парциально-євдецький орган „Земля Волинська“ в числі 13, з сумом інформує: „Як довідуємося з мірдабних джерел, група ББ виводила свої листи“. Таких чиним в окрузі Луцьк-Рівне-Костопіль озалицькає лише одна польська листа „Визволенч“ ч. 3.

Серед жидів. Нас інформувть, що жиди, поділяки між собою виборчу акцію так: сіоністи мають перевести їх до союму, а центральний професійний совет робітників до сенату. Сталось це тому, що кандидат на посла Ротенберг з сьонст, а кандидат на сенатора Черняхів, зв'язаний з робітничою організацією.

Гінденбург іде над Рен.

З Берліна пишуть, що у найближчому часі президент Гінденбург вибиратимся в подорож до ладичських терен в, дльовських від окупації. Гінденбург відвідає Шпассер, Майнц, Кобленц і Трієр.

Антифашистський замах у Парижі.

Дня 15. п. м. у Парижі, в північній робітничій дільниці, один комуніст ітатієць напад на двох італійців фашистів та обидвох застрілка на місці. Третій фашист обороничи себе, стріляв до комуніста і поранив його, але комуніст встиг втекти і поліція досі не відшукала його.

Після довгої, часами дуже гарячої дискусії ми прийшли до певного порозуміння: Київ мусить стояти в близькому зв'язку зі Львовом і в цім напрямі будуть зроблені з боку товаришів відповідні кроки. А в Києві всі студентські організації будуть в постійному контакті і нав'язують взаємини з студентськими громадами по інших містах.

Мое головне завдання було виконане. Чергового дня згословив я свій приїзд в поліції і замешкав в домі Лисенків. Того самого дня звинився у мене агент з охрани і списав протокол: коли, по що приїхав, коли виїжджаю. І від цієї хвилі біля дому Лисенків чепає агент. Та товариші, які опрощували мене по Києві, мали великий досвід: завжди аміли зааранжувати втечу перед бистрим оком агента. І я мав змогу побувати в гостях у декого з визначних українських діячів, стрінутися з мішаним українсько-російським товариством та докладно оглянути Київ.

М. ін. в товаристві двох товаришів відвідав я п-ю Олену Пчілку, одну з наймаркантишних індивідуальностей тодішнього українського Києва. П-і Пчілка була тоді на военній столі з студентством. В „Рідному Краю“, який вона редагувала, помістила дві статті, в тихх піддано острій критичні ролю жидів на селі. Проти великої громадянки-письмениниці піднесено закид, мовляв, проповідує антисемітизм. Жидофільство було тоді одним з угольних каменів поступовости.

І студентство винесло різкі резолюції проти сестри Драгоманова, мамі Лесі Українки. Хоча інкриміновані статті на ділі спіралася на чисто річезовому матеріалі і не було в них й тини антисемітизму... Це викривали п-і Пчілка моїм товаришам, які відмовилися від співвідповідальности за резолюції студентства, потужуючись з думками, висловленими в „Рідному Краю“, даючи таким чином достатній півні бонус надину сатисфакції...

Про вакаційні оселі.

Переглядаючи чужу, краєву і заграничну пресу, часто можемо стрінутися з довгими або коротшими статтями, а то й закликани до громадянства у справі допомоги у висилці міської бідної дітвори на відпочинок підчас літних ферій чи в гори чи то кудиннебудь на село. У нашій пресі маємо про те дуже скупі відомости. З цього виходилоб, що наша міська дітвора є вся аможна і сама, при допомозі своїх власних засобів може виїхати на село, або що її цілковито нема. Тимчасом річ діється цілком противно. Найбіднішою і найбільше потребуючою літнього відпочинку є наша українська міська дітвора. Вправді є в нас Т-во Вакаційних Осель, завдання якого є займатися висилкою убогої дітвори на село, але про те, адв'язється, агадл нашого громадянства мало знає. Т. В. О. шорску вислав около 120 дітей на село і то виключно майже своїм коштом. Датки громадянства, членські вкладки і збірки є головними джерелами доходу Т. В. О. На щогорічних загальних зборах Т. В. О. саме порушувало це мале зацікавлення ширшого агаду до такої потрібної гуманітарної інституції. Проф. Северин Левницький звернув увагу на те, що крім Т. В. О. є ще Т-во Опіки над Молодю і його Пастова секція вислав також дітей на село, зглядно до пластових таборів для новиків. Добре булоб цю справу обговорити спільно. На загальних зборах поставив висесення, щоби Т. В. О. скликало ширшу анкету, на яку требаб запросити агадл нашого громадянства як також управу Пласту і з цим спільно обговорити цю справу. Це висесення перейшло одностолсно. Відділ Т. В. О., виконуючи постанову загальних зборів скликав анкету на день 15. березня. На анкету явилось 34 учасників переважно членів Т. В. О., делегати українських народних шкіл, делегати українських гімназій, представники Т. О. над Молодю та представники Пласту. Реферат від Т. В. О. виголосив проф. Степанч. У рефераті заступав, які завдання має Т. В. О. і коротко представив ту прешю, яку згадає Т-во досі зробило. При тім старався викласти, які різниці заходять між тими оселями, які уряджує Т. В. О. та оселями таборовими, які уряджує Пласт для молодих новиків. Над рефератом визв'язалася довша річезва дискусія. Майже всі члени анкети годилися з тим, що літні діточі оселі є дуже потрібні міській дітворі і що тією справою у нас мало хто цікавиться. Тимчасом задля браку відповідних літніх осель багато молоді западає на азіяцькі помешні недуги, як чхотка і т. п. і гине марно. Ті літні оселі, які переводить Т. В. О. і Пласт є не вистаряючі, бо замало дітвори бере в них участь, при чім є не оселі для адрозної дітвори (Пастові Табори), або анемічної дітвори (Вакаційні Оселі); для хорої дітвори літніх осель цілком нема. Причиною цього є нестача фондів і брак зацікавлення ширшого агаду. В цілі успішнішого поведення справи вирішила анкета утворити окрему комісію, якаб цю спра-

Велике враження зробив на мене поїт в домі, тоді укінченого студента, покійного професора В. Ковалів. І досі стоїть мені перед очима картина, як його дрібонькі діточки, стоять під портрети Шевченка та Драгоманова і лебедять: „добрійч, батьку Тарасе, добрійч батьку Михайле“.

І досі зі зворушенням згадую передостанній день побуту в Києві, коли як мій „лічезоне“ зголосився т. О. Гермайзе. Ходили ми оглядати передмістя Подол. Гермайзе оповідав мені про життя-буття тамош міщан та про традицію, яку зберегли вони. Він мріяв про те, щоби зробитися професором місцевої гімназії і мати змогу працювати серед міщанства М. ін. оповів цікавий епізод з тюрми.

В келії сидів гурт студ.-українців за участь в Шевченківській демонстрації. Одного разу до келії прийшов новий гість. Слово по слові і виявилось, що „дувак“ — „руський з Галиці“, теперішній сільробітський посол — Кирило Вальницький. Кишин-студенти, не кажучи нічого, що вони українці, стали знушатися над „рускістю“ Вальницького. І доводили його до розпуки. Вкінці Вальницький для підобрення страв писати українсью вірші, які знов брали на глум талановитий трагестатор — студ. О. Весоловський. Вернувши з Києва, Вальницький позав зробився „руським“. А повав до тюрми за те, що майдено у нього нелегальну брошуру. Кишин сьцялася з Вальницького, мовляв — він думав, що вистане щоби брошура була написана російською мовою і царські жандарми поглядать по готовці.

Провівши останній вечір на концерті атеатичних бандуристів, зібраних Гнатом Хотимичем, виїхав я з Києва.

Вернув до Львова на Святий Вечір і в домі Андрія Жука засидив відомостями зі своїх виїздок.

Що то є „Тогаль“?

Таблетки Тогаль є успішним середством проти ревматизму, подагри, грипу, нервових болів і болів голови, мігрени і простуди.

Не чинить собі шкоди, викликаючи інші безпартійні середства. Дозв. 6000 літарів, реальною підтвердивою корисне діяння Тогалю. Дістати можна у всіх аптеках 1927 р. в. гасетох 1928. — Ціна 2 копійки. 1-52

ву управили і посунула на ширшу площину та втягнула до праві ширший зв'яз нашого громадянства. До комісії мають увійти Т. В. О. Храве Т. Ох. М., Рідна Школа і Гігієнічне Т-во, кожне з двома делегатами. Всі школи „Рідної Школи“, обі українські гімназії, Ш. держ. семінарія, гімназії і семінарії СС. Василіанок і школа ім. Шашкевича — кожна з одним делегатом. Т-во Векатійних Осель має на рішення анкети згаданим установам подати до відома як при допомозі преси, так також окремими запрошеннями. Обсяг діяння комісія має собі намітити сама. С. П.

Похорон бл. п. Льва Бачинського.

У Велику Пятницю вложено в Станіславові до могилі глинні останки бл. п. д-ра Льва Бачинського, голову Соц.-Радикальної Партії та парламентарного владу соц.-радикалів. Похорон відбувся з величавого шквалу, бо Покійний помер у Долішній Австрії, у санаторії в Грешштайн, підкіль спроваджено т-во на рідну землю. Протестній станіславівській літературі і майдан перед шквалом залюднені багатовісничі маси народу, які засвідчили велику популярність, якої Покійний зазнавав у Станіславові в доболичніх поїздах та загальному пошану серед широкого українського громадянства. Перед вивезенням домошки з шквалу промовляли сен. д-р Іван Малух, доболичній товариш праві Покійного, іменем радикальної партії, і д-р Логинський від президії Адвокатської Палати. Домогину складено на волі, запряженому в три пари волів та прегарно прибраному яселю. У перших рядах багатовісничого походу йшов М. Я. репрезентант президії собору вшмаршав Руг.

Над відкритою могилкою промовив від імені Української Парламентарної Репрезентації в Українського Національно-Демократичного Об'єднання голова д-р Дмитро Левинський, підкреслюючи у своїй коротенькій промові визначну роль Покійного в останніх кількох десятиліттях історії українського народу. Промовляли ще: д-р Михайло Волошин іменем Союзу Українських Адвокатів, Володимир Темницький іменем Української Соц.-Дем. Партії, нос. Семен Жук іменем болонських радикалів, селення Цюкела й представник рідняного села Покійника, Серафимець. Духовенство у похороні участі не брало.

Невідомий воєн римського легіону.

Із Тунісу повідомляють: В самі Ель Нег знайшли в глибині 22 м. мумію римського легіонера. Мумія, заховалася дуже добре, бо земля пересичена радіоними еманациями, що ліномозливили зогинти мертвому тілу. Легіоніст належав до Х. легіону та взяв участь у другій пунійській війні. Це виписано на таблиці ідентичності, що знайшли воєнкові на шні. При пошукуванні найшли ціле озброєння легіоніста та виритий на мармурній таблиці напис: „Фабіус Цестор із золотого Трансваданського Легіону. Маніпул XVI. Центурія XXXII. Родився в Остії в 507 році від оскузанія Риму. Приданий до війська в 527. Центуріоном став 542-го. Здеградований за обиду по військовому грибуна Манія Гарквата. За героїство в битві біля Ценне одержав лавровий вінець“. У гаманці, приязаному до легіонерського пояса, знайшли 16 сестерцій.

110 людей згоріло в церкві.

Дня 20, квітня під час богослуження в сільській церкві в Костенті біля Пітенті (в Румунії) відбулася пожежа. Люди кинулися до одиноних дверей, що були замкнені та не далися відкрити. Зогало люті агонії потрапованих у ступолий, жешта згоріли, коли завалилися стіни горючої церкви. Розіпанили зрулені тіла 110 людей. Згоріли й цілі родини. Згадують, що тіла поцьо людей, які ще в під зарицями, годі буде вказати. Пожежа не трвала й години. Згоріла переважно молодь і діти. В Костенті нема майже юдини, що не втратила би когось. На місце катастрофи приїхали міністри внутр. справ і сусідки. Церква була дерев'яна, а побудована тому то літ на хвиці села. Вогонь повстав від потопач вічок, від яких займився вінець. Дверці пожежі похоронили в 40 гробах, в кожному гробі членів одної в тойсамій родині.

Процес „Спілки Визволення України“

ПРИСУД.

У суботу 19-го квітня в вечірніх годинах (наб. в 11-ю) проголошено присуд у харківському процесі проти обвинувачених членів „Спілки Визволення України“. Інформації про присуд подіємо на основі радіозвідолення зі Львова й Самбора. Звідолення зі Самбора зовніла у нас присудати п-на Марія Чижівна.

У деяких місцях наші інформації можуть бути неточні тому, що хвилями на церепоці стояли атмосферичні перешкоди. Наші інформації доповнимо з хвилиною, коли дійде до нас радницька преса.

ПРИСУД ВИГЛЯДАЄ ТАК:

НА 10 ЛІТ позбавлення волі, при строгій ізоляції і на 3 роки позбавлення громадських прав після виходу на волю засуджені: С. Єфремов, Чехівський Вол., Ніковський А., Павлушків М.

НА 8 ЛІТ позбавлення волі, при строгій ізоляції і на 3 роки позбавлення громадських прав після виходу на волю: Дурдичівський, Ганцов, Холодний Гр., Барбар А., Удовенко В., Підгаєцький В.

НА 6 ЛІТ позбавлення волі та три роки позбавлення громадських прав: Іванчик Г., Близнюк П. (2 роки утр. гром. прав), Слабченко М. (2 роки утр. гром. прав).

НА 5 ЛІТ позбавлення волі, при строгій ізоляції і на 3 роки позбавлення громадських прав після виходу на волю: Старинько Черняхівська, Черняхівський, Гермайке О., Гребенський, Матушевський Б. (4 1/2-літне позбав. гром. прав), Заліський А. (1 1/2 роки утр. гром. прав), Головокеліч Г. (1 1/2 роки утр. гром. прав), Єфремов Петро (1 1/2 роки утр. гром. прав), Тонкач (1 1/2 роки утр. гром. прав), Отмановський В. (1 1/2 роки утр. гром. прав), Болдосанч А. (1 рік утр. гром. прав).

НА 3 РОКИ позбавлення волі з утратою гром. прав на 2 роки: Богинський К., Чехівський М., Слабченко Т. (без утр. гром. прав).

ВИДАЛЕНІ ЗА МЕРЖІ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ: Дюга В., Степанович В., Шарко В., Білий М., Щепотев В., Карпович О., Панченко-Чаленко М.

НА 3 РОКИ позбавлення волі без утр. гром. прав, з умовним присудом: Трезивинський Ю., Шило Конст., Маргуліс З., Івченко М., Клецько М., Добровський Вол., Туркало К., Курдичівський М., Біжкова Л., Лагула М., Токарівська.

Всі умовно засуджені вийшли зараз після присуду на волю з „жестким“ — по більшості правничій термінології — „решенням до трьох літ“, по нашому: з завішенням нари на 3 роки.

„За п'ять літ Польща буде добичею Німеччини“.

На політичному з'їзді в Лодзі, що відбувся заходами Ліги Акцій Франца, розігладити справу евакуації Натрени та небезпек нової війни, до якої може прийти внаслідок евакуації. Лев Додє виклаував помилки фр. дипломатії від хвилі підписання договору. Евакуація в Натрені створила для Польщі небезпек. Поки фр. війська були над Реном, Німеччина не наважилася зачинити зачинної війни проти Польщі. Коли евакуація свідчатиметься, Німеччина матиме свободні руки та лічче давно приготувану зачинну акцію проти Польщі. За п'ять літ Польща впаде добичею Німеччини, потім Німеччина впаде Франції.

Кроваві сутички з летучими комун. відділами в Німеччині.

У Лайпцігу прийшло в неділю підчас комуністичних демонстрацій до кровавих сутичок, тому поліція заборонила всім вуличні походи. В понеділок комун. відділи напали цілий день на поліцію. В робітничих зільницях приколало кілька разів до сутичок і стрілянини. Тогож дня поліція в нім містах, із яких вийшли делегати ком. інтернаціоналу на лайпцігський з'їзд, обсадила зал. двірці та перевела строгу реалію у делегати, що верталися зі з'їзду. Головну увагу звернули на Берлін, відкля на з'їзд комун. могоді вихало у Лянаї 3000 комуністів. Берлінська поліція придержала на одній з підміських шосе 60 тягарових авт., що везли делегати із Лайпцігу. Двох із них, підозрілих у „вбистаї зачині лайпцігської поліції, арештували. В Галле поліція арештувала около 100 учасників з'їзду і сконфіскувала в них зброю.

Згоріло більше ніж 300 в'язнів.

У в'язниці в Колюмбусі (стейті Огайо) відбулася пожежа, жертвою якої впадо понад 300 людей, переважно в'язнів. Підчас пожежі в'язні добувалися до замкнених дверей, у квітці

чуті було зойки. Загадують, що пожежу підложено в кількох місцях. Для обережності вислали на місце 1500 воєків із кулеметами та бомбами, що витискалить с'явози. Виходить, що деякі в'язні допомагали пожежі. Гумові вузлі вогневої сторожі були покряні. Стріляли до 4 в'язнів. Коло пішочі воєкам і в'язничій сторожі вдалося перерезати контролю кількох тисяч в'язнів. У в'язниці є около 5000 в'язнів. У вогні найшлося тому стільки в'язнів, що дозорці в переполосі не змогли відчинити всі келії. В деяких келіях прийшло до кровавих сутичок між дозорцями, військом і в'язнями, що хотіли втікати. Також в'язні рятували своїх товаришів недоли, нераз із небезпекю для власного життя. З'їзд агарни добули 335 трупів, в майже 400 в'язнів в тяжко реліж. Кількадесят в'язнів збожевожило. Коли пожежа охопила будинок, в'язничя сторожа кинулася втікати. Притомности не втратила лише молода дочка директора в'язниці. Вона негайно сигналями в'язничної радіостанції вивадила військ та поліцію. Із кількома в'язнями відчинила келії. При цьому один із розшалаєних в'язнів хотів смолоскином поширити пожежу на велику в'язничу салю. Дівчина застрілила його, й теж залянуло, що цілий в'язничий будинок не вилетів у повітря, бо й вдалося небезпекю пожежі відсутити від магазину зброї та муніції. В'язні, що впритувалися з пожежі, окружили військ, щоб не допустити до бунту. Військ має скоростріли. Шантаж переповнений жертвами пожежі, яких у більшості мусіли покарати на довічу, а багатьох таки не прийняли. По останнім відомостям згоріло 307 в'язнів.

Ревізії й арештування комуністів у Львові.

У зв'язі з недалеким святком 1. травня львівська поліція перевела ревізії серед комуністів. У мешканні Арч. Фішера (вул. Джерельна 43) і Сам. Лебевола (Котлярська 10) найшли та сконфіскували 15 транспарентів із протидержавними написами та вказ вулиць і місьць, де ті транспаренти мали бути порозмішувані. Забрали теж листочки та кореспонденцію. Обидва в'язні арештували.

Процес д-ра Мацьківни.

Дня 23, квітня перед львівським судом присядах під проводом віцепрезидента окр. карного суду Антоновича зачинається процес д-ра Мацьківни за вбиство д-ра Телішевського. Розправа розписана на 3 дні. Обвинувачує прок. Скулик, як шив, оборонець виступає д-р Глушківич, обвинувачену боронить д-р Старосольський і бувш. прок. Гіртлер, Лікарі психіатри: д-р Деминський і д-р Фростіт.

Зі спортового життя.

- „Чорні“—„Україна“ 4:1 (1:0).
- Вислід цих товариських змагань з ліговою дружиною „Чорних“, беручи під увагу перебіг гри і вартість обох дружин, дещо за високий що „заважує“ „Україна“ сторонничому і нерішучому судді п. Пшибильському, який де проводу в таких змаганнях цілком не надається.
- „Україна“ виступила в дещо зміненому, як досі, складі: Бутель М.; Скрегота, Сич (Грешук), Борсук, Цимбала, Бутель Е.; Підлісецький, Кобзар, Лисик, Магоцький, Воробець. В першій половині гри цілком рівнорядна, а навіть „Україна“ має перевагу. Напад на середині з Лисиком, який ще не прийшов добре до сил по довгий хоробі, він часто небезпечну акцію-під ворота протинника, що через „лех“ (два стріли в поперечку) і незлучність стріля, не використав. Поміч грає досить слабо, де найліпшим ще показався Бутель. Оборона, як завжди, була найліпшою частинною дружини. Бутель М. на воротах зовсім добре заступив Нолціцького, а в проущенні воріт не має безпосередньо вини.
- Одинокі ворота для України здобув, як завжди, Кобзар з поляння Магоцького, який добре орієнтується і позицію надаліше гри на середній впаду. Змагання відбулися на грищі „Чорних“ при участі тисячки, доволі „святочно“ настроєних глядачів.
- Львів:
- „Атліан“ (Мішкольц) — „Погонь“ 3:1 (2:1). Знаменита гра малярів. Суддя п. Вечистий дуже добрий.
- „Атліан“ — „Гаснонея“ 2:0 (1:0).
- Краків:
- „Висла“ — „Гарбарія“ 3:1 (1:1) мист. ліги.
- „Краків“ — „Вакер“ (Відень) 1:0 (0:0).
- Варшава:
- „Польонія“ — „Гякоаг“ (Відень) 4:1 (1:1).
- „Гякоаг“ — „Польонія“ 2:0 (2:0).
- Познань:
- „Варта“ — „Мінерва“ (Берлін) 3:0 (3:0).
- „Варта“ — „Мінерва“ 1:1 (1:1).
- Катовиці:
- „Вакер“ (Відень) — „Репр. Шлесська“ 10:2 (6:0).

О П Е Р А Т О Р

Д-р Д. Сассовер

львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 36-51
Хірургічні недуги. 1831 4-16 Лічення жидків.

Польща протестує проти нім. підвижки митних оплат.

Для 17. ц. м. делегат Польщі, міністр Соцал зложив на руш секретаря Союзу Народів ноту такого змісту: „Тоді, як після пертракцій в Женеві, держави, що брали участь у конференції для урядження економічної аяції, підписали торговельну конвенцію про обмеження свободи ділааня в царині митного законодавства, німецький парламент 14. ц. м. прийняв державний проєкт про підвижку митних оплат, які головню торкаються польського експорту. З огляду на те, мій уряд поручив мені ствердити в його імені, що згадава підвишка митних оплат утворює важку ситуацію і то в хвилині, коли Польща підписала торговельну конвенцію“.

„Франкфуртер Цайтунг“ пишучи про цей польський протест заявляє, що протест внесений за плано, тоді, як уряд вже не може вплинути на німецький парламент, який ухвалив митну підвижку. Протест внесений не для практичних цілей, а для замаскування внутрішніх політичних груднощів у Польщі. Польща правдоподібно ухвалить зате підвижку на митні оплати за ті продукти, що до яких вона не підписала торговельної конвенції. Тим чином Польща схоче привернути рівновагу прибутків захитаних підвишкою німецьких мит.

Студентські заворушення в Букарешті.

Минулої суботи у Букарешті відбувалась велика демонстрація студентів, які зіткнувшись із військом і поліцією, почали кидати камінням і дедлою та бити воаків малицями. Один підстаршина, ударений в голову, впав непритомний, двоох поранили старшини відвезено до лічниці, кількох студентів поранено багнетами. На місце випадків прийшов секретар міністерства внутрішніх справ Ангелеску і хотів говорити промову та услоковувати демонстрантів, але студенти не дозволили йому говорити.

Спис населення в Зєднених Державах Північ. Америки.

На днях в Зєднених Державах Північної Америки розпочався спис населення, який переводиться що 10 літ. Ковскрипцію переводить 120.000 функціонерів. Ця акція коштуватиме 30 мільонів доларів.

Боротьба з комунізмом у Вильні.

На днях виленська поліція перевела в домах комуністів у Вильні нічні ревізії. Арештовано 16 комуністів, між ними 6 студентів, сконфізовано 170.000 примірників комуністичної бібули.

Політична амнеція в Еспанії.

З Мадриду подають, що еспанський король підписав декрет про амнецію для політичних в'язнів. Декрет цей виготовив президент міністрів.

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Біяцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 238 61-9

— Справлення похибки. У статті М. Галушицького: „Політика в освіті, чи освіта в політиці?“ (святочне число „Діла“ ч. 87 з 20. IV. 1930) пропущено одно речення, котре до певної міри зменшує зміст і вагу проєктованої розмови між відповідальними людьми. А саме в другому уступі від кінця, 14-ий рядок здолау, має бути: „розумна розмова між відповідальними людьми про те, куди може завести такий стан ціле наше національне життя та кудюю нам прямувати, коли хочемо відограти відповідну роль“.

— На карти „Рідної Школи“, звільняючи від алькогольних напоїв і з нагоди Воскрєсення Христового зложили в золотих ці Вп. Громадян (ки): д-р Бурачинський Тит лікар — Львів 10, а. Ю. Гранковський — Тучапи 10, д-р Мурович Володимир, адвокат — Заболотів 5.20, Кова-дєсько Антїв, проф. — Львів 5, Чума Львонгїн — Берлін біля Бродів 5, Василь Боднар — Вздів біля Сянока 5, та з Дрогобича по 2: Левко Кондрат, Теодора Добрянська і Олександр Горичинський. — Хто слідуючий.

— Як у нас шанують рідну мову. Брак пошани до рідної мови доходить у час до крайности.

Яскравим прикладом цього нехай послужить такий факт: В другій половині лютого ц. р. замовила Філія „Просвіти“ в Городку в т. зв. „Польський Театральній Бібліотеці“, а властиво у п. В. Мартиневича, певну скількість книжок, театрального змісту, на суму 56.50 зол., з виразним застереженням, що в разі нерозпродавання чи непридатности якоїсь книжки, філія має її звернути. Тому, що розпродаж йшла досить тяжко (як звичайно в таких випадках), філія „Просвіти“ не могла зараз-же вирівняти п. Мартиневичові повну належитість за побрані книжки, наслідком чого п. В. Мартиневич передав цю справу адвокатові, жидові, д-ру Артурові Нусс-бавмові, який прислав до філії „Просвіти“ в Городку Ягайя. упіменення, писане польською мовою, домагаючись з поручення книгарні ім. Лєсі Українки в Тернополі зрівняння рахунків та погрожуючи польським судом. Треба додати, що п. В. Мартиневич має претенсію бути україн. письменником і що така пошана рідної мови і зєрковаження кляча „свій до свого“ тим більше заслуговує на напаятнування.

— Літературна нагорода м. Львова. Для 16. ц. м. у львівській магістраті відбулось засідання Комітету для признання літературної нагороди ім. Корнєля Уейського за рік 1930. По довшій нараді літературну нагороду в сумі 7.500 золотих признано письменникові Гнатові Нікоровичеві, авторові комедії „В голубнику“ і повісти „Іван Кішоцький“. На увагу заслуговує факт, що на фонди цього Комітету у великій мірі складається праця українців м. Львова, а літературні нагороди щороку надається тільки письменникам полякам.

— Цвинтариче зперед 4.000 літ під Торунем. На полі одного селянина біля Торуня відкопано кілька урн з останками людських кісток. На місце розкопок виїхала наукова комісія, яка припускає, що ці урни походять зперед 4.000 літ. Ведуться дальші розкопки, тому, що правдоподібно на цьому місці знаходиться ціле передісторичне цвинтариче.

— Малолітня самовбивниця. На днях при вул. Новолипа у Варшаві вискочила із III. поверху 11-літня дівчина Гелена Вишинська, яку відвезено до лічниці із розбитою головою і поломаними руками. Причиною цього страшного ачинку був такий дрібний випадок: Гелена Вишинська, перебуваючи з двома товаришками, вкравла в неї 3 золоті, а коли справа виявилась і батько хотів її набити, молода дівчина зі страху вискочила через вікно.

— Самовбивства у Відні. Відень належить до міст, в яких самовбивства є дуже численні. Для 15. ц. м. у Відні статистика начислила 34 випадки самовбивств. Між самовбивцями є 15-літні і 80-літні.

— Троцький редактором. „Н. В. Журнал“ подає, що Троцький приступає до видавання двотижневника „Комуніст“, якого метою є даги ідеологічні основи для лівої опозиції та створити ґрунт для обєднання опозиційних елементів.

— Рани Тереси Найман криваються на ново. Німецька преса подає, що Тереса Найман із Коннерсрайту, яка перед кількома роками була славна своїми стигматами на місцях тіла, де були Христові рани, цього року від початку посту дістала нові кроваві рани і лежить хора від у-паву крові.

— Жидівські свята в СРСР. З Москви повідомляють, що підчас останніх жидівських свят пасхи, всі синагоги в Москві були переповнені жидами і то робітниками, які прийшли молитись. Так само у всіх провінціональних містах СРСР жиди робітники святкували свято пасхи, виконуючи всі ритуальні церемонїали. І хоч у деяких містах відбулись підчас свят антирелігійні мітінги, то робітники жиди йшли вперед до божниці молитись, а потім по наказу йшли на антирелігійні мітінги.

— Епідемія сплячки в Америці. Німецька преса подає, що в 6. німецькій кольонїї в Камерунї занедужало на сплячку аж 300.000 муринів. Ця недуга є невилічима і правдоподібно всі ці недужі повимирають до року. Лікарі розпочали акцію рятуння муринів, ведуться досліди і спроби винайдення лікарства, але покищо безуспішно.

— Самовбивство дівчини в церкві. У Парижі запанувала тепер нова мода — кінчати життя самовбивством у церкві. Напротязі місяця березня у Парижі двоох чоловіків застрілилось у церкві, а минулого тижня в париській церкві молодя дівчина Павліна Кадаран, висповідавшись, клякнула перед престолом і випила фляшину отруї. Відвезена до лічниці, вона призналась, що хотїла покинути життя тому, що її покинув наречений.

— Ще про Маяковського. Російська емігрантська преса стверджує поголоски, що поет Маяковський застрілився не тільки через нещасливу любов, а й наслідком зневіри в комунізм і конфліктів з офіціальними кругами в Москві. Поет від довшого часу був у неласці радницького уряду, який навіть цього фанатичного комуніста-поета обвинувачував в індивідуалі-

мі та осуджував його твори, як незгідні з комуністичною ідеологією. Це дуже боліло горлого і вражливого поета, який був свідомий того, що він поклав для розвитку пролетарської літератури великі заслуги та що йому роблять кривду слїпі доктринери, намагаючись скувати його душу і творчість вже надто у вузькі рамки агітаційности. Ще недавно казюонний поет комуніст Демян Бєдний опублікував віршований панфлет на Маяковського, доказуючи йому, що він не комуніст і не розуміє духа революції. Маяковський помер у 38 році життя.

— Саранча в Єгипті. В південнім Єгипті явилась велика хмара саранчі, яка надлетїла з над Синяйського острову. На боротьбу зі саранчею вислано великий відділ війська, який облив бензиною саранчу у хвилині, коли вона сіла на полі, після чого саранчу підпалено. Цю саранчу, яка намагалась відлетїти з небезпечного місця, спалено в повітрі вогнемєтами. На полі, широкім 3 км², лишилась верства саранчі, місяцями груба на 10 см.

— Розсіяна панї майорова. Жінка фінляндського майора вибиралась в подорож над море і на прощання дістала від свого доброго чоловіка на свої потреби тисячку. Врадувана панї майорова, ніжно поцілувала свого шєдрого майора, сіла в Гельсінґфорсі до поїзду і ще більше втішалась, пробачивши, що в цьому самому поїзді їде над море її добра приятелька, жінка полковника, славна зродюю і тим, що чотири рази виходила замїж і чотири рази покидала чоловіків. Радість молодой майорової не мала границь: ось тепер їй не буде скучно ані в дорозі, ані над морем, бо панї полковникова буде забавляти її, оповїдаючи все, що пережила з першим чоловіком, другим, третим і четвертим і чому ані один з них не вдоволив її. На одній станції панї майорова хотїла купити собі чокюляду і попросила памю полковникову пильнувати її валїзку із гардеробюю і портфєлем, а сама побїгла до стаяційного буфету. Якеж було її здивування, коли вона вернувши відчинила валїзку і найшла в нїй всю гардеробю, всі косметичні причадали, всі фарби до малювання уст і личка, але не найшла тисячки грошей, подарованих паном майором. „Хтож міг украсти, як не полковникова?“ — подумала собі майорова і маючи переконання, що полковникова спритна у крадіжї не тільки сердець 4 чоловіків, але й грошей, вона на другій станції після своєю товаришкю на стаяцію купувати помаранчі, а сама лишившись у возі, відчинила валїзку полковникової. І справді, у валїзі були ріжні грошеві банкноти, а між ними тисячка, така самїська як ця, що дарував пан майор. Майорова була субтєльною людиною, не хотїла робити полковниковї сорому ні ганьби, тому, не агадавши ні словом про тисячку, розпрошаралась із полковниковою і змінявши план подорожі, виїхала до купелевого міста зовсім не того, де була полковникова. Якеж було здивування бонтошної майорової, коли вона довідалась, що полковникова поширює вістку, що майорова вкравла в неї тисячку і зникла із поїзду? Якеж то було несподіванка, коли пан майор написав, що вона через поспїх і розсіяність забула даровану ним тисячку в дома на столї і що вона без потреби витягла тисячку з валїзи полковникової, бо полковникова нічого невинна.

— Нові кольонїзаційні терени в Бразилї. Варшавське кольонїзаційне товариство здобуло для емігрантів з Польщі нові кольонїзаційні терени у Паранї, в Бразилї. Ці терени великі 80.000 гектарів. Перша партія кольонїстів з Польщі вїде в осєні ц. р.

На будову шпиталю ім. Митрополита Шептицького.

Перший виказ: По 100 зол. зложили: Пр. еп. д-р Іван Бучко, сен. Волод. Децикевич, о. сов. Василь Лициняк, д-р Стефан Федак, д-р Іван Куровець, о. крид. Олександр Ковальський, дир. Стефан Гєвак, Іван Охримович, д-р Т. Бурачинський, д-р І. Савчак, д-р Іля і Ярослав Сологуби — Белз; 70 зол. зложив о. дир. Ю. Дєерович, як дохід з концерту; 20 зол. дир. Микола Мороз. Жертви можна прислати або складати у Зем. Банку, Дністрі і Центробанку з зазначенням на будову шпиталю.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Волосянський Іван, заслужений вюрівський і сокальський декан, парох Сокала, помер 19. квітня ц. р. у Сокалі у 69. р. життя. Похорон відбувся у вівторок, третього дня Великодних Свят у Сокалі. В. П. П.

Лописи.

ЛУЦЬК НА ВОЛИНІ. (Кооперативні справи.)
В останніх днях березня в помещканні Українбанку відбулося під головуванням дир. Олекса Коралевського засідання кооперативно-інструкторського відділу Луцького району, яке розглядало низку питань з українського кооперативного життя Луцького району. З рефератів вийшло, що повільно організації виявляють сталі розривки і збільшення своїх операцій. Це в одній мірі торкається й „Народної Торговлі“, й „Маслосою“, й „Сільського Господаря“ в Луцьку. Шом торкається низових кооператив, то як виявилось з доповіді інструктора М. Пирожника, не всі вони розвиваються рівномірно, що залежить від того, що не всюди знаходяться люди по селах, які б були в силі опанувати досить складну

кооперативку ділянку. Більшість кооператив розвивається цілком нормально. Вони самостійно старчать і мають вправні кермунчі органи. Однак є цілком слабкі кооперативи, хоч їхній розвиток пересвідченні, що розуміє кооперативні справи, як розумів, наприклад, повторювати окремі річі про „буржуазію“ й „демократію“. Виглядає, що всі ці кооперативи, по можливості, хадорити, себ-то домагатися стагнення неслухняно розборгованих сум, побільшення уделового капіталу й беззаставного уногумування кинговодства. Деякі кооперативи (Піддубці, Шкляні), як беззаставні, звільдувати. Назалі не допускати в жалкий процес повстання кооператива, поскільки вони не мають належних власних фондів і відкопівних сил для кермування справами кооперативу. — Другою справою був перегляд регуляндю кооперативно-інструкторського відділу при Українбанку в зв'язку з тим, що заангажовано інструкторську силу, яку одночасно прийнято. — Нарешті підліл ухвалити скликати чергову кооперативну анкету на 27 квітня, щоб зробити черговий перегляд сил і обговорити спільно актуальні справи кооперативно-господарського життя. Анкета в тимбільше колективна, що за останній час повстала велика кількість нових кооператив, які ще не зв'язані добре з цілою кооперативною сіткою та провіт яких ще не гаразд усеюмне собі ті ко-

оперативні традиції, які вже освічені життям на нашому терені. Після обговорення ще кілька дрібних справ, засідання відділу після питої речевої й емоційної праці замкнуло. — На другий день у помещканні „Сільського Господаря“ під головуванням п. Льонтина Косбицького відбулося засідання Ради Філії. Рада привітала п. Герасимовича, який урукомно технічного землемірного бюро в Луцьку, яке в першій українській бюро на Волині. Бюро ілл. Герасимовича має співпрацювати в тісному контакті з філією „Сільського Господаря“, закрити, нова строю технічної праці, правно-технічні поради членів філії, що тим легше оглядається, що бюро ілл. Герасимовича міститься під одним дахом з філією „Сільського Господаря“. — Другою справою, яку погодила Рада, це — обговорення питання про організацію сільсько-господарчої кооперативної і-го ступня. — Нарешті, прийнято шару сотен нових членів. — Загальне враження від обох засідань дуже добре, бо — мимо господарчої кризи, що підбитая дуже гостро на селі, — село турбується біля своїх господарчих організацій і дає ті гроші, які робить їх самовистарітьливими, себ-то ні від кого незалежними. А це, у своїй чергу, творить на селі тин нової людини, яка має ініціативу й волю.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
Середа, 23. квітня, год. 7:30 веч. Паяси. Кавалерія Рустілана.
Малый Миський Театр
Середа, 23. квітня, год. 7:30 вечер. Паяс Топаз.

Кіно.

АПОЛЬО: Звучова фільма: Співень Перікка (Моріс Шенелі) і опера „Нові шедеври“.
КАСІНО: Коли жінка забудеться.
КОЛЬОСЕИ: Тепло, тепло!
ЛЕВ: Душі в неволі (Бол Пруса).
ОАЗЯ: Казя студент.
МАРУСЕНЬКА: Весільний марш (анукова фільма).
ПАПЯС: Звучова фільма: Мораль поні Дудьскої.
ПАМ: Краса життя (Жеромського).
ПАСАЖ: Острів затоплених спарбів Гайдена Метро-Гойдана-Маяр. Амерконедія
ПРОМІНЬ: Хатина дячка Тохп.
СІЛЛЕВЕ: Вязень острова св. Олени.
ФІАТОМОРІАНА: Шляхои ганьби.
ХИМЕРА: Грімшниця в Монпарнасу.
УТІХА: Шораз скорше (Гарольд Льюїл).

Програма радіо.

Четвер 24. IV. 1930.

Гельсінгфорс (221,4) 10:00 Спифонічний концерт. Лейпціге (259) 16:30 Раціоркестра. Лондон (356,3) 16:45 Калеральна музика. Берлін (418) 21:00 Концерт. Стокгольм (436) 20:50 Шведські народні пісні. Рим (441) 13:30 Радіоконцерт. Лянгенберг (473) 17:30 Концерт. Прага (487) 20:00 Сучасна музика. Мільно (501) 20:45 Комедія. Брюссель (509) 21:15 Військова оркестра і солісти. Відень (516,3) 12:00 Капела Сільвіуса. Мюнхен (533) 20:00 Концерт на цитрах. Будапешт (550) 17:40 Мадарські пісні (співачка Гебій). Ленінград (1000) 15:30 Російська музика. Харків (1304) 20:00 Трансмісії.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає.
Український Театр під управою Ів. Когутяна. 1843
Співзвездсько Вяйне:
Середа 23. IV. „Пташки з Тиролю“.
Четвер 24. IV. „Трійка Гільгаї“.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.
ЛЕДІВНІ знамениті, чеські лавшини до морського, их провинцію несайна писмака. — Ректшпер, вул. Легіонів ч. 37. 1720 8-12

МАДНІ браволетки, також інші біжуктери поручає дешево Доя броваскі-Розважескі, Львів, (Готель Жорна), Тел. 27-29. 1195 12-?

ДО ВСЕЧ. ОО. ПАРОХІЙ, які уладжують у своїх парохіях мей, звертається два інавалід У. Г. А., які займаються продажу девоніоналів, з просьбою, повідомити їх про рішення мей хоч один тиждень наперед, та в ней спосіб допомогти своїм людям заробити на прожиток. — Ласнаи повідомлення слати: П. Янів Запнтія, пошта Підліська нлі. 926 1-3

ПАМ'ЯТАЙ

Найтриваліші панчохи, рукавички, скарпички, трикотажі купиш найдешевше в фірмі

„OLKA“ Ринок ч. 35. (побіч „Народної Торговлі“)

НЕБУВАЛІ КОРИСТИ для точних передплатників „Діло“.

Що кварталу льосовання нагород!
Вже 15. червня ц. р. візьмуть участь у льосованні нагород усі передплатники, що не будуть мати ніяких задегностей у передплаті.
Виграти можна бібліотеку: вартости 100 ам. доларів, дві: по 25 ам. доларів, десять: по 10 ам. доларів і десять: по 5 ам. доларів.
Хто скоче, тому платимо за виграну бібліотеку готівкою.

ГОДИННИК ВАШІ буде найкраще на-пракденний в найбільшій годинничарській роботні Івана Зельтеграйха Львів, пл. Маріївська ч. 5 — 3 провинцій просимо репараті прислати поштою — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 1002 57-?

ХТО ЛЮБИТЬ СПОКІЙ нехай відідує два кафейно Народної Гостинниці. Одинокий найсолідніший льокаль у Львові. 1916 2-2

ДО УКРАЇНСЬКОГО КАБАРЕТУ сейчас прийму добрі слух. Листовні оголошення в адресу слати до Адміністрації „Seniors“. 1917 2-2

ТРЕВАЛІ лавничкові, фотелесі, коліскові, насідоні ванни і балі поручає Войтїх Заць, Львів, Осолівський ч. 14. 1919 2-10

ПОРУЧНИК У. Г. А., бувший богослов III р шукає відповідного заняття. Зголошення слати до Адміністрації „Діло“ під „Енергійний“. 1866

ШУКАЮ кімнати для трьох від 1-го травня. Осібний жігд, електрика, околища Листопада. Зголошення до Адміністрації „Діло“ під „Трьох“. 1930

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.
Спеціаліст неакут хворень, серця і нязука

д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й випинання зубів, без болю. Штучні зуби в лавчуху і золоті шпиль найновішої системи. Пациєнтів з провинцій поагоджується в найкоротшому часі. П. І. Урядовим і студентам значна знижка. 1879 Тел. 65-73. 2-10

Осторога!
Остерігаємо перед набуванням підроблених моїх найліпших виробів Ультразвучних нарик „Merkur 1/2“ і „Kurka 1/2“, які є хемічно чисті і без ніяких домішек. Проте просимо пильно звертати увагу на марку „Merkur“ і „Kurka“ і на довідку нарис Х Перлмуттер, Львів, який є на кожній паці в червоному бокалі. 1822 3-9

Виконує всілякі залізні роботи як конструкційні. — спеціальний відділ виробу склепових залю. 1731 ЗІЙ ЗІ СТАЛЕВОХ БЛЯХИ 7-16
Львів, вул. Шпитальна 38. Тел. 57-10.

ЗАЯВА.

Отсим заявляю, що виступ мій на забаві дня 19. палозиста 1929 року в льокалі Н. Гостинниці був некультурний і понижуючий гідність студента, пза чого я сам його осуджую, а всіх тих Товаришів, яких в и тин часі образив, на цьому місці перепрошую. Богдан Юрчинський, студент політехніки. 1929

ПЕРЕРОБЛЮЄ й ПОКРИВАЄ Ковдри й матеріаци в однім дні відомий Магазин постелі В. ІЖИЦЬКОГО
Львів, вул. Коперника ч. 3. 1672

24 зол. | СТОЛОВІ НАКРИТТЯ | 24 зол.
з китайського срібла: 6 ложок, 6 виделок, 6 ножи і ложочок тільки у **Б. ГРИНБЕРГА, Львів,** вул. Сикстуська ч. 4 Тел. 59-2.

Марістрат кор. стол. міста Львова.
Л. М. 28 382/30
В. II/I
У Львові, дня 16. квітня 1930.

Оповіщення.

Марістрат кор. стол. міста Львова пдає до загального відома відповідно до постанови закону з дня 11. серпня 1923 Л. як Р. П. Ч. 94, поз. 747, розпорядку Президента Річнисоюантой з дня 11. червня 1924, Д. З. Р. П. Ч. 31, поз. 10 та § 53 розпорядку Міністра Внутрішніх справ з дня 28. червня 1926, Д. З. Р. П. Ч. 75 поз. 433, що прелімінарі аретосе строуваного надзвичайного бюджету на рік 1929/30 і надзвичайного бюджету на рік 1930/31 є нижеложні до перегляду в бюрї II. Відділу Марістрату, (ратуні II, п. двері 62, протатом 7 днів, а то від дня 18. квітня до дня 24. квітня 1930) включно в годинні від 9-гої до 13-гої. Інтересовани платників комунальни даних прислугуоває право перегляду незложених бюджетних прелімінарів в означеним речинци, их різном змішуванням вандія в дальшій 7-денній речинци, отже до дня 1. травня 1930 включно.

Державний Комісар в. о. Президента міста 1929 **д-р Отто Надольський в. р.**

Подяка.

Дякую всім дорогим товаришам, ОО. катекикам, рідні і знакомим, их різном моїм учням і ученицям, що в день смерті і похоронів моєї Найдорожчої Діткинни поспішали зі словами розради, співчуття та причинилися до знесилення сумного образу. Віг заплачу.
Проф. Іван Сітинський. 1929

Виключний склад ГАБРІЕЛЬ ШТАРК
Львів, пл. Маріївська 11
1817 3-7

ШВАЙГГОФЕРА Фортепьяни, Пьяніно, емітеної слави **ГОФМАННА** знамениті віденські Пьяніно, Гармонія. Ціни низькі. Догідні слати. Догодити фабрика стравити. Виключне заступництво: **MONUSZKO**, Львів, вул. Зморонича ч. 10. 1792-?

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. шадн. 143.322 Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем. Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-50 „ Річно 55-00 „ ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословац- чині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Бо- гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. „Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ- СТРАЦІЇ ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
---	---	---

**ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ
БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ**
в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
і в ПЕРЕМИШЛІ, Красінського 63.
Жадайте оферт та цінників.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий“
у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 435. — Конто
Почтової Шадниці ч. 143.322).
Як Центральна Каса українських кооперативів
приймає вкладні ощадності, забезпечує їх у
твердій валюті та поміщує у наших коопера-
тивах, щоби піднести господарський розвій укра-
їнського народу. 2-10

Найбільшим ворогом себе самого є той,
хто тримає свої ощадності дома, а не
зложить їх на добрі відсотки в
Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

По засуді.

I. Більшовицька оцінка харківського процесу „СВУ“.

Львів, 24. квітня 1930.
Великанський харківський монстрпроцес проти 45 українських національних діячів, членів „Спілки Визволення України“, закінчився у великодню суботу пізніми вечірними годинами. Сам присуд опублікували ми вчора на основі радія. Сумарично дістали обвинувачені 170 років тюрми, 21 років вигнання, чи пак виселення поза межі України (7 обвинувачених по 3 роки вигнання) і 33 роки тюрми з відроченням карч на три роки (таких щасливців є між засудженими 11). Ці останні вийшли зараз-же по проголошенні присуду на волю. Їх не позбавлено ві громадських прав, ні права займати всякі г. зв. громадські виборні чи державні посади, як також не позбавлено їх ніяких наукових чи інших титулів. Всі інші засуджені потратили громадські права й наукові становища не тільки на час відбування карч, але й на цілу низку літ по її відбутті. Деякі з засуджених цієї карч не переживуть, бо вона для них за довга. До таких належить між іншим С. Єфремов, засуджений на 10 літ і Старицька-Черняхівська, що дістала 5 років „позбавлення волі“. Для них і зближених їм віком цей присуд рівнозначний а присудом на смерть.

Але поминаючи хвилево самий присуд і вимір карч для поодиноких підсудних у цьому процесі — кожного українця мусять зацікавити не тільки мотиви, якими керувалися вранжери процесу, але в далеко більшій мірі ті цілі, що їх мали більшовики, влаштуваючи процес та висувуючи його на чолі політичних подій їхньої доби в історії України. Більшовики зробили все, щоби процесові надати відповідні пропагандивне вістря і щоби його скаліталивати для своїх політичних цілей. Чи досягнули свою мету?

Вони твердять, що так. Це ясно виходить між іншим з їхньої монополюючої преси, що почала вже підсумовувати свої успіхи з цього процесу. Шож там пишуть про ці підсудки? Ось у „Пролетарській Правді“ з 21. квітня бачимо передову статтю п. в. „Закінчення процесу „СВУ“, в якій між іншим висловлено основне твердження, що „процес остаточно зірвав маску з лиця цілої української контрреволюції, яка прикривалася спекулятивними гаслами про національне визволення й національну романтику...“

Цілий світ — міркує далі комуністична публіцистика — побачив, що Єфремов, Ніковський, Чехівський і тов. ніколи не припиняли своєї боротьби з радянською владою і ніколи не гордились ніякими зв'язками й засобами, щоби повалити комуністичну диктатуру на Україні. Вони заважали й заклали вороги комунізму, переняті класовою ненавистю були „справжнім філіалом закордонної жовтоблукитної еміграції та агентурою чужоземного імперіалізму“.

Процес — кажуть ще комуністи — доказав, як усі противільшовицькі партії та уряди (розуміється українські) „спекулювали національними гаслами тоді, як справді вони ніколи не були за самостійну Україну і разураз дошукували спілки з Денікіним і Вранглем, поляками, німцями, французами і навіть японцями, всім віддаючи Україну для колоніального визиску, аби лише побороти владу робітників і селян. За повалення українських мас вони боролися з самого початку революції, за поневолення мас боролися й організація „СВУ“. Самі підсудні примушені були визнати, що всі їхні сподівання були на інтервенцію, вся їхня надія на чужацьких імперіалістів“.

У такому світі представляє комуністична публіцистика само тло процесу і його героїв. Та цим вона ще не досягнула того, що хоче досягнути і тому намагається далі не тільки „зняти маску“, але й цілковито морально розторопшити всіх національних українських діячів, закидуючи їм, що вони „спекулювали своєю любов'ю до рідної мови й рідної культури, алеж зірвавши маску, всі побачили, що українська мова й українська культура їм були близькі й рідні лише до того і в тій мірі, в якій вони могли бути зброєю панування над масами і привілеями буржуазних інтелігентів. Вони були заклятими ворогами української мови й української культури, як зброї широких народних мас, дарма, що лише на цьому шляху лежить справжній розквіт української культури“.

У підкреслених нами словах цитати є безодня більшовицького цинізму, так само як у салдуючих безпосередньо по них стрічках безмір лицемірства. Але для комуністів і цього мало. Тому вони посуваються ще далі і кажуть: „процес показав хижачке, куркульське обличчя, злодійську аморальну вдачу, властиву цим ворогам трудящих мас, вдачу, що найяскравіше характеризується плянами медичної групи щодо знищення комуністів. Про любов до національної церкви говорили ці особи, але зірвавши маску, всі побачили, що церква була пристановищем бандитів і білогвардійців, недобитків контрреволюції, з яких готувалися сили для нової боротьби з радянською владою“.

Найбільшим досягненням процесу є, на

Воєнний шум.

Банальне обурення і пацифістична демагогія, — найвигідніша! — Дальшого процесу визволення

Як ми вже згадали в попередньому розгляді „воєнного шуму“, на який звернув увагу Роман Дмовський і сам його своїми статтями ще дуже рблутав, уся так звана полковницька польська преса, себто і бруккові „червоняки“ і органи офіційальної думки, на статті Дмовського відповіли — лайкою. Зовсім слушно зазначає „Газета Варшавська“ (святочне число з 19. ч. м., замітка п. в. „Цікава реакція), що спосіб, у який офіційальна й півофіційальна польська преса зареагувала на будь-що-будь сміливий і отвертий виступ Дмовського, був неповажний, бо полягав не на публіцистичній полеміці, а на вибуху нерозумної і бездумної скаженні, що взагалі — мовляв — хтось зважився ствердити само існування воєнних поголосок! Дуже влучно єндецький орган звернув увагу на знаменну рису того дивного гніву: санаційна преса зрозуміла статті Дмовського, як акт обвинувачення проти — нинішнього польського уряду, дарма, що Дмовський говорив про пляни міжнародної фінансієри та політичні концепції Німеччини, про Польщу згадував лише, як про предмет міжнародної спекуляції, а шляхів польської закордонної політики торкнувся лише постільки, поскільки висловив бажання, аби вони були кожному — всім. Тому в-респек санаційної преси звернув тему воєнних поголосок із площини теоретичної закордонно-політичної дискусії на площину — внутрішньо-політичної кампанії довола нинішнього уряду! Ця площина для нас мало цікава і тому теж нецікаві всі порахунки „червоняків“ і „Газет Польських“ з єндеками й їхніми лідерами. Цікаве лише те, що поважно каже про воєнні можливості — в позитивному чи негативному дусі.

Відкидаючи на бік демагогічні атаки на Романа Дмовського, пос. Ст. Стронського, й сен. Ст. Козіцького, себто на єндеків, які вранд-годи відзиваються про польську закордонну по-

Більшовицька влада на Сході — для Польщі неросійських народів не можна стримати!

літику, що вони — мовляв — свідомо прислуговуються більшовикам, свідомо оклеветують Польщу і т. д. і т. д., вигляд поважної аргументації має відповідь полковницького варшавського „Курера Поранного“ з дня 13. ч. м.:

„...немає в Польщі нікого, хто не розуміє, що 1) не маємо жадної причини до війни з Світами, тому, що до їх внутрішніх справ наша держава не мішається, а з комуністичною агітацією внутрі Польщі даємо собі цілком непогано раду, богато краще, ніж яка-небудь інша держава на широкому світі; 2) що ще тоді, коли ми вели накиннену нам війну, закінчену побідним миром, з якого ми вдоволені, ми відкидали весь натиск, щоби стати „жандармом Європи“ і не хотіли мати жадного зв'язку з контрреволюцією в Росії; 3) що не маємо жадної причини бажати собі зміни уряду в Росії, бо хоча нинішній її уряд і система не викликають у нас ані захоплення ані пошани, то проте кожний інший російський уряд був би для нас багато небезпечніший, тому, що на руїнах більшовизму міг би наново завасти „збираючий земаї царату“ націоналізм; 4) що на нашому господарському положенні зосереджуються усі наші журби і навіть найбільш побідна війна могла би лише погіршити його; тому трієкий мир не лише з нашими найближчими сусідами, але взагалі трієкий мир на цілому континенті є нашим найгарячішим змаганням і що не тільки війна, як така, але навіть самі поголоски про можливість війни хочби найдальшої від нас, є великою шкодою і кривдою для нашої господарки; 5) що коли би навіть Світи вдалися в якунебудь війну з „капіталістичними великодержавами Заходу“ — державою, якої нествірності Москва могла би бути зовсім певна, буде напевне Польща“.

Порівнюючи powyżші висновки з пізнішою заявою мін. Залеського (зрєферованою в остан-

НЕБУВАЛІ КОРИСТИ для точних перед- платників „Діла“.

Що кварталу льосовання нагород!

Вже 15 червня ц. р. візьмуть участь у льосованні нагород усі передплатники, що не будуть мати ніяких заборгованостей у передплаті. Виграш можна бібліотеку: вартості 100 ам. доларів, дві: по 25 ам. доларів, десять: по 10 ам. доларів і десять: по 5 ам. доларів.

Хто скопає, тому платимо за виграш бібліотеку готівкою.

ньому числі „Діла“) бачимо на них вплив відомої концепції п. Тадея Голуфка, нинішнього начальника Східного Відділу у варшавському міністерстві закордонних справ, — не тієї концепції, яку голосив перед своєю високою номінацією, а тієї, яку відкрив уже згодом, як урядова фігура: що, мовляв, Польщі найвигідніший є більшовицький уряд, бо він — найслабший, а з інтересі Польщі лежить мати слабого східного сусіда, який не мав би сили не лише висловлювати своє невдоволення російським миром, але й цікавитися виконанням російського миру, наприклад, про взаємну безпеку всіх прав своїм „національним меншостям“.

Одзвук єдиним, справді цікавим і справді вартісним голосом, що відгукнувся на статті Дмовського, це аступна стаття у „Курері Виленському“ з 16. ц. м. п. н. „Помисли п. Дмовського про російські справи“. Автор її, М. Ковалевський, стверджує передовсім, що проблема Східної Європи є жива й із усіх європейських проблем найбільше цікавить прилюдну думку. Пригадує, що більшовики стали спадкоємцями і послідовними виконавцями імперіалістичної царської закордонної політики, яка у своїй ненаситності завжди проявлялася в експансії на південь і захід і схід і яка тому кривавими воєнними походами негайно перекреслювала тільки-що голошені лицемірні гасла „братерства народів“, „права самовизначення аж до відділення“, „еманципації підяремних націй“ і т. д. Процес „собирання руских земель“ закінчився жорстоким збройним підбоєм України, лише гасло національного панслав'язму („визволення славянських народів“) заступлено гаслом соціального інтернаціоналізму („визволення робітників і селян“). Творення фіктивних псевдо-національних „республік“ (молдавської, лотиської, польської) та втримування у Москві наготові цілих „урядів“ для нових будучих теренів та вся робота комінтерну є запереченням миролюбивого характеру радянської закордон-

ної політики. Тому не можна глядіти на Рад. Союз, як на невинний предмет чужих зазіхань. З другого боку нісенітницею є говорити про плян „парцеляції Росії“, „підяремлення Росії“ і т. д. Бо прецінь сама офіційна радянська статистика стверджує, що на 150 мільйонів населення Рад. Союзу росіян є лише 65 мільйонів, себто вся решта 85 мільйонів неросійських народів є підяремлена Москвою і москалями. Політика польської ендешії була завжди русофільська і нині вона така, і нині вона бачить лише росіян і Росію та не рахується з фактами.

„Щі панове (ендеки) хотіли би забути, що процес визволення себе зпід ярма Росії ще не закінчився і що відзискання самостійності

Польщею, Фінляндією, Естонією і Латвією є лише першим початком цього історичного процесу. Дав він визволення народам, які попередньо творили західні окраїни просторої російської імперії. Але другий етап еманципації підяремних народів повинен скінчитися визволенням тих народів неросійських, які замешкують тепер східні землі Рад. Союзу. Відзискання самостійності Україною, Кавказом та мусулманськими народами не може бути і не буде стримане жадним терором, жадною силою. Є це природний рух, який виходить з таких глибоких і життєвих сил, що ніщо не зуміє загальмувати його, знищити, а тим паче викоринити. Визволення цих народів змінить основну політичну констеляцію на Сході, унеможливить зріст могутості російського імперіалізму і творитиме тріпку підставу миру на Сході. Про це повинні знати ознаково п. Дмовський, як і інші „народові“ ідеологи“.

Це єдині розумні слова, які впади ві сторінок польської преси серед воєнного шуму. Жменю наших власних уваг, освітлюючих українське становище у цій справі, докинемо завтра.

Кінець льондонської конференції

Підписання угоди про морське роззброєння між трьома морськими великодержавами.

У поведілок в полудне покінчилася у Льондоні довгомісячна конференція морського роззброєння. Покінчилася половинним, дуже умовним успіхом, виявивши всі шалені труднощі, які випливають негайно, коли тільки з площини своїх долюбивих і паціфістичних фраз зійде розмова на площину конкретних зобов'язань про роззбр. істну ючих та обмеження нових збройних сил. Недача конференції полягає у тому, що п'ять великодержав радило, та лише три з них угоду підписали. Успіх конференції у тому, що — вона взагалі не розлетілася і що востанок між 3-ма великодержавами можна було дійти до якогось такого дрібного порозуміння. Значіння тієї конференції — що вона виявила деякі непримирні міжнародні течії і деякі виразні напрями процесу будучої кристалізації міжнародних сил.

Отже угода фактично торкається лише Зєднених Держав Шіпанчної Америки, Великої Британії і Японії. Задля розбіжностей поміж Францією і Італією, ці останні дві держави з умо-

ви вилучені, а їхні підписи мають більше формальний характер, для збереження „вигляду“. Угода має вступ і 5 частин, разом 24 статті. У вступі кажеється про зречення підписаних 3-ох великодержав із права будови панцирників протягом 1931—36 року. Дальше угода називає очеркнення панцирників — 6-ти Англією, 3-ох Зєд. Державами і 1-го Японією. Окрема точка торкається обмеження кількості і величини підводних лодок. Про кожну будову якогосьбудь воєнного корабля кожна з підписаних сторін муєть докладно повідомити інших контрагентів. Підпреслено приняти міжнародного права відносно безреки пасажирних і торговельних кораблів збоку підводних лодок. Якщо котра із трьох сторін (Англії, Америки й Японії) буде вважати себе загроженою зброєними іншою державою, ця угода не підписана, і тому хоче збільшити свої зброєння повоше перелічених в умові норм, тоді має про це докладно повідомити сигнатарів угоди, які автоматично дістануть право пропор-

L. KP—4.

Перша студентська мандрівка на Підгір'я.

У першій половині липня 1883 р. появилася в „Ділі“ записка такого змісту:

„Дорогі Други-Товариші! Підчас феріє ваканційних постановила львівська руська молодіж, вдоволяючи загальному голосові, устроїти вандрівку на Підгір'я, в околиці Манявського Скиту — виключно тільки для руської учащоїся молодіж та для її провідників. Цією сеї вандрівки буде звидіти історичні місця руської давнини та полюбуватися гірською природою. Понеже така вандрівка веселіше і приємніше відбувається в більшим товаристві, тож львівський комітет має честь запросити Вас, Дорогі Товариші поза-львівські до якнайчисленнішої участі...“

Мандрівка мала відбутися від 3. серпня на протязі 5 днів зі Станіславова через Манявський Скит, Надвірну, Делятин, Дору, Микуличин до Коломиї. Кошти означено на 8 вол. ринських; оголошення прийняв В. Сіменович у Станіславові і Монастирських.

Мандрівка відбулася по програмі. В означений день у Станіславові зібралася 20 учасників: зі Львова, Тернополя, Перемишля, Сокаля, Станіславова, Коломиї, Відня; описав по дорозі прилучувалися місцеві студенти.

Зі Станіславова туристи вийшли ранком 4. серпня і по обіді заїхали до Манявки. Оглядали зараз подрібно Скит. Послухайте тодішнього опису: „Яко-такі заховані руїни давного монастиря вносять свої стіни поміж горбами зарослими лісками, самі омаючись вкриваючою їх помалу вегетацією. Стрімкі смеречки і похилі берізки покривають вкриті мури, веризаючись у них своїми коріннями, і довершують діло руїни. На кількох місцях сліди ще досить добре заховані малюнки церковні, але і они підлягають незадовго збоєви часу. Поневолі находять сумні думки...“

Пішли туристи, дальше. Над глибоким ярмом серед ліса зрився в землю величезний камінь — від ним в широке місце, де моголо поміститися кільканадцять осіб. Селяни розказують, що це чорт хотів цей камінь кинути на монастир...“

Переночували молоді туристи в домі пароха о. Головацького. Рано, в неділю, частина пішла на сусідню гору, частина до церкви. По сідужбі говорили з пародом — дізналися, що в Манявці

немає ще школи... Почали з селянами розмову про потребу освіти. Після обіду пішли знов на розвалини Скита. Зіхалися гості з околиці, приїхала музика, на зеленій мураві пішов охочий танець. Вечором гулянка ішла дальше під приходоством — до танку пішла і селянська молодіж. Зібралася на вулиці багато народу; один зі студентів промовляв на тему братання з селом, старші селяни відповіли гарячою подякою; молодіж співала „Ще не вмерла“ і „Мир вам братя“. У домі пароха зібралася до 200 осіб, по вечері йшли танці дальше.

Рано туристи подалися в дальшу дорогу і по полудні стали при водозаді Манявки. Дивувалися красі природи, казкали: „Це Швапцарія наша!“ „Сам водопад чаруючої красоти. Представте собі довгу стіну скали, високу, як дві тополі одна на другій, романтично оброслу деревами, деревцями і мохом. Вола заломлюєть і під простим кутом продовжуєть дальше, переходячи помалу в гору. А в самім закруті згори сріблеста філя бурливого потоку — спадючи в низ, розбризкуєть в тисячі жемчужних капель. Але хто не бачив самого чудового образу природи, тому не вистає ніякий опис“.

Скупалися студенти в „зеркальних філях“ Манявки, відпочили і поїхали дальше через Пасічну до Надвірної і тут заночували. Другого дня по полудні поїхали до Делятина, на вечері стали в Дорі, де дістали нічліг у п. Кохановської.

Ранком звиділи туристи водопад Прута. „Водопад сей без порівняння більший, як водопад Манявки, але не такий романтичний. Тут шумлять великі філі, ударяючи о величезні камені і котяться на похилій площині. Деревце, кинувши в піннячий вир на середній водопад, випливає за водопадом зовсім обчімхане а галузі і конарів, така величезна сила летячої у бездну води“.

Звідси пішли ми до Ями. „По дорозі виділи Добожів камінь, а на скалі, присвяченій вбудованому дорозу на Угорщину пок. Кратерони, виписали туристи на пам'ятку великими буквами: „Руська вандрівка 8. VIII. 1883“. Всіх дуже дивувало, що на цій дорозі стрічаючись і розмовляючи з людьми, переконалися, що перекази про Добожів і про давню бувалицину зовсім вигинули у нашого народу. Теперішнє горе так велике, так займає нашого верховиця, що мимо волі він забуває на те, що діялося ще не дуже давно на його Верховині...“

Туристи вернули іншою дорогою до Дору і

тут прийняв їх гостинно о. Т. Блонський. Опісля поїхали дальше на Делятин і Ланчин до Коломиї. Тут очікував гостей коломиський комітет, що прийняв їх у бурсі.

В Коломиї туристи дали імпровізований концерт. Зіхалася біля 400 гостей, у кромі числі 10 селян. Вечір відкрив вступним словом Василем Полянським, студент медицини, в Відня. Він дякував Верховині за гостинне прийняття перших туристів-студентів, а товаришів закликав до праці над народом. Він казав між іншим: „Русь ідеїтична зі словом мужицтво, — Русь не може бути інакшою, як щиро-демократичною, народною, — отже нам, коли хочемо успішно виконати народню службу, треба бути щирими народовцями“. Ці слова публіка прийняла френетичними оплесками. До старших говорив: „Ви батьки наші — ми діти ваші. Давайте нам у нашій роботі провід і добру раду. Не дивуйтеся, що ми в дечім дімо може дальше вас — молодий дух все і всюди прибиває дальшу дорогу, — інакше суспільство не поступилоби...“

У вокальні продукції вийшов квартет „Красна зоре“, дуєт з „Залороща за Дунаєм“ і інші; студ. Калитовський декламував вірші Корнила Устияковича, присвячені студентській прогульці п. з. „Гостиня молодіж в горах і Шевченгоу „Тополю“. По концерті була забава, — до кадрили стало 100 пар.

Кореспондент „Діла“, що описав цю першу студентську мандрівку (ч. 89) підкреслює її значіння для молоді. „Трошку цілком може вона осмацнути такими вандрівками. З одного боку сама по собі пізнає рідний край, його потреби і нужди в різних околицях, а таке добре знання, оперте на наочних спостереженнях, стане для неї безперечною великою поміткою і потрібним на той час, коли вона вступить на арену публічного життя. З другого боку, вона має слуцайність стикатися з народом, пізнавати його етнографічні черти, його характер і світогляд — і де лиш можна, кинути між народ зерно правди і науки, заховаючи його до просвіти, до закладання читальні і других громадських помітчих івстатцій. А якіці вандрівки молодіж можуть вплинути освіжаючо на нашу інтелігенцію провінціальну через згромаджене її на вечерах, устроєних по містах і містечках...“

встає у мін. році біржовий крах, а в слід за тим частіше зменшення попиту за інвестиційним та оборотним капіталом, а в банках нагромаджено надмір гроша. Те саме почалося на добре і в зах. Європі. І саме тепер бачимо у світі цікаву подію. Коли перед кількома роками капітал був дуже пошукуваний і тому дорогий, то нині він уже сам шукає собі місця, льокати. Мало цього. Америка, Англія, Франція шукають льокат для своїх капіталів ще й тому, бо знають аж надто добре, що експорт їх товарів нині зв'язаний тісно з кредитуванням тих, до кого їх товар має йти. Першою між ними є зубожіла війною Німеччина. Коли вона не діставала кредитів і то довготермінових, інвестиційних, продукційних, то не змогла би дати праці своїм громадянам, не змогла би й консумувати того, що світ для неї продукує та продукувати стільки дїбр, щоби, заробляючи на них, платити свої повсякні зобов'язання. Значить є це для неї інтерес. Але й французькі чи американські капітали, не маючи належного ґрунту для корисної льокати у себе, перестали би бути зарібковим чинником. Але ця взаємність, ця тізвалежність, на око навіть гармонія господарських взаємин може бути корисною лише при взаємному довірю обох сторін. Ці капітали йдуть також і в Польщу, Румунію, Югославію, які їх тепер найбільше потребують для розбудови. Але йдуть у зовсім інших формах ніж їх тут потрібно. Як сказано, кожний капітал шукає доброго забезпечення. Але іза неустабілізованних господарських, соціальних та політичних відносин у цих краях, ає має він тут довіря. І лише ризиканти льокують його, тоді, очевидно, на великі відсотки. Чужий капітал закуповує тут те, що для нього підходить: фабрики, копальні, монополії. Поводи доходять уже до того, що скоро треба буде мабуть питати, що ваприклад у Польщі, ще не закуплене чужим капіталом, а не що вже закуплене. Те саме бачимо і в Румунії, Югославії і ще в декількох охідньо-європейських державах, за виключенням хіба Радянщини.

Заходить ще одно питання, а саме: Коли лян і товар і грїш стає такий дешевий, то належало би надїятися, що у світі стане широким масам населення краще жити. На жаль, не йде добром, і людства в парі з цими явищами, а вже у нас рішуче нема на це виглядів. Приклади нам це пояснять найкраще. Страїк англійських вуглеколів у 1927 р., чи нинішній англійський страїк у бабовняному промислі не свідчать про добробут мас. Ще більше кажуть відносини у Польщі. Коли бельгійське товариство „Сольвей“ оданувало в Польщі цементовий промисл, то зараз таки замкнуло цементарні у Бонарді, Рудняках і Огородяньцї, а робітників лишило без праці. А є поголоски, що заносяться на дальші редуції. Коли фабрика оліївцї „Гардмуг“ а Будейовиць у Чехословаччині викупила польське фабрику оліївцї „Лехістан“, то також з наміром замкнути її, щоби мати безконкуренційний збут для своїх, тобто чеських виробів і аж на крик у краю відступила покищо від цього наміру. Але можна надїятися, що все таки колись замкне. З такою самою метою закуповує чужий капітал цукроварні у Польщі і т. д. Не можемо забувати ще й того, що чужий капітал буде продукувати в краю лише те, на чому зможе добре заробити, іншими словами, анкористати тутешнього робітника і консумента. Уже ці приклади освітлюють нам, що такий заграничний капітал і дешевий товар не можуть бути у нас приступними ні для тих мас, що не мають можливости заробітків, ні для продуцентів хліборобів, коли ціни між хліборобськими продуктами і фабричними потребами будуть у нас розходитися при штучній піддержці в протилежні сторони, так як це є сьогодні. А виглядів на поправу нема. Нема вигляду на те, щоби напр. жито в ціні 1.80 дол. у 1930 р. скочило на 6 дол., так як це було у 1928 році, або щоби скартелізований цукор знизався із 175 зол. за 100 кг. на половину, чи сирник Кройгера а 6.50 зол. за 100 штук на 2 зол., то є на таку ціну, яка нормально повинна бути. А не може тому, що усі майже промислові виробн у Польщі або скартелізовані або змонополізовані, чи здобули собі належну кравву чи заграничну охорону, а хліборобство полишене своїм долі, флюктуації світових цїн. Розхилення господарських ножиць а дня на день збільшується. Усі ці справи є вияв підставою широких дискусій на тему санації господарських відносин у Польщі.

М. Творидло.

Комуністичні демонстрації в Чехії та Закарпатській Русі.

На Великдень комуністи в Радолціні (біля Праги) хотїли уладити демонстр. похід. Жандармерія перешкодила. Демонстранти обкидали жандармів камінням. Жандарми дали салву. Було 5 ранених жінок і дітей, яких комуністи уставляли в першому ряді. В одній місцевості на Закарпатській Русі комуністи зїбрали людей, щоби уладити демонстрацію. Один жандарм вистрїляв і збив одного демонстранта.

Із соймових кульоарів.

У соймових кульоарах кружляла чутка, що полк. Славек поїде у Познань, де виголосить промову, що міститиме програму уряду. Цього тижня відбудуться зборн провідників Центроліау та соціялістів, на яких обговорять справу зголошення внесення до президента держави про скликання надз. соймової сесії. Можливо, що таке внесення зголосить околo 1. травня. Є теж чутка, що сойм скличуть на надз. сесію без огляду на посольську ініціативу для поладоди ріжних госп. справ. Кажуть, що міністр скарбу Матушевський має опрацьований господарський плян і колиб таку сесію скликали, то головну роль відграватимуть мін. Матушевський та Квятковський. Кружляє теж дальше чутка, що мін. Квятковський буде іменованн віцепрем'єром для господарських справ.

Нові німецько-польські переговори.

„Вельт ам Монтат“ повідомляє, що німецького посла у Варшаві, який є на відпустці, покликали телегр. до Берліна. Після одностороннього побуту відїхав посол у Варшаву. Пос. Равшерові поручили навязати переговори в справі підвищення німецьких аграрних мит.

Троцького відкликали із заслання?

„Рудь“ повідомляє, вібито уряд СРСР, задумує покликати Троцького на становище народнього комісаря освіти. Предложення це поставили Троцькому за посередництвом одного комуніста, що привіз Троцькому листа від Радека.

Канцлер Австрії їде у Лондон.

„Н. Вр. Журналь“ твердить, що подорож канцлера Шобера у Париж і Лондон має велике політичне значіння. Небезпека, що грозить Європі від СРСР, каже урядам євр. держав утворити протибільшовицький фронт. „Н. Вр. Журналь“ думає, що канцл. Шобер, відомий з енергії та знання відносин, відіграє в тій міжнародній діяльності проти більшовиків керівничу роль. На думку згад. часопису рішиться в Парижі та Лондоні не лише доля австрійської позички, але й доля цілої Європи.

Не кажіть, що без Вашої одної передплати яось там обїдуться. Бо коли таких найдеться багато, вони доведуть часопис до руїни.

З індійського кітла.

Крїваві сутички.

Згідно з вістками із Калькути положення в індії шораз гіршіше. В ріжних містах прийшло до поважних сутичок між націоналістами та поліцією. У Мадрасі на вічу в справі приступлення до акції Гандїя взяло участь більш ніж 5.000 людей. Опісля похід обкинув камінням англ. поліцію. Арештований бурмістр Калькути й один із визначних членів нац. конгресу почали голодіаку на знак протесту проти поведення влади супроти Гандїєвих прихильників. Підчас сутички з військом біля Чагаонгу було вбитих 12 прихильників пасивного спротиву, а 2 тяжко ранених. Військо не мало втрат у людях. Арештували 14 людей. Віцепрезидента нац. університету в Калькуті Гаврана й 20 інших людей арештували, коли стояли на сторожі біля крамниць, що продають закордонний крам. Ці крамниці переважно музулманські. Підчас сутички було багато ранених, м. і. один англ. полісмен. Товпа заатакувала поїзд, що віз арештованих, одначе її розїгнали. В Ноакголі товпа напала на офіцера англ. поліції й двох індїївцїв, що переводили ревізію в 4 осіб. Ревїдоваці втекли. В Пешаварі, підчас заворушень, до яких прийшло наслідком арештування кільканаци-тьох прихильників пас. спротиву, вбили одного англ. вояка.

З судової салі.

Вбивниця д-ра Телішевського перед судом.

(Початок розправи на 5-ій сторінці.)

Після перерви їдагував обл. д-р Мацьківну прокуратор д-р Сивуляк. Із її зізнань виходить, що має трьох братів, із яких один ходить до гімназії, а другий кінчить політехніку. Одна із трьох сестер є вчителькою. Обвинувачена давала часом Телішевському гроші, позичала собі їх, м. і. від батька 500 зол., від Петришина 350 і ін. Бравнінг купила в крамниці Пільського при вул. Пільського за 60 зол. Батьки Телішевського трактували обвинувачену як нарече-

ну їх сина, а він жив самостійно і в тих справах не зважав на думку чи раду батьків. На це прокуратор звертає увагу, що Телішевський не бажав сходитися з обвинуваченою та просив судів, щоби говорили, що його нема дома, коли би вона прийшла відвідати його. Д-р Мацьківна відповідає, що так не було та що до ост. хвилі вважалася нареченою. Прок.: Ваші зізнання суперечать зізнанням на поліції та в слідстві. Д-р Мацьківна: Видно протоколи списані млявно. Об. д-р Гіртлер просить обвинувачену, щоби для устійнення справи сказала, чи то правда, що коли Телішевський в 1927 р. перепав при медичнім іспиті, обвинувачена на зколішках просила проф. д-ра Серадзького, щоби шераз питав його. Обвинувачена каже, що це правда. Далі з питань і відповідей обвинуваченої виходить, що Мацьківна здержалася від іспитів тому, щоби не потерпіла амбіції Телішевського та щоби він першнї здав іспит. На домаганн Телішевського перервала вагітність, а в шпиталі фігурувала як медикова жінка. За лікування зубів Телішевського заплатила 180 зол. Кошти побуту на літнїцах у Гребенові і Ямній платила за Телішевського по більшости обвинувачена. Д-р Гаушкевич, заступник батька Телішевського, домагався признання 1000 зол., як коштів похорону. Обор. д-р Гіртлер реплікує на це, а обвинувачена, після одержання голосу каже: Ціле життя працюватиму та винагороджу всепри цьому розплакується.

 Складайте жертви на оселя українських робітників пера в Ямні!

НОВИНКИ

— ПОЧТОВІ СКЛАДАНКИ розсилаємо з нинішнім числом і просимо Вл. Передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплата на травень вносить 5 зол.

— На карти „Рідної Школи“ звільнюючі візалькогольних напоїв з нагоди Воскресення Христового зложили в зол. отсі Вл. Громадяни(ки): Сподїтакевич Іван — Львів 10, Бідоус Іван, управ. школи — Серики Долишні 10, Скрагога Іван — Богданівка 6, о. Іван Михайлів — Добрянн 4; з Рогатина: по 5: д-р Гладкий Семен, пос. Кузик Степан; 4: Польовий Володимир; 3: Пиріг Антін, сотник УГА.; по 2: проф. Бачинський Омелян, Белей Михайло, інж. Грицай Роман, Горячий Михайло, Гнида Володимир, Кудрикова Ірена, проф. Кебус Степан, д-р КузнЯким, Кісь Павло, Людкевич Осип, Нагіряк Михайло, Павлів Григорій, Пилат Степан, Підогрьцький Антін, Самоверський Петро, проф. Стефанович Ярослав; зі Скольного: 10: д-р Соневський Юліян; 5: д-р Булак Степан; по 3: д-р Дольницький Степан, Тахлерова Матьвіна, Середяк Степан, Орияк Олекса; по 2: Головинський Іван, о. Притуляк Микола, о. Мосора Михайло, Гребіняк Василь, Рибакова Анастасія, Бумба Михайло, Диневський Тит, Шогаз Іандор, Віклінська Анастасія, Федорихівна Дуся, 1.50+ Роїк Василь; громадяни Заліщик через кружок „Рід. Школи“ 19.50. Хто слідуючий?

— Відразу літо зійшло на нас дня 22. і 23. ц. м. після холодних днів, що мали ще а собі запах провесни. На вулицях можна бачити всі роди одягів, починаючи від зимових плащів, весняних нагортков аж до літніх неглижів. Найбільшу метушню стчинила погода між жіноцтвом, яке не встигло замовити „модних моделів“ у своїх кравчинь.

— Пригадка. Управа „Народної Лічницї“ у Львові пригадує, що 26. квітня ц. р., то є в суботу, в год. 6. зноудня відбудуться звичайні Загальні Зборн Н. Лічницї в хаті Т-ва „Відродження“ при вул. Гродзіцьких ч. 4. Ш. пов., другі сходн. Крім звичайної програми буде вирїшуватися будова шпиталю Н. Л. — За Управу д-р Куровень. 1936

— Рївнї вісти. У першнї день Великднїа в Парижі було 41 нещасливих випадків на вулиці; а цього 6 осіб померло, а 10 бореться зі смертю. — Американська залізниця „Савтер Пасіфік“ завела в поспішнім поїзді Сан Франціско-Портланд внутрішню телефонічну комунікацію. — Цими днями відчули в Букарешті легке тремтіння землі; кажуть, що його осередок знаходиться в Карпатах. — Донька Муссолїні заручена з сином міністра комунікацій гр. Чїано. — У Парижі в вілі відомого мільярдера сера В. Зихарова пожежа знищила неоцінену книгозбірню, образи й різьби. — Поважно занедужав член Франц. Академії 81-літній Порто Рїш, відомий драматург. — В останніх місяцях занедужало в Англії 80 осіб на „папужину“ недугу, з чого 13 померло. — В архіві музею Штірмарка в Граці найшли рукопис невідомого балету „Військова бранка“, написаного в 1791 р. — Смерть польського письменника. Поміт польський повістяр і історик Фрانیшек Равіта-

Гавронський уроджений у 1846 р. на Київщині. Своє довге життя присвятив він обороні „польського стану посідання“ на Україні, доказуючи всякими способами, що українці менше культурні і повинні піддатись спасенному впливові польської цивілізації. Його історичні розвідки покриваються з ідеологією Сенкевичевої трилогії. Його двохтомово „Історія гайдамацьких бунтів“, написана на доказ, що всі українці — гайдамаки.

— **Міністр з 15 кабінетів.** 17. квітня минуло 5 літ від хвилини, коли Бріан став міністром закордонних справ, не покинувши цього становища досі. Бріан був міністром закорд. справ у 15 кабінетах.

— **Преса в Польщі.** У 1929 р. було в Польщі 1975 часописів і журналів. Рік раніше було їх більше, бо 2353. Щодо мови то 1883 було польських, 122 жидівських, 111 німецьких, 83 українських, 19 гебрайських, 13 білоруських, 10 російських, по 8 французьких і литовських, 4 англійських, по одному: чеський, латинський і есперанто.

— **Лікарська прогулянка до Туреччини.** Віденський прімарій д-р Ф. Барак організував прогулянку австрійських лікарів, які виїдуть 20. серпня до Константинополя і Малої Азії до Ангор. Лікарі інших країн, що хотіли би приєднатись до цієї подорожі, можуть дістати точніші інформації в Aerzliche Auslandsstudienreisen, Wien, I Biberstrasse 11. I St. або Medizinisch-Pharmazeutische Rundschau Wien I, Heiligenkreuzerhof.

— **Конгрес картографів.** Віденські аматори й професіонали бріджа рішили скликати конгрес усіх, що студіюють теоретично й практично цю модну й важку гру. На конгресі будуть прийняті спеціальні правила, що обов'язуватимуть усіх бріджистів. Буде це окремий кодекс, якого текст підготує вже окремий комітет. Щороку будуть організувати міжнародні конкурси за світове мистецтво гри в бріджа.

— **Чудеса техніки.** Над Сан Франціско перевели проби лету літака з машинним керманічем; машинний керманіч проводив літаком 20 хвилин. На літаку сиділо 4 особи і був вантаж з бомбами. Літак летів зі швидкістю 180 км. на годину.

— **Сестра Миколи II.** Бувша велика княжна Ольга Олександрівна, сестра Миколи II, що живе в Данії, приїхала цими днями до Берліна, де її сини здавали вступний іспит до російської гімназії. Її муж полковник Куликовський завідує стайнею перегонних коней у Копенгагені, а вона малює і продає образи. В. княжна заявила, що не признає прав до царського престолу вел. князя Кирила Володимировича, а Анастасію, яка називає себе в Америці донькою Миколи II., вважає самозванцею.

З судової сали.

Вбивниця д-ра Телішевського перед судом.

Дня 23. ц. м. перед львівським судом присяглих розпочався сенсаційний процес лікарки д-р Мацьківної, обвинуваченої в убивстві свого нареченого д-ра Телішевського. Предсідником трибуналу є президент карн. суду Антоневич, обвинувачує прок. Сивуляк, боронить д-р Старосольський і б. прокуратор д-р Гіршлер.

Вже від год. 8 рано численна публіка, (головно жінки) наповняла коридори суду, чекаючи нетерпеливо хвилини, коли зможе побачити вбивницю і почути її зізнання. Пів до десятої сали була так переповнена публікою, журналістами зі Львова і з інших міст Польщі, що багато осіб, які мали навіть карти вступу, не могли дістатись до сали, а деякі крайню цікаві жінки пробували перекрастись до сали через двері, якіми входять члени суду, але їх вивершено.

Серед загального зацікавлення сторожа везиці вводить обвинувачену д-р Мацьківну. Публіка трохи розчарована: вона сподівалась що побачить якийсь демонічний тип жінки, якусь імпульсивну героїню роману, горду і самопевну, а тим часом д-р Мацьківна, це дрібна, худощава брутетка, більше як скромна в цілім своїм вигляді, аломана горем, з лагідним, добродушним і вервовим виразом лица жінки, яка робить враження людини здібної до самоповаги, вірної любові і тихого, мирного родинного життя, ніж до вбивства із помсти і заздрости. Д-р Мацьківна одягнена в чорну, скромненьку суконку із білим ковніром, сідає на лаві обвинувачених і арештовано, спокійно чекає розправи.

Провідник трибуналу читає акт обвинувачення, з якого виявляється, що д-р Мацьківна 30. жовтня 1929 року при кінці вулиці Потоцького у Львові недалеко будинку Ос. Василіанок, вистрілом із револьвера, застрілила вчором свого нареченого д-ра Телішевського; мотивом убивства був факт, що Телішевський, якого обвинувачена любила 7 літ, жила з ним майже в незалежній подружжі, хотів покинути її та оженившись з іншою.

Провідник трибуналу Антоневич пропонує обвинуваченій зізнатись по польськи, тому, що це процес не політичний і вона, як українка, в своїм інтересі може говорити мовою зрозумілою для суддів присяглих.

Д-р Мацьківна годиться говорити по польськи і ніжним, лагідним і тихим голосом починає зізнання.

Вона має 29 літ, є дочкою українця, електро-техніка з професії, народню школу скінчила у Львові при вул. Сакраменток, 1920 р. аючила мaturalний іспит, потім доповнила семінаріальну матуру, деякий час була вчителькою приватної школи, але покинула учителювання і вступила до університету на медичний відділ, і там пізнала медика Телішевського, який при посередництві студ. Левицького познайомився з її братом, бував у домі Мацьківної, позичав книжки, записки викладів та щораз більше заприятелювався з обвинуваченою. Товариш Телішевського, Левицький, намагався однати д-р Мацьківну для себе, але вона любила більше Телішевського за його щирість, отверість. Коли раз оповідав їй Телішевський про те, як він довідавшись про смерть свого брата на більшовицькому фронті, попав у таку розпуку, що хотів застрілитись, Мацьківна, зворушена його проявами доброти, повірила, що Телішевський надзвичайно добра людина і полюбила його, а Левицького покинула повсім. Обвинувачена признається, що бажала вийти заміж тільки з любові і тому усунула Левицького а прийняла оєвідчення Телішевського. Телішевський оєвідчився і її родичам, почав відвідувати її дома, молодий студент і студентка ходили разом на виклади, вчилися зі спільних книжок і записок, вона виручала його в писанні викладів, тому що хотіла опадати йому праці і тому, що вміла швидше писати як він.

В р. 1928 вона порадила йому скорше промуватись на доктора, як вона, щоб собі мати можливість промуватись вже як жінка лікарки, по промові обидвоє їздили до Дори і Ямкої на літнисько, де жили в одній кімнаті як чоловік зі жінкою. Д-р Мацьківна їздила на літнисько головно для нього, тому, що він по студіях був вервовий, хорошиий і потребував мати її біля себе як опікунку.

Осіню вони обидвоє були на лікарській практиці в лічницях, вона приходила до нього відправляжувати його до дому, але з часом він почав оминати її, не приходив, хоч вона чекала і осправдувався тим, що товариші надто багато жартують собі та оповідають сплетні із його любові до неї.

Почались непорозуміння, докори, які дійшли до таких меж, що треба було „бити в лице, або розійтись“.

Ці непорозуміння не були наслідком заздрости і дразливости д-ра Телішевського, який ще в університеті докоряв Мацьківній навіть за те, як вона говорила з якимсь знайомим, чи подивлялась на кого підчас перерви.

На запит предсідника трибуналу, чи і вона була заздрисна, обвинувачена відповідає, що все вважала заздрість нерозумним афектом, бо любов родиться і омирає в серці сама, проти волі людини і заздрість нічого не допоможе, а тільки шкодить. Телішевський так мучив її сценами заздрости, що навіть коли вона на дорозі підступалась об камінь, то він сердився і докоряв: „Не дивись за хлопцями, але на землю, то не будеш спотыкаться об каміня“.

Родичі Мацьківної знали його вдачу і поїзали до Телішевського відноситись ворожо, не дозволяли дочці брати шлюб, тому то вона була примушена жити з ним без шлюбу, доти, доки обидвоє не будуть мати посади і доки родичі не змінять свого відношення до Телішевського.

На запит, чи то правда, що Телішевський брав у нареченої гроші, д-р Мацьківна відповідає: „Ще будучи студенткою, я давала Телішевському невеличкі суми на дрібні потреби, але він не вимагав цього, а тільки згадував чи нагяжав часом, що не має грошей, бо його батько дає йому за мало. Пізніше я часом сама позичала грошей у Петришина і давала Телішевському, але це була звичайна річ, бо ми жили зі собою як чоловік зі жінкою, а не брали шлюбу тільки через перешкоди“.

Заздрість і непорозуміння зростали, але по хвилиних вибухах гніву, Телішевський успокоювався і просив її: „Вибач мені, ти така добра, я не знаю, як тобі віддячитись за все“.

Одного вечора при вул. Сакраменток у Львові, Телішевський вдарив наречену в лице. Д-р Мацьківна признавшись до цього, схилила голову і втирає сльозу.

Це все так оірчувало її, що вона хотіла покинути його, або застрілитись, тим більше, що її родичі домагались, щоб вона зірвала з ним і бачила в цьому причину всіх нещастя.

З часом вони обидвоє покинули працю в лічницях, він мріяв про посаду на провінції, бажав мати дім, сад, город і раз говорив їй, що лікар повинен би дістати 3.000 доларів приданого. Тоді вона підписала йому на письмі зобов'язання ви-

платити йому по шлюбі 5000 доларів. Але це сталося більше жартом, без його домагання.

В р. 1929 через непорозуміння обвинувачена старалась бачитись із нареченим щораз менше, щоб не було авантур, його поведінка насунула їй щораз частіше думки про самоубийство і тоді вона щораз частіше ходила на цвинтар на прогулянку, а часом думала, що требаб або зірвати в нареченим, або скінчити все вбивством чи самоубийством. (Д-р Мацьківна заливачється при тиз словах сльозами).

Щира любов до Телішевського, довголітнє привчання, спогади пережитих спільно днів щастя не дозволяли зірвати заручин, а вічні непорозуміння, заздрість Телішевського і його докори та брутальність і перешкоди збоку родичів ще й брак посади, поставили д-р Мацьківну в ситуацію, з якої вона бачила тільки один вихід — смерть.

Вона ще давніше купила собі револьвер. Разом із Телішевським вистаралась в старості дозволу на ношення зброї, і їдучи на прогулянку із нареченим, вона все мала револьвер у кишені, про що Телішевський знав.

І критичного дня вона przypadково стрінула д-р Телішевського і він сам просив її піти з ним на прогулянку. Зразу він говорив з нею спокійно, потім почав докорати її, що вона зраджує його, що вона стрічається в Люварі з любовниками, що вона „така сама, як всі жінки“, і не така, якої він собі бажав, тому він вже не вірить їй. Ці слова, які були зовсім безпідставні, остаточно оірчили д-р Мацьківну і вона просила нареченого звернути її листи, розійтись, тому, що між ними вже нема нічого крім сварки і докорів.

Д-р Телішевський не хотів вернути листів, мовляв: „Ти вже певно маєш іншого любовника і тому хочеш зірвати зі мною“.

Обвинувачена признається кризь сльози, що ті несправедливі докори настроїли її так, що вона витягнула з кишені револьвер, щоб застрілити себе і доказати йому, який він несправедливий і що вона тільки його любила.

Д-р Телішевський, не знаючи нічого, взяв її під руку, і в хвилині, як вона вже мала револьвер у руці, він анов замочував її докорами, лави, а коли вона розплакалась, Телішевський кинув її кілька грубих слів і почав відходити, погрожуючи, що не верне до неї ніколи.

Далі д-р Мацьківна не памить, що сталося, вона тільки чула гук стрілу, Телішевського зовсім не бачила в темноті, була непритомною й отимилась аж дома.

Обвинувачена твердить, що не мала наміру вбити Телішевського, що радше булаб застрілила себе, і ще навіть дома боялась, що Телішевський зараз приїде до неї і зробить їй авантюру за те, що вона стріляла на вулиці.

Коли приїшла поліція, д-р Мацьківна була певна, що д-р Телішевський найвище легко ранений, а про його смерть довідалась аж на поліції.

Обвинувачена заявляє, що не хоче боронитись, і що не застрілила нареченого за те, начеб то він не хотів женитись із нею, бо знає, що як хто кого перестав любити, то це не його вина.

Взагалі, обвинувачена старалась представити нареченого не в поганім світлі і вясняє справу так, що вбивство наступило на тлі любовних непорозумін, безпідставної заздрости, крайньої нервовости обидвоїв та як наслідок перешкод, що ставали обидвоім на дорозі до щастя.

Обвинувачена признається, що вона нервова, любовна трагедія так розстроїла її, що вона кілька днів перед убивством заживала лікарства на заспокоєння нервів і ця нервовість була одною із причин трагічного вирішення конфлікту, які людина зі спокійними, здоровими нервами, могла вирішити далеко не так трагічно для обидвоїв.

Розправа триватиме 3 дні.

Студентське життя.

З діяльності УСГ. у Варшаві.

Дня 9. III. ц. р. відбулись загальні збори Української Студентської Громади у Варшаві, з огляду на те, що збори ці відбулись в дні, коли в Харкові розпочався процес проти провідників українського національного руху, збори одностайно ухвалили резолюцію-протест проти червоного терору, проти переслідувань української інтелігенції, робітництва й селянства і проти релігійних утисків на В. Україні.

Після того обговорювано на зборах матеріальний і моральний стан Громади. Матеріальний стан дещо покращав завдяки допомозі українського громадянства. Натомісць звернено увагу, що деякі люди свідомо розпускають чутки про „збільшовачення“ Громади. Зваживши, що тенденція цих сліток знаєє до підірвання авторитету Громади серед українського громадянства, збори ухвалили рішучий протест проти подібних наклепів. Українська Студ. Громада у Варшаві є передовсім само-допомоговим становиєм студентським товариством, а з другого боку дбає про національне виховання нашої студентської молоді.

Збори одностайно обрали головою Гро-

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. поп. Конт. почт. ш. 143.322 Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем. Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-50 „ Річно 50-00 „ ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова- ччині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Бол- гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. „Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ- СТРАЦІЇ ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
---	---	---

**ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ
Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ**
в КАЛУШІ, вул. Сівоцька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красінського 63.
Жадайте оферт та цінників.

По засуді.

II. Жертви провокації й вимушення.

Львів, 25. квітня 1930.

Цей харківський процес проти 45-ти чле-нів „Спілки Визволення України“ треба вважати одним з найвидатніших актів у цій системі провокаційних подвигів більшовицького ДПУ (Державної Політичної Управи), тобто більшовицької політичної поліції, давньої чеки. Чекисти, як ми це вже стверджували в часі процесу, підготували цей процес цілими роками. Вони фальшували і доручували поштою кому слід усіх листів політичного змісту, вони фабрикували відозви й листочки (пригадайте собі опублікованого в „Ділі“ попереднього процесу листа студента Укр. Педагог. Інституту в Празі Михальчука), вони підшукували між українськими громадянами Києва провокаторів, що мали за завдання не тільки покликати до життя „СВУ“ і „СУМ“, але й впливати на їхню роботу, як в організаційному так і в ідейному напрямі. Що більшовицькі чекисти майстри в цьому „ділі“ про те знаємо не тільки з тих фактів, що вже загально відомі в світі (Шульгін і його книжка „Три сталіни“), але й з найсвіжіших ревіляцій недавніх комуністів, а в першій мірі з ревіляцій Весідовського.

Тим ми не хочемо твердити, що на лаві обвинувачених у Харкові сиділи і провокатори, хоч зізнання деяких були цього роду, що не виключали й такого здогаду, але хочемо підкреслити, що на лаві обвинувачених у харківському процесі не засідали всі ті, які були арештовані за „контрреволюційну діяльність“, що випливали з їх приналежності до „СВУ“. Арештованих було дуже багато, бо цілі сотні, а навіть тисячі. На лаві обвинувачених опинився тільки мірок, тільки еліта української національної громади. Всі інші, сірі робітники національного визволення дістали присуд короткою дорогою, без шуму й галасу, без реклами й паради. Частина з них найшла свій кінець у льохах чеки від куль, а частина опинилась давно або на Соловках, або на Сибірі.

Комуністи судили „верхівку“. Її намагались зломити, скомпромітувати та вимусити від неї капітуляцію, щоби таким чином добути для себе і для своєї пропаганди великий атут. „Дивіться, мовляв, навіть такі противники пролетарської диктатури як Бфремов, Чехівський, Дурдуківський, Черняхівська, Холодний і їм подібні признають, що тільки ми, комуністи, розв'язали як слід національну проблему, що тільки в нас є „соціалізм і національна незалежність України“.

Отже обвинувачені, а тепер засуджені впади жертвою зручно налаштованої провокації. А провокатори? Їх було не мало. Деякі з них ніки кандидатами на членів КП(б)У, інші вже активними членами Комсомолу. Деякі з них виступали у цьому характері на процесі як „свідки“. Більшою мірою провокатори могли сидіти на лаві обвинувачених і могли бути навіть засуджені. Комуністи цінять таких „ідейників“ тільки доти, доки вони їм потрібні, а потім копають. Таких провокаторів, що за багато знають, чекисти безсердечно розстрілюють, щоби їх зробити нешкідливими для себе. Про такі факти знаємо теж з ревіляцій не тільки бутих комуністів, але й бутих чекистів.

Все те дуже добре ілюструє цілу генезу й підклад процесу, який капіталізували і ще довго будуть капіталізувати для себе і в своїй пресі комуністи. І тут слід бодай коротко спинитися на тих рекламних комуністами „досягах“ з процесу.

Перший і найважливіший з них той, що тільки „на Радянській Україні“ є і соціальна і національна незалежність, як це нібито виказав процес і на що були примушені притакнути злочини

тюрмою і нечуваними моральними тортурами обвинувачені. Отже ніякої ні соціальної ні національної незалежності Радянської України нема і ніколи не буде. З року на рік комуністичні московські диктатори вкорочують та обмежують навіть ті куці територіально-автономні права Рад. України, що їй були загарантовані конституцією СРСР з 1923 р., конституцією, якої ініціаторами були в першій мірі комуністичні „малороси“ з України. На Радянській Україні нема ніякої соціальної рівності, бо там поневолена великанська більшість населення жмійкою комуністів так, як не було досі в світі поневоленіми ніяке населення найкровожаднішими тиранами. Про національну незалежність не може там бути і мови ні під політичним ні під господарським ні під культурним оглядом, бо Україна політично цілковито опанована московськими комуністами і беззастережно підпорядкована волі червоної Москви, господарсько вона є колонією тієїж Москви, що у хвилинах гризкі совіти стверджували прилюдно пера самі комуністичні економісти з України, культурно вона стала теж тільки тереном асиміляції для червономосковської т. зв. інтернаціональної культури.

Далі процес нібито доказав — твердить комуністи, — що всі обвинувачені національні українські діячі „спекулювали своєю любов'ю до рідної мови й рідної культури“ і на ділі „були заклятими ворогами української мови й української культури, як зброї широким народних мас“.

Самозрозуміло, що ніхто з українців не повірить ніколи в те, щоби національні українські діячі тої міри, що Бфремов, діячі, які злочини богато перлин у скарбницю української національної культури, могли „спекулювати любов'ю до рідної мови й культури“, а крім того були ще й „заклятими“ її ворогами. За те кожний національно свідомий громадянин знає, що нема в світі більших і негідніших від комуністів спекулянтів „рідною мовою й культурою“ народів, так само, як політичними гаслами про „національне самоозначення“ народів.

Чей комуністи були тими, що кидали між поневолені б. російською імперією народи гасла про їх право на „повне національне самоозначення аж до відділення“, а потім, коли ці народи самоозначувались і відділялись, йшли на них війною, криваво нищили здобуту цими народами самостійність та твердили, що така їх кривава розправа — це ніщо інше тільки „національне самоозначення пролетаріату“, проти „самоозначення буржуазії“. Не хто інший тільки комуністи криваво знищили й українську державу незалежність та ввели на Україні кулями й штиками „самоозначення пролетаріату“. Українську мову використовують вони виключно для своїх спекулятивних цілей у політиці. Цю мову вважають вони тільки зрадкам, при допомозі якого мається затроїти душу українського селянина й

Чи думаєте про свою будучність?
Якщо так, то складайте свої ощадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

робітників бацелями інтернаціоналізму московської породи. Ніякої української національної культури більшовики ніколи творити не хотіли і не хочуть. Це виявилось наглядно і на процесі, де в акті обвинувачення особливо підкреслено між іншим те, що обвинувачені вели „конкретне шкідництво в ділянці складання українських словників, віддаляючи українську мову від пролетарських мас, викладаючи інтернаціональні слова й перетворюючи українські словники на зброю шовіністичного виховання мас“. Так люблять українську мову комуністи! Вони навіть за інтернаціоналізацією мови! Вони завзяті зорози її чистоти. А як вони розуміють українську культурну творчість — про це ми писали нерез (в нагоді відомі репресії проти письмен. Хвильового, Довсітного, Христюка, неояклевиків і т. п.) і тому повторяти цього не будемо. Укр. література має бути в їхньому розумінні не чим іншим тільки прибралим у зовнішню українську поволуку мови засобом комуністичної агітації, а наука слугою матеріалістичних, марксістсько-ленінських утоній комунізму.

Словом комуністи ганебно спекулюють усім, що тільки до їхньої спекуляції запрягти дається. А до цього запрягають вони все насильно, зра допомозі торгтур, під загрозою смерті. До потреб своєї спекуляції приворочили вони і харківський процес та запрягли до неї всіх обвинувачених. Нема сумніву, що всі обвинувачені були в такому важкому й примусовому положенні, що не могли поступити інакше як поступили, не могли „не каятись“. У порівнянні з ними покійників Міхновський і Шербаківський, з яких перший повисився від більшовицької „національної незалежності“ а другий втопився у Дніпрі, — були щасливцями, бо могли на себе свobodно руку наложити. За те всі обвинувачені були пообавлені і цього права, бо в програмі комуністів було їх самобичовання й самопониження перед т. зв. пролетарським судом. Того було треба комуністам! Це вони виправді досягнули, але це їх нічим не скріпило і не скріпить, бо ніяка щиро-українська душа не сумнівається в те, що всі засуджені впади жертвою комуністичного шантажу, вимушення, яке нерозривно зв'язане з істотою комуністичного правосуддя.

Харківський процес зі системою його шантажу, провокації та брехні може тільки скріпити сили всього національного українського табору на всіх українських територіях та напоїти їх вірою в перемогу національної правди над комуністичною брехнею.

Воєнний шум.

Наше становище до поголосок про можливість польсько-радянської війни.

Статті Романа Дмовського, які неодним польським і чужинським читачем були прийняті, як ревіляція, для нас, українців, не тільки ревіляцією, але й ніякою сенсацією по своїй суті не були. Очевидно, не маємо тут на думці його висловів на тему походу проти більшовиків, організованого „міжнародним комівоєжром“, його твердженя про спільноту релігійної протестаційної акції Ватикану з експанзивними плянами великої західної фінансіери, які тим більше диковинних комбінацій із „українофільськими“ течіями німецької закордонної політики. Всі ці речі Роман Дмовський оповідає так неясно і загадливо, хоча — признати треба — із збереженням форм логічної аргументації, що годі відрізнити те, що опирається на якихось таємних, ближче нам невідомих фактичних інформацій п. Дмовського, а що просто — на буйній фантазії, яка чейже і найповажнішого політика-публіциста може заводити дещо... задалеко. Зате одно залишається фак-

том безсумнівним: факт існування повені воєнних поголосок у найрізномірніших формах і видах, при чому завжди в цих поголосках виступають „дієвими особами“ — Польща, більшовики (Росія) й Україна. Ці поголоски не нові, не з учорашнього та позавчорашнього дня. Вони від ряду літ товчуться по світі, а радше по тому забутому закутку світу, на якому живе розкинених кілька мільонів (досіль навіть докладно ніким не підрахованих!) українців із польськими „доводами особистими“ й податковими наказами платничими у кишені. На провесні цього року воєнні поголоски знову залили наш край, так, що подекуди вже ставали банальною темою розмов. Тому Роман Дмовський „відкривши“ воєнні поголоски — нам бодай жадної Америки не відкрив. Він тільки переломав леді мовчанки про цю „дразливу“ і „небезпечну“ тему і зробив її предметом прилюдних міркувань на сторінках преси, здезорієнтованої уже віжними пшкрями досвідами: про що

НЕБУВАЛІ КОРИСТИ для точних передплатників „Діла“.

Що кварталу льосовання нагород!

Вже 15. червня ц. р. візьмуть участь у льосованні нагород усі передплатники, що не будуть мати ніяких залежностей у передплаті. Виграти можна бібліотеку: вартості 100 ам. долларів, дві: по 25 ам. долларів, десять: по 10 ам. долларів і десять: по 5 ам. долларів.

Хто скоче, тому платимо за виграну бібліотеку готівкою.

можна та про що не можна писати.

Пригадуємо, що в останнє воєнний шум знімався торішнього літа, у зв'язку з радянсько-китайським конфліктом на тлі далеко-східної манджурської залізничі. Тоді теж говорили про велику війну, яка не буде локалізована на Далекому Сході, а перекинеться і до Європи, бо — мовляв — або побідає Світи, збільшуватимуть Китай і всю Азію і тоді рушатимуть під біб світла, або обезкровляться на манджурських полях-пісках, отже в одному і другому випадку Захід не може остати байдужим. Тоді теж воєнні поголоски оперували аргументами, що мали всі вигляди льогіки, і тоді теж і ми були втягнені у крутіж отого воєнного шуму. Від того часу нічого у світі та в нас не змінилось настільки, щоб воно могло змінити наше принципіальне становище: наскрізь негативне становище до кожної війни, яка має вестися на українських етнографічних землях силами чужонаціональних військ. Із цього становища виходить ясно, що в українському інтересі справді лежить можливо найбільше ослаблення і можливо найбільший розгром Росії, однак — хай десь на манджурських полях чи денебудь інде поза українською територією, однак ніколи на українській території, як що лиш у гру входять якінебудь не-українські сили, в якомунебудь характері. Тому для нас зовсім байдуже, чи війну проти більшовиків мала би провадити одна Польща (з Румунією), як експонент „міжнародного комівоєжера“, чи це був би „хрестоносний похід“, що у спільному фронті об'єднав би не лише кардинала Пачеллія і міжнародний капітал, але й міжнародні воєнні сили (Роман Дмовський каже без обиняків про німецького „регулярного чи добровольчого жовніра“, воєнний матеріял ба навіть начального вождя!) Це наше принципіальне становище ґрунтується на незаперечній правді, що чужі війська на українській етнографічній території силою факту зводили би цю територію і її нарід до ролі предмету, а катастрофою для нації є війна, в якій нація не є підметом воєнного спору. Конкретно, на випадок польсько-більшовицької війни ми, українці, потерпіли би без огляду на те, котра сторона побідила би: на випадок побіди більшовиків скріпилась би великодержавницька могутність Росії, на випадок побіди

Польщі — прийшло би до поділу українських земель. Питання про те, чи хто зумів би безболісно „проковтнути“ українські землі (Польща й Росія по зразку Андрусівського миру) чи ні, є наскрізь теоретичне, а українці не мають жадного інтересу платити всі кошта такого експерименту, веденого на їхній шкурі. Коли би, в найкращому випадку, після упадку більшовицького наслідком західної збройної інтервенції, відновлено над Дніпром українську державність,

Профанація.

Розкопано стрілецькі могили в Зборіві і повикидано з них кости.

В містечку Поморянах, зборівського повіту, залишилось на місцевому цвинтарі з часів недавньої української визвольної війни кілька українських стрілецьких могил. Ті могили впорядковано ц. р. перед Великодним Святим заходом місцевої філії Т-ва Охорони Воєнних Могил і поставлено на них хрести з написами. Якеж було здивування наших громадян, коли вони пішли, як щороку, третього дня Свят з процесією та вінцями на цвинтар і побачили поломані на стрілецьких могилах хрести, здерті написи, саміж могили розриті, а з них повикидані кости поляглих! На вид костей, що білілися до сонця, старі люди заплакали, як малі діти, а за хвилю понеслася до неба могутня пісня-протест проти тої профанації воєнних могил.

У цілому Зборіві факт розкопання українських стрілецьких могил і повикидання з них костей поляглих виканкав небувале враження. Про настрої українського населення у зв'язку з цією подією краще замовчимо, аби не давати пресовому цензоріві притоки до інтервенції. Зрештою ці настрої можна собі легко уявити. Ми тільки цікаві, чи наша поліція відкриє тих злочинців, що допустилися цієї нечуваної профанації.

Свій.

Обов'язком свідомого громадянина є не лиш передплатити часопис, але й приєднати для нього нових передплатників.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

У париських театрах.

Важкий вибір. — Успіх понад усе. — Бернштайн.

...Здавалося мені, що ми наближались до цілої затьми ідей. Тиснучи славних імен у стадії еволюції, тиснучи наголовків книжок, що появлялися в одній секунді і знову гинули у цій же більшості мряковині. Я вже не знав, чи бачу, чи чую цю дивну метушню. Були написи, що кричали, слова, що ставали людьми, що були іменами... Немало такого місця на світі, подумав я, де б нова була частішою, мала б більший вплив і менше стриманості, як у цьому Парижі, де література, наука, мистецтво і політика в задрозі зосереджені. Французи зберігають усі свої ідеї в одній спільній загороді...

(Поль Валері, „Пан Тест“.)

Уявіть собі париський бульвар. Посередній зорна, нерухома маса самоходів. Вона нетерпляче порскає, блискає світлами своїх воєняних лаш, безсило лютує залізними грудьми тисячних моторів як оград дивних звірат замкнених невароком у клітку. А потому все на приказ малої, білої палочки змінюється у впорядковану і слухняну мандрівку кольорових, металевих домків-черезах зловж бульвару. Кудь? За чим? Навіщо?, не ваче припадком впрінає думка.

Горою перехрещуються блискавки рекламних написів. Струмки світла білими молочними дорогами спливають униз, у збиту масу людських тіл. Часом у цьому олівні з'являється на мить бліде, залікане, людське обличчя, засліплене світлом, приголомшене гамором, або серед просторів неба, ліби на глум, затремтять кілька блідих, запорошених вір — брутальним і нежданним дисолянсом.

І уявіть собі ще при цьому париському бульварі внизу один круглий, маленький каварияний столик, що стоїть попри сотні других однаковісеньких столиків, звичайний, банальний і нічим незаметний як стара, стерта монета. Але при цьому столику сидить ваш земляк, похилений над довгим списком париських театрів і ставить собі вже десятий раз це стереотипне питання: Кудь? Навіщо?

Там, далеко, серед вечірньої тми Львова, питання вирішувалося легко: — ніно або театр, — ось і все. Але і цей маленький клопіт спадав переважно на його жінку, що рилаза його відповідно до суні, яку хотіла збрати. Артистичні міркування? Може. Але-ж все було легко і готове. Один чи два театри, кілька нових пєс на рік; як це зручно! А тут у Парижі сто назв театрів, сто пєс, тисячі імен артистів, учорашні і завтрашні слави, ріжноробкі трикутники облич і жестів, і завжди нерівна площина почувань і настроїв.

Наш земляк анеохочений відривав очі від газети і шукав розваги серед кольорових іграшок світла. Тоді серед химерного повидику світляних символів ХХ-го століття він находить нарешті кінець своїй нерішучості і розв'язку настирливої проблеми. Бо кольорові символи зводять до кількох сухих і коротких цифр всю важку працю критиків і довшу прогресію театральних вєторів, сповнених задікавленням і пахощами. Це ще один триумф мертвої цифри над живим життям: „Хай живе століття статистики! — думав собі задоволений турист і нотує повчально у своєму записнику:

Театр Атене — 1000-ва вистара пєс Х.

Театр Ателе — 300-та...

Матюрен — 200-та...

Варіете — 550-та...

Ці статистичні називавди париських театрів незвичайно до вгодоби нашому туристові, він махав рукою на „тако!“ і вже це замкнений у маленькому кольоровому домикові назустріч париським театральним враженням.

Та ми, побавадні претенсії до знайомства

то це була би держава „буфорна“, квола і безсила, залежна військово-політично, оплачуюча свою залежність господарчою експлуатацією, з пообрізуваними окраїнами, відданими на загибель (друге, хай би навіть краще, видання 1920 року). В усякому разі, після евант програної більшовиків, доля України, української території, її природних багатств і народу, буде залежна виключно від побідників, бо свідомість ваги існування самостійної і сильної української держави, як необхідного чинника рівноваги на Сході Європи, не є ще на Заході настільки глибока, щоб українців допущено до мирової конференції з рівнорядним голосом, а бодай таким, як його мали поляки (НКН з Романом Дмовським на чолі) у Парижі.

Будучи принципіальними ворогами проти-більшовицької військової інтервенції та аважуючи нещастям для України евант вибух війни поміж Польшею і Світами, ми є проте так само противниками ще нині повторюваної ликоли серед наших людей тези, що — мовляв — чим довше існують більшовики (комуніст-радянський устрій на Україні) тим краще для українців. Цю тезу аргументується українізаційним курсом, зростом української культури та зростом української національної свідомості серед широких мас — цієї останньої хочби знаслідку реакції на більшовицький режим. Не годиться з цим поглядом, бо вважаємо, що матеріяльна павперизація і духова деморалізація під більшовицьким режимом є такі страшні лиха, яких не можуть зрівноважити позитивні здобутки українізаційної комуністично-політичної тактики. Тому з тугою вичікуємо кінця того найбільшого у новітній історії світа трагічного експерименту, яким є воюючий московський більшовизм. Однак він мусить сам пережитися, мусить сам остаточно адискредитувати себе і збанкрутувати, згинути, та не сміє залишитися у формі ідеї, що скервалася у змаганнях з брутальною силою „капіталістичних багнетів“. В упадку більшовизму віримо і не боїмося повороту до влади російської реакції (чорносотенної чи пєвдо-демократичної), не боїмося відродження московської імперіалістичної захланности. Після упадку більшовиків ніколи вже москалям не владстьє вадуге відбувати централістичний адміністраційний „асеросійський“ апарат. Після упадку більшовиків окупанти автоматично будуть зметені зі своїх верховодницьких посад і вся адміністрація мусить опинитися у руках місцевого автохтонного українства!

Про „міжнародного комівоєжера“, „німешку протекцію усім українським роботам“, про наш погляд на можливість польсько-радянської війни і про те, чи ми маємо на все те лише очима дупати, говорити й зітхати, чи може де-що й діяти — у завтрашньому числі.

(ік)

театру взагалі, а французьких театральних джунглів окрема, пошукаймо театральних емоцій у товаристві цього принагідного українського туриста, гляньмо на все його очима, прикладаючи до всього один тільки критерій: успіху і може ще трохи наскрізь особистих впадоб.

Маленький рухомий домок нашого українського туриста задержується перед сірим будинком: це театр „Жімінаа“. Він цілий адавленний блискучими перстевими світляних реклам, що безмілосерно, всім і вся на глум, показують кожному старечу зморшку давнього театру париських бульварів.

Від ряду літ грають тут тільки пєси Бернштайна. Призвине не нове і найдете його у кожному підручнику літератури. Паматаю тому чотири роки грали тут „Секрет“, потому напрогмаї одного року „Отруту“, а від минулої весни без упину день у день „Мельо“.

Сама неща накликую думок про музику. Але не тільки вона одна, Бернштайн — це знаменитий театральний технік. Своєю техніку довів він у „Мельо“ до такої перфекції, що маємо враження музичних акордів, що виражають людські емоції на підставі окремих позалюдських правил.

Потому: жінка... Це та химерна істота, що все її раз колись у житті стрічаємо. Вона не є ані надзвичайно гарна, ані добра, ані... але вона має та „щось“, за чим усі тямно тужимо, а стрінувши, дуріємо від кохання, ну, те щось... музикальне, невпіймане зрештою іншими зміслами.

Таку жінку авлав Бернштайн у свою пєсу, у банальний подружжя трикутник. Банальний? Якби не вона і ще ці високі аркади париського мосту, що під них кидається вона у холодне плесо Сєквани! Це дає Бернштайнові привід до коротенької мовчаної сцени, але якої майстерної і хвилюючої!

Артистка ц. Габі Мордаї створила неабутню постать. Знаю парижанок, що тепер свідомо чи несвідомо імітують її жести і голос. Хто цьому здивується?

(Продовження буде.)

На організаційному фронті.

Загальні Збори Народної Організації Українців міста Львова.

З середу дня 16. квітня ц. р. відбулися Загальні Збори Осередньої Народної Організації Українців м. Львова. Зборами проводив голова Народної Організації А. Березовський і д-р О. Марітчак, секретарював в. о. секретаря В. Баран. Присутних около 100 дільничевих старшин Народної Організації. Отвараючи Збори гол. А. Березовський присвятив згадку погибшим членам Української Армії, а пам'ять їх присутні вшанували повстанням з місць.

Відтак забрав слово ред. З. Пеленський для виголошення політичного реферату. В річевім і гарно виголошеним рефераті зясував референт значіння міст у національних змаганнях кожного народу, а зокрема українського народу. Виказав потребу орієнтації українського народу не тільки на широкі маси селянського населення, але й у першу чергу на міста, які завжди були і є рішачючими чинниками у політичній розв'язці нації. Присутні гримкими оплесками похваляли ред. Пеленському за добре обдуманний реферат.

Після реферату в. о. секретаря Н. Орг. В. Баран прочитав протокол з попередніх Загальних Зборів і зложив звіт з діяльності Нар. Орг. Голова Нар. Орг. А. Березовський зложив кавовий звіт, а радя. П. Давидовський звіт Контрольної Комісії. Над звітами отворено дискусію, в якій забирали голос: о. посол. Куніцький, пос. Ліщинський, Стефанівський, Добрянський, ред. Гладкий, Олексин, дир. Воробець, о. кан. Туркевич, Николин, Савчин, Криштальський, Якимець, Михитович, Стевчак, Вусович та інші. Ця вельми оживлена а при тім дуже річева дискусія ще раз потвердила, що українське громадянство Львова стає чим раз більше політично виробленим елементом а справи, які торкають його життєвих інтересів починає розумно і доцільно аналізувати. В дискусії зачеплено між іншим сумне явище, що дехто з нашої інтелігенції, часто навіть при покупках у крамницях — послуговується польською мовою. Явище це нап'ятовано, а рівночасно поставлено домаганя, щоби Нар. Орг. подібні факти публічно й поіменно оголошувала в пресі.

В межичасі вибрано Комісію-Матку, яка мала намітити склад Осередньої Старшини Нар. Орг. По уділенні абсолютній уступаючій Осер. Старшині — предсідник Комісії-Матки о. М. Прийма запропонував склад Осередньої Старшини, який за малою зміною односторонно прийнято.

Вкінці присутні висловили дезидерат, щоби нововибрана Осередня Старшина продовжувала гарно започатковану працю, а перш за все добула належний нам голос і вплив у Міській Раді у Львові, якої номінація є питанням найближчих днів та присвятила більше уваги передміським громадам, які тепер прилучується до Львова. Збори закінчено в год. 10.45 вечора.

З життя нашої еміграції.

Шевченкове свято в Новім Саді (Югославія).

Новосадська філія Українського Т-ва „Прогресива“ в Білгороді проявляє останніми часами живу діяльність. Пробі розбиті це Т-во, як це свого часу роблено в Білгороді, тут не мали ніякого успіху. Навпаки українські емігранти зуміли тут найти спільну мову та вирішили влаштувати у цьому році 15. березня вечір у пам'ять Т. Шевченка. Приходиться дивуватись надзвичайній енергії, яку проявив виділ філії, щоби в гідний спосіб вшанувати пам'ять Генія України. Треба признатись, що у цьому допомогли багато жінки, а особливо пані Колтоновська та пані Мартос.

На свято запрошено представників централі, а також і представників влади. Від централі прибула делегація, в яку входили: пп. Будз, Федота та Борисполець. Капітан міста Нового Саду прислав листа, прохаючи пробачення за відсутність.

Свято почалося співом „Ще не вмерла Україна“. Потім після промови п. Будза прочитано два реферати, головні філії п. Колтоновського і п. Мартоса. Після рефератів проспівано „Як умру то поховайте“. По святі відбулась спільна вечеря, на якій балачка зятягнулася далеко поза північ. Нарешті п. Борисполець, дякуючи членам Т-ва за їх працю біля влаштування свята, закликів їх і далі працювати на народній ниві. Після цього товариство розійшлося. На дикях членів сяла радість, що зуміли помянути чезлим тихим словом того, хто життя своє зложив на вівтар Батьківщини та помер як біблійний пророк за другів своїх.

Зозуля Купріян.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Яммі!

Більшовицька інквізиція.

Мрії про добу гуманності. — Історичні переслідування. — „Своєрідність“ російської вдачі.

Середньовічна інквізиція мала славу до світової війни найчорнішою плямою в історії культури європейських народів. Так нас у школі вчили, так про це в книжках писали, так ми звикли були думати. Тисячі людей засуджували на тюрму, на тортури, на смерть задля „іншої віри“ — це нам не йшло в голову. Адаже нас учили, що й скорпіонів треба щадити, бо й вони хочуть жити... І з гордістю ми думали, що часи інквізиції незвідклячно минули.

— Нові часи — свобода, толеранція, широка свідомість, гуманність!... Це ми вважаємо за непохитні здобутки новочасної культури. Повно було філософувань і леанів на цю тему: що задля віри вже ніхто нікого не буде в'язнити, збивати (очевидно в просвіченій Європі, а не десь у Китаї); що інквізиція, релігійна війна вже неможливі; що йдемо назустріч ідеальній свободі одиниць і цілих народів... Деякі, а таких було чимало, в тій солодкій самооматі йшли ще далі, й вірили, що зближується „золотий вік“, „небесне царство на землі“, коли людина займе становище (вирміяного) Бога, а наука займе становище евангелії...

Паперова, книжна психологія процвітала! Звичайна це похибка абсолютизувати своє середовище. Ми жили в часах супокою, й під тим кутом гляділи на Європу, абсолютизуючи її „мирну“ психіку.

Світова війна небаком переконала нас — особливо нас, галичан-українців, — що „воєнна“ психіка й у наших часах не жахається „культурних плям“, інквізиційних метод. Тисячі й тисячі нашого народу Австрія замучила, або засудила на смерть за саме підозріння „неблагонадійності“.

Та всі історичні інквізиції бліднуть супроти більшовицької інквізиції. Доки вона не стала дійсністю, ніхто в Європі не був би повірив, що в наших часах можливий такий розклад духової культури: таке диктаторське винищування моральності, така демонічна тиранія, таке систематичне гноблення сотень мільонів підданих, таке варварство...

Атиля, Тамерлян та інші, подібні до них, дикі завойовники були „джентельменами“ в порівнянні з більшовиками. Вони не розбивали родини, не відбирали дітей від родичів, не видавали морального й релігійного характеру з людських душ. А більшовики, наче не-люди, топчуть і ці найінтимніші святіші людської природи.

Переслідування перших християн у деяких епізодах (прибивання на хрест тощо) може й ефектовніше виходить, як спени з Більшовицької інквізиції, однак більшовицьке гонення своєю систематичністю, статистичністю непомірно тяжче. Перші християни могли скриватися; — катакомби є символом такого захисту, а нині катакомби неможливі. Більшовицька статистика знає за кожну курку на обійсті, а кожна людина там під контролею охрани...

Процес д-ра Мацьківної.

(Другий день розправи.)

При кінці переслухань, першого дня розправи, у хвилині, коли відчитувано протокол оглядин трупа вбитого Телішевського, обвинувачена д-р Мацьківна почала голосно плакати, зімліла і її відпроваджено на коридор, після чого розправу перервано.

Другого дня зала була наповнена публікою по береги, так як і першого дня. Між публікою найбільше жидівок і польок, дуже мало українців.

Перший свідок Іван Балицький, поліційний функціонер, який разом із двома товаришами приїхав був, після трагічного випадку, на місце вбивства і перший оглянув трупа д-р Телішевського. У кишені вбитого він наїшов лист невідомої жінки, яка просила Телішевського вбачити їй якесь кривдів. Пізніше виявилось, що це лист від Лайнерової, замешкалої при вул. Казимирівській і що з цєю Лайнеровою д-р Телішевський утримував більше ніж привательські зв'язки, про які знала і д-р Мацьківна.

Свідок визнає, що оглянувши трупа, він пішов до дому Телішевського при вул. Шелтицьких, де в розмові з батьком убитого не з'ясував, що його син згинув, а тільки випитував де є син, з ким живе ближче, чи має наречену.

Батько догадався, що щось сталося і сказав: „Коли мому синові сталося щось злого, то це вчинила налевно д-р Мацьківна!“

Тоді поліція дістала адресу д-р Мацьківної і пішла до її дому.

Коли вийшла поліція, д-р Мацьківна була

крайно схвилювана, робила вражіння божевільної, за дві години розмови годі було від неї щонебудь довідатись, а довідавшись, що Телішевський ранений, почала плакати і кричати, що вона хоче його бачити.

До вбивства призналася вона аж тоді, коли на поліції, в окремій кімнаті свідок заявив їй, що д-р Телішевський не ранений, але мертвий. Тоді вона дістала гістеричний атак, ломала руки, плакала і кричала: „пустіть мене, я мушу його бачити, тепер не хочу визнавати, потім скажу все! Мені вже все одне! Я застрілила його! Так! Він крикнув до мене: „Марш! Іди геть!“ Тоді я кликала за ним: „Славку, Славку, вернись!“ Він не вернувся, я оперлася об телеграфічний стовп і стрілила! Д-р Мацьківну відвезено до анатомічного інституту, де побачивши трупа, вона довго плакала, а вернувши на поліцію, поплакала в апатії і призналася до всього, заявляючи: „Коли він не живе, то мені вже все одне“. Між іншим визнавала, що кілька днів перед убивством, вона докоряла нареченому за його підозрілий зв'язок із Лайнеровою, а д-р Телішевський успокоював її: „Чому ти заздрісна? Ця Лайнерова, це кавалок мяса“.

Машинна новочасної цивілізації стоїть більшовикам на услугах. І власне при допомозі цієї машини вони виконують такий страшний натиск на населення, про який в історії не можна було й подумати.

Звичайний і дуже поширений погляд хоче пояснити страхіття більшовизму своєрідними рисами російської психіки: більшовизм це російська спеціальність. А коли цю російську „питоменність“ ближче вясуюють, то виходить, що це „Азія“, „азійська, монгольська душа“. Тим хочуть сказати, що страхіття більшовизму мають своє власне джерело в дикій, некультурній, деспотичній — рабській російській душі. Такий погляд.

Психічно-суспільні явища бувають дуже поплутані, перемішані з собою. І ніщо легшого, як невірні вясувати їх: причину брати за наслідок, умовину за причину — тощо. Безперечно, що „спеціальність російської душі“ має свою частку в більшовизмі. Але чи ця частка є корінним страхіттям більшовизму, чи вона є джерелом психіки більшовизму? Чи більшовицька диктатура напр. в Німеччині, в Франції була би так само страшною, як у Росії? Відповідають: ні! А ця ріжниця, це власне те, що треба відчислити на рахунок російської вдачі.

На це можна й треба згодитися, однак з тою завагою, що своєрідність російської вдачі всетаки годі вважати за джерело більшовизму. Атиля й Тамерлян — правдиві азіяти, дуже ріжнилися від більшовиків — тай нинішні азійські народи, хоч як більшовики агітують між ними (напр. між китайцями), не рвуться до більшовизму.

Поставмо справу знові ясно. Цеж не приладок, що жиди, інтернаціональний елемент, так сильно заступлені між більшовиками. А жиди, їх психіка, не є висловом своєрідності російської вдачі, але власне висловом того, що розспане між інтелігенцією цілої білої раси.

Відкиж взялася ідеологія більшовицького комунізму? Чи вона виросла з психічних реакцій російського народу? Ні. Вона виросла на заході Європи, й тільки примандрувала до Росії, приймилась тут між деякими сферами інтелігенції. Але чи тільки тут? Ні, вона подібно приймилась між деякими верствами усіх народів білої раси. А коли так, то за власним джерелом більшовизму і його страхіття треба шукати не в психіці російського народу, тільки в деяких струях новочасної культури.

Скажете: інша річ — комуністична ідеологія, а знов інша річ — страшні більшовицькі експерименти. Власне про це нам іде, про те „інше“. Вам воно може здаватися таке „інше“, як небо й земля. А нам: як крокодил у звіринному огороді, за кратами і за склом, тай крокодил випущений на вулицю, між людей.

о. д-р Г. Костельник.

Натомість Лайнерова у своїх визнаннях на поліції заявила, що д-р Телішевський говорив з нею про д-р Мацьківну дуже негідливо, скаржився, що Мацьківна чинилась його, хоч він її давно не любив і радо поєбувся її.

Свідок твердить, що в поведінки д-р Мацьківної видно було, що вона шалено любила д-р

EUMIG HARTLEY - то найвища класа!!!

Незрівняний в своїй доброті! — Велика селективність! — Велика сила і ідеальна чистість відбору! — Відлучусь під гарантією фабричну локальну стацію!

Сотні листів з подякою свідчать про нечуване, прямо пробоско, значіння цього радіоного апарату на полі радіоної техніки. **тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-ламповий радіоный апарат!**

Генеральне представництво:

ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ
Львів, Леґіонів 1. — Телефон ч. 458 і 459.

Телішевського, що жалувала свого вчинку і д-р Гімпель, присутній при переслуханні сказав: „Панове, ця жінка тепер щиро жалує, що стріляла“.

Вістка про те, що д-р Телішевський убитий, була для д-р Мацьківної страшним ударом і несподіванкою.

Свідок **Генрик Гай**, старший шодовник поліції, який арештував д-р Мацьківну, візнає, що в домі обвинуваченої мав вражіння, що її родичі дуже бідні, що батько сторож. окрім того заробляв як електромеханік, годинникар і що д-р Мацьківна жила більше як у бідних обставинах.

Свідок **Кумлік**, тайний поліц. агент, що продав перше слідство, стверджує: д-р Мацьківна довідавшись, що д-р Телішевський ранений, зімліла і жалувала його.

Далі д-р Мацьківна заявляє, що хоче візнати правду, боронитись не думає, „коли він не живе, то для мене і так все страчено“.

Свідок **Кумлік** пригадає собі, що батько Мацьківної, довідавшись від поліції, що його дочка підписала умову дати нареченому 5000 доларів приданого, заявив: „Я бідний чоловік. Деж би я взяв 5000 доларів?“

Свідок **Беднарчук**, 21-літній хлопець, замешкалий при вул. Потоцького ч. 118, візнає, що перед убивством д-р Телішевського в 3. год. вчором він бачив пана і паню, які сперечалися між собою, потім зайшов до дому, а за хвилину, вийшовши, побачив на вулиці трупа того самого пана, який сперечався з панєю.

Св. **Гіркий Іван**, тайний поліц. агент візнає, що д-р Мацьківна, довідавшись про поранення д-р Телішевського, жалувала, що стріляючи, не побігла до нареченого рятувати його, але втікла до дому.

Свідок **Ксеня Ковак**, українка, 38-літня служниця, критичного дня пасла корови, побачила лаяв і пана, чула, як він крикнув до неї: „Марш! Іди геть!“ За хвилину чула стріл, побачила як пані втікала, як упала в рив, зачепилася на дрого, потім свідок побігла на вулицю і побачила трупа.

Свідок **Іван Дацько**, українець, переходив випадково біля місця випадку, побачив трупа, засвітив сірник, осягнув його, побіг до телефону і покликав поліцію.

Свідок **Параня Продан**, 19-літня українка, служниця, пасла корови, чула стріл бачила, як Мацьківна втікала, як впала на дрого, потім зникла.

Свідок **Андрій Позорекський**, директор лічниці, в якій працювали д-р Мацьківна і д-р Телішевський, візнає, що і вбитий лікар й обвинувачена працювали в лічниці дуже сумлінно, всі були з них вдоволені, д-р Мацьківна робила вражіння нормальною, доброю людиною, навіть зрівноваженою. Про які небудь конфлікти між д-р Мацьківною і д-р Телішевським він не чув, знав тільки, що це наречені, що дехто говорить, наче-то д-р Телішевський брав від нареченої гроші. Д-р Мацьківна полагалася за нареченого ріжні справи, виконувала за нього деякі роботи, очевидно, щоби улекшити йому. Обидвоє покинули лічницю тому, що д-р Мацьківна почувала себе переомленою, та ще й тому, що д-р Телішевський мав дістати на провінції посаду.

На цій передполудневу розправу перервано. На доповнення слід додати, що д-р Мацьківна скінчила гімназію СС. Василіанок у Львові.

Додаємо також спис суддів присяжних, що судять у цьому процесі, а саме: Станіслав Велицький, Броніслав Височанський, Леон Цукверман, Теофіл Телесницький, Мечислав Паньків, Осип Пакош, д-р Юрій Курілович, д-р Якуб Бохів, Г. Качоровський, Генрик Фрай, Киріло Свідерський, Вільгельм Брайтмаєр.

Полуднівні візнає свідок **д-р Степан Мовимський**. Знав Телішевського від грудня 1928. від коли покинутий почав практику, ближче з ним не сходився. Телішевський робив вражіння спокійної людини. Мацьківну знав лише з бачення. Раз заприятівав, що Мацьківна їде на Телішевського, Телішевський вийшов другим дверми і не стрінувся з нею.

Св. **д-р Ольга Шкірпанівна** не знала Мацьківної. Телішевський був добрий товариш. Від нього довідалася, що він заручений. Що Телішевський втікав від нареченої це чула від товаришів. Кілька разів бачила Мацьківну біля павільйону заразних недуг, де Телішевський працював. Коли Телішевський заприятівав Мацьків-

ну, виходив іншими дверми. Коли товариші звертали Телішевському увагу, що так не ялося, сказав, що покищо не може женитися. Свідка дивувало, що Телішевський втікав від нареченої, та це була його особиста справа, свідок не могла мішатися до того. Телішевський не говорив ніколи, що вірне заручини, не висловлювався теж але про наречену.

Св. **д-р Лямпель** знав Телішевського від 1925 р. Стрічався в павільйоні заразних недуг. Раз говорив Телішевський, що поїде до СРСР. Коли свідок спитав його чи не боїться, Телішевський відповів, що матиме там оікунку. Свідок часто бачив Мацьківну в павільйоні заразних недуг, що ждала на Телішевського.

Св. **д-р Маріян Кржижановський** знав Телішевського та Мацьківну від 1922 р. На викладах сидів обов поруч себе. Ходили все разом. Про обох говорили, що це наречені, тимбільше, що собі тивали, та що Телішевський користав з наукової помочи нареченої. Вона пильненько записувала виклади, а Телішевський сидів безчинно. Свідок працював пізніше в павільйоні заразних недуг з Телішевським і там часто заглядала Мацьківна, питалася, чи Телішевський вже вийшов. Свідок чув, що коли Мацьківна ждала на вул. Пекарській, Телішевський вийшов іншим боком павільйону. Свідок характеризує покійного як ледігну нагальну, що не зналася на товариських формах. Коли Телішевського приділяли на відділі, не представляв товаришам і це їх навіть вразило. Свідок чув, що коли Т. перепав раз при іспиті з якогось предмету, Мацьківна ходила до професора та просила, щоби щераз питав його. Телішевський не був слакий у товариських формах.

Св. **Збігнев Журовський** Мацьківну знав від 1929 а Телішевського від 1928 р. Св. ле бачив, щоби Телішевський втікав перед нареченою, а чув про це.

Св. **д-р Діомідій Гура** спочатку візнає до українськи, а на просьбу одного з присяжних суддів годиться візнати по польськи. Св. знав Т. ще від 1920 р., коли покійний був іще гімназ. абітуріентом. Іще в гімназії говорили, що Т. має суджену. Пізніше св. ходив із Т. на виклади, та на 2-ім році зірвав із ним взаємни. Оба ходили до Преображенської церкви. Коли раз до Телішевського підійшли дві пані зі скарбонкою, що збирали датки на якісь нац. чи культурні українські цілі. Телішевський нічого не дав а ще й крикнув: „Марш, голото!“ Свідок знав, що Телішевський був старшиною при українській армії. Поведення Телішевського вразило його до нього і свідок зірвав із ним. Телішевський представляв Мацьківну як свою сестру. Мацьківна була дуже пильна, говорили, що вони обов вчатьеся разом так, що вона читає зі своїх записок, а він слухав. Підчас іспитів як могла помагала Телішевському, коли раз перепав при іспиті, М. навколішках благала професора, щоби щераз питав Телішевського. Коли пізнав Мацьківну, фізично виглядала вона дуже добре, пізніше щораз гірше, зате Телішевський щораз ліпше. Мацьківна хвалилася перед товаришами, що Т. її дуже любить, та вони приймали це з резервою. Т. зодигався дуже гарно, а М. скромно. М. приносила на виклади Телішевському свіданки, переважно скромні, одначе Телішевський звичайно візнав усе. (Обор. д-р Гіртер: Себто, що він її свідок, а її оставляв папір.) На запит оборонця каже свідок, що на основі розмов із Телішевським набрав переконання, що він був дуже змисловий, а навіть перверзійний.

Св. **д-р Павло Цимбаліста** каже, що Т. був зарозумілий із своєї вроди, говорив про себе, що він другий Валентіно та хто знає, чи в і.д. не зробив би кращого інтересу, ніж у шпиталі.

Св. **д-р Арендіт**, лікар нервових недуг, працював із Мацьківною на цьому відділі. Рає прийшов на цей відділ Т. і тоді Мацьківна представляла його як свого товариша, а не нареченого. Мацьківна робила вражіння дуже залюбленої. Коли аблизалася хвиля, в якій мала бачитися з Т., кидала найкращішу працю та лише вшарала крізь вікно, аблизалася в Т. або гляділа безупину на годинник. Колиж стрінулася з ним, гляділа так любо, що навіть рівнодушний глядач міг побачити в тих очах палке кохання. Коли раз св. спитав М. про нареченого, М. відповіла, що це не наречений, а товариш.

Св. **Кароліна Ляйнерова** оово 30-літня білявка. Після записиження на тору предсідник питає її, які взаємни лучили її з Телішевським. Схвильована Ляйнерова впливає склянку води та каже вже спокійно, що взаємни знакомства. Пізнала Т. в Гребенові в 1928 р., де була з чоловіковою матір'ю та дитиною. Т. вишарив кімнатку в тім самім домі, вони зазнакомилися їх суєди. На літниці була всього 8 днів, стрічалася часто з Т., колиж приїхав її чоловік, зазнакомилася його з ним. Свідок вернула у Львів, а її чоловік остав з педілі в Гребенові та далі жив із ним по суєдзязі. Телішевський говорив свідкові в Гребенові, що незадовго приїде до нього тіточка сестра (Мацьківна). І справді, коли Ляйнерова втіка-

ла з Гребенова, приїхала Мацьківна та мешкала разом із Телішевським. Після повороту в Гребенова Т. перап заходив до крамниці її чоловіка. Свідок бачилася з ним у присутності чоловіка, а який не був ніколи. Як два тивні перед смертю Т. зайшов до крамниці дуже схвильований. Сказав, що мав із судженою велику авантюру. Суджена нібито гровила навіть, що застріляти його. Тоді Т. нібито добув револьвера, подавав його нареченій та сказав: „Маше, застріля мене!“ Т. оові дав теж, що хоче вїхати до Відна. Другого дня свідок стрінула Т. принадково біля віна „Касіно“. Т. присягає свідкові, що в М. не оовантася, свідок доворила йому, що кривдить до шіаку, бож загнавася за да-го, мешкаючи разом із нею на літниці. Це арештові людина інтелігентна, та не заслуговує, щоби її вітручувати. На це Т. обидився, сказав якесь образливе слово в пітню. На другий день перепрошував свідка зятовно за поведіння на вулиці, вона відписала йому і ті листи вийдені при іспиті, дали приїд до її арештування. На поліції св. виказала кожен свій крок і вказала на Мацьківну, як винувницю вбивства. Мацьківна не могла ніколи бачити свідка з Телішевським, бо свідок ніколи не ходила з ним, хіба тоді, як стрінулася біля віна. (Д-р Мацьківна на запит предсідника каже, що читала листи Ляйнерової до Телішевського, але не вважала їх любовними.)

На цьому відложено розправу до п'ятниці 9. год. перепол.

НОВИНКИ

— **Арештування серед української молоді.** Нас повідомляють, що в останніх трьох днях перевела львівська поліція багато ревізій і арештів серед української молоді. Між іншим арештовані: Володимир Саяк, переплетник, Богдан Павук, фриз'єр, Микола Власійчук, артист-різьбар, Роман Шур, рушникар, Іван Ткач, переплетник, Богдан Стечишин, торг. помічник. Довідуємося, що докладні катні ревізії ведуться також серед українського студентства.

— **Англійський журналіст у Львові.** В днях 21—23. ц. м. перебував у Львові англійський журналіст, п. Войтг, спеціальний кореспондент льондонського „Манчестер Гардієн“, який приїхав добути на місці інформацій про українське життя. На 22. вїхав на Волинь, в околиці Рівного, де м. ін. був присутній при сцені розгову одного віча. В середу, 23. ц. м., п. Войтг їадив на галицьке село, в околиці Львова; м. ін. у селі Грядз оглядав читальню „Просвіти“ й місцеву кооперативу. Полуднів в честь гостя уладив у своїйому приватному помешканні чай п. голова д-р Дмитро Левницький.

— **В шкільних справах.** В квітну неділю ц. р. відбулася у Львові нарада батьків, що посилають свої діти до 7. класової школи ім. Шашкевича. Зібрані приймали з радістю вість, що новий будинок, призначений для школи, вже готовий і буде з новим шкільним роком відданий до вжитку. Але з другої сторони піднісено трудність, що новий будинок при вул. Городецькій (під св. Юром) налго віддалений від середмістя і підземкових діляниць. З огляду на те ухвалено звернутися до ради міста і шкільної кураторії з проською полішити в середмістю фізію школи, зложено з чотирьох нижчих клас. Дальше піднесли батьки, що багата хлопців, що вїчать 7-му віділову класу в цій школі або не провінції, бажає вступити до гімназії, щоби осягнути там вищу освіту. Перед кількома роками існували для тої цілі при акад. гімназії у Львові рівнорядні відділи гуманістичного типу, в котрих гімназії починалась поправді від 4-тої класи, так, що ученики віділової школи могли переходити просто в четверту гімназійну класу. Тепер ці відділи скасовані, наслідком цього не має українська молодь в цілій державі ні одної школи цього типу. Зібрані батьки ухвалили віднести до шкільної кураторії і міністерства з проською, відновити гуманістичні відділи і то не лише від першої, але рівночасно і від четвертої класи. Це останнє тому, щоби ученикам, які покинули віділову школу і мали достаточне підготовання, дати змогу вступати в 4-ту класу тоїж гімназії. Для переведення обох справ вибрано делегацію, яка має виготовити меморіяли, предложити їх зараз по Великодні кураторії і раді міста.

— **Реєстрація бібліотек.** Міністерство освіти розпорядило реєстрацію бібліотек, читальень і випозичальень у цілій Польщі. Реєстрації підлягають усі бібліотеки, існуючі при державних інституціях (за винятком шкільних, наукових і військових), самоуправних (напр. бібліотеки повітових управ, міських і сільських громад), освітніх і вчительських товариств, гуртків молоді, кооператива, робітничих і професійних спілок, клубів, шпиталів, парохіальних бібліотек, випозичальень книжок, власности поодиноких осіб і фірм і т. д. Реєструвати треба бібліотеки польські, українські, білоруські, російські, чеські, німецькі, жидівські і т. д. У Львові реєстрацію проведуть шкільний інспектор (міська

шкільна Рада, пл. св. Духа 3(П.). До 2. травня треба туди зголосити свою адресу, після чого отримається квестіонар для виконання.

— Під увагу шахістам. Меч Т-ва Українських Шахістів з Львівським Клубом Шахістів відбується в неділю 27. квітня в каварні „Севіль“ (ріг Пекарської) в год. 4. попол. Змагання ці будуть серед шахістів велике зацікавлення, бо від їх вислідів може залежати перше й друге місце в таблиці львівської шахової ліги.

— Стабілізація Великодня. Англійський уряд звернувся вдруге до всіх європейських держав, з пропозицією, щоби устійнити дні, призначені на Великдень. Дотеперішній календар, що пересуває ці свята від 23. березня до 25. квітня, є дуже шкідливий з економічного погляду. За пропозицією Англії стоїть Ліга Націй і Міжнародна Торговельна Палата. Папа не має нічого проти неї.

— Нові міста на Україні. Харківський уряд тригодував план будови нового міста Горловськ в Донецькому басейні. Є це одно із тих 14 міст, що має зродитись на цій території за три роки. Причина такого рішення: недостача домівок для сотень тисяч людей працюючих на вугільних фабриках. Кошторис на будову потрібних домів у цих нових містах каже про 634 міль. рублів. „А гроші, як казав один жартун, другою рідна справа; їх треба... тільки мати“.

— Англійська Теміда. У Лондоні виконали смертний присуд на Г. Подморі, що в жовтні 1923 р. убив власника гаражу. 15.000 осіб підписало прохання до міністра внутр. справ, щоби відложити присуд, тому, що вина Подмора не вповні доказана. Міністр порозумівся з найвищим суддею і заявив, що внесене прохання безпідставне.

— В дорозі на місяць. Будівничий „місячної ракети“ німецький проф. Оберт заповідає, що цього літа зробить спробу лету в простір на 50 км. Кошта цієї подорожі покрити з низки відчитів, яку підготовляє на сенсаційну тему: „Чи можливо є дістатись на місяць?“

— Ріжні вісти. У роковини смерті св. Августина папа видав енцикліку, присвячену особі та діяльності цього святого та філософа. — Англійський король виїжджає на довше лікування до Бад Гаштайн. — У найближчій часі буде відчинена в Римі окрема школа для католицьких журналістів. — На міжнародній з'їзд Пен-Клубів мають приїхати до Варшави в червні з Англії Уельс і Гельсуеті, з Італії Боргеа, а з Чехословаччини Чапек. — Цього року у травні переведуть у Мексику перший обов'язковий підрахунок населення. — Підчас богослуження грім ударив у церкву в купелевім місті Біарріці і знищив образи та вістар. — Китай матиме одну з найсильніших радіостанцій у світі; німецька фірма Телефункен вибудує у Нанкіні станцію подібну до Осльо. — Американський сенатор Уелсуорт заявив прилюдно, що коли уряд не скасує протизаконогового закону, то доведе до бунту населення. — В американським містечку Гобокен (Нью Джерсі) помер 109-літній Копер Бір, що походив з околиць Львова, мав він довезну бороду і ще довшу чинку синів, внуків і правнуків (146 осіб!).

— Нові святі. 23. ц. м. на офіційній консисторії в Римі проголосили двох нових святих: блаженного Тому А. Корте і Катерину Томас. З цієї нагоди собор св. Петра був весь ілюмінований.

— Смерть данського письменника. Помер майже зовсім невідомий на чужині один із найбільших сучасних данських поетів Єппе Аакієр у 64. році життя, на своїм хуторі в Силе (Півн. Ютландія). Аакієр — лірик, дуже популярний серед рідного загалу, таксамо як Йоганнес Енсен, як повістяр.

— Папа не дає інтерв'ю. Коли світ дізнався, що між Лондоном і Ватиканом налагоджено безпосереднє телефонічне połącження, одна з англійських газет (чужа преса, мабуть, із задрощів не хоче виявити, яка саме) звернулася негайно телефонічно до Ватикану прохаючи інтерв'ю з папою. Тема була: що папа думає про феліційні переслідування в СРСР. Однак з Ватикану відповіли: Папи нема. Догадуються, що це була відповідь демонстраційна, щоби звернути увагу англійським редакторам, що папа не дає телефонічних авдієнцій. Ще за якийсь час найдуться люди, що прохатимуть телефонічно... папського благословенства.

— Дельфійські ігрища оживуть у Греції, завдяки сучасному грецькому поетови Ангелюві Сікеліаносови. У зв'язку з цими ігрищами буде організована виставка цьогорічного грецького мистецтва. Даватимуть песу Айсхилу „Спутаний Прометей“.

— Боротьба з саранчею. Преса з Каїро повідомляє про надземний чотирьохденний важкий бій з саранчею. 350 людей копало рови на кількіть кілометрів довги; в ці рови сідає саранча, коли підготовляється до лету — зовсім як справжня армія. Коли вона осіла, рови облили бензином і западили. Після бою поле виглядало

як згарище. На просторі трьох квадратних кілометрів лежала саранча давою на кілька сантиметрів заврубшки.

— Блаженні віруючі... Є в Бомбаю власник авта, шофер Саїд Абдуль Гафіс. Нині весь світ знає, що число його таксівки — 189. Пів року тому його наняв один американець, що висів з корабля, щоби оглянути місто. Шофер совісно показав чужинцеві всі двана і відвіз його до пристані. Виявилось, що подорожній не має „дрібних“. Він пішов на корабель, заявивши, що перешле гроші шоферові через портієра. Та з хвилиною, коли американець увійшов на чердак корабля, корабель уже зняв якор. Зате Саїд Абдуль Гафіс не тратив надії, що „його джентельмен“ якось виріаняє свій довг. Гафіс був неімовірно чесний і солідний. Згідно з шоферськими правилами, пустив у рух мотор і ждав сулокіжно на поворот свого гостя. Його товариші сміялись із нього. Але Гафіс вірив в Аллага. Купував бензину і ждав. Аж попав у пресу. Весь Бомбай сміявся з його наївності і назвав його найбільшим оптимістом світа. Зайстка з бомбайської преси про нього попала в американську, і американець, що обїздив кілька місяців тому Бомбай зі шофером ч. 189, пригадав собі свій довг. Обрахував усі години за минулі місяці і переслав Саїд Абдуль Гафісові чек, який посилають мільонери у таких випадках.

— Замість квітів на домовину бл. п. Васля Гері, директора „Нар. Дому“ в Добромилі, зложив 20 зол. на фонд будови Нар. Дому в Ланах біля Стрия. о. Маріян Р. Цурковський, зять.

Листування редакції.

Вол. Іл. З Вашого перекладу скористати не можемо, тому, що твір Ремарка „На Заході нічого нового“ появилсь вже в двох українських перекладах.

Насус у Бельгії. Такі друкарські помилки трапляються часто; помістити комунікату ще раз не можемо, бо й так маємо замало місця на весь біжучий матеріал.

Лист до Редакції.

Т-во українських робітників „Сила“ проти комуністичного органу „Сила“.

Вп. Пане Редактор!

Прошу помістити у Вашому часописі отсей комунікат від Т-ва українських робітників „Сила“ у Львові: Від якогось часу виходить у Львові часопис „Сила“. Тому, що багато людей думає, що часопис цей є органом Т-ва „Сила“, а деякі навіть звертаються з ріжними справами до нашого Т-ва, а навіть присилають рахунки, хоч вони належать до згаданого часопису, заявляю іменем Т-ва „Сила“, що воно з часописом тої назви не має нічого спільного і що нікому з членів Т-ва не було відомо, що такий часопис появиться. Навпаки: ідеологія і напрям того часопису є зовсім чужі і протинні напрямній Т-ва українських робітників „Сила“ у Львові.

ЗА ВИДІЛ:

о. Антін Каштанюк, голова.

Дописи.

Львів, Жовківське передмістя. (Шевченківський концерт Т-ва українських робітниць „Будучність“). До дуже гарно проведених днів у жовківській дільниці у Львові належав день 30/3 1930. Того дня тамошні кружки Т-ва „Будучність“ улаштували концерт у честь Шевченка. В гарно прибраній читальняній салі зібралось численно громадянство, витаючи радісними оплесками достойного гостя, Преосв. єп. Будку. Найгарчішою точкою того концерту був надзвичайно співаний хор під управою ради. Т. Купчинського, котрому зібрані гості по кожній точці відлачувались довготривалими оплесками. Відповідно достроений до рівня слухачок реферат виголосила голова Т-ва „Будучність“ п-і Евст. Тишинська, а добре підготовані деклямації виголосили дівчата-служниці: Бабухівна Катря „Мені однаково“, Якимів Розалія „Минають дні“, Чехівська Марія „Розрита могила“ і Яциняк Ева „Тополя“. Відспіванням національного гимну закінчилось свято, що на довго залишило гарне враження на присутніх. о. К.

Зі спортивного життя.

ПОГОНЬ І. В.—УКРАЇНА.

В неділю, 27. ц. м. відбудуться на гришці Погоні змагання за мистецтво А-класи Погонь І. В.—Україна. Початок: год. 11.30 передпол. Попередять змагання за мист. В-класи Погонь II.—Україна II. в год. 9.30. Ветуп: трибуна 2 зол., I. партер 1.50 зол., II. партер 1 зол. Для членів обох товариств I. партер 1 зол.

О П Е Р А Т О Р 1831 3-16

Д-р Д. Сассовер
Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38—51
Хірургічні недуги. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

Станіславів, СТАНИСЛАВОВІЯ—ПРОЛОМ
3:0 (1:0).

В понеділок, 21. IV, розіграла дружина Пролому приятельські змагання зі Станіславовією. Задля браку карності наша дружина виступила в резервовому складі, а саме: Михалевич, Панашій, Росяк; Бриндзей, Павловський, Стетевич; Моклович, Ліськевич П., Дем'ячук, Керлякевич, Пронци. Резервові грачі перший раз виступили в поважнішому мечі. Гра весь час під сильною перевагою Станіславові, яка здобуває в першій половині і ворота з вільного. Друга половина йшла теж під перевагою Станіславові, що в цілому ряду логічних позицій стріляє дальші два голі. В нашому нападі дальше нема вігравля, що пояснюється браком Марусяка. Це й відбулося на всіх акціях Пролому, які заломлювалися на певній обороні Станіславові. Вислід 3:0 завдячує Пролом добрій обороні і... стріловій недиспозиції грачів Станіславові.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Іван Яворський, парох Стрільбич і бувший соймовий посол, помер 23. ц. м. Похороня відбувся в п'ятницю 25. ц. м.

З Покійним зійшов у могилу визначний народній діяч, що працював багато для національного освідмлення і культурного та економічного піднесення нашого народу на переломі дев'яностих років. Мав теж немалу популярність в народних масах, серед яких тишісь великим довірям, що й виявилось вибором його послом до галицького сойму в часах, коли провід нашої політики мав у своїх руках пос. Б. Олесницький.

Пок. о. Іван Яворський займав завжди різко опозиційне становище супроти польських органів кравової влади, а зокрема дуже рішучо виступав проти зловживань властей і взагалі проти режиму в ері намісника гр. Андрія Потоцького. Як посол присвячував спеціальну увагу шкільним справам і був гарячим речником оборони українського шкільництва перед польовізацією. Приймав особливо живу участь у боротьбі за українську гімназію в Станіславові і сецесіонував разом з іншими нашими послами в сойму (1901 р.), коли польська соймова більшість протягала справу тієї гімназії цілими роками, відволікаючи її оснування.

Слід піднести також велику працю Покійного, що й він вложив у страйковий рух наших селян в часі масового ріжничого страйку в Галичині 1902 р. Тоді він був членом кравового страйкового комітету, їздив по селах, органічував селянство до боротьби за поправу своєї долі і боронив його перед переслідуваннями й побоями.

Покійний приймав теж участь у масовій акції-боротьбі нашого народу за загальне виборче право до австрійського парламенту (рр. 1905—1906). В тих роках він промовляв на неодному вічу, на неодних зборах і причинявся сильно до освідмлення й розбудження нашого селянства та до зацікавлення його політичними справами.

Виступаючи різко проти крику нашого народу на всіх ділянках життя, Покійник не щадив навіть найвише поставлених осіб з кравової адміністрації, коли вони допускалися зловживань чи звущань над нашими людьми. В дні 13. березня 1907 р. виголосив він у галицькому соймі знаменку промову, яка тоді заробила чимало шуму. А саме підновілаючи пос. Абрагамовичеві, який висі законпроект про польську урядову мову автономних властей, пок. о. Яворський виступив з цілою рішучістю проти ввднення польської мови як мови урядової до автономних властей і сказав між ін. такі пам'ятні слова: „Ми не повинні були дати вам так легко ухвалювати екстермінаційні закони. Ми виїшли (мова тут прс згадану вже сецесію у справі станіславівської гімназії). Ми але зробили. Нас повинні були винести в тої палати!“

При кінці треба ще відмітити, що о. Іван Яворський був діяльним і карним членом української національно-демократичної партії. В часах, коли народовці оформлювалися в національно-демократичну партію (1899), був Покійний членом Широкого Народного Комітету.

Від двох літ неадужав пок. о. Іван Яворський на ноги (частинний параліж) і це не давало йому змоги проявляти більшої активності. Всеж таки він завжди цікавився живо народними справами і часто дописував до нашого органу, якому зберіт вірність до останніх своїх днів.

Вічна пам'ять заслуженому Діячеві і Громадянчові!

ДАРУНОК — ГРУБО ПОСРІБЛЮВАНА ЛОЖКА

для покупців цих знаменитих, скорих до варення платків.

Купон на грубо посріблену ложку, є у кожній пачці Quaker-a.

1927

Quaker

Вівсянки

Коли ціла родина, зголодніла, чекає при столі, 3 до 5 хвилин варення вистарчає, щоби подати смачну і поживну страву. Платки Quaker-a — це незрівняна пожива, — не лише здорова і відживча, але також ошаджує працю, час і газ. Лікарі її поручають. Прошу уважати на купон, що знаходиться в кожній пачці. Платки Quaker-a можна всюди дістати.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
П'ятниця, 25. квітня, год. 7-30 веч. „Сельський парубок“.
Субота, 26. квітня, год. 7-30 „Стас зегун“.
Субота, 26. квітня, год. 7-30 вечером „Жайворонок“.

Малий Міський Театр:
П'ятниця, 25. квітня, год. 7-30 вечером „Пан Топаз“.
Субота, 26. квітня, год. 7-30 вечером „Пан Топаз“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Свієць Парижа (Moris Шенале) і опера „Ловці жемчугів“.

КАСІНО: Коли жінка забудеться.

КОЛЬОСЕЙ: Темпо, темпо!

ЛЕВ: Душі в неволі (Бол. Пруса).

ОАЗА: Князь студент.

МАРУСЕНЬКА: Весільний марш (звук. фільма).

ПЛЯС: Звукова фільма: Мораль пані Тульської.

ПАН: Краса життя (Жеромського).

ПАСАЖ: Острів затоплених скарбів.

Тиждень Метро-Голдвін-Маєр. Амер. комедія.

ПРОМІНЬ: Любов у природі. Невідомий батько.

СТІЛЕВЕ: Шалена граблянка і Фред Томпсон.

ФІТАМОРГАН: Шляхом ганьби.

ХИМЕРА: Грімниця з Монпарнасу.

УТІХА: Щораз скорше (Гарольд Льюїс).

Програма радіо.

П'ятниця 25. IV. 1930.

ЛЬВІВ: 11-58 Сигнал часу, з астрономіч. обсерваторії. 12-05 Концерт грамофонних плат. 17-45 Трансмісія попол. концерту з Варшави. 18-45 Вечірка, музика грамоф. плат. 19-30 Пощтова скринька. 19-58 Сигнал часу. 20-05 Музична благодіяч. (з Варшави). 20-15 Трансмісія симфонічного концерту з варш. філармонії, комулікати.

Субота 26. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 12-10 Музика грамофонів. **Краків (312,8)** 16-40 Концерт грамофонів. **Гельсінгфорс (221,4)** 17-30 Музичні продукції. **Ляйпциг (259)** 16-30 Солисти. **Лондон (356,3)** 19-45 Твори Ліста. **Берлін (418)** 16-30 Капела Штайнера. **Стокгольм (436)** 20-15 Радіо-Баль. **Рим (441)** 13-30 Концерт Лянгенберга. **Прага (487)** 20-30 Солисти. **Міляно (501)** 19-15 Концерт. **Брюссель (509)** 19-30 Радіотріо. **Будапешт (558)** 19-40 Концерт. **Ленінград (1000)** 16-00. Концерт. **Харків (1304)** 20-00 Опера музика.

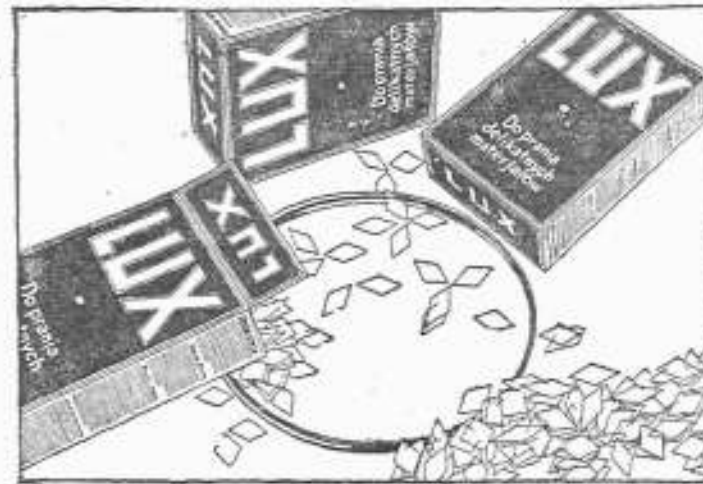
ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Т-во Учительська Громада в Дрогобичі улаштує від 15. травня підготовчий курс до 1. кл. взаємної і IV. кл. гуманістичної гімназії. Наука безплатна, оголошення в будинку гімназії, при вул. Сніжній. 1940 1-3

В неділю, 27. ц. м., відбудеться заходом т-ва „Швай“ прогулянка до Звенигорода, на Хом і Кам'яну гору м. Романова. Вихід зі Львова до Давидова з год. двірця 6-40, поворот на годину 21. Кошти подорожі около 4 зол. Збірка у вестибулю год. двірця 6-15. Гостям дуже вдяк.

зол. 6-50	ГОДИННИК АВСИС	зол. 6-50
швейцарський з гарантією тільки у		
Б. ГРИНБЕРГА Львів, Сикстуська 4.		

Оригінальний Lux — продається завжди в пачках.

КУПУЮЧИ, домагайтесь Lux-у тільки в пачці, коли хочете мати гарантію, що він автентичний, бо Lux продається по всій земній кулі виключно в блакитній пачці з надписом. Існують більші і менші пачки Lux-у, а є вони скрізь і завжди правдиві тільки тоді, коли він знаходиться в заклейоній пачці і має свою назву. Тоді нема чого лякатись прикрих несподіванок підчас прання.

Lux може прати все, в дуже сильній, а проте незвичайно лагідній піні — починаючи від тонких ніжних коронок аж до грубих вовняних коців. Тільки пречисто сніжній піні Lux-у можете повірити біля немовлят, легкі шовкові сукні, а також вибагливе бавовняне й шовкове білля.

ДАРОМ ПРІБКА

КУПОН. До фірми „Свай“ Актівної Спідки, Пощтова Скринька 479, Головна Пощта, Варшава. — Прошу о безплатне присилання мені пробного пакету Lux-у, який вистарчає на оже прання.

Імя і прізвище _____
Адреса _____
Lx 145-026 P (Просимо вразно писати.)

1938 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ДО ВСЕЧ. ОО. ПАРОХІВ, які улазджують у своїх парохіях місці, звертаються два інваліди У. Г. А., які займаються продажем девоніоналіа, з просьбою, повідомити їх про речиньє місці хоч один тиждень вперед, та в цей спосіб помогти своїм людям заробити на прожиток. — Ласкаві повідомлення слати: Л. Янів Замітля, пошта Палаєни наді: 1926 3-3

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на гати від десятих літ з найліпшою стороною злана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1857 56

УЧИТЕЛЬ, КАВАЛЕР, зіт 37, навязже переписку в матр. цілі з паніною або бездітною вдовою, пристійною, дагідною вдачі і не зовсім бідною. Пощаєнні оголошення з фотографією проситись слати до Адм. „Діло“ під „Самітний“. Дискреція запевнена. 1932 2-2

ЛЕДІВНІ знамениті, чеські машинки до мороженого, на провізіцію не тайна висидна. — Рентшнер, вул. Лєгіонів ч. 37. 1720 2-10

ГОДИННИКИ „Zenith“, „Longines“ також біжутерію власного виробу, поручає: Добровський - Розважєвський, Львів, (Готель Жоржа). — Догідні умови. 1850 15-7

КОРОНКИ до білля, модні та церковні, найдешевше „Wenecja“ Боїмів 19. 1945 1-10

РІЛЬНІ ГОСПОДАРСТВА, земельні масти, міські реальності у великому виборі поручає Бюро Посередництва Дрогобич, вул. Палаудського 2. 1939 1-3

ЛІТНІКНИ! Хотите без труду майти приміщення в пенсіонатах або приватних помешканнях, або чи то засигнати інформації щодо побуту в Яремчі, Мискудичині, Ділку або Палаєнові, прошу звертатися до Бюро Інформаційного Літвіса у Мискудичині. На відповіді і вод. значаєні. 1941 1-4

КОМНАТА умебльована негайно. Мішєвичка П. партер. 1943 1-1

ФІЛІЯ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТИ“ в Любачеві прийме відповідну особу до ведення справ Філії. Винагорода після умови. Посада до об'являється сейчас. Згодошення найдалше до 1. травня 1930 на руки голови адвоката д-ра Івана Ставля в Любачеві. 1946 1-3

ТРЕВАЛІ лазничкові, фотелєві, кошикові, насідові лавки і баїї поручає Войтїх Заньч, Львів, Осолінських ч. 14. 1919 2-10

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст незуї зєгенів, серпів і молуан
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рєнтгенем.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. П. п.
Скріплювання дитячих зубів пльозобування й винищення зубів, без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті шила найліпшої системи. Панаїєвїя в провізіції полагодується в найкоротшому часі. П. П. Урядовцям і студентам значна злижка. 1879 ка. Тєл. 65-73. 1-10

Поручаємо всілякі тартаківні матеріали, як **смерєка — ялиця** так столярські, як і будівельні.
Тартак ЗАРВАНЦЕРА в Калуші.
1617 0-7

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає саїдуєчі свої видавничстві:
Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.
Адреса всіх видавничств така:
BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35-41.
И переписку треба зазначувати:
Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщу: Банк для торгівлі та промислу, Познань (чекове конто в ІНКО ч. 200.430). Пощтове конто у Берліні: Berlin, N-o 3.111. 25-7

Меблі подешевіли на 20%

з причини сучасної кризи продає фірма „**ФАМЕТА**“ фабрика меблів сп. з обм. відпов. Львів, Красіцьких ч. 18 з

МЕБЛІ
всього рода на 20% дешевше, 1940 на рати вже від зол 5. 1-10

присилайте передплату!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. поа. Конто почт. щадн. 143.322</p> <p>Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.</p> <p>Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем.</p> <p>Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:</p> <table> <tr><td>Місячно</td><td>5-00 зол.</td></tr> <tr><td>Чвертьрічно</td><td>15-00 „</td></tr> <tr><td>Піврічно</td><td>27-50 „</td></tr> <tr><td>Річно</td><td>55-00 „</td></tr> </table> <p>ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 ш. фр., Чехословац- чині 30 ч. н., Румунії 150 лей, Бол- гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>	Місячно	5-00 зол.	Чвертьрічно	15-00 „	Піврічно	27-50 „	Річно	55-00 „	<p>Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.</p> <p>В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ- СТРАЦІ.</p> <p>ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
Місячно	5-00 зол.									
Чвертьрічно	15-00 „									
Піврічно	27-50 „									
Річно	55-00 „									

**ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ
БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ**
в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
І в ПЕРЕМІШЛІ, Красинського 63.
Жадайте оферт та цінників.

**Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий“**
у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто
Почтової Шкади ч. 143.467),
як Центральна Каса українських кооперативів
приймає вкладні ощадності, обезпечує їх у
твердій валюті та поміщує у наших коопера-
тивах, щоби піднести господарський розвій укра-
їнського народу. 3-10

Кривду робите своїм дітям
коли для запевнення їхньої будучности не
складаєте своїх ощадностей в
Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

На порозі п'ятидесятиліття „Рідної Школи“.

В р. 1931 кінчиться п'ятидесятиліття діяль-
ности Товариства „Рідна Школа“. Немолоді ми
вже в нашій культурницькій діяльності, коли
одна по одній наші центральні установи покін-
чили чи кінчатъ 50 літ віку. Скільки то праці
може вложити, скільки прислуги може віддати
ідейна, рухлива людина з таким віком, людина,
яка прецінь протратила чимало років на прид-
бання знання, на засвоєння досвіду, загалом
на підготовку! Наскільки глибоку борозну в на-
ціональному поступі вкорює установка, що р-
диться на світ в бажань народу, думкою найкра-
щих його представників даного часу, яка відразу
охоплює вширш і зловж цілу полосу національ-
ної території, цілі верстви рідного населення.

Чи постарілася „Рідна Школа“ за той вік?
Всякий неупереджений мусить ствердити,
що — як неприродно воно звучало би — „Рідна
Школа“ відмолоділа. Доказом цього відмоло-
дження, примінення до часу її вимог хвилі, є
кількаразова зміна статуту до 3-разової зміни
назви включно. Доказом цього є охоплення
через ширших верств народу, розширення її ді-
яльності на маси, об'єднання під її лавчаним кож-
ної української закутки в світі, де може вестись
як-так свободна українська національно-кulti-
турницька робота.

Рік 1931-ий буде проголошений Ювілейним
Роком „Рідної Школи“. Бажанням і вказанням яв-
ляється, щоби ціла українська нація відсвятку-
вала якнайбільше доцільно й величаво цю заміт-
ну річницю культурно-виховної праці кількох
поколінь. Загальна програма ювілейних обходів
розроблених на цілий 1931 рік уже обміркову-
ється як у самій централі, так і в Клубах „Рід-
ної Школи“. Ювілейні обходи мають вказати
всі дотеперішні досягнення „Рідної Школи“.

Метою ювілейних обходів мусить стати вко-
рінення в цілій українській масі свідомости про
значіння рідного виховання сильної характером
молоді та про значіння організованої боротьби за
рідне шкільництво — її рідного вчителя, а велід

за цим ще більше спопуляризування значіння
самої установи та її завдань і змагань.
Головна Управа „Рідної Школи“ видала в
цій справі ще в березні ц. р. загальні вказівки
своїм Клубам, між іншим, щоби уже цього року
відбути в кожній громаді відповідні сходина чи
збори для докладнішого ознайомлення населен-
ня з „Рідною Школою“ на це, щоби в ювілей
взяв організовану участь весь український парід
під Польщею.

Тому, що ювілейний рік мусить дати „Рід-
ній Школі“ і трітку матеріальну основу, від якої
залежить аріст і розбудова рідного виховання,
слід би, щоби уже задалегідь занялося справою
ювілей цієї української громадянства, а то одні
пером подаючи інтересні замітки щодо діяль-
ности подій, чи заслужених осіб у „Рідній Школі“,
другі підготовкою до обходів на місцях, а інші —
організуючи задалегідь залізний фонд „Рідної
Школи“.

З огляду на завдання „Рідної Школи“, для
яких засоби треба добути в ювілейному році,
треба призадуматися над тим, чи і наскільки чл-
інші українські установи могли би зрештішувати
в тому році від таких своїх власних уладжень,
які якнебудь шкодили би акції „Рідної Школи“
та затемнювали її ювілейне свято. Можна радше
сподіватися, що всі центральні уладять у себе, сво-
їми силами обходи в честь п'ятидесятилітньої
вхвовної праці та на її дохід. Обходи мусять бути
так уладжені, щоби до їх участі можна було смі-
ло й без сорому запросити нашу заморську емі-
грацію, яка змогла би баченням і пережитим скрі-
питися на душі, для якої величчя ювілейні хвилі
могли стати радісним досмертним спомином в
їхньому відриваному від пня житті. Ювілейних
обходів „Рідної Школи“ не можна одакати як-
якчино на самих рідношкільних діячів, бо 50-літній
ювілей „Рідної Школи“ це 50-літня річ-
ниця найкращої живучости тої вітки українсько-
го народу, якому доля судила жити на землі Да-
нила й Осомисла та оборонявати її.

Воєнний шум.

Наше становище до поголосок про можливість польсько-радянської війни.

Кривд статті Романа Дмовського червоною
в'язкою тягнеться думка, що господарсько-полі-
тичний план міжнародної фінансієри („міжна-
родного комівояжера“) вкупі з воєнно-політич-
ним планом Німеччини має на меті не тільки
повалення більшовицької влади в Росії (Рад.
Союзі), скільки взагалі „ліквідація Росії“ Це
„ліквідація“ мало би проявитися у розбитті
державної єдності Рад. Союзу, та передусім у
„ліквідації“ від нього України. Цього аж нащо
хочеть, щоби Роман Дмовський, вірний історич-
ному євдецькому русофільству, говорив про ті
альянси з найвищим обуренням і пересердям, а при
висловлюванні слова „Україна“ погірдно
схрилявався. Це йому вільно. Але ця русофіль-
ська засліпленість каже Дмовському говорити
аскрапі суперечности.

Адже ясною є річю, що „протекція“ міжна-
родного „комівояжера“ є для України й україн-
ців так само небезпечна, як зазіхання кожного
чужинського чинника, що думає виключно про
єгономічну експлуатацію. Значить, під цим о-
сновним ідеологічним „комівояжер“ нічим не ріж-
ниться від комівояжера московського. Тому не
важко, як Роман Дмовський може єднати гороку
цїєї сильної самостійної України міжнародно фін-
ансієру, яка хотіла би мати на Сході Європи або

одного солідного контрагента („єдину наділу“) або
низку малих і кволих державок, з німецьки-
ми планами, що нібито амагають до відбудови
України в границях щонайменше берестейського
миру?! Взагалі, все те, що Роман Дмовський на-
писав у статті „Німецькі надії“ („Газета Вар-
шавська“ з 11. ц. м.), є ахілевою п'ятою усіх його
піводів на тему „Російських справ“. Адаже нині
є вже історичною аксіомою, що берестейський
мир був зроблений німцями виключно з погляду
збіжкової політики на коротку мету та стратегіч-
ного маневру; тому чейже, коли український кон-
трагент із Береста став для німецької збіжкової
політики небезпечний і грозив порушенням
„бротфрідену“, німці оперлися на інших елеме-
нтах, що мали на оці не українські, а загально-
російські інтереси. Дивуватися злише треба, що та-
кий діяч, як Роман Дмовський, береться писати
про ці речі, не знаючи їх, береться писати про
німецько-російсько-українські справи не знаючи
історії німецько-російсько-українських взаєми
із таких недавніх літ! Тим більше дивуватися
треба, що не якийсь Юліян Полосський, Блаже-
новський чи Верчак, але Роман Дмовський по-
важно попликується на брукову легенду, про ні-
мецьку „протекцію“ усім українським роботам“;
Покищо ми знаємо русофільський напоямок ні-

мецької закордонної політики, якої вихідною точ-
кою є рапальська угода, і знаємо польсько-німець-
ку політику п. Раушера у Варшаві. Ясно в о-
чевидно, що всі ті інформації, які чужинці отри-
мують від нас про Україну, українське життя,
українські цілі, йдуть у розрив з інформаціями
кол російських і русофільських. Ніхто ніколи в
українців не казав, що українська пропаганда
й інформаційна праця тримається адалека від
німецького терену: коли нам залежить на приєд-
нанні для української справи америкавської,
англійської, французької чи італійської огіні,
то щонайменше однаково може залежати пам не
оїній німецькій — найближчого, великого не-
славянського європейського культурного народу.
Ніхто теж з нас ніколи не перечив, що знання
німецької мови більшістю української інтеліген-
ції та культурні звязки влекують українську
інформацію серед німців, та що війни, які Поль-
ща зараз у перших роках свого відродження веде
за встановлення західних і східних кордонів і пі-
зніша польська національна політика на захід-
них і східних землях збільшили взаєми німець-
ко-українське зацікавлення своїми справами.
Але яка це все далеке від заміни орієнтації на
„ейнтайтіхес руссішес Віртшафтсгебіт“ на
орієнтацію великої і сильної української держави
з кордонами далше на захід посуваними, від
їх берестейський мир внапачив! І як не далеко
від орієнтації пп. Раушера і його гвардійців з
німецької соціал-демократії — шукати з Поль-
щею за всяку ціну порозуміння. Булоб добре,
якщо п. Дмовський переконав би нас, що не
існує Рапалль і п. Раушер, та вате існують
могутні українські впливи в німецькому керму-
ючому, державному центрі.

У можливість недалекої польсько-радян-
ської війни не віримо. Не вірили би навіть тоді,
коли би запевнювання Романа Дмовського, що і
„міжнародній комівояжер“ ту війну фінансувати
готовий, і Франція постачанням допомоги і Ні-
меччина запілля забезпечити та жовіра випови-
чати, бо ще тоді трудно було би повірити, що
справді якийнебудь польський уряд злегкова-
жить собі безсумнівний факт непопулярности
війни серед польського громадянства, серед єн-
деків, „п'ястів“ і пенесів, інтелігенції, робітниц-
тва і селянства, і що злегковажить собі факт того
господарського стану, який є і довго ще буде в
Польщі. Чи може якийнебудь поважний політик
поважно вірити, що кампанія залежної преси
зможе до того змінити настрої мас, щоби підбех-
тати їх до війни, в якій вони жадної користі й по-
треби не бачать і не побачать? Також не віримо,
наче з воєнними планами носиться нинішня
польська санацийна влада. Можна воєвати з лі-
дерами опозиційних партій та цілим соймом, про-
сто не допускаючи їх і сойму до голосу, — і то
провізорично, перед прийняттям рішення, яке за-
кінчить оцю аномальну й парадоксальну ситу-
ацію. Але чейже війни не може вести уряд, який
не лише формально має проти себе збірний опо-
зиційний блок усіх політичних партій, за ви-
їмком урядової, але який не має би найглибшої
свідомости і безсумнівної певности, що за ним і
за його замірами й ділами стоить величезна біль-
шість народу! Коли євдецькі публіцисти поважно
сугерують санацийним колам воєнно-авантю-
рицькі плани, то цим лише ще раз доказують,
що вони не доживуть свого противника.

Є ясною річю, що в нинішній ситуації поль-
ські єндеки разом із пенесами нічого так не бажа-
ли би собі, як того, щоби санация почала пропа-
гувати війну! Тому думаємо, що цієї приємности
вона їм не зробить.

Незалежно від того, чи питання нової воєн-
ної хуртовини на Сході Європи є актуальне чи
ні, нинішній шум докола неї, щорічно в ріж-
них формах, відновлюваний, є назвичайно сим-

птоматичним явищем, яке підтверджує одну правду: що відносини на Сході Європи не є стабілізовані і що вони можуть давати притоку до авірижнородних плянів і комбінацій і зроджувати авірижнородніші — несподіванки. Ці несподіванки можуть піти наперекір нашим бажанням і ми не будемо мати сили стримати їх ані скермувати їх у бажане річище. Можемо опинитися у ситуації, коли епоху вирішувати будуть українську долю без української участі. Маючи це на увазі, ми мусимо працювати у двох напрямках, єдиних, в яких працювати можемо: 1) вести серед чужинців найенергійнішу інформаційно-освіжаючу працю про цілість української проблеми, яка м. і. виключає всякі „хрестоносні походи“ і т. п. авантюри, і 2) вигорювати у себе такі високі внутрішні вартості української культури й економіки, якої не могли би переочити і злегковажити жодні „міжнародні комівоажери“ ні виконавці їхньої волі.

(ік)

По широкому світі.

Вашингтонський сенат рішив зменшити число імігрантів з 150.000 на 80.000 річно.

Американський комітет для боротьби з голодом у Китаю оголосив справоздання, з якого виходить, що в північно-східних провінціях Китаю засіяли тільки 20 проц. землі. наслідком чого трьом мільонам загрожують голодова смерть.

Минулого року в одній провінції Шаней з'януло з голоду 2 мільони китайців.

На китайсько-радянським кордоні трапляються щораз частіше випадки, що селяни з Сибіру втікають до Китаю. Вільшовицька прикордонна сторожа розстріляла 30 втікачів.

Бувший президент французької республіки Поанкаре має в найближчій часі вернутись знову до активної політики.

Німецька демократична преса веде гостру кампанію проти постанови „німецької союзної ради“ щодо встановленої в бюджет суми 3 міль. на будову панцирника „Б“, що має коштувати 75 мільонів.

НЕДУЖІ на ревматизм, ішіас, подагричні терпіння суганів, мігрень, нервовість, поопераційні болі, склерозу, — жадайте **Безплатних** інформацій про **радові** оадади „Radiumchem“, роблені з руди Яхиміаської (St. Joachimsthal) під контролем **держ. Влади Чехословаччини і Радіологічної роботи** у Варшаві. Головний склад аптека Dr. T. Weirlich, Варшава, па. Театральна 11, тел. 12—39. „Radiumchem“ генер. заступ. Варшава, Сьвядельських 22, тел. 287—11. 1928 2—4

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

У париських театрах.

(Продовження.)

„Топаз“. — Оживлені архитвори. — „Французька Комедія“. — Актуальний репертуар.

Недалеко від Жимназ другий театр великих бульварів Варіете прославляється тепер наскрізь молодим іменем. Тут другий рік іде вже „Топаз“ Марсель Паньола.

Сучасного дещо зблязованого відвідувача театрів, чекає тепер неодмінно приємна несподіванка. Перш за все богато, богато справдішого французького дотепу, а потому талант, що знає і кохає театр, цей окремий світ уяви, що має бути одночасно дієністю і натхненням. Марсель Паньола шукає постатей з дужим людським патосом, що об'єднують щось усім і вся зрозуміле з деякою ризичкою окремішності і оригінальності. Але вони не герої. Скрізь і всюди у Паньола тріюмфує наше буденне життя: дійсність, те сіре життя чоловіка, егоїстичне, довге компромісів і полохливості. Вони тільки люди.

Топаз це скромний учитель закоханий в ідеї і напханих птахів, правда, ще й у донці директора школи, що сміється з нього. Він чудацький і ще до того бідолаха. Але хоч і чудацький, усі ми розуміємо його чудні мрії і світогляд, що починаються у котромусь там столітті римського панування над світом, з хінчаться на трудній відміні французьких дієслів. Навіть ці лекції моральності, що вся класа з них регоче, розуміємо, і спочуваємо з їх автором. Він же чоловік як і ми, що кохає і терпить, помиляється і — це найважливіше — не має нахабства, надмірних амбіцій.

Маріус („Театр Парижа“) це теж майже тип. Він прислужник у маленькій марсейській портській каварні. Такий самий як і всі інші, кожного дня розливає у склянки вино і аперитиви, має буфет і плює на долівку, балакає найправдивішим марсейським акцентом і кохає молоду, симпатичну і нічим незаметну дівчину.

НЕБУВАЛІ КОРИСТИ для точних передплатників „Діла“.

Що кварталу льосовання нагород!

Вже 15. червня ц. р. візьмуть участь у льосованні нагород усі передплатники, що не будуть мати ніяких задегностей у передплаті. Виграти можна бібліотеку: вартості 100 ам. долларів, дві: по 25 ам. долларів, десять: по 10 ам. долларів і десять: по 5 ам. долларів.

Хто хоче, тому платимо за виграну бібліотеку готівкою.

Чергова політична сензація в Польщі.

Листовий двобій між міністром Царом і послом Ліберманом.

Кожний край, кожна доржава має свої внутрішні сензації. Має їх і Польща. Але: що край то обичай — каже наша народня приповідка. Так і з політичними сензаціями. Вони в кожному краю інші, але ніде не такі оригінальні та ріжнородні як у Польщі! Тут вони переважно „обичаєво-дидактичні“. Вистане пригадати лише славні статті марш. Пілсудського про „соймових файданів“, про сойм-як цілість, про популярне серед політиків т. за. „маршалківське поздоровлення“ і богато іншого цьому потрібного, щоби зрозуміти, що в ніякій іншій політиці, ні в італійській, ні англійській, ні французькій, ні німецькій нема такого оригінального „два ока“, що до тої міри „вірно“ фіксувало і до тої ступені широко репродукувало всі явища громадського життя, як варшавське „дво ока“.

Ще не затерлася в пам'яті обсерваторів польського політичного життя така сензаційна історія, як творення теперішнього польського уряду й попереджуючі її безпосередньо факти, а вже вся польська прилюдна опінія заборознена новою сензаційною подією, яка без сумніву причиниться в великій мірі до загострення й без тої дуже напружених політичних відносин у Польщі. На думці маємо цю прилюдну переписку, що виявилася між теперішнім польським міністром справедливості Царом і визначним польським соціалістом, послом Ліберманом.

Генега цієї, як далі побачимо, дуже оригінальної політичної переписки така: Не так давно варшавський адвокат Нагурський опублікував відкритого листа до міністра Цара, в яким поробив цьому останньому відомі вже нашим читачам заміти. Мін. Цар відповів теж прилюдно. На маргінесі цієї переписки опублікував пос. Ліберман у варшавському „Роботніку“ (святоче не число) статтю п. н. „Зломане серце“ п. Цара. У цій статті пос. Ліберман, проаналізувавши і насвітливши відповідь мін. Цара адвокату На-

гурському, ствердив, що п. Цар, „як міністр справедливості не може погодитися зі справедливістю, дарма що займає уряд міністра справедливості“. У статті є мова і про „пресовий закон“, автором якого був п. Цар і про вибори з 1928 р., які переводив п. Цар і про інші справи, зв'язані з його працею на становищі міністра справедливості.

У цій статті характеризує пос. Ліберман і взаємини мін. Цара і його одностумців до соймової опозиції ось як:

„Непримирима соймова опозиція“, яка доводить п. Цара до пасі, бажає у державному житті повнізозанню закону і зберігання основ чесності. По протинній стороні стоїть табор, який опирається на фінансову нахду, на насильстві, на корупції та викривлюванні характерів. Справа 8 мільонів (виданих урядом у 1928 р. на вибори—Ред.) і вироки Найвищого Суду в справі виборчих протестів голосно промовляють проти п. Цара і його протелів. Прилюдна опінія буде пам'ятати довго на призначення п. марш. Пілсудського, до якого аголошують особи, що перебувають у державній службі, з проханням на дозвіл „застригти кілька павів“. З уваги на такі випадки пусте й нещире є заперечення п. Цара, що все служить „ідеї демократичної Польщі“. У своєю письмі, адресованім до чеського народу в день десятиліття відродження вільної батьківщини, Масарик сказав такі слова: „Під демократією розумію устрій, в яким кожний голос вислухується і закон проводиться в життя“. П. Цар є житим запереченням тієї ідеї. Його амбіцією є, амається, підготовка ґрунту для фашистського устрою Польщі: не яким чоловікам наступом ал: тихим без драматичних потрясень, шляхом спротно введження „узусів і прецеденсів“.

Мін. Цар відповів на цю статтю листом, адресованим до пос. Лібермана. У відписах переслав він цього листа найвищим державним достояникам і політичним діячам, Лист опублікований і в пресі. Ось він:

„До п. Германа Лібермана. У статті п. н. „Зломане серце п. Цара“, опублікованім у „Роботніку“ з 20. квітня ц. р. ви не тільки піддали критиці мою політичну

Але автор зумів поставити цього всім знайомого Марюса поміж дві сили, два тужіння, дві потреби серця. Він же дитина Марсєлі, великого портового міста, його вабить у незвідому далечинь магічне імя островів „Під вітром“, що там серед Тихого океану, на три місяці дороги кораблем від Марсєлі, чарують фантазію молодих юнаків тисячними обіцянками щового, романтичного, може навіть геройського життя.

Ви думаєте Маріус бореться? Він же знеславив свою дівчину і коли не одружиться з нею, вона, для заспокоєння людської опінії, вийде за старого і недоумного багатія. Ні, Маріус не бореться! Він же тільки чоловік, а не герой. Він кидає дівчину в обійми вибачливого багатія, а сам утікає на корабель, щоби нарешті побачити острови „Під вітром“, нажитися світом.

Але за це вона, дівчина, посвячується для нього. Вона знає, що його любов даєтких мандрівок більша за кохання для неї. І вона жертвує собою. Але чи цей жест не є щиро, правдиво жіночий? Чи треба аж дошукуватися у ньому чогось незвичайного і геройського? Чи не є це звичайний, майже буденний відрух беззастережно кохаючої жінки?

Обі пєси Марсєль Паньола помадрували вже цього сезону до Берліна. Кажуть, що незабаром ставитимуть на одній великій париській сцені його перший драматичний твір, коли він мав ледви 15 років.

Наш український турист чув уже призвище Жан Жіроду. Це той славний письменник автор: „Сімон Ле Патетік“, „Белля“, „Еглітін“ і інших відомих романів, де рисував так ніжаю свої думки, укладав їх у нові словні системи і взаємини, так, що дехто навіть прославляв з його проводу початок нової доби французького роману.

Саме рік минає від дебюту Жіроду у театрі. Цей дебют перемінявся відразу у великий успіх. Богато причинився до цього сюжет пєси актуальний, майже сензаційний, „Зіфрід“, який був наголовок першої пєси Жіроду; це француз, що у землянках, кудись під Верденом, тратить усю пам'ять, а разом з цєю все своє ми-

нуле і друга частина його життя вже наскрізь німецька, — він стає чимсь ніби провідником німецького народу. Давня коханка Зіфрїда француз з'являється і... він, розуміється вертає назад у Францію.

При затишній і аристократичній авеню Монтень, в одній із трьох саль великого театру „Елізейських Піль“ грюють тепер нову комедію Жіроду: „Амфітріон 38“.

О! це зовсім щось інше. Сюжет грецький. Дотеп вибагливий французький, хоч у дечому пригадує Бернарда Шоу. Ноншалантні розмови на тему божества і жінки, божих і людських звичок і хиб. А все елегантне, дотепне, незвичайне і незбуденне. Бо чи може бути буденне кохання бога і доньки людського роду, яка має дотого зовсім незаздрісного чоловіка? Ще й коли цією жінкою є п. Валентина Тесіа, артистка повна незвичайної, вибагливої ніжності.

На Монмартрі, у театрі „Ателе“, вже другий рік іде „Вольпоне“, англійська комедія золоті елізабетанської епохи. Автор Бен Джонсон — одна з численних жертв непомірно великого таланту Шекспіра. Тепер ці несправедливо забуті скарби відшукують і гаванізують. „Вольпоне“ найшов аж двох видатних реформаторів: Жюль Ромена і Стефана Цвайга, французів і австрійців. Годі збагнути у чому заключалася їхня праця, але „Вольпоне“ аспереч чи завдяки їм є незвичайно живою комедією, що вся насичена, може аж пересичена, дотепними ситуаціями, інтригами і макіявелізмами. „Вольпоне“ це постать італійського ренесансу, геніальний бурлака і халамидник, мистець життя, очайдушний, дотепний, часом галітний, але завжди дбайливий за свою користь. Чи справді існували коли такі люди? Неважно... Але він деколи нагадує своєю оригінальністю Фігаро.

Успіх „Вольпоне“ найшов наслідувачів. Афіші заповідають кілька комедій елізабетанської епохи. Порпаються у попелі, може випорпають які каштані

(Подіуметні овде.)

діяльність, але попри те покористувалися високо зневажливими висловами, спрямованими проти моєї особи. Це спровокувало мене зневажливою емоцією, що виходить поза межі політичної боротьби, вважаю за навасть, яка заслугує на поличник, від виконання якого адержує мене огляд на становище, яке займаю. Відпис цього листа пересилаю Голові Ради Міністрів, Маршалові Союзу, Марш. Сенату, Голові Союзного Клубу ППС, Голові Головної Адвокатської Ради і Провідникові Суду Чести. Підписав: Станіслав Цар".

Пос. Ліберман відповів на цього листа теж листом, який у відписах теж розіслав видатним політичним діячам і державним достойникам. Оpubлікований у „Роботнику" цей лист підпав конфіскації. Однак ввечері конфіскація з доручення мін. Царя анесено. Наслідком цього лист став відомим усім. У ньому пос. Ліберман пише:

„До п. Ст. Царя в місці. У мой статті п. н. „Зломане серце п. Царя" надав я гострий і безоглядний критиці Вашу діяльність політичну й урядову на становищі міністра справедливости, опираючися на правді й доказаних фактах. На цю безоглядну критику заслужили Ви тому, що полемізуючи з п. мещаном Нагурським зневажили сойм як цілість. Якщо у Польщі головним прокуратором булаб людина, що шанує право, а не Ви, що його ломите й викручуєте, то за ці зневаги головної законодавчої влади в державі Ви мусілиб відповідати перед карним судом. Атакуючи Вашу політичну й урядову діяльність, не зачіпав я Вашої особи і не мав наміру зачіпати Вас особисто. Це впливає з тексту й духу мої статті, що зрештою потвердили мені безсторонні й поважні особи, яких я про те питаю. Незважаючи на те Ви вважали за доцільне вислати до мене приятного листа, в якому грозите мені чинною зневагою. Ці зневажливі погрози вважаю придуманою на холодно провакцією, що має політичну ціль, а попри те служить до відвернення уваги загально від Вашої компромітації. Ніколи в імені союму виступаю як обвинитель Вашого б. товариша п. Чеховича, стрічають мене зі сторони Вашого політичного табору цього роду провокації, погрози та зневаги. До них мав я все почуття ширшої погорди. Таким самим почуттям обдаровую Вашого листа. Своєю некультурним і простацьким способом реагування на політичну полеміку Ви мене не застривите, ані мене не переконаете про неслухняність моїх замітів. Якщо Ви думали мене понизити, то це теж не вдалось. Ви понизили тільки себе і це становище, яке займаєте, а на яке Ви самі покликуєтесь. Відпис цього листа послаю Марш. Союзу і Сенату, Голові Союзу Клубу ППС, Голові Головної Адвокатської Ради, деканові Адвокатської Ради в Варшаві, Голові офіцерського Суду Чести. Підписаний: Герман Ліберман".

Але цією перепискою справа не вичерпалась. Вона шойно почалась. Всі політичні й неполітичні умови в Польщі переживають її як сензацію, що має ще й іншу пикантну свою сторону. А саме: мін. Цар, виславши свого листа до пос. Лібермана, спрямував справу на т. зв. „гонорову дорогу", тобто віддав її судові честі і вибрав собі на заступників (секундантів) генер. Кржеміцького й адв. Рженецького. Заступники, познайомившись зі справою, списали односторонній протокол, в якому ствердили, що лист мін. Царя ідентичний з чинною зневагою, а що пос. Ліберман не зареагував на нього з вимогою від мін. Царя сатисфакції т. зв. „гоноровою дорогою" і відповів йому листом з 23. квітня, який містить у собі „спізнене і незгідне з правдою оправдання", то вони вважають справу „за гонорово полагоджену для п. Царя". Цей протокол опублікований.

Зновже пос. Ліберман заявив представникам преси, що цей протокол „списаний свідками у порозумінні з п. Царом представляє достаточний матеріал для виточення карного процесу проти всіх трьох панів. Однак признаю, що для поваги держави це й процес витворив би дуже прикру ситуацію".

У такій то стадії знаходиться тепер політичний двобій між мін. Царом і пос. Ліберманом. Всі вичікують нетерпеливо його кінця. Нема сумніву, що він творить нині першорядну політичну сензацію, яка заабсорбує увагу не тільки всіх польських, але й заграничних політичних чинників. Не так то дуже давно були ми свідками прилюдного словесного двобою між двома польськими маршалами, тепер з такою самою цікавістю можемо обсервувати двобій між сьнаційним міністром і опозиційним політиком, за яким безсумніву шикуються до розправи і їхні політичні табори.

В Індії кипить.

В різних сторонах Індії прийшло знову до кривавих заворушень і сутичок. Обозрані націоналісти вдерлися в місцевости Фенні до будівки поліційної станиці, аби захопити переховувані там кріси й револьвери. Натрапивши на опір, застріляли вони двох поліційців і три приватні особи. В боротьбі за поліційний арсенал у Чітагонг агнувало 12 осіб, а кількадесять осіб було ранених. У Пешаварі прийшло до заворушень підчас арештування приватних індійського визвольного руху, при чому вбито одного афганського жовіра.

Арештування у Львові.

Під замітом приготування динамітових атентатів.

Польська преса повідомляє, що арештовані на днях у Львові Микола Власійчук, Володимир Салая і Богдан Стечишина, (про що ми подали вістку вже вчора), приготували цілу низку динамітових атентатів, між іншим на консула Лапчинського і на бюро більшовицького консулату при вул. Набеляка та в часі міжнародних стрілецьких змагань, що мають небажком відбутися у Львові. У зв'язку з цими арештуваннями поліція перевела цілу низку ревізій, при чому у Львові арештовано ще 10 інших молодих осіб, яких назвища покищо не подані до прилюдного відома. При першому з арештованих поліція мала знайти 20 кг. екранту, запальники в сірчанім квасом, звої льонту Мікфорда і бензину. В мешканні Стечишина знайдено вбито звої льонту, примірники „Сурми" і військові підручники. В інших арештованих поліція мала знайти 20 ручних гранат і цілу низку приладів до запалювання бомб та до висаджування в повітря мурованих об'єктів. На думку поліції це тільки частина арсеналу УВО. у Львові, скомплетованого після того, як у вересні м. р. поліція сконфіскувала багато муніції і пальної зброї.

Тому, що витки слідства в цій справі ведуть далеко на провінцію, слідча поліція переводить тепер численні ревізії й арештування серед молодих українців у краю.

Вчора між год. 9.30 і 11.30 рано відбулася ревізія в г-ві українських ремісників „Зоря" при вул. Вірменській. Ревізія не дала ніякого вислідку для поліції. — При вул. П'ястів ч. 11 перевела поліція того самого дня ревізію у прив. помешканні кравецького майстра Емільяна Штаєра, якого по ревізії арештували.

Арештування комуністів у Станіславові

У зв'язку з приготуванням комуністів до свята 1. травня львівська поліція стала пильно наглядати за їх діяльністю і перехрещувала всі їх пляни. З уваги на ті перепони комуністи перенесли цілу підготовчу працю до згаданого свята до Станіславова. Але й там поліція викрила тайну

Чистий віддих

можна досягнути через постійне і правильне чистощення зубів. Найліпшим середником у цій ділянці є ароматична паста до зубів, що знаменито пишеться

KALODONT
ГАРНІ ЗУБИ

комун. друкарню, в якій вбито ок. 120 кг. різних летючок, з якими комуністичні „техніки" мали вийхати до Львова. Одночасно арештовано в Станіславові комун. діяча Вольфа Гляєра з цілим його штабом.

Кривавий Великдень у Бичкові.

В поливанні понеділок потекла українська кров... — Убиті. — Ранені жінки й дитина. — Шевченківське свято не відбулося

(Допис із Закарпаття.)

Протягом одного тижня це вже третій український труп у Бичкові, що його мають на совісті чеські жандарми...

Перша жертва — труп Василя Кравця, що по п'яному почав сварку з жандармами в бичківській коршмі, а затягнений ними до казарми, згинув там загадковою смертю. Кажуть, що його в казармі бито, а коли він хотів утікати, один з жандармів ухопив револьвер і застріляв його ззаду, вже в снігах. Як не як, а нечувана це річ, що кількох жандармів не могло впоратися інакше з п'яною людиною, як тільки таким чином, що її вбили!

Передісторія кривавої стрілянини в Бичкові така: З якихсь особистих причин посварився чеський урядовець лісової дирекції в Бичкові Гільберг з бичківським українцем Пруцьком. Треба знати, що чехи на Закарпатті не називають наших людей інакше, як „багани", вважаючи їх просто за худобу. Так і той Гільберг розправився з бичківським „баганом" радикально, бо виймив Браунінг і двома вистрелами (теж заду!) вбив Пруця на місці. Після того „геройського" вчинку Гільберг зник разом із жінкою і під опікою того жандарма, що застріляв Василя Кравця, виїхав автом до Рахова, аби втікти перед евант. помстою обуреного населення. Це було на сам Великдень.

Трупа вбитого Пруця полишили жандарми протизаконно без догляду і без замкнення в коршмі при станиці, не допускаючи до нього навіть найближчих членів родини. Саміж обсадили два кінці вулиці, аби до небищика навіть птах не перелетів. Убитого трупа правдоподібно огорабили, бо день перед тим він вибрав гроші з банку, яких у його кишені не найдено.

У великодній понеділок мало відбутися в Бичкові Шевченківське свято, а якусь забаву устроювали також комуністи. Аби це свідоме містечко не залишилось — Боже борони! — без опіки до него стягнуто аж 26 жандармів з околиці.

Жінка вбитого з дітьми і з його братом хотіла конче побачити трупа і просила й благала жандармерію, аби допустити її до небищика. Жандармерія не допускала. В міжчасі зібралось більше число цікавих жінок і дітей, що хотіли

конче дістатися до трупа. Пришло до суматохи і до криків, бо ті, що були позаду, натискали на тих, що були напереді, похиляючи їх даліше вперед. Жандарми візвали товпу розійтися, та це не помагало, бо задні перли вперед, аби конче побачити тіло вбитого. В однім моменті хтось кинув кілька камінців у сторону жандармерії. На це мов грім з ясного неба, надпоручник рахівської жанд. округи крикнув „Пали!" Бахнула сальва, почувлися войки, ридання і крики ранених, яких утікаючи жінки й діти толочили й топтали, аби рятувати своє життя. На землі в поросі залишилися три ранені жінки, з між ними одна дитина... А в сусідстві, недалеко станиці, сидів собі на лаві 37-літній селянин Гучканюк, що спокійно курив люльку. І ось заблукана жандармська куля поцілила його в саму голову. І згинув невинно бідний селянин, що не мав нічого спільного з демонстрацією жінок, залишивши вдову і двоє сиріт.

Очевидно, як завсіди в таких випадках, жандармерія, а за нею урядові круги будуть виправдувати цю стрілянину „бунтом", та ще й комуністичним населенню в Бичкові. Та з це ніхто не повірить. Коли ми в год. 2. попол. прибули численно на станицю (на Шевченківське свято, яке вже не могло відбутися), то сам командант рахівської жандармерії показував нам тільки кілька менших камінців, якими обкидано жандармерію. А під вечір було вже тих камінців аж три повні коші (очевидно, зібрано їх з вулиці!). Так фабрикується бунт населення!

Яка причина тої стрілянини в жінок і дітей? Причина та, що чеські жандарми на Закарпатті (наших не приймають!) — це люди без підготовки, без освіти, це всякі б. шевці, слуги і легіонери, що покінчили ледве 3-місячні курси і з такою кваліфікацією йдуть на наші містечка і села. Наш український жандарм якби був тільки раз крикнув до жінок, то вони булиб негайно порозбігалися на всі сторони...

Ціле Закарпаття схвилюване подіями в Бичкові до живого (три трупи протягом одного тижня!) і вимагає точного розслідування справи та покарання як убивників-урядовців, так і нелюдських жандармів.

БЛАВАТНИЧА ФІРМА
ОСИП СТЕФАНОВИЧ
раніше РОМАН ЗУБИК
ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

Шовки різномірних виробів по конкурційних цінах.

Жіночі вовни на платі від зод. 15—
Мужеські " " сукулі " " 18—
" " " " рагалли " " 10—
" " " " одіані " " 1:50
Позотта на бізлі " " " " 24—
Ковдри на ваті " " " " 9—
Вовняні кони " " " " " "

Капи, сервети, дивани, хідники.
Виключне заступство найкращих кваліфікованих фахівців.

Процес д-ра Мацьківної.

Третій день розправи.

Третій день розправи починається контролером між предсідником трибуналу й оборонцем, яка кінчиться тим, що оборонець д-р Гіртлер ставить внесок покликати свідка, дентиста Якова Насса, на ствердження факту, що д-р Телішевський пльомбував у цього дентиста зуби за гроші д-ра Мацьківної, що Мацьківна позичила на ту цізь 150 золотих і що обвинувачена дуже турбувалась терпіння нареченого при пльомбуванні зубів, чекала на нього годинами в почекальні, а д-р Телішевський у розмові з дентистом Яковом Насом недовольвався про свою наречену дуже неприхильно і цинічно. Цей внесок прийнято, як і внесок, щоби покликати на свідка учителя Павла Петришина, в якого д-р Мацьківна позичала 500 зол. для д-ра Телішевського.

Виявляється, що д-р Мацьківна була у вічній погоні за позичками для нареченого і що д-р Телішевський, побираючи від неї гроші, відносився до неї крайню брутально, що очевидно мусіло довести її до депресії, розстрою і довести до трагічного епілогу 7-літньої любови.

Св. Францішка Френкель, кравчиня, замешкала в сусідній кам'яниці біля дому Телішевського, візнає, що д-р Мацьківна була в неї дуже часто, шила сукулі, і заприятанилась із її дочкою Анною, використала знайомство на те, щоби в її домі чекати на стрічі з нареченим, бути близько його дому.

Телішевський чекав на неї часто перед домом, д-р Мацьківна виходила до нього і вертала до помешкання свідка весела тоді, як наречений був для неї добрим, а смутна і нервова, якщо Телішевський був брутальним чи злим.

Д-р Мацьківна оповідала свідкові, що наречений задрісний і не дозволяє їй відбувати практику в лічниці тому, що директор лічниці небезпечний для жінок. (Сміх на салі).

Свідок бачила раз, як д-р Телішевський пошварився на вулиці із д-ром Мацьківною і брутально відштовхнув її.

Френкельова звертала д-рові Мацьківній увагу, що вона повинна покинути такого нареченого, що він не ожениється з нею, але д-р Мацьківна тоді скочила до неї, кричала, що хто таке говорить, той її найбільший ворог, бо д-р Телішевський добрий хлопець, тільки трохи нервовий.

Д-р Мацьківна просила Френкельову позичити 250 золотих для її нареченого, Френкельова не мала грошей, Мацьківна посумніла, а другого дня весело чванилась, що вже має 250 золотих позички.

Одного дня д-р Мацьківна чекала на нареченого 4 години, а він не прийшов.

Свідок Френкельова твердить, що д-р Мацьківна робила на неї „вразіння жінки ошалілої в любови“.

В 1929 р. Френкельова бачила на лиці Мацьківної сніжки і плястер, та знала, що це Телішевський биз її, після того обидвоє наречені 5 днів не стрічались, а Мацьківна була сумна, не їла цілими днями.

Д-р Мацьківна слухаючи це, починає плакати і закриває лице рукою.

Прокуратор питає, чим це пояснити, що д-р Мацьківна приходила на любовні стрічі на вулицю Шептицьких, де мешкав наречений, а д-р Телішевський не ходив на ринок, де мешкала наречена.

Свідок не може цього вяснити.

Далі виявляється, що д-р Телішевський часом утікав від нареченої, ховався, а сусідів просив сказати нареченій, що його нема дома.

На запит оборонця Гіртлера, свідок потверджує, що д-р Телішевський шов на любовну стрічу із нареченою тільки тоді, як потрібував грошей, а як мав гроші, то оминав д-ра Мацьківну.

Прокураторо намагається вяснити безпідставність цього твердження.

Свідок твердить, що вона оминала Телішевського, тому, що „він був нераує і раптус“.

Два тижні перед трагедією, д-р Мацьківна скаржилась, що наречений зволікає зі шлюбом, не хоче женитись і що мабуть треба розійтись, бо вона вже не вірить йому.

Мацьківна оповідала також, що д-р Телі-

шевський має інші любовниці і була така задрісна, що можна було надіятись самовбивства. Але всеж як Мацьківна позичила нареченому 10 золотих, то він був для неї добрий.

Д-р Мацьківна добровільно зголошується до слова і заявляє, що два тижні перед трагічним випадком, вона оминала нареченого тому, бо він бачив її в 10 год. вечора в „Народній Гостинниці“ і це вистарчило на те, щоби він вчинив її зі задрісности авантюру. Перед тим, за якусь дрізницю, д-р Телішевський прибіг до її дому, хотів її застрілити, а коли вона крикнула „мамо!“ і хотіла вирвати з його руки револьвер, д-р Телішевський стріляв до себе, але не вцілів і куля застрягла в стіні.

Причиною тої сцени був факт, що якийсь пацієнт, якого д-р Мацьківна лікувала, приніс їй з адячности квіти.

Д-р Мацьківна твердить, що любила тільки нареченого і ніякої причини до задрісности не давала.

Свідок Анна Френкель, 17-літня дочка попереднього свідка, приятелька Мацьківної, стає серед салі, безрадно оглядається на обвинувачену і ласкаво усміхається до своєї нещасливої приятельки.

Френкельова візнає, що д-р Мацьківна оповідала їй про свою візиту в домі нареченого і була дуже щаслива, що батько Телішевського гарно і прихильно відносився до неї.

Свідок стверджує також, що Телішевський побирав гроші від нареченої, й одного разу чекав на д-ра Мацьківну 2 години, щоби дістати від неї 250 золотих.

Мацьківна пресиджувала в неї вдома годинами, заглядала через вікно на дід, де мешкав наречений і з ентузіазмом оповідала про свою любов. (Френкельова оглядається і всміхається добродушно до д-ра Мацьківної, яка відповідає їй сунним усміхом).

Телішевський хвалився нареченій, що його любить якась жидівка і що вона також позичає йому гроші. Окрім того Телішевського любила якась блондинка, жінка інженіра.

Телішевський, будучи студентом був перний наречений, а по промові на доктора, давав Мацьківній до зрозуміння, що потрібує багатой жінки.

Обор. Гіртлер питає, кому більше оповідала Мацьківна про свої справи, Френкельовій, чи її дочці.

Свідок відповідає, сміючись: В любовних справах д-р Мацьківна була в розмові ширша зі мною, але в грошевих справах більше оповідала свої мамі.

На цій розправу перервано.

Пополудневі зізнання свідків були кульмінаційною точкою цього процесу.

Свідок, відомий дентист Яків Насс, замешкалий при вул Сикстуській візнає, що д-р Телішевський пльомбував у нього зуби, що д-р Мацьківна заплатила за нього позозому кошту і опікувалася ним як малюю дитиною, жалувала нареченого, що його болять зуби, в той час, як д-р Телішевський у розмові з цим-же дентистом говорив, що поїде до Берліна, нареченої не візьме зі собою, бо має її досить. Взагалі дентист Насс з розмови з пацієнтом Телішевським виніс вражіння, що для нього наречена вже в татарем.

Серед загального заінтересування на салі сходить батько убитого Телішевського, синий, старший чоловік і мати покійного, Олена Телішевська.

Вони обидвоє присягали по українськи, але зізнавали по польськи.

Публіка сподівалась, що її свідки зізнаватимуть лешю обтяжуючо для д-р Мацьківної, але

РАДИКАЛЬНЕ усунування величюк та утробланих планів спричиняє багато клопоту в домі, коли надходить спеси. Правда, що для багатого осіб величюк мертвоту є зрятисем сонних дуредів, бо вони болять не хотіти дити лице. На жаль, виявилось, що більшість свідко захвалюваних препаратів або зовсім не дає наслідків, або спричиняє на дитині неприємні шкідливі явищення. Серед усіх фабричних жарок, що є в обігу заслугують на спеціальне вирішення, препарати антивара **Лешніцера**, уживані від десятиліт, виявилось, що вони є найрадикальнішим і зовсім нешкідливим і веддали собі негайне приривання.

сталося (накше: з уст батька і матері убитого не впадо ані одно слово, що обтяжувалоб д-р Мацьківну.

Обитрое признали, що наречена допомагала синові в науці, що проти меншого сина й Мацьківної вони нічого не мали, сін був нервовий, вробухосої адані, про свої відносини з Мацьківною говорив мало, родичі не дуже цікавились ними, палившачи волю синові.

Одного дня сін оповідав, що Мацьківна гротила йому револьвером, але Славко омивав і закривав горло родичам: „Я той жаби не боюся“. Нещише Славко нарікав, що Мацьківна пересідала його, не дає синові сидіти йому на коліна, хоч він вже цього має досить.

Оборонець Гіртлер: Але Славко не оповідав там, що Мацьківна була для нього вагітна, що була в гінекологічній лічниці?

Свідок Олена Телішевська: Ні, не говорила. Батько убитого твердить, що він давав синові гроші на всякі витрати, але мати візнає, що Славко ніколи не мав грошей, бо родичі давали йому тільки убрання.

Мати закінчує зізнання залвою, що вона мало орієнтувалась у справах сина і ніколи не сподівалась такого цинічтв.

Свідок Степан Телішевський, брат убитого лікаря, візнає, що критичного дня був зі Славком

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ! Срапи
 фелони стають нові через толочення на них відповідних десенів в одній фірмі
 1936-6-7 **М. ВОЛЯНСЬКА**
 Львів, вул. Собіського 12, тел. 17-04

дома, брат був шось верполий, хорий, казав, що має горлячку, поклявся до ліжка, потім устав, пішов на прохід і вже не вернувся.

Степан Телішевський носив часом від брата листи до Мацьківної, впаивав її „братовою“.

Коли одного дня Славко хотів прийти до брата з Мацьківною у гості, то Степан Телішевський згодився прийняти брата, але без нареченої, бо гостити дві особи, — це татар.

Свідок Петришин, учитель із Подлі, українець, знав Телішевського і Мацьківну від 1923 року, бачив, що Мацьківна помагала нареченому в науці, переробляючи з ним тричі ті лекції, які для себе переробляла раз.

Телішевський відносився до Мацьківної, як до своєї жінки, часом у товаристві брав до руки її ногу і чванився усім: „Полиніться, які в моєї нареченої гарні ніжки“. Брав її також на коліна, тому всі були певні, що вони поженяться.

Мацьківна була енергічна, весела, але від 1928 р. була нервова, зломана, розсіяна „дифи не з того світу“. Мацьківна завжди була в погоні за позичками і на веселі позичала у свідка 500 золотих.

У пригробленні Мацьківна говорила через свідкові: „Чим жінка чесніша, тим її чоловік менше цінить“.

Це відносився до Телішевського, Телішевський був змішаний: раз відносився до нареченої ніжно, ласкаво, а раз брутально і цинічно.

Св. Петро Мацьків, абсолютент політехніки, брат обшнної замешкалий в Ринку ч. 42, голосом дрозжачим під зворушення, візнає: Телішевського припровадив 1920 р. до дому Мацькових, приятель свідка, Левницький. Цей Левницький у розмові зі свідком говорив пераа, що любить його сестру, але сестра любила Телішевського і Левницький уступив.

Свідок в дрозду відносився до Телішевського з недовірям, бо він налто багато оповідав про свої любовні пригоди й вагоди, та чванився усім у дівчат.

Оповідаючи про те, що Телішевський биз його сестру, свідок втирає хусткою сльози.

По промові ніжність Телішевського до Мацьківної зникала, він був брутальний, драгливий і робив нареченій авантюри. Безпідставні зор

Читати часопис і за нього не платити — це все одно, що неправно користати з чужої власности.

нори Телішевського так обурили батька М., що він записав: „Ліше ви розійдуться“ і від тоді Телішевський не був у домі нареченої.

Одного разу брат був свідком, як Телішевський хотів застрілити наречену, а Мацьківна плячала перед ним на колінах і просила пробачення. Батько Телішевського оповідав свідкові: „Мій сін бачив, він не заслугоує на таку жінку, як ваша сестра, вона янгол, як вона вдержуєт ним, бо ми з ним не можемо дати собі раду“.

Два тижні перед трагічним днем, сестра була невроба, не їла, не спала і така доадила, що

збірнику Орльова „Нгу а пісне деті слованс-куча“ займають поважне місце. „Весела Громада“ виконала низку скоків і переворотів, уживаючи до цього шведської скрипки. Певністю і відвагою виконання зацікавували. Вони певно не будуть колись своїм дітьми (по девізам „Нашої Хати“ з грудня 1928 р.) заборонювати бавитися жовнірами, гарматками, чи казати, що руханка українська дитині шкодить (стрічаюся часто з такими поглядами). Якщо маю признатися, то мені подобається матір Спартанка, а не матір, що виховує зина на раба.

Шшов танок „Гудулка“, рівноважні вправи до музики, хоралд, гагілки. Точки виконан бездоганно й давали сиромому любитися не тільки красою руху, але й певністю себе та опануванням нижніх жіночих нервів у рівноважних вправах. Просте змагання рухонічки між собою, котра з них краще, відважніше виконає вправи в такт музики.

А щодо танку і гагілок, то маленька просьба. Перемишль недалеко Лемківщини. Так і бажалося мені побачити лемківський народний стрій, лемківський танець і гагілку. Сподіюся, що такі є.

Двічі виступав хор, при чому користки достроювалися голосами між собою. Достроювалися й одягом навіть у таких дрібниціх, що всі були у чорних панчішках. Гармонізувало з появою хору і те, що диригентом хору не був муштра (обов'язково в „Шльєроку“).

Закінчили вечір мраморні статуї. Вони перенесли нас у давній, грецький світ з його різьбаними богинь і смертних людей.

З того руханкового піру виходили всі вдоволені завдяки п. Ц. Палівій, що підготувала цей вечір.

Від себе маю одно бажання:

Нехай пам'ятають не тільки учасниці цього вечора, але й уся наша молодь, що фізичні вправи в інших народів не кінчаються у школі. Не треба дивитися на них тільки як на шкільний примус, як це дотепер робить молодь у нас. А що так дійсно є, доказом хочби недавній біг навпростець студентства у Львові, де на 1.500 студентів стало до бігу аж 9 (словами: девять)! Горе тій нації, якої молодь не любить перевіряти своїх сил і змагатися!

С. Гайдучок.

Зі спортивного життя.

Недільні змагання у Львові.

В неділю 27. п. м. відбулися у Львові змагання за мистецтво А-класи: в год. 11-30 на гриші Погоні Україна-Погонь І Б. (попередять в год. 9-30 змагання за мист. Б-класи Україна ІІ — Погонь ІІ.); в год. 2. попол. на гриші Чорних Світець — Чорні І Б., після чого в год. 4. попол. будуть атракційні змагання Чорних з Л. Т. С. Г. за мистецтво Ліги.

Спортова секція Т-ва „Сокол“ у Коломиї.

Від місяця вже урухомлена секція копаного мяча Т-ва „Сокол“ у Коломиї змірялась 20. і 21. квітня в товариських змаганнях із секцією копаного мяча 49. п. п. Змагання першого дня дали вислід: Сокол—49 п. п. 3:3 (2:1), другого дня програє Сокол 1:1 (0:4). Першого дня Сокол мав більше з гри і заслужив на перемогу. Всі ворота здобув Зошук П. З Сокола визначався воротар Оницьук, працюючий Маруняк і добрий стрілець Зошук П., незайманий Ротшин, Лепкий і Лесюк; оборона індивідуально добра; повинна була часто тактичні помилки. Суддював добре п. Мудь. Другого дня на розмоклім гришу військової чужий значно ліпше. Всеж таки Сокол держався добре і аж 31 мінута яринситься перші ворота. Тим здепривований Сокол дає собі стріляти протягом 6 мінут ще 3 воріт. По перерві Сокол мав значну перевагу, але здобув лиш 1 ворота, які стріляв Зошук П. (найкращі ворота обох днів), 50 оборона і воротар противника були все на місці. З Сокола визначався Маруняк, Лукавешкий і брати Зошукі; дуже слабо грав Лепкий, також нікче своєї форми грав Генник і Ротшин. Склад Сокола І-го дня: Оницьук, Зошук І., Лукавешкий, Лесюк, Лепкий, Ткачук, Радич, Маруняк, Зошук П., Ротшин, Григорчук. Другого дня зам. Ткачука і Григорчука грав Генник і Слободян.

С.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
Субота, 26. квітня, год. 3-30 „Стах ле-тучом“.
Субота, 26. квітня, год. 7-30 вечером „Жайворопок“.
Малий Миський Театр:
Субота, 26. квітня, год. 7-30 вечером „Пан Топаз“.
Неділя, 27. квітня, год. 7-30 вечером „Пан Топаз“.

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фірма: Співача Пипка (Моріс Швадіє) і опера „Ловці жемчугів“.
КАСІНО: Коли жінка забується.
КОЛЬОСЕН: Тепло, тепло!
ЛЕВ: Душі в неволі (Вол. Пруса).
ОНЗА: Князь студент.
МАРУСЕНЬКА: Весільний марш (звучока фірма).
ПАЛІАС: Звукова фірма: Спокуси Ел-ропа (Лізіана Гарвей, Іго Сін).
ПАН: Краса життя (Жеромського).
ПАСАЖ: Шакаль-примара Тиждень Метро-Голдвин-Маєр. Амер. комедія.
ПРОМІНЬ: Любов у природі. Невідомий батько.
СТИЛЕВЕ: Шалена графиня. Фред Томпсон.
ФАІДАМОРГІАНА: Магдалина.
ХИМЕРА: Грішниця з Монпарнасу.
УТІХА: Щораз скорше (Гарольд Льюїд).

Програма радіо.

Львів. 11-58 Сигнал часу і гайнал, 12-05 Концерт графононих плит, 17-45 Азандія для дітей „Великоднє мєчко“, 18-45 Весільна, комунікати, музика гра-ноф. плит, 19-25 „Огляд закорд. політики мн. тижня“, 19-58 Сигнал часу, гайнал, 20-00 „Чародійне Око“ (фейл.), 20-15 Трансмисія концерту з Варшави (форт. репїталь) Пренни та пожиточні відомости, 22-00 „Тріюмф польської спени у Відні“ (фейл.), Комунікати, 23-00 Трансмисія легкого муз. з „Багачелі“ у Львові.
Неділя, 27. IV. 1930.

Варшава (1411, 7). 12-10 Музичний по-ранок. Краків (1312, 8). 20-15 Вечірній концерт. Познань (334, 8). 18-45 Попол. концерт. Катоніц (408, 7). 15-45 Кон-церт. Вільно (385) 16-45 Про інтелеген-цію дітей, 23-00 Танкова музика. Гель-сінгсфорс (221) 11-00 Квінтет, 19-30 Аз-андія Гельм Лейкоке. Ляйпциг (259). 17-10 Цитровий концерт, 20-00 Весела війна (оп. Штравса). Братислава (279). 20-00 Легка музика. Брно (341, 7). 21-00 Орх. концерт. Лондон (356, 3). 16-00 Церх кантата, 17-15 Концерт, 18-30 Му-ринські пісні. Штутгарт (350). 19-30 Лег-ка музика. Гамбург (372). 18-30 Ринш. Вісак: Шлягери співних філанца, 21-50 Гарна Галітєя. Франкфурт (390). 13-00 Концерт муж. хору, 20-00 Концерт ра-диор. Берлін (418). 20-00 Пол. концерт. Стокгольм (436). 15-00 Легка музика, 19-15 Бетовенові Сонати. 20-00 Коми. хору. Рим (441) 13-30 Радіоквінтет, 16-30 Ре-чівскі Верди, 21-08 Ле Кабрера (оп.), Джавні Шіні (оп. Пуччіні). Прага (437) 11-00 Поранок композицій Каліка, 17-30 Концерт. Міляно (501) 16-00 Комедія. Брюссель (509) 20-15 Концерт. Відень (516, 3) 15-00 Мадярська музика. Була-нешт (550) 20-45 Циганська музика. Москва (825) 20-00 Мистецтвий вечір,

21-00 Концерт. Ковно (1935) 16-50 Легка музика, 19-30 Концерт. Ленінград (1000) 10-00. Поранна музика, 14-00 Грам. плити, 19-00 Концерт із радіотеатру. Харків (1505) 9-00 Рання музика, 20-00 Концерт меністерей, 23-10 Грам. плити. Париж (1725) 13-30 Концерт ред. музика, 21-00 Радіоконцерт, 23-00 Музика з Гросленор Гаузу.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає.
Український Театр під управою Ів. Когутяка. 1950 1-2?
С м о ж е:
Неділя 27. IV. „Король Життя“.
Понеділок 28. IV. „Гаркуша“.
Вікторок 29. IV. „Пташник з Тиролю“.
Середа 30. IV. „Пан Твардовський“.
Четвер 1. V. „Безробітні“.

Борнія:
П'ятниця 2. V. „Король Життя“.
Субота 3. V. „За Німан“.
Неділя 4. V. „Те чого не бувало“.
Понеділок 5. V. „Пташник з Тиролю“.

Т-во Учительська Громада в Дро-гобичі улаштує від 15. травня під-готовчий курс до I. кл. класичної і IV. кл. гуманістичної гімназій. Наука без-платна, зголошення в будинку гіми. при вул. Сніжній. 1940 2-3

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ за упокій душі бл. п. **ЯРОСЛАВА СЕНЬКОВА** управителя школи в Говарчові на Польщі, понершого по хореткій та тяжкій недугі для 24. січня 1930 року в Закопанім, відбудеться в се-реду дня 30. квітня п. р. в церкві св. Юра в год. 8-30 рано.
Покійний довгий час брав живу участь у творенню українського „Незалежного Театру“ в роках 1920 до 1922 під псеудо „Ясель-Славенко“ та був знавний широким кругам громадянства. Поділена жінка з дітьми просить о участь крєвних та знайомих. 1951 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.
МАЛЮК коло Ходорова парцелює добрі ґрунта, гостинель до близького повітового міста. Зголошення під „Фальварок“ до Адміністрації. 1841 3-8
ВСІЯКІ годинничарсько-ювіларські роботи виконує найстаранніше Д о м б р о в с к і - Р о з а ж е в с к і Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 1856 15
КОСІВ: Пенсіонат „Victoria“ (близько ведення Др. Гарнацького) поручає від 1-го травня сонячні покої wraz з удержанням. В найкращій околиці Ко-сова із великим садом. 1894 3-3
ПОЗІРІ ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІО-НАТИ! Ліжка, ледник, кухонне начиння — найліпший товар, Рентшвер, вул. Лєтцова ч. 37. 1720 а) 11-12

ВЕЛИКИЙ ВИБІВ! вкладок до взуття. В ривнок вкладок ортопедич. Адольф Гольдберг, Сикстусова 10. 1934 2-7

ГОДИНИК ВАШ буде найліпше на-правлений у найбільшій годинничар-ській роботі Івана Зельтенрайха Львів, пл. Марійська ч. 5. — 3 провин-ції просимо репарациї прислати поштою — Старомодні жіночі годинники перероблюємо на ручні. 1857 38-7

ТРЕВАЛІ лазничкові, фотелєні, кози-скові, наслідні ванни і балї поручає Войтіх Зайць, Львів, Осолінських ч. 14. 1919 5-10

РІЛЬНІ ГОСПОДАРСТВА, земельні масти, місєні реальности у вели-кому виборі поручає Бюро Посеред-ництва Дрогобич, вул. Пилсудського 2. 1939 2-3

КОРОНКИ до білє, модні та церковні, найдешевше „Wenesja“ Бойвіз 19. 1945 2-10

ФІЛІЯ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА“ в Любачеві прийме відповідну особу до ведення справ Філії. Винагоро-да після умови. Посада до обкаття сей-час. Зголошення найдалше до 1. травня 1930 на руал голови, адвоката д-ра Івана Станька в Любачеві. 1946 2-3

СПІЛКА МОЛОЧАРСЬКА в Бутинах пошта Мости Великі, — річна доста-ва молока 1,200,000 літрів — пошукує управителя Молочарні з укіченою мо-лочарською школою, з кількядітною мо-лочарською практикою, доброго техніка. Зголошення приймає Управа Спілки Молочарської в Бутинах. 1952 1-1

Д-р ПРАВ з 3 і пів літною адво-ятською практикою глядає міс-ця від 15. V. зглядно I. VI. п. р. Зго-лошення під „Д-р прав“ в Адміністрації „Діло“. 1948 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.
Спеціаліст веду легені, сери і жолуна
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Перевітлення Рентгоном.

Спеціаліст веноричних, шкірних надуг і косметики
Др. І. Мунд Д. сек. шп. від. і львів. орд. від 8-10 і 2-6, в неділі від 9-1. Львів, Асники 1, ріг Пилсудського (Панської). Телеф. 48-01. — 595 Лічення жылкія. 31-7

ГАРНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВИ
КОВДРИ чистововняні
МАТЕРАЦИ в волосіня
ПОДУШКИ — сілське пір'я 1672
Простирала, пошевки, ліжка поручає казково дешево відомий **Магазин постелі В. Іжицького** Львів, вул. Коперника ч. 3.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО
буль. мінар анґранічних жылік, спеціаліст спірних, венеричних і сексуальних недуг та лікарської косметики ординує від 8-10^{1/2}, 14-18 в неділі і свята від 10-11. Гірське сонце. Валофор. Дієтермія. Крїо-терія. Сепараткові почєвальні.
Львів, вул. Потоцького ч. 11. I. п. 826 Телефон 65-87.

В цілі продажі вугля і коксу
всіх родів, іменем поважної фірми, пошу-кується енергичного і здібного заступника. Оферти з поль-ської молї з інфор-маціями про свої спроможности про-дажі, треба слати під шифру „W. K. 482“ до Tow. Keki. Międzynar. Sp. z o.o. J. z. Rudolf Mosse, Katowice Mickiewicza 1888 1. 4. 3-3

Геморойди запальний стан кровавлення; сверб
1461
усуває
HEMORIN KLAWE 1-7

РОВІТНЯ М. ФІШЕР
ЖАЛІЗНІ СТАЛІВІ КРАТІ до розсєбання

ВИКОНУЄ ВСІЯКІ ЗАЛІЗНІ РОБОТИ як конструкційні. — спеціальний відділ виробу склепових залю-1751 ЗІЙ ЗІ СТАЛЕВОЇ БЛЯХИ. 2-16 **Львів, вул. Шпитальна 38. Тел. 57-10.**

Присилайте передилату!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. шадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописи не звертається.	ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-50 „ Річно 55-00 „	Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-25.
	ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословацькій 20 ч. л., Румунії 150 лей, Богарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.	В СПРАВІ ОГолошень ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ, вул. Сивоцька ч. 16.
І в ПЕРЕМІШЛІ, Красінського 63.

Жадаєте ofert та цинків.

У хаосі поголосок.

Надзвичайна сесія, нові вибори чи замах?

Саме круглий місяць від закінчення соймової сесії та приходу до влади уряду полк. Славєка, а ситуація у Польщі так само „ясна“, як була підчас 2-ох тижневої кризи по упадку кабінету проф. Бартеля: повна дезорієнтація, „досковала неясність“, хаос і безкрає поле для усіх можливих і неможливих згодів та — можливостей.

Коли тільки полк. Славєк став щасливим спадкоємцем нещасливих кандидатур пп. Шиманського і Яна Пілеудського, говорилося і писалося про розв'язання сойму і — очевидно — розписання нових виборів. Така чейже, цілком невизначна заповідь була єдиним конкретним місцем у декларативній промові нового прем'єра, вилітованої перед пленумом ББ., а сумніве було лише, чи розв'язання сойму і вибори послідуватимуть негайно, протягом найближчих днів-тижня, чи після кількох місяців, які мали би послужити для відновлення „вживання“ польського громадянства. В усякому разі, ситуація стала „під знаком виборів“, після ББ. дістали наказ приготувати „в терені“ на вибори своїх виборців (?), відповідно почали до того прирощувати свою тактику польські опозиційні партії. Мимохолом кажучи, це останнє не вийшло на добро савації, бо з одного боку опозиція почала консолідуватися і б'ютоватися (три селянські партії: Плет, „Вивольєне“ і „Стронніцтво Хлопеке“), з другого — опозиційна преса з місяця піднялася тою до висоти виборчо-вічевих покліків!

Аж ось грянула поголосока про замір розв'язання сойму без одночасного розписання нових виборів. Ці поголосоки покликувалися на таємні конференції марш. Пілеудського з прем'єром Славєком, президента Мосціцького зі Славєком і Славєка з мін. Паром. Це остання конференція стояла видно у зв'язку з двома першими і вона теж кинула на все слов'янське світло: воно сядо з відомої слави вишнього міністра справедливості, як неупередженого джерела „конституційних сумнівів“, зокремаж у даному випадку підтвердження статтею про „прецеденс“ в „уауєн“, які — мовляв — повмуть найкраще життя держави (відповідь мін. Цара на отвертий лист ала. Нагурського). Опозиційна преса підняла крик. „Роботнік“ (з 19. п. м.) почав „перестерігати відповідалні чинники перед рванковим кровом“, цитувати конституцію та виплати „працюючі маєр міст і сіл, щоб приготувалися до нових виборів“, яких — мовляв — не може не бути, якщо тільки уряд справді сойм розв'язав.

Аж ось нахлинула нова хвиля поголосоки знову з іншого боку. Уряд мовляв, не чекаючи посольського внеску на скликання надзвичайної сесії, сам у травні таку соймову сесію скличе, визначуючи доцільно її ціль: поладження податкових справ і митних та ратифікацію ліквідаційної і торговельної умов з Німеччиною. Така весняна надзвичайна сесія мала би виключно господарський характер, міністр Матушевський виступив би на ній з великою, у тишині міністеріальних кабінетів виготовленою фінансовою програмою, а вишній керівник міністерства торгу й промислу Квятковський боронив би торговельної умови з в'їзном вже в характері не лише міністра, але й віцепрем'єра для господарських справ. Не дивлячись, що після „виборчої“ і „замахової“ поголосоки, поголосока „мирної співпраці“ великої віри не наїшла і зразу опозиційні польські кола зустріли її як тактичний маневр, придуманий виключно на те, щоб стримати опозицію від оголошення внеску про надзвичайну соймову сесію.

І справді така інтерпретація тієї поголосоки має велику вел ризик імовірності бо ось чому!

читаємо, що коли тільки „деятролі“ пропозити президентові республіки вимогу скликати надзвичайну сесію, сойм негайно буде розв'язаний, ба, що вже навіть відповідний декрет приготований. Безпосередньо після того на вулицях усіх міст появилися би виборчі прокламації прем'єра Славєка — про обниження оборотного податку!

Але скептики такі вневважають, що уряд сойму ще тепер не розв'язав, сам сесії надзвичайної відчиняти не буде, але на домагання сойму її відчинить, зараз після відчинення зачинить та парламентарні ферії пролягнє аж до 31. жовтня. Шойно тоді, мовляв, сойм буде розв'язаний і будуть розписані вибори на січень 1931 року.

Отже маємо до вибору: надзвичайну весняну соймову сесію, розв'язання сойму і розписання виборів, розв'язання сойму і не розписання

Більшовицька інквізиція.

II

Метрика більшовизму. — Єдина офіційна релігія. — Обіцяний рай на землі. — Матеріалізм релігією.

Середньовічна інквізиція не перевелася сама з себе. Її поковав, зробив неможливою, „вічний революціонер“, котрий з бігом віків змінив своє ім'я й свою ідеологію, але при цьому завжди лишився вірним собі, що голоси „свободу совісті“ й домагався її. Більшовицький комунізм це в простій лінії наслідок цього історичного „вічного революціонера“. Така його метрика. Відродження й гуманізм, реформація, англійський деїзм, французький раціоналізм, новочасний соціалізм — ось це ті революційні струї, які боролися за „свободу совісті“, витиснули свою печать на фізіогномії новочасного „духа часу“, й церкву інквізицію зробили неможливою.

Більшовицький комунізм, якого батьком в жид Мордехай-Марке (це друге прізвисько збриване), признавався до тих самих вільнодумних, ліберальних засад, доки находився в фазі теорії. У більшовицьких скрижалях, віби законах, ще й нині стоїть, що „релігія — приватна річ“. Ця фраза це найвища формула для „свободи совісті“. Якщо державний закон признає, що релігія це приватна справа, так це мало би означати, що державній владі не залежить на тім, яку віру визнають її піддані. Однак більшовицька дійсність показує, що фраза про приватність релігії є тільки історичним пережитком для найновіших „спасителів світа“.

Від своїх компартійників більшовики програмово жадають атеїзму. А релігію в віруючих масах знищують усякими інквізиційними методами. Значить, що атеїзм є явном програмою для більшовиків. А що атеїзм це одна з форм віри, отже виходить, що для більшовиків віра є явном, державною річю — явном й державною ще в більшому ступі, як було римське поганство для римської імперії, магометанізм для турецької імперії, католицизм для західно-європейських держав у середніх віках.

Турецький султан Селім I. (п. 16. ст.) бажав дуже прислухатися Алахові й видав декрет, що всі його піддані спомінь мають бути перетягнені на магометанство, а всі святині мають бути перемінені на мечети. Зворушений розпучливим благанням патріарха Єремії I., Селім відкликав декрет. Чого турецький султан не важився зробити, на це зважались комуніст-більшовики, наймолодші наслідки історичного „вічного революціонера“, що боровся за „свободу совісті“.

У більшовицькому царстві тільки віра володіючої партії має всі права, а всі інші віри засуджені на загибель. Ось на що зійшла європейська догматична боротьба за „свободу совісті“! Поборювали церкву інквізицію, щоб на кінець установити дьявольську інквізицію, яка всім людям хоче відтерти їх душу.

Не ошукуймо себе ніякими „але“ — в релігії, вже майже приповідкової „свободної російської душі“. Це безприкладний унадок, розклад духової культури, відчинення людської душі; це прот — не в часи середньовічної інквізиції і не в часи турецького деспотизму, а десь далі й далі — не знати, як далеко зайд.

Констеляція підчас середньовічної інквізи-

Найбільші мільонери

починали від сотників, — починайте й Ви та складайте свої ощадности в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

виборів з пізнішим октроюванням конституції, себто „державний замах на ратні“, або втримання „статус кво“ до пізньої осені! Що кому до вподоби — довільно може з хаосу поголосоки вибирати. Покищо не відомо теж, коли прийде момент, що такі одна з тих можливостей здійсниться. А може здійсниться щось зовсім інше, про що навіть поголосоки не згадують?!

ції була така, що пануючою була віра подавляючої більшості, а під меч інквізиції підпадали тільки рідкі одиниці, новатори, вороги установленого, традиційного релігійного ладу. В більшовицькому царстві річ мається саме прогледжено: пануюча меншість переслідує загал населення.

Але може хтось скаже: більшовики будують новий суспільний лад „рай на землі“. А для такої великої цілі мусять палати жертви.

Однак й тут середньовічна інквізиція виходить у красному світлі. Всяка інквізиція, завважимо, ведеться в імені „раю“. Середньовічні інквізиторні вважали свою церкву за „царство бже на землі“, за найвище духово-культурне досягнення. Обороняли цей „рай“, знаючи, як він виглядає в практичних відносинах і що людям дає. А більшовики виставляють на інквізиційні тортурні загал своїх підданих в імені щойно майбутнього „раю“, якого практично й самі не уявляють собі, і не знають, що він людям дійсно давав би.

Це така різниця, як мучити когось, що не платить податку; а мучити когось тому, що не хоче сідати до ракетки, яка має „похитати на місяць“... Де більше насильство? Де більше безправство? Де менше адороного розуму?

Матеріалізм як релігія — ось де аластива джерело більшовицьких страхів. Комуністичний експеримент не мусить виходити страшно. У першій християнській громаді з Брусалими комунізм був оснований на глибокій і святій любові ближнього й „не було вбогого між ними“ (Діяння 4. 33).

Це залежить від того: хто і як переводить комуністичний експеримент? Душа бє, а не рука; — рука тільки виконує удар душі. Отже яка душа, такі будуть й удари. Матеріалізм, наче рва валіє, алає вищі, живіші, етичні почування душі. Ось власне з того привадо комуністичний експеримент більшовицької партії виходить таким страшним.

І колиб у Німеччині комуністична партія стала пануючою, то також її комуністично-матеріалістичний експеримент був би не менше страшний. Вирішила це не „свободність російської душі“, але Мордехай-Марке, який замальгамував комунізм з „діалектичним матеріалізмом“. Естеррейха „Історія німецької філософії 19. ст.“ каже про Маркса: „Маркс мав незвичайно бистре око на діяльність низьких людських інстинктів, котрі для нього властиво були одинокими“.

Мерзенна теорія зродила мерзенну дійсність, о. д-р Г. Костельник.

Ганді заповідає реквіз. уряд. соли.

Ганді заповів, що на днях зачне реквізувати урядові склади соли. Були члена законодавчої палати в Бомбаї арештували в Пуні за порушення закону про сільний монопол. Біля Дамонд Гурбур зібралося около 2.000 селян, де нелегально фабрикують сіль. Поліція розганяла селян. Селяни обкидали поліцію камінням і ранили 16 поліціянтів: поліція стріляла протом 1 обкида з селян.

З польської преси.

Поради „Газети Поранної“ — як вирішити українсько-російський спір: опертися на Польшу!

На нашу статтю про відношення до воєнних поголовок, у якій ми в найбільш загальних рисах зазначили наше становище до інтервенційних планів, до нинішнього більшовицького режиму з елементами повороту російської реакції („Воєнний дум“, „Діло“ з 26. ц. м.), відгукнулася перша львівська „Газета Поранна“. У числі з дати 27. ц. м. находимо там передову статтю п. в. „Українці суворого російської проблеми“. Завважили коротко, але досить вірно наші погляди, автор згаданої передової додає від себе таке:

„...Погамо і небезпечно не доцінювати безпеку російської реакції. Величезна легкість, з якою більшовики опанували Україну в 1920 році, свідчить наглядно, що не зважаючи на деякі переміни, які зайшли в міжчасі, український елемент, залитий сам собі, не є для російської експансії противником поважним. Бо інша річ організувати заговори інтелігенції чи використовувати селянські рухи, викликає реакцією проти більшовицької аграрної політики, інша творити „сильну українську державу“ всупереч усім сусідам разом з Росією та її оточенням кордонами. Орієнтація „на власні сили“, голошена українськими націоналістами, досить ніколи не витримала вогневої проби. Єдині періоди короткої і умовної самостійності завдячували своє повстання та існування допомозі посторонніх чинників і кічались, коли це опертя завело.

В історичному російсько-українському антагонізмі всіляке сугерування себе гордонити-ми гаслами політичної самовистарчальності лише спіняє еманципацію української стихії і зводять її на ромязкові, часто безвипадкові, кровю зрошені шляхи. Одна лише істина дорога та один спосіб зупинення і спаралізування російського імперіалізму: опертися на Польшу. На ту Польшу, яка для стабілізації й остаточного виконання відносини на європейському Стоді, радо привітає на Збручел сильну, спільною змагань і найбільш життєвих інтересів гріємо в нами запроваджену українську державу.

На це слід передовсім піддати у великий сумнів поняття тієї „легкості“, з якою російські більшовики (регулярні російські війська!) заволоділи Україною. Боротьбу з російським імперіалістичним наступом після упадку царату треба рахувати зараз з приходом до влади Тимчасового Уряду у Петрограді та назначенням командантом київської військової округи полк. Оберучева. Ш-

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

У париських театрах.

(Докінчення.)

Актуальний репертуар. — Всього не оглянеш!

Але нашому туристові кінче треба заглянути до „Французької Комедії“. Це-ж перший театр на всю Францію, що славиться традицією Мольєра.

Наш турист, здається таки син галицької землі і більше звик до сотиків як до блискучого золота і грубих шестельських банкнотів, тому стає у довгу чергу під сумрачні галерії поважного театру, куди йти треба не тільки з газетою або книжкою, але теж і з маленьким складаним стільчиком, бо часто доводиться чекати годян дві і три. Це-ж субвенціонований театр, білетів дешеві, але докупитися важко особливо на найдешевші місця.

Століття романтизму, славний „Ернані“ промовляє до нашого туриста нотками казкової героїчності, повної брязкоту нікому непотрібних шабел і гомону життя, якого одинокою метою була утеча від дійсності, від усього правдивого і природного. „Як це все пережите, застаріє і нікому непотрібне!“ думає собі наш земляк і щиро дивується невгаваючим оплескам захопленої у романтизм французької публіки.

Ці самі захоплені оплески чує він ще у цьому-же Театрі з нагоди „Романтичних“ Ростана.

Але ця сама публіка найповажливішого французького театру уважно слухає твору авангардного письменника: „Людський голос“.

Це була велика париська сензація. Кокто лопав у „Французьку Комедію“. Ніби щось у роді маленької переодічки вартостей, що завжди дає привід до багатьох злобних дотепів і десятків карикатур. Бо Кокто росте на очах... з есеїста, що гострив собі зуби на полеміці і шукав настроїв серед цих нашарувань людської думки, куди тільки рідко попадає проміння логіки, а звичевя виріс на письменника. Вже цього-річний його роман „Страшні літа“ пробудив шепіт загального поминання.

НЕБУВАЛІ КОРИСТИ для точних передплатників „Діла“.

Що кварталу льосовання нагород!

Вже 15. червня ц. р. візьмуть участь у льосованні нагород усі передплатники, що не будуть мати ніяких залежностей у передлаті. Виграш можна бібліотеку: вартості 100 ам. долларів, дві: по 25 ам. долларів, десять: по 10 ам. долларів і десять: по 5 ам. долларів.

Хто скочає, тому платимо за виграшу бібліотеку готівкою.

сля комуністичного перевороту на Московщині, ця боротьба прийняла на гостроті і тягнулася по суті до 1923 року, бо врахувати до неї треба й ті українські повстання, які поважно потрясли російсько-більшовицьким володінням. Основною опікнкою тої боротьби, найавторитетнішим критерієм оцінки сили тодішнього українського національного руху мусить бути факт, що політично-самостійницька українська стихія з 1917-го року проявилася після більше двохсотлітнього поневолення Московщиною (коли рахувати навіть не від 1654 року, але Полтавського бою 1709 р.) та після найбрутальнішого злязнення всяких найневинніших позвак українства з ментом вибуху світової війни. Тому понайменше аналізо по-платно ш. автор приймає українську історію 1917—20 рр. в основу твердження, що український елемент „не є поважним противником“ для російської експансії. Шож торкається уваги, що орієнтація на власні сили в історії України не витримала ніколи вогневої проби, то на неї можна відповісти знову таки відсиланням до української історії, яка проречисто показала, що погубою для України були нічні та раураза змішані орієнтації на чужі сили. Історичний досвід, який зробили українці протягом довгих віків аж до найновіших часів, дає теж відповідь на пораду польського публіциста — опертя концепцію української держави на тісний союз з Польщею. Взагалі у дискусії на цю тему польський публіцист мав одну величезну перевагу над нами: не боїться центаури, яка може й у такій суто теоретичній розмові добачити дещо немиле. Тому справді приходить автору згаданої статті, замість відповіди, порадити: хай спіємо, й по можливості сіє іра ет студіо вплиєне в історію усіх українсько-польських союзів, які колинебудь існували, від Конашевича через Витовського й Тетерю до Петлюри, зокрема нехай справді докладно то-ошайомиться в історію отого останнього союзу та історію риського договору, нехай докне до того, як епілог, польсько-українські відносини останнього десятиліття і підведе біляне: користей і втрат отих „союзів“. Бо нам здається, що такі трохи вище від паперової теорії стоїть реальний історичний досвід.

Остаточна румація.

Ставропігія викинула пластову молодь на вулицю.

Москвофіли викинули остаточну українську пластову молодь з домішки в домі Ставропігії, не ждучи на судову румацію. Цей поступок запам'ятає собі ціле українське громадянство!

Та якнебудь такого вчинку наших „руських“ можна було надіятися, то нечуване є те, що Ставропігія зробила це в саму велику п'ятницю (18. IV. ц. р.). А виконавцем був тут не хто інший, тільки сам сеніор Ставропігії Третяк. Він звернувся до поліції, аби вона допомогла йому зняти домішку Пласту, кажучи, що дотеперішні посідачі домішки (Українське Краєве Т-во охорони дітей і опіки над молодю та його філія) випровадилися, а на їх місце прийшли якісь чужі люди. Очевидно — все те було явною неправдою, бо в домішці були річи Т-ва і його підлемаця, кооперативи „Пласт“. Не зажаючи на спротив присутніх членів Т-ва, поліція передала льокаль в посідаання Ставропігії.

Остаточну судову румацію переведено щойно в суботу 26. IV. при асистії комісаря поліції і кількох постерукових. Фотографія, які хотіли зробити знимку возів, навантажених річчями в зоварстві пластової молоді, заарештовано.

Дивогляди.

Атеїсти.

„Комуніст“ пише, що підчас Великодних Свят в Одесі відбувся зїзд діточих організацій „Безбожників“. У нарадах узяло участь 500 дітей з усієї України. Зїзд рішив утворити раду, що має кермувати протирелігійною пропагандою між дітворою.

Часописи є добром цілого народу. Хто його читає й за нього не платить, шкодить народній справі.

„Людський голос“ має це технічно оригінальне, що він репрезентований тільки одним одиноким актором. Це розмова жінки крізь телефон зі своїм бувшим коханком, останне прощання, останне, що лишилось їй з нього. Це вже навіть не він, тільки його голос, але який дорігтий і як важко з ним розстатися! Живуть у цій театральній мініатурі правдиві людські почування, глибокі і трагічні. Вся критика включно до крайньої лівої поставилася прихильно до неї. Екзотичний репертуар виповниа афіші двох театрів. „Атене“ дав щось поверх двісті вистав „Листу“, англійського письменника Сомерсет Могема. Це кримінальна драма перенесена аж до Сінгапур, ефектовна і банальна. Замітна сцена у китайському домі, що її актори є найправдивіші житаїці. Занчайно, у Парижі китайців не бракує. У новому ротшільдівському театрі „Пігаль“ іде „Сіму“ Ленормана. Театр новісний, побудований за гроші відомого франко-жидівського мільонера Генриха Ротшільда, цільні у дереві, склі і залізі. Сіму, — гарячий вітер півдня, навіває дивних думок давнім європейським заточенням, грішних бажань, навіів божевільних поривів. Неприродна любов батька до доньки, пімста коханки, що спричинило вкучення тамтої через затрошеного скорпіона, чудові, надихані сонцем, спекою і яскравими колірами декорації, прецікаві інтермедії виповнені сценами з життя артистів, все це складається на цілість з сильним екзотичним запахом. Маленький „Евр“, що ще так дуже недавно був театром замкненим, доступним тільки для абонентів, ще все зберігає репутацію авангардного. Тут ставить свої пєси Кромелік і сам у них виступає, подібно як і другий „молодий“ з відомим уже загальною призвищем Сарма. Наш турист попав туди випадково на „Король-камельо“, Марселя Руфа. — гостру сатиру на безцеремонного у своєму безідейному матеріалізмі французького середняка буржуа. Цей жанр сатири на всякі актуальні теми наближає пєсу Руфа до кабареетних „кочів“ плеканих у

таких театриках як „Карикатура“, „Два осли“, „Театр десяти години“ і інших театрах сатири. Але число вечорів призначених нашим туристом на відвідування театрів поменшується, а не тільки самими театрами виповняється теплі квітневі й травневі вечорі і прозорі ночі молодого мандрівника. І тому то наш турист скоро простягне до нас руку з неповинною усмішкою і дещо збентеженим поглядом очей. — Вибачайте, скаже він, я сьогодні не до театру. Я маю важливе „рендє-ау“ або, хочу писати листа до жінки... Зрештою, він уже давно спостеріг, що годі зайти у всі театри, хочби тільки ті, що їх він записав по рекомендації світляної статистики великих бульварів. І побут у Парижі родить нові зацікавлення. Призвища драматургів і акторів стають тепер йому знайомі і він з острахом перекопчується, як широко і глибоко сягає коріння париського літературного дерева. Є автори, що їх пєси грає одночасно кілька театрів. Це щасливі як: Марсель Паньоль, Жак Деваля, Люї Верней. Є актори, що одного вечора грають у двох окремих театрах. Такий Гале грає одного вечора у „Потінієр“ і „Едуард VII.“ Не вірите? Перша дія у „Потінієр“. Тут грає він незвичайно важливу роль, але, на щастя, у звичайному костюмі і, важне, він не потребує „робити собі голову“ для цієї ролі. Підчас антракту скаче у „лаксі“ і „по дорозі“ змінюється у старій дати провінціального добродія. Так перемінений з'являється в театрі „Едуарда VII.“ де виступає у другій дії. На третю і четверту дію вертає назад до „Потінієр“ і віднаходить всю свою молодість і енергію. Але вже досім знохожується наш друг до париських театрів, коли починає читати критики і літературні журнали. — Як тут зорієнтуватися? повторяє заедно стурбований. І як ці люди находять досить часу, щоб все те прочитати? Справді проблема...

Що є і що не є політикою?

Рефлексії з приводу Загальних Зборів „Українського Народного Мистецтва“*).

Останні Загальні Збори жіночої кооперативи „Українське Народне Мистецтво“, що відбулися 29. III і 8. IV. ц. р. у Львові, мусять викликати занепокоєння у кожного, кому лежить на серці здоровий політичний розвиток українського жіноцтва: ці збори виявили повну дезорієнтацію політичної думки серед деяких кругів наших жінок.

Закри наведемо приклади і факти тієї дезорієнтації, слід пригадати в кількох словах тільки і обсяг діяльності кооперативи.

Метою „Українського Народного Мистецтва“ є — як каже статут — „плекати народне мистецтво і жіночий домашній промисел“ і таким чином дбати про естетичне виховання членів та беретти від загиби скарби нашої людської мистецької творчості, що здебільша є в твором жіночих рук. Кооператива веде майстерні народних вишивок і через їх збув заплянує жінкам джерело доходу. Основана була 1922 р. заходами „Союзу Українок“ у Львові, перетворившись з його промислової секції в самостійне промислове підприємство.

Від кількох літ „Українське Народне Мистецтво“ видає журнал-місячник п. з. „Нова Хата“. І ось саме довкола журналу, як довкола тої ділянки праці кооперативи, що має найбільше громадське значіння, велася здебільша дискусія на Загальних Зборах. Не будемо тут розпитуватися про вагу друкованого слова, яке сформує громадську олівію. Вистане ствердити, що в „Новій Хаті“ зацікавлені широкі круги жіноцтва тому, що побіч популярного тижневика „Жіноча Доля“, який призначений у першій мірі для селянських жіночих мас, це одиницький у нас журнал для інтелігенток. „Нова Хата“ є часто одиноким духовим кормом інтелігентного жіноцтва на місяць і тому не може бути байдужим, що в ній пишеться.

Не місце тут подавати всебічну оцінку „Нової Хати“ й обмірковувати питання, чи і наскільки сповнює вона супроти українського жіноцтва свою виховну роль, чи відповідає повазі хвилини, чи підготовляє жіноцтво до його великих громадянських завдань. Чи потрібний нам журнал, якого головним напрямком є естетизм і „плекання домашньої культури“?

Залишивши на боці ці питання, бажаємо навести кілька різких прикладів, які кидають світло на політичну закрутку „Нової Хати“.

І ось на Загальних Зборах „Українського Народного Мистецтва“ голова „Союзу Українок“ в імені своєї організації подала до відома членам кооперативи слідуєчі факти: редакція „Нової Хати“ відмовилася помістити резолюції останніх Загальних Зборів „Союзу Українок“. Між тими резолюціями був — як відомо — протест проти червоного терору. А треба пригадати, що на основі рішень Українського Жіночого З'їзду з грудня 1921 р., рішень, які обов'язують досі, „Союз Українок“ є „найвищою жіночою централею Галичини, яка об'єднує всі галицькі жіночі організації“, а річні Загальні Збори С. У., що є з'їздом делегаток цілого краю, приймають постанови, яким повинно повинуватися ціле галицьке зорганізоване жіноцтво. Тому-то відмова помістити резолюції Загальних Зборів „Союзу Українок“ має спеціально гострий характер.

Рівночасно „Нова Хата“ відмовилася надрукувати аналогічний протест проти більшовицького терору, ухвалений з ініціативи „Українського Жіночого Союзу“ в Празі Чесько-словацькою Лігою миру й свободи, подаючи як причину, що „Редакція не містить ніяких статей чи дописів політичного характеру“.

Ця „аполітичність“ „Нової Хати“, яка не дозволяє їй друкувати протестів свого і чужого жіноцтва проти найгіршого окупаційного гнету, під яким стогне українська нація, не перешкоджала редакції містити напротязі останнього року, отже в часі, коли боротьба українського населення з московським більшовизмом перейшла в дуже гостру фазу, цілу низку комуністических статей і заміток. І так напр. у ч. 11. за 1929 р. на стор. 19. „Нової Хати“ в рубриці „Ріжні Вісті“ находимо замітку п. з. „Селянка України“. У цій замітці вихвалюється більшовицький журнал „Селянку України“ буцім то він „сповнює велику культурно-освітню працю серед селянства“, буцім то він є „органом працюючої жінки-селянки Радянської України“ та „гудотє біля себе активніше жіноцтво“ і т. ін. Редакція Нової Хати „вітає Селянку України з 6-тим роком видавництва і бажає їй найкращих успіхів у дальшій праці“.

* Від Редакції: Цю статтю дістали ми ще далеко перед Великоднем, але з технічних причин не могли її досі опублікувати. Однак через те стаття нічого не втратила на своїй актуальності.

Сьогодні кожна дитина у нас знає, що ціла преса на Рад. Україні є змоніполізована виключно в руках комуністів і що нема там ніодного часопису, який був би висловом свободної української громадської думки. „Селянка України“ не є „органом працюючої жінки-селянки“, але є каззонним органом комуністичної партії і вистане взяти до рук якнебудь її число, щоб переконатися, який її зміст і кому вона служить. У кожному числі найдете ганебні напасти на „контрреволюцію“, себто на український національний рух, найдете статті про те, „як боротися з куркулами“, „як переводити колективізацію“, „як організувати кружки безбожників“ і т. ін. І ось такого роду „аполітичну“ робо-

Арештування пластунів у Стрийщині.

Польські часописи повідомляють, що командант постерунку поліції в Моршині придержав у громаді Бережанина члена Пласту, студ. унів. Гошовського, сина гр.-кат. пароха, у хвилі, коли він роздавав запросини на посвячення прапору Загону Червона Калина в Стрию. Під час ревізії знайдено у Гошовського по звісткам польської преси відозви УВО, тому його арештовано, а з ним і учительку нар. школи в Калімі Любинецьку, яка йому товаришила. Після того переведено ще ревізії у різних молодих людей, у яких знайдено компромітуючі матеріали і близько 10 кг. агітаційних листочок. На основі тої ревізії арештовано дальших 3 членів позашкільного Пласту, в тому числі одну жінку. У зв'язку з тим проєктоване на 27. ц. м. посвячення прапору власті заборонили.

Погром „Сільськ. Господаря“ в Луцьку.

(Допис з Волині.)

На перший день Великодня невідомі злочинці (хто вони, дедіркуватися легко) зробили погром філії „Сільського Господаря“ в Луцьку. Громчили бюро філії цеглами, які носили з польця по другому боці вулиці. Від першого удару ушкоджено раму, вікно відчинилося, а цегла розбилася. Другим ударом цегли влізло велике шкло; цегла, вларивши в внутрішню раму, залишилась у середній вікна. Третім ударом цегли вбито дві шибки: зовнішню і внутрішню. Цегла влетіла до похешвання філії й ударивши в протилежну стіну, розбилася на дрібні кусинки. Бюро агронома філії і вся кімната засипані дрібними кусинками шкла.

Як оповідають сусіди, погром стався в год. 11. вечора. Громчили якісь молоді люди. Звертає на себе увагу те, що не громчили вони інших мешкань у тому домі, лише мешкання філії, над яким висить український шильд.

Погромлене бюро сфотографовано як з вулиці, так і з середини. Нетаїно покликано поліцію для спорядження протоколу оглядин погромленого помешкання бюро філії. В дні 23. квітня заступник голови, урядуючий голова (голова філії має відпустку) п. інспектор Л. Кобилявський оголосився до волинського воєводи і просив про розшук злочинців.

Шкаво, що цегла, влетівши до бюро, вдарила в тому місці, де на підлозі стояли „страши“ для когось металеві таблички для досвідних піль в написами: суперфосфат, потасова сіль, азотяк і т. д.

Дикунський погром селянської господарської організації викликав загальне обурення українського громадянства, а особливо селянства. Луцький.

По широкому світі.

Уперше від великої війни офіційний представник англійської воєнної фльоти оглянув офіційно німецьку фльоту, на німецькі запросини. З другого боку командант „Гр. Цепеліна“ д-р Екнер, що же в Лондоні на прилет свого воадухоплава, відвідав гангарн англійського міністерства воадушньої фльоти.

По звісткам з Пешавару англійські війська відступають з деяких індійських міст. Урядові комісарі порозуміваються з населенням над умовинами замиріння.

Більшовицький уряд рішив почати будувати „Цепеліни“ при допомозі німецьких спеціалістів.

Федеральний суд Спол. Держав вняснив, що принадлежність до комуністичної партії є перешкодою, щоб дістати американське громадянство. Мотив: Комуністичний світогляд суперечить основам конституції Спол. Держав.

ту називає „Нова Хата“ „сповнювання великої культурно-освітньої праці серед селянства“ і ось такому журналеві персилає „привіт і бажання найкращих успіхів у дальшій праці“! Хто в очах „Нової Хати“ заслужує на назву „активнішого жіноцтва“? Невжеж ті жінки, які стоять у рядах комуністичної партії, які намагаються адушити визвольні змагання українця, які вповіли безоглядну боротьбу релігії, які поставили перед свій суд Єфремова і його товаришів?

Записка про „Селянку України“ не є в „Новій Хаті“ фактом відокремлення. Перекиньте останній річник, а переконаєтеся, що редакція переводила свою лінію шоправді обережно, але послідовно. В ч. 5. за 1929 р. найдете на стор. 7. новинку п. з. „3 Канади“, в якій про комуністичний журнал п. з. „Робітниця“, що виходить у Канаді, пишеться, що він „здобув собі велику симпатію серед свідомого жіноцтва Канади“. (Тут комуністки удостоїлися назви не „активнішого жіноцтва“, а „свідомого жіноцтва“!). „Робітниця“ має з українством стільки-ж спільного, що й „Селянка України“. Цєю новинкою слушно почулися ображені наші канадійські емігрантки і „Союз Українок Канади“ протестував перед нашим Союзом Українок проти „таким неправдивих і образливих інформацій“, зазначаючи, що свідоме канадійсько-українське жіноцтво бореться проти „Робітниці“, яку заснували і ведуть московсько-більшовицькі агенти для більшовицької пропаганди“.

Що для наших т. зв. „лівих“ є, а що для них не є „політикою“? Належати до національної партії, визнавати національну ідеологію і переводити її в життя — це очевидно „політика“. Ухвалювати протирадянські резолюції це вже не лише „політика“, але „політиканство“, „шовінізм“, „методеранція“. Журнал мусить беретти своєї політичної непорочності і не може таких резолюцій друкувати. Але вихвалювати часописі, в яких оплювається українську національну боротьбу 1917—20 р. і все, що українське, це не є „політика“, це, очевидно, лише „безсторонне інформування громадянства“ та „сповнювання журналістичного обов'язку“. Скажіть, будь ласка, що в пресі є лише „об'єктивним ствердженням факту“, що його насвітленням, а що його викривленням? Де в громадянському житті кінчиться аполітичність, а де починається політика? Для „Нової Хати“ ствердження, що українське жіноцтво, зорганізоване в „Союзі Українок“ стоїть твердо на національній базі, є „політикою“. Зате „об'єктивною правдою“ є характеризувати теперішній стан на Україні, яку більшовики зробили московською колонією, ось як: „нинішні великі дні буяння української культури, українського слова, наростання нового світогляду, дійсне будування вселюдського братерства“ (ч. 8—9. 1929 р. стор. 2). А описувати свято першого травня в Харкові, це свято комуністичного уряду і комуністичної вулиці, як всенародно українську маніфестацію (ч. 8—9. 1929 р., стор. 8—9) — це не є ніяка політика. Зате розписуватися про процес „С. В. У.“ — не треба, бо це очевидно було б теж „політикою“. Та ні — в останньому числі „Нової Хати“ за квітень ц. р. находимо згадку про харківський процес. Чи ця згадка, поміщена фактично „з журналістичного обов'язку“, відповідає своїм змістом, формою і об'ємом тій великій трагедії, яка відігралася на сцені харківської опери, нехай оцінять читачі. Найбільшому політичному процесові, який знає історія України, присвячується кілька рядків, про найкращих національних українських патріотів, про цвіт української нації, пишеться в тому самому тоні, як писалося в „Новій Хаті“ про „процес селян і селянок за принадлежність до комуністичної партії“ (ч. 6. 1929 р., стор. 9). Ось що значить об'єктивність і аполітичність!

Мілена Рудницька.

Проти червоного терору.

Дальші протести українського громадянства.

До нашої Редакції наспіли в останніх днях ще такі протести проти більшовицького терору на Вел. Україні: делегати всіх деканатів Львівської Архиепархії, зібрані на Загальних Зборах Вдовичо-Сиротинського Фонду у Львові в дні 25. лютого, на внесення б. голови комітету будови греко-кат. церкви в Києві; Загальні Збори Української Студентської Громади у Варшаві, що відбулися в дні 9. березня ц. р.; українське громадянство міста Скали, зібране на зборах дня 7. квітня; українці міста Станиславова, зібрані 13. квітня ц. р. на всенародньому вічу в салі кіна „Варшава“.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

зідгуки дня.

Три Дніпро.

Був свого часу у нас на Україні Дніпро. „Батько“, „сивусий“, „ревуний“, „широкосердий“ — і ще там як. Перепливав він через Київ, потім попри могилу Шевченка, а ще потім попри острови Чортюцькі і Хортицю, де довгий час жила його жінка Січ-Мати.

До 1920 р. Дніпро ще був — це я сам на власні очі бачив, чи тепер він ще в — не знати. Теперішні господарі Великої України могли а пив зробити теж якийсь експеримент. Може його спустили в Сине Море, може завернули і наказали обнятися з північною Дніпою, а може переказати на якийсь „Колектовод“, „Ком-ручай“, чи „Радо-чотік“

Був ще колись на Україні другий Дніпро — „Дніпро-Союз“. Він не плив, а тільки переливав гроші, мав їх немовне як тамтою води, а каменці більше як тамтою островів. В час освободження України мескалами апід буржуазного дрма українців, він пропав, лишаючи на місці свої каменці, які легко далися націоналізувати, а зате дуже тяжко завзявся направити.

Але ще в на українській території третій Дніпро. Він ще напевно в, але просить поміч: бо готов також пропасти. Затимають його вкелі, замулює журба, заростає осока буленщина.

Це календар „Дніпро“. Що року випливає він з львівського ринку ч. 10., розливається по цілій західній області, несе на собі емігрантські судна надії та сподівань і що року всяка в галицько-волинські піски. Судна осідають на мілині, не маючи по чім вернути у Львів, а як і вертають коли, то в малім набором.

Але ще віжального року так не було як цього. Всі анають: пшениця зростає, жито відпочує, худоба за півзармо, заробіток стухі, платня ще гірша... Звідки узяти на книжку? Календарів — як мух на весну, а читачі не дуже прибувають... Поплив „Дніпро“, взявши свій початок з нескля запоруки та обіцячи, поплив і зараз за Львовом завався під землю. Значці заперезують, що він порозділювався на багато потічків і що повинні з них потічки зовсім до місяця призначення. Ві-

да тільки, що мало хто подає вістку про те — на грошевім переказі.

Здибаю втора долей, які стоять при джерелі, звідки випливає календар. Бачу, товсім не змінилася, тільки трохи покислила, примарніли і мілні мають як бузьяк по Спасі.

- Як азороклячко?
- Нічого! — і покашлюють
- А інтереси?
- Спасибі! — і зітхають.

Бачу, щось поно не добре з тими інтересами. Хотів би запитатися в чім річ, але галтицька поведенція не дозволяє так просто з мсту. Обходжу.

— Цьогорічні календарі, кажуть, дуже добре пішли.

— Пішли гарно, не можна нарівати! — і сумно глянули на себе.

— Все таки для вас велика поміч, отой ваш „Дніпро“. Коли розлідеться тільки 3.000 примірників, то вже добре.

- Розходиться і більше.
- Значить: ус в порядку!?
- Та... ніби так, але не дуже.
- Чому не дуже?
- Бо, бачите: Календар добре розходиться, але одна біда — гроші не приходять.
- Може почта!? — догадуєся я, хоч знаю, що не почта.

— Воно ніби можливе, але мало ймовірно. Помовчав я, помовчали вони, а дати прийшли до одного висновку: не почта! Тоді вже в отверті карті.

— Будь ласка — кажуть — напишіть, щобі люди прислали за календарі гроші. Започитались ми на виляння, автори нам зборгували, а експеліція таки за готівку.

І я пишу:
Дорогі Земляки! До кого запля „Дніпро“ — нехай кожній трохи подумас, поступає в палці і таки піште належитість. Можна було б і не посылати, але тоді мені буде стидно, що я нічого не поміч, вам буде стидно, що не послухали, милішим, що просили надармо, а всім нам разом, що стояв ще в третій Дніпро.

Галактіон Чіпка.

Процес д-ра Мацьківної.

Четвертий день розправи.

Четвертий день розправи звиниці д-ра Телішевського почався читанням протоколів із дослідів знавців судової медицини і психіатрії. Д-р Фростіг читає: В родині обвинуваченої не стверджено нервових недуг, мати д-ра Мацьківної спокійна, зрівноважена людина, яка для дітей мала багато серця, а мало слів.

Батько більше вибухової вдачі, але добродушний і лагідний.

В родиннім житті родичів панувала гармонія. Обвинувачена д-р Мацьківна від дитини була дуже здібна, пильна, роботяща, над вік умово розвинена. В останніх літах через перепрацювання стала нервовою, кілька раз умлівала з перетоми і діставала нервові атаки.

Сексуальні вимоги обвинуваченої нормальні і скромні, вона аж у 21 р. життя була полово дозрілою.

По вдачі вона егоцентрична, настроєва, з нахилом до фантастичного трактування дійсности, жила фікціями, вигвореними по лінії її бажань і мрій, тому не зміла об'єктивно оцінити вартости нареченого й ідеалізувала його відношення до неї. Через ідеалізацію і фікції, вона навіть не вірила в те, що люди говорять проги Телішевського. Стан її нервів гістеричний. У хвилині звинства була свідомо, але сильно роздратована.

Предсідник трибуналу ставить присяглим суддам 5 питань: 1) чи д-р Мацьківна стріляла до д-ра Телішевського із наміром убивства і чи допустилась злочину звинства; 2) чи стріляла, не маючи наміру вбити, а вбила; 3) чи вбила в стані нервового забурення і несвідомо; 4) чи винувата в тім, що д-р Телішевський утратив життя; 5) чи винна, що хоч не мала наміру вбити, то вбила.

Після цього промовляв прокуратор Сивуляк. Доказував, що хоч обвинувачена заявила, що не хоче боронитися, то її зізнання йшли по лінії оборони себе. Між її зізнаннями на поліції і в суді в суперечности. Мацьківна виконала звинство свідомо. Прокуратор накликає вндати такий присуд, щоб дати доказ, що не вільно самочинно револьвером зводити порахунки і що звинство мусить бути покаране.

Д-р Глушкевич, який заступає родину убилого д-ра Телішевського, намагався оборонити пам'ять покійного: Застерігається, що не думас скидати вину на звиницю, завдавати їй болю. Бо вона і так терпіла немало, як терпіли багато і родичі звинного. Родичі д-ра Телішевського, у розмові з д-ром Глушкевичом заявили: „Ми не хочемо обвинувачувати ні судити д-ра Маць-

ківну, бо як Славка нема, то і так нічого не по-може“. Д-р Мацьківна говорила в зізнаннях, що „як Славко не живе, то для мене все втрачене“.

Це шляхотне відношення родичів д-ра Телішевського, наказує, що присуд повинен бути також шляхотним. Але до вчинків покійного, треба відноситись також зі зрозумінням і вибачливістю.

Д-р Телішевський не був злою людиною, тільки був молодий, нерозважний, легкодушний, маючи 16 літ пішов на війну, військо децо здеморалізувало його, зробило нервовим і драгливим.

В дванятім віці вільної любови, д-р Мацьківна повинна була знати, що любов дає не лише права, але і ризик, що чоловік, так як і жінка, в любови не можуть признавати ніяких сталих зобовязань на ціле життя.

Д-р Мацьківна належить до давнього типу жінок, які коли полюблять, то на ціле життя, не бачуть світа поза улюбленим чоловіком, не уявляють собі любови без шлюбу, тому вона преслідувала нареченого задрістю, забуваючи, що святойаванська мушка не летить за самцем, а тільки для нього світить, щоб він за нею літав.

Любити, не значить вічно терпіти, дати серце на вічну муку.

Нерви обвинуваченої, серце її були слабші, як дике почування любови і вона не видержала всіх мук, які дає кожна любов і — кулею закінчила свою трагедію.

Полумя любови пожерло життя одної людини, другу судить, памятаючи слова: „Як Славка нема, то і так вже все втрачене“.

Почувши ці слова, д-р Мацьківна попала в гістеричний роастрій, кілька раз закричала голосно і непритомна впала на землю.

Обвинувачену винесено зі сали, розправу перервано.

Коли обвинувачена опритомніла, оборонець д-р Гіртлер почав свою промову, згадуючи, що кільканацять літ він виступав у ролі прокуратора, а сьогодні перший раз виступає в ролі оборонця.

„Я не сам бороню обвинуваченої, але тисячі батьків і матерей, які мають дочок, що віддають любов чоловікові невідомому, дарують йому довіря, серце і часто стрічаються з невдячністю і брутальністю — говорив оборонець.

„За мною тисячі жінок, які знають, що таке любов, цей найбільший дар, даний Богом людині

Навіть прокуратор із поза сухого акту обвинувачення просить: „Майте милосердя над нещасною жертвою долі!“

Любов Мацьківної, це 7-літня мука, це любов, у якій усміх такий різний, як усміх у дитині.

Родичі обвинуваченої білі люди, мають 7 дітей, але в цім домі панувала любов і гармонія, між бачили, як брат обвинуваченої плакав говорючи про трогатію сестри, а мати і батько не мали сил бути на процесі.

В цій родині не родяться злочинці.

Д-р Мацьківна відлила д-рові Телішевському все, що мала: молодість, красу, неввинність, 7 літ праці для нього, вона допомагала йому, від ранку до ночі думала тільки про нього. Щоби посылити чоловікові 7 літ, на де треба не злочинця, але ідеальної жінки.

За 7 літ Мацьківна не була ніразу на забаві, бо поза нареченим не бачила світа, коли наречений не склав спільу, то обвинувачена на колінах заагала професора милити його ще раз.

Наречений бо її виліне, пона все прощає, бо любить, за все добро має лиш нещадність, муку, а навіть по його смерті вона в суді не сказала про нареченого злого слова, все простила.

Скільки чоловіків бажалоб найти в житті таку жінку, а не находити? Я не знавдую прокураторові той нечі, коли він виготовляв акт обвинувачення проти людини, яка нічого не винила. Я сам сів у крісло прокуратора і розумію, що такі акти обвинувачення виготовляються лише із професійного обовязку.

Ви судді присягли, бачили і знаєте трагедію Мацьківної, розумієте, що вона вчинила те, що мусіла, тому верніть батькам їх дитину, верніть євсністьности одного племя і то так, щобі чесний чоловік подав обвинуваченій руку, як чесний людина! і не нагаєся літати з нею своє життя і долю“.

ПРИСУД

Після промови судді присягли на 1. питання відповіли 12 голосами „ні“; на 2. питання 9 „так“, 3 „ні“; на 3. питання 12 „так“.

Серед загального напруження прочитано присуд, яким д-ра Мацьківну звільнено від вини і кари.

Почувши унітануваний присуд, обвинувачена рвала непритомна. Різний брат і сестра зивели її на коридор та відвели до дому, до нового життя, нових радощів і смутів.

Од. Б.

Православні справи.

Поява брошури про т. зв. ревіндикаційний процес.

Уже вийшла з друку заповіджувана нами книжечка про цю назвичайно цікаву справу, яка відома під назвою ревіндикаційного процесу. Книжечка носить титул: „Процес за православні церкви“. — „Справа т. зв. ревіндикаційних судових процесів про перебігу 724-ох православних святинь римо-католицькому костелові“.

Книжечка об'ємає основну частину справи процесу. Волинь! Не бачим, себто саме українські території в православним населенням у Польщі. Редагував брошуру Іван Болдин, статистичні матеріали зібрав та опрацював Володимир Косовицький, пильно Українська Парламентарна Репрезентацин. Зміст брошури такий: 1) Вступ (про предмет розгляду та завдання брошури), 2) Безпосередня причина винятення процесу, 3) Текст судових позовів, 4) Інтервенція позовів, 5) Візуюки оголошення позовів, 6) Похляк митрополита Дюсселя, 7) Записи римо-католицького єпископату, 8) Заява митрополита Шенцицького, 9) Ревіндикація на Волині і Польщі у світлі цифр; а) Волинь ціла і кожен повіт окремо і б) Польщі ціла і кожен повіт окремо, 10) Загрожені церковні маєтки; а) на Волині, б) на Польщі, 11) Православна Церква на Волині і Польщі (сторичний огляд і 12) Висновки. В „Додатку“ поміщено: 1) Список православних парафій на Волині і 2) Список православних парафій на Польщі та 3) Список римо-католицьких парафій на Волині і Польщі. Брошуру завершують дві мапи: Волині і Польщі, на яких докладно нававлено всі святині, на які ведеться ревіндикаційний процес, римо-католицькі костели і костели „входного об'єкту“ з одночасним зазначенням числа римо-католиців і православних у кожній місцевости.

Як бачимо з повинного, брошура може дати кожному в особаюмленому із цієї справою суцільний її образ. її замовляти можна у Секретаріяті Українського Клубу у Варшаві на імя В. В. Косовицького або в книгарні ім. Шевченка у Львові, де її головний склад.

„Православні бєбісти“ і муштарда по облі.

Вже під час останньої осієї содму було відомо, що „православні бєбісти“, себто дн. Восу-славський, Сесеґда, Острейко і ще два-три нові-

ми в ББ. дістали прочухана („дигавор“) від своїх властей, що ось — мовляв — урядисти зорганізували з укр. і білор. православних послів і сенаторів окрему „комісію для оборони справ Православної Церкви“, а вони, православні бебети, отакали поза скобкою прилюдного православного шквта! Пн. Богуславські і Сегайда старалися догазати взаєм, що всетаки їх православна фірма може бути корисна, і тому то з подиву гідною ревністю заступали зі соймової трибуни становище уряду в усіх навбільших болячках Православної Церкви. Таким робом б. „посол“ Сегайда переконував сойм у справі Жабча, що „про зарекачання церкви просила вояводу сама делегация православних жабча, адміністрація захоувалася дуже спокійно“ і т. д., що не перешкождало йому і п. Богуславському хвалитися потім — що це їх заслуга, коли православним жабчанам церкву таки повернемо. Той-же самий Сегайда одобрявав становище міністра, віросповідань у справі Собору Православної Церкви, а п. Богуславський виступив проти нехайности українського внеску в справі розбірки православних святинь.

Але така пірна служба виявилася швидко медвежою прислужою. Бо можна було провалити всяку штудерну гру на терені Варшави і бути вдовольним з вражіння, яке ці палкі промови робили на бебеках, ендеках і явстах, а проте вражіння серед православного населення на Холмщині, Волині і Поліссі було цілком інше і відносно теж шораз виразніше ставало настрої та відношення цього населення до ББ. Це ставало настільки ясно, що прийшлося робити — відворот.

Для задокументування, що „православні бебети“ не менше підкуються добром Православної Церкви від членів Українського Клубу, до мари, Шиманського, як кандидата на прем'єра, уперше зголосилася „делегация“ православних послів Клубу ББ“. Але швидко ця делегация розлетілася, бо прийшло уневажнення виборів у Ковлі і пп. Сегайда та Острейко втратили мандат. Остався п. Богуславський, опротівний оборонць православія. І ось в квітні ц. р. вже після зачинення сесії, п. Богуславський в імені „громади православних послів з ББ.“ склав урядові меморіал.

У цьому меморіалі „православні бебети“ виступають вже проти акції римо-католицького впливу в справі „ревіндикацій“ вивішних православних святинь та апелюють в цій справі до „здорового розуму польського уряду“! Так само — хоча делікатніше і дипломатично кручено — говорять про справу Собору, про потребу окремого православного єпископа для Волині і т. д. М. і кажуть про перелеборну організаційну комісію. — яка вже перед тим була складена!

Цілий той „меморіал“ в не тільки відворотом та цілий ліній і документом компромітації „православних бебетів“, але теж документом їх повноту безсилля, яке шонайніше може проявитися у смакуванні муштарин по облі.

Бомба в посольстві СРСР. у Варшаві.

Дня 26. квітня варшавську поліцію повідомили дозорець дому при вул. Познанській 17., що зі сходів офіцини невідомі люди перевели електричні проводи крізь комин і дах на сусідній зім під ч. 15., де в посольство СРСР. Слідча поліція ствердила, що кінці того дроту були вшпунені в комин будинку посольства. На даху ч. 17. найшли годинниковий апарат получений електр. проводом. З огляду на екстериторіальність будинку нач. ок. виділи мія-ства закорд. справ Голувко-дістав від посольства дозвіл перевести слідство в будинку посольства. Слідство відбулося в присутности членів посольства. Коли хотіли витягнути предмет, завішений на ел. проводі, предмет той урвався і впав на дно комива. Стіну шиванді пробили та видобули відтам руру довгу на 70 см., а промірі 18 см. з залютованим ел. запальником. Руру вмістив хтось, що зістався крізь комин дому ч. 17. Щоби спричинити вибух, замаховці ставалися вихисувати ел. проводи дому ч. 17. та злучили до них по 3 залучники, до яких прилучили ел. провід, получений з механізмом і рурую.

Із найновіших вістей виходить, що військовий експертиза виявила, що в рурі було 5 кг. пороху, а не було ні екранту ні динаміту, тому бомба не мала великої вибухової сили. Найбільший вибух мів здемоловити одну кімнату. В ночі поліція перевела серед українських і російських емігрантів 62 ревізії, та вони не дали висліду. Злогрантів 62 ревізії, та вони не дали висліду. Злогрантів 62 ревізії, та вони не дали висліду.

Посол СРСР. у мін. Залеського.

На понеділок заповіджено візиту більшовицького посла в Варшаві Осеїанка у мін. закорд. справ Залеського. Дату конференції устійнили мін. тяжня. Зачувати, що в злучі з викриттями бомби, посольство СРСР зложить польському урядові відповітку ноту.

Як серби мучать хорватів.

У другому дні розправи проти 24 хорватів оборонць Герви сказав, що обвинувачені лістають у тюрмі лише воду та хліб: мусять спати на самій долівці, навіть без солом. В келіях їх сковуть ланцюгами. Обв. Бернардич сказав, що він невипний, а поліція привязала до вши тому, що його мучили. Йому звязали руки на плечах і ноги, вшпуні його коміть головою. Кидали його на долівку й топтали ногами. Мучили його від 6. год. рано до 6. год. веч. Обвинуваченого били в присутности шефа поліції в Загребі.

Дальші арештування.

Ревізія в переплетні Гезака.

У звязі з арештуваннями, переведеними через української молоті у Львові, польські газети пишуть, що поліція впаала на слід акції, якої метою були замахы в дні 3. травня. В суботу, 26. квітня, поліція перевела слідство в переплетні Гезака при вул. Чарницького 26., де працював перепл. помічник Салаяк. Салаяк їє Власійчуком несли тому кілька днів валізу, яку поліція відбрала в них на вул. Сев'явських. Салаяк той втік. Польські часописи пишуть, що вибухові матеріали, які Салаяк мав дома, переніс до переплетні. Підчас ревізії в переплетні, як твердят польські часописи, вайшли проксиліну, мелітін, екрант і кілька бомб. Перевели теж ревізію в каменярського мавстра Мар. Штавра (Пастія 11). Штавра арештували. В звязі з ревізією в т-ві „Зоря“ арештували Вас. Маліворського, Вол. Старвбу, Ів. Токара й Андр. Ткача. Ведуть дальше слідство.

Польські газети повідомляють, що 20 кг. екранту, який поліція відбрала Власійчукови у валізі на вул. Сев'явських мало що не вибухнув на складі. Мусіли спроводити 2 військ. піротехніків і вони цей екрант змочили водою.

Арештування комуністів.

В почт. уряді ч. 15. при вул. Кульнарківській поліція арештувала 2 людей, як назавали пакети комуи. відозв. Пакети ті були адресовані на провінцію. Арештовані це Вл. Лясевич і Вол. Сьботаш.

Зі спортового життя.

Мистецтва А-класи.

ПОГОНЬ І. В.—УКРАЇНА 3:1 (2:0).

Перша програма України в цьогорічних мистецтвах А-класи. Українська олімпіадка, що виступила в звичайному складі, переважала свого противника, особливо в першій половині, а програму її спричинив нервовий воротар Новицький, що вибігав без потреби і тим пенить цілу дружину. Оба здобути в першій половині голі заплучує Погонь виключно йому. В другій половині грав на воротах Бутель І. і виявлявся зі свого завдання без заміту. Одинокого голя для України стріляв Кобзар з поляння Підлісоцького. Судди п.Маркус. Вилців ок. 1.000.

УКРАЇНА II.—ПОГОНЬ II. 2:2 (2:0).

Змагання за мистецтво Б-класи закінчилися ремісоло.

Львів. Снігезь—Чорні І. Б. 3:2 (3:1).

Львів. Гасмоней—Лехія 2:2 (1:1).

Переминиль. Польонія—Ресовія 2:1 (1:0).

Стрий. Погонь (Стрий)—Яніна (Золочів) 2:0 (0:0).

Мистецтва Ліги.

Львів. Чорні—ЛТСГ. 0:0. Чорні мали значну перевагу в першій половині, якої не зміли випротистати.

Варшава. Погонь—Польонія 2:2 (0:1).

Краків. Краківія—Гарбарія 2:1 (1:0).

Познань. Варта—Варшавянка 4:2 (3:0).

Лодзь. Висла—ЛКС 2:0 (1:0).

Повлик до спортових товариств.

Просимо всі українські спортові товариства на провінції подавати нам коротенькі звідомлення зі змагань негайно після їх закінчення, які міститимемо в найближчому числі. Найкраще буде, як дотичні референти вкидять звідомлення зі змагань до поштового воца найближчого поїзду, що їде до Львова, так, аби ми мали ті звідомлення вже найближчого дня по змаганнях. Співнених звідомлень містити не будемо.

Тернопіль. Єгуда—Поділля 2:1.

В Тернополі засковано чи пак відновлено в осени 1929 р. українське спорт. Т-во „Поділля“, яке змагатимемо в цьому році за мистецтво Ц-класи. Покищо в дні 21. ц. м. Поділля розіграло товариські змагання з жид. спорт. дружиною „Єгуда“ з вислідом 1:2 в користь Єгуди.

НОВИНКИ

— Пригадка! Першорядна кравецька робітня ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА находиться у Львові, Сикстуська ч. 20. Відзначена золотою медалю на виставі в Стрию. Численні признання за солідне і точне виконання всякого рода кравецьких робіт. Добірний матеріал на складі, умірковані ціни. 1953 1-?

— Похорони бл. п. о. Івана Яворського відбулися 25. квітня ц. р. при великій участі духовенства та численному адвигові вірних, як парохіян, так і замісцевих, переважно відпоручників товариств та установ. На домовині видніло багато віниць, між якими було кілька від установ і один, дуже характеристичний своїм написом: „Молодь Стрільбич — своему о. парохові“. В церкві виглосив проповідь о. ігумен Пелех ЧСВВ. з Лаврова, над могилою сказав зворушуюче слово товариш Покійного о. Бабій з Самбора. Як відпоручник „Просвіти“, Українського Нац.-Дем. Об'єднання і Парл. Репр. говорив сен. М. Галушницький. Між приявними був також пос. В. Зубрицький. О. сен. Татомир, що був перешкоджений, прислав письмо. Гарне змістом і формою прашальне слово сказав при кінці й один парохіяннин. Старосамбірський хор своїм добре вишколеним співом прчинявся до збільшення ширости й поваги сумного обряду. Похорони, масова участь у них і промови вказували, що Покійник був дуже люблений своїми парохіяннами. Хоч в останніх роках дуже немічний, а проте не тільки цікавився всіми проявами життя, але й був дальше духовим провідником для своїх парохіян.

— Заборона Шевченківського концерту. Львівське Городське Староство не дозволило кооперативі „Робітничий Театр“ у Львові улавити святочний вечір у честь Шевченка в дні 21. квітня ц. р. в салі Ремісничої Палати при Стрільській пл. Заборона мотивована оглядами на порядок і публичну безпеку.

— Зрівняння австрійських емеритів з польськими. У „Деннику Законів“ ч. 71. з 16. жовтня 1929, як повідомив „Станіславський Кур'єр“, оголошено нарешті міжнародну конвенцію про признання емеритур давнім австрійським урядом. Згідно зі статєю 3. цієї конвенції емеритальні пенсії, що мають бути виплачені, не можуть бути нижчими від пенсій означених давнім австр. урядом. Ця конвенція обов'язує Польщу від 10. червня 1929. З менту видання через польський уряд виконних приписів до цієї конвенції, австрійські емеритурни будуть перераховані з австр. валюти на польську. Емерити ждуть цього великого менту вже цілх 11 літ!

— Спосіб на ошадність. Міністерство комуникації повідомляє всі дирекції залізниць у Польщі, щоби обмежувати рух поїздів, з огляду на ошадність. Хто мав нагоду їздити на свята поїздами, знає вже, як виглядає подорож у боці оселелців.

— Причина самогубства. Львівському кравцеві С. Тагановському, російському емігрантові, визначили оборотовий податок 1200 зол. Відкладав він гроші на цей податок з дня на день, відмовляючи в хаці всього. Це дало привід до суперечок з жінкою, а в результаті скінчилося тим, що Тагановський пробував кинутись під воїзд, бо мешкав недалеко залізниці.

— Ріжні вістия. Нім. уряд рішив викарбувати паматковий медалі з нагоди 5-ліття президентури Гінденбурга. — Є вістки, що Ватикан випустить у світ уже цього року власні гроші. — Ріжню змиряє у СРСР. 150.000 осіб на рака. — У Шікаго призначили проф. антропології місіонаря-францисканця Бернарда Гейль, що є авторитетом в індійській етнології. — У Гаазі помер визначний історик мистецтва Ц. Гофетеле де Гроот, дослідник Рембрандта і знавець голландського малярства. — Мозок російського поета Маяковського, що скінчив самогубством піде до московського державного музею. — Австрійське фільмове підприємство „Саша“ продане за 250.000 дол. з тим, що нові власники його поширять.

— Двічі похоронений. У італійській містечку Бентіаоло трапился на свята оригінальний випадок. З міського шпитала йшов похоронний похід. Ховали найбогатшого громалянина Людіжі Бергамаскія. Народу була сила. На цвинтарі — китиці, промови. Коли вже мали спустити домовину в могилу, один із робітників поклав її на землю так сильно, що одна дошка вискочила з неї. Тоді присутні побачили, що домовина порожня. Почали шукати за небішком. Пішли сплітки, що він не вмер. Тимчасом виявилось, що шпитальні сторожі підняли собі на свята, забили домовину, галяючи, що небіщика вже положили туди раніше. Кілька годин пізніше треба було похорони повторити. Але крім рідні ніхто вже не взяв у них участі. Нарід є той гадки, що двічі нікого не ховають.

— Символічна крадіж. В опіці міста Львокарно заходило славне перо, яким підписали мирні львокарненські трактати. Його позичили на виставку в Гаазі. Коли виставку зачинили, пера вже не було. Воно було зі широкого золота. А може його вкрав не звичайний злодій, а ворот Львокарна?

— Для перевірки Дарвіна. Цієї осені вибереться наукова експедиція до середньої Африки під проводом шведського вченого проф. І. Бромана, з участю шведського ботаніка Торнблада. Торнблад має гроші на цю експедицію; він єдина її спеціальність ботаніка дохідну професією... власника великого готелю в Стокгольмі. Мета експедиції подвійна: зібрати ботанічний матеріал і антропологічний, а саме матеріал потрібний для дослідів над теорією Дарвіна.

— Радіове поготілля. Недавно в Подолі відкрито ледьку і розгалужену установу під назвою „Радіове поготілля Філіпса“ сотворену саме ним підприємством. Без огляду на великі видатки, подучені з такою організацією Польські владення „Філіпс“ створили велику сіть, розкинену по цілїм краю дунетів, яких під кою пору є 12%. В Варшаві і сінох провінціанальних владтах ведуть поготілля спеціальні інженіри, котрим підлягають поодинові райони. Таким робом навіть до найдалшої залутини може дістатись представник радіового поготілля. Ці фахові представники-інспектори складаються з відомих місцевих радіомоторітехніків і не мають права безпосередньо вести проєкт. Іх визначним завданням є-лише давати радї і фахові поради, за які перш дуже важко в менших містечках. — Діяльність цих інспекторів має велике значіння для розвою радіофонї в Польщі. Ця нова установка без сумніву дасть неменші висади як павновані через польські заведення Філіпса радіонї експедиції.

3 концертної салї.

Концерт „Дрогобицького Бояна“ в Самборі. В дні в. IV. повторив „Дрогобицький Боян“ свій концерт з творів Леонтовича в Самборі на дохід пам'ятника Вербицькому. Цей третій з черги концерт „Дрогобицького Бояна“ з тою самою програмою (Дрогобич, Борислав, а тепер Самбір) пройшов з цілком поважним мистецьким успіхом.

За час від першого концерту в Дрогобичі, про який я сповідав на цьому місці, зробив „Дрогобицький Боян“ великий поступ. Багато звукових шороховатостей зглажено Ітонаційних вимогаг майже не помічається, а деякі місця (як ось шіснайтковї пассажі сопрау в „Зайчик“) вийшли дійсно прецизно. Не зважаючи на те, що темпа всіх виконуваних пісень були такі, які мають бути (без „обов'язкового“ сповільнюваннн, яке у нас так радо практикується), хор співав легко і всю свою увагу авертав не на те, що робить, але вже на те, як робить. Хор співав цілу майже згодннну програму (23 пісні, з яких тільки мають і кільканадцять стрічок!), з пам'яті.

Дирігент о. дир Сапрун, який стільки разів поклав на те, щоб хор ставав чимраз кращим „інструментом“, старався зати в кожній пісні більш-менш заокруглену цілість-картину. Для кращого осягнення цієї цілі прийдегься йому шетрехи більше вирівняти силу звуку поодинових абірних голосів, так, щоб приміром бас не впадав у моментах захоплення „ф-фом“ — зупи т. зв. популярно „басо-ривандо“. Сліз також обережно ставитись до ріжних нотних пилань, аби не трапилось такі речі, як у „Ой пряду“, яку то пісню співав „Дрогобицький Боян“ з одним тактом мурмурандового передспіву (має бути 2 такти!) і тим не дав пастрою, такого потрібного перед вступом сопрау, який словами „Ой пряду, пряду“ пояснює не мурмурандо.

Концерт попередній виклад д-ра Н. Ніжанівського, трохи візмінний від того, який я чув у Дрогобичі. На цей раз говорив Ніж. може менше „вчено“, зате більше приступно. Вихідною точкою його реферату були твори програми, які він обговорював так, що перед слухачами поставлено духове обличчя Леонтовича як музика. Вдоволенн публіка не падила оплесків всім виконавцям.

P. Отсен.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Володимир Косоноцький: „Процес за православні церкви“. Справа т. зв. ревіндика-

ційних судових процесів про передачу 724 православних святинь римо-католицькому костелові. Частина перша: Волинь і Полісся. Зібрав та опрацював Володимир Косоноцький, секретар Канцелярії Української Парламентарної Репрезентації. Редагував Іван Кедрич. Видання Української Парламентарної Репрезентації. 1930. До брошури додано дві карти. Стор. 56. Формат 8°.

М. Вишиванко: „Гамівка“, модель пошнїй при навчанню музики і співу, голошною при наущї гам і сольфеджіо. Коломия 1929.

Д-р Шухевич Степан: „ВИДИШ БРАТЕ МІЙ“. (8 місяців серед УСС-ів). Львів, 1930. Видавничн Кооператива „Червона Калина“. Стор. 232. Форм. 16°.

Д-р Г. Кох: „ДОГОВІР З ДЕННИКОМ“. (Віа І. до 17. листопада 1919 р.). Львів, 1930. Видавничн Кооператива „Червона Калина“. Стор. 56. Форм. 16°.

Михайло Галаган: З МОЇХ СПОМНІВ. (80-ті роки до світової війни). Частина I. Львів, 1930. Видавничн Кооп. „Червона Калина“. Стор. 204. Форм. 16°.

Федір Дудко: „ЧОРНИЙ КРУК“. Оповідання. Львів, 1930. Видавничн Кооп. „Хортиня“. Стор. 96. Форм. 16°.

Ярослав Ярій: „СОНЦЕБЛИСКИ“. Збірка Поезій. Коломия 1930. Накладом Р. К. Барницького. Стор. 40. Формат 16°.

М. Росткович: НОВІ ЗАВДАННЯ НА ОСВІТНЬО-ШКІЛЬНОМУ ПОЛІ. Львів, 1929. Накладом автора. Стор. 24. Форм. 8°.

Laterreur rouge et l'Ukraine Sovietique. Appel des etudiants ukrainiens au monde civilise. Geneve-Prague 1930. Стор. 30. Форм. 8°. Крім французького є в брошурі ще й текст англійський та німецький.

В. Королів Старий: ЯК ВИБРАТИ КОНЯ? (Порадник практика). Видання шесте, поправлене автором з 22 малюнками. Накладом Краєвого Т-ва „Сільський Господар“. Львів, 1930. Стор. 48. Форм. 16°.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Понеділок, 28. квітня, год. 7-30 веч. Трагедія.
Малий Міський Театр:
Понеділок, 28. квітня, год. 7-30 веч. Пам. Толста.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Свівель Парижа (Моріс Шелатіс) і опера „Лонні жемчугів“.
КАСІНО: Коли жінка забудеться.
КОЛЬБОСЕН: Чортівський репортер (Еді Польо).
ЛЕВ: Душі в неволі (Бод Пруса).
ОАША: Шахінніна сердень.
МАРУСЕНЬКА: Весільний марш (звукова фільма).
ПАЛІС: Звукова фільма: Спокуси Європи (Лізіана Гарвей, Іго Сім).
ПАЧ: Краса життя (Жеромського).
ПАСАЖ: Шакаль-примара Тиждень Метро-Голдвін-Маєр. Авер. комедія.
ПРОМІНЬ: Любов у природі. Невиловний батько.
СТИЛЕВЕ: Шалева графиня. Фред Томпсон.
ФІТАМОРГАН: Магдалина.
ХИМЕРА: Весняні бурі.
УТІХА: Щораз скорше (Гарольд Льюїс).

Програма радіо.

Львів.
Понеділок 28.
11-58 Сигнал часу. 12-05 Концерт грам. пливт. 17-45 Легка музика з Варшави. 18-45 Величина, музична грам. пливт. 19-58 Сигнал часу, гайнал. 20-05 Музична балачка. 20-30 Міжнародний концерт із Відня. 22-00 Трансмі. з Варшави. 22-15 Конунікати.
Вівторок 29. IV. 1930
Варшава (1411,7) 12-10 Ред. шн. по-рапох. 17-45 Популярнн концерт. Краків (312,8) 17-45 Попол. концерт. Познань (334,3) 19-50 „Страшний днів“ Молошка (транс. з Вел Театру). Вильно (385) Попол. музична. Гельсінфорс 231) 18-35 Аїно Антверпоскої. Спін. 19-00 Симфон. концерт. Ляйпціг (259) 16-30 Заірнїний сайт у музиці (концерт). 19-30 „Люїка Мшаєр“ оп. Верді. Лондон (336,7) 20-45 Концерт радіоорх. 22-45 Пін-Ногемія. 22-05 Касер. музика. Берлін (418) 20-15 Ветельштудент (оп. Мілєвера). Рим (341) 21-10 Трансмі. опери з Неаполю Лянгенберг (473) 21-00 Банкротство (др. Берсона). Прага (487) 18-30 Борис Годунов (оп. Мусоргського). Мільано (501) 12-00 Орхестра. 19-24 Обід концерт.

Відень (516,3) 20-00 Легарїн вечер Рига (525) 19-45 Касер. музика. Мюнхен (533) 19-30 Шпанди-ноблар (опера). Будапешт (550) 12-00 Давонн. 19-23 Симфонія сердень (трансмі. з кіна). Москва (825) 20-30 Концерт „Інтресаріо“ Моцарта „Антеквар“ Сайдла. Ленінград (1000) 14-00 Грам. пливт. 16-30 Концерт. 19-00 Трансмі. опери Харків (1304) 20-00 Мист. концерт. 22-10 Грам. пливт. Париж (1725) 21-00 Дама в доміні.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає
Виділ Тов. Вак. Осель у Львові прохав усіх охочих до збірки, що відбудегься в дні 11. мая п. р. у Львові, явитись у ввторок дня 29. квітня в год. 3. попол. в доміні Марійського Тов. Паш при вул. Блхквський ч. 11/II в цілі П. зорганїзування і розділення місць збірки. 1930
Український Театр під управою Іа. Когутича. 1930
Сможе:
Понеділок 28. IV. „Гаркуша“.
Вівторок 29. IV. „Пташник з Тиролю“.
Середа 30. IV. „Пам Твардовський“.
Четвер 1. V. „Безробітні“.
Борнїя:
Пятниця 2. V. „Король Життя“.
Субота 3. V. „За Німан“.
Неділя 4. V. „Те чого не бувало“.
Понеділок 5. V. „Пташник з Тиролю“.
Т-во Учительська Громада в Дрогобичі удагтонує від 15. травня підготовчий курс до І. кл. класичної і. IV. кл. гуманїстичної гімназії. Наука безплатна, оголошення в будинку Гімн. при вул. Свїжїй. 1940 3-3
З Львівського Бояна. Повідамагьтєся всіх Ви. Членів і тих, що хотять вписатись в члені Т-ва, що пробу хоронї на ювілейний концерт в честь Іх Експ. Митрополанта починагьтєся вівторок 29. квітня п. р. в год. 7. вечер в хляналі Т-ва вул. Шаплевича — виділ. 1931
На „Рідну Школу“ аложили Ви Народнн Школу в Дошаменї 15 год. замість квітін на домовину бл. п. о. пароха Івана Спротнїського; Чтг. „Просвітнї“, Знесїння 10 год. замість віни на домовину бл. п. Володимира Дубїнїка; д-р Теодор Соменїський — Старий Самбір 10 год. замість віни на домовину бл. п. о. Івана Яворського зі Стрїльбич. — Ви Жертводавчїня складала шнру подяку ГОЛОВНА УПРАВА. 1931
ТРЕВАЛІ лазничковї, фотелєві, колїсковї, насїдовї пливтї і балї поручас Войтїх Залць, Львів, Асоцієських ч. 19. 1919 6-10

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає
МЕБЛІ НА РАТНІ готівковї ціни; також тапїтерованї меблі, власного виробу — найдешевше в Доротеум Льва Сапїгн 34. телефон 15-01. 1363 37-7
ЛЕДІВНІ апаментї, чеські машинки для мороженого, на провінцію негайна яєсїлка. — Рентшнер, вул. Лєгїонів ч. 37. 1720 10-12
БРИЛІАНТИ, також іншу біжутерію купує по високї ціні Домбровскї-Розважєвскї, Львів (Готель Жоржн) Академічна 2. 1856 16-7
БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятиків літ у цілім краю звана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купують брилїанти, золото, срібло, плачу найвишї ціни. 1857 58
ПОКІЙ в осїбнїм вхолом зараз до винайма. — Зголошення у сторожа, вул. Павлїнїч ч. 9. 1959 1-2
УМЕБЛЬОВАНА кімната з осїбнїм вхолом до винайма. — Вул. Зигмунтївська ч. 19/II. 1958
ПРОПАЛА легїтїмація Поль. Топ. Татр. Хтоб найшов, просїтьсь звернути за винагородою власнїкони: Р. Зубїя, Львів, вул. Тересн ч. 2. 6. 1937
МОРШИН — Поволї з уживанням худїни, обслугою, до найку. Емеритен (емерита) на довнїй побут пошудуєтсья. — Галка, restante Могату. 1955
РІЛЬНІ ГОСПОДАРСТВА, земельні мастиг, місць реальности у великому виборї поручас Бюро Посереднїцтва Дрогобич, вул. Пасудського 2. 1939 3-3
КОРОНКИ до білля, модні та перковнї, найдешевше „Wencesla“ Боймїя 19. 1945 3-10
ФІЛІЯ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТНІ“ в Любачевї прийме відповідну особу до ведення справ Філії. Винагорода після умови. Посада до обьєкта сейчас. Зголошення найдалше до 1. травня 1930 на руки голови, адвоката д-ра Івана Станька в Любачевї. 1946 1-1
Д-р ПРАВ з 3 і пів літньою адвокатою практикою Галка Ісидор в д. 15. V. згладно І. VI п. р. Зголошення под „Д-р прав“ в Адміністрації „Дїла“. 1948 2-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає
Спеціалїст нештї зєзєїн, серця і мозку
д-р Фелїкс Ган
Львів, Листопада 30.
1906 Пересвітлення Рентгеном.
Дентист Яків Насс
Львів, вул. Снїстусьна ч. 17. II. п.
Скрїпленнямнн затягнїтєся зубїв пльомбування й винїмання зубїв, без болї. Штучні зубї в камуку і золотї після найновїшої системи. Пацієнтї з провінції найгодуєтсья в найкоротшїм часї. Ц. 1. Урядовннї і студентам званнн зніж. 1879 ка. Тел. 65-73. 1-19

ПЕРЕРОБЛЮЄ Я ПОКРИВАЄ
Ковдри й
матераци
в однім дні відомий
Магазин постелі
В. ІЖИЦЬКОГО
Львів, вул. Коперника ч. 3.
1672

КОНКУРС.

Подання о посади унїтерїа в середнїх школах „Рідної Школи“ на шкільний рік 1930/1 треба вносити до Головної Управи „Рідної Школи“ до дня 15. червня п. р. До подання належїть додати крім унїверситетських документів поручаюче письмо від якоїсь поважної народної установи і заяву про безумовне принїття наданої есенциальної посади. Під увагу буде Годовнн Управа брати тільки подання внесенї протягом шкільного року 1929/30 по день 15. червня. Звертагьтєся увагу на те, що на шкільна Кураторія для дозвї навчання з правнїя тільки іспитовання кандидатів. В діловнх секціях і пнїнїнїх унїтерїах руханнї і шкільннї апаратї можуть бути дані жївнн.
Головна Управа „Рідної Школи“.
У Львові, Ринок 10/II. 1961 3-3

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. шадн. 143.322 Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем. Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічна 15-00 „ Піврічна 27-50 „ Річно 55-00 „ ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаць- чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол- гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкерні: 29-26. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ- СТРАЦІ ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
--	---	--

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ
Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
і в ПЕРЕМИШЛІ, Красінського 63.
Жадайте оферт та цінників.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий“
у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто
Почтової Шадниці ч. 143.457).
Як Центральна Каса українських кооперативів
приймає вклади ощадності, забезпечує їх у
твердій валюті та поміщує у наших коопера-
тивах, щоби піднести господарський розвій укра-
їнського народу. 4-10

Граючи на лотерії —
дізнаєте заводу, але цього не буде, коли
свої ощадності складатимете в
Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Галичина і Волинь.

З приводу волинських виборів.

Львів, 28. квітня 1930.

У половині 5-ти літньої каденції польських законодавчих палат, у часі, коли кожного дня можна вижидати їх розв'язання, ба, коли під знаком запиту станув взагалі парламентарний устрій держави а на сторінках польської преси отаверто пишеться, що остання сеймова сесія була остання у цій каденції та коли знову сейм збереться — Бог його відає, у такий найменше відповідний час ідуть на Волині доповняючі сеймові та сенатські вибори. Приходиться ствердити, що у нас, у Галичині, люди на загал наче не здають собі з цього справи і наче зовсім факту волинських виборів у тямці не мають. Складлося на це безумовно почуття ненормальності ситуації, яку ми зазначили вище: вибори після більше 2-ох років існування каденції сейму і після завішення самого сейму поміж небом та землею, це ситуація дійсно дивоглядна. Але крім розуміння кумедних зовнішніх умов ведення нині виборів, існують ще інші причини байдужого відношення нашого загалу: одна з тих причин — це деяке збайдужіння до всього, що торкається сейму, як до інституції, яка в житті нашого народу відіграла так мало позитивної ролі і так багато негативної, а друга причина, це вічне ще „бокування“ від усіх тих справ, які не є безпосередньо галицькими справами, це вічно покутувачий ще, так сказати, психічний сокальський кордон у почуваннях і думках наших громадян.

Задалеко завела би нас аналіза того психологічного підлога, яке винне в тому, що досі у настроях широкого українського громадянства Галичини не видно того зацікавлення волинськими виборами, на яке вони заслуговують. Досить ствердити, що чейже щонайменше величезна більшість нашого загалу погодиться, що покищо нема причин, які казали би змінити наше принципіальне становище відносно варшавських законодавчих палат, скристалізоване в 1927-му році, а з якого м. і. виходить, що участь у сеймових і сенатських виборах брати треба і треба брати участь у працях сейму та сенату, без огляду на вигляди реальних злобуток на польській парламентарній арені та на найважчі умови, в яких наша Парламентарна Репрезентація мусить перебувати. Другим безперечним фактом є, що всі наші свідомі громадяни без сумніву стверджують потребу чимшвидшого проломання „сокальського кордону“, проломання його на ділі, доводячи до уніфікації політичних, культурних і господарських організаційних центрів, а тим більше проломання його в душах галичан і волянців, себто до доведення їх до відчуження і розуміння повної спільноти своїх інтересів. Із ствердження цих фактів логічно виходить, що не можна ніяким робом волинських виборів собі легковажити, навпаки, треба розписання доповняючих виборів на Волині прийняти як щось, що нам може бути вигідне або не вигідне, а проте як те, що нас об'язує і з чого ми мусимо старатися, маючи на оці наші тактично-політичні напрями в Польщі й специфічні зовнішні умови, витягати для нас, галичан і волянців, якнайбільші користі.

Виходячи з цього заложення українські політичні партії в Польщі зовсім слушно зараз після уневажнення попередніх виборів рішанні взяти активну участь у волинських виборах і ведуть на терені Волині найживішу передвиборчу роботу. Це торкається передовсім „Українського Національно-Демократичного Об'єднання“, яке розпочало й нині у повному розпалі веде передвиборчу роботу за листом ч. 18. Воно рішилося на це без огляду на те, що на ли-

стах чоловічих персональних кандидатур немає імен партійних членів, бо для нього в даному випадку найважливіший національний інтерес. Пішло УНДО на волинські вибори за 18-кою не лише з обов'язку лояльності перед контрагентами цієї листи блоку непольських народів. Пішло з глибокого і широкого переконання, що треба використовувати кожен нагоду задля організації народних мас і задля ломання отого нещасного „сокальського кордону“.

Не для ловлі мандатів, не для заповнення „люкративних посад“ „своїм людям“, не для упечення „партійної печені“, а єдино і виключно задля тієї цілі, яка все була, є і буде першою початковою вимогою української громадсько-політичної праці: виховання народних мас, громадського освідчення їх та викорінення серед них усіх залишків обласної відрубності, як наслідку колишнього поділу між ріжні займанницькі держави.

І ось уже в дотеперішньому ході виборчої акції виявилось, що рішення участі у виборах було правильне. Не маючи досі, з вплив драконських умов (перестарілого розпорядку про збори, який на ділі всілякі збори унеможливує), можливості безпосередньо і прилюдно зустрінутися з „більшими збірщиками“ народу, полонені в 1928 році виборами виключно на галицькому терені та залишаючи тоді волинські вибори тамешним діячам, наші галицькі діячі поспраді вперше за весь час перебування під Польшею шойно тепер пізнають Волинь і волинські маси. Пізнають і захоплюються чудовим тамешнім сільським простолуддям, високою ідейністю та національною свідомістю волинського селянства, його ширістю, його палкістю, його охочістю до тісної співпраці з рідною інтелігенцією. На жаль, саме тієї інтелігенції він бачив досі страшенно мало і рідко. На першій парламентарній репрезентації, яка тільки спершу памятала про нього та швидко розбилась і розбрилась та про своїх виборців гейби забула, волинський селянин завівся; про другу — мало що

знає, особливо у такій окрузі, як ковельська, де „вибрано“ усіх п'ять „бебеків“, з такими „народними діячами“, як Волошинівський чи його наслідник д-р Бадовський, Сеґейда та Острейко! Тому він, волинський селянин, у своїй самотності горнувся до тих, які перші до нього йшли й у шкуру його приятелів одягалися, — шов за облесливими й приманливими гаслами Сель-Робу. Але здоровий інстинкт побідив. Від Сель-Робу маси відвернулися, осталися нечисленні рештки збаламучених. І нарід у масі остався знову самотнім. І нині, на передвиборчих вічах і зборах видно, що нарід на Волині тужливо жде ідейних провідників, які булиб його дорадниками, його співробітниками, його найближчими приятелями і найріднішими братами. Як довго никішня українська волинська інтелігенція не отрясеться з дивної апатії і як довго молоде українсько-волинське покоління не дасть нових кадрів активних, ідейних діячів, так довго тих провідників, дорадників і приятелів волинському людові мусить дати Галичина. Це мусить статися без огляду на те, чи воно кому третьому подобається чи ні, і без огляду на перешкоди, які та третя сторона на шляху того зіспоєння робить і робитиме.

Нинішні волинські вибори є могутнім поступом вперед на тому шляху великого галицько-волинського братання. Можливо, що до самих виборів навіть не дійде. Бо в окрузі Луцьк-Рівно-Костопіль вибори до сейму мають відбутися 18. травня, до сенату на цілій Волині 25. травня, а в ковельській окрузі до сейму аж 13. липня. Можливо, що при нинішньому розбитті національного фронту та зовнішніх умовах не дадуть ще того вислідку, який був би бажаний. А проте енергія, витрачена на волинські вибори, не буде витрачена надаром! І вона повинна бути якнайбільша, якнайінтенсивніша, така, як цього вимагає справжнє, величезне загально-національне значіння одних волинських виборів. Це повинні всі ми ясно освідомити собі. І тому українська Галичина повинна отрястися з нинішньої байдужості та цілим серцем-душею переживати нинішні вибори з українською Волиню.

„Радість“ більшовицької вулиці.

„Пролетарська громадськість витяє вирок харківського суду“ на українських національних діячів.

Перед харківським монстрпроцесом проти членів „Спілки Визволення України“ комуністи аранжували великанські вуличні демонстрації з протестами проти діяльності „контрреволюціонерів зі Спілки Визв. України“. В часі самого процесу комуністи аранжували теж демонстрації та мітинги, на яких домагалися від харківського суду якнайшвидшого засуду для обвинувачених. По засуді комуністи аранжують знов цілу повінь зборів, демонстрацій та мітингів, на яких зібрані сидоміць учасники „вітають вирок Найвищого Суду“ над обвинуваченими.

Словом, комуністи вже більше півроку мають чим забавляти „радянську і пролетарську громадськість“ та завсербовувати її увагу, щоби таким чином відвернути її від тих чисто злободневних, господарських нещастів, які повисли над цілим Радянським Союзом наслідком розгрому сільського господарства. Та все одно довго комуністам не вдасться таким чином таїти перед суспільністю тієї господарської катастрофи, яка неухильно гряде на всі ті нещасні землі і народи, що найшлися в межах СРСР. При голді й холоді ці міські „пролетарські маси“ й інші трудящі елементи“ заговорять напевно самі та напевно іншою мовою.

Українське населення, що так довго керувалося за унезалежнення від комуністичної диктатури, комуністи почали спершу зрвати т. зв. українізацією, яка нині вже не актуальна для са-

мих комуністів, бо розчарувала не тільки українське населення, але й комуністів. Українське населення переконалось, що більшовицька т. зв. українізація має на меті цілком не українські і не національні цілі, а комуністів розчарувала тому, що всеж бодай у перших своїх початках вона переросла їх та пішла небажаними для них шляхами, так що вони мусіли її насильно „регулювати“. Одним із засобів тієї насильної „регуляції“ був і харківський процес.

Але й цей процес подібно до українізації теж завів комуністичні надії, бо крім агітаційного матеріалу для комуністів дав він для українського населення також дуже багато матеріалу до роздумування над теперішнім своїм положенням, матеріалу до аналізи своїх національних почувань і національних бажань. Система глузування і насмішок комуністичних суддів і прокураторів над національною ідеологією, над обвинуваченими і над їх працею для української культури і для українського національного визволення мусіла потрясти сумлінням усіх свідомих українців, мусіла застатити їх завзяття та засавити їх до скріпленої праці над організованою самообороною і боротьбою за визволення.

Свідомі цього комуністи рішили тому по процесі провести по всіх більших осередках українського життя „ударну кампанію“ для „повитання вироку“, Цією кампанією хочуть за-

НЕБУВАЛІ КОРИСТИ для точних передплатників „Діла“.

Що кварталу льосовання нагород!

Вже 15 червня ц. р. візьмуть участь у льосованні нагород усі передплатники, що не будуть мати ніяких задегностей у передплаті. Виграти можна бібліотеку: вартості 100 ам. доларів, дві: по 25 ам. доларів, десять: по 10 ам. доларів і десять: по 5 ам. доларів.

Хто скоче, тому платимо за виграну бібліотеку готівкою.

спіотизувати громадянство своїми „казонними“ аргументами проти засуджених і притупити його критичний зміст. Для прикладу, як це робиться, подамо опис одного київського мітингу в справі присуду.

В четвер 25. квітня відбулись у київському театрі ім. Шевченка збори всіх київських учених. На них виголосив доповідь про процес і присуд проф. Кияниці. По промовах комуністів Ратнера і Пухтинського зібрані прийняли резолюцію, в якій, як повідомляє „Пролетарська Правда“ з 25. квітня, „відзначили, що півторамисячний процес над контрреволюційною організацією „СВУ“ розгорнувся перед робітниками, селянами та радянською інтелігенцією весь шлях української контрреволюції, що злочинно намагалася повалити соціалістичну радянську країну... Процес „СВУ“ зрівняв машкару національної романтики, зва якої виглянув вовчий писк запеклого класового ворога трудящих, оскаженілого немана, поміщика, буржуазного інтелігента...“

Далі збори прийняли ще й таку вимовну резолюцію: „У відповідь на брехні української та польської буржуазної преси ніби пролетарський суд засудив представників української науки (а ким-же були у більшості обвинувачені? — Ред.), збори київських робітників освіти заявляють, що „СВУ“ є купка української контрреволюції, запеклий класовий ворог усіх трудящих. Маса свідомої інтелігенції активно працювала й працюватиме під проводом комуністичної партії, віддаючи всі сили на будівництво соціалізму й української радянської культури, та зміцнення інтернаціонального виховання мас. Робітники освіти вважають, що загроза від куркуля й решток української буржуазії ще є. В обставинах загострення класової боротьби, коли український куркуль чинить шалений опір соціалістичному будівництву, можливі й надалі спроби шкідливої роботи, зокрема на ідеологічному фронті. Київські робітники освіти обіцяють докласти всіх сил, щоби на далі ще пильніше стежити за класовим ворогом та чіткіше здійснювати лінію партії в справі культурного будівництва“.

Не треба аж надто вглиблюватися в цю резолюцію, щоби зрозуміти, що вона диктована чекістами, які намагаються все учительство Київля зробити своїми агентами. В резолюції є тільки одно-недоговорення, а саме: там сказано, що й на далі тільки можливі „спроби шкідливої“ протирадянської роботи. Ми твердимо, що вони неминучі.

Репресії.

Розв'язання т-ва „Сокіл“ і читальні „Просвіти“ у Володимирцях.

Свого часу появились в селі Дубравці в Журавенщині хлопці з Володимирець, які співаки на вулиці українські пісні. Цю прогульку Володимирців до Дубравки, яка мала характер звичайних парубочьких відвідин з одного до другого села, прозвали чогось нападом на кацапів у Дубравці і наслідком цього вже довгий час сидить кільканацять хлопців з Володимирець у стрийській тюрмі. Тепер цей мнимий напад адміністрація приписала т-ву „Сокіл“ і читальні „Просвіти“ у Володимирцях і оба ці т-ва розв'язала, а воевідство цей розпорядок староства затвердило.

Про цю постанову воевідства повідомило староство т-ва „Сокіл“ письмом з дня 24. березня ц. р. ч. 866/30, в якому каже, що т-во „Сокіл“ переступило означений статутами свій обсяг діяння. „Зокрема — каже в цьому письмі — стверджено, що члени т-ва кермуючись настроями політичної натури, зорганізували і виконали дня 12/2 1930 р. збройний напад на мешканців громади Дубравка, повіт Жидачів, які є сторонниками староруської партії. Цей напад приготовано на терені т-ва. Про приготування до згаданого нападу знала управа т-ва, але не старалася тому сама перешкодити, ні не повідомила про це впору дотичного постерунку державної поліції. Повиший факт свідчать, що т-во „Сокіл“ у Володимирцях перестало відповідати правовим умовам свого існування, коли стало винним поступовання, некорисного для мирного співжиття населення“.

О. Ж. ГАНТЕР.

Віра Шевченка.

Промова д-ра О. Ж. Гантера на святочнім концерті в честь Тараса Шевченка в Вінніпегу.

Д-р О. Ж. Гантер (A. G. Hunter) дав в англійському перекладі вибір Шевченкових поезій, п. з. „The Kobzar of the Ukraine“ (1922). Покищо не входимо в подробиці цього перекладу, але вже тепер зазначимо, що це цінний набуток, який уже міг причинитися до зацікавлення Шевченком і Україною.

Перекладчик дуже зміло, а навіть скажемо, в дуже педагогічний спосіб поділив свої помічання і біографічні дані в особні розділи, вмішуючи їх між переложеними поезіями. У своїм перекладі вмістив ілюстрації, як портрети поета, репродукції деяких Шевченкових малюнків, та дещо з українського фольклору.

Я переконаний, що колиб так д-р О. Ж. Гантер познакомяся з „Ритмікою Шевченкової поезії“ акад. С. Смал-Стоцького, з Якубського праями над віршом Шевченка і з виданням „Кобзаря“ д-ра Сімовича (Народне видання), то це в великій мірі доведло його до поглиблення Шевченкової поезії. Маймо надію, що д-р Гантер дасть нам ще конгеніальний переклад Шевченка; а покищо треба бути вдячним за те, що він вже зробив.

Д-р О. Ж. Гантер був такий добрий і надіслав мені свої дві статті, поміщені в „Канадійському Ранку“ з 14. березня і з 18. квітня 1930, обидві статті по англійськи в відділі „Ukrainiana“. Перша з них має заголовок: Taras Shevchenko, The Robert Burns of Ukraine, друга: Address by Dr A. J. Hunter at The Memorial Concert in Winnipeg in Honor of Taras Shevchenko.

У першій статті д-р Гантер, як шотландець з походження порівнює Шевченка з найбільшим шотландським поетом Робертом Бернзом. Д-р Гантер приходив до переконання, що Шевченко більший від Р.

Бернза своїм характером, своїми моральними цінностями. „Шотландський поет зробив свій люд більш гордим, більш щасливим, український дав свою народові силу і надію на майбутнє“. У переложеній тут „Промові“ д-р Гантер визначає Шевченкові місце між найбільшими велетнями людської творчості.

Приємно мені і робить мені це честь згадувати разом з Вами Вашого великого національного поета Тараса Шевченка.

Найбільші поети, як взагалі всі велетні духа належать не тільки до власного народу, але й до цілого людства. Змагаючись з різнородними відтінками мови не власної, мені все таки поведось хоч вчасі оцінити величину Шевченка, як поета.

Одначе він промовив до мене ще більше в іншій ділянці, а саме як гуманіст і як той, що полюбив людський рід.

Можна жалувати, що англійці не познакомялися з творами цього поета перед шістьдесяти літами. Тоді саме горіла боротьба проти невольництва в Америці і тоді вони могли би оцінити зусилля люду за свободу. Нині ми користуємося успіхами політичної свободи і рівності, так, що й ледви можемо собі уявити, що це таке невольництво. — Великий український поет назвав усе горе невольництва на власній особі і бачив терпіння деяких найдорожчих друзів. Терпіння завдані несправедливістю зломали життя поета і він промовив жагучими словами, що ворухать ще й сучасним поколінням.

Пригадаю декілька англійських імен, які, де тільки говорять по англійськи, резбужують честь і глибоку пошану, а також і поза англійським світом. Такими є імена Авраама Лінке-на, Вілема Вілберфорса, Юлії Ворд Гау і Геріет Бічер Стоу*).

* Авраам Лінке Авраам Lincoln (1809—1865), президент Сполучених Держав Америки; замордований 14 квітня. — Вілєм Вілберфорс William Wilberforce (1759—1833) філантроп, політик, головний борець за звільнення невольництва. — Юлія Ворд Гау (Julia Ware Howe, 1819—1910), американська поетеса і суспільна діячка. — Геріет Бічер Стоу (Harriet Beecher Stowe, 1812—1896), авторка „Хатини вуйка Тома“. — В. Б.

На це слід зазначити, що т-во „Сокіл“ не мало нічого спільного з прогулькою хлопців до Дубравки і навіть не знало про неї. Колиж між хлопцями були навіть члени „Сокола“, то це хіба не значить, що за них мусить відповідати ціле т-во. А вже ніде в світі товариства не мають обов'язку доносити про щось до поліції, що належить виключно до завдань органів державної влади. В цьому дусі оба т-ва внесли відклики від постанови воевідства до міністерства внутрішніх справ, де м. ін. вяснили, що звичайної і зрештою найвищої демонстрації кільканацятьох молодих хлопців, які нічого в Дубравці не зробили і нічим не провинились, не можна називати якимсь злочином, за який покарують не лише вони, але ще й малиб потерпіти зовсім безчасні в цьому загально-громадські установи.

Смерть австрійського політика.

Помер один із найоригінальніших відеців, граф Адальберт Штерберґ, бувш. член австрійського парламенту. — людина немплосерного дотепу, безпосереднього темпераменту, великої щирости й крайніх поглядів. Якими гірше і обурював ціле своє графське монархічне середовище. Помер у 63 р. життя. Він був чеським послом, що виступав як „радикальний чех“, але вживав ледридної німецької мови. Його виступи в парламенті в обороні демократії й вільної думки були зв'язані з демонстраційними сценами. Граф Штерберґ не вмів рахуватися зі словами і для нього не було святоніч: парламент, війська, міністри, а навіть сам цар ставали предметом розторощуючої критики.

Цєю критикою він віщував Австрії неясне невеселіє кінець і нову причину він чимало до підриву авторитету влади. З вибухом війни він вивірився на поле битви як летун і довгав докази небуденної хоробрости. Коли війна скінчилась і він став громадянином республіки, не змінив ні на цятку своєї помелілки і продовжував життя благородного Дон-Кіхота, для якого Відень був замало ареною діяльності.

В Індії неспокойно.

В місті Пешаварі прийшло до сутинки індійських націоналістів із англійськими військами, внаслідок чого загинуло кілька осіб, так що в останніх двох місяцях у цьому місті збив англійці 52 індійців і 30 ранили. Делегація індійських націоналістів звернулася до комісара міста із домагаанням відкликати із Пешавару всі відділи англійського війська. В місті Пешаварі були сутинки англійців з індійцями. Майже 4000 індійців атакувало поліцію.

Український поет Шевченко стає гідно нарівні з найбільшими зпоміж них. Його жагучі слова збудили зрімучі сумління кращої аристократії, а навіть звернули увагу деякого з царів на жорстокости і несправедливість невольництва.

В який спосіб юнак, вихований у невольницькому стані спромігся на відвагу заатакувати і критикувати наймогутнішого і найбільш деспотичного імператора? Як це сталося, що він вимагав волі для пригноблених мас свого люду, що він став по стороні знищеної національності і пробував відродити заборонену мову, що боронив демократії і вольности у краю, де самі імена цих річей були анатомією?

Зовсім на місці булоб відповісти, що Шевченко був геній, алеж це замало, бо геній потребує матеріалу для своєї творчости. Я скажу, що вже навіть дуже поверховна знайомість з Шевченковою поезією відкриває цю тайну. Його натхнуло Святе Письмо, а передовсім Псалмами Давида і єврейські пророки.

Ефремов вказує нам в „Історії української літератури“, що Шевченко ніколи не сумнівався в остаточну перемогу справедливости і правди. Та сама віра була силою єврейських пророків. Трагедія і несправедливість завадали їм чимало горя, але вони встали ніколи не сумнівалися, що Бог справедливий і що справедливість остаточню мусить затріумфувати. Саме та віра й піддержала Шевченка у всіх його нещастьях. Чоловік без цієї віри міг би тужити за справедливістю, але його сила моглаб показатись безсиллюю в боротьбі. Він легко міг би стати циніком, втратити надію та віддатися уживанню життя.

Ми помічаємо також у Шевченка елемент, який находимо у всіх великих людей — сильну любов своєї батьківщини і свого народу. Якби він її не мав, ми, люди, з іншого табору не моглиб його оповні подивляти. Любов це щось такого, що пізнаємо найперше дома, а також правдою є і те, що найкраща любов поширює своє благословенство на більший круг.

Як посторонній мушу признатися, що я саме зацікавлений у цих рисах Шевченкової ха-

Більшовицька інквізиція.

III.

Ріжні матеріалізми. — Релігія всепасаюча. — Матеріалізм як релігія.

Матеріалізм! Матеріалістичний світогляд! Знаємо його з книжок або й з життя деяких одилиць. Він тут не представлявся нам так страшно, як у більшовицькому середовищі. Ми могли зустрітися з одиницями, котрі признавалися до матеріалістичного світогляду, однак в етиці не відрізнялися від інших людей. Але ж матеріалізм матеріалістичний не рівний, як і людина людині!

Для деяких філософів матеріалізм був тільки „науковою методою“, от як для старинних грецьких атомістів (котрі признавали й душу й Богів) або для католицького священика Петра Гассенді (в 16. ст.). А бувають і непослідовні, компромісові матеріалісти, визначні поклонники вищої духовної культури й моралі (в нас таким типом представляється І. Франко, як це виходить з деяких його поем). Якщо перший матеріалізм назвемо *науковим*, другий *культурним*, то більшовицький матеріалізм треба назвати *релігійним*.

Релігія в „спасючій“, а наслідок цього практичним і безкомпромісовим світоглядом. Вона подає „остаточку розв'язку тайни людського життя“ й обіцяє вивести нас з „долини сльоз і горя“ в „рай“, але зате жадає, щоб ми вповні поклялися на її „правду“, щоб ціле наше індивідуальне й громадське життя було уладжене піля її засад, щоб ми, завдяки готові на великі жертви аж до самозабуття, й інших притягнули до ісповідання нашої віри, бо тільки вона спасе людський рід. Хто сильно прив'язаний до своєї релігії, той дуже легко, навіть вповні безкритично приймає всяку небезлицю за правду, якщо пня його віра скрипиться: зате він майже сліпий і не чутий на всі, хочби й які яскраві, факти й паці, котрі суперечать його вірі.

Не треба й доказувати, що складовим елементом більшовицької віри є не тільки комунізм, але й матеріалізм, та що обидва ці елементи в їхньому світогляді мають релігійний характер. Вел свої надії, мрії й фантазії покладають більшовицькі на комунізм і матеріалізм, від яких очікують „раю“, „спасіння людського роду“, „остаточної розв'язки тайни людського життя“. Для здійснення цієї своєї віри вони приносять не гекатомби, а сотні мільйонів усяких жертв; і хоч самі досвідчають, що замість „раю“ приходить руїна, то „глядаючи, не бачуть, а слухаючи не чувають“, як це пророки говорили.

Матеріалізм, як релігія, як практичний, безкомпромісовий світогляд! Що це означає? Ось що: ширий, послідовний матеріалізм треба приворожувати як заповід віри й життя скрізь на всіх лінійках: у домашньому побуті, в школі, в

рактеру, які є загальнішого значіння, які належать до всього людства.

Шевченко в основі був релігійний, хоч і не церковного покою. Він так сильно критикував новітні церкви, як критикував Христос книжників і фарисеїв. Він навіть деколи запитував Бога про значіння кривд на землі. Але при всіх цих запитах, він ніколи в дійсності не сумнівався в перемогу добра. Ми можемо навіть сказати, що його загальний настрій перейшов межі пророків — у чисто християнську атмосферу.

Примір цього бачимо в останніх словах „Послання до живих і мертвих і ненароджених“:

„Обнімітеж брати мої,
Найменшого брата, —
Нехай мати усміхнеться,
Заплакана мати!“

Але ж у чім саме той християнський сентимент, що каже „обняти найменшого брата“? Світ каже, що ми повинні подивляти великих, сильних, розумних і надлюдь. Великі цього світа часто думають, що простий нарід є тільки на те, щоб вони по ньому могли пастися агору. Християнство є іншою думкою; воно визнає вартість простолюдина. Шевченкові симпатії саме по стороні простолюддя.

Але в християнстві є ще вищий ступінь, — ніж цей, а саме любов і вибачення ворогам. Не знаю більш вражаючого місця в літературі, як це з „Неофітів“; звертаючись до царя, який був другим Нероном для свого народу, він прокує:

„Прилітають
І прилетять зо всього світа
Святі мученики-діти
Святої волі; круг одра,
Круг смертного твого предстануть
В кайданах, і... тебе простять“.

Тут знову бачимо, що той чоловік пізнав те, чого вчив інший —

„Отче простіть їм, бо не знають, що творять“.

З англійського переложили
Д-р Володимир Безушко.

громадянських установ. А що таке ширий матеріалізм? Ось що: *є тільки матерія, нема Бога, нема душі, нема ніяких етичних законів, нема ніякої вищої інстанції над людиною, нема ніякої тайни життя, нема святості, нема гріха...* Вища духовна сторона засуджена на знищення, залишається тільки нязькі інстинкти.

Ось це той проповідь, про котрого ми згадали.

Як по матеріалізмі, як вихідному засобові, більшовицькі можуть сподіватися покращання взаїмних людських відносин, не їх тайна — тайна звичненого розуму і чуття. Така людська природа, що й релігія є ще за слабким засобом для приборкання нязьких людських інстинктів, які

Що є і що не є політикою?

Рефлексії з приводу Загальних Зборів „Українського Народного Мистецтва“.

II.

Як же реагували Загальні Збори „Українського Народного Мистецтва“ на комуністичні нахили „Нової Хати“? Чи може осудили їх у рішучий спосіб і домагалися зміни політичної закраски журналу в дусі ясної і недвозначної національної ідеології?

З жалем треба ствердити, що постава Загальних Зборів під цим оглядом не була вдоволяюча. Хід дискусії виявив яскраво громадянську невиробленість деяких кругів нашого жіноцтва, а навіть були моменти, яким, як нездоровим проявом занепаду політичної думки, zorganizоване національне жіноцтво мусить рішучо протиставитися.

Бо хіба ж можна назвати здоровим проявом, коли довголітня громадська діячка закликає до „толеранції“ супроти комуністичних і комуністичних елементів? Пощо — мовляв — було Союзові Українок проголошувати бойкот радянської преси?.. Українцям треба всі газети читати, треба поширювати свій світогляд, треба бути врозумілим на інші політичні переконання...

Слухаєш і своїм вухам не віриш. Чи прийшло би на думку тій самій громадській діячці пропагувати толеранцію супроти — скажимо — хлібогасної „Української Ниви“? Нема сумніву, що цього роду вияви „толеранції“ є доказом або повної політичної дезорієнтації, або магичним вислідом позитивного відношення до більшовиків. Бо ясна річ, що хто протиставиться теперішній владі на Вел. Україні, хто цю владу вважає насильством над українським народом та запереченням визвольних змагань української нації до власної держави, той не може дивитися байдуже на спроби комуністичних чинників заціпити їх ідеї серед галицького громадянства. Для людини з національним світоглядом бойкот комуністичних і радянських газет, це не є порушення засад толеранції, лише конечна самооборона українського громадянства проти розбивання національного організму.

Або чи це здоровий прояв, коли друга громадянка старается виправдати напрямку „Нової Хати“ мотивами комерційного характеру? Мовляв, журнал видає кооператива, а рішенням для кооператива моментом є інтерес, себто число передплатниць. Треба всіх вдоволити, про все писати. Якщо число передплатниць „Нової Хати“ зростає, якщо журнал перестав бути дефіцитним, навпаки навіть виказує зиск, — значить, він є добре редагований, отже все є в порядку!.. Так, наче би комуністичські замітки і відмова редакції жіночого журналу надрукувати протибільшовицьку резолюцію найвищої жіночої організації, були причинами успіху журналу!

Або чи свідчать про громадську невиробленість спроби вибілювання співпраці „Нової Хати“ деякими одиницями, яких приналежність до комуністичного світу не підлягає сумнівам, таким же аргументами, що одна з них добра фактова сила, друга мила жінка, а тамта близька знайома чи товаришка і т. ін. Або скільки громадянської наївності в того роду способі думання: мовляв — „вишукувати“ в „Новій Хаті“ в „зловний спосіб“ замітки радянської характеру, коли побіч них є там багато широкого українського змісту!

Ні, шановні пані! Не туди дорога українському жіноцтву. Крайня пора зрозуміти, що національний і культурний світогляд це два протилежності, між якими нема і не може бути компромісу. Нема і не може теж бути ніякої співпраці між національним і комуністичним світом: бо коли комуністи ідуть на повний розвал національного життя, так і нам треба впов-

Найбільший вибір текстильних товарів, шовку, мужеського сукна поручає фірма

АНТОНІ УВЕРА
Львів, вул. Галицька 10.

Філії: в Стрию, — в Дрогобичі, —
1790 в Тернополі, в Тарнові. 6-10

розв'язані, приносять розклад у житті. І коли в середовищі християнських народів не переводяться всякі гріхи й жорстокості, то що буде в середовищі, яке не знає ні Бога, ні моралі? А коли це середовище попаде в „релігійний“ фанатизм, то як буде виглядати його інквізиція?

Тут уже не будуть гріхи, але упалок людської природи, розклад психічного організму. Як сказано: замість людини — крокодил. Більшовицька дійсність — свідомством.

о. д-р Г. Костельник.

ні відмежуватися від всяких комуністичних чинників та очистити національні установи від їх впливів. Крайня також пора зрозуміти, що у цій боротьбі між комуністичним світом не сміє бути „нейтральних“ і що: „хто не з нами, той проти нас“. Час покінчити з такими абсурдами, як „комуністичні націоналісти“ і „національні комуністи“.

Українське жіноцтво було досі чинником суто національним, воно виявило не раз в нашому громадянському житті багато здорового інстинкту. Річ тепер у тому, щоб жіноцтво перетворило це інтуїтивне відчуття національних інтересів на свідомий політичний світогляд. Пора покінчити з політичним індуфертизмом та з „безпартійністю“, яка чомусь то стала тепер модна серед деяких кругів нашого жіноцтва. Слід пам'ятати, що безпартійність лише в дуже виняткових випадках є виявом великої індивідуальності, що не може поміститися в рамках партії, частіше вона є доказом недостатності всякого політичного світогляду, нерідко покришкою безхарактерності, тому що дозволяє сидіти рівночасно на двох стільцях, а найчастіше повного громадянського неробства.

Подаючи тих кілька заміток з приводу Загальних Зборів „Українського Народного Мистецтва“ не маю наміру підірвати існування кооператива, яку ціле українське арганізоване жіноцтво вважає своїм культурним надбанням співчуваючи щиро її первісній прегарній ідеї. Хочу лише звернути увагу жіноцтву на деякі аномалії в „Українському Народному Мистецтві“, з якими безумовно треба боротися. Не сумніваюся, що українське жіноцтво ці аномалії побере.

Мілена Рудницька.

Негосподарна господарка

Арештування дир. „Повітової Каси Зад. і Шалничої“ в Щирці.

У Щирці арештували директора місцевої „Повітової Каси Задаткової й Шалничої“ п. Вол. Могильницького, під замітом довголітньої, систематичної розтрата грошей із цієї Каси. Його відставили до карної в'язниці у Львові. Перевірка шкід, спричинених ним ще не скінчена; досі ствердили брак 150.000 зол. У Щирці і в цілій Щиреччині займала визначне становище „Повітова Каса Задаткова і Шалничої“; її заложено ще перед 30-ти роками. Каса розвивалася дуже добре і приносила видатні користі для наших селян. Але найшлися люди, які з нерозважності, або для власної користі довели касу майже до руїни. До таких належить п. Могильницький, який ще перед війною ввійшов до Дирекції і почав свою господарку з того, що позбувся всіх невигідних собі людей і заступив їх такими, які були йому віддані. Вже в 1912 р. дійшло було в Касі до непорозуміння, які зликував якоесь к. п. о. Фолне і п. Могильницький залишилися надалі на своєму місці. Через цілий час війни господарював п. Могильницький без жадної контролю, а після війни дібрав собі селян — до Управи Гринька Книша і до Надзірної Ради Йосифа Шеремету, які дуже вихваляли його перед селянами, а за їх плечима п. Могильницький довів господарку до того, що вже тому два роки було в Касі 12.000 зол. недобору чи дефракції. На це звертав увагу ревізор „Польських Спудек Заробкових“. (Каса належить до Ревіційного Союзу Українських Кооперативів), але це лишилось без наслідків. Каса стоїть тепер на краю повної руїни. З нею був би зруйнований і „Народний Літ“ у Щирці, який перед двома роками подучено в Касову.

БЛАВАТНИЧА ФІРМА**ОСИП СТЕФАНОВИЧ**

раніше РОМАН ЗУБИК

ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

н о р у ч а є
у великому виборі:**Шовки різнобарвних виробів по конкурентній цінах.**

Жіночі воли на плаші від зол.	15—
Мужеські " " сухі "	5—
Мужеські " " ралгани "	18—
Полотна на бдла	10—
Ковдри на вати	120
Воляні кони	24—
Капи, сервети, дивани, хідники.	9—

Виключно заступство найсильніших київських київців Гудуцького Міністерства.

Розклад „Сельробу“.

До редакції українських національних часописів надійшла заява, яка виразно свідчить, що українські працюючі верстані починають отямлюватися та звертати із хибних шляхів на здоровий національний ґрунт:

Прошу не відмовити помістити в найближчій числі слідуючу заяву:

Веручи активну участь від 8 літ в рядах Інтернаціонально-комуністичного руху КПЗУ як член, а від двох літ як голова повітового комітету „Сельроб-Єдності“ в Сколім, я мав можливість простежити дійсну більшовицьку роботу і глибоко переконалися, що вона спрямована на шкоду й загинь українського народу.

Цілий більшовицький рух на наших землях не має на оці соціально-національного визволення українського народу а під чужого ярма, а свідомо, через платних агентів, ослаблює відпорність українських мас проти гнобителів.

Вважаю комуністів і сельробівців зрадниками українського народу, чужими наймитами і зриваю з ними всякі зносини, як рівнож вважаю своїм громадським обов'язком, розв'язати повітовий комітет „Сельроб-Єдності“ в Сколім і повіті.

Кланчу всіх робітників і селян, які є вірними синами українського народу, а яких задурманено Інтернаціоналістично-сельробівськими гаслами, зірвати з платними агентами чужих і ворожих держав і об'єднатись під Українським Національно-Державницьким Прапором.

Голова повітового комітету партії „Сельроб-Єдність“ і КПЗУ в Сколім *Іван Винник.*

Сколім, дня 18. IV. 1930 р.

II.

Ми нижче підписані, на все зриваємо з парт. „Сельроб-Єдність“, розв'язуємо організацію цієї партії на терені цілого скільського повіту, вважаючи її шкідливою для українського народу, якого найвищим ідеалом є Соборна Національна Держава.

Голова Повіт. Комітету „Сельроб-Єдність“ в Сколім — *Іван Винник.*

Члени партії:

Ковал Степан, Андрій Кременський.
Сколім, дня 18. IV. 1930 р.

Що то є „Тоталь“?

Таблетки Тоталь є успішним засадком проти ревматизму, подагри, грипу, нервових болів і болів голови, мігрені і простуди.

Не чинить собі шкоди, ризикуючи інші безпартійні засадки. Досі 6000 лікарів реєстрально потвердили корисне діяння Тоталю. Дістати можна у всіх аптеках 1934 ч. реєстру 1934. — Ціна 2 золоті. 2—52

З передвиборчого руху на Волині.

ДУБЕНЩИНА. В дні 7-го квітня ц. р. відбулося велике віче в *Погорилці*. Реферували посол Вислоцький і член Повіт. Комітету УНДО в Дубні п. Кибалюк. На вічу явився і посол Чучмай з б. сельробу-правниці та почав плести людям всякі небезлиці про Українське Нац.-Дем. Об'єднання та буржуазію і вкінці накинувся особисто на посла Вислоцького і п. Кибалюка. На все те дістав належну відправу. Посол Вислоцький між ін. запитав посла Чучмай, кого він репрезентує, бож його партія збанкрутувала і розсипалась. На це посол Чучмай відповів, що він є безпартійний і виступав особисто, щоб добути мандат для свого товариша, б. сенатора Ковицького, а тоді залажать уже другу партію, але цим разом вже національну. На запит громадян, як він ставиться до СРСР і комуни, зразу крутнув, не даючи ясної відповіді. Мотивував це тим, що ми є під Польщею, але притиснений, сказав, що ні з Радянщиною ні з комуною не погоджується й осуджує роботу більшовиків на Вел. Україні. Коли посол Вислоцький сказав, що оголошить це у пресі, то посол Чучмай змішався і почав знова крутити, що він тільки з дечим на Радянщині не погоджується, але її не вирікається, бо там є українська влада і то в руках селян. В церковних справах заявив, що вони його не обходять і справу церковну він лише Українськом Нац.-Дем. Об'єднанню. Вкінці посол Чучмай хотів рятуватися особистими ладами в образах деяких наших послів, але й це йому не вдалося, бо на Дубен-

щині вже добре розкусили його комуністичну політику і працю. Зокрема село *Погорилці* належить до свідоміших сіл, передбачує кількадесять примірників українських національних газет і вже в 1928 р. голосувало переважно на ч. 18, а тепер опам'яталися й ті, що голосували тоді на ч. 1, 18.

Дня 18-го квітня ц. р. відбулося заходами Повіт. Комітету УНДО в Дубні велике віче в селі *Хорулань*. На віче прибуло кількаторох людей з сіл *Хорулань, Головичі, Митин, Смортва і Береги*. Промовляли посол Вислоцький і п. Кибалюк. Зібрані одностайно заявили за Українським Нац.-Дем. Об'єднанням і за листом ч. 18.

КОСТОПІЛЬЩИНА. Костопільщина належить до завалених повітів Волині, через що там розвинуло досить широко свою працю польське „Визволення“. Передвиборчу працю переводить у цьому повіті посол Тершавовиць. Праця трохи налагоджується і не вважаючи на тяжкі умовини, передвиборчий рух оживляється. В *Костополі* відбулося вже 3 віча й одна довірочна нарада, а саме: 16. III, 25. III (спільне віче з паликалами) і 7. IV. ц. р. Нарада відбулася 25. III з участю представників 27 громад. На цій нараді вибрано Повіт. Виборчий Комітет. На вічу 7. IV. був крім посла Тершавовицького посол о. Куніцький. Зібралася маса селян а 11 сіл повіту. Віче викликало незвичайно гарний настрій серед селян Костопільщини і на кожному з них узгоджено голосувати при виборах лише на листу ч. 18.

РІВЕНЩИНА. В дні 30-го березня ц. р. відбулася в *Рівному* нарада представників рівненського повіту. Нарада була дуже ділова. На віч доповнено Повіт. Виборчий Комітет представниками деяких гмін і намічено передвиборчі віча на найближчі дні. Зі звідомлень учасників наради виявилось, що праця в повіті йде успішно, а освіджене селянство заявляється вороги за листом ч. 18, признаючи свої помилки з 19-го року, оскільки голосувало тоді на інші листи.

Справа скликання сойму.

Прем. Славек уступає? Ян Пилсудський прем'єром?

Посли Центроліву зіхалися до Варшави на конференцію. Дня 29. квітня має застати оконечно рішення в справі зложення президентові держави внесення про скликання надз. сесії сойму. Речинець цей устійнять на 5. або 6. травня, так що сойм зібрався би ок. 20. травня. У зв'язі із заповідженням внесенням опозиції про скликання надз. сесії сойму ендецькі часописи повторюють чутку, нібито можливе є, що прем. Славек уступить, як рішучий противник співпраці уряду зі соймом. Далі зачувати, що колиб уряд переконався, що годі не співпрацювати зі соймом, то знов поставили би кандидатуру пос. Яна Пилсудського на прем'єра. Дня 28. квітня прийняв марш. Пилсудський прем. Славка на довший конференції.

Нота СРСР проти російської еміграції в Польщі.

Із Москви повідомляють, що у суботу Літвінов здав раді нар. комісарів звіт про бомбу в посольстві СРСР у Варшаві. Польський посол у Москві Патець подав Літвінову подробиці про викриття бомби в комині посольства СРСР. Директор днл. протоколу польського мін-ства закрод. справ д-р Ромер висловив послові СРСР Овсієнкові задоволення в імені польського мін-ства закрод. справ з приводу, що не прийшло до вибуху бомби.

Більшовицький уряд мабуть щойно після покінчення слідства вишле ноту до польського уряду. Нота висловлюватиме сподівання, що польський уряд зробить усе, щоб зловити виконавців замаху та виступить енергично проти рос. емігрантів у Польщі, які планували атентат на посла СРСР.

Ревізія серед емігрантів у Варшаві.

Польська поліція веде далі слідство в справі павнованого замаху на посольство СРСР. Перевели ревізію серед російських і українських емігрантів у Варшаві. Ревізію перевели м. і, у хаті голови Союзу організацій рос. емігрантів у Польщі Горлова, голови т-ва письменників і журналістів у Польщі Тиманського, голови т-ва помічч рос. емігрантам Лелюхіна, рос. письменника Бранда. Перевели теж ревізію в україн-

ським академічним домі серед студентів, в інженіра Сікори, у д-ра Чекваєнка (?) й інших українців у Варшаві. Перевели теж ревізію серед комуністів і арештували кільканадцять осіб.

Арештування студентів виленського університету.

У зв'язку з викриттям комуністичного архіву у Вильні поліція переводить дальші арештування. Вночі на 26. квітня арештували 3 студентів виленського університету: Арк. Ольскіна, М. Околенича та Ст. Врону. Поліція закидає їм комуністичну діяльність. Арештували теж Ол. Шидловського, урядовий центр. секретаріату Білоруського сел.-роб. посольського клубу у Вильні.

Відкинення виб. протестів в окрузі Львів-повіт.

Найвищий Суд розглядав у понеділок 8 виборчих протестів, оголошених українцями проти виборів до сойму в окр. ч. 57 (пов. Львів). Найвищий Суд усі ті протести відкинув і затвердив вибори у львівському повіті.

Катастрофа польського військового літака.

Дня 28. IV. вистартував із лет. майдану в Мокотові військ. літак інституту техн. дослідів летунства. Зараз після вистартування вибухнула бензина і літак обнятий полум'ям став падати. Ударив крилом об телеф. стовп, вирвав його та впав на дорогу. Крило обірвалося. Літак в огні покотився ще з 1000 кроків. До горючого літака підбіг 16-літній хлопець Балінський із своїми двома братами та витягнув із літака обсерватора Сея. Опісля порозрізував реміні та виволок пільота Казьмерчика. Пільот ранений в голову, обі ноги та права рука поломані, ціле тіло попарене. Літак згорів зовсім.

Граната зранила 5 вояків.

Підчас військових вправ у Вильні вибухнула граната та зранила пор. Лютика, плутонового Пайка та капр. Ляорецького. Лекше ранені плот. Улицький і Урбанович.

НОВИНКИ

— З музичних кругів довідуємося, що знаний нашій публіці хор „Сурма“, який уряджував дня 7. квітня 1930. свій концерт, на бажання нашої громади повторює тойсамий концерт у неділю 4. травня ц. р. в салі Ремісничої Палати при Стрільській па. в год. 8. вечором. Концерт відбудеться при співучасті нашої співачки п-и Ласовської. Дохід призначений на будову пам'ятника пок. комп. Вербицькому. Карти вступу вже від середи буде можна дістати в Союзному Базарі.

— Неправдива вістка. З Т-ва „Зоря“ повідомляють нас, що вістки преси про арештування когонебудь із членів цього товариства не відповідають дійсности, бо поліція перевела тільки ревізію.

На карти „Рідної Школи“ звільнюючі від алькогольних напоїв з нагоди Воскресення Христоного зложили в золотих отці Вп. Громадяни(ки): о. Матковський Василь — Краковець 10, о. Микола Янович — Озірна 10, Службовники пов. Союзу Кооп. — Підгайці 10; з Турки над Стриєм: по 5: Данилович Іван, нотар, д-р Кондрат МIRON аль. о. Лявницький Адріян; 4: о. Федявич Іван; по 2: Волинський Семен, купець, Городиська Євгенія, Маркова Зіна, учителька, Лиськевич Михайло, урядник, Утриско Олександр, урядник, Залішук Іван, Шипко Антін; з Скалату: по 2: о. А. Онуферко, парох, Крушельницький Микола, дяк, д-р Тригубчик Арсен, Чайківський Павло і о. Вилярський Володимир. — Хто слідуючий?

— Зміни в управі Ставропільського Інституту у Львові. Як довідуємося, на останніх загальних зборах членів Ставропільського Інституту, які відбулись 27. п. м., кандидатура Третяка на сеніора перепала, а сеніором вибрано Гулу. Вибрано також цілу нову управу.

— На розбудову Нац. Музею вдалили: Земельний Банк Гіпотеч. у Львові 2.000 зол., Президія м. Львова звільнила від будівельної такси 240 зол., П. і Е. Костюки 50 зол., о. міграт А. Базюк 45 зол., парох. уряд у Коростові 25 зол., оо. К. Кузьмичаній і Т. Савойка по 10 зол. К. Лагола з Жабя і о. І. Голошкевич по 5 зол. — У члени Комітету розбудови приступили Павко й Елеонора з Лутчаків Костюки.

— Напад на книгарню в будинку Ставропільського Невисвіджені люди напали на книгарню „Слово“ при вул. Руській (де передше була книгарня УПТ). Напасники вирвали зал. стори та вибили шибки.

ОПЕРАТОР 1831 6-16

Д-р Д. Сассовер

Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38-51

Хірургічні недуги. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

— Три самовбивства за один день у Львові. Минулої неділі у в'язниці при вул. Яховича, в'рештований Мартин Король розбив шибу і склом порізав собі жилу, після чого в безнадійнім стані його відвезено до лікарні. — Ядвіга Д. замешкала пр вул. Хмельовського ч. 7, стрілила собі з револьверу у голову. — Молода дівчина Фрида В. отруїлась сілним квасом.

— За межу. У с. Стриганцях біля Бережан селянин Іван Собко забив у суперечці сокирою сусіда Стефана Музику. Ішло за межу.

— Авто-літаки. Від 10. квітня одна з париських гостинниць завела в себе для гостей два літаки, один на три, другий на чотири особи. Вони стоять на летунському майдані в Ле Бурже і готелеві гості можуть вибратись ними на кілька днів до Лондону, Брюсселя або на Рів'єру. Їзда коштує 3 фр. від километра воздушної дороги, але з тим, що пасажир мусить уже платити й поворот, навіть, якби не хотів користуватись літаком.

— Хорвати стріляють до сербів. В сербському селі підчас сербського свята, молодь виконувала національні танки та співала народні пісні. Нагло впала крісова сальва й 11 осіб упало трупами. Слідство виявило, що це стріляли хорватські націоналісти.

— Пожежа корабля на морі. Корабель „Теміза“, що курсував між Нью Йорком і Бріджпортом згорів наслідком вибуху, при чім згинуло 16 осіб, між ними капітан корабля.

— Альбом у честь жертв світової війни. Англійське міністерство війни видало великий альбом у честь жертв світової війни. Альбом має 800 сторінок величезного формату, виданий на пергаментовій папері, розкішно опрацьований з обгортку з золотими берегами. Кожна сторінка прикрашена вінетами, роботи найліпших графіків. В альбомі поміщені портрети й імена 42.000 англійців, що згинули в світовій війні. На першій сторінці є власноручний підпис англійського короля. Перший примірник альбому міститься в британському музею.

— Цікава пропозиція. Мюнхенський відділ більшовицького торговельного представництва покищо зачинений, а його директор вернувся до Москви. Причина така: Перед двома місяцями дир. Емсин звернувся до одної з фірм у Нью-Йорку з пропозицією, щоби купила вибухові матеріали, які фабрикують у СРСР.

— Велика буря в Голандії. У північній Голандії була на днях велика буря, яка наробила багато шкоди і спричинила смерть кільканадцяти осіб. Грім убив одного мешканця міста Гертруденбургу, в Онні блискавиця спричинила пожежу.

— Ріжні вістки. Дня 26. квітня Норвегія святкувала 20-роковини смерті великого письменника Бернштерне Бернсона, приятеля українського народу. — Англійський престолонаслідник, князь Валлі, вернув із Америки до Лондону. — В Англії стверджують цього року великий зріст радіобонентів; є їх уже 3 міль. 60.000, з цього в Лондоні 541.000 приватних апаратів. У Пенсильванії, Вірджинії й Канаді згинуло 5 осіб на нових літаках. — Перед самим Великоднем у Берліні було 100.000 зареєстрованих авт; факт реєстрації стотисячного авта відсвяткували бенкетом. — У містечку Угре біля Леодіюм вибух резервуар з саліюком (амоніюком); вибух затроїв газу; 70 робітників небезпечно затроєних, 1 убитий. — На Азорських островах відчиняють першу гостинницю для воздушних патажирів; острів Герцейра, де вона буде вибудована належить до Португалії. — Б. царський адютант, старшина російської армії, князь Волконський скінчив у Римі теологію і висвятився на католицького священника. — Протягом останніх трьох місяців у Відні було 624 випадки самовбивства. — В Мексику, індіанці напали на німецького вченого дослідника індійської культури д-ра Едбара Кульмана і каміннями вбили його. Вбивників в'рештовано і розстріляно.

— Смерть неабиякого журналіста. Данська преса повідомляє про смерть одного зі своїх земляків, що помер далеко від батьківщини, а діждався неабиякої слави, скрізь, з виїмком рідного краю. Він був дезертиром з данської моринарки. Звався Фріц Гольм і втік на острів Балі, де туземці проголосили його королем. Був воєнним кореспондентом на Далекім Сході, а помер як „князь Гольм“, а „принц де Колешин“. У відомім щорічній американській альманасу „Хто чим є“ мав він присвячену цілу сторінку з 51 титулами, які здобув завдяки своїм журналістичним, науковим і іншим, нікому невідомим,

заслугам. Мав він почесні титули „д-ра“, „професора“, „кореспондента“, „ордери“, „відзнаки“, „дипломи“, тощо. Це все від різних американських республік і азійських держав, з яких володарями... листувався, пересилаючи їм різні матеріали на доказ, що зробив для даного краю. Наприклад: вирізував сторінку з лексикону Маєра про Персію і послав перському шахові цей вирізок з присвятою від себе. За це діставав ордер і особисту королівську подяку. Богато дечого подібного робив він і з іншими „східними“ установами та високопоставленими особами. Помер у 51 році життя як князь і геніальний журналіст американського типу.

— Троянський кінь. Європейська преса, головю та, що живе щоденно новими сенсаціями, принесла недавно на вітху аматорів класичної старовини неабияку звістку. Часопис „XX-ий Вік“, що виходить у Брюсселі, повідомив своїх читачів про небувалу відкриття проф. Анрі Грегоара, якому вдалось знайти під Троєю останки дерев'яного троянського коня. Цей професор зумів на підставі льогічної аналізи Віргілевого тексту дійти до висновків, яким робом славний дерев'яний кінь вїхав до Трої, здобув її і де його відтак похоронили. Професор пішов ще далі і при допомозі хемічної аналізи ствердив, що цей кінь був зроблений із сосни, яка росте тільки в Норвегії, отже що Греки вже тоді були у торговельних зносинах із норвежцями. Вся ця історія має тільки одну хибу: вона проголошена 1. квітня і сильно тхне звичайною денникарською качкою. Не всім відомо, що саме між ученими ідуть від довшого часу суперечки про те, де лежала Троя і що означить її місце дуже важко.

3 судової салі.

Іван Пасіка під замітом убивства Твердохліба.

Вже другий раз розпочинається розправа проти Івана Пасіки і другий раз її відложено, через недугу головного свідка Магдалини Пшиштоцької-Вечоркової.

Другою розправою дня 28. ц. м. проводив предсідник трибуналу д-р Лішч, прокуратором був радник Ангельський, боронив д-р Михайло Західний.

Розправа почалась як звичайно, прочитанням акту обвинувачення, який закидує Іванові Пасіці участь у вбивстві Сидора Твердохліба, „письменника і пропатора польсько-української угоди“. Убивства доковано 15. X. 1922 р. біля Саліжалки.

Обвинуваченні перебував кілька літ на еміграції в ЧСР і в таборі в Позефові, не знаючи, що Магдалина Пшиштоцька є на услугах польської поліції, заприязнився з нею „українкою“ і мав її приватись, що він убив Твердохліба, хоч тепер не признається до вини.

Предсідник трибуналу, по прочитанні лікарського свідчення головного свідка, поставив внесення вислати судових лікарів для провірення стану здоров'я Магдалини Пшиштоцької і на випадок її праведності, спроводити її на розправу.

Оборонець д-р М. Західний поставив внесок випустити обвинуваченого на волю за кавчійку, аж до чергової розправи.

Трибунал прийняв внесок предсідника а відкинув внесок оборонця, після чого розправу відрочено.

Хто така Магдалина Пшиштоцька?

Магдалина Пшиштоцька-Вечоркова, яка тепер перебуває у Варшаві, хора на нервовий розстрій, має за собою буйну і багату минувшину: Підчас українсько-польської війни була „українкою“ і служила в українських установах, по укладку нашої державності, Пшиштоцька зголюєлася в таборі в Позефові як емігрантка „Марія Пшиштоцька“ й удержувала широкі зв'язки з українськими старшинами і стрільцями.

Наш кореспондент із Позефова помістив у „Ділі“ з дня 29. IV. 1923 р. допис „Дещо із життя української військової еміграції в ЧСР.“, з якого виявляється, що Магдалина Пшиштоцька, посварившись зі своїм любовником і кількома старшинами, подала на них донос до чеської влади, начеб-то між емігрантами українцями в Позефові приготувалось повстання проти ЧСР. Це повстання мало вибухнути на Закарпатській Україні. На цей донос чеська влада арештувала 10 українців емігрантів і вислала їх до Градця Королівського.

Як бачимо, Пшиштоцька була на услугах чеської поліції а рівночасно, підслухоючи розмови українських балакучих старшин, послужила польській поліції у випукуванні звинувинення Твердохліба, а може і в інших справах.

Ця нервова хора десператка, очевидно, не в віродостойним свідком і коли судові вдасться може стягнути її бодею на третю розправу проти Івана Пасіки, то її віродостойність напевно виявиться, а покищо до речі булоб пригадати, що

„Газета Поранне“ із дня 23. XII. 1924., під заголовком „Трагедія нещасної дівчини“, містить повідомку, що на вулиці Льва Саліги лайдено Магдалину Пшиштоцьку в непритомному стані, після того, як вона намагалась отруїтись подійною. Коли деякі особи пробували її рятувати, Пшиштоцька просила їх: „Лішіть мене, я маю досить життя“.

Виявилось, що ця десператка втратила посаду в Золочеві, довгий час крутилась по Львові і вкінці хотіла вложити на себе руку, а й тепер вона хора на крайню неврастенію.

Брак праці, нужда і неврастенія грали не малу роль в її доносках на Пасіку і хто зна, чи не тому вона другий раз не лявлася на процесі, що почувала фантастичність своїх зізнань проти Івана Пасіки.

А покищо, через неї здогадний звинувинення Твердохліба досі карається в тюрмі.

Відозви й комунікати.

До всього Українського Громадянства!

Заходом Т-ва українських робітниць „Будучність“ у Львові відбудеться в неділю дня 11. травня ц. р. в год. 17. величаве свято в честь Іх Ексцеленції Митрополита Андрея — Покровителя й Добродія Т-ва з нагоди тридцятилітнього ювілею Його Митрополитчої діяльності. Це свято відбудеться в реальности закупленої ювілітом за 46.000 дол. під назвою „Захист св. Андрея“ (Улянівка) при ауд. бічній Стрийській ч. 3. перед стрийською рогакою (на право). Цю реальність віддав Митрополит під управу Сестер Милосердія для вжитку найбільшій верстві українських робітниць. Вдячні служниці та робітничі мають цим святом виявити свої ширі почування для їхнього Добродія, що своїм князівським даром подбав про долю найбільше упосліджених.

Обовязком цілого нашого громадянства взяти масову участь у цьому святі, щоби віддати пошану і подяку нашому Ювілітові і дати доказ, що для нас не байдужа організація українських робітниць. В першій мірі повинна взяти участь у цьому святі наша духовна і світська інтелігенція, члени ювілейного комітету і відпоручники всіх наших українських установ і товариств, щоби своєю приязністю звеличати це свято і практично здійснити клич: „Обніміте, брати мої, найменшого брата“!

Головна Управа Т-ва „Будучність“

Дописи.

ГОРОДОК. (Дещо про містечве „Касино“). В „Ділі“ з 3. квітня ц. р. появилсь допис з Городка, з якого виходило би, що до розв'язання українського „Сокола“ причинилась між ін. авантюра в містечвому „Касині“, якої члени з тої причини й радіють. На це заявляю, що члени „Касина“ абсолютно нічим не причинилися до розв'язання Т-ва „Сокол“ у Городку і з того приводу цілком не радіють, бо вони там самі віддані своему народові громадяни, як і члени розв'язаного Т-ва „Сокол“. Наше „Касино“ гуртує не капалів чи хрунів, як виходило би з допису в „Ділі“, а чесних українців і людей праці. Доказом цього хочби те, що головою „Касина“ був донедавна пос. Біляк, а членом відділу „Касина“ є голова „Сокола“ п. Р. Паламарчук. При кінці зазначу ще, що льокало „Касиніві“ не виповіджено, бо воно міститься дальше в домі української кооперативи „Поміч“, а перейшло тільки до іншої кімнати. Свій.

РІСНА РУСЬКА, ПОВІТ ЛЬВІВ. (Оживлення культурної праці). Завдяки гурткові молоді, яка працює в читальні „Просвіти“, культурне життя в селі починає оживати. Дня 21-ого квітня ц. р. влаштувала читальня аматорську виставу, ставлячи три маленькі одноактівки. Вистава пройшла дуже добре, чому в значній мірі сприяли гарні декорації, які позичено в читальних „Просвіти“ у Клепарові й Левандівці. Колиб не було в селі одиниць, які перешкаджають освітній праці, то культурне життя селян розвивалосьби далеко успішніше. На жаль, поборюючи труднощі самої праці, приходиться боротись ще й зі своїми несвідомими людьми.

Зі спортового життя.

Коп. мяч: Сокол IV. — Пшебуй 5:1 (4:0).

В товариських мячевих змаганнях дня 27. ц. м. побідив Сокол IV. доволі високоцифровою дружиною Пшебою в десятку. Ворітми поділились: Чорний 3, Фурда 1 та Дуцько 1. Судував побр. Білостоцький.

Пінг-понг: Сокол IV. — Пшебуй 6:1.

Дня 25. ц. м. переміг Сокол IV. високоцифровою дружиною Пшебою, яка виявилась дружиною зовсім невитренованою.

Шахи.

Клубові змагання за мистецтво Львова.

Вислід з минулої неділі такі: Кадур — Чорні 5 1/2 : 4 1/2; Гелм — Лонец 10 : 0; Л. К. Ш. — Т. У. Ш. 8 1/2 : 1 1/2. Сокіл — Аматори 8 : 2. З членів Т. У. Ш. виграв партію тільки Попель, а ремісував одинокий д-р Лебедович.

Четверта рунда: Т. У. Ш. — Чорні, Л. К. Ш. — Гелм, Лонец — В. К. Ш., Гетман — Аматори, Кадур — Сокіл.

Меч. Т. У. Ш. — Чорні відбудеться у віаторок дня 29. к. м., в год. 7:30 вечером, а каварні „Нар. Гостиниця“.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

„ПОСТУП“, вісник літератури й життя. Річник 10. Число 3. Львів, березень 1930. Зміст: Р. Г. Бензен: Зелена шага; Б. Гомзин: Европа-Україна; Е. Ростан: Самарянка; М. Думанський: Вишивана сорочка; В. Соняшній: Останній метал; Н. Павлюсюк: Шевченко та Ольгидж; д-р Д. Олянич: Участь і роля німецького війська у війнах Польщі з козаками; М. Бердяев: Християнство й соціалізм; Записки; Б. Кабаровський: На Капрі; Бібліографія.

ЗБІРНИК ФІЗІОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ НАУКОВОГО Т-ВА ІМ. ШЕВЧЕНКА. Випуск III. під редакцією проф. Миколи Мельника. Львів, 1930. Зміст: І. Філіпчук: Проблема розміщення морян на західно-українських землях; д-р Мирон Дольницький: Селитри міського типу на Підкарпатській Русі; Іван Крип'якевич: Астрономічні явища в українських літописах XI—XVIII. зв.; С. Пастернак: Мінеральні джерела в Черчі; Едвард Жарський: Визначі наших рік; д-р Волод. Левицький: Як визначити висоту при помочи анероїда; Бібліографія.

„**КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА**“, економічно-суспільний місячник. Рік III. Ч. 4. за квітень 1930. Львів. Зміст: К. К.: Як ведеться боротьба з аграрною кризою сіль. господарства в інших державах, а як у Польщі; К. Коберський: Колективізація сільського господарства

в СРСР; Р. Р.: Податкове обтяження в європейських державах; С. Гольдельман: Методи політики індустріалізації на Україні; Шляхами кооперативної думки (вибір з писань кооп. теоретиків); Проблеми кооп. організації і практики; З життя кооперації; Господарська хроніка; З преси; Всячина.

„**НИВА**“, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXV. Ч. 3. Львів, березень 1930. Зміст: о. д-р Йос. Сліпий: На унійні теми; о. Тит Войнаровський: Психіка більшовизму; о. д-р В. Машук: Хаос в оподаткованні священників; о. Петро Хомиш: Католицька акція; о. Мих. Чернега: Комітет допомоги вдовам і сиротам по священниках; о. Й. Осташевський: Загальні Збори Вдовичо-сиротинського фонду у Львові; Нові книжки; Всячина; Провіди.

„**БОГОСЛОВІЯ**“, науковий тримісячник. Видав Богословське Наукове Т-во. Львів, 1930. Кн. 1. Том VIII. Зміст: Митр. Андрей Шептицький: Промова на святочнім відкритті Гр.-кат. Богосл. Академії; Dr. Nicolaus Rusnak: De S. J. C. respectu ad codificationem iuris Ecclesiae catholicae orientalis; Павло Свачук: Причини до правоірності Кирила Любаріса; о. Петро Хомиш: Свято відкриття Гр.-кат. Богословської Академії у Львові; Огляди й оцінки; Всячина; Хроніка; Книжки і часописи.

„**БОЯН**“, місячник для організації українських хорів. Редагує: Колегія. Рік II. Ч. 3. Львів, Дрогобич, березень 1930. Зміст: Від Редакції; Союз українських хорів; Енциклопедія; Дописи; Хроніка; Музичн. календар; Музичний додаток: „Коліскова“ — музика К. Богославського.

„**ВІСТІ З ЛУГУ**“, письмо присвячене луговим і січовим справам, просвіті і науці. Рік V. Ч. 3. Львів, 1930.

„**МУЗИЧНИЙ ВІСНИК**“. Видав Т-во ім. Лисенка, І. пірлік. Львів, квітень 1930. Ч. 1. Зміст: Від Редакції; Про т. зв. скрипковий тон; Звіт Виш. Музичн. Інституту у Львові і його філій за 1929/30 рік; Дописи; Концерти і продукції; Бібліографія.

„**ТЕХНІЧНІ ВІСТІ**“, орган Українського Технічного Т-ва у Львові. Трьохмісячник. Рік VI. Ч. 1. Львів, січень-березень 1930 р. Зміст:

проф. д-р І. Фещенко-Чопівський: Нові сорти ножів у механічних майстернях; інж. М. Свачук: Звуковий фільм; Огляд технічної літератури; Нові книжки; Розбудова Нац. Музею у Львові; З Українського Техн. Т-ва у Львові; Лист з Праги; Новинки.

„**ШЛЯХ ВИХОВАННЯ Й НАВЧАННЯ**“, педагогічно-методичний місячник. Зміст: Гейка творчих народніх сил; Виховання й культура; Природна метода навчання письма; Народня школа і вибір знання; Виховання й соціальне положення індійці; Огляд педагогічного й освітнього руху; Критика й бібліографія; Пригадка; Нові книжки й журнали.

„**СВІТ ДИТИНИ**“, журнал для української молоді. Ч. 4. Львів, квітень 1930.

„**СЕЛО**“, неперіодичний орган Українського Аграрного Т-ва. Ч. 1. Прага 1930.

„**НАШ ПРИЯТЕЛЬ**“, ілюстрований місячник для шкільних дітей. Видав Марійське Т-во Молоді у Львові. Рік IX. Ч. 8. Львів, квітень 1930.

„**КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО**“, ілюстрований місячник, орган Маслосоюзу. Рік V. Ч. 4. Львів, квітень 1930.

„**СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР**“, орган Кревского Господарського Т-ва „Сільський Господар“. Рік XVI. Ч. 7. Львів, 1. квітня 1930.

„**КУЛЬТУРА**“, журнал культурного, суспільного й політичного життя. Рік VIII. Ч. 2—4. Львів, квітень 1930.

„**Przegląd Społeczny**“, miesięcznik poświęcony zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem, organ związku Tow. Opieki nad sierotami żyd. Rok IV. Nr. 3. Lwów, marzec 1930.

„**Pracownik Drzewny**“, organ związku zawodowego urzędników przemysłu drzewnego. Rok VI. Nr. 3. Lwów, marzec 1930.

„**Slovensky Prehled**“, sbornik pro roznavani politického, hospodarskeho, socialneho i kulturniho zivota slovanskych statu v narodu. Redaktor: Adolf Cerny. Rocnik XXII. Cisto 3. Praha, brezen 1930.

„**Звіт Комітету допомоги голодним України в Празі**“.

„**Звіт з діяльності Українського Гієнічного Т-ва у Львові**“ за час від 27. січня 1929 доо 28. лютого 1930.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Віторок, 29. квітня, год. 7:30 веч. „Жайворонки“.

Малій Міський Театр:

Віторок, 29. квітня, год. 7:30 веч. „Іван Топал“.

Виленська трупа (сала ківа „Колосей“):

Віторок, 29. квітня, год. 8:15 вечером „Периферія“ Лінгера.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співель Парижа (Моріс Шеваліє) і опера „Ловлі жемчугів“.

КАСІНО: Коли жінка забудеться.

КОЛЬОСЕИ: Чортівський репортер (Елі Подьо).

КОПЕРНИК: Діана (На шляху Москва-Смоленськ) з О. Чеховою.

ЛЕВ: Душі в неводі (Бол. Пруса).

ОАЗА: Шахіванія серцець.

МАРУСЕНЬКА: Весільний марш (звукова фільма).

ПАЛІАС: Звукова фільма: Словуси Європи (Лілія Гарвей, Іго Сми).

ПАН: Краса життя (Жерокського).

ПАСАЖ: Шахал-принцеса Тиждєнь Метро-Голдвін-Маєр. Амер. комедія

ПРОМІНЬ: „3 дні на день“.

СТИЛЕВЕ: Шахлена графиня. Фред Гомсон.

ФАТМОРГАНЯ: Магдалина, Арабська авантюра.

ХИМЕРА: Весільні бурі.

УТІХА: В хиттях азіатів.

Програма радіо.

Віторок 29. IV. 1930

Львів 11:38 Сигн. часу, 12:05 Концерт грамоф. п'янт, 17:45 Попол. концерт із Варшави, 18:45 Всячина, музика грамоф. п'янт, 19:30 „Страшний дівр“ Молюшка (з Познаня), комунікати з Варшави.

Середа 30. IV. 1930

Варшава (1411,7) 16:15 Програма для дітей. Краків (312,8) 17:45 Концерт з Варшави. Гельсінґфорс (221,3) 10:40 Танцюва музика. Ляйпціг (259) 16:30 Концерт. Лондон (356,3) 19:40 Совати Гайдн. Берлін (418) 21:00 Твори Мілявада під диригентурою композитора. Прага (457) 20:40 Концерт у честь Ірсаєца. Міляно (501) 12:00 Легка музика. Брюссель (509) 19:30 Радіотію. Відень (516,3) 15:30 Програма для дітей. Мюн-

хен (533) 16:00 Капела Розенберґера. Будапешт (550) 0:15 Радіоквартет. Ленінград (1000) 15:00 Концерт для села. Харків (1304) 19:00 Андіяція першого травня.

Четвер 1. V. 1930.

Варшава (1411,7) 12:40 Грам п'янти Краків (312,8) 20:30 Концерт з Варшави. Гельсінґфорс (221,3) 18:10 Радіоорх., Ляйпціг (259) 16:30 Радіоорхестра. Лондон (356,3) 13:00 Квалікордовий квартет. Берлін (418) 16:30 Камеральна музика. Стокгольм (456) 21:40 Військова музика Рим (441) 13:30 Радіоквартет. Лянгенберг (473) 17:30 Радіоорхестра. Прага (457) 20:50 Твори Дворжана. Міляно (501) 20:45 Комедія. Відень (516,3) 15:30 Танцюва музика. Мюнхен (533) 16:30 Радіотію. Будапешт (550) 17:40 Військова орхестра. Ленінград (1000) Демонстрація 1. травня Харків (1304) 19:00 Андіяція 1. травня.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 1930

Сможе: Віторок 29. IV. „Пташник з Тиролю“. Середа 30. IV. „Пан Твардовський“. Четвер 1. V. „Безробітні“.

Бориня: П'ятниця 2. V. „Король Життя“. Субота 3. V. „За Німан“. Неділя 4. V. „Те чого не було“. Понеділок 5. V. „Пташник з Тиролю“.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОЗІРІ ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, хедіві, кухонне начиння — найліпший товар, Рентшмер, вул. Леґіонів ч. 37. 1720 а) 13—12

ПЛАТИМО високі ціни за золото, брилянти і перли Домбровські-Розважєвські, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. — Оцінка безплатно. 1195 16-7

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на гати від десятків літ в найліпшій стороні знає фирма Іван Зельтманрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1857 37

КОРОНКИ до біблія, модні та церковні, найдешевше „Wencesja“ Воїмін 19. 1945 4—10

ТРЕВАЛИ лазничкові, фотоделі, колпоскові, наслідні ванни і балі поручає Войтїх Завял, Львів, Осолінських ч. 14. 1919 7—10

Д-р ПРАВ з 3 і пів літню адвокатською практикою глядає місця від 15. V. згідно І. VI п. р. Зголошення під „Д-р прав“ в Адміністрації „Ліха“. 1948 3—3

ПОКІЙ в особнім входом нараз до взнайму. — Зголошення у сторона, вул. Павлівій ч. 9. 1959 2—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

був лікар заграничних країн, спеціаліст шкірних, венеричних і сесуальних недуг та лікарської косметики ординує від 8—10^{1/2}, 14—18. в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце, Валофор, Діатермія, Криотермія. Сепараткові почекальні **Львів, вул. Потоцького ч. 11. І. п. 826** Телефон 65—87.

ГАРНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВИ

КОВДРИ чистововняні **МАТЕРАЦИ** з волосіння **ПОДУШКИ** — сільське пір'я 1672 Простирала, пошевки, ліжка поручає казково дешево відомий **Магазин постелі В. Іжицького** Львів, вул. Коперника ч. 3.

Ширіть наш часопис!

Загальні Збори Філії „Сільського Господаря“ в Бережанах

відбудуться для 6. травня 1930 р. в сал „Надія“ в 12 год. в поудале в сідуючому порядку нарад:

1. Відчитання протоколу з послідниї Загальниї Збори.
 2. Справа кружків в повіті.
 3. Зміна статуту.
 4. Вибір нової управи.
- о. Филип Свєргун, Осип Лада, містоголова.

КОНКУРС

Подання о посади учителів в середніх школах „Рідної Школи“ на шкільний рік 1930/1 треба вносити до Головної Управи „Рідної Школи“ до дня 15 червня п. р. До подання належить долучити крім університетських документів поручаюче письмо від якоїсь поважної народньої установи і закау про безумовне прийаття наданої есентуально посади. Під увагу буде Головна Управа брати тільки подання внесені протягом шкільного року 1929/30 по день 15 червня. Звертається увагу претендам, що шкільна Кураторія дає довід на вчачня з правила тільки іспитованим кандидатом. В діючох семінаріях і гімназіях учителями руханки і шкільними лікарями можуть бути лише жінки. Головна Управа „Рідної Школи“. У Львові, Ринок 10/П. 1961 2—3

ГОДИННИКИ ЖІНОЧІ з 14 нар. 30 зл.

в великій виборі дити в фірмі **Б. ГРИНБЕРГА, Львів, Свєтустька ч. 4.** 1730 3—3

МЕБЛІ, спальні, їдальні, ванні предмети по конкуренційних цінах на довготерміновий кредит поручає Меблевий Дім „Silesia“ Львів, вул. Пилсудського, ч. 27. П. Г. державний і автономічний урядник за визначанням загитимачою 1625 опусту. 2—10

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, П. пов. Конто почт. шадн. 143.322 Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.	ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-50 „ Річно 55-00 „	Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкерні: 29-26. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.
	ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—Зміна адреси 1 зол.	

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ, вул. Сімецька ч. 16.
і в ПЕРЕМИШЛІ, Красінського 63.

Жадайте оферт та цінників.

Куди йти нашій кооперації?

В останній статті (див.: „Діло“ з 23 квітня ц. р.) зясували ми господарське положення в Польщі на тлі світових господарських відносин. Тепер хочемо спинитись на нашому господарському положенні. Кожному ясно, що ми позбавлені всяких пільг, находимося у далеко скрутніших відносинах. Наявність цих відносин унагляднюється у щораз більшому обдовженні, в яке попадає наше село, наш ремісник, купець, кооперація. До того це обдовження не є довгоречинцевим, низьковідсотковим, але або векселевим, або і то в більшості покутним, лихварським, словом таким, якого продуцент не в силі витримати, бо воно перевищує рентовність підприємства. Це очевидне нині вже й у тому, що наше населення, звужуючи свої видатки до найвужчих меж відмовляє собі вже навіть закупна найконечніших, чисто життєвих предметів. Ми нині стрічаємо господарства, в яких відмовляють собі поживи, світла, одяжі, словом господарства, які тільки вегетують, вгинаючися під тягарем данин, задовжень та відсотків, не кажучи вже про те, що вони були в силі позвільнити собі на якісь інвестиції для піднесення доходності варстатів праці. Це відбивається й на кредитоздатності нашого населення. Кожна кредитова установа мусить тепер поважно застановитись, чи і кому уділяти кредит навіть тоді, коли має в насі надмір готівки і може уділювати позичок. А не меншим барометром цього положення є наша кооперація, в якій показником госп. депресії є дуже тяжка стагаемість боргів з одної сторони, а обниження товарних оборотів з другої. Іншими словами в кооперації помічуємо обниження у доставі господарських і споживчих артикулів, якими майже виключно і займається наша кооперація. Коли уважно приглянутися тому, що приходить сьогодні переживати нашому населенню то мимоволі насувається питання: А що далі? До чого дійдемо, коли такий стан потриває далі? Яке буде життя нашої кооперації?

Це питання вирінає тимбільше, що не видно познак, які віщували би поправу положення, немає виглядів на зменшення публичних тягарів, ні на відложення западаючих платностей, ні на конверсію довгів при догідних умовах. Польський уряд старатається за кредити на конверсію короткоречинцевих довгів на довгоречинцеві і очевидно дешеві та на прольонгату западаючих платностей. Правний дорадник Девей перебуває тепер у Парижі і робить у цьому напрямі належні старання. І не виключене, що прийде хвилева полєкша. Але що нам з цього?

Тому правильним було вже здавна становище наших кооперативних централей, які, передбачуючи, до чого йде, закликали і кооперативні органи і ціле населення до найбільшої обережності у розборговуванні та задовжуванні себе. Правильним є ці заклики ще й сьогодні. І можна нині сказати, що колиб не ці перестороги, колиб не старання кооперації зменшити розборговування, то хто знає, куди зайшла б була тепер наша кооперація. Але не зважаючи на те, ціла організація тиснеться ще у боргах та у своїх зв'язаннях. Та чи винна вона тому обдовженню та розборгованню цілості? Не можемо забувати що ціла теперішня система господарки у Польщі полягала досі на боргах, на ратальних сплавах, товарних векселях, на цих суроґатах довіри до доходності, до маєткового стану, до якого то не належало вже мати довіри. Навіть при такій агітації проти боргів годі було нашій кооперації жити відірвано від оточуючої нас системи. Наше населення, а з ним і наша кооперація мусили попасти в орбіту її, векселевого крутїжу. Було чиним що ця система, викликаю-

чи у початках великі обороти і роблячи навіть вражіння напрями господарської ситуації, була лише чинником взаємного задурманювання себе. Але щоб могли конкурувати в товарній продажі з цілим приватним купецьким світом, мусіла і наша кооперація боргувати, бо інакше, не могли дорівняти в конкуренції приватним та офіційним доставцям булаб примушена нидити без торгових оборотів, а їх захопилиб приватні купці і чужі кооп. організації.

Пригадуємо 1928 рік, у якому Банк Рільний і повітові виділи зачали давати селянам машини навіть на трілітній кредит, а обіщували ще більше, щоб лише підтримати продукцію краєвих фабрик. Отже хоч правильним було взивання до обережності, то всеж кооперація не в силі була опертись системі, не могла стати на ексклюзивному становищі й не боргувати. І ось наслідки. Безмежна лаявіна векселевих протестів, судових ексекуцій, а в слід за тим брак довіри до векслів, до їх акцептантів і жирантів звужує нині обіг векслів, але одночасно звужує й торгові обороти, каже редукувати персонал, множити безробітних. Система боргування крахує на цілій лінії, а з нею і ненормально розбурханий господарський рух, так як крахував він по скінченні маркової лаявіни. Ріжниця лиха у цьому, що тоді були ще великі засоби дібр у руках населення Польщі, до яких можна було мати довіру, а нині вони сильно змаліли, і навіть те, що лишилося, тратить на вартості. Заграниці позички, які тут і там приходять з таким трудом до Польщі, відкладають тільки на пізніше те, що малоб прийти сьогодні.

Коли дивитися на теперішній стан і положення нашої кооперації, то годі не передвиджувати, що коли вона буде працювати лише до теперішніми шляхами, тобто коли буде тільки доставцем для членів, то їй грозить не заломання, бо її обдовження не є знов застрашаюче, але нужденне животіння, перехід до підрядної ролі у нашому госп. житті. Отже треба шукати виходу треба того, що може оживити нашу кооперацію так, щоб стала мотором віддовження населення, його госп. творчости. Треба

Зріст самопошани і громадської мужности.

Важливий зворот у житті українців у Румунії.

З великим зацікавленням слідкуємо за українським життям у Румунії і з приємністю додачуємо в цьому житті в останньому часі прояви найбільш позитивного характеру. Ще кілька літ тому на українських землях у Румунії панувала мертвецька тишина, з якої доходили до нас відгуки байдужости, апатії, безсилої розпуки чи — деморалізації. Недавно ще був час, що невідомо було, чи не порівнювати українського життя і відносин у Румунії з життям і відносинами на Закарпатті, дарма, що Закарпатська Україна перебувала прецінь віки під безпопадним малярським правлінням, яке пересунуло її національне відродження на сірий кінець усіх інших закутків української землі, а українська Буковина жила чейже вже зовсім скристалізованим та організованим політичним життям, дарма, що в умовах австрійської займанщини, мала власне народне і середнє шкільництво та початки вищоого, і свої поважні економічні установи. Перші роки румунського панування, адалалося, аничили на Буковині не тільки зовнішні позначки українського політичного життя та українське шкільництво; але й взагалі саме українство. Безоглядний румунізаційний режим урядів братів Братіану, ведений під гаслом „повернення назад на румунське доно артистизованих румунів“, наляг таким важким тараном на весь український національний рух, що він приник, скорчився і гейби його зовсім не стало.

Тимчасом показується, що це був лише економнаючий епізодичний період упадку і стагнації, штучно спричинений терором пануючої влади і що треба було лише часу та нагоди, аби буковинське українство визволилося із тих оков морального пригнічення, у яке мусіло попасти, втративши за одним махом усі здобутки кількадесятилітньої впертої еволюційної боротьби. Поводі це пригнічення справді уступило, але нове

Гроші самі за вас працюють, коли їх вложите на вкладкову книжку в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

найти щось таке, що заступилоб не лише готівковий гріш, якого майже нема, але й векселеві обороти, що нині позбавляють кооперацію належного імпульсу до життя. А цим може бути вимінна торгівля, купно товару за продаж товару. Є це на око поворот до старинних часів природної господарки. Воно у нас по селах практикується здавна, а нині тимбільше. Рільник не дістає товару на борг, але в заміну за лаяця, фасолю і т. п., а кредити зникають, зникає і надмір заборговання. Але це діється досі ще безпаявно, незорганізовано, тільки на долах. При цьому продуцент паде часто жертвою надужити приватних підприємців.

Ось цю практику треба нашій кооперації змодернізувати, зробити з неї систему, покласти в основу своєї торговельної діяльности. Вона може бути зародком правильного збуту, експорту. Без організації збуту не має наша кооперація в нинішніх обставинах вигляду на свою розбудову, ні на належний вплив у допомозі для господарської культури. Розбудова збуту показується можливою сьогодні саме на цій дорозі

М. Творидло.

„Гурток українців“ при Наук. Секції Т-ва „Прихильників освіти“ уладжує

Чайний Вечір

дня 3. V. ц. р. в г. 21. в Народній Гостинниці.

Дохід призначений на розбудову бібліотеки „Гуртка українців“.

1961 Проситься о численну участь. 1—2

буковинське українське життя починало приймати форми, які викликували адивування і збентеження: воно почало тягтись у хвості життя — румунського!

Аж ось поважується, що й отій ненормальній стадії приходить кінець. Товчком, щоб прочувати з дивною займанницької психозою, стали доповідні парламентарні вибори у черновецькому повіті. У тому повіті українське населення є безсумнівнво національною більшістю. Цей факт мусів накинати українським національним колам сумнів: якже це так, аби навіть в суто українському повіті українці не могли проявити своєї власної волі навіть при такій нагоді, як вибори. лише сілпо й послухно мали йти за кермою і наказом не-українців? Люди привадумалися глибоше, пригадали все жорстоке горе, яке пережили і переживають на ділі та облескві обіцяк, які чули лише на словах і здійснення яких переходить щораз далі у сферу найвіших фантазій, і рішилися на крок, який стане зворотною точкою у цілому дальшому ході національного життя-буття наших буковинських земляків: перший раз Українська Національна Партія зголосила самостійну, незалежну від румунських царанистів чи якогонебудь чужонаціонального чинника українську виборчу кандидатуру д-ра Василя Дутчака.

Довкола цієї кандидатури завила завзята боротьба. Параністи висуудли проти неї кандидатуру д-ра Ілії Бачинського, а д-ра Василя Дутчака проголосили „ворогом держави“, „демагогом“, „провокатором“, словом, членом совєницької ще недавно партії став раптом найгіршим злочинцем. Крім того появилася кандидатура управителя „Адверула“ і ін. румунських газет, румуна (чи румунського жидка?) Емануїла Сокоряку на превелике диво підтримує посол Кость Кракалія із своєю „Хліборобською Правдою“.

НЕБУВАЛІ КОРИСТИ для точних передплатників „Діла“.

Що кварталу льосовання нагород!

Вже 15 червня ц. р. візьмуть участь у льосованні нагород усі передплатники, що не будуть мати ніяких залежностей у передплаті. Виграти можна бібліотеку: вартості 100 ам. долларів, дві: по 25 ам. долларів, десять: по 10 ам. долларів і десять: по 5 ам. долларів.

Хто скоче, тому платимо за виграну бібліотеку готівкою.

Вкінці окремо кандидатом ще д-р Скалат, як кандидат партії д-ра Любу. Таким робом бачимо, що український фронт на Буковині не є одиницею, а навпаки: роздертий і розсварений. Так само невіддільний фронт національних меншин: ось німці проголосили у червоноцьких виборах „неутральність“, а жиди рішили голосувати за Союзом.

Але це моменти другорядні. Другорядною справою є успіх чи невдача кандидатури д-ра Дутчака та всі ті негативні прояви розбиття і дезорганізації, які все ще покутують серед буковинських українців. Найважливіше — це початок протверезіння і одорова. Цей процес уже розпочався і він буде продовжуватися. Вказує на це нпр. поклик Антона Лукашевича, б. посла, у червоноцькому „Часі“ п. я. „Опамятаймося“ (ч. 460 з дн. 27, ц. м.), в якому вказує на ливоглядну, віде серед культурних народів незустрічну аномалію, аби визначні українські діячі були активними членами румунської партії і такі явища, як те, що „два українські послы живуть між собою, як кіт і миш, поборюють себе, лають себе в

газетах останніми словами, так, що аж сором кожному чесному українцеві!...“ І одночасно автор з гирким докором та обуренням закидає обоим отим послам, що в боротьбі за права української мови в церкві, школі й уряді на території, замешкалій українцями і приналежній нині до румунської держави, ці послы не мають бажання чи громадської мужності виступити сміливо й отверто, щоби бодай zorganizувати біля себе весь свідомий український національний елемент.

Усе, про що говорить п. Лукашевич, явища прикрі й сумні. Але сам виступ п. Лукашевича є уже явищем гарним і радісним. Він свідчить про зріст серед наших земляків у Румунії самопошани і громадської мужності. Різнюю може бути громадська тактика. І трудно нам, галицьким українцям, мішатися до чисто внутрішніх справ буковинських українців. Однак національна самопошана і громадська мужність мусить товаришити всім українцям, без огляду на їх територіальну та державну приналежність і в усіх їх ділах.

Більшовицька інквізиція.

IV.

Віна недозрілість атеїзму. — Його паперовість. — Солітер європейської культури.

Атеїзм — явище мабуть таке давнє в людському роді, як і релігія. А проте він зведно молодий, суспільно неповнолітний і власне тому „безгрішний“. Ніколи й ніде суспільність не була zorganizована в його імені. Він зведно виступав тільки як недоволений опозиціоніст, як немилосердний критик, як „бессер-віссер“. Не має своєї подрібнішої історії в людському середовищі.

І тому з досвіду не знаємо, що він, як загально признана організаційна засада, дав би людській природі, людському життю. Та власне тому він небезпечний: легко може представляти себе мудрішим, благороднішим, спасенішим, як він дійсно є. Він — вічний жених людських душ, тільки жених, ніколи муж. Жених стоїть перед дівчиною без своєї історії, а муж перед жінкою — з історією.

У положенні мужа знаходиться релігія. Через цілу історію вона володіла народами, брала безпосередню участь у всіх вібраціях життя. Ну, й тут і там сплямлялася — значить: деякі представники релігії сплямлялися. А атеїзм, той вічний жених — „чистий“, бо без історії.

І от визначні мужи науки обвинувачують релігію: „До числа розкошів, які дає релігія, треба зачислити розкіш, що можна ненавидіти й коїти ало без викидів совісті“ (проф. Сорбоні: Гаврііл Сейаль). Немилосердний фальш: ставити на рівні дійсність релігії з паперовим атеїзмом. Нехай також атеїзм вийде з книжки в життя — на „вулицю життя“, де треба боронити свого права й уступати, боротися з ворогами, рятуватися перед загибеллю, де чуття більше важить, як розум — нехай вийде, то порівняємо його з релігією. Нелюдська більшовицька інкві-

зиція відкриває карти атеїзму... але й ця інквізиція спершу не була такою страшною, аж жити накупіло.

Ось що: Якщо Європа не протверезиться на страшній більшовицькій дійсності, то в Росії може собі більшовизм унасти, одначе небезпека „більшовизму“ не буде викорінена. Більшовизм — це солітер європейської культури. Відрізати йому одну голову — наросте друга.

Давні й безупинні виступи європейської філософії, белетристики й преси проти релігії, проти Бога, душі, моралі, проти вищих інстинктів, підношення „зміслу тіла й землі“, технічного поступу, індустрії до педастаю релігії — ось це дерево зродило овод більшовизму. Самогубство духа. Чи може трійливе дерево родити здорові овочі? Нині більшовицький комунізм. Завтра це збірне божевілля буде інакше себе називати, але його душа буде та сама. А душа бе, а не рука...

Це не випадкове, що більшовицьку дійсність найрадіше ясують собі „своєрідністю російської душі“. Європа й сама має багато в своїй „крові“ тої отрути, яка пливе в жилах більшовиків, а тяжко признатися до посвоєчення з катом.

о. д-р Г. Костельник.

З Наукового Т-ва ім. Шевченка.

Комунікат у справі Загальних Зборів Н. Т. ім. Ш.

Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові подає до відома, що Звичайні Загальні Збори Товариства відбудуться в осени цього року. Причиною спізнєння є багато важних робіт, які Виділ давно розпочав та які хотів би викінчити перед загальними зборами. А саме: великий ремонт бібліотеки, музею, кам'яниць Товариства, книгарні та друкарні, справлення ліногравів у ціні біля 11.000 долларів і т. д., поставили до Товариства великі фінансові вимоги так, що шойно по виповненні їх Товариство буде в спроможності із відповідним звітом прийти перед Загальні Збори. Друк Хроніки за час урядування теперішнього Виділу уже розпочався і вона буде згідно з постановою статута розіслана всім членам Товариства перед Загальними Зборами.

За Виділ Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові:

Д-р В. Левицький, Д-р Р. Цегельський,
заст. голови. секретар.

Заворушення в Китаю.

В місцевості Кінг-чен повстанча ватага узброєна в скорострільні знищила одно мале містечко і вбила понад 100 людей. Так само в інших містах військо мусіло здавлювати заворушення.

СЕМЕН ТЕРЕН.

Борода.

Хоч існують люди, що для них бритва є зовсім зайвим і незанимим приладом, все одно, що бумеранг проте, як згодом догадається, я до цих людей не належу.

Із хвилиною, коли я став парубочити, почала мене само собою негайно під неділю свербіти борода. А мої товариші, зведно говорять, що мовая, найкраще самому, дома голитися. Оце-ж я й повірив їм, бо вони були старші за мене й більше досвідчені в усяких життєвих питаннях.

Отже й став я голитися сам, купивши, звичайно, як це переважно водиться — бритву.

Але вже перші мої спроби в орудуванні згаданим приладом прокинули в мені деякі сумніви, які де далі, щораз то кріпшали.

Між іншим я відрівав собі був ненароком кусок носа й шматок верхньої губи.

Взагалі те мое, так сказатиб самоголення мало здебільша поверховну закрутку, дарма, що я сам був великим ворогом усякої поверховності й навіть, не люблю мешкати на якумуньбудь поверсі.

А немилосердна дійсність відбирала мені навіть оту насолоду, яку, відомо, постачає людині кожна довершена робота.

Коли ж наприклад іноді, після двохгодинного кровавого труду, всеж таки шойно поголюся й вийду собі погуляти, то часто було, стрітаюсь із такими дурацькими запитаннями, чому я мовая, ходжу як дикун, який гавчо, навіть не поголянись?...

Звичайно, коли таке говорив Буженко, то я не звертав на це уваги, бо я йому якось то не позичив був грошей. Але-ж бо й інші говорили те саме.

Крім цього я незабаром швидко переконався, що є страшенне багато брехливих приповідок, як між іншим оця патентована нісенітниця, що буїм то кожний початок важкий,

Отже це вже просто брехня.

Чим довше я мучився отим самоголенням, тим більше набирал я вправи, отже, на жаль, не в голєнні, тількиж само собою в різанні.

Змасакрувавши достаточо щокі, губи, а передусім ніс (який будь-що-будь мав для мене величезну ціню, бо я страшенно люблю нохати), я почав оперувати вуха, зокреме ліве.

Цим усім у висліді вельми інтересним явищем, почали цікавитися лікарі з рятункової стації. Вони стали добачувати в цьому прояві манії самогубства.

Я запримітив тоді, що зокрема один із них, д-р Крайко, трохи поет, що певно мусів читати Джека Лондона „Самовбивник“, щось надто запонадливо тупцював біля мене, знохавши якусь небуденну емоцію. Мабуть сердешний хотів покористуватися мною, як типом у своїй оригінальній майбутній новелі (бо хібаж це тільки Лондон має монополію на такі мотиви?)

На мою думку всі вони, онті сердешні лікарі з д-ром Крайком укупі, не багато помилялися щодо тодішнього стану мого здоров'я, бо якщо я тоді не був божевільним, то всеж таки не багато до цього недоставало... завдяки їм.

І булоб може досягнути своєї мети, якби не трапилась подія, хоч і незаметна собою, а проте така, що довершила чашу моїх терпінь.

Це була дрізничка.

Якось перед празником я відрівав собі горло й мене відвезли до головної лічнці.

Лежав я там усьогоняського два й пів місяця, а з рани, після операції, не лишилось ні сліду. Бож не можна хіба назвати слідом того, що в мене полинсь на шиї червонавий шрам ось-так, що найвище, завбільшки дощівинці (як підтяжку ковнірця, то й зовсім не знати!), або що деякі букви не вимовляю надто докладно.

Всеж таки мені не стало вже більше терпцю. Занадто вже довів був мені цей д-р Крайко і я сказав собі годі й став з того часу голитися у стрижія.

Спочатку, то мені ціля та парала навіть подобалася.

Прийде було людина до так званого фризера, сяде собі вигідно в фотель, усміхнеться привітно до зеркала, а то й якунебудь кумедну гримасу скомбінує.

Просто насолода.

А пан стрижій, звичайно, так і підстрибує біля мене.

Голить не голить, а просто медом маже! Стрижії, звісно, народ делікатний... І гарненько поголить і пудром обспле і кольонською, вибаче за слово, піку вам відсвіжить, ще й стежечку рівненьку на чирці вам розчеше. І в плащ старий не старий, все одно, на відхідньому, вам pomoже адыгнутися.

А що вже накланьється, просто ніяково людині стає.

Але це все, як показалося пізніше, були тільки їхні діявольські хитрощі, щоб, значить, привабити до себе.

Отже трохи згодом, коли я вже звик до отних рафінованих ніжностей, я на превелике щастя, доволі швидко став помічати Дамоклавий меч, що повис надімною.

Спершу це були думки, які нерва бистроумній людині дають змогу передбачити всю можливість небезпеки, яка спровада, але неминуче наближається.

Сиджу в фотелі, стрижій увихається біля мене, а в собі думу гадаю:

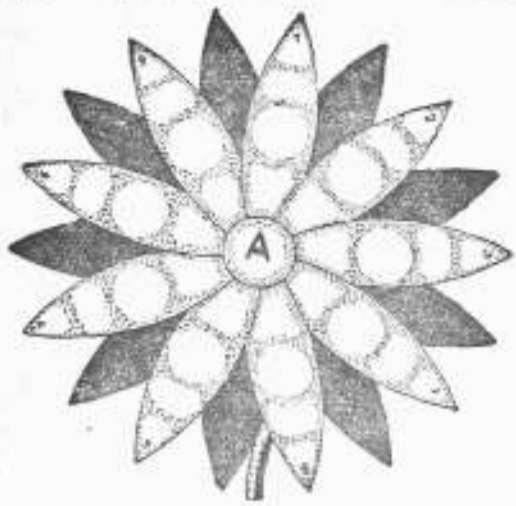
— А що, братчику, як йому, ні сіло, ні вдало, стріляне до голови, тебе голубе, та зарізати?...

Ось-так, із шкандности шморгне тобі бритвею по тергачці, й вийде, так сказатиб, фінал. Кінець, значить.

Сиджу й таке надумую, а в парі з моїми невеселыми міркуваннями мені дздебільша ставало, нікуди правди діти, дещо гаряче, тендітні-ж дріжачки стрибали залюбки під ту пору вздовж моєї спини.

(Продовження буде.)

Конкурс фірми „Fascinata“.

Пояснення. У всі неділки квіту вислати до-демо 9 снів о поданні значинні, в польській мові. Букиа „А“ в осередку снізна для усіх снів. Букиа в колісцях кадуць розв'язку.

1) Жіноче ім'я 2) Місто в Чехах, 3) Ріка в Польщі. 4) Інакше слухність. 5) Інакше почот. 6) Волозьян. 7) Інакше кольонія. 8) Часть шруби. 9) Інакше коругов. (1—9 по польськи).

Межи особияи надспазючиии правильну розв'язку будуть розлюсовані слідуоючі премії: 1) Швайцарський патефон 2) Фотографічний апарат. 3) Манікюр. 4) Люксусова касета з туалетовими приборами. 5) Золоте перо в касеті фірми Montblanc і зрив цього 50 дальших премій (гарних касет) і косметичних приборани FASCINATA. — Розв'язки треба прислати разом з порожниаи нуделочком (оплачування) з поодиної туби крему „FASCINATA“ до фабрики косметичних виробів „FASCINATA“, Краків, вул. Гертруди ч. 6. W. N. — Кожен надспазючий розв'язку, одержить ДАРОМ без огляду на нислді льоусування один комплект виробів виробу FASCINATA. У дні 31. мая відбудеться в присутності нотаря льоусування премій, якого нислдіи будуть оголошені дні 30 мая п. р. 1907 2—4

На організаційному фронті.

ШИРЕЧЧИНА.

Дня 3. квітня ц. р. відбулася в Ширці велика довірочна нарада ширецької округи. На нараду зіхалось дуже багато селян з різних сіл округи. Промовляв і пояснював громадські закони пос. Володимир Кохан. Про наше господарське становище говорив посол Іван Ліщинський. На нараді ухвалено однодушно резолюції: 1) проти колонізаційної господарки на українських землях під Польщею; 2) проти недопускання українських робітників на виїзд на сезонні роботи до Німеччини; 3) за українською викладавою мовою в школах по українських громадах; 4) за заснуванням середньої школи в Ширці; 5) за напругу доріг у Ширеччині; 6) за заснуванням експозитори скарбового уряду в Ширці; 7) проти переслідувань і засуду чоловік українських діячів на Вел. Україні. Наприкінці зібрані на нараді одногласно висловили повне довіря й подяку Українській Парл. Репрезентації за її працю в соїмі і поза соїмом.

ЯВОРІВЩИНА.

Організаційна праця в яворівському повіті поступила за останні часи значно вперед. На повіт звернув особливу увагу посол Ліщинський, відбув цілий ряд віч і нарад і саме йому у великій мірі треба завдячувати поступ організації в повіті. — В дні 3. лютого ц. р. відбулася в Народньому Домі в Яворові велика політична нарада, на якій промовляли послы Тершаковець і Ліщинський. На ній висловлено довіря Українській Парл. Репрезентації і подяку послові Ліщинському за працю в повіті. Вибрано Повітовий Народній Комітет на чолі з о. Дмитром Бариляком. Усім членам Комітету приділено відповідний діл праці і район. — В дні 17. лютого ц. р. відбувся в Яворові дуже численний зїзд громадських радних. Про громадську самоуправу говорив сенатор Кузьмин. Ухвалено резолюції, в яких висказано довіря Українській Парл. Репрезентації, рішено вставляти у громадських бюджетах відповідні суми на українські цілі і постановлено взагалі вести громадську господарку з найбільшою користю для українського народу. — В дні 23. лютого ц. р. відбувся в Яворові повітовий зїзд Українського Нац.-Дем. Об'єднання. Зїхалось понад 250 делегатів, які заступали 62 громади повіту, отже майже цілий повіт. Про наше політичне і господарське положення реферував пос. Ліщинський. Між іншими резолюціями ухвалено протест проти червоного терору на Вел. Україні. — Тогож самого дня вечером відбулася довірочна нарада місцевої інтелігенції, що пройшла дуже поважно. Серед зібраних було велике зацікавлення громадськими і партійними справами повіту. Рішено оснувати по всіх селах повіту комітети Українського Нац.-Дем. Об'єднання. Зібрані одногласно висловили довіря Українській Парл. Репрезентації і між іншим ухвалили теж протест проти червоного терору на Вел. Україні. — В дні 9. березня п. р. відбу-

лося велике справоздавче віче посла Ліщинського у Кракові. На вічу було кількасот учасників з доокочичних сіл. Посол Ліщинський здав справоздання з діяльності Української Парл. Репрезентації й обговорив справи господарські і громадської самоуправи. Дуже широка дискусія вказувала на велике зацікавлення зібраних порушеними питаннями. Ухвалено резолюції з довірям для Української Парл. Репрезентації, а дальше в справі катастрофального положення різништва, проти військової колонізації, в справі заосмотрення українських інвалідів і проти червоного терору на Вел. Україні. — В дні 10. березня ц. р. відбулося в присутності посла Ліщинського засідання Повітового Народнього Комітету. Засідання присвячено головним чином організаційним справам, які щораз то краше налагоджуються завдяки тому, що Повітовий Комітет має тепер свою канцелярію, при якій веде і правну раду.

На шляху до корпоративної держави.

(Від нашого кореспондента.)

Рим, 22. квітня 1930.

Вчора було 21. квітня, — день потрібно відмічений у житті Риму: поперше, як свято повстання вічного міста, далі — як національне свято праці і накінець, як день підсумовування різних громадських робіт, зв'язаних головню з Римом, як давню світовою столицею.

Святкування повстання Риму під датою 21. квітня відновлено вперше після тисячелітньої перерви, 1483 р. і з того часу не переривалося.

Яків Маффей, у своїому „Щоденнику римських справ“ (1472—84 р.) так описує цю історичну подію, що поклала також початок Римській Академії — фактично першій Археологічній Академії в Європі:

„В велику, на Есквіліні, у домі Помпонія, товариство письменників відсвяткувало день народження Риму. Святій обряд виконав урочисто Дмитро Лукенсе, префект Ватиканської Бібліотеки. Потім коло церкви Спасителя заготовлено банкет для літератів і товаришів по студіях. Шістьох єпископів взяло участь у банкеті, і разом з ними багато шляхотних і освічених молодиків.“

Це скромне свято літератів, археологів та „освічених молодиків“ поклало початок тому щорічному святу, що з приходом фашизму до влади, зробилося найбільшим національним святом цілої Італії, — і то тим більше, що Мусоліні, згідно зі звичаєм, запозиченим у християнських батьків церкви, що колись вводили християнські свята на місце давних поганських, зв'язав із цим старим традиційним святом цілком нове національне свято праці, що мало заступити інтернаціональне робітниче свято 1-го травня. Свято праці в інших країнах, які знаходяться під впливом марксистських ідеологій, звивається фактично у дикі сцени холодно придуманих насильств, щюування одної частини нації на другу і, — не зважаючи на тепле весняне сонечко — насичув повітря ненавистю і злістю.

В Італії свято праці звивається з одного боку з найбільшою подією, якої може зазнати національна історія якогось народу — з днем заснування своєї столиці, що кілька разів за свого існування доходила вершків можливої світової слави, а з другого боку, з різними подіями й етапами по шляху до ареаізаування того гнау корпоративної держави, яка має дати справедливую розв'язку всім соціальним конфліктам у межах нації, і тим самим, замість ненависти, внести в неї найбільше взаїмне розуміння та згоду. З цих подій найголовніші — проголошення Партії Праці в 1927 р. та вчорашня (інавгурація національної корпоративної Ради. Що до цієї останньої, то Мусоліні в інавгураційній промові означив її роль в економічному житті Італії як „те саме, що генеральний штаб у війську, тобто мізок, що думає, готує і координує“.

Фашизм, як і більшовизм люблять брати авандогії з воєнної діялки: цей нахил зясовується психологічно тим напруженням боротьби, що його постійно відчувать провідники як фашизму, так і більшовизму: їм обом приходиться „воювати“ з віковими традиціями та застарілими методами. Щодо більшовизму, то всі його „революційні фронти“ нам аж надто відомі, але щодо італійського фашизму, то у деякого ці „фронти“ можуть викликати певні сумніви: адже у нас ще досі багато людей дивяться на „фашизм“ як на рух чисто консервативний, реакційний, „контр-революційний“, що поєтав, як звичайна реакція проти загрози більшовицької революції в Італії. Тому, гадають, що і „фронт“ у фашизмі може бути лише один — революційне робітництво з його „світовою революцією“.

У дійсности фашизм має чимало своїх особливих „фронтів“, як на полі інтернаціональних ідеологій (лівих і правих), так і особливо на полі внутрішній, головню економічних відносин.

Посол Тарашкевич випущений на волю.

Як довідуємося, білоруський посол Тарашкевич, голова „Громади“ випущений умовно із в'язниці на волю, хоч справа помилування його ще не вирішена. В білоруських колах є переконання, що Тарашкевич буде помилуваний.

Роззброєння.

Дня 28. ц. м. в італійських пристанях відбулась урочистість опущення на море 4 воєнних кружляків та одної підводної лодки. В урочистостях взяли участь представники влади, фашистівського проводу та великі маси народу.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

Дев'ятнадцате століття не знайшло виходу поміж однаково небезпечними скалами Сциллі та Харидіи — „революцією“ та „реакцією“, і прикривалося плащиком „реформізму“, намагаючись задовольнити революційне робітництво, що — з розвитком промисловости — починало відігравати все помітнішу роль в політичному й соціальному житті всіх європейських держав, — різними економічними дачками. Але ці дачки, обтяжуючи промисловість і підносячи загальну дорожнечу, разом з тим ні трохи не задовольняли робітництва, як класу, що прямувала до цілковитого опанування влади, з відповідним винищенням „паразитів“. (Приклад — теперішні більшовики.)

Немалим подвигом фашистівської Італії є винайдення нової державної формули, що, як кажуть, фашисти, дає світові корисне для всіх співжиття трьох головних факторів людської цивілізації: капіталу, техніки й праці. Ця формула — це корпоративна держава. І до цієї формули ось вже кілька років „повільно, але рішуче“ (після висказу Мусоліні) прямує Італія.

Проект корпоративної Ради був вироблений з наказу Мусоліні, ще в кінці 1928 р. Потім був розглянений у великій Фашистівській Раді 7. березня 1929 р., і повернувся до неї знову 7. квітня тогож року, щоби в дискусіях над кожним окремим пунктом могли взяти участь запрошені в тілі цілих представники корпорацій і синдикатів. Потім цей законопроект перейшов через всі міністерства, заки отримав ухвалу Ради Міністрів. Після цього перейшов через парламент і сенат. Отже, після слів міністра корпорацій Боттаї, закон про корпоративну Раду і її права та обов'язки „дозрівав довго і дозрів при повній участі всіх живих сил країни“. — „Я вже не раз говорив, — сказав Боттаї журналістам, — що корпоративна Рада є лише апаратом, органом економічної політики, яка має відбуватися у постійному співробітництві всіх промислових та робітничих категорій країни. Цей орган не має ще цілком ясної і точно означеної програми: економічна дійсність така складна і така відмінна в часі і в просторі, що... національна Рада кожним разом буде примушена вивчувати відповідніші вирішення“. „Недосконалість Ради, — сказав він у сенаті, — полягає лише в тому, що не можна викристалізувати у сталій формулі завжди рухливу й змінливу дійсність...“ „Чи цей ваш проект розв'язує соціальну проблему? Сен. Ляорія каже, що ні, бо соціальні конфлікти не могли бути усунені. Правда, вони не були усунені, але вони були розв'язані. Законом з 3. квітня 1928 р., що є нашим фундаментальним законом, „реальність економічних конфліктів визнається цілком ясно, але замість підносити класову боротьбу до догми національного життя уряд створив орган, для її залагоджування...“

З когож ця корпоративна Рада складається? Відповідь на це найдемо в інавгураційній промові Мусоліні, що дає чітку технічну схему, дає до неї і відповідні цікаві пояснення: „Італійські економічні організації представлені тут у своїх семи головних конфедераціях, але цей вузький головний штаб поширюється на загальних зборах, коли на порядку денному звивається питання загальної важливости й інтересу. Ціаком природно, що на ці загальні збори запрошувуть провідників фашистівської партії, які, зробивши революцію, не можуть бути видалені з інституцій, що їх та сама революція створює у різних ділянках життя; деякі директори зацікавлених міністерств, — що є дуже корисною новиною для поглиблення контакту між живими силами країни і виконавчим апаратом державної адміністрації; президент асоціації воєнів і воєнів-інвалідів, — і то не лише для справ, що цікавлять ці дві категорії, але і для морального зв'язання їх жертв на війні і їх діяльности в мирний час; і внаконець десять

осіб, що я назву експертами, — доказ, що режим, не хоче визнати людей науки і думки чи замикати їх по їхніх лабораторіях та кабінетах, але бажає мати їх конкретну поміч при розв'язуванні економічних проблем, що після війни так страшно хвилюють народи..."

І нарешті, щоби увягнути собі цілком ясно позицію нового державного органу у загальному державному італійському організмі, пригадаємо собі слова міністра Ботталі в сенаті: „Індивідуальні інтереси виявляються у професійних організаціях, інтереси професійних організацій (синдикатів) у корпораціях, інтереси корпорацій у корпоративній Раді: таким чином ми отримуємо економічну ієрархію, в котрій кожна воля і інтереси виявляються через організацію безпосередньо вищу... Фашистська держава не вмішується у підприємства, але їх координує відповідно до загальних директив"... Щодо відносин між парламентом і корпоративною Радою, міністр сказав: „Корпоративна Рада дисциплінує інтереси окремих категорій у їх національному функціонуванні, а парламент інтервенує в загальних політичних інтересах нації. Ці інтереси переважають інтереси індивідуумів, категорій і навіть цілої промисловості..."

Отже залишається лише пригадати, про що новому авторові фашистської творчості на правити. Але в усякому випадку вже й тепер він заслуговує на нашу повну увагу, бо є одним з тих головних засобів, що при їх допомозі фашизм сподівається забезпечити перемогу своєї корпоративної економіки, яка, з одного боку, знаходячись під державною контролею, не має нічого спільного з ліберальною економікою, а з другого боку, охороняючи капітал, приватну власність і приватну ініціативу, цілковито відмежовується від практики й теорії марксизму.

Евг. Онацький.

У недалекій порі спек багато клопоту спривняє усунування веснянок. Серед багато завадливих середників, оригінальні препарати Аптінара **Лешніцера** зобули собі повне признание, бо їх склад як не викликає в опісуювачих остягнених успіхів, здається в швидко дієбравий. Зможіть багато середників сильно захваляють радикальність і несподіваність їх дієвості.

Нота СРСР. до Польщі.

У понеділок пізнім вечором посол СРСР у Варшаві Антонов-Овсієнко переслав мін. Залеському ноту уряду СРСР у справі бомби у більшовицькій посольстві у Варшаві. Уряд СРСР висловив своє обурення, що до 3 літ вже чотири рази виконувано замах на членів більшовицького посольства. Уряд СРСР бажає закріплення добрих сусідських взаємин із Польщею, тому стверджує, що згадана діяльність, що є безсумнівною в зв'язку з акцією деяких міжнар. чинників, створює велику небезпеку не лише для польсько-більшовицьких взаємин, а й для заг. мира. Уряд СРСР вимагає уже звертати увагу Польщі, що треба рішучо відомити злочинну діяльність авантюристичних елементів у Польщі, що систематично старається порушити спокій між обома державами. Грізна пересторога, якою є терористичний замах із 26. IV. ц. р. каже урядові СРСР іще раз звернути увагу на небезпеку винтвороного положення та на обов'язок Польщі поробити рішучі заходи, задля ліквідації в Польщі небезпечного положення, в якого умовах діються раз за разом випадки, що провокують напади на СРСР.

Дальше слідство.

На припоручення міністра справедливості дальше слідство в справі нещасного бомбового замаху на посольство СРСР у Варшаві поручили слідч. судді надвичайної ваги Скожинському. Він вестиме слідство під наглядом прокуратора апел. суду Рудницького. Дня 30. квітня експерти, себто протехніки, електротехніки, ружиніари, комінарі та мотукарі улаять на даху посольства СРСР із представниками влади імпровізовану спену закладання імітації найденної бомби. Так мають устійнити, скільки часу потребували виконавці, аби заложити ініціативу, помістити бомбу та як це зробили. Урядовий комісаріат визначив нагороду 5.000 зол. для того, хто виявить або вкаже виконавців нещасного бомбового замаху.

Пропав кур'єр єг. делегації.

У Лондоні відложили засідання єгипетської делегації в справі англ.-єг. переговорів, тому, що з Каїра не вернув дипломатичний кур'єр єг. делегації Салег Едія. Він відлетів із англ. пропозицією тому 10 днів і прилетів до Каїра 23. квітня. Дня 28. квітня мав уже бути назад у Лондоні. Дня 29. квітня Нахиз паша мав дати Гендерсонові остаточну відповідь. Тимчасом кур'єр пропав і нема відомостей про нього. В Солуні не всідає до літака, тому мусів пропасти між Олександрією та Солуном. Салег Едія є нар. секретарем єг. прем'єра.

ЛЕШНИЦЕРА
КРЕМ І МИЛО 1776
є першорядними радикальними препаратами.
В апт. і дрог. крем 3-15 зол. мило 2-30 зол. Де нема, пишіть просто: Аптінар Дранч і Ска, Вельсько.

З прибічної ради м. Львова.

Полекші при комірнім податку. — Зниження кар за проволоку при плаченні податків. — Внарендування салі „Нар. Дому“ для польського театру. — Фонд кат. убогих у Чернівцях.

Дня 29. квітня рада прибічна рада урядового комісара м. Львова. Д-р Шморак (жиднар. кл.) зголосив інтерпеляцію в справі полекші для найубожчих платників комірного податку. Ухвалили на 1930-31 р. задержати гром. подат. від люксових мешкань, себто від кожної зайвої кімнати 8 проц. комірного з 1914 р. Прибічна рада ухвалила обнізнити кару за проволоку всяких податкових оплат, а саме кару за залежності в гром. податках і оплатах у часі від 1. V. до 31. VIII. 1930 до висоти 1 проц. Ухвалили затягнути в Банку Кр. Господарства 750.000 зол. на виконання будови комірних домів при вул. Арцишевського.

Довшу дискусію викликала справа внарендування містом від Інст. „Народний Дім“ театральної салі для створення третього польського театру. В дискусії промовляв радн. сен. Децикевич. Бесідник не спротивився внарендуванню салі, коли це має принести уздоровлення театральних відносин, а просив, щоби в тій салі міг періодично виступати український театр. Радн. сен. Децикевич зясував при цьому історію фондації „Народного Дому“, що для української суспільності має визначно національний характер.

На це відповіли радні москвофіли Мих. Бачинський, урядовий комісар „Нар. Дому“ та Лисак. Вкінці прибічна рада ухвалила відповідно адоптовану салю внарендувати для міста за чиншом 6.000 зол. місячно на час від 15. серпня. 1930 до 31. серпня 1936.

Д-р Бжеський зясував історію фондації Ігн. Мюлера для католицького фонду вбогих міста Львова, колиб Буковина відірвалася від австрійною вел. будинок і грунт і призначив їх для Львова. Колиб Буковина відірвалася від австро-уг. монархії, Прибічна рада м. Львова ухвалила дня 29. квітня віднести до мін-ства закорд. справ, щоби дияп. шляхом пошукало виясненя і полагоди у румунського уряду. До Черновців поїде синдик м. Львова.

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 238 63-7

— Конфіскація „Діла“. Вчорашнє число нашого органу підпало конфіскації за два місяці у статті „Розклад сель-робу“. Це 4-та конфіскація „Діла“ в цьому році.

— Прикрі друкарські помилки. У вчорашньому числі „Діла“ акралося кілька особливо прикрі друкарських помилок. У статті пос. Мілени Рудницької п. н. „Що є і що не є політикою?“ (3-тя сторінка, 2 шпальта, 6-ий рядок здолни), замість слова „комуністичний“ складено в одному реченні „культурний“, наслідком чого викриалено думку речення. Воно має звучати: „Крайня пора зрозуміти, що національний і комуністичний світогляд це два протилежні, між якими нема і не може бути компромісу“. Крім цієї помилки є ще в тій самій статті інші. А саме місце „магічним вислідом“ має бути „льогічним“ вислідом; місце „спроби вибілювання співаціці Нової Хати деякими одиницями“ має бути: „спроби вибілювання співаціці Нової Хати з деякими одиницями“. В реченні: „Або скільки громадянської найности в того роду способі думання: мовляв — випукувати в Новій Хаті в злобний спосіб... пропущено слова: „поше, мовляв, випукувати...“ Авторку статті прохавмо за ці прикрі друкарські помилки та коректорський недогляд вибачення. — Знову ж у звіті з судової салі помилково пересунуно

називська д-ра Ліпша, як прокуратора, в радника Ангельського, як предсідника трибунаду.

— На волі. Арештовані минулого тижня у Львові ремісники українці: Малиновський, Ткач і Полех випущені дия 28. ц. м. після слідства на волю.

— Чи в польських в'язницях б'ють чи не б'ють? „Дзєннік Людови“ з дня 29. квітня подає за „Новим Гласом Пшемнєским“ таке: „В судових актах щораз частіше стрічається зіванення обвинувачених, які скаржаться на катування під час переслухання в поліції. Звільнені з в'язниць особи показують рани і синяки, завдані їм під час „баданья“ в слідчій уряді та називають імена тайних агентів, які знущались над ними“.

— Самовбивство генеральського сына. На днях у Зимній Воді син 5. генерала австрійської армії, поручник 6. п. вуланів у Станіславові Антін Петрасевич стріляв собі з револьвера в чоло і ранив себе смертельно. У грізній стані його відвезено до лічниці. Причини самовбивства невідомі.

— Напад бандитів у Перемишлі. Минулої неділі рано до торговлі вузтя Жигмонта Фельнера у Перемишлі при вул. Словацького зайшли бандити, зажадали дати їм дві пари черевиків, після чого прикладаючи револьвери до грудей Фельнера, примушували його видати їм усі гроші з каси. На крик Фельнера, двох бандитів утікло, а двох, а саме Осипа Сьонока і Маріана Дравля арештовано.

— Самовбивство в'язня. У варшавській слідчій в'язниці, в'язень Константин Пистка, арештований під замітом убивства одного банкира, проковтнув кілька куснів скла із вибитого вікна і в безнадійнім стані його відвезено до лічниці.

— Нова новела Льва Толстого. В залишених рукописах Льва Толстого виявлено новий, невідомий досі твір цього письменника, а саме новелу, яка є квінтесенцією „Крайперової Сонати“. Здається Толстой писав „Крайперову Сонату“ зразу у формі новели і то новелиці, на 8—9 сторін друку, а тільки пізніше ця новела перероблена на повість. Виявлена новела писана 1889 року. На днях у берлінській видавничтві Сухенікова цей новий твір Толстого появляється окремою книжкою.

— Річні вісті. Дня 28. ц. м. в Єрусалимі помер патріарх вірменської церкви Єлисей Турян. — На польсько-радянській кордоні задержано знов 84 селяни, що втікали перед колективізацією до Польщі. — Цього року минає століття бельгійського національного гимну, написаного композитором Еневалем, якому тепер у Брюсселі поставлено пам'ятник. — Робітничі організації в Бельгії приготували генеральний страйк гірників на випадок, якщо для гірників не будуть ухвалені емеритури. — В Атенях арештовано 122 комуністів, які приготували на першого травня демонстрацію. — В околицях Неаполя був невеличкий землетрус, який не спричинив поважнішої шкоди. — Біля Берліна була катастрофа залізничної, в якій згинувла одна особа, а 10 пасажирів були поранені. — На ріці Кантоні в Китаю пірати підложили під корабель бомбу, наслідком чого була катастрофа, в якій згинувло майже 100 осіб.

— 50 мільонів доларів спадщини. У Варшаві зібралися представн. всіх Френкелів з цілої Польщі, щоби радити над спадщиною після Йонаса Френкеля, що номер тому сто літ у Вроцлаві (Бреславлі). Френкель емігрував і поселився у Вроцлаві, де доробився величезного майна. Остатнє майно вартости 50 мільонів доларів, що є під управою спадкової маси. Ухвалили вибрати комітет, що має розглянути цю справу.

— Осторога. В „Ділі“ ч. 67, з 26. березня ц. р. була поміщена новинка п. а. „Відпустка з тюрми“, в якій поділялося, що Янківський Володимир був за українських часів окружним командантом жандармерії в Бережанах, до кінця 1928 р. перебував на еміграції в Чехословаччині, а вернувши домів, опинився на двох обитувачених у Бережанах, де його засуджено на 4 роки тюрми. По році сидження в тюрмі дістав Янківський 6-місячну відпустку для порятунка здоров'я. У зв'язку з цією новинкою дістали ми від п. Йосифа Дороша, 5-хорунжого УГА, який перебував на Чехословаччині, письмо, в якому він перестерігає українське громадянство перед згаданим Володимиром Янківським, як перед небезпечним типом, що ніколи не був за українських часів командантом жандармерії в Бережанах, а в часі побуту на Чехословаччині займався всякими наклепами й доносами на невинних українських громадян і займався просто провакаторської службою. В цій самій справі дістали ми ще письмо від одного визначного нашого громадянина на Закарпатті, який подає нам ширшу характеристику „діяльності“ Володимира Янківського між українськими емігрантами, що зводилася до провокаційних наклепів на наших людей і до доносів на два боки. Навіть ужгородській поліції було вкінці тих фальшивих наклепів і доносів Янків-

фл. зол. 2.40
подвійно
зол. 4.20

БЛІДНИЦЮ
неодобрістисть усуває, заостряє апетит,
повертає сили лишець М'КШИШТОФОРСКОГО
буко хінобе на залізі зорлом,
на маладізі гіспанській.

УРЯДОВО ДОЗВОЛЕНА ЦІЛКОВИТА ВИПРОДАЖА ШОВКОВИХ ТОВАРІВ з причини ліквідації того відділу в фірмі
Wilhelm Strum Львів, вул. Боїнів ч. 9.

Дописи.

ХОДОРІВ. (Вшехпольські шовіністи цькують). У Львово-кому Кур'єрі Пораннюму" в дня 13. IV. 1930, ч. 110, появилася за підписом Альфи допис з Ходорова, немовто імпрези, що відбуваються в ходорівським Народнім Домі, це один безперервний ланцюг протидержавних демонстрацій. Притокою до чергового непочтального виступу вшехпольської мафії проти нас послужило окружне свято в честь Шевченка, що відбулося дня 16. III. ц. р. в Ходорові. Виписано там, немовто по скінченім святі мав п. Антін Сохан, приватний урядовець ходорівської цукроварні, для викликання протидержавного виступу (!) заінтонувати „Не пора дахам служити“, яку то законом (!) заборонену продукцію зібраний „тлум“ преспокійно докінчив. Однак коли відгомін пісні дістався на вулицю, тоді — пише „Л. К. П.“ — обурене нею польське населення почало збиратись біля Українського Народнього Дому і тільки завдяки енергійному виступові постерункового Венґжина не дійшло до „старця сен людносьці“. Потім — очевидно — висказано велике здивування, що влада дозволяє на якінебудь торжества в Народнім Домі, де — як нібито урядово стверджено — заєдно відбуваються протидержавні виступи, а накінець є й заклик до дирекції цукроварні, відомої, мовляв, зі своїх енергійних виступів, щоб вона витягнула відповідні консеквенції щодо свого урядовця, який є підозрілої політичної кондугіти. Ясна річ, що в повній нотатці нема ні слова правди, крім одного факту, що того дня дійсно відбулося свято Шевченка в Народнім Домі. Однак ніхто там не співав „Не пора“ ані ніякий „тлум“ не збирався до „старця“ і державна поліція ніде не мала нагоди до інтервенції. А все те видумано тільки для цькування проти українського населення, якому після бажань вшехпольської мафії не вільно вже навіть по своєму перехреститись. Ці наклепи кишено ще й на те, щоб дати нагоду позбутись цукроварні ще тих двох чи трьох наших урядовців, які при ній залишились, а також на те, щоб польська влада мала нібито притоку давити кожний прояв нашого життя. Уже тепер цукроварня зажадала від п. Антона Сохана зложення декларації, що не буде належати до ніякого українського товариства. Принайменше така чутка рознеслася по Ходорові. Ходорівський.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Іван Волосянський. Дня 19. квітня ц. р. помер по довголітній тяжкій недугі у Сокалі вслужений яворівський і сокальський декан, почесний крилошанин перемиської єпархії, сокальський парох о. Іван Волосянський. Відішов зпоміж живих муж великих християнських чеснот, людина гуманних прикмет, чоловік твердого характеру, ідейний і послідовний робітник на національній, суспільно-політичній ниві, а при тім по евангельськи скромний. Його життєвий шлях — це терниста дорога безупинної борни, але успішної та творчої, о. Іван Волосянський родився в 1861 р. Походив із дрібної, маломіщанської ходоачкової шляхти зі Старого Самбора, де його батько був кушнірем. До гімназії ходив у Самборі, де враз з Андрієм Чайковським та ще кількома зложив тайний український кружок самообразовання, що відіграв важну роль у пізнішому житті самбірської молоді. Будучи учеником VII. кл. заснував читальню у Старім Самборі і вступив у члени „Просвіти“. По скінченні гімназії в 1880 р. записався на богословський факультет у Львові. У семінарським житті відіграв важну роль як народовець. По скінченні теології оженився, а єп. Іван Ступницький рукоположив його в 1885 р. Від цього часу скитався по гірських селах у Старосамбірщині та Ліщині — у Млаві, Лунонім, Ольхівці, Потоці Вел., Смільняку та в Терлі — до 1898 р. Всплн, де був, закладав читальні „Просвіти“, дбав про школу, організував братства тверезости, брав участь у політичній житті — стаючи все в рядах народовецької партії, або як вона від 1898 р. називалася, національно-демократичної. У Терлі лише по собі тревалу пам'ятку, бо його заходами розмалював там славетний наш артист-маляр Корнїло Устїянович іконостає. Визначався як священик проповідницьким талантом — так далеко, що навіть покликуюно його в гір для ведення реколекцій. Коли в 1896 р. з нагоди 300-літньої річниці закінчення Берестейської Унії скликав над С. Сембратович католицький від

до Львова, то о. Волосянський, парох гірського Терла, вголосив знаменитий реферат про укр. пресу, укр. популярні видавництва та про роль українського священика в освітній праці. Займався о. Волосянський етнографією, головою побутовичною ходоачкової шляхти та цехами, з котрих найбільше уваги присвятив кушнірському. Статті свої з тієї ділянки поміщував від 1886 р. у „Зорі“. Були це вартісні статті і агадує про них навіть Ів. Франко у своїй „Історії українсько-руської літератури“ (стр. 328). В 1898 р. дістав Покійний парохію у Краківці коло Яворова. І тут розвинув діяльність на церковнім полі, освітнім, організаційно-політичнім. Тут став яворівським деканом, а у 1914 р. почесним крилошанином. В Краківці зложив Покійний філію „Просвіти“ і був її головою, а відтак членом відділу. Брав участь в організуванні укр. приватної гімназії в Яворові та в політичній організації яворівського повіту. Головною показався активним у р. 1905—1907 в часі агітації за реформою виборчого права та підчас перших безпосередніх виборів до австр. парламенту, підтримуючи кандидатуру Широкого Народнього Комітету, котрого сам був членом, проф. д-ра С. Дієтрянського, за що був навіть караний окруж. судом у Перемішлі. У 1914 р. дістав парохію Сокаль. Але прийшла війна з усіма подіями та наслідками. Підчас війни захорів на артритизм, який мучив його довгі лїта і прикував до ліжка. Але 1. листопада 1918 р. бере ще живу участь у державнім перевороті і підпірається вже пальцею, роззброєні зі студентами австр. жандармерію. Останніх кілька літ провів у домашнім затишку, не виходячи вже нікуди. Цікавився всіми проявами суспільного життя. Похорони Покійного відбулися дня 22. квітня серед зльоту народу із Сокала в околиці при співучасті 13 священиків під проводом о. декана Граба. Земля йому пером. С. Ш.

Дмитро Горбачевський, поручник УГА, директор 7 кл. школи в Коршеві, помер по довгій і тяжкій недугі у загальному шпиталі у Львові в 44 році життя. З покійним відшов у могилу один з найкращих організаторів села, зразковий педагог і громадянин. Його заходами відбудовано читальню „Просвіти“, зложено кооперативу, мочотарську спілку, одну з найкращих у володимирському повіті, кружок „Рідної Школи“, хор, аматорський театр, кружок, передано антналко-гольну акцію і т. п., словом Покійний прекрасно організував селянство до боротьби за поправу своєї кращої долі. В. П. П.

Зі спортового життя.

Ресовія—Україна.
Змагання України з Ресовією за мистецтво А-кляси відбудуться в неділю, 4. травня 1930, в год. 11.30 рано на площі Чорних, тому що грище Сокола-Батька заняте на Лугове свято. В год. 9.30 відбудуться змагання за мистецтво Б-кляси між Україною II. і Лехією II. на тій самій площі. Ціни білетів: трибуна 2 зол., I. партер 1.50 зол., II. партер 1 зол., для часнів I. партер 1 зол.

На Пластовий Дім.

ДЕСЯТИЙ ВИКАЗ.
На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер“, Львів, Руська 20, вкл. книг. 15.000) зложили дальше (в золотих): 205) Пис. Іван Ліщинський, Львів, 100 і кличе д-ра Івана Юзича й о. Теодора Попала зі Львова 207) Ст. п. Андрий Харак 5 доларів і кличе ст. п. Василя Ласку, Івана Прося й Івана Бучка, 208) Суддя Степан Гладичевський, Калуш, 5. 209) Проф. Іван Сітницький, Львів, 10. 210) Підготовчий Пластовий Кур'єр (м. Богута, Коломия, 20 і кличе всі кур'єри 4. Дністрозої округи. 211) Д-р Петро Зволнський, Болехів, 5. 212) Кур'єр УУСП, Коломия, 10.50. 213) Михайло Гриняк, Коломия, 5. 214) XI. Зв'язок Ноніків, гурток „Незабудька“ 7. кл. школи Т. Шевченка 42 і кличе г. „Сайжинку“ і „Мурашку“ з XI. Зв'язку. 215) Д-р Євген Гвоздєвський, Львів, 100 і кличе д-ра Маріана Гаушкевича і д-ра Івана Кмішкєвича, адвокатів у Львові. 216) Микола Бонковський, Львів, 10 і кличе п. Наталку Юричську й Олександра Карпінського зі Львова. 217) Інж. Юліан Навасис, Львів, 45 і кличе проф. Івана Смолинського зі Станіславова і Тому Горина, дир. ПСК в Чорткові. 218) о. Андрий Галанюк, Болехів, 5 і кличе дир. Євліяна Парилле, Василя Раконого й Осипа Глинського з Болехова. 219) Микола Шпайло, Львів, 50. 220) Д-р Леонтій Максимонько, Львів, 30. 221) о. мітр. Олександр Базюк, Львів, 5 доларів. 222) Петро Фарина, Львів, 2. 223) „Народний Дім“, кред. кооп., Дрогобич, 500. 224) о. Василь Луцький, Колодїбка, 3. 225) Д-р Лев Хоминський, Сокаль, 20. 226) о. Василь Бачинський Жеребів Кор., 2.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосюз“ платив кооперативам дня 29. квітня ц. р.: за масло експортне солоне прїма і за масло пессодене близькове 4.90 зол. за кілограм; за літру молока 0.34 зол.; за літру сметани 1.60—1.70 зол.; за коцу яєць 5.60—5.70 зол.

227) Нотар Степан Левинський, Підгайці, 50 і кличе нота- рих Залчківського з Надвірної і Стронціцького з Оти- чів. 238) о. Василь Келрнський, Підгайці 1, 229) о. Ми- кола Руденський, Гвоздець Стар., 5, 230) о. Михайло Роніцький, Ласківці, 1, 231) о. Михайло Замць, Ізби, 5, 232) о. Теофіл Селецький, Тудорів, 2, 233) о. Юрій Гошка, Дубляни, 5, 234) о. Григорій Скасків, Дібринів, 10, 235) о. Євген Усцький, Ясель, 1, 50, 236) о. Ізєрій Ку- ціць, Туляни, 3, 237) Нотар Василь Дяків, Немирів, 5, 238) о. М. Осалка, Холдичів Малий, 5, 239) о. Степан Городецький, Липиця Долішня, 5, 240) Читальня „Про- світні“, Мшана к. Львова, 5, 241) Кооп. „Жіночий Бізур“,

Коломия, 10, 242) Адв. Гелімін Лисинський, Болехів, 5, 243) о. Августин Цевровський, Черепин, 2, 244) Тео- дор Мусій, Карів, 2, 245) Д-р Володимир Банях, Камін- ка Стр., 5, 246) о. Іван Лисак, Добричани, 2, 50, 247) Імж. Ярема Весоловський ЛЧ, 20 і кличе д-ра В. Калуського, інсп. Ш. Соколовського і Ф. Бориса зі Стрия, 248) Д-р Богдан Махарушка ЛЧ, 1 доз. і кличе Уну Якуляк з Чорткова і д-ра Лавриського зі Львова, 249) Володимир Врещона ЛЧ, 10 і кличе студ. мед. Олексу Недзьвель- ного, Богдана Гарбовського і Степана Бачинського, 250) Петро Пасецький ЛЧ, 10 і кличе о. Евстахія Весо- ловського з Терембовлі і Богдана Окпінш 6, ЛЧ, 251)

Омелья Тарнавський ЛЧ, 10 і кличе Орісю Матейкіану з Опришовень, Наталку Головацьку з Любач, Наталку Лещинську з Бористави і Тетяну Лещківну зі Станисла- нова — всіх на довільну суму, 252) Володимир М. Янів ЛЧ, 10 і кличе Б. Крашівця 6, ЛЧ і д-ра Романа Могиль- ницького, 253) С. Коржинський ЛЧ, 10 і кличе Ірину Ве- неріану-Чумакову 6, п. л. і 6, полковника: 36, п. л. полку Вікторію Гандякіану та 18 п. л. Юліана Саварина з Дрогобича, 254) Володимир Мурський ЛЧ, 20 і кличе Гната Панаса, радн. сузу, д-ра Олександра Волища і дир. Романа Кочераука з Бродів.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа, 30. квітня, год. 7-30 веч. „Шехерезада“ і „Постій кавалері“ та „Полескі танці“.
Четвер, 1. травня, год. 3 попол. „Ца- ганський Барон“.
Четвер, 1. травня, год. 7-30 вечором „Княжна Шкіаго“ (Шин зникнені).

Малий Міський Театр:

Середа, 30. квітня, год. 7-30 веч. „Пан Топан“.
Четвер, 1. травня, год. 7-30 вечором „Пан Топан“.

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співачка Париза (Моріс Шеваліє) і опера „Лонці кензуги“.
КАСІНО: Державна опера.
КОЛЬБОСІ: Чортківський репортер (Елі Подьо).
КОПЕРНИК: Діана (На шляху Москва-Смоленськ) з О. Чеховою.
ЛЕВ: Комедія: Чудо 20-го століття.
ОЛІВ: Шахіння серця.
МАРУСЕНЬКА: Весільний марш (звучо- ва фільма).
ПІЛІАС: Звукова фільма: Словуси Ев- ропи (Лізіана Гарвей, Іго Смі).
ПАН: Краса життя (Жеронського).
ПАСАЖ: Шанель-примара Гіждень Метро-Голанн-Маср. Амер. комедія.
ПРОМІНЬ: „3 дні на день“.
СТИЛІВЕ: Шалена графиня. Фред Томпсон.
ФАТІМОРГНА: Магдаліна, Араб- ська авантюра.
ХИМЕРА: Перед присудом.
УПІХА: В кіттах анітін.

Програма радіо.

Середа 30. IV. 1930.

Львів 11:38 Сигн. часу, гайна, 12:05 Концерт граф. плнт, 17:00—17:45 пер- верва, 17:45 Попол. концерт із Вар- шави (оркестра), 18:45 Пластунська четвертогодина (тр. з Кракова), 19:00 Трансмсія вистави „Світло та Радіо“ Філіппа, відчит історія і розвиток ко- ротких фільм Подьма, 19:45 Всичина, ко- мунікати, 19:55 Сигнал часу, гайна, 20:15 фільм „3 життя артиста“, 20:30 Реци- таль (спів і фортепіан), 21:10 Літер. четвертогодина „Клп. Шюнтковський на остр. св. Олени“ (літ. Ст. Васильєвський), 21:25 Далека части концерту, 22:10 Фільм „Опіка“, Комунікати, 23:00 Танкова му- зика з „Багатеї“.

Четвер 1. V. 1930.

Варшава (1411,7) 12:40 Гран. плнті Краків (312,8) 20:30 Концерт з Варшави, Гельсінгфорс (221,4) 18:10 Радіорх., Ляйпціг (259) 16:30 Радіоркестра, Лондон (356,3) 13:00 Кизилордовий асартет, Берлін (418) 16:30 Камеральна музика, Стокгольм (436) 21:40 Військо- ва музика Рім (441) 13:30 Радіоквартет, Ляйпціг (473) 17:30 Радіоркестра, Прага (487) 20:30 Твори Дворжака, Міяно (301) 20:45 Комедія, Відень (316,3) 15:30 Танкова музика, Мюнхен (533) 16:30 Радіотріо, Будапешт (550) 17:40 Військова оркестра, Ленінград (1000) Демонстрація 1. травня Харків (1304) 18:00 Андція 1. травня.

Пятниця 2. V. 1930.

Варшава (1411,7) 12:10 Музика гра- дофонів, Краків (312,8) 17:45 Концерт з Варшави, Гельсінгфорс (221,4) 18:40 Скрипкове сольо, Ляйпціг (259) 19:30 Симфонічний концерт, Лондон (356,3) 20:45 Радіоквартет, Берлін (418) 19:00 Баварська народна музика, Стокгольм (436) 17:00 Радіоркестра, Рим (441) 17:30 Концерт, Ляйпціг (473) 20:00 Вечір Франца Бахана, Прага (487) 16:30 Фор- тепіанове тріо, Міяно (301) 17:00 Мала оркестра, Брюссель (509) 21:15 Радіо- оркестра, Відень (316,3) 16:25 Солиста, Будапешт (550) 19:30 „Кьянава“ Поль- цина, Ленінград (1000) 15:15 Народний концерт, Харків (1304) 20:00 Концерт.

Субота 3. V. 1930.

Варшава (1411,7) 9:30 Богослуження з Ченстохови, Краків (312,8) 19:00 Андція для дітей, Гельсінгфорс (221,4) 17:30 Мантолінова музика, Ляйпціг (259) 19:30 Радіоркестра, Лондон (356,3) 17:35 Радіоркестра, Берлін (418) 19:20 Ка- пеля Байнтраба, Стокгольм (436) 19:00

Пісні і рецитатії. Рим (441) 17:30 Кон- церт з Неаполі. Ляйпціг (473) 20:00 Веселий вечір, Прага (487) 20:40 Ор- кестра, Брюссель (509) 19:30 Радіотріо, Відень (316,3) 17:15 Концерт солиста, Мюнхен (533) 14:25 Грамофонові плнті, Будапешт (550) 17:30 Концерт півністка Гехт, Москва (825) 19:00 Народний ве- чір, Ленінград (1000) 17:30 Концерт мо- лодих музиків, Харків (1304) 20:00 Ан- дція для села.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 1950
Сможе:
Середа 30. IV. „Пан Твардовський“.
Четвер 1. V. „Безробітні“.
Борнія:
Пятниця 2. V. „Корова Життя“.
Субота 3. V. „За Німан“.
Неділя 4. V. „Те чого не було“.
Понеділок 5. V. „Пташини з Тиролю“.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

КОРОНКИ до білизн, модні та першовні, найдешевше, „Wencesja“ Боїмів 19. 1945 5—10

ЛЕДІВНІ знаменні, чеські машини до мороженого, на провінцію не- гайна висила. — Рентшвер, вул. Лєгіо- нів ч. 37. 1720 11—12

МІДНІ бразилетян, також іншу бі- жутерію поручає дешево. Дом б- ровскі-Розважєвскі, Львів, (Го- тель Жорж), Тел. 27—29. 1856 13—?

ТРЕВАЛІ лазнички, фотелні, коли- скові, наслідні малли і балі поручає Войтів Заяць, Львів, Осолінських ч. 14. 1919 8—10

ГОДИННИК ВАШІ буде найліпше на- правлений у найбільшій годинникар- ській роботні Івана Зельтєйра х а Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провін- ції просимо репаратій прислаати по- тою — Старомодні жіночі годинники переробимо на ручні. 1857 59—?

ІНТЕЛІГЕНТНА ЖІНКА, зі середніх, і добра господині, віні шити гарно білизн і сукні, розуміється на гандьстві, гадає місця, Ласкани зголошення до Ам. „Діла“ під „Ляг-дла“. 1965 1—2

НА ПОМЕШКАННЯ прийму панну з харчем або без. Інформація при ка- сі нягарні Шелечина Ринок 10. 1966

ФОРТЕПІЯНИ, плнті, фісгармонії, ці- ни и а и и ж ч і. Долготермінові сплати. — от Шоріа-а“ Львів, Сиксту- ська 11. Український персонал. 1969 1-6

ПРАВНИК з правом субституцій прийме на провінції посаду конді- пента у адвоката українця. Зголоше- ння до Адміністрації „Діла“ для К. К. 1968 1—3

ОКАЗІЙНО до продажі для молоча- рень 3 вирівки — бляшанки та посу- диня. Відомість між год. 10—1. Крашев- ського 11. Господар. Тел. 36—35. 1963 1—3

4 ПОКОЇ, кухня, лазничка до винайму від 15. травня 6. р. вул. Зелена- бича ч. 93. „Філіппіана“. 1972 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ „A la Paris“
Цялий Львів пере і чистить свою гарде- робу в найелєгантніших склепах міста **пл. Академічна ч. 5. Тел. 63—69** **вул. Казимірівська 10. Тел. 69—72**
Поручення з провінції поагоджуємо 1729 негайно. 3—24

Спеціаліст зодут легекія, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Перевіщення Рентгеном.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. П. п.
Сверілювання хитючихся зубів пльом- бування й винищення зубів, без болю. Штучні зуби в панчуку і золоті після найліпшої системи. Пациєнтів з провін- ції поагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовий і студентал значна анж- на. Тел. 65—73. 5—10

ВИКОНУЄ ВСІЛЯКІ ЗАЛІЗНІ РОБОТИ як конструкційні. — спеціальний відділ виробу склепових залю. 1751 ЗІЙ ЗІ СТАЛЕВОЇ БЛЯХИ. 9-16 **Львів, вул. ШПИТАЛЬНА 38. Тел. 57-10.**

ЛІЧНИЧЕ КУПЕЛІВЕ ЗАВЕДЕННЯ і **СТАЦІЯ КЛІМАТИЧНА** **ЗЕЛЕМЯНКА-ЖИВЕЦЬ**
в Карпатах на шляху Львів- Стрий-Лавочне на висоті 500 м, п. р. м. Залізнична стація в місці. Природні купелі з соліми за- лізно-водоно-бромові (à la Ivonka) При заведенні пенсіонат з 60 у- рядженнями покоями з плніи у- держаннями — Відкриття сезону 15. травня. Інформація: „Заклад Здройови“ — Зелемянка п. Гре- бенів. 1967 1—1

ЖУРНАЛІ
Крої
МАНЕКІНИ
поручає фірма **„ЖУРНАЛЬ“**
Львів, пл. Бернадинська 1896 ч. 2. 2—3

Виключний склад **Габрієль Штарк** Львів, пл. Марійська 11 1817 4—7

Остерога!
Остерігаємо перед набуванням пі- роблюваних моїх найліпших виробів Ультрамарини марки „Merkur“ і „Kurka“ і „Kurka“, які є хемічно чисті і без ніяких домішок. Проте просимо пильно зверта- ти увагу на марки „Merkur“ і „Kurka“ і на докладну наліску Х. Перльмуттер, Львів, який є на кожній паці з черво- ними боками. 1822 4-9

КОНКУРС.
Подання о посади учителів і серед- ній школах „Рідної Школи“ на шкільний рік 1930/1 треба вносити до Головної Управи „Рідної Школи“ до дня 15. червня п. р. До подання наліскитя до- лучити врія університетських докумен- тів поручає письмо від якоїсь поваж- ної народньої установи і залу про бе- зумовне приняття наданої евантуально посади Під увагу буде Головна Управа брати тільки подання внесені протим шкільного року 1929/30 по день 15. чер- вня. Звертається увагу претендент, що шкільна Кураторія дає довідк навічаня з правила тільки іспитованим канди- датам. В діючих семінаріях і гімназіях учителями руханки і шкільними лікарями можуть бути лише жінки.
Головна Управа „Рідної Школи“, У Львові, Ринок 10/П. 1961 3—3

ПЕРЕРОБЛЮЄ й ПОКРИВАЄ
Ковдри й
матераци
в однім дні відомий
Магазин постелі
В. ІЖИЦЬКОГО
Львів, вул. Коперника ч. 3. 1672 10—?

Загальні Збори
Лемк. Тов. „Український Народний Дім“ відбудуться у доміції Чит. „Просвітні“ у Сяноці, в суботу дня 17/5 1930 р. в год. 2 попол. з таким порядком наряд:
1) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2) Звіт голови, касієра і Ревізійної Комісії.
3) Євент. вибір одного члена Визлу.
4) Внесення.
О. Еміліян Константинович вр. голова.
Д-р Степан Ванцький вр. секретар. 1—1

Подяка.
Широ-сердечну поаку складаємо Всім їм, котрі віддали посадию при- слугу Найдорожчому мужові і батьком, дир. бч. п. Дмитрові Горбачєвському, дир. в часі його тяжкої недуги як тем в часі похорону його тліних останків. З окрема дякуємо Всецесю о. св. Кишакевичові за похоронний провід на місце спочинку, Ва. П. П. дир. Строн- ському, дир. Воробієві, П. Козьолков- ському і Олександрові за їх прекрасні і до слів зворушучі бесіди над моги- лєю Покійника, дякуємо широко ВП. Спо- льському, делегатові Пол. Радн Шкільної в Коломиї та ВП. делегатам з україн- ських інституцій в Кормені, Василєві Копабі, Н. Копабі, Ів. Семелюкові та Н. Гретчукові за віддання пошани тлі- ним останкам Покійного.
Сердечно дякуємо ВП. директорів Взаємної Помочі Уч. Зеленоку, ВП. П. Пошійському і ВП. Пошійській, та Ва. Юлії Любичєвній за їх незвичайно реалу опіку в часі недуги Покійного, дякуємо широко ВП. радничові Купчинському і його величозному хороні як також Всім їм, що своєю участю причаилися до величання похоронного обряду.
Львів, дня 22. квітня 1930.
1970 Жена і діти

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ш. адм. 143.322.</p> <p>Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.</p> <p>Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем.</p> <p>Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:</p> <p>Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-50 „ Річно 50-00 „</p> <p>ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаць- чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол- гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.</p> <p>В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ- СТРАЦІЇ.</p> <p>ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
--	---	--

**ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ
Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ**
в КАЛУШІ, вул. Сілецька ч. 16.
і в ПЕРЕМИШЛІ, Красинського 63.
Жадайте оферт та цінників.

**Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий“**
у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто
Почтової Шкалярні ч. 143.467).

як Центральна Каса українських кооперативів
приймає вкладки ощадності, забезпечує їх у
твердій валюті та поміщує у наших коопера-
тивах, щоби піднести господарський розвій укра-
їнського народу.

**Брати відсотки від своїх капіталів не зла річ,
але будете їх мати тоді, коли свої ощад-
ности складатимете в
Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.**

Чому колективізація заломилась?

Надії, які покладали більшовики на успіх колективізації, а тим самим і на завершення соціалістичного будівництва, тобто на перебудову чародійного господарства на комуністичних підставах, не здійснилися. Темно колективізації як у цілому СРСР, так і на Україні цілковито заломилась. Більшовики, які досі всі свої плани переводили безоглядно, не дивлячись на те, чи здійснення їх принесло користь чи шкоду, були змушені припинити колективізацію. Даліше послідовне і примусове її переведення грозило завдатко немилими наслідками. Воно могло покінчитися для більшовиків повною ліквідацією радянської системи. На цю тему писала у часі насильної колективізації вдова до Леніні, Крупська в урядовій „Правді“ ось що: „Радянщину обхопила тепер так, як у 1917 р., заграва революції, тепер відбуваються формальні збройні напади зорганізованих комуністів на села, в цілій державі панує насильство і в парі з тим безладдя“.

Колективізація, яка принесла радянській владі стільки клопотів, та яку був примушений „дівалдувати“ навіть всевладний Сталін, була — як пише б. кореспондент „Берлінер Тагеблатт-у“ у Москві Шеффер — конвенцією господарчого плану Леніна. Ленінівський „план“ мав бути чимсь посереднім між двома відтинками радянської господарки, а саме між відтинком „соціалістичним“ і вільним. Вільний відтінок мав до часу сповняти ті функції, які були за труди для новоювстаючої соціалістичної господарки. Однак Ленін вірив, що вільний відтінок покажеється у практиці остільки слабшим, що в скорому часі уступить перед відтинком соціалістичним. Але цей вільний, — назв'ям його приватний — відтінок радянської господарки, виявив такі розвоюні тенденції, що постійно треба було придумувати для нього різні „гальмуючі“ засоби, з яких найважливішими були: 1) насильна колективізація та 2) пільове обтяжування сільського господарства, головню податком і „заготівлями“.

Не зважаючи на всі ці засоби, колективізація не дала бажаних наслідків. У 1926 р. було на Радянській Україні 5.074 колективи, у 1926 р. — 5.064, у 1927 р. — 5.566, а в 1928 р. — 9. 734. У відношенні до 1926 р. розвиток колективів представляється так: у 1926 р. зменшення на 0.2%, в 1927 р. збільшення на 11%, у 1928 збільшення на 91%. У році 1929 скількість колективів знову збільшилась, бо коли в р. 1927 було в них тільки 274 тисячі зорганізованих осіб, то у 1929 вже 576 тисяч, себто у відношенні до 1927 р. на 110% більше. Коли приглядаємось до цих даних, то здається, що всеж таки більшовики досягнули в ділянці колективізації деякий успіх, але коли порівнаємо їх із загальним станом сільського господарства, то виследи вийдуть так якби жадні. У найбільше сколективізованій степовій окрузі (жнілівські колгоспи) припадає один колектив на 332 індивідуальні господарства, на Лівобережжі і на Поліссі ще гірше, бо аж і на 2000. Що колективи в штучним твором на Україні, та не мають ніяких реальних підстав існування, доказує ще й те, що є вони дрібні, як під оглядом населення, в них зорганізованого, так і землі та

засобів виробництва. Напр. середнє число осіб зорганізованих в колективах на Україні є 62, але понад 50 проц. колективів має менше як 10 членів.

І не тільки під оглядом скількості, але й у відношенні якості колективи не представляють ніякої сили в народньому господарстві. Напр. обслуговування колективів механічною робучою силою в року на рік погіршується. І так у 1927 р. це обслуговування виносило 64.2 проц. у 1928 р. — 47.3 проц., у 1929 р. — 36.1 проц., у 1930 р. — 11.5 проц. Методи праці у колективах на Україні є тепер цілком примітивні. Ситуація погіршується ще й тому, що рільники, перед своїм „приступленням“ до колективів знищили живий інвентар, так що праця відбувається майже самими руками людей. На Україні та в цілому СРСР недостає не тільки модерних машин, але також примітивного знаряддя та робучих звірат.

У зв'язку з колективізацією виринула на Україні ще одна дуже важна проблема, а саме можливість перелюднення. Колективізація створює нові умови життя. Давніший господар, „приступаючи“ до колективу стає рідше рільним робітником. Давньому власникові залишається з його господарства дім та в найкращому випадку малий кусень городу. Вся земля, та основа рільного господарства, переходить на власність держави. Тією масою землі держава не в силі добре орудувати. Не має вона до цього відповідних засобів ні у формі знаряддя, ні капіталів, ні зерна на засіви. Отже держава, що стає власником землі, не має можливості зайняти при управі землі всього населення, яке досі працювало у рільництві і тому створює нові кадри безробітних, що йдуть у пошукуванні праці до міста. Сьогодні ці кадри виносять уже около 2 і пів міль. осіб. Але треба рахуватись ще з тим, що та маса нових безробітних буде все збільшуватись, з огляду на те, що ситуація в рільництві стає все більше катастрофальною. Постацання зерна для засівів в осені було недостаточне, на весні цього року в воно ще гірше. Про якийнебудь експорт збіжжя з СРСР вже

від давна не може бути мови. Отже треба рахуватись з новим неминучим фактом збільшення безробіття в СРСР, яке вже тепер, порівнюючи відповідні числа робітників, є в СРСР більше, ніж у якій небудь капіталістичній державі. Цей маса безробітних більшовики не в силі зайняти в промислі, який не є в кращому положенні від сільського господарства. В промислі СРСР в тепер 1.298.000 безробітних.

Продукція та видайність з ріллі на Україні стало зменшуватись. Збіжжя на Україні зібрано в 1927 р. 17.6 міль. тон, у 1928 р. вже тільки 12.5 тон, тобто на 28 проц. менше. Головно зменшилась збір пшениці, який в 6.3 міль. тон у р. 1927, спадає до 2.6 міль. тон у р. 1928, тобто на цілих 59 проц. Видайність збіжжя на Україні з одної десятини в квінталах виносила в 1904-15 рр. 9.3, а в 1923-7 рр. тільки 8.5. Отже радянська господарка пофнулась на яких 25 літ взад та виказує слабші виследи ніж в періоді, коли управа ріллі не могла стояти так високо як тепер, та коли не було та-

Від дня 1. травня 1930 відбуватись буде в год. 9. вечером в каварні „Народньої Гостинниці“ КОНЦЕРТ „Надніпрянсько-го балалайкового гуртка“ зі співами і народніми танками. 1929 1—1

ких технічних можливостей збільшування видайности як сьогодні.

Під сучасну хвилю ситуація в сільському господарстві представляється ще гірше ніж в обговорених періодах.

У зв'язку з колективізацією висунулись головню три проблеми: 1) масове безробіття; 2) руїна сільського господарства; 3) повний занепад продукції збіжжя, себто доведення до того, що тепер існує в промислі. Продовжування колективізації рівнялось би пляновому знищенню економічного життя країни, тому не диво, що і такий фанатик як Сталін був змушений її розмах до деякої міри загальмувати.

Евген Чехович.

Українці в Манджурії.

Про життя й побут українців на Далекому Сході.
Харбін, у березні 1930.

I.

Ви питаєте, що собою уявляє край Манджурія, яка це сторона, де мешкають українці, яке їх життя тут і гуртування? Це питання дуже болюче і відповісти на них сумно. Коли це може бути для Вас цікавим, то оскільки мені дозволить пам'ять, копробую хоч трохи описати гуртування українців у Манджурії та їх громадське життя.

Українці гнані долею на свої батьківщині, шукали скрізь притулку, де можна було легше прожити. Одним з таких місць була Манджурія (в Китаю), серед гір якої з 1889 року простягнулась, збудована російським урядом, залізниця від кордонних стацій Манджурії та Пограничної на просторі коло 1400 верст та від Харбіна до Порт-Артура на просторі 950 верст (тепер на південь, після японської війни, залізниця залишилась тільки від Харбіна до Чаньчуня на просторі 250 верст).

З будовою залізниці потребувалось багато робочої сили для обслуговування всіх потреб залізниці, тому, хто хотів, міг знайти собі заробіток, відкрити життя і навіть у недовгим часі розбагатіти. І ось разом з іншими в Манджурію прийшло багато українців — одні безпосередньо на службу на залізницю, а інших призивано на військову службу. Колиж вони відської службу відбували, залишались на залізницю чи в приватних підприємствах або розпочинали свої власні госпо-

дарства, або здобували і розроблювали лісні концесії, з чого мали добрі прибутки, бо мали де розпорядимости дешеві китайські руки і недорогі в той час харчі та всяке потрібне до життя знаряддя.

Українці — службовці на залізниці, особливе ті, які служили в управлінні цієї залізниці, відпрацювавши 8 годин, мали багато вільного часу і збирались вечорами в гуртки, проводили час за грою в карти, пили й гуляли, бо грошей було багато; деякі опоминали рідний край, звідки вони так недавно виїхали.

І ось так, збираючись та гадаючи свій нарід, мову, звичаї, надумалися в 1907 році заснувати в Харбіні українську громаду під назвою „Український Клуб“. Уложили статут, що його місцева адміністрація без вагання затвердила, арендували відповідне помешкання. І клубове життя розпочалося. Уряджували вистави, концерти, родинні вечірки, грали в карти, в льото — і нарешті знов таки гуляли та пиячили, але вже в свому клубі, аж поки організація не розпалася. А розпалася громада так, що коли я, після військової служби 1913 року вступив членом до Клубу, то там нараховувалося всього 13 членів, без помешкання та без майна, якщо майном не рахувати бібліотеки, в якій було кількисот книжок і яка приліпилася в чужому помешканні біля російської книгарні.

Так тягнулося аж до 1916 року. За цей час число членів збільшилось на поверх сотні. Обо-

„Гурток українців“ при Наук. Секції Т-ва „Прихильників освіти“ уладжує

Чайний Вечір
дня 3. V. ц. р. в г. 21. в Народній Гостинниці.
Дохід призначений на розбудову бібліотеки „Гуртка українців“.

Проситись о численну участь.

НЕБУВАЛІ КОРИСТИ для точних передплатників „Діла“.

Що кварталу льосовання нагород!

Вісім 15 червня ц. р. візьмуть участь у льосованні нагород усі передплатники, що не будуть мати ніяких залежностей у передплаті.

Виграш можна бібліотеку: вартості 100 ам. доларів, дві: по 25 ам. доларів, десять: по 10 ам. доларів і десять: по 5 ам. доларів.

Хто схоче, тому платимо за виграшу бібліотеку готівкою.

знаково що-року уряджувано вечір пам'яті Шевченка, але українці обов'язково поділялися на дві ворожі партії, і коли одна партія мала перевагу й хотіла чимнебудь відзначитися у своїй праці, то друга всіма доступними їй засобами намагалася їй перешкодити. Тут треба зазначити, що головну роль у житті громади відігравав хор і драматичний гурток. Був хор, був драматичний гурток — було помітно життя Клубу; а не було хору та драматичного гуртка а будь-яких причин, то все життя Клубу занурило до чергового гуртування сценічних гуртків.

II.

У 1916 році почалася нова доба в житті української громади в Харбіні. Перше — загальні збори ухвалили роздобути кусок землі і розпочати будову хочби невеликої хати для Клубу, а друге — відчинити початкову школу, де було навчання української мови. Але горе було в тому, що школа відчинялася не в цілі виховання дітей-українців, а з метою через школу, благонамірним шляхом, здобути кошти для існування самого Клубу.

Нарешті прийшов 1917 рік, рік революції в Росії і на Україні, яка перевернула все життя української громади в Харбіні. Тепер Український Клуб був відсунений на другий план, а на перше місце поставлено Раду, яка мала вже політично-національні завдання. Але Рада ніяк не могла скласти певного плану своєї праці, бо до цього часу кожна людина жила по вказівкам тержанних представників, а до політичної праці ніхто не був підготовлений. Клуб старався показувати шлях праці Раді, а Рада давала вказівки Клубові. Все змішалось і ніхто не міг зрозуміти, де чому початок, а де кінець. Розпочалися окремі гуртування. Так згуртувався окремо драматично-театральний гурток, кооператива, українська військова сотня і навіть видавництво. Кожна група працювала окремо, але майже у всіх організаціях стояли на чолі одні і тіж особи, завдяки чому ті особи віддалися від організації до організації, медучилися, диспутували, а справа ні трохи не посувалася вперед.

З 1918 року в травні місяці розпочали будову мешкання Клубу. Будинок задумали великий, греховерховний, який вміщав би в собі театраль-

ну сальо, книгарню, школу, гостинницю та інше. Завдання були великі, а грошей обмаль, то й рішили збудувати першеполовинку будинку, без театральної сали. Тогож року збудували перший поверх і в осени перенесли туди школу, а в 1919 році збудували другий два поверхи, де вирішили відчинити українську гімназію.

Вся праця провадилася в чаді. Театральний гурток робив театральні вистави, прибувши з яких шли на будову Клубу, окремі особи жертвували більші чи менші суми (були жертводавці, що давали по 5.000 рублів). Рада уряджувала застланія: кооператива торгувала, відчинивши невелику крамницю в помешканні Клубу, в якій не було ні порядку, ні краму, бо до торгівлі ввійшли люди, що не знали нічого в торгівлі; гімназія теж працювала, маючи і педагогічну і батьківську ради і контролю Українського Клубу, але не маючи ні вчителів-українців, ні не маючи учням українського виховання. Дійшло до того, що вкінці ухвалено й оголошено, що українська мова для учнів української гімназії не обов'язкова (це на те, аби конкурувати з іншими російськими гімназіями в кількості учнів). А коли чад став проходити і керівничі оглянулися на свою працю, то наслідки виявилися дуже поганими.

З української військової сотні й сліду не залишилося, а отамана її вислали за межі Манчжурії; театральний гурток розлетівся і пішов працювати в чужих помешканнях, бо з Українського Клубу, в будову якого він вложив так багато праці, його буквально вигнали; в кооперативі не було ні грошей ні товару; політична рада розпалася-розтопалася, як весняний сніг, залишивши бруд за собою; видавництво само ліквідувалося за відсутності грошей і передплатників на газету, що її воно видавало; початкова школа ліквідувалася, перейшовши під управу харбінської міської ради. Залишився животики Клуб з гімназією, в якій були і чужі вчителі і чужі учні. Клуб і гімназія мали за собою певне ім'я і боргу коло п'ятдесят тисяч єн.

А вийшла ця сумна історія з боргом у такий спосіб: усі жертводавці при будованні помешкання Клубу і для утримання гімназії віддавали працю свою чи гроші без усякої особистої користі, без гадки будь-коли пожертвоване повернути

назад. Але між українцями знайшовся один змлячок, у тодішньому часі місіонер, який, даючи чи гроші чи будівельні матеріали, все записував і брав від правління Клубу, будучи сам його головою, боргові книги, а коли чад прощав і для нього настав час показати своє лице, то він показав свій рахунок, по якому громада була йому винна 50.000 рублів. Така його заява мала вражіння розірваної бомби і викликала багато незадоволення, лайки і сварки. Через цей борг між громадянами виявилися суперечки, особисті образи і таке інше, а повсім чужі люди, що не мали нічого спільного в українській громаді, почали підбиратися до помешкання Клубу, щоб забрати його в свої лабсти.

С. Т. К.

Арештування в Скалатщині.

Вночі з 5. на 6. квітня ц. р. хтось підірвав у Теклівці, пов. Скалат, хрест, що його поклали поставити в українській громаді на пам'ятку десятиліття існування Польщі. Це скваліфіковане як злочин збещення релігії в § 122 зак. нар. і під замітом поповнення цього злочину арештовано 8. квітня ц. р. чотирьох молодих хлопців з Теклівки: Павла Голозда, Мирослава Голозда, Павла Стадніна і Володимира Олійника, котрим закидують в дозятку злочини намаганого морду в § 8 і § 134 к. зак. Цього знова злочину мали обвинувачені допуститися в цей спосіб, що критичної ночі 5. квітня ц. р. мали мати револьвер в руці (а була це дуже темна і мрачна ніч), що його нічний сторож бачив в одного з учасників чи чув якийсь тріскот, що вилітався йому наче набивання револьверу. Цей сторож нікого не пізнав, у хлопців не знайдено ніякої зброї, а їх рідня свідчить, що цілий вечір і цілу критичну ніч були дома і нікуди не відлучалися. Слідство вела суддя Вовчук зі Скалата, котрий швидко власні доки вивеску рідні арештованих у прокуратурі на приваа прокуратора має переслухати свідків, поданих на ствердження алібі, і то аж десь в половині травня. Покищо всі арештовані сидять даліше в слідчій арешті у Скалаті.

З Індійського кітла.

В місті Карахі відбулись збори 8.000 індійців, які ухвалили розпочати бойкот англійських мануфактурних товарів. Після зборів була демонстрація проти вбивства індійців у Пешаварі.

Недалеко містечка Насіва була кривава боротьба між націоналістами і більш компромісовими елементами.

На кораблі „Чангала“ арештовано 10 індійців, які організували демонстрації в Чітагонгу.

СЕМЕН ТЕРЕН.

Борода.

(Докінчення.)

Вслід за тим я помітив деякі інші моторошні обставини, які заєдно супроводили гігієнічні заходи цирюльника.

Виявилось, що стрижі поза голінням цікавляться теж усякими іншими спортивними й грами, що в висліді стають вельми небезпечним для здоров'я, а то й життя особи, яку вони об'їмкують.

Найбільше небезпечним з тих спортивних є передусім жонглерка, балакунство, подружжя, тоезія й атлетика (важка).

Отакій штукар (жонглер) мріяв очевидно про-своєї майбутні успіхи у „Варете“, а щоби не вийти з „форми“, не гав часу й підчас гоління. Я найвся іноді чимало страху, попавши до такого штукаря, коли то він став граціозно шпурляти бритвою, зовсім близько моєї голови, щоби опісля віртуозно зловити її, то біла правого, то лівого вуха.

А бритва, звісно, струмент прегострий, до цього-ж тне куди подало.

Балакун оповідав мені підчас гоління всякі преїквідні події зі свого буйно-минулого. Це ще можна збулоб і видержати, колиб не обставина, що він, мабуть, щоби підчеркнути свою кривожадність, залюбки користувався своїми воєнними спогадами.

Отож пояснюючи жестама (без цього звичайно нічого як слід не перекажеш) деякі боеві моменти напр. ось такі слова: „...з цілою сили рубнув його через голову шаблюкою!“, як не свисце іноді мені поперед ніс бритвою, що в мені було аж дух запре.

Людина заплющить було очі й думає:

— Цим разом, голубе, напевно ніс відрівав!

Врешті я як принаціпальний пацифіст узагалі не долюблював отакіх оповідань про всяку різанину. Скільки лише разів, бісів снів, згадував про ворожу партію, то так і натискає сил-

ніше бритву й моє волосся автоматично їжилось.

Чимало горя я зазнав від таких, що крім гоління займалися ще й подружжям. В основі речі, то в не винувачу подружжя, бо це може, як кажуть, трапитися кожній порядній людині. Та досить згадати, що марна чорна ранньої кави відповідно звареної, абож капелюх на виставі, рішали нераз про те, як мала в неділю виглядати моя борода, чи так як у пасіці без сітки, чи лише так начеб спарив кропивою.

Були стрижі й поетима.

Ці взагалі звертали малу увагу на гоління моєї бороди, а зате пропадали за своїми поетичними комбінаціями, як і слід поетам.

Від такого поета мені пощастило навіть одержати автограф. Була це заглибина об'ємом півтора сантиметра, менш-більше на палець від уха, на лівій щоці. Посадив я на ньому на тижнів чотири варену цибулю, але не помогло.

Кожий я бува попав до атлета, то гоління ставало просто своєрідний боксерський змаг, хоч, до речі, я не мав поняття про правила боксу.

Одначе це ніщо не шкодило.

Після одного такого гол... вибачте: змагу, я довгий час ходив з головою сентиментально скривленою на ліве плече, моїж товариші прозивали мене тоді поетом, що мене дуже боліло (одне й друге).

До всього того слід додати ще одне.

Кружляли глухі поголоски, що Пантофлюк набрався в одного стрижія неприємної шкурної недуги, значить пархів, та з цього приводу переравав себе хустиною.

Хоч я й знав, що Пантофлюк жонатий (це знали всі, аджеж і співається: „Ой знати, знати, та хто жонатий і т. д.“), то всеж таки, не можу сказати, щоби ця поголоска під той час, не зробила на мене деякого вражіння.

Вкінці одної соняшної днини, я вичитав між іншими одну жахливу річ. Це була новела відомого письменника, якої зміст був менш-більш такий:

— Законна жінка стрижія зраджує незакон-

но свого законного чоловіка з якимсь нікчемним типом. Але на щастя для законного чоловіка, що був стрижієм, оцей нікчемний тип ходить заєдно голитися саме до цього стрижія, який є законним чоловіком, його (нікчемного типа) любки. Законний чоловік серед великих душевних катаклізмів, задумує зарізати згада-ного нікчемного пралюбодійника, тому, що має до цього вельми пригожні обставини, залишається тільки справа речення щодо здійснення своєї величавої думки.

Згаданий автор у мистецький спосіб малює онті душевні переживання згаданого стрижія, з яких маленький уривок дозволю собі навести:

„Нічого не підозріває...“

„Це гаразд...“

„Отже сьогодні, чи в суботу?..“

„Може й краще в суботу...“

— — — — —

„Привіт. Сиде. А там...“

звечеря...“

„Озеро... ні море крові, крові, крові.“

„Взагалі повне ведро!“

„Навіть уха, ніс, геть усе...“

„І чиколатки...“

„Чох... чох... чох...“

„Готово!..“

„А може й сьогодні?!“

„Ну, побачу!“

Як уважаєте, то картинка нічого собі...

Можна сказати імпресіоністична.

Виходило таке: сидите в кіні, а позаду вас сидить стрижі (бож стрижі взагалі можуть бути всюди) і тоді що?

Річ тільки в тому, що це буде в середу чи в суботу, себто коли заріже вас. Якщо ви голитеся раз на тиждень, то реченьць відомий: це буде певно в суботу.

І то не лише заріже, але й повідріже вам геть усе до чиста, вуха, ніс, тощо.

Після цього я мав уже всього того аж по ліве вухо (бо праве після операції, яку я сам у свій час зоперував, не входило в гру).

Я перестав узагалі годитися. Аджеж носи-

3 Приб. Ради м. Львова.

Внарендування салі „Народнаго Дому“ для польскаго театру. — Становішце українських радних у цій справі. — Заявы „руських“ аграрників.

Вчора подали ми коротку вістку про внарендування салі „Народнаго Дому“ львівському магістратові під польскі театр. Нині дамо в цій справі точніші інфармації та доповнюючі дані. Отже львівська Приб. Рада на засіданні 29. квітня рршила заключити з управою Народнаго Дому договір про аренду перебудованої театральної салі Нар. Дому на вистави міського польскаго театру. Час аренди означений на 6 літ від 15. серпня 1930 року починаючи, чинш за аренду выноситиме 6.000 зол. місячно.

У дискусіі над цією справою сенатор Дещевяч підчеркнув, що Народній Дім це національне майно. Народній Дім заснований царським актом з 1848 р., яким цар Франц Йосиф подарував українцям площу під будову Народнаго Дому. Будову переведено при допомозі прилюдних збірок жертвами цілої української суспільности. До цього прийшли великі записи і дари, що побільшили первісне майно. Правосильними рішеннями бывших австрійських урядів та судів признано інститут Народнаго Дому фундацією, але ця фундація покищо не уконститутована. Причиною цього були політичні впливи, які справу відсували тому, що велике фундаційне майно викликавало пожелання непопулярних чинників. Якби не ці політичні впливи, то фундація Народнаго Дому була би для української суспільности тим, чим Заклаз Народови ім. Осолінських є для польської суспільности. Не можна собі навіть уявити, щоби Осолінеум свою домівку даво в аренду на вистави українскаго театру. Сама думка про те була би невмістна. Але в українській суспільности можливі і такі дивогляди. З цими дивоглядами, які мають свою основу в своєрідних політичних відносинах, серед яких живе український парі, треба на жаль погодитися. Тому промовець не підносить замітів проти внарендування салі національної фундації Народнаго Дому на приміщення польскаго театру, але з цієї нагоди пригадує міській репрезентації її обовязок подбати також за український театр. Не має справді надії, щоби міська репрезентація спромоглася на погляд, що її обовязком є дбати також за культурні потреби українскаго населення. Те, що недавно лучилося з нагоди наради над міським бюджетом, коли то Приб. Рада відкинула внесення за субвенцією для українскаго театру, вказує на те, що міська репрезентація рішена далі нехтувати культурні потреби українців. Та не вважаючи на таку неввічливість промовець заповідає, що в слушному часі поставити до Управи міста Львова догатація, щоби кожного року на означений протяз часу салі Народнаго Дому була віддана на вистави

ли люди якісь бородин; еспаньйо, тощо. Навіть отакі мудрагелі як жиди, а носили.

А втім і природно воно носити бороду, бож годі й подумати, щоби Адам, було, ходив до стрижія, отже сам голівся, а без сумніву жид, чого найкращим доказом є — ми, голені і не-голені люди.

Отже не голюся й ношу бороду.
Чим раз довша. Звичайна (не еспанька).
Але...

Ярка заявила мені оноді, що не хоче нічого спільнаго мати з первісною людиною, з таким дикуном, як я, доки тільки носитиму бороду.

Я волів бороду.
Дасть Біг выдержу.
Товариші прозивають мене Толстим.

Ходив я якось на малини, та так заплутався клятою бородою в якісь корчище, що здається був би й ночував у лісі, якби пастухи не помогли мені були выплутатися.

І в церкву народ мене не пускає у неділю, мовляв: я жид...

Не знаю, що воно далі буде.

Безпомічний я як дитина, аджеж і в лице мені дати всякому не важко. Лише зачіпить за бороду, а я боронитись не стану, бо якже й боронитись, коли держать тебе, як цуцка на мотузку за кляту штітну.

А бувало миску пирогаів з'їдав! Сам. А тепер борода перешкоджає.

Сирота я безталанний та й годі.

Ходжу по місті і питаю всіх бородатих: що вони роблять зі своєю бородою. Одні кажуть: „відстригуємо“, інші радять спитати стрижія. Ні; такі радше спитаю Ярки. Коли вона не може звикнути до бороди, то нехай вивчиться френц-аерського мистецтва.

А коли поріже мене чи підриже, то бодай знатиму за що проливваю свою кров
Прага 1930.

українскаго театру, а також, щоби українські вистави час до часу були допущені у Великому Театрі.

Промовляли далі оба „руські“ мамути п. Михайло Бачинський і д-р Олександр Лисяк. Оба згідно заявили, що українці не мають жадно-го права до Народнаго Дому, що по словам фундаційної грамоти з 1848 р. цар подарував будівельну площу русинам, а не українцям. Згадали також, що поробили вже у Варшаві заходи, щоби правосильні рішення та присуди бывших австрійських урядів і судів у справі Народнаго Дому були втесені. На їх думку є надія, що незабаром майно Народнаго Дому буде привертене товариству, якому австрійський уряд це майно безправно відібрав. Д-р Лисяк розвеселив вичні слухачів презонгим міркуванням на тему „польско-рускаго любови та згоди“. На його думку москвофіль вже вимиратимуть, а також українців до кількох років вже не буде, зате „русска аграрна партія“, яку вороги називають тепер діліпутьською, стане сильною і заведе еру згоди з поляками. Зрештою, д-р Лисяк готовий навіть разом з українцями стати до боротьби проти поляків.

3 польської преси.

„Наша національна еволюція“.

Догани і похвали „Газет-и Львовск-ой“.

Офіційний орган львівскаго воевідства помістив у числі з 29. ц. м. під повищим наголовком довгеньку передову статтю, якої довжина погано відбивається на змісті: бо автор наприкінці забув, про що писав на початку. Вийшло з того таке дальше „непорозуміння“, що неправді не знати, чи під „нашою національною еволюцією“ автор мав на думці еволюцію польської національної політики, чи еволюцію настроїв непопольських народів у Польщі. Послухайте тільки:

Починає „Газета Львовска“ дуже правильною увагою, що польське громадянство починає взагалі цікавитися якоюнебудь справою лише тоді, коли та справа вже дошкульно болить його і нік уже забувати про неї не можна. Так було з господарськими справами, так є також з національною проблемою, яку польська преса — мовляв — пригадує собі лише з приводу „якогось драстичного випадку“, починаючи то-

Арештування керовника Мопру у Варшаві.

Варшавська сал. поліція арештувала Ол. Гранаса за комун. діяльність. Підчас ревізії найшли в нього скритку, що отирається за потисненням гудзика. В скритці найшли комун. документи, архів варшавскаго відділу Мопру, 16 печаток Мопру, ключ до шифрів, револьвер, кількасот реп. і кільканачать крісових набойів. У руки поліції попали теж листи, писані комуністами з яланць, у яких подані різні назвища й адреси. На основі тих документів перевела поліція дальші ревізії, що дали величезний доказовий матеріал. Гранаса замкнули в тюрмі при вул. Дніїв. Гранас підчас вибуху світової війни був у Швайцарії, звідкіля одіся з Леніном і Троцьким переїхав заплембованим вагоном до Росії. Там за більшовицьким виконував різні функції в центр. комітеті ком. партії та був мужем довіри Зіновєва. В 1919 р. брав участь у більшовицькій перевороті в Латвії. До Варшави приїхав 1923 р. Ост. часами був керовником варшавскаго відділу Мопру та займався агітацією в робітничих професійних союзах.

Фронда проти Гугенберга.

„Н. В. Журналь“ подає, що більшість фракції німецьких націоналістів вилонплась згід партійної дисципліни і що граф Вестарп зложив свій мандат. Наслідком цього утворивась фронда проти Гугенберга, на чолі якої ставує граф Вестарп, який скликав збори опозиційних елементів, критикуючи гостро політичну лінію Гугенберга.

Наради Шобера із Бріаном.

Дня 29. м. м. канцлер Шобер зложив візиту Бріанові і мав з ним довшу нараду про австрійско-французькі відносини. Після наради Бріан видав на честь Шобера спізанок, на якій були запрошені представники Німеччини, Польщі і Малярщини та кількох французьких міністрів.

Вальдемарас приготозляє переворот.

З Ковна повідомляють, що Вальдемарас, приготозляє на Литві державний переворот. В його домі ведуться тайні наради прихильників Вальдемараса, рекрутованих із старшляських кругів. Число цих прихильників б. литовскаго диктатора зростає.

Найбільший вибір текстильних товарів, шовку, мужеського сукна повучає фірма

АНТОНІ УВЕРА
Львів, вул. Галицька 10.

Філії: в Стрию, — в Дрогобичі, — в Тернополі, — в Тарнові. 7-10

але не револьверами та бомбами, як це роблять українці, тільки серцем та добротою.

Ці маячення д-ра Лисяка розвеселили всіх присутніх. Бож д-р Лисяк, що побував уже „в гостях“ і на Кульпаркові, в все розаброкуючо „розумний“ у своїх виступах на засіданнях Приб. Ради. Школа, що саватори не ввели більше подібних до п. Лисяка „аграрників“ і до Приб. Ради „Народнаго Дому“ і до Приб. Ради міста. Тоді населення міста напевно платилоб дуже радо карти вступу на всі засідання Ради як до театру.

ді від того місяця, на якому залишено цю тему кілька місяців тому, дарма, що чейже в міжчасі „процес перемін не зупинявся ані на хвилину“. Тимчасом це питання „принципіального значіння“.

„Від напрямку нашої національної еволюції, від становища, яке остаточно займають національні меншости супроти держави, у великій мірі залежить її будуччина, будуччина „кресів“, фактична петрифікація границь та внутрішня суцільність держави, яка є кардинальною умовою великодержавницького розвитку. Адже річ іде про те, чи Польща в теперішніх границях існувати буде всупереч волі третьої частини своїх громадян, чи з їх волею. Крім того національна проблема тісно звязється з нашою національною політикою на Сході. Лише в разі повної розвязки цієї „внутрішньої“ проблеми, наша східна політика зможе бути активною та переймати ініціативу; в противному випадку вона мусіла би бути лише оборонною з усіми недогодами пасивної тактики“.

З повишого виходило би, що „Газета Львовска“ здає собі справу, що не все в порядку, і що існують видно якісь дані турбуватися усіми тими засадничими питаннями польскаго державнаго життя, на які вказує автор статті. Це свідчило би корисно про обективність суду „Газет-и Львовск-ой“ і про тенденцію трошки ширше розглядати національну проблему, слушно називаючи її „внутрішньою“ у „лапках“. Дальші речення підтверджують поважне відношення автора до порушеної ним теми. Він звертає увагу, що

„ствердження напрямку нашої національної еволюції вимагає обережности. Треба выяснити і відділити те, що суттєве, та відкинути чимало того, що має вигляд симптоматичного явища, але є явищем перехідним і штучним. Треба піддати аналізі також безсумнівно негативні прояви, тому, що в їх характері можуть скриватися ознаки, окреслюючі напрямок змін. Треба вкінці вийти поза рямці поліційних хронік, які реферують лише факти нарушення закону одиницями...“

Читач повищих виводів переконаний, що автор говорить про польську нац. політику, і притакує авторові, радючи, що ось розлітєся ще один вопіюющий голос критики на пустині безжурности. Як-же справедливим є погляд, що політика не може спиратися на явища штучних, що вона повинна аміти відділяти штучне від нештучнаго і що поліційна хроніка не є відповідними рямцями для — національної політики!

Але читаючи дальше читач ніякові і поволі, геть збентажений, не знає: чи автор свідомо закепкував собі з нього, чи може злякався, що забагато дозволив собі натяком на потребу критичизму у ділянці національної політики і тому мершій завертає назад, аби направити свій гріх! Бо вся решта статті присвячена доказам, що польська національна політика саме цілком правильна, що вона дуже добра і єдино доцільна, бо — видає знамениті наслідки. Вони проявляються у „поправі настроїв руских мас“ — і це, видно, та „національна еволюція“, яку має на думці автор, цілком фальшиво звиваючи тієї термінології. Ця „національна еволюція“ проявляється, мовляв, передовсім у тому, що „ситуація з 1930 року інша ніж була з 1919 р.“

Відкривши таку Америку, автор відкриває

другу, а саме, що протягом 11-ти літ змінилася українська політична тактика, що „шукється спільної мови з селянством, кажучи йому про земельну реформу і податки“, що в агітації „оперується суспільними болячками“, на Волині актуалізується справи православної церкви і т. д. На цій основі автор відважується базувати твердження, що

„це „пересушення гасел“ на терен малих, часто тенденційно побільшених, але популярних справ, є свідомою упадком пераїсної політичної ідеї, яка підлягла вичерпанню і перестала бути атракцією. А саме тільки та ідея стояла у виразній опозиції до польської державності“.

Чому зміна політичної тактики має бути тою жною з „упадком ідеї“ — це тайна автора. Нам здається, що це абсолютно даї цілком окремі справи, що є річю цілком ясною і природною, що тактика є змінлива, залежна від зовнішніх змінливих умов і обставин і мусить бути все принораювана до буденного життя, зате саме ідея — гарна, жива, здорова ідея — тріває віки.

Але автор настільки засугестіонований вірою в „упадок“ української національної ідеї, що насилу шукає шораз нових „доказів“ на факт „національної еволюції“, переживаної українцями. І знаходить такі „докази“, які цілком уже читача роззброюють і під знаком запиту ставлять взагалі доцільність поважної дискусії. Отже

„є фактом, що були виставлені і побігли спільні виборчі листи для поляків і меншостей...“

Де, коли і які? Коли автор пригадає громадські вибори в Галичині, то чейже йому відомо, що українці були змушені годитися на мішані листи анахронічною і звичною для них куріальною системою. Щодо парламентарних виборів, то не думаємо, щоб автор покликувався на „спільні“ листи ББ, особливо нині, після присудів Найвищого Суду про вибори саме у білоруських і українських округах...

„Є фактом, що меншість бере шораз численнішу участь у мішаних організаціях і державних маніфестаціях. Записування таких явищ на рахунок „штучок адміністрації“ є абсурдом. Бо не входячи в ближчий розгляд того закиду, досить пригадати, що ще перед 8-ми чи 5-ти роками адміністрація при найкращих бажаннях і засобах була безсила. Не запобігла бойкотові перепису населення і соймових виборів. Чиж би так видосконалилася? Ні, тільки середовище змінилось. „Солідарний фронт“ підляг розбиттю. Натугу націоналізму зломано...“

Як у відповідь „Газеті Поранній“ на її недавню статтю на тему українсько-польських відносин, так і нині відповідаючи „Газеті Львівській“ мусимо зауважити, що „Газета Львівська“ має змогу витягти всілякі аргументи на доказ тези „співпраці“, а ми не маємо змоги опрокинути цих аргументів, бо мусимо рахуватися — з цензурою. Всетаки можемо чемно запитати, чи автор, кажучи про участь „меншости“ у мішаних організаціях і державних маніфестаціях має на увазі й українців і в такому разі про які думає конкретні випадки? І чи він поважно вірить, що напр. гуцульські делегації до Варшави з нагоди іменин високих достойників — це дійсно спонтанічний щирий вислів зміни настроїв і що адміністрація він пальцем тут не рушила? І відродження москвофільства і „діяльність“, „рапівців“ з п. М. Бачинським на чолі і „Т-во Згода“ і „Українська Ніаа“ на Волині та навіть „Селянин“ у Львові — все це докази „національної еволюції“? Коротку пам'ять має шановна „Газета Львівська“, дарма, що 120 років існує і повинна багато річей знати і пам'ятати. Адже те саме польське урядова преса писала підчас перепису населення у 1921-му році і підчас виборів у 1922-му році, що українське населення не слухає жмені бунтівничих проводирів і масово бере участь у згаданих громадсько-державних функціях! Чейже заяву Львова розтрублено на весь світ. Нині, видно, „Газ. Льв.“ інакше дивиться на ці речі. Чи за 8 літ не подивиться інакше й на нинішні відносини, які їй ту же до влодобі?!

А вони їй справді подобаються. Вона принає, що

процес національної еволюції повільний і не може бути інший серед покоління, яке пам'ятає збройну боротьбу і дантійські образи літ 1918/19. Але плоди того процесу тривкі. Кожний крок вперед, є кроком, поставленим на твердому ґрунті, є невідхильним актом.

Слава Господеві! Все, значить в порядку. Нема вже нині боїв довкола Львова, нема української тактики пасивної резистенції. Правильна є польська національна політика і не треба її змінити. Ніякої причини бути критичним нема. „Газ. Львівська“ є дуже вдоволенна. Хай та чю буде і надалі.

EUMIG HARTLEY - то найвища класа!!!

Незрівняний в своїй доброті! — Велика селективність! — Велика сила і ідеальна чистість відбору! — Видукує під гарантією фабричну локальну стацію!

Сотки листів з подякою свідчать про нечуване пряме пробове, значіння цього радіоного апарату на полі радіоної техніки. Тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-лїтпаний радіоный апарат!

Генеральне представництво:

ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ
Львів, ЛЕГІОНІВ 1. — Телефон ч. 458 і 459.

Інтервенція у справі арештованих.

В середу передпол. пос. Остап Луцький інтервенював у львівського городського старости Кляоца в справі арештованих в останніх днях українців. Староста заявив, що поліційне слідство в справі арештованих закінчено і передано вже слідчому судді, до якого слід звертатися у справі арештованих. Як довго в'язні перебуватимуть у поліційних арештах, вони зможуть діставати харчі й одяг зпоза в'язниці, однак за окремим дозволом у кожному індивідуальному випадку.

Побут швейцарського журналіста у Львові.

У середу гостей у Львові спеціальний кореспондент швейцарських французьких пресових органів „La Suisse“ і „Journal de Geneve“ п. Рене Навій. Гість відвідав голову УНДОбеднання і Укр. Парлям. Репрезентації д-ра Дмитра Левицького та докладно інформувався у нього про українське життя і українські справи в Польщі.

УСДП на 1. травня.

Цього року наші соціальні демократи (УСДП), що збудилися зі сну не так то давно, обходили першотравневе свято спільно з польськими соціалістами (ППС). Сердеги цілковито забули, якто у 1928 р. в часі виборів до сойму трактували їх пепесяки, зокремаж львівський шовініст пос. Гавенер, з яким вони тоді теж не паякалися. Нині це для наших усдепістів, здається, треба вважати за небуше. Видно новим духом серед них повіяло. Бо, хоч на своєму з'їзді вони рішили не голоситися ні до другого (ні до другого і пів) ні до третього інтернаціоналу, то тепер без вагань найшли спільну мову з львівськими пепесяками, які під оглядом національного шовінізму та ненависти до українців творять свій питомий „Інтернаціонал“.

Справа бомби в посольстві СРСР. не вияснилася.

Заповіджену в посольстві СРСР локальну візію відложили до найбл. тижня. В зв'язи з бомб. замахом досі нікого не арештували. Польський посол у Москві Патак висловив нар. комісареві Літвінову радість польського уряду, що замах не вдався та впевнив Літвінова, що польський уряд робитиме все, аби викрити замаховців.

„Польсько-більшовицька війна“.

У зв'язи з викриттям бомби в посольстві СРСР в балтійських державах кружляли чутки про можливість війни між СРСР і Польщею. Шеф естонського ген. штабу стверджує в часописі „Левалі“, що на випадок польсько-більшовицької війни Естонія мусіла би проголосити мобілізацію та держати військо в поготівлі на більшовицьким кордоні. Шеф латвійського ген. штабу заявив, що Латвія на випадок війни мусіла би реагувати так, як Естонія.

Протипольські демонстрації в СРСР.

У Москві, Ленінграді, Харкові та Мінську відбулися віча, на яких домагалися від Польщі гарантій охорони більшовицького посольства. У резолюціях сказали, що СРСР зуміє дати належну відправу кожному хто старається зломити мирову більшовицьку напругу.

„Львів оборонили батяри“.

„Львівські Курер Поранні“ подає звіт із конференції бувш. прем. Бартеля з делегацією давньої ради м. Львова. Бартель сказав тоді, що м. раду треба було розв'язати, бо вона занедбала Львів, уаці були занедбані, нечисті. Радник Судгоф заперитив, що все, що є у Львові вартісного культурно та матеріально, створила праця горож. урядів. На це відповів Бартель: Ну, дайте спокій з гор. заслугами... і т. д. Коли мова про Львів, то його боронили батяри. На завагу бувш. мін. Стесловича, що тоді правління в місті треба би відлати батярам. Бартель притакнув.

Справа надзв. сесії сойму.

3 Центроліву повідомляють, що просьбу до президента держави внесуть у такому реїнні, щоби сойм міг зібратись у травні.

Девей кидас Польщу?

У фін. колах Варшави кружляє чутка, що фінансовий дорадник Польського Банку Девей кидас Польщу. Девей міг би остати лише тоді, колиб анексія для Польщі нову позичку.

Єг. курєр не пропав.

3 Лондону повідомляють, що єгипетський курєр іше не виїхав із Каїра. Нагас баша наказав курєрові задержатися, щоби проваікти переговори. Конференцію відложили до 5. травня.

Зі спортового життя.

Видіт УССК-а подає до відома своїм членам, що в днях 3 і 4 травня відбудуться внутрішньо-клубові легкоатлетичні змагання. В програму змагань входять: 1) мужеські біги 100, 400, 1500 і 4X100, скоки в гору, в даль і па тачі, мети диском, ратищем та стусан кулею правою і лівою рукою. 2) Жіночі біги 60 і 100, скоки в гору і даль та мет ратищем і диском і стусан кулею. Крім цього мужеські дружини розіграють змагання в відбиванні аі „Сагайдачичим“ та кошківці з УСК. гол. гімназії. До змагань повинні станути всі змагуни з огляду на тренінговий їх характер. Лікарські оглядини відбудуться в п'ятницю в Акад. Домі для змагунк в год. 19., а змагунів в год. 20. Тамже прийматиметься зголошення. Початок змагань в оба дні в год. 7. рано на площі Сокола Ватька.

НОВИНКИ

— Що таке „Відомості Українське“. Вже пів року минає, як у Варшаві виходить щоденний польський пресовий бюлетень „Відомості Українське“. Після його появи комуністична краєва і закордонна преса рада була добачити у факт! повстання того бюлетену новий доказ „худо-петлюрівсько-фашистсько-пласутичницької“ згоди і співпраці й на цю тему пледа всякі теревені. Недавно і варшавський російський щоденник „За Свободу“, пишучи на тему повернення д-ра А. Річницького до Православної Церкви, покликався на „Відомості Українське“, як на вислів української опінії і бупім-то як на один з органів української преси. Тому вважаємо за необхідне пояснити, що „Відомості Українське“ ніколи не були і не є українським органом. Зізнає з нашими цілком достовірними інформаціями, „Відомості Українське“ є бюлетивом, який видає польська пресова агенція „Варшавська Інформація Прасова“ („ВІП“, Варшава, вул. Вільча 32), яка має цілу низку інших періодичних видань, як „Вісник Строніцтва“, „Служба Сподечна“, щоденний бюлетень з оглядом життєвської преси, періодичний бюлетень з оглядом литовської преси, еміграційний бюлетень і ін. Це приватна польська агенція, якої власником є Стефан Лєбстнер, та яка рішала видавати також окремі бюлетені про українські справи. Очевидно УНДС ні діяла інша українська партія, наскільки нам відомо, а цих бюлетивом не має нічого спільного і за нього жалкої відповідальності брати не може. Але справити неможливо наказати ствердити, що українські справи в цьому бюлетені реферують переважно об'єктивно і правильно, здебільша на основі української періодичної преси. Далі слід пам'ятити, що не перше і вплив цього роду польське видання, що обхоплює цілість українських справ і систематично інформує про них польську пресу, бо воно призначене передовсім для преси.

— Напад українських терористів чи дивел? На днях польська преса голосно трубила про напад української бойки на квітарию „Слово“ у будинку Старопілітї при вул. Руській у Львові. Вже писалось про „безчельність“ українських повіністів, пантукувалось поліцію проти українських пластуців, які піби то за помети за виконення їх зобини в Старопілітійському будинку, виконати цей напад. В останньому числі „Лєвнїка Львівського“ появилсь висловення, поміщене на підставі інформації старопілітських кругів, з якого довідчуємося, що піби в квітарию „Слово“ набив дивел татарового поза, що через небережність якогоє планка віхал на хідник. Світлом цього випадку був достеруковий поліції, який не знаючи, що дивел справчинив яку шкоду і бичучи невпевненість в'язня, не зробив з нього ні якого вжитку. Як бачимо, то навіть за випадки в дивел, польська преса робить відповідальними українських „терористів“.

— Намагане вбивство та самоубийство. На вул. Софії різник Гжесікевич пробив ножем наймичку Лабу. Ї життю не гроить небезпека. Зараз потім пробив себе Гжесікевич двічі ножем у груди та помер, заки приїхала рятункова стація. Лаба каже, що Гжесікевич пробив її тому, що не хотіла йому дати 250 зол.

Травень — місяць українського пласту.

Даймо нашим пластунам власну хату!

Вже місяць тому намагався Сеніорат Старорівняського Інституту викинути Український Пластовий Улад із закинутою ним домівки в каменіці Старорівні у Львові при вул. Балхарської, а довершив цю роботу у велику патницю.

У відповідь на це завзявся у Львові комітет, який поставив собі за мету придбати для Українського Пласту власний дім. Почав свою діяльність і пласт-прият в напрямі піддержки пластового руху. В часописах появилися відозви, що закликували до складання жертв на пластовий дім і інші пластові цілі.

Здавалося, що поступок Сеніорату Старорівняського Інституту відібється відомою по цілому краю та що жертви поплинуть так обильно, що в короткому часі Український Пласт буде мати у Львові свою власну домівку, а якої вже ніхто не посміє його викинути на брук.

На жаль, надії ці завели. В перших днях загалу аложило кільканацятьох громадян у Львові більші жертви на пластовий дім. Почалася збірка ланцюговою системою, але йде вона дуже поволі і ланцюг що-хвиля рветься, бо багато з тих, яких викликано, не почувуються до обов'язку дати свою жертву. Є теж немало й таких, що вдоволяються жертвою 1—2 зол.

Почин збірці дав Львів. По найбільшій частині найбільші квоти аложили львівські громадяни, хоч вони є найбільше перетяжені різними збірками. Провінція мовчить, сільська інтелігенція майже не відгукнулася.

До цього часу зібрано на пластовий дім у Львові ок. 10.000 зол. Це є смішно мала сума, аби думати про власний пластовий дім. Якщо збірка піде далі таким самим повільним темпом, то хіба на кільканацять літ можна буде думати про набуття пластової домівки. А де до цього часу має міститися Пласт і що з ним станеться, якщо ми матиме відповідного приміщення — не знати.

Та не лише про дім ходить. Пласт має ще інші потреби, на які не має грошей. Згадаймо для приміру пластові табори, які вимагають великих матеріальних вкладів. А де найконечніше вирядження Пласту?

Самі пластуни не можуть покрити тих великих матеріальних потреб Пласту, бож це в більшості діти, молодь, яка не має своїх грошей. А проте віддають усе, що можуть, резнюють зі своїх діточих і молодечих утіх, оподатковуються, заробляють, віддають свою працю у вільних хвилях, аби лише здобути для свого Пластового Уладу потрібні грошові засоби.

Чия супроти таких потреб Пласту і зусиль пластунів може остатися байдужим старше громадянство? Чия не забеться сильніше в його грудях серце? Справа в молоді, надії, будучности народу, йде про її виховання, від якого залежить ціле планіше життя нації. А хібаж ніхто не зможе зареречити, що серед жинішньої сірої дійсности один Пласт дав нашим дітям таке виховання, яке вони повинні мати, виховання карного члена української нації, здорового на душі й тілі, здібного до поصات і до твердої буденної праці.

Чи не шемить у нас коло серця, коли бачимо карно машеруючі ряди наших наймолодших пластунів і пластунок? Чи не дивимося з любовю й найбільшим вловоленням, як вони, ці наші наймолодші, беруть ладу при наших національних святах-обходах, певні себе і свого великого й почесного завдання? Чи не тішимося тим, що в таборному житті вчать вони поборувати всі трудності природи, що зміцняють свої м'язи, гартують волю, набирають відваги, самостійности, поصاتи, організованости. — всіх тих прикмет, які потрібні здоровому громадянству?

Якщо признаємо велику вагу пластової ідеї і пластового життя, якщо хочемо, аби ті, що після нас займуть місце, відповіли завданням, які наложити на них майбутність, мусимо всіми силами піддержати пластову організацію і причинитись до її розбудови і скріплення морального й матеріального. Це наш обов'язок супроти наших дітей і будучности нації.

Йде місяць травень — місяць весни, квітів і любови. Зробім його місяцем Українського Пласту, місяцем цих весняних квітів-дітей наших. Зрозуміймо їхні весняні пориви, підтримаймо молодечі почини, даймо їм наглядно відчутти нашу любов, любов до весни їх життя, забезпечім перед ними бурями і громами, які могли би зломити ці весняні квіти наші. Не гасім їхнього молодечого вогню нашою байдужістю!

Нехай у цьому місяці весни попливають обильні жертви на потреби весни-життя наших дітей! Не відказуємося від цього обов'язку — бож це святиня обов'язок батьків!

Даймо їм власну хату, в якій без турбот думав би їхній життерадісний сміх, де без перепон могли би працювати для своєї великої ідеї! Даймо їм власну хату, щоб відчули її вартість, щоб вчилися вею порядкувати, щоб вже від весняних своїх днів не були — безпритульними, не були в наймаг, від чужим дагом!...

— **Весняний попис львівського Луга.** Літний сезон наших руханкових товариств починає цей неділі 4. травня Т-во „Луг“ у Львові своїм весняним пописом. Площа Сокола-Батька за стрийською рогачкою є побільшена, бо Сокол-Батько докупив часту площі, яку займав перед тим Вовк. Докуплена часта площі є дуже гарна, покрита деревами, так що в тіні дерев можна спочати. У програму „Лугового попису“ входять різні вправи Луговиків, Луговичок і малих дітей, вежі, вправи німецької руханки, ритмічні вправи і т. д. Початок в год. 3. поп. Сподіємося, що публіка прибуде численно на попис і матиме нагоду не тільки бачити вправи „Луговиків“, але й оглянути докуплену площу.

— **3 Прибічної Ради м. Львова.** У вчорашньому ч. „Діла“ при ломанні складач викинув із статті під повним заголовком одну стрічку, наслідком чого вийшла плутанина. Останній уступ цієї статті має виглядати так: Д-р Бжеський зясував історію фондації Іги. Мюлера для католицького фонду вбогих міста Львова. Фондатор оставив у Чернівцях перед війною вел. будинок і грунт і призначив їх для Львова, колиб Буковина відірвалася від австро-угорської монархії. Прибічна Рада м. Львова ухвалила дня 29. квітня віднести до мін-ства закорд. справ, щоб дипл. шляхом пошукало вяснень і полагоди у румунського уряду. До Черновець поїде в цій справі снадик м. Львова.

— **На увагу фотоаматорам.** Дня 2. травня починається у Львові курс аматорської фотографії. Цей курс треватиме 26 годин (лекцій). Провід курсу спочиває в руках Івана Наймана, асистента львівської політехніки. Зголосувались можна на адресу: Львів, Марійська площа, ч. 8., палата Шпрехера, „Фото-радіо-палас“. Досі зголосилось 120 кандидатів. Відкриття курсу 2. травня ц. р. год. 7.30.

— **Вбивства і самовбивства.** Минулого тижня в Дрогобичі втопився 26-літній робітник з Борислава Микола Бартків. Причиною самогубства була недуга сплячки. В Бережницях Рустикальній в Самбірщині Микола Ковалик убив у сварці Івана Плоскача.

— **Гуцульський музей на Закарпатській Україні.** В містечку Рахові на Закарп. Україні відкривається музей народнього гуцульського мистецтва. Всякі вироби гуцульського мистец-

тва для цього музею збирає директор школи в Рахові Василь Лурак.

— **Безплатні пасажири.** Дня 29. м. м. на головній стації у Львові переведено поліційну об'яду на пасажири, що подорожують без білетів. Поліція переловила аж 85 осіб, що не мали білетів, між ними 16 осіб без жадних документів. Цих останніх арештовано, а інші будуть потягнені до відповідальности з вільної столи.

— **Град величини волоського оріха,** а навіть більший, падав у суботу 26. квітня від 4. попол. в селгах Скалатського повіту в Краснім коло Грималова, Саджавках, Ставках, Волиці і знівнив цілком засіви і сади. Дуже потерпіло жито, яке треба переорувати, таксамо горох, ячмінь і пшениця. Сади в знімі 1928 на 1929 р. вимерзли, люди насадили щепи і тепер град все поламав. Грубий град тривав 1½ год., потім зливав і менший град аж до півночі.

— **Посли стріляють до польської поліції.** На днях у Лодзі були нові комуністичні авантюри, підчас яких промовляли комуністичні послы Керувальський і Жарський. Коли поліція розганяла товпу, посол Жарський стріляв кілька разів до поліційнтів, але не вцілів у нікого. Жарського арештовано.

— **Міжнародний зїзд журналістів у Ліоні** закінчився дня 29. м. м. Праця зїзду відбувалася під головуванням Юрія Бернгарда. Ухвалено відкрити міжнародний журналістичний суд чести, якого склад остаточно буде усталений на міжнародній пресовій конференції у Берліні. Вироблено проект міжнародних журналістичних паспортів, ухвалено резолюції про боротьбу із поширюванням неправдивих вістей у пресі і т. д.

— **Ріжні вісти.** На ріці Гангесі затонув пасажирський пароплав, а з ним затонуло 280 осіб. В Ангорі появився декрет Кемала Паші, яким іменовано 2 турецькі жінки судаями. Це є перші жінки судді в історії турецького судництва. В Барцельоні прийшло до кривавої сутички між катальонськими самостійниками і поліцією. — Шведський уряд більшістю голосів дістав заяву недовіря і подався до димісії. — В Атенях підчас закінчення свята роковин незалежности Греції прийшло до боротьби між комуністами і націоналістами. — В околицях Лінебургу в Німеччині була велика буря і град, що знівнив засіви на 200 моргах землі.

О П Е Р А Т О Р 1831 7-10
Д-р Д. Сассовер
 Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38 — 51
 Хірургічні недуги. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

З судової салі.

Засуд декана за українську кореспонденцію.

Перед окружним судом в Тернополі відбулася карна розправа проти грималівського декана і пароха в Товстін о. Івана Іванчука, обвинуваченого за переступство першої статті закону з 31. липня 1924 В. З. П. Р. ч. 73 поз. 724 про державну мову і мову урядування державних і самоуправних властей адміністраційних, а саме за кореспонденцію зі староством в українській мові. Староство в Скалаті вислалося до о. Івана Іванчука в справі видачі метрики якогось Пригоди з Товстїна, що пробував в Америці. У відповідь на це о. Іванчук відписав до староства в українській мові, що в метрикальних книгах уроджених в його парохії Пригода не находиться, а в тільки Провода і опісля на поновне домагання староства видав копію метрики Провода в латинській мові. За цю кореспонденцію староство в Скалаті укарало о. Іванчука гривною сто золотих, евентуально карою п'ятиденного арешту, добачуючися в українській кореспонденції нарушення вище цитованої статті, бо на його думку греко-кат. парохі в метрикальних справах є обов'язані писати до властей по польськи.

На розправі в суді обвинувачений о. Іванчук і його оборонець посол д-р Степан Баран виказали нестійність адміністраційного засуду, а сам обвинувачений покликався — як і в адміністраційних доходженнях на обов'язок канонічного послуку, бо греко-кат. митрополічний ординаріат у Львові зарядив обов'язкове ведення метрикальних книг і кореспонденції з державними властями в українській мові розпорядком ч. 888 з 1919, оголошеним в Львівських Архієпархіальних Відомостях ч. 2. з 30. вересня 1919, якого досі Ординаріат не відкликав, ані не змінив. Так само — як це підніс оборонець д-р Баран — виконавчий розпорядок ради міністрів з 24. вересня 1924 В. З. П. Р. ч. 85 поз. 820 до вище наведеного закону, котрий в поясненні вичисляє таксативно до статті 1 всякі власті, що є обов'язані урядувати по польськи, не вичисляє там зовсім ніяких урядів метрикальних католицької церкви, котрі взагалі не існують як державні установи. Польська конституція гарантує католицькій церкві (стаття 114) право самостійно управильнювати свої внутрішні справи, до котрих без сумніву на основі канонічного права належить і ведення метрикальних книг і коли Ординаріат зарядив їх ведення в українській мові, то державні власті не мають до цього права мішатися, тим більше від хвилі, коли обов'язок конкордат в 10 лютого 1925 р., а головно важна у даній справі його II стаття.

Вкінці згадав пос. д-р Баран про аналогічну справу, котра 13. лютого ц. р. велася перед Найвищим Судом за живання нашими священниками української мови з державними властями (справа о. Василя Лончини зі Львова о. Михайла Кушкевича з Янова пов. Городоцького Ягайлонський і о. Северина Матковського з Босир пов. Колячанці), де оголошено рішення, що по думці статті 40 декрету про устрій судів і статті 313 кодексу карної процедури передано справу збільшеному сенатові в складі 7 осіб (звичайно рішає сенат з трьох суддів) для вирішення основного питання, чи греко-кат. парох в кореспонденції з державними властями при уділюванні їм інформацій з метрикальних книг мусить відповідати по польськи, чи має право вживати своєї рідної мови агідно з обов'язуючим языковим законом з 31. липня 1924 р. Цього засадничого рішення досі ще не оголошено, але це вже важне, що справа, за яку бореться наше духовенство відносно прав своєї мови, не порішено там відразу негативно і супроти того нижчі суди (суду окружний) мають право ухилити карно-адміністраційні засуди за жинке нарушення статті 1. цитованого вище языкового закону, а тим самим в даному випадку належить о. Івана Іванчука зовсім увільнити від карі.

Окружний суд в Тернополі (суддя Мешковський) станув на іншому становищі (як і у всіх подібних справах), щодо вини, адміністраційний присуд затвердив, а тільки кару зі 100 зол. зглядно 5 днів арешту знизив на 40 зол. або 2 дні арешту. Касації не оголошено.

Ціни набілу у Львові.
 „Маслосоюз“ платив кооперативам дня 30. квітня ц. р.: за масло експортне солоне прима і за масло несолене близькове 490 зол. за кілограм.; за літру молока 0-34 зол.; за літру сметани 160—170 зол.; за копу яєць 3-60—3-70 зол.

Зі спортивного життя.

З діяльності УССК.

Виділ УССК-у подає до відома загалу українського студентства, що Т-во українських студентів політехніки „Основа“ уфундувало мандрівну нагороду за мистецтво українського студента в індивідуальному п'ятимагу. По змагань можуть ставати студенти, що належать до одного з українських студентських товариств. Змагання відбудуться в червні. Нагороду на власність здобуде той студент, що тричі під рад або 5 разів загалом досягне найбільше точок.

Виділ УССК-у подає до відома своїх членів, що зправи легкоатлетичної секції і спортивних гор відбуваються на площі Сокола-Батька у вітвірки і четвєрки від год. 17—19. та в неділі від год. 7—9.

Станіславів. ТУР. — Пролом 3 : 2 (1 : 2).

Склад Пролому: Михалевич, Ковальський, Панашій; Брндзей, Росяк, Гусак; Лиськевич І, Демянчук, Маруняк, Прощик, Міхньовський.

Перші хвилини гри зовсім не заповідають програмої нашої дружини. Пролом з місця напаррає на ворота противника і в 5 хвилинах здобуває двічі дорогу до воріт ТУР-у (3' Міх-

ньовський, 5' Росяк). Пролом дальше в офензиві, не допускаючи противника до свого карного поля. Заноситься на велику програму ТУР-у. Аж у 20' правий лучник стріляє для ТУР-у перші ворота. До перерви гра під перевагою Пролому. — В другій половині Пролом деякий час держиться добре, та звільна наші гравці опадають на силах (не диво: деякі цілу ніч бавилися!) і ТУР. шораз грізніше напаррає на ворота Пролому. В тім часі паде самовбивча брамка, якої наш брамкар не міг боронити. Маруняк старатється ше вести напад на ворота противника, та його партнери, порозбивані брутально граючими „Туровцями“, не можуть рухатися, і знова слідує шлий ряд атаків ТУР-у, які наша оборона з трудом ліквідує переважно на роги. З одного з рогів здобуває чільник ТУР-у рішаючі ворота. Пролом атакує, але два стріли Маруняка боронить оборонець ТУР-у з трудом... рукою, чого пан суддя не доглянув, хоча неіснуючі оф-сайти наших гравців звикалися йому дуже часто (головно у важких для ТУР-у моментах). Ше кілька хвилини гри й суддя п. Шморак закінчує змагання. В дружині Пролому слідиу дальше недостачу зіграння й надто делікатну гру, при різночаснім „полюванню на кости“ гравців ТУР-у, а чому найрєвнїшими показалися з наші „землячки“. З Пролому виріжнися працюючий Маруняк. Видців понад 800. Таким робом перша дружина Пролому опинилася на 6. місці в таблиці

Б-кляси, маючи за собою 49 п. п. і Стриянку, а стоячи рівно з Єдністю.

Пролом II. — ТУР. II 7 : 1 (3 : 0). Висока виграна резерви Пролому, що перевисшала противника весь час у всіх лініях. Воротам поділилися: Лудзак (5), Стеткевич і Аслуліа (по 1). Суддя п. Серафіні д. добрий.

Тернопіль. Поділля I. — Єгуда I. 5 : 5 (4 : 1).

Дня 27. квітня ц. р. відбулися відплати м'ячеві змагання поміж УСТ. „Поділля“ I і ЖСК. „Єгуда“ I. („Єгуда“ грає за мистецтво класи „Б“, а „Поділля“ за мистецтво класи „Ц“) з вислідом 5 : 5. В першій половині була значна перевага „Поділля“, якого напад, користаючи з того, здобуває 4 воріт (Шумовський Ст. 2, Познаківський І і Тєраз І). В останній минуті першої половини „Єгуда“ здобуває свої перші ворота. Ціла дружина „Поділля“ в першій половині грала під воротами „Єгуди“ і кожний гравць уміло використовав свої позиції. Одначе в другій половині „Єгуда“ змінила у своїм нападі трьох гравців і почала сильно атакувати, здобуваючи одні ворота за другими. Наша поміч тратить голову і бігає по цілому гриці, замість пильнувати свої позиції, чим і алекшила „Єгуді“ вирівнання. В останніх мінутах здобуває ше одні ворота Шумовський. На загал наша молода ше дружина робить доволі добрі поступи.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
П'ятниця, 2. травня, год. 7:30 вечером
Львів серця (премієра).
Малий Міський Театр:
П'ятниця, 2. травня, год. 7:30 вечером
„Пан Топаз“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співець Парижа (Моріс Шєвалє) і опера „Ловці жєнчугів“.
КАСІНО: Державна зрада.
КОЛЬБОСЄІ: Чортівський репортер (Еді Польо).
КОПЕРНИК: Дівчинка з обєктивом (Бєб Давидєльс).
ЛЕВ: Комедія: Чудо 20-го столїття.
ОАЗА: Шахімннця серцець.
МАРУСЕНЬКА: Весільний марш (звукова фільма).
ПАЛЯС: Звукова фільма: Спонує Єв-ропи (Лїліана Гарвей, Іго Спї).
ПАН: Краса життя (Жєромського).
ПАСАЖ: Шаваль-примєра Тиждєня Мєтро-Голдвин-Маєр. Амер. комедія.
ПРОМІНЬ: „3 дня на дєль“.
СТИЛЕВЕ: Шалєна графіка. Фред Томпсон.
ФЯТЯМОРГАНЯ: Магдалїна, Арабська авантюра.
ХИМЕРА: Перед присудом.
УТІХА: В кнїткх азїатїв.

Програма радіо.

П'ятниця 2. V. 1930.
Львів 11:58 Сигн. часу, 12:05 Концерт грам.ф. п'єнт, 17:45 Концерт салоннової оркєстри, 18:45 „Про ціли й завданнє ТШЛ (відчит), 19:10 Всєчїна, музика грам.ф. п'єнт, 19:58 Сигнал часу, 20:15 Симфонїчний концерт, комуїкати.
Субота 3. V. 1930.
Варшава (1411,7) 9:30 Богослужєння з Чєнстохови. Краків (312,8) 19:00 Аудїція для дїтей. Гельсїнґфорє (221,4) 17:30 Майдолїнова музика. Лїпциґ (259) 19:30 Радїооркєстра. Лондон (356,3) 17:35 Радїооркєстра. Берлін (418) 19:20 Капєла Вайнтрауба. Стокгольм (436) 19:00 Пієні і реїтатїї. Рим (441) 17:30 Концерт в Неаполє. Лянґенберґ (473) 20:00 Весєлий вечір. Праґа (487) 20:45 Оркєстра. Брюссєль (509) 19:30 Радїотріо. Відєнь (516,3) 17:15 Концерт солїстїв. Мюнхєн (533) 14:25 Грамофонові п'єнтї. Будапєшт (550) 17:30 Концерт п'єністїв Гєхт. Москва (825) 19:00 Народнїй вєїр. Ленїнґрад (1000) 17:30 Концерт молодїх музїкїв. Харків (1304) 20:00 Аудїція для сєла.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповїдає.
Український Театр під управою Ів. Когутика. 1930
Борїня:
П'ятниця 2. V. „Король Життя“.
Субота 3. V. „За Нїмам“.
Недїля 4. V. „Те чого не бувало“.
Понєдїлок 5. V. „Пташиня з Тїролю“.
Філія Учитєльської Громади в Коломиї уладжує приґотовнї курси від 15. травня ц. р.: а) до ІV, кл. жіночої сімїнаї гуманїстичного тїпу, б) на I. курс чїв. вчїтельської семїнарїї. — Зголо-

шення приймає Управа семїнарїї Р. Ш. до 13. травня вкључно. 1973 1—3
Управа Товариства Допомоги Емігрантам з Вєл. України у Львові (вул. Руська ч. 3) звертається до вш. відборців Калєндаря „Днїпро“ на 1930 р. вирівняти як найшвидше свої залєґаєстї за калєндар.

†
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ за упокій душі бл. п. Івана Матїїва б. візитатора шкїл відбудеться в недїлю дня 4. травня ц. р. в год. 12. в полуднє в Успєнській церкві у Львові, на яке запрошувє 1974 РІДНЯ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення редакція не відповїдає

КОРОНКИ до білїа, моднї та церковнї, найдєшевше „Wencesja“ Бєлїїа 19. 1945 6—10

ТРЕВАЛІ казничковї, фотелєні, козїсковї, насїдовї ванни і балїї поручає Войтїх Завїць, Львів, Осолїнських ч. 13, 1919 9—10

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дєшево Дом брєвєскї-Рєвєжєвскї Львів (Готєль Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догїднї услїа. 1836 15—7

ІНТЕЛІґЕНТНА ЖІНКА, дїт середнїх, добра господинї, амїє шнїтї гарно білїа і сушї, розумїється на газдївствї, гадєає мїсцє. Лєсєавї зголошення до Адм. „Дїла“ під „Лєґїдїа“. 1965 2—2

ЛЕДІВНІ знаменїтї, чєські машиннї до мороженого, на провінцїю нєґайна висїла. — Рєнтшнєр, вул. Лєґїонїв ч. 37. 1720 12—12

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готїаку і на ратї від дєсєтїв лїт у цілїм краю знана фірма Іван Зєльтєнрїах, Львів, пл. Марїїєвська ч. 5. Купувє брилїантї, золото, срібло, плачу найнїжшї ціни. 1857 59

ОКАЗІЙНО до продажї для молочарєв 3 варїантї — блєшанкї та посудїна. Відомїсть мїж год. 10—1. Крамєвського 11. Господар. Тєлєф. 56—55. 1963 2—3

ФОРТЄПІАНІ, піанїна, фісгармонїї; цїни найнїжчї. Довготєрмінновї сплатї. „Dom Chopin-a“ Львів, Сїкстувська 11. Український персонал. 1969 2-6

ГАСІТЬ спрату тїаєв лїмонїаєво фабрїк „Zdrowie“. Уваґайте на напїсь на опєсєах. 1976 1—3

НЕСПОДІВАНКА ждє П. Т. Гостєй каварнї „Народнїй Гостїннїцї“ по 1-шїм травнє. 1975 1—3

ПАНОХОХИ, рукавичкї, скарпїткї, вєлїку, бєвонну, мїтїа до галту і шнїтїя поручає Маґазин Майвєльдє, Львів, Собїєвського 2. 1977 1—8

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповїдає
Спеціалїст недуг лєґєнї, серця і нозулка
д-р Фелїкс Ган
Львів, Лїстопада 30.
1906 Перєсвітлєння Рєнтґєном.

Д-Р ЄВГЕН ДУРДЕЛЛО
бувш. лїкар заґранїчнїх клїнїк, спеціалїст скїрнїх, вєнєрїчнїх і сєксуальнїх недуг та лїкарської косметїкї
ордїнує від 8—10%, 14—18.
в недїлї і свєтїа від 10—11.
Гірське сєвцє. Вєлофор. Дїєтерїєк. Крїотєрапїя. Сєпаратковї почєкальнї.
Львів, вул. Потєочного ч. 11. І. п. 826
Тєлєфон 65—87.

Д-р М. Вахнїянін
ордїнує від 1. травнїа
в Карльсбадї
Mühlbrunnstrasse 9. дїм „Wied“.
1980 1—6

ГАРНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВИ
КОВДРИ чїстововнїнї
МАТЕРАЦІЯ з волосїннїа
ПОДУШКІ — сїльськє пірє 1672
Простїрала, пошєвкї, лїжка поручає казковє дєшево відомїй Маґазин постєлї В. Іжїцького
Львів, вул. Кєлєрнїка ч. 3.

Поручаємо всїляні тартаковї матеріалї, як смєрєка — ялїця так столєрськї, як і будївєльнї.
Тартак ЗАРВАНІЦЄРА в Калуші.
1617 7—7

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слїдуєчї свої виданнїцтва: Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.
Адреса всїх виданнїцтв таке: BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.
В перєшнїї трєба зазначуватї: Ausland-Abteilung. Мїсцє платнїстї в Польщі: Банк для торґовлї та промїслу, Познань (чєковє конто в ПКО ч. 200,490). Почтовє конто у Берлїнї: Berlin, N.-O. 3.111. 21—7

Подяка.

Подєбалося Всєшнїньому подїккувати до Вічнїстї в дєвятїнаїдцїтї вєснї житїя по тєжкїй груднїй недугї Нашого Найдорозого Сїна й Брєта Васїля Лабчука, абс. української гімназїї в Станїславовї, його похорон відбувєся днє 27. IV. 1930 в Семєнївнїах. На цїм мїсці спїаєдєно шїро сєрдєчну подєку Вл. П. П. Докторам: Д-р Музїкєвїчєвї, лїкарєні в Галїчї, Д-р Богданському, лїкарєні в Дєлїтїнї, Д-р Дзєрєвїчєнї і Д-р Дурдєлї, лїкарєм у Львові, за лїкарськє поміч й порадє у часї недугї Покійного. Вєч. о. З. Дуднїському за трудї й батїківськє поміч при умїєннїю Покійного в Дорї, Впов. П. Лїтаннївїчєвї і Дорє за матерїєвнїа й повну посєвятї ошїку в часї лїкуваннїа. Впов. Пєвстєву Дєлїнїєвнїа за лєсєавє примїєннїа й ошїку над Покійним по посєротї в Дорї, Суєдїа і Знєкоєм за відвідннїа й розрадє для хорого. Вєч. о. Т. Галбєвнїському за удїєлєннїа Покійному духовнїй потїхї і Са. Талї мапугїа. Вєч. ОО. Сєвїтїнїкам: о. Ів. Дєлїнїєвнїському, о. В. Мєдвїцькому й о. З. Дуднїському за лєсєаву учєстє і провід в похоронєах, в євєрєа Вєч. о. В. Мєдвїцькому шїро дєкуємо за шїрїє слєва прєщаннїа. Шїро дєкуємо Вл. п. Павловнї Городєцькому, голодї читальнї „Прєсвїта“ в Семєнївнїах, Вл. п. Олєксі Губєрєвнї і Вл. Масєлєвнїєвнї, як також Всїм члєнам читальнїа за трудї й прапїю для звєдєчєннїа похорону Покійного. Шїро дєкуємо молодїм сємаковєцькїм за вїлнїа шїрого спїєчуттїа для Роднїнї й правдїної лєбовї наґладом Покійного, за числєннїа вїснї і кнїгї та за перєлєсєннїа тїлннїх останїкїв з дому жалєбї аж на владїєцїє. Шїро дєкуємо Всїм Крєвннїм і Знєкоєм, Громадїнам Сємаковєць, Тустанїа, Хорєстковє, Мєжнїтєрєць, Мєдузї, Пітрїча, Пєбєрєжа й Галїчє за лєсєаву учєстє в сумнїм похороннїм обрїадї. Щєрєа Всїм Щїрє Спїєсїбїт.
Сємаківцї, днє 1. має 1930 р.
Марїа Лабчук, матї, Мр. М. і Ст. Гєвн. Ів. і П. Лабчукї, Я. і Н. Лабчукї, П. і К. Лабчукї брєта. 1978

Меблї подєшевїлі на 20%

з прїчїннї сучасної крїзї продає фірма „FAMEТА“ фабрїна меблїв сп. з обм. відпов. Львів, Красїцькнх ч. 18 а
МЕБЛІ
вського родє на 20% дєшевше, 1942 на ратї вжє від зол 5. 2-10

ЖУРНАЛІ
Крої
МАНЕКІНІ
поручає фірма
„ЖУРНАЛЬ“
Львів, пл. Бєрнадїєвнїа
1896 ч. 2. 3—3

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаць-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні: 29-26.
**В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІ.**

**ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.**

ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красінського 63.

Жадайте оферт та цінників.

Цепелін над Парижем.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 27. квітня 1930.

I.

Небувалий, незвичайно сильний гомін вдер-
ся вчора, в само полудне, через віконце до моєї
комнати і виповнив її в одну мить: щось наче
гомін літака, тільки стократ могутніший. Що
воно таке? і вже була відповідь: велика тінь на-
зулудася над вікно і пересунулась даліше. Ви
раптом негадали собі: адже Цепелін мав саме
в це полудне перелетіти через Париж, у своїй
виправі з над Констанцького Озера до Лондо-
ну — це й він. Швидко кидається сходами вниз,
беручи по два й по три ступені нараз. Гуртки
так само, як ви, зачудованих людей перед усіма
брамами при вашій Університетській вулиці —
всі обличчя вгору.

Легко замраченим небом пересувається,
вовсім низько (здавалося б, наче зраз-же над
дахами домів) позадвожна сіра маса, сіра з не-
значними металічними відблисками. Ось вона
перелітає над недалекою амбасадю німецького
(з якої 2. серпня 1914 р. амбасадор бар. Шен
був повіз відповідь війни на сусіднє Орсейське
Побережжя). Ось і Сена понад Сольферінським
мостом перескочена. Ось мчить дивна потво-
ра понад огородем Твілерійським — тим самим
огородом, в якому раніше стояла палата, де —
тому нцілої півтора сотні років — відігралася
цікава трагедія Великої Революції, а Національ-
ним Збором, з Конвентом, з різною швайцарсь-
кою гвардією, з Дантоном, з Робеспером, з дея-
ким Термідором... Комунарська чернь 1871 ро-
ку — святі знають чому — спалила ту палату,
і нині там тільки публічний сад: над садом цим
ви і залишили стежити очима за Цепеліном
(його тут звуть „Зеплен“), а повернулись зором
до публіки, яку разом з вами заскочив той
переліт.

Ви цікаві: як ці парижани, ці французи ре-
гують на цей перший мирний проліт могутньо-
го німецького корабля воздушного над Пари-
жем? Перший „мирний“, кажемо, бо воєнних
ворожих пролетів зажила париська людність
1914—18 рр. чимало. Прислухуетесь викликам,
придивляється обличчям, і бачите й чуєте, що
зсі вони поглазнені. Це перша й найщиріша ре-
акція Парижа й Франції на появу німецького
Цепеліна, архитвору німецької техніки: поде-
нервування й незадоволення, може й зависть і
досада. І ви думаєте собі: Ні, вони ще не забули,
далеко ще не забули інакших пролетів Цепелі-
нів, з перед 12 років, із бомбами й стрільнами.
На доперек усім заходам „Льоканістів“, Бріан-
на, окремих літературних і мистецьких гуртків,
коло завязання й закріплення французько-ні-
мецької дружби, на доперек усім міжнародним
конференціям, усім інтернаціональним банкам,
то-що — навіть (а то й погорда й ненависть)
пересічного француза до німців далеко ще не
зникла. Вона тільки почасти приглушена, і до-
волі такої розмірно дрібною подією, як „гостиня“
Цепеліна над Парижем, щоби відрухово спа-
тахнути справжні французькі почування до
німців.

Потверджує ці помічення сьогоднішня
париська преса. Всього тільки два-три, і то
Зульварні, її органи наложили собі деякий
стрим у звідомленнях про гостиню Цепелінів:
натомість уся решта газет, не тільки правих і
націоналістичних, а й т. зв. поміркованих, сер-
дито осуджує німецьку „зухвалість“ таї накі-
дається на французький уряд, що не забороняє
гих „провозачійних маневрів“ німецького воз-
душного корабля над Парижем.

Українському глядачеві могло б бути кі-

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто
Почтової Шадниці ч. 143.467).

як Центральна Каса українських кооператив
приймає вкладим ощадности, обезпечує їх у
твердій валюті та поміщує у наших коопера-
тивах, щоби піднести господарський розвій укра-
їнського народу. 6-10

нець-кінців байдуже і до Цепелінів, де його го-
стини над Парижем і до почувань, які він там
розбудив, якби не те, що автоматично й наче
самозрозуміло користає з французької ненави-
сти до німців — Річпосполита.

II.

Річпосполитою французька преса — не без
кивка з відповідної сторони — в останніх тиж-
нях знов зажурилася, і не має тепер одного дня
без щораз то нових алярмів — задля Польщі,
буцім-то (чи може й справді) zagrożеної Німеч-
чиною. Поки цими алярмами займалася сама
тільки преса, так сказатиб професіональ-
но віддана польській службі, то можна було ду-
мати, що за тією пресовою кампанією проти Ні-
меччини стоїть тільки польська пропаганда зі
своїми моральними і ще іншими „аргументами“.
Однак коли на арену виступив і „Тан“, то ста-
ло ясним, що й французький уряд не чужий
цим герням. Бо „Тан“, правда, даром ніякої про-
паганди не робить, але й не без згоди французь-
кого уряду. Можливо, що вплинув на „Тан“
колишній його редактор і теперішній голова
ради міністрів п. Тардіє, який — кажуть — не-
радиж оком дивиться на задалеко, мовляв, по-
суну не уступчивість міністра закордонних справ
п. Бріанна для німців. Та сях чи так, а в остан-

ЧЕРЧЕ сірчано-боровинкові ку-
пелі, цілющі, питні
води. 1996 1-2

Відкриття сезону 1. червня!!!

Українці в Манджурії.

Про життя й побут українців на Далекому Сході.

III

Під галас та гризню українського громадян-
ства місцеві більшовики провели членами Клубу
своїх людей, після чого більшістю голосів обрали
правління Клубу, яке мало працювати по вка-
зівкам пославших їх і котре зразу повело свою
роботу на знищення Клубу. Так зачинило укра-
їнську гімназію, зліквідовано фізичний кабінет
та інше, що можна було ліквідувати, а також пе-
ресортовано клубову бібліотеку, при чім багато
старих українських книжок викинено і замінено
їх новими російсько-соціалістичними творами.

Все шло до того, щоби Клуб переіменити в
т. зв. „народний будинок“, а в нім утворити не
національні інституції, а інтернаціональні, ко-
муністичного напрямку. Та великою перешкодою
для такої акції стала українська церква, яку
відчинено в цім помешканні 1922-го року. Як
тільки новий склад правління Клубу приступив
до праці, то церковникам запропоновано церкву
з помешкання вивести. Але церковна рада спро-
тивилася, а насильно викинути церкву вони не
могли, бо китайська влада не допускала закрит-
тя церкв. Після того вони стали робити церков-
никам різні перешкоди, гадаючи в такий спосіб
примусити церковників покинути помешкання.
І от бувало, підчас богослужень, в коридорі, під
дверима церкви, численно збираються піонери та
комсомольці і починають свої „концерти“. Кри-
чать, бігають, тупають ногами, лаються, вивчають,
а то навіть відчиняють церковні двері і викрику-
ють різні хуліганські вигукки проти вістара. Ні
просьби, ні вмовляння, ні погрози — ніщо не по-
магало. Аж нарешті хтось приватно повідомив
поліцію, яка і зліквідувала це хуліганство.

В такий спосіб громадянство розколотосе на
два ворожі табори, які хотіли побороти дві другіх.
Ця ворожість довела до того, що швидко Україн-
ський Клуб, як громаду, китайська влада злікві-
дувала, а садябу з будинками китайці забрали
собі на власність.

Коли маєте найбільшу певність,

що Ваші гроші не пропадуть, а ще збіль-
шатимуться з кожним днем? Тоді, коли їх
зложите на вкладкову книжечку в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

ньому тижні найбільший орган Третьої Респуб-
лики викотив проти Німеччини аж дві передо-
вниці, з яких одну під знаменним заголовком
„Нова німецька політика“.

Цю „нову німецьку політику“ заінаугуру-
вав, мовляв, новий німецький канцлер Брінінг,
який — коли вірити тутешнім газетам — одним
махом припинив недавні полонофільські захо-
ди варшавського посла Німеччини тай назад за-
вернув Німеччину на давній шлях, проти Поль-
щі. Наявним доказом цього мають бути креди-
ти, ухвалені на новий німецький кружляк, який
„не має ніякої іншої цілі, як тільки забезпечити
Німеччині абсолютну перевагу на Балтійському
морі“. Чому Німеччині потрібна така перевага?
Тому, щоби „також із сторони моря наступити
на Польщу, коли прийде момент насильної ре-
візії східних границь, накинених Німеччині вер-
саяським миром“.

Французька преса стоїть на тому, що що-
раз то нові совітські воєнні кораблі впливають
із Балтику і переплавають на Чорне Море тіль-
ки тому, що є якесь тайне німецько-совітське
порозуміння проти Річпосполитої, яка зля-
шає Німеччині свободну руку на Балтику.

Чи воно правда взагалі, і що правда в у-
сьому тому, — не нам це знати. Та це певне і на-
явне, що про німецьку небезпеку для Польщі
тепер у Франції говориться й пишеться багато,
тай що в звязку з тією „небезпекою“ велика
частина французької громадської думки дома-
гається відкладення евакуації Надренщини,
означеної реченням на кінець червня ц. р.

В. П.

Вирівнюйте залеглості! Уже не-далеко час льосовання премій. — Передплатники, що не матимуть з днем 15. червня ц. р. ніякої залеглості у передплаті за „Діло“, можуть виграти бібліотеки вартості 100 ам. доларів, дві по 25, десять по 10 і десять по 5 ам. доларів. Хто схоче платити за бібліотеки ГОТІВКОЮ.

понується обрати комісію, у склад якої ніхто не хоче увійти, бо ніхто на мав часу працювати. З тихом наполовинку комісія вибирається і її доручається справу вирішити по завданням ініціативної групи. Комісія наказує приймати, всі розходяться і справа на тім кінчиться, поки знов хто не надумався скликати нову нараду, але вже для вирішення другого питання, щоби знов в такий-же спосіб справу поховати.

Оце й уся, так-би молити, історія українців у Манджурії. Історія дуже сумна, але склалася вона так-тому, що бралися за справу люди не ідейні, не гнані національним почуттям, а для рооваги, через що при маленькій невдачі чи особистій образі кожний окремих член громади кидав працю, в якому би ставі вона не була, а коли вдруге й вертався до праці, то лише після довгих змовлювань і просьб. Тіж особи, котрі дійсно були проникнуті національним чуттям і котрі для ідеї навіть жертвували своїм добробутом, проганялися і до праці не допускалися, а коли й допускалися, то вони на кожному кроці мали у своїй роботі перешкоди інших громадян.

С. Т. К.

Століття незалежності Бельгії.

(Допис з Брюсселя.)

У цілій Бельгії розпочалися святкування століття незалежності Бельгії. Бельгійський уряд і народ гідно приготувалися до святкування цих великих роковин, кажу великих, бо й не можна з більших націй, не кажучи вже про маленькі, може тепер мати таке щастя. На днях відбулось у присутності короля вчотисте відкриття міжнародної виставки в Антверпі, а 3. травня відбудеться відкриття другої частини в Лієжі. Обидві виставки займають майже 200 гектарів терену і мають сотки різних бельгійських і чужоземних павільйонів у стилі старої і модерної архітектури.

Що педілі відбуваються в різних містах Бельгії величезні карнавали. Дивлячись на них, перед Вами пробігає життя старої Бельгії. Бельгійська преса видала сотки ювілейних часед, театри даватимуть даремні вистави, балкони завітчані квітами, залізнично-дорожня лінія між Антверпеном і Лієжем обсаджена квітами на державні кошти. У липні відбудеться ціла серія дарових концертів найкращих оркестрів і т. п. Так святкує невеличка 7 і пів мільйонна нація століття існування своєї держави.

Як це не дивно, але століття співжиття двох

цілком собі чужих народів (флямандців і вальонців) втворило одну із країн вільних і демократичних держав Європи. Вільна комерція, свобода слова і повна свобода преси. Ніколи тут не побачите шоденника світлячого білими плямами, навіть комуністичного, завше повного наклеїв та підюджування. Бельгійці люблять волю і вміють її шанувати. Ось чому в маленькій Бельгії найшли собі притулок і працю тисячі різних чужинців від фашистів до комуністів включно.

Вільний розвиток індустрії і комерції дав ті наслідки, що на 7 мільйонів мешканців, 5 і пів мільйонів своїх домів і на вулицях не побачите жebraка. Велика кількість робітників, особливо вуглекопів має цілком модерні будинки зі всіми вигодами, які дала людству новочасна техніка. Не один з наших інтелігентів позаздри би їм у цьому, не кажучи вже про робітників „вільних“ радянських республік. Повна свобода преси дала ті наслідки, що лише в одному Брюсселі нараховується до 50 великих і малих шоденників, не кажучи вже про тижневики, місячники і періодичну пресу. Здається, нема такого чоловіка у Бельгії, щоби не купив шодня газети. Наріж живе там повним культурним життям. Ми, українці можемо лише подивляти життєві здібности та успіхи бельгійського народу.

Л. О.

Проти червоного терору.

Дальші протести українського громадянства.

До нашої Редакції прислали дальші протести проти червоного терору, що лютує на Вел. Україні: загальний зїзд українського студентства сокальського повіту з дня 23. квітня і відділ Студентського Гуртка при філії „Просвіти“ в Сокалі; громадяни Зарудя й Обаринець, пов. Тернопіль, зібрані на святочних зборах у читальні „Просвіти“ в Зарудю; громадяни Баріша, пов. Бучач, зібрані на зборах 7. квітня ц. р.; громадяни Старуні, пов. Богородчани, зібрані біля церкви 23. березня ц. р.; селяни Фаліша, Станькова і Братковець, пов. Стрий.

Проти обструкції, гемороїдам, забуреня у жолудку і кишках, застоїни в утробі і селезінці, болях хребта поручають пити природну гірку воду Franciszka Jozefa кілька разів денно. Лікарські досліди підчервають ведуг ствердили, що вода Franciszka Jozefa діє завжди певно, дагідно і радичально. 695

ГАЛАКТИОН ЧІПКА.

На добродійну ціль.

На засіданні одної з філантропійних інституцій вирішено одностайно, що Т-во потребує грошей. Після цього розвинулась дискусія вже над другорядною справою: звідки ці гроші дістати?

Давнішими часами ніхто над тим не ломив би собі голови. Треба грошей... збірка! А як не збірка, то фестин, то день колоска, квітня, відзнаки чи іншого бльочка. Але в нинішніх тяжких часах нелегко в той спосіб вирвати від людей хоч один сотик. Тікають десятою вулицею, порадились знайомим одинацтву. Тому ніхто не ризикне цього роду збірки, але шукає нових, невикористаних ще способів на розкручення фондів.

— Шановні пані і панове! — забрала голос пані Радикова. — Маю зовсім нову ідею... Утантуємо концерт. Це на патріотичну ціль, то й сажу дістанемо за пів дармо і виконавці не возьмуть нічого. А прихід може бути величезний.

Підвіся пан надінспектор:

— Високоповажана передбесідниця, шановча пані Радикова мають комплетну рацію. Помисл просто геніяльний і дається перевести. Йде тільки про те, чи допише публіка. На мою скромну думку, треба запросити до участі такі сили, які притягають публіку. Я скінчив.

Забрала голос пані директорова:

— Думка Високоповажаного пана надінспектора знаменита. І я позволю собі бути за тям, щоби запросити до участі в концерті артистів, які є, так сказати, атракцією для музичних кругів вашого міста.

Після того вже дискусія не тривала довго. Вирішено давати концерт, просити атракційних учасників, а в першу чергу паню Верескіану,

відому на цілу Україну співачку, як довга вона і широка (Україна, не співачка!) Щоби „упростити“ співачку, вибрано делегацію, яка зараз таки подалася до панни Верескіанової.

Застали її в хаті і зразу приступили до річі. — Високоповажана Пані! В імені виділу нашого товариства, просимо Вас не відмовитися в участі в концерті на дохід товариства.

Співачка всміхнулася чарівно і скромно. — Дуже мені буде приємно співати на таку патріотичну ціль. Але...

— Власне... Ми хотіли спитати, яку пані винагороду...

— Про винагороду нема мова. Сотика не прийму. Тільки, бачите, не мав вчорової сукні.

— Прошу дуже, отже скільки?

— Сто п'ятдесят золотих.

Делегація скривилась, але ради атракції пристала без торгу.

— Але, але... — сказала співачка. — Хто буде мені акомпанювати?

— Власне... ще не маємо.

— В такому разі прошу запросити пана Клявіцмбалістого. Я тільки з ним годжуся.

— Дуже радо! — сподобилась делегація і пішла до пана Клявіцмбалістого.

— Для вашого товариства я все! Розумію, розумію... Патріотична ціль — ясна справа. Тому возьму тільки 50 золотих.

Делегація швидко додала дві позиції і вишло двіста золотих. Але можливою чиєюсь мією на селі через ціну білетів обчислила, що все таки буде прибуток.

Вже збиралася до виходу, як пан Клявіцмбалістий звернувся ще з одним.

— Прошу панства! А яка решта програми вашого концерту?

— Ми ще подрібно не уложили.

В такому разі прошу запросити конче пана Ремпола Пана Верескіана, а і пан Ремпола це.

Православні справи.

Митрополит Діонісій до папи Пія XI.

„Вид. Укр.“ принесли текст листу православного митрополита Діонісія до папи римського Пія XI. Лист довгий, говорить виключно про релігійні переслідування у Рад. Союзі і має характер подяки Голові Католицької Церкви за його сміливий виступ в обороні віри й релігії на просторях Радянського Союзу.

Починається лист від пригадки того нещасного моменту, коли розпалася єдина Християнська Церква. „Від тоді перає поміж лодиноними її частинами проявлялися назовні неприязнь і брак зрозуміння, у людських душах громадились пам'ять взаємних кривд і несправедливости, збільшувалася і поглиблювалася пропасть, яка їх ділила“. Однак „надійшов час великих потрясень і небувалого лиха, що впало на сто мільйонів християн“. Сама назва християнина стала забороненою і „для віруючих у Спасителя настали гірші часи, ніж за Нерона і Діоклеціана“.

В тій частині свого листа митр. Діонісій говорить лише про „Росію“ і про „російських мучеників“, забуваючи, що росіяє нема чайше аж сто мільйонів. Щойно дальше каже про „народи радянських республік“. Ці народи „находяться у такій ситуації, що не можуть висловити своїх почувань. Вони не в силі не тільки дякувати і тішитися, але навіть мусять цілком інакше казати й ділати устами своїх духовних представників яких сміло до цього жорстокими підступами і яким насильством влада, що поборює Бога. Щойно тоді, коли з їх спин алетить ярмо богохульців, вони зможуть висловити свої правдиві почування влячности тим, які в отих невимовно важких часах піднесли голос в їх обороні і для їх рятунку“.

Кінчиться лист таким зворотом:

„Як архиєпископ Православної Церкви в Польщі, сусідуючої з Радянським Союзом, добре знаю і відчуваю правдиві почування наших братів по вірі з того боку кордону. Мої вірні належать до тих самих православних народів, які творять величезну більшість умучених християн Радянського Союзу. Вони звязані з ними п'ятками крові, посвоєння і суєдства. Тому, поки з того боку кордону не може діяти до нас ширий голос влячности, вважаю своїм обовязком і правом в імені невинних мучеників, змучених мовчати, висловити найщирішу й сердечну влячність Ного Святості, як тому, що його воля, братерська любов і змагання до правди Христової опричинили чудо загального християнського об'єднання у молитві та принесли пільгу й потіху нашим братьям, що мучаться у Радянському Союзі. Одночасно висловлюю Вашій Святості глибоке опівчуття з приводу того, що за полки до милосердя, любови і молитви лихі люди аневандили Вашу Святість і почали кидати на неї клевети, лихословлючи її для Сина Чоловічого“. Підписаний під листом: „Митрополит Варшавський і Волинський і цілої Польщі“.

так сказати, нерозлучне тріо. Без нього не уляля собі нашого виступу і загальному концерт.

Делегація стало трохи моторошно, але один учасник так загачував за другого, що годі було розірвати той ланцюг. Просто, як зуби в колісцях.

Пішли до пана Ремпола. Так, і так, — кажуть. — Можоб Ви були ласкаві...

Скрипач був з уродження ласкавий і зразу погодився.

— З великим вдівляям. З огляду на добродійну, так сказати, ціль, я й ціну поставлю невисоку. Сім а половиною десятків і готово.

Делегація не мала навіть права торгуватися. Адже пан Ремпола виразно заявив: „З огляду на добродійну, так сказати, ціль“... Якжеж тут, „так сказати“, погодити торг?

Погодилися зі словами в очах і думали, що це вже кінець несподіваним, неперезбаченим вилаткам. Але делегація грубо помилилася. Ледви ваялися за клямку, як скрипач звернувся до них із вапитом:

— А хто буде мені акомпанювати?

— Пан Клявіцмбалістий!

— Це неможливе. Я з ним не сходжуся. Коли бажаєте успіху своєму концертоні, то прохав взяти пана Тарабановича. Він радо підніметься акомпаніменту.

— Тільки... чи не багато возьме? — звязився завважити провідник делегації.

— Ну-у-у! Не думай. Людина він з громадською стиковою. Ележ... Помож відомо, що не на добродійну так сказати, ціль.

Пішли до пана Тарабановича, мов на мушкетеру до шляхетського музика використала на обчислення витрат.

— Коли ще я цей зажадав пів сотки, то ми зарізані — відкав голова делегації, вроджений песиміст.

— Алеж пане раднику!! Не треба зараз так бпати. Ви не пакуєте, що може бути публіка „до

Приготування до Православного Собору.

Митрополит Діонісій покликав окрему Раду, яка має обмірковувати подробиці Собору Православної Церкви в Польщі. До цієї Ради покликані крім гродненського архієпископа Олексія Громадського, члени дієцезіальних виборчих зборів, а саме 5 осіб з варшавсько-холмської дієцезії і по 2 особи з дієцезій виленської, гродненської, волинської і польської, секретаря св. Синоду Рошицького і юриста (б. київського адвоката) Ніколаєва. Разом Рада складається з 16-ти осіб, з того 8 духовників і 8 світських. З двох світських (мирян) із варшавсько-холмської дієцезії, членів Ради, одним є посол *Сергій Хруцький*, другим — москаль *Борис Лелієвський*, що живе тепер у Львові. Як світський делегат волинської дієцезії входить до Ради *о-р Микола Пирогов* з Ковля. У складі Ради більшість мають москалі. Однак такі поважні імена, як посла *С. Хруцького* й *д-ра Пирогова*, дають запоруку, що український голос на Раді буде вислуханий і шанований та українські інтереси будуть забезпечені при організації подробиць Собору.

Перше засідання Ради призначено на 5. травня. Тому, що це засідання визначено в порозумінні з начальником Богданським із департаменту віросповідань Мін. Освіти й Віросповідань, виходить, що спір поміж митрополитом Діонісієм і мін. Чернівецьким на тлі справи Собору вкось уже залагоджений.

З окрема „Відом. Укр.“ довідуються, що уряд делегував три особи до організаційної Ради Собору: директора департаменту віросповідань графа Францішка Потоцького, начальника Східного Відділу в мін. закорд. справ *Тадєя Голука* і начальника Національного Відділу в мін. внутр. справ *Сухенка*. Самі ці імена говорять достатньо про те, як страшенно залежить урядові, щоби в жадному випадку не допустити, аби Собор чимнебудь проявив себе проти бажань, аолі та згоди влади.

Черновецькі вибори.

Сьогодні, в неділю 4. травня, буковинські українці переживають великий день, який може для них стати переломовим днем у розвитку національних сил, національної організації, або позитивним огірченням і розчаруванням — у власні сили. Перший від часу приналежності Буковини до Румунії незалежний український кандидат до Бухарестського парламенту з черновецького повіту, *д-р Василь Дутчак*, має проти себе румунський фронт від параністів і „любістів“ до соціалістів, залізничників і свантелічневих жидівської і німецьку меншости та — що найгірше — деморалізацію й інертність серед власних земляків, які не розуміють ще, як слід, як можна провадити виборчу акцію без порозуміння з якоюбудь румунською партією. Органи Української Національної Партії, „Час“ і „Рідний Край“, вели загато оборону кандидатури *д-ра Дутчака*. „Час“

„береги“ — потішала навіть директорова, вроджена оптимістка.

— На концерті і — „по береги“!
 — А Любка Колесівна?!
 — На Вертепі ще було більше!
 — Вачите!
 — Вачу дефіцит. Сто п'ятьдесят більше п'ятьдесят більше сімдесятп'ять більше Тарабанович...
 — Може цей не воальме?
 — І без нього встане.
 Отак балакаючи, дійшли до хати Тарабановича. Подзвонили — є. Ввійшли, розповіли що і як.
 — Прощу дуже. З паном Ремполом я все готовий виступати. Його музична психіка позитивна до моєї, так само розуміння ідеї твору, чи сподобу виведення...
 — Шановний пане артисте! — перервав голова делегації. — Зваживши, що це концерт на добродіянську ціль, сподіваємось, що Ви нам дещо...
 — А леж розуміється. Цим прошу не тріпати. Треба, щоби ви мали якнайменші витрати. В протинному разі школа булоб і заходу.
 Ціла делегація з полескешо зігнула. Врешті перший успіх!...
 — Значиться, пане артисте, ви зволите ласкано грати задурно?!
 — Ну-у-у, майже! Не думаю вас обдирати. Щоби вже було нижче вайничкої такси — возьму згільки, скільки мій приятель Ремпола.
 Делегація прикипіла до місця і довгий час не могла спромогтись ні на слово ні на рух. Хтось почав клацати зубами, мов на морозі.
 Пан Тарабанович цього не завважував, або не хотів завважити. Якби ніколи нічого, закупив заіпроску і снував далі думки на тему концерту:
 — Приглянувшись, прошу панства, програмі концерту, бачу ще деякі недотягненія. Мені здається, що не зашкодило би вставити чеську. Маю легого знайомого, дуже добрий чеськіст і нелогого воаль...
 — Вибачте — віданскав мому голова делегації, — але ми не рефлектуємо на більше запрошених солістів.
 Музика знизав плечима.
 — Як собі, навсего, хочете, але в такому разі за успіх концерту я не ручу. Не будете мати артистичної цілости.
 — Зато певно буде менше дефіциту — вирвався неострібно, але в саму пору третій член делегації, бо два інші члени вже були давно за дверми.
 Відбувся концерт. Успіх був майже повний, а наса концерту майже порожня. Голова комітету рвав собі останки волосся з потилиці. З чого тут залатити солістів?! Довгоречинцева, мало-процентова позичка виратувала ситуацію, але хто вий позичить на концертіві довги?! Хіба іти поміж солістів і просити, щоб вачекали? Одному злом ще встане, але решта...
 Голова рішив почати від Клавдіямбалістого, бо він найліпше ситуований.
 Буль ласка, вачдїть нам трохи. Хочемо перше залатити панові Ремполі, коло нього більша скрута.
 — Може бути, що більша скрута, але він безпечно може довше почекати.
 — Чому?
 — Бо весь час фальшував.
 Не було ради. Залатили. Вирішили ратунок і за суклюю п-ви Вересівни. А на Ремполі і Тарабановича таки позичили. Знайшовся один чоловік, що високо цінив нові помеси, без огляду на їх успіх. Це був муж пані радничкої...
 Ідея, давати концерти на добродіянські цілі певно знайде багато наслідувачів. Справа зовсім не представляється так тяжко, як виглядала. Вистале намітити одного соліста, а він уже подбав за решту.
 Собор за програму і дефіцит.

отверто голосив, що український мандат забезпечений, якщо лиш „не знайдеться між нами хривів“, що „тільки зрадники-хриві голосують на чужих кандидатів“, освідомлював громадян, аби не піддавалися румунському теророві та рестрував прояви національного зриву в національній зради. Бо з одного боку виставлення власної кандидатури викликало захоплення, яке проявляється нпр. у численних листах до редакції „Часу“ від земляків-українців, що живуть у Румунії поза Буковиною, або на гарних українських передвиборчих вічах (велике таке віче у Чернівцях в останній понеділок було першою там мабуть від довгих літ маніфестацією незалежного українства), з другого боку — у численних сумних актах розбивання національного фронту.

Тому вислід черновецьких виборів дуже невпевний, не вважаючи на український характер виборчої округи. Вістки про вислід виборів будемо чекати з нетерплячкою, однак згоря кажемо, що коли навіть буковинські українці у тих виборах програють, то ця програма повинна стати для них лише товчком до дальшої боротьби з відступництвом і деморалізацією, зацепленою і ширеною чужонаціональним чинником.

„Бунт у Хирові“.

Що польська преса називає бунтом населення?

Як що-року, так і цього року другого дня Великодня полуднів ходила хирівська церковна процесія з численною участю українського-громадянства на місцевий цвинтар, де о. кан. *Іван Ольшанський* і о. *Іван Прийма* відправили в першу чергу панахиду над могилою поляглого з 1918—19 рр. Після панахиди промовив о. кан. Ольшанський, а місцевий хор відспівав кілька патріотичних пісень. Коли до справи почала мішатися присуття на цвинтарі поліція, хтось з учасників крикнув: „Ганьба!“ За ним повторили це інші, а тоді поліція арештувала *грома. Івана Третьяка з Сушиці Малої* і вела його в напрямі міста. Зібрані на цвинтарі віднесли великий крик і арештованого випушено. Тоді поліція заарештувала *Володимира Гірняка*, гімна. учня з Посади Хирівської. На цвинтарі лишилось лише кілька осіб. Усі інші пішли демонстраційно за поліцією й арештованим, співаючи українські пісні, аж під команду поліції і домагання випушено арештованого. На рішуче домагання поліції зібрані розійшлися. Арештованого *В. Гірняка* відвезено до Старого Самбора. Там списано з ним протокол і випушено його на волю. Зараз після демонстрації приїхав до Хирова комісар з відділом поліції зі Старого Самбора, який цілу ніч вартував на вулицях Хирова. З багатьма особами в Хирові і в околиці списано протоколи, а 24-го квітня рано арештовано кілька осіб, між ними братів *Остана* й *Осипа Коротея*, студентів з Посади Хирівської, *Михайла Пеленського* з Хирова і *Миколу Першака* з Посади Хирівської. Всіх чотирьох відвезено до Самбора, де вони сидять досі у спільнім

Назубний камінь

не може утворитися, коли зуби постійно плекаєте відповідними середниками. Доказом цього від 40 літ є знаменита паста до зубів

KALODONT
ГАРНІ ЗУБИ

арешті. — З цієї події польська преса зробила великий „бунт у Хирові“.

Підчас Великодня відправлено урочисті панахиди на могилах поляглого у Полянні і Слехинях біля Хирова. Панахиду відправлено в повному спокою.

До події підчас панахиди в Хирові слід додати, що й у минулому році панахиди без них не обійшлася. За виступ підчас панахиди другого дня Великодня в минулому році повітовий суд у Старому Самборі засудив шойно *З. IV. ц. р. п. Франца Липецького* й *Івана Ваховича* з Хирова на 6 тижнів в'язниці — без заміни на грошеву кару.

Процес хорватських націоналістів.

В Білгороді вже п'ятий день триває процес проти хорватських націоналістів, що виконали кілька замахів. Обвинувачений *Гаджіо* після конфронтації, потвердив закиди, що тяжать на головним обвинуваченім *Бернардику*.

Гаджіо не признається до вини і заявляє, що акт обвинувачення цілком фальшиво представив діяльність хорватських націоналістів. Процес потриває ще кілька днів.

3 передвиборчого руху на Волині.

РІВЕНЩИНА. Для 6-го квітня ц. р. відбулося передвиборче віче в містечку *Мажиріче*. На вічу явилось понад 400 місцевих міщан і селян обох полів з доколичних сіл. Вічем провадив голова рівенського Повітового Виборчого Комітету посол *Максимович*, який говорив перший про значіння виборів і одноцілий національний фронт на всіх землях, заселених українським народом. Посол *Васильчук* говорив про потребу національної організації на всіх ділянках народного життя по зраках Галичини і про роль # завдання українського народного представництва в житті народу. Кандидати листи ч. 18. шп. Серветник і Дроздовський виклали у своїх промовах домагання в дотепершній народній праці на Волині, даючи запевнення стати активними громадськими діячами. Якихсь трьох підозрілих типів намагалось розбити віче, вигукуючи, що „не треба виборів ні послів, а треба, щоби Пилсудський всіх за морду...“ Коли посол *Максимович* згадав про потребу боротьби з алькоголем і васнування *Т-ва „Відродження“*, один з них особливо ревів з невдоволення. Виявилось, що це був поляк-коршмар з цього містечка з дібраною компанією. При грізній поставі українського громадянства ця компанія не важилася дальше перешкадати. На віче приїхав спеціально начальник публичного забезпечення при старості в Рівному в товаристві старшого повітової поліції.

Фл. зол. 2.40
подвійка
зол. 4.20.

БЛІДНИЦЮ
недоїрвісті: тусуває, заострює апетит,
повертає сили, лещень ПІКШИТОФОРСКОГО
біно хімоє на залізі з орлом,
на малазі гіспанській.

чекаючи нагоди розв'язати віче. Але віче до са-
мого кінця пройшло в невичайно поважному на-
строю. Коли посол Васильчук задав про нашу
листу ч. 18, ціла зала задріжала від оплесків і
окликів „Слава“, „Хай живе ч. 18“. Віче закін-
чилося відспіванням національного гімну. Після
віча відбулася ще нарада представників району
цеї гміни, в якій склад входить около 40 осіб з
числом біля 40.000 населення. На цій нараді ви-
брано районний виборчий комітет. Годяться за-
значити, що національна свідомість стоїть тут
високо і ворожі сили не відіють нічого проти од-
ноцілої постави наших людей.

ДО ВІДОМА ГРОМАДЯНАМ ДУБЕНЩИНИ.

До праці в канцелярії Повіт. Нар. Комітету Україн-
ського Нац. Дем. Об'єднання в Дубні запрошено п. Юхи-
ма Сумника, який зголосив був своє вступлення до Об-
'єднання. Як виявилось, п. Сумник є людиною безхарак-
терною, а свої переконання достосовує лише до осо-
бистих користей. Не найшовши того, чого шукав, а та-
ме легкого заробітку в Повіт. Комітеті, який опирає
свою діяльність на ідейності українських громадян, по-
кинув він працю і вступив з Об'єднання та кинувся шу-
кати легкого зарібку серед інших. Повіт. Комітет УНДО
в Дубні і призначений на Дубенщину посол Вигодський
повідомляють про це громадян Дубенщини і заявляють,
що не відповідають за вчинки п. Юхима Сумника та
перестерігають громадянство перед його роботою в
повіті.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ! Старі плішки!

фелони стають нові через толочення
на них відповідних десенів в одинокій
фірмі

1669 7-7 **М. ВОЛЯНСЬКА**
Львів, вул. Собіського 12, тел. 17-04

За скликання надзв. сесії сойму.

Дня 2. травня відбулося в соймі плен. за-
сідання Нар. Клубу. Ухвалили постанову, що
Нар. Клуб обстоює своє дотеперішнє становище
та домагається скликання надзв. сесії сойму
для полагоди низки неполагоджених справ з
попередньої сесії, передовсім закону про обо-
ротовий податок і про податкові кредити за
мін. 4 погравневі роки. Клуб є думки, що надзв.
сесія повинна вяснити аномальні політичні
відносини в державі.

На засіданні Клубу ХД. після дискусії пос.
Хацинського про політ. положення всі послі
того Клубу підписалися на просьбі до прези-
дента держави про скликання надзв. сесії сойму.
Так під тією петитцією є вже підписи всіх чле-
нів Клубів Центроліву.

Дальші виборчі протести.

У найбл. понеділок Найв. Суд розглядатиме
виборчі протести проти виборів до сойму в
окр. Пінськ ч. 60. Тогож дня оголосять присуд
Найв. Суду в справі виборів до сенату в нов-
городському воевідстві.

Осідком скарбових палат — Львів.

Розпорядком мін-ства скарбу поділено
львівську скарбову палату (до якої тепер нале-
жать три сх.-галицькі воевідства) на дві палати.
До одної з тих палат має належати львівське
воевідство, а до другої станиславівське та тер-
нопільське. В тернопільським воевідстві розій-
шлася чутка, що осідком палати для тернопіль-
ського та станиславівського воевідств буде Ста-
ниславів. Це булоб недогідне для населення
тернопільського воевідства. ПАТ уповажнений
ствердити, що осідком двох палат буде Львів,
а над іншим проектом у міродатних колах не
говорили.

Засудили Гандівського сина.

Гандієвого сина, Давідаса, англ. влада за-
судила на рік в'язниці за участь в поганській-
ській акції.

ВІЙНА НУЖДІ!

Замовляй негайно льос 1-шої кляси Державної Лютерії
в найбільшій і найшасливішій Колектурі в краю
„НАДІЯ“ ЛЬВІВ, вул. СІКСТУСЬКА, ч. 6.

Головну виграну **750.000** золотих
або виграні по золотих **350.000, 250.000, 150.000, 100.000,
80.000, 75.000, 60.000, 50.000, 40.000, 25.000** і т. д.
Що другий льос виграє!

Премії у висоті зол. **150.500** на льос **104.742**
зол. **75.000** на чис. **75412** зол. **25.000** на чис. **144699**
зол. **40.000** на чис. **81933** зол. **20.000** на чис. **78420**
зол. **10.000** на числа **50920** і **134018**

впали в минулій Лютерії на закуплені в нас льоси.

ЦІНИ ЛЬОСІВ: Четвертка зол. 10.—; Половина зол. 20.—; Цілий зол. 40.—.

Тягнення вже 17. і 19. травня ц. р.

Льоси висилаємо зараз після одержання замовлення, долучаючи наш блянкет
П. К. О. на пересилку належності вільної від поштової оплати.

В цьому місяці витяги і відповідне перекладти нам!

КАРТА ЗАМОВЛЕННЯ:

„Діло“

До Колектури „НАДІЯ“, Львів, вул. Сикстуська, ч. 6.

Отримую замовляю:

_____ льосів цілих по 40— зол.

_____ льосів половинки по 20— зол.

_____ льосів четверток по 10— зол.

Належність зол. _____ заплачу зараз після одержання льосів.

Ім'я і назвсько:

Точна адреса:

(Просимо виразно виконувати).

1989 1—3

Так говорить Троцький.

У розмові з французькими журналістами в
Константинополі, Троцький заявив, що всі пого-
лоски преси про його переговори зі Сталіним є
неправдиві, так само неправдиві є поголоски про
візиту емісарів Радека у нього. Троцький каже,
що він стоятиме далі на своїм становищі і не по-
мириться зі Сталіним, аж доки Сталін не поба-
чить сам хибності своєї політики.

Кривавий 1. травень.

У Пінську відбулося 1-травневе віче при
участі ок. 3000 людей. Підчас промови пос.
Дзєнгелевського група БСС счинила авантюри.
З'явилася кінна та піша поліція з насадженими
багнетами. Поліція утворила шаржу. Було 50-
гато раних, м. і білоруський пос. Грецький в
голову.

Присуд нім. пластунів.

У Баятені (Бигдош) запав дня 2. травня
присуд у процесі проти керівників і організо-
торів німецького Пласту в Польщі. Д-р Вальт.
Бургардта, гімна. професора в Познані, признали
винуватим проступку зради військ. тайни і за-
судили на 1 рік в'язниці. Обв. Фр. Мільке засу-
дили на 3 міс. в'язниці та на заплату кари 1200
зол., а обв. Генр. Прайса на 3 міс. і заплату 800
зол. кари. Обв. Бурова увільнили від вини та
кари. Всіх обвинувачених засудили за те, що в
1928 1929 р. оснували та кермували Пластом
(Пфадфіндербулд) в Баятені та Дайтше Юнген-
шафт у Познані та заїжували перед польською
владою існування тих товариств. Обвинувати-
ли їх і в цьому, що в 1928 р. старалися нелегаль-
но дістати вісти, які з огляду на безпеку дер-
жави повинні бути держані в тайні. Крім того
18 членів Пфадфіндербулду у 1928 р. передіста-
лося при помочі засуджених без паспортів у
Німеччину через Данціг. Розправа відбулася
при замкнених дверях. Оборонці висли зажа-
лення неважності.

З судової салі.

За державну зраду.

Перед львівським трибуналом присяглих
під проводом ради Ангільського відбулася
дня 2. травня розправа проти Фед. Фалендиша,
обвинуваченого в лож. зраді, якої, як твердить

акт обвинувачення, допустився тим, що дня 12.
лютого ц. р., себто в дні богослуження за душу
пок. Васарабєвої, поширював листочки проти-
державного змісту. Присягли суллі потвердили
9 голосами лише питання про злочин нарушен-
ня публ. спокою (§65, к. з.). Трибунал засудив
Фалендиша на 6-місячну кару тяжкої в'язниці
із врахуванням кількох тижнів са. арешту. Об-
винувачували прок. Мостовський, боронив адв.
д-р Лев Ганкевич.

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого
Пола ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 238 63—2

— „Городенські Вісти“, щомісячний часопис,
посвячений освітньо-господарським справам,
виходить у Городенці. В першому числі, що по-
явилося за квітень, поміщені статті д-ра Т. О-
куневського, інж. Б. Б., М. У., а позатим є в ньо-
му кілька дрібних статей і заміток, богата хре-
ніка місцевого життя, новинки і т. д. Адреса
„Г. В.“ Городенка, канцелярія філії „Просвіти“.

— Другий концерт „Сурми“. На загальне ба-
жання повторить музичський хор „Сурма“ свій
програмовий концерт. Попередній виступ цьо-
го хору зешав собі загальне признання львів-
ського громадянства, тому зацікавлення кон-
цертом спільно зросло. Дохід з концерту при-
значений на будівлю пам'ятника М. Вербицького.
На ту ціль концертуватиме хор в найбільших
днях у Стрию і в Перемишлі. Більші набувати
можна в суботу в малій салі Муз. Т-ва від год.
7—9. веч. а в день концерту при касі від год.
6. повол. Прем'єрша Палата, Стрілецька пл.)

— Справленні друкарських похиток. У статті
„Більшовицька література“ о. д-ра Г. Костель-
ника має бути в ч. III „приноровлювати їх за-
саду віри і життя“, а не „запапад віри і
життя“; в ч. IV. має бути „Відрізати йому одно
тіло. Доки має голову, — наросте друге“.

— Українка, в нім. деннику „Фольксцайтунг“
з дня 16. квітня находимо статтю п. а. „Аграр-
ний терор в СРСР.“ — У Женевській „Лі-
Трибуна де Женев“ з дня 17. квітня находимо ста-
тейку про харківський процес „СВУ.“ — У „Дей-
ді Телеграф“ з 17. квітня є статейка про хар-
ківський процес п. а. „Більше жертв більшовицької ти-
ранії“. — В нім. газеті „Фатерлянд“, що вихо-
дить у Люцерні, поміщена 27. квітня передовиця
з приводу харківського процесу п. а. „Муче-
ництво України“.

У день — СОНЦЕ У ночі — АРГЕНТА

Таке порівняння приходить кожному на думку, хто частіше мусить перебути при штучнім світлі.

Добре світло — це запорука здоров'я і доброго настрою, потрібного до праці і розривки.

1931 1-1

ТАКИМ СВІТЛОМ Є
ЖАРІВКА

Philips Argenta

ДО ЖАРІВКИ ФІЛІПСА — АРМАТУРА ФІЛІПСА.

WYRÓB KRAJOWY POLSKICH ZAKŁADÓW PHILIPS S. A. WARSZAWA — KARŁOKOWA 36/44

— Хотять відібрати каплицю. З Угнова пишуть нам: З давніх часів залишилися в Угнові останки валів у виді насипа-горба, де стоїть невеличка капличка зі статуєю св. Івана. Рік-річно ходить сюди українська церковна процесія. Угнівські міщани в Америці зробили недавно збірку на нову статую, яку тепер закупили. Але місцевий наказний комісар, нотар д-р Тшос, заборонив поставити нову статую. Треба, казав, згоди консерваторського уряду і заслонювався заборонаю староства в Раві Руській. Тимчасом місцеві поляки плянують що іншого. В дні 25. квітня вони пішли до тієї каплиці з процесією, щоби забрати каплицю у своє посідання, хоч дуже добре знають, що каплиця є в посіданні нашої церкви. Хоч від непамятних часів ходила до каплиці лише церковна, а ніколи латинська процесія, то комісар д-р Тшос не дозволив поставити церкві пам'ятника, „ажеби не било пше-лев; краї“, але польській процесії не робив ніяких перешкод. Що з тим буде далше, не відомо. Міщани українці дуже обурені і дивуються становищу наших „байратників“ у тимчасовому заряді громади, яких, як вони заявили на засіданні заряду, „такі маловажні справи не цікавлять“. Дивуються угнівці також і тому, що перемиський ординаріат від двох літ не рішився обсадити такої важної і відповідальної парохії, якою управляє молодий адміністратор.

— Приватні лекції заборонені? В селі Хмелівка — володимир-волинського повіту — відбулися збірні приватні лекції. Командант поліції заборонив учити і заявив, що приватно учити не вільно навіть одній дитині. Не помогли інтервенції батьків у старостві і шкільним інспектораті у Володимирі. Мало того, на Василя Прокочука і Михайла Паламарчука зроблено доносження до суду за „недозволене відпущення мешкання на приватне навчання“. Дня 30. IV. п. р. відбулася третя зряду розправа в суді у Володимирі, на якій засуджено обох згаданих громадян по 15 зол. кари. Зголошено відклик до окружного суду в Луцьку. Семанишин.

— В Польщі не вільно агітувати проти війни. Варшавські робітничі організації видали 1. травня відозву, звернену головню проти воєнних тенденцій і милітаризму. Городське старо-

ство м. Варшави сконфіскувало цю відозву і в письмі до робітничої організації як причину конфіскації подало „антивоєнні й антимілітарні тенденції“.

— Смерть летуна на очах тисячів глядачів. На лет. майдані в Дюсельдорфі відбувалися акробатичні й експериментальні пописи у присутності кілька тисяч людей. Летун Гундертмарк мав передістатися підчас лету з одного літака до другого. Шнур, за який вхопився Гундертмарк, обмотав його і він не міг ворохнутися. Поліція розпрістерла сукно, до якого скочив би нещасний летун. Та він не міг, бо був наче зв'язаний. Пілот опускався на землю, а прив'язаним Гундертмарком хитало наче мячем і він ударяв головою об горбки та каміння. Коли літак нарешті осів, поміч була вже неможлива — летун помер небаром.

— Замах на папу? З Риму повідомляють, що та: арештовано в Соборі св. Петра трьох комуністок, передягнених за черниць, які приготували бомбовий захват на папу.

— Саранча в Румунії. З Бухарешту пишуть, що в Добруджі появилася саранча, яка покрила 200 гектарів землі і знищила всі виноградники. Наслідком холоду саранча упала на землю і населення почало винищувати її.

— Замість бабань з нагоди Свята Великодня зложили Виш. п. д-р Осип і Уляна Галушаки 4 зол. на цілі „Рідної Школи“ в Яворові, за що їм цю дорогою Старшина Кружка складає подяку. 1991

— Ситківкова обув у найновіших моделях і фасонах і в цім році у надзвичайнім виборі по всіх склепах Дель-ка. 1984

— Радіоне поготівля. Недавно в Польщі відкрито велику і розгалужену установу під назвою „Радіоне поготівля Філіпса“ створену саме ним підприємством. Без огляду на великі видатки, получені з такою організацією Польські заведення „Філіпс“ створили велику сіть, розкинену по цілім краю пунктів, яких під цю пору є 124. В Варшаві і сімох провінціальних відділах ведуть поготівля спеціальні інженери, котрим підлягають поодинокі райони. Таким робом навіть до найдалшої закутнини може дістатись представник Радіоне поготівля. Ці фахові представники-інспектори складаються з відомих місцевих радіоматорів-техніків і не мають права безпосередньо вести продажі. Їх виключний завдання є лише давати ради і фахові поради, за які нерідко дуже важко в менших місцевостях. — Діяльність цих інспекторів має велике значіння для розвою радіофонії в Польщі. Ця нова установа без сумніву дасть немалі вислідки як засновані через польські заведення Філіпса радіої експедиції.

— Безрадність у вибори властивого середника, щоби усувати веснянки є супроти великої кількості середників захважених до них цілей зовсім арозуміла. А проте погляди повні признання, в справі скорого і нешкідливого діавна масти і мила проти веснянок виробу Лешніцера заслужують на спеціальне підчерплення. Склад препарату на відставі сучасного знання косметики представляє optimum і максимум осяжлого, та дає вирази і нешкідливі наслідки.

Ціни набілу у Львові.

Маслосоюз* платив кооперативам дня 2. травня п. р.: за масло експортне солоне прима і за масло несолоне блькове 4.70 зол. за півліграм; за літру молока 0.34 зол.; за літру сметани 1.70 зол.; за копу яєць 3.70 зол.

Зі спортивного життя.

Ресовія—Україна.

Перші змагання України з Ресовією за мист. А-класи відбулись в неділю 4. Ц. М. на гришці Чорних (площа Сокола-Батька занята). Початок

змагаць в год. 11.30 передпол. Попередять в год. 9.30 рано змагання за мистецтво Б-класи Україна II.—Лехія II.

Під увагу наколесникам.

Секція наколесників С. Т. „Україна“ уладжує в суботу, 3. травня п. р. прогульку до Якова (25/30 км.). Збірка в год. 10 рано біля „Народної Торговлі“. Поворот в год. з попол. Гостям раді!

Збори Карпатського Лешетарського Клубу.

Дня 9. V. 1930 р. відбудуться Загальні Збори Карпатського Лешетарського Клубу. Час і місце будуть позані пізніше. Просить членів, котрі до цього часу не заплатили вкладок, вирішити залегність до дня Заг. Зб. (або безпосередньо перед Заг. Зб.), бо в противному разі будуть позбавлені права голосування. Виділа.

З УССК-у.

Виділ УССК-у подає до відома українського студентства, що т-во „Медицна Громада“ уфундувало мандрівну нагороду за мистецтво українського студента в поодинокій грі панів у ситківці. Змагання ці відбудуться в другій половині червня.

Дописи.

РІВНЕ. (Присуд на учасників Шевченківського свята). Читачам „Діла“ певно ще в пам'яті допис про Шевченківське свято української приватної гімназії в Рівному, що відбулося 11. березня п. р. На цьому концерті, як відомо, пришло до маніфестації української публіки в моменті, коли хор гімназистів став співати на сцені польський гімн. Тоді публіка заїнтодувала „Ще не вмерла“, на сцену ввійшла поліція й арештувала кільканадцятьох учасників. Епілогом цих подій була саме судова розправа в Рівному проти учасників згаданого свята, що тягнулася 4 дні і закінчилася 27. ц. м., в год. 12 вночі, засудженням Степана Семенюка на 3 місяці, Христинюка на 6 місяців, Рацюка на 2 місяці і Зичука на 2 місяці арешту. Крім того кожний з обвинувачених засуджений на заплату судового поступовання. Соім. посла Л. Серветника, що був теж обвинувачений, увільнено. Гострий присуд у цьому процесі викликав у Рівному загальне здивування.

Випродажа

в причині ліквідації нашої філії в повній ході. Знижені ціни як також продаж значно

НИЖЧЕ ЦІН ФАБРИЧНИХ

викликає великий попит на великий наш запас перських і машинних килимів, хідників, неблевих матерій, фіранок, кап і т. д. Тому у власнім інтересі наших Шов П. Г. Покупці є використати що небувало

ОСТАННЮ НАГОДУ

щоби придбати скоро вище згадані товари, загально відомі зі своєї доброти.

FILIP HAAS i Synowie

Львів, вул. 3-того Мая, ч. 7.

1776 1-3

Л Е Ш Н І Ц Е Р А

того знаменитого середника проти веснянок

В ант. і прог. крем 3-15 зол. мило 2-30 зол. Де не-на, пишть просто: Аптека Дранч і Сна, Бельсько.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Субота, 3. травня, год. 3-30 поп.од.
„Помста за кордонний мур“ оперетна
цистета для молоді, шми найкращі.

Субота, 3. травня, год. 7-30 ввечерю
„Львівське серце“, зинжик важкі.

Малый Міський Театр:
Субота, 3. травня, год. 7-30 ввечерю
„Іван Топал“.

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Захля-
та ріка“ (Річ Бартеміс, Беті Компсон).

КАСІНО: Державна зрада.

КОЛЬБОСЕН: Чортівський репортер
(Елі Полю).

КОПЕРНИК: Дівчинка з об'єктивом
(Бет Даніельс).

ЛЕВ: Комедія: Чудо 20-го століття.

ОАЗА: Шляхіння серця.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Пісня
сиренят“ (Люпе Велас сінгве есп. пі-
соньки).

ПАЛІАС: Колірова звукова фільма: Ві-
аїні.

ПАН: Краса життя (Жеромського).

ПАСАЖ: Місто нещастя (Кен Мей-
лард). Тиждень Метро-Голдвін-Маєр.

ПРОМІНЬ: „3 дні на день“.

СТИЛЕВЕ: Лікар жіночих недуг. Га-
свова пістета.

ФІТАМОРГАН: Поет-прошак (Джан
Берікур, Коєр. Файт).

ХІМЕРА: Перед присудом.

УТІХА: „Волга, Волга“.

Програма радію.

Субота, 3. травня.

Львів. 11.55 Сигнал часу, 12.10 Музич-
ний поранок варш. філармонії, 14.00
Попол. аудіція (жале слово та музика),
17.00 Богослуження з Острої Брами в
Вільні, 18.00 Аудіція для дітей та мо-
лоді, 18.45 Всячина, музика грамоф. плит,
19.10 Віцят „Значіння ПШЛ для роз-
в'язку польської культури“, 20.00 Аудіція
з Варшави, 20.30 Ввч. концерт, 22.00 „У
гішому дворі“ (Фейл), 23.00 Танкова му-
зика з театру „Багатепа“.

Неділя 4. травня 1930.

Львів: 10.15 Богослуження, 11.58 Сигнал
часу, 12.10 Муз. поранок, 14.00 Рільн. і
муз. відчит, 14.30 Трансмі із Варшави, 14.15
Музика з Варшави, 15.00 Трансмі з Вар-
шави, 17.30 Концерт із Варшави, 18.50
Всячина, Комунікати, 19.58 Сигнал часу,
20.00 Гайнал, 20.15 Концерт, літературна
чвертьгодина, 21.45 Літерат. чвертьгоди-
на з Вільня, 22.15 Остання філя, 23.50
Танкова музика.

Неділя 4. травня 1930.

Варшава (1411.7) 12.10 Симфон. поран-
ок, Краків (312.8) 20.15 Ввч. концерт,
Познань (334.8) 21.15 Скрипковий рециталь,
Льондон (356.3) 17.15 Концерт, Гамбург
(372) 20.00 Троянда Стамбулу (оп. Фаяк),
Франкфурт (390) 20.00 „Сон“ аудіція
(музика), Берлін (418) 18.50 Пробові піс-
ні, Лінгенберг (473) 20.05 Низини (опера),
Прага (497) 19.30 Три мушкетери (опера-
та), Міяно (501) „Сі“ (оп. Масканіні), Ві-
день (516.3) 11.00 Концерт симф. оркестра,
Буапешт (550) 12.05 Концерт, 17.15 Орке-
стра, 20.30 Концерт хору, Москва (825)
20.00 Лт. аудіція, 22.30 Подорож по СРСР,
Ленінград (1000) 10.00 Орх. музика, 14.00
Гр. плати, 15.30 Концерт рос. музики,
19.00 Трансмі. опери, Харків (1304) 20.00
Муз. аудіція, 22.10 Гр. плати, Париж (1725)
20.30 Дивний професор (авт.).

Понеділок 5. травня 1930.

Варшава (1411.7) 12.10 Музика гр. плит,
17.45 Концерт Монюшка, 20.30 Ах, та вес-
на (оп. Штрауса), Краків (312.8) 23.00 Тан-
цова музика, Познань (334.8) 17.45 Музика
інститути 17. і 18. ст., Катувіці (408.7) 18.15
Оперові арії, Вільно (395) 16.15 Попол.
музика, Гельсінгфорс (221.4) 17.00 Солю
на гармонії, 19.45 Скрипка, Ляйпціг (259)
11.00 „Бэфраунг“ (кантата), Братислава
(279) 18.00 Камер. музика, Льондон
(356.3) 22.40 Концерт, Гамбург (372) 20.00
Попул. концерт, Франкфурт (390) 22.10
Дікез на двоє фортепіан, Берн (403)
20.15 Віла дама (оп.), Берлін (418) 20.45
Сатуала (оп. Жезнічєка), Ляйгенберг (473)
17.30 Концерт, Вільнє (516.3) 12.00 Киселя,
20.00 Концерт, Буапешт (550) 20.15 Аїда,
Москва (825) 20.00 Конц. із Ленінграду,
20.00 Марксизм у СРСР, 21.00 Нар. ввчір,
Ленінград (1000) 14.00 Гр. плати, Камер.
музика, 19.00 Концерт з радіотеатру, Хар-
ків (1304) 20.00 Мист. програма для села,
21.00 Концерт, 22.30 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою
Ів. Когутика. 1950

Сорина:
Субота 3. V. „За Німан“.

Неділя 4. V. „Те чого не було“.

Понеділок 5. V. „Пташник з Тиролю“.

ОПОНИ і ВУЖІ

Скора їзда — мінімум утоми

Детайлічні ціни: Сіра опона зол. 9-25
1983 1-1 Червоний вуж „ 4- -

Філія Учительської Громади в Ко-
ломії узагальне приготує курси від
15. травня п. р. а) до IV. кл. жіночої
гімназії гуманістичного типу, б) на I. курс
жін. учительської семінарії. — Зголо-
шення приймає Управа семінарії Р. III.
до 14. травня включно. 1973 2-3

Кружок „Рідної Школи“ в Береж-
нах відкритим від 10. травня п. р. без-
платні курси: а) підготовчий курс до
вступних іспитів до I кл. в класичній
гімназії, б) підготовчий курс до вступ-
них іспитів до IV. кл. в гуманістичній
гімназії. — Старшина. 1995

Виділ „Мішанського Брацтва“ у
Львові пригласує своїх членів, що Сва-
чене відбудеться в неділю дня 4. травня
п. р. в годині 12, в полудне у власній
домівці вул. Руська ч. 3. I. поверх.

Виділ Т-ва „Бандурист“ пригласує чле-
нам, що Ювілейний концерт відбудеться
дня 1. червня 1930. Зогляду на це, члени
повинні ходити тощо на проби, які від-
буваються стало в понеділок і четвер від
год. 7.45 в малій залі Інституту ім. М. Ли-
сенка. — Виділ.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

МАЄТОК коло Ходорова парцелью
добрі ґрунта, гостинське до бань-
ного повітового міста. Зголошення під
„Філарох“ до Адміністрації. 1811 4-8

ГОДИННИКИ „Zenith“, „Longines“ та-
кож біжутерія власного виробу, по-
ручає: Донбровський І. - Ровна-
жеський, Львів, Готель Жорж. —
Догідні умови. 1856 16-7

ТРЕВАЛІ лазничкові, фотелі, коли-
скові, масажові ванни і бані поручає
Войтїх Заньч, Львів, Осолінських ч. 14.
1919 10-10

ФОРТЕП'ЯНИ, п'яніна, фісгармонії, ці-
ми найкращі. Довготермінові
сплати. „от Шорін-а“ Львів, Сиксту-
ська 11. Український персонал. 1969 3-6

НЕСПОДІВАНКА же П. Т. Гостей
каварні „Народної Гостиниці“ по
1-шій травня. 1975 2-3

ГАСИТЬ спрату тільки змонією фа-
брики „Zdrowie“. Уважайте на на-
пис на опасках. 1976 2 3

ГОДИННИКИ тільки найліпших ра-
брик, прецизійні, продає за голяку
і на рати від десятиліт діт з найліпшою
сторони знава фірма Іван Зельтен-
райх, Львів, пл. Маріївська ч. 5. 1857 58

ПРАВНИК з правом субституції
приймає на провінції посаду конци-
пента у адвоката українця. Зголоше-
ння до Адміністрації „Діла“ для К. К.
1968 2-3

П'ЯНИНА позичу лише в добрі руки.
Зголошення в Адміністрації „Ко-
рисно“. 1985 1-2

ПЕРЕХРЕСТНИЙ фортепія відомої
віденської марки продає. Зголоше-
ння „Знаменита оазиса“ в Адміністрації.
1986 1-3

ВЕКСЛЕВІ і ГІПОТЕЧНІ
В позички позагоджую споро-
д. Зголошення під „Тільки
Львів і Львів“ до Адміні-
страції. 1990

ПОШУКУЮ від чара жє-
шнїи старшої, здорової,
до заряду дому найрадше з
священної родки, посїдла
парохїального уряду конєч-
на. Ввч. о. В. Моляко, Остра-
шїнї п. Озірна. 1992 1-3

УНЕВАЖНЮЮ візькову
книжку, виставлену на
назавськє Василь Сорєва ур.
1893 село Володаж, повіт Бе-
рєзів виставлену черє П.К.У.
Перемїшля. 1988 1-3

ДО ЗАМІНИ парохїи в. П.
Е. велика, численна о 1
перкїи мурованїй, будинки
всі добрі — на жєшну, від-
повідну задє старшого віку.
Письмєнні повідомлення сла-
ти під „Парохїя“ до Адм.
„Діла“. 1987 1-3

ПРОДАМ дешево нову ха-
ту з 4-ома відїними
комнатами, на передмістє
Львова, з хвалди від тра-
мва, елєнтуально на рати.
Зголошення: Бувада, Львів,
Сиктєвська 29, телєф. 81-11.
1999 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст неаг. легенї, серця і жолука

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1906 Перевітлення Рєнтгєном.

Спеціаліст венеричних, шкїриних неаг. і косметика

Др. І. Мунд

Д. сек. шп. від. і львів.
орд. від 8-10 і 2-6,
в неділі від 9-11 Львів, Асияка 1, ріг
Шкївського (Шаньської). Телєф. 48-01.
595 Лічення жїлїкїв. 32-7

Спеціаліст венеричних, шкїриних неаг. і косметика

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сиктєвська ч. 17. П. п.

Скрїплювання хїтаючихся зубів пльом-
бування й вїшпавання зубів, без болю.
Штучні зуби з кавчуку і золоті після
найновїшої системи. Пацієнтів з провін-
ції позагоджуєтьє в найкоротшєму часї.
П. Т. Урядович і студєнтам значна зниж-
1879 ка. Тел. 65-73. 6-10

Спеціаліст венеричних, шкїриних неаг. і косметика

Увага!

Небувала нагода на літо!

Уважно прочитайте, добре роздумайте
і признайте, чи де інде одєрїтити това-
ри по дешєвїшїх цїнах як у нас, бо

тільки за 42 золотих

вислаємо 3 м. сузна в 4 колїрах: чер-
ни, гранатовї, бронзовї і зелєні або

3 м. корту в рїжних вїрїлїх на мужєськє
вбрання, 3 м. шовкової попєдїли у всїх
красках на жїночу бавєлу сузно, 1 му-
жєську денну вєфєрєву сорочку з 2-ма
контїрїями, 1 колїрову спатєрть на стїд
в гарнї кнїтї, 3 пари цвєрнованих шкар-
пїток, 2 пари жїночих елєгантних пан-
чїх, 1 прєгарну турєвську хустку на го-
лову, 3 бїлї хустинки з кантами до носє і

1 шовково-рїпсову вратку останньої
модї. Це все разом вислаємо тїльки за
42 зол. за поштовою пїсалїлаткою по
одєржання письмєнного заповєдєння (платї-
тєтьє при вїдборї). Кошти перєсїлїти
3 зол. платїть купувачу. Без рїзїнка,
купувачї жїво не рїзїнкує, бо жїнади
товар не подобєтьєсь, прїймаємо назад
і грошї вертаємо або нїжїмаємо на ін-
ший товар (їсїли бажання).

Замовлення адресувати:

„Łódzka Tkanina“

Łódź, Skrz. Poczt. 417. Aleja 1-go Maja 9

Увага! До кожного комплекту долу-
чаємо безплатний купон на премїю, по
надїслани 3 купонї вислаємо як пре-
мїю даром 1 малїй елєгантний пиджак
або 1 жїночу шкїрану торбїянку остан-
ньої модї. 1989 1-1

Спеціаліст венеричних, шкїриних неаг. і косметика

Увага!

Небувала нагода на літо!

Уважно прочитайте, добре роздумайте
і признайте, чи де інде одєрїтити това-
ри по дешєвїшїх цїнах як у нас, бо

тільки за 42 золотих

вислаємо 3 м. сузна в 4 колїрах: чер-
ни, гранатовї, бронзовї і зелєні або

3 м. корту в рїжних вїрїлїх на мужєськє
вбрання, 3 м. шовкової попєдїли у всїх
красках на жїночу бавєлу сузно, 1 му-
жєську денну вєфєрєву сорочку з 2-ма
контїрїями, 1 колїрову спатєрть на стїд
в гарнї кнїтї, 3 пари цвєрнованих шкар-
пїток, 2 пари жїночих елєгантних пан-
чїх, 1 прєгарну турєвську хустку на го-
лову, 3 бїлї хустинки з кантами до носє і

1 шовково-рїпсову вратку останньої
модї. Це все разом вислаємо тїльки за
42 зол. за поштовою пїсалїлаткою по
одєржання письмєнного заповєдєння (платї-
тєтьє при вїдборї). Кошти перєсїлїти
3 зол. платїть купувачу. Без рїзїнка,
купувачї жїво не рїзїнкує, бо жїнади
товар не подобєтьєсь, прїймаємо назад
і грошї вертаємо або нїжїмаємо на ін-
ший товар (їсїли бажання).

Замовлення адресувати:

„Łódzka Tkanina“

Łódź, Skrz. Poczt. 417. Aleja 1-go Maja 9

Увага! До кожного комплекту долу-
чаємо безплатний купон на премїю, по
надїслани 3 купонї вислаємо як пре-
мїю даром 1 малїй елєгантний пиджак
або 1 жїночу шкїрану торбїянку остан-
ньої модї. 1989 1-1

Спеціаліст венеричних, шкїриних неаг. і косметика

Увага!

Небувала нагода на літо!

Уважно прочитайте, добре роздумайте
і признайте, чи де інде одєрїтити това-
ри по дешєвїшїх цїнах як у нас, бо

тільки за 42 золотих

вислаємо 3 м. сузна в 4 колїрах: чер-
ни, гранатовї, бронзовї і зелєні або

3 м. корту в рїжних вїрїлїх на мужєськє
вбрання, 3 м. шовкової попєдїли у всїх
красках на жїночу бавєлу сузно, 1 му-
жєську денну вєфєрєву сорочку з 2-ма
контїрїями, 1 колїрову спатєрть на стїд
в гарнї кнїтї, 3 пари цвєрнованих шкар-
пїток, 2 пари жїночих елєгантних пан-
чїх, 1 прєгарну турєвську хустку на го-
лову, 3 бїлї хустинки з кантами до носє і

1 шовково-рїпсову вратку останньої
модї. Це все разом вислаємо тїльки за
42 зол. за поштовою пїсалїлаткою по
одєржання письмєнного заповєдєння (платї-
тєтьє при вїдборї). Кошти перєсїлїти
3 зол. платїть купувачу. Без рїзїнка,
купувачї жїво не рїзїнкує, бо жїнади
товар не подобєтьєсь, прїймаємо назад
і грошї вертаємо або нїжїмаємо на ін-
ший товар (їсїли бажання).

Замовлення адресувати:

„Łódzka Tkanina“

Łódź, Skrz. Poczt. 417. Aleja 1-go Maja 9

Увага! До кожного комплекту долу-
чаємо безплатний купон на премїю, по
надїслани 3 купонї вислаємо як пре-
мїю даром 1 малїй елєгантний пиджак
або 1 жїночу шкїрану торбїянку остан-
ньої модї. 1989 1-1

Спеціаліст венеричних, шкїриних неаг. і косметика

Увага!

Небувала нагода на літо!

Уважно прочитайте, добре роздумайте
і признайте, чи де інде одєрїтити това-
ри по дешєвїшїх цїнах як у нас, бо

тільки за 42 золотих

вислаємо 3 м. сузна в 4 колїрах: чер-
ни, гранатовї, бронзовї і зелєні або

3 м. корту в рїжних вїрїлїх на мужєськє
вбрання, 3 м. шовкової попєдїли у всїх
красках на жїночу бавєлу сузно, 1 му-
жєську денну вєфєрєву сорочку з 2-ма
контїрїями, 1 колїрову спатєрть на стїд
в гарнї кнїтї, 3 пари цвєрнованих шкар-
пїток, 2 пари жїночих елєгантних пан-
чїх, 1 прєгарну турєвську хустку на го-
лову, 3 бїлї хустинки з кантами до носє і

1 шовково-рїпсову вратку останньої
модї. Це все разом вислаємо тїльки за
42 зол. за поштовою пїсалїлаткою по
одєржання письмєнного заповєдєння (платї-
тєтьє при вїдборї). Кошти перєсїлїти
3 зол. платїть купувачу. Без рїзїнка,
купувачї жїво не рїзїнкує, бо жїнади
товар не подобєтьєсь, прїймаємо назад
і грошї вертаємо або нїжїмаємо на ін-
ший товар (їсїли бажання).

Del-Ja

Сукні, сорочки, скарпетки, гал. Лань і Ланїв

зол. 3⁵⁰

Можна дістати у всіх філіях

і заступництвах

Спеціаліст венеричних, шкїриних неаг. і косметика

МІСЬКЕ ГАЗОВЕ ЗАВЕДЕННЯ

у Львові, Газова ч. 28

Телефон ч. 492 і 43.

порукає

Дистильовану смолу до виробу па-
пи, смаровання дахів і консервації
дерева. 1997 1-2

Амонїак хємічно чїстїй і скрїп-
лений для холодець.

Сейчасова достава. Прїступні цїни.

Спеціаліст венеричних, шкїриних неаг. і косметика

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ш. адм. 143.322</p> <p>Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.</p> <p>Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем.</p> <p>Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:</p> <table> <tr><td>Місячно</td><td>5-00 зол.</td></tr> <tr><td>Чвертьрічно</td><td>15-00 „</td></tr> <tr><td>Піврічно</td><td>27-50 „</td></tr> <tr><td>Річно</td><td>53-00 „</td></tr> </table>	Місячно	5-00 зол.	Чвертьрічно	15-00 „	Піврічно	27-50 „	Річно	53-00 „	<p>Телеф. Редакції: 29-41. „Друкарні: 29-26.</p> <p>В СПРАВІ ОГолошень ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ- СТРАЦІЇ</p> <p>— ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
	Місячно	5-00 зол.								
Чвертьрічно	15-00 „									
Піврічно	27-50 „									
Річно	53-00 „									
<p>ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаць- чині 20 ч. з., Румунії 150 лей, Бес- гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>										

**ЛІАРНЯ ДЗВОНІВ
Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ**
в КАЛУШІ, вул. Сівоцька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красинського 63.
Жадайте оферт та цінників.

„Засміченість“ радaparату в УСРР.

Львів, 5. травня 1930.

У російській комуністичній партії було вже багато т. зв. ухилів, тобто відступлень поодиноких членів партії від програмових тез комунізму, або від деяких постанов провідних органів партії. Звичайно такі „ухили“ в партії „ліквідує“ деколи скоріше, деколи бистріше, але все з великим трудом. „Ліквідація“ ухилів заключається в тому, що партійна більшість позбавляє ухильників відповідальних становищ у партії і в державному апараті. Так було з Троцьким, Зіновєвом, Бухаріном і їм подібними. Але на тому ліквідація ухилів ще не кінчається, бо крім провідників в „ухилах“ (комуністи звуть їх також провідниками партійної опозиції) комуністи ліквідує і їх прихильників на місцях. Цю операцію переводять при допомозі т. зв. чистки в партії і в радaparаті. По ліквідації кожного ухилу відбувається з правила чистка в центрах і на периферіях.

Так діється на всій території СРСР. Але в кожному краю, що входить до СРСР, відбуваються ще й спеціальні „чистки“ і партійного і радянського державного апарату з чисто, що так скажемо, локальних причин. Коли наприклад приглянемо історії відносно на Україні під комуністами, то прийдемо до пересвідчення, що там відбувалися вже багато разів ще й спеціальні „чистки“ від українських „контрреволюційних“ елементів, тобто від націоналістів, і прихильників спершу „укапізму“, потім „шумськізму“ та їм подібних „ересей“.

Тепер відбувається там теж чистка „радaparату“, бо чистка КП(б)У вже нібито й закінчена. Її жертвою впали і два заслужені для комунізму члени КП(б)У з походження галичани, а саме: М. Яворський і Бадан. Чистка радaparату вже також на укінченні. Жива тієї чистки припала були на найгорячіший час на Україні, а саме на час „ударного проведення“ колективізації і на час відомого процесу проти членів „Спілки Визволення України“. Досі покінчили комуністи при допомозі ударних робітничих бригад, зложених зі самих комуністів, чистку всього т. зв. низового державного апарату. На 117.483 урядовців 33-ох округ усунуто зі становищ, переважно за звязки з галітєм і „дерекручування клясової лінії“, аж 14.205 службовиків. Між усуненими є аж 22 відс. секретарів сільських рад і голов комітетів незможних селян. Ці цифри безсумніву дуже вимовні. Виходить, що на таких відповідальних становищах по селах були ще досі люди для комуністів „непевні“. А виявилось це передовсім у звязку з проведенням колективізації. Крім цього покінчено чистку і в деяких центральних установах, як у народні комісаріятах фінансів, юстиції, торговлі, у державному банку та в державному забезпеченому страховому уряді. У низових установах нар. комісаріату фінансів усунуто наприклад з посад аж 400 урядовців. Аналогічні підсумки усунених дала чистка і в інших з названих установ. Тільки один комісаріат юстиції разом з підчиненими собі установами показався добре обсадженим і надійним для комуністів, бо там зліквідували досі тільки двох службовиків. Але біда в тім, що домічні установи пишуть тепер до найвищих чинників у Харкові прикрі „рапорти“ про те, що усунених нема ким вступити у фаховій роботі. У відповідь на те найкомпетентніші чинники закликають до приспішення у підготовці нових фахових кадрів споміж комуністичної молоді, що гідно вступить усунених союзників „контрреволюцій“ та галітєм у установах. Попри те ці самі „найкомпетентніші“ чинники рішили „вжити рішучих заходів щодо більшої у-

части робітничих мас як у чистці так і в доборі нових кадрів замість вичищених“.

Все те доволі забавне і смішне. Та коли взяти на увагу т. зв. низовий радянський апарат по селах, то нема ніякого сумніву, що при кермі сільських рад і комітетів незможників був найактивніший і найбільше вироблений елемент споміж тих, на яких більшовики у своїй політиці опираються. Колиж вони цього елементу вибуваються, то на кого рахують? Чи може на ті ударні робітничі бригади, що впадають до села, чи містечка, роблять богато шуму своєю „контролею“, перевертають усе догори дном і забираються, посилаючи куди слід тільки паперові „рапорти“?

Самозрозуміло, що нас від того голова боліти не може, що комуністи своєю чисткою віддають від себе навіть ті елементи, які ще вчора були для них надійні та гідні довіря. Для нас прикріше те, що від такої комуністичної політики страдає українське село. Воно все є виключно тереном експериментів. Во й чистка має для комуністів причиняється тільки до загострення т. зв. класових антагонізмів у селі. На місце усунених приходять нові, які, щоби оправдати до себе довіря, яким їх поблагословили комуністи, нищать та підривають своїми доносами весь порядний і статочний елемент у селі, руйнуючи його матеріально при допомозі усяких господарських карних санкцій з одного і стягаючи на них через свої доноси карні виселювання зі села та виселання поза межі України з другого боку.

Але все те, хоч як воно прикре, у наслідках

З маленького джерела впливає Дністер.

З маленьких ошадностей зростає для Вас великий капітал, коли свою готівку складатимете в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

повертається таки проти комуністів і всієї їхньої системи господарства й політики на селі, бо українське село з дня на день чимраз більше озброюється в ненависть до комунізму, чому в деяких випадках дає дуже страшний вияв. Де воно доведене до розпуки, там не має пощади ні для комуністів ні для їх прислужників і розпрямляється з ними дійсно дику. Час від часу довідуємося про те із радянської преси. Зрештою про цю ненависть сільського населення до комуністів довідуємося з численних приватних листів, яким доводиться проскочити більшовицьку цензуру. Одного такого листа публікуємо на іншому місці. Він дуже проречисто підтверджує те, що ми на цю тему висловили.

І коли комуністи, переводячи свої чистки радaparату, твердять, що борються з його „засміченістю“ від певних елементів, то українське селянство поволі готовиться до боротьби із „засміченістю“ села від комуністів і їх прислужників. І воно в результаті своєї мети дібється.

Тисячеліття ісландського парламенту.

У червні ц. р. Ісландія святкуватиме небуденний ювілей тисячелітнього існування свого парламенту. Весь культурний світ цікавиться цим святом. На далекий північний острів відляють представники багатьох європейських і заморських парламентів аложити свої привітання першому і найстаршому парламентові світу і при тій нагоді познайомитися з твердим життям-буттям малого північного народу і його холодною, непривітною землею.

Мало людей займається нині історією і політичним та господарським життям Ісландії. Острів є бідний і негостинний, висунений далеко на північ аж під арктичний круг між Скандинавією і Гренландією з населенням усього коло 100.000 душ, а ісландська мова, хоч і належить до сімї германських мов, так малоналідна до якоїсьбудь живої європейської мови, що навіть споріднені скандинавські народи мало її розуміють. Ісландія не мала також ні визначних учених ні письменників, які зацікавлювали культурний світ долею своєї пустої, холодної землі. Відкрили її у 874 році вікінги, ті самі, які після всякої правдоподібности вже сотні літ перед Колумбом були у Півн. Америці, ті самі, яких полководець Аскольд і Дир мали, після знаної варажської теорії, стати колись над Дніпром і дати почин до заснування Київської держави. Перші переселенці осіли над заливом близько горлячих джерел на місцях нинішнього головного міста Рейкьявіку, по вимому „залив димів“. Заселювання поступало скоро, так що вже на протязі кількох десятків літ береги острова були досить густо заселені. У 930 р. зобразили усі мешканці острова в найкращій його часті та під сірим небом відбули перше спільне віче, якого традиція вдержалася до нинішніх днів. Ісландський сейм-альтінг — святкує щорічно свою бувальщину вічуванням під сірим небом, на місцях, де перед тисячею літ відбулося їхнє перше народне зібрання. Аж до року 1262 була Ісландія республікою, а та доба — золотий вік ісландської історії — оспівана лицарськими переказами „загамн“, що творять богату і цінну літературну скарбю старогерманського письменства. Того року перейшла Ісландська республіка, на основі окремого договору, в звязок з норвежським королівством, але здержала до певної міри свою автономію. Альтінг продовжував свою законодавчу і адміністративну працю з короткою перервою в літах 1788—1843, коли чинність його була довільно скасована. Нині Ісландія

залучена персональною унією з Данією, але від 1918 року має широкую автономію з власним правительством, до якого входять: прем'єр, міністр шкільництва, міністр справедливости і внутрішніх справ, міністр почт, торговлі та шляхів. Парламент у повочасному виді засідає в Рейкьявіку у спільнім будинку з університетом.

Чеський учений, проф. П. Машек, який недавно повернувся з наукової поїздки по Ісландії, описує в журналі „Пестрий Тиждень“ незвичайно цікаво свої враження з ледового острова горлячих гейзерів. Пуста і негостинна земля, розкачує проф. Машек, але скриває тільки ріжких геосподіванок і попури краси, що не пожалує той, хто її відвідав і познайомиться з нею. Заселене там лише побережжя, середина острова не придатна до поселення. Гостре підсоння, ледові вітри і арктичні ночі збивають вегетацію, а крім того 13%, цілої поверхні острова вкривають вілічні ледяні ці. Останок — це піскові або камінні вульканічні пустині, без одного дерева, поперетинані шквирними річками і хрустально чистими, меншими або більшими озерами. Незабутні враження залишить на кожному грізний, у лімах і мряках повитий вулькан Гекла і численні гейзери та горлячі джерела, які безперестанно прискають з пупра землі і наповняють краєвид парами, начеб земля курилась. Правильною благодатю для населення є горлячі джерела близько осель. В Рейкьявіку мають міську працкарню і велику купальню з кипучою джерельною водою, а на фармах вигрівають водою з горлячих джерел будови і оражерії, в яких дооривають навіть огірки та мельони. Красу ісландського краєвиду доповнюють численні водопади, з яких Гульфос і Галфос галезять, алається, до найбільших у світі. На жаль їх енергія досі не використана. В вульканічних країнах тріскає часто кора землі, а шіліни, наповнені водою, творять на кількох метрах довгі, глибокі каньони.

Ісландське населення живе виключно з риболовлі. Всі продукти і товари, все що лише чоловік потребує: харчі, текстиль, взуття, скло, дерево, метал, опал, — все те довозиться за продану рибу. Холодне, камінне земля родить лише при найкращих обставинах троха бараболі. Часто стрічаємось з поглядом, що дзеркалом культури народу є його школи. Ісландські школи аражкові, уряджені після всяких вимог модерної гігієни, аж люксові. Шкільні будови з просторими, якими кімнатами. — часто замість

Вирівнюйте залеглости! Вже не-далеко час льосовання премій. — Передплатники, що не матимуть з днем 15. червня ц. р. ніякої залеглости у передплаті за „Діло“, можуть виграти бібліотеки вартости 100 ам. доларів, дві по 25, десять по 10 і десять по 5 ам. доларів. Хто схоче платити за бібліотеки ГОТІВКОЮ.

вікон цілі шкляні стіни. Вони мають свої окремі купальні басейни і туші, великі руханкові салі, а крім того в кожній кімнаті сніжно-білі умивальні. Всюди аж хороблива чистота, повне світло і осередку. Кожна школа має свого лікаря, який убає за здоров'я учнів і вчить їх гігієні. З відредовою чистотою стрінемося всюди, на кожному кроці, на вулицях, по домах і урядах, у крамницях і торговлях.

Під впливом сучасної доби, а головню захопани молодого покоління земля скоро модернізується, чи краще американізується. Рейкьявік та більші оселі мають електричне освітлення і газ, хоч кожна грудка вугля мусить бути доведена. Фінансову і господарську службу виконують два більші банки „Ісландс банкі“ і „Ляндсбанкі Ісландс“, які мають свої головні контори

у Рейкьявіку, а філії в шести більших оселях острова. Пересічно на 10 людей припадає один телефонічний апарат. Вулиці і хідники асфальтові, а не ціла тисяча особових і легких вагачних автомобілів доповнює вазовий і вючний транспорт у місті й околиці. Дороги удержували у апаментім стані, але в їх мало, так що самоходи мусять їдити пільними доріжками, а то й полями.

Треба подивляти прикмети, лямомі всім північним народом германського племені, їх звязаття і життєдатність, що серед так несприятливих умови серед ледівців, каміння і суворого арктичного пісокня вміють здвинути і вдержати свій життєвий рівень на високім ступні культури і добробуту

Инж. М. Колтунюк.

Сумне і веселе.

Як малий Морис уявляє собі „Інтервенцію“.

Ріжні в парікаллія на українську пресу збоку твх, що її читають, але ще більше твх, які зловольються повторюванням зачутих закилів „доброзичливої критики“, аби тільки втишити патріотичну совість, що каже їм купувати „Век Воєн“ і „Газету Поранну“. Чимало правди криють у собі докори під адресою української преси, як он нпр., що вона бідна скількістю сторінок, що її інформаційна служба шкутильгає, що замало в неї „сензацій“ — то знову, що замало „сензацій“ поклоняється (залежно від того, хто з „доброзичливим критиком“). Далекі рідше чується похвали, а деякі безумовно позитивні сторінки деяких українських (бодай по українські писаних) газет є досі зовсім непризнані. Є нпр. у нас органи преси, які проняті таким незрівняним гумором, що творять найвеселішу лектуру і можуть найчорнішого меланхоліка довести інколи до конвульсій сміху.

Перед у цієї окремії категорії по українськи писаної пресі веде безумовно „Рада“. Вже сам титул є веселий: кому та шавовна газета радить, над чим вона радить і хто в неї ради шукає?! Або зубтитул: „Політичний орган незалежної думки“. „Орган“ — це правда, але „політичний“, „думка“ і „незалежний“ („Рада“ — „незалежна“!) — це чейже один сміх! Кожне окреме число — це суперник „Знаєві“.

Ось перед нами свіжо спечене 18 число (дати двиним лямом те число не має, зазначено лише, що вийшло в неділю й у травні — теж оригінально). Вступна стаття як звичайно, займається ви-

або „Рада“, „Манчестер Гардієн“ і п. Войгт.

сокою політикою. Є там такі квіткі „незалежної“ думки: „Сьогодні є аксіомою, що Німеччина бажає собі, щоб українська нація в цілости, як держава, кооперувала мирно і згідливо з російською нацією в цілости як державою“. (бракує ще: „яко такою“). Автор цього речення не був би в „цілости як політик“, коли би не знав також, що є аксіомою політики Росії (в цілости як такої). Отже: російський парід не буде впоминатися за ніякі українські землі („Рада“ каже „за українськими землями“), бо „російський парід цього не потребує вже й робити, бо до цього є вже покликана українська держава над Дніпром“. Коли це покликання наступило, „Рада“, очевидно, („в цілости як політик“) своїм читачам-профанам не вразжує... Знає вона теж чимало інших тайн. „Діло“ нпр. заявляє, що воно є проти збройної інтервенції, але „Рада“ впевняє, що „Діло“ інтервенцію хоче, — очевидно, що на таке діктум „Діло“ (в цілости і частинах) в дух і прах розбите мусить замовкнути! „Діло“ заявляло, що одна стаття у „Кур'єрі Віленському“ була розумна, „Рада“ обурювалася на те, що та стаття „аж тхне інтервенційним завязттям“, однак якже тут спорити з „Радою“, коли є річчю очевидною, що статті, про яку йде мова „в цілости“, всезнаюча „Рада“ — не читала! Але це не шкодить „Раді“ такі впевняти, що „Діло“ є напевне за інтервенцією, колиж воно заявлялося проти неї, то на це вплинув не хтонебудь інший, а — берлінський кореспондент „Манчестер Гардієн“ п. Войгт! Не вірите? Читайте чорне по білому:

...Сталася така метаморфоза (в інтервенційного становища на протиінтервенційне — прим. Ред.) якраз у тім моменті, коли у Львові перебував англійський журналіст, берлінський кореспондент „Манчестер Гардієн“ п. Войгт. Сьогодні не є уже тайною, що п. Войгт у розмові з редакторами „Діла“ сказав, що всякі інтервенційні замисли та інтервенційна пропаганда проти Рад. Союзу є рівнозначні в абсурдом і що хто так служить українській справі — служить їй зовсім але. Така є загально пануюча думка англійської політики. Після цієї лекції п. Войгта редакція „Діла“ заявила виразно проти інтервенції...

Скільки в такому одному короткому реченні незлічимої мудрости, скільки знання й бистрої інтелігенції! 1) Це один доказ, що ніщо на цьому світі перед радянським „політиком в цілости“ тайною залишитися не може; 2) після ствердження „аксіом“, яка є німецька і російська політика (в цілости), маємо „аксіоматичне“ ствердження становища Англії (в цілости, як держави) до української та російської справи; 3) берлінський кореспондент англійського щоденника приїхав до Львова спеціально на прочитання лекції редакторам „Діла“ про те, як мають „служити українській справі“; 4) цей-же кореспондент, вкідучи до Львова, був чудово поінформований про „ундівські інтервенційні замисли“, які його обурювали, як абсурд; 5) редактори „Діла“, вислухавши лекції свого гостя, моментально змінили засадниче становище до таких дрібничок, як війна, Польща й Росія, та почали голосити тезу згідно „з загально пануючою англійською думкою“.

...Ні, скажіть читачі, чи справді такий „орган незалежної політичної думки“, як ота нешасна „Рада“, не є невичерпаним джерелом божеського гумору?!

Але це не винюк. Є ще й інші у нас, може не такі досконалі, а проте небуденні гумористи. Скажемо про них кілька слів завтра.

Нова опозиція в комуністичній партії.

З Москви подають, що опозиційні елементи під проводом Молотова і Базмана творять групу „комуністів-демократів“. Ці компромісові комуністи домагаються збереження дрібної приватної власности, свободи преси й незалежности професійних союзів.

Рука Москви в Нью Йорку.

Новоорська дирекція поліції оголосила в пресі автентичну кореспонденцію третього інтернаціоналу з тайними комуністичними організаціями в Америці. Виявилось, що третій інтернаціонал при посередництві тайних агентів підтримує в Нью-Йорку страйки та заворушення. На підставі деяких переловлених листів, арештовано кількох провідників комуністичного руху, що мали звязок з Москвою.

ПЮБОВ ДОСТОВЄВСЬКА.

Достовєвський і Україна.

У нас, у Галичині небагато є таких, які знають, що великий російський письменник походив з українського роду. Тому хочу переповісти за книжкою його доньки головню те, що торкається українських предків письменника, при чім зазначаю, що авторка уживає в своїй книжці лише назв „Україна“, „український“ та що ціла книжка незвичайно цікава. — *Перекладчик.*

Предки славного письменника Федора Достовєвського походили з Литви, з мінської губернії, де недалеко Пинська ще й досі є місцевість „Достовєво“, колишній їхній маєток... Литовські Достовєвські були шляхтичами „гербу Радван“, і кагольками.

Коли в 18. в. прилучено Литву до Росії, вже за Литви Достовєвських не було. Одна з литовських Достовєвських, може останній, переселився на Україну — коли не злати — прийняв православ'я, мабуть щоб могти оженитися з православною українкою і став православним священником, а описав, по смерті жінки архієпископом. Цей зже український Достовєвський, основник українського роду Достовєвських, називався після родинної традиції Степан. Нащадком цього Степана був дід письменника Андрій, про якого нічого не знаємо, бо його син, а батько письменника, Михайло, посварився з батьком і братами, як мав 15 літ, покинув Україну, пішов до Москви, щоб студіювати медицину і став основником російського роду Достовєвських.

Коли Достовєвські переселилися з темних лісів і болот Литви на Україну, стали поетам. Вони були очаровані соязшністю, квітам

і грецькою поезією України, їх серця огріло полудневне сонце і вони стали складати вірші. Бо з усіх славянських земель, що творили російську державу, Україна — найбільше поетична. „Коли привідемо з Петрограду до Києва, здається нам, що ми на полудні. Вечорі теплі, вулиці повні прохожих, що сміються, співають... Вдишемо пахуче повітря полудня, глядимо на місяць, що лагідно сріблить тополі, чуємо, як серце нам розширюється, маємо бажання складати вірші. Все дихає поезією на тій гарній рівнині, легко хвиляється, що купається в любовім сонці. Сині ріки пливають поволі, без поспіху; озера дрімать тихо, обведені килимом квітів; як любо спити в чарівних дубових лісах! Все на Україні є поезією: одіж селян, їхні пісні, їхні танці, головню їхній театр. Україна — це олінока європейська країна, що має театр втворений самим народом, а не сотворений інтелігенцією на те, щоб розвинути смак мас, як це робиться в Європі. Український театр є такий народний, що навіть не змогли зробити з нього міського театру. Україна стояла колись у взаминах з грецькими колоніями, що були над Чорним Морем. Трохи грецької крові вливе в жилах українців: пізнати це по їх гарних, сміливих лицях, по їх гарних рухах. Може бути, що укр. театр — це відгомін театральних вистав, що їх так любили греки“.

Батько письменника, Михайло, скінчив у Москві медицину і вступив до армії як лікар. Оженився в Москві з Марією Нічайвою, яка мала тип українки. Її мати походила мабуть з України, бо належала до родини Котеленських — яке то ім'я часто стрічається на Україні. Здається — каже авторка — що дід Михайло лише тому оженився з Нічайвою, що мала український тип. Москалями він погорджував, уважав їх варварами і держався від них через ціле життя осторонь. Мав він 7 дітей: 4 синів: Михайла, Федора,

Андрія і Миколу, і 3 доньки: Варвару, Віну і Олександру. Найстарших синів Михайла і Федора післав до інжинірської школи в Петрограді, а сам жив, спеноюнувавшись, у своїм маєтку недалеко Москви. Після смерті жінки розлився і став скупарем. Супроти кріпаків був суворий і ті його вбили. Альоголізм був нещастям майже всіх його дітей. Найнещасливіша була Варвара: гроші мала, а була скупа до нестями. Її убив сторож її льокаторів, щоб її ограбити.

По своєму батькові Михайлові, українцеві з походження, сини дістали в спадщині хист до чужих мов і до поезії. Авторка каже, що хто в Росії говорить добре чужими мовами, той по походженню певню поляк, литовець або українець, т. зв. походять з тих народів, яких предки були златнізовані католицьким духовенством. З росіяні говорять добре чужими мовами лише аристократи і то аж після кількох генерацій. Як освічені українці цинили латинську мову видно хочби з того, що батько Михайло вчив в Москві сам своїх синів Федора і Михайла латинської мови, тому, що в московській школі тої мови не вчили.

Молодий Федір жив як студент інженірської школи в Петрограді самітно. Не любив своїх товаришів росіяні, бо були грубі в поведінці, брудні аж до огиди. Авторка каже, що збудилася в ньому гордість батька, гордість цивілізованого супроти неуків і простаків. У вільних хвиликах писав Федір свої перші поетичні твори, в яких наслідував Гоголя, „великого українського письменника, котрого подивляв цілою душею“.

Ширим приятелем молодого Федора став українець Григорович, також письменник, який молодого Федора ввів у петроградські літературні салони. Оба приятели жили разом і дуже любилися. Авторка каже, що великий письменник не був би міг мешкати з правдивими росіянами. Він

Індія.

Очі цілого світа звернені тепер на Індію, де великий нарід із давньою кількатисячлітною культурою, бореться за незалежність.

Колиб Англія втратила Індію, її могутість був би завданий великий смертельний удар і англіїці свідомі цього, намагаються всіма силами знайти вихід із трудного положення.

Англіїська Індія це країна на 5.036.000 км² з 350 мільоновим населенням, що рівняється гайже з населенням цілої Європи.

Населення Індії говорить майже 100 мовами, діляться на сотні племен, визнає десятки релігій, ще й розділене на кілька каст, між якими існує непроходима пропасть.

Більшість індійців визнає буддизм, але багато там магометан, особливо у східних провінціях і в Бенгалію, де є 53 проц. магометан.

Релігійні різниці є причиною внутрішньонаціональних конфліктів, які доходять нерідко до дрібниць: для буддистів корова є святою істотою і її не можна вбивати, а музудманні люблять коров'яче м'ясо, випасають цілі стада коров на зарі і вважають вегетаріанських буддистів ідопоклонниками, а їх релігію зають жартом „кобевячою“.

Буддисти переслідують магометан і тому магометани дуже часто підтримують англіїців, які забезпечили їм релігійну свободу.

В Індії є чотири головні касты: 1) брамани, деб то священики і ачителі; 2) кшатрїї, деб то військ і урядовці; 3) вайсіян, землевласники і купці; 4) судраси, деб то робітники й ремісники.

Крім цього існує ще каста парїв, найбідніших злидарів, яких є в Індії майже 10 мільонів.

Парїї не мають права вступати до святині, коли хто з вищих каст діткнеться парїя, то він вважається нечистим і мусить перейти церемонію очищення, індійські звичаї не признають парїям ніяких горожанських прав і тільки англіїська влада надала парїям ці права, тому парїї також дуже часто стоять по боці англіїців проти націоналістів Гандїя. З цієї причини Гандї старається зрівнати права парїв із правами судрасів та зеднати їх для національної справи.

Окрім національної боротьби в Індії живе боротьба клас і каст, що дуже утруднює роботу націоналістів.

Окрім цього багато провінцій Індії має автономні права, ними управляют могораджі, які дуже мало залежать від Англії і не бажаючи втратити своєї влади, діяються на визвольну боротьбу індійців скептично, або й ворожо.

Деякі ці автономні князівства як напр. Мізур, Барода, Гідерабад і Траванкор є не менші як польська держава.

Боротьба за незалежність Індії почалась 1885 року, коли то горстка індійських інтелігенція, вихованих в англіїських університетах, вернувшись до вітчизни, скликала перший національний конгрес і домагалась автономії.

В 1909 році була перша спроба бойкоту англіїських товарів.

любив упорядковане життя, міг жити лиш з таким, що вмів шевувати хвалити праці й роздумування. Тимчасом правдиві росіяни в день сплять, а в ночі грають в карти. Тому письменник, як мешкав коли разом з другим, то не з правдивим росіянином: в Петрограді з українцем Григоровичем, у Семіпалатинську зі шведом бар. Вранглем.

Новість „Білі люди“, що була наслідком Гоголя, зробила Федора славним. Став він бувати у літературних салонах кн. Олеського, графа Сологуба, графа Велигорського. Друга новість „Двійник“ не подобалась критикам і публіці, бо автор малював тут білих людей такими, якими вони дійсно були. Це поета дуже боліло: перестав ходити до салону в. ходив найменшими вулицьками Петрограду. В тім часі (1840) лізався Федір з Петрашевським, що думав разом зі своїми однопдумцями смінути царя і засадити в Росії республіканський лад.

Змову Петрашевського відкрив: всіх трьох братів Достоевських увязнили. Андрія вислали зараз, Михайло сидів у в'язниці кілька тижнів, поета Федора зачинили в Петропавлівській кріпості. Змовників засудили на смерть, але перед самим виконанням кари помилував їх Микола І. Те, що поет тоді пережив, змалював в „Двійнику“. Поетові перем вено кару смерті на чотирьохлітню в'язницю в Омську. На першій сибірській стадії відвідали поета дві нالی. Це були жидки декабристів, змовників проти Миколи І. в р. 1825, що вже були відбули свою кару, а те дальше жили в Сибірі під доглядом поліції. Пані дали постої в Сибірі і 25 рублів. З цієї біблїї поет вже не робив більше через ціле своє життя. Знав її на пам'ять, звертався до неї за радою в важких хвилях життя.

(Продовження буде.)

Підчас світової війни індійці вірно служили англіїській імперії, за те Англія обіцявала надати Індії самоуправу.

В 1918 році, коли нужда і голод та заразливі недуги скосили в Індії 10 мільонів населення, невдоволені індійці, головно робітники, утворили перші робітничі синдикати і проголосили страйк та почали активну боротьбу проти Англії.

В 1919 р. Англія перший раз звернула увагу на індійський визвольний рух і надала Індії деяку самоуправу, перевела невеличкі реформи й утворила щось у роді парламенту, до якого голосувало 7 мільонів індійців, вищих каст.

Невдоволення індійців використали більшовики і в 1920 р. почали піддержувати в Індії робітничі страйки та бойкот. Тоді то бенгальський округ найшовся у стані облоги і англіїці розстріляли кількисот робітників.

В 1920 р. вперше на горизонті явився Магдма Гандї, який скликав другий індійський національний конгрес, на якому ухвалено не платити податків, не посилати дітей до англіїських шкіл та відкликати індійських послів з англіїського парламенту.

В 1921 р. індійські націоналісти вперше вступили збройно і в одному місті вирізали англіїську поліцію.

Англіїці вистреляли знов кількисот індійців і адалили заворушення, після чого індійці поділились на кілька таборів, з яких тільки „сваражисти“ (самостійники) Гандїя стояли далі на становищі безкомпромісової боротьби проти Англії.

Англія утворила окрему комісію для виготовлення конституції для Індії, але Гандї заперестував проти цієї комісії, заявляючи, що конституцію для Індії мають право ухвалювати самі індійці і в 1929 р. у Калькуті скликав конгрес для ухвалення цієї конституції.

Цей конгрес справді ухвалив проект конституції, згідно з якою, Індія дістає права дорівні з Англією малаб надати до 31. грудня 1929.

Англія не послухала конгресу і при кінці 1929 року Гандї проголосив бойкот англіїських урядів і товарів, бойкот монополів. І взагалі пошалу від активного спротиву визвольний індійський рух переходить до активної боротьби, яка щодня загострюється і кожного дня може завершитись всенациональною революцією.

Комуністична дійсність.

(З приватного листа.)

Живучи в капіталістичній країні, ви мабуть не можете собі уявити наш „комуністичний лад“. Не знаєте, як у нас проводиться колективізація, як швидко йде реконструкція сільськогосподарства, як підвищується індустрія, як люди „стоять одностайно“, не голодні і „задоволені у всьому на 100 відсотків“. Якщо не знаєте, то я можу вам пояснити.

Почнемо з нашого села. Дядьки платять продподаток, штрафовку (асекурацію), самообклад і т. д., дядьки останніе абувають, аби не посадили в ДСПР.; бо коли не видалять — усе забирають і викидають з хати. Як прийде осінь, кожен дядько має платити хлібом на середнє господарство 70—80 пудів, має законтракувати свиню, корову на таких умовах, що описати приходить господареві ще й доплачувати. Якщо-ж хто не в силі виконати маси ріжних обкладів, того господарство зовсім руйнується, продветься, а сім'я остається без хати-голодна. Потім йде реконструкція сільськогосподарства. Всі мають займатися до колективу добровільно, але обов'язково. Щож для цього? Для цього руйнують чимало господарств, цілі родини засилають геть на каторгу, на далекий Сибір. Дітей викидають зі шкіл, викидають з колезіуму, на господарстві накледають т. зв. експерт (податок у 200—500—1000 корб.). Люди застрашені мусять „добровільно“ писатися до колективу. Ті, що остийються поза колективом, мусять терпіти наругу; землю їм вир'ють, сльму найпоганішу (пісок, гибірі), а при тім ще віддалену 8—15 кілометрів від села. І господар мусить її обробити, чи він має коня чи ні, чи він має зерно на засів чи ні, — це їм байдуже.

Скажете може, що колектив — це гарна штука; але не в наших умовах вона гарна. Колекти наші будуться дуже швидко, але за тиждень вони вже мають масу боргів; от як наш за 2 тижні 15 тисяч карбованців. Іжа в колективах така погана, яку тільки можна собі уявити. Потім праця в колективі повинна бути вільна, а в нас не так; над робітниками стоить приказчик і підганяє їх, як рабів. Хіба це комуністичний лад? Освіта повинна бути безплатна й обов'язкова, як вони кажуть, але не так робиться. Вчатьсь тільки жиди та ще мала частина дітей комуністів та комуністок і то не всіх, а всі інші повинні сидіти дома

Тірше як при Миколі П. Вязниці (ДОПРИ) начинені в'язнями політичної ваги, де їх їдять паразити. В тих кітлах, що перуть білля, варять і їжу в'язням, а їжа — варені у воді якісь крупні. Без ніякого абсолютного жиру. І от виснажених паразитами та голодом в'язнів цілими тисячами розстрілюють, тисячами женуть у заслання на Сибір і т. п. І при таких умовах буде згода між людьми? Та тут усі скрегочуть зубами і чекають лише іскри; кожен ледяв втримує себе, щоб не дати в лице якомусь собаці, або не видаляти його, бо за це в нас розстрілюють. Задоволені лише оті жирні кабани, що мають у себе в руках узлечки, на яких налігані ріжні дурачки, які за пятака готові весь світ знищити.

І чи-же тепер можна відрижнїти цю нікчемну владу від лютої монархії Миколи П.? Та ще гірше: де дівається той цукор, який виробляють наші цукроварні? Ми його не споживаємо, бо його зовсім нема. Або де збудована одна школа чи лікарня? Ні. Всі гроші, зроблені в поті чола трудящими, течуть у широкі кишені комісарів. Церкви у нас закривають і то насильно; на незакриті церкви накладають великі налоги до 500 і більше карбованців. А закордонну пресу без перестанку дають за брехню.

От у якому „частю“ ми живемо!

ЗА ОКЕАНОМ.

Олімпіада української пісні в Нью Йорку.

Започатковані торг. фірмою „Сурма“ перед близько піроку змагання українських хорів з околиці Нью Йорку при нагоді утворення української радіо-програми закінчилися 9. березня величавим Святим-Олімпіадою української пісні. Присутні на цьому святі знавці музики та майже вся місцева й околична українська інтелігенція згідно стверджували, що ще не було такого свята в Америці, яке уладжено виключно силами американських українців, а головно молоді американської України, такі там роджені. Коли нежданно зявився перед українською публікою Олександр Кошиць, присутні заперли в собі дух: не вірили, чи це сон чи дійсність. А й самий Кошиць із зворушення не міг відразу прийти до слова. Він отверто сказав, що те, що він почув, є для нього чимсь новим: американська Україна продовжує працю, яку розпочав Український Національний Хор перед кількома роками під його проводом. Він також ствердив, що українці принесли великий скарб і спільну американську скарбницю, а саме величю пісню, і побяжав, щоби ця молада американська Україна могла ще привитати своєю піснею і вільну стару Україну в Європі із вступної промови молодого організатора Василія Гела (по англіїськи) публіка довідалась, що це виступає вперше Союз Українських Хорів з Ньюарку, Джерас Сіті, Йонкерс, Перт Ем бой, Елизабет, Бейон, Картерет, під проводом своїх диригентів, котрі рівночасно творили комітет (Т. Каськів, А. Гела, М. Фатюк, Й. Буката, С. Грабар, В. Мельничук, П. Шавинський). Вони заняли почесні місця на естраді авдиторї Вашингтон Ервінг Гай Скул при 17 вул. Це був одночасно також перший попис молоді України в Америці при нагоді роковин народження Шевченка, котрого значиння бесідник змалював. Серед невмовкаючих оплесків впровадив опісля п. Гела диригента хорів, композитор: Михайла Гайворонського і від цієї хвилі присутні мали справжній духовий пир: „Заповіт“ Т. Шевченка (мішаний хор, басове сольо п. Шустикевича з Джерас Сіті); „Думка-шумка“, музика Лисенка; фортепянове сольо М. Штембера, „Дума“ і „Безмежне поле“; а крім цього три наддатки на „біс“ баритона М. Карлаша, „Ой стрічечка до стрічечки“, жіночий хор, „Україно-Мати, кат сконав“, мішаний хор. Усе те було з першої частини. Друга часть почалась композицією Гайворонського „Вечір“ до слів Шевченка, яку виконав жіночий хор, а дальше були „Козацька пісня“ Стеценка, яку відспівав мужеський хор, П. Марін Гребінецька одушевляла зібраних своїм собраном у піснях: „Сон“ (слово Маковей) і „Досвіта“ (слова Куліша), композиція Кудрика, а на невмовкаючі оплески відспівала два наддатки. Після Любка Каськів у пречудному народньому строю очарувала слухачів скрипковим сольом: „Сонатина“ у старому стилі (три частини), композиції М. Гайворонського, так, що мусіла ще долати другу пісню. А після соли Любка Каськів виступив серед невмовкаючих оплесків Олександр Кошиць зі своєю патріотичною промовою, з щойно по ним закінчив М. Гайворонський свій тріюмф як диригент свята могутнім гимном американської українців: „Далека Ти, а банька нам“. Врештня цього гимну було просто величаве, бо з трудней трьох сот співаків і співачок, удушевлених і успіхом і промовою Кошиця, виділась душа української імїграції та американської молоді України. Хори були такі відспівані, що не було чути найменшої ріжниці в укладі голосів. Це знак солідної праці диригента Гайворонського

Шевченківське свято у Вінніпегу.

Дня 16. березня відсвяткував Інститут „Прогресу“ у Вінніпегу, Манітоба, 69-ті роковини смерті Т. Шевченка дуже величаво. Великий будинок Інституту не міг помістити всієї прибувшої на свято громади і багато людей вернулося задля недостачі місця. Програма вечора складалася з двох рефератів, виступів мішаного хору Інституту під управою проф. Турулі і сольових точок. Реферати виголосили проф. В. Біберович і п. Кость Андрусичин, молодий абсолювент університету Манітоби, уроженець Канади. Хор співав „Заповіт“, „Думи мої“, „Жалібний марш“ Лисенка і на закінчення „Ще не вмерла“. В сольових точках виступали п-на Н. Максимович (альт) з піснею „Ой гаю я, подивлюся“; п. Іван Філь (скрипка) „Аве Марія“ Шуберта; п-на Бр. Протасевич з піснею „Садок вишневий коло хати“ і п-ні Резньовська з піснею „Ой люлі, люлі“. Декламували п. Адам Левницький, п-ні Марія Сас і п. Василь Іваськів. Був помітний величезний вклад праці в це свято.

Відчит про Україну в англійській мові

Інспектор Ф. Т. Гаврилюк дав відчит про Україну в англійській мові в Педей, Саскечван (Канада) в дні 28. лютого. Цей відчит відбувся на запрошення товариства „Говм Мейкерс Клуб“. Міська галя була заповнена і слухачі прийняли двогодинний реферат з великим заінтересуванням. Презент подав хід важливіших подій з української історії, навіваючи ці події до боротьби українського народу за волю. Він зупинився обширніше над теперішнім положенням українців під Польщею і під більшовицькою окупацією, а закінчив реферат коротким описом української еміграції в Канаді, звертаючи головну увагу на поступ українців як канадійських громадян. При цій нагоді учитель Рубашевський прибув із своїм товариством з Аран і дав виставу українських танців та пісень. Цю концертну програму прийняла публіка з великим одушевленням.

На організаційному фронті.**СКАЛАТЩИНА.**

Повітовий Народний Комітет скликав на день 25. березня ц. р. довірочну нараду делегатів скалатської судової округи до Скалату. Явилось 4 священників і 78 селян. Проводив селянин з Колодівки п. Антін Сенік. Реферат про політичне положення, про працю Української Парл. Репрезентації і про партійну організацію УНДО виголосив голова Повіт. Нар. Комітету п. Олександр Пісецький. Присутні вислухали реферату з великим зацікавленням і постановили в найближчому часі перевести в кожному селі партійну організацію УНДО, вибрати партійний місцевий комітет і перевести спис членів УНДО. — Тогож самого дня п. О. Пісецький відбув довірочну нараду в Колодівці коло Скалата. В прегарнім Народнім Домі зібралось багато селян і селянок, котрі по вислуханню реферату п. Пісецького дякували йому сердечно. Опісля розвинулася дискусія над потребами села і зібрані постановили приступити в найкоротшому часі до заложення кредитової кооперативи в Колодівці, а також до створення дітчої бібліотеки при читальні „Прогресу“, на потреби котрої п. Пісецький зложив від себе перший даток.

БОРЩІВЩИНА.

В дні 12. квітня ц. р. відбулося справоздавче віче о. Куницького в селі Михайлівка. Присутніх було 222 особи з сіл: Михайлівка, Кудринці, Дзвинячка, Окопи, Панівці, Білівці і Вовківці. — Дня 13. квітня відбулось таке саме віче в селі Гермаківка. Присутніх було 2.000 осіб з сіл: Гермаківка, Іване, Нівра, Залісся, Новосілки і Криваче. Крім посла о. Куницького промовляв також сен. Бараник. — Дня 14. квітня відбулось віче в селі Бабинці в присутності ок. 500 людей з сіл: Бабинці, Худівці і Шупарка. Промовляли також пос. о. Куницький і сен. Бараник. На всіх тих вічах обговорено діяльність нашої Парл. Репрезентації і справи нашої внутрішньої організації. Від Повіт. Комітету брав участь у вічах секретар Комітету п. Гораль. Віча пройшли з повним успіхом і ухвалили резолюції з довірям для нашої Парл. Репрезентації і в шкільних справах та з протестом проти руйнуючої московсько-більшовицької політики на Вел. Україні і з привітом для засуджених українських діячів.

Мін. Юзефський у Сх. Галичині.

У неділю вечором виїхав із Варшави до Львова міністр внутрішніх справ Юзефський. Із міністром йдуть вищі урядовці міністра з директором політичного департаменту Стаміровським. Це перша інспекційна подорож мін. Юзефського до східних воєвідств.

Вальдемарас про польсько-більшовицьку війну.

Ковенський шоденник „Гідше Штіме“ помістив інтерв'ю з Вальдемарасом. М. Ів. Вальдемарас каже, що вірить у можливість вибуху війни між Польщею та СРСР. Вона може вибухнути навіть у літі ц. р. або пізніше. Схоплення Кутєпова зарежисерували вороги більшовиків. Кутєпов є тепер у Польщі.

Бійка в чехословацькім парламенті.

Дня 3. травня при кінці засідання чехословацького парламенту підчас голосування над законом про поліпшення долі безробітних і після натальної суперечки комуністів, німецький соціаліст пос. Шап кинувся на одного з комуністів. Бійка не спинила навіть перерва нарад. Бійка перенеслася й до кульварів, де пос. Лянте (з групи Бенеша) вибив до землі комуніста Грука.

Горять індійські доми.

До Калькути приїхав бувши голова Нац. Зібрання Патель. Його витали на двірці на передмісті Гобра представники конгресу й міської молоді. Патель узяв участь у організованім зараз поході. Поліція розігнала похід бамбусовими палицями як нелегальний. Були ранені. У місцевості Чадовра, 50 анг. миль на північ від Бенаресу, прийшло до більших заворушень. Вісім індійських домів згоріло, а 12 індійців було ранених. Один ранений помер.

Затонуло 200 рибалок.

З Токіо повідомляють, що біля побережжя Сахаліну й острова Гокаї лютував буревій. Він заподіяв величезні шкоди, що доходять до 8 мільйонів ен. Згинуло 200 рибалок, що ловили рибу.

Літвинов на 3-травневім святі.

Пат повідомляє з Москви, що польський посол Патеєк видав для більшовицької влади та дипломатичного корпусу прийняття з нагоди польського нац. свята 3. травня. У прийнятті взяв участь із жінкою керівник комісаріату закордонних справ Літвинов, представник реввоєнсовіту Судаков, амбасадори й послі акредитовані в Москві, вищі урядовці наркомінделу, представники наукових кол., персонал амбасад та посольства й військовий аташе.

Арештували фальшивника грошей.

Лодзький слідчий уряд перевів ревізію в кольпортера фальшивих монет Брон. Ригельського. В подвійній стіні найшли укриту машину до фабрикації монет. В отворі в долівці найшли магазин фальшивих монет. Ригельський признався, що фабрикував фальшиві гроші. Машину й около 10 тисяч штук монет сконфіскували. Ведуть слідство.

Поворот канцл. Шобера.

Дня 4. травня австрійський канцлер Шобер вернув до Відня з подорожі до Парижа та Лондону.

3 передвиборчого руху на Волині.

ДУБЕНЩИНА. Дня 22-го квітня ц. р. (на третій день свят) відбулося заходом Повіт. Комітету Українського Нац. Дем. Об'єднання велике віче в селі Дорогостаях Великих. На віче зійшлося біля 1000 людей з Великих Дорогостаяв і доколичних сіл. Промовляли посол Вислоцький і член Повіт. Комітету УНДО в Дубні п. Квбалюк. День перед вічем у Дорогостаях В. посол Чучмай, улаштував тут віче і весь час навадав на УНДО. Його вічевикам було за багато лайки і вони самі дали йому належну відправу. На запит, чого його партія збавкрутувала і чому посол Сенюк виступив з партії, посол Чучмай спромігся тільки сказати, що, мовляв, до смерті треба вчитися і дураком померти. Він так і робить і так його зрозуміли селяни, які вже мають досить його політики, про яку він сам не знає, до чого вона йде. Його віче у Дорогостаях В. тільки підготувало ґрунт для віча посла Вислоцького. Вічевники вистали гучними оплесками посла Вислоцького й одногласно заявили за листом ч. 18. Слід зазначити, що в тому селі має свій маєток посол Сенюк із сільробу-вності і тут він жив, а тільки недавно переїхав до Луцька. Маєток посла Сенюка складається з кількадесятьох моргів землі (добрий пролетар), яку він арендує і використовує селян.

До ювілею митр. Шептицького.

Дістаємо такий допис:

Весь цей рік стоїть під знаком ювілею Митр. Андрея Шептицького з нагоди 30-ліття його архипастирської праці. І в цей ювілейний рік наш нарід рішав поставити живий пам'ятник: здвигнути шпиль і м. Ювілята у Львові, в якому знайшли би приміщення усі ті, яких нужду так ніжно відчувало і відчуває батьківське серце Архипастира.

По містах і свідоміших селах відбуваються академії й концерти в Його честь.

„Все воно гарно, похвално, та є може ще кращий спосіб, щоби спопуляризувати імя достойного Ювілята? Шпиль — живий пам'ятник, дасть Бог стане, але — у Львові; академії-концерти з ювілейним роком скінчаться, — їх голос замовкне.“

Чи не слід би подумати про щось такого, щоб і найменші із нашого народу, які у Львові ніколи не були, а може й не будуть ніколи, ті, що не почують концертів, згадували ювілейний рік свого Митрополита? Виринає в мене така думка: У кожній місцевості, при кожній церкві, нехай виросте в тім році дуб, дуб Митрополита Шептицького, засаджений на спомин. Не-хай скрізь відбудеться в цім році ювілейне свято; нехай обмежиться хоч би тільки до промови, до деклямації чи співу, не залежить від місцевих відносин, — але необхідною точкою такого свята повинно бути засадження дуба, після торжественної Служби Божої, відправленої з цим наміром. Дуб могоб засадити якась дитина, чи найстарший чоловік. Біля дуба слід би вкопати пропам'ятний камінь із відповідним написом, а з чотирьох його сторін також чотири каміні стовпи, озвєдені ланцюхами.

Садім дуби біля наших церков і цим у першій мірі повинні зайнятися отці парохі і настоятелі церков.

Є наших церков тисячі! Якщо кожна церква подбає про засадження такого дуба, то тільки на галицькій волості виросте в цьому році велитеський ліс із тисячних дубів, — ювілейний ліс Митрополита.

Це — думаю — буде справді живий пам'ятник у честь Найдостойнішого Ювілята, пам'ятник, на який спроможтись може навіть найменша і найбідніша громада.

Стрий-Лани.

о. Маріян Роман Цурковський.

Англійські війська їдуть до Індії.

Медіолянський „Корієре деля Сера“ повідомляє з Мальти, що в суботу відплили відтам більші транспорти англ. війська до Індії. На Мальті цензурують строго телеграми. Про нові розпорядки англ. влади в Індії довідуються лише від кораблів, що перепливають Пор Свідом і Аденем.

Зі спортового життя.

УКРАЇНА—РЕСОВІЯ 1:1 (1:1).

УКРАЇНА II.—Лехія II. 6:1 (1:1).

УКРАЇНА III.—ЧОРНІ III. 4:3 (1:3).

Україна вислала в неділю до бою всі три свої дружини, з яких друга і третя вийшли зі змагань побідно, а перша мусіла задовольнитися ремісовим вислідом, діставши у рижівській дружині твердого й амбітного противника. В Україні, якої напад вів ослаблений довгою недугою Лисик, відсутність Петрова дається відчувати дуже сильно. А що в помочі бракує Рака, то й ця частина дружини недомогає. Третью слабою стороною України є воротар Новицький, що неfortunно вибігає, а своєю нервозністю денерує не тільки гравців, але виводить з рівноваги й усю публіку. Свої порота здобула Ресовія саме після такого його вибігу. Не зважаючи на відмічені недостачі, одинацятка України грала в загальному добре і якби трохи більше щастя, булаб ці змагання вирішила в свою користь (гарний стріл Магоцького, що відбився двічі від стовпа!). Одинокого голя для України стрілив Воробець зараз у перших мінутах з карного. Суддя п. Меллер вів змагання об'єктивно і зовсім без потреби вигукувала проти нього частина української публіки. Видців ок. 1.500.

Мистецтва А-кляси.

Львів. Гасмоней—Погонь (Стрий) 1:1 (0:0)

Львів. Польонія (Перем.)—Світезь 6:2 (2:0).

Золочів. Лехія—Яніна 3:1 (3:0).

Львів. Чорні I. Б.—Погонь I. Б. 3:2 (1:1).

Мистецтва Ліги.

Львів. (Субота). Погонь—Висла 2:2 (2:1).

Варшава. (Субота). Лехія—Варта 4:0 (3:0).

Лодзь. ЛКС—Чорні 3:1 (2:0).

Краків. Гарбарня—Польонія 3:3 (1:0).

Товариські змагання.

Львів. Висла—Погонь 2:2 (1:0).

НОВИНКИ

— Пригадка! Першорядна кравецька робітня **ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** знаходиться у Львові, Сикстуська ч. 20. Відзначена золотою медаллю на виставі в Стрию. Численні признання за солідне і точне виконання всякого рода кравецьких робіт. Добрій матеріал на складі, умірковані ціни. 1953 '3-6

— **Національний Музей у Львові** (вул. Мохнацького 42) мав у квітні дорогою дарів, закупив та книгообміну 65 чисел (167 предметів) приросту до ч. 28.262 включно; в цьому збірці 32 рисунків бл. п. Василя Крижанівського. Жертводавцями були пп.: о. Голінатий, Горуцький А., Гришай Андрій, проф. Кіт М., Конкевич В., Косоноцький В., о. Пастернак І., о. Пристай В., о. Соловій В. і Чубатий В. Управа Музею складає усім їм щире подяку. — В неділю 11. травня буде отворена виставка з нагоди 100-ліття освободження Греції.

— **Свячене Т-ва „Сила“**. В неділю 27. квітня з товариств українських робітників „Сила“ у Львові відбулось традиційне свячене, в якому окрім членів узяли участь і запрошені гості, між ними представники української преси. Гостей і членів привітав о. Садовський, вказуючи в своїй промові на значіння і ролю робітництва й мішанства в житті й розвитку нації, після чого учасники провели час на оживленій гутірці, переплітаній промовами й тостами. Особливо цікава й повна гумору була промова д-ра Федюка, о. Каштанюка, після яких ще промовляли проф. Березовський й Охримович. „Свячене“ закінчилось піснями й національним гимном.

— **На карти „Рідної Школи“** звільнюючі від зльогольних напоїв з нагоди Воскресення Христового зложили в зол. отсі Вп. Громадяни(ки): з **Галича**: 6: п-во Лепкалюки; по 5: д-р Мулькевич Володимир, радник Е. Жарський; по 2: о. Соломка Володимир, Ткачків Роман, Скренгович Омелян; з **Крилоса**: 5: дир. Павлишин Дмитро; 3: Боднар Володимир; 2: о. сов. Гошовський; дальше зложили: 5: Демидко Сергій — Кобринь на Полісся; по 2: С. Яворська — Залуква, о. дек. Дудрович — Яблонів, о. дек. Гарасевич — Делів, дир. Євген Скаліш — Делів і о. Самотулка В. — Блюдники. — Хто слідуючий?

— **Музей Наук Т-ва ім. Шевченка у Львові** (вул. Чарнецького 24) мав у місяці квітні 60 чисел (244 предмети) приросту до загального числа 20.208 включно, головню у відділі археології, етнографії, портретової фотографії та зоенних памяток. Жертводавцями були пп.: генер. Бошків С. П., Бубела В., Вахнянин Б., Гомик О., проф. д-р Горак Ю., д-р Степанів-Дашкевичева, дир. Демчук М., д-р Електрович В., Калужняцький Н., проф. Кіт М., проф. Константинович Я., проф. д-р Краль Ю., д-р Лев В., нотар Левичий-Лукч В., акад. Лобода А., Магалає, Мажогін, інж. Мельник А., о. Метик Ю., проф. д-р Мурко М., Михайлів М., д-р Панаєв М., інж. Пастернак С., проф. д-р Пуркине К., радн. Сопотницький О., радн. Сосновський Р., Стояловський, акад. Студинський К., Сушко Р., Українська Книгарня в Чорткові, вид-во „Червона Калина“, проф. Юзичинський З. Ціннішими набутками є олійні портрети о. Романа Авдиківського (діда Маркіяна Шашкевича) і Льва Сосновського (сеніора Ставропігії) та збірка памяток визвольної боротьби інж. А. Мельника. Управа Музею складає усім жертводавцям щире подяку. Для відвідин збірки відчинені щодня від 8—13. год., в неділі і свята від 10—12. год. Я. П.

— **Застріляв дочку і себе**. Емеритований залізничний урядовець Іван Збір, замешкалий при вул. Ліщинського ч. 43. у Львові від довшого часу був нервово хорий, а причиною нервової недуги була залізнична катастрофа, з якої цей залізничник вишов поранений в голову. Занепадаючи на здоров'я, Іван Збір дуже турбувався тим, що коли він зовсім занедужає, то його 7-літня дочка помре з голоду. Дня 2. ц. м. жінка Збира, вернувши з церкви, застала дочку із простріленою головою, а чоловіка вбитого. Збір убив себе, стрілявши перед тим до дочки.

— **3 львівського суду**. На днях засуджено шофера Мечислава Барана на 3 місяці в'язниці, за переїхання 18-літньої Бerti Гольд Фаберіної, яка згнула під колесами автомобіля 29. грудня 1929 р. біля великого міського театру. — Дня 2. ц. м. суд присяжних засудив на 2 роки в'язниці столяра Михайла Бриля, обвинуваченого в тому, що кільком жінкам обіцяв женитись, побрав від них гроші, як завадаток на придане і тим чином придбав собі майже 500 доларів.

— **Арештування в Дрогобичі і в Бориславі**. На днях дрогобичська і бориславська поліція арештувала Стецька Андрія, Самуеля Тенен-Завма, Михайла Крамера, Адельо Сальдерферову, Лейбу Йозефсберга, Ярослава Коцка, Бронислава Адамовського, Миколу Гапкаву, Вільгельма Корнгабера та Охсбергера. Всім їм поліція закладає принадлежність до КПЗУ. ширення

комуністичних летючок і т. д. Арештованих відвезено до Самбора.

— **Державна спадщина**. П командант і селянин Антін Сосніцький, відомий польський селянин з Доагомостиськ. вніс скаргу до президента держави і маршала Пілсудського на Тадея Фидиповича, підполковника і директора державної стаднини в Судовій Вишні, з рівночасно власника села Довгомостиська. — Закидуючи йому в'язки надужиття. Цим донесенням почувся ображений п. Филипович, вніс донесення до прокуратури в Перемішлі. Прокуратура в Перемішлі обвинуватила Сосніцького за 7 пунктів цього донесення і карний суд в Перемішлі засудив його на 6 місяців тюрми. Проти цього звсуду вніс Сосніцький апеляцію. Дня 30. квітня ц. р. відбулася розправа в апеляційному суді у Львові. Апеляційний трибунал у склазі пп. радників Сохи, Ояка і Байорка по першведній розправі ухилив вирок суду в Перемішлі, **уневинив Сосніцького від 5 пунктів обвинувачення, що до 2 затвердив і засудив його на кару 4-місячної в'язниці і завісив кару на 3 літ.** Обвинуваченого заступав д-р Лев Ганкевич.

— **Сня Марії Конопницької**, відомої польської письменниці, помер у Варшаві в лічниці по операції. Іван Конопницький був досить заможним землевласником і не визначався в житті нічим замітним. Помер у 63 році життя.

— **Жертва спиритизму**. В Ляс Пальмасі одна родина захопилась спиритичними сеансами й одного дня викликаній „дух“ молодого хлопця із цієї родини сказав учасникам сеансу, що він є в пеклі і що може видістатись із пекла тільки тоді, як хтось із його родини буде вбитий як жертва за його гріхи. Забобонна родина, бажаючи виратувати сина з пекельних мук, вбила молоденьку дівчину, мовляв, вона невинна, піде і так до неба, а не можна-ж через таку дурницю лишати сина на віки в пеклі.

— **Після вичання дочки Муссоліні**. З нагоди вичання Елди Муссоліні з грфом Галіяччо Чіано, диктатор Італії дістав від короля „гратуляційну телеграму із бажанням „тривкого щастя для молодого подружжя“. В день шлюбу Муссоліні жертвував 25.000 лірів для убогих дітей гірських та надморських околиць і по 400 лірів для кожної дитини, що вродилась в день шлюбу дочки диктатора в місті Римі та в містах, де родився Муссоліні і його зять.

— **Кулідж у Голлівуді**. Бувший президент Кальвін Кулідж заїхав з жінкою до Каліфорнії і аступив до царства голосних фільмових зір, до Голлівуду. Тут зустріли недавніх мшканців Білого Дому артисти і артистки. Гуморист Вілль Раджерс і Мері Пикфорд, жінка Дагласа Фербенкса, приєднались до товариства Куліджів, що-би їм показати фільмову столицю світа. Вони завели гостей до ресторанів на забави і до фільмових робітень.

— **Кримінал за побиття гуски**. З Оттави, Онтеріо (Канада) повідомляють: Суд присудив пані Марії Титенч 5 доларів кари або 30 днів в'язниці за те, що вона в нелюдський спосіб побила гуску. Інспектор гуманного товариства каже, що вона вломила гусці ногу і крило і в такому стані лишила її на смітнику.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „Львине Серце“, історична пєса П. С. ПЕТРИЯ.

Не є це пєса, а картини, що мають дати нагоду режисерові, балетмайстрові й малареві зробити з них популярне патріотичне видовище. Щось у роді тих дав нашого побутового репертуару зі співами та танцями, де співав, танці та музика заступають драматичну акцію й тили.

Все видовище тримається на балеті, до якого зроблено оригінальні гарні костюми. Дівки особн нагадують маріонетки; поезія, якою вони шкварять високопатетичні промови, мало чим різниться від поезії привагдливих патріотичних промов.

Ідея пєси? Найкраще було би не мати аж таких претензій до автора. Історичну подію облого Львова Хмельницьким і татарським халом відкористовує автор для патріотичної проповіді на тему братньої згоди народів, що живуть під крилами одної батьківщини: Річнесполитої. Зворушуюча шириня світогляду: — не повинно бути ріжниць між народами, що мешкають у „городі Льва“ ні ріжниць між суспільними класами, всі повинні разом кохатись і собі помагати, але, очевидно, з одною умовою — Річнесполита буде опікуватись ними і законами справедливості.

А пєса тим: усе видовище настроєне на дуже пафосістичний тон, а переповнене бовбою зеклямацією. М. Р.

Дописи.

ДУЩЬК. (Сельроби самі себе студяться.). По Волині розкидають, сельроби летючку „Що таке УНДО і його листа ч. 15“. В летючці одна брехня, лайка і неправочувачд ріжних фактів, щоб лин

ЗАХОДОМ ФІЛІ СОЮЗА УКРАЇНОК в ПЕРЕМІШЛІ

відбудеться

ЮВІЛІЙНЕ СВЯТО ДЛЯ ВИПЛОВАННЯ 50-ЛІТНЬОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ ПРАЦІ

УЛЯНИ КРАВЧЕНКО

В ДНІ 8. ТРАВНЯ 1930 р. в салі Народного Дому в год. 7. веч. на яке отрим запрошується усе громадянство.

Прійти на свято просимо вислати на руки голови ф. „С. У“ п. К. Луциновичеві, Перемішль, вул. Словацького, ч. 17. 2074 і 7

ВИКЛ.

опоганити перед людьми Українське Нац.-Дем. Об'єднання і листу ч. 18. Найцікніше, що в летючці закликається не голосувати на листи ч. 1, 3, 22, і 20, в головним чинном на листу ч. 18, але ні влади нема про листу ч. 8., на яку нібито повинні всі голосувати. Після збанкрутування партії сельроби-правіці білі б. партійці цієї партії соромляться навіть агадувати про листу ч. 8., а все таки хотіли би, щоб люди ще в тепер на неї голосували. Що вже говорити про ту нещасну листу ч. 8. коли її самі творці соромляться.

На Пластовий Дім.

ОДИНАЦЯТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер“ Львів, Руська 20 вкл. книж. ч. 15.000) зложили дальше: 255) Андрій Охримович ЛЧ, 1 дол. 256) Інж. Ю. Писецький, 1 дол. 257) Айтлер Мартин ЛЧ, 1 дол. 258) Роман Барановський ЛЧ, 20 зол. і кличе д-ра Гамерського і д-ра Кузьмича з Бучача і п. Надю Макух зі Львова 259) Марко Вачинський ЛЧ, 1 дол. і кличе канд. електр. Богдана Галушанського і канд. хем. Романа Зарицького в Даницігу. 260) Юліан Воробкевич ЛЧ, 1 дол. 261) Євген Врецьона ЛЧ, 10 зол. 262) Осип Гайів ЛЧ, 1 дол. і кличе Мирослава Зафійовського і Марусю Максимович зі Львова 263) Тарас Грушківач ЛЧ, 1 дол. і кличе Інж. Володимира Громицького з Косова 264) Інж. Іван Зубенко ЛЧ, 1 дол. і кличе д-ра Інж. Євгена Вертипороха й інж. Олександра Омелька в Даницігу. 265) Петро Ісаїа ЛЧ, 1 дол. і кличе Галю Дрогомирецьку і Наталку Павлохвіну зі Станіславова. 266) В. Кархут ЛЧ, 10 зол. і кличе Аниу Вергановську-Галинську, б. пл. Ст. Щуровського з Катовиць і б. пл. д-ра Р. Зубика зі Львова. 267) Богдан Кордік ЛЧ, 1 дол. і кличе Марійку Семківну, Евстахія Іванчука, Волода Хамулу зі Львова і Славка Барткова з Ременова. 268) Ярослав Макарушка ЛЧ, 1 дол. і кличе Романа Колакевича, ст. мед. і Кушніра Олександра, ст. мед. 269) Мр. Роман Мармаш, 10 зол. і кличе м-ра К. Білозора з Рава Руської і м-ра Т. Ваня бурмістра в Буську. 270) Роман Малюрак ЛЧ, 1 дол. і кличе Марію Чиж із Самбора й інж. Омеляна Кітика з Долини. 271) Роман Моцибович ЛЧ, 1 дол. і кличе о. Івана Чорника й о. д-ра Я. Бабяка з Ісєбруха. 272) Інж. Михайло Пежалський, 20 зол. 273) Андрій Писецький ЛЧ, 10 зол. і кличе дир. Івана Гладивського з Реклинця, Орися Матейко з Опришівель і Марійку Левницьку з Каміни Стр. 274) Мирослав Раковський ЛЧ, 1 дол. 275) Богдан Рибачек ЛЧ, 1 дол. і кличе М. Моцибовича і Я. Вергановського зі Львова. 276) Степан Романківський ЛЧ, 10 зол. і кличе ст. прав: О. Силає, Р. Одеського, Б. Гвоздєвського і Ю. Лопатинського. 277) Степан Салик ЛЧ, 10 зол. і кличе П. Козіцького і д-ра В. Гілевича з Золочева. 278) Ігор Старосольський ЛЧ, 1 дол. і кличе Б. Курчабу і Б. Федюка зі Львова 279) Юрій Старосольський, 1 дол. і кличе Нуву Гозикович, Володимира Романковського і Муська Моцибовича зі Львова. 280) Д-р Б. Стернюк, 20 зол. і кличе Тараса Витвицького і Надю Макух зі Львова. 281) Роман Файтель ЛЧ, 10 зол. і кличе Галю Турня зі Львова, інж. Святослава Шматеру з Перемішля і м-ра Романа Малишевського зі Львова. 282) Атаназій Фголь ЛЧ, 1 дол. і кличе б. членів г. Задули П. пл. х.: Б. Кабарівського М. Хроновського, В. Остаповича, М. Козакевича, Г. Литишевського, Р. Ульявського, С. Мацькова, Б. Кондру і Б. Полутренку. 283) Роман Загайкевич, 1 дол. і клич Наріна Лукіловича, Леонтія Дмоловського, студ. мед. і Юрис Шматера з Перемішля. 284) Атаназій Міланч ЛЧ, 1 дол. і кличе канд. інж. Романа Базилевича і канд. інж. Вол. Кошка в Даницігу. 285) Гриць Писецький ЛЧ, 1 дол. і кличе М. Петруніла в Підлечерах і Б. Николає, студ. техн. 286) Льонган Робаєк ЛЧ, 1 дол. і кличе Мілю Орловську, Євгена Пелєвського і Миколу Антоновича з Жовків. 287) Ярослав Сайко, 1 дол. і кличе Олега Вол. Семкова і Михайла Джеража зі Львова. 288) Наталка Кулицька, Борислав, 10 зол. і кличе інж. Чебрівську з Надвірної і Галю Максимовичеву з Борислава. 289) Осип Маркія, Станіславів, 5 зол. 290) Д-р Іван Березницький, Львів, 10 доларів. 291) Ольга Бережницька, Львів, 1 долар. 292) Євгенія Гвоздєвська, Львів, 30 зол. і кличе Марію Терпидкову з Залуква, Любова Курчабову з Чорного Острова і Марію Мельниковичеву зі Станіславова. 293) Уляна Старосольська, Львів, 10 зол. і кличе Ліду Сивоцьку з Надвірної, Тальку Луцьку з Перемішля і Оксану Волк з Перемішля. 294) Студенти Української Богословської Академії, Львів, 100 зол. і кличуть студентів Богословських Ліцеїв у Перемішлі, Станіславіві й Римі та всі організації і корпорації українського студентства в краю і за кордоном. 295, XXXIII. К. УУПЮ, 300 зол. і кличе XVII. К. УУПЮ — Нворія. П. К. УУСП — Стрий і 46 К. УУПЮ — Перемішль.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Понеділок, 5. травня, год. 7:30 веч.
„Львівні серця“.

Малий Міський Театр:
Понеділок, 5. травня, год. 7:30 веч.
„Пан Топаз“.

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Заключна річка“ (Річ. Бартельмс, Беті Компсон).

КЛАСІНО: Державна зрада.

КОЛЬОСЕН: Дівча із Сінгапуру. Коментія: Лев у балюці.

КОПЕРНИК: Дівчинка з обєктивом Бєб Давіальє.

ЛЕВ: Перше Косцюшкове кохання.

ОАЗЯ: Шахматна серцець.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Пісня цементів“ (Любе Велєз свіває есп. пісьняк).

ПАЛІАС: Колірова звукова фільма: Вілінг.

ПАН: Краса життя (Жеромського).

ПАСЯЖ: Місто немача (Кен Мейлард). Тиждень Метро-Голдвін-Маєр. Амер. комедія.

ПРОМІНЬ: „З дня на день“.

СТИЛЕВ: Лінар жіночих недуг. Галова пієста.

ФІАТОМОРГАНЯ: Поет-прошак (Джан Берімур, Копр. Файт).

ХИМЕРА: Перед присудом.

УТІХА: „Воля, Воля“.

Програма радіо.

Понеділок 5. V. 1930.

Львів 11:58 Сигн. часу, 12:05 Концерт грам. пл. 17:45 Концерт із нагоди 111-их роковин народни Мелюшка, 18:45 Всичина, комуїкати та концерт грам. пл. 19:25 „Поступ і адобутки строгої науки“ (відч.), 19:38 Сигнал часу, 20:05 „Як працює кров людини“ (відч.), 20:30 „Ах, та весна!“ (операета Штрауса), 22:00 „Театр і етика“ (фейл), 23:00 Танкова музика.

Вівторок 6. V. 1930

Варшава (1411,7) 16:25 Грамофонові плати. **Краків** (312,8) 16:00 Мелі пієні з Марійської вежі. **Гельсінгфорс** (221,4) Спів. **Льондон** (356,3) 18:30 Радіооркестра. **Стокгольм** (436) 18:30 Радіооркестра. **Відень** (516,3) 20:00 Концерт рієгармонії. **Будапешт** (550) „Дюконіла“ Пончівього. **Лєнінград** (1000) 16:00 Концерт. **Харків** (1304) 20:00 Операва музика. **Москва** (825) 20:00 Гумор і сатира. **Париж** (1725) 16:45 Концерт.

Банк Чехословацьких Легій В ПРАЗІ.

Дня 27. квітня ц. р. відбулися Звичайні Загальні Збори акціонерів Банку Чехословацьких Легій в Празі під проводом генерала д-ра Рудольфа Раже, при участі 350 акціонерів, які заступали 84.510 акцій.

По погодженні формальностей відкриття зборів, згадав предсідник у своїй промові в першу чергу на 80-літні уродини Президента Чехословацької Республіки Т. Г. Масарика, висказуючи сердечні побажання, щоб Президент дожився ще довгих та щасливих літ для добра цілого чехословацького народу; одночасно підкрінув, що Завідуюча Рада жертувала з цієї нагоди Кч. 1.000.000 на поширення діяльності стипендійного фонду Банку Чехословацьких Легій під умовиною, що Загальні Збори цей дар затвердять. Підчас дальших нарад Загальні Збори дар цей одобрили.

Про рахунки замкнення за 1929 р. та друкований річний звіт подав подрібний доклад Начальний Директор п. Франц Шпін та ствердив дальше розширення діяльності Банку Чехослов. Легій. Цей цінний торговельний звіт прийняли присутні довготриваючими оплесками. На основі проголошеного звіту Надзірної Ради прийняли Загальні Збори до відома білянсове замкнення рахунків за 1929 р. та уділили Завідуючій Раді абсолюторію.

Чистий зиск за 1929 р. вносить Кч 7.949.775.55 і є в порівнанні з 1928-им р. о Кч. 245.912.85 більший. З господарських лишків, крім дотацій резервових фондів в сумі Кч. 813.891.30, що означає підвижку резерва до суми Кч. 64.550.000 т. є. 92.22% акційного капіталу, та останніх звичайних приділів, рішено виплатити 8% дивіденду так, як минушого року.

Уступаючих членів Завідуючої Ради Заст. Нач. Дир. п. Осипа Кіна, Дир. інж. п. Карла Горака і дир. п. Осипа Куклу вибрано знову через аклямацію. До Надзірної Ради рівнож через аклямацію покликано п. Вацлав Шава, емер. краєвого рахункового надздрника за уступаючого п. Ізидора Віплера, а поновно п. Августина Турку, емерит рахункового надздрника.

РАХУНОК БІЛЯНСУ ЛЕГІОБАНКУ З ДНЕМ 31. ГРУДНЯ 1929 ВИКАЗУЄ:

Чинний стан:	Чеські корони:	Довжний стан:	Чеські корони:
Каса	18.519.401.30	Акційний капітал	70.000.000.—
Домагання з віста	21.678.403.95	Резервові фонди	63.736.108.20
Девізи і закорд. чеки	7.200.713.65	Гіпотечні позички	528.792.50
Векслі	132.128.857.95	Вкладкові книжочки	292.490.126.60
Ефекти	123.316.401.50	Вірителі	556.960.289.90
Консорц. інтереси	44.827.105.90	Непідбрана дивіденда	322.273.—
Довжинки	614.690.211.55	Переходові рахунки	5.834.322.60
Недвижимости і інвентар	26.656.030.80	Інші пасиви	21.843.866.15
Переходові рахунки	3.453.039.25	Чистий зиск	7.949.775.55
Інші активи	27.195.388.65		
Білянсова сума	1.019.665.554.50	Білянсова сума	1.019.665.554.50
		Обліго з тит. реєсконту	Кч. 92.592.720.85
		Евіденційні рки	Кч. 390.464.893.95

2005

Середа 7. V. 1930

Варшава (1411,7) 16:15 Програма для дітей. **Краків** (312,8) 16:00 Мелі пієні з Гельсінгфорс (221,4) 18:30 Трансмїсія з театру. **Льондон** (356,3) 19:40 Радіооркестра. **Берлін** (418) 16:50 Популярна музика. **Стокгольм** (436) 15:30 Легка музика. **Прага** (487) 16:30 Військова музика. **Відень** (516,3) 16:00 Капела Доманського. **Лєнінград** (1000) 19:00 Концерт. **Харків** (1304) 20:00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутика. 2002

Туркв и/С:
Понеділок 5. V. „Маруся Богуславна“, Вівторок 6. V. „Ніч Пейсахова“.
Середа 7. V. „За Німан“.
Четвер 8. V. „Пташник з Тиролю“.
П'ятниця 9. V. „Барон Кіммель“.

Філія Учительської Громади в Коломиї укладує приготівні курси від 15. травня п. р.: а) до IV. кл. жіночої гімназії гуманістичного типу, б) на I. курс жі. вчительської семінарії. — Зголошення приймає Управа семінарії Р. III. до 14. травня включно. 1973 3—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВЕЛИКИЙ ВИБІР виладок до взуття, рівнож виладок ортопедичних. Адольф Гольдберг, Сикстуська 10. 1934 3—2

ДО ЗАМІНИ парохія в П. Е. велика, численна о 1 перші мурованій, будинки всі добрі — на меншу, відповідну заваз старшого віку. Письменні повідомлення слати під „Парохія“ до Адм. „Діла“. 1987 2-3

МЕБЛІ НА РАТИНІ готівкові ціни; також тапіцеровані меблі, власного виробу — найдешевше в **Доротаум** Льва Сапіги 34. телефон 15-01. 1303 38-2

ОКАЗИНО до продажі для молодоревь 3 виряки — бляшаний та посудина. Відомість між год. 10—1. Крашевського 11. Господар. Телефон. 56—55. 1963 3—3

ПАНЧОХИ, рукавички, шарпантя, водічку, бавовну, нитки до галту і шиття поручає Магазин Майвальда, Львів, Собіського 9. 1977 2—8

ВСІЛЯКІ годинничарсько-ювідерські роботи виконує найстаранніше Домбровські-Розважєвські Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 1856 16

ФОРТЕП'ЯНИ, пляїна, фісгармонії; ціни найнижчі. Довготривалі сплати. — от Chopin-a" Львів, Сикстуська 11. Український персонал. 1969 4-6

ГОДИНИК ВАШІ буде найдіше направлений у найбільшій годинничарській роботні Івана Зелтенрайха Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації прислати поштою — Старомодні жіночі годинники перероблюємо на ручні. 1857 60—2

НЕСПОДІВАНКА жде П. Т. Гостей наварні „Народної Гостиниці“ по І-шій травні. 1975 3—3

ГАСІТЬ спрагу тільки лімонядою фабрики „Zdrowie“. Уважайте на напис на опаках. 1976 3 3

ПЕРЕХРЕСТНИЙ фортепні відомої віденської марки продає Зголошення „Знаменита оазія“ в Адміністрації. 1986 2—3

ПОШУКУЮ від зараз жєнщини старої, здорової, до заряду дому найрадше з священної родини, посвідка парохіального уряду хочечна. Всч. о. В. Молчко, Остапівці п. Озірна. 1992 2-3

УНЕВАЖНЮЮ військовою книжку, виставлену на назвишко Василь Сороба ур. 1893, село Володзь, повіт Березів виставлену через П. К. У. Перемишль. 1988 2-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст ведез легенів, серця і жолузка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-Р ЄВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціаліст шкірних, венеричних і сексуальних недуг та лікарської косметики
ординує від 8—10^{1/2}, 14—18, в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце, Вапофор, Дієтерній, Кривоїтеранія, Сепараткові почевальні.
Львів, вул. Потоцького ч. 11. І. п. 826
Телефон 65—87.

ПЕРЕРОБЛЮЄ Я ПОКРИВАЄ

Ковдри й матраци
в одні дні відомий
Магазин постелі
В. ІЖИЦЬКОГО
Львів, вул. Коперника ч. 3.
1672 11—2

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діла“.

Надзвичайний загальний зїзд

„Рідної Школи“ — Українського Педагогічного Товариства відбудеться в четвр. 22. травня 1930 р. у Львові, в салі Ремісничої Палати (Ізби Ренко-дзельничей) при Стрілецькій Площі ч. 8. Початок години 9. перед полуднем.

Дневний порядок: Зміна Статута.

Право участі в рішючих голосом мають відпоручини Кружка (§ 26. уст. 4). На кожних 50 членів припадає 1 відпоручник. Кожних 25 членів нової 50-ки уважається за повну 50-ку. Кружок може мати найбільше 15 відпоручників, а мусить мати найменше одного (§ 50. статута). Рада Повітового Союзу вислав по одному відпоручникові (§ 30.). Відпоручники мають предявити перед вступом на салю писемну повновазність від того Кружка, який їх вислав. Передавати повновазність на іншу особу не можна (§ 50.).

Якщо в год. 9. рано не буде на салі вимаганого числа відпоручників (100), те в год. 10. передполуднем зачеться нарада в тій самій салі, з тим самим дневним порядком без огляду на число приванних відпоручників (§. 52. уст. 4).

Для ознакомлення з проектованим статутом, переслано на руки Повітового Кружка стількі примірників проекту, скількі приблизно може бути делегатів з його області.

Кожний делегат повинен безумовно привезти зі собою доручений йому проект статута, щоб на Загальному Зїзді міг слідити за ходом наради та ухвал.

ГОЛОВ. УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“:
Ілля Кокорудз, Д-р М. Коновалець, голова 2006 секретар.

Найсолідніше, париські п'яси еяллі, мережки, декатиза, гаптовані подушки від 5 зол. — та накривала на меблі, виконує **М. Кошовська**. Анадемічна 22. Льва Сапіги 28. 1998 2—3

КОНКУРС.

Головна Управа „Рідної Школи“ розписує отрим конкурсу на посаду помічної силі до книгарні „Рідної Школи“ у Львові — Услівя прийяття: книгарська практика, знання книгарського діла та кавція до 500 зол. До письменних подань долучити свідомства і поручення. — Зголошення надсилати до 15. травня 1930 р. Голов. Управа „Рідної Школи“, 2003 1—2

Присилайте передплату!

Хліборобе!

Хороши Твій добуток, у поті чога вібрані врожаї перед

дощем снігом
і заверуюю!

Отже покрий Твій дім і стодоли асбестовою - дахівкою

„Everitas“

яка є

огнетривала непромакальна й відпорна на морози й спєни!

Скрий з Твого даху соломку, гонти й папу а покрий „Everitas“-ом.

По десятиках літ „Everitas“ хоронитиме Тебе так само добре, як у першому дні!

Зміцнення дахового в'язання при покриванню його „Everitas“-ом зайве, бо 9 п'ят потрібних на покриття 1 кв. м. даху, важить лише 12 кг.

Зажадайте точної офєрти й зразків з

Польської Фабрики Асбестових Дахівок

„Everitas“

Краків, Заблоце 37.
2001 1—2

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЇЮ:
Місячно 8-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 ш. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкерні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ЧЕРЧЕ сірчано-борознинові купелі, цілющі, п'ятки водн. 1996 2-3
Відкриття сезону 1. червня!!!

Після париської конференції.

Львів, 6. травня 1930.

Преса малої антанті розписується широко з приводу закінчення париської конференції, що радила протягом довгих тижнів і завершила свої наради постановами, які мають на меті закріпити мирові настрої в середній Європі, а зокрема зв'язати неспокійну досі й готову до реванжу Мадярщину тісніше з державами малої антанті. Найбільше вдоволення вислідами конференції Чехословаччина, проти якої зверталася найгостріше вістря малярських ревізюїстів.

Над чим-жеж радила конференція в Парижі і що вона вирішила?

Конференція для східних репарацій у Парижі займалася зобов'язаннями й домаганнями Мадярщини, що випливають з договору у Тріаноні й практичним їх вирішенням. Держави малої антанті стояли з самого початку на становищі, що з хвилиною ліквідації тих питань повинна бути вирішена не тільки справа дійсних репарацій Мадярщини, але й усі інші господарські та фінансові справи, що випливають з тріанонського договору. Зокремаж держави малої антанті стояли на тому, що конференція повинна зайнятися також тими малярськими претензіями супроти згаданих держав, які базувалися на 250 ст. тріанонського договору. Конкретно держави малої антанті, а в першу чергу Чехословаччина, обстоювали думку, що переведена на їх території, як вони казали, з чисто господарських мотивів земельна реформа є чисто внутрішньою їх справою і що вони супроти потерпілих наслідком тої реформи ма-

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто Почтової Шадниці ч. 143.467), як Центральна Каса українських кооперативів приймає вкладки ощадності, забезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоб підняти господарський розвій українського народу. 7-10

Чеська преса вітає з великим вдоволенням вислід париської конференції і хоче бачити з її постановами оконечне забезпечення політичних і господарських наслідків Гаги для цілої середньо-європейської області, а зокрема для взаємин Мадярщини до її сусідів і навпаки. Рішення париської конференції означають на думку чеської преси дальшу ліквідацію воєнних настроїв у Мадярщині, а одночасно з тим і передумову для мирного співжиття всіх тих держав, що лежать над Дунаєм.

Очевидно — преса малої антанті і прилюдна опінія в тих державах настроєна після успішного закінчення конференції в Парижі на оптимістичний тон. Також прилюдна опінія на Мадярщині, оскільки судити по голосах преси.

Ощадність — дорога до добробуту
одиниці й народу, тому складайте хочби найдрібнішу готівку в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

акцептує в більшості прийняті в Парижі постанови, погоджуючись в найважливіших їх точках. Однак про ліквідацію ревізюїстичних, а з тим і воєнних настроїв у Мадярщині не може бути й мови. Побіч малярських голосів, що підносять добрі сторони париського порозуміння і його значіння для загального мира, не бракує також голосів, які не скривають того, що про добрі взаємини Мадярщини до сусідів не можна говорити так довго, як довго існує тріанонський мир. А є й такі пресові органи, які саме з приводу порозуміння в Парижі накликають малярську суспільність до збільшення і скріплення ревізюїстичної пропаганди. Тому значіння париської конференції безперечно не таке велике, яке їй бажають надати публіцисти й державні мужі малої антанті.

Міркування з приводу виборів.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 3. травня 1930.

I.

Рідко буває виборча акція такою характеристичною й вимовною, як та, що під цей час відбувається на Волині. Перегляньте листи, а завважите, що ні одна з них не прикрашена якоюсь видатною індивідуальністю, яка моглаб потягнути за собою маси.

А все-ж виборча акція розвивається й зацікавлення мас до виборів зростає з дня на день. В ім'я чого? Адаже-ж майже всі — і провідники окремих груп і маси — чомусь переконані, що ці вибори є лише предлюдією до інших, більших виборів.

Коли виключити групу селяроб-правниці, провідники якої відкрито заявляють, що їх інтересують тільки вибори до сенату, щоб дати ще на якийсь час мандат б. сенаторові Козлицькому з персональних міркувань, то всі інші групи ведуть виборчу акцію в ім'я абстракцій, в ім'я своїх політичних світоглядів. На цьому ґрунті йде боротьба між національним та інтернаціональним таборами, між оборонцями ідеї народньої репрезентації та прихильниками диктатури комуністів.

Поміж борючними на волинському виборчому фронті вирізняються своєю силою УНДО й інтернаціоналісти (селяроби і комуністи). Фактично вся передвиборча кампанія відбувається поміж цими двома силами. Поруч з цими силами інші групи є звичайними загонами, які теж мають свої дрібні ролі й аспірації та які, як ті сіяські близнята, одним боком приросли до одного табору, а другим до другого: інтернаціонального й національного. Не диво, що де-хто з цих загонів навіть приріс через координки особи і до табору хрунівського.

Між головні сили, що ведуть виборчий бій, втискаються ще й треті чинники, що мають своєю метою на виборчі результати, а знівечення виборів, зірвання їх. Їхня ролія нагадує ролію тих капосних хлопчиків, які тихцем і підступом підставляють ногу борцям, щоб їх обох повалити, а потім погузувати з самої ідеї, ізза якої вони боролися.

Це — одніківсько-хрунівська група, яка має за завдання зірвати вибори, звести їх до неповажних вислідів і показати, що маси проти ідеї народнього представництва і парламентаризму.

II.

УНДО, як партія, фактично вперше бере участь у виборах на Волині й веде виборчу акцію у зовнішньо-несприятливих умовах. Веде воно її не за партійні листи, а за листи, складені спільно національними меншостями в 1928 р.

Отже УНДО не має, так сказати, практичних цілей — тобто виглядів на збільшення сво-

го посольського клубу новими партійцями. Мета УНДО чисто ідейна, що полягає у згаданім вище національно-демократичнім світогляді.

Спільники з листи 18, неславянські національні меншости, маючи інакше політично підготовлені маси, цікавляться більше практичною сторінкою, яка в даних умовах і в загально-політичній ситуації в Польщі, не здібна поважніше їх заабсорбувати. Тому весь тягар виборчої акції ізза великої національно-демократичної ідеї падає на УНДО.

У даному випадку УНДО приняло на себе удари з двох боків, з двох антидемократичних і антинационально-українських таборів. УНДО мимоволі мусило взяти на себе частину тієї боротьби за ідею демократизму, якої не можуть вести на наших землях польські демократично успособлені групи, не маючи тут ні сил ні можливостей серед суспільного нашого національного моря. Ми згадуємо про це лише тому, що польські антидемократичні й антипарламентарні чинники хотілиб на наших землях руками нашого населення дискредитувати ідею парламентаризму, накликаючи наші маси до абстиненції.

Отже участь УНДО у виборах на Волині має велике значіння ідеологічного характеру, помимо вже того, що ця участь остаточно ломить сокальський кордон, штучно створений чужими руками між окремими частинами одного національного організму.

III.

Здавалось би, що таке значіння участі в виборах УНДО і ті великі цілі, які досягається цією участю для українського народу, повинніб притягнути до виборчої акції всю нашу національно настроєну інтелігенцію.

Однак, кажучи отверто, так не є. Це не значить, що ця інтелігенція нам не співчуває. Ні. Вона тихенько може навіть Богу молитися за успіх дорогого для неї національного табору. Лише до роботи ангажується слабо.

Багато причин склалося на це: Одні стримуються від активної праці „страха ради юдейська“ і в цьому відношенні ставлять себе нижче наших селян. Ізза цього „страха“ вони іноді сміливіше пристають до соціалістів, які не висувують так ясно й отверто національних домагань і великої мсти, до якої прямує український нарід, спокійніше почувуючи себе за „класовиками“.

Значна частина вини за неактивність падає і на психологічну настроєність нашої інтелігенції щодо нас. Не маючи політичного вироблення, ця інтелігенція в дні революції захоувалася пасивно й виробила в собі фальшиве переконання, що джерелом політичних курсів і настроїв є сама маса.

10. V. 10. V.
Дансінг Медиків
в салях „НАРОДНОЇ ГОСТИНИЦІ“. 2017 1-2
Початок 8:30 вечором

малярських державних громадян мають такі самі зобов'язання, як супроти своїх власних громадян.

Ясна річ, що Мадярщина стояла на зовсім протилежному становищі, обстоюючи право вивласнення малярських громадян (саме на основі 250 ст. тріанонського договору) до повного відшкодування за забрану їм землі. Мадярські делегати домагалися незвичайно настирливо, аби в цій справі рішали мішані суди, як це й виходило з постанов гагської конференції, що мали наскрізь компромісовий характер. М. ін. постановлено в Газі, що процеси проти Чехословаччини, Румунії і Югославії з приводу згаданої земельної реформи будуть застановлені, зате малярські громадяни, позбавлені землі, дістануть більше відшкодування з окремого земельного фонду, що його зложить усі три подані вище держави малої антанті і на що піде також часть фондів з малярських репарацій.

На париській конференції, що йшла дуже ливаво і мала немало перепон до поборення, акцептовано в головному постанові, прийняті в Газі, натомість Мадярщина не була в силі добитися ніяких дальших уступок. З того приводу в таборі малої антанті запанувало вдоволення, яке видно і з голосів її преси, що називає вислід париської конференції повним успіхом.

На конференції в Парижі поладано також цілу низку справ меншої ваги, що не мають нічого спільного зі згаданою земельною реформою. Також ці справи вирішено під кутом ліквідації довголітніх непорозумінь і терть Мадярщини з її сусідами, в атмосфері наближення й повного змирнення всіх держав середньої Європи.

Вирівнюйте залеглості! Уже далеко час льосовання премій. — Передплатники, що не матимуть з днем 15. червня ц. р. ніякої залеглості у передплаті за „Діло“, можуть виграти бібліотеки вартості 100 ам. доларів, дві по 25, десять по 10 і десять по 5 ам. доларів. Хто схоче платити за бібліотеки ГОТІВКОЮ.

У цьому переконанні вона або приноровляється до хвилевих настроїв у масах і йде за ними, або, не співчуваючи їм, боїться сказати свою думку цим масам і тим менше — взяти над ними провід. А потім дивується, що якийсь неук і горлай підбиває ці маси своїй злій волі та веде їх на всякі шкідливі для народу стежки. Отже причина в тому, що наша інтелігенція політично квола й слабовільна, позбавлена вміння „святити“. На власні очі я переконався по стегах, як наші селяни прагнуть здорового провладу. Ждуть його, а перелякана революцією інтелігенція боїться підійти до них і сказати їм правду, якої вони прагнуть.

„Нас ошукали“, з боєм гукнув на вічу в Оденіжці один поважний селянин підчас промови нашого посла, — „от ми й голосували на них!“ — „Нас ошукали“, „а чому-то хто до нас не приїде й не розкриє нам очей“, „та ми ніко-

ли й не бачили наших національних інтелігентів“, — ці слова доводяться чути майже скрізь.

Часто чуємо, що на наших землях мало інтелігенції. У порівнянні з іншими народами, так. Але щоби робити чуда з нашим народом, цілком вистарчилося і нашої сучасної інтелігенції, колиб вона вся захотіла бути чинною й стати підметом нашого національного життя, а не предметом для лайок й опльовування з боку різних пройдисвітів. А хібаж не бачать наші інтелігенти, чого досягають поодинокі особи, коли хочуть досягнути? Може ніде інтелігентська однина не має перед собою таких можливостей, як у нас. Раз-ураз дві-три одиниці ведуть цілий повіт.

Чи ця обставина не повинна вивести нашу національно-настроєну інтелігенцію зі стану боягузтва й пасивності?

В. Островський.

Сумне і веселе.

Моральна руїна українського національного руху, або дишель у москвофільському вікні.

Коли „Рада“ є органом погідливого гумору, здаючися хронічної контемпляції на теми високої політики, то інший гумористичний орган, „Русскій Голос“, має нахил до драматизації своєї — на загальне менше веселі — „журвалістичної гворчости“. Вищість „Русского Голосу“ в порівнянні з „Радою“ полягає на тому, що він сам не має претензій захищувати себе до української преси, але від є таким самим органом „русской общественной мысли“, як „Рада“ „політичним органом незалежної думки“, оба теж органи закохані у метафізику, що надає особливий присмак їхнім выводам: читається одно і друге, як щось, що писане людиною не з того світу, нпр. десь на місяці, і відому „заковик“ мають читачі з сумнівом — чи автори тих довгих, як петицій, статей самі вірять у те, що пишуть, чи може тримаються лише засади, що ніяка праця не соромить...

Як не як, а хист драматизації „Русскій Голос“ (орган общественной мысли) має. Число 30. а 27. квітня, привносить вступного крокодила під тривожним наголовком „Руїна“. Має це бути руїна „галицькаво сепаратіскаво двіженія“ (так називається ціле українське національне життя), яке є „тяжело больное вследствие политическаво

пораженія“. І даліше йдуть докази на існування „тяжолой болезни“: це акти терору, при чому роки вдуми змішані й усі до одного зведені знаменника — і вибухи на мінусдорічних Східних Торгах і зневаження проф. Студинського („Студинського“ — як каже „Русскій Голос“) і „погром русскіх учреждений і т. д.“ „вплоть до вчерашняво валомаштори і вибітія вітрини в русском книжном магазині „Слово“. Цей останній терористичний акт конспіративної революційної організації був тією краплиною, що врешті переповнила чашу терпіння головного редактора й „ідеолога“ органу общественной мысли, гаспадіна Кареніна. Іншими словами, ніщо інше, тільки отой галубий у своїй брутальності „валомаштори і вибітія вітрини в русском книжном магазині“ спричинив порід крокодила п. н. „Руїна“. Не будемо переказувати, яким боєм і яким плачем плакала впродовж 190-ти газетних рядків душа гаспадіна Кареніна. Доплакалася до такого героїчного висновку:

„В данной обстановке остаются только одна возможность, хотя и трудная, но единственно реальная: русские деятели и наша учащаяся молодежь должны попытаться вой-

ЛЮБОВ ДОСТОЄВСЬКА.

Достоевський і Україна.

(Продовження.)

Досвіді в'язниці. — Перше подружжя. — Довгі і друге подружжя.

У в'язниці в Омську мусів жити поет з усіма злочинцями. Став їм приглядатися, їх розуміти. Пізнав золоте серце у багатьох з них, арозумів, яка незлічбна прірва є між російською інтелігенцією, що мріяла про республіку і простолуддям, що ненавиділо всю інтелігенцію з самої глибини душі і жило думками 15. віку; бачив ясно, що інтелігенція мусить облизитися до народу, полюбити його, пізнати його думки, бажання, прагнати для нього, як не хоче пропасти. В Омську став поет монархістом і оборонцем православ'я, що дуже боліло всіх „западників“, таких як нпр. Тургенєва, що за це завзято на нього нападали.

Ця зміна трапилася у в'язниці. В Деннику письменника пише Достоевський: „Ані роки в'язниці, ані терпіння нас не зломали. Щось іншого змінило наш погляд і наше серце: цим був зв'язок з простолуддям, братерство в нещасті. Сталося це не відразу, навпаки дуже поволі. З усіх моїх політичних друзів я міг найскорше повернутись до російської ідеї, бо я походив з патріотичної і глибоко релігійної родини“.

Автор каже, що російський мужик міг стати учителем батька. Він брудний, простах, обдертий, але серце у нього ніжне, веселе, як у дитини. Він неосвічений, але розум його глибокий, ясний. Працює через ціле життя, але не для зиску: це мрійник, його душа шукає поезії. Завсідни готовий кинути світ і шукати Бога в пустині. Має високе розуміння справедливості. Чого спаритися? Треба жити по правді божій, — кажуть. Ця правда Божя займає його дуже: хоче жити по евангелії. Любить дітей, потішає жінок, що плачуть, помагає старим. Коли переїде російська армія, лише по собі добру славу.

З в'язниці вийшов поет фізично здоровим, бо любив фізичну працю і працював, коли лиш мів, на вільнім водусі. Вийшовши з в'язниці, мусів поет служити в семіналятинським полку. Але військова служба була волею після в'язниці. Поет бував в домах семіналятинців, навязує зносини з петроградськими своїками й приятелями. В домі капітана Ісаєва пізнав поет його жінку Марію, що грала перед поетом роль поетичної жінки, якої не розуміє громадянство малого міста. Коли капітан умер, стала вдова нарікати на свою долю і грозила, що убіє себе і свого сина. Поет амилосердився над бідною вдовою і оженився з нею, не знаючи, що вона була дочкою мамелюка Наполеона, полоненого під Москвою. Віддавнився, бавився Марію весело і ошукувала поета по африканському звичаю своїх предків, де могла. Поета ненавиділа, а перед смертю сказала цинічно поетові, що вийшла за нього задля зиску, „бо жадна жінка не буде любити чоловіка, що 4 роки сидів у в'язниці зі злочинцями“.

Завдяки приятелям, удалось поетові, що вже мав у руках „Записки із мертвого дому“, вернутись до Тверу у зароз потім до Петрограду, де видав „Записки“. Возота Петрограду дошкочили жінці поета і вона вернула до Тверу. Свій гнів зрадженого мужа вилив поет пізніше у повісті „Вічний муж“. Сам поет лишився в Петрограді і видав повість „Понижені і покривдені“. Незабаром потім поїхав до Парижа а звідти до Лондону, щоби відвідати Герцена. Після повороту описав враження з подорожі в журналі „Время“. Внедоваї поїхав другий раз до Парижа, а звідти до Німеччини, де осів у Вісбадені і завзято грав у рулету.

Вернувшись з Німеччини, поховав першу жінку і видав повість „Вина і кара“. Кришна накинута на поета. Один з них сказав, що в особі Раскольнікова образив Достоевський російського студента, наслідком чого студент і студентки звернулися проти письменника, що Достоевського дуже боліло. У тім часі помер брат письменника Михайло, лишивши значні довгі. Письменник перебирав всі довгі брата на себе, хоч не мусів його вийти, бо на пластаві російського права

ОДОЛЬ

хоронить зуби, ділає антисептично і має милий та відсвіжуючий смак.

1434 1—1

ті в непосредствених сношенія с сепаратической маладьожю і водействовать на нейо“.

Благородних „русскіх молодіцев“ завває гаспадіна Кареніна приязно й уморальноючо „впливати“ на українську молодь, щоби вона стрималась від таких „глуспних двеній“, як „валомаштора і вибітія вітрини“.

Смертельна недуга українського народу, руїна громадської моралі, поклик до братання молодого покоління двох таборів, місія нестворення психіки — чи можна уявити собі поважніші справи всенационального характеру?! І хто все це завинив, хто штовхнув гаспадіна Кареніна на шлях проповідника і пророка? Дишель! Звичайний собі дишель при вої, навантаженому всяким людським в'рамом, запряженому в пару здорових коней. Бо ніякого „валомаштори і вибітія вітрини“ в ніякому русскому „книжном магазині“ не було. Бо поліційна хроніка найвирваніше записала в той день випадок на розі вулиць Русської і Бляхарської у Львові, як-то один віз, минаючи другий, заїхав дилем у вікно русского книжного магазину. А може це був особливо рафінований акт терору, а законспірованим терористом був візник? Ні, візника навіть до відповідальності не потягли, бо поліцій — свідок отого „валомаштори і вибітія“ — власними очима бачив, що завинив кінь та хіба ще — дишель.

Веселій той органчик „общественной мысли“, правда?!

Ганді буде арештований.

З Лондону подають, що віцекороль Індії порішив видати наказ арештувати Ганді, якого робота загрожує Англії. Хоч віцекороль має в цій справі цілком свободну волю, він всеж переговорював про можливість арештування Ганді із урядом Мекдональда.

Радянсько-китайська конференція в Москві.

Дня 15. ц. м. у Москві почнеться радянсько-китайська конференція в справі східної залізничці. Конференція має на меті усунути можливість нових конфліктів між Китаєм і СРСР. З Харбіна виїхала до Москви китайська делегація у складі 3 членів і 12 секретарів.

родина-небіжника не мала обовязку довгі платити. Він заопікувався дітьми брата, які побіли йому багато прикостей. Крім того мусів Достоевський долати про свого брата Миколу, ашколоїна, про свою сестру Олександрю, якої муж був хорий, та про сина першої жінки, який був великий ледаць.

Те, що письменникові по батькові належалося, було давно продане, а тут збіглися віртелі брата і стали грозити. Тепер зрозумів Достоевський, що це таке довгі. Письменник робив нові довгі і впав в руки видавця Стєловського, який купив від письменника за невеличку влогу право на видавання всіх його творів. Крім того поставив умову Достоевському, щоби написав повісти з відповідним числом сторінок. Повість мала бути видана в означеному дні. Якоб Достоевський до того часу не написав повісти, то трапив свої авторські права і його твори ставали власністю видавця.

Достоевський зачав писати повість „Град“. Писав в день і в ночі, очі ослабли, лікар заборонив писати. Тоді приятелі порадили Достоевському взяти собі стенографа. Достоевський послушав ради і оголосив в часописах, що шукає стенографа.

Одного дня зголосилася до письменника панна Анна Сніткія і сказала, що вмє стенографувати. Стенографка подобалася Достоевському. Стала його жінкою, стенографувала йому 14 літ, шанувала його, видавала його твори і зорганізувала в його пам'ять музей в одній з веж Історичного Музею в Москві. Цим стала вона живим прикладом для жінки графа Льва Толстого, що була донькою д-р Берзе.

Як сам Достоевський, так і його друга жінка була українського роду. Взагалі ні один з Достоевських не оженився з правдивою російкою. Михайло був жонатий з німкенєю, Андрій з українкою, Микола не женився. Зате діти братів женилися вже з московками.

(Покічення буде.)

Найбільший вибір текстильних товарів, шовку, мужеського сукна поручає фірма

АНТОНІ УВЕРА
Львів, вул. Галицька 10.

Філії: в Стрию, — в Дрогобичі, —
1783 в Тернополі, — в Тарнові. 8-10

Засідання Виконавчого Комітету Соціал. Інтернаціоналу.

В дні 11—12 травня має відбутися засідання Екзекутивного Соціалістичного Інтернаціоналу в Берліні. Перед цим засіданням, почавши з 5 травня працюватимуть спеціальні комісії, утворені при Екзекутиві, зокрема комісія в справах Школу Європи і роззброєння.

Як довідуємося, участь в засіданнях Екзекутиву та комісій від Української Соц.-Дем. Партії візьмуть делегати партії І. Мазепа та П. Феденко.

Буденний грозить Польщі.

З нагоди 10-літніх роковин польсько-більшовицької війни, Буденний помістив у радянській пресі статтю, в якій доважує, що Польща прагнє вступити в нову війну та що польський мілітаризм зростає. Буденний погрожує Польщі і накликає зміцнити червону армію для оборони радянської України. „Комуніст“ з нагоди статті Буденного пише, що колиб Польща хотіла забрати Київ, то втратить Варшаву.

Радять і радять.

В Женеві продовжуються наради комітету арбітражу в справі способів унеможливити війну. Представник Франції заявив, що Союз Народів повинен ухвалювати тільки такі постанови та плани, які дадуться зреалізувати, а їх виконання контролювати, бо інакше Союз Народів компромітується.

Льорд Сесіль обстоював думку, що моральні зобов'язання Союзу Народів повинні змінитись на правні, особливо що до 16-пакту Союзу про неагресивність держав. Наряди тривають далі.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

ВІЙНА НУЖДІ!

Замовляй негайно льос 1-шої класи Державної Лютерії

в найбільшій і найшасливішій Колектурі в краю

„НАДІЯ“ ЛЬВІВ, вул. СІКСТУСЬКА, Ч. 6.

а виграєш

Головну виграну 750.000 золотих

або виграні по золотих 350.000, 250.000, 150.000, 100.000, 80.000, 75.000, 60.000, 50.000, 40.000, 25.000 і т. д.

Що другий льос виграє!

Премії у висоті зол. 150.500 на льос 104.742

зол. 75.000 на чис. 75412 зол. 25.000 на чис. 144699

зол. 40.000 на чис. 81933 зол. 20.000 на чис. 78420

зол. 10.000 на числа 50920 і 134018

впали в минулій Лютерії на закуплені в нас льоси.

ЦІНИ ЛЬОСІВ: Четвертка зол. 10.—; Половина зол. 20.—; Цілий зол. 40.—.

Тягнення вже 17. і 19. травня ц. р.

Льоси висилаємо зараз після одержання замовлення, долучаючи наш бланкет П. К. О. на пересилку належності вільної від поштової оплати.

В цьому місці втрати і виповнесе переслати нам!

КАРТА ЗАМОВЛЕННЯ:

„Діло“

До Колектури „НАДІЯ“, Львів, вул. Сикстуська, ч. 6.

Отримую замовляю:

- льосів цілих по 40 — зол.
- льосів половинки по 20 — зол.
- льосів четверток по 10 — зол.

Належність зол. заплата зараз після одержання льосів.

Ім'я і навівсько:

Точна адреса:

(Просимо виразко виповнити).

1982 2—3

Епілог тернопільських сойм. виборчих містерій.

В Тернополі виходить вже третій рік політичний двотижневик під назвою „Подільський Голос“, який видає пос. д-р Степан Баран, що появлявся в Тернополі через десять літ до вибуху світової війни і відіграв визначну роль в нашому політичному і національному житті на Поділлі. В ч. 6 цього двотижневика з 23. березня ц. р. появилася передовиця під заголовком „Соймові вибори з Тернопільщини перед Найвищим Судом“, в якій наведено факти і цифри з виборчих протоколів обводових комісій і окружної виборчої комісії в Тернополі, що вказують і освітлюють цифрово „помилку“, яку зробила окружна виборча комісія в березні 1928 р. з признанням четвертого соймового мандату одинці і рівночасно утратою п'ятого мандату вісімнадцятки. Всі ті факти і цифри, наведені у згаданій статті прокуратура при окружнім суді в Тернополі сконфіскувала, хоч їх подано вже після розправи в Найвищому Суді з дня 17. березня ц. р. з приводу виборчого протесту д-ра Івана Якимчука і Василя Бачинського. Розправа була публичною і явиною. Ті всі факти і цифри подано опісля в статті пос. д-ра Ст. Барана в „Ділі“ ч. 78 з 9. квітня ц. р. і ч. 79 і 10. квітня ц. р. під заголовком „Містерія зі соймовими виборами в тернопільській окрузі в 1928 р.“ і вони без перелон перейшли зв'язку цензури, а львівська прокуратура нікого з приводу цієї статті не потягнула до карно-судової відповідальності.

Як відомо, Найвищий Суд вироком з 31. березня ц. р. узглядив вповні протест і признав зятій соймовий мандат листі ч. 18, що признав пос. Олексі Яворському. В мотивах вироку наведено також факти і цифри, що їх подав „Подільський Голос“, а які були подані дослівно у названій статті пос. д-ра Барана в „Ділі“.

І саме за подання цих мотивів присуду в Найвищому Суді сконфісковано „Подільський Голос“.

Прокуратор при окр. суді в Тернополі п. Музика не адоволився конфіскацією, якої рішення відповідальному редакторові п. Василеві Бачинському не доручено, або так званою об'єктивною, але поставив внесок в окружнім суді в Тернополі на введення так зв. суб'єктивної поступування, себто виточив карно-судового відповідальному редакторові п. Вас. Бачинському і властителям друкарні п. Олек-

сандрові Салевичеві, у котрого друкується „Подільський Голос“. На основі цього прокураторського внеску окружний слідчий суддя д-р Я. Немелі постановою з 5. квітня 1930 р. до ч. сигнатура акт. І. С 62/30 на основі статті 261 а) кодексу карної процедури розпочав слідство проти п. Василя Бачинського і п. Олександра Салевича, як обвинувачених у злочинні клевети з § 209 а. к. і за провину зі статті VIII. обов'язуючого пресового закону з 17. грудня 1862 В. З. до ч. 8 з 1863 р. Обоє обвинувачених слідчий суддя вже переслухав, вони оба заперечили вини, а обвин. Василь Бачинський подав, що сконфіскованої статті не писав, ані перед її появою друком не читав і що автором цієї статті є фактичний редактор „Подільського Голосу“ пос. д-р Ст. Баран. Закинутою прокуратурою злочину клевети мали обвинувачені допуститися тим, що змістом сконфіскованої статті закинули членам окружної виборчої комісії ч. 54 в Тернополі надужиття власти, що нібито вони сфальшували вислід соймових виборів у цій окрузі в 1928 р.

Проти повисої постанови слідчого судді внесли обвинувачені через свого оборонця пос. д-ра Ст. Барана дня 18. квітня 1930. зажалення до окр. суду в Тернополі по думці статті 264 код. карної процедури з внеском на ухилення цієї постанови і на припинення слідства проти них, наводячи обширне уоснування на підставі фактів і цифр, які усталив Найвищий Суд у своєму вирокі з 31. березня 1930. в справі тернопільських соймових виборів і до зажалення долучил також „Діло“ ч. 78 і ч. 79 з 1930., де є сконфіскована стаття пос. д-ра Барана і варшавський „Наш Шпегльонд“ ч. 91 з 1. квітня ц. р., де в статті „Новий протест виборчий перед Найвищим Судом“ пишеться виразно, що Найв. Суд ствердив, що в примірнику протоколів окружної виборчої комісії в Тернополі, зложеної в Найвищим Суді, є видимі підшкробування в місцях, в котрих ті числа є вписані.

Рівночасно оба обвинувачені внесли до суду апеляційного у Львові окреме подання через оборонця пос. д-ра Ст. Барана на виключення цілого тернопільського окружного суду від ведення їх карної справи і на делегацію іншого суду — по можності окружного суду карного у Львові на тій основі, що мнимо пошкодовані, тобто члени окр. виборчої комісії в Тернополі,

між котрими є б. віцепрезидент суду п. Чарнецький, був. віцевоєвода п. Яворчиківський, б. начальник скарбового уряду п. Слівінський, дідич п. Фрідберг з Бойковець та два місцеві впливові адвокати д-р Вайсніхт і д-р Ляндес та місцевий староста п. Малицький, як виборчий комісар, стоять особисто занадто, близько до подинкових членів суду так, що заходить обавя браку об'єктивності з їх боку. Важне є і те, що дану справу судив би трибунал суду присяглих, бо злочин клевети нібито поповнено друком, з й на даву присяглих мнимо пошкодовані могли би мати своїм становищем особистий вплив.

Всі акти відіслано вже до Львова і апеляційний суд у Львові буде на дніх рішати цю зовсім небуденну процесову справу.

Голосу у цій справі не забрав ще дійсно пошкодований, себто посол Олекса Яворський та прийде час, що і він промовить і тоді рішиться, чи буде мати принововлення § 209 зак. кар. чи § 101 зак. кар. На кожний випадок справа є цікава і з політичного і з карно-процесового боку.

Комасація воєнних могил.

(Комунікат філії Т-ва Охорони Воєнних Могил у Львові.)

Львівське воєвідство має приступити цього року до комасації всіх воєнних могил на своєму терені і правдоподібно вже в найближчому часі зачне комасацію у львівському повіті (Редакція має відомости, що та комасація в деяких громадах вже почалася).

Після зіставлення, яке зладило воєвідство, могили наших героїв знаходяться в таких громадах львівського повіту: Боршоничі 2 могили, 2 стрільці; Білка Шл. 1 м., 3 стр.; Бреховичі 2 м., 2 стр.; Чинши 1 м., 3 стр.; Давидів 32 м., 32 стр.; Дубляни 1 м., 12 стр.; Глинка 17 м., 27 стр.; Грибовичі 1 м., 1 стр.; Голоско 2 м., 4 стр.; Клепарів 3 м., 3 стр.; Кожичі 4 м., 4 стр.; Козельники 1 м., 8 стр.; Кривчиці 2 м., 4 стр.; Кульпарків 6 м., 15 стр.; Лисиничі 1 м., 1 стр.; Микшаїв 3 м., 3 стр.; Підберізіці 2 м., 2 стр.; Порина 2 м., 2 стр.; Раковець 1 м., 1 стр.; Рокитно 7 м., 7 стр.; Сердиця 12 м., 12 стр.; Сихів 1 м., 1 стр.; Селиська 1 м., 1 стр.; Скнялів 3 м., 20 стр.; Сокильняки 7 м., 7 стр.; Сигнівка 1 м., 1 стр.; Ширець 15 м., 15 стр.; Звиничі 1 м., 30 стр.; Збоївка 1 м., 10 стр.; Заєсіня 1 м., 2 стр.; Зямнавола 1 м., 7 стр.; Зубра 3 м., 3 стр.; Жиравка 4 м., 4 стр.

План комасації передбачує перенесення всіх

Що то є „Тогаль“?

Таблетки Тогаль є успішним середником проти ревматизму, подагри, гриппу, нервових болів і болів голови, мігрені і простуди.

Не чинить собі шкоди, вживаючи інші безварті середники. Досі 6000 лікарів ревматологів потвердили користь діяння Тогалю. Дістати можна у всіх аптеках (1924) ч. реєстру 1364. — Ціна 2 золоті. 3—52

их могил на цвинтарі шістьох громад, а саме: Милошович, Гливної, Брюхович, Лисинич, Борщович і Зашкова.

Як бачимо з виказу, в тих шістьох громадах або нема взагалі, або є тільки мала кількість могил наших поляглих. Зіставлення це є неоправдане, бо знаємо нам громади, в котрих знаходяться могили наших героїв (Замарстинів, Чижиків), а їх нема в евіденції воевідства. В інших громадах знов неточно подана кількість могил або число похованих. Часто знова могили в переорані, так, що годі їх відшукати.

Подаю це зіставлення воевідства до відома цілого населення повіту та в ім'я пам'яті поляглих героїв прошу кожного, хто має вірну і точну відомість в тому напрямі, подати негайно листі відповіді до філії Товариства Охорони Воєнних Могил, Львів, Ринок ч. 10., II. пов., на такі питання: 1. Кілько могил наших героїв знаходиться в даній громаді? 2. Кілько і хто в них похований? 3. Де знаходяться ті могили? (на цвинтарі чи в полі?). 4. Хто може точно вказати місце могили?

Дальше прошу висказувати свої побажання щодо перенесення могил, а саме: на котрі цвинтарі слід би їх перенести, та подавати установи, котрі євент. заопікуються тими могилами, перенесеними на цвинтарі дотичних громад.

Я певний, що в цій переважній справі відізнається якнайскорше кожний парохіальний уряд, кожна читальня „Прогресу“, а крім того й численні громадяни, а може й волонтери поляглих і всі разом допоможуть філії Т-ва Охорони Воєнних Могил на місто і повіт Львів алазити точний список наших воєнних могил і при комасації зібрати їх на цвинтарях у бажаних громадах, де зможемо забезпечити їм відповідну опіку.

о. Антін Каптанюк,
голова філії Т. О. В. М. у Львові.

Ганді арештований.

Райтерова Агенція повідомляє, що в Джапурі арештували Ганді на приказ британського уряду.

Т. зв. воєнна рада провінціального комітету конгресу в Бомбаю зібралася зараз після арештування Ганді та проголосила день 5. і 6. травня днями жалоби. Початкові слова приказу арештування Ганді такі: „Тому, що уряд уважає Гандієву діяльність затривожуючою, мусітиме згідно з регуляміном 25. з 1827 р.“ Згаданий регулямін передбачує арештування без суду. Ганді замкнута у тюрмі Єрода в Пуні.

Урядовий комунікат, оголошений в Бомбаю, подає мотиви арештування Ганді. Почата Гандієм акція відмови послууху владі — сказано в комунікаті — викликала поважні наслідки, просто заг. легковажання законів і масові порушення публ. порядку в цілій Індії. Щоправда Ганді відкидає насилля, однак рух, започаткований ним, веде рішучо до актів насилля. Чим частіше повторялися ті випадки, тим слабший був протест Ганді проти поведіння його нездисциплінованих прихильників, над котрими видно не вмів заволодіти.

Комунікат подає випадки спротиву владі, приновлювані Гандієвими однодумцями, відмову продавання харчів, що навіть довело до того, що уступило багато начальників громад. Ганді збивав населення не платити ґрунтової ренти та заповідав наступ на сільний монопол. З огляду на такі численні провини уряд приновлював політику якнайбільшої толеранції, однак розвиток подій виказав, що так годі зробити кінець подіям. Лондонський секретаріат для справ Сх. Індії повідомив, що Ганді буде не так арештований, як інтернований. З Пуни повідомляють, що там приїхали 3 поліц. авта, що привезли Гандієву. Ганді сказав представникові Райтерового Бюро, що поліція забезпечила йому в дорозі всяку можливу вигоду. Згодаються, що індійський уряд визначить Гандієму пост. місячну платню 100 рупій на конечні видатки. В Пешеварі, в осідку місц. конгресу й інших організаціях поліція перевела ревізії, сконфіскувала документи й арештувала 17 людей є там. м. ін. кореспонденція голови місц. конгресу з провідн. музулман, що обіцяє прислати більший відділ війська на поміч інд. повстанцям. Провідник місц. музулман Гаджі Тарагазі справді прийшов із відділами, однак місц. населення віднеслося рівнодушно до його

УРЯДОВО
ДОЗВОЛЕНА

ЦІЛКОВИТА ВИПРОДАЖА

ШОВКОВИХ ТОВАРІВ з причини ліквідації того відділу в фірмі
Wilhelm Strum, Львів, вул. Боїмів ч. 9.

помочі. В Бомбаї позачинювані всі інд. крамниці та більшість музулманських. Біржі здержали працю. Будинку гол. команди поліції й інд. держ. будинків пильнує військо. Гандієва жінка сказала в інтерв'ю, що Індія відповість за неоправдані розпорядки влади до кінця гасла боротьби. В Карачі поліція приказала вивезти всю муніцію з військ. магазинів, бо положення небезпечне. В Калькуті на тайних інд. зборах поліція вжила зброї. Було кільканацять ранених, 5 індійців арештували. Союз індійських часописів у Калькуті ухвалив вивести видавництва часописів, котрі досі не прилучилися до протесту проти нового прес. декрету, щоби негайно перестали видавати часописи. Купців вивали, щоби не анонсувалися в часописах. Союз агітує за бойкотом європейських часописів і тих індійських, що досі виходять.

Держ. секретар для Індії відповів у палаті громад, що Ганді не стане перед судом, буде лише інтернований, політика Вел. Британії не зміниться. Несубординація деяких інд. відділів у Пешаварі, це була відокремлена подія.

Альбає Тіаджі обійня урядування. Ганді визначив його вождом своїх політ. однодумців, колиб він (Ганді) мусів уступити. В Лягорі на вістку про арештування Гандієву замкнули всі школи. Арештували там 15 членів конгресу, що стояли на сторожі перед крамницями, в яких продавано закорд. крам, і не допускали покупців. Перед арештуванням Ганді в листі до приятелів каже, щоби дали боролися, бо годі здобути волю без жертв. У Калькуті поліція заняла становнища з маш. крісами.

Весняна сесія сойму.

У соймі кружляла чутка, що 8. травня Центролів внесе просьбу до президента держави в справі скликання надзв. сесії сойму. Дня 5. травня прем. Славек був на авдієнції у прем. Пілсудського. В зв'язку з тією конференцією кружляла чутка, що вже запала постанова уряду, яка управильнює його становище в справі тієї петиції. Полк. Славек не буде робити ніяких труднощів скликанню сесії сойму. Весняна сесія сойму, що зібралася би 20. травня занялася би госп. справами та такими, що вимагають зак. полагоди, ратифікацією договорів. Із госп. справ важною є новелізація промислового податку. Крім того сойм занявся би самоврядними справами, головном управильненням самоврядних відносин у Галичині, де ще обов'язують австр. закони.

Мін. Юзефський в Станиславові.

Дня 5. травня приїхав у Станиславів міністр внутр. справ Юзефський. Від Галича товаришів міністрів станиславівський воевода Наконечник-Клюковський. Попол. у воевідстві була інформаційна конференція старостів, яку міністр закінчив промовою, інформаціями та вказівками з ділянки сусп. та госп. політики на набл. будучину.

Виборчі протести.

Дня 5. травня Найз. Суд відкинув виборчий протест проти виборів до сенату у новгородському воевідстві. Опісля розглядав виб. протест проти виборів до сойму в окр. Письк. Рішення оголосить 12. травня. Тогож дня Найз. Суд розглядатиме протести проти сойм. виборів в окр. Вільно, а 19. травня в окр. Біла Підляські.

Отруївся аптикар.

Співласник аптики при пл. Теодора у Львові Аар. Дежавец отруївся стрихніною з причини фін. труднощі.

З передвиборчого руху на Волині.

ВОЛОДИМИРЩИНА. Дня 30. III. ц. р. відбулася у Володимирі Вол. довірочна нарада. На нараді реферувал посол В. Кохан. Всі присутні з зацікавленням вислухали його річову промову, вибрали Повітовий Виборчий Комітет і постановили скликати віче у Володимирі дня 7. квітня ц. р. — І дійсно дня 7. IV. ц. р. відбулося віче під голім небом. Реферували посол В. Кохан, сен. Кузьмін і пос. Д. Палів. На віче прибуло й кількох членів з „одинки“. Один з них, якийсь Забіша, пробував перебивати і забирати слово, але

вічевики одногососно запротестували і не дали йому говорити. На вічу було понад 300 представників повіту. Постановлено голосувати тільки на листу ч. 18. Віче закінчено відсіпанням нац. гимну. — Посол В. Кохан обїздить повіт. Дня 23. IV. ц. р. відбув нараду в селі Охнівка. З Охнівки поїхав до Верби, де відбулося віче. Місцевий командант поліції пробував переривати, але посол В. Кохан дав йому належну відправу так, що він уже не пробував більше мішатися до ходу віча. Віче відбулося в будній день, та все таки зійшлося понад 400 виборців. З Верби поїхав посол В. Кохан до села Руда, де відбулася нарада. Відтак тогож дня для Гайок і Ягола відбулося в Ягодній віче. Присутніх було понад 200 виборців. — Дня 24. IV. була в селі Мокрець нарада; в Туропинні — інформаційна розмова. Туропинці свого часу були втягнені несовісними комуністичними агітаторами у відомий процес. Багато з них засуджено. Нині всі в селі дуже залюбки і треба буде багато освідомлюючої праці, аби люди огерто і сміливо постояли за своє право. — Село Блаженник — нарада. Одино — віче. Тут було також багато жінок. Усіх присутніх понад 300. — У всіх згаданих селах ухвалено голосувати на листу ч. 18. Населення всюди шире питає представника Української Парл. Репрезентації в особі посла В. Кохана і ставиться до нього з повним довіром і пошаною. Треба дійсно радіти, що наш повіт має щастя дістати такого доброго організатора, яким є посол В. Кохан. — У тих двох днях товаришів послов В. Коханові представили в Володимирі п. Юхим Вунда. — Дня 27. IV. відбулося віче в містечку Устичув. На вічу реферували послы В. Кохан та І. Ліщинський. Зійшлося до 600 учасників зі всіх доокочинних сіл. Реферати обох послів дуже подобалося вічевикам і по кожній їх промові нагороджували їх присутні оплесками. Присутній референт староства в Володимирі Ралзівський пробував звертати увагу послам, а вкінці заявив, що відбирає голос послов В. Коханові. Очевидно дістав належну відправу, так, що не знав, що з собою почати і віче відбулося вже спокійно до кінця. Віче випало дуже добре і мало повний успіх. Постановлено голосувати на листу ч. 18.

КОСТОПІЛЬЩИНА. В дні 12-го квітня ц. р. відбув посол Кузик довірочну нараду в Антопалі, а 13-го квітня велике окружне віче в гміні Дерезно на подвірю гром. Савчака. Нарали і віче пройшли дуже поважно. На віче прийшло понад 500 людей з сіл цілої гміни (волости). Того самог дня відбулося велике віче в селі Руда-Врасна, на якому було також кілька сот людей з найближчих сіл. На нараді і на вічах постановлено одностосно голосувати лише на список ч. 18.

Століття завоювання Альжиру.

Франція святкує століття завоювання Альжиру. Дня 14. травня в Парижі з неї нагоди відбується величаве „свято побіди“, після чого французький президент виїде до Альжиру, де привітають його тубилці.

Вбивство на селі.

У Селиських біля Львова вбито з кріса Ст. Грицива, коли пив пиво в своїй хаті. Винувника шукає поліція.

НОВИНКИ

—Свячене. Кружок „Рідної Школи“ ім. Б. Гринченка у Львові улаштував дня 4. травня ц. р. в святоюрських забудуваннях традиційне свячене, що почалося в 6 год. вечора. Участь у свяченім взяли члени Кружка, їх родини і запрошені гості, між іншими преосвячений єп. Будка, о. мітрат Базюк, д-р Степан Федак й представники „Діла“ та „Нового Часу“. Після посвячення, яке відправив о. мітрат Базюк, голова Кружка „Рідної Школи“ Городецької дільниці, п. Олексин, поділившись з гостями свяченим яйцем, побажав їм усякого добра. Голова „Сокола III.“ п. Пастернак промовляв про розвиток Кружка „Р. Ш.“ та закликав присутніх піддержувати УПТ, підкреслюючи, що нашим завданням є охопити виховання всієї української шкільної молоді. О. мітрат Базюк привітав гостей в імені матірнього товариства Р. Школи і як член Головної Управи поділявся своїми гадками про роллю рідного шкільництва. Дуже гарну промову виголосив о. Хома в імені „Прогресу“, вказуючи на аналогію між святом Христового Воскресення й відраджавням

КІНО „УТІХА“

Симфонічна

Дві оркестри

Сінкевича ч. 6. (Пасаж Миколаша)
Балалайкова

російський хор з 16-ти осіб

Ілюструють найбільш архитвір сучасної доби

Пісня про Отамана

Режисерія знаменитого Туринського, гра мистців екрану Adalberta von Schlettow-а і Rudolfa Klein-Rogge-а, ставлять цей архитвір на перше місце цьогорічної продукції.

українського народу. Єпископ Будка, витаний ентузіастично оплесками говорив про переслідування релігії на Рад. Україні, про потребу єдності всіх верств українського народу, закінчуючи промову висловом, що український народ мусить побідити, коли матиме в серці віру в свою перемогу і любов та згоду. Від „Організації Українців м. Львова“ промовляв дир. Березовський, від громадян городецької ділянки говорив п. Юськевич, який між іншим пригадав, що теперішня пора вимагає консолідації всіх національних сил під кличем: „Нація понад класи і партії“. Після короткої промови п. Витвицького, представника „Нового Часу“, п. Олексин подякував присутнім за зібраних 50 золотих на „Рідну Школу“. Свячене закінчилось товариськими розмовами біля обильно заставлених столів й піснями. На свяченім пригравала музика Т-ва „Зоря“.

— **Повітова Рада в Рудках** на внесок о. Скульчицького ухвалила в бюджеті на 1930 р. 1200 зол. на просвітно-економічну акцію філії „Сільський Господар“ в Рудках, 200 зол. на поширення й розвиток народнього мистецтва і ричьомуж товаристві, 150 зол. для „Т-ва Прихильників Освіти“ у Львові і 200 зол. на українську захоронку в Угерцях Винавських.

— **Міжнародна залізнична конференція в Одесі.** На днях в Одесі розпочалась міжнародна залізнична конференція в справі безпосередньої комунікації між Європою й Азією. В конференції бере участь 12 держав.

— **Дім на 77 поверхів.** В Нью Йорку закінчено будову великого дому, який має 77 поверхів. Будова цього великана коштує 12 мільонів дол. Одна торгівельна фірма винаймала 13 поверхів і платить пів мільона дол. річного czynшу.

— **На розбудову Нац. Музею** вплатили: о. М. Лада 25 зол., д-р М. Сірко 20, проф. М. Кіт 12.50; оо. П. Задвірник і Іванців, д-р Е. Пастернак і радн. Р. Сосновський по 10 зол.; оо. О. Боярський і В. Рудко по 5 зол.; о. В. Луцький 4 зол.; інж. Росткович і о. О. Коневич по 3 зол.; уряд парох. Тлустеньке і о. Г. Островський по 1 зол.

— **Великі бурі в Італії.** Над північною Італією перелетіла велика буря із грозами і блискавицями. Біля Тревіза і Віченци громи убили кілька осіб. Ріка Камайора виступила з берегів і затопила багату сіл. Шкоди величезні.

— **Троцький процесується.** Лейба-Бронштайн Троцький почав судовий процес проти дрезденського видавця Карла Райснера, який закупив у нього право видання твору „Ленін і його епігони“. Продаючи свій твір Троцький застеріг собі, що в цьому видавництві не можуть рівночасно видаватись твори антибільшовицьких письменників чи публіцистів. Видавець забув про цю умову і видав твір Керенського і це стало причиною процесу.

— **Процес хорватських націоналістів.** Четвертого дня білгородського процесу проти хорватських націоналістів, обв. Франкевич заявив, що бомби, які кидали обвинувачені були наповнені мало небезпечним матеріалом і що терористи мали на меті тільки демонструвати своє невдоволення з положення в Хорватії, а не вбивати людей. Промовляв також оборонець д-р Євліч.

— **Крішнамурті говорить.** Новий індійський зророк, якого рйкні теософи вважають навіть новим месією, світлом зі Сходу, якого творили здобувають популярність серед європейських релігійних елементів, перебуваючи недавно в Берліні. Він заявив, що перед кількома місяцями розв'язав свій орден, бо правда не дається організувати, а шукати її повинна кожна людина сама для себе. Крішнамурті це молодий гіндус, великої краси, з виглядом вродливої дівчини із натхненим, пророчим виразом лиця і серед своїх учнів й однодумців має найбільше молодих жінок. У розмові з журналістами заявив, що він не вважає себе новим месією, як це думає дехто, але відродженням духом Будди.

— **Напад бандитів на поїзд.** На поїзд, що виїхав із Львондону напад бандити, вбили одного скарбника банку, що перевозив банкові гроші й ограбили в нього 6.000 фунтів штерлінгів.

— **Тайфун над Японією.** Протягом 40 годин дня 3. ц. м. над Японією шалів тайфун, який знищив життя понад сотні осіб, поруйнував багату сіл, особливо на острові Гокайдо. Деякі доми й вирвані дерева перекинені кілька кілометрів від свого давнього місця.

— **Копальняна катастрофа в Африці.** В копальні „Антильопи“ коло Гвангу була копальняна катастрофа, в якій згинило кількадесят осіб, самих муринів та один інженір, якого роздавляла опадюча вінда.

— **Летунська катастрофа на Сагарі.** На днях французський літак, перелітаючи понад Сагару, упав на землю і кілька днів про летунів не було чути. Військова влада вислала відділ кінноти на верблюдах, щоб віднайти розбитий літак. Справа вдалася, знайдено літак, а біля нього одного летуна вбитого, а другого раненого. Двох летунів, які з цієї катастрофи вийшли цілі, не знайдено, бо вони пустились пішки шукати на Сагарі людських осель, щоб вернути з поміччю для раненого товариша.

— **Летунська катастрофа в Америці.** На летунську площу у Флетвіллі в Америці упав літак, наслідком чого згинило 7 осіб і 20 було ранених. Недалеко Альфорду, стейт Тексас, згинув у катастрофі летун Келлі і два пасажери. Недалеко Портсмунду згорів літак, наслідком чого згинув 7-літній хлопець й одна дівчина.

— **Смерть б. сербського міністра.** У Білгороді помер генерал Михайло Жівкович, якого серби називали „залізним генералом“. В 1908 році під час боснійського конфлікту був сербським міністром війни, під час світової війни Жівкович командував залогою міста Білгороду аж доки Австрія не заняла це місто, пізніше був командантом сербського легіону в Росії.

— **Рікні вісти.** Єгипетський уряд видав дозвіл почати в Олександрії розкопки в цілях винайдення гробниці Олександра Великого, застерігаючись, що його тіло не сміє бути порушене. В Пельтен і Люксембургу відбулись великі демонстрації гаймвери. — В Букарешті закінчився конгрес ліберальної партії, після якого відбулась маніфестація. — В Нью Йорку курс біржових паперів упав на 14 точок, що викликало паніку. — Високий духовний трибунал у Венеції закінчив справу беатифікації папи Пія X. — В копальні в Баруельо в Іспанії під час вибуху газів згинув 11 осіб. — У Берліні арештовано 7 покутних продавців кокаїни.

— **3 українського наукового життя за кордоном.** Дня 6. травня у Празі відбулось 188 засідання Українського Історично-Філологічного Т-ва на якому проф. д-р Д. Чижевський прочитав доклад про невідому брошуру Бакуїна, а проф. Шульгин про Ж. Ж. Русса.

— **Подяка.** Від б. посла п. Лавр. Серветника дістаємо такого листа: Високоповажаний Пане Редакторе! Дозвольте на сторінках Вашого Хвалного часопису висловити від мене і моїх товаришів, обвинувачених у рівенському суді за відомі події на Шевченківському концерті, глибоку і щирю подяку: п. віце-маршалові союму д-рові Загайкевичові, пос. д-ру Ладиці й адвокатові Багриновському за їх 3-днєвну (25., 26. і 27. квітня) мужню й прегарну та безкорисну оборону перед судом. Підписаний: Лавр. Серветник.

— **Справлення похибок.** В останньому 97 ч. „Діла“ у передовій статті п. н. „Засміченість радпарату в УСРР“ закралась деякі друкарські похибки, які справляємо на цьому місці. У другому з черги реченні на початку статті зложено: „такі „ухили“ в партії „ліквідують“ деколи скоріше, а деколи повільніше“. В останнім реченні першого уступу по словах: „ліквідації кожного ухилу“ — пропущено: **на верхах**. — У попередньому числі „Діла“, в статті „Цепелін над Парижем“, у передостанньому реченні третього розділу зложено помилково „навіть“ зам.: **нехіль**.

— **Реферат на тему: „Релігійне і моральне тло Католицької Акції“** — виголосить директор архієпископального бюро Кат. Ак. о. Т. Горничевич, на сходинах студ. Кат. Т-ва „Обнова“ в четвер день 8. травня в год. 18.30 при вул. Коперника 36, про що повідомляє своїх членів і запрошує гостей. — **Виділ.**

3 нагоди ювілею митрополита Андрея.

Свято греко-катол. українських робітниць „Будучність“ у Львові.

В неділю, дня 11. травня ц. р. відбудеться у Захисті св. Андрея (Улянська) при вул. Бічній Стрийській ч. 3. (перед стрийською рогаць-

ЗАХОДОМ ФІЛІІ СОЮЗА УКРАЇНОК в ПЕРЕМІШЛІ

відбудеться

ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТО ДЛЯ ПІШАНОВАННЯ 50-ЛІТНОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ ПРАЦІ

УЛЯНИ КРАВЧЕНКО

В ДНІ 8. ТРАВНЯ 1930 р. в салих Народного Дому в год. 7. веч. на яке отрим запрошується усе громадянство. Привіт на свято просимо вислати на руки голови ф. „С. У“ п. К. Луциновичей, Перемішль, вул. Словацького, ч. 17. 2000 2—2 **ВИДІЛ.**

кою на право) в 17 год. ввечора ювілейне свято в честь Виреос, митрополита Андрея під протекторатом Преосв. єпископів Н. Будки і д-ра І. Бучка. Свято влаштовує Товариство греко-католицьких українських робітниць „Будучність“. На програму складаються такі точки: 1) Торжественна кантата (хор ради. Купчинського); 2) Вступне слово п-ні Е. Тишинської; 3) Бортнянського — Концерт XXIII „Блаженні люди“ (хор ради. Т. Купчинського); 4) Деклямація; 5) Реферат — О. Гадзевича; 6) „Народні пісні“ (хор „Будучности“); 7) Деклямація; 8) Наша пісня* Матюка, „Де Сян пливе“ Копка, „Дума про Почаївську Божу Матір“ (хор Т. Купчинського); 9) Привіт делегатики робітниць; 10) Народні пісні (хор „Будучности“); 11) Деклямація; 12) Ф. Колесси „Вулиця“ (хор ради. Т. Купчинського); 13) Закінчення.

Наше львівське громадянство повинно взяти масову участь у цьому святі, щоб віддати пошану Ювілатові та дати доказ, що львівським громадянам і громадянкам не байдужа організація українських робітниць. Особливо численна участь нашої інтелігенції в цьому святі може мати дуже гарний вплив на тих робітниць, що досі не були зорганізовані та зазнавали за мало опіки від нашої громади.

Зі спортивного життя.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

Крім поданих у нас вчора вислідів розіграли в мін. неділю змагання за мистецтво Ліги: Краковія—Варшавянка 3:1 (1:0) у Варшаві і Рух—ЛТСГ 3:1 (2:0) в Королівській Гугі. Тепер на чолі таблиці Ліги стоїть Краковія, що на 5 змагань здобула всі 10 пунктів. За нею йдуть: Висла (5 зм., 8 п.) і Варта (6, 7). Львівська Погонь опинилася на 7 місці (3 зм., 4 п.), львівські Чорні на 11 місці (3 зм., 1 п.). На останньому (12) місці в тепер краківська Гарбарня (5 зм., 1 п.).

МИСТЕЦТВА А-КЛАСИ.

Після недільних змагань таблиця львівської А-класи виглядає так: 1) Польонія-Перемішль (3 зм., 6 п., відл. воріт 11:4); 2) Україна (3, 5, 8:2); 3) Лехія (3, 5, 10:4); 4) Гасмоя (4, 4, 7:7); 5) Погонь-Стрий (2, 3, 3:1); 6) Ресовія (3, 1, 3:6); 7) Явїна-Золочів (3, 0, 1:6); 8) Світець (3, 0, 4:17). Резерв лігових дружин (Чорні І. Б. 4, 6, 14:8; Погонь І. Б. 4, 6, 14:11) тут не входять у гру, бо їх виследи і виследи з ними, по думці обов'язуючих принципів не мають значіння ні для пунктації авансу ні для деградації.

Коломия. СОКІЛ—ТУР 1:2 (1:1).

Дня 3. V. розіграв коломийський Сокіл товариські змагання з польською робітничою дружиною ТУР у такому складі: Оніщук; Зончук І., Лукавський; Луцак, Лепкий, Лесюк; Слободян, Ткачук, Маруляк, Родчяк, Радич. Гра в початку оспала, оживляється значно коли Зоцук II (недавно ще грач Сокола!) здобував ворота для ТУР-у. Сокіл береться до праці й енергійно атакує ворожі ворота. Маруляк чарно вилучений Родчяком пласує в ріг побіч виглявчого воротаря. Вільного в лінії карного поля Маруляк стріляє в поперечку. Кілька зміняних атаків не зміняють вислду. По половині, в виїмком останніх 10 хвилин, зваччу перевагу має Сокіл, але не може здобути аж одних воріт, бо грачі запрошують найдоглядніші позиції. Три хвилини перет кліцєм Власяк з перебою здобуває побізні ворота. В Соколі дається дуже відчувати стрілова атемія цілого нападу. Визначався Маруляк, Родчяк, Лепкий і Луцак. Радич слабкий. Ворота мало мав занятя, в пропущених воротах не поносить вини. Наріжяквік 3:1 для Сокола. Суздював добре п. Гольб. **С.**

Дописи.

УГНІВЩИНА. (Нагінка на т-во „Сокіл“ у Василеві Великому). В неділю дня 6-го квітня ц. р. т-во „Сокіл“ у Василеві Великому робило в читальняній сали сокільські справи. На салю прийшов постерунковий з Корчмина, хвилю приглядався вправам, а потім викликав провідника „Сокола“ Гриця Федоровича і запитав: „Чи то сон войскове цвїчення? На відповідь, що т-во „Сокіл“ робить сокільські справи, сказав: „То ест тільки замасковане, а то може бачь до іннего“. Після того забрав

від Гр. Федоровича сокільський впоряд, а відкодаючи, сказав: „Тераз може пан ісьць кончиць, а як пан достане 14 дні, то бендзе пан відзял, по значон пьвіченя“. — В дні 12-го квітня поліція з Корчмина перевела домашню ревізію у Гр. Федоровича і в бібліотекаря зитальні „Просвіти“ у Василя Великім. Шукала, мовля, за зброєю і нічим не виказуючись, перевернула цілу хату та обійстя. При ревізії не найдено нічого. Того самого дня переведено також ревізію в місцевій кооперативі „Сільський Господар“. Шукано також за зброєю. Не найдено нічого. Рівнож переведено ревізію у книговодця кооперативи Назара Заяця і в секретаря читальні. Шукали нібито за крісом. Копали навіть у землі, але очевидно, нічого не нашли. А всеж таки Назареві Заяцеві казали зголоситися на постерунок. Колиж він не явився, прийшов у неділю рано по нього постерунковий з Корчмина і забрав з собою. Члени місцевого „Стшезьца“ відгрожуються, що замкнуть „Сокіл“, заборонять забави, замкнуть читальню, а про все те постаряться управитель місцевої школи Валерія Станькевич.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 5. травня п. р.: за масло експортне солоне прима і за масло несолоне близькове 470 зол. за хільограм; за літру молока 0.34 зол.; за літру сметани 1.70 зол.; за копу яєць 5.70 зол.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Матеріали до української бібліографії : IV. вип. 2.: Спис творів Івана Франка з додатком статей про нього і рецензій на його писання. Уложив Володимир Дорошен-

ко. Львів 1930. Накл. Наукового Т-ва ім. Шевченка.

У передмові до цього видання пише: „Сливе дванадцять літ по виході в світ 1-го випуску довелось мені чекати, поки фінансові обставини Наукового Товариства дозволять продовжати друк мого покажчика“. Та чого не видало „Наук. Тов. ім. Шевченка“ за цих 12 літ! які там були матеріали: розвідки, припинки і тексти, що могли сміливо заждати не то 12, а 120 літ у рукописі без шкоди для нашої літератури. А бібліографія до нашого найбільшого письменника, книжка потрібна нам всім, що студіюють Франка, зупинилась у 1918 році на сторінці 80-й числі 2044 і ждала спокійно на чергу... 12 літ.

В. Дорошенко, В. Дроздовський, Л. Н. Толстой в українських перекладах. Відбитка з „Бібліологічних вістей“.

Данель Дефо: „Робінзон Крузо“. Його життя й пригоди на самотнім острові. Переповів для української молоді Юра Шкрумеляк. Львів 1930. Ст. 112. Накладом В-ва „Світ Дитини“.

Ця нова перерібка безсмертного твору написана простою чистою мовою. Видання прикрашене старими прегарними дереворитами, які були в давніх англійських оригіналах „Робінзона“.

„Свято Матери“. Спеціальний образок на 2 дні. Львів. В-во „Світ Дитини“.

Сергій Бужанин: „Кожний є ковалем своєї долі“. (За кого голосувати при виборах на Волині?). Львів 1930. Накл. Вол. Барана. Бібліотека „Українського Нац.-демокр. Об'єднання“.

ЖУРНАЛИ:

„Нива“, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXV. Ч. 4. Львів,

квітень 1930 р. Зміст: Святе, д-р Я. Левницький: Львів чи Золочів; о. Й. Осташевський: Занедбані обовязки; о. П. Дзедзик: Стигматизація Тереси з Коннеррайт; о. Ст. Рудь: Новація Тереси з Коннеррайт; До усього українського гроний Службеник; До усього українського гроний Службеник; о. Л. К.: „Наopak світа“; о. д-р Г. мадянства; о. Л. К.: „Наopak світа“; о. д-р Г. Костельник: „Аміні“; о. П. Дзедзик: Orientalia; Відозва жидачівського деканату; Всячина; Проповіди.

„Вісти з Лугу“, письмо присвячене зуговням і сідовим справам, просвіті й науці. Ч. 4. Рік V. Львів, квітень 1930.

„Бюлетень Гетьманської Управи“. Ч. 4. Берлін, квітень 1930. Зміст: Наказ Гетьмана всім Гетьманцям; Ухваза Гетьманської Управи з дня 15. березня 1930; Лист до сенатора Р.С. Копелянда; І. Лоський: Про що повинен нам нагадувати день 29. грудня?; У справі виступу сенатора Р. С. Копелянда; З приводу 30. ліття заснування Р. У. П.; З життя гетьманських організацій; З громадського життя; З листування Гетьманської Управи; Від Редакції „Бюлетень Гетьманської Управи“. Як додаток кінець статті М. Базилевського.

„Учительське Слово“, орган „Взаємної Помочі“ українського вчителства“. Рік XVIII. Ч. 8. Львів 15. квітня 1930.

„Соціал-демократ“, орган УСДРП. Ч. 3. Подєбради, квітень 1930.

„Вінна“. Література-мистецтво-наука. Рік III. Ч. 4. Львів, квітень 1930. Додаток: „Жива сцена“. Зміст: Пасанто; Картопелька; Наш край — весна; Між гір; У дні незабутні; Недуга; В очах дитини; Зацьковані; Марш; За добросовісну критику; Оголошення; Ілюстрації.

„Morze“, organ Ligi Morskiej i Rzecznej z dodatkiem „Pionier Kolonjalny“ w tekście. Rok VI. Nr. 4. Warszawa, kwiecień 1930.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр: Вівторок, 6. травня, год. 7:30 веч. „Циганський барон“.

Малий Міський Театр: Вівторок, 6. травня, год. 7:30 веч. „Пан Топаз“.

Кіно.

ЯПОЛЬО: Звукова фільма: „Захлята ріка“ (Річ Бартедьмс, Беті Компсон). КАСІНО: Державна зрада. КОЛЬОСЕМ: Діеча із Сінгапуру. Комедія: Лен у бавбоні.

КОПЕРНИК: Дівчинка з обективом (Бєб Давієльс).

ЛЕВ: Перше Косцюшкове кохання.

ОАЗА: На провесні (Жеромського).

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Пісня елементів“ (Люпе Ведез співає есп. пісеньки).

ПАЛАС: Колірова звукова фільма: Вікінг.

ПАН: Крася життя (Жеромського).

ПАСАЖ: Місто немашть (Кєл Мейвард). Тьждєнь Метро-Голдвин-Маєр. Амер. комедія.

ПРОМІНЬ: „3 дні на день“.

СТИЛЕВЕ: Лікар жіночих недуг. Гасцова пієста.

ФАТАМОРГІАНА: Поєт-прошак (Джан Беріжур, Копр. Файт).

ХИМЕРА: Перєд присудом.

УПІХА: „Волга, Волга“.

Програма радіо.

Вівторок 6. V. 1930

Львів 11:35 Сигн. часу, гайнад, 12:05 Конєрт грамоф. плнт, 17:45 Попол. конєрт із Варшави. 18:45 Всячина, комунікати, конєрт грамоф. плнт. 19:20 Трансм. опери з Катовиць, нємузикати.

Середа 7. V. 1930

Варшава (1411,7) 16:15 Програма для дітей. Краків (312,8) 16:00 Мавєні пієні. Гельсінґфорс (221,4) 18:30 Трансмисія з театру. Лондон (356,3) 19:40 Рєдіо-оркєстра. Берлін (418) 16:50 Популєрня музика. Стокгольм (436) 13:30 Легва музика. Прага (487) 16:30 Військова музика. Відєнь (516,3) 16:00 Капєла Доманського. Ленінград (1000) 19:00 Конєрт. Харків (1304) 20:00 Конєрт.

Чєтєвр 8. V. 1930.

Варшава (1411,7) 12:40 Шкільний конєрт. Краків (312,8) 16:20 Грамофонові плнт. Гельсінґфорс (221,4) 17:00 Легка музика. Ляйпциг (359) 19:30 Весєлий конєрт. Берлін (418) 19:25 Восєні пієні. Стокгольм (436) 19:45 Рєдіооркєстра. Прага (487) 21:30 Конєрт Юлії Араньї. Відєнь (516,3) 15:30 Капєла Сільвінга. Мюнхєн (533) 16:30 Капєла Ваґнера. Ленінград (1000) 17:30 Хор і оркєстра. Харків (1304) 22:10 Грамофонові плнт. Москва (825) 20:00 Конєрт з Харкова і Києва. Париж (1725) 16:45 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2002 Турка м/С. Вівторок 6. V. „Ніч Пейсахова“. Середа 7. V. „За Німан“. Чєтєвр 8. V. „Пташки з Тиролу“. Пятниця 9. V. „Барон Кімєль“.

80 морґів сіножати в Борнах Янівських сейчас до винайму. Зголошення до Парох. Канцєлярії св. Юра 5. 2013 1-2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діла“.

ПРАВНИК в правом субституції прийме на провінцій посаду кондипієнта у адвоката українця. Зголошення до Адміністрації „Діла“ для К. К. 1968 3-3

П'ЯНИНА почину лише в добрі руки. Зголошення в Адміністрації „Корисно“. 1985 2-2

ПРОДАМ дешево нову хату з 4-ома візьничими кімнатами, на передку Львова, з хвиля від трамвая, есєнтуально на рати. Зголошення: Бульва. Львів, Сикстуська 29, телеф. 81-11 1999 2-3

БРИЛІАНТИ, також іншу біжутєрїю купує по високій ціні Домбровської-Гозавженської, Львів (Готєль Жоржа) Академічна 2. 1856 17-7

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятих літ у цілїм краю знаєна фірма Іван Зєльєнрайх, Львів, пл. Маріївська ч. 5. Купує брилїанти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 1857 60

ДО ЗАМІНИ парохія в. П. Е. земля, численна о і перкі мурованї, будивки всі добрі — на меншу, відповідно лєдєя старшого віку. Письмєнні повідомлення слати під „Парохія“ до Адм. „Діла“. 1987 3-3

ПОШУКУЮ від зараз жєнщину старшої, здоровїю, до заряду дому найрадше з сямєнноїчї роднин, посїдає парохіяльного уряду конєчна. Всє о. В. Мєлєчко, Осташівцї п. Озірна. 1992 3-3

УНЕВАЖНЮЮ військову книжку, виставлену на назисної Василья Сорєка ур. 1893, село Володєж, повіт Берєзів, виставлену через П. К. У. Перєвншль. 1988 3-3

ШУКАЮ сторожа до камєнці. Львів, вул. Грунвальдська ч. 6. 2007 1-2

КОНЦІПІЄНТ, з правом субституції, 4-літню провінціональну практикою, пошукує мєста у адвоката від зарал. Зголошення до канцєлярії адвокатів Д-ра Олійниака і Д-ра Лисєго в Тернополі. 2008 1-5

КРЕМІННУ лампу продає — Філія Українського Тов. Охорони дітей в Станиславові, вул. Липова ч. 82. 2011 1-3

УНЕВАЖНЮЮ згублену карту побороу, видану через П. К. У. Львів. Богдан Рає, студ. Політехніки 2014 1-1

СТУДЕНТ IV. року учинє семінара, заручиться з панною, яка допоможе йому покінчити семінар. Григорій Мартинювич, Кропиванка п. Голїнь. 2018 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст недуг чєлєві, серця і жєлузка **д-р Фєлікс Ган**

Львів, Листопада 30. 1206 Перєсвітлєння Рєнтґеном.

Дєнтист Яків Нєсс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. П. п. Сєрїєлювання хитяючихся зубів пєломбування й винайманя зубів, без болє. Штучні зуби в кавчуку і золоті після найновішої системи. Пациєнтів в провінцій позагоджуєтєся в найкоротшому часі. П. І. Уридєвича і студєнтам значна зниж. 1879 на. Тєл. 65-73. 7-10

КОНКУРС.

Головна Управа „Рідної Школи“ розписує отрим конкурс на посаду помічної сили до кнїгарні „Рідної Школи“ у Львові — Услєва прийматї: кнїгарська практична, знання кнїгарського діла та кавчїя до 500 зол. До письмєнних по-лєнь додучити свєдоцтво і поручєння. — Зголошення надєлати до 15. травня 1930 р. Голов. Управа „Рідної Школи“, 2003 2-2

Горнєць-Живєць! Сірчано-боровиннові купєлі

Вїля „Lwowska“ напроти лєвничєк поручєє сонєйній покої. Зголошення п р і я й н а с Dr. Gleichowa в 2010 Любачєві. 1-1

Подяка.

Отрим складаю ширю подяку дєнтистови Вп. П. Д-ру Володємирєві Бабїєві за незвичайно сумлінну та умїлу напєраву зубів. о. Пєтро Дзєдзик.

МЕБЛІ, спальні, їдальні, ванні, сєльони, як і поодинокі предмети по конкурєнційних цінах на довготєрміновий кредит поручєє Меблєвий Дім „Silesia“ Львів, вул. ПІЛСУДСЬКОГО, ч. 27. П. Т. державним і автономічним урядникам за виказаннямєся лєгітїмацією 3%, 1625 опусту. 3-10

Подяка.

Дєкую Вп. Д-ру мед. Й. Браунєрові, лікарєві Кєсєл Хорнх в Стрїї за поєнє посєпати і змієє видічєння моєї жїнки з черєвного тїфу. Моєму п. Браунєрєві за знаєменитого лікаря. Всїм українцям горєчєво поручєєтєся. 2012 Інж. агр. Василь Созанський.

МІСЬКЄ ГАЗОВЄ ЗАВЕДЄННЯ у Львові, Газова ч. 26 Тєлєфон ч. 492 і 43.

поручєє Дистїльовану смєлу до виробу папєри, смєрєвання дєлєв і консервєції дєрева. 1997 2-2 **Амонєя хємічно чистий і скрєплєний для колєдєнь.** Сєйчасова достєва. Прїступні ціни

Загальні Збори

Мінєрального Живця „Чєрчє“, Спїлки з обм. пор. у Львові

відбудуться дєня 15. травня 1930 р. в год. 4. попєд. в салі засїданєя Центробанку - Львів, Ринєк 10/1, з отрим порядком: 1. Відкриття Зборєв. 2. Звіт з дїєльностї разом з замкнєнням рєчунків і бїлянсом за р. 1929. 3. Звіт Контрольної Комїсії. 4. Внесєння Надєрної Рєди відносно побільшєння основного капїталу чєрез прийматї нових спїльнїків. 5. Доповнєнєний вибєр одного члєна Надєрної Рєди на прєтяг двох лїт. 6. Внесєння і запєятї. Коєлибн згїдно з постановами конєрєнту Спїлки не являєтьєся відповідноє число спїльнїків, що рєпрєзєнтуєвали бї 50% основного капїталу, то з одну годїну пєнїше відбудуться другі Загальні Збори в тїм самїм дєкадєлю і з тїм самїм порядком нарєд, як яки до важностї ухвал будєє трєба прїсутностї спїльнїків, що рєпрєзєнтуєтє 30 проц. основного капїталу. За Надєрну Рєду Мінєрального Живця „Чєрчє“ Сп. з обм. пор. Д-р Марїян Панчїшин, голова. Ярєслав Колтуєнок, сєкрєтар.

Вирівнюйте залегли! Вже не-далеко час льосовання премій. — Передплатники, що не матимуть з днем 15. червня ц. р. ніякої залеглисти у передплаті за „Діло“, можуть виграти бібліотеки вартости 100 ам. долларів, дві по 25, десять по 10 і десять по 5 ам. долларів. Хто схоче платимо за бібліотеки ГОТІВКОЮ.

польській пресі, але цей відгук теж навіть при-ближенні висліді майбутніх виборів не означає. Все це належить до ділянки здогадів і порожби. На одне з наведених міркувань п. Борзовського погодяться напевно усі, а саме, що ВВ повинен при нових виборах бодай денеде провалитись. А може ця стаття, написана в такій формі, має бути для Беєв. Вльоку пересторогою перед новими ви-борами? — Може?!

За відродження народу.

Під вагу пластового виховання серед молоді і цілої суспільности.

До найкращих установ, які у нас в остан-ніх 20 роках появились, належить організація пласту (скавтіngu), зложена з наших ідейних хлопців і дівчат. Ця установа може не всьому нашому загалові зрозуміла. Тому, приглядаю-чись їй з боку й оцінюючи її вагу для нашої будучности, хочу сказати тут про працю наших молодих орлят у пласті кілька слів.

Пластовим рухом своєї молоді займаються нині дуже живо всі культурні народи, покла-даючи на цю сторінку у вихованні молоді по-важні надії. Цю працю піднято й у нас та осяг-нено вже чималі успіхи.

Праця в пласті починається від фізичної роботи; від гімнастичних вправ, спортових за-бав, прогульок і вандрівок, котрі молодих ді-тей так бавлять і притягають. Ці змагання вя-жуться з поученнями із гігієни, котрі вказують дітям: як мають поводитися у всяких хвилях життя, як зберігати і кріпити своє здоровля, як берегтись від недуг. Тут переводиться за-сада: „з здоровім тілі — здорова душа“.

Але разом з фізичними вправами й іграми Аде тісно і могучий моральний вплив на молоді душі, вводиться гармонія між тілом і душею. Я вкажу це наглядно хочби на деяких примірах. Прогульки і вандрівки мають на меті загарту-вати молодь на всякі труди і невгоди життя; але в цьому ділі є також ідейна сторона: щоб молодь пізнала рідний край, зрозуміла по-треби й недолю свого народу та закріпилася до любови й жертви для нього.

Приписи гігієни наказують пластунам повну здержливість від алкоголю і тютюну.

І тут діється диво: коли в звичайному житті хапаються легкодушні діти за напиток або тютюн, то ставши пластуном, уважають уже дов-гом своєї чести постояти твердо і незрушимо при постанові пласту. І яка сила волі, яке пану-вання над собою, які характери витворюються через це в молодім поколінні! Нераз стрічає-мося з тим, як на гостинах подається гостям який напиток або папіроски, а молодий пластун відповідає з повагою: „Я пластун і не вживаю того“. А які то благодати пливають з цієї поста-нови! Скільки то гроша заощадають ті люди в дальшій своїм житті, скільки здоровля збере-жуть, скільки віку продовжать собі! Багато старців може з власного досвіду потвердити, що коли досягли глибокого віку й удержались фізично та умово сильні, то завдячують це тому, що не аживали ні алкоголью ні нікотини.

А тепер про моральне виховання у пласті. Головне правило поручає членам: вірність Богу і вітчизні, послух пластовим законам і старшині та несення помічі своїм ближнім. Ті постанови розуміють і виконують там в дуже широкіх розмірах. Припис вірности Богу містить сповне-ння божого закону у всіх життєвих ділах, пошану для своєї церкви й обряду та піддержу-вання їх поваги і світлості. Припис любови вітчизни поручає членам познакомлюватися з минулою і теперішньою долею рідного на-роду, пізнавати його недостачі й потреби та змагати у своїй дальшій праці до їх усунення. Для цієї цілі служать пластові бібліотеки, студії рідної історії і літератури, виклади старших і звіти з власної лектури молодих членів, по-ширювання свого знання, а крім того підготов-лювання себе вже наперед до тої місці, яку дана одиниця малаб серед своєї суспільности спов-нити в дальшому житті. Припис послуху пла-стовим законам і старшині наставляє молодих людей підчиняти для загальної справи осо-бисту волю під керму інших, а власне добро-піддавати загальному добру.

Відповідно до тих завдань назначається членам ще окремі прикмети й обовязки, які пла-стуні малиб супроти себе й інших завсідні сповняти. І так поручається їм, щоб завсідні були словні, совісні, точні у своїх обовязках і ошадні; у відношенні до інших членів — бра-терські, учинні, зрівноважені, веселого духа, у всяких підниманих ділах доброї віри в ко-

рисний успіх тої праці, а в громадських справах карні, адорової думки і пожиточні. Ось які за-седи мають присівчувати пластовим членам у всіх їх ділах і цілому їх житті!

Ці прикмети стають уже замітні серед тих молодих крутів, що гуртуються в пластовім уладі. А коли ця праця огорне широку суспіль-ність, то можемо кріпитись надією на кращу будучність: ті хвиби, що їх всякі лихоліття до нас нанесли, будуть щезати, а зате завернуть у наших народі ті красні чесноти, які йому від-давна були природні. Словом: за такою працею отвирається надія на моральне відродження народу.

Проф. о. Александер Стефанович.

Преважна справа.

Нам треба скріпити опіку над ремісничою молодю.

На українських землях в Польщі є чимало польських державних фахових шкіл, у яких більшість учнів є української народности. Не зважаючи на те, у тих школах дуже часто є такі відносини, що української мови не можна почути не тільки на шкільних викладах, але на-віть у приватних розмовах учнів.

На підставі арт. 8 і 9 закону з дня 31. липня 1924 р. В. З. ч. 79, поз. 766. можна замінити дер-жавну фахову школу, чи школу, основану й у-держовану самоврядуваннями, з польською ви-кладовою мовою на двоязычну: польсько-укра-їнську, якщо цього зажадають батьки учнів у-країнської народности, що творять 40 проц. за-галу учнів даної школи (див. розпорядок міні-стра ред. вір. і прилюдної освіти з дня 7. січня 1925 р. В. З. ч. 3, поз. 33). З практики знаємо, що дуже тяжко добитися у тих шкільних пле-бісцитах бажаних успіхів. Але це нас не може здержати від боротьби за наші слушні права.

Крім праці у напрямі урівноправизня у-країнської мови в фахових школах мусить на-ше громадянство звернути особливу увагу на національно-громадянське виховання нашої ре-місничої молоді, що ходить до польських фа-хових шкіл. У тій цілі необхідно влаштуувати для неї різні курси, особливо курси україно-знавства, зацікавити її українським співом та вжити всіх засобів на те, щоби втягнути укра-їнську молодь до українських організацій, як Пласт, Луги, Соколи, Просвіти тощо.

Здається, що зовсім зайвим є нагадувати, яку визначну ролу відіграє ремісничий стан у боротьбі за здобуття міста для тої, чи іншої на-ції. І тому не сміє нам пропасти ні один моло-дий ремісник, чи кваліфікований робітник, що вийшов з української родини. За цю важну пра-цю повинні взятися всі наші культурно-освітні організації.

Громадянин.

Складайте жертви на оселю українських робіт-ників пера в Янні!

ЛЮБОВ ДОСТОВЄВСЬКА.

Достоевський і Україна.

(Докінчення.)

Шведка і українець. — Любов до мистецтва. — Праця і смерть Достоевського.

Батько другої жінки Достоевського Іванович Сніткін був українського походження. Його пред-ки були козаками і жили на березі Дніпра коло Кременчуга. Називався Снітко. Коли Україна залучилася з Росією, перейшли Снітки до Петро-града і змінили своє українське імя Снітко на Сніткін. Сніткіни жили в Петрограді згідно з у-країнськими традиціями.

У тім часі була Україна під впливом като-лицьких священників, що мали славу добрих ви-хователів молоді. З тої причини віддав дід другої жінки Достоевського, Іван Сніткін, хоч право-славний, свого сина Григорія до єзуїтської коле-гії в Петрограді. Григорій був боязкий, вражли-вий, романтичний. Маючи 35 літ, оженився зі шведкою панною Марією Анною Мільтонеус. У-країнець Григорій Сніткін і шведка Марія Анна згоджувалися зі собою: самопевна шведка прика-зувала, боязкий українець слухав.

Коли підросли діти, повстали в хаті Григорія Сніткіна, доброго, сентиментального, романтично-го, дві партії. Шведську партію творила — мати і старша дочка Марія, українську — батько і мо-лодша дочка Анна: шведи розказували, українці слухали і — воркотили. Коли Достоевський уна-слідив по українцях карі очі і свою добру усміш-ку (по своїй українській матері), так його друга жінка Анна, унаслідила по українцях вражли-вість, містичність і цю нещасливу нерішучість у-країнців, яка спричиняє вганя між тисячею рішень, а через те переміною найпростіші справи в драми а часом в мельодрами.

Але в другій жінці Достоевського пливла й норманська кров, що силув до праці, що не бо-їться небезпек і трудів, а шукає їх. Щоби могли

жити самостійним життям, навчилася стеногра-фії і стала стенографкою Достоевського, якого знала із його творів. Йі батько Григорій був оча-рований українською поезією перших творів До-стоевського, а так само і Анна. Коли Достоев-ський вернув з Сибіру, ціла родина просто роз-ривала його повість „Поняжені і покрядані“.

Коли Анна Сніткін пізнала Достоевського, мала 19 літ, а Достоевський 44. Авторка думає, що те, що молода Анна рішлася стати жінкою Достоевського, хоч він був від неї багатоді-тний і опієлант, можна пояснити лиш грецькою любовю до мистецтва, унаслідженою по украї-нцях, і норманською кровю. Коли Анна побачила, що великий письменник хоровитий, змучений, пер-еслідуваний віртелями, використовуваний сво-яками, її норманське серце рішшло зацікавитися Достоевським.

Найперше рішила Анна вярвати Достоев-ського з рук видавця Стеловського. Писала дов-ше, в ночі переписувала, так, що „Грач“ був скінчений в означений час, з чого Стеловський був дуже мало доволенний. Коли Достоевський з Анною оженився, старалася рідня Достоевського розвлати жінку а мужем, що їй і вдалося. До-стоевський і жінка хмурилися на себе, а були за-горді, щоби справу розяснити. Достоевський си-дів у своїй кімнаті, і замість працювати, варівав, що не має щастя, а Достоевська плакала в своїй кімнаті. Щоби цьому покласти край, заставила Достоевська свою виправу — порцеляну, срібло, кухонну посуду — і виїхала з мужем в Європу. Достоевська була доброю жінкою. По зачаву шве-док шанувала свого мужа і навчила своїх дітей поважати і любити батька.

Достоевські поїхали до Дрезна, звідти до Баден-Баден, де Достоевський став грати в рулет-ку, з Баден-Баден до Міляно і Фальоренції, з Іта-лії через Прагу до Дрезна. Достоевська затужи-ла за рідною землею. Достоевський почував себе добре на чужині, але хотів також вертати до до-му, бо боявся, щоби не відчужився від Росії. Ма-буть відчував, як мало був росіянином.

Достоевський мав труднощі з російською мовою, здається тому, що ця мова була незнаюю його предкам. По повероті зачала Достоевська біт з віртелями. Щоби сплатити довги, завела Достоевська найбільшу ошадність. Сама шила од-жі, робила дітям кожушки, не ходила до нікого, рідко до театру. Достоевський жив у Петрограді самотньо. Студенти не забули йому Раскольнікова і рідко кликали його на літературні вечорі, тим-більше, що в „Вісах“ сказав їм Достоевський ще виразніше, що революціонери в своїй державі — це божевільні.

Вкінці довги були заплачені. Тепер Достоев-ський зачав видавати „Денник письменника“, в якому виває російську інтелігенцію, полюбити простий народ і почати працювати для нього, а не наслідувати сліпо європейський лад. Але ро-сійська інтелігенція не розуміла Достоевського. Не пішла назустріч народові, висіла дальше між Росією і Європою! — пішла над безодню.

Скінчивши „Братів Карамазових“, клянувся Достоевський знов до „Денника письменника“. Перше число 1881 містить цілу програму. „Не погорджуйте“, звертається Достоевський до інте-лігенції, „народом, забудьте, що він був вашим кріпаком, шануйте його думки, любіть те, що він любить. Коли будете йому насильно накидувати європейські уладження, яких не буде розуміти і не схоче прийняти, то скоро прийде час, коли на-род у своїй гніві звернеться проти вас і заїде собі іншого вождя. Помножіть народні школи, будуйте залізницю, а передовсім творіть добру ар-мію, бо Европа ненавидить Росію“.

Достоевський умер 1881 р., маючи 60 літ. Перед смертю попросла жінку, щоби отворила на-вгаль його біблію в вязниці і щоби перечитала перші рядки, що їй впадуть в очі. Достоевська читала голосно стримуючи сльози: „Та Йоан ве-допустив його говоряти: Мені самому треба в Те-бе хреститися, а Ти йдеш до мене? А Ісус відпові-даючи йому, рече: „Не адержуй мене, бо годиться нами чинити всяку правду“. Коли він почув ті слова Христові, розачував хвилинку, а описла

3 передвиборчого руху на Волині.

ДУБЕНЩИНА. Дня 23-го квітня ц. р. відбулося заходом дубенського Повітового Комітету УНДО велике віче в селі Радшині. На віче зібралось багато селян з доколичних сіл. Промовляти посол Вислоцький і член Пов.т. Комітету УНДО в Дубні п. Кибалюк. Село Радшині належить до свідоміших сіл у повіті. В ньому є дуже багато українських національних часописів, місцева „пожежна сторожа“ дає українські вистави і переплачує лише українські часописи. Крім однини ніхто тут не влаштував віч, сільробин не мають тут ніякого впливу, а на одній люти вже поеклися. Селяни одногласно заявили за Українським Національно-Демократичним Об'єднанням і за листом ч. 18. — Дня 24 квітня ц. р. відбулося віче в селі Підгайці. Зібралось понад 200 селян. Промовляти посол Вислоцький і п. Кибалюк. Це село раніше йшло за сільробами з 6-ки, але тепер люди пізналися вже на розкладовій роботі посла Чучмая і хоч він удаштував своє віче в поблизькому селі Ацишені, на якому особливо нахизався за УНДО, селяни не пішли за ним і всі заявили за Українським Нац.-Дем. Об'єднанням і за листом ч. 18. В селі є багато чехів, які також поеклися на одній і багато з них заявляється за листом ч. 18. — Дня 27-го квітня ц. р. відбулося велике віче під голим небом в селі Судобичах. Промовляти посол Вислоцький і Целевич. Віче пройшло серед дуже гарного настрою. Всі заявили за листом ч. 18. Кількох хувиів хотіло перешкодити промова послів, але саме селянство примусило їх успокоїтися. Коли під кінець віча люди почали співати „Ще не вмерла Україна“, поліція силою розігнала віче. — Тогож самого дня посол Вислоцький і Целевич відбули друге віче під голим небом в селі Білогородка. Промови послів прийняли селяни гучними оплесками й окликами „Слава українським послам!“. Селяни в присутності поліції жалувались на неї, а зокрема вказували, що перед вічем поліціант Колодзіт поздирав вічеві афіші і страшив людей, щоб не йшли на віче. — Тогож дня відбулося сільробівське віче в селі Бокійма, на якому виступав п. Заяць зі Львова. На вічу дійшло до бійки між селянами, а далі вмішалася до цього поліція. П. Заяць сильно побито, так, що він лежить у шпиталі. Крім нього побито кількох інших сільробів, а кількох арештовано.

ГОРОХІВЩИНА. В неділю 30. березня ц. р. відбулася в містечку Дружкополі, горохівського повіту, політична нарада для міщан Дружкополя. Салю філії „Просвіти“ виповнили переважно молодші громадяни, яким посол о. д-р Пелліх пояснив програму Українського Нац.-Дем. Об'єднання і ціль, з якою тепер Волинь приступає до виборів. Міщани вислухали з замітним зацікавленням реферату і висловили одногласно признание й подяку Українській Парл. Репрезентації та просили заглядати до них частіше. — Тогож дня вечором відбулося в Дружкополі свято Шевченка, на яке запрошено о. д-ра Пелліха з вступ-

сказав до жінки: „Ти чула? Не здержуй мене! Моя хвилинка прийшла, мушу вмерти“. Потім висповідався, запричашався, закликав до себе дітей і попрощав жінку, щоб ще раз отворила біблію і перечитала дітям про „марнотравного сина“.

Коли мати перечитала, батько сказав до дітей: „Мої діти, ніколи не забудьте того, що ви тепер почули. Майте повну віру в Бога і ніколи не гратьте надії, що Він вам відпустить... Люблю вас дуже, але моя любов є вічим супроти безмежної любови Бога до всіх людей, що їх сотворив. І коли вам трапляється з нещастя допуститися гріха, не попадайте в розпуку, що Бог вам не збачить. Ви — Його діти, покоріться перед ним як перед своїм батьком, просіть Його відпущення, і Він буде радуватися вашім жалем, так, як радувався наверненням марнотравного сина“.

Про глибоку віру Достоевського треба сказати те саме, що авторка каже про віру свого діда, т. зв. батька письменника: „Віра мого діда Михайла була дуже мало подібна до містичної, істеричної, плаксивої віри російської інтелігенції. Мої земляки вічно парікають на лихо, яке життя зсилає на всіх, винять Бога, лають, грозять кулаками небу. Литовська віра мого діда Михайла була вірою арилого народу, що багато витерпів і багато воював. Баути, а може також протестантське духовенство німецьких лицарів, до яких якийсь час належала Литва, научили литовців пошани Бога і послуху його волі. Одно покоління побожних українців, що вважали духовний стал за найгарніший і найцінніший людина, дало родину Достоевських любов до Бога, тугу, зближення до Нього. У таких думках виховав мій дід Михайло свою молоду жінку, своїх синів і дочок“.

Похорон Достоевського був величавий. Такою ніхто не бачив перед тим у Петрограді. Ховали великого письменника як якого царя.

Переповів і перекладав Гр. Тимошук.

ним словом. Дуже старанно підготував свято заходом місцевого свідомого організатора Луки Якимовича Іщука зібрало все українське громадянство Дружкополя, а крім цього багато поляків і жидів. — Дня 15-го квітня ц. р. відбулася в Горохові довірочна нарада запрошених представників горохівського повіту, на яку прибули послы о. д-р Пелліх і Великанович. На нараді прийнятих було кільканацять міщан Горохова, а крім того представники з десятиох гмін. По рефератах обох послів забрали голос деякі представники повіту, як Григорій Могилецький, Івж Григорій Миллюк, б. сенаторка Левчанівська і Панталеймон Камстелян. Зокрема п. Григорій Могилецький у довшій промові вказав на вагу теперішніх довірочних виборів до сенату і запропонував виділі Повітового Виборчого Комітету. Комітет вибрав у такому складі: голова о. д-р Пелліх, І. заст. голова Григорій Могилецький, П. заст. голова Івж. Миллюк, секретар Андрій Веремчук, член Комітету Панталеймон Камстелян. — Дня 24 квітня ц. р. відбулося під проводом о. д-р Пелліха засідання Повітового Виборчого Комітету в Горохові. На ньому поділено цілий повіт Горохів на 22 віч. і округи, які до половини мають обслужити послы о. д-р Пелліх і Великанович. В отсих місцевостях повіту рішено відбутися районні віча: Вербечко, Швагани, Брани, Дружкопіль, Стрільче, Подбелаз, Горохів, Галичани, Ново-став, Мислине, Терешківці, Будів, Кути, Сениух, Хорів, Левів, Локоче, Луківці, Губин, Запурі і Кісалин.

РІВЕНЩИНА. В дні 7-го квітня ц. р. відбулося велике повітове передвиборче віче в Рівні. Зібралися представники навіть з дуже далеких сіл повіту. На віче явилось аж двоє референтів політичного відділу староства і ком'сар повітової поліції з кількома поліціантами. На салі між вічевиками видно було в ріжних місцях кільканацять агентів. На вулиці перед входом до салі вешталася якісь підозрілі типи, які відмовляли селян від участі у вічу, мовляв, віча не буде. Відкрив віче голова Повіт. Виборчого Комітету посол Максимович. На самому початку вивав присутніх до якнайбільшого спокою і поваги під час нарад, бо кожне заколочення спокою використав представники влади для розв'язання віча. Потім вказував вагу передвиборчих віч як засобу для освіднення народніх мас і організації. З черги посол Васильчук основно внісши вартість і значіння українського національного представництва, яке має вести роботу серед народу на всіх ділянках його життя і боротися за права народу на парламентарному терені. Згадавши про вадужиття під час виборів у 1925 р., пояснив, які завдання стоять перед народом на Волині при теперішніх виборах. Саму агадку листа ч. 18, прийняли присутні бурними оплесками і тим виразно виявили, що до цих виборів підуть за 18-ом. В дискусії забрав слово молодий студент Яків Казимирський і з якоюсь нижочки відчитував програму соціалістично-радикалів та накидувався на УНДО, що воно, мовляв, є партією буржуї і фабрикантів. Селяни не дали йому докінчити його теревенів і він айшов зі сцени. Йому відповів посол Максимович. Під час цього кількох молодиків почало перебивати мову посла Максимовича, а з цього скористало якихсь трьох темних типів, що були на салі і викликали замішання, яке використав начальник політичного відділу і розв'язав віче. Зібрані запевнювали, що авантюри викликали конфіденти, а коли послы звернулися до представника влади, щоб притримав авантюриків, то він сказав, що це були сільробин. Розв'язання віча де змінило настрою вічевиків. Навпаки — ще скріпило їх переконання, що до виборів вони повинні йти лише з ч. 18.

Фермент серед комуністів на Рад. Україні.

З Харкова подають, що на Рад. Україні опозиційні настрої проти політики Сталіна зростають, наслідком чого розв'язано кілька робітничих організацій за порушення ліній партійної політики. Все це має на меті, зеднати партії більшість на XVI конгресі партії, який відбудеться у недалекій будучині.

Навіть серед червоної армії опозиційні елементи скликають збори й ухвалюють резолюції проти політики Сталіна.

На днях розв'язано окружні партійні комітети в Кременчузі, Шепетівці і Конотопі.

Англія збільшує своє військо в Індії.

Минулої суботи з Мальти відплили до Індії нові військові транспортні і то не тільки піхоти, але й артилерії.

Справа ради м. Львова.

Директор самоор. департаменту внутр. справ Корсак (бувш. станіславський воевода) є тепер у Львові. Побуде тут із тиждень, а розглядає справк, зв'язані з міською радою Львова.

Відгук дня.

Українська мода.

Мода, то так як жінка — часом ніхто не знає чому вона подобається. Просто подобається і кінець. Так воно було з короткими спідничками, з великими капелюхами, з російськими романсами, з болгарськими вишивками. Запам'ятаю, що тепер напала мода на українські мотиви в польській літературі. Всякі „творидла“ П. Т. Мнішхувних, Стаськів і інших не можуть обійтися без української мережки. Як не сам пан дідиць заговорить до Хриця чи Івана по українськи, то бодай панночка „зануці сментно думке українсько“:

„Там за гаю, при ручаю
Іхав козак на бугаю
Гей Гу!
Молодицю моя гожа
Чи ти знаєш Запорожа
Гей Гу!“

Признаюся, що приємно мені стринуть в польській повісти таку квітку, вибрану з тяжким трудом зпоміж великого числа „сментних думек українських“.

Але на повістях не кінець. Мода на українські мотиви перейшла і в драматичну літературу, чого доказом дві пєси, виставлені львівським польським театром.

Одна з них „На Пшеломе“, друга „Льве серца“, а обидві про нас і до нас. Перша з них представляє події у Львові під час нашої облоги в 1918 р., друга також події і також у Львові під час нашої облоги в 1648 р.

„На Пшеломе“ — штука, якої я більше боявся, коли йшов до театру. Ми вже так привикли до опінії сусідських істориків, письменників і мемуаристів, що я був приготований на сцені... згідні з тією опінією.

Перша дія:

Українські воєнки не хочуть йти до бою, бунтуються проти своїх старшин, а ці женуть їх скорострілами і нагайками, бо їх підюдили в прольогу німці.

Друга дія:

Українські воєнки ріжуть умісне затупленими ножниками малих дітей, насилують невинні матрони, в вільних хвилях виколоючи полоненими очі.

Третя дія:

Панічна втеча автохтонних окупантів. Українську старшину ловлять на найгорячішій „інфлягранті“, як заїдає крильце з малого орляти. Тріумф культури над варварством і епільог: „Кохаймисе!“

Тимчасом пєса зовсім не виглядала так, як я собі вимовлював. Українці виходять там такими самими майже людьми, як їхні противники, не кусають, не режуть зні гавкають. Трохи безпам'ятно виходять коншахти з німцями, але воно тільки слабо підкреслене.

Одно що я вгадав, то справа безмертного „кохаймисе“, яке вертється мов рибка в полонці по всіх діях, але й це не є образливе, бо ми всі радо підемо на згоду, коли не буде за що сваритися.

Маючи такий досвід на першій штуці, пішов я на другу з легким серцем і з постанововою висидіти до кінця.

Хмельницький — особа історична, всім ана і докладно описана, події тепер знані і описані, фантазія драматурга мусить обертатися в історичних рамках.

А тимчасом:

Сидить собі „батько Хмель“ на сходах хавського шатру, трохи випивший, а трохи зажурений. Випивший, бо зажурений, а зажурений, бо є чого журитися. Зрадив Річпосполтну і не знає, що робити, обложив 300-тисячною армією Львів і тепер боїться, щоб львовяни його не дуже набили. Біля „Хмеля“ сидять полковники і теж випивші і теж зажурені. Ситуація ускладнюється, коли до Гетьмана приходять львівські парламентарі і жадають його утечі зпід Львова. Хмельницький спершу не хоче і каже війську наступати, але коли парламентарії витягають до нього шаблі — він м'якне і проситьсь. Вони дарують йому життя, бо... не шобно третя дія, а ще є четверта. Потім підноситься задна куртина і видно хана, на високих бантах. Все паде ниць на землю, Хмельницький згинається в чотири погібелі, тільки парламентарії ні вусом не моргнуть. Хан сварить Хмельницького, на шастя коротко, бо бідний актор, що грав „Хмеля“, був би не видержав довго у такій позиції.

Справа кінчиться щасливо для всіх. Хмельницький тікає ціло зпід Львова, а львовяни мають досить часу виголошувати промови на тему латання спільного даху і вдячності національних меншостей до більшости.

Правду сказавши, я кінця не бачив, а тільки довідався про нього, бо перед останньою дією вийшов. Колиб пєса була менше нудна як несправедлива, я був би напевно висидів, щоб

побачити хоч одного культурного козака — Виговського. Він виступає аж у четвертій дії і навіть не припускає, що його колись підступно зглядять зі світа.

Я вийшов і думаю, яка то буде слідувача „українська“ паса. На мою думку добре було б узятися до короля Данила. Можна представити його в медвежій шкірі, як сидить на Чортівській Скалі і плаче, що нема кому зробити порядку в Галичині.

Галактіон Чипка.

Рік праці.

З діяльності Українського Гігієнічного Товариства.

В здоровому тілі здорова душа! Отсей клич старається „Українське Гігієнічне Товариство“ здійснювати, дбаючи про поборовавання недуг, які десяткують наш нарід та про піднесення суспільного здоров'я. Читачі нашої періодичної преси не раз стрічалися з „Українським Гігієнічним Т-вом“, що поміщувало в газетах цінні статті з царини гігієни та суспільного здоров'я, а також ріжні поучення на часі.

Короткий час, бо заледви один рік минув, як основано це дуже потрібне й хосенне Товариство, яке вже може виказатися неабиякими успіхами. Друкований звіт „Українського Гігієнічного Т-ва“ за час від 21. січня 1929 до 28. лютого 1930 обіймає 11 сторін друку.

В минулому звітовому році виголошено 151 виступів у Львові й околиці, 16 виступів у Кракові для тамоніх українських заточенців, 10 виступів на Поліссі, Холмщині та Волині, 3 виступів у борщівському повіті і 20 в інших місцевостях — всі на теми суспільної гігієни. Темі виступів були між ін. такі: ділення нікотину, догляд над дитиною, як доглядати хорого, пошесні захворювання, новотвори, роза комах у пошесних недугах, перша допомога хорому та іншій. Крім того „У. Г. Т.“ устроїло санітарний курс для старших пластунів у Львові, на якому прочитано 12 лекцій з ріжних ділянок клінічної та суспільної медицини.

Дуже багато праці присвятило „У. Г. Т.“ побороваванню страшної недуги — туберкульозу (сухоті). У звітовому році виголошено 100 виступів про туберкульоз (з того 30 по містах, а 70 по селах) для близько 13.000 слухачів. У пресі поміщено 13 популярних виступів про туберкульоз та її поборовавання. Уладжено „Туберкульозний Трьохденник“ з виставою та відчитами про поборовавання туберкульозу.

У травні 1929 р. відкрило „У. Г. Т.-го“ Туберкульозний Диспансер (порадню) в доміці Нардонької Лічниці, в якому ординувало 8 лікарів: д-р Барвінський, д-р Гинилевич, д-р Даво-вич, д-р Кашубинський, д-р Палчинин, д-р Софія Парфанович, д-р Прийма і д-р Цимбалістий. За пів року було прийнятих та обслідуваних в диспансері 200 хорих, уділено 230 лікарських порад. Диспансер є чинний від год. 12 до 2 попол. Сестра-обслідувачка зробила 20 відвідин у до-ках хорих на туберкульозу.

„Українське Гігієнічне Т-во“ займається й протьяльогольною акцією, доки цієї акції не перебрало на себе відовлене Т-во „Відродження“, що її успішно веде дальше.

На майбутнє „У. Г. Т.-во“ поширить свою роботу на поборовавання також інших недуг, а в першій мірі венеричних, які точать наш нарід, як наслідок воєнного лихоліття. Рівночасно „У. Г. Т.“ займається фізичним вихованням нашої суспільности, а передовсім нашої молоді і в міру свого зросту буде шораз то більше дбати про піднесення суспільного здоров'я.

Цього роду товариства мають у інших на-рідів десятки тисяч членів. У нас — на жаль — у минулому звітовому році було тільки 195 членів, а в тому 36 лікарів, 117 студентів високих шкіл, 16 селян, 7 учителів, 7 урядовців, 3 товариства, 1 священник, 1 інженір, 1 адвокат, 1 аптекар і 5 інших. Тому визнаємо в першу чергу всіх інтелігентів (ток), а також свідоміх селян, міщан і робітників, щоб масово вписувалися до „Українського Гігієнічного Товариства“. Річна вкладка для інтелігентів на становищі виносить 6 зл., вписове 3 зл. Для селян, робітників, студентів (увагалі тих, що не можуть заплатити і. вкладки) річна вкладка 1 зл., вписове 1 зл. Зголошення в члені і членські вкладки пересилати на адресу: „Українське Гігієнічне Товариство“, Львів, вул. Клушинська 3.

Не досить говорити, що „в здоровому тілі — здорова душа“! Своім членством повинні ми значити, що цей клич — для нас не пустий звук, але що розуміємо вагу народнього здоров'я, як основа народньої сили.

Марш. Пілсудський у Вильні.

Марш. Пілсудський вийшов 5. травня на кілька днів у Вильно. Перед виїздом прийняв на 1-год. конференції міністра закордонних справ Велеского.

Криваві події в Індії.

У всіх год. містах у півн. Індії день 6. травня був днем жалоби з причини арештування Гандія. Всякий рух зупинився. В Дельгі замкнули коле-гії та школи. В цілій лагорській провінції відбувалися 6. травня маніфестації. Поліція вжила зброї, стріляла до товпи. Було 30 ранених, у цьому 2 тяжко. Учасники походу, довгого на пів англ. милі, заатакували в Дельгі інспектора поліції, що їхав автом. Небаром прийшов більший відділ поліції та розігнав товпу. Около 30 людей, у тому кільканацять жінок ранені від колених ран. Небаром дійшло до другої сутички, поліція вжила пальної зброї. Індійська кіннота й англ. піхота патрулюють по ділянках. У багатьох місцях Калькути дійшло до сутичок, коли індійці хотіли уладжувати жалобу. 400 евр. полісменів крім панцирних авт і кривої поліції патрулює по вулицях міста. Є ранені полісмени та маніфестанти. В Пешаварі арештували 25 індійців. Спокій привернено. Берлінські часописи повідомляють, що німецькі текстильні фабрики, що ввозять товари до Індії, дістали з Індії від своїх представників вказівки, аби здержали дальшу висилку товарів, бо в Індії є гостра пропаганда проти закорд. краму. Індійські купці зобов'язалися бойкотувати закорд. текстильні товари. Найбільше цей бойкот відбився на текст. крамі Саксонії.

Стрільянина в Мадриді.

Академічна молодь уладила маніфестацію у честь Унамуну, що приїхав у Мадрид. Маніфестацію вихіснували студенти-комуністи. Поліція, заатакована товпою, що не має нічого спільного з академіками, вжила пальної зброї. Був один убитий, кільканацять ранених, у цьому ніодного студента. Ранені зізнали, що їх на силу втягнули до маніфестації. Акад. союз осудив інцидент, ствердив, що не брав у них участі. Союз оголосив 24-год. страйк на знак солідаризування з проф. Унамуну, одначе застерігся, шоби страйк пройшов спокійно та без насильств.

Грабіжницький напад на Девея.

З Букарешту повідомляють: На авто, що ним їхали дорадник польського уряду Девей, жінка повновласного міністра Польщі в Букарешті Шембекова та повновласний міністр Румунії в Вашингтоні Давіла, напало біля Букарешту 5. травня вночі шістьох бандитів. Напасники під загрозою револьверів ограбили подорожніх, Шембековій відібрали дорожочинності, що їх мала на собі. Потім бандити дозволили подорожнім відіхати у Букарешт. Пригода ця приключилася підчас повороту з палати Могосавія біля Букарешту, де кн. Бібеску видав обід у честь Девея.

Мін. Юзефський на інспекції.

Дня 6. травня міністр вн. справ Юзефський приймав у Станиславові в воевідстві делегації. Був теж на аудієнції еп. Хомишин. В год. 12.30 відіхав міністр автом у Тернопіль. По дорозі задержався в Ямниці, Галичі, Буриштині та Рогатині, де його вітали представники влади.

В середу вночі приїде мін. Юзефський до Львова. В четвер даватиме аудієнції у львівському воевідстві.

Виарендування львівських м. театрв.

У віаторок під проводом радн. Грера було засідання театральної комісії. На денному порядку була справа виарендування міських театрв. Після дискусії комісія ухвалила більшістю голосів (5:3) віддати аренду театрв на 1930-31 рік Шілдерові, Чапельському та Заленському.

Від голосування здержалися радні Єдліч і Броньчик. Три членн комісії: сен. Децикевич, сен. Туліє і д-р Солтис вийшли зі салі перед голосуванням.

Пос. Рак-Михайловський на волі.

Другого з черги після бувш. посла Тарашкевича випустили з тюрми на волю бувш. посла Сел.-роб. Громади Рака-Михайловського. Сталося це наслідком розпорядку міністра справедливости, поки справа не буде ок. порішена. Пос. Рак-Михайловський приїхав 6. травня у Вильно.

Перед надзв. сесією сойму.

В соймі кружляли чутки, що внесення Центроліву в справі надзв. сесії сойму зложать марш. Дашинському аж 7. травня. Тогож дня марш. Дашинський віднесеться до Замку в справі аудієнції у президента держави. Сподіються, що аудієнція відбулася би 8. травня. Згідно з конституцією сойм на надзв. сесію мусить бути скликаний до 14 днів, тому сподіються, що речинець надзв. сесії устійнять на 22 травня. Ендецька преса твердить, що сесію відложать зараз після її скликання. В звязи з тим в колах лівиці говорять уже про можливість зложення другого внесення в справі скликання надзв. сесії.

Вислід виборів у черновецькій окрузі.

Д-р В. Дутчак вибраний послом.

У віаторок вечором наспіла до нас із Черновець радісна вістка, що при доповняючих виборах у черновецькому повіті вибраний послом до букарештенського парламенту незалежний український національний кандидат д-р Василь Дутчак. Вибори, як відомо, відбулися в неділю, 4. травня ц. р.

Д-р Василь Дутчак дістав 16.161 голосів, д-р Іл. Бачинський 10.673 гол., Еміль Сокоп 7.798 гол., Модест Скалат 2.741 гол. Таким чином д-р Дутчак вибраний більшістю 5.488 голосів.

Цю виборчу побіду зорганізованих українських національних сил на Буковині можемо з приємністю тільки повитати.

В Мадриді всеж неспокойно.

Група студентів республіканців напала на монархіста д-ра Альбіана і побіяла його палицями. Тогож дня невідомі особи напали на шефа поліції в Мадриді й поранили його, після чого поліція стріляла до них, але нікого не вбила й замаховці повтікали.

Після арештування Гандія.

У Бомбаю відбулось віче 100 тисяч індійців, які ухвалили продовжувати боротьбу, вислати Гандієві письмо із висловами співчуття та заявою, що боротьби нема без жертв і що арештування Гандія вся Індія вважає великою жертвою на дорозі до визволення.

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1929

— На карти „Рідної Школи“ звільнюючі від алькогольних напоїв з нагоди Воскресення Христового зложили в зол. Вл. Громадяни (ки): З Брішшини: по 5: о. Павула Василь — Смільно. Кочержук Роман — дир. ПСК, Гринивецький Ярослав, агроном, Ломиковський Гриць, учитель, З: Ралько Іван; з Левандівки: 5: д-р Я. Гинилевич, по 2: Коморник Іван, Мороз Володимир, Кицила Іван, Кульчицький Іван, Галайна Анна, Тусевич Парамон, Сенів Іван, Качоровський Іван, Пахомчук та 20 осіб нижче 2 зол. на загальну суму 21.70; з Підгаєць: по 5: пос. Олекса Яворський, суддя Метик Роман; 3: нот. Когут Андрій; по 2: Дмитро Виноградник, Товпаш Іван, Данькова Михайлина інж. Корчинський Стан.; зі Станиславова: 5: інж. Дутка Волод.; по 2: Рудницький Лев, упр. школи Винничук Михайло, Світна Евфрозина, Яремова Анна, Бігун Анна, Кардаш Анна та 3 особи нижче 2 зол. на заг. суму 3; з Теревовельщини: село Ластівці: 3: Апостол Волод.; по 2: Грошко Василь, Коробій Микола, Бобрик Петро та учит. Сохацький Василь, Залуке; о. Степан Хабурський, Заруде коло Зборова 5 з нагоди декан. соборичку. — Хто слідуєчий.

— За поширювання комуністичних летючок львівський суд присяглих засудив 23-літнього Бронислава Лотоцького на 6 місяців в'язниці. Слідство виявило, що обвинувачений діставав з Варшави на адресу Яблонського в Ялівці комуністичну літературу і поширював її між робітниками.

— Польський сержант перед військовим судом. Перед львівським воєнним судом почалася розправа проти сержанта Яхтгольца, обвинуваченого в тому, що 17. лютого 1929. у Сквиліві убив свою жінку Євгенію. Сержант Яхтгольц жив зі своєю жінкою в незгоді, вона докоряла йому, що він тратить гроші на забави й пияцтво, а не дбає про неї ані про свої дітя. Всі ці докори роздратували сержанта і одного дня у підпитому стані він пробив жінку ножем так, що вона незабаром померла. Розправа триває кілька днів.

— Львівська хроніка. При вул. Марії Сніжної ч. 6. повісився 24-літній Осип Гертлер. — Поліція арештувала Ізраеля Бавмгартена за обман. В. Ліщишина за крадіж роверів. — В Бруховичах у віллі Станислава Морачевського злодії вкрали кілька плащів, футро й інші дорогі річи вартости 1000 золотих. — При вул. Кульпарківській ч. 11. в помешканні Степана Голубця злодії вкрали кримське футро, вартости 3000 зол. — Станислав Тарчинський, 18-літній учень, замешкалий при вул. Бартоша Головацького ч. 11. втік з дому родичів і поліція не може його найти.

— Щеплення проти віспи у Львові розпочалося 1. травня і триватиме до кінця червня. Згідно з законом із 19. липня 1919, цього року зобов'язані до щеплення діти уроджені від 15. лютого 1929 до 14. лютого 1930. і всі діти в 7. році життя, вроджені від 1. січня до 31. грудня 1923 р. та всі діти, яких не щеплено минулого року. Щеплення відбувається безплатно від 5. год. до

О П Е Р А Т О Р 1931 8-16
Д-р Д. Сассовер
Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38-51
Хірургічні недуги. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

полудні в таких льокалях: в школі ім. Конопницької, вул. Зелена 10 і філія школи ім. св. Софії, Перзеньківка, в школі св. Анни, в школі св. Мартина, в школі ім. Зіморонича, вул. Личаківська ч. 167, в школі св. Миколи на Пасіках, в школі ім. Міцкевича, вул. Рутівського ч. 11, а приватним помешканні вул. Рутівського ч. 23, в школі св. Магдалини, вул. Леона Сапіги ч. 11, санітарне заведення на Марійській па. ч. 2. Від шеплення звільнені тільки діти хорі або ті, в яких родині є заразливі недуги і ті, яких родичі нащепили власним коштом. Родичі, що не пришлють дітей до шплення, будуть карані згідно з законом.

— „Стшельци“ гуляють. Не забулась іще подія розриву могил у містечку Поморяни, а вже мешканці цього містечка присилають там знов дописи зі скаргами на тамошніх „стшельців“, яких поведінка загрожує спокійному життю Поморян. На днях в українській захоронці в Поморянах „стшельци“ вибили шибки, виважили віконні рами у д-ра Дичка й ушкодили вікна в купця Глявзера. „Стшельци“ ходять по хагах, тероризують мешканців і примушують їх освітлювати вікна з нагоди свята 3. травня, хоч це освітлення очевидно не є примусом і нема ніякого правного закону, що в день цього польського державного свята вікна мусять бути обов'язково освітлені. Як зачуваємо, кооп. „Сила“ освітила дня 3. травня вікна й помістила наліпки, побоюючись, що інакше „стшельци“ зитовчуть усі шибки. Пораб компетентним чиновником припинити самоволю „стшельцуф“.

— Пожежі. В Романові біля Бібрки невідомі особи підпалили стирти із вісом власності Потоцького. Одна стирта вартості 8000 зол. згоріла зовсім. Поліція шукає паліїв, а місцеві поляки знов мають нагоду добувати в цьому акт саботажу.

— Зрабували — 50 сотників. На шляху до Річполя під Перемишлем Михайло Бач напав на Соломона Шперлінга з Динова й погрожуючи йому штилетом, домагався грошей. Шперлінг мав при собі тільки 50 сотників і віддав напасникові, але пізнавши його, повідомив про все поліцію. І тепер Михайло Бач за 50 сотників сидить в арешті і проклинає своє щастя.

— Задрісна жінка. Варшавський промисловець, замешкалий при вул. Бельведерській ч. 29 десять літ жив у згоді й любові зі своєю жінкою, віденкою Ядвігою, але по 10 роках Рудольф Штайн почав оглядатись за товариством інших жінок, залишаючи Ядвігу в дома з дітьми і з чорними думками, зродженими зі задрісти. Зрівноважений Рудольф Штайн успокоював жінку як міг, заповнюючи, що він не зраджує її, а тільки любить забавитись в товаристві веселих дам. Але задрісна жінка терпіла, почувала себе опущеною, зраженою й одного дня чоловік, вернувши з фабрики, застав Ядвігу в постелі із простріленою головою, мертву, а на столі застав лист такого змісту: „Ти вже не любиш мене і я тобі вже заваджаю, тому покидаю тебе. Дбай про діти, будь здоров, Ядвіга“. При слідстві Рудольф Штайн доказує, що він жінки не зраджував, навіть любив її, а вся ця трагедія є плодом хоропливої задрісти жінки, яка не могла стерпіти цього, що чоловік по 10 роках не залюблений в неї так сильно, як першого дня по шлюбі.

— Хто вивозив ген. Кутепова? Володимир Бурцев, відомий публіцист, історик російської революції, який свого часу викрив зраду Азефа, на власну руку почав слідство в справі Кутепова і має більше успіху, як париська поліція. „Последніе Новости“ подають реляцію зі свідства Бурцева, з якого виявляється, що Кутепова вивозив чекіст Еллерт, секретар посольства СРСР в Парижі Гельфанд й Орлов Михайлов, який приїхав 1929 р. з Москви до Парижа. Справа вивезення Кутепова була обміркована й постановлена в Берліні в 7 ч. дому „Унтер ден Лінде“, де тепер міститься радянське посольство. У вивезенні Кутепова грали також ролю Андро Чекелі з Будапешту і Рудольф Бенц зі Швайцарії. Комуніст Еллерт перебував в Парижі під фальшивим прізвиськом, яке змінював раз: у Мінську він звався Чортов, в Палестині Геллер, в Польщі Орлов, у Швеції Юрачевський.

— Роковини смерті Густава Фльобера. Дня 7. травня Франція святкувала 50-ліття смерті одного з найбільших своїх письменників Густава Фльобера. Густав Фльобер залишив за собою кілька творів, але всі вони мають велику мистецьку вартість. Фльобер над деякими своїми творами працював і десять літ, працюючи по

3 нагоди ювілею митрополита Андрея.

Свято греко-катол. українських робітниць „Будучність“ у Львові.

В неділю, дня 11. травня ц. р. відбудеться у Захисті св. Андрея (Улянівка) при вул. Бічній Стрийській ч. 3. (перед стрийською рогачкою на право) в 17 год. вечора ювілейне свято в честь Впреосв. митрополита Андрея під протекторатом Преосв. єпископа Н. Будки і д-ра І. Бучка. Свято влаштовує Товариство греко-католицьких українських робітниць „Будучність“. На програму складаються такі точки: 1) Торжественна кантата (хор ради. Купчинського); 2) Вступне слово п-ні Е. Тишинської; 3) Вортянського — Концерт ХХІІІ „Блаженні люди“ (хор ради. Т. Купчинського); 4) Декламація; 5) Реферат — О. Гадзевича; 6) „Народні пісні“ (хор „Будучности“); 7) Декламація; 8) Наша пісня „Матюка, „Де Сян пливе“ Копка, „Дума про Почаївську Божу Матір“ (хор Т. Купчинського); 9) Привіт делегатки робітниць; 10) Народні пісні (хор „Будучности“); 11) Декламація; 12) Ф. Колесси „Булиця“ (хор ради. Т. Купчинського); 13) Закінчення.

Наше львівське громадянство повинно взяти масову участь у цьому святі, щоб віддати пошану Ювілятові та дати доказ, що львівським громадянам і громадянкам не байдужа організація українських робітниць. Особливо численна участь нашої інтелігенції в цьому святі може мати дуже гарний вплив на тих робітниць, що досі не були зорганізовані та називали за мало опіки від нашої громади.

кілька днів над одною сторінкою, шліфуючи нераз одно речення цілими годинами. Пишучи повість „Салямбо“ Фльобер їздив спеціально до Картагіні, студіюючи там все, що було потрібне для повісти. Коли автор „Салямбо“ відвідав на старість Картагіні, витали його наче свого національного героя і повість Фльобера справді відіграла велику ролю у відродженні молодого картагінського руху. Свого часу французька преса оголосила анкету, із запитом, який твір французької літератури вважають читачі найкращим. Більшість голосів було за тим, що найкраща повість — це „Мадам Боварі“ Фльобера. Сам Фльобер прожив життя самотнім старим кавалером, удержуючи звязки тільки з великими письменниками, як Мопасан, Золя, який по смерті автора „Салямбо“ видав окремий твір про свого приятеля.

— Велика пожежа ліса. Недалеко Нью Йорку вибухла пожежа ліса, яка охопила простір 20 км², й наробила багато шкоди. Вогонь перекинувся на села і спопелив 200 домів. Підчас гашення ліса і сіл було багато осіб пораних та попечених.

— Психоза самовбивств у Відні. Минулої неділі у Відні було 7 самовбивств, які скінчилися смертю, рівночасно тогож дня 8 осіб пробувало покінчити життя, але їх урятовано. В більшості випадків причиною трагічного кроку була нужда, брак праці і недуги, а тільки Рудольф Грушина і Герміна Куріль покінчили життя з нещасної любови, вони обидвоє застрелились у готелі, тому, що обставини не дозволяли їм повінчатись.

— Бібліотеки в Німеччині. Остання німецька статистика подає інформації про стан державних бібліотек у Німеччині, з яких має змогу користати населення. Берлінська має 9.360.000 томів; за нею йде Мюнхен з 4.260.000 томами, Ляйпціг, що має 3.130.000, Дрезден 1.890.000, Гамбург 1.370.000, Штутгарт 1.400.000 і Франкфурт з 1.280.000 томами. Цікаве, що Берлін пропорціонально до кількості свого населення стоїть на 6-ім місці!

— Спомини жінки Леніна. В Москві вийшов друком перший том твору Крупської п. а. „Спомини про Леніна“. Жінка вождя комуністичної революції оповідає, як познайомилась із Леніном в 1893 р. в Петрограді, як жила з ним на заслання в Сибірі, потім на еміграції; підчас революції 1905 р. та дає цікаві подробиці про підготовку більшовицького перевороту 1918 року. Крупська представляє свого чоловіка як людину всеціло віддану партійній боротьбі, позбавлену всякого зміслу для особистого життя. Ленін жив тільки марксизмом і думкою про революцію. Навіть шахи і полювання, які любив у молодості, потім покинув, щоб не тратити енергії „на дурниці“. В першій молодості любив також спів і російську класичну літературу. Підчас революції радше читав Чехова ніж твори комуністичних модерних поетів. Розлам у партії соц.-демократів на меншевиків і більшовиків був для Леніна трагедією, йому було жаль зривати із товаришами меншовиками особливо із Масловим. Критика підкреслює, що книжка Крупської написана без найменшого літературного хисту.

— „Пісню про отамана“. режисерії геніяльно-го Турянського, висвітлює тепер кіно „Утіца“

Фл. зол. 2.40
подвійка
зол. 4.20.

БЛДНИȘО

недобірвістисъусубае, заострїе апетит,
поверттає силѣ лишень П'КШИШТОФОРСКОГО
вїно зїнове на залїзі з орлом,
на малобзі шппаньскїи.

(Сенкевича 6). Гра артистів цієї міри, як Адальберт ф. Шлетов, Рудольф Кляйн-Рогге ставить цей архитвір на першому місці цьогорічної продукції. Фільму що ілюструють дві оркестри, симфонічна та балайкова й російський хор, 16 людей, під батуту Полякова.

— Як найшцирше дякуємо Вп. Д-ру Б. Танне, лікареві в Долині, за безплатну, лікарську поміч вбогому учневі нашої школи й поручаємо Його увазі нашого Громадянства. 2021

Зі спортового життя.

Загальні Збори Карпатського Лещетарського Клубу.

Звичайні Загальні Збори Карпатського Лещетарського Клубу відбудуться в п'ятницю, 9. ц. м., в год. 7. вечором, в салі Міщанського Брацтва, Руська 3. Всі члени повинні обов'язково прийти! Видіа.

Львів: Сокіа IV—Зоря 12:0 (6:0)

У тренінгових змаганнях дня 3. ц. м. побідив Сокіл легко дружини Зорі, яка виступила до цих змагань в дещо ослабленому складі. Нерівні сили вплинули на монотонну гру, а Сокіл неоправдано легкожавив противника та не старався показати гарної гри. Найліпшим на грищі був Терлецький, який добув 6 воріт, Чорний і Дуцько по 2, а Фурда і Віршук по 1.

Станіславів: Єдність—Пролом 6:0 (3:0).

Склад Пролому: Михалевиц (Путик), Росья, Ковальський; Процик, Павловський, Гусак; Лиськевич І, Моклович, Маруняк, Кернякевич, Пенашій. Вповні заслужена програма української дружини, що грає дуже слабо. Вислід (дещо може за високий як на сили обох дружин) завдячує Пролому у першій мірі воротареві Михалевицеві, котрого й заступив Путик, а дальше непродуктивній грі нашого атаку, в котрім добре грав тільки Маруняк. Найліпшим з нашої дружини був Павловський, що працював усіми силами. Нашим грачам бракує ще багато, а головню старту до мяча. Дещо більша амбіція й охота до гри також не зашкодилиб. Хід гри доволі нудний. В 9 м. пускає Михалевиц (зле уставлений) перші ворота, другі міг боронити п'ястком, треті (з карного) пустив під себе. В тім часі Михалевиц розбитий уступив місця Путикові. Перші ворота по перераї — це вина оборони, другі і треті не до оборони. Наш атак зіпсував кілька певних позицій. Суддя п. Брах д. добрий. Змагання ті повинні бути доброю лекцією для дружини і її проводу. Т. Л.

Дописи.

ПОСАДА ХИРІВСЬКА. (Поліція в читальні). Другого дня Великодня ц. р. вечором зішлись члени читальні „Просвіти“ до власного недавно купленого будинку на реферат про Тараса Шевченка. Зараз на початку реферату явився на салі поліція і назвала всім розійтись. Поліції пояснили, що всі присутні є членами читальні і тому мають право сходитись на свої реферати. Поліція зажадала спису членів, а один з поліціянтів виліз на сцену і зачіпив головою в дямпу, яка впала й розбилася. Стало темно. По гострому наказу поліції люди почали скоро розходитись. Настав стиск, зойк і плач, бо в темній салі дехто впав на землю, а інші топтали по них. Поліція вийшла з салі на подвір'я, де стояла вже й хирівська поліція, готова до інтервенції. Поліція і „стшельци“ відійшли від читальняного будинку шойно тоді, коли ні на салі ні на подвір'ї не стало ні одного просвітянина. В неділю 27. квітня вечором „стшельци“ знова демонстраційно проходилися біля читальняного будинку і віддали з револьверів на страх два стріли. Булоб бажано, аби Українська Парл. Репрезентація зацікавилася відносинами в Хирівщині і заінтерпелювала про них відповідні власти.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 6. травня ц. р.: за масло експортное солоне прїма і за масло несолоне бльокове 4.50 зол. за кїльограм; за літру молока 0.34 зол.; за літру сметани 1.79 зол.; за копу яєць 5.90 цє 6— зол.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

Літературно-Науковий Вістник. Річник XIX. Книжка V. За травень 1930 р. Зміст: Н. Лівницька-Холодна: Весна; Е. Маланюк: Убийникам; Р. Завалович: Соняшна каскада; Улас Самчук: Бронзова дівчина; Пер Декав і Ежен Гріль: Божевілля Рене Філіва; Н. Кализів: Нове плем'я; Ст. Смоль-Стоцький: В. Шевченкові роковини; Н. Лівницька-Холодна: Весна; Ю. Коллард: Спогади юнацьких днів; Пил. Франк: Значіння сучасних (фізикальних) теорій для загальної теорії пізнання; Д-р Луїза Луцві: Франко про рідну мову в школі; Д. Д.: Процес; О. В.: Вибора і те, що найважливіше; П. Мосендз: А. Ірасек; Ксен. Сосенко: Про мої посліди над староукраїнським святом Різдва; д-р А. Річинський: Свята Софія Київська; Бібліографія; Нові книжки.

„Шлях виховання і навчання“, педагогічно-методичний місячник. Рік IV. Ч. 5. Львів,

травень 1930. Зміст: 1) Колективізм чи індивідуалізм; 2) Сучасні проблеми виховання й навчання; 3) Шкільництво у Злучених Державах Пів. Америки; 4) Природна метода навчання письма; 5) Практичні вчительські іспити; 6) Огляд педагог. й осв. руху; 7) Критика й бібліографія; 8) Справлення похибок.

„Лікарський Вістник“, орган лікарської комісії Наук. Т-ва ім. Шевченка і Українського Лікарського Т-ва у Львові. Рік VIII. Ч. 1. Львів, 15. квітня 1930. Зміст: 25-ліття „Народньої Лічниці“ і будова українського шпиталю у Львові; Ювілейна Академія „Народньої Лічниці“; д-р Е. Т. Бурачинський: 25-ліття „Народньої Лічниці“; д-р І. Крипакевич: Українські шпитали у Львові в XVI.—XVIII. ст. Звіт з діяльності Українського Гігієнічного Т-ва за 1929 р.; Звіт з діяльності Українського Лікарського Т-ва за 1929 р.; † Д-р Євген Лукасевич.

„Сокильські Вісти“, орган Українського Сокильства. Річник III. Ч. 4. За квітень 1930.

Додаток: Руханковий додаток „Сокильських Вістей“.

„Пластун“, часопис пластової молодіж. Рік V. Ч. 7. Квітень 1930. Ужгород.

„Вільне Козацтво“, літературний і політичний журнал. Рік видання III. Ч. 56. Прага, 25. квітня 1930.

„Нова Хата“, журнал для плекання нашої культури. Рік VI. Ч. 5. Львів, травень 1930. Зміст: К. Малицька: У свято матері; Про українську сорочку; Звіт із заг. зборів кооп. „Українське народне мистецтво“; Чайка кооп. „Українське народне мистецтво“; Дністрові: За добрих часів; У справі народньої ноші; Спідниця; О. Ж.: До дискусійної проблеми; Ріжні вісти; Моді; Ручні роботи; Н. Королів: Декоративні полічки; д-р Р. Могильницький: Дещо про руханку дитини; Д-р Е. Дурделло: Косметичні поради; С. Куликівна: Мати трьох модерних дочок; Приписи; Люстрації.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр: Середа, 7. травня, год. 7-30 веч. „Ляльки серця“, зніжки важкі. Четвер, 8. травня година 7-30 веч. „Рожи із Фльороди“ пренієра.

Малий Міський Театр: Середа, 8. травня, година 7-30 веч. „Лан Топаз“. Четвер, 8. травня, год. 7-30 вечором „Лан Топаз“, зніжки важкі.

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Залета ріка“ (Річ. Бартельмс, Беті Компсон). КАСІНО: Державна зрада. КОЛЬОСЕМ: Діава із Сінгапуру. Комедія: Лев у балюні.

КОПЕРНИК: Діава з обективом Фаб Даміельс.

ЛЕВ: Комедія „Чеснотині діва“.

ОАЗА: На провесні (Жеромського).

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Пісня елєментів“ (Любе Велза співає есп. пісеньки).

ПАЛІАС: Колірова звукова фільма: Ві-вінг.

ПАН: Краса життя (Жеромського).

ПАСАЖ: Місто нещастя (Кем Мейярд). Тиждень Метро-Голдвин-Маєр. Аєр. комедія.

ПРОМІНЬ: „З дна на день“.

СТИЛЕВЕ: Лікар жіночих недуг. Гасанова пієста.

ФАТАМОРГАНА: Жінка на місяці.

ХИМЕРА: „Гільтай“.

УПІХА: „Волга, Волга“.

Програма радіо.

Середа 7. V. 1930.

ЛьВІВ 11-58 Сигн. часу, гайнал, 12-05 Концерт грамоф. плит, 17-45 Концерт. 18-45 Весілля, комуїкати, концерт грамоф. плит, 19-25 Пресовий радіоденник, 19-40 Фейлетон, 19-58 Сигнал часу, 20-00 Гайнал, 20-05 Відпоч. 20-25 Концерт із Катюць, 21-10 Літературна чверть-година, 21-25 Дальша часть концерту, 22-10 Фейлетон, комуїкати, 23-00 Танцова музика.

Четвер 8. V. 1930.

Варшава (1411,7) 12-40 Шкільний концерт. Краків (312,8) 15-20 Грамофонові зніжки. Гельсінґфорс (221,4) 17-05 Легка музика. Ляйпциґ (259) 19-30 Веселий концерт. Берлін (418) 19-25 Воєнні пісні. Стокгольм (436) 19-45 Радіоорхестра. Прага (487) 21-30 Концерт Юлії Аравій. Відень (516,3) 15-30 Капела Сільвінга. Мюнхен (513) 16-30 Капела Ваґнера. Ленінград (1000) 17-30 Хор і орхестра. Харків (1304) 22-10 Грамофонові плити. Москва (825) 20-00 Концерт з Харкова і Києва. Париж (1725) 16-45 Танцова музика.

Пятниця 9. V. 1930.

Варшава (1411,7) 12-00 Грамофонові плити. Краків (312,8) 17-45 Концерт з Варшави. Гельсінґфорс (221,4) 19-30 Радіоорхестра. Лондон (356,3) 13-00 Популярна музика. Берлін (418) 22-30 Марші ріжних народів. Стокгольм (436) 18-30 Пісні і реїтанї. Рим (411) „Каліґла Шіаґа“ Кальмана. Прага (487) 19-05 Концерт співак дітей, Медіолан (501) 19-15 Концерт. Відень (516,3) 16-30 Концерт солістів. Будапешт (550) 12-05 Циганська музика. Ленінград (1000) 16-30 Сучасна музика. Харків (1304) 20-00 Музично-літературна аудіція. Москва (1381) 17-00 Концерт. Париж (1725) 13-00 Симфонічний концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає.

80 морґів сіножати в Борках Янівських сейчас до винайму. Зголошення до Парох. Канцелярії св. Юра 5. 2013 2-2

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2002 Турка н/С.: Середа 7. V. „За Німан“. Четвер 8. V. „Пташник в Тиролі“. Пятниця 9. V. „Барон Кімьель“

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА ПРОДАЖ негаймо 7 сильних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діло“.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР владок до взуття, ріжних вкладок ортопедних. Адольф Гольдберг, Сикстуська 10. 1924 4-7

ФОРТЕП'ЯНИ, піаніно, фісгармонї, піанїна й аґінґі. Долготермінові сплатв. „от Шорін-а“ Львів, Сикстуська 11. Український персонал. 1969 5-6

ПЛАТИМО високі ціни за золото, брилянти і перли Домбровські-Розважєвські, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. — Ошінка безплатно. 1856 17-7

КОНЦІПІЕНТ, з правом субституції, 4-літню провінціальною практикою, пошукує місця у адвоката від зараз. Зголошення до канцелярії адвоката Д-ра Олійника і Д-ра Лисого в Тернополі. 2008 2-5

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прешійїлі, продає за готівку і на рати від десятиліт літ з найліпшої сторони знає фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1857 59

СТУДЕНТ IV. року учить семінара, заручиться з панною, яка допоможе йому покинути семінар. Григорій Мартинюк, Кропивник п. Голінь. 2018 2-3

КОРОНКИ до біля, модні та церковні, найдешевше „Wenesja“ Бойна 19. 1945 7-10

ГЛЯДАЮ заняття господині тільки у священика. — Зголошення слати до Адмістр. „Діло“ під ч. 123. 2024 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст зедуг легенів, серця і жолука д-р Фелікс Ган Львів, Листопада 30. 1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-Р ЄВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних країн, спеціаліст скриних, венеричних і сексуальних недуг та лікарської косметики ординує від 8-10^{1/2} 14-18. в неділі і свята від 10-11. Гірське сонце, Валофор, Дітеррія, Крото-теранія. Сепараткові починальні. ЛьВІВ, вул. Полюцького ч. 11. І. п. 826 Телефон 65-87.

Осторога!

Остерігаємо перед набуванням підроблєваних моїх найліпших виробів Ультратеранї марки „Merkur 1/2“ і „Kurka 1/2“, які є хемічно чисті і без ніяких домішок. Проте просимо тільки звертати увагу на марки „Merkur“ і „Kurka“ і на докладну напись Х. Перльмуттер, Львів, який є на кожній паці з червоною бокани 1822 5-9

ВІТЯТИ та переслати в листі або на дестїні. БАНКОВИЙ ДІМСCHOTZ I SNAJES ЛЬВІВ. Прошу мені прислати: —чверток по 10 зол. Львів —позовинок по 20 зол. Клясової —цілх по 40 зол. Льветерї прошу долучити чек П. К. О. на пересїдку належності. 2023 1-3

РОБІТНЯ М. ФІШЕР ЖАЛІЗНІ СТАЛІВІ КРАТІ ДО РОЗСТРАШАННЯ

Виконує всілякі залізні роботи як конструкційні. — спеціальний відділ виробу склепових залю. 1751 ЗІЙ ЗІ СТАЛЕВОІ ВЛЯХИ. 11-16 ЛьВІВ, вул. ШПИТАЛЬНА 38. тел. 57-10.

ЗВІЧАЙНІ РІЧНІ Загальні Збори Гуртка союзу українських купців в НАДВІРНІЙ відбудуться в неділю дня 18. травня ц. р. в год. 3-їй попол. в доміщі читальні „Пресвіта“ в Надвірній з таким денним порядком: 1. Відкриття Зборів. 2. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 3. Звіт з діяльності Виділу. 4. Дискусія. 5. Вибір нового Виділу. 6. Евентуалія. ЗА ВИДІЛ ГУРТКА: Василь Свїц голова. 2020 1-2 Мих. Демянчук секретар.

FL. POPPER SMDUDIM Виключний склад ГАБРІЕЛЬ ШТАРК Львів, пл. Марійська 11 1817 5-7

ЗВІЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

КООПЕРАТИВИ „Український Театр“ відбудуться дня 29-го мая ц. р. в год. 4-їй, а в брану комплекту в год. 3-їй пополудни в салі т-ва „Українська Бєсїда“, Львів, вул. Рутовського ч. 22. Крім звичайного порядку нарад: (річний звіт, розділ чистого залску, вибір 3-ох членів і 2-ох заступників членів Надвірної Ради) управа предложить звіт про співучасть кооп. у будові „Дому Українського Інвалїда“. До участі в Зборах запрошує усіх членів кооперативи. 2023 Надвїрна Рада.

Подяка.

Невозможа смерть забрада зпоміж нас Найдорожчого Мужа, Батька і Дїдука бж. п. о. Івана Яворського, пароха з Стрільбицях. Всім, які словом і ділом старались облєгчити нам страшний удар судби, складемо ширю подяку — зокрема дякуємо Впр. о крїстофановї Францївї Раб сїм за провід у похоронах і глибоко зворушливе прощальне слово над могилою. — Впр. о Модестовї Пелехонї, ігуменовї Ч. С. В. В. за прегарну промову в перші, Впр. о декановї Катєриновї Козьмєвичевї за провід в похоронному обїзї і експортациї тіла, Впр. о Івановї Шинґалевї за прашальні слова при виносї тіла, Впр. о декановї Андрїєвї Бенїшїновї за духовну поміч, заохотрення Найсв. Тайлами і обїви ширїої прихильности в часї недуги Покойника, Впр. о Станїславовї Дашовї за облєгу парохї в часї недуги Покойника, Впр. о Кнїрїновї Ясенїцкїмовї і о Івановї Штєрнберг-Стояловськїмовї і о проф. Онуфрїєвї Гадєвїчевї, що не пожалїли трудів далекої дороги і прибули надати послїдню прислугу, та о Михайловї Понїшиновї, який і далекою Яблєнїя проїбує та відправив напакїду над тілом Покойника Впр. о деканов Василовї Олєксїєвнї і Нєч. оо. Антоновї Хмїльковї, Марїєвнї Рутавєвськїмовї, Михайловї Добришєвськїмовї, Івановї Ольшанськїмовї, Володимировї Горнїцкїмовї, Прокоповї Тисовї, Валїдевї Рудавєвськїмовї, Антоновї Рудавєвськїмовї, Дєпїтовї Штєрнберг-Стояловськїмовї, Євгенївнї Тичєшиновї, Івановї Рїбаловї, Францївнї Масланковї за участь в похоронах а в отрудуєннї Івановї Сидлїєвнї за ширю та повнї спїєвати поміч в часї похорону. Особливо дякуємо високодостойному сєнаторовї Михайловї Галушїньскїмовї за ширї слова прашання над могилою Покойника від Головного Тов. „Пресвіта“, У. Н. Д. О. і Українськї Парламентарїї репрезєнтациї. Ви, послани Володимировї Зубрїньскїмовї та п. нж. Івановї Марїєвськїмовї за участь в похоронах, Ви Панєтлєвї Пукачївї за поміч при удалєннї похоронних ч вїрїєнних порад нж. а п. Пукачєвї нж. А за прощальну промову над гробом Стрїльбиц, Ви Олєксїєвнї Болєвїчовї, який анжко старєчю дієву обїву провід хору та всіа членїя присутнїєного — старосамбїрськїєго хор-у за прегарний сїм. Далєше дякуємо Ви Стефановї Солаковї і п. Ярославї Митїнїчї за участь в похоронї а шкільноко молодю, Ви п. д-ру Теодоровї Соєвїньскїмовї і д-ру Івановї Хомї дїкуємо за спїєсну лікарську опіку в часї довготрєвалї недуги Покойника. Далєше нем прїємнї участинїам сумнїх обрїєвї і змїв, якіри зложєннїя зїнаїє на зможиню, слїєно та письмово проїєдлї нам сїєко прихильности та шєсїєлї главо потїхи і розради — ширї Свїтї Бог. — Стрїльбиц, в квітні 1930 р. — Ольга Яворськїя — вдова, Володимир Яворський — син, Марїя з Зарїцькїх Яворськїх — сїново, Лїдія Леонїд, Мірослав — внуки. 2008

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 16-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГолошень ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ЧЕРЧЕ

сірчано-борозникової кувелі, цілющої, питної води.

Відкриття сезону 1. червня!!!

Позичкові можливості і неможливості.

Львів, 8. травня 1930.

Між передсвяточними енуціяціями польських провідників з успіхом діяло життя заговорили також два міністри госп. ресуртів: Квятковський і Матушевський. Оба вони розкрили у святочних газетних числах майбутні гороскопи господарської ситуації в Польщі. Річ ясна, що сьогодні оптимістичні заповіді не аворують уже нікого, тому то й оба ці керманічі господарського життя в державі стримувалися від спіяння обіцянок по зразкам попередників. Вони навіть зазначували, що не хотіли виголошувати прогностів. Але годі їм було ширити й песимістичні настрої і тому треба було зазначити, що — мовляв — йдемо вже до кращого, очевидно, завдяки теперішньому урядові.

Одначе між нічим зрештою незамітними передсвяточними настроєвими енуціяціями були і слова, які зробили на деякого — як це видно з польської преси — навіть добре вражіння. А саме: мін. Матушевський сказав, що зовсім не бракує урядові заграничних позичкових оферт, та що він має надії на доплив довгорочнищевого кредиту до Польщі. Лише позички — додав він — можуть бути на відповідаючих нам умовах.

Очевидно, кожному інтересно було б знати, які саме ці позичкові офери, чому їх досі у таких скрутних часах не береться і чому Девей, цей впливовий муж на чужих фінансових ринках, не зробив досі для Польщі нічого такого, щоб можна було вже прийняти ці оферовані позички. Мін. Матушевський не пояснював цього блище. Тому самі пробуємо собі це якось пояснити. Зачнім від потування позичок поодиноких держав на заграничних ринках, бо ці потування є викладником об'єктивної дійсності та настроїв, прихильних або неприхильних.

Головним показником у цьому напрямі є Америка, бо саме вона уділяє сьогодні гро позичок, а головним світовим центром потувань цінних паперів є Нью-Йорк. Там потують тепер найбільшу частину французької позички, бо в січні 1929 р. була вона потована на 107.57, а в січні 1930 р. 113.60 і дійшла у березні до 117. Дуже добре й устатковувало держитися позичка Чехословаччини, в останніх часах виказує навіть зростаючу тенденцію. В січні 1929 р. виказувала 110, у січні 1930 р. також 110, а в березні 1930 — 110.69. Німецька позичка стоїть весь час майже рівно, бо в січні 1929 р. 106.86, у січні 1930 р. 106.78, а в березні 107.81. Усі ті позички мають велике заінтересування та попит, особливо по деякому ослабленні господарських імпульсів в Америці. А польські позички?

Так звана стабілізаційна позичка виказувала 1. січня 1929 р. 87.96, відтак почалася зростаюча тенденція аж до американського краху в листопаді і тоді позичка вносила 79. Після краху попит за нею знов дещо зріс, так що 15. III. 1930 р. дійшла до 84.13 а 6. V. 84.75. Дещо краще грималася т. зв. позичка Дільова. У листоп. 1929 р. була вона найнижча, вносила 68.08, від цього часу почала при безупинних ваганнях дещо зростати, а в кінці січня 1930 дійшла до 92.25 і знов серед безупинних вагань підвезлася до 95.

Як бачимо з порівняння з позичками інших держав, то курс польських позичок найслабший і палеування нових позичкових паперів не найшло би належного попиту, а вже безумовно впливало би ослаблення попередніх. Очевидно, що значна кількість попередніх позичок була підтримана в Америці самою польською еміграцією, а еміграція вже ними пересичена. Це явище являчи курсу бачимо і тут у краю, бо ось на саму вістку про намір уряду випустити нову інвестиційну позичку курс попередньої зараз таки на варшавській біржі обнизився. Чи серед таких обставин можуть бути позичкові офери, про які говорив мін. Матушевський, корисними для краю і для населення Польщі, кожна сам собі скаже.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (т. телефону: 433. — Конто Почтової Шадниці ч. 143.367).

як Центральна Каса українських кооперативів приймає вкладки ощадності, забезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоб піднести господарський розвій українського народу.

Тому й не диво, що мін. Матушевський додавав у своїх виводах застереження, що уряд скористав би з них на відповідних умовах. А може на правду прийдуть ці добрі умови?

Оцінюючи позичкові можливості по доріжній гроша, згідно по висоті дисконтової стопи в поодиноких краях можна би думати, що сьогодні саме до Польщі повинні би впливати льокати якнайбільше.

Бо ось з двом першого травня обнизили західні держави знов відсоткову стопу. Франція з 3 проц. на 2.5 проц., Америка і Англія з 3.5 проц. на 3 проц., Голландія затримує поки що 3 проц., а Польща має відсоткову стопу аж 7 проц. Льогічно виходить, що заграничним грошевим ринкам повинно виплачуватися льокувати свої капітали саме в краях з високою процентовою стопою, отже й у Польщі. На цьому й покладають деякі польські круги свої надії. Але колиб ця льогіка надій була правильною, то заграниччя повинна би прийти сюди з капіталом ще радше, беручи під ува-

Ніхто вам не допоможе, коли самі собі не допоможете, тому складайте свої ощадності в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

гу вуличну дисконтову стопу, яка в втров, а то у четверо вища від офіційної. Ці льогічні надії, заводять, коли взяти під увагу, що крім охоти до заробітків є ще страх перед стратами. І саме цей страх сплинує всупереч надіям усякий доплив чужих капіталів навіть на такі високі відсотки.

Сьогодні не є тайною, що і в Польщі є вже в банках готівкові гроші, бо з упадком госп. життя і цієї грошевої мізерії починає бути в банках за багато і тільки наслідком непевності до клієнтів дисконтова стопа тримається ще штучно на такій висоті, без подажі і попиту. Але капітал не може лежати нечинно. Він мусить і в Польщі вийти у світ, потаніти без огляду на те, що буде попадати може й у непевні руки. Цього саме найбільше боїться і краєва фінансієра і заграниччя, а тому не льокує тут своїх капіталів навіть на такі високі відсотки. Колиж хотіла б льокувати, то в такому випадку застерігає собі дуже великі забезпечення на таких умовах, які мін. Матушевський називає невідповідаючими для держави.

М. Творило.

Велика перемога буковинських українців.

У короткій замітці ми повідомили вчора про перемогу д-ра Василя Дутчака в доповняючих парламентарних виборах у черновецькому повіті. На 37.373 голосів, що ввали на 4-ох кандидатів, д-р Василь Дутчак отримав 16.161 голосів, при чому на 5.498 голосів більше, ніж д-р Ілія Бачинський, кандидат урядової партії нац.-царанистів, і на 8.383 голосів більше, ніж Еміль Сокоп, за яким вели кампанію м. ін. пресові органи посла Кракалії. Ці цифри доказують найкраще розміри перемоги д-ра Василя Дутчака. Однак це не його особиста перемога, а перемога українського національного табору на Буковині.

Перемога вперше українська справді незалежна національна кандидатура, яка виринула виключно з міркувань над інтересами самого лише українського народу, без ніякого втручання чужонаціональних чинників і без ніякого компромісу з якоюнебудь партією того румунського народу, який поширивши завдяки переміжці союзників свої державні границі на українські етнографічні землі, впливав у відношенні до українців лише найвищою нетолеранцією і заборчистістю. Зголошення самостійної власної української кандидатури було проломанням дотеперішньої, витореної вже в Румунії, „традиції“ — їти в хвості румунських партій. Перемога цієї кандидатури, це вже наявний прояв великої і правдивої національної свідомості і громадської зрілості мас. Від проведення одного незалежного посла до букарештенського сейму доля буковинських українців багато не зміниться. Але факт переведення його може стати переломним моментом у психіці українських мас у Румунії, які можуть поволі витвердити таку організаційну силу і такі цінності, що ціле тамошнє українське життя попливе іншим, ширшим, річищем. Буковинські українці самі свідомі цього. Ось як черновецький „Час“ вітає перемогу д-ра Василя Дутчака:

Вчорашнього дня здав український народ у Румунії іспит своєї політичної й національної свідомості. Помимо погроз і брудної агітації чужих та хрунівської роботи своїх проти особи укр. кандидата, народ пішов так, як йому диктувала його совість і національна честь.

„Він віддав свої голоси на свого українського кандидата, бо знав, що цим має він доказати своє існування, своє право на національно-культурний розвиток.

„Вчорашнім голосуванням убито раз на завжди легенду „учених і півучених“, що в Румунії нема ніяких українців, а тільки румуни, що забули свою мову“.

„Вчорашнім голосуванням доказав україн-

ський народ, що він не дасться більше ловити на всякі обіцянки, жадає прав української мови у школі, суді й адміністрації.

„Український народ провадить великий процес за своє існування...“

В дальшому „Час“ зазначає, що висунення кандидатури д-ра Дутчака не було пустою протирумунською демонстрацією і що політична українська тактика в Румунії буде далі та сама, що досі. Як ми вже зазначили, до політичної тактики наших земляків у Румунії не мішаємося. Радімо в їх морального й організаційного незалеження від чужинців. Раділи би ще більше, коли би остання перемога буковинських українців нашла відгук в українській частині Бессарабії, яка все ще спить камінним сном.

„Контрреволюція“ в Одесі.

„Комуніст“ подає, що в Одесі викрито нову українську організацію самостійників, в склад якої входили залізничники і б. старшини армії У. Н. Р. На чолі організації стояли Остапчук і Шапаренко, а прихильники цієї організації були навіть серед робітників професійних союзів. Досі арештовано 25 членів цієї організації. „Комуніст“ виразно зазначає, що метою цієї організації була самостійна Україна.

Антианглійський рух в Африці.

З Капштаду подають, що в Урчестері в південній Африці тубільці напали на англійську поліцію і збили одного старшину а двоє поліцаїв ранили. Вечером на вулицях були поважні бої між поліцією і населенням. Також в інших містах англійських колоній в Африці замітні антианглійські заворушення. З Капштаду вислали новий відділ війська до неспокойних міст.

Протирелігійна боротьба в СРСР.

„Безбожники“ подає, що в Сталінгородській окрузі товпа віруючих напала на комуністів, що кермували справою засівів і побили їх. В селі Малороси біля Омська арештовано священника за антикомуністичну промову в церкві. Вилув цього священника довів до повного упадку сільської комуні „Червона Гора“. В селі Кушцево під Москвою член церковної ради застрілив комуніста Горюшкова. Вбивника розстріляно.

За відродження народу.

Про вагу пластового виховання серед молоді і цілої суспільності.

IV.

Як відомо, в самім Львові має пластовий улад біля тисячки членів, а саме з кругів шкільної або ремісничої молоді, хлопців і дівчат, що при всяких громадянських нагодах маніфестують прилюдно своє існування. А в цілім краю маємо понад три тисячки пластунів. Певно, що в порівнянні до загального числа нашого населення є це невелика скількість. Але коли зважитися, що та горстка є по словам євангелія „здоровою долею“ нашої землі і „квасним тістом“, що з кожним роком розпирається, поширюється й обіймає шораз дальші круги, то можемо вірити, що праця пласту принесе небаром справді поважні успіхи і причиниться до нашої кращої будучности.

Слабше йде робота пласту на селах, хоч там йому дуже раді. Це тому, що пластовий улад не має засобів, аби удержувати по всіх повітах фахових інструкторів, котрі конечні для тривалого переведення діла. А вже ті нечисленні села, в котрих сільська молодь завела у себе пластові правила — який гарний вид представляють вони нині! Молодь їх чесна, твереза, трудяща, ошатна, шанує себе і чуже добро, поважає старших і розуміє свої обовязки як на тепер, так і на будуче. Коли це покоління підросте і візьме там керму, то можна собі уявити, чкими гарними стануть ті громади і які порядки заведуть нові люди у себе та який напрям дадуть усьому громадянському життю! З уваги на те можна справді боліти, що ця відроджуюча робота йде по селах з наведеної причини так поволі.

V.

Одначе, не зважаючи на такий красний напрям, праця пласту стрічається з ріжних сторін з усякого роду труднощами. Найперше ставиться до неї досить неприхильно теперішня влада. Львівське воєводство відкинуло тричі пластовий статут, а рекурсе до міністерства лежить у Варшаві вже півтора року неполаданий. На Волині уважається пластовий улад не легальним і наче конспіративним та карається гостро. В наших гімназіях є він у більшій часті недозволений, так, що кращі ученики можуть бути там лиш симпатиками пластового уладу і з власної волі сповняти його правила. Лише в деяких гімназіях дозволяють на пластовий гурток, але без звязку з іншими, що моглоб підносити їх духа та надати їм більше організаційної цінности. Здається, влада побоюється, аби ті гуртки не прибрали військового характеру, як це ведеться в подібних польських шкільних установах. Але це побоювання нестійне. Наш пластовий улад має тільки моральне відродження своєї суспільности на меті і з довершенням цьо-

Вирівнюйте залеглости! Вже не-далеко час льосования премій. — Передплатники, що не матимуть з днем 15. червня ц. р. ніякої залеглости у передплаті за „Діло“, можуть виграти бібліотеки вартости 100 ам. долларів, дві по 25, десять по 10 і десять по 5 ам. долларів. Хто схоче платити за бібліотеки ГОТІВКОЮ.

го діла уважає своє завдання сповненням. Все інше належить до будучности.

Жаліємо також, що і львівська Ставеронія, котра клада довго великі заслуги для піднесення нашої церкви й народу, відмовила тепер кількох кімнат для цієї гуманної праці. Але щодо цього повторив би я приповідку: що нема нічого злого, що не вийшлоб на добре. По цій відмові піднесено у нас клич, щоби постарати для пласту окрему домівку, де він міг би розвинути свою працю краще і в ширших розмірах. І з цим ділом треба таки поспішити, аби така хосенна праця не спинялася.

VI.

Значіння пласту для морального відродження признав перед роками наш Преосв. Митрополит, відступаючи під пластові табори значні площі в Підлюті і на Соколі (біля Підлютого), приділяючи потрібний матеріал на їх будову та дозволяючи улаждувати їх у забудованих санаторіях в Підлюті. А тепер повинна піднятися вся наша суспільність. Я, священник, як педагог і громадянин ставлю в нинішніх суспільних ділах роботу коло відродження народу на першому місці. А мотиваую це коротко: коли переведеться відродження народу, тоді піде в нім уся культурно-освітня праця скоро й легко; з гнилим-же організмом „всує трудисяся зжидителі“, надармо будуть трудитися всякого роду будівничі.

За цим повинно постояти все наше громадянство у щедрих дарами причинитись до негайного здвигнення пластової домівки не лиш у Львові, але й по інших більших містах краю. Це є у нас досить людей, що мають трохи мамони! Не возьмуть її чейже зі собою на другий світ, а в руках наслідників може й не повертеться вона по їх волі... Тому нехай не спиняються і віддадуть достойну часть на відродження свого народу! Інші нехай докинуть те, на що їх стати. Всі ті дари стануть добрим зерном, з котрого виросте велике дерево, що осінить усю нашу батьківщину і принесе для неї пребогаті плоди.

У Львові, в день Благовіщення р. 1930.

Проф. о. Александер Стефанович.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Янїм!

Православні справи.

Кандидат на волинського єпископа.
У пошуванні за кандидатами на окремого волинського православного єпископа (тепер помісально волинським єпископом є митрополит Діонїсій, одночасно єпископ холмсько-варшавської дієцезії), вищі православні духовні, — а ще більше, адляється, польські урядові кола пригадали собі архієпископа Пантелеймона Рожковського. Арх. Пантелеймон до 1922 року займав польську єпископську катедру. Втратив її наслідком свого спору з митрополитом Георгієм на ґрунті відношення до справи автокефалії Православної Церкви в Польщі: єп. Пантелеймон був проти автокефалії, стоячи за дальшою залежністю православних дієцезій в Польщі від московського патріархату. Мабуть в нагороду за таке становище чин архієпископа; титул єп., спорну митроп. Георгієм не признаваний, тодіом був Святим Синодом у Польщі затверджений.

За непризнання автокефалії Православної Церкви в Польщі арх. Пантелеймон був заставний до Мелецького монастиря, де проживав 8 літ, останніж два роки переш у Дерманському монастирі. Негативне відношення арх. Пантелеймона до справи автокефалії Прав. Церкви в Польщі тим цікавіше, що сам арх. Пантелеймон Рожковський по національності — поляк і польський громадянин, а чейже відомо, що автокефалія Православної Церкви в Польщі, себто зв'язання її організаційних звязків з Москвою, лежало дуже в інтересі польської державної політики. Мимохолом важучи, право польського громадянства арх. Пантелеймона перешкодило його виселенню поза межі Польщі, чого домагався митроп. Георгій.

Нинішні переговори з арх. Пантелеймоном вказували би на його помірність з православною митрополитичою курією. Як повідомляє „За Свободу“ арх. Пантелеймон має в найближчому часі приїхати до Варшави, де замешкає у митрополитичому домі. Арх. Пантелеймонові запропоновано зайняти волинську єпископську катедру під умовою „поважання“ та привалання автокефалії.

Для православних українців найважлишою справою є відношення кандидата на волинського єпископа до українського народу та питання відмосковлення Православної Церкви. Широ важучи, польська національність арх. Пантелеймона Рожковського та його повнелітня привязаність до московського патріархату не в особливо корисними рекомендаціями стати духовним пастирем

Масарик про більшовиків

(Т. Масарик: „Світова Революція“.)

Недавно була вже поміщена в „Ділі“ рецензія на цю книжку, що в українським перекладі Миколи Свєзича появилася накладом нашої рухливої видавничої кооперативи „Червона Калина“. Книжка ця великого чеського державного мужа, політика та вченого професора-філософа заслуговує на знайомість з нею куди більше, як чимало інших споминів та історичних причинків з часів світової революції.

В 1918 р., коли більшовики були вже при владі, перебував Масарик саме в Росії і на Україні — та старався усіми силами перевести утворені там чеські легіони на захід і в тій цілі переговорював довгий час з більшовиками. У звязку з тим дає він зловісну оцінку більшовизму, яку наведемо тут з деякими скороченнями, у тій думці, що вона повинна бути для нас цікава головне тепер.

Я обсервував робітничий і соціалістичний рух давно по цілій Європі і у нас у краю, так повстала моя критика марксизму. Займаючися студією Росії, я слідкував від самого початку за напрямом Леніна; потім приїхавши підчас війни до Петрограду, я обсервував початки його революційної пропаганди. Потім під більшовицьким режимом я прожив майже пів року, бачив його в зародках і слідкував за його розвитком.

„Не місце тут спинятися довше над питанням більшовизму; скажу про нього лише стільки, скільки потрібно до вяснення мого становища супроти нього. Що до принципу, то я не уважаю комунізму соціалним і соціалістичним ідеалом, якщо під комунізмом розуміти без-

оглядну господарську і соціалну рівність. Нормальний, політичний і соціалний стан суспільности не можна здійснити без сильного індивідуалізму, то є без вільної ініціативи одилиць, а в практиці означає це такий режим, що уможливило розвиток ріжних індивідуальностей, під фізичним і духовним оглядом не однаково звинуваних природою. Одилиця найкраще може ужити своїх власних сил і сил свого оточення після власного осуду; якщо про чоловіка рішає другий чоловік і його провадить, є небезпека, що не ажористає як слід і вповні всі сили провадженого. Це видно всюди, а в політиці видно це у всіх формах влади, де розвивується сильніший централізм; а комунізм є саме централістичним. Особливо централізм більшовицький є дуже строгий; є це режим абстрактний, дедукований з тези й насильно реалізований; більшовизм є абсолютістичною диктатурою одної особи та його помічників; більшовизм є „непомильний“ і інквізиторський і якраз тому не має з наукою і науковою філософією нічого спільного; наука, так як і демократія, без свободи є неможлива.

Я уважаю, що демократія послідовно і як слід проведена, демократія не лише політична, але й господарська і соціална є суспільним станом найбільше відповідаючим і бажаним для нашої доби і на доволі ще довге майбутнє. Господарський і соціалний капіталістичний режим є не досконалим задля своєї односторонности; капіталізм, що правда, уможливило багатом індивідуальну ініціативу, підприємчивість і творчість, зате розподіл витворених вартостей, користування ними не кермується продукційними здібностями, тільки правилами присвоювання чужої праці та її здобутків. У практиці демократія означає стерпиму нерівність, нерівність якнайменшу і яка постійно зменшується.

В 1917 р. Ленінові не йшло властиво про-

здійснення принципів і ідеалів комунізму в Росії, тільки про використання Росії до того, щоби ці ідеали здійснити, або бодай їх прискорити в Європі. Про це Ленін частіше висказував свою думку; але він помилявся, а саме в тім, що мав неправильний погляд щодо стану Європи як і щодо стану Росії. Його філософія історії була неввірна. Вже Маркс і Енгельс помилялися в своєму сподіванні та пророкуванні дефінітивної революції; Ленін і його прихильники не далися тим відстрашити і знов очікували соціалної революції. Коли? Де?

Москалі не здібні здійснити марксістський комунізм; вони, як цілість, є ще занадто некультурні й злісовані царизмом, щоби розуміти й переводити в життя Марксові погляди про комунізм, як дефінітивну стадію довгого історичного процесу.

Російський примітивізм взагалі — маса неграмотних мужиків, відтята від світа в своїх „деревнях“, брах комунікації, упадок війська і бюрократії наслідком програної війни, розвал царизму й цезаронапізму — це все уможливило енергічному самозванцеві привести більшовицький переворот у головних містах і незначній, але зорганізованій меншості захопити владу.

Всюди було видно браки й недостачі соціалного й політичного антропоморфізму; відповідальні місця у війську і адміністрації займали в більшості молоді, недосвідчені й фахово неосвічені люди: ліпші зпоміж них старалися як-так виповнити своє завдання; шукали й винаходили те, що вже давно було знане і винайдене; одначе багато брамо зловживало своїм становищем і використовувало для своїх особистих цілей. Хто має щойно вчитися пізнавати цифри й рахувати, не може користуватись інтегральним рахунком.

(Докінчення буде.)

— паскрізь української дієцезії. Було би дуже бажане, аби арх. Пантелеймон, незалежно від своїх розмов з митрополитом курією у Варшаві та міністерством віросповідань, вяснив і перед українським православним громадянством своє ставовище до справ, які найтісніше зв'язані з управлінням української православної дієцезії. Гадаємо, що зрештою і сам арх. Пантелеймон дає собі певне справа з того, що бути єпископом українського населення і не старатися позискати собі задалегідь довіря українського громадянства для тісної співпраці з ним у церковних справах не можна.

Приготування до Собору.

В понеділок відбулося у Варшаві, в салі заїздів Святого Синоду, перше спільне засідання представників уряду і вищої православно-церковної влади в справі підготовчої праці до скликання Православного Собору. В нараді взяли участь митроп. Діонісій, арх. Олексій, директор департаменту віросповідань граф Потоцький, начальник східного відділу мін. зак. справ Т. Голубко і начальник національного відділу мін. внутр. справ Сухенек.

Православні священники-втікачі про релігійний терор на Рад. Україні.

(Нужда священників. — Тайні богослуження. — Хто арештований і засланий.)

Варшавські „Відомості Українське“ подають: Серед утікачів з Радянської України, які втекли до Польщі, є чимало православних священників. Вони оповідають, що переслідування грівають далі в цілому краю, головно духовенства, однак віра в народі не остигла. Матеріальний стан священників є жалюгідний. Київська поліція арештувала недавно на вулицях 140 священників за жebraнину. Багато буквально вмирає з голоду, або тікає під прибраним прізвиськом, щоб скрити свій духовний стан. Зате з'явився новий тип священника, може дещо з сумаричним знанням догм, але натхненого палкою вірою. Ті священники походять з селянських і робітничих сфер та назовні, одягом, не ріжняться нічим від своїх вірних. Богослуження відбуваються потайки у приватних хатах. Літургійні предмети зроблено примітивним способом. Священники-втікачі стверджують м. і., що III. Надзвичайний Собор Української Православної Автокефальної Церкви, скликаний вкінці січня ц. р. до Києва, під натиском збоку ДПУ був змушений зліквідувати Церковну Раду, себто розв'язати саму Церкву, однак на ділі Церква існує і діє далі; єпископи розпоршились по єпархіях. Арештовані слідуючі вищі духовники, як відомо вже: митрополит Липківський, архієпископ винницький Константин Кротевич, арх. подільсько-каменецький Микола Пивоварів і арх. одеський Івченко. Арх. Ярешенко з Харкова засланий до Туркестану й арх. Орлик з Житомира на Соловецькі острови. Більшовицький уряд хотів мабуть виточити масовий процес українському православному клирові, але що думку, здається, занехано. Священники-втікачі звертають увагу, що прив'язання населення до релігії і його опозиційний настрої такі великі, що комісар ДПУ, який був на агаданому київському Соборі автокефальної церкви й заініціював підступом та силою „поставову“ Собору про саморозв'язання, всетаки вважав за відповідне розв'язати Собор також в імені влади.

Чому в Мадриді була стрілянина?

Як ми вже писали, на днях після відкритої писемняки й політика Унаманува, поліція стріляла до студентів, що витали цього писемняка. Михайло Унамануво був вигнаний диктатором Прімо де Ріверою із краю на еміграцію і тепер вернувши, виголосив у Мадриді реферат, в якому гостро критикував єспанського короля. Він твердив, що диктатуру запровадив король, а Прімо де Рівера був тільки нужденною зльшкою, яку король ужив для своїх цілей. Єспанський король і ціла його династія, в хорі на недугу крові і мозку та в боюю карою для єспанців. Син Альфонса XIII. є глухонігий і сам він фізичний і духовий дегенерат.

Коли Унамануво висказав ці слова, республіканці почали плескати в долоні, поліція розізнала за публіку, на вулицях прийшло до демонстрації, яка скінчилась пораненням 40 осіб й арештуваннями.

Вальдемарас пророкує війну.

Вальдемарас у розмові з журналістами заявив, що війна між СРСР і Польщею це тільки справа часу. В цілій Європі ведеться акція, яка штовхає Польщу до війни з більшовиками. Хто знає чи вивезення Кутєпова і бомба у радянським посольстві у Варшаві не відіграють такої ролі, як убивство архієпископа Фердинанда в Сараєві в 1914 р. Від закінчення світової війни ще не було такої напруженої політичної ситуації, як тепер.

„Селянський Союз“.

За підписами пп. посла П. Васильчука й В. Гуля отримали ми листа з такими інформаціями: „Дня 22—23. цього квітня відбулася в Холмі надзвичайна нарада представників Сельсоюзу, скликана Головним Секретаріатом з порядком денним: 1) реф. тов. В. Гуля: Наші програмі і тактичні позиції; 2) реф. тов. д-ра Т. Олексюка: Організаційні завдання. У висліді дискусії постановлено піддати ревізії програму та організ. статут Сельсоюзу. Докладно обміркуювавши сучасну політ. ситуацію на наших землях, нарада висловила за злученням західно-українського селянського руху в одну класово-селянську партію для зліквідування розбиття українських селянських сил і доцільнішої оборони їх класових та національних інтересів. У зв'язку з політичною ситуацією в Польщі нарада висловила за ділове співробітництво всіх українських незалежних, дем. груп для спільної оборонної акції, загрожених українських незалежницьких позицій. На день 9. VI. ц. м. призначено другу нараду з метою затвердження підготовчих праць до З'їзду Сельсоюзу, який намічено відбутися на Волині в липні цього року“.

У повищому комунікаті багато дечого неясного. І так постановою піддати ревізії колишню програму Сель-Союзу з часів, заки його не розсадили комуністи й заки він не дав життя Сель-Робові, у полученні з слідуючою постановою про ліквідацію розбиття українських селянських сил, яка може наступити шляхом „сполучення західно-українського селянського руху в одну класово-селянську партію“, ці постанови свідчилиб хіба про благородний замір членів згаданої наради також формально зліквідувати „Селянський Союз“, як окрему партію і вступити до іншої української селянської партії, — незвідомо лише якої. Зрештою, ця постановою могла би теж означати бажання членів наради звернутися з якимось покликком до українських селянських (інших, неселянських партій у нас нема) до об'єднання: такого покликку покищо, наскільки нам відомо, української політичної партії ще не дістали, він був би своєю ідеєю похвальний, але в нинішніх умовах мало реальний. З другого боку дальша постановою наради колишніх членів „Сель-Союзу“ у Холмі, що каже про „ділове співробітництво всіх українських незалежних демократичних груп“ вказує на щось зовсім інше: бо „сполука в одну партію“, а „співробітництво всіх груп“, це речі далеко не однакові. Тому, що в отій точці згадується про політичну ситуацію в Польщі, слід пригадати, що саме на тій платформі покликано до життя Комітет Порозуміння, до якого поруч з УНД-Об'єднанням, Українською Соц. Рад. Партією і УСДП ввійшов також „Селянський Союз“, як партія формально все ще існуюча. Що-ж до льояльної міжпартійної співпраці в краю, то важко про неї говорити тому, що від часу повстання Сель-Робу коштом Сель-Союзу, окремішня партійна організація Сель-Союзу на місцях фактично не існує, годі теж казати про впливи Сель-Союзу, як партії, на селянські маси шляхом господарських і культурних організацій. — Вкінці остання точка у вищевказаному комунікаті — про недалекий зїзд Сель-Союзу — каже про бажання відновити Сель-Союз, як окрему партійну організацію. Отже виходить, що не сполука в одну партію, а творення — нової партії!

До цієї справи ще буде нагода повернути.

З передвиборчого руху на Волині.

Віче в луцькому повіті.

КРУПІА. В дні 26. квітня посол Біляк і п. В. Островський відбули віче в селі Крупії, де перед кількома днями був посол Сенюк зі своїми хлопцями з Дубенщини. На віче зібралися майже ціле село. Після промов наших представників, вяснення програми й ідеології УНДО та зреферування праці послів з Української Парламентарної Репрезентації селяни заявили, що голосуватимуть на 18-у та просили прийхати до них у свято, ще раз.

ОЗДЕНІЖ. Віче в цьому селі відбули також пос. Біляк і п. В. Островський у неділю 27. квітня. Селяни були попереджені й тому прийшли на віче не тільки місцеві, але також з сусідніх сіл. Віче відбулося під відкритим небом, недалеко церкви. Після вступної промови п. В. Островського, на кого й чому голосували в 1928 році селяни Галичини, з довшою промовою виступив пос. Біляк, який наголошував широку картину праці і змагань національного українського табору. Кількасот селян, селянок і молоді голосно оплескували наших промовців і дякували їм за приїзд, обіцяючи голосувати на листу ч. 18.

БОГОЛЮБИ. Того самого дня пп. Біляк і Островський відбули віче ще й у с. Боголю-

Найбільший вибір текстильних товарів, шовку, мужеського сукна поручає фірма

АНТОНІ УВЕРА
Львів, вул. Галицька 10.

Філії: в Стрию, — в Дрогобичі, — в Тернополі, — в Тарнові. 9-10

би, в місцевій селянській салі, в домі батька б. посла Федорука. Задалегідь попереджені селяни зібралися масово, а серед них майже вся місцева молодь. Після короткого вступного слова п. Островського пос. Біляк зреферував програму УНДО і працю послів з Українського Клубу, розгортаючи перед слухачами ті великі завдання, які стоять перед українським народом. Промову посла зустріли присутні бурхливими оплесками. Після цього промовляв п. Островський, якого промову прийнято теж гучними оплесками.

День Матері.

Українська Громадо!

Недавно культурний світ створив нове свято: „День Матері“, який має за мету щорічно пригадувати одиницям і загалові вищі ступені людського розвитку.

З тіней забуття, знехтовану, а навіть погоржену добула наша доба: Матір, — ту велику творчу силу народу, пістунку поколінь, різбарку характерів. Аж нинішня доба зрозуміла, що саме в Ній, Матері, треба звелічати джерела сили нації і вважати її одною з наймогутніших підстав великої будівлі — держави.

Всі ми відчуваємо в глибині своїх сердець і розуміємо, якою силою для громадянства може стати свідомо своїх обов'язків, інтелігентна, чутлива Матір, що з радістю виконує своє призначення. Тому будьмо готові дня 11-го травня збірним виявом засвідчити зрозуміння цієї ваги і поставити жінку-матір на заслуженій висоті.

Свято це, нехай спонукає і кожду матір глянути у гліб своєї істоти, здати собі справу зі своєї ролі, доглянути у власному характері нерівності, у поступках промахи, добачити прогавні моменти, легкодушно витрачені цінності.

Нехайже усі, кому дорога Матір, привітають її з глибини чуття, нехай в її свято згадають з любов'ю терневі дороги, які перейшла вона, провожаючи синів своїх на незабутню боротьбу за волю!

Нехайже день цей об'єднає нас у вдячності за минуле, у сподіванні радісного Завтра!

ЗА „СОЮЗ УКРАЇНОК“: М. Рудницька, К. Гриневичева, Н. Войнаровська; За „ПРОСВІТУ“: М. Галуцький, В. Мудрий; За „РІДНУ ШКОЛУ“: І. Кокорудз, М. Коновалець; За „ВЕРХОВНУ ПЛАСТОВУ КОМАНДУ“: С. Левницький, Б. Ластовецький; За „УКРАЇНСЬКУ ЗАХОРОНКУ“: О. Гординська, І. Макух-Павликовська; За „КР. Т-ВО ОХОРОНИ ДІТЕЙ І ОПІКИ НАД МОЛОДЮ“: М. Каратницький, Р. Мармаш.

Новий тягар.

Важне для наших громад.

Ми вже раз згадували в „Ділі“, що нашим громадам загрожує нова драчка, бо старости, очевидна річ, по наказу з гори, вимагають від наших громад, щоб купували різні табличці в честь маршала Пілсудського, ставляли йому пам'ятники і т. д. На днях одержали ми обіжник старства в Перемишлі з 18. IV 1930., висланий до всіх громад перемиського повіту, в якому дорікає начальникам громад, що досі не зложили по 10 зол. на справлення для громади пам'яткової медалі маршала Пілсудського з нагоди 10-ліття відродження Польщі. Старство визнає громади, аби до 6. V. ц. р. начальники громад поклали в старостві по 10 зол. на такі медалі, які відтак мають бути гарно оправлені і приміщені на стіні гром. уряду.

Отже звертаємо увагу наших громад і всіх громадян, що нема ніякого законного обов'язку, який наказував би громадам такі медалі купувати.

У нас на селі чорна нужда. Люди гнуть з голоду, податки тиснуть, села незбудовані, дороги, ріки та потоки неурегульовані. Польська Дирекція Взаїми. Обезпечить секвеструє за премії, у всяких банках і касах кредит замкнений, а наш селянин, що не має гроша на кусник хліба для дитини, має купувати пам'яткові медалі. Наші громади не мають обов'язку виконувати таких обіжників і це належить у старостві устно представити або внести на письмі реквос до Воевідства.

Після нападу на Девея.

Букарештська поліція веде слідство, що би викрити виконавців грабінницького нападу на Девея, Шембекову та мін. Давізу. Авто (власність посольства), що ним їхали нападени, має дві вибиті шибки. Шофер каже, що мусів здержати авто, бо дорога перегороджена була кільчастим дротом. Часовиси повідомляють, що дорожчівності, які нападники забрали Шембековій, варті около 1 мід. лей. Міністр закорд. справ і папський нунцій відвідали Шембекову. Вона охолонула вже з першого враження. Дорадник польського уряду Девей втік 7. травня рано, з Букарешту до Варшави. Румунський міністр фінансів видав у честь Девея велике прийняття; в прийнятті взяли участь міністри Мадгяру, Радучану та Мігалаку, закордонний дорадник Нац. Банку Обоян і повновласний міністр Румунії в Вашингтоні Давіла. Румунський уряд дав Девеєві вел. хрест румунського ордену Зорі.

Мін. Юзефський на інспекції.

Після візитації староства в Рогатині та після відвідин Ямниці й Демянівки мін. Юзефський приїхав 6. травня попол. до тернопільського воєводства. В Бережанах перевів візитацію староства, пов. виділу та комунальної каси. З Бережанах поїхав на Козову до Тернополя, де його бурмістр витав хлібом і сіно. У воєводстві вислали міністра делегації та начальники місц. урядів. Дня 7. травня мав міністр інформаційну конференцію зі старостами тернопільського воєводства в самоврядних і адм. справах, опісля відвідав воєводство, староство та воєв. команду поліції. З Тернополя поїхав на інспекцію золочівського та зборівського повіту. В Золочеві витав міністра бурмістр д-р Мошинський. В старостві приймав міністр делегації. Відвідав тов. раду, комунальну касу, магістрат. Опісля відїхав до Львова. На границі львівського воєводства привітав міністра начальник виділу безпеки львівського воєвідського уряду Роговський та воєвідський командант держ. поліції Грабовський. Веч. приїхав міністр до Львова. Побуде тут два дні.

Справа самоврядування м. Львова.

Хто буде президентом міста?

Здогадуються, що вже в найближчих днях, а найдалі до 15. травня устійнять повний склад ради міста Львова та порішать, кого міродатні чинники бажали би бачити на становищі президента міста, якого пропонують раді до вибору. Тижневий побут у Львові директора самоврядного департаменту міа-стаа внутр. справ д-ра Корска та приїзд мін. Юзефського посувають значно справу вперед. Як кандидатів на становище президента Львова в поінформованих колах називають проф. д-ра Ст. Закшевського, бувш. віцемін. Бирку та бувш. мін. Рачинського. Як кандидатів на становище віцепрезидентів міста подають пос. д-ра Стронського, радн. Гефлінгера, пос. д-ра Левенгерца, д-ра Стрийновського, радн. Літвіновича та радн. д-ра Бжеського.

Справа аренди львівських театрів.

Дня 7. травня на засіданні львівської бюджетової комісії розглядали справу конкурсу аренди львівських м. театрів. Радн. Бжеський заявився за відданням аренди Чарновському. Голосування було тайне. Як зачувати за Чарновським голосували м. і. радні сен. Децикевич, Памер, Егер, Гефлінгер, Максимович і референт. Проти, отже за тим, щоби аренду віддати спільці Чапельський-Заленський з Леоном Шпалером як артистичним управителем заявився радн. Козловський, д-р Новак-Пшигодський, Кавчинський, Зісер, д-р Шморак, д-р Ротфельд, Кс. Шидельський і радн. Лібгардт здержалися від голосування. Загалом за відданням театрів Чарновському заявився 8 радних, проти 6. Дня 9. травня полагодять справу остаточно на плен. засіданні Прибічної Ради.

Вільно без театрів.

Виленські сусп. організації запротестували проти вистави пєси німецького письменника Брікнера „Проступники“, яку то пєсу театр приготував із великим накладом матеріяльних засобів. Після порозуміння із Союзом Артистів Польських Сцен дир. Зельверович зголосив реігнацію зі становища директора виленських м. театрів, а рівночасно здержано вистави. Пренія міста висказала дир. Зельверовичеві призначення та просила, щоби відкликав реігнацію, однак Зельверович не згодилися та виїхав у Варшаву. Наслідком Зельверовича мав би бути Юл. Остерва, колиб. самособою, згодилися на те.

Божевільний в чл. сенаті.

На пленарне засідання чехословацького сенату комуністи привели божевільного, якого нібито побіла поліція підчас комун. демонстрацій на Великдень, а якого арештовано та бито в тюрмі. Наслідком галасу й білох голова сенату мусів замкнути засідання.

Пожежа в Микуличині.

Дня 7. травня в Микуличині повстав огонь рівночасно з півд. і півн. сторони містечка. Згоріли міська електрична, аптека Шерца, дім Штайна, вл. кіна та тартак фірми Собель. Шкід є на ок. пів мільона зол. Було кількох ранених. Підозрівають, що огонь підложено. Арештували кількох людей, яких підозрівають у підпаді.

Буря з громами в Берліні.

Над Берліном перейшла 7. V. весняна буря з громами та хмароломом. Місто потонуло в темряві. Комунікація устала. Вода завила пивниці, сутерени й крамниці. Воду випомпувала ла воги сторожа й рят. станія. Злива заподіяла вел. шкоди в огородах літн. кольоній на передмістях. В Аугсбургу громи вдарили в млини й повстала пожежа. Громи вбили 4 людей.

На організаційному фронті.

РОГАТИНЩИНА.

Дня 13-го квітня п. р. відбулося велике окружне віче в селі Козара. На віче явились громадяни з сіл: Козара, Посвірже, Чернів, Букачівці і Цайтова. Головою віча вибрано Антона Сиротюка, а секретарем Івана Юркова, господарів з Козари. Зібраним представив посла Ст. Кузика працю Української Парл. Репрезентації і господарську та всяку іншу політику уряду супроти нашого народу. Зібрані з одушевленням вислухали посольського справоздання та ухвалили довіря Українській Парл. Репрезентації. На внесення о. Благое вічевики ухвалили резолюцію з протестом проти національних і релігійних переслідувань на Вел. Україні.

НОВИНКИ

— А всеж таки польська поліція бе. „Дзєнік Людови“ з дня 8. ц. м. пише, що дня 1. травня в Жовкі тайний поліційний агент арештував Степана Хамця, який відпроваджував брата на станцію і тому здавався для агента підозрілим. На поліції арештованого били без жадної причини, а саме в присутности шпидовника Бобовського. Дуже щедро обкладав Хамця пастуками постерунковий Зибчук, який так бив арештованого, що він утратив притомність. Коли Степан Хамець питає за що його бють, дістав відповідь: „Сьогодні є перший травень, не знаєш? Зрештою, марш звідсіля, бо ще дістанеш 14 днів арешту!“ Побитий звернувся до лікаря і подав що справу до суду. Такі випадки взагалі є явищем харигідним, а тимбільше коли виявилось, що Степан Хамець був нічогоськи не винен, а внів тільки жертвою типічного й на жаль частого в нас „поліційного непорозуміння“.

— Польський сержант перед судом. Першого дня розправи проти убивки своєї жінки, сержанта, підполта зі Скинлова Едварда Яхтгольца, звинувачений і свідки. Едвард Яхтголец походив з Любанна, оженився в 1929 р., перед тим жив два роки з жінкою в незаконнім подружжі. В 1927 р. обвинувачений був поранений в лугунській катастрофі і від тоді був нервовий, його здібности ослабли, він почав запиватись. Дня 15. лютого після забави в касині підстаршин 6. лугунського полку в Скинлові, Едвард Яхтголец вертав паний до дому, жінка докоряла йому, називала паницею і він зленервованим, не тямлючи що робить, вдарив Ядвигу ножем. До вини він не почувається, бо не мав наміру збити жінку і вчинив це в паним, неприотнім стані. Свідки, капітан Волівський, сержант Кароль Дворнік, плотоновий Готфрід потверджують, що обвинувачений в день убивства був паний до неприотности, що побачили ранену жінку, жалувал П і просив її рятувати. Між іншим виявляється, що підстаршини 6. полку лугунів у Скинлові запиваються неагірше, і що на цій забаві перед убивством Ядвиги сержант Пуц тримав Яхтгольца за бороду, вложив йому в рот ліжку і вливав Яхтгольцові горілку просто до горла, хоч і перед тим сержант Яхтголец пив горілку цілими пляшками і вже був паний. Присуд западе сьогодні.

— Львівська хроніка. При вуд. Потоцького 36. арештували 37-літнього Луку Чемеринського за знасудування своєї малолітньої дочки. — При вуд. Пішій ч. 23. отроїлась Марія Кліншон. У Львові арештовано Ілька Сівкова Васильковича за дефрандацію 2419 золотих у рогатинським магістраті.

— Самовбивство на площі. В полудне, дня 7. ц. м. на площі Сольських у Львові 27-літня

Станіслава Партіка пробіла собі ножем живіт і в безнадійнім стані відвезена до лікарні. При зналась, що хотіла покінчити життя, яке їй дуже не подобається.

— Памятник жертвам війни. Як відомо, околиці Асіяго були центром австрійсько-італійських боїв підчас світової війни і в цих околицях побудовано найбільше воєнків із обидвох армій. Італійський генерал Фараконі, інспектор секції для охорони воєнних могил при італійським міністерстві війни, розпочав акцію будови пам'ятника жертвам італійсько-австрійської війни. Цей пам'ятник має стати під Асіяго, матиме 50 м. висоти, так що його буде видно далеко з якої видно, що на італійській території є 1840 воєнних цвинтарів, на яких дежить 200.000 австрійських воєнків і 300.000 італійських. Більшість цих воєнків буде перенесена під пам'ятник біля Асіяго і похорони цих жертв війни відбудуться з великою урочистістю, улаштованою італійським міністерством війни.

— Великий вибух в Ліверпулі. У фабриці оливи в Ліверпулі був вибух, що спричинив смерть 50 робітників, а майже 100 осіб було ранених. Три горішні поверхи фабрики згоріли. В цій самій фабриці був вибух 1911 року і тоді згнуло 22 особи.

— Льви у французьких лісах. Підчас останньої повені у Франції вода затопила у Місаку цирк і всі думали, що циркові льви втопились також. Але на днях у лісі в Гасконії льви напали на телята, що там паслися і поранили пастуха. Серед населення повстав переполох, пастухи повтікали до дому і тепер військо ходить по лісі, шукає львів, щоби їх убити.

— Самовбивство жінки артиста. Жінка знаменитого берлінського фільмового артиста Вернера Крауса випила більшу дозу вероналю і серед страшний мук померла. Причиною самовбивства було те, що Вернер Краус в останніх часах був дуже нервовий, часто з жінкою сварився та докучав їй за ледя дрібниці. Самовбивниця була славна в Берліні своєю красою.

— Місто в полум'ях. В місті Рашуа в Америці вибухла пожежа, яка охопила 300 будиноків і всі знищила. В огні згоріло 3 дітей, богато осіб було ранених і попарених, понад 700 мешканців лишилось без даху над головою. Згоріла також велика церква, в якій тоді відправлялось богослуження для дітей.

— Століття самостійности Бельгії. Як відомо, цього року святкує століття своєї незалежности не тільки Греція але й Бельгія. Віденський конгрес 1815 р., який закіндував наполеонські війни, віддав Бельгію Голляндії, але недоволені бельгійці підняли 1830 р. рєволюцію, яка скінчилась успіхом. Англія, особливо лорд Пальмерстон, який хотів ослабити Голляндію, підтримали самостійницький рух бельгійців і Бельгія стала незалежною державою.

— Саранча в Бєсарабії. З Чернівців повідомляють, що в південній Бєсарабії появилася саранча, особливо в околицях Кіля і Суліна. Представник міністерства рільництва виїхав до тих місцевостей, щоби кермувати акцією оборони під перед саранчею. Військо привезло горіючі течува, які підпалені видають великі полум'я, що внищать шкідників.

— Невідомий лист Шопена. В останньому числі „Музики“ опубліковано новий невідомий досі лист Шопена, писаний 1831 р. з Парижа до М. Кумельського, який був приятелем великого музика. Лист цей має велике значіння для висвітлення доби життя Шопена, коли він перебував у Парижі.

— Поклади раду. в СРСР. „Красная Газета“ подає, що наукова експедиція відкрила біля Єкатеринбурга нові поклади раду. Цього року там можна добути 50 грамів раду, на другий рік 400 грамів. Як відомо рад є надзвичайно дорогою і ця кількість раду принесє радниському урядові поважні доходи та обнижить ціни раду на світовім ринку.

— Упадок комунізму на Закарп. Україні. Вся чеська й словачка преса стверджує, що цього року на святі 1. травня маніфестації комуністів у містах Закарп. України були скромніші й менше численні як минулих літ. Це означає, що комуніам в цій країні переживається. Части комуністичної партії масово переходять до інших партій.

— Де нема кризи театру. У деяких краях говорять віддавна про кризу театру. Та директори париських театрів перетомлені надміром рукописів, що планують до них подати. Вони не мають навіть часу читати всіх рукописів. Один письменник, Антон Бібеско, щоби переаірти, чи воно справд так, переписав відому пєсу Мольєра „Жорж Данден“, змінивши в ній тільки місце дії і назви осіб і вислав її як рукопис сімом директорам театру. Усі відослали рукопис, виправдуючись ріжними мотивами, чому не можуть її виставити. Один із париських літників гавзує на цю тему і каже Мольєр був цим дч-

ректором театру, то імовірно теж не мав би часу прочитати рукопису власної пєси.

— **Крокодили й алігатори в Берліні.** Управа берлінських зоологічних музеїв спроваджує із Флориди до Берліна 1000 крокодилів ріжнього віку і 800 алігаторів. Більшість цих гостей із Флориди вже приїхала до Берліна, де незабаром їх можна буде оглядати. Спроваджено також великий транспорт американських черепах.

— **Англійські воєнні акти.** На днях у Лондоні видано шостий том англійських воєнних актів від 1907—1912 р. В цьому томі поміщені документи про зброєння, про підготовку світової війни і переговори та тайну дипломатію. З цих актів видно, що Англія вже від 1907 року передбачувала світову війну і дуже дбайливо приготувалась до неї, рівночасно примушуючи ворожів держави роззброюватись. Англійська соціалістична преса гостро критикує цей том документів як макіявелізм, а праві англійські кола дуже хвалять хитрість англійської дипломатії, яка вже перед війною вела роботу згідно з принципом, що „наступ є найліпшим способом оборони“.

За поширення української площі у Львові.

До Українського Громадянства м. Львова!

Старшина Руханкового Товариства „Сокол-Батько“ у Львові повідомляє отсею дорогою ширший загал нашого громадянства, що свою площу за Стрийською рогачкою ми поширили докупленою в останніх роках частиною. На докупленій частині треба перевести певні роботи, щоб площа прибрала вигляд дійсно спортивного грища. На жаль, на переданні тих робіт наше Т-во не має потрібних фондів, тому звертаємося з проханням до всіх, кому дорога сокольська ідея, кому залежить на піднесенні рівня нашого фізичного виховання не тільки серед шкільної і ремісничої молоді, але й серед старших, кому залежить на тому, аби одинока у Львові українська площа прибрала дійсно європейський вигляд. — Помогти нам може кожен, хто не пожалує посвятити кілька годин праці біля поширення й вирівнювання грища. В цей спосіб кожен львівський українець (ка) матиме змогу не тільки відіхнути свіжим воздухом, але й жертвувати свою лепту при викупі площі, даруючи трохи свого вільного часу і своєї добровільної праці.

Кличемо до цієї праці всіх тих, що хочуть нам допомогти, що розуміють вагу української площі у Львові. Нехай-же не буде ні одного громадянина у Львові, що відказався б від тої помочі!

Зголошуватися до праці можна кожного дня в год. 4 попол. на площі „Сокола-Батька“ за Стрийською рогачкою у господаря площі побр. ради. Береста П. або у його заступника. Старшина „Сокола-Батька“.

Дописи.

КОЛКИ НА ВОЛИНІ. (Шевченківська Академія). Містечко славе. Підчас світової війни лягло тут пару російських корпусів. Нині Колки відбудувалися. Навіть вибрукувано пару вулиць. Але по старому відрізане від світу. Від отації Ківерці треба їхати „балагулою“ добрих шість годин при сприятливих обставинах, хоч ніби ділять ці два пункти 36 кілометрів. Піски, болото, ліс... Тому не диво, що можна знайти в Колках багато урядників, але не знайти ніякого українського інтелігента. Змінилось там депо на краще, коли Українбанк у Луцьку заложив тут свій відділ. Повстала таким чином українська інституція, що об'єднає українські елементи на господарчому терені. З цього часу краще стала працювати й мішцева кооператива „Праця“. Та всеж на культурно-освітньому полі не видно жадної праці. Колись була тут філія „Просвіти“ — та підпала під комуністичні впливи й розвіялася з вітром: пішам провітрянні до в'язниці, а після того вже несласі ні в яку національну працю. Що-права, спробували відновити діяльність філії — навіть для „безличности“ збрали на голову якогось поляка — та до жадного „оновлення“ не прийшло: немає нілі ані голови, ані самої філії. Отак протягом мало-що не десяти років паує там пустка. Мішухи „відбувають збори“ на розі двох головних вулиць — поговорять, полаяться й розійдуться. Та за діло не беруться: бояться, мовляв. Бояться всіх. А найбільше команданта постерунку поліції. Бо всяке бувало... Навіть чуда... коли находили у мішуха під ганком деякі „небезпечні“ речі, а справа опинялась в суді. Як тут не боїтись та секретаря гміни, „самого“ Маєрського, так дося дубом стає на голові. Отож, і плізю собі держаття: влада була білою, а мішух чорним і держаття: жали чорного мішуха в чорному тілі. Що-права, коли була можливість — то мішух відпазу ставав

червоном. Найліпше про це свідчать хіба вибори до сойму й сенату. Та є ще одна прикмета в Колках: не знати, де починається людина, а де — провокатор. Все упереджують, щоб бути „обережним“. Один, арештов, про другого. А відідавш збори — сидять собі радком обилта „п'ядозрілі“... Що й казати — цікаве містечко. Хоч наших, таки українців, більше, але горою — жади, яких менше. Хоч і жиди, правду кажучи, особливі — колківські. Пробували зробити інтерес на санації — сіли. Був один „ас“ санаційний, „директор“ Банко Лядового — та й той банкрот. І Банко Лядовий — „тоже банкрот“. Здається, що й сам п. війт, що скавав у санаційну гречку — теж банкрот. Був членом повітового відділу — „бог“ вступили, щоб взяти кращого санатора, яким був доктор Барченко. Але тяжка рука у п. віята. Пава Барченка змело, як помелом — сидить у Берліні, а п. війт має розвизувати янісь сваточні подарунки відділу повітового у зв'язку з урядуванням у громаді. І коли вже говорити точно — то й славновісного Маєрського вже нема, й команданта постерунку, що мав слабість що-до пошукування зброї у колківських мешканців — теж немає. Треба думати, що й „достойного“ керманіча „повшехної“ школи, який оце має процес за побиття дитини, теж не буде. Бо хоч і ділять Колки від Луцька 50 кілометрів, і хоч треба їхати „балагулою“, то все-ж находяться вони на території, де обов'язує те саме право, що й у цілій польській державі. І не завжди право можна заступити сваволею, а ця сваволя грасувала у колківському районі аж задвого. — За останній рік відносини значно покращали і, хоч деякі органи виявляють нервовість, маючи до діла з укр. національними установами. — доводиться цю нервовість всеж збирати в межі права. А що укр. установи стоять на ґрунті легальної праці, загарантованої правом, — для „вервозности“, властиво кажучи, немає місця, бо завжди вона буде в колізії з правом. — Отже стоячи на ґрунті цього права, кооператива „Праця“ за підмогою Луцького кооперативно-інструкторського відділу влаштувала 22 квітня, на третій день Великодних Свят, у салі громадського уряду Шевченкову Академію, на яку зложилися реферат дир. Олекса Ковалевського, вислуханий з надзвичайним зацікавленням дуже численною аудиторією, співі колківського хору й деклямації. В такий спосіб, положено перше камінь для культурно-освітньої праці, яку безперечно, найкраще може повести належно зорганізована філія „Просвіти“, бо господарчі установи систематичної праці у цьому зміслі провадити не можуть. За останній рік у колківській окрузі повстало пару кооператив і пару філій „Просвіти“. Національна свідомість, приспана в попередні роки, оживає, поволі кристалізується й шукає відповідних організованих форм для свого буття. Але до цього треба приложити ще багачко праці — і то протягом цілих років. О. К.

Ліквідація студентської каси в Берні.

Білянс ошадно-позичкової каси при Українській Студ. Спільці в Берні, Ч. С. Р.

Дня 12. IV. 1930 р. відбулися ліквідаційні Загальні Збори ошадно-позичкової каси при Українській Студентській Спільці в Берні, Ч. С. Р., які постановили остаточно зліквідувати касу через відхід більшости членів з Берна, а то й узагалі з Ч. С. Р.

Касу засновано в лютому 1926 р. Членів було 51. Сирій білянс у дні 10. квітня 1930. Має дати: Рахунок скарбовий 56.434.45 ч. кор., рах. вписового —, рах. пайового 843.30 ч. к., рах. вкладів 11.093.97 ч. к., рах. позичок 38.320 ч. к., рах. проц. з вкладів 628.10 ч. к., рах. проц. з позичок —, рах. пені —, рах. друків —, рах. канц. витрат 124.85 ч. к., рах. ріжного 1.118.87 ч. к., Разом 108.563.54 ч. кор. Дав: рах. скарбовий 52.129.09 ч. кор., рах. вписового 115.— ч. к., рах. пайового 3.256.70 ч. к., рах. вкладів 14.971.87 ч. к., рах. позичок 36.302.— ч. к., проц. з вкладів —, рах. проц. з позичок 1.015.63 ч. к., рах. пені 667.25 ч. к., рах. друків 60.— ч. к., рах. канц. витрат —, рах. ріжного 47.— ч. к. Разом 108.563.54 ч. кор.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Вол. Островський: „Сміх землі“. Оповідання. Літературна Бібліотека „Діла“. Львів, 1930. Накладом Видавничої Спільки „Діло“. Стор. 114. Формат 8°. Окладника кисти Ів. Іванія.

О. Соловей Верещак: „Золоті мрії“. Поезія. Станіславів 1930. Накладом автора. Стор. 24. Формат 16°.

ЖУРНАЛИ:

„Нові Шляхи“, ч. 4, Рік II. Львів, квітень 1930. Зміст: О. Топал: Із циклу „Моло-

дість“ (поезія); С. Шураг: Тобі; Ад. Іванчук: Весно, я жду тебе; І. Цвілій: Слухай Дніпре!; А. Павлюк: Весняною стежкою; Я. Кондра: Другові в альбумі; Ж. А. Рембо: Сестри-жалібниці; Б. Тіме: Мерлець; Б. Павліаський: Мачини; О. Цегельська: Туга за красою; Я. Галан: Вероніка (пєса на 3 дії); І. Крушельницький: Quasi una fantasia; Ю. Костюк: Життя; Ю. Опільський: Під орлами Ромів; А. Риндос: Техніка новелі В. Стефаніка; Волод. Левинський: Чим є наука для людини?; А. Крушельницький: Трагедія помилки; Бернар Грассе: Уваги про чини; Огляди; Записки; Видавничі справа; Ілюстрації.

„Жіноча Доля“, часопис для українського жіноцтва. Рік VI. Ч. 18. Коломия, неділя 4. травня 1930.

„Кооперативне Молочарство“, ілюстрований місячник. Орган Красного Молочарського Союзу. Рік V. Ч. 5. Львів, травень 1930 р.

„Учительське Слово“, орган „Взаємної Помочі Українського Вчителства“. Рік XVIII. Ч. 9. Львів, травень 1930.

„Przegląd Polityczny“, czasopismo poświęcone zagadnieniom polityki zagranicznej. Warszawa. Styczeń-marzec 1930. Treść: Dziesięciolecie Ligi Narodów; Stany Zjednoczone i Wielka Brytania; Most na Dunaju między Rumunją a Bułgarią; Z 58 Sesji Ligi Narodów; Kronika miesięczna. Załącznik: Układy haskie.

„Slovansky Prehled“, sbornik pro poznávání politického, hospodarskeho socialního a kulturního života slovanských států a národů. Redaktor: Adolf Cerny. Číslo 4. Roč. XXII. V Praze 1930 r.

„Przegląd Społeczny“, miesięcznik poświęcony zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dziećmi. R. IV. Nr. 4. Lwów, kwiecień 1930 r.

Шахи.

Змагання за лігове мистецтво Львова.

Четверта і п'ята рунда в шахових змаганнях за кльбове мистецтво Львова не змінила ставу таблиці. На першому місці дальше стоїть Л. К. Ш. і остане на ньому мабуть до кінця. В четвертій рунді Т. У. Ш. виграв з Чорними 9:1, Л. К. Ш. вдовольється скромною черемогою над Гелмом 6¹/₂:3¹/₂. Інші висліди: В. К. Ш.—Гонєц 9:1, Гетман—Аматори 5¹/₂:4¹/₂, Сокол—Кадур 7¹/₂:2¹/₂. Висліди п'ятої рунди такі: Л. К. Ш.—В. К. Ш. 9¹/₂:¹/₂, Гелм—Чорні 7:3, Аматори—Гонєц 9:1, Сокол—Гетман 5:5. Сензація в шаховому світі викликав ремісовий вислід Т. У. Ш.—Кадур (5:5). Цим разом завели найліпші гравці Т. У. Ш., програвавши зі значно від себе слабшими противниками.

В шестій рунді грають: Л. К. Ш.—Аматори, Чорні—В. К. Ш., Сокол—Гонєц, Кадур—Гетман, Т. У. Ш.—Гелм. Оба останні суперники, кандидат на друге і третє місце, стрінуться в каварні „Нар. Гостиниця“ в неділю 11. травня в год. 6. вечором.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 7. травня ц. р.: за масло експортне солене прїна і за масло несолене блькове 450 зол. за кльограм; за літру молока 0-34 зол.; за літру сметани 170 зол.; за копу вєш 5-90 до 6— зол.

На Пластовий Дім.

ДВНАЦЯТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер“, Львів, Руська 20, вкл. книж. ч. 15.000) зложили дальше в золотих: 299) о. Іван Придаткович, Горожанка, 5. 297) о. Теодор Богачевський, Голина, 5. 298) Повітовий Союз Кооператив, Золочів, 10. 299) Д-р Антін Юркевич, Яблонів, 5. 300) о. Іван Тимків, Балні Полорожні, 4. 301) Жіночий Кружок, Солотанина, 35. 302) о. Ізидор Бобикевич, Саджавка, 5. 303) о. Петро Погорєцький, Білина Вел., 3. 304) Стефанія Кулинич, Крулець, 2. 305) Д-р Йосиф Партишкий, Станіславів, 13. 306) Стефанія Несторівна, Львів, 5 і кліче п. Юлію Романовську і Марію Рудницьку зі Львова, 307) Філія „Союзу Українок“, Тернопіль, 50 і кліче всі філії „Союзу Українок“, 308) о. Олексій Артинський, Бутини 10 і кліче п. Юлію Тимкевичівну з Бутин і сядло В. Сиротанського з Зол. Потока, 309) Дир. ак. гімна. д-р М. Сабат, Львів, 20. 310) Дир. Ст. Сасик, Дрогобич, 150 і кліче о. Ів. Ліщинського з Борислава, дир. Ізика Яворського з Борислава і власн. дібр Гриня Іванчука з Мразинці, 311) Кооп. „Лобіза“, Сероки Вулицької, 2. 312) о. Олекса Тимкевич, Опак, 3. 313) о. Антін Савчин, Улава, 5. 314) о. Григорій Гондуник, Незвиськи 1. 315) о. Марія Кладійська, Путятинці, 4. 316) Д-р Теофіл Глодецький, Личина Дол., 10. 317) о. Іван Кліш, Солонка, 3. 318) о. Іван Петик, Вишкович, 5. 319) Д-р Семен Гладкий, Рогатин, 20 і кліче о. дек. Івана Щербанюка у Вербізівцях і радн. Петра Когута в Рогатині, 320) Проф. Юліян Каменецький, Рогатин, 10 і кліче Станіслава Івана з Плялчу, п. Станіславів і проф. М.

Машкова у Станиславої. 321) о. Е. Кудрик, Рогатин, 10 і кличе о. Василя Стрільбицького в Жизномірі і о. Дениса Телішчука в Потоці. 322) Д-р Григорій Дрогомирський, Рогатин, 10 і кличе Михайла Сулятицького в Забочотіві й о. Миколу Даниловича в Коломиї. 323) Іван Паритко, Рогатин, 10 і кличе інж. Олексу Дикова в Станиславої й о. Степана Городецького в Липиці Доля. 324) Григорій Заморочка, Рогатин, 10 і кличе о. Каштанюка у Львові, о. А. Мельника в Ляшпах і Г. Загребного, учит. гімназії, у Станиславої. 325) І. Тарашук, Рогатин, 5 і кличе о. Павла Шиманського в Бібриці. 326) Ян Стефанович, Рогатин, 10. 327) Степан Глушко, Рогатин, 10 і кличе проф. Павла Спротюка у Львові і проф. Іллі Никифорука у Станиславої. 328) Українська Пов. Каса в Рогатині, 20 і кличе кооп. „Згода“ в Копюшках і „Єдність“ у Дібрині. 329) П. Дуткевич, дир. „Нар. Тор-

говлі“ в Рогатині, 2. 330) П. Самоверський, Рогатин, 5 і кличе Іздора Громницького у Львові й Івана Челігу у Станиславої. 331) Д-р Дмитрів, Рогатин, 10 і кличе п. Олю Павліану в Городецькій. 332) Д-р І. Євген Голубович, Рогатин, 10 і кличе проф. Угриня в Рогатині. 333) Повіт. Союз Кооп. у Рогатині, 25. 334) Теодозій Ковальський, Рогатин, 10 і кличе д-ра Володимира Бойла в Бурштині. 335) о. Степан Мохиначий, Теребовля, 10. 336) о. Михайло Жарський, Устрики Доля, 10. 337) о. Матій Попович, Павлів, 5. 338) Кооп. „Будучність“ у Кошилізнях, 2. 339) Ольга Гоцька, Підмогичі, 10 і кличе Марію Гоцьку з Дворець і апа. Івана Малка з Мостів Вел. 340) о. Лев Попель, Хашів, 2. 341) о. Григорій Кубай, Тростянець, 2. 342) о. Євген Ляхович, Літоманько, 1. 343) Кооп. „Спів“, Чорна, 2. 344) о. Іван Гураль, Гнів, 3. 345) Кооп. „Лемко“, Святкова Вел., 5. 346) Нот. Іван

Раставецький, Львів, 20. 347) о. Зеновій Кузьмович, Соколяки, 5. 348) о. Олександр Бондарський, Новосілка Кост., 2. 349) о. Теодор Осередчук, Давидів Горіш., 3. 350) о. Андрій Гавришак, Устя Велика, 5. 351) о. Матей Гуцько-Андрій Гавришак, Устя Велика, 5. 352) о. Михайло Волник, Мухоморська, 1. 353) о. Лев Кіршинський, Діброва, 5. 354) тина, 5. 355) о. Лев Кіршинський, Діброва, 5. 356) тина, 5. 357) о. Михайло Волник, Мухоморська, 1. 358) о. Микола Сімо, Завишів, 1. 359) Володимир Белецький, Львів, 10 і кличе всіх членів 359) Володимир Белецький, Львів, 10 і кличе Т. Т-ва „Зоря“, 359) Микола Сімо, Завишів, 1. 360) Білостоцького, Леона Савицького і Леона Цегельського з Львова. 361) Михайло Сімо, Львів, 20 Бельг. фр. і кличе Карла Мельгарна і Стефана Гладуна з Лежуві і всіх членів гуртка „Бурла“ XVII на кур'єві ім. Драгоманова в Яворові.

ДАРОМ

грубо посріблювана ложка

для покупців цієї вівсянки, яка скоро вариться. Нічого кращого, як скористати з цієї премії — вистарчить збирати купони, які є в кожній пачці Quaker. А яка економність газу, праці і часу! З до 5

хвилин варення — і смачна, поживна страва є вже готова. Лікарі від літ поручають Quaker, бо має він поживні складники, потрібні кожному до здоров'я. Можна дістати у всіх споживчих крамницях. Прошу уважати на купони, які є в кожній пачці Quaker.

Щоденне вживання Quaker є запорукою ошадності і здоров'я

Quaker

Вівсянки

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Четвер, 8. травня година 7-30 веч.
„Ромі із Флориди“ прем'єра.
П'ятниця, 9. травня год. 7-30 вечором
„Ромі із Флориди“.

Малий Міський Театр:
Четвер, 8. травня, год. 7-30 вечором
„Пан Топаз“, виставка новітні.
П'ятниця, 9. травня, година 7-30 веч.
„Пан Топаз“.

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Заклята ріка“ (Річ Бартельме, Беті Компсон).
КАСІНО: Державна зрада.
КОЛЬОСЕН: Дівча із Сінгапуру. Ко-медія: Лев у бальоні.
КОПЕРНИК: Володар Сагарі (з Гайдарович).
ЛЕВ: Комедія „Чеснотливі дівчата“.
ОАЗА: На провесні (Жеромського).
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Пісня елементів“ (Люне Велес сиває есп. пі-сонка).
ПАЛЯС: Кошірова звукова фільма: Ві-кінг.
ПАН: Зодот пендо.
ПАСЯЖ: Місто немає (Кен Мей-вара). Тиждень Метро-Гольдман-Маєр. Амер. комедія.
ПРОМІНЬ: „З дня на день“.
СТИЛБЕ: Янгол вулиці (Джанет Гейвор).
ФІТАМОРГІАНА: Жінка на місяці.
ХИМЕРА: „Гільгай“.
УТІХА: „Водга, Водга“.

Програма радіо.

Четвер 8. V. 1936.

Львів 11:58 Сигнал часу, гайнал, 12:05 Концерт грамоф. плит, 12:40 Трансмісія 24-годинного шк. концерту з варш. філармонії, 17:45 Попол. концерт із Варшави, 18:45 Підгалісійські балачка, 19:00 Веселля, комунікати, концерт грамоф. плит, 19:58 Сигнал часу, гайнал, 20:05 Нарізна Гавр. Жмівовська (відчит), 20:30 Веч. концерт (српшиновий рециталь), 21:30 Авдіція в Варшаві.

П'ятниця 9. V. 1936.

Варшава (1411,7) 12:00 Грамофонові плити. Краків (312,8) 17:45 Концерт в Варшаві. Гельсінґфорс (321,4) 19:30 Радіоорхестра. Лондон (356,3) 19:00 Популярна музика. Берлін (418) 22:30 Марші різних народів. Стокгольм (336) 18:30 Пісні і рецитали. Рим (411) „Княжна Шінаго“ Кальмана. Прага (487) 19:05 Концерт салних дітей, Медіолян (501) 19:15 Концерт. Відень (516,3) 16:30 Концерт солістів. Будапешт (550) 12:05 Циганська музика. Ленінград (1000) 16:30 Сучасна музика. Харків (1304) 20:00 Музично-літературна авдіція. Москва (1481) 17:00 Концерт. Париж (1725) 13:00 Симфонічний концерт.

Субота 10. V. 1936.

Варшава (1411,7) 20:30 Концерт малярських лавреатів музиків. Краків (312,8) 16:00 Богослуження в Ченстохові. Гель-

сінґфорс (221,4) 18:15 Світа зі „Сну літньої ночі“. Ляйпціг (259) 16:30 Опереткова музика. Лондон (356,3) 18:15 Програма для дітей. Берлін (418) 20:30 Веселий вечір. Рим (441) 17:30 Концерт з Неаполю. Прага (487) 20:00 Популярна музика. Відень (516,3) 17:25 Камеральна музика. Будапешт (550) 17:30 Військова орхестра. Ленінград (1000) 19:00 Концерт. Харків (1304) 20:00 Музично-літературна авдіція. Париж (1725) 13:30 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2002
Турка н/С:
Четвер 8. V. „Пташник з Тиролу“.
П'ятниця 9. V. „Барон Кіммель“.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, дерев'яних скринь. Відомість в Адміністрації „Діла“.

ПАНЧОХИ, рукавички, скарпанти, вощі дичку, бавовну, нитки до ганту і шиття поручає Маґазин Майвальда, Львів, Собіського 9. 1977 2-8

ПЕРЕХРЕСТНИЙ фортеп'я відомий віденської марш продає. Зголошення „Знамелита оазія“ в Адміністрації. 1986 3-3

ШУКАЮ сторожа до каменіці. Львів, вул. Грунвальдська ч. 6. 2007 2-2

КРЕМІННУ лямпу продає — Філія Українського Тов. Охорони дітей в Станиславої, вул. Липова ч. 82. 2011 2-3

МОДНІ бразолетки, також іншу біжутерію поручає дешево Дом Боровскі-Розважєвскі, Львів, (Готель Жоржа), Тел. 27-29. 1856 14-7

КОНЦІПІЕНТ, з правом субституції, 4-літньою провінціальною практикою, пошукує місця у адвоката від зарар. Зголошення до канцелярії адвокатів Д-ра Охлівника і Д-ра Лисого в Тернополі. 2008 3-5

ГОДИННИК ВАШ буде найкраще направлений у найбільшій годинничарській роботні Івана Зельтенрайха Львів, пл. Маріївська ч. 5. — З провінції просямо репарації прислати поштою. — Староюдині жіночі годинничарські переробляємо на ручні. 1857 61-7

СТАРША ОСОБА, українка, чесна, яка добре розуміється на сільських і домашніх господарстві та духні, пошукує місця господині. — Зголошення у П. Шмуквої, Львів, вул. Янівська ч. 48. 2026 1-1

СТУДЕНТ IV. року учит. семінара, зна-ручиться з п'яною, для допоможе йому покінчити семінар. Григорій Мартинович, Кропивницький п. Голінь. 2018 3-3

КОРОНКИ до білля, модні та церковні, найдешевше „Wелесја“ Болізія 19. 1945 8-10

КОСІВ, пенсіонат п. Лукашевської поручає соняшні покої а першорядних удає, жинням. 2030 1-10

ГЛЯДАЮ заняття господині тільки у священника. — Зголошення слати до Адміністр. „Діла“ під ч. 123. 2024 2-2

Гр. КАТ. катихет гімназійний об-нявби заступство в парохії на місяці і дивень і серпень в гірській околиці, в якій бувають близько ріка і ліса. — Зголошення проситись слати в опі-сом околиці до Адміністрації „Діла“ під „Над Ручаєм“. 2028 1-2

ЛІТНИКИ! Хочете без труду знайти приміщення в пенсіонатах або приватних помешканнях, або чи то досягнути інформації щодо побуту в Яремчі, Микуличині, Ділку або Підліскові, прошу звертатися до Бюра Інформаційного Літників у Микуличині. На відповідь 1 зол. значками. 2027 1 1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст ведє легенів, серця і мозолюк

д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Переспітлення Рентгеном.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів шльомбування й ливиння зубів, без болі. Штучні зуби в каччуу і золоті металіческої системи. Пациєнтів а провінції полагоджуються в найкоротшому часі. П. Т. Урядович і студентам значна зниж-1879 на. Тел. 65-73. 8-10

Продам новий дім, коло дитря Лічачів, при трамваї перестану, три рази покій і кухня, віділе мешчане, сто слянів городу, два тисячі двіста доларів; **дім о 3 покоях і кухні,** відлий свелі вориний, горелка — побіч личаківського парку — за двай-пять тисяч золотих; **віллу о 2 мешканнях** по 3 покої і кухня, одно п'яне, без комфорту, чинш 150 зол. побіч личаківського парку — три тисячі доларів; **парцелі різної величини** у всіх ділянцях міста. Опісів не опісаю. — Ігнат, Львів, Куркова 24 партер.

ВІТЯТІ та переслати в листі або на авдіція.

БАНКОВИЙ ДІМ SCHWITZ I SNAJES
Львів.

Проту мені прислати:

.....четверток	по 10 зол.	Львів
.....половних	по 20 зол.	Класової
.....плат	по 40 зол.	Льотерії

проту дозучити чек П. К. О. на переслаку належності. 2023 2-3

ЗВИЧАЙНІ РІЧНІ

Загальні Збори
ГУРТКА СОЮЗА УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ в НАДВІРНІ

відбудуться в неділю дня 18. травня ц. р. в год. 3-ій попол. в до-міці читальні „Просвіта“ в Над-вірній з таким денним порядком:

1. Відкриття Зборів.
2. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
3. Звіт з діяльності Виділу.
4. Дискусія.
5. Вибір нового Виділу.
6. Еквентуація.

ЗА ВИДІЛ ГУРТКА:
Василь Свнц Мнх. Демичуш
голова. 2020 2-2 секретар.

МІСЬКЕ ГАЗОВЕ ЗАВЕДЕННЯ
у Львові, вул. ГАЗОВА ч. 28
Телсфон ч. 492 і 43.
поручає

Дистильовану смолу
до виробу папи, смаровання дахів 2009 і консервації дерева. 1-2

Дюонки хемічно чистий і скроп-лений для холодень.

Сейчасова доставка. Приступні ціни.

Присилайте передплату!

соліні. Вийшов на трибуну і немов буря зірвалися оклики: Дуче! Дуче! Вся молодь зриває з голів свої напиртти, аймахує ними у повітрі, аймахує прапорами, мушкетами, кинджалами, — всім, що попадається під руку і що можна підняти в повітря. Муссоліні вітає по римському — права рука вперед і в гору, — всміхається, потім знову грає труба і — знову мовчанка. Тиша. Хтось виголошує голосно, що аж далеко чути: — „Зараз я читатиму формулу присяги, задля якої вас сюди візано. Увага! Присягаю коритись безумовно приказам дуче і служити всіма моїми силами, як буде треба — то і кровю моєю, справі фашистівської революції“. Чи ви присягаєте? — І знову підноситься в гору, високо в повітря повал головами, все, що має можливість за нагоду підвестися — мушкети, прапорці, кинджали — і ціла площа кричить: „Присягаю!“ Бють барабани і знову крик: „Дуче! Дуче!“ Муссоліні відповів по римському, і знову тиша.

З двох найближчих до Муссолінівої трибуни відлітів виходить один озброєний фашист і неозброєний авангардист. Фашист дає йому свій мушкет і, в імені Муссоліні, обіймає в цілу реверту, що робиться його товаришем у майбутній боротьбі. Знову барабани, знову крик маси, знову поздоровлення Муссоліні і — символічний обряд закінчений: у фашистівську партію ввійшла хвиля нової гарячої крові.

Евг. Онацький.

На розритих могилах.

Провідна неділя днем протесту Поморян і околиці проти розриття стрілецьких могил на поморянському цвинтарі.

Факт розриття стрілецьких могил, з яких викинено кости наших національних героїв, поломання надгробних хрестів та поздирання з них написів, що сталося в часі цьогорічних великодних свят у містечку Поморянах, зборівського повіту, про що писала недавно майже вся українська преса, викликав зрозуміле враження й біль між українським населенням цілої околиці. Зійшлись до Поморян у Томину неділю, себто 27. квітня ц. р., масово мешканці доколичних сіл, щоб піти процесійним походом на спрофановані могили. Цього дня о. посол Леонтій Куницький, що спеціально в тій справі загостив до Поморян, відправив у парохіяльній церкві Службу Божу за поляглих стрільців, після якої пішов народ у числі кількох тисяч у процесійному поході на місцевий цвинтар.

У процесійному поході взяла участь сімох священників, а саме, крім о. посла Куницького також о. декан Гагришо, парох Урманя, о. Данилевич, парох Розгадова, о. сов. Гайовський, парох Богутин, о. Гуньовський, парох Махновець, о. Кучкуда, парох Бібшан і о. Квіт з Радехова. Отець Гайовський і о. Гуньовський прийшли навіть з процесіями, не зважаючи на доволі далеку віддачу та лиху дорогу. Взагалі слід підчеркнути зрозуміння справи у доко-

Вирівнюйте залеглисти! Уже не-далеко час льосовання премій. — Передплатники, що не матимуть з днем 15. червня ц. р. ніякої залеглисти у передплаті за „Діло“, можуть виграти бібліотеки вартости 100 ам. доларів, дві по 25, десять по 10 і десять по 5 ам. доларів. Хто схоче платимо за бібліотеки ГОТІВКОЮ.

личного нашого духовенства (хоч, на жаль, не обійшлося без виїмки!), що не зважаючи на пізні повідомлення (пр. Урмань повідомлено щойно в неділю рано), доложило всіх старань, аби прибути враз зі своїми парохіями на свято до Поморян.

Після панахиди над одною розритою спільною стрілецькою могилою виголосив о. посол Куницький патріотичну проповідь. Опісля відправлено ще одну панахиду над другою могилою, також нарушеною.

Після церковної частини свята місцевий

хор відспівав, а дута оркестра з Розгадова відіграла кілька патріотичних пісень.

По спільній молитві народ, скріплений на душі і сильний вірою в ясне Завтра української нації, опускав цвинтар, лишаючи розриті стрілецькі могили заквітчані та обтулені ширію й горячою братньою любов'ю.

Під кінець лишається одно побажання, а саме, щоб відтепер рік-річно збирався український народ Поморянщини в часі великодних свят при отсих зневажених стрілецьких могилах.

Р. Д.

За боротьбу з коршмаками.

З нагоди законопроекту посла д-ра Барана.

У „Ділі“ (ч. 56. з 13. березня 1930) появилася під повишим заголовком інформаційна стаття про заходи українського Сеймового Клубу, а зокрема посла д-ра Степана Барана, який з доручення Клубу опрацював і умотивував проект новелі до обов'язуючого протиялькогольного закону з 23. квітня 1920 р. Цей проект внесено до сейму дня 28. лютого ц. р., але з огляду на кінець сесії мериторичне його розглядання прийде мабуть на слідуючій сеймовій сесії.

Повиша інформаційна стаття і законопроект д-ра Барана були предметом нарад Головної Ради Українського Протиялькогольного Т-ва „Відродження“ дня 18. III і 8. IV. 1930., з доручення якої я забираю отсе голос у тій справі:

Передовсім несподіванкою для компетентної у цій справі української статутівної протиялькогольної організації був факт, що в справі повищої новелі ніхто з посольських кругів не порозумівся з „Відродженням“, яке будь-що-будь має деякий досвід у цій справі і якого дорадчий голос — як показується — не був би зайвим. Задля недостачі такого порозуміння деякі інформації у повищій статті д-ра Ст. Барана — на жаль — не зовсім відповідають дійсності, а якщо таким чином мотивовано й потребу внесеної новелі, то такі мотиви ледви чи докажуть сеймовій більшості необхідність такої новелі.

У чому ж заключається неточність інформацій д-ра Ст. Барана. Перш за все шановний посол не зовсім точно передає текст існуючого протиялькогольного закону, а саме інформує,

що шляхом всенароднього голосування можна ввести цілковиту заборону продажі алькогольних напоїв не тільки в поодиноких громадах, але „навіть і в цілих повітах на основі ухвали повітової ради, коли більше як половина громад запровадять у себе прогібіцію“...

Натомість дослівний текст дотичного відступу арт. 4. протиялькогольного закону звучить: „Якщо більшість двох третин загального числа громад, що входить в обсяг повіту, а обіймає не менше, як пів загалу, населення повіту, ухвалить цілковитий заказ алькогольних напоїв, то повітова комунальна влада має цей заказ розширити на цілий повіт“.

Неточність лежить у цьому: д-р Ст. Баран інформує, що вистарчає ухвала більше як половини громад у повіті, щоби прогібіцію поширити на цілий даний повіт. — а закон постановляє, що мусить бути щонайменше дві третини. Очевидно, дві третини — це безперечно більше, як половина, але не все „більше, як половина“ є двома третинами! А дальше повітова рада не потребує аж ухвалювати (бо в такому випадку допускається можливість і неухвалення!), але мусить з уряду розширити прогібіцію на цілий повіт.

Д-р Ст. Баран твердить, що комісії при старостах і воевідських урядах для побороювання алькоголізму є нечинні. В дійсності їх нема, з тої простої причини, що міністерство публичного здоррваля й досі не видало регуляміну для тих комісій, як це передбачує § 12 виконного розпорядку з 2. червня 1922 р.

Д-р Ст. Баран пише, що „державна адміністраційна влада не має ніякого законного

Масарик про більшовиків

(Т. Масарик: „Світова Революція“.)

(Докінчення.)

Коли Ленін сам так часто признається, що робиться похибки і що треба учитися, то в цьому є трохи російської чесноти, але рівночасно і обвинувачення; бо нині в ніякій ділянці, навіть у політиці і адміністрації, не треба самостійно й наново винаходити азбуки. Безліч імпровізацій творило своєю безсистемністю більшовицьку систему. Більшовицька півосвіта є гірша, ніж неосвіченість. Більшовицька диктатура впливає з некритичної, цілком ненаукової непомилності; режим, що боїться критики й признання думаючих людей, є „де іпсо“ неможливим.

Москалі, а також більшовики є дітьми свого царизму; він їх виховував і формував століттями. Їм пощастило усунути царя, але не усунули царизму. Мають царський уніформ, хоч носять його на виворіть, а москаль зуміє носити ча виворіть, як відомо, навіть чоботи.

Більшовики уживали своєї довголітньої, так званої „лідопольної“ тактики; не були підготовані до позитивної, адміністраційної революції, були здібні лише до негативної революції. Негативної а тому змісли, що в своїй односторонності, вузькоглядності й некультурності цілком непотрібно нищили багато вартостей. Особливо роблю їм закид, що вони, цілком по — царському марнотратно нищили життя. Ступінь варварства виявляється всюди в цьому, до якої міри люди вміють господарити життям своїм і своїх ближніх. Більшовицьке мордування інтелігенції має остерігаючий примір в римському Северові і в мордуванні старих римських родин, головню сенаторських; цим спричинив він авоарожняцію держави і адміністрації, але

й рівночасно прискорив упадок держави. Врешті історик знайде і ближчі приміри — в Росії, в Івані Грозному, або ще ліпше в Стенці Разніні...

Більшовизм далеко краще відповідає Бакунінові, як Марксові; а Маркса придержується він більше з його першої революційної доби — 1848 — коли то він ще не викинув свого соціалізму. На Бакуніна могли би більшовики покластися задля свого явного езуїтизму і марквелізму. До того їх довела заговірницька таємничість, до якої привикли і стремління до влади, до диктатури; головню цілю стало для них: дійти до влади і вдержатися при ній; хто вірить, що осягнув найвищий ступінь розвою, що має непомильне знання цілої організації суспільности, той залишить працю над поступом і удосконаленням, а головню і одинокю його журбою буде, як задержати свою позицію і владу. Так воно було за реформації в католицизмі, й через те повстала інквізиція і проти-реформація, так є воно і в Росії.

Російський більшовизм не є тотожний з комунізмом; в найліпшому випадку є соціалізмом і державним капіталізмом. Дійсний тріакішний комунізм є після дотеперішних досвідів можливий тільки на моральній і релігійній основі, є можливий тільки між приятелями; та до суспільности, зорганізованої на дружніх основах — на симпатії — нам усім далеко. Комуністичні спроби вдаються на початку революції підчас хиалевого одушевлення, коли одушевлення має проявлятися і в щоденному житті, вони упадають і дегенеруються.

Режим Леніна був підготований Керенським і Тимчасовим Урядом. Він був логічним наслідком російської нельогічності. Запльомбовані німецькі вози грали при тім дуже підрядну роллю. Ленін захопив Росію так, як перед тим П захоплювали інші самозванці — самозванщина євж довга глава російської історії. Селяни забавали земдо, а комунізм їм навіть не снігався,

а селяни — євж Росія. Неправильним є закид, що Ленін і його спроба не є російські; є вповні російські; навіть совітська система є поширенням примітивного російського міру і артілі.

Якщо режим Леніна не створив комунізму і якщо мав і має великі хиби й гріхи, тим ще не сказано, що ало не принесло також дечого доброго Росії, а особливо масі російських мужиків. Більшовизм розбудив почуття свободи, особливо зросло у селян почуття власної сили, а всі дістали деякію про силу організації, скріпилось переконання про необхідність праці й працюваности (сам Ленін і багато провідників є добрим приміром того); в містах і серед інтелігенції заланувала деяка простота (рус-совська).

Ці й ще інші, відносно добрі, прикметь більшовизму повинні і мусить ствердити справедливий та річевий обсерватор російського розвою. За те великим, і на мою думку, найбільшим мінусом є моральний занепад, упадок інтелігенції і викривання, взагалі моральна й культурна анархія. Правда, чому Росія мусіла аж так насильно пробудитися з царстичного сну? Над тим буде передумувати кожний, хто любить Росію; в першу чергу повинні би це зробити прихильники царизму й церкви. Додаю, що все, про що тут говорю, відноситься до першої доби більшовизму; в слідуючій добі, і до нині, ало розвивається і головню старється здійснити комунізм. Очевидно — коштом добробуту.

Що торкається йнтервенційної політики, й взагалі цієї політики відносно Росії, я стою на становищі нейнтервенції: більшовизм — це внутрішня криза Росії — і вона не дається вліччати йнтервенцією зі зовні. Правда, що більшовики підтримують ті йнтервенційні стремління, що так жадібно прагнуть визнання їх „де юре“ — бунжуями!

Подав Яр. Ол.

впливу на переведення плебісциту". Але 30 рядків нижче наводять д-р Ст. Баран у тій же самій статті наглядні приклади, як то староства й воєвідські уряди брали й беруть в оборону шинкарів і стараються не допустити до введення в життя прогібіції. Якщо вони роблять це, не маючи до того законної основи, то можна уявити собі, як виглядала б у практиці протиалькогольна акція, якщо адміністраційна влада ма-лаб закон за собою!...

Проект новелі д-ра Ст. Барана обіймає 14 артикулів (самий протиалькогольний закон обіймає лише 13 артикулів) та містить цілу низку формальних поправок і доповнень. Напр. відступ 2 арт. 4 існуючого протиалькогольного закону постановляє:

„Голосування заряджує громадська зверхність чи то з власного почину, чи то на письмений домагання 1/10 частини мешканців громади, що скінчили 21 літ“.

З законопроекту д-ра Ст. Барана стержується слова: „з власного почину“ і вставляється: „на підставі ухвали громадської ради“, а на кінці додається: „і є вписані на останніх виборчих листах до сойму“.

Дальше новела постановляє, що зверхність громадська на 10 днів наперед оповіщує в громаді речинець голосування у справі заведення прогібіції, визначає локаль голосування та повідомляє про це староства, а також, що комісію (провідника і 4 членів) вибирає громадська рада. Голосування має відбутися тільки в неділі (досі: в неділі і свята) від год. 12. вполудне до 4. згл. 8. вечором. На білих картках можна писати тільки: „так“ (за забороною алькоголю), або „ні“.

Ще є — на мій погляд — зайвий додаток, що в справі мови голосування обов'язують постанови язикового закону (Грabsького) з 31. липня 1924 р., бо: 1) й без того додатку цей закон об'язує, 2) досі майже всюди по українських громадах при протиалькогольному плебісциті віддавано українські карти голосування і не роблено з того квестії, 3) ми повинні взагалі змагати до повалення того, з українського становища, шкідливого язикового закону, а не опиратися на нього. Повторити голосування за прогібіцією можна по уліві 6 місяців, а за скасуванням прогібіції по уліві 5 літ.

У статті подає д-р Ст. Баран, що „допускається також мужів довіря найбільше по грѣох з табору за і проти прогібіції“. Одначе в оригінальному тексті новелі тої постанови не виходимо!

Не входячи у розбір цих дрібних формальних постанов проекту, я уважав необхідним звернути увагу на кардинальні постанови проекту новелі, які в своїх наслідках можуть стати абийчними для протиалькогольного руху, або бодай дуже поважно його спинити.

(Докінчення буде.)

3 передвиборчого руху на Волині.

КОСТОПІЛЬЩИНА. Посел Тершаковець і Яворський відбули передвиборчі віча в отсих селах: 27. IV. в Антонівці і нараду в містечку Березне, 28. IV. велике віче на подвір'ю Василя Шнайфера в Березні, вечором тогож дня в Моквині, 29. IV. рано в Вілці, в полудне в Яблонній, а вечором у Печалівці. Хоч віча не були заваджені, то протягом 1—2 годня збиралося дуже багато селян, які бажали послухати своїх послів з Галичини. Серед селян є велике зацікавлення виборами, а ще більше цікавляться вони працею Українського Клубу в соймі, про яку вони добре поінформовані, хоч по деяких селах зовсім нема українських часописів. Зібрані на вічах одногласно постановляли голосувати за листом ч. 18, а в кожному селі найшлися свідомі селяни, які взяли на себе обов'язок допльувати, щоб вибори випали якнайкраще.

ВОЛОДИМИРЩИНА. В „Ділі“ писалося вже про віча УНДО у Володимирі (велике повіт. віче 7. IV.), у гміні Верба (23. IV.), в Ягодній і Гайках (24. IV.), в Овалні (25. IV.) і в Устилуві (27. IV.). Тепер ще слід згадати, що 29. IV. відбулось віче УНДО в Пузові. Промовляли посол Кохан і кандидат на сенатській листі п. Сильвестер Сасав, які прибули туди в товаристві п. Коми Ругера з Устилува, котрому доручено організаційний район коритницької гміни. — Всі вищесказані віча пройшли з незвичайним успіхом, всюди висловлювано повне довіра до Українського Нац.-Дем. Об'єднання й Української Парл. Репрезентації та ухвалювано голосувати на листу ч. 18. На віча у Володимирі, Вербі й Устилуві поприходили були зорганізовані осадницькі бовівки, які намагалися ті віча розбити, але коли побачили одностайну поставу зібраних в'єчевників, то присмиріли. Зокрема у Володимирі одинкаря Завішу, який почав був промовляти, просто стягнув а трибуни.

3 кооперативного життя Волині.

Кооперативна анкета в Луцьку.

Дня 27. квітня ц. р. в помешканні Луцької Повітової „Просвіти“ відбулася VII. анкета представників кооперативних організацій луцького району. Взяло участь в анкеті 35 кооператив, заступлених 65 делегатами, причому 30 кооператив луцького пов. і 5 кооператив дубенського пов., що належать до луцької кооперативної сітки. Проводив нарадами дир. Олександр Ковалевський, секретарювали: Ів. Мацин і М. Пироженко.

По відчитанні й затвердженні протоколу VI. кооперативної анкети, забрав голос дир. Ковалевський, який зложив докладний звіт про діяльність кооперативно-інструкторського відділу за час від 22. вересня 1929 р. до 27. квітня 1930 р. У луцькій окрузі є 48 кооператив, які знаходяться під кермою кооперативно-інструкторського відділу; але не всі вони є однакової господарчої сили й кооперативної дисциплінованости. За гарні і добре проваджені кооперативи можна уважати тільки 50 проц. загальної кількості кооператив; 25 проц. всіх кооператив лише від кількох місяців розпочали свою працю і, хоч ведені добре, та проте висліді цієї праці виявляється аж наприкінці року; 20—25 проц. заг. кількості кооператив є досить слабенькі, знесилені манками й розборгованням товарів.

Та проте — і здорові і початкуючі і слабкі кооперативи — потребують сталого догляду. Цей догляд над півсоткою кооператив вже не давалося переводити у випадковий спосіб. А тому кооперативно-інструкторський відділ заангажував інструктора по кооперації, п. М. Пироженка. Цей інструктор відбув аж 17 поїздок на місяць для переведення контролю торгівлі й книговодства. В інших кооперативах перевірною книговодство в бюрі відділу, не кажучи вже про ту шоденну правну допомогу, яку дає кооперативам бюро відділу. Власні фонди 36 кооператив луцького району (від 12 кооп. немає ще вичерпуючих даних) на 1. I. 1930 р. становили 31.891.23 зол.; зиск 1929 р. — 16.738.70 зол. Торги в 1929 р. виносили 427.366.62 зол. Не дивлячись на тяжку господарчу кризу, в порівнянні з 1928 р. — і власні фонди, і кількість членів, і торги збільшилися майже на 100 проц. Фактично півсотні кооператив є вистарчаючою кількістю для заложення Повітового Союзу, — та так ще не є, хоч до того стоїмо вже ближче, як раніш. Тому праця відділу нині йде під гаслом створення цього Союзу. Ціла увага звернена на інструкування Управ і Надзірних Рад, на упорядкування книговодства, на переведення засади торгу за готівку, на стягнення розборгованих сум то-що. Йі потішачим явищем є те, що наші кооперативи починають виявляти зрозуміння для цих засад. — Що до кредитової кооперації — то за Українбанком — функціонує вже Український Народний Банк в Жидичині й знаходиться в стадії організації Український Народний Банк у Воротнівці. З промислових кооператив функціонують дві: молочарня у Воротнівці й Утіднях. Розпочав також свою працю й Український Кіно-Театр.

Інстр. М. Пироженко доповнює доклад дир. Ковалевського статистичними даними, причому звертає увагу на малу кількість членів, що є наслідком слабо веденої пропаганди. Для того кооперативам не вистарчає власних фондів і вони мусять оперувати ще чужими фондами (кредитами готівковими й товарними).

Нач. Ів. Мацин дає вичерпуючий звіт з діяльності складу „Народньої Торговлі“, як кооперативної гуртвни, підкреслюючи, що закупи кооператив все ще є більшими у приватних купців, ніж в „Н. Т.“, хоч і зростають поволі.

В дискусії, що виявилася з приводу цих трьох докладів, забирала голос більша частина делегатів, при чому переважно торкалася критики діяльності складу „Н. Т.“ На всі заміти делегатів п. Мацин дав докладне висвітлення, зясувавши, взагалі, сучасну торговельну конюктуру. Ширшу тему зачепив лише представник одної з дубенських кооператив, але вона була такою широкою, що важко було її вичерпати, а то й обняти.

Дир. Ковалевський відповів, що всі ці питання, як питання ширшої натурі, належить адресувати до Ради РСУК. Але доки, ані Рада РСУК, ані Загальні Збори РСУК не поробили відповідних змін, ми, кооператори на периферіях, повинні карно виконувати всі директиви свого РСУК. Тому виконували й виконуємо свій обов'язок щодо обслуговування північної частини дубенського пов., а ці кооперативи якщо не виконували, то будуть виконувати свій обов'язок щодо регулярних впад складок на кооперативно-інструкторський відділ. Резолюція, запропонована дир. Ковалевським, приймається всіми луцькими делегатами. Дубенські делегати стримуються від голосування. — Після вислухання інформаційних звітів агр. Ришавого,

інструктора Л. Кобилянського й представників „Сільського Господаря“ та по відспіванні „Заповіту“ й нац. гимну — анкету замкнуто.

Шестигод. наради перейшли в зразковому порядку та в скупченій увазі з боку делегатів, які громадно, як ніколи ще досі, явилися на анкету з тим бажанням знання, яке так характеризує волинського селянина післявоєнної доби. Ще п'ять років тому було кооперативне „дике поле“, а нині вже біля кооперації активно працює понад двісті селян, а коли взяти під увагу й членів Надзірних Рад — то до господарчої праці втягнуто біля пів тисячі селянських робітників. Річ не мала! Бракує ще досвіду, трапляється часом і безсумнівна зла воля, збивається на гору й демагогія — діти одної матері, якій на імя — „темнота“, що виховується чужим шкільництвом. Але, мимо всього, національне наше життя рухається, не замирає й, переборюючи тисячі перешкод, внутрішніх і зовнішніх, „свої“ й „чужі“ — дає, хоч і непоказні, але всеж позитивні дані будучої праці.

О. К.

На організаційному фронті.

ПЕРЕМИШЛЯНИНА

Дня 13-го квітня ц. р. відбулася в Глинях велика довірочна нарада у справі політичної організації в глинянській судовій окрузі і в справі громадської самоуправи. На нараду з'їхалось понад 200 громадян зі всіх сіл округи. Організаційні справи реферував місцевий адвокат д-р Волод. Левицький, про політичне положення українського народу, а потім про громадську самоуправу говорив ред. Гр. Гладкий зі Львова. На нараді ухвалено низку резолюцій, в яких одобрено діяльність Української Парл. Репрезентації і висловлено признання проведові УНДО та постановлено оснувати в Глинях повітову організацію Об'єднання. У зв'язку з терором на Вел. Україні запротестовано проти нищення українства на Вел. Україні і висловлено спочуття українським жертвам більшовицького терору. В самоуправних справах осуджено надужиття адміністрації і вівано все українське громадянство, а зокрема українських громадських радних, зайнятися ближче самоуправними справами для оборони наших прав у самоуправі. Зокрема постановлено домагатися урядування українською мовою в самоуправі, вставляючи до бюджетів підмоги на українські цілі й опротестовувати накинені підмоги на чужі для нас цілі. На нараді виявилось, які великі послуги робить нашим радним книжка посла Целевича „Громадська самоуправа“. Не диво, що ухвалили подяку послові Целевичеві за його корисну працю. Крім цього постановлено поробити заходи, щоб до Глиня повернено відділ податкового уряду на глинянську судову округу, який перенесено тепер до Перемишля. Висловлено побажання, щоб наради в самоуправних справах скликати по можливості раз на 3 місяці та щоб радні, які мали змогу на нараді ближче познайомитися з самоуправними справами, натискали на решту радних, аби не занедбували громадських справ і ставали до боротьби за наші права в самоуправі. Багато радних підносило найрізніші надужиття по громадах. Скаржились на надмірні і несправедливі податки від псів, скаржились на тимчасовий повітовий виділ, що розпоряджає податковим грошем громад і видані гроші каже записувати в книгах громад, поправляє коштом громад повітові дороги і т. п. На питання і скарги відповідав п. ред. Гладкий. Незвичайне вражіння зробило на зібраних оповідання селянина Сеніва, радного з Задвіря. Задвірянська громадська рада скреслила в бюджеті ріжні накинені видатки, як 200 зол. на „Стшельца“, 200 зол. на „страх пожарну“, 100 зол. на познанську виставу і т. п. разом на суму 2.000 зол. Зате вставлено до бюджету ріжні видатки на українські цілі. Тимч. повіт. виділ, чи радше староство не прийняло цього до відома і ще підвищило ріжні видатки на польські цілі до 5.000 зол. Тоді делегація радних зажадала розпорядження староства на письмі і поклікалася на закон. На це староста сказав: „Ви се не розумієте на уставах“. Але радні цим не збентежились і відповіли: „Може ми не розуміємось, але зате розуміються на законах ті, що їх укладали“. Староста все таки хотів перевести бюджет по своєму і наказав в'єтові зложити бюджет без радних. Тоді радні поїхали до вєвідства і запевнилися там, що найдуть оборону перед настірливим старостом. Все це, оповідав Сенів, робили ми так, як пише посол Целевич у своїй книжці. Це оповідання додало відваги всім радним, які тут-же розкупили кільканацять книжок посла Целевича з постановою боротися за свої права.

EUMIG HARTLEY - то найвища класа!!!

Незрівняний в своїй доброті! — Велика селекційність! — Велика сила і ідеальна чистість відбору! — Вилучує під гарантією фабричну льокальну стачію!

Сотні листів з подякою свідчать про печуване, прямо пробосне, значиння цього радіоного апарату на полі радіової техніки, **тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-ламповий радіоный апарат!**

Генеральне представництво:
ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ
Львів, Леґіонів 1. — Телефон ч. 458 і 459.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ДЕЯКІ ГОСТІ.

Є льокалі, які тягнуть до себе людей, як найліпший діяхель. Щоб ви не робили — не стримаєте цього „тягу“. Може це бути льокаль закурений, обдрананий, з нездалим входом, а ще гіршим виходом, запісний і тяжко доступний, це на публіку не робить ніякого враження, а як коли і робить, то хіба додатне.

Возьмім, наприклад, льокаль редакції „Діла“. Не визначається він усіма повищими прикметами, але все таки більшу частку їх має. А прецінь двері в нас не замикаються і ми ніколи майже не буваємо самі.

У хвили, коли пишу ці рядки, сидить біля мене на канані старенький дідусь, член рабінатської ради з Петрограду і перечеитує часописи (тихцем) та робить свої помічення (голосно). Як він сюди дістався — це його тайна, і як щодня видрагується на другий поверх і без випадку переходить „тьмокрмішній“ передпокій — Бог один знає. Може тому йому ніщо не сталося, що він рабін... Щодня старається як може розганяти редакційну тишу і, признаю, все йому це вдається. Любий цей старенький — ніколи не курить чужого тютюну.

Та не про таких редакційних гостей хочуні сказати слово. Ці гості будуть доти до нас ходити, доки буде часопис виходити, а навіть як він і перестане виходити, то ще довгий час забігатимуть до льокалю з довголітної привички.

Але є ще одна порода відвідувачів, які не приходять до редакції на балачку, читання чи іншу папіроску, а по ділу. Вони підходять по тихо до котрогось із членів редакції і передають йому манускрипт. Звичайно це не є звичайний манускрипт, з манускриптице, що побачив світ після тяжких породових болів і тому на думку авторів повинен бути видрукуваний товстими черенками і на першім місці. Мова тут не про тих людей, які мають щось сказати, але про тих, які конче хочуть щось сказати.

— Пане редактор, прочитайте зараз мій рукопис і скажіть чи піде.

— Це повість?

— Ні, стаття.

— Бійтесь Бога, та це не рукопис, а рукопишище.

— Про таку важну справу, то ще мало. Я половину опустив.

— А яка тема?

— Дуже актуальна... Які домагання маємо ставити на найближчій мировій конгресі після другої світової війни.

— Ну... Тема досить неактуальна.

— Хіба для вас, редакторів „Діла“. Ви загалом не маєте нюху, що актуальне, а що ні.

— Дякую. Але я таки далі не розумію, чому ваша тема є актуальна. Будуча мирова конференція?... На неї зовсім не заноситься!

— Бо ще не було війни. Але пождіть, нехай гілки вибухне.

— Але вона ще не вибухла?

— Але може вибухнуть.

Притиснений до муру редактор піддається.

— Добре, я прочитаю і дам вам відповідь.

— Тільки не тягніть довго, бо тема то це сир.

Ледви зник один „актуаліст“, а вже редакція гостить другого.

— Панове! хто веде літературний відділ — читається сотий раз.

Михайло Рудницький хоче тікати, але це йому не вдається. Злорадісно всіміхаючись показують на нього товариші і гість прилапує його коло дверей.

— Власне я до вас. Маю кілька фейлетончиків — каже — розвиваючи чималий пакунок.

— Про що?

— Переписка о. Івана Процайловича з Сергієм Чоботенком.

— Процайловича? Хто це такий?!

— Ви не знаєте?!... Письменник, публіцист, діяч... Написав дуже багато —

— Листів — докінчує редактор.

— І листів також. Але є ще багато інших його творів.

— Ви про метрики?!

— Прошу вас, не жартуйте собі а науки.

— Добре, вже, добре. А хто знову цей Чоботенко?

— Розаброююча ігноранція! Чоботенко відомий земський діяч на Полтавині. Дуже прихильно ставиться до українства.

— Чомуж ви саме їх листування вибрали?

— Мав доступ до архівів, це раз, а друге, ніхто ще про це не писав.

— І напевно не буде.

Ця образа не могла минути безслідно. Гість почервонів і згорнув під паху свій манускрипт.

— Прошу прийняти до відома — виголосив святочно, — що я більше вам нічого не дам.

Редактора, якби хто на сто коней посадив.

— Дайте слово честі! — кинувся з витягнутою рукою.

Гість за той час охолонув з гніву.

— Може бути, що це для вас замало цікаве. Але я вам принесу щось більше підходящого: Переписка сестри о. Процайловича з дочкою тітчинного брата Чоботенка про те, де поділяється твори письменника, які я власне випорпав.

— Прошу дуже. Можете принести. Але це вже не до мене.

— А до кого?

— До цього пана.

І показав на мене.

Так то нас розважають серед нудної праці нудні, добрі люди. Дай їм Боже здоров'я!

Галактион Чіпка.

Проти червоного терору.

Дальші протести українського громадянства.

До нашої Редакції прислали в останніх днях протести проти червоного терору на Бел. Україні: *Кружок Українських Студентів у Вільні*, заходом якого відбулося 4. травня протестційне віче з участю представників литовського та білоруського студентства і громадянства, а на якому відповідні реферати виголосили: студ. фарм. Вацик Захар, студ. прав Ольхівський Борис, студ. мед. Мазурець Михайло і студ. фарм. Завадович Іван; зібрані на спільних сходинах дня 20. IV. члени читальні „*Просвіти*“ і товариства „*Сокіл*“ в *Улашківцях*, пов. Чортків, після реферату студ. Тарнавського; зібрані на довірчій нараді в дні 21. IV. *громадяни села Сосулівка*, пов. Чортків.

Бріян їде до Женеві.

Французська преса подає, що Бріян вибирається до Женеві, де стрітеться з Гендерсоном.

Шварцбард у Ковні.

Аг. АТЕ повідомляє, що на днях приїде до Ковня вбивник отамана С. Петлюри Шварцбард. Він виголосить там відчит.

Унамуно кинув Мадрид.

Аг. АТЕ повідомляє, що проф. Міг. Унамуно послухав приказу влади, кинув Мадрид і виїхав у Саламанку.

Плян більшовицької преси.

Аг. АТЕ повідомляє з Риги: „Вечерная Москва“ пише, що вища більшовицька влада ухвалила п'ятилітній план розвитку більшовицької преси. Заг. наклад денників повинен вносити після 5-літ 30 мільонів. Плян передбачує далекоидучу спеціалізацію преси. Вже ц. р. видають часописи присвячені рільній комуні.

Летунська катастрофа.

З Варшави до Скнялова прилетіли 8. травня військові польоти. Над Рясною Польською (біля Львова) мотор зісхувався й літак мусів осідати. Апарат із вел. висоти впаав на поле. Польоти не згнули лише тому, що літак опав на мочаристу землю, в якій застряг. При допомозі льокомотиви витягли літак із мочару.

Мін. Юзефський у Львові.

Дня 7. травня веч. приїхав у Львів мін. Юзефський із інсп. Левіцьким і мін. радником Яворським. У зв'язі з побутом міністра в у Львові дир. самовр. департаменту Корсак і рад. Подвінський. Дня 8. V. приїхали теж дир. політ. департаменту Стаміровський і нач. відділу Сухенек. Мін. Юзефський конферував із вояводою, опісля перевів люстрацію воявідства. В полудне прийняв на аудієнції м. і. о. кан. Ол. Сапігу, правосл. декана Галичини, упр. ради „Народного Дому“, Нар. Організацію м. Львова, групу „Селянин“. Після аудієнцій відвідав міністра м. і. арх. Твардовського, Теодоровича, митр. Шептицького. Попол. було зібрання у пос. Лівентерца при участі мін. Юзефського.

Помер віцемарш. Познер.

Дня 8. травня помер у Пворувові в льотмпрським політі віцемаршал севалу Стая, Познер.

Після нападу на Девея.

Аг. АТЕ повідомляє: Часопис „Дімінеца“ пише, що пос. Давіла бандити забрали 5 тисяч доларів. Також Девеяі забрали багато грошей. Нашийник жемчугів Шембекової був варта бодай і мід. лей. Дня 8. травня Девея вернув у Варшаву. Журналістам Девея сказав, що коли шофер здержав авто, вискочило з рова 5 обшарпаних бандитів. Вони й уста мали закриті чорними хустками. Девея поранив Шембекові, щоби сховала біжутерію під авт. подушку, а сам сховав під лавку годинник, що не мав спец. вартости, одначе був род. памяткою. Коли шофер хотів їхати далі, вискочило ще двох бандитів. Вони застрілили. Куді розбили авт. шибу, та не ранили нікого. Девея вийшов із авта, за ним Давіла й пілнесли руки. Один бандит увійшов до авта, вірвав із Шембекової біжутерію та найшов годинник на долівці авта. Давіла промовляв до бандитів, щоби не зробили криали подорожнім, бо Шембекова це жінка польського посла, а Девея американець на вис. становищі. Тоді бандити вже оглядніше поступали з подорожніми. Переглянули кишень, забрали гоґіаку, а Девеяі віддали портфель і чеки. Опісля перетяли одну гуму в авт. колесі, щоби авто не їхало за скоро і пропали в темряві.

Леон Шіллер директором львівських м. театрів.

Прибічна рада урядового комісаря м. Львова на засіданні 8. травня більшістю голосів віддала м. театри в аренду оферентам: Чапельському (що був 8 літ адміністратором м. театру в Познані) та співакові Залеському. Вони заповнили собі співпрацю театрольога й інсценізатора Леона Шіллера. Голосування було таке: На 54 голосуючих віддало 27 голосів за Чарвоцьким, 26 за Чапельським, одна картка біла. При другим голосуванні голосувало 54 членів ради, 28 голосів абс. більшости одержав Чапельський.

Велика пожежа в Бориславі.

Із середи на четвер вибухла в Бориславі на старім ринку т. зв. торговиці пожежа. Огонь повстав у складі заліза та покостів Діхтера. Замі приїхала вогнева сторожа вогонь охопив уже цілий комплекс будинків. Довгий час голі було приступити до вогню, бо можна було зіткнутися з електр. проводами місц. і дроґобицької електрїані, що доставляють електрики до Борислава й околичних копальнь. Щойно коли струю зі силою 3000 вольтів вилучили, можна було льокалізувати вогонь. Вікні вогн. сторожі вдалося по й вогонь не перевісив на копальні. Загалом поріло 23 жид. крамниці. Пожежа, як виказує слідство, повстала наслідком т. зв. курципюсу.

Пожежа в Угнові.

У середу в ночі в Угнові (біля Рави Руської) повстала пожежа в пекарні Штайна на старім ринку. Вогонь перекинувся на сусідні будинки й обняв середмістя, так що значна часть містечка станула в полумі. На поміч приїхала вогн. сторожа з Рави Руської та сусідніх громад. Згоріло до тла двадцять і кілька домів, інші врятували. Без даху над головою остало ок. 200 людей.

Серж. Яхтгольца увільнили.

В четвер, 8. травня, в третьому дні розправи лікарі знавці ствердили, що серж. Яхтголец ділав у стані замрячення ума та що лет. катастрофа з 1927 р. полишила сліди в організмі обвинуваченого. Після 20-хв. наради суду президент трибуналу полк. Штамплє видав присуд увільнючий обвинуваченого від вини та кари. В мотивах присуду сказано, що не доказано, начеб обвинувачений ділав із наміром убив. жінки та що взяв під увагу його добру опінію і добре співажиття Яхтгольца зі жінкою.

Англ.-ег. переговори розбились.

Англійсько-єгипетські переговори розбились головно з причини 4 точок, що їх заява з 1917 р. застерегла Бел. Британії: 1) охорона Єгипту перед інтервенцією чужих військ, 2) охорона комунікаційних шляхів імперії, 3) охорона чужих горожан і меншостей, 4) справа Судану. Мін. Гендерсон у вияснючий поті признав ці точки оконечними домаганнями В. Британії. Гендерсон виїхав уже на континент, делеґація кидас Льондон 9. травня.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 8. травня ц. р.: за масло експортне солене пріма кілограм 4.40 зол., за масло несолене блъкове 4.20 зол., за кілограм; за зітру молока 0.34 зол.; за зітру сметани 1.60 зол.; за копу миль 5.90 зол.

Тенденція ціл масла знижкова.

УРЯДОВО
ДОЗВОЛЕНА

ЦІЛКОВИТА ВИПРОДАЖА ШОВКОВИХ ТОВАРІВ з причини ліквідації того відділу в фірмі Wilhelm Strum, Львів, вул. Боїмів ч. 9.

НОВИНКИ

— Зізд 6. гміндіція відбудеться у Львові заходом Комітету для здвигнення пам'ятника в Гмінді в суботу 7. червня ц. р. (перед самими Зеленими Святами). На програму візду зложаться: в год. 10. рано поминальне богослуження в церкві св. Духа при вул. Коперника, яке відправить Преосв. еп. о. д-р Вучко, а в год. 11. передпол. торжественна академія, точна програма якої буде подана в найближчих днях.

— Арештування у Стрийщині. Нічю 3. травня ц. р. невідомі люди знищили польські авієски в селі Конохові, пов. Стрий. У зв'язку з цим поліція арештувала кількох коноховських громадян-українців, у тому числі студ. унів. Олександра Госина. В неділю 4. ц. м. арештованих відвезено на комісаріат поліції в Стрию.

— „Стшельци“ гуляють. Пишуть нам з Помор'я, що тамошні „стшельци“ тероризують українських громадян і виступають проти наших людей незвичайно зухвало. А в ночі з 3. на 4. ц. м. порушено в Помор'янях віконні рами у д-ра Дичка і вибито шибки в захоронці, хоч там ледви-що прогомніла подія розриву стрілецьких могил.

— На карти „Рідної Школи“ звільняючі від зльогольних наповів з нагоди Воскресення Христового зложили в зол. отсі Вп. Громадяни(ки): з Богородчанщини: 5: о. І. Амброзак — Космач; 2: о. Гр. Кульматичський — Пороги; Грудзьондз: по 5: пп. Зацерковні; Адамська, Ольховий, Коритовський, Носевич; громадянство Калущини: через Кружок „Р. Шк.“ 70.50; Торунь: 6: д-р Липчук Дмитро, 5: Вол. Заткей, 3: інж. Теодор Карай; далше отсі громадяни по 5: о. Н. Дрогомирецький — Яворів к. Косова, д-р О. Чорненько, адв. — Солотвина; по 2: Сорєка Михайло — Рогатин і о. А. Волянський — Соколівка к. Косова. — Хто слідуєчий?

— Повітові Виділи і „Сільський Господар“. Повітовий Виділ в Жидачові анслав до громадського уряду у Верині письмо такого змісту: „До громадського уряду в Вериню, у IX. відділі видатків належить скреслити кредит у сумі 15 золотих субвенції для Т-ва „Сільський Господар“ тому, що діяльність цього товариства не з уагіднена з програмою діяльності держави (!) і не стоїть під контролею держави. Радник повітового відділу Токарський і т. д. Як бачимо, Повітові Виділи бояться, щоби цих 15 золотих субвенції не послужили для надто великого розвитку такого небезпечного товариства, як „Сільський Господар“.

— В десяти роковини польського походу на Київ львівські комуністи пробували влаштувати перед радянським консульством при вул. Набеляка маніфестацію. Комуністи вийшли з Вульки, співаали „Інтернаціонал“ і несли червоний прапор. Поліція розігнала маніфестацію й арештувала комуніста Маріяна Волошина, який ніс червоний прапор.

— Божевільний вбивником. В селі Донрфельд, львівського повіту, божевільний Шенвіллер,

якого недавно випущено з Кульпаркова, у приступі шалу кинувся з ножем на Льва Сліаку і поклав його трупом. Вбивника звязано і він знов опинився в домі божевільних.

— Знов жінка обвиняє перед судом. Дня 7. ц. м. перед львівським судом присяглих почалась розправа проти 20-літньої Анелі Запшалкіної, обвинуваченої в убивстві нареченого Івана Колтика. Іван Колтик пізнав на вулиці Анелю Запшалкіну і хоч вона була проституткою, полюбив її і хотів з нею женитись. Наречені замешкали при вул. Кентшинського ч. 60 і чекали, коли їх матеріальна ситуація поліпшиться настільки, щоби могли взяти шлюб. Але між ними бували сварки й непорозуміння й одної ночі розлючена Анеля вхопила ніж і вбила нареченого. Розправа ще не скінчена.

— Пожежа на Перзенківці. Передучора на стації Перзенківка вибухла пожежа, яка знищила 3 будинки, повні дерева і соломи. Заки пожежна сторожа приїхала, вогонь спричинив шкоду на 5000 золотих.

— Молодість, буйність. На берлінським перелістю Нойкельні від довшого часу гуляла гаємничая шайка бандитів, які замасковані нападали в ночі на спокійних мешканців, рабували найбогатші склепи і зникали без сліду. Всім було дивно, що ці бандити хоч були узброєні, ніколи нікого не збивали і поводитись зі своїми жертвами дуже чемно. На днях поліція переловила цю шайку підчас нападу на мешканців найбогатшої ділянки міста і виявилось, що бандити, це 15-літні панночки, навіть із дуже інтелігентних і небідних родин. При слідстві ці дівчата признались, що вони не рабували для наживи, чи користи, але начитавшись різних кримінальних романсів, утворили шайку „Амазонка“, щоби викликати в Берліні сензацію і звернути на себе увагу. На чолі цієї бандитської шайки стояла 15-літня гімназистка.

— Ювілей англійського короля. Дня 7. ц. м. Англія святкувала 20-літ. роковини вступлення на престол короля Юрія. З цієї нагоди англійська преса поміщує ювілейні статті, в яких між іншим підкреслюється факт, що король Юрій був свідком великої світової війни, яка зруйнувала багато престолів в Європі, але зміцнила англійський престол. Сила англійського короля, лежить в демократичнім устрою держави та великим довірою народних мас до короля Юрія.

— Повітряна труба в Тексасі. Над Тексасом в Америці пролетіла повітряна труба, яка знищила на своїм шляху всі будинки й повилавала дерева. Під руїнами домів згнуло 73 особи і багато соток осіб ранених. Повітряна труба зруйнувала також залізничний шлях і спричинила пожежу в кількох домах. Смуга охоплена повітряною трубою була широка 300 метрів.

— Землетрус в Індії. В околицях Рангону в Індії був землетрус, який спричинив смерть 14 осіб, а 110 осіб було ранених. В самім Рангоні зруйнований судовий будинок і багато приватних домів. Також на Бірмі від землетрусу згнуло 6.000 осіб, одно місто сповізло в полу-

ОПЕРАТОР 1831 9-16
Д-р Д. Сассовер
Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38-51
Хірургічні недуги. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

млях. Землетрус знищив залізничний міст недалеко Пету, так що комунікація перервана. В Рангоні землетрус зруйнував прегарну святиню.

— Загальні Збори Українського Т-ва Пряхильників Книги в Празі відбулися в четвер 8. травня 1930 р. з таким порядком дня: 1) Доповідь Р. Лісовського — „Спогади про Г. Нарбута“. 2) Доповідь Р. Січинського — „Екслібріс міста Бердліва з XVI. ст.“ 3) Біжучі справи. Після доповіді відкрито виставку праць Г. Нарбута та новин українського друку.

Ліквідація студентської каси в Берні.

Від Ред.: В попередньому (100) числі „Діла“ випало при доманні закінчення статейки під вище поданим заголовком, яке осьут наволимо:

Побрібані перелаз розрахунок ошадно-позичкової каси при Українській Студ. Спілці в Берні, Ч. С. Р., в вивішелій в помешканні Української Студентської Спілки: Берно, Нова ул. ч. 87 реставрація Кунца.

Повідомляючи цим шляхом усіх бувших членів ошадничо-позичкової каси про її ліквідацію, ліквідаційна комісія приймає і полагодує фінансові справи членів до 15. травня 1930 року в помешканні Спілки. Коли хто до того часу не зголоситься по свій пай, ліквідаційна комісія по постанові Загальних Ліквідаційних Зборів перешле той пай на конто „Рідної Школи у Львові“.

Датовано 18. квітня 1930 року.

ЗА ЛІКВІДАЦІЙНУ КОМІСІЮ:

М. Мочарний,
голова.

М. Барзилович,
секретар.

Зі спортивного життя.

УКРАЇНА—ВІС.

Товариські змагання України з німецьким Б-класовим клубом „Віс“ відбудуться в неділю 11. ц. м. на триці „Вісу“. Початок: год. 11.30 передпол.

УКРАЇНА КОМБ.—СОКІЛ IV.

Змагання цих дружин відбудуться в неділю 11. ц. м. в год. 8.30 на площі Сокола-Батька підчас фестивалю Сокола IV. Змагання задовідаються цікаво, тому, що Сокіл вступити у своему найкращому складі, який гратиме в Ропніком-Борислав у дні 25. ц. м.

Рівночасно відбудуться змагання у відбиванці членів і членів Сокола-Батька та Сокола IV., який має багато даних побідити дружини Сокола-Батька.

ПОЗІР. НАКОЛЕСНИКИ!

Секція наколесників О. Т. „Україна“ узладжує в неділю 11. ц. м. прогульку до Зимноївод. Збірка в год. 10.30 біля „Народньої Торговлі“, Гостям раді!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
П'ятниця, 9. травня, год. 7.30 вечором „Ролі із Флориди“.
Субота, 10. травня година 8-30 попол. „Венецький купець“.
Субота, 10. травня, год. 7.30 вечором „Жидівна“ (виступ Качара).
Малий Міський Театр:
П'ятниця, 9. травня, година 7.30 веч. „Дав Топал“ анжикі ваєні.
Субота, 10. травня, год. 7.30 вечором „Дав Топал“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Заклята ріка“ (Річ. Бартельмс, Беті Компсон).
КАСІНО: Любовніня Розвольського.
КОЛЬБОСЕН: Дівча із Сінгапуру. Кеведі! Лев у балоні.
КОПЕРНИК: Володар Сагарн (з Гайдаровні).
ЛЕВ: Комедія „Чесноульні дівчата“.
ОЛДЯ: На провесні (Жеронського).
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Пісня еліментів“ (Любе Велес співав есп. пісеньки).
ПАЛАС: Колірова звукова фільма: Ві-тар.
ПАН: Золоте пекло.
ПАСАЖ: Місто нещастя (Кем Мей-єрд). Тиждень Метро-Голдвін-Маєр. (Спр. комедія)

ПРОМІНЬ: „З дня на день“.
СТИЛЕВ: Яггол вулиці (Джанет Гейвор).
ФАТЯМОРГАНД: Жінка на місяці.
ХИМЕРЯ: „Гіпстай“.
УТІХА: „Воага, Воага“.

Програма радіо.

П'ятниця 9. V. 1930.
Львів 11.58 Сигнал часу, гайнал, 12.05 Концерт грамоф. плат. 13.00—17.45 Перерва, 17.45 Попол. концерт (дута оркестра), 18.45 Веселля, комунікати, концерт грамоф. плат. 19.30 „Поштова скринька“, 19.58 Сигнал часу, 20.00 Гай-нал, 20.05 Музична балака, 20.15 Симфонічний концерт з варш. філармонії, комунікати.

Субота 10. V. 1930.

Варшава (1411,7) 20.30 Концерт мадлярських лауреатів музики. Краків (312,5) 16.00 Богослуження в Честотівці. Гельсінґфорс (221,4) 18.15 Сүйта зі „Сну літньої ночі“. Ляйпці (259) 16.30 Оперетнопа музика. Лондон (355,3) 18.15 Програма для дітей. Берлін (418) 20.30 Веселый вечер. Рим (441) 17.30 Концерт з Неаполю. Прага (487) 20.00 Популярна музика. Відень (316,3) 17.25 Камеральна музика. Будапешт (550) 17.30 Військова оркестра. Ленінград (1000) 19.00 Концерт. Харків (1304) 20.00 Музично-літературна аудіція. Париж (1723) 13.30 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2000 Турка в/С; П'ятниця 9. V. „Барон Кімьель“.

Виставка з приводу 100-ліття освободження Грєції в Національному Музею буде відкрита в неділю 11. травня 11.30 посленнями директора музею І. Свенціцького.

Прогулька до Винник через Скопін, Пасія, Клепучко відбудеться в неділю 11. ц. м. під проводом Вп. Інж. Ю. Мудрака заходом тов. „Плаїт“. Вхід в год. 9. з кішевої стації трамвая ч. 11. і 12. коло Промислової школи, поворот автобусом або залізницею. Гостям раді!

11. травня! Затайте собі цей день — не забувайте його — пригадайте релазури на протлі цілого тижня. Цеж день збірки — пожертвовань на Ванайїні оселі. Зібраний в той день грїш дасть змогу і найбільшій дівчорі зльвівських сугерен виїхати на чотирь-пять тижнів на село, скріпити жаренське тіло крашми-обильнішим жарчем, відітхнути свіжми-воздухом, налюбувати очі незапарешеною зеленцю, лісіа і дугіа, блакитним небож, всім сонцем. Воздух —

сонце — зелень! здається, таке все-людське добро для всіх — живий вогне до сточу! А прєпіає це добро є люксусом для багатьох. Вони є люксусом для великої громади міських дітей, яких батили, приковані до міста тижнями заробітком на хліб, не можуть позволасти ні собі ні своїм дітям хоч на короткий вишочков на село. І ніякі сотки-тисячі дітей мусять у найгорчіший час прожитати у розпалених журах міста, дилати порохани, нудьгувати по вулицях не зажди у підходячому товаристві. Неважє українське громадянство не сороможеться на це, щоб хоч невеличкі громади своїх дітей занести той люксус, який для міліонів других є шоденним хлібом? День 11. травня подає до цього нагоду. Пушки під перьями й нашими установами приймуть і найценшу жертву, — касерка ц. Осипа Паньківська (Чарнецького 26) вітаєне точно у ясову ангу кожний надсланий поштою доток тепер черга на громадянство. Хай же в день 11. травня кожний українець, кожна українка припрасить свою груди підзнакою Ванайїніних оселі — скромни на вид, але могутні по сути доказом, що український Львів дорожить здоровлям українських дітей. 2034

Ширіть наш часопис!

КАВАРНЯ-МОЛОЧАРНЯ побіч ВИСОКОГО ЗАМКУ, ВЖЕ ВІДКРИТА.

Найвигідніший доїзд трамваями „4“ прямо до городу. — Дуже вчасні снідання (знаменита біла кава), обіди, підвечірки та вечері у вел. виборі страв і все свіже, знамените пиво по дуже приступних цінах поручає господар Юстіян.

З Українського Технічного Товариства. Повідомляється, що II Надзвичайні Заг. Збори У.Т.Т. у Львові відбудуться в суботу 24. травня 1930 в год. 18. в домі Товариства у Львові Ринок ч. 10/II в наступному порядку дня: 1) Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів. 2) Перегляд Визнач. 3) Внески та запити. Рівночасно повідомляється, що Українське Технічне Товариство має намір взяти участь в з'їзді слов'янських інженерів в дні 8. і 9. червня 1930 в Празі і тому просить всіх П. Т. Товаришів, що хотіли б прилучитися до сєї поїздки погодитися як найскоріше в комісії У. Т. Т. в урядових годинах та старатися сейчас о паспорт на поїзд за границю. — За Визн.: Іж. Василь Рижський голова, Іж. Лідія Бурчинська секретар. 2079

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КАНДИДАТ нотаріату з правом субституції змінити посаду. Числять на ставу посаду, есенуально субституцію. Ласкаві зголошення проху надіслати з поданням умов до Адм. „Діла“ від „Кандидат нотаріату“. 2038 1-4

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятих діт у місті краю знама фірма Іван Зельтенрайх. Львів, пл. Маріївська ч. 5. Купую бріданти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 1837 61

КАНЦІПІЕНТ, з правом субституції, 4-літню провінціоальною практикою, пошукує місця у адвоката від зарара. Зголошення до канцелярії адвоката Д-ра Олійника і Д-ра Лисого в Тернополі. 2008 4-5

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст недуг легенів, серця і жолузки
Д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Перевіщення Рентгеном.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних країн, спеціаліст скірних, венеричних і сексуальних недуг та лікарської косметики
ординує від 8-10^{1/2}, 14-18.
в неділі і свята від 10-11.
Гірське сонце. Валофор. Дітермія. Кріотерапія. Сепараткові печехальні.
Львів, вул. Потоцького ч. 11. І. п. 826
Телефон 65-87.

Подяка.

Громадянському Комітетові в Станіславові за уладження і впорядкування величавого жалобного походу, Станіславівському „Болнові“ за відспівання жалобних пісень, партійним Товаришам та представникам партій за теплі і щирі прашальні промови, всему Громадянству і тим багатьом селянським масам з ближчих та дальших сторін краю за участь в супроводі на місце вічного спочинку незабутньої пам'яті Мужа і Батька — усім тим широ-сердечну складасмо подяку.
Станіславів, в літні 1930.
Наталія, Соня і Марко Бачинські.

Погоулянка огородова реставрація романтично положена

Вже відкрита.

Щоденно концерт оркестри „Jazz-Band“ під батутю Кордія. В неділі і свята від год. 11-гої до 14-гої танцювоні поранки. Пополудни „Five o'clock“ (від 17-гої до 19-гої). Знаменита кухня під проводом варшавського кухара. Дуже приступні ціни. 2031 1-1

Найсолідніше, париські пліси

сидлі, мережки, декатиза, гантовані подушки від 5 зол. — та накривала на меблі, виконує **М. Козловська**. Академічна 22. Льва Сапєги 28. 1998 3-3

Осторога.

Вексель підписаний проф. Левницьким, п. Глянницьким і мною п. Фаловичівній Наталії є безваріансний, з прашання обхачення ручителям тою особою. 2035 1-1 Д-р Бабій.

Присилайте передплату!

ОЩАДЖУЙМО перучи діточі вбрання дома найновішою системою.

КОЖНІЙ матері залежить на тім, щоби її дитина була завсідн гарно вбрана. І найменш заможна може собі на це дозволити при помочі Lux'у, що завдяки своїй видайній і небувало активній піні знаменито пере дома суконки, плащики, вовняні кафтанчики, панчохи і білля. Ніщо не тратить на своїм естетичнім вигляді навіть, коли богато переться і можна сказати, що на наслідки є подиву гідні.

Жменю Lux'у розпустити у відповідній кількості горячої води, діпляти трохи зимної води і убити з того густу піну. Прати в літнім розчині через вигнітання у долонях, а коли все чисте, сполоскувати в літній воді, зміняючи її тричі та повісити на продуві. Коли перемо діточу виправу в Lux'і, робимо великі ошадности, а наші найменші можуть бути дешацям коштом гарно та чисто вбрані.

2033

ПРІБКА ДАРОМ КУПОН. До мірки „Соня“ Стор. Антонів, Постоєд Стор. 479, Головна Постоєд Вершана. Проху пролеті мені безкоштовний пробний лавет Lux'у, який вистарить на пробне тратити.

Імя і названіє _____
Адреса _____
І. п. 50-079 Р (Вказано писати) 201

Для літників. ПІДЛІСНІВ. Вілля „Надія“

над Прутом. Покої з удержанням або без від 1. диння до винайму. Стація в місці між Микудичиним а Татаровом. Ванесення 650 м. Довкола гори зкриті свереловинні лісами, — Хомяк, Синяк, Лісна, Гребля, Явірник. — Зголошення: Іван Топольницький, Спарбовий Уряд, Тернопіль. 2037 1-1

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь.

Великий вибір вкладок до взуття. ривнок вкладок ортопедних. Адольф Гольдберг, Сикстуська 10. 1934 5-7

Меблі подешевіли на 20%

з причини сучасної кризи продає фірма „ГАМЕТА“ фабрика меблів сп. з обм. Відпов. Львів, Красіцьких ч. 18 а

МЕБЛІ

всього рода на 20% дешевше, 1932 на рати вже від зол 5. 3-10

Поручаємо всілякі тартакові матеріали, як смерена — ялиця так столярські, як і будівельні. Тартак ЗАРВАНЦЕРА в Калуші. 1617 8-7

КОРОНКИ до білля, модні та перковні, найдешевше „Wenecja“ Боїмів 19. 1935 9-10

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИНИЦІ поручає дешаво Дом Бровські-Розважескі Львів (Готель Жорна) вул. Академічна ч. 2. Догляді услуги. 1856 16-1

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видання: Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.
Адреса всіх виданців таза: BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35-41.
В переписці треба зазначувати: Ausland-Abteilung, Місяця платності в Польщі; Банк для торгівлі та промислу, Пошань (чекове конто в ІРКО ч. 200.490).
Почтове конто у Берліні: Berlin, N-o 3.311. 23-7

розчленовано на чотири частини, а також вони звачимо, що саме укр. нарід, який ніколи не був агресивний, а якнайбільше любив і любить мир та мабуть через те саме не міг по світовій війні добитися незалежності, то при нинішнім великим святі слід мені в найбільшій жалем заняти прогилежне до всіх попередних бесідників становити. Як довго будуть в Європі побіди і повенолені народи, як довго укр. нарід на своїх великих і богатих територіях не добуде самостійності, так довго вої заяви і мирові акції будуть даремними. Загальний мир є можливий тоді, коли всі народи будуть вільні".

День 27. квітня зійшов на прогульці до Карльсбаду і конференції про устрій школи, а день 28. квітня був посвячений технічним справам федерації і підготовці матеріалів на слідуєчий Конгрес, який відбудеться 1991 р. у Штотгольмі.

Українські делегати відвідали також українські установи в Празі „Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова" і „Соціалістичний Інститут". — а також відбули одну конференцію з українською академічною молоддю з Волині. Весь час користали делегати з звічних порад нашої письменниці добр. Русової і проф. Сірополца, який то 11. год. зночі чекав, щоби почути як залунає українське слово на міжнароднім Конгресі.

Щодо установ, то треба відмітити, що вони поставлені дуже високо — на жаль, через відмову субвенцій грозить їм упадок. Інститут ім. Драгоманова ще має на найближчий рік заплановану поміч — не має тільки фондів на ведення бурси у Ржевніцях, де утримує безплатно 16 дітей переважно галичак.

Натомість Соціологічний Інститут уже від червня ц. р. позбавлений всякої помічі уряду. А треба признати, що цей інститут має великі заслуги для нашої культури, бо в короткім часі зібрав бібліотеку, зложив з яких 15.000 томів і виготовив багато поважних праць, яких не може друкувати через недостачу фондів. Зачуваємо, що й український університет у Празі, як і академія в Подєбрадах є в ліквідації. Д. К.

Боротьба з релігією у СРСР.

З Москви подають, що голова ісламського віроісповідання в СРСР Рієдін бен Фаредін арештований, а з ним разом арештовано члена мусульманської ради. Обидвох арештовано за те, що вони не згодилися підписати заяви, що в СРСР нема релігійних переслідувань. Рієдін бен Фаредін вивезено із Уфи до Москви, де його знов примушували підписати заяву, але він відповів: „Я 60 літ не брехав і тепер не хочу".

К. ГРИНЬВИЧЕВА.

Матері.

Хіба є людина, яка від спомину матері не схвилювалася би до самих глибин? Знаю, що довкола мене кожне серце тріпочеться в грудях як сонце.

Ще далеко до дів народни, вона, наша мама, думала про нас і проносила жертви зі своєї вдачі, нахилів та уподобань. Старалася бути опанованою та рівною і не боялася за себе, щоби дитя було сміле й не знало тривоги. Не хотіла розумувати про те, що жінка вмирає стільки разів, скільки приводить на світ дітей і вертає до життя, скільки разів при злогах не вмирає. Береглася неправди, обмови, легкодушності, ошуки, для того, щоби мала істота стала у вчинках і в чутті чесна та постійна.

Наша мати часто сміялася й співала, коли самій було до сліз, бо треба, щоби нова людина, з якою має бути іншим добре, була весела і співала при праці. Береглася недбайливості в руках та одязі, а неохайної книжки не брала в руки, щоби не засмічувати уваги дитини в її невідомім першопочині. З чистих облич, удуховлених рис вона збирала красу, і ніби мистець у руках глину, так вона оформлювала задалегідь фізичний і душевний вид своєї дитини. А хіба-ж це не були іноді хвилини найважливіші, які попереджували т. зв. „тріумф природи"?

Бо може подружжя розчарувало жінку? Може в ньому зарисувалася нотка суму? Може молоді людина у свому звязкові — самітна?

Небагато бачимо мужчин, які працювали би над засвоєнням прикмет, що дають жінці хатне щастя, а з них самих чинилиб розумних провідників сім'ї. Вони не ставляють собі питання, яким правом жадають більше від жінки, ніж дають самі ві себе. Коли більшість мужчин женяться, не дбаючи, як сповнити свої обов'язки, то хіба-ж ціла відповідальність за щастя обох має обтяжувати тільки саму жінку?

Так чи інакше, кожна мати є готова до жертв, нікому більше крім матері незрозумілих, а загальнопринятих, як річ проста. Нахилює її до вічного запаречування себе, менше як у мужчин

Вирівнюйте залеглости! Уже не-далеко час льосования премій. — Передплатники, що не матимуть з днем 15. червня ц. р. ніякої залеглости у передплаті за „Діло", можуть виграти бібліотеки вартости 100 ам. доларів, дві по 25, десять по 10 і десять по 5 ам. доларів. Хто схоче платимо за бібліотеки ГОТІВКОЮ.

Огляд закордонної преси.

(Відгуки українських справ та натяки на них.)

ЛИТОВСЬКИЙ ОРГАН ПРО ВІЙНУ Й УКРАЇНЦІВ.

Офіційний литовський часопис „Літувос Аїдас" з дня 29. квітня, у передовій статті п. н. „Знову поголоски про польсько-російську війну" говорить про воєнні аларми більшовицької преси та наважує їх м. і. до статей Романа Дмовського. З усіх виводів лідера польської ендеїї часопис звертає увагу передовієм на відношення Дмовського до української справи, а саме, що Дмовський уважає річно надзвичайно для Польщі небажаною створення самостійної української держави (з огляду на будучність східних польських границь) і що він стоїть за втриманням взаємин з Росією. Того самого погляду — пише „Літувос Аїдас" — тримається також преса польської лівіци та й „Курер Поранни", який стоїть близько до уряду, заявляє просто, що „ми не маємо жадних підстав до війни з СРСР" і що „Польща не бачить для себе жадної користі у ролі жандарма Європи". Голос „Курера Поранного" литовський щоденник уважає зміною дотеперішніх плянів (?) табору пісудчиків про „визволення" України згід більшовицького ярма. Повищу зміну становища маршала Пісудського „Літувос Аїдас" пояснює ворожим відношенням українців у Польщі, та взагалі українсько-польськими взаєминями. Щодо заяв з польського урядового й півурядового боку, як напр. „Курера Поранного", що Польща не думає воювати з СРСР, то литовський часопис готовий цим запевненням дати віру.

На маргінесі повищих уваг можна хіба висловити здивування, коли чуємо про „зміну" становища марш. Пісудського, так само, як про „дотеперішній плян табору пісудчиків про визволення України". Від часу риського миру ніколи ми не чули, аби марш. Пісудський займав інше становище, ніж його висловлювала риська умова, не можна чейже теж утотожнювати коментні деклямації деяких саніційних органів про свої „симпатії" для українського са-

мостійницького руху за Збручем з напрямною закордонної політики польської держави. Можливо хіба ствердити, що нині й отих деклямацій більше не чути.

„МЕНЧЕСТЕР ГАРДІЕН" І УКРАЇНСЬКІ ВОЄННІ ПОДІ.

Англійський щоденник „Менчестер Гардіен" з 28. квітня, у кореспонденції з Берліна на тему бомб у радянському посольстві у Варшаві, пригадується, кому в Польщі могло би залежати на польсько-більшовицькій війні. Тут перелік називає емігрантські кола, опісля тих доляків саніційного табору, які сподівались би закріплення нинішнього режиму шляхом „закордонної диверсії", і ті опозиційні польські елементи, які воєнну авантюру могли би використати у своїй боротьбі з владою. Вкінці згадує теж про українців, яких окреслює як найчисленішу у Польщі національну меншину. Ліве крило українців мріє — мовляв — про зєднання з Радянською Україною, що є можливе лише шляхом війни, зновуж „українська правниця, націоналісти, змагають до створення незалежної української держави від Кавказу до Карпат", що може статися тільки внаслідку розвалу СРСР — річ без війни неможлива... У висновку автор гадає, що з огляду на існування у Польщі аж стільки різних ченників, зацікавлених у війні, і атмосфери, наладованої ненавистю і недовір'ям, така подія, як напр. останній замах у Варшаві, може справді довести до дуже немилых наслідків.

Очевидно, не можна мати претенсій до англійського журналіста, берлінського кореспондента цього часопису, що він судить про українські справи досить поверховно. — можна лише з найбільшим признанням стверджувати, що він взагалі українськими справами цікавиться. Пікантерія зацінованого поглядом (хто з українців у Польщі ніби охоче стріну би польсько-більшовицьку війну) лежить деінде: Автором тієї статті у „Менчестер Гардіен" є той самий

матеріальна й менше егоїстична вдача, сильніша в горі, строгіша в моральнім відчутті

Чи маю казати про безліч її жертв у цорі нашого дитинства? Чинити хвалу дням і ночам, які серед невтомної любови пливають? Згадувати захоплену міць її обіймів, біло пралу одязу, кожне шитячко, тисячу радощів? Маю-ж сміятися зворушено від спомину ошільних забав, народійної материнської мімікри? Оповідати як вона, повна скупчення й відповідальности за життя та долю своїх найближчих, на якій плечах лежить біляс родини, ставляла нарівні з нами біля вечірньої лампи латасті коровки з дерева, проміж такі самі маленькі смерічки? Як ладила стрижку в сім красок для дракона з паперу й радісно кванпилася з нами цускати в простір?

Маю величати її зроозуміння для наших боготомієв? Хвалити за те, що цікавилася нашим веселим крамом? Згадувати, як у пригадуні, з бровов, здвигненою у неяснім прочутті, помагала нам командувати циноними жовнірами, далека тоді від думки, що її син вибере колись не її, а велику нею, Україну?

Не буде тут ні слова зайвого, коли скажу, що матір кожного часу, а доби дитинства зокрема, є вся жертвою, покорою, терпеливістю. Ця остання її прикмета — справді могутня. Природа подарувала її жінці для перенесення татару життя, так, як мужчині подарувала силу.

У свому героїстві, кожна хіба без винімку мати, доходить до меж чудодійности, — її майже нема, є тільки серце. Коли дитя хворе і треба його ніжно бєжжати перед простудою, вона спить з ним на манюсенькім квантинку постелі, скамляє і безруку, немов на відповідальній стійці. Це вона зводить біт ві смертю, хоч її власне життя само тоді кинене в цілія безрадности — на поталу фатальних сил. Бо хіба-ж обходиться дитинство без пощесних ведуг? І хіба вони не є для дорослих більше небезпечні, як для дітей? А минеться горе, мати обтріпує ві себе втому, як порох спечених доріг, знову радісна, доступна ентузіазмові і чарівній внякляности, тому, що з дитиною вона є і буде — одно.

На вікві птілава? З рум'янцем натхнення мама оповідає, як золота живина бореться з противним вітром, як знемагає від далекої мандрівки, щоби принести в улаві солодку добочку на метках,

мохнатих віжках. Пасіяня, невідоме мамі в дитині прилетіло з леготом на хатиня підвіконникі. Обоє бачуть крилату подорож криль, рошені до світла в блакитні сумерки, — з початку, до вікця. Немає кращої товаришки для мрії та лішого керманіяча серед дієвности, як мати.

Хто другий годів бути таким безносередним свідком перемін у фізичім та інтелектуальнім житті дитини, як вона? Малі досягнення і перші невдачі приносимо ві сміхом і сльозами до її грудей. А молоде життя пливе щораз ширшим річищем, і мати сиділа в-бєбенек, шукає доріг, як свою дитину обер-жво перенести поміж ними. Вона знає, що подорож небєбенек, які загрожують дитині, може успішно побороити тільки добре, загальне виховання. Тому мама цільнує не самого притавня закутна в отаювання вікон, а дбає про гігієну діточої шкіри, берє-сорому дитини, щоби його не зашармастити. Гинє нарід, якого сором пропан". — це слова Ферстера. Постепенно, в віком мати доводить дитину до висновків, які викладаються самі, як злогісна кончатність.

З тайною рад вєодитися як з альгебраїчним рівнянням. Ніхто не вєодить великої справи так любовно і чисто, як розумна мама.

Пам'ятаймо, що цим вона ршає про будуче дитини.

Інстинкт, який мусимо назвати геніальним, щєпоче мамі, що треба фізичні товчки перековувати на духовні. Вона вчить розумної любови вітчині, добирає лектуру. Мати тонко відділяє як хє від доброго, хоч би вміла тільки читати в писати. Вона чує, якої шани заслуговує дитина, і яким, рад творчим, рад руйнуєчим чинявком є книжка. Тому залєбєк живе вона в крузі зацікавлєнь надближчої істоти, побуджує до частювани над психікою героїні книжок, над мотивами їх учинків, підготовлюєчи вже амальку дорозу характеров, силли в волі, жертвенному патріотизмові. Старістьєя копрі школу розвинути почуття відповідальности, точности, словности вєсього того, що віддалє творить істоту пласту.

І знову виходить наву, як мама разом з дитиною переходить чергову еволюцію. За вєою вєо рай дитинства, його соняшні стежки і його малі мешкаєв. Тєпер ві вдача, ніжна і тепла, дєвно іде в парі з бєстрєтою спостережєв і практичєістю помієвєв. Це не значить, що вона старієєєв

п. Войт, про якого недавно „Рада“ писала, що він читав спеціальну лекцію редакторам „Діла“ на тему шкідливості „ундівських інтервенційних замірів“. Тимчасом з його власної статті виходить, що він передовсім саме наших „радянців“ вважає найбільшими ентузіястами воєнного конфлікту, з тією хіба ріжницею, аби „інтервенція“ ішла не з цього боку туди, а навпаки! Лицювало бн хіба запитати, чи п. Войт не читав якої лекції редакторам „Ради“...

БІЛЬШОВИЦЬКА МАНІЯ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ.

Московські „Ізвестія“ з 26. квітня, у денешні свого варшавського кореспондента Братіна про останні арештування та нахідку вибухових матеріалів у Львові ні трішки не сумніваються, що це була дійсно планована змова українських терористів на радянський консулят і радянського консуля. „Ізвестія“ покликаються на голоси львівської преси (?!), яка нібито після демонстрації („нападу“) українських студентів перед радянським консульством перстержала, що „Українські фашисти“ приготувляються убити консуля. Радянська преса вказувала, мовляв, годі, що справники „нападу“ були звільнені від відповідальности, зате українець (?!) Віттер, який „протестував“ проти „нападу“ на радянський консулят і стовк шибу у помешканні редакції „фашистівської“ газети, дістав кару 6-ти місяців в'язниці. Кореспондент „Ізвестій“ твердить, що взагалі УВО, яка голосить боротьбу і проти СРСР і проти Польщі, на ділі воює лише з СРСР. Вкінці „Ізвестія“ є переконані, що вияв всіх подробиць плянованого замаху на радянський консулят матиме „велике політичне значіння“...

Що було пляноване, чи була взагалі якась змова, а тим паче, які були її подробиці, за хто взагалі був арештований, ми не знаємо, бо слідство оточене тайною і ніщо, поза неофіційними газетними вітками, оголошене в цій справі не було. Тому „може“ й була яка українська змова, але „напевне“ є більшовицька манія переслідування.

РОЗПУКА ЧОРНОСОТЕННОЇ ГАЗЕТИ.

Чорносотенний емігрантський „Царський Вестник“ з 27. квітня оголошує статтю московського монархіста Ланіна п. н. „Зрада російського народу“. На вступі автор передає переклад документу, списаного у французській мові в Софії в дні 18. січня 1929 року. Цей документ, це умова, складена поміж головою Союзу Козацьких Народів Дону, Кубані і Тереку ген. Богаєвським, уповноваженим делегатом УНР „професором університету у Львові“ (?!)

ві. — перебування з дітьми, сильні пережиття вдаруге їх дитинства і молодости, збережуть ум жінки від притуплення, від загуби свіжости й творчости та ініціативи.

А всеж найкраще і ніколи незабутнє є те, що вона, мама, все готова ушасливлувати душею, яка отвірає нам серед будня — святочні віконця радощів.

Так, вона знає, що на правдиву назву добро-го виховання, заслугоує виховання через радість. Не забуває при тім, що живемо на розпугах двох епох, у часі, коли народи сніть сон про подзвін зброї. Тому докладає всіх зусиль, щоби елекати енергію, берегти від лінощів, — піднести самостійність, найти джерело радости для своєї дитини в розумнім труді.

Велика місія покладена зокрема в руки новітньої жінки. Суспільність через українську матір проголошує бій цій длянці літератури, яку німець називає: „Шундлітератур“. Ця зловіща повоєнна язва нищить нерви й обезсилює душу покоління тоді, коли ритм життя щораз гомінкіший, цивілізація віддихає рекордами й народів треба міцних, пробованих одиниць, які відтихали би свіжою і сильною українською психікою.

Так, всьому тому, що засмічує, руйнує, гальмує похід, українська мати кидає свій безоглядний визов.

Минає час і життя дитини поглибилось й поширилось. Мати є нині може занадто сама, щораз самітніша. Проте до самої смерти вона буде зв'язана зі своєю дитиною дивними нитками свідомого й підсвідомого. В її житті доросле дитя лишилось для неї так само дорогим, як тоді, коли не знало нікого, крім її груди, повної молока.

Скажіть, мамі, чи є чистіше щастя, як коли в день вінчання говорите з доньками серед со-лодких слів? Або коли бачите сина у щасливім зв'язку з невісткою, привітною, як ластівка? Діти гадлять на вас інакше, уважніше, ніж колись, розуміють аж тепер повногою розуміння, що мати, мов земля — більше дає, як бере. І що мати є як винна лоза, а дитя грозна: у них пізнаємо доброту винної лози.

Хвала-ж добрій матері, в якій руках лягла безпечно доля народу! Він буде такий, яким його виховала, а вихованій він таким, якою вона сама.

ВІЙНА НУЖДІ!

Замовляй негайно льос 1-шої класи Державної Л'ютерії

в найбільшій і найщасливішій Колектурі в краю

„НАДІЯ“ ЛЬВІВ, вул. СІКСТУСЬКА, Ч. 6.

а виграєш

Головну виграну 750.000 золотих

або виграні по золотих 350.000, 250.000, 150.000, 100.000, 80.000, 75.000, 60.000, 50.000, 40.000, 25.000 і т. д.

Що другий льос виграє!

Премії у висоті зол. 150.500 на льос 104.742

зол. 75.000 на чис. 75412

зол. 25.000 на чис. 144699

зол. 40.000 на чис. 81933

зол. 20.000 на чис. 78420

зол. 10.000 на числа 50920 і 134018

впали в минулій Л'ютерії на закуплені в нас льоси.

ЦІНИ ЛЬОСІВ: Четвертка зол. 10.—; Половина зол. 20.—; Цілий зол. 40.—.

Тягнення вже 17. і 19. травня ц. р.

Льоси висилаємо зараз після одержання замовлення, долучаючи наш блянкет П. К. О. на пересилку належности вільної від почтової оплати.

В цьому місяці витати і виповнене переслати нам!

КАРТА ЗАМОВЛЕННЯ:

„Діло“

До Колектури „НАДІЯ“, Львів, вул. Сикстуська, ч. 6.

Отримав замовляю:

- _____ льосів цілих по 40 — зол.
- _____ льосів половинок по 20 — зол.
- _____ льосів четверток по 10 — зол.

Належитість зол. _____ заплачу зараз після одержання льосів.

Імя і назвсько: _____

Точна адреса: _____

(Просимо виразно виконати).

1982 1—3

Михайлом Паращуком і делегатами конференції кавказьких народів: Мдіванім в імені Грузії, Кантеміром в імені Горція Кавказу і д-ром Султановим в імені Азербейджану. Цю умову буцім то списано в присутності польського посла в Софії Барановського і члена французької дипломатичної місії у Болгарії п. де Шеміно. Документ має форму протоколу, складеного з двох точок: в одній із них підписані делегати стверджують спільність інтересів народів України, Кавказу та кавказьких округ і спільне змагання тих народів до оборони своїх етнографічних територій перед захлапністю Московщини (Рос. Соц. Федерат. Рад. Республіки); у другій точці підписані делегати покликаються на якийсь декрет (?!) голови уряду УНР Андрія Лівичького і на якийсь тайний обіжнік отаманів козацьких військ і стверджують в імені народів, які належать до Південного Союзу (?!), що ці народи признають протекторат Польщі і Франції (!) над „Південним Союзом“ та іменують акредитованих делегатів у столицях обох названих держав. Під документом буцім то підписаний також француз де Шеміно. Російський чорносотенний орган рве на собі з розпуги царські ризи та закидає ген. Богаєвському „зраду Росії“...

Нам здається, що переповіджений зиче „документ“, на перший погляд дуже сензаційний, коли йому уважніше приглянутись — не заслугоує навіть на поважну увагу. Бо що інше — емігрантські наради, сходни ріжонаціональних протибільшовицьких емігрантських груп і навіть якісь умови між ними, а що інше — замасковане проклямування великої нової держави („Південного Союзу“) — у Софії, у двох точках паперового протоколу та ще й одночасне піддання її під протекторат двох існуючих держав! Тому весь той „документ“ має характер недотепної містифікації, до якої, для більшого авторитету, дочеплено два назвиська офіційальних представників Польщі й Франції. Дуже сумніваємося, чи вони могли би мати щонебудь спільного з такою неповажною імпрезою. Що всі народи, гноблені нині СРСР, швидше чи пізніше порозуміються і спільно боротись будуть проти московської супрематії, це не підлягає сумнівові, але покищо — розпука чорносотенної газетки з приводу вгорі описаного „документу“ — передчасна.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

3 життя наших установ.

Вісти зі „Союзу Українських Купців“. „Союз Українських Купців“ просить усіх своїх членів, щоби вони в якнайкоротшому часі подавали до відома відділу „СУК“ докладні дані про виследи оборотового податку, якщо ці виследи вищі від минулорічних.

„СУК“ повідомляє, що свято Юрія, получене з традиційним „св'яченим“, відбудеться в неділю, 11. травня у Львові з таким порядком: в 9. год. ранку богослуження в Успенській церкві; в год. 10. ранку в доміщі Т-ва (Підвале 9) спільне св'ячене. Всі члени „СУК“ повинні на це свято обов'язково прибути.

Повість з купецького життя п. н. „Сила волі“, видана Т-вом „Русалка“, повинна найтись в руках кожного українського купця, промисловця і ремісника не тільки тому, що вона цікава й добра, але також тому, що дохід з її розпродажі призначений на спомогаючий фонд для української торговельної молоді.

Накінєць „СУК“ повідомляє, що з початком червня ц. р. почне виходити у Львові орган української торгівлі, промислу і ремесла. Редакторами цього органу будуть наші фахові діячі, а це дає запоруку, що часопис буде стояти на належному рівні та відповідь уповні своему великому завданню консолідації наших купецьких, промислових і ремісничих сил для праці над піднесенням нашої торгівлі, відбудовою й розбудовою промислу та скріпленням ремесла. Всі члени „СУК“ повинні обов'язково стати передплатниками цього часопису та подбати про його поширення між знайомими купцями, ремісниками і промисловцями.

За амнестією на Мадярщині.

В мадярськїм міністерстві справедливости на внесок посла Проплера, розпочались наради в справі амнестії для політичних в'язнів. Передовсім має дістати амнестію 14 осіб засуджених на досмертну в'язницю і 350 осіб, що перебувають на еміграції ще від 1919 року.

Хотіли диктатури.

Ар. Аваса повідомляє з Мадригу, що ген. Мартінес, Авідо, бувш. мін. закорд. справ і Баррера, бувш. кап. ген. контролор хотіли привертнути диктатуру. Два члени лібер. партії залапали ген. Беренгуері, що лібер. партія поборовагатиме всякі заходи членення диктатури.

Свято матери — святом народу.

Одною з занедбаних і забуваних діярок нашого національного життя є відношення до матери та зрозуміння ролі матери у нашому національному житті. Ця справа була до недавня для нас майже зовсім чужою, ми не добачали в наших жінках-матерях цього переважного чинника, який у інших народів відіграв дуже велику і важну роль в їхньому культурному та національному розвитку.

Ми не розуміли, чи не хотіли розуміти, що жінка-матір дає основу виховання цілим поколінням, підготовляє їх до нового життя, творить цілі кадри народних робітників, свідомих своїх національних прав і обов'язків та буде ті підвалини, на яких спирається ціла суспільність і весь нарід.

Цю переважну роль жінки у суспільному і громадянському житті зрозуміли вже давно народи заходу і перша була Америка, що високо піднесла культ та пошану для жінки-матери і для шанування її — установила „Свято матери“, яке згодом стало державним. Опісля цей культ для матери стали поширювати у себе всі культурні народи світа.

У нас „свято матери“ — майже зовсім нове і мало спопуляризоване серед нашого народу. Щойно у минулому році почали наші крґеві жіночі й інші організації поширювати це свято серед нашого громадянства, вказуючи на цю високу і відповідальну ціль, яку жінка-матір повинна сповняти в родині і в народі.

Кожному початому ділу, якщо воно у своєму зародку не має бути засуджене на невдачу — мусить присвічувати якась ідея, якась велика мета.

Пригляньмося до цього нам нового поняття „свята матери“. Яка ціль, яка ідея присвічує цій новій установі? Цілею свята матери є вказати на це велике становище матери, яке вона займає в родині, народі, державі, людстві. Де тривкі та здорові основи родини, там сильніший нарід і держава! Історія вчить нас, що великі і могутні держави валилися, коли розвалився родинний лад, як завязок і основа суспільности.

Культ для родини — а зокрема для матери сягає давних доісторичних часів. З розвитком культури доля його була різна. Щойно пово-

єнні часи, які принесли зі собою упадок моралі й розумного життя — звернули загальну увагу цілих народів і держав на konieczність скріплення родинного життя, а особливо піднесення пошани для жінки-матери.

У державних народів — сама держава приходить з допомогою великому і тяжкому завданню матери. Будується там величаві лічнці, безплатні поради для матерей, приюти для безробітних жінок-матерей, бюро посередництва праці та правної поради, захоронки, діточі садки і т. п.

У нас — як в недержавному народі — ця справа представляється багато гірше, бо не тільки весь тигар праці — але й усі получені з тим матеріальні витрати мусить поносити само громадянство. Тому справа ця у нас йде пиняво і не може як слід розвиватись. Однак мимо всього, ми як живий нарід не сміємо занедбувати цієї так важної справи, якою є опіка над матір'ю, бо яка мати — таке громадянство і такий нарід! Сучасна мати-українка мусить не тільки піклуватися фізичним вихованням дитини, але й мусить дати дитині все те, що в державній нації дає добра — власна школа й інші установи. Вона мусить навчити любові і пошани до свого народу, впоїти в дитину глибоке національне почуття і виховати дитину так, щоби кожної хвилі гідно і мужно стала в обороні прав свого народу, щоби, коли зайде потреба — стала до боротьби за краще його завтра!

Такої матери-українки нам треба! Це наша національна konieczність! А коли ми схочемо гідно відсвяткувати „свято української матери“, йдм усі під селянські стріхи, освідомлюймо жінок-селянок, скликуймо масові сходини українського жіноцтва, будьмо йому помічні радою і ділом! А тоді щойно належно національно освідомлена жінка-українка — виховає тип нового українця, далекого від рабства і підданства, свідомого громадянина, повного національної гордості і пошани для всього свого, який кожної хвилі — на заклик буде готовим зложити найбільшу жертву, власне життя на вітарі Батьківщини. **Блянка Бараноза.**

Нащо парасолі?
Веснянки
радикально усуває
ЛЕШНІЦЕРА
КРЕМ І МИЛО
радикальні випробовані середники, оперті на
1776 чисто науковій основі. 1-3
В апт. і дрог. крем 3 15 зод. мило 2 30 зод. Де не-
ма, пишть просто: Аптека Топані і Спа. Польська.

Військова підмога для Індії.

У Шеллапурі (400 км. від Бомбаю) прийшло до заворушень. Було 25 убитих, 125 раних. Поліція безсилна. Візвано військ. підмогу. Пошли на Борку йде з Ахмеднагару до Шеллапуру. Топаня вбила 6 полісменів. їх т.т.а обдали нафтою та підпалили. До заворушень прийшло тому, що населення не хотіло позволити арбувати палачи, з яких роблять напикот. Присутній при цьому урядовець навава товпу розійтися, колиж не послухала, приказав стріляти.

Англ. влада приказала перевести потайни Гаадія з в'язниці в Броді до військ. шпиталю в твердині Пурдтар. 25 англ. миль від Пуни. Це зробили тому, що серед ок. населення приходить до заворушень.

Перед утворенням нової ради м. Львова.

Для 9. травня у повідстві під проводом мін. Юзефського відбулася нарада повідів із Сх. Галичини. Після інф. звітів воев. Наконечнікова, Мосціцького та Голуховського мінистр на основі переведеної візитації зясував теперішнє положення в Сх. Галичині під адм. госп.-політичним і суспільним оглядом і подав нач. місцевим представникам вказівки для поступовання на найбл. будучину. В год. 15. прийняв мін. Юзефський учасників конференції на спіланку в г. от. Жоржа. В спіланку взяли участь теж ком. ДОК ген. бригади Подович і куратор шк. окр. Питляковський. Поч. було зібрання у воеводи Голуховського. Говорили про справу тямч. м. ради. Висілики висловили здоволення, що зближається розв'язка справи м. ради, яка в найбл. часі буде урухомлена на осн. покликання давних радних та вибору з 1918 р. при доповненні особами з усіх м. груп.

В год. 22.50 мін. Юзефський відіхав у Варшаву.

Адв. д-ра Заяця арештували в Рівному.

У Рівному на вічу „Сельробу“ був львівський адвокат д-р Заяць. На тім вічу прийшло до бійки. Був один убитий. Для 9. травня поліція перевела арештування в т.т.а справі. Арештували й д-ра Заяця.

Друга пожежа в Угнові.

В середу, як ми вже повідомляли, згоріло в Угнові 12 домів, а нче в четвер ок. 2. год. повож. повстала пожежа в столоті Овишкевича за містом. Пожежу спричинили діти, що бавилися сірниками. Наслідком сильного вітру полум'я оходило цілу півд. част. містечка. Заг. підчас другої пожежі згоріло 29 домів і 24 столоти. Шкоди є на пів міль. зод. Кількість речей остало без даху. На поміч прийшли були воєн. сторони з околних сіл. із Рави Руської, Жовтків, Бельки а навіть із конгресівки.

Арештування на Волині.

З кінцем мин. року арештовано в Любомльщині кількадесят осіб під замітом приналежности до КПЗУ (комуністична партія Зах. України) себто на аточині зі 102 статті кримного закону. Між іншими для 14. грудня 1929 р. були арештовані: Олексій Сацюк, Аналія Дроздович, Петро Мохнюк, Федір Булавка, Степан Ривенко, Палас Ужвій, Назар Олєфірович і Віра Смітх — всі в Любомлі. Дальше для 24. березня ц. р. були арештовані: бувний посол Василь Мохнюк, його брат Олександр Мохнюк і Олекса Молівнич — всі три в Любомлі та Іван Матіюк, Ярема Сузія і Клим Сацюк — всі три в села Куселіше, пов. Любомль і Писиф Моравець зі села Штуль, любомльського повіту. Були арештування також у громаді (гміні) Шацьк на Любомльщині. З арештованих у ковельській тюрмі сидять Степан Ривенко і Віра Смітх, всі інші в тюрмі при озруженнім суді.

Марш. Дашинський вручив президентові внесення в справі надзв. сесії.

Для 9. травня попол. на авдієнції у президента марш. Дашинський вручив внесення Центроліву в справі надзв. сесії сойму. На внесенні є 140 підписів. У внесенні сказано, що хоч прем. Сявек запозів, то президент не вважав за відповідне відкликатися шляхом виборів до рішеної країни в справі щораз більшого конфлікту між більшістю парламенту та ния. системою правління. Постійно погіршується госп. положення та нужда населення сіл і міст. Це вимагає, щоби уряд устійнив і знавив пляни боротьби з кризою; воно вимагає не лише адм. розпорядків, а передовсім вел. законодавчої праці, здержаної в Польщі штучно вже майже 4 роки. Підчас звич. сесії сойму п очалися праці над реформою подат. системи, над розгляненням залагаючих госп. міжнар. умов, над упорядкуванням фінанс. госп. сподарки держави в ділянці доз. кредитів, рах. замкнень і звітів Найв. Кнотр. Палати. Праці ті треба скоро покінчити. Теп. сойм. покликаний до переведення ревісії конституції, не може проводити своєї діяльности в тій ділянці. Ждуть праці сойму проєкти законів konieczних для внутр. організації держави та потреб населення. Сойм відносно з конституцією відповідальний за долю країни, головню підчас тяжкої кризи. В почутті тієї відповідальности та в переконанні, що сесія сойму konieczна серед таких умовин, підписані на осн. 35. уст. конституції домагаються від президента скликання п адзв. сесією сойму й сенату в приписаному речинці.

Квятковський — міністром промислу та торгівлі.

Для 9. травня през. Мосціцький підписав розпорядок, яким інж. Квятковського, керівника промислу та торгівлі, іменував міністром того resortу.

Сніг і бурі.

Аг. АТЕ повідомляє, що в горах Север (півд. Франція) впав сніг. У Марсільй й околицях нагло знизилася температура, впали сніги. В півд. з е-дартаментах були великі дощі. Вода в Гароні та Родані піднеслася на 3 метри. Над Тулузою лютувала буря. Грім ударив у електричну; довго не курсували трамваї. Від лисавки займилася дві фабрики. В Маріяні здержали легунську комунікацію, бо дощі заледили дет. майдан.

Просять інтервеніювати в обороні музулман СРСР.

Аг. АТЕ повідомляє з Лондону, що єгипетський король Фуад одержав від нац. комітету ладвожанських і кримських татар просьбу інтервеніювати в уряді СРСР в обороні переслідуваних 30 міль. музулман у СРСР. Більшовики замкнули вже 7.500 мечетів на заг. число 8.000, арештували, розстріляли або депортували 14 вищих музулманських духовників і т. д. На волі оставили лише 500 муз. духовників. „В імени Аллага — сказано в телеграмі — і його пророка Магомеда благаємо його кор. величність, як монарха маг. держави, боронити волю й релігію наших співвизанавців і зворушити совість світу в обороні музулм. релігії“. Нац. комітет вислав такуж телеграму королеві Геджасу Ібн Саудові, з якої сказано, що більшовики інтернували в Москві вел. музулманського муфтія і що музулм. населення не може святкувати вел. свята Байраму.

Вимушені заяви автокефальної церкви.

Аг. АТЕ повідомляє з Риги: Преса Раднської України помістила заяву духовних, переважно з розв'язаної недовго більшовицькою владою української автокефальної церкви. Вони під примусом ДПУ заявляють, що добровільно зрікаються священничого достоїнства. Так більшовини сподіються адвскредитувати оконечно українську церкву й духовенство в очах населення.

Протинальгогольний зїзд молоді Закарпаття.

У Берегові відбувся 4. травня протинальгогольний зїзд молоді Закарпаття при участі 120 студентів. До краєвого комітету протинальгогольного т-ва вибрані пос. Ревай, інсп. Гриць і Седлак.

Після Бєсїдовського — Сокольніков.

Берлінська експозитура ДПУ вислала агентів до Лондону із розпорядком, яким відкликуює амб. Сокольнікова й кількох урядовців і приказує їм вернуту у Москву. Агенти мають контролювати Сокольнікова. Головною провинною амбасадора є те, що він жадав від більш. журналістів, щоби не нападали на англійський уряд згадані урядовці відповіли, що че вїдуть у Москву.

Ф.М. Зол 240
подвійна
зал. 4.20

БЛІДНИЦЮ

недобровістості усуває, заострює алетит,
повертає сили лише М'КШИШТОФОРДСКОГО

Використовуйте на залізі з орлом,
на малоді гіспанській.

в Луцьку. Богато з арештованих ніколи не мало і взагалі нічого спільного не може мати з комунізмом, а вина деяких полягає на тім, що читали селярбівські часописи і селярбівську агітаційну літературу, котра перейшла польську цезуру. Слідство проводиться в безконечність і кож обвинувачені покликали на свою оборону з'явилися, то слідчий суддя їх зовсім не переслухує. Таке поступовання противиться виразним постановам кодексу кримінальної процедури про превентивний арешт, якого не слід продовжувати. А тут саме діється протилежне, бо тільки завдяки поступованню самого суду слідство без потреби і зі шкодою для підсудних продовжується, підсудні знаходяться даліше у слідчій тюрмі, хоч між ними є безсумнівні і зовсім невинні люди. Арештованих домагаються приспівення слідства і виготовлення акту обвинувачення та судової розправи, або випущення на волю. Рідня арештованих звернулася до посла в УНДО д-ра Степана Барала, о. Михайла Ганушевського й Антона Куцька, які на Львівщині влаштували віча з проханям занятися долею арештованих. Посол д-р Барал обіцяв їм як адвокат поробити все, що ліпше процесово можна зробити, в цілі приспівення слідства і ровнясання судової розправи зглядно випущення на волю тих, котрі не одержать акту обвинувачення.

НОВИНКИ

- **Духовний концерт** церковного хору під управою Д-ра Недіаки, на якому будуть відспівані псалми Бортнянського, відбудеться у Волоській Церкві в неділю дня 11. п. м. підчас читаної Служби Божої в год. 12. 2042
- **Фотограф Янушевич**, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1545
- **Шіпления віспи** в Порадні Матерей, вул. Ходоровського 15, відбувається, як що-року, щоденно від год. 9—10. Кожна українка повинна свої діти шіплити тільки в Українській Порадні Матерей.
- **"Свято Матері"** уладжує жіноча секція Кружка "Рідної Школи" ім. кн. Льва на Личакові дня 11. травня 1930 р. в год. 6.30 веч. в салі читальні на Личакові, вул. Круярська ч. 15. Програма: вступне слово; хори й декламації дігатори школи кн. Льва; "Мати Страдниця", інсценізована поема Марійки Підгірянки. Чистий дрибуток на потреби школи ім. кн. Льва. — **Жіноча Секція.**
- **На карти "Рідної Школи"**, звільняючи від алькогольних напоїв з нагоди Воскресення Христового, зложили в зол. отсі Вп. Громадяни(ки): з **Жабя**: по 10: д-р Ю. Маковський, о. К. Л.; 4: Микола Крижанівський; 3: Степан Корбутяк; 2.50: Тан. Мокванюк; по 2: Д. Гуньовський, А. Моклович, Он. Маньчук; із **Заліщи**: по 5: сен. В. Бараник, Н. Глинський, д-р М. Долінський, суддя Ж. Кашовський, д-р Е. Стефанович, проф. М. Старжинська, інж. Г. Чехович, суддя Д. Ястремський; по 3: А. Дембицька, І. Парашук; по 2: Р. Будзинська, Н. Н., Ф. Суярко, проф. Жолевнич, М. Фірманюкова, М. Юркова і дві по 1 зол. — **Хто слідуючий?**
- **Під увагу українцям Камінецьчини.** Пишуть нам: Йосиф Грушецький, власник реставрації в Камінці Стр., якого відвідують між іншим наші інтелігентні і селяни з повіту, звернув вислане до нього упімення в українській мові з канцелярії адв. д-ра Лонгіна Горбачевського, яке дотично звороту догугу, зятягненого ним в українській "Касі Задатковій" в Камінці Стр., з допискою: "Не читам по руску — не вем, о що ходзі". Не знати тільки, чи п. Грушецький не знав, про що йде, тоді, коли зятягав позичку в українській інституції? Українці камінецького повіту повинні собі запам'ятати поведінку п. Грушецького і витягнути з нього відповідні консеквенції.
- **Міністерство освіти і шкільні зшитки.** Міністерство освіти у Варшаві дозволило вжизвати у школах в р. шк. 1930—31 поруч зномалізованих зшитків також зшитків, роблених на основі досі обовязуючого формату.
- **Тріумф української п'яністки.** Після великого успіху, що його мала Любка Колесса в Букарешті, де вона влаштувала два концерти і де українська кольонія уладняла в її честь окремих вечір, концертувала наша славна п'яні-

стка також двічі в Софії, столиці Болгарії. Як у Букарешті, так і в Софії увінчалися виступи української п'яністки повним успіхом, а преса обох тих міст помістила теплі рецензії з її концертів ураз з портретом артистки.

— **Мати застрілила 7 дітей!** В Колюмбусі, стейт Огіо, Америка, одна жінка, що вдержувалася з продажі газет, вистрілами з револьвера вбила 7 своїх дітей, а потім сама хотіла вбити себе, однак тільки себе зранила. Причиною трагедії був страх тої жінки перед нуждою і перед поворотом чоловіка-мурнина з тюрми, де він саме кінчив відсиджувати кару.

— **Самоходова катастрофа фільмового Пата.** З Копенгаги повідомляють, що там упав жертвою самоходового випадку відомий у цілому світі фільмовий актор Пат (дійсне його ім'я: Шенштрем), партнер Патахона. Пат їхав самоходом у товаристві своєї доньки і його самохід зударився з возом пожежної сторожі, наслідком чого він і донька вилетіли на брук. Пат має тяжко поранене лице й очі, а його донька поранена відломками скла.

— **Затоплені яйця.** Англійський корабель "Равен", який перевозить 100 тон яєць, зударився з грецьким кораблем "Клеопатра" і затонув на морі. Обслугу корабля вдалось урятувати, а всі яйця пішли на дно рибам на поживу.

— **Нові більшовицькі орденні.** Рада народніх комісарів ухвалила 30. квітня нові орденні: "Орден Леніна", "Червоний Прапор" і "Червона Зоря". Кожний орден має тільки одну ступінь. Хто дістає орден, одержує місячно 30 рублів, має право безплатної їзди залізницями і кораблями. Діти удекорованих орденами осіб мають ті самі привілеї, що діти робітників і їм забезпечується мінімум екзистенції — 6000 рублів річно. Декоровані особи тратять орден лише на випадок судової кари й політичних провин.

— **Самовбивство судді.** Відомий у Берліні судовий радник д-р Ерст Гольдман застрілює у своїм помешканні в 58 році життя. Від кількох літ він був нервово хорий, наслідком чого праця і взагалі життя стали йому тягарем і вкінці він порішив розпрощатись зі світом. Суддя Гольдман був визначною постатю берлінського юридичного світа.

— **Жінка має слухати чоловіка.** Богатий американець Нельсон Морісон оженився в Парижі з артисткою Анною Обервою. Перед шлюбом наречений поставив артистці умову, щоб вона покинула театр і п-на Анна обіцяла, що у всім буде слухати чоловіка. Але коли проминув медовий місяць, артистка почала скучати, позихати, а вкінці вовка потягнуло в ліс. — Анна вступила до театру й виступила на сцені. Чоловік подав скаргу до суду, а тому, що французьке судівництво досі стоїть на становищі, що жінка має слухати чоловіка, Анну засуджено на 50.000 франків кари за недодержання умови й непослух.

— **Радикальне усунування веснянок та утробляних пилих спричиняє багато клопоту в добі, коли надходить спека.** Правда, що для багатьох осіб великою жертвою є зрікатися соняшних купелів, бо вони бояться зогрияти лице. На жаль, виявилось, що більшість сильно захвалюваних препаратів або зовсім не дає наслідків, або спричиняє на лице неприємні шкірні виприскки. — Серед усіх фабричних марок, що є в обігу, заслуговують на спеціальне звернення, препарати антикара **Лешніцера**, уживані від десятиліт; виявилось, що вони є найрадикальшими і зовсім нешкідливими і здавали собі загальне призначення.

Про першу вандрівку української молоді.

(Лист до Редакції й учасника)

У фейлетоні в ч. 89. "Діла" появилася стаття про першу вандрівку української молоді на Підгір'я. Не знаю, чи автор статті був учасником тої вандрівки чи ні, але з наведених ним уступів з "Діла" за 1883 р. і з його власних доповнень бачу, що він не додав того, чого тоді про вандрівку "Діла" друкувати й не могло. Тож позволю собі додати це я, як учасник тої незабутньої вандрівки.

По концерті в Коломні, неважче як вислід тої вандрівки, відбулися тайні збори української молоді і то в приваті і під фактичним проводом Остапа Терлецького, хоч як він від того відмовлявся. А ватався він і відмовлявся не тільки за дая своєї незвичайної скромності, але головню тому, бо добре знав, яка небезпека, на випадок денунціяції, грозила молоді вже хочби через саме його ім'я. Яшза нарада про організацію всієї українсько-галицької гімназійної молоді. Але львівська молодь, на котрої долю мав би був припасти обовязок тої організації і котра помістила була в "Ділі" вандрівничу відозву, була сама дуже слабо зорганізована і прибула на вандрівку в такім малім числі, що молодь з найдальше віддаленої гімназії в Тернополі була в більшості. Це й було причиною, що покійний д-р Калитовський зі Стрия, тоді учень акад. гімназії у Львові, сам предложив, аби справу організації передати громаді тернопільській, бо виявилось, що дійсно зорганізованою була лише молодь у Тернополі.

Парцелі під будову в найкращій та найдорожшій ділянці Львова — недалеко середмістя — побіч трамваю — при вул. Гевінга продає дешево

Будівельна кооператива "ВЛАСНА ХАТА" 2043 1-2

Львів, вул. Пісмова ч. 22.

Однак центральне положення Львова й абсолютна чисельність львівської гімназ. молоді взагалі промовляли за Львовом. Апельовано отже до амбіції української львівської молоді і лишено провід при ній. На жаль, будучність показала, що надії на львівську молодь були марні.

Наконець додам ще, що як ідейними провідниками першої вандрівки були Остап Терлецький і Василь Полянський, так такимиж провідниками другої вандрівки, що відбулася 1884 р. на Поділлі, виявились Іван Франко і Кость Арабакин той останній з Великої України.

3 театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: "ТРОЯНДИ З ФЛЮРИДИ", оперетка в 3 актах ЛЬВА ФАЛЛЯ.

Нова оперетка віденського виробу, що її виставлено на сцені міського театру, має доволі помислове й перетикане неаліми дотелами лібретто (фабрикантами його є д-р Вільнер і Гаїтц Райхерт) та музику знаного опереткового композита Фалля, опрацьовану та аінструментовану Е. В. Корнгольдом. Як лібретто цієї оперетки, зважаючи теперішню посуху на добрі фабрикації цього роду, може сяк-так вдоволити слухача, так з другого боку з музичною стороною твору не можна у всьому погодитися. Зокрема слід зазначити, що нема в цій музичці, яка аложена в найрізноманітніших елементах, до оперових партій влючиво, ні якогось провідного мотиву, ні ніжних, солодких мелодій, що так лоскочуть серце опереткової публіки. Музична сторона в цій оперетці Фалля проходить якось без вражіння.

Виставлено "Троянди з Флюриди" дбайливо, з відповідною підготовкою, при чому менше або більше вдячне поле до пошуку найшли такі аси львівської оперетки, як Корабляк, Вавжкович, Русковський, Шослянд і інші. Режисер цієї оперетки М. Татшанський адовольняє епізодичною ролюю дозорця дому в III. дії, в яку вінс немало питомого йому гумору. Головну партію креувала на прем'єрі співачка Оконська, що не зважаючи на всі аусилля, не створила переконуючого типу рос. аристократки Ірини Нарішкін, маючи, на нашу думку; за мале далих на опереткову "діву".

До оживлення акції причинився найбільше Русковський, що в ролі генерального секретаря був і веселий і дотепний і комічний і симпатичний. Він один (крім відміченого вже Татшанського) створив справжній оперетковий тип в повноту значинні того слова. Цікаві були теж виставки: турнір за нагороду жіночої краси і російський тавець, що його виконали члени балету в оригінальних стріпах.

В загальному оперетка пройшла з успіхом і певно не скоро зійде зі сцени. Дирігував З. Гужинський.

Листування Редакції.

Вп. Дописувачів, які допитуються, чому не містимо їх дописів, повідомляємо, що по змозі анокористаємо всі прислані нам матеріали, як тільки позвольт на це місце в газеті. При цій нагоді просимо всіх наших Вп. Дописувачів писати до нас коротко і звязко, бо довгі дописи мусимо скорочувати, що й впливає на їх спізнену появу.

Дописи.

РОГАТИНЩИНА. (Самоуправні штучки). Повітовий староста, як голова тимчасового Повітового Виділу, розіслав до всіх громад повіту вимогу, щоб кожна громада встала на громадський бюджет досить великий видаток на утримання краєвих шпиталів. На цю вимогу внесло багато громад рекурси до повітського виділу і це відразу вплинуло на те, що староста зараз розіслав до всіх громад другий обіжник, у якому пояснює, що видатку на краєві шпитали згідно з попереднім обіжником не треба трактувати як обовязкового видатку і що його тільки поручалося громадам вставляти до бюджету в добровільній висоті. Таким чином свідоміші громади, які опротестували вимогу старости, звільнились від того зайвого видатку, але несвідомі громади така вставили якусь суму до бюджету і непотрібно себе нею обтяжили.

КРАСНЕ. пов. СКАЛАТ. (Війтівська сваволя). В селі Краснім скалатського повіту, де більшість мешканців українці і де розговірна мова майже всіх без винятку мова українська, є тепер війтом Марцін Кармазин, чоловік майже зовсім неграмотний, якому урочилося, що він має право завісти під конституції в Краснім та докрасувати

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. шваб. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем. Рукописів не звертається.	ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-50 „ Річно 55-00 „	Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-28. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ- СТРАЦІІ
	ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці І долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач- чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол- гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.	ЦІНА ОДНОГО ПРИПТРИМКА 25 сот.

Перед рішачим моментом.

Львів, 11. травня 1930.

Вже за кілька днів, бо в неділю 18. травня відбудуться у виборчій окрузі Луцьк-Рівне-Котопіль доповняючі вибори до сойму, а ще за гиждень, в неділю 25. травня доповняючі вибори до сенату в цілому волинському воєвідстві. Нема сумніву, що цей час будуть завзято використовувати всі виборчі групи на те, щоб придати своїм листам якнайбільше голосів. При їм слід замітити, що й виборча констеляція у луцькій виборчій окрузі — нині хочемо говорити виключно про ті вибори, що в ній відбуваються — виглядає дещо інакше, як спочатку заповідалась.

На тамошньому виборчому фронті зайшли вже такі замітні події: Одинка (листа ББ) зійшла з виборчого оводу, бо сенатори рішили не брати участі в цих виборах. Відкликали, як дозидуємося, свою листу ч. 8. і давні члени Сельробу-правниці (т. зв. шумськісти), а натомість стали до виборчих змагань правовірні та віддані вповні душою й тілом моск. червоному Кремлеві елементи, зорганізовані у Сельробі-єдності (давніше званому Сельробом-ліанцею). Їх листа ч. 19. була при виборах у 1928 р. уневажнена. Тепер в останніх днях вона допущена до участі в виборах під ч. 36. Таким чином до соймових виборів у луцькій окрузі стають такі листи: ч. 18 (бльоку непольських народів), ч. 22 (українські соціалісти-радикали), ч. 36 (Сельроб-єдність), ч. 20 (росіяни з РНО) і накінець одинока польська листа „Визволення“ ч. 3.

У 1928 р. найбільшим і найзавзятішим противником усіх названих виборчих груп була одинка (ББ) тому, що розпоряджувала не тільки найбільшійшими й найбільше „переконувачими“ виборчими засобами, але й тому, що мала для своїх потреб і для допомоги при реалізації виборів майже весь як державно-виборчий так і державно-адміністративний апарат. Одинка доборювала тоді найзавзятіше листу непольських народів ч. 18., на якій були між іншими і кандидати Українського Національно-Демократичного Об'єднання і за яку Українське Нац. Демокр. Об'єднання вело в 1928 р. і тепер веде виборчу боротьбу.

Тепер, коли з виборчої арени одинка усунулась, безбійні й їх наємні люди ведуть агітацію з тому напрямі, щоб українське населення Волині не брало участі в голосуванні. Таке становище санаторів найде, очевидно, підтримку з боку польських урядових чинників на виборчому терені. Ця підтримка може бути й того роду, що деяку частину населення „переконає“ в „потребі“ стриматись від голосування. Але з таким явищем треба завзято боротись і слідкувати пильно за чистотою виборів, в обороні якої стоїть відомий закон, недавно ухвалений польськими законодавчими установами. Цей закон уже ввійшов у життя і має правну силу.

Коли приглянутись ближче теперішньому відношенню виборчих груп на Волині, то прийдеться ствердити, що цим разом головний бій на виборчому терені розіграється між українським національним та інтернаціональним табором. Іншими словами між листом ч. 18. і листом ч. 36. З усіх авідомлень про передвиборчий рух у луцькій окрузі виходить, що сельробісти апід знаку давньої дев'ятнадцятки, а теперішньої трицятьшестки розвивають велику акцію проти вісімнадцятки. Інша річ, що у передвиборчій агітаційній роботі на місцях не занедбують поборювати вісімнадцятки неперемірливими засобами і репрезентанти листи ч. 22, не вважаючи на те, що така боротьба між українськими національними листами недопустима.

Одинока польська листа „Визволення“ і російська РНО не відіграють на цьому виборчому терені ніякої замітної ролі. Листа „Визволення“ тому, що не розпоряджає там впливами, а далі й тому, що не може рахувати на ніякий з тих чинників, що форсували у 1928 р. виборчу перемогу одинки. Росіяни не воскреснуть там, хоч і вимагають доволі чуйности та боевої енергії на виборчому фронті від національних українських чинників, то всеж вони для національ-

Найбільшим ворогом себе самого є той,

хто тримає свої ошачности дома, а не зложить їх на добрі відсотки в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

ного табору не є головними противниками. Головні противники — це інтернаціоналісти сельробівської й комуністичної масти, що при попередніх виборах всеж таки мали доволі послуху серед найтемніших та найбезкритичніших кругів тамошнього населення.

Нема сумніву, що тепер перед українського населення цієї виборчої округи як і інших округ Волині давні сельробівські настрої понизились, а то й подекуди цілковито шезли, особливо під впливом відомих подій на Рад. Україні, про які це населення мало нагоду багато дізнатись від утікачів зпоза кордону. Але не вважаючи на те, сельробівська гідка та нікчемна агітація, одностороння й брехлива пропаганда т. зв. радянського устрою може неодного малосвідомого спантелечити та звести на бездоріжжя. Тому то цих кілька днів перед рішачим боем треба нам використати для консеквентної та безпощадної боротьби з приклонниками й пропагаторами комдиктатури та ворогами повного національного відродження нашого народу, якими є сельробі й комуністи, що втратили всяку віру в життєві сили нашого народу та віддались на послуги Москві.

Не можна ніяк допустити до того, щоби

ворожі нам чинники використовували проти українського національного руху виборчі здобутки сельробів, які то здобутки можуть бути єдино тільки наслідком неосвідомлености та темноти деяких кругів волинського сільського населення, що дає віру сельробівським брехням про єдиноспасемість комдиктатури. Наші „приятелі“ вже не раз і не два використовували сельробівські виборчі здобутки перед культурним світом проти всього українського національного руху в тому напрямі, що весь він, мовляв, більшовицький, а тому з ним не треба зовсім рахуватись і вслід за тм не треба заспокоювати ніяких національних — ні культурних, ні господарських, ні інших потреб українського народу, бо цим тільки скріпиться, мовляв, комуністичні елементи. Такі міркування наших історичних „приятелів“ мали ще й ту відемну сторінку в українському житті на Волині, що кидали численних слабодухів споміж тамошнього населення в обійми т. зв. співжиття, або просто хрунїяди. Словом такі елементи, не маючи віри у власні сили народу й не довіряючи самим собі та знаючи добре свою небуєздатність, попадали з під ривни на дощ та накінець цілковито нікчемніли.

Томуто в тих кількох днях перед виборами треба напружити всі сили на те, щоби забезпечити виборчу перемогу національному таборові, таборові віри у власні сили народу, таборові праці й боротьби за краще завтра народу. Цей наш табор репрезентує у цих виборах листа ч. 18.

Після побуту мін. Юзефського.

Нова громадська рада м. Львова.

Про свою подорож по Східній Галичині міністр внутрішніх справ п. Генрик Юзефський сам висловився, що вона мала характер інспекції адміністративних органів влади і тому ми звільнені нині від обов'язку з'ясувати цю подорож з національною політикою уряду й за того погляду оцінювати її. Тому теж залишаємо на боці черговий провокаційний виступ „Слова Польського“, яке в побуті міністра внутрішніх справ у Львові добачило нову нагоду для визнання його допущення усього українського життя, у пингомій для цієї газети безперемонний спосіб звлазло останнє арештування кільканадцяти одиниць під замітом приналежности до тайної організації, з такими органічними функціями народнього життя, як суспільний, культурний і господарський розвиток народу, та яке вважали на маргінесі побуту міністра — Ідью і жовчею порекнуло в бік українців. Не вважаємо теж за доцільве йти слідами урядової „Газети Львовської“, яка з приводу побуту мін. Юзефського розписалася про погляди цього міністра на національні справи взагалі й українську проблему зокрема, тим паче, що про ці погляди знаємо дуже мало, а про виступи п. Юзефського на соймовому терені і про його діяльність в характері волинського воєводи, якою так захоплюється львівський воєвідський орган, ми вже у свій час свою думку висловили. Сам міністр Юзефський у своїх енуціяціях підчас побуту у Львові і про побут у Львові національної політики уряду ні свого відношення до українського народу не вачінав, в довгом інтерв'ю для одної львівської газети лише мимоходом, дуже загальноково і обережно зазначив, що „підчас обідів дуже часто стрічався з українським („руським“) населенням і приємно буде згадувати хвилини розмови з його представниками“, тож і ми волеємо нині цих справ не зачіпати, вважаючи, що буде для цього аж занагато багато відповідних нагод. Вправді до Львова приїхали так само директор політичного департаменту полк. Стаміровський і начальник національного відділу п. Сухенек, — значить спільні наради з воєводами безумовно торкалися і національно-політичних моментів (дивно, далебі, було би, коли би було інакше!), але не думаємо, щоби цим разом ці розмови й уділені інструкції мали якусь особливо важке значіння.

Головна ціль побуту мін. Юзефського у Львові були безумовно згорчасні і жалюгідні

відносно у львівському самоврядуванні і про цю справу теж появилася єдино конкретна інформація, коротко спеціалізована в офіційному комунікаті ПАТ-а й ширше розвинена у згаданому особистому інтерв'ю міністра. Отже комунікат ПАТ-а голосить, що „в найближчому часі буде урухомлена міська рада на основі повликання давніх радних з виборів а р. 1918. при доповненні тієї групи дітьчани в усіх міських угрупувань, охочих до творчої праці над урухомленням самоуправи у Львові“. Міністр Юзефський сказав трохи більше: „Я мав можливість стрітнутися у Львові з визначними представниками тутешнього громадянства, вислухав у цій справі (самоуправи міста) звіту п. воєводи і можу ствердити, що в найближчих днях послідує розв'язка цієї проблеми, яка так живо цікавить опінію Львова. На жаль, не лежить у межах виконавчої влади запевнити вже в нинішній хвилині містові повної можливості висловити свою волю шляхом виборів, які покликає би до життя правильну репрезентацію громади й її управу. А проте пильне вислухання голосів усіх груп місцевого громадянства... дає мені можливість тимчасово розв'язати питання, як віддати журбу за корисний розвій Львова в руки місцевого громадянства в кращий спосіб, ніж це було дотепер. Досвід, зроблений у періоді комісарського міського правління, дозволяє вже тепер на покликання тимчасової міської ради, яка у своїй основі буде спиратися на групу тих міських радних, які свого часу були покликані на те становище волею міського громадянства шляхом виборів. Той збір, після довшого ухливу часу і втрати чимало членів значно зменшений, востанки обіймає нині досить численну ще скількість поважних громадян, справді зв'язаних із традицією Львова: він буде доповнений аж до числа, яке означає статут м. Львова. Таким робом у тому зборі найдуться особи, які в можливо достаточний спосіб будуть репрезентувати інтереси всіх національностей, суспільних верств і суспільно-політичних груп міста, взявши ще під увагу передмістя, які в найближчих днях будуть прилучені до Львова...“ Далше каже міністр про збір новою Радою президента і чотирьох віцепрезидентів міста.

Пригадуємо, що львівська міська рада, вибрана 16. січня 1918 р. була в червні 1918 р. розв'язана. Тимчасова міська рада, скликана розпорядком намісництва з дня 31. січня 1918 р. скла-

чалася так, як і розважана, зі 100 радних; до них належало м. І. 6 українців, а то д-р Степан Федак, радник Громадського, о. Лежогоубський, нотар О. Янишевич, дир. Нагірний і Микола Ганкевич (цей останній покликаний, як укр. соціаліст). З них три діяти — о. Лежогоубський, нотар Онішевич і дир. Нагірний уже не в живих. До нинішньої Прибічної Ради належать — як відомо — 4 українці: сен. В. Децишевич, о. кан. Д. Лопатинський, д-р А. Говикевич і дир. М. Зячківський.

Нинішній вихід з ситуації, який найшов мін. Юзефський, треба вважати провізором, яка не може задовольнити широкі верстви львівських громадян. Бдице, чого українці в цій ситуації можуть домогтися, це доповнення нового збору радних таким числом українських діячів, щоби українське представництво в новій тимчасовій раді відповідає правдивому числові українців м. Львова. Коли міністр Юзефський покликнувся на представників населення м. Львова, які вислали йому свої вимоги й побажання щодо самоуправня міста, то міністр не повинен забути також тих вимог і побажань, які в імені українців висловили в цьому напрямку представники Організації Українців м. Львова. Чи це станеться — побачимо.

Арештування в Перемишлі.

На днях у Перемишлі арештовано учнів гімназії, українців Василя Ориша, Кирила Рудавського та Семена Козика. Арештовано також кілька інших осіб, проти яких ведеться слідство. Всім їм закидають приналежність до У. В. О. Арештованих вивезено до Львова.

Опозиція проти Масарика.

Тому, що президент Масарик підписав ухвалу конференції в Газі у справі участі Ч. С. Р. у репараційних сплатах, у чехословацькій сенаті утворилась опозиційна група проти політики уряду. У цій справі посол Стіпборн і його група видали окрему відозву, у якій сказано, що всякі міжнародні акти підписані президентом без постанови союму і сенату будуть уважатись чехословацьким народом неважними.

Міністр зрадив держ. тайну.

Аг. АТЕ повідомляє: Консервативна „Morning Post“ помістила статтю „Методи ДПУ в кабінеті англ. прем'єра“. Часово описує цікавий інцидент, що приключився в льондонським журналістичнім світі в причини арештування Гандія. Частина преси подала, що англ. уряд згодився на арештування Гандія та вислав вказівки віцекоролеві Індії. Тому, що цю постанову ухвалили на тайнім засіданні кабінету, Мекдональд приказав поліції перевести слідство. Поліція перевела слідство в мешканні трьох журналістів. Двох із них не хотіли визнавати, хоч їм грозили арештуванням, третій признався, що таку вістку дістав від одного з міністрів.

П. ВОЛЯНСЬКИЙ.

Одна з наших піонерок.

(У 50-ліття літер. діяльності У. Кравченко.)

Пятьдесят літ добуває від часу, як на арену українського літературного й громадського життя в Галичині виступила молоденька поетка — Юлія Швайдер, яка вперше відіграла важну роль як одна з перших феміністок і піонерок жіночого руху в тодішній австрійській займанщині. Голос її грімкої поезії будив сонних сестер до нового, кращого життя. Без огляду на дуже тяжкі умовини нашого тодішнього суспільного й національного життя, на величезні перешкоди, що вининяли її працю в самих починках, врешті й без огляду на її родинні особисті незгоди, поетка підняла прапор поступу, а її клич: „На новий шлях“ провісся по усіх закутках галицької землі.

Коли на Україні вже від шістьдесяти років (головно після знесення кріпацтва) вслід за Марією Марковичкою, Олександрєю Кулішевою та Ольгою Косачевою цілий ряд жінок став промовувати собі шлях до кращої долі, то в нас жіноцтво коротало ще свій вік у понижєнні. На Україні віддавна інтелігентну жінку вважали за товариша чоловікові і в поступовому громадянстві і ніхто там не виступав проти рівноправності жінок в громадських справах. Тимто Марковичка, чи Ганна Барвінок виступали у своїх літературних працях тільки із загальними питаннями, не вирізняючи з них спеціально жіночої справи. У нас все ще признавали жінці сферу здинокії її діяльності сім'ю й неварню, обов'язки тільки жінки й матері.

Щойно під впливом нових поступових ідей, застарілі погляди мусіли і в нас змінитись.

Речницею отсих поступових ідей став в поезії Уляна Кравченко, яка безважком стає в На-

Вирівнюйте залеглости! Уже не-далеко час льосовання премій. — Передплатники, що не матимуть з днем 15. червня ц. р. ніякої залеглости у передплаті за „Діло“, можуть виграти бібліотеки вартости 100 ам. долларів, дві по 25, десять по 10 і десять по 5 ам. долларів. Хто схоче платити за бібліотеки ГОТІВКОЮ.

На виборчому фронті.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 10. травня 1930.

I.

Акція „одинківського“ табору на Волині морально заломилася. У поглядах на участь „одинки“ в виборах дійшло до розбіжності та взаємних докорів між верхами й низами бестів. Питання про вицфання лист вирішене централею без відома волинських бестів, які одержали лише наказ зірвати вибори.

Цікаве, як виконали цей наказ місцеві бестівні чинники. „Українська Нива“ по старій російській звичці „нерассуждать і исполнять“ відразу бухнула:

„Жадної кари за те, що селяни не будуть голосувати, накладатися не буде“ (бо в 1928 р. кари за неголосовання на одинку в ріжній формі накладали). „Від цього союму ніякої користі для українського народу не буде“. А тому: „У день виборів кожному селянинові вільно працювати на полі (в неділю!); хто буде вітний від праці, най ліпше йде до церкви або до „Просвіти“ і т. д.

Ясно й просто: наказано відмовлювати селян від голосовання, і панські слуги виконують наказ без „розсуждений“.

Інша справа — пани. Їм вільно й помірковано. І ось майже урядовий „Шпегльонд Волинський“ дозволяє собі висловити з приводу вицфання лист „одинки“ де-які міркування, навіть більше: трохи пожурити одинківські верхи: „Вибори є таким моментом, коли лучше програти кампанію, ніж бути нейтральним... Не можемо не висловити прикрости, що деціяія про вицфання лист на Волині була необачним кроком... Вицфання лист ББ деморалізує обивателів“.

Отак міркують вони над тим, що слуга виконує без застереження. У кінцевому результаті „Пш. Вол.“ по панськи приходить до того самого, з чого по хлопськи почала „Українська Нива“ — до негації виборів, кажучи: „Мусимо намовляти всіх, щоби просто не брали участі в виборах“. Через тиждень „Пш. Вол.“ знову порушує справу вицфання лист „одинки“, розкриваючи перед читачами, що, мовляв, місцеві бесті не винні, бо централь зробила це на власну руку й без їх відома. Це вважали за потрібне голосно сказати послі з ББ на зборах 4. травня в Луцьку. „Вицфання лист було виз-

нане (на цих зборах) за шкідливе й таке, що утруднює (ім, бестістам) працю на Волині“, каже „Пш. Вол.“ Яку саме працю, — він не каже, але кожний українець знає це дуже добре.

Як бачимо, між централею ББ і місцевими бестістами перебігла чорна кітка. На щож вони рахували при виборах? На адміністрацію? Так, каже „Пш. Вол.“, „а це чинник не зовсім байлужий“ (обоентни). Споміж рядків виступає також розрахунок на народню темряву.

Якаж причина такого розходження між централею ББ і низами? Очевидно централь, основоючись на інформаціях місцевих бестів про великі свої впливи на населення, що нібито йде за ними, гадала, що коли вони не підуть до виборів, то й наше селянство теж не піде. А тепер шило вицліло з мішка. Тому-то вони так гнівуються на свою централю, скидаючи згорн на неї вину й за майбутні свої неспіхи, які їм легко передбачити. Мабуть найкраще це знає й розуміє чоловік кандидат „одинки“ кн. Радзівіл, який без бою вицфався з хазпи.

II.

Другий антинаціональний і антиукраїнський табір — табір інтернаціоналістів (сельробів) веде боротьбу не словами й закликами, а палками.

Сельроб-едність має дуже добрий звязковий апарат. Як тільки УНДО заповість де вже, там негайно появляється їхня боївка навіть із сусідніх повітів. Терор — єдина їхня тактика, палка — єдиний аргумент, у кращому випадку — лайка, галубурда, вереск. У цьому відношенні теперішні вибори є дуже знаменними. Сельробівці хочуть обернути Волиню у Мексик. Їхні боївки наводять іноді на населення таку паніку, немов би це були відділи ДПУ. Залюкане, пригноблене населення ще нерозбурханих сіл разураз дає себе тероризувати.

Але це довго тривати не може. І тепер уже селяни де-яких свідоміших сіл починають викурювати ці летючі загони розбещеної молоді, або амушують її тримати на вічах язика за зубами. У кожному випадку це явище дуже сумне і небезпечне. Бо що буде, як на шлях боївок стануть ще й інші організації? Чи задумуються над цим ті, що думають терором стримати національну думку й національне почуття селянських мас?

талією Кобринською, Климентією Попович-Боярською, Бажанською провідницею жіночого руху на галицькій землі.

Уляна Кравченко побачила світ 18. квітня 1880 року в Миколаві, в родинному містечку Миколи Устияновича. Його твори писані живою, чисто-народною мовою зробили на нашу поетку глибоке враження й безперечно були першою спонукою до її творчости в народній мові. Батько Уляни — Юлія Швайдер, з роду німець, був комісарем староства. Він визначався ліберальними поглядами і часто ставав в обороні нашого селянства. Мав він також поетичний талант, а децо з його віршів друковано в „Галицькій Зорі“.

По батькові, що відзначався добрим і милосерним серцем, як і по матері, що мала великий дар оповідання, унаслідила Уляна поетичний талант і ніжну владу. Ходила вона до семінарії у Львові. Першим, що відкрив в ній письменський талант, був проф. Омелян Партицький. Він почав давати їй до читання твори Марка Вовчка, річники „Зорі“, Газету Шкільну, словники для науки мови. За його спонукою Уляна почала вже на шкільній лавці децо писати. Навбільше враження зробив на поетку Швайдер, а головно Ленав.

У часі студій в семінарії зацікавилась Уляна також з Франком. Отсьому своєму великому Учителю присвятила вона свої поезії.

Коли стала вчителькою, з нею трапилось те саме, що з Франком. Саме головно за знайомість з ним, за закид „безбожності“, звільнили її з посади у Львові. Від тоді (1886 р.) пішла вчителювати на село. Від 1888 до 1920 жила в Ольдці, а згодом у Перемишлі, де мешкає досі.

Перша збірка поезки „Пріма вера“ (видала Евгеном Олесьницьким 1883 р. у Львові) вишла під іменем Юлії Швайдер, друга „На новий шлях“ (видала І. Франком 1891 р.) під псевдонімом Уляни Кравченко. Вони скоро зичерпалися, а нові

поезії були довго розкидані по пресі. Щойно 1920 р. приступлено до збірної видання її творів. І так появилсь жмуток поезії для молоді п. з. „В дорогу“ (1921) і „Лебедина пісня“ (1924). В 1925 р. появилсь друге квітлейне видання збірки „Пріма вера“, значно змінене й доповнене, а в три роки пізніше нове видання „На новий шлях“, та-нож децо поширене. В минулих році видало ще одну більшу збірку її поезій п. з. „В житті є щось“. Врешті цього року вишла друком драматична картина з часів останніх вивольних змагань п. з. „На вивольному шляху“.

Збірка поезії „В житті є щось“ — це переважно лірика особиста. Творла життєва школа й великий досвід поетки залишили свій слід на отсих віршах. Поміж ними заслуговує на увагу й деякі висвади, правдиві золоті зерна життєвої мудрости. Правдивим й ніжним чуттям навіяні врешті поезії для молоді. В „Пролісках“ уміє вона промовити до тих „менших“ як досвідла правдива матір.

Крім поезії зала нам Уляна Кравченко чимало творів, писаних прозою. Між іншим заслугоє на увагу її оповідання „Калитка“ з р. 1881, друковане в „Зорі“ та „Голос серця“, оповідання з життя вчительки, що мало бути поміщене в другому числі жіночого альманаху „Перший вінок“ з р. 1887, а побачило світ щойно 1923 року. На окрему увагу заслуговує ще так зв. „Поезія в прозі“ нашої поетки, якою виконує поетка сторічки наших періодичних часописів, як р. „Нова Хата“, „Жіноча Доля“, „Світ Дитини“ і ін.

Між прозовими творами найбільшу вартість мають ті, що вишли з під пера поетки в часах її початкової учительської служби. Вони писані на темі шкільній під безпосередніми враженнями і мають автобіографічний характер. Наш історико-культури може мати колісь цінний матеріал для ілюстрації нашого шкільництва в останніх десятиліттях дев'ятнадцятого віку.

III.

До розбивання українського населення на Золіні дуже прикладають своїх рук і росіяни... Це ніколи вони так не використовували асіх засобів, як тепер. Науку дали їм галицькі москвофіли, що засипали Волинь своїми шпартгалками та ганебними закличками, називаючи українців ворогами „Волинської Русі“.

Треба відмітити, що під цей час вони однаково використовують і православне духовенство (одиниці) і сектанських пропаторів. Словом, для них усі засоби добрі... Мені особисто довелось зустріти в селі Переспі сектанського пропатора (суботника), який одночасно агітував проти всього українського, ширив москвофільську пресу й роздавав нумерки „двадцятки“. І диво, що ці провідники сектанства й україножерства вільно собі ведуть свою роботу навіть під відкритим небом, у той час, як нашим послам поліція у Кожках перешкодила відбутися передвиборче віче навіть у загороженому подвір'ю.

На факт використання росіянами сектантів для антиукраїнської підлої роботи наше громадянство повинно звернути серйозну увагу. Сектанство не є виключно релігійним явищем, як де-кому це здається. Заразу сектанства розели на Волині, на зразок Росії, майже виключно російські безробітні інтелігенти: б. урядовці, старшини й т. д. Після останніх своїх спостережень на місцях, я не завагаюсь сказати, що сектанство здебільшого є замаскованою політичною, ворожою для нас акцією. Можливо, що в деякій частині випадків росіяни лише прибрали до своїх рук уже готові гнізда сектантів. Але це не міняє справи: вони всією силою використовують його проти наших інтересів і стремлень.

Роскладаючи наші маси національно, ці російські інтелігенти й півінтелігенти роскладають наше селянство також психічно, а навіть і фізично, про що скажемо іншим разом.

IV.

УНДО відразу заявило, що його цікавлять не виключно результати виборів. Більше значіння має очищення атмосфери й оздоровлення самого життя, зараженого десятилітніми бациліями демагогії, блахманування й одурювання нашого села, гри на найнижчих інстинктах мас.

Чим далі від б. сокальського кордону на лінії, тим більше туману й цих заразків, що розідають душу наших мас, бо тим менше там освіти та культури. Десять років гарцювала по дахах північно-західних землях селяробишчина, комунізм та інші соціалістичні відміни, що, відкидаючи старі приписи моралі, як пережиток, зробили головним своїм знаряддям обман, брехню і демагогію.

Запоморочені отруйними газами цих лицарів „пролетаріату“ селяни не відразу очують і доходять до нормального стану. Нарешті, і обширні терени та відсутність належних шляхів комунікації не сприяють швидкому темпу цього протвердження наших мас. Праця у цьому напрямі мусить йти не передвиборчими днями, а роками. Лише тоді побачимо результати започаткованої сьогодні праці.

Для ілюстрації того, якими засобами послуговуються оборонці пролетаріату й трудового селянства, наведу лише один приклад.

Зголошується до виборчого комітету УНДО селянин з луцького Полісся й оповідає, що Х, закличаючи голосувати на свою листу, казав: „Йдіть слідами селян Галичини, які всі голосували на нашу листу“ (не 18). Показую йому цифрові висліди голосування в Галичині в 1928 р., і мій селянин хвилину стоїть зацікавлений. „Та як-же він міг так брехати!“ — нарешті вигукне з обуренням.

Скільки-ж часу треба, щоб селяни, які не читають часописів і відірвані від культурних центрів, довідалися правди й зрозуміли, що їх обманювали?

Тому-то наш успіх не може бути мірянний числом нумерків. Щоби пустити брехню, вистарчить секунда, але щоб її розкрити треба витратити чимало часу. Зате раз обмануті селяни, другий раз не повірять брехливим і облудливим „оборонцям“ працюючого народу.

У цьому власне й є весь успіх УНДО на Волині підчас цих передвиборчих змагань.

В. Островський.

Конгрес французьких демократів.

Дня 9. травня в місті Анжер розпочався конгрес французьких демократів. Ця партія тепер у Франції найчисленніша і творить парламентарну більшість і до неї належить 10 міністрів. Конгрес радитиме головню про справи зв'язані із утворенням нової групи центра, про яку ведають висадити...

За боротьбу з коршмами.

З нагоди законопроекту посла д-ра Барана.

(Докічезаня.)

Які обов'язують тепер кардинальні закони постанови в справі переведення в життя прогібіції?

Якщо загальним голосуванням постановлено скасування коршми в громаді і проти цього не внесено протесту (скарги), то після прилюдного оголошення висліду в громаді має громадський уряд до кінця жовтня повідомити про це письменно приналежний акційний уряд і приватне староство, а вони обов'язані вже від найближчого року скасувати коршму. Амі закон, амі виконаний розпорядок не передбачають випадку, щоби „з уряду“ можна уневажнити вислід протиналькогольного плебіситу.

Так само якщо хто внесе протест чи скаргу проти голосування, то це не здержує введення прогібіції в дотичній громаді.

Таке є рішення Найвищого Адміністраційного Трибуналу з дня 27. квітня 1925. р. в. реф. 1876/24. Мотиви цього дуже важкого рішення ось такі (дослівний переклад):

„По думці арт. 105 тої (виборчої) ординації з 28. липня 1922. поз. 890 В. з. про важність виборів до сойму, запротестованих або оспорених, рішає найвищий суд, а на підставі арт. 106 до часу вирішення протесту чи оспорення прислугує послові, заосмотреному в удостоверену грамоту, право вступу до сойму й участі в його працях“.

Ідентично мається справа з плебісцитом, який переведено на підставі протиналькогольного закон. Уже самий заголовок того закону „про обмеження продажі і споживання алкогольних напоїв“ — не говорячи про зміст — вказує, що метою того закону є боротьба з алкоголем, а до участі в цій боротьбі стараться згаданий закон притягнути не тільки державні й комунальні, в частині освітні і кооперативні товариства та суспільні організації, але також найширший загаль горожан, даючи йому в арт. 4. змогу ухвалювати цілковиту заборону алкогольних напоїв“.

„Отже, припоровлюючи до того роду ухвал аналогічні приписи соймової виборчої ординації, мусів Найвищий Адміністраційний Трибунал прийти до переконання, що в цьому ви-

падку йде про охорону волі загалу, яку виявляє він докваною ухвалою, отже ту ухвалу треба так довго уважати легальною, доки покликаний до вирішення протесту Найвищий Суд не визнає її незаконною“.

Отже постановва ясна і безумовно корисна для протиналькогольної акції. Бо ні в одному випадку не здержує виконання ухваленної загальним голосуванням прогібіції.

Якіж патоміські законні постанови пропонує новела д-ра Ст. Барана? Уже староство може з уряду (!) заквестіювати вислід голосування протягом одного м'сяця від дати голосування. Проти того негативного рішення має право громадський уряд і кожний інтересований громадянин (ка) внести до 14 днів відлік чи разше заваги до всевідського уряду, що рішає остаточно протягом трьох місяців.

Годі збагнути, які „користи“ могли б бути з такої „поправки“ д-ра Ст. Барана для протиналькогольної акції. Того роду „поправка“ може навести тільки шкodu, бо 1) здержує виконання прогібіції, а 2) вирішення передає чинникам, які взагалі досі ставилися бравно неприхильно до протиналькогольного плебіситу і нема ніяких познач, щоби вони таке своє негативне становище змінили в майбутності на прихильне. Якщо переводною аналогією зі соймових виборів, то спитаю: чи можливо, щоби яесь воевілство вирішило відклик так, як це в справі посла Олексі Яворського вирішив Найвищий Суд? — Це просто виключене!

Вірити, що староства накладатимуть на опірних членів громадської верхності гривню по 200 до 2000 зол. за невиконання прогібіційної ухвали, можуть хіба ті, що зосім не знають обставин. Зрештою відібрання шинкарської концесії не належить до компетенції громадської зверхності! А що зробити, як саме староство або скарбовий уряд не виконують прогібіційної ухвали та не відбирають алкогольних концесій? Того проєкт новелі посла д-ра Ст. Барана не передбачує!

Тих усіх побоювань не булоб, якщо наші п. кликали до цього чинники булиб виконали одностолосну ухвалу Виділу Суспільного Здоров'я і Просвітнього Конгресу у Львові в днях 21.—23. вересня 1929 р. яка звучить: „Задляється наше політичне представництво всіх партійних у- групувань стати на чолі протиналькогольної боротьби, допомагати переведенню протикоршменних плебісцитів, а для зазначення свого рішучого становища в тій справі внести у сойм проєкт цілковитої прогібіції“.

Такий проєкт мав би величезний моральний вплив на українське громадянство та причинився б до підйому духа і скріплення протиналькогольної акції серед українського народу без огляду на долю, яку стрівув би такий прогібіційний законопроєкт у соймі. Які причини були, що д-р Ст. Баран замість повного прогібіційного законопроєкту вніс тільки новий сурогат, — не знаємо... Очевидно, не можна припускати, щоби шкідливі в практиці для протиналькогольного руху постанови проєктованої новелі внесено у злія вірі. Ні, це зроблено просто з недостатчі відповідних інформації та даних про ту справу. Що так воно є, видно наглядно з поданих д-ром Бараном мотивів. І так д-р Ст. Баран наводить на основі польських джерел, що прогібіцію завело 150 українських громад і одна польська громада Прушків. Очевидно — це аргументи польської преси, яка твердить, що 150 українських громад ввело прогібіцію тільки на те, аби перепачковувати алкоголь за границі або самим робити самогон! На ділі справа мається зовсім інакше. На засіданні сенатської бюджетової комісії дня 27. лютого 1930 р. заявив відеміністр Старжинський, що 358 громад у Польщі завело в себе прогібіцію, значить, навіть якщо прийняти, що вже 150 українських громад дійсно завело у себе прогібіцію, то всеж таки польських громад зробило це більше, бо 208! Зрештою, вистане переглянути польську періодичну протиналькогольну літературу („Тжезьвосьць“, „Валька з алкоголізмом“, „Млодзж абстїненцька“, „Сьвіт“ і ін.) або хочаб українську („Відродження“, давніше „Ми Молоді“), щоби переконатися про фактичний стан справи.

Тому в майбутньому необхідно ставитися до таких і т. п. справ обережніше, а зокрема в протиналькогольних справах доконче засягати опінії Т-ва „Відродження“. В цьому конкретному випадку слід нашим компетентним чинникам заздалегідь подумати ще й над тим, які поправки внести до проєктованої д-ром Ст. Бараном новелі (якщо розглядатимуть її в соймі), щоби з неї не вийшла шкoda для нашого протиналькогольного руху.

Іван Герасимович.

Після арештування Гандія.

З Бомбаю повідомляють, що серед індійського населення поширюються легендарні вістки про арештованого вождя і пророка Магатму Ганді. Говориться, що всі замки у в'язниці самі відчинились і Ганді вийшов на волю, а воляки, що стояли на сторожі, впали мертві.

Магатму Гандія перевезено в Броди до твердині Пугардар. В місті Шоляпур підчас маніфестації проти арештування Гандія, було 60 осіб убитих і 400 ранених. Гіндуси підпалили будинок комісаріату поліції та віллаю англійського комісара й дім місїї. Товпа вбила камінями двох поліціантів, а в прив'язала до дерева, облила нафтою й підпалила. Місто Талегаон покинули всі європейці зі страху перед революцією.

Лист до віцекороля Індії.

Індійська торг. палата в Калькуті в листі до віцекороля Індії лорда Ірвіна виває зробити кінець репресійній політиці, що заподіює країні госп. шкоди. Віцекороль дістав багато таких листів від різних інд. господарських інституцій. В одній рільній окрузі біля Бомбаю селяни проголосили бойкот уряд. скарбової комісії, що прийшла для оцінки маєтків задля визначення нового податку.

Соловецькі острови переповнені.

З Москви подають, що табори й в'язниці на соловецьких островах вже переповнені політичними п'явнями і радянська влада порішила утворити новий концентраційний табір в околицях Бодайба, де як відомо, повітря дуже неадекватне і політичні в'язні не видаржать там довго.

Самовбивство секретаря Троцького.

З Москви подають, що там застріввся б. секретар Троцького Гвоздав. Причиною самовбивства було те, що в останніх часах радянська влада переслідувала його за утримування контакту із троцькістами.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

Ювілей Уляни Кравченко.

Святочний концерт у Перемишлі.

З ініціативи філії „Союзу Українок“ українське перемишське громадянство, серед якого від ряду літ живе Уляна Кравченко, святкувало 8. ч. м. 50-ліття літературної творчості нашої поетки. Святочний концерт мав таку програму: 1) Привітне слово — О. Ціпановська, 2) Народні пісні — диточий хор, 3) Ул. Кравченко: „Ти пишеш“ — деклямація, 4) Реферат про літер. діяльність ювілянтки — проф. П. Волянський, 5) Н. Г. „Весна“ — диточий хор, 6) У. Кравченко: „Квітка і дитина“ — хор дітей, 7) Кравченко-Фороштина: „З шляху“ — хор, 8) Привіт делегатації. У другій частині: 9) Присовський: Думка і шумка — оркестра гімназії, 10) Кравченко-Березовський: Жін. хор, 11) Кравченко: „Ясні зорі“ — деклямація, 12) Н. Німентовська-Б. Вахнянин: „Пісня життя“ — хор „Бояна“, 13) Кравченко: Зі збірки: „На новий шлях“ — деклямація п-ї Е. Ляхович, 14) Кравченко-Січинський: „Кілько дум...“ і Кравченко-Людкевич: „Одна пісня“ — сольоспів п-ї Г. Волянська, 15) Кравченко-Б. Вахнянин: „Гей у бій“ — мужеський хор.

В половині концерту 70-літня ювілянтка, ентузіастично витана публікою, вийшла на сцену, де представники різних організацій склали поетці привітти. Особливо щирими словами витали ювілянтку п. сенаторка Кисілевська й посолка п. Мілена Рудницька, яка підкреслила велике значіння поетичної творчості Уляни Кравченко в боротьбі за визволення й рівноправність українського жіноцтва.

Прочитано також 63 писемні й телеграфічні привітти від різних установ та від приватних осіб, приятелів і знайомих поетки.

Між ними прочитано привітти від „Союзу письменників і журналістів ім. Івана Франка“ у Львові, від Т-ва „Просвіта“, від редакцій українських часописів та від наших культурних і політичних установ. Ювілянтці вручено велику кількість квітів.

Зворушена Уляна Кравченко відповіла короткою промовою, щиро й сердечно дякуючи громадянству за святочний концерт і пам'ять про неї. Між іншим поетка сказала:

„За велику честь і радість прошу прийняти слова глибокої подяки від тихої робітниці пера. Той факт, що перемишський „Союз Українок“ улаштував мені таке свято, вказує на те, що нас щось єднає, а те щось не витворене штучно, воно пливе з глибини національної душі, бо нас єднає любов рідної землі. Нехай ця добра, ясна хвилина скріпить нас до дальшої праці й боротьби! Будьмо єдністю сильною і мудрою в ділі відбудови великості вітчизни.

Моя життя склалось так, що я не могла посвятити всіх сил літературній творчості, але те, що я могла створити, я вважала способом служби народові. Нехай сьогоднішнє свято буде доказом для молоді, що наша нація вміє шанувати й цінити працю і творчість, нехай буде це захопленням для молоді. Як перед 50 роками, так і сьогодні кажіть вам: „Я ваша!“

Під гучні оплески ювілянтка, зійшла зі сцени.

Після концерту відбувся комерс, у якому взяла участь найбільші приятелі і знайомі поетки. Щира, сердечна гутірка була урідкороднена промовою письменника Дмитра Николишина, який говорив головню про останню збірку драматичних нарисів Уляни Кравченко — „На визвольному шляху“.

Дохід з цього святочного концерту-ювілею призначає перемишський „Союз Українок“ на збірне видання творів поетки Уляни Кравченко.

Ол. Б.

Оселя запалася під землею.

В гірничій оселі Фленбург у стін гір Гарцу в держ. копальні потасової соли вода залила шиб. Робітники врятувалися. Воду стали випомповувати, аж нараз цукроварня, що є невподалеки, осушилася та розсипалася в румовища. Потім стали розсипатися сусідні доми. Мешканці втекли та розтаборилися під голим небом. Вночі 9. травня розступилася земля на левалі, де була розтаборилася родина шахтаря Рава. Дрибнастий віз, що на ньому була шахтарева жінка з дитиною став нечаяно поступенно зникати в розпаденій землі. Рав поміг жінці врятуватися, потім подав їй з воза дитину — та тут-же пропав із возом під землею. Коло півночі утворилася пропасть біля гори, де є копальня. Дім залізничного будинка завис під землею. Зі збочі усунулося з 20 тис. тон землі. Залізничний шлях і гостинець перемалася, утворилася пропасть на 100 м. глибока. Водя в шибках копальні є вже на 50 м. глибоко. Кагастрофу пояснюють тим, що річна вода дісталася до верств гіпсу під копальнею та пробилася крізь щербаті копальні.

2.000 людей згнуло в землетрусі.

Землетрус, що навістив Персію, знищив зоні м. Сальмас. Було 2000 жертв у людях. В місті завалилися майже всі доми та будинки. Населення розтаборилося в горах. Трясіння повторилося кілька разів що 12 годин.

Повітряна демонстрація.

Зі Сімаї повідомляють: 40 військових літаків уладило демонстрацію на території мусульманського племені Гаджі Турабай. Демонстрація вспокоїла племена, що від заворушення в Пеннаварі були занепокоєні. Населення 35 місцевостей окр. Джембурсар постановило не платити ґрунт. податку. Гандіа наслідник Абас Тівбжі в понеділок вийде з добровольцями в Караґі. В середу прийде до Дарасану й пічне наступ на сільний монопол.

Заворушення у Шоллякурі почалося від експесів у двох прядильних на вістку про арештування Гандіа. Прядильні не вважали на домагання робітників і не хотіли спинити праці. Маніфестанти хотіли підпалити прядильні та виступили проти поліції. Підіше гурток конгресу хотів арабати в місті дальми. Около 30 тис. людей стало обкидати поліцію камінням. Бій тривав 2 год. Одного полімена, індійця, спалили живцем, двох убили. Пропало 5 поліменів. Кажуть, що їм викололи очі та кинули в криницю.

Злічували мурна.

У м'єсцевості Шермен (стейт Тексас) населення окружило тюрму й домагалось вилачі мурна, обвинуваченого, що знасильував білу жінку. Поліція старалася не допустити людей. Тоді вони підпалили тюрму. Мурни згинув під авалінами. Тіло його прив'язали ланцюгами до авто та возили по місті. Заворушення проти мурнів зростають. Змобілізували військко із скорострілами та бомбами, що витискають слівом.

Зі спортового життя.

Україна — Віс 2 : 1 (1 : 1).

Товариські змагання цих дружин, що стягнули на ґрише Вісу доволі поважне число публіки, закінчилися заслуженою перемогою української дружини, яка виступила в майже резервовому складі (без Петрова, Лисика, Кобзаря, Борсука, Сича). На воротах грав замість Новицького Бутель, що списався зовсім добре. Гра велася увесь час незвичайно фер, при чому Україна мала велику перевагу, особливо в другій половині. Голи для України стріляли Воробець і Грецьук (з вільного). Суддя п. Крайшарек.

Висліди у Львові.

Чорні—Геммоней 2:1 (5:0).
Погов—Лехія 2:1 (0:0).
Зеніт—Рекорд 2:2 (2:0).

Висліди в краю.

Варшава. Легія—Репр. Жид. Кл. 4:0 (1:0).
Лодзь. Гякоат—ЛКС 1:0 (0:0).
Лодзь. ЛТСГ—Туристи 3:1 (1:0).
Краків. Репр. Кл. А.—Репр. Кл. Лиг. 1:0 (0:0).

Невдачі Польщі за кордоном.

Будапешт. Мадярщина—Польща 3:1 (1:0).
Ляйпціг. Ляйпціг—Варшава 3:1 (2:1).
Хемніц. Хемніц—Варшава. 4:4 (1:1).

Закордон.

Будапешт. Мадярщина—Італія 5:0 (1:0).
Відень. Австрія—Чехословаччина 5:4 (3:3).
Париж. Чехословаччина—Франція 3:2.
Берлін. Англія—Німеччина 3:3 (2:1).

Арештування.

Дня 10. травня рано перевела поліція рев'їю у студ. експорт. Михаськова Омеляна, при вул. Марії-Магдалини 3. Після дводняної рев'їзії арештувала поліція студ. Михаськова Омеляна. Причина рев'їзії і арештування не відома.

Відчити Шварцбарда.

Винник от. С. Петляри, Шварцбард, матиме дня 15. травня у Ковні вічит п. а. „Жидівська мартирольогія“. Тойсам відчит матиме Шварцбард у Риві.

Брія і Гранді в Женеві.

Брія і Гранді відіхали 11. травня в Женеву.

Єгипетські маніфестації в Лондоні.

На прашання єгипетської делегації, що вїїджала з Лондону, прийшли на двірць представники мін-ства закорд. справ. На двірць прийшли єгип. й інші студенти із транспарентами з написами: „Хай живе незалежність Єгипту та Судану“. Студенти уладили демонстрацію. Делегатація сказала журналістам, що сподіються, що небаром вернуть у Лондон.

Експозе Грандія.

Мін. закорд. справ Італії Гранді в експозе у парламенті сказав, що Італія готова безп. переговорювати з Францією. Іт.-фр. співпраця є konieczна для уладовлення війноспин в Європі.

Що каже наслідник Кутєпова.

Аг. АТЕ повідомляє з Білгороду: Наслідник ген. Кутєпова на становищі начальника військового рос. організації на еміґрації ген. Мілер вїїхав після довгого побуту в Білгороду в Париж. Перед відїздом сказав журналістам, що згідно з остеріганнями військи встановлення в СРСР критичне. Треба сподіватися масового повстання населення проти більшовицької влади. Еміґрації припаде небаром велика робота у перебудові Росії на цивільшовану державу.

З передвїборчого руху на Волині.

ВОЛОДИМИРЩИНА. В квітні відбулася на Волинській землі велика нарада передвїборчих віч, а крім цього погол Кохан з членами Повіт. Комітету пп. Ю. Бундюк і С. Сасаєм та уповаженням на коритницьку Імлю п. Ругером відбули віду вилучу нараду. Від 13-го квітня до 1-го травня відбулися наради в селах: Охнівка, Руда, Мокресь, Турові, Блажесник у вербеській гміні і в селах: Стежаричі, Никитичі, Коритниця, Ішів, Кладні, Мосур, Заболоті і Ворчим у коритницькій гміні. Наради пройшли серед великого зацікавлення зібраних, прихильників Українського Нац.-Дем. Об'єднання. Треба налітисся, що ці наради вплинуть дуже додатньо на скріплення українського національного життя у володимирському повіті. Крім загальних нац. справ обговорено на нарадах також різні технічні справи у зв'язку з виборами.

РІВЕНЩИНА. В неділю 13-го квітня відбулося велике віче в селі Погова бугрицької гміні. Зібралось біля 500 осіб з доколичних сіл. Промовляв посол Максимович. На віче приїхали спеціально фірами осадники, які весь час вигуками перебивали промови. Попереджені вічевими не дали спровокуватися вигуками осадників, що би присутній представник влади не розважав віча. Щойно під кінець віча осадники почали між собою бійку і їх обантажованих вивезла поліція з села. Між українськими селянами переважає арешти. Арештовано Івана Ужницького, Наума Лаворіка і Дмитра Кошчєного, яких відставлено до Рівного. Крім того арештовано ще двох учасників віча. По трьох днях арештованих випущено з тим, що кожного дня вони мають голоситися на постерунку, який віддалений від них 8 км. Полія на вічу ще більше переконала наших селян, як їм їти до виборів. — У дні 13. IV. відбулося велике віче на площі біля церкви в селі Візьбір. Зібралось дуже багато селян також з доколичних сіл і вічевники з Посягви. Промовляв посол Максимович. Тогож дня відбув ще пос. Максимович нараду в Колесниках, а пос. Великанович велике віче під голим небом в Гоші, на якому було кількасот людей з Гоші й околиці. — В дні 27. 4. відбулася нарада в селі Віткіз. Реферувал посол Максимович. Тогож дня відбув він віче під голим небом в Андрусівці і пізнім вечором нараду з молоді в Заставі. В Андрусівці зібрався булв селяни із сіл Липки, Бяудів, Невіркив та ін. Кількох селяробів і місцевий арендатор поляк накликали зібраних не їти до виборів, але їх агітація не мала ніякого успіху. Нарада в молоді в Заставі пройшла серед милого настрою і стрілецьких пісень та товариської гутірки до пізньої ночі. — В дні 28. 4. відбув посол Максимович нараду з мужами земря, представниками кількох сіл у Межирічі. На віч зібраві одвоголосно заявлялися за Українським Нац.-Дем. Об'єднанням і постановили голосувати на листу ч. 18.

СЕЛЬБОБАМ НЕ ВЕЗЕ. Дня 27-го квітня улаштував селяроб Кошма Пелехатий віче на торговиці в Межирічі. Зібралось кількасот людей. Але парал-же на вступі, як тільки Пелехатий аложив привіт від селян і робітників, що заселяють простори від сєрбно-лентого Сяну по Кавкал, зібрані закричали: „Забравтеся!“ „Геть до Москви!“ Пелехатому не дали сказати ні слова і він соромно вїїхав з трибуни. Пому залиши, що на Волині нема мандатів для селяробів, а при виборах всі будуть голосувати на листу ч. 18. Тогож сємого дня зустрїла така сама доля послів селяробів Вальницького і Селюка в Клевани. Зібрані на вічу не допустили їх навіть до слова. Вваґай селяробів майже доволі стратили на Волині ґрунт під ногами.

ВОЛОДИМИРЩИНА. Посол Володимир Кохан відбув у нашій повіті дальший рад віч і нарад. Відбулися наради: 28. 4. ц. р. в Стежаричах, 29. 4. ц. р. в Микигичах, Коритниці, Ішіві, Кладнові, Мосурі, Заболоті, Пузові і Ворчимі. В дні 4. 5. ц. р. відбулося віче в Хмельові, на котрім 60

Йоахимстальський радовий оклад „Radiumchema“.

«**ДОБРОДІЙСТВОМ**
ДЛЯ ТЕРПЛИЧОГО
ЛЮДСТВА.

2050 1—2

Ці оклади поручають найвизначеніші лікарі та професори педуким на ревматизм, артритизм, іскіас, нервові болі, позаяк старости і жіночі недуги. Жідайте безплатних проспектів від:

„**РАДИУМСХЕМА**“

Варшава, Снядецьких 22 тел. 283—11.

Гол. Склад
Аптека Д-р ГАЙНРИХ
Варшава, пл. Театральна.

Нове приноровлення раду як лічного середника.

Загально є думка, що найгіршими нещастями, які мучать людство є: чахотка, венеричні недуги і рак. Утомлива діяльність не лише лікарів, але й цілого суспільства при допомозі державних і комунальних заведень довела в деяких краях до того, що ми вже якби на дорозі до опанування двох перших в цих нещастях: венеричних недуг і чахотки, а причинилася до цього ця нагода, що вдалося нам пізнати і докладно прослідити бактерії, наслідком яких ці недуги повстають. Третє з цих нещастів, рак, до нині неспросліджений, а боротьба з ним донедавна кінчилась операцією, аж в останніх часах зачали лічити через насвітлювання рентгенівськими проміннями та радом. Дотейпер не вдалося нам пізнати бактерію, яка викликає цю недугу, так як при чахотці чи венеричних недугах. Чи взагалі пізнаємо її колись — невідомо, бо невідомо чи взагалі така існує.

У кожнім випадку справу радового лічення останні здобутки пхнули вперед і нині завдяки радю ми не є вже такі безборонні, як давніше супроти цієї недуги і в численних випадках, коли його розпізнали, можемо радикально його лічити.

Одначе не лише в цій ділянці лічення новотворів, згадані фізичні способи лічення, передовсім радом починають набирати значіння. Докладні дослідження вказали, що дуже важним, може найважливішим лічним середником у багатьох місцевостях уже від віків славних із своїх лічних прикмет, є лічні джерела, а між складниками цих джерел є знову рад, лише в таких малих кількостях, що їх не можна було хемічно дослідити. Нині завдяки фізичним дослідкам дається їх ствердити. Кажемо „ствердити“ тому, що вказати їх можна було віддавна майже від віків по наслідках їх ділення в різних внутрішніх недугах, передовсім переміни матерії, жіночих недугах, шкірних і т. д.

Доперва докладніше пізнання промінюючих тіл, між ними й раду, дозволило нам зрозуміти чому ці води цілющі при самих джерелах, подальше від цих джерел, або після довшого переходування чи при транспорті втрачають свою силу.

Ці мінімальні кількості дорогоцінного перлістка, які знаходяться переважно в воді газу, підлягають розкладові та втрачають свою силу. Промініста енергія, виділювана через газу тіл радіоактивних (еманцій) є вже в часі транспорту, або переходування виладована і вода втрачає свої лічні прикмети. Купелі в цій воді, не мають вже того доброго наслідку, які мають при джерелах.

І тут знову, як у багатьох інших випадках, оперта на віковій досвіді, народна медицина

випередила наші дослідження і спрямовує наші зусилля на властивий шлях.

Від віків уже мешканці околиці Йоахимсталью, найбагатшого місця в Європі в уранові руди, з яких перший раз добула рад п. Курі-Складовська і які до нинішнього дня є ще найбагатшим джерелом раду в Європі, уживають як середника на всякі недуги мішочки, виповнених урановою рудою.

Після обсервацій, які ведеться від віків, ці мішочки мають таку прикмету, що при довшій або постійній їх ношенню на болячих місцях, усувають болі.

Наукові дослідження цього явища довели до висновків, що рад, уживаний навіть у малих кількостях через довший час, має корисний вплив на організм. Це спричинило, що підприємство, утворене разом з чехословацькою державою, що є власником Йоахимсталью почало витворювати мішочки подібні до тих, яких від віків уживали мешканці, не з сировою урановою рудою, але з докладно відміреною кількістю раду, що дозволяє контролювати уживання цього способу лічення в різних родах недуг, передовсім довготривалих.

Це лічення незвичайно вигідне з огляду на те, що зовсім сухі оклади не вимагають спеціального приготування перед покладенням їх, не викликають ніякої болючої реакції і навіть при найдовшій уживанні не викликають ніякої шкоди.

Мусимо пам'ятати про те, що природа сама значно ошадніше газдує енергією, ніж чоловік та його техніка. Святотріванська мушка пр. витворює так знаменито своє світло, що якби ми могли так використати енергію як вона, зуживану в електричній чи нафтовій лампі, то могли би ми освітити нею цілі домки.

Використання енергії природою і організмом є також багатіше. Відносно невелика енергія сонця, яку втягає в себе наша відкрита шкіра, є піддержкою дуже багатого хемічного перетворів в організмі, недостача її може викликати тяжкі недуги, як це стрічаємо у людей, позбавлених сонця і світла. Мінімальні, невимірні, які можна ствердити дуже чутливими приладами кількості енергії, що повстають наслідком розпаду атомів потасу, є на думку Цваардемекера, знаменитого голандського ученого фізіолога, мотором життя декотрих квітти, між іншим також серця.

Це дає нам змогу зрозуміти, як може така мала кількість раду, яка є в радових окладах, мати свій вплив. Можливо, що ця мінімальна кількість енергії покриває недостачу необхідної до правильного і нормального життя організму, або недостачу енергії, потрібної до поборювання недуги.

НОВИНКИ

— Пригадні! Першорядна кравецька робітня **ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** знаходиться у Львові, Сикстуська ч. 20. Відзначена золотою медаллю на виставі в Стрию. Численні признання за солідне і точне виконання всякого рода кравецьких робіт. Добірний матеріал на складі, унірковані ціни. 1953 3-6

ли люди з Хмельівки, Хмельова і Хоболтви. Присутніх понад 200 осіб. Тогож дня відбулося віче в **Микулчаз**. Присутніх до 200 осіб. Далше була нарада в **Яковичаз**, а в **Березовичаз** віче. Присутніх понад 300 осіб. Дня 5. 5 була в **Бублаз** нарада, 6. 5. в **Висунічаз Руських** віче. Присутніх понад 250 осіб. Населення у всіх селах широким представником Української Парляма. Репрезентації в особі посла Володимира Кохана і заставляє, що буде голосувати тільки на листу ч. 18. Семанишин.

Довкола львівських театрів.

Довга боротьба на Міській Раді над театральною квадратурою кола: кому, як і за скільки віддати дирекцію міських театрів? — ще остаточно практично невирішена. Теоретично — двома голосами більшості рішили передати на новий рік управу театрів пп. Чапальському і Залеському як арендаторам, з варшавським режисером Шілером до помочі.

Головні аргументи в усій кампанії за новою управою били на особу Шіллера, що має обнови репертуар. Ця зміна мала би коштувати місто багато більше як досі, але, казали, мала би дати театраві „щось нового“.

Тимчасом, по останнім чуткам — людина, на яку покладає Львів усі надії — режисер Шіллер, зовсім не квапиться. Він, як зачуваємо, покищо переговорює з „Театром Народовим“ у Варшаві. Аж тоді, коли йому не лишиться нічого кращого від Львова, приїде п. Шіллер до нього. А що буде, коли не приїде?!

— Знов профанація воєнної могили. Дня 5. V. ц. р. якась таємна рука розкинула стрілецьку могилу на цвинтарі в Козозі. Вінци, зложені 4. V. на могилу місцевою молоддю, як також хрест, що був на могилі, з цвинтаря винесено. Тому, що справа профанації цієї могили опинилася в суді, до цієї справи буде нагода ще вернути.

— Жертва праці. Підчас будови кіна в Катовицях робітник Людвик Слезик упав із 4 поверха і розбив собі череп так сильно, що в дорозі до лікарні помер.

— За державну зраду суд у Катовицях засудив німця Павла Ціммоля на 1 рік в'язниці. Слідство виявило, що обвинувачений працював у користь Німеччини.

— Евхаристичний конгрес. Дня 8. ц. м. в Ту-нісі розпочався евхаристичний конгрес, у якому взяло участь 20.000 осіб з різних країв світа, між ними легат римського папи та багато церковних достойників.

— На кару смерті через повішення засуджено в Грудзьондзу Францішка Воляка за вбивство селянина Вільковського. Генрика Вільковська, яка намовляла до вбивства, засуджена на 10 літ в'язниці, а Іван Воляк дістав 6 літ в'язниці, також за намову до вбивства. Генрика Вільковська була жінкою вбитого. Цілий цей злочин мав любовне тло.

— Релігійний хаос на Рад. Україні. „Комуніст“ подає, що в селі Ойбиш. на Рад. Україні, селянин Шидлун разом зі жінкою втопили двоє своїх дітей. В суді заявили вони, що дістали наказ від Бога втопити дітей, бо інакше вони виростуть і будуть комуністами, ворогами релігії. В селі Маківка під Київом б. комуніст, голова союзу безбожників Гущенко висповідався й просив прийняти його назад на лоно церкви. Після урочистого богослуження з цієї нагоди, Гущенко виголосив протибільшовицьку промову.

— Химери природи. У південній Франції, де звичайно в травні вже тепло, як у нас в літі, на днях впади великі сніги, які скоро стопилися, наслідком чого повільно затопила кілька сіл, понищила залізничні шляхи і т. д. В деяких околицях снігу впало було на 15 см. Зараз після цього був хмаролім із цілоденними дощами.

— Сліпа Теміда. В 1922 р. в Дістельгофі в Баварії бандити напали на родину Шперлів і вбивши стареньку бабуся Шперльову убили шлюсар Гіршман і що Тройт ніякої участі в убивстві не брав. Гіршмана арештовано, а Тройт, відсидівши невипно 8 літ у в'язниці, опинився на волі.

— Вкрали рукописи маркіза де Сад. Письменник маркіз де Сад після того, як 1772 року його засуджено на кару смерті, втік до Жеєви, а його рукописи з цього часу залишились у музею в Шамбері. На днях відомі поклонники творчості цього голосного письменника, вкрали ці рукописи і поліція ніяк не може знайти злочинця.

— Поет-лауреат в Англії. Від 300 літ в Англії є звичай іменувати одного із живих поетів лауреатом. Такий поет-лауреат окрім слави, має багато привілеїв, а окрім того дістає 100 фунтів штерлінгів річної нагороди. Після смерті поета-лауреата Роберта Бріджеса, літературні круги в Англії ведуть завязані спори, кого іменувати новим поетом-лауреатом. Більшість вважає гідним цієї почеси лірика Ітса, але він з походження ірландець і через те має багато противників серед англійських впливових чинників. Тому висувують кандидатуру письменника Кіплінга, якого вважають речником англійського імперіалізму. В Англії нема установлених правил, після яких вибирається поет-лауреат і такий вибір є часто справою випадку, або залежить від різних політичних й особистих мотивів. Тільки саме іменування поета лауреата переводить король через прем'єра міністрів.

— Справлення помилок. В попередньому (102) числі „Діла“ зайшло знову кілька прикрих помилок. Так в „Огляді зкордонної преси“ в заголовку другої змітки „Манчестер Гардіен“ і українські воєнні надії“ перекинуто останнє слово на: події. — Ще прикриший коректорський недогляд зайшов з підписами авторів під двома статтями, які просто пропущено. Сталось це зі статтею „Про першу вандрівку української молоді“, під якою випало назвище її автора, д-ра Якова Турина з Відня, якого за це дуже перепрошуємо, і з рецензією на оперетку „Троянди з Флориди“, під якою випало назвище рецензента І. Німчука.

Всячина.

Веснянки і інші забарвлення шкіри. З трудом перетискаючись львівським корсом стрічаємося доволі часто з людьми аж рясними від веснянок та інших пігменталій. Злоба їх поява полягає в тім, що найсильніше виступають весною (від чого і їх назва — веснянки!) і літом, коли то люди найбільше хотять подобатися. Зимою значно бліднуть. Виступають вони на відкритих частих тіла у „предиспонованих“ людей і рояться від темно бронзових плямок. Вони не спричиняють тому, кого навідують, ніякого горя. Повстають під ділянням хемічних сонячних промінів ультра-фіолетових), в які так багате сонце весною і літом, головню в горах та ще більше у південних краях, хоч і у нас їх не бракує. Відзначаються нерівномірним пігментуванням (нагромадженням барвника) в клітинах спідних верств наскрда і властивій шкіри. До пігменталій нале-

жати крім веснянок (ще перші і вроджені знаменця (постійні пігментації) та забарвлення, що повстають підчас деяких надуг, як при жовтухливості, бронзовій (Азіановій) хоробі, при тяжких і хоробах матиці, котрі вимагають уже основного лікування.

Проміні світла є в нашому випадку причиною журби, та не нам судити „божі діла“, треба лише оглянутись за помічю. Тут косметика іде в розрив з гігієною і радить омивати денне світло, немов би захочувала до нічного життя. Ми є залюбки „моральніших“ поглядів на цю справу: вважаємо, що косметика мусить іти в парі з гігієною тим більше, що маємо вже охоронні середники у виді ескулінових та хінінових препаратів. Значить радуйтеся надалі соняшним світлом (зриваючись з нічного бурлакування, доказаного косметичною лайків за конечність!) охороняючи лише загаданими середниками свою шкіру перед небажаним його ділянням. Стільки щодо охорони. А щодо усунування вже існуючих веснянок то маємо тьму-тьменну різних простонародних середників, з котрих найліпшим є потирати шкіру пиріновим соком. Зрозумілими є, що вживаємо цього середника не тому, щоб пацієнти були кращі в співжитті як та цитрина, але щоб усунути веснянки. Зрештою, слід уживати намілювання, щоб зм'якшити наскірені, а опісля втирати вибілюючу масть, яку порадить лікар. Дальше можна вживати масти до лущення наскіреня, а при дуже темних (або глибоко вложених) веснянках треба це повторювати і кілька разів. Деякі вживають у тій цілі наświetлювання гірським сонцем, що є абсурдом, бо хоча шкіра злущиться, то викаже ще більше веснянок, бо проміня сонця — діляють рівнож на нову шкіру і то ще сильніше! Після усунення пігменту, уживається охоронних засобів ескулінових (резон або ультралезон) та хінінові пудри. Щодо постійних плямкових пігментацій як перші і вроджені знамена, то чезаємо їх у той спосіб, що випалюємо їх перитроном, квасами: азотовим, сілним, оптовим або ацетоцтовим; дальше електролізом або електричним при знечуженні катетером, який до цього найбільше надається. До ввібливання після опалення вживаємо головню перитронових препаратів та бораксу як додатку до води до миття, якою миемо смагляву шкіру двічі денно. На вислід при тій методі треба чекати довший час.

Д-р Омелян Гушицький.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам для 10. травня д. р.: за масло експортне солоне пріна кількограм 1'40 зол., за масло несолоне бльокове 4 20 зол. за кількограм; за літру молока 0'34 зол.; за літру сметани 1'60 зол.; за копу сень 5'90 зол.
Тенденція цін масла знижкова.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

„Українська загальна енциклопедія“ (Книга знання), під редакцією д-ра Івана Раківського. Видання кооперативи „Рідна Школа“ за фінансовою допомогою кредитово-господарської кооперативи „Покутський Союз“ у Коломиї і „Повітового Союзу Кооператив“ у Станіславові. Львів, Станіславів, Коломня. Випуск I. Буква А. (Від „а“ до Антіної).

М. Галуцинський: „За право до життя“. (Дві промови у сенаті). Накладом Видавничої Кооперативи „Національне Об'єднання“. Львів, 1930. Політична бібліотека. Ч. 2. Стор. 72. Форм. 16°.

В. Сімович: Українські йменики чоловічого роду на -о в історичному розвитку й освітленні. Прага 1929. Відбитка з „Наукового Збірника Українського Висок. Педагог. Інституту ім. Мих. Драгоманова“. Т. I. Стор. 70. Форм. 8°.

Dr Ivan Esih, Zagreb, redaktor „Obzor“: „Ukrajinsko Društvo „Prosvita“ u Lavovu“. — Sarajevo 1930. Видало Hrvatsko Kulturno Društvo „Napredak“. Sarajevo. Стор. 16. Форм. 16°.

Prof. Serge Cheloukhine, senateur: Pour la defense des droits du peuple Slave Ukrainien. Imprimerie „Politika“ Prague 1930. Стор. 14. Форм. 8°.

ЖУРНАЛИ:

„Літопис Червоної Калини“, ілюстрований журнал історії та побуту. Річник II. Ч. 5. Львів, травень 1930. Зміст: На Голгофті; „Карре аб“; Штірк чи Кербер; На Старокопостині; Наполеон I. й Україна; Страсний тиждень 1920 р.; Із стрілецьких споминів; Таборні видання; Отаманщина; Січові Стрілці у корпусі ген. Нагієва; „Гнильський бунт“; Нарис історії XIV. бригади УГА; Листа втрати I-ої бригади УСС (1919 р.); Іван Шафран; Бібліографія.

„Світ Дитини“, ч. 5. май. Усе це число складене з 23-ох оповідань і віршків присвячене „Місяцеві матері“ — травневі, коли по всьому краю величають ріжними святами заслуги мамі для дітей і рідні. Журнальчик прикрашений 10-ма гарними ілюстраціями і має повістевий додаток „Чорна Індія“ Ж. Верна.

„Життя й Знання“, ч. 8. Зміст: I. Рогатинський: Глухівська трагедія; П. Франко: Глиняні будинки (4 ілюстр.); Б. Лиснянський: Передчервоної проміні та їх практичне приложення (3 ілюстр.); А. Річійський: „До щастя, слави і свободи“ (12 ілюстр.); М. Дужий: Звідки походять цигани?; Ю. Крохмалюк: Хемічна війна (3 ілюстр.); Ю. Дорош: Світлописання та його

вжиток (1 ілюстр.); М. Черкавський (за Вагнером): Звідки взялася гумова опуха? (1 ілюстр.); Т. Фотинюк: Сікум маленький: шкідник збіжжя (1 ілюстр.); В. Корняк: Чи можна осягнути невимірність у авірному світі? (а 3 ілюстр.); Б. Л.: Новий винахід у телеграфі; П. Дубрівний: Орографія та релеф Волли (12 карти і 3 ілюстр.); М. Музика: Бактеріологія і епідеміологія туберкульозу (2 ілюстр.); Т. Дончак: Як живуть робітники в Австралії (2 ілюстр.).

„Молоде Життя“, журнал українського Пласту. Рік X. Ч. 4. Львів, квітень, 1930.

„Наш Приятель“, ілюстрований місячник для молоді та шкільних дітей. Видає Марійське Товариство Молоді у Львові. Рік IX. Ч. 9. Львів, травень 1930.

„Сільський Господар“, орган крайового господарського Т-ва „Сільський Господар“ у Львові. Річник XVI. Ч. 9. Львів, дня 1. травня 1930 р.

На Пластовий Дім.

ТРИНАЦЯТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер“, Львів, Руська 20, вкл. книг. ч. 15 000) зложили дальше: 361) Т-во „Дністер“, Львів, 100 доларів і кличе „Центробанк“, Земельний Банк Гіпот. і „Народню Гостиницю“ у Львові. 362) Ольга Савойкова, Дрогобич, 166 зол. і кличе Меліною Ільницьку з Дрогобича, Нусю Малішевську-Гамерську з Бучача і Гену Терлецьку з Борислава. 363) Денис Класевич, Любич, 20 зол. і кличе д-ра Евгена Олексія зі Львова й о. Григорія Гавулиха з Незвиськ. 364) о. Володимир Соломка, Галич, 10 зол. і кличе о. Миколу Благого з Букачоведь і о. Ст. Городецького з Липиці Дол. 365) Е. і М. Явкі, Коломня 10 зол. і кличуть Ліну Рещкову з Коломиї і д-ра Г. і С. Явник з Підгаєць. 366) Дир. С. Коток, Станіславів, 10 зол. і кличе д-ра І. О. Волнянського і дир. А. Левіцького зі Станіславова. 367) о. Юлія Боберський, Яблонниця Польська, 5 зол. 368) о. Микола Любович, Зелена, 5 зол. 369) Д-р Микола Пушкар, Ланьцут, 5 зол. і кличе д-ра В. Баса і В. Бойка з Ніска і В. Хомницького з Сокаля. 370) Марія Томич, Брустурк, 5 зол. і кличе о. Я. Жибицького з Брустур і о. Ласівчука з Річки. 371) Роман Кишакевич, Горалці, 5 зол. і кличе інж. Івана Кишакевича з Познаня й о. Льва Ваня з Самбора. 372) Тана Яросевич, Львів, 1 долар і кличе Юлію Маркевич зі Львова і Любку Сошевицьку зі Ст. Самбора. 373) о. Михайло Лала, Львів, 20 зол. 374) Окуфрій Солтис, Тернопіль, 1 акція Земельного Банку Гіп. 375) о. Антін Болнар, Плотича, 1 зол. 376) о. Василь Олексія, Стара Ропя, 2 зол. 377) о. Теодор Цегельський, Струсів, 5 зол. 378) Міщанська Каса, Перемишль, 15 зол. 379) о. Стефан Онішкевич, Купнівчич, 10 зол. 380) Інж. Михайло Чорний, Радом, 10 зол. 381) о. Йосиф Фльорчук, Городек аз Заліщики, 3 зол. 382) о. Іванусія, Ващеніч, 5 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр: Понеділок, 12 травня, год. 7-30 веч. „Рожі в Фльориді“.

Малий Міський Театр: Понеділок, 12 травня, год. 7-30 веч. „Пан Топаз“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Заклята ріка“ (Річ. Бартезьме, Беті Компсон). КАСІНО: Любовниця Розвольського. КОЛЬОСЕН: Пат і Патахов як бантовці.

КОПЕРНИК: Володар Сагари (з Гайдарович). ЛЕВ: Комедія „Чеснотліві дівчата“.

ОАЗЯ: Боротьба за золотий ріг. МЯРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Співень Бродвею (Дж. Гільберт). ПАЛЯС: Звукова фільма: „Ночі в пустині“.

ПАН: Золоте пекло. ПАСАЖ: Соня прерій. ПРОМІНЬ: Шехерезада. СТИЛЕВЕ: Янгол вулиці (Джанет Гейвор).

ФАТАМОРГІНА: Жінка на місяці. ХИМЕРА: „Гільтай“.

УТІХА: „Волга, Волга“.

Програма радіо.

Понеділок 12. V. 1930. ЛЬВІВ. 11:58 Сигнал часу, гайназ, 12:05 Концерт грамоф. плит, 17:45 Легка музика, 18:45 Відпоч. 19:10 Всячина, ко- мунікати, концерт грамоф. плит, 19:25 Сигнал часу, гайназ, 20:05 Музична базача, 20:30 Міжнар. концерт із Будапешту, 22:00 Фейлетон. 20:15 Комунікати, 23:00 Сальсона музика.

Вівторок 13. V. 1930

Варшава (1411,7) 19:30 Опера з Поздана. Краків (312,8) 11:30 Трансмисія з Варшави. Гельсінгфорс (221,4) 18:15 Спів. Ляйпціг (259) 16:30 „Зачарований

кіт* Офенбах. Лондон (356,3) 19:40. Радиоорхестра Стокгольм (436) 20:15 Концерт. Брюссель (509) 21:15 Відпочи- чельо В'єнь (516,3) 15:30 Капела Ба- вера. Будапешт(350) 19:00 Циганська музика. Ленінград (1060) 17:30 Концерт молодих музиків. Париж (1725) 22:10 Грамофонові плити.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2002

Самбір старий: Понеділок 12/5 ц. р. „Маруса Богус“

Вівторок Середя

Четвер

Пятниця

ДРІБНІ
За оголошен

НА ПРОДАЖ негайно 7 сид- них, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діло“.

КОРОНКИ до біла, модні та перковні, найдешевше „Wencesja“ Боліва 19. 2046 1—30

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; та- кож тапировані меблі, власного виробу — найдешевше в **Дорогеум** Льва Сапінгі 34. телеф 15-01. 1303 38—?

ВСІЛЯКІ годинничарсько-ювілерські роботи виконує найстаранніше Д о м б р о в с ь к і - Р о з в а ж е в с ь к і Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 1856 16

ПАНЧОХИ, рукавички, скарпінки, по- лічку, бавовну, нитки до ганту і шиття поручає Магазин **Майвальда**, Львів, Собіського 9. 1977 3—8

КАНДИДАТ нотаріату з правом суб- ституції змінить посаду. Числить на стаду посаду, есентуально субститу- цію. Ласкаві оголошення прому надси- лати в поданням умов до Адм. „Діло“ під „Кандидат нотаріату“. 2038 2-4

ГОДИННИК ВАШІ буде найкраще на- правлений у найбільшій годинничар- ській роботні Івана Зельтєнрайха Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провін- ції просимо репарації присилати поч- тою. — Старомодні жіночі годинники 1857 61—?

а до винай- а — бічна 93. 2054 1-3

є посади від дресу: Грн- ній, п. Ко- 2051

ІНІЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст недуг легенів, серця і жолука

д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

ПІДЛЮТЕ-КАМ'ЯНЕЦЬ

пенсіонат на 20 комнат з ціанж удер- жанням відчинно з днем **15. червня ц. р.** 2048 1—3 Ольга Чапельська, Дрогобич.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

буш. лікар заграничних клінік, спеціаліст сірних, венеричних і сексуальних недуг **та лікарської косметики** ординує від 8—10^{1/2}, 14—18. в неділі і свята від 10—11. Гірське сонце. Вапофор. Діатермія. Криво- тералія. Сепараткові почесаляні. **ЛьВІВ, вул. Потоцького ч. 11. I. п. 826** Телефон 65—87.

ЛІКАРСЬКА ЛЯБОРАТОРІЯ
Д-р мед. Генрики Фішбах
і інж. хем. Еміля Мангайма

Станіславів, пл. Міщаневича ч. 6. тел. 3-87 приймає всілякі бадання бактеріоло- гічні, хемічні, серолог. і мікроскоп. Бадання водні середників пожива, як та- кож хем. аналізи али промислових ц лей.

Заява.

Уміщена в 101 числі „Діло“ „Осторо- га“ в справі векселя Н. Ф. підписань Д-р Бабієм не походить від мене. 2052 Д-р Михайло Бабій

Реальність в Кутах

з великим домож (о 8 кімнатах і двох виходах), з городом і кер- нилею, при головній вулиці і тротуарі, в гарнім положенню, пригожа на сана- торію або яке підприємство — є на про- даж. Банжчу відомість подасть о. Сте- фанович, Львів, Чарнецького 26. 2053 1-3

Ширіть наш часопис!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конто почт. щадл. 143.522
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічне 15-00 „
Піврічне 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМТРИКА
25 сот.

НОВОВІДКРИТА КНИГАРНЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ“ У ЛЬВОВІ, вул. СИКСТУСЬКА Ч. 20, ч. тел. 37-42. (Дім Народної Гостинниці)

Все на складі: шкільні книжки, всього рода літера-
турні та наукові новості краєвих і заграничних ви-
давництв, друки, шкільне та канцелярське приладдя.
Замовляйте й купуйте в цій книгарні, бо цим
причинитеся до скріплення і розбудови „Рідної
Школи“, в якій кується будучність нашої нації.
2059 Ждайте проспектів і каталогів. 1—5

Офіційні й неофіційні представництва.

(Від нашого кореспондента.)

Рим, 6. травня 1930.

Майже кожна нація має в Римі свої офіційні й неофіційні представництва. Офіційні носять назву — амбасад або легаций при королівстві або святому престолі. Неофіційні — називаються ріжно: археологічні інститути, академії мистецтв, духовні колегії. Але всі вони відіграють величезну роль у зближенні та взаємному пізнаванні, всі вони намагаються здобути для свого народу й своєї нації якнай-лучніше місце в opinіo світу, в його інтелектуальних та духовних сферах.

Від часу до часу з'являються в часописах звістки: Німецька Академія Мистецтв відкриває у своїй „Віля Массима“ виставу творів німецьких мистців; або: Румунська Академія влаштовує відкрити по організації нового театру в Румунії; або: Французька Археологічна Школа відкриває свою бібліотеку для загального користування; або дирекції всіх національних академій погодилися, для зближення й ознайомлення своїх членів із вченими Італії, а також для взаємного ближого пізнання, влаштовувати по черзі чай у місцях осідку своїх інститутів; або: Німецька Духовна Колегія влаштовує у своїй просторій салі концерт духовної німецької музики, вхід вільний; і т. д. і т. д.

Від часу до часу з'являються в Римі, крім цих постійних представництв ще й усякі „надзвичайні місії“ чи то в особі одного лише „міністра“, чи п'яніста, скрипача, диригента оркестру або „знаного і поважаного“ знавця всяких справ, що відбуває низку конференцій, а явною метою здобути щось для своєї країни, після чого починаються чай, прийняття, відвідини, інтерв'ю по часописах і врочисті проводи з квітами на залізничній станції. Іноді такий міністр з'являється в супроводі величезного гурту різних службовців, що своєю кількістю могли би дорівняти навіть первісному складові нашої бувної париської дипломатичної місії, або теперішніх більшовицьких торгпредств.

На місії окремих „надзвичайних міністрів“ дуже шедри поляки, на місії „численні“ — росіяни. Ось і тепер тільки скінчилися в Римі виступи московського Камерного Театру під управою Гаїрова, що вважається найвідважнішим і наймодернішим зі сучасних європейських режисерів, а зараз по тім почалися виступи балетної групи Вері Немчинової, що називає себе ученицею покійного Дягилева. Виступи Гаїрова пройшли з великим успіхом, хоча російська емігрантська колонія і бойкотувала „більшовицький“ театр. Виступи „емігрантської“ групи Немчинової навпаки — проходять вельми слабо, — бо цей жанр успів уже всім надокучив і то тим більше, що артистичні сили і матеріальні технічні засоби цих емігрантських труп з кожним роком все більше підупадають, виснажуються.

Іншим разом ми колісь спинимося над тією ролею, яку відіграв в Італії російський театр, — тема цікава і повчальна, — але в даний момент нас цікавить щось інше. Ми хочемо звернути увагу на цю постійну культурну пропагандивну роботу, що її ріжні народи відбувають у Римі і, очевидно, по всіх інших світових осередках. У нас колісь цю роль повинні виключно один лише хор Кошиця, — але й він віддавна вже перестав існувати. Ми позбавлені можли-

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто Почтової Шкади ч. 143.527).

як Центральна Каса українських кооперативів приймає вкладки економії, забезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу. 10-10

вості вислати кудинибудь наші „надзвичайні місії“ і нашим першим безпосереднім завданням є організаційна робота в нутрі, у себе, — бо лише тоді, коли буде щось серед нас, то тоді і на зовні самі собою підуть могутні паростки. Але є у нас одно постійне „посольство“, що повинно би відіграти далеко більшу національну роль, ніж воно досі відіграло.

Я думаю про нашу „рутенську“ колегію в Римі. (Вона ще й досі називається „Рутенською“ (Collegio Ruteno). Приглядаючись до ролі відповідних інституцій в інших націях, менше від нашої в активності зацікавлених, мимоволі запитуєш себе: Чи провід нашої Колегії вилповлює свою фактичну роль нашого неофіційного представництва при Ватикані? Це питання насувається мені тим більше, що наші справи у Ватикані повинні би стояти далеко краще, ніж стоять і для такого мого сумного констатування, на жаль, є аж за багато підстав, — а в них перша і найважливіша, що Ватикан раніше завжди думав поширювати свої впливи у східній Європі і переводити свою улюблену ідею зєдинення церков власне через українців, а не через москалів, — через Львів і Київ, а не через Москву.

Думав... Бо так писав покійний Бенедикт XV., визнаючи український національний уряд і даючи своє благословення для нього (в листі від 21. лютого 1921 р.): „Тому власне, що в нашому серці Ми маємо надію на повернення народів Сходу до єдиної віри, сподіваємося глибоко, що через українців, тісно зв'язаних зі Св. Престолом... дуже швидко зможе сповнитися бажання, що його висловив Наш славний попередник Урбан VIII., який сказав відомі слова: „Я надіюсь, що через вас, мої русини, Схід навернеться...“ Отже так раніше Ватикан думав і надіявся...

У минулому... А в сучасному?... Ми не маємо можливости вчитувати чужих думок, коли вони не виложені на папері, але ми можемо і мусимо рахуватися з фактами. А факти ці нам не сприяють. Можна би здогадуватися, що тепер Ватикан надіється на навернення Сходу не „через українців, тісно зв'язаних зі Святим Престолом“, а через елементи, ім істотно ворожі.

Для підтримки цього нашого погляду досить згадати, що в усіх ватиканських енуціяціях з приводу переслідування релігії під більшовиками, говориться лише про Росію, так ніби вся попередня боротьба українського народу за відмежування своєї територіальної й національної відрубности пройшла десь поза увагою Ватикану; так, ніби на Україні не було ніякої автокефальної української церкви, що проти неї зокрема більшовики звернули найзавзятіші переслідування; так, ніби сам термін Росія, в тому розумінню, як його аживають тепер ватиканські канцелярії, не є загрозливим для „народів Сходу“, викликаючи у них цілком ясний образ „єдинонеділимської“ концепції.

Мало того, останніми часами стався ще один факт, що наводить на сумні думки: часописі сповіщають про висвячення на католицького священника кн. А. Волконського, нашого найбільшого ворога, що для нього боротьба з ідеєю української незалежності стала свого роду *idée fixe*. Розуміється, у самому факті висвячення не булоб нічого ані страшного, ані дивного, — але кн. Волконського, бувшого офіцера й адютанта царського двору висвячують, як загально твердят, без всяких, потрібних звичайному смертельникові довгих теологічних студій, — факт в католицькій церкві дійсно незвичайний! Мало того, висвячують його, давнього римо-католика... по східньому грецькому обряду, католика навертають на унію! Все те свідчить, що на кн. Волконського покладають завідкі надії в справі здобування Сходу. Тим часом, на рахунку кн. Волконського лежить кіль-

Чи думаєте про свою будучність?

Якщо так, то складайте свої економії в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

ка різко антиукраїнських брошур, виданих у ріжних мовах і повних злісних брехонь про німецькі марки й інші відомі вигадки. Не давніше, як цього року, між кн. Волконським і Вашим кореспондентом відбулась в італійських часописах палка полеміка про туж таки українську справу, при чому кн. Волконський повторював всі свої давні „історичні правди“ і відмовлявся визнавати не лише незалежність України, але навіть саме її імя.

Ось і сьогодні переді мною програма вчорашнього вечора — „Росія в картинах і музиці“, що має сьогодні вечером відбутися у салі німецької Духовної Колегії („Делла Анима“). Вступне слово має виголосити кн. Волконський, а серед ілюстрацій „російської“ музики знайдемо... нашого Бортиянського і навіть... російську (!!) („руссшес“) народню пісню „Почаївська Божа Мати“ в музичному обробленні Кошиця. Співатиме російський мішаний хор. Російська музика досить багата, щоби наповнити з успіхом програму одного концерту, і коли всеж таки доповнюють його українськими співами, видаючи їх за „руссшес“, то політична ціль такої тактики є цілком ясна: ми стоїмо перед тою-ж самою „єдинонеділимською“ концепцією.

Невжеж у нас нема нікого, хто виснавив би, що не цим шляхом йдеться на релігійне здобування Сходу? Невже-ж ще досі ніхто не міг з'ясувати, що єдинонеділимська концепція вже раз вкинула той Схід, а передовсім нашу Україну, в хаос соціального, морального й антирелігійного безладдя; невже-ж ще досі, після ясных і гарних слів Бенедикта XV., можливі в мурах духовних інституцій такі явно протиукраїнські виступи, що викликають лише огірчення і роздратованість?

І ще одно, останнє питання: Чи не був би крайній час провідомі нашої Духовної Колегії придивлятися тому, що робиться у мурах інших духовних колегій і в відповідних випадках — відповідно реагувати, боронячи нашу національну гідність, і сприяючи таким чином кращому розумінню наших національних ідеалів... на чужині? **Евг. Онацький.**

Конференція Бріяна з Гендерсоном.

Бріян привів на свідання Гендерсона, що в переїзді з Женевы задержався в Паризі. Обговорили політ. справи, м. ін. справи, ав'язані з найбл. сесією Ліги Націй та положення, що втворилося після льондоської конференції. „Матен“ пише, що Бріян пропонує Гендерсонові текст меморандуму у справі утворення госп. європейського союзу. Оба держ. мужі прийшли до переконання, що треба почати негайно французько-італійські переговори в справі морського розбурення. Тому треба буде використати приїзд Грандія на сесію Ліги Націй до Женевы. Іт.-фр. переговори скінчатся найпізніше до 6 місяців. „Ер Нувель“ пише, що англ. міністр закорд. справ є думки, що годі дозволити Муссоліньому безкарно порушувати рівновагу сил на Середземнім Морі.

Промисл Рад. України.

Хемічні трести радянської України виконали 90 проц. пляну. Штучних навозів випродуковано 13.000 тон менше як плянувалось. Фабрика „Серп і Молот“ виконала 35 проц. пляну, металургічні заводи ім. Енгельса виконали 57 проц. Загально відчувається брак сирців.

Флямандія будиться.

Возниий суд у Лієжі засудив воєка Льова на рік в'язниці за те, що домагався, щоби військовий наказ виданий йому, був писаний фляманською мовою. В Антверпі фляманці знищили бельгійську пам'ятник і вибили вікна в державних будинках.

Вирівнюйте залеглості! Вже не-далеко час льосовання премій. — Передплатники, що не матимуть з днем 15. червня ц. р. ніякої залеглості у передплаті за „Діло“, можуть виграти бібліотеки вартості 100 ам. доларів, дві по 25, десять по 10 і десять по 5 ам. доларів. Хто **схоче платити за бібліотеки ГОТІВКОЮ.**

З польської преси.

Про незнання і легковаження української культури.

У двох органах санациї преси, „Дзєнніку Львовському“ (з 8. ц. м.) і „Курєрі Віленському“ (з 9. ц. м.), появилася стаття на ту саму тему, настільки подібні, що зраджують або одну руку, або бодай спільне джерело. Одна з них, у львівському часописі, зветься: „Про таку блявку, а таку далеку культуру“, друга — у віленському — „Про культурне співжиття з Україною“. Обі статті говорять про незнання і легковаження української культури, точніше кажучи, української літератури, серед польського громадянства та звивають покінчити з цією аномалією, шкідливою не лише в огляді інтересу польської культури, але й політики. Помінаючи дивогляду і зміхотворну національно-термінологічну саламаду, якою користується автор статті у „Дзєнніку Львовському“ („руські“, „українські“ — в лапках і без лапок, та „малоруські“, бракує ще для комплекту „русинські“ і хіба ще „малопольські визнання грецько-католицького“), та дуже неfortunний вступ до статті у „Курєрі Віленському“ (про те, вачеби „патентовані політичні провідники“ виступали проти „порозуміння двох культур“, — зате в термінології віленський орган тримається лише терміну український), на загальні статті підносяться понад рівень банальних, поверховних фраз або звичайних лайок і цькувань, якими орудує польська преса, коли тільки починає говорити на українські теми. У „Дзєнніку Львовському“ читаємо:

„З меншостевих проблем нашої діляниці (перекладаємо буквально — прим. ред.) залишило в цих выводах тимчасом на боці цілу руську чи теж українську проблему та справу належної плятформи для співжиття обох народів, які замешкують наші південно східні вовідства і Волинь, і киньмо оком на майже недоторкану ділянку, себто справу знання і вартості культури, чи пак літератури в українській мові, або як хотять інші — у мові малоруській. Во не лише першим, але найважливішим і найкориснішим кроком з польського боку повинно бути познайомлення себе з культурним життям українського народу, без огляду на такі чи інші політичні змагання одної чи другої сторони. Закривання усього негацією і найвищим незнанням другої сторони нічого не розв'язує і нічого цим не досягається, крім рішучого шкідництва для власної справи. Цю шкідливість незнання українського життя, головню

мови, віджоструємо хочби на одному прикладі. Польське вчительство нормальню має право навчання лише у польській мові, зате вчителі руського чи українського походження звичайню мають право навчання в обох мовах; тим самим український учительський елемент має отвертий доступ до середніх польських шкіл, коли навпаки, постанови про мову зачиняють вчителям полькам вступ чи можливість праці в гімназіях з мовою навчання руською, очевидно пова навчанням польської мови й історії. Той самий стан незнання речі спричиняє те, що польське грома-

На Рад. Білоруси.

„Правда“ пише, що головний директор білоруського державного видавництва Вечара виключено з комуністичної партії за звязки із еміграцією і за те, що його брат служив в армії Балаховича. Вечара усунено також із комісаріату рільництва та з редакції часопису „Колективізація“.

В Женеві.

Дня 10. ц. м. у Женеві підписано проєкт конвенції про засоби унеможливити війну. Сесія комітету арбітражів закінчила свої наради.

Більшовики заперечують.

„Тасс“ заперечує поголоски про збільшення радянської флотії на Чорному Морі й твердить, що воєнних кораблів не перекинено з Балтику на Чорне Море.

Муссоліні про себе і фашизм.

Муссоліні у розмові з редактором газети „Берлінер Тагеблят“ сказав: „Я демократ, але признаю конечність авторитету в державі. Фашизм створює єдність і суцільність держави, але ми не є реакціонерами і чужинцями, приїжджаючи до Італії, дивуються, як багато доброго зробив фашизм для робітництва. В Італії падує свобода думки і слова для тих, хто хоче критикою поправити нашу роботу, але хто бажає зруйнувати фашистську державу, того ми поборюємо безпощадно“.

дяство, навіть у нашій діляниці, анає дуже мало про українське культурне життя, так само зрештою, як мало орієнтуються в українських політичних відносинах

Українська література ваймає серед словянських народів поважне місце і виявляє рішучі тенденції дальшого розвитку. Вона найшла вже навіть деяке заітересування нею серед чужинних народів, зате у нашій власній польській літературі нема нпр. перекладів з української мови й існують дуже слабкі вигляди на цю працю, яка чейже мусіла би довести до позитивних наслідків на полі культурного зближення обох народів. Не є ніякою тайною для нікого, що ще не так давно не було такої залості і ненависти до всього, що українське, і навпаки, і наші відносини не виявляли таких сильних антагонізмів, як тепер. Не стидалися у польській літературі „українських“ впливів чи зацікавлення українською народною поезією, і щойно — точно кажучи — XX. рік зірвав ці звязки. Роль чинника розбрату виконала передовсім перфілія займанчицьких держав, а дальше „зоологічні націоналізми“ однаково з одної, що з другої сторони.

Щойно в останніх роках під животворним подихом, який травневі дні ввели до цілості польського і руського життя, ми почали входити на інший шлях. Під впливом того подиху відроджуються перші спроби навчання зірваних колінь культурних звязків. Побутовознавче товариство в Кракові „Люд“ чимало місця присвячує українському народові. За його прикладом ідуть інші товариства і польські культурні організації. Безперечно відголоси цього зацікавлення, і то сильні та доцільні, находимо також по другому боці. Коли для поляків українська література є terra ігнота, а — як слушно зазначив Вл. Оркан у вступі до „Антології сучасних українських поетів“, — знаємо лише одного Шевченка і то лише з іменям, то по другому боці справа представляється зовсім інакше. Сфера української інтелігенції знають не лише цілу нашу романтичну літературу з її ідеалами вільної і незалежної Польщі, але також цілий наш літературний дорібок аж по нинішній день. Праця на цьому полі йде енергійно вперед, аби навести наприклад видавничі три роки тому знаменитий український переклад визначного поета Рильського — „Пана Тадеуша“. Є це тільки дальший прояв тої праці, з наслідку якої численні переклади Чарнецького, Куліша, Боровиковського, Навроцького і т. д. дали українській літературі майже цілого Міцкевича у знаменитих редакціях. Ми заторкнули лише один відлукоток тієї культурної праці, яка присвоїла собі „Фараона“ Пруса, „Мужиків“ Ремонта, „Десятьє“ Родзевичівної, „Місячну трильогію“ Жулавського, „На провесні“ Жеромського, „Скапаній світ“ Оркана, „Сибірські новелі“ Серошевського, не кажучи вже про цілу колекцію перекладів Сенкевича, Колонійської, Тетмаєра й інших.

На жаль, не можемо виказати аналогічної інтенсивності і подібного зацікавлення з польського боку (крім вище наведених проявів), дар-

В. С. ЛЕВИЦЬКИЙ.

Магатма Ганді.

1. Його поява і молодість.

Індійський національний рух і останні полії в Індії є звязані тісно з іменем великого національного провідника Індійців, теолога, філософа і реформатора Магатми Ганді*). Часописи в останнім часі подають щодня нові вісти про арист організованого пасивного спротиву Індійців проти накаазів англійської влади, а також про криваві сутички англійської поліції з юрбами Індійців, які слухаючи голосу великого Магатми Ганді, пасивним спротивом і демонстраціями протестують проти англійського поневолення і жадають самостійності для Індії. Щоби познайомити читачів з великою індивідуальністю Ганді і з його діяльністю, зreferуємо деякі роадки книжки Ромєн Ролан про його особу. (Mahatma Gandhi, Париж 1924. вид. Stock.)

Спокійні, темні очі. Малий, неповажний чоловічок, з худим-прехудим обличчям і великими, відстаючими вухами. У білим завої на голові, загорнений у грубу білу матерію, босий. Живиться рижем, овочами, те тільки воду, спить на підлозі, дуже коротко, працює безупаву. Його тіло мов би ле входило в рахубу. У його вигляді вражає нас зразу тільки вираз великої терпеливості і великої любові.

Проще, який побачив його в 1913 р. в полудневій Африці, подумав про Франціска з Аснжу. Простодушний як дитина, заїдний і чемний навіть з противниками, безмежно щирий і правий. Скромний в думках про себе, скрупулятний аж

до тої межі, що пераз виглядає, якби вагався і пераз говорити: „Я помиляюся“. Ніколи не ковів своїх похиток, ніколи не йде на компроміси, не вживає дипломатії, оминає ефектів красномовності, або радше не думає про них; не любить багатолюдних маніфестацій, які його особа вводить в ентузіазм і серед яких його ослабовату постать роздавали би колінебудь, якби не його приятель Мосана Шокат Алі, який хоронить його своїм атлетичним тілом. Він буквально хорить від юрби, яка обожає його; в глибині душі має недоіря до числа і відразу до нижчої товни і її правління; він почував себе добре тільки в меншості, а щасливим є тільки на самоті, слухаючи тихого, мовчазного голосу, який прикажує...

Оце людина, що підняла триста мільонів людей, струсувала британську імперію і започаткувала у політиці людства наймогутніший рух від майже двох тисяч літ.

Його правдиве імя Магадас Карамшанд Ганді. Уродився в північній Індії, в мамі, напів незалежній державі у Порбандар 2-го жовтня 1869 р. Його дід і його батько були оба президентами міністрів і оба пошали в неласку, задля своєї незалежної думки та були змушені втікати під загрозою смерті. Вийшов зі середовища багатого, інтелігентного, культурного, але не з найвищої касті. Його родичі належали до школи жайвистів, яких найвищою засадою є „Арімса“: „без насильства“. Для жайвистів любов є голосом, що веде до бога. Батько Магатми не приважував ніякої ваги до грошей, і лишив їх своїм дітям досить мало, розтративши майже все на милостині. Мати, незвичайно лобожна, Індійська са. Єлисавета, постала, роздавала милостиню і доглядала хорих.

Ще в школі пройшов молодий Ганді тяжку релігійну кризу. Реагуючи проти ідолопоклонного і адегерерованого індуїзму, він став, чи радше вважав себе, якийсь час атеїстом. У своїм безвірстві дійшов до того, що кральюма разом з това-

ришами їв мясо (найстрашніше святотатство для Індійців!).

Заручений по Індійському звичаю у восьмому році життя, а оженений у дванадцатому, він став півніше великим противником і поборником діточих подруж, в яких він бачить руїну раси. Одначе він зазначає, що з другого боку виключно такий звязок людей, ще заки їх характерні сформовані, може витворити правдну єдність душ з подругів. Його власне подружжя може бути на це найкращим приміром. Пани Ганді є вірним відважним товаришем свого мужа у всіх його починаннях і трудах.

Маючи 19 літ, виїхав Ганді до Англії, де студіював в університеті в Лондоні право. Його мати не хотіла вознезити йому на виїзд, доки не вложив з жайвистих обітв: на повну адержливість від вина, мяса і полових зносин. У перших місяцях побуту в Лондоні Ганді розтратив багато грошей, щоби стати, як казав, англійським джентельменом, одначе швидко вернув до скромного життя і тяжкої праці. Тут почав він читати Біблію, а також заглиблювався в Індійські святі книги, головню в книгу Бхагавад Джіта. Вона захопила його, стала тим світлом, якого потребувала душа малого Індійця на чужині і вернула йому віру. Він пізнав, що „може знайти заспокоєння тільки в релігії Індійській“.

В 1891 р., пробувши в Англії три роки, вернув Ганді до Індії і став адвокатом при дворі в Бомбаю. Кілька літ пініше він зрікся цього заняття, яке уважав неморальним.

В 1893 р. починається діяльність Ганді для Індійців. Вона ділиться на два періоди. Від 1893 до 1914 р. він працює в полудневій Африці, а від 1914 знову в Індіїх.

(Продовження буде.)

*) Магатма — Великий Дух, (Мага — великий, атма — душа-дух). Ця казва „Великий Дух“ признаєма Гандієв Індійським народом.

Найбільший вибір текстильних товарів, шовку, мужеського сукна поручає фірма

АНТОНІ УВЕРА
Львів, вул. Галицька 10.

Філії: в Стрию, — в Дрогобичі, —
1785 в Тернополі, — в Тарнові. 10-10

ма, що наші видавництва з хвилини на хвилину засипують книгарські ринки сотнями і тисячами перекладів у трьох чвертинах типічної „шунд-літератур“. У цій видавничій повені перекладів на польську мову нема майже зовсім української літератури, в якій прецінь виривають взначні таланти і поодинокі твори появляються в англійських, французьких, німецьких, чеських перекладах, або як напр. „Білий медвідь“ Винниченка дістаються на світові сцени театрів у Римі чи Берліні.

У Польщі мало хто старастся довідатися про це, як теж мало хто пробує про це інформувати. Без зацікавлення з польського боку йде життя української преси, але — що гірше — поза спеціалістами не цікавить розквітаюча і працююча українська література нікого. Не без великої вини під цим оглядом „зоологічний націоналізм“, який навіть з ігноранції пробує робити чесногу“.

Ми навмисне подали ту статтю в цілості, щоб вказати, як навіть здорова думка, яка інколи майже у польській пресі, — в даному випадку ствердження ігноранції польської інтелігенції у відношенні до українського письменства га нестримного розвитку цього останнього, — мусить обов'язково бути засмічена політично-санацийним балаястом. На термінологічний галімаціас ми вже звертали увагу на вступі. Тепер хочемо зазначити, що склдування вини на „займанницькі (заборчі) держави“, як на „чинник розбрату“ це цілком зайвий „маневр“. Бо і польські та українські літературні кола у Львові знають найкраще, що саме на переломі і початках ХХ. віку особисті звязки польських і українських письменників були найживіші і так само середньшкілля молодь за австрійських часів без урядового примусу вчилася багато краще польської (чи української) мови, ніж тепер, у амінівних умовах, в часах примусового „утраквізму“ й „регіоналізму“. І врешті: навіть у такий несмачний спосіб, рахуючи на наївність і незнання своїх читачів, „Дз. Льв.“ згадує „животворний подих травневих днів“! Чи він виявляється у „новому“ й „животворному“ трактуванні справ української культури такими санацийними органами, як краківський „Ілюстров. Курер Подзєнни“, чи львівське „Слово Польске“, чи у спеціальному редагуванні шкільних підручників, у концепціях „племянних“ культур — бойківської, гуцульської, лемківської і т. д., — у відповідному розподілі фондів мін-ства освіти?! Навіщо ж таке писати...?

Вісти з „Рідної Школи“.

I. З днем 10. травня 1930. р. відкрила „Рідна Школа“ у Львові на ново свою книгарню, тим разом при вул. Сикстуській ч. 20. Супроти того самоозрозуміло, що кружки „Рідної Школи“ та всі її школи робитимуть книжкові закупи виключно через свою книгарню. Певно, що й громадянство піддержить цю книгарню своїми закупками, бо дохід іде на потреби рідного шкільництва.

II. Ухвалено відновити мужеську вчительську семінарію у Львові й поставити її на відповідний рівень. Отже з новим шкільним роком 1930-31 буде відкритий перший рік, якщо зголошаться відповідне число учнів з відповідною підготовкою.

III. Уділено одноразову підмогу кружковій „Рідної Школи“ в Долині 500 зол., в Чорткові 600 зол. в обох випадках з домаганням ужити цю суму виключно на частинну сплату закладостей учительству народньої школи нашого Товариства. Крім цього уділено одноразову підмогу кружкам „Рідної Школи“ в Устві Епископському 120 зол. за сплату дову затуаженого на будову будинку для приватної школи та кружковій „Рідної Школи“ в Голубичку Великій 60 зол. на доплату Удержання учительок.

IV. Вислужано звітів відпоручника про стан кружків „Рідної Школи“ в Чорткові й Борщеві Повітового Союзу Кружків у Борщеві та про гкацьку сплату „Повісню“, при якій існують гкацькі курси „Рідної Школи“ й видано потрібні інструкції та зарядження.

Поручено лострацію кружків „Рідної Школи“ в Долині, Комарі, Самборі.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

Волинські вибори.

„Виборчий“ комунікат „селянсько-робітничого списку ч. 8“.

У виборчій окрузі Луцьк-Рівне-Костопіль на Волині, де в неділю, 18. травня відбудуться доповняючі вибори до сойму, т. зв. „Волинський Виборчий Комітет списку ч. 8“ видав до виборців відозву такого змісту:

„Волинський Виборчий Комітет Українського Селянсько-Робітничого списку № 8 цим доводить до відома виборців, що він відкликає список № 8 кандидатів до сойму в окрузі Луцьк-Рівне-Костопіль з огляду на те, що цей список ідеологічно не є однолітний, так як на ньому крім дійсних членів був Українськ. Селянсько-Робітнич. Соц. Обєдн. (Сель-Роб) є кілька членів з русотяпського Сельроба, „єдності“, які прискочили туди по останніх виборах і своїх кандидатур з списку № 8 не зняли. Натомість Комітет рішучо підтримує список № 8 до сенату в Волинськїм Окрузі, як ідеологічно однолітний, й закликає всіх громадян голосувати тільки на цей список № 8, як одиноко правильний список українського трудового народу й всіх працюючих“.

Перечитавши цей комунікат, не знаєш, на що рахують його автори, чи на цікавиту політичну неграмотність волинських виборців, чи може таки виключно на свою безлічність.

Ще далеко перед доповняючими виборами на Волині теперішні автори наведеного комунікату самі зіткнулися своєю „партією“. Вона звалася „Селянсько-Робітничє Соціал. Обєднання „Сельроб“, а загалом її звали „Сельробом-правицею“, або шумкїстським „Сельробом“ для протиставлення „Сельробові-лівиці“ (крило

Вальницького), що пізніше прозав себе „Сельробом-єдністю“. Отже „Сельроб“-правиця, що в 1928 р. здобула на Волині чотири мандати до сойму й один до сенату, під кінець 1929 р. зіткнулася себе як партія, тобто поповнила політичне самогубство, завізавши в тестаменті своїх членів до того, щоби вони вступали до Сельробу-єдності, тобто до „русотяпського“ Сельробу. Наложивши на себе руку як партія, Сельроб-правиця не вівзала на ліквідаційних зборах своїх послів до зложення мандатів, але оставила їм мандати у виді синекур за те мабути, що вони не проявили ніякої діяльності ні в організаційному напрямі проти „Сельробу-єдності“, отже „русотяпського“, ні в ніякому іншому, от хочби консолідаційному серед своїх членів. Тепер ці політичні трупи пишуть у комунікаті, що відкликають свою листу ч. 8 тому, що, мовляв, на ній стоять кандидати, які прискочили вже до „русотяпів“. А хто ж як не вони на ліквідаційних зборах своєї партії закликали до того? Щож тут „дурака валать“ і писати про „ідеологічну неоднолїтність“ соймового списку ч. 8? Чи не краще просто написати, що список відкликається тому, що він нікого не репрезентує, бо партії нема, або ще краще: хоч і партії нема, то всеж кандидати з листи ч. 8 заключили з „русотяпами“, що тепер мають листу ч. 36, договір, на основі якого свою листу до сойму відкликають, а до сенату підтримують. Це булоб яснє та арозуміле, а при тім мужеське. А так виходить негідне крутіїство, що не приносить ні чести ні слави авторам комунікату, а ще менше користи невідкликаній листі ч. 8 до сенату.

3 передвиборчого руху на Волині.

Любомль і околиця.

В дні 6. травня, в храмовий день св. Юра, відбувається в повітовому місті Любомль великий відпуст у старинній місцевій церкві св. Юра, на котрий приїжджає багато людей не тільки з цього повіту, але і з сусідньої Ковельщини. Цей відпуст використано для передвиборчої агітації. Зголошено в старості посольське віче, котре розпочато після відправи та процесії довокола церкви, яку тогож дня хотів захопити ксьондз „всходнього обжондку“, що дало причину до великого релігійного скандалу. Віче відбулося на ринку недалеко церкви св. Юра; в ньому взяло участь багато людей з цілої Любомльщини. Перший говорив пос. д-р Степан Баран про працю Української Парл. Репрезентації в соймі і сенаті, про оборону рідної землі, про оборону рідної школи перед цілковитим спольщенням, врешті про оборону української православної церкви в Польщі перед повною заглодою. Опісля пос. д-р Баран перейшов до справи поновних виборів на Волині, обговорив усі виборчі списки, виказуючи, що свідомий український виборець є обов'язаний голосувати на список ч. 18. Вкінці пос. д-р Баран виказав потребу взяти масову участь при виборах до сенату дня 25. травня ц. р. і опісля до сойму 13. липня ц. р. та не слухати польських підшептїв або й залякування, щоби не йти до голосування, за чим агітують давніші сторонники одинки. Опісля промовляв пос. о. Михайло Гапушевський про потребу національної свідомости й національної солідарности і пос. Антін Кунько про справи господарські й податкові, яких обороною займалася Українська Парл. Репрезентація.

Промови послів зробили на учасників помітне вражіння, тимбільше, що послі порушували і нап'ятували у своїх промовах усія зловживання. Треба зазначити, що в Галичині не мають найменшого поняття про той нагис, що панує на Волині і Полїсії. Українське населення на селі, без власної інтелігенції, загалукає, коротає свій вік у темноті й нужді. Наші послі з УНДО, що обїзджають тепер Волинь, є перші з національних українських інтелігентів, що доходять навіть до далеких сільських закутків. Ті послі з УНДО роблять тепер дійсний перелім на Волині, бо український волянський селянин нерідко перший раз бачить у себе на селі українського національного посла.

Моральний і національний успіх теперішньої великої акції послів і сенаторів з УНДО на Волині буде великий і допоможе трівко злучити тамошніх селян з нашим національним проводом у Галичині. Ми тепер дійсно перейшли сокальський кордон і пішли до українського села на Волинь — всупереч словам мін. Юзефського, котрий у соймі заявив, що на Волинь українські послі з Галичини не дістануться.

На віче в Любомлі стягнуто поліцію з цілого повіту, що була уставлена в різних сторонах ринку і прислухувалася промовам послів. Віче передидо чужако і спокійно. Перед вічем і після

віча зголошувалося до наших послів у готелі, де вони замешкали, багато селян і селянок з цілого повіту і з місцевих міщан і міщанок, у різних справах, особливо в справі арештованих за політичні провини, котрі тепер сидять у слідчій тюрмі в Ковлі і Луцьку. Послі давали інтересованим бажані інформації, а посол д-р Баран обїцав як адвокат зайнятися справою арештованих.

Посол о. Гапушевський і посол Кунько обїхали в двійку частину сїд у любомльському повіті, а решту обїдути у найближчому часі. В останньому тижні перед виборами, себто від понедїлка 18. ц. м. до пятниці 23. ц. м. будуть вони перебувати в Любомлі в готелі Када, і там слід до них звертатися у справі виборів до сенату в дні 25. ц. м.

До послів д-ра Барана, о. Гапушевського і Кунька зголосився також відомий з Жабча о. Віталій Сагайдаківський, діяльний український патріот, що перебуває тепер у селі Дубечно, почта Кримно, в ковельськїм повіті у відносинах подібних, які мав давніше в Жабчу. Це село Дубечно захопили уняти „всходнього обжондку“ під проводом о. Василя Гроша, бувшого православного діакона. Вони захопили церкву, парафіяльні будинки і весь ґрунт та не хотять їх звернути, хоч усіх вірних цієї нової польської релігії є в Дубечні всього 28 родин, коли православних є 208 родин, що ствердив минулого тижня віроїсповідний референт ковельського староства особито на місці. З о. Сагайдаківським відбули агадані послі довшу конференцію, а посол д-р Баран списав нові факти насильного захоплення православних церков на Волині, які використав, де слід.

Самі кандидати до сойму й сенату зі списку ч. 18 беруть за малу участь у виборчій акції, а деякі з них майже ніякої. Щось подібне у нас, в Галичині булоб зовсім немислимє.

Повстання в СРСР.

Емігрантська російська преса подає, що населення Забайкальської області невдоволене колективізацією, підняло повстання, яке вибухло з початку в трьох округах — адовж рік Хилки, Мамети, Зардали і Пески. Збунтовані селяни вбили кількадесятьох комуністів і розбили відділ війська, що складався із 65 осіб. Після цього із Петрівська вислали відділ кінноти, який здавив повстання. Військо стероризувало села, позамікало церкви, священників погвало на примусові роботи, і розстріляло багато повстанців.

Мілітаризація шкіл в СРСР.

Найвища воєнно-революційна рада СРСР в порозумінні з комісаріатом освіти виготовила проект мілітаризації всіх шкіл. У школах будуть відбуватися військові вправи з кірасами, бомбометами і газовими масками. У поділї годни призначені окремі години для популяризації армії, школа вважатиметься кадром будучої червоної армії, географію викладатиметься з військовим територіальством і навкою про степя.

Американці кажуть:

20 зол., півні — 40 зол.) відкриває ворота кожному до головної виграші 750 000, 350 000, 250 000, 150 000, 100 000, 80 000, 75 000, 60 000, 50 000, 40 000, 25 000, 20 000, 15 000, 10 000, 5 000 і т. д. і т. д. на загальну суму

32 МІЛІОНИ ЗОЛОТИХ.

Що другий лос виграє!

Такою конторою, яка є найбільшою і найшасливішою в краю є

так, що коли хто купує два лоси, то може майже з математичною певністю очікувати виграшу, бо є правдоподібність 1:1. Належить вибрати контору, яка має загально найбільшу суму виграшів. Такою конторою, яка є найбільшою і найшасливішою в краю є

„НАДІЯ“, у ЛЬВОВІ, при вул. Сикстуській ч. 6.,

передовсім, що довготривалий досвід показав, що грачам цієї контори постійно сприяє небувале щастя. Від ряду л'т випускає „НАДІЯ“ в кожній без винятку Льотерії годовні виграші, dlatego безперечно заслуговує на назву найшасливішої контори Льотерії. Тисячі людей багатіє через покунку лосів Льотерії Льотерії. Колектура „НАДІЯ“ є відома в цілм краю зі своєї солідности і точности в полагодуванні клієнтів.

Тягнення І-шої класи відбудеться вже 17. і 19. ц. м.

Тому, що попит на шасні лоси колектури „НАДІЯ“ є величезний, треба вже нині вислати слідуєче замовлення: Отрим замовлюю цілм лосів по 40 зол., половиню лосів по 20 зол., четверть лосів по 10 зол., до 1-ої. Належитість в квоті зол. виганю виграню по одержанню лосів складанню П. К. О., яку прошу долучити до лосів. Імя і назвисько: Тожна 2063 1-2 і чтка адреса:

В ювілейному році.

Т-во українських робітниць „Будучність“ — митр. Шептицькому.

Велике й пам'ятне торжество відбулося в неділю 11. ц. м. Товариство греко-кат. українських служниць „Будучність“ у Львові, влаштувавши у великій залі відданого шойно до ажт-ку захисту св. Андрея на Улянівці (бічна Стрийської вулиці) ювілейне свято в честь ексц. митр. Шептицького, що не покупив княжої жерти на закупно прегерного дому-віллі з великим (4-морговим) городом, призначивши все те на захист для старих і немічних служниць. Не диво, що ціле свято наших робітниць було одною гарячою подякою для особи обожаного ними митрополита і князя церкви.

Ювілейне свято започаткував зрозковий мішаний хор під управою ради. Т. Купчинського, що відспівав „Блаженні людіє“. Оісля виголосив реферат про вагу організації українських робітниць по містах о. Гадзевич, організатор наших служниць у Дрогобичі, які за рік праці під його енергійним проводом спромоглися вже на закупно гарного власного дому. При появі митрополита хор ради. Купчинського відспівав „Торжественну кантату“ Людкєвича, а п-і Тишинська виголосила привітне слово. Після того співав двічі хор наших служниць народні пісні, з яких деякі, не зважаючи на недовге існування хору, були виведені цілком поправно, і хор Т. Купчинського („Наша пісня“ А. Матюка, „Де Сян пливе“ М. Копка). Поміж тими виступами хорів чули ми й кілька деклямацій, виголошених робітницями, і сердечний привіт-поклін їх делегатки, що мали незвичайно сердечний характер, повний любови й пієтзму до особи митрополита. Закінчив свято вже смерком виступ хору п. Купчинського, що відспівав цілу „Вулицю“ Ф. Колесси, після чого присутні заїнтонували нац. гимн.

На святі, що залишило по собі якнайкраще вражіння у всіх учасників, явилися, крім Ювілята, також обі наші єпископи о. д-р Бучко й о. Н. Будка, під протекторатом яких воно відбувалося, багато представників нашої духовної і світської інтелігенції, в тому немало пань, ще більше представників українського мішанства і маси (понад 1.000) львівських робітниць. Всіх їх зєдніла одна думка й одно бажання: зложити глибоку подяку фундаторові і творцеві нової української гуманітарної установи у Львові, себто захисту для немічних служниць під покровом св. Андрея.

Що то є „Тогаль“?

Таблетки Тогаль є успішним середником проти ревматизму, подагри, грипи, нервових болів і болів голови, мігрени і простуди.

Не чинить собі шкоди, зживаючи інші безварті середники. Досі 6000 лікарів реєстрально потвердило користь діяння Тогалю. Лістаті можна у всіх аптеках 1929 ч. реєстру 1364. — Ціна 2 золоті. 4—52

Арештували Гандієвого наслідника.

Аг. АТЕ повідомляє з Бомбаю про арештування 60 добровольців Гандія, що йшли до скарб. магазинів соли в Дарсані. Добровольці розтаборилися в селі, до якого прийшло теж багато селян. Добровольців арештувало 300 полісменів, що окружили розтаборених і вивезли на 7 тяг. автах. Арештували й 80-літнього Абаса Тіабджі, що переняв після Гандія управу чаю руху.

Жінка провідницею руху за визволення Індії.

Після арештування Гандієвого наслідника Абаса Тіабджі провідницею руху за визволення Індії стала жінка Сазоін Найдю.

Величаве свято.

Посвячення прапора пластового курія ремісничої молоді при Т-ві „Зоря“ у Львові.

Неділя 11. ц. м. личить на-довго в пам'яті львівського українського громадянства, а зокрема львівського ремісництва й мішанства. Того дня в само полудне відбулося на площі перед церквою св. Юра урочисте посвячення прапора першого пласт. ремісничого курія при Т-ві „Зоря“ у Львові, що носить назву: 50-ий Пластовий Курій У. У. П. Ю. іменем скавмастра Остава Вахнянина.

Точно в год. 12. вполудне зачалася на площі Служба Божа, що її відправив в асисті кількох священників Преосв. еп. д-р Іван Бучко, який довершив відтак чину посвячення прапора. Після того виголосив глибоко продуману патріотичну проповідь о. прал. Куницький, що й відібрав торжественну присягу від чети молодих пластуни-ремісників. Образ тієї присяги був дійсно незабутній! А потім рознеслася команда: „Позір! Клякни!“ — і на балкони митрополітової палати появилася постать ексц. Шептицького в повних ризах, який поблагословив зібране молоде брацтво і весь нарід. І знову незабутня, величя хвиля, що на всіх учасників торжества зробила незвичайно глибоке вражіння! Закінчилося свято національним гимном, що його відіграла оркестра Т-ва „Зоря“, а підхопили маси учасників.

На посвяченні першого пластового ремісничого прапора (він жовто-блакитної барви, з одного боку на ньому золототканка пластова деля, з другого — архистратиг Михайл) явилися всі львівські пластові курія, мужеські і жіночі, що зі своїми прапорами усталилися великим чотирокутником. Позатим явилися представники всіх наших установ, дуже численно заступлена була інтелігенція та наш ремісничий і мішанський стан, а народу були просто непроглядні маси. Такого величавого посвячення прапора Львів по війні ще не бачив. Підчас свята грала власна оркестра Т-ва „Зоря“ (24 чл.), аніна вже ширшому українському громадянству зі свого першого вдатного виступу в часі цьогорічного Йорданського обходу.

Друга часть свята відбулася в залах „Української Бесіди“ в 6. год. веч. Свято це отворив опікун ремісничого курія п. Сачинський Дмитро, що привітав сердечними словами усіх гостей, зокремаж представників українських установ. Після відчитання численних привітів зачалася торжество вбивання цаяшків до відповідного шита; що протягнулося до пізнього вечора.

Як живе Ганді?

Англійська преса подає, що Ганді поміщений у в'язниці, де живе так вигідно, як ніхто із в'язнів. Йому призначено ціле крило тюремного будинку, окремий кухар варить для нього вегетаріанські страви, у тюрмі держать козу, щоби Ганді мав на спіданок козяче молоко, бо нічого іншого вранці він не їсть. Ганді цілими днями читає книжки із в'язничної бібліотеки та з бібліотеки директора в'язниці, ходить по кімнатах і роздумує мовчки та говорить дуже не радо.

„Вогненними кулями засиплять напасників“...

Аг. АТЕ повідомляє з Ліворно, що Мусоліні підчас інспекції тамошньої пристані в промові сказав, що іт. нарід після 8 літ фаш. правління далі працюватиме конструктивно і зуміє вимогти для себе пошанівок, що на нього заслугоє. Фаш. Італія не хоче вдаватися в якісь необдумані авантюри. Колиж незалежність Італії і її жит. інтереси будуть zagrożені, весь нарід повстане та зуміє засипати вогненними кулями всіх напасників, де вони не булиб.

ЦУКОР

ЗА

ДАЄ ЧОЛОВІКОВІ
СТІЛЬКИ СИЛИ (КАЛЬОРІЙ)
СКІЛЬКИ

СОЛОНІНА ЗА 2

МАСЛО " 3

М'ЯСО " 4

Отворення сесії Ради Ліги Націй.

Дня 12. V. міністр закордонних справ Югославії Марікович отворив 59. сесію Ради Ліги Націй. На довірочнім засіданні полагодили м. і. іменування Вертгаймера на німецького члена інформаційної секції Ліги Націй. На публ. засіданні прийняли кінц. рапорт німецького міністра закорд. справ Курціуса. Він уперше засів при столі Ради та вірцевою французькою мовою відчитав рапорт про господарські справи. Міністр Гендерсон зложив заяву в справі дальшої політики В. Британії в Палестині.

Дрюмонд уступає.

„Дейли Телеграф“ повідомляє зі Женєви, що ген. секретар Ліги Націй сер Ерік Дрюмонд уступить небаром. Причиною димісії приватні справи.

Розв'яжуть польський сойм — чи ні?

Польські опозиційні часописи принесли вістку нібито декрет про розв'язання сойму готовий вже від пятниці. Ждуть лише приїзду марш. Пілсудського. З кол. близьких до урядового табору заперечують цю вістку.

Вибори у виленській окрузі затверджені.

Дня 12. травня Наяв. Суд відкинув протест проти виборів у виборчій окрузі Вильно як неумотивований. В справі протесту проти виборів до сойму в окрузі Пінськ-Сарни Наяв. Суд постановив зажадати денних вияснень від пинської влади.

Розв'язання парламенту в Австрії.

З причини політичного розгорячування канцл. Шюбер хоче прискорити розв'язання парламенту, так щоби вибори могли відбутися в осєни. Теперішня парламент мав би ухвалити лише поправку наї реформу та закон про роззброєння. Цей інші госп. справи полагодила би новий парламент.

Вислід виборів до шлезького сойму.

При виборів до шлезького сойму Нар. Хр. Зєднішєна Партія (НХ) одержало 10 мандатів (115.738 гол.), Кат. Нар. Бльок (група Корфанто) 13 мандатів (147.674 гол.), Нар. Рєб. Партія 3 манд. (13.564 гол.), ГПХ 4 манд. (51.965 гол.), н.м.ц.к. соціалісти 1 мандат (25.482 гол.). Дайтше Ватєрмайншафт 15 мандатів (178.666 гол.), комуністи 2 манд. (27.453 гол.)

Львівське Акційне Товариство Броварів

повідомляє з глибоким жалем,
що Віцепрезидент

Д-р ЕМІЛЬ ПАРНАС

помер дня 9-го травня ц. р. у Відні.

Проводи тлінних останків на місце вічного супочинку відбудуться у вівторок дня 13-го травня в 3-ій год. пополудні з дому жалоби при вул. Чарнецького ч. 2.

Наше Товариство тратить у Достойнім Помершій найбільш дбайливого Керманіча, найбільш журливого Співробітника і найсердечнішого Товариша.

НОВИНКИ

— Зворушливий обяв. Признаючи велику вагу організації для української молоді, зложили службовики „Маслосоюзу“ на Пластовий Дім у Львові квоту 1000 зол. Vivant sequentes!

— Роковини піднесення українських бандер. Чимало дат забувається, — таких, які треба би й варто би пам'ятати. Одною із таких забутих дат, це день, в якому на щоглах Чорноморської фльоти замаяли українські бандери. З цією подією тісно зв'язане питання українського моря, як одного з невідлучних передумов світлого розвитку українського народу у крашій будучині. Тому варта цю подію пригадати. Це було в початках 1918 року. У боротьбі з московськими більшовиками військовій частині Запоріжців, що оперували на Лівобережжі під проводом полк. Болбачана, посувалися на полудне та звійшли на територію Криму. Однак у цілості опанувати його й дійти до моря не вдалося, бо німецьке головне командування, спираючись на постанови Берестейського мира, який у м'жчасі заключено, зажадало від українського уряду повернути з Криму українські війська. Населення Севастополю про це не знало і з тугою вижидало приходу української влади. У цьому вижиданні, в дні 29. квітня 1918 року всі воєнні кораблі чорноморської фльоти, що стояли на якорях у севастопільському порті, підняли українські жовто-блакитні бандери. Одночасно контрадмірал Саблін телеграфував українському урядомі, що чорноморська фльота признає свою приналежність до України і просив дальших наказів. Однак замість українських військ, до Севастополю вступили німці. Контрадм. Саблін, не діждавшись відповіді, відплив з найкращими кораблями на Чорне Море. Там опісля затопили її більшовики. Друга частина чорноморської фльоти оставала під українськими бандерами ще до жовтня 1918 року, аж поки не приплили воєнні кораблі антанті й загарбали її; підводні човни були затоплені. Врешті остання частина української чорном. фльоти знаходиться тепер у порті Бізерта, в далекій Африці, ждучи ще своєї долі.

— Свячене „Сокола“ Ш. „Сокол“ Ш. городецької дільниці у Львові улаштував для членів і гостей спільне свячене, яке відбулось в домі цієї товариства дня 11. травня ц. р. вечором. Молебін відправив о. пралат Куніцький, який вернувши недавно з Волині, доліжился із

гостями своїми вражіннями та зв'язав їх із тими настроями й ідеалами, що є в Сокольських організаціях, що намагаються об'єднати й гуртувати українське молоде покоління не на підставі партійних програм, а на підставі національного почуття, яке пливе з глибини душі. Далше промовляли голова „Сокола“ Ш. п. Пастернак, голова „Сокола Батька“ п. Берест. Цікава була промова голови філії „Просвіти“ п. Петрика, який згадав, що „Сокол“ Ш. поніс великі жертви у визвольній боротьбі у Львові і чотирирокутанку смерті. Промовляли також голова Т-ва „Скора Поміч“ на город передмістю п. Дідич, голова „Просвіти“ на цьомуж передмістю п. Похмурський, який пригадав, що 1918 р. першою жертвою упав від кулі у цій-же домівці під ч. 95 на Городецькій вулиці, член „Сокола“ Ш. Голубець, якого портрет і досі висить на стіні домівки. Преосв. Будка у своїй промові вказував на шляхи, що ведуть до скріплення нації і її визволення, представник редакції „Неділі“, Анатоль Курдидик, закінчив свою промову словами: „Дай Боже, щоби „Сокол“ простягнув свої крила не тільки над Львовом, але й Київом!“ Соколки і Соколи відспівали кілька стрілецьких пісень. „Свячене“ мало теплий настрій родинного свята.

— З нагоди століття самостійности Греції український Нац. Музей улаштував окрему виставку експонатів, зв'язаних із життям і боротьбою грецького народу за визволення та впливом грецької культури на українську. Відкриття виставки відбулось 11. травня. Директор Музею п. Свенціцький виголосив реферат про давні доголїтні впливи Греції на укр. культуру та про визвольні змагання греків за державність. Після цього досить численні учасники вистави оглянули зібрані в Музею експонати, а саме різні книжки, зразки грецького мистецтва, акварелі з грецької природи, рукописи перекладів на українську мову, Руданського й Роздольського, мапи Греції і т. д. На виставці можна бачити експонати Нац. Музею, Народного Дому, Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка та деякі експонати з приватної збірки директора Свенціцького. Виставка буде відкрита два тижні й особи, які цікавляться героїчною боротьбою за державність Греції та життям і культурою грецького народу повинні цію виставку відвідати.

— На карти „Рідної Школи“ звільнюючі від алькогольних напоїв а нагоди Воскресення Хри-

стового зложили в зол. Вп. Гроданяни(ки): з Ходорова: 12: Піхур, 8.80: д-р Троян Корніло, по 5: Лозинський Іван, Саяк Олександр, Саяк А., Данилюк Лев, Нижанковський Сидір, Саяк Михайло, Чорний Осип; по 3: Коцовський Микола, Пивовар, Чорний Яків, д-р Стронціцький, Швайко; по 2: Кордуба Теофіл, Василяк Семен, Сохан Антін, Гуркевич, Бачинський, Ластовецький, Троян Северин, Долинський, Семелінівський Пилип, Головенко Дмитро, Головяк Михайло, Данець, Довжанська Марія, Демчишин, Матреничук, Цивкова, Жмуркевич, Стасишин, о. Довгий Яків, Гандзель, Василик Іван, Копитко Осип, Ткачук Михайло, Вербовський М., Кудлик Павло, Стиранський М., Кашинський Д. і одна особа 1. — Хто слідуєчий?

— З нашого театру. Пишуть нам: „Театр ім. І. Тобілевича“ зі Станиславова виїхав на низку вистав до Чорткова, де має намір пробути приблизно до 20. ц. м. Досі виставив він там „Черковну миш“ і „Паяцик“, 15. іде „Чорт“, відтам „Мері“, „Пірвання Сабінок“, „Циганське кохання“, новинку „Мину Мазайло“ і „Несподіванку“.

— Крадуть українські таблиці. Довідуємось, що вночі з дня 11. на 12. ц. м. з дому, де ординує д-р Омелян Тушицький при вул. Софії ч. 3. невідома рука зірвала й вибрала вивіску цього доктора, писану по українськи, а залишила тільки польську вивіску косметичного інституту д-ра Тушицького.

— Відзначення нашого земляка. „Союз закордонних представників преси“ у Берліні вибрав на останніх своїх зборах першим своїм головою д-ра Зенона Кузеля. Згаданий Союз має на меті, заступати професійні інтереси журналістів перед ріжними урядами дотичних країн і давати відповідні інформації.

— Сензація в Празі. В Празі арештовано письменника, автора кількох пес і романів Арна Дворжака. Як військовий лікар Дворжак звільняв за хабарі новобранців від військової служби, признаючи їх нездібними до війська. Підчас ревізії в його домі сконфісковано 60.000 корон, які дістав від звільнених вояків. Сензаційність цього випадку збільшує те, що Дворжак був популярним старшиною чеських легіонів і що недавно в праськім театрі виставлено його патріотичні драми „Вацлав IV.“ і „Гуссити“.

— Пам'ятник Валентина. В четверті роковини смерті славного фільм. артиста, любимця жінок Валентина у Голівуді на його гробі поставлено

пам'ятник. Церемонію відкриття пам'ятника перевела артистка Долерес дель Ріо. Пам'ятникові надано назву „Тута“.

— Електрика вбила лікаря. Молодий лікар в австрійським Ноймарку д-р Люпіні лікував одного пацієнта електризацією його відморожених ніг. Через необережність лікар відкрив електричну струму високого напруження і впав труном на місці.

— Історія визвольних змагань галицьких українців з часів світової війни 1914—1918 з ілюстраціями, на підставі споминів і документів, написав д-р Кость Левницький. Третя частина (стор. 497—777). Львів, 1930. Накладом власним. Друкарня ОО. Василіяні у Жовкві. Ціна 12 зол. Набути можна в книгарні Наукового Г-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10. Цією частиною кінчиться цілий том історії визвольних змагань галицьких українців, написаний з-ром Костем Левницьким, що обіймає усі важливі події від початку світової війни, 28. липня 1914 р. до Берестейського договору, 9. лютого 1918 р.

Дописи.

МАРІЯМПІЛЬ, (з на оди скромного ювілею). В дні 22. квітня ц. р. уладили громадяни Маріямполь к. Галича святочний концерт з нагоди 30-літнього ювілею читальні „Просвіти“, якої головою цілих 30 літ був о. В. Мотюк, і 50-літній ювілей його священства. Відносини в яких він працював 50 літ, були дуже важкі й незавидні. Маріямпіль — це має містечко, в якому українці є в меншості; в більшості є поляки, яких скріплює ще притягуюче до Маріямполь село Волчків — чисто лаврське. В самому містечку є ще монастир „S.S. Missterdzia“. Сестри цих монастирів знані в нас з безпощадного перетягання українських душ на польське і з хоробливого шовінізму. В пововісних часах умовини для праці стали ще важчі, бо загострилися в містечку і релігійні й національні відносини. Поляки під проводом свого пароха о. Босака викинули українців з церкви, захопили в свої руки задаткову касу, що була перед війною спіль-

ною, школу перемінли на чисто польську, при виборах до громадської ради нечесними крутильствами взяли верх у раді і скріпилися економічно, вибудувавши „Dom Ludowy“ та заложивши кооперативу й молочарню. Згаданий о. Босак для осягнення своєї мети не перебирає в засобах. Українців-інтелігентів крім ювілята та його дочки-учительки нема в Маріямполі більше нікого. Зате урядовці почти і всі учителі семикласової школи самі поляки. Та всеж таки мислячи Маріямполь належать в околиці до найбільше свідомих національно громадян і здібних до жертв на народні справи. Цю національну свідомість і релігійну стійкість завдячують вони без сумніву своєму старенькому, 77-літньому парохові, що 30 літ у чит. „Просвіти“ і 50 літ з проповідницьки казчав їх, хто ми, чий сини, яких батьків... І наслідки його муравлиної праці великі не тільки для самого Маріямполь, але й для ширшої української громади. Його заходами і невтомною працею повстали всі культурно-освітні та економічні установи в передвоєнних і пововісних часах. Він перший поклав основи під чит. „Просвіти“. З його ініціативи і його заходами повстали й гарно розвивалися: Народня Торговля, брацтво тверезости, маріямпільський хор, знаний зі своїх виступів на концертах у Станіславові й Галичі та в околиці, драматичний гурток, знаний з виступів по доколичних селах, філія „Сільського Господаря“, якої сам був довголітнім головою, Союз Українок, кружок „Відродження“, що організував і пропагував здержливість від алкогольних напоїв. Він улажував курси для неграмотних і збірні лекції історії України для шкільних дітей, яких польська школа цього не вчить. Ювілят є членом усіх наших центральних культурно-освітніх установ і передплачує всю нашу національну пресу. Всі національні потреби підтримує завжди поважними грошевими жертвами, загіривши ріаночасно своїх громадян до того самого. Слід іще зазначити, що його заходами, часами навіть за його значною матеріальною підтримкою, виїхали з Маріямполь цілі кадри свідомої інтелігенції, які на своїх теперішніх становищах є відомі з активної праці серед громадянства. В останніх роках збудував о. В. Мо-

тюк ще дві тривалі пам'ятки, що століттями будуть нагадувати глядучим поколінням про нього; це гарна церква й величава поверхова чит. „Просвіти“, якої не постидалося і повіччати. Коли поляки при допомозі свого пароха викинули українців з церкви, думаючи, що легко в той спосіб прийде до латинізації і польонізації, українці під проводом свого пароха відповіли гідно, будуючи в найкращому місці, бо в самім ринку, дві величаві будівлі-посестри: церкву й читальню. При кінці треба додати, що ювілят тішить великою пошаною не тільки серед своїх, але й серед поляків і жидів. Цінить і шанують у нього сталевий характер, муравлину працю, гуманність, вразливість на людське горе, моральний гарт та справжні християнські чесноти, яких у житті так мало. Маріямпільські громадяни, що нішли і йдуть у житті слідами о. В. Мотюка, добре зробили, що поважним і змістовним концертом виявили зрозуміння для його праці й діл і зложили належну дань грядучому й неслуженому громадянину.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосожа“ платити кооперативам для 11. травня ц. р.: за масло експортне солоне пріма кілограм — 2.00 зол.; за масло несолене блькоче — 1.80 зол.; за кілограм; за літру молока 0.34 зол.; за літру сметани 1.70 зол.; за копу нець 5.90 зол.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Василь Яртимець, абсолювент прав, старшина VI. бриг. У. Г. А., помер дня 11. травня ц. р. в домі своїх родичів у Немирові. Покійний перебув усі страхоття світової і визвольної війни від італійського фронту почавши до чотирокутника смерті і Домбя включно. В Домбю набавився тяжкої недуги, яка й скосила передчасно молоде життя, що його Покійний так радо жертвував за кращу долю рідного народу. Равщина стратила в Покійнім незамінного організатора, а родичі і товариші найкращого сина і друга. Похорони відбудуться в Немирові у второк 13. травня передполуднем. В. Й. П.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Вівторок, 13. травня, год. 3-30 попол.
„Ритичні танці“ музичного інституту Райсінвої.
Вівторок, 13. травня, год. 7-30 веч.
„Дім жінок“.
Малий Міський Театр:
Вівторок, 13. травня, год. 7-30 веч.
„Пан Топаз“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Захлята ріка“ (Річ. Бартеальє, Боті Компсон).
КАСІНО: Любоніна Розовського.
КОЛЬОСЕМ: Пат і Патахон як банковці.
КОПЕРНИК: Володар Сагарі (з Гайдарович).
ЛЕВ: Комедія „Чеснотані дітчата“.
ОАЗА: Боротьба за золотий ріг.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Співач Бродвей“ (Дж. Гільберт).
ПАЛІАС: Звукова фільма: „Ночі в пустині“.
ПАН: Дітча в каруселі. Любов у природі.
ПАСАЖ: Сокіл прері.
ПРОМІНЬ: Шехерезада.
СТИЛЕВЕ: Янгола вулиці (Джанет Сейвор).
ФІТІАМОРГАНЯ: Жінка на місці.
ХИМЕРА: Таточку, я дочу графа!
УТІХА: „Волга, Волга“.

Програма радіо.

Вівторок 13. V. 1930
Львів 11:58 Сигнал часу, гайнад, 12:05 Концерт грамоф. плит, 17:45 Концерт із Варшави, 18:45 Вселенна, комунікати, концерт грамоф плит, 19:20 Февлетон, 19:50 Опера з Познаня, комунікати.
Середа 14. V. 1930
Варшава (1411,7) 12:10 Грамофонові плити. Краків (312,8) 12:40 Трипелі пісні. Гельсінгфорс (221,4) 18:45 Спів Мері Саріні. Ляйпціг (259) 16:30 Радіоорхестра. Лондон (356,3) 16:15 Танцювальна музика. Стокгольм (436) 20:15 Пісні Штрауса і Гріга. Рим (441) 21:02 Італійська музика. Лянгенберг (473) 13:05 Легка музика. Прага (487) 19:20 Фінляндські пісні. Брюссель (509) 21:15 Радіоорхестра і спіл. Відень (516,3) 20:00 Твори Штрауса і солісти. Будапешт (550) 17:40 Опереткова музика. Ленінград (1000) 19:00 Радіоорхестра. Харків (1304) 17:00 Українознавство, 20:00 Концерт для села.

Четвер 15. V. 1930.

Варшава (1411,7) 16:15 Грамофонові плити. Краків (312,8) 12:40 Шілашний поранок. Гельсінгфорс (221,4) 20:05 Радіоорхестра. Ляйпціг (259) 16:30 Радіоорхестра. Лондон (356,3) 16:45 Популярна музика. Стокгольм (436) 20:15 Пісні Штрауса і Гріга. Рим (441) 21:02 Італійська музика. Лянгенберг (473) 13:05 Легка музика. Прага (487) 19:20 Фінляндські пісні. Брюссель (509) 21:15 Радіоорхестра і спіл. Відень (516,3) 20:00 Твори Штрауса і солісти. Будапешт (550) 17:40 Опереткова музика. Ленінград (1000) 19:00 Радіоорхестра. Харків (1304) 17:00 Українознавство, 20:00 Концерт для села.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає.
Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2002
Самбір старий:
Вівторок 13/5 ц. р. „За Німан“.
Середа 14/5 „ „ „ „Іташник з Тиррою“.
Четвер 15/5 „ „ „ „Те, чого не було“.
Пятниця 16/5 „ „ „ „Трійна Гільтайн“.
2047

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.
НА ПРОДАЖ негайно 7 силіних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діла“.
КОРОНКИ до біла, модні та перковні, найдешевше „Wenesja“ Боїна 19. 2046 2—30
КОСІВ, пенсіонат п. Дунашевської поручає соняшні покої з першорядним удержанням. 2030 2-10
БРИЛІАНТИ, також іншу біжутерію в купує по високій ціні Домбровські-ознаженські, Львів (Готель Жоржа) Академічна 2. 1856 18-7
В ПРЯКРАСНО й догідно поажений діал „ВЕСЕЛКА“ в Милії є до вишній соняшні кімнати умебльовані з харчем від дня 13. червня ц. р. На бажання кухня дістатична. — Ближніх інформацій уділять Ів. Лисневичева, Станіславів, вул. Липова ч. 82. 2044 2—3

КАНДИДАТ нотаріату з правом субституції змінить посаду. Числить на стаду посаду, есентуально субституцію. Ласкани оголошення прому надсилати з поданням умов до Адм. „Діла“ під „Кандидат нотаріату“. 2038 3-4

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИБРОБИ продає за готівку і на рати від десятих літ у цілій країю анала фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвишні ціни. 1857 62

ПОТРЕБУЮ ІНСТРУКТОРА, який приготує би його сина до іспиту з V. ст. гімназійної перед феріями. — Зголошення вра з уможинами слати: Володимир Гей, Ванькова, повіт Ліско, почта Ропанка. 2060 1—3

УМЕБЛЬОВАНА кімната негайно. — Мішкевича 11. П. Івєрі. 2058

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.
Спеціаліст незуг легетів, серці і молука
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентеном.

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. П. п.
Скриплювання зитаючихся зубів павобування й злиманні зубів, без болю. Пілучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів в провінції поагоджується в найкоротшому часі. П. і. Урядовим і студентам значна знижка. 1879 ка. Тел. 65—73. 10—10

Подяка.

Почуваюся до милого обовязку зложити прилюдно шире-сердечну подяку Віллам: дощ. унів. Д-рові Гадеслі Нічичському у Львові, вул. Романовича 1, і хірургові Д-рові Данилові Сассоверові у Львові, вул. Колоната ч. 7, за сонячне і уміле переведення дуже тяжкої і складної операції, операній, як також на незвичайно добайливу опіку по операції і в часі моєї реконвалесценції, наслідком чого уратували мені життя і привели в коротким часі до здоров'я. — Гаєрика Болухова, Кутківці п. Тернопіль. 2055

ПІДЛЮТЕ-КАМЯНЕЦЬ

пенсіонат на 20 кімнат в цілій удержаням відчинно з днем
15. червня ц. р.
2048 2—5 Ольга Чавельська, Дрогобч.

МІСЬКЕ ГАЗОВЕ ЗАВЕДЕННЯ

у Львові, вул. ГАЗОВА ч. 28.
Телефон ч. 492 і 43

ДИСТИЛЬОВАНУ СМОЛУ до виробу папи, смаровання дахів і консервації дерева.

ХЕМІЧНО ЧИСТІЙ І СКРОПЛЕНИЙ АМОНЯК
для холодень. 1—2
Сейчасова доставка. Приступні ціни.

МЕБЛІ, спальні, і дальні, сальони, як і поодинокі предмети по конкурційних цінах на довготерміновий кредит поручає

Меблевий Дім „Silesia“
Львів, вул. Пилсудського, ч. 27.
П. Т. деревляним і автономічним урядникам за ви-вляненням десітничкою 1% 1625 опушту. 4—10

Найновіші моделі плащів, ситнікових суконь по назвово низьких цінах поручає ЦЕНТ. ЖІНОЧОЇ КОНФ.

Браття Карель
Львів, Ягалинська 7. Філія Станіславів (Пасаж) 1607 1—3

Присилайте передилату!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 145.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословац-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИКЛАДКА
25 сот.

Погром санації на Шлеську.

Львів, 13. травня 1930.

Позавчора, в неділю 11. травня, відбулися на Шлеську вибори до катовицького автономічного союму. У нинішній ситуації в Польщі, при гостро актуальному питанні розв'язання центрального парламентарних пазат у Варшаві та взагалі при зрості внутрішньо-політичного напруження, вибори на Шлеську набувають першорядне значіння, як показчик настроїв широких мас. Коли зазначимо згорн, що вибори на Шлеську принесли цифрово діймаючу програму проурядовому санаційному таборові, бо цей габор у новому шлеському союмі опинюється як мала ізольована групка, що ці вибори виявили ще під різними іншими оглядами повне фіяско політики тамошнього експонента влади, воеводи Гражинського, так, що в сумі образ і вислід шлеських виборів можна сміливо вважати правдивим погромом санації, — то зрозуміємо особливо велике значіння цих позавчорашніх виборів, яке вимагає і від нас деякої уваги.

Передовсім програмою уряду стало саме розписання шлеських виборів у зв'язку з тими обставинами, які ці вибори попередили. Попередній шлеський сойм був розв'язаний 12. лютого 1929 року формально „з приводу упливу часу, на який був вибраний“. Дивним дивом сталося це в моменті, коли бюджетова комісія того сойму рішила покликати надавичайну комісію для розсліду фінансової господарки воеводи Гражинського. Одночасно на місце розв'язаного сойму, якому „уплинув час“, уряд не розписав нових виборів, дарма, що вони повинні були — згідно зі шлеським краевим статутом — відбутися протягом 75 днів від розв'язання. Таким робом — адалося — уряд рішився скасувати автономію Шлеська, загаран-

Приготувавчо-організаційна акція виборча санації — завела на цілій лінії. Не вдалося створити ніякого бльоку: ні проурядового (проти опозиції Корфанто і ППС) ні загально-польського (проти німців). Санація виступила з власним, вищезгаданим списком, але одночасно виступило „самостійно“ ще кілька псевдо-санаційних лист. Разом усіх лист було у позавчорашніх виборах на Шлеську 17, з того 14 польських, 2 німецькі і 1 комуністична. Сімнадцять „партий“ після чотирьох років війни з „партиїніцтвом“! На тих 17 лист, 10 (десять!) польських лист не отримало ні одного мандату, змарнувавши поверх вісім тисяч голосів. Сам уже цей факт повені лист і розвиття польського фронту свідчить надавичайно некорисно про дипломатичний хист воеводи Гражинського та є доказом завзяття і непримирності течій у польському громадянстві, якого „оздоровлення“ стало чільним гаслом табору травневої революції. Шож торкається циферного висліду виборів — то він для того табору просто жахливий.

На 601.514 відданих важних голосів, проурядові листи зібрали разом ок. 105.000 голосів — уся решта пішла за опозицією. На 48 мандатів шлеського сойму, 32 дістали поляки, 16 (!) німці. З того — найбільше мандатів здобула німецька національна листа, яка йшла до виборів під гостро опозиційними гаслами (15 манд.), опісля запеклий ворог санації Корфанти (13 м.), потім щойно санація (10 м.), ППС — 4 м., НІР — 3 м., комуністи 2 м. і нім. соціалісти 1 м. Санаційні органи преси будуть старатися

Кривду робите своїм дітям,
коли для запевнення їхньої будучности не складаєте своїх ошадностей в
Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

добувати з того висліду виборів аргументи для оправдання себе та будуть підкреслювати „успіхи“. Таким „успіхом“ може бути напр. безсумнівна поразка ППС, яка втратила половину дотеперішнього стану посідання. Але втратила не на користь санації, лише — комуністів, німців і Корфанто! Проурядовий БС (соціалісти) не зискав ані одного мандату! Та найстрашніше для санації, що ступінці напруження і ненависти поміж таборами Корфанто і санації з одного боку та санації і німців з другого (справа Уліца!) виключає можливість створення у новому союмі прихильної для уряду й нинішньої системи правління прецедентної більшости.

Програма санація. Побідили німці, виявили знову величезну відпорність на весь напір ззовні, величезну солідарність і громадську зрілість. Нині вони можуть мати слушну претенсію перейняти становище маршала у шлеському союмі. Можуть теж витягати для себе всі користи, які належаться групі, що стає вичком при вазі. Шлеські вибори стали тріаним моментом для уряду. Одночасно вони стали показною лінією для інших непольських народів у Польщі.

Salus nationis - suprema lex...

(З приводу кризи в проводі деяких наших національних установ.)

Велика війна принесла зі собою проголошення права нації, права на самостійне життя кожного народу. Народ, як органічна цілість, як окрема особовість вищого ступня не може бути предметом права, а його підметом. Як підмет народ мусить мати змогу по власній волі і власними силами творити свою рідну національну цивілізацію та по власній волі і згідно з власними потребами входити у взаємини з іншими народами, що є теж підметами права.

Український народ по більше ніж півтисячелітній неволі своєю волею став був підметом права, бо збудував був власну національну державу.

Та доба проголошення права нації припала була на час неприбраного ще політичного імперіялізму державних народів. Отся дійсність зродила лише, що навіть нові держави, які воскресли або скріпила воля побідників у великій війні, безцеремонно потоптали право нації в ім'я своїх великодержавницьких аспірацій, піддержуваних побідниками.

На сході Європи видвигнуто і зреалізовано ідею будівництва радянської соціалістичної держави. В основу будівництва тієї держави покладено проводжену в життя комуністичну доктрину, побудовану теоретично на ідеалах добра людства, фактично на ідеалі добра робітничої класи, а вірніше на практичному забезпеченні добра лануючої верстви отсей класи. Цей східньо-європейський держ. твір, хоч проголосив на початку свого існування право самоозначення народів, — отже признав кожній нації право бути підметом своїх змагань, та скоро знівелював зовсім право нації. Всі народи, що опинились у межах цього нового державного твору, стали експериментом імперіялістичної і централістичної радянської системи з повноправним правлячим осередком у Москві.

Серед три сил між великодержавницьким імперіялізмом західньо-європейських держав і інтернаціоналістичним імперіялізмом Москви не встоялася самостійна українська держава, не встоялася також самостійницькі змагання інших народів на Столі Європи. Але ідея права нації не завмерла.

У добі права нації існують ще вправді повезелені народи, але їх сильний і живий дух веде їх шляхом до природного права самоозначення. Розвиваючи своє національне життя, мусять вони одночасно борювати себе від натиску політичного імперіялізму як пануючих народів так і нівеліційних струй інтернаціоналізму.

Політичний імперіялізм „національних“ держав змагає для закріплення становища національної держави, чи радше великодержавницького становища пануючого народу, здержувати розвиток повезеленої нації аж до повного її знівелення шляхом асиміляції з пануючим народом. Політичний імперіялізм централістичної радянсько-соціалістичної держави, не признаючи на ділі права нації, змагає до знищення національного обличчя повезелених собою народів в ім'я великодержавного (в теорії всесвітнього!) становища держави пролетаріату.

Національна асиміляція при сучасному розвитку національних змагань повезелених народів находити у кожнім народі, що творить її предмет, природний відір. Самі асимілятори зневіряться в успішність своїх змагань. Інтернаціоналістичні імперіялісти, що оперують зручно вселюдськими ідеалами — добром людства — находити всеж і серед націоналістичних — політично невироблених — кругів повезелених народів чн не забато неоправданної уважливості і нації.

„У повезеленні“ — мовляв — „боротьба за добро людства може стати природним союзником розкріпощення повезеленої нації“, дарма, що ідеологія сучасного московського інтернаціоналізму є різким запереченням права нації, права на самостійне життя народу, запереченням права повезелених націй на здійснення їх національного ідеалу — власної національної держави, ба навіть власної радянської самостійної держави.

Серед нашого народу стрічаємо — на щастя — нечисленні прояви „роздвоєння душі“ націоналістів у поглядах на методи наших національних змагань. На нещастя отсе „роздвоєння душі“ стрічаємо і серед вищих інтелектів, які видає наша нація. На нещастя — бо навіть нечисленні одиниці з цієї групи роблять нашому національному життю більше шкоди, ніж гурти — звичайно локальні — пропагандивною літературою

ЩАВНИЦЯ
Д-р Маркіян Дзерович
(Львів Кохановського ч. 100)
ордикуватиме як щорічно 2-3
у „РЕДУТІ“ від 1. V. до 10. IX.

товану Польщею перед шлеським плебісцитом. Цей погляд скріпили пізніші перипетії заходів шлеської опозиції сойм таки урухомити. Отже кермуючі урядові чинники покликувалися на брак нової виборчої ординації; цю ординацію шлеський сойм виготовив, але воевода Гражинський її не оголосив, бо добачив у ній хиби; ці „хиби“ старався усунути варшавський сойм і в порозумінні з урядом прийняв відповідний закон та відіслав до сенату; тоді міністр справедливості Цар найшов щодо нового закону „сумніви“, які так довго існували, поки сесію зачинено; марш. Дашинський передав закон до Відлису, але тижні минали, а його не оголошено; б. мін. Складковський запевнював, що вибори відбудуться — ще в мін. осені, але осінь і зима минули, а про вибори ніхто не заікнувся, — і т. д. і т. д. Всі ці ознаки вказували, що уряд зумисне справу відкладає і зволікає, не заявляє отверто скасування шлеської автономії, щоби не викликати крику Корфанто і пелесів у краю та німців за кордоном, але на ділі з автономією тією рішив покінчити. Аж враз — не тільки розписано вибори, але й Головна Рада Нац.-Християнського Об'єднання Праці (такий титул прийняв шлеський ББ) станула на становищі — необхідності „поглиблення і поширення автономічних прав“ Шлеська, приновлення „християнських засад у житті“ і т. д., себто прийняла головні гасла з програми — Корфанто! Отже показалося, що господарські, внутрішньо-політичні і міжнародні умовини примусили уряд змінити фронт до справи автономії Шлеська, а виборча конституція примусила знову місцеву санацію суперничати з опозицією — передіцитовуючи її гасла. Так ось сама вже санаційна предюлія була відіграна у дуже мінорному тоні.

вбалямучених, інтелектуально не високо розвинутих людей.

У нашому національному житті — згідно з вимогами демократії ми все старалися і стараємося знаходити і добувати на верх дієві творчі сили народу і, шануюючи їх, впрягати їх до праці над розвитком своєї національної цивілізації. Високі інтелекти нашої нації знаходять у нас все спроможність стати до праці в наших національних організаціях і національних установах як культурних так і господарських і то не тільки як рядовики, але й адебілша як їх провідники.

Коліз між провідниками наших національних установ найдуться одиниці чи гурти в „роздвоєно душою“, то праця національних установ у найкращому випадку не йде повним розумом, а в найгіршому випадку спрямовується у річище, зким пильно в протилежному напрямі до наших національних змагань.

Сміливий виступ проти накидування інтер-національної марки праці націоналістичної по своєму подолженні та призначенні установі викликає, при нашій політичній невироблені, негайне обвинувачення тих, що протиставляються такому нездоровому в національних організаціях явищу. Обвинувачення це коротке: „Вводите політику до аполітичних по своїй суті організацій!“ Так! Наші культурні і господарські національні організації є аполітичні, але тільки в тому розумінні, що вони не управлені й не покликані намічувати політичних напрямків розвитку нації.

Політичні напрями розвитку нації усталює її політичний провід, а що політичний розвиток не можливий без рівночасного культурного і господарського розвитку нації, то національні культурні і господарські установи у доцільному розумінні своїй завдань у нації, *мусять придержуватися у своїй праці загально національної програми, усталеної національним політичним проводом народу.* Інакше не були б вони національними установами.

Томили б вони теж рамці своєї аполітичності, коли б намагалися усталювати у себе політичну лінію для своїх змагань. Тоді вони переступали межі своїх управлень і *вводили безлад в організоване і зріжничковане життя нації,* гальмували би поступ у царині духової і матеріальної культури нації.

Національні установи обов'язані у своїй праці придержуватися загально-національним напрямкам, устійленим воля ними національним політичним проводом.

Коліз у національних установах одиниці чи гурти намагалися йти в розрив з загально-національною лінією, усталеною національним політичним проводом, тоді не опоненти такої поведінки в національній установі є винні за „вводження політики“ до установи а саме ті, що кидають на них з легкої руки неоправдані обвинувачення.

При такій поведінці груп чи одиниць культурна чи господарська національна спадщина не може бути захистом творчої національної роботи. Не стане вона теж кузницею нової політичної думки. Національна установа стає тоді місцем безплідної боротьби зі шкодою для своїх культурних чи господарських, потребами нації оправданих і й до реалізування приділених завдань.

Юліян Павляковський.

ЗА МІСЯЦЬ, бо вже 15. червня ц. р. зближається час льосування заповіджених премій. Всі передплатники, що на дні 15. червня ц. р. будуть мати заплачену передплату за „Діло“ по кінець червня ц. р., будуть мати право участі в льосуванні призначених бібліотек або їх рівновартості. Всіх призначених на премії бібліотек є 23 на загальну вартість 300 ам. доларів.

Прилучення підльвівських громад до Львова.

Розпорядок Ради Міністрів про поширення границь Львова.

Справа утворення т. зв. великого Львова через прилучення до нього цілої низки підльвівських громад, що тягнулася дуже довго, найшла вкінці своє закінчення у розпорядку Ради Міністрів з дня 11. IV. ц. р. про поширення границь Львова. Цей розпорядок опублікований уже в державному „Деннику Устав“ ч. 35 з дня 10. травня. Наслідком опублікування в державному „Денникові“ Зак. Р. П. ч. 92. поз. 719) заряджується, що слідує:

Дослівний текст розпорядку такий: „На основі арт. 1. і 2. закону з дня 1. серпня 1923 р. про справу переведення змін у міських границях на просторі б. Королівства Галичини і Володимирії разом з Великим Князівством Краківським (Дн. Зак. Р. П. ч. 92. поз. 719) заряджується, що слідує:

§ 1. З львівського повіту в львівському повідстві вилучується: а) сільські громади Замарстинів, Клепарів, Голоско Мале, Знесіння, Сигнівку, Кульпарків; б) зі сільської громади Визогорка присілок Леванівка, що творить суцільну територію, а західна границя якого проходить східною межею ґрунтових парцель 693, 694, 697, далі південною межею дорогової парцелі 859/4, відтак східною границею ґрунтових парцель 681/1 і 680/1 до стичної точки з парцелю 700/3, з черги північною межею ґрунтових парцель 700/3 і 884/2, східною границею парцелі 883 до північно-східного наріжника ґрунтової парцелі 934, а звідси східною границею парцель 934, 974, 933/1, 938, 932/2 до залізничного тору залізничного шляху Львів—Краків; в) з сільської громади Козельники північну частину на північ від залізничного шляху Львів—Станиславів, відмежовану від полудня залізничним шляхом Львів—Станиславів, а від сходу границями сільських громад Козельники і Сихів; г) з сільської громади Кривичі частину, обмежену прямою, що виходить від перехрестя границь громад Львів, Кривичі і Лисичів до точки, в якій ця границя перехрещується з границею присілку Ялівець, звідси зловж границі присілку Ялівець і громади Кривичі до точки перехрестя границь громад Кривичі—Ялівець і Лисичів, відтак зловж границі залізничного шляху Львів—Бережани, то є ґрунтових парцель 1557, 1395/1, 1399/2 до перехрестя в дорогові на дороговій парцелі 1539/1, зловж північно-західною парцелі 1539/1 до стичної тієї парцелі з залізничним шляхом Львів—Бережани, то є ґрунтової парцелі 1556, звідси зловж цього залізничного шляху, тобто східною, південною і північно-східною границею ґрунтової парцелі 1556 з гра-

ницею громади Знесіння — всіх їх прилучується до міста Львова у львівському повідстві.

§ 2. Виконання цього розпорядку дручається міністрові внутрішніх справ.

§ 3. Цей розпорядок входить у життя з днем оголошення.

Підписали: голова Ради Міністрів В. Славек, мін. внутр. справ Г. Юзефський, мін. справедл. Цар і урядник мін-ства скарбу І. Матушевський.

Словом „великий Львів“ вже є. Чи на практиці вийде це в добро йому, допремаж, чи краще стане від цього прилученням громадам скоро як ділі переконаємось.

Знову профанація стрілецьких могил.

(Допис з Ковови.)

Дня 2. і 3. ц. м. пластова та лугова молодь у присутності місцевого грабаря справляла заведбані стрілецькі могили на ковівському цвинтарі.

Дня 3-го травня пополудні польський священник о. Тустановський накинувся з лайкою до працюючих на гробах, називаючи їх варварами і більшовиками за те, буцім то вони нищать чужі гроби. Залярмована ним поліція моментально заявила на цвинтарі в числі 5 осіб та арештувала присутніх на цвинтарі людей, а навіть жінок і перевела всіх під ескортою через ринок на поліцію. Переслухання тривало до пізнього вечора, коли то всіх звільнено.

Дня 4. ц. м. пішло місцеве українське громадянство на цвинтар з вінцями походом у чвирнах з терновим вінцем напереді. По відправленні панахиді на стрілецьких могилах відспівано кілька стрілецьких пісень, а описля всі вернули в порядку до міста.

А вночі з 5. на 6. ц. м. чийсь варварські руки розкинули поправлені стрілецькі могили, положили березовий хрест, а терновий вінець здерли з хреста і кинули в яму коло залізничного двірця. Тепер же, Тустановський не кричить, що це варварство, а поліція не викрила досі справжніх злочинців-варварів.

Після зліччування мурини.

Аг. АТЕ повідомляє: У містечку Шермен (стейт Тексас) вибухнули знову заворушення між білими та муринами. Змобілізували відділи нш. гвардії та поліції, що усталила скоростріляти, аби не допустити до нападу на в'язницю, де сидить 16 арештованих за участь у ліччу мурини та підпал мур. ділянки.

В. С. ЛЕВИЦЬКИЙ.

Магатма Ганді.

2. Ганді в полудневій Африці.

У 1890-их роках найшлося в полудневій Африці, головню в Наталі, яких 150.000 індійців-емігрантів. Приплив цих чужинців викликав у білого населення велику ворожнечу, а влада потуряла цьому, бо сама хотіла стримати імміграцію азіятів, а навіть змусити до виселення тих, які поселилися вже в краю. Систематичні переслідування робили індійцям неможливим усяке життя: тяжкі податки, понижуючі поліційні приписи, публічні образи, а навіть ліччі, напади і демоловання будинків були на порядку дня.

1893 р. приїхав Ганді до полудневої Африки, щоб боронити в однім дуже важнім процесі. Він зовсім не орієнтувався в положенню індійців в Африці. Від своїх перших кроків у Наталі він зазнав страшних досвідів. Цей індієць високої раси, якого завжди шанували в Англії і який досі дивився на європейців як на приятелів, найшовся нараз в обставинах, серед яких його разураз ображували найгрубшими лайками, викидали за двері готелів, викидали з поїздів, били, копали. За час дванадцяти місяців він навчився панувати над собою. Коли прийшов час, він спійшно збирався до від'їзду, але якраз розійшлася вістка, що уряд приготував проект закону, який має відібрати індійцям рештки їхньої свободи. Індійці були безсилі для боротьби, безвольні, неорганізовані, здемор-

лізовані. Їм треба було вождя, душі. І Ганді посятився. Він залишився в Африці.

Тепер почав він боротьбу проти державного насильства і проти брутальної юрби. В обороні прав індійців в Африці він розпочинає формальний, юридичний процес, який виграє, як не фактично, то бодай перед опінією Наталю і Лондону, скликає індійський конгрес Наталю, наладжує індійське шкільництво, засновує журнал, видаваний в англійській мові і в трьох мовах індійських. Щоби могти краще боронити своїх співгромадян, він стає таким як вони, покидає велику клієнтелю в Йоганнесбургу і починає жити спільним життям з бідними, переслідуваними індійцями.

У 1904 р. він засновує біля Дірбану хліборобську колонію на зразок колоній Толстого, якого обожав. Сам виконує найтяжчі праці. Тут зі своїми мовчазними товаришами ставить пасивний спротив владі. Однак: рівночасно його наука любові і вибачення йшла аж до межі помочі ворогам. Скільки разів влада полудневої Африки находилася в небезпеці, стільки разів Ганді завішував свій принцип саботування громадянських обов'язків і жертвував своєю поміч. В 1899 р. підчас війни з бурами він сформував індійський „Червоний Хрест“, який відзначився відвагою на полі бою. В 1904 р., коли в Йоганнесбургу вибухла зараза, Ганді зорганізував шпиталь. В 1906 р. в Наталі повстали проти влади туземці, Ганді взяв участь у війні на чолі санітарського корпусу і отримав офіційну подяку уряду.

Шляхотні услуги Ганді не аменщили ксе-

нофобії білих. У короткому часі по офіційній подяці він опинився в тюрмі і був засуджений на тяжкі роботи, зненажаний і битий розяреною юрбою. Але ніщо не аломило його віри і принципу терпимости.

Боротьба тягнулася цілих двадцять літ, а до найбільшого напруження доходила в роках 1907—1914. Уряд полудневої Африки видав несподівано новий закон проти азіятів. Тоді Ганді зорганізував пасивний спротив у всій ширині. У серпні 1906 р. відбулася в Йоганнесбургу святочна присяга індійців на „пасивний спротив“. Всі азіяти, різних рас, різних каст і різних релігій, бідні й багаті об'єдналися на поклик Ганді. Арештовано їх тисячами. З браку тюрем перетримувано їх у копальнях. Але тюрма тільки освячувала їх діло. Ганді був арештований тричі. Були трупи і мученики. Рух ріс. В 1913 р. він поширився з Трансвалю на Наталю. Величезні страйки, мітинги, масовий похід індійців через Трансваль підбурювали опінію в Африці і в Азії.

Незгукта воля „великого духа“ доконала свого діла: сила приклонила коліна перед героїською лагідністю. Державна комісія британської імперії признала слушність Гандієму майже у всіх точках. В 1914 р. новий закон скасував ланину трьох літ і признав свободне замешкання в Наталі всім індійцям, які хотіли залишитись там як вільні робітники. Після двадцяти літ пожертвовання пасивний спротив переміг і Ганді з авреолою провідника вернувся до Індії.

Ситуація в Індії.

На північ від Бомбаю вибухли поважні селянські заворушення. Селяни не хочуть платити податків і прогояють з сіл англійських урядовців. В Калезістрікті зросла акція Пателя, якого правдоподібно також арештують. Союз індійських купців вислав до віцекороля друге письмо, в якому заявляє, що Англія дуже скоро буде жалувати, що арештувала Ганді. Ходять по-голоски, що індійська поетка Найбуд буде також арештована.

Свиней впустили у мечет.

У зв'язку з музудманськими святами союз безбожників у столиці татарської республіки, Казані, уладив карнавал. День перед святами замкнули ост. два мечети в тім місті. Коли музудмани не зважали на заборону та хотіли на-силу відчинити їх, безбожники розігнали музудман, привезли в тег. автах кілька свиней і впустили у мечети, щоби так осмішити маг. релігію.

В Меці моляться за музудман з СРСР.

У Меці відбулося свят. богослуження при участі сотисяч музудман із різних частей світа, крім СРСР. Підчас богослуження король Геджасу Ібн Сауд, якого вважають опікуном Меки й Медни, відчитав спец. молитву Фатіха, присвячену всім музудманам, що згнули в обороні релігії. Вістка про переслідування музудманської релігії в СРСР викликала велике вражіння серед представників ісламу різних частей світа. Магомеганські духовники визнають до складання жертв для переслідування у СРСР музудман.

Вбивають комуністів.

„Комуніст“ приносить вістки про нові комуністичні виступи на Вел. Україні. В Дубосарах вбили голову рільної комуні Панасієва. ДПУ розстріляло обвинуваченого в убивстві сел. Явця. Йому сконфіскували майно на основі розпорядку про колективізацію. В с. Сорочівці в Київщині розстріляли 4

селян, що вбили комуніста Рубіна. В с. Манятино біля Шепетівки не-висліджені люди вбили комуніста Ковалю.

Горожанська війна в Китаю.

Північна китайська армія під командою Ен-Си-Шана розпочала наступ на армію Нанкіна і розбила її. Нанкінська армія втратила 10 тисяч вояків вбитих і ранених, окрім цього північна армія взяла 8.000 полонених, 150 гармат і 300 скорострілів. Південною армією командує німецькі старшини. Північні війська посуваються вперед у напрямі столиці.

Після землетрусу в Персії.

З Лондону подають, що число жертв останнього землетрусу в Персії сягає 2000 осіб, а ранених 5000. Місто Сальмаст зруйноване до тла. Населення ночує на полях, бо землетрус дається чути час до часу і досі.

Вбиті та ранені в гірничій катастрофі.

З Байтену повідомляють, що в копальні „Конкордія“ біля Гінденбурга (Зегж), що є власністю Горішньошлеських Гірничих Заведень, вибухли газу. Жертвою вибуху впало 12 людей. Двох шахтарів було вбитих, трьох тяжко ранених, а доля сімох невідома. Видістати їх тяжко, бо добувається багато трійливих газів. Гірничі комісія сказала, що майже нема надії видобути засипаних шахтарів.

Боротьба з пняним у повітрі.

Аг. АТЕ повідомляє: На летунському шляху між Шікаго та Нью-Йорком прийшло до надзвичайного повітряного бою. Пняний подорожній хотів вирвати пільотові керму. Підчас боротьби з пняним пільот випустив на хвилю керму з руки. Літак утратив рівновагу. Шість інших подорожніх затрівжилося. Вкінці пільот поборов пняного та щасливо осів на лет. майдані біля Нью-Йорку.

Маруся і Франя
починають тепер
оживлену розмову
про що?
Зверніть увагу на
дальші оголошення.

МИЛО ОЛЕНЬ SCHICHT

3 волинського виборчого фронту.

Віча в луцькому повіті.

Овдів. Дня 4. травня відбули віче сен. Троян і п. В. Островський у сільській пожарничій шопі. Зібралася значна частина мешканців села — жінок і чоловіків. Населення залюкане, але після промов осмілило й заявило, що голосуватиме на 18-ку. Вибрано мужа довіря й заступника.

Гірка Паломна. Тогож дня віче відбули сен. Троян і п. В. Островський на подвір'ю одного з господарів. Селяни з зацікавленням слухали промовців, що зreferували програму УНДО й діяльність наших послів. Після віча селяни звернулися до сен. Трояна у справі їхньої землі, на яку претендує місцевий діляч.

Скірче. Дня 4. травня відбув тут віче пос. Яворський при великому зацікавленні селян. Не зважаючи на те, що тут передтим відбулося віче сельроб-лівців, селяни заявили, що вони голосуватимуть лише на листу ч. 18.

Хорлуки. Тут відбули віче пос. д-р Білак і п. Левчанівський 4. V. Село здезорієнтоване сельробівцями. Одначе після промов селяни зрозуміли ідею і змагання національного табору й виявили зацікавлення працею наших послів та циталим про створення єдиного національного фронту.

Покація. Дня 4. V. відбули тут віче пос. д-р Білак і п. Левчанівський. Зібралися чоловіки й жінки. Посол Білак промовляв про УНДО, діяльність парламентарного клубу та захист інтересів селян. Селяни виявили бажання голосувати на 18-ку й обрали мужа довіря.

Забороць. Дня 5. V. відбув тут віче о. сен. Татомир. Зібралося, не зважаючи на робочий день, досить селян. Після промови о. сенатора селяни зацікавилися УНДО-м, яке кличе до створення єдиного національного фронту.

В. Омеляник. Тогож дня о. сен. Татомир відбув віче в селі В. Омеляник, яке є дуже мало свідоме й мало цікавиться національним та політичним життям. Одначе після висловлення до чого

вде УНДО та після зreferування діяльності наших послів, селяни виявили помітне зацікавлення Об'єднанням і обрали мужа довіря та його заступників.

Чаруків. Тут відбув віче б. V. пос. Яворський. Віче, яке задалегідь замовили самі селяни, пройшло з величезним успіхом, зібравши масу народу. Настрій дуже добрий. Всі заявили за 18-ю. Обрано мужа довіря й заступника.

Радомишль. Тогож дня посол Яворський відбув віче у великому селі Радомишлі. Зібралося понад 800 осіб. З'явилася також боївка сельроб-лівців. По закінченні віча почувлися дикі дитячі вигуки сельробівської боївки, що дало притоку поліції змішатися й опорожити місце зборів. Проти поведінки поліції запротестував пос. Яворський. Збаламучена сельробом молодь цього району в справжньому жарю боєм: вона перешкоджає всякій культурній і національній праці селянства. Селяни з великим зацікавленням слухали промовця.

Богущівка Щуринська. Віче відбулося б. V. Прибули о. сен. Татомир і п. В. Островський. Промови наших промовців зробили сильне вражіння на масово зібране селянство, яке при попередніх виборах все голосувало на сельробів. О. сенатор окрема звертався до жіноцтва в справі виховання дітей, а п. Островський виголосив сильне слово до молоді. Після останнього слова маса вигукувала українськьому народові: Слава! Обрано мужа довіря і його заступника.

Невільня. Одночасно відбув тут віче сен. Троян. У 1928 році всі селяни в Невільному голосували на 8-у, тепер-же заявили, що голосуватимуть лише на 18-у. Село скучене й тому на віче прийшли майже всі селяни, а серед них багато жінок.

Пожарки. Тогож дня сен. о. Татомир, Троян і п. В. Островський відбули віче в селі Пожарки, яке з національного боку виявляє себе дуже слабо. „Прогвітти“ нема. Велика частина населення належить до секти суботників, які мають за американські долари розквітлий дім молитви. Зацікавлення політичним життям слабе. Одначе після віча, на яке зібралася лише часть селян (ре-

шта була в полі), зацікавлення до виборів зросло. Обрано мужа довіря й заступника. На стаці *Пересна* стрівено агітатора суботників, а одночасно й рос. 20-ки, який роздавав нумерки й напад на українців. При цій нагоді п. В. Островський відбув коротку нараду в гуртом місцевих селян, що чекали на наших послів, сподіваючись віча, якого не можна було влаштувати задля відсутности часу.

На організаційному фронті.

ЗБАРАЖ.

Дня 10. квітня ц. р. відбулося в Збаражі заходом Повітового Народнього Комітету велике повітове віче, яке отворив голова комітету п. Іван Ткачук, господар з Красноселця, а якому проводив посол д-р Степан Баран. На вічу явились послы д-р Баран, о. пралат Кунинський, Володимир Целевич і Антін Кунько і вони зreferували на теми політичні, організаційні, самоуправні й господарські, після чого на внесення п. Гр. Скаскова прийнято відповідні резолюції, а окрему резолюцію з заявою довіря і признання для Української Парламентарної Репрезентації. Прийнято зрешті резолюцію з протестом проти більшовицького терору на Вел. Україні зі словами спочуття для жертв цього терору. — Від учасників віча було кілька запитів до присутніх послів у різних справах, прим. у справі вимірювання доходного податку від пасік, у справі шарварків, дорогового податку і т.д., на котрі обширні пояснення дав пос. д-р Баран. По закінченні віча багато присутніх зголосилося у посла д-ра Барана в громадських та особистих справах і вони також одержали від нього бажані інформації й виснення.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ плати кооперативам для 13. травня ц. р.: за масло експортне соделе пріна кількограм — 302, за масло несолене блькове — 302, за кількограм; на літру молока 0-20 год.; за літру сметани 1-60 год.; за копу яєнь 5-90 до 6-00 год.

Чи розв'яжуть сойм і

Видецькі варшавські часописи повідомляють, що міродатні членики ББ. мали вже приготований декрет про розв'язання сойму, однак настрої змінилися основно після виборів на Гор. Шлеську. Рішучі кола прийшли до переконання, що нові вибори в цілм краю могли би принести для санації ще більшу невдачу, ніж на Гор. Шлеську.

Англія готова признати Індії незалежність.

До Шоляпуру ввійшли дальші відділи війська. Здержано вклавництво з індійських часописів. Арештували 7 членів Нац. Зібрання. Віце-король Індії у візовні заявив, що англ. уряд опрацьовує реформи для Індії, а Ганді відмовився взяти участь у працях над реформами конституції Індії. Так утратив нагоду позитивної співпраці, яка може вже не вернутися. Уряд узявся з колючности за гострі засоби, однак не вирішив прокту надати Індії волю. 20 жовтня в Лондоні збереться конференція й инд. представники можуть висловити свої думки.

Аг. АТЕ повідомляє, що збрба в Шоляпури окружила військові патрулі, що панци явтами кружляли по місті, та не хотіла уступити. Постерунок поліції адемолювали, все, що було в ньому, спалили — висілили инд. нап. прапір. Інший поліц. постерунок, 8 км. від Шоляпуру, перетлим эвакуований, спалили зовсім. Ганді син Мані-таг вирушив із 300 добровольцями до Дарасану, де є вел. склади сільного монополю. В Дігбої прийшло до сутичок між мусулманами й індійцями. Було 3 убитих, 10 тяжко ранених.

Наступ англ. війська.

Англійські війська під командою полк. Пей-ва пішли наступом на місто Шоляльпур і заняли його, хоч індійці завзято боролися. На стратегічних місцях міста розставило військ. барикади та скоростріли. Проголошено воєнний стан.

Присуд Гандієвого наслідника.

Арештованого Абаса Тіабжі засудили на 6 місяців тюрми.

Крадіж у львівському воєвідстві.

У будинку воєвідства на III. поверсі до б'юр. дирекції публ. робіт дісталися вночі на 13. травня вломники, вирізали в касі отвір і забрали около 20 тис. зол. Поліція здогадується, що вломники дісталися з похвіря по руштуванні на стрих, а потім вийшли до б'юра. Поліція веде слідство.

Меморіял у справі Зл. Держав Європи.

Берлінська преса подає подробиці Брляного меморіялу в справі прокту Злуч. Держав Європи. Меморіял заняв 10 ст. маш. письма. Його оголосять на другий тиждень у Парижі, а рієночасно доручать поодиноким урядам. Меморіял складається зі вступу, що обговорює колючність взаїмного зближення евр. держав, і з трьох частей: 1-ша часть основна, 2-га господарська, 3-тя політична. Господарська часть, об'ємом найменша, основана на ідеях бувш. фр. міністра Люшера, який вже на госп. конференції в 1927 р. відіграв вел. роль. Ця частина обов'язує відомі прокту створення евр. картелів, головнож углевого опісля заг. європейські рільні організації, головно для збіжжєвої господарки. Згадано теж про спільну європейську монету, спеціально для подорожжючих і про пашпортові пільги.

Політична афера в Румунії.

Провідник рум. лібералів Братіану проти во-лі регента кн. Миколи оголосив летючку, що об-ляжує кн. Карла. „Адеверул“ повідомляє, що кн. Микола сказав Братіанові, щоб не забував, що кн. Карло є батьком короля а його братом. Рада міністрів на 5. год. засіданні ухвалила сконфі-кувати летючку, а пресу повідомили, що часописи, які займатимуться бувш. наслідником престолу і коментуватимуть акт 4. січня, будуть кон-фісковані. Юрій Филіпеску, що вернувся з Па-рижа перелав до візома такі слова кн. Карла: Тужу за рідним краєм і хочу вернутися, та не хочу бути причиною політ. спорів. Румунія по-требує єдності.

Проказа в Празі.

У клініці шкірних недуг у Празі ствердили проказу в робітника, що тому 10 літ вернув із Аргентини. Хорого ізолювали, а жінку його й ді-тей піддали лік. оглядинам. Жінка мабуть також хора на цю страшну недугу, діти здорові.

Зголошування заразних недуг.

Львівський міський виділ здоров'я пра-дує, що заразні недуги треба зголошувати у відді-лі заразних недуг міського виділу здоров'я (пл. Місіонарська 2., тел. 23-49). До таких недуг на-лежать: чума, віспа, аз, холера, черевний та пля-мистий тиф, червінка, запалення мозкових опон, сплячка, проказа, чахотка (небезпечна для окру-ження), недуги від звірят; носатина, затровня мясом і рибами.

віднайти нові моменти, що вказує на його муз. культуру і диригентський хист. Особливо це помітно було в „Гулялі“, з якого то твору дири-гент створив багатий, різнобарвний, драматич-ний малюнок, не стративши одночасно тої лірики і того багатства пісенного мелодією, що таким сут-нім є у творчості О. Нижанківського.

Чарівне вражіння лишив відспіванням со-льового речення: „А у другу...“ („Гулялі“) член УАХ барітон п. Гален (учень проф. Д. Левит-ського). Цей виступ УАХ зустрівся з призна-ням пражських українців, що давно вже чекали на відновлення хором своїх місцевських традицій, що їх розпочав перший диригент М. Рощах-ський. В дальшому виділ УАХ на чолі з д-ром Кутинським І., який кілька років є незмінним головою виділу, намітив декілька концертів хору, виступи у радіо-концертах і співання до грамо-фонових плит.

Цікавими моментами цього концерту були ще виступи: члена УАХ, учня проф. Калершабе-ка п. В. Балтаровича, який без сумніву гарно співав, маючи соковитий і еластичний та з широ-ким діапазоном, ліричний тенор. Прикра у цього співака з таким багатим голосом — відсутність технічного поступу, що від недавня стає поміт-ною. То загальна біда більшости українських спі-ваків: усе Бог дав, але щоб даний талант удеса-тирити своєю працею — цього нема. Не тверджу, що співак регресує, але відсутність поступу у такої муз.-культурної людини (В. Балтарович студіює і композицію і ці студії дають уже позитивні наслідки) незрозуміла.

Виступ молодого танцюриста п. В. Філіпов-ської зустрів найбільше признаєння у публіки. Танцюристка (чепка) своєю появою чарує, але її хореографічні досягнення ще не виходять по-за межі учениці, яка виказує, що правда, великі здібности. Прекрасна булаова тіла і клясичні риси обличчя, еластичність рухів, не стучаний, але повний продуманости підхід до відтвореного образу і, найголовніше, просто екстатичне, повне молодощів; захоплення танцем (орієнтальні тан-ці) — це риси, розвиток яких обіщє в будучо-му молодешькій танцюристі багаті можливости на полі хореографії.

Арештування на Волині.

Поліція арештувала на Волині 123 україн-ців. Польські часописи твердять, що це членів УВО, та що між арештованими є й голова і секре-тар окр. комітету тієї організації в Рівному, Ізуть дальші ревізії та арештування. При реві-зії, як лише польська преса, забрала поліція бо-гато документів і зброї.

Помер Хансен.

В Осльє помер 13. травня відомий маждрів-лик Фрітгоф Хансен у 69 році життя.

Сніг.

У південній Чехо-словацькій температура об-низилася до тієї ступінь, що впаде сільний сніг. Він перестовя цілий день.

НОВИНКИ

— Адміністрація „Діла“ почала вже даром висилати цікаве оповідання Волод. Остров-ського, яке появилося книжкою п. з. „СМІХ ЗЕМЛІ“, всім Ви. Передплатникам, що згорн заплатили передплату за I. піврік 1930.

— Черче. Відкриття першого сезону дня 1. червня. В першому сезоні знижені ціни. Прос-пекти і подрібні інформації висилає управа за-ведення — Черче, почта Рогатин, або Дирекція Спільки — Львів, Ринок 10/Л. Центробанк.

— Пригадка. Загальні Збори Мінерального Живия „Черче“ С-ки з обм. відпов. у Львові від-будуться дня 15. травня в год. 4. попол. в льо-калі Центробанку — Львів, Ринок 10/Л. За Над-зірну Раду: д-р Маріян Панчишин, д-р Кость Левицький. 2066

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1334

— Святочну Академію в 11-літню річницю смерті великого українського ученого еконо-міста проф. Михайла Туган-Барановського у-лаштує Комітет Студентів Вищих Торговель-них Школ під протекторатом Ревізійного Со-юзу Українських Кооператив в неділю 18. трав-ня ц. р. в год. 12. вполудне в салі Т-ва ім. Ли-сенка. Реферати на Академії виголосять инж. Ю. Павликовський — „Туган-Барановський“ — його погляди на становище селянства в коопера-ції“ та проф. д-р В. Старосольський — „Систе-ма національної економії М. Туган-Баранов-ського та його становище в методології соці-альних наук взагалі“. Точки хоральні викона-ють хори Бандуриста та Студентів Торговель-ників. Фортепянове сольо Н. Біленька. Дохід призначений на бібліотеку при Торговельній Школі Т-ва „Просвіта“. Вступ за добровільни-ми датками. В цім святі а память великого у-країнського ученого певно візьме громадну у-часть наше громадянство.

— „Свячене“ у Відні. Пишуть нам: Виділ „У-країнської Бесіди“ у Відні влаштував у власних салях при Штроцігассе 32 (VIII. округ) у дні 26. м. м. спільне „свячене“, на якому явилося несподівано багато людей з кругів старшого українського громадянства й молоді. Перед „свяченим“ відбулася додаткова декорація б. членів УГА. у Відні проп'яматною відзнакою, чого довершила б. ген. Кравс. Після декорації посвятив великодню паску парох церкви св. Вар-вари о. д-р М. Горникевич. Серед гарного на-строю пригнуті засіли до накрытих столів і провели кілька приємних хвиля на дружніх роз-мовах, переплітаючи їх співами стрілецьких і народніх пісень. Подібне „свячене“ відбулося теж в робітничім Т-ві „Родина“, а церковнім брацтві і в українській шкільці для дітвори.

— Хороблива вразливість на... інформації шоденника. „Нова Зоря“ повідомляє, що Преосв. еп. Хоминин не зув на ніякій авдієнції у мін. Юзефського підчас його побуту у Ста-ниславові, тільки ревізитував міністра, що пер-ший зложив йому візиту. При цій нагоді „Н. З.“ інсинує „Ділаві“, яке принесло вістку про цю авдієнцію за ПАТ-ом (разом з усією шоденною пресою), що агадана нотатка стилізована так з метою „дискредитування станиславівського єпископа в шовіністичних кругах...“ В такому разі цей азкид зволить „Н. З.“ спрямувати на адресу ПАТ-а. Шож до „Діла“, то воно подало цю вістку з чисто інформаційного обов'язку, бо йому всяка думка про дискредитацію станисла-вівського владики була зовсім чужа, тимбільше, що про дискредитацію з такого приводу мо-жуть думати тільки хорі люди.

— Успіхи українського мистця. У відомій га-лерії образів у Парижі „Ле Студіо“ при Авені Боске відчинили цього місяця виставку своїх образів Ізахар Рибак, наш земляк, що живе в Парижі від довшого часу. Це його четверта з черги виставка. У 1924 р. він належав у Німеч-чині до гуртка „Падоліст“ і тоді писав про ньо-го відомий письменник Арнольд Цвайг, як про талант, що дає надзвичайні документи селян-

КІМ.

З українського музичного життя в Празі.**I. Концерт Українського Академічного Хору.**

В дні 29. березня на концерті-вечірці Т-ва „Бдність“ у салі чеської торговельної Бесіди (Т-во „Бдність“ культурно-національне, об'єднує укра-їнців, що більш-менш акліматизувалися в Чехії; завдання його: навязати постійні звязки між че-тами та українцями) вперше можна було почути після півторарічної перерви, *Український Акаде-мічний Хор (УАХ)*, який є найстаршою музичною організацією в Празі (з 1921 р.). Відсутність де-кількох репрезентативних концертів УАХ в ми-зулому і теперішньому сезонах, особливо при збільшено-інтенсивній діяльності чеських хор-вих товариств, давала себе в українському житті на чужині відчувати. УАХ переживав кризу, спричинену зменшенням активних членів, осо-бливо щодо жіночого складу. В часах перерви, що правда, відбувалися припадні виступи УАХ на деяких українських святах, але ті виступи не давали можливости засувати нове обличчя хору.

На агаданому концерті УАХ виступив як му-жеський хор (раніше був мішаний) під кермою нового диригента Б. Пюрка (студ. пражської держ. консерваторії, клас: композиції і диригування). Виступ УАХ вдовольнив би й вибагливого слу-хача. Вирівняність голосових партій, інтонаційна чистота, гнучкість і компактність звуку — це безумовно досягнення, які кожне хорове товари-ство ставить собі за ціль. Ці досягнення УАХ, що з наслідком спільної праці як хору, так і нового тирігента, дали можливість виказати диригентові на такій технічно-високій основі свої спеціальні здібности.

В програмі концерту не було ніяких нових річей, все були досить старі: „Чорна ріка“ — Людкевича, „Гулялі“ — О. Нижанківського, „За річкою, за Дунаєм“ — Леонтовича і інші, але кожен твір у новій інтерпретації, що далеко відтоділа від звичайного шаблону, виглядає дійсно новим. Б. Пюрко сумів і в таких старих дусинках репертуару кожного українського хору

ького життя. У Франції критик Вальдемар Жорж витав у ньому передового мистця працюючого люду. Тепер І. Рибак виставив 28 образів, незвичайних щодо сил своїх колорів, світлотіні й в передачі руху. Критика висловлюється про Рибак як про мистця, що поруч із росіянами Шагалем і Сутінін стає представником нового напрямку в малюванні. Рибак провів минулого року літо в Ля Рошель, де студіював в пристані життя рибалок і робітників і там намалював низку чудових картин.

— **3 судової салі.** В с. Сеньківці, пов. Рава Руська, від кількох літ є боротьба двох таборів: молодшого більш радикального і старшого більш поміркованого. Обидва табори намагались захопити в свої руки громадську раду, кооперативу і т. д. Старство підтримувало старше покоління й угляднувало тому, що між старшими було багато поляків й угодовців. У зв'язку з цєю боротьбою двох таборів згоріла стодола старшого селянина Задолінного, який був секретарем. Впало підозріння, що стодола підпалили „молоді“. Дня 8. листопада 1929 р. хтось застрів Юрка Задорожного і знов пішли поголоски, що цього члена групи старших, убили молоді. Поліція арештувала Павла і Михайла Гнідеців і під час слідства Михайло Гнідець признався, що Павло підпалив стодола і вбив Задорожного. Дня 12. ц. м. перед судом присяглих у Львові відбулася розправа проти цих двох обвинувачених, але вони обидва не признаються до вини і розправа ще не скінчена. Свідки потверджують, що в таборі молодих у Сеньківцях, був більш антипольський дух, як серед старших.

— **Згоріла фабрика круп.** У ночі на 13. травня згоріла у Львові при вул. Вільчків 4. фабрика гречаної круп Вітліна. Полум'я охопило цілу фабрику, а огонь піддержував легкогорючий матеріал.

— **Під колесами поїзду.** На станції Тенітники, пов. Рогатин, найдено молодого жиди, переїхавого поїздом. Ідентичності цієї особи не вдалось встановити, як також невідомо, чи мається тут до діла з самовбивством чи нещасливим випадком.

— **Ватикан матиме маринарку.** Італійський уряд у порозумінню із Ватиканом починає будувати окрему невеличку пристань для кораблів ватиканської держави. Папа римський має намір виїхати кораблем до Картагінні.

— **Річні вісти.** На кордоні Азербейджану вигорилась у землі довга на 2 милі шліна, в якій зникло велике озеро Урлісаль. — На острові Міндав (Філіппіни) вибухло повстання, в якому згинув 50 осіб і багато було ранених. Дня 12. ц. м. на ехаристичному конгресі в Картагінні папський легат виголосив проповідь, а архієп. Парижа Вердіє уділив вірним папське благословення. — Режисера радянських фільмів Айзенштайна заангажовано до Голлівуду, де буде режисерувати кілька тонових фільм. — Французький маршал Жофр, найвищий генерал під час світової війни, поважно занеуважав.

— **Про генезу і догматичні підстави Кат. Акції** (продовження попереднього реферату) говоритиме о. Т. Горникевич в середу 14. ц. м. в год. 19. веч. у Дух. Сем. при вул. Коперника 36. на сходинах „Обнови“, на які запрошує гостей — Видіа.

— **Пласт. новики(чки)!** Команда табору новиків у Підлюті повідомляє, що останній речинець зголошень до табору пересунуено до дня 25. травня ц. р. Спішіться, бо число учасників обмежене. Зголошення слати на адресу: Іван Кліш, студ. техн., Львів, Вулька 45.

— **„Свято Матери“.** Отсим подаємо до відома всім тим установам та Аматорським Гурткам, які приготувляють виставку сценічної картини Марії Козоріс-Барилякової п. з. „Свято Матери“ — що ця п'єса апробована і дозволена до зрилюдних вистав рескриптом львівського старства гродзького з дня 6. травня 1930. до я. 216/ог. пр. Отже при повідомленні повітових адміністраційних властей треба подати число цього дозволу.

3 НОВИХ КНИЖОК.

О. Олесь: **МИНУЛЕ УКРАЇНИ В ПІСНЯХ.** Княжі часи*).

Навіть і найбільші поети часом сходять із висот чистої поезії на низини буденної літературної роботи, яка має на меті практичні цілі, суспільні, педагогічні, або й особисто матеріальні.

Так Іван Франко в антрактах своєї творчості писав віршовані оповідання для дітей, так і автор незабутої збірки „З журбою радість обнялась“ написав віршом історію княжої доби. Можнаб подумати, що в поета Олесь вичерпав джерела чисто поетичної творчості, і що він, не бажаючи переспівувати давні свої мотиви,

О П Е Р А Т О Р 1831 10-16
Д-р Д. Сассовер
Львів, вул. Коллоктая ч. 7. Тел. 38—51
Хірургічні недуги. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

ви, звіршував історичні події, шукаючи готових сюжетів, які вже сами собою є поетичні, бо минулі, бо мають чар „бувальщини“ нашого народу.

Твір О. Олесь попереджує стаття М. Голубця про творчість цього поета, стаття вдержана в душі рекламних суперлятивів і гіпербол, далі читємо „Заспів“ картини з життя українського народу в передісторичній добі, потім кожному князеві кївської і галицько-волинської держави посвячена окрема пісня. Твір кінчиться піснею про „Кінець галицько-волинської держави“.

„Княжі часи“ як літературний твір, не стоять на тому рівні, що попередні твори Олесь, вірш хоч легкий як завжди в цього поета, та позбавлений майстерності й викінченості, рими такі, які випадково авторові навинулись під руку, дієслівних римів аж надто багато, поет навіть свідомо викривлює деякі слова, щоб нагнути їх до рими (до слова „Дажбог“ римую „дорог“ хоч повинно бути „доріг“), помічається часті прогріхи проти законів милозвучності (у очі, тут в вінках) стрічаємо навіть такі відхилення від нормальної складні: „На кійки стоять схилившись“ замість „стоять, схилившись на кійки“.

Але всі ті хибні твору забувається, коли місяцями читач знаходить чисто Олесівський, легкий вірш, прекрасні своєю простотою образи та той особливий ніжний та сердечний настрій, яким надихані були попередні збірки поезії цього визначного поета: от хочби „Бій над Каялою“, або „Зруйнування Кітв“ та багато інших фрагментів княжої доби змальовані поетом яркими барвами, в простих, але гарних картинах, які залишають сильне враження.

На жаль, після цього зараз-же стрічаємо вірші прозаїчні, позбавлені всякої пластички, склеєні тільки так, щоб якийсь сухий історичний факт подати у віршованій формі:

„Син Данила, Лев, якому,
Збудував Данило Львів,
Після смерті свого батька
На престіл у Львові сів“.

Так починати спів про князя Данила може і початкує 18-літній поет і на це не треба аж автора „З журбою радість обнялась“.

Але твір цей має чисто практичну мету, педагогічно-національну і його вартість треба оцінювати відповідно до того, наскільки автор свою мету досягнув.

А з цього боку „Княжі часи“ є дуже цінним вкладом у наше письменство і чи не найкращий твір, виданий досі видавництвом „Неділя“. Тільки можна жалувати, що „Неділя“ видала цю книжку без ілюстрацій, бо ілюстрації були зробили її більш цікавою для цього читача, для якого вона призначена — себто для молоді. Дивно вражає також, що заголовок на обгортці називається „Княжі часи“, а в середині „Минуле України в піснях“.

Ол. Бабій.

Весняний попис львівського „Лугу“.

Львівський „Луг“ виступив з переглядом своєї праці в неділю 4. травня 1930 р. Погода була чудова, тому не диво, що публіки на площі Сокола-Батька прийшло дуже багато. „Луг“ вивлазвся зі свого завдання зовсім добре. Луговички ввели вправи хустинами, приписані на 1930 р., а І. чета луговичок ритмічні вправи до пісні „Метелик“. І. чета луговичків вивела вправи на поручах, вежі та спільно з усіма трьома четами лугові вправи вільноруч. ІІ. чета луговичків поза вправами вільноруч — свої вежі. ІV. чета виконала вправи на коні. Перший відділ малих луговичків вправи на коні і вправи на матерахах, другий відділ вправи на кіалі. Малі луговички вправи квітами, вежі й вільноручні вправи. Відділи луговичків і луговичок спільно ввели вправи вільноручні мішани, а цілий Луг враз з малими луговичками і луговичками виставив одну велику вежу, у склад якої входило 150 людей. Всі вправи випали добре. Публіка була вдоволена з перегляду лугової праці і своє задоволення й захоплення виявляла рясними оплесками, якими нагороджувала всі точки того попису.

В пописі брали участь тільки два львівські Луги, тобто Т-во „Луг“, яке гуртує луговичків і Т-во „Луг“ ІІ., яке гуртує луговичок. У дні 15. червня ц. р. має відбутися Лугове Свято у Львові, в якому мають узяти участь також „Луги“ з краю.

Фл. зол. 2-40
подвійна
зол. 4-20

БЛІДНИЦЮ

недоірівність субає, заострює слетит,
повертає сили лишець, ПІКШИТОФОРСКОГО
вино хікобе на залізі з орлом,
на малодзі гіспаньскіи.

Зі спортивного життя.

СОКІЛ-БАТЬКО—СОКІЛ ІV. 5:2 (2:1).

В недільних змаганнях секція коп. мяча С.-Б., рівнорядна ІІ. дружині України, побідила Сокол ІV., стріляючи 5 воріт (одні з карного), що завдячує дуже слабій грі запасного воротаря Сокола ІV. та перемученою гравцям по цілонічтх вечірних. Не вважаючи на те, Сокол ІV. держався добре, а стрілення двох воріт головою Терлецьким і Шибиком свідчать про беззатність його нападу. Найкращим на грнці був зі секції С.-Б. Магоцький, а з Сокола ІV. Терлецький.

Відбиванка. СОКІЛ ІV.—СОКІЛ БАТЬКО 25:16.

Члениці Сокола ІV. перемогли певно дружину Сокола-Батька. Першу половину виграв Сокол-Батько 15:10, а другу Сокол ІV. 15:1. Мужеські дружини з огляду на спізнену пору не змагались.

Станіславів. ПРОЛОМ—РЕВЕРА 1:5 (0:3).

Мистецтво В-класи. Склад Пролому: Панашиї, Павловський, Ковальський; Ресяк (Демянчук), Маруняк (Росляк), Гусак; Лиськевич І., Моклович, Демянчук (Маруняк), Кернякевич, Процик. Дружина Пролому по слабій грі минулої неділі була у всіх лініях на класу ліпша, Спершу перевага граючої з вітром Ревери, що стрілила вже в 3 м. із замішань під воротами двох воріт. Атак Пролому незадримованій пре вперед, але певна оборона Ревери ліквідує всі наступи. Третій гол у 18 м. — це заслуга вітру, що звернув високій викоп нашого оборонця у ворота Пролому. В другій половині спершу перевага Ревери, що стрілила дальші два голі. Маруняк переходить до атак. Гра віривається, а наприкінці Пролом переважає. Та ніхто з наших гравців не може здобути ся на сильній стріл. У тім часі Пролом перестрілює карного. В 3 м. перед кінцем Маруняк здобуває одинокі ворота для Пролому. Вислід слід уважати за зовсім добрий, коли зважити, що Ревера виступала у складі, в яким розграватиме мистецтва А-класи. З Пролому вирізнявся Маруняк, що був найбільшим гравцем на площі. Суддя п. Мішкевич. Видців около 500.

ПРОЛОМ ІІ.—РЕВЕРА ІІ. 0:3 (0:1).

Мистецтво ІІ-класи. Гра вирізняла. При кінці перевага Ревери, в рялах якої виступили „ветерани“ Ревери І. Пролом „завдячує“ програму на „0“ (зеро) нездатності й незіграності атак. Суддя п. Серафіні.

Т. С. Т. „ПІДГІРЯ“ (Дрогобич)—К. С. „СЛОНЬЦЕ“ (Борислав) 8:1 (4:1).

В неділю 11. травня відбулися товариські мячеві змагання між дружинами Т. С. Т. „Підгір’я“ Дрогобич і К. С. „Слоньце“ Борислав у Бориславі. Т. С. Т. „Підгір’я“ виступило в складі: Матвій, Кобільник, Жук; Неділенко, Кіцила Кость, Воробець; Сасик, Кіцила Клімко, Мисинин, Генки і Чернодольський. Шлілий час змагань перевага „Підгір’я“. Ворота стрілили: Кіцила Клімко 5, Генки 2 і Мисинин 1. Господарі стрілили свої ворота з карного.

Надвірна. Бескид-Гакоар 3:1 (1:1).

Змагання за мистецтво ІІ-класи. Жиди в своєму найкращому складі. Голі стрілили: Мурський 2, Андрійович 1. Побіду завдячує Бескид головною своєю воротареві. Суддя п. Казімер. Публіки поверх 300. Попередили змагання Бистриця комб. — Бескид ІІ. 1:0.

Т. С. Т. „ПІДГІРЯ“ (Дрогобич)—К. С. „СЛОНЬЦЕ“ (Борислав) 8:1 (4:1).

В неділю 11. травня відбулися товариські мячеві змагання між дружинами Т. С. Т. „Підгір’я“ Дрогобич і К. С. „Слоньце“ Борислав у Бориславі. Т. С. Т. „Підгір’я“ виступило в складі: Матвій, Кобільник, Жук; Неділенко, Кіцила Кость, Воробець; Сасик, Кіцила Клімко, Мисинин, Генки і Чернодольський. Шлілий час змагань перевага „Підгір’я“. Ворота стрілили: Кіцила Клімко 5, Генки 2 і Мисинин 1. Господарі стрілили свої ворота з карного.

Надвірна. Бескид-Гакоар 3:1 (1:1).

Змагання за мистецтво ІІ-класи. Жиди в своєму найкращому складі. Голі стрілили: Мурський 2, Андрійович 1. Побіду завдячує Бескид головною своєю воротареві. Суддя п. Казімер. Публіки поверх 300. Попередили змагання Бистриця комб. — Бескид ІІ. 1:0.

Шахи.

Мистецькі змагання шахових клубів Львова.

Перша тура шахових змагань за клубове мистецтво Львова покінчилась правдоподібно вже з початком червня. До кінця лишилися ще три рунди.

Недільна стріча цього турніру закріпила становище обох клубів, що стояли на перших місцях, а саме Л. К. Ш., що виграв усі партії проти Аматорів, і Гелму, що виграв з Т-вом Українських Шахистів у відношенні 7:3. Цей мало заслуженою перемогою залепив собі Гелм друге місце, принайменше в першій турі. Осіліні зідплатні змагання можуть змінити ще вигляд таблиці.

З інших вислідів найцікавіша є перемога Кадур над Гетманом у відношенні 6½:3½.

В семій рунді грають: Л. К. Ш.—Сокол, Т. У. Ш.—В. К. Ш., Гетман—Гонца, Чорні—Аматори і Кадур—Гелм.

*) Львів, накладом видавництва „Неділя“, 1930.

Це оголошення рівнається 5 КУПОНАМ на грубо посрібльовану ложку!

Це саме оголошення має вартість 5 купонів. Вистарчить його вирізати, долучити до звичайних купонів і прислати нам вимагану кількість, взаємно за наші чудові посріблені ложки. Смачний, здоровий і практичний Quaker поручають від літ лікарів і вихователів. Вариться 3 до 5 хвилин. Можна дістати в кожній споживчій крамниці.

Вівсянки

ПОЗІР!

ЗВІДСИ ВИРІЗАТИ!

Виділ ч. 641. А. Д.

Це оголошення прислає разом з купонами Quaker буде числитися за 5 купонів. При винятку купонів на премію, лише одно оголошення в кожній комплекті буде признане за рівновартність 5 купонів.

2064

Театри.

Великий Міський Театр:
Середа, 14. травня, год. 7-30 вечором "Дім жінок".
Четвер, 15. травня, год. 7-30 вечором "Дім жінок".
Малий Міський Театр:
Середа, 14. травня, год. 7-30 вечором "Пан Топаз".
Четвер, 15. травня, год. 7-30 вечором "Пан Топаз".

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: "Завляга ріка" (Річ Бартельме, Беті Коппсон).
КАСІНО: Люблінська Розвільського.
КОЛЬОСЕИ: Пат і Патахон як банковці.
КОПЕРНИК: Забуті англ. Союз підтримки.
ЛЕВ: Оструз любовної сподури.
ОАЗА: Острів насолоди.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: "Співачка Бродвею" (Дж. Гільберт).
ПАЛІАС: Звукова фільма: "Ночі в пустині".
ПАН: Дівча з карузели. Любов у природі.
ПАСАЖ: Соня прерії.
ПРОМІНЬ: Право молодості.
СТИЛЕВЕ: Ягох вулиці (Джамет Фейлор).
ФАТАМОРГАНА: Жінка на місяці.
ХИМЕРА: Таточку, я хочу графа!
УПІХА: "Воля, Воля".

Програма радіо.

Середа 14. V. 1936.

Львів. 11:58 Сигнал часу, гайнал, 12:05 Концерт грамоф. плит, 17:45 Концерт грамоф плит із Кракова, 18:00 Концерт із Варшави, 18:45 Відпочи, 19:20 Всячина, комунікати, грамофонний концерт, 10:35 Сигнал часу, гайнал, 20:05 Всячина, комунікати, 20:15 Фейлетон, 20:30 Концерт. літературна чергтящина, 22:10 Фейлетон, комунікати, 23:00 Танцюва музика.

Четвер 15. V. 1936.

Варшава (1411,7) 16:15 Грамофонові плити. **Краків** (312,8) 12:40 Шкільний хоралок. **Гельсінґфорс** (221,4) 20:05 Радіоорхестра. **Ляйпціг** (259) 16:30 Радіоорхестра. **Лондон** (356,3) 16:45 Популярна музика. **Стокгольм** (436) 20:15 Півні Штравса і Тріга. **Рим** (441) 21:02 Італійська музика. **Лянгенберг** (473) 13:05 Легка музика. **Прага** (487) 19:20 Фінляндські пісні. **Брюссель** (509) 21:15 Радіоорхестра і спіл. **Відень** (516,3) 20:00 Твори Штравса і солісти. **Будапешт** (550) 17:40 Опереткова музика. **Ленінград** (1000) 19:00 Радіоорхестра. **Харків** (1304) 17:00 Українознавство, 20:00 Концерт для села.

П'ятниця 16. V. 1936.

Варшава (1411,7) 17:44 Концерт мажористів. **Краків** (312,8) 12:05 Грамофонові плити. **Гельсінґфорс** (221,4) 19:00 Радіоорхестра. **Ляйпціг** (259) 16:30 Синічовий квартет. **Лондон** (356,3) 19:40 Радіоорхестра. **Стокгольм** (436) 18:45 Спіл і рецитациї. **Рим** (441) 17:30 Італійська й еспанська музика. **Лянгенберг** (473) 13:05 Легка музика. **Прага** (487) 16:30 Камеральна музика. **Брюссель** (509) 21:15 Радіоорхестра і спіл. **Відень** (516,3) 16:30 Концерт солістів. **Мюнхен** (533) 17:30 Домашня музика. **Будапешт** (550) 17:00 Музика на питрах. **Ленінград** (1000) Концерт. **Харків** (1304) 20:00 Операва музика. **Париж** (1725) 13:30 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає.

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2002
Самбір Старий:
Середа 14/5 д. р. "Штайнліх з Тиролю".
Четвер 15/5 "Те, чого не було".
П'ятниця 16/5 "Трійка гізталів". 2047

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

НА ПРОДАЖ негайно 7 сільних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації "Діло".

КОРОНКИ до біблі, модні та церковні, найдешевше "Wencesja" Bojnia 19. 2046 1-30

4 ПОКОЇ, кухня і ванничка до винаймаю від 15 п. м. — Зелена — бічна 93. "Філіппіка". 2054 2-3

ПЛАТИМО високі пни за золото, бриланти і перли Домбровскі-Розважескі, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. — Оліпка безплатно. 1856 18-?

ГОДИННИКІ тільки найкращих фабрик, предпанні, продає за готівку і на рати від десятків літ в найкращій стороні знає фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 3. 1857 61

ПОТРЕБУЮ ІНСТРУКТОРА, який приготує бг мого сина до іспиту з V. кл. гімназійної перед феріями. — Зголошення wraz з умовами слати: Володимир Ієн, Ванькова, повіт Ліско, почта Ропанка 2060 2-3

ДЕНТИСТИЧНЕ заведення Емануеля Бекмана, Львів, вул. Академічна ч. 24. телеф. 52-19 приймає від 9-1 та 3-6. 2071 1-2

УНЕВАЖНЯЮ загублений особистий довід, встановлений громадським урядом Убіне, на назвисько Михайло Вороняк, ур. 1911. 2061

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Спеціаліст зедуг легелін, сери і жолузка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар загравничних клінік, спеціаліст скірних, венеричних і сексуальних недуг та лікарської косметики ординує від 8-10^{1/2}, 14-18. в неділі і свята від 10-11. Гірське сонце. Вапофор. Дітержія. Кріотерапія. Сепараткові почевальні. **Львів, вул. Потоцького ч. 11. І. п. 826** Телефон 65-87.

24 зол. | СТОЛОВІ НАКРИТТЯ | 24 зол.
з китайського срібла: 6 ложок, 6 вилок, 6 ножи і ложочок тільки у **Б. ГРИНБЕРГА, Львів,** вул. Сикстусьна ч. 4. Тел. 59-22.

ЧЕРЧЕ! Лансон Реколятові, соняшні покої з постілью або без. Першорядний харч на десеровім маслі.

Ціни від 6-10 зол. від особи. Сезон починається від 1. червня. Скорші оголошення приймає

Цукорня Стецькова вул. св. Николая 2065 ч. 7. тел. 65-89. 1-2

ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ "А la Paris"

Ший Львів пере і чистить свою гардеробу в найбільш чистих міста пл. Академічна ч. 5. Тел. 63-69 вул. Казимирівська 10. Тел. 69 72
Поручення з провінції подагоджуємо 1929 негайно. 4-17

Д-р М. Вахнянин ординує від 1. травня в Карльсбаді

Mühlbrunnstrasse 9. дім "Wied". 1980 2-6

ВИКОНУЄ ВСІЯКІ ЗАЛІЗНІ РОБОТИ ЯК КОНСТРУКЦІЙНІ. — СПЕЦІАЛЬНИЙ ВІДДІЛ ВИРОБУ СКЛЕПОВИХ ЗАЛЮ-1751 ЗІЙ ЗІ СТАЛЕВОЇ БЛЯХИ 13-16 **Львів, вул. ШПИТАЛЬНА 38. Тел. 57-10.**

Осторога!

Остерігаємо перед набуванням підроблених моїх найкращих виробів Ультранарини марки "Merkur 1/2" і "Kurka 1/2", які в хемічно чисті і без ніяких домішок. Проте просимо пильно звертати увагу на марки "Merkur" і "Kurka" і на докладну напись X. Перльмуттер, Львів, який є на кожній паці з червоними боками. 1822 6-9

6181 6-7

МІСЬКЕ ГАЗОВЕ ЗАВЕДЕННЯ у **Львові, вул. ГАЗОВА ч. 28.** Телефон ч. 492 і 43

порукає **ДИСТИЛЬОВАНУ СМОЛУ** до виробу папи, смавання дахів і консервації дерева. **ХЕМІЧНО ЧИСТІЙ І СКРОПЛЕНИЙ АМОНЯК** для холоденя. 2-2
Сейчасова доставка. Приступні ціни.

Реальність в Кутах в великим доком (о 6 вікнах і двох виходах), в городом і верніцею, при голонній вулиці і тротуарі, в гарнім положенні, пригожа на санаторію або яке підприємство — в на продаж. Ближчу відомість позасть о. Стефанович, Львів, Чарнецького 26. 2033 2-2

"ДВОЛІТНЯ фабрична гарантія" додється до знаменного польського роверу **ЛУЧНИК** в Державної фабрики зброї в РАДОМІ, Ровери "Лучник" — сильні — тривалі — ефектовні — легкі приноврелені до польських доріг продає за готівку і на доглядні сплата **ЗАСТУПНИЦТВО "АУТОМОТЕУР"**, Львів, вул. Льва Співки ч. 34. 2069 1-1

ПІДЛЮТЕ-КАМЯНЕЦЬ пенсіонат на 20 комнат в цілні удержанням відчиняю в дием **15. червня ч. р.** 2048 3-5 Ольга Чалельська, Дрогобич

Хліборобе!

Бережи життя Твого і рідни перед **огнем!**

Хороши Твій добуток, у поті чола зібрани врожай перед **дощем** **снігом** і заверухою!

Отже покрій Твій дім і стодоли **асбестовою - дахівкою "Everitas"**

яка є **огнетревала непромакальна й відпорна на морози й спени!**

Скнизь Твогого даху солому, гоити й папу а покрій "Everitas"-ом.

По десятках літ "Everitas" хоронитиме Тебе так само добре, як у першому дні!

Змінення дахового взаами при покриванні його "Everitas"-ом найне, бо у плитку потрібних на покриття 1 кв м даху, важить тільки 12 кг.

Замовайте точної оферти в зразків в **Польської Фабрики Асбестових Дахівок "Everitas"**

Краків, Заблоце 37.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлади. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 6-00 зол.
Чвертьрічно 18-00 „
Шарічно 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 6 шв. фр., Чехословацькій 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Залиха адреси і зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друккарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

НОВОВІДКРИТА КНИГАРНЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ“ У ЛЬВОВІ, вул. СІКСТУСЬКА Ч. 20, Ч. тел. 87-42.

(Дім Народної Гостинниці)
має на складі: шкільні книжки, всякого рода літератури та наукові новості українських і заграничних видавництв, друки, шкільне та канцелярське приладдя.
Замовляйте й купуйте в цій книгарні, бо цим спричинитеся до скріплення і розбудови „Рідної Школи“, в якій кується будучність нашої нації.
8039 Ждайте проспектів і каталогів. 2—5

†
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
з панахидою для шанування пам'яті бл. п.
Тов. Литвина Володимира,
студ. V. р. мед., якого передчасно свосіла незблагана смерть, відбудеться в п'ятницю, дня 16. травня ц. р. в год. 8:30 рано в Семінарійській Церкві при вул. Коперника, на яке запрошує товаришів та знайомих
Виділ Т-ва „Медична Громада“.

Найбільші мільйонери починали від сотиків, — починайте й Ви та складайте свої ошадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

домініях дуже живу пропаганду за заключенням „імперського митного союзу“, який ставив би один фронт цілій імперії супроти решти світу і його конкуренції. У цьому мала би бути й єдина можлива зарада страшній соціальної кризі безробіття, яка душить Англію. Консерватисти довший час дивились на пропаганду лорда Бівербрука без особливого довіря; тільки згодом вдалося його завзятой енергії накинати свою програму старій партії, а оці вибори — перша наявна ознака, що ключі його дійшли до широких мас, навіть робітничих.

У бібліотеці Союзу Народів.

(Від нашого кореспондента.)
Женева, 10. травня 1930.
I.

Знов Женева, і знов ця гарна, ясна, вигідна читальня й робітня Союзу Народів. Усе, чого душа журналіста, політика, чи взагалі тільки до громадських справ цікавої людини забажає — маєте тут під рукою. Соціально-політична література за останніх десять років, у всіх мовах високої культури — стоїть тут для вашої розпорядимости, американською (найкращою новітньою!) каталоговою системою впорядкована, на рядах металевих, незгоримих полиць усталева: аж душа радується. Шуфлядкові каталоги, іменні й річеві, всякому доступні. При їх допомозі чи й без неї, можете вибрати собі книжки і зносити їх на столи, де ждуть вас чорнило й перо, а управа бібліотеки нічого від вас не вимагає, як тільки, щоб зложили свій підпис з адресою в бібліотечній книзі, тай щоб самому не складати вибраних книжок назад у полиці. Остання вимога (яка скромна!) подиктована зовсім справедливо — страхом перед неладом, який натворили би читачі, якби брались самі повертати „на місце“ книжки: бібліотека волить робити це сама, своїми урядовцями.

Словом — рай, тай годі. А оцінити радощі цього книжнього раю здатний особливо той, хто живучи в Парижі був обмежений протягом років до французьких книжок, та рідко коли мав нагоду дістати до рук якесь видання англійське чи американське, в троє, в чотири або й більше дорожче від французького, а вже просто ніколи не попадався на німецькі книжки, рівно дорого, як англійські, та ще безконечно менше у Франції доступні.

Щоб не забути: всі великі місяшники, політичного й загального змісту, теж лежать тут перед вами, в усіх можливих мовах, навіть такій, як польська; немає тільки нічого в одній єдиній європейській мові, яка до того славиться мовою 30 чи 40-мільйонного народу — згадайте самі в якій...

II.
Помічається в читальні, що це передодень сесії ради Союзу Народів: напливають в цих днях у Женеву з усіх європейських столиць і великі політичні риби — міністри, делегати — і менша політична братія — цілі лави ріжкомовних журналістів. Кидаються вони в очі на вулицях Женеві, ще вчора спокійної; гамірно від них по коридорах і сходах будівлі Союзу; більше ніж звичайно їх сьогодні й у бібліотеці.

Тихо витається зі старими знайомими, кидає око по незнайомих обличчях, автоматичною звичкою треба відгадати їх рід і народність, ауплинюється хвилинку на головах чим-небудь цікавих — їх мало, тай швидко переховується зором по обличчях банальних — їх тут, як і взагалі серед людства, велика більшість...

Сесія ради Союзу Народів буде цим разом коротша від попередньої; пічнеться післязавтра, а покінчиться ще перед кінцем тижня. Ніякої особливої сенсації від неї не надіються. Проводити буде цим разом югославянський міністр Марінович — на попередній цю роль виконував Залеський.

Але коли від самої сесії тутешній політичний світ нічого цікавого не сподіється, то викидають тут багато від закулісових розмов і перего-

ворів, які має тут при нагоді сесії повести британський міністр Гендерзон з міністрами французькими й італійськими. На особі п. Гендерзона і на переговорах цих буде зосереджена й ціла увага. На це складається ціла низка причин — в ділянці внутрішньої британської політики і в ділянці британської колоніальної та морської політики.

У внутрішній ділянці потерпіла робітничка партія п. Гендерзона саме на передодні цієї сесії дві важкі невдачі. У двох робітничих округах, які партія досі держала, доповнюючі вибори до парламенту дали перемогу консерватистам, і то не яким-небудь другорядним політикам, а чільним консервативним діячам, лордови Бівербрукові і Кобзові. Це перші важкі поразки теперішнього робітничого уряду, поразки дуже діймаючі. Вони є ознакою, що політичні симпатії широкого англійського загалу, які дали були перемому робітничій партії, розпочинають відхилятися від цієї партії; ще дві три невдачі подібного роду, а робітничий уряд (такі неписані традиції англійського парламентаризму), бачучи свій авторитет перед країною і перед закордонним захитаним, муситиме розв'язати парламент і розписати нові вибори. Вже нині ставлять прогнози для тих виборів: вони некорисні робітничій партії, а перемогу віщують консерватистам. Дехто вже й пророчить особу будучого консервативного прем'єра — лорда Бівербрука.

III.
Цей лорд Бівербрук — сходяча зоря британських консерватистів. Він силкується внести в трохи перестарілу програму цієї партії новий ударний клич. Кличем цим є поглиблення, закріплення й розбудова продукційних і торговельних зв'язків між усіма частинами британської Індії. Як відомо, британські домінії — самостійні держави, які не тільки супроти не-британських країв, а й супроти себе взаємно і супроти Англії можуть підносити (і підносять) митові перегороди. Таким чином Англія, якій з кожним днем важче вивозити продукти своїх промислів до Європи й Америки, і якій ці вивозові труднощі затягають, можна сказати, петлю на шню, — стала перед загрозою таких самих труднощів з боку домінії. Цьому хоче Бівербрук покарати межу. Він розвинув в Англії і в усіх британських

Salus nationis - suprema lex...

(З приводу кризи в провіді деяких наших національних установ.)

Великим зусиллям наших національних сил, досконалених працею поколінь, створили ми і постійно творимо та розбудовуємо кузні нашої національної, духової і матеріальної культури. Цілий наш доробок у ділянці культурних і господарських установ — це плід праці тих одиниць та організованих ними ширших шарів нашої суспільности, які свій труд складають на жертвеннику, на імя якому: добро нації.

Добро нації є добром усіх одиниць, що творять націю. Сьогодні — після експерименту на Сході тільки скріплена погляд, що виключно розвитку та гаразду одиниць і їх суспільних організацій. Отже добро нації є одночасно добром усіх її членів.

Добро національного загалу не покривається з добром людства. Не інтернаціоналізм а націоналізм забезпечує добро нації і створює для неї можливості доцільно в'язатися з іншими народами на основах загальнолюдських ідеалів, які чейже поза прикметними кожній нації оідними

II.
первинями входять до культури кожного народу. Добро нації, як органічної цілості, а не добро кляси, як частини народу, є одиноко певним і доцільним засобом здійснювання вселюдських ідеалів.

Добром нації є все те, що скріплює її як відрубну етнічну цілість серед народів, що пособляє її самостійному, культурному і господарському розвитку, що підносить її духову і матеріальну продукцію і ступінь заспокоювання її моральних та матеріальних потреб, що скріплює внутрішню тугість нації і гармонію співпраці суспільности, що не спливає нації на шляху творення власної цивілізації, як викладника духового устрою праці нації над собою.

У сучаснім нашім положенні ставить нас національна амбіція перед konieczність тим більшої і плодотворної творчої праці народу, як засобу до осягнення національної мети, щоб стати підметом своїх прав і як підмет забезпечити свій

устрій в узгодженні інтересів своїх клас у себе і в міжнародних взаєминах.

Передумовою творчої праці народу, передумовою того поступу на полі духової і матеріальної культури є **внутрішня гармонія в нації**. Внутрішня гармонія в нації існує, коли є якнайтісніший зв'язок між інтересами одиниць, що творять націю, і добром нації, коли як найповніше і найбільше розвинута співпраця одиниць і організованих гуртів нації при найбільшій національній солідарності, коли своєчасно і вповні усувається часто штучно витворювані — або особистими нещастями підсичувані антагонізми як одиниць так і організованих груп нації, коли основою змагань одиниць і груп є здоровий альтруїзм, як постулат суспільної справедливості, коли одночасно забезпечена свобода розвитку одиниць, що підпорядковують себе у своїх змаганнях вимогам добра нації.

Свобода розвитку одиниць у нації це не погуртання хоробливо вибулому індивідуалізму, злорадний і злощасний у нас „українській отаманії“, це — не примикання очей на своєвілля тих, які, працюючи серед нації і при національних варстатах праці, сміють одночасно негувати націю!

Національні установи, як вищий шабель організованої національної праці, по природі своїй мусять у всій ширині підпорядковувати свої змагання добру нації!

Інакше національна установа заперечувала би право на своє існування.

Добру нації національна установа підпорядковується природним шляхом і самочинно, висуваючи до свого проводу свідомих національно провідників, здорових душею, перенятих ідеалістичним світоглядом, спільним усім тим, які вірять, що сила нації лежить у силі її духа. Для „роздвоєних душ“ не місце у проводі національних установ. Вони не задовольняють ніколи життєвих, духових потреб нації, історія національного розвитку мусить їх „діяльність“ змалювати чорними красками.

Дивлячись на „роздвоєних“, на їх минуле і їх сучасний, межуючий зі звихненням духової

рівноваги стан, на різке розходження пропагандного ними світогляду з їхніми щоденними вчинками, не можемо по совісті твердити, що вони свідомо махнули рукою на осуд нашої національної історії і з повною відповідальністю викидають золотих сторінок в історії, писаній чужим нам світом, який у постановках своїх з'їздів вимагає ефіяльської роботи розсаджування національних установ знутри для чужої нашої нації справи. Хіба наша історія мовчатиме про такі знаряддя? За „роздвоєнцями“ остане в нашій історії тільки чорна карта! Наш здоровий, нац. організм витримає ці експерименти, а більшість нинішніх „роздвоєнців“ виїде зі свого хоробливого стану і розчарувавшись у інтернаціоналізмі твердо стане на нашій національній ґрунті. Шлях до повороту на національний ґрунт веде через послідовну, згідну з добром нації працю рядовика в наших національних установах.

У проводі наших національних установ одиницям антинаціональної закраски або „роздвоєнцям“ не місце! Стан, який під тим оглядом сьогодні декуди існує — неприродний і шкідливий!

Але, щоби бути вірним правді, слід ствердити, що криза у проводі деяких наших національних установ, спричинена мозаїкою національного і антинаціонального світогляду одиниць, які попали до їх проводу, є не так впливом сміливості наших нечислених антинаціональних чи роздвоєних душею одиниць, як лицарів московського інтернаціонального імперіалізму, як радше наслідком нестачі волі у національно організованого загалу членів даних установ. Тому то з усею рішучістю слід зробити кінець тому неприродному в житті нації явищу. Вся неприродність цього явища особливо уявляється передовсім тоді, коли керма деяких національних установ, а тим самим і вплив на напрямні їх діяльності, знаходиться хочби частинно в руках одиниць, що не дорожать добром нації, або і нації як такої не признають.

Юліян Павликовський.

Арештування в Харкові.

З Харкова повідомляють, що там арештовано 60 українців, яких обвинувачують в контрреволюції.

ЗА МІСЯЦЬ, бо вже 15. червня ц. р. зближається час льосування заповіджених премій. Всі передплатники, що на дні 15. червня ц. р. будуть мати заплачену передплату за „Діло“ по кінець червня ц. р., будуть мати право участі в льосуванні призначених бібліотек або їх рівновартості. Всіх призначених на премії бібліотек є 23 на загальну вартість 300 ам. доларів.

В. С. ЛЕВИЦЬКИЙ.

Магатма Ганді.

3. Політичне положення в Індії до 1919 р. — Релігійне „Вірую“ Ганді.

Національний незалежницький рух розпочався в Індії в початках цього століття. З кінець минулого століття скликало кілька ліберальних англійців перший Національний Індійський Конгрес, але вони надали цьому конгресові і його дальшій діяльності характеру льояльного супроти англійської влади, стараючися погодити інтереси Індії з англійською суверенністю. Перемога Японії над Росією, а далі провокаційна поведінка англійців розворушили уми індійських патріотів. Серед членів національної ради скристалізувалася крайня партія агресивного націоналізму, яка зедувала собі поволі прихильників у краю. Однак стара конституційна партія всетаки лишилася аж до світової війни під впливами людей вірних Англії, а всі змагання цілої Національної Ради не виходили поза змагання до політичної автономії. Тільки щодо змісту цієї автономії поодинокі відлони не могли погодитися: одні хотіли співпраці з англійцями, другі хотіли вигнати європейців з Індії; одні брали за зразок Канаду і полудневу Африку, а другі були більше радикальні. Ганді привів свою розв'язку цього питання, вправді більше релігійну як політичну, але в дійсності радикальнішу як усі інші.

Коли в 1914 р. вибухла світова війна Ганді був ще дуже далекий від думки про якийсь бунт. Навпаки, він виїхав до Англії, щоби там сформувати санітарний корпус на послуги англійцям. У своїх листах „До всіх англійців Індії“ в 1920 р. він пригадував їм це не один раз: „Дорогі друзі, ніякий англійець ширше не співпрацював в Імперію як я напротязі двадцять дев'ять літ моєї громадянської діяльності. Чотири рази я наражував своє життя для Англії... Аж до 1919 р. я з глибоким переконанням пропагував співпрацю...“

Він не був одиницею. Ціла Індія далася взяти в 1914 р. на воєнній „деадам“ і на обіцянку

англійської влади, яка як нагороду показувала їй у близькій будуччині автономію. Чим більшою була небезпека і чим більше Англія потребувала помочі, тим більше обіцяла. 2-го квітня 1918 р. видав Льюїс Джордж маніфест до Індії, а воєнна конференція в Дельфі проголосила, що незалежність Індії вже близька. Індія постачала Англії 985.000 людей. Індійці принесли величезні жертви і довірливо чекали на нагороду за свою вірність.

Розчарування було велике. Небезпека для Англії скінчилася, заключено перемир'я. Тоді англійська влада, не то що забула за свої обіцянки, а навпаки відбрала вірним індійцям ті вольності, які вони мали досі. Державна Законодатна Рада в Дельфі, недовіряючи індійцям, рішила на засіданні в лютому 1919 р. завести тайну поліцію цензуру. Індії стрепенулися. Почався бунт, його організатором став Ганді. Початок цього руху можна датувати днем 28. лютого 1919 р., хоча Ганді став на чолі цього руху аж у серпні 1920 р., після смерті Валь Гонгора Тіляка, дотеперішнього провідника індійських націоналістів. Треба зазначити, що беручи в свої руки провід у боротьбі індійського націоналізму проти англійської влади, Ганді і цим разом зробив це, „щоби відвернути цей рух від усякого насильства“. Ганді і тут, так само як і в часі дальшої своєї діяльності, вище поставив релігію від політики. Він, каже Ромей Ролян, „є релігійним з природи, а політиком з konieczности“. Щойно згодом через сам хід подій зміцнюється поволі політичний і практичний характер його діяльності, однак найбільшою основою, до якої завжди звертається його дух є всетаки релігія його народу: *індуїзм*.

В одній своїй статті пише Ганді:

„Я не можу краще представити своє почуття до індуїзму, як порівнюючи його з тим почуттям, яке маю до своєї жінки. Вона аворушує мене як ніяка інша жінка на світі. Вона не є без хиб: осмілююся сказати, що вона їх має більше, як я їх бачу; але всетаки поміж нами є почуття нерозлучності. Те саме з індуїзмом з усіма його його хибками і всіма його обмеженнями. Ніщо не захоплює мене так як м'язика Джіті і Рамаяви.

Великий дослідник і філантроп.

Смерть Ф. Нансена.

Померший норвежський дослідник Фрітіоф Нансен належав до виняткових індивідуальностей. У широкому світі він відомий як відкритник підбігунових країн і невтомний мандрівник, в Європі як визначний філантроп. Менше знає про нього широкий загал як про вченого.

Уродився він у 1861 р. на хуторі біля Христіанії. Спершу був він консерватором природничого музею в Бергені; у 1898 р. переїхав уперше греппландську ледяну смугу від Умівікфіорд до Готтаба. У 1893 р. виїхав він у свою славу підбігунову подорож. На кораблі „Фрам“ виїхав він 22. липня до сибірського ледяного океану, при Новосибірських островах мусів залишити корабель серед крижаного поля і виїхав на санчатах запряжених у собаки на північ. 7. квітня 1895 р. доїхав він до найдальшої точки підбігунової ширини 86° 13'. Аж 18 червня 1896 р. зустрівся він з другим відкритником Джексоном на Землі Франца Йосифа, і на кораблі Джексона вернувся до Варде.

У 1897 р. став Нансен професором у Христіанії, а в 1901 р. директором міжнародної лабораторії для дослідів моря. У 1900 р. проводив він у науковій виїзді між Норвегією і Гренландією, де зроблено гидрографічні дослідження. Від 1910-14 узяв він участь в океанодослідчих працях.

Нансен як політик боровся проти шведської унії, а в 1906-8 був норвежським послом у Лондоні. Після великої війни виступав як універсальний від Ліги Націй для управління повороту воєноположених з Сибіру. У 1921-22 р. організував поміч для загрожених голодом територій у СРСР а в 1922 р. дістав мирову нагороду Нобля. В цьому часі Нансен працює багато для створення міжнародного мирового суду на нових підставах і стає від осені 1927 р. представником Норвегії в комітеті для справ роззброєння при Лізі Націй. Як голова комісії для справ еміграції при Союзі Народів вступав — на жаль — російське становище, вивівши термін „Росія“ і „російський“ для усіх емігрантів з території колишньої Росії до т. зв. нансенівських паспортів, виключаючи тим самим терміни „українець“, „український“.

Видав він такі твори: „Лещатами до Гренландії“, „Наукові висліди експедиції до Гренландії“, „Життя ескімосів“, „Серед ночей і ледів“, „Північні води“, „Країна мряк“, „Сибір — країна майбутності“, „Шпіцберген“.

Усі ці книжки видані ріжними мовами.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

тих двох книг індуїзму, щодо яких я мушу похвалитися, що їх знаю... Я знаю дйенні хіби, які плямлять великі індійські святощі; але я всетаки люблю їх... Хоч я реформатор аж до дрібниць, але не відкидаю ніякого з істинних притягів індуїзму“.

Якже є ці сутні правди, на які дав свою згоду великий Магатма? Він вичислює їх виразно в одній статті з 6. жовтня 1921 р. Це його „Вірую“:

„1. Я вірю у Веди, в Упанісад, в Пурану і у все те, що розуміємо під назвою святих індійських книг, отже тимсамим вірю в Аватар і у мандрівку душ.

2. Я вірю в ріжницю каст, але у розумінні строго ведичнім, а не в теперішнім грубим і низьким.

3. Я вірю у святість корови, в розумінні багатозначному, як це загально розуміють.

4. Я не відкидаю культу ідолів“.

Щодо першої точки пояснює дальше Ганді, що блаженність досягає той, хто дійде до досконалості в непорочності, правді, в самоодрадуванні і в самовідреченні. Тут віра індійця сходиться з Євангелієм. І Ганді має свідомість цього. Одна англійський священник запитав його в 1920 р., яка книжка, з тих, які він читав, зробила на нього найбільше вражіння. Ганді відповів: „Новий Завіт“. Що більше, він признав, що саме „Проповіді на горі“ він завдячує свій принцип „пасивного спротиву“.

— Чи ви не дійшли до нього раніше, читаючи індійські книжки? — спитав його адвоятованій священник.

— Ні, — заперечив Ганді. — Я знав і подивляв передтим Багавад Джіту. Але це Новий Завіт дав мені планати вартість пасивного спротиву. Радість заливала мене, коли я читав його. Багавад Джіта зміцнила ще це вражіння, а „Царство Боже меж нами“ Толстого дало йому тривалу форму“.

Ганді каже ще таке:

„Християнізм є частиною моєї теології. Христос є величавим виявленням Бога. Але не одним виявленням. Я не бачу його на самотнім престолі...“

Американці кажуть:

20 зол., цілий — 40 зол.) відкриває ворота кожному до головної виграші 750 000, 350.000, 250.000, 150.000, 100.000, 80.000, 75.000, 60.000, 50.000, 40.000, 25.000, 20.000, 15.000, 10.000, 5.000 і т. д. і т. д. на загальну суму

Мати щастя в житті — значить користатися із сприятливої нагоди. Таку нагоду добути майно і бути багатим дає явраз Державна Лотерея. Дрібна квота 10 золотих (ціна лосів: чверть — 10 зол., половина —

32 МІЛІОНИ ЗОЛОТИХ.

Що другий лос виграє!

Такою конторкою, яка є найбільшою і найшасливішою в краю є

так, що коли хто купує два лоси, то може майже з математичною певністю очікувати виграшу. бо є правдоподібність 1:1. Належить вибрати контору, яка має загально найбільшу суму виграшів.

„НАДІЯ“, у ЛЬВОВІ, при вул. Сикстуській ч. 6.,

передовсім, що довголітній досвід виказав, що гравцям цієї контори постійно сприне небувале щастя. Від ряду літ виплачує „НАДІЯ“ в кожній без винятку Лотерії головної виграші, ддятого безперечно заслуговує на назву найшасливішої контори Лотерії. Тисячі людей багатіє через покупку лосів Державної Лотерії. Контора „НАДІЯ“ є відома в цілм краю зі своєї солідності і точності в поладжуванні квитків.

Тягнення І-шої класи відбудеться вже 17. і 19. ц. м.

Тому, що попит на шасливі лоси контори „НАДІЯ“ є величезний, треба вже нині вислати слідуєче заповнення: Отримувати цілий лос по 40 зол., половину лосів по 20 зол., чверть лосів по 10 зол., до 1-ої. Належитість в квоті зол. негайно зрівняно по одержанню лосів складанкою П. К. О., яку прошу долучити до лосів. Імя і назвисько: Точна і чітка адреса:

2063 2—2

Ще раз даймо відповідь!

З приводу відновлення книгарні „Рідної Школи“.

Ставропігія, викидаючи немилосердно із своїх забудовань українські інституції, викинула на брук у грудні минулого року і книгарню „Рідної Школи“. Не помогли ні корисні пропозиції, ні всебічні заходи Головної Управи „Рідної Школи“, щоб тій установі залишити і на дальший час локаль для її книгарні. Наші доморослі „руські“ забажали утворити собі свою „книжну лавочку“, аби тим краще ширити роздор і деморалізацію поміж нашим народом. І нині в локалях колишньої книгарні „Рідної Школи“ урядують вже російська книгарня „Слово“, новий розсадник москвофільської отруї і деморалізації.

Наше громадянство болуче відчуло втрату своєї культурної станиці. Зі всіх сторін піднеслися домагання, аби Головна Рада „Рідної Школи“ постаралася отворити нову книгарню. Домагання ці були цілковито оправдані і слушні. Книгарня „Рідної Школи“ сповняла 10 літ ролі поважного чинника в поширюванні української культури через кольтортаж нашого друкованого слова. Найкращим доказом живучости книгарні є факт, що ніколи не стояла вона порожня, що відвідували її численні гості зі всіх кругів нашої суспільности. А вже дуже широкою популярністю тишилася ця книгарня серед доколичних селян, які по найбільшій часті тут заспокоювали свою жажду знання. І хоч дотеперішня управа книгарні „Р. Ш.“ не провадила поважніших книгарських трансакцій, а вдоволялася дрібною локальною продажою книжок, то всеж таки книгарня оплачувалася і придбала за десять літ свого існування кількадесяттисячне майно в товарах. У крикх хвилях грошевого „передвіку“ приходила книгарня „Рідної Школи“ все з матеріальною підмогою.

З другої сторони не можна собі уявити правильної діяльности „Рідної Школи“ без своєї книгарні. Досить пригадати собі, що ця наша найвища шкільна магістратура провадить власне видавництво шкільних книжок та лектури, приноворюваної до кожного віку шкільної молоді. Ясно, що свої видання може „Р. Ш.“ збувати найліпше через свою книгарню. Дальше треба здати собі справу з того, що в школах „Р. Школи“ виховується понад 10.000-на армія нашої молоді, яка потребує шкільних книжок, лектури, шкільного вираджання і т. п., тому нема сумніву, що для „Рідної Школи“ є своя книгарня просто konieczна.

Головна Управа „Рідної Школи“ здавала собі з цього справу і тому старалася придбати кінце відповідне приміщення для книгарні. Старання ці були спочатку безуспішні з причин надмірно високих грошевих вимог власників за відступлення крамничного локалю. Тепер ця трудність усунена. Головна Управа „Рідної Школи“ набула для своєї книгарні гарний локаль в домі Народної Гостинниці при вул. Сикстуській ч. 20.

При цій нагоді слід підчеркнути велике розуміння справи управи Народної Гостинниці, яка, маючи для винайму цього локалю коливніші умовини, зрозуміла значіння „Рідної Школи“ та рішила віддати локаль для її вжитку за звичайним чиншом.

На днях отворено вже наново книгарню „Рідної Школи“. А має вона на своему складі не тільки шкільні підручники і всякого роду мистецькими виробами. Обслугою й точністю виконання замовлень управа книгарні буде старатися станути на висоті сучасної книгарської техніки.

„Рідна Школа“ зробила своє. Тепер черга на наше громадянство. Даймо відправу москвофільському визовові ділом! Підтримуймо

нововідкриту книгарню „Рідної Школи“, купуймо і замовляймо книжки та всякі шкільні прибори в цій книгарні, бо цим дамо рівночасно доказ, що розуміємо вагу і значіння такої національної установи, як „Рідна Школа“. Памятаймо, що купуючи в книгарні „Рідної Школи“, докладаємо цеголку до розбудови цієї інституції!

Тиждень Емігранта.

В двах між 8. і 16. червня ц. р. має відбутися на терені цілого нашого краю тиждень, присвячений еміграційним справам. Об'єднані еміграційні товариства, між ними Товариство Опіки над Українськими Емігрантами з також ріжні суспільні й освітні установи покликани до життя окремих комітетів, що має за ціль переведення цілої імпреси в життя. З української сторони до цього комітету входить у почесному характері митрополит Шептицький, у діловому характері президент Товариства Опіки над Українськими Емігрантами дир. М. Заячківський і секретар цього товариства д-р В. Константинович.

Завданням Тижня Емігранта є повести пропаганду серед найширших кола населення в напрямі освідомлення про еміграцію, про суспільну опіку над емігрантами та про потребу помочі для будови початого вже Еміграційного Дому у Львові як і еміграційних заступів у Станиславові і Тернополі. Цю пропаганду комітет задумує повести при помочі викладів, кінових вистав, видання брошур і летючок.

Щоби освідомити ширший загал українського громадянства про цілі того Тижня, в дні 12. ц. м. президія Товариства Опіки над Українськими Емігрантами скликала у Львові конференцію, на яку запрошено представників українських культурних і економічних установ та представників української преси. В конференції взяли участь представники товариства „Просвіти“, „Сільсько-го Господаря“, „Ревізіяного Союзу Українських Кооперативів“, Товариства „Дністер“, „Робітничої Громади“ і української преси: „Діла“, „Свобода“, „Нового Часу“, „Нової Зорі“, „Правди“, „Господарсько-кооперативного Часопису“, „Українського Емігранта“, „Професійного Вістника“ та інших.

Конференцію відкрив і проводив її дир. М. Заячківський. Основний реферат про еміграцію, зокрема про українську еміграцію в минулому і теперішньому, про труднощі, які українська еміграція стрічає, про завдання Товариства Опіки над Українськими Емігрантами і про цілі Тижня Емігранта, вголосив секретар Товариства д-р В. Константинович. По рефераті відбулася обширна дискусія, в якій забиравало голос багато з учасників.

Конференція признала доцільність акції Товариства Опіки над Українськими Емігрантами з нагоди проєктованого Тижня Емігранта, щоби до цієї акції притягнути українські культурні й економічні установи та українську пресу, виходячи з заложення, що еміграція повинна знаходитися під контролею самої суспільности і що емігрант повинен виходити все поміч і опіку, коли примушений гіркою долею кидати рідний край. Тія справи і нас присвячується, на загал, мало уваги і тому українські емігранти наражені часто на діямаючі шкоди. До цієї помочі й опіки покликане в першій мірі Товариство Опіки над Українськими Емігрантами, котрого праця повинна зрозуміти ціла суспільність і по змові їй помагати.

Конгрес II. Інтернаціоналу.

Виконавчий Комітет II. соціалістичного Інтернаціоналу ухвалив скликати в місяці липні конгрес соціалістичних партій цього Інтернаціоналу. Конгрес відбудеться у Відні

Відгуки дня.

Харківські радіопроеграми.

Ріжні є радіопроеграми. А щоби не було дри в них, то ще є й радіопроеграма більшовицька, надавана в наказній столиці зукраїнізованой України. Ріжні радіостанції ріжно про себе дають знати: малярська підбадьорує чардашем, пімецька розманіжує вальсом, польська розрухує мазуром, румунська вколосує дойною... Чимже цікавить світ українська стація?

Козачком? Метелицею? Думами? Загалом прекрасними піснями?

Отже ні!...

Все це є друго-, третьо-, а навіть під-рядне. Танок чи пісню можна почути і без радія. Тільки зайхати в якенебудь українське село а там танці і пісні аж гей. Але того, що є в харківських радіопроеграмах на селі не почути. А яке цікаво воно! Уявлю собі, як цього всього слухають по сель-будах, вова-клубах і інших роб-фавах. А хочби й чужинець! Злапять Харків і цілий переміняється в слух...

Наприклад: Пюнерський мітинг до 1. травня, Антирелігійний концерт та журнал „Безвірник“.

Потім децо з української музики:

„Мясозаготівля“ з участю симфонічного ансамблю, єврейський концерт, „Вроненосец Львотомкін“ — радіо-фільм.

Потім трохи сентиментальних міркувань:

Підсумки колгоспного сіву, Година колективіста, Виконання промфінплянну в галузі машинобудівництва.

А накінець дітам до сну:

„Година комсомолу, антирелігійний мітинг і єврейська газета „Радіоштерн“.

Бував часом, що ці всі мітинги, години, курси та промови переплітують і нашим козачком, але це не занадто часто, бо українізації не можна проводити насильним способом. Знають це керівники харківської радіостанції і тому так легва підходять до українізаційної болячки. Вони як стопроцентові українці найліпше відчувають що можна, а що ні.

Деся недоволю чув я закид, що в харківській радіостанції працюють самі жиди і москалі. Я роздобув собі „програму пересилань“ і бачу, що закид безпідставний. Між режисерами і виконавцями переважають українці, а принайменше люди з українськими назвищами. От возьмім наприклад: Розенштейн, Полфьоров, Шейн, Пущарьова, Журавльов, Пігарьов чи не звучить воно по нашому?! Коли в фейлетоні ні, то через радіо напевно!

Не можна заперечити, що харківська радіостанція багато поліщилаб свої програми, коли використала всі питомности радянського життя і побуту. Адже доці ще ніхто не догадався пустити на радіо хор вазлів із Соловецьких Островів, чи револьверний концерт при нагоді „добровільної“ колективізації. Українська кольтонія на Соловках певно має ліпші сопрани (там тоно співають!) як кольтонія у Києві чи Харкові, а милозвучність більшовицьких револьверів слава на цілий світ.

Ручу, що тоді при харківських програмах ніхто не дрімив би.

Галактіон Чіпка.

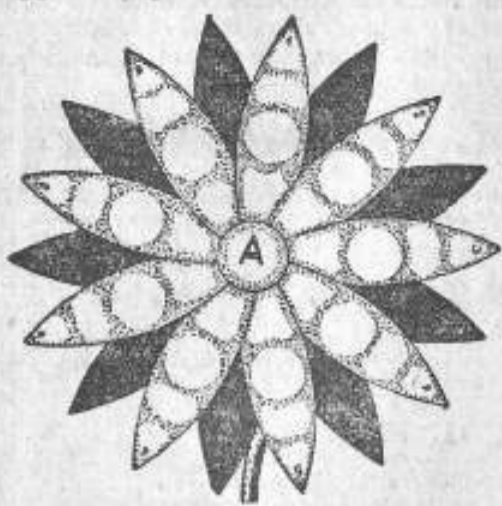
Революційна відозва до гіндусів.

Аббас Гіяджі видав відозву до цілої гіндуської нації, в якій говорить: За один місяць Гандеві вдалось збудити в серці цілого народу тугу за незалежністю. Арештування Гандія, ані інші насильства не зможуть златити визвольного руху. В Індії не буде спокою, доки вона не стане незалежною державою.

За зневагу Гінденбурга.

В берлінськім суді відбудеться розправа проти посла д-ра Гебельса, який у двох статтях в газеті „Ангріф“ зневажив Гінденбурга.

Конкурс фірми „Fascinata“.

Пояснення. У всні полюстки квіту вписати до-вамо 9 слів о поданим значінні, в польській мові. Буква „А“ в осередку спільна для усіх слів. Букви в колісцях дадуть розв'язку.

1) Жіноче імя 2) Місто в Чехах, 3) Ріка в Польщі. 4) Інакше слухність. 5) Інакше почот. 6) Водо-вілья. 7) Інакше колонія. 8) Часть шруби. 9) Інакше хоругво. (1—9 по польськи).

Межи особами надсилаючими правильну розв'язку будуть роздільовані слідуєчі премії: 1) Швайцарський патефон. 2) Фотографічний апарат. 3) Манікюр. 4) Люксусова касета з туалетовими приборами. 5) Золоте перо з касетні фірми Montblanc і крім цього 50 дальших премій (гарних касет) з косметичними приборами FASCINATA. — Розв'язки треба присилати разом з порожином пуделочком (опакування) з поодинокі туби крему „FASCINATA“ до фабрики косметичних виробів „FASCINATA“, Краків, вул. Гертруди ч. 6. W. N. — Кожен надсилаючий розв'язку, одержить ДАРОМ без огляду на вислід льосування один комплект приборів виробу FASCINATA. У дні 24. мая відбудеться в присутності нотаря льосування премій, якого виследи будуть оголошені дня 30 мая н. р. 1907 3—4

Перед волинським судом.

Замітки з приводу карної розправи в Рівному.

Як нашим читачам уже відомо, відбулася перед повіт. судом у Рівному в днях 25., 26. і 27. квітня ц. р. карна розправа проти б. посла Лаврентія Серветника, Стефана Семенюка, Івана Гористюка, Омеляна Драчука, Харитона Звничука і Бориса Бабія, всіх обвинувачених за провину в арт. 262. III, 142. I. і 129. б. рос. карного кодексу. Провини з арт. 262. III. к. к. мали по думці акту обвинувачення допуститися обвинувачені в той спосіб, що в дні 11. березня 1930. р., в часі святочної академії в честь Шевченка, криками, гамором, стуканням ногами, свистами та в інший спосіб спричинили перервання цієї академії, чим нібито допустились порушення публічного спокою. Крім цього С. Семенюк і Л. Серветник були обвинувачені в тому, що після перервання академії ставили чинний опір поліції та допустились актів насильства („гвалту“) на поліційних функціонерах, які, опорожняючи салю, Семенюка і Серветника приарештували. Врешті Користюк, Драчук і Звничук мали допуститися провини підбурювання до ненависти поміж українським і польським населенням (арт. 51. і 129. б. к. в) таким чином, що коли хор на сцені заспівав польський гімн „Ще Польська“, то вони почали тупати ногами, свистати і кричати: „Нехай згине“.

Обвинувачених боронили адвокати: д-р Володимир Загайкевич, д-р Дмитро Ладика і адвокат з Рівного д-р М. Багрянівський. В неділю в год. 11.30 вночі, по цілих трьох днях розправи, проголосив суд вирок того змісту: б. посла Л. Серветника і Бориса Бабія уневиннено зовсім. Степана Семенюка звільнено від провини арт. 262. III. к. к., а прирано винним опору і публічного насильства на функціонерах поліції (арт. 142. I. к. к.) і засуджено на 3 місяці в'язниці. Обвинуваченого Івана Гористюка прирано винним провини з § 129. б. к. а., а звільнено від провини з арт. 262. III. к. к. й засуджено на 6 місяців в'язниці. Обвинувачених Драчука і Звничука звільнено від обвинення в провині з арт. 129. б. к. к., а прирано винними провини з арт. 262. III. к. к. і засуджено кожного на 2 місяці арешту. Наложених кар не завішено. Проти засуду оборона зготосила відклик.

Ціла розправа виявила стільки цікавих і характеристичних моментів, що бодай над декотримы годі перейти до дневного порядку. Полишавмо на боці боротьбу оборони за права української мови, бо суд не допускав навіть ставлення оборонцями до свідків-поляків питань в українській мові. А коли оборонці д-р Загайкевич і д-р Ладика проти того запротестували, покликуючись на арт. 4. типлевого закону про мову в судах, суд ухвалив і запротоколював формальну постанову, якою зарядив, що оборонцям вільно до свідків, які не

в українцями, ставляти питання тільки в польській мові. Полишавмо вкінці на боці і те, що зараз на початку розправи д-р В. Загайкевич поставив основно умотивоване внесення на вилучення в цій справі цілого повітового й окр. судів у Рівному, якому то внесенню суд відмовив. Задержимось тільки на кількох моментах.

Перш за все найхарактеристичнішим моментом був факт, що донесення поліційного слідчого відділу в Рівнім та акт обвинувачення обвинувачували в арт. 262. III. к. к. також ще й сегомо громадянина, Стефана Воронюка. Його обвинувачення слідувало на підставі зізнань поліційного агента Грушевського, який в приговорнім доходженні у спосіб рішучий і без якихнебудь сумнівів обтяжив Воронюка, закладаючи йому крики, галас, тупання ногами і т. д. в часі академії. А тимчасом виявилось, що Стефана Воронюка в критичному дні не то на Шевченківській академії, але взагалі в Рівнім зовсім не було, бо він служив при війську в зовсім іншій місцевості. Факт цей признав при розправі сам прокуратор, домагаючись вилучення справи Воронюка до окремого поступовання і суд цю справу, не зважаючи на спротив оборони, вилучив.

Другим цікавим моментом є ствердження при розправі факт, що перші поліційні донесення, а після того і слідуєчі видлі добачували провини в арт. 262. III. і з арт. 51. 129. I. к. к. вже в самім співанні українського гімну „Ще не вмерла“, чим притуючено спів гімну-польського. Щойно в часі дальших карних доходжень створено твердження про крики, гамір і свисти, які мали виповнити предметову суть арт. 262. III. к. к. Та розправа виказала щось інше. Дирекція української

Закінчення евхаристичного конгресу.

Дня 13. ц. м. евхаристичний конгрес у Карпатіні закінчився величавою процесією, в якій взяло участь 100.000 осіб.

Гаймвер за фашизмом.

На святі 10-літніх роковин гаймвери в Ісробруку, провідник цієї організації Штайдель виголосив промову, в якій доказував, що держава може бути сильною тільки тоді, коли буде зорганізована на підставі станового привидицу і зліквідує партійну боротьбу так як фашизм. Гаймвера ставить собі за мету поборювати марксизм, скріпити армію і перетворити Австрію в корпоративну державу.

Повстанці отруїли Пешавар.

Із приватних вісток виходить, що Пешавар отруїли збунтовані верховні. У відозвах, що поширюються серед племені Тиранзаджа, сказано, що повстанці мають скоростріли, а навіть літаки.

Перед виборами делегатів на конгрес компартії.

„Комуніст“ повідомляє, що в цілій Рад. Україні відбуваються конференції ком. організації задля виборів делегатів на конгрес партії. Голова центр. контрольної комісії Затонський сказав, що кличем приговорних праць до конгресу є усунути з партії опозиційні елементи. „Треба — заявив він — очистити партію з неоправданих опозиціоністів, що розкладають і деморалізують парт. організації. Із слів Затонського виходить, що опозиція проти Сталіна далі веде завзяту боротьбу.

Вбивство команданта полку більш. стрільців.

У Москві згинув серед загадочних обставин командант І. полку стрільців Рогачов. „Веч. Москва“ твердить, що його вбив припадково товариш, маніпулюючи револьвером. Рогачов був одним із вірних Сталінові командантів московської пролетарської дивізії, що є найпевнішим відділом більш. армії та словняє залогову службу в Москві.

Ревізія бібліотек у СРСР. Шекспір на індексі.

„Вечерная Москва“ повідомляє, що центр. комітет компартії ухвалив перевести ревізію бібліотек у СРСР. Мають усунути авторів, що не відповідають комуністичній ідеології та справдати політичні погляди урядовців бібліотек. Видали інструкцію із вказівками, які твори треба усунути. На індексі нашлося чимало російських князків і чужих письменників, м. ін. Шекспір.

гімназії, яка влаштувала академію, поставила у відомленні до Кураторії як останню точку відспівання уперед польського, а відтак українського гімну. В друкованих програмках було означене відспівання одного тільки гімну. Та коли гімназійний хор на сцені зайтонував „Ще Польська не згине“, понеслось у цілій салі в партері і на галерії могутнє „Ще не вмерла Україна“, яким рік-річло в Рівному, як зрештою всюди, українське громадянство все кінчить Тарасові поминки. Скопстернувався сильно присутній на академії як гість місцевий староста, а коли дійшло до слів „згинули наші вороженки“, він почав кричати піднесеним голосом: „Шшесть, шшесть“ і зарядив опущення на сцені занавіс. А коли зазвнило пригашене в часі виконування поодиноких точок програми світло на салі, почалось урядування поліції. Около 30 зарписяжених свідків, визнаючи про різні епізоди цього урядування, ствердило, що після придержання посла Серветника староста кричав: „Віць того драва!“ Один із свідків зізнав, що чув, як староста кричав: „Віць того драва в земби“. Пос. Серветник звернувся до старости, аби йому було дозволено відпровадити малі діти домів. Староста на це не згодився, заявляючи, що його дітьми заопікуються поліція. Стверджено, що з уст функціонерів поліції падали оклики: „Віць їх, добже їм даць“. Падали й оклики: „Пальце в леб і до каси хорих!“ Поодинокі свідки ствердили, що людей стягано зі сходів, шарпано й бито. Один свідок зізнав, що бачив, як один „панок“ ударив якогось маленького хлопця палицею, коли цей хлопчина відізався до свідка. Той самий свідок бачив, як інший „панок“ облизався до двох селян, що їли булку й ударив їх палицею по руках, договорюючи: „Я вам покаже, як се є“. При тому, як цей цивільний „панок“ ударив хлопця, а інший двох селян, була близько умундурована поліція і бачила ті побі. Стверджено, як два цивільні „панки“ шарпали Семенюка та як один умундурований поліцай бив посла Серветника так, що йому аж капелюх упав на землю. Серветника заловано ланцюшком за одну руку і так його ведено на поліцію. Від закування ланцюшком мав Серветник окалічення на руці. Візнавали ще свідки, як убрані по селянськи функціонери поліції показували на галерії, кого арештувати і поліція вказаних зараз випроваджувала. На салі лунали поліційські свистки. Один свідок зізнав, що бачив, як Семенюка штовхали функц. поліції, хоча він просив, аби його не штовхали, бо буде сам їти. За суд Гористюка слідував на основі зізнань олінокого свідка, функц. поліції, який твердив, що коли тільки зайтоновано „Ще Польська“, то Гористюк вискочив на лавку на галерії, де сів, і крикнув дуже сильним голосом на всю салю: „Нехай згине!“ Ці слова, по думці зізнав свідка, мали відноситься до слів „Ще Польська“. Присуд свій опер суд на зізнаннях цього одинокого свідка, хоча заходили великі суперечности між його зізнаннями при розправі і в приговорних доходженнях та хоч більше як 40 свідків (а між ними і бурмістр міста й антикар і сам староста) його мнимо піднесеним голосом на всю салю висказалих слів „нехай згине“ не чули, а яких 20 свідків (між ними трьох найближчих безпосередніх сусідів Гористюка на галерії) виключили, аби Гористюк ті слова сказав, бо вони мусілиб ті слова чути.

Позатим суд ухилив цілу низку запитів оборони, які мали за мету висвітлити поступовання поліції. Як у всяких поліційних процесях, так і в цій справі відіграли роль в поліційних рапортах доноси неважаних поліційних конфідентів про підготування „антипаньствоної демонстрації“ обвинуваченими. Суд ухиливав навіть запити, в яких оборона домагалась подати їй, яке конкретне ділання і які позитивні чинности конфідентів обвинуваченим закладали. Ціла конденсація поліційних доносів і прокуратура намагались виказати, що цілі масн селян не прийшли на Шевч. роковини з власної волі, але заагітовані й намовлені до протидержавної демонстрації обвинуваченими та Пластом і тими, що устроїли нараду ко операторів. І варто було почути чудові, повні глибокої національної свідомости зізнання селян коли на допити прокуратора зізнавали, що як кожного року, так і цим разом ішли поклонитись памяти Шевченка і кожний за власні гроші купував білет вступу. — „Я не дістав уже білету на гальорку, але я не шкодував грошей і купив собі білет до ложі“ — так зізнавав один свідок, селянин. Взагалі слід з найбільшим натиском підчеркнути достойне поведення свідків селян різних міських верств, мушин та жіноцтва, які з великою інтелігенцією і розвагою склали свої зізнання виключно в українській мові і в тійже українській мові склали присягу, хоча суддя перші слова присяги задавав і свідкам української народности в польській мові.

При вінці завзячимо, що достойно й совісно сповняв своє завдання також оборонці, виконуючи в повною посвятою і радісним серцем зовсім безкорисно свій обов'язок.

— Селяни зі Сеньковець перед судом. Другого дня розправи проти братів Гнідеців із Сеньковець, пов. Рава Руська, яких обвинувачують в зловисті Юрка Задорожного, зізнавали свідки. Свідок Корницький твердить, що боротьба між старими і молодими селянами в Сеньківцях мала економічний, а не політичний підклад. Обвинувачені твердять, що у в'язниці поліціянти били їх, але командант станиці поліції в Гійч Козачек, заперече. Присуд правдоподібно западе завтра.

— Поліцей пробитий багнетом. Іван Дмитрович з Кудьпаркова, напав на постерункового Володислава Лущкевича із Винник і пробив його багнетом за те, що Лущкевич арештував його брата, Івана Дмитровича арештовано.

3 театру.

Великий Міський Театр: „Дім жінок“, пєса на 3 дії Софії Налковської. (Гост. виступи „Польського Театру“ з Варшави).

Відома польська повістярка С. Налковська — одна із найчільніших постатей у сучасній польській літературі — написала свою першу пєсу. Вибрала до цього одну з найважчих форм: з одного боку пішла за Чехівським театром, що залюбив мале сіре життя без подій, з другого боку пішла на французький експеримент — написала пєсу з сьмими жінками.

Невідомо, що уявляла собі більшість публі-

ки. йдучи на пєсу з таким заголовком. Може щось дуже, аж занадто париського. Тимчасом цей „дім жінок“ — захистний, старосвітський хутірєць, де три покоління жінок, майже всі вдови, роздумують про свої трагедії і викликають тіні дорогих покійників. Ідея пєси оригінальна, глибоко передумана: тіні найкращих наших споминів про ще недавно люблені істоти перетворюються неждано під впливом часу. Час має чудодійну прикмету: маємо враження, що не ми старіємось у своїм „я“, а все довкола нас.

„Дім жінок“ малює болючу кризу жіночого серця, яке завдяки великому розчаруванню щодо свого „ідеалу“ мужчини, зазнає великої полєкші. Наскрізь реалістична пєса окутана легким серпанком символізму; на тлі цього наскрізь жіночого світа пересуваються тіні мужчин; голос мужчини зпоза сцени є немов останнім покликком до життя наймолодшої зпоміж них, а найбільше „освідомленої“.

Реальні особи могли би розмовляти про ті самі проблеми коротше і менше філософічною термінологією (сцени двох „великих сповідей“ у II-й і III-й дії рішуче за довгі), а навіть могли би і не торкатись цих проблем. Від самої акції ідея виринула би сама і пєса була би живішою. Хоча глядач почуває ці технічні хибки пєси, стежить за акцією зацікавлений. Авторка належить до тих письменників, що справді мають щось сказати, а не завсідні важніше, ніж рутину. М. Р.

3 судової салі.

Правдива чи неправдива версія про одну субсидію?

Українське Народне Мистецтво у Львові внесло скаргу на п. Михайла Курилєнка, директора Гудульського Мистецтва у Косові, за те, що він мав поширювати у Львові вістку, що У. Н. М. дістало від радянського уряду в Харкові 2.000 доларів.

Дня 13. травня ц. р. відбулася розправа в Повітовім Суді С. Ш. при вул. Казимирівській ч. 34. Обвинувачений п. Курилєнко признає, що поширив таку вістку, але він це робив в патріотичного обов'язку, бо докладав про це від віцеконсуля Григорієва в Радянському Консулаті у Львові, а поширив вістку таким чином, що пішов перестерегти про це віщу жіночу установу, якою є „Союз Українок“ і посольку Мілеву Рудницьку. Суд допустив докази віцеконсуля п. Григорієва і відложив розправку. У. Н. М. вступив д-р Юанч, субститут д-ра Ганкевича, п. Курилєнка д-р К. Паньківський, субститут д-ра Старосольського.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 14. травня ц. р.: за масло експортне солоне прима кілограм — 1.60 зол., за масло несолоне блькове — 1.40 зол. за кілограм; за літру молока 0.29 зол.; за літру сметани 1.60 зол.; за кону сьць 5.90 до 6.00 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр: Четвер, 15. травня, год. 7-30 вечором „Дім жінок“.
П'ятниця, 16. травня, год. 7-30 вечором „Дім жінок“.
Субота, 17. травня, год. 3-30 понод. „Львівні серця“.

Малий Міський Театр: Четвер, 15. травня, год. 7-30 вечором „Пан Топаз“.
П'ятниця, 16. травня, год. 7-30 вечором „Пан Топаз“.
Субота, 17. травня, год. 7-30 вечором „Пан Топаз“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Шалева дієчина“. Ганка Ордоніяна у звуковій додатку.
КАСІНО: Любовниця Розвольського.
КОЛЬБОСІ: Пат і Патахон як банковці.
КОПЕРНИК: Забуті зліця. Союз підручників.
ЛЕВ: Оструя любовної спокиси.
ОАЗЯ: Острів насолод.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Спілець Бродяка“ (Дж. Гільберт).
ПАЛЯС: Звукова фільма: „Ночі в пустині“.
ПАН: Дівча з карузелі. Любов у природі.
ПАСАЖ: Ощир океанів. Американська комедія. Тиждень Метро-Годвин-Маєр.
ПРОМІНЬ: Право молодости.
СІЛІВЕ: „Сигнал серед бурі“ і комедії.
ФАТЯМОРГАНЯ: Жінка на місяці.
ХИМЕРА: Тачоку, я хочу графа!
УТІХА: „Волга, Волга“.

Програма радію.

Четвер 15. V. 1930.

Львів 11-58 Сигнал часу, гайнал, 12-05 (Що повинна знати добра господиня, „Літнина, що кудьгує“, 12-40 25-ий шкільний концерт із варшавської філармонії, 14-00—17-45 Перерва, 17-45 Попол. концерт із Варшави, 18-45 Веселіна, кохунікати, концерт грам.ф. пилт, 19-25 Підгалицькі балади, 19-35 Веселіна, кохунікати, 19-58 Сигнал часу, гайнал, 20-10 Веч. концерт із Кракова (спів, віольончела, саріпка, фортепьян).

П'ятниця 16. V. 1930.

Варшава (1411,7) 12-44 Концерт мандоліністів. Краків (312,8) 12-05 Грамофонової плати. Гельсінгфорс (221,4) 19-00 Радіооркестра. Ляйпціг (259) 16-30 Співковий квартет. Лондон (336,3) 19-40 Радіооркестра. Стокгольм (436) 18-45 Спів і рецитатії. Рим (441) 17-30 Італійська й еспанська музика. Лянгенберг (473) 13-05 Легка музика. Прага (457) 16-30 Камеральна музика. Брюссель (509) 21-15 Радіооркестра і спів. Відень (516,3) 16-30 Концерт солєстів. Мюнхен (533) 17-30 Домашня музика. Будапешт (550) 17-00 Музика на цитрах. Ленінград (1000) Концерт. Харків (1304) 20-00 Опера музика. Париж (1725) 13-30 Концерт.

Субота 17. V. 1930.

Варшава (1411,7) 12-10 Грамофонові плати. Краків (312,8) 18-00 Богослуження з Вильни. Гельсінгфорс (221,4) 17-30 Спів Марти Яляної. Ляйпціг (259) 16-30 Концерт. Лондон (336,3) 16-30 Військова оркестра. Стокгольм (436) 16-00 Пісні при акомпаніменті лютні.

Новість для автомобілістів!

ГАРАЖИ „Спортова Палата“

приймають самоходи на гаражування з повною опікою, обслугою, миттям, смаванням і відставленням возу перед дім. — Зголошення:

„СПОРТОВА ПАЛАТА“

вул. ЗЕЛЕНА ч. 59, телефон 8-71 та фірма „ПРАГА“ Ягайлонська 7. телеф. 3-05.

Рим (441) 13-30 Радіоквінтет. Лянгенберг (473) 13-05 Концерт. Прага (487) 16-30 Оркестра. Міяно (501) 19-15 Обидола музика. Брюссель (509) 21-15 Концерт. Відень (516,3) 15-30 Капеля Достала. Мюнхен (533) 16-00 Радіотріо. Будапешт (550) 19-30 Солісти. Москва (825) 20-00 Артистичний вечір. Ленінград (1000) 15-30 Музична аудіція. Харків (1304) 20-00 Концерт. Париж (1725) 13-30 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когуцяна. 2002

Самбір Старий: Четвер 15/5 ц. р. „Те, чого не було“.

П'ятниця 16/5 „Трійка гільтів“.

На „Рідну Школу“ зложив з золотих Вл. Повіт. Союз Кооператив в Боршеві 292-80 з чистого зиску; Т. і Ю. Любичі 15 місто заїти на доховину Дорогого Брата бл. п. проф. Юліана Стефановича; Товариші шкільної лави Львів 50 місто злата на могилу бл. п. Володимир Русина, студ. прав; о. А. Онуферко Свалат 5 місто Великодних желань; Михайло Лискевич, радник Найвищого Суду в Берні 50 ам. дол. 1%, місячний заток по 1. VII. 1932 р.; Д-р Михайло Янів з Берна 100 ч. кор. замість квитів на доховину бл. п. о. Івана Яворського і бл. п. проф. Юліана Стефановича; о. Мих. Кульчицький Ноній Саяч 27-05 вібраних між весільними гістьми в домі о. Корнови Степана в Лабові з нагоди вічання п. Теодозій Корнови і Степана Варшави; о. Степан Сепішани Ширець 4 замість святочних желань. Вл. Жертвованиям славає шкуру подяку Головна Управа.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діла“.

ПОТРЕБУЮ ІНСТРУКТОРА, який приготує би мого сина до іспиту в V. кл. гімназійної перед фєрїями. — Зголошення враз з уювинками слаги: Володимир Гей, Ваньколя, повіт Лїско, почта Рєпанка. 2060 1-1

НАВЯЖЕ

в тримісячний піл в пристійкою, старшою, господарною панною, багатий держаний урядник, кажуть пристійний. — Зголошення зі зникною спрямувати до Адміністрації „Діла“ під „Молодий вдонець“ 35%. 2082 1-1

МОДНІ бразоделтки, також ішну біжутерію поручає дешево Домбровські-Розважєвські, Львів, (Готель Жоржа), Тел. 27-29. 1856 15-7

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше на правлений у найбільшій годинникарській роботні Івана Зельтенрайха Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провинції просимо репарації прислати поштою. — Старомодні жіночі годинники перероблюємо на ручні. 1857 62-7

КОРОНКИ до білля, жодні та керковні, найдешевше „Wencesja“ Воїнів 19. 2046 4-30

КОСІВ, пенсіонат п. Лушавєвської поручає соняшні покої в першорядних удєржаннїях. 2030 3-10

ВЕЛИКА двоверхова кам'яниця з офішнями, — бічна Саніти. Сім тисяч п'ятсот, готівка п'ять тисяч доларів. Ігнат, Львів, Куркова 24. 2079

В БРЮХОВИЧАХ кліматичній стації під Львовом (15 хвилин їзди автобусом) новий дім, три покої, кухня, вісімсот сажнів городу. Ціна тисяч п'ятсот доларів. Ігнат, Куркова 24. 2080

НЕГАЙНО прийму дівчата до науки шиття. Зголошення Гомзанаова, Гарнальського 86, партєр. 2083 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст неауї телеґраф, сервіс і молуля **Д-р Фелікс Ган** Львів, Листопада 30. 1206 Перевітлення Рєнтґеном.

АДВОКАТ

Д-р Т. Головка веде канцелярію в ЖОВКВІ.

ПІДЛЮТЕ-КАМ'ЯНЕЦЬ

пенсіонат на 20 комнат в дїам удєржаннїях відчиняю в дїам 15. червня ц. р. Ольга Чапельська, Дрогобєч. 2048 4-5

Дєнтїст Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. П. п. Скріплювання зїтаючихся зубів пльомбування й винищення зубів, без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пациєнтів в провинції подагоджуєтьє в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. 2073 ка. Тел. 65-73. 1-3

ЧЕРЧЕ! Пансіон Рєкєольє

на поручає комфортні соняшні покої в постїляю або без Першорядний харч на десєрєвім маслї.

Ціни від 6-10 зол. від особи. Сезон починаєтьє від 1. червня. Скорш зголошення приймає Цукорня Стецьєкова вул. св. Николая 2065 ч. 7. тел. 65-89. 2-2

Загалньї Збори „Мїщанського Брацтва“

у Львові відбудуться дня 29. травня 1930 р. у власній доміції при вул. Руській ч. 3/1 в годині 11. рано з таким денним порядком:

- 1) Відкриття Загалньїх Зборів.
 - 2) Вічитання протоколу з попереднїх Зборів.
 - 3) Звіт з діяльности Видаю.
 - 4) Рахунковий звіт.
 - 5) Звіт Контрольної Комїсії з внеском на удєлення абсолюторїї.
 - 6) Вїбєр Голови, Видаю і Контрольної Комїсії.
 - 7) Внески і запити.
- Якби на означений час не явилось число членів, приписанє статутом, год в год. Ії відбудуться нові збори в тїм самїм денним порядком, на яких заплудьє ıрєвоєднєніє рїшеннє, без огляду на число приївнїх членів.
Львів, дня 14. травня 1930.
Микола Запчєківський, Теодор Голїц, голова. 2075 секретар.

КОНКУРС

на посаду учительки руської (а ішнїх предметів, а пр. рисунка) від 1. верєснє 1930 р. в гуманїстичній дїє. гімназїї в повнїм приїом приїаємности Товариства „Український Інститут для дївчат“ в Перємїшї. Видїє рефєрєнтує лїш на квалїфікованї силї. Поданнє належє удокумєнтованї приймає до кінцє червня п. р. Управлє дїє. гімн. „Українського Інститута для дївчат“ в Перємїшї, вул. Татарська ч. 6. — Видїє. 2076 1-3

Винаїму негайно або продам

мешканнє з 3 кімнат і кухні, будинки господарські в дуже добрім стані, пів морга саду і 4 морги ґрунту чорнозему, все в однім кам'янісі в Текучїй коло Берєзова Нижнього п. Яблона, повіт Коломиї. Околиця надаєтьє дуже на дїтнєсько. Інформациї в чємности дає Грабоєвський в Микулїчнї. 2078 1-3

Ширїть наш часопїсі!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конте почт. ш. ад. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописи не звертаються.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-50 „ Річно 55-00 „ ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол. — Залив адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
---	---	---

КОМІТЕТ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ШІКЛ У ЛЬВОВІ
під протекторатом
РЕВІЗИЙНОГО СОЮЗУ УКРАЇНСЬК. КООПЕРАТИВ
улаштує в неділю дня 18. травня ц. р. в год. 12. в полудне в салі Тов. ім. Лисенка
СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ
в 11-літні роковини смерті великого українського ученого економіста
проф. Михайла Тугана-Барановського
1907 Вступ за добровільними жертвами. 1—1

Німецька солідарність і українська розпорошеність.

З приводу виборів на Шлезьку й на Волині.

Львів, 15. травня 1930.

Нас називають германофілами, так само, як у німців вмовляють, що вони напевне торчать за кожним українським ділом. Боротися з цією легендою було би такою самою нещадною і недоцільною роботою, як переконувати нерозумного, що він не є розумний. Легенда про „пронисоване германофілство“ українців та їх „кооперацію“ з німцями є настільки вигідна тим, які її голосять, що — гадаємо — коли би вони її самі перестали в неї вірити, то довго ще не заперестануть її поширювати. Багато ще води пропливе у Вислі, поки всім ясною стане правда, що українська політика не кермується ніяким — чи-то польським, московським, німецьким чи бутукудським — „фільством“ або „фобством“, лише власним українським інтересом. Для зрозуміння цієї правди треба її недовіркам визначити історію українських суспільних течій та розвитку української політичної думки, а це прецінь така морочлива робота, що краще вже триматися старих поглядів, основаних на благословенному незнанні і примітивізмі.

До таких примітивних поглядів належить теж твердити, що досить знати мову, культуру й найважливі риси характеру якогось народу, аби всіми його хибами і прикметами сліпо заклопюватися.

Таке пізнання виробляє лише критицизм і є підставою можливо об'єктивного суду. Ми знаємо німців — їхню мову, культуру, їх литоменні риси вдачі — краще, ніж когонебудь з інших великих західно-європейських народів. І тому знаємо чимало таких негативних литоменностей німців, яких вні наслідувати ні тим лаче ними захоплюватися не можна. До таких рис належить напр. виймова легкість, з якою німці асимілюються, стаючи швидко „пробовним“ елементом чужого ще недавно народу: тому стільки німецьких прізвищ у різних народів, відси ті московські Рененкамפי, Фредерікси й Ольденбурги, французькі Ліхтенберґери й польські Зайдлери та Шайблери. Відомий є німецький опортунізм, який приймає інколи форми такі несмачні, що аж принизливі („славні“ виступи посла Вілля у польському сеймі), відомі врешті ті риси німецької вдачі, які тяжким тараном лягли на передвоєнній німецькій внутрішній і зкордонній політиці і чимало причинилися до пізнішої трагедії того великого народу.

Але знання німців каже бачити і признавати в них також усі ті прикмети духа і вдачі, які зборонили їм те місце, котре вони займають у світі культури та в ареопагу великодержавницьких націй. До таких прикмет, як працьовитість, совісність, точність, солідність, вроджений гнів до організованості, замишування до спеціалізації, — належить також подивуватися гідна нас солідарність у збірних функціях громадянства. Німці можуть бути внутрі розсварені, у взаємному поборюванні вони можуть посуватися навіть дуже далеко, вживаючи інколи дуже драстичних засобів навіть на чужонаціональному терені, представляючи себе перед чужинами у поганому світлі, у чому вони ріжняться від англійців, яким народня пословиця каже: „Нічого злого про мою батьківщину!“ Не мають вони теж аж такого фанатичного почуття національної єдності, як жиди, які все

йдуть за девізою „усі за одного, один за всіх“. А всеж: коли приходиться задокументувати громадську зрілість у якомусь збірному акті масового прояву волі, тоді німецька організованість і солідарність виступає в імпонуючих розмірах.

При виборах до шлезького сейму в 1922 році, коли німці мали розвинуту організацію і нурували ще серед них настрої, прихильні тактиці пасивної резистенції, на німецькі листи впало лише 110.000 голосів. Але вже в 1926 році при комунальних виборах на Шлезьку за рідними листами голосувало 200.880 німців. В часі виборів до варшавського сейму в 1928 р. за „18-кою“ впало на Шлезьку 164.413 голосів (при відомих умовах, в яких ті вибори відбувалися), а в останню неділю, при виборах до шлезького сейму важких німецьких голосів впало 204.342. В останніх виборах до варшавського сейму в 1928 р. німці здобули два мандати більше, ніж при величезній побіді „16-ки“ з 1922 р., при недільних виборах до шлезького сейму — два мандати більше, ніж попередньо. В обох тих випадках голосувало до 100% управнених до голосування, а при всіх внутрішніх суперечках і антагонізмах німці створили одну „Вальгемайншафт“, з якої виломалася лише соціалістична група.

Порівняння з нашими відносинами мусить набрати характеру — самообичування. Ріжниця образів така велика, що не про паралель може бути мова, а про антитезу. Гляючи на події останніх літ мається вражіння, наче гін не до громадсько-політичної організованості, а анархічності, і не до солідарності, а розпорошеності, це головна риса вдачі українського народу! Не можна прецінь оперувати термінами „незрілість“, „брак громадської підготов-

Граючи на лютерії — дізнаєте заводу, але цього не буде, коли свої ошадності складатимете в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

ки“, „занедбання“ чи „темнота“, бо організацію виборів та догляд над збереженням солідарності переводять свідомі й досвідчені громадські діячі, переводять партії й організації, які гуртують найбільше свідомий елемент. А проте — який жахливий образ „організованості“ і „солідарності“ українського громадянства при виконуваних таких збірних громадських обов'язків, як вибори — у чужонаціональній державі, при існуванні суперництва чужонаціональних лист!

До розпорошеності національних сил, до факту існування цілого табору виконуючого накази найбільше нам ворожого московського центра, до всіх тих єгипетських язв, які розкладають наш національний організм, в останніх днях загрожує нам ще одна хвороба: легковаження загальногромадських функцій. Вона проявляється в голошенні деким на Волині гасла виборчої абстиненції. Це гасло є тепер одним із засобів боротьби нашого національного противника проти нас самих! Тому не дивіться, коли це гасло під диктатом виголошують запроданці! Але тим більший повинен бути відпір з нашого боку, тим голосніша відповідь: масовою участю українського населення у волинських виборах.

Далеко нам до тих прикмет, які виявили шлезькі німці. Вся наша енергія повинна бути зужита на присвоєння собі їх!

Політичне положення в Австрії.

(Від нашого віденського кореспондента.)

У зв'язку з недавніми подорожами австрійського канцлера Шобера до Парижа й Лондону австрійська держава звернула на себе знову деяку увагу заграниччя. Як відомо, ті візити Шобера, що слідували по таких-же його подорожах до Риму і до Берліна, мали за мету забезпечити Австрії потрібну їй міжнародню позичку. Про успіхи австрійського прем'єра в Римі ми вже свого часу згадували. Вислідом поїздки до Берліна було сфіналізування нового торговельного договору з Німеччиною. А тепер, у Парижі та Лондоні, старання Шобера пішли в тому напрямі, аби там підготувати ґрунт для допущення облігацій нової міжнародньої позички у Франції й Англії. І в цьому напрямі мав він, по його власним заявам, успіх.

Для збіднілої Австрії такі успіхи вельми потішajúчі. Відома річ, як терпить ця країна, бо на кожному кроці забрвало у неї гроша на потрібні інвестиції. Тому не диво, що Шобер за всяку ціну старався не вертати з порожніми руками. В Парижі, де він тільки коротко задержався, пішло йому, очевидно, все як слід. Зате в Лондоні стрів спершу деякий спротив, і то не між завзятими англійцями націоналістами, а навпаки, серед пауцифістичної, соціалістичної „лейбурпарті“. Мусів він наперед заявити в однім інтерв'ю, що в короткім часі надасть гостріший як досі закон про ношення зброї. Це малаб бути новелляція старого „Ваффенпатенту“ в тім напрямі, що не тільки ношення зброї, як досі, а й посідання її підлягатимуть строгим приписам. Такою заявою Шобер, очевидно, хотів ствердити, що він готовий перевести цілковите роззброєння Австрії і не пощадити при тому й т. зв. нелегальних військових формацій — себто гаймвер і респ. шуцбунд.

Хто буде може дивуватися, що правий, націоналістичний уряд Франції без особливих застережень готав був дати Австрії фінансову поміч, а „дівка“ Англія клопоталася за її „роззброєнням“, тому слід звернути увагу на тісні зв'язки австрійських соц.-демократів з керуючою соціалістичною партією Англії. Австро-марксист, як знаємо, вплинули тим не першим раз на своїх англійських партійних приятелів.

Пам'ятаємо, що зраз при вступленні Шобера до уряду англійський прем'єр Гендерсон у відповіді на інтерпеляцію одного зі своїх партійників з табору „лейбурпарті“ займався — а це не було дуже чемно — станом роззброєння Австрії та існуванням там піввійськових організацій. Як тоді ця інтерпеляція була інспірована австрійськими соціалістами, так і тепер причина вагання англійського уряду та неприязного відношення частин англійської преси до австрійської позички лежить в інтригах австро-марксистів.

Маємо отже перед нами новий приклад, як соціалістичній партії Австрії — а в суті річ соціалістам кожного краю — не залежить на добробуті держави як цілості, тільки на добробуті власної партії, вірніше: малої горстки лідерів партії. Кожному неупередженому ясно, що єдино при помочі заграничної позички можливо в Австрії перевести обширну інвестиційну програму у таким чином побороти безробіття й побільшити заробітки робітництва. Але австро-марксист готові піти і всупереч інтересам робітництва, як це чимнебудь не годиться з їх партійним крамом. Хотячи при помочі заграничного натиску позбутися свого найнебезпечнішого ворога, гаймверів, вони не вагаються ні хвилиночки інтригувати й за границею проти такої потрібної для австрійського населення фінансової помочи.

Не менше інтенсивно інтригують австро-марксист й у внутрішній політиці. Бачучи, що агітація гаймверів чимраз живіша та боячись за свій дотеперішній престиж і першенство в опануванні вулиці, австро-марксист від якогось часу піднесли клич: цілковитої заборони всіх походів якихнебудь піввійськових формацій. Соціалістичний бурмістр Відня давно вже видав такий закон для міста Відня. Але тут, як показали маніфестації першого травня, в практиці цей закон важний тільки для несоціалістів. Щоб досягнути такої заборони й у всіх інших краях Австрії, де панують несоціалісти, поступают соціалісти так: У всіх місцевостях, де тільки гаймвери влаштують якийсь фестиваль чи пропагандистичний похід, вони в тій самій порі аранжують протидемонстрацію, мотивую-

чи це потребою охорони робітництва перед „бандами“ гаймверів, чи просто кажуть, що це зняв „кипучої душі народу“. Такі червоні промахи відбуваються і тоді, коли дотичний краєвий намісник заборонив їх. Там чином червоні хотіли спровокувати якісь сутички між противниками, по можливості більші паніки і тривоги, рахуючи на те, що урядові з часом будуть за високі кошти удержання порядку при таких випадках і що злярмові оповістки червоних та червонявих газет зашкодять Австрії за границею. Це шлях соціалістів, аби примусити уряд заборонити походи гаймверів.

Коли покищо в цьому напрямі, не зважаючи на всі зусилля, аустро-марксистів не досягнути нічого, то вони ще й іншою дорогою стараються ослабити протисоціалістичний фронт. Уже від довшого часу всі червоні та від них залежні ліберальні газети розширюють чутку про противенства між канцлером Шобером та бундним канцлером Зайпелем. Якогось річового противенства між ними безперечно найбільшими головами австрійського публичного життя очевидно нема. Червоні хотіли тільки всіми силами до такої ворожбачі довести. Головно тому, а також з причин своєї слабости, Зайпель кинув недавно голодаство партії австрійських християнських суспільників і таким чином він, явний прихильник гаймверів, має вільні руки дотично всяких зобов'язань, що їх має його партія у відношенні до уряду. Що курс христ.-суспільної партії в душі Зайпеля та безкомпромісового антимарксизму буде вестися далше, за це ручить його наслідник у провіді партії, воєнний міністр Вогоін (Vaugoin). Як Зайпель, так і він явно заступає для консолідації Австрії одиноко можливу дівізію — потребу збирання всіх горожанських сил проти аустро-марксистів.

Віденець.

Малчачь!

В Москві арештовано відомого в цілім СРСР адвоката Бобріщова Пушкіна за його статті поміщені в правничих журналах, в яких він критикував радянську юстицію. Бобріщов Пушкін був редактором журналу „Накануне“.

Стан облоги в Шоляпюрі.

У Шоляпюрі проголосили англійці став облоги. На перехрестях улиць уставлено скоростріля та перегороди з кільчастого дроту. Багато індіанців арештовано. В Калькуті арештовано 60 індіанців.

„Дранг нах Остен“.

З Берліна подають, що німецький прем'єр міністрів Брїїнг виліде незабаром до Варми, де виступить велику промову про східну політику Німеччини. Брїїнг є тої думки, що влюч німецької політики в будуччїні лежить на Сході і німецький уряд присвячує щораз більше уваги східним справам.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Владислав Оркан.

(З приводу його смерті.)

Помер один із нечисленних польських письменників, що знав нашу літературу, був великим приятелем нашого національного відродження без політичних застережень і якого вся творчість споріднена з нашою літературою більше як творчість якогонебудь іншого сучасного польського письменника. Надовго перед війною Оркан видав антологію нашої модерної новели п. з. „Молода Україна“ і кинув тасло, що замерло в атмосфері польської критик: Україна має також свою літературу*).

Над свіжою могилою Оркана не слід би може горкатись спірних питань. А проте статті-некрологи мають одну смертельну хвилю: їх пишуть білими рожами так, немов би хотіли покіпному задолужити за терня всього життя. Вже хтось сказав панегірично, що Оркан написав кращу повість в селянського життя, ніж „Мужики“, за які Реймонт дістав нагороду Нобля. Та ніхто досі з польських критиків не має сміливости сказати голосно, що Реймонт був дуже винахідливим і слабим кандидатом на всевітнього лауреата.

Хтось інший нарікає, чому так рідко ставили польські театри пєси Оркана — недавнього лауреата Варшави? Неодна польський критик приневолений писати про Оркана спитає в ці дні польську суспільність: чому вона так мало читала цього оригінального, наскрізь „свого“ письменника?

* Найважливіші його твори: „Новели“, „Над кручем“, „Комірники“, „У розтоках“, „Свещаний світ“, „З тої сумної землі“, „Жертва, знята в кара“, „Новітній Геральд“, „Пастуша дроб“, „Франек Рачоци“, „Помір“, „Джека“, „З мертвої розтока“, „Весілля Прометея“.

5 зол.

коштує передплата за часопис „Діло“. Хто з Вп. Передплатників „Діла“ на дні 15. червня ц. р. буде мати заплачену передплату по кінець червня ц. р., буде брати участь у льосуванні нагород.

Велике діло.

На маргінесі першого зшитка Української Загальної Енциклопедії.

Перед нами перший зшиток (64 сторін вел. формату, 128 нумерованих шпальт) Української Загальної Енциклопедії, в якому в букви „а“ подано енциклопедичні відомости до слова „Антіної“ включно. Зшиток робить дуже гарне враження своїм зверхнім виглядом (добрий папір, чіткий, виразний друк) і багатством змісту, зокрема ілюстраційного матеріалу.

Поява того зшитку мусить надповнити кожного українця великою радістю. Цеж започатковане вже реально велике діло, що в хвилину його закінчення віддасть усім кругам нашого народу просто неоцінені прислуги. Помінаємо вже обставину, що така книга знання, над зложенням якої мусять працювати цілі десятки фахівців-спеціалістів, наблизить нас хоч у дечому до тих культурних народів, що спромоглися скорше від нас на видання своїх лексиконів.

Коли зважити, що жажда знання охоплює у нас в року в рік ширші маси й воли усвідомити собі, що ті маси не можуть користуватися подібними виданнями в чужих мовах просто тому, що їх не знають, то зрозуміємо, яку переважну роль зможе відіграти у нас перша українська книга знання. Але будьмо щирі: Чия для нашого пересічного інтелігента, особливо після скінчення квітінської польської школи, чужа, скажім, німецька мова така дуже зрозуміла? Нема сумніву, що й для нього стане українська енциклопедія добрим дорадником і помічником і він мусить заглядати до неї у всіх хвиливах сумніву чи невпевности. Словом: загальна українська енциклопедія стане в пригоді кожному без винятку українцеві і віддасть безперечно добру прислугу кожній людині при всякій нагоді.

З виданих перших чотирьох аркушів книги можна вже до деякої міри орієнтуватися щодо розложення в ній матеріалу і тимсамим щодо її об'єму. Нам здається, що — судячи по матеріалі з букви „а“ — наша книга знання матиме не передбачених три, а яких п'ять великих томів, з чого висновок, що ціле видання розтягнеться щодо розміру і часу праці доволі поважно. Та це вже справа дальшої редакційної техніки і редакція певно постарается виїти з цього побільшою рукою.

Після докладного переглянення першого зшитку енциклопедії можнаб поробити і деякі замітки щодо зазначених помилкок і недоглядів або дещо нерівного трактування різних справ

(застереження вивлинують деякі частини в оглядах чужих літератур, музичні частини то-що). Не підносимо того тут, бо в першому зшитку видавництва, яке друкується на провінції, дещо в відмічених недотач треба би опрацювати, а арештом, думаемо, краще подати всі ті заміти й уваги просто на адресу редакції, яка, не сумніваемось, прийме їх з вдячністю і використав в дальшій своїй праці.

Якби там не було, а можемо бути гордим, що й ми, українці, стали вже творити велика культурне діло на араок інших народів. Не сумніваемось, що праця й запал ініціаторів і упорядників енциклопедії підтримав інтенсивно ціла наша суспільність, а зокрема всі наші читальні, кооперативи, Соколи, Луги й інші установи, масово присилаючи передплату на дальші зшитки. Тільки таким чином приспішимо вихід у світ української книги знання, що стане для всіх нас найкращим другом-дорадником!

І. Н.

Горять рільні комунн.

„Веч. Москва“ повідомляє, що в псковській окорузі невикриті люди підпалили рільні комунн „Красноармієць“ і „Пламя“. Будинки ті агоріли до тла. Крім інвентаря агинило кілька членів комунн з сім'ями. ДПУ не могло викрити підпалачів, тому арештувало двох правосл. священників і їх обаннувало у підпалі.

Французько-Італійські наради в Женеві.

Італійський міністр закорд. справ стрінувся у секретаріаті Союзу Народів з Брїїном й обидва мали односторонню нараду. Брїян порушив справу фльоти і відносин між Францією і Італією. Після цього відбулось спільне сидання, на яке запрошено і Гендерсона. Розмови йшли головню про ці політичні справи, які будуть вирішені на нараді Союзу Народів у місяці вересні ц. р.

Політ. труднощі в Болгарії.

В Болгарії ведеться реконструкція уряду. Прем'єр Ланчев віділав короля і дістав нові директиви в справі реконструкції. Ланчев переговорав у цій справі із Цанковим, який голяться вступити до кабінету, як що його група дістала з портфелі. Ланчев не зголився прийняти умов Цанкова і преса пише, що це може спричинити димісію цілого кабінету Ланчева.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

Все це має свої глибокі причини. Польська література наскрізь інтелігентська: письменники, що змальовують побут простолюддя, вже самим своїм сюжетом зменшують коло своїх читачів. Оркан виріс з простолюддя, жив до смерти в рідній закутні Підгала, з якої створив світ своєї уяви і писав говірною цією закутні. Великий знавець селянської душі, стояв самотню серед письменників „Молодої Польщі“, для яких Підгала було в першій мірі одним з нових, ветіканих сюжетів, а не тим, чим для Оркана; єдиним доступним світом творчої праці, краси й психології.

Дивний це парадокс: — селянська маса кожного народу найдовше зберігає національні звичаї, найтриваліше продовжує традицію покоління, а одночасно психологія цієї маси найбільше споріднена між ріжними народами. Оркан при всьому свому поетичному пориві й острій обсервації реаліста не в силі дорівняти Гамеуні в його „Благословенству землі“. Оркан має епічний розмах та не має сили зосередитись; його новели не мають звязности його близького друга — Стефаніака, а повісті — колірія і перспективи його суперника Реймонта.

Що з того, що постаті Оркана мають проп і кости живих людей? Зачинаючи повість Оркана відчуваємо своєрідний готод пестившої уяви. Його постаті є замало зарисовані, а психологія його героїв бється в усіх екстремах верховництва, що починає роздумувати про життя, як про чорну прірву.

Оркан не знався понад світ своїх героїв. Він живе їхніми пересудами й при-трактивні як людина, що може визволитись на мент від якогось почування тільки ціною ясного погляду. Правда: душа верховництва має пробити немилосердною ясности в обличчі смерті: вона приймає неблагану Долю в вибачливою земінною мудрці; — але ця ясність не прояснює довкола світа, в якому живе, а мудрці не поглиблює існування.

З словом інтелігента, віжнов може аж пе-

реніжного, неорозумітого, Оркан єдин мужицьку душу. На нього находили хвилини духової порожнечі, невиріш і рещуки — тоді він, так само як неодна його найближчий односельчанин і великоміський декадент, шукав забуття в чарці. Над чаркою находив він хвилини найбільшого просвітку і найбільшого песимізму; непереможний нахил до неї вкорочував йому величину життя, в переносному апаціні й дослівному.

Оркан, що має радикальні суспільні погляди, аднав із ними врактивність, а навіть пересуди мужика. Твори його розитись в хвиливах, пати він почував себе значно більше познаним із мужицьким світом, його трагедіями і хвилинами просвітків, майже неперомілих для інтелігента.

У міру того, як симпатії читачезого загладу після війни схилились перал більше на сторону легкого, фельетонного, епіціанної літератури, Оркана читали щораз менше. В односторонній „Історії літератури“ К. Велічовського, де неодна сучасний письменник має свою сторінку характерний, Оркан має тільки одно речення. Зате має поруч портрет. Критикам, що мають до діла з напів „регіоналістом“ важко найти критерій. На Скальнем Підгалі? Тутмаєра мало більший успіх, як усі книги Оркана, що змальовували той самий світ з близькою епікою.

Оркан, перетворивши нашу мовою, міг би бути читаний майже як наш письменник. Але перекладчик мусів би перетворити всю підгалацьку говірну мур, на мову Федьковича. Не було би це легко при стилі, що виходить зовні рамки простонародної мови, так само, як мова Оркана поза рамки підгалацької говірки.

З автором „Давоса“ не наклеє як в усіма простонародних письменниками сюжет і мова не грають певної ролі, у всевітню літературу переходять тільки ті, що творять вичити тиш в цієї

Український Наук. Інститут у Варшаві.

Ще дня 7. лютого ц. р. польська Рада Міністрів прийняла постанову про утворення т. зв. Українського Наукового Інституту в Варшаві при польському міністерстві освіти. І щойно в останньому числі „Дзєннік-а Ужєндов-ого“ міні-ства освіти й віроісповідань (ч. 4. з дня 28. квітня 1930 р.) появилася відповідний розпорядок міністра освіти про це разом зі статутом Наукового Інституту.

Статут представляє завдання Інституту ось як: а) студії з ділянки господарського життя, культури й історії українського народу; б) підготовка сил до наукової праці. З такою метою Інститут має: а) влаштувати відчити у вищих наукових заведеннях, товариствах і наукових установах в польській або українській мові; б) уряджувати систематичні курси в українській мові у Варшаві та інших місцевостях; в) видавати свій науковий орган та оголошувати друком оригінальні наукові праці й переклади праць та підручників.

Звичайними членами Інституту є професори і вчені заслужені для науки, надзвичайними вчені, що займаються студіями над минущиною і сучасністю українського народу. Перші творять Колегію Інституту.

В Інституті є відділи: а) українського господарського і суспільного життя; б) української політичної історії та історії укр. культури (мова, література, духові струї); в) церковної історії. В міру потреби міністр може творити дальші відділи. Директора Інституту покликає міністр на внесення Колегії Інституту згоди з деякими звичайними членами, а секретаря на внесення директора на протяз 2 літ, тільки першого директора і секретаря на 3 роки. Директор кермує Інститутом і його репрезентує, а секретар є редактором і адміністратором Інституту під доглядом директора.

Научна Колегія кермує діяльністю науковою й адміністраційною Інституту, предкладає членів до номінації, кандидатів на стипендії грошо. При ній є бібліотека, головна українська, і орган: „Праці Укр. Наукового Інституту у Варшаві“. Печатка Інституту в польській і українській мові.

Інститут представляє до затвердження міністрови двоякі стипендії: а) вищі, призначені передовсім для українців, що бажають посвятитися научній праці під рукою одного з членів Інституту; б) нижчі для стипендістів українців, що студіюють як спеціальність один з предметів, обнятих Інститутом.

Міністр покликає Наукову Раду Інституту в характері дорадчого органу на 2 роки зпоміж представників научних установ, зложеною з 3 осіб для уділювання йому: а) опінії про плян річної праці Інституту, який предкладає Колегія Інституту і про кожну справу, яку міністр предочжить Раді до заопініювання.

Так виглядає розпорядок про Інститут і його статут на основі міністерського Дневника. Тільки сам Дневник приносить розпорядок про покликання надзвичайного члена і директора Інституту кандидата теології (російська наукова ступень, відповідаюча докторатові в б. Австрії — заувага наша) Олександра Лотоцького, контрактового професора варшавського університету, а на звич. члена і секретаря Інституту д-ра Романа Смаль-Стоцького, контр. проф. варшавського університету.

Цілий Інститут призначений, як видно, виключно для потреб української наддніпрянської еміграції, яка гуртується біля т. зв. унівського центру. Для українського населення Галичини й Волині він не тільки не має і не може мати ніякого значіння та практичної вартості, а навпаки є лише черговим польським маневром, яким його фундатори хочуть збаламутити прилюдну опінію та представляти цей свій сурогат за зв'язок українського університету, якого вони фактично заснувати не хочуть і не думають.

Грецький часопис на Україні.

„Комуніст“ повідомляє, що центр. комітет комуністичної партії б. України постановив видавати агітаційний часопис у грецькій мові. У зв'язку з мотивують зростом комуністичного руху в Греції та konieczністю вести пропаганду серед моряків грецьких кораблів, що причаляють до пристаней Чорного моря.

Англія узброює Китай.

Державний англійський підсекретар міністерства закордонних справ, Дальтон у відповідь на інтерв'ю одного посла, заявив у парламенті, що англійські фабрики зброї достарчали навітьському урядові 11 танків і більшу кількість муніції, а в найближчому часі Англія висилатиме до Китаю ще 12 танків.

EUMIG HARTLEY - то найкраща класа!!!
 Незрівняний в своїй доброті! — Велика селективність! — Велика сила і ідеальна чистість в'дбору! — Вилучує під гарантією фабричну локальну стацію!
 Сотні асетів в подвійному співідчутті про нечуване прямо пробосе, значіння цього радіоного апарату на полі радіонової техніки, **тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-лімпоний радіоноий апарат!**
 Генеральне представництво
ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ
 Львів, Леґіонів 1. — Телефон ч. 458 і 452.

З волинського виборчого фронту.

ДУБЕНЩИНА. Дня 4. V. відбулося велике районове віче в селі **Мошків**. На вічу промовляли послы Вислоцький і Целевич, а крім цього про справу православної церкви говорив член Повітового Нар. Комітету УНДО п. Кибалюк. Це село було колись наскрізь селярбівське, але тепер пізнало вже своїх фальшивих селярбівських провідників і стало на національному ґрунті. При візді наших послів до села вийшло кількасот поважних господарів напроги них з хлібом і сіллю, а один господар у патріотичній промові привітав їх іменем села, як братів галичан і своїх оборонців. Віче відбулося під голім небом на подвір'ю одного господаря. Промови послів витали зібрані гучними оплесками. Один із селярбів почав потім обороняти селярб-правницю, але коли зміркував настрої зібраних, то закінчив свою промову побажанням, щоби посол Чучмай вступив до УНДО (!). — Тогож дня відбулося друге районове велике віче в селі **Косарево**. Промовляли ті самі послы і п. Кибалюк. Це село також належало до селярбівських твердинь, але пізнавши розкладову роботу посла Чучмая, відсунулося від нього. — Дня 5. V. відбулося віче в селі **Тараканів**. Промовляли послы Вислоцький і п. Кибалюк. — Дня 6. V. відбулося велике районове віче у **Волиці Збигинській**. Передтим мав тут віче посол Чучмай і хоч село колись було під його впливом, то тепер на вічу виступало проти його руйніницької роботи, а на вічу УНДО, на якому промовляли послы Вислоцький і п. Кибалюк, селяни привітали промовців оплесками. — Тогож дня відбулося віче в селі **Липі**. Вічевики висказалися проти руйніницької роботи посла Чучмая, а його самого й тут азивали, щоби вступив до УНДО. Всі висловилися за Українським Нац.-Дем. Об'єднанням і за листом ч. 18.

КОСТОПІЛЬЩИНА. Дня 4. V. ц. р. відбулося велике віче в гміні (волости) **Степань**. Вічем проводив гром. Никифор Кудра. Сала Народного Дому була заповнена по береги. Зібрані заявили за листом ч. 18. Тогож дня перед вічем у Степані відбулася передвиборча нарада в **Казимириці**, а після віча вечером у **Стидині**. — Дня 5. V. вже в год. 7-й рано відбулася передвиборча нарада в селі **Мидзк Малий і Великий**, а потім протягом дня наради в **Стидині, Яполоті, Збужу, Любашах Великих і Корчівю**. У всіх громадах установлено мужів довіря, а в Степані вибрано волосний виборчий комітет. Настрій по громадах Костопільщини є дуже гарний, а люди навчені прикрими подіями з минулого, постановляють усюди голосувати на листу ч. 18.

РІВЕНЩИНА. Дня 4. V. ц. р. посол Максимович з селянином Шияном з Долищини, який добровільно зголосився до передвиборчої праці на Волині, відбули три віча: в **Дереваїні, в Клевани і в Голошеві**. Вічевики дуже радо витали посла Укр. Нац.-Дем. Об'єднання і селянина з Галичини, в якому вони бачили бажання селян з Галичини якнайтісніше зв'язатися з українським селянством Волині. — Дня 6. V. відбулося велике віче в **Грушвиці**, на якому промовляв посол Васильчук і селянин Шиян. Ухвалено таку резолюцію: „Зібрані на вічу в селі Грушвиці в кількості 500 осіб одноголосно заявляють, що стоять однодушно за національний блок при виборах усіх незалежних українських груп і голосувати будуть на листу ч. 18, та будуть його поширювати при перевиборах до сойму 18. травня та до сенату 25. травня“. — Тогож дня відбулося велике віче в селі **Дятковичах**. — По селах зустрічаються подекуди селярби й радикали, але і селярбизм і радикалізм поширився в них просто наслідком непорозуміння.

КРЕМ'ЯНЕЧЧИНА. Дня 27. квітня ц. р. відбулося віче в селі **Лопушно**, на котрім зібралася все село Лопушно, а також селяни з доокочинних сіл. На вічу промовляв сен. Кузьмин, котрого промову присутні нагородили бурєю оплесків. Сен. Кузьмин відбув наради і конференції з поодинокими людьми в таких місцевостях: **Вербовець, Карначівка, Шили, Коханівка, Гнидава, Чайчиці, Снігурівка, Перенірка і Боршівка**. Дня 6. травня було віче в **Боршіві** під церквою. Вічу передшоджувая місцевий батюш-

ка-москвофіл **Іван Тимотієвич**. — Дня 4. травня відбулося друге віче в селі **Лопушно**. Лопушно — найвідоміше українське село на Крем'янеччині. В ньому є читальня „Просвіти“ і кооператива, що містяться у власній домівиці; є рівнож одинока на цілий повіт українська школа. Аж 4 рази складала громадяни Лопушна шкільні декларації, поки допили свого. Цікаво, що частину громадського ґрунту село відвело на садок ім. Т. Шевченка. В чудово-величавій церкві Лопушна співають дуже гарно два хори по українськи під дириґуванням селян. Віче пройшло успішно. Промовляли пос. Хруцький і сенаторка Кисілевська. Прегарна промова нашої сенаторки зробила дуже сильне вражіння на вічевиків, а особливо на селянок. Наслідки цієї промови зараз-же показалися. Коли після промови вічевики почали співати „Ще не вмерла“ і коли поліція кинулася розганяти присутніх, жінки майже непорушно стояли на своєму місці і дальше продовжували спів. Наслідком протесту послів, а головннм з огляду на грізну поставу присутніх, поліція перестала розганяти вічевиків. — Дня 6. травня сен. Кисілевська і пос. Хруцький відбули віча в **Малому Ракіаці**. Селяни заявили за ч. 18. В той-же день після обіду розпочалося віче в місті **Вішнівиці**. Присутніх було коло тисячки. З самого початку кілька осадників постійно переривали промову посла Хруцького, який говорив про виновників господарської кризи і грошевої скрути. Пізніше референт староства Галка двічі грозив розв'язати віче під тою пряткою, що бєсіда про працю і політику докинати не має відношення до виборів. Коли все це не помогло, один з осадників, Штенцель, покинув своє місце в юрбі і став недалеко від посла Хруцького. Якийсь час цей панок, від якого сильно несло горілкою, стояв спокійно. А коли посла Хруцький, скінчивши характеристику одинки і трійки (визволенців), почав говорити про 8 (селярб-правниця), осадник з грізною міною щось забурмотів і хотів ударити посла. Однак один з українців ззаду за карк його відтягнув. Тоді Штенцель влруге кинувся на посла Хруцького, але у войовничо-п'яному запалі помилувався, вдарив адміністраційного референта староства Галку і почав сильно трусити його за плечі. Поліція, що тимчасом почала розганяти вічевиків, не скоро зауважила ошибку і референт добрих кілька хвилин був у руках п'яного осадника. Цікаво, що поліція хотіла арештувати того українця, який відтягнув Штенцеля, коли той уже ладився напасти на посла Хруцького. Віче після цього інциденту розв'язано.

В Індії кипить.

Відекороль Індії видав до населення відозву, в якій заповідає поважати реформи адміністрації. Навіть помірковані елементи гіндуського народу прийняли цю відозву несприхильно. В околицях Пешавару англійці бомбардують обжиті села. В м. Шіроді арештовано 158 осіб, а підчас сутички було 16 гіндусів ранених.

Невдача „безбожників“.

„Безбожники“ подає, що головна рада безбожників СРСР опублікувала догану для безбожників на Білій Русі за слабі виследи антирелігійної акції. Стверджено, що в кожному роком менше осіб зголошується до антирелігійної пропаганди і що сила та вплив церкви зростають.

Політичний блок лівиці в Іспанії.

З Мадриду пишуть, що ліво настроєні елементи творять спільний блок лівиці, до якого приступлять республіканці, радикали і соціалісти. Цей блок має на меті безоглядну опозицію проти теперішньої влади.

З Українського Протиялькогольного Товариства „Відродження“.

(КОМУНІКАТ.)

В днях від 28. до 31. березня ц. р. відбувалася прилюдна збірка у Львівському і Станіславському вєвідстві на ціль протиялькогольного боротьби.

І. Всі збіркові комітети були обов'язані до дня 8. квітня ц. р. переслати зібрані гроші і збіркові листи до Т-ва „Відродження“ у Львові, вул. Гродівських ч. 4. Богато комітетів і поодиноких громадян не зробило цього у свій час, чим унеможливили замкнення підсумків збірки, яких під загрозою особистої відповідальності голови Т-ва вимагають дотичні вєвідства.

Тому прохаємо довшє не задержувати висилки грошей та до дня 20. травня ц. р. переслати гроші і всі листи (використані і невикористані).

II. Для пропаганди протиялькогольного ідеї видає Т-во „Відродження“ від січня 1930 р. свій

УРЯДОВО ДОЗВОЛЕНА ЦІЛКОВИТА ВИПРОДАЖА ШОВКОВИХ ТОВАРІВ з причини ліквідації того відділу в фірмі Wilhelm Strum, Львів, вул. Боїмів ч. 9.

журнал, який розсилається вже три місяці прихильникам нашого руху по 107.000 примірників місячно. Т-во „Відродження“ вже три рази просило за вирівнання передплати (по 3.60 зол. на рік), але 8.500 читачів ще не сповнило свого обов'язку і через те спричинило Т-ву дуже великі грошові втрати.

На дилі Т-во було приневолено вислати ще раз особисті уп'ямнення на вирівнання передплати. Маємо надію, що шановні Читачі не схочуть доводити видавництва і Товариства „Відродження“ до упадку та негайно вирівняють свої задатки.

III. Т-во „Відродження“ звертається також до своїх дійсних членів з проханням відповідно вирівняти вкладки по 1 зол. за рік 1930. Вкладки, це одиницький дохід Т-ва! Тому просимо не жаліти на уп'ямнення! Члени! Здавайте нових членів і передплатників для „Відродження“!

IV. Адміністрація „Відродження“ повідомляє Шановних Передплатників і прихильників, що чергове число появилося в більшому об'ємі в червні п. р., як ч. 4—6.

Головна Рада „Відродження“ надіється, що Українське Громадянство, оцінюючи вагу і діяльність нашого єдиного протинальогольного Т-ва для піднесення моральної, фізичної та матеріальної сили Нації — прийде нам з допомогою, не відказуючись від негайного сплатення своїх величезних зобов'язань.

Якщо Укр. Громадянство не сповнить своєї обов'язку, то й понесе конеквенції не тільки за припинення праці, але й за упадок Товариства.

ГОЛОВНА РАДА

УКРАЇНСЬКОГО ПРОТИАЛЬНОГОЛЬНОГО Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ“.

Нова Міська рада у Львові.

Львівський воєвода Годуховський вислав до всіх членів міської ради з вибору запит чи схочуть увійти в склад нової міської ради, яку мають наповно покликати. Речниця відповіді воєвода визначив на 5 днів. Тому можна надіятися, що нову міську раду покличуть до життя вже в найбл. днях.

Рада Ліги Націй.

Справи Нац. меншин.

На засіданні Ліги Націй дня 15. травня було на денному порядку дві меншостеві справи. Реферував їх представник Японії. На домагання польського представника Рада постановила не розглядати справи Охмана на цій сесії та відложити її аж доки польський уряд не предложить анкети, що торкатиметься не лише справи відкликаного дозволу виконувати функції праводорадника, а також умови, серед яких Фольксбунд або Охман одержали довірочні польські документи. Мін. закорд. справ Німеччини Курціус висловив надію, що слідство буде переведене докладно та скоро. Мін. Залеський обіцяв це. Справу лікарів Брат. Спілки відложили до вересня. Спеціалісти за той час інформуватимуться в комітеті правників. Мін. Курціус висловив жаль, що польський уряд не міг поступити в тій справі згідно з поглядами Кальондера.

Вкінці Рада постановила, що найближча 60-та сесія відбудеться 5. вересня ц. р. На цьому закінчено денний порядок і сесію Ради замкнули.

Пос. Тромпчинський каже, що його хочуть застрілити.

На передвиборчій вічу в Гвезлі посол Тромпчинський у промові виступив гостро проти марш. Пілеудського та санатції. У звіті з тієї промови в „Кур. Позн.“ м. і. сказано: Вкінці бесідник згадав про розмови, що їх мав п. Пілеудський в справах застрілення кількох послів, м. і. пос. Тромпчинського. „Коли це мала бути погроза до мене — говорив бесідник — то можу п. Пілеудського впевнити, що буде безуспішна, бо я моєї поведінки не зміню. Я дожив літ, що в недалекою межю життя. Тому не маю багато чого втратити. Моє життя в руках Бога. Колиж мені судилося згинуть з руки опришків, то маю надію, що мою смерть принесу хосен країні. Бо варід прокинеться. Я не сумніваюся, що мене піметилиби“. У промові згадав бувш. маршал сенату, що сойм краще працює, ніж уряд, що полковницький уряд це провокація гром. думки, що нове іменування Пристора, хоч одержав заяву недовіря, суперечить конституції.

Наради в Бельведері.

У Бельведері відбулася політична нарада. Взяли в ній участь: марш. Пілеудський, прем. Славек і бувш. прем. Світацький.

Самовбивство поручника-летуна.

У Львові при вул. Кентшинського 32, застрілился поручник-пілот з 3-летунського полку в Лідзі-Елз. Радецький. Причиною алеться була любов, та це ще не доказано. Пок. Радецький був у Львові на фотографічній курей політехніки.

Самовбивство вдови.

При вул. Лепартопича ч. 15, відбрала собі життя 50-літня вдова по пісьм. лікарі Ір. Огуркова. Наслідком атилілі. Огуркова понала в нерв. розстрій і вже кілька разів намагалася відібрати собі життя. Ост. разом напалитла в леві нугли і заткала комни, ошела повелитася на шатину на балконахих дверях. Коли син, студент сибирецького тету, вернув додому, настав матір вже неживу.

Грабіжницький напад.

У львівській філії Варшавського Диск. Банку при вул. 3-го травня відбрала 57-літня Штенгельова (зам. при вул. Браєрїєвській 7) 600 дол. За Штенгельовою виїшло з банку двоє добре познаних людей. Коли Штенгельова виїшла в сині йому при вул. Браєрїєвській, один із напасників заступив їй дорогу, пібито шукаючи загублених грошей. Другий тротив Штенгельову та хотів вивести торбинку. Штенгельова задропила до свого партерового мешкання. Виїшла дочка нападеної та стигнула крик. Напасник покинув вирвану торбинку і оба пустились бігати. За відкаючими пустились прохожі, а пол. агент Баран придержав одного з них при вул. Подлявського 16. Другого напасника арештував поліцай в борі з італцеларії при вул. Шопова 8. Згодн побачив, що нема рятунку, тому вбіг до ванцеларії, щоб вловити клієнта. Виївилоса, що цей, що вирвав Штенгельів торбинку це 36-літн. Гермон Суховольський в Радимива, зам. у Варшаві, а його товариш те 41-літній Із. Димант із Позні. Обіжники здогнали алодів, бо не запрямітили, що один із них покинув торбинку. Коли вернулося, арстали ще торбинку з грішми біля дверей.

НОВИНКИ

Адміністрація „Діла“ повідомляє, що її бюро від дня 15-го травня ц. р. відчинені до год. 6. вечором.

— Адміністрація „Діла“ почала вже даром висилати цікаве оповідання Волод. Островського, яке появилоса книжкою п. з. „СМІХ ЗЕМЛІ“, всім Вп. Передплатникам, що згорні заплатили передплату за І. піпрік 1930.

— Черче. Відкриття першого сезону дня 1. червня. В першому сезоні знижені ціни. Проспекти і подрібні інформації висилає управа заведення — Черче, почта Рогатин, або Дирекція Спілки — Львів, Ринок 10Д, Центробанк.

— Трагедія княжни емігрантки. Молоденька російська княжна Наталія Беркунов жила в Празі разом зі своїми родичами, які опинились на еміграції, завели собі маленьке підприємство, часто бідували і жили надією, що їх дочка, вродлива, 18-літня виїде заміж за якого багатого чоловіка і визволить їх з нужди й бід. Але княжна Наталія залюбилася в молодого чеського студента Францішка Трумбіча і хотіла повічатись з ним. Колиж родичи не дозволили дочці виїти заміж за бідного студента, княжна виїшла за місто і застрілилася. Студент Трумбіч довідавшись про смерть Наталії, повісився в домі своїх родичів.

— Знову профанація стрілецької могили! З Білобожницької, пов. Чортків, пишуть нам: На Білобожницькому цвинтарі деякі похованці Український Січовий Стрілець Семен Кутний, родом з Курович к. Львова. Білобожницькі громадяни опікуються тою могилою, яку підправили і поставили на ній хрест. Тимчасом якісь невідомі люди викинули вночі хрест на поле і пірвали вінок, що був на тому хресті. Громадяни знову виправили могилу і закопали хрест, але невідомі вороги повторили знову свою „штуку“. Це повторялося трохи і не диво, що ціле село обурилося на таку профанацію могили до живого. І ось у відповідь на цю профанацію люди закопали на могилі ще більший хрест, обвели її дротом і тепер біля неї сторожать. Прибрану як слід стрілецьку могилу посвятив наново о. декан Воробжевич і в цьому святі взяло участь ціле село, присягнувши боронити ту цінність по всі часи. При кінці зазначимо, що агент, який приїхав до села у зв'язку з цією

КІМ.

З українського музичного життя в Празі.

II. концерт у 70-ті роковини уродин Й. Б. Ферстера.

Другим концертом, що звернув на себе увагу, був урочистий концерт, що його влаштував Український Пед. Інститут у Празі 4. квітня в салі „Глагол“ з нагоди 70-их роковин народження чеського композитора Й. Б. Ферстера. Концерткову програму попереджав реферат доц. Ф. Стешка: „Й. Б. Ферстер, життя і творчість“, у якому референт коротко і ядерно визначив шляхи розвитку творчості ювілянта. Й. Б. Ферстер є значною постатю в чеській музиці: він спонує генерацію, що заложила й дала напрям чеській національній музиці — Сметана, Дворжак, Фібих, Бендль — зі слідуочими генераціями. Ферстер сам оглядає цілий майже 60-літній розвиток чеської музики.

По рефераті слідувало тріо Ф-моль (скрипка — лект. О. Кисяків, чельо — п. Садло, форт. — лект. В. Березовська). Згадані виконавці тріо лише принагідно зібралися для утворення цього ансамблю і це відбулось навіть на технічному боці виконання.

Лект. Н. Дяченко відспівала „Сон“. Не зважаючи на недугу, співачка зуміла виказати все багатство моментів свого голосу. Сонет „Марії“ і „Лісом“ відспівав лект. Д. Левитський (тенор). Д. Левитський зрілий, закінчений концертний співак з доброю школою. Трохи разить у співака з такою технікою і доброю дикцією змагання перетворювати „і“ на щось середнє між „а“ і „о“. Арію Ессікі з опери тієїж назви виконала студ. С. Нагірна. Ця арія написана з майже Сметанівською чистотою, вона співуча й характеристична для оперової творчості Ферстера, який завжди узнавав поруч муз. драми й італійську оперу. С. Нагірна (учениця проф. Кадержабєка) від-недавна знайшла характер і природу свого голосу: її сфера — кольоратура. З цього моменту співачка розвивається дуже швидко. Арія Ессікі, хоча й не відповідає характерові голосу С. Нагірної, була відспівана легким, дзвінким голосом.

Концерткову програму закінчила хор Інституту відспіванням „Української пісні“ під диригуванням в. об. доц. П. Шуровської-Росіневичевої. Ця пісня — один з перших опусів Ферстера і на ній можна бачити, з якими засобами муз. техніки композитор починав свою хорову творчість. Після цього лише стане ясним той великий і довгий шлях, що його перейшов композитор, щоб пізніше дати хочби такий таір для хору (бо їх у Ферстера досить), як „Льодова королева“. При фортеп'яні були пп. В. Березовська і Р. Савіцький.

При кінці кілька слів з приводу реферату доц. Ф. Стешка, декана муз.-пед. відділу Інституту. Скільки років існує відділ, завжди відзначались муз. свята подібними концертами. І завжди концерт попереджував реферат доц. Ф. Стешка. Ці реферати є цінними монографіями, присвяченими муз. явищам в європейській, українській та чеській музиці. За відсутності української муз. преси цей матеріал лишається невідомим ширшому українському загалу. Напр. реферати, присвячені чеським музикам (Сметана, Фібих, Дворжак). В післявоєнній добі контингент слухачів-українців у пражській держ. консерваторії що-року збільшується, вже тепер маємо групу українських композиторів на чолі зі славним В. Барвінським, що дістали муз. освіту у згаданій консерваторії. З'являється потреба в познайомленні українців з чеською музикою, а головне, з її напрямами національного розвитку, щоб можна було зясувати ті впливи, серед яких виховувались наші музики. Цю прогалину моглаб заповнити поява друком рефератів доц. Ф. Стешка в українських журналах, хочби й не присвячених питанням музики.

Гандіві одностудці, що є біля Бомбаю, мають придустити ген. вступ на держ. складі соли в Дарсані. Наступом кермуватиме особисто інд. поетка Саролжині Наїду, що тепер станула на чолі інд. незалежницького руху. Вона веде боротьбу під кличем „Смерть або побіда“. Сказала, що передовсім вирушить проти англ. військ. Влада вислала для безпеки складів соли в Дарсані все війсьське з Джалапору.

Поетка Наїду веде Індійців у біг.

Гандіві одностудці, що є біля Бомбаю, мають придустити ген. вступ на держ. складі соли в Дарсані. Наступом кермуватиме особисто інд. поетка Саролжині Наїду, що тепер станула на чолі інд. незалежницького руху. Вона веде боротьбу під кличем „Смерть або побіда“. Сказала, що передовсім вирушить проти англ. військ. Влада вислала для безпеки складів соли в Дарсані все війсьське з Джалапору.

О П Е Р А Т О Р 1831 11-16

Д-р Д. Сассовер
 Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38-51
 Хірургічні недуги. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

профанацією могили з Тернополя, випитував на місці тільки за тими, що справляли стрілецьку могилу...

— **Цінна книга.** На днях вийшла з друку і подалася в розпродажі „Ілюстрована історія України 1917—1923 р.“ (II том) проф. Дмитра Дорошенка. Цей том обіймає гетьманські часи і має, побіч наведеного загального, ще такий спеціальний заголовок: „Українська Гетьманська Держава 1918 р.“ З технічних причин, як довідуємося з передмови автора, появилася досі друком з „Ілюстрованої історії України 1917—1923 р.“ тільки цей II том. Перший і третій про перед- і погетьманські часи на Україні появляться пізніше. Не зважаючи на те, книга творить сама для себе окрему цілість. На 510 сторінках (424+LXXXVI, форм. 4°) автор зібрав масу цінного історичного матеріалу (документів та актів), оживив його своїм гарним стилем та приступною формою викладу і таким чином зробив книгу незвичайно цінним надбутком у нашому новому науково-історичному письменстві. Коли зважимо, що автор книги був гетьманським міністром закорд. справ у цілому майже гетьманському періоді нашої державності, то зрозуміємо й оправдаємо ту тенденцію, яка, не зважаючи, на благородне змагання автора бути безстороннім в оцінці подій та людей, всеж такі місця пробиваються та не може не апатати в вічі читачеві. Але ніяка історія, до якої доби нашої державності вона не відносилась би, не може бути тепер вільною від політичного світогляду автора, який і надає їй своєрідну тенденцію в освітлюванні подій. Обговорювана книга має для нас ще тим незвичайну вартість, що вивисює та виявляє багато таких моментів гетьманської доби, які були нам досі невідомі, а ще більше таких, про які ми мали тільки односторонні відомості. Книгу можна набувати в книгарні Наук. Т-ва ім. Ш. у Львові.

— **На карти „Рідної Школи“**, звільняючи від щорічних напів з нагоди Воскресення Христового зложили в зол. Пп. Громадяни(ки): з Косівщини: 6: Оришук Яків — Гринєва; 3: о. Вергун Володимир; одна особа 1 зол.; Бібрка: 5: д-р Венгльовський Іван; 2: Коцюмбас Ярослав. Громадяни Перемишлян через філію „Просвіти“ 31; Устрик Дол. через кружок „Р. Шк.“ 30; Городецькі через кружок „Р. Шк.“ 25; Мостиська через кружок „Р. Шк.“ 18. — Хто слідуючий?

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала дві дівчини, Олександру Гурську і Марію Крігель за крадіж тулпанів з міських кльомбів біля Собіського. — В реставрації Маврикія Рада при вул. Городецькій ч. 67, арештовано за бійку і вивовчення шиб, гостей цієї реставрації Казимира Пельчара, Вацлава Пйотровського, Євгенія Ходука і В. Кміотка, які в пьяному стані вчинили авантюру. — У зв'язку з крадіжкою 20.000 золотих у дирекції публ. робіт арештовано Петра Секулу, Осипа Фіша, М. Кохана, Осипа Рідля і Жигмонта Вольського. — Якийсь злодій украв у трамваї в директора в'язниці Казимира Бриля годинник, вартості 400 золотих. — При вул. св. Софії ч. 28, намагалась отруїти М. р'ів Фоківна, але її урятовано. — Марія Надець прийшла до переконання, що життя нічого не варта і на вул. Чарнецького перед церквою Кармелітів випила отруту і її відвезено до лікарні. — При вул. Бочковського ч. 11, арештовано Дмитра Дурбака, якому закидають крадіж біжутерії.

— **Розправа проти братів Гнідеців зі Сеньковець** обвинувачених в убивстві й підпалі відложена до 23. ц. м. в цілі покликання нових свідків і лікаря окуліста, який на внесок оборонця мав би ствердити, чи обв. Павло Гнідець, як короткозорий, міг застрілити вночі Юрка Задорожного.

— **Мука і печиво подешевіли.** З днем 15. травня у Львові обов'язують такі ціни муки і печива: 1 кг. пшеничної муки 65⁰⁰ коштує в гуртівні 65 сот., у детальній продажі 71 сот.; 1 кг. муки житньої урядового типу темної, у пекарні 26 сот., у торгівлях 28 сот.; 1 кг. хліба із житньої муки типу урядового в пекарні 38 сот., у торгівлі 40 сот., 1 кг. хліба пшенично-житного урядового типу у пекарні 49 сот., у торгівлі 51 сот. Ціни булок не змінені.

— **Лотиські співачки** окрадені. На днях до Познаня приїхав лотиський хор світової слави і дав там кілька концертів. Невідомий злодій закрався до кімнати кількох співачок цього хору і викрав їх гардеробу, біжутерію та гроші.

До Загальної Агенції
 „Assicurazioni Generali“
 у Львові
 вул. Коперника ч. 3.

Мій муж бл. п. о. Володимир Богачевський обезпечений був у Вп. Панів полісою ч. 575.345 на суму 1000—доларів U. S. A. (тисяча).

Відшкодування виплачено швидко і без ніяких перешкод, хотий Попійник був коротко перед смертю обезпечений, за по отримк сяздаю Товариству, мою широко-сердечну подяку.

Львів, дня 12. травня 1930.

Олена з Дудикевичів-Богачевська.

— **Смерть німецької феміністки.** В Берліні померла д-р Олена Лянге, яка довгий час стояла на чолі феміністичного руху в Німеччині і відіграла велику роллю в суспільному житті взагалі. Німецьке жіноцтво завдячує цій діячці реформу жіночого шкільництва та збільшення цього шкільництва. Олена Лянге була також редакторкою журналу для жінок „Ді Фрав“. Померла у 83. році життя.

— **Смерть англійського політика.** В Лондоні помер б. провідник незалежної робітничої партії Уйтлі. В молодості був він звичайним копальняним робітником, потім послом, а в кабінеті Мекдональда міністром здоров'я. Мав славу знаменитого промовця й полеміста.

— **Англійський лауреат.** Після смерті Роберта Бріджеса, вибрали поетом-лауреатом Джона Мейсфілда, що має 55 літ і від широке бурляче життя на морі. Свою літературну кар'єру почав він повістями, в яких вишував прихід нової, здорової, моральної демократії і виступав гостро проти суспільного ладу, збудованого на жадобі збогачення. Славу придбав він собі драматичною поемою, виданою в 1911 р. п. з. „Вічне вибачення“, а згодом „Сонетами й поемами“. Видав також нариси з війни „Стара фронтова пісня“. Збірні поезії й поеми видав 1919 р.

— **Там читають біблію.** Як відомо, в Англії і сьогодні біблія належить до найбільш улюблених книжок. Лондонська преса подає, що 1929 року в Англії продано 12 мільйонів примірників біблії. Англійські релігійні видавництва видають біблію в перекладах на 630 мовах світа.

— **Вільгельм II фаерманом.** На днях в Дорні вибухла пожежа в домі приятеля Вільгельма II. Буаший німецький пісар взявся до гашення пожежі, командував сусідами, що носили воду і сам залярмував пожежну сторожу, але зки вона приїхала, Вільгельм II погасив вогонь і сміючись говорив до пожежників: „Я ліпший фаерман як ви“.

— **Нове про Наполеона.** Дня 5. травня минули роковини смерті Наполеона і з цієї нагоди французька преса подає нові цікаві відомості про останні роки життя цього великого корсика. Особливо згадується драматичний епізод із життя Наполеона: Було це 13. квітня 1814 року, коли то Наполеонові вручено наказ оселитись на Ельбі. Наполеон, пригноблений і розбитий на душі, хотів отруїтись, заявляючи: „Я жив досить! Бідна Франція! Не хочу бачити, як тебе обдирають із честі і слави, тому хочу вмерти!“ Вранці маршал Колінкур побачив Наполеона на постелі, блідого, майже непритомного. Він дрозав на цілому тілі і дивлячись на портрети жінки і сина, говорив: „Я вмираю! Всі мої листи і папери віддай жінці. Як трудно вмерти, як погано, що смерть не має сили вбити мого здорового тіла!“ — Що сталося з вами? — спитав маршал. — Я отруївся опіумом, я випив дозу, від якої вмерло 5 людей. Покликаю лікаря, який хотів рятувати ексцесара, але цей крикнув: „Принеси мені ще отрути, чуєш? Наполеон тобі наказує!“ Перестрашений лікар, не знаючи що робити, сів на коня і зник невідомо куди. Наполеон довго мучився, опановував біль і спокійно чекав смерті. Але сильний організм сам поборов отруту і другого дня Наполеон виїхав на Ельбу, кажучи: „Не чіплялась мене смерть на полях бою, не хоче забрати мене й тепер! Іду на Ельбу, де буду жити спогадати про моїх дорогих воляків і Францію. Треба мати відвагу жити!“ По деякім часі Наполеонові стало скучно і він покинувши Ельбу розпочав нову боротьбу, яка відома, як доба „100 днів“.

— **Роззброєння.** В Зєдинєних Державах Півн. Америк вилено новий рід гармати, яка механічно видає 25 стрілів на мінуту. Цими гарматами будуть стріляти головно проти літаків. Гармата має окремий апарат для точного вимірення цілі.

— **Продають дівчат.** Поліція в Буенос Айрес викрила велику шайку торговців живим товаром. До цієї шайки належало аж 400 осіб, які під проводом Самуеля Корна вишукували дівчат і продавали їх до домів розпусти. Цікаве.

Япанський порошок
КАТОЛ
 2088 1—10 у б и в а є
 КОМАХИ Я НАСКОМІ.
 Акс. Tow. Azumi & Co. Ltd. Osaka (Japan).

що найбільше дівчат закупило це підприємство в Польщі і СРСР. Слідство виявило, що ця шайка „працювала“ 10 літ і за той час перепродала 2000 дівчат, з чого 180 дівчат закупили аматори живого товару в Аргентині.

— **Андерсен зблизька.** Андерсен як і кожна людина, мав свої слабкі і смішні сторони вдачі, про які тепер з нагоди 125. роковин його уродження, скандинавська преса багато пише. Журналіст Ліндштрєм, який приятелював із королем казок, пише, що Андерсен був недовірчивий, боязкий і гіпохондрик. Коли його поклонниці, знаючи, що Андерсен, як дитина, любить солодощі, прислали йому різні дарунки, то Андерсен побоюючись, щоби його не отруїли, запрошував до себе приятелів, давав їм покушати присмаки, отримані від жінок, а сам стоячи збоку, чекав чи котрий з його гостей не паде трупом. Колиж нічого нікому не шкодило, король казок забрався до їди і споживав величезну масу солодощів. Боявся він також попасти в летарг і бути за життя похороненим, тому, що ввечера помолвившись, лягав спати, але перед тим дивився під постіль чи там не сховався який бандит, а над ліжком завішував паперову таблицю із написом: „Конференцрадник Андерсен не помер, він спить“. Андерсен був дуже славолубитий і не любив Ібзєна за те, що він засланяв його ім'я. Коли одного разу до його міста приїхав Ібзєн і міська рада улаштувала для нього урочисту вечеру й запросила Андерсєна, цей не хотів прийти на вечеру, мовляв, він хорий. Але Ібзєн дуже добре зрозумів задрість Андерсєна і переказав йому: „Передайте від мене привіт і скажіть, що Ібзєн дуже бажав би побачити найбільшого сучасного письменника в Європі Андерсєна, якого я ціную і люблю“. Андерсен почувши ті слова, зараз виздоровів і прийшов на вечеру та провів із Ібзєном довгий час на веселій розмові.

— **Особисті вісті.** Дня 29. травня на Високій Технічній Школі в Даниїгу студ. Володимир БаБяк дістав титул інжиніра хемії.

Дописи.

ГАЛИЧ. (Праця Повіт. Кружка „Рідної Школи“). Від 4-ох літ існує в Галичі Кружок „Рідної Школи“, що пізніше дістав права повітового. Перший рік існування Кружка та його діяльність давали запорук, що він якнайкраще буде розвиватися та поведе праця належним шляхом. Та вже слідуючі роки завели в тих надіях. Щобто 1929-ий рік зазначився знову крашним роком в розвою Кружка. Старшина під головуванням о. кат. Чопєя здвоєв працю. З приходом п. Корчяньського, що обняв рівночасно організацію „Р. Школи“ і Філії „Просвіти“, праця набирає нового змісту. Жертвенність села збільшується, а тим самим і бюджет Кружка „Р. Школи“ крашає. Щоб не бути голословними, наведемо факти. Зі звіту на Загальних Зборах виявилось, що за пів року праці організатора І. Корчяньського (в 1929 р.) оборот Кружка досягнув квоти 6.192'47 зол., в той час, як у цілому 1928 р. вносили усього 1.502'70 зол. Ще краше увидатнюють розвій Кружка різні збірки: з коляди в 1927 р. вплинуло 126'58 зол., в 1928 р. з коляди 68'64 зол., з писанки 134'47 зол., в 1929 р. з коляди 218 зол., а вже з писанки 374'64 зол. В 1930 р., не зважаючи на кризу, зібрано з коляди 595'32 зол. І якщо в 1930 р. вплинуло 595 зол., то в рр. 1928 і 1929, коли селові багато краше велося, повинно було вплинути на коляду абсолютно значно більше. До цього причинилися безперечно часті поїздки організатора та праця цілої Старшини. В 1929 р. відбуто організ. поїздок (за пів року) майже 100. — Покрашала теж і справа висилки грошей до Гол. Управи. І так: в 1927 р. переслано до Г. Управи 241'00 зол., в 1928 р. всього 78 зол., в 1929 р. вже 907'67 зол., а в 1930 р. за час трьох місяців 498'25 зол. — В останніх часах засновується ще кілька нових Кружків; у березні алаштувано 5-тижневий освітньо-господарський курс в Бовшеві, а також ведуться приготівчі гімназ. лекції до нижчих клас неогуманістичної гімназії.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 15. травня ц. р.: за масло експортне солене прима кілограм — зол., за масло веселене блондове — зол., за кілограм; за літру молока 0'29 зол.; за літру сметан 1'30 зол.; за копу верш 6'50 зол.

Зі спортивного життя.

Перемисьль. СЯН—К. С. 28. 3:2.

В Перемислі розіграв 11. ц. м. Сян змагання з польською Б-класовою дружиною К. С. 28. Вислід виграної Сяну за низький, коли взяти під увагу те, що цілий час гри Сян мав значну перевагу над своїм противником. — У найближчу неділю Сян грає перші змагання за мистецтво Ц-класи з „Огніском“ у Ярославі.

Недільні змагання.

В найближчу неділю (18. ц. м.) львівська Україна грає в Перемислі з Польонією, де нашу дружину чекає дуже тяжке завдання. Колиб Україна справилася з перемиським суперником, то зможе піти сміливим кроком на здобуття мистецтва львівської А-класи. — Позатим в цю неділю грають ще такі А-класові дружини: Світезь — Гасмонія і Чорні І. В. — Яніна у Львові, Погонь (Стрий) — Лехія в Стрию і Ресовія — Погонь І. В. у Ряшеві. — Головною атракцією Львова будуть у неділю змагання за мист. Ліги Чорні — Погонь,

що відбудуться на гриші Чорних. Вислід цих змагань ніхто передбачити не в силі.

В культурному світі — й у нас.

Минулої неділі відбулися міждержавні ячеві змагання Мадярщина—Італія в Будапешті за чашу Європи для професіоналів, уфундовану чеським президентом міністрів д-ром Швєглем. На змаганнях цих був не тільки мадярський уряд у комплекті під проводом президента міністрів графа Бетлена, але й сам регент Мадярщини Горті з цілим своїм почотом та всі посли чужих держав, що перебувають у Будапешті. У змаганнях за чашу Європи бере участь п'ять держав: Австрія, Чехословаччина, Мадярщина, Італія і Швайцарія. Недільні змагання були фінальні і принесли несподівану й небувалу перемогу Італії у відношенні 5:0 (1:0). Таким чином цьогорічну чашу Європи здобула Італія. Вся європейська преса, що розписується широко про ці змагання, заявляє однодушно, що справжнім героєм дня слід уважати мадярську публику, яка в числі 40.000 платних видців заховувалася весь час незвичайно гідно і не дала-

ся спровокувати до ніяких демонстрацій проти італійців. Зазнав в цій справі у пресі зробили своє! А треба знати, що мадяри — палкий народ і привязували до тих змагань величезну вагу, тимбільше, що були певні перемоги. Тож не диво, що розчарування їх було небувале і на трибунах та взагалі серед публіки діялися не самовиті сцени (люди дерли на собі з розлуки не тільки ковнірці, краватки, а навіть волосся). Не зважаючи на ту прикру програму і на ті сцени, мадярська публіка настільки спортивно вироблена, що після закінчення змагань згтовила переможцям (хоч і з боєм серія) бурливу овацію... А тепер просимо порівняти з тим усю ту дику вакханалію, всі ті нелюдські крики, анзови, свисти й образливі епітети на адресу судді на наших гришах, що викликають просто обридження у всякої культурної людини. Ні превеликий жаль, і наша львівська публіка переняла всі ті „манери“ від публіки з польськими і жидівськими гриш та „пописується“ ними аж надто часто.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
П'ятниця, 16. травня, год. 7:30 вечором „Дім жінок“.
Субота, 17. травня, год. 3:30 попов. „Львівні серця“.
Субота, 17. травня, год. 7:30 вечором „Дім жінок“.
Малий Міський Театр:
П'ятниця, 16. травня, год. 7:30 вечором „Пан Топал“.
Субота, 17. травня, год. 7:30 вечором „Пан Топал“.

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Шаледа дівчина“. Ганна Ордонівна у звуковий додаток.
КАСІНО: Любовниця Розвольського.
КОЛЬБОСЕН: Пат і Патахон як банкоці.
КОПЕРНИК: Забуті анци. Союз підручків.
ЛЕВ: Отоуя любовної спонуси.
ОАЭА: Острів насолод.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Снівель Брозвель“ (Дж. Гільберт).
ПАЛІАС: Звукова фільма: „Ночі в пустині“.
ПАН: Дівча з карузели. Любов у природі.
ПАСАЖ: Ошир океанів. Американська комедія. Тиждень Метро-Голдана-Маєр.
ПРОМІНЬ: Пролом молодости.
СТИЛЕВЕ: „Сигнал серед бурі“ і комедія.
ФІТАМОРГАНА: Жінка на місяці.
ХИМЕРА: Таточку, я хочу графа!
УТІХА: „Воага, Воага“.

Програма радіо.

П'ятниця 16. V. 1930.

Львів. 11:58 Сигнал часу, гайнал, 12:05 Графонової плати, 13:00—17:45 Перерва, 17:45 Попол. концерт мажорналістів, 18:45 Вечірка, комунікати, грамоф. пляска, 19:40 Поштова скринька, 19:58 Сигнал часу, гайнал, 20:05 Муз. бадачка, 20:15 Сinfonічний концерт варшавської філармонії.

Субота 17. V. 1930.

Варшава (1411,7) 12:10 Графонової плати. **Краків** (312,5) 18:00 Богослуження в Вильня. **Гельсінґфорс** (281,3) 17:30 Спіл Марти Ялвої. **Лийпціг** (259) 16:30 Концерт. **Льондон** (356,3) 16:30 Військова оркестра. **Стокгольм** (436) 18:00 Пісні при аккомпаніменті джоти. **Рим** (441) 13:30 Радіоквітет. **Лянґенберг** (473) 13:05 Концерт. **Прага** (487) 16:30 Оркестра. **Міляно** (501) 19:15 Обідова музика. **Брюссель** (509) 21:15 Концерт. **Відень** (516,3) 13:30 Капела Достала. **Мюнхен** (533) 16:00 Радіотріо. **Будапешт** (550) 19:30 Солоісти. **Москва** (825) 20:00 Архестричний вечер. **Ленінград** (1000) 13:30 Музична андипія. **Карків** (1304) 20:00 Концерт. **Париж** 17:25) 23:30 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає
Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2002
Самбір Старий:
П'ятниця 16/5 ц. р. „Трійка гільтаїв“. 2047
Надзвичайні Загальні Збори Жіночого Круга ім. Ганни Баранко відбудуться в суботу 17. травня ц. р. в 6-й годині вечором в домілі при вул. Мохнадського 12. На денний порядку: 1. Вибір делегатів на Загальні Збори „Рідної Школи“. 2. Відчит. Др. Марії Фуртат-Держачевої: „Співробітниця першого жіночого альманаху“. Проситься о численну участь. 2089

Головний Відділ Учительської Громади у Львові улаштує приготівний курс на І рік (курс) мужеських учит. семінар. курсів Рідної Школи. Зголошення і інформації у шкільній канцелярії вул. Театральна ч. 10. І пов. щоденно попоудні. Приготівний курс зачнеється в найближчих днях. 2091 1-3
Велика забавка для дітей в Салі Української Бесіди вул. Рутонського 22 І. повелх, ганок на право відбудуться дня 18. травня в год. 4 попов. Малих гостей просить о численну участь філія Тов. Опіки над Молодо. 2090

В справі реєстрації інвалідів 6 австрійської і російської армії! Пригадуємо усім незареєстрованим ще досі інвалідам 6 австрійської та російської армії, що додатковий речинель реєстрації цих інвалідів хінчяться дня 31. грудня 1930. — Тому, що тільки до кінця цього року можна ще вносити подання о реєстрацію, нехай ніхто з тих, кому прислугує право до державної інв. пенсії не зволікає з реєстрацією і негайно голоситься.

Подання о зареєстровання належить вислати до: Уряду для Справ Інвалідів Воєнних при Староствах, а саме: **Львівське воєводство:** До Уряду для Справ Інвалідів Воєнних при Старостві у Львові; належать повіти Львів, Городок, Бібрка, Рава Руська, Яворін, Сокаль і Жовква.

Староство в **Перемишлі:** Перемишль, Добромил, Мохиська, Ярослав, Любачів, Жвокіз, Пшеморські і Ніско.
Староство в **Самборі:** Самбір, Старий Самбір, Дрогобич і Рудки.
Староство в **Сяноку:** Сянік, Кросно і Лісько.

Станіславське воєводство: Староство в Коломиї: Коломия, Городка, Косів, Сятиня, Печелижичи.

Староство в **Станіславоні:** Станіславів, Богородчани, Надвірна, Рогатин Тольмач, Калуш.

Староство в **Стрию:** Стрий, Скозе, Жидачів, Турка і Долина.

Тернопільське воєводство: Староство в Тернополі: Тернопіль, Терешова, Скалат, Збараж, Бережани і Підгайці.

Староство в **Чорткові:** Борщів, Чортків, Копичини, Заліщики, Бучач.

Староство в **Золочеві:** Камінька Стр., Радеків, Броди, Золочів, Зборів і Перемисшани.

Волинське воєводство: Староство в Луцьку: Луцьк, Володимир, Горохів, Ковель і Любомль.

Староство в **Рівнім:** Рівне, Здолбунів, Дубно, Кременець і Костопіль.

Поліське воєводство: Староство в Берестю в/Б.: Берестя в/Б. Кобринь, Пружани, Камінь Кошир.

Староство в **Пиньську:** Пиньськ, Дрогоичин, Лунинець, Столяки, Косів, Серія.

Подання належить писати по польськи, в цей спосіб:
До Уряду для Справ Інвалідів Воєнних при Старостві

У... ..
Підписаний (ім'я і прізвище) воєнний інвалід 6 австр. (рос.) армії, уроджений дня... у... .. повіт... .. привалейний і замешканий в... .. прохає зареєструвати його як воєнного інваліда і призначити йому інвалідське заохотрення.
Підписаний служив при... .. долу, був ранений (описати в який спосіб, вгадно як і коли захворів) у місяці... .. на... .. (якім) фронті, хінчався в шпиталі і... .. був звільнений з військової служби дня... .. і призначений воєнним інвалідом рішенням (чим) в дня... .. одержував ренту за австр. (рос.) часів аж до... .. (Колі не одержував ренти подати чому, при: був супровітований перед самою революцією, був в неволі і т. п.).
На доказ інвалідства і його звязку з військовою службою залучає такі інва-

лідавні грамоти: (включити їх). (Коліж інвалід не має ніяких інв. грамот, слід написати, чому їх не одержав, чи загубив, чи зайшло що іншого).

В недостатні документи підписаний подалує на доказ інвалідства і звязку його зі службою у війську отсних свідків: (подати імена і прізвища найменше двох свідків і їх точну адресу).

Підписаний є жонатий (вільний), має на удержання жінку і діти у віці від... .. до... .. літ, при чому не має ніяких засобів на виживлення родни.

З уваги на представлений стан справи підписаний прохає признати йому і його рідні інвалідське заохотрення.

Скільки залучинів... .. (місцевість)... .. 1930 р.
П і д и с а
(точна адреса).

Подання можна вислати поштою, поручено, а на доказ вислання захвати собі поштово посвідку надання. Подання візьме від степлевої оплати

Українське Товариство Допомоги Інвалідам.
Львів, вул. Руська ч. 3/П.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діло“.

ПАНЧОХИ, рукавички, старинтки, водічку, бавовну, витки до гапту і шиття поручає Магазин Майвальда, Львів, Собіського 2. 1977 4-8

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятиліт літ у цілім краю анана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, па Марійська ч. 5. Купую брилянти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 1857 63

КОРОНКИ до бізля, молні та церковні, найдешевше „Wencesla“ Боїмів 19. 2046 5-30

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИНИКІ поручає дешево Дом брорьскі-Розважєвскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услія. 1856 17-7

НЕГАЙНО прийму дівчата до шкоти шиття. Зголошення Геманькова, Тарнавського 86, партер. 2083 2-2

ЗНАМЕНИТИЙ фортепья до втрад продан за 900 зол. — Гавак, Підсудського 21. І. п. 2093 1-4

ОКАЗІЙНО до продажі одня висля, покшова, нафтова дилпа і три стінні — рамєнні. — Зголошення: Станіславів, вул. Сапєжницька ч. 133. 2085 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст веду зегелів, серпів і молуль

д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

9 зол. Шлюбні обручки 9 зол.
з 14-карат. золота від 9 зол. лиш у
Б. ГРИНБЕРГА Львів, Сикстуська 4.
2072 1-3

Ширть наш часопис!

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

був. лікар заграничних клінік, спеціаліст скірних, венеричних і сексуальних недуг та лікарськн косметичних ординує від 8—10^{1/2}, 14—18. в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце. Вапифор. Діатермія. Криотерапія. Сепараткові пичевальні.
ЛьВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п. 826
Телефон 65—87.

Винайму негайно або продам

мешанни з 3 кімнат і кухні, будинки господарські в дуже добрім стані, пів морга саду і 4 морги ґрунту чорнозему, все в одній комплексі в Текучій коло Березова Нижнього п. Яблонів, повіт Коломиж. Оказія надається дуже на літнисько. Інформації з чєжності дає Грабовенська в Микуличині. 2078 2-3

ПІДЛЮТЕ-КАМЯНЕЦЬ

пенсіонат на 20 комнат з цілком удержаним відчинню з двома
15. червня ц. р.
2048 5-5 Ольга Чапальська, Дрогобич

Поручаємо всілякі тартанові

матеріали, як смерєка — ялиця так столярські, як і будівельні.
Тартан ЗАРВАНИЦЕРА в Калуші, 1617 9-7

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видання: Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх виданннх така: **BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.**
В перепиці треба зазначувати: **Ausland-Abteilung.** Мисля платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Поштове конто у Берліні: Berlin, N-o 3.111. 96-7

Меблі подешевіли на 20%

з причини сучасної кризи продає фірма „FAMEТА“ фабрика меблів сп. з обм. відпов. ЛьВІВ, Красіцьких ч. 18 в

МЕБЛІ

всякого рода на 20% дешевше, 1930 на рати вже від зол 5. 4-10

„ДВОЛІТНЯ фабрична гарантія“

дається до значного польського резерву **ЛУЧНИК**
з Державної фабрики зброї в РАДОМІ. Ровери „Лучники“ сильні — трєвалі — ефектовні — легкі приоровлені до польських доріг продає за готівку і на догідні сплати **ЗАСТУПНИЦТВО „АУТОМОТОВ“,** Львів, вул. Льва Снігів ч. 34. 2069 2-3

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шпалд. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРНЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-00 „
Річно 55-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословацькій 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

НОВОВІДКРИТА КНИГАРНЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ“ у Львові, вул. СІКСТУСЬКА ч. 20. ч. тел. 87-42. (Дім Народної Гостиниці)

має на складі: шкільні книжки, всякого рода літературні та наукові новості краєвих і заграничних видавництв, друки, шкільне та канцелярське приладдя.
Замовляйте й купуйте в цій книгарні, бо цим сприятимете до скріплення і розбудови „Рідної Школи“, в якій квітне будучність нашої нації.
2059 Жадайте проспектів і каталогів. 3—5

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий“
у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто Почтової Шпалдні ч. 143.467).
як Центральна Каса українських кооперативів приймає вкладки ощадності, забезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоб піднести господарський розвій українського народу. 1-10

ком“ і що „премієр Славак і його товариші не є людьми, які легко дали би собі відтерти з рук владу“...

Аж чотирьох років треба було на те, щоб визнати й співробітники творця перевороту опрокидали його твердження про „революцію без революційних наслідків“, і щоб розпочинали дискусію на тему способів, якими ці наслідки треба проводити в життя. Треба було аж чотирьох літ, щоб накликати знову до зміни державного устрою — збройним чи законодавчим шляхом — і щоб розглядати дані до успіху сторін, воюючи за владу! Цей же самі теми, які тих самих людей хвилювали й чотири роки тому! Або — іншими словами — нині, на порозі п'ятого року від побіди травневого перевороту, побідники наводяться акуратно на тому самому місці, з якого вишли, а держава має перед собою акуратно такий самий лабіринт неосвітлених ходів-переходів, що літ чотирьох тому. Валезь моральних здобутків і втрат, відношення сил тоді й тепер, перспективи успіхів і невдач — це все дегалві: сутній є факт, що в найважливіших справах державного значіння, нині, в п'ятому році володіння, державна влада мусить починати „да кало“.

Для нас бодай, українців, повні деталі є цілком другорядного значіння (це, так мовити, семейні справи сусідів), а єдиним сутнім фактом

Гроші самі за вас працюють,

коли їх вложите на вкладкову книжку в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

є перебування польської урядової національної політики на тому самому місці, що 4 роки тому. Шкільний утракізм, український університет „Народний Дім“, офіційна національна термінологія, самоврядування, кредитова політика для господарських установ і допомога для культурних, відношення адміністрації до мови урядувалля у греко-католическій та до православних справ — що і скільки в усіх цих ділянках за минулі 4 роки змінилось, а скільки залишилось по давньому? І чи — „sine ira et studio“ — можна тут говорити про творчий процес, про поступ вперед, про реформаторський хист, про оригінальні концепції? Чи може про тушювання на місці, наслідкування старих зразків, обертання у колісці — поворот на давні позиції. Прещінь саме в 4-ті роковини травневого перевороту чільний національний політик, посол урядового клубу, заявляє щиро: „польська держава не мала і досі не має конструкційної національної політики...“ („Кур. Віл.“ з 15. ц. м. вступна стаття „Тестиса“—Окуліча). І це твердження для нас єдино важне і рішаче.

Тому бадьорі чи бундучні оклики „переворот триває далі“ нас, українців, не хвилюють і не бентежать, не морозять і не гріють. Процес того перевороту нас не охоплює і коли ми ним цікавимося, то тому, що цікавитися мусимо.

„Переворот триває далі...“

Львів, 16. травня 1930.

Рівно чотири роки тому часописи проголосили акт двимісяч трьохго уряду Вінцентого Вітоса (який тим разом правив п'ять днів), підписаний ще президентом Войцеховським, і одночасно акт арешту самого президента Войцеховського. Ці документи були датовані днем 15. травня 1926 року. Одночасно був іменований і в день пізніше, 16. травня 1926 року, розпочав урядувати перший кабінет проф. Казимира Бартеля, як мужа довіря маршала Юзефа Пілсудського, ще тиждень тому добровільного заточення у затишному Сулеювку, а від учора — фактичного диктатора Польщі. Тоді — здавалося — кривавий переворот уже закінчився, закінчився повною побідою переворотчиків, і послідує лише наслідки перевороту, диктовані побідниками і льогікою побіди. Тимчасом нині, на порозі п'ятого року після dokonання перевороту, чуємо, що ні, переворот ще не закінчився, він триває далі, значить, усе ще існують усі ті ризиковні можливості, які звязані з незавершеним процесом перевороту!

На порозі п'ятого року санаційний тиждень „Нова Кадрова“, який виходить у будинку Головної Команди Поліції у Варшаві (спільному з будинком мін-ства внутрішніх справ), отже який висловлює чейже нефальшовані погляди найважливіших чинників володіючого табору, пише в п'ятому роковини цілком отверто, що „травневий виступ був початком перевороту, який триває досі і який мусить бути завершений! Перша дія, розіграна зі зброєю в руках, тривала кілька днів. Друга дія триває уже чотири роки і по суті є лише звязковим поміж тією першою та останньою, яка надходить. З того, що діється у Польщі, стає ясною річю, що та третя й остання дія великого національного порву буде розіграна не інакше, як вогнем і залізом!... Мусимо виразно освідомити собі konieczність повного звичення передтравневого табору. Обеднана проти травневої революції опозиція мусить бути стерта на порох, втоплена в землю і з землею зрівняна!“ „Головним ствердженням, яке після чотирьох літ тишеться під перо — пише „Слово Польське“, — той єдиний поправді орган у Польщі, який перевишовши до санаційного табору старався якось теоретично артикулювати ідеологічну платформу того табору, — це факт, що травнева революція ще не доїшла до своєї мети і що триває далі... Травнева революція не добігла до мети тому, що не виконала усіх цього початкового завдання: не дала Польщі досі нового устрою, як державного права...“ Інші поважні пресові органи санації не ставлять справи аж так драстично руба, але в делікатнішій формі, може навіть неохоче, признають таку саму мету: Ось орган санаційного „Зв'язку праці всі і мьст“, так мовити „лівого“ й ліберального крила правлячого табору, тижневик „Пшедом“ виступає проти загадкової боевої „Новой Кадровой“ („ми рішуче протиставимося того типу варколомним експериментам“), але декларуючи себе противником „безоглядного окривовання конституції“, тут-же вазначає, що „не використано досі всіх можливостей... щоб справу зміни устрою Річипосполитої поставити на чолі всіх проблем“. А краківський „Час“, роблячи поближний огляд плянів і мінуєві 4-літнього правління марш. Пілсудського в нинішній ситуації, в якій це правління опинилося, вдоволяється твердженням, що „п'ятий рік післятравневого правління марш. Пілсудського не буде останнім ре-

Безсумнівні користи.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 15. травня 1930 р.

I

В моменті, коли пишу ці рядки, групи, що сорються за свої листи, а значить за свої ідеології, кіпчуть свою передвборчу акцію до союму в окрузі Луцьк-Рівне-Костопіль. Які будуть результати виборів, важко передбачити. Одна можна ствердити, що зацікавлення мас виборами не таке мале, як цього бажали собі противники парламентаризму та їхні платні прислужники. Освідомість того, що результати виборів засвідчать про національний характер Волині, все глибше просвітає у нетри селянства. А це вже немалий виборчий здобуток для українського народу.

З другого боку, вже тепер виявляється, в якому напрямі йде політична думка нашого селянства, а що вона йде, то це вже не підлягає сумніву. Напрямок цей — національно-демократичний. Селянство якось само собою пробуджується, і наші представники, приїжджаючи на села, своїми словами лише утривають у душах те, що втворилося в них у процесі кількालітньої ферментації.

І треба бачити в очах селян радість, коли вони чуять від представників УНДО підтвердження того, до чого доходили власним здоровим розумом і власним українським серцем! — „От, це якраз те саме, про що я думав, а то інші кажуть таке, що й душа не приймає“, — раз-у-раз чуєш безпосередні вислови цієї радості від підтвердження й аргументації їхніх власних думок.

Успіх УНДО й полягає в тому, що його ідеали є ідеалами селянства, лише приспаними де-

святлітнім сміттям усяких інтернаціоналізмів, „сіцилізацій“ і „спульництва“.

Кажу не про цифровий успіх, який для нас має другорядне значіння, бо в такій короткій час на такому обширному терені понад наші сили вимести з Волині все те сміття, яке тут накопичувалося десять років. Маю на увазі успіх ідеологічний і національно-чуттєвий у всіх тих місцях, куди встигла сягнути наша нога.

І не буде парадоксом твердження, що Волинь у глибинах своєї душі є цілковито „українською“, лише не має ще оформлення. А це свідчить про швидке відродження тут національного духа.

II

Передвборча акція дала нам ще один приємний сюрприз: розкрила дещо з переживань молоді і то власне — селянської молоді. Всім відомо, що інтернаціоналісти різного партійного віку й ранги розкладали свої сітки якраз серед духово неформованої молоді, халкої на все нове й невичайне. Наше селянство — це політичне юнацтво. Навіть більше: наші селяроби — це зелені дітваци, що ще не навчилися відірвати правої руки від лівої.

Старше селянство ніколи не йшло за селярбівськими чи явно комуністичними гаслами. Воно було далеке від них, бо вони були для нього чужі. Вдалося провідникам селярбівства ловити у свої сітки лише недозрілих хлопчатів, а іноді й істеричних дівчат.

Над цим фактом національно здорові старші верстви населення застановлялися зі смутком і тривогою. Що ж буде, коли ця молодь виростає й почне виховувати в такому дусі своїх майбутніх дітей? Значить усе національне згине? Звичайно, такі висновки у самому самому психологічному заложенні є неправильні. Хіба бувають молоді пугуни, малевські ледарі чи навіть шкідники, ставши батьками, виховують своїх синів власне в такому дусі?

Підрастаючи й доходячи до розуму, селянська молодь потрохи відходить від того капосництва, яке прищеплюють їй різкі інтернаціоналістсько-бюрократичні. Передвборча акція дала багаті спостереження з тієї вілянки Деякі села мали ро-

Найновіші моделі
ПЛАЦІВ, СІТКІВКОВИХ СУКОНЬ по казково низьких цінах поручає
ЦЕНТ ЖІНОЧОЇ КОНФЕКЦІЇ
БРАТТЯ КАРЕЛЬ
Львів, Ягеллонська 7, філія Станіславів (Пасаж).

путацію кубол жовтодзьобого розбишацького сельробівства.

А тепер? Невачеб якась магична палочка все враз змінила. Був я у селах, до яких боялися їхати люди з огляду на дуже лиху славу їхньої молоді. І на диво, знайшов там молодь свідому, національно настроєну, що власними зусиллями наводить правильний національно-політичний шлях. Звичайно, сталося це за допомогою часописів і міркувань над фактами життя, що їх ці часописи подавали. Правда, покищо спостерігаємо таке протверєзіння в поодиноких селах. Але ці поодинокі факти є доказом того, що оздоровлення нашого молодого покоління вже почалося та запорукою, що воно піде далі, не зважаючи на всі зусилля ворогів нашого національного відродження спинити це оздоровлення.

Отже, якби не були вислідні голосування, наша передвборча акція дала значні користи для очищення атмосфери на Волині та оздоровлення національно-політичного життя.

В. Островський.

Вісти з „Рідної Школи“.

На четвер, 22. травня 1930 р. назначені Надзвичайні Загальні Збори Т-ва „Рідна Школа“ виключно в справі зміни статуту.

Домагання зміни статуту в тому напрямі, щоби дотеперішня Головна Управа остала верховним органом у Товаристві, а щоби для тягlosti праці в Товаристві й більшої справности створити виконну Дирекцію, були висунені делегатами Кружків „Рідної Школи“ на двох Зіздах. Відповідний проект статуту саме й приходить під розгляд Надзвичайних Загальних Зборів. Справа незвичайно важна, якою мусять уже хочби тому заінтересуватися рідношкільні організації, що такі домагання вийшли саме від них. Попри цю засадничу зміну статуту пороблено й деякі дрібніші, яких вимагало життя.

Тому на зборах повинні явитися всі управлені делегати.

Коли минулого року не було перешкодою, що Загальний Зізд відбувся у будень (20. травня), то цьогорічний речинець (церковне свято і навів покінчені — господарські роботи), не може бути перешкодою ні для інтелігентів, ні для селян навіть тоді, колиб з того приводу прийшлося понести деяку жертву.

Головна Управа „Рідної Школи“.

Арештування в Москві.

Аг. АТЕ повідомляє, що в зв'язку з відкриттям нової саботажної організації серед більшовицьких фахівців у Москві переведено багато арештувань. М. ін. арештували відомого адвоката Бобрішева-Пушкіна, якого обвинувачують у контрреволюційній агітації.

КІМ.

З українського музичного життя в Празі.

III. Шевченківський концерт.

Для 8-го квітня комітет, зложений із представників більшости українських емігр. організацій у Празі при співучасті „Союзу Підкарпатських Руських Студентів“ у Празі, влаштував святочний концерт для вшанування 69-их роковин смерті Шевченка в салі „Віржі земних площів“. Після відкриття свята та привітання присутніх (вж. Каратницьким і відспівання Українським Акад. Хором „Заповіту“ виголосив реферат про Шевченка акад. п. д-р Смал-Стоцький.

В концертній програмі члени чеського Нац. Театру п-ї А. Норденова і п. Е. Поллерт відіспівали: перша а) „Ой люлі, люлі...“, б) українські нар. пісні „Ягіл-ягілочка“ і „Ой ходила дівчина беріжком“ — усі три муз. В. Барвінського; другий — арії з опер „Русалка“ і „Якобін“, муз. Дворжака. Обидвоє вони мають гарні голоси, але між ними є різниця. Концертний спів вимагає від виконавця більшої продуманости і величчя в інтенції автора, що створив виконувану річ, а також більшої стриманости в передачі своїх переживань. А. Норденова (сопран) чудова і як оперова і як концертна співачка; при шляхетній і закінченій техніці співу цікава, серйозна продуманість кожного виконаного твору — це головні риси співачки. Е. Поллерт не вмів відійти в концертному співі від метод оперового співака, але його спасав могутній голос-центральный бас, досить еластичний і з широким діапазоном.

Шляхотним був спів проф. пражської держ. консерваторії Д. Левитського: „Ой поля, ви поля“ — муз. В. Барвінського, „У мене був коханий, рідний край“ — муз. М. Лисенка, які співак (лір. тенор) виконав із захопленням, точністю, ясністю і муз. смаком. Все те разом підтверджує попередню загальну оцінку співу Д. Левитського.

Найбільше очікувала саля проф. Б. Береж-

5 ЗОЛ.

коштує передплата за часопис „Діло“. Хто з Вп. Передплатників „Діла“ на дні 15. червня ц. р. буде мати заплачену передплату по кінець червня ц. р., буде брати участь у льосуванні нагород.

Схід Європи в II. Соціалістичному Інтернаціоналі.

Постанови Екзекутиви Соціалістичного Інтернаціоналу на засіданні в Берліні.

(Кореспонденція з Берліна.)

Берлін, 14. травня 1930.

Дня 11—13. травня в Берліні відбулося чергове засідання Екзекутиви Соціалістичного Інтернаціоналу під головуванням буа. бельгійського міністра закорд. справ Еміля Вандервельде. В засіданні взяли участь представники соціалістичних партій таких країн: Дельом (Аргентина), Дебрукер, Вандервельде (Бельгія), Андерсен, Нігаард (Данія), Крістін, Штеллінг, Вельс (Німеччина), Віік (Фінляндія), Брак, Льюнге, Ренодель (Франція), Гварджаладзе (Грузія), Броквей, Гілліз, Кемптен (Англія), Альбарда, Вібаут (Голандія), Модільяні, Тревес (Італія), Шленс (Латвія), Бауер (Австрія), Капланський (Палестина), Діаманд, Недзялковський (Польща), Пістінер (Румунія), Абрамович, Дан, Сухомлін (Росія), Ганссон, Меллер (Швеція), Грімм (Швейцарія), Соукуп, Тауб (Чехословаччина), Гарамі (Угорщина), Ойнас (Естонія). Від Української Соц. Дем. Партії участь у засіданні Екзекутиви брали П. Феденко та І. Мазепа. Ще за кілька днів до засідання Екзекутиви в Берліні відбулися збори комісії у різних спеціальних справах, — комісії роз'яснення, в справах політичного положення на Сході Європи й інших. Ці комісії на підставі переведеного обговорення відповідних питань, похвальновали резолюції, які предложено до затвердження Екзекутиві. Як довідуюсь, значне число відповідальних соціалістичних діячів взяло участь у засіданні комісії Сходу, а саме: Адлер (секретар Інтернаціоналу), Бауер (Австрія), Соукуп (Чехословаччина), Дебрукер (Бельгія), Феденко, Мазепа (Україна), Гварджаладзе, Гегечкорі (Грузія), Дан (Росія). Від Балтійських країн брали участь у засіданні комісії був. міністр фінансів Естонії Ойнас, був. міністр закорд. справ Латвії Шленс та Віік від Фінляндії.

Увагу політичних діячів західно-європей-

Для очищення крові пийте через кілька днів з черги склянку природної гіркої води **Franciszka Józefa**. Поручена численним лікарям вода **Franciszka Józefa** сиріпляє шлунок, упорядковує травлення, поправляє стан крові, успокоює нервову систему, дає здоров'я пішому організмові і ясність ума. 1-1

ницького, що разом із п. Савицьким відіграв суїту про чельо і фортеп'яв, муз. В. Барвінського. Саля була захоплена й нагороджувала виконавців оплесками після кожної частини суїти, що навіть шкодило виконуваному творові, бо тяжко було уявити собі цілий образ суїти. Проф. Б. Бережницький (челіст) крім закінченої техніки, крім лагідного, сильного і повного ніжної вібрації звуку, володіє ще одним: все його мистецьке обличчя має якийсь внутрішній чар, якась глибока ліскава душа промовляє з його виконання. Це український музик зі всією повнотою своїх музичних можливостей. Р. Савицький (учень майстерської школи пражської держ. консерваторії проф. В. В. Курца), п'яніст з великою технікою, знанням і добрим муз. смаком. У нього видно серйозну муз. освіту і школу.

Після відігравання суїти саля виразно заявила своє захоплення майстерним виконанням. Колиж на домагання публіки на естраді з'явився наш композитор В. Барвінський — саля бурхливо видала творця і виконавця.

Величаво закінчив святочний концерт Український Акад. Хор, відспівавши хор бранців з поеми Шевченка „Гамалія“, Акад. Хор досконалий щодо чистоти, ясности звуку і гнучкий в нюансах. Сольове речення „Ой Боже, наш Боже“ виконав В. Балтарович із п'ятою йому музикальністю. У директента хору Б. Пюрка оригінальна і цінна риса: це релігійна покора перед волею композитора-творця. Він змагав до того, аби звійти в будову думки композитора; цінною також є його турбота щодо найменших муз. дрібниць.

Впорядчики концерту скористали з присутности у Празі нашого композитора проф. В. Барвінського і свято пройшло частинно теж під його прапором. Цей концерт дійсно був подвійним святом для українців на чужині, бо це дало можливість познайомитись з одним із найчільніших наших музиків. У В. Барвінського найбільш характеристична риса — це майстерність. Це спокійний, зрівноважений мистець з повнотою засобів доброї школи, у чього домінує чашка й

ського соціалізму притягає особливо українська проблема. На основі дискусій комісії ухвалено в справі самоозначення народів Сходу Європи (СРСР) окрему резолюцію, яка, щодо свого змісту й тенденції є історичним, немалої політичної ваги документом. Нижче наводимо головну частину цієї резолюції, що була одногласно прийнята Екзекутивою Соц. Інтернаціоналу 12. травня:

„Соціалістичний Робітничий Інтернаціонал визнає як і досі необмежене право на самоозначення всіх націй, що тепер перебувають у Радянському Союзі. Соц. Інтернаціонал вважає, що кожна з цих націй тільки сама має рішати, як вона може найкраще забезпечити свою національну свободу — чи то в незалежній національній державі чи то в межах федеративної республіки“.

Оскільки під диктатурою комуністів зростає у масах пасивність, а з другого боку настрій, який сприяв би, хочби й тимчасово, всякій інтервенції, Соц. Інтернаціонал ухвалив, щоби партії, приналежні до Інтернаціоналу, в боротьбі за свої національні цілі не робили нічого такого, що моглоб пошкодити загальним інтересам робітничого руху, демократії й миру“. Окрім того в справах Сходу Інтернаціонал ухвалив після обговорення політичної ситуації в СРСР (в дискусії брав участь від української соц. дем. партії П. Феденко) спеціальний маніфест до населення, що мучиться під більшовицькою диктатурою. Між іншим у маніфесті сказано слідує: „В поважний момент ми звертаємось до вас. Ми знаємо; вам більшовики все хочуть доказати, що ніби соціалістичні партії світу є „соціалфашисти“, „лакеї капіталу“, „зрадники робітничої класи“. Але під нашим прапором збираються все нові мільйони робітників... Чи ви справді можете вірити, що ці мільйони робітників не розуміють своїх власних інтересів і самі себе „зраджують“? Іменем цих мільйонів організованих робітників ми звертаємось до вас... Ви знаєте про голод по ваших містах. Ви знаєте, що умови вашої праці гірші, ніж робітників у капіталістичних країнах. Ви знаєте про невдачу метод колективізації селянського господарства. Ви з жалем чуєте про

думання. У творах В. Барвінського цінна ясність архітектури, тематичний матеріал завжди коротко і яскраво закреслений, сама будова знову ж яскрава — без зусилля слідується за розверненням муз. образів. Суїта про чельо і фортеп'яв богата ритмічно, а також барвним тематичним матеріалом, джерела якого легко знайти — це український мельос. Дві цікаві риси в цьому творі: гармонічна насиченість, добірність і внутрішня цілість суїти, якийсь духовний монотематизм, що падає їй циклічності. Фортеп'яновий стиль у В. Барвінського — знаменитого п'яніста, що деколи дає відчувати перевагу п'янізму над іншими інструментами, як це було помітно і в суїті — відповідає його завданням. Піснева творчість композитора стоїть на висоті сучасних вимог. Яскравим прикладом може тут бути хочби пісня „Ой поля, ви поля“. Особливо гарна була друга пісня „Ой ходила дівчина беріжком“. Мелодія нар. пісні лишилась непорушеною, навіть у строфах лишилась таж сама тональність Ф-дур. Фортеп'янова партія була самостійна й була не аккомпаніаментом, а майстерним проворим тлом скерцозного типу, який народню пісню лишив непорушеною і не позбавив її чару. Всі твори В. Барвінського, які ми чули на концерті, лишили незабутні враження.

Імпозантність і величавість концерту завдячує українська Прага великій праці голови вужчого комітету впорядчиків, п. інж. Р. Каратницькому (представникові Т-ва „Єдність“) і секретареві комітету п. Лосеві (представникові Союзу українських хліборобів у Празі). Немало вражала відсутність на концерті старшого українського громадянства, а головню представників місцевих наукових наших установ. А ще більш характеристичним проявом партійно-політичного обмеження деяких кругів української еміграції була (по інформаціям впорядчиків комітету) відмова Соціологічного Інституту позичити бюст Шевченка для удекорування естради.

Великий політичний процес.

17 молодих українців перед судом у Львові.

В дні 26. п. м. зачнеється у львівським кримінальним суді перед львівською присяжним великий політичний процес проти 17 молодих українців, студентів і ремісників, яким акт обвинувачення закінчує належність до тайної Української Військової Організації і співучасть у бомбових замаху на львівські Східні Торги у вересні минулого року. Слідство в цій справі велося від осені мин. року і доказовий матеріал його обіймає кільканацяті фоліалів. Акт обвинувачення обіймає 80 сторін машинописного писма.

На лаві обвинувачених заляде 17 осіб, а саме: 1) Роман Біда, літ 35, прив. урядовець, 2) Тарас Крушельницький, л. 21, студ. унів., 3) Володимир Попадюк, літ 29, студ. унів., 4) Михайло Терешук, л. 24, гімна. абіт., 5) Іван Вашик, л. 22, різьник зі Знесіння, 6) Осип Наорлевич, літ 23, огорожник зі Знесіння, 7) Володимир Махняцький, л. 28, механік зі Знесіння, 8) Осип Кирилук, л. 25, лісничий, 9) Стефанія Шумкевич, л. 21, студ. унів., 10) Роман Качмарський, літ 22, купець, 11) Михайло Колодинський, л. 28, студ. унів., 12) Лев Гошовський, л. 21, інтрюлігатор, 13) Володимир Лемішка, літ 23, студ. унів., 14) Степан-Мірослав Огородник, літ 21, студ. Муз. Інституту ім. Ляшенка, 15) Юрій Онішкевич, л. 21, абсолювент торговельної школи, 16) Ярослав Кульчицький, літ 24, абсолювент учит. семінарії і 17) Ярослава Кліш, літ 22, прив. урядничка.

Розправу, що потребує ок. 3 тижні, вести м. с. Ягодзінський, обвинувачуватиме прок. д-р Ліш, боронитимуть д-р Ст. Шухевич, д-р Старосольський, д-р Ганкевич і д-р Шевчук. До розправи буде покликаних ок. 70 свідків, а крім того знавець хемік, рушникар і двоє лікарів.

продовження і надто про загострення кривавого терору.

„Соц. Інтернаціонал побоюється, що продовження цієї фатальної політики може вирити прірву між обома класами, на які революція спіралася: між робітниками й селянами... Маючи досвід кількох десятиліть політичної боротьби робітництва Західної Європи, Соц. Інтернаціонал заявляє вам, робітники Радянського Союзу, що від вас залежить рятувати революцію... Совітське правительтво удає, ніби воно править в імені робітничої класи. Від вас, робітники Рад. Союзу, залежить примусити це правительтво йти іншим шляхом. Якби не були ваші погляди, — чи ви комуністи, чи безпартійні, ви повинні об'єднатися з соціалістами, щоби рятувати революцію. Насамперед треба відновити союз робітників із селянами. Також ми хочемо допомогти селянству в напрямі кооперування їхніх господарств; але це має робитися добровільно. Треба припинити насильну колективізацію, припинити будьяке виласнення селянства. Треба забезпечити селянинові свободу господарювання, треба вернути йому право продажу продуктів його праці. Тільки цим способом можна відновити сільське господарство, забезпечити харчування в містах, тільки так може бути селянин робітничою другою і союзником.

„Народом Радянського Союзу мусить повернути свободу, якої потребує робітник і селянин, як повітря й води. Воля слова! Свобода організації! Вільні й тайні вибори! Геть смертні кари, геть масові розстріли!“

Цей маніфест Соц. Інтернаціоналу навряд чи буде мати якийсьбудь помітний вплив на відносини в СРСР.

Події в Індії звернули на себе також увагу Соц. Інтернаціоналу. З ініціатииви членів англійської делегації цю справу поставлено на обговорення й ухвалено спеціальну резолюцію:

„Екзекутива нагадує про резолюцію Брюссельського Конгресу Інтернаціоналу (1928), якою визнано право народів Індії на самоопрацювання. Екзекутива переконана, що в переговорах між англійським робітничим правительством та представниками всіх частин населення Індії

Величаво презентується

постави Пани якщо сукня, черевик і пакчоса із собою гармонізують. Постійні ціни. Дель-На, це всім шлешиють.

24⁵⁰

„Ганка“ шевр. брон. й чорні

29⁵⁰

„Янка“ лакер. та шевр. в колор. колор.

34⁵⁰

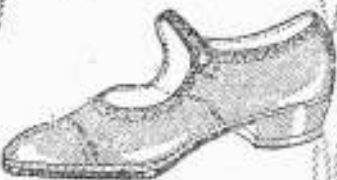

„Гая“ боксові калбітовані

39⁵⁰

„Ванда“ драпов калбітовані

„Юзя“ бокс. бронз. і лак на стопах і плоскім обцасі.

„Клявдія“ шевр. бронз. і чорні

„Ірена“ на прокід калбітовані

„Ольга“ бокс. бронз. й калбітовані

Del-На

Можна

дівстати у всіх філіях і заступництвах

це право може бути здійснене найреальніше і при умовах найпевніших. Екзекутива має довіря до англійського роб. правительтва і сподівається, що воно уможливить ці переговори, а щоби їх улаштити, візьме на увагу негайну амністію політичним в'язням, та спрямує переговори в тому напрямі, щоби вони привели якмога швидче до цілком відповідального й автономного правительтва“.

На порядку деннім Екзекутиви стояла також справа азилу (охорони) прав політичних емігрантів. Спеціальна комісія правників виробила кілька проектів у цій справі. Український делегат П. Феденко вніс до цих проектів догадок, щоби в документі емігранта зазначувало його національність. Референтом у цій справі був адвокат Курт Розенфельд, який що поправку до проекту прийняв. До найближчого засідання Екзекутиви правничка комісія має остаточно виробити проект щодо азилу і передати Екзекутиві до затвердження (в серпні 1930 р.).

Екзекутива Інтернаціоналу ухвалила скликати черговий світовий конгрес Інтернаціоналу до Відня в липні 1931 р. Замість голови Інтернаціоналу Вандервельде, який відіждить до Китаю для студій над проблемами Далекого Сходу, доручено головування на час неприсутності Вандервельде, сенаторові Дебрукерові.

Н. Д.

Слідами Кутєпова?

Де подівся студент Михальчук?

В кругах української еміграції в Чехословаччині велике здивування викликає те, що студент Українського Педагогічного Інституту в Празі Василь Михальчук, який перед кількома місяцями подав в українській пресі ревіндикації про киявське ДНУ у зв'язку з харківським процесом проти членів „Спілки визволення України“, виїшов перед тижнем з дому і більше до нього не вернув. Загально думать, що Михальчука підступно захопили й убили агенти ДНУ, себто, що його стрінула доля Кутєпова.

Латинізація гебрайської азбуки.

Аг. АТЕ повідомляв, що комісаріят освіти в Москві покликав спец. комісію живільських учених, щоби опрацювали проект латинізації гебрайської азбуки.

Скадайте жертви на оселю українських робітників пера в Явнім!

Крутіїство і... шантаж.

(З приводу одної статті у „Новій Зорі“.)

У 89. числі „Діла“ з 25. квітня ц. р. був опублікований депис Обсерватора п. н. „Сумні прояви“. Автор цього депису, що є видатним і заслуженим нашим церковним та громадським діячем, ствердив у ньому деякі невідраді явища нашого життя та написав у кінцевому уступі свого депису в найліпшій вірі ось що: „Та найбільше знаменним фактом є те, що „Нова Зоря“ не тільки не заняла становища до процесу польських єпископів за православної церкви, але навіть сапшем не згадала відомого інтерв'ю митрополита Андрія у цій справі. Кажуть, що станиславські церковні круги домагалися, щоби „Нова Зоря“ помістила інтерв'ю митрополита, але василіани не допустили до цього“.

Пишучи ці слова автор напевно думав, що „Нова Зоря“ дасть у порушеній справі річеве вияснення і все буде в порядку. Тимчасом у своїх міркуваннях він дуже помилався. Бо „Нова Зоря“ три тижні навіть не реагувала на ті рядки. І шойно у 52. числі „Нової Зорі“ з дня 18. травня ц. р. появилася у цій справі обширна стаття п. н. „З наших внутрішніх справ“, в якій перш за все наділено автора депису в „Ділі“ і „злобною тупоумністю“ і „не лише тупоумністю але й злобою“, а потім уже помішано горох з капустою так, що ніяк не розбереш, в чому річ.

За вияснення у порушеній справі можна вважати ніба такий уступ названої статті: „Для виконання заявлено, що не ОО. Василіани вплинули чи вимусили, щоби не забирати голосу в дуже важній і пекучій справі, ревіндикації церков, тільки Редакція знайшлася в цій справі в дуже тяжким становищі й уважала, що ще для неї не час. Бо писати такі нісенітницї, які писав свого часу в „Ділі“ „греко-католи. саншеник“, не тяжко, але виложити ту проблему з точки історичної і правно-церковної не тільки дуже тяжко, але й без основних студій не можливо. На успокоєння „Обсерватора“ можемо сказати, що Ред. звернулася до відповідних людей, щоби занялися вистудіюванням тої справи й освітили ту драгливу kwestію“. (Підкреслення наші. — Ред.)

Ось вам м. і. і відповідь на замітку Обсерватора в „Ділі“ про те, що „Нова Зоря“, католицький український орган, не тільки не опублікувала, але й словом не згадала на своїх сторінках про принципіальну заяву голови греко-католицької церкви в Галичині, митрополита Ан-

дрия Шептицького в справі т. зв. ревіндкації православних церков. „Тяжке становище“ Редакції не дозволило їй поінформувати своїх читачів про погляд митрополита на цю справу! Чому воно таке „тяжке“, те „становище“ католицької Редакції в цій справі — не знати. Але можна додумуватись, що мабуть тому, бо становище нашого митрополита в цій справі було за „еретичне“ для архикатолицьких редакторів „Нової Зорі“. І тому, здається, „Н. З.“ звернула ся до „відповідних людей“, щоби „вистудіювали й освітили ту дражливу kwestію“. Значить, що митрополит освітив її зле.

Але на тім не кінець, бо новозорянський „хвилозоф“ і „догматик“ пустився далі на ще гіршу демагогію та переїхавшись по Українській Парлямент. Репрезентації за видану нею брошуру п. н. „Процес за православні церкви“, ригнув ще не стравленим Жевкляденком й іншими дописувачами „Діла“ на церковні теми та увіковічив на папері таку „геніяльну“ сентенцію: „Що такі „Обсерватори“ можуть найтисся, се вкінці нічо дивного, бо різні є люди на світі, але, що Ред. „Діла“ поміщує такі зловісні вісентітні це вже не дається оправдати“. Тут над останнім словом — зірка (відсилач), а під текстом така християнська заповідь Редакції „Н. З.“: „Коли „Діло“ не перестане містити дописів різних „Жевкляденків“ й „Обсерваторів“, у котрих „приписується“ іншим органам не тільки те, що вони мають містити і про що писати, але навіть те, коли (!) вони це мають робити, то не буде іншого способу оборони, як займатися докладнішим розбором вартости редакційного й інформаційного, ідеологічного й фактичного матеріалу в „Ділі“ та його укладом і виказувати, що за хосен має наша публіка з нашого шоденника. Ми широ не хочемо тим займатися. — Ред.).

Що це? Де хто видав і чував щось подібного в культурному світі? На щось такого може спромотитися тільки спізнений на сотні літ середньовічний інквізитор, або сучасний аморальний, хамством насичений шантажист. Бож це ніщо іншого тільки шантаж.

Інквізитор з „Нової Зорі“ вже доказав, що він „широ не хоче займатися“ „Ділом“, цілою низкою заміток і навіть статей про „Діло“. Некай-же тепер продовжує цю свою „благородчу“ роботу. Ми схильні думати, що його шантажування „Діла“ вийде „в добро“ католицькій справі, яку він репрезентує, і йому самому. Перед шантажем будемо боронитися, а тоді не ручимо, чи й нам не прийде зачіпати за розклад матеріалу й ідеологію „Нової Зорі“ та за „феноменально-католицьку“ постать її редактора, який береться за шантаж, коли не аргументів.

Скликання сойму?

Дня 16. травня відбувалися наради в польському уряді. Прем. Славек прийняв на ардженції мін. освіти Червінського, мін. комунікації Кіна, потім конференцію спільно з мін. Червінським, Царом і Юзефським та віце-мін. Перацьким і д-ром Висоцьким. Пополудні було засідання економ. комітету. В поліг. колах кажуть, що конференції ті відбулися в звязку з минаючим речинцем скликання сесії сойму та сенату. Дня 17. травня з того речинця остало вже лише 7 днів.

Засідання шлеського сойму.

Катовицька „Польська Заходня“ повідомляє, що перше засідання нового шлеського сойму буде 27. травня. На тім засіданні виберуть маршала сойму, його заступника та секретарів.

Реконструкція болгарського кабінету.

Король Борис підписав декрет про реконструкцію кабінету. Теку прем'єра, міністра внутр. справ і освіти одержав на місце Лапчева Цанков. Міністром закорд. справ іменованний Буков, фінансів Молов, військовичу справ Таразжев.

ВІДГУКИ ДНЯ.

В обороні покривджених.

Свято Матери! Дуже похвально, що в нинішніх часах упадку моральности, пригадують бодай раз у рік людям, що треба шанувати матір і не можна її бити, як сестру чи жінку. Давніше цього всього не треба було, бо дітей змалечку так документно приучували шанувати родичів, що вони ціле життя пам'ятали святий заповіт. Але з хвилев винайдення машинки до голення, моральність упала. В хаті не стало реміня, якого вживав батько в двох випадках: коли підголював себе і... дітей.

Від тоді змаліла непомірно роль батька в вихованні молодого покоління. Відсутнений у тіль докотився він до того, що часто навіть не признавався до батьківства. Мати все була певна, батько, на кого показали пальцем. Показували дуже часто не все на винного, але зате все на багатшого.

Хоч роль батька змаліла, обовязки його не зменшилися. Він так само добровільно чи примушений судом мусить дбати за повний шлунок записаного на своє назвиско покоління. Та чи тільки про шлунок? Коли син підросте, а тато не остереже в часописах, мусить платити реклі зі своїм підписом, рати в краєців та рахунки по барах.

Чи не належиться тому татові нічого?!... „Свято Матери“, „Свято Дитини“, „Книжки“, „Кооперації“, „Сільського Господаря“, а „Свято Батька“ де?

Ніхто досі не догадався і — ручу — ще довго не догадається і йому призначити один день у році, щоби витаскати його на pedestал та віддати належну честь. Забули про батька всі, так, немов би він не мав ніяких заслуг, ні не сповняв ніякої місії.

Серце мене болять, коли бачу тих погорблених, засушених батьків, як від раня до ночі і навпаки прагнуть у поті чола на родину. Без гомону, без похвали і без надії на признання, з простого почуття обовязку, зовсім як ті божі пчелки-медоносці. Але ще гірше болять мене серце па вид тих батьків, яких усі вважають бездітними, а тимчасом обсіла їх дівчора, як бородавки. Це правдиві невідомі герої. Одні діти по захоронках, другі в приютах, треті при матерях, а всім треба щомісячно післати присуджену чи умовлену пайку. Ніхто таких батьків не назве головами родин, ніхто не похвалить за патріотизм. Живуть собі в укритті, тихо і смирно, як і ціла їх життєва діяльність і так само тихо та смирно вмирають старими кавалерами.

Кому як кому, але їм належалось би бодай раз у рік слово потіхи, розваги чи заохоти.

Тому пропоную, щоби завести в нас „Свято Батька“, яке, наприклад, моглоб відбуватися в марті, з огляду на поетичність цього місяця. Це свято розяснилоб лице неодному аналому, а обтерлоб сльозу неодному забутому чи незнаному батькові. Думаю, що мій проєкт знайде послух серед широких верств суспільности, бо вимагає цього справедливості.

Коли це станеться, тоді вже буде тільки один крок до цілковитого вирівнювання кривди:

В кожному місті появлять на почеснім місці пилва з написом: „Незнаному Батькові“.

Як гарно і свізьки в цім зміст! Галактіон Чіпка.

Повстання в Азербейджані.

Аг. АТЕ повідомляє, що до Царгороду прийшли вістки про кроваве повстання в Азербейджані проти більшовиків. В окр. Веді-Базар до повстанців пристали більшовицькі війська, вислані для здавлення заворушень. Залізницю Еривань-Джульфа заняли повстанці в кількох місцях, тому зал. комунікація РСР із Персією перервана. Повстанцями проводить популярний серед населення Кулі-Ага. В прикордонній місц. Джулфі чути гарматню пальбу, себто в бою проти повстанців бере участь більшовицька артилерія. В гаджінському повіті прийшло до справжньої битви між військом і повстанцями, а закінчилася розгромом більш. війська. До повстанців прилучився відділ міліції з командантом Гасаном. Повстанці заняли склади муніцип. В Мермерських горах ок. 1000 повстанців заняли стратегічні шляхи та нападають на більш. війська, вислане для здавлення повстання. В місц. Кедебек получилися грузинські, азербейджанські та вірменські повстанці. Той відділ розбив більш. війско та здобув літак, скоростріли та два панцирні авта. Перський кордон перейшло кілька гуртків комуністів і урядовців і схоронилися в Персії. Перська влада занепокоїлася, бо з Кавказу приходить багато вітків. Повстанням в Азербейджані кермує орг. „Арсак Теймур“, що в азербейджанській мові значить Тамерляна. Персія стягнула на більш. кордон багато правильшого війська, тому що з Азербейджану приходять затрівуючі вісти.

Процес за телеф. підслухування.

Дня 17. травня в окр. варшавським суді починається розправа проти Зайнфельда, обвинуваченого в тому, що нарочно виявив вісти, котрі з огляду на добро держави треба було задержати в тайні перед урядом іншої держави. Зайнфельд, як відомо, підслухав 28. XII. 1929. підчас кризи польського кабінету телефонічний зв'яз із подожження, який президентові Польщі здавав визначений на прем'єра проф. Бартель. Звіт торкався стану праць, ведених біля творення нового кабінету. Розмову що передав Зайнфельд у довірочнім комунікаті Аг. Вскодньої, якої був урядовцем. Зараз після виявлення комунікату почали слідство, щоби виявити, як вісти, подавані телефонічно пор. Зацвіліховським, що ділав на приказ проф. Бартеля, а надавані зі Замку та приймані в Спалі кап. Сушинським — дісталися до „довірочного комунікату“. Слідство вів сл. суддя для справ винкової ваги Люксембург і він приказав арештувати співробітника Аг. Вск. Зайнфельда. Зайнфельд признався, що йому przypadково адалося підслухати розмову. Дня 27. XII. злучився з ч. 8—73, а коли йому сказали, щоби вилучив апарат, бо надають Спалу, Зайнфельд згодився, та слухавки не відложив. Коли розмова скінчилася, сказав портієрові, що такий „фукс“ може пощаститися журналістові раз на тисячі. Пояснення Зайнфельда слідство справджувало й устійнили, що на стації нема підслухових телефонів, а лише уладження (тепер опечатані), що вможливають підслухування на випадок проголошення воєнного стану.

Виборчі протести.

У понеділок 19. V. Найв. Суд розглядати протест проти виборів до сойму з окр. Біла Підліська. Послами з тієї округи є: Богуславський, віце-марш. Четвертинський, Гурський і Ходзинський.

Посідали собі...

Аг. АТЕ повідомляє: Походив 50 добро вольців, що під проводом 50-літньої інд. поетки Сароїні Найдір ішли до урядових складів соли в Дарсані, заступила дорогу сторожа складів і кількох полісменів. Демонстранти хотіли обійти сторожу, що станула виперек дороги. Сторожа окружила індіців, а поліц. офіцер сказав поетці, що похід до складів соли не відбудеться. Поетка та добровольці посідали тоді на землі та сказали, що ждатимуть що буде далі. Сторожа й поліція також посідала.

Цей гурток індіців провів цілу ніч на дорозі, окружений поліцією. Дехто з демонстрантів просив води, та поліція сказала, що можуть шукати води поза кордоном. Демонстранти цілу ніч прями та гуторили. Сподіються, що на другий день пополудні демонстранти зречуться пас. спротиву й розійдуться.

Криваві сутички.

У Мейменсінгу в Бенгалі, прийшло до сутички між учасниками пас. спротиву та поліцією. Було 90 ранених. До інциденту прийшло в звязку з виступами проти альког. напитків. Райтєрова Аг. повідомляє, що поліція, яка супроможала транспорт алькоголю мусіла вжити зброї. Юрбу розігнали. 39 ранених остало в шпиталі.

Померла Марія Орська.

У Відні в заг. шпиталі померла драматична артистка Марія Орська. Вона вернула тому кілька днів із санаторії до Відня та зажила 10 таблеток вероналю.

Грипа.

У півн. Гесії вибухла тяжка пошесть інфлюенци, пошкожої на еспанку. В однім селі захоріли майже всі люди. Досі померло двох наслідком цієї чехути.

Парцелі під будову в найкращій місцевості Львова — недалеко серед міста — побіч трамваю — при вул. Гевінга продає дешево Будівельна кооператива „ВЛАСНА ХАТА“ Львів, вул. Піснова ч. 22.

3 передвиборчого руху на Волині.

ДУБЕНЩИНА. Дня 10. V. ц. р. відбулося заходом Повітового Комітету УНДО в Дубні велике віче в *Плоській*. На віче прибуло кількості громадян з сіл Пюска, Семидуби, Переросль і Дитиничі. Промовляли посол Вислоцький і п. Кибалюк. Настрій дуже гарний. Молодь вишла звітам зі співом національного гімну. Сельробри не мають тут що робити, хоч перше село йшло за в. Тепер усі заявили за Українським Нац.-Дем. Об'єднанням і листом ч. 18. — Дня 11. V. відбулося велике віче під голим небом в *Шепитині*. Промовляли посол Целевич і п. Кибалюк. На вічу явилось кількох прихильників „Визволення“, які хотіли розбити віче, але це їм не вдалося. Настрій у селі дуже гарний. — Тогож дня відбулося велике окружне віче під голим небом в селі *Тура*. Промовляв посол Вислоцький. Під кінець віча надіхав з Шепитина пос. Целевич, якого селяни зустріли гучними оплесками і окликами „слава“. Віче закінчено відспіванням національного гімну. Поліція в числі 8 осіб хотіла перервати спів, але це їй не вдалося; після відспівання національного гімну, всі спокійно розійшлися. Передтім в селі Тура влаштував був посол Чучмай сельробівське віче, але селяни не дали йому говорити. — Тогож дня відбулося віче в селі *Столбці*. Промовляли посол Вислоцький і Целевич. У 1928 р. вдалося одиниці обдурити столбчан і вони голосували на одинок, але тепер заявили всі за числом 18. На вічу почав був промовляти учитель поляк в одинок. Він говорив по польськи. На запит посла Вислоцького вібрані відповіли, що не розуміють мови учителя та хотіли, щоб він говорив по українськи. На це учитель, відержуючись, вистікав з віча. Селяни жалувалися, що хоч в селі в т. зв. утравістична школа, то цей учитель учить тільки по польськи, а до того побиває дітей. — Пізно ввечерю мало відбутися того дня віче в селі *Верба*, але перешкодив дощ і там влаштував нараду лиш організатор УНДО в Дубні п. Маринюк.

ВИБОРЧА ШТУЧКА? В Дубенському повіті заповіли православні „руські“ священники, що 25-го травня ц. р., цебто саме в день виборів до сенату, будуть відбуватися хрестні ходи (процесії) до сусідніх сіл, як протест проти переслідування церкви в РСР. Пояснюють, що дістали такий наказ з варшавської консисторії. Не маючи нічого проти тих процесій, не можна їх првнзначення саме в день виборів інакше назвати, як виборчою штучкою, щоб відтягнути виборців від сповнення свого обов'язку. Колиб вищі церквя влади не віддали тих процесій, то виборці всеж таки повинні в першу чергу сповняти свій громадянський обов'язок і віддати свій голос при виборах до сенату на листу ч. 18.

Радикальні засоби політичної боротьби.

Б. посол Л. Серветник проти несовісної агітації радикалів.

Перед самими виборами до сойму в окрузі Луцьк, Рівне, Костопіль радикали (ч. 22) намагалися використати проти листи ч. 18. процес у Рівному проти кількох українців, а в тому числі 5. посла і кандидата з листи ч. 18. п. Л. Серветника. У статті „Рівенський процес і едемаскування п. Серветника“ „Громадський Голос“ з дня 10. травня ц. р. м. ін. закидує п. Серветникові, неначе то він „своїх політичних противників зпоміж українців денунціював у старости“. Конкретно „Громадський Голос“ подає зізнання старости на розправі, який зізнав, що „п. Серветник при двох свідках доніс йому, що тов. Семенюк приготував цілий виступ проти польського національного гімну на Шевченківській Академії. Присутній на тім зізнанню старости п. Серветник ні одним словом не спростував того зізнання старости“.

П. Серветник після до „Громадського Голосу“ відповідне спростування, але що „Громадський Голос“ може його з політичних мотивів в пору не вмістити, то п. Серветник просить подати до прилюдного відома наступуюче:

Пишучи про те, що п. Серветник денунціював своїх противників, „Громадський Голос“ має на увазі лише одинокий випадок з п. Семенюком. Щодо того, то староста під присягою зізнав, що про справу з Семенюком говорили

йому свідки пп. Пекарський і Бульба, запитані про це на розправі названі свідки під присягою заперечили твердження старости. Іншими двома свідками, яких „Громадський Голос“ не називає, мали би бути управитель слідчої експозитури Маєрський і начальник політичного відділу Грюнерт. Тіж самі свідки зізнали, що п. Семенюк „вчинив гвалт“ над особою керманича слідчої експозитури і над іншими особами, що його задержали, але всі до одного свідки під присягою категорично заперечили це твердження. Поліційні агенти під присягою твердили, що й п. Серветник був поліцією, а не навпаки. Сам „Гром. Голос“ подає, що політ. агент Грушецький обвинуватив Стефана Парника (Паранюка), якого навіть в Рівному не було і його сам прокуратор вилучив з розправи. Це дає найкращу оцінку зізнанням таких свідків. Та й взагалі українське громадянство знає ціну таким зізнанням і лише „Громадський Голос“ у даному випадку дає віру зізнанням керманича слідчої експозитури і начальника політичного відділу в міру того, як йому це потрібно, не вірючи зізнанням свідків пп. Пекарського і Бульби.

Зізнання п. Серветника є при актах справи і вони є єдино міродатними у цій справі. У них ні словом не згадано про те, що „Громадський Голос“ закидує п. Серветникові, а колиб він щось подібного зізнав, то воно навпевно було б у протоколі. З того всього видно, що ціла стаття „Громадського Голосу“ проти п. Серветника, який до речі не так давно містив дописи п. Серветника, є нічим іншим, як зловбим і несовісним виборчим агітаційним засобом.

Колективізація серед жидів.

Аг. АТЕ повідомляє про тяжке положення жид. колективістів на Рад. Україні. Наслідком колективізації більшу частку жид. колективістів ремісників і дрібних купців зарахували до кулаків і відібрали їм землю й усе майно. Колективізація далася передовсім у знаки жидам-огородникам по містечках на Рад. Україні. Тому, що серед жидів велике зубожіння та вужда, більшовицька влада запроєктувала переселити 50 тис. жид. родин з України в Туркестан. Там визначено спец. території для жид. колективізації.

Девей одержав свій годинник

Букарештська Аг. Радор повідомляє, що сл. суддя доручив Шембековій біжутерію, яку їй вкрали були бандити. Віднашли теж пам'ятковий Девей годинник. Годинник той дістав Девей 1903 р. на яликку від матері.

НОВИНКИ

— Ювілейне свято в честь митрополита **Андрея**. Заходами читальні „Просвіти“, Кружка „Рідної Школи ім. кн. Данила“ й інших установ на Личаківі відбудеться в неділю, 18. травня в год. 6. ввечерю, у власній домівці при вул. Крупарській ч. 15. ювілейне свято в честь митрополита Андрея. На програму свята зложаться такі точки: Привіт; Ярославенко; Кантата (хор); Декламація; Мендельзон; Ти моя защита доле (сольоспів при акомп. цитри); Григорієв; Псалом (хор); Бах; Пробудження весни (оркестра мандоліністів); Даррас; Магараджа (орк. манд.); Примус; Буршенлюст (орк. манд.); Декламація; Лисенко; Пугач (хор); Гра на бандурі; Ніжинський; Закувала (хор).

— **Духовний концерт** церковного хору під управою д-ра Неділки, на якому відспівані будуть псалми Бортнянського, відбудеться в неділю 18. ц. м. в Волоській церкві підчас читаної Служби Божої в год. 12.

— **Панахида за упокій бл. п. полков. УГА Альфреда Шаманека.** Дня 20. травня ц. р. в год. 7. ввечера відправиться у Соборі св. Юра у Львові панахида за упокій бл. п. Альфреда Шаманека, полковника УГА і начальника генеральної будави. В панахиді повинні взяти участь якнайширші кола львівської української громади.

— **Величаво презентується** постава Пані, якщо сукня, черевик і панчоха із собою гармонізують. Постійні ціна Дель-ка це всім улекшують. Гляди на нинішнє оголошення на стор. 3.

— **Фотограф Янушевич**, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60.

— **Зізд б. гмінденців**, що відбудеться з ініціативи Комітету для здвигнення пам'ятника в Гмінді в суботу 7. червня ц. р. у Львові, викликає велике зацікавлення в кругах усіх тих наших громадян, яким доводилося жити довше чи коротше у гмінденському таборі. Організацією зізду займається окрема комісія у складі: о. д-р Микола Кондрат — голова, інж. Волод. Кабаровський — заст. голови, студ. Павло Борухенко — секретар. Комісія уложила вже точку програму зізду, яку оголосить уже в найближчих днях. Усіх тих священиків та учи-

ДИТИНА
СЯЄ ЗДОРОВ'ЛЯМ
і ВДОВОЛЕННЯМ
ЦЕ СПРИЧИНЯЄ

ПУДЕР Hoferia

ЯКИЙ ХОЛОДИТИТЬ ТА ГОЇТЬ-Є
ПРАВДИВИМ ДОБРОДІЙСТВОМ
ДЛЯ ДЕЛІКАТНОГО НАСКІРНЯ
ТВОЄЇ ЛЮБОВОЇ ДИТИТИ. 2

ЦІНА 1'-3ол.

телів, що живуть у селах, з яких рекрутувалися гмінденські переселенці, просить заінтересувати тим зіздом місцеве населення, аби воно в якнайбільшій числі взяло в ньому участь.

— **Концерт Олі Левицької**, що відіграє разом з п-ою Едіт Ремлер твори на два фортеп'яни Баха, Рахманінова, Дебіссі і Ліста, відбудеться в неділю 18. ц. м. в салі Муз. Т-ва (кіно „Аполло“). Початок: 12. год. вполудне.

— **Погода.** Метереолози впривняють, що до кінця травня не будемо мати тепла, а навпаки треба приготувитися на холод і дощі. Коли це правда, то всім, що почали вже свою „літню“ відпустку, висловлюємо якнайщиріше спочування.

— **Зізд матуристів коломийської української гімназії з 1905 р.** По думці ухвали першого зізду відбудеться другий товариський зізд дня 5. липня 1930 р. у Коломії в год. 8. рано в салі 8-мої класи. Підписаний Комітет просить всіх Товаришів прибути конечно на цей зізд. Зголошення просимо слати на адресу **Олег Калитовський**, учитель гімн. „Р. Ш.“ в Коломії, „Народній Дім“. За спілкуючий Комітет: д-р Никифор Гіряк, Олег Калитовський, Іван Рудницький.

— **Вибранець долі.** Бувший австрійський ротмістр Іван Ставський з Галичини виграв у Монте-Карльо 2 міль. фр. Цього дня рулетку мусіяв зачинити, бо не було під рукою більше готівки. Кажуть, що Ставський перед виграною „обігрався“ аж до продажу годинника; далі, що півтора мільона відіслав рідні, а за решту хоче дразнити щастя ще далі.

— **Ріжні вісті.** Становище Нансена в Лізі Націй, що займався справами емігрантів бувш. рос. держави заняв тимчасово англійськ Льодж. — Польського письменника В. Оркана поховали коштом держави. — Відомий нім. письменник Вальтер фон Мольте, голова літературної Академії оженився вдруге. — Пробувала скінчити самогубством відома берлінська артистка Марія Орська, віддавна нервово недужа. — Помер французський сенатор Памс, що в січні 1913 р. був контркандидатом Поанкаре на становище президента республіки. — Безробіття в Англії далі зростає; за тиждень є на 13.614 безробітних більше. — З весною почалися масові мандрівки американських туристів до Європи; за 2 дні виїхало 14.000 осіб. — У Нью Йорку є 21.000 адвокатів. — Німецький боксер Шенрат-Крефельд переможець у змагах у Франції та Португалії, програв у Лондоні проти американця Стріблінга.

— **Смерть політика.** Я Гааві помер довголітній провідник голандських соціалістів Пітер Трельстра. Він належав до найвизначніших представників міжнародної соціалдемократії, а тому, що осідок професійного П-го Інтернаціоналу був в Амстердамі вплив його був дуже великий на його організацію. Трельстра працював постійно як журналіст.

— **Смерть естета.** У Ляйпцігу помер 82-літній професор Йоганнес Фолькельт, що належав до покоління Рудольфа Ойкена й Едварда Гартмана, а був товаришем Ніцшого і Вундта. Всі, що колинебудь чули про автора великої 3-томової „Системи естетики“ і „Естетики трагізму“ будуть може здивовані почувши, що Фолькельт уродився в Галичині, де батько його був німецьким пастором. Виїхавши до Німеччини почав студіювати ще як студент філософію і за своє довге життя написав чимало книжок. Крім згаданих студій над естетикою, першорядні є його студії про Шопенгауера та Канта. Свої погляди, що йшли від філософії Геґеля зисував він у творі „Досвід і думання“. Він не належав до ніякого напрямку, а силкувався поєднати великі противляючі метафізичні

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шедн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічне 15-00 „
Піврічне 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехословац-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкерії 29-28.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІЇ
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Церковна унія і польська політика.

Конференція в Пинську і унійна акція.

Недавно (23. і 24. квітня ц. р.) відбулася в Пинську на Поліссі під протекторатом тамошнього римо-кат. єпископа о. Зигмунта Лозінського унійна конференція, в котрій взяли участь представники світського духовенства і монашеских чинів, а саме, єзуїтів обох обрядів — латинського і східного (нового латинського видання), редemptористів греко-кат. обряду і маріанів. З українців було чотирьох представників: о. д-р Тит Галушинський і о. Скрутень від василіян зі Львова, о. Хомина від редакції львівської „Ниви“ і о. д-р Чарнецький від редemptористів з Ковля. По національності були представники поляків, українців і білорусів. З москалів і православних взагалі не було нікого, хоч на конференцію запрошено місцевого православного єпископа. Конференція відбулася в авлі римо-кат. духовної семінарії в Пинську, а до президії входили протоігумен єзуїтів східного обряду о. Пьонткевич, о. пра-лат Шуман і о. д-р Галушинський.

Реферати виголосили єзуїт о. Урбан з Кракова, редактор видаваного єзуїтами журналу „Пшегльонд Повшехни“, про поняття „соборної церкви“ у католиків і православних, о. д-р Кулак, духовник і професор дух. семінарії, про двоякий напрям унійного руху на Русь в XVI ст. — або про правдивий і ложний уніонізм, василіянці о. Скрутень про закиди, піднесені О. Королевським проти унії, проф. церковної історії львівського університету о. д-р Цховський про причини невдачі унійної праці в XIII, XIV і XV ст., єзуїт східного обряду о. Домбровський на тему „Що промовляє нині за прийняття російської (синодальної) форми для навернених православних і які зміни були би вказані“, врешті знову єзуїт о. Урбан на тему: „Чинники і перепони унійної праці в нас нині теперішню добу?“

Не маю під рукою повного тексту повних рефератів, що порушили цілу низку питань у нас і болючих питань, тому й не беруся про них говорити ширше хочби зі становища політичного і національно-церковного, що є обов'язком українського публіциста. Вище наведені вістки подаю на основі допису одного з учасників, що його поміщено в ч. 32 і ч. 34 з цього року львівської „Нової Зорі“, де наведено коротенький зміст рефератів, дискусії над ними та подано пляни на будуче.

Незвичайно характеристичним є те, що до унійної праці у самому її осередку себто в Пинську втягнуто дуже ревного і діяльного галицького москвофіла, о. Л. Калинюка, що тепер осів у Пинську, де чинно займається пропагандою унії у теперішньому польському виданні. Він мав виголосити корреферат до реферату єзуїта о. Домбровського і мав обов'язок після слів допису вказати можливість і користь введення нашої (себто галицької) обрядової форми на місце російської синодальної, бо о. Домбровський станув на становищі, що для навернених з православ'я унійців треба безумовно лишити синодальну, то є російську обрядову форму. Автор допису підчеркує, що українські учасники конференції були змушені виступити в обороні нашого обряду перед замітками о. Калинюка, що назвав його мішаниною, яку по його словам треба заступити російською синодальною обрядовою формою та висказує від себе жаль, що без відома українських учасників, а тільки на доручення організатора конференції, о. д-ра К. Кулака, о. Калинюк виголосив свій корреферат. На мою думку рятівний галицький москвофіл і не міг зробити інакше, як зробив, бо у нього все московське є святам, а своє українське негідним уваги.

Конференцію закінчено дня 24. квітня ц. р. вибором організаційного комітету, до якого з українців увійшов василіянці о. д-р Тит Галушинський, а цей комітет має скликувати далші періодичні конференції в Пинську для унійної пропаганди і виголосити реферати оголошити друком.

Отже ми є свідками на великі розміри зяваної унійної акції на північно-західних у-

Брати відсотки від своїх капіталів не зла річ, але будете їх мати тоді, коли свої ошадности складатимете в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

крайських землях, котру веде польський римо-кат. єпископат, зокрема польські „кресові“ єпископи о. Лозінський з Пинська о. Шельонжес з Луцька, о. Фульман з Люблина та видеський митрополит о. Яблжиковський при допомозі польського римо-кат. світського клиру, а головню польських єзуїтів, з котрих деякі прийняли навіть у тій цілі унію східного обряду і як бачимо з реферату єзуїта о. Домбровського уводять в унію російську обрядову форму.

Пропагатори нової унії східної церкви в Римом станули відразу на чисто-політичному становищі і з великого сучасного церковно-релігійного питання об'єднання православ'я з Римом зробили політичне питання з незручно укритами польськими національними і більше явними польськими державними тенденціями. Вони були причиною, що унійної праці не віддано греко-кат. єпископатові з митрополитом Шелтицьким на чолі, котрий для справ церковної унії положив куди більші заслуги як католицький єпископат разом і то не тільки теоретично як організатор відомих велеградських унійних з'їздів. Польський єпископат з польськими єзуїтами, взоруючися в цілості на політику польського уряду, утворив своєрідний сокальський кордон в унійній справі та ігноруючи існуючий від кількох століть греко-кат. обряд у Галичині, творить новий східний католицький обряд без власної вищої церковної ерархії — у практиці без сумніву для цілей польської експансії на українські і білоруські землі.

Політичні мотиви теперішньої унійної акції польських чинників не нові в церковній по-

літиці Риму. І давні унії — ліонська і флорентійська — і пізніша від них та ближча нам, що з колишніх польських територій остала досі тільки в Галичині, берестейська, були подиктовані у першу чергу політичними причинами та тенденціями. Дві перші провалилися безслідно, коли відпали політичні підстави і рахунки, що спричинили закінчення унії і акція київського митрополита Ізидора, одного з контрагентів флорентійської унії, не оставила у нашій церковній історії ніяких трітків слідів і полишилася однодневною ефемеридою.

Як сказано, остала тільки берестейська унія (унія закарпатських українців і частини румунів не стояла з нею у безпосередньому зв'язку) і то лише в Галичині, бо російський уряд скасував унію, зразу на Поділлі і Волині, опісля на Поліссі і білоруських землях, а вкінці 1875 р. на Холмщині і Підляшю. Не без політичних основ була й унійна акція в Болгарії в другій половині мин. століття, де видну ролу відіграли польські воскресенці, що вийшли з польської політичної еміграції після листопадового повстання, де були живі ідеї месіанізму, що створили польський товіанізм. Однак балканська унійна акція мимо доволі значної форси з Риму не виказалася до нині ніякими більшими практичними вислідками.

Польський римо-кат. клир з відходом російської влади поставився відразу дуже агресивно супроти православ'я. Загально відомо, що навіть на території австрійської окупації в 1916 до 1918 р. польський римо-кат. єпископат робив перепони в унійній акції і тільки наші військові духовники, що йому не підлягали, могли зблизитися до місцевого українського православного населення і тоді всюди виказували значні успіхи своєї духовної місії праці. З приходом польської влади ця агресивність зросла до незвичайних розмірів, маючи до помочі польські урядові чинники.

Пос. д-р Степан Баран.

На господарські теми.

Схід і захід у хліборобстві.

Сьогодні переживає світ такі господарські потрясення, які безумовно належатимуть в історії до найбільших цього роду подій цілого людства. Наллий спадок цін на всі продукти від золота, цього мірника вартостей, почавши викликав цілковиту дезорієнтацію в кожній господарській діяльності, а вже найбільше в хліборобстві, в цьому найбільшому вартаті людських заробітків на життя. Тому й не диво, що в цій справі забирають голос найважливіші представники економії, а незадовго зачнетесь в Женеві міжнародня аграрна конференція, яка має устійнити шляхи для поборення цієї скрути. Між іншими забрав недавно голос керівнич міжнароднього бюро праці і визначний дослідник аграрного питання Альберт Томас. Він розглядає у своєму рефераті питання, як буде розвиватися хліборобство у майбутньому. Твердить, що розвиток піде в напрямі машинізації. Машинізація буде поступати дуже скорим ходом через 10 до 15 літ і тільки вона зможе так обнижувати кошти продукції, що хліборобство буде і при сьогоднішній зняжці цін рентабельним. Але одночасно передбачує автор нове явище. Машинізація усуне великий відсоток хліборобського населення з його дотеперішніх вартатів праці, воно буде пересуватись до промислу, торговлі, до міст. Автор видить це явище вже сьогодні там, де машинізація вже сильно поступає. Але на цьому не скінчиться. По цих кількохнацяти роках наступить у хліборобстві новий зворот, саме поворот населення до хліборобства. Автор передбачує, що хліборобський світ стане зацікавленим і захоче інвестувати хліборобство в напрямі піднесення якості поодиноких рілних плодів. А тут уже машина не зможе доконати всього, мусть прийти зміла і зручна людська рука, зачнетесь збільшення працівників на ріллі. Кожна людина схочить за чуба сьогоднішню хліборобську скруту.

Ці висновки наводять цілу масу думок про до-

лю і долю нашого хліборобства. Берім їх на папір, без упорядкування їх в якусь органічну цілість.

Примім, що автор не бере під увагу окремих держав, країв, народів і їх спеціальних обставин, але цілість світового хліборобства. Тоді приймаємо можливість, що воно так буде. Але що буде у нас? Куди підуть ці безробітні з ріллі, коли у нас падає а не росте промисел, торговлі і нема найменшого вигляду на їх розвиток? Та лишім і не на боці.

Хліборобська скрута тривала по наполеонських війнах 10 літ, а друга, що почалася з 70 роках мин. століття, 20 літ. Чи сьогоднішній скрути можна поставити у нас речинець на 10—15 літ? В Америці, чи в Австралії і в деяких краях зах. Європи може вона тривати коротко. Але у Східній Європі? Передумовою самооборони є якнайбільший поступ, обниження коштів продукції, масовість, словом машинізація. А передумовою машинізації хліборобства є меліорація, комасація, фахове вишколення, інвестиції в машини, почавши від тракторових плугів аж до моторових молотилок. А вже безумовно потрібно належних доріг, значить знов інвестиції. Чи Європа, а радше східна і полуднево- та північно-східна Європа може собі на це дозволити? Ця задовжена, несконсолідована, розпарцельована Європа! Сьогодні має вона 35 держав і стількиж митних округів замість передвоєнних 26, митні границі видовжилися на нових 11.000 км. Вона має сьогодні 27 рілних валют замість 13 передвоєнних. У кожній з цих держав, у більшості господарських карликів, плуть настирливі амалання за політичне панування, за мілітарну супрематію, а у деяких з них сягається снів про морську гегемонію. Чи можна тоді подумати про пільгу у хліборобстві? А до того цих 8 мільонів зареєстрованих в Європі міських чи фабричних безробітних наганяють державам зарає такий історичний страх, що держави змушені живити їх саме коштом хліборобства, а

Сильна піна,

яку дає мильце до зубів ОДОЛЬ — чистить основно зуби і надає їм блискучу білину.

Мильце ОДОЛЬ є приємне в ужитті і не дражнить ясен. 1434

не помагати йому. Европа найшла між молотом і кувалдою, між міськими безробітними і сільською екзотикою і вишукуючи півсередники, ховається за них, щоби лише відложити біду на пізніше. Чи для східної Європи може в таких обставинах усміхатися передбачування Томаса, що мовляв, сільське населення рушить під напором машин до міст, туди, де роботи нема?

Але ще одно! В Америці чи Австралії та в європейських колоніях населення рідке, землі ще полостатком, а рук до праці мало. Там можуть творитися правдиві пшеничні фабрики. І ось богата Америка кинула цього року 500 мільонів доларів на підмогу хліборобству і машинізує його, а машина оре великанські простори в день і в ніч, не адержуючися ні на дялю, оре дешево. Така тама машинізація постулає також в англійських домініях, в Канаді, Австралії, Аргентині. Але Европа і то головню Східна не може собі на це поволити. Помінаючи вже те, чи можливою є така машинізація в краях з таким роздібленням ґрунтів і серед такої гущі рільного населення, яка є в Європі, візьмім на увагу ще інший момент. Машинізація постулила в Німеччині чи в Чехії вже дуже далеко. Вона дійшла до того, що у цих державах хліборобство приступило до цієї другої стадії, про яку говорить Томас, тобто до звороту населення на ґрунт, до продукції якнайкращих плодів. А мимо цього скрута там також дуже поважна. Вона полягає у тому, що сирі плоди у шні дуже швидко, а фабрики з них іза надмірних обтяжень у продукції такі дорогі, що стають недоступними для мас та іза неможливості збуту заломлюється їх продукція.

Ще більша скрута панує в Польщі. Хліборобські доходи меншають аж до нерентабельності вкладів, а тегарі останають ті самі, тобто більшають. Значить мусить наступити таке облекшення обтяжень, щоби бодай до банкруцтва не допустити. А вже про інвестиції у хліборобську культуру ні сьогодні ні в майбутності і мови нема. Чи передбачування Томаса тут можливі? Кожному ясно, що ні. Правдоподібно є хіба те, чого Томас не сказав, а саме, що в цьому великому поході хліборобства все мале і безспільне не входить у рахубу, бо великі полі зверхуються на трупах малих. І саме ця думка переймає жахом перед нашим майбутнім.

М. Творидло.

Львівський консулят СРСР „інформує“.

Один наш громадянин приніс вам до редакції слідуючого листа, якого отримав в останніх днях разом з пакетом більшовицьких матеріалів про харківський процес „Спілки Визволення України“:

Травень 1930 р.

СРСР

Консульство у Львові.

У зв'язку з закінченням процесу так званого „Союзу Визволення України“ Консулят СРСР у Львові переслав вам для ознайомлення декілька найцікавіших витягів з процесу, що виголосили на прикінці судової розправи декотрі підсудні, а також текст дуже характеристичної публічної заяви Академіка Кримського про ставлення до „СВУ“ української інтелігенції. Мимо того, що ці матеріали свого часу публіковані в цілій радянській пресі (і передруковані в декотрих тутешніх часописах) здавалося б повинні бути відомі і зах.-українській публічній опінії, дійсність показує, що навіть найповажнішій тутешній інтелігенції частенько цілковито бракує правдивих і повних відомостей про процес „СВУ“. За приклад може послужити хоча б артикул так званачного тутешнього діяча — адвоката д-ра Л. Ганкевича в „Професійному Вістнику“ — цілий оснований на фальшивих відомостях польської телеграфічної агенції, підхоплених через ворожу до Робітничо-Селянського Уряду українську пресу.

Матеріали, що на них спирається оце Вашу увагу яскраво підтверджують факт, що ціле українське громадянство в Республіці — зокрема наддніпрянська інтелігенція — в цілком одностайні що до негативної оцінки сумної пам'яті „СВУ“ та ідей, що він намагався перевести в життя, — не виключаючи навіть і самих недавніх керівників цієї організації, як це незаперечно виникає з автентичних їхніх заяв перед лицем найвищої Української судової інституції.

На жаль, українська людність, що живе за межами своєї держави, не тільки не є досить повно і систематично про це поінформована, але навіть зловласивно її дезорієнтують різні групи та ділячі (на щастя нечисленні проти загальної національної маси), ворожі до сучасної Української Держави, що за всяку ціну намагаються поглибити розрив між двома частинами українського народу по цей і той бік Збруча. (Підкреслення наше. — Ред.)

Маючи за одне з головних своїх завдань навпаки вилучувати якнайгішшого культурно-національного зв'язку між тими двома частинами, спираючися в цьому на реальну підтримку від цілого українського радянського громадянства, зокрема від широких верств наддніпрянської інтелігенції, Львівський Консу-

лят, проте очевидно має дуже мало технічних і формальних способів систематично поборювати роз'єднучу роботу тих, хто в цілком позбавлений доброї волі і віри.

Але в переконанні разом з Академіком Кримським, що українська інтелігенція в цілому „має організм здоровий“, віряться, що серед західної її галуви ніколи не забракне таких, які ніколи не підуть на цілковиту негідність всього, чим живе український трудовий нарід у своїй державі, і завжди будуть стремити якнайкраще зрозуміти ту частину національної інтелігенції, що служить цьому народові, українським робітникам та селянам та разом з ними буде нове життя на Великій Радянській Україні.

До такого розуміння першим кроком є правдива і повна інформація, уділювана її Львівський Консулят є завжди й охоче готовий“.

Не нам рішати про те, які є „головні завдання“ консуляту і консуля Союзу Радянських Соціалістичних Республік у Львові. Керманіч консуляту, як урядовець московського комісаріату закордонних справ, дістав у цій справі від своїх зверхників єдино для нього авторитетні й обов'язуючі розпорядження і вказівки. Очевидно, що характер дипломатичного функціонера чужої держави зовсім не стоїть на перешкоді розсилати приватні листи, до кого йому подобається, та писати в них, що йому подобається. Може теж висловлювати без об'явок свої погляди на український національний табор, такі погляди, які саме підходять і лицюють довіреному політичному експонентові московсько-більшовицького міністерства закордонних справ. Ясна річ, що йому лежить ідентифікувати московсько-більшовицьку окупацію на Наддніпрянській Україні та її виконавчі органи в „цілм українським громадянством“ окупованих теренів, а український національний табор у Галичині називати чинником, який лише веде „роз'єднучу роботу“ між „двома частинами українського народу по цей і той бік Збруча“. Для такого ставлення справи треба мати лише інтернаціональний світогляд, більшовицьку совість та гнучку тактику в діяльності.

Річ не в тім. Теперішній консуль СРСР у Львові найшов собі нове поле праці та придумав нові методи для неї: „інформаційну службу“ шляхом масового розсилання листів на приватні адреси. Той новий прояв його відомої уже підлітливості вимагає від нас збільшення сторожкості у відношенні до установи її й керманіча, які мають дійсно не „одно з головних“ і не найголовніше, а взагалі єдине своє завдання — роз'єднати, розкладати й розбивати всіма можливими та доступними засобами наше українське національне громадянство.

В. С. ЛЕВИЦЬКИЙ.

Магатма Ганді.

4. Культ корови. — Ріжниця каст. — Європейська цивілізація.

Передовсім дві точки Гандієвого „Вірусу“ видаються дивними для кожного європейця: це культ корови і ріжниця каст. Сам Ганді так пояснює ці два принципи: Святість корови є характеристичною для індуїзму. Корова це символ „усього підлюдського світу“, з яким людина зв'язує союз. Цей культ є „братерством між людиною і звіратом. Він підносить людську істоту поза межі його роду. Він здійснює тотожність людини з усім, що живе“.

А що саме корову вибрано з усіх звірат, то це тому, що вона є в Індіях найкращим товаришем і правдивою живительною людиною. Притім це почитання не має у Гандія нічого ідолопоклонного. Коли зрозуміти внутрішній зміст цього символу, не можна дивуватися, що Ганді прив'язує до цього таку велику вагу. Однак він не вважає ще тимсамим корови якимсь обявленням індуїзму світові. Він тільки додає до евангельської заповіді „Люби ближнього свого як себе самого“ —: „Усе, що живе, в твоїм ближнім“.

Ріжницю каст Ганді оправдує ріжницями обов'язків, не ріжницями привілеїв. Він ділить суспільність тільки на чотири касті: браманні (кляса інтелекту і духа), кшатрія (кляса військова і уряднича), вайшья (кляса купецтва) і шудра (фізична праця). Він не приписує їм ніякої вишесті або нижчості. Вони всі рівні. Це тільки різні покликання, різні обов'язки, а ніякі привілеї.

„Всі родилися, щоби служити Богові, браман розумом, кшатрія силою і відвагою, вайшья купецьким хистом, а шудра працею тіла. Це не значить, що браман не сміє працювати фізично, а

ле він є ліпше придатний до умов праці, а шудра до фізичної. Браман, який з тої причини ставив би себе вище від шудри, сам тимсамим тратить свою рангу, бо не має правдивого знання“.

Вірючи у мандрівку душ, він пояснює її змаганням природи до утримання вічної рівноваги. Душі переходять з одних каст до других, перемінюючи браману в шудру і навпаки.

Цей принцип чотирьох ріжних, а при цьому рівних каст не має ніякого відношення до пятої індійської касті: парів. Ганді з незломною завзятістю виступає проти соціальної нерівності, яка панує в Індіях між чотирма т. зв. вищими кастами і найнижчою кастою парів „нетиканих“. Він пише:

„Я не бажаю передодження; але колиб я мав переродитися, то я хотів би звайтися між паріями, щоби ділити з ними їхні кривди і працювати над їх визволенням“...

Він навіть адоптував маленьку дівчинку з касті парів, щоби дати приклад любови для цих понижених і покривджених.

Відношення Гандія до європейської цивілізації наскрізь негативне.

„Остання війна виказала сатанічний характер цивілізації, яка панує тепер в Європі. Переможці зломали всі закони суспільної моралі в ім'я сили. Ніяка брехня не була занадто негідною, щоби її не використати. Поза всіма злочинами бачимо грубий, матеріальний мотив... Европа не є християнська. Вона поклоняється мамоні...“

Тому Ганді вважає, що великим ворогом Індії є саме та цивілізація, яку приносять зі собою англійці. Англійці самі собою не є злі, але вони хорі на цю цивілізацію, яка не має в собі нічого духового, яка матеріальне добро ставить за ціль життя, яка робить з людей рабів мамоні. Через те Ганді поборює і тих своїх співгорожан, які хотіли би прогнати англійців, щоби створити в Індії державу „цивілізовану“ на європейський лад. Ні, — каже Ганді — єдиноким великим зусил-

лям Індії повинно бути: прогнати цивілізацію Заходу.

Є три ялєси людей Заходу в Індії, проти яких Ганді виступає з особливою гостротою: судді, лікарі і вчителі.

Професію суддів вважає за неморальну, бо трибунали в Індії є знаряддям британської могутності; вони підтримують і помножують у всіх краях суперечки і незгоду поміж індіями. Це дуже дохідна експлуатація злих людських інстинктів.

Щодо лікарів, то Ганді признає, що спершу їх професія подобалася йому. Але згодом він пізнав, що лікарі Заходу займаються єдино підкріпленням тіла, а не усуненням причини недуги, які здебільша лежать у людських хібах. Таким чином вони дають нагоду злим людям грішати дальше при найменшій ризику. Вони деморалізують людей і винищують їх, відвертаючи їх від героїзму тіла і духа. Ця фальшива медицина Заходу Ганді протиставить правдиву, запобігачу, моральну і терапевтичну медицину, якій присвятив навіть окрему студію. Там дає він багато розумних моральних правил, як запобігти недугам, а також випробовані терапевтичні ліки. Принципом його медицини є сувора мораль, бо: „недуга є наслідком не тільки наших діл, але наших думок. Всі недуги мають той сам початок, а саме, коли не перестерігається законів здоров'я. Тіло є мешканням Бога. Треба його утримувати чисто“.

Ворожість Гандія до вчителів не є дивною. Вони відбирають індіям їхню мову та думку, вполюють в дітей почуття національної нижчості. Вони звертаються тільки до розуму, занедбуючи серце, а вкінці вони обезцінюють працю рук, даючи тільки теоретичне, літературне виховання народові, який у 80 проц. займається сільництвом, а тільки в 10 проц. промислом

Треба учительок для фахових шкіл!

З розвитком фахового шкільництва відчувається величезний брак відповідно кваліфікованих учительських сил. Тому, хто хоче бути такою учителькою, яка не потребує очікувати і просити посади, а матиме до вибору завжди кілька добре платних посад, нехай негайно вступає до державної семінарії учительок ремесел у Варшаві, Коломніа Сталіна. Умови прийняття на шк. рік 1930-31 такі: 1. Наука в семінарії триває три роки, а курсом підготовчим 4 роки; 2. Приймається кандидатки, що: а) мають фізичні здібності до учительського фаху, б) мають не менше як 17 літ (на підготовчий курс 16) і не більше як 21 скінчених літ (на підготовчий курс 20); 3. На підготовчий курс приймається кандидатки, що скінчили 6-гімназійальних клас; 4. На I-й річницю приймається кандидатки, які представляють свідоцтва укінчення середньої фахової школи, або свідоцтво зрілості з гімназії, чи учительської семінарії; 5. Заради до семінарії приймається кандидатки в кінці шкільного року, а на початку остільки, оскільки є вільні місця; 6. Прийняття кандидаток до семінарії є тільки тимчасове. Про дефінітивне прийняття рішає в першій півроці Педагогічна Рада; 7. Кандидатки при проханні за прийняття до семінарії повинні представити: а) власноручно написаний життєпис, б) метрику уродження і в) шкільне свідоцтво; 8. Прохання приймає канцелярія в міс. травні, а конкурс свідоцтв відбувається 24. червня ц. р.; 9. Шкільні оплати в ц. шк. році вносять біля 70 зол. річно. Семінарія не має своєї бурси, але кандидатки можуть мешкати в сусідніх бурсах, з якими семінарія має сталий контакт. Місячна оплата вносить від 60 до 90 зол.; 10. Учениці вчать на власних матеріалах; 11. Семінарія провадить два головні відділи: бібліографства з білим гафтом та краєцтва з кольоровим гафтом; 12. Прохання слати на адресу семінарії сеччас, щоб до кінця травня дирекція отримала його. Всіх оголошених кандидаток просимо повідомити про це Головну Управу „Рідної Школи“.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“.

Національний конгрес індуств

Агенція АТЕ повідомляє: В Аллагабаді відбуваються від трьох днів збори виконавчого національного конгресу індуств. Конгрес радить при закритих дверях. Народа має намітити дальшу програму акції пасивного опору у зв'язку з арештуванням Ганді. До прилюдного відома не дісталися з тих нарад ніякі подробиці.

Боротьба з правою опозицією в СРСР.

Агенція АТЕ повідомляє: Виборча кампанія на конгрес комуністичної партії відбувається під знаком боротьби з опозицією. Виступи опозиційності заготовано в цілому ряді місцевостей. Партійна конференція в Києві рішила виключити з партії всіх правих опозиціоністів за „ширення меморіалізації серед робітників“. Група правих опозиціоністів у Миколаєві виступила різко проти політики Сталіна, подібна група у Твері критикувала гостро Сталіна, за що там розв'язано бюро місцевої комуністичної партії. Подібні вісти прийшли і з Луганська, де делегати робітників протестували проти тяжкої апропріаційної ситуації у промислових осередках. По найновішим вісткам прихильники Сталіна пригтовляють гострі репресії супроти опозиціоністів, розв'язують непослушні ячейки й комітети і т. д., аби тільки не допустити до вибору на партійний конгрес таких делегатів, що ставляться вороже до політики Сталіна.

Бомбовий замах у Бориславі?

„Звізозек Обороньцв Подкарпаца“ уладив 17. травня в Бориславі в салі „Сокола“ академію з 11-ті роковини визволення Борислава від „У-країнської інвазії“. Академія почалася в 7. год. веч., а в 9. год. кинув хтось на салю бомбу крізь вікно. Бомба не вибухнула. „Газета Пор.“ пише, що бомбу кинули члени УВО.

Б. цісар Вільгельм у Німеччині?

Для 16. травня поширилася в місті Босні чутка, нібито ненадіяно приїхав туди бувш. цісар Вільгельм і мав узяти участь у святі отворення нових технічних уладжень у заведеннях Крупна.

Корфанти зрікся мандату.

Гол. виборча комісія округи ч. 2. в Катовицях повідомляє, що на місце пос. Корфанто, який зрікся посольського мандату в тій округі, призначено на посла до шлезького сойму д-ра Обремба адвоката з Мисловиць.

ПРОСИМО вирівняти передплату за „Діло“, бо 1. червня ц. р. здержуємо висилку нашого часопису тим Вп. Передплатникам, що залягають з передплатою. — 15. червня ц. р. відбудеться льосування нагород. Хто на дні 15. червня ц. р. не буде мати заплаченої передплати по кінець червня ц. р., безумовно не буде брати участі в льосуванні.

Польський уряд одержав проєкт европ. федерації.

Французський посол Ларош вручив підсекретареві мін-ства закорд. справ меморандум у справі устрою федеральної унії Європи. Меморандум це одержали рівночасно уряди всіх евр. держав, що належать до Ліги Націй. Уряди мають відповісти на меморіал до 15. липня.

Зайнфельда увільнили.

У суботу перед варшавським судом відбувся процес проти Зайнфельда за телеф. підслухування. Зайнфельд до вини не признався, сказав, що розмову між Замком і Спалою підслухав випадково, а помістив її в довірочній комунікаті для внутр. вжитку Аг. Вехольної. Пор. Запвілюхонський зізнав, що розмова мала строго довірочний характер. Св. Семіонтковський, техн. керownik міжмістових телефонів зізнав, що третя особа може бути змішана міжмістовою станцією в розмову, ведену двома апаратами. У міжмістовій станції все можна підслухувати розмову. Коли телефоністка чує розмову, упереджує, щоб вилучити. Колиж упереджена особа не вилучиться, то тоді не можна нічого порадити.

Після промови прокуратора й оборонця суд пішов на нараду, потім оголосив присуд, що увільнює Зайнфельда від вини та кари.

Пос. Кноль подався до димісії.

У варшавських політичних колах розійшлася чутка, нібито польський посол у Берліні Кноль подався до димісії. Справа тієї не полагодили з причини несприятливості у Варшаві мін. Залеського, що після женецької конференції виїхав на 2 тижні у Льондон.

Злодія прийняли як гостя...

Варшавська поліція арештувала историчного злодія Ховєського, що 13. травня обікрав у Познані латвійський хор. Той злодія покористувався стівком на двірці в Познані та прилучився до хору. Як гостей приїхали Ховєському квартиру з членами хору. Коли члени виїхали до міста Ховєський обікрав їх на кілька тисяч зол. Після обікражі відїхав у Варшаву, де скривався, поки його не арештували. При ревізії унішли в нього 42 ключі, легітимізації студентів університетів варшавського та познанського. Арештований признався до крадіж і та що вкрадені в лотишів річи відпродав варшавським пасерам.

Посли волять кіно ніж парламент.

На засідання палати репрезентантів у Вашингтоні прийшло 17. травня так мало послів, що не доставало кворум. Тому вперше від 8 літ покористувалися реє. приписом, що дозволяє спровадити на наради послів, які не дістали відпустки. Командант пос. сторожі ходив по приватних мешканнях послів, до кіл і театрів і спроваджував їх до палати.

Першого спровадили пос. Овена Рута. Коли він з'явився в парламенті, публіка на трибуні розвеселилася. Небаром спровадили спікера Лонгворта. Перед парламентом зібралася юрба цікавих, що приглядалася, як послів спроваджували до парламенту.

Вибори в окр. Луцьк-Рівне.

Про дедільні нові вибори до сойму в окр. Луцьк—Костопіль—Рівне ПАТ повідомляє, що задікавлення ними було невеличке. Участь у голосуванні ваяло 30 проц. управнених. Це нібито в зв'язку з відозвою Клюбв ББ., яка накликує населення здержатися від голосування. Подібну відозву видав Звізозек Інавалдів. Стронніцтво Нар. також не бере участі в виборах. Центр. союз жид. ремісників ухвалив також здержатися від голосування. У луцькій повіті участь німців вносила 100 проц. Чехи в луцькій повіті здержалися від голосування.

У місті Рівне на зал. число 12.909 управнених до голосування віддало гол. 3.878 або 30 проц. Листа ч. 18 (УНДО) 3.442 гол., листа ч. 20 (рос.) 212 гол., листа 22 (укр. соє. рад.) 30 гол., листа ч. 19 (Сельроб-Бдність) 50 гол., листа ч. 6. (Сельроб-прав) 2 гол., листа ч. 3. (Внаволене) 85 гол., листа ч. 4. (Будд) 3 гол.

Ревізія вищих шкіл у СРСР.

„Вечерная Москва“ повідомляє, що комісаріят освіти приказав наново перевести ревізію вищих шкіл і наукових інституцій. Спеціальна комісія з робітничими делегатами має справити політичні переконання вчених і педагогічного персоналу. Причиною нової ревізії є виявлення протибільшовицьких настроїв і виступів проти комуністичної ідеології в ріжних наукових заведеннях.

Повінь у станіславівським воєвідстві.

Наслідком дощів піднеслася вода у Бистрицях і Пруті. Ріка Ворона виступила з берегів і залила частини пасовища. Свіча в Міауні Старім і Вироді (пов. Долина) залила поля, гостинець, кілька хат і ринок. У Витвиці Лужанка залила 22 морги поля та ушкодила в двох місцях дорогу, що йде до Гомшова. Ріка Сівка у Креховицях і Ракові залила ок. 100 моргів.

Найгірніше положення є в пов.: Снятин, Надвірна, Коломня та Косів. У богато місцевостях мости ушкоджені, комунікація на дорогах перервана. Заг. евакуували населення з більше ніж 300 домів. Сотні домів і загород загрожені. До деяких місцевостей доступ неможливий. У коломийській повіті староста вїзав на поміч військ. У пов. Долина р. Сукіль залила 150 морг. поля та пов. дорогу. У Лімниці (з калузьким пов.) утонув тартаковий робітник Ів. Пітак. Тіла його ще не вилунали. Вода в Пруті у коломийській повіті піднеслася на 3.85 м. понад норм. стан. У гром. Собів залиті два доми й рафінерія нафти. В Княжворі евакуували 19 домів, 91 загрожені, у Коломиї евакуували 3 доми, в Воскресінцях 15. У Вербжі Нижній і Вишній загрожені 200 хат. На р. Лучці загрожені мости. У пов. Косів вода в Черемоші піднеслася на 2.85 м., у Рибниці 1.90 м. Дорога до Жаба та Криворівні залита. Провізоричні мости знищені. З деяких місцевостей нема вістей, бо комунікація перервана. На річці Рибниці всі кладки між Косовом і Москалівкою зірвані. В Черемоші втонули два коні з возом. У Рожлеві вода забрала міст на Рибниці. Чорний Черемош ушкодив у богатох місцях мости та дороги. В Пістині залитий будинок постерупку поліції та 16 домів. У пов. Надвірна вода піднеслася на 2 м., на Бистриці 2.80 м. Міст біля Желровича зірваний, також два мости на дорозі Ворохта-Жаба. Бастриця зірвала міст у Зеленій. У пов. Снятин вода в Пруті піднеслася на 2.20, у Черемоші 1.90, Витвиці 1.70. В Заболотіві евакуували 12 хат, у Трійці 7, Віднові 3, Польницьках 2, Джурові 5, Снятині 3, Залучі 50. Пов. Станіславів: Вода у Бистриці Надв. у Волчинці піднеслася на 3 м. та залила провіз. міст, тому комунікація з Колодівкою перервана. Левади й поля залиті.

Зі спортивного життя.

Мистецтва А-класи.

Перемишль. Україна-Польонія 2 : 2 (0 : 2).

Україна розіграла ці змагання в складі: Новицький, Грещук, Скрегота; Борсук, Цимбала, Бутель II; Підлісецький, Кобзар, Магоцький, Лисик, Воробець. У першій половині переважала Польонія, в другій половині мала рішучу перевагу Україна. Голі для України стрілили Кобзар і Воробець, для Польонії Сюда і Дуда. Публіки до 2-000. Суддя п. Усаж. Українська публіка Перемишля витала нашу дружину, яка запрезентувала гарну й інтелігентну гру, дуже прихильно.

Львів. Чорні І. Б.—Яліна 7:0 (1:0).

Львів. Гасмоней—Світязь 2:1 (2:0).

Стрий. Лехія—Погонь (Стрий) 4:0 (2:0)

Ряшів. Погонь І. Б.—Ресовія 4:2 (3:0).

Мистецтва Ліги.

Львів. Чорні—Погонь 0:0. Увесь час мали Чорні помітну перевагу, якої не зміг використати. Публіки, не вважаючи на дощ, понад 4-000.

Краків. Легія—Краковія 3:2 (1:0).

Варшава. Вісла—Польонія 4:3 (1:1).

Лодзь. ЛКС—Варшавянка 7:0 (4:0).

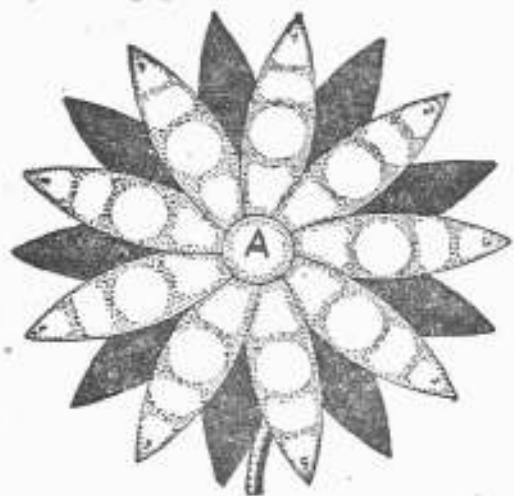
Кор. Гуга. Гарбарня—Рух 2:2 (1:1).

Катовиці. ІКП—Варта 2:1 (1:0).

Закордон.

Відень. Рапід—Герта 2:0 (2:0). Гакоат—Австрія 5:4 (2:1). Вїєнна—Вакер 5:1 (1:0). Алмїра—ФАЦ 0:0.

Конкурс фірми „Fascinata“.

Пояснення. У лівій педюстині квітку вписати доведено 9 слів о поданим значінні, в польській мові. Буква „А“ в осередку спільна для усіх слів. Букви в колісних дають розв'язку.

1) Жіноче імя 2) Місто в Чехях, 3) Ріка в Польщі. 4) Інакше слушність. 5) Інакше почот. 6) Водолюб. 7) Інакше польонія. 8) Часть шрубів. 9) Інакше хоругво. (1—9 по польськи).

Межи особами надсилаючими правильну розв'язку будуть розлюсовані слідуєчі премії: 1) Швайцарський патефон. 2) Фотографічний апарат. 3) Манікюр. 4) Люксусова касета з туалетовими приборами. 5) Золоте перо з касетні фірми Montblanc і крім цього 50 дальших премій (гарних касет) з косметичними приборами FASCINATA. — Розв'язки треба прислати разом з порожнім пуделочком (опакування) з поодинокі туби крему FASCINATA до фабрики косметичних виробів „FASCINATA“, Краків, вул. Гертруди ч. 6. W. N. — Кожній надсилаючий розв'язку, одержить ДАРОМ без огляду на вислід лосування один комплект прибоку виробу FASCINATA. У дні 24. мая відбудеться в присутності нотаря лосування премій, якого виследи будуть оголошені дня 30 мая н. р. 1907 4—4

Цілюща закутина.

(Перед відкриттям сезону в Черчі.)

В одній закутині нашої землі є місцевість, що душу веселить надіями, немічних людей до себе кличе. Бо там матір, земля, із вутра свого джерела цілющої води викидає, великі сподівання на майбутнє розгортає.

Все тут таке, неначе рукою Божою ведене. У затишній, подільській кітловині, закритій від вітрів лагідними горбівинами, скресають цілющої води. Кітловина хоронена від продувів, весь день залита сонцем, цим природним лікарем, за яким банує не лиш людина, але і всяке сотворіння. Сонце якби свідомо розливає свою цілющу міць для підкріплення тих лікувальних цінностей, що їх мають черчанські питні джерела та сірчано-болотні (боровинові) купелі. Вже по недовгій користуванні ними сходять з людини апатичність, утікають діямаючі ставові та шлункові болі, впливається енергія до життя, що дає здоровий сон і відпочинок мізкові.

Про користь лікування в Черчу дізнається усякий, кому доведеться там побути. Переверив я його після побуту в минулому році. А хіба не винесе ніхто кращої оцінки, зокрема в тім випадку, як цей, хто переконався на власній особі.

І не пізнати Черче в такому короткому часі, бо ледви за один рік. А вже в цьогорічному сезоні мало хто з давніших гостей побачить його тим самим. Засаджено багато дерев, прикрашено городи, змодернізовано купелі, побудовано нові будівлі.

Та не лиш управа живця докладає тут своїх зусиль. Також приятні підприємці зацікавилися Черчем. Будуються нові вілли під пансіони і помешкання для гостей. Помітно на кожнім кроці, що Черче ступило певним кроком на шлях розбудови, сміливо конкуруючи з іншими живцями.

Годяться ще згадати, що гість у Черчу почувается напричуд гарно. Зокрема наш чоловік живе тут якби на якомусь старосвітському празникові — все таке близьке і рідне. Може тому, що в тім закутку нашої землі не пропала ще традиція давної давнини. У цих недалеких околицях давні княжі оселі — Свістільники, Блюдики, Дегова, Скоморохи, а під боком Псари (Княжі Псари). Тай само Черче називалося в давнину Чернечем і славилось чудами від лікувальних вод. Також і Рогатин тут недалеко з маленькою церковцею, звідки 1518 р. забрали татари попівну Роксолану в ясир, а вона своїм розумом і красою зеднала собі великого султана Сулеймана стаючи султаншею-Місафір, законною жінкою володаря трьох континентів і трьох морей.

Д-р Теофіл Окуневський.

Комуністична профанація.

Берлінські комуністи облили червоною краскою мурі церкви при вул. Штреземана та пам'ятник поляглих на війні. Це вже дев'ятий раз ц. р. профановано так цей пам'ятник.

Що є і що не є політикою?

(Спростування до статті під цим заголовком.)

Від кооперативи „Українське Народне Мистецтво“ дістаємо таке спростування: До відповідального Редактора часопису „Діло“, Високоповажаного Пана Олександра Костика у Львові.

На основі § 19. пресового закону просимо помістити у найближчому числі Вашого часопису наше спростування до статті п. М. Рудницької п. н. „Що є і що не є політикою“, поміщеної на сторінках „Діла“ в днях 29. і 30. квітня ц. р.:

1. Неправдою є, що Загальні Збори кооп. „Українське Народне Мистецтво“ виявили повну дезорієнтацію політичної думки серед деяких кругів нашого жіноцтва, натомість правдою є, що предметом нарад Загальних Зборів кооперативи УНМ., яка має за виключне завдання плекання народнього мистецтва, не могли бути й не були ніякі політичні питання.

2. Неправдою є, що теперішня кооператива УНМ. основана була заходами „Союзу Українок“, натомість правдою є, що основана в 1922 р. з почину Промислової Секції „С. У.“ кооператива УНМ. вже в 1923 р. припинила свою діяльність і фактично перестала існувати. Щойно в 1925 р. відновили цю кооперативу саме ті особи, які і тепер її ведуть, а теперішня голова „С. У.“ ні члени теперішнього відділу „С. У.“ не брали участі ані не цікавилися відновленням кооперативи УНМ.

3. Неправдою є, що „Нова Хата“ є одним духом кормом інтелігентного жіноцтва, натомість правдою є, що „Н. Х.“ є журналом, присвяченим справам народнього мистецтва, домашнього господарства та мод, а передплатниці „Н. Х.“ у своїх відповідях на анкету, розписану редакцією „Н. Х.“, виразно домагалися поширення відділів господарських і мистецьких, тому що про громадські та політичні справи знаходять достаточну відомостей у загальній пресі, що є доказом, що передплатниці „Н. Х.“ читають і інші журнали.

4. Неправдою є, будьто би „Н. Х.“ мала політичну закраску, натомість правдою є, що „Н. Х.“ не була і не є політичним органом, а чисто фаховим мистецьким і господарським журналом, без якої то не було політичної закраски. На доказ повишого наводимо слова письменниці Н. Королівої з письма надісланого 19. березня 1930 р.: „Подобається мені, що в „Новій Хаті“ не помітила я політикування та партійности, бо це робить з неї вільну мистецьку трибуну, чого, здається, поза нею в українській пресі тепер не існує“.

5. Неправдою є, що управа „Н. Х.“ відмовилася з політичних мотивів помістити звіт про останні Загальні Збори „Союзу Українок“, натомість правдою є, що Редакція „Н. Х.“ помістила з власної ініціативи, зараз по Загальних Зборах „С. У.“, нотатку про перебіг тих зборів, а Відділ „Союзу Українок“, який за п'ять літ існування „Нової Хати“ ніколи не надсилав ухвал своїх Загальних Зборів до поміщення (мотивуючи це тим, що не пристойть містити їх у журналі, присвяченому плеканню домашньої культури), надіслав тим разом винімово резолюції останніх Загальних Зборів щойно в три місяці по Загальних Зборах, тоді, коли ті резолюції помістив Відділ „С. У.“ безпосередньо по Загальних Зборах в іншій пресі. При тому Відділ „С. У.“ свідомо пропустив ту резолюцію своїх Загальних Зборів, яка дотичила кооперативи УНМ.

6. Неправдою є, що Редакція „Н. Х.“ відмовилася з політичних чи партійних мотивів помістити протест проти більшовицького терору, ухвалений Чесько-словацькою Лігою Миру й Свободи, натомість правдою є, що Редакція „Н. Х.“ відмовилася містити якби то не були політичні протести, виходячи з того оправданого заложення, що журнал, в якому є моди, не є відповідним місцем на міщення політичних резолюцій чи протестів, так як не містять таких резолюцій журнали, присвячені спеціальним справам „Життя і Знання“, „Лікарський Вістник“, „Технічні Вісти“, „Кооперативне Молодечество“ і інші.

7. Неправдою є, що в „Новій Хаті“ поміщено на протязі останнього року цілу низку комунофільських статей і заміток, натомість правдою є, що на протязі останнього року в „Н. Х.“ не було взагалі статей політичного змісту. Поміщений був лише зміст реферату читаного на ширших сходинах членів кооп. „Труд“ і „У. Н. М.“ п. з. „Вражіння з поїздки на Вел. Україну“. Подібні статті були міщені в тому часі і на сторінках інших українських часописів, напр. „Нового Часу“ про музичний світ на Рад. Україні В. Барвінського.

8. Неправдою є, що в новинках „Н. Х.“ вихвалялося зокрема більшовицький журнал „Селянка України“, натомість правдою є, що

„Н. Х.“ відносилася з рівною прихильністю до всіх жіночих видань як українських так і чужих (гляди: Н. Х. 1929 р. ч. 3. ст. 9, ч. 8. ст. 14). Замітки про „Селянку України“ поміщувала також Жіноча Доля (гляди: 1927 р. ч. 10. ст. 15, 1929 р. ч. 19, ст. 15), а як відомо в „Жіночій Долі“ Відділ „Союзу Українок“ поміщує свої комунікати. Коли „Нова Хата“ на рівні з „Жіночою Долею“ цікавиться часописом „Селянка України“, робить це з такого самого зацікавлення, як тутешній літературний світ цікавиться новостями у літературній діяльній, мистецькій світ досягненнями на полі мalarства, музики і театральної штуки, кооператори розвитком кооперації, дарма, що всі ці діялки суспільного і культурного життя охоплені державним апаратом.

9. Неправдою є, що Заг. Збори кооп. УНМ. виявили „громадянську невиробленість“ чи прояви „занападу політичної думки деяких кругів нашого жіноцтва“, натомість правдою є, що Заг. Збори відкинули побажання п. М. Рудницької переіменити „Н. Х.“ на громадянсько-політичний журнал, а одобрили дотеперішній спосіб редагування „Н. Х.“, чого найкращим доказом є, що Заг. Збори одностайно ухвалили абсолютну Управу і Надзірний Раді кооперативи.

10. Неправдою є, що довголітня громадська діячка закликала до толеранції супроти комуністичних елементів, натомість правдою є, що ця громадська діячка, п. М. Біленька, яку стоїть Заг. Збори „С. У.“ на внесення Відділу „С. У.“ вибрати своїм почесним членом, вказувала на шкідливість політичної нетолеранції, яка причиноється до розбиття і ослаблення власних сил у боротьбі проти місцевого ворога.

11. Неправдою є, щоб хтонебудь на Заг. Зборах „УНМ.“ оправдував „політичну закраску“ „Н. Х.“ комерційним інтересом, натомість правдою є, що на Заг. Зборах стверджено, що спосіб редагування „Н. Х.“ відповідає бажанням та потребам передплатниць, про що свідчить сталий зріст їх числа.

12. Неправдою є, що Управа „Н. Х.“ гуртує біля себе людей після найвінших засад „мила жінка, близька знайома“, або „товаришка“, а правдою є, що біля „Н. Х.“ згуртувався гурток активних жінок, які безкористною мозольною працею збудували установу, а до співпраці запрошували всіх громадян, між іншими також п. М. Рудницьку, але дістали від неї відмовну відповідь, тому що видаваний п. Половецьким польський конкурентний журнал „Свят Кобеці“ платив її в двоє більший гонорар і п. М. Рудницька в тому польському журналі свої статті містила.

13. Неправдою є, що п. М. Рудницька в своїх статтях висловлює думки всього зорганізованого жіноцтва, натомість правдою є, що вже навіть на Заг. Зборах УНМ., на яких переважують більшість становили саме жінки зорганізовані в „С. У.“, — п. М. Рудницька мимо всіх своїх попередніх приготувань на окремих довірочних нарадах при голосуванні знайшла у зникаючій меншості.

14. Неправдою є, що поміщуючі свої статті в „Ділі“, не бажала п. М. Рудницька підтримати кооп. УНМ., а натомість правдою є, що в тих статтях помістила п. М. Рудницька ще раз всі ті закиди, які підносила на Заг. Зборах і які там же в цілому опрокинуто, як безпідставні, — і таким чином поміщуючи в пресі вже опрокинені закиди, свідомо ділає на некористь кооп. У. Н. М.

ЗА УПРАВУ КООП. У. Н. М.: Ірина Павлюковська, Стефанія Чижович, Марія Громницька.

ЗА РЕДАКЦІЙНУ КОЛЕГІЮ „Н. Х.“: Константина Малицька, Лідія Бурачківська.

НОВИНКИ

Адміністрація „Діла“ повідомляє, що її бюро від дня 15-го травня ц. р. відчинені тільки до 6. год. вечором.

— Черче. Відкриття першого сезону дня 1. червня. В першому сезоні знижені ціни. Проспекти і подрібні інформації висилає управа заведення — Черче, почта Рогатин, або Дирекція Спілки — Львів, Ринок 10/1. Центробанк.

— Ювілейне свято „Бандуриста“. У 25-ліття існування львівського академічного хору „Бандурист“ відбудеться 1. червня ц. р. в салі Муз. Інституту М. Лисенка ювілейний концерт під протекторатом о. сов. Євгена Купчинського, д-ра Станіслава Люджевича і проф. д-ра Степана Рудницького. Концерт, у якому виступить, крім нинішнього хору „Бандуриста“, також хор, зложений з перших і передвоєнних його членів, відбудеться в само полудне, після чого будуть спільні сходина бузшких і теперішніх членів „Бандуриста“ та комерс у Нар. Гостинниці.

НЕДУГИ ПЕРЕМІНИ МАТЕРІЇ

нині лічити легко, завдяки геніальному відкриттю Курі-Складовської

СУХІ РАДОВІ ОКЛАДИ „RADIUMСHEMA“

є вічно проміньотворчою силою з Йоакимстало зжидають з дуже добрим успіхом також недуги на ревматизм, істміс. склерозу, запалення сугавів і нервові болю.

Жадайте безпа. проспектів від:

„Radiumсhema“ Warszawa, Śniadeckich 22
Lwów, Legionów 31.
Tel. 16—76. 1—1

— Розрита могила в Романівці. Читаємо в „Подільському Голосі“: Громадяни Романівки, пов. Тереховля, задумали вшанувати пам'ять поглиблених у війні. Громада відступила площу, а молодь і старші висипали могилу. Староство, довідавшись про це, рішило тому перешкодити і дало наказ могилу розсунути. Ніхто з громади цієї роботи не хотів виконувати, тож тепер розкопує могилу постерунок поліції. Могила виглядає тепер наче зрита гранатами...

— З Українського Наук. Інституту в Берліні повідомляють нас, що 16. ц. м. відбувся в салі тогож Інституту виклад д-ра Д. Олянична „До історії торгівлі між Україною і Кримом“ (1754—1758) на основі нових джерел.

— Ріжні вістки. Ватикан випускає нову серію поштових марок з ріжними видами римських пам'яток; на них будуть ватиканські емблеми. — Французька поліція відкрила організацію торгівлі живим товаром; з пристані Сен-Незер вислали до Аргентини багато дівчат з Польщі. — В околиці Гізе, міста славного своїм Сфінксом, вибухла чума. — У СРСР. завели новий податок для власників собак: 10 карб. річно для пролетарів, а 20 карбованців для іншої класи. — За перші три місяці цього року згинувло на вулицях Лондону 320 осіб, а 11.441 було ранених, минулого року ця цифра була менша: 251 убитих, а 9905 ранених.

— Не буде матурн. Але в Австрії. Вона скасована від нового шкільного року. Замість неї учні будуть виконувати домашні справи або інші „вільні“. Хто такої справи не віддасть, здаватиме іспит з 3-ох предметів, у цьому з одної чужої мови.

— Смерть німецької артистки. Відома артистка Марія Орська, затроена вероналем, походила з Николаєвська; там уродилась як донька російського урядовця в 1896 р. Була жидівкою, звалася Рахила. У молодості виїхала до Відня і тут почала вчитись сценічного мистецтва у великого Йосифа Кайнца. Скінчила консерваторію, академію малювання, університет. Перший її виступ був у Празі в німецькому театрі. Згодом стала „зорею“ „Малого театру“ в Берліні і почала захоплювати глядачів німецької столиці своїми кресціями в пєсах Ведекінда, Стріндберга, Уайльда. Хутко перейшла до „Фолькстєатру“ і до „Камерного“. Відтворювала постаті нервових, химерних, демонічних жінок з глибокою інтуїцією чи може тільки вродженою природністю, бо сама мала не одну з рис модерної „неврастенії“. Німецьку мову за своєю собі напричуд легко й володіла нею чудово.

— Український винахідник з Аргентини. З американської української преси довідуємося, що з Буенос Айрес, столиці Аргентини (в Північній Америці) приїхав до Нью Йорку грім. І. Лєсюк, продати свої винаходи. Ці винаходи, кажуть, дуже практичні і винахідчик їх уже всюди опантєтував. Він сподіється швидко великого приходу з винаходів. Лєсюк родом з Ражнова, пов. Броди. Ходив до гімназії в Бродях, а по війні виїхав до Аргентини. Тепер має 30 літ. У Злуч. Державах буде ще кілька тижнів, а відтак вернеться до Буенос Айрес.

— Католики у Злучених Державах. У Злуч. Державах живе 20 мільонів і 78 тисяч католиків, а за останніх 2 літа це число зросло на 390.000. Єрархія церкви має 4 кардиналів, 12 архієпископів і 102 єпископів з 26.925 священниками, 12.413 парохіями, 5.753 місійними церквами, 135 теологічними семінаріями, де учиться 16.300 студентів на священників. Крім ріжних вищих шкіл мають католики 7.225 парохіальних народніх шкіл з 2.248.571 учнями. За останній рік організовано 230 нових парохій, а з них 162 збудували нові школи. Новонавернених на католицизм у минулому році начислюють 38.232 душ.

— Фош буде відповідати. Дня 6. березня 1931 р. вийдуть одночасно у Франції і в Нью Йорку споминні маршала Фоша про останню війну, буде це повна картина воєнних подій з Францією, як головної темою. У них Фош відповідатиме на численні закиди Клемансо.

— Пристрасний amator. У Відні арештували 21-літнього чеха Кадленка, що за останній рік вкрав 35 роверів у ріжних частинах міста. Він уживав їх тільки як засіб комунікації до того місяця, де квапився кожний украдений ровер продати.

— Жінка-дипломат. У Відні появилась на становищі заступника консуля Чіле жінка — Агнес Фукс. Вона віденка, що ніколи не була в Чіле, але знає цей край прегарно зі студій. Як вона попала на таке становище? Випадково. Після студій у Женеві, вернулась до Відня, де раз випадково познайомилась з одною ріднею з П'яд. Америки в мексиканським консуляті. Вивчила еспанську мову з симпатії для тих знайомих і згодом дістала посаду урядовця в консуляті Чіле в Відні. Тут вона перейшла хутко всі ступені кар'єри. Тепер працює над важкою проблемою — навязати торговельні зносини Австрії з країною, що має багаті плоди землі від мінералів до овочів.

— Місто телефонів це Нью Йорк. Воно має 1.812.000 телефонних будок себто більш як уся Англія з Лондоном. На кожних 100 мешканців припадає там 27 будок. Денно є там пересічно 8.500.000 телефонних розмов. У телефонічних урядах занято там 6350 урядовців.

— Справлення помилок. В „Ділі“ з суботи 17. ц. м. зайшло кілька помилок, які отсим справляємо. Так у статті нашого віденського кореспондента „Політичне положення в Австрії“ подано у другому рядку другої шпальти з гори: „премієр Гендерсон“, зам. „мінієр Гендерсон“. У статті „Український Наук. Інститут у Варшаві“ подано помилково, що Олександр Лотоцький, контрактний професор варшавського університету, покликаний на „надзвичайного члена і директора Інституту“, зам. на „звичайного члена Інституту“.

— Пригадка! Першорядна кравецька робітня **ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** знаходиться у Львові, Сикстуська ч. 20. Відзначена золотою медалю на виставі в Стрию. Численні признання за солідне і точне виконання всякого рода кравецьких робіт. Добірний матеріял на складі, умірковані ціни. 1953 5-6

Дописи.

ТЕРЕБОВЛЯ. (У 25-ліття повітового відділу „Взаємної Помочи Українського Учительства“). День 4-го травня ц. р. — це небуденний день у житті українського народного учительства Тереховельщини. Того дня відсвятковано 25-літній ювілей існування повітового відділу „Ва. П. У. Учительства“. Рівно відправив у місцевій парохіальній церкві поминальне богослуження за померлих членів відділу о. Зиновій Кузьма. Після того відбулося в салі каси „Поміч“ святочне засідання, на якому промовив як делегат Головного Відділу п. Іван Юшишин про найближчі завдання українського учителя. На свято прибуло 30 учителів з членами своєї рідни. Всіх учителів українців у тереховельській повіті є 42 і всі вони зорганізовані у своїм становім товаристві. Велика залежність нашого учительства від повітових інспекторів, а вселя за тим страх перед перенесенням на захід, причинаються до того, що тільки деякі одиниці з учительства беруть участь в українським громадянським житті, всі інші замкаються в чотири стіни школи! Бальорний настрій, який можна було завважити на святі, не проміне — гадаємо — безслідно, але навпаки, отвориць очі боязливім і заставять їх ставити, по можності, в ряди працівників не тільки в школі, але й у кооперативі і в читальні. На закінчення свята відбулася спільна фотографія.

ГАЛИЧ. (З українського освітньо-культурного життя). Освітньо-культурне життя в Галичі набирає з кожним місяцем більшого змісту, більшого розгону. Заходами Філії „Просвіти“ відновлено читальню та складано загальний зборн. Місцева читальня стала твердим сном майже три роки. Щойно з початком 1930 р. по відбутті заг. зборів читальняне життя поплило добрим руслом. У членів читальні вписалося около 100 мішан. В неділі і свята відбуваються відчити й реферати наших інтелегентів. Довкола читальні, що під проводом голови о. зав. Солонки йде сміло крок за кроком вперед, згуртувалося поволі майже все свідоме мішанство. — В останніх часах завязався при читальні драматичний гурток, що вже в дні 4. травня відіграв у салі польського „Сокола“ свою першу виставу п. з. „Сватання на Гончарівці“. Вистава пройшла з гарним успіхом. Безперечно найкраще виявився зі своєї ролі Стецько (інж. Орун), що діяв час бавив публіку. Вловні добре відіграли свої ролі п. А. Петрашівна, п. Цибулькінова, Цибулькін та М. Петраш. Слабшим партнером Уліни був Олексій. За мало достроювалася до співів оркестра, що часами шкодило спрам. На згал вистава пройшла дуже добре. Саля була переповнена. Прибули

ЦУКОР

ЗА

**ДАЄ ЧОЛОВІКОВІ
СТІЛЬКИ СИЛИ (КАЛЬОРІЇ)
СКІЛЬКИ**

СОЛОНИНА ЗА 2

МАСЛО " 3

МЯСО " 4

2056 2-3

села Залуква, Семшківці, Тустань. — Режисерував інж. Орун. — Тепер драм. гурток вибирається в обїздку по краших селах району. Хоч деякі закукурічені москвофіли роблять усе, щоб перешкодити нашій праці, то їх пляни розбиваються цілковито. І. К.

З концертової салі.

Третій концерт симфонічної оркестри в Дрогобичі.

Дня 11. ц. м. відбувся в Дрогобичі третій з черги симфонічний концерт оркестри філії Муз. Т-ва ім. Лисенка під управою о. дир. С. Сапруна з такою програмою: 1. Шуберт: Forellenquintett, 2. Шуберт: Symphonie h-moll і дві увертюри: Фльотова „Martha“ і Келер Белля „Tempelweihe“.

Вже сам факт перманентного існування цього роду організації, у нас на зах-українських землях чи не одинокій — заслуговує на увагу ширших музичних кругів, абстрагуючи від того, що оркестра представляється як добірний ансамбль, який з кожним концертом викazuje поступи в зігранні і в осягненні мистецьких вартостей.

У згаданім концерті виступила як солістка проф. Муз. Інституту п. Кулицька, яка відіграла дуже музикально фортепіанову партію квінтету Шуберта і легко поборювала навіть досить трудні технічно місця. Вибився теж челіст п. А. Кльось сочистим тоном і взагалі музикальністю.

Оркестра складається з 34 осіб. Громадянство ширю вїтає порив енергійного директора тут. Муз. Інституту о. С. Сапруна, що зорганізував цю оркестру і веде її з видним успіхом та бажає йому ще більших успіхів на будуче. Мельман.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Попадюк, управитель школи в Криволюці, помер в Кросні 26. квітня 1930 р. в 38 році життя. Перебути азідні і страхиття світової і визвольної війни при австрійській армії а потім при стрільцях У. Г. А. спричинили у Покійного недугу серця, котра й сконала передчасно молоде життя, що так радо жертвував за кращу долю України. Полив жінку і маленьку донечку. Тлінні останки перевезено до Стрільча, родинного місця Помершого. В. Й. П.!

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Проф. Дмитро Дорошенко: Ілюстрована історія України 1917—1923 рр. II. Том. „Українська Гетьманська Держава 1918 р.“ Ужгород 1930. Стор. 424+LXXXVIII сторін додатків. Формат великої вісьмки. Ціна 2.25 амер. дол. Набувати можна в книгарні Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові.

„Історія визвольних змагань Галицьких Українців“ з часу світової війни 1914 до 1918, з ілюстраціями на підставі споминів і документів, написав д-р Кость Левницький. Третьє часть. Львів, 1930. Накладом власним. Стор. від 497—780.

А. Коршнівський: „Бразилія“. Загальні відомости про Бразилію для української еміграції. Каліш 1930. Стор. 26. Форм. 8°.

Ярослав Пастернак: Гальштатська культура Закарпаття в його природних межах. Відбитка з записок Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові ч. 100. (1930).

„Українська Кооперация під Польщею в році 1928“. Статистика союзних кооператив. Львів, 1929. Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператива у Львові. Стор. 60. Форм. 4°.

Федір Дудко: „Діа Яків“, оповідання для молоді. Ілюстрував Ю. Кириєнко. Львів 1930.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 35-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Астрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИШІВНИКА
25 сот.

НОВОВІДКРИТА КНИГАРНЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ“

у Львові, вул. СМКУСЬКА ч. 20. ч. тел. 87-42.
(Дім Народної Гостинниці)
час на складі: шкільні книжки, всього рода літературні та наукові новості краєвих і заграничних видавництва, друки, шпальне та канцелярське приладдя.
Замовляйте й купуйте в цій книгарні, бо цим причиняється до скріплення і розбудови „Рідної Школи“, в якій кується будучність нашої нації.
2039 Жадайте проспектів і каталогів.

Волинський здвиг.

Вислід луцьких виборів: 3 мандати „18-ка“, 2 м. радикали, 1 Сельроб-лівниця.
Львів, 19. травня 1930.

В хвилині, коли пишемо ці рядки, не маємо ще докладних циферних даних про скількість голосів, які впали на поодинокі листи та їх розміщення по міських і сільських осередках. Знаємо лише остаточний вислід виборчої кампанії (поділ мандатів) і деякі такі характеристичні моменти, які дозволяють бодай у загальних рисах скласти характеристику вчорашніх соймових виборів в окрузі Луцьк-Рівне-Костопіль.

Перше і найголовніше, що кидається в очі, — це великий адвиг національної свідомості серед українського населення Волині. З двох польських мандатів, які з луцької округи айншли в 1928 році (мандат жиди Вісліцького на листі ББ треба вважати польським), тепер не залишилося ні один. Це момент найважливіший! Бо луцька округа є єдина на Волині, яка теоретично може дати один польський мандат — при великому розбитті українських голосів та одностайному голосуванні поляків на одну листу (згідно з переписом з вересня 1921 р. на 533.356 населення, поляків — 80.582, себто 15,1% — при шости мандатах можуть при наведених передумовах мати найвище один мандат).

Знаючи це, в 1928 році уневажнено всі інші польські листи й залишено єдиною листом „одинку“. Очевидно, що цифра 50.821 „голосів“, які „впали“ на листу ББ в попередніх виборах на загальну цифру 164.925 важних голосів є зрозумілою лише на тлі тих фактів і обставин, які саме спонукали Найвищий Суд попередні вибори в луцькій окрузі уневажнити. Не зважаючи на всі інші „принципальні“ і „стратегічно-тактичні“ причини, які спонукали керівників ББ зрезигнувати з участі у доповняючих виборах у всіх округах в Польщі, де вибори уневажнено, найважливішим мотивом для такої резигнації в луцькій окрузі була безумовно нехтіть причинитися до розбиття польських голосів поміж листом ББ і „Визволення“. Тому й цим разом залишилася лише одна польська листа — але вона вже жадного мандату не здобула. Причини цього дві: 1) що ні один український голос, видно, не впав на польську листу, чого мабуть не можна би сказати про сумної пам'яті вибори з 1928 року і 2) що зараза виборчої абстиненції, ширена свідомо волинськими колами ББ серед непопольського населення, зачіпила так само тамошніх польських інтелігентів і осадників. І тут слід звернути увагу на другу наймаркантнішу рису вчорашніх виборів — малий (докладно ще невідомий) відсоток голосуючих.

Ми вже звертали увагу на всі ті моменти, які — зрозуміло — вплинули на відносно байдужне відношення широких мас волинського населення до доповняючих виборів: безсилля союму і взагалі проблематичність його існування та можливість швидких нових загальних виборів, слабкий звязок тамошніх послів з масами, пригнічення з приводу господарської нужди і т. і. Але до тих будь-яких льогічних і природних причин долучилася ще одна, дуже чудернацька, якої ніяк зрозуміти не можна: це та згадана отверта агітація волинських „бебєків“ за виборчою абстиненцією. Не можна цього становища зрозуміти ні з погляду засадни-

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 333. — Конто Почтової Шадниці ч. 143.467), як Центральної Каса українських кооперативів приймає вкладки ощадності, забезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу.

чого, ні опортуністично-тактичного. Як польський державницький і проурядовий табор може пропагувати бойкот громадсько-державних функцій, наказаних власною конституцією? Ненависть спеціально до цього союму, бойкот усього, що його торкається? Але як можна заціплювати громадську байдужність в одному випадку, на те, щоби при зближчій нагоді на неї ремстаувати й пропагувати активність? Нерозумілою є пропаганда тих самих польських політичних кол за виборчою пасивністю на Волині у 1930 році, які за виборчу пасивність у Галичині в 1922 році накликували до репресій і репресії похвалявали! У Польщі нема виборчого примусу, який існує в ряді інших держав. Але явно проголошувати й поручати „пасивну резистенцію“ проурядовим табором — це таки дивовижня!

У підсумках можемо ствердити два головні явища, одно додатне, друге відемне. Додатне — це безумовний зріст впливів українських національних партій на Волині та зменшення політичних впливів польських і комуністичних. Відемним явищем була помітна байдужність мас до акту виборів, як наслідок замалої громадської зрілості та завеликої податливості на таку агітацію проурядових чинників, яка поручає — найбільшу вигоду; сидіти дома,

Коли маєте найбільшу певність,

що Ваші гроші не пропадуть, а ще збільшатимуться з кожним днем? Тоді, коли їх зложите на вкладкову книжечку в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

взагалі нічого не робити і — не „наражуватися“.

Тиждень ділить нас від сенатських виборів у волинському воєвідстві. Цей тиждень треба використати для зміцнення позитивних сторінок волинських настроїв — їх здвигу в сторону національного табору — та усунення негативних проявів, уявлених вчора. Вчорашні вибори наблизили нас знову до року 1922. Твердим, що вони навіть дали кращий вислід, бо ті, які тоді за „16-кою“ голосували кермовані виключно почуваннями і настроями, вчора віддали свої голоси за „18-кою“ з глибокого переконання. Чим далі, тим глибше сягатиме в народні маси свідомість їх сутнього інтересу й їх святого обов'язку й тим глибші коріння залускатиме на Волині Українське Національно-Демократичне Об'єднання. Новим доказом цього мають стати сенатські вибори в неділю 25-го травня!

В луцькій окрузі вибрані послами: з листу ч. 18: Лаврентій Серветник, б. посол; Олександр Дроздівський, учит. гімн.; д-р Мааркій Ротфельд, адвокат. З листу ч. 22: Іван Власовський, б. посол; Антін Нивинський, кооператор. З листу ч. 36 (Сельроб-Єдність): Дурделла, б. учитель.

Закон морального престіжу.

(Від нашого кореспондента.)

Рим, 11. травня 1930.

В італійському парламенті відбулися цікаві дебати над бюджетом міністерства закордонних справ, — дебати закінчилися блискучою промовою міністра Грандія й одностайним ухваленням директив його політики. Головна увага промови і попередніх дебат була зосереджена на італійсько-французьких відносинах та на окресленні італійської позиції підчас морської конференції в Лондоні.

Над усім тим ми свого часу спиналися і зрештою, нічого нового ми там не почули. Але були в промові Грандія деякі інші, менші точки, що заслуговують на спеціальне підкреслення з огляду на зрозуміння загальної фашистської політики і для уявлення тих можливих наслідків, що вона матиме у розвитку світових подій.

„Існує такий закон, — сказав Гранді, — що я назвав би його „законом морального престіжу“: він визначає ерархію між народами і він же встановлює ерархію між людьми.“ Згідно з цим законом — мовляв — Італія до-фашистського періоду значила у світовій політиці дуже мало, бо саме її моральний престіж стояв низько. І лише на лондонську конференцію „фашистська Італія явилася з новим лицем, з новою душею, — так, як вчив нас Мусоліні у своїй щоденній педагогічній роботі, яка продовжується ось уже п'ятьнадцять років — на площах, у війську, у революції, у державній роботі“.

У чому ж заключається це „нове лице і „нова душа“?

„Ми пішли на лондонську конференцію не лише для охорони своїх життєвих інтересів. Почуття інтернаціональної солідарності є в нашому народі занадто давне і вроджене, щоби фашистська Італія не відчувала відповідальности в обов'язку включити оборону своїх власних національних інтересів у ряді великих світових інтересів та проблем, співпрацюючи безпосередньо й активно над їх розв'язанням, що має принести добро не лише для Італії, але для всіх.“

Ось дійсно нова і несподівана мова в устах фашистського міністра, що говорить про „інтернаціональну солідарність...“ Від цієї промови ми можемо розпочинати новий шельф фашист-

ської діяльності: перший — „фашизму для внутрішніх потреб“ закінчився і починається другий — фашизму у світовому госягоні.

На те, щоби вквітати ключ для цієї нової фашистської політики, звернемося до місячника „Антиевропа“, а саме до статті Бруерса „Наш Імперіалізм“ (1930, III, с. 865—73), де на сторінці 872 читаємо:

„Глибокий імперіалістичний рух, що має бути світовим рухом, мусить викликати довікола себе атмосферу світової симпатії, яку можна здобути лише прищеплюючи власну політику до потреб, жадань і вимог мас та особливо до потреб, жадань і вимог можливо більшої скількості менших народів. Певнати і винайти справедливі ірредентнами, принести їм допомогу своїм голосом і власною мішкою, зрозуміти інстинктовні орієнтації народніх мас цілого світу; передбачити їх загальний рух і попереджати їх розвиток; впливати вражіння, що спілка з вами означає здобуток власної свободи, — все те є основою імперіалістичної акції“.

Коли ми від цієї характеристики імперіалістичної акції звернемося знову до промови Грандія, ми винайдемо в ній всі вказані в статті Бруерса елементи тої акції, головню щодо здобуття „малих народів“, котрі в союзі з Італією мають знаходити перевідчення, що „здобувають собі дійсну більшу свободу“.

„Італія фашистів, — каже Гранді — коли дає якійсь країні свою прихильність, тієї прихильності залишається вірна по всякий час і при якихнебудь обставинах, — особливо, коли та прихильність накладає на неї необхідність жертви і то нелегких. Добровільні і лицарські симпатії фашистської Італії звернувшись зараз після війни до тих малих народів, що від тої війни потерпіли. Фашистський уряд перший зрозумів, що єдиним способом для забезпечення миру є не адушення жадань тих народів, не відмова будь якого розуміння їх дійсних реальних потреб, але навпаки намагання поліпшити їх внутрішні умови життя і скермувати ті народи знову на той щабель добробуту і певности, від котрого могла би скористати ціла Європа. Фашистський уряд не завагався (в питанні східних репарацій — Е. О.) пожертвувати влас-

ВСІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ „ДІЛА“

що на дні 15. червня ц. р. будуть мати заплачену передплату по кінець червня ц. р., візьмуть участь у льосуванні нагород.

ними фінансовими інтересами для утримання одної політичної лінії і для ствердження своєї вірності друзі».

Дійсно, ми знаємо, як Італія в той спосіб здобуває собі ентузіастичні вирази вдячності з боку Австрії, Болгарії, і — особливо — Угорщини.

„Фашистська Італія може бути гордою тим, що перша прийняла на себе трудне завдання служити миротворцю рівновагою між державами європейського Сходу. Здоровий реалістичний розум італійського народу не може миритися з притерієм, задля якого дехто, покликуючися на необхідність суворого виконання договорів (натяк на „жандарма договорів“ — Франція — Е. О.), намагається втримувати яоний і несправедливий поділ держав на переможців і переможених. Трактати не вічні. Але коли ми хочемо, щоб вони застрягали силу якнайдовше, мусимо їх принаровити поведі і з почуттям справедливості до нових потреб і до нових реальних умов. Ця політика, що її італійський уряд провадить ось вже вісім років, дала на гагській конференції свої конкретні наслідки. Вона буде й надалі введена з незломною послідовністю. Нації, яким Італія дала докази своєї приязни, можуть рахувати на тривалість цієї приязни“.

У зв'язку з цією політикою здобування „малих народів“ і поширення сфери своїх світових впливів, Італія змінює все своє відношення й до Ліги Націй. Як відомо, до останніх часів Італія не виявляла до Ліги Націй особливих симпатій, вважаючи її — і досить справедливо — знярядям головно англійської, а почасти і французької політики. Але тепер, перевівши свою підготовчу роботу серед низки малих народів, Італія різко змінює фронт і робиться оборонцем „вищих інтересів“ Ліги Націй.

„У відношенні до Ліги Націй — каже Гранді — нема ерархії держав, великі і малі, всі мають однакові права і обов'язки до інших держав і до самої Ліги Націй“. В наслідок цього, Італія, підтримана малими народами, може відігравати в Лізі Націй зовсім нову роль: „Ліга Націй зрідлася не як установа переможців проти переможених. Навпаки, переможці у відношенні до переможених і до самої Ліги Націй, брали на себе докладно означені обов'язки. Тимчасом ці обов'язки досі ще не виконані...“

Не можна не вгадати, що позиція, яку займає фашистський уряд у своїй закордонній політиці, є з огляду на суперництво з Францією незвичайно вигідна і єдино правильна. Муссоліні дійсно „розуміє, передбачає і попережає рух на-

родних мас світу“ і задалегідь здобуває собі їх симпатії. І тоді, коли демократично-ліберальна Франція з кожним роком закріплюється у світовій громадській олінії як „європейський жандарм“, фашистська диктаторська Італія помаху шораз більше здобуває собі ореол охоронний „пригноблених та зневажених“. Парадокс історії — але також наслідок довгої, розумної планомірної роботи: „Народи, які щось спачили, знатять і влечатимуть в історію. — кінчив Гранді свою промову — це народи, що рідко захоплюються і що ніколи не попадають у розпуку. Це народи, які мають кілька великих ідей, і — на їх пореведення — лише дві прості чесноти: шпертність і терпіння. Вперті! Терпеливі! Ось наука, що нам дав Муссоліні...“

Чи не зляється вона і нам?
Евг. Онацький.

Втікачі з Кавказу.

(АТЕ) З Константинополя повідомляють, що на турецьку територію втікають цілі маси людей з Кавказу. Під Карсом перейшло кордон 100 селян з родинами, які походять з округи Ахалчик у Грузії. Втікачі кажуть, що колективізація цілком зруйнувала їх господарства і тому рішили втікти до Туреччини. — Повстанчий рух на Кавказі прибирає масовий характер. У авчильських лісах в Азербейджані прийшло до бою червоних відділів із загонем повстанців, якими доводить відомий партизант Ішак. Повстанці несподівано напали на більшовицький відділ і в часі того бою згинув вожд і 70 воєнів того відділу.

„Цепелін“ відлетів до Півд. Америки.

Дня 18. травня „Цепелін“, кермований д-ром Екенером, відлетів із Фрідріхсгафену до Південної Америки. Крім 42 людей залоги є на повітряному кораблі 22 подорожних.

Трагічна смерть винахідника ракетової комунікації.

Із Берліна прийшла вістка, що відомий винахідник у ділянці ракетової комунікації Макс Валіє згинув підчас нових досвідів із ракетовим апаратом наслідком ударення відломком експлодуючого несподівано ракетового дула.

Арештування на Волині.

РІВЕНЩИНА.
Вічу в 7-го на 8-го, а потім в 8-го на 9-го травня арештовано в селі Майкові 23-ох молодих селян, а між ними Степана Семена і Надію Стефанську з Тюткович під закидом приналежності до УВО. Початки цієї справи сягають ще листопада 1929 р., коли то в Майкові повідомо хто постріляв Дмитра Осадчука. Ведучи доходження в напрямі намаганого скритого убивства (арт. 49-і 555-а, часть 11. п. к.) поліція спрямувала слідство проти УВО, шукаючи винувинців серед молоді села Майкова. Підчас доходження найдено мабуть кілька примірників „Сурми“ і — як твердять поліція — викрито організацію УВО. На тому тлі відбулися агадані арешти.

Арештованих затримано в поліційних арештах у Майкові. 12-го травня відставлено їх етапом до поліційних арештів у Рівному, а 14-го травня до в'язниці окружного суду. Тогож дня випустили суд на волю покищо 9 арештованих. У в'язниці лишилися: Семенюк, Стефанська, Юра, Давіа, Антонюк, Вітрук, Войтук, Чернюк, Коробчук, Тимошук, Шафранський, Медвідюк і Данилюк.

У справі арештованих інтерв'ював двічі — 13. і 15-го травня — посол д-р Володимир Загайкевич, який дня 15-го травня мав побачення з арештованими у в'язниці. При цьому побаченні порушено й налагоджено справу відвідати арештованих їх родинами і доставлявання арештованим книжок та часописів. Згідно з в'язничим регуляміном дозволено подати арештованим харчі у поведілці і питинці передполуднем.

Посол д-р Загайкевич інтерв'ював також у справі Івана Ужницького, Наума Лаворка, Дмитра Лаворка, Василя Кравчука, Юхима Янчарука й Івана Боєра — всіх з Посєлня, бугринської гміни, яких арештовано 13-го травня на вічу посла Максимовича. По трьох днях їх випущено на волю під догляд постеруку поліції в Бугрині.

Застрілили, повісили, спалили.

У місцевості Гоней Ров 70 км. від Шермену (стейт Тексас) мурин, підозрілий у вбивстві фармера, схоронився перед зрбом до деревляної шопи та забарикадувався. З зрби стріляли до мурини і він згинув під гразом кулі. Вбитого мурини прив'язали до альта та волікли вулицями міста аж до муринської діляниці. Опісля трупа повісили на дереві та підпалили. Щобби таке не повторилося, поліція вивезла в'язнів-муринів у дальші місцевості.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

В. С. ЛЕВИЦЬКИЙ

Магатма Ганді.

5. „Залізний вік — залізне серце“. — Насильство і безнасильство. — Проголошення „неспівпраці“.

Найстрашнішим ідолом модерної цивілізації уважає Ганді — машину. Він з переконанням виступає проти модерного англійського машинізму.

„Лише вже нам купувати мепчестерські тканни, як заводити в Індії мепчестерські фабрики. Індійський Ройфелер не варта більше, як кожний індій. Машинізм є одним великим гріхом, він поневолює народи... А гроші є отрутою так само, як сексуальна розпустя“.

Коли індійці — прихильники нових ідей — питають його, що сталося з Індією без залізниць, без трамвайів, без великого промислу, він питає їх у свою чергу: А як існувала вона тисячі літ перед тим?

Таким чином Ганді в основі ставиться негативно до всякого постуцу і навіть до європейської науки. Він не хоче ні машинізму, ні великих міст, він хоче повороту до давньої простоти і природної мудрости. Хоч як це дивно, але такий світогляд, незрозумілий для європейця, всетаки найбільше відповідає містичній психіці індійця. Однак Ганді бачить, що Індія не є достаточо підготована до радикальних реформ, які він хотів би перевести. Його душа, так як душа кожного індійця, є терпелива не на літа, а на сотки літ. Тому він заявляє, що він у своїй діяльності не хоче бути візіонером, а практичним ідеалістом, отже принаровлюється до можливостей. Він жадає від людей тільки того, що вони можуть дати. Здійснення своїх найвищих ідей бачить у далекій майбутности, а покищо його найближчою метою стає автономія Індії, здобута „без насильства“.

Треба зазначити, що термін „пасивний спротив“ або „несупротивлення“, яким означають „співпрацю“ з ворогом тактику боротьби Ганді, не

відповідає поняттю індійської назви Сатіяграха, що значить дослівно: справедливі втянки. Суттє руху Ганді не є пасивізм, а навпаки активний спротив, але дорогою любови, віри і пожертвування. Нема людини більше активної у своїм героїзмі, як Ганді, каже Ролан.

У своїх статтях пише Ганді про насильство і безнасильство так:

„Там, де стоять до вибору тільки підлість і насильство, там я волю насильство... Я поклоняюся спокійній відвазі умерти, не вбиваючи. Але хто не має цієї відваги, той нехай краще покляється мистецтву вбивати і бути убитим, ніж має соромно утікати перед небезпекю... Я вже тисячу разів волю насильство, як виниження цілої раси... Я хотів би побачити, що Індія встала за зрбом, щобби боронити своєї чести, як побачити, що вона подло залишилася свідком своєї власної ганьби...“

„Але — заявляє він — я знаю, що „безнасильство“ є безконечно вищим від насильства, що прощення є багаче більше мужеським як кара... Я не думаю, що Індія не має сили. Сто тисяч англійців не може настрашити трьохсот мільонів людських істот... А арештою сила не лежить у фізичних засобах, вона міститься у непохитній волі... Безнасильство не є добродійним підданям тому, хто чинить зло. Безнасильство протиставить цілу силу духа-волі тирана. Один чоловік може тим способом вивести цілу державу і викликати її упадок...“

Те все може статися цілою терпіння. „Безнасильство є свідомим терпінням... Чим терпіння більше особисте — тим більший є поступ“. Ганді вірить, що Індія побідить шляхотним „безнасильством“. „Якби Індія зробила своїм богом „насильство“, — каже він — то я м'г би більше жити в Індії... Але він не сумнівається. Він вірить у силу духа своїх братів і бере жерму у свої руки.

На таких, більше релігійних, як політичних основах, розпочав Ганді свою акцію. Спершу була вона навіть зовсім зльовдшою до англійців, а з-

ли, бо Ганді, сподіючися врозуміння англійців, боронив ще дальше принципу співпраці в ними. Однак на англійців, розарених манифестаціями, найшов якийсь шал нетерпимости. В Індії запанував страшний терор. Поліція стріляла до манифестувачих індійців, на безборонну зрбу кидали з літаків бомби, арештували тисячі визначних людей. Проголосили воєнний стан. У тім часі індійці дістали ще одного союзника: музулман. Досі Англія завжди піддержувала ворожнечу між музулманами і індійцями на тлі релігійнім, але тепер (у травні 1929 р.) своїм становищем супроти Туреччини зрадила собі музулман в Індії і музулмани разом з індійцями ухвалили на спільній конференції під провідом Ганді 28. травня 1929 р. в Бомбеі запропорану перший раз Гандіем: „неспівпрацю“.

Початок „неспівпраці“ назначено на день 1-го серпня 1929 р., який то день проголошено святом молитви і посту. За час попередніх двох місяців Ганді і його комітет випрацювали тактику „неспівпраці“. Оголошено такі заповіді:

1. Зрєктися усіх почесних титулів і функцій,
2. не брати участі в пожитках уряду,
3. страйк трибуналів і людей права: залагоджувати спори приватними присудами,
4. бойкот державних шкіл учениками і родичами,
5. бойкот законодавчих рад,
6. не брати участі в прийяттях влади і в усіх офіційальних виступах,
7. відкинути всі цивільні і військові посади,
8. пропагувати *Sardeshi*, національну незалежність, себто новий порядок, який має бути введений у новій Індії.

Дня 1-го серпня 1929 р. Ганді перший в своїм славнім письмі до віцекороля зрікся своїх відзнак і почесних титулів. За ним подалися до двомісії сотні судей, тисячі студентів покинули сєредзі і високі школи. Суди і школи опустіли. По всій Індії пішли величезні манифестації, які Ганді своїм присягами і організацією умів утримати в порядку. Він планував над окремим долом

ЗА ОКЕАНОМ.

Львівський „Вертеп“ в Америці.

З канадійських українських газет довідуємося, що до Канади приїхало зі Львова двоє молодих українців: п. Володимир Гіряк і п. Лев Лісевич, які розпочинають там вистави театру п'яток під назвою „Вертеп“. Зі статті п. Лісевича в газеті „Канад. Українець“ про цей театр бачимо, що програма „Вертепу“ з малими змінами та сама, яку ми бачили у Львові. Обидва аранжери „Вертепу“ задумують після короткого побуту в Канаді переїхати на кілька місяців до Злучених Держав, де улаять вистави по всіх більших українських громадах.

Вибори в Союзі Українок у Нью-Йорку.

Дня 25. квітня були в Нью-Йорку загальні збори Союзу Українок в Америці, які вибрали новий уряд. До нового уряду обрані: п. Олена Лотоцька, голова; п. Катерина Шутаківна, секретарка; п. Ольга Оленьчук, касирка.

Українці у виставці в Ст. Луїс.

В Ст. Луїс, Мисури, буде в днях 25., 26. і 27. травня виставка мистецьких ручних робіт, як вишивок, різб, малюнків і т. п. У тій виставці беруть також участь тамешні українці. Головою українського комітету є о. Василь Меренків, а членами комітету гром. Василь Біляк і п. Ева Чулик.

Успіх української патріотичної маніфестації в Нью-Йорку.

Зорганізована на сьогодні 1. травня українська патріотична маніфестація в злучі з маніфестацією американських воєнних ветеранів принесла надсподівано гарні успіхи. Маніфестація мала на меті показати перед американською публікою, що українська імміграція не має нічого спільного з більшовизмом, а крім того, що українці — це вільний народ. Задля такої „своєї“ перешкод число учасників окремої української дивізії вносило неповну тисячку. Однак і це число зробило своє. Нестучи напереді таблицю „Українські незалежні товариства — Четверта Дивізія“, українці дали ньюйорській публіці до відома, що вони представляють самостійний рух проти російського імперіалізму. Точно в такому дусі помістила замітку консервативна газета „Ді Івнинг Повст“, пишучи дослівно так: „Щоб дати параді більше інтернаціональний характер, була також представлена й Україна — це частина Світового Союзу, але гром. Каленик Лисюк і його товариші представляли товариства незалежності України“. Газета „Івнинг Ворлд“ помістила простору статтю і фотографію провідників української групи, згадуючи про боротьбу українців за самостійну Україну у зв'язку з сьогоднішньою маніфестацією. Так само офіційна програма маніфестації згадує про українську дивізію і про українську національну банду (оркестру). На цій підставі часописні кореспонденти подали згадки про участь українців, ще заки маніфестація починалась. Українська Дивізія мала дві банди (оркестри), одну з Джуніор Ліг, а другу з жовто-синніми опоясками довкола шапок, банду маринарки. Похід відбувся дуже поважно і спокійно, а коли Українська Дивізія входила на Юніон Скваер, посипались оплески від видців на хіднику. В часі віча різні промовці згадували кількома наворотами імя українців. З чужинських груп поруч українців брали участь тільки проти-більшовицькі москалі. Вони були знаменно приготівані. („Америка“).

Кара за образу ред. Ярослава Чижя.

Більшовицькі „Українські Щоденні Вісти“ в Нью-Йорку напали без уговки на ред. „Народньої Волі“ у Скрантоні, Па, Ярослава Чижя (що то недавно був у Галичині і при цій нагоді відсидів кілька місяців у тюрмі!), якому закидали, що він був на службі польського уряду й поліції, що він обманець, ненормальний і т. п. За все те ред. Чиж подав більшовицький орган перед суд, який наложив на „У. Ш. В.“ кару в сумі 5.000 доларів.

Лови на дітей.

У Москві закінчилася трижнева облава безпритульних дітей. „Правда“ повідомляє, що спец. бригади під проводом міліції щодня вловлювали дітей та передавали їх до поправчих домів. Заг. на вулицях Москви придержали 900 дітей. З тих чимало було втекло з них, заведець „Правда“ зазначає, що сист. облави безпритульних дітей відбуватимуться і далі, бо до столиці знаходять багато дітей, там вони лущаються в загани, нападають на проложих і чинять і крадіжечей та крадіжечей.

Б. сельробісти з листи ч. 8. розсварились.

Львівські сельробісти (б. шумськісти) проти волинських.

Недавно писали ми на сторінках „Діла“ про комунікат виборчого комітету листи ч. 8. (Сельроб-правниця), адресований до волинських виборців, в якому заповідалось, що листа ч. 8. при доповідних виборах до сойму на людський виборчий округ не важна, бо її комітет відкликав. За те у тому ж комунікаті було сказано, що листа ч. 8. при доповідних виборах до сенату важна і що на неї повинні всі виборці віддати свої голоси. Нині отримуємо в цій справі такий комунікат б. виборчого секретаріату П. К. Сельробу: „Супроти акції Виборчого Комітету листи ч. 8. на Волині, який закликає у своїх відзовах до голосування на сенатську листу ч. 8. заявляємо: 1. Нам нічого не відомо про заснування такого комітету і він повстав всупереч постанові б. Секретаріату П. К. Сельробу з квітня 1930 р., в якому було з'ясоване наше становище до волинських виборів; 2. Рішуче п'ятуємо розбивацьку акцію Виборчого Комітету листи ч. 8. та її кандидата Сергія Козницького і тов. 3. Понад голови сельробдільних розбивачів закликаємо до об'єднання всіх проти-фашистських сил в єдиному робсель-б'юці; 4. Заявляємо до виконання постанови б. Секретаріату Сельробу в справі стягнення виборчої листи ч. 8. та віддання всіх голосів на листу Робітничо-Селянського Б'ютоку ч. 36. 5. Таке саме становище займаємо теж відносно соймових виборів у ковельському виборчій окрузі. Львів, дня 15. травня 1936. За б. Секретаріат П. К. Сельробу: Крайківський Панько, Волинський Степан.“

Ось воно як! Бувши т. зв. шумськісти вже остаточно навернулись на правливу московську комуністичну віру, але, видно, не всі, а тільки ті... у Львові. Волинські їх б. співпартійці так не хочуть віддати своїх голосів на листу ч. 36 і тому підтримують свою давню кандидатуру до сенату на листі ч. 8. Хоч одні і другі тепер політичні тупи, то все ж посварились! Не виключено, що підписані під наведеним комунікатом б. члени б. секретаріату Сельробу вірять, що за цілю цього комунікату найдуть дорогу для вступлення до москвофільського Сельроб-в'єднання, а при майбутніх виборах може й схочуть понасти на виборчі листи тієї партії. Втім то й закладається їх „нерозбивацька“ робота. Ну, щож? — „Блажонні віруючі“.

На індексі.

Станіславський єписк. ординаріат заборонив брошуру про т. зв. ревіндикаційний процес.

У „Вістнику станіславської єпархії“ за місяць квітень-травень-червень на стор. 45 знаходимо таке розпорядження:

„Ч. 3421/IV. В справі брошури „Процес за православні церкви“. Недавно появилася брошура під заголовком „Процес за православні церкви“. Частина перша опрацьована і зредатована Володимиром Косоноцьким і Іваном Кедріном, а видана Українською Парламентарною Репрезентацією. Не входячи в мерітум справи, брошура та написана православними і в православній дусі, а змістом є вона агітаційна. Цю брошуру, як ходять слухи, розсилають до тут. урядів деканальних з тим, щоб розповсюджували між кліром канцелярським. З огляду однак на її зміст і цілю, як вище сказано, забороняється цю брошуру купувати і поширювати. Від. Єпископського Ординаріату. — Станіслав, дня 1. мая 1936.“

Одночасно поважний варшавський польський журнал Ст. Тугута „Тижень“ (з дня 17. травня) містить статтю С. Пятровського п. н. „Українська офіційна публікація про ревіндикаційний процес“.

Річ іде про ту саму брошуру „Процес за православні церкви“. На вступі широкої рецензії, польський публіцист пише так:

„Треба жаліти, що повна публікація не появилася у польській мові. Наше громадянство знає справу ревіндикаційних процесів лише з дуже побіжних інформацій у пресі. Крім того, брак цим інформаціям найважнішої річи: статистичних даних. Українська брошура вдовольняє цю необхідну потребу, а її інформаційну вартість підкреслює обставина, що спирається на урядові статистичні. Коли її автори признали потребу видати цю брошуру на українській мові, хай для добра справи подумають про її польське видання“.

Виходить: український єпископ вважає брошуру настільки шкідливою, що забороняє її українському греко-католицькому духовенству читати. — а польський журнал, який на акцію польського римо-католицького кліру дивиться критично й безпристрасно, признає, що брошура має вартість сутоінформаційну, а для добра української справи варті би видати її до польськи, задля паралізування акцій польського кліру!

Для інформації додаємо, що не є вірно, наче бх авторами тої брошури були православні, бо один з названих на брошурі авторів є православний, а другий — греко-католик! Не має абсолютно ніяких православно-агітаційних цілей, змінає виключно фактичний матеріал (м. ін. повний текст заяви П. Е. о. митрополита Шентницького у цій справі) і звертається виключно проти акції польського кліру, що змагає до „ревіндикації“ (перемінення на костели) 724-ох нинішніх православних українських і білоруських святинь.

3 передвиборчого руху на Волині.

РІВЕНЩИНА. Дня 9. V. ц. р. відбулося передвиборче віче в Шпанові. Промовляв посол д-р Загайкевич. Дня 11. V. мало відбутися віче в Оржеві, куди прибув посол д-р Загайкевич і сен. д-р Горбачевський. Поліція не допустила до віча, заявляючи, що староста в Рівному казав до зборів не допустити. Зате того дня відбулося віче у Бронихах, де промовляв посол д-р Загайкевич і сенатор д-р Горбачевський. Того самого дня відбулося віче в Корці. Промовляв пос. Мізюна Рудницька і пос. П. Васильчук. Вони ж промовляли того самого дня на вічу в Козаку. Рівночасно відбулося віче в Турчині, на якому промовляв пос. Вислоцький. На великому вічу в Рівніці 11. V. виступали послы Палів і Кузик. На тому вічу були зібрані селяни з доколичинських сіл. Дня 11. V. відбули послы Палів і Кузик друге віче в Козмині. На це віче прийшли до села осадники з доколичинських районів, але понали вже на закінчення віча. Задляки праці кількох місцевих одиниць село Козмин має дуже гарну кооперативу, якою селяни дуже радіють. Попереднього дня посол Максимович відбув велике віче у Грабовах. Дня 12. V. на вічу в Бабині промовляв послы: М. Рудницька і д-р Загайкевич, а 13. V. в Обарові послы: д-р Загайкевич і Максимович.

КОСТОПІЛЬЩИНА. Дня 8. і 9. V. відбулися віча в селах: Здажжє, Головинь і Берестовець з участю послів о. прал. Кунницького і Тершаківця та кандидата п. Серветника. Дня 11. V. посол Тер-

Що таке „Тогаль“?

Таблетки тогаль є успішним серваніком проти ревматизму, подагри, гриппу, нервових болів і болів голови, мігрени і простуди.

Не робіть собі шкоди, вживаючи інших безвартісних середників. Досі 6000 лікарів потвердило нотаріально користь діяння Тогалю. Дістати можна у всіх аптеках 1924 Ч. реєстру 1364. — Ціна 2 золоті. 5-52

шаковець з п. Серветником відбули віча в Борцівіці і Седлици Малому і нараду в Любашці Малій. Дня 12. і 13. V. посол Тершаківець відбув віча і наради в селах: Ружи, Жобрич, Дюксин, Удові і в кольоніях Троянівка та Ольхівка. Дня 12. V. відбулося віче в селі Голубинь. Промовляли посол Кузик і п. Серветник. У 1928 р. майже всі в цьому селі голосували на 1-ку. Коли їм роз'яснено, яка була діяльність одинок, то всі постановили голосувати лише на листу ч. 18. Тогож дня вечером відбулося віче в селі Друхова. Зібрані вислухали з великим зацікавленням промов посла Кузика і п. Серветника та постановили, як і в 1928 р., голосувати лише на листу ч. 18. У селі намагалися влаштувати наради „Визволеня“ та агітатори московської листи ч. 20, але селяни заявили їм, що ні на московську ні на польську листи голосувати не будуть і до тих віч у селі не допустять. Дня 13. V. відбулося віче в Хлозах Великих і Малих. Це село дуже бідне і там веле агітацію „Визволеня“. На вічу промовляли посол Кузик і п. Серветник. У 1928 р. люди голосували тут на одинок, а тепер всі як один заявили, що голосуватимуть на 18-ку. Велике враження на зібраних зробила промова одного селянина про те, як „Визволеня“ ставиться до українців. Дня 13. V. відбулося віче в селі Хотині. Це село голосувало і в 1928 р. і тепер однодушно постановило голосувати на листу ч. 18. Віче хотів розбити місцевий солтис Оксєй Чубай, якому поліція наказала не допустити в селі до ніякої наради, але це йому не повелось. Селяни гостро осудили свого солтиса, який для них є гірший, як чужинець. Тогож дня посол Кузик і п. Серветник відбули віче в Бистричі. Не зважаючи на спізнєну пору, на вічу зібралось біля п'ятюроста місцевих громадян, які постановили голосувати на листу ч. 18. Дня 14. V. посол Кузик і п. Серветник відбули віче в Селищах Великих коло Львівполя. Село віддалене біля 60 км. від Костополя і залізничі, але є дуже свідоме. На віче зібралось кількесет осіб, які дякували посліви за те, що до них навідався і всі постановили голосувати тільки на листу ч. 18. Тогож дня відбулося віче в Погорізках Тули намагався поширити свій вплив „Визволеня“, але без успіху. — По всіх селах, де відбулися віча, вибрано по 3-ох людей, яким доручено вести правду при виборах.

3 Українського Акад. Товариства в Берліні.

Загальні Збори Українського Академічного Г-ва в Берліні відбулися дня 7-го травня ц. р. Перед обговоренням порядку дня Загальні Збори уклали за необхідне ухвалити таку постанову: „Загальні Збори Українського Академічного Т-ва при Українському Науковому Інституті висловлюють шире співчуття українським дітям, яких окупаційний більшовицький суд (19. IV. 1930) засудив на довгі й важкі роки тюрми за їх український патріотизм і за приналежність до „Спілки Визволення України“.

По прийнятті звіту старої Управи і по ухваленню її абсолюторію вибрали Загальні Збори до нової Управи: на голову Т-ва (через аклямацію) д-ра Домета Оляничина, на секретаря студ. філософії Михайла Антоновича і на скарбника студ. техніки Віктора Лебиль-Юрчика. До Ревізійної Комісії: д-ра Ігоря Лоського і студ. техніки Микола Дельвіга.

Що торкається діяльності Т-ва в минулому семестрі, то вона, окрім чисто локального характеру, проявилася у видавчій акції Т-ва. За минулий семестр Т-во влаштувало такі реферати, виклади, сходи і в академію: 1. Дня 22. листопада 1929 р. реферат д-ра І. Лоського на тему „До історії політичної думки на Правобереж'ї в початках 19-го століття“. 2. Дня 30. листопада м. р. виклад професора Кон. Лоського на тему „Становище жінки в аянському Римі“. 3. Дня 20. грудня м. р. реферат дипл. агронома М. Мільна на тему „Спроба апалізу пляву Юнга з точки погляду вірителів та довідників“. 4. Дня 9. січня ц. р. виклад проф. д-ра В. Кузеля на тему „Колія і коліяки (при співчутстві церковного хору під проводом оперного співака С. Зарницького). 5. Дня 22. січня сходи, присвячені 12-м роковинам бою під Крутами. Виклад виголосив д-р І. Лоський. 6. Дня 30. січня відчитано реферат д-ра К. Чеховича на тему „Ян Бодуен де Куртене“. 7. Дня 6. лютого реферат М. Антоновича на тему „Куль Мітри“. 8. Дня 13. лютого реферат дипл. інженіра Г. Чужака на тему „Новочасні парово-електричні центральні“. 9. Дня 28. березня Шевченківську Академію в таку програму: проф. д-р І. Мірчук „Т. Шевченко і слов'янський месіянізм“, проф. д-р В. Кузеля „Освіта Т. Шевченка“ і д-р М. Пнашак „Т. Шевченко в освітленні типології“.

Українські інваліди на еміграції.

(Допис з Чехословаччини.)

Дня 7-го квітня ц. р. у Празі в палаті „У Чеське Коруні“ відбулися річні звичайні загальні збори членів Спілки українських військових інвалідів на еміграції у ЧСР. Порядок денний, який був запропонований Управою Спілки, збори затвердили без змін і додатків. Збори пройшли спокійно, ділово і без жадних зайвих балачок. Уступаючи Управі збори уділили абсолюторію і висловили подяку за ту працю, яку вона зробила в минулому періоді у справі забезпечення наших інвалідів, перебуваючих на еміграції в ЧСР. Спілка об'єднує інвалідів обох українських армій як Наддніпрянської так і Галицької. Заходами Управи Спілки, за минулий рік, найбільше потребуючі допомоги члени Спілки, особливо тяжкі інваліди і ті, що студіюють в школах, чиставали і дістають тепер за посередництвом Управи від Чехословацького Червоного Хреста місцеву допомогу. Загальна сума, яку одержано від Червоного Хреста за минулий рік для роздачі інвалідам виносить 60.320 кч.

На наступний рік до Управи Спілки обрані: М. Палій-Свдорянський — голова Спілки (вираний уже на шестий рік підряд); Ю. Климач — заступник голови (вираний вдруге); В. Білінський — скарбник (вираний вдруге); І. Стальашенко — секретар (вираний вдруге); Г. Підгірний — член Управи (вираний вдруге) і два заступники: М. Дударець і Г. Маловський. До Ревізійної Комісії вибрані пп. Прохода, Тобілевич, Гаврилюк і банд. Тюрні.

Дивогляди.

Характеристичні оголошення.

Оголошення в пресі кидають дуже жене світло на обичай даного краю. Відомо напр., що німецька щоденна преса повна подружних поважних пропозицій, англійська має сентиментальні телеграфічні листи закоханих, американська має цілі сторінки з рекламою міліонів підприємств. У більшовицькій пресі знаходимо також своєрідні оголошення: „Я — Смирнова, зриваю всякі зв'язки зі своїми родичами від березня“. „Я, Маррієнбах, пірвав усі зв'язки зі своїм батьком, бувшим купцем і живу незалежно від 1927 р.“ „Я, Богаєвський, літ 22, зриваю зі своїм батьком-священником і прошу його, щоб зірвав з церквою і скинув зі себе духовні ризи“

Вислід виборів на Волині.

Вислід виборів у виб. окрузі ч. 57. Луцьк-Рівне-Костопіль є такий:

Повіт Луцьк. Управнених до голосування 111.680, віддано важних голосів 35.895, неважних 749. Загальна участь 33 проц. Листа ч. 3. Визволене 2.914 гол., ч. 4. Бунд 2, ч. 8. Сельроб-правіця 16, ч. 18. УНДО 11.952, ч. 20 російська 314, ч. 22 українські соц. радикали 6.543, ч. 30. Сельроб-Єдність 13.147.

Повіт Рівне. Управнених до голосування 97.331, віддано важних голосів 32.103, неважних 1193. Участь 35 проц. На поодинокі листи впало: ч. 3. Визволене 1300, ч. 4. Бунд 4, ч. 8. Сельроб-правіця 263, ч. 18. УНДО 12.103, ч. 20. російська 391, ч. 22. українські соц. радикали 16.026, ч. 36. Сельроб-Єдність 1.930.

Повіт Костопіль. Управнених до голосування 60.892, віддано важних голосів 21.132, уневажнено 391. Участь 35 проц. Одержали: ч. 3. Визволене 6.085, ч. 8. Сельроб-правіця 69, ч. 18. УНДО 8.180, ч. 20. російська 242, ч. 22. українські соц. радикали 5.744, ч. 36. Сельроб-Єдність 818.

Тому що українські соц. радикали здобули два мандати, ця партія одержить мандат із державної листи, з партії входить до союму ред. Іван Квасниця. „Хвіля“ пише, що тому що листа ч. 18, здобула 3 мандати, замість попереднього одного, та можливе є, що здобуде ще один мандат державної листи. Той мандат листав би бувш. пос. д-р Ізлер. Та-зачувати, що гол. виборча комісія не буде розглядати справи приділу мандатів із держ. лист аж до хвилі покінчення виборів у всіх тих округах, де наслідком уневажнення попередніх виборів розписано нові вибори. Шойно тоді покажеться, чи є актуальний найближчий мандат із держ. листи. На перешкоді мандатові д-ра Ізлера стоїть те, що при уневажненні виборів в окр. Свенцями-Ліда втратив мандат білоруський посол, вибраний з листи ч. 18. тому факт, що тепер листа ч. 18. здобула на Волині 3 мандати, не дає ще додаткового мандату з держ. листи.

Повінь у станиславівському воевідстві.

Зі Станиславова повідомляють, що вода у гірських ріках опала, зате вода в Дністрі в Немірові піднялася на 3.70 м. Вода піднялася в ріці Вороні в Тисьмениці, Винограді, Вороні та Слобідці б. Одаїв на 2.50 м. і заняла лави, пасовища, оброблені поля. В Чорнолізях (пов. Товмач) вода в Вороні піднялася на 4.50 м. понад норм. стан. Комунікація зі Слобідки біля Одаїв до Чорнолізців і з Ворони до Винограду перервана. Віцевоєвода Концевич зложив у надвірнянського старости гроші на прохарчування евакуованих. У надвірнянському повіті евакуювали 900 осіб. Найбільше потерпіли в надвірнянським повіті громади: Зелена, Пасічна, Пнів, Надвірна, Незалізів, Фитьків, Делятин, Ланчин і Саджавка. У Делятині було залитих 30 домів; із них дельожували людей. Комунікація між Надвірною та Рафайловою перервана в Зеленій, бо ушкоджена значна часть дороги. Перервана теж комунікація між Надвірною, Битьковом і Ворохтою. Дня 18. травня наслідком зливи вода підмила залізничний шлях Львів-Снятин на станції Заболотів на просторі 9 метр. Залізничний рух на тім відтинку здержали, а поїзди йдуть на Стефанівку. Шлях направляють.

Коли буде скликаний сойм?

У справі скликання надзв. сесії сойму наслідком пос. внесення досі нічого не відомо. Преклюзіційний речинць скликання сойму минає по обрахункам уряд. кол у п'ятницю ц. тижня а заповідженого декрету сподіються на 20. травня веч. або на 21. травня.

Землетрус в Гор. Австрії.

У Гальштаті в Гор. Австрії відчули 18. травня в год. 17.17 легкий землетрус у напрямі зі заходу на схід. У місц. Ст. Йоган у Зальцбурзі відчули в тій самій порі 12—14 трясень, що наступили в коротких відступах у напрямі з півдня на північ.

Оконечна евакуація Надренії дня 30. липня.

Дня 19. травня радиле прем. Тардіе. Бріан, німецький амбасадор у Парижі фон Геш, комісар Тілар і ген. Гільома. Конференція присвячена була справі окончного опрацювання подробиць переведення евакуації Надренії. Осягнули повне порозуміння та постановили, що повна евакуація 3-ої смуги Надренії покінчиться дня 30. липня ц. р. Того дня повідомлять німецький уряд про закінчення евакуації.

Приказ виданий французьким урядом у справі евакуації Надренії настроїв консервативну пресу песимістично. „Фігаро“ пише, що цю дату затьмить собі історія. Вона отирає нову дипломатичну добу, дуже ризикову. Поміляються дуже ті, що гадають, нібито ліквідація війни й евакуація Надренії алекшать дальше вести мирову політику. Французам загрожують зовсім протилежні наслідки.

В честь М. Т. Барановського.

Святочна Академія в 11-літню річницю смерті проф. Михайла Туган-Барановського, улажена Комітетом студентів Вищих Торговельних Шкіл у Львові, відбулася дня 13. ц. м. у великій залі т-ва ім. Лисенка.

На научну часть академії аложилися: 1) реферат провідника нашої кооперації голови РСУК Івж. Ю. Павличковського, який дав основний огляд і освітлення поглядів проф. М. Туган-Барановського на становище селянства в кооперації; 2) ядро й невичайно ясно та дельогічно абухована промова-виклад проф. д-ра В. Старогальського про систему національної економії М. Туган-Барановського та його становище в методології соціальних наук, а вкінці 3) влатно підібрані думки з творів проф. М. Туган-Барановського, відчитані студ. Пиндичоком, слух. коопер. курсів нашої Торговельної Школи.

Рефератів, повних цінних думок про научну працю і велике значіння проф. М. Т. Барановського для української науки і народу вислухали численно зібрані представники нашого кооперативного світу й громадянства з великою увагою, що слід вважати новим доказом зацікавлення нашої громади кооперативним рухом та пошани до чоловічого представника нашої економічної думки, який являється пок проф. М. Туган-Барановський, дарма, що головні його твори вишли в російській мові.

На музичну часть академії аложилися вдаті продукції мішаного хору студентів (ок) торговельних шкіл і курсів та 20-ки мужеського хору Т-ва „Бандурист“ під диригентурою студ. І. Атаманюка з фортеп'яновим супроводом студ. І. Коса, та фортеп'янове сольо п. Надії Біленької.

Академія зробила на учасників свята поажне й миле вражіння, не диваючи на дещо задовгу — як на полудневу пору — програму, тому належить повне признання її ініціаторам студентам (кам) торговельно-кооперативних курсів нашої Торговельної Школи, які до цього гарного діла об'єдналися з своїми товаришами українцями вищих торговельних шкіл у Львові.

Побажати треба, щоб це об'єднання прибрало тривалі форми у заснуванні статутного товариства студентів економічних наук у Львові, де чого — як довідумось — вже пороблено заходи. Є надія, що наші господарські центральні допоможуть тим гарним змаганням та дадуть м'ялості можливість болей добути домівку для сходня на реферати і читальню, чим причиняться до дальшого зросту зацікавлення господарськими питаннями серед нашого громадянства.

Присуд членів Сельробу-лівці.

У Любліні закінчився процес проти 7 членів Сельробу-лівці: бувш. пос. Макики, М. Гаврилюка, Щербака, Косака, Гришак, Недопали і Климюка. Акт обвинувачення закидав ім переворотову акцію. Боромили: д-р Глушкевич зі Львова, д-р Розенблат із Перемишля, адв. Левінзон із Любліна. Розправа тревала 4 дні. Прокуратор твердив, що обвинувачені є на услугах КПЗУ, яка інспірує повстання лег. партій, що би під їх покришкою вести переворотову акцію. Суд оголосив присуд, на основі якого Макику, Щербака та Косака засудили кожного на 6 літ тюрми з відібраним прав. Гаврилюка на 2 роки тюрми, а з решти кожного на 4 роки тюрми з відібраним прав.

Торнадо в Америці.

З Ньюорку прийшли вісти, що торнадо за подіяло зловж р. Місісіпі величезні шкоди. В Мемфіс (Тенесі) згнуло 16 людей, ранених більше ніж 100. В Гелені (Еркензов) і Таксаркані торнадо заповняв великі шкоди. В Ельдорадо (Еркензов) на 30 км. простору залитого водою. Більше ніж 1000 людей без даху над головою.

Повінь на Буковині.

З Букарешту повідомляють, що наслідком зливи доші, які падали останніми днями, приходять із усіх сторін Румунії вісти про великі повені. Найгірше є в Буковині та північній Молдавії. Там дороги й мости понижені. Залізничні шляхи в багато місцях підмиті, тому залізнична комунікація перервана. В містах Пінца, Неамту, Бакав та Роман в півн. Молдавії багато домів під водою.

Причина заворушень в Азербейджані.

АТЕ повідомляє: Голова ради народніх комисарів Закавказької Федерації Єліава виголосив промову на конференції представників комуністичних ячеек червоної армії в Тифлісі, в якій зазначив, що причиною кривавих заворушень в Азербейджані є репресії влади супроти населення, що боронить перед колективізацією своїх господарств. Органи місцевої влади — казав Єліава — не підпорядкувалися останнім директивам Сталіна про злагіднення колективізації і це довело до заворушень. Газета „Комуніст“, що виходить у Баку, нотує цілу низку фактів про напади повстанчих загонів на більшовицькі уряди. В окрузі Шемакін селяни ушкодили шлюзи, що регулюють іригації плянтації бавовни, наслідком чого вода знищила значні простори тих плянтацій. Троєх селян розстріляно.

НОВИНКИ

— ДНЯ 1. ЧЕРВНЯ Ц. Р. здержуємо висилку часопису всім Вп. Передплатникам „Діла“ що залягають з передплатою.

Адміністрація „Діла“ повідомляє, що її бюро від дня 15-го травня ц. р. відчинені тільки до 6. год. вечором.

— Панахида за бл. п. полковника УГА, Шаманека. У вівторок 20. ц. м. відбудеться в год. 7. веч. в церкві св. Юра у Львові панахида за упокій бл. п. полковника генеральної булавки УГА, Альфреда Шаманека. Панахида ця відбудеться заходом б. старшин і стрільців УГА, саме в 10-ліття трагічної смерті цього заслуженого старшини, що був відданий нашій справі цілою душею. Не сумніваємося, що в сумних поминках візьмуть грімляну участь якнайширші круги українського громадянства.

— Персональні зміни в консуляті СРСР у Львові. Вже від кількох тижнів ходили по Львові чутки про те, що в консуляті СРСР у Львові мають наступити персональні зміни на відповідальних становищах. Тепер з достовірного джерела довідуємося, що вже в найближчому часі мають опустити свої становища консуль Лапчинський і віцеконсуль Григоріа. З того самого джерела довідуємося, що з варшавського політичного представництва СРСР має бути відкликаний теперішній радник цього представництва Ю. Коцюбинський. Хто мав би заступити всіх названих на опорожнених ними становищах, покищо невідомо.

— Михайло Голинський на сцені львівського Міського Театру. В середу 21. травня ц. р. виступить на сцені львівської опери відомий наш співак Мих. Голинський в опері Пуччініа „Тоска“, в якій співатиме партію Кавардоссі. Недавно співав він цю партію з великим успіхом у столиці Грузії Тифлісі, де велику арію в третьому акті був змушений повторити. Цю партію як і інші партії зі свого репертуару співав сам по українськи, що було першим випадком в історії тифліської опери. На львівській сцені виступить М. Голинський тільки один раз.

— Проф. Колесса — надзвичайним професором чеського університету. „Учительський Голос“, орган Учительського Т-ва П. Руси в Ужгороді, приносить вістку, що президент республіки Масарик іменував професора вільного українського університету у Празі д-ра Олександра Колессу, б. професора львівського університету, надзвичайним професором української мови й літератури на філософичнім факультеті Карлового університету у Празі.

— Ошуканець, що грає патріота. Пишуть нам з околиць Львова: Якийсь панок ходить по наших установах (головно кооперативах) і продає портрети Шевченка і Франка, по ціні 3.05 зол., буцім-то від Наук. Т-ва ім. Шевченка. Показує легітимачію з нечитким підписом без печатки. Виголошує патріотичну промову, бере гроші на образи і каже людям зголоситись до Наук. Т-ва ім. Шевченка. Тому, що вся його поява і поведінка підозріла, перестерігаємо перед ним громадянство.

— Лікарі проти податків. У неділю зібрались львівські лікарі на віче, щоб запротестувати проти надмірних податків. Приняли резолюцію, щоб домогались вимірювання податку для лікарів на підставі оцінки Палати Лікарів. Бо нема дня, щоб не тільки лікарі, але навіть їхні пацієнти не кричали з болю, що скарбова палата назначила їм за високий податок, зовсім не пропорціональний до їхніх доходів. І саме, коли це пишемо, читаємо, що скарбова палата в Нью Йорку звернула фірмі Істман Кодак сама від себе 2 мід. дол., обрахувавши, що стягнула від неї забагато. Не кожний може жити в Нью Йорку.

— Ріжні вістки. В Італії в околиці м. Кантанаро два сильні підземельні товчки нарушили

чимало домів. — Еспанський уряд зачинив університет в Мадриді до вересня з остраху перед студентськими демонстраціями. — У похоронах Нансена взяв в Осльо участь король і всі представники влади з участю 50.000 людей. — Американським послом у Празі призначений банкір з Бостону жид Ратеский. — В університеті в Єні утворили катедру нової галузі знання: „Соціальна антропология“. — Варшавська міська рада відкинула проект приватного підприємства, що хотіло вибудувати кільканадцятьповерховий хмародер. — Якийсь міліонер вислав на виставку образів у Лондоні оригінал Ван Дайка; цей образ, вартости 30.000 фунт. штерлінгів хтось украв підчас пересилки. — У Берліні відчинили нове товариство: Касу хорих для звірят; досі обезпечено там 1500 звірят. — Директор музею з Дітройт купив на ліцитації в Нью Йорку образ Тіціана за 400 дол.; продавці гадали, що це копія, тимчасом це оригінал, за який дають уже в Голандії 40.000 гульденів.

— Жіночий успіх. Англійська летунка Джонсон перелетіла з Англії до Австралії 10.000 км. за два тижні, встановивши новий рекорд. Мряки й дощі не давали їй змоги робити більш як 75 км. на годину.

— Сензаційний винахід. В італійським містечку Позитано переводили проби нового енергетичного апарату, винайденного студентом (!) Нателля. Апарат той добуває з повітря електричні струї і ці струї аживає для практичних цілей. Перше прикладення цього винаходу дало свої висліди при засвічуванні електричних ламп.

— Міжнародні фальшивники доларів. У Берліні почався процес проти банди фальшивників доларів, що пускали в обіг доларові банкноти в Берліні, Відні та Празі. Проводили нею мадлярський купець Кац і румунський Ермас.

— Дороге роззброєння. Англійський парламент прийняв до відома, що уряд видав на організацію останньої конференції роззброєнь в Лондоні 16.000 фунт. шт.

— Як Анна Семенюк здобула Бродвей у Нью Йорку. Увагу театральної публіки на головній вулиці Бродвею в Нью Йорку дуже тяжко здобути. Неодна артистка там провікує і ні публіка ні газети не звернуть на неї уваги. Але інакше було 28. квітня, коли появилася там фармерська дівчина зпід Нью Йорку (Секоком), Анна Семенюк. Її батько Іван, брат Михайло і вона приїхали автом забирати останки і відпадки поживи з ресторанів, з якими старий Семенюк підписав контракт. Вони виладоували ті останки на тигаровий автомобіль. Тієї ночі в тому не було би, бо це звичайна історія. Тільки що це звичайно роблять чоловіки, а цим разом публіка побачила при роботі і дівчину, 18-літню Анну. Вона була одіта в робітничі шаравари і мала на голові білий кашкет та працювала з батьком і братом, якби хлопець. Це звернуло увагу публіки, яка виросла у велику масу і приглядалась роботі молодої дівчини. Далі прибігли і репортери газет з фотографічними апаратами та всякими допитами. Семенюкіна сказала їм, що помагає батькови, щоби родина могла доробитися трохи. Ну, але треба було їхати далі. Полісмен Томас Іген ледви зробив місце для троха Семенюків. Семенюки, як видно з імені, українці. Ньюйорський „Таймс“ і інші газети описали цю стрічу Семенюкіної на Бродвею, а філадельфійський дневник „Рекорд“ навіть написав про це статтю.

— Тонові фільми проти театру. У Берліні відчинили вже шістьдесят перше кіно, що дає тонові фільми. Театрів є там 31. З них 9 змінє тепер директорів, а 2 є нововідчинені. Всіх кін є в Берліні 385.

— Емблема Ліги Націй. Т-во прихильників Ліги Націй у Брюсселі розписало у свій час конкурс на герб Ліги Націй. Тепер виставлено в салях пресового секретаріату п'ять нагороджених праць. Першу нагороду дістав берлінець Отфрід Найбауер за такий проект: пятираменна зізда в колі білим або срібним на блакитнім тлі. Другу нагороду дістав генерал майор Карль Новотни з Відня: за п'ять переплетених перстенів в однім колі. Третю нагороду дістав проф. Ерїх Вебер зі Стамбулу: є це п'ять перстенів на тлі колеса (золото з блакиттю) з промінням золотим, білим і чорним. Четверту дістав Гастон Кіфер за малюнок: сонце з промінням, надписом „мир“ і п'ять зірок. П'яту дістав Тобій Шваб з Берліна за срібну комету з п'ятьма паралельними проміннями. Читачі будуть напевно не менше здивовані як члени журі, що нагороди припали — німцям. Число п'ять, що повторється у всіх проектах означає п'ять частей світа.

— Від Редакції „Життя і Знання“. Дійшло до відома Редакції, що дехто не співробітничав в „Житті і Знанні“ тому, начеб то Редакція домагалася тільки надсилання довших статей. Справа мається зовсім інакше. Редакція стоїть

Япанський порошок
КАТОЛ
2088 2—10
убиває
КОМАХИ й НАСІКОМІ.
Акс. Tow. Azumi & Co. Ltd. Osaka (Japan).

на становищі, що статті в нашому журналі повинні бути недовгі, по можності гарно ілюстровані, формою якнайбільше популярні. Зрештою приймає статті у такому виді й такі величчя, як автор даної статті її надішле. Справляючи таким робом невірну поголоску просят Редакція наших письменників і учених популяризаторів надсилати статті, хочби найкоротші, одначе актуальні. Незвичайно радо буде витати Редакція звідомлення і статті про ріжні винаходи, як чужинців та і рідних винахідників.

— Спростування. Степень інжиніра хемії одержав 29. квітня ц. р. на політехніці в Данцігу не п. Володимир Бабяк, але Володимир Бобяк з Бережан.

Дописи.

КОЛОМІЯ. (Як відбувається письменна матура в жіночій гімназії Р. Ш.). Коломня, дня 12. V. 1930. До чого доводить опіка шкільних властей над нашими нещасними школами, того найкращим доказом є письменна матура в жіночій гімназії УПТ. в Коломні, що саме віні зачалася. Не перший це випадок, де наглядно виступає прямо жналова неприхильність представників шкільної влади до нашої молоді, а тут прийняла вона такі форми, так не числиться з ніяким декорум. що варто цей факт подати до прилюдного відома. Отже приїхав на письменну матуру зі Львова візитатор Кестліх. Вже сам факт приїзду візитатора на письменну матуру є чимсь небувалим, досі сего ніхто не бачив, бо досі у всіх школах письменна матура відбувалася все під доглядом місцевих сил, хоч вже другий рік не у своїм шкільнім будинку, а в будинку державної гімназії, а цього року ще й заступником предсідника не є директор УПТ. Вже сам приїзд візитатора є доказом його спеціальної опіки над гімн. УПТ, опіки, якої не мали державні гімназії, хоч їх свідомство мають інші права. Але мав право приїхати — отже приїхав. І цілий час не покидав салі, а міг би чейже заглянути і на дві інші письменні матури, що відбуваються рівночасно (Уршулянок і жидівської). Та має право сидіти в салі — отже сидить. Одначе цілий час перешкоджає абітурієнткам, бо стає за ними та через рамя перечитує їх виробы, чим доводить їх до крайнього поденервування. Крім него пильнує матури ще директор державної гімназії і хтось з учителів. І все те на нещасних 11 абітурієнток, а з того 7 українок. Отже опіка не бракує. Ясна річ, що в таких умовах не лише ніяка поміч зовні, але навіть найменше порозуміння абітурієнток між собою не можливі і вони свідомі того, що значить ця опіка. Не зважаючи на те, візитатор Кестліх, без ніякої причини заявляє, що вже третій раз упоминає дві абітурієнтки, а не упоминає їх досі ажі разу і записує собі їх назвиська. До того дозволяє собі на глумливі замітки на адресу школи УПТ та абітурієнток. Це дає нам бодай слабій образ тої душної та тяжкої атмосфери, в якій приходиться здавати матуру нашим дітям. А ціль того поступовання ясна: Застрашити до краю і так вже залякані дівчата та вправити їх в таке поденервування, щоби ажі писати ані відповідати не були всил — на тепер, а відстрашити нашу молодь від шкіл УПТ — на будуче. Коли подумати, яке повинно бути відношення педагога до молоді, особляво, на основі новітніх педагогічних клічів, які домагаються рішучо не лише рідної школи, але й рідного учителя та придивитись тому, як відноситься до української молоді чужинець педагог, то прямо жах бере і жалко стає тої горстки дічат, що так дорого здобувають патент зрілості.

Батько.

Відозви й комунікати.

За здвигнення Народнього Дому в Сокалі.

Український Народ Сокальсько-Белазької Землі! Велике завдання стоїть перед Тобою. Твоєю жертвенністю, яку осягає любов до всього рідного, має стати в повітовому осередку — Сокалі — величавий Народній Дім, святиня науки і праці для кращої майбутности рідного краю. В обличчі віків, котрі означились змаганням Твоїх предків до свободи й волі, маєш Ти вині прегарну нагоду доказати, що не марні зусилля праці і крові та що ніхто інший, тільки Ти є спадкоємцем змагань своїх предків. Найвигідніший час здобути пошану для себе у чужинців, підне-

сти гордо чоло, як пристало господареві землі, та ділом будувати загально-громадські цінності. Самим словом, хочби й вайгаришним, не збудуємо нічого — треба робити діло!

Кожна нині підписаний Комітет звертається до Тебе по жертву на Народній Дім, то пам'ятай, що будувати його не для когось іншого — тільки собі самому. Чим цей дім буде величавіший, тим краще буде свідомство Твоєї сили; нащ. свідомості. Грші до гроша, зложений усіми, в кого бється українське серце, дасть разом поважний фонд, потрібний до здвиження національної культурно-освітньої твердині, від якої залежатиме краща доля цілого сокальського повіту.

Праця в цьому напрямку започаткована поважно. Закуплено за приблизно 3.000 ам. доларів фронтону площу, а на будову зібрано дотепер в короткому часі других 3.000 ам. дол. Богато свідомих громадян оголошується добровільно з жертвами на ту переважну цілю, а ще більше підписує грошеві декларації, котрим зобов'язується сплатити жертвовані квоти протягом трьох літ. Однак до кінця всеж таки далеко. Кошти будови обчислені на квоту 20.000 ам. дол., а знайти ці гроші мусимо тільки поміж собою. Ніхто чужий в тому ділі нам не допоможе і про те кожний з нас повинен пам'ятати!

Підписаний Комітет будови Нар. Дому в Сокалі звертається отсим до всіх громад сокальсько-белзького повіту, до всіх мешканців українців з горячим закликом: Складайте видатні жертви на будову Народнього Дому в Сокалі! Підпишіть заможелення на будівельний матеріал! Поширюйте радісну вістку, що Сокальсько-Белзька Земля буде неабком у посіданні своєї власної величавої хати в осередку повіту, в котрій сляні пароду будуть учинитися високі ідеї і любови до Батьківщини.

Сокаль, у квітні 1930 р.

ЗА ПРЕЗИДІЮ КОМІТЕТУ БУДОВИ НАРОДНЬОГО ДОМУ В СОКАЛІ:

Посол Володимир Кохан.

Зі спортивного життя.

Заклик Українського Спортивного Клубу.

Для улепшення праці Українському Спортовому Союзові визнається всі українські спортові клуби і кружки якнайскорше зголоситися письменно в Українським Спортовим Союзі у

Львові. В зголошенні подати: назву клубу, скількість членів, які роди спорту даний клуб плекає і точну адресу клубу. Клуби і кружки, що знаходяться в стадії організації, оголошуються також враз з поданням причин, задля яких клуб чи кружок не міг зорганізуватися. Всі письма слати на адресу: Д-р Степан Дмоховський, вул. Сикстуська ч. 35, Львів.

Україна—Польонія (Перемишль) 2:2 (0:2).

Перемишльська Польонія — це дружина, яка ще ні разу від кількох літ не прогала на своєму грищі. Тому не диво, що все промовляло за тим, що й Україна залишить у Перемишлі два пункти за мистецтво, тимбільше, що все ще змушена грати в напів резервовому складі.

Точно в 5. год. дружина України вибігає на грище, а численно зібрана українська публіка витає її оплесками. Починається гра й Україна з місця наприрає, однак оборона Польонії і воротар (наш землячок Яців) не допускають до стрілення голя. Противник поволи приходиться до себе і накидає шалене темпо. Гра переноситься моментально згід одних воріт до других, а публіка мовчки слідкує і хвалить обі дружини за високий рівень гри. Всеж таки в 27. мін. лучник Польонії використовує замішання під воротами України і добиває відбитого Новацьким мяча до воріт. Наша дружина депримується тим і в 40. мін. допускає до другого голя, якого стрілив чільник Польонії Будек (а не Дуда) з гарного перебою. При стані 2:0 дая Польонії перерва.

По перерві образ гри цілком змінюється. Видно, що праця тренера України Штрнада не йде на марно, бо дружина Польонії цілковито вичерпалася вже в першій половині гри, ятомуць по грачах України не видно змучення і вони починають напирати щораз сильніше та опановують поле противника. У 20. мін. Лисик випускає Кобзаря, він стартує і стріляє свого традиційного голя. Українська публіка рясними оплесками підбадьорює свою дружину, яка старається за всяку ціну вирівняти. У 30. мін. Борсук випускає Підлісцького, який утікає, а прецизійну його центру Воробець певно керує до воріт „Польонії“. Стан 2:2. Польонія знов зривається до атаки і старається за всяку ціну стріляти рішачючого голя, однак дружина України держиться до кінця і не дає так легко вирвати собі цінного пункту за мистецтво.

Мав ще шанси стріляти побідного голя Магоцький, однак його слабкий стріа з віддалі кількох кроків зловив воротар Польонії.

Гра скінчилася й українська публіка обступила моментально кругом гравців України та відпровадила їх серед радісних вигуків до одягальні. На польських глядачах було видно счужданія, звідки це в Перемишлі взялося нарядовання, звідки це в Перемишлі взялося нарядовання, звідки це в Перемишлі взялося нарядовання, стільки симпатиків української дружини. Видно, що зрозуміння ваги спортивного виховання молоді зростає все більше.

Перемишль. Сян—Електронія 3:2 (1:1).

Дня 17. ц. м. Сян розіграв перші змагання за мистецтво ІІ-класи з Електронією. Сян виступив в ослабленому складі. Гра з обох сторін оживлена. Сян не зміг цифрово використати своєї переваги. Найслабшою стороною Сяну був воротар. Виднів 300. Суддя п. Шаалер.

Ситківкова секція УССК.

Внутрішньо-клубові класифікаційні змагання в ситківці відбулися у днях 31. V. (субота) і 1. VI. (неділя) на кортах при вул. Супінського ч. 21. Зголошуватися до змагань можна у тов. Бачинського Ярослав або в заряді кортів. Вписове до змагань вноситься 1.50 зол. Усі члени УССК мусять взяти участь у тих змаганнях.

Шахи.

Т. У. Ш. — В. К. Ш. 5 1/2 : 4 1/2

Недільна стріча в шахових змаганнях за клубове мистецтво Львова принесла Т-ву Українських Шахистів чергову невдачу. Зі слабим противником, Військовим Клубом Шахистів, виграв Т. У. Ш. перевагою лиш 1/2 пункта. А можна було без трудно здобути хоч 8 п., колиб кращі шахісти Т. У. Ш. не отягалися, а ставилися до розгрівки, як ставляться кращі гравці інших клубів.

Гелм виграв з Кадуром у відношенні 7 1/2 : 2 1/2, зискуючи в цей спосіб 2 1/2 п. переі Т. У. Ш. (Т. У. Ш. — Кадур 5 : 5). Заповіджений меч Гетман — Гонец не відбувся тому, що Гонец до розгрівки не ставився. Після одностороннього списання протоколу суддя зачислив усі партії за виграні в користь Гетмана.

В найближчій рунді грають: Т. У. Ш. — Амагори, Л. К. Ш. — Гетман, Кадур—Гонец, В. К. Ш. — Гелм, Сокіл — Чорні.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
Віаторок, 20. травня год. 7:30 веч.
Роні з Флориди.

Малий Миський Театр:
Віаторок, 20. травня, год. 7:30 веч.
Пан Топас.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Шалева дівчина“. Ганка Ордошана у звуковім додатку.

КАСІНО: Сімба, король пустині.
КОЛЬСОСІ: Таємний поліцей (Еді Полю) і комедія.

КОПЕРНИК: Забуті лиця. Союз підросків.

ЛЕВ: Його невільники.

ОАЗА: Острия насолод.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Шампанське життя“ (Нансі Керел).

ПАЛАС: Звукова фільма: „Христиня“ (Джанет Гейнор, Люсі Дорен, Руд Шлядкрат).

ПАН: Дівча з карузелі. Любов у природі.

ПЛАСЖ: Опир океанів. Американська комедія. Тиждень Метро-Голлівуд-Маєр.

ПРОМІНЬ: Право молодості.

СТИЛЕВЕ: Князь кохання (Джан Гільберт) і комедія з Колін Мур.

ФАТАМОРГІАНА: При натрані. (Віра Холодна. Руня, Похонський).

ХИМЕРА: Моя жінка — твоя жінка (Клара Бов, Білі Дов.).

УТІХА: „Водга, Водга“.

Програма радіо.

Середн 21. V. 1930.

Львів 18:45 Веселля, 19:40 Веселля, 20:15 Концерт і дітер, чверть години з Варшави, 22:00 Фейлетон з Кракова. Варшава (1411,7) 17:45 Концерт, 20:15 Концерт, Познань (334,8) 17:45 і 20:30 до 22:00 Концерт, Вільно (385) 19:00 Весела аудіція, Лодзь (233,8) 20:15 Веселій концерт, Ляйпциг (259) 21:00 Веселі пісні, Кенігсберг (275) 20:40 Давні пісні, Копенгаген (281) 20:15 Мадлерська музика 21:50 Муз. концерт, Штутгарт (360) 20:00 Симф. концерт, Гамбург (372) 18:30 Камерна музика, Бухарешт (394) 20:45 Сольо бас, Берлін (418) Копіри сезону, 21:15 Симфонія, Рим (441) 21:05 Симф. концерт, Ляйпциг (473) 17:35 Концерт, 20:00 „Масловий бал“, Мільно (501) 21:00 Легка музика, Відень (516,3)

21:20 Людова музика, Ленінград (1000) 20:30 Весір Бетовена, Харів (1384) 20:00 і 22:15 Концерт, (426) 16:00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Український Театр кооперативи у Львові (Народній Театр ім. І. Тобіляниччя у Станіславові) в своїм турне задержиться:

в Боршеві від 19. V. п. р. до 23. V. п. р., в Копичинних від 26. V. п. р. до 28. V. п. р. в Тернополі 29. V. і 30. V. п. р. в Тернополі від 31. V. п. р. до 8. VI. п. р.

Склад труппи 40 осіб. В репертуарі: виключно новітні, оперетка, ревія, комедія, драма. — Адміністрацію Театру веде п. І. Волощук. 2112

Виділ української Захоронки у Дрогобичі розпочинає з днем 1. червня 1930 р. в Діточій Санаторії в Підбужі літній сезон, на який прийме на червень п. р. старші особи на літньоко, а від 1. липня до 31. серпня п. р. дітей на літню колонію — Зголошення приймає Олександр Гариницький, Дрогобич — будинок суку. 2113

На розбудову Національного Музею аплатили: Комітет Брацтва Ансонія і Дербі дохирів 25; радник І. Громаницький і о. М. Ходаць по зол. 20.—; о. П. Курчаба і Церква преса. Марії в Камініці Стр. по 10 зол.; о. Д. Дзика, М. Павлюк, К. Балицький і п. Ю. Гранковський по 5 зол.; о. А. Лебедович 293 і о. І. Кузак, В. Пригольок і п. О. Хмільський по 2 зол. В членя Громадянського Комітету приступили: адвокат В. Шуль з Чикаго і о. Г. Давосир в Камініці Стр.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діла“.

КОСІВ, пенсіонат п. Лунавеської поручає солатамі поці з першорядним удержанням. 2030 4-10

КОРОНКИ до білля, модні та церковні, найдешевше „Wenescja“ Боїків 19. 2045 8-30

БРИЛІАНТИ, також іншу біжутерію купує по високій ціні Домбровські-Розважівські, Львів (Готель Жоржа) Акадємічна 2. 1836 19-7

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятих літ у цілім краю знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую брилїанти, золото, срібло, плачу найкращі ціни. 1857 64

В новопобудованій віллі у Яніні, в гарному і догідному положенні — сонячні кімнати з цілим удержанням від 15. червня до винайму. Здоровий домашній харч. Ближчі інформації подає А. Тихонова, Станіславів, вул. Красинського ч. 27. 2109 2-3

СОБА поважна, опадна, господарна, пошукує місця господній. — Львів Бема 16. у п. Rogowol 2114

ІНТЕЛІГЕНТНА господиня, середніх літ, потрібна до заряду дому у старшого сагітнього священика. — Зголошення до парохіального уряду Миталевичі п. Дрогобич. 2111

ОСТЕРІГАЮ перед набуттям векселів з підписом Julian Gluszewski, бо за нього не відповідаю. — Юліан Гаушєльський. 2116

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст безут. чегенів, серця і жолузя

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

МЕБЛІ, спальні, їдальні, сальони, як і поодинокі предмети по конкуренційних цінах на довготерміновий кредит поручає

Меблевий Дім „Silesia“ Львів, вул. Пилсудського, ч. 27.

П. Т. державним і автономічним урядникам за винаванняська депітмансько 3%, 1625 оцугу. 5-10

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. П. н.

Сарпадоманки хиталючихся зубів пльомбування й анімання зубів, без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пациєнтів з провісній подагоджується в найкоротшому часі. П. І. Урядовцям і студентам значна знижка. 2073 на. Тех. 65-73. 3-3

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Філії Т-ва „Просвіта“ в Кракові відбудуться травня 23 мая п. р. в доміні філії Ягайлонська 10/III в год. 6. вечером. Порядок нарад звичайний. Виділ. 2115 1-1

ОДИНОКА ОКАЗІЯ

ЦЬОГО ТИЖНЯ у ГАЛИЦЬКІМ МАГАЗИНІ НОВОСТЕЙ ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15.

Шовки до правий по зол. 2—
Кретони і оксфорди „ „ 1—
Крепони і мшляни „ „ 1 30
Шовкова попеліна „ „ 3-50
Шелесті і шифони „ „ 1-66

та інші подібні товари у величій виборі. Замовлення відворотною поштою.

КОНКУРС

на посаду учительки рттанки (з інших предметів, в пр. рисування) від 1. вересня 1930 р. в гуманістичній діл. гімназії з поваги правом приаждности Товариства „Український Інститут для дівчат“ в Перемишлі. Виділ рефлектує лиш на кваліфіковані сляні. Подання належисо удокументованих приймає до вісця червня п. р. Управа для діл. гімн. „Українського Інститута для дівчат“ в Перемишлі, вул. Татарська ч. 6 — Виділ. 2076 3-3

Присилайте передплату!

23 нагород

Довкола православно-церковних справ.

I.

Скільки разів порушуємо цю справу — завжди маємо враження, що блукаємо в сліпому заулку, з якого нема виходу. Майно Православної Церкви, вище церковне правління, волинська архиєпископська катедрa, українізація Служби Божої, положення білого духовенства, взаємини духовних і віруючих, богословське навчання — мало що не десять років ці важливі питання хвилюють православне населення, бо від них залежить „бути чи не бути“ Церкви, а проте — й досі на них нема відповіді. То ми в свідомі надзвичайної актуалізації церковної справи, то, протинно, спостерігаємо повний у ній застій.

І православна єрархія, і православне громадянство однаково, треба признати, не витримали іспиту в опануванні цієї проблеми. Єрархія цілий час була заабсорбована питанням про подолання провізоричного „статус кво“ Церкви. Без статуту, без правової опіки над майном Православної Церкви, без досвіду щодо самодіяльного керування її долею, без гармонійного зв'язку з віруючими — вона все шукала рівноважника поміж різними силами, що мали вплив на церковні справи. З одного боку ставила свої вимоги влада; з другого боку — революційні стріли арх. Смарагда свідчили досить виразно про боротьбу, яку провадили в церкві ті темні духи, що переходили підчас революції по монастирських келіях, дістаючи оперття в тих-же темних духах, які страшили все, крім віри в свою великодержавну московську місто.

В цьому хитанні поміж новою і чужою владою та старим, але рідним багажем розторощених московських ідей, під цим тисненням двох взаємно виключаючих себе державницьких концепцій, — православна єрархія не помітила третього чинника, який виступав на церковну арену. Це було православне населення, а це православне населення не було ані польське, ані московське — тільки українське.

І колиб церковна єрархія на чолі з митр. Діонісієм зрозуміла вагу цього чинника й у своїй боротьбі за церковну самодіяльність на нього оперлася — чимало з хвилюючих і дразливих питань Православної Церкви на сьогоднішній день — булаб розв'язана. Це оперття саме й було би єднанням пастирів і віруючих, виявленням найті-

для точних Передплатників „Діла“. Хто з Передплатників на дні 15. червня ц. р. буде мати заплачену передплату по кінець червня ц. р., буде брати участь у льосуванні тих нагород.

слишого зв'язку поміж тими двома елементами, поза якими Церква існувати не може.

Однак православно-церковна єрархія чинник цей злегковажила, а коли вже про нього згадала, то це було, коли й не зовсім запізно, то в кожному разі дуже пізно, бо в міжчасі зайшло стільки конфліктів на терені Церкви, що довіря віруючим до єрархії ґрунтовно захиталося.

Тож не дивно, що коли найголовніший чинник Церкви був єрархією анектований, — він сам про себе нагадає, пробуючи розв'язати палючі питання самочинно. В такий спосіб поретав церковний з'їзд у Луцьку, який — поминаючи всі його негативні сторінки — залишається проте на завжди в історії Православної Церкви явищем виімкового значення.

Оминаю безсумнівну демагогію, що звляла гніздо і на цьому з'їзді. Розуміється, нпр. прикро згадувати діяльну участь в ньому тих одиниць, які швидко потім признали реалію за „опієм для народу“. Поза такими й т. п. моментами, на церковному з'їзді був безсумнівний ентузіазм мас, цей дуже рідкий релігійний підйом, що міг робити чудо. Цього ентузіазму, як це не дивно, не зуміли використати ні єрархія, ні громадянство. Перша уважала його за явище дуже небезпечне для Церкви, бо він захитував її станом поєднання; друге зрозуміло, що він може бути вічним і по навіть безчинність Церковного Комітету і повна його неадатність до розв'язання церковних проблем, порушених на Луцькому З'їзді, не зможе його згасити — і то на довгий час. Очевидно, ентузіазм у досить короткому часі уступив місце зневірі, тим більше, що рівнож у скорому покінчив дві свого існування і Церковний Комітет. Церковна справа ґрунтовно опинилася у сліпій вулиці.

Останні два роки — то роки великих невдач українських церковних чинників і перемог православної єрархії. Не завжди можна відшукати в історії громадського руху такий приклад неробства, байдужості й капітуляції, які були задемонстровані саме тими колами, від яких шили найголосніші претенсії на керуючу роль в церковних справах. Тільки в цих обставинах могла зродитися і здійснитися апагема на д-ра Річницького. І тільки в цих обставинах могла задемонструватися розоброюча байдужість цього акту з боку ширших кол українського православного громадянства.

І коли не програє остаточно справу україн-

зації Служби Божої, коли не аліквідовано українських парохій, коли взагалі не покінчено в українським питанням у Церкві, — це може в заслугу самим віруючим, які твердо боронили своїх прав, а навіть самі, на місцях, здобували ще нові парохії з українською Службою Божою.

В такому стані української дезорієнтації паспільна справа Собору, яка знов на ширшому терені активізувала церковне питання. Не малучи керуючого центру, частина українського громадянства поставилася до нього негативно; частина — позитивно. В кожному разі, вибори вже переведені у трьох інстанціях. І ці вибори виявили що православне населення Волині — мимо помилок і легковажності „авторитетів від церковних справ“ — свідомо собі узяла потреби Церкви, вибираючи всюди українських делегатів, не дивлячись навіть на те, що виборча організація забезпечувала перевагу московському елементові. Цим голосуванням православне населення дало тверду відповідь на всі болючі питання Церкви. Цим голосуванням віруючі фактично розв'язали проблему волинської єрархії.

Розумну політику для забезпечення своїх інтересів переводила митрополія, доволі безпечно проводила політику ще сектанство на терені церковному ми, — та, проте, життя виріняює й „мудрість“ митрополії й нашу „безпаланиість“. Вона робить український елемент ризикуєм в Православній Церкві.

Це ствердив народний плебісцит аж у трьох голосуваннях. І коли Луцький церковний з'їзд ще міг і не уважати себе за народний голос, то офіційні вибори, переведені митрополією до Собору по її виборчій ординації, в безсумнівним голосом віруючих мас.

І тільки після цього плебісциту ми ніби знов знайшли Аріаднину нитку, що дає нам право персональній політиці митрополії протиставити колективну волю українського православного громадянства. І чи буде скликання Собору чи ні — період прострації, безчинності, ставлення перед довершеними фактами жинув для нашого громадянства, тим більше, що і поза Собором матимемо авторитетний орган, яким, без сумніву, завжди буде з'їзд обраних делегатів. Колиж справа дійшла би до скликання Собору — то українська фракція цього Собору буде єдиним ундоатованим представництвом українського православно-го населення під Польщею — себто більшості православних віруючих.

Олександр Ковалевський.

В. С. ЛЕВИЦЬКИЙ.

Магатма Ганді.

6. Праця Ганді над економічним відродженням Індії. — Творення нової індійської культури.

Боротьба Магатми Ганді не обмежувалася тільки до бойкоту і паралізування англійської влади. Він почав організувати нову Індію, здібну до морального і матеріального незалежного життя. Першою точкою було забезпечити їй незалежність економічну. Завданням Ганді став визволити Індію в першу чергу від „прокляття нахитку“, засновувати товариства тверезості, пропагувати бойкот європейських вин, намовляти продавців алькоголю замикати свої льокалі. Хвиля тверезості пішла по краю. Ганді муів адержувати товпи, щоб не демолували шинків.

Але найважливішим питанням було для Ганді, як вижити і в що вбрати індійське населення, відкинувши в засади європейські продукти. Він придумав на те дуже просту рецепту, яка тільки у зіставленні з його релігійним світоглядом і відношенням до європейської цивілізації не видається смішною; це поворот до давнього домашнього промислу, себто коловоротка до прядення і домашнього ткацтва.

Ганді дає точні обчислення: 80 проц. населення Індії це рільники, які через чотири місяці не мають ніякого заняття. Десята часть населення терпить безустанний голод. Нижча класа є недоживлювана. Англія не робить нічого, щоб цей стан поправити, а навпаки, своїми продуктами і машинізацією промислу забирає індійцям зарплати праці, нищить льокальний промисел. Індія експортує мільони балів своєї базовни вате, щоб спроваджувати її потім у формі мануфактури, а сама потребує праці. Отже треба вернутися до домашнього промислу прядення і ткацтва, яке дасть працю жінкам і дітям і всім індійцям у години безділля. У зв'язку з тим Ганді доручає: 1. бойкотувати заграничні тканини, 2. відновити штуку прядення і ткацтва, 3. не носити інших тканин тільки домашнього виробу.

Ганді взявся до цієї пропаганди з невсипу-

щим запалом. Прядення поставив за обов'язок всієї Індії, його повинні вчити в школі, кожний, чи чоловік чи жінка, повинен присвятити йому одну годину добродійності денно. У своїх статтях він подає найточніші фахові приписи і поради, практичні вказівки прядям, ткачам і продавцям тканин, виказує цифрами зарібок, який кожний з них може здобути на проживок. Його пропаганда мала великий успіх. У Бомбаю жінки визначних родів сідали за коловороток, індійці і мууламани почали складати присяги не носити заграничних тканин тільки національні. У серпні 1921 р. можна було бачити, як на площах великих міст серед ентузіазму великих товп народу добровільно палено скирти заграничних матерій. Ганді апробував це. Він заявив, що мільони індійців знищено цією мануфактурою, тому це занадто злочинні багатства, щоб їх жадувати, або щоб роздавати їх саме тим, яких вони зробили бідними. Бо і бідні мають свою честь.

Окрім економічного відродження Ганді звернув свою увагу і на піднесення чисто національної індійської культури. Індійці мали вже кілька університетів і середніх шкіл, але вони були під наглядом англійської влади і утримувалися їх субвенціями. Під впливом Ганді індійці почали засновувати приватні середні школи, а в листопаді 1920 р. відкрили святочно національний індійський університет в Агмедабад. Ці школи й університети стали огнищем чистої індійської культури. Ганді поставив їм за мету „виробити нову індійську культуру на старих культурних основах, збагачених досвідом віків“. В обов'язку шкільництва поробив Ганді великі реформи в напрямку виховання сильного духа і серця. Окрім того завів він у школах примусову фізичну працю (головно над рілею), у якій приміром для учнів мусять бути учителя. У його вихованих інституціях панує чернечий режим. Діти віддані туди на виховання відділені на весь час науки від родичів. Цикль науки триває коло 10 літ. Три місяці на рік присвячені на подорожі пішки по краю. Тут виховуються проповідники ідеї Ганді.

Національний конгрес всієї Індії в грудні 1920 р. обокрив діяльність Ганді та його принцип „безваснаїства“ і як першу точку свого ста-

туту ухвалив: 1. „Обов'язком Національного Конгресу є прямувати до самоуправи (Гом Руль) народу Індії усіми мирними і правними засобами“. Конгрес затвердив „неспівпрацю“ з владою і поширив бойкот, видаючи відозви до родичів, учнів і судів. Ті, які не повинувались би, мали бути виключені з громадського життя. Це було затвердженням держави в державі. На очах британської влади почала творитися правдива індійська держава. Почали формуватися окремі організації добровольців, прихильників Ганді. Конгрес ухвалив змагати до самоуправи в споуці з Англією, якщо вона собі цього бажає, а якщо ні, то без неї.

Влада, яка на якийсь час була прийняла знову ужину репресій, заборонила організації добровольців почала розганяти мітинги і маніфестації. Знову арештовано тисячі індійців. Рівночасно до руху Ганді прилучилася найвища класа партії, яких конгрес під проводом Ганді відбувся в Індію в квітні 1921 р. і ж яких, яких від у своїх статтях і промовах старався підвести до гідності політичного життя.

Від того часу аж по сьогоднішній день національний рух Індії опирається на тих самих принципах Ганді. У 1921 р. ділі проголосував Ганді дальший крок своєї безваснаїсної революції, „цивільний непослух“ і двічі відкликав його, коли його прихильники у авеліким загалі ужили насильства проти влади. В березні 1922 р. його арештовано і обвинувачено в тому, що викликав ворожість і ненависть до легальної влади. Ганді не мав перед судом ніякого оборонця. Він заявив заадаєтід, що в винним у всіх цих злочинах. Його засуджено на 6 літ в'язниці. Однак кілька місяців пінише Ганді заведужав у тюрмі на заповнення олегочної і англійський уряд, боючись, щоб він не помер у тюрмі, звільнив його від дальшої кари. В останніх часах маємо змогу причаїтатися індійському національному руху і у його повнім розмаху, а також були ми далекими свідками повного арештування Ганді.

Може вже в недаловому часі дальші події принесуть нам розв'язку цього життєвого питання найбачшого на світі поневоленого народу.

ВІДГУКИ ДНЯ.

На Дністрі.

В сірій, непривітний ранок пере-
крадається маленький човник че-
рез Дністер. Немотно занурюється
в воду весло, швидко посувається
човник по соннім зеркалі ріки. У
човнику цім двоє людей. Один чор-
нявий, мізерний. Сидить на переді
човна, великими розумними очима
дивиться на протилежний беріг.
Скинув шапку і високе біле чоло
наставив на прохолоду ранішнього
вітру.

— Гей вітре! Остуди горячі вис-
ки, розвій чорні думи, розпороши
камінь болю сердечного!...

Другий чоловік у човні — гре-
бець. Рижа борода, маленькі сірі
очі і глибоко засунена шапка.

Пливуть до румунського берега.
Пливуть уважно, щоб не збудити
боязких румунів, не визвати стріля-
нини.

Вправними рухами посуває гре-
бець човно. Ранішній вітер грається
з його бородою, термосить по-
лами свити, загинає баранкову
кучму.

— Гей вітре! Заспокойся, приляж.
Ще хвилю, ще дві... Не розганяй
дністрових мряк, нехай вони гу-
стим серпанком закрийть човно
перед світом.

Вітер послухав і ушух. Мряки ще
більш надавили ріку, окутали чо-
венець.

Ось середина Дністра... Довкола
тільки води і мряки...

І враз блиснули сірі очі гребця,
звистнулись зуби на устах. Весло
ає пірнуло в тиху хвилю, а піднес-
лося вгору і впало на голову чоло-
віка, що сидів на переді човна. Ко-
роткий сухий допіт... Людина з ве-
ликими очима і розумним чолом
без зойку впала на дно човна.

Гребець зібрався в собі як кіт до
скоку і ждав. Ворухнется жертва
його чи ні?

Ворухнулася —

Щераз веслом!...

Тихо...

А потім, щоб сумнівів не було,
го ще ножем у груди і „кончено“.

Загребущі руки полізли в кишені
забитого.

— Твоє золото — мое тепер!
Твої брилянти — для мене. Мико-
лайки, керенки, фунти, долари —
все моє.

Витрушував кишені, розірвав па-
зуху, обшукав одіння... Пять тисяч
гривень... А далі якісь листи, світ-

линні і... відлосок гранату — па-
мятка боїв...

— Вот дурак — сплюнув в доса-
дою гребець. — Командіром був
і грошей надбав. Коби знаття, то
був би й не займав. Шкода чолові-
ка. Пропав нізащо.

Потім скинув шапку, перехре-
стився: Царство йому небесне! —
і поплив з трупом до румунського
берега...

Тим убитим — Альфред Шама-
нек, полковник генеральної булави
Галицької Армії. Патріот, яких Зо-
гато. Німець.

Тим убийником — невідомий пе-
ревізник на Дністрі біля Могилева.
Бандит, яких багато. „Малорос“.
Галактіон Чіпка.

Українці в Румунії.

Правильним шляхом.

Після виборчої перемоги в чер-
новецькому повіті українці Буко-
вини пізнали, що можуть власни-
ми силами і власною працею доби-
тися неодного успіху і не потребу-
ють тягатися далі у хвості ру-
мунських партій. Тепер Українська
Національна Партія, захоплена пер-
шим своїм поважним успіхом, за-
бралася енергійно до переведення
організації національних сил на
місцях. По тих селах, де ще нема
досі зорганізованого гуртка УНП,
відбудуться в найближчому часі
організаційні збори, на які їздити-
ме посол д-р Дутчак або сенатор
д-р Залозецький. Одночасно з тим
Екзекутива Української Нац. Пар-
тії на спілку з Т-вом „Правна По-
міч“ і „Українська Воля“ отворила
з днем 15. ц. м. народню канцеля-
рію в Нар. Домі, де кожний украї-
нець дістане безплатно раду й по-
раду у всіх справах.

**Шевченківське свято в Бука-
решті.**

В дні 5. м. м. відбувся в Бука-
решті концерт у честь Шевченка.
В програмі були: „Заповіт“ — хор,
реферат у румунській мові п. Лугу-
леску, „Сонце заходить“, „Чорна
рілля“, „На шедрий вечір“, „Ой пу-
щу я кониченька“, „Віноть вітри“ і
„Садок вишневий“ — муж. хор; со-
льові пісні співали: Б. Струтин-
ський (баритон) і Дмитрія (тенор).
З великим чуттям декламував п.
Дм. Геродот „Катерину“. Хором у-
правляв п. Зибачинський. Свято ви-
пало дуже добре і викликало шире
зацікавлення серед публіки, яка
явилася дуже численно.

**Марусю, кажу-
ся зі злости,**

дивлячись на моє
білля, яке по коннім
пранню чимраз
більше новнне. Що
маю робити?

**Франю,
злість шкодить
красі**

так, як лихе мило
шкодить твому біллю.
Янщо хочеш мати
завсіди біле білля, у-
живай тан, як я лише

МИЛА ОЛЕНЬ SCHICHT

Закарпаття.

Десятиліття Т-ва „Просвіта в Ужгороді.

Дня 9. травня 1920 р. відбулися установчі
збори центрального Т-ва „Просвіта“ в Ужгороді,
на яких вибрано перший відділ, що зачав працю
над покладенням основ народної культури на
Закарпатті. За час першого свого десятиліття
„Просвіта“ пережила дуже багато і, не зважаючи
на всякого роду перепони, повела дуже успішну
працю на народній квіві, якої висліди справді ве-
ликі. З нагоди 10-літнього існування ужгород-
ської „Просвіти“ відбудуться дня 29. червня ц.
р. ювілейні збори Т-ва в Ужгороді, получені в
святоточим богослуженням у катедральній церкві
і походом під пам'ятник Масарика, звідки після
похід перейде до Народного Дому, де відбудуть-
ся великі збори. Пополудні буде в міськім парку
народня забава, а вечором театральна вистава і
вечеринці з танцями.

„Союз руських народопросвітних товариств“.

Недавно всі народні (українські) товариства
в установи на Закарпатті, що мають краєвий ха-
рактер (в їх разом 12), зорганізувалися у „Крає-
вий Союз руських народопросвітних товариств
на Підкарпатській Русі“, аби таким чином мати
свій центр-базу, що надаватиме загальний на-
прям цілій культурно-освітній роботі на Закар-
патті. Проти цієї організації виступили різко мо-
сковіди і деякі чеські пресові органи, назива-
ючи „Краєвий Союз р. н. т.“ „екстраурштом“ і
„екстра-союзом“. На це відповіла дуже влучно
„Свобода“: „Так, ми таки хочемо бути і маємо
право бути „екстраурштом“ на нашій автоном-
ній землі“. Згаданий „Союз“ оснований після того,
як такий-же краєвий союз, до якого належали
досі всі без винятку товариства на Закарпатті, о-
панували на загальній зборот московіди прв

помочі чехів і мадярів. До нового „Союзу“ нале-
жать товариства: Просвіта, Педагогічне Т-во, У-
чительське Т-во, Шкільна Матка Русинів, Крає-
ва Пластова Старшина, Жіночий Союз, Т-во
„Культура“, Краєвий Учнт. Хор, Т-во „Січ“ з по-
сестрами й ін. Головою „Союзу“ вибрано о. А.
Волошина, заступником д-ра Михайла Брацай-
на і краєвого посла Федора Ревая.

Свято пластунів.

В день св. Юра, протектора пластунів, відбу-
лося свято пласту під радванським лісом, де вже
попереднього дня молоді пластуни зладили собі
табор і запалили ватру. Перед 24 шатрами біля
вогню відбулася вечором напередодні свята про-
грамова академія, а в день св. Юра зібралися
пластуни численно під лісом, де біля уставлено-
го вівтаря відправив Сл. Богу еп. Петро. Після
євангелія духовник пластунів о. Лар виголосив
святоточну проповідь, а потім старші пластуни
зложили присягу перед своїм владикою. Після бо-
гослуження були різні змагання, в яких брали
участь молоді і старші пластуни та пластуни.
Провідником пластунів є проф. гімназії д-р В.
Бірчак. На святі були теж представники стар-
шого громадянства. Свято лишло по собі дуже
гарне вражіння.

У РУМУНІІ передплату на „Діло“
треба посилати на адресу Дмитра Геро-
дота. Тамже можна дістати всі українські
журнали та новинки книжкового ринку.
Адреса: Dmytro Herodot, Strada Delea-Veche,
45. Bucarest IV.

З волинських образків.

Життя і відносини в Ковлі та Ковельщині.
Ковель, в травні 1930.

Ковельський повіт своїм простором мало-
що менший від тернопільського воевідства.
Щоби такий великий простір з майже 200.000
населенням опанувати, необхідний меткий по-
вітовий центр. А такого Ковельщина не має.
Правда, є в Ковлі, як на волинській відносині,
поважний гурт української інтелігенції, але во-
на пересварена поміж собою і тому нездатна
до якихнебудь поважніших організованих зу-
силь. Завдяки внутрішній гризні серед ковель-
ського гуртка інтелігенції „Основа“ (щось у
роді клубу і в роді „Просвіти“) опинилася в
руках регіоналістів (волинські видання галиць-
кого УНС-а), а „Українка“ зробилася устано-
вою, в якій ведеться своя окрема „політика“.
Є ще у Ковлі і Повітовий Союз Кооператив
(у повіті понад 70 кооператив!), але ця установа
відносно молода і мало засібна, а під оглядом
персонального складу дуже різноманітна. По-
кищо важко надіятись, щоби в існуючих тут
умовинах Пов. Союз Кооператив міг надавати
у Ковельщині якусь тверду напрямну бодай на
фронті економічної організації.

Без уздоровлення політичного життя на
Ковельщині, без плянового протиділення сель-
робітничій годі собі уявити нормальну працю
на найважливіших ділянках волинського життя —
на ділянці кооперативній і культурно-освітній
(просвітнянській).

Досі на Ковельщині поза сельробами й ре-
гіоналістами типу ославленого „д-ра“ Барчен-
ка не вела організаційної праці ніяка політич-
на група. Сельробівські махери зручно викори-

О П Е Р А Т О Р 1871 12-16

Д-р Д. Сассовер

Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 30-51
Хірургічні недуги. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

стонували ситуацію в повіті і ставили свою руку на ціле життя Ковельщини. Засипували села своєю пресою, послаючи її на всі пильно зібрані адреси, творили по селах свої гуртки, примазувалися до кожного організаційного почину на місцях, стараючись захопити в обсяг своїх впливів зокрема активну молоді. По селах і містечках Ковельщини активна молоді самотужки шукав впливу для своєї енергії: основували читальні „Просвіти“ (у них відбувалися збори, збірні читання, аматорські вистави і т. д.), основували кооперативи, побороюючи нечужані перешкоди. Ці молоді діячі по селах і містечках Ковельщини здебільша національно настроєні і чужою для них є селянська ідеологія. Але досі не було кому їх об'єднати, надаючи їхній праці тверду національну лінію, визначний національний характер. На „опікунів“ їхньої праці накинута селянська махера, записуючи на своє політичне конто їхню муралину працю. Актив сільських та містечкових діячів Ковельщини, не маючи нізвідки опори, мусів рахуватися зі своєю публікою, оброблюваною селянською пресою (розкидуваною масово даром) та селянськими агентами.

Селянські махери не трактували серйозно просвітницької чи то кооперативної праці. Влазали тільки туди, де вже щонебудь було зроблено, стараючись накинати свій політичний ярлик, основуючи свої гуртки. І замість, що завжди час від часу поліція діставала в свої руки якісь їхні списки членів. На основі тих списків переводила арештування, а в слід за цим відбувалися масові процеси. В тюрму та на лаву обвинувачених попадали значаю Богу духа анні молоді люди, що на ділі нічого спільного не мали зі селянською ідеологією. А пересидівши невинно в тюрмі, мешаючи вироблений елемент з отих неповинних жертв селянської провокації попадав під повний вплив зручних агітаторів. Останнім разом арештування на Ковельщині відбулися перед Великодними Святами. Арештовано понад 300 молодих людей, з яких понад 100 сидить в тюрмі і досі. Таким чином втворюється селянських мучеників. Перед тюрмою ці молоді люди нічого, або мало що мають спільного з селянством, а щойно після тюрми робляться податним матеріалом для оброблювання селянських агітаторів.

Ковельська інтелігенція здає собі дуже добре справу з того, яку роллю відіграли селянські підчас нагинки на „Просвіту“, знає, що вони дали владі притоку до закриття цієї заслуженої установи, а всеж не витягнула з цього якнайдалше йдучих висновків і досі нічого не зробила, щоби організовано протиставитись розкладовій роботі селянства.

Національно настроєні кола Ковельщини прив'язують велику вагу до тіснішого зв'язування Волині з боку Української Парла. Репрезентації. Сподіються, що вічевий рух, який започаткували тут після і сенатори Української Парла. Репрезентації тісніше зв'язує Волинь з центральними львівськими установами і дасть товчок до ліквідації на Волині нещасного безпартійництва тутешньої інтелігенції, яке так хитро використовували селянство. Дня 6. квітня ц. р. відбулося в Ковелі перше віче Українського Нац.-Дем. Об'єднання, на якому промовляли сен. М. Галуцький і пос. М. Струтинський. Потім став об'їздити Ковельщину пос. М. Струтинський, влаштуючи віча й наради в різних місцевостях великого Ковельського повіту (знаємо, що такі віча відбулися в Турійську, Селищі, Ратні, Городку, Матіїві). Серед селян Ковельщини цей вічевий рух зробив якнайкраще враження, викликав зрив надій на поміч Галичини, зокрема на поміч в освітній, економічній організації. А організаційні можливості у Ковельському повіті величезні. Тільки необхідні люди до праці. А перш за все — необхідно уздоровити сам Ковель! П. І.

Сойм скликаний.

Президент Польщі підписав 20. травня розпорядок, яким на осн. 25. уст. конституції скликає сойм на надзвичайну сесію від дня 23. травня 1930 р.

Засідання шлезького сойму.

Президент Польщі скликав шлезький сойм на перше засідання на 27. травня.

Пам'яті А. Шаманека.

Панахида і святочні сходни Т-ва „Молода Громада“.

Львів, 20. травня.

Сьогодні в 7. год. вечором заповнилася вщерть церква св. Юра ураю іа притворами львівським українським громадянством, що прийшло поклонитися тіним покойним полковнику і шефа штабу У. Г. А. Альфреда Шаманека, 10-ті роки вчинили смерті якого припали саме на винищій день. На панахиді явилися масово передовсім б. старшини та стрільці У. Г. А. під проводом ген. Тарнавського, щоб помянути одного з найкращих, найбільш відданих нашої Армії старшини.

Панахиду біля портрету пок. Шаманека, увітчаного квітами, відправив Преосв. еп. Булка в оточенні численного старшого й молодшого духовенства (о. мітраг Базюк, о. пралат Пясецький, оо. Лаба, Лучинський, Малиновський, Семчишин, Белей, Біляський, Чемериский і інші). Співав зворушливо хор „Сурми“ під управою п. І. Охримовича. Після відспівання „Вічна пам'ять“ учасники розійшлися спокійно додому. Сильно сконцентрована поліція не мала притоки до інтервенції.

А в год. 8. веч. зібралася численно в салі „Української Бесіди“ б. стрільці У. Г. А. і запрошені гості на святочні сходни „Молодої Громади“, присвячені пам'яті пок. Шаманека. Збори отворив інж. Мельник, після чого короткі реферати про особу, життя й заслуги Шаманека для У. Г. А. вголосили адв. д-р Ст. Шухевич і пос. Д. Палів. Сходни, що залишили на всіх присутніх незагашене враження, закінчено стрілецькою піснею „Ой у лузі“.

Засуд пос. К. Вальницького.

Бігомін процесу білоруської Громади.

Дня 4. травня 1929 р. перед виленським окружним судом ішов процес у справі білоруської сел.-роб. „Громади“. Тоді то у Вильно прийав із 2 комах. послами Варський-Варшавський і Бітнером посол Сельробу-лівниці Кирило Вальницький. Вей вони, коли предсідник суду віцепрезидент Овсієнко оголосив перерву, підносили оклики в сторону обвинувачених і висловлювали їм симпатії та поздоровлення. Подію зліквідувала поліція а на приказ предсідника зладили про подію протокол і потягли маніфестуючих у суді послів до відповідальности.

Тимчасом оба згадані комух. послів втекли до СРСР і дня 19. травня засів на лаві обвинувачених лише пос. Вальницький. Суд признав пос. Вальницького винуватим ікримінованого злочину (уст. 51, 154 і 133 к. з.) та засудив його на в'язницю замінену на 2 роки дому поправи. Згідно із внесенням прокуратора суд оставив засудженого на волі за кавцію. Оборона заповіла апеляцію.

Опісля суд засудив на 15 літ тюрми Клемцевича, обвинника головного свідка в процесі „Громади“ Куріна, наслідком засуду комуністичної польської партії. Клемцевича вже перелше засудили були за вбивство Куріна на безречинцеву тюрму. Тепер він відповідав за організування в Польщі диверсійних ватаг за гроші мінського ДПУ. За те засудили Клемцевича на 15 літ тюрми.

Девей їде у Москву.

Фінансовий радник Банку Польського Девей поїде з початком червня на СРСР.

Повінь.

Вода зірвала міст у коломийським повіт. на дорозі Коломия—Іспас. Зірвані теж два мости на дорозі Космач—Яблонів, а міст у Вербіні Нижнім ушкоджений. В коломийським повіт. евакуували ок. 500 людей. Віцевовода Концевич відідав навіщені повіню місцевости у снітинським повіті та дав старості гроші на найкращі потреби для прохарчування евакуованих, яких є около 1000.

Повінь на Буковині.

(АТЕ) У багатьох місцевостях у Румунії наслідком зливи ріки виступили з берегів. Часть Чернівців, округа Радівці залиті водою. До Пятра та Неамту вивали вогневу сторожу й війська. Вони рятували населення перед повіню. В місц. Бакав 200 домів залила вода. В окр. Роман 200 домів під водою. У багатьох місцях вода пішла за аліанційний шлях, тому комунікація здержана.

Невдалий політичний замах в Австрії.

На начальниці Стирії Рінтелена виконано замах. Два робітники повалили пень дерева на дорозі, якою мало їхати Рінтеленово авто. Шофер запрямитив перешкоду, тому до катастрофи не прийшло. Жаждармерія арештувала обох виконавців замаху. Вони призналися до вини.

Два присуди смерти у Львові.

Дня 20. травня відбувся перед львівським судом присяжних процес проти Разіка та Кладка обвинувачених за вбивство 27-літнього пекаря Шміра у Винниках. Після наради присяжні судді 12 голосами потвердили питання душегубства у відношенні до обох. Разіка, а 9 голосами питання у відношенні до обв. Кладка. Істакко згідно а суд. слідством убив Шміра паливою штабою. На основі ухвали присяжних трибунал засудив обох обвинувачених на кару смерти (шпібеницю), а тим, що першого повісять Кладка. Оборона зголосила касацію. Котиб касацію відкинули і присуд став правосильним, то доля обох засуджених належатиме від президента держави. Обвинувачених боронили: д-р Назарук і д-р Ашкенази, поштоді одну сторону д-р Перещийкий.

Ляза залила село.

(АТЕ) На остр. Джаві вибухнув вулкан Телемождо. Ляза так скоро залила одне село що а 50 мешканців урятувалося лише 5

НОВИНКИ

— ПОЧТОВІ СКЛАДАНКИ розсилаємо вже нині, щоби всі Вп. Передплатники в час могли влатити передплату за місяць червень ц. р. Маніпуляція почтовими складанками триває 7 днів, тому Адміністрація просить Вп. Передплатників негайно вислати передплату, бо 15. червня ц. р. відбудеться льосування нагород для передплатників, що будуть мати заплачену передплату по кінець червня ц. р. Реклямацій з приводу спізнєння передплати Адміністрація не буде брати на увагу. Передплата за „Діло“ на місяць червень 5 зол.

— Черче. Відкриття першого сезону дня 1. червня. В першому сезоні знижені ціни. Проспекти і подрібні інформації висилає управа заведення. — Черче, почта Рогатин, або Дирекція Спільні — Львів, Ринок 10А. Центробанк.

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1354

— Реферат у справі людого мистецтва. В неділю 25. ц. м. в год. 11. передпол. відбудеться в Нац. Музею у Львові реферат директора Музею д-ра Іларіона Свенціцького про вагу, ціль, способи й методи зберігання людого мистецтва. Директор Музею як представник української комісії, що входить у склад міжнародної комісії для людого мистецтва, бажає познайомити якнайширші круги громадянства із цими питаннями, вирішити через виміну галок напрямні у способі праці над зберіганням творів людого творчости, особливож вирішити участь представництва українського людого мистецтва на міжнародних конгресах і виставах, що відбуватимуться постійно, як приміром найближча в Антверпії в серпні 1930 р. Реферат буде ілюстрований найновішими виданнями з ділянки людого мистецтва, що дозволить познайомитися з досягненнями в цьому напрямку інших народів і порівняти їх з роботою над українським людого мистецтвом. З огляду на вагу й актуальність питання Управа Національного Музею очікує якнайчисленнішої участі громадянства для вирішення згаданих питань.

— Довкола міських театрів у Львові. Кружляє шодня стількі сплїток і злогатів, що деякі з них стають сензаційною новиною. „Львівський Курер Поранни“ впевняє, що в склад нової дирекції цих театрів, яку репрезентують пп. Шілер, Залевський і Чапельський увійдуть також два буаші директори Барвінський і Заремба. З цього виходило би, що нова дирекція таки сама не в силі дати собі ради. А може кооптують до неї ще теперішнього директора Чарновського? Вчора вечором театральна комісія при міській раді радила над назвою для нового театру, що пічне вистави в „Народнім Домі“. Звагисьме він „Театр Розмаїтосці“ себто „асичини“. Ріжні пропозиції, щоби охрестити цей театр якимсь прізвищем у роді Фредра чи Павліковського відпали, тому, що нема певности чи та сцена дасться вдержати“.

— Німецький журналіст у Львові. Вчора загоствив до нашої редакції варшавський кореспондент „Фоксінге Цайтунг“ і інші виданя т. зв. „Ульштейн Цейту“, голова „Клюбу Закордонної Преси“ у Варшаві п. Імануїл Бірнбаум. Під час короткого свого побуту у Львові відідав найважливіші українські господарські й культурні установи, бажаючи добути хоч побіжне, але при безпосередній зустрічі добути враження про українське культурно-господарське життя у Львові.

— Наші на чужині. У Празі відбудеться 30. ц. м. „вечір народніх мотивів і танців“, організований Мірїною Драгана у великій салі „Радиопалати“. Між учасниками виступить також як акомпаніатор Василь Барвінський.

— Організація циганів. Минулого тижня зібрався в Кошницях рідкий конгрес циганів, на який діхалися з'їздити з усіх країв Європи. Ми-

дої Азії та Півн. Африки. Делегати ці віхали до міста на 200 прикрашених возах серед звуків циганської музики. Метою конгресу було створити міжнародну організацію, що вжила би заходів визнати циганів за окремий народ, а в Лізі Націй вивести для них права охорони як для національної меншости. На конгресі рішили теж оснувати окремий циганський журнал. Не є виключене, що циганам удасться виторгувати в Женеві оліку, якої покищо не встигли добитись великі, бо мільонові „національні меншости“.

— **Спортові новини.** Мадярський атлет Буда-варі кинув списом на віддалі 59,73 м. та виважив собі при цьому ногу. — У Брюсселі закінчили міжнародні змагання плаваків, при чому перегони на 100 м. виграв маляр Барани. — Технічний Комітет „Міжнародного Союзу футбольних товариств“ оголосив листу 10 суддів, що мають виступати при змаганнях в Монтевідео за мистецтво світа. Є між ними: 1 француз, 1 італієць, 1 німець, 1 іспанець, 1 голандець, 1 бельгійець, 1 данець, 1 маляр, 1 швейцарець і 1 застрієць. Англієць нема, бо англієць виступили з цього Союзу (званого ФІФА).

— **Знову зменшують еміграцію з Європи.** Дня 24. квітня сенат у Вашингтоні прийняв невеликою більшістю голосів постанову про зменшення еміграції з Європи до Злуч. Держав з дотеперішньої квоти 150.000 осіб до 80.000 осіб. Ця постанова була несподіванкою, суперечною з думкою през. Гувера, тому вгадують, що през. Гувер її відкине (покладе своє вето). Новий закон, який допускає з Європи 150.000 емігрантів, увійшов у життя щойно 1. VII. 1929. Він зменшив квоту Німеччині на половину і Ірландії майже на половину, а квоту Англії побільшив. Про край Серед. і Сх. Європи вже й не говорити. Теперішній новий законопроект допустив би тільки 1 проц. тих чужинських груп в Америці, що були тут тому 40 літ (в 1890 році), до загального числа 80.000 осіб.

— **Населення осередка Нью Йорку малі.** Найновіше обчислення мешканців з нагоди загального перепису виказує, що острів Мангеттен, на якому збудований властивий Нью Йорк, втратив яких 140.000 голов за останніх десять літ. Сталося це тому, що під впливом загальної агітації за здоровим мешканням, багато людей з ньюйорської східної дільниці, головю жидів, переноситься до інших дільниць. Давніше східна части Нью Йорку була замешкана в більшій часті емігрантами, які вдоволялись якимнебудь мешканням. Тепер емігранти вже доробляються маєтку і переносяться до здоровіших околиць, з осередок міста мусять також змінити свій вид. На місце давніх драгнних домиків виростають гарні „апартаменти“, що займають багато місця і дають більшу вигоду, ніж дотеперішні мешкальні домики.

— **Великий цирк Станевських у Львові.** До Львова приїжджає великий цирк Станевських. В п'ятницю 23. травня ц. р. в год. 8. вечором відбудеться інаугураційна вистава цього цирку на площі Бема. Доїзд трамваями ч. 8, 5, 2, 3.

Дописи.

БОРШІВ. (Свято 3-го мая). Боршів, як і всі інші міста, влаштував гучне свято 3-го мая. А в Боршеві тютюновий магазин, у якому працює до 700 людей а між ними більшість українців. Управитель того магазину п. Березовський зарядив, що день 3-го мая є вільний від праці, але для тих, що гарно убрані вляються тогоч дня рано перед магазином і візьмуть участь у поході. Таким цей день буде заплачений. З другого боку це зарядження треба було розуміти так, що хто не візьме участі в поході, той буде звільнений. Не дивинця, що в день свята люди, які мали до вибору заплату за день або звільнення від служби, виійшли під магазин чвірками одні до

церкви, другі до костела, а потім усі взяли участь у поході вулицями міста. Оттак у Боршеві підтримано урочистість свята 3-го мая. Цікаво, чи й по інших містах було подібно, як у нас?

Зі спортового життя.

Тернопіль. ПОДІЛЛЯ—БГУДА П. 3:1.
Дня 18. ц. м. на площі Ж. К. С. „Бгуда“ Тернопіль відбулися змагання за мистецтво П-класи поміж Бгудою П. і Поділлям І. Змагання зачались в годині 11.30 передпол. і мали вестися без огляду на погоду. Підчас безперервного дощу з самого початку змагань показалася сильна перевага до сторони Поділля, якого напад стріляв і воріт, адобутих Е. Олейником (2) і І. Гусом 1). Бгуда адобула в бідоу 1 ворота. Другої половини змагань не зачав суддя з тої причини, що вібито дощ перешкаджав і площа не надається до змагань (хоч у першій половині і площа для судді була добра і дощ не перешкаджав). На домагання дружини Поділля, аби суддя змагання закінчив, бо така сама погода і площа була в першій половині, дружина Бгуди заявила, що 4-ох П гравців уже відійшли (без дозволу судді). На тім закінчено мистецькі змагання з вислідом 3:1 у користь Поділля в першій половині. А щодо другої половини змагань Поділля застерігав собі рішення Л. З. О. П. Н.

Надвірна. У. С. Т. „ВЕСКИД“—П. К. С. „БИ-СТРИЦЯ“ 1:0 (1:0).

Гра 18. ц. м. на розмоклім майдані, тому нецікава Одногого голя стріляв Шуєшин Петро. Суддя п. Вієльберг.

Неадачі черновецького „Довбуша“.

Український спорт клуб „Довбуш“ у Чернівцях програв в останніх тижнях два змагання за мистецтво Буковини: 4. ц. м. проти Гакоаг 1:2, а 11 ц. м. проти Макабі 1:4. Змагання проти Гакоаг програв Довбуш нещасливо, бо його напад не використав багато нагод, а до того дружина грала ок. 30 мін. в десятку, бо гравч Бриндзан скочив так нещасливо, що звихнув собі ногу. Щож до змагань проти Макабі, то українська дружина грала дійсно слабо, особливож недописувала поміч і воротар. Після тих двох невдач заявив Довбуш п'яте місце в таблиці (на 13 змагань 6 виграних, 1 розіграні і 6 програаних, себто 13 пунктів). Перед Довбушем заявили місця в таблиці: Драгош-Вода (22 п.), Ян (19), Макабі (17), Гакоаг (15). Гірше від Довбуша стоять тільки Робітники (10), Польонія (6) і Ворохов (2).

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

В дві 1-травня ц. р. помер передчасно у Відні старшина У. Г. А. *Іларій Томору*, що заведувавши перед кількома місяцями тяжко на нирки, виїхав в Буковину на лічення до наддунайської столиці, де й скосила його люта смерть. Покійний походив з Кадобівців, скінчив у Чернівцях ІV. (колиш українську) гімназію, а підчас вел. війни понав до Італійського флоту, де хорував тяжко на червінку. Після розвалу Австрії вступив у ряди У. Г. А., з якою перебув усю її долю й недолу. Повернувши з нашої війни домів, слабував на тиф, а після внадорвлення виїхав до Відня, де скінчив торговельну академію і де брав живу участь у студ. житті. Колиж вернув в Відня домів, був довший час без посади, а коли її нарешті дістав, заведував небаком знову і ця недуга, не зв'язуючи на всі старання родини, довела його до могили. В. Й. П!

На Пластовий Дім.

П'ЯТНАЦЯТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20, вкл. книж. 15.000) зложили даліше в золотих: 452) Д-р Іван Куровець, Львів, 20.

453) ХІІІ, па, куринь, Коломия, 30 і кличе всі колонійські пластові дільниці. 454) Інж. Володимир Дудка, Станиславів, 10 і кличе проф. Д. Коренця і Я. Кисілевського зі Львова, Вол. Устимовича зі Стрия, Вол. Кобринського з Коломиї й Івана Коваля та Стан. Мінчука зі Станиславова. 455) Наталія Ванчицька, Крипе, 10. 456) о. Петро Мекелита, Стебник, 10. 457) Ірена Лежогубська, Львів, 20 і кличе проф. Савину Сидорович зі Львова й Інж. Ярка Весоловського зі Стрия. 458) о. Микола Кушніт, Яворів, 5. 459) Іван Козбур, Самбір, 5. 460) Проф. Володимир Волянський, Самбір, 10. 461) Д-р Олександр Лаврівський, Львів, 9 і кличе д-ра Володимира Карановича і д-ра Ярему Соляковського. 462) Суддя Гнат Панас, Броди, 20 і кличе суд. Осена Радянська з Копичинців, І. Воркуна з Боршева, д-ра Г. Степуру з Луцька і д-ра Шепченка з Радивилова. 463) Василь Мерена, Богуща, 10. 464) Кооп. „Політ. Базар“ у Бродях, 11.50. 465) Кооп. „Чигирин“, Львів, 20 і кличе корпорації „Чорноморе“ і „Дніпро“ у Львові. 466) Фабрика цукорків „Фортуна Нова“, Львів, 120. 467) Олексій Роїк, Львів, 10. 468) Олена Гела „Ті, що греблі руать“, 6. 469) Софія Мойсейович „Ті, що греблі руать“, 10. 470) Ірена Голічек, Белз, 6. 471) Нотар І. Строчський, Отинія, 50 і кличе нотар. субститутів Юрка Дуловича з Бурштина й Олексу Мельниковича зі Станиславова. 472) о. Олександр Бучачський, Львів, 50 і кличе добродія пласту о. крил. В. Лицинька зі Львова й о. В. Венгріновича з Сянока та опікунів о. д-ра В. Лабу, о. Ст. Василев, о. В. Яценкова зі Львова й о. Влодзького з Підгаєць. 473) Т-во Залаткове, Комарно, 10. 474) о. Ізидор Ганкевич, Усте Еп., 5. 475) Ірена Матейко, Опришівці, 20. 476) Інж. Дмитро Цєбрінський, Надвірна, 15. 477) Кооп. „Єдність“, Фірлеївка, 2. 478) Пластовий сільський гурток „Сянка“, Олеша, 10. 479) Д-р Микола Шухевич, Львів, 10. 480) Д-р Маркія Рожанковський, Калуш, 10. 481) о. Дмитро Оншко, Голє Равське, 5.45. 482) о. Олександр Малицький, Шляхтинці, 10. 483) Д-р Володимир Леванський, Коломия, 50. 484) Інж. Роман Вітковський, Львів, 50 і кличе інж. Гаврилюка Кирила зі Львова й інж. В. Перегіського з Підволочиска. 485) Роман Клас, Львів, 50 і кличе студ. Романа Івашка з Судової Вишні. 486) Володимир Коцюмбас, Львів, 25 і кличе дир. Володимира Кулинич, Ярослава Коцюмбаса й Ілліо Коцюмбаса з Бірки і Надю Федівну з Коломиї. 487) Д-р Володимир Лукашевський, Львів, 25 і кличе Володимира Баранецького зі Станиславова й інж. Василя Пирога з Раковника. 488) Дир. Олекса Лис, Стрий, 25 і кличе Івана Кузєва і Дмитра Колодинського, дир. ПСК „Стрий“. 489) Петро Сікач, Стрий, 25 і кличе д-ра Пімєцького з Журавна, д-ра Остапа Бородчак з Рожнітова, нач. ПСК Садовського зі Скольного і всіх організаторів ПСК Стрий. 490) Теодор Воробець, Львів, 20 і кличе О. Гронського й О. Памькова зі Львова та І. Зельського з Филипова. 491) Дир. Олекса Трач, Станиславів, 20 і кличе дир. В. Тимшорака, О. Дюкова, М. Шалюка і С. Слючарчука зі Станиславова. 492) Микола Мазурок, Станиславів, 20 і кличе о. В. Кисілевського з Гринювців, о. В. Лазорова з Яблінки, д-ра П. Водославського з Галича і дир. Ю. Бачинського з Милошани. 493) Інж. Сильвестер Паллик, Львів, 20 і кличе інж. Павла Дудка зі Львова. 494) о. Олексій Хтея, Доброгостія, 5. 495) Дир.-ПСК Гринь Лесюк, Рудки, 20. 496) Дир. о. Бачинська, Стрий, 20. 497) Микола Дубицький, 15 і кличе всіх Дубицьких. 498) Нач. Тома Котик, Львів, 15. 499) Інж. Микола Чапля, Львів, 15 і кличе інж. Колєвича Волод., інж. Теодора Крєдуна, інж. Ілька Семянчука й інж. Михайла Колтунюка, всіх із Праги. 500) Інж. Михайло Хронюват, Львів, 15.

ОГОЛОШЕННЯ

СИГНАЛІІІ

Централі жіночої конфекції з небувалою, знижкою цін на **плащі, сукні, костюми, блюзки, джемпери, шляфрони** і т. д. Першорядні моделі на 50% дешевше. — **ЦЕНТРАЛЯ ЖІНОЧОЇ КОНФЕКЦІЇ БРАТА КАРЕЛЬ, Львів, Ягайлонська ч. 7.** Філія Станиславів (Пасаж Гартенберга). 2123 1-3

Театри.

Великий Міський Театр:
Середа, 21. травня, год. 7-30 вечором „Тоска“ виступ М. Голіньського.
Четвер, 22. травня, год. 7-30 вечором „Рожі в Фьордні“ (визначні важи).
Малий Міський Театр:
Середа, 21. травня, год. 7-30 вечором Пав. Топан.

Ширіть наш часопис!

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Шалева діачина“. Ганка Ордонівна у звуковім додатку.
КАСІНО: Сімба, король пустині.
КОЛЬОСЕН: Тавмний поліцай (Еді Польо) і комедія.

КОПЕРНИК: Забуті ашя. Союз під-ростків.
ЛЕВ: Його незлічнина.
ОАЗЯ: Острів насолод.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Шампанське життя“ (Нансі Керел).
ПІЛІС: Звукова фільма: „Христинна“ (Джанет Гейнор, Люсі Дорен, Руд Шляхераут).
ПАН: Еспанський соловейко (Грета Гарбо) і Циганський хор.
ПАСАЖ: Опир океанів. Американська комедія. Тиждєнь Метро-Голдвин-Маєр.
ПРОМІНЬ: Право молодости.
СТИЛЕВЕ: Кичь кохання (Джані Гільберт) і комедія в Коші Мур.
ФАТЯМОРГАНЯ: При загані. (Віра Холодла, Руня, Полонський).
ХИМЕРА: Моя жінка — твоя жінка (Кадра Бос, Білізі Дон.)

УТІХА: Подружжа на заість (Бастер Кітон).

Програма радіо.
Четвер 22. V. 1930.

Львів 17-45 Концерт у Варшави. 18-45 і 20-05 Всічина. 20-30 Оперетка з Варшави. Варшава (1411,7) 20-30 Оперетка „Жайворонки“. 13-00 Музика в казарні. Краків (312,8) 19-25 Всічина. 23-00 Музика танці. Познань (334,8) 20-30 Влодзьончєла. Катовиці (408,7) 19-20 Муз. інтермеццо Ляйпциг (259) 19-30 Концерт. 21-30 „Валькірія“ Вагнера. Кенігсберг (276) 20-15 Тіори Вагнера. Копєнгєгєн (181) 22-00 Інтернаціоналі форт. Телін (295) 18-30 Симфон. концерт. Лондон (256,3) 14-30 Музика з рєст. Гамбург (372) 21-00 Неаїдомі композиторі. Берн (403) 20-00

КУПОН НА ГРУБО СРІБЛЕНУ ПЛЯТИРОВАНУ ЛОЖКУ

В кожній пачці де є смачні, легкі до приправи вівсяні платки QUAKER (вівсянки).

Існують найрізноманітніші способи приправи вівсяних платків QUAKER — всі дешеві, — всі смачні. Від легко страваних платків QUAKER ніхто не грубіє, а є вони ідеальною поживою для дітей — дають їм силу і здоров'я. Їх поручають від літ лікарі і вихователі. — Купувати в кожній харчовій крамниці.

Дарунок для споминів цих смачних платків — купон на грубо посріблену плятировану ложку.

Легкість з якою приладжується Quaker викликує всюди подив у гасдинь. Досить 3 до 5 хвилин їх варити, щоб подати поживну страву, яка всім смакує.

Quaker

ВІВСЯНІ ПЛАТКИ.

Кор. 21-40 Скалдінавсько-рос. вечір. Берлін (418) 20-30 Вагнер. Стоґольм (436) 21-40 Вечір ерот. музики. Рим (441) 21-02 Концерт. Прага (487) 17-00 Камерна муз. Міляно (501) 20-30 „Бельфагор“ опера. Відень (516,3) 17-15 Пісні Шуберта і Мендельсона. 20-00 „Музика“ опера Вітнера. Будапешт (550) 17-40 Мадярська муз. Ленінград (1000) 19-00 Опера або оперетка. Харків (1304) 20-00 Концерт. (426) 16-00 Пополудневий концерт. 18-30 Музична трансм. Москва (720) Франц. муз. Париж (1725) 21-45 Музика.

П'ятниця 23. V. 1930.

Львів 17-45 Концерт з Варшави. 18-45 Вечірня. 20-15 Симф. концерт. Варшава (1411,7) 17-45 Легка музика. 20-15 Симф. концерт. Краків (312,8) 19-15 Вечірня. 20-15 Симф. концерт. Познань (334,8) 19-30 Муз. інтерлюдія. Катонці (408,7) 19-20 Муз. інтермедіо. Ляйпціг (250) 16-30 Народні дуети. 19-45 Легкий концерт. Кенігсберг (276) 21-30 Скрипка. Братислава (279) 18-30 Мадярська музика. Лондон (356,3) 19-40 Секстет. Штутгарт (360) 20-30 Мистці Італ. муз. Гамбург (372) 20-00 Вечір Вагнера. Берн (403) 20-30 Італ. капела. Берлін (418) 19-30 Концерт. Стоґольм (436) 22-15 Концерт солістів. Рим (441) 21-02 Клянина Шіаґо. Міляно (501) 20-30 Симф. концерт. Відень (516,3) 16-30 Солісти. 17-00 Австр. композит. Будапешт (550) 18-50 Ціган. муз. 19-30 „Турандот“. Ленінград (1000) 16-00 Молоді співаки. 17-30 Концерт. Харків (1384) 16-00 Муз. авдіція. 20-00 Концерт. Москва (720) 17-00 Опера. 20-00 Авдіція. Париж (1725) 21-45 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Головний Виділ Учительської Громади у Львові улаштує **приготовний курс на I рік (курс) мужеських учит. семінар. курсів Рідної Школи.** Зголошення і інформації у шкільній канцелярії вул. Театинська ч. 10. І пов. щоденно пополудні. Приготовний курс зачнеється в найближчих днях. 2091 3-3

Пересторога. Управі Українського Т-ва Допомоги Емігрантам в В. Україні у Львові стало відомо, що **кляксє молодий осібник Б. В. прикриваючись назвою українського емігранта, звертає до окремих осіб за допомогою, пририваючись тим, що він вчиться.** Виявилось, що він у різних осіб подавав про себе протилежні інформації. Управа звертає увагу Ви. Громадянству, що **якраз наше Т-во займається допомогою неможливим емігрантам і тому просить всілякі добровільні дані на що підлягають тільки через Товариство, скеровувачи сюди також і всяких прохачів.** Т-во міститься у Львові при вул. Руській ч. 3/111 п. і урядує від 6-8 вечером. 2125

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВЕЛИКИЙ ВИБІР вкладок до взуття, рівнож вкладок ортопедичн. Адольф Гольдберг, Снастуська 10. 1934 7-7

ГОДИННИКИ тільки найкращих фабрик, прецизійні, продає за годинку і на рати від десятків літ у найкращій стороні знала фірма Іван Зельтенрайх. Львів, пл. Марійська ч. 3. 1857 63

ЗНАМЕНИТИЙ фортеп'яно до впрям продаж за 900 зол. — Ганак, Підсудського 21. І. п. 2093 3-4

КОРОНКИ до біла, водні та церковні, найдешевше „Wencesla“ Бойка 19. 2046 9-30

На Зеленосяточні обходи новості на віш. хорі Вахляни Б.: Понад поле смерті іде 120 зол., Вахляни Б.: Поклін боржам і слава 150 зол., Боже Великий, Творче всесильний, аранж. на віш. жін. і муж. хор Вахляни Б.: 1 зол. Замовляти в Книгарні Шевченка у Львові, Ринок ч. 10. 2124 1-2

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, дерев'яних скринь. Відомість в Адміністрації „Діло“.

В новобудованій віллі у Яннів, в гарному і догідному положенні — соняшні кімнати з цілим удержанням від 15 червня до виїзду. Здоровий домашній харч. Ближчі інформації подає А. Тижнова, Станіславів, вул. Красинського ч. 27. 2109 3-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст недух легень, серця і шлунка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар загравничних клінік, спеціаліст скірних, венеричних і сексуальних недух та лікарської косметики ординує від 8-10^{1/2}, 14-18, в неділі і свята від 10-11. Гірське сонце, Валюфор, Дітермія, Криотерапія, Сепараткові почасальні. **Львів, вул. Потоцького ч. 11. І. п. 826** Телефон 65-87.

У Карпатах над рікою

Солянкою діє з 5-ти кімнатями і верандою в добрім стані, крятий бляхою, з яринним городом є на продаж за приступну ціну 400 ам. дол. До залізничі в Тисній 5 км. — Зголошення до кінця травня: Тіліньський, Жовтанці під Львовом. 2124

Комплетні накриття

столові з правд срібла, мід. срібла і альтаки по найнижчих цінах лише у **Б. ГРИНБЕРГА, Львів, Снастуська 4.**

ВИКОНУЄ ВСІЯКІ ЗАЛІЗНІ РОБОТИ як конструкційні — спеціальний відділ виробу склепових залю. 1751 ЗІЙ ЗІ СТАЛЕВОЇ БЛЯХИ. 15-16 **Львів, вул. ШПИТАЛЬНА 38. тел. 57-10.**

„ДВОЛІТНЯ Фабрична гарантія“

додається до знаменитого польського роверу **ЛУЧНИК** з Державної фабрики зброя в РАДОМІ. Ровери „Лучник“ — сильні — тривалі — ефектовні — легкі прирорвлені до польських доріг продає за годинку і на догідні сплати **ЗАСТУПНИЦТВО „АУТОМОБІЛ“, Львів, вул. Льва Сопіги ч. 34. 2069 4-5**

Неохибний спосіб до прання, продається тільки в пачках.

На те, щоби забезпечити купуючих перед фальшивими продуктами є звичай, що на кусниках мила витискають якусь назву. Очевидячки при LUX-і це неможлива річ: якже-ж можна виписати фірму на його дрібненьких клаптиках!

Тому-то правдивий LUX — цей найпевніший, неохибний середник прання ніжних тканин і вовни, продається виключно в заклеваних синявих пачках з надписом LUX. Стережіться всякого наслідування LUX-у, а домагайтеся скрізь пачок з такою назвою.

LUX пере прегарно елегантні сукні з найкращих матерій, а також дороге шовкове білля. Вовняні сорочки, білля й кафтанчики немовлят, а також грубі вовняні коци й всяку елянелеву одіж перить тільки LUX-ом, а все це збереже завсіді, навіть після дуже частого прання, м'якість і вигляд нових річей, якщо лише будете їх прати виключно в LUX-і.

LUX треба домагатися LUX-у тільки в пачках.

ДАРОМ ПРИБКА

КУПОН. До фірми „Землі“ Акаційної Сілки, Потокова Серинка 479 Головна Порта, Варшава. — Прошу о безлататє прилатити мені пробного пакету LUX-у, який вистарчас на одні прання.

Ім'я і прізвище _____

Адреса: _____

Іх 156-026 P (Полськио виробничі пакети.) 211

FL. POPPER СНАРУДІМ

Виключний склад **ГАБРІЕЛЬ ШТАРК** Львів, пл. Марійська 11

6181 7-7

ВЖЕ ПОЯВИЛОСЬ КНИЖКОЮ ДУЖЕ ЦІКАВЕ Оповідання ВОЛОДИМИРА Островського „СМІХ ЗЕМЛІ“

Замовляти в Адміністрації „Діло“, Львів, Ринок 10. або в Українських Книгарнях. 2-3

Ціна одного примірника без переслатки 1-40 + порученню переслаткою 2-10 зол.

ПЛАТИМО високі ціни за золото, прикраси і пераи Домбровські-Розважеські, Львів, (Готель Жоржа), вул. Акаційна ч. 2. — Ошкє безлататє. 1856 19-7

та Волни виборчі комісії — всупереч вибор-ординачії — розкинені денеде на кілька кі-метрів віддалі від місця замешкання, так, що сування у таких обставинах належить до на-рпії справжньої самопосасти.

Та найшлася востані польська газета, яка вислід виборів глядить трохи тверезіше. Це цікавіший голос, що каже його центральний ін-партії, яка теж оголосила виборчу абсти-цію: ендецька „Газета Варшавська“. Вона під-ить такі підсумки:

„1) Мандатами Сель-робу правниці поділи-лися українські соціалісти (радикали) і сель-роб лівниці (по одному). Цей вислід з національного і державного становища мо-жемо вважати за менше важливий, бо навіть байдужий; 2) Два мандати ББ здобув блок меншин. Санаційного жидівського за-ступити сіоніст д-р Ротфельд. Зате ки. Радзі-віла заступити український націоналіст-ун-дист А. Дроздовський. Так виглядає у циф-рах „побіда“ ББ. В уряді при волнських виборах!“

Вислід виборів у луцькій окрузі відібується з сумніву й на двох державних листах: „18-ки“ „23-ки“. Перша з них наслідком уневажнення борів в кількох округах втратила була досі ра-м 5 мандатів (Свенцяни 3, Гнезно 1 і Луцьк 1), чого вже „відбіла“ собі 4 (Луцьк 3 і Тернопіль 1). Зате крім виборів у Свенцянах і Гнезні, відбу-ється ще вибори в Ковалі й Лілі — двох округах, яких вигляди „18-ки“ найбільші і де тому „8-ка“ й була раніше уневажнена! Тому з дер-жавної листи „18-ки“ отримав мабуть мандат д-р Валер, адвокат зі Львова, а може навіть ще й Володимир Косовоцький, відомий холмський яч, секретар канцелярії Українського Клубу у Варшаві. З приходом до варшавського союму д-ра отфельда і д-ра Івслера отримув в Жидівському клубі рішучу чисельну перевагу опозиційна гру-па Грінбаума і — так мовить — автоматично па-ліжувється жидівсько-уголовецька тактика гру-пи Тона й Розмаріна. Тому-то львівська „Хвіля“ гриняла вислід луцьких виборів дуже неохоче і те висловила ні одного слова вдоволення з при-юду тамоньшого жидівського мандату.

Луцькі вибори змінюють теж фізіономію парламентарного клубу радикалів. Як відомо, за місце пок. д-ра Льва Бачинського входить до союму з державної листи п. Вол. Темницький, соц. демократ. Тому, що з двома теперішніми луцькими мандатами листа ч. 23 має вже 9 мандатів, то імовірно ще один мандат з державної листи дістане черговий кандидат — ред. Іван Квасниця, також соц. демократ

Наслідки пресової цензури.

(АТЕ) Державний секретар Індії заявив у льондонській палаті громад, що наслідком заведе-ння пресової цензури припинило свою появу 40 індійських денників і 17 тижневиків.

МИХАЙЛО ПОСАЦЬКИЙ.

Там, де нас нема...

„Там добре, де нас нема“, каже наша при-повідка. Це значить: ціле життя женемо на-дурно за ідеалом, якого вловити не можемо. І цей здогін чогось, чого нема, це суть, це ща-стя в нашій житті.

Дійсність є завжди якась тривіальна, ба-нальна, сама собою зрозуміла, нудна. Те, що є поза нею удержує нас в напруженні, цікавить, багато обіщює і повне всяких можливостей. Присутність позбавлена завжди чару, приваби, стає річею звичайною і холодним отверезінням. Присутність це все, що може бути і що є, все, що можемо нашими змислами схопити і зрозу-міти. Неприсутність — все, що може бути і що — не є і чого ми нашими змислами обхо-пити ані передбачити не можемо. Звідси чар, таємничість всього неприсутного.

„Там, де тебе нема, там твоє щастя“. Коро-генький рядок, а який змістовний! А вся його вага і мудрість у поставленні перечення. Нема висказу, який так коротко і так рішучо зазна-чував би, що наше життя це одна — трагедія. Трагедія, бо все, що досягаємо, стається нудне, буденне, часом терпке і гірке; а те, чого ми не маємо — неприсутне, недійсне, неможливе, ви-дається гарне, чарівне і привабливе.

Ота таємна, трагічна нитка тягнеться че-рез ціле наше життя. З неї виплітається невин-на суперечність між прочуттям вічності і за-мираючої, хутко як квіт, теперішності.

Споглядаємо високо на зорі, а відчуваємо себе сплутаними з землею. Почуваємо безмежну прірву між мрією і її здійсненням, між безко-нечністю бажання і тісністю буденщини. Це трагедія, якої ніяк у житті не можемо оминати: чуємо завжди, що ми щось понесли, щось по-лишили, щось стратили, чогось не досягнули, що могли досягнути А коли вже це досягнули,

Катастрофа повені.

З голосів польської преси.

У зв'язку з щогорічною катастрофою повені на нашому Підкарпатті принесла львівська „Га-зета Поранна“ з 21. травня ц. р. передову статтю п. н. „Сезонова катастрофа“, в якій застановля-ється між іншим над причинами цих стихійних нещастя.

„Конечним є — читаємо там — дійти в обличчю цієї нової катастрофи до її джерел. Повені виімкових розмірів лучаються завжди і як елементарні сили перекреслюють усілякі за-соби остерожности й безпеки, які творить людина. Таку повінь мала недавно полуднева Франція, подібну в минулому році Німеччина, не зважаючи на зразково переведені регуля-ційні праці. Але повінь, що навідує деякі око-лиці постійно і що є їх майже щогорічною пля-гою, випливає з санацбань, за які відповідаль-ність паде на публічні органи, покликани до усмирювання елементарних водних сил.

У нас багато писалось про причини ча-стих повеней на Підкарпатті. Пригадувано, що регуляційні праці, ведені колись зразково (?) й енергійно (?) Краєвим Виділом, припливилися хвилею зетативовання самоуправних агенд. Зверталось увагу на наслідки нарто інтензив-ної експлоатації карпатських лісів. Різними способами старались ми представити централь-ним чинникам необхідність підняти перервані регуляційні роботи і краще заопікуватись око-лицями, яких однією виною є хіба те, що вони занадто віддалені від столиці і не мають впливу при „великому вітарі“.

„На це була постійна відповідь, що роботи за коштовні, а державні фонди занадто малі. А ми запитаємо: скільки можна було збудувати протягом десяти літ хочби з гроша виданого на відбудову вірваних мостів і доріг та знищених людських осель? І скільки ще грошей піде далі на напору шкід, заки найдуться фонди на регуляційні праці? А зрештою не тільки ті фон-ди входять тут у рахубу. До них належить до-дати вартість приватних шкід, яких держава не відшколовує, а які сумарично спричинять втрати у громадському добрі. Думаємо, що за самі відсотки від втрачених наслідком повеней сум можна було побудувати не одну греблю й поглибити не одне річище“.

„Погляд оборонців спарбу на цю справу хиб-ний у самій своїй основі. Им здається, що вони заощадять, коли на місце зруйнованого прові-зоричного мосту побудують повий провізорич-ний, який знов впаде жертвою найближчої по-вені. На карпатських ріках є такі мости, що їх щогорічно вода вриває і щогорічно їх будують. За їх вартість удалось би збудувати кілька трива-лих мостів. Але цього не зраховується. Ми по-дібні у нашій господарці до тих людей, що тлі-

воно показалося не таким, як ми собі це уявля-ли. І вічно сум, біль задля несповненого ба-жання.

Жити дійсним життям, це значить рівночас-но: тратити життя, не відчувати його чару. Чим більше живемо, тим глибше поринаємо в струю життя, тимбільше стаємо невеличками фактів і дійсности, тимбільше тратимо себе, бо тим-менше живемо. Видається: парадокс, а проте так воно. Через кожну життєву дійсність, яку переживаємо, замирає тисячу інших, кращих подій, можливих, може прегарних.

Наслідком здійснення одного хоч би якого гарного бажання, тратимо тисячі інших гарних сподівань. Маємо на око щастя, але рівночас-но нас вабить щось в далечині, у безмеж почу-вання, що ми чогось не досягнули, а що вида-ється нам багато краще, як придбане. Посідати — це рівночасно тратити, зрікатись наших мрій, наших найкращих ідеалів.

Хоча би теперішність була не знати яка гар-на, ніколи не робить вона нас такими щасливи-ми, такими високими духово, як незаспокоєна туга. Хто горячо шукає життя, хто хоче його пристрасно вхопити і до себе пригорнути, той у туж хвилину і тратить його. Гарне лише те, чого ми не дотикаємося. Найбільша краса, з хвилиною, коли ми діткнемося, пригорнемо до себе, розвіється, як сонне марево з досвітком.

Дійсність це щось твердого, бруталного, негарного, майже поганого; вимріяна недей-сність це щось величнього, високого, чудового, щось такого, до чого людина хоче вічно тужити. Правдиве, божеське життя не в тих, які його вловили, але в тих, які його шукають. Тамті вже сіли на брудній грудній землі, а ті ще же-нуть у безконецність; тамтим вже опали крила, а ті ще летять між землею і небом.

Коли ми були малими дітьми і йшли в по-ле, бігали всюди і хотіли зірвати кожну квітку: і синя була гарна, і червона гарна, і тамта геть далеко ясна така приваблива, — всі, всі вони гарні і всі ми хотіли мати. Ми негольні були ві-

ощадности купують все найдешевші черевички й убрання, щоби тільки вни заритися такою тандетою, а вже завтра купувати нову. Тимча-сом, якщо щонебудь відновдає правді, то пере-довим факт, що така господарка є найкоштов-ніша і рівночасно найбільше руйнуюча, при чім мотиви ошаджування є тут найбільше об-манливі“.

„Замість найти кілька мільонів річно на опа-кування карпатських вод, тратиться кілька мільонів на зовсім непродуктивне ковто шкід. За-мість одним, хочби й важким зусиллям розв'язати проблему, „латається“ й вачетамн, що перелітають через дірваний мішок, а населення далі наражене на трагічні переходи, на руїну еканстенції, на життя під постійною загрозою“.

Всі наведені міркування цього львівського польського щоденника вловні слухні. Автор під-ійшов до справи цілком об'єктивно, але правди-вої причини занедбань у регуляційній справі на нашому Підкарпатті не зацінив, бо й не міг цього зробити. Про ці причини писали ми вчора в пе-редовій статті. Тому на цьому місці до них вер-тати не потребуємо. Зазначимо тільки, що націо-нально-політичні моменти грають першу роль в усіх не тільки чисто господарських але навіть у гуманітарних починаннях польських урядових чинників. Тому цілком зрозуміле, що всі госпо-дарські та інші інвестиції, як от у регуляцію, ніко-ли не попадають на українські національні терени, а топляться на етнографічно-польських землях.

Поразка уряду Мекдональда.

На засіданні англійської палати громад уряд Мекдональда потерпів поразку. Цей випадок ха-рактеристичний тим, що проти уряду голосували не тільки консерватисти, але також 18. послів партії праці під провідом сина б. прем'єра Оліве-ра Болдуїна. Ліберали адержалися від голосуван-ня. Голосування відбулось над внесенням кон-серватистів, які запропонували обниження пла-тні канцлера приватної печати Томаса, що дер-мує адміністрацією опіки над безробітними. Вле-сення консерватистів було демонстрацією проти політики згаданого міністра у справі поборован-ня безробіття. Центр. комітет партії праці радить тепер над виторреною ситуацією.

По широкому світі.

Державна рада в Еспанії ставить прохв, щоби уряд звернув усі грошові кари навалені на громадян підчас диктатури.

Наслідком правосильности пляну Юнга в Парижі, в осідку репараційної комісії сплатили в присутности довжників і вірителів на 132 міль-ярди довжних паперів Німеччини, Австрії, Ма-дярщини й Болгарії.

Олія зі старшина японського генер. штабу зробив собі „саракірі“ в розпучі, що конференція в Льондоні обмежила зброєння держав на морі.

штитися тільки на одну квітку і зречтись усіх інших. Ми думали, що всі згорнемо в пригор-щу. Тимчасом одну квітку випустили з руки, бо другу бачили; з хвилиною, коли на одну рі-шилися і здобували її ціною її смерті — інші тратили. А те, що здалека було чарівне — зблизька ставало звичайне.

І так ми уганяли всюди, все ловили, що нам подобалося, вкінці змучені прийшли до дому незадоволені: там було якраз найкраще, де ми не були.

Ми не розуміли ще тоді тої таємничої су-перечности, що все гарне так довго, як довго його ми не торкнулись і не здобули на влас-ність. Щойно пізніше, коли ми вирости, зрозу-міли ми, що така трагедія всього нашого жит-тя: людина може лише на одне рішиться, му-сить себе обмежувати, звужувати свої бажан-ня. Ми зрозуміли, що не можемо рівночасно йти всіма дорогами. Але це зрозуміння не принесло нам щастя. Коли йдемо одною дорогою, то зна-ємо, що є сто інших доріг кращих і саме тому кращих, що ми ними не йдемо. І здається тоді нам, що десь далеко є одна дорога, найкраща з усіх, якої ми ніколи не знали і ніколи не знай-демо.

Там, де нас нема...

Десь глибоко на дні нашого життя, куди сягаємо лише прочуттям, спочиває як який за-сипаний рай цілий світ річей і фактів, яких те-пер нема. Це наші несповнені мрії, те все, що цвило в нашій душі, а не дозріло, те, що ми хо-тіли пережити, а чого не пережили. Це наша не сповнена, тільки вимріяна доля. І хоча яка твер-да дійсність окружає нас і ми мусимо їй пови-нуватися, одначе ми в душі не є її невеличками, тільки відчуваємо себе свободними і на глум-тій невблаганній дійсности простягаємо руку до нашої незримой долі, зринаємо понад тепе-ршність, а серце наше вдивляється в незонму далечині.

Там, де нас нема...

Паневропа.

Від утопії до реалізації.

Ідея Злучених Держав Європи, уявлена спершу загально нездійсненною мрією, утопією, стала в останніх часах дуже актуальною. Причинявся до цього головню проект Бріана, який у квестіонарі, предложенім 27 європейським державам до відповіді, ставить справу на чисто реальний ґрунт.

У своєму проекті Бріан передбачує утворення союзу європейських держав, до організації якого можна буде приступити вже у вересні ц. р., підчас річного зібрання Союзу Народів. Усі європейські держави, що дістали згаданий квестіонар, мали бати на нього відповідь найдалше до двох місяців, аби був час підготувати і практичну реалізацію того європейського союзу.

Перший поклав підпис під згаданим квестіонарем Бріан, очевидно, не в імені власнім, а в імені французької республіки. Можна думати, що небаком найдуться під тим політичним документом підписи міністрів закордонних справ усіх інших європейських держав.

Проект Бріана має за мету довести до політичного порозуміння держав континенту, а в першу чергу до порозуміння господарського. Форми того порозуміння у Бріана ще розмірно доволі весмілві. Має це бути щось у роді нового пакту Кельога на Європу — моральне порозуміння і солідарність європейських держав, оперті на постійній їх співпраці, якою керуватиме щорічна конференція, постійний секретаріат і виконавчий комітет на зразок Союзу Народів. Має утворитися Союз Держав Європи поруч Союзу Народів і в тісній з ним співпраці. Щойно після цього першого почину пішла дальша праця над сфедеруванням Європи під політичним і господарським оглядом.

Як бачимо, утопічна доведана ідея Злучених Держав Європи починає прибирати поволи наскрізь реальні форми.

ЗА ЗБРУЧЕМ.

(Лист із Борщова.)

Більшовики скумунізували за багато землі і сквінці побачили, що не мають її кем обробити. Село отавило пасивний опір і більшовики мусіли сквінці відступити. Примусової колективізації вже нема. Хто хоче, може з СОЗ-у (спільна обробка землі) виступити і провадити індивідуально господарку. Господарі з того скористали і прим. у селі Чорнокожинці виступило з СОЗ-у 70 господарів, а в Шестівці 47. Але помічники сільради (чекісти) таких господарів переслідують. Нехай на подвір'ю такого господаря найдеться якась нечистіть, — то зараз стягають з нього 5 карбованців кари. Якщо господар не має грошей, забирають у нього полушки, одяг, то-що. На відступників від СОЗ-у приходять часто нічні ревізії.

Село тим усім страшенно переполохане. Між іншим з хат усунуто печі: дозволено будувати лише огрівальні печі. Селяни просять Бога, аби хто кинув за селом зв'язані гранати, то цей „лечесті" (так називають комуністів) умиє не сталоб. Іх просто вирізалиб. Людям вільно вже ходити до церкви і співаджувати собі з Кам'янця священника. Але в часі богослуження діються страшенні річи. Буває, що перед вівтарем править священник богослуження, а десь з боку або біля дверей підбурені хлопці і дівчата при музиці виспівують і витанцювують. Діються по селах і інші річи, а деморалізація просто страшна.

Діти до 8 літ — це „жовтенята". Вони виховуються окремо від доглядом наставника. Від 8 до 16 літ — це „півоніри" або „ленінці". Ці виховуються під наглядом учителя. Від 16 до 24 літ — це „комсомольці" під військовим наглядом, а від 24 літ вгору — це вже правдиві комуністи. Взагалі молодь відділюють від родин і старших. Кажучи, що вони обманці, бо перед молодю закривають правду. Виходить, що найбільшими ворогами молоді є їх батьки й родичи. Коли батько або мати щонебудь скаже своїй дитині, то ця зараз біжить до свого виховника зі скаргою і батьків карають.

В селі „Лікнеп" (ліквідація неписьменности), що має за завдання усувати неграмотність. Користати з лікнепу має лише молодь. Старші з цього майже не користають. Більшовики кажуть, що старші для них без значіння, бо вони і так швидко вміють, таксамо, як забобонники, знахорі, священники...

До половини 1929 р. аматорські гуртки по селах могли ставити такі пєси, які вони хотіли, й це вони робили. Гвали часто „Про що тирса щелестіла", „За батька" і т. п. Але тепер такі пєси заборонено грати. Можна грати лише річи, що свідчили злід комуністичного пера, такі що виспівують У. Н. Р. (петлюрівщину), церкву і т. д. Селяни цим брідяться і тому від половини 1929 р. не дають по селах ніяких вистав

3 ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Земельного Банку Гіпотечного у Львові.

Дня 25. квітня ц. р. відбулися Загальні Збори акціонерів Земельного Банку Гіпотечного акц. сп. у Львові. З предложеного Загальним Збором рахункового замкнення за 1929 р. слід підвести, що в наслідок підвищення акційного капіталу до висоти зол. 5,000.000 розпочалася нова фаза розвитку цього нашого одинокого акційного банку на українських землях у Польщі. Цей розвій найбільше унагляднять деякі білясові дані у порівнянні з рахунковим замкненням за р. 1928.

Резервові фонди, що з кінцем 1928 р. вносили зол. 137.363.82 збільшилися в 1929 р. на зол. 46.071.57, а по зачисленні законом приписаної дотації у сум. зол. 51.219.26 вносять тепер зол. 234.654.65. Підвишка за р. 1928 вносить зол. 97.290.83. Отже власні капітали Банку вносять разом зол. 5.234.654.65.

Як відомо, Земельний Банк Гіпотечний має власну каменицю у Львові при вул. Словацького 14, білясовану квотою зол. 474.469.91, хоч її дійсна вартість є значно виша. У звіттовому році Банк цю каменицю відновив і зрекострував для приміщення своїх б'юр, в яких тепер урядую.

Розмірно незначний зріст **вкладом** бо лише на зол. 476.947.09 до загальної суми зол. 2.946.134.79 свідчить наглядно про господарську кризу, а головню кризу рільництва, якої ми свідками. **Векселовий портфель** Банку протягом 1929 р. більше ніж подвоївся, бо з кінцем 1928 вносили зол. 3.208.997.51, а з кінцем 1929 року суму зол. 6.720.688.38. Протестованих векслів було на суму зол. 227.309.11 це є не цілих 3.3 проц. всіх ісконтованих векслів. **Кредити у біж. раз.** зросли також протягом 1929 р. на квоту зол. 150.466.22 і вносять тепер зол. 775.529.19.

При тім належить зазначити, що майже 60 проц. усіх кредитів укліли Земельний Банк Гіпотечний селянству і то як безпосередню, так також посередню, заспаюючи кредитом нашу кооперативну організацію. Відносно цієї останньої треба зазначити, що під кінець 1929 р. користали наші кооперативи всіх видів з кредиту в Земельнім Банку Гіпотечнім у висоті около зол. 1.600.000. З огляду на тяжку кризу рільництва запотребування на кредит як нашого рільничого населення так також кооператив постійно і в значній мірі зростає, а Земельний Банк Гіпотечний своєю видатвою кредитовою допомогою сповняє визначне суспільне завдання у злагіднюванні цієї кризи.

Дальших 30 проц. усіх уклідених банком кредитів припадає на торговлю і промисл.

Адміністративні кошти зросли в 1929 р. до суми зол. 311.203.00. Цей так значний зріст повстав наслідком побільшення персоналу як також великих податків. Ті останні в 1929 р. вносили суму зол. 154.393.74.

Рахунок зисків і страт виказує чистий зиск у сумі зол. 355.695.84 (проти зол. 15.815.65 в р. 1928), з якого до резервового фонду приділено зол. 51.219.26, на 6-процентову дивиденду припадає зол. 300.000., а осталу решту зол. 4.476.58 перенесено на р. 1930.

Цей, повисшими білясовими даними унагляднений розвиток Земельного Банку Гіпотечного вже в першій році по переведеній підвищеній акційного капіталу в зол. 1.000.000 до зол. 5.000.000 дає оправдану надію на те, що цей Банк по переведеній його внутрішній реорганізації відзискає на нову довіру в нашій суспільности, яким він тішнівся перед девальваціями і вальоризаціями, що захитали довірям населення краю до всіх банків взагалі.

Побажатиб тільки, щоби і наша суспільність залежно арозуміла суспільно-господарське завдання Земельного Банку Гіпотечного та підтримала його змагання складаючи у ньому своїх ошадностей, як також повірюванням йому до полагоджування всіх банкових трансакцій.

Вквінці годиться ще зазначити, що Загальні Збори акціонерів вибрали 3-ох нових членів Надзирної Ради, а саме: д-ра Лєса Кульчицького, доперішнього директора Банку, котрий на власне прохання перейшов у стан спочинку, а дальше Олексія Салаяка емерит. радника і директора Народного Дому у Холорові, як також Романа Левницького, а директора РСУК у Львові.

Для інтересованих поміщуємо білясов Банку на 1929 р. між оголошеннями.

У РУМУНІІ передплату на „Діло" треба посилати на адресу Дмитра Геродота. Тамже можна дістати всі українські журнали та новинки книжкового ринку. Адреса: Dmytro Herodot, Strada Delea-Veche, 45. Bucarest IV.

Твої діти!

Щоденно перед Твоїми очима пересуваються сотні сцен, сумних і веселих, зворушуючих і комічних, — а всі вони одлаково дорогі Твоєму серцю, бо ж прецінь головні ролі в них грають Твої діти.

Як прикро є свідомість, що неблаганний час затре поступенно у Твоїй пам'яті образи, осяєні діточим чаром, тому робиш неоправдану похибку, коли позбавляєш себе радості оглядати фотографічні знімки дітей.

Є один лише спосіб, щоби запобігти злому постійно мати меш перед очима радісні картини, які давно минули, коли утравалиш щоденні сцени з життя дітей знімками

„КОДАК“

За кілька хвилин можна пізнати „Kodak" і навчитися робити фотографічні знімки.

У кожнім більшим складі з фотографічним приладом покажуть Вам моделі камер „Kodak" і „Brownie".

Kodak Sp. з об. відп. Варшава, пл. Наполеона 3

Українці в Румунії.

Відгуки виборів.

У звязку зі становищем посла Кракалії, який при недавніх доповняючих виборах до парламенту виступав проти національного українського кандидата д-ра Дутчака, агітуюча за румуном Сохором, відбулися 12. ц. м. надзвичайні загальні збори українського культурно-спортивного товариства „Буковина" в Букарешті, що свого часу іменувало було п. Кракалію „почесним батьком". Згадані збори розглянувши поступовання пос. Кракалії при цих виборах, вирішили, що таке поступовання наскрізь шкідляве життєвим інтересам українського народу в Румунії, осудили це поступовання і тому ухвалили не зачислювати більше посла К. Кракалії до своїх почесних батьків і взагалі членів.

Що є „державною зрадою".

І присягати румунській державі є „державною зрадою", коли складається її в не-румунській мові. Ліберальна, революверова „Ордіна" пише: „Ще асього можна було сподіватися, але такої безличности, щоби в повітовій раді черновецького повіту присягу складалося й по українськи, не можна собі уявити. Чи на Буковині ми не є в румунським краю?" — Для людодержних шовіністів само існування інших національностей є вже злочинном проти румунської держави. („Час").

Свято Шевченка в Кишиневі.

Літературно-музичний вечір у честь Шевченка в Кишиневі відбувся в с'ях „Німецького Дому" і мав цього року характер товариських сходів, на яких запрошені артисти-співачи (п-і Пащук, Яценткіаська, Златова й Одоблеску та п. Зеленський і Ніжанковський) відспівали ріжні сольові твори. Деклямацію „До Основ'яненка" виголосив п. Новицький. Музикально-аккомпаніаторську часть вечора віз композитор М. Бойченко. Крім вичислених виступав іще скрипак Назімко і челіст Щербаків. Свято почато й закінчено „Заповітом". Після закінченні свята відбувся в тому ж поміщенні комерс з промовами, піснями та музикою, з якого гості і зібрані громадяни розійшлися пізною порою.

Премієр Естонії в Берліні.

Естонський посол у Берліні видав приваття в честь естонського премієра Айлабула й естонських парламентаристів і журналістів, що приїхали до Берліна. На прийнятті був мін. Курціус, мін. Герард, дипломатичний корпус, представники влади, промислових і наукових кол та преси.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямніні!

Чому не скликали сенату?

Засідання сойму визначено з марш. Дашинський на 23. травня в 12. год. вполудне. Президент не скликав досі сенату. Деякі польські часописи принесли чутку, що це сталося тому, бо годі було віднайти маршала сенату Шиманського. Ця чутка виявилася неправдивою. Зате виявляється, що кабінет Славєка порадив президентові скликати лише сойм.

Денний порядок сойм. нарад.

На денному порядку 37-го засідання польського сойму є перше читання проектів законів, м. і. про додаткові кредити, третє читання проекту закону про уневажнення винкових приписів у зв'язку з національним походженням, расою або релігією горожан Польщі, звіт скарб. комісії про вирівнюючий податок для сільських громад і ін.

Зачувати, що перше засідання potrиває з 3 години. Друге засідання відбудеться 27. травня.

Новий процес проти українців на Рад. Україні.

„Комуніст“ повідомляє, що ДПУ закінчило слідство в справі викритої недавно в Одесі української незалежницької організації. Слідство нібито викрило, що організація приготувала збройне повстання проти більшовиків на півдні Рад. України. Процес арештованих 25 українців пічнеться в перших днях червня.

СРСР одержав Бріанів меморіал.

АТЕ повідомляє з Москви, що шарже дафер Франції вручив Літвінову меморандум Бріана в справі паневропейської федерації. Представник Франції впевнив, що проєктована європейська федерація співпрацюватиме теж із країнами, що не входять до складу союзу.

Більшовицька преса нападає дуже на Бріанів проєкт про федеральну унію Європи. „Веч. Москва“ твердить, що федерація Європи має за мету зменшити вплив Англії на континенті та сконсолідувати євр. буржуазію для боротьби проти СРСР. Головну роллю в федерації відіграла бн Франція, що тепер проводить державам, ворожо настроєним до СРСР.

Видалення більш. дипломата з Мексику.

АТЕ повідомляє з Веракрузу, що мексиканська влада видалила більшовицького дипломата Як. Фрідмана. Фрідман після зірвання взаємин між СРСР і Мексиком оставав у Мексику неофіційно.

Арештували індійську поетку.

Із Дарсану повідомляють, що поетку Сараджині Наїду, наслідницю Гандіа, арештували, коли проводила наступові 2.000 добровольців на магазин соли. Напасники старалися передістатися крізь перешкоди з кільчастого дроту. Поліція припустила шаржу; було ранених 100 добровольців.

Півд. Африка домагається незалежності.

З Кейптауну повідомляють, що в нижчій палаті Півд.-африканської Унії відбулася 20. травня дебата, чи Унії прислугує право відірватися від британської імперії. Бувш. прем'єр Смутс сказав, що Півд. Африка могла би виступити з Британської федерації лише за згодою всіх інших доміній та англ. парламенту. Заява ця викликала рішучі протести на нац. лавках. Міністр нац. оборони полк. Кресвел сказав, що Півд. Африка має незаперечене право відлучитися від Вел. Британії, хоч не хоче цього. Прем'єр ген. Герцог сказав, що порушить цю справу на найбл. імп. конференції. Опісля засідання палати відложили до найбл. дня.

Град величини курячого яйця.

Громаду Дороську (пов. Барановичі) дня 20. травня в 6. год. веч. навістила буря з градом величини курячих яєць. Засіви й овочеві сади знищені. Опісля обірвалася хмара й падав злильний дощ. Води на полі було по пояс. Найбільше потерпіли громади: Фльоріанів, Коренівка й Теофілі та села Ковалі, Круглі, Пручаки, Пшки, Новосілки й Підлісся. Буря з градом перейшла теж над пов. Столпці, де заподіяла також великі шкоди. В новгородському повіті не було шкод. Староста барановицького повіту звернувся до уряду, щоби признав для навішеного населення 200.000 зол. Зачувати що в барановицьким повіті були жертви в людях.

Проти червоного терору.

Протест філії „Союзу Українок“ у Городенці.

Жіноцтво, зібране на зборах філії „Союзу Українок“ у Городенці, ухвалило дня 1. травня ц. р. протест проти більшовицького терору: політичного, економічного, культурного і релігійного на Вел. Україні, п'ятую антирелігійні оргії нищення віри й моралі та висказує своє спочуття мученикам на Рад. Україні і шле сестрянний привіт усім тим, які по героїськи зносять терпіння по в'язницях і на Соловецьких островах за українську справу.

Протест читальні „Просвіти“ в Білій.

Члени читальні „Просвіти“ в Білій, повіт Рава Руська, зібрані 13. IV, в салі читальні, за протестували однодушно проти переслідування християнської віри і церкви, проти розбивання родинних зв'язків, проти в'язнення і катування по тюрмах півту української інтелігенції, свідомого селянства й робітництва, що доконується на Рад. Україні.

Віцекороль не переговорює.

(АТЕ) „Дейли Мейл“ повідомляє з Алабаду, що чутки про порозуміння індійського уряду з Гандієм є неправдиві. Члени ліберальної групи інд. конгресу в Бомбаю хотіли намовити віцекороля Індії, щоби переговорював із Гандієм у справі політ. компромісу; однак віцекороль відкинув це проєктоване.

Повінь у Румунії.

(АТЕ) Повінь в Молдавії та Семигороді щораз більша. Ріки залили багато місцевостей. Біля Ботошанів вода в Сереті піднеслася на 5 м. В с. Лунка затонуло 8 селян. Зі Серету добули багато трупів. Залізнична, телефонічна та телеграфічна комунікація перервана в Бог. місцях. Військо веде рят. акцію. В Букарешті наслідком хмаролому дощ надав більше ніж 4 год. Нижче положені часті міста під водою.

3 судової салі.

Відгомін убивства Сидора Твердохліба.

Сьогодні, 21. травня почалася розправа проти Івана Пасіки, обвинуваченого в убивстві Сидора Твердохліба. Склад трибуналу: президент Ангельський, в'отанти Згурський та Згуральський, прокуратор Мостовський. Боронить д-р Західний. З причини операції горла обвинуваченого Пасіки розправа відбувалася не при вул. Баторія, а в Бригідках у салі для науки для політичних в'язнів на II. поверсі. Судді присягли сидіти в лавках. Розправу відкладали вже тричі, тому що годі було переслухати на розправі головного обтяжуючого свідка Пшитоцьку, зам. Вечорек. Розправу відкладали дня 30. I, 17. III і 28. IV, з тої причини, що перші два рази свідок нібито затроївся мясом, а третій раз нездужав на нервовий розстрій. Справу цю поручив трибунал розглянути лікарям.

Обв. Пасіка не почувається до вини. До ЧСР. виїхав тому, що боявся відповідальности зате, що не зголосився до війська.

На розправу спровадили м. і. свідків із Катовиць, Варшави та Вільна. Св. Бр. Лукомський, ем. інспектор поліції описує переслухання Дзіковського, що опісля вітік із в'язниці за кордон. Каже, нібито Дзіковський зізнав, що до Твердохліба стріляли ті самі, які його (Дз.) викликали передтим із ресторану в Камінні. де обідав разом із Твердохлібом. Св. Марія Баконі, арендаторка буфету в Саліжанці, зізнає, як ранений Твердохліб доволікся до стації та сказав: „Якийсь шубравець зранив мене смертельно“ та зазначив, що нібито знає, хто допоміг йому до того (мав нібито на думці Дзіковського). Головний обтяжуючий свідок Пшитоцька-Вечоркова обстоює при своїм попереднім зізнанню. Каже, що ще заки Пасіка приїхав до ЧСР, де жила як емігрантка, чула, що Пасіка вбив Твердохліба. Після приїзду Пасіки жили разом і тоді Пасіка признався їй до вбивства Твердохліба.

Обв. Пасіка: Коли я вам говорив, що я вбив Твердохліба?

Св. Вечоркова: Раз говорили ви мені це в чотири очі, а раз у присутности кількох людей в мой хаті. При цьому був Бігун, Улицький, Нагорняк, Мандій — ви не тямите?

Св. Вечоркова кажє ще до обв. Пасіки: Пасіка, мені вас дуже жаль, та що я можу вдіяти, я присягала, мушу говорити правду, хочу мати чисту совість. Я зізнала так, як було й ніодного слова не збрехала.

Обвинувачений заперечує ті зізнання. Кажє, що Вечоркова мала наліг до денунціювання. Ще в таборі емігрантів робила донесення проти кількох українських старшин, нібито вони хотули викликати на Закарпатті повстан-

ня проти ЧСР. Цей донос виявився безосновний і арештованих старшин увільнили.

Доказове поступовання вже замкнуто. Дальша розправа відбудеться 22. травня в год. 9. рано також у Бригідках.

3 днем 1 червня ц. р. здвужуємо висилку нашого часопису всім Вп. Передплатникам, що залягають з передплатою.

НОВИНКИ

— Ювілейний концерт „Бандуриста“ в 25-ліття його оснування відбудеться, як ми вже повідомляли, 1. червня ц. р. в год. 12. вполудне в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. Концерт нашого заслуженого хору викликав зрозуміле зацікавлення в широких кругах українського громадянства з огляду на виступ на ньому хору старих „бандуристів“, а також з огляду на участь у ньому оперового співака Михайла Голубицького, колишнього члена „Бандуриста“, який відспіває м. і. Степового „Думку“ й арію Калафа з опери „Турандот“ Пуччініа. Сам хор „Бандуриста“ співатиме „Не хилайте в діл прапора“, „Завзялись“, „Скорбна дума“, „Хор підземних ковалів“ і інші твори давніших і сучасних українських композиторів.

— Чайний вечір. Організаційна Секція при повітовій філії Т-ва „Просвіта“ ім. М. Шапкевича у Львові влаштує в суботу 24. травня ц. р. в саях Народньої Гостиниці чайний вечір з ріжнородними продукціями. Початок в год. 8. веч. Вступ за добровільними даними. Дохід призначений на культурно-освітню працю в львівському повіті. Ініціатори вечора вірять, що львівська громада численно являється на цьому вечорі та причиниться таким чином до поширення й скріплення освітньої праці у львівському повіті.

— Новий хор у Львові. Заходом філії Т-ва „Просвіта“ ім. Т. Шевченка у Львові організується просвітянський хор у Львові під проводом п. Дмитра Котка. Охочі співачки і співаки, що бажалиб вступити до цього хору можуть зголошуватись у канцелярії філії „Просвіти“ (Ринок 10/II) у передполудневих годинах. Проба відбуватимуться в бібліотеці Т-ва „Просвіта“ (Ринок 10/II). Перша проба відбудеться в суботу 24. травня ц. р. в год. 7. вечором.

— На карті „Рідної Школи“, звільняючої від алкогольних напоїв з нагоди Воскресення Христового, зложили в зол. отсі Вп. Громадяни(ки): з Познаня: 20; Шкільний М; по 10: Моравський Володимир, Пилипівський Теодор, поручник УГА Мілер Н.; по 5: інж. Молчко, інж. Валюх Лежайськ; по 5: о. Дигдалевич Михайло, Гелицінський Бронислав, Курілко Атаназій, Угрич Дмитро; громадяни Заліщик; через Кружок „Р. Школи“ 60, Рава Руська; через Кружок „Рідної Школи“ 29.44, Підгайці; через Кружок „Р. Ш.“ 21, Краків; через Кружок „Р. Ш.“ 20, Станіславів; через Кружок „Р. Ш.“ 16, Турка; через Кружок „Р. Ш.“ 4, Городок; через Кружок „Р. Ш.“ 4; інж. В. Несторович — Катовиці 5, Ольшанська Павліна — Мокротин біля Жовкви 2 і один Кружок „Р. Ш.“ нижче 2 зол. — Хто слідуючий?

— За пропаганду тверезости. Дня 30. квітня в Саранчуках, бережанського повіту, о. Омелян Кордуба, голова читальні „Просвіти“ скликав загальні збори читальні. У програму зборів входив реферат на тему „Просвіта і алкоголь“. Місцева поліція подала в суд о. Кордубу, секретаря філії д-ра Логуша і референта д-ра Возняка за влаштування нелегальних зборів. Нелегальність була мотивована, що 500 осіб не могло поміститись у малій кімнаті. 12. травня переведено розправу в цій справі. Суд звільнив обвинувачених від вини і кари. Розправа була цікава тим, що обвинувачений о. О. Кордуба, бувший гімна. катехит, ставав перед суддею своїм бувшим учнем. Поліція в Саранчуках не обмежилась до судової скарги, а донесла на о. О. Кордубу до прокуратури за провину карно-скарбового закону себто, що поширюючи в салі тверезість зменшує доходи держ. скарбові. У с. Саранчуках 750 громадян присягло від горівки.

— В Українським Наук. Інституті в Берліні відбудеться 23. п. м. відчит проф. Д. Дорошенка п. з. „Церква і революція на Україні“.

— З Т-ва „Січ“ у Відні. На надзвичайних загальних зборах Українського Акад. Т-ва „Січ“ у Відні, що відбулися 10. травня ц. р., вибрали такий новий виділ: Залозецький Роман, канд. прав, голова; Демкович Добрянський, студ. держ. наук, заст. голова; Дебера Володимир, студ. мед., і секретар; Снігурович Володимир; студ. світ. торгов., II. секретар; Крохмалюк Роман, студ. техн., скарбник; Навроцький Олександр, студ. прав, господар; Кушнір Михайло, канд.

Найбільший у Польщі Цирк Станевських

приїжджає до Львова та розпочинає вистави в п'ятницю 23 травня в годині 8-мий вечором на площі Бема. Велика програма, 16 світових атракцій. Трестра авіат. — Показ расових воєн. — Велика сензація львівського цирку „Олімпія“
4-ох чортів відомих зі світової фільми. 126

мед. І. бібліотекар; Булик Ольга, студ. філ., П. бібліотекар; Серошчовська Марія, студ. філ., архівар; Яблоновська Ксеня, студ. філ., пресо-вий реф.; Кантимір Іван, абс. ліс., економічний рефер.; Кирстюк Іван, студ. держ. наук і Стешин Роман, студ. техн., члени.

— **Урожайне літо?** Агрономи-спеціалісти передбачують, що цього року в Польщі буде великий урожай. До урожаю має причинитись мінута осінь і зима. Мало засівів вимерзло та зігнило, тільки миші наробили шкоди, головню а конюшині. Стан засівів для пшениці та ячменю назагал покращав. Має бути багато овочів і ягід. Якби тільки хмар не хотіли на всю цю прогнозу спустити великих дощів!

— **Штудеранти.** У польським місті Хелми арештували директора тамошньої цукроварні та його помічника інж. Буша за те, що продавали найвним хліборобам буцим то чисту чілійську салітру як штучний навіз. До цієї салітри додавали вони по 30 і 40 проц. чистого піску. Цукрові буряки не хотіли від такого піску рости і селяни довго шукали причини недороду аж найшли.

— **Мачуха.** У Кракові поліція веде слідство в поганій справі. Два сини поштового офіціала Любартовського, пасерби його другої жінки, померли серед таємних обставин. Їхня мачуха працює в епідемічній шпиталі. Після смерті двох згаданих синів Любартовського занедужав на заразну недугу й третій. Є підозріння, що їх затроїла навмисне мачуха.

— **В обороні українського імені.** В американського секретаря праці Джана Дж. Дейвіса в Вашингтоні з'явилася 10. квітня делегація українських організацій у справі практики натуралізаційних урядовців, що відмовляють українським емігрантам права подавати при натуралізації, що вони по народності українці. Делегати представляли: Український Народний Союз, Об'єднання Українських Організацій в Америці, Американських Ветеранів Українського Походження, Т-во Українських Американських Горожан з Філадельфії, Американський Республіканський Союз Стейту Пенсильвенія та редакцію „Свободи“. Секретар Дейвіс заявив на конференції, що він уважає зовсім справедливим, щоб американський уряд дозволяв усім емігрантам подавати за свою народність походження таку народність, до якої вони самі приносяться. У присутності делегації секретар Дейвіс поручив урядовцеві натуралізації вестити це припорушення негайно в життя.

— **Засоби боротьби в конкуренції.** Відомий париський король моди кравець Поаре счинив у пресі крик, що американський митовий уряд займається шпіонажем і крадіжкою приватних конторських книг. Урядовці цієї рухливої американської установи викрали в фірмі Поаре список усіх американських клієнтів з метою відкликатись до „голосу опінії“, чи слід землячкам тратити гроші в Парижі на сукні. Довголітній бухгалтер Поаре, довідавшись про це застрівся з горя, що його могли підозрівати в такій зраді. Поаре заявив прилюдно в пресі, що покійник був вимково чесною людиною. Цікаво, як відповідь на його заяву про нечесність америк. митового уряду Вашингтон.

— **Успіхи тон-фільми.** Америка, що поширила в своїх кінах тон-фільми заробила за минулий рік на цьому винаході пів мільярда доларів. Фреквенція в кінах зросла на половину.

— **Ріжні вістки.** Німеччина ввела чергову рату до міжнародного банку 145. міл. марок. — З Відня вислали контрабандою до Палестини зброю в огнетривих касах; хто, поки що не ствердили. — Німецький уряд підготовляє розпорядок, що летунам не вільно буде влаштовувати акробатичних продукцій. — Франц. католики вживають заходів, щоб двох католицьких журналістів, що колись заснували два часописи, брати Ферон-Вро, були проголошені „святими“. — Норвеське місто Берген мало пожежу; згоріло 10 кораблів і багато домів. — Можок шведського вченого й дослідника Нансена буде предметом посмертної аналізи. — У Нью-Йорку померла біла жінка, що мала 114 літ. Корабельна лінія Кунард починає будувати цього року рекордний корабель: найбільший і найшвидший. — У Валенсії (Іспанія) померла якась стара жebraчка, з якої синику найшли 2 мільони пезет. — Якийсь мільонер з Нью-Йор-

ку заплатив за першу блакитну дацію, виплекану там одним садоводом 25.000 доларів.

— **Великий здобуток.** Великою подією теперішнього сезону в Парижі є нова жіноча мода під гаслом: „геть зі шмінкою і губною мазкою!“ Кажуть, що має це бути успіх літератури. Французькі письменники, що подорожували по Америці стверджували, що американки є кращі немальовані, а коли малюються то роблять це зручніше від парижанок. Невідомо ще, чим заступлять тепер жінки мальовило лица. Імовірно прийде мода на якийсь інший середник, ще дорожчий, щоб французькі фабриканти не збанкрутували. Як довго європейські жінки не будуть малюватись, про це знають тільки „короли моди“ в Парижі.

— **Натуралістична фільма.** Чужинні фільмові справоздавці, що стежать за досягненнями кіна, присвячують цими днями особливу увагу проектові української радянської фільмової продукції. ВУФКУ хоче здобути рекорд у натуралістичній фільмі. Проектована там фільма „Земля“ має змалювати в як найбільшій точності плодючість землі й людини. Глядачі мають уперше побачити з усіма подробицями процес любовного акту в усіх його інтимних моментах. Навіть у колах радянських теоретиків виринуло питання: чи така фільма може бути призначена для загалу і чи вона не принесе в наслідках замість освідчення звичайної деморалізації, бо фільму оглядатимуть як порнографію.

— **Смолоскип свободи.** При візді до пристані Нью Йорку стоїть велетенська статуя Свободи зі смолоскипом у руці. Цей смолоскип, так само як колись огонь у святині Вести, горить невпинно і ніколи не гасне. Тимчасом цими днями буря знищила електричні проводи в статуй і смолоскип загас на кілька днів, поки не направили в ньому електричного світла. Забобонні американці кажуть, що це погана ворожба, коли Свобода гасне.

— **Цирк Станевських,** завтра, себто в п'ятницю 23. травня, починає представлення на площі Бема, у власному 4-маштовому наметі американської конструкції. Величаві циркові представлення складаються із 16 світових атракцій. Інаугураційне представлення викликає загальне зацікавлення.

— **Справлення помилок.** У вчорашньому малому фейлетоні „Діла“ „На Дністрі“, в передостанньому уступі, надруковано про покійного Альфреда Шаманека: „Патріот, яких багато. Німець“. Має бути: „Патріот, яких небагато. Німець“.

Розбудова торг. школи.

Наша одинок Торговельна Школа розбудовується постійно і майже кожний рік приносить у її організації щось нового.

Основною квіткою заведення є трилітня торговельна школа з кооперативним напрямом. Вона доступна для хлопців і дівчат з покінченою 7. класою всенародньої або 8. класою середньої школи, у віці 14 до 17 літ. У тій школі молодь учиться загально-образуючих і предметів з ділянки торгівлі і кооперації.

Школа має повні права прилюдних шкіл: заліничі книжки, зворотні оплат за дітей публичних службовиків, права у війську і в державній службі та у нашій кооперації і всякого роду підприємствах.

Для абсолювентів середніх шкіл є окремі річні курси, де абітурієнтів (ок) учать тільки фахових торговельних і кооперативних предметів, бо середне загальне освідчення приносять вони вже з гімназії.

Так у 3-літній школі як і на курсах є широко уявлені потреби нашої кооперації при всіх фахових предметах, а крім цього кооперація: теорія й історія та кооперативний закон є окремим предметом науки.

Але цим ми не хочемо обмежитись і тому вже зроблено в цим році пробу поширення курсу абітурієнтів на другий рік науки для кооперативної спеціалізації абсолювентів вищих торговельних шкіл і курсів. Наука получена з практикою в наших кооперативних центрах. На цей курс приймається абсолювентів торговельних шкіл і курсів абітурієнтів.

Таким чином повстане дволітня кооперативна школа, поставлена на вищому науковому рівні, яка дасть кандидатам до праці на вищих становищах у нашій кооперації попри загальне торговельно-економічне ще й спеціальне кооперативне вище освідчення.

Далі вестити будемо у цьому році річний торговельний курс для абсолювентів бодай 6. класу гімназії, щоб дати спомогу молоді, яка не покінчила гімназії добути фахове знання.

Також для кандидатів з покінченою 6. кл. середньої або 8. кл. торговельної школи ми пробували відкрити дволітній торговельний ліцей, який з фаховою спеціалізацією школою вищого степеня.

Подяка.

Генер. Заступництво „Radiumchema“ св. Ноахимсталь
Варшава, Снядецьких 22.

Висловлюю ВПанам ширшу подяку за родовий оклад „Radiumchema“.

Я слабував на впертий іскію, опухнення коліна і зірвання стегна у сновіміа суставі. Я дуже терпіа і не міг ані ходити ані спати. Великі ліки і горчі олади не принесли мені ніякої полемті. Доперва родовий оклад ВПанів зробив те, що терпіння зовсім зникли, зменшилася пухляк і якому вже свобідно ходити та спати. Оклад ВПанів є добродіетвом для терплячого людства.

І-ї інж. М. Касперович
б. сенатор Річноподатой
Варшава, Сенаторська 11.

такої школи. Одначе ми готові її вестити, як аголо- ситись відповідне число учнів (иць).

Від числа кандидатів (ок) буде також зале- жати ведення річних і піврічних курсів для дорос- ляти в укінченою народньою школою, бо ми маємо спроможність і охоту вестити всякого роду торго- вельні і кооперативні школи та курси, якщо тіль- ки аголоситись відповідне число кандидатів (ок).

У школі і на курсах учать професори з ви- сокими кваліфікаціями, а зокрема на коопера- тивних курсах кооперативні теоретикі і практи- ки, співробітники РСУК та інших кооперативних централей.

Школа є заосмотрена в машини до писання, бібліотеку і кабінети. При школі ведеться силами самих учнів шкільна кооператива, є також пере- плетня, кружок самообразування з читальнею та шкільна самоуправа учнів.

За науку в школі платиться 45, на курсах 25 вол. місячно, а тільки дуже спосібні і убогі мо- жуть отримати знижку оплат.

На весні аавити з долученням поштовою ачат- ком радо улічимо відповіді.

УПРАВА ТОРГОВЕЛЬНОЇ ШКОЛИ У ЛЬВОВІ.
вул. Корняків ч. 1. III. пов.

Дописи.

БЕРЕЖАНІ. (Посвячення підвалин Народо- мого Дому.) Кожний, хто слідкував за розвитком міщанського життя в Бережанах, не міг не від- чути того, що єдиною перешкодою в успішній куль- турно-освітній та товариській праці була відсут- ність власної, відповідної до вимог праці домів- ки. Всі побажання, всі наміри і плани розбивались саме через цю відсутність. Не краще стояла досі справа і з нашою пластовою молоддю. Бо хоч вона від часу, коли її оікнуом став д-р Володи- мир Бемко, може повелічатись деякими успіха- ми праці (оркестра) і хоч вона завдяки йому ма- ла скромне приміщення в домі „Надії“ (як і мі- щанська читальня), не могла її вона розвинути як слід своєї праці. Та тепер наступило вже наше міщанство і пластова молодь на шлях до кращого! Найшлась патріотична одинок, п. Марія Кіа- мізна, що жертвувала площу на передмісті Ада- мівка, де має статути „Народній Дім“, в якому найдуть приміщення і наші міщанські товари- ства (читальня й кооператива) і пластова молодь. Площа під будову є, але як рішитися в увішній матеріальній скрутї, серед загального зубожіння нашого громадянства та відсутности відповідних фондів, на таке поважне діло, як будова дому? Та тут прийшов у допомогу ініціативою і радою енергійний, як завжди в таких справах, д-р В. Бемко. Засновано комітет будови, який під пос- головуванням, підбальборетий ним, приступив до діла. Почато будову. Частину гроша зібрало мі- щанство, а частину дали пластуни. І вже 4-го травня ц. р. міщанство і пластуни, а з ними й ці- ле громадянство святкувало врочисту хвалю: по- свячення підвалин власного дому. Аку посвя- чення довершив вч. о. кап. Елзебїй Бачинський в асисті всього бережанського духовенства, при великій участі громадянства; він і виголосив при цьому відповідну до хвилі промову. Після цього голова комітету д-р В. Бемко у своїй про- мові представив історію аманяв бережанського міщанства за власний дім, вказав усіх не попада- ти в аневїру серед загальних неуспівів і аздівів та сміливо й енергійно віддатись дальшій праці, щоб завершити почату будову і дати цим трівкі підвалини для великого діла, яким буде україн- ський характер Бережан! Після цього відчитав фундаційну грамоту, яку й вмуровано в угол до- му. І раділи всі, що бачили, як вedomатало досі культурно-освітнє та товариське життя нашого міщанства і пласту саме задля відсутности влас- ної домівки. Підчас свята грала пластова орке- стра. Побажамо, щоб д-р В. Бемко як голова ко- мітету і на майбуттє не жалував сил, праці і знання для завершення початого діла. Бо праці ще дуже багато. Цим буде зроблена велике діло для майбутнього нашого міста, а в серцях пласто- вої молоді й міщанства матиме д-р Вемко трива- лий намятник вдячності. — Спектатор.

Замкнення рахунків Земельного Банку Гіпотечного, Акційної Спілки у Львові за адміністративний рік 1929.

ЧИННИЙ СТАН:

РАХУНОК БІЛЯНСУ

ДОВЖНИЙ СТАН:

	Золоті		Золоті			Золоті		Золоті	
Каса і суми до диспозиції в Банку Польським і П. К. О.			73.141	45	Власні капітали:				
Заграничні валюти			66.221	33	а) акційний	5.000.000	—		
Цінні папери:					б) резервовий	59.447	53		
а) державні позички	870	20			в) прочі резерви	997	86		
б) гіпотечні папери	657	69			г) амортизаційний капітал	122.990	—	5.183.435	39
в) акції	85.085	65	86.613	54	Вклади:				
Удільні акції в консорціумі			21.404	50	а) термінові	1.380.314	27	2.115.261	79
Товари			138.585	42	б) à vista	734.947	52	830.873	—
Краєві банки			644.171	47	Біжучі рахунки (кредитові сальдо)			8.354	24
Заграничні банки			206.031	—	Інкасові зобов'язання			255.273	15
Векслі			6.720.688	38	Реєс-конт			90.870	62
Протестовані векслі			227.309	11	Краєві банки			431.706	02
Біжучі рахунки: (дебетові сальдо)					Заграничні банки			224.057	47
а) забезпечені	698.717	19			Ріжні рахунки			284.922	49
б) незабезпечені	76.812	—	775.529	19	Заставні листи			36.126	40
Термінові позички			9.633	85	Непідняті купони заст. л.			105.676	40
Недвижимості			474.469	31	Векселеві відсотки на рік 1930				
Ріжні рахунки			172.774	81	Зиск:				
Гіпотечні позички			284.922	55	а) решта з р. 1928		14.234.08		
Гіпотечні відсотки			20.846	87	б) за рік 1929		341.461.76		84
			9.922.342	81				355.695	84
								1.012.342	81

Гарантії 70.357 36
Інкасо 325.349 83

ВИДАТКИ:

РАХУНОК СТРАТ І ЗИСКІВ

ДОХОДИ:

	Золоті			Золоті	
Виплачені відсотки і провізії	292.090	41	Решта зиску з р. 1928	14.234	08
Адміністративні кошти	311.203	09	Цюбрані відсотки і провізії	940.053	32
Податки	154.393	74	Курсові різниці	89.333	19
Амортизація	10.579	72	Доходи з недвижимості	30.407	61
Відписи на довжниках	20.598	39	Зворот відписаних претенсій	489	50
Ріжні	13.343	14	Ріжні	83.386	63
Зиск	355.695	84			
	1.157.904	33		1.157.904	33

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

о. Олександр Ковальський, Алексей Саяк, Роман Левицький.

ЗА БУХАЛЬТЕРІЮ:

Яків Қосоноцький.

ЗА ДИРЕКЦІЮ:

Др. Лесь Кульчицький, Др. Юлій Савчак, Др. Павло Кривуцький.

Театри.

Великий Міський Театр:
Четвер, 22. травня, год. 7:30 вечором „Рожі з Фальориди“ (лишків важні).

Малий Міський Театр:
Четвер, 22. травня, год. 7:30 вечором „Кесський мейдл“, комедія В. Вінавера (премієра).

Кіно.
ЯПОЛЬО: Звукова фільма: „Шале-ла діачина“. Ганка Ордовіна у звуковій додатку.
КАСІНО: Паперовий любовник. Люди без застра.
КОЛЬОСЕИ: Таємний поліцей (Еді Полю) і комедія.
КОПЕРНИК: Марш Радельного.
ЛЕВ: з ого мейліванія.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Шаманське життя“ (Нансі Керез).
ОМЭА: Місто чудес (Фербенкс, Люпе Велз).
ПВЛЯС: Звукова фільма: „Христіна“ Джамет Гейнор, Люсі Дорен, Руд. Шладкравт).
ПАН: Еспанський соловейко (Грета Гарбо) і Циганський хор.
ПАСАЖ: Бездоганний лшар (Том Міас).
ПРОМІНЬ: Пожежа серця.
СТИЛЕВЕ: Кияз воханя (Джан Гільберт) і комедія з Коалі Мур.
ФАТМОРИЯНА: При ватрані. (Віра Ходова, Руніч, Полонський).
ХИМЕРА: Моя жінка — твоя жінка (Кларв Бов, Біалі Дон).
УТІХА: Подружжя на заість (Бастер Кітон).

Програма радіо.

Пятниця 23. V. 1930.

ЛьВІВ 17:45 Концерт з Варшави. 18:45 Веселля. 20:15 Симф. концерт. Варшава (1411,7) 17:45 Легка музика. 20:15 Симф. концерт. Краків (3128) 19:15 Веселля. 20:15 Симф. концерт. Познань (334,8) 19:30 Муз. інтерлюдія. Катоніці (408,7) 19:20 Муз. інтермедіо. Ляйпціг (250) 16:30 Народні дуети. 19:45 Легкий концерт. Кенігсберг (276) 21:30 Саринка. Братислава (279) 18:30 Мадридська музика. Лондон (356,3) 19:40 Секстет. Штутгарт (360) 20:30 Мистці Італ. муз. Гамбург (372) 20:00 Вечір Вагнера. Берн (403) 20:30 Італ. канцел. Берлін (418) 19:30 Концерт. Стокгольм (436) 22:15 Кон-

церт солістів. Рим (441) 21:02 Кияжна Шікаго. Мільяно (561) 20:30 Симф. концерт. Відень (516,3) 16:30 Солісти. 17:00 Австр. композит. Буапеншт (550) 18:50 Циган. муз. 19:30 „Турандот“. Ленінград (1000) 16:00 Молоді співаки. 17:30 Концерт. Харків (1784) 16:00 Муз. аудиторія. 20:00 Концерт. Москва (720) 17:00 Опера. 20:00 Аудиторія. Париж (1725) 21:45 Концерт.

Субота 24. V. 1930.

ЛьВІВ (385,1) 17:45 Трансмісія з Вильна; диточа програма. 19:10 Веселля. 20:00 Фейлетон з Варшави. 20:45 Фортелія. Варшава (1411,7) 18:45 Веселля. Познань (334,8) 19:25 Інтерлюдія муз. Катоніці (408,7) 19:00 Муз. інтермедіо. Іельсінгфорс (221,4) 19:10 Концерт хору. Ляйпціг (259) 16:15 Веселі народні пісні. Копенгаген (281) 21:45 Вечір легкої музики. Лондон (356,3) 19:40 Концерт. Штутгарт (360) 20:00 Народні аудиторія. Франкфурт (390) 20:45 Легка музика. Буна-решт (394) 20:00 Хор з „Кармен“. Берлін (418) 18:40 Пісні. 19:45 Нова муз. до танців. Рим (441) 21:02 Оркестра. Прага (457) 20:00 Танці 4-ох віків. Осльо (493,4) 20:00 Ревія. Відень (516,3) 16:00 Концерт. 21:00 „Граф Люксембург“. Мюнхен (533) 19:15 Фортелія. Буапеншт (550) 17:30 Попул. концерт. Ленінград (1000) 19:00 Опера. Харків (1304) 19:00 Муз. аудиторія. 20:00 Концерт. Москва (720) Симфон. концерт. 20:00 Літ. вечір. Париж (1725) 22:30 Камерна музика.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діло“.

КОСІВ, пенсіонат п. Лукашевської поручка соняшні покої з першорядним удержанням. 2030 3-10

МОДНІ бранзолетти, також іншу біжутерію поручає дешево Дом Боровскі-Розважєвскі, Львів, (Готель Жоржа), Тел. 27-29. 1836 16-2

ЯВОРІВ. Солідна станиця для більше учениць — Близька відомість в Мадросоюлі у Яворові, Велике передмістя, вул. Маковец. 2128 1-3

Францішка Вольська
з дому Васютинських
народжена в Янушполі на Волині
померла у Києві.

ГОДИННИК ВАШІ буде найліпше на-правалений у найбільшій годинничарській роботі Івана Зельтенрайха Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінцій просимо репаратії присилати поштою. — Старомодні жіночі годиннички переробляємо на ручні. 1857 64-2

КОРОНКИ до білизн, модні та перковні, найдешевше „Welcsja“ Боймін 19. 2046 10-30

ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення редакція не відповідає

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п. Скарілювання зитючихся зубів пильовування й вишліщення зубів, без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після найновішої системи. Пациєнтів з провінцій подягоджується в найкоротшому часі. II. Т. Урядовим і студентам значна знижка. Тел. 65-73. 4-5

Найновіші моделі плащів, ситієвкових суконь по казково низьких цінах поручає ЦЕНТ. ЖІНОЧОЇ КОНФ.
Братя Карель
Львів, Ягайлонська 7, філія Станіславів (Насом). 1027 5-1

Спеціаліст неаут легенів, серця і жовчуха
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1906 Пересвітлення Рентгеном.

Оповідання.

З принаду конкурсного поступовання Фірми „Наша Культура“ у Львові, порішено продати з вільної руки припаси товарів у книгарні цієї Фірми в Коалі, Сарнах, Дубні, Луцьку і Володимирі Волинським, де знаходяться українські книжки (белетристика, наукові та шкільні підручники), шкільне та писарське приладдя а також свєсповє уладження, Інвентарний список тих товарів можна переглядати в годинах урочиння від 9-12 і 3-6 у канцелярії завідуючого масою конкурсною аднонато Д-ра Андрия Матковського у Львові, вул. Баторого ч. 7. — Оферти треба складати найдальше до дня 30 травня 1930 р до рук завідуючого конкурсною масою. — Завадувачий масою конкурсною Ф-ми „Наша Культура“ у Львові, Д-р Андрия Матковський, Львів, вул. Баторого ч. 7. 2130 1-2

ВЖЕ появилсь книжкою **дуже цікаве оповідання** **ВОЛОДИМИРА ОСТРОВСЬКОГО**

„СМІХ ЗЕМЛІ“

Замовляти в Адміністрації „Діло“, Львів, Ринок 10, або в Українських Книгарнях. 3-5
Ціна одного примірника без пересилки 1:50, з порученням пересилкою 2:10 код.
Присилайте передплату!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічне 15-00 „
Піврічне 27-50 „
Річно 55-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословацькій 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол., Зніма адреса 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні“ 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМТРИНКА 25 сот.

Лише економічно сильні нації є сильні політично. — тому кожний українець повинен шадити, щоб скріпити економічно себе й свою націю. Своїощадності повинен вкладати до Кооперативного Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

Знову -- сойм і уряд.

В день скликання надзвичайної сесії.

Львів, 22 травня 1930.

Після довгих і таємних нарад у палаті ради міністрів, на Замку у президента республіки й у Бельведері у фактичного господаря нижньої Польщі, надзвичайну соймову сесію всетаки скликали і цим ще раз зазначено формальну вірність конституційним принципам. Однак автоматично, поза цією формальною сторінкою, виринула знову стара проблема відношення сойму до уряду й уряду до сойму, проблема, яка тісно зв'язана з боротьбою за владу у державі, котра в свою чергу висунула боротьбу за державний устрій, — проблема, яка від чотирьох літ товчється у польській державі та стала її хронічною недугою.

Про „третю дію“, „дванадцятю годинами“, рішучий момент“ і т. п. „переломові стадії“ стільки разів уже в Польщі казалося, що нема ніяких даних до твердження, що „цим разом уже справді“ ваганий конфлікт поміж двома установами верховної влади, законодавчою і виконавчою, вийде не то якусь розв'язку, а взагалі вийде на якийсь яскравий і всім зрозумілий шлях. Існує знову стільки можливостей дальшого розвитку подій, що політична публіцистика, приневолена займатися постійно актуальними питаннями політичного дня, поневоли мусить теж знову знижуватися до безплідного реєстрування й обмірковування усіх тих теоретичних можливостей, з яких більшість суті проблеми зовсім не розв'язує й тому належить радше до категорії неповажної гуртковолої гри, ніж державно-політичної тактики.

Ось який реєстр „реальних можливостей“ наводить польська преса, спеціалізована вже у слідкуванні за закарлючками думки людей, які нині або безпосередньо кермують, або мають величезний вплив на кермування долею держави. Отже: 1) в дні відкриття сесії уряд відкладає сесію на 30 днів, після яких сесію зачинає, або теж зачинає її негайно; 2) сойм приступає до нарад, під час яких опозиція оголошує внесок недовіри урядові, що викликає перервання сесії на 30 днів (пізніше або теж негайно її зачинення) перед голосуванням над отим внеском; 3) сойм ухвалює вотум недовіри урядові й уряд поєд. Славєка уступає місце „кабінетові співпраці“ з Квятковським чи Яном Пілсудським на чолі; 4) сойм ухвалює вотум недовіри урядові, після чого президент розв'язує сойм і розписує нові вибори на кінець місяця серпня. Вибір, як бачимо багатий, а може стати ще багатіший, коли додати теж невиключену можливість, що опозиція — як стільки разів досі — споче задокументувати свою „державно-творчу добру волю“ і оправді займеться „аполітичною“ економікою, відкладаючи політику до „вигіднішого“ часу. Все це — очевидно — комбінації, а чейже й повз цими межами є просторі поля для пошуків ризикованих ідей.

Покищо, як на це ми звернули вже увагу, при обговоренні самого посольського внеску на скликання надзвичайної сесії, послів зав'язано до Варшави всупереч первісному бажанню марш. Пілсудського — не бачити їх там бодай пів року. Це перший важливий момент у цій історії нижньої сесії: він голосить, що як довго сойм формально існує, то має завжди можливість опертися на конституцію і ставити марш. Пілсудського (себто уряд) у становище, з якого в два виходи: або усунути з дороги сойм легальним (розв'язання і нові вибори) чи нелегальним (розпуск сойму без нових виборів) шляхом, або соймові поступитися. Покищо уряд знову соймові поступився і цим фактом дав безумовно новий поважний моральний аргумент в руки опозиції, знову опозицію підбадьорив до дальшої боротьби за „ліквідацію“

післятравневої системи“. Але ось тепер у положенні не менше прикрому, примусовому й незручному найшовся сойм, точніше: польська опозиційна більшість. Можна вписатися до книжки присутніх з почуттям задоволеної амбіції і тріумфально ввійти на само засідання. Але що далі? Маршалок Дашинський, безумовно найзручніший тактик серед польських парламентарів і єдиний під цим оглядом справді поважний противник Бельведеру, для заманіфестування: скільки то господарських справ же полагоди і не може бути вирішених самим урядом без існування та співпраці сойму, — склав на перше засідання величезний денний порядок з 12-ти точок суто господарського характеру, меншого та більшого значіння. Але припустимо навіть, що буде в „атмосфері співпраці“ вичерпаний той денний порядок, то чи можна схвати під зелене суєно всі ті справи, з яких кожна є „казусом беллі“, а які товчуться по різних комісіях? Назвати лише справу Чеховича, ендецькі військові внески, поборювані клубом БВ самоуправні внески і т. д. і т. д. І чи сойм взагалі може приступати до „згидливої співпраці“ з кабинетом міністрів, у якому засідають особи, яким той-же сойм заявив своє недовіря?

Тому зараз так на початку надзвичайної соймової сесії, яка буде відкрита в день видрукування цих рядків, видно, що ця сесія не тільки не має відповідної атмосфери та зовнішніх умов для праці, але просто таки викликана вона є порожді й поміщена на сліпий вулиці без виходу. Може вона дати притоку до нових „гоцків-кльоцків“, як кажуть у Варшаві, може протягнути нижню провізорію, може вліти з соймової трибуни до моря слів ще кілька річок, може арешти знову викликати якусь нову „кряу“, однак якогосьбудь пуття ані для тих справ, під претекстом яких вона скликана, ані для проблеми розмежування функцій верховної влади, вона не принесе. Скликавши лише сойм та відкладаючи рішення щодо сенату — уряд дав чудовий доказ, що здає собі в цього справу. Чи те саме можна сказати про польську соймову опозицію — не знаємо. Однак маємо так мало довіри до її політичної виробленості та тактичних здібностей, що дуже сумніваємося, чи знає вона сьогодні: що, як і з якою метою діяти. Бдице реальне, що могла би принести ця надзвичайна соймова сесія, це довести до розв'язання сойму та розписання нових виборів. Коли цього завдання не виконає — пройде безслідно і справа буде відкладена знову до осені. Люди мають терпеливість.

Арештування в Равщині.

(Допис з Рави Руської.)

Дня 18. травня в год. 7.30 ранку перевела поліція ревізію в слідуючих осіб: пп. Процика Ксавера, Совика Степана, Чіха Михайла, Котовської Стефи, Гуляківної Катрусі, Кухара Володимира, Галая Степана, Романа Шостака і Жовтого Левка. Шукали мабуть за органом „Сурма“, який мав довозити якийсь шофер поляк Грамський Збігнев, що саме сидить у Львові в тюрмі за крадіж в „Українській Торговлі“, кооп. з обмеж. пор. в Раві Руській. При ревізії у нікого „Сурми“ не нашли, але за те забрали таку „небезпечну“ літературу: від Галая Степ. два числа часописи „Відродження“, одно число „Життя в пласті“ і особисту знімку, у Котовської студентський журнал „Наш Шлях“ і приватні листи, у п. Чіха книжечку п. з. „За український характер наших міст“ (по конфіскації — другий наклад), а в Шостака Романа відпис зажалення до міністерства в справі надужиття поліції і брошуру Рудика Степ. п. з. „Через призму марксістської критики“.

Слід додати, що попередньої ночі якісь невідомі особи добилися до льокалю Т-ва кред. „Віра“ у Раві Руській, але громадська сторожа сполохала їх, а поліція, так перейнялася приготуванням до ревізії, що по нинішній день зломників не вислідила.

Організаційна Секція при філії Т-ва „Просвіта“
ім. М. Шашкевича у Львові

улаштує в суботу дня 24. травня ц. р. в саях На-2134 родньою Гостиниці

Чайний вечір з продукціями.
Буфет у власнім заряді. Музика салюмова. Початок в год. 8.

На допомогу жертвам повені.

ПОКУТСЬКИЙ КОМІТЕТ ДОПОМОГИ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ.

Коломия, 21. травня 1930.

В обличчі катастрофи повені, що навістила Покуття утворено сьогодні в Коломиї Комітет Допомоги Жертвам Повені в такому складі: голова — о. дек. А. Русин, заст. голови — сенаторка О. Кислевська, скарбник — дир. І. Пашкевич, секретар — Д. Бойчук, члени: п-ні Гонтова, Дмитро Палів, Юра Чукур, Мих. Ганушак і Дмитро Мочернюк.

Від Комітету виїхав посол Палів з довж Прута оглянути знищені села. На слідуючу п'ятницю скликано нараду всіх заінтересованих сіл для спільної акції у справі регуляції Прута.

Поможіть у нещасті! Наше Покуття знов навістила катастрофа повені. Десятки родин без даху над головою, а сотням вода забрала або замулила їхні поля.

До Вас, українські громадяни, звертаємося з горячим проханням: Поможіть нам втихомирить перший біль нещасних жертв повені. Зеднайтеся усі довкруги тих нещасливців, не дайте пропасти своїм братам. Зложіть хоч дрібний даток, але всі на допомогу жертвам повені.

Гроші просимо посилати на адресу: Коломия, Покутський Союз, Жертвам повені.

За Покутський Союз Допомоги Жертвам Повені:

о. дек. Русин — голова, сен. Кислевська — заст. голова, І. Пашкевич — скарбник, Д. Бойчук — секретар.

ПЕРША ПОМІЧ.

Довідуємося, що Краєвий Комітет Допомоги Жертвам Повені з 1927 р. вислав у навіщені повітні повіті зі своїх оставших ще фондів 100 (сто) доларів амер., як негайну одноразову підмогу.

З закордонної преси.

„Манчестер Гвардіан“ про українські петиції до Ліги Націй.

Берлінський кореспондент „Манчестер Гвардіан“, п. Войтг, який відвідав недавно Галичину зацікавлений справою „національних меншостей“, поміщує в цій газеті низку статей зі своєї подорожі. У числі з 7. ч. м. находимо статтю п. з. „Меншости в Польщі. Делегації до Женеві. Давніші петиції“. Вона починається кількома інформаціями про загальне становище українців у Польщі: скільки нас є і яка нац. політика польського уряду. Автор зазначає м. і., що українцям не принесли користи договору про охорону національних меншин, чим пояснює українські петиції до Ліги Націй. З тих петицій, яких разом було 38, лише 14 признано „прийнятливими“. Про сім з тих 14-ти ніхто ніколи нічого не чув, а решта (сім) були віддані до Ради Ліги, яка, здається, не знає, що з ними зробити. Дальше автор каже про становище польської влади до тих петицій, як також самого їх зголошення. Вертаючись до долі українських петицій до Ліги Націй автор подає „дуже характеристичний приклад“, яка доля же ці петиції. Одна з них, каже він, була зразкова у своїй діловості, реєструвала факти і прохала об'єктивної перевірки поданих фактів. Після неї прийшов рік мовчанки. Коли 25. лютого 1930 р. д-р Д. Левицький від імені Української Парламентарної Репрезентації звернувся до секретаря Ліги Націй з запитом, що з нею сталося, він дістав на це характеристичну відповідь, що петиція була „неприйнятна“, тому, що до Ліги

звійшла вже друга петиція від „Української Національної Ради“ підписана д-ром Е. Петрушевичем. Дарма, що перед висилкою тої петиції українці прохали д-ра Петрушевича, щоби не вислав її, бо нею більше пошкодять загальній справі, ніж pomoже — він вислав її. Ті побоювання були оправдані. У Женеві використали факт, що туди вплинули дві петиції від двох різних представників і хоча обі були в основі оправдані, обі залишилися на боці.

Таким робом і дальші петиції ждала та сама доля.

Новини з СРСР.

Не вільно повідомляти про протикомун. виступи.

(АТЕ) Бюро пропаганди при центр. комітеті комун. партії в об'їзнику до всіх більшовицьких часописів поручає не оголошувати випадків протибільшовицького терору. Виявлення випадків убивств представників більшовицької влади вихіснує закордонна преса як доказ існування протибільшовицького руху в краю. Вбивства представників більш. влади грапляються в цій або тій часті СРСР, майже щодня, тому оголошування їх деморалізує більшовицьких урядовців і спричинює дефетистичні настрої серед комуністів.

Платня йде на податки.

„Комуніст“ у статті про примусові потручення від робітничих платень зазначає, що кожний робітник щомісяця мусить платити 12 ріжних податків на ріжні цілі. Податки ті доходять до 15—25 проц. платні. У деяких фабриках потручують стільки, що робітникам тяжко вижити. У фабриці дерев'яних виробів у Києві трапилося таке, що робітник, який дістає 28 карбованців місячно, не одержав нічого, бо його платню зарахували на податки та ріжні партійні цілі. Інший робітник тієїж фабрики замість 40 карб. одержав 2.50 карб. „Комуніст“ домагається скасування ріжних податків, що викликають невдоволення серед робітників.

„Мандрівні християни“.

„Правда“ повідомляє, що в халтунській окрузі появилася нова секта „мандрівних християн“. Члени тієї секти мандрували від села до села, вели релігійну агітацію та здобували багато прихильників. Секта пширювала чутки про недалекий упадок СРСР, і накликала селян саботувати розпорядки влади. Слідство виявило, що секта ця мала кілька тисяч чинних прихильників. Основника та керманича секти Жиранова арештували.

МИХАЙЛО ПОСАЦЬКИЙ.

Там, де нас нема...

II.

Коли людина хоче уладити собі життя, тоді показується, що вона в цьому є дуже невмілим мисльцем. Всяка вибрана форма є рівночасно невдачею, є лише шматком, недосконалою частинкою того, чого ми в цілості хотіли. У нашої душі дримає цілий світ бажань, а ми переляли їх лише в одну форму і зробили лише частину того, що хотіли осягнути. І коли мандруємо нашим шляхом відчуваємо, що він не наш „правдивий“ — ми тужимо за іншим.

Тому то наше подумане щастя завсіди находитися на тих далеких полях, осяяних сявом, які нас ваблять, а куди ніколи не дістанемося. Ми сягаємо туди лише нашою мрією, нашою тугою. І тому блукаємо, шукаємо річей, яких нема, мандруємо по чужих краях, місцях, плентаємося найрадше дорогами, якими ми ніколи не йшли, шукаємо чудесної, вимріяної, таємничої, словами невисловленої царини нашого власного життя, шукаємо себе самих. Та цього найти невилі. Бо кожний крок наперед, простягає перед нами нові можливості, нові форми краси, нові мрії. Ніколи те, що є не є таке гарне як те, що не може бути.

Ніяке свято, ніяка забава не є такі гарні, як ті, де ми не були. Коли туди прийдемо, вони стають буденні, звичайні, може навіть нудні. Коли ми вийшли з великим трудом на найвищу гору, яка буда для нас якби обіцяним місцем досі, як довго ми на ній не були, то вабить нас не той найкращий вид, яким тепер насолоджуємось, але онтам далека гора, хоча нижча, а все-ж далека від нас.

Не той корабель, на який ми всіли і котрим пливемо по морі, обіцяє нам багато надій і невідомої будучности, а той, що саме побіч нас проплив і ген-ген в далечині згубився, а тільки ще високим стовпом диму дає про себе звістку під блакитним небом. Рожа, яку тримаємо в руках, не рівня тій другій, що в якійсь містичній чарі, повна обіцянок, завітала побіч неї на куді. Місто, де ми не були, повне казочних мож-

Довкола православно-церковних справ.

II.

Скликання Собору ще остаточно не вирішене, все ще йдуть розмови та підготовча акція. В таких умовах українське православне громадянство в масі може займати лише вичікуючу позицію. Митрополія взяла на себе відповідальність за Собор, бо на власну руку приступила до його організації. Вона й у цьому випадку не питала опінії українського православного громадянства, адоволяючися щонайбільше вислузанням думки кількох поважних одиниць.

Але не хочемо цим сказати, що українське православне громадянство не доцінює ваги Собору. Цілком навпаки. І наскільки вже митрополія ринувлася на скликання Собору — українське православне громадянство чекає на остаточно вислід боротьби за Собор та стоючи на давньому принципіальному становищі, що Собор потрібний коли йде до скликання його — візьме у ньому участь.

Факт, що в останній боротьбі митрополії за Собор українське православне громадянство поправді стоїть збоку, як глядач, є льогічним вислідом тої політики митрополії, яку вона переводила протягом останніх дев'яти років. Ця політика досить прозора: коли йшов натиск на митрополію з боку уряду — тоді вона шукала порозуміння з українськими громадськими чинниками; коли знаходила вона спільну мову з урядом — тоді випроваджувала в поле українське православне громадянство. Ніхто не заперечуватиме, що ця політика є „мудрою“ для утримання рівноваги самою митрополією на вузькому вітвінку її формально-правного положення, як керуючого органу Православної Церкви; але також кожний признає, що ця політика розбила саму Церкву на ворогуючі табори, внесла веснокі в нутро Церкви, спровоцила велику проблему загального устрою Православної Церкви до дрібязкових справ, у яких непотрібно заборобувалася увага українського громадянства на місцях. Для розв'язання цих маломістечкових справ викадало стільки енергії віруюче православне громадянство, що не було вже часу на заторкання ширшої проблеми, якою є проблема Православної Церкви під Польшею, як православно-церковної організації віруючих. Боротьба за Собор (церкву) у Володимирі, справа о. Івана Губи, остракізм свяц. Н. Абрамовича, переведення організації на місцях, голосна епопея з Луцьким Чеснохрестним Брацтвом, подорожі „рип“ з Володимира до Варшави — все це місцеві справи (виключаючи хіба справу Чеснохрестного Брацтва), біля яких зводили

ливостей і несподіванок. А коли туди звійдемо, — сіра буденщина.

Звук рога або сопілки в тихім, далекім лісі під вечір... — Що за незбагнена краса, аж дрозю нас проймає... викликає найкращі спомини, мелодії всього минулого... А тимчасом це може тільки невдатна спроба сільського музиканта, який в ту пору не мав що ліпшого до роботи і вбивав свою нудьгу. Гість, який відмовив і не прийшов, цікавіший, ніж присутній; жінка, якої ніколи ми не бачили, найкраща. Слово на-пів обірване, недосказане — найглибший зміст з довгої розмови.

Над всіма річами в світі розпростерте якесь незгублене чудо неприязности. Усе лишається для нас так довго приваблює, як довго завішене в царині чогось можливого, чогось подуманого, вимріяного.

У всьому, що ми здобули, пропадає чар можливости. В обмеженні розвівається сон безмежности, що нас так довго кликала. Останньої мрії, останньої суті річей не осягне той, хто хоче схопити можливість в тверді межі дійности. Щастя це таємнича, блакитна, казкова птаха, що десь далеко співає, а завсіди там, де тебе нема. Не пробуй за нею гонити і її ловити! А як що ти її справді зловив і з радістю тримаєш в руках, то знай, що ти рівночасно влучив в її серце!

Слава, щастя, достатки, — хто це все придбав, той переконався, що це звичайні, буденні річі, яких не варто було і здоганяти. Правдиве щастя — поза межами дійности, в безмежній ідеалів, в запереченій дійности.

Не те справжнє щастя, яким ось жнемо, не та любов, яку здобули, не та розкіш, якої заживаємо стали не для нас правдивим щастям, а той далекий світ мрій, недоступний, недосяжний, що став предметом нашого бажання, нашої туги. Тому то все, що минуло, для нас завсіди найкраще і за тим тужимо.

Тужимо за молодими літами не тому, що вони були дійсно найкращі, а тому, що вони ніколи не вернуться. Тужимо за минулим коханням, бо воно видається нам серед сірої дійности найідеальнішим і найчистішим, бо непобудним. Якими чудовими, шляхотними барвами змальовуємо ми кохану особу! Тільки то-

бія українські церковні авторитети, розв'язували руки митрополії, яка, зрештою правила, як хотіла.

І коли вібрати всю енергію, яку українське православне громадянство витратило для побороження цих місцевих труднощів, в одну силу — то вона без сумніву розвинула би бодрі одну проблему: *обсадження волинської епархії українським єпископом*. Та, проте, ця переважна справа зводилася до того, що на засіданнях Церковного Комітету завжди констатувалося, що нема кандидата на єпископа, бо один, хто міг би бути цим єпископом — є жоватий; другий, хоч і не є жоватий, але хоче одружитися і не дає своєї згоди на перехід до духовного стану; третій, хоч і українець, і монах у чині архимандрита, не по-добається більшости Церковного Комітету і т. д.

А тимчасом другий архимандрит висвячувався в чин єпископа, заміщував у палатах кремльовського монастиря й правив консисторією волинської епархії. Ба, навіть змілював українця на посаді ректора православної духовної семінарії. Цей другий архимандрит не був вже українцем, а москалем з походження й виховання. І як москаль — не потрібував похвалитися чи не по-добається більшости Церковного Комітету.

Взагалі, церковні справи вимагають того, щоби їхнє ведення находилося в руках інтелігенції, не обтяженої політичною боротьбою за інші цінности та працею на інших вітвінках громадської діяльности. Чи не могло досі повстати, наприклад, релігійне товариство на Волині, як авторитетне заступництво інтересів православного населення? Чи не могло воно відбувати збори, візди, аніети? Чи не могло видавати так потрібний для всіх об'єднаний релігійно-громадський часопис і формувати в цей спосіб громадську опінію? Чи не могло воно переводити богослужбові книжки на українську мову? І хто краще міг би ваятися за цю відповідальну працю, як не наша інтелігенція на цілочно-західних землях, досить — треба признати — багата на інтелектуальні сили?

На жаль і в цій ділянці спостерігаємо цілковиту пасивність інтелігенції, яка тягне ще й досі ярмо психічної неволі як спадщини по московській культурі, коли віруючий інтелігент був синонімом реакціонера і коли атеїзм був ознакою поступовости!

Народна маса *вірує*, але не має культури, інтелігенція має культуру, але не *вірує*. А в той же час питання навіть не полигає у „віруванні“ чи „невіруванні“, а лише в тому, чи бути Православної Церкві фортецею московського духа, чи підвалиною української національної ідеї. І фальшиво думає наша інтелігенція, що це пита-

му, що її нема при нас. А нехай би вона лише з'явилася — розвіється чар!

Ось та особа живцем стоїть перед нами. А проте той чар, яким вона нас здалеку вабила, той ауреол, в який ми її вбрали, ті його перли і діаманти чомусь так розсипалися..., а перед нами стоїть звичайна людина.

Ах, це кохання! Воно нам найбільше шепче до вуха, розповідає, обіцяє, а в дійности не уміє нам дати правдивого щастя. Вона саме найбільше — хоча сама цього невідома — приносить нам розчарування. Ми так довго щасливі — чи можна взагалі це називати щастям? — як довго ми мучимось і вганяємо за фантамом кохання; коли хочемо його стягнути з височин на землю, щоби став формою і тілом, миттю все розприскується, а нам на устах лишається лише терпкий усміх досвіду і розчарування. Бо тою особою, яку ми бачили в своїй уяві, була людина наших снів, нашої вимріяної краси, якої на світі ніде нема. Це була людина, окружена сяблом і чаром, який був даром нашої власної душі. Це була людина, що виділа нашу любов через призму туги і снів, людина, з якою дійсно земна особа мало має що спільного і є лише її слабою, недосконалою відбиткою.

Тому то любов, правдива любов, це вічне шукання, запоморочена подорож з самоти в — самоту. І тому щастя любови тримаємо в наших руках, або померше, або — не тримаємо його зовсім.

Блеск на височинах, таємний звук з далечинь, занебжане свято, чуже місто, невідома людина, далекий край і чудова музика життя, від якого ми далеко, все, що можливе, що могло би статися, все що не є, а що не може бути, а що — пречинь може є... та ота глибока, незбагнена, а все до нас усміхнена тайна неприсутности — ось далеке, недосяжне щастя. І де маємо ми його найти? Ціле життя співає нам лише пісню трагедії і заперечення. Навіть та могутня сила, якою є кохання і до якої ми ціле життя зітхаємо, слухає тої сумної пісні і признає — своє безсилля.

— Щастя, де ти?

— Там, де тебе нема...

ня виключно національної політики. Ще більше воно в питанні національно-громадської праці, цінніям не стільки сьогодняшнього дня, як нашого завтрашнього.

Всі далі кажуть про те, що українська церква справа переходить зі стану депресії в стан активізації. Передовсім у зв'язку зі справою скликання Собору. Але й розчарування, що повстало в українському громадянстві північно-зах. земель, як наслідок легковажної політики декотрих наших православних „церковників“, уступає місце здоровому зацікавленню церковними справами, оцінюваними з погляду ширшого національного інтересу. Проте, для пасивності північної української православної інтелігенції нема оправдання. Ця пасивність є надзвичайно прикрою, бо свідчить про атавізм пережитої неволі. Незалежно від Собору і його праці, українська інтелігенція зобов'язана взятися за велике завдання щоденної праці над обміркуванням, утрускуванням і спредизуванням цілей українського православно го громадянства, як і виробленням метод праці. Цій справі найкраще може прислужитися національно-громадське православне товариство, яке видавало би релігійний орган, як трибуну української православної громадської opinio в церковних справах.

Олександр Ковалевський.

До індійських подій.

Хто така Сароджині Наїду?

Телеграми з Дарсану повідомили, що індійську поетку Сароджині Наїду англійська поліція арештувала, коли вона проводила наступом 2.000 добровольців на магазин соли.

Земляки називають Сароджині Наїду „першою та одинокою жінкою Індії“. Наїду, наслідниця Ганді, живе подвійним життям, має наче два профілі. Перший — це портрет великої англійської поетки, вихованки британських університетів, члена королівського літературного товариства, авторки кількох томів поезій, з яких найзамітніші „Золотий пил“ і „Птах часу“. Кохання, танець, весна, дитина, квіти, ліс, мрійники, бурляки, сум, смерть, людська доля — це теми її глибоко ліричних поезій. Барвно бачить красу світа та поважно глядить у душу людини. Також матері, володарці Індії, присвячує свої поезії.

Попри англійську авторку є в ній індійська жінка, віддана своєму народові, феміністка, вічева бесідниця, пропагаторка та дипломатка, що веде симпатії для індійського руху.

Сароджині Наїду сьогодні 52 роки. Вона дочка доктора Чатопадая, славного брамінського вченого, педагога та міністра шкільництва. Її мати також писала бенгальські поезії. Родилася в Гайдерабаді, в могомеданській державі. Як 15-літня дівчина зазнала злість зі своїм будучим чоловіком, сином знатної раджпутської родини. Не годилося дочці славного браміна через одруження знизитися до чоловіка, що походить із військової касты. Сароджині вислають в Англію. Там вона студіює, пізнає англійську культуру, головню літературу. При допомозі своїх англійських літературних приятелів, головню сера Е. Госсе, видала свої перші поезії. Вони мали успіх. Молода поетка посередничить Заходові в пізнанні індійської культури. Ціла Індія обурена одруженням молодої жінки. Молодіть бойкотують. Тоді Наїду живе для своїх четверо дітей, є зразковою господинею, матірню, жінкою.

Після амрітсарської трагедії, яка потягла за собою багато жертв, Наїду присвятилася політиці. Стала провідницею жінок, організує їх, закликає до громадського життя. Її великий талант красномовства веде її прихильників, її обожають, а Індія має чимраз більше симпатій. Між англійськими членами Лейбур-Парті має приятелів. Студіює положення індійців у Південній Африці. Її вдається поліпшити їх суспільне положення. У 1925 р. була головою Індійського національного конгресу, в 1928—29 році подорожувала по Америці, виголошувала промови, переконувала. Минулого року брала участь у жіночому конгресі в Берліні. Була й у Празі, де зазнала злість з президентом Масариком. При славному приїзді, яке їй приготували земляки після повороту у рідний край, відкланкала до згоди між могомеданцями й індійцями, пригадувала своєму народові принципи політики супроти меншин, основаної на поважці нац. меншин. Наїду не має власної політичної програми. Її значіння лежить у силі її особовості, в ясності мети, якою є воля народу. Від Ганді переняла принцип пасивного спротиву, але вона не є така радикальна, як він і має багато прихильників і серед могомедан. Індійці її обожають. Небгато жінок осягло такий вплив, як Наїду. Образ жінки, окруженої поважкою, яка чекає, що здобуде те, що належить її народові, гарний тит. що зпоза його наїданости просвічує велика віра цілого індій-

ського народу в остаточну перемогу справедливості. За Наїдою з її пасивним спротивом стоять тисячі й тисячі індійців. Не будуть воювати збройно, а меч, як це колись проголосила Наїда, буде викутий лише з їх костей. Немає індійців жертв, на які вони не були б готові, щоб здобути волю.

За зміну статуту.

Надзвичайний Загальний Збір „Рідної Школи“.

В четвер, 22. ц. м. зібрався у Львові в залі „Ремісничої Палати“ Надзвичайний Загальний Збір Товариства „Рідна Школа“ для вирішення одної справи: зміни статуту Т-ва. З огляду на те, що Збір скликано на будний день, явилось на ньому всього 110 умандатованих делегатів, які далеко не заповнили великої залі. Зате є з того та видима користь, що наради мають наскрізь діловий характер і відбуваються в атмосфері річовості і спокою. Пова делегатами в на Зборах ще й кільканацять звичайних членів, що в характері гостей розсіялись на галерії, а також кількох представників преси.

Збори створив точно в год. 10. голова „Рідної Школи“ радн. Ілля Кокоруд, що попитав присутніх і подав до відома, що Збір скликано виключно для ухвалення нового статуту. Опісля посол М. Струтинський зreferував проєкт нового статуту Т-ва, перейшовши всі намічені зміни в подвійних параграфах. Дрібних змін у тому статуті доволі багато, але вони менше важні. Найважлишу зміну передбачує новий статут у § 25, який каже, що виконним органом Т-ва є Дирекція, зложена з трьох платвних директорів (або їх заступників), начальників відділів: адміністративно-фінансового, організаційного і шкільного. При цьому референт зазначив, що є ще й інший проєкт (дир. Кузьмовича), по якому агенда Т-ва мав би вести один почальний директор. З уваги на те, що зміна статуту „Р. Ш.“ справа великої ваги, від рішення якої залежатиме або поважний розвиток Т-ва або такий-же його упадок, референт просить делегатів висказатися до тично запропонованих змін статуту з найбільшою розвагою.

В дискусії генеральній промовив перший д-р Ревюк, який заявив, що зміна статуту „Р. Ш.“, яка має таке далекосягле значіння, як слід не підготовлена, а тому делегати не в силі нині висказатися, чи пропонувані зміни доцільні, чи ні. Дальше вказав на деякі непослідовності в статуті або на точки, що мусять викликати менше чи більше застереження. Промовець переконаний, що з нинішнім статутом Збори не дадуть собі ради і тому ставить внаслідок, щоби нинішні Збори не ухваливали нового статуту, тільки уважали себе анкетною, якої голос буде основною напрямкою для доцільного вирішення цієї важкої справи.

Подібне становище заняв і д-р Ваньо, що зголосив дощупу промову, в якій намітив м. ін. і шпаяти, що довело до того, аби „Р. Ш.“ стала справді воєнаціональною установою і була як слід матеріально забезпечена. Промовець бажав би оперти організацію „Р. Ш.“ на обов'язковості, а не на зєбранні, так, аби „Р. Ш.“ мала під собою якнайтривкіші підвалини й об'єднувала справді весь український нарід. Д-р Ваньо заявився проти Дирекції, а за виробленням організаційного статуту для службовиків „Р. Ш.“

З черги промовляв дир. Кузьмович, що прихилився теж до думки уважати нинішній Збір анкетною в справі цього статуту. На думку бесідника в запропонованому статуті є дещо неясного, а дещо нецільового, тому слід наперед усі ті зміни основно передискутувати і щойно згодом їх ухвалити.

Промовляв ще студ. Кравців, що ввазував на деякі хибні нові статуту, і проф. Гриньєський, який вступив різко проти проєктованої у статуті Дирекції, котру слід зовсім счеркнути, бо вона в нинішніх умовах і нецільова і просто неможлива, а зате заявився за збільшення праці і сирпленням довіри до „Р. Ш.“ серед нашого загалу.

Дискусію замкнуто, після чого промовляв ще коротко: проф. Березовський, що поставив внесення усунути з денного порядку зміни статуту, а зате перевести над цією справою дискусію; д-р М. Коновалець, який вказав на те, з якою увагою підготувала цю справу Головна Управа і який погодився також на те, аби Збори уважали себе анкетною; і вкінці референт

У РУМУНІІ передплату на „Діло“ треба посилати на адресу Дмитра Геродота. Тамже можна дістати всі українські журнали та новинки книжкового ринку. Адреса: Dmytro Herodot, Strada Delea-Veche, 45. Bucarest IV.

пос. Струтинський, що іменем Гол. Управи приєднався до становища всіх попередніх промовців, себто заявився за тим, аби Збори не рішали зміни статуту, тільки перевели в цій справі дискусію.

В голосуванні зібрані делегати прихилились однодушно до цього становища і таким чином Збори для зміни статуту перемінилися в анкету.

В цьому місці заряжено коротку перерву.

По перерві розпочалася наскрізь ділова дискусія, в якій забирали ще раз голос майже ті самі промовці, що передполуднем. З нових учасників дискусії відмітимо проф. Дрогомирецького з Рогатина, що домагався м. і. ухвалення прагматики для службовиків „Р. Ш.“, й о. прап. Кунницького, що обстоював думку про доцільність Дирекції в „Р. Ш.“ з тим, що її остаточне оформлення спредизує кодифікаційна комісія. В цьому розумінні й прийнято остаточню відповідну постанову, за якою заявився більшість учасників Зіду.

Замкнув Збори короткою промовою в год. 5. попол. о. мітр. Базюк, в якого руках спочивав їх провід пополудні.

Що є і що не є політикою?

(Лист до Редакції.)

Львів, дня 20. травня 1930.

Високоповажаний Пане Редакторе,

Просимо Вас не відмовити надрукувати на сторінках Вашого часопису отсю нашу заяву:

У спростуванні управи кооперативи „Українське Народне Мистецтво“ і редакційної колегії журналу „Нова Хата“, яке повилало до статті п. М. Рудницької під вище наведеним заголовком („Діло“ ч. 109. в 20. травня ц. р.) находимо деякі невідлі з правдою твердження, які зачіпають нашу установу та її Головного Виділа. Тому вважаємо своїм обов'язком довести до відома Філії і Кружків Союзу Українок та ширших кругів громадянства, що слідує:

1. В уст. 2. цього спростування заперечується факт, що кооператива У. Н. М. була заснована заходами С. У. у Львові, а твердиться, немов вона була заснована з почину промислової секції С. У. Таке ставлення справи не відповідає правді тому, що секції, які існують при Головному Виділі С. У. не є самостійними установами, а існують лише як виконний і технічний орган Гол. Виділу. Тому признання, що кооперативу „У. Н. М.“ засновано секцією С. У. є тим самим твердженням, що „У. Н. М.“ повстало з ініціативи „Союзу Українок“. (Докази: Статут С. У., правила секцій, протоколи засідань Гол. Виділу).

2. У тому самому устуні находимо довір під адресою телерішнього Гол. Виділу, що його члени не цікавились у 1925 р. відновленням кооперативи У. Н. М. Ясна річ, що це не є ніяким закидом проти Гол. Виділу, як цілости та не зменшує прав і обов'язку голови С. У. і Головного Виділу, як централі всіх жіночих організацій, цікавитись кооперативою „У. Н. М.“ та слідувати за напрямом її діяльності.

3. Відносно закиду поміщеного в уст. 5. спростування, немов С. У. надіслав „Новій Хаті“ резолюції своїх Загальних Зборів з тримісячним опізненням і тому поносить відповідальність за їх непомищення, стверджуємо в цілому рішучістю, що Головний Виділ вислав резолюції до всіх часописів рівночасно. Коли „Нова Хата“ не помістила резолюції у своєму найближчому числі, себто в числі за лютий ц. р., Головний Виділ вислав їх ще раз порученням листом, бо заходила можливість, що попередня посылка, вислана як друк, не дійшла до рук редакції „Нової Хати“. Одначе „Н. Х.“ не надрукувала і тим разом резолюції (себто в числі за березень ц. р.) та навіть не відписала на письмо Гол. Виділу. Тоді то Гол. Виділ доручив голові п. Рудницькій вислати причину непомищення резолюції Заг. Зборів в устий розмові з директоркою „У. Н. М.“ п. Макух-Павликовською. П. Макух-Павликовська дала п. Рудницькій слідуочу відповідь: „Нова Хата“ не помістила резолюції С. У. тому, що безпосередню передатим редакторка „Н. Х.“ п. д-р Фуртак-Деркач без відома управи кооперативи відмовилася помістити аналогічні резолюції проти більшовицького терору, ухвалені Чехо-Словацькою Лігою миру й свободи. Хоча управа кооперативи не погоджується з тим самочинним поступком п. д-р Фуртак-Деркач, то „для консеквенції“ мусяла відкинути також претираданські резолюції Загальних Зборів С. У. Такого роду „вяснення“ не могло вдоволити Гол. Виділу і тому він доручив своїй заступниці піднести цю справу на Заг. Зборах кооперативи „У. Н. М.“. Одначе на тих же Заг. Зборах подала друга директорка, п. Стефанія Чижович інші мотиви непомищення резолюції С. У., а саме, що резолюції буніт-то були за довгі шо лист С. У. до редакції „Н. Х.“ у цій справі був нечемний (на ділі лист був дуже чемний, писаний у товариському тоні, що стверджено з міс-

EUMIG HARTLEY - то найвища класа!!!

Незрівняний в своїй доброті! — Велика селективність! — Велика сила і ідеальна чистість відбору! — Вилучує під гарантією фабричну локальну стацію!

Сотні листів з подякою свідчать про краще, прямо пробове, значіння цього радіоапарату на полі радіоної техніки. **тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-ламповий радіоцій апарат!**

Генеральне представництво:

ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ
Львів, Леґіонів 1. — Телефон ч. 458 і 459.

ця на Заг. Зборах). На запит, чому редакція „Н. Х.“ не відписала на лист С. У., п. Ст. Чижович подала як причину, що С. У. не долучив поштового значка на відповідь. Докази: книга переписки С. У., копії листів, протоколи засідань Гол. Виділу.

4. В уступі 5. робиться Гол. Виділові тяжкий лайки, немов то він „свідомо“ пропустив ту резолюцію своїх Заг. Зборів, яка дотичилася кооперативи „У. Н. М.“ Цей лайки опрочадуємо з цілою рішучістю і беручи на свідків делегатів наших філій і Кругків, присутніх на Заг. Зборах С. У., стверджуємо, що резолюції подані до преси і розіслані об'явником нашим Філіям і Кругкам є згідні у своєму змісті з резолюціями, ухваленими на Заг. Зборах, та що Гол. Виділ, виконуючи наложений на нього Заг. Зборами обов'язок, перевів лише стилістичну редакцію тих резолюцій. Докази: протокол останніх Заг. Зборів С. У., протоколи засідань Гол. Виділу, об'явник С. У. ч. 1. з 1930 р.

5. Теперішній Гол. Виділ не може понести відповідальності за те, що в минулих роках не надіслано постанов Заг. Зборів редакції „Нової Хати“ (уст. 5. спростування). Стверджуємо, що на протязі півтора року, себто від коли Союз Українок працює під проводом теперішньої голови і виділу (який з дуже малими змінами є такий сам, як попереднього року) ми робили всі спроби навазати найкращі дружні відносини з кооперативою „УНМ“ (наприклад: скликання Союзом Українок анкети в справі спільної акції плекання народного мистецтва і зберігання народної нощі, присвячення цієї справи 2 рефератів на Заг. Зборах С. У., запрошення „У. Н. М.“ і „Н. Х.“ на товариські сходини та на наші Заг. Збори і т. і.)

Про прихильність С. У. до „У. Н. М.“ свідчить також факт, що коли тільки доходили до нас якісь заміти відносно діяльності „У. Н. М.“ або його журналу, ми в найкращій інтенції інформували про них управу кооперативи. І так, коли літом 1929 р. Союз Українок Канади звернувся до нас з зажаданням на „Нову Хату“, що вона вигважує журнал п. з. „Робітниця“, яку видають у Канаді комуністи, тоді голова п. Рудницька і місто голова п. Шенарович інтерв'ювали у цій справі у п. Макух-Павличковської. В присутності наших заступниць зробила п. Макух-Павличковська з приводу замітки про „Робітницю“ докір редакції п. д-р Фуртак-Деркач, у відповідь на що редакторка назвала становище Союзу Українок Канади „зоологічним шовінізмом“. Таксамо, коли дійшло до нашого відома, що радянський відекоауль Григорієв твердить, немов „У. Н. М.“ одержало від радянського уряду 2.000 доларів, ми льобально довели це до відома кооперативи, зачннн таким чинном змогу очиститись з цього закиду.

6. Стверджуємо, що п. М. Рудницька виступала на Заг. Зборах кооперативи „У. Н. М.“ не у власнім імені, а як уповноважена представниця С. У. і в такому характері звернула увагу на деякі аспекти промахи журналу „Нової Хати“. Неправдою є, немовби п. М. Рудницька ставила внесок перемінити „Нову Хату“ на громадсько-політичний журнал (уст. 9. спростування). Говорилось тільки про потребу сильнішого підкреслення громадського характеру журналу (на минулорічних Заг. Зборах піднесла цю саму справу п. К. Малицька), але голосування над тим побажанням не було. З формальної ухвали абсолютної, яка звичайно відноситься до рахункової сторони діяльності, не можна витягати висновків щодо одобрення дотеперішнього напрямку редагування „Нової Хати“.

7. Неправдою є, що п. Рудницька при голосуванні знайшлася зі своїми внесками у зникаючій меншості (уст. 13.), а правдою є, що одиникий внесок, який п. Рудницька поставила в імені С. У. а саме внесок в справі вибору з членів Надзірної Ради, був прийнятий Заг. Зборами проти внеску п. К. Малицької, яка пропонувала перейти до дзвєнного порядку над кандидатурами, виставлєними Союзом Українок. На три опорожені місця у Надзірній Раді запропонувала п. Рудницька в імені С. У. 6 кандидатів, а яких дві (п. О. Бачинська зі Стрия і п. Ракова) були вибрані Загальними Зборами одногослосно, а третя (п. Бонковська) більшістю голосів. Щодо другого внеску, а саме, щоб пообавити С. У. дотеперішніх його статутних прав виставляти кандидатів до Надзірної Ради „У. Н. М.“, то внесок цей вляшов не від р

Рудницької, а від п. Малицької. Проти цього вступила п. Рудницька в імені С. У., але більшість Заг. Зборів пішла дійсно за внеском п. Малицької, не зважаючи на становище Ревізійного Союзу, який застерігся, що до правосильної зміни постанови статуту Кооп. „У. Н. М.“ відносно способу вибору Надзірної Ради треба наперед уникати згоди Ревізійного Союзу на таку зміну і поставити цю справу на порядку нарад Загальних Зборів.

8. Вкінці вважаємо за наш обов'язок стати в обороні голови С. У., якій авторки спростування, роблять тяжку кривду, закидаючи їй, що вона свідомо діяла на некористь кооперативи У. Н. М. Стверджуємо, що закиди, які п. Рудницька піднесла в імені С. У. проти напрямку „Нової Хати“ на Заг. Зборах „Укр. Нар. Мистецтва“ не були на Заг. Зборах опрочинені як безпідставні, наспраки ні один з тих закидів не найшов адовольючої відповіді зі сторони управи У. Н. М. В дискусіях переведених на Гол. Виділ С. У. в справі відносин з кооперативою У. Н. М. і журналі „Н. Х.“ п. Рудницька завсідн впливала на рішення якнайбільш компромісові і лагідні супроти кооперативи У. Н. М. Коли наприклад поставлений був на Гол. Виділ внесок, щоб з уваги на відкинення „Новою Хатою“ резолюції З'їзду С. У. звернутися до Філій і Кругків С. У. з заявом відмовити дальшу піддержку цьому журналові, тоді голова п. Рудницька рішучо противилася тому внескові мотивуючи, що не слід нищити національну установу, а лише треба змагати до переведення в ній саванції відносин, себто усунення з неї кількох одиниць з інтернаціонального табору. Докази: протоколи засідань Гол. Виділу.

9. С. У. поділяє становище п. інж. Юліана Павличковського, що „у проводі наших національних установ одиниць антинаціональної заправки або „рєдвоєнцям“ не місце! Стан, який під тим оглядом сьогодні декуди йстаете — неприродний і шкідливий!“ (згляд „Діло“ ч. 108 з 16. ч. м.) Ми нічого іншого не бажаємо, лиш усунути цей „неприродний і шкідливий стан“ у кооперативі У. Н. М. та в журналі „Н. Х.“ та віримо, що жіноцтво цілого краю, зорганізоване в Філіях і Кругках С. У., яке недавно на Заг. Зборах нашої установи наділило нас своїм довіром, солідаризується з нами у наших аусиллах до переведення непохитної національної лінії в усіх жіночих установах.

Ухвалено одногослосно на засіданні Головного Виділу „Союзу Українок“ дня 20-го травня 1930 р.

ЗА ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК:
О. Шенарович, Н. Войнаровська,
заступниця голови, секретарка.

Наступ 7000 індійців.

З Лондону повідомляють: Після першого наступу на складі соли в Дарасані, якому проводила (арештована опісля) поетеса Наїду Сароджіні, індійці утворили новий відділ із сім тисяч людей, що знову наступив на саліни. До противаступу пішло 500 полісменів. Бій тривав більше ніж дві години. На побованці остало 300 закривавлєних і поранєних бамбусовими дрэчками індійців. Наступаючі мали дожити до перетинання кільч. дротів, якими окружені були саліни. За наступаючими йшов відділ інд. червоного хреста, що ніс поміч ранєним.

Б. міністр Чехович виступив із ББ.

Бувш. мін. Чехович соймовий посол із клубу ББ. у письмі до президії ББ повідомляв, що злочинець виступлення з ББ. Журналістам сказав Чехович, що бажав, аби справа його обвинувачення за переступлення бюджету була якнайскорше поладнана.

Шпіонажа 1

„Газета Поранна“ повідомляє нібито перед кількома днями поліція викрила у Сх. Галичині, головнок у коничинєцькім повіті шпіонєську аферу, якої нитки сягають і до Львова, бо в у Львові переведено арештування в зв'язку з тією справою. Влада безпеки, твердить агад. часопис, від довшого часу піддала обсервації Олену Бураковську та Мих. Стефанішинна в Коничинцях, проти яких нібито мали докази, що займаються шпіонажем. Інвіліація нібито дала докази, що згадані особи мають зв'язки з агентами чужої держави, яким доставляють інформації. Стверджено теж нібито, що для Бураковської та Стефанішинна працювали особи, про яких спершу годі було вірити, щоб вони могли займатися шпіонажем. Особи ті це: Тад. Янклевич, урядовць староства в Коничинцях, д-р Лев Бекенбах аля. кандидат із Гусятин. Усіх чотирьох арештували. Крім того нібито ствердили, що для Бураковської та Стефанішинна працювала ще одна особа, що доставляла дуже цінні дані з госп. діянки. Це урядовць Банку Господарства Краєвого у Львові Юліан Грабович (зам. пош. вул. Зелений 3, 50). Грабовича арештували.

О П Е Р А Т О Р 1831 13-16
Д-р Д. Сассовер
Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38-31
Хірургічні недуги. **ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.**

З судової салі.
Присуд у розправі за вбивство С. Твердохліба.

Дня 22. травня оборонець д-р Західний поставив ряд вносєнь, а саме як: 1) відчитання урядової переписки в справі приставлення на розправу св. Вечоркової. 2) відчитання статт. „Діла“ з 29. пересня 1930 р. для доказу, що справа обвинувачення Пшештоцького старшини української армії в Позефоні мала еротичний підклад. 3) відчитання записок за шодєвників про самоубийчий замах Вечоркової в грудні 1924 р. на доказ, що вона є в стані психози. 4) відчитання листа Ілька Мандія в Братиславі з 7. III. 1930 р., в котрім той Мандій твердить, що Пшештоцька любила фантазувати. 5) оглянення одної фотографії з 1921 р. на доказ, що за кілька літ Пшештоцька змінилася так, що оба. Пасіка мін П не пізнати. 6) відчитання свідчення моральності виставленого вїтмом у Білоторші. 7) відчитання шк. свідочств обвинуваченого, що він скінчив п'ять клас реальної школи, отже вчився.

Трибунал після наради прихилився до вносєння 1, 5 і 6. Інші відкинув.

Опісля відчитано питання для лави притяглих. Перше питання йшло в напрям дубітубства, друге в напрям публічного насильства (обвинуваченому закидають, що брав свого часу участь у нападі на Ставропіль) і третє в напрям співучасті в убивстві.

Опісля прокуратор д-р Мостовський у довгий промові мотивував акт обвинувачення. Після прокуратора вголосив майже 3-годинну промову оборонець д-р Західний, виказуючи безпідставність обвинувачення, що основале головно на невірдоєстєйних з'янаннях Пшештоцької-Вечоркової.

Після промов присягалі судді пішли на нараду. По хвилі вернулись та зажадали скреслення з першого основного питання слів „зрадливо-підступний“. Трибунал зголився на це а присягалі судді знову пішли на нараду. В год 4. голова лави присяглих відчитав вердикт, на основі якого присягалі судді на перше питання в напрям душеубства з викресленням слів „зрадливо-підступний“ відповіли 5 голосами „так“, 4 голосами „ні“. Питання друге про злочин публ. насильства присягалі судді заперечили 12 голосами, а відповідь на третє питання з причини потєрєдження першого питання віднала. Трибунал після наради на основі тієї ухвали присяглих судді засудив оба. Пасіку на кару 10-літньої тюрми з прирєвєленнєм ажитєції з 3. травня 1925 р., на основі якої арештували йому 1/3 часть визначєної кари. Як злічєнєчє обєтавини суд прийняв факт, що обвинувачений не був ніякоє караний та що в зниктє зникнуваного йому вичаку не мав ще 20 літ. Оборонець д-р Західний вавовів, що внесе касацію. Прокуратор не заявився. На салі розправа була мати обвинувачєного, яка присуд приймла рєшєнє платєчє.

Кілька тисяч бочок пива на привітання „Цепеліна“.

(АТЕ) З'їзду з ост. радіотєлєграмом. Цєпєлєв був 24. травня в год 3 і пів середєм проп. часу 1330 км. від Пернабука. Взяв 10. год. верєлєтєтє на лєтєнєм. У Пернабуцє роблять приготєвання для привєту „Цєпєлєна“. Мєспрєвадєли кілька тєчєтє шкє. нє вєлєть на вєлє народньому банєтє.

Новобранці усталили барикади?

ПАТ чєрєдємєчє в Ілєзі Підлєської що в Сімєтичєх вєобранєцє рєчєнна 1904 у нєтєрєрєому стані почали на вулицєх авантюри. Колиж побачили, що надхєлєть полїція, усталили барикади. Полїція вєчєрєє скєрє атєкєдувала, а арєштєваннєх вєрєтєла вєрєскоєдє владє.

Сирія — рєспублєкою.

Вис. Французький комисар Левантєв дє Повєсо промудєлуванє нову конєтєтуцію Сирї, що поєклякає до життє скрєсьєську рєспублєтику з прєзидєнтєм, музулманєннєм і парлємєнтєм, вибєраннєм що 4 роки. Уступє і-ня конєтєтуції пєсталєвляє, що окр. Олєксандрєтє в далє мєє користуватєсь привїлєєм ширєкоє аєтєномї. Спеціальнє пєсталєновє лабєрєдєчєуть права і обєв'язкє Франції як мандаторки аж до хвилє заклєчєннєя дєговєру, що за згодоє Ліги Наций означєть точєно умовєлєнє привєрєдєтуванєня принєчєлє мандаторкоєго устрєку згїлєно з пактєм Ліги.

УРЯДОВО ДОЗВОЛЕНА ЦІЛКОВИТА ВИПРОДАЖА ШОВКОВИХ ТОВАРІВ з причини ліквідації того відділу в фірмі Wilhelm Strum, Львів, вул. Боїмів ч. 9.

3 днем 1 червня ц. р. здержуємо висилку нашого часопису всім Вп. Передплатникам, що залягають з передплатою.

НОВИНКИ

— Черче. Відкриття першого сезону дня 1. червня. В першому сезоні знижені ціни. Перспекти і подрібні інформації висилає управа заведення. — Черче, почта Рогатин, або Дирекція Спілки — Львів, Ринок 10/І. Центробанк.

— Паперові 5-золотівки треба вимінати до 30. червня. Польське мін-ство скарбу пригадує, що 5-золотові банкноти з датою емісії 25. жовтня 1926 р. втрачають характер правного платничого засобу з днем 30. червня 1930 р. Від 1. липня 1930 р. до дня 30. червня 1932 р. ті банкноти можна вимінювати в центральній державній касі, скарбових касах і в відділах Банку Польського. Після 30. червня 1932 р. згадані установи не мають обов'язку вимінювати тих банкнотів. Пятизолотові банкноти з датою емісії 1. травня 1925 р. стягнені з обігу на основі розпорядку мін-ства скарбу з дня 4. лютого 1929. будуть вимінювати лише до дня 30. червня 1931 р.

— Панахида за душу пок. С. Петлюри. Відділ Т-ва „Український Центральний Комітет“ у Львові сповіщає українське громадянство, що в неділю 25. травня ц. р. в 1. год. дня відбудеться в Свято-Юрській православної церкві при вул. Францішканській в українській мові панахида по бл. пам. Голові Директорії і Головному Отамані військ Української Народньої Республіки Симоні Петлюрі і всіх полягалих за золу України. Панахиду відспіває український хор під управою радн. Т. Купчинського.

— Практичний пасічний курс у Львові. Від 5—9. червня ц. р. Т-во „Сільський Господар“, Львів, Зіморівича 20, влаштує практичний пасічний курс. На курсі викладатимуть наші кращі пасічники. Практичні вправи відбудуться в пасіці Т-ва на Яліаці. Курс є безплатний. За харчі і приміщення старатється кожний курсант для себе. Зголошення просимо слати на адресу: Т-во „Сільський Господар“, Львів, вул. Зіморівича 20.

— Черешні, не редька. У Львові можна вже дістати черешні. За 2 зол. — фунт. Кому за дорого, той покищо задовольється редьківкою — вязанка 10 сот.

— Гинуть як мухи. Урядовець львівського т-ва обезпечень Шимон Герштал застрелився в поїзді в дорозі до Варшави. — У селі Турника (Жовква) під час бійки парубки пробіли ножем Василя Шербу. — У селі Блишчоводи (Жовква) хтось застрелив селянку Параньку Кіт; підозрівають мужа, який буцімто вийшов зі села. — У Кудобинцях (Зборів) найдена на полі граната розірвала 17-літнього Василя Рибаса. — У Станиславові повісився власник крамниці з обую М. Кліновський з причини фінансових клопотів. — В Балацький зі Скваряви пробував їхати зі Львова залізницею без білету, на даху вагону. Перед Красним хотів вискочити та вдарив головою об залізничний міст і згинув.

— Ріжні вістки. Франція купила в державнім англ. банку золота на 2 млі. фунт. шт. — У Румунії є пересвідчення півофіціальних кол, що князь Карло зможе небаком вернутись до краю. — Цього місяця вийде в обіг у Німеччині нова монета 3 марки з портретом славного

майстерзінгера Вальтера з Фогельвайде, в 700-ліття його смерті; монету назвуть „вальтерталер“. — 17. ц. м. минуло 40 літ від першої вистави опери Масканія „Кавалерія рустікана“ в Римі. — У всій Німеччині введуть від 1931 р. підвишку на комірне. — У Румунії появилася масово саранча. — У змаганнях вітрильних пароплавів з Англії до Австралії нагороду здобув англ. вітрильник, що переїхав цей шлях у 110 днів. — Макс Райнгардт має намір вирежисерувати нову тонову фільму Штрауса „Лидика“, або Офенбаха „Париське життя“. — Бернард Шов, що мав приїхати до Варшави на зїзд „Пен-Клюб“-у, не приїде з причини недуги своєї жінки. — 25. ц. м. святкуватимуть у Варшаві 50-ліття наукової праці визначного гуманіста проф. Т. Зелінського. — У Голландії заступають вітряки електричними млинами; стародавні зразки млинів залишаються на спомин у фільмах.

— Зачинили оперу в Катовицях. Опера в Катовицях пішла слідами не одного театру в світі; її бюджет не міг вдержати супроти реальних обставин. Артисти катовицького театру счинили крик, що замість польської опери приїде німецька. На цей крик попливуть імовірно збірки і оперу знову відчнуть на якийсь час. А за той час тонові фільми знову пригадає свою силу. Навіть той, хто може слухати через радіо в Катовицях світових співаків, не потребує слухати місцевих.

— Жертви лікарів у Любеці. Від кількох днів маємо щодня нові вістки, що в Любеці вмирають діти наслідком зашплення їм протичахоточного середника, винайденного вченими Інституту Пастера в Парижі. 18 дітей померло, а 50 є в небезпечі. Німецька преса заговорила про шкідливість винаходу франц. лікарів. Тимчасом проф. Кальмет, учений світової слави і співробітник д-р Гусеї заявляють, що випадки в Любеці мусять бути наслідком якоїсь помилки лікарів, тому, що в тисячах інших перевірених випадків протичахоточний середник давав тільки позитивні висліди.

— Веселі шахісти. В однім мадярським місті (в таких випадках можна назви і не згадувати!) місцеві шахісти прийшли до оригінальної ідеї. Рішили, що фігури на шахівниці можна заступити чимсь розумнішим, ніж патичками, які представляють короля та везу. Королем зробили фляшку шампаня, королевою фляшку старого бургунда, а інші фігури були також фляшками з ріжними родами мадярських вин. Звичайні воики мали в собі занчайну горілку. Гра йшла за... фігури. Кожний, хто виграв якусь фігуру, мусів її випити. Врешті виявилось, що виграв партію не той, хто грав найкраще, бо заки дібрався до короля — не володів уже своєю головою.

— Які хто має клопоти. З нагоди 100-ліття незалежності Бельгії, бельг. король Альберт дістав від португальського уряду святочний дарунок: 24 фляшок мадери й портвейну з 1830 року. Є дарунки, що насувають цілі проблеми: що з ними зробити? Цими проблемами, залюбки займаються ті, що мусять щодня записувати стирти паперу — денникарі. І бельгійські денникарі почали думати голосно: Чи має король випити це вино сам чи... весь бельгійський народ, чи може треба його зберігти на яке дальше свято, може знову на 100 літ пізніше. І рішили: Старе 100-літнє вино треба випивати поволі під час свят у честь незалежності Бельгії при тоаствах на здоровя бельгійського народу.

— Цирк Станевських у Львові, площа Бемянини, в год. 8. ввечером, велика програма 16-и світових атракцій. В суботу та неділю по два представлення: в год. 4-йй пополудні та в год. 8. ввечером.

3 театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ТОСКА“ ПУЧЧІНІЯ. Виступ Голінського.

Приїхавши після закінчення сезону в харківській українській опері до Львова, виступив М. Голінський гостинно у львівській опері в „Тосці“, в якій відспівав свою пописову партію, маларя Каварадосі. В ролі Тоски виступила відома співачка Пятівана, що саме того дня святкувала 10-ліття своєї мистецької кар'єри. А що партію тирана Скарпії співав цим разом молодий, свіжий баритон Плонський, то обсада головних партій цього вечора була справді першою.

Як і можна було надіятися, Голінський підбив собі численно зібрану публіку зараз на вступі першої дії, відспівавши претарно відому любовну арію, що дала ширше поле до попису його могутньому голосові. Вже після відспівання цієї арії публіка уладала йому овацію при отвертій сцені. А після відспівання юрловної пописової арії в III. акті понеслися по сальі справді гураганні оплески, що були голосним виявом признання для праці нашого артиста і його голосу, про який ми на отьому місці вже не раз писали з найбільшими похвалами.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ТРОЯНДИ З ФЛЮРИДИ“ — оперетка. Виступ Кульчицької.

В оперетці помершого недавно передчасно австрійського композита Л. Фалля виступає тепер на сцені міського театру в титулованій партії замість оперової співачки Оконської — примадонна львівської оперетки І. Кульчицька. Її виступам у новій оперетці товаришить постійно великий успіх, бо гарний голос п-ї Кульчицької за останній рік сильно скріпився і вишляхотів, а до того співачка орудує ним незвичайно легко. До успіху співачки причиняється теж добра і свобідна її гра, граціозний танець та гарні строї, що притягають увагу особливо жіноцтва. Обсада інших партій без змін.

Зі спортивного життя.

УКРАЇНА— ЧОРНІ (Ліра).

Відплатні змагання між позичими дружинами, які відбудуться вже в найближчу неділю 25. травня в год. 11. передпол. на гришці Чорних, викликали велике зацікавлення серед ширшого загалу нашого громадянства. Обі дружини, які вправляють під провідом тренера світової слави п. Штрнада, починають набирати доброї форми, яку вже було видно на змаганнях „України“ з „Польовією“ в Перемишлі і „Чорних“ з „Гасмонією“ і „Погонек“ у Львові. Хто хоче побачити інтелігентну, товариську гру, позбавлену всякої брутальності, яка так часто трапляється у змаганнях за мистецтво, хай вибереться на недільні змагання двох чільних дружин!

„БЕРКУТ“ і „СЯН“ У ЛЬВОВІ.

До участі в спортивних ігрищах Сокола IV., які відбудуться в неділю 25. травня ц. р. на площі С.-Б., зголосились обі наші дружини з Перемишля, а саме „Беркут“ і „Сян“. Дружина „Беркута“ розіграє змагання у відбиванці та вошківці зі Соколом IV., а дружина „Сяну“ змагання в код. м'ячі.

ПРОГУЛЬКА НАКОЛЕСНИКІВ.

Секція наколесників С. Т. „Україна“ уладжує в неділю 25. ц. м. прогульку до Жовків (34/68 км). Збірка в год. 10. рано біля „Народньої Торговлі“. Поворот ввечером. Гостям раді!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
Пятниця, 23. травня, год. 7-30 ввечером „Троянди з Флориди“
Субота, 24. травня, год. 3-30 попол. „Венеційський купець“
Субота, 24. травня, год. 7-30 ввечером „Троянди з Флориди“
Малій Миський Театр:
Пятниця, 2. травня, год. 7-30 ввечером „Кеписький шеляг“
Субота, 24. травня, год. 7-30 ввечером „Кеписький шеляг“, комедія.
Цирк:
Пятниця, 23. травня, год. 8. ввечером. У цирку Станевських на площі Бемянини вистава.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Шале-ла дівчина“. Ганка Ордовіана у звуковій додатку.
КАСІНО: Паперовий любовник. Люди без застра.
КОЛЬОСЕН: Гасний поліцай (Еді Польо) і комедія.
КОПЕРНИК: Марш Радельського.
ЛЕВ: його величність.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Шампанське життя“ (Нансі Керел).
ОАЗЯ: Місто чудес (Фербенкс, Люле Велес).
ПАЛІАС: Звукова фільма: „Христяна“ (Джанет Гейнор, Люсі Дорен, Руд. Шільдкрант).
ПАН: Еспанський соловейко (Грета Гарбо) і Цыганський хор.
ПАСАЖ: Бездоганний лицар (Том Мисс)

ПРОМІНЬ: Пожежа серцець.
СТИЛЕВЕ: Князь кохання (Джан Гільберт) і комедія з Колаі Мур.
ФАТАМОРГАНА: При ваграні. (Віра Холодна, Руніч, Половський).
ХИМЕРА: Моя жінка — твоя жінка (Клара Бов, Білі Дов).
УТІХА: Подружжя на заїсть (Бастер Кітон).

Програма радіо.

Субота 24. V. 1930.

Львів (383,1) 17-45 Трансмисія з Вильна; діточа програма. 19-10 Весілля. 20-00 Фейстот в Варшаві. 20-45 Фортеллі. Варшава (411,7) 18-45 Весілля. Познань (334,8) 19-25 Інтернаудія муз. Катовиці (408,7) 19-00 Муз. Інтермеццо. Гельсінґфорс (221,3) 19-10 Концерт хору. Ляйпциг (259) 16-15 Веселі народні пісні. Ко-

пенгаген (281) 21-45 Вечір легкої музики. Лондон (356,3) 19-40 Концерт. Штутгарт (360) 20-00 Народня андциця. Франкфурт (390) 20-45 Легка музика. Букарешт (394) 20-00 Хор з „Кармен“. Берлін (418) 18-40 Пісні. 19-45 Нова муз. до танців. Рим (441) 21-02 Оркестра. Прага (487) 20-00 Танці 4-ох мліів. Осльо (493,4) 20-00 Ревія. Відень (516,3) 18-00 Концерт. 21-00 Граф Люксембург. Мюнхен (533) 19-15 Фортеллі. Будапешт (550) 17-30 Полуа. концерт. Ленинград (1000) 19-00 Опера. Харків (1304) 19-00 Муз. андциця. 20-00 Концерт. Москва (720) Симфон. концерт. 20-00 Літ. вечір. Париж (1725) 22-30 Камерна музика.

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь. Візьміть в Адміністрації „Діла“.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяна. 2132
Ходорів:
П'ятниця 23. V. — Маруся Богуславка.
Субота 24. V. — Пейсахова Ніч.
Неділя 25. V. — Барон Кінель.
Жидачів:
Понеділок 26. V. — Пташки з Тиролю.
Вінтерорф 27. V. — Трійка Гільталя.
Середа 28. V. — Барон Кінель.
Буршти:
Четвер 29. V. — Маруся Богуславка.
П'ятниця 30. V. — Король Життя.
Субота 31. V. — Пейсахова Ніч.
Неділя 1. VI. — Пташки з Тиролю.
Склада Театру побільшено (26 осіб).
Підчас антракту концерт власної оркестри у складі 7 осіб під орудою П. Кашиця.
Готується до постановки відома (з фільму) сенсаційна штука Арм. Рідлен — Полад-Мара — (Потай Відно) і актуальна ревія сатирична — „Ай-ай! Мокро всюди!“.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ПАНЧОХИ, рукавички, смаритини, величку, бавовну, лянтя до гапту і шиття поручає Магазин Майвальда, Львів, Собільська 9. 1977 7-8

ВЕЛИКИЙ ВИБІР владок до аутти, рівнож владок ортопедних. Адольф Гольдберг, Сикстуська 10. 1934 8-7

ЗНАМЕНИТИЙ фортеп'яно до аправа продаж за 900 зол. — Ганах, Підзудського 21. І. п. 2093 4-4

НА ЗЕЛЕНОСВЯТОЧНІ ОБХОДИ новости на міш, хори Вахляни Б.: Полад полем смерть іде і 20 зл., Вахляни Б.: Полад борим і слава 1-50 зол., Боже Великий, Творче всесильний, аранж. на міш. жін. і муж. хор Вахляни Б. 1 зол. Замовляти в Книгарні Шевченя у Львові, Ринок ч. 10. 2122 2-2

БЮЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятиліт айт у цілм краю звана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Маріївська ч. 5. Купую брлянти, золото, срібло, плачу найвиши ціни. 1857 65

БЮЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИНИКИ поручає дещево Дом бровскі-Роважєвскі Львів (Готель Жоржа) вул. Авадеміяна ч. 2. Догідні устия. 1856 18-7

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

буши лікар заграничних клінік, спеціаліст свірних, венеричних і сексуальних недуг та лікарської косметики
ординує від 8-10, 14-18, в неділі і свята від 10-11.
Гірське сонце, Вапофор, Діатермія, Кріотерапія, Сепараткові почечальні.
Львів, вул. Потоцького ч. 11. І. п. 826
Телефон 65-87.

Д-р Бронислав Мор

Спеціаліст недуг легенів і щавниця.
2133 1-2

24 зол. СТОЛОВІ НАКРИТТЯ 24 зол.
з китайського срібла: 6 ложок, 6 вилок, 6 ножів і докочок тільки у Б. ГРИНБЕРГА, Львів, вул. Сикстуська ч. 4. Тел. 59-22.

Поручаємо всілякі тартакові матеріяли, як смерека — ялиця так столярські, як і будівельні.
Тартак ЗАРВАНИЦЕРА в Калуші.
1617 10-2

Присилайте передплату!

ЯК МОЖНА ПЕРЕКОНАТИ?

Величний підпис під гарним образом небогато говорить, а рідко коли кого переконає про доброту якогонебудь препарату. Вижче поміщені ілюстрації вказують на досягнені висліди середниками Silvikrin приноврвлюваними лікарями: SILVIKRIN ПОМАГАЄ. На основі цього твердження, промовляємо не лише до ока, але також і до РОЗУМУ і тому-то просимо уважно прочитати слідуючі рядки.

Випадання волосся, лисина і матеріяльний склад волосся.

Three circular diagrams showing hair cross-sections. Each diagram is labeled '200 разів побільшено' (enlarged 200 times). The first diagram is labeled '1. Цистина' (Cystine), the second '2. Торосина' (Trosine), and the third '3. Триптофан' (Tryptophan). Each diagram shows a hair shaft with internal structures.

Поміщені тут ілюстрації представляють матеріяльну будову волосся і є наче би його мікроскопом. Головно з того матеріялу втворюють волосся цибульки наше волосся. Цікаві своєрідні риси Цистини (ілюстр. 1) стали предметом основних дослідів поважних учених, тому, що Цистина ділає ферментуючо себто побужує, жене, будує. Торосина (ілюстр. 2) є при порості волосся важним, відживочим складником і так само конечним, як Триптофан (ілюстр. 3) про який лавреат нагороди Нобля, біохемик Сер Фредерік Гопкінс каже, що без Триптофану творення комірок є неможливе. Тому, що волос поостає наслідком творення комірок, присутність Триптофану при порості волосся є необхідна.

Всі вижче наведені структуральні матеріяли волосся находитяться в книжці „Повне лічення волосся Silvikrin-om“ (D. R. P.). Щодо сили діяння Silvikrin-у, треба брати на увагу такі моменти:

а) Маємо до діла з ослабленням волосових цибульок, причім шкіра голови не показує ніяких змін.

Ослаблення волосових цибульок приходить звичайно після тляних недуг, як грипа і т. д. Приноврвдженні в цім випадку повного лічення Silvikrin-ом усуваю ослаблення цибульок у короткім часі, хоча голова вже внаслідок і всі попередло аживали середники буди безуспішними. Отже ослаблення самих волосових цибульок можна побороти скоро і радикально Silvikrin-ом. Багато цікавіші є висліди у випадках поданих під б), а це тому, що доступ до них є багато трудніший і на жаль є головною причиною лисиння.

б) Поганний стан шкіри голови і слабкість цибульок є причиною недостач при порості волосся в численних випадках.

Ослаблення волосових цибульок є в тих випадках наслідком щораз глибоше вростаючих змін шкіри. Появляється не на шкірі голови зпочатку через творення парліаів, надмірне виділювання товсту і часті свербі. Випадання волосся не є замітне, волос стає щораз тонший і коротший, так, що вікні лишастяться ледви помітний пушок на лисині.

Рівночасно з творенням парліаів твердіє шкіра голови (hiperkeratosa). Ті, що терплять на цю недугу аживали з черги ріжних середників, а що їм не помагали, перестали вікніті

Іх уживати. Чому їм не помагали? Тому, що цибульки такої шкіри на голові на богато середників взагалі не реагують. Реценти наших прадідів напевно не доспали до такого трудного завдання У тих випадках згідло з наукою треба наперед очистити шкіру, приготувити її як землю в розуліялі фізіологічно-косметичнім. Цистина (ілюстр. 1.) ділає тут знаменито як середник проти твердиння, тому, що сірка яка є у ній ділає негайно на шкіру голови (т. зв. status nascendi) (1 степеня) і поступенно побужує цибульки до давшої продуктивної сили (2 степеня). Отже тому поступенне діяння „Повне лічення волосся Silvikrin-om“ є рішачоє, так, що навіть проф. універ. д-р мед. Польанд каже про нього як про рішачоє. З цих коротких аиводів наберуть Шан. Читачі вражіння, що „Повне лічення волосся Silvikrin-om“ є вислідом надзвичайної праці і науковит дослідів. Зажки П. П. віддайте гроші, просимо наперед звернутись до нас. Негайно вишлемо безплатно брошуру п. а. „Випадання і регенерація волосся“, як також цікаві поручення про діяння Silvikrin-у. До пересилки долучаємо ще малу пачку Silvikrin-Shampoo-у. Silvikrin-Shampoo має в собі також структуральні складники волосся. Нижче поміщений купон просимо виповнити і нам прислати. Пожищо можемо служити брошурами в польській мові (на бажання теж у німецькій або ішних). Рівночасно просимо численніше аголошуватися, щоби жи могли ріштитися на видання й в українській мові.

Виповнити латинськими буквами.
Купон безплатної висилки.
Вислати в безакдесній конверті зі значком 3 сот. і напис „druk“.
SILVIKRIN-VERTRIEB, Danzig, 876. Böttchergasse 23/27.
Прому мені прислати безплатно і фразою:
1. Прибіку Silvikrin-Shampoo-у.
2. Брошуру „Випадання і регенерація волосся“.
3. Вістан про усіх Silvikrin-у.
Імя і прізвище:
Vor und Zuname:
Точна адреса: Місцевість:
Genuine Adresse: Ort:
Почта:
Post:

„ДВОЛІТНЯ фабрична гарантія“
додається до знаменитого польського роверу
ЛУЧНИК
з Державної фабрики зброї в РАДОМІ.
Ровери „Лучник“ — сильні — тревалі — ефектовні — легкі
приноровлені до польських доріг
продає за готівку і на догідні сплати
ЗЯСТУПНИЦТВО „АУТОМОТЕУР“,
Львів, вул. Льва Сопіги ч. 34. 2069 5-5

КОРОНКИ до біблі, модлі та церковні,
найдешевше „Wencesja“ Болімін 19.
2046 11-30

ВЖЕ появилось книжкою
дуже цікаве оповідання
ВОЛОДИМИРА ОСТРОВСЬКОГО

„СМІХ ЗЕМЛІ“
Замовляти в Адміністрації „Діла“,
Львів, Ринок 10. або в Українських
Книгарнях. 4-3

Ціна одного примірника без пересилки
1-30, з порученою пересилкою 2-10 зол.

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видання:
Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner
Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche,
Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild,
Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser,
Praktischer Wegweiser.
Адреса всіх виданнів така:
BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35-41.
В переписці треба зазначувати:
Ausland-Abteilung, Місця платности в
Польщі: Банк для торговаї та промислу,
Познань (чекове конто в ЦКО ч. 200.490),
Почтове конто у Берліні: Berlin, N-o
3.111. 27-7

ЛІЧНИЧЕ КУПЕЛЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ
І СТАЦІЯ КЛІМАТИЧНА
ЗЕЛЕМЯНКА-ЖИВЕЦЬ

у Карпатах на шляху Львів-Стрий-Талноче на висоті 500 м. п. р. ж Залізнична станція в місці. Природні купелі в родній залізано-водоно-бромовій (A la Ivo-nič). При заведенні пенсіонат в 60 урядженити покоями з цілм удержанням. — Відкриття сезону 15. травня. Інформації: „Заведення лічч. купелене“. — Зелемянка п. Гребенів. 2153

Оповідання.

З привиду конкурсowego поступоважля Фірми „Наша Культура“ у Львові, порішено продати з міжної руки припасе товарів у аивтарній цілі Фірми в Ковалі, Сарнах, Дубні, Луцьку і Володимирі Волинським, де находитяться українськы книжки (безтратитна, наукові та шкільні підруччяні), шкільне та писарське приладдя а також складове уладження Івентарний список тих товарів можна переглядати в годинні уралоки від 9-12 і 3-6 у канцеларії аивідуючого жасою конкурсowego адвоката Д-ра Андрия Матковського у Львові, вул. Баторого ч. 7. — Оферти треба складати найзлашче до дня 30. травня 1930 р. до рук аивідуючого конкурсowego жасою. — Завідуючий жасою конкурсowego Ф-ми „Наша Культура“ у Львові, Д-р Андрий Матковський, Львів, вул. Баторого ч. 7.

Меблі подешевіли на 20%

з причини сучасної кризи продає фірма „FAMETA“ фабрика меблів сп. з обм. відпов. Львів, Красіцьких ч. 18

МЕБЛІ
всього рода на 20% дешевше,
1932 на рати вже від зол 3. 5-10

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаць-
чині 80 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Збірна адреса 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

**В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІ.**

**ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.**

**Цілий Львів іде на
Великий Фестин,**
що відбудеться в четвер 29. травня ц. р.
в год. 3. попод. на площі Сокола-Батька, з яко-
го дохід призначений на будову Пластового
Дому. На Фестині будуть усі пластуни і пла-
стунки львівського округу. 1—3

Повиборчі підсумки.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 22. травня 1930.

I.

Вибори до сойму в 57 окрузі на Волині дають багатий матеріал для характеристики політично-го життя й проурядового табору. Ці останні вибори повторилися в 1928 р. Треба ствердити, що за деякими винятками, пройшли вони задовольняюче.

У 1928 році станули до виборів усі ті угруповання, що й тепер (з заміною 8-ки на 36-ку) і група „одинки“. І тоді були арешти, побиття багатьох осіб, пресія на малосвідомий елемент протоколами, карами і т. п., підсилювання нумерків і всякі інші подвиги. Тепер „одинка“ у виборах участі не брала, і подібних „зделок“ не було, за малими винятками, як сказано вище.

Населення переконане, що колиб „одинка“ була станула до виборів, картина 28 року булаб повторилася може ще в гіршому вигляді. Так само воно переконане, що повториться ця картина й у майбутньому, якщо знову „одинка“ візьме участь у виборах. Бо чогож іншого можна сподіватися від людей, які можуть обходити конституцію й інші закони?

Однак й тепер анектовано закон про чистоту виборів. По-перше, у Коляківській громаді (гміні) нашому послові поліція не дала відбутися віча в заорудженому подвір'ю і цілковито унеможливила виборчу акцію у цій громаді. По-друге, „санасійні“ часописи „Укр. Нива“, й „Шпегльонд Волинські“ накликали до бойкоту, що колідує з законом про чистоту виборів, при чому „Укр. Нива“ допустилася зневаження сойму, кажучи:

„Від цього сойму ніякої користі для народу не буде, а обтяжувати наші податками на утримання послів (більше як 20 тисяч на місяць з Волині) під цю тяжку пору для селянства вважаємо просто безчеловічним“.

„У день виборів вільно кожному селянинові працювати на полі; хто буде вільний від праці, той краще іде до церкви або Просвіти, а то просто най прочитає гарну книжку. Користи від того буде більше“.

По-третьє, бєбісти випустили відозву з закликом до бойкоту виборів, а солтисам, зібраним на сесіях (урядово) давали ці відозви розліплювати. Виконуючи це доручення солтиси закликали населення до бойкоту виборів. Про дрібніші надужаття, що колідують з законом про чистоту виборів, уже й не кажемо.

Як бачимо, часописи, які закликали до бойкоту виборів і зневажали сойм з метою цього бойкоту, не були в час унешлідливості ким слід.

Сам „Шпегльонд Волинські“ (ч. 20) говорить про кримінальну каргидність „одинки“:

„Кажім виразно. Вицофанія одинки змушує час до криміналу, який з волі п. прокуратора округного суду міг би бути окреслений, як бойкот виборів“.

Так каже „Пш. Вол.“, який раніше сам накликав до абстиненції. Так урядовий „Пш. Вол.“ ставить у стан обвинувачення „Укр. Ниву“ за порушення закону про чистоту виборів, за що в передбачена кара вазніці. — ту саму „Укр. Ниву“, що видається за наші податкові гроші. Ось дияс для характеристики життя на Волині.

II.

Хрунівська й деяка польська преса вдарили в дзвін про бойкот виборів населенням у наслідок бойкотової акції одинковців і наших негідників-хрунів. Так, бойкот виборів, як сказано вище, всупереч закону про чистоту виборів, мав місце й не був слиневий органами, які до цього в покликані.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто Почтової Шалінки ч. 143.467).

як Центральна Каса українських кооператив приймає вкладки ощадности, обезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу. 4-10

Але даремна радість. Бойкотова акція хоч і мала деякі наслідки, але не такі великі, як про це думали. І не з односторонства з „одинкою“ стрималася від голосування деяка частина нашого населення, а з зовсім інших причин. Навпаки, по селах голосно говорять, що колиб „одинка“ й пішла до виборів, то українське населення все одно на неї не голосувало.

Але перегляньмо цифри. В 1928 році голосувало ніби-то 63 відсотки управнених до голосування. Чи дійсно стільки голосувало? Стверджено факти, що в урядах находжено більше карток, ніж було голосуючих. Звідки вони ваялися? Очевидно, це чудо зробила чиясь невидима рука. І як кажуть, таке саме чудо сталося в багатьох урядах. Картки „одинки“ в урядах двоїлися. Тому можна сказати з певністю, що в 1928 році голосувало в наслідок пресії не більше 50 відс.

Отже тепер число голосуючих зменшилося приблизно на 16, припустім навіть, що навіть на 20 відсотків. У це число входять поляки, чехи, які цілковито стрималися, й частина німців, на яких зроблено сильну пресію через пасторів. Залишилося біля 10 відс. українців.

Абсентейсти з цього числа розпадаються на кілька груп. У день голосування паде з деякими перервами дощ. Стверджено, що селяни з дальших сіл у наслідок негоди до урн не прибули. Сильно зменшилося число голосуючих опосеред животства, що в цю господарську кризу дуже береже свій одяг, якому загрожував дощ.

Залишився невеличкий відсоток таких, що не пішли до урн з інших причин, а може частиною й внаслідок бойкотової акції. Шож це за елемент? Це той безваргівний, малосвідомий, пасивний і залюканий шар селянства, який у 1928 році за допомогою солтисів тнали до урн, як на шарварок, а тепер напелтани й погрозами стримали від цього „шарварку“.

Селянський актив, який починає свідомо шукати чогось у житті для покращання своєї долі, на вибори пішов. І колиб навіть була листа „один“, на неї голосів не віддав би.

III.

А тепер щодо укладу політичних сил серед українського селянства.

В добі кризи.

Цінні товарів у нас і за кордоном. — Консумція продуктів.

Наслідком нестачі якоїсь господарської програми настала в Польщі економічна криза, що прибирає характер катастрофи. Зубожіле селянство, не маючи готівки, не в силі купувати товари, продуктовані в краю. Тому ті товари громадяться масово в магазинах, коли міжним широкі круги населення позбавлені є змоги заспокоїти свої найелементарніші потреби. З уваги на те товари продукуються на експорт і продається їх тепер просто за безцін за границю.

Докази: За той самий цукор, що коштує у нас 105 зол. за 100 кг, платиться в Данцігу вже після заплачення перевозу 39 зол. За тону вугілля, грубий рід, платиться на місці в копальні 40 зол., а за границею 22 зол. після оплати перевозу у висоті 7 зол. (отже тільки 15 зол.) 100 кг. нафти в краю коштує 35 зол., на експорт 19; бензина в краю 56 зол., на експорт 36 зол. і т. д.

А наслідком такої економічної політики консумція в Польщі в порівнянні до інших держав виглядає так: Вугіль: Злучені Держави 5 тон, Англія 3 тон, Бельгія 3.5 тон, Німеччина 4 тон, Польща 950 кг. Бавовна: Англія 17 кг. Німеччина 15 кг, Франція 9 кг, Польща 2 кг. Цукор: Злуч. Держави: 45 кг. на голову, Англія

Ніхто вам не допоможе,
коли самі собі не допоможете, тому скла-
дайте свої ощадности в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Вибори вказали, що відбулося пересування в масах. Сельроб (радянфіли) в 1928 році зібрав понад 43 тисячі голосів (8-ка), тепер-же всього 16 тисяч, отже втратили понад 27 тисяч голосів, не зважаючи на величезні видатки й шалену акцію. Цікаво, де ще втрималося сельробівство. У Костопільському повіті листа 36 збрала трохи більше як 800 голосів, у Рівненському — 1936 і на Луччині — 13.147 голосів. Сельроби зібрали стільки голосів лише тому, що жидівський „Бунд“ всі свої голоси віддав на листу 36. Допомогли сельробівцям і хруні, які, обливаючи помиями 18-ку, ні одним словом не зачепили сельробів.

Голоси, здобуті радикалами в луцькому повіті (7 і пів тисяч), вказують на дуже малі їхні впливи. На Костопільщині радикали одержали п'ять і пів тисячі голосів, значну частину яких дістали від визволенців. „Визволене“ там, бачучи, що селяни покидають їх, радили їм голосувати на 22, аби стримати їх від національної 18-ки.

Таким чином виявилася поправка нашого селянства. Значна частина їхніх колишніх прихильників тепер віддала свої голоси на 22 або 18. Натомість частина радикалів на Луччині перейшла до національного табору. Таким чином радикали в тим містком, через який бувають радянфіли переходять до національно-незалежницького табору.

Ясно кажучи, УНДО моглоб здобути значно більше голосів, колиб не перешкодили зовнішні обставини й умови виборчої акції. Одно можна ствердити, що зацікавлення до УНДО серед селянства зросло, і наклепам на нього, що видалися протягом років, селяни перестали вірити.

Подані в деяких часописах відомості, що ніби-то німці в 100 відсотках голосували на 18, не відповідають дійсности. На німців, як сказано вище, зроблено великий натиск з боку санасії через пасторів. І знані нам цілі колонії, які в переляку перед наслідками до виборів не пішли.

Таким чином, два українські мандати здобути цілковито українськими голосами під прапором УНДО, яке здобуває собі щораз ширше коло прихильників серед селянства. Цей гін у бік національного табору, можна надіятися, буде все міцнішати.

В. Островський.

44 кг, Данія 43, Австрія 27 кг, Польща 12. Залізо: Бельгія 453 кг, Злуч. Держави 376 кг, Франція 215 кг, Німеччина 146 кг, Англія 120 кг, Польща 32 кг.

Уряд. підсумки виборів у луцькій окрузі.

Урядовий вислід доповнюючих виборів до сойму в окрузі 57 (Луцьк-Рівне-Костопіль) такий: Управнених до голосування 268.866. Голосувало 91.462. Неважних голосів 1.871. Важних 89.591. З того одержали: листа ч. 3 (Визволене) 10.451, ч. 8 (Сельроб-правниця) 354, ч. 4 (Бунд) 13, ч. 18 (УНДО) 32.017, ч. 20 (росіяни) 959, ч. 22 (Українська соц. рад. партія) 29.700, ч. 36 (Сельроб-єдність) 16.097. — Листа ч. 18 здобула 3 мандати, ч. 22 — 2 мандати, ч. 36 — 1 мандат.

При цій нагоді подамо ще раз повний список вибраних у луцькій окрузі послів. З листи ч. 18 (Блок непольських народів) вийшли: 1) Серветник Лаврентій, фельчер-мед. з Костополя; 2) Дроздовський Олександр, рілник зі села Милостів на Рівенщині (б. учитель); 3) Д-р Ротфельд Маврикій, адвокат у Рівні; 4) листи ч. 22 (соц. радикали) вийшли: 4) Владиславський Іван, 5. учитель гімн. у Луцьку; 5) Нивинський Антін, кооператор зі Здолбунова, з листи ч. 36 (Сельроб-єдність); 6) Дурделла Михайло, журналіст зі Львова.

3 життя наших установ.

Загальні Збори „Дністра“.

Дня 22. травня ц. р. під проводом през. Р. Сосновського відбулися Загальні Збори Товариства взаємних обезпечень і Кооперативного Банку „Дністер“, які затвердили пропозиції Дирекцією Т-ва біляниці та рахунки зисків і страт, уділили Управі Товариства абсолютну діяльність, ухвалили надвіжки з річних оборотів Т-ва вз. об. „Дністер“ приділити до резервових фондів. Товариства, а з зиску Кооперативного Банку „Дністер“ виплатити членам 8 проц. дивіденду від вкращених уділів, призначити зол. 4.500 на добродійні цілі, а оставшу решту приділити до резервових фондів Банку. На місце уступаючих членів вибрано до Надзірної Ради сен. д-ра І. Макуха, інж. Юліана Мудрака, о. Степана Онискевича, прал. Олексія Пасецького, крп. о. Дмитра Стека і радн. Юліана Федусевича. Заступниками членів Надзірної Ради вибрано госп. Семена Бубоду, сен. Миколу Кувимла, д-ра Любомира Макарушку, інж. Олександра Пежанського та радн. Теодора Рожанковського. До Ревізійної Комісії вибрано поновіо радн. Олексю Гошовського, радн. Миколу Мешинка, дир. д-ра Юлія Савчака й Олександра Ониська.

З предложених друкованих звітів слідно, що в Товаристві взаім. обезп. „Дністер“, яке веде відділ обезпечень від огню і відділ обезпечень від крадежі з вломом збільшилася в 1929 р. премія більше як на чверть мільона золотих; але погіршення економічного положення спричинило, на жаль, також збільшення шкід на 70 проц. у порівнанні з 1928 р. і через те Товариство могло замкнути біляніс тільки незначною надвишкою. По-

біч своїх резервових фондів має Товариство значні укріті резерви в своїх сімох реальностях у Львові, які стоять у білянсі з вартістю зол. 330.895 — коли в дійсності їх вартість щонайменше втрое більша.

Постійний і дуже гарний розвиток Кооперативного Банку „Дністер“ виявляється у збільшенні касового обороту на 6 мільонів золотих (33 мільони у 1929 р.), у прибутку 1500 нових членів та у значнім скріпленні фондів Т-ва. З порівняння головних цифр білянсу видно, що в останнім році збільшилися уділи Банку майже на 100.000 зол., а то до висоти зол. 527.493. — так, що під оглядом висоти уділового капіталу Кооперативний Банк „Дністер“ є найбільшою українською кооперативною установою. Власні фонди, на які складаються уділи й резервові фонди вносили поважну суму зол. 716.000. Це збільшення власних фондів Банку було також причиною збільшеного довіря до нього серед суспільности, яке виявлялося тим, що стан вкладок ощадностей збільшився у минулому році на зол. 580.000., так, що загалом на вкладах і біжучих рахунках була в Банку вложена квота зол. 2.127.019.29.

Відповідно до збільшених оборотових капіталів збільшилися також позички на зол. 630.000 — так, що сума уділених позичок з кінцем 1929 р. вносила квоту зол. 2.900.000.

З кінцем 1929 р. вносило заряджуване Банком майно зол. 3.740.000 і було уміщене в переважачій частині в уділених позичках, а дальше в цінних паперах і в трьох реальностях у Львові та двох більших посілостях.

Загальні Збори Народньої Лічниці.

Звичайні Загальні Збори Народньої Лічниці у Львові відбулися 26-го квітня в доміні Відродження.

Товариство існує 27 років і з кожним роком поширює свою діяльність. В році 1929 лікувало амбулаторією 9.845 хорих, яким уділено 18.195 лікарських порад, операцій, хірургічних заосмотрень, розслідувань крові, мочу, харкотиння, висвітлювання кременію лямпою і пересвітлення Рентгеном. Хорі, крім тих, що з міста Львова і всіх сіл львівського повіту, були зі всіх закутин нашої землі, а в тім і з Волині, Холмщини, Полісся. Після народности лікувалось 64 проц. українців, 25 проц. поляків, 9 проц. жидів і 2 проц. інших як німців, чехів, москалів і югословян.

У році 1929 закуплено апарат Рентгена коштом понад 2.000 ам. доларів, доповнено хірургічний інвентар. Лікували лікарі: д-р Куровець, д-р Паньчинський, д-р Гнилевич, д-р Дзерович, д-р Кашубинський, д-р Бурачинський, д-р Тува-Нарагова, д-р Ляндав, д-р Гриневецький, д-р Дурделло, д-р Рудницька-Криштальська, д-р Подлинський, д-р Олексій. Хемічно-мікроскопові і бактеріальні розслідування мочу і крові переводив д-р

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

Дещо про зрозуміння Франції.

(З відчиту в Українській Студентській Громаді у Парижі).

Зверхні вражіння. — Дійсні прикмети. — Мова знаряддя думки.

— Яке ваше вражіння із Парижа? — спитав я недавно молодшу українку, що мала вже за собою кількамісячний „стаж“ у Парижі.

— Париж брудне місто, — відповіла мені без вагання, — знаєте, я знайшла папірчик при самих Елізійських Полях.

Таку або подібну опінію доводиться почути частіше. Молодий український турист судить Париж, а разом з ним і цілу Францію на підставі зверхнього вигляду вулиць, одягу і росту поліцаїв, або світового шампіонату фуртболу чи рагбі. А разом з молодим і старше покоління скептично підсміхається. Воно знову читало не один опис нічних нор Монмартру, знає напам'ять всю скандальну поліцейську хроніку сексуальних збочень і бандитизму.

Коли молодь схиляється до думки, що французька культура це, перш за все, щось пережите і непридатне, осуд старших буде більше безкомпромісовий. Вони скажуть, що французи це нація, що вмирає наслідком моральної гангрени, відсутності всяких етичних принципів і життєвої енергії. І навіть для тих, що вніесли деяку знайомість французької літератури зі середньої школи, навряд, чи „Расін“ і „Вольтер“ означатимуть для них щось більше над напудрені і зовсім зайві перуки, напушності і ще більше для життя непридатні вірші, яких ніхто вже не читає, або театральні пєси, що їх шанують себе директор театру не осмілювся би показати сьогоднішній публіці. Чи не так?

Але вже зовсім поверховна аналіза цих часто випадкових явищ переконує нас, що опінія старших і досвід молодших українців не зовсім покриваються з дійсністю. Ви всі, що мешкаєте тут від років, або хоча місяців, знає-

те всю правду про нічний Париж і для кого він створений. Справді, спелюнка Монмартру або Монпарнасу може безпечно послужити, як практична лекція неморальности і навіть вибачливе око догляне у ній проступки проти кількох відразу головних заповідей божих. Але, але, будь ласка, пригляньмося ближче! Все погодитесь зо мною, що нелегко знайти там француза. Це той, що найбільше всьому дивується і почувает себе ніби людина, що ненароком упала зі землі на місяць.

Для того, хто читає французькі газети не буде теж тайною, що автор любовного скандалу, що застрілив на вулиці свою коханку це переважно горячокровний еспанець, а той, хто побив усі зеркала у нічній спелюнці, здається, російський емігрант, а бандит, що його засудили на гільотину звичайно поляк, часто з українським прізвиськом.

Але не є моїм наміром боронити французьку репутацію від закиду неморальности чи нежиттєздатности. Не хочу теж іти далеко вглиб і вшир аналізи французької сучасности, освілюючи всю складну геометрію французької культури, де вертикальні лінії минулого зустрічаються з горизонтальними площинами сучасних європейських і світових впливів. Мое завдання багато скромніше. Я хотів би тільки поділитися з вами деякими спостереженнями про Францію, зрештою наскрізь субективними і скерувати вашу увагу на деякі прикмети культурної дійсности французької нації.

Все те основане сильно на моїх сентиментах. „Абсурдом є перекладати сентименти на людську мову“, сказав Поль Валері. Отже, що би не бути в ваших очах надто абсурдним, буду передавати вам з моїх сентиментів для Франції тільки те, що вдалося мені перевірити на підставі опінії інших людей; А потому тільки те, що само по собі вартє нашої уваги. Не все, що є прикметою у Франції стало б корисне на Україні. Кожний нарід має щось своє питоме і своєрідне, чим тільки він один може збагатити вселюдську культуру.

Зрештою тема, до якої я необережно взяв-

Музика, дев'ятитисячу амбулаторію вели пані д-р Чайківська-Лехова і д-р М. Войко. На відділі хірургічним і горла, вуха та носа виконав д-р Бурачинський 376 операцій. На цьому відділі були 2 помітні сили, а крім того багато помагали старші студенти медицини і лікарі нострифіканти. В році 1929 виготовлено і надруковано новий статут Нар. Лічниці, ухвалений попередніми Загальними Зборами, приновлений до шпитального лікування. Плани будови шпиталу львівське вєвідство по 2 ріжних перешкодах зі сторони львівського магістрату остаточно затвердило і рішило надати концесію на будову після предложених планів на площі Народньої Лічниці при вулиці Петра Скарги ч. 4., яку дарував товариству митрополит Андрій Шелтицький.

Майно Народньої Лічниці вносять у готівці 15.000 ам. дол., аложений у наших фінансових установах як Центр-Банк і Земельний Банк. Реальність при вулиці П. Скарги з простором 23 арів і з околє 60 метровим фронтом до вулиці, вартости околє 6.000 амер. дол., домашня обстановка, хірургічний і гінекологічний інвентар, мікроскоп, кварцова лямпа і Рентген вартости понад 50.000 зол. п. — в вистарчаючі вже тепер для майбутнього шпиталу.

Вибрано нову управу Нар. Лічниці в то президента і сенатора Волод. Дешикевича головою, о. каноніка Ковальського заступником голови, д-ра Рудницьку-Криштальську секретарем, д-ра Бурачинського касієром, д-ра О. Нарагу правним дорадником, а Михайла Стецівського технічним дорадником. Дирекцію ведуть д-р Куровець і д-р Бурачинський. Найважлишою справою

є, незвичайно складна, еластична і розтяжна, вона дослівно втікає мені між пальцями. Ї можна різьбити і впорядковувати на ріжні способи, ніколи ані приблизно не вичерпуючи матеріалу і ні в найменшій навіть мірі не вдоволивши цікавості слухачів. Мені треба конче втекти від цього хаосу думок, впливів, систем і забобонів, куди заманює мене преїскава, але не досить добре зясована тема. Тому не адоволю певне ані нікого з вас ані себе самого, коли виволою з цього хаосу тільки три слова, три знаменники культури. Ними будуть: мова, традиція і думка.

Сказав давно Карло V: „Треба балакати по еспанськи до бога, по італійськи до своєї коханки, по англійськи до птахів, по німецьки до коней, а по французьки до приятелів“. Як бачите питання мови було для нього не менше складне як для нас. Це блискуче знайомство секретарів людської мови, яке виявив Карло V, дозволить нам оцінити, яким винятковим засобом психології є наша бесіда. Бо мова це перш за все знаряддя нашої думки. Вона може недокладно відзеркалює всі її нюанси та протє відношення її до тамтої є приблизно таке, як фотографічна клішє до краєвиду. Для нас важне передовсім те, що є вона цим першим і беззастережно вірним свідомством культури народу.

Сучасний еспанський філософ і критик мистецтва Евгеніо д'Орс порівнює французьку мову до мармуру. Це є той знаменитий різьбарський матеріал: твердий і неподатливий. Він не має ані м'якості глини ані пластичности алябастру. І ніщо з цих романтичних захоплень, творчости наосліп, формування мряковин із хаосу світа. Мармур французької мови вимагає доброго знавця матеріалу, досконалого техника і солідної праці. І тому французька література це творчість ліній і форми у протиставленні (дуже загальному розуміється) до інших літератур, що базуються на кольорах і плямах або „тенденція“, як каже згаданий еспанський філософ.

(Продовження буде.)

Фл. зол. 2.40
подвійна
зол. 4.20.

БЛІДНИЦЮ
недоїрвісткість усуває, заострює апетит,
побертає сили лишець М^н КШИШТОФОРСКОГО
быко хінобе на залізі з орлом,
на маладі гіспаньській.

яку розважали Загальні Збори, була будова шпита-
ля Народної Лічниці. Д-р Куровець і д-р Бу-
рачичський аложили звіт у справі будови шпита-
лю і всіх дотепершніх у цій справі докочаних
зходів. Рішено односторонно приступити по по-
таголоженню всіх формальностей, зараа до будови
шпиталя, який буде мати назву Народня Лічни-
ця, шпиталь імени митрополита Андрія Шеп-
тицького.

З нагоди 30 літнього ювілею митрополита
Андрія Шептицького на владичім престолі, за-
звувався під проводом єпископа Івана Бучка
громадянський комітет, щоби пошанувати ми-
трополита, як великого князя церкви і громадян-
ського діяча трієким ювілейним пам'ятником, я-
ким і буде азвичений шпиталь ім. митрополита
Шептицького. До комітету увійшли: вся церковна
єрархія, громадські діячі і всі культурні, еконо-
мічні установи. Комітет розвизув ширшу акцію
в цілім краю за придбанням грошей на цю так
закну і потрібну гуманітарну установу. Надіємо-
ся, що шпиталь Народ. Лічниці імени митр. Шеп-
тицького до осени ц. р. буде вже під дахом.

ЗА УПРАВУ:

В. Децикович, д-р Куровець, д-р Бурачичський.

До індійських подій.

(АТЕ) До зал. станції Дунгарі біля Дарсану
вкочано відділ індійського війська, 400 людей.
Прийдуть дальші транспорти. Новий заступник
Гандія, бувш. голова законодавчого зібрання
Патель, відвідав у полемім шпиталі в Дарсані
300 ранених добровольців. З арештованою
поектою Сароджіні Наїду влада не дозволила
йому бачитися. В Джелюні арештували трьох
визначних нац. провідників. У Бомбаї прийшло
до заворушень, тому що на біржі поширилися
чутки, нібито директор Банку Індії, що нале-
жить до інд. концерну, станув на боці поліції
проти однодумців Гандія. Все інд. купецтво хо-
тіло вдертися до банку. Щойно після 3 годин
удалося освободити банк від облоги, коли один
із Гандієвих мужів довіря обіцяв перевести
слідство, кажучи, що директора усунуть, коли
чутка виявиться правдивою. В Агмедарбарвер-
дені прийшло до демонстрацій наслідком по-
ширюваних чуток, що вже прийшов кінець
англ. володінню в Індії. Було кількох убитих.
„Дейли Телеграф“ повідомляє, що наступ ган-
дійців на держ. саліні в Дарсані був найбіль-
шою в тепер. заворушеннях сутяжкою індійців
із поліцією та військом. Із тих 2000 індійців по-
ліція арештувала 200. Ранених було ок. 100.
Арештували м. і. третього Гандієвого сина Ме-
лірюда. Арештували теж президента індійсько-
го конгресу Нерімена і кількадесятьох членів
президії. Бюра конгресу опечатали. В Бомбаї
ле вийшли часописи на знак протесту проти
прес. закону.

Інтерв'ю з Гандієм.

Спец. кореспондент „Дейли Гералд-у“ ого-
лосив інтерв'ю з Гандієм у в'язниці. Ганді
сказав, що боротьба за волю йтиме аж до побід-
ного кінця, хоч в'язниці переповняться в'язнями.
Боротьбу можна би спинити на таких умовах:
1) основою переговорів мусить бути проект
статуту, опертий на принципі незалежності Ін-
дії, 2) знесення податку від соли, визнання об-
межень продажі алког. напиків та імпорту
закорд. краму, 3) амністія для всіх арештова-
них підчас тепер. акції, 4) визнання кочечних
вимог поставлених Гандієм в останньому листі
до віцекороля.

Палять комуни.

(АТЕ) „Правда“ повідомляє, що незнав лю-
д. підпалили заложеному недавно рільну комуну
„Безбожник“ в Уманській окрузі. В огні згоріли
мізбудування й інвентар комуни. В тій самій мі-
щевості підпалено також господарство керман-
ча совіту, яке згоріло цілком. Влада веде слідство.

„Цепелін“ у Бразилії.

„Цепелін“ осів у Пернамбуко 22. травня
в год. 23. серед-євр. часу. При причалюванні
томагав баталіон піхоти і відділ поліції та воєн-
ні сторожі. Причалюванню пригаядалося 15 тис.
людей. „Цепелін“ перелетів 4.000 миль у 61 год.

ВЗНАКАННІ ЗАСТУВАННЯ

РІШАЄ ЗОВНІШНІЙ ВИГЛЯД
Був Дель-Жа по одностійних цінах
розв'язує цю проблему

24⁵⁰

„Ян“ боксові чорні брон.

29⁵⁰

„Адам“ літні шкіряні,
легкі з еласт. підошвою

34⁵⁰

„Комраг“ шевр. бронз. й чорні
„Goodyear Welt“

39⁵⁰

„Витовт“ америк. модель бронз.
боксові, на сово шитті

Дел-Жа

Скарптки у великім виборі вже від 1'50 зол.
Можна дістати у всіх філіях і заступництвах.

Сойм відложений.

Дня 23. травня перед засіданням сойму
посли відбули наради в клубах. В год. 11. пе-
редпол., себто годину перед заповідженою се-
сією прийшов до марш. Дашинського шеф ка-
бінету президента ради міністрів полк. Шенель
і доручив маршалові розпорядок президента
держави про відложення сесії. Надзвичайну се-
сію президент держави відкладає на основі
25. уст. конституції на 30 днів.

Зараз після одержання вістки про відло-
ження сесії сойму зібрався клуб ППС а потім
лівниці та центру й ухвалили резолюції, в яких
стверджують, що відложення сесії внеможли-
влює боротьбу з господарською кризою та її
наслідками; загострює надалі відносини в краю
та перекреслює можливість здобути закорд.
кредит; конст. і парл. відповідальність за цей
розпорядок паде на кабінет Славєка; морально
перед партіями відповідає за це президент дер-
жави, втягнений в „гру“ політ. табору, якого
представником є Славєк; кабінет Славєка, до-
раджуючи відложити сесію, дав доказ, що
боїться парл. контролю та відповідальности за
бюдж. переступлення. Представники партій лі-
вниці та центра ухвалили, що боротьбу за усун-
нення диктатури та привернення конституції
вистимуть далі до ок. побіди демократії.

Що каже прем. Славєк.

Прем. Славєк дав журналістам інтерв'ю про
причину відложення сесії сойму. Це що сойм.
посли домагалися скликання обох палат є не-
конституційне! Сенат можна би скликати, ко-
либ того домагалися 1/3 часть сенаторів. Зміст
петиції посла в справі надза. сесії аказував,
що нема надії, аби праця сойму була річева. Те-
перішнє політичне положення не дозволяє на
річеву співпрацю сойму з урядом.

На випадок розв'язання сойму.

Веч. єндєцький орган повідомляє, що на
початку цього тижня в мін-стві справедливости
під проводом мін. Цара і при участі адв. Пас-
хальського радили, як змінити виб. ординацію
на випадок розв'язання сойму та розписання но-
вих виборів. Присутні прийшли до висновку,
що президент мотиме видати декрет ніведую-
чий дотепер. виб. ординацію та видати новий
виб. закон, вигідний для санації. Мін. Цар ні-
бито згодився на те і вже почалися праці над
уложенням нової виб. ординації. Ще тому мі-
сяць Вл. Студницький предложив прем. Славє-
кові свій проект виб. ординації, оснований на
виб. ординації давнього австр. парламенту.
Проект впроваджує на теренах, замешканих по-
ляками й неполяками 2-манд. округи, з них один
для поляків, другий для непольського насе-
лення.

Передвиборчі ластівки ?

Вшехпольський „Вечур Варшавскі“ подав
учора таку вістку: Довідємося з фінансових

кругів, що в останніх місяцях відбулася ціла
низка розмов між санаційним табором і про-
мисловцями. Розмови ті зводилися до того, аби
запевнити санації потрібні фонди на вибори.
З розмов виявилось, що промисл. міг би дати
на вибори 10 до 15 мільонів золотих. В заміну
за це промислові круги домагаються від уряду
зреалізування ріжних своїх домагань, а зокре-
ма дозволу піднести свої зиски в такий спосіб,
аби до кількох місяців покрити видатки на ви-
бори. Ці домагання обговорювалися серед про-
мисловців Шлєська, Познанщини і Варшави, а
кількох з них прибуло в останніх днях і конфе-
рувало з мін. Матушевським.

Чехович не зречеться пос. мандату.

Прем. Славєк одержав листа від бувш. мін.
Чеховича, в яким повідомляє, що з причини заг.
і особистої натури виступає з ББ. Письмо це
підписане послом Гавр. Чехович, з чого вихо-
дить, що він не зречеться пос. мандату. Неві-
домо лише чи Чехович буде дикий чи вступить
до іншого клубу.

Справа ради м. Львова.

Дня 23. травня на засіданні воев. віділу ра-
ди над справою ради м. Львова. На днях
львівський воевода видасть розпорядок про по-
кликання тимч. ради м. Львова.

Висадили церкву у повітря.

(АТЕ) Відділ саперів висадив вибух. мате-
ріялами харківську церкву св. Миколи, що є
катедрою харківського митрополита україн-
ської автокеф. Церкви. В постанові ВЦК-ту ска-
зано, що церква спинювала рух на гол. вулиці,
тому треба було її збурити.

Згоріло 120 паломників.

Аг. Райтера повідомляє, що корабель
„Азія“, який плыв до Джібуті (Індія), згорів.
У пожежі згнуло 120 музулман-паломників.
Рят. човна врятували ок. 950 подорожніх. Ка-
пітан корабля каже, що паломники молилися
серед полумя.

3 судової салі.

За підпал і вбивство.

Відложена перед кількома днями розправа
проти двох селян із Сеньковець (пов. Рава Р.)
Павла та Мих. Гиденів, обвинувачених у під-
палі та вбивстві Задорожного, почалася наво-
во 23. травня. Доказове поступовання вже зам-
кнено. Присяжним поставили питання в напрям
вбивства, підпалу, співучасті в убивстві й очор-
нення. Нині 24. травня промовлятиме прокура-
тор і оборонець, потім присяглі радитимуть
над вердиктом.

Цирк Станєвських

площа Б Е М А.

Нині в суботу 24. травня дві вистави в год. 4-й попол. і 8-й вечором. **ВЕЛИКА ПРОГРАМА 16 світових атракцій. Показ коней. — Тресура звірят.**

Також велика сенсація льондонського цирку „ОЛІМПІЯ“ „Чотирьох Чортів“.

Відгуки дня.

Куртуазія чи політика?

Куртуазія і політика мішаються в нас так часто і так основно, що перше не знати, чия це воля: куртуазії чи політики.

— Як ви могли його запросити?! Це ж чистої води політика!

— Алеж, пане товаришу, ніяка політика! Проста, найпростіша в світі куртуазія!..

— В такому разі, чому ви не просили совводи?

— Бо це вже булаб політика.

— А представника комісаріату закордонних справ у Москві?

— Це куртуазія.

— Чому?

— Бо... бо... бо... куртуазія!

Два інженіри прощаються і кожен іде в свій бік, роздумуючи, що є політикою, а що куртуазією.

А тепер ясніше:

Існує в нас від літ „Українське Технічне Товариство“. Налезали до нього люди різних партій, а одного фаху, які довгий час здавали собі ясно справу з двох технічних висловів на означення чести і інтересу, себто: куртуазія і політика.

За весь той довгий час пірау ці два вислови не сварилися, а жили собі мирно поруч себе.

Але змінилися часи, кордони і люди.

До Льва-града прийшли різні нові представники різних нових держав чи державних спілок. Взялася куртуазія з політикою за чуба і — то сиди то туди, то сиди то туди — так, що не знати, де кіпчиться одна, а зачинається друга.

В нещасливу годину вдумало собі „Технічне Товариство“ свято доручення почесних дипломів. Не тому в нещасливу годину, що свято доручення, не тому, що почесних дипломів, але тому, що куртуазія замикнула із політикою.

Хтось із технічного брагтва захорував на куртуазію і запросив радянського консула та його заступника на свято доручення почесних дипломів. Беручи суб'єктивно, мав рацію, бо був в Технічного Товариства, а об'єктивно не знав.

Багато людей каже, що ні в однім ні в другім випадку не мав рації, бо товариство застеріглося, щоб не просити нікого з політичного світу.

Вийшла з цього неприємна ситуація.

Одні, щоб рятувати політичну лінію, зломли куртуазію, другі, щоб рятувати куртуазію, зломли політичну.

Тепер Технічне Товариство має нівроку тяжкий оріх до розгриження: Чи запрошення більшовицького консула є політичним кроком, чи ні?!

Знаючи трохи наші відносини, припускаю, що багато членів т-ва присягне, що це не є ніяка політика, а тільки звичайна куртуазія, звичайний аккомпанімент до пісні: „Може в вільні посади на широкій Україні“..

З огляду на те, що гадки будуть поділені, думаю, що не від речі булоб, колиб консулат цю справу вияснив. Останніми часами він розсилав вияснення в різних важких справах, то може і в цій справі забрати голос.

Тоді вже буде зовсім ясно, коли загалом ще досі не було ясно.

Галактіон Чіпка.

З волинського виборчого фронту.

ВОЛОДИМИРЩИНА.

Поза численними й успішними віхами на Володимирщині, про які вже писалося в українських часописах, в часі від 1. до 10. травня ц. р. відбулися віча в громадах: Хмель, Хмелька, Микулічі, Яковичі, Березовичі, Бобичі і Безкупичі Руські. Ті віча були окружними. В них брали участь крім місцевих також селяни з доколичних сіл. Промовляли на них посол Кохан і член Повіт. Виб. Комітету п. Юхим Бунда. Слід піднести високу свідомість окремих громад під національним оглядом та ширший вияв симпатії до Українського Нац.-Дем. Об'єднання. По вічах відбував посол Кохан ще окремі тісніші наради, на яких люди підносили різні місцеві болячки, яких на Волині не бракує. Зокрема всюди є величезне зацікавлення справою церков і шкіл. За дуже рідкими випадка-

ми населення мусить вести боротьбу зі своїм духовенством, яке до сьогодні ніяк не може зрозуміти, що часи російського царату безповоротно минули. Не рідко трапляється неймовірне просто відношення духовників до своїх парохіян (Стенжарічі, Яковичі, Микулічі і багато інших), що безумовно оправдує загальне негодування, а то й ненависть парохіян до них. В багатьох селах, щоб зарадити неможливості шкіл, самі люди з власного почину творять шкільні курси, які проводяться системою де-як. Загально є нарікання на владу, яка переслідує ці гарні вияви зацікавлення людей школою (прим. Микулічі). На Володимирщині дуже сильно наростає кооперативний рух. Населення само творить кооперативні установи і треба признати, що провадить їх, як на початку, зцірено. Дуже помічним у цьому є тепер організатор кооператив п. Гр. Бераник, котрий обіхав уже всі існуючі кооперативи; завдяки його впертій праці повстає багато нових кооператив. Цей рух є особливо важний для тих громад, що порозкидані хуторами й не мали досі крім церкви ніякого збірного центра й жили відірвано. При нагоді віч обговорюються значіння кооперативної ідеї і всіх можливостей, які мають значіння для відродження й виконання здорового та а господарського погляду незалежного покоління. Всі віча, що їх на Володимирщині влаштував посол Кохан з членами Повіт. Виб. Комітету досі вже понад 30, мали чисто діловий характер і вони безумовно не лише причиняться до успіху виборчої боротьби, але й полишать по собі добрі наслідки для майбутньої творчої роботи. Намагання чужих елементів, особливо військових осадників, не допускати до віч або їх розбивати, кічались завжди їх невдачею і компромітацією.

Зміни на високих військових становищах у СРСР.

(АТЕ) Відзначеного недавно ордером червоної зорі команданта більшовицької армії на Дал. Сході Білхера візвали у Москву. Білхера призначать на становище заступника Ворошилова. У зв'язку з призначенням Білхера перший заступник Ворошилова Уншліхт подається до відмісії. Вища влада проектує більше змін на відповідальних становищах в армії СРСР.

Япанський порошок
КАТОЛ
2085 3—10
УБИВАЄ
КОМАХИ й НАСІКОМІ.
Акц. Tow. Azumi & Co. Ltd. Osaka (Japan).

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1554

— Арештування. В п'ятницю 23. ц. м. перевела львівська поліція між год. 7—9 рано ревізію у студента прав Дюшки Осипа і студ. техніки Машака Осипа (оба в Акад. Домі) і їх арештувала. Причина арештування невідома.

— Побачимо. Польська метеорологічна станція ввезла нас, що не треба сумувати на вид захмареного неба і під парасолею, з якої скпає нині дощ. Небаком — отже може ще цього місяця — прийде погода зі сонцем.

— Михайло Голинський, оперовий співак, вступить 1. червня в год. 12. аполудне в салі Муз. Інст. ім. Лисенка на ювілейному концерті акад. хору „Бандурист“.

— У змаганні за існування рішає зовнішній вигляд. Обув Делька по постійних цінах, вже від зол. 24.50 почавши, розанує що трудну проблему. Гляди оголошення на стор. 3.

— Темні сторони радія. Хто проходив учора по полудні Академічною площею, той чув страшний рев радієвої сурми. Грали різні мелодії „козирі сезону“ замість реклами, здається, „Тижня воздушної і газової оборони“. Якби так у місті на кожній площі якась фірма чи приватна особа завела таку музику, тоді хоч утікати у гори. Вже від автових труб тріщить голова, а радіо з резонатором просто приголомшує.

— Труднощі візду до Канади. Канадійська влада видала розпорядок, що обмежує візд чужих робітників. Усі, що не мають афідавітів мусять лишитись на місці і ждати на афідавіт. Візджати можуть тільки ті різні робітники, що мають т. зв. перміти виставлені канадійським урядом, або поіменне візвання, чи то з Канади, чи еміграційного уряду, чи від зааіничного товариства.

— Панахида за душу пок. С. Петлюри не відбудеться. Заповіджена в новинках в ч. 113 „Діла“ панахида за душу пок. С. Петлюри і всіх поляглих за волю України дня 25. травня ц. р.

LESHNITZER
Ці всі знають!
Проти ВЕСНЯНОК
і утробляних плям
ЛЄШНІЦЕРА
1—3 КРЕМ І МИЛО 1776
є першорядними радикальними препаратами.
З апт і дрог. крем 1 15 год. мило 2 30 год. Де нема, пишть просто: Антинко Доляч і Ска, Бельсько

не відбудеться тому, що Варшавсько-Холмська Консисторія дозволяючи на відправу панахидь по українськи рівночасно телеграмою заборонила відправляти її чужому священникові, а парох місцевої православної церкви о. Сапега відмовився відправити панахиду по українськи. Управа відділу УЦК. у Львові.

— На проходи та прогульки підчас Зелених Свят надається найліпше обув Делька по постійних цінах. Гляди нинішнє оголошення на стор. 5.

— Реферат у справі людового мистецтва. В неділю 25. ц. м. в год. 11. передпол. відбудеться в Нац. Музею у Львові реферат директора Музею д-ра Іларіона Свеніцького про вагу, ціль, способи й методи зберігання людового мистецтва. Директор Музею як представник української комісії, що входить у склад міжнародньої комісії для людового мистецтва, бажає познайомити якнайширші круги громадянства із цими питаннями, вирішити через винику гадок напрямні у способі праці над зберіганням творів людової творчості, особливож вирішити участь представництва українського людового мистецтва на міжнародніх конгресах і виставах, що відбуватимуться постійно, як приміром найближча в Антверпії в серпні 1930 р. Реферат буде ілюстрований найновішими виданнями з діяння людового мистецтва, що дозволить познайомитися з досягненнями в цьому напрямку інших народів і порівняти їх з роботою над українським людовим мистецтвом. З огляду на вагу й актуальність питання Управа Національного Музею очікує якнайчисленнішої участі громадянства для вирішення згаданих питань.

— 3 нашого наукового руху на чужині. Українське Історично-Фізіологічне Т-во в Празі влаштувало 20. ц. м. три відчити своїх членів: 1) Чеховича К. В. — „Музичні ритми Шевченкових віршів“; 2) Білецького Л. Т. — „Зі студентських років В. Самійленка“; 3) Сірополка С. О. — „Історія та бібліографічний опис першої дисертації М. Костомарова“.

— Наші емігранти у Франції, в місцевості Шалет, згуртовані в Т-ві „Просвіта“, звертаються через „Просвіту“ у Львові до нашого громадянства, прийти ім у поміч для налагодження та поширення культ.-освітньої праці. Просить редакції, видавництва та людей доброї волі послати їм даром часописи, журнали та книжки, аби в цей спосіб притягнути наших робітників і їх родини на еміграції, а через те відтягнути їх від впливу чужих а то й ворожих товариств, преси і книжок. Приватні посилки можна спрямовувати до Т-ва „Просвіта“ у Львові, Ринок 10. для дальшої відправки. Адреса: France, 9, Cité du Boue, rue Monge, Vesines-Chalette (Loiret) par Montargis, pour A. Sopilnyk.

— Ріжні вістки. Англійський парламент має дати відповідь на проект міністра авіаційства: чи завести в Лондоні воздушні автотакси? — У Берліні на передмісті завалився 8-поверховий будинок. — На японських островах Формоза відкрили поклади золота на мільярди. У копальнях нафти в Гр-анім ствердили велику кількість нафти. радянська Академія Наук вислала спеціалістів для перевірки цього відкриття. — У Тегерані, де недавно був землетрус, знайшли 2,000 цунів. — В Отноцьку помер польський маляр Едвард Трояновський. — У Нью-Йорку ввезли на аукціон нові світляні сигнали, на знак яких усі піші мають зупинитись. — В околиці Пеніну наїшли найстарший досі череп передісторичної людини. — Населення Берліна має цього місяця 4 340 000 голов.

— Контрабанда радієм. Відень має від 30 до 40 тисяч аматорів радіо задурно. Головна управа телеграфів, що опікується радієвою сіткою, має клопати, щоб вистежити всіх цих музикальних контрабандистів. Це явище контрабанди тим чимніше що місячна передає за радіо

„Анка“ комбіновані, легкі і вигідні **24⁵⁰**

„Ян“ бронзові і чорні боксові **24⁵⁰**

„Цеса“ боксові, бронзові і драп. **29⁵⁰**

„Стефан“ боксові бронзові і чорні **29⁵⁰**

„Неля“ найновіший модель драпового коліру **34⁵⁰**

„Конрад“ шевр. бронз. і чорні „Goodyear-Welt“ **34⁵⁰**

„Ванда“ драп. шевр. комбіновані **39⁵⁰**

„Витовт“ амер. модель бронз. бокс. пасово шті. **39⁵⁰**

Del-Ma на **Зелені Свята**
Постійні ціни
Кожна ціна це справжній рекорд!
 Великий вибір панчіх і скарпнток.
Можна дістати у всіх філіях і заступництвах.

є мінімальна. Шойно вневдовзі мають приноронити новий англійський винахід, який дасть змогу відкривати незаконних радіо-аматорів без грудношів. Покищо проголошено загрозу високих кар на цих „чесних злодіїв“.

— **Віят у спідниці.** В околиці Парижа є маетесенька громада Жорі, складена із комуністично настроєних мешканців. Вона вибрала собі віятком запряженого комуніста Маравна, що був головою „ради радянських депутатів“ на ширшій території в околиці Парижа. Рік тому мали його арештувати за організацію ріжних замахів, але поліція не могла його знайти. Односельчани ховали його між собою і він був вдалі віятком. Аж тепер виявилось, що він передолягнувся за жінку і так „урядував“ цілий рік.

— **Збірник пам'яті С. Петлюри** вийде цього місяця в Празі під редакцією Міжорганізаційного Комітету для вшанування збитого отамана. У збірнику помістять статті та спомини такі автори: М. Славинський, І. Мазепа, П. Феденко, В. Прохода, М. Добриловський, О. Шульгин, С. Сірополко, О. Бочковський, В. Королів-Старий, Ф. Щербина, К. Мацієвич, В. Прокопович, І. Гаврилюк, А. Яковлів, В. Кедровський, Г. Порохівський, В. Куш і В. Сінклер. Збірник матиме 16—17 арк. друку і 16 світлин. Ціна передплати 1 дол., після виходу подвійна. Передплату приймає Український Центр. Комітет у Варшаві, Подвале 16.

— **Боротьба з тверезістю.** У Нью Йорку з 20. ча 21. травня було 4 таємні вбивства; три із них були наслідком боротьби з контрабандистами алкоголю.

— У недалекий порі спек багато влопоту спричиняє усунування веснянок. Серед багато захвальнох середників, оригінальні препарати Аптекара **Лешнічера** здобули собі повне признание, бо їх складня де входить з описуваннях освітлених успіхів, здється з пасивно дібраний. Зпоміж багато середників славно називаються радянськість і неспіданість із дізнання.

— **Загальні Збори Суспільно-агрономічного Т-ва „Агроном“.** Отсим повідомляється всіх товаришів агрономів, що 6. червня 1930 р. в год. 10. відбудуться в льокалі „Сільського Господаря“ у Львові, вул. Зіморонича 20. перші Загальні Збори професійної організації Суспільно-агрономічного Т-ва „Агроном“ зі слідуючим порядком нарад: 1) Отворення Зборів. 2) Ціли і завдання Т-ва „Агроном“. 3) Означення вкладки і списового. 4) Впис і прийняття нових членів. 5) Вибір Виділу, а то голови, 6 членів Виділу і 3 заступників. 6) Вибір Контрольної Комісії (3 членів і 2 заст.). 7) Прийняття колективної у-

мови для агрономів, предложені Сіль. Господарем. 8) Вільні внески. За Виділ: Інж. Ол. Охрим, інж. З. Охримович.

Проти клевети.

(Лист до Редакції.)

До Хвальної Редакції часопису „Діло“ у Львові. Прошу ласкаво опублікувати на сторінках цього часопису „Діло“ слідуючі стрічки:

У 20. числі часопису „Радя“ з дня 18. травня 1930 року появилсь комунікат львівського консуляту СРСР, в яким говориться про те, що ніби то я звертався до консуляту в цілі одержання грошей для „Гуцульського Мистецтва“ в Косові.

Комунікат назто характеристичний для радянської дипломатії, що звиниці підкупом завдячувати свої розкладові успіхи, у випадку конкретної невдачі, яка загрожує скандалом, намагається очорнити особу, на якій більшовицька тактика заломплася. Так сталося і зі мною, що видно зі слідуючого:

1. Літом 1929 року підчас побуту віцеконсуля п. Григорієва в Косові до нього звернувся прокурисет фірми „Гуцульське Мистецтво“ п. Володимир Даєсь на особисту просьбу моєї старенької няньки, яка походить з В. України, а якій більшовицьке посольство у Варшаві відмовило візи на відвіз до дому, щоби він поміг їй добути позволення на візд. П. віцеконсуль Григорієв обіцяв йому це прохання полагодити прихильно.

Крім того п. віцеконсуль Григорієв закупила у „Гуцульськїм Мистецтві“ для себе на кредит килими, обіцяючи за них в недалогім часі заплатити. З огляду на те, що до грудня 1929 р. п. Григорієв ані одної зі своїх обіцяниць не виконав, я особного, будучи у Львові в інших справах, удався до п. Григорієва і просив його обі ці справи полагодити.

Підчас моєї розмови п. Григорієв запропонував мені грошову позичку для „Гуцульського Мистецтва“ і для „Північного Союзу Кооператив“ у Косові по 5.000 дол. для кожної інституції. Коли я висловив погляд, що не годиться українським національним інституціям брати грошову поміч від більшовиків, п. Григорієв повідомив мене, що деякі наші інституції одержували допомогу у формі позички від радянських установ. Між тим установами назвав і кооперативу „Українське Народне Мистецтво“ у Львові, яка ніби то одержала позичку 2.000 дол. Не припускаючи, щоби наші інституції брали гроші від більшовиків, удався я до „Союзу Українок“, щоби переказати свою розмову, а удався тому, що від цього центрального жіночого товариства залежить склад кермувачих органів кооператива У. Н. М. Голова „Союзу Українок“ пані Мілена Рудницька і член Президії п-ні Олена Шепаровичева, прийняли мої слова до відома. Ця моя розмова з президією „Союзу Українок“ і послужила підставою, щоби У. Н. М. обвинувачило мене в ширекім несправдливих чуток про нього.

Що це саме так було — можуть посвідчити: 1. п. Володимир Даєсь; 2. Ціла бунша Дирекція Північного Союзу Кооператива у Косові, якій я описав про пропозицію п. Григорієва, як про спробу внести деморалізацію серед національних працівників; 3. Президія „Союзу Українок“ в особах пані Мілени Рудницької і пані Олени Шепаровичевої; 4. Маю в своєму посіданні лист п. Григорієва, яким він викликав мене до Львова в „дуже важкій справі“. Колиб я просив за позичку і консулят мені відмовив, як то твердить консулят, то не потребував мене викликувати до Львова, щоби знов павлазувати якісь переговори, або щоби виконувати свої обіцянки, дані у Косові.

Не бажаючи обтяжувати Хвальної Редакції ще іншими дуже цікавими даними про хід подій, не можу не торкнутися чисто громадської сторінки даної справи. Відомости про те ніби то „Укр. Нар. Мистецтво“ подичило гроші від Радянського Консуляту я вважаю своїм обовязком передати відповідальним чинникам Українського Громадянства і попередив про них президію „Союзу Українок“. Перевіряючи цей свій крок, все більше переконуєся, що поступив як повинен був поступити кожний свідомий своїх обовязків громадянин. Якиме реагує на це „Укр. Нар. Мистецтво“? Замість того, щоби покінчити справу в крузі відповідальних громадянських чинників, в крузі жіночих організацій та притягнути до відповідальности того, хто дійсно пустив неправдиві чутки, але притягнути до громадської відповідальности, „Укр. Нар. Мист.“ віддає справу до суду, представляючи мене як автора неправдивих чуток.

Пому приходить з допомогою Радянський Консулят, подаючи до газет піванонімовий комунікат, у яким спростовуючи свою першу клевету на „Укр. Нар. Мистецтво“ допускається нової клевети проти іншої установи і проти мене особисто. Дивним дивом акція „Укр. Нар. Мист.“ і Радянського Консуляту обікаються на одній площині. Чи це відповідає інтенціям „Укр. Нар. Мист.“ і інтересам національної моралі?

Михайло Курilenko, директор „Гуцульського Мистецтва“ в Косові.

3 театру.

МАЛИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „КЕПСЬКИЙ ШЕЛІГ“, комедія на 3 дії **Бруна Вінавера.**

В. Вінавер — варшавський повістяр, драматург і критик, провизанид європейської літературою має оригінальні ідеї і незвичайний темперамент. Остання його комедія яднає цілу низку явних і глибоких думок з легкістю дедиктивної комедії.

В люди, наче витертий, почорнілий грин: не старі, не гірші від інших, але зовсім добрі, прокидають за кожним разом сумніви, чи вони „кравдиві“, чи нефальшовані; кожний пробує їх, кидав об землю, жде, щоби добули із себе металевий звук, по якому можна павати, чи вони нефаль-

Парцелі під будову в найкращій місцевості Львова — недалеко серед міста — побіч трамваю — при вул. Генінга продає дешево Будівельна кооператива „ВЛАСНА ХАТА“ Львів, вул. Піскова ч. 22.

шовані. Таким „келським шелягом“ в герої комедії Артур Дешель, власник фабрики огнетричних нас у Варшаві, колись студент філософії у Парижі, тепер наполовину людина зі золотим серцем і кришталевим характером, а наполовину тільки й несвідомий філософ. Коли він раз на 20 літ схоже скочити на кілька тижнів у Париж, щоб пригадати собі, що колись жив і чинив шеляжний, вернувшись зрозумів, що доля глузує з нього. Дешель поїхав у Париж на чужий паспорт, тому, що не міг плати аж постаріється, за-

ли видадуть йому „заграничний“ на його власне прізвище. Виявляється, що власник цього паспорту, колишній робітник у його фабриці, обвинувачений у вломі, організованім шайкою бандітів у Парижі.

І Артур Дешель химерною грою обставин стане славним на весь світ (завдяки пресі) вломником. Спокій, з яким він приймає „удар долі“ і думки висловлені ним на цю тему у чорній меланхолій проганяють найчорнішу меланхолію. Все довкола нього прискає гумором і несподіва-

ними подіями як іскри в кузні. Глядач, що зміг позабути-то банальною фарсою бачити „Scherz, Ironie und tiefere Bedeutung“ може вийти з такої пєси з головою повною думок.

Грали пєсу дуже добре. Г. Радієвський — в незрівняний у таких ролях. М. Чайковська — була чаруючою журналісткою. В. Ратча, як завжди знаменитий. Надзвичайний тип створив П. Т. Ахнієвський; д. добрі були С. Міхновська і В. Забельський М. Р.

ОГОЛОШЕННЯ

СИГНАЛІІ

Централі жіночої конфекції з небувалою знижкою цін на **плащі, сукні, костюми, блузки, джемperi, шляфроки** і т. д.
Першорядні моделі на 50% дешевше. — — —
ЦЕНТРАЛЯ ЖІНОЧОЇ КОНФЕКЦІЇ БРАТА КАРЕЛЬ, Львів, Ягайлонська ч. 7.
Філія Станіславів (Пасаж Гартенберга). 2123 2-3

Ширіть наш часопис!

Театри.

Великий Міський Театр:
Субота, 24. травня, год. 3-30 попод. „Венецький купець“.
Субота, 24. травня, год. 7-30 вечором „Троїлля з Флориди“.
Неділя, 25. травня, год. 11. ранку: Академія в нагоді 400-ліття І. Кохалонського.
Неділя, 25. травня, год. 3-30 попод. „Львівні серія“.
Малий Міський Театр:
Субота, 24. травня, год. 7-30 вечором „Келський шеляг“, комедія.
Неділя, 25. травня, год. 3-30 попод. „Пан Тоша“, Знижені ціни.
Неділя, 25. травня, год. 7-30 вечором „Келський шеляг“, комедія.
Цирк:
На площі Бежа, дві вистави год. 4 і год. 8. веч. в цирку Станіславських.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Шале-ла діачня“. Ганка Ордоніяна у звуковій допомозі.
КАСІНО: Паперовий любовник. Люди без завтра.
КОЛЬОСЕЙ: Таємний поліцай (Еді Полю) і комедія.
КОПЕРНИК: Марш Радельського.
ЛЕВ: Найбільша жертва жінки. Оліччя.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Шаннаське життя“ (Нансі Керел).
ОАЗЯ: Місто чудес (Фербенкс, Люпе Велс).
ПАЛЯС: Звукова фільма: „Христиня“ (Джанет Гейнор, Люсі Дорен, Руд Шлядхарт).
ПАН: Еспапський соловейко (Грета Гарбо) і Циганський хор.
ПАСАЖ: Бездоганний лицар (Том Мікс).
ПРОМІНЬ: Пожежа сердець.
СТИЛЕВЕ: Князь кохання (Джан Гільберт) і комедія з Колін Мур.
ФАТАМОРГАНЯ: Малюеску (Можукін).
ХИМЕРА: Моя жінка — твоя жінка (Кларк Бов, Біллі Дов).
УТІХА: Подружка на заість (Бастер Кітон).

Програма радіо.

Неділя 25. травня 1930 р.
Львів (385,1) 12.10 Симфон. концерт з Варшави. 17.30 Концерт з Варшави. 20.30 Концерт з Кракова. Варшава (1411,7) 18.50 Всечинка. Краків (312,8) 20.30 Еспапська музика. Познань (834,8) 20.15 Скандинавська музика. Гельсінґфорс (221,4) 18.35 Шуман. Ляйпциг (259) 12.00 Симф. оркестра. 14.30 Камерн. концерт. 20.30 Комічна опера. Лондон (251,3) 20.05 Симф. концерт. Копенгаген (281) 21.25 Старі дамські пісні. Бресля (325) 19.25 Народні пісні. Лондон (356,3) 22.05 Симфон. концерт. Штутгарт (360) 16.30 Вокальний концерт. Гамбург (372) 18.15 Оркестра. Букарешт (394) 16.00 Легка музика. Берлін (418) 18.30 Камерна муз. 20.00 Оперетка. Стокгольм. (436) 20.00 Концерт. Рим (441) 21.02 Опера Маскьяні. Прага (487) 19.30 „Далібор“ опера Сметани. Мільяно (501) 20.30 „Ля Чітта Роза“ оперетка. Відень (516,3) 19.00 Солоїсти. Мюнхон (533) 16.00 Концерт. Будапешт (550) 19.15 Маджарські пісні. Ленінград (1000) 17.30 Попол. концерт. Харків (1304) 20.00 і 22.00 Концерт. (426) 11.00 Концерт. Москва (938) 12.00 Концерт. Париж (1725) 14.00 Симф. концерт.

ПЕРШОРЯДНА АМЕРИКАНСЬКА ПРАЛЬНЯ
І ХЕМІЧНЕ ЧИЩЕННЯ
Львів, вул. Собеського ч. 15 Тел. 71-49.
Урядовцям знижені ціни. Приїзди до 2139 24 годня. 1-3

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2132
Ходорів:
Субота 24. V. — „Пейсахова Ніч“.
Неділя 25. V. — „Барон Кімель“.
Жидачів:
Понеділок 26. V. — „Пташник з Тиролу“.
Вінторок 27. V. — „Трійна Гільтаїа“.
Середа 28. V. — „Барон Кімель“.
Бурштин:
Четвер 29. V. — „Маруся Богуслава“.
П'ятниця 30. V. — „Король Життя“.
Субота 31. V. — „Пейсахова Ніч“.
Неділя 1. VI. — „Пташник з Тиролу“.
Склад Театру побільшено (26 осіб).
Підчас антракту концерт власної оркестри у складі 7 осіб під орудою П. Каминця. Готується до постановки в'єдома (з фільму) сенсаційна штука Арм. Рідкса — „Поїзд-Мара“ — (Потяг Відно) і актуальна режія сатирична — „Ай-ай! Мокро всюди“.
Управа Тов. „Ваканційних Осель“ у Львові, складає всім Вл. Паням і Паням, а в окрема нашому студентству за поміч в улаштуванні і переведенню збірня, як також всім П. Т. Жеруваданям, що причинилися до успіху збірня сердечну подяку. Рівночасно подяку Управа до загального відома, що збірня в дні 11. п. м. принесла Товариству 1.344,94 зол. доходу.
Дівоча гімназія „Рідної Школи“ у Станіславові (гуманістичний тип) повідомляє, що вступні іспити до клас II-VIII відбудуться в днях 23-28 червня, до 1 кл. 28 червня — Управа. 2138 1-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, дерев'яних скринь. Відомість в Адміністрації „Діла“.

ГОДИННИКИ „Zenith“, „Longines“ також біжутерію власного виробу, поручає: Домбровський Я. - Розважівський Я., Львів, (Готель Жоржа). — Догодні умови. 1856 19-?

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятиліт діт в найліпшій стороні знає фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Маріївська ч. 5 1857 64

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст негуд легенів, серця і жолузки
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1906 Пересвітлення Рентгеном.

Д-р Іван Ціпановський

працює як досі в **КОЛОМІ** при вул. **Тарнавських** (напроти польського Союзу). Пересвітлює і насвітлює апаратом Рентгена. — Насвітлює кременіною (кварцовою) лампою „Sollux“. 2095 2-3

Спеціаліст венеричних, шкірних негуд і носетитки
Др. І. Мунд
Д. сек. шп. від. і дьвів.
орд. від 8-10 і 2-6,
в неділі від 9-1 Львів, Аснова 1, ріг Підсудського (Панської). Тел. 48-01. — 595 Лічення жилаків. 35-?

ОТ ЧИМ

незрівняної якості красивий виріб

„PEREGE“

побиває

Народню обув

у сірї, бров., білім, беж або чорнім колірї з пришитим підшвом на обцасї

Ч. 21-27 28-34 35-41 42-46
30л. 3²⁰, 3⁷⁰, 4⁶⁰, 5²⁰
з патентованою підшвом

30л. 3⁷⁰, 4²⁰, 5²⁰, 5⁷⁰
Спортову обув
у сірї, бров., або чорнім колірї з пришитим підшвом

Ч. 21-27 28-34 35-41 42-46
30л. 3⁶⁰, 4⁶⁰, 6⁻, 7⁻

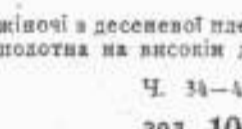
Пантофельки на прохід

діточї або для дічат з десеневого полотна, на гумовїм обцасї
Ч. 25-27 28-34
30л. 5⁶⁰, 7⁻

жіночі з подвійного десеневого полотна, з гумовим обцасом на гумовїм обцасї
Ч. 35-41
30л. 9⁻

жіночі з десеневої плетїнки, подвій. полотна на високїм дерев. обцасї
Ч. 34-41
30л. 10⁻

ЖАДАЙТЕ ВСЮДИ ЛИШЕ МАРКИ „PEREGE“ З ПІДКОВОЮ.

ВИКОНУЄ ВСІЯКІ ЗАЛІЗНІ РОБОТИ як конструкційні. — спеціальний відділ виробу склепових залю. 1751 ЗІЙ ЗІ СТАЛЕВОЇ БЛЯХИ. 16-16
Львів, вул. Шпитальна 38. Тел. 57-10.

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. П. п. Скріплювання знтаючихся зубів в'єробування й ліпшення зубів, без болю. Штучні зуби в халчуку і золоті після найліпшої системи. Пацієнтів в провінції позагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 63-73. 5-5

КОРОНКИ до біла, модні та перковні, найдешевше „Wencesla“ Боїмів 19. 2046 12-30

Подяка.

Отсим складаю найсердечнішу подяку В. Панові Д-рові Олександрові Баринському у Львові, вул. Хмельницької ч. 10. за надзвичайно дбайливу опіку і шкоре, успішне лічення з дуже тяжкої негуди, запалення одогочної й очеревної з ексодат., моєї донечки Орести Заразом млао менї висловити ширю подяку В'єпанові Професорові Д-рові Віноу Чернецькому за заслугу участь у лікарській консилїах.

Ольга Тесльова, учителька у Чернівцях. 2137

КОНЦІПІЕНТ — літньому провінційно-адвокатському практикою приїме негайно посаду у адвоката. Канцелярію може вести самостійно. — Зголошення: Д-р Вальо, адвокат у Золочеві. 2140 1-2

ПРИСТІЙНИК кавадер на становищі, на провінції, бажає дієстивно познайомитись з панною доброго характеру, зграбною, молодого і пристійною в пілі женачки. — Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Мета“, 2136 1-1

МАТОК коло Кошторова парцелює добрі ґрунта, гостинце до близького повітового міста. — Зголошення під „Філарок“ до Адміністрації „Діла“. 1841 7-4

ВЖЕ ПОЯВИЛОСЬ КНИЖКОЮ дуже цікаве оповідання **ВОЛОДИМИРА ОСТРОВСЬКОГО**

„СМІХ ЗЕМЛІ“

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Львів, Ринок 10, або в Українських Книгарнях. 3-5

Ціна одного прикїрника без пересїлки 1-50, з порученою пересїлкою 2-10 зол.

Присилайте передплату!

чорні сорочки, ви побачите імпозантну військову параду. Я сам її забажав, бо слова — це річ дуже гарна, але мушкети, кулемети, кораблі, аероплани і гармати — ще кращі, бо право, що його не супроводить сила, є лише порожнім звуком; бо, — як ваш великий Макіавелі казав — необорони пророки всі згинули..."

По правді кажучи, таких промов Мусоліні ще не виголошував, і — можна думати — що не успіх морської конференції є лише одною з причин, що викликали такий боевий настрій. У вище наведеному уривку промови Мусоліні находимо вже цілком певні вказівки на „кооперативну вишукувачів нестерпимих принципів“ французької революції, під якими з певністю можна розуміти організаторів та ідеологів так званої Паневропи чи ведничих європейських держав. Але ще один (ботаничний) уривок, який відноситься просто до поставленої у заголовку теми і вносять нам ідеологічні підстави Мусолінізової промови: „Існують ще й інші вороги. І перш за все те славнозвісне неуттво, в якому перебувають усі ті за кордоном, що беруться судити фашизм: вони думають, що ми являємось маленьким наїрід, і не помічають, що ми підходимо до 48 мільйонів душ. Вони думають, що наш рух є реакційний рух, тимчасом він є рухом революційним; вони говорять про тиранію, коли тут є народ, що сам собою кермує..."

(Докінчення буде.)

Евг. Онацький.

Сутичка на литовсько-польському кордоні.

(АТЕ) „Літувос Аїдас“ повідомляє, що литовський міністр закорд. справ Зауніюс переслав до Ліги Націй телеграму, в якій описує інцидент на польсько-литовському кордоні. У сутичці між литовською та польською прикордонною сторожею було вбитих кількох литовців.

У РУМУНІІ передплату на „Діло“ треба посилати на адресу Дмитра Геродота. Там же можна дістати всі українські журнали та новинки книжкового ринку. Адреса: Dmytro Herodot, Strada Delea-Veche, 45. Bucarest IV.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

Дещо про зрозуміння Франції.

(Продовження.)

Традиція. Що робить Америка. — Французька думка.

Лінгвіст Мее сказав: „Треба легковажити всякими труднощами, щоби без терпіння написати, хочби кілька слів по французьки“.

Неменше цінним буде для нас свідство письменника, що ніби хемік у лабораторії гаємні органічні субстанції, відмірював кожне слово, відважував кожну сполуку атомів думки, Анатолія Франса. Він же повторяв часто: „Французька мова має три прикмети: першою є ясність, другою знову-же ясність, а третьою теж ясність“.

Від дальших виводів на тему французької мови, як досконалого знаряддя людської мови, звільняє мене те, що маю честь промовляти до аудиторії, що знає французьку мову і багатократно сама переконалася, якою насолодою для людини є французька книжка, все одно, чи це поезія Верлена або Мадам де Ноай чи ядерна проза Мопасана і Поля Моран.

Приходячи тепер до французьких традицій відразу мушу зазначити, що казати тільки про те, що з традиції минулого може бути користь для сучасності або майбутнього, що відмежовую її від поняття традиційності, цієї лінивої звички старих людей беззастережно і безцеремонно відкидати все живе і нове тільки тому, що воно не зовсім таке як давно, в минулому.

У моєму розумінні традиція це перш за все: досвід.

Коли французька дипломатія, як слушно завважав на цьому місці один з попередніх докладачів, перемогла в світовій війні, організуючи майже весь світ проти Німеччини, то завдячує вона цей успіх передовсім своїй традиції і традиції Франції. Бо Франція має свої традиції. Традицію незайманості своєї території, традицію рішучого чинника європейської рівноваги, традицію англійсько-французького оборонного союзу, а далі ще й традицію старого, культурного народу, що його існування на карті Європи є самоозрозуміле і наскрізь доцільне. Ось опінія одного американського пуб-

Довкола православно-церковних справ.

III.

Коли я торкався у попередніх статтях питання про організацію релігійного православного товариства з місцем осідку на Волині й із активною участю у ньому інтелігенції — то не було це лише бажанням використати інтелектуальні сили інтелігенції, які марнуються без користі для національної справи. Таке товариство здалося би не тільки інтелігенцію „світську“, але й „духовну“.

Духовенство Православної Церкви — це дуже дошкульюча болячка в церковному організмі. Це надзвичайний дивогляд, бо в своїй переважачій частині воно є московське та москвофільське. З селянами говорить „по мужицькому“, дітей виховує по московському (в російській гімназії), читає „За Свободу“ чи „Руський Голос“, урядує в польській мові. Тому психічно воно є чуже для українського селянства. Відчуваючи цю відокремленість від віруючих по своїх парохіях, воно ввійшло з головою в сферу особистих інтересів, а ця „матеріалістичність“ духовенства, на тлі якої повстає безліч інцидентів з віруючими, ще більшу робить прірву поміж „пастирями“ й „вівцями“. Деведе лише — і то в чисто українських парохіях пан-отці беруть участь і в „Просвіті“ й у кооперативах, що підносять їхній авторитет в очах села. Але таких пан-отців дуже мало. Решта — це елемент, який є цілком байдужий до культурно-освітніх справ села, коли не спавати — ворожий, бо маємо дуже багато фактів, коли пан-отці поборювали й поборюють на селі і діяльність „Просвіти“, і кооперативну працю, і то в такий завзятий спосіб, що доводилося в цих справах відкликуватися аж до митрополії.

Знаю такого пан-отця, який на заклик митрополита Діонісія, що він працює в „Просвіті“, заявив, що інакше він не уявляє собі пастирського обов'язку, бо повинен бути поміж віруючими в усіх їхніх ділах, щоби ці діла йшли по лінії Христової науки, з чим погодився, зрештою й митрополит. Але — повторюю — такі випадки — це дуже виняткові випадки. На загал, духовенство не бере жадної участі в національно-громадській праці своїх сіл, ба — навіть не вміє чи не хоче провадити боротьби з тим сектантством, яке підважує цілу Православну Церкву в Польщі.

Не маючи жадного авторитету на селі, у своїй парохії, біде духовенство цілком залежне від адміністрації, починаючи від звичайного поліці-

лішста Фулертона: „Конечність приноровлювати, а часом навіть підпорядкувати ревіндикації інших народів інтересам Франції є науковим постулатом, що його признало 20 віків європейського досвіду“.

Про традицію-досвід французької землі говорить нам проречисто історія. Земля ця знала всіх форм влади від абсолютизму до комуні. Вона довідалася про всю химерність і змінчивість форм суспільного ладу на світі. І хоч падали королі, ті з божої ласки і з волі народу, миналися республіки, конституції і правні кодекси, навперейми з деспотизмом одиниці змагалася самоволя анонімної юрби, але пасивним побідником, цією „незмінною“ математичною прогресією, лишалася одна тільки французька нація.

Але традиція в моєму розумінні це значить ще: культурне надбання. Вона — цей легіон письменників, що завойовують для французької думки цілий світ. Вона — ці стародавні інституції, театри і наукові інститути, що в їх мурах плекають науку чи мистецтво.

Недавно був в театрі Одеон. Всі знаєте його давні традиції, почесну назву театру Бомарше. Давали „Беренісу“ Расіна, гру таких ніжних нюансів, що важко за ними слідити сучасній людині. Перед початком вистави виступив один американець і в англійській мові представився як голова американського допомогового комітету театрові Одеон. „Ми допоможемо грішми зберігати культурні французькі цінності“, — говорив він. — Нехай би Одеон виставляв все найцінніше французького класичного репертуару і хоч би у найкоштовніших декораціях і костюмах, ми все допоможемо грішми“. Такий вислів масового доларового ентузіазму певне не зустрине ніколи нашого галицького театру.

Або ще таке: американський мільярдер і король нафти Рокфеллер призначив величезну суму 8 мільйонів доларів (150 мільйонів франків) на париський медичний факультет. І такої манти нічого сподіватися нам! Легко зрозуміти, що її не булоб ніколи, якби не традиція Лявуазе, Лямарка, Пастера і Кальмет і таких інших.

Зрозуміла вагу цієї французької і взагалі західно-європейської традиції в першу чергу Америка, що забажала доповнити свою чисто матеріальну культуру духовними здобутками на

янта, який розпоряджав таким правом, як „опініювання“, на підставі чого настоятеля парохії затверджується чи не затверджується на своїй посаді світською владою — від духовних конкосторій, які, взагалі, православне духовенство тримають на положенні білих муриків, поневірляючи ним морально і взаєоскуючи матеріально.

Говорячи про духовенство, маю на увазі сільське, а не міське духовенство, яке творить „вищу касту“ по своїй правному і матеріальному положенні. Це міське духовенство — то фортеця синодального „православ'я“, пересякненого наскрізь московським по суті й польонофільським по формі духом. Передовсім нам, українцям, залежить на сільському духовенстві, бо сільська парохія є основною клітиною в організмі Православної Церкви. Від того, чи це духовенство творитиме *одно тіло й одну думку* з віруючими у своїх парохіях, — залежить майбутня віра на північно-західних землях, як чинник творчо-будуючого, а не руйнуючого.

Один високий польський адміністратор, який бачив цей ненормальний стан, у якому духовенство не має спільної мови зі своїми парохіянами, — висловив „надію“, що цей стан зміниться, коли старе покоління православного духовенства вимре! Не можна відмовити слушності цій песимістичній оцінці ролі православного духовенства. Але слабою є потіха для українського населення бути свідками безсумнівного розкладу Православної Церкви напротязі цілого одного покоління!

Сільське духовенство треба втягнути в орбіту українських національних впливів, розгорнути перед ними вагу відродженої національно-православної ідеї, відкрити йому очі на небезпеку, яка загрожує православній вірі — й то не лише з боку зовнішніх чинників, а від внутрішнього безсилля „православ'я“, що повстало в наслідок повної його *безідейності*.

Треба дати ідею православному духовенству, яку воно згубило. Революція знищила підставу офіційного „православ'я“, якого вчили по духовних школах. „Православ'я“ було тісно зв'язане з „самодержав'ям“ і „народністю“. „Самодержав'я“ не залишило по собі навіть спогадів, а „народність“, що містилася у формі назадницьких московських сектантських організацій „союз руського народу“ — розвіялася як тяжка примара. І полишився кістяк „православ'я“ без змісту, без душі, без ідеї, без гасла — і ніяк цей кістяк не може порости в нове здорове тіло з живими перама й свіжою кров'ю. Десять років наше „православ'я“ у Польщі все шукає провідної ідеї, все не знахо-

вразок старого світа: мистецтвом, літературою і театром. І нараз королі вугілля, заліза і гусячого смальцю вислали в Європу комерсантів з припорученням купувати все, що тільки за долари купити можна. Звичайно, за долари дістануться всіячнини в Європі. Небавком виповнилися американські музеї творами мистецтва і сьогодні, щоби докладно пізнати деякі доби мистецтва, приміром нідерландських примітивістів, треба їхати за океан, до Бостону і Шікаго. Можливо, що завтра Україна вишле теж своїх представників у західну Європу. Їх кишені будуть певне порожні як звичайно, тому жаден Ватто чи Сезан до Києва або до Львова не помадрує, але зате вони дивитимуться і слухатимуть, бо це нічого не коштує, а це теж щось варта; може навіть більше, бо перетворює живих людей, не тільки мертві салі музеїв. Перша розвідка стежа зрештою вже вислана, це: він!

Традиція це також легенда великих все-світніх ідей і героїств. Такою країною могутніх легенд є саме Франція.

Колись в Європі прославляли мільйонів уста традицію Версалю Людовиків. Ця легенда прогомонила, хоч не для всіх, і не на завжди. Її заступила легенда Бастилії і маніфесту прав людини, а потому ще слава непереможного цесаря.

У чому тайна такого могутнього прозелітизму французької легенди? Не думаю, щоби чесноти французьких героїв були більші від чеснот героїв інших народів, або їхні могутніші і спасенніші. Але хто заперечить те щось глибоко патетичне і вселюдське французької легенди? Хто заперечить, що вже сама участь у французькій легенді приносить честь одиниці або народові, що ім'я України зв'язане з особою Наполеона приносить нам більше слави і дружби на світі, як те саме українське ім'я в легенді залізного канцлера Бісмарка? Ось свідство двох великих німців. Сказав Гете: „Французи споглядають на історію світа з такої висоти, що стає неможливо для них пригнічувати думку“, а ніжний поет Гайне додав: „Патріотизм французів є такий, що серце його розпалюється і поширюється; він у силі пригорнути до серця не тільки своїх найближчих, але і всю Францію, все людство“.

(Продовження буде.)

дів'я тих основ, на які воно має спертися. І без такої допомоги воно тої керуючої ідеї не знайде, а без ідеї — воно буде новим виданням офіційного „православ'я“ з тою лише різницею, що цей новий характер офіційності хутко розгубить віруючих, — і то не тисячами, а десятками тисяч, що — на жаль, — можна вже нині спостерігти.

Аполітичне українське православне товариство, що обороняло ідею православної віри, даючи їй національний зміст і зміст, без сумніву, втягнуло би у свої ряди великі маси сільського духовенства, дало би йому допомогу, взяло би його під свою правну оборону — і цей період одного покоління, про який ми згадували вгорі („доки не вимруть старі“), значно скоротило би.

Без сумніву, що найбільше цю роль могло би виконати Луцьке Чеснохрестне Брацтво. Але невідомо, коли буде затверджений його статут. Діла-ж минають і щороку щораз гірше діється у Православній Церкві. Та, зрештою, ніщо не перешкоджало би з моменту затвердження статуту Брацтва і реорганізації цього останнього — влітись тому релігійному товариству до брацтва, як сформованій вже секції.

Це все дрібниці. Та не в дрібниці факт, що величезні проблеми устрою Церкви, який має означити її зовнішній і внутрішній зміст, шляхи її дальшого розвитку, всі ті зміни, що мають застати, ціла ця титанічна боротьба за майно Православної Церкви — все це йде попри православне громадянство, яке знаходиться в дуже невигідній ролі стороннього глядача.

Не звільнить нашої інтелігенції від відповідальності за це історія! За цю байдужість, за це шкурництво, за це феноменальне неробство, за зевикористання можливостей, які були і могли повстати її у руки!

О. Ковалевський.

Вісти з „Рідної Школи“.

I. Завдяки українським студентам, що студіюють за границею, головно гірникам у Пришбраві з Чехословаччини, одержала „Рідна Школа“ більшу скількість цінних мінералогічно-петрографічних зразків, між якими є й рідкі оази. Ці зразки розділено для аложення згл. доповнення габлетів у фахово-доповняючих школах у Львові (муж.), Перемислі (муж.) Тернополі, Станиславові та в Українській Торговельній Школі у Львові. Вп. збирачам сподіваємо цю дорогою нашу щирю подяку в імені української молоді.

II. Вже від кількох років улаштовують львівські школи й виховні заведення у Львові (іх є тут 27 одиниць) величаве свято весни, при щораз більшому заінтересуванні з боку українського громадянства. І цього року відбудеться в неділю, 1. червня в 4. год. пополудні „Велике Свято Молоді“ львівських шкіл і виховних заведень „Рідної Школи“.

Цьогорічне Свято Молоді це немов підготовка до ювілейних обходів в нагоди 50-ліття „Рідної Школи“, яке припало в 1931 р. Тому в цьому святі возьмуть цього року участь і позальвівські школи, а саме: із Золочева, Коломиї, Кошичинець, Рогатина, Самбора, Станиславова. Львівські школи виступають з власними шкільними прапорами. Можна вже собі наперед уявити величавість такого багатотисячного дитячого збору, того нашого щіту. Тому вже тепер запрошується до участі Вп. Громадянство Львова й околиці.

III. З кінцем минулого року розіслала „Рідна Школа“ свій стінний календар на 1930 р. на адреси своїх Кружків, Повітових Союзів Кооператив та деяких діячів. Тому, що з кінцем травня д. р. замикається осявочне рахунок календаря, прохаємо всіх тих, що ще не впривітали належності за нього, зробити це негайно, пересилаючи належність чеком зі зазначенням „календар“.

IV. З наближенням шкільних ферій, коли то устать мізерні шкільні оплати. „Рідна Школа“ знаходиться у незвичайно прикрих грошових умовах з огляду на зобов'язання супроти свого учительства. На той час треба заздзедити подбати про частинне болей покриття грошового запотребування Кружків та Головної Управи. До певної міри можна це зробити улашненням народних забав (фестивалів) на дохід „Рідної Школи“, де такі забави в звичаю. Звертаємо на це увагу не тільки Кружків „Рідної Школи“, але й інших прихильних „Рідній Школі“ установ та громадян.

V. Щоби облекшити будову домів, призначених на народні школи Товариства „Рідна Школа“, — ухвалено Кружкові „Рідної Школи“ у Звениччі (Чортків) і Космачі (Коломия) оплатити кошта пляну й компорию алашженого інж. Пежанським у Львові.

VI. Проф. Омелян Терлецький у Львові зложив свій мандат члена Головної Управи.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

3 життя наших установ.

Загальні Збори Т-ва Прихильників Освіти у Львові.

В дні 10. ц. м. відбулися річні Загальні Збори Товариства Прихильників Освіти у Львові в селі „Української Бесіди“. На Зборах явилися представники старшого громадянства й молоді.

Відкрив Збори голова Т-ва през. В. Децикевич, що ствердив гарний розвиток Товариства і кинув кілька думок про взаїмовідносини між старшим громадянством і українською молоддю.

Після відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів вибрано на внесення д-ра Степана Шулевича комісію-матку, яка намітилаб нових членів Виділу на місце уступаючих. Потім студ. В. Кравців відчитав звіт з діяльності Т-ва, що був оброблений дуже солідно, а при кінці намітив напрями дальшої діяльності. З черги подав дуже точне звідомлення з економічної діяльності Т-ва д-р Любомир Макарушка, що перейшов подрібно всі рахункові позиції, а при кінці зупинився на справі Акад. Дому, представив історію інвестиційного фонду при Т-ві і його призначення та висказав свою думку про само Т-во Прихильників Освіти і його велику працю.

Після того дир. М. Гаврилович відчитав звідомлення з переведеної перевірки цілого діловодства Т-ва і постановив внесення уділити абсолюторію уступаючому Виділові.

Дискусію над звітами і внеском контрольної комісії започаткував д-р Іван Копач, що говорив про взаїмні між студентством і старшим громадянством та про роллю й завдання Т-ва Прихильників Освіти у нашому житті. По ньому промовляли: през. Децикевич, мец. Корчинський, студ. В. Кравців, проф. д-р Старосольський, д-р Роман Мосильницький, ред. Боднарівич і інші. В дискусії піднесено багато важних справ, що торкаються так чи інакше життя нашого студентства і праці Т-ва Прихильників Освіти.

Опісля прийнято одностинно внесення уділити Виділові абсолюторію, а крім того ще й таке внесення студ. Тарнавського: „Зібрані на Загальних Зборах Т-ва Прихильників Освіти у Львові студенти висказують през. В. Децикевичеві за його успішну, безкорисну і щиро віддану працю для українського студентства на становищі голови Товариства глибоку подяку“.

Вибори нового Виділу на внесення комісії-матки дали такий вислід: през. Вол. Децикевич — голова, член Виділу: о. кан. Олександр Ковальський, д-р Любомир Макарушка, д-р Іван Гижка, д-р Іван Копач, а зі студентства: Богдан Кравців, Орест Гладкий і Тимотей Козяк. Заступники: проф. Антін Ковальський, д-р Іван Німчук, д-р Ігор Федів, а зі студентства: Омелян Тарнавський і Гриць Пісецький. Ревізійна Комісія: д-р Мирон Гаврилович, дир. Ярослав Колтунюк і студ. Андрій Гаєцький; заступники: д-р Мирон Ковалець, ред. Василь Левицький і студ. Іван Гронський. Мировий Суд: інж. Юліян Мудрак, д-р Тит Бурачницький і студ. Юрій Старосольський; заступники: д-р Михайло Волошин, д-р Євген Перфецький і студ. Волод. Янів.

З черги прийнято через аkläмацію внесення Виділу в 9. травня ц. р. (мотивоване д-ром Любомиром Макарушкою) такого змісту: „Загальні Збори іменують Ексц. Мигр. Андрія Шелгицького, великого громадянина і добродія українських установ і студентства та проф. д-ра Станислава Дністрянського, основника віденського Українського Т-ва Прихильників Освіти й ініціатора Товариства Прихильників Освіти у Львові, почесними членами Т-ва“.

Потім п-ї Ірена Павлюковська порушила ще справу відношення львівського Т-ва до Українського Товариства Прихильників Освіти у Відні і поставила резолюцію того змісту, що Загальні Збори висказуються за тим, аби Українське Т-во Прихильників Освіти у Відні передало довжні скринті і майно на рік Т-ва Прихильників Освіти у Львові. В цій справі забирали слово д-р Іван Копач, мец. Корчинський, сен. Децикевич і д-р Ігор Федів, що всі погодилися з внескодавцем. Після деяких вьяснень прийнято в цій справі таке внесення, амподифіковане мец. Корчинським: „Загальні Збори одобряють усі заходи Виділу щодо розширення фондів і уповажують його до дальшої акції в тім напрямі“.

При кінці поставив мец. д-р В. Старосольський внесення висказати признання й подяку проф. д-рові В. Левицькому, вченому математикові за його прилюдне відкрите письмо в „Ділі“, в якому наш учений виступив гідно й мужко в обороні свободи науки. „Виступ цей — говорив промовець — був у нашому житті в останній часіх вайяснішим промінем“. Внесення прийнято бурхливими оплесками й овацією на честь присутнього на Зборах ученого, який в подяці заявив, що він сповнив тільки свій обов'язок, бо кожна людина, що має до діла з наукою, повинна стояти на її сторожі.

На цьому голові Т-ва през. Децикевич замикав Збори.

Чергова нагінка на українську гімназію „Рідної Школи“ в Яворові.

Читаємо в яворівському „Українському Слові“:

На цьогорічному концерті в честь Шевченка в Яворові, улашненому силами української гімназії „Рідної Школи“ в Яворові, відіграно за дозволом яворівського староства при кінці на сцені одну дію Я. Марченка „На Тарасовій могилі“, вид. другим накладом 1910 р. у Кракові. В ролі Шевченка виступив ученик VIII. класу Мик. Черник. По концерті публіка (головно партер) відспівала пісню „Не пора“ і „Ще не вмерла Україна“. За якийсь час потягла яворівська державна поліція чомусь до відповідальності проф. Вол. Масевича, дирігента хорів, закладаючи йому безосновно, будьтоби він зачинав співати і співав „Не пора“ (коли на ділі проф. В. Масевич був у той час на сцені, а не на партері!) і будьтоби він винен, що на сцені відіграно Я. Марченка дію „На Тарасовій могилі“! Згадана дія, як видно, виявилася аж нараз у Яворові 1930 р. (зв. 20 літ по своїм другим легальним накладом!).. небезпечною! Розуміється, скінчилось би все звичайною поліційною „помилкою“, якби не те, що 1. травня ц. р. наснів на руки Дирекції української гімназії „Рідної Школи“ в Яворові з львівської кураторії ось такий наказ:

„Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego we Lwowie. Dnia 28. kwietnia 1930. № 1. 4579/30. Do Kierownictwa Prywatnego Gimnazjum im. O. Makowej w Jaworowie. Masiewicz Włodzimierz i Czerny Mikołaj — dochodzenia o zbrodnię zdrady głównej. Z powodu wszczęcia dochodzeń prokuratorских przeciwko naucz. Masiewiczowi i uczniowi VIII. kl. tamt. Zakładu Czernemu Kierownictwo pierwszego zwolni od obowiązków nauczycielskich, drugiego zawiesi w prawach uczniowskich aż do ostatecznego wyjaśnienia sprawy. P. O. Naczelnika Wydziału: Hubert“.

Як бачимо, львівська кураторія — відома вже зі своїх неодних розпорядків — і сям разом видала скоренних наказ звільнити від учительських обов'язків проф. В. Масевича (переверненого на „Masiewicz“) і завішення в ученицьких правах уч. VIII. кл. Мик. Черника (переверненого на „Czernego“) тільки на основі „wszczęcia dochodzeń“ проти згаданих. Так поступає львівська кураторія, який цілком не в голові ні те, що проф. В. Масевич має саме питати при матурі, ні тимменше те, що згаданий ученик тратить уже рік!

Ось так виглядає чергова нагінка на українську гімназію „Рідної Школи“ в Яворові, яка є сілю в очах наших ворогів. Її знищити за всяку ціну — ось мета цих їхніх заходів. Наше громадянство мусить дати всім тим заціям організований могутній відпір!

Проти червоного терору.

Протест Загальних Зборів читальні українських студентів Богословської Академії.

1. Загальні Збори Т-ва „Читальня українських студ. Богосл. ім. Маркіяна Шашкевича“ у Львові, що відбулися 15. квітня 1930 р. прилучаються до українського та світового протесту проти більшовицького переслідування Христової релігії та Церкви на всіх просторах СРСР, а в першу чергу на землях Великої України.

2. Заг. Збори визнають усіх укр. вірних синів Церкви прилучитися до молитов, щоби Господь Бог амілосердився над горем і муками мільонів душ та щоби не допустив до затрати в їхні душах почуття Господнього страху.

3. Загальні Збори протестують з цілою рішучістю проти кривавого переслідування католиків-українців, зорганізованих при гр.-кат. церкві в Києві та проти заслання душпастиря цієїж Церкви о. Шеланюка Миколи на Соловеській острові.

4. Загальні Збори висловлюють о. Шеланюкові Миколі глибоку пошану та подив за його мужню поставу в обороні Са. Віри.

5. Загальні Збори протестують проти тортування та винищування українського духовенства на землях Вел. України.

6. Загальні Збори протестують проти національного гнету на Вел. Україні, що прибрає тепер такі страхітливі форми на наших землях під червоною окупацією.

7. Загальні Збори звертаються до всіх українських студ. богосл. організацій в краю і поза ним з проханням заложити від себе протест проти кривавого насильства більшовиків. У Львові, 8. травня 1930 р. — Т-во „Читальня українських студ. Богосл. ім. М. Шашкевича“ у Львові.

Нова Рада м. Львова.

Правосильність рішення Найв. Адміністративного Трибуналу.

У зв'язку з протестом попередньої Тимчасової Ради м. Львова проти її розв'язання та покликання урядового комісара і в зв'язку з прихильним поладнанням цього протесту Найвищим Адміністративним Трибуналом львівський воевода Голуховський видав у суботу, дня 24. травня ц. р. таке рішення: „З уваги на рішення Найвищого Адміністративного Трибуналу відкликую згідно з опінією львівського воевідського Відділу, прийнятого на засіданні дня 23. травня ц. р. б. тимчасову репрезентацію м. Львова, як таку, що має характер переходно номінованого уряду по думці уступу, § 112 статуту м. Львова, а в слід за тим по суті відкликано“.

В суботу наспів до урядового комісара м. Львова проф. Надольського декрет львівського воеводи такого змісту: „До Тимчасової Управи міста Львова: на руки п. Урядового Комісара проф. інж. О. Надольського. У зв'язку з вирокон Найвищого Адміністративного Трибуналу з дня 28. листопада 1929 ч. реєстр. 4126/27 відкликає і поновлю рішенням з нинішнього дня б. тимчасову громадську репрезентацію м. Львова, а признаючи необхідність зреорганізування теперішньої тимчасової управи м. Львова видаю згідно з опінією львівського воевідського Відділу, прийнятою дня 23. травня ц. р. слідує розпорядок:“

Беручи на увагу побільшення території м. Львова, через прилучення частини передміських громад, усталюю загальне число членів тимчасової міської Ради на 130 осіб з тим, що ця колегіальна управа міста буде мати всі права міської репрезентації з вибору.

Тут слідує список радних, що стали з вибору радними м. Львова ще в часі виборів у 1913 р. Іх є 37. А в тім ні одного українця. Далі йдуть радні, що їх покликає воевода, в числі 92.

Між ними є такі українці: 1) Децикевич Володимир; 2) Фольмес Йосиф (від Т-ва робітників і слуг „Праця“); 3) д-р Говникович Альфред; 4) Кусик Андрій (від проф. організації друкарів); 5) о. Лопатинський Дамян; 6) інж. Мудрак Юліян; 7) Стефанович Осип (від купців); 8) Темницький Володимир (укр. робітн.); 9) Заячківський Микола.

Крім того ввійшли до Ради ще такі „репрезентанти руского населення“: Рубель Леонтій (від „Згоди“), Тарнавецький Петро (здається греко-католик) і „руські аграрники“ з „Народнього Дому“ — Мих. Бачинський і д-р А. Лисяк.

Нова Рада уконституується в той спосіб, що вибере президента міста і 4-ох віцепрезидентів та відповідну скількість міських делегатів на основі II. відділу виборчої ординації м. Львова. Теперішня тимчасова управа уступить з хвилиною, як уконституується нова Рада.

Ново призначена Рада збереться на перше засідання під проводом найстаршого віком радного.

Вибори до сойму в лідській окрузі.

Участь у виборах до сойму в лідській окрузі дуже слаба, не перевищала двадцятькілька проц. управнених до голосування. У воложинській повіті голосувало около 13 проц. виборців.

За скликання сенату.

Підписи senatorів із опозиції на внесення до президента держави в справі скликання надз. сесії сенату збирають і ця акція буде покинчена ок. 1. червня. Петицію підпишуть сенатори: Ключбу Надольського, Пяста, Визволеня, Стр. Хлопського, ППС., НІР і Жид. Ключбу.

Вислід сен. виборів на Волині.

Вислід виборів до сенату в місті Рівні представляється так: Управнених до голосування 3.800, голосувало 1735, важних голосів віддали 1698, неважних 37. Одержали голосів: листа ч. 18 (УНДО) 1578, листа ч. 3. Визволене 68 гол., листа ч. 20 росіяни 40 гол., листа ч. 22 укр. соц.-рад. 10, листа ч. 36 Сельроб-Єдність 7. Загальна участь 21 проц. У рівненському повіті участь голосуючих 20—25 проц.

Висліди виборів у місті Луцьку такі: Управнених до голосування 7641, віддано важних голосів 1742, неважних 7. Листа ч. 3. Визв. 16 гол., листа ч. 18 УНДО 1708 гол., листа ч. 20 рос. 13 гол., листа ч. 22 укр. соц.-рад. 5 гол., листа ч. 36 Сельроб-Єдність 0. Заг. участь 23. проц.

Арештування в Бориславі.

У суботу вночі поліція арештувала в Бориславі Яр. Шуля, безробітного, Мих. Сеніва уч. гімна. і Мих. Гнатова робітника, як підозрілих, що кинули гранату на салю під час академії Звйонзку Оброньчуф Подкарпаця. Польські чародиски пишуть, що арештовані є членами УВО.

Арештували вбивника з Дюсельдорфу.

З Дюсельдорфу прийшла вістка, що там арештували 47-літнього візника Петра Кіртена. Зі слідства виходить, що він є масовим убійником, якого поліція пошукувала від кількох місяців. Арештування наступило на основі листу одної наймички до матері. Лист наслідком фальш. адреси дістався в чужі руки й його передали поліції. Наймичка повідомляє, що в травні незваний мущина заманив її до своєї хати та засилював. За вказівками наймички поліція арештувала Кіртена.

Смертний присуд.

У суботу закінчився перед львівським судом присяглих процес проти братів Павла та Михайла Гнідеців із Сеньковець (пов. Рава Руська). Перший з них обвинувачений за підпал загороди Гриця Задубинного, громадського писаря в Сеньківцях і за вбивство крісовою кулею Юрка Задорожного. Брат його відповідав за співучасть у закидуванні злочинця. Після промови об. д-ра Льва Ганкевича та прокуратора присягли 7-ма голосами потвердили вину Павла Гнідеця в напрямі злочину вбивства, а одноголосно заперечили закид підпалу. Михайла Гнідеця признали 8 голосами співвинним в убивстві. На тій основі трибуналу засудив Павла Гнідеця на кару смерті (шибеницю) а Михайла Гнідеця на 6 літ тюрми. Оборонець зголосив, що внесе касацію. Павло Гнідець, схвилюваний присудом, сказав „Я не хочу касації, зробіть езекуцію!“ Шойно оборонець успокоїв його.

Розстріл селян.

(АТЕ) „Комуніст“ повідомляє, що в Черкасах розстріляли 4 селян із села Чернобаїв, обвинувачених в убивстві комуніста Чорненка. В с. Білібісах в Артемівській окрузі невідомі люди вбили двох членів місцевої рільної комуні.

Зі спортового життя.

Україна-Чорні 1 : 1 (0 : 1).

До тих змагань виступила Україна в складі: Новицький, Грещук, Скрегота; Борсук, Цимбала, Бутель II; Підлісецький, Кобзар, Лисик, Магоцький, Воробець. Чорні в повному ліговому складі: Красіцький (по правді: Каспшак), Олейнічак, Чижевський; Плат, Вітковський, Озайст; Островський, Кох, Рейман (по павзі: Макух), Малайський, Джимала.

Вислід для України почесний, бо це вперше від непамятних часів зійшла українська дружина зі змагань з ліговими Чорними непобіджею. Гра ведена була в швидкому темпі, мяч переносився раз-у-раз від одних воріт під другі. В першій половині Чорні, граючи з вітром, мали помітну перевагу, якої не могли використати завдяки знаменитій обороні України, що притомно паралізувала всі наступи противника. Одинокого голя стрілив для Чорних в передостанній минуті Малайський з подання Островського, який, не обставлений як слід Бутлем, віддав був безліч центр, на щастя, не використаних. Україна в тому часі здобулася кілька гарних перебоїв, однак стріли її нападу ішли за високо або попадали просто в руки Красіцького. В другій половині Україна загрожувала щораз частіше воротам противника, і то головню правим крилом, де Підлісецький своїми знаменитими центрами давав багато до роботи обороні Чорних. З одної з таких його центр стрілив Магоцький вирівнюючого голя, що українська публіка приняла довго невмовкаючими оплесками. В дальшому обі сторони мали ще змогу перехилити перемогу на свою сторону, однак всі їх зусилля розбивалися на певній обороні. При стані 1:1 судія п. Зеeman, що судював дуже поправно, закінчив ці цікаві змагання. Щодо української одинаятки, то слід піднести цим разом особливо жертвенну гру Новицького, обох оборонців і невтомного Бореука та Підлісецького. Слабо презентувалися: Лисяк, Бутель II і Воробець. Видців ок. 1.000.

Лігові мистецтва.

Львів. Краковія—Погонь 2:0 (2:0).
Варшава. Легія—Гарбарня 3:1 (2:0).
Кор. Гута. Рух—Польонія 2:1 (1:1).
Краків. Висла—ЛТСГ 1:0 (1:0).
Лодзь. Варта—ЛКС 4:1 (2:0).

Мистецтва А-класи.

Львів. Лехія—Польонія 4:1 (1:0).
Львів. Ревера—Погонь I. Б. 3:2 (0:1).
Стрий. Погонь (Стрий)—Чорні I. Б. 5:3 (1:1).
Золочів. Яніна—Гасмоней 1:0 (1:0).

Закордон.

Відень. Кінцеви висліди за мистецтво копального мяча: Адміра—Гакоаг 4:4 (2:2), Рапід—Спортклуб 5:1 (2:0). Так Рапід здобув мистецтво Австрії.

НОВИНКИ

— Черче. Відкриття першого сезону дня 1. червня. В першому сезоні зняжені ціни. Проспекти і подрібні інформації висилає управа заведення. — Черче, почта Рогатин, або Дирекція Спільки — Львів, Ринок 10/І. Центробанк.

— Пригадка! Першорядна кравецька робітня **ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** знаходиться у Львові, Сикстуська ч. 20. Відзначена золотою медаллю на виставі в Стрию. Численні признання за солідне і точне виконання всякого рода кравецьких робіт. Добріший матеріал на складі, умірковані ціни. 1953 6-6

— Великий політичний процес у Львові. Сьогодні, в понеділок, починається у львівським карнім суді перед лавою присяглих великий політичний процес проти 17 молодих українців, студентів і ремісників, яким акт обвинувачення закидає приналежність до тайної Української Військової Організації та співучасть у бомбових замаху на львівські „Східні Торги“ у вересні м. р. Розправа, до якої покличуть ок. 70 свідків, потреває найменше три тижні. Наш орган приносить з розправи докладні звідомлення.

— Парцеляція ерекціональних ґрунтів. Пишуть нам: Уже більш як рік ведеться акція парцеляції ерекціональних ґрунтів. У різних дієцезіях ріжно вона пішла вперед, але фактом є, що велика частина ерекціональних ґрунтів аже парцелюється, або є розпарцельована. Наскільки памятаємо, Митрополичий Ординаріат пригадував свого часу всім оо. парохам, щоби при такій парцеляції всі справи правової натурі полагоджували виключно адвокати українці, а технічні справи, як поміри, пляни і т. п. українські інженіри. На жаль, мусимо ствердити, що в багатьох випадках оо. парохі віддають поміри ерекціональних ґрунтів неукраїнцям, часто інженірам жидам. Є навіть такі сумні випадки, де купуючі селяни самі жадали, щоби їм спровадити інженіра українця, а о. парох спровадив жида. Якщо такі явища повторяться, то треба буде подавати до прилюдного відома імена оо. парохів, що так розуміють гасло: „Свій до свого“.

— Подяка. Складаємо отсим щирю подяку всім членам Провірної Комісії пластових таборів, а саме: проф. Д. Навроцькій, о. С. Венгріновичеві, д-ру В. Вербишеві, проф. М. Іваненкові, проф. Ю. Каменецькому, д-ру Л. Макаруші, д-ру А. Річинському, д-ру О. Тисовському, з окрема дир. В. Кузьмовичеві за совісну та дбайливу перевірку наших таборів літом 1929 р. та подані нею в звіті цінні замітки і вказівки, які в міру можности аже цього року будуть переведені в життя в усіх наших таборах. — **Верховна Пластова Команда.**

— Іспит зрілості в українській приватній жіночій гімназії в Перемишлі відбувся під проводом візит. д-ра Д. Лукіяновича в днях 19—22. травня. Іспит зрілості здали слідуєчі кандидатки: 1. М. Базилевич. 2. О. Боса. 3. Т. Бушко. 4. Е. Галько. 5. М. Гусар. 6. М. Греголінська. 7. М. Гурська. 8. Я. Дзюбинська. 9. Е. Доротяк. 10. О. Дурбак. 11. С. Кіца. 12. О. Кривак. 13. С. Кузьмінська. 14. О. Мальчик. 15. М. Маринювич. 16. І. Миколаевич. 17. М. Никифорук. 18. О. Огоновська. 19. Анна Петриця. 20. Корнелія Петриця. 21. З. Радзівіл. 22. М. Радьо. 23. О. Селека. 24. М. Сікора. 25. О. Скиба. 26. К. Смотрич. 27. Н. Ставка. 28. Е. Флінта. 29. О. Чавс. 30. О. Чайківська. 31. Д. Шалинська. Репробовано 2 абітуріентки.

— Небезпечний пісар. Французька преса принесла звістку, що бувш. цісар Вільгельм II. їздив інкогніто до Ессена у гості до Круппа, фабриканта воєнних матеріалів. Комуністична німецька „Вельт ам Абенд“ доповнює цю звістку ще більшою сензацією: минулого року Вільгельм провів два тижні у Вісбадені інкогніто на лікуванні за відома... англійської окупаційної армії. З цього всього виходило би, що або Вільгельм не боїться міжсоюзної контролі над його особою, або що ця міжсоюзна контроля не боїться його подорожей інкогніто до Німеччини. Зате цими подорожами є перелякана французька й польська преса, бо бачить поза ними воєрну конспірацію.

— Прикра ситуація. Відомий польський співак Ігнатій Дигас дістав „золотий старшинський хрест“ з нагоди 25-ліття служби... на сцені. Тимчасом Дигас належить до соціалістичної партії і тепер не знає, чи може прийняти таке мілітаристично-буржуйське відзначення, ще й з рук урядової партії.

— Посвячення прапора Всенародньої Школи ім. Б. Грінченка відбудеться у четвер 29. травня в 12. год. аполудне перед митрополичою паладою, на випадок непогоди в церкві св. Юра. Закінчення у дівочій школі ім. Б. Грінченка.

ДІЛО

ВИХОДІТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. шваб. 143.322 Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місяць 5-00 зол. Чвертьріччя 15-00 „ Півріччя 27-50 „ Річно 55-00 „ ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бельгії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол. — Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. * Друкарні: 29-25. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІСТРАЦІЇ ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
--	--	---

Цілий Львів іде на Великий Фестин, що відбудеться в четвер 29. травня ц. р. в год. 3. попол. на площі Сокола-Батка, з якого дохід призначений на будову Пластового Дому. На Фестині будуть усі пластуни і пластуни львівського округу.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“
у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто Почтової Швабни ч. 143.467).
як Центральна Каса українських кооперативів приймає вкладки ощадності, обезпечує їх у твердій валюті та поміщає у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу.

ГРОШІ Є КРУГЛІ — котяться, але не розкотяться, коли їх вложите на вкладкову книжку в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

Французська Федерация.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 20. травня 1930.

I.

Приняття, з яким стрінувся в Європі французький проект європейської федерації, — на загал холодне, а принаймні здержане. Дехто серед французів не мило вражений цим холодом. Однак замість варикати на цей холод — краще зрозуміти його причини.

Воли — ті самі, що перед Льюдоном як і після нього накликували на Францію закид націоналізму, імперіалізму, мілітаризму, і то без огляду на те, якої мости був у даній хвилині даний французький уряд у післявоєнній добі. Во безперечний факт недовіра до Франції залежаний не від влади, доброї чи ликої, даного французького міністра закордонних справ, а самої основної сутті французького становища в післявоєнній Європі.

II. Бріан може вигадувати, що хоче і заявляти, що вигадав, щоби довести, що він „добрий європейець“, але все те налармо. Інші немигуче в тому зміслі зрозуміють його заяви і зусилля, що Франція хоче ввернути набуте, залишити Європу такою, яка вона тепер, на віки вічні, закрити континент у тих формах, які йому накинув мир 1919 року. II. Бріан хотів би ще в федеративним договором забезпечити французькій системі в Європі статус кво, заснований версайським актом: нехай це така велика заслуга над Європою, чи то пак — перед усіма її народами? Говорачи про свою країну, Іспанію, яка нічого від закордону не вимагав і яка задоволенна своїм, князь Альба дуже справедливо толкував, що всяка миролюбивість в міждержавній ділянці до сутті своїй полягає на прив'язанні до існуючого порядку, до статус кво. Це правда, та правда й те, що така миролюбивість — ніяка заслуга. Так само воно не може рахуватися заслугою нікому, як багаті не можуть лічити своєю заслугою обставину, що існуючий суспільний лад надається їм милим і справедливим, може навіть найкращим можливим, вповні достойним стабілізації й закріплення.

III.

Деякі закордонні часописи просто заявляють, що — незалежно від того, чи ідея європейської федерації сама в собі добра або лиха — проект II. Бріана означає не щось інше, як тільки нову познаку французької гегемонії в Європі і нове зусилля її увіковічнити. Проти цього почування нічого не вдіяти. Європейська федерація у французькому розумінні, це для країв і народів побіжених — ще одні, нові кайдани. А для декотрих колишніх союзників Франції? Для Англії, це тільки ще одна відповідальність і записка, і то в користь таких країв, як Франція, що життєво зацікавлені в збереженні мирових актів з 1919 р. Для Італії — ще гірше: ця країна іменем свого „динамізму“ домагається права на життя, на розвиток, на експанзію, в європейська федерація французького замислу булаб тільки новою загородею поперек італійського шляху до здобуття „місця під сонцем“.

А нам гришнім? Навже й треба пригадувати, що варід, який понавз в заски актів 1919 р. під воли історичного суперника, міг би померитися тільки з такою федерацією, яка перекреслилаб тільки до неба безправства та й завернула би національного противника в його справедливі, тобто етнографічні границі?

Одним словом, ідея європейської федерації, виражена в Парижі видається всім іншим народам мало не підступом, хитроцями, вигаданим для забезпечення інтересів теперішнього європей-

ського верховодства. І навпаки, щойно тоді ідея й ідеал європейської федерації одержать людяне обличчя і зможуть повести Європу на шлях справжнього мира, коли криквою рукою захопять їх хтось, хто не буде апопостоном петрифікації статус кво.

III.

Та є в Європі країна, в якій французький помисл федерації стрічається ще й особливою іронією. Ця країна — Швайцарія.

Вже від довгих років ятриться між Францією й Швайцарією спір за т. зв. безмитові області. В коротких словах можна спір цей звести до того: Франція пересунула свій митовий кордон в околиці Женевы на французько-швайцарську границю — всупереч прийнятим ще в 1815 і 1856 роках зобов'язанням залишити женецькій республіці (тісно окруженій з трьох сторін чужими областями) свободну від мита торговельну і харчову область у теперішній французькій провінції Сабавдї. Проти цього „душення“ Женевы процесується і протестує Швайцарія.

Якби і не ставитися до цього питання, то одно річ ясно й наявна. Існувала ще недавно на пограниччі Франції й Швайцарії, під Женеву, осідком Союзу Народів, деяка смуга землі, присвячена свободному від митових пут торговельному обороту, свого роду господарському інтернаціоналізму. Саме на ідеї господарського інтернаціоналізму і побудований замісл європейської федерації: адже вона має служити передовсім проти надужиття митових кордонів і зроби-

ти можливим суспільне господарське життя Європи. І саме в тому невеличкому місці, де митової загороди ще недавно не було, під Женеву, французький уряд своєволью недавно виставив таку перегороду, переходячи до порядку над протестами слабой Швайцарії.

Не дивно, що Швайцарія з гіркою іронією прийняла Бріанівське предложення федерації: адже Франція хоче розповсюдити на цілу Європу такий митовий порядок, який вона тільки-що самовільно перевернула на своїй границі з женецькою республікою.

IV.

Однак навіть якби останнього і не було, т. французьке предложення європейської федерації суперечне само в собі і тимсамим ілюзоричне. Доволі подумати над тою точкою предложення, де поставлена теза, що федеративний статут не може ні в чому порушити повну суверенність складової держави. Коли так, коли складові держави не дозволять обмежити ні на крихітку свою суверенну повноправність, то яка це „федерація“? Адже саме в цьому і полягає суть федерації, що кілька суверенних і повноправних держав залишає частину своєї суверенної повноправності, зрікається її і переказує її новому, над-державному організмови — федерації. Немає такого частинного зречення й передачі суверенної повноправності, то й нема федерації. А коли хто говорить про „федерацію“ без такого обмеження повноправства складових членів, то це хіба тільки пісок в очі, і ніщо, або мало що, інше. — В. П.

Греко-кат. парокси мають право переписуватися з державними властями по українськи.

Засадниче рішення Найвищого Суду.

В суботу 24. ц. м. відбулася перед скріпленним сенатом Найвищого Суду під проводом президента цього суду п. Супінського жарна розправа проти о. Северина Матковського, парокса з Босир, пов. Копичини (оборонець сен. д-р Антін Горбачевський з Чорткова), о. Василя Лончини, парокса церкви св. Миколи у Львові (обор. посол д-р Іван Блажкевич з Дрогобича) і проти о. Михайла Кушкевича, адміністратора з Янова коло Львова, пов. Городок Ягайл. (обор. посол д-р Степан Баран з Тернополя) — обвинувачених за переступство статті 1. язикового закону з 31. липня 1924. В. з. ч. 73, поз. 724, поповнене через те, що в кореспонденції з властями в справах метрикальних зглядно статистичних уживали української мови.

Скріплений сенат в числі семи суддів Найв. Суду видав у цій справі слідуюче засадниче рішення:

„Особи, котрим поручено ведення метрикальних книг, відповідаючи на запити державних властей в метрикальних або статистичних справах матірною мовою, не нарушують цим постанов статті 1. закону з 31. липня 1924. В. з. П. Р. ч. 73, поз. 724 про мову урядування державних і самоуправних властей і в цьому випадкові не має щодо них приноворення стаття 17 розпорядку президента з 22. березня 1928. В. з. П. Р. ч. 38, поз. 365, бо цитований закон не заключає в собі ніякої карної санкції“.

Обвинувачені о. Матковський, о. Лончина і о. Кушкевич виграли справу в цілости і окремим вироком, який на основі згаданого вище засадничого рішення, яке має бути оголошене публично в книзі рішень Найв. Суду, будуть увільнені через той самий сенат з трьох, що судили їх 13. лютого ц. р. від наложеної на них кари і супроти цього рішення Найв. Суду на будуче всі наші св'язники у львівському, ста-

ніславському і тернопільському воевідстві мають право переписуватися з державними властями в українській мові і за це не можуть бути карані. Повище засадниче рішення Найвищого Суду з 24. травня 1930 (справа о. Северина Матковського з Босир) ч. III К 686/29 увільнить наше патріотичне духовенство від дальших репресій з боку адміністраційних властей за переписку з ними в українській мові.

У найближчих числах „Діло“ подамо обширнішу статтю на цю тему одного з оборонців в поаншій справі, посла д-ра Степана Барана з докладним описом ходу справи і зі законними й коментарями.

Вислід сенатських виборів на Волині.

Вислід недільних виборів до сенату в волинському воевідстві представляється в остаточних підсумках осьяк: Листа ч. 18 (б'лок непольських народів) здобула 33.327 голосів, листа ч. 22 (соц. радикали) дістала 38.082 гол., листа ч. 36 (Сельроб-єдність) зібрала 27.466 голосів, листа ч. 3. (Визволене) — 6.690 голосів. Розподіл мандатів такий: листа ч. 18 — два мандати (Левчанівський і Черняков); листа ч. 22 — два мандати (Петриківський і Бондарук); листа ч. 36 — один мандат.

У РУМУНІІ передплату на „Діло“ треба посилати на адресу Дмитра Геродота. Тамже можна дістати всі українські журнали та новинки книжкового ринку. Адреса: Dmytro Herodot, Strada Delea-Veche, 45. Bucarest IV.

Реакція чи революція?

(Від нашого кореспондента.)

(Докінчення.)

Рим, 19. травня 1930.

Кожна революція мусить бути істотною інтернаціональною, і хоч сам Мусоліні, а за ним і всі фашисти, спочатку заповняли цілий світ, що фашизм — крім не для експорту, в них говорив або голос звичайної розважності („щоб гусей не прочити“), або голос звичайної недодуманості. Коли якийсь режим заступається, у більше чи менше загальній формі, якимсь іншим режимом, — це зрештою не може нікого особливо цікавити, поскільки в такому перевороті відбувається не так зміна ідей, як зміна людей. Але, коли цей новий режим виявляє нахил взятися не стільки за людей, скільки власне за ідеї, намагаючись перевести таким чином зміну, що не можуть не відбитися на ідеологічному стані цілого світу — бо ідеї кордонів не знають, — відношення світу відразу набрав гострих форм зацікавлення, що дуже скоро — в залежності від життєвості і напористості нових ідей, — вироджується в більш чи менш гостру ворожнечу всіх представників загрозованих ідеологій.

Фашистська революція дала світові нову концепцію корпоративної держави, дала цілком нову спробу розв'язати соціальне питання в площині співробітництва клас і цілком натурально ці її чисто внутрішні одобрення не могли не набрати інтернаціонального значіння. Дозволю собі з цього приводу ще раз зачитувати Мусоліні, з одної з його попередніх промов: „Ми представляємо чисту, категоричну антитезу світу демократії, плютократії, масонства, — і взагалі всіх безсмертних принципів 1789 р. Те, що французький народ витворив у 1789 р., те фашистська Італія тепер руйнує. Отже не треба дивуватися, що всі ці люди, переняті безсмертними принципами братерства без братерства, нерівної рівності й свавільної свободи, об'єдналися проти нас.“

Ці слова кидають яскраве світло на далеко глибші підстави франко-італійської боротьби, ніж само лише морське чи колоніальне суперництво. Річ йде не лише про військову, але й про спиритуальну гегемонію. Французький народ вважає себе найбільше демократичним і найбільше свободолюбним і найбільше по братньому до всіх настрояним — довазом чого має бути Версайський мир зі всіма його — і для нас — незабутніми здобутками. Природно, що в виступах Італії проти демоліберального ладу, (чи властиво лицеміра) вона, а за нею й цілий світ почав добувати загрозу людському поступові, що ототожнювався з поступом т. зв. безсмертних принципів. Таке відношення до італійського фашизму, як до загрози людському поступові, підтримували в опінії світу всі ті закордонні „фашизми“, як ні-

мецький, польський та інші, що, народившись з імітування італійського фашизму, тільки й добачили в ньому, що диктатуру та культ сили, і означали у дійсності народження звичайної чорної реакції. Про необхідність різкого розмежування між італійським революційним фашизмом і закордонними чужинськими реакційними „фашизмами“, я писав вже не раз, починаючи з 1924 р. („Діло“ з 27. серпня 1924 р.), але сама фашистська преса зайнята внутрішнім будівництвом, ніколи ще не виступала з таким гострим підкресленням своєї революційності в інтернаціональному змісті як тепер, коли Італія, — як висловився в розмові зі мною директор „Антиевропи“ А. Гравеллі, — почуває вже себе настільки міцною в середині, що може починати свою акцію і на зовні. Та для переведення акції на зовні вона потребує зовсім не тих спільників, які звикли називати себе „фашистами“: „Ми спішимся зазначити, — пише таж таки „Антиевропа“ (ч. 1. за 1929 р. с. 39), — що ті чужосемні імітації фашизму, які ми спостерігали досі, в більшості імітуванням італійського прикладу в моделі. Для того, щоби в цьому переконатися, досить звернутися до перегляду тих клас населення, які в їх життєвям першом і які накладають на них свою особливу психологію. Тимчасом, як італійський фашизм народився з дрібної буржуазії і в великій частині з простого народу (головно селянства), і виходив майже завжди симпатії у великої промисловості та вищого духовенства, — за кордоном він народжується головно серед великої буржуазії та аристократії, тоді, як промисловці (переважно зв'язані ліберальними традиціями) і всі вищі класи населення відносяться до нього з недовірою. Взагалі, наш фашизм є істотно революційним, коли закордонні — істотно консервативні. Наш фашизм уявляє собою сорив народу, що мусить знову здобувати собі позицію і свою гідність у світі, — а „іх“ фашизм уявляє з себе вимогу, — з боку народів, що вже „здобули“ своє, і з боку давніх встановлених аристократій, — зберігати речі такими, які вони в... певно, що це їм не вдасться. Світ йде вперед, — йде вперед внаслідок акції великих сил — великих ідей, чи, як хочете — „мітів“, які його збудували порушують...“

Коли я все це вислухую та вичитую, у мене жеврів лише одна думка, лише одна загадка — про запитання до мене Гравеллі: — Справедливість? Так певно! Іредентизм Ваш цілком справедливий! Але чи молодь ваша сильна? Лише хто матиме сильну молодь, матиме перед собою славу будучиність! Бо світ — ще не склячений!...

Евг. Опацький.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

Дещо про зрозуміння Франції.

(Продовження.)

Французька думка. — Індивідуалізм. — Чужинці і французька література.

Французька політика це знову ця плодотворна рослина, що пересаджена на чужий ґрунт буйним квітом процвітає. Чому завдячує вона цю свою зняткову плодотворність? Сказав Шопенгауер: „Є щось у французькій думці молодого і повного енергії“. Додаймо ще цей вроджений французький критицизм, що визволяє думку від примусу забобони і догми. Жадні конвенції все одно чи вони релігійні, суспільні чи естетичні не в силі здержати деструктивної сили французької аналітичної думки, що перетворює все життя по своїм раціоналістичним плянам. Але ніщо не є більше чуже французькому аналістові як нігілізм. Проаналізувавши світ він упорядковує його синтетично. Він, на мою думку, іде навіть часто задалеко у цій методі спиритуалістичних синтезів. Він необачно перемінює світ у чисто абстрактні системи думки і мертві схеми.

Про рухливість і всесторонність французької думки найкраще свідчить статистика. Більше як 15.000 назв книжок появилася у Франції в одному 1925-ому році. Половина цих книжок помандрувала за кордон, а в цій половині на тершому місці бувають критичні твори. Може не тошкдить теж згадати цих 11.000 патентів різних винаходів реєстрованих в одному році на території Франції.

Але покличмо на свідка французької думки історію. Тут зразу приходить на думку одна аналогія. На наших очах розіграється одна з найбільших драм історії світа: комуністична революція. Чим вона рійниться від т. зв. великої французької революції? Як *idées forces* руйнували і будували світ в епоху Дантона і Робесп'єра, а які нищать і організують у часи Леніна і Сталіна?

Французька революція, як усім це відомо, була духовою матір'ю суспільного і літер. романтизму 20-тих і 30-их років минулого століття. Вона визволила з рабства мільйони людей. Вона кожному повернула можливість здобувати краще життя. На цьому її амбіції вичерпалися. Вона визволила індивідуальність. Вона створила мільйон індивідуальностей, що всі свобідно ставали до конкуренції за краще місце у світі. Вона створила модерну демократію.

Цим спазмом визволеної з кайдан індивідуальності є французький малярський і літературний романтизм. Делакруа і Гюго це люди, що обожають революцію. Гюго навіть наклонює консеквентно свій політично-суспільний світогляд до вимог свого світа мистецької уяви і йде від роялізму до республіканізму і від авторитарії до демократії. Саме святкує Франція століття Ернані одного з найзавзятіших боїв романтизму з класицизмом.

Гляньмо тепер на комуністичну, російську революцію. Вона ще незакінчена і важко передбачити її еволюцію і кінець. Та проте знаємо її джерела. Ними є філософський матеріалізм, „Капітал“ Маркса, намір перебудувати світ на соціалістичних основах. Російська революція, правда, визволила анонімний мільйон з економічної залежності і політичного поневолення, але тільки на те, щоби послужитися ним для будови нового анонімного світа, що має весь базуватися на колективістичній концепції суспільності.

Не є предметом мого доповіді вступати у критику суспільних проблем. На мою думку збереження прав одиниці у майбутній колективістичній суспільності є одною з найскладніших і найяскравіших проблем суспільної науки, а без уважливого забезпечення цих прав одиниці, чей-же неможливо уявити собі всяку майбутню духову культуру.

У Франції затріомфувала індивідуальність. Сам романтизм не потривав довго. Традиція впорядкованої думки, краси рисунку і лінії, наклія до емпіричної філософії протиставив незадовго романтизм і критицизм Тена і Рене-

Спроба уневажнення мандату д-ра Дутчака?

Черновецький „Час“ з 25. ц. м. приносить сензаційну вістку, що мандати всіх послів, вибраних з доповнюючих виборів, уже затверджено (призано правосильними), за винятком одного д-ра В. Дутчака. Причина така, що... по дорозі до Букарешту десь пропали виборчі акти! „Час“ додає, що метою тої „пролажі“ актів є уневажнити мандат д-ра Дутчака. З свого боку „Час“ зазначає, що коли би румуни справді таку історію затіяли, то українці на знак протесту відклинуть і д-ра В. Залозецького з сенату та приновлять до змінених обставин іншу тактику. Таким робом румунсько-українські відносини знову загострюються.

Соймові вибори в окр. Ліда.

В часі недільних доповнюючих виборів до союму в окрузі Ліда листа ч. 18 (испольських народів) зібрала 5.500 голосів, листа ч. 10 (Строн. Хлопське) 39.600 голосів — 3 мандати, листа ч. 25 (ХД і П'яст) 17.600 гол. — 2 мандати, листа ч. 46 (Білоруської Громади) 24.500 гол. — два мандати.

3 життя наших установ.

Дещо з діяльності Т-ва Охорони Воєних Могил.

Річні Загальні Збори Т-ва Охорони Воєних Могил у Львові відбулися 5. квітня ц. р. в залі „Української Весіли“ при невеличкому числі членів. Від провінціальних філій Т-ва

на, позитивізм Комта, реалізм і натуралізм Фльобера, Мопанаса і Золя. Революція визволила анонімний мільйон, але традиція озброїла його незадовго у всю скомплікованість думки давніх поколінь.

Символізм, що прийшов 1885 року не був антитезою позитивізму, але його збогаченням. Дозволю собі на один парадокс: це була синтеза раціонального елементу і фантазії. Сказав Верлен: „Вхопи красномовство і скрути йому голову“. Пригадую вам кілька прізвищ, що позволять змірити всю вагу цієї епохи. Отже крім Верлена, Малларме, Анрі де Ренс, Ляфорга, Франсі Жаммеса, американець Віле-Гріфен, Меріль, грек Мореас, бельгійці Верхарн, Мегерлінк і Роденбах. Цей символізм підготував сьогоднішню добу, що у Франції позначилася знову розквітом індивідуалізму (Жіроду, Поль Валері, мадам де Ноай, Кокто, але без останніх „Enfants terribles“ і „Voix humaine“, де проявляється деяка суспільна тенденція).

Але не будемо аналізувати літературних формул; це завжди небезпечно. Здається існує вже приповідка: гуачкий, як літературна формула. Вона так же самозрозуміла у системі літературних марношів, як ще незнайдені атоми у таблиці Менделєєва.

Тепер виринає одно важне питання. В якій пропорції знаходиться цей франко-латинський світ до нас і чого ми від нього можемо навчитися?

Звичайно, кожний вечір проведений у театрі, кожна прочитана книжка, кожне французьке знайомство може навчити нас багато. Ми-же серед нових змінених обставин і з перспективою кількох тисяч клм. все навіть у нас в краю певне, видасться нам змінене. Але-ж кожна інша країна світа, прим. Німеччина чи Італія, дасть нам користи подібної якості. Чого можна навчитися тільки в самій Франції? Чого навчити нас може тільки сама французька культура, її мова, традиції і думка?

(Докінчення буде.)

не явився на щогорічних Зборах зні один делегат.

Зі звіту секретаря п. Українського присутні довідалися, що могили членів УГА, тільки в часті і то лише в Галичині мають деяку опіку. На інших землях пропадають вони безповоротно. Бо нема змоги розширити діяльність Т-ва на корінну Польщу та Поморя (терен таборів). Таксамо пропадають могили наших борців на Вел. Україні. В Галичині знова з одної сторони органи влади роблять різні перепони, а з другої сторони вороже населення нищить написи, хрести та пам'ятки на могилах українських стрільців, про що читаємо в часописах аж надто часто, особливо в останніх часах.

Т-во має сьогодні 27 філій, з яких найбільш діяльні і відрізняються організовані філії у Станіславові й Тернополі. Філії ці власними фондами впорядкували цвинтарі українських полягнх у своїх місцевостях.

До Т-ва належить 738 членів звичайних і 521 членів-добродіїв. Скільки членів по філіях з недостачі звітів докладно незнана. Одинокий дохід, збірка в червні, принесла Т-ву в 1929 р. квоту 7.919 зол.

Переважає схема праці Т-ва — це інформації, правні поради в справі будови пам'яток та виготовлення їх проектів (такі проекти дає дотепер головню інж. Грицай з Рогатина). На слідує рік ідуть приготування до будовання пам'яток на Лисоні, Маківці, горі Ключ та Янівським цвинтарі у Львові.

Окремо виринула теж справа будови па-

мятника у Гмінді, викликана ліквідацією тамошнього цвинтаря. З тією метою зав'язався з ініціативи ТОВМ, окремий комітет, якого головою є Преосв. о. д-р Бучко, а секретарем д-р Ів. Німчук.

Зі звіту касієра дир. Яніва довідалися присутні про розходи Т-ва: позички філіям у Львові й Рогатині 1.200 зол., адміністративні видатки і порто 71.62 зол., упорядкування могили у Львові і в Берліні (Вітовського і Чучмана) 7.765.40 зол., на „Літопис Червоної Калини" 600 зол., на делегації 209.90 зол., на друки 263 зол., на кліші 57.60 зол., видатки на Зелени Свята 37.20 зол. Майно Т-ва вносить у готівці кругло 1.300 дол., улькованих в Кооперативнім Банку „Дністер".

Дискусія на Зборах вказала тенденцію закріпити передовсім усі святі й дорогі для нас місця. На пам'ятки прийде ще слушний час. Слід зацікавити філії працею, бо вони всі щойно в початках діяльності і старатися на найближчі Збори притягнути якнайбільшу кількість делегатів з провінції. Вкінці рішено прийняти декілька потрібних змін у статуті.

Головою Т-ва вибрано д-ра Павла Кривуцького, дир. Зем. Банку Гіп., секретарем п. Олександра Карпінського. В члени Ради увійшли: дир. Броніслав Янів, дир. Юліян Шепарович, д-р Іван Німчук, о. Ст. Шпитковський, ред. Лев Лепкий, п. Юліян Букатович, ред. Остап Павалів, інж. Захар Рудик. Заступники: д-р Іван Гіжа, п. Михайло Стефанівський, п. Микола Бонковський. Ревізійна комісія: інсп. Стернюк, дир. П. Постолюк і радн. Ст. Стеблецький.

Колодзінський у вишколюванні членів У. В. О. В акті обвинувачення подана довга історія У. В. О. і її діяльності на терені Східної Галичини, потім представлені вибухи в часі минулорічних „Східних Торгів" і зізнання підсудних у поліційному слідстві та перед слідчим суддею. Багато місця — це доволі характеристичне — присвячено в акті обвинувачення обороні поліції перед закидом побоїв у часі слідства, на які жалувалася більшість підсудних.

З акту обвинувачення виходить, що арештування дня 7. вересня м. р. на вул. Понятовського обв. Мих. Терещука, якому експлуатував у руці несений ним пакет, дало перший ключ до розв'язки справи, бо Терещук признався, що ніс той пакет на „Східні Торги" з доручення У. В. О. описав докладно приготування до замаху і вказав на особи, які мали з ним співділати. В часі дальших докохань арештовано Романа Йосифа Біду, що мав помістити пекольну машину і павільоні „Східних Торгів", де експлозія адемолювала бюрове уладження і ранила урядничку Марію Штрайтівну. Майже одночасно арештовано Івана Вацика, що кинув бомбу у куші Стрийського парку, потім Володимира Махницького, що переховував зброю, а дальше Володимира Попадюка, якого акт обвинувачення називає „провідником", і всю решту обвинувачених.

Хід розправи.

На вчорашній розправі відчитано акт обвинувачення в польській мові, а потім і в українській мові.

Зголосився до слова прок. д-р Ліпш, що подав два дрібні доповнення до акту обвинувачення (які пропущено підчас переписування його на машині), проти чого оборона не ремонтувала.

На тому закінчено нинішню розправу. Завтра зізнаватиме перший обвинувачений Роман Йосиф Біда.

Відгук розв'язаного віча.

Майже рік тому, з кінцем червня 1929, в с. Медина Велика, пов. Збараж, відбулося справоздавче віче послів о. прал. Л. Куніцького й І. Заваликута. Підчас промови о. прал. Куніцького на шкільні теми присутній комісар старства віче розв'язав. Присутні, відспівавши „Ще не вмерла" спокійно розійшлися. Не вважаючи на те командант поліції в Скориках зробив донесення до прокуратури в Тернополі на цілий ряд присутніх на тому вічу громадян із Скорик, за те, що вони буцімто „спротивлялися урядовій владі". Справа тяглася довгі місяці і покінчилася аж 30. квітня ц. р. на останній розправі в городському суді в Підволочиськах. На підставі зізнань прокураторських свідків, головню вчителя Подгурського, присуджено Осипа Пашука, голову тодішнього віча, на 3 тижні арешту (з припиненням присуду на 2 роки), студ. А. Пашука, студ. А. Двораківського, Б. Чорнобля, К. Дворника, Д. Чронського, І. Худого, В. Ковалюка, Р. Худого і П. Фабяна — всіх зі Скорик — та Шеремету з Медини й Лизуна з Пеньківців — всіх по 10 діб арешту. І прокуратор і обвинувачені внесли відклик до окружного суду в Тернополі. На всіх розправах безкорисно боронили д-р А. Жуковський і д-р Д. Сенік.

3 волинського виборчого фронту.

ЛУЦЬКЕ ПОЛІССЯ.

Північна частина луцького повіту має вже характер правдивого Полісся. Ця частина повіту є і під оглядом української громадянської праці найбільше занедбана. Туди виїхав посол Яворський для передвиборчої акції. В першу чергу заїхав пос. Яворський до Колок. Там не було заповіджене віче і не можна було його зарозганізувати, бо громадяни зі страху перед поліційними репресіями боялися відступити хату чи подвіря на віче. А треба знати, що колківський постерунок має вже свою славу на Волині. Ось хочби зразок для характеристики. В Колоках приступив до пос. Яворського молодий ремісник Олександр Метешко і жалувалася на поводження з ним поліції, коли його було арештували. Після цього Метешко сів з послом на фіру, щоб його трошка відпровадити. Тоді командант постерунку дігнав фіру і заявив, що арештує Метешку, назвавши його бандитом. На увагу посла, що польська конституція не дозволяє арештувати громадянина без наказу суду, командант казав Метешкові показати легітимачію. Він не мав при собі легітимачію і підкреслював, що командант-же його знає; але командант це заперечив і забрав Метешку зі собою до десятника. Сам командант, а потім його заступник їхав з послом Яворським зі села до села, відстрашуючи цим людею від передвиборчих зборів. Під такою охороною переїхав посол Яворський 8. травня села: Ситницю, О-

ПРОСИМО вирівняти передплату за „Діло", бо 1-го червня ц. р. здержуємо висилку нашого часопису тим Вп. Передплатникам, що залягають з передплатою. — Дня 15. червня ц. р. відбудеться **ЛЬОСУВАННЯ НАГОРОД**. Хто на дні 15. червня ц. р. не буде мати заплаченої передплати по кінець червня ц. р., безумовно не буде брати участі у льосуванні нагород.

В безконечній черзі...

ПЕРШИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

І знову великий політичний процес, в якому на лаві обвинувачених засіло 17 молодих українців (у тому числі дві жінки), процес, у якому більшість обвинувачених творять ремісники і приватні урядовці, а меншість студенти університету й абітурієнти. Один із тих процесів „у безконечній черзі", що їх стільки вже було у великій салі при вул. Баторія. А скільки їх ще буде?...

Входимо до судового будинку, бистро береженого органами поліційної влади. Вхід до суду контрольований. А на салі розправ довго тягнуться всякі формальности у зв'язку з льосуванням суддів присяглих, їх поученням, відібранням від них присяги і т. д. Вкінці все покінчене і після введення обвинувачених на салю предсідник відчиняє розправу, подаючи до відома, що Роман Йосиф Біда і товариші обвинувачені за державну зраду, а саме у приналежності до тайної Української Військової Організації і співучасті в бомбовому замаху на „Східні Торги" у Львові у вересні 1929 р.

Обвинувачені, що представляються в загальному дуже інтелігентно, одіті всі вельми оградно. Сидять спокійно і зрівноважено у трьох лавках в такому порядку, в яким вони вичислені в акті обвинувачення.

Публики на салі небагато; зате ті, що є, слідають хід розправи з найбільшим зацікавленням, бо це переважно члени найближчої рідні підсудних.

Трибунал. Судді присягли. Оборона.

Склад трибуналу: предсідник ст. радн. Ягодзінський, вотанти: радн. Ангельський і Слезьковський, заступники: радн. д-р Петер.

Склад лави присяглих: Віммер Людвик, Фукс Еміль, Бранд Леон, Роттер Адольф, Моравілія Францішек, Мазуркевич Роман, Менкільський Рудольф, Рубчинський Володислав, Рокіцький Адольф, Янковський Володислав, Дзінкевич Адольф, Глятті Ян; заступники: Крушевський Альфред, Глятті Ян; заступники: Перожинський Ян і Губер Яків.

Обвинувачення заступає прокуратор д-р Ліпш; боронять адвокати: д-р Степан Шухевич, д-р Володимир Старосольський, д-р Лев Ганкевич і д-р Семен Шевчук. Іменем пошкодованої вич і д-р Марія Штрайтівної зголосив цивільне заступство („повудство цивільне") субститут д-ра Футими д-р Йосиф Гехт, домагаючися 30.000 зол. відшкодування.

Акт обвинувачення.

Актом обвинувачення, що має 80 сторін білого машинового письма, обняті: 1) Роман Йосиф Біда, ур. 28. X. 1905 в Яворові, римо-като-

лик, прив. урядовець; 2) Тарас Крушельницький, ур. 14. III. 1909 в Коломиї, греко-кат., студ. унів.; 3) Володимир Попадюк, ур. 7. V. 1901 в Хоросткові, греко-кат., студ. унів.; 4) Михайло Терещук, ур. 19. X. 1906 у Знесінні, греко-кат. гімн. абітурієнт; 5) Іван Вацик, ур. 28. XII. 1898 у Знесінні, греко-кат., різьник; 6) Йосиф Наорлевич, ур. 18. XII. 1907, греко-кат., огородник; 7) Володимир Махницький, ур. 6. III. 1902 у Знесінні, греко-кат., машиновий механік; 8) Йосиф Кирилюк, ур. 28. I. 1905 у Львові, греко-кат., жонатий, лісничий; 9) Стефанія Шушкевич, ур. 23. V. 1909 в Яворові, греко-кат., студентка університету; 10) Роман Качмарський, ур. 23. V. 1908 у Львові, греко-кат., власник крамниці з азуттям; 11) Михайло Колодзінський, ур. 26. VII. 1902 в Поточиськах, пов. Городенка, греко-кат., студ. унів.; 12) Лев Гошовський, ур. 24. III. 1909 у Львові, греко-кат., інтролігатор; 13) Володимир Лемішка, ур. 26. IX. 1907 у Львові, греко-кат. студ. унів. і прив. урядовець; 14) Степан Мирослав Огородник, ур. 10. IX. 1909 у Львові, греко-кат., студ. Муз. Інституту ім. Лисенка; 15) Юрій Онішкевич, ур. 7. III. 1909 в Угнові, греко-кат., абсолюент торговельної школи; 16) Ярослав Кульчицький, ур. 5. II. 1906 у Винниках, греко-кат., абсолюент учит. семінарії; 17) Ярослава Кліш, ур. 23. I. 1908 у Бовиліві (Румунія), греко-кат., прив. урядничка. Остання обвинувачена відповідає з вільної стопи.

Всі обвинувачені потягнені до відповідальности з § 58 ц і § 59 б (приналежність до УВО, збирання зброї, саботажі і терор). Крім того обв. Біда з § 4 і 5 зак. з 1885 р. (вибухові матеріали), обв. Крушельницький з § 9, 166 і 167 ц (намовлювання до підпау) і з § 9, 190 і 192 (намовлювання до грабунку), обв. Попадюк з § 5, 6, з § 5 к. з. та з § 4 зак. з 1885, обв. Терещук з § 5 зак. з 1885 і з § 8, 166, 167, ц, обв. Вацик з § 5, 6 з § 8, 166, 167 ц (намаганий підпау), обв. Наорлевич з § 5 і 6, обв. Махницький з § 5, і 6, обв. Кирилюк з § 5, обв. Шушкевичівна з § 5.

Конкретно обв. Біда, Крушельницький, Попадюк, Терещук і Качмарський обвинувачені в участі в замаху згл. в нападах, обв. Крушельницький, Наорлевич, Кирилюк, Шушкевичівна і Качмарський у притяганні членів до У. В. О., обв. Крушельницький, Наорлевич, Качмарський і Кульчицький у поширюванні „Сурми", обв. Крушельницький у намовах до підпау і грабунку, обв. Вацик у намаганні підпау, обв. Біда, Попадюк, Терещук, Вацик, Наорлевич, Махницький, Кирилюк і Шушкевичівна в тому, що мали до діла з вибуховими матеріалами, обв. Махницький і Кирилюк у переховуванні зброї, обв.

Що таке „Тогаль“?

Таблетки Тогаль є успішним засобом проти ревматизму, подагри, грипу, нервових болів і болів голови, мігрені і простуди.

Не робить собі шкоди, відзначає інших безпартійних середників. Досі 6000 лікарів хотіли б отримати нотаріально оформлені дипломи Тогаль. Штати можна у всіх аптекх. 1924 Ч. реєстру 1364. — Ціна 2 золоті. 6—52

мельно і Рудники та відбув у них короткі перед-виборчі наради. Від 9. до 11. травня відбув посол Яворський наради в селах: Черниш, Гарай-мівка, Холоневичі, Липні, Майдан Липинський, Ничигівка, Погулянка, Красноволя, Телці, Заріче, Осниця Велика і Мала і віче в містечку Чарторийськ. Земля в тих околицях піскова і селяни дуже бідні, але нарід тут добрий, на жаль, незорганізований і застрашений. До Українського Нац.-Дем. Об'єднання населення ставиться прехильно і всюди ухвалює постанови голосувати на листу ч. 18. Майже у всіх селах є нарікання на поміщиків, звязані із сервітутами. Поміщики намагаються відібрати села мліси і сіножати, чи радше звільнити їх від сервітутів за якнайменшим винагородженням. Нарікають люди на поліційні протоколи і високі адміністраційні карі, а також на високі податки. З предложених платничих наказів посол Яворський ствердив, що відношення ґрунтового податку до самоуправних додатків є як 1:6. У цілому районі, що його переїхав посол Яворський, всього дві філії (читальні) „Просвіти“ — а Омельні і Чарторийську. Грамотних всюди мало і нема виглядає, аби цей стан покращав, бо багато сіл вишло на хуторі і до школи є 2 до 4 км. дороги, в багатьох селах нема зовсім школи, а в інших з причини хороби учителів цілими місяцями нема у школах науки. Як поводяться там з нашим населенням, може посвідчити такий факт села Майдану. Дня 4. V. прийшли до солтиса того села Гордія Сорочука в 10. год. веч. командант постерунку Холоневич і учитель з Вовча Іван Івановський та зажадали, щоб солтис до 5 хвилини дав їм підводу. Коні були на паші і так скоро підводи не можна було дати. Тоді солтиса почали бити. На його крик збіглися люди, а тоді учитель виняв револьвер і грозив, що буде стріляти. Цей випадок викликав велике осміщення в цілій околиці, а сам Сорочук лежить з того безнадійно хорий у шпиталі в Луцьку. З короткого побуту на Волині зобразив посол Яворський переконання, що хоч там є дуже тяжкі відносини, а населення застрашене і збідоване, то все таки воно свідоме того, що є частиною великого українського народу і вірить у своє краще майбутнє.

До сенатських виборів на Волині.

ПАТ повідомляє, що остаточний вислід виборів до сенату в окр. волинського воевідства такий: Управлених до голосування 586.007, віддано голосів 112.330, у тому 3.275 неважних. До поданого вже на 1. стор. нашого часопису додаємо ще, що Сельроб-правиця одержав 3.148 гол., Сельроб-єдність 20.466 гол., листа ч. 20. росіяни 342 гол. З листи ч. 36 — Сельроб-єдність одержав мандат Микола Химчин.

Вислід соймових виборів у лідській окрузі.

У соймових виборах у лідській окрузі Стронніцтво Хлопске здобуло 4 мандати, білоруси 2 мандати, ХД. оден мандат. Із Стронніцтва Хлопского вибраний бувший соймовий посол Дубровнік, засуджений за протидержавну діяльність на 6 літ тюрми, з білоруської листи (парт. Змагання) бувший соймовий посол Волинський, що є тепер у СРСР, куди схоронився перед арештуванням після уневажнення його посольського мандату.

Вбивство комуніста.

(АТЕ). „Комуніст“ повідомляє, що в селі Субошиця біля Шепетівки вбили комуніста Савчука, що провадив рільною колективізацією в його околиці. Селяни розпанахали сокирами Савчука череп. А місцеві комуністичні організації тавили на місці вбивства Савчука пам'ятник, якого гроші схилюли примусово з цілого села.

Землетрус у Японії.

Кореспондент „Гайме-а“ повідомляє, що дня 25. травня в годі 1.35. Йогогаму й околицю відбувся землетрус, що з перервами тривав око-ло 25 хвилин. Більших шкід не було.

Війна може вибухнути у найближчих місяцях.

Відносини в більшовицькій армії.

(АТЕ). „Комуніст“ повідомляє, що на всеукраїнській конференції комуністичних ячеек більшовицької армії на Україні командант воєнової української округи Якір у промові сказав, що хоч годі точно означити день, коли вибухне війна, то всетаки більшовицький уряд не може гарантувати, що війна не вибухне в найближчих місяцях. Згадуючи про матеріальний стан і апровізацію армії Якір сказав, що в деяких розмішених на Україні відділах постає на тлі прохарчування невдоволення, яке проявляється в критиці владі. Треба такі настрої усунути з армії. Найхарактеристичнішим уступом із промови команданта було ствердження недбайливості вояків у відношенні до зброї, якої вояки не пильнують, як ялося. Взагалі вояки вдержують казарми в стані багато гіршим, ніж ялося. Я часто бачив, — підкреслив командант — бруд і протисанітарний стан казарм. Вкінці Якір звизав вояків, щоби збільшили карність і дисципліну, без яких армія не зможе дати належну відправу імперіялістам, що чигають на СРСР.

Німці схопили 2-х польських старшин.

З Торуня прийшла вістка, що на прикордонній відтинку Опалениця в поморських воевідстві німці схопили двох старшин прикордонної сторожі підкомісаря Лиськевича та комісаря Беджинського, коли вони патрулювали на кордоні. Інакше зясовують цю справу німецькі часописи. Вони твердять, що це була самооборона перед нападом поляків на німецьку вартівню. Польські часописи твердять, що в обосторонній перестрілці був ранений ком. Лиськевич, а опісля німці схопили обох старшин. Їх відвезли до Квіздиня, де мабуть ранений ком. Лиськевич помер наслідком рани. На місці події виїхав із Варшави з гол. команди головної прикордонної сторожі майор Родкевич. Слідча комісія: представники адміністраційної і судової влади та прикордонної сторожі перевела льокальну візію, якої виследи нібито стверджують, що німці були на польській території.

Польське міністерство закордонних справ поручило польському послові у Берліні за-протестувати в офіційній ноті в німецьким уряді закордонних справ проти порушення польської території та зажадали відшкодування для раних старшин прикордонної сторожі. Комісаря Беджинського перевезли до в'язниці в Ельблонзі.

Польський посол Кноль запропонував, щоби спеціальна мішана польсько-німецька комісія перевела льокальну візію.

Арештували 3-го Гандієвого заступника.

(АТЕ). У місцевості Ютаді англійська поліція арештувала бувш. президента індійських законодавчих зборів Патеда, в звязку з нападами на магазини соли в Дарсані. Біля складів соли в Вадалі прийшло до сутички з поліцією. Було ранених більше ніж 60, у цьому 5 полісменів. В Амрісарі кинули бомбу; було 20 жертв.

Бойкот англійців.

Із Бомбаю повідомляють, що господарський бойкот в Індії дається англійцям щораз більше в знаки, головню на селі. В деяких місцевостях англійські урядовці просто відрізані від води та харчів. Ніякий Індієць не відважиться продати щонебудь англійцям, або винайти їм хату. Скріпився теж протинальогольний рух. Замкнено двацять тисяч фарм, що продукували спирт.

Гандієва жінка.

(АТЕ). Англійська влада в Індії дозволила Гандієвій жінці побачитися з чоловіком у тюрмі в Пюні.

Після арештування дюсельдорфського вбийника.

З Дюсельдорфу повідомляють, що мабуть нема сумніву, що арештований візник Кіртен це пошукуваний „дюсельдорфський опир“, який від 1929 р. убив багато жінок і дівчат. Згодом цей потверджує передовсім вислід конфронтації з двома жертвами: Мерерою та Шульте, яким удалося врятуватися.

На організаційному фронті.

ПЕЧЕНІЖИН.

В Печеніжині зближаються громадські вибори. Аби до них приготуватися, а ініціатива

Українського Нац.-Дем. Об'єднання скликано довірочну нараду громадян міста без огляду на політичні переконання. Головний реферат про значіння громадської ради виголосив д-р Шипайло з Коломиї, а про теперішню передвиборчу ситуацію і спосіб переведення виборів говорив студ. Дмитро Кузик. Вибрано виборчий комітет, якому дано широкі повноваження і візвано все громадянство дисципліновано виконувати його зарядження, аби перевести вибори з найбільшою користю для українців. Рішено ставити свої листи у всіх колах. Виборчий комітет вибрано дуже широкий, бо в складі 60 осіб на чолі з головою о. Пельвецьким.

НОВИНКИ

— Змагання Пластових Курінів. Спортова Комісія при команді Уладу Українських Ст. Пластунів уладжує в дні 29. травня 1930. змагання в дружиновім марші за містечтво Курінів 10. Пл. Округа Львів-місто, в рамках яких відбудуться мистецтва УУСП, та за мандрівні нагороди Команди УУСП і 10. Пл. Окр. Старт і мета на площі Сокола-Батька. Вимарш дружин год. 7—8. Поворот біля год. 9.30.

— Загальні Збори „Кооп. Український Театр“ у Львові, що відбудуться 29. ц. м. в год. 6. веч. у салі „Бесіди“ повинні би бути цього року численніші, ніж попередніх літ. Наш театр, що має першорядних артистів і переживає тяжку матеріальну скруту потребує якнайбільшої скількості громадян, що піклувались би його долею.

— Загроза підвишки комірного. 29. ц. м. в год. 11. передп. скликає віче у Львові в салі Ремісничої Палати (пл. Стрілецька) Т-во Охорони Комирників і Підкомирників, щоб протестувати проти нових проектів підвишки комірного. Ці проекти родяться в переконанні, що буцим-то високе комірне може причинитись до будівельного руху. Тимчасом уже нині висота комірного напр. урядовців зїдає інколи третину пенсії.

— Особисті вісти. Дня 24. ц. м. промувався в університеті в Граці на д-ра хемії п. Андрій Галабарда.

— Чесько-українське діточе свято в Празі Чеській. 21. травня в Празі на горі „Петшин“ у саді „У Небозізку“ уряджено свято матері для чеських, німецьких та українських дітей. Свято це зорганізувала Чеськословенська „Жіноча Ліга Миру й Свободи“, де в управі є три українські жінки. Програма складалася з чеських паціфістичних казок відомої чеської письменниці Павли Мудрої, деклямацій німецьких дітей паціфістичних віршів, гри на чельо малолітнього чеського віртуоза 7-літнього хлопчика Юрія Бездеховського, якому акомпанував український піяніст п. Балтарович, і з українських танців, виконаних під акомпаніємент Балтаровича учнями Жевницької української гімназії. Ара Чернявська протанцювала з величезним успіхом українську шумку Заремби — Злонок та Заклинська дуже гарно протанцювали парю подільського козачка. Українські танці зробили на присутніх таке велике вражіння, що серед чеського жіноцтва виникла думка урядити в осені велике репрезентаційне свято з участю тих самих танцюристів. — Е. Лоська

— Побиття в'язнів. Львівська поліція арештувала Фр. Сою й Ів. Айхельбергера, підозрілих у крадіжці 20.000 зол. у будинку воевідства. „Дз. Людови“ повідомляє, що Сою побили в поліції так тяжко, що його передали до в'язничного шпиталю. Мати Сої повідомила про побиття сина президента держави, марш. Дашинського, представників уряду, президентів суду та прокуратури. Прокуратор Живіцький поручив перевести слідство.

— Самовбивство залізн. урядовця. Дня 26. травня кинувся під поїзд, що їхав зі Львова до Станиславова, Фелікс Кшичковський, залізничний урядовець у Львові, зам. при вуз. Жигмонтівській ч. За. Причина невідома.

— Олень зперед 300.000 літ. Із Берліна повідомляють, що в Дудерштаті в глині в глибині 25 метрів найшли передісторичні роги оленя. Фаховці гетінгенського університету твердять, що ті роги походять зперед 300 тисяч літ. Другий такий примірник є в Бритійським Музею. Його вважали унікалом.

— Овочево літо. Як досі то з ріжних країв приходять вістки, що врожай на всякі овочі повинен бути цього року великий. З Італії та Франції почався вже експорт деяких овочів. У Франції мають гарно зародити цього року чорні порічки. В Америці зародять сильно літні помаранчі. З Фльориди заповідають їх на 92 проц. проти 79 проц. мин. року, американські сливки (каліфорнійські) 73 проц. проти 50 проц. мин. року. Минулого року з Америки майже не ввозили сливок і на цьому заробив найбільше німецький експорт. Колиб цього року американські сливки зародили, то це відібеться причиною на німецьким вивозі (до Англії) бо Німеч-

Рад лічить:

ревматизм, іскіас, мігрень, склерозу, болі сугавів, запальні недуги і поопераційні болі.

Сухі **радиові оклади „Radiumchema“** з вічною провідністю зі Сп. Іоалхісталу, де знаменита Курі-Складовська відкрила рад. дають змогу кожному переводити радіо лічення дома. Кількість раду в окладах провіряє чехословацька влада і Радіологічна робітня у Варшаві. Безп. інформації укліка:

„RADJUMSKEMA“ Генеральне Заступництво Львів, вул. Усейського ч. 6/ф. тел. 49-03. 2154

чина має ще багато сушених сливок і повил із минулого року. Зате на Балканах, де вимерзло минулого року багато овочевих дерев, є велика потреба овочів і туди Німеччина буде вивозити свою надлишкову сливок.

— **Спадщина Нансена.** Одну четвертину всієї своєї спадщини Нансен записав на окремий фонд, утворений ним ще за життя, призначений на наукові досліді підбігувеної смуги.

— **Річні вистки.** У Відні почався міжнародний конгрес Союзу жінок з участю представниць 35 держав. — Пароплав „Бремен“ дістав новий тип рятункових човнів, які мають ту прикмету, що навіть при великій обтяженні не втрачають рівноваги. — Будапешт матиме за 6 літ нову велику радіову станцію, другу щодо величини після Москви. — Один із франц. підстаршин засуджений у Парижі на в'язницю втік літаком, але його зловили на провінції. — У Римі влодили до вілли Аманулли злодії і забрали йому дорогоцінностей на 4 міль., частину з них поліція віднайшла. — У Москві згинув голодуючою смертю відомий маляр Новоскольцов.

— **Рибні псується, а нема що їсти.** „Правда“ повідомляє, що наслідком дезорганізації залізничного транспорту вивіз риб із осередків більшовицького рибного промислу утруднений. У Гуреві над Каспійським Морем лежить під голим небом 70 тис. сотн. риби, для вивозу якої нема вагонів. Богато риб псується та гние, а в Москві відчувається недостачу риб.

— **Спадщина на пів міль. дол.** У Будапешті дістала бідна служниця Йосифа Такач 500.000 дол. спадщини від американської кривнячки, що виїхала з Будапешту до Нью Йорку і там виїхала за мільонера Уайта. Тому, що не мала іншої рідні, все її майно перейшло на бідну служницю. Такач хоче покинути відчинити захист для бідних служниць і купити в Будапешті великий дім. Вона поїде особисто з адвокатом до Нью Йорку перебрати свої мільони.

— **Цікаве явище.** Найбільше незаконних дітей в Європі родиться нині в Австрії. Є це там четверта частина всіх дітей. На другім місці стоять Швеція і Німеччина. Головна розяснення цього явища в недостачі землі сільського населення; парубки й дівчата вступають у подружжя пізно; коли мають діти перед шлюбом, дають їх на виховання батькам, а згодом їх приймають за свої.

— **Нова біржа в Празі.** Прага робить Відневи велику конкуренцію; там відчиняють небагато окрему біржу для діамантів і дорогоцінностей. Досі Відень славився такою біржею у всій середній Європі. Туди мали вступ тільки відомі „патентовані“ продавці. Наслідком економічної кризи Австрії рух цієї біржі ослаб настільки, що чехи рішили її оживити в себе.

— **Процес проти ясновидця.** Чимале зацікавлення розбуджує чехословацький процес проти ясновидця і телепата Еріка Гануссена, перерваний п'ять місяців тому. Гануссен — віденський німець Герман Штайншнайдер. Він обвинувачений у ріжних ошуках на 30.000 корон шкоди підчас свого турне по північно-чеській промисловій території. До процесу покликано багато свідків і вчених-знавців, що мають твердити, чи Гануссен справді має дар ясновидіння. На судовій залі переведуть потрібні „сеанси“.

— **Щасливий край.** Союз робітників оловяного промислу в Злуч. Державах підписав першу загально-державну умову про п'ятиденний тиждень праці. Робітники фахові й помічні цього великого союзу дістануть плату за п'ять і пів днів, а два дні зможуть відпочивати.

— **У добі авта.** Двох візників із Барцельони рішило виїхати на своїх конях у світ. Вони їдуть годинами й днями на гостей, коли всі бєдуть авта. Тому за прикладом берлінського фляка „залізного Густава“, що минулого року поїхав своїм конем з Берліна в Париж, оба ката-льонці вибираються довкола середньої Європи на просторі 10.000 км. — на рік у рекордову подорож.

— **Де цінять книжки.** У Парижі на ліцитації одної книгозбірні продали рукопис промови Поанкаре на похороні Фоша за 25.000 фр.

— **Платні фільмових зір.** Зі зростом фільмових підприємств зростає також скількість кіно-

вих акторів. Тому-то невеличкий гурт „зір екрану“ обох полів тратить дотеперішній монголь на виключні головні ролі в фільмах. Наслідок цього такий, що велитенські плати королів і королев екрану сильно зменшилися. Ще кілька літ тому Том Мікс діставав тижнево від 15.000 до 20.000 дол. Тепер найбільша тижнева плата америк. фільмових артистів є 5.000 дол. Симпатична Колін Мур, що домагається 12.000 дол. — не має вже 6 тижнів заняття, бо за доро-га. Мільони „збивають“ і надалі ті, що є одночасно співвласниками власних фільм, такі як Чаплін, Фербенкс, Мері Пікфорд, Гаррі Льюїд.

— **Подорож на місяць.** Тема, яку використували досі автори фантастичних повістей, стала віддавна предметом дослідів між париськими вченими, згуртованими в „Товаристві вчених і винахідників“. Голова цього товариства Робер Есно-Пельтері мав минулого тижня відчит у париській університеті і викложив на ньому проблему „астронавтики“ себто подорожі до небесних зір. Висновки його поглядів є наскрізь оптимістичні. Він каже, що подорож на місяць справа недалекої майбутності.

— **Цікавий процес.** Два роки тому в Ліоні вмерло 320 осіб від бактерій, що находились у водопровідній воді. Наслідком цього 3.000 громадян цього міста внесло судову скаргу проти управи міста, що довела водопроводи до такого стану; вони домагаються відшкодування за померлих і втрати, звязані з цією катастрофою. Іде тут про великі мільони і про основне питання: чи магістрат буде засуджений за такий недогляд.

— **Гомін великих міст.** Учора писали ми новинку про гомін, який роблять на вулицях побільшені голосники радіа. Нині читаємо в чужинній пресі теорію визначного американського психіатра полковн. Вернона Брігса з Бостону, який твердить, що одною з головних причин зросту розводів в Америці є загальний гомін міст. Ось що він пише: „Теперішня машина доба визначається нечуванним зростом ріжного роду шуму, що напружує незвичайно живо нерви мешканців. Це є причиною аденерування подруж. Мусимо зменшити гомін і зарадити лихові, бо інакше Америка збожеволіє“. Всі знаємо, що найбільше розводів є в столицях, а не в тихих закутках.

— **Рекордова безсонність.** Доцент університету в Шікаго д-р А. Фішер провів 135 годин без упику без сну, під контролею лікарів. Це вже його другий рекорд безсонності. За першим разом він не спав 115 годин; лежав у ліжку і весь час читав. Кажуть, що досі в Америці не ствердили довшої добровільної безсонності.

— **Степень доктора прав** на праському університеті одержав Остап Котик, б. старшина У. С. С.

Літературний куток.

Смерть В. Льюка.

Цей дуже популярний англійський повістяр, що від війни постійно жив у Франції, був віддавна під великим впливом французької літератури. Віліям Льюк написав чимало мьєлодраматичних історій, в яких змалював життя великоміських бурлак, з диявольськими нахилами і ангельським серцем. Він придбав внімково простий, гнучкий стиль, що своєю красою нагадував Анатолія Франса. Мав він і його фільософію: спокійну, добрячу іронію. Від яких 20 літ, Льюк став славний, завдяки таким повістям як „Мораль Марка Ордейна“ і „Улюблений волоцюга“. Такий волоцюга як Параго, герой Льюка — наскрізь фікційна сучасна постать, повна життя, дотепу, симпатична, що переходить найдивніші перипетії, і хоча сходить на дно великоміського намулу, не втрачає своїх людських прикмет. „Веселі пригоди Арстиди Пюжоля“ перекладені на всі мови. Такі повісті як „Відломки розбитого корабля“, „Пригода“ і „Дім Вальгазара“ мали незвичайний успіх у російських перекладах.

Одна позиточна фільма.

Технічне студ. Т-во „Основа“ дало 18. ц. м. кіновий ранок заходами своєї фотосекції. Мета — дати спрому познати широкому загалові зі засадами астрономії, науки майже зовсім у нас невідомої.

Перед нами пересуваються прегарні картини з Єгипту та Стамбулу, розвивається в коротці історія астрономії та відкриття далекогогляду, за цим ідуть основні поняття про нашу соняшну систему, про рухи планет і землі; пояснення чергування дня і ночі, чотирох пір року, зтьміння сонця і т. д. Незвичайно переконуючою є ілюстрація Кант-Ля Плясової теорії повстання землі при допомозі кульки оливи у воді; далі йдуть описи поодиноких планет і сонця, а остаточно розгортаються перед нашим оком можливості майбутнього. Не брэк і веселих картин напр., що було би з нами, якби набобало сили

G. G. Gardell

ТАБЛИЧКА

ПОВНИХ 100 ГРАМІВ

ЗНАМЕНИТОЇ ЧОКОЛЯДИ

ДЕСЕРОВОЇ,

МОЛОЧНОЇ, ГОРІХОВОЇ.

ЛИШЕ

ОДИН

ЗОЛОТИЙ

Jen. Przedst. D/H. „Wertheim, Warszawa, Królewska 18, Zast. n/Malop. i Śląsk; „Alliance“, Kraków, Szewska 11. 2151 1-5

притягання і інші. За висвітлення цієї фільми слід нашим технікам горяче подякувати.

На жаль, одночасна Академія в честь Туган-Барановського та „свята весни“ перешкодили публіці явитись численно на цьому сеансі. Та найбільша шкода, що з фільми не могли користати наші школи. Фільма вчить швидко і приємно того, чого вчителі несила вивчити і тижнями викладів. Слід постаратись, щоб цю фільму повторили для нашої шкільної молоді.

Д-р Роман Мор.

Цирк.

Коли раз у рік приїжджає до Львова якийсь цирк, то є це велике свято для дітвори, що не може (бодай не повинна) ходити до кінна, а не має окремих діточих театральних вистав. Цирк „Станевських“, що розтаборився на площі Бема стягнув у суботу та неділю масу дітей, що з великим містє є спраженні виду звірів. Цей цирк має дуже добре тресовані коні, пси і медведі. Вольтижерка і акробатика стоять на високому рівні столичних цирків. Акробати-жаби і блазні зеднали собі загальну симпатію.

Дописи.

ЧЕНСТОХОВА. (З життя української кольонії.) Дня 4. травня ц. р. відбулося заходом Українського Т-ва Допомоги Емігрантам з України в Ченстохові свячене для українських дітей місцевої української кольонії. Місцевий учитель п. Паладійчук сказав до дітей відповідну промову, поділився з дітьми свяченим і похристосувався, діти виголосили гарні деклямації змістоу релігійно-патріотичного, управа вгостила дітей свяченим і чайком та роздала дарунки, в яких найбільшу радість справили дітям гарні писанки з галицького села Шупарки, боршівського пов. Свято про йшло гарно, діти раділи, веселилися і своєю веселістю розвігнали тугу і смуток неодному емігрантові тут на чужині. Управа Т-ва складає широкую подяку іменем Т-ва, іменем української кольонії, а особливо іменем українських дітей Екод. митр. Андрієві Шентницькому, Учительській Громаді української гімназії в Рогатині, Тернополь і Луцьку, Народній Торговлі, Т-ву „Карпатія“, редакції „Народня Справа“, Маслосоюзові, Земельному Банкові Гіпотечному, п. О. Левницькій і С-ва — всім у Львові, Українському Центральному Комітетові у Варшаві, п. Марії Олександрівній, учит. в Городенці, п. Дмитрові Бабичеві, кооперативі в Зашкові і п. Антонві Гошеваткові в Ченстохові та п. І. Ігнатовичеві у Львові за ласкаві датки на свято для дітей, які завдяки латкам повних жертводавців, мали змогу спільно поділитися свяченим на чужині, свяченим від дорогих братів Галицької і Волинської Землі. Про братню пам'ять і поїч братам на чужині діти ніколи не забудуть! *Сей.*

Зі спортивного життя.

Загальні Збори Карпатсько-Лещетарського Клубу.

Дня 9. травня відбув Карпатський Лещетарський Клуб у Львові свої річні Загальні Збори, при досить численній участі членів. Програма обіймала крім звітів вибір нового вилду й намічення плану діяльності на літо та на слідуочий сезон.

Остання зима не була надто догідна для зимових спортів, а для лещетарства зокрема. Тому — як говорилося у звіті — і діяльність Клубу не могла бути надто широка. У Львові сезону на загал майже не було і тільки короткий час снігу можна було використати для тренінгу, а передовсім для лещетарських змагань. Змагання ці яча-

ли добре і виказали значний поступ у наших лещетарів-змагунів. Позатим живий був прогульковий рух К. Л. К. Члени Клубу уладили кілька більших та менших прогульок до Славська, Вороти та на Чорногору.

Слабий сезон використав зате виділ для другої дуже важкої справи Клубу: будови власної домишки у Славську. Стає вона чимраз більше актуальною і чимраз скорше зближається до своєї реалізації.

Плян діяльності уложеній на літо змагає до того, аби члени К. Л. К. і в часі між своїм дієвим сезоном не тратили лучби зі собою та щоб не занедбували підготовки тіла для лещет. Члени ходитимуть літом на спортові, в першу чергу на легкоатлетичні вправи, а виділ старатиметься наладити туристичку в Клубі та уладжувати спільні прогульки. Те завдання стоїть перед новим виділом, який вибрано у складі: радц. Ю. Мудрак — голо-

ва, В. Паньків — з. голови, В. Рожанковський — секретар, А. Говнюквичина — скарбник, І. Мрип — справник, С. Рожанковський — господар, Мироний суддя — інж. Сенишин. Контр. комісія: інж. Лев Шепарович, інж. О. Пежанський, д-р Б. Стернюк.

Вкінці вибрано одноголосно почесним членом К. Л. К. о. декана Качмарського ві Славська, якому члени Клубу завдячують, що в останніх чотирьох роках мали для себе у Славську вигідний і симпатичний захист.

Шахи.

Т. У. Ш.—Аматори 5:5.

На неділю 25. п. м., год. 7. веч., заповіджений був меч Т. У. Ш.—Аматори, що мав відбутися в каварні „Нар. Гостинниця“. Повідомлено гравців оголошенням у клубі, а то й особисто,

а що в нас є більше як десять добрих шахістів, тож надіялися всі 100-процентового вислуду. Тимчасом на 7. год. ставилося до розграти зі сторони Т. У. Ш. лиш трьох гравців, четвертий прийшов перед осьмою, пятий по осмій, інші взагалі не прийшли.

Сумно, що наші шахісти виказують так мало зацікавлення до шахів. Львівським клубовими змаганнями інтересуються не лише в Галичині, але й у заграничну пресу попадає про них часом згадка.

Останній свій меч у першій турі розіграє Т. У. Ш. зі Соколом в середу 28. травня, год. 7.30 веч. в каварні „Нар. Гостинниця“. Може хоч цим разом збереться сильна українська презентація, тимбільше, що Сокол є грішним конкурентом Т-ва Українських Шахістів на третьє місце.

ОГОЛОШЕННЯ

СИГНАЛИ

Централі жіночої конфекції з небувалою знижкою ціна на **пласці, сукні, костюми, блузки, джемperi, шляфроки** і т. д. Першорядні моделі на 50% дешевше. **ЦЕНТРАЛЯ ЖІНОЧОЇ КОНФЕКЦІЇ БРАТЯ КАРЕЛЬ, Львів, Ягайлонська ч. 7. Філія Станіславів (Пасаж Гартенберга).** 2123 3-3

Ширіть наш часопис!

Театри.

Великий Міський Театр:
Вівторок, 27. травня год. 7:30 веч. „Тронди в Флориді“.
Малый Міський Театр:
Вівторок, 27. травня, год. 7:30 веч. Кепський шеляг.
Цирк Станевських (площа Бема):
Вівторок, 27. травня, год. 8. вечором атракційна вистава.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Нічна варта“ (з Білі Дов, на осн. повісті Клод Фарера). Вийми з оп. „Жидівка“.
КАСІНО: Пашеровий любовник. Люди без завтра.
КОЛЬОСЕЙ: Щораз скорше (Гар. Льюї).
КОПЕРНИК: На погубній дорозі (Клар-Бов).
ЛЕВ: Найбільша жертва жінки. О-клячник.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Шан-панське життя“ і „Пісня елементів“.
ОАЗА: Гіпок і Льюек женяться.
ПАЛІАС: Звукова фільма: „Христиня“ (Джанет Гейнор, Льюї Дорен, Руд. Шільдкрант).
ПАМ: Еспапський соловейко (Грета Гарбо) і Циганський хор.
ПАСАЖ: Бездоганний лицар (Том Мікс).
ПРОМІНЬ: Пожежа сердець.
СТИЛЕВЕ: Князь кохання (Джан Гільберт) і комедія в Коли Мур.
ФАТАМОРГАНА: Манолеску (Мозжу-єн).
ХИМЕРА: Його клопоть.
УТІХА: Божий бич (Льюї Чаней, Ані-са Пейдж).

Програма радіо.

Середа 28. V. 1930.

Львів (385,1) 17:45 Концерт з Варшави 18:45 і 19:40 Всечина. 20:30 Концерт з Кракова. 22:10 Фейлетон з Варшави. **Варшава (1411,7) 20:30** Камерний концерт. **Вильно (368,1) 20:30** Концерт. **Гельсінґфорс (231,4) 19:30** „Ватерфай“ Ляйпціг (259) 18:30 Нім. оперова музика. **Кенігсберг (276) 19:30** Макс Файнгарт. **Копенгаген (281) 21:55** Концерт радіо-оркестри. **Льондон (356,3) 19:40** Концерт. **Бунарешт (394) 20:00** Фортепьян. **Берлін (418) 17:00** Фортепьян. 20:00 Концерт філармонії. **Рим (441) 21:00** Симф. концерт. **Лянгенберг (473) 17:00** Камер-музика. **Осло (493,4) 22:10** Пісні до гандців. **Міляно (501) 19:15** Легка музика. **Відень (316,3) 17:15** Прелюдії і фуги Баха. **Рига (525) 19:05** Попул. концерт. **Мюнхен (533) 15:25** Концерт. **Будапешт (550) 19:30** Опера. **Ленінград (1000) 19:00** Італ. музика. 19:00 Опера. **Харків (1304) 20:00** Симфон. концерт. **Москва (939) 19:00** Концерт. **Париж (1725) 21:00** Грегоріанська пісня.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутина. 2132
Жидачів:
Вівторок 27. V. — „Трійна Гільтай“.
Середа 28. V. — „Барон Кімель“.
Бурштин:
Четвер 29. V. — „Маруся Богуславка“.
Пятниця 30. V. — „Король Життя“.
Субота 31. V. — „Пейсахова Ніч“.
Неділя 1. VI. — „Пташник з Тиролю“.

Склад Театру побільшено (26 осіб). Підчас антракту концерт власної оркестри у складі 7 осіб під орудою П. Каминя. Готується до постановки відомо (з фільму) сенсаційна штука Арн. Рідля — „Поїзд-Мара“ — (Поїзд Від-мо) і актуальна ревія сатирична — „Ай-ай! Монро всюди!“.

Загальні Збори „Кооператив Український Театр“ у Львові відбудуться 29-го п. м. в год. 4-й ага 5-й попод в салі „Української Бесіди“ у Львові. — Управа.

До передвоєнних членів Т-ва „Бандурист“ всі дозволні члени Т-ва Акад. Хору „Бандурист“ відспівать на Ювілейному Концерті дня 1. червня п. р. А. Вахиллина „Урра у бій“ і спільно з теперішніми членами, Лисенка „Скорона дума“. Проби відбудуться в суботу 31. травня, в год. 7:30 веч. в салі Львівського „Бона“ (Шашкевича 3/II) і в неділю дня 1. червня в год. 9. рано в великій салі Муз. Інст. ім. Лисенка. Приїжджоним співакам дає потрібні інформації відпоручник Т-ва „Бандурист“ у суботу і в неділю в кімнаті ресторану Народної Гостинниці. — За Виділ Т-ва „Бандурист“: Карпавич Ярослав, голова; Семків Андрій, секретар.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ за упокій душі бл. п.

Марії Ірени дв. ім. ШУМСЬКОЇ відбудеться в четвер дня 29. травня 1930 р. в год. 8 рано в церкві св. Юрія у Львові, на котре запрошує кривних і знайоких Муж.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діла“.

КОРОНКИ до біля, модні та церковні, найдешевше „Wences“ Боліва 19. 2045 14—30

КОСІВ, пенсіонат п. Лукашевської поручає соняшні покої з першорядним удержанням. 2030 6-10

БРИЛЯНТИ, також іншу біжутерію купує по високій ціні Домбровські-Розважескі, Львів (Готель Жоржа) Академічна 2. 1856 20-7

ДЯК-ДИРІГЕНТ з гарним, чистим баритон-теноровим голосом, доброю порухом, молодий, безженний, скромних вимог, гаддає посади. Марко Пундяк. Laszki Zawiazane — via Moselska — Krakowice. 2148 2—2

МА—ІКІ Тужу, сумую, але вірю у ліпше. Все зробиться. С. 2159

МЕБЛІ, спальні, їдальні, сальони, як і поодинокі предмети по конкуренційних цінах на довготерміновий кредит поручає **Меблевий Дім „Silesia“** Львів, вул. ПІЛСУДСЬКОГО, ч. 27.

П. Г. державним і автономичним урядом за виказанням легітиміцією 3%, 1625 опушту. 6—10

ЕЛЕКТРИКА і РАДІО...

Використайте струю у Вашім мешканні не лише для світла, але й для радіа.

ЕЛЕКТРИЧНИЙ ВІДБИРНИК

PHILIPSA
2514

без батарей, без акумуляторів
Забезпечений у ампіи Золотої Серії Philips.
Дає багато стацій вірно, чисто й голосно.

2155 1-10 Ждайте не обовязуючого показу у себе в хаті. Продажа на догідних ретальних умовах у фірми: **Barwik & Borzemski, Львів, вул. Коперника ч. 18, тел. 18—60.**

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБ-НІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5.** Купую брлянти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 1857 65

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст безу легенів, серця і жолука
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Довголітний секундар заг. шпитала і б. лікар віденських клінік

д-р М. Мондшайн
СТАНІСЛАВІВ, Голуховського 30.
Спеціаліст у ліченні ширних негуд і за-давленіх венеричних. Лікарська косметика, полова неміч, рад. лічення жінкач.

Загальні Збори

Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка у Львові

відбудуться дня 13-го червня в год. 6. веч. у салі Т-ва „Просвіта“ з таким денним порядком:

1. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів. 2. Звіт з діяльності. 3. Звіт скарбника. 4. Звіт Контрольної Комісії. 5. Вибір нової Ради. 6. Реферат на професійні теми. 7. Внески.

За Раду Т-ва, М. Рудницький, секретар. 2156

Головна Управа „Рідної Школи“ розписує отсім

КОНКУРС

на місце директора своєї приватної рогатинської гімназії на шкільний рік 1930/31 р. Кандидати на цю посаду мусять мати повну учительську кваліфікацію для середніх шкіль і бодай вісім літ служби в середніх школах. Подання вносити до 20. червня п. р. Кандидати, незнані ближче Головної Управи, повинні долучити до подання крім документів ще рекомендації від якогось поважної народньої установи або приват-менше від поважних громадян. — Головна Управа „Рідної Школи“ у Львові, Ринок ч. 10/1. 2152 1—3

ПЕРШОРЯДНА АМЕРИКАНСЬКА ПРАЛЬНЯ

І ХЕМІЧНЕ ЧИЩЕННЯ
Львів, вул. Собеського ч. 15 Тел. 71-49.

Урядовцям знижені ціни. Приїзди до 2139 24 години. 2—3

„КАРПАТІЯ“, Товариство Взаїмних Обмежених на життя і ренти — Львів.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться в четвер, дня 19. червня 1930 р. в салі засідань Дирекції Товариства „Дністер“ вул. Руська ч. 20, з отсім порядком нарад: 1) Відчитання і затвердження протоколу з останніх Загальних Зборів. 2) Звіт з діяльності і пропозиції рахункових звізників за рік 1929. 3) Звіт Ревізійної Комісії і укладення Надзвірній Раді абсолютної за рік 1929. 4) Ухвалення внесень Надзвірної Ради в справі ужиття касової надзвірки за рік 1929. 5) Видісування і вибір чотирох членів Надзвірної Ради та вибір трох членів і трох заступників Ревізійної Комісії. 6) Внески.

У Загальних Зборах беруть участь усі власновільні члени, що забезпечені в Товаристві найменше від року, як також власники 25 уділових листів, якщо вони як також і забезпечені члени зажадають від Дирекції 8 днів перед Зборами верітимації аглядно повідомлять її, що візьмуть участь у Зборах. 2149 Надзвірна Рада.

В ЖЕ появилсь книжкою **дуже цікаве оповідання**

ВОЛОДИМИРА ОСТРОВСЬКОГО

„СМІХ ЗЕМЛІ“

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Львів, Ринок 10. або в Українських Книгарнях. 1—7

Ціна одного примірника без пересилки 1:50, в порученому пересилкою 2:10 зол.

Присилайте передплату!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. щадн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословац-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні: 29-26.
**В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІІ**
**ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.**

Сенатські вибори на Волині.

Львів, 27. травня 1930.

Сенатські вибори на Волині, які відбулися в останню неділю, 25. ч. м., нічим особливим не відрізнялися від соймових виборів у луцькій окрузі й тому підтвердили ще раз усі ті висновки, до яких дійшли ми тоді, на основі докладної і безпристрасної аналізи цифр та рішуче всіх найважливіших моментів, зв'язаних із отими виборами. Отже й вислід сенатських виборів найважливіший тим, що не дав ані одного польського мандату. І на сенатських виборах позначився величезний зріст впливів українських національних партій, повний упадок впливів крутійського „Сельробу-правиці“ в користь впливів комуністичних, зрешті взагалі щезнення з поверхні Волині російських недобитків. Виступила назверх так само велика виборча абстиненція, ще більша, ніж при соймових луцьких виборах: це явище загальне, при всяких сенат. виборах, у даному випадку ще більше зрозуміле у зв'язку з деякими специфічними обставинами, на які вкажемо нижче. Поки що переглянемо побіжно деякі цифри:

В 1922 році на 431.909 управнених до голосування до сенату, голосувало 174.751, з того 172.000 було важних голосів, а на „16-ку“ (блок меншин) упало 147.186 голосів. Таким робом „16-ка“ здобула тоді всі 5 мандатів: 4 українські і один жидівський. В 1928 році на 506.216 управнених голосувати, голосувало 291.279 осіб, з того важних голосів було 272.986: „1-ка“ дістала 161.089, „8-ка“ („Сель-роб прав.“) 45.328, „18-ка“ — 33.137, „22-ка“ — 30.648, „20-ка“ (москалі) — 1.874. 4 мандати взяла „однічка“, 1 — Сель-роб лавиця. В недільних виборах голосувало 112.330 осіб, з того важних голосів 109.055. „18-ка“ здобула 33.327, „22-ка“ — 35-082, „36-ка“ (Сель-роб лівниця) — 20.466 (вчора помилково подано у нас 27.466), „Визволене“ — 6.690, „Сель-роб лавиця“ — 3148, москалі — 342. Поділ мандатів: „18-ка“ — 2 м., „22-ка“ — 2 м., „36-ка“ — 1 м. Порівняючи з доповнюючими соймовими виборами зазначився невеликий приріст голосів усіх лист, які здобули мандати до сойму й тепер до сенату, („18-ка“ — 1092 голосів більше, „22-ка“ 9.779, „36-ка“ — 4471) та упадок усіх інших, яких прихильники, бачучи безвиглядність своїх лист, воліли видно голосувати за листами реальними, чи взагалі махнули рукою („Визволене“ на 3.599 голосів менше, москалі на 605 менше, лише „Сель-роб лавиця“ на 2.800 більше — завдячуючи особі кандидата Сергія Козницького).

До повищих цифр треба дати таке пояснення. Чоловий кандидат листи ч. 18, широко на цілій Волині відомий український діяч, кол. сенатор Михайло Черкавський, у міжчасі помер і автоматично „підійшла в гору“ кандидатура Абрагама Чернякова, що стояв на 3-му місці й за яким тепер не голосували навіть жиди-сіоністи: таким робом на листі 18-ки не лише зникло жидівських голосів, але й чимало українців стрималося від голосування, уважаючи, що досить заповнити мандат п. Олександрові Левчанівському. Зате „22-ка“, маючи на своїй листі декого, хто з ідеологією і парт. програмою радикальної партії також страшенно мало мав і має спільного, з другою боку здобули іншими кандидатурами голоси, яких партійно-радикальний кандидат напевне не здобув би (мажоритарний кандидат напевне не здобув би (мажоритарний кандидат напевне не здобув би (мажоритарний кандидат напевне не здобув би) на увазі п. Петриківського, який уміє здати гідність голови „Просвіти“ зі співпрацею у „Рольнику“ — специфіку волинських відносин). До того, в сенатських виборах взяли участь частіше округи Кременець—Дубно—Здолбунів та Ковель—Володимир—Любомля. У такому кременецькому повіті вплив радикалів особливо сильний завдяки послові С. Жуківі, на Ковельщині знову помітні впливи правих і лівих селянських національних партій там мінімальні.

З сенатськими виборами кінчається один етап праці на Волині, етап, на якому здобуто чималий досвід і якісні наповнені до майбутньої праці. Перший і найголовніший досвід, це уривок систематичної роботи львівського

**Найбільшим ворогом себе самого є той,
хто тримає свої ошадности дома, а не
зложить їх на добрі відсотки в
Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.**

партійного центра, який повинен на будуче керувати всією українською національно-культурною, господарською і політичною діяльністю на Волині. Попередні вибори на Волині були ведені на платформі „автономності“ волинського виборчого терену — і ті вибори були програми. Коли тільки з цим принципом зірвано — вибори виграли! Другою кардинальною вимогою успіху виборів показала потреба таких кандидатів, які справді цілою душею стояли би за листом, на якій їх імена фігурують, і за партійно-виборчим центром, який цю листу проводить. При попередніх виборах чи не єдиним таким кандидатом був згаданий уже раз бл. п. Михайло Черкавський, який проте не міг сам один переломити й побороти психозу волинської інтелігенції, проявлявану в дивоглядному гаслі „Волинь для волиняків!“

З чужої преси.

Авторитетна характеристика російських комуністів.

У німецькому неофіційному органі чеського міністерства закордонних справ „Прагер Прессе“ з 24. травня ч. р. стрічаємо на передовому місці статтю Й. Е. Шрома під вимовним заголовком „Мое прашання з Москвою“. Й. Е. Шром був московським кореспондентом „Прагер Прессе“. Він прожив у СРСР, як це сам стверджує у цій статті, понад десять літ. За той час мав нагоду не тільки приглянутися полому більшовицькому режимові з усіх сторін як журналіст, але й мав можливість проаналізувати суть духа цього режиму так само, як і психіку його реалізаторів. „Все те — каже Шром — дає мені не лише право, але й накладає на мене обов'язок з нагоди прашання з Москвою сказати слово не тільки радянській унії, але й моїм читачам поза її межами“.

Шром це й робить у дуже сильних, а при тім незвичайно влучних словах. Звертаючись до своїх знайомих комуністів у СРСР, він каже: „Ви поставили собі непомірно високу і важку ціль, а саме: за час одної генерації створити соціалістичну державу. Темпо, з яким ви це робите в трьох останніх роках, виявляє вашу велику нетерпеливість. Всі ви хочете здійснити чистий комунізм у СРСР ще за свого життя, хоч ви пересічно маєте по сорок літ. Ви гонитеся за вашою ціллю з біблією Леніна і Маркса в руках так само нетерпеливо, як гониться пересічний буржуазний спекулянт за своїм першим мільоном, щоби по досягненні такої цілі стати ще зашланнішим — і ви робите це так само нетолерантно як клерикальні церкви. Ви є майже такі самі непомітні у революційній перебудові давньої російської держави, як якийсь непомітний князь церкви. Ви підіслали на престол не тільки інтелект, але й грубу силу і ви вірите, що тією силою ви перенесете російського й українського селянина та середньо-азійського сибіряка понад столітній культурний і цивілізаційний розвиток прямо так в рай такого устрою, який вам видається ідеальним і найкращим для людства. Але при цьому ви забуваєте, що досі ніхто не доказав, ні Маркс, ні Енгельс, ні Ленін, а тим менше Сталін, що саме комуністичний господарський устрій є для людства найліпшим. Соціалізм і комунізм є покіншо тільки вірою мільонів, але це не значить, що він мусить бути здійснений в такій формі, в якій його теоретично розробляли при цілковитому інших відносинах капіталізму, техніки і політики, від тих, що запанували тепер, а при яких ви намагаєтесь усім у вашій державі впакувати в голову пересвідчення, що ваш соціалізм у такому виді, як ви його при допомозі своїх метод проводите в життя, є однією можливістю і найкращий“.

Попередні вибори на підставі умови про блок меншин провадив „автономний“ т. зв. „ковельський комітет“, накинений людьми, які до львівського центра УНДОб'єднання не тільки були чужі, але й йому ворожі. Доповняючі луцькі соймові та ще більше волинські сенатські вибори проводило виключно УНДО, проводило виключно під кутом погляду навіязання контакту з населенням Волині, з волинським селом, не рекламуючи кандидатів і не шукаючи мандатів, та голосячи гасла власної програми. Треба вдаритися у груди, що за цю роботу центр УНДОб'єднання взявся пізно. Але не запізно! Замість одного мандату до сойму, здобуло три, замість жадного до сенату — здобуло два. Це факти, яких жадна казуїстика заперечити не зможе! Тому в цих виборах УНДО виграє. Не листа ч. 18, не блок меншин, не кандидати, лише саме УНДО, яке здобуло те, до чого змагало: нав'язало зв'язок з Волинню, промостило собі шлях на Волинь, здобуло на Волині поле праці!

Черговим завданням є: не змарнувати здобутків, а розбудувати їх, маючи на увазі найвищу ціль — повну національно-політичну уніфікацію українських земель в Польщі!

„Я переконаний, що ви блудите, а доказом на це моє переконання є факт, що ви при ввожденні та проведенні в життя нового устрою більше десятих літ безперервно блукаєте в темряві та змінюєте не тільки методи, але й найбільші цілі, при чім ви тримаєте в руках як підставу (підложу всього) виключно лише диктатуру, революційне насильство. Ви жили у воєнному комунізмі, в неп-і, у часі відбудови й розбудови індустрії, ви жили у пристрастній боротьбі за уніфікування сільськогосподарської праці і ви відступаєте, коли загналися за далеко. Ви не маєте докладної програми, ви самі не знаєте, що фактично до комуністичного режиму належить, як у цьому режимі належить використовувати життя одиниці, ви самі не знаєте як досягнути того, щоби людина могла якнайповніше живитися для добра суспільности. Ви твердите, що жертвуйте свою теперішність для щасливої будуччини мільонів, що ви в найкоротшому часі доженете і потім переженете світ. Ваші жертви в дійсності великі, ви в своєму приватному житті живете на правду скупіше ніж пересічна людина в інших державах. Але чи саме ваше довголітнє терпіння не доводить, що ваше гасло „доганяти й переганяти“ є в великій мірі тільки голою фразою, та що навіть при найендільній волі і при стопроцентній диктатурі не можна одним махом перескочити столітнього культурного розвитку та перенестися в невідомий рай?“

„Досі ви не створили нічого нового, ви організаційно використовуєте тільки те велике, що створив інший, цей зненавиджений вами світ. Ви лише експлуатуєте винаходи інших та купуєте чужі машини й мізки, на чім ви й раціоналізуєте свою нібито соціалістичну індустрію. Ви є соціалістами тільки в такому розумінні, що при нових обставинах учите ваші народи працювати новими машинами, які купуєте в капіталістів, а далі ще в такому розумінні що надаєте праці своїх народів саме через централістичне керування нові напрямні до нових і великих цілей та об'єктів, і накінень у тому, що ви скоріше працюєте до вашої цивілізації, ніж це робили ваші автократичні попередники. Але більше нічого! Ви намагаєтесь усіди і серед усяких обставин творити велике, з вашого овиду щезає мала людина з її журбою і буденними недостачами. Але ви не маєте вистарчаючих способностей і життєвого досвіду на те, щоби це велике творити як тільки можна економічно, ви не відчуваєте болю щоденних недостач дрібних людей, ви пригнічуєте їх своєю мегальоманією і своїм урочним месіанізмом“.

„А при тім ви маєте так багато можливостей, повади й етапами зробити з тієї лежачої

НОВІСТЬ! В неділю, 1. червня 1930 р. в год. 4. Велике Свято Молоді

Товариства „Рідна Школа“ на площі „Сокола-Батька“ у Львові. Програма дуже богата і різноманітна. Участь беруть усі львівські школи Т-ва „Рідна Школа“. Крім того гостинно виступлять школи Товариства з Золочева, Коломиї, Копичинців, Самбора, Станиславова, Рогатина, Чорткова та Яворова. Приходіть громадо!

може найсильнішу державну єдність світу. Нічого абсолютного у здійсненні якоїсь великої, нової ідеї нема, отже чому намагається абсолютно здійснити марксизм? Вступайте на шлях повороту до політичної і господарської демократії, не тільки у вашій упривілеєній партії, але всюди. Така можливість спочиває вповні в ваших руках. ...Слава Герострату, до якого ви, як здається, тепер прямуєте, не є ніякою славою“.

Так характеризує більшовницьку дійсність та її фанатичних керманців інтелігентний журналіст, що поверх десяти років мав нагоду приглянутись цілому комуністичному життю та цілій карколомній комуністичній господарці.

Димісія Девея?

Варшавські часописи повідомляють, що в дніх має бути оголошений звіт американського фінансового „дорадника“ Девея про господарське положення у Польщі за перших три місяці 1930 р. та що після того появиться лише ще один такий звіт — останній уже цього американського економіста. Бо Девей будімо осібно кидати на завжди становище упривілеєваного члена Ради Польського Банку, як мандатаря вірителів, що дали Польщі стабілізаційну позичку. Уступлення Девея було би першою радною сенсацією.

Пошуканки за тим, хто вивіз Кутепова?

Тихе і спокійне австрійське місто Грац переживає велику сенсацію: місцева поліція випадково впадала на слід одного з тих, що порвали й вивезли Кутепова. В одному з готелів Грацу мешкав „директор Альфонс Гетріх з Кельна над Реном“, займав дорогий апартамент і виглядав на багатого промисловця. Аж одного дня щез і більше не показався, — „забувши“ заплатити високий рахунок. В кімнаті знайшли лише малий туалетний несесер. У несесері було кілька листів із Штутгарту і посвідка на пакунок, переховуваний на залізничному дворі. Запитана штутгартська поліція відповіла, що Гетріх їй справді відомий, як ноторійний обманець і пройдисвіт. Тоді поліція без скрупулів відбрала із двірця в Грацу пакунок, а в ньому знайшла силу документів і лист Гетріха, адресований до... поліції, в якому він признається до різних злочинств і до участі у нападі на Кутепова та вивезенні його. Він знає, мовляв, усю тайну

ВЛАСНИЙ ІНТЕРЕС

на фундаменті інтересу загалу

Преміова Будівельна Позичка

на суму

50,000.000 зол. у золоті

призначена виключно на кредити для оживлення будівельного руху.

Облігації по 50 зол. за штуку в популярних паперах, забезпечених цілим державним майном.

Можна дістати у всіх поважніших фінансових установах та у всіх поштових урядах у цілій державі.

Загальна сума розльосуваних річно премій

2,000.000 зол.

Розльосувати будуть що чверть року (1 листопада, 1 лютого, 1 травня і 1 серпня) слідуєчі премії:

1	—	на	250.000	—	зол.
1	—	„	50.000	—	„
10	—	„	10.000	—	„
100	—	„	1.000	—	„

Вильосувати облігації будуть брати участь у дальших льосуваннях.

ЗАПИСИ НА ПОЗИЧКУ по номінальній ціні від дня 2. червня найдалше до дня 16. червня ц. р.

Купуйте преміовану будівельну позичку, бо вона є найліпшою і найвигіднішою льосованою грошом, а у щасливим случаю вильосування може Вам принести щастя.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

Дещо про зрозуміння Франції.

(Докінчення.)

Спадщина Греції. — Школа рівноваги. — Метода і світогляд.

Без амбіції творити нову систему пізнання Франції, а ведений тільки практичними міркуваннями прохаю вас звернути увагу наперед на Францію як на школу думання.

Думаю про цю систему пізнання світа, льогічну і індуктивну, що народилася в античній Греції, перейняв її Рим, а всю її спадщину перебрала в першій мірі Франція. Вся ця греко-латинська традиція, на жаль, нас оминула, а разом з нею вся філософська і раціоналістична думка західної Європи. Візантія передала нам тільки блідий відблиск цього могутнього джерела світла. Поміняючи чудові, натхненні кольорами мозаїки, що збагатили може уяву наших артистів, все інше, що крізь Чорне Море перемандрувало від неї до нас було тільки марним плягіатом Греції. Коли на заході камінець за камінчиком будувалася могутня будівля людського пізнання, коли творилися філософські системи і межі відомого світу відкинуто далеко у глибочині просторів поза тріюмфуючу земну кулю, наш нарід гинув у тумані, колотнечі і тумані кадила.

Чи не відписати нам частини цього довгу на рахунок браку франко-латинської традиції? Цієї традиції, що замість хаосу славянсько-орієнтальної містики дала впорядкований на підставі якоїсь системи світ божий і людський, що виховувала покоління за поколінням у пошані до рівного суспільного ладу і нарешті у своїй консеквенції дала мережу незалежних, свідомих своїх цілей народів?

Цікаво, що не тільки одні ми, але всі славянські народи не створили ані одної філософської раціоналістичної системи пізнання світу, а коли і траплялися у них філософи, так це були містики (Толстой).

Людей західно-європейської формації нам

треба і їх може виховати для нас Франція. Те, що не сталося за кілька чи ікльканацять століть, мусимо надробити за кількадесять років. На наших очах скорочують віддалі, обмін думок стає чимраз жвавіший і інтензивніший. Преса, залізниця, телефони і пароплави наближають до себе не тільки народи, але континенти і раси.

Франція може ще стати для нас школою рівноваги. Під рівновагою розумію цю традиційну *sagesse* або *bon sens*, що їх у нас називають часом „здоровим“ або „хлопським“ розумом. Це є та спокійна й зрівноважена оцінка кожної ситуації і кожного питання, все одно чи ставити його до нас життя одиниці, чи загалу. Сказав Сент-Бев: „Для здорового розуму треба бути може геніальним“.

У системі західно-європейської думки, суспільної, політичної чи навіть естетичної, все має своє доволі точно означене місце, все стоїть помежи двома величинами як цифра у математичній прогресії, як одно колісце ланцюга суспільного життя на світі, що кожне є тільки наслідком і продовженням попереднього і причиною наступаючого. Все тут звязане правами життєвої пропорції причини і наслідку.

Це не абстракції, як може дехто з вас думає, це має свої зовсім практичні наслідки. Візьмій політику. В моменті небезпеки, французька *sagesse* наказує залишити всякі спори і об'єднати всі зусилля для оборони державної самостійності, значить цього безпомірно вартішого від партійних чи навіть суспільно-реформаторських програм.

Возьмій мистецтво. Кожний письменник, молодий чи давній, має тут своє місце у літературній хронольогії. Це місце може змінитися, воно залежить від моди, епохи, інтелігенції і вподоб читача і ще чимало інших причин, але ніхто з цього смертельного письменника, без провірених і раціональних причин, не зробить півбога чи генія ані не струне з висот Парнасу відразу у калюжу бруду і безчестя. Не хочу тим сказати, щоби Франція кланялася признаним авторитетам. Навпаки, ніде на світі авторитет людини не є наражений на

такий жар полеміки, жало іронії і сарказму як у Франції. Але авторитет цей виходить з цього некрівавого бою непоменшений, але часто побільшений. Бо кожний розуміє, що число коханок не стоїть у жадній пропорції до політичних здібностей міністра, а вартість літературного твору не розцінюється як біржові амбіції спекулянта, хоч оба вони можуть мешкати в одній і цій-же самій особі.

Приходить мені на думку один епізод з У-Геродота: „Після поділу добичі, греки приступили до признання нагороди. Перший раз кожний голосував на себе самого, але при другому голосуванні всі згодилися на Темістокла“. У цій-же ситуації французи поступилиб певне так само, але українці здається взяли би за зуби.

Нарешті Франція може бути для нас ще школою методи.

Французська школа ще все дає багато відомостей, що складаються на загальний культурний світогляд людини. Думаю, що саме цей тип школи в великій мірі відповідає потребам нашої сучасності. Особливо нам у Галичині сильно бракує людей з солідною, загальною культурою, широким світоглядом, що влучно оцінював би світ і його події, що розумів би динаміку слова і економію діла і весь цей скомплікований механізм європейської сучасності.

Хто з вас цікавиться проблемами модерної педагогії, цей знає, що саме тепер проявляються тенденції піврати з надто виключною спеціалізацією у вихованні молоді, що довела вже не раз до катастрофальних відносин у житті громадському і до неодиної родинної трагедії.

Одна Франція може нам дати цей універсальний світогляд. Зрештою, це правда не нова, а така давня як імя Сорбони, а що не стратила ще своєї вартости, хай свідчать про те ці слова шотландського патріота-письменника Кіплінга:

„О Франції! Ти все першою визнаєш нову правду й останньою відрікаєшся давніх правд! Ти є дорога кожному, хто любить і хоче служити своєму народові“.

ВІДУКИ ДНЯ.

Ex Kolomyja lux!

Ніхто (здається!) не заперечить, що одне зі славніших міст на нашій землі — це Коломия. Здобула вона собі цю славу з давен-давня і — що в нас дуже рідко лучається — зовсім заслугою.

Звідки вийшов перший український студент філософії? — З Коломиї!

„Був Гриць премудрий
Розом з Коломиї
Вчився барда добре
На філософії...“

Де в дівчата побіби до пшеничного тіста (очевидно: краскою)? — В Коломиї!

„Коломия не помня,
Коломия місто,
В Коломиї дівчатонька,
Як пшеничне тісто...“

Де повстали славні на весь світ коломиїяки? — В Коломиї.

Через яке місто переїжджало найбільше українських письменників? — Через Коломию! (Як їхали до Криворівні! — Прим. складача).

Де живуть останки галицьких англо-сасів? В Коломиї! Доказом цього приповідка: „англік з Коломиї!“

Можна б ще навести цілу копу дельційних прикладів на оправдання доброї слави Коломиї і влучність наголовка винищного фейлетону, але я обмежусь тільки ще до одного прикладу.

Звідки вийшов найбільший український видавець? — З Коломиї. А крім Якова Орендштайла, ще й видавці русини: Насальський і Білоус.

Тільки в такому місті, з такими традиціями і можливостями на майбутнє могла повстати думка, яка не повстала в голові всіх українських учених всіх часів — думка, видати Українську Енциклопедію, чи енциклопедію „Покутський Союз“ разом з „Північним Союзом“ у Станіславові і „Рідною Школою“ у Львові взялися за діло, велике як вежа Айфля (тому її нема в першому зошиті під „А“!) і є надія, що доведуть те діло до кінця.

Українська Енциклопедія: „Книга Знання“ вивала усмішку недовіря і легковаги на устах майже кожного українця. Де хто таке

чував, щоб ми могли видавати якісь енциклопедії!.. Ні фондів нема, ні покушнів не було. Шкода часу, грошей і енергії. Однак з цього нічого не було!

Але видавці „Книги Знання“ не зражувались усмішкою земляків. Почалася підготовча праця і ось уже маємо перший зошит. Коли цей зошит побачили всі ті, які легковажно посміхалися, то зістали, що правда, усміх, а змінили тільки його значіння: з легковажного зробили підбальорюючий. Далі — мовляв — з Богом вперед! Ми давно говорили, що ця справа властяться!

І всі роєм до редакторів „Книги Знання“ з порадами, услугами, вайвами.

Виходить „Книга Знання“, значить енциклопедія, значить у ній буде все, значить і кожний визначний українець знайдеться там. А що мало є українців, які не вважають себе за визначних, то в мало хто не попаде в книгу. Який легкий спосіб на безсмертність!

Вийшов оце зошит на „А“ і всі на „А“ шукать себе аж їм руки танцюють. Має незаловго вийти „Б“ і всі на „Б“ чекають, тремтять, хвилюються аж їм серце з грудей тікає.

А я сиджу тай думаю тай нишечком проклинаю свій нерозум. По що мені було присклоніти на таку далеку букву. Спочатку міг легко попасти — завжди більше місця. А при кінці, як за багато аркушів уже вийде, то хіба один Шевченко проскочить. Думав я спершу підмагати радами чи вказівками редакцію і при тій нагоді заасекуруватися на безсмертність, але чую, що співробітників енциклопедії не будуть поміщувати. Коли так, то сидіти тихо. Ануж!..

Повертаючи від „Книги Знання“ назад до Коломиї, позволю собі висказати свій подив для того маленького, брудного місточка, що не загалом приступити до великого діла. Це буде гідним продовженням його літературної слави і закріпленням доброго імені на віки.

Нераз уже я чув залити і домисли на тему, чому саме Коломия в тим містом, звідки бе світло на Галичину і на Наддніпрянщину трохи.

На мою думку відповідь така: Коломия в усіх галицьких міст найближче лежить до — Атен і Візантії!

Галактіон Чіпка.

**Марусю,
плакати хочеться мені,**

коли дивлюся, як мое дороге білля жовкне і розсипається по кожнім пранню, і з чого саме?

Франю, шкода твоїх очей,

але шкода й білля. Мое білля є постійно як мове, але я вживаю лише

МИЛА ОЛЕНЬ SCHICHT

ХТО

буде брати участь у льосуванні нагород „Діла“? **Всі** передплатники „Діла“, що на дні 15. червня ц. р. будуть мати заплачену передплату до кінця червня ц. р.

Тому, що маніпуляція почтовими складанками П. К. О. триває майже 7 днів, просимо негайно вирівнувати передплату по кінець червня

В безконечній черзі...

ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Другого дня розправи явилось на салі вже більше публики. Перед год. 9. введено на салю першого оба. Романа Біду, молодого кріпкого мушину, який відповідає на запити предс. трибуналу радн. Ягодзінського.

Зізнання оба. Біди.

Роман Йосиф Біда, літ 24, римо-кат., хоч батько й мати є греко-кат. обряду. На запит предсідника каже, що перейшов на римо-кат. обряд у 1926 р., з яких мотивів це зробив — відмовляє вяснення. Має гімназ. матуру (в українській гімн. у Львові), був короткий час арн почті, тепер є прив. урядовцем, але постійного заняття не має.

На запит предс. признається, що належав до Української Військової Організації, якої завданням є, як він каже, приготувати українців до збройного повстання проти Польщі, аби з українських земель створити в будучині незалежну Українську Державу. Тепер організація влаштовує всякі демонстрації і маніфестації, аби звернути увагу світа на поневолення укра-

їнського народу в Польщі. До вини не почувается, бо виконував як карний член тільки накази організації.

На запит предсідника каже далше, що Українська Держава мала б обіймати всі землі, замешкалі українським народом, а з земель під Польщею Східну Галичину, Волинь, Полісся, Підляшя і Холмщину.

Обв. вступив до УВО в 1928 р., звербований одним молодим чоловіком на площі Сокола-Батька. На площі Юра зложив пізніше на руки тогож чоловіка присягу. Того чоловіка оба. знав добре, а в слідстві назвав його з розмислом „Чучманом“, знаючи, що правдивий Чучман вихав уже до СРСР. На збори й наради організації не ходив, підпольний орган організації „Сурму“ читав, але її після перечитання нищив, не передаючи газети нікому.

На дальші запити предсідника каже, що УВО мала на меті при помочі терору і саботажів протестувати проти польських насильств над українським народом.

Предс.: Якаж була справжня мета тих сабо-

тажів? І що за ціль тероризувати різних людей, які, як і я, виконують тільки свій обовязок?

Обв.: Я також виконав тільки свій обовязок! В дальшому ході переслухання оба. Біда заявляє, що летючок по смерті Басарабової не поширював. На вишкіл членів УВО не ходив ні до Стрийського парку, ні на Кайзервальд.

Після того обвинувачений заявляє, що мниме організування нападу на огородинка на Погулянці і на комісаря пол. Федунішина є звичайним винислом поліції. На поліції і перед слідчим суддею оба. про це, що правда, говорила, а перед сл. суддею не відкликав зараз того тому, бо не знав, що це сл. суддя, думаючи, що це комісар поліції по цивільному, тимбільше, що це діялося зараз другого дня після арештування, і то не в суді, а в поліц. будинку.

Замах на „Східні Торги“.

На запит предс. оповідає далі, що мав перенести якийсь матеріал від Махницького зі Знесіння до одного молодого чоловіка, що чекає на нього на І. пов. Акад. Дому при вул. Супінського у другій чи третій кімнаті праворуч. Другого дня після того зійшовся з Терещуком і Вацником при вул. Хмельовського, повів їх на „Східні Торги“ під будинки стаен, де вони оглянули місце, бо там мали підложити петарду під стаєнні будинки, аби їх підпалити найближчого дня, в дні отворення „Сх. Торгів“. Білети вступу вистарав для всіх трьох він сам.

Найближчого дня зійшлися всі три біля цегольні при вул. Пелчинській і перейшли на вул. Кохановського, де вступили до ресторану під ч. 6. Там прийшов і той чоловік, що їх звербував. Обвинувачений вийшов на хвилину і купив у недалекій крамниці валізу, яку передав тому чоловікові, а сам пішов поводи до Стрийського

О П Е Р А Т О Р 1831 14-16
Д-р Д. Сассовер
 Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38-31
 Хірургічні недуги. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

ларку, вступивши по дорозі ще до крамниці Маслосоюзу при вул. Зиблікевича. Коли пізніше побачив товпу людей, метушню і почув крики, догадався що в Терещуком або Вацком щось мусяло статися. Після того відіхав трамваєм на вул. Сапїги.

На запит предс. каже, що валиаку з вибуховими матеріялами заніс на „Сх. Т.“ не він, а хто інший, але тої особи не видасть. У слідстві взяв цілу вину на себе.

Дальше обя. Біда оповідає про переховок зброї в обя. Махницького, де він бачив 3 револьвери системи Ортґес, револьвер сист. Штаер, а також якесь пуделко, подібне до пуделка цикорії, 200—300 куль і дві ручні французькі гранати. (Саме те пуделко, подібне до пуделка цикорії, обя. переніс до Акад. Дому).

На запит, чи обя. знав обя. Попадюка, він заявляє категорично, що обя. Попадюка не знав зовсім. Кирилюка знав, але йому не відомо, чи ту зброю перенесено до нього.

Вкінці обя. вяснює, чому він у слідстві зізнавався інакше.

Запити членів трибуналу.

Радн. д-р Петер питає про трійкову систему в УВО, про що обя. чув, але ближче про це не знає. На дальші запити каже, що ні Махницький ні Кирилюк не належали до УВО. Терещук належав, Вацик теж ні. З Качмарським обя. знався, але в справах організації з ним не говорив. Попадюка не знав.

На запит предс. оповідає, як його арештовано при вул. Зиблікевича, при чому знайдено у нього валиаку і револьвер.

На дальший запит каже, що на поліції його не били. На запит, чому перед поліцією зізнався інакше, каже, що боявся. На запит, чому того не відкликав перед сл. суддею, каже, що не знав, що це можна зробити. В дальшому предсідник пробує устійнити з обвинуваченим, з ким з обвинувачених він ще стикався.

Обя. ще раз заявляє, що не носив валиаки на „Сх. Торги“, а також не волив перед тим обя. Вацка і Терещука під об'єкт державного монополю і нафтового шибу, тільки до стаєн.

Радн. Слезановський питає, чи обя. признається до співучасті в бомбовім нападі на „Сх. Торги“, на що він заявляє: Так.

Запити прокуратора.

Прок. д-р Ліпш: Чи той пан у „пумпах“, що вас післав на Знесіння, а якого ви назвали „Гуртак“, був Попадюк?

Обя.: Ні. Попадюка я не знав. Його назвав на поліції, коли показано мені його фотографії, аби крити дійсного винownika, що був на волі. Я думав, що цим я Попадюкові вже не пошкоджую, бо й так інші арештовані його обтяжили.

На дальший запит прокуратора каже знову, що це є правдою, аби організовано замах на ком. Федунішина. Обя. перед тим комісарем до того не признався.

Дальше прок. старається вяснити зустріч обвинуваченого з Вацком і Терещуком біля цегольні при вул. Пелчинській, де мав явитися і четвертий чоловік, який довго не являвся. Обвинувачений заявляє, що він мав за завдання тільки купити валиаку і вручити її тому незнайомому (четвертому), що вкінці з'явився; саме він мав її занести на „Сх. Т.“.

При кінці прок. питає ще про поширювання „Сурми“, на що обя. заявляє, що щодо того він свого обов'язку не сповнив, бо „Сурму“ після прочитання нищив.

Запити оборони.

Обор. д-р Шухевич питає, які землі по думці УВО малиб належати до майбутньої Української Держави. Обвинувачений вяснює, що всі землі, замешкалі компактно українською масою себто етнографічні українські території. Щодо терору і саботажів, які управляла УВО, то обя. каже, що це не було метою самою в собі, тільки засобом до цілі, себто до створення незалежної України. В дальшому д-р Шухевич питає, як обвинувачений зіштовся з обя. Махницьким, хто його з ним звів і т. д., на що обя. заявляє, що якась незнайома пані.

Обор. д-р Ганкевич питає на обставину відвідин обя. Біди у крамниці Маслосоюзу при вул. Зиблікевича (у п-і Антонюкової). На запит предс. обя. вяснює, що він мешкав у Львові у своїх родичів, а не на кавалерськім помешканні. Дальше обя. вяснює на запити д-ра Ганкевича, що він виїхав з три дні по замаху на десять днів

до Городка, де працював у канцелярії адв. д-ра Бірецького. Від 7—18 вересня, себто до дня його арештування, обя. стрічався кілька разів з тим чоловіком, що заніс валиаку до канцелярії „Сх. Т.“ і він йому оповів усі подробиці у зв'язку з передачею валиаки. Тому обя. у всьому знаменито орієнтувався.

З черги обя. подає хід його переслухувань у слідстві на поліції і перед сл. суддею. Обставину, що ще 7. жовтня потвердив перед сл. суддею те все, що сказав на поліції пояснює тим, що не хотів уже нічого змінити і шкодити таким чином іншим арештованим. На поліції говорив так, як зізнали інші, бо їх зізнання предложено йому (обя. був арештований значно пізніше, коли вже інших переслухувано по кілька разів). Вкінці обя. вяснює, що з п-нею Антонюк лучили його товариські зв'язки і з нею він в справах організації ніколи не говорив. Щодо свого становища в організації, то обя. був тільки звичайним членом (він каже: „пійном“) і виконував тільки послушно її доручення.

Обор. д-р Шевчук вяснює з обвинуваченим, що дві особи підготовляли замах на „Сх. Т.“ (один в „пумпах“, а другий „Гуртак“), але ні один з них не був Попадюк. З обя. Попадюком стрічався обвинувачений аж на поліції.

Обор. д-р Старосольський питає на обставину слідства і протоколів. Обя. вяснює, що йому не відчитувано зложений зізнавань на поліції і він їх не підписував.

Внесення д-ра Старосольського.

На цьому закінчено переслухання обя. Біди. В цьому місці зголосився до слова обор. д-р Старосольський і поставив внесення, аби вилучити з актів розправи т. зв. записки прокураторського доходження, себто записки поліційного слідства. Мотивує це тим, що переслухувати може тільки суд і ніхто інший. Іменем оборони застерігається проти устного переслухування таких записок на розправі, себто переслухування поліційних функціонерів на обставину первісних зізнавань обвинувачених.

Прок. спротивився тому внесенню. Предс. заявив ім. трибуналу, що рішення в цій справі прийме пізніше.

Зізнання обя. Крушельницького.

По павзі покликано на сажо другого з черги обвинуваченого.

Тарас Крушельницький, літ 21, студ. унів., заявляє, що до УВО належав від лютого 1929 р. До вини не почувается, бо уважає, що обов'язком кожного українця є прямувати всякими засобами до визволення свого народу. Засобами до визволення має бути праця й освідмлення народу та його культурне, економічне і політичне піднесення. Саботажі і терор принорвлюва- да УВО тільки як протест проти теперішнього стану на зах.-українських землях.

Обя. вибрав собі за завдання освітню працю у підльвівських селах, зокрема на Знесінні. До його трійки належав обя. Кирилюк і Терещук. Обя. учив хорошого співу ще в Коломиї, де скінчив прив. жид. гімназію, а переїхавши враз з родиною до Львова, учив хорошого співу у Винниках, Підберізцях, Збосках, Сихові і Знесінні, а у Львові на його передмістях.

На запит предс. обя. заявляє, що у слідстві він подав себе за соціаліста, а тепер заявляє, що є націоналістом. Разом з іншими виступав проти деяких проявів в українському нац. житті, а зокрема проти деморалізації, яка доводить до того, що 30 проц. українських голосів паде на польські виборчі листи. Обя. з товаришами вірили, що ці землі, на яких ми живемо, мусять належати до майбутньої Української Держави, і вони підготовляли прихід тої хвилі.

В дальшому обя. відкликає свої первісні зізнання, а зокрема щодо плянованого нападу на каретку, яка везла гроші до винницької фабрики пютиону зі Львова. „Сурму“ читав зі своєю трійкою, але її не подав далше. Не стрічався також з Голубівною на площі перед церквою св. Юра в часі ялинки, як про це зізнав у слідстві.

У слідстві зізнав широко про все тому, що його бито. Протокол слідства підписав своїм іменем і назвищем та буквами „п. п.“, що означали „під примусом“.

Обя. Махницького не знав. Підчас Фіртій був у пласт. таборі на Соколі, а потім з прогулькою водних пластунів на Волині, що й описав в окремій книжечці. Про приготування замаху на „Сх. Т.“ не знав нічого. Не намовляв Кульчицького до підпалу ліса у Винниках у 1928, ані Царя до підпалення тогож ліса або фільгарку в Чижках. З обя. Кульчицьким знався, але про УВО з ним не говорив.

На запит д-ра Петера заявляє, що в організації мав підрядну роллю: мав свою трійку і поза тим не мав ніяких інших функцій.

На запит прокуратора каже, що зізнання на поліції зложив під примусом. Дальше оповідає, як він приєднав до організації обя. Кирилюка і Терещука, яких залариснував у себе дома.

Япанський порошок
КАТОЛ
 2088 4—10
УБИВАЄ
КОМАХИ Я НАСІКОМІ.
 Акс. Tow. Azumi & Co. Ltd. Osaka (Japan).

Знищення на поліції.

На запит. прок. обя. оповідає широко про побой на поліції. Це було 16 вересня, при третім переслуханні. До його келії прийшов агент Ковальський, що завіз його до кімнати на I. пов., де було напів темно. Там агент Ковальський, аг. Радань і ще якийсь третій закинули йому мішок на голову і плечі, скинули спідні і скарпички і стали бити гумовою палкою по п'ятах. Обя. дістав з 50 ударів, а коли агенти скінчили його бити, сказали: завтра буде 100, позавтра 150 і т. д. При тому загрозили, щоби не важився про те ані писнути, бо інакше живим від них не вийде. (В часі оповідання обя. про побой на поліції батько його дир. А. Крушельницький, що сидів між публікою, зімлів і його виводять з салі).

Другого дня мало повторитися те саме. Обвинувачений, спроваджений знову до тої самої кімнати, на сам вид тих-же трьох агентів і готового мішка за собою, будучи крайно ослабленим від побойв з попереднього дня, зложив під терором зізнання, які вже 7. жовтня відкликав перед сл. суддею, коли запевнився у сл. с. Ояка, що його вже більше не вернуть на поліцію.

На запит предс. каже, що перед арештуванням лежав хорий на запалення ставів у ліжку до 5. вересня, себто майже до дня вибуху бомби на „Сх. Т.“

На запит д-ра Старосольського обя. оповідає, що у слідстві подав тих, що його звербували до УВО, але описав їх цілком фальшиво, на основі вигляду зовсім інших людей, аби поліція не попала на їх слід.

Дещо про ідеологію УВО.

На запит д-ра Ганкевича оповідає, що він шукав нових ідей і нового їх змісту, тому вступив з соц.-радикальної партії і став націоналістом. Обя. є проти диктатури, а за вільним правом кожного народу на незалежне існування. УВО не ширила ненависти, бо це негативна риса, яка не будув, а руйнує. УВО не є організацією якогось гуртка: це природний гін до власної держави, на яку українці мають таке саме право, як усі інші народи.

В цьому місці виязується довша дискусія між прокуратором і обвинуваченим на цю тему, при чому прок. твердить, що ціла ідеологія УВО побудована на ненависти, чого найліпшим доказом є виконувані членами УВО акти терору й саботажі.

На цьому закінчено переслухання обя. Крушельницького. Завтра переслухуватимуть обя. Попадюка, Терещука і Вацка, а можливо й дальших підсудних.

НОВИНКИ

— Духовний концерт церковного хору під управою д-ра Неділки, на якому будуть відспівані псалми Борнянського, відбудеться в четвер, 29. ц. м. в Волоській церкві підчас Служби Божої в год. 12.

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентової Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1554

— Загальні Збори Кооп. Український Театр відбудуться 29. ц. м. в салі „Української Бесіди“ у Львові в год. 4., або на випадок браку комплекту в год. 5. попол., а не в год. 6., як це було помилково надруковане вчора.

— На дохід Пластового Дому відбудеться в четвер, 29. травня ц. р., великий фестин на площі Сокола-Батька заходом львівської філії „Т-ва охорони дітей і опіки над молодод“. У програму фестину входять: весела вудка, биття горшків, стрілянина з луку, колесо щастя і різні спортові змагання пластових частин. Крім того в часі фестину буде торжественна роздача нагород за дружинний марш пластунів і пластунок, що відбудеться тогож дня рано. Гратиме оркестра Т-ва „Зоря“. Українське громадянство Львова повинно явитися масово на отсьому фестині і дати цим доказ симпатії для нашої пластової молоді. Початок: год. 3. попол.

— Зїзд 6. гміндівців відбудеться в суботу 7. червня ц. р. в салі „Української Бесіди“ (Рутівського 22) у Львові. Перед зїздом відправить Преосв. еп. д-р Бучко поминальне богослуження за померших гміндівців в год. 10. рано в церкві св. Духа (семинарицькій) при вул. Коперника, після чого в год. 11. зачнеється зїзд з такою програмою: 1) Отворення — Преосв. д-р Бучко. 2) Реферат інсп. Волод. Кабаровського. 3) Упичок з поеми М. Підгірянки „Мати-

„Сміх Землі“

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла“ Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — 1'50 зол., з порученою пересилкою 2 10 зол.

Червеність шкіри

рук та лиця радикально усуває сніжніблідий крем Леодор, який надає шкірі матовий відтінок, такий характеристичний у гарних і елегантних пань. Спеціальною прикметою цього крему є рівнож те, що рівночасно дуже добре надається як знаменитий підклад під пудер. Перфума крему Леодор надає пахощі свіжо вірваної китиці фіялок, рож, бозу та конвалій. Улюблені ці пахощі є получені разом у кремі Леодор. Можна дістати у перфумеріях та дрогеріях. 2159 1-?

страдниця“ — виголосить п-на Юрчинська. 4) Реферат о. д-ра Мик. Конрада. 5) К. Гриневичева: „Параска Гоголь“ — рецитация студ. М. Борушенка. 6) Справа будови пам'ятника в Гмінді — реф. д-р Іван Німчук. Після закінчення програми відбудуться сходина учасників у реставраційній салі „Нар. Гостиниці“. — У зїзді повинні взяти численну участь не тільки бувші гміндівці, але й широкі круги львівського українського громадянства.

— **Ріжні вістки.** Помер бувш. англійський Кантеберійський архієпископ і прімас Англії лорд Давідсон. — У Відні помер найстарший син бувш. архикнязя Леопольда Сальватора 35-літній кн. Райнер Карль на затроєння крові. — Якийсь 25-літній молодець з Віртембергії Альфонс Гетріх заявляє, що він брав участь у пірванні ген. Кутепова з Парижа; Гетріх віддав записаний у поліції як підозріла фігура. У Лондоні засудили на смерть 23-літнього злочинця за душегубство. — В Лепанто (стейт Аркансас) прийшло до бійки між двома бандами контрабандистів алькоголю; є багато ранених, навіть з принагідних прохожих. — Дня 29. ц. м. папа промовлятиме через радіо по латині, а нагоди відчинення радіової стації в Ватикані. — Мала річка в Познанщині Цидліна затроєна відходами з фабрики паперу; ріби вигибли в ній. — У Спол. Державах у дрібних асекураційних товариствах для робітників є 17 міль. доларів з дрібних обезпечень.

— **Білет на Ювілейний Концерт Т-ва Акад. Хору „Бандурист“** можна купувати з нинішнім днем в Союзнім Базарі, Львів, Руська 20.

Сніг.

Аг. АТЕ повідомляє з Риму, що в південнім Сиролі зпали сніги.

Чехович творить нову партію?

Віденські часописи подають чутку, нібито бувш. міністр скарбу Чехович, бувш. міні. праці Юркевич і бувш. міні. вн. справ Ярошинський утворять нову партію під назв.: „Отронуїцтво Демократичне Мислі Паньствоверей“. Зачувати, що хочуть приєднати до партії послів із БВ., які недавно творили групу „Звізновек Направи Ржечипосполітей“ з пос. Кашковським і Лехницьким, котрих органом є „Пшелом“. Кажуть теж, що головою нової партії буде Бартель.

Як було на польсько-німецькім кордоні?

(АТЕ) Пруські урядові чиновники стверджують, що функціонари польської прикордонної сторожі безправно перейшли кордон, вдерлися до будинку німецької прикордонної поліції в Найгефен, але їх арештували. При цьому поляки ставили спротив і стріляли. Тоді й німці вжили зброї. Варас потім інші польські функціонари керували кордон, хотіли відбити арештованих і обстрілювали будинок нім. прикордонної сторожі.

Нім. уряд у відповіді на польську ноту готується на мішану польсько-німецьку комісію, яка переведе льокальну візю. Нім. уряд погодився теж, щоб при секції вбитого ком. Лискевича був польський суд. лікар.

Шпіонажа в Кишеневі.

Букарештський „Ль Інформасіон“ повідомляє, що керівник румунської поліції безпеки Кларау довідався від Бесідовського, що в Кишеневі є шпіонська організація. В ній працювало кілька осіб, Генерального інспектора поліції в Бесарабії Кузареску поставили перед лицем суд. який рішить чи мають проти нього вести кар. розправу. Зачувати, що в Бесарабії відкрили нових 15 шпіон. організацій. Новий шеф тайної поліції поїхав до Сороки.

Скрипник придумуватиме комуністичні забавки.

(АТЕ) „Комуніст“ повідомляє: В Харкові в комісаріяті освіти на нараді в справі комун. риховання дітей ствердили, що забавки, які роблять для дітей у біжн. нарстатах, мають усі прикмети буржуазного погляду на світ і так перечать принципам ком. педагогії. Народа ухвалила утворити комісію, що під управою комісара освіти Скрипника має опрацювати проєкти забавок, які в наймолодших дітей закріплювали б комуністичну ідеологію.

фл. зол. 2'40
подвійна
зол. 4'20.

БЛІДНИЦЮ
медоблідністкусубає заострює алетит,
повертває сили лашень ПІШИШТОФОРСКОГО
вико хінове на залізі з орлом,
на малабзі ешпаньскій.

Жінка вбивника з Діссельдорфу збожеволіла.

Арештований у Діссельдорфі Петро Кіртея, як пошукуваний від ряду місяців „опир з Діссельдорфу“, признався до всіх убивств після того, як зпоміж дванадцяти рядом уставлених муцини негайно пізнали його обі жінки, Мейрер і Шульте, які тяжко поранені „опиром“ так врятували життя. Пізнала його також приятелька одної з жертв. Опис нападу на названі дві жінки, поданий Кіртеєм, згоджується у деталях з описом самих тих жінок. Так само згоджуються інші його зізнання з деталями, які ствердила поліція про інші вбивства. Кіртея каже, що вбивав жінок з „пимсти“ за „кравди, які зазнав від людськості“. Він має на совісті 8 убивств і цілий ряд нападів та знасилування. Арештували його у хвиліні аустрії з жінкою на одному майдані Діссельдорфу. Його жінка — спокійна, чесна і порядна мішанка. Довідавшись, ким був її чоловік — збожеволіла.

Дня 27. травня у Діссельдорфі найшли повішену 9-літню дівчину. Слідство показало, що це вбивство на секс. тлі.

Зі спортивного життя.

Україна—Чорні І Б 29. V.
Україна—Гасмоней 1. VI.

В цьому тижні розіграє Україна два змагання за мистецтво А-кл., а саме: в четвер 29. травня в год. 4. попол. з Чорними І Б на їх гришці, а в неділю 1. червня з жидівською дружиною Гасмоней в год. 3.30 попол. на гришці Погоні.

Початок змагань в оба дні назначено дещо вчасніше, щоб дати змогу українській публіці побувати ще на площі Сокола-Батька, де в четвер відбудеться пластовий фестин, а в неділю свято весни „Рідної Школи“.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Середа, 28. травня год. 7-30 вечором Осінні жанєвря (премієра, зніжки важні).
Четвер, 29. травня, год. 7-30 вечором Богема (гост. виступ Арєла, зніжки важні).
Малый Міський Театр:
Середа, 28. травня, год. 7-30 вечором Кєпський шєлаг (зніжки важні).
Четвер, 29. травня, год. 7-30 вечором Кєпський шєлаг (зніжки важні).
Цирк Станєвських (площа Бема):
Середа, 28. травня, год. 8. вечором тракційна вистава.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Нічна вєрта“ (з Білі Дєв, на осн. повісті Клоєд Фарєра). Вижки з оп. „Жидівна“.
КАСІНО: Паперовий любовник. Люди без завтра.
КОЛЬОСЄИ: Щораз скорше (Гар-Льєйд).
КОПЕРНИК: На погубній дорозі (Клар-Бєв).
ЛЕВ: Найбільша жертва жінок. О-клєчник.
МАРУСЄНЬКА: Звукова фільма: „Шан-ляньське життя“ і „Після елєментія“.
ОВЗЯ: Гіпєк і Льєпєк женяться.
ПЯЛЄС: Звукова фільма: „Отруйник“ (з Конрадом Файтєм) Прїзд Мєжжу-лєтє у Варшаву.
ПАН: Кєзак.
ПАСАЖ: Опирі Варшави.
ПРОМІНЬ: Пожежа сердєцє.
СТИЛЄВЄ: В парєтєні зелєного зміє.
ФАТАМОРГАНА: Маволєску (Мєжжу-лєтє).
ХИМЄРА: Його хлопєць.
УПІХА: Божий блє (Льєн Чанєй, Амї-лє Пєйдє).

Програма радіо.

Четвер 29. V. 1930.
ЛьВІВ (385,1) 12-10 Концерт з Варшави. 17-30 Концерт з Краєвєвє. 19-20 Вся-

чєна. 20-30 Концерт з Варшави. 23-00 Музика з Варшави. Краєвє (312,8) 17-30 Муж. хор. Познань (337,8) 20-30 Концерт. Катєвїч (408,7) 18-30 Концерт. 20-00 Муз. інтермєцє. Лєдзь (213,8) 20-30 Вєз. концерт. Гєльсінгфорє (221,4) 20-03 Шубєрґа музика. Длїєцїг (259) 14-30 Кєжєрєна муз. Льєндєн (326,3) 21-00 „Мадєн Батєрфєль“. Кєпєнгєгєн (281) 22-03 Клєсїєні мїєстї. Штутгєрт (360) 20-00 „Лїкар і аптїєлєр“ опєра Дїтгєрє-дєрфє. Гамбурґ (372) 18-00 Солїстї і оркєстра. Букарєшт (394) 20-00 Сїмфєн. концерт. Вєрн (403) 15-30 Італ. капєлє. Берлїн (418) 19-00 Пєсєвїкї. Стєкєлєм (428) 19-45 Сїмф. концерт. Рїм (441) 21-02 „Франчєскє дє Рїнїні“ опєра. Прага (487) 21-35 Фортєпїє. Мїлєнє (501) 21-00 „Льєдєлєтєтє“ опєра. Вїдєн (516,3) 11-05 Сїмф. оркєстра. 19-00 „Аїдє“. Будапєшт (350) 16-00 Угорськї мїєстї. Лєнїнґрєд (1000) 19-00 Концерт. Харкїв (1304) 20-00 Концерт. Мєсквє (939) 12-00 Концерт. (720) 20-00 Опєра. Парїж (1725) 21-45 Авдїєцїя. 22-30 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає
Український Театр під управою Ів. Кєгуляєвє. 2132
Жидєвїчїя:
Середа 28. V. — „Бєрєн Кїмєлє“.
Бурштин:
Четвер 29. V. — „Маруєя Бєгуєславєкє“.
Пятїницє 30. V. — „Кєрєлє Жїтїє“.
Субєтє 31. V. — „Пєвєсєкє Нїчє“.
Недїлє 1. VI. — „Птєшнїк з Тїрєлє“.
Склад Театру пєбїльшємє (25 осєб).
Підчас антракту концерт власної оркєстра у сєлєдї 7 осєб під орудою П. Кєшнїєнє. Гєтуєтьє до постєлєвкї вїдємє (з фільму) сєнзєційна штєка Арм. Рїдлєк — „Пєйдє-Мєрє“ — (Пєтїєг Вїдє-мє) і актєуєльнє рєвїє сєтїрїчнє — „Аї-аї! Мєкєрє всєудї!“.
Старшїнєна Рухєнєковєго Товєрїствє Сєкїє-Бєдєкє у Львєві оголєшєтє, ох-

снє, що на осєвї укрєвї Старшїнє з днє 9. травня всї вїхєвкї вїдєні пєрєд вїнїшнїм оголєшєннєм удєвєжнєні. Нємї вїхєвкї вїдєє кємпєлєрїє „С-В.“ з укрєвїчє гєдїнєх. За Вїдїє: М. Зєлєк-кїєвськїє гєлєвє, Ст. Кєрєцькїє сєрєвнїє.

Товєрїствє „Українськє Захєрєннє“ у Львєві сєлєдєє пєдєжкє, фїрмї О. Стє-фанєкїчє вул. Гєлєнїєкєлє жєртєнї в нє-тєрїєлєх. — Вїдїлє. 2162

Товєрїськїє Зїєд з нєгєдїє 25. лїтїє (рїк 1905) мєтурчїє в І-їй (пєль.) гїмнєзїї в Тєрєнопєлї. Оргєнїзєційнїє Кємїтєтє запрємєє отєсїє всїх товєрїськїє, які в рєтїє 1905 влєвєлїє мєтурчїє в І-їй гїмнє-зїї в Тєрєнопєлї з обєх вїдїлєх до учєстнїє в товєрїськєму зїєдїє днєх 21. і 22. чєрвєнє ц. р. в Тєрєнопєлї — Згєлєшєннє з пєдєлєнїє адрес тєрєбє прїєслєтєтїє до днє 14. чєрвєнє п. р. нє адресу: Пєсєлє Кєзїмїр Пужєк, Вар-шєвє, вїлєє Wєгєсєкє 7., 1-єє рїєтє. — Пєсєлє о. д-р В. Пєлєлїє, прєсєлє К. Пужєк, Ієлє. Ялєуш Рєчнїєвськїє. 2160 1-2

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

НА ПРОДАЖ негайно 7 сїлє-нїх, дєрєвлянїх скрїнїє. Вїдє-мїєтє в Адмїнїстрєцїї „Дїлє“.

ПЛАТІМЄ вїсєкїє цїнїє зє золєтє, брїлєдїєтїє і пєрєлє Дємбє-рєвськїє-Рєвєжєвськїє, Львїє, (Гє-тєлє Жєрмє), вул. Акадємїчнє ч. 2. — Опїєкє бєсплєтєно. 1856 20-?

КОРОНКИ до бїлєє, мєднїє та пєрєлєвїє, нєйдєшєтє „Wєnєсїє“ Бєлїєсїє 19. 2046 15-30

ФОРТЄПІЄНІ, пїєнїє, фїєгєрмєкїє; цїнїє нєвїєжїєтїє. Дєгєтєрїєнїє сїєлєтє „Дєтє Слєрїє-лє“ Львїє, Сїєкєтє-сїєкє Ц. Укрєвїськїє пєрєсєлєдє — 2166 1-3

ПЯНИНО Штїєгєлє, пєршєрєднє, прє-дєлє оєдєлїєно. Згєлєшєннє до Адмї-нїстрєцїї: „Вїсїєкє оєдєлїє“. 2167 1-3

ПОКІЙ унєбєлєзєвєнїє від 1-шєго чєр-вєнїє до вїєнїєкє. Згїємїєтїєвськє 15/II. 2163 1-1

ГІДІЄВНІКІ тїєлєк нєвїєлїєшїх фє-брїєк, прєнїєшїєнїє, прєдєлє зє гєтїєкє і нє рєтїє від дєсєтїєлїє лїтє з нєвїєлїєшїє стєрєнїє знєвє фїрмї Ієвєн Зєлєтєн-рєйх, Львїє, пл. Мєрїєвськє ч. 5. 1857 65

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спєцієлїєтє нєлєтє тєстїєнїє, сєрєлє і мєлєтєлє
д-р Фєлїєк Гєн
Львїє, Лїєтєпєлєд 30.
1206 Пєрєсїєлєтєннє Рєкїє злєк.

Д-Р ЄВГЄН ДУРДЄЛЄ
бувш. вїєнєр зєгрєнїєчнїх клєнїє, спєцієлїєтє скрїєнїєх, вєнєрїєчнїєх і сєкєсуєльнїєх нєдуг
тє лїкарськєїє кєсметїєкїє
ордїєнє від 8-10^{1/2}, 14-18.
в нєдїлїє і свєтє від 10-11.
Гїрськє сєнєцє. Вєлєфєр. Дїєтєрїєнїє. Крєпє-тєрєпїє. Сєпєрєтєкєвїє пєчєлєдєнїє.
ЛьВІВ, вул. Пєтєчєвськє ч. 11. І. п.
826 Тєлєфон 63-87.

2.800 ЗЛ. ПЯНИНА НОВІ ЗАКОРДОННІ
на дєгїєдїє сплєтє, пєрєчєлє
Вїєнїєчнє зєстєпїєнїєтє
„Мєнїєшкє“, вул. Зїмєрєвнїчє, ч. 10.
2164 1-6

Прїєслєдєтє пєрєдплату!

Вже почала виходити зшитками Перша Українська Загальна Енциклопедія „КНИГА ЗНАННЯ”

Вона обійматиме три великі томи лексиконового формату (100—125 аркушів друку = 1.600 до 2.000 сторін = 25—30 зшитків), помістить около 5.000 чорних ілюстрацій, більш як 70 кольорових і чорних таблиць і більше як 20 кольорових та чорних мап, багато порівнюючих і статистичних таблиць і т. п.

Українська Загальна Енциклопедія „Книга Знання” призначена для цілого Українського Народу, а не для одного його відлomu чи гуртка, тому прояви й події та значіння поданих слів пояснені згідно з сучасним станом науки, без особистої оцінки або сторонничого освітлення.

Енциклопедія подає інформації з усіх ділянок знання, відомости з усього і для всіх.

Над цим збірним твором працює 60 українських вчених і спеціалістів під начальною редакцією д-ра Івана Раковського.

Умови передплати:

В КРАЇ: Кожний чотири-аркушевий щомісячний зшиток (випуск), коштує у передплаті рівновартість 80 ам. цнт. — тепер 7 зол. 20 сот. Хто заплатить ЗА ПЕРШИЙ ТОМ зол. 72 до дня 1. ВЕРЕСНЯ 1930 р., той отримає том оправлений у півшкірок із золотим відтиском на хребті книги, поручено поштою. Передплатники, що платять місячно по 7 зол. 20 сот. (рівновартість 80 ам. цнт.), можуть на бажання дістати у свій час том оправлений в полотно без доплати, наскільки не бажають доставки твору зшитками.

ЗА КОРДОНОМ: З європейських країв приймається передплата тільки на томи та дочислюється кошти порта. — Умови передплати для заокеанських країв подамо дещо пізніше.

ЗГОЛОШЕННЯ НА ПЕРЕДПЛАТУ приймає і всяких пояснень уділяє: **КООПЕРАТИВА „РІДНА ШКОЛА” У ЛЬВОВІ, РИНОК, 10.**

ГРОШЕВІ ПОСИЛКИ ПРОСИМО пересилати чеками ПКО. ч. 153.492 або грошовими переказами лише на адресу адміністратора Видавництва: „**ПОКУТСЬКИЙ СОЮЗ**” В КОЛОМИЇ — **НАРОДНИЙ ДІМ.**

З ГОЛОСІВ НАШОЇ ПРЕСИ:

„ДІЛО”: Загальна українська енциклопедія стане в пригоді кожному без винятку українцеві і віддасть безперечно добру прислугу кожній людині при всякій нагоді.

„НОВИЙ ЧАС”: На наших очах твориться велике культурне діло, що в нічому не уступає таким працям чужинців. Ми переконані, що не буде української хати, де не було би „Книги Знання”.

„УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО”: Під оглядом поміщеного в ній матеріалу та його наукового опрацювання повинна „Книга Знання” вдоволити найвибагливішого читача не тільки українця, але й чужинця. Та „Книга Знання” повинна знайти в бібліотечі кожного вчителя, по змозі кожної школи й кожного Округного Відділу В. П. У. У.

„ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС”: Звертаємо на це цінне видання увагу нашим коопера-

тивам і кооператорам. Українська Енциклопедія „Книга Знання” є потрібна в кожній кооперативі.

„НАРОДНЯ СПРАВА”: Кожний свідомий українець а також конечно і передовсім кожна українська установа (читальня, кооператива, Луг, Союз і інші) повинні і обов'язані передплатити собі „Книгу Знання”.

„НЕДІЛЯ”: „Книга Знання” виходить під умілою редакцією проф. д-ра І. Раковського, при співучасті найвидатніших представників української науки з усіх її ділянок. Зверху форма, починаючи від окладки, рисунку Р. Лісовського, до якості паперу, чистоти друкарського шрифту, багатства й добору ілюстрацій ставить це Видавництво нарівні з аналогічними європейськими імпрезами.

„ГРОМАДСЬКИЙ ГОЛОС”: Дуже давався відчувати недостача української загальної енциклопедії. Цю недостачу усуває видання Кооперативи „Рідна Школа”. Перший зошит (стор. 128), який на днях появилася, ви-

казує дуже велику старанність редакції та досить ориступний спосіб викладу. Видання дуже чепурне, багато й гарно ілюстроване.

„РАДА”: Книга ця замикає в собі цілий великанський світогляд, своєю універсальністю вартує вона під культурним оглядом більше, як ціла купа інших гарних і хосенних книжок. Тимто „Книга Знання” є поважним вкладом в українську культуру, є фактичним культурницьким подвигом.

„НОВЕ СЕЛО”: Вже появилася перший зшиток виглядає дуже гарно. Шляхом так, як німецька „Книга Знання”. Радимо всім читальням, кооперативам та багатим господарям, аби виписали собі „Книгу Знання”. В ній знайдете все, що колинебудь схочете знати, бо в ній коротко зібране все людське знання. Але треба виписати скоро, бо число друкованих зшитків невелике і пізніше за найбільші гроші не можна буде докупитися „Книги Знання”.

Спішіть зі зголошенням передплати!

ЧОМУ? — Тому, що з третим зшитком устійнюємо число накладу „Книги Знання” та що після виходу цілого твору його ціна буде вища.

Отже просимо надсилати негайно зголошення, користуючись побіч поміщеним купоном.

До Кооперативи „Рідна Школа”
у Львові, Ринок 10.

Отсим зголошую передплату на Українську Загальну Енциклопедію — „Книгу Знання” на підставі умов передплати, поданих в оголошенні „Діло”.

Передплату: 1) пересилатиму чеками ПКО. ч. 153.492 або грошовими переказами щомісячними ратами по 80 ам. цнт. (= 7 зол. 20 сот.). 2) Зложу до 1. вересня 1930 р. квоту 72 зол. за перший том оправлений в півшкірок.

Рівночасно пересилаю чеком ПКО. ч. 153.492 — переказом — квоту зол. сот. до „Покутського Союзу” в Коломиї, Народний Дім.

„Книгу Знання” прохаю пересилати мені томами — зшитками. Це моє замовлення є невідкличне.

Імя і назвище _____
Заявти _____
Місце постійного побуту _____
Вулиця і ч. дому _____ Пошта _____
(Витати, виповнити, а непотрібне перечеркнути.)

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок, ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадл. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИСТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Чайний Вечір

з **ТАНЦЯМИ** улаштує КАРПАТСЬКИЙ ЛЕШЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ у саях Народної Гостинниці в суботу дня 31. ц. м. 2173
Весь дохід призначений на будову доміви у Славську.

В обороні прав рідної мови.

Варшава, 24. травня 1930.

На воканді побільшеного сенату Найвищого Суду в складі 7 суддів під проводом президента Найвищого Суду п. Супінського знайшлися нині три справи, що мають засадниче значіння для мови переписки греко-кат. урядів парохійських на території воевідств: львівського, ставиславівського і тернопільського з державними властями (адміністраційними і судовими) в метрикальних і статистичних справах. Були це справи: о. Северина Матковського, пароха з Босир, пов. Количинці, до ч. актів Найв. Суду III К 686/29, котрого нині боронив сенатор д-р Антін Горбачевський з Чорткова, о. Василія Лончини, пароха церкви св. Миколая у Львові до ч. III К 638/29, якого боронив посол д-р Іван Блажкевич з Дрогобича, врешті о. Михайла Кушкевича, завідателя парохії в Янові, пов. Городок Ягайлонський до ч. III К 640/29, якого боронив підписаний. Першого з них укарало пови-

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 453. — Конто Почтової Шадниці ч. 143.467), як Центральна Каса українських кооперативів приймає виладки ошадности, обезпечує їх у твердій валюті та поміщає у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу. 1377 6-10

розправа. Тому, що при розгляненні цих справ зайшла kwestія, що вимагає засадничої інтерпретації закону. Найвищий Суд відрочив тоді вирокування і на основі § 1. статті 513 кодексу карної процедури переказав вирішення повставшої kwestії побільшеному складові, до якого на основі цієї статті належить засаднича інтерпретація закону.

Основні питання, які мав вирішити побільшений сенат були такі: 1) чи греко-кат. парох у переписці з державними властями при уділюванні на їх візвання інформації з метрикальних книг мусить відповідати по польськи, чи має право вживати матірної мови. Це торкається також уділювання статистичних виказок згідно з декретом президента з дня 1. лютого 1927, про статистику природного руху населення. 2) Якщо греко-кат парох мусить писати по польськи в повищих справах, то чи і які карні санкції може приноворити адміністраційна влада на випадок уживання парохом непольської мови.

По виголошенні реферату одним з членів побільшеного сенату в справі о. Северина Матковського, яка того дня була перша на воканді

Чи думаєте про свою будучність?

Якщо так, то складайте свої ошадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руска ч. 20.

державних властей в метрикальних і статистичних справах матірною мовою, не нарушують тим постанови статті I. закону з 31. липня 1924. В. з. П. Р. ч. 73, поз. 724 про державну мову і мову урядування державних і самоуправних адміністраційних властей і в даному випадку не має щодо них приноворення стаття 17 розпорядку президента з 22. березня 1928. В. з. П. Р. ч. 38, поз. 365, бо цитований закон не має в собі ніякої карної санкції“.

Двох інших справ — о. Лончини і о. Кушкевича, — що була цього дня на воканді, вже не реферовано, бо і вони відносилися до мнимого порушення ст. 1. цитованого языкового закону і вони вже були вирішені справою о. Матковського. Всі три справи відіслано до того самого сенату, що їх розглядав дня 13. лютого ц. р. і він видасть в кожній повищій справі окремий вирок. З огляду на преюдиціальне рішення побільшеного сенату з 24. травня 1930. до ч. III К 686/29, вирок випаде по думці жаданя касаційного письма, ухилить оспорені вирок дотичних окружних судів і увільнить обвинувачених від вини і карі.

В останніх двох роках староства у Східній Галичині у всіх трьох воевідствах, що — як з практики виходить — діляють у спільному по-

НЕ ЗАБУДЬТЕ, що в неділю, 1-го червня 1930 р. в год. 4. пополудні Велике Свято Молоді

Товариства „Рідна Школа“ на площі „Сокола-Батька“ у Львові. Програма дуже богата і різноманітна. Участь беруть усі львівські школи Т-ва „Рідна Школа“. Крім того гостинно виступлять школи Товариства з Золочева, Коломиї, Количиниць, Самбора, Станиславова, Рогатина, Чорткова та Яворова. Приходіть громадо!

тове староство в Количиницях за переступство в метрикальних справах зі статті I закону з 31. липня 1924. В. з. П. Р. ч. 73, поз. 724 про державну мову і мову урядування державних і самоуправних властей адміністраційних гривною 50 зол. зглядно трьома днями арешту на основі § 11. цісарського розп. з 20. квітня 1854 рр. В. з. д. ч. 96, за переписку зі староством по українськи в метрикальній справі, о. Лончину магістрат у Львові за переступство з цієї самої статті за переписку зі судом в метрикальній справі в українській мові гривною 50 зол. зглядно двома днями арешту, але вже на основі статті 17. розп. президента з 22. березня 1928. В. з. П. Р. ч. 38, поз. 365, накінець повітове староство в Городку Ягайл. укарало подібною карою і на тій самій законній основі що о. Лончину — о. Кушкевича з Янова коло Львова.

Обвинувачені не прийняли адміністраційного засуду і відкликалися до окружного суду. Окружний суд в Чорткові затвердив присуд староства в Количиницях відносно о. Матковського, який через адв. д-ра Вол. Електронича в Чорткові зголосив касацію. Обвинувачені о. Лончина і о. Кушкевич відкликалися знова до окружного карного суду у Львові, в коли цей адміністраційний присуд затвердив, внесли проти засуджуючих вироків касацію до Найвищого Суду — о. Лончина через адв. д-ра Теодора Заяця у Львові, а о. Кушкевич через адв. д-ра Волод. Старосольського у Львові, підносячи у своїй касції як найважливіші заміти те, що греко-кат. парох не є ніякими державними ні самоуправними функціонерами, що ведення метрикальних книг є внутрішньою справою церкви і у цих справах підлягають вони виключно своєму ординаріатові, супроти чого стаття цитованого языкового закону з 31. липня 1924. не може мати щодо них приноворення. Врешті як найважливіший правничий заміт піднесено в касації і те, що сам згаданий вище языковий закон не має ніякої карної санкції і тому кара за його непридержування в практиці не може бути наложена.

У повищих трьох справах відбулася вже перед звичайним сенатом (з трьох суддів) Найвищого Суду дня 13. лютого 1930. касаційна

і відчитанні поставлених цьому сенатові засадничих питань відносно інтерпретації закону, що їх подано вище та по правних виводах сторін — оборони і прокуратора — побільшений сенат по пістретягодинній нараді устами президента Супінського проголосив дня 24. травня до ч. III К 686/29 в справі о. Матковського засадниче рішення, яке буде вписане в книгу рішень Найвищого Суду як обовязуюча інтерпретація статті I і 2 языкового закону з 31. липня 1924. В. з. П. Р. ч. 73, поз. 724, а якої на будуче мають придержуватися суди в Польщі у подібних справах. Це рішення з 24. квітня 1930. до ч. III К 686/29 звучить:

„Особи, яким поручено ведення метрикальних книг, відповідаючи на запити

Після сутички на литовсько-польським кордоні.

(АТЕ). Ногу литовського уряду в справі подій на польським кордоні в селі Дмитрівка, яка прийшла до секретаріату Ліги Націй, переслали польській делегації для закомунікування її увазі польського уряду. Матеріали ті перешлють онісля голові Ради Маріновичеві і справоздавцеві литовських справ у Раді Ліги Кінонесові де Леон.

Пятиліття „польської комуністичної республіки“.

(АТЕ). Рада народніх комісарів постановила уладити свято 5-літнього існування польської автономної республіки ім. Маршлевського на більшовицькій Волині. Комуністичний польський часопис „Сєрп“ видасть спец. число, що зясовуватиме розвиток і добробут польської меншости на Рад. Україні, а рівночасно гноблення меншостей в Польщі. Рівночасно відбудеться зїзд польських комуністичних організацій, в яким візьмуть участь представники польської компартії та Зах. України. На зїзді відслонять Ленінів пам'ятник. Польська секція III. інтернаціоналу видасть відозву до робітників і селян Польщі, що підкреслюватиме значіння існування в СРСР автономної польської республіки, на яків повинен взоруватися польський пролетаріат.

розумінні і після одноцільного пляну накладують масово карі на наших парохів, що в метрикальних і статистичних справах відповідають державним властям в українській мові. Відклики до окружного суду від тих оречень не відносять ніякого успіху, бо окружні суди у своїх вирокх затверджують все адміністраційні присуди щодо вини, знижуючи тільки часом висоту наложеної карі. Я сам в останніх тижнях мав у своїй адвокатській практиці кілька випадків, де окружний суд в Тернополі затвердив карно-адміністраційні присуди між іншими відомих на Поділлі діячів о. Теодора Цегельського зі Струсова, пов. Тереховля, і о. Івана Іванчука з Товстого, пов. Скалат. В краю таких засудів було багато і чимало справ же ще рішення в різних окружних судах. Польська державна адміністрація поставила собі за мету примусити наше патріотичне духовенство до того, щоби воно переписувалося по польськи з державними властями, а деякі старости посунулися так далеко, що вимагали від парохів справлення польських парохіяльних печаток.

Ця повинь урядових репресій на наше духовенство за оборону ним рідної мови тепер мусить зминути. Цитоване вище засадниче оречення Найвищого Суду з 24. травня 1930. до ч. спр. III К 686/29. кладе кінець тим репресіям, бо з цього оречення, що має приноворення не тільки до українців, але і до білорусів та литовців в границях наведеного в горі языкового закону з 31. VII. 1924, виходить ясно, що нема ніякого переступства і ніякої карі, коли парох в кореспонденції з державними властями в метрикальних і статистичних справах уживає української мови; — очевидно має він це право у всіх інших справах, як кожний звичайний український громадянин польської держави.

Цитоване засадниче оречення Найвищого Суду має ще і те основне значіння, що Найв. Суд посередньо рїшна, що нема ніяких „матрикульферів“, котру то почесь старости хотіли конечно надати нашим парохам. Слушаний є становище греко-кат. ординаріату в Галичині, що ведення парохами метрич. книг є внутрішньою церковною справою. Основні 470 канону кодексу канонічного права і о світська

влада не має права приказувати церкві, якою мовою має вона провадити метричні книги. Католицька церква без різниці обрядів на основі міжнародного договору — конкордату з 10. лютого 1925 — користується в Польщі (ст. 1) повною свободою, а єпископи мають право вільно і безпосередньо зноситися зі своїм духовенством (ст. 2), а польська конституція в ст. 114 постановляє, що католицька церква управляється своїми власними правами. Ті права використали греко-кат. ординаріати в Галичині і приказали своєму підчиному духовенству вести всі метричні книги і відписи з них в українській мові, шкільним правописом і в тій мові переписуватися з державними властями.

За канонічний послух своїй церковній владі стрінула і стрічає наше духовенство нагірка і кари з боку державної адміністрації, яка хотіла довести до того, що вже досягнула на Волині, де православні парохі урядують і кореспондують з державними властями тільки по польськи

і послуговуються виключно польськими печатками. Тут наше патріотичне духовенство за підтримкою своїх ординаріатів, що з великим для них признанням треба підчеркнути, не стало безгласними рибами як пр. настоятелі православної української парохій на Волині, Поліссі і Холмщині, але мужно (за дуже незначними виїмками слабодухів, які зрештою є всюди) піднялося оборони прав рідної мови і при юридичній допомозі українських адвокатів цю оборону виграло на цілій лінії.

Від тепер українська мова стане без перепой з боку державної влади внутрішньою і зовнішньою мовою урядування і переписки з державними властями за винятком частини перемиської єпархії, що лежить на території краківського воеводства. Очевидно і метрики належить вести по українськи, а не по латині, як це вже перед кількома роками зарядили наші ординаріати.

Посол. д-р Степан Баран.

Оком назад.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 22. травня 1930.

I.

„Людина, котра могла бути спасити Австрію“ — оце заголовок розвідки, яку приніс травневий випуск великого тутешнього літературного, наукового й політичного місячника „La Revue de Paris“. Розвідка ця звернула на себе живу увагу тутешніх читаючих кол — своїм автором і своїм змістом.

Автор розвідки — один з чільних італійських дипломатів, колишній італійський амбасадор у Парижі (тепер, правда, в неласці фашистського уряду), граф Сфорца, а предмет розвідки — пок. архикнязь Франц Фердинанд, замордований незабутнього дня 28. червня 1914 року в Сараєві, — особистість ще нам недалека, а вже легендарна. Ледви місяць пройшов від того убивства — безмірно злочинного? чи патріотичного й геройського? чи одного й другого? — а Європа розгоріла таким полум'ям, якого ще світ ніколи не видав і на згарищах якого ще й досі сидимо. Що від страшного сараєвського акту змінилося обличчя Європи й світа (і нашої роздавленої країни), це загально відома істина. Та італійський дипломат апевняє нас, що обличчя габсбурзької монархії (значить, також і нашої країни в цій монархії), а з тим мабуть також Європи, було змінилося, якби Франц Фердинанд був пережив Франца Йосифа I і якби був бодай на кілька недовгих років засів на тисячлітньому престолі. Правда, ця гіпотетична зміна булаб була радикально інакше від цієї, в яку кинула світ передчасна

смерть австрійського наступника престоло: граф Сфорца впевняє, що пок. Франц Фердинанд бувби „спас Австрію“, перетворив її і перебудував у середині тай бувби на зовсім інакші, нові шляхи повів закордонну політику старої монархії...

Писана розвідка супокійно й безпристрасно, а все таки відчувається з неї певну симпатію автора до передчасно скошеного будівничого нової Австрії — симпатію тим замітнішу, що автор знає пок. Франца Фердинанда як ворога Італії, тай що й при двох особистих стрічах автора з архикнязем останній ставився до нього неласкаво.

II.

Не без глибокої меланхолії читав ваш співробітник уваги італійського автора: адже 28-го червня 1914 року заломилася й лінія імовірного розвитку й нашої тіснішої Батьківщини, і не будь того убивства, то й ми сьогодні інакше виглядали б всі разом і кожний з нас зокрема, ніж оце справді виглядаємо. Одначе пуста річ розжалолюбватися — краще підімо за увагами графа Сфорци, особливо в тих точках, де він розбиває і спростовує розповсюджену легенду про особу пок. Франца Фердинанда, тай у тих точках, де він розповсюджені чутки про цю особистість потверджує й доповнює.

Розбиває гр. Сфорца легенду про клерикальну заскорузість пок. архикнязя. „Пізнавши особисто архикнязя — пише він — я швидко зрозумів, що була це вдача значно складніша ніж декому здається. Зрештою свояки й

тестував даремне, — бо до деякої міри цей закид оправданий, тимбільше, що він виник із почуття контрасту його любовної лірики до його суспільної поезії.

Вже самі початки поетичної творчості Франка вказують на цілий дальший її характер, на її національно-суспільне, боеве захоплення, на її реалістичну об'єктивність та річеву ідеологічність та на сильну в ній нотку все на ново переманеного особистого поетового терпіння. Ці принципи сконкретзував Франко у мистецьких формах, цілком неподібних до м'явого етнографічного патріотизму, який ще заливав тоді українське письменство. Тверезий, річевий погляд на життя як на конкретну, щоденну боротьбу, апотеоза прозаїчної праці та буденності — це ті додатні вартості, які перший вніс в українське духове життя Франко. І в цьому зв'язку перестають видаватися випадковими живі симпатії Франка до двох найсильніших виразників аналогічних принципів серед чехів: до першого реального політика Гавлічка та до основника модерного чеського реалізму Масарика.

Франко вперше видвигнув в українській літературі тип модерного європейського героя дрібної праці, негуючи романтичного героя-надчоловіка. Така духовна база Франкової поезії відповідала дуже добре цілій духовості Європи 2-ої половини 19-го століття, побудованій на позитивістичному та інтелектуальному світовідчужанні. Але Франко не затримався на цій стадії. Тяжкі особисті переживання навчили його цінити теж іраціональні, емоційні, патетичні чинники позитивної праці й боротьби — і в пізніших його творах находимо вже гігантського, романтичного героя саможертви.

На такому духовому підкладі Франко доходить при кінці 80-их і в першій половині 90-их років до заглиблення в душевний трагізм свого нещасливого еротичного життя. Бодай частинно сходять на другий плян свідомість соціальної функції поезії — і в 1896 році з'являється вперше ціла лірична драма „Зів'яле листя“ Ціл впливом захоплення тодішніми

У РУМУНІІ передплату на „Діло“ треба посилати на адресу Дмитра Геродота. Тамже можна дістати всі українські журнали та новинки книжкового ринку. Адреса: Dmytro Herodot, Strada Delea-Veche, 45. Bucarest IV.

други його вже мені оповідали були про Франца Фердинанда — зовсім невідомого; про людину вольнодумну й веселу, з усіми хибками, але й з усіми прикметами чоловіка, який читає не багато і який, коли торкається релігійних питань, то говорить про вірування єдино тільки як про їх соціальну й політичну користність; на загал, людина доволі байдужа до релігії, але й без найменшого сліду того хоробливого антиклерикалізму, яким визначався його пок. свояк Рудольф... Франц Фердинанд радо винирав довгі богослуження, але завсіді старався не наражуватися на критику з цього приводу... Його природно саркастичний дух радо гострився на австрійському кліматі і його єзуїтських підходах...

Правда, цей лібералізм, дуже помітний в молодечих роках, згодом трохи затерся під впливом біготної дружини Софії Хотеківної, але в особистих зносинах і в політичних міркуваннях архикнязя його відновлені католицькі вірування ніякої ролі не грали; він напр. удержував дуже дружні взаємини з православними єпископами Семігороду і зі словацькими політиками лотеранського віроповідання, тай хоча знав ген. Конрада як повного недовірка, то таки перепер його призначення на шефа ген. штабу проти кандидата практикуючого католика.

III.

Перевертає гр. Сфорца також легенду про войовничість Франца Фердинанда, тобто про його воєнні амбіції й замисли. „Він не любив війни, бо війна, навіть побідна, противилася б своїми психологічними наслідками суттєвій меті його політичної думки. Він хотів шляхом абсолютної справедливості помирити народи один з одним, а не розжарити в них войовничі інстинкти“.

Він хотів — і то зараз у першому піроці після свого вступу на престіл, тобто ще перед коронаційною присягою в Угорщині, — справжнім державним замахом зломити німецько-мадьярський дуалізм в монархії тай перетворити монархію на величезну федерацію дев'яти свободних народів під персональною унією. Ця федерація — ще більш ніж швайцарська вимовний прообраз будучих Зєдєвених Держав Європи! — мала дати всім народам таку високу міру свобод і гараздів, що Габсбурзька династія ма-

ідеями, що перекреслювали усе багатство природою даної індивідуальності життя та робили з неї схематичну „людину“, Франко ще в 1884 році у вірші „Женщина“ писав:

„З богині-женщини зроблю людину,
І з пєдесталу божества зіпхну.
За те у груди серце дам любляче
І в мозок аложу думку запальну.
Хай чоловік її своєю баче,
У всьому рівною собі, і к ній
Не молитися та не клене й не плаче“.

12 років згодом дав поет один із найкращих зразків саме цієї молитви кохання, цих прокльонів і плачу, степенованого до вислову повної розпукі. Ірраціональна сила життя взяла верх над інтелектуальною теорією. Ясно, що чоловік, який цілий свій великанський талант намагався покласти на вівтарі інших богів, хотів перед собою самим і перед суспільством заховати бодай зовнішнє декорум: вислідом цих зусиль була відома сфінгована передмова до першого видання „Зів'ялого листя“. Але Гетівський аргумент *Sei ein Mann u. folge mir nicht nach* не в силі закрити правдивого духового обличчя цілої збірки та тодішнього психічного стану її автора.

Фактична основа зафіксованих у збірці переживань дуже мало просліджена. Франко не любив звірятися перед людьми зі своїми особистими почуваннями. Ця риса його характеру визначала його творчу боротьбу із суб'єктивним елементом у поезії, вона вповні проявилася і в буденному, приватному житті поета. Для доброго Франкового знайомого Величка була несподіванкою сцена, описана у його споминах ось-як: „У Перемишлі в 1897 р. на велике мое здивовання він завів розмову про своє кохання. Тоді він дрижав із зворушення, ломав руки й виказував взагалі таке безмежне горе, що його собі більшим годі уявити. Він висловлювався, що йому не сила жити на світі, що доведеться накласти руки на себе“.

(Продовження буде.)

Д-Р М. ГНАТИШАК.

Любовна лірика Франка.

(З нагоди роковин смерті.)

„Чи знаєш, брате, як учать медведя танцювати“ — питається Іван Франко на початку своєї знаної парафрази з Ібзена. Ведуть його на залізну бляху, під якою поволи розпалюють вогонь. Одночасно циган починає грати на скрипці. Медвідь танцює.

Під залізною бляхою буденних життєвих фактів та тяжкої громадської праці запалав червоний вогонь пристрасти, а в глибині мистецької душі заграла скрипка сентименту. І письменник, який був послідовним прихильником поезії реалістичної, об'єктивної, що сповнювала соціальні функції, який був ворогом інтимних, ліричних впливів особистого почування, випустив у світ три жмути віршів, що стали зразком новішої любовної лірики в українській літературі.

Ця трохи драстична паралеля має своє оправдання у незвичайній, майже гротесковій відмінності „Зів'ялого листя“ від решти поетичної творчості Франкової. Суспільницька конструктивність, теоретична асентиментальність та антисуб'єктивність Франка як поета уступила на хвилину місце чисто особистому, чуттєвому, приватному, болюче песимістичному зривові. Ця перемога суб'єктивного чуття над конструктивною волею, цей протест романтики проти духа позитивної роботи найплярніше виступить перед нами, коли будемо розглядати „Зів'яле листя“ з перспектив цілої поетичної творчості Франка.

Моральність, розумний сенс та суспільна користь були для Франка головними постулатами супроти поезії; він завзято боровся із першими на українському ґрунті проявами західно-європейського декадансу і символізму; він вимагав від молодих поетів „нової енергійної дикції“; а за свою збірку „Зів'яле листя“ він стягнув на себе закид декадентизму. І поет про-

EUMIG HARTLEY - то найкраща класа!!!

Незрівняний в своїй доброті! — Велика селективність! — Велика сила і ідеальна чистість відбору! — Вилучає під гарантією фабричну локальну станцію!

Сотки листів з подякою свідчать про нечуване прямо пробове, автентичний цього радіоапарату на поділ радіола техніки, **тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-ламповий радіоапарат!**

Генеральне представництво:

ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ
Львів, Леґіонів 1. — Телефон ч. 458 і 459.

присягнув його у своїй хаті. Оповідає про ідеологію УВО, подібно як два перші обвинувачені, при чому каже, що його завданням було уважати на напрям культурно-освітньої праці по товариствах у Знесінні так, аби вона була ведена в чисто національному дусі. Сам обв. мав замилування до історії, особливо української.

На запит прок. оповідає подрібно, як він на приказ одного члена УВО оглянув „Сх. Т.“ і те місце, де мав підложити пакет. Зокрема оповідає, як у цій справі зійшовся з обв. Вацьком і Бідою та з тим-же незнайомим йому членом УВО в дні отворення „Сх. Т.“ і як він і Вацьк дістали пакети для підложення їх під будинок на „Сх. Т.“. Обв. ніс свій пакет під пахою вул. Понятовського, де він мабуть від горячі вибухнув, обпаривши йому ціле лице і праву руку. Там і арештував його постерунковий, що завіз його до найближчої поліційної станиці і закликав рятункове поготівля, яке його заосмотрило, після чого обв. відставлено до поліційних арештів.

Дальше предс. питає обв., чи він разом з іншими відбував вишкіл, що він заперечує, кажучи, що це було, що правда, в пляні, але до того не прийшло задля недостачі часу. Потім оповідає про стрічу з Лемішкою й іншими обвинуваченими.

На запит предс., чому зложив цілком інакші визнання у слідстві, каже, що сидів між злодіями і хотів якнайкорше перейти до суд. арештів, бо все йому було обридло.

Після цього прок. питає про групи, які були після заподання обв. в УВО. Обв. каже, що слів

Одинокий у Львові спеціальний „ДІМ ПАНЧІХ“ Боїмів ч. 26. Сензаційні ціни
пропагандистично-агітаційна, а друга мала завдання тяжчі. Які, дого обв. не знав. Обв. належав до першої групи, а хоч ніс пакет з якимсь матеріалом на „Сх. Т.“, то не знав, що в ньому є. Мав тільки виконати приказ і більше ніщо його не інтересувало. „Сурму“ читав разом з обв. Крушельницьким.

Д-р Лев Ганкевич питає обв. на обставину його переслухань у дні 9. вересня й опісля у дні 18. вересня, коли він заявив перед сл. суддею радн. Ояком: Прошу мене переслухати! Учу зложити свої визнання.

Обв. оповідає про важкі побої на поліції, якими вона намагалася від нього видобути все можливе, а між іншим, що він мав виконати замах на міністрів, які приїхали на „Сх. Т.“. Обв., не зважаючи на побої, таки до нічого не признався і зложив свої визнання щойно перед сл. суддею дня 18. вересня. Обв. описує докладно, як його били. Ці описи згоджуються в загальному з описами попередніх підсудних.

В цьому місці заряджено павзу.

Зізнання обв. Вацька.

По павзі зізнавав обв. Іван Вацьк, літ 31, рільник зі Знесіння, де його батько є господарем. Обв. скінчив шість клас нар. школи і служив при 58. п. піхоти.

До УВО не належав, присяги не складав. УВО на думку обв. має бути продовженням передвоєнних Січей і Українських Січових Стрільців та плекаті традицію боротьби.

На запити предс. оповідає про те, як він після порозуміння з Терещуком пішов у дні отворення „Сх. Т.“ на вул. Кохановського, де вступили до ресторану. Там був ще Біда й один незнайомий, який валіаку, принесену Бідою, забрав потім з собою. Обв., як і Терещук, дістав пакет, який мав занести на „Сх. Торги“, але коли побачив по дорозі, що сталося з Терещуком, завернув зараз до Стрийського парку, де кинув свій пакет під кущ.

Обв. не вмів пояснити, що в тім пакеті було, так само не знає нічого ні про якісь курси чи вишкіл членів УВО ні про рисування якоїсь мали Знесіння при співучасті обв. Шушкевичівної.

Прок. запитує, чи обв. знав, що ті люди і той пакет були з організації, на що обв. каже: Так. А помагав їм тому, бо хотів прислужитися, як добрий українець, і їм і тій справі, яку вони являли.

На запит д-ра Шевчука каже, що обв. Попадюка не знав.

Зізнання обв. Наорлевича.

Йосиф Наорлевич, літ 23, огорожник Знесіння, женатий (шлюб взяв у тюрмі).

До УВО не належав, хоч про ту організацію чув і читав про неї в газетах (в „Ділі“ і „Веку, Новім“). „Сурму“ бачив. Щодо пакету від Махницького, то його привіз обв.-ому Вацьк, який заповів, що приїде Кирилук і скаже, що з пакетом зробити. Кирилук прийшов, але вимовився недостачею часу і просив обв. занести той пакет до Акад. Дому й передати там чоловікові на І. пов., в другій чи третій кімнаті. Обв. це зробив і передав пакет меншому з двох присутніх у тій кімнаті. Ним не був Попадюк.

На запит предс., чому у слідстві на поліції і перед сл. суддею зізнав цілком інакше і до всього признався, обв. каже, що зізнання ті були зложені під примусом, бо на поліції його били, а потім йому грозили, що не сміє нічого змінити перед сл. суддею, бо будуть бити ще більше. Тому він спершу не відкликав своїх первісних зізнань і перед сл. суддею, бо боявся дальших побойв. (Тут предс. відчитує дуже подрібно зізнання обвинуваченого перед сл. суддею, в яких він обтяжив і себе і своїх товаришів).

Обв. заперечує, що він не звербував до УВО Лемішки й Гошовського і каже, що не має нічого спільного з закидуваннями йому вчинками. Не знає теж нічого про плян застрілення ком. Федунішина, ні про плянований напад на каретку, що мала везти гроші до Винник, про що дуже докладно розказав у слідстві.

При кінці питав ще прок. про те, де обв. дістав револьвер. Обв. каже, що купив револьвер у 1920 р. в якогось Хомішина на Знесінні, який потім виїхав до Америки.

Опісля обор. д-р Старосольський просить предсідника розправи ствердити з актів, що кожне переслухання всіх без винятку обвинувачених починається так: „Приведений до переслухання з судових арештів“, а кінчиться так: „Відставлено після переслухання до судових арештів“.

Вкінці на запит обор. д-ра Шухевича обв. описує докладно, як його бито в часі переслухувань на поліції. Били його тягом протягом чотирьох днів у подібний спосіб, як і попередніх обвинувачених. Обв. Наорлевич називає деяких поліц. функціонерів, що його били, або були свідками знущань над ним. (У часі опису тих побойв обвинуваченим і його попередниками рідні їх, присутні на салі, гірко плачуть).

На цьому закінчено нинішню розправу.

Майно „Просвіти“ в Угерцях Винявських.

Комунікат Головного Виділу Т-ва „Просвіти“ про рішення Мирового Суду.

Деякі українські часописи, а за ними й польська преса поширювали довгий час вістку, що Товариство „Просвіта“ потерпіло великі втрати через мниму неправильну господарку адміністратора-підприємця маєтності „Просвіти“ в Угерцях Винявських п. Антона Галяка.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта“ не спростовував тоді цих вісток тому, що і Ревізійна Комісія Товариства піднесла проти п. Галяка заміти не тільки провиненого недодержування договору, але й зловживання на шкоду Товариства. З уваги на ці заміти Ревізівної Комісії і з огляду на те, що п. Галяк, чуччися пошкодованим на честь, зрагнгував з дальшого найму-поліття, Головний Виділ згідно з постановою заключеного з п. Галяком договору (контракту) передав справу обов'язкового розрахунку і вияснення цих заміт Мировому Судови, до якого ввійшли від „Просвіти“ емер. през. апеляційного суду Модест Каратницький, від п. Галяка радник Дир. Почт. п. інж. Юліян Мурака, а як надсуддя адвокат і емер. директор „Дністра“ п. д-р Стефан Федак.

На основі актів Т-ва „Просвіта“, переслухання свідків і сторін та оглядин на місці в Угерцях Винявських мирові судді не лише ствердили, що ні один з піднесених проти п. Галяка заміт не є стійкий, але, оцінюючи його діяльність як адміністратора політтемця маєтності Угерці Винявські, в обоснованні до свого присуду, висловили переконання, що п. Галяк „Товариству „Просвіта“ добре заслужився“.

Тут належить зазначити, що Головний Виділ віддав цю маєтність п. Галякови на час від 1. квітня 1920 по 31. березня 1932 р. в адміністрацію поліття з тим, що п. Галяк замість платити чинш, приняв на себе обов'язок побудувати означені в договорі нові будинки, направити старий мешкальний будинок і старі господарські будинки та закупити і віддати Товариству при кінці поліття живий і мертвий інвентар у приписаній договором кількості.

„Всім є відомі — мотивує Мировий Суд — певничайні труднощі, з якими треба було боротися усім власникам менших і більших рільних го-

О П Е Р А Т О Р 1831 15-16

Д-р Д. Сассовер

Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38-51

Хірургічні недуги. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

сподарств, знищених війною, а які спричинили обезцінення гроша наслідком девальвації, брак довготермінового кредиту, дорожявча будівельного матеріалу і будівельного робітника, арист коштів управи рілі і через те, а пізніше також наслідком спадку цін збіжа, зменшення приходу з рільних господарств більшого розміру, котрі як такі, не були вже тільки варетатом праці хліборобського робітника“.

„Мимо цих невідрадних обставин — каже далі Мировий Суд — п. Галяк, обнявши майже руїну, без визначної кредитової і матеріальної підмоги зремонтував основно старі будинки, поставив мурований шпихлір, стодола, шошу, хлівник, дімок для садівника, керницю, відновив стайню, поширив її добудівками і дав довкола цілого фільварку 800 м. трівкої сіткової або з кільчастого коту оборожі, усе коштом десятилітніх відсилив збіжа вартости кругло 40.000 зол. Довів фільварок до такого ладу, до якого, як поучує досвід, багатовласників при далеко визначніших средствах не змогли довести, хоч вели відбудову у власнім заряді і для себе. Нині вигляд фільварку дуже приличний, будинки і живий та мертвий інвентар зовсім вистарчаючі до ведення правильної господарки, а Т-во „Просвіта“ дістав ще даром у поставлених надобовязково будівлях і оборожі звиш 10.000 зол.“

Отсей вислід Мирового Суду подаємо до загального відома, щоби господарку в Угерцях Вин. представити у належнім світлі.

Нижче подаємо відпис присуду мирового суду, при чім зазначаємо, що подана в присуді квота 4534 зол. є уділенням п. Галяком кредитом і не має нічого спільного з адміністрацією поліття ЗА ГОЛ. ВИДІЛ Т-ВА „ПРОСВІТА“ У ЛЬВОВІ. М. Галуциньський, голова В. Мудрий, секретар.

РІШЕННЯ МИРОВОГО СУДУ.

Мировий Суд в особах д-ра Стефана Федака як зверхника, Модеста Каратницького, установленого Т-вом „Просвіта“ у Львові і Юліана Мурака, установленого п. Антоном Галяком в Угерцях Вин., докликаний записом на Мировий Суд з дати Львів 1. березня 1930 р. до вирішення спірного розрахунку з приводу роз'яснення договору адміністрації-поліття маєтності Угерці Винявські між Т-вом „Просвіта“ як власником цієї маєтності і п. Антоном Галяком як її адміністратором-політтемцем, видав по переведенні з обидвома сторонами розправи слідуєчий Присуд: 1) Пан Антін Галяк винен до дня 31. грудня 1930 р. під загрозою ексекції заплатити Товариству „Просвіта“ у Львові як повне вирівнання усіх взаємних домагань зі спірного Мировому Судови до вирішення переданого рахунку, з приводу роз'яснення договору адміністрації поліття маєтності Угерці Винявські, квоту 4534 золотих з 10 проц. відсотками від дня 1. березня 1930 до дня діїсної заплати. 2) Кошти спору зносяться взаємно.

Львів, дня 10. травня 1930 р.

Модест Каратницький, інж. Юліян Мурака, д-р Стефан Федак.

У повітрі відморозив руку.

(АТЕ). У Львос Анджельос акробат зіскопиз із приладом до скакання з літака у висоті 8.300 метрів. Акробат мав маску з киснем, однак вгравив притомність, а прийшов до себе вже над самою землею. Він має відморожену руку. Дотеперішній рекорд скоку з приладом до зіскакування виносив около 8.100 метрів.

Вісти з „Рідної Школи“.

Для скоординування праці на полі дошкільного виховання повстала при „Рідній Школі“ комісія для дошкільного виховання, до якої входять по одному відпоручини отенх Товариств: „Рідна Школа“, „Просвіта“, „Захоронка“, „Союз Українок“ і „Опіка над Молодо“.

З ініціативи цієї комісії відбувся підготовчий курс для абсолюенток учительської семінарії де ведення діточих садків. На днях виходить 16 курсанток у різні сторони краю, щоби розпочати з днем 1. червня ц. р. працю по садках.

Є ще до обсадження кільканадцять вільних посад при діточих садках. Рефлектантки нехай внесуть негайно подання на адресу „Рідна Школа“, Львів, Ринок ч. 10., П. пов.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

ДАРУНОК — ГРУБО ПОСРІБЛЮВАНА ЛОЖКА

для покупців цих знаменитих, скорих до варення платків.

Купон на грубо посрібловану ложку, є у кожній пачці Quaker-а.

Коли ціла родина, зголоділа, чекає при столі, 3 до 5 хвилини варення вистарчає, щоби подати смачну і поживну страву. Платки Quaker-а — це незрівняна пожива, — не лише здорова і відживча, але також ошаджує працю, час і газ. Лікарі її поручають. Прошу уважати на купон, що знаходиться в кожній пачці. Платки Quaker а можна всюди дістати.

Quaker
Вівсянки

Театри.

Великий Міський Театр:
П'ятниця, 30. травня год. 7-30 веч. Осінні маневри (зніжки).

Малий Міський Театр:
П'ятниця, 30. травня год. 7-30 веч. Кепський меляг (зніжки).

Цирк Станевських (площа Бема):
П'ятниця, 30. травня, год. 8. вечором атракційна вистава.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: "Нічна ларта" (з Білі Дов, на осн. повісті Калод Фарера). Вийми з оп. "Жидівка".

КАСІНО: Озеро кохання.

КОЛЬОСЕИ: Щораз скорше (Гар. Льюї).

КОПЕРНИК: Пат і Патагон у вом. "Зачарований килим" і "Несподіванка".

ЛЕВ: "Орлеанська дівка".

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: "Біла Княжна" (Пола Негрі). Осміх Варшави.

ОАЗЯ: Гінея і Льопек женяться.

ПАЛІАС: Звукова фільма: "Отруйник" (із Конрадом Файтом) Приїзд Мозжухина у Варшаву.

ПАН: Козаки.

ПАСАЖ: Опірі Варшави.

ПРОМІНЬ: Останній син.

СІЛІВЕ: В царстві зеленого змія.

ФАТАМОРІАНА: Чорне доміно (Гарі Лідже).

ХИМЕРА: Його хлопць.

УТІХА: Божий бич (Льон Чаней, Аніта Пейдж).

Програма радіо.

П'ятниця 30. травня 1930.

Львів (385,1) 17.45 Концерт з Варшави. 18.45 Вечірня. 20.15 Симф. концерт. Катюши (408,7) 19.20 Муз. інтермеццо. Вільно (368,1) 19.10 Погідна авдіція. Гельсінґфорс (221,4) 19.30 Концерт. Ляйпциг (259) 16.30 Концерт. 21.15 Нім. симфонія. Кейгсберґ (276) 20.00 Спів: Сергій Гагарін. Копенгаген (281) 20.15 Муз. до танців. Лондон (356,3) 19.40 Концерт. 21.00 "Норма". Штутгарт (360) 22.50 Ант. музика. Бухарешт (394) 20.00 Опера. Берлін (418) 16.05 Попул. концерт. Рим (441) 21.02 "Колібрі". Прага (487) 21.30 Спів. Осло (493,4) 20.00 Соната. Міяно (501) 20.00 Симф. концерт. Відень (516,3) 20.00 Камер. муз. Мюнхен (533) 20.00 Легкий концерт. Будапешт (550) 21.30 Скрипка. Ленінград (1000) 17.30 Хор. Харків (426) 16.00 Концерт. (1304) 20.00 Українська муз. Москва (938) 20.00 Істор. концерт. Париж (1725) 21.45 Концерт.

Субота 31. V. 1930.

ЛьВІВ (385,1) 20.00 Концерт. 21.00 Концерт і фейлетон. 23.00 Музика до танців. Варшава (1411,7) 21.00 Легка музика. Краків (312,8) 16.40 Концерт. Вільно (368,1) 20.05 Вечірн. концерт. Гельсінґфорс (221,4) 18.35 Скрипка. Ляйпциг (259) 19.30 Концерт. Лондон (356,3) 22.40 Концерт. Копенгаген (281) 21.45 Вечір легкої музики. Лондон (356,3) 22.05 Камерна муз. Штутгарт (360) 15.30 і 17.20 Концерт. Гамбург (372) 22.30 Оперетка Бухарешт (394) 20.00 Театр. авдіція. Берлін (418) 20.00 Веселий вечір. Стокгольм (436) 19.45 Кабарет. Ляйпциг (473) 20.00 Веселий вечір. Міяно (501) 19.15 Легка музика. Відень (516,3) 19.30-Арті й пісні. Мюнхен (533) 18.45 Дуети. Будапешт (550) 20.45 Вечір Штрауса. Ленінград (1000) 19.00 Театр. Харків (426) 16.00 Концерт. Москва (938) Нім-франц. авдіція. Париж (1725) Музика до танців.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооператива Український Театр у Львові. Український Театр ім. І. Тобілевича в Станіславові:

Тернопільська зала "Мішан. Брацтва":

31. V. "Триона Стамбулу" оперета на 3 дії Фалла.

1. VI. "Чорт" гра на 3 дії Ф. Мольєра.

2. VI. "Павчик" оперета на 3 дії — Штольца.

3. VI. "Церковна Миш" ком. на 3 дії — Федора.

4. VI. "Раз та добре" (Реза) Л. Лепкого-Шкхрумелая-Чіпкі.

5. VI. "Мина Мазайко" ком. на 4 дії — М. Кузіша.

6. VI. "Медді" оперета на 3 дії — Штольца.

7. VI. "Несподіванка". Правда подія на 4 дії — К. Ростворовського.

8. VI. "Піраванна Сабінок" ком. на 4 дії Шенганіа.

9. VI. "Бандера" оперета на 3 дії — Кальмана.

Управа театру вважає своїм обов'язком сердечно подякувати Управі Народного Дому в Боршевці на руки Ви. судді Смала за майже безітересовне відступлення сали на 7 вистав в часі нашого побуту в Боршевці. 2179 1-2

Український Театр під управою Ів. Когутича. 2132

Журави:
Четвер 29. V. — "Король Життя".
П'ятниця 30. V. — "Трійка гілтайн".
Субота 31. V. — "Бог помсти".
Неділя 1. VI. — "Пташник з Тиролю".

Бурштик:
Понеділок 2. VI. — "Король життя".
Вівторок 3. VI. — "Трійка гілтайн".
Середа 4. VI. — "Пташник з Тиролю".
Театр у побільшеному складі (26 осіб) і добірною оркестром (7 осіб) пригтовляється до шквонтої зміни репертуару, прощо подрбно оголошиться своєчасно.

Товариський Зїзд з нагоди 25. ліття (рік 1905) матури в 1-й (поль.) гімназії в Тернополі. Організаційний Комітет запрошує отсми всіх товаришів, які в році 1905 здавали матуру в 1-шій гімназії в Тернополі в обох відділах до участі в товариському зїзді в днях 21 і 22. червня ц. р. в Тернополі — Зголошення з поданням адрес треба прислати до дня 14. червня ц. р. на адресу: Посол Казимир Пужан, Wargazawa, ulica Wargaska 7, 1-ше рієто. — Посол о д-р В. Пеллїх, посол К. Пужан, івж. Януш Рачинський. 2160 2-2

Ювілейне свято з нагоди 25-літньої виховавчої діяльності обходить в кінцем шкільного року жіноча учительська семінарія з правом прилюдности А. Рихновської у Львові. Зорганізований з тою метою комітет, прохає всі буаші вихованці згаданого заведення прислати якнайскорше свої адреси до семінарії, Львів, вул. Хорушчини ч. 15. 2173

Товариський зїзд священників львівської, перемишської і станіславівської дієцезій, котрі кінчили богословіє в 1905 р. відбудеться дня 12. червня ц. р. (четвер по Зелених Святах). Збірка в год. 10 рано на богослуженню в семінаричній церкві вул. Коперника 36. 2182 1-3

На "Рідну Школу" зложили в золотих Вп: Ольга і д-р Маріян Павчинин Львів 50 замість віниці на домовину бл. п. Катерини Білобран; Окр. Відділ В. П. У. У. в Гривові 10, як несприятний гонорар за відправлення Богослуження о. дєканом Ігнатієм Галущим за померших членів Т-ва з нагоди ювілейного свята; Любка з Рослонських і д-р Василь; Бас Ніско 25 замість повідомлень про своє вінчання, котре відбулось 27. квітня ц. р. в Дубрівці к. Ніска; Захарій Сена Новосілка ад Шалайці 20-50 збірка з нагоди спільного свяченого в дні 27. квітня ц. р., Каса Позничкова "Поміч" — Терєбовди 300 з зисків за 1929 р.; Люба Мосевичева Грудзьовди 50-50 збірка за квітень і май; Олена і Михайло Ковалини — Краків 10 замість повідомлення про їх вінчання. Замість святочн. побажань: о. Степан Кнш — Станіславчичи 5; о. Роман Сивак — Корчн 5; Маня Була — Днів 5; Павлина Ольшанська 5. — Вп. Жертводавця складає щирю подяку Головна Управа.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

МОДНІ бразодетин, також ишу біжутерію поручає дешево Домітровські-Розважєвські, Львів, (Готель Жоржа), Тел. 27-29. 1856 17-2

ТАК ДЕШЕВО ЩЕ НЕ БУЛО!

З нашою фірмою ніхто не може конкурувати! Доказом хай будуть деякі наші ціни:

Мужеські вбрання 65 зол.	Жіночі плащі 65 зол.
Тренчкоти 60 "	Тренчкоти 60 "
Рагляни 70 "	Моделі плащі 75 "

Загально відома з дешевости фірма **Р. ТАБАК і С-ка** Львів, Личаківська 8. Погідні умови сплати. 2181

ЯВОРІВ. Солідна статія для білше учениць. — Ближча відомість в Маслоскозі у Яворові, Велике передмістя, вул. Макошея. 2128 2-2

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації "Діло".

КОСІВ, пенсіонат п. Лукашевської поручає соншні покої з першорядним удержанням. 2030 7-10

КОРОНКИ до білих, модні та церковні, найдешевше "Wenesja" Воїнів 19. 2046 16-30

ГОДИННИК ВАШ буде найкраще направлений у найбільшій годинничарській роботні Івана Зелєтеярайха Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провідцї просимо репарації присидати поштою. — Старомодні жіночі годинники перероблюємо на ручні. 1857 66-2

ПЯНІНО Штінґля, першорядне, продає оказійно. Зголошення до Адміністрації: "Виймова оказія". 2167 2-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст недуг легенів, серця і жолузна **д-р Фелікс Ган** Львів, Листопада 30. 1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-р Бронислав Мор

Спеціаліст недуг легенів — **ЩАВНИЦЯ.** — 2133 2-2

Комплетні накриття

столові з прав. срібла, кит. срібла і аляпки по найнижчих цінах лиу **Б. ГРИНБЕРГА, Львів, Смигуська 4.** 2072 2-3

"КАРПАТІ", Товариство Взаїмних Обезпечень на життя і ренти — Львів.

ЗВичайні загальні збори відбудуться в четвер, дня 19. червня 1930 р. в год 6-йй вечером в салі засідань Дирекції Товариства "Дністер", Львів, Руська ч. 20. в отснм порядком нарад: 1) Відчитання і затвердження протоколу з послідних Загальних Зборів. 2) Звіт з діяльности і предложення рахункових замклень за рік 1929. 3) Звіт Ревізійної Комісії і уділення Надзірній Раді абсолюторії в діяльности за рік 1929. 4) Внесення Надзірній Ради в справі ужиття насолої надлижки за 1929 рік. 5) Вибори: а) чотирох членів Надзірній Ради на протяг шести літ (§ 13. статута). б) трох членів і трох заступників членів Ревізійної Комісії на протяг одного року (§ 19. ст.). 6) Інтерпелляції.

У Загальних Зборах беруть участь всі власновідні члени, що обезпечені в у Товаристві найменше від року, як також власники 25 уділових акцій, якщо вони, закладають від Дирекції 8 днів перед Зборами легітимації згідно повідомлень П, що виймають участь в Зборах (§ 7. ст.). 2170 1-1 Надзірна Рада.

Поручаємо всілякі тартакові матеріали, як смєрека — ялиця

так столлярські, як і будівельні. **Тартак ЗАРВАНІЦЕРА в Калуші.** 1617 11-2

2.800 зл. п'яніна нові закордонні, знаменаті, найнов. конструкції, на доглядні сплати, поручає

Виявлює заступництво **"Монюшко", вул. Зіморівчя, ч. 10.** 2164 2-6

Головна Управа "Рідної Школи" розписує отсми

КОНКУРС

на місце директора своєї приватної роґатинської гімназії на шкільний рік 1930/31 р. Кандидати на цю посаду мусять мати повну учительську кваліфікацію для середніх шкіл і бодай вісім літ служби в середніх школах. Подання вносити до 20. червня ц. р. Кандидати, несправі ближче Головної Управи, повинні долучити до подання крім документів ще рекомендації від якоїсь поважної народньої установи або принайменше від поважних громадян. — Головна Управа "Рідної Школи" у Львові, Ринок ч. 10/1. 2152 2-3

ЗАЯВА.

Подано до відома інтересованих, що право виключного грання мною перерадленої пєси на 3 дії Арнольда Рідзєя п. в. "Поїзд-Мара" віддаю п. Ів. Когутичові, дир. Українського Театру, на підставі законної з ним умови (про право власности) з дня 20. V. 1930. Львів, у травні 1930 р. 2169 1-2 Олесь Степовий

Запрошення.

По думці арт. 6 статута емеритального фонду для польського міського Театру у Львові, прошу загал діяльних членів міських Театрів, а саме: артистів, членів хору, балету та оркестри, інспектора сцени, малюва-декоратора і перукаря, на збори для вибору десятилітні, які відбудуться дня 10. червня ц. р. себто у вівторок для вибору двоох із діяльних членів, до Вимірної Комісії, а 11. червня ц. р. себто у середу, для вибору трьох із діяльних членів до Відкличої Комісії, в обох днях в год. 5-йй пополудне в салі проб великого театру. Львів, дня 24. травня 1930. Роман Франковський в. р. заступник комісаря уряду. 2176 1-3

Меблі подешевіли на 20%

з причини сучасної кризи продає фірма **"FAMEТА"** фабрика меблів сп. з обм. відпов. Львів, Красіцьких ч. 18 а **МЕБЛІ** всякого рода на 20% дешевше, 1942 на рати вже від зол 5. 6-10

Небувале! На українській фільм буде знято в неділю дня 1. червня 1930 р. **Небувале!**
На площі „Сокола-Батька“ у Львові
 (за Стрийською рогачкою)

Велике Свято Молоді
всіх шкіл Товариства „Рідна Школа“ у Львові.

Гостинну участь у Святі візьме молодь шкіл „Р. Ш.“ з Золочева, Коломиї, Копичинців, Рогатина, Самбора, Станиславова, Яворова, Чорткова.

ПРОГРАМА:

1. Почесний похід усієї молоді.
2. Гри й забави дітвори захоронки „Рідної Школи“ у Львові.
3. Масові вправи усієї молоді.
4. Ритмічні вправи виконують учениці народних шкіл „Рідної Школи“ ім. Гринченка в Шевченка у Львові.
5. Образи з мозаїчного життя — виконують учні хлопських шкіл „Рідної Школи“ ім. Гринченка в Шевченка у Львові.
6. Змагання у відбиванні і кошківці — виконують учениці середніх шкіл „Рідної Школи“ з Рогатина і Самбора.
7. Показова лекція руханки — виконують учениці дівочої семінарії „Рідної Школи“ у Львові.
8. Комбінована вежа — виконують учні гімназії „Р. Ш.“ з Золочева.
9. Хоровід — виконують учениці гімназії „Р. Ш.“ з Яворова.
10. Вежі — виконують учениці гімназії „Рідної Школи“ зі Станиславова.

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОД. 4-Ю ПОПОЛУДНІ.

Ціни вступів: сидіти по 2 зол., стоячі для старших по 1 зол., для молоді 50 сотників.
 Доїзд автобусом з Марійської площі до самої площі Сокола-Батька.

Фахові школи.

Тому, що у нас часто пишеться про потребу послати нашу молодь до фахових шкіл, подаємо нашим читачам список важливіших того роду заведень у львівській шкільній окрузі.

Пічемо від нашої Торговельної Школи, з кооперативним напрямом у Львові вул. Корняків ч. 1. Вона дає молоді торговельні і кооперативне знання у 3-літній школі для тих, що покинули 7-клас всенародньої або 3-клас. середньої школи і на однорічних курсах для тих, що покинули середні школи. Для абсолювентів (ок) торговельних шкіл вводимо річний кооперативний курс. Крім цього в міру зголошень веде школа піврічні і річні курси, торговельно-кооперативні для молодих і старших, що покинули бодай 4 народні кл. У школі вчать також окремо нових мов, стенографії і писання на машині. Школа має такі самі права, як державні школи, а за дітей службовиків зворот оплати.

Крім цього маємо ще господарську школу в Милованні, доповнюючі школи для ремісничої молоді у Львові, Перемишлі і Станиславові, школу жіночих робіт С. С. Василіюк і Т-ва „Труд“ у Львові, Музичний Інститут ім. М. Листенка у Львові, та школу малярства арт. Новаківського у Львові і килимкарські курси в Косові.

Д-Р М. ГНАТИШАК.

Любовна лірика Франка.

(З нагоди роковин смерті.)

Цей епізод відноситься до кохання, яке у Франкові збудила цілком чужа, незнайома дівчина і яке визначувалося майже повною ірреальністю. Виконструований у мистецькій душі ідеал жінки Франко приложив до незнайомої і всією силою чуждї заховався у цей свій фантом. Величко думає, що саме це кохання стало фактичним підкладом та психічним імпульсом до писання „Зів'ялого листя“. Однак вже сама хронологія, так само як і рудиментарні позначки фабули, що заховався у ліричній драмі, суперечать такому висновкові.

Не треба тут забувати рішачючого значіння іншої Франкової нещасливої любови, яка попередила його одружіння в 1886 р. Вкінці, на мою думку, не малу роль в генезі „Зів'ялого листя“ відіграв і сам факт але добраного подружжя; саме це життєве розчарування могло стати приводом до ідеалізації попередніх еротичних переживань та імпульсом до мистецького їх оформлення. Пізніша-ж ілюзорна пристрасть до незнайомої, досягнувши силою контрасту найвищого ступня інтензивності, могла дати збірці її життєву, безпосередню чуттєвість та силу. У цілому треба признати, що „Зів'яле листя“ імовірно не спочиває на якихось конкретних переживаннях до тої міри, як це звичайно припускається.

Як кожен мистецький твір, так і Франкова збірка стала реалізацією візійної діяльності, в

На тім і кінець, тому перейдемо до державних шкіл з польською мовою навчання. Пічемо від торговельних. У Львові вул. Скарбківська ч. 39. є 4-літня торговельно-економічна школа для тих, що покинули 4-клас. середньої школи. При ній є дволітній ліцей для абсолювентів 6-клас. серед. школи. Крім цього є державні трілітні торговельні школи на провінції, а саме в Перемишлі, Станиславові і численні приватні.

Технічні ремісничі школи державні: Дволітня гірничо-вертнична школа в Бориславі, школа ремесел у Дроговижі з кількома відділами, ткацька в Глинянах, стельмашсько-ковальська в Грималові і Камінці Струмизовій, технічно-будівельна і будівельних ремесел у Ярославі, деревна в Яворові, Коломиї та Станиславові, шевська в Коломиї, ткацька в Коросні, промислова у Львові, вул. Снопківська 47., а саме, середня для абсолювентів 4. клас. середньої або 7 клас. всенародньої школи (мірнична, дорогова, електро-механічна і артистичного промислу), ремесел по скві. 4 клас народних (мулярі, теслі, каменярі) і фахова (слюсарство: артистичне, будівельне і мебелеве, фахова жіноча школа у Львові, вул. Зелена (кравецтво, моднярство, гафтарство, коронкарство). Школа кошкарська у Львові вул. Софії, школа суконнична в Ракшаві, машинного

слюсарства в Тернополі, рільничі і огородничі школи у Бережині коло Стрия, Городенці, Городку, Вульці Капітанській коло Львова і Залішанках.

Всюди наука триває 3—4 роки, а приймають з 4 народними клас. до рільничих шкіл, до ткацької в Глинянах, стельмашської в Грималові і Камінці, будівельного промислу в Ярославі, Станиславові і Коломиї, до кошкарської у Львові, шевської у Коломиї, ткацької в Коросні на відділах ремесел в промисловій школі у Львові, а інших школах вимагається всенародньої школи або 3 клас. середньої.

Вписи відбуваються перед шкільними фєріями, а також по фєріях.

Школи торговельні заступають трілітню практику, а ремісничо-промислові школи вступають свідомство укінчення терміну. Одні і другі дають право по річній практиці в торгівлі або вартаті вести самостійно торгівлю чи ремесло.

На тім кінчимо перегляд фахових шкіл львівської шкільної округи і просимо інші часописи цей список передрукувати в інтересі своїх читачів і для поширення ідеї розвитку рідного промислу і торгівлі та піднесення хліборобства дорогою внобразування фахових людей.

Д. Корнець.

5 ЗОЛ. коштує передплата за часопис „Діло“. Хто з Вп. Передплатників „Діла“ на дні 15-го червня ц. р. буде мати заплачену передплату по кінець червня ц. р., буде брати участь у льосуванні 23 нагород.

В безконечній черзі...

Четвертий день розправи.

Нині, в п'ятницю, переслухано дальших трьох обвинувачених, а саме: Володимира Махницького, Йосифа Кирилюка і Стефанію Шушкевичівну. З них тільки Кирилюк заявив, що належав до УВО; обв. Махницький і Шушкевичівна свою приналежність до УВО заперечують.

На самім початку розправи предс. трибуналу повідомив, що прис. суддя Фукс Еміль занедужав, тому його місце зняв і. заступник Ян Перожинський.

Зізнання обв. Махницького.

Володимир Махницький, дит 28, родом зі Знесіння, скінчив 5 клас нар. школи і є машинним механіком. Служив у польській армії при 56 п. п. Тепер є обвинувачений за державну зраду, а зокрема за переховування у себе зброї.

На запит предс. каже, що до УВО не належав. Був тільки членом знесінського „Лугу“. Про УВО чув і читав про її процеси в газетах.

При терпінні серця і звапнінню посуд, нахилі до судорогів і алопектичних атак природна гірка вода Franciszka Jozefa ладніше лагідне випорожнення без боля. Наукові клінічні спостереження при недугах кровоносних посуд довели, що особам у старших вітї гірка вода Franciszka Jozefa відає неопінені послуги. Жадати в аптеках і дрогеріях. 693

але до чого та організація змагає, докладно не знав.

На дальший запит предс. оповідає, що на прохання Кирилюка дав у себе приміщення студентові, який представився як Урбанський. (На поліції казали обв-ому, що той Урбанський — це „краєвий командант УВО“). По трьох днях той Урбанський випровадився, але по якійсь часі прийшов до обв-ого разом з якоюсь панною і приніс йому до переховання пакет, який та панна мала пізніше собі забрати. Після того на другий день таж панна принесла до обв-ого ще один пакет, а на третій день ввечером ще й тежку і пуделко, обіцяючи те все небажком забрати. По трьох днях вона знову прийшла і сказала, що прийде якийсь пан і все те забере. Обв. подивився тоді до тежки і побачив у ній револьвер, а в пуделку дві гранати. Того він настрашався і заніс усе те до стодала та сховав у сніг. Десь по тижневі та панна прийшла до обв. з Бідою і сказала, що він забере її річи. Обв. просив Біду зробити це якнайскорше, адначе він не показувався з місяць. Щойно десь у серпні прийшов до обв-ого Біда і приніс з собою ще один пакунок. За кілька днів (19. VIII) була в обв-ого ревізія, але тоді в нього нічого не знайдено. Зараз потім обв. звернувся до Біди і просив, аби він негайно забрав усі ті річи. Біда дійсно

якій годі дошукуватися точної, фотографічної відбитки конкретного життя, а куди вийшли елементи ріжких етапів любовної трагедії Франка, у відношенні до кількох жінок. Підтримку такого погляду бачу в опублікованому недавно в журналі „Культура“ прозовому відривкові п. з. „Із записок недужого“, де Франко подає із позначками літературної конструкції, а не безпосереднього переживання, фабулу цілком аналогічну до змістової основи „Зів'ялого листя“. Зрештую-ж, як уже сказано, повне висвітлення генези збірки неможливе, доки не будуть опубліковані всі матеріали.

Лірична збірка побудована на принципах драматичної конструкції, при чому на місце 3-ох актів драми поставлено 3 циклі-жмутки, кожен зложений із 20 ліричних поезій. Перший цикл, отворений придуженням акордом розпучки в поезії „По довгім, важкім отупінню“, присвячений спершу ситуаційному описові поетового кохання та оспівуванню краси коханої. Після першого трагічного імпульсу, даного відмовою дівчини у вірші „Не надійся нічого“, переходить любов у повну докорів незрівноваженість та через епізод смерті розлучинні доходить до драматичного вершка у віденській поезії „Привид“, яка викликає розпучливий епілог „Розвійтеся з вітром, листочки зів'ялі“.

Другий цикл починається чудовою надсвиською легендою, в якій сконкретизовано у поетичній паралелі ілюзорність еротичних переживань поета. Поезія „Полудне“ є впровадом до цілої серії віршів, в яких народнопісенним ладом виявлене глибоке любовне почування. Ця низка стилізованих народних пісень замкнена поезією „Чого являється зисн' у сні“, яка є щодо

форми, паралельно до „Полудня“. Найвищою трагічною точкою чуттєвої реінтенції стає геніальне у своїй лаконічності „Як почуєш в ночі“, де вперше на місце докорів виступає повне любовне янблчення і усунення особистого терпіння на другий план. В останніх поезіях проявляються, як передзмак провідної думки третього циклю, проблески реалістичної розумової, сконкретизовані в образах осені і зими.

Могутньою інтродукцією до третього циклю стає символічний фантом смерті коханої розв'язаний у парадоксі: „вона умерла — ні, це я умер.“ Після нового, класичного щодо своєї мистецької реалізації, прояву тихого самовідречення в поезії „Покоїв і кухня“ починається останній стадія болочної розпучки, в якій вперше конкретизується думка про самогубство. Фанстівський мотив зреалізування мрії при помоч чорта, відбитий в іронічному зеркалі раціоналістичного скептицизму, стає переходом до розумової боротьби із сумнівами. Поривисто поетичне прощання з матою, з піснями і з коханою попереджує вертерівську розв'язку цілої драми, геніально назначену в строфах:

„Оцей маленький інструмент
 Холодний та блискучий,
 Один кивок... один момент
 І кров'яний ключ кипучий.

В оцей маленький інструмент
 Кладу маленьку кулю
 І замість любки на момент
 Його до серця тулю“

Слов'ячки 30 17

забрав ті річч і заніс їх до Кирилюка. В обв-ого лишилася ще тільки течка.

Около 24. серпня стрінув обв. знову Біду (на дорозі), який казав собі видати течку. Обв. від того відмовився, бо тоді не мав часу. Біда казав передати пуделко з течки до Наорлевича, а що обв-ому до Наорлевича далеко, то він просив Вашика занести це пуделко, бо йому було до Наорлевича ближче. Вашик це й зробив. Гу течку, що в обв-ого ще лишилася, віддав він поліції при ревізії, що відбулася у нього вже після вибуху на „Сх. Т.“

На дальші запити каже, що у слідстві перед слідч. суддею зізнав інакше і казав, що належить до УВО, бо поліція грозила йому, що не сміє нічого змінити. Перед сл. суддею обв. признався, що до УВО звербував його Терещук, а присягу відібрав Кирилюк, однак тепер те все відкинує. Таксамо не знає нічого про якийсь план Знесіння, який йому підсунула поліція.

На запит предс. обв. потверджує, що обв. Біда сказав на пуделка, що це „ракета на іменини Пилсудського“. Про вибух у переховальні на гол. двірні і на „Сх. Т.“ обв. нічого не знає, таксамо про плянований замах на поліц. Огородніка і ком. Федунішина.

На дальші запити предс. обв. оповідає, як його на поліції бито. Бито його так, що він оглух на вухо. Обв. били 16. вересня і тоді він дістав 4 рази в лице. При тому його називано останніми словами і грожено: „І вмерти не виріш — і жити не будеш!“... Після того обв. потакував уже на все те, чого хотіла поліція і що вона диктувала.

Прок. питає на обставину, чи та панна, передаючи обв-ому пакети, казала, аби уважати, щоб вони не впали, що він потверджує. Обв. питає її, чи не ліпше їх закопати в землі, на що вона сказала, що це безцільне.

На запит радн. Слезановського, чому обв. лобачивши, що має у себе якісь небезпечні матеріали, не повідомив про це поліції, відповідає обв., що булоб з ним те саме, що сталося; його булиб арештували, били і т. д., аби ще щось більше видобути.

Радн. Слез.: В то нікто вам не повірить! На запит д-ра Шухевича каже обв., що він не мав просто виходу: до поліції не міг звертатися, бо булоб з ним те саме, що є нині, а до тих осіб, що йому принесли річч до переховання, він звертався і просив їх забрати їх, а вони все обіцяли, але по ті річч не приходили.

Зізнання обв. Кирилюка.

Йосиф Кирилюк, літ 25, жонатий, лісничий, родом зі Знесіння, де його батько, почтовий підурядник, має власний дім. На запит предс. оповідає, що скінчив 6 клас української гімн. при вул. Рутівського, після чого відбував практику в митрополичих лісах у Крилосі під Галичем. Зложивши іспит на лісничого, оженився і мешкаючи у своїх тестів, чекав на посаду. Тесть обв-ого є стрієм обв-ого Наорлевича.

Признається, що належав до УВО (від грудня або червня 1929 року), до якої звербував його обв. Крушельницький. Він і пояснив обв. цілі організації і сказав, що в УВО є дві групи: культурно-освітня і терористично-саботажова. З обв-их належав до тої самої трійки Крушельницький і Терещук.

Обв. належав до першої групи і мав працювати на Знесінні. Приєднав на револьвер в домі Крушельницького (Піскова 16) разом з Терещуком, Наорлевича тоді не було. Змісту присяги не пригадує собі, бо від тоді минуло багато часу. „Сурму“ читав, але змісту прочитаного не пригадує собі також.

З черги оповідає, як один пан прийшов до нього (про це попередня його Крушельницький) і казав прийти на вул. Пекарську. Коли обв. прийшов, застав там Біду і Гуртака, які питали його про ревізію в Махницького. Вони просили його допомогти дещо від Махницького, але обв.

відмовився. За якийсь час прийшов до обв-ого Біда, з яким він пішов до Махницького. Це було коло год. 10. веч. Від Махницького вони забрали пакунок і перенесли до обв-ого, тільки Біда взяв собі з нього один пакет. За кілька днів обв. просив Наорлевича, аби він заніс те пуделко до Акад. Дому. І пов., П. двері праворуч, що той і зробив.

Про те, що Терещук і Вашик ходили на „Сх. Торги“, обв. довідався аж у слідстві. Ніяка панна до обв-ого у справах організації не приходила. До УВО не звербувала його п-а Шухевичівна і не казала йому, як безробітному, що як вступить до УВО, то вже буде мати посаду. У слідстві сказав так, бо його страшно били, а він боявся, аби його ще більше не били. На запит. предс. чому обв. обтяжив так страшно п-у Шухевичівну, яка тільки через нього сидить уже 9 місяців і відповідає тут за держ. зраду, обв. каже, що сподівався, що її як жінку поліція бити не буде.

Дальше обв. заперечує, що він не заприсягав ні Вашику ні Махницького. На сходинах та викладні обв. на Кайзервальд не ходив, був тільки раз з Крушельницьким, з яким читав „Сурму“.

З замахом на „Сх. Т.“ нічого спільного не мав, таксамо не чув нічого про плянований напад на ком. Федунішина.

Опісля на запит предс. оповідає, як його били на поліції і як він під терором зложив свої зізнання, якими обтяжив себе й товаришів.

На запит прокуратора, чому так обтяжив п-у Шухевичівну, хоч у кругах УВО загально переконані про те, що поліція не тільки била, але й убива жінку, бл. п. Басарабову, отже таксамо могла зробити і з п-ою Шухевичівною, — обв. каже, що він над тим не застановлявся, а все думав, що поліція жінки бити не буде. Зрештою поліція все йому казала і він під її диктатом зізнавався.

На дальший запит. прок. обв. оповідає, що вже в 1923 р. він був арештований у зв'язку з демонстрацією перед св. Юром (тоді був у Львові палеский вулиці), коли то він читав там одлу лютючку. Прок. каже, що обв. був тоді арештований за підбурюючу промову і був суджений в цій-же салі, але суд присягалих його увільнив. При цій нагоді прок. пригадує, що в батька обв-ого переховувався якийсь час Дзіковський, що був пізніше обвинувачений в убивстві Твердохліба, а недавно розстріляний в СРСР. Обвинувачений це заперечує, на що прок. каже, що його батько мав з цього приводу доходження.

В дальшому прок. цитує зізнання обв-ого перед сл. суддею і каже, що з усіх обвинувачених він найбільше хитався, бо кілька разів признався, а потім відкинував все це на те, аби за кілька днів знову до всього признатися.

Обор. д-р Шухевич просить ствердити, що обв. зізнав раз, що його звербував до УВО Терещук, другим разом, що Крушельницький, а третім разом, що Шухевичівна. Предс. стверджує це. При кінці прок. питає ще обв. Біду, чи він казав до Кирилюка: Прийдіть, бо буде робота на „Сх. Т.“!

Обв. Біда: Можливо, що щось подібного я сказав.

На запит д-ра Ганкевича обв. Кирилюк стверджує, що після зложення зізнань перед сл. суддею в поліц. будинку він дальше сидів у поліц. слідстві, а не в судовім. На дальший запит оповідає, що він всюди шукав за посадою лісничого, але не міг її дістати, ніде тільки тому, що був греко-католиком. Якби був римо-католиком, був би посаду дістав легко.

Зізнання обв. Шухевичівної.

Під видиме зацікавлення всіх присутніх входять на салю перша з обвинувачених дівчат, молоденька і пристійна студентка львівського університету Стефанія Шухевичівна. Обвинувачена має 21 літ, є студ. III. р. фізюс. (відділ матем.-природн.). Батько її емер. залізничник і 3 брати є поляками, сестра — україною.

До УВО не належала, але про неї знає з газет, а зокрема з „Сурми“, яку читала і після прочитання нищила.

З обв. знала найбільше Кирилюка, який є мужем її товаришки. На феріях 1929 року (від 4—18 липня) була на пласт. прогульці в Карпатах, а опісля у пласт. таборі на Соколі. Ніякої карти Знесіння не рисувала (на карті тій мали бути означені ріжні держ. будинки і всі мешкання УВО, аби учасники нападу на поліц. агенція Огородніка і ком. Федунішина знали, до кого в разі потреби сховатися). Обв-на, як секретарка кружка „Союзу Українок“, запросила разом з одією товаришкою Крушельницького на диригента хору до Знесіння.

На дальші запити обв-на оповідає, кого з підсудних знає, а кого ні. Про замах на „Сх. Т.“ нічого не знала, таксамо про плянований замах на ком. Федунішина. Від початку дотепер обв-на до нічого не призналася.

На запит прок. каже, що на „Сх. Т.“ не була

ні сама, ні з якоюсь панєю і ніякого відношення до замахів не мала.

Обор. д-р Шухевич просить ствердити з протоколу, зложеного обв. Махницьким дня 14. X. 1929, що він зізнав, що на тій карті Знесіння мали бути означені доми, в яких мешкають українці, а не члени УВО.

На цьому закінчено переслухання обв. Шухевичівної, що своїми зізнаннями зробила доволі корисне враження.

Завтра, в суботу, переслухуватимуть обвинувачених: Качмарського, Колодзінського, Гощовського і Лемішку, а можливо й дальших підсудних.

Пластове Свято Весни.

Мало пластове свято відбутись ще попередньої неділі (18. ц. м.), коли зібрался цілий Львівський Кіш на полі за Львовом в стороні Брюхович, на т. зв. „Сагарі“. З огляду однак на лиху погоду команда обмежилася тільки до перегляду всіх пл. відділів і відложила свято до слідуєчої неділі, щоби дати можливість взяти в святі участь також нашому громадянству. Погода справді була чудова.

Вже в суботу (24. ц. м.) вечером деякі пл. відділи вирушили в поле на згадане місце, розбили шатра та серед сміху й пісень там заночували. Щойно в неділю зранку загомоніло гамірне життя. З усіх усюдів прибували пластові відділи, що уладили як слід цілий табір. Символічній хоругви визначували обсяг поля табору, поза який пластунам без дозволу не вільно виходити. Довкруги границі кожний пластовий відділ серед тинистих дерев уладив свій таборик, огородив його гіллям, розбив шатра, побудував по мистецьки намети з галуззя та встромив посередині невеличкий машт зі своїм знаменем. „Лісові Чорти“ викопали в землі рів з насипом, що служив замість крісел і столів і був свого рода „дзальнею“. По середині цілого табору просторний майдан, де встромлено понад 10 метровий машт, зроблений виключно з пластових палиць. На чолі майдану під тинистим бальдахимом престіл для Богослуження.

В 11. год. всі пл. відділи усталилися на майдані в чотирокутник довкруг машту. Увійшла Верх. Пл. Команда на чолі з Верховним Отаманом, що відчинив свято. При звуках національного й пластового гімнів завішено на машті національний прапор та знамена всіх пл. команд і пл. відділів. Після цього усталилися пластуни коліями перед престолом, де о. пралат Писецький відправив Сл. Божу. Після Богослуження офіційна частина. Ст. пл. Л. Ч. А. Фіголь говорив зворушливо про значіння свята.

Перед гарно галпованим прапором сотня пластуна прихильників зложила пл. присягу. Дальше слідувало іменування учасників, розвідників, вірників і уділення відзначень багатьом пл.-ам (кам) за їх працю у Пласті.

По півторагодинній, повній сміху, життєрадості і вигадок, обідній перерві слідували спортивні змагання, як біг, ріжні гри і т. п., а в год. 18-тій відбулась велика пл. ватра.

Цілим святом завідував ст. пл. Л. Ч. Врещола, що стоїть на чолі Округи Львів-місто, за що належить йому признання. Не менше добре виявлявалися зі своїх завдань писар свята О. Тарнавський та обовний Івахнюк. Цілому святові пригадалося багато батьків пл.-ів, чимало чільних громадян і представників організації.

Процес у Донецьким басейні.

(АТЕ). „Комуніст“ повідомляє, що в Донецьким басейні почався процес 36 працівників кооператив, що достарчали робітникам артикулів першої потреби. Акт обвинувачення стверджує, що кооперативи не доставляли робітникам потрібної кількості харчових і ін. продуктів, а продавали їх для спекуляції приватним купцям. Керівник одної кооперативи Ковач збогатився, присвоївши собі значні суми. Інші працівники кооператив, систематично розкрадали товари, призначені для робітників.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

ДИТИНА
СЯЄ ЗДОРОВЛЯМ
і ВДОВОЛЕННЯМ
ЦЕ СПРИЧИНЯЄ

ПУДЕР Hoferia

ЯКИЙ ХОЛОДИТЬ ТА ГОЇТЬ-Є
ПРАВДИВИМ ДОБРОДІЙСТВОМ
ДЛЯ ДЕЛІКАТНОГО НАСКІРНЯ.
ТВОЄЇ ЛЮБОЇ ДИТИНІ.

ЦІНА 1-30Л.

Справа сутички на нім.-польським кордоні.

Адміністраційна та судова влада Сх. Пруссії передала справу комісаря польської прикордонної сторожі Беджинського, що тепер є у в'язниці в Ельблонзі, прокураторові Німеччини. Коли прокуратор признасть, що справа належить до суду, передасть її держ. судові в Ляйпцигу. Той суд покликаний розглядати справу державної зради.

13 пар людських вух.

Залізничник на залізничім шляху Колюшки-Варшава побачив, як хтось крізь вікно поїзду викинув пакет. У пакеті було 13 пар людських вух. Слідчий уряд телегр. спитав університети в Кракові, Львові та Любліні, чи в там. анатомічних заведеннях не пропали людські вуха. Досі не прийшла відповідь.

45 ПІЛЬЗНЕР ББ 45

П І Л Ъ З Н Е Р
Як смуток стукне в твої двері
І схоже йти в кімнату,
Чи то ще день, чи по вечері —
Кидай мій друже хату.
На крилах дня в привітні стіни
Преславного будинку
Забудеш сум за три званини
У фірмі АТЛЯС в РИНКУ.

45 ПІЛЬЗНЕР ББ 45

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8 83 50—8 89 00, канадський долар 79 10—8 80 00, чеська корона 0 25 25—0 26 30, австрійський шілінг 1 25 50—1 26 00, румун. лей 0 05 25—0 05 50, французький франк 0 34 80—0 35 00, швейцарський франк 1 72 00—1 72 50, фунт штерлінга 43 40 00—43 70 00, радянський червонець 11 00—12 00, німецька марка 2 12 82—2 12 88

Золото: 20 корон 36 20 00—36 67 00, 20 франків 34 25 00—34 50 00, 20 німецьких марок 42 00 00—42 40 00, 10 російських рублів 46 00 00—46 40 00.

Срібло: Австрійська корона 0 47 07—0 48 00, 5 австрійських корон 2 50 00—2 60 00, австрійський флорен 1 25 00—1 60 00, російський рубель 2 00 00—2 10 00, копійки за рубель 1 00 00—1 05 00.

Збіжжя.

Пшениця двірська 37 00—38 00, пшениця селянська 34 25—35 25, жито галицьке 15 25—16 25, ячмінь галицький броварський — 00—00, ячмінь на млин 54 25—55 25, ячмінь пастірський 13 50—14 00, овес галицький 13 50—14 00, кукурудза румунська 21 25—22 25, ба-робаля промислова 0 00—0 00, фасоль біла 45 00—55 00, фасоль колірова 30 00—35 00, фасоль жовта 40 00—45 00, горох пів-Вікторія 23 75—25 75, горох пізній 21 25—22 25, бобів 21 00—22 00, мінанга паст. а зерні 00 00—10 00, лиск 25 75—26 75, сіно селодке кравце прасовано 6 00—7 00, соломка прасована 4 50—5 00, гречка 21 25—22 25, льон 00 00—00 00, дубів сніг 00 00—10 00, ріпак 00 00—00 00, грисіа кукурудзяний 00 00—00 00, мука кукурудзяна 00 00—00 00, отруби житні 8 50—9 00, отруби пшеничні 10 50—11 00, крупн гречані 43 00—45 00, пшоно 00 00—00 00, крупн ячмінні 00 00—00 00, пеніак 00 00—00 00, просо кравце 00 00—00 00, макуха льняні 29 00—30 00, мак синій 150 00—160 00, мак синій 110 00—120 00, конюшина чорвона 000 00—000 00

Виборчі протести.

У понеділок, 2. червня Найв. Суд розглядатиме 5 протестів проти посольського мандату інж. Вежбянського, що здобув той мандат із державної листи Стр. Хл. після доповнюючих виборів у сандомирській окрузі. В червні Найв. Суд матиме ще дві сесії в виборчих справах, потім з причини вакацій буде перерва до осені.

Нові вибори в гвезненській окрузі.

У неділю будуть нові вибори в гвезненській окрузі наслідком уневажнення виборів Найв. Судом. Один мандат при мин. виборах здобули були німці. З нар. демократії кандидує бувш. маршал сенату Тромпчинський.

Становище львівського воеводи захитане?

Із Варшави повідомляють, будьтоби становище львівського воеводи гр. Голуховського захитане. Рішальчі чинники нібито невдоволені, що воевода занадто уступчивий одиницям, які підшмавляються під авторитет якоїсь політичної групи. Постанова в справі наслідника Голуховського вже запала. Був би ним один із воеводів у Сх. Галичині. Голуховський одержав би становище за кордоном. Правлячі кола не скривають невдоволення з причини розв'язання справи тимчасової міської ради, головно щодо персональних справ.

Укріплення Києва.

(АТЕ). У Букарешті одержали вістки про укріплення Києва. Останніми часами алада переводить інтенсивні будівельні роботи, будуючи ланцюг фортець, що оточують Київ від заходу у проміні 15 км. Фортеці йдуть півколом і оточують Дніпро з північної і південної сторони міста. М. і. будують спеціальні залізобетонні газові схоронища. Будують фортеці як найобережніше: робітників, що привозять підводами будівельний матеріал, не впускають до середини. Підводи апроваджують і випроваджують із фортець вояки. Спеціальні відділи саперів на основі стратегічного плану вирубують ліси біля Києва. Населення пояснює собі цю будову фортець тим, що на Україні зростають внутрішні неспокої; останніми часами появилася стільки сильних відділів партизанів, яких не було від останніх повстань у 1926 р.

Агітаційна подорож Петровського.

(АТЕ). „Комуніст“ повідомляє, що голова ВІСК-ту Рад. України Петровський відбуває агітаційну подорож над польським кордоном. У Шепетівці говорив про міжнар. положення Рад. України, зазначував, що Польща рада би відірвати Рад. Україну від Союзу. У Проскуріві Петровський говоритиме на зїзді ком. представників польських організацій.

НОВИНКИ

— СЛІДУЮЧЕ ЧИСЛО „ДІЛА“ ВИСИЛАЄ АДМІНІСТРАЦІЯ на поодинокі друковані окремо для кожного передплатника адреси та на кожній адресі будуть виписані квоти скільки хто має доплатити, щоби мати заплачену передплату по кінець червня ц. р.

— Прогулянка до Черча. У відповідь на численні запити про відкриття сезону в Черчу, повідомляємо заінтересованих, що купелі як і заведення функціонують вже від 1. червня. Святочне відкриття головного (2-го) сезону, получене з посвяченням нових об'єктів та іншими імпрезами, відбудеться в неділю 29. червня і на цей саме день заповідається багато прогулянок з краю та зі Львова. 2194

— Продовження Загальних Зборів Кооперативи Український Театр у Львові 5. червня в год. 5. попол. у салі „Бесіди“.

— Фотсграф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-50. 1554

— Українські школи у Львові. В тих днях перенесла шкільна влада українську 7-класову прилюдну школу для хлопців і дівчат ім. Шашкевича із старого будинку при вул. Скарбківській у Львові до нового, гарного будинку при вул. Замкненої, бічна Городецької. Будинок відповідає всім новочасним вимогам гігієни. З уваги, що для дітей, замешкалих у східних ділянках Львова (Куркова, Театрська, Ринок) було би за далеко тая небезпечно переходити вулицями: Леґіонів і Казимирівською, де є великий рух трамваїв, авт. мотоциклів і т. п. родичі роблять заходи, щоби полишити філію школи ім. Шашкевича в середмісті для наймолодших дітей. Делегація родичів під проводом о. сов. Стефановича, в якій склад входили п. Карпюкова, п. Оглій і д-р Барилак одержали від п. куратора прихильну відповідь з тим застереженням, що одинокою перепоною було би визначення кредитів для збільшеного учительського етату. Та сама делегація домогалася через кураторію, щоби міністерство відмовило па-

Після відповлення Сфінкса.
— „Чому той Сфінкс такий гладкий, без плям?“
— „Виглядає якби ужи-вал вірну“

1776 2-3
Л Е Ш Н І Ц Е Р А
того знаменитого середника проти веснянок
В апт. і дрог. вкрж 3-15 зал. нздо 2-30 зал. Де ле-ма, пиштіть просто: Аптвкар Драчч і Схл, Бельсько.

ралельні відділи гуманістичного типу при державній українській гімназії у Львові. Куратор Питляковський поставився до цієї справи дуже прихильно і є надія, що після ферій діти зможуть висуватися до гуманістичних відділів, де наука латини починається шоймо в IV. кл., греки зовсім нема, а зате є більше природничих наук, таких потрібних у житті.

— Прикрий інцидент на українському фестивалі. Фестив, улаштований заходом львівської філії „Т-ва охорони дітей і опіки над молодію“, стягнув оноді, 29. ц. м., на площу Сокола-Батька кілька тисяч українського громадянства, що поспішило на свій майдан, щоби причинитись до збільшення фонду на будову Пластового Дому. Ріжнотипну програму фестивалу виконали гарно пластуни, що виступили в силі кількох курій. Прибули пластунські відділи навіть з провінції. Весь час пригравала музика Т-ва „Зорі“. На жаль, прегарну програму пластового фестивалу притмарна дешо сумний інцидент, що скоївся під сам кінець фестивалу, коли мала відбутися роздача нагород за дружинний марш пластунів і пластунок. Підчас промови верховного команданта пластунів, проф. Сев. Левницького завалилась провізорична трибуна, висока на два метри, а разом з нею впали на землю ціла верховна команда, члени жїрі, а з публіки, на жаль, пос. о. прадач Куницький, дир. Колтунок і ще дехто, разом коло 10 осіб. Цей несподіваний і прикрий інцидент проминув на щастя без поважних наслідків, бо скінчився тільки легким потовченням заскочених осіб, а винюком посла о. Куницького, якому сильно потовчено обі ноги. Зміллим послом зайнялися присутні на фестивалі лікарі й відвезли його до дому. До речі, цього сумного інциденту не було би, ко-либ в перших днях листопада 1928 р. чиясь злобчинні руки не спалили великої дерев'яної трибуни на площі. Після того закінчення фестивалу пройшло по програмі.

— Академія в пам'ять С. Петлюри в Букарешті. В неділю 25. травня, в Букарешті, в салі „Трансильванія“, з почину Комітету для вшанування пам'яті Симона Петлюри, відбулася святочна Академія в його честь. На пропозицію голови Комітету Дмитра Геродота пам'ять Симона Петлюри, а також і всіх тих синів України, які впали на шляху видольної боротьби за незалежність своєї Батьківщини присутні вшанували встаючи з місць. На Академії були присутніми представники всіх українських організацій в Букарешті: новобранний посол до румунського парламенту д-р Дуглак, голова Української Громади в Кишиневі адр. І. Міткевич, адр. д-р Д. Маєр-Михальський та інші. Промовляли на Академії: голова Комітету Д. Геродот, заступник гол. Українського Громадського Допомогового Комітету д-р В. Трепке та член цьогож Комітету полковник Г. Порохінський. Після Академії переведено збірку на бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі, яка дала 1445 лев. Гроші переслано до Парижа.

— Самоубийство абсолютента прав. У брамі Рятункової Станції при Стрелецькій пл. застрілявся 27-літній абсолютент прав Стан. Войтович, бувш. урядовець. Причиною матеріальна нужда.

— Свято весни. Нші пластуни влаштовують 6. червня „Свято весни“ в год. 20.15 у великій салі Муз. Інституту ім. Лисенка. Білети в ціні 1, 2 і 3 зол. можна дістати раніше в книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка. Дохід призначений на будову Пластового Дому. Ближчі подробиці можна буде знати в афшак.

— Міжнародний Жіночий Зїзд. Пос. Мілена Рудницька виїхала до Відня в характері голови Союзу України на засідання Екзекутивни Міжнародного Жіночого Союзу, якого членом є Союз Українок. Рівночасно відбувається у Відні конгрес другий жіночий міжнародний установи, Жіночої Ради, в якій українки, на жаль, не є членами. В цьому конгресі п. Рудницька бере участь у характері зарпошеного гостя.

G. G. Gardelli

ТАБЛИЧКА

ПОВНИХ 100 ГРАМІВ
ЗНАМЕНИТОЇ ЧОКОЛЯДИ
ДЕСЕРОВОЇ,
МОЛОЧНОЇ, ГОРІХОВОЇ.

ЛИШЕ
ОДИН
ЗОЛОТИЙ

Jen Przedst. D/H. K. Werthelm, Warszawa, Królewska 18.
Zast. n/Malop. i Śląsk: „Alliance”, Kraków, Szewska 11.
2151 2-9

— Відгук протесту. Протест „Союзу Українок” у справі арештування С. Єфремова і тов. та переслідувань на Рад. Україні, висланий до різних жіночих організацій у світі, находимо перекладений у цілості у бразилійським органі „Корейо да Тарде” з дня 11. м. м. у Ріо де Жанейро.

— Вигідна подорож. „Дзвенік Людови” поміду довшу новинку про те, що маршал сенату Шиманський виїхав у подорож до Західньої Європи атом, купленим недавно для... сенату. Минулого року їздив двома урядовими атами до Франції бувш. прем'єр Світальський.

— Про нову фільму Довженка. У відомім англійським часописі „Обсервер” находимо з 18. ц. м. довшу статейку про фільму відомого радянського кінового режисера О. Довженка „Земля”. Стаття писана московським кореспондентом „Обсервера” і називається „Клясова війна на Україні” з підзаголовком: „Епічна російська фільма”. Англійський журналіст каже, що Довженко завдяки своїй „Землі” й „Арсеналові” станув у першій ряді радянських кінових творців і що кіно в СРСР осягло своєрідний сміливий ступінь мистецтва, яке не надбуємо в інших краях. Довженко — каже він — є надто великим артистом, щоби бути 100 процентним пропагандистом і за те щирі комуністи часто нападають на його фільми.

— За скасування присяги в німецьких судах. Правничка комісія райхстагу прийняла 17 голосами проти 10 рішення, щоби замість дотеперішньої присяги на суді ввести святочну заяву і карати за зломання заяви, а не за кривоприсягу. Цікаво, що за скасуванням присяги крім соціалістів і комуністів голосували також націоналісти, демократи і народні консерватисти.

— Проти підвишки комірного. У четвер зібравсь на велике віче численні львівські громадяни, які терплять від високого комірного, схвильовані звістками, що має вийти розпорядок про підвишку комірного. На вічу промовляв лос. Гавзнер і д-р Дренгевич, після чого присутні прийняли резолюцію проти порушення дотеперішнього закону про охорону комірників. У резолюціях сказано, що ніяка підвишка комірного не може захопити власників до будови домів і що мешканева проблема належить до виключних обов'язків уряду.

— „Забави” на селі. Вночі з 25. на 26. ц. м. в Петранці, пов. Калуш, так забавлялись весело в храмовий день, що на головній дорозі близько гром. уряду пробил смертельно двох 25-літніх господарів Петра Ленева і Леніцького Василя. Це вже 3-тє убивство у цій громаді в цьому році. Дійсно жахом проймає, коли чуєш про такі справи. Невже нема ради на те, щоби впливати успокоюючо й на найзапальніші елементи нашого села?

— Причина демонстрації. У Сан-Себастьяно заборонили традиційну боротьбу биків. Юрба, що ждала на ігрища, дізнавшись про заборону, почала обкидувати поліцію та жандармерію камінням. Дійшло до стрілянини. Замість биків і тореадорів на арені лишилось на вулиці 15 рачених еспанців.

— Ріжні вістки. У німецьким парламенті відложили справу закому про незаконні діти, тому, що є надія, що вже в найближчій часі нім. учені найдуть певний спосіб, як на підставі аналізів крові стверджувати, хто є батьком дитини. — Італія вводить від нового шкільного року одноцілий тил народних шкіл. — Помер франц. кардинал Люкон, бувш. архієпископ Раймсу в 38 р. життя. — У Відні збанкрутували численні великі фірми. — У Варшаві помер проф. унів. етнолог Станіслав Шішевський. — На Словацьког Станіслав Шішевський. — На Словацьког Станіслав Шішевський. — На Словацьког Станіслав Шішевський. — На Словацьког Станіслав Шішевський.

МІСЬКЕ ГАЗОВЕ ЗАВЕДЕННЯ

запрошує П. Т. Пани на 1-1 1-1 1-1

безплатні покази варення на газі, які відбудуться дня 2, 3 і 4. червня в год. 17:30 у жовтій салі Технологічного Інституту, при вул. Бурляра ч. 5. 2199 1-2

вартости. — У Швайцарії родиться щораз менше дітей: приблизно на 1000 шороку менше.

— Безрадність у вибори властивого середника, щоби усунути веселани в супроти великої кількості середників захвалюваних до цих пілей зовсім зрозуміла. А проте погляди повні признання, в справі скорого і нешкідливого діяння масти і жила проти веселани виробу Лешніцера заслугоують на спеціальне підчерплення. Склад препарату на підставі сучасного звання косметики представляє optimum і maximum осяжного, та дає виразні і нешкідливі наслідки.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ОСІННІ МАНЕВРИ” — оперетка в 3 діях Кальман.

Стара, добре відома у нас оперетка майстра Лсгара, стільки разів грала навіть нашими вандрівними театрами, віджила знову на дошках міського театру. Віджила і полонила всю без винятки аудиторію, як і колись за давніх, добрих часів... Во має ця оперетка все те, чого від неї хоче публіка: прегарну, легку, повну мильодійности музику, доволі дотепле лібретто і живу акцію, в якій сцена повні вогнистого темпераменту йдуть на переміну зі сценами солодко-сентиментальними.

В „Осінніх маневрах” гарне поле до попысу дістали такі любимці публіки, як Вавжкович в ролі одпр. добровольця Маросі, Кулігівський в ролі поручника Леренті, Татшанський в ролі генерала Логонай, Русшковський в ролі резер. кадета Валерштайна і п-на С. Стадниківна в ролі Трески, доньки генерала. Всі воли мали великий успіх, зокрема п-а Стадниківна, якої виступ того вечора був одним з найбільше вдатних. Особливо слід відмітити ще Берського в ролі старого слуги і Копчинського та Глялого в ролях офіцерських чурів. Оба останні вже своєю появою викликали сальви сміху. В ролі баронової Різи виступила гостинно п. Горбовська, якої голос звучить особливо гарно і свіжо у високих тонах.

До успіху вистави, режисерованої Кулігівським, причинялись й удатні виступи балету (в II. акті „Панвочка і студенти”, в III. акті „До атака”). Дирігував п. Т. Середняський. І. Н.

Дивогляди.

Баль у церкві.

„Пролетарська Правда” приносить вістку, що з нагоди 1. травня київські атеїсти приймали 600 московських атеїстів великою протирелігійною маніфестацією, яка закінчилася балем у... соборі св. Володимира.

Зі спортового життя.

ГАСМОНЕЯ—УКРАЇНА.

Перші змагання за мистецтво А-кл. між по-вищими дружинами (до цього часу грала Гасмоней з Україною лише товариські змагання), які відбудуться в неділю 1. червня в год. 3:30 попол. на грощі Погоні, викликали серед усіх спортових кругів Львова велике заінтересування. Гасмоней, розуміючи вагу цих змагань, виступить у своему репрезентативному складі, зі Штаерманом у напад і залізною обороною: Редлером та Бірбахом. В Україні вперше цього року буде грати Петрів, який уже вернув до здохля. Слід надіятися, що одинацятка України, граючи в повному складі, зуміє перехилити перемогу на свою сторону. Українське громадянство, яке численно вибирається на ці змагання, буде мати ще змогу піти на свято весни „Рідної Школи” на площі Сокола-Батька, бо змагання скінчатся в год. 5.

НЕДІЛЬНІ ЗМАГАННЯ.

Львівські Чорні грають у цю неділю на свому грощі за мистецтво Ліги з варшавською Легією, яка маючи до цього часу всього один страчений пункт, є найповажнішим кандидатом на мистця Ліги. З А-класових грають: Чорні І. Б.—Лехія, Погонь І. Б.—Яніна, Погонь (Стрий)—Ресовія у Стрию і Польонія—Ревера в Перемишлі.

Зі спортових ігрищ Сокола IV.

В ігрищах Сокола IV., які відбулись в днях 24. та 25. травня ц. р., брали участь з Перемишля Сян та Беркут, а зі Львова Сокол-Батько, Україна, СКУД, ЖУСК та Основа, які вислали переважно резервові дружини на ці змагання. Неоправдано не зголосили Т-ва своїх легкоатлетів так, що Беркут з Перемишля, не маючи конкурентів, вернув до дому з огірченням на наших столичних змагунів.

Висліди змагань були такі:
Відбиванка жін. Сокол IV.—Сокол-Батько 30:17,
Сокол IV.—ЖУСК 30:12,
СКУД—СОКІЛ IV 30:7

Наші наймиліші!

Мати тішиться спосіб лютинною та зі сумом думає, що діти, які зникають, скоро перемигнуть розкішне „Бобо” у дорослу людину. Думаючи про ці Матері Товариство Кодак ввело нову камеру „Hawk-Eye Kodak” з прагдним ана-сигматом F: 6, 3 за ціну 100 зол.

Переживання ваї: х дітей закріпіть камерою

„Kodak”

з анаст. F: 6, 3 за зол. 100—

Сонце може схватитись за зміри, дитина може неспокійно вертїтись, але камерою „Hawk-Eye Kodak” за 100— зол. мати може підчас того робити знімку, певна, що за двацять літ „Бобо” усміхнеться до неї зі знаменитої знімки „Кодак”, так само, як нині.

Знижка ціи на ріжні моделі.

3 конечні умови до доброї знімки

Камера „Кодак”, болоня „Кодак” і панір „Азура”.

Кодак Сп. з обм. відпов. Варшава, площа Наполеона 5.

Відбиванка муж. Сокол-Батько—Сокол IV. 7:30,
Сокол IV.—Беркут 30:17,
Сокол-Батько—Беркут 30:15.
Кошиківка муж. Беркут—Сокол IV. реж. 42:2.
Копаний мяч: Зоря—Сокол IV. реж 9:3 (3:1).
Україна—Основа 1:1 (1:0).
Сян—Сокол IV. 5:2 (1:0).

Добре зіграна дружина Сяну, зміниена гра-чани Польонії, перемогла дружину Сокола лише завдяки дуже гострій грі. Сян мав цілий час перевагу, та не маючи добрих стрільців добув заледви 5. воріт.

Дивно недомагав напад Сокола, добре списалась тільки залоза і середущий помічник. Найкраще держався воротар Сокола Віршук вилалуючи цілу низку сильних стріляв.

Ворота добув Цирик та Чорний, а суддював побр. Верхола.

Коп. мяч. СОКІЛ IV.—КАДУР 13:0 (6:0).
Дня 29. ц. м. на грощі Гасмоней, дружина Сокола IV. побідила легко Ц-класову дружину Кадур. Ворітьми поділились: Терлецький 7, Дунько 4, Фурда і Венгер по 1.

Станіславів. 49. п. п. (Коломня)—Пролом 5:2 (3:0).

По гарній побіді з минулої неділі над Соколом в Коломні (7:2) прийшла знова програза, і то тим прикріша, що несподівана. Одинацятка Пролому виступила в складі: Струтинський, Ковальський, Гусак, Процик, Павловський, Бриджей: Лиськевич І. Моклович, Демячук, Кривакевич, Панашич. Новий воротар задовольне ціл кожним оглядом. Оборона незіграна зі собою, поповнила кілька прикрих похибок. Поміч на валад задовольна. Напад ослаблений відсутністю Маруляка, майже не істнував на грощі в першій половині гри. В другій половині дещо розігранся, але всі його акції рвалися на правім лучинку. Хід гри, що велася в досить скорім темпі, такий: В першій половині 49. п. п. використовує гру з вітром і сонцем та стріляє 3 воріт. По перерві 49. п. п. стріляє четверті ворота; Пролом зривається до атаки. Добре позання лівого крайника Панашия перемигнув Демячук у перші ворота. В тіж-же мінуті центру Лиськевича І. вміщує у сітці Керякевич. Карний проти Пролому й вислі 5:2. Українська дружина має змогу вирівняти, але певну позицію з двох кроків Моклович „пата-лашнить”, а два під ряд стрілені карні чудом відбиває воротар 49. п. п. на ріг. Змагання вів ц. Клямер.

ПРОЛОМ II.—ГАКОАГ II. 4:2 (2:0).

Заслужена виграна Пролому. Ворота стріля-ли: Петрів (2), Михалевич і Стеткевич (з лярного).

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічна 15-00 „
Піврічна 27-50 „
Річно 55-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долер,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреса 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Наддунайська господарська федерація.

Голова недавньої париської репараційної конференції, бувший французький міністр, а теперішній посол до парламенту, багатий і впливовий промисловець п. Люшер висказався у недавнім інтерв'ю з кореспондентом австрійської і малярської преси, що по остаточнім вирішенні репарацій прийде на чергу спроба господарської реорганізації середньої Європи як завершення санаційного процесу на її повоєнним господарським організмі. Ту нову, майбутню господарську форму малаб випрацювати економічна секція Союзу Народів на підкладі джерел і матеріалів, зібраних двома економістами міжнародного авторитету, яких у тій цілі вислалося би на однорічну студійну поїздку по середньо-європейських краях. У дальшій розмові п. Люшер вже точніше сконкретизував свій проект і заявив, що має на думці головно промислову реорганізацію тих господарських організацій, які у зв'язку з мировими договорами довстали як самостійні державні одиниці на території бувшої наддунайської монархії. Їхній господарський плян і розвій, мовляв, не є заложені на одинокім здоров'ї і доцільнім прямованні до взаємного господарського доповнювання, але навпаки на хибнім принципі можливо найширшої самовистарчальности. Треба розслідити господарність і раціональність поодиноких промислових галузей, які повстали в післявоєнних державних організаціях середньої Європи, рішити, які з них нездорові і лишні. Їхню продукцію обмежити або й цілком припинити. Таким чином загинуть промислові галузі, виплекані штучно під охороною високих митних перегород, а остануть лише ті, які мають всі господарські умовини здорового й успішного розвитку. Намічена ціль, себто регуляція продукції і збуту буде часом без сумніву осягнена. Поодинокі галузі промислу перестануть нищити себе в безпошадній конкуренції і навпаки у згідливій кооперації та взаїмнім доповнюванні витворять атмосферу, сприятливу для здійснення господарської федерації наддунайських держав.

Доповнім цей короткий зміст міркувань п. Люшера господарським ефектом недавньої окружної мандрівки австрійського канцлера Шобера до Риму, Парижа і Лондону та вісткою про те, що й Малярщина ввєднала на заході нову півмільярдну позичку на господарські інвестиції, то стане нам ясно, що міжнародні фінансові круги під покриншкою наддунайської федерації кують нові плани і збираються в похід на дальше господарське здобування середньої Європи. Почин до таких комбінацій дають після всякої правдоподібности господарські і політичні круги декотрих західних великих держав, які, заки ще час, активністю свого капіталу радо забезпечили собі над Дунаєм не лише політичний вплив, але й легкий, вигідний збут товарів свого власного промислу.

Господарське життя середньої Європи йде по війні новими шляхами, зовсім відмінними від старих, утопаних стежок, до яких вже від давна звикли були на заході. Сукцесивні держави поступово, але все більше і більше індустріялізуються, а на підмогу своему молодому промислові замикають свої ринки збуту високими митами і малими контингентами. Ясно, що серед такого торговельно-політичного режиму можливість конкуренції для кожного і найкраще організованого, заграничного промислу є сильно обмежена, а в деяких випадках то й зовсім виключена. Трудний сучасний стан і не кращій вигляді на майбутнє є безперечно найголовнішими мотивами, чому західний капітал так зажурився господарською долею середньої Європи.

Проект господарської федерації над Дунаєм, який покищо є і здається ще довго буде тільки у сфері теоретичних міркувань, має свої позитивні, але й негативні сторони, залежно від того, під яким кутком на нього дивимось. З точки погляду міжнародного господарства точки погляду міжнародного господарства до його потреби, ніхто не міг би оспорювати доцільности подібної господарської федерації, яка у будучині в міру розвитку, мусілаб проя-

Найбільші мільйонери

починали від сотників, — починайте й Ви та складайте свої ошадности в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

доподібно прийняти форму свого роду наддунайської митної унії. Такий господарський організм міг би успішно у своїх митних границях регулювати промислову продукцію і її збут, припинити чинність виплеканих штучно промислів під охороною митної тарифи, а обмежувати до мінімуму закладання дальших промислових підприємств. Діяльність цього роду, ведена вміло і зі зрозумінням причинилабся без сумніву до вияснення й уздоровлення сучасних середньо-європейських господарських відносин. Війна змінила не лише політичну, але може ще більше господарську структуру Європи. Бувша австро-угорська монархія була, на свій час, дуже справним господарським організмом. Промисл і рільництво взаїмно себе доповнювали, а свої продукти збували в найбільшій мірі серед 50 мільйонного населення в границях великої митної території. Лишки експортовано на Балкан та на Орієнт. Таким чином виростав промисл органічно з природної господарської потреби, його базою був домашній ринок збуту, а не експансія за границі. По війні та структура змінилась остільки, що 75 проц. промислу, який до війни обслуговував велику наддунайську монархію, опинилося в границях Чехословаччини, а останні сукцесивні держави, з легко зрозумілих національно-господарських і політичних причин, почали під охороною високого мита горячково розбудовувати власний промисл без огляду на господарську потребу і сприятливі умовини розвитку. Так затратилась, з точки погляду світового господарства рівновага чинности середньої Європи, яку треба вже згаданими засобами і методами в рядках наддунайської господарської федерації приертати та припинити шкідливі наслідки промислової гіперпродукції.

Зовсім відмінно представляється нам ця проблема, коли дивимось на неї через національно-господарські і політичні окуляри кожної

НА СХІДНІ ТЕМИ.

Індія і Англія.

II.

Економічна експлуатація Індії англійцями. — Рільнична продукція, промисл і торгівля. — Бойкот англійських виробів.

При всіх труднощах, з якими мусять боротися індуські націоналісти, ситуація англійців, які зручно грають на клявішах індуських суперечностей, є теж не до позавидування. Навіть найбільш помірковані групи індуської інтелігенції вимагають признання Індії домініяльного статусу. До компромісу мусять дійти і введовзі певне признають Індії право „гомрула“.

Домінія — це рівноправність. Легко було її надати Канаді, Австралії, Новозеландії і навіть південній Африці. Однак Індія, це терен, заселений 318 мільйонами людей і поділений на провінції, з яких частина безпосередньо належить до Англії (з населенням 240 мільйонів), та частина — це сімсот менших і більших автократичних князівств, залежних від метрополії.

Домінія — це обмеження теж економічного визиску Індії Англією. Індія, країна рільнича з дуже врожайною землею, кліматом сприятливим рільничій продукції, а проте навіть на основі англійських джерел 100 мільйонів індусів живе у великій біді, а 40 мільйонів завжди недоїдають, якщо не просто голодують. Причиною цього є великі податки: рільник платить урядові 50—60 проц. вартости врожаю і 15 проц. льокальних податків. Голод повстає часто не як наслідок браку збіжжя, а в наслідку його високої ринкової ціни, тому, що цілий урожай з Індії вивозиться. Англійці збудували в Індії

наддунайської держави зокрема. Декотрі з них зросли по війні вдвоє, добули границі, про які й не мріяли, інші знова стратили все те, що перші набули. А всі хочуть жити своїм власним, незалежним політичним і господарським життям, що нині так тісно зв'язані з собою й одно без другого не можливе. Проблематичною є політична незалежність держави, яка своє економічне життя запродала впливам чужого капіталу, навпаки, повного економічного значіння і добробуту може досягнути нарід лише в границях своєї власної, політично незалежної держави. Коли в Австрії або Малярщині і повставали по війні молоді галузі промислу, теоретично може й без господарської потреби, коли Румунія борониться перед повною чужого промислового товару прогібіційними митами, то з національно-господарського становища тих держав є це одиноким раціональним політикою, без якої їхній господарський розвиток був би ілюзоричним. Яку користь малиб ті держави з так званої господарської рівноваги середньої Європи і наддунайської господарської федерації, колиб за них мусіли жертвувати велику частку свого молодого промислу і стати експлуатаційним тереном чужого, національно і політично їм ворожого капіталу. Така концепція, здається, так і остане теоретичною проблемою і побожним бажанням тих кругів, в головах яких вона зродилася, а в чийх інтересах малаб бути зреалізована. У нинішніх часах, коли господарські інтереси держав зачинають брати верх навіть над їхніми політичними інтересами найвнимливіше булоб думати, що наддунайські держави булиб охочі аступити до федерації, яка паралізувалаб їхні господарські стремління в ім'я інтересів західного капіталу.

Для нас, які у таких плянах ні безпосередньо ні посередньо не заінтересовані, важне хіба те, що в структурі повоєнної Європи далеко не все ще в порядку. Час від часу, але все більше і більше виявляються на її господарській і політичній організмі небезпечні недомогання, а покликаним чинникам лише з трудом і проблематичним успіхом вдається їх ліквідувати. Але прийде час, коли така система вже не вистарчить і треба буде рішитися на основний ремонт, бо інакше будівля сама розвалиться.

Инж. М. Колтунюк.

густу сіть залізних та шосейних доріг, урегулювали водні шляхи, але індуси ненавидять ці здобутки цивілізації, тому, що ці комунікаційні засоби влекшуть лише вивіз кривої продукції та лягають тягарем на місцевий бюджет.

Промисловість і торгівля були в Індії до світової війни дуже скромні. Їх розвиток штучно зупинений англійцями, які високими митами не дозволили експортувати місцевих індуських виробів, зате не ставлять ніяких перепон для вливу Індії англійськими промисловими виробами.

Протягом ХХ стол., головно під впливом світової війни, розвинулась в Індії продукція бавовняних і вовняних виробів. Стара промисловість зберіглась під видом мільйонів дрібних домових станків, яких наприклад в Бірмі є пів мільйона, в Пенджабі чверть мільйона, в Асамі 400.000. Цей дрібний промисл ледви вегетує, не маючи сили конкурувати з великими фабриками в Бомбаю й англійськими фабрикатами. Але не вважаючи на труднощі, він покриває 1/3 краєвих потреб. Коли Ганді кинув гасло домашнього промислу, то він думав саме про ці домові варстати, хочаби опертися на широкіх народних масах, працюючих у цьому промислі. Решту 2/3 консуції виробів вовняно-бавовняних покриває англійський Манчестер і фабрики в Бомбаю, які вкраді теж мають великі клопоти, як нпр. високі мита на машини, дійшли про- та до величяного розвитку.

Торжественне посвячення

домівки „Рідної Школи“ у Дрогобичі відбудеться дня 9. червня у прихід Іх Преосвященства Єпископа Йосафата Коциловського.

ПРОГРАМА:

1. 9-30 — 12 Архієрейська Сл. Божа в Церкві св. Трійці.
2. 12-30 — 2 формування походу і похід на площу біля будинку „Рідної Школи“ при вул. Сміжній.
3. В год. 2-й посвячення і вписи до Золотої книги.

До ласнавих жертв й участі у святі запрошуємо всіх 2301 прихильників „Рідної Школи“ 1—3

Індуський промисл починає експортувати свої вироби до східної Африки, Мезопотамії, (Ірак) Арабії й навіть до Італії, випираючи позолоту англійську конкуренцію. Рівнож поважно розвинувся в Індії ютовий промисл, продукція якого в р. 1925 виносилла пів мільярда рупій. Ця продукція зосередкована в Бенгалі й опакowana виключно англійцями.

До світової війни тільки бавовняна промисловість грала поважнішу роль в Індії. Існуючий в Індії до англійської окупації т. зв. тяжкий промисл був цілком знищений англійцями. Від 1917 року розпочинається нова ера. Для військових потреб організує Англія металургічну промисловість, яка протягом короткого часу дійшла до великого розквіту. В звязку з цим поступає добування залізної руди з багатих індуських копалень. Коли в 1913 році видобуто 37.000 тон, то в десять літ пізніше, в році 1923 — 817.000 тон. Металургічна промисловість Індії є цілком в руках аборигенів. Продукція вугілля також піднеслася і тепер виносить 22 мільони тон, себто стільки, як наприклад, продукція Бельгії.

Таким чином уділ Індії у світовій торгівлі росте, не вважаючи на перешкоди зі сторони англійців. В часі від 1913 року випередила Індія Росію, Бельгію й Голяндію.

Помимо тяжкого економічного режиму, Індія успішно бореться за своє незалежнення, та, як бачимо, на ґрунті економічної експансії досягла великих конкретних успіхів.

Бойкот європейських товарів приносить Англії кольосальні втрати. Акція спілки європейських купців, які вимагали гострих репресій, викликала солідарний виступ 14 найбільших торговельних індуських фірм, які рішуче запротестували проти такої „ініціативи“. Пропаганда самовистарчання поставлена добре. Для висміювання перед широкими індуськими масами європейських виробів, індуські націоналісти організували пропагандові маніфестації. На чолі такої маніфестаційного походу вели ослив, одягнених в європейську гардеробу; на осличачі голови повбирали найдорожчі капелюхи англійської фабрикації; стада ослив були декоровані різними англійськими відзнаками й орденами. В освітленню тих фактів легше й правильніше можна уявити собі вагу й розмах революційного руху в Індії.

Уважаємо, що річю цілком передчасною було б пророкувати, що англійці швидко будуть витиснені з Індії, але поважно треба рахуватися з тим, що англійці змушені будуть внедоказати Індії самоуправу та звязані з тим економічними полекші.

Л. Л.

Д-Р М. ГНАТИШАК.

3)

Любовна лірика Франка.

(3 нагоди роковин смерті.)

(Докічення.)

На всій збірці відбивається, крім розпуки відкиненого кохання, також цей повний душевних страждань, повільний і лагідний процес, характеристичний для кожного глибокого любовного терпіння. Внутрішнім спадом емоційної акції у своїй збірці Франко несвідомо потвердив слова зненавидженого декадента Верлена, що кохання не з орної породи, що воно „нагадає скорше сову та її пазурі. Має великі, неповорухні очі, гарні, виразні та німі крила сови, її хмарний, притлумлений крик, її ватовий лет, яким вона, захопивши свою жертву, відлітає глухо на чорну вежу серед ночі“.

Щодо чисто літературної сторінки твору, на якій тут спеціально не спинаюся, мушу лише вазначити, що крім свідомої мистецької стилізації для збірки характеристичне велике багатство модерних на свій час поетичних форм та значна участь індивідуально перетворених літературних ремінісценцій. Амплітуда впливів щодо стилістичного оформлення любовного почування переходить від народньої пісні через Лермонтова, Гайне, Верлена і Каспровича. Окремі місця займають мотиви фавстівський і вертерівський як виплоди близького Франкові Гетового

ВЛАСНИЙ ІНТЕРЕС

на фундаменті інтересу загалу

Преміова Будівельна Позичка

на суму

50,000.000 зол. у золоті

Загальна

сума роз-

льосуваних рі-

чно премій

2,000.000 зол.

призначена виключно на кредити для

оживлення будівельного руху.

Облігації по 50 зол. за шту-

ку в пупілярних паперах,

забезпечених цілим

державним майном.

Можна дістати у всіх

поважніших фінан-

сових установах та

у всіх поштових

урядах у цілій

державі.

Розльосувани будуть що чверть року (1 листопада, 1 лютого, 1 травня і 1 серпня) слідуєчі премії:

1 — на 250.000* — зол.

1 — „ 50.000* — „

10 — „ 10.000* — „

100 — „ 1.000* — „

Вильосувани облігації будуть брати участь у дальших льосуваннях.

ЗАПИСИ НА ПОЗИЧКУ по номінальній ціні від дня 2. червня найдальше до дня 16. червня ц. р.

Купуйте

преміовану будівельну позичку, бо вона є найліпшою і найвигіднішою льокатою гроша, а у щасливім случаю вильосування може Вам принести щастя.

Нові американські мита.

Митна політика є не лише в Америці одною з найбільших болячок, але й від американських мит залежить у величезній мірі ціла світова фабрична продукція із торговельні обороти. Над встановленням принципу нової митної політики радить спільна комісія палати депутатів і сенату Зєдинених Держав. Останні вістки кажуть, що комісія прийняла компромісовий внесок про спосіб приновлювання рухомого цінника мит. Цей компроміс полягає в тому, що рішаючий голос передається президентові Зєдинених Держав. До цього часу було так, що кожен президент до шости днів не затвердив чи не відкинув внеску комісії щодо висоти митної тарифи, тарифа входила автоматично в життя. Надалі висота кожного мита так довго не буде обовязувати, аж поки президент, необмежений жадним преклюзіонним терміном, не затвердить мита. Таким робом значіння й авторитет президента Зєд. Держав знову зростає.

Осередки здоровля на Гуцульщині.

ПАТ повідомляє, що в звязку з осередками здоровля, які будують у Жабю та Делятині, приїде 6. червня у станіславівське воєвідство віцепіністр праці та суспільної опіки д-р Губіський і директор державної школи гігієни д-р Ходзько, щоби відвідати ті заведення й устійнити ок. їх уладження.

Переслухування „опира“.

З Дюсельдорфу повідомляють, що поліційне слідство проти Кіртена покінчили, а обвинника передали до розпорядження сл. судді, який зарядив формальний арешт. У найближчих днях слідчий суддя буде переслухувати Кіртена, а рівночасно психіатри розслідать умовий стан убивника. Процес відбудеться у вересні.

генія. Перший з цих мотивів виступає у гротесковій, перенятій від Рішпена мистецькій формі.

На кінець хочу торкнутися питання для нас найважнішого: про значіння „Зівялого листа“ з погляду модерної європейської духовости. Любовна лірика Франка виявлена у найвищій мистецькій потенції в збірці „Зівяле листя“, викликає живе зацікавлення власне тоді, коли її розглядати під кутом наймодерніших літературних напрямів. Вона репрезентує, не вважаючи на свій поважний вік (понад 30 літ), одну з основних мистецьких проблем найсвіжішої сучасности. Розглядана у звязку зі своєю іншою, з ґрунту від неї відмінною поетичною продукцією Франка, вона є немов передчуттям оживленого експресіонізом непереможного потягу до всього ірраціонального, інстинктивного, відчутного — у протилежності до виконструованого, вирозумованого.

Однак могутній дух Франка був одночасно близький до об'єктивности найновішого післяекспресіоністичного мистецтва, що його гаслом є модерна річевість. Доказом цього є літературна сконструованість та виїмково дбайливе формальне випрацювання збірки, таке протилежне до емоційного, романтичного змісту і до антиформальних, неконструктивних тенденцій сучасного Франкові декадентизму і символізму. Антитетичним характером внутрішнього змісту і літературної форми творить Франкова збірка, якщо її розглядати зі становища сьогоднішньої прірви між експресіонізом і ми-

стецьким ідеалом нової річевости, деяку, що правда механічну, синтезу внутрішньої, ірраціональної духовости і зовнішньої, конструктивної форми.

У цьому лежить значіння любовної лірики Франка як антиципації деякої часової мистецької проблеми. Антитеза розум-дух, яка вперше позначалася в модерних формах саме в часі повставання Франкової збірки, знайшла зараз же свій вираз у всій особистості і спеціально у любовній ліриці Франка як одного з письменників, що вели українську поезію на дороги загальноєвропейського мистецького розвитку.

Найкращий приклад цієї внутрішньої розірваности Франка-поета, обумовленої шойно значеним духовим середовищем, находимо у відношенні любовної лірики Франка до його поезії суспільницької. Змучений цим трагізмом душі, автор ірраціональних, повних почування ліричних строф „Зівялого листа“ мимоволі мусів запитатися: „Чи знаєш, брате, як учать медведя танцювати?“

І перемагаючи цю протирічність гайнівським сарказмом, дійшов при кінці знаної парфрази із Ібзена до зрезигнованого ансповку

„Іронія на скрипці гра,
Журба кістками стука;
Поет — сміється і співа
і це зовється штука.“

3 національного життя Дрогобиччини.

(Допис з Дрогобича.)

В останньому місяці навістив Дрогобиччину довг. поліційно-адміністраційні репресії: розв'язано знову 2 читальні „Просвіти“ у Добрівлянах і в Ясениці Сільній. Таким чином досі нараховується в повіті сім розв'язаних читальн „Просвіти“: в Добрівлянах, Святинці, Унятичах, Розеві, Кошиці, Ясениці Сільній і Сільці. Ту останню, закрито виключно за те, що в ній зішлись батьки шкільних дітей, щоб порозумілись зі собою до-до переведення шкільного павбсипиту. Закрито також у повіті без ніяких причин три соціальські товариства: в Унятичах, в Молричі і в Ріпчицях.

Ці аресії не припиняють у нічім постійної національної роботи в повіті. Праця місцевої філії „Просвіти“ за останні місяці направлена головню ва уладження нових, добірних книжковим змістом читальняних бібліотек. Справу ту обговорено на окремій анкеті, на якій дир. Кузьмович дав зібраним візрицевий реферат про бібліотечну справу. Деякі з читальн, ідучи за тим покликком філії, завели у себе добірні прегарні бібліотеки, як от у Волі Якубовій, в Доброгостові, в Тустановцях, Мразниці, Губичах, Михайлівцях. Хоч поліційні органи значно утруднюють просвітню роботу, не допускаючи до улаждування по читальнях загально доступних відчитів, не перепиняються постійні люстрації і поїздки до читальн, які відбуваються кожної неділі і свята. Згадати годиться про недавнє повітове свято „Просвіти“, з промовою голови М. Галушницького, декламаціями пп. Городиського, Чорномаза, виступами читальняних хорів з Найдорфу, Сільця, Стрийського Передмістя та вкінці хорами дрогобичською і бориславською „Бояна“, до яких приложити треба найвищу мистецьку міру.

Коли свято „Просвіти“ мало безай свою публіку, то мало її значно менше цьогорічне свято Шевченка, улажене місц. „Бояном“ з великим успіхом. На свято вложивсь промова д-ра Винницького, декламація студ. Німцовича і знова прегарно виведені о. дир. Сапруном хори тогож „Бояна“, якого визначний розвиток за останні місяці слід підкреслити з особливим натиском.

Для зв'язку слід згадати про Свято Матері, улажене цього року серед широкого дітчого вастрою молодю тутешньою українською гімназією і ганеж улатнє свято, улажене для старшої публіки Жіночою Громадою.

Повітовий Союз Кооператив під управою дир Станіміра зі своїми 40 кооперативами ароття постійно у силу та у свій моральний авторитет, який є основою тутешньої кооперативної дисципліни. Улаждувані тутешнім П.С.К. кооперативні анкети інколи роблять вражіння справдішньої селянської академії: сільські кооператори просто чудують нераз формою і річевим змістом своїх промов, а разом з тим глибоким почуттям своєї громадської відповідальности. Для ближчого приєднання до кооперативної організації далекої гірської полони повіту утворено в останнім році товариство розділля в Підбужі.

Економічна робота значно поширлась за останні два роки тутешньою філією Сільського Господаря під провозом д-ра Савойки. Нова Рада філії за останні два роки відновила і заснувала 48. сільських кружків, поставила таким чином солідну організацію, викликала серед населення справдішнє заінтересування ділом та придала на свої потреби значлі фонди, але проте все ще тутешній Сільський Господар жде, щоб накреслені ним організаційні рямці вповнені були серіозною та успішною роботою над піднесенням рільничої культури.

Польські газети в останніх днях доносять, що за днях варшавські правлячі сфери вирішили достаточну справу т. зв. великого Борислава. З українських громад Балі Котиської, Губич, Мразниці і Тустанович та переважно польсько-жидівського Борислава має бути утворена одна адміністраційна громада. Ціль такого адміністраційного засобу ясна: втягнути у сферу, одностайного проти нас, теперішнього режиму названі українські громади, а до того лати тому режимові потрібні матеріальні засоби з фондів багатої Мразниці і Тустанович.

Скликана свого часу Пов. Нар. Комітетом парала сільських радних при участі пос. Блашкевича зазначалась вже ухвалями наших громад, якими вставлено до громадських бюджетів пошній ва українській господарській та освітній цілі. Бюджети ці досі не дочекались затвердження Повітового Виділу.

Тутешня українська гімназія — гордість міста і повіту — готовиться разом з „Рідною Школою“ і Комітетом будови до посвячення свого величавого дому, яке при співучасті єпископа Кошицького відбудеться дня 9. червня ц. р. Н. Р.

3 життя наших установ.

З діяльності Товариства „Ошадність“.

У Товаристві „Ошадність“ для господарности і добробуту у Львові відбулося в дні 19. травня ц. р. засідання Наглядної Ради під провозом голови д-ра Михайла Волошкина. Докладний звіт з діяльности з білянсом за рік 1929 предложив член управи пос. Остап Луцький. Він аясував висліді свята ошадности з останньому році та сконстатував, що це свято відбулося у Львові та по містах, містечках і селах при масовій участі і великим заінтересуванні. Вислідом цієї пропаганди є численні залити з усіх кінців нашого краю в справі засновування збірниць ошадности, з котрих повстають спілки ошадности і позичок по селах (українські райфайзенки). Найбільше приймається ідея ошадности між нашим селянством, що подекуди кидається навіть з фанатизмом до збирання дрібних масових ошадностей. Натоміш менше переймається ідеєю ошадности наша інтелігенція як духовна так і світська. Діяльність товариства не обмежилась тільки до обходу свята ошадности. Пропаганду ведено через цілий рік в органі „Ошадність“, який виходить як додаток до Г. К. Ч. Досі вийшло 12 чисел „Ошадности“ і там уміщено 41 статтей на теми ошадности.

Ревізійний Союз видав своїм накладом брошури: д-ра Коберського, інспектора Павлюка і інженіра Храпливого, а Центробанк своїм коштом покривав видатки переписки, діловодства товариства та інформацій і видав референтів.

Загальний вислід пропаганди ошадности є вельможний, бо вкладки ошадности в наших

кредитових установах доколять до суми 20 мільонів золотих.

Наглядна Рада приймила звіт з діяльности товариства „Ошадність“ разом з білянсом за 1929 рік та на внесок інж. Юліана Павликовського доручила управі, щоб в порозумінні з Центробанком і Ревізійним Союзом уложила предлімар видатків на пропаганду ошадности на 1930 рік і спосіб покриття видатків. На внесок директора Івана Филиповича поручені управі уагідити формуляри до ведення шкільних збірниць в відносини приписами шкільних властей. Вкінці розважувано, чи не булоб вказане, щоб наші кредитові установи приймали вкладки ошадности також у формі пошудні.

Бурливі сцени на процесі хорватських патріотів.

Підчас процесу проти д-ра Мачека і тов., обвинувачених за державну зраду, приходити часто до бурливих сцен. І так напр. оборонець 5. міністр д-р Трумбіч і інші оборонці обурені протестували проти легковажного звороту в промові прокуратора, що обвинувачені, мовляв, разом з емігрантами спозівались, що закордон принесє Хорватії на тарілці готову самостійність. Так само криками перебивали вони промову прокуратора, який замахи на державні будинки пояснював бажанням обвинувачених зіврати зв'язок поміж хорватським народом і королем. Прокуратор зажадав для усіх обвинувачених кари смерті, або 20-ти літ в'язниці. Присуд сподіваний коло 10. червня.

Всі Вп. Передплатники „Діла“,

що на дні 15. червня ц. р. будуть мати заплачену передплату по кінець червня ц. р., в зьмуть участь у льосуванні 23 нагород.

В безконечній черзі...

ПЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

В суботу переслухано дальших чотирьох обвинувачених: Романа Качмарського, Михайла Колодзінського, Льва Гошовського і Володимира Лемішку. З них перший заявив, що належав до УВО; три інші свою приналежність до УВО заперечують. На поліційні побої жалувався і їх широко описував тільки обв. Лемішка.

Зізнання обв. Качмарського.

Роман Качмарський, літ 22, скінчив IV, кл. гімназ. і був на 4 р. учит. семин. Віз по смерті батька крамницю з зуттям при вул. Сапіги ч. 57.

На запит предс. заявляє, що належав до УВО, як і його молодший брат, засуджений наглим судом на 5 літ тюрми за співучасть у нападі на пошту при вул. Глибокій. Про цілі УВО говорить, як і попередники: організація працює для створення незалежної Української Держави на усіх українських землях, між іншим приготавляючи український нарід до збройного повстання проти окупантів, у даному разі проти Польщі.

До УВО вступив з кінцем 1928 року, звербований товаришем його брата, якого називає не знає. Вступив, бо, як каже, не хотів бути гіршим від свого молодшого брата і бажав працювати активно для ідеї визволення, яку заступає УВО. Присягу від обв-ого відібрав той самий чоловік, що його звербував.

З черги питає предс. про терор і саботажі, виконувані членами УВО. Обв. пояснює ці два терміни і на дальший запит каже, що, як треба, то організація може вбивати і урядовців і навіть суддів. На приказ орг. він убив би і рідну сестру і самого предсідиака. Зрештою про це рішає і прикази видає провід організації.

„Сурму“ читав, дістаючи її що-місяця. Після прочитання ховав її або палца. При ревізії не знайдено в обв-ого нічого, він сам сказав на поліції, що під футриною у нього є схованні 8 прим. „Сурми“. Членів до УВО не вербував, бо це не було його завданням. Зокрема не звербував ні Онискевича ні Огородника, хоч сказав так перед сл. суддею. Не чув теж нічого про плянований напад на ком. Федунішина й поліц. агента Огородника, хоч про це говорив, у слідстві. На поліції обв-ого не бил. У сл. судді признався і

зложив широкі зізнання, бо поліція грозил, що не сміє нічого змінити.

В цьому місці предс. пояснює, що у слідстві оба. в'яжнював плянований напад на згаданих поліц. функціонерів у той спосіб, що це в дійсности не мав бути напад, тільки намагання вигробувати справність призначених до того боеків, аби в разі дійсного приказу в цій справі вони могли виконати атентат як слід.

На дальші запити оба. каже, що про вибух на „Сх. Т.“ і на зал. двірці нічого не знав, таксамо ні про приготавлювання нападу на каретку, що везла гроші до Винник, ні про плян підпалу ліса біля Винник і фільварку в Чижках. З черги оба. оповідає, кого з обвинувачених знав, а кого ні. Знав Лемішку з днів і Кульчицького (з учит. семинаря). Потім предс. показує обв-ому карту Львова, знайдену у нього при ревізії, на якій підчеркнені місця, якими атентатчики мали мчими втікати після виконання замаху на ком. Федунішина. Обв. заявляє, що тих підчеркнень на мапі він не робив. На нараду на Кайзервальд, на якій мали обмірковувати плян того нападу, оба. теж не ходив.

У слідстві оба. зізнав був, що діставав „Сурму“ від Понадюка. Тепер це відкликую. Таксамо відкликую, що його звербував до УВО і записав Петро Сайкевич, який сидить тепер у тюрмі.

На запит прокур. оба. каже, що у слідстві зізнавав інакше, бо співзв'язні казали йому, що в разі змінних зізнань його можуть завернути з поворотом до поліц. арештів. Зрештою думав, що суддя і поліція — це одна рука, на що предс. каже, що суд судить таксамо добре поліцію, як і обвинувачених і в цьому відношенні ніякої ріжнці не робить.

При кінці питає обор. д-р Старосольський, чи були коли які атентати або хочби погрози зі сторони УВО на суд. Оба. заявляє, що про це не чув. З черги на запит д-ра Стар. оповідає, що по смерті батька (6. січня 1929) він мусів кинути школу і став як найстарший весті батьківський варстат, аби вижити маму і цілу рідню.

На запит прок. оповідає ще, що був уж кілька разів арештований, м. ін. після нападу на пошту при вул. Ганбокій і після вибуху в ред. „Слова Польського“. На запит обор. д-ра Шухетича оба. каже, що з того приводу він ніяких доходжень не мав. Тому, що його взагалі часто арештовано, він уважав, що поліція має його на оці і чи треба чи не треба, арештує при всяких нагодах.

Зізнання обв. Колодзінського.

Михайло Колодзінський, літ 27., студ. правничого факультету у Львові, заявляє, що до

У РУМУНІІ передплату на „Діло“. тебе посилати на адресу Дмитра Геродота. Тамже можна дістати всі українські журнали та новинки книжкового ринку. Адреса: Dmytro Herodot, Strada Delea-Veche, 45. Bucarest IV. 7—9

УВО не належав і в її ділянках ніякої участі не брав. Зокрема не вишколював членів УВО. У студ. житті брав участь і належав до ідеологічної групи українських націоналістів. У часі від 5. серпня до 14. вересня 1929 був на військових вправах у Вжесні на Познанщині. Після повороту з вправ був ще кілька днів на селі, а коли приїхав до Львова, його арештовано.

На запит предс. каже, що не ходив ні на Високий Замок, ні на Кайзервальд, ні до Знесіння і не вишколював членів УВО. Про замах на Львові читав у пресі, будучи на військових вправах, але про приготування до тих замахів нічого не знав.

На запит предс. обв. вяснює широко ідеологію українських націоналістів, які поставили собі за ціль витворити тип сильного й активного українця, що мав би сильну волю і прямував до визначеної собі мети. Націоналісти хочуть приготувати український нарід до того, аби евант. сприяюча кон'юнктура не застала українців неприготованими, як це було в 1918 р. Збройне повстання проти Польщі — це в теперішніх обставинах абсурд.

Обв. працював як касієр у Студ. Громаді, член сенат з кінцем року роз'язав. Був теж членом „Просвіти“, „Р. Школи“ і „Сокола“, але в тих організаціях активно не працював.

На запит д-ра Стар. обв. стверджує, що всі українські політичні партії (УНДО, соц.-радикали, соц.-демократи і т. д.) ставлять собі за мету будову Української Держави, отже те саме, що й група українських націоналістів.

Зізнання обв. Гошовського.

Лев Гошовський, літ 21, інтралігатор, скінчив III. кл. гімн. і 3 роки промислової школи. Працював в інтралігаторні Семковича.

До УВО не належав і до ніякої вини не почувается. Про УВО чув тільки загально. Про біжкі замах не чув, таксамо не чув ні про пляновані підпали ні напади. Перед сл. суддею обв. зізнав, що від липня 1929 належав до УВО, до якої втягнув його нібито Кирилюк; а зізнав так, бо один в'язень, що з ним сидів, казав йому, що нічого не сміє змінити з того, що зізнав на поліції. До ходження на військовий вишкіл на Кайзервальд не признався і перед сл. суддею „Сурми“ не читав.

На запит предс. каже, що його на поліції не били, тільки грозили, що відберуть здоров'я. На дальші запити каже, що належав до „Лугу“ і чит. „Просвіти“ на Знесінні. Дальше оповідає, кого з обвинувачених знав, а кого ні.

Тому, що ні прокуратор, ні оборона не ставили підсудному ніяких питань, покликано на салю обв. Лемішку.

Зізнання обв. Лемішки.

Володимир Лемішка, літ 22, скінчив IV. кл. гімн., а потім торг. школу. Був прив. урядовцем, а саме бухгалтером кооперативи „Власна Хата“.

До УВО не належав і ніхто не намовляв його, аби вступив до неї. Читав тільки про неї в газетах: „Ділі“, „Н. Часі“ і „Веку Новім“. У слідстві (27. вересня) признався, і зізнав дуже докладно, що належав до УВО, бо на поліції його били і грозили, що перед сл. суддею не сміє нічого змінити. Тому й обтяжив і себе і інших.

На запит предс. каже, що у дні замаху стрінув Вацка і Терещука на вул. Личаківській і вросив у них папіроски. (Після того вони мали піти на вул. Пелчинську в сторону цегольки).

Свої зізнання обв. відкликав у слідчого судді вперше 4. січня 1930.

На дальші запити предс. оповідає, як його бито на поліції дня 14. вересня. Били його по дібно, як інших, при тому на голову закидали коц. Того дня дістав 66 ударів по п'ятах, а по перерві били його дальше, поки не зімлів.

На запит оборони оповідає, що сидів у поліц. будинку 4 дні, а потім брали його двічі до переслухування з суд. арештів до поліц. будинку.

На запит прок. оповідає обв. про свою стрічу з Бідою на Знесінні (це було в кооперативі), якого завіз на його прохання до Кирилюка. При кінці прок. пригадує, що обв. заявив був раз перед агентом Хшановським, що він має злість на УВО, бо йому обіцяли з хвилию вступлення до УВО різні благодати, а тимчасом впакували до тюрми.

Обв. Біда голоситься до слова і заявляє, що УВО не тільки не обіцяла своїм членам ніяких благодатей, а навпаки — перестерігала кожного перед приступленням до неї, аби добре надумався, чи зможе відповісти завданням, накладаним організацією.

Обв. Крушельницький: Вповні потверджую повищі слова.

На цьому розправу замкнено. В понеділок зізнаватиме решта обвинувачених.

Зміни в польському уряді?

У Варшаві кружляють чутки, що міністр публ. робіт Матакавич усунуть, а його місце займе бувш. міністр, публ. робіт Морачевський. Міждодаті друзі задержують ті чутки.

Хто буде президентом м. Львова?

У справі уконституування Тимч. Міської Ради ідуть переговори між групами. ББ. старається створити більшість для вибору президента. До цієї більшості входили би клуби ББ, ХД і інт. інтенції, разом 63 голоси. Може приєднали би до неї ще й двох членів соц. фракції й ін. Члени старої ради висувають на становище президента проф. Хмамтача. Має теж шанси кандидатура інж. Бжозовського. Великі труднощі насуває справа віцепрезидентів. Одну віцепрезидентуру здобула би халеція, одну соціалісти, одну жиди. Части клубу ББ як кандидата на жид. віцепрезидента висуває д-ра Левенгерца.

За злуку польських селянських партій.

Управа комітету злучених селянських партій ухвалила вислати до гол. управи „Визволення“ пропозицію, аби Визволене, Пяст і Стр. Хлопске получились негайно без ніяких умовин і угодень, як програмових, так і персональних.

Скликання православного Собору.

Пат повідомляє з Варшави: Дня 31. травня під час богослуження в православній церкві на Празі міністр віросповідань і освіти д-р Червінський вручив митр. Діонізієві акт президента держави про скликання православного Собору в Польщі. Гродненський єпископ відчитав той акт, а потім відбулося подячне богослуження. На богослуженні був мін. Червінський, Цар і ін.

Скликання Собору попередять збори представників духовенства та світських представників, що як передзборне зібрання, займуться спільно належним приготуванням і опрацюванням ріжних завдань і справ, у яких Собор мусітиме зайятися.

Німець схоплений із фр. території.

Німецька політична поліція заманила на німецьку територію з французької прикордонної смуги (на кордоні Франції та басейну Сарн) 38-літнього Вільг. Бекера й арештувала його. Бекер, родом із Саксонії, був засуджений в Німеччині за протидержавну діяльність, та він утік у Францію, де мав посаду у фін. інституції. З Бекером заізналася була Кат. Онезорге, що в на услугах поліції. Вона при допомозі торговця худоби Заєра, що теж в на услугах поліції, заманила Бекера на прогульку автотом. Вони переїхали в Блісталь кордонний міст і відси поліція відвезла Бекера іншим автотом у глибину Німеччини.

Слідство в справі події в найгефен

Міняла польсько-німецька комісія переслужала м. і. арештованого польського комісара Беджинського. Комісія постановила вивзати знаців рупшикарів із Варшави та Берліна.

Зі сповтового життя.

УКРАЇНА—ГАСМОНЕЯ 1:0 (0:0).

До цих змагань виступила Україна в складі: Новицький, Скрегота Сич; Борсук, Цимбала, Воробець; Підлісецький, Кобзар, Лисик, Петрів, Магоцький. Гасмонея в своєму повному складі з Бірпбахом і Редлером в обороні та Горовіцом на середній допоміж. Гра велася в доволі швидкому темпі, при чому обі дружини мали немало шансів стріляти голя. Однак оборона з одної і другої сторони стояла на висоті завдання і параліжувала з успіхом всі почини нападів. Перемогла в цих змаганнях заслужено українська дружина, бо її напад, скріплений Петровим, був більше зіграний і витворював перед воротами Гасмонеї багато небезпечних ситуацій. Одну з таких ситуацій використав притомно Кобзар, стрілявши з подання Лисика рішучого голя (в 32 мін. другої половини). Дві хвилини пізніше могла Україна підляцяти вислід, однак Кобзар стрілив з кількох кроків поза стовп. В українській дружині найліпша була оборона, зокрема Скрегота; Новицький мав небагато до роботи. Напад в загальному вдоволь, хоч були в ньому слабші місця. Найслабше представлялася поміч, що не все зміла дати собі раду з противником. — Публіки до 2.000. Суддя п. Крайцарек.

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

Львів. Чорні—Легія 0:0. Чорні мали перевагу і повинні були перехилити ці змагання на свою сторону.

Кор. Гута. Погонь—Рух 1:4 (0:0).

Познань. Варта—Гарбарня 3:1 (1:1).

МИСТЕЦТВА А-КЛАСИ.

Львів. Чорні—Лехія 2:2 (2:0).

Львів. Погонь І. Б.—Явіна (Зол.) 5:3 (2:0).

Перемишль. Польонія—Ревера 2:1 (1:1).

Стрий. Погонь (Стрий)—Ресовія 3:2 (2:0).

Відень 1. червня.

Будапешт—Краків 6:1 (3:1).

Відень—Загреб 8:0 (2:0).

Краків—Загреб 5:1 (2:0).

Відень—Будапешт 2:2 (1:1).

Будапешт: Малайшия—Австрія 3:1 (2:0).

фах. дружин.

Відень: Малайшия—Австрія 3:1 (1:0). Стріча за чашу амат. дружин.

НОВИНКИ

— **НИНІШНЕ ЧИСЛО „ДІЛА“ ВИСИЛАЄМО** на поодинокій друкованій адресі кожного П. Т. Передплатника та на кожній адресі виписала Адміністрація квоти, скільки хто має доплатити, щоби мати заплачену передплату по кінець червня п. р.

— **Зі сьогоднішнім числом** пересилаємо чеки на будову домівки „Рідної Школи“ в Дрогобичі. Звертаємо при нагоді увагу наших читачів на оголошення про посвячення цієї домівки на 9. червня. Тішити нас, що Дрогобичани довершують своє велике діло будови, в яке вложили вже 350.000 зол. У домівці поміщується гімназія „Рідної Школи“ з 9 класами і всіма помічними саями. До викінчення бракують іще 4 великі убикації і частина внутрішнього уладження. Не сумніваємося, що українське громадянство радо прийде з підмогою і відгукнеться на зазив комітету.

— **Поминальне Богослуження** за душу бл. п. д-ра Бачинського Володимира відправиться у вівторок дня 3. червня п. р. в год. 8 рано в Волоській церкві при вул. Руській.

— **В Українським Історично-Філологічним Т-ві в Празі** відбулись 27. п. м. такі доклади дійсних членів: 1) Чеховича К. В. — „Музичні ритми Шевченкових віршів“. 2) Білецького Л. Т. — „Зі студентських років В. Самійленка“. 3) Сірополка С. О. — „Історія та бібліографічний опис першої дисертації М. Костомарова“.

— **Гуцул згинув під автотом.** У Яворові (пов. Косів) авто Каганого із Кут, що везло судову комісію (суддя й нотар) найхало на гуцула. Гуцул згинув на місці.

— **Міст на Черемоші.** У Варшаві почалася конференція делегатів польських державних залізниць із делегатами румунських залізниць у справі будови залізничного мосту на Черемоші, що лучив би Кути на галицькому боці з містом Вижниця по румунському боці. Будова мосту почалася би в найближчому часі. Міст повинен би причинитися до оживлення транспорту дерева, бо Покуття досі не має залізниць.

— **Самогубство судді.** Дня 30. травня на військовім цвинтарі в Станиславові підірвав собі бритвою горло суддя окр. суду Олекса Ткачук. При ньому найшли картку, в якій просить, аби його поховали в тому місці, де собі відібрав життя. Тіло перевезли до цвинт. трупарні.

— **За собакою, а проти людини.** Кожний нерозум завсегда чи живолуп біжить з мотузком за собакою, яка не має каганця, публіка завсегда бере в оборону собаку. Навіть не питаючи, чи собака скажена. Учора у Львові на вул. Оссолянських дійшло до того, що публіка хотіла такого бідного собачника попросту побити, за те, що він помилився і схопив пса, який мав каганець. Уже випрягли були коні від воза, щоби освободити полонену собаку. Коли на вулиці діється кривда людині, тоді є менше добровольців, щоби стати в її обороні.

— **Фальшиві 5-золотівки** появились у Данцігу. Нелегко їх розпізнати; вони мають дрібні неточности на беріжках і є трохи лекші від звичайних.

— **Погоня кін. поліцає за злодієм.** Клепарівський 28-літній злодій Вл. Горалевич увзяв розбивати крамницю та в цьому перешкодив йому кінний поліцай. Злодій пустився втікати, а за ним кінний поліцай через плоти та подвіря. Колиж станув перед перешкодою, якої кінь не міг перескочити, вистрілив за злодієм. На відголос стрілу прибігли два поліц. агенти та зловили Горалевича.

— **Ріжні вістки.** У Будапешті почався світовий конгрес союзів письменників і композиторів при співучасті 120 делегатів. — У деяких повітах Новоградка град набрав шкоди на кілька мільонів. — В Італії вийшов розумний розпорядок: кожний купець, що проголосить банкрутство, тратить усі відзначення і ордери. — Бернард Шоу таки згодився продати свої твори для фільму; експлоатацією займеться англійське підприємство при співучасті англійських акторів. — Управа польських державних музеїв дістала від уряду СРСР. аворот історичних памяток: коронаційний меч і жезл Станислава Августа, а також ланцюх ордеру „Білого Орла“, — чи дістала їх зовсім безкорисно, польська преса не пише. — На підставі останньої статистики ніодно італійське місто

не має досі мільона мешканців: найбільшим є Неаполь зі 979.224 мешканцями, Міляно має 970.327, Рим 927.074, Генуя 624.572 мешканців. — Американський дослідник Рей Келман у товаристві 26 спеціалістів, американців, французів і китайців, вибрав на монгольську пустару шукати слідів „пралюдии“.

— **Бочка екразиту.** Під час останнього вилу Прута біля Косова усунувся наспі коло залізничного мосту. Робітники, що працювали над направою наспу, знайшли бочку з екразитом, льонтами та детонаторами. Поліційно-військова комісія ствердила, що екразит уже розкладається, а походить із часів великої війни. Приготовлений був для висадження залізничного моста та шляху. Екразит затопили в Пруті, льонти та детонатори забрали до військової лабораторії.

— **Дитина з великими очима.** До шпиталю в Томашові привезли трупа немовляти з дивно розвиненими руками та ногами та сильно вистаючою грудною кліткою. Очі займають 1/3 часті цілої голови, а виповнюють місце, яке звичайно займає мозок. Нарід товпиться перед шпиталем і каже, що це диявол.

— **Справжні антиалькоголіки.** На митнім уряді в Кошицях лежало на складі 7000 літрів коньяку від 10 літ. Тому, що оплата була висока, не хотів послужити ні той, для кого була призначена, ні адресат. Рада в раду урядовці рішили, що найкраще цей коньяк вилити до каналу. Він був варт пів мільона чеських корон. Правники впевняють, що з однаковим правом можна було цей товар продати на ліценції.

— **Соломоновий присуд.** У Варшаві, в рабінаті, підписали цими днями розводу умову, яка зарт того, щоби про неї згадала світова преса. Муж, Іцик Язлоскер, хотів улекшити собі життя і таки добре акрав. За це дістав 2 роки в'язниці. Його жінка заявила йому тоді, що не хоче мужа злодія і домагається розводу. Пішла скаржити до рабінату. Рабінат намовляв мужа, щоб дав жінці розвід. Муж, який мав на два роки спокій, бо не потрібував в арешті жінкою журитись, не бачив ніякої причини, чому саме тепер мав би дати їй волю, коли він буде „сидіти“. Тоді рабін сказав Соломонове слово: Нехай жінка зобов'язується давати мужеві два роки в в'язниці харч, а муж згодиться на розвід. Обі сторони згодились з цією пропозицією і рабінат видав розвід з такою оригінальною умовою. Жінка користуючи зі свободи буде працювати на мужа, а муж буде її згадувати щодня при обіді та вечері.

— **У звязку з численними оголошеннями на покупку Преміової Будівельної Позички, які правдоподібно перевищать з великою надвишкою емітовану Скарбом Держави квоту 50.000.000 зол., довідуємося, що придля облігацій Преміової Будівельної Позички між субсрибентів буде відбуватись після черги оголошень з тим, що записи дрібних субсрибентів будуть рівнож углядені. Все те є викликане змаганням дати змогу найширшим кругам набуті облігації згаданої позички по номінальній ціні. Записи приймається від понеділка 2. червня ц. р.**

Тайна чару діссельдорфського опира на жінок.

Є річю цілком незрозумілою, як Петро Кіртен, арештований недавно „опир з Діссельдорфу“, міг користуватись таким демонічним впливом на жінок і дівчат. Бо з виду він досить поганенький, малого росту, помітно пережитий чоловчочок з великою головою, відстаючими вухами й холодними очима. Він є типом сексуального патолога, надзвичайно чемний і облесливий у поведінці з кожною жертвою, яку собі зподоував, до того часу, поки вдалося йому заманити її на якусь відлюдне місце за містом. Тоді він миттю ставав цілком другою людиною, був дикий і нестримний та не мав найменших скрупулів сіяти довкола себе смерть. Був надзвичайно вирахований і коли тільки протверзав з кривавого оп'яніння, негайно з найбільшою обережністю затирав сліди злочину, на те, щоби опісля в анонімних листах до поліції навобіди її на місце, в якому закопав останню жертву. Кіртен умів зеднювати собі таке велике довіря жінок і молоденьких дівчаток, що вони без ніякого остраху відвідували його: у нього дома Кіртен ніколи жадної з них не обрасе себе дома Кіртен дуже чемно і спонукував до дальших зустріч, — аж поки не годилися піти на прогулянку, з якої звичайно більше не вертали. До цього часу стверджено, що Кіртен убив 9 жінок і на 6 інших напав. Щораз цих його злочинів ще не закінчений, бо щораз якийсь невинснений досіль випадок стає предметом слідства. Кіртен поводить при переслуханні дуже спокійно, часами навіть цинічно, іронічно підсміхається при зізнаннях свідків і славляє подробиці різних фактів.

МІСЬКЕ ГАЗОВЕ ЗАВЕДЕННЯ

запрошує П. Т. Пани на 1-й 1-й 1-й

безплатні покази варення на газі, які відбудуться дня 2, 3 і 4. червня в год 17-30 у жовтій салі Технольоґічного Інституту, при вул. Бурлярда ч. 5.

2199 2—2

Наслідком безробіття — новий шк. примус в Англії.

В англійській палаті громад міністр освіти Тревеліян боронив новий законопроект, на основі якого шкільний примус продовжений до 15-го року життя. Головним аргументом на користь тої нової реформи навчання в Англії є — страшне безробіття, яке треба поборювати всіма найможливішими засобами. Наслідком нового закону буде те, що 460.000 молодих безробітних, замість пошукувати працю, робити конкуренцію батькам родин і нищити державку скарбницю (запомоги для безробітних), поверне назад на шкільну лавку. Крім того посаду найде нових 8.000 учителів. Також велика кількість безробітних найде працю при будові нових шкіл, які будуть потрібні для соток тисяч нових учнів.

Спроби театру в Стрию.

Виявляється, що наших мандрівних театрів є таки замало. У Стрию заснували театральне товариство ім. Старицького, що робить спроби давати театр, вистави місцевими силами. У допомогу прийшов місцевий „Народній Дім“, а інсп. Соколовським. Почалося з вистави „Несподіванки“ Ростворовського; відтак пішла комедія Белой „Мітродора“ і оперета „Циганські чари“ Ванченка.

Театр Старицького виїздив з виставами до Дулібів, Добрян, Дашази і Гірного. Заявляки талантові учасників театального гурта та праці директора Коссака Василя, всі вистави виведені понад міру звичайних, аматорських вистав. У часті беруть: Івашкевичівна Оріся, Котовичівна Ірина, проф. Солтис Богдан, проф. Садовський Осип і Сташків Зенон при помочі п. Коссакової Ірини, артистки наших театрів. Сама видня з електричною інсталяцією і відновленими кулісами робить добре враження. Театр подбав уже за власні, гарні костюми. Дня 31. травня і 1. червня ц. р. театр ім. Старицького грає в Дрогобичі, а на 5. червня заповіджено в Стрию виставу оперети Зубенка-Форостини „Ганжа Андйбер“. В опереті „Ганжа Андйбер“ буде деригувати імовірно сам автор проф. Форостина.

З концертової салі.

Концерт О. Левицької й Е. Ремлер.

Дня 18. травня ц. р. відбувся у великій салі Музичного Товариства концерт на два фортеп'яни п-и Олі Левицької, абсолювентки Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка й концертантки курсу проф. Позняка в консерваторії і п. Едіт Ремлер, асистентки тогож професора. В програму входили ориґинальні твори на два фортеп'яни, а саме: Концерт Ц-моль Баха, Суйта Рахманінова, Патетичний концерт Ліста і Ноктюрни Дебіссого в транскрипції Равеля.

Концертантки виказали повне опанування п'яністичної техніки, не кажучи вже про ідеальне зіграння. Слід підчеркнути мистецьке фразування і педалізацію та вліпе приоровлювання динамічних ефектів. Найкращою точкою цікавої програми цього концерту було виконання Суйти Рахманінова (І. фортеп'яни п. Олі Левицької).

Зібрана публіка нагородила обі концертантки щирими оплесками і множеством квітів. Бажаємо нашій талановитій п'яністці п-і Левицькій дальших успіхів у її мистецькій кар'єрі.

Н.

Концерт дрогобичького Бояна в Стрию.

Дня 15. травня ц. р. загоствив дрогобичький Боян до Стрия, де влаштував концерт творів М. Дм. Леонтовича на дохід будови пам'ятника Вербицькому. Концерт цей попередив реферат проф. д-ра Н. Нижанковського про Леонтовича і його творчість.

По тім дуже гарно й інтересно обробленим рефераті слідували продукції хору. На естраду виступив гурт, окола 60 осіб, під управою о. дир. Салруна. Вже сама поява такого численого скромно, але незвичайно гарно убраного хору з емблемами дрог. Бояна, викликала дуже миле враження. Це явище відтворило в нашій увазі хор Кошиця. Один знак і присутні почули могутню пісню „Достойно ест“, яка своїм відтворенням відразу заволоділа публікою. Колиж по ній загомонів каят „Ой зійшла зоря“, то всіх слухачів просто таки полонив. Слухаючи такого мистецького виконання, не хотілось вірити, що це Боян, не Кошиць, не Котко, а „Дрогобичький Боян“, який зумів піднятися до висоти справді мистецького рівня та створив зі себе зіспівану оркестру, яка переносить людну

в вищу божеську царину та опановує її нерви. І так пліла одна пісня за другою. То мужеський, то жіночий, то мішаний хор. Слухачі сиділи і зором питалися „де ми є і звідкіля ці люди?“

Чудово переспівано всі точки гарно дібраної програми і закінчено її дуже улюбленими і по мистецьки виконаними обрядовими творами, як „Щедрик“, „Мик“, „Зайчик“ і „Коза“.

За таку гарну і дуже милу несподіванку належить в першій мірі подяка Всч. о. дир. Салрунові. Те, що він дав зі своїм хором у Дрогобичі, повинно бути зразком для наших диригентів.

Висловлюючи подяку о. диригентові, треба признати також велику заслугу співакам з побажанням, щоби на тім їх праця не кінчилась, щоби вони на тих самих дошках в двадцять-п'ятьліття своєї праці заспівали та були початком нового відродження наших хорів і підвалиною співацького союзу. А такого відродження нам треба. От напр. Стрий. Чим він може похвалитись? Співаків, диригентів і хорів має багато, але про висліди праці краще й не згадувати. Тут. Боян має обходити за рік тридцятилітній ювілей своєї діяльності, а яка підготовка до цього свята? Вже тепер минулися Шевченківські та інші концерти і настав час до праці, за яку всі без винятку: старі, молоді, міщани, інтелігенція (урядництво, союзники, молочарі) і т. п. стати повинні, щоби бодай в частині наслідувати дрогобичький Боян та стати на гідній висоті стрийської співацької традиції.

В. К—ич.

З судової салі.

За наклеп на священника.

Дня 30. травня відбулася у Львові розправа проти Яна Стомпора, відповід. ред. часопису „Хлоп“ у Львові, Ізидора Кардаша, нач. ред. того часопису і Михайла Дзюбанського, господаря з Соколівки, за провинну порушення чести з §§ 487, 488, 489 і 491 к. з. поповнену друком. Обвинувачував о. Зиновій Кузьмович, гр.-кат. парох Соколівки і Ходірконець, якого заступав адв. д-р Л. Ганкевич, за те, що в газеті „Хлоп“ з 19. І. ц. р. появилася стаття Мих. Дзюбанського, повна неправдивих і вигуманих фактів під адресою прив. обвинителя. У статті тій грожено о. Кузьмовичеві м. ін. такими словами: „Може овему попові належалби сен які хмст для опаментація, жеби спокійне сядзях на веці“. На розправі об-ні Ян Стомпор та Ізидор Кардаш перепросили о. Кузьмовича і згодилися помістити відповідну декларацію у своїм органі. Оба, Мих. Дзюбанського увільнено, бо показалося, що він не є автором того допису, тільки хтось сфальшував його підпис.

В обороні церкви.

З початком минулого року відбулась у Холмі розбірка одної з православних церков, що викликало серед холмчан замітне обурення. В неділю 24. березня 1929 р. після Богослуження в парохіяльній церкві в Холмі, люди зібрались на церковнім цвинтарі, а пос. Павло Васильчук вийшов на лавку та став промовляти про безправність розбірки, вказуючи на легальні засоби, яких слід ужити для виведення у властей адержання розбірки. Вуличкою, попри церков переходив випадково заступник повітового старости в Холмі Тадей Ілюкевич, а запримітивши зборище, кинувся через юрбу людей в сторону посла Васильчука та став криком грозили йому арештом і т. д. Присутні, не знаючи, що це урядова особа, почали з урядовцем лаятись, деякі жінки були навіть досить агресивні, але коли Ілюкевич витягнув з кишені папіросницю та випримишив її до людей, заповів, що буде стріляти, це вже викликало суміш сміху і злості, так, що люди справді почали на нього напирати. Шойно на рішучий виступ посла Васильчука, який внясвив людям, що це заступник старости, люди здержалися і успокоїлись.

Зваблена криками прибула на місце події поліція, але тому, що люди, а передовсім жінки, з цвинтаря подалися в церкву, Ілюкевич переждав поки люди будуть виходити з церкви, а розпізнавши деяких учасників, казав їх арештувати.

Епільоґом цієї події була судова розправа, яку визначено на день 2. травня ц. р. перед карним судом у Холмі. Прокуратор вис обаннування проти Анни Проколюк, Василя Друка і Стаха Цесляка, мешканців Холму чи сусідніх сіл, за спротив владі та публічне насильство.

На цю розправу прибув з доручення Української Парл. Репрезентації в характері оборонця посол д-р Степан Біляк, адвокат в Городку

Яг. Чутка про приїзд українського посла-оборонця до Ходму, скоро розійшлася по місті так, що перед судовим будинком зібралися доволі численно холмські українці, цікаві прислухатися розправі. Розправа дійсно почалася, однак гому, що головний доказовий свідок засні старости Ілюкевич на розправу з невідомої причини не прийшов, розправу відложено на неозначений час.

Посол д-р Біляк і посол П. Васильчук скористали з зацікавлення холмських українців, між якими переважали селяни та запросили їх до дому посла П. Васильчука на розмову про громадські справи, яка протяглась понад 2 години.

Лописи.

СОКАЛЬЩИНА. (З подвигів „Стшельда“). Село Гоголів жило до недавня зовсім спокійним життям, заняті виключно освітньо-економічною працею, та розбудовкою громадського життя. Однак не довго тривав такий стан, бо заснований там „Стшельц“ почав спокійне населення провокувати і тероризувати, намагаючись розбити дотеперішнє життя у громаді. Подасмо декілька фактів: Дня 10.ІІІ. ц. р. бавилися малі хлопці стрільням з ключа за селом (700 мтр.). Коли діти були заняті забавою, прибігло двох „стшельців“ а саме: Міхал Ожга с. Ваврика і Юзеф Дембінський і під загро-

зою револьверів воликали насильно 2 хлопців яких 500 мтр. по землі та відвели їх на постерунок до Яструбич, де постер. Костецький винищував їх, хто має в селі кріс або дубельтівку. Коли хлопці не вміли нічого сказати, тоді зачав їх постеруноків копати і викинув за фіртку, прозиваючи ординарними словами і темною нічо (9. год. веч.) пустив їх до дому. На це є свідки. Коли наші пожежно-руханкові товариства розвизується за справи на військовий спосіб, то „стшельц“ має право стріляти навіть в день серед села коло церкви й школи, а навіть на подвірю українських селян, наслідком чого люди бояться виходити з хати. В часі стрільняни провокують спокійне українське населення ординарними словами. Роззухвалені безкарністю, а вони пострахом цілого населення, яке зовсім зрозуміло — до крайности обурене поступованням членів „Стшельда“. Дійшло вже до того, що „стшельці“ погрожують селянам, що їх вистріляють як собак, коли хто „стшельцам“ буде противитись. Так висказався „стшельц“ Юзеф Дембінський перед Марією Андрушак вдов. по Семені. Мало того — для скомпромітування невідгдних їм людей підкидують кріси, а постерунок перевозить ревізію у людей, котрі ніколи не мали ніякої зброї. Факт цей мав місце у господаря Андрушака Миколи, де перевели поверховну ревізію на стріху, в хаті, стайні, коморі, аж шойно у stodолі по переведенні поверховної

ревізію у кількох місяцях, почали ґрунтовну ревізію в одних місці і витягнули зі зовнішньої сторони будинку а кута під підлогою на тоці, кріс. Постеруноків казав зятєві тогож господаря Теодорові Зазуді, голові „Лугу“, нести кріс через село, а коли Зазуда відмовився від того, тоді постеруноків скував його і скованого відвів на постерунок до Яструбич. В Гоголеві дійшло вже навіть до збешешення хреста. А саме населення Гоголева поставило під церквою могилу і хрест для відправлення панахиди за українських Стрільців, що впади у боях. Тоді якісь „герої“ розрили могилу, а хрест кинули до гнобьки, що видливає з горалями. Українці поставили назад могилу й хрест та відправили панахиду на Великдень. Такі ось надужиття й безправства діються у Гоголеві під „дбайливою“ опікою поліції а Яструбичах. Але що вимагати від „стшельца“, коли й поліціянти з цього постеруноків побнають спокійне населення. І так постер. Ігнаци Калета побив Гната Івашкова, за що вироком Повіт. Суду в Сокалі з 13. травня ц. р. IV. кг. 210/30 засуджений на кару арешту. Той сам Калета враз з іншим постеруноківм Голінгом, другого дня Великодніх Свят напали вночі на вулиці в Яструбичах на Василя Лешишина і без ніякої причини побили його. За це побиття ведеться в Повіт. Суді в Сокалі до п. спр. IV. кг. 368/30. справа.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.
Великий Міський Театр:
Понеділок, 2. червня, год. 8:00 веч.
Концерт Анд Сари.
Малий Міський Театр:
Понеділок, 2. червня, год. 8:00 веч.
Кепський шеляк.
Цирк Станевських (площа Бема):
Понеділок 2. червня, год. 8. вечором
атракційна вистава.

Кіна.
АПОЛЬО: Звукова фільма: „Нічна ларта“ (а Білі Дов, на осм. повісти Клод Фарера) Війми з оп. „Жидівка“.
КАСІНО: Анастасія. Озеро лоханья.
КОЛЬОСЕИ: Парва жонпіріків Ко-ведія.
КОПЕРНИК: Пат і Патахон у ком. „Зачарований килим“ і „Несподіванка“.
ЛЕВ: „Орлеанська дівка“.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Біла княжна“ (Поля Негрі). Освіх Варшави.
ОАЗЯ: Людина з юрби.
ПАЛЯС: Звукова фільма: „Отруйник“ (а Копралом Файтом) Приїзд Мозжухи-на у Варшаву.
ПАН: Козаки.
ПАСАЖ: Тасма ватага. Однодневний кляк.
ПРОМІНЬ: Останній сніг.
СТИЛЕВЕ: Кляева невільниця (Білі Дов).
ФАТАМОРГАНА: Чорне доміно (Гарі Лідке).
ХИМЕРА: Жертвенна ніч.
УТИХА: В кінгтах жовтих чортів. Ріф тарешті сам!

Програма радіо.
Віаторок 3. VI. 1935.
ЛьВІВ (385,1) 17-45 Попул. концерт. 18-45 Веселля. 19-30 Опера. Познань (337,8) 17-85 Концерт. 20-00 Авдіція. Гельсінґфорс (221,4) 19-50 Віолінчеля. Ляйпциг (259) 16-30 Концерт Моцарта. Лондон (356,3) 20-45 Концерт. 23-35 „Тоска“. Братислава (279) 20-00 Твори Бізе Копенгаген (284) 24-00 Кабарет. Вресляв (325) 19-30 Легка веч. музика. Штутгарт (360) 20-00 Концерт. Тулуза (381) 19-00 Муз. до танців. Бухарешт (394) 16-00 і 17-30 Легка музика. Берлін (418) 17-30 Рос. концерт. Рим (441) 21-02 Концерт. Лянґенберг (473) 17-30 Бранс. Прага (487) 20-30 Концерт з філгармонії Міляно (501) 20-30 Концерт. Відень (516,3) 19-30 Опера: „Дер Едлагеліман“. Будапешт (550) 17-30 Балахайки. 22-30 Цыганська музика. Ленінград (1000) 16-00 Концерт. 17-30 Фортепьян. Харків (1384) 20-00 Концерт. (325) Камерний концерт. Париж (1725) 21-00 „Паганіні“.

ОПОВІСТКИ
За оголошення редакція не відповідає.
Український Театр під управою (в. Когутяка. 2132
6 урштія:
Понеділок 2. VI. — „Король життя“.
Віаторок 3. VI. — Трійка гідтайа“.
Середа 4. VI. — „Пташник з Тиролом“.
Театр у побільшеному складі (26 осіб) і добірною оркестрою (7 осіб) пригтовляється до підковної зміни репертуару, провищо подрібно оголосяться своєчасно.

Кооперативна Український Театр у Львові. Український Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові:
Тернопільсь салы „Мішан. Брантва“:
2. VI. „Панчик“ оперета на 3 дії — Штольця.
3. VI. „Церковна Митя“ ком. на 3 дії — Фодора.
4. VI. „Рад та добре“ (Резя) Л. Леплого-Шкрумеляка-Чіпка.
5. VI. „Мина Мазайло“ ком. на 4 дії — М. Куліша.
6. VI. „Медлі“ оперета на 3 дії — Штольця.
7. VI. „Несподіванка“. Правдива подія на 4 дії — К. Ростворовського.
8. VI. „Піражия Сабінок“ ком. на 4 дії — Шелтанія.
9. VI. „Баядера“ оперета на 3 дії — Кальмала.
Театр ім. М. Старницького Стрий: Дрогобич:
Понеділок 2. VI. „Ніч несподіванок“ комедія.
Стрий:
Четвер 5. VI. „Ганджа Андйбер Зубенко“ оперета, музика проф. Е. Форостини. 2193 2-?

Новий Український Театр дир. П. Карабінювича.
Богородчані:
2. VI. „Шлях до пекла“.
3. VI. „Базар“.
4. VI. „Тітка Кароля“.
Содотвля:
5. VI. „Шлях до пекла“.
6. VI. „Базар“.
7. VI. „Тітка Кароля“.
Надвірня:
8. VI. „Шлях до пекла“.
До Т-ру заагажована оркестра балалаечників з 6 осіб.
Готовяться до постановки: Царина Мадагаскару, „Король бавлятьс“ і „Бідні овечки“.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення редакція не відповідає

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діла“.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР влядок до вуття, рівнож влядок ортопедних. Адольф Гольдберг, Сикстуська 10. 1934 9-7

В-ПОВ. ПАНА ДУДИКА з равського повіту, який служив перед війною у 89 п. п. 7-ма компанія у Рани Руській, як рахунковий підстаршина, просимо його і його знайомих якнайскоріше подати докладну адресу до Адміністрації „Діла“ у Львові під „89 п. п.“ 2200

СКЛЕП хоринний, мешканця, околиця Зибіківчяча за 350 долларів продасть Ігнат, Львів, Куркова 24. 2192

ГОТЕЛЬ „SAVOY“ Собіського 7, телефон 19 винаймає дешево тям, які довше мешкають. 2104 3-4

ПЯНИНО Штігеля, першорядне, продам оказійно. Зголошення до Адміністрації: „Вижкова оказія“ 2167 3-3

МОЛОДА жінка з 4-літньою дитиною пошукує посади самостійної господарки. Розуміється добре на господарстві і кухні. Зголошення: Парохіяльний уряд Paźiszcza od Nadwórna. 2185 2-2

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, предзійні, продає за годинку і на рати від десятиків літ а найліпшої сторони знала фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Мадійська ч. 5. 1837 66

КОРОНКИ до білля, жодні та церковні, найдешевше „Wenecja“ Боймін 19. 2046 18-30

УЧИТЕЛЬКИ для 7-літнього сина пошукує логар на провінції. Першество мають ті, що грають на фортепьяні. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Учителька“. 2187 2-3

ГОДИННИКИ „Zenith“, „Longines“ також біжутерію власного виробу, поручає: Домбровський - Розаважський, Львів, (Готель Жоржа). — Догідні у жови. 1856 20-?

ТОРГОВЛЯ К. РОГОЗИНСЬКОГО в Бучачі прийме учепня в віці 14-16 літ на торговельну практику. 2191 2-3

ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення редакція не відповідає.
Спеціаліст ведуг логенів, серця і молуза
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. П. п. Скріплювання гитаючтис зубів одомбування й винищення зубів, без болю. Штучні зуби з кавчуку і золоті після найліпшої системи. Пациєнтів з провінції подажджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовця і студентам значна знижка. Тел. 65-73. 2-6

Польська Публіцистична агенція
у Варшаві, Бодуена ч. 2.

подає до відома П. Т. Клієнтелі, що п. В. Каспицький перестав з днем 31. травня ц. р. бути нашим заступником.

Тому просимо у всіх справах, які торкаються радієвої редакції і інших, безпосередньо звертатися просто до Централі П. А. П. Варшава, вул. Бодуена 2, а вплата переводити наkonto 10858 у П. К. О. 2203

2.800 ЗЛ. пияніна нові замордонні, знаменні, найнов. конструації, на догідні сизатя, поручає: Вильжоче заступництво „Моношко“, вул. Зіморовича, ч. 10. 2164 3-6

24 зол. СТОЛОВІ НАКРИТТЯ 24 зол. з китайського срібла: 6 ложок, 6 вилок, 6 ножів і ложочок тільки у **Б. ГРИНБЕРГА, Львів,** вул. Сикстуська ч. 4. Тел. 59-22.

Головна Управа „Рідної Школи“
розписує отски **КОНКУРС**
ла місце директора своєї приватної рогатинської гімназії на шкільний рік 1930/31 р. Кандидати на по посаду жасять мати повну учительську кваліфікацію для середніх шкіл і бодай вісім літ служби в середніх школах. Подання вносити до 20. червня п. р. Кандидати, неслани ближче Головної Управи, повинні долучити до подання крім документів ще рекомендації від якоїсь поважної народньої установи або приваємше від поважних громадян. — Головна Управа „Рідної Школи“ у Львові, Ринок ч. 10/11. 2152 3-3

Піддержуймо своє!
Сірчані купелі
в селі Вапелле, ст. Біч або Горанці. Першорядні лазнички — ванна 1:50-2:30 год. — **Для літників!** помешкання і повне удержання в гарній віллі — 8 лок. денно.
Гарна гірська околиця в Карпатах. Повна свобода і правдивий відпочинок на феріях. — Ближчі інформації дає: Бубляк — власник купелевого заведення — Вапелле р. Lipinki. 2202 1-2

Запрошення.
По думці арт. 6 статута емеритального фонду для польського міського Театру у Львові, прошу загал діяльних членів міських Театрів, а саме: артистів, членів хору, балету та оркестри, інспектора сцени, маляра-декоратора і перукаря, на збори для вибору делегатів, які відбудуться дня 10. червня ц. р. себто у віаторок для вибору двох із діяльних членів до Вимірової Комісії, а 11. червня ц. р. себто у середу, для вибору трьох із діяльних членів до Відкличної Комісії, в обох днях в год. 5-ій пополудне в салі проб великого театру.
Львів, дня 24. травня 1930.

Роман Франковський в. р. заступник комісара уряду. 2176 3-3

Присилайте передплату!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. ш. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місечно 5-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 27-50 „
Річно 50-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИКЛАДИКА 25 сот.

Сумерки москвофільства.

У зв'язку з процесом „45“ в Харкові (на Вел. Україні), „Русский Голос“, орган боевого москвофільства в Галичині, умістив низку передовиць під голосними заголовками: „Приговор самостійничеству“, „Приговор системе“ й т. п. Обговорюючи славнозвісне „каюття“ підсудних, „Русский Голос“ писав: „Не можна припустити, щоб всі 45 підсудних були жалюгідними боягузами й провокаторами, які топчуть ідею й своє минуле, щоб уникнути гніву влади... Такого самобичування не знає галицько-руська мартирологія часів великої війни, хоч в наших рядах були десятки тисяч сірих людей“, а не, мовля, такі „визначні діячі й представники різних галузів культури“, як це мало місце в процесі 45. Пояснивав „Р. Г.“ це явище тим, що „руські люди“ знали за що вмирати, а 45 „самостійникам“ вмирати не було за що, бо вони „сами признали, що політичні й національно-культурні потреби України задоволені в можливо максимальному розмірі“.

Колиб „Русский Голос“ знав, що не мине й двадцяти днів з часу написання цих слів, як він буде „самобичуватися“, припускаємо, що утримувався він від проголошення „кінців“ самостійничеству, системі і т. д. А що „Русский Голос“ написав такі цитовані вгорі рядки, ми змушені де-що унаглядити на його власному прикладі. Отже у статті „Наші гріхи“ (ч.37) „Русский Голос“, оцінюючи волинські вибори для „рускава дела“, приходить до такого — дуже слушного — висновку: „Доводиться признаватися в чомусь значно гіршому: в політичній деморалізації й національному банкрутві“. А далі приходить до другого висновку: Коли остаточно перемаже ця „політична деморалізація“, то для „рускава дела“ в Галичині прийде „національне банкрутво“. Й дуже гарно додає до цього: „рано“ чи „пізно“.

Сконстатувавши ці непохитні правди, „Русский Голос“ розпочинає самобичування:

1) „На окраїнах твориться щось такого, що тяжко збагнути. Там є „руські“ інтелігентні люди, які люблять Росію тому, що вона їх смачно годувала й давала посади. І це найпідліше шкурництво називається на їхній мові любовою до батьківщини!“ 2) „Російська мова засмічена польонізмами“. 3) „Російські студенти є членами польських національних організацій“. 4) „Російські родини вдома вживають польської мови“. 5) „На російських вечірках, де треба й не треба чується лише польська мова“. 6) „Православна конституція урядує в польській мові“. 7) „Почаєвська Лавра урядує теж лише у польській мові“. 8) „Російське духовенство відправляє Службу Божу на інтенцію... польських аеріпаянів“ і додамо від себе — по міських соборах вамагає, щоб церковні хори співали під тією літургією „Боже цюь Польскен“. 9) Р. Н. О., як виявляється, „існує лише на папері“.

Хіба вистарчить? І хіба нині вже „Русский Голос“ зрозуміє, що процес „45“, „каюття“ підсудних під терором, їхнє осудження, навіть страта їхньої діяльності для українського народу, — у будучині, на його шляхах до незалежності в нічому заважити не можуть. А ось „русьское дело“ на Волині безглядно, раз на завжди, програє. Живуче покоління „руських людей“, як це правдиво зазначає „Русский Голос“, польонізується, а підрастаюче покоління є вже цілковито польським.

Самобичування органу боевого москвофільства є прикрою для нього річю, але воно не в силі припинити дієвого процесу — занепаду москвофільства й державної ідеї на північно-західних українських землях. Самобичування на-томість де-яких підсудних з процесу „45“ виходить з того торжества української національної ідеї на розлогих землях Великої України, яке прагнули їм доказати і судді, і прокуратори, і оборонці, в чому їх цілий час сугестіювали й, кінець кінцем, переконали.

Полишаючи остаточно мури судової сали, всі підсудні залишилися тим, чим вони й були до процесу і підчас процесу „45“ — українцями. А натомість цифри „947“ (до союму) й „448“ (до сенату) на Волині — свідчать про те,

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто Почтової Ш. 143.467).

Цей Банк приймає вкладки ошадности, обезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоб піднести господарський розвій українського народу.

що все менше й менше є тих, які вважають себе за „руських людей“. Бо сам-же „Русский Голос“ каже, що, колиб замість цих 947 голосів було подано 9000 — то треба булоб говорити про поразку, бо „тільки в самому Рівному й Луцьку є де-кільки тисяч мешканців, які признають себе рускими і мають право брати участь у виборах“.

Але, здається нам, що „Русский Голос“ робить помилку, бо говорить про „поразку“. Правильніше говорити про „вмирання“.

І якже смішно на фоні цього безсумнівно-го вмирання виглядають сентенції „Русского Голосу“ про завдання України й українців. У статті „Белими нитями“ якийсь п. Бондаренко робить „малоросів“ відповідальними за долю Росії, кладучи на їхні барки обовязок бути „передовою стражею Росії в Европе“. „Росія нуждається в них, как сила, способной творить самостоятельно русскую жизнь“. „Отсюда необходимость превращения малоросов в самоде-люющей фактор, с одной стороны, і с другой — необходимость их особенно национального единения с остальными частями русской нації“.

Наводимо цей уривок з маячення хорої годови не на те, щоб полемізувати з його твердженнями, а на те лише, щоб краще ще засяувати дивовижну, якусь нежиттєвість москвофільства в ідеології, як нежиттєвим воно є у практиці.

„Шумим, братци, шумим!“

І хоч, перебувши екстазу самобичування, коли засвітили було „Русск. Голосові“ здорові й правдиві думки, належалоб москвофілам зробити не менше здорові й правдиві висновки, то вони замість цього — заповіли „еру“ своєї нової „праці“ на Волині, перекидаючи її з міст на села й зеднюючи для своєї москвофільської державної ідеї українське громадянство.

Та не вартоб їм цього робити, бо доведеться в дуже скорому часі знов пережити глибоке

Граючи на льотерії — дізнаєте заводу, але цього не буде, коли свої ошадности складатимете в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руска ч. 20.

розчарування й самобичування. Ставка москвофільства на Волині є безнадійна ставка, бо без жадної надії на виграну. Понад сотню років володіла Волиню державна Росія, яка все вжила для зрусифікування цього краю. Вживав москвофільство-державницьку ідею в голови волинських урядників; вчила про „єдиний руский народ“ московська школа; апотеозувала „самодержавіє“, „православіє“ й „народність“ Почаєвська Лавра — ця московська фортеця на Волині; творив „справедливість“ московський суд; несла „дивалізацію“ на своїх багнетах московська армія...

Століття — досить часу на те, щоб зрусифікувати волинського селянина. І, коли, як твердить „Русский Голос“, „українські сепаратисти“ зуміли не маючи школи (бо польська), адміністрації (бо польська), церковних амвонів (бо московські), не маючи, взагалі, жадного апарату, крім слова освідомлюючого й чину, що творить національне життя — на протязі лише десяти років (а не століття) потягнути за собою народні маси — чи не зрозуміло звідси, що надії москвофільства на зеднання собі села на Волині є марні?!

І чи не зрозуміло з другого боку, що всі зусилля цих „сепаратистів“ булиб ні до чого, якби населення на Волині не почувало себе українським, національну свідомість якого приспала століття московська неволя — прислала, а не задушила?

Самобичування органу москвофільства є дуже сумним, бо, справді, цифри „947“ і „448“ є ознакою стопроцентного банкрутства. Але ці цифри є також ознакою тої незаперечної правди, яка висловлена так добре по українськи „що посієш — те збереш“. Або ще одної правди, прибраної народньою мудрістю в слова: „котюзі по заслугі“.

Останні вибори збили осиковий кілок в могилу москвофільства на Волині. І нехай йому земля пухом буде.

Олександр Ковалевський.

Міжнародний Банк.

Світове народне господарство вступило у нову фазу розвитку. Дня 17. травня розпочав свою діяльність „Банк для Міжнародних Виплат“, президентом якого є американець Г. М. Гаррет та директором француз Кесней.

Хоч діяльність цієї нової установи є в дечому обмежена, то всеж таки вона сягає далеко поза стянання та виплачування воєнних довгів, себто поза функції виключно тільки калітгові і тому треба рахуватися в даному випадку з фактом повстання міжнародної фінансової централі.

Діяльність Міжнародного Банку обмежена в таких ділянках: він не може випускати банкових білетів, акцептувати векселів, відкривати потаємних рахунків для поодиноких держав та займається торгівлею вартісних паперів на власний рахунок. Одначе статут банку залишає ще досить велику ініціативу для його діяльності в таких ділянках: торгівля золотом, купування вартісних паперів держав та кредитування держав за посередництвом їх центральних (емісійних) банків.

Сутньою ціллю банку, на що вказує теж його офіційна назва, є розв'язка проблеми, в якій спосіб найкраще поладити сплату воєнних довгів без порушення господарської рівноваги світу. Під сучасну пору найбільшим довжником є Німеччина, яка майже в цілості покриває воєнні відшкодування взагалі всіх держав. Зновуж найбільшим і майже єдиним вірителем є Зєднені Держави П. А., бо Франція та Англія, як також інші держави, заповинчилися на рахунок німецьких відшкодувань у Зєднених Державах. Отже колиб Міждержавний Банк залишився тільки розрахунковим бюро для остаточної ліквідації

пекучої справи воєнних відшкодувань, то і так його створення належить уважати за позитивне і першорядної ваги явище на міжнародньому форумі.

Створення Банку є корисне для обох сторін, себто для Німеччини, яка платить відшкодування, і для інших держав, які ті відшкодування мають отримати. Банк усуває кочечність моральної контролі над Німеччиною, і дійсно, з хвилею, коли плян Юнга звійшов у життя, себто дня 15. ц. м., розпочалась евакуація г. зв. третьої половини Надренії, як доказ, що відтепер відшкодування не будуть вже стягані від Німеччини під примусом військової сили. Інша річ, що при самому заснуванні Банку не обійшлося без дисонансів, бо німці, хочаби мати гарантію, що Міжд. Банк буде вести у відношенні до них об'єктивну політику, гостро протестували проти вибору французів на директора Банку. Протест цей нічого не поміг, але — щоб заспокоїти німців — вибрано заступником директора німця, д-ра Гільзе.

У ділянці поладжування справ міжнародних виплат Банк розпочав уже деяку діяльність. А саме тепер остаточно обговорюється справа емісії позички на основі пляну Юнга. Та 5 1/2 %-ова позичка, гарантована в цілості Німеччиною, на суму 300 мільонів доларів, мала би вирівняти частину взаємних довгів поміж державами. Проктується слідуючий поділ цієї 300-мільонової позички: Франція 90 м., Зєднені Держави 80—90 м., Англія 30 м., Голандія 30 м., Швеція 25—30 м., Швейцарія 15 м., Італія 10 м., Німеччина 5—8 м. та Бельгія 4 м. доларів.

Однак функції Міжнародного Банку не ма-

ють обмежуватися тільки до справи відшкодування, бо він має всі дані до створення нових можливостей міжнар. фінансової політики. Міжнар. Банк може дбати про усунування криз в поодиноких державах, може регулювати господарську конюнктуру при допомозі відповідної кредитової політики.

Взагалі одним з найважливіших завдань Міжнародного Банку має бути налагодження постійної співпраці поміж центральними банками поодиноких держав. Що така співпраця є можлива і konieczна, на те вказують давніші приклади. Співпраця центральних банків виразно зазначилась при встановлюванні одностайної грошової системи (скандинавська грошова унія). Так само при справі фінансів поодиноких держав співпрацювали центральні банки. При стабілізації бельгійської валюти в 1926 р. було zaangażованих 11 центральних банків, а при уздоровлюванні фінансів в Італії в 1927 р. 14 банків. Подібно було і при справі австрійських, малярських і румунських фінансів.

Виячним полем діяльності Міжнародного Банку є також справа регуляції обороту золотом, себто чинника, який гарантує стійкість (тривалість) валюти в поодиноких державах. Під сучасну хвилю на ок. 105.150 міль. зол. вартості засобів золота у світі, є в руках Зєднених Держав більше третина (38.500 міль. зол.).

Маючи такі засоби золота, Зєднені Держави могли і можуть випускати в світ великі кількості паперових банкових білетів, що дозволило до подешевіння гроша взагалі, а також і золота З другої сторони перед державами, які мають менші засоби золота, виринаєть фінансові труднощі, тому що їхні невеликі засоби не дозволяють на емісію відповідної до запотребування ча грошовому ринку кількості банкових білетів. Отже й у тій діяльн., щоби привезнути вартість валюти та усунути шгучно створену загальну доріжню в цілм світі, є конечною співпраця центральних банків поодиноких держав, очевидно при допомозі Міжнародного Банку.

Взагалі показується, що взаємна міжнародна співпраця є можлива в першу чергу в господарській діяльн., і на цьому полі досягнуто вже деякі реальні адобутки. Прикладом можуть послужити міжнародні синдикати та бюро продажі у різних господарських ділянках, міжнародній сталевий картель і т. д. Щойно господарське міжнародне порозуміння може пробити шлях до порозуміння і співпраці взагалі. І поскільки взагалі з Паневропом можна рахуватися, як з явищем реальним в недалекій будуччині, то треба під цим розуміти виключно економічну Паневропу. Зноваж у діяльн. господарського порозуміння найбільше поля діяльності мають центральні банки. Про співпрацю над господарською відбудовою Європи пи-

Плекання уст Ододем

є просто добродійством; гнильні процеси, які поступово нищать зуби, є здержані і по кожнім переполоманні ОДОДЕМ відшуваеться незвичайну свіжість в устах.

ше недавній ген. директор Райхсбанку д-р Г. Шахт: „Політикам не залишається нічого іншого, як перестати цілий ряд завдань на центральні банки, яких керманиті полагоджують ці діла краще, ніж міністри закордонних справ“. Що воно так, показалося хочби з того, яку роль відіграв і які користи для Німеччини привів той самий д-р Шахт при обговорюванні плану Юнга, коли політики раді-вераді мусили під його ділами підписатися.

Міжнародній Банк має можливости виконати намічені статутном завдання та сповнити покладані на нього надії економістів, тому, що має відповідні фонди. Його капітал складається із 124.000 уділів по 2.500 фр. швайц. На рахунок тих уділів виплатили досі центральні банки Німеччини, Франції, Англії, Італії, Бельгії, Японії, Голандії, Швеції та банк Моргана 87.5 міль. фр. шв. (ок. 151 міль. золотих).

Міжнародній Банк має бути угольним каменем під будівлю економічної Паневрони. Економісти є людьми практичними і тому треба думати, що Міжнародній Банк не стане „фінансовою Лігою Націй“, себто установою з масово засідань і конференцій виключно паятовничого характеру.

Евген Чехович.

У РУМУНІІ передплату на „Діло“ треба посилати на адресу Дмитра Геродота. Тамже можна дістати всі українські журнали та новинки книжкового ринку. Адреса: Dmytro Herodot, Strada Delea-Veche, 45. Bucarest IV.

Перегляд праці.

Величаве свято молоді „Рідної Школи“.

Від кількох років улашує „Рідна Школа“ прилюдний перегляд своєї діяльності на терені Львова. Кожного року обіймалася маса українських вистав, зацікавлених поступом рідної дітвори. Цього року, а саме в неділю 1. червня, було щось більшого: у львівському святі шшла у часту у поважній кількості також молодь зі шкіл „Р. Ш.“ в Золочеві (мішана гімназія), Коломиї (народна, дів. гімназія й дів. семінарія), Рогатина (міш. гімназія), Самбора (дів. семінарія), Станиславова (дів. гімназія), Стрия (дів. семінарія), Чорткова (міш. гімназія). Вже то саме відшувало повагу й велич диточого свята. Весь майдан заповнила публіка в числі понад 10.000 голов. Хіба на січово-сокільському адрині в 1914 р. бачили сокільський майдан стільки публіки. На місці, де була колись спалена трибуна, по середній засіда Президія Головної Управи з головою, радн. І. Кокорудзом.

Точно в 4. год. заграла трубка „попір“. Вся публіка встала з місць, бо оркестра заграла „Боже Великий, Єдиний, нам Україну храни“. Безпосередньо по гимні-молитві вишшла та Україна, маленька дрібонька у абитих чвірках. На перед планетровий „хорунжий“ з гарним вишиваним прапором. Це молодь львівських і підльвівських захоронок та перших і других клас народн. і львівських шкіл „Р. Ш.“. Учасники кожної групи несли великі цвіті маків, блаватів, стокроток лелія та інших. Народні стрій дїтей і великі цвіті на зеленому майдані робили враження рухомого цвітінка. Справно маневрували діти під такт оркестру, дефілюючи перед Президією Головної Управи й перед митрополитом Шептицьким, який зайхав автом на саму площу, стаючи між публікою в асисті еп. Будки, о. мітр. Бавока та членів шпугули. Поява ексц. митрополита викликала серед публіки й дітвори помітне зворушення. Доказом того були оваційні оплески та оклики „слава“ з грудей тисячних мас. Безпосередньо по дефіляції рідно-шкільної дрібноти почався почетний похід решти дїтей львівських шкіл і шкіл-гостей „Р. Ш.“. Всі йшли бадьоро, весело, по владцкі. Годі говорити, котра школа краще. Бо народні школи не уступали середнім, торговельним чи обом львівським промисловим. Хлопці з промислової школи „Рідної Школи“ вибивалися мускулистою будовою.

Цілий похід перейшов несламітно в численні кольони, які справно заходили у відповідні віддалі на свої місця до загальної масової вправи, при якій стануло поверх цвітора тисячі молоді. Під такт оркестру, справними одноцільними ру-

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

I. Авторитетний голос.

Сором казати, а гріх потаїти.

Нема дня, щоби українські редактори, вчителі, ачені, робітники пера і звичайні смертники не зіхалась кілька разів, коли мають написати якесь старе слово новим правописом. Нема дня, щоби кожний — такі кожний! — наш часоспис, журнал або твір не приніс кількох дивоглядів такого „нового“ правопису, що головою нагадує старого галицького льва, а хвостом Дніпрову русалку.

Нехай мої редакційні товариші забожаться святым Апострофом, що не один із наших авторів, непоганий знавець мови, починає нині прикрашувати свої рукописи такими сполуками буква, що... аж кортить полишити їх так для друку. Та палиця має два кінці: хоча як багато в нас нині революціонерів, ми не втратили досі пошани для деяких авторитетів. До цих непохитних ідолів належать наші вчені. Фільологія, мова, література, що переходить через їхні офіційні наукові органи, стають незарушним табу. Отже коли наш один фільолог напише нині „заняты“, другий „відбувається“, а третій „щасття“ — свідомо чи не свідомо! — нема запоруки, чи не найдеться завтра десятох звичайних смертників, які повторять ці нісенітничі, бо більше вірять в авторитет, ніж у власний здоровий розум.

Тому-то кількох моїх товаришів „набунтувало“ мене, щоби повторити голосно те, що ми вже кажемо собі і своїм знайомим від кількох місяців. Краще було би, якби про такі питання, як правопис, говорили спеціалісти. Та що-ж? Єдині покликані до цього у Львові фільологи, агуртовані при „фільологічній секції“ Наук. Т-ва ім. Шевченка, не мають нині права голосу. Вони заявили офіційно у СЛ-томі праць „Філологічної та історично-філософської секції“ Записок Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, що приймають „Український правопис“. Оси їх заява:

В справі правопису.

Частину праць в 150 томі „Записок“ складає ще старим правописом. Підручник нового правопису, який ухвалено на конференції в Харкові в чевні 1927 р. при участі найкращих українських філологів і письменників із всіх українських земель, вийшов друком щойно з весною 1929 р. Новий правопис прийняла Секція Філологічна Наук. Товариства, як одиного компетентна до вирішування філологічних питань, на своїому засіданні з дня 21. V. 1929 року. Цю постанову прийняв Виділ Наукового Товариства ім. Шевченка до відомо на засіданні з дня 30. V. 1929 р.“

Здається: ясно й виразно.

Тільки невідомо, чи згадана „Секція філологічна“ редагувала також і цей комунікат. Із таких форм, як „філологічна“, „на засіданні“, виходило би, що він написаний уже новим правописом. Тимчасом уже в цих кількох рядках він нарушив прийняті харківські принципи:

1) Не зберігаючи правила милозвучности (чергування „у“ і „в“): „в справі“ (зам. у справі), „праць в 150“ (зам. „у“), „із всіх“ (зам. з усіх).

2) „Шойно“ зам. „шойно“, тому, що правила про розділку замасітрили світ неодному нашому фільологові (кажуть писати „з-над“, „з-поміж“, а зате „відсьогодні“!).

3) Харківський правопис каже писати не „на своїому“, а „на свому“; а на Рад. Україні давно прийняли форму „приняли“ не „примяли“.

4) Форма „складано“ має імовірно значити „складено“.

Це покищо причиною до „фільології“. А тепер до змісту:

Не можна образити більше українських фільологів і письменників, як такою заявою. Неваж-ж може бути правдою, щоби „найкращі українські фільологи і письменники з усіх українських земель“ зродили спільними силами такого недоноска? — Бо інакше не можна назвати ту недоладну не-наукову і не-літературну компіляцію, звану „офіційним українським правописом“. Коли фільологічна секція Наук. Т-ва ім. Шевченка, кажучи про „найкращих в-

країнських філологів“, має на думці себе, тоді їй це віanno. Поза нею полишаються два справжні наші фільологи: д-р Ст. Смал-Стоцький і д-р Василь Сімович. Перший висловився у двох фахових статтях про харківський правопис як про твір звичайної неграмотности. Сімович, про становище якого Кримський не згадує ні словом у своїм сироваданні з правописної конференції, мабуть набавився такого „Katzenjammer“-у, що воли не вступати в дискусію.

Правдою є те, що всю науку й літературу з Галичини репрезентував на харківській правописній конференції меморіал, вироблений фільологічною секцією Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові. Він заступав усю дискусію на тамошніх правописних нарадах. Два делегати, вислані від „Наук. Т-ва ім. Шевченка“, воляв зберігти на нарадах дипломатичну нейтральність, а один із них, д-р К. Студинський, у ролі голови „Наук. Т-ва ім. Шевченка“, як найповажнішої нашої наукової установи заявив, що писати з апострофом, чи без апострофу, лабіринт, чи лабіронт. „це усе для нас дрібниці“ (Степ. Смал-Стоцький „Звідомлення акад. Кримського про правописну конференцію“ „Лит.-Наук. Вістк.“, 1928, кн. VII—VIII).

Така заява стає знові зрозумілою щойно в світлі того правопису, той літературної мови і того стилю, що квітне віддавни в „Записках Наук. Т-ва ім. Шевченка“ — а спеціально в томах спеціалістів, „одиного компетентних до вирішування філологічних питань“ — у „Секції філологічній“.

Хто візьме в руки якийнебудь том цієї „Секції“, може перекопатися, що там секціонують немилосердно правопис, граматику й літературну мову. Саме членом цієї секції може й не байду-же, чи треба буде писати „лабіронт“ чи „лабірнт“, „слухияний“ чи „слух'яний“, бо коли вони не в силі досі засвоїти собі українських слів і плутають їх з російськими та польськими, то що вони зроблять з пів-сотнею нових рабнатських правил?...

Як ці правила виглядають у них у практиці, про це скажемо пізніше, після аналізу галих повид.

ВІДУКИ ДНЯ.

Ювілей „Бандуриста“.

Прикро мені, що не був я присутній на ювілею „Бандуриста“. А — правду кажучи — належалося би мені бути на нім, може більше, як на неоднім іншим. Належалося би хочби з того огляду, що припнявши собі чотири золоті пазки на ковчир, а маючи поправку з греки на свідостві, волочився я за „Бандуристом“ цілий місяць і мало що через нього не репетував семої кляси. Є ще й інші мотиви, з яких найважніший, що я вже тоді співав першим тенором, а Михайло Голинський шойно першим басом. Але нехай ця обставина припаде пилом забуття так само, як і припав мій теноровий голос. Нинішній мій фейлетон не має бути докором на адресу шановного ювілята, але невіголошеною тромовою на його ювілею.

Ех, часи, часи!...

Не такі ви були, як ми були молоді, а як оповідають, ви ще були ліпші, як нас не було. Одні і другі минули безповоротно і вернути їх можна тільки в фейлетонах, чи там у ювілейних промовах. Літав колись „Бандурист“ по наших краях, як комета по небозводі, а де хаостом ця комета зачіпала, там і сміх і плач і радість і сльози. Вистоявали люди міст і містечок по цілих ночах, очі на небо андіаляли: Зявється над ними комета чи ні? А коли музичні „плачетники“ дали знати, що зявється, тоді все йшло в переверти: порядок буднів, погляди мамів і бюджет батьків. А дівчата? Ці вже зовсім тратили голови, надіючись на велике майбутнє.

„Бандурист“ їде!

Коли той клич розійшовся по околиці сонного містечка, найбільш западі кути оживали, як мухи на весну. Кожне приходство, в яким „ждала, ждала козака молода дівчина“, ставало небом, пеклом і чистилищем в одній особі. Спершу небом, бо радість розпирала дівочий станик на вістку про приїзд „Бандуриста“ і зв'язані з його концертом вечерниці. Потім пеклом, бо батько кривився на згадку нових суконок, мештів, рукавичок і репрезентаційних видатків у бюджеті. Вкінці чистилищем, коли дочка за ціну батькової згоди обіцявала не їхати до Львова на карнавал, помагати мамі в господарстві і... вийти заміж.

Після цього наставляла друга половина чистилища, коли цілий дім чистив, прасував, поправляв і докуповував. Слуги ніг під собою не чули, доня спати не могла, мама розвідувалась, які будуть хлопці, тітка кляла пасіяни і кабали, а батько вів конференції з „фінансовим радником“ у справі позички чи продажі збіжжя.

Врешті приходила давно ожидана хвиля: виїзд на концерт. На ніякий празник не були так вичищені коні, вимита бричка, вистроений візник. Почтивна тітка благословила на дорогу, а дівки ще потім навапжжя доганяли бричку, бо все щось забулося.

А потім концерт, а потім вечерниці. „Шмуль“, „Бровар“, „Бицьо“, „Варава“, „Псубрат“, „Песьо“, „Гзимс“, „Холевка“, „Сойка“, „Гармідер“, „Фальш“, „Еlegantський Горшкодрай“, „Клявіш“, „Довголаб“ і ціла плеяда інш. бандуристських зір, що світилися на саві і притягали очі поставу. Дочки задивлялися на красу й поставу, а мамі на університетський індекс.

Скільки тоді провеслося зітхань і тоастів, скільки пролилося сліз і пива, скільки завлазло і розвязалось симпатій, скільки зродилося подруж!

Самі бандуристи не мали великого нахлону до подружної інституції, але їх вплив робив більше, як подружні бюра. Вдаючи залюблених, учили кандидатів на мужів навапжжя залюблюватися і навіть женитись.

Минулося...

В день ювілею „Бандуриста“ бажаю йому, щоб він не тільки мав завсіди добрі голоси, але щоб відніскав також що атракційну силу, яка колись наказувала дряпати серцям цілої жіночої половини Східної Галичини.

Галактіон Чіпка.

У четвер вибір президії м. Львова.

Урядовий комісар Надольський розіслав новоіменованим членам Тимчасової Міської Ради запрошення на засідання в дні 5. червня 1930. в год. 19. у саві засідань міської ради за дла вибору президії міста. На запрошеннях зазначено, що на основі 26 §. 4. уст. виборчої ординації м. Львова, член м. ради, який не прийшов би на зазив до того вибору, або перед скінченням вишшов, коли не оправдав своєї несприятності або виходу, тратить мандат і три роки не може бути вибраний до м. ради. Білетти аступу на м. галерію підчас вибору президії міста в дні 5. червня видає секретаріят комісара уряду у вівторок і середу від 11. до 13. год.

Новий процес у Харкові.

(АТЕ) Дня 1. червня почався в Харкові великий процес протибільшовицької організації, до якої належали фахові інжиніри й агрономи, що займали вищі становища в більшовицьких урядах на Україні. Керманічами тієї розгалуженої організації були член президії державної планової комісії проф. Маньківський, член колегії комісаріату хліборобства Резніков, директор Рільного Банку Коломенцю та керовник рільної освіти Доленко. Організація мала відділи в містах України. Метою організації було поборовати колективізацію хліборобства та піддержувати всякими засобами індивідуальні господарства. Акт обвинувачення каже, що найважлишою точкою програми організації було протиставити селянство міському пролетаріатові та комуністичній партії. Комунізм можна знищити, на думку організації, не сабою буржуазією, а дрібним селянством, що сильно зв'язане з індивідуальною психологією. Декотрі члени організації для замаскування своєї діяльності належали рівночасно до комуністичної партії.

Мін. Юзефський уступає?

Видецькі часописи повідомляють, нібито в найближчих днях уступить міністр внутрішніх справ Юзефський, а його місце займе ген. Славоу-Складковський. Згадана преса зазначає, що колиб ця чутка справдилася, то це був би поворот уряду до т. зв. політики сильної руки.

Уневажнений пос. мандат.

Найвищий Суд уневажнив посольський мандат Зда. Вежбянського зі Строн. Хлопского, з причини скарг, у яких сказано було, що на виборчих листах був визначений Іван не Здзіслав Вежбянський. Уневажнений мандат припадає черговому кандидатові Стр. Ха. Тад. Ружанському.

Нота СРСР до Польщі.

Дня 31. травня посол СРСР. у Варшаві Антонов-Овсієнко вручив віцеміністрові внутр. справ д-рові Висоцькому ноту уряду СРСР. у справі бомби, яку найшли 26. квітня в будинку більшовицького посольства.

Уряд СРСР висловив жаль, що досі слідства не закінчено та що винуватиків не арештували і просить польський уряд повести енерг. слідство для вияснення справи.

Вислід сойм. виборів у гнєзненській окрузі.

При нових виборах до сойму в Гнєзненській окрузі адобули мандати: Бжезіньський (НПР), Зембер (Блок нац. меншин), Тромпчинський або Левандовський (Тромпчинський передтим зрікся мандату) та селянин Зголінський (Кл. Нар.). Із листи Пяста і Хр. Дем. одержав мандат д-р Міхалькевич (Пяст), а дотеперішній посол із тієї листи Шиншовський (Хр. Д.) утратив мандат.

УВО в ЧСР?

ПАТ повідомляє, що дня 1. червня в Ужгороді тамошні „руські“ уладнили „День русскої культури“. Підчас того свята семінарист Татейнець стрілив з револьвера на діакона Шапова. Замах не вдався. Є чутки, нібито замах виконаний з приказу УВО.

1 канад. доляр = 1 ам. доляреві.

Американський „Федерал Резерв Банк“ постановив, щоб союзні банки приймали канадські банки аль парі. При винимі зараховуватимуть лише номінальні банкові кошти — без дисконта на некористь канадських долярів. Досі втрата при винимі канадських долярів на доляри Злуч. Держав доходила нераз до 20 проц.

Демонстрації Індокитайських селян проти Франції.

Париські часописи повідомляють, що у французькій колонії Індокитай заармічується проти французький рух, вхопив на акцію гвалтівців у британській Індії. Обтяжені надмірними податками селяни відмовляються платити ґрунтової податок. Підчас інспекційної подорожі губернатора Кохінхіну мужики окружили авто біля місц. Садек і просили скасувати ґрунт. податок і обміняти ціан рижу. Коли демонстранти не послушали приказів і не розходилися, прибічна сторожа на приказ губернатора дала кілька сальв у врбу. Згинуло двох селян, кількох було ранених. Подібні події були в Канто, де врба демонструвала перед домоу уряд. комісара. Там розігнали демонстрантів сальвами у повітря.

Корабель затонув у Ля Манші.

Дня 1. червня в каналі Ля Манш наслідком густої мряки аударилися біля Бичі Гед два кораблі: шведський „Інгер“ із італійським транспортцем „Літорно“. Інгер сильно ушкоджений затонув до кількох хвиля. Лише двох людей того корабля врятувалося. Згинуло 15 моряків.

НОВИНКИ

— Свято полягалих у Віасю. Комітет для вшанування пам'яті полягалих у Віасю повідомляє громадянство краю, що в понеділок Зелених Свят, 9. ц. м., в год. 10. ранком у Віасю на пропам'ятній могилі УСС. відбудеться Служба Божа з панахидою і проповіддю. Громадянство краю просимо до співучасті, а доколичних оо. парохів до паломництва з процесіями. Всі культурно-освітні товариства являться з ланками. — Комітет.

— Шибениця в Ряшеві. Найвищий Суд атвердив присуд присяжних суддів у Ряшеві, який засуджував 20-літн. Хмеля на кару смерті за грабіжницьке вбивство. Хмель убив тому два роки залізним дрючком 70-літню власницю пекарні Хаю Ліберман. Окружний карний суд приказав на в'язничій подвір'ї поставити шибеницю, а мін-ство справедливости просило телеграфічно вислати ката до Ряшева.

— Напад на поchtовий віз. У алошівським повіті між стаяіями Шекоціни-Годенков бандити напали на поchtовий віз, у яким було 24 тис. зол. Бандити засипали зал. віз градом куль. Віз яких згинув один із пасажирів Йос. Боцян, а поchtовий Новаконський був ранений а живит. Поліцай Карш, що був в поchtовім волі, відстрілювався весь час із хрїса, тому бандити втекли без добичі.

— Осторога для селян Стрийщини. По стрийському повіті розізджає якийсь секретар невідомої селянської робітничої організації і алохоче людей аписуватися до своєї організації з членською вкладкою 6 зол. і аписовим 1 зол. Записуючи людей обіцяє їм, що хто буде належати до організації, то буде мати поміч в обороні проти визискування на службі господарями і робітниками панамі і жидами Остерігаємо селян перед такими організаторами-ошуканцями, які видурюють у наших селян останній грїш.

— Арештування секретаря Поа. Комітету УНДО в Дубні. 22. травня відбулося велике віче в селі Дублині, пов. Дубно. Це був відпустовий день і на площі довкола церкви зібралася непроглядна маса людей. На вічу промовляв посол Вислоцький. Під кінець віча поліція розвізала його і арештувала секретаря Повітового Комітету УНДО в Дубні п. Маринюка, якого атом відставлено до тюрми в Дубні. Хоч на вічу був повний спокій, то п. Маринюкові акидають, що нібито він бунтував наряд проти поліції.

— Дня 1. червня відбулося в Празі урочисте відкриття Т-ва св. Володимира Великого з такою програмою: 1) Вступне слово голови Т-ва п. В. Леонтовича. 2) Реферат проф. Дмитра Дорошенка.

— Перерва на зал. шляху Львів-Підволочиська. Окр. дирекція держ. залізниць повідомляє, що наслідком перебудови мосту на 438 км. шляху Львів-Підволочиська та замкнення шляху між ст. Пдугів-Зборя особовий поїзд ч. 720 курсуватиме в середу 11. червня лише з Тернополя до Зборова. До перелозу цим поїздом прийматимуть надвичайні посылки та аантаж від сторони Тернополя поза стаяію Зборя.

— Катастрофи й самогубства. Біля костела на перехресті вул. Янівської і Гур-децької переїхав шофер Гр. Гавришин уч. 4. кл. нар. школи Шустерину з Клепарова. Дячину відвезали до шпиталю. На скруті вул. Карної і Казимирівської аударилася авто з тяг. волом. Були ранені пасажирі авто. Мілкр. ст. резидент зал. із Любичева, Лев Баранський, си тіми директор і його 19-літній син Зігнєв, буд. майстер Аргасівський і Жиг. Опольє помічник шофера. При вул. Пястів 14. повислася з мурди на клямці від дверей 65-літній стрийський сьбак Гартлеб.

— Корови занедужали на скаженнну. На Закарпатті, в громад. Негівці, занедужали три корови на скаженнну. Хорі корови покусли більше ніж 20 людей. Покусаних відвезали для огляду до Пастерового Інституту.

— Подружний рекорд. У Варшаві в подружжя пара, що мле разом 25 літ. Муж Майлех Гіенштатт мле 13 літ. а жінка Віхес Фуксман 12 літ. Взяли шлюб у варшавського рабіна в присутності великої ради. А якісь там закони азначають мінімум віку для подружого стану!

— Відложення вправ лікаря. Мін-ство військових справ у Варшаві згодилося перенести час військових вправ лікаря, як пемілованих

„Сміх Землі“

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла“ Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — 1.50 зол., з порученою пересилкою 2.10 зол.

старшин, що працюють у літниках, а літнього часу на осінній або зимовий, себто після 1. жовтня. Подання в тій справі інтересовані лікарі мають вносити до своїх ДОК.

— **Заява.** Дістаємо таку заяву: Рада Української Громади Студентів з Волині, Холмщини, Полісся й Підляшшя в Празі, отримавши до відома широкі верстви українського громадянства, що провокатор, бушуйний агент київського ДПУ, тепер студент Українського Педагог. Інституту в Празі, Василь Михальчук з с. Дивень на Волині, не є членом нашої Громади (Виключений Надз. Заг. Зборами 20. II. 1930). — За Ряду: Д. Козіцький, голова. І. Подригуля, секр.

— **Нагороди для сторожів за чистоту.** Львівський магістрат розписав конкурс чистоти для сторожів домів. Є десять нагород по 100 зол і 80 по 50 зол. Дістати їх може кожний сторож у Львові; окремих прохань вносити не треба. Будуть нагороджені ті, що виконують свої обов'язки, вказані в правилнику для сторожів і магістратських розпорядках, себто ті, що зберігають зразковий зад у домі і на хіднику. Конкурс кінчиться 1. серпня, роздача нагород 1. вересня.

— **Гануссен ясновидцем, а не ошукавцем.** Чеський суд у Літомерицях, що судив цими днями відомого телепата Гануссена, звільнив його від кари, після переведення з ним експериментів на судовій салі. Гануссена обвинувачували з ошуки, боюючи його експерименти є звичайним дурисвітством. На судовій салі дійшло до гострої виміни думок між знавцями. Одні називали його шарлятаном, інші боронили його ясновидючої здібності. Гануссен замість словних аргументів запропонував наглядний доказ на салі. Йому зав'язали очі і сховали ключ; Гануссен найшов ключ без бачення. На листку паперу написали назву місцевості і дату. Гануссен після надуми описав краєвид цієї місцевості і ударення авта з мотоциклом. Врешті один із суддів написав на листку паперу питання про народини свого сина. Листка Гануссен не бачив, а сказав, що бачить жінку в болях, яка породила сина. Ці експерименти переконали суддів уповні, що Гануссен має небуденну силу щодо якої нині наука не сказала ясного слова.

— **Реферат: „Вражіння з подорожей“** (зі світляними образами скіоптикону) виголосить Всесвітл. о. ректор Й. Сліпий на сходинах „Обнови“ при вул. Коперника 36 в середу 4. VI., в год. 7. веч. (19.), про що повідомляє членів і запрошує гостей Виділ.

— **Паломництво до Люрд.** Марійське Т-во Молоді подає до відома, що з днем 1. червня невідклично замкнено листу зголошень учасників паломництва до Люрд. Рівночасно зазначається, що коли в перших днях червня зголошений учасник не надішле (оскільки вже не надіслав) цілої квоти, потрібної на подорож, то тимсамим його зголошення уневажнюється. Кожний паломник мусить старатися сам про паспорт, бо міністерство скарбу, взявши під увагу надто малу скількість зголошень, відмовило видачі знижкових паспортів. Паломничий комітет внаслідок цього постарався про дещеві приміщення, так, що кошти дороги до Люрд через Берлін, Кольонію, Бордо, Париж і Швайцарію і назад вноситимуть лише 900 зол., а не — як було зазначено — 960 зол., вчислюючи в це харчі, прогульки та приміщення туди і з поворотом. Тому тим паломникам, які зложили вже понад 900 зол., решту звернуть, а крім цього кожному вишлеться по-

G. G. Gardelli

**ТАБЛИЧКА
ПОВНИХ 100 ГРАМІВ
ЗНАМЕНИТОЇ ЧОКОЛЯДИ
ДЕСЕРОВОЇ,
МОЛОЧНОЇ, ГОРІХОВОЇ.**

**ЛИШЕ
ОДИН
ЗОЛОТИЙ**

Jen. Przedst. D/H. R. Wertheim, Warszawa, Królewska 18.
Zast. n/Malop. i Śląsk: „Alliance“, Kraków, Szewska 11-2151 3—9

свідку зголошення, що5 нею могли виказатися в дотичному старостві, стараючись про паспорт. — Паломничий Комітет Марійського Т-ва Молоді.

Рідке свято.

25-ліття Академічного Хору „Бандурист“.

В неділю 1. ц. м. святкував Академічний Хор „Бандурист“ у Львові рідкий ювілей: 25-ліття свого існування. З того приводу відбувся зїзд передвоєнних членів „Бандуриста“, що спільно з нинішніми членами цього заслуженого й почесно записаного у нас хору влаштували величавий концерт, у якому виступав з сольо-співами теж передвоєнний член „Бандуриста“, тепер оперовий співак Михайло Голінський.

Оцінку концертної програми подамо окремо. Тут зазначимо тільки, що всі виконані на тому концерті точки підготовлено дуже дбайливо і з великим накладом праці. Тож усі виступи хорів мали поважний успіх і публіка, що відповіла вщерть салю Лисенка, не щадила виконавцям своїх гарячих оплесків. Особливо оваційно витано появу хору довоєнних членів „Бандуриста“, що під проводом першого свого диригента, проф. Івана Смолинського, співав з неменшою бравурою й запалом, як колись перед війною. Таксамо оваційно прийнято виступ Мих. Голінського, що й цим разом импонував своїм прегарним, незвичайно сильним голосом.

В часі концерту була виголошена святочна промова і відчитано кількадесят привітів, що наспіли на свято. На жаль, у промові не подано хочби найзагальнішого перегляду праці „Бандуриста“ за чверть століття його існування і не піднесено як слід ваги того зразкового студентського хору в нашому національному житті. А цейже „Бандурист“ плевав кулът української пісні не тільки між своїми членами, але й розносив її по всіх усяодах і своїми поїздками-концертами (яких було щоріку кількадесят і з яких привезено за кожним разом поважну квоту на „Р. Школу“), і своїми потними видавцями, і при допомозі вихованих у себе диригентів, з яких деякі славлятья першорядними майстра-

ми (Іван Смолинський, Петро Артимович, Василь Безкоровайний, Богдан Вахнянин, Володимир Березовський, Осип Кліш, Василь Блавацький, Данило-Сенік, Іларій Гриневецький, Батяя Форостина, Володимир Козак, Володимир Неділка, Іван Охримович і інші).

При цій нагоді варто би пригадати, що передвоєнний „Бандурист“ мав у себе і т. зв. літаючу вісімку зга. чвірку, яка що-неділі і свята виїздила у підльвівські села, зеднуючи їх для української нац. ідеї рідною піснюю і живим словом. Взагалі цей ідейний гурток співаків, кермований вміло й доцільно, має величезні заслуги для поширення любови до української пісні і для її популяризації в найширших масах.

А що вже говорити про товариське життя в „Бандуристі“! Не було у нас перед війною другого студ. т-ва (крім хіба студ. спорт. т-ва „Україна“), в якому члени почувалися так гарно й були такою дружньою сімєю, як у „Бандуристі“. І не бачили ми ніде такої погідно-веселої атмосфери праці, як у цьому товаристві. Це й виявилось яскраво на вчорашньому зїзді, де той давній веселий, дружній настрій панував всевладно.

Після концерту зроблено перед домом Муз. Т-ва ім. Лисенка спільну знімку старших, молодших і наймолодших „бандуристів“, а окремо знімку самих передвоєнних членів хору. А потім відбувся в салях „Нар. Гостинниці“ спільний обід, де серед дружних розмов і співів присутні ділилися ріжними спогадами, де згадали своїх погібших і померших членів (Адама Коцка, Івана Тиховського, Кліма Гутковського, Омеляна Садовського, Осипа Білоголовку, Володимира Фаловича, Степана Калиновича, Пасичинського, Василя Мозолика, Вінкентія Дудара, Остапа Вахнянина й інших) і де кинено м. ін. кілька здорових думок, які, надіємося, будуть небажком зреалізовані. При цій нагоді зібрано доволі поважну квоту на пам'ятник композитора М. Вербицького.

Вечором відбувся в тих-же салях чайний вечір „Бандуриста“, на якому молодші і старші провели знову кілька приємних хвилин. На тому ціле свято закінчилося.

Думаємо, що про 25-літню працю „Бандуриста“, яка видала такі обильні плоди, повиннаб появиться окрема публікація, в якій поданий був би по можності повний огляд його діяльності — на спомин старшим і в науку та до наслідування молодшим членам. Бо лише така тревала ювілейна пам'ятка всилі зв'язати мину? симпатичного товариства з його теперішнім і стати товчком до ще кращої й доцільнішої праці в будучому.

I. H.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-Р ВАСИЛЬ БІЛЕЦЬКИЙ.

23. квітня в болгарському шпиталі в Царгороді помер наш земляк, емігрант із Чернігівщини, д-р Василь Білецький, лікар бальнеолог, знааний і в нас у Галичині, де він ординував перед виїздом до Туреччини спочатку в Снятині, опісля в Болехові. Покійний був дуже добрим лікарем і гарною людиною. Увесь свій маєток, досить значні гроші, по смерті на початку свого емігрантського життя двох дітей — сина й дочки, віддав на українські товариства в Тернополі. Помер на рака в шлунок. Вічна йому пам'яті! Нехай буде йому пером чужа земля.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Вівторок, 3. червня, год. 8:00 веч. Кілець мажоріанки (авст. П. Венцжина).

Малий Міський Театр:
Вівторок, 3. червня, год. 8:00 вечором Пая Топаз.

Цирк Станевських (площа Бема):
Вівторок 3. червня, год. 8. попоз і год. 1 веч. дві атракційні вистави.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Нічна зарта“ (в Білі Дош, на осм. повісті Клод Фарера). Вийми з оп. „Жидівна“.

КАСІНО: Анастасія. Озеро кохання.

КОЛЬОСЕИ: Парада жовнірників. Коцедіа.

КОПЕРНИК: Пат і Патагон, у ком. „Зачарований князь“ і „Несподіванка“.

ЛЕВ: „Ордежська діва“.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Біла княжна“ (Поля Негрі). Осміх Варшави.

ОАЗЯ: Людина з юрби.

ПАЛЯС: Звукова фільма: „Отруйник“ (із Конрадом Файтом) Приїзд Мозжухина у Варшаву.

ПАЯ: Козак.

ПАСАЖ: Таємна ватага. Одноплесний князь.

ПРОМІНЬ: Останній сна.

СТИЛЕВЕ: Князева невістка (Білі Дош).

ФАТАМОРГАНА: Чорне доміно (Гарі Лідке).

ХИМЕРА: Жертвенна ніч.

УТИХА: В кінцях жовтих чортів. Ріф нарешті сам!

Програма радіо.
Середа 4. VI. 1930.

Львів (385,1) 17-45 Концерт в Варшаві. 19-10 і 19-40 Весняна. 20-30 Концерт в Кракова. 23-00 Музика до танців.

Познань (337,8) 17-45 Концерт баллад.

19-30 Муз. інтерлюдія. 20-30 Легка музика. Катовиці (408,7) 20-30 Вечірній концерт. Вільно (368,1) 19-00 Весела андучія. Лодзь (233,8) 17-45 Попул. концерт. 20-30 Концерт. Ляйпціг (259) 19-30 Сняфон. концерт. Кенігсберг (276) 18-35 Військова оркестра. Копенгаген (281) 20-00 Моцарт. 22-35 Романс. музика. Лондон (356) 22-30 Квінтет. Штутгарт (360) 20-15 Муз. академія. Франкфурт (390) 22-00 Праский квартал. Бухарешт (394) 20-45 Сольо спів. Берн (403) 20-00 Хор і солісти. Берлін (418) 19-00 Легка муз. Стокгольм (436) 20-00 Легка оркестра муз. Лянгенберг (473) 17-40 Концерт. Міляно (501) 17-00 Концерт оркестри. 20-30 Легка муз. Відень (516,5) 21-10 Австрійська музика. Мюнхен (535) 20-00 Трансмисія з Берліна. Будапешт (550) 17-30 Циганська муз. Ленінград (1000) 17-30 Концерт молод. композ. 19-00 Оперетка. Харків (1104) I 22-15 Грамофон. 20-00 Симф. концерт. Москва (939) 20-30 Вечір М. Горького. Париж (1728) 21-00 „Навороты“ опера.

ОПОВІСТКИ

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2132

Б у р ш т и в:
Вівторок 3. VI. — Трійка гільтів.
Середа 4. VI. — „Пташки з Тиролю“. Театр у побільшеному складі (26 осіб) і добришою оркестрою (7 осіб) пригтовляється до піданитой зміни репертуару, провіщо подрібно оголосятья своєчасно.

Новий Український Театр дир. П. Карабінювича.
Б о г о р о д ч а н и:
3. VI. „Базар“.
4. VI. „Тітка Карола“.

С о л о т ч а н и:
5. VI. „Шлях до пекла“.
6. VI. „Базар“.
7. VI. „Тітка Карола“.

Н а д в і р н а:
8. VI. „Шлях до пекла“.

До Т-ру заангажована оркестра ба-
задастників з 6 осіб.
Готуються до постановки: Царниця
Мадагаскар, "Король бавитьсья" і "Бід-
ні ослепи".

Кооператива Український Театр у
Львові, Український Театр ім. І. Тобі-
левича в Станіславові:
Тернопільська зала "Мішань Брантва"
1. VI. "Червоная Миша" ком. на 3 дії—
Федора.
4. VI. "Раз та добре" (Резя) Л. Леп-
кого-Шарумевича-Чіпки.
5. VI. "Міна Мазайло" ком. на 4 дії—
М. Кузіша.
6. VI. "Медді" оперета на 3 дії—
Штольца.
7. VI. "Несподіванка". Правдива подія
на 4 дії— К. Ростиславського.
8. VI. "Піравання Сабінох" ком. на 3
дії— Шелтанів.
9. VI. "Балзера" оперета на 3 дії—
Кальмана.

До 6 учеників української гімназії
в Іміді. Згод гімназії — це різно-
часно і наш вік. Він надає змогу разом
зійтись та гавнути в ті часи, коли то ми на
чужині серед найгірших життєвих об-
ставин добивалися кращої будуччини і
в ході та голоді здобували науку в
початкових класах таборової гімназії.
Зійдімся! Нехай хоч на тизнину оживе
між нами те гарне товаришське життя,
яке дучило нас колись в одну велику
сім'ю, помагало поборювати неволю та
будило в нас кращі надії на будуче. —
Дорогі Панове Професори! Як колись
у Іміді й на чеській землі аказували
Ви нам дорогу до правдивого життя,
вчили нас на чужині любити свій рідний
варід і землю, — так і тепер будьте в
день віду між нами! — За "Гурток
молодих гімназії": Павло Борушен-
ко, Андрій Адамчук.

Дня 3 травня відбулися Загальні
Збори Української Громади Студен-
тів в Волинні, Холмщини, Полісся й
Підляштя в Празі, на яких обрало нові
органи Громади в такім складі: Голо-
ва — Данило Козіцький, заст. Голови —
Серафим Бичковський, Писар — І. По-
ригула, Секретар — Е. Гахен, Член —
Е. Омельчук. Ревіз. Комісія: М. Пала-
чук, М. Огибовський, В. Чупрунова.
Громада обедує коло 40 членів. Одні з
головних завдань Громади: 1) матері-
ально забезпечення своїх членів, 2) на-
вчання найтісніших зв'язків з краєм, з
бого суспільним та культурним життям.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ГОДИННИК ВАШІ буде найліпше на-
правлений у найбільшій годинникар-
ській роботі Івана Зельтенрайха
Львів, пл. Марійська ч. 5. — 3 провін-
цій просимо ретарній прислати поштою.
— Старомодні живочі годинники
перероблюємо на ручні. 1857 67-7

КОСІВ, пенсіонат п. Лукашевської по-
ручає соняшні покої з першорядним
удержанням. 2030 8410

ВСІЯКІ годинникарсько-хвілерські
роботи виконує найстараліше
Домбровські-Розв'язенські
Львів (Готель Жоржа) муз. Академічна
ч. 2. 1856 20

КОРОНКИ до біла, модні та першокл.,
найдешевше "Wellesa" Бойків 19.
2046 19-30

ШУКАЮ здорової, сильної, чесної і
харної господині до самостійного
ведення дому. Парох. уряд Zielona ad
Nadwórna. 2206 1-2

ХТО МАЄ на продаж 1-4 унцівали ко-
пачи на торф системи Дальберга
фабрики в Ромтоку або Цегельського у
Познані, як рілном фабр. Мюгзама у
Влопавку внодять подати про це ли-
стом на адресу: р-та Beresteczko (Wo-
lud) aktyka roslowa N. 11, profes. Zoko-
lenko. Копачки повинні бути 18-20 сто-
пові, 5-6 стовпові. Тутже приймуть
оферти на всі інші машини та наряди
до торфу. 2205

ІЛЬКО ЯНКОВСЬКИЙ, уроджений у
Добрилявах, пов. Стрий 1902 р. у-
незаконно вкрадену військову книжечку
виставлено через П. К. У. Стрий.
2209 1-3

УЧЕНИК середньої школи у критично-
матеріальному положенні пошукує у
Львові пополудневого заняття за дуже
скромним винагородженням. Зголошення
до Адміністрації "Діла" під "Ученик".

РІЖНОЇ величини доми з огородами,
віллі, каміниці, парцелі у всіх на-
прямах Львова вже від 1800 доларів
продать Ігнат, Львів, Куркова 24. 2192

НА ПРОДАЖ негайно 7 силь-
них, дерев'яних скринь. Відо-
мість в Адміністрації "Діла".

УЧИТЕЛЬКИ для 7-літнього сина по-
шукує нотар на провінції. Перше-
ство мають ті, що грають на фортеп'яні.
Зголошення до Адміністрації "Діла" під
"Учителька". 2187 3-3

ОГЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст неут легіа, сери і молуза

д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. П. п.
Скріплювання зитяючих зубів льво-
бування й виникання зубів, без болю.
Штучні зуби в жалучку і золоті після
найліпшої системи. Пациєнтів з провін-
ції полагодується в найкоротшому часі.
П. Т. Урядовим і студентам значна зниж-
ка. Тел. 65-73. 3-6

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бушт. лікар заграничний клінік, спеціаліст
скринь, венеричних і сексуальних недуг
та лікарської косметики
ордиує від 8-10^{1/2}, 14-18.
в неділі і свята від 10-11.
Гірське сонце, Вапофор. Діатермія. Кріо-
терапія. Сепараткові почекальні.
Львів, вул. Потоцького ч. 11. І. п.
826 Телефон 65-87.

МЕБЛІ, спальні, їдальні,
кухонні предмети по конкуренційних ці-
нах на довготерміновий кредит поручає
Меблевий Дім "Silesia"

Львів, вул. ПІЛСУДСЬКОГО, ч. 27.
П. Т. державним і автономічним урядни-
кам за винаваннямсь легітимацією 3%
1625 опушту. 7-10

ТОРГОВЛЯ К. РОГОЗИНСЬКОГО з
бувачі прийме ученика в віці 14-16
літ на торговельну практику. 2191 3-3

ОБІДИ з 3 страв

достатні, смачні, приправлені на
маслі, видає домопа кухня таном
до менажер по низьких цінах
вул. Св. МАРКА 8. І. пов. двері 26.

Семинаріє С. С. Василюк у Станіславові
розписує отскм

Конкурс

на посаду директора цієї школи на рік
1930/31. Подання Во Кандидатів врах
з кваліфікаційними прилогами, просить-
ся слати до дня 15 червня ц. р на
адресу: Ігуменат С. С. Василюк
у Станіславові, Петра Скарги. 2210 1-2

Загальні Збори

Філії Товариства "Союз Українок"
у Калуші

відбудуться в суботу дня 14 червня
ц. р. в год. 18-й у власній доміції
зі слідуєчим порядком нарад:

1. Отворення Загальних Зборів.
2. Звіт голови.
3. Звіт секретарки.
4. Звіт Контрольної Комісії.
5. Удільення абсолютної уступачою
кваліфікації.
6. Вибір нового виладу.
7. Внесення і зашти.

На случай, колиби потрібне число членів
не відшлось на год. 18, відбудуться
Загальні Збори при кожній складності
членів в годилт пізніше. Виділя.

ТОВАРИСТВО ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ "ДНІСТЕР".

ЧИННИЙ СТАН.

Білянс на день 31. грудня 1929. року.

ДОВЖНИЙ СТАН.

	Обезпечення					Обезпечення			
	від огню		від крадіжки з вломом			від огню		від крадіжки з вломом	
	зол.	с.	зол.	с.	зол.	с.	зол.	с.	
I. Каса	15,300	45	2,364	73	I. Власні фонди Товариства	889,451	41	18,456	05
II. Кредитові Інституції	429,858	19	42,848	56	II. Фонд основний			30,000	
III. Вартісні папери в біжучих купонами	111,107				III. Фонд обезпечений	351,056	44	5,502	21
IV. Гіпотечні позиції	71,040				IV. Технічні резерви	66,128	34	2,377	28
V. Недвижимості	350,895				V. Фонд на амортизацію вартости недвижки.	14,927	44		
VI. Агенти	261,248		13,473	79	VI. Товариство обезпечень	14,076	34		
VII. Товариства обезпечень	249,351		6,876	22	VII. Інші віртелеі	61,916	45	6,761	38
VIII. Інші довжинки	55,161				VIII. Інші пасива (ріжні фонди)	111,809			
IX. Інші активи	35,723				IX. Кавції	220,344			
X. Кавційні лькати	220,345				X. Фонд пенсійний	238,642	42		
XI. Лькати пенсійного фонду	182,123				XI. Білянсова надвижка	1,634		2,664	16
	1,971,157	51	62,567	30		1,972,176	41	67,116	41

З И С К И.

Рахунок зисків і страт за 1929. рік.

СТРАТИ.

	Обезпечення					Обезпечення			
	від огню		від крадіжки з вломом			від огню		від крадіжки з вломом	
	зол.	с.	зол.	с.	зол.	с.	зол.	с.	
I. Білянсова надвижка з звітовому році на рахункові обезпечення			963	99	I. Білянсовий недобір з звітовому році на рахункові обезпечення	276,789	71		
II. Чистий дохід з майна Товариства	61,699		1,785	83	II. Страта на курсі чужих валют.	17,879	02		
III. Зиск на курсі чужих валют	4,383				III. Інші відписи й страти, необлічені подрібними рахунками:				
IV. Інші зиски, необлічені подрібними рахунками:					1) відписано з вартости недвижностей	3,106			
1) ріжниця білянсової вартости недвижностей наслідком переоцінення	11,619				2) відписано на резерву на сумнівні належності				
2) ріжниця курсу на вартісних паперах (покрита з фонду на ріжницю курсу)	17,879				3) ріжниця білянсової вартости недвижностей наслідком переоцінення	204,777	41	6,121	22
3) державна належність від поліс і відшкодовань	9,782		1,827		4) дотація фонду для посередніх обезпечень	11,619	44		
4) відписані претенсії з давніше відписаних	23,577		173		IV. Білянсова надвижка	19,417	16		
5) перенос резерви на сумнівні належності з попереднього року	406,735		4,337	56		1,930		2,664	16
	572,676	20	9,087	18		1,930		2,664	16

Розділ білянсових надвижок, добутих через Товариство в 1929. році.

	Обезпечення			
	від огню		від крадіжки з вломом	
	зол.	с.	зол.	с.
1. На фонд резервовий	963		2,664	16
2. На участь в зворотах обезпеченням (до фонду на звороти)	811			
3. На інші цілі (до фонду пенсійного)	154			
	1,928		2,664	16

Львів, дня 22. травня 1930.

ДИРЕКЦІЯ.
Володимир Децикевич Д-р Володимир Охримович
Ярослав Колтунок.

РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ:
Олекса Гошовський Микола Мельник Д-р Юлія Савчан.
Бухгальтер: Іван Мороз.

За редакцію відповідає Олександр Костик. Видав Видавничий Спілка "Діло". З друкарні Видавничої Спілки "Діло", Львів, Рилок ч. 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш.падн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 65-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 30 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні 29-26.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМРНИКА
25 сот.

Черговий монстрпроцес у Харкові.

Тим разом на лаві обвинувачених засідають члени „Всеукраїнського Товариства Агрономів“ (ВТА).

Львів, 4. червня 1930.

Ще заки почався в Харкові відомий нині загально в цілому світі політичний монстрпроцес проти 45-ти національних українських діячів і вчених з акад. Сфремовим на чолі, підготовляти комуністичні диктатори на Україні вже тоді черговий, теж політичний, процес проти іншої категорії українських інтелігентів, а саме: проти висококваліфікованих спеціалістів у ділянці сільського господарства.

Процес проти 45-ти національних діячів, діячів українського національно-політичного й культурного незалежництва закінчився загально відомим присудом, що запаав вечером у саму великодню суботу ц. р. Завданням процесу було „дискредитувати“ всю українську національно думачу інтелігенцію в очах цілої т. зв. радянської громадськості та зробити її відповідальною за невдачі комуністів у всіх ділянках їхнього „соціалістичного будівництва“. Обвинувачені, мовляв, саботували та зводили на бездоріжжя „пролетарську культурну творчість“, заважали „контрреволюцією школи“, віддалявали „від мас“ навіть „українську мову“, дбаючи про її чистоту замість „робити її інтернаціональною“. Крім того були вони „на услугах педерівщини“ і тим самим працювали „для інтервенції“, тобто на користь чужих держав і т. д. і т. п. Що більше, обвинувачені думали навіть про внутрішню революцію, про повстання проти комдиктатури.

Накопичивши таку масу злочинів на обвинувачених, комуністи таким чином намагались при допомозі процесу відвертати увагу своєї „громадськості“ від невідрадної буденної дійсності на Україні. Дивіться, мовляв, скільки праці й енергії мусів зужити більшовицький політичний та адміністративний апарат на те, щоби боротись з тією багатоголовою контрреволюційною гидрою, щоби зробити її нешкідливою для радянського будівництва, щоби забезпечити спокій країні і т. д. Тому не дивуйтеся — кликали комуністи — що тут і там помітні у житті недостачі, занедбання, то-що. Треба терпіти, треба вірити й надіятись на те, що прийде краще. Очевидно, що ніякий розважний, здорово думачий громадянин не повірив і не міг повірити в такі комуністичні терсвені на оправдання загальної нужди, що з року на рік чимраз більше розпаношується в країні червоної диктатури замість з року на рік мавити. Могла в це повірити тільки безкритична, тупа, малокультурна й неграмотна, а при тім хоробливо сфанатизована товпа!

Але процес закінчився, ворога не стало, а життя, те буденне життя несло населенню все нові турботи, нові прикрощі, нові розчерзування, звязані з самим найпримітивнішим підтримуванням екзистенції. На сам передновок незвичайно важкими стали передовсім харчові відносини. Але від чогож комуністичні актори? Вони який стан задалегідь передбачили і тому задалегідь придумали нове видовище, новий засіб, при допомозі якого мс на відвернути увагу недоідаючої вулиці від чисто колудкових питань та спрямувати її на нозіх „винувників“ такого невідрадного стану. Дивіться, мовляв, ось де ті вороги вашого добробуту, ось де спричинники вашого недоідання, азших нестач. Вони цілими літми сиділи в найвищих установах і саботували більшовицькі змагання у сільському господарстві, спричиннюючи таким чином великанські втрати у хлібі, що їх найбільючіше відчув міський робітник.

Все те, очевидно, виглядає на неїдну комедію, але воно правдиве, бо комуністи майстри від того, щоби спекулювати передовім людським горем.

Ось на такому то і не на іншому підкладі почався в Харкові дня 1. червня ц. р. процес проти „контрреволюції в сільському господарстві“. На лаві обвинувачених засіли в цьому процесі найвідатніші фахівці, висококваліфіквані агрономи й інженіри, що були членами Всеукраїнського

Гроші самі за вас працюють,
коли їх вложите на вкладкову
книжку в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

го Т-ва Агрономів, а попри те працювали на найвідповідальніших становищах в органах Народнього Комісаріату Земельних Справ у Харкові, Києві та в інших більших центрах України. Між ними бачимо: проф. Маньківського (члена президії та керманіча сільськ-господ. секції Наркомзему), Резнікова (члена колегії Наркомзему), проф. Кононенка (члена правління Укрсельбанку), Доленка (завідуючого курсів Наркомзему), Емалакі (голову Т-ва „Пасічництво“), Онуфрїва (члена торговель. секції Держплану), Коротківа (консультанта Держплану), Абдул-Абдуловського (завід. статист. відділу Укрсельбанку), Дідусенка (завід. фінансово-економ. бюро Укрсельбанку), Вороніна (інспектора агровідділу Наркомзему), Сябру (інспект. Наркомзему), Подольського (завідуюч. відділом тваринництва Наркомзему), Умена й Йофе (спеціалістів по тваринництві), Филіповського (директора київської сіль.-госп. дослідч. станції), Заславського (помічника директора київськ. с.-г. дослідчої станції) і багато інших.

З переповідженого у харківському „Комуністі“ (з дня 26. травня ц. р.) акту обвинувачення довідуємося, що обвинуваченим закидують свідоме саботування всіх радянських плянів у сільському господарстві і домання всеї сіль.-госп. комуністичної політики. Акт обвинувачення побудований нібито на зізнаннях самих обвинувачених. Один з них, а саме Резніков, що в 1924 р. вступив навіть до комуністичної партії, щоби таким чином прикрити свою і своїх товаришів „контрреволюційну“ роботу, мав зізнати: „Організація, що не вірила в соціалістичну революцію, поставила собі за мету стерувати сільсько-господарську політику і практику радянської влади на шлях зліцнювання й розвитку індивідуального міцного селянського господарства, тобто на шлях розвитку капіталістичного, а не соціалістичного“.

Інший обвинувачений проф. Кононенко мав представити завдання організації так: „Єдина кляса, що її можна протиставити переможному пролетаріатові — це не окремі групи пролетаріату, що інакше думають, ні тим більше кляса нікчемної російської буржуазії — це дрібне індивідуальне господарство селян. Міцне, фармарське господарство, повинно було, на думку організації, оформитися як кляса дрібних власників — буржуа, тобто створити свою політичну партію, отже й вимагати собі місця в політичному керівництві країни“.

Дві статті.

Атака „Газети Польської“ на марш. сойму. — Мужня відповідь Дашинського.

У варшавській полковницькій „Газеті Польській“ з 1. ц. м. поміщена велика стаття п. з. „Гнат Дашинський і його тінь“, в якій закидається марш. Дашинському, що він у березні 1928 р. дався вибрати маршалом сойму проти волі марш. Пілсудського. Це, мовляв, довело старого Дашинського до того, що він примушений боронити прав сойму разом з Тромпчинським і Ліберманом та йти у їх хвості.

У статті говориться широко про те, що старий парламентарист Дашинський не швидко побачив, що він став тільки знерядям тих соймових партій, над якими він гадав панувати. Тимчасом неприборкані елементи повели його туди, куди він їти ніколи не думав: на яву боротьбу з Пілсудським. Таким чином старий трибун соціалізму впаз жертвою жакливої іронії долі саме тому, що прийняв вибір на маршала сойму з рук противників Пілсудського.

А даліше оповідається в тій статті, як-то Дашинський застукав раз до дверей Бельведеру з розпуюкою в серці, в тайні перед злочиними соймовими картами, щоб не як маршал сойму

Доповненням до сформулованих завдань ВТА а ще виімок із зізнань, які мав зложити обв. Коротків, а з яких виходить, що т-во мало за завдання: „1) всебічне зміцнення позицій великого селянського й фармерського господарства; 2) об'єднання для цієї мети агрономів та передових господарів селян; 3) впровадження системи дрібно-буржуазних взаємин у радянську систему й нарешті: 4) заміну радянської влади на дрібно уржуазну демократичну систему“.

Так виглядає в загальному „контрреволюційна“ мета, яку мали здійснювати обвинувачені, що були членами Всеукраїнського Т-ва Агрономів. Якже виглядала їхня „контрреволюційна“ діяльність у практиці?

Конкретно акт обвинувачення зєрдить, що: а) у плянній роботі в ділянці сільського господарства підсудні, як фаховці, проводили свою програму, цілком суперечну до комуністичної. Інапр. у 1924 р., при складанні семирічного пляну для сільськ. господарства на Україні, вони повели справу так, що звернули всю вагу на виробничо-технічні моменти, а за те цілком „замазали соціальну суть справи“. Найцікавіше у цій справі те, що ніхто з комуністів чомусь тоді цього не спостеріг. І „куркульська ідеологія в пляні — мав сказати Резніков — так цинічно пройшла всі інстанції“; б) в галузі сільсько-господарського кредиту обвинувачені мали робити страшну роботу, бо маючи в руках Укрсельбанк, всі малі кредити давали „куркулям“, а відмовляли їх біднякам і колективам, при чому в статистиці все, з року на рік, подавали зріст кредиту для цих останніх; в) при землепорядкуванні працювали на шкоду колективів і форсували диторські господарства, очевидно індивідуальні, та саме робили при переселюванні; г) у ділянці тваринництва (годівлі худоби) вели руйнуючу політику, вводячи саботаж у різні, беконні фабрики і т. п. Вони змарнували нібито сотні тисяч штук худоби; д) у сільсько-господарському шкільництві робили все, щоби підготувити контрреволюційні кадри серед „низових агропрацівників“; ж) у сільсько-господарську літературу вводили теж свою контрреволюційну ідеологію, яка накоїла багато шкоди комуністам.

Ось і всі конкретні заміти проти обвинувачених. Яка буде їх доля — не знати. Чи й їх дорогою всяких обіцянок і переговорів за ціну збереження їхнього життя заставлять на процес прилюдно каятись та признавати свою „злочинну“ роботу — побачимо. Але це все одно комуністам нічого не допоможе. Їх положення від того не поправиться, а число мучеників і героїв за справу визволення від страшної комуністичної диктатури значно побільшиться і найде в будуччині тим більше наслідників і не лише наслідників, але й мстників.

Позір! Купці, Промисловці і Ремісники!

На днях появиться перше число місячника „ДОБРОБУТ“. Цей місячник присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число.

Поодиноке число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10/II.

ляментарного трибуна на те, що він в ролі маршала союму мусить тепер проводити тим, об голові яких розтрискувалися колись найсильніші і найзнаменитіші громади його посольського гніву. І нині, рахуючи своїм партнерів, пізнає, мовляв, Дашинський у їх лицях усе те, проти чого гремів у найкращих днях своєї епопеї. А в рядах тих партнерів іде і той, хто ціле своє життя був невідступною тією Дашинського: Герман Ліберман, який тепер, на старості літ Дашинського, „розрісся, скріпився і вибував понад голову свого давнішого пана“, став, наче в казці Андерсена, „більше дійсним від дійсної постаті“.

На статтю „Газети Польскої“ дав маршал Дашинський з місяця відповідь у статті „Слово до валету“, пояснюючи цей заголовок французьким висловом „valetaille“, кажучи, що француз називає так „розлінухуваних галапсів у передкімнаті“.

У своїй статті маршал Дашинський заявляє, що перед зібранням нового союму в 1928 р. Славек через одного з послів відряджував його кандидувати на маршала союму, бо, мовляв, марш. Пілсудський буде зле ставитися до кожного контркандидата д-ра Бартеля. А тимчасом д-р Бартель після вибору Дашинського маршала прийшов до нього вже на третій день, грагулював йому і говорив, що він вибавив його з тяжкого положення, пропонував кредити на справлення меблів у мешканні сойм. маршала і намовляв, аби Дашинський їхав на свята до Кракова „сальонкою“, а не в звичайному перелі, „для необнижування поваги уряду“. А треба знати — каже Даш., — що д-р Бартель був годі віцепрем'єром, правою рукою марш. Пілсудського.

Потім Дашинський говорить, якто уряд марш. Пілсудського заповів у відручнім листі президента держави, що його бажанням є гармонійна співпраця властей держави, але чи це була правдива програма уряду, Дашинський не знає. Він знає тільки, що його програмою була і є до нині гармонійна співпраця уряду і союму. „Поки в Польщі — каже Даш. — не переможе фашизм чи комунізм, чи взагалі диктатура, поти демократія матиме впливи в Польщі, поти ця програма буде розумна і конечна“.

З черги марш. Дашинський оповідає, чому прийняв уряд маршала союму, а далі вказує

на ті важкі й ненормальні умовини, в яких союмові й сенатові приходилося працювати.

Про свою розмову в Бельведері з марш. Пілсудським каже, що вона відбулася на прохання марш. сенату Шиманського. Марш. Дашинський звернув увагу Пілсудському на початки кризи і на конечність створити більшість у соймі, аби сойм разом з урядом міг перетревати кризу без катастрофи. І тоді в Бельведері впали слова, від яких Дашинському зробилося недобре: „Я не давав працювати всім твоїм соймам“.

А далі Дашинський спиняється коротко на статтях і висловах Пілсудського і на своїй відповіді останньому і двом „свідкам“, яку він дав після того, як Пілсудський по памятній розмові з ним у соймовій палаті в дні 31. жовтня м. р. (в часі облоги союму соткою офіцерів) кинув на його адресу слово: дурень. „Моєї відповіді — каже Даш. — вони своїм дітям хіба не перекажуть“.

Далі місяця статті Дашинського присвячені народовій демократії, якої „ніхто не зробив такою спілленою і сильною, як саме потрапневна система“. І ця народова демократія ввійшла не тільки до потрапневних рядів, створивши справжню „четверту бригаду“, але й опанувала майже всю молоді середніх і вищих шкіл, а при найближчих виборах здобуде правдоподібно більше мандатів, як їх має тепер.

Окремо спиняється Дашинський на особі посла Лібермана, у якого підносить не тільки його польський патріотизм (служба в легіонах), але й його цивільну відвагу та звання „юриспруденції“ міністра справедливості в Польщі, яке то знання є „вартістю для чесних громадян часами просто неоціненою“.

При кінці заявляє Дашинський, що поки буде жити, буде сікти з рамени (як каже Жеромський) ошустів і виборчих насильників, карієристів, валетів і галапсів, що добралися до державних грошей, до влади, до впливів у службі одної людини, хочби зі шкодою, зі зубожінням і з розпукою величезної більшості населення держави.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

II. Причина цих заміток.

Хоч того самого, але в друку миску.

Намірені замітки з нагоди нового правопису будуть міркуваннями дилетанта, осміленого лектурою офіціальних „правописних правил“. Коли ці „правила“ є твором фахівців, то таку фаховість можна придбати за місяць-два, після прочитання кількох фільольогічних книжок. Істне мінімум фільольогічної грамотності, хоча би вона була лише механічно засвоєна, коли її протиставити патентовану вченість фільольогів, що мають усе, крім почуття літературної мови.

Таке мінімум приневолений здобувати не один із нас у своєрідних галицьких обставинах, де нема не то установи, а навіть людини, до якої можна би звернутись за радою у справах мови. Поодинокі члени фільольогічної секції „Наук. Т-ва ім. Шевченка“, коли питати їх про деякі сумніви — відлекуються, що вони — не грамматики. Два наші справжні грамматики — в Празі; Київ і Харків далеко. Ось головне виправдання цих безпретенсійних рефлексій.

Вони не мають наміру бути чимсь більше, як відповіддю на буденні сумніви; у своїй основі вони повторять принципи, зясовані краще та простіше у великих граматиках д-ра В. Сімовича і д-ра Ст. Смал-Стоцького. Якби фахові розвідки д-ра Ст. Смал-Стоцького*) були ві-

домі ширшому загалові, то може й зайве було би присвячувати новому правописові окремі фейлетони. Та ширший загал не потребує завіси ширшого викладу; тому й без балакучості тут не обійдеться.

Незалежно від факту, чи хто з нас є професійним граматиком чи ні, попадає у таку трясовину, що відчуває потребу злати собі справу з вигляду деяких рідних слів, яких мусить уживати щодня на папері. І наша преса потребує відповіді на всілякі здогади різних читачів: чому вона досі не прийняла нового правопису.

Новий правопис виходить надто часто поза рямці нормування писаних знаків і входить у царину живої мови. Справа правопису чи мови? Неодноразово робітник пера мав протягом останніх літ неодну гірку хвилину, коли ставив собі питання, зупинившись при писанні. Одних дратувало те, що наша літературна мова йде вперед із швидкістю революційних реформ, других те, що її зверхній одяг нагадує своєю сорокатістю що-раз більше від партизанської революційної армії, де однострій витерлася і світять дірами та латками, а серед них що-раз більше „дивальників“, убрань усього колару й якості.

Зверхній одяг мови — правопис перший звернув загальну увагу на факт, що вона переходить внутрішні зміни і що старий офіціальний однострій стає за тісний і тріщить.

Дарма, що між нами й Радянською Україною станув китайський мур, вищий і сильніший, ніж між якимисьбудь іншими двома ворожими державами в Європі, єдність літературної мови й культурної традиції вистачала. Галичани, розуміючи вагу Великої України для розвитку мови й літератури, стежили за стихійною силою наддніпрянських братів, що робили подвиги гідні зусилля, щоби протиставитись могутнім впливам російської мови і щоби дістати її в прогати розвитку.

Громадське й особисте.

Ще з приводу відносин в кооп. „Українське Народне Мистецтво“.

Одно зі злободенних питань нашого громадського життя під теперішню хвилину — це питання політичності чи аполітичності наших культурних і господарських організацій. Як дуже ця справа в нас тепер актуальна, як дуже вона стала пекучою, про це свідчать не лиш позірні, які відбуваються внутрі деяких наших установ та яких тереном є значально загальні збори, але й низка статей, що останніми часами появилися в нашій пресі про те, в яких межах має бути збережена аполітичність національної установи (наприклад стаття М. Галушницького п. з. „Політика в освіті, чи освіта в політиці“ „Діло“ ч. 87 з 20. квітня ц. р. та стаття В. Павлюковського п. з. „Salus nationis — suprema lex“, „Діло“ ч. 105 і 106. з 15. і 16. травня ц. р.). Цієї самій справі, а саме питанню, які прояви псевдополітичності треба побороювати, як протинаціональні, присвячена була по суті й моя стаття п. з. „Що є і що не є політикою“, поміщена на сторінках „Діла“ з 29. і 30. квітня ц. р. Писала я її з приводу деяких нездорових явищ в нашому жіночому світі, писала її на тему ідеологічних течій і настроїв серед деяких кругів нашого жіноцтва, зокрема на тему політичного обличчя журналу „Нова Хата“.

І ось у відповідь на цю мою статтю появилася „спростування“ Управи кооперативи „Українське Народне Мистецтво“ і редакційної коллегії „Нової Хати“ („Діло“ з 20. травня ц. р.). Авторки „спростування“ послуговуються дуже своєрідними методами полеміки, котрих льогічну й етичну вартість оставляю осудові безсторонніх читачів. На мою статтю, утримувану в ідеологічній площині та побудовану на фактах (а саме на цитатах з „Нової Хати“ та на деяких моментах з дискусії на Загальних Зборах кооперативи „У. Н. М.“), яких ніяке спростування опрокинути не може, відповіді між іншим і нападами на мою особу.

Управа кооперативи „У. Н. М.“ і редакція „Нової Хати“, щоби відвернути увагу від своїх яскравих помилок, стараються звести дискусію на чисто особистий шлях і викликати у посторонніх людей ілюзоричне враження, немов то я веду якусь „кампанію“ проти тих установ. Коли тимчасом моя стаття була подиктована найкращими інтенціями і почуттям громадянської відповідальності за долю жіночих національних установ (бо за такі установи вважала і вважаю кооперативу „У. Н. М.“ та її журнал), при чім звертала увагу на деякі аномалії, що на мою думку, не погоджуються в принципі з характером і призначенням національної інституції.

Повторю ще раз: не йде тут про особисту справу і не мала я наміру „знищити“ кооперативу „У. Н. М.“ та видавничий нею журнал. І не з кооперативою „У. Н. М.“, а з інтернаціональними впливами в ній я боролася і буду боротись. Чи

Сила й краса нашої літературної мови зродилася не на галицькій землі. Коли ми в перших місяцях великої революції були горді, що можемо своїм наддніпрянським братам підлати вагоник шкільних підручників і фільових книжок, то ця гордість була швидко проминяючим почуттям. Галичани, що почали оживатись у духа рідної мови на українських степах, хутко доглянули, що вони не мають у себе нікого, кого могли би поставити поруч таких знавців народньої мови як Шевченко, М. Павлик, П. Куліш, О. Стороженко, П. Мирний, Гринченко, Нечуй-Левицький чи М. Коцюбинський.

Факт, що в Галичині ми розмовляли, читали і писали урядові папери рідною мовою, не казав ще нічого про її вартість. У цій мові, як небагато виявлялось, було безліч чужо-московських слів, які роками видавалися нам чисто українськими, було безліч живцем перекладених із польського, які можна було заступити іншими рідними нам невідомими, словами, — а дух рідної мови, якого ми володіли плавно, терня невідомо від готових пуг польської бюрократичної термінології, складні і стилістики.

З менту, коли на Великій Україні появилася тамошні оригінальні підручники і пішла інтенсивна праця з всіх дільних знання, ми почали що-раз живіше очищувати свої москалізми, польонізми, провінціалізми й локалізми. Неодноразово тернів і верот, аживаний у Галичині, шавшов у літературну мову Великої України і щойно тоді став загально національним. Неодноразово попадало нині вряди-годи на сторінки радянської преси і в літературні твори на преселике наше адивування, коли він такий чистий польонізм, як „бююмерство“, „золіру“, „скутот“.

Незалежно від якихсьбудь політичних пересвідчень, орієнтацій чи демагогічного взаємного насвітлювання поглядів (такого модного в теперішній добі!) — ніхто, хто орієнтується

*) Головно маю на увазі: рецензію на „Нариси з історії української мови“ Огієнка, „Українська літературна мова“, „Найближчі завдання славистики і українистики“, „Мягкі і тверді голосіви“, „Звідомлення акад. Кримського про правописну конференцію“, „Грамматика в школі“.

Торжественне посвячення

доміанки „Рідної Школи“ у Дрогобичі відбу-
деться дня 9. червня у прийві Іх Преосвя-
щенства Епископа Йосафата Коциловського.

ПРОГРАМА:

- 9:30 — 12 Архієрейська Сл. Божа в Церкві св. Трійці.
- 12:30 — 2 формування походу і похід на плаюм біля будинку „Рідної Школи“ при вул. Сніжній.
- В год. 2-йй посвячення і вписи до Золотої книги.

До ласавих жертв й участі у святі запрошуємо всіх практиків „Рідної Школи“ 2—3

дати ще десятки інших фактів, якщо редакція „Н. Х.“ (навіть у статтях з ділянки літературної критики) стояла на антинациональному становищі. І хоч я не сумнівалася і ніколи не сумніваюся в чистоту національного світогляду і почування більшості членів кооп. „У. Н. М.“ та більшості П. „Надзірної Ради“, хоч вважала би нісенітницею підозрівати такі одиниці, як напр. п. дир. І. Макух-Паванковську, що вони хотять з найменшій мірі відхилити „Нову Хату“ від націон. платформ, так з другого боку тверджу рішучо, що і в кермуючих органах кооп. „У. Н. М.“ і в редакційній колегії „Н. Х.“ є одиниці „з роздвоєною душею“, а навіть такі, що належать до інтернаціонального табору.

На ті нездорові відносини в кооп. „У. Н. М.“ звернули увагу не лиш жінки, але й ширше громадянство і з приводу них мені, як голові „Союзу Українок“, доводилося не раз в останньому році чути докори з боку громадських діячів, належних до різних політичних угруповань.

Не хочу надуживати терпеливості шан. читачів подрібним опрокидуванням всіх неправдивих тверджень „спростування“ та виказування всіх суперечностей, що в ньому містяться. Так само не бажаю сходити до рівня, який загорки спростування надають полеміці і тому не буду на особисті напади відповідати закидами особистого характеру. Але нехай мені буде вільно очиститися перед громадянством зі закиду, що я буцім-то тому не хотіла співробітничати в „Новій Хаті“, бо „польський конкурентний журнал „Свят Кобець“ платив мені в двох більший гонорар і що я в тому польському журналі свої статті містила“ (уст. 12. спростування).

Не знаю, про які мої статті в журналі „Свят Кобець“ говорять авторки спростування. Мені відомо, що ще тому п'ять літ, коли я, як учителька, не займала експонованого громадянського становища, поміщено в названому журналі дві статті з циклу моїх викладів з ділянки психології дітей в дошкільному віці, які я читала на державних учительських курсах і то без мого підпису. Ось і ціле моє мнєне співробітництво в журналі „Свят Кобець“ полягало на цьому, що я не протинилася надрукувати ці мої лекції.

В „Новій Хаті“ я не співпрацювала, бо вважала для себе неможливим бути співробітницею журналу, якого редакція переводила політику скрайно протинну до моїх поглядів і навіть намагалася переводити в статтях коректуру політичного характеру. Коли я в 1928 р. дала до „Нової Хати“ статтю про мою поїздку на закордонні конгреси, редакторка „Нової Хати“ п. д-р Фуртак-Держак хотіла счеркнути з неї слідуєче речення: „Як українська націоналістка я бачила з найбільшою радістю, що значіння української справи росте з дня на день“. Головно про початок речення: „як українська націоналістка“ вона довго зі мною спорила. На тім і покінчилася моя співпраця в „Новій Хаті“.

Під кінець зазначую, що тема, порушена в цій статті, виходить далеко поза межі особистої полеміки. Вона торкається таких засадничих питань, як справа партійної приналежності одиниці та її громадська праця, як співпраця одиниць з ясно скристалізованим політичним світоглядом з т. зв. „безхребетниками“ та взагалі течія в українському громадянстві під теперішню хвилю. Вважаю, що зводження дискусії на особистий шлях забирає хіба зайве місце в газеті тому, що не може выяснити тих незвичайно важливих питань. Найболючіше в цій справі є те, що до такого викривлювання питання прикладають руку й одиниці, які належать безумовно до національного світу, а які видно в наслідок якогось трагічного непорозуміння, замість уздоровлення згаданих установ, причиноються до скріплення там позицій анаціональних елементів.

Це чергова аномалія нашого теперішнього громадського життя.

Мілена Рудницька.

ЧИ ВИ вислали вже 5 зол. на передплату „Діла“ за місяць червень ц. р.? — Дня 15. червня ц. р. в 6-йй год. вечором замикаємо листу учасників льосування нагород. — Пізніші вплати не будуть узгляднені.

В безконечній черзі...

СПРАВА БОМБОВОГО ЗАМАХУ НА „СКІДНІ ТОРГИ“ ПЕРЕД СУДОМ.

Семого дня розправи переслухано як свідків функціонерів „Східних Торгів“.

Зізнання Марії Штрайтівної.

Як першу переслухано Марію Штрайтівну, 21 літню польку, родом із Миколаєва, замешкалу у Львові. Вона зізнає: Як урядничка в бюрі запрошеня „Східних Торгів“ критичного дня працювала як звичайно в своїй канцелярії, нагло почула страшний гук, щось наче вдарило її по голові і вона втратила притомність. Коли отямилась, побачила, що вона поранена на цілім тілі, її відвезено до лічниці, де пролежала 3 місяці. На чолі в неї досі видно шрам від поранення, твердить також, що від часу випадку з бомбою, вона глуха на праве вухо і лікарі ствердили ушкодження барабанчика.

Злобні особи знесміж дубляки, які особисто знають Штрайтівну, перашіптуются, що вона була глуха на праве вухо і перед вибухом бомби.

Предсідник трибуналу конфронтує Штрайтівну з усіма обвинуваченими по черзі, щоби вона пізнала того молодого чоловіка, який перед вибухом бомби був у її бюрі, телефонував і випитував про безплатні білети. Свідок оглядає всіх обвинувачених, але не пізнає нікого.

Прокуратор Ліпш випитує Штрайтівну про теперішній стан її здоров'я. Предсідник трибуналу твердить, що Штрайтівна „ціла покерашована“, що серце в неї ослаблене, нирки хорі від поранення, лікарі ствердили попарення третього ступня її грозилася смерть, лікарі урятували її майже чудом.

Оборонець д-р Футима заявляє, що лікування його клієнтки коштувало 500 золотих, окрім цього вона через це поранення втратила заробток до 150 зол. місячно. Оборонець домагається відшкотування для Штрайтівної.

Свід. Софія Ротівна.

Далі зізнає Ротівна, панна в дуже поважнім віці, касієрка „Східних Торгів“. Вона пригадує собі, що до її бюра прийшов якийсь молодий пан, представився чемно імям Реттера і просив переховати в бюрі його валізу, яку мав вечором відібрати.

Ротівна вишла до бюра книговодства і залишила біля свого столика Штрайтівну. Про валізу, залишену якимсь паном, вона забула. Нагло почула страшний дет.націо, побачила, що з вікон вилетіли шоби.

Предсідник трибуналу конфронтує свідка з обвинуваченим Бідю, питаючи, чи це він приніс валізу. Ротівна не пізнає Біди і зізнає далі: Від вибуху бомби вивалились двері, частина стелі упала, дошки з підлоги були ушкоджені. Заалармовані лежачу сторожу, покликано рятукове поголівля.

Предсідник трибуналу: Пане Біда, при конфронтації на поліції ви признались, що дали валізу Ротівній і що пізнаєте її. Шож ви на це?

Обв. Біда: При конфронтації я так говорив як при слідстві в поліції, бо боявся нових побойів, але я валізки не носив і не давав панні Ротівній.

Прокуратор Ліпш: Панно Ротівно, чи тепер не пізнаєте по голосі пана Біди, що то той самий пан, який дав вам валізу?

Свід. Ротівна: Ні, не пізнаю.

Прок. Ліпш: Пане Біда! Ви признались, що були на „Східних Торгах“. Скажіть, чого ви там крутились?

Обв. Біда: Я мав там стрінутись з одним промисловцем, якого прізвища не можу виявити.

Прок. Ліпш: Ви ж зізнавали, що говорили з панною Ротівною і витали її про безплатні білети вступу?

Обв. Біда: Я говорив з панною Ротівною,

О П Е Р А Т О Р 1871 16-18
Д-р Д. Сассовер
ЛьВІВ, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38 51
Хірургічні недуги. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

бож мусів я чимсь оправдати свою візиту в її бюрі, де я шукав промисловця. Там хіба на рандку з панною Ротівною я там не ходив.

Прокуратор: Очевидно! Канцелярія на рандки не надається.

Далі вивязується довша дискусія в справі осіб, яких Біда мав бачити при підвечірку в бюрі, де була Ротівна і ще якась блондинка.

Обвинувачений Біда твердить, що бачив якусь блондинку, яка пила чай, але то не було в день вибуху.

Свідок Ізабелля Ценська.

Цей свідок, молода пристойна блондинка урядничка „Східних Торгів“ підчас вибуху була в бюрі протоколів. Вона думала, що то вдарила грім, побігла до кімнати, де була Штрайтівна і побачила її окривавлену, поранену, майже мерту, бо все її убрання було пошарпане вибухом бомби.

День перед вибухом бачила якогось блондина, який крутився під її вікнами, мав пригноблений вираз лица і це звернуло увагу свідка.

Предс. трибуналу: Пане Біда встаньте! Панно Ценська, чи цей пан крутився у вас під вікнами?

Свідок: Так, цей пан! Я пізнала його переа слідчим суддею до убрання.

Предс. трибуналу: Панно Ценська, прошу скинути капелюх, ми хочемо бачити, чи ви блондинка.

Свідок (скидає капелюх.) Я блондинка, пан Біда міг мене бачити при підвечірку, при слідстві пан Біда признався, що бачив блондинку.

Предс. трибуналу: Ви сказали, що цей пан, який крутився у вас під вікнами був блондин, а пан Біда рудавий, трохи шатин.

Свідок мовчить.

Так само щодо години, коли Ценська бачила блондина на „Східних Торгах“ виявляються протиріччя і обв. Біда підкреслює це, що свідок раз зізнає, що то було в год. 2. раз у 4. а раз в 6 години.

Оборонець д-р Ганкевич: Ви, панно Ценська, зізнавали при слідстві, що той підозрілий чоловік під вікнами звернув вашу увагу кригнулим виразом лица, а тепер говорите, що пізнали Біду по убранню. Ви говорили, що той чоловік був блондин, високий ростом, а пан Біда не блондин і не високий.

Свідок не вміє выяснити цих протирічностей. Оборонець д-р Старосольський: У своїх зізнаннях ви твердите раз, що чоловік під вікнами мав ясне убрання, а раз, що темне. Якеж було вкінці це убрання?

Свідок плутається, а обв. Біда твердить, що на „Східних Торгах“ мав темне убрання, а свідок каже, що ясне.

Свід. Адам Свежавський.

Адам Свежавський, книговодчик „Східних Торгів“ зізнає, що перед вибухом бачив біля свого бюра рудавого молодого пана з паличкою і валізкою в руках.

Предсідник трибуналу (показує на обв. Біду) Чи то був цей пан?

Свідок: Дуже можливо, подібний: вищий від мене, рудавий.

Далі виявляється гостра перепалка між предсідником трибуналу і обвинуваченим Бідю. Обв. Біда протестує проти перекручування його зізнань, але предсідник трибуналу успокоює його: „Сидіть, пане, тихо, не протестуйте, бо як я запропестую, то вам буде від того трохи гірше“.

Переслухано також свідків Софію Стеауру і Станіславу Шкельську родом з Київля, Стефанію Мерерівну і З. Шмермана, які не пізнали нічого нового.

Поліція говорить.

Після перерви зізнавали два постерушков львівської поліції, Юзеф Фльорек і Владислав Лопата. Після вибуху бомби, яку ніс Терещук вони явились на місце випадку й арештували щогож Терещука. Обидва свідки широко описують випадок із Терещуком, який вже відомий із преси та акту обвинувачення.

Зізнання директора „Східних Торгів“.
Директор „Східних Торгів“ Збігнев Оржеховський у своїх зізнаннях признався, що поліція знала наперед, що на „Східних Торгах“ буде замах УВО та остерігала його в цій справі кілька днів перед самим вибухом бомби. Позатим зізнання цього свідка нічого нового в цю розправу не внесли.

„Молоко“ ВІДЖИВЧА ЧОКОЛЯДА А. ПЯСЕЦЬКИЙ С. А. КРАКІВ.

Замовлення приймає „Народна Торговля“, Львів.

2218 1—10

Червеність шкіри

Дук та лиця радикально усуває сніжнобілий крем Леодор, який надає шкірі матовий відтінок, такий характеристичний у гарних і елегантних пань. Спеціальною прикметою цього крему є рівнож те, що рівночасно дуже добре надається як знаменитий підклад під пудер. Перфума крему Леодор нагадує пахощі свіжо зірваної китиці фіалок, рож, бозу та конвалій. Улюблені ці пахощі є отримані разом у кремі Леодор. Можна дістати у перфумеріях та дрогеріях.

2159 2—?

Димісія мін. Юзефського.

Ген. Складковський його наслідником.

Дня 3. червня президент держави підписав декрет, яким приймає просьбу міністра внутр. справ Юзефського в справі його димісії. Рівночасно іменував ген. Складковського міністром внутр. справ.

Юзефський займе знову становище волинського воєводи.

Вибори у вересні?

У Варшаві кружляли чутки, що 22. червня появляється декрет про розв'язання союму. Вибори відбулися би в вересні.

Митр. Шептицький у мін. Юзефського.

Польські газети повідомляють, що дня 3. п. м. мін. внутр. справ Юзефський прийняв на довшій аудієнції митр. Шептицького. Конференція, як вважляють агадани часописа, є продовженням важних нарад із міністром внутр. справ, які відбулись від довшого часу, а після яких треба сподіватися важних держ. актів.

Після рев. замаху в Ужгороді.

Пат. повідомляє, що після невдалого замаху в Ужгороді на архидіакона Шабова арештували там крім атентатчика Татинця ще 4 людей, м. п. жінку місц. адвоката Новаковську, родом зі Львова. Вона нібито є гол. пружиною замаху. Татинець зізнав, що замах виконав із патріотизму, та прихильник незалежної України, а противник москвофільського режиму, якого репрезентантом був Шабов.

Злодії задушилися в копальні.

Два злодії з Рави Руської, 25-літн. Домбек і 18-літн. Матишак опинилися перед поліцією в старій шибі копальні вугля в Нивах (пов. Рава Руська). Оба вони вдушилися двокинем угля. Тому, що злодії скрили там крадені речі більшої вартости, вислано на місце воєн. сторожу з противаговим апаратом. Не устоявши нічого, бо один сторож міг бути в шибі не більше півхвилини. Пов. команда поліції, щоб не допустити до дальших нещасливих випадків, поручила Мих. Матишаків в Ниви, на якого ґрунті є шиб. зарпаті його землею.

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 154

— Ювілей С. Черкасенка. Український Соціологічний Інститут у Празі при участі місцевого Т-ва Письменників і Журналістів, Українського Громадського Видавничого Фонду, Праського Відділу Робітничого Союзу влашто-

вує 7. червня ц. р. в 4. год. в помешканні Народного Сміховського Дому (Smichov, Zborovska tr. 29, Kurasky rokoj). Святочну Академію з нагоди 25-ліття літературної діяльности письменника Спиридона Черкасенка з таким порядком денним: 1) Відкриття і вступне слово. 2) Проф. д-р С. Русова — Черкасенко — як людина. 3) Проф. д-р Л. Білецький — Шляхи творчости С. Ф. Черкасенка. 4) Привітні.

— На розбудову Нац. Музею вплатили: по 200 зол. Т-во „Дністер“ у Львові і „Беларускае Науковае Товариство“ у Вильні; 100 зол. д-р І. Кміщевич; по 20 зол. Іван Бачинський і Архимандрит Полікарп; 10 зол. А. Заяць; по 5 зол. д-р Г. Стецюк, парохія Красне Т., оо. А. Тимкевич, І. Ярославич, І. Сенишин, Ю. Шуплат А. Филевич і М. Могильняк; по 3 зол. оо. С. Шпіцер і В. Мандрусак, Т. Назарчук; 2 зол. о. В. Кончило і 1 зол. С. Гаванський.

— Продовження Загальних Зборів „Кооперативни Український Театр“ у Львові призначене на 5. червня в год. 5. попод. у салі „Бесіди“. На черзі дня справи першорядної ваги, такі як придумання засобів для розвитку живого театру і проект будови театральної салі у Львові.

— 3 львівських трагедій. На закритті від віка на повісився у Львові 64-літній мушкетер Йосиф Гартлеб, з розпуки, що не міг заробити на прожиток; він мав невдачну професію: був стрижем собак. — 50-кілкалітній домашній сторож Ігнатій Болібух підрівав собі бритвою горло з розпуки, що мав неспинні конфлікти зі своїми дітьми.

— Польський письменник помер у нужді. У Кракові помер польський письменник Фр. Пік, що писав під псевдонімом Мірандоля. Він перекладав теж із чужих мов. Помер у скрайній нужді, а три дні перед смертю його викинули з хати. Смерть заскочила поета на барлозі в добрих людях. Магістрат хотів помогти поетові та признав йому за допомогу на два дні перед смертю. Поет її вже не одержав. Родився Мірандоля в Корооні 1871 р.

— Арабська історія. У польській пресі находимо таку інформацію: До Радома приїхали арабські купці на закуп зброї і щоби навязати ближчі торговельні зв'язки з Польщею. Після побуту в Лодзі, де оглянули текстильні фабрики, виїхали до Гдині, де допильнують висилки купленої зброї. Для якого вжитку має бути ця зброя невідомо.

— Ріжні вістки. Від 1. червня всі турецькі уряди починають писати новою латинською азбукою. — У Лондоні зливаються два великі денники „Дейлі Кронікл“ і „Дейлі Нюс“; від вини вони звуться „Дейлі Нюс енд Кронікл“; під цією новою фірмою вони ліквідують 1800 урядовців, а рахують на 1 міль. передплатників. — У Нью Йорку починає свою працю найбільший банк світа з капіталом 2400 міль. дол. — На півдні Франції прийшло в деяких містах до гострого конфлікту між Т-вом охорони звірят, що виступає проти боротьби биків і між населенням, яке є за боротьбою. — У Шікаго оживають бандитські напади. Останньої неділі виїхало з готелю „Маннінг“ велике авто, що мало кулімет і бандити, які сиділи в ньому вбили в ресторані три особи, а дві ранили.

Зі спортивного життя.

День Українського Спортовця в Перемишлі.

Дня 29. травня ц. р. відбувся заходом У. С. К. „Беркут“ у Перемишлі День Українського Спортовця. У програму входила легка атлетика, відбиванка і кошківка. Легкоатлетичні змагання стояли на досить високому рівні, коли взяли під увагу початок сезону. Розчарувала

тільки публіка, бо на змаганнях було яких 100 осіб.

Легка атлетика: I. Біг 60 м.: 1) Мартинович 7.6 сек., 2) Грабець, 3) Качор. II. Біг 100 м.: 1) Грабець 12.3 сек., 2) Козак, 3) Мартинович. III. Біг 800 м.: 1) Гірний 2:18.8, 2) Комаровський, 3) Грабець. IV. Скок у довжину: 1) Грабець 5.57 м., 2) Козак 5.47, 3) Малиновський. V. Скок у гору: 1) Дмитришин 1.53 м., 2) Опока 1.48, 3) Малиновський 1.43 м. VI. Стусан кулею: 1) Козак 10.79 м., 2) Романець 10.72, 3) Копистянський 10.05. VII. Мет диском: 1) Козак 33.34 м., 2) Романець 28.38 м., 3) Копистянський 27.78 м. VIII. Мет ратищем: 1) Козак 43.70 м., 2) Копистянський 37.32 м., 3) Ковальський 36.81 м.

Змагання у відбиванні: Беркут—Сокіл закінчилися 30:22 в користь Беркута.

Змагання в кошківці: Беркут—Сокіл 32:12 в користь Беркута.

Перегонн лодок.

Дня 9. червня ц. р. влаштував У. С. К. „Беркут“ у Перемишлі перегонн лодок на Сяні. Віддал 15. км. Перегонн будуть відбуватися 7 і пів км. проти бігу ріки і 7 і пів км. з бігом ріки. Обсада лодки — 2 особи. Участь візьмуть „Луг“ і „Сокіл“ з Перемишля.

Ярослав. ОГНІСКО—СЯН 5:1.

Сян був рівнорядним противником Огніска, але програв через брамкаря. Управа Сяну не повинна робити експериментів підчас мистецтва, вставляючи нових гравців. Суддя п. Станьчик.

Стрий. ПРОЛОМ—СТРИЯНКА 0:4 (0:2).

Мист. Б-кл. (29. V.) Грачі Пролому, змучені дорогою, грали нижче своєї звичайної форми. Воратар не мав свого дня. Суддя п. Серафін.

Станиславів. ПРОЛОМ—ГАКОАГ 3:1 (1:0).

Мист. Б-кляси. (1. VI.). Склад: Струтинський, Росяк, Павловський; Гусак, Бриндзей, Гаврилів, Ліськевич І., Демянчук, Маруляк, Кернякевич, Моклович. Перша виграна Пролому в мистецтві, і то виграна над найсильнішою Б-клясовою дружиною, до того вповні заслужена. Ціла одинацятка грала дуже амбітно і з посвятою. Перші хвилини гри приносять обоюбітні атаки, при чому Гакоаг частіше напирал. Грачі Пролому працюють з усієї сили і така гріз вдержується до 40 мін., коли то Струтинський боронить карного, 45 мін. приносить карний до Гакоагу. Моклович плясує мяч гострим стрілом в ріг. Другу половину починає Гакоаг, змагаючи до вирівнання. Владється йому це в 19 мін. Та Пролом не опдає на силах, а дальше атакує. Гакоаг також змагає до побіди. Настають хвилі непевности й напруження. Мяч вандрує від одних воріт до других. Та більше щастя має Пролом. Моклович здобуває 2 воріт, встановлюючи вислід. Гакоаг, захоочуваний своїми симпатиками, напирал на ворота Пролому. Але без успіху: всі атаки кінчилися на лінії оборони. При стані 3:1 кінчить суддя п. Брах змагання. Видців коло 800.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
Середа, 4. червня, год. 8:00 веч.
Кінець мандрівки (вист. Й. Венджина).
Малій Миський Театр:
Середа, 4. червня, год. 8:00 вечором
Пал Топаз.
Цирк Станевських (площа Бема):
Середа 4. червня, год. 4. попод і год.
8 веч. дві атракційні вистави.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Нічна вярта“ (з Білі Дов, на осн. повісти Калод Фарера). Вийши з оп. „Жидівка“.
КАСІНО: Анастасія. Озеро коханця.
КОЛЬОСЕЙ: Парада жовірітків. Комедія.
КОПЕРНИК: Пат і Патахов у ком. Зачарований килим і „Несподіванка“.
ЛЕВ: Пригода одної ночі.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Біла княжна“ (Поля Негрі). Осміх Варшави.
ОЛІВ: Людина з юрби.
І АЛ. С.: Звукова фільма: „Отруйник“ (із Конрадом Файтом) Припад Моажухна у Варшаву.
ПАН: Козак.
ПАСАЖ: Гасина затата. Одноднєвний пльаз.
ПРОМІВ: Любовний шепіт ночі.
СТИЛЕВЕ: „Кровава бунка“ і Колаі Мур.

ФІАТОМОРГАНЯ: Чорне доміно (Гарі Лідке).
ХИМЕРА: Жертвенна ніч.
УТІХА: В палтах мовтих чортів. Ріф варешті сам!

Програма радіо.

Четвер 5. VI. 1930.
ЛьВІВ (785,1) 17:45 Концерт з Варшави. 19:10 Всячина. 20:30 Концерт з Вар-

„Сміх Землі“

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла“ Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — 1:50 зол., з порученою пересилкою 2 10 зол. —

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ш.дд. 143.322</p> <p>Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.</p> <p>Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем.</p> <p>Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:</p> <p>Місячно 5'00 зол. Чвертьрічно 15'00 „ Піврічно 27'50 „ Річно 55'00 „</p> <p>ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді, Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7'50 зол., Німеччині 7'50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова- ччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Бол- гарії 7'50 зол., Астрії 7'50 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкерні: 29-26.</p> <p>В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ- СТРАЦІІ.</p> <p>ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
---	---	--

Більшовицький макіявелізм.

Глюссі до процесу „Спілки Визволення України“.

(Кореспонденція з Відня.)

Відень, 1. червня 1930.

Не дається ні скрити ні заперечити, що харківський процес викликав у кожного свідомого українця початково здивування, а відтак несмак та спричинив сумні рефлекси над тим, яка будучність жде нас, коли моральна депривація, що її більшовики плекають серед безкритичної сірої маси, поширилася і на такі крути, до яких належать такі відомі люди як Єфремов, Ніковський, Чехівський, Черняхівська-Старицька, Гермайзе й інші.

Цей же містифікація ні обман, хоч як нам хотілось би у те вірити, що близькі і рідні нам по національній ідеології люди „вионали“ перед „пролетарським судом“, що „із політично діяльність протягом останніх десяти років була контр-революційна й шкідлива для держави трудящих“ (Єфремов), що „СВУ — це спілка помовлення України“ (Чехівський), що „хай знає радянська суспільність і гам за кордоном, що так каляти нас ніхто примусити не міг. Ми каляли з щирого бажання вбити до кінця контр-революцію“ (Ніковський), що „я жимово працювала в інтересах ворогів трудового народу“ (Черняхівська-Старицька), що „я засуджую свою контр-революційну діяльність і коли буде визнано, що я можу працювати, то я доведу щирість моїх зізнань“ (Гермайзе) і т. д.

І станули ми перед болючою для нас загадкою, якої ніхто досі не береться розв'язати, хоч кожний з нас відчуває, що ті „каяття“ великої більшості обвинувачених видобули з них більшовицький макіявелізм якимсь чортівським підступом.

Отримавши щойно тепер певні інформації у цій справі з Харкова, вважаємо нашим обов'язком розкрити прилюдно цілий шантаж у харківському процесі.

Мимо дещо незручної і необережної стилізації „Записника“ Єфремова, який викрали йому агенти Чеки, обанувачені боронилися у початках слідства дуже зручно й розумно: „Коли ми стреміли до звільнення України зпід опіки Москви і хотіли її зробити справді самостійною республікою, то в тому нема ніякої провини і годі нас за те карати, бо ми тільки користувалися правом, яке гарантує радянська конституція кожній союзній республіці, а тим самим і їх громадянам, бажати собі відокремлення української республіки від інших республік; закид, що ми хотіли визволити Україну при збройній інтервенції Польщі і Німеччини просто абсурдний, бо чейже тяжко нас уважати за таких політичних анальфаветів, щоби будували на фікції, що Німеччину і Польщу можна запрягти до одного воза; ми готовились на випадок упадку більшовиків, який, як ми надіялись, близький, хоч, що правда, були у нас академічні балачки про те, в який спосіб було б можливе цей упадок прискорити...“

У межичасі хвилі національного обурення та гніву з приводу того варварського знущання над квітом нашої української інтелігенції, заарештованим московськими чекістами для винищення свідомого українського елементу, понесли у всі закутнини, де тільки живе українська душа, а цей гнів-протест був такий могучий, що нищив цілий кількісний доробок більшовицької пропаганди між українцями, живучими поза територію Радянського Союзу. А й з Великої України, як тепер довідуємось, понесли до Москви голоси остороги перед „застосуванням найвищої міри соціального захисту-розстрілу“, хочби тільки до кількох обвинувачених, бо це може викликати просто катастрофальні наслідки. Цей загально відома на Україні гайна, що найвищі судді, не виключаючи самого Прихолька, не мали відваги ані охоти бути катанами „своїх“.

Для більшовицьких потентатів у Москві стало ясно, що з огляду на пануюче на Україні розярнення з причини релігійних переслідувань і безглуздої насильної колективізації та з огля-

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто Почтової Шкаллиці ч. 143.467).

як Центральна Каса українських кооперативів приймає вклади ощадності, забезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу.

ду на зручну протестаційну пропаганду українських націоналістів за межами Радянського Союзу, до якої приєднались також симпатичні більшовиків і навіть півбільшовиків — не можливо буде вдоволити бажанню численних зборів „трудящих“, які домагались поголовної карі смерті для всіх обвинувачених. Ситуація стала просто невинною, бо агітація серед „трудящих“ за „разни цих контр-революціонерів“ пішла вже за далеко і виглядало б, що „лагідний присуд це обя слабосильности і страху перед „буржуями“.

І комуністи, як знаємо, нашли вихід з того немилого положення. Обвинувачені оминули кару смерті, а відомий присуд оголошували комуністичні судді зі своєрідним жестом специфічної „благородности“. При чім вся радянська преса запевняла, що процесом рад. влада придбала собі великий капітал „серед трудящих“.

Але все те не може принести більшовикам тривкої користі, бо всякий обман і шантаж мусить вийти ранше чи пізніше на світло денне, а про ті всі містерії з „каяттям“ обвинувачених знало за багато людей, щоби це на дого могло залишитись тайною.

Сьогодні маємо вже певні дані з Харкова, що між верхівкою комуністичної партії й обвинуваченими велися за посередництва „своїх“ українських більшовиків ще в часі сацтва переговорів про помилування обвинувачених від „застосування найвищої міри соціального захисту-розстрілу“, який майже всім обвинуваченим „обовязково“ грозив, за ціну признання контр-революційности і шкідливости їх діяльности. І як запевняли обвинувачених „свої“ це „каяття“ мало бути тільки формальністю і залишитися — так сказати — у власній хаті та не грозити ніякою компромітацією для обвинувачених. Одне справа з „каяттям“ не йшла так лег-

Виїхати спокійно на вакації

можете лише тоді, коли забезпечите свої

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові вул. Руська ч. 20.

ко, як цього сподівались більшовицькі потентати. Саме менше відомі імена, як Шило, Лагуца, Страшкевич, Туркало й інші, а з відомих нам патріотів, Старицька-Черняхівська не хотіли йти на ніякі компроміси, а хитаючихся намагались переконати аргументацією, що більшовики ніколи не додержали умови, що це якийсь підступ і що якби навіть більшовики їх офіційно не присудили на смерть, то все одно вимордують кожного з них поодиноким, тихцем у короткому часі. Та більшість обвинувачених вирішила: рятувати життя, яке ще буде потрібне Україні, за ціну — як це думали — невеликої компромітації свого доброго імені.

Меншість пішла остаточно за більшістю, одноким непримиримим остав до самого кінця ГРИГОРІЙ ХОЛОДНИЙ, якого імя повинно бути записане золотими буквами на сторінках історії наших визвольних змагань.

Очевидно, більшовики і не думали додержати умови, що „каяття“ обвинувачених не піде далі в світ, і коли тільки обвинувачені далися змапати на більшовицьку хитрість і відкликали у слідстві, а відтак прилюдно на розправі свої „ереси“, то радіо рознесло їх встид і компромітацію по цілому світі.

Чи врятували вони тим своє життя — покаже будучина. Мабуть станеться з ними те, що передбачували ті обвинувачені, які радили не каятися, бо це врятує їх від більшовицької пимсти тільки на короткий час і тільки продовжить їх мука.

Ось і причини „каяття“ членів „Спілки Визволення України“. Одні тільки слід занотувати для пам'яті та передачі нещасним жертвам комуністичного суду, а саме: що врятувало їх від негайної смерті не те, що „оголосили повне каяття на суді“ як це сказано у їх присуді, а рішучий протест їх братів за межами СРСР проти червоного терору.

Галин.

Колись і тепер.

Думки про наш пластовий рух.

Я вже не раз мав нагоду доказувати, що австрійське середнє шкільництво не так ще давно було „деятликом“ на державних урядовців. Тому, що до студій правничих і вчительських, теологічних і медичних треба було середньої класичної школи, то уряд звертав найбільше уваги на гімназії. Навпаки так звані реальні школи трактував уряд по мачинному, не вимагав вступних іспитів, і туди йшла молодь, яка до гімназії не годилася. Про інші середні фахові школи ніхто не чув. Не було ще тоді і т. зв. виділовок. Для омивення усякого непорозуміння підчеркую, що говорю про „мої“ часи т. е. р. 1867 і в гору.

В гімназії клали найбільше вагу на класичну філосюфію і вчили її якнайбільше зі школою для природних наук і фізичного виховання молоді. Особливо про цей розвиток ніхто не дбав. А в класичних науках не звертали уваги на т. зв. „реалія“, з чого можна було найбільше скористати, лише на граматику. Цей відповідало плянові науки уряду. Урядовець повинен на класичних зразках навчитися гарного заокругленого стилю, бо він усе життя як урядовець мав писати і писати. То був кандидат на „кошпентову“ машину, а до того йому не багато треба знати природи. З історії вимагали знання дат пануючих, великих воєн і баталій. Історичні огляди... розвиток подій, наслідки тих подій, це навіть не треба знати людини, яка має запродати державі „публичного спокою і порядку“ душу і тіло.

У такій шкільній системі було ще одна затаєна ціль, щоби молоду людину виховати так, щоби, покинувши середню класичну школу, не буда до нічого більше спроможна, як стати кошпенто-

вим урядовцем, учителем, священником або лікарем.

Про фізичний розвиток ніхто не дбав. Навпаки: на тих хлопців, котрі поза школою виладували свою енергію на такі спорти як шилка, руханка, хованка, плавання, — дивились не радо.

„Вчися, вчися, вчися!“ в додатком такого пророцтва як те, що „підеш до шенця“, коли „не будеш вчитись“ Фізична праця була в погорді так, як у класичних народів, де вища наука була застережена лише для вольних, а фізична праця для невольників.

Через таке занедбання фізичного розвитку вироджувалася у шкільній молоді *фізичне ліниство*, таке любе, солодке... Довше спати, довше вночі почитати в березі який цікавий роман, солодко простягнутися — то розкіш.

Інші знову горбатили над книжкою, поувала очі, вшукуючи в словарі незнамі форми, щоби лише не прогрішитися проти мудрого наказу: „вчися, вчися, вчися“.

По лівій того солодкого ліниства йшло й домашнє виховання молоді. „Як найменше тертя і клопоту в житті!“ То був другий практичний ключ. Притадаю тут оповіданнячко з одної читанки для народних шкіл, про чомного Миколюця, який ваки зайшов у хату, то застукав легенько в двері, зняв шапку, а увійшовши, привитався зі всіми і всіх старших виділував по руках, а опісля став біля порога і чекав, поки до нього хтось із старших не заговорить, і не спитав, чого йому треба. А колиб так був ніхто його не спитав, то Миколюцько був би стояв біля порога довенько. Мабуть на тія самія лівії втворювалася найдур-

ліша пословиця, яку лиш дурний рутенець міг вдумати: „наперед не виривайся, позаду не лихайся, — середини тримайся“ — а друга найпошліша в світі: „покірне теля дві матери ссе“. Чи молодь вихована в таких моральних доктринах могла бути поступова, незалежна, ініціативна? Такі „Микольці“ будуть з життя посуватися та уступатися другим з місця, а по дві матери ссати будуть лише покійні телята, середняки ніколи не підуть вперед, бо нікому буде їх туди повести і вказати їм дорогу.

Третя частина тодішньої молоді, яка не могла заломити в собі молодечої енергії, старалася зма інстинктивно розвивати фізичний бік свого існування, і хоч була через те в пеласці у своїх педагогів за неприготування на час презентації чи версії — управляла хлопчачі спорти на власну руку без нагляду вчителів. Не можна було допроситися у якогось учителя прогулянки до такого розкішного місця, яким був „радлівський ліс“ під Самбором. Директори й члени не хотіли про так звану майку раз у рік. „Вчися, вчися, вчися!“

Щойно згодом шкільна рада завела у нас науку гімнастики. Та питання, чи то була наука, коли не була зовсім клясифікована. Та не уся молодь прийняла цю новість радо.

Ті, що над книжкою погорбали, яким м'язам зовсім сфляковатили, прийняли це як заколочення солодкого спокою. Ходили на вправи як за паншину, а мені не раз доводилось чіхатися в потлицю, як з мого відділу по першій півгодній вправ половина відділу втекла. Було на них жалуватися? Та перед ким? Учителем гімнастики був напівграмотний начальник міської огневої сторожі, а наші вчителі, хоч приходили на інспекцію під час вправ, то жаден з них гімнастиком ні раз не цікавився.

Отже самою гімнастикою не можна було досягти тої високої цілі розвитку молодого організму рівномірно.

„В здоровому тілі здорова душа“. Так воно повинно бути. Умовий розвиток повинен йти в парі з фізичним. Гімнастикою не всі мусіли займатися, деяким не хотілося заколочувати собі солодкого лінивства, а проте вона не вистарчала. Треба було іще щось вдумати, щоб до тої мети тудтство довести. І ця думка зродила безперечно ПЛАСТ. Пласт і руханка, то не все одне. Те друге є лиш одним із засобів пласту, до досягнення своєї високої мети. Пласт не має на цілі виховати акробатів, змагунів, боксерів, лише людей зі здоровим тілом і душею, характерних, здисциплінованих, солідарних, люблячих ближнього, свій нарід, і все те, що тому народові є святе та любе, котре в даній мент краще життя своє дадуть, а ж мали би поповнити і споганити свою душу яким санблячим ділом, котрі в кожнім положенні повинні собі помагати, з кожного положення знайти вихід. Це останнє дається обняти двома словами: прагматичність і порадність.

Другим побіч руханки середником у вихо-

Позір! Купці, Промисловці і Ремісники!

На днях появиться перше число місячника „ДОБРОБУТ“. Цей місячник присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число. Поодиноке число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10/16.

ванні пласту в таборове пластове життя. Там знають себе пластуни взаємно, там учать того, що їм в буденнім житті так дуже конче треба знати, щоб стати своєю громадянству пожиточним.

Але таборове життя нагадує життя касарняне, проти якого наші передові і то поступові люди недавно ще так дуже реконстрували. Таке життя мало бути по їх думці чимсь найгіршим. Воно було поневоленням моральним і фізичним, воно вбивало у молодій людині її індивідуальність. Для тих людей із тої причини навіть бурси не були побажані, бо в там заводилося касарняне життя.

Чимже визначається те касарняне життя?

А тим, що треба там жити після правильника і наказу командування. Треба в одній годині усім аставати та лягати спати, їсти, працювати, забавлятися, навіть проти волі когось осябника. Отже коли ті вимоги касарняного життя мають бути недобрі, бо вбивають індивідуальність людини, то добрим повинно би бути те, що я назвав вище солодким лінивством.

Справді не знати, що сказалиб на те наші померші антимілітаристи, якби вони повставали і побачили, що увесь культурний світ захоплюється пластом і його касарняним життям.

Якщо ми маємо добитися кращої долі та стати лаянами у нашій хаті, то певно не через тих чемних Микольців, лише через вихованців пласту. Є нашим національним обов'язком, усіми силами, на які нас лише стати, підтримати розвиток пласту.

Пластове: „СКОБ“ повинно стати нашим національним зовом.

Я визнаю пословицю: „Немає того злого, щоб не вийшло на добре“.

Як воно добре сталося, що Ставропігія вилучила пластову домівку із своїх „зланій“. Чи було українське промалство без того подумало про будову пластової домівки? Здається, що ні. На що? Таж Ставропігія своя народня інституція...

А так є в Босі надія, що у Львові стане нова українська будівелька, своя власна, до якої вже кацани так легко не доберуться.

Д-р Андрій Чайковський.

Вибір д-ра Дутчака валідований.

На засіданні румунської камери 2. ц. м. валідовано остаточно вибір д-ра Дутчака на посла до камери. Справознавець валідаційної комісії пос. Вагаунеску заявив, що вибір д-ра Дутчака аж тепер валідуеться, бо комісія мала розглянути різні неправильності (?) при зголошуванні кандидатури, але остаточно рішила вибір д-ра Дутчака валідувати, аби меншости не твердили, що їх секується. По промові справознавця камера валідувала мандат д-ра Дутчака. Після голосування приступили до д-ра Дутчака заступники всіх нац. меншостей у камері і склали йому градуляції.

Латинка в РСФРР.

АТЕ повідомляє з Риги, що при Комісаріат Освіти в уряді Російської Соц. Федерат. Рад. Республіки працювала довгий час окрема комісія над заміною теперішнього російського письма латинкою. Саме на днях комісія закінчила свою працю і предложила обширний проект введення латинки до російської мови, який передано для остаточного затвердження урядові СРСР. „Правда“ інформує, що Російська Академія Наук поставилася прихильно до цього проекту. Зате Українська Академія Наук у Києві поставилася до справи цілком негативно, подаючи за мотив та що введення латинки до українського письма втворилоб податний ґрунт для польонізації українського населення у Польщі.

Релігійна анкета.

(АТЕ). „Вечерная Москва“ оголошує висліди анкети, переведеної в московських фабриках для устійнення поглядів робітників на релігію. Хоч анкета була поіменна, висліди її характерніші, 32 проц. запитаних робітників заявили в анкеті, що вони релігійні та ходять до церкви. „Веч. Москва“ зазначає, що такий великий процент релігійності серед робітників столиці є „дальшою для пролетаріату“ та поручає, аби соціял-безбожників повів широку пропаганду атеїзму по фабриках.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

III. Надії і дійсність.

Сім мішків гречаної вовни.

Коли вийшов у 1926 р. обширний друкований „Український правопис, проект для ознайомлення“, виданий Народнім Комісаріатом Освіти в Харкові, зредагований „Державною Комісією для впорядкування українського правопису“ — по обличчі не одного робітника пера перебігла нервова дрож збентеження. Ця 120-сторінкова книга мала забагато розбіжних пропозицій, зясованих не дуже ясно. Але це-ж був тільки проект. Можна було сподіватися, що спірні питання, щодо яких 25 членів Комісії часто розпадались на три різні групи — будуть зведені до спільного знаменника так, що в останній редакції вони вийдуть ясними, нескладними правилами.

Проект правопису викликав досить широку дискусію. Такі голоси серед неї, як статті д-ра С. Смоль-Стоцького в київській „Україні“, повинні були звернути увагу авторів правопису бодай на одне домагання: покласти в основу нового правопису фонетичний принцип і всі його правила звести до „зовсім ясної й прозорої української звукової системи“. Як це розумно зясував тоді д-р С. Смоль-Стоцький: „Кожному можнаб тоді сказати: знаєш звуки, знаєш їх знаки, а тепер пиши, як говориш, і це буде написане правильно“.

Та коли в осени 1929 р. дійшли до нас перші примірники вже затвердженого, так сказати: офіційного радянського правопису, зредагованого під покровом Народнього Комісаріату, тоді мій тити, що вмів розуміти текст, настала метушня. Тут річ була вже не в якихнебудь фільольогічних поглядах, а в дорогих нам, близьких, звичках, з якими ми віддавна зжились і з якими треба було розставатися. Усе пи-

тання зводилось до того: чи є змога вивчити ці нові правила і їх поширити?

Коли нині цей „Правопис“ лежить перед нами в остаточній формі, виходило би, що з наших пліч, пліч українських робітників пера вийде великий тугар відповідальності. Roma locuta — causa finita. Є інституція, яка бере відповідальність за прийняті правила, — нам залишається одно: їх прийняти. Чи кожний, що роками бився в сумнівах правопису, граматики й духа мови і бється в них надалі, не підчинився би з радістю якимнебудь правилам, щоб не витрачувати зайвої енергії на боротьбу з ними?

Чимало авторів, що не хочуть витрачувати зайвої енергії на ознайомлення з новими правилами або не почувають себе в компетенції висловити про них свій погляд, починають повторяти, що кращі якінебудь правила, а — одніцільні, ніж правописна анархія.

І всі ми, що перемчали за останніх кілька літ кілька разів правопис деяких слів, казали те саме, заки не попробували засвоїти собі нового офіційного правопису.

Особи, які заявляють, що приймають новий правопис із принципіальних причин, щоб не причинятися до безладдя в нашій мові, або щоб не підірвати авторитету наукової установи — скидають здебільша клопіт на чужу голову. Для одних правопис — формальна дрібниця, для других — усе, а мало для кого стає він тим, чим є в дійсності: одним із питань, зязаних із цілою низкою інших, загальніших питань — із загальною лінгвістики.

Уважлива лектура правил т. зв. державного правопису не полишає ніяких сумнівів щодо одного: вони не є вислідом якогось спільного порозуміння фільольогів про бажану еволюцію нашої літературної мови. „Український правопис“, що має чимало абстрактних загальних формул, не має ніодної замітки про зв'язок цих формул з процесом, якому нині підлягає наша літературна мова.

Харківські правописні правила є своєрід-

ним двоєрідним плодом. Його автори хотіли поєднати в такій книжці академічні фільольогічні проблеми із загальнодоступними популярними вказівками. Чи ця спроба була свідомою — невідомо. Вся книжка перевантажена абстрактними міркуваннями, поруч яких ідуть зовсім первісні граматичні поради. Вражіння таке, немов би хто переплаував виїмки із протоколів Академії з граматичним підручником для народніх шкіл.

Не є це зовсім відокремлена ні випадково поява в науковій праці та літературі на Радянській Україні. Вчені й письменники намагаються там розв'язати квадратуру кола, часто фантастичний ідеал: поєднати ідеї чи форми творчості, доступні виключно для невеличкого гуртка одиниць, із принципами загальнодоступної пропаганди. З цього виходить, що розвідка про проблеми соціольогічної критики або діалектичну методу Гегеля нагадує нерідко студентський вічевий рефератик, а т. зв. пролетарська поезія прибирає форму, якою в Європі користуються найбільші еготики й експериментатори, що пишуть для вибранців, заявляючи, що їм не залежить на зрозумінні серед сірої юрби.

Офіційльний правопис по своїй суті наївно компромісовий плід. Його автори мали перед очима членів Академії — фільольогів (з яких деякі протестували проти не одного правила!) селянську та робітничу масу, що мала би писати, як говорить, а також широкі кола російської інтелігенції, досі незукраїнізованої, зпоміж якої не один не нині то завтра може буде приневолений заглянути до української граматики, кола хоче стати державним урядовцем.

І погодили. Нині маємо сім мішків гречаної вовни.

*

У вчорашнім фейлетоні треба справити таку друкарську похибку — у 2-ій шпальті 3-ій рядок з гори: „Та ширший загал потребує...“

23 НАГОРОД

для точних Передплатників „Діла“. Хто з Вп. Передплатників на дні 15. червня буде мати заплачену передплату по кінець червня ц. р., буде брати участь у льосуванні тих нагород.

Вісти з „Рідної Школи“.

На які фахи треба нам звернути особливу увагу?

З фахів, які мають у нас дуже гарні вигляди на розвиток, це в першій мірі: 1) гарбарство і білозвірництво, 2) кошикарство, 3) ткацтво, 4) електротехніка та зовсім невикористовуване в нас голлярство (фризлярство), й інше. Наше суспільство покищо звертає на це дуже малу увагу, не доцінюючи того, що ширення цих фахів серед нашої молоді мало би величезне значіння для поліпшення добробуту наших людей та розвитку свого власного промислу.

З існуючих шкіл цих фахів наведемо для прикладу:

1) **3-літня фахова гарбарсько-білоскірнична школа** Краєвого Промислового Патронату у Львові.

Записи на шк. рік 1930/31. тривають від 15. до 15. червня і додатково від 1 до 10. червня ц. р. До прохання на прийняття треба предложити: а) свідоцтво укінчення 7-ої класи вселюдної школи, або 3-ої класи середньої школи, б) метрику уродження (приймається учеників в віку від 14 до 18 років життя), в) свідоцтво про належність й моральності (від громади), г) життєвє писання власноручно. Прохання слати на адресу дирекції школи. (Львів, вул. „На Блоне“ ч. 3.) Оплата за науку 20 зол. місячно, вписове 5 зол. Пільги: бідні ученики можуть бути звільнені від оплати.

При школі є бурса (16 нових місць) місячна плата 60 зол. з цілим удержанням і правним. Школа старається за практику для своїх учеників. Під фахово-науковим оглядом школа поставлена добре. Абсолютанти школи можуть бути фаховими керманічами гарбарсько-білоскірничних підприємств. Фах дуже поплатний!

2) **Кошикарська школа у Львові** (вул. Софії, ч. 1 а.).

Умови прийняття: вік — найменше 14 років і укінчення найменше 4 класи народньої школи. Оплата за навчання на цілий шкільний рік вносить 46 зол. (Можна просити за знижку). В справі бурси треба кандидатам звертатися за порадом до Головної Управи „Р. Ш.“. До школи повинно згоситися якнайбільше число наших учеників!

3) **Державна ткацька школа в Коросні**.

Наука триває 3 роки. Приймається учеників, що скінчили найменше 5 клас народньої школи, віку від 14 до 16 (і звичково вище). Звертається особливу увагу на цю школу західних (лемківських) повітів.

4) **Ткацька школа в Стрию** (недавно знована).

5) **Державна технічна школа у Львові** (вул. Онопківська 47), при якій приміщені: I. Середні

школи з відділами: а) дороговим і водним, б) електромеханічним і в) відділом артистичного промислу; II. Ремісничо-промислової школи, до яких належать: а) школа будівельних майстрів з відділами для: 1) мулярів, 2) теслів, 3) каменярів і 4) залізо-бетонярів, б) фахова школа з відділами: 1) артистичного слюсарства, 2) будівельного слюсарства і 3) мебльового і будівельного столярства; III. Фахові курси: 1) 8-місячний вечірній курс для електромонтерів і електромеханіків, 2) 8-місячний курс „Радо“ для радіотелеграфії і радіофонії, 3) Річний курс для інструкторок килимарських підприємств, 4) 5-місячний вечірній курс для обслуговуючих кітлів і сталі парові машини, 5) 1 1/2-місячний курс для керманічів паровозів.

До групи I. (середні школи) приймається молодь з укінченою 4 класою середніх шкіл, або 7-ю народніх шкіл за вступним іспитом з польської мови, математики та вільноручних рисунків. До групи II. (рем. пром. школи) вступають учні: до а) що мають скінчених найменше 4 класи нар. шкїл по відбутті 3-літньої фахової практики, до б), що мають найменше 6 клас народніх шкїл або 2 класи середньої школи, віку від 14 до 18, за вступним іспитом з польської мови та рахунків. До групи III. (курси) на курс „Радо“ приймається учеників, що скінчили найменше 6 клас середньої школи, або й з меншою загальною освітою, якщо викажуться довшою практикою з електротехніки, радіотехніки, або телеграфії. Цей курс триває від 1-го жовтня до кінця травня.

На килимарській курсі приймається кандидат, що скінчили найменше 7 клас народніх шкїл, або 3 класи середньої школи.

б) У наших містах можна дуже різко стрінути голяра-українця, а в це фах у теперішніх часах дуже поплатний. Тому повинна наша сільська та міська молодь вступати у якнайбільшому числі на практику до голярів, щоб до скінченні фахово-додовняючої школи добитися незалежного становища.

За браком місця не можемо більше фахових шкїл. З кінцем ц. шк. р. вийде окрема брошура, яка дасть вичерпуючі інформації про фахове шкільництво.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“

У РУМУНІІ передплату на „Діло“ треба посилати на адресу Дмитра Геродота. Тамже можна дістати всі українські журнали та новинки книжкового ринку. Адреса: Dmytro Herodot, Strada Delea-Veche, 45. Bucarest IV.

В безконечній черзі...

СІМНАЦЯТЬОХ УКРАЇНЦІВ ПЕРЕД СУДОМ.

Осьмий день розправи промину на переслухання дальших свідків.

Свід. Станіслав Станьківський, родом зі Скадату, возний „Східних Торгів“ зізнає, що підчас вибуху шини поранили йому голову. Увійшовши до бюро, де був вибух, свідок побачив розбиту касу, розсіпані гроші і Штрайтівну, яка лежала нага на підлозі. Станьківський почав збирати гроші, які розсіпались з розбитої каси. Предсідник трибуналу питає, чому свідок збирав гроші, а не рятував Штрайтівну. Свідок відповідає, що не міг Штрайтівні нічого допомогти і збирав гроші. На запит предсідника який свідок пізнає між обвинуваченими хоч одного, свідок оглядає всіх 17 українців і не пізнає нікого.

Маріян Романовський зізнає, що підчас вибуху на нього впали двері і поранили голову та коліно. Він рятував Штрайтівну і відвіз до лікарні.

Свідки Скальський і Висоцький не зізнали нічого нового.

Свідки в справі вибуху в гардеробі на львівській стації.

Свідок В. Урбанський, директор гардероби, зізнає: В год. 1/4 він прийшов до гардероби, працював пів години, нагло почув шипіння, потім страшний гук, бачив дим, чув бренькіт шин, відтак запримітив, що горять усі валізи і клунки і то так скоро, наче були обанті бензиною. Свідок перескочив через вогонь, осмагна собі убрання, покликав пожежну сторожу. Пожежа убрання більше як пів години. Шкоди від вибуху в гардеробі вносять 20.000 золотих, які виплачено пошкодованим. Згоріло 47 валіз і кошиків, по 46 валіз зголосились їх власники, а шкїв, по 46 валіз зголосились ніхто. Предсідник по одну валізу не зголосився ніхто. Предсідник трибуналу просить пізнавати між обвинуваче-

ними того українця, що залишив у гардеробі відозрілу валізу, але свідок не пізнає нікого.

На запит прокуратора Лішча, свідок говорить, що після вибуху в гардеробі був дим, який грив очі і не давав ні дихати ні дивитись, що полум'я з вибуху було наче з ракети, воно підіймалось у формі зірок.

Свідок Теодор Лендобенський зізнає, що якийсь особи принесли дві валізи, він прийняв, поклав їх на полиці ч. 6, де потім був вибух. Між обвинуваченими свідок не може пізнати осіб, що принесли валізи.

Свід. Євген Горак шире признається, що коли у валізі вибухли бомби, він „вхопив свої манатки і дав ногам знати“ і що зі страху нічого не бачив, аж як прийшла поліція, він відважився вернути до гардероби і побачив пожежу.

Свід. М. Войцїцький пригадує собі, що перед вибухом він дивувався, що того дня до гардероби приходять багато українців і говорять по українськи більше як звичайно.

Свід. Евстахій Граньків, українець, жалує, що підчас вибуху в гардеробі, де він працює, йому згорів плащ, старий капелюх і 50 золотих. Свідок просить відшкодування за час втрачений на зізнання в суді, але предсідник трибуналу потішає його, що „Пан Буг да!“ Взагалі предсідник трибуналу сьогодні в незвичайно добрім настрою і скучні зізнання свідків оживлює до тепами.

Свідок Сулковський, магазинір, не зізнає нічого цікавого.

Свідок Рузя Мізесова при конфронтації не може рішуче пригадати собі, чи то якраз обвинувачений Біда купував у неї валізу, але Біда в поліції признався, що валізу купував у неї, в торгівлі за великим міським театром. Біда твердить, що купував дві валізи, а Мізесова прига-

дує собі, що якийсь пан у день замаху купив у неї одну валізу, торгував, вона опустила 2—3 золоті і все було гаразд. Потім поліція привозила оба. Біду до її торгівлі і Біда показував навіть з якої полиці Мізесова продала дві валізи.

Свідок Матвій Лемпель, власник реставрації при вул. Кохановського ч. 26, пригадує собі, що до його реставрації перед замахом приходило 4 молодих українців, мали зі собою валізу, обідали, пили чай, пиво. В слідчого судді він пізнав оба. Терещука, але тепер не може пізнати.

Оба. Біда признається, що був у реставрації Лемпеля, Вацик платив за чай, він за пиво, з ними був Терещук і ще один невідомий чоловік.

Тут оголошено перерву.

На поліції б'ють чи не б'ють?

Після перерви зізнає пшодовник слідчої служби **Владислав Войцеховський**. Він брав участь у переведенні слідства, під присягою твердить, що поліція нікого не била.

Предс. трибуналу: Коли ведено слідство? В ночі?

Свідок: До год. 7. вечора.

Предс.: Чи поліція грозила, що буде бити?

Свідок: Ні, не грозила.

Предс.: Чи ви чули зойки і крики битих?

Свідок: Ніколи я зойків не чув.

Предс.: Чи обвинувачених забирали зі слідчого суду назад до поліції?

Свідок: Не знаю.

Обв. Крушельницький: Мене забрано зі слідчого суду на поліцію, там тримали мене 2 тижні. Виж мене самі відвозили до арешту.

Свідок: То неправда.

Обв. Терещук: Ви мене відвозили, ви були присутні в келії годі, як мене били, ви тримали мене за голову, потім відскочили, сїли на лаві. Це було 10. вересня, в 11. год. в ночі. Я вас пізнаю по плястрї на лиці.

Свідок: Я мав плястер, але я вас не бив.

Обв. Вацик: Дня 14., як мене в келії били, то ви кричали: „Дамо тобі 60 буків, то до всього признаєшся“. Я кричав, що нічого не скажу, а ви сміялись і говорили: „Оповядай так своєї матице!“

Обв. Махницький: Як мене били в лице, то ви грозили: „Будеш так ригати як Вацик“.

Обв. Кирилюк: Як мене били, то ви сиділи мені на голові, били в плечі і кричали: „К—ва ці маць, будеш ригати як Вацик! Ригай Юзю і говори правду!“

Свідок: То все неправда, я присягав.

Агент слідчої служби Юзеф Вавжинович. Цей свідок арештував Біду, Кирилюка і Гошовського.

Предсідник трибуналу: Чи в кімнаті, де відбувається слідство є червоне світло?

Свідок: Нема.

Предс.: Чи при слідстві ви примушували обвинувачених говорити в суді так, як на поліції? Чи грозили биттям?

Свідок: Нема червоного світла і ми нікому не грозили!

Предс. триб.: Чи там є ведро з водою і лавки для биття?

Свідок: Нема ні ведра, ні лавки, лиш крісла.

д-р Лев Ганкевич: Коли помер Кайдан, то наступив Лапівський, Мітленер, потім Білевич. Чому обвинувачені ніколи не зізнавали, що при слідстві зізнання вимушувано побоями, а тепер за Білевича всі на це скаржаться?

Предс. триб. ухляє це питання, бо пан Білевич не є обвинувачений.

Оборонець д-р Шевчук: Понадюк зізнавав, що після того, як його били в п'яти, ви приклали йому до п'ят вату із боровою водою.

Свідок: Я того всього не розумію. (На салі сміх).

Обв. Понадюк: Це було в салі ч. 4; ви мочили мої ноги в боровій воді.

Свідок: Мені заборонений доступ до келії, я там не був.

Обв. Понадюк: А леж я на вас не нарікаю. Ви мочили мої ноги, прикладали вату.

Предсідник: Ну так, пан Понадюк вас хвалить. (На салі сміх).

Обв. Огородник: Коли мене били, ви це бачили, ви дивились, яке мені накидають коц на голову.

Свідок: Це неправда.

Агент Маріян Заркевич. Після вступних зізнань про переслухання на поліції, предсідник трибуналу питає: „Чи в кімнаті, де відбувається слідство, є лавки, мішок, ведра? Бо тут говориться, що там є цілі знаряддя для тортур?“

Свідок: Лавки там нема, лані мішач, лані ведра.

Обв. Попадюк: Там є мидниця для мочення битих п'ят, є відро.

Предсід.: Чи Кирилюк зізнавався добровільно?

Свідок: Коли Кирилюк побачив, що ми все знаємо про нього, він розплакався і сказав: „Ви і то знаєте? Ну, то я мушу до всього признатись!“ Потім Кирилюк все сказав добровільно, ми його не били. Кирилюк сказав, що був без посади і тоді Шушкевичівна намовила його вступити до УВО. Її обіцяла, що УВО. виробить йому посаду, якщо він визначиться і виявить свої здібності. Ми не вимушували до чогоньбудь признатись, бо заки Кирилюк зізнавався, то ми і так вже про все знали.

Д-р Ганкевич: Прошу це запротоколювати, що поліція знала про все перед переслуханням обвинувачених.

Предсідник триб.: Ви пане свідок лягнули, що поліція знала про все перед переслуханням, скажіть ясніше.

Свідок: Ні, ми довідалися про все від Терещука і Махницького, а зрештою я не знаю, це знає керівник слідчого відділу. Кирилюка ми не били і він все зізнав добровільно. Я переслухував Огородника, щоби узгіднити зізнання поодиноких обвинувачених.

Д-р Шухевич: Прошу запротоколювати, що свідок переслухував Кирилюка на те, щоби узгіднити зізнання обвинувачених.

Чи Качмарський признався до всього добровільно?

Свідок: Качмарський признався добровільно, що належав до УВО, сказав де револьвер і де схована „Сурма“ та інструкції „УВО“ і ми все це нашли в його домі, хоч перед тим при ревізії ми не нашли цього всього. Качмарський при зізнаннях плакав і говорив: „Як я подивлюсь людям в очі? Мені ніхто не подасть руки за те, що я все виявив і зрадив Огородника, Онискевича, Попадюка“.

Попадюк 3 дні до нічого не признавався, а четвертого дня побачивши, що ми все знаємо, признався, сказав, що до УВО. звербував його Сайкевич.

Предс.: Чи ви били Попадюка?

Свідок: Алеж високий суде! На поліції нікого не б'ють, я ніколи не чув, не бачив, щоби польська поліція кого била. (На салі сміх). Крушельницький таксамо до всього признався добровільно, ми дали йому папір і він все списав на папері. Ревізію в Кирилюка переведено на підставі зізнань Махницького, що в Кирилюка є склад зброї УВО.

Предс. триб.: Яка є метода оборони обвинувачених?

Свідок: Обвинувачені мають інструкції УВО. щодо способу оборони: вони бороняться тим, що до вини признались лиш під примусом і побоями, а то неправда, ми не бемо. Качмарський признався до всього, хоч сам каже, що його не били.

Обв. Качмарський: Я притакував тільки те, що підсувала мені поліція, бо других били і грозили, що мене битимуть.

Прокуратор Ліпш намагається виявити, що переслухання відбувалося не для узгіднення зізнань обвинувачених, як це твердить д-р Шухевич, але для „порівняння зізнань поодиноких обвинувачених“.

Д-р Шухевич: Ви говорили, що і Махницький і Кирилюк і Качмарський плакали. Виходить, що це якась плачуча організація.

Свідок: Я не памятаю добре, хто плакав, але Махницький, почувши про Урбанського, розплакався.

Д-р Шевчук: В який спосіб переслухувано Попадюка? Били?

Свідок: Ні, ми приводили Попадюка щодня до кімнати і просили: „Може ви сьогодні будете зізнаватись?“ Попадюк відповідав: „Ні, не буду“. Тоді ми казали: „Дякую!“ і відводили його зазад до келії.

Д-р Ганкевич: Ви сказали, що Качмарський зрадив своїх товаришів добровільно. Як це воно так? Качмарський присягав в УВО. і так легко міг би зрадити товаришів добровільно?

Свідок: Ту психологічну загадку міг би вияснити хіба лікар психіатр.

Д-р Ганкевич: Так, лікар, але не психіатр, а лікар від побоїв, цебто від § 152. (Оборонець нервово встає з місця і відходить).

Д-р Шухевич: Ви вдарили Махницького 4 рази в лице?

Обв. Махницький: Так, чотири рази.

Свідок: То неправда!

Далі зізнає старший постерунковий Тадеуш Грінчак, який не вніс у розправу нічого цікавого ні нового.

ЗАЯВА ОБОРОНЦЯ Д-РА ВОЛОДИМИРА СТАРОСОЛЬСЬКОГО.

У звідомленнях зі судової салі з дня 2. червня була згадана заява д-ра Старосольського в справі поголосок про плянований напад УВО. на суд. Сьогодні поміщуємо цю заяву в цілости: „В деяких органах преси появилася вістка,

нібито розійшлися поголоски про плянований замах на судову салю. Цього рода поголоски мусять мати вплив на атмосферу, в якій ведеться розправа і тому оборона не може не зайняти становища в цій справі.

Вже давніше раз, при нагоді іншого котрого процесу розійшлися були подібні, кимсь поширені поголоски. Тоді лава оборонців заявила, що якби з якогонебудь боку був наражений на хочби найменшу прикрість хтось з приймаючих участь у розправі, як суддя, обвинувач чи свідок з огляду на свою ролю в справі, — оборона не вважала би для себе можливим приймати далі участь в розправі і всі оборонці зложили би повноваження. Ця тодішня заява має засадниче значіння і досі її оборона в цьому процесі стоїть на тому ж становищі. Оборона є найглибше переконана, що це становище її остає в пам'яті усеї української суспільності та що є річю зовсім виключеною, щоб у когонебудь з українського суспільства могла зродитися думка про якийсь виступ проти су^т.

Щоб вияснити без решти справу та відобразити усяку основу для подібних поголосок, оборона вносить: Високий Суд зволить: 1) запитати поліційну владу, чи їй є відоме існування повищих поголосок, чи мають вони якінебудь підстави і які, а колиб виявилось, що так, оборона просить негайно провирити їх; 2) перевести контролю усіх виданих білетів вступу на судову салю та провирити, кому і на чію інтервенцію видано білетів.

Як відомо, цей внесок оборони трибунал відкинув.

Соїм розв'яжуть 22. червня!

Ендецькі часописи повідомляють, що без уваги на гострий курс, започаткований іменуванням ген. Складковського міністром, в політ. колах твердять, що соїм буде розв'язаний 22. червня, а рівночасно розпишуть нові вибори. Є теж чутки, що в найближчій часі появиться нова енуціяція Пилсудського.

За надзв. сесією сенату.

38 сенаторів усіх партій, крім ББ, у письмі до президента держави жадають скликання сенату на надзв. сесію. У письмі цьому зазначають, що скликання соїму 21. травня без рівночасного скликання сенату було суперечне духові конституції та дотеперішній правноконституційній практиці.

Відповідь бувш. прем'єра Світальського.

Аг. Іскра оголосила замітки бувш. прем. Світальського на статтю марш. Дашинського. В них старається доказати, що марш. Дашинський не бажав співпраці соїму з урядом. Далі каже, що відпустка йому належала та що провів її не в Біяріц, а в Жуан ле Пінш. Хоч іхав урядовим авто, то за бензину заплатив.

Мін. Складковський до адм. урядовців.

Новий мін. вн. справ Складковський подав телефонограму до працівників адміністрації внутрішніх справ, у якій витає їх і каже, що співпрацю опруть на 1) повній особистій відповідальності начальників за видані прикази та поручення, 2) особистій відповідальності підвладних за точне виконання приказів. Заборонює якінебудь бажання в приводу його повороту до праці. Висловом ідейної лучности міністра й урядовців має бути пильна праця. Зі свого боку міністр обіщав її урядовцям.

Прут і Бистриця знову виступили з берегів.

ПАТ повідомляє, що наслідком зливи, яка тревала від 3. червня год. 11. передпол. до 4. червня год. 5. рано, в надвірнянськ. повіті піднеслася вода в Пруті понад 2 м., а в Бистриці на 1½ м. Прут знищив новий міст біля Ребровача, ушкодив значно роботи біля мурованого мосту в Татарові, виврав підпертя мосту в Підлісневі, зірвав дві тами в Микулічині, підмудив держ. дорогу, зірвав кладки в Ямні та Дорі та провіз. міст у Дорічі. Бистриця ушкодила мур в Опонівій, руштування і залізничний шлях на 50 м. Потік Сухий перед Кропівцем у Ямні засипав дорогу камінням і ушкодив охор. таму.

Нема хліба в Харкові.

(АТЕ). „Комуніст“ повідомляє, що після довшої перерви в Харкові знову відчувають дуже недостачу хліба. Перед харчовими кралицями вже від 5. год. рано є великі черги людей, що ждуть видачі печива. Харківська рада видала дозв. до населення, в якій твердить, що пекарні мають доволі муки та що харчова криза буде оцанована.

Легальний наступ.

Перед Зелено-святочною збіркою.

Нема нині у світі народу, котрий, аложивши гекатомби жертв у визвольній боротьбі, не старався би закріпити могили своїх борців як національні святощі і видимий знак своїх змагань для грядучих поколінь. Держави ставлять величаві пам'ятники на воєнних кладовищах для погибших членів своєї армії. Народи, що здобули самостійність, видивгнули кулаць поляглих на першу висоту і в цьому культі виховують молодь. Нині, 12 літ по скінченні світової борні, противники складають вінці на могилах відомих і невідомих воєнів колишнього свого ворога. Змагання забути давні образи, вирівняти суперечности здобуває собі право громадянства в Західній Європі.

А як у нас? Не маємо ні матеріальної ні фінансової спромоги уладити наші воєнні кладовища в більших містах, як Львів, Тернопіль, Станіславів і ін. Роками тягнеться справа виведення дозволу в міністерстві на впорядкування великого Янівського цвинтаря та поставлення там відповідної каплиці чи мавзолею. Влада мовчить і не дає відповіді. Поодинокі філії ТОВМ, чи українські громади, котрі старались поставити у своїй області пам'ятник, знають, скільки труднощів ставлять при цьому компетентні чинники, кількі то треба плянів, проєктів, подань і часу, заки можна поставити на могилі українського стрільця першу цеглу, або в пам'яті погибших членів УГА найскромніший хрест. Слідства поліції, перепоя і кар не омине! На польські кладовища „оброньцув“ ідуть і наші гроші, з наших податків до громадських і державних кас. А на наші могили не можемо зарядити чи перевести публічної збірки жертв, бо на це треба дозволу адм. влади, а такої вже два роки українському статутному товариству, себто Т-ву Охорони Воєнних Могил, тяжко добитись. І цього року на подання ТОВМ про дозвіл на збірку в часі Зелених Свят воевідство в Тернополі рескриптом з дня 26. V. 1930 (доручено 2. VI. 1930.) Ч. Б. 2025/30 відповіло:

Просьби в справі уділення дозволу на збірку на терені тут, воевідства на цілі Товариства Охорони Воєнних Могил у Львові не углядяю з причини надмірної кількості виданих вже цього роду дозволів і перетяження тут населення різного роду квестами.

Від цієї депіші можна внести відьлики до Міністерства Внутрішніх Справ через тутешній Воевідський Уряд протягом двіа 14, числячи від дня слідуючого по дорученню цієї депіші.

За воеводу: Підпис печаткві.

Очевидно, ніякий рекурс до міністерства внутрішніх справ за п'ять днів, які нас ділять від Зелених Свят, справи не поправить. Воевідства у Львові і Станіславові ще ніякої відповіді не дали, але нема сумніву, що поступлять після спільного порозуміння.

Полаючи це до прилюдного відома, Українське Товариство Охорони Воєнних Могил просить Українське Громадянство над цю заборону застановитися. Віримо, що Українське Громадянство перетяжене всякого роду квестами і знаємо, якими, але теж віримо, що коли не можна уладити публічної збірки на цілі українських гуманітарних установ, то серед того Громадянства знайдеться повне зрозуміння справи. А на висилку дрібної жертви від себе особистого дозволу адміністраційної влади не потрібно!

Вбивають комуністів.

(АТЕ). „Комуніст“ повідомляє про вріст протибільшовицького руху. В запорізькій окрузі крізь вікно вбили голову рільної комуни Марченка. Арештували 3 селян. В Іжевську невідомі люди поранили тяжко редактора час. „Металіст“ Семенехіна. Він помер по дорозі до шпиталю. ДПУ злогодується, що Семенехіна вбили робітники. В Баку азербейджанський студент Гавва кинув бомбу в авто, яким їхав начальник азербейджанського ДПУ Багіров. Багіров вишов ціло, зате згинило 3 вищих урядовців, що їхали в Багіровим.

За приміром Бесідовського.

Ген. секретар більшовицького банку для півн. Європи в Парижі Круков кинув своє становище та заявив, що ок. зриває з комуністичним устроєм. У листі до пар. часописів пояснює, що завівся на ком. устрою. Круков належав від 1905 р. до рев. рос. організацій, а від 1917 р. був членом компартії. Він переконався, що за недомагання ком. устрою винуваті не одиниці, а сама система. Замість обіщованої комуністами волі пролетаріят одержав нужду й угніт. До банку прислали недавно з Москви тайного агента ДПУ в характері віцедиректора. Безпосередньо перед уступленням Крукова вівали вернутися в Москву, та він не хотів

Йоахимстальський радовий оклад „Radiumchema“.

є добродійством для терплячого людства.

Ці оклади поручають найзнаменитші лікарі та професори медицини на ревматизм, артритизм, іскіас, нервові боля, ознаки старости і жіночі недуги. Жодайте безплатних просметів від:

„РАДИУМХЕМА“

Львів,

Уейського 5 тел. 49-03

НОВИНКИ

— Загальні Збори „Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка“ у Львові відбудуться 13. ч. м. в год. 6. веч. у салі Т-ва „Просвіта“, Ринок 10/II. Усі члени, що не заплатили вклада, повинні вирівнати їх перед зборами в секретаря Т-ва І. Квасниці, Руська 3/І.

— Угідний Іспит зрілості в прив. дів. гімназ. курсах „Ідної Школи“ у Львові (Театинська 10) відбувся в днях 23—28. травня ц. р. Іспит зложили: Гвоздецька Катря, Кляуфас Олена, Кравців Зиновій, Крива Марія, Курій Стефанія, Лукіянович Антонія, Метельська Олена, Недільська Оксана, Сяноцька Лідія, Старосольська Уляна, Фацієвич Марія, Шулик Софія. Дві учениці репробовано на пів року.

— „Український день“ у Медлінгу. Хор церкви св. Варвари у Відні спільно з хором Акад. Т-ва „Січ“ уладив у четвер 29. м. м. „Український день“ у місті Медлінг біля Відня, щоб познайомити тамошнє німецьке населення з греко-кат. богослуженням, церковними й народними українськими піснями, українськими національними танцями і т. д. На програму „Українського дня“ зложилися: 1) Служба Божа св. Ів. Золотоустого в міській парохіяльній церкві (год. 10), яку відправив віденський парох о. д-р Мирон Горникевич, а співав хор церкви св. Варвари у Відні (Св. Б. Боргнянського і Вербицького) під проводом п. Павла Маценка. 2) Український концерт у святочній салі реальної гімназії (8. год. веч.), на якому виконано цілу низку творів українських композиторів і українські національні танці. Виконавцями були студенти(тки), члени Акад. Т-ва „Січ“; мистецьким провідником — проф. Еґен Чунак. У концерті брав теж участь як соліст член віденської опери п. Іван Савка (бас), промову виголосив б. старшина УГА, тепер доцент віденського університету д-р Ганс Кох. — Зі змісту летючки, яку в цій справі видало в німецькій мові „Т-во св. Йосафата“ у Відні під проводом о. д-ра М. Горникевича, бачимо, що агітацію в цій справі поведено дуже зміло і нема сумніву, що „Український день“ у Медлінгу пройшов з успіхом. При цій нагоді варто пригадати, що в тому ж Медлінгу відбувся український концерт з подібною програмою вже в часі війни (мабуть у 1915 р.), що пройшов теж з повним успіхом і причинився немало до ознайомлення тамошнього громадянства з українськими культурними надбаннями.

— Початок літа. Від трьох днів небо глянуло на нас ласкавішим совашним оком. Маємо теплу, приємну весну, хоча календар пригадує, що почалося офіційне літо. Та й це літо має холодні вечори, так, що не завжди можна дозволити собі на прохід без нагортки.

— Довго омиждана корисна книжка. Вже друкується і вийде з кінцем червня 1930 р. накладом Українського Протиналькогольного Т-ва „Відродження“ перший основний український підручник для боротьби з алкоголем і коршмами п. з. „Геть з алкоголем і коршмами!“ із зображеннями, жалоб, протоколів, оповісток, повідомлень, протестів, рекурсів, скарг і т. п. в справі протиналькогольного плебісциту та повним текстом обовязуючих у Польщі протиналькогольних законів і виконних розпорядків і найважливіших рішень Найвищого Адміністраційного Трибуналу. У передплаті (до кінця червня 1930 р.) коштує цей підручник 1 зол. 50 центів. Після виходу його ціна буде 2 зол. — Протинальською залучати на кошта пересилки 25 центів. Отже пересилайте вже тепер передплату поштовими складанками П. К. О. ч. 154.586 або грошешаними переказами на адресу: „Відродження“ у Львові, вул. Гродзіцьких ч. 4.

— Львівська темна хроніка. Львівська поліція ствердила, що кільканацять пекарів у місті продає хліб з меншою вагою, ніж про це знають покупці. — На Замарстиніві 41. найшли підчас перекопу каналу кістяк, якого хтось поховав там потайки кілька літ тому. У Інституті судової медицини пробуватимуть відповісти на питання: чи можливе нині знайти сліди такого злочину.

— 3 документи нашої доби. Дістаємо документ, який містимо без коментарів: Starostwo powiatowe w Lisku. L. 1094 (R. K.) Orzeczenie. Starosta powiatowy w Lisku rozpoznałszy d. 23. Szwietnia 1930 r. sprawę karno-administracyjną przeciwko ks. Teodorowi Warecha, gr. k. prob. w Woli miehowej, обвиніонему о korespondowanie urzędowe z Sądem w Baligródzie w języku innym niż państwowym і czynszu go winnym popelnio-

nego czynu, przez co dopuścił się przekr. z art. 1. ust. z d. 31. VII. 1924. D. U. R. P. Nr. 73. poz. 724. Dz. U. R. P. Nr. 85. poz. 830., co zostało udowodnione doniesieniem Sądu pow. w Baligródzie. Orzeka zaocznie skazać обвиніонего на zasadzie art. 17/1 Rozp. Prez. R. P. z d. 22. 3. 1928. Dz. U. R. P. Nr. 38. poz. 365. na grzywnę w kwocie 107 zł. na rzecz Skarbu Państwa z zamianą w razie nieściagalności na 7 dni aresztu. Ukarany może w ciągu siedmiu dni od daty doręczenia orzeczenia zwrócić się do starostwa w Lisku z żądaniem skierowania sprawy do Sądu Okręgowego w Sanoku. w przeciwnym razie orzeczenie jako prawomocne ulega wykonaniu. Lisko dnia 23. IV. 1930. Starosta pow. w z. D-r Prof.

— Рікні вістки. У Женеві почалися загальні збори „Союзу національних комітетів для європейської співпраці“. — Чотири години тривала перерва на головних залізнич. шляхах в Англії наслідком великої бурі; вода залила три тунелі. — Під Калішем грім убив двох селян. — „Церелін“ відлетів із Ляйпгерст понад Нью-Йорком. — У Копенгазі помер 80-літній сліпий жебрак, в якого хаті найшли 5 міль. корон!

— Причина смертельних випадків у Любечі. Міністерство внутр. справ у Берліні вислало до Любечі свого фахового делегата, що мав би розслідувати, яка є причина такої кількості смертельних випадків між дітьми щіпленими протитуберкульозним винаходом париського проф. Кальмета. Делегат проф. Тавте заявив у першій справозданні, що дійсна причина може бути відома аж за кілька тижнів. Не є виключне, що при щіпленні ліки були занечищені.

— Винахід, якого не було. Тиждень писала вся європейська преса про грандіозний винахід італійця Нателлі — як добувати електрику з повітря. Все це повторювали за італійською пресою; навіть те, що Нателлі був звичайним студентом. Кожний казав собі: мають італійці Марконія і Муссолініа, чому не можуть мати ще й Нателлі? Аж тепер римська преса повідомляє, що весь цей шум звичайний гумбуг. Як звичайно: спершу повірили, а потім аж перевірили.

3 театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „КІНЕЦЬ МАНДРИВКИ“ пєса на 3 дії (6 картин) Р. С. Шеріфа, переклад Ф. Соботковського, (Трупа „Редуті“.)

Ця пєса мала великий успіх в Англії. Америці та Німеччині. Є це малюнок з фронтової війни, зроблений реалістично, але незвичайно жіно. дискретно. П'ять днів у землянках на боєвій лінії, англійські старшини живуть так, як проводять усю війну. Їхні настрої, думки, мрії, нахили висловлені простими буденними словами. Звичайна фраза, усмішка, нервовий порух відбивають усю атмосферу затяжної, безнадійної війни та її учасників.

Реалізм цієї пєси має всі прикмети реалізму англійсько-саксонської раси: там, де французи або слов'яни попадають у красномовний патос, сентимент, підмарну поезію, англійці дає цілу низку дійсних обсервацій. Глядач зовсім так само як герой пєси Стенгон бачить крізь дерев'яні стілки підземної будки далеку й широку картину війни. При всіх дуже своєрідних рисах англ. характерів і темпераментів, автор добув із своїх постатей не один тон загально-людського переживання. Не один глядач мусів мимохіть згадувати повість Ремарка. Важко було би із цієї славної повісті зробити кращу пєсу.

Невесела це історія. У негоднім моменті чути було на аудиторії шелест хустинки до пєси. Зате мабуть не було нікого, хто навіть у боротьбі зі своїми нервами, не захоплювався би мистецькою грою Венгжина і його товаришів, що виступали безіменно як „ансамбль Редуті“. Кожне слово і рух передав з тою природною свободою, яку знаємо з театру Станіславського або Райнгардта, що кажуть нам забувати про наше місце в театрі. М. Р.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ПАВЛО СМІХ. Дня 24. травня ц. р. помер по довгій і тяжкій недузі, заосмотрений Найса. Тайнами Павло Сміх, син Сємка, господар у Гнильчу, підгаецького повіту, проживши 74 роки. Покійний належав до найсвідоміших місцевих селян, брав активну участь у позитивній народній праці свого села, не зважаючи на трудні матеріальні відносини, віддав двох своїх синів до гімназії, з котрих стаошій Михайло

Зелені Свята!

Веселі прогульки, довгі проходи або безжурні відпочинки — все то скуване у сонці — скільки дасть Вам радости.

Щасливі хвилини увічнить камера „Kodak“

з анастигм. F: 6, 3 за зол. 100—

„Кодак“ утворює вражіння з прогульок, пізніше само переглядання знімок перенесе Вас знову до цих двох щасливих днів.

Знижка цін на багато моделей „Кодак-ів“.

У кожнім більшій складі фотографічного приладдя покажуть Вам моделі камер „Kodak“ і „Brownie“.

3 конечні умови до доброї знімки

Камера „Kodak“, болон „Kodak“ і папір „Азура“.

Кодак Сп. з обм. відпов. Варшава, площа Наполеона 5.

є суддею в Делятині, а молодший Стефан, як студент університету і хорунжий УСС., поляг 1919 р. у визвольній боротьбі. Нехай-же рідна земля, котрої долею бл. п. Покійник так живо все інтересувався, буде Йому пером!

Зі спортивного життя.

Тернопіль. ПОДІЛЛЯ—Ж. Р. К. С. 8:1 (5:0).

Дня 1. червня розіграно м'ячеві змагання поміж Поділлям І і Ж. Р. К. С. І. (Жидівський Робітничий Клуб Спортивний) за мистецтво Цікляса. Від першої хвилини показався сильна перевага нашої дружини, так, що весь час змагань, як у першій половині, так і в другій, гра йшла під воротами противника. З того наш напад використав вісім воріт, якими поділилися: Терас 3, Евст. Олейник 2, Шумовський Ст. 1, Іван Гус 1 і Волод. Олійник 1. Шойно на сім хвилин перед кінцем напад противника, користаючи з того, що наша оборона зовсім перенеслася на його поле, здобуває одні ворота. Суддя кап. Кручковський. Видців понад 1.000.

Дрогобич. ПІДГІР'Я (Дрогобич)—РОПНИК (Борислав) 3:0 (0:0).

Тов. змагання, в яких перевагу мало Підгір'я. Ворота здобули: Кішчла Клим, Генка, Бучт. Суддя п. Татарський.

ЛІТНІ ТРЕНІНГИ КАРПАТСЬКОГО ЛЕЩАТАРСЬКОГО КЛУБУ.

Йдучи за приміром інших народів, де лещатарські клуби переводять для своїх членів лещатарську справу цілий рік, КЛК отримує цього року секцію літніх спортив. У склад секції входить туристика, плавання, веслування, легка-атлетика. Крім цього на площі С.-Б. цілий рік буде вестися спец. лещатар. рухання що-четверга від год. 18.30. Усі члени мусять обовязково ходити.

Легко-атлетичні змагання за мистецтво львівської округи на рік 1930.

В днях 8. і 9. червня в год. 8 рано на площі Сокола-Батька влаштує Український Спортивний Клуб легко-атлетичні змагання за мистецтво львівської округи на рік 1930 в конкуренціях жіночих і мужських. Програма: Неділя, 8. червня, год. 8. рано: біг 100 м. (передбіг), біг 60 м. (жін. передбіг), мет кулею (жін. і муж.), скок у височінь (жін. і муж.), мет диском (жін. і муж.), скок з тичкою, біг 400 м. Понеділок, 9. червня 8. рано: біг 100 м. (фінал), біг 60 м. (жін. фінал), мет ратищем (жін. і муж.), скок у далечінь (жін. і муж.), біг штафетовий (4×100 м.), біг 1500 м.

До осягнення мистецтва львівської округи в поодиноких конкуренціях назначено такі мініма: Для жінок: 60 м. — 10 сек., куля — 6.50 м., диск — 18 м., ратище — 16 м., скок у височінь — 1.10 м., скок у далечінь — 3.80 м. Для мушин: 100 м. — 12.4 сек., 400 м. — 60 сек., 4×100 м. — 51 сек., 1500 м. — 5 мін., куля — 9 м., диск — 28

м., ратище — 38 м., скок у височінь — 1,55 м., скок у далечінь — 5,70 м., скок з тичкою — 2,40 м. Зголошення до змагань приймається до дня з. червня в канцелярії Сокола-Батька. Руська ч. 20.

На Пластовий Дім. ШІСНАЦЯТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (кооп. Банк „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20, вкл. книг. 15.000) зложили даліше в золотих: 501) Володимир Сеніца, Львів, 15. 502) Нач. Іван Леськів, Перемишль, 15 і кличе нач. „Н. Г.“ Володимира Яворського і дир. ПСК. Ст. Геру з Перемишля. 503) Инж. Іван Скоропада, Тернопіль, 15. 504) Власт. пос. Н. Н., 15. 505) С. Шуровський, Катовиці, 15. і кличе дир. Якова Малеховського, д-ра Курта Клінгера з Катовиць і дир. Володимира Левницького зі Сучина. 506) Іван Сколик, Катовиці, 15 і кличе д-ра Івана Козака з Перемишля; дир. Івана Михайлова зі Ширця і о. Романа Сивака зі Скольного. 507) Володимир Войчак, Львів, 12 і кличе д-ра С. Шмігельського з Познаня і Івана Самстуня та Володимира Любінця з Перемишля. 508) Ярослава Прохніна, Львів, 10. 509) Мар. Іван Теслюк, Львів, 10. 510) Степан Подольк, Львів, 10 і кличе о. Горазенького, Доброміль, дир. Фізера і дир. Бензара з Личького і Степана Чорняка з Перемишля. 511) Нач. Осип Береженський, Самбір, 10. 512) Галя Кузіана, Львів, 10 і кличе д-ра О. Білінського, Длутів-Валенце. 513) Стефа Меренюк, Коломия, 10. 514) Елчен Біленький, Коломия, 10. 515) Микола Никифорок, Львів, 10 і кличе дир. ПСК. Станімира і Новосільського з Дрогобича, Івана Яремича з Биткова і Дмитра Кравчука з Надвірної. 516) Ірена Іванчуківна, Львів, 10. 517) Инж. Василь Базилевич, Самбір, 10. 518) Гриць Кальба, Львів, 10 і кличе В. Прохніна з Лубянок Нижніх і

і проф. Михайла Лисогору з Красносельсь, 519) Инж. Осип Мельничков, Сокаль, 10. 520) Павло Станьного, Львів, 10 і кличе дир. Григорія Кліма з Лозівки і инж. Стефана Поповича з Варшави. 521) Дмитро Мачалата, Львів, 10. 522) Оля Левинська, Стрий, 10. 523) Инж. Осип Буя, Львів, 10. 524) Юліан Турявський, Стрий, 10 і кличе Петра Машковського з Бучача. 525) Инж. Василь Котик, Перемишль, 10. 526) Євгенія Білецька, Стрий, 10 і кличе д-ра Дереша з Отині. 527) Михайло Янович, Стрий, 10 і кличе Осипа Увірецька, Романа Шевчука і Т. Білоскурського зі Станіславова. 528) Ярослава Погорецький, Стрий, 10. 529) Инж. Адам Мишик, Львів, 10. 530) Антін Давко, Львів, 10 і кличе дир. Михайлова і Колача з Винник. 531) Роман Петрушев, Львів, 10 і кличе Льва Шанківського і Володимира Хоминича зі Стрия. 532) Нач. Роман Лушик, Дрогобич, 10 і кличе Любку Довговичану зі Золочева, проф. Ів. Карпенця зі Львова, Толька Валюха з Трускавця і нач. Осипа Нестора з Дрогобича. 533) Василь Луцький, Львів, 10 і кличе д-ра Карла Коберського зі Львова, о. Гаврилюка з Богданівки і о. Прийму з Левандівки. 534) Инж. Омелян Рейнароч, Тернопіль, 9. 535) Анастасій Рачинська, Львів, 7. 536) Нач. Іван Телеско, Луцьк, 7 і кличе на довільні квоти членів управи і службовиків Українського Банку, членів ради „Просвіти“, службовиків філії „Сільського Господаря“, службовиків інспекторату РСУК і складу „Мар Торговалі“ — всіх з Луцька, як також членів управи і службовиків ПСК, з Рогатина. 537) Инж. Теодор Залуцький, Луцьк, 7 і кличе касирове Т-во „Родина“, посла О. Яворського, нот. Андрія Когута, д-ра Ю. Ласовського з Птагвця і членів управи і надз. ради кооператив „Українська Молочарня“ в Почаеві, „Весна“ в Турійську, „Упертість“ в Уладцях і „Добрий Січ“ у Воронкові. 538) Стефа Костіана, Стрий, 6. 539) Петро Визаль, Перемишль, 6. 540) Володимир Жук, Коломия, 6. 541) Марія Прозорівська, Львів, 6. 542) Пе-

тро Микитюк, Коломия, 6. 543) Саяв Будманюк, Старишля, 5 і кличе о. Р. Ганаса з Збоїськ, М. Ханулу і І. Багдан з Галиць, О. Атамановського з Отині. 544) Людмила Ткачук, Луцьк, 5 і кличе Григорія Концевича, проф. Либенка, Івана Личка з Луцька і Оксану Лещуку та Парфутія Чупруна з Борстинева. 545) Катру Суку та Парфутія Чупруна з Борстинева. 546) Марія Міщенко, Тернопіль, 5. 547) Марія Негребецька, Дрогобич, 5 і кличе Іванку Сподицьку і Галя Пшаванку з Дрогобича, Василя Юрченка з Устрик Дол і Корнелія Ференца з Бандорова. 548) Володимир Боднар, 5. 549) Йосиф Кірачевський, 5. 550) Ірина Сидомора, Перемишль, 5. 551) Лев Костюк, Львів, 5 і кличе Василя Шерстія з Пеньковець, Прочера Костюка з Медні і Ярослава Костюка з Тинів. 552) Марія Ко-валевська, Львів, 5. 553) Марія Соболівна, Львів, 5. 554) Наталія Джиджора, Львів, 5 і кличе о. Володимира Гнатова з Осочець. 555) Наталка Горущка, Львів, 5. 556) Стефа Гнатівна, Львів, 5. 557) Ангеліна Бучинка, Львів, 5. 558) Ірена Королюк, Львів, 5. 559) Ірена Пришляківна, Львів, 5. 560) Імелія Палусевичанка, Львів, 5. 561) Марія Кучерівка, Львів, 5. 562) Елген Лотосаній Теслюк, Львів, 5. 563) Євгенія Волочанка, Львів, 4. 564) Ольга Лемехівна, Львів, 3. 565) Марія Вербенць, Львів, 2. 566) М. Коберська-Головей, Самбір, 2. 567) Гриць Савула, Львів, 2. 568) Левиц Полемська, Львів, 2. 569) Волод Лонченко, Львів, 1. 570) Андрия Липчик, Львів, 1. 571) Вайлика Полім урядовій М. С. 21. 80 і кличе урядові організації наших установ.

Справлені помилки. У 15-ому виказі („Діло“, ч. 111) надруковано під ч. 465) Кооп. „Чигарки“, Львів, 20 — зам. Корпорація „Чигарки“.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Четвер, 5. червня, год. 8:00 веч.
Кінець мандрівки (вист. Й. Венгінна).
Малий Міський Театр:
Четвер, 5. червня, год. 8:00 вечором
Пан Топал.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Невняний гріх“ (Колін Мур) і найн. оперові додатки.
КАСІНО: Анастасія. Озеро хотання.
КОЛЬОСЕЙ: Парада жовнірків. Ко-медія.
КОПЕРНИК: Пат і Патахон у ком. „Зачарований хидик“ і „Несподіванка“.
ЛЕВ: Пригода одної ночі.
МЯРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Біза шажка“ (Поля Негрі). Осміх Варшави.
ОАЧА: Людина з юрби.
ПАЛІС: Звукова фільма: „Отруйник“ (Ів Копрядом Файтом) Притяг Моажухи-на у Варшаву.
ПАН: Коляки.
ПАСАЖ: Таємна ватага. Однодесятий дзвз.
ПРОМІНЬ: Любовний шепіт ночі.
СТИЛЕВЕ: „Кровава бухла“ і Коляк Мур.
ФІАТМОРГАН: На поворіщі. Морак соловин вод. (Вільма Банкі, Бастер Кігон).
ХИМЕРА: Жертвенна ніч.
УТІХА: В китгах жовтх чортів. Ріф дарешт сам!

Програма радіо.

Пятниця 6. VI. 1930.
ЛВВІВ (365,1) 17:45 Концерт з Варшави. 20:05 Фейлетон з Варшави. 20:15 Симф. концерт. Краків (312,8) 19:35 Весична Познань (337,8) 19:35 Муз. інтермедія. Вільно (368,1) 16:15 Легка музика. Лодзь (281,4) 17:45 Помоц. концерт. Ляйпціг (259) 19:45 Віденська оперетка. 21:15 Веселий концерт. Ке-нігсберг (276) 16:00 Легка музика. Лондон (356,3) 21:00 „Отелью“, Штут-гарт (360) 20:45 Серенада. Гамбург (372) 19:55 „Самсон і Давід“ опера. Тулоза (381) 19:00 Музика до танців. Букарешт (394) 20:00 12:15 Симф. концерт. Берлін (418) 17:20 Квітет. 20:30 Концерт. Гім (441) 21:02 Оперетка. Прага (487) 20:30 Камерна музика. Відень (516,3) 21:05 Весір композитор. Буларешт (550) 17:30 Мадяр. мелодія. Ленінград (1000) 17:30 Попол. концерт. Харків (1304) 20:00 Симфон. концерт. Париж (1725) 22:30 „Таїс“.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає
Товаришів абітурієнтів перемишльської української гімназії в 1930 р. відіа Б. про-хую легайно подати свої адреси в план приготування 20-літнього товаришського з'їзду, який би мав відбутися з початком липня 1930 р. Зголошення і то як най-хоріше треба слати на адресу: о. Осип

Лозинський Висоцько Нижня, п. Бор-нян. — о. Осип Лозинський, Семен Волошак

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича.

Содотянна:
5. VI. „Шлях до пекла“.
6. VI. „Базар“.
7. VI. „Тітка Карола“.
Надвірна:
8. VI. „Шлях до пекла“.
До Т-ру заангажована оркестра ба-лалаечників з 6 осіб.
Готовиться до постановки: „Цариня Малагасару“, „Король бавитьсь“, „Від-ні овечки“.

Кооператива Український Театр у Львові, Український Театр ім. І. Тоби-ленца в Станіславові:

Тернопільська зала „Мішан. Брацтва“:
5. VI. „Мина Малайло“ ком. на 4 дії — М. Куліша.
6. VI. „Медді“ оперета на 3 дії — Штольца.
7. VI. „Несподіванка“, Правдива подія на 4 дії — К. Ростворонського.
8. VI. „Піраваня Сабінок“ ком. на 4 дії — Шенталія.
9. VI. „Бандера“ оперета на 3 дії — Кальмана.

Театр ім. М. Старицького Стрий:
Стрий:
Четвер, 5. VI. „Ганджа Андрибер Зу-бенко“ оперета, музика проф. Е. Форо-стини. 2195

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2132

Б о л ш і в і:
Четвер 5. VI. „Чар однострою“, фарса Гайнського.
Пятниця 6. VI. „Пташник з Тиролю“, оперетка Целлера.
Субота 7. VI. „Чесна Сузанна“ зно-вдлення — оперетка Жільберта
Неділя 8. VI. „Трійка гяльтаї“, опе-ретка Нестроп.
Г а л и ч:
Понеділок 9. VI. „Маруся Богуславка“ іст. драма Старицького
Второк 10. VI. „Пташник з Тиролю“, оперетка Целлера.
Середа 11. VI. „Барон Кімель“, опе-ретка Фалля.
Четвер 12. VI. „Пейсахова ніч“, драма Колесниченка.

Загальні Збори Українського ТОВА-риства Прихильників Книги в Празі відбудуться в четвер 5. червня 1930 року в 4 год. в помешканні Вшебо-ві 5 вайкі розлішчяга. Порядок дня: 1. Доповідь С. Сіропозка — „Видання Острівської друкарні“. 2. Доповідь В. Січинського — „Гравюра Острівських видань“. 3. Біжучі справи. Пів години пізніше відкриття виставки нових у-країнського друку. Для гостей вступ вільний. — Управа.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає
КОСІВ, пенсіонат п. Лукашевської по-ручає соншні покої з першорядних уаєржанням. 2030 9-10

ПЛАТИМО високі ціни за золото, бриланти і перли Домб-ровські-Розважескі, Львів, (Го-тель Жорна), вул. Академічна ч. 2. — Опішка безплатно. 1856 21-7

ШУКАЮ здорової, сильної, чесної і харної господині до самостійного ведення дому. Парох. уряд Zielona ad Nadwórna. 2206 2-2

ГОДИННИКИ тільки найліпших фа-брик, прешпінські, продає за годинку і на рати від десятих літ з найліпшою стороною знала фірма Іван Зельтен-райх, Львів, пл. Маріївська ч. 5. 1857 66

КОРОНКИ до бібліо, модні та церковні, найдешевше „Wenecja“ Бойнів 19, 2046 21-30

ІЛЬКО ЯНКОВСЬКИЙ, уроджений у Добрилянах, пов. Стрий 1902 р. у-неславно зрадену військову климечку встановлену через П. К. У. Стрий. 2209 3-3

Д-р ПРАВ з 2-місячною адвокат-ською практикою просить ВП П. Мещенася о посаду компієнта на провінції, Ласкаві зголошення до Адмін. „Діла“ під „Доктор прав, негайно“. 2214 2-3

ПОКІЙ і кухня за місячним чиншом до зняйму. Знесікля, вул. Рідна ч. 21, коло костела. 2221 2-2

ДЯКА, вправного диригента потребує зараз гр. кат. парохія у Валовцях п. Дрогобич. 2224 1-1

НОВИЙ ДІМ 2 покої, кухня, веранда візьмі, 300 сльжнік парцелі, 20 метрів фронт, при трамваю. Два тисячі триста долларів. Ігнат, Львів Курцова 24.

ДО ВСЕЧ. ОО. ПАРОХІВ, які уладжу-ють у своїй парохії місці, зверта-ються два інваліди У. Г. А., які займа-ються продажо девочіоналіа, в просьбю, повідомити їх про речиньє місці, хоч один тиждень наперед, та в цей спосіб помогти своїм людям зробити на про-житок. — Ласкаві повідомлення слати: Л. Яків Залитів, пошта П'ядісім Маз.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає
Спеціаліст неут. легенів, серця і жовука
Д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціаліст скірних, венеричних і сексуальних неуг та лікарської косметики ординує від 8—10%, 14—18. в неділі і свята від 10—11. Гірська сонля. Валюфор. Діатермія. Кро-теранія. Сепараткові почекальні.
ЛВВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п. 825 Телефон 65-87.

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. І. п.
Спрієдлююаки титалючєкє зубів гальо-бування й впливаюаки зубів, без болю. Штучні зуби в кавчєку і золоті після найновішої системи. Пациєнтів з провінції подагоджуєтєся в найкоротшому часі. П. Т. Урядовик і студентам значна зниж-ка. Тел. 65-73. 3-5

Позір! Бережанщина!

Для 9. червня 1930 себто в другий день Зелених Свят відправиться на мотилі на гору „Лисона“ біля Потутор в 1-йй годині в подумке торжественна па-вахнда за полигати героїв у національній боротьбі. Просимо доволожити Всч. ОО. зоритєся численно wraz з вірниками. —Тов. Охорони Воєнних Могил у Бережа-нах. 2222 3-2

Звичайні Загальні Збори

Тов. Кред. господарського „Народний Дім“ кооператива з обмеженою по-рукою в Любачеві відбудуться для 15. червня 1930 р. в год 2 поп. в до-міщі читальні „Просвіти“ в Любачеві зі слідуємим порядком нарад:

- 1) Відкриття Зборів.
 - 2) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
 - 3) Звіт Управи і Надвірної Ради в ді-яльності за адміністративний рік 1929.
 - 4) Затвердження звіту і балансу за 1929 р. та одобрення діяльності Над-вірної Ради і Управи.
 - 5) Вибір одного члена Дирекції.
 - 6) Розділ чистого зиску.
 - 7) Внески і запити.
- Звіт, річні замінєння і бізнес відложе-ні в зьомкаї кооператива для перегляду членів.
Позір! На случай неярисутності при-писаної статутом кількості членів, слі-дуєчі Загальні Збори відбудуться того самого дня себто 15. VI. 1930 р. в год 4 поп. з тия самим порядком нарад. — Надвірна Рада. 2223

ЛІЧНИЧЕ КУПЕЛЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ І СТАЦІЯ КЛІМАТИЧНА ЗЕЛЕМЯНКА-ЖИВЕЦЬ

у Карпатах на шлєху Львів-Стрий-Ль-вовичє на висоті 500 м. п. р. м. Завіаня-ча стація в місці Природні купелі в со-ляній заляно-Ядолово-бромовій (4 і 16 Іо-ніч) При заведенні неспіюах з 60 ур-ядженнєк поновки в плані уаєржання — Сєзон жєє відкритий. Інформація: „За-ведєння лічи купелєвє“ — Зелємянка п. Гребєніа. 2227

Присилайте передплату!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, П. пов. Конто почт. ш. ш. 143.322 Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-50 „ Річно 55-00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословацкій 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-00 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-25. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІСТРАЦІЇ ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
---	---	---

Варшавські блискавиці.

Львів, 6. червня 1930.

На варшавському, все захмареному останніми часами, політичному горизонті замиготіли блискавиці. В природі діється так, що по блискавицях приходять громи. Дехто надіється, що й за варшавськими політичними блискавицями придуть громи. Таким найгіршим громом малоб бути розв'язання союму і то в день 22. червня, тобто 30 днів по відложенні заповідженої та скликаній в травні, але навіть не отвореної тоді надзвичайної сесії союму. Виходить, що тепер вона малаб бути отворена на те, щоби прийняти до відома декрет про розв'язання союму. Цим разом буде скликана вже й сесія сенату на окреме домагання сенаторів. І вона булаб відкрита тільки на те, щоби прийняти до відома декрет про розв'язання сенату. Така перспектива перед польськими законодавчими установами відкривається на підставі інформації польської преси. Чи ті інформації тим разом правдиві — ніхто не заручить, бо такі вістки й пророцтва появлялись у цій пресі вже не раз. Були вони актуальними перед 22. травня ц. р., отже чому ж не малиб бути ще актуальнішими тепер, перед речинням відложеної сесії?

Чим ближче до речиння сесії, тим важча політична атмосфера і тим більше несподіванок на горизонті у виді блискавиць. Центральний орган санації „Газета Польська“ цілком несподівано дозволив собі спочутливо зайняти особобо маршала союму Дашинського. Цей останній опублікував у відповідь „Слово до валеція“. Це „Слово“ заболіло санаторів і „Газета Польська“ відповіла на відповідь, підкресливши, що коли вона користується у своїх статтях про марш. Дашинського шпатою полеміки то він уживає у цьому словесному поєдинку звичайної палки. На таку „відповідь“ ще нема чергової відповіді, але вона мабуть буде. А це тим більше, що „Газеті Польській“ прийшов на поміч один з „асів“ санації б. прем'єр Світалський, що оголосив свою відповідь на „Слово до валеція“ Дашинського. Появилась вістка, що скоро впаде в цілу цю „полеміку“ ще й надзвичайна бомба, а саме нова енуціяція марш. Пілсудського на „актуальні теми“, то значить злободневно політичні, про сойм, послів, напругу конституції і т. п. Все описане стоїть у тісному зв'язку зі соймом і можнаб це вважати підготовкою до чогось у роді його розв'язання.

Але є ще й на іншому боці варшавського політичного горизонту деякі знаки, що теж вказувалиб на підготовку до якоїсь політичної бурі. Нагло й несподівано вернув на становище міністра внутрішніх справ ген. Славой-Складковський, цей самий, задля якого мусів провалитись уряд прем. Світалського та зробити місце урядові Бартеля. Санаційна преса твердить, що цей генерал уступив свого часу зі становища міністра внутрішніх справ не тому, що сойм ухвалив йому та цілому тодішньому урядові вогум недовіра, а тому, що він почував себе хорим. Отже від влади відійшов він тільки на перехідний час для відпочинку. „І коли він нині вертає на опущене ним не так давно становище — пише безбістичний „Дзєнік Львовскі“ — то бачимо в тім слушне виконання засади: відповідна людина на відповідному місці. Опозиційна преса з певністю повитає ген. Сл.-Складковського своїми атаками своєї жовчої дятли. Буде це свідчити тільки про все безсилля старих богів і фетишів, про цілу безнадійність її соймовладних апетитів“. Виходилоб, що поява цього „відповідного чоловіка на відповідному місці“ зв'язана мабуть тісно з переведенням майбутніх виборів. Ціла подія з поворотом ген. Складк. пікантна ще й тим, що в польській пресі появилсь вістка про те, немов то ген. Склад. став міністром внутр. справ безпосередньо по тім, як розбились переговори уряду з центролівом у справі співпраці на парл. терені за ціну уступлення з уряду міністрів Цара і Пристора. Виходилоб, що з якогось переходового почуття слаболля уряд перейшов з місця на офензивне становище і такою номінацією продемонстрував опозиції свою силу.

Коли пригадати собі відомі і ще свіжо в пам'яті всіх записані виступлення з залу ББ та інтерв'ю б. міністра скарбу Чеховича, в яким він розкрив слабкість нинішнього режиму в Польщі саме на тому місці, на якому нинішній уряд намагається демонструвати свою силу, то прийдеться дуже усумнитись у неї, а повірити радше в позу. Але це цілковито не виключає удару того грому на варшавському горизонті, який мав би розторочити нинішній сойм.

По повороті ген. Складковського до уряду опинився поза урядом п. Юзефський. Він вертає теж на давнє своє становище волинського воєводи. Санаційна преса не має для нього слів похвали. „Вертає на своє старе становище — пише безбістичний „Дзєнік Львовскі“ — не з пустими руками, але з рескриптом президента Річипосполитої на скликання Собору Православної Церкви в Польщі“. Отже в найважливішу заслугу уступившого міністра вчисляється заповідь Собору Православної Церкви, який має вийти на користь Польщі, але напевно нічим не заспокоїть церковно-національних потреб українського

Перед виїздом на вакації не забудьте забезпечити свого мешкання від крадіжки з вломом в Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“ у Львові вул. Руська ч. 20.

населення. Це вже видно з організації самого передсоборного зібрання. Санація покладає на п. Юзефського дуже багато надій. „Як найкращий у Польщі знавець національної політики — пише той-же „Дзєнік Львовскі“ — вертає на Волинь — щоби далі весті творчу працю державної асиміляції наших славянських меншостей. Працю, якої великим етапом буде Собор Православної Церкви“. Тепер уже всім ясно, яким цілям має служити Собор, а таксамо не менше ясно, що має робити далі п. Юзефський на Волині. Як буде розв'язаний сойм, то повторить ще раз роботу „державної асиміляції“ волинського населення з виборів 1928 р. при нових виборах.

Шум довкола подорожі Мусолінія.

(Від нашого кореспондента.)

Рим, 28. травня 1930.

Двохтижнева подорож Мусолінія по північній Італії закінчилася „після короткої паузи свят і голосних слів“, „дуже“ повернувся до Риму, до щоденної, мовчазної роботи.

Проте, я гадаю, він може бути задоволеннм. Ніколи ще увага цілого світу не була так зосереджена на Італії та її провіднику, як саме в ці дні. Мусоліні дійсно підняв „температуру нації“ на досить високий ступінь. Нпр. один мій знайомий, що не належить до симпатиків фашизму (хоча ретельно і цілком лояльно працює над освітленням націон. цілей, вказаних фашизмом), говорив мені а приводу того вояничого настрою, що запанував в Італії: — Що поробиш! Він (себто Мусоліні) має цілковиту рацію, і колиб прийшлося воювати з Францією, то і я перший пішов би...

— Отже війна з Францією була би популярна?

— Дуже популярна!

Я і сам це знав, як з цілої італійської преси, так і з розмов з різними представниками фашизму. Але мені саме було цікаво почути думку антифашиста, пересякненого давніми ідеологіями соціал-демократичних доктрин. Нема сумніву, ціла Італія, бодай щодо Франції, зовсім однудушна. Я не мав можливості їхати слідами Мусолінія особисто, зате міг знайомитись з кожним його виступом не лише в часописів, що завжди відозрілі в країнах з диктаторським режимом, але особливо в кінематографу, де в актуальних фільмах ви могли бачити і чути галас юрби, її ентузіазм, її дійсно високу піднесену температуру.

Ніколи ще мабуть в Італії всі серця не бились більше в „унісон“, і ніколи мабуть ще не розсівано стільки поголосок найрізноманітнішого характеру, але майже всі — одного і того самого походження. Більшість з них биза по найбільше болючому і вразливому місці — по економіці: знак дало французьке „Тан“, проголосивши, що „дуже“ своїми промовамі прикриває порожнечу державної кишені, щоби відтягнути увагу від внутрішнього фронту до зовнішнього. Підозріння кинько дуже зручно, і то тим більше, що перед очима всіх постійно подібна практика російського більшовизму. Отже, хто тільки мав охоту, всі чеплялись тої поголоски і почали на її тему всіляко фантазувати. Дійшло навіть до того, що в парламенті міністр фінансів Москові мусів спростувати, наче би Італія, шукаючи за грішми, продає американцям монополію на тютюн. „Подібні проекти не тільки ніколи не являлись перед нами, — казав Москові, — але вони видаються мені, як і всім вам, просто смішними“.

Римський часопис „Попольо ді Рома“ присвячує спеціальну передову статтю для виконення всієї брехливості тієї кампанії, що її провадить проти Італії французька преса: „Просто нам вказати, який нарід находиться у кращому

економічному положенні від нашого. Певно, що ми ніяк не можемо заздрити наприклад англійцям, де економічна криза викликає навіть кризу кабінету, ані французам, у котрих чимало ділянок промисловости стоїть ще гірше від наших... Щодо банкруцтва, які ніби то в нас страшно зросли, то саміж французькі статистики подають нам, що тоді, коли в Італії банкруцтва зросли на 4.57 проц., у Франції вони зросли на 6.14 проц., — і то не зважаючи на факт, що французька судова процедура далеко обережніша у виявлюванні банкруцтва, ніж наша... Чи треба згадувати також на постійний зріст у Франції кількості паперових грошей, і відповідний зріст дорожнечі, що за останні два місяці піднеслася на 67 пунктів, так що коли порівняти Італію і Францію, то тоді, коли в Італії ціни, після промови Мусолінія знизалися на 300 пунктів, у Франції вони піднеслися на 220“.

Друга тема — це протиставлення фашизму й Італії. Були поголоски, що для забезпечення успіху подорожі Мусолінія, у відповідних місцевостях був проголошений стан облоги, були переведені масові арешти і т. д. Говорено напр., що в одному Мілані відбулося 2800 арештів, війська ніби то обсадили всі публічні будинки, а чужинці масово і поспішно повійздили. Ці всі сенсації вийшли з французької агенції „Радио“. Італійська офіційна агенція „Стефано“ була примушена виступити з відповідним спростуванням, зазначивши, що арешти дійсно були переведені з огляду на те, що в Мілані живе сила явного злочинного і анархістичного елемента, а про те ці арешти в цілій міланській провінції, яка нараховує до 7 мільонів населення, обмежуються до числа 120, а не 2800. Особисто ж Мусоліні вважав за доцільне звернутися в одній зі своїх чергових промов до всіх закордонних кореспондентів, присутніх у Мілані, щоби вони засвідчили перед цілим світом, яка насправду атмосфера панує в тому місті. У відповідь на цей запит, Томас Морган, представник „Юнайтед Пресс оф Америка“ заявив: „Я з могою житті бачив чимало грандіозних народних маніфестацій. Я бачив у Нью-Йорку, що нараховує 7 мільонів населення, величезні юрби народу, які збирались привітати новозобраного президента: я бачив море людей, що заліяло вулиці для вітання Вільсона і Рузвельта; але ніяка з них не дорівнює тій, яку Мілан дав Мусолінієві. Як я і зазначив у моїх телеграмах, тут має до діла справді з одною з найбільш полненьких і ділких подій наших часів“.

Третя тема — війна і військові Італійські приготування, при чім зокрема говорено вже про висадку італійських військ до Албанії. Але і ця поголоска не більше правдива від інших. Італія, — кажуть — воювати не збирається. Але фашистський уряд — і то недалеко перед роковинами світової війни — не міг оминути нагоди вгадати своєю бувшим союзником про ті жертви, які для них — саме для Франції — понесла Італія. (Мусоліні)

Тільки ще 10 днів

ділить нас від

дня 15. червня ц. р.

ліні в мілянській промові, поминаючи чисто матеріальні втрати, точно визначив ці жертви в людях 652 тисяч забитих, 400.000 інвалідів, мільон ранених — всі „автентичної італійської раси“. Саме в день п'ятнадцятих роковин вступу Італії до світової війни, Мусоліні вважав за потрібне зазначити, що Італія ще досі святкує цей день, — але не для „відновлення давніх ворожих почувань, тим більше, що з вчорашніми своїми ворогами вона цілковито і льояльно помирилася, — більше того, навязала з деяким з них ширшу приязнь...“ „Але Італія, мовляв, згадує роковини війни тому, що з того дня починається італійська революція, у котрій італійський народ перестає бути глорією, щоб зробитися нарешті головною дією особю за полі історії...“

Евг. Онацький.

Гр. Бетлен їде у Лондон.

(АТЕ). Граф Бетлен на запрошення англійського уряду їде у Лондон на кілька днів. Мадярський прем'єр подякує Англії за підтримку Мадярщини на паризькій конференції в справі сх. відшкодувань. „Мадяр Гірлап“ пише, що метою візиту є здобути позичку й обговорити різні господарські справи. Зачувати, що гр. Бетлен запросить лорда Ротеміра до Будапешту.

Зміни в більшовицьких дипл. представництвах.

(АТЕ). „Тасс“ повідомляє, що торговельного представника СРСР у Швеції Багатіна усунули з його становища. На його місце іменували дотеперішнього комісара освіти Грузії Кавделакі. Це дальша частина задуманих на широку скалю змін у більшовицьких дипл. установах.

Сарана на Мадярщині.

(АТЕ). Південну Мадярщину навістила сарана, що представляється зі Семигороду. Найбільше потерпіли околиці на південь від Сегедину. Влада поробила заходи для поборовання сарани. Сарана, що появилася в Мадярщині, не є єгипетська, це звичайна європейська порода.

Наради IV. конференції преси брит. імперії.

(АТЕ). У Лондоні почалися наради четвертої конференції преси британської імперії. Мекдональд в інавгураційній промові назвав пресу одним із найважливіших уалів, що зв'язують імперію. Завданням преси є лучити первень індивідуалізму з первлем кооперації. Щодо Індії, то цей рік принесе епохальні рішення, які позволят погодити нац. незалежність індійців із обов'язками, які випливають із приналежності до імперії. Державний секретар для справ Індії Веджвуд Бен торкаючися кампанії непослуху ствердив, що значна більшість населення Індії не бере ніякої участі в тому русі. Першим обов'язком англійської влади є вдержати порядок і забезпечити пошанівок обов'язуючих законів. Не передрішаючи справи устрою, який одержить Індія у наслідку англ.-індійської конференції, зв. популярно конференцією „круглого стола“, було би великим злочином, колиб англійці полишили по собі в складщині в Індії хаос і веспокій. Долі світової британської імперії не вільно рішати шляхом насилля.

Видалення ген. секретаря фашистської організації.

(АТЕ). Тардіс, як міністр внутр. справ, приказав, щоб Степан Нотарі, генеральний секретар фашистської організації в Ніцці, покинув кордон Франції. Нотарі з нагоди заручин італійського наслідника престолу зорганізував і вислав у Рим гурток ніццейських дівчат для участі, що символізував італійські провінції. Демонстрація ця спричинила протести ніццейців.

Авто з пасажирами впало в канал.

(АТЕ). Біля місц. Франекер у Голандії впало в канал авто, бо не замітило перестерігаючих сигналів. В авті було 18 подорожніх, Двох із них утонуло, кількох було ранених.

З церковного життя на Волині.

В травні цього року вмер в Крем'янці протоєрей Ф. Подлявський, парох міської парохії на Туниках і член Волинської Духовної Консисторії. Членство в Консисторії разом з міською парохією дає вигідне матеріальне положення, а ще більше почесне. Не диво, що на такого роду посаду кандидатів не забракне. Але на місце прот. Подлявського, як твердять на підставі даних з Митрополитальної Консисторії, вплинуло аж... 146 прохань від волинського духовенства. Отже маємо діло з безперечним рекордом і не тільки в розмірах релігійного життя в Волині чи в Польщі, а навіть напевне у цілій Європі.

Старожили в кожному разі не пригадують, щоб колись на членство в Консисторії або на якусь парохію зголошувалось так багато охочих. Цей рекорд є виразником досить сумного факту: він свідчить про дуже слабі морально-духовні зв'язки духовенства з народом. Опустити парохію, промінати на іншу, в звичайних умовах для пароха мусіло бути річю тяжкою, на котру він може рішитися тільки в надзвичайних умовах. А в даному разі 146 парохів, котрі очевидно належать до кращого духовенства на Волині, до більш старших віком і значить більш привязаних до своїх парохій, виявляють бажання їх опустити. Чи це не значить, що для них життя зі своїми парохіями є тяжким, що вони провадять його лише в силу тяжкої необхідності і з охотою проміналиб на інше, аби тільки воно було для них вигіднішим.

Так воно є і це не диво. Москвофільський настрій духовенства одірвав його від народу, духовно розєднав з ним і послужив джерелом до взаємного незадоволення...

Однак духовна влада заплустила очі, не розуміє або робить вигляд, що не помічає сумного стану річей і невпинно та незмінно провадить свою лінію-політику підтримки москвофільства та обсаджування москвофілами церковних посад. Українські кола були певні, що по смерті прот. Подлявського його місце займе українець і таким чином принаймні одного українця буде введено до Консисторії.

Рішуча підтримка митрополита Дениса Українською Парламентарною Репрезентацією припинення всяких гострих виступів проти москвофільствующого духовенства, замирення д-ра Річинського з митрополитом і надзвичайно-поважне положення православно-церковної справи — все це давало підстави сподіватися, що встановлюється контакт між Митрополією і українським громадянством; а зовнішнім виявленням цього контакту буде покликання українців у склад Єпархіяльного Управління. Тимчасом, наперекір натуральним припущенням, з усіх 146 кандидатів Митрополія вибрала... прот. Борншкевича, пароха Володимирської Катед-

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

IV. Зайва сколястика.

Зійде як вода з гуски.

Для орієнтації серед правил харківського „Українського правопису“ треба спершу залишити на боці всі елементарні правила, які повинна була їх читачеві дати початкова граматики. Сюди входить увесь розділ „Закінчення відмінюваних слів“. Є, правда, між ними складні питання літературної мови, але вони не мають безпосереднього зв'язку з правописом. З менту, коли дитина або чужинець вивчить, що кажемо „школяра“, але „токаря“ — єдиний сумнів щодо їхнього правопису може бути наївне питання (нині в Галичині зовсім можливе!), чи слово „токаря“ не треба писати з апострофом (токаря'), коли треба писати „пір'я“?

З менту, коли вначимо з граматики, що множина від „повість“ є „повісті“, напишемо на кінці цього слова напевно „і“, а не „и“. Те саме торкається й інших змін у відміні і рижниця між твердим і м'якими прикметниками, на які нема іншого правила, крім вуха.

У всій книжечці „Правил“ є що-найменше гретина зовсім зайвих формул для українців з мінімальною літературною підготовкою.

Зайвим є для нас:

1. Майже весь відділ про правопис наростків (46 параграфів), з якого ніхто не навчиться грамотно писати, коли раніше вже не вивчив правильної вимови. Зате ті, що знають літературну мову, матимуть поважні сумніви при правках, що пробують з'ясувати різниці між наростками на -ова і на -ува(юва): напр. будучання — будовання.

2. Зайвим є для нас правило про різниці між приростками „пре“ і „при“ та „прі“: між „прегарний“ і „придуркуватий“, між „прізанше“ і „приязнь“.

3. Зайвим, що

ненаголошене „о“ часто наближається у

вимові до „у“, але треба писати за етимологією слова: напр. тобі, мою, чоловік (а не тубі, мую, чулувік!).

4. Зайвим, що

„ненаголошене е в українській мові звичайно вимовляється невиразно, дуже наближається до и, як також і навіпаки, і таким чином ці звуки змішуються, але писати треба за етимологією слова, напр. великий, учитель, — тримати, сніженький...“ (а не виликкий, учитиль, тремати!...).

5. Зайвим є 9 практичних вказівок про закон чергування голосних*) „о“ — „і“ і „е“; — ніхто з тих, хто володіє звичайною буденною українською мовою, не потрібує ставити собі питання, чи від „сніп“ буде „снопа“, від „біль“ — „болю“ і чи тому пишемо „вільний“, бо це походить від „воля“!

6. Зайвим є стількиж інших правил про випадки, коли „о“ й „е“ не переходять в „і“; коли маємо „і“ з старого „о“ й „е“ в закритому складі... то-що; — ніхто з тих, хто має нормальне вуха і чує рідну мову, не має сумнівів, чому пишеться „сон“, „пісок“, „сніжок“, „овець“, „горох“, „дзвінок“ і тисячі інших зовсім буденних рідних слів, щодо яких просто не уявляємо собі, як можна би писати їх інакше.

7. Зайві всі ці §-и, коли пишемо „в“, бо всі вони покриваються з одним простим:

м'який знак пишемо там, де чуємо його у вимові слів, отже:

кінь, редька, письмо, сьомий, селянський, стрілецький, рученька, гольтілака, кільце, невільник, пісень, хлопець, не сердься, спить, беруть... приклади, з яких

* „Самозвуки“ звалились якийсь час „голосіаками“, а „співзвуки“ — „шелестіаками“; тепер офіційно на Бел. Україні прийняли терміни „голосні“ — „приголосні“.

харківський правопис творить аж 8 окремих груп!

8. Зайвими є для нас різні правила, коли знак „ь“ не пишеться, напр.

голуб, кров, ніж, піч, берешся, — себто „ніколи після губних (б, в, м, п, ф) та шелепних (ж, ч, ш, щ, дж)...“

після „р“ в кінці складу: звір, пясар, Харків...;

горілчаній, Наталчин (бо кажемо горілка, не горілка і Наталка, а не Наталька)...

А скільки є ще там таких формул і розяснень звичайних форм мови, які з менту, коли силкуємось звести їх до правописних правил, стають звичайною тавтологією?!

Граматики, що шукають формул, інколи починають із такої заяви, яку читаємо на вступі розділу про „Чергування й зміни голосних“:

„Не знаючи добре живої мови або маючи сумнів до окремого слова, тільки з словника можна довідатись, о(е) чи і треба вживати в якомусь слові чи формі слова“.

Читаєш, немов би із статті якогось провінціалістика, що ніколи не вчився чужинної мови! Хто не знає добре живої мови, той взагалі не може писати. А коли пише, не знаючи її, тоді не можна відсилати його до граматики чи словників, так само як не можна відсилати до книжки „Про теорію співу“ людину, що не має слуху і не знає нот.

Колиж хто бється з сумнівами, який буде 2-й відмінок від „сніп“, „сік“, „камінь“, „папір“ або „осінь“, то він швидше візьме в руки граматику до народних шкіл, ніж словник. Словник — книжка для тих, що володіють літературною мовою. Не можна до словника відсилати тих, що навіть не знають, як з ним поводитись.

Зрештою надія на словник, складений на підставі таких правил, скінчиться тим самим, що надія на одноцілий правопис, складений методом політичних мітінгів, де при голосуванні піднесені руки розумного і дурня мають однакову силу.

Торжественне посвячення

домівки „Рідної Школи“ у Дрогобичі відбудеться дня 9. червня у припаді Іх Превосвященства Єпископа Йосафата Коциловського.

- ПРОГРАМА:**
- 9:30 — 12 Архієрейська Сл. Божа в Церкві св. Трійці.
 - 12:30 — 2 формування походу і похід на площу біля будинку „Рідної Школи“ при вул. Свіжній.
 - В год. 2-й посвячення і вписи до Золотої книги.
- До заслужених жертв й участі у святі запрошуємо всіх прихильників „Рідної Школи“.

ральної церкви. Вибір дуже знаменний! Панотець Борншкевич — цей „воїн Володимирського Собору“, як влучно прозвав його митрополитальний офіціоз „Воскресное Чтеніє“, здобув собі сумну популярність серед населення і дозіря з боку духовної влади своєю безоглядною і засліпленою боротьбою з українцями м. Володимира: він переконав митрополита Дениса в необхідності скасувати розпорядження про українську відправу-богослуження у Володимирському Соборі, запропонував митрополитові та переконав його в необхідності наложити та д-ра Річинського, свого парохіянина, а натему, та він-же, Борншкевич, причинився до заборони свящ. І. Губи, пароха української парохії в Ковлі, у священослуженні і до судового над ним слідства, котре довго тягнулося, але за браком доказів припинилося.

Як „хитрий малорос“ прот. Борншкевич сумнів поклав для себе ще глибші підвалини для довіри та прихильності з боку духовної влади, граючи на її чутлих та інтимних струнах. Він помітив, як хоробливо реагує вона на всі чутки, що під неї підкопуються, її намагаються усунути або принаймні обмежити. Тому на всіх нарадах він виступав рішучим прихильником єпископського „повновластя“ та протизником „соборноправности“. Як такого, його zaangażовано до участі в делегації, що в березні цього року їздила до Варшави боронити перед світською владою право митрополита Дениса на Волинську Єпископську катедру, доказуючи владі, що православна волинська людність не

бажає мати окремого єпископа, а лише митрополита Дениса.

Російська газета „За Свободу“ свого часу вмістила кілька авторитетних заяв про самовправні виступи цієї делегації. До речі тут буде зазначити, що остання відбулася з ініціативи самої духовної влади, а її персональний склад, завдання і речинеш вїзду були вирішені на спеціальній нараді 27. лютого ц. р. в єпископському крем'янецькому Симона... Отже призначення прот. Борншкевича на члена Дух. Консисторії в і нагородою за його відповідну працю і до казом, що Митрополіт не думає міняти своєї церковної політики, не вважаючи на згоду з українськими церковними діячами, і що, боячись за своє положення на Волині, старается обсадити відповідальні посади своїми прихильниками.

Одночасно духовна влада у зв'язку з призначенням прот. Борншкевича перевела теж одну характерну зміну. Покійний прот. Подляський завідував в Консисторії бракорозводними справами („бракорозводним столом“). Треба було чекати, що натурально ція справи обійме і новий член Консисторії. Тим часом бракорозводні справи передано прот. Н. Данилевичові, що до цього часу завідував адміністративним столом, т. є. справами призначення на церковно-епархіальні посади, перенесення і нагород, а для прот. Борншкевича визначено саме справи адміністративні. Логічна сторона цього внутрішнього пересунення в Консисторії стане ясною, коли звернути увагу, що прот. Данилевич, хоч не належить до симпатиків українського руху, але все був проти боротьби з парохіянами, стояв за задоволення їхніх домагань і в цьому сенсі виступав до вищої духовної влади з відповідними внесками, на велике незадоволення інших членів Консисторії, як і самої влади, котра в більшій частині з його внесками не погоджувалася.

Призначення прот. Борншкевича до Консисторії усуває і те незначне спочуття, що його українська паства мала в особі прот. Н. Данилевича, а для священників-українців обіцяє більш-менш „опіку“.

То є крок у боротьбі з українським народним духом. Крок малий, але характерний.

В. Страйченко.

В безконечній черзі...

СПРАВА БОМБОВИХ ЗАМАХІВ ПЕРЕД СУДОМ.

Дня 5. ц. м. переслухано лікарів, що лікували Штрайтівну і знавців вибухових матеріалів та зброї.

Д-р Гойнацький заприсяжений лікар зізнає: Наслідком вибуху бомби в будинку „Східних Торгів“ Штрайтівна була поранена й попечена в 23 місцях на цілому тілі, з чого її ран було тяжких, а навіть загрожували життю Штрайтівної. Штрайтівна на ціле життя залишиться „ошпелена“, але вухо, на яке Штрайтівна не чує, може з часом дасться вилікувати.

У Штрайтівної стверджено запалення рогівки ока, осмалення волосся, поранення чола, синці на цілому тілі, попарення ліктя, опухлі долоні, попарену лідку і стегно. Стан попареної цілий місяць був дуже критичний.

Прок. Ліпш: Чим пояснити те, що панна Штрайтівна підчас вибуху не згнула?

Д-р Гойнацький: Тільки ласка Бога урятувала її від смерті; це сталося правдиве чудо.

Прок. Ліпш: Чи попарення і сліди ран на тілі панни Штрайтівної пошкодять їй в справах подружжя? Зменшать шанси вийти заміж?

Д-р Гойнацький: Зменшать, бо сліди ран і попарення можуть робити на чоловіка прикре вражіння, особливо на пляжі, підчас купання.

Після цього переслухано **Владислава Яну**, військового майстра піротехніки та хеміка **д-ра Ч. Вествалевича** і знавця зброї **Сарторія**.

Перед їх зізнаннями на салю внесено зброю вайдено при ревізії в обвинувачених, останки вибухового матеріалу, що не вибухли на „Східних Торгах“ і в парку та на станції. Принесено також стару шаблону, деє ще з армії У. Н. Р. і кілька примірників брошур про шпіонажу в Англії, Німеччині і Росії.

Знавець **Сарторі** внісвня, яку зброю мали обвинувачені, при чому виявляється, що револьвери були здебільша системи „Ортгес“.

Прок. Ліпш: Чи револьвери „Ортгес“ можна купити в Польщі?

Сарторі: Ні, цих револьверів у Польщі не продається, але револьвери „Парабеля“, які найдено при ревізії, можна купити в Польщі.

Переслухано також лікаря державної лікарні **д-ра Кохоя Івана**, який дав Штрайтівній першу поміч і бандажував її.

Знавець вибухових матеріалів **Вествалевич** стверджує, що колиб весь вибуховий матеріал стверджує, що колиб весь вибуховий матеріал на „Східних Торгах“ був експлуатований, то цілий будинок був би вилетів у повітря і всі особи в домі бу-

либ згнули. Але льонт був але наставлений і вибухла тільки частина екразиту, а 765 грамів екразиту залишилось ненарушеним.

Знов справа побоїв.

Владислав Хімяк, поліцейний агент, зізнає про спосіб ведення слідства.

Предс. трибуналу: Чи обвинувачених били? Свідок: Ні, не били?

— Чи ви чули, щоб кого били?

— Не чув.

— Чи хто скаржився вам, що їх бють?

— Ні.

Обв. Наорлевич: Ви були присутні тоді, як мене били, але чи ви самі мене били, того не тямлю, бо я мав голову зав'язану коцом.

Свідок: Он камає, камає.

Обв. Вацис: Ви мене запровадили до окремої кімнати і на коридорі говорили: „Ну браце, ти старший хлоп, тебе шкода, але будеш битий!“ Потім Білеанч мене бив, а ви шарпали за волосся і тримали за голову і відтак сказали: „То ще не все, ще будеш битий“.

Свідок: То неправда, він бреше. Але ж свідки?!

Обв. Крушельницький підтверджує, що свідок був присутній при побоях і намовляв його признатись до всього.

Далі виявляється довша перепалка між председником трибуналу і Крушельницьким, який вкінці доказує, що він зложив зізнання лише тому, що його били, і що свідок В. Хімяк був присутній підчас биття.

Д-р Л. Ганкевич: Чи вам сьогодні вперше закидають обвинувачені, що ви їх били, чи такі закиди були й перед тим?

Предс. трибуналу: Ухилию це питання. Трибунал після наради затверджує ухилене питання оборонця.

Обв. Кирилюк: Ви, пане Хімяк, бачили, як мене били.

Свідок: То не правда.

Агент Юзеф Ковальський.

Предс. трибуналу: Обвинувачені скаржаться, що ви їх переслухували вночі?

Свідок: Я переслухував до 7. години.

не вживано репресій. „Наорлевич зізнав, що 5 членів УВО мало напасти на комісара Федунішина. Напад мав відбутись на площі св. Антонія. Свідок знов твердить, що обвинувачених ніхто не бив, що Лемішка до всього признався добровільно, переслухання відбувались ввечером, не вночі.

Ніхто не погрожував і не примушував, щоб говорити те саме в суді, що на поліції.

Обв. Кирилюк твердить, що його переслухувано біля 12 год. вночі.

Прок. Ліпш: Чи Кирилюк подав на поліції текст присяги УВО?

Свідок: Ні.

Прок. Бо в акті обвинувачення говориться, що Кирилюк подав текст присяги: „Той, хто зрадить УВО, нехай згине“ і т. д.

Д-р Ганкевич: Як довго ви переслухували обвинуваченого?

Свідок (довго мовчить.) Півтора години.

Д-р Ганкевич: Отже як ви сказали, що починали переслухання в 9 год. то очевидно кінчали пів до 11, так більше менше, як твердять обвинувачені.

Свідок (мовчить).

Д-р Шухевич: Чи при переслуханні Кирилюк плакав?

Свідок: Ні, не плакав.

Обв. Онішкевич: Цей пан свідок впровадив мене до темного покою, де було червоне світло, там мене били і він мочив мої ноги в мидниці.

Обв. Крушельницький: Цей свідок, то якраз той, що мене бив у в'язниці.

Свідок: Це не правда.

Важні внески оборонців.

Д-р Л. Ганкевич ставить внесок, щоби дальших поліцейних свідків переслухано в цих кімнатах, де було поліцейне слідство, тому, що із зізнань свідків не пізнати, в якій кімнаті було слідство.

Д-р Шухевич ставить внесок, щоби обвинувачених переслухати в цих кімнатах, де їх били в поліцейних арештах, де треба перевести локальну візію і ствердити чи в поліції є приладдя для биття.

Прок. Ліпш спротивлюється цьому внескові, тому, що процес іде проти УВО, а не проти поліції.

Д-р Старосольський підтримує внески оборони й доказує, що для виявлення справедливості локальна візія для переведення доказів про биття обвинувачених є коначна.

Д-р Шухевич намагається оборонити свій внесок, але прок. Ліпш переконує, що хочби обвинувачені вказали келію і лавки, де їх поліція била, то це ще не доказ, що їх зізнання не є фальшиві і що їх справді били. Локальна візія в поліцейних арештах у справі побоїв — це марна трата часу.

Після наради, трибунал відкинув усі внески оборони в справі побиття обвинувачених на поліції.

З життя „Союзу Українських Купців“.

ІНФОРМАЦІЯ.

Загальні заступства. „С. У. К.“ може дати своїм членам купцям або промисловцям заступства на різні фабричні загальні вироби. Рефлектується на людей соціальних, доброї слави, які можуть дати фабрикантам певні гарантії. Член С. У. К., які бажалиб переняти на себе пов. заступства, звольте негайно зголоситись до т-ва. (Львів, Підвалів 9), подаючи при цьому ближчі дані щодо своєї кредитоспосібности і в якій бранжі бажалиб працювати. Зазначається, що в тія справі відбудеться в Т-ві 15. червня анкета, в якій будуть подані ближчі інформації, які саме заступства можна покищо отримати.

Необайливим і неовісним інсерентам ОДНОДНІВКИ, виданої в нагоди останнього візду, який відбувся в грудні м. р. пригадується, що „Одноднівка“ ще не заплачена тому, що деякі інсеренти до нині не заплатили за свої оголошення і прилетється не лише на судовій дорозі стягати від них належності, але й подати їх імена до прелюдного відомства та вказати, що завдяки таким однинцям припинюється всяка народня робота.

Дощі і хмаролім.

(АТЕ). У долині Шевре у Франції була злива з буревієм, що заподіяв значні шкоди, більше ніж мільон фр. 36 домів у містечку Шевре почасті знищені. Дуже потерпіли сади та поля. Над Льодоном обрвалася хмара. Залізниця та тунелі в певні часті міста залиті водою. Рух поїздів адержали на кілька годин. Повінь адержала в дорозі поїзди, в яких були тисячі подорожних. М. і. стало в дорозі 50 поїздів із робітниками, що вертали із підміських робіт.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

EUMIG HARTLEY - то найвища класа!!!

Незрівняний в своїй доброті! — Велика селективність! — Велика сила і ідеальна чистота відбору! — Вилучає під гарантією фабричну льонольну стацію!

Сотні листів з подякою свідчать про нечуване пряме пробове, значення цього радіоного апарату на полі радіоної техніки, **тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-лямповий радіоный апарат!**

Генеральне представництво:

ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ
Львів, Леґіонів 1. — Телефон ч. 458 і 459.

ВІДГУКИ ДНЯ.

П. П.

Найбільший клопіт маю звичайно з тими фейлетонами, які пишу на загальне бажання когось постороннього. З чистим сумлінням можу собі признати, що маю досить вироблений інстинкт у тім напрямі і тому рідко коли попадаю в конфлікти з ріжного роду прокураторами, цензорами й іншими володарями. Найліпшим доказом цього, що за шість літ моєї фейлетоністичної діяльності я ще ні разу не сидів у криміналі, не мав ні одного двобою і... ще досі не „перестав“ писати фейлетонів.

Але не раз уже мало не впаав в одну з тих трьох можливостей, а все через фейлетони „з намови“.

— Слухайте, я вас прошу. Бігме, буде знаменито.

— Не хочу!

— Чому?

— Будуть квася. Поображються люди, інституції, партії.

— Ручу вам, що ні.

— Не хочу.

— Бо боїтеся. А потім дивуєтеся, чому так мало передплатників!... Ясна річ: газета нецікава... Я не знав, що так мало маєте цивільної відваги!

Тим останнім переконує мене і я пишу. Нехай не думає, що маю мало цивільної відваги.

А коли фейлетон наробить сподіваного шуму, фейлетоновий „вда“ руки а радости затирає.

— Але знаменито! Але капітально! Тільки прошу вас дуже, не зрадьте мене...

Один з таких „умудрився“ до того, що для замилення слівів ще й нарікав на мене перед ображеннями.

— Як може „Діло“ щось такого пускати? Що за богато — то за богато! Уважаю, що така річ може дуже пошкодити.

А я? Носився кілька днів зі своєю цивільною відвагою, а далі шпурнув нею, аж засвітило. Від тепер буду писати тільки те, що мені самому подобається.

Але де там!...

За тиждень-два знову мене хтось підюджує.

— Війтеся Бога! Так далі бути не може. Напишіть що про те.

— Ні! Нехай собі хтось інший пише. Я маю діти, жінку й охоту до життя.

— Адаже не думаєте, що вас хтось забє.

— Чому ні! В нас до своїх сто разів більший розгїя. Цокнуть і по всім... А арештою: чому не написати про те статті?!

— Навіть половини успіху не буде. В фейлетоні зовсім інакше виглядає.

— То нехай другий якийсь фейлетоніст пише.

— Що ви?! Хібаж є такий фейлетоніст, як ви?...

Признаюся: амбіція людська річ — возьме мене на таке. Напишу. А потім і один і другий і десятий:

— Ах, нащо це було рухати?

— Воно правда, але не все треба правду виявляти.

— Останніми часами у вас менше гумору, а більше злоби.

Я боронюся як можу.

— Це не мій помисл. Просто намовили мене люди і я написав.

— Помисл! Намовили! Але ви підписані.

Бували вже й такі випадки, що сам інспіратор ображувався, знайшовши між рядками і свою особу.

Я не раз уже постановляв собі свято не писати на чьєсь бажання, домагання, чи нудження. Але кожний раз уступив перед намовою і все але виїшов на цїм. Ось уже зо два тижні пишу в кишені одну тему і не використовую її. Інспіратор готов отратити терпелівість і приїде сваритися. Але я собі постановив — ні і конець. Нехай собі каже, що я не маю цивільної відваги, нехай заперкає мене, що я павлішний фейлетоніст, нехай що хоче робить — не уступлю.

Хіба... що... уступлю!

Але тоді додавату при кожнім такім фейлетоні п. п. (під прамусом). Нехай люди знають, що я тому не вичен.

Галактіон Чіпка.

Перше засідання іменованої м. ради.

Інж. Бжозовський президентом.

Перше засідання іменованої ради міста Львова відбулося 5. червня. В год. 7.30 ком. Надольський повідомив про розпорядок зовідства, що скликає нову міську раду. Після відчитання складу нової ради головуство переняв найстарший літами бувш. ректор Давіньський. Потім заступники клубів склали заяву. Санация протестувала проти складання заяв перед вибором президента. Голова не узяв до уваги протесту. В деклараціях поодинокі клуби протестували, що такі довгі літа позбавлювано місто повноправної репрезентації та домагалися якнайскоршого переведення виборів. Склали декларації по черзі від імени Вольного Земоччя Радзєчного Владзімїрський, від нардекратії д-р Перацький, від клубу ППС пос. Гавенер, від жид.-нар. клубу (сіоністів) д-р Шморак, який заявив, що його клуб разом із іншими поступовими групами старатиметься, аби самоврядування м. Львова оснорувалося на демократичній репрезентації з 5-приметникових виборів. Пос. Темницький в імени української соц.-демократії запротестував проти того, що при іменуванні членів тієї ради не вважали належно під увагу соц. та національної структури населення м. Львова, зате всі сили звернули лише на те, щоб штучно створити більшість і супрематію для урядової партії, яка є лише незначною меншістю в цьому місті. Опісля від імени радних українців промовляв сен. Децикевич. Він енуціював основні домагання українського населення на терені громади та заповів зголошення внесення в справі допущення української мови до варад львівської міської ради. Дуже льоально промовляв від імени санацийних жидів д-р Вассер а від імени „русских“ говорив д-р Лисяк. („Слово Польське“ повідомляє, що він говорив як прдставник: „русифу-поляку“).

Опісля відбулося вибори президента міста. На 125 радних (5 радних оправдало свою неприсутність) 84 голосів унало на інж. Івана Бжозовського, 27 карток віддано чистих, 12 голосів одержав ред. Ширек (ППС). Голова проголосив, що президентом вибраний інженір Іван Голух-Бжозовський (з Господарського Клубу).

Вибраний президент у промові м. і. заявив, що застеріг собі в уряді, що лише під тою умовою міг би згодитися правити містом, коли уряд дасть місту більшу підмогу. Висловив надію, що всі клуби схочуть співпрацювати з ним і ратушевої сали не вважатимуть тереном для полагоди політ. рахунків. Промову закінчив заповненням під адресою українців і жидів, що буде все безсторонно, річево та без упереджень трактувати всіх горожан, без уваги на те, якої вони національності чи віросповідання.

Опісля на внесення д-ра Домашевича ухвалили відложити вибір віцепрезидентів до найбл. середн. аби клуби могли порозумітися.

Справа скликання сенату.

Марш. Шиманський заявив журкалістам, що домагання 1/3 части сенаторів у справі скликання надзв. сесії сенату переслав цїв. канцеларії президента держави.

Біржа.

Гроші.

Американський долляр 8 83 50—8 89 00, канадський долляр 79 0—8 80 00, чеська корона 0 26 25—0 26 50, австрійський шїлінг 1 25 50—1 26 00, румун. лей 0 03 00—0 03 50, французський франк 0 34 80—0 35 00, швейцарський франк 1 72 00—1 72 50, фунт штерлінгів 43 40 00—43 70 00, радянський червінець 11 00—12 00, німецька марка 2 12 82—2 12 88

Золото: 20 корон 36 20 00—36 60 00, 20 франків 34 25 00—34 50 00, 20 німецьких марок 42 00 00—42 40 00, 10 російських рублів 46 00 00—46 40 00.

Срібло: Австрійська корона 0 47 00—0 48 00, 5 австрійських корон 2 50 00—2 60 00, австрійський фальорен 1 25 00—1 30 00, російський рубель 2 00 00—2 10 00, копійки за рубель 1 00 00—1 05 00.

Збіжжя.

Пшениця двірська 36 50—37 50, пшениця селянська 33 75—34 75, жито галицьке 15 25—16 25, ячмінь галицький броварський — 00—00, ячмінь на идню 34 25—35 25, ячмінь пастівний 13 50—14 00, овес галицький 13 50—14 00, кукурудза румунська 21 25—22 25, баробля промислова 0 00—0 00, фасоля біла 45 00—55 00, фасоля копрова 30 00—35 00, фасоля краса 40 00—45 00, горох пів-Вікторія 23 75—25 75, горох пільний 21 25—22 25, бобик 21 00—22 00, мішанка паст. а зерні 00 00—00 00, вика 25 75—26 75, сіно солодке краєве прасоване 6 00—7 00, соломка прасована 4 50—5 00, гречка 21 25—22 25, льон 00 00—00 00, дубинь синій 00 00—00 00, рітар 00 00—00 00, грисік кукурудзаний 00 00—00 00, мука кукурудзана 00 00—00 00, отруби житні 8 25—8 75, отруби пшеничні 10 25—10 75, крупи гречані 43 00—45 00, пшоно 00 00—00 00, крупа ячмінні 00 00—00 00, пенка 00 00—00 00, просо краєве 00 00—00 00, макухи льняні 29 00—30 00, мак синій 150 00—160 00, мак синій 110 00—120 00, конюшина червова 000 00—000 00.

ПАНІ

які хочуть мати зграбненькі і гарні ніжки, носять **англійські гумові панчохи** небувало до тепер тонкості, лише зі спеціального складу гумових, хірургічних і гігієнічних виробів 1—12

С. Федер, Львів, вул. Сикстуська 7. Цінники безплатно. 2235

Квестіонар для старостів.

Вишецькі часописи повідомляють, що сойм уже не збереться на засідання та буде розв'язаний. Розв'язання сойму та сенату наступить уже 18. червня, себто в дні, в котрім згідно з домаганням сенаторів повинні би скликати надзв. сесію сенату. Інші твердять, що нові вибори відбудуться шойно на весні. Згадані часописи повідомляють, нібито старостам розіслано квестіонар із запитаними 1) як населення відносилось би до розв'язання сойму, 2) як відносилось би до нерозписання виборів.

Відгомін змагу в Ужгороді.

Пат повідомляє з Праги, що в зв'язку з рев. замахом на архидіякона Шабова нар.-соц. послд в інтерпеляції до уряду питаються, що думає зробити, аби в Закарпатті не ширилася ірредента, головннж, щоби в сер. школах не могли пошириватися тенденції, які перед війною вдержувала штучно віденська влада, що у висліді могло би мати катастрофальні наслідки для Закарпаття.

НОВИНКИ

— Концерт Івана Геціва, баритона, члена-основателя Т-ва „Бандурист“, відбудеться 13 червня ц. р. у великій салі М. Лисенка. Подробиці в афішах. 2236

— Зїзд 6. гмїндівців відбудеться у Львові з суботу, 7. ц. м., з такою програмою: В год. 10 рано поминальне богослуження в церкві св. Духа при вул. Коперника, яке відправить Преосв. о. д-р Бучко. Співатиме вісімка „Бандуриста“. В год. 11. зачеться в салі „Української Бесїди“ зїзд, на якому виголосять реферати: інсп. В. Кабаровський, о. д-р М. Конрад і д-р Ів. Німчук. Крім того буде деклямація уривку з твору „Мати-страдниця“ М. Підгірянки, яку виголосить п. Н. Юрчинська і рецитація оповідання К. Гриневичевої „Параска Гоголь“, яку виголосить студ. Борушенко. Після того відбудуться тов. сходини учасників зїзду в саях „Нар. Гостиниці“. Участь у зїзді повинні взяти не тільки 6 гмїндівці, але й широкі круги львівського українського громадянства. Тому, що досі ніхто не освітлив побуту нашого народу в менше чи більше жакливих місцях його виселення, а зїзд гмїндівців дає нагоду безпосередньо вглянути в ці сторінки недавнього українського минулого, слід надїятися, що і колишні таборити і львівське громадянство являться якнайчисленніше на зїзді, аби хоч на кілька хвилин перенестися думками в ті часи й переживання, що випали на долю наших виселенців і втікачів у Гмїнді в рр. 1914—1918.

— Примхи погоди. Заки денникар переписує інформації з метеорологічної стації і заки вони появляться в друку або будуть прочитані, природа вже має час змінити температуру, вигляд неба і напрямок вітрів. Так трапилось і з першими днями нашого довгожданого червня, що мав принести нам справжнє літо. Не тільки вечером, але навіть уранці не можна виходити без нагортка. Причина несподіваного холоду є в метелицях у Росії, звідки пішли студені вітри.

— Град у Косівщині. Градова туча, що перейшла в косівськїм повіті, знищила зовсім темні плоди в громадї Микитинці та заподїяла шкоду в гр. Рожнів, Кобаки й Хомчин.

— Сільські трагедії. У Блищиводах (Жовківщина) 20-літній Федь Кіт застрілив свою 29-літню жінку Параню. Причина постійні непорозуміння.

— Передісторичний цвинтар. У містечку Сураж (пов. Білосток) підчас розкопування вулиці натрапили на слїди цвинтаря з невідомих часів. Між кістями найшли останки глиняних посудин, гранїтні табличці з виритими знаками, які годі відчитати. Місто Сураж має церковний літопис, одначе в ньому нема згадки, аби в тому місці був цвинтар.

— Жіночі успіхи. Лондонська поліція прийняла вісім жінок до відділу детективів. Вони будуть працювати головннж для контролі торгівлі живим товаром і проституції. Досі не було жінок у цьому відділі, хоча жінки-полїцаї є віддавна.

— Пожежа тартаку. В паровім тартаку фірми Вайнгольд і Ска в Потурорах (пов. Бережани)

„РЕНОМА“ ЗНАМЕНИТА А. Пясецький С. А. Краків.

Замовлення приймає „Народна Торговля“ Львів.

1-10

вибухла пожежа. Згоріла сушарня, покрита папою. В сушарні було ок. 50 м.³ дубового матеріалу. Шкоди є на 15.000 зол.

— **Опир з Діссельдорфу** продовжує свої зізнання, признаючись спокійно до довершених і замірених злочинів. Він мав намір кілька разів убити одну вдову з усіма її дітьми, щоб таким робом зробити „велику сензацію“. На перепоні став випадковий збіг обставин, який міг кинути підозріння на його особу. Один таємний злочин ще з 1923 р. був його ділом. Судді мають, перед собою вродженого злочинця-саліста, що з холодною кровожадністю шукав собі жертв без посторонніх мотивів.

— **Ріжні вістки.** Голландська преса приносить сенсаційну звістку, що на голландським дворі є тепер брат бувш. імператора Зити разом з бувш. болгарським королем, щоб нарадитись щодо мадарського престолу. — У Польщі є 136.843 воєнних інвалідів досі застрованих. Крім цього тисячі померло перед реєстрацією. З цієї суми 28.281 втратило здібність до праці. — У Лінду син з милосердя для мук матері, що мала рака, застрелив її на її прохання. — Директор берлінського театру Піскатор подав у суд прокуратуру і міністра освіти Тюрінгії, що вони незаконно заборонили в Єні виставу пєси „§ 218“. — У Спол. Державах скасують недавно введені автоматичні телефони; вони не є вигідні для абонентів, а ще більше не вигідні для телефоністок, які тратять через них посади. — У СРСР. має бути за 5 літ 39.000 тоноах кін; усі вони мають заступити німі, тому, що тоновими краще вести пропаганду. — У Лондоні почалась англійська пресова конференція, що протягнеться весь місяць; у ній беруть участь представники 13 країв Британської імперії.

— **Іспит зрілості** в державній гімназії з українською мовою навчання в Тернополі відбувся в днях 23. травня до 2. червня ц. р. під проводом директора гімназії Михайла Губчака. У відділі „А“ свідоцтво зрілості одержало 34 абітурієнтів: 1. Антонович Петро, 2. Вольний Ярослав, 3. Волошук Роман, 4. Гарасимчук Мирослав, 5. Гойдало Іван, 6. Дерій Омелян, 7. Збараць Іван, 8. Ільницький Степан, 9. Кальба Богдан-Роман, 10. Кальба Семен-Ярослав, 11. Качор Володимир, 12. Кізляк Олексій, 13. Кисіль Михайло, 14. Колтун Юліян, 15. Колтунюк Степан, 16. Комаринський Сидір, 17. Конрад Володимир, 18. Котик Степан, 19. Куріца Іван, 20. Левицький Лев, 21. Логин Ярослав, 22. Онуферко Ярослав, 23. Орбець Ярослав-Микола, 24. Перешлюга Дмитро, 25. Процик Нестор, 26. Скоцький Ярослав, 27. Слоневський Євген-Юліян, 28. Стецько Володимир, 29. Тарнавський Роман, 30. Трушак Микола, 31. Фалендиш Богдан, 32. Чикало Теодор, 33. Ширба Леонід-Богдан, 34. Яримович Степан. Іспиту не зложило 9 абітурієнтів. У відділі „Б“ свідоцтво зрілості одержало 20 абітурієнтів: 1. Білоскірка Лев, 2. Богданович Степан, 3. Буґата Ярослав-Тона, 4. Васильків Ярослав, 5. Вербоцевський Василь, 6. Губчак Йосиф-Микола, 7. Деревянко Маріан-Мирослав, 8. Дзюбинський Єразм-Мирон, 9. Залузький Лука, 10. Микорин Володимир, 11. Пастушенко Володимир-Мирон, 12. Перецький Августин, 13. Постригачівна Марія-Йосифа, 14. Решеґуха Олексій, 15. Романюк Петро, 16. Стиранка Мирослав-Олег, 17. Трач Роман, 18. Чубатий Степан, 19. Яворський Володимир, 20. Яремчук Максим. Іспиту не зложило 15 абітурієнтів.

— **У Франції треба робітників.** У половині квітня бракувало у французьких копальнях 3.000 робітників, яких місце не заняв ніхто з чужинців. Курс франка такий низький, що чужинці, які приїжджають на роботу, можуть мало ошадити.

— **Республіка в тюрмі.** З Бомбаю повідомляють, що арештовані гандіівці проголосили для себе малу республіку. Президентом вибрали себе Чендема, який проводив у першому наступі на склади соли в Вадалі. Рівночасно вступили на склади соли в Вадалі. Рівночасно вступили на склади соли в Вадалі. Рівночасно вступили на склади соли в Вадалі.

— **Кандидати на українських послів в Канаді.** У провінції Альберта, в Зах. Канаді, видвигают двох українських кандидатів на послів до альбертійського союму. Микола Романюк, адвокат з Едмонтон, Альберта, мав би кандидувати з округу Вікторія і Юрій Шкварок, адвокат з Мандер (Альберта), з округу Вітфорд. Оба виступали як кандидати ліберальної партії. Досі ступали як кандидати ліберальної партії. Досі ступали як кандидати ліберальної партії.

— **Проти вугілля з України.** Світський уряд поставив недавно до Бостону 168.000 тон твер-

дого вугілля (антрациту) з України. Цей вугіль добули в Донеччині, звідки його перевезли до Одеси залізницею. З Одеси переправили його кораблями до Америки і доставили в Бостон по доларови дешевше на тонні ніж коштує пенсильванійський вугіль. Проти цього піднесли протести власники антрацитових копалень та вуглекопи з Пенсильванії. Вони кажуть, що це замах проти основного промислу Пенсильванії і 150.000 робітників у копальнях твердого вугілля. Тому роблять у Вашингтоні заходи, щоб спинити привіз вугілля з України. З днем 1. січня 1932 р. ввійде в силу постанова, що заборонює привіз вугілля до Америки, який добувається примусовою або невільною працею.

— **Театральна Олімпіада в Москві.** 15. червня починається в московським „Парку для культурної розваги“ перша загальносоюзська „Театральна Олімпіада“, до якої входить також кінове й кабаре-тове мистецтво. В Олімпіаді візьме участь 20 театральних труп 14 національностей з 1000 артистами. З російських театрів будуть тільки два: лєнінградський „Трам“ (театр робітничої молоді) і московський „революційних“.

— **Цайльайс програє.** Німецький лікар Цайльайс з Гальспаху, що наробив собі стільки ворогів своєю новою метою лікування між лікарями подав у суд берлінського проф. Лазаруса, що виступив з дуже гострою критикою Цайльайса. Суд звільнив Лазаруса і Цайльайс заплатити кошти процесу.

— **Хто їде до Чехословаччини,** нехай не бере в дорогу доларів, а золоті або чеки. Так радить союз чехословацьких банків, рішивши, що вміна доларів буде звязана з великими формальностями. Причина: у Чехословаччині появилась більша скількість фальшивих, добре зроблених, доларів.

— **Міжнародний конгрес гіми. учителів.** Цього року відбудеться 12. Міжнародний конгрес учителів середніх шкіл у Брукселі від 16. до 26. липня. Предметом нарад буде: 1) Перетяження молоді середніх шкіл. 2) Матеріальна організація засобів навчання під оглядом дидактичним, естетичним і гігієнічним. 3) Міжнародне Бюро Учительських Товариств і Ліга Народів. 4) Міжнародне Бюро Учительських Товариств і „Червоний Хрест“ Молоді. 5) Міжнародне Бюро Учительських Товариств і Всесвітній Союз Виховних Товариств. Наші учительські товариства повинні раз найти дорогу на ці конгреси і по-знайомити учасників з нашими шкільними справами. Останні конгреси були в Білгороді і Букарешті, а туди нам була дорога за тяжка. Цього року місце незвичайно догідне (Брукселя; боляй Прага, або самі Брукселці повинні конгресом заінтересуватися), а справа перетяження молоді при незвичайних вимогах з польської мови і двомовности (крім чужих мов!) для нас незвичайно важна. Учасники конгресу повинні, очевидно, познакомити наше громадянство з тим, що зробили для нашої справи на конгресі.

Лихий стан засівів у СРСР. Рільний страйк.

(АТЕ). „Веч. Москва“ повідомляє про катастрофальний стан весняних засівів у центр. СРСР. Рільні колективи виявилися зовсім неадатними до засівів. У багатьох округах були випадки, що колективи не встигли засіяти визначеного поля, а індивідуальні господарства виконали це завдання. В кремінчудській окрузі на Україні в рільних колективах вибухнув страйк, тому перервали засіви.

Сніги та морози.

Півн. і сер. Росію та Сибір навістив великий холод. Від 2 днів у воловодській окрузі лютують снігові. В Москві температура в день 10 ст., у ночі ледви кілька ст. понад zero.

Зі спортивного життя.

Сокол IV (Личаків)—Ватра (Замарстинів) 1:0 (1:0).

Товариські змагання, які відбулись 1. ц. м. на площі Гасмоней, виграла дружина Сокола IV, для якої добув одинокі ворота Фурда гарною головою. Весь час перевагу мав Сокол.

Черновецька дружина у Львові.

Черновецька німецька спортова дружина „Ян“, що стоїть у табелі мистецтв Буковини на другому місці (перед „Довбушом“), розіграє у Львові два змагання: першого дня Зелених Свят з Погонєю, другого дня з Чорними.

Подяка.

Приміть отсею дорогою Дорогі Ініціаторки мого Свята згуртовані в „Союзі Українок“ за Ваш щирний труд слова глибокої вдяки від мене — тихої трудовиці.

Високодостоїнній Пані Лукіяновичевій голові „Союзу Українок“ у Перемишлі подяка за влаштування 50-річного ювілею мистецько-святничим концертом у дні 8-го травня ц. р.

Подяка й Тобі, Високодостоїнна Старшино і Тобі Люба Молодіжє, що зєднались у віддані чести для мене, — як і Тобі, Велика Українська Громадо Землі Перемиської, що своєю присутністю причинилась до звелчання святої сім'ї хвилини.

За приязнь на святі і щирісердечні привітання складаю велике спасибі Високодостоїнній сенаторці і редакторці „Жіночої Долі“ — пані Кисілевській; посолці і голові „Союзу Українок“ у Львові пані посолці Мілені Рудницькій; делегаткам жіночих товариств ВП. Паням Мельниковій із Коломиї, п. С. Олесницькій зі Станиславова, п. Гладкій з Рогатина; письменникові і редакторові „Загальної Книгозбірні“ Николишиному, як і Одесеві Бабієві.

Сердечну подяку складаю за листовні привітання і побажання Дорогим Сестрам-товаришкам „пера“ авторці „Царівни“ Ользі Кобилянській, авторці „Шоломи в сонці“ Катрі Гриневичевій, Вірі Лебедовій, Наталі Королевій, Королеву Старому, проф. Омельченко з Праги та письменниці О. Дучинській — письменникові д-р В. Щуратові — товаришкам юних днів з Миколаєва М. Мочульському, та дочці о. А. Юзика Софії Течишинової, усім світлим Редакціям, хвальчим Товариствам культурним і політичним Установам, з краю, як і з далекої Франції О. У. Н. з Кресо та Монтане, всім землякам, приватним особам, приятелям та знайомим, що зволили вшанувати мій ювілей телеграфічними gratуляціями, прегарними дописами, привітаннями та щирими побажаннями.

Зокрема висловлюю мою щирю подяку всім виконавцям ювілейного концерту, п. О. Ціпановській за теплі слова вступного привіту, проф. П. Волянському за труд його життєписного реферату, диригентам хорів пп. проф. Клішеві і Пушкареві та п. Мариновичівній, хорам „Воля“ та місцевих шкільних заведень, паням Е. Лахович і Г. Волянській, маленькому козакові-декламаторові Олесеві Телесницькому та двома дівчатами, про яких імена не вдалося мені довідати.

За честь і радість, велику подяку і спасибі — приміть — від вірної вашої

Уляни Кравченко.

Львів, дня 16. V. 1930.

Дописи.

СТАРОСАМБІРЩИНА. (З кооперативного життя). 13. травня відбулася в Старому Самборі анкета кооператив з повіту. Зібралась представницька всіх кооператив. Предметом нарад було отворення в Старому Самборі кооперативної складниці. Кооперативні справи реферував член Управи К. О. К. в Самборі п. Миханцьо. На анкеті був присутній і подав свої замітки інспектор Ревізійного Союзу п. Стернюк. Цєю справою дуже зацікавились місцеві купці жиди, які поважились навіть погрозувати ексраторові кооператив п. Захарченкові, коли він не заперестане організаційної кооперативної праці в повіті. Речником ворогів української кооперативії був на анкеті відомий сельробівський агітатор Герич з Лінини Великої. Представляючи себе делегатом кооперативу в Лінині Вел., він заявився проти об'єднання кооператив в Старосамбірщині, проти кооперативної складниці і акції проти цілої української кооперативії в Галичині. Це так обурило присутніх представників кооперативії, що на внесення одного з них одностайно рішено виключити Герича з числа присутніх. Бачучи грізну поставу зібраних, цей сельробівський агітатор спішно вийшов із залі нарад. Треба підкреслити, що незбаром явилися на анкеті члени управи в Лінині Вел., які спізналися на нараду і заявили, що Герич не мав ніякого мандату заступати на анкеті кооперативу та що вони заявляються без застережень за рішенням анкети: об'єднатися в ОСК у Самборі, до 15. червня зложити свої уділи і з першого липня відкрити в Старім Самборі складницю. — 18. травня відбулись загальні збори кооперативу в Бусовиську. На збори втиснувся поліційний агент Гіль і своїм провокаційним поведінням хотів допровадити до розв'язання зборів. Голова зборів о. сенатор Татомир не дав себе спохокувати, виступивши культурне по-

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Вітряно 27-50 „
Річно 55-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці І долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Ні замки, ні сторож, ні пес
не перешкоджають злодіям вломитися в Ваше
мешкання і зрабувати Ваше майно, тому
обезпечіть його від крадіжки з вломом у
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Живі могили.

Львів, 7. червня 1930.

Кожного року, коли під час Зелених Свят на-
селення українських західних земель відвідує
могили борців, мові пригадується така подія: Ми,
стрільці Української Галицької Армії, покинувши
Галичину, шойно перейшли Збруч і втомлені
та прибиті, останками сил машерували в на-
прямку Кам'янця Подільського. Заходило сонце,
наставав вечір. Зараз-же за Збручем при дорозі
ми побачили серед поля високий курган, могилу.

— Що це за могила? — питали стрільці ста-
рого селянина, що йшов з косяю.

— Це козацька могила. Гей, гей, що то про
ту могилу люди в селі оповідають! Довго балака-
ють! Кажуть, що тут лежить ціла сотня козаків,
що за Хмельницького бились за Україну!

І коли селянин скінчив оповідати все, що
зберглося у народних переказах про цей курган,
один хорунжий сказав: Ось такі могили та ще й
ліси — це те одинокі, що зберігало в народі на
Великій Україні спогади і пам'ять про боротьбу
за свою державність, це одинокі, що не давало
змерти традиції рідного війська, що будило тугу
за великим минулим. Галичина, яка скорше втра-
тила державність, як Велика Україна, майже не
зберегла таких могил, майже не мала цих вічних
свідків нашої слави, боротьби і військової сили.
Аж тепершня війна (1918—1919) посіла на Га-
лицькій Землі тисячі могил борців за кращу до-
лю нашого народу і вже ніяка сила не зможе за-
терти в душі народу спогади про рідне військо,
вирвати тугу за ним.

І в цю хвилину біля кургану, слухаючи слів
хорунжого, який за місяць згивув під Києвом, я
вперше відчув і зрозумів тверду, але справедли-
ву логіку життя нації: що той, хто найбільше
жертвує, творить найбільші цінності, що той за-
лишає для нації найбільший скарб, хто готов най-
дорожче заплатити за нього, заплатити найвищу
ціну — власне життя.

Стоячи біля козацької могили, ми, воєнки
Української Армії, оглядалися на захід, де суму-
вала покинута нами бляжча Батьківщина і впер-
ше відчували, що хоч ми покинули Галичину, то
там залишилися свідки наших чинів, сторожі
традиції наших визвольних змагань — стрілець-
кі могили.

Воля вимагає крові і тільки та сторінка
історії не пропадає, не затрачується, не гине в
забутті, яка писана була мечем і кров'ю. І тому
справжню історію України, її традицію творять
ті, що писали її власною кров'ю.

Мовчазні, сумні могили, росіяни по полях
нашої Батьківщини, своєю мовчавкою говорять
більше народом, як голосні слова тих, що не змі-
ли жертвувати нічим. Тільки те зерно родить плід,
яке впало під землю, хвилево вмерло.

Хто впав за кращу долю свого народу, той
тільки впав, а не вмер, не згинув, він житиме в
серцях мільйонів, він своєю кров'ю зросив землю
нашої Батьківщини, його могила не криє
мерця, його могила це чарівне джерело нового
життя. Не ті воскреснуть у серцях і піснях май-
бутніх поколінь, що нічого не жертвували, що ла-
били тільки своє дочасне, особисте життя, але
били тільки своє дочасне, особисте життя, але
живуть ті, що жертвували все. Бо життя спра-
ведливе і дає людині стільки, скільки людина
дає життя.

А хто не має в житті ніякої такої святости, за
яку готов би згинуть, той і жити не варта, бо по-
го життя — це лиш хвилинка, бо його життя не
чужає з тим, що в вічні — з нацією.

А нація є носієм вічності, а могили борців
є найкращими сторожами її оборонцями ідеї без-
смертя нації.

І тому свято мертвих борців ми святкуємо
люди, коли найкраще, найбудинше розцвітає по-
люлі.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто
Почтової Шадни ч. 143.467).

як Центральна Каса українських кооперативів
приймає вклади ощадності, обезпечує їх у
твердій валюті та поміщує у наших коопера-
тивах, щоби піднести господарський розвій укра-
їнського народу. 9-10

рода. І тому свято смерті святкуємо в Зелені
Свята весни, розцвіту й відродження.

В цей день Зелених Свят не плачте, матері!

До церковного собору.

(Від нашого кореспондента)

Луцьк, 4. червня 1930 р.

Пишу під першим вражінням вістки про те,
що собор православної церкви у Польщі, тієї
церкви, до якої належить українське населення
Волині, Холмщини, Полісся й Підляша, таки
відбудеться.

Десять років „завиловського полому“ право-
славної церкви, протягом яких наш нарід пере-
жив стільки гірких хвилювань і горя та розгубив
свого церковного майна на великі мільйони, — ті
десять років занадто були тяжкі, щоби вістка
про собор не робила ніякого вражіння.

Аджеж у житті православної церкви собор є
тим найвищим її органом — і законодавчим і ад-
міністративним і навіть судовим, який має всі
дані налагодити життя так, як цього вимагає дух
часу й потреби церкви — її віруючих.

Значить, собор має у своїх руках вирішення
всіх тих справ, за які наш нарід понад десять ро-
ків бореться; тих справ, які нарід вважає для сво-
го національного життя найістотнішими та за які
вже стільки потерпіло і світських і духовних осіб,
за дія яких-то справ повставали церковні коміте-
ти, відбувалися церковні наради, а навіть і вели-
чезний церковний з'їзд у 1927 році в Луцьку.

Не сумніваюся, що собор, у міру своїх можли-
востей, у найкращий спосіб розв'яже багату пи-
тань що-до внутрішнього й зовнішнього життя
церкви. Не сумніваюся також, що церковний со-
бор української церкви в найкращий спосіб роз-
в'язав би всі питання, які зв'язані з національним
життям нашого народу. Але сумніваюся, чи собор
православної церкви у Польщі розв'яже ці пита-
ння так, як це треба для нашого існування.

Російська преса особливо ба в літаві з при-
воду майбутнього собору. І власне ця обставина
хвилює українське громадянство. Росіяни, захо-
пивши владу в нашій церкві, десять років уже до-
конують у її стінах безправних надужити над на-
шою національною душею. Звідси й думка, що і
майбутній собор санкціонує сьогоднішню націо-
нальну політику в церкві, спрямовану до руси-
фікації нашого населення, чи привабливі до під-
тримання в її стінах чужого нам духа.

Парламент у своїй суті є безумовно великою
демократичною установою. Але він є добрий для
тих, хто в ньому кількістю своїх голосів буде ви-
рішувати свої справи. Собор церковний є вели-
ким органом самоуправління православної церкви,
але він вирішить наші національні справи так,
як це потрібно для нашого життя, у цьому лише
випадку, коли більшість членів собору буде роз-
уміти слушність наших домагань і буде цілковито
їх підтримувати.

Чи ця умова є? Ні! Духовна частина чле-
нів собору в своїй більшості — елемент як не во-
ровий до нашого національного відродження, то в
кожному випадку — байдужий. Світська частина
членів теж нараховує у своєму складі багато воро-
жого до нас елементу.

А крім цього, чому українським землям да-
не пропорціонально менше представництва? Чому
покидано до передсоборного зібрання таке не-
пропорціональне, просто зникаюче число україн-
ців? Аджеж ми складаємо 80 проц. віруючих, по
праву повинні мати стількиж своїх членів. Чи
все це зроблено в ім'я справедливого представ-
ництва?

Звідкиж у нас може бути віра в те, що наші
національні домагання щодо вживання україн-
ської мови, відносно виховання молоді й підготов-

за синами, ні сестри за братами! Ваші сини і ва-
ші брати втратили дочасне, щоби жити вічним
життям нації. Вони оживуть, вони вже ожили, бо
вони дарували нашому народові те, чого він най-
більше потребував для життя — традицію.

Тому могили борців стали для українського
народу чимсь найдорожчим, найсвятішим. Бо на-
ція, що втратила волю, не має нічого святішого,
ні дорожчого, як могили борців за цю волю.

Тому не плачте над могилами, а тільки вкло-
німіся Тіням тих, що самі впали на те, щоби мо-
гла жити їх нація.

Ол. Бабій.

ки духовенства будуть вирішені так, як цього ми
домагаємося?

А може ці питання занадто дрібні і буденні?
О, ні. Ці питання для українського народу є
істотними. Мати-церква мусить бути нашою
справжньою матір'ю, а не мачухою, як це було
досі. Вона мусить виховувати наших дітей на до-
брих членів нашої нації, а не калічити їх. І тому,
коли цих питань собор не розв'яже так, як цього
прагне й домагається український нарід, то собор
нікого з українців не задовольнить. Навпаки, він
може викликати лише нові й тяжкі ускладнення
у церковному житті. Відчувається, що цих питань
уже дехто боїться.

„Страшно навіть допустити думку про те, —
пише російська газета „За Свободу“, — щоби не-
достаточне розуміння всієї відповідальності ви-
нішнього моменту та його історичного значіння,
а також старі сварки, старе недовіря одних до
других, словом спадщина сумного минулого мо-
гли ослабити добру волю православних і перешко-
дити швидкому відновленню у житті нашої цер-
кви спокою-віку й виставити соборний перверзь“.
„Повинні бути забуті взаємні кривди минулого, а
злободенні турботи не повинні затмарувати ве-
ликого значіння всього, що доконалося“.

А чому були ці сварки, звідки випливає це
взаємне недовіря, у чому полягає ця сумна спа-
дщина, як не у нехтуванні нашої національної ду-
ші й нашої культури? Кривди, що їх заплідило
нам у церкві, починаючи від Катерини II, і що
продовжуються досі, можуть бути забуті лише
при умові усунення їх, себто привернення церкви
на наші землі й українського духа, якого вби-
вали століттями.

Щож до „злободенних турбот“, під їх рубри-
ку може дехто й буде підводити турботу за нашу
мову в церкві, за виховання в рідному дусі нашо-
го духовенства. Але ці турботи є для нас не зло-
боденними, а першорядними й основними в комп-
лексі церковних турбот.

Шалена нагода припала мені порушити це
питання якраз у Зелені Свята, коли церква зга-
дує сошествіє Св. Духа на апостолів і віслання їм
дару говорити різними мовами. Хотілось би, що-
би серед членів собору не нашлося ні одного,
який ставив би проти уживання в церковній прак-
тиці ріжних, себ-то національних мов, у тому чи-
слі в нашій церкві — нашої української мови. Бо
колиб сталося інакше, собор збочив би від еван-
гельського зеленосвятного прообразу та пішов би
проти заповіту апостола Павла, який казав, що
краще сказати зрозумілою мовою п'ять слів, ніж
незрозумілою (чужою) тисячі.

Коли в соборі не знайдуться члени, які хоті-
либ цього збочення й відступлення від заповіту
ап. Павла, можна сподіватися, що його праця
пройде у великій згоді й дасть корисні наслідки.

Питання мови і національного виховання
буде тим кресалом, яке покаже дійсну творчу си-
лу собору.

В. Островський.

Арештування в Бесарабії.

(АТЕ). Румунська влада ліквідувала в Бе-
сарабії шпійонську організацію, що працювала
для СРСР. Арештували більше ніж 100 людей
та ліквідували шпійонські осередки в 16 селах
і містах. Ліквідувати шпійонажу помогло ареш-
тування більшовицького агента, в якого найшли
докладні плани організації та спис шпійонів.

У Зеленосвяточні дні не забудьте помянути ділом!

Від копл Українську Землю вкрили дорогі могили, а по селах і містах доживають віку інваліди Української Армії, ДНІ ЗЕЛЕНИХ СВЯТ присвячені пам'яті покійних та зломаних — живих ще борців Українського Війська. В ці дні кожний свідомий українець і українка пам'ятають про своїх рідних-безпомічних інвалідів та про стрілецькі могили, що бодяччям заросли, а вони-ж з'ясували на те, щоб у ці дні купитися.

І тому дні Зелених Свят кожного року являють з у їх-усюдів жертви на ренти інвалідів та на впорядкування стрілецьких могил.

Чи цього року може бути інакше? Чи тяжкий рік може відбитися на мовчальних могилах, завести надії українських інвалідів? Ні! І цього року українське громадянство мусить сповнити свій обов'язок! Якщо тяжкий рік, треба зменшити кожному з нас свої особисті вихватки.

НА ІНВАЛІДІВ І НА ОХОРОНУ МОГИЛ ГРІШ МУСИТЬ НАЙТИСЯ!

Дві українські установи від ряду літ ждуть на цю святочну нагоду, щоб жертвами Українського Громадянства покрити свій піврічний бюджет. У дні Зелених Свят конечно виплатить свою лепту, щоб сором не палив Ваших очей на вид незаосмотреного інваліда, чи заплучених могил наших героїв. З нагоди Зелених Свят перешліть чеками Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові свої жертви. Всі станьте членами великої громади жертводавців на велику народню ціль!

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ УКРАЇНСЬКОГО Т-ВА ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ У ЛЬВОВІ:

Д. Палів, голова. М. Брилинський, секретар.

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ Т-ВА ОХОРОНИ ВОЄНИХ МОГИЛ У ЛЬВОВІ:

Ц-р П. Кривуцький, голова. О. Карпінський, секр.

ПОХІД НА СТІЛЕЦЬКІ МОГИЛИ.

Цьогорічні походи на оба львівські цвинтарі в часі Зелених Свят відбудуться в такому порядку: В неділю, 8. червня, похід на Янівський, а в понеділок, 9. червня, на Личаківський цвинтар. Співана Служба Божа в ті дні у всіх церквах відправиться в год. 9. рано. Похід зачнеться з місця збірки точно в год. 2. попол. Збірки церковних процесій, брацтв, шкіл, установ і делегатів з вітцями та всього громадянства в год. 1/4 (13.45) на визначених місцях біля Преображенської церкви. А саме: процесія церкви оо. Василіян, св. П'ятиці і св. О. Миколая стають в вул. Краківській і Корняктив. Процесія церкви Успенської в Ринку біля крамниці „Н. Торг.", св. Петра і Павла та СС. Василіян у Ринку біля крамниці Вінклера. Процесія архикат. церкви св. Юрія стає в вул. Браерівській в год. 2.30 і тут

долучується до походу — першого дня. Другого дня стає в вул. Корняктив. Натомісць процесія церкви св. Петра і Павла чекає другого дня на похід в вул. Пекарській біля головної брами цвинтару в год. 2.30. Процесія церкви Преображенської в оба дні замикає похід. Делегати установ з вітцями збираються на площі св. Духа. Школи на вул. Рутівського. Всі делегати, прапори та все громадянство уставляється чвірками в вул. Краківській. Просимо українське громадянство у асьому підчинитися вказівкам впорядків. — о. А. Каштанюк, генеральний впорядчик.

ЧАЙ марки БУЗЬКО
вдоволяє кожного смаку.
Найновіша мішанка ч. 40. 2247 1-7

Нова Рада м. Львова.

Перше засідання Ради. — Заява представника Українського Клубу сен. Децикевича.

В четвер 5. червня відбулося перше засідання нової Миської Ради у Львові. Після відкриття засідання дотеперішнім правительством комісарем д-ром Надольським найстарший віком радний д-р Дзівінський обняв провід засідання та приступив до денного порядку, тобто до вибору президента і віцепредитів міста. Перед приступленням до виборчого акту предидник допустив до слова кількох радних у цілі зложення заяв на письмі. Відчитали заяви радний Влодзімірський від клубу давних радних, посол д-р Перацький від народно-демократичного клубу, посол Гавзнер від польських соціалістів, д-р Шморак від жидівського народнього клубу. Відтак відчитав заяву на письмі іменем українських соціал-демократів радний Темницький. Заяву почав читати в українській мові, але тому, що в салі повстав гамір і йому дальше читати не дозволяли, відчитав заяву в польській мові.

Вкінці сенатор Децикевич іменем українського клубу миських радних зложив устну заяву. Промовець підкреслює у своїй промові, що український клуб не підготовив на нинішнє засідання заяв на письмі тому, що по думці постанов закону перше засідання нової ради є присвячене виборів президента міста та інші справи не можуть бути предметом нарад і тому слід вважати недопустимим складання заяв.

Колиж предидник допустив попередніх промовців до складання заяв, то також український клуб вважає необхідним підчеркнути, що скількість приділених йому мандатів є недостаточна. При останніх соймових та сенатських виборах десять відсотків усіх у Львові відданих голосів впало на листу, яка була подана українською народньо-демократичною партією, якої напрям вступає також український клуб миських радних. З огляду на те належало при покли-

канні нової миської ради признати українцям з мандатів, що припадають на місто Львів, бодай одну десятю частину, себто 12 мандатів, до чого слід додати кілька мандатів для прилучених до міста Львова підмиських громад, де скількість українського населення є велика. Таке покриття українського населення може бути усунене лише шляхом виборів на основі виборчого закону, який відповідає теперішнім демократичним принципам. Український клуб миських радних домагається тому видання такого виборчого закону для міста Львова і як найшвидшого переведення виборів до миської ради.

Щодо мовного питання, то промовець підкреслює, що члени українського клубу промовлятимуть в миській раді в польській мові з примусу тому, що обов'язуючі закони покищо не допускають уживання української мови. Український клуб зараз після уконститування Миської Ради пропозит Раді внесення на допущення української мови до нарад у Миській Раді та вже тепер висловлює побажання, щоби нова Миська Рада до цього внесення віднеслася поважніше, ніж бувша прибічна Рада, в якій подібне внесення не було допущене до нарад не то на пленумі, але навіть у комісії.

Усунення кн. Голіцина з бібліотеки.

(АТЕ). Підчас контролі бібліотек у Ленінграді виявилось, що одним із робітників у місцевій центральній бібліотеці був князь Голіцин. Ревізійна комісія усунула негайно князя зі становища та відбрала йому право одержувати харчі, що прислугують урядовцям.

ЗАСТИРЕЦЬ.

Пімста Гнипка на Зелени Свята.

(Гумореска.)

Пан Петро Концепович мав широкого приятеля Влодка Педантовича, з яким зазнайомив і мене: Педантович був вельми освіченою людиною, притім наскрізь чесною. Я полюбив його як рідного брата. Та мав він тільки одну прибільшену чесноту: непомірну педантерію.

Бувало перед дверима Петра Концеповича чи перед моїм мешканням, видобуде він одну з трьох хустинок, які все носив при собі, обтріпує весь порох зі своїх черевиків, а навіть зоміаюк, потім з задньої кишені сурдута добує кусень оксамиту, вигладить ним обува аж блищить і аж тоді, як сховає свої косметичні причандали по кишенях, починає стукати в двері. Не хотів він дзвонити кажучи, що через дзвонення зуживається річно кількадесят кільоватів миської електрики, а притім і механізм дзвінка.

Підчас одної гостини у панства Концеповича просила мене пані дому, що була головою одного жіночого товариства, щоби в її імені запросити пана Педантовича на вечерніці товариства, назначені на наблизчий четвер. Я й вчинив волю трудячої голови товариства пань, бо муж її мав полагодити якусь орудку у сусідів і за згодою її написав панови Педантовичови, що „мило мені в цей четвер вечором на „Бесіди“ побачитися з ним, поговорити а може й ще потанцювати“.

Педантович, учитель середньої професійної школи, хоч мав своїх 40 літ, був іше нежортий. Та на вечерніці г. прийшов і це мене здивувало. Три дні пізніше дістав я від нього листа, щоби бути в назначенім ним часі і місці. Яке було мое зачудування, коли той найліпший і ідеальний приятель, вручив пану Концеповичеві лист, кажучи: „Ось лист Вашої Пані, яка,

видно, вас зраджує, коли назначує мені, вашому широкому приятелю, сходини, де мала би зі мною мило поговорити і потанцювати“.

Ми глянули хвилинку на письмо і на нашого друга та оба наче на команду бухнули голосним сміхом.

„Чеж мое, а не добродійки письмо“ — пояснив я збентеженому Педантовичови. „Я й сам стилізував його до Вас на прохання пані голови Союзу, занятой передвечірковими приготуваннями. Педантович почервонів попід вуха, а ми навчили п. вчителя, щоби не руководився в усіх справах надмірною педантерією, яку відраджував тоді навіть один з австрійських міністрів.“

Та наша наука пішла в ліс, доказом чого його трагікомічна пригода, зааранжована йому його учнем Гриньком Гнипком. Був це тамущий молодець, що ходив на танці і знав, що пан Педантович їздить до панни Олени з підмиського села, добре зчився, тільки з одною математикою не годен був дати собі ради. Саме п. Педантович поставив йому перед Зеленцем таке питання: „Що знаєш про Пітагора, його катети і гіпотенузу? Гнипик на це остовпів... Голова йому крутилася. Мовчав. Тоді вчитель до нього: „Повтори питання!“ Гнипик зібрав усю свою математично-геометричну пам'ять і повторив:

„Питаюго раз з катедри гіпотези“... Кляса бухнула сміхом, а вчитель додав: „Я питаю тебе вже вдесятеро цього півроку. На місце! На свідоцтва дістанеш двійку!“

Бідний Гринь Гнипик замість до своєї третьої лавки зайшов аж до останньої, ослячої, а сівши, сказав собі: „Пропало! Буду репетувати, але пімщуся.“

Коли на Зелени Свята в недалекім від столиці селі, панна Олена і всі громадяни були в церкві, тоді пан Педантович робив собі соняшну купіль проти ревматизму лівої ноги. Місце дібрав як найкраще, бо на галявці в трикутнику між високими коноплями, житом і загородженим садком. Одежу і білля поклав на дошку

оподалик. Лежав на білім простиралі і глядів в сонце. Думав і про друге сонце: панну Олену, якій і бажав в це свято освідчитися так, щоби на феріях міг уже й звінчатися. Хоча вельми шановний автор недавнього, знаменитого фелетону „Діла п. заг.: „Там, де нас нема“ доказував наглядно, що повної віхи в житті нема — то всупереч тому пан Педантович був вповні щасливий. Щасливий був і Гнипик, що приїхав до цього села до свого дядька в гостину і розвинув тут неабияку конспіративну діяльність.

За його намовою „дурний Панько“, пастух Гнипикового дядька, переступив крадькома конопельну „гіпотенузу“ і забрав непомітно все вбрання і білля вчителя. Зв'язав все те шельками в один клунок і сховав в кінці конопель. За яких десять хвилин спішив в це купелеве місце п. Влодка весь громадський уряд з вітвом (тестем Гнипикового дядька) на чолі. Був там і писар, що держав у руках „Львовск-у Газет-у“ і „Век Нови“, яку Гринько Гнипик привіз був до села. Перед ними йшло двоє десятників чи польових, які доглянувши пана Педантовича, крикнули до інших членів громадського уряду: „Маємо його!“ Сказавши це, прискочили до математика і вхопили його крепкими руками за руки і ноги. Пан Педантович наляканий почав пручатися і кричати: „Що хочете, добрі люди, я державний урядник, з міста!“ На це сказав писар:

„Він ще не зовсім стратив на умі! Газета пише, що віт з заведення без вбрання і може бути небезпечний, як дістане напад. Його треба відвезти форшпаном.“ — „Бідна його жінка й діти!“ — сказав польовий. „Я не маю ще жінки!“ — кричав пан Влодко Педантович. — „Я державний урядник! Пуст'я мене!“

„Він скаже далі — озвався віт, — що він воевода, або начальник якогось панства — звичайно дурний і голий. Обвиніть простиралом і ведіть до громадського арешту, а потім до Кіндрата! Най їде форшпаном з дурним.“

Коли вели нещасного, виходили уже люди

ХІРУРГІЧНІ ГУМОВІ ПРЕДМЕТИ

як подушки, оґрівачі,
іригатори, ледівники,
грушки, переполокувачки

ВАННИ І МІДНИЧКИ

гумові до складання

ДЛЯ НЕМОВЛЯТ

штанчата і гумові підкладки
поручає 2188

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛБУМ І ЦЕРАТ
ЛЕОПОЛЬД ГААС
Львів, Легонів ч. 3, телефон 16—45.

На організаційному фронті.

САМБІРЩИНА.

Дня 28. 5. ц. р. відбулася велика нарада У. крайнього Нац.-Дем. Об'єднання в Самборі. Зібралися делегати з цілого повіту, навіть з найдаліше положених сіл. Народою проводив о. Тис з Корчанович. Про політичне положення нашого народу і про самоуправні справи говорив о. сенатор Татомір. Про організацію повіту говорив селянин з Бикова Тарнавський Іларій, а про партійну працю в повіті реферував адвокат д-р Білявський. Народа пройшла дуже поважно. При кінці наради ухвалено рішучий протест проти черв. терору на Вел. Україні. — Дня 29. 5. відбулися віча у *Викоті і Плямовичах*. Реферував о. сен. Татомір. Оба віча були дуже численні. Між іншим на тих вічах ухвалено теж протест проти переслідувань на Вел. Україні.

БРІДЩИНА.

Дня 29. 5. ц. р. відбулося окружне віче в *Газах Дітковецьких*. Був це празничний день і народу біля церкви зібралось понад 2.000. Крім місцевих були селяни з *Гаїв Леватинських (Волинь), Гаїв Старобродських, Дітковець Сухомолі і Бучини*. Промовляли: сен. Кузьмин і пос. Вислоцький. Зібрали на вічу одностайно ухвалили довіря для проводу Українського Нац.-Дем. Об'єднання й Української Парл. Репрезентації.

з церкви. Вийшла і панна Олена, а коли глянула, засоромилась і не знала, що сказати, тільки крикнула: „Таж це пан Педантович, вчитель, з міста!“ Тоді війт: „Який-же учитель без штанів! Ось газета... Взивають урядово доставити його несповна-розуму туди, звідки втік!“ Родичі панни Олени, лісничі, просили аж панотця, щоби вставився в громаді за п. Педантовичем та щоби його випустили, бо війт дивно завзявся.

Сумно і невесело вертав пан Педантович до столиці. На ногах мав мешти його майбутньої гещі. Штани мав кратковані, в долині вузькі, бо були вони шиті до чобіт пана лісничого. Замість чорного сурдута мав на собі пожичену ейд пан-отця „клерикальну“ папістику, замашену воском, яку добродій вживали, йдучи до пасіки. На голові мав стрілецький капелюх з перами, з хвоста дикого когута.

Та найгірше було з головою. Там сиділа розпука, яка йому договорювала: „Панна Олена зі сорому не показувалася ні на обід ні підвечір... ще й веліла переказати, щоби сюди більше не приїздив. Може треба було бути на коліноприклонних молитвах?“

Не „там, де нас нема“, а там, де був Гринько Гнилик була радість і щастя! Його дядько з тестем аж розцілувалися, бо тішилися, що покарали того пана, що переслідував, як казали, їх свояка, бідну селянську дитину.

За два дні доставив Гринько Гнилик панови Педантовичеві, вчителю, його вбрання і біля, яке, як казав — знайшов у коноплях пастушок Панько. Пан учитель чи з вдячності, чи з „інших“ причин погладив Гринька, кажучи: „Повтор-но собі добре про Пітагора! Булу тебе ще раз питати... Я не бажав тобі давати двійку в свідоцтві. Ти знаєш, що так часом професор з педантерії...“

Та Гнилик розумів. Він з великого щастя і радості, що ще буде мати „першу“, розповів у „тайні“ про ту свою пімсту товаришам.

Гринько Гнилик певно вірить і до нині, що щастя не там, де нас нема.

ПОЛОТНЯНА ОБУВ

Дешева - легка - вигідна!

Незрівнані
в якості

Жіноча, фр. обч.
біла, драп. і попел.

Жіноча стовпкоб. обч.
біла, чорна, драп. і попел.

Жіноча чорна
і попелата вигідний
фасон

Жіноча, драпона,
гумовий спід

Мужеська попелата
і біла

Мужеська попел. і біла
гумовий спід

Можна дістати у всіх філіях і заступництвах

В безконечній черзі...

СПРАВА БОМБОВИХ ЗАМАХІВ ПЕРЕД СУДОМ.

Свідки на оборону обвинувачених.

Десятий день розправи починається зізнаннями свідка Ольги Попадюк-Гелевської, сестри обвинуваченого Попадюка, учительки з Черемхи, біля Бібрки. Свідок зізнає по українськи: Цілі вакації вона була в Коломиї і Ворохті, бо була хора на запалення олегочної. Там, у Ворохті, стрінула свого брата, тепер обвинуваченого. Брат залишився у Ворохті у п. Івантишина і був там до кінця серпня, після чого виїхав до Коломиї, звідки не виїздив нікуди аж до дня арештування 16. вересня.

Прок. Ліпш кількома питаннями пробує виказати протиріччя між зізнаннями свідка на поліції і в суді та, що Ольга Попадюк у Коломиї не бачила брата що-дня і тому не знає чи він не виїздив з Коломиї до Львова.

Д-р Шевчук: Отже ви, певно Попадюк, під присягою твердите, що брат від 1. до 16. вересня був у Коломиї?

Свідок: Категорично тверджу.

Д-р Шевчук: І що брат не їздив до Львова?

Свідок: Абсолютно не їздив.

Свідок Стефанія Матейчуківна.

Матейчуківна, полька з Коломиї, швачка, потверджує, що обвинувачений Попадюк цілий серпень і вересень 1929 був у Коломиї та Ворохті і до Львова не їздив. Свідок, як швачка, працювала в домі Попадюка і все бачила його, він виходив з дому хіба на годину і в 9. год. вечером ішов спати.

Свідок пригадує собі, що Попадюк перед арештуванням був весь час дома, виходив тільки на концерт хору Котка і в розмові з сестрою критикував цей хор дуже гостро, особливо за те, що в цьому хорі дуже негарні жінки.

Свідок Микола Івантишин, б. директор школи й управитель учительської оселі у Ворох-

ті, українець, зізнає по польськи більш менш те саме, що сестра обвинуваченого Попадюка.

Прок. Ліпш виказує деякі протиріччя між зізнаннями Стефанії Матейчуківної й Івантишина щодо приїзду Попадюка з Ворохті.

Обв. Попадюк вияснює ситуацію і доказує, що ніяких протиріччя у цих зізнаннях нема.

Д-р Шевчук ставить свідкові Івантишинові кілька питань, свідок нагадує собі, що він українець і відповідає по українськи, але до судді присягнув говорити по польськи.

Свід. Семен Шитинський, книговодчик учительської оселі у Ворохті зізнає по українськи, що в місяці серпні Попадюк мешкав у цій оселі і нікуди не виїздив.

Свід. Іван Гелевський з Чорнокінець, пов. Борщів, магістер прав, поляк, швагер Попадюка, підтверджує зізнання своєї жінки. Свідок вліті 1929 ще не був жонатий, отже наречена спала сама в однім покою, а він з Попадюком у другій кімнаті і тому з цілою певністю знає, що Попадюк що-ночі від 1—16 вересня був дома. Свідок потверджує, що поліція біла Попадюка.

Предс. триб. Чи тоді, як ви відвідували Попадюка у в'язниці, він скаржився, що його б'ють?

Свідок: Коли я відвідав Попадюка, він у присутності комісара Чеховського показував мені на чолі і лиці шрами та нарікав, що його били.

Далі на питання д-ра Шевчука свідок ще раз твердить, що Попадюк не міг брати участі в замаху, бо весь час був дома.

Д-р Старосольський питає, чи він, як швагер, знає що про політичні переконання Попадюка.

Свідок: Я говорив з ним, що Україна в боротьбі з Росією мусить опертися об Польщу і Попадюк признавав мені рацію.

Прокуратор Ліпш висловлює погляд, що По-

Хочеш заощадити гроші?

Купуй усього біля просто у краківській фабриці **„Рау“**.

філія: львів, сикстуська ч. 1. 2243 1-2

ладюк думав начебто Україна могла опертися об Польщу, але Україна, до якої малаб належати і Галичина, тоді на думку Попадюка був би можливий союз України і Польщі проти Росії.

Д-р Лев Ганкевич випитує детально про політичні розмови між свідком і Попадюком, якісні виявляється, що на думку Попадюка, інтереси Польщі й України вимагають Союзу Сторони України з Польщею проти Росії.

Свідок Зенон Зелений, абсолювент філософії, б. адміністратор „Академічного Дому“ складає зізнання про перебування обв. Попадюка і Колодзінського в „Акад. Домі“. Виявляється, що поліція робить в „Акад. Домі“ часті „періодичні“ ревізії.

Свід. Михайло Флис, урядовець укр. кооперативи на Знесінню зізнає, що до цієї кооперативи приходили Терещук, Вашик і Наорлевич. Терещук в день вибуху залишив у кооперативі револьвер.

Свід. Олекса Семкович, власник переплетні, в якій працював обв. Гошовський. Він зізнає, що Гошовський це дуже порядний хлопець, чесний, працюючий, політикою не займався.

Гошовський читав самі невинні книжки і не любив підтитукувати. Свідок не чує, щоб Гошовський належав до УВО, в день вибуху працював у переплетні.

Свід. Стефанія Маркевич, українка, касірка кооперативи у Винниках, зізнає по українськи, що в кооперативі був обв. Кульчицький, але не приносив „Сурми“.

Предс. триб. (по українськи, іронічно) Чуйте, чи ви ближче знали з Кульчицьким, ходили з ним на танці, чи лише так собі, здалека?

Свідок: Він тільки приходив купувати папіроски.

Предс. триб. І більше нічого?

Свідок: Ні, більше нічого.

Свід. Василь Шустер, шкільний товариш обв. Кульчицького, зізнає по польськи, що Кульчицький давав йому читати „Сурму“, він взяв що „Сурму“, однак не читав та не знає, де вона поділася.

Предс. триб. Кожен з вас говорить, що мав „Сурму“, але не читав і не знає, де вона поділася. (На салі сміх.) Ви не знаєте, які цілі має „Сурма“?

Свід.: Не знаю.

Обв. Кульчицький заявляє, що він „Сурму“ не колюпортував, але знайшов одно число у хаті свого брата.

Свід. Анна Бучко, вдова по кафлярі, українка, але присягає й зізнає по польськи, заявляючи, що по українськи говорить слабо. Вона стверджує, що обв. Біда в день замаху був у її домі, де відвідував її дочку і Антонюківну. Біда був як звичайно, спокійний і веселий і трудно повірити, щоб він тоді виконав бомбовий захват.

Дальша розправа аж у вівторок.

Вісти з „Рідної Школи“.

На засіданні Президії Головної Управи дня 4. червня між іншим ухвалено:

I. Звернути увагу всіх, що займаються творенням діточих літніх садків по селах, на книжку п. Іваниці Блажкевичевої: „Діточий садок на селі у часі літніх робіт“ видання львівської філії Г-ва охорони дітей та опіки над молоддю. Книжка подає дуже цінні та практичні вказівки, як засновувати й вести діточий садок, а тим способом виповнює недостачу, яка досі давалася відчувати у тій ділянці. Книжка написана цікаво й популярно, тому кожний інтересований може нею в практиці покористуватися. Богатий матеріал і численні ілюстрації з життя дітвори у садках роблять книжку ще цікавішою. Головний склад видавництва у книгарні „Рідної Школи“, Львів, вул. Сикстуська 20. (Народня Гостиниця).

II. Відучи навустріч слухання і річевим змаганням Кружка „Рідної Школи“ в Печеніжині, признано йому 500 пол. допомоги на видатки, здучені з будовою дому для народної школи Т-ва „Рідна Школа“.

III. Вислухано звітів з ілюстрації кружка „Рідної Школи“ у Комарні й Самборі та про хід загальних Зборів кружка „Р. Ш.“ в Замарстиніві та сходина секції зв. „Скора Поміч“ при кружку „Р. Ш.“ ім. Б. Грінченка у Львові. У всіх випадках вчлещо відповідні зарядження.

Головна Управа „Рідної Школи“.

Нащо парасолі?

Веснянки радикально усуває

ЛЄШНІЦЕРА

КРЕМ І МИЛО

радикальні випробовані середники, оперті на 1776 чисто науковій основі. 2-3 В апт. і дрог. крем 3-15 зод. мило 2-30 зод. Де нема, прийміть просто: Аптека Драла і Ска, Бельсько

Зміни в польському уряді?

Польська опозиційна преса повідомляє, що на становище міністра публ. робіт вернеться бувш. міністр Морачевський. Кажуть, що відмову концесії Гаріманові прискорили, тому що Морачевський був прихильний концесії. Кружляла теж чутки, що становище міністра публ. робіт остане незмінне, а уступить міністр почт і телеграфів Бернер. Його місце займе Морачевський.

Новий львівський воєвода.

З Варшави повідомляють, що в найближчих днях відкликнуть гр. Войт. Дзедушицького зі становища львівського воєводи. Львівським воєводою буде іменованний бувш. міністр почт і телеграфів Медзінський.

Більшовицький консуль відкликаний.

Варшавська „Газета Польська“ повідомляє, що більшовицька влада відкликала у Москву консуля СРСР. у Львові, Лапчинського.

Воєвничі промови.

Інспекційна подорож Петровського по Україні. (АТЕ). „Комуніст“ повідомляє, що голова ВІК-ту Рад. України Петровський закінчив інспекційну подорож по Правобережній Україні. Підчас дефіляди в присутності Петровського в Славуті, недалеко польського кордону, командант червоних козаків у промові зазначив, що коли якась капіталістична держава вілжажитья на війну проти СРСР, тоді червоні козаки докажуть, що мають гострі шаблі. У відповіді на цю промову Петровський підкреслив, що імперіалісти полондять собі зуби та дістануть кроваву відправу від могутньої більшовицької армії. Петровський зазначив червоних козаків, аби пильнували безпеки кордонів.

Тяжке положення в Київщині.

(АТЕ). Влада Рад. України видала ріжні розпорядки для скріплення засобів безпеки та здавлення заворушень у звязку з колективізацією. Населення нападає на рільні колективи, в багатьох місцевостях домагається від влади, аби звернула йому сконфісковане підчас переведення колективізації майно. Дуже напружене положення витворилося на Київщині, де селяни загрозили, що все жиниво на власних грунтах, які перейшли для рільних комун, понищать, а не позволят, щоб влада вихиснувала його. Останніми часами спалили на Україні 4 рільні комуні, причому згинув увесь інвентар і запаси збіжжя. Шеф ДПУ Балацький просив центр. владу в Москві внаслідувати додаткові кредити для збільшення спеціальних відділів ДПУ на Україні.

Смертні присуди в Донецькім басейні.

(АТЕ). ТАСС повідомляє, що в місті Сталіні на Рад. Україні закінчили розглядати справу 36 працівників кооператив у Донецькому басейні, обвинувачених у надужиттях і розкраданні товарів. Чотирьох головних обвинувачених Альперта, Кузнецова, Терентіва та Козача засудили на кару смерті, решту на довгочасну тюрму.

Втікачі з Кавказу.

(АТЕ). У Персію втікає масове населення Кавказу, Стамбульський часопис „Одлу Юрт“ повідомляє, що заг. у Персію втекло вже 7.000 людей; є між ними селяни та представники інших кругів вірменського, азербайджанського

ПАНІ

які хочуть мати зграбильні і гарні ніжки, носять англійські гумові панчохи небувало до тепер тонкості, лише в спеціального складу стмоніт, азербайджанськ і гігієнічний вироби 2-12

С. Федер, Львів, вул. Сикстуська 7, П'ятий Будинок 2237

та грузинського населення. Покинули також свої оселі переслідувані більшовиками німецькі колоністи з Кавказу і секта „молоканів“. Перська влада інтернує втікачів у своїх таборах. Персія видала більшовикам кілька азербайджанських повстанців, а ДПУ їх дарма розстріляло. Серед втікачів діють голот і рожки негідні. Нац. комітет Азербайджану просив Лоз. Націй, аби зупинувалася кавказськими втікачами.

ЗА ОКЕАНОМ.

Відзначення наших земляків.

Наш громадянин, д-р А. Кібзей, проявив неабияку активність. Відбувши подорож до Європи та відвідавши Галичину й Велику Україну дав він низку відчитів, у яких представив відомості на рідній землі, а відчити були дійсно дуже цікаві. Д-р Кібзей проголосив рівнож свою кандидатуру на радного міста Гемтремку. Лістає 1.400 голосів, а бракувало до номінації всього якої сотки голосів. Колиб українці були поставилися до тих виборів ще більш серйозно то д-р Кібзей був би таки вишов. Але що не вдалося за першим разом, це власьтсь за другим. Зараз по тих виборах назначено д-ра Кібзея містовим лікарем. Це є політичний здобуток українців і так треба на це дивитись і тішитись, що д-р Кібзей одержав це назначення.

Другий визначний український громадянин лікар д-р Мирослав Сіменович з Шкаго, іменований в лютому ц. р. міністерством війни у Вашингтоні майором, медичним командантом 404. полку польової артилерії. Це взагалі перше вище відзначення українців в американській армії. Д-р Мирослав Сіменович, род. у Чернівцях, виїхав до Америки в 1907 р. Підчас світової війни був приданий як військовий лікар до поборової комісії американської армії в Шкаго, а по скінченні війни їздив до Європи та старався в Парижі й Лондоні абліантити українських дипломатичних представників з американцями й англійцями. Своєю фаховою працею доробився д-р М. Сіменович в Америці значного майна.

Зі спортового життя.

Польща програла в боксерськїм мечі.

У Будапешті відбуваються боксерські змагання за містечтло Європи. Взяло в них аж 70 боксерів із 12 країн. Другий матч був для Польщі дуже некорисний, бо потерпіла самі неказачі. У легкій вазі Севериняк (Польща) борювався з Гельдом (Німеччина). Побдинокм вишов німець. У середній вазі боротьба між Векорком (Польща) і Сіетом (Мадярщина) закінчилася рішачючою побідю мадьяра на точці.

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1545

— На власну руку. Дістаємо таку заяву: „Ми довідалися, що до деяких членів „Молодої Громади“ наслідні воєнні відзнаки із супровідними письмами ген. Трутеняка. Уважляемо, що згадалий добродій не є легітимований до видавання і розділювання подібних відзнак і тому уважляемо всіх товаришів, які ці відзнаки одержали, звернути їх назад. — Видія Т-ва „Молода Громада“.

— На час літніх спек полотняна обув Дельма є правдивою наслідю, легка та англійна в пошени, а притім незвичайно дешева. Гляди оголошення на стор. 3. 2239

— Завалився дім емігрантів. Аг АТЕ повідомляє, що з під звалищ дому емігрантів у Генуї, який завалився, добули 7 трунів, у цьому 2 гор. Польщі: Туринської та Регіни Альтер. Ця остання згинула з 4-літньою дитиною. Брат Туринської ранений лежить у шпитаді.

— Нац. Музей у Львові (вул. Мохнацького 42) мав у місяці травні дарма через закупню та книгообміну 118 чисел (193 предмети) приросту до ч. 28.378 влючно. Жертводавцями були пп.: Булка Я., Волоський Д., Гнатюк М., Гузар А., д-р Гушуляк М., „Достана“ у Львові, д-р Качмарський М., п. д-р Конрад М., Коліда С., дир. Магаліс С., дир. Малицька К., кооп. „Наш Край“ у Перемишлі, проф. Огієнко І., Пеленський Е. Ю., Романюк І., о. Сивенський Л., Стисловський К., Тарновецький В., о. Телішевський В., Хонда, церков. комітет у Підлясках та Свободі

ловне, ніким не заперечене право улаштувати курси, переобачити статутом, — і тому вніс таюж від себе на ухвалення засуджуючого вироку.

Трибунал Найвищого Суду під проводом през. Гасицького ударив на нараді, після якої оголосив присуд, котрим ухвалив вирок городського суду в Домачеві та переказав справу до поновного розглядення, чи і яку постанову шкільного заочного вчителів порушили засуджені веденням ділової курсів.

Такий присуд Найв. Суду є рівнозначний з повним увеннянням засуджених.

На Пластовий Дім.

СІМНАЦЯТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер“ в Львові, вул. Руська ч. 20, вкл. киян 15000) зложили даліше в золотих: 574) Товариство Охорони Воєнних Могил, Львів, 100 і кличе на довільну кошту усі свої філії, 575) о. Михайло Грималюк, Пичківці, 10, 576) Павлина Ришкова, Коломия, 10 і кличе А. Стативичеву, Л. Витвицьку в Коломиї та С. Коропешку з Долини, 577) Олена Витвицька, Коломия, 10 і кличе радн. Гунтову, проф. Микитюкову і Вишванюкову з Коломиї, 578) 58. Пласт. Курінь (жін. части), Борислав, 50, 579) Елеонора Шулярова, Ясень, 5, 580) Анна Падусевич,

Струтин Вишній, 10 і кличе Богдану Бородлевич і Михайла Дидика зі Струтина Вишнього, Михайлину Верхолюву зі Слеса Я. Ольгу Скобельську зі Струтина Нижнього, 581) Богдан Кабарівський, Краків, 9 і кличе усіх пластушів Чорномор'я — старших лизарів: 582) о. Микола Данилович, Коломия, 10, 583) Ольга Лизенська, Самбір, 15 і кличе Г. Галушницьку і М. Козбуреву зі Самбора — 584) Філія Союзу Українок, Перемішля, 50, 585) о. Йосиф Логинський, Струтин Нижній, 8, 586) Анна Паславська, Катювці, 10 і кличе на довільні кошти Вл. Івж. Фещенко-Чопівську з Нового Битома, Інок Корнатовську з Короп. Гуті і Максимікову з Катювців — 587) Максимілія Лизий, Луцьк, 5, 588) Нот. Мельник-Ковчеза, Станіславів, 30 і кличе Егелна Жарського і п. Лепхалюкову з Галича та Олексія Салюка з Хочорова, 589) Кооп. „Гаразд“, Горбані, 10, 590) Наталія Палюк, Львів, 15 і кличе Галю Лагодницьку зі Стрия і Любу Захарко з Перемішля, 591) Екзекутивні Різн. Службовиків „Дністра“, Львів, 100, 592) Евзебія Зларич, Жабе, 10, 593) Микола Маринюк, Селіська, 10, 594) Михайло Кошубка, Гримала, 10, 595) Кооп. „Хлібороб“, Кривенькі, 2, 596) Проф. Іван Болгар, Тернопіль, 5, 597) о. Антін Кордовський, Білявці, 5, 598) о. Матій Палюк, Натрїці, 2, 599) Кооп. „Лобробут“, Вислобоки, 3, 600) о. Іван Шуровський, Стинька Вишня, 2, 601) Іван Іваник, Журавно, 5, 602) о. Михайло Шуровський, Марнова, 3, 603) Чит. „Просвіта“, Знесіння, 15, 604) 50-ий

Пласт Курінь, Львів, 350, 605) о. Іван Тарасович, Пляче, 2, 606) Кооп. „Самолет“, Красна, 5, 607) Кривий Молок, Союз „Маслосоюз“, Львів, 200, 608) о. Антін Геврич, Хлібчин Лисий, 5, 609) Кооп. „Гуцульський Гаразд“, Білоберезка, 3, 610) Гу-кат парох уряд. Білоберезка, 3, 611) о. Василь Пришляк, Опшанка, 6, 612) Студенти високій торгів. шк. Львів, 25 і кличуть Т-во Студентів Політехніки „Основа“ — Т-во „Медики Громада“ у Львові 613) Галю Турин, Львів, 10 і кличе Ліду Трешневську зі Стрия і Івж. Марією Мудрак зі Львова 614) 43-ий Курінь УЗПІК, Бибрка, 15, 615) Тетяна Леліана, Станіславів, 10 і кличе Івж. Романа Стрийського з Пизанки, Володимира Лизинського з Ланьцута, Степана Юркова з Гуцулів і Володимира Сигуровича зі Станіславова 616) о. Теодор Попель, Львів, 100 і кличе з-ра Юлія Солоняківського з Дрогобича 617) Миколу Баранецького з Волі Ясень 618) Григорій Мартинюк Львів, 50, 619) Маруся Тершакевич, Якимичі, 40, 620) о. Василь Куткич, Камінь Нова, 15, 621) Софія Парашук, Львів, 10, 622) Мар'я Лизинська, Львів, 20, 623) Марія Венеч, Молодичин, 20, 624) Осип Сидор, Молодичин, 100, 625) о. А. Логоцький, Голдочині, 40, 626) о. Михайло Романшин, Суходол, 50, 627) Владислав Крикий, Катювці, 40, 628) П. Логоцька, Голдочині, 10, 629) о. Теофіл Прийма, Думби, 10, 630) Дир. Лежис Коренць, Львів, 10, 631) Д-р С. Галзкий Рогатин 10, 632) Володимир Веркола, Слос, 5.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Субота, 7 червня, год. 8:00 веч. ділень мандрівки (вист. Й. Венгжина).
Малій Міський Театр:
Субота, 7 червня, год. 8:00 вечором Пан Топал.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Невільний грїх“ (Колін Мур) і найн. оперові податки.
КАСІНО: Кляжня джебенду (Ані Ондра).
КОЛЬОСЕЙ: Парада жовіріків Ко-мелі.
КОПЕРНИК: Пат і Патахон у ком. „Зачарований ялик“ і „Несподіванка“.
ЛЕВ: Пригода одної ночі.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Біла джжжж“ (Поля Негрі), Осміх Варшави.
ОАЗЯ: Понад сніг.
ПАЛЯС: Звукова фільма: Лизарі ко-тання. Пісня упавшої дівчини.
ПАН: Подлімайстер Тагесн.
ПАСАЖ: Задана стопа.
ПРОМІНЬ: Любковий шеніт ночі.
СТИЛЕВЕ: „Кровава буква“ і Колін Мур.
ФІАТМОРГАНЯ: На позорній. Моря золотит вод. (Вільма Бані, Бастер Кітон).
ХИМЕРА: Веселій вдовець.
УТІХА: Двоій у літаку (Том Мікс).

Програма радіо.

Неділя 8. VI. 1930.
ЛьВІВ (385,1) 17-30 Концерт з Варшави. 20-00 Опера в Катювці. Познань (357,8) 30-15 Кооп. музика. Ляйпціг (259) 16-00 Симф. опера. Братислава (279) 20-30 Муз. до танців. Колонгаген (281) 20-00 Музика класична. Лондон (356) 22-05 Камерна музика. Штутгарт (360) 18-00 Синч. квартет. Франкфурт (390) 19-30 Опера. Бунарешт (394) 16-00 і 17-30 Легка музика. 20-45 Спін. Берлін (418) 15-30 Союз Лянгенберг (473) 20-00 Ора-торія Гендла. Прага (487) 20-00 Опера. Мільно (501) 20-30 „Ена“ оперетка. Де-гар. Відень (516,3) 18-30 Камерна музика. Будапешт (550) 18-15 Циганська музика. 20-05 Мадерська оперетка. Лю-бляна (575) 20-00 Квінтет. Харків (1301) 20-00 Симф. орк. Париж (1725) 21-00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає.
Крім табору новиків організує на поручення В. П. К. 14 „Санітарний“ ку-рїєр ст. пд. II. табор новиків в Горн-глядка біля Нижисна. Табор триватиме від 10. VII. до 8. VIII. 1930. Приймешня в забудованих незалежного прихода-ства. Лікарська ошк заповнена. Харч пать разів денно. Участь у таборі мо-жуть брати новики (жін) від 8-го до 13-го року життє. Оплата 65 зол. платна ратами. I-ша рата 20 зол. платна до 15. дня червня, II-га рата 20 зол. платна до 30. дня червня, III. рата 25 зол. платна в таборі. Кошти подорожї повернуть мо-ники окремо. Зголошення враз в першо-ратую слати на адресу: Александра Пе-севича Львів, пл. св. Юра ч. 3. Час і місце збірки подасться пізніше — Скобі Булава. 2246

Вн. Михайло Заруцький, учитель з Запнотвї зложив 50 зол. як заложний

Боку гонорар за працю в кооперат. „Любов“ в Запнотвї на: Шпиталь ім. Митр. Шептицького 20, Різдву Школу 10, Пластовий Дім 10, Відкову „Просвіта“ 5 і Політ. Виянів 5.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ФОРТЕП'ЯНИ, п'яніно, фісгармонії: ціни найнижчі. Довготермінові сплати. „Dom Siorin-a“ Львів, Свисту-ська 11. Український персонал. 2166 3-3

ЛІГНИЩЕ кліматичне **ДОРА Пан-сон „ОЛЕНА“** відновлений, пре-гарно, догідно положений, близко ста-ції, Прута і ліса. Совішні кімнати, ве-ранди, сад, город, радіо. Харч першо-рядний; ціни дійсно дешеві. Інформації дає управа. 2183 2-5

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИН-НИКИ поручає дешево Дом бров-ські-Роза жевські Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услави. 1856 20-2

КОРОНКИ до бізла, модні та церковні, найдешевше „Wenesja“ Божів 19. 2046 23-30

ДЯКА, вправного диригента потребує зраз гр. кат. парохія у Вапницях п. Дрогобич. 2224 3-3

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБ-НІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятих літ у цілім краю знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 3. Купують бриланти, золо-то, срібло, плачу найвишї ціни. 1857 69

ЧОРНЕ, ХРЕСТОВЕ п'яніно оказливо продає, або змінює на зменшений фортепан або п'яніно. 2250

ХТО знаєби щось про Августина Кор-нила Бабя, сотника чи поручика У. Г. А., який був в чотироктинку смертї і досі доміл не вернує, зволить ласкаво повідомити батька д-ра Михай-ла Бабя, Львів, Льва Сапїги 65. Другі часописи наші і заграєнчі просить о ласкаво повторення цього оголошення. 2242 1-1

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Спеціаліст безуг лезеня, серця і жолука
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Перевітлення Рентгеном.

Спеціаліст захворювань, шкїрних вадуг і косметика
Др. І. Мууд Д. сек. шп. від і дьвім. орк. від 5-10 і 2-6, в неділі від 9-1 Львів, Ясника 1, ріг Пілсудського (Паяської). Тел. 48-01. — 595 Лічення жилаків. 37-7

Спеціаліст акушер, гінеколог, оператор
Д-р Іван Кіляр
ЛьВІВ, вул. Льва Сапїги ч. 89.
2249 тел. 51-92. 1-4

Довголітній секундар заг. шпиталю і б. лікар віденських клінік
д-р М. Мондшайн
СТАНІСЛАВІВ, Голуховського 30.
Спеціаліст у ліченні шкїрних вадуг і за-даєнних венеричних. Лікарська космо-тика, подова пеміч, рад. лічення жилаків.

Піддержуймо своє!

Сірчані купелі
в селі Валейке, ст. Біч або Гератиш Першоразні залізничні — залка 1:30—2:30 год. — Для літників і пенсіонерів і поже удержання в гарній вілі — 5 год денно.
Гарна гірська околиця в Карпатах. Пев-на свобода і празний відпочинок на феріх — Близкі інформації дає Бубік — власна купельного завдеана — Ва-пешне р. Lipinki. 2207 2-2

ЖИЛЯКИ

Ширїть наш часопис!

Неймовірне, але правдиве!

Нагада для населення, які мешкає даде-но від перелєка антимонієвої промислу, щоб переколоватє, що досточно можна позбавити з першого смерєд у фірмі „Найнигіднійшій Польській Закуп“ у Лодзі набути і найнигіднійшї товари по фабричній цінат. На рожкут виснає фірма „Найнигіднійшій Польській За-куп“ у Лодзі купити товари, щоб по-сподати про доброту та низькі ціни ліше за 48 зол.
а саме: 1 шовковий сукотиний вбрання Прогіан подати довадану міру і який колір) і який сорочка, 1 шовкова дє-ма-на сорочка, 1 пара підштанок, 1 шовка шовкова вратєва та пара шовкових скарпнток.
Комплет II-гий за 45 зол.
3 м. шовковий бєстому подібної шир-ни на скарпнток шовковий вбрання або жіночий плащ (колір після вибєдє) і м. оксамиту (які колір) або 3 м. шовковий пошлєди на худюв ста-тнчу або бєстєку сукна, 1 м. шовк. га-тованна сорочка, 1 шовкова дєнна го-рочка з 2 шовковими (просією подати ч.) і пара шовкових скарпнток, 1 пара жіночий шовковий панчі, 1 шовковий до-нос, 1 шовкова вратєва і 1 добрий штонний ружик. Із всьох рєчєх ви-дєжєи у добрій вєстєи за 45 зол. за повною подєдєтанє і підє одержанєи антимонієвої замєдєнєи. (Із новї табаран-новї рєчєи на шовковий і шовковий, в най-дєшїй вєстєи, шовковий плащ вєстєи-ної шовк. Ціна за штєку 75 зол. Про-сїєю подати дєнєи довєстєи плаща з за-ду. Кошти одєдєтанєи і повною подєку платити тої, що купує. Підєрї. Купує-чий м. чого не рєжєтє, бо за товар не-сподєбєтєся, приймєти його навад, в гроші смертєвно. Замєдєнєи треба слєдєти.
„Найнигіднійшій Польській Зєкуп“ Лодзь, вулиця Францїшкєвська ч. 13, Цїнна на всї товари виснаєво бєст-2244 платєи 1-1

Тільки Радіо і фотографічні апарати закуплені в новітню улаженій гуртвнї

ФОТО-РАДІО ПАЛАСЕ
гарантують їх власни-кам найкращий і найчисті-ший відбір.
Всім відборцям, які наді-шлють нам при замовленні цей відтннок анонсу, — при-знаємо 10% рабату.
Догідні довготермінові умови сплати.
ЛьВІВ, пл. Марійська ч. 8.
(Дім Шварехера)
2189 1-1

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322 Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Шпіврічно 27-50 „ Річно 55-00 „ ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГолошень ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
--	--	---

Ужгородський атентат.

Львів, 7. червня 1930.

В неділю 1. червня ц. р. молодий студент Федір Татчинєць стрілив вчором до архидіакона Сабова, в моменті, коли цей виходив зі свята „русської культури“, що відбувалося в салі театру. Офіційне чеське звідомлення з Ужгороду про цей, до речі, невдалий атентат звучить так:

„Ужгород, 1. червня. Культурне Т-во ім. Духновича влаштувало в неділю „день русської культури“ при великій співучасті, особливо членів читальні з цілої Підкарпатської Русі. Коли вчором коло год. 6. голова Т-ва, старий архидіакон Евмен Сабо по святоточному засіданні виходив у товаристві членів Виділу Т-ва заднім виходом з театрального будинку, нагло підійшов молодий чоловік і віддав до нього револьверний стріл, який Сабова навіть не зранив. Атентатчика негайно затримали й арештували, при чім виявилось, що він називається Федір Татчинєць, є учнем третього року греко-католицької семінарії в Ужгороді, уроджений 1912 р. в селі Келечині, повіт Волове. При вступному слідстві Татчинєць заявив, що це він сам підготував атентат на архидіакона Сабова. Крім Татчинця арештовано ще одну особу, яка похваляла його вчинок. Негайно почато обширні дохождення, щоби устійнити, чи виконавець атентату не має співучасників. Здогадуються, що причин атентату треба дошукуватися у національних спорах. Бо Татчинєць є прихильником українського напрямку. Святоточний вечір Т-ва Духновича відкликано. Так само урядово припинено надавання карпаторуського радія, що мало відбутися цього вечора“.

З другого офіційного комунікату про цю подію довідуємося вже на підставі вступних дохождень ще такі подробиці:

„Ф. Татчинєць носився з наміром застрілити провідника російського руху на Закарпатті, а план атентату дозрів у хвилі, як довідався, що Т-во Духновича влаштує „день русської культури“ дня 1. червня в Ужгороді. Рішився застрілити делегата „Общества Качковського“ зі Львова, а коли він на свято не приїхав, тоді вибрав Сабова. Арештовано також студента Махому Вайду, якого бачили в товаристві Татчинця день перед виконанням замаху, крім того студента Володима Федорчука, підозрілого в участі при виконанні атентату. За похвалу цього вчинку арештовано приватного урядовця Стефана Станкачиця з Березинки. Арештовано також жінку д-ра Новаківського, правного заступника Підкарпатського Банку в Ужгороді. Вона зізнала, що студента Татчинця намовила до замаху на архидіакона Сабова і дала йому в тій цілі револьвер з набоями“.

Ось і всі чеські дані про ужгородський атентат. І хоч які ці дані лаконічні та скупі, то те зовсім не перешкодило офіційній польській телеграфічній агенції (ПАТ) спрепарувати їх для власного ужитку в межах Польщі не тільки тенденційно, але й приправити їх таким своєрідним, пиятомим польському духові шовіністичного заплінення сасом, що це виглядає на найівно придуману політичну інтригу. Перш за все „ПАТ“ приписала ужгородський атентат невідомо з яких причин і на підставі яких даних Українській Військовій Організації. А далі зробила чисто льокальну ужгородську подію актом незвичайно великої політичної ваги, бажаючи мабуть таким чинном вбити клин у чесько-українські взаємовідносини.

Але завданням цих стрічок не є застановлятися довше над тим, чому „ПАТ“ ічна поставила справу так, а не інакше. Для кожного зорієнтованого в польській політиці супроти українців громадянина вистарчить і сказаного, щоби зрозуміти в цьому випадку тенденції та наміри польської агенції. Для нас далеко важнішою є справа ужгородського невдалого атентату та можливі його наслідки для чесько-українських взаємин.

Чесько-українські взаємини здавна давали добрі. На це зложились різні причини. Іх тут не місце наводити та аналізувати. Вистане тільки вказати на численні вияви благородності й доброзичливості чеського народу до української еміграції, до її національно-культурних, наукових та господарських змагань, вистане вказати на цілі кадри наших молодих людей, що покинули чи то українські чи чеські високі

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (т. телефону: 433. — Конто Почтової Щадниці ч. 143.467).

як Центральна Каса українських кооперативів приймає вклади ошадності, обезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу. 10-10

школи в Чехословаччині, вистане ствердити запал і захоплення цих людей для чеської культури, для чеського господарства і промислу, щоби зрозуміти, якими ширими та благородними симпатіями переняте наше українське громадянство під Польшею до чеського народу та його провідних діячів, зокремаж до діяча і вченого такої міри як президент Масарик, як мї, вістр Бенеш та інші чеські приятелі нашого народу. Вже наведені факти вистарчать на те, щоби роль теперішньої чехословацької держави і чеського громадянства в добі нашого лихоліття була записана якнайкраще в історії нашого народу та чесько-українських культурних взаємин.

Але при цьому ми не можемо ніяк переочити і цього факту, що на Закарпатті, яке припадо Чехословаччині на підставі відомого пітєбурського договору (отже не дорогою завойовання) витворилася за останніх кілька літ жалюгідна дійсність. Цій частині нашій землі була гарантована національно-культурна та господарська автономія. Досі вона не ввійшла в життя. Не маємо причини сумніватися, що чеська конституція, якою ця автономія загарантована, і в тій точці буде виконана. Непотішаюче тільки те, що хід подій на Закарпатті не вказує на успішну підготовку до здійснення цього зобов'язання. Бо від кількох літ обсервуємо на Закарпатті якусь незрозумілу нам навіть в чеського становища не політику, а політичну саламаку, за яку без сумніву відповідальні перш за все льокальні чинники чеської влади.

На чолі закарпатської місцевої влади стоїть відомий русофіл д-р Бєсєкід, що дозволяє собі в такому характері навіть навіязувати особисто своїми відвідинами консолідаційні зв'язки з галицькими москвофілами, які на тутешньому терені є вже тільки рештками вмираючого національного ренегатства, підтримуваного перед війною штучно російськими чорносотенцями. Невже само це явище не класифікує ярко саламахи в офіційній політиці на Закарпатті? Невже воно не може не викликувати бодай здивовання серед українського громадянства?

Нема сумніву, що за чеських часів наше Закарпаття зазнало багато позитивного в числен-

Ваш побут на вакаціях

буде затроєний журбою за Ваше мешкання в місті, якщо не обезпечите його від крадіжки з вломом у

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

них напрямках, почало виростати з примітивного стану, почало находити себе, виривавшись слід важкого, розторощуючого його духове й національне обличчя обуха, почало зближатись до культури, словом почало ставити перші кроки на шляху до повного національного й культурного дозрівання. Але тамошня офіційна політика останніх літ почала чомусь вкладати коли між сприхи українського національно-культурного воза, почала чистити Закарпаття навіть від чисто культурних українських діячів, підтримуючи москвофілів, та віддаючи таким чинном тамошне населення на поталу комунізму, що веде там свою роботу не тільки під соціалістичними, але й під національно-українськими гаслами. Ось усе те, всі ті льокальні закарпатські відносини створили підклад для невдалого ужгородського атентату.

Архидіакон Сабо був одним з основників Т-ва Духновича, він один з ініціаторів бойкоту українського театру в Ужгороді москвофілами, він накінєць по нинішній день найякірший, найзавзятіший і найбільше неперезірчний у засобах боротьби ворог українського руху. Важка атмосфера тамошньої політичної дійсности пхнула молодого ідейного хлопця на цей атентат, вимірений не на представника чеської влади, не на представника чеського народу, а на видатного представника тамошнього воюючого москвофілства.

Незвичайно прикро й болючо бачити, як члени одного й того самого народу доходять там аж до таких методів боротьби. Такі методи в національному житті недопустимі і незвичайно шкідливі, але вони мають свої причини. Маємо враження, що цей молодий чоловік, який виконав атентат, цілковито не здавав собі справи з наслідків свого вчинку, але доконав його під прикритим і гнітчим аражінням москвофілського упривілеєння та українського пригнічення на Закарпатті. Ми шире бажалиб, щоби цей вчинок вплинув і на чеські чинники в тому напрямі, щоби на Закарпатті змінили тактику упривілеєння національних ренегатів у роді тамошніх москвофілів, бо теперішня тактика може в майбутньому довести тільки до затижної та зовсім непотрібної для нікого внутрішньої смуги в тій нещасній країні.

Рекорди.

(Від нашого кореспондента)

Рим, 3. червня 1930.

Італійська авіація в особах двох її старшин — команданта Мадделєнн і поручника Чекконі, здобула новий, чи власне — два нові світові рекорди: 1) довготи лету і 2) віддалі в закритому крузі між місцевостями Монтечелло, Остія, Ладісполі і Анчіо, пробувши у повітрі 67 годия і 15 хвилин. Щож до точного виміру кілометрів, які за цей час пролетіли летуни, то їх ще досі точно не обчислено, але вони в усякому разі перевищують 8.026,40 вкм., що були досі рекордом французьких летунів Коста і Кодоса. Рекорд довготи лету належав досі німецьким летунам Рістичові та Цімерманові з їх 65 годинами 25 хвилинами перебування у водусі. Значців особливо вражає те, що італійські авіатори побили одночасно обидва рекорди — часу й віддалі, — що вимагало особливого напруження нервів і уваги для підтримування постійної значної швидкості лету, без чого можна було побити рекорд довготи, але не скількості кілометрів, або навпаки.

Авіація дала вже кілька загально по цілому світу звань „героїв повітря“, з яких назвемо особливо Бірда і Ліндберга. Залишимо Бірда, який має за собою такі безсумнівні подвиги, як перелет Північного і Південного бігулів, що вимагало дійсно величезної витривалості, мужності і

справжнього героїзму не до порівняння. Але щодо Ліндберга, цього ідола американської публіки, то ми сміливо і певно можемо порівняти його з Мадделєною. Героєм Ліндберга є безсумнівний, і в цій точці погляду він заслуговує на те признание, що ним його оточують американці: він одбув ім славу бути земляками першого авіатора, що наважився перелетіти Атлантийський Океан і цілком свій замір виконав. Численні пізніші трагічні спроби всіх тих, які хотіли повторити його подвиг, виказують, що він дійсно йшов на певну смерть, і що лише вибагливе щастя допомогло йому без особливих труднощів досягти своєї мети.

Але — які саме почуття кермували ним у його героїчному чині, які стимули? Для справжнього виміру будьякого акту, ми муємо завжди шукати за моральною підосновою, і лише тоді ми маємо право висловлювати про цей акт остаточну думку. Почуття ці були — відвага, — прикмета зрештою спільна всім летунам, що кожної хвилини ризикують життям, — любов до матери і накінєць бажання отримати велику нагороду 25.000 доларів. Проте покидаючи Америку для Європи, він ще не знав, на які дійсні небезпеки він наражується, бо він був першим на цій дорозі, і його певно вабило те романтичне чуття невідомого, ніким ще не пережитого, яке так привра-

шує найбільш непевні авантюри, найбільш невідгідані становища. Зокрема, щодо „невідгіданого становища“, те Ліндберг певно знав, що він мусить ве далі як за літери доби дозетити до Європи.

Тепер поглянемо на „чин“ Маддалени і Чекони. Які чуття кермували ними? Та сама відвага, спільна всім авіаторам, і що її Маддалена вже дозів у світовій війні, в численних повосенних летах позовж і поперек Європи і в розшукуваних нещасної „Італії“ у північних ледах, — і крім того незвичайна впертість, витривалість, свідомість свого обов'язку і — бажання слави для себе і для своєї Батьківщини, як нагороди. Розпочинаючи свою спробу, Маддалена і Чекони твердо знали, що вони мусять перебути безперерви в повітрі майже три доби, сидячи нерухомо на своїх місцях, і у крайньому напруженні нервів та уваги. Жадних цікавих краєвидів! жадних приваб „невідомого“! Жадної романтики! Жадних ілюзій!

До тогож ця їх перемога є наслідком не сліпого щастя, що віддається, як вередлива жінка, відважному, хоч може і невідомому своєї відваги, внакови, а довгої моральної й матеріальної підготовки, після кількох нещасливих спроб, що не лише не розчарували Маддалену, але тільки розпалили його завзяття. Так, уперше Маддалена спробував здобути рекорди довготи і віддалі 17 жовтня 1927 р., але мусів осісти на землю вже після 9 годин, в наслідок хиб мотору; друга спроба

Вітдажжючи на літнисько пам'ятайте про Чай марки „Бузько“

відбулася 12 грудня тогож року і закінчилася без жадного успіху після 44 з половиною годин лету внаслідок занадто несприятливої погоди; третє спробу повторено 26 грудня, і вперті летуни потрималися у повітрі, серед хмар і гурагану до ночі 27, але мусів відмовитися від дальшої боротьби зі стихією, бо вона вимагала за багато бензину, і це виключало всяку можливість потриматися в повітрі потрібний час. Спроба, призначена на 30. травня (5 година ранку) теж, здавалося, мала закінчитися неуспішно, внаслідок несприятливого стану атмосфери, але летуни не хотіли відкладати раз вибраного й усталеного речинця — і мали рацію. Італія здобула два нові світові рекорди, і мимоволі пригадуються слова депутата Мецци при обговоренні бюджету м'я-ства вак. справ в Італійському парламенті: „Великі війни проходять, але завжди залишається світове вмагання за спиритуальну гегемонію народів. Треба робити все можливе, щоб здобути справжню змірку нашої спиритуальної акції в світі...“

У цих словах ви знайдете глибокий зміст у-сяких рекордів, що їх від часу до часу ставить для світу той або інший переможець.

Ми, на жаль, не тільки не побиваємо ніяких рекордів — для цього тепер у нас нема засобів, —

але ми навіть не прямуємо до них. І це вже гірше! Саме вчора мені попала випадково до рук остання книга-булетень Італійського географічного товариства (за травень 1930), і в ній я знайшов дві статті, що більше-менше відносяться до нас: одна п. Рікарді „Румунія: країна і люди“ і друга — Мігліоріні „Статистика мов Європи“. У статті Рікарді я вичитав таку „приємну“ фразу: „Дуже важною також — числом, якщо не культурним та економічним впливом — є українська меншість (600.000), що живе головню на Буковині (33 проц. населення) і в північній Бесарабії...“ (ст. 367).

Але ще „цікавіші“ речі я вичитав зі статті Мігліоріні, котрий аживає застарілої термінології (малоруси для Наддніпрянщини та Галичини і „руські“ для Чехословаччини та Румунії), побільшуючи так нашим коштом кількість москалів на світі на 1 мільон) і в тій справі він уже дістав вияснення від Вашого кореспондента. В дійсно-сти, виявляється, що в Європі говорять на 120 мовах, і що українська мова, по кількості осіб, що до неї признаються, займає шесте місце — після німецької, московської, англійської, італійської і французької (все мови великих держав!) і перед мовами польською, еспанською, румунською, голандською та іншими, так само добре знавими серед культурних народів цілого світу. Находимося в добром товаристві — на шестому місці! А тимчасом, хто і що про нас знає? І навіть той, хто знає, досі ще плутається в нашій етнічній термінології!... Побиваємо дійсно єдиний, релігій, незрівняний, непережимний рекорд — національного самоприниження та політичної пасивності, — рекорд, що його надшербила була революція, але — не знищила!

Евг. Онацький.

Гіндуси обєднуються.

З Бомбаю пишуть, що там відбувся конгрес гіндусів магометанського віросповідання і що на ньому конгресі ухвалено припинити боротьбу між буддистами і магометанами і тим чином дати початок до обєднання гіндусів різних релігій для боротьби за незалежність Індії. Навіть англійська преса вважає цей конгрес кроком до консолідації гіндуських сил.

Боротьба з повстанцями в Індії.

З Лондону пишуть, що повстанці від діли племені Афріді посуваються на Пешавар. Щоби унеможливити потону англійських військ за ними, повстанці палять за собою мости і руйнують дороги. Недалеко Пешавару ескадра англійських літаків намагалась спалити повстанців, видаючи на них бомби. В одному селі була поважна битва між військами і повстанцями.

6. Гомоніми інакше писані.

Якщо і яким, якби і як би, щодо (відносно) що до, укупі (= разом), у купі (іменник); на-силу (= силоміць) на силу; спочатку (= спершу) з початку; тимсамим (= наслідком цього), тим самим (людям)...

7. Приростки треба з розділкою в таких випадках:

по-нашому, з-над, з-під, з-посеред (але по-між, поза, задля!).

8. Окремо:

би, но, же, він би, казали б, казали би.

9. Дрібна всячина.

Голів, доліт, борін (зам. голів, долот, борон);

жона, але женити;
шостий, але шести;
сьомий, але семи;
калач, халява, але ногавиці;
керівник;
колір — кольору, лід — льоду;
запріг (хоч запрягти);
потребувати (не потрібувати);
безбатченко;
надхнути, зідхнути;
вісник, існувати...
зформувати...

і ще багато дечого мало важного, що не має нічого спільного з правописом.

10. Правила про апостроф (5 правил з виїмками і підвиїмками!).

11. Правопис чужомовних слів.

Поруч цих двох останніх §-ів 99 процент із нас напише: „даремний труд, не вивчу!“

Для деяких творців цього правопису саме вони були двома угольними каменями під нову будівлю, — для деяких звичайних смертників, а навіть філологів апостроф грає нині ролю апокаліптичної величини, як колісь твердий знак для москвофілів і чорносотенців, — для більшости нашої інтелігенції правопис чужомовних слів став муками між Скилею і Харибдою — і тому вони заслуговують на окрему главу.

Українське життя на Буковині.

В пам'ять пок. Омеляна Поповича.

В Чернівцях оснувався зараз по смерті бл. п. Омеляна Поповича комітет для вшанування пам'яті покійного, зложений з представників українських установ. До комітету належать: Антін Клим, Олександр Купчанко, д-р Лев Когут, д-р Антін Кирилів, Іван Василяшко, Іполит Омельський, Ольга Гузарєва і два представники українських студ. товариств: „Чорноморе“ й „Запороже“. Комітет рішив: 1) постаратися про іменування одної з черновецьких вулиць іменем Омеляна Поповича, 2) заснувати фонд його імени з добровільних датків у висоті найменше 100.000 лєвів, з відсотків якого будуть виплачувані дві стипендії: одна для ученика (ці) сер. школи, друга для студента (тки) університету. Цим стипендієвим фондом завідуватиме Т-во „Українська Школа“. Збірка жертв на цей фонд (адреса: Кредитовий Банк, Чернівці) вже розпочалася.

Положення українського студентства.

Українські студенти в черновецькїм університеті дізнають від своїх румунських товаришів недоліжних кривд з неоправданого нічим і пересадного національного шовінізму. Є студентські бурси, звані „каміни“, куди університетський ректорат приймає адібних і бідних студентів, даючи їм помешкання і харч за малою доплатою. І ось недавно ухвалили румунські студенти більшістю голосів вигнати з тих „камінів“ тих українських студентів, яких приловлено би на тому, що вони говорять між собою по україн-

Для читачів „Діла“ неодноразово із нових правил не буде вже новою. Від трьох літ „Діло“ перше в Галичині пішло назустріч еволюції літературної мови на Великій Україні і прийняло з неї деякі форми щодо яких не було сумніву, що вони запанують. Це торкається в першій мірі подвоєння в іменниках — „н“, „л“, „с“ і „ч“. Залишається ще подвоєння „д“, „ж“, „ш“, перед якими бунтується наше вухо, тимбільше, що ніхто з нас не вимовляє „підборіддя“, „підніжжя“, „Підляшша“...

Віддавна пишемо: інший, люди але людей, яснійший, — менший зам. меньший, вищий, нижчий;

силкуємось зберігати правила милозвучности чергуючи „у“ замість „в“ і „з“ наперемину з „із“, коли попереднє слово кінчається приголосним (напр. був у школі, брат із братом, сестра з братом); заводимо поволі різниці між прислівниками і приіменниками з іменником: „спочатку“ „з початку“, а навіть на обурення деякого з читачів почали ми писати назви народів малими буквами, як це роблять наддніпрянські земляки, ідучи за росіянами, для яких рішачим аргументом був тут факт, що „руський“ (человек) має значіння прикметника.

Проти писання народів малими буквами підносять здебільша чисто сентиментальний аргумент: „як можемо писати „українці“ малою буквою!“ Тимчасом німі пишуть назву народів, а навіть „Бог“ так само як назви звірів і предметів. Англіяці пишуть „Я“ („I“) великою буквою, а „Ви“ (you) навіть у листі до високопоставленої чи дорогої особи — малою буквою і нікому з них не прийде в голову добачувати в цьому якоїнебудь образи.

У дискусії над правописом у нас занадто часто переплутують явища двох різних якостей: знаки, які нічим не впливають на вимову слів і знаки, які в силі цю вимову основно змінити або надати словам нове чи подвійне значіння.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

V. Що хто прийняв.

Не все те переймати, що по воді пливе.

„Український правопис“ радянського Народнього Комісаріату Освітв поділений такою схолястичною методою, що лише філологи можуть у ньому з поодиноких правил, розсіяних по різних частинах, добути ясну вказівку: що, як і коли писати. Відкинувши з нього не зовсім ясну фразеологію і фахову термінологію, кожний, хто хоче в своїм записнику зробити біланс новоприйнятих правил, може записати там попросту так:

1. Подвоєння приголосних:

подвоєння н: подвоєння,
„ д: підборіддя,
„ л: гілля,
„ ж: підніжжя,
„ с: волосся,
„ ч: обличчя,
„ ш: розкішню.

2. І в початку слова замість и: інший, іскра, інколи...

3. веселіший, сильніший (без „й“!).

Іменники:

4. Nominativus (1-ий назовний відмінок) іменників, що аживаються тільки у множині на — и: люди, сини.

1-ий відм. іменників жіночого роду не-твердих і на приголосний: ночі, тіні, повісті, вісті, постаті, осі (як бурі, душі)

але:
людей, сіней,
ночей, тіней, повістей...

Займенники:

5. мого, твого, свого (не мойого, твойого, свойого),
моєму (не мойому),
тієі, цієї (не сеі або сьоі. неі або цьоі!).

ськи. Видно, що румунські студенти на Буковині в цьому відношенні зовсім подібні до польських студентів у Галичині. Як тут, так і там панує всевладно сліпий шовінізм і ветеранізм.

Памяти С. Петлюри.

В неділю 25. м. м. відбулася в залі Народного Дому в Чернівцях академія в пам'ять пок. С. Петлюри. Отворив академію д-р Лев Когут, реферат про життя і значіння С. Петлюри виголосив делегат студ. т-ва „Запороже“, а при кінці промовляв старшина армії УНР полк. Антончук. Хор відспівав „Вічна пам'ять“, „Журавлі“ і „Заповіт“. Свято закінчив д-р Когут. При виході публіка складала датки на бібліотеку ім. Петлюри в Парижі.

Тим, що все віддали...

Зеленосвяточний обхід у Львові.

Величаво і достойно вшанувало цього року українське населення м. Львова пам'ять у павших героїв. Непроглядні маси народу зібралися в неділю біля Преображенської церкви і походом перейшли через Львів на Янівське кладовище. У поході взяло участь кільканадцять тисяч львівських громадян і громадян, ок. 400 пластунок і пластунок з прапорами, чета львівського Лугу і Сокола IV, 250 студентів високих шкіл, шкільні діти, понад сто 5. старшин і стрільців УГА, і всі львівські церковні процесії під проводом своїх священників. Підчас походу співав злучений хор „Сурми“ і „Бандуриста“, мішаний хор читальні на Жовківському під проводом п. Т. Купчинського і хор питомців. Грали оркестра Т-ва „Зоря“. В поході несе-но кількадесят вінків, які зложено опісля на могили поляглих.

На цвинтарі відправив Преосв. єпископ Будка панахиду, після чого промовляв о. Чемеринський. Відправлено також панахиди біля могил пок. еп. Боцяня, Басарабової, Луцейка і Крупи, Шевчука, Фоліса, а окремо біля могил невідомого воюка. Підчас проповіді 20 пластунок з Х. пластунового курія, що відбули під проводом Ярослава Гладкого курійний марш на Лисоню, принесли звідти урну із землею з могили Українських Січових Стрільців і вручили її єписк. Будці, який передав цю урну проповідникові. Провідник відмітив вагу цієї події у своїй проповіді.

В понеділок, другого дня Зелених Свят, відбувся такий самий імпозантний похід на Личаківське кладовище, де після панахиди, відправленої теж еп. Будкою, промовляв о. Гаврилюк. Після того відправлено панахиди біля могил ів. Франка, М. Шашкевича, В. Барвінського, А. Коцка і багато інших визначних українців.

Тому, що в цьому році погода була дуже гарна, Зеленосвяточний обхід був незвичайно величавий. Ціле свято відбулося в якнайкращому порядку і полишило по собі глибоке враження. До ніяких інцидентів не прийшло.

Зїзд гміндівців.

В суботу 7. ц. м. відбувся у Львові зїзд 6. гміндівців, на якому явилось понад 50 колишніх мешканців того великанського табору, майже самих інтелігентів. Зїзд відбувся згідно з наміченою програмою, при чому вибрана на зїзді делегація вибралася в часі нарад до ексц. митр. Шентицького, якому зложила ювілейний привіт та подяку за відвідини табору після повероту з австрійських владстей для прискінення повероту домів нещасних виселенців. На закінченні зїзду відбулася спільна фотографія, а потім учасники перейшли до реставраційної зали „Нар. Гостиниці“, де провели кілька годин на дружніх розмовах і споминах. При цій нагоді обговорено план дальшої праці для придбання фондів на український пам'ятник в Гмінді й намічено скликати в недалекому часі, наскільки позволять на це обставини, масовий зїзд гміндівців з участю широких селянських кругів. При кінці учасники зложили до 200 золотих на будову пам'ятника в Гмінді і розібрали між себе бляшочки для збирання датків на ту ціль між знайомими.

Точніше звідомлення зі зїзду подамо завтра.

Воєвода Голуховський не подався до димісії.

З варшавських міродатних кол повідомляють, що чутка про димісію львівського воєводи гр. Войтіха Голуховського та про іменування його наслідником бувшого міністра Медзінського є неправдива.

Сніги вкрили засіви.

(АТЕ). ТАСС повідомляє, що в вологодській губернії люте сніговиця. Вона заповдіяла великі шквали. Під глибокою верствою снігу найшлися упівані поля, садн й огороди із зеленною.

† Петро Холодний

З Варшави наспіла до нашої Редакції телеграфічна вістка, що там у суботу, 7. червня в годині 3. пополудні помер відомий український артист-маляр і 6. міністр освіти в уряді УНР. Петро Холодний у 54 році життя. Похорони Покійного відбудуться у віторок 10. ц. м. в 6. год. веч.

Ширшу згадку, присвячену пам'яті покійного артиста і громадського діяча, подамо в черговому числі „Діла“.

Кн. Карло вернув у Румунію.

Його проголосили королем.

Румунський князь Карло покинув Францію, побув у Мюнхені і відтам відлетів літаком у Румунію. На летунським майдані в Клявзенбурзі (Колошварі — столиці Семигороду) витали князя всі старшини-летуни. Кн. Карло приїхав на власний паспорт. За дві години кн. Карло літаком відлетів у Букарешт. У суботу в 1. год. вночі відвідав касарні стрільців. Його витали оваційно.

Голова ради міністрів Манів зложив регенційній раді димісію кабінету, бо в уряді не могло прийти до порозуміння в справі рішення конституційного питання, що виринуло наслідком повороту кн. Карла. Регенція прийняла димісію кабінету та поручила теп. міністрові закордонних справ Міронеску створити кабінет.

У ночі 7. червня утворено новий уряд у такому складі: президент ради міністрів і міністр закордонних справ Міронеску, внутр. справи Мих. Поповічі, хліборобство Міхалаке, публ. роботи Галіпа, фінанси Радучаю, військо Сондеско, справедливості Ніцеску, освіта Лугосану, промисл і торговля Мірто, праця Йонеску, держ. підсекретар у президії ради міністрів Грігоан.

Регенційна рада декретом покликала палату та сенат у характері Нац. Зібрання, аби ухвалили конст. постанову в справі зміни конституції. Палата та сенат зібралися на окремі засідання й ухвалили однодушно анулювати закон із 4. січня 1926 р. та привернути кн. Карлові його права. Кн. Микола одержить титул вел. воеводи або кн. Альба Юлії.

Дня 8. червня в 13. год. на пропозицію Юніана Нац. Зібрання проголосило кн. Карла королем 480 голосами проти 1. Юл. Манів, як представник нац.-сел. партії заявився за пропозицією Юніана. Опісля промовляли представники інших партій, не виключаючи нац. меншин.

Коли король прийшов до Нац. Зібрання Міронеску привітав його та відпровів на трибуну. В диплом. льожах були тоді шефи всіх закорд. дипл. місій. Король в однострої генерала летунства зложив присягу, що буде придержуватися принципів конституції, шанувати закони та берегти тер. цілости держави. Опісля король виголосив промову, в якій м. і. сказав, що більше ніж 4-літнє заслання було накинене чинниками, яких слова засмутили були душу його батька. Нинішня маніфестація доказує, що старання згад. кол зірвати звязки між бесідником і народом не вдалися. Король вірить, що всі без ріжничі політ. поглядів співпрацюватимуть із королем для добра держави.

Армія присягла на вірність королеві. Король Карло стрінувся вечером із кн. Оленою. Постановили, що покино ніхто з них не зголосить внесення за анулювання розводу. Вихованням кн. Михайла займеться король Карло. Король забрав вже кн. Михайла до палати.

Братіану не солідаризується.

Вик. Комітет ліб. партії ухвалив у відозві до народу ствердити, що ліб. партія не солідаризується зовсім з новим положенням і не бере на себе відповідальности. Відозву підписав бувш. прем'єр Братіану.

Конфлікт Лондону з Ватиканом.

Міністр президент Мальти, лорд Стрінгвуд виступив проти католицького духовенства і намагався усунути його від політичних впливів. Ватикан станув на оборону духовенства на Мальті і це стало причиною конфлікту. На днях англійський посол покинув Ватикан. Англійський уряд стоїть на становищі, що Ватикан не має права мішатись у справи англійських колоній.

Консистор.

Папа скликав тайний консистор на понеділок 30. червня. Публічний консистор буде 3. липня. На консисторі іменууть кардиналів і обсаждать єпископства. Тепер кардинальська колегія має 58 членів, у цьому 30 чужинців і 28 італійців. Зачувати, що папа іменує 4 кардиналів італійців і 2 чужинців.

Довкола нашого театру.

Загальні Збори „Кооперативи Український Театр“ у Львові.

Дня 5-го ц. м. відбулися Загальні Збори установи, яка поставила собі за мету опіку над одним найкращим театром із численних наших мандрівних театрів, допомогу аматорським гурткам на провінції, врешті — будову власного театру у Львові.

Мінімальна скількість присутніх на тисячі членів цієї установи — найкращий показник зацікавлення громадянства театральною справою. Велика економічна скрута виправдує подекуди байдужість до таких справ як театр, що в першу чергу потребують грошей і то великих. Будова театру, а хочби в власній театральній залі у Львові стає що-раз дальшою метою, — наша найкраща акторська група „Театр ім. І. Тобілевича“ проби-вається для прожитку з одного містечка в друге, — і важко рішити: чи в першу чергу треба починати обнови нашого театру від будови театральної залі чи від піддержки для живого театру, який без цієї піддержки готов кожної хвилини розсія-тися? Театр не може існувати без відповідної залі, самаж зала не має ніякої вартости без доброї театральної трупи.

Загальні Збори „Кооп. Укр. Театр“, якими провів гол. Надвірної Ради радн. П. Дрималик мали нагоду довідатись із обширного справоздан-ня з діяльності за минулий рік складеного дир. Б. Яновим: в якій стадії знаходяться обі ці спра-ви. „Кооп. Укр. Театр“ увійшла від кількох міся-ців у порозуміння з „Т-вом Допомоги Україн-ським Інвалідам“, щобі спільними силами вибу-дувати дім на дотепершній т. зв. „театральній площі“ при вул. Саліги, дім, де була би одночасно театральна зала. На жаль, це порозуміння не за-ключилось ще досі ніяким реальним пляном, тому, що „Т-во Допомоги Укр. Інвалідам“ не рішилось остаточно на будову на зясованих досі умовах.

Велику роль у переговорах в усіх цій справі грає передвоєнний театральний „Комітет будови театру у Львові“ під головуванням д-ра К. Левницького. Комітет цей, який є фактичним власни-ком згаданої площі при вул. Саліги, поставив до справи будови прихильно і готов на випадок її реалізації зректись своїх дотепершніх прав. Останнє слово в тій справі має „Т-во Допомоги Укр. Інвалідам“, з яким переговори ще не за-кінчені.

У дискусії над теперішнім станом театраль-ної справи забирали голос: радн. Стеблецький, д-р Ничка, о. П. Застирець, ред. Р. Купчинський. Їхні внески прийняла Управа до відома у формі дезідератів.

Загальні Збори привали внесок Управи, щобі із невеличкого доходу „Кооперативи“ за мн-улий рік призначити 500 зол. на потреби живо-го театру.

Мін. Гранді у Варшаві.

Дня 9. червня приїхав у Варшаву італій-ський міністр закорд. справ Гранді.

Німецький посол у Португалії вбитий.

Німецький моряк стріляв із револьвера до німецького повновласного міністра в Португа-лії бар. фон Баліганди. Баліганда помер наслід-ком рани.

Зі спортивного життя.

Лігові змагання.

Краків. Краковія—Висла 2:1 (2:0). 12.000 видців.

Кор. Гута. Рух—Л. К. С. 4:0 (0:0).

Товариські змагання.

Львів. Погонь—Ян (Чернівці) 3:0 (2:0).

Львів. Чорні—Ян 12:1 (6:1).

Львів. Гасмоней—Лехія (рез.) 6:2 (4:2).

Львів. Погонь І Б—Графіка 6:2 (2:1).

Варшава. В. А. Ц. (Відень)—Варшавянка

7:1 (2:1).

Варшава. В. А. Ц.—Легія 3:2 (3:0).

Міжмістові змагання.

Краків. Спортклуб (Відень)—Макабі 6:2

(3:0). Краковія—Спортклуб 4:1 (0:0).

Познань. Бата (ЧСР)—Варга 4:2 (2:0).

Кор. Гута. Австрія (Відень)—Амат. К. С. 7:3

(1:3).

Відень. Польонія (Варшава)—С. Ц. Пост,

3:2 (0:0).

Вієнна—Гакоат 6:1 (1:0).

Польонія Варшава)—Сльован 3:3 (1:1).

А-класові мистецтва.

Золочів. Польонія—Яніна 5:3 (2:1).

Львів. Гасмоней—Чорні Б 7:1 (5:0).

Станіславів. Резера—Світець 5:1.

Львів. Зеніт—Зоря 5:0 (3:0). Мистецтво

Ц-кляси.

Фл. зол. 240
подвійна
зол. 4.20.

БЛІДНИЦЮ
необхідність усуває, заостряє апетит,
побертає сили людини. НІКШИТФОРСКОГО
випиє хілоба на залізі з орлом,
на меладзі гушпаньській.

НОВИНКИ

— Конфіскація „Діла“. Останнє число „Діла“ піддало конфіскації за передову статтю Ол. Бабія, присвячену пам'яті полягалих.

— З діяльності „Т-ва Допомоги Емігрантам з Великої України“ у Львові. Цими днями відбулися урочисті збори членів „Т-ва Допомоги Емігрантам з Великої України“ у Львові з нагоди 4-ої річниці трагічної смерті Голови Української Директорії й Головного Отамана С. В. Петлюри. По вшануванні пам'яті Покійного вставанням, численна публіка вислухала доповідь голови Т-ва проф. Юр. Магалецького про його життя й діяльність, після чого цілий ряд присутніх поділився своїми, іноді дуже цікавими, споминами, зв'язаними з ім'ям небіжчика. Серед присутніх переведено збірку грошми й книжками для бібліотеки ім. С. В. Петлюри в Парижі. Збори мали характер широти й сердечності.

— Львівська хроніка. При вул. Затішній ч. 6. арештовано Станіслава Гвяздовського за побиття своєї матері, якої він за всяку ціну хоче позбутися, щоби мати помешкання для своєї любовниці. — Останнього тижня у Львові зник без сліду 3 малолітні хлопці: Станіслав Турчинський із вул. Головацького ч. 11, Іван Дудкевич з вул. Шептицьких ч. 24 і Тадей Володарчик, усі три у віці 13—14 літ. — При вул. Личаківській ч. 45. вибухла на стриху пожежа, але її скоро погашено.

— Приморозки. У східних повітах Польщі, напр. у столпецьким і молодечнім, приморозки були такі сильні, що вся городовина за дві ночі примерзла. Втрат є на мільйони зол. Наслідком приморозок зупинився теж ріст врого збіжжя, а там, де жито вже починало цвісти, мороз зварив цвіття та знищив урожай, що гарно заповідалося. Крім приморозок, заповіяв шкоди також град, що часто перепадав і в деяких околицях знищив засіви майже зовсім. В однім новгородським воевідстві град виворвав около 20.000 гектарів засівів і наробив шкоди на 4 і пів міль. зол. Великий град упав теж у Галичині та в Познанщині. Град і бурі є в зв'язку з нечайним упадком температури, спричиненим сильними вітрами з морозної півночі. Метеорологи твердять, що ще довго матимемо холодні ночі.

— Брак гімназійних вчителів у Польщі. Щороку на гуманістичні відділи польських університетів записується менша кількість слухачів, наслідком чого вже цього року відчувається брак середношкільних учительських сил. Статистика виказує, що на 1930-31 рік 289 учительських місць у середніх школах буде необсяданими. Причиною цього явища є те, що учительські посади слабо платні і молодь часто навіть скінчивши філософію шукає праці поза школами.

— Цвинтар із часів Наполеона. Недалеко Вильна біля шляху Тургель-Радомин, був невеличкий цвинтар, про який між населенням ходили різні легенди: говорилося, що це цвинтар з часів татарських нападів, литовсько-німецьких воєн то-що. Тепер у могилках на цьому цвинтарі, найдено останки зброї воєнків Наполеона і виявилось, що це цвинтар Наполеонової армії, яка втікаючи з Москви 1812 року, похоронила там своїх воєнків замерзаних і вбитих підчас відвороту.

— Згоріли військові магазини. У Торуні згорів до тла цілий 2-поверховий будинок, у яким були мундурово-санітарні магазини. Було там матеріялів на кілька мільйонів зол. Згоріли авта, кільканацять санітарних возів, дуже багато одностроїв, біля, полевих кухонь, дезінфекторів, санітарного приладдя, ліків і т. д.

— Присуд польських старшин. Найвищий військовий суд розглядав справу надужити у військовім картографічнім інституті у Варшаві, яких там допускалися в пр. 1923—5. Кільканацятьох офіцерів засудили на кару від 10 днів арешту до 4 років тюрми. Справу ген. бриг. Язьвінського, що був також вмішаний в цю аферу, розглядатимуть окремо в генеральським компеті.

— На Долішнім Шлеську хорують домашні звірята. На Долішнім Шлеську вибухла епідемія сухіт домашніх звірят. Досі ця недуга охопила

83 села, які влада замкнула зовсім, щоби епідемія не ширилася. За останній місяць в цих селах згинуло понад 100 коров і телят.

— Папа іде до Францесбаду. Німецькі часописи повідомляють, що Ватикан закупив у Францесбаді дуже гарну вілю, відокремлену від загруху лікувальників. Є чутки, що у віллі тієї житиме папа Пій XI, що нездужає на вирки.

— Богохульня пєса причиною скандалу. На днях у віденським народнім театрі виставлено пєсу Вальтера Газенклевєра п. з. „Подружжя завувають в небо“. Між героями пєси виступав і Бог, якого представлено в досить гумористичнім характері. Ролю Бога грав артист Некман. Після першої дії присутній комісар поліції заявив, що пєса зневажає релігійні почування публіки і що внесе скаргу на дирекцію театру за богохульство і деморалізацію публіки. Директор театру казав артистам відограти пєсу до кінця, а другого дня поліція справді внесла на дирекцію театру судову скаргу. Пєса ця, це сатира на шлюби і подружжя вірність та оборона вільної любови.

— На польсько-німецьким кордоні. Німецька грєса гостро атакує польську пограничну сторожу за те, що недалеко Польніца польський тайний агент арештував німецького спортсюца Балєрмана, який стояв біля кордону. Арештованого спортсюца відвезено силою до польської в'язниці і досі про нього нема ніяких відомостей.

— Везувій будиться. Везувій востаннє вибухав 6. червня 1929 року, а тепер, якраз по році сну і спочинку, почав будитись. У його кратері появилася л'ява, яка піднімається в гору і, як каже профєсор Малєндра, знаєць Везувія, можна сподіватись нового вибуху цього вулькану. Везувій приготує сусіднім селам нову, прикру несподіванку.

— Пєкольна машина для Ротшільдів. У париським поштонім бюрі вибухнула пакет, адресований до бар. Ротшільдової. Жертв у людях не було.

— Буря над Мадридом. Нагальна буря лютувала над Мадридом. Грім ударив у трамваєві варстати. На передмісті завалилися 4 доми, під звалищами згинуло 3 мушци і 1 жінка. Буревій заповіяв теж значні шкоди на провінції.

— Де був рай? Від довшого часу в центральній Монголії працює наукова експедиція під проводом Рєв Чєпмена Андрюса, яка поставила собі за ціль відшукати місце, де ма бути рай, а радше, де жили первісні люди. Недалеко Монголії найдено велике, досі невідоме озеро, біля якого відкрито кістяки первісних людей, найбільш зближених черепами до черепів малп. Околиця біля цього озера має найкращу й найбогатшу рослинність у цілій Азії, в лісах багатовочевих дерев і співучої пташини. Вчений Андрюс пише, що ця околиця, це справжній рай, у якому можна жити не працюючи. Тепер цей рай окружений оселями, де живуть цілі ватаги бандитів, які нічого не роблять, тільки займаються ловами і нападають на європейців, які намагаються вигнати їх із цього раю.

— Велика пожежа пристані. В пристані у Гамбургу у складі бочок з оливою вибухла пожежа, яка спричинила дуже великі шкоди. Згорів великий магазин, довгий 150 метрів, у якому було понад 100 бочок оливи.

— Рішні вісти. В Шікаго, Детройті і Бостоні арештовано 300 осіб, що перепачковували алькоголь. Підчас боротьби з контрабандою згинуло 20 осіб за останній місяць. — В магазині музичії біля Шангаю була велика експлозія, наслідком якої згинуло 6 осіб, а 50 було ранених. — В Зєдинєних Дєржавєх Північної Америки панує така спека, що на днях від горяча померло 12 осіб. — Англійська прєса заперечує поголоски про поранєння китайського прєзидента Чанг-Кай-Шєка підчас битви з повстанцями. — В околицях Бомбаю найдено трупа англійського старшини, вбитого індусами. — Статистика виказує, що в Польщі є тепер 136.846 воєнків інвалідів, яким держава виплачує допомоги.

— Ремарк і інші німецькі воєнні письменники. Німецькі книгарні подяють загальну статистику видань воєнних повістей, яка кидає цікаве світло на поширєння деяких книжок. На першій місці стоїть Ремарк зі своїм покищо єдиним твором „На Заході нічого нового“, що розійшовся вже більш як у мільйон примірників. За ним іде повість Рєнна „Війна“ з 125.000 пр., Арнольда Цвайга „Сєржант Грім“ з 80.000, Бєймєльбурга „Група Бозєнмїллер“ з 70.000, Шаувєкєра, автора шести воєнних повістей, з яких кожна перєсїчно розійшлась у 30.000 прим., Інґєра „Сєред хуртовини“ з 45.000, Врінга „Вояка Сурєн“ з 20.000. Є ще досить авторів, яких воєнні повісти розійшлися у більш як 10.000 примірників. 30 краших німецьких авторів написало 38 воєнних повістей. Всі вони разом розпродані в мільйон примірниках. Повісті Цвайга і Рєнна розійшлися у перекладах по 300.000 прим. Успіх Ремарка є єдиний у своїм роді. Він розійшовся в 400.000 прим. у франц. мові., у 325.000 в Америці, в 310.000 в англ. в

G. G. Gardell
ТАБЛИЧКА
ПОВНИХ 100 ГРАМІВ
ЗНАМЕНИТОЇ ЧОКОЛЯДИ
ДЕСЕРОВОЇ,
МОЛОЧНОЇ, ГОРІХОВОЇ.
ЛИШЕ
ОДИН
ЗОЛОТИЙ

Jen. Przedst. D/H. P. Wertheim, Warszawa, Królewska 18
Zast. n/Malop. i Slask. „Alliance“, Kraków, Szewska 11
1915

Англій, в 81.500 в чеській, в 75.000 в єспанській, в 70.000 данській і норвєській, в 70.000 в голландській, в 67.000 у шведській, в 50.000 в японській, в 23.000 латвійській, в 22.000 у фінській, в 21.500 у малярській, в 20.000 у польській, в 6.700 у жидівській, по кілька тисяч у російській, українській (на Рад. Україні є аж два переклади!), болгарській, румунській, грецькій і в єсперанто.

Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові

(вул. Чарнецького 24) мав у місяці травні 138 чисел (442 предметів) приросту до ч. 20346 включно. Жертводавцями були пп.: Андрушко М., проф. Бачинський Л., проф. д-р Бідзьо Я., Білик, д-р Бурачинський Е., Вальницька С., акад. Василєнко Н., Василішин Я., Вахичини І., д-р Вєґєра І., Витвицький І., Войсудь І., проф. Гайдушок С., д-р Ганкевич Л., д-р Гарматій Г., Городиський І., майор Грозик, Гадовський В., д-р Дєрґачєва М., Дикий О., Дорошенко В. В., Дудко Ф., д-р Дашкевичєва О., д-р Дашкевич Р., Дзіковський, проф. Загайкевич Б., проф. Заклинський Б., Залізничкова О., Іжаська М., Калужняцький Н., Ковч Я., Криса В., Казанівський, д-р Крамбергер-Горянович Д., Коструба Т., Ласійчук І., суддя Лучаківський Г., Макух В., Магалєс, Мармаш Р., Ніжанковський Т., Ольшанський Л., інж. Озаркевич І., Орач Ф., проф. Подлєський Ю., інж. Пастєрняк С., Потатняк, Почапський Я., проф. Петровиц М., акад. Перєтц В., Петришин М., Ратушинський, акад. Студинський К., інж. Савойка Л., Семків, Сивка, Сушко Р., рад. Сопотницький О., Студентська Сєкція в Белзі, приф. Тимченко Е., Хвиїн В., Хруцький, Чайконський Е., рад. Чачковський Л., вид. „Червона Калина“, Шєхович В. та проф. Щєрбики В. Управа Музею складає усім їм за це ширку подяку. Музей відвідало 209 осіб, у цім 6 школярних прогульок. Важливіми набутками етнографічного відділу, що є найбільшим відділом Музею, були: части жиночого бойківського одягу з Турчанщини (спідниця, чіпєць, камізол, діточа сорочинка), вишивана жіноча сорочка із Сєвєрщини, деревляна труба „ліґана“ з півн. Холмщини та 137 висанок. У архєологічний відділ прибули пам'ятки неолітичної й готської культури та інтерєсна глинна фігурка грецького жєвєира із некрополі приблизно IV. ст. пер. Хр. у Керчі (Панґікаєсія). Відділ старинної нумізматикє збагатився гарною збіркою грецьких монєт із надчорноморських грецьких колоній. Відділ воєнних пам'яток одержав 50 архівалів, 15 відзнак, 8 медалів, 3 рисунки та 4 части однострою. Вкінці започаткована головою НТШ, акад. Студинським зібрана фотографій членів НТШ, дала досі 65 візитових та кабинетових знимок. — Я. П.

Нова культурна станиця.

Установчі Збори Співачького Т-ва „Сурма“. Добре відомий у Львові мужеський хор „Сурма“, що стусє вже п'яних лєт, вібув свої установчі збори пр-во в сєрдєзі 4. ц. м., а ставши недавно від компетєнтної влади затвердєння свого статуту під датою 21. V. ц. р. На зборєх було 27 членів хору і кількох гостєв, дєлєгатів рєжнєт установ. Збори отворив дєкларєрєний голова хору, п. Маріян Коцко, що привітав гостєв: д-ра і Німчука („Дєло“), д-ра С. Людєвича (Музичний Інститут ім. Лєссєна), проф. Із Гриньєвського (Львівський Бєлєт і Союз українських хорєв та студєнтів Гаврилова і Семькова (Балдурєст). Сєкрєтарєвав п. З. Попєль. З чєргє п. Коцко подав короткєє оглєд дєчє-

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословац-
чині 30 ч. к., Румунії 130 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Звичайні адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкерні 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Кольоніальний „більшовизм“.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 6. червня 1930.

I.

Ще не так давно французька преса говорила про кольоніальні труднощі Великої Британії в тоні злорадостів, більше або менше старанно приглушеним, таї залюбки протиставила невдачі, мовляв, британські кольоніальні методи своїм, французьким, буцим-то і людянішим і успішнішим одячасно.

Британці загрузили в труднощі в Єгиптом? — до заслуги їм так; бо хто таке видав, щоби трактувати єгипетських націоналістів наче якихось негрів, дарма, що майже вся єгипетська „інтелігенція“ вихована французькими школами і в душі французької культура?

А британські труднощі в Індіях? Ще зовсім таки недавно можна було у французьких газетах читати „критичні“ уваги про помилкову британську методу супроти індійських тубильців, методу повну особистої й культурної відмежености британського кольоніста (тобто воєнка чи адміністрація) від тубильчої маси, таї методу „длі і пацуй“, прикладану англійцями до індійських браманів і буддистів з одного боку, та індійських магомеланців з другого.

Французькі кольоніальні методи, мовляв, куди кращі, людяніші й успішніші. Ми, мовляв, не держимося пишно й згідно опозалік від тубильчих рас, а навпаки, ми їх притягаємо до себе, втягаємо їх у наші школи, влюємо в них французьку духову культуру, словом, ми перетворюємо їх на французів — великої масті: чорних, зматлявих, жовтих. Славний генерал Манжен (мимоходом кажучи: передчасно й нагло померший кандидат на французького Муссолінія) тому кілька років гордо писав:

— Хто сміє лиші казати, що нас французів в асього сорок мільонів? Нас в сто мільонів, і ми числом людности одна з найбільших націй світа, куди кращі від німців!

І він прославлявав хоробрість негринських і індокитайських полків, які під його командою владі свої голови, захищаючи „цивілізацію перед варварством“ — на західному фронті...

II.

Сьогодні ледви чи генерал Манжен повторив би свої самопевні націоналістичні теорії про французький патріотизм різнобарвних племен французької кольоніальної імперії — до речі: найбільшої після імперії британської. Французький Індо-Китай від кількох місяців в театром політичних замахів, масових демонстрацій, кривавих ворохобень, спроб різні. Індо-китайці — в особах вихованих у французьких гімназіях і університетах своїх націоналістичних проводирях — роблять велике зусилля, щоби визволитися від французької владі. Дійшло до того, що вивчені на французьких старшин індокитайські підофіцери й офіцери розмахнулися уладити своїм білим старшинам справжню Вартоломійську ніч таї частинно цей намір навіть виконали.

Французька преса раптом перестала чванитися вишністю французьких кольоніальних метод над британськими, а натомість розпочала рекомендувати свою публіку про потребу якогось основного порозуміння Франції в Англією в кольоніальних справах. Бо ясним ставється в кожному лем, що нехай завтра владі британська владя над Індіями, то післязавтра буде кінець французькому володінню в Індо-Китаї.

Тільки-що скликаний французький парламент присвятив полям в Індо-Китаї довгі й бурхливі засідання. Ми на них не були і промовців усяких таборів не чували, але судячи по звідому великих шовенників, можна припускати, що справжньої розв'язки важкого питання пала-та послів не знайшла.

III.

Вся вина в індо-китайському повстанні, кажуть, у — Москві, тобто у більшовицьких підшептах, грошах, агітаціях. А навіть — не так то в Москві самій, як у більшовицькій амбасаді в Парижі! Посол в Індо-Китаї, Ернест Утре он-як сформулював справу: „Мусимо вибрати між двома

річима: між збереженням дипломатичних взаємин в Совітами, і різнею французів у наших кольоніях і затратою нашої кольоніальної імперії“.

Ні більше, ні менше! Доволі викинути совітське посольство в Парижі й відкликати французьке з Москви, і все ніби то було гаразд.

Не знаємо і не можемо знати, чи в індокитайських заворушеннях в чорна рука Москви, чи ні. Нема сумніву, що в також і вона, але певне й те, що замало було б найгорячіших більшовицьких пілментів і найбільш абсурдних комуністичних програм, щоби розпалити такий огонь. Його розжарювали протягом десятків літ французькі ліцеї й університети — справжні високі школи націоналістичної ідеології — в яких вчилися тисячі молодих індокитайців. А дожила олиги до огню участь індокитайських дивізій на західному фронті — там їх навчили, що білого можна так само добре різати, як жовтого, і там вони втратили останній слід забобонного остраху перед білим володарем — будь він німець чи француз. Французька школа, яка мала перетворити жовтих на французів в духу й почування, перетворила їх на націоналістів — але не французьких, а індокитайських. А війна навчила жовтих, як різати білих їхнє власною зброєю.

Певна річ, більшовики — не певинні лягати, і вони не від того, щоби, де можна, покулити. Одначе не такі вони вже й всемогуті й геніяльні навіть у тому мистецтві. Зразок і доказ: їх істинно-медвежа „зручність“, таї „успіхи“ тієї „зручности“ — на терені західно-українських земель...

Одначе в базачках на тему „московсько-більшовицької“ руки в ще щось інше, зрештою, аж ванадто відоме й нам.

IV.

З початком минулого місяця хтось з близьких українській справі говорив з сенатором Дан-

ВАКАЦІЇ можуть Вас дуже дорого коштувати, якщо не забезпечите свого мешкання від крадіжки з вломом в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

дюраном, канадійським заступником у Союзі Народів, таї — казала легенда — „прихильником“ і „оборонцем“ української „меншости“ в Річпосполитій. На запит, чому він не зацікавився бо-дай кількома останніми жалобами, внесеними Українською Парламентарною Репрезентацією до Союзу Народів, п. Дандюран відповів просто і ясно:

— The Ukrainians are bolsheviks.

Тобто: українці, в даному разі посол д-р Дмитро Левизький і товариші, — більшовики, значить, і їх жалобами пристойній людини не слід цікавитися.

Звідки п. Дандюран зачерпав такі „відомости“, легко здогадатися, а властиво навіть не треба здогадуватися, бо воно відоме. Коли 1919 року У. Г. Армія боролась скільким фронтом з більшовиками, то поляки, нападаючи на неї з другого боку і лаючи ось так найкращу поміч більшовикам, одночасно запевняли Вільсона, Льюїс-Джорджа і Клемансо, що У. Г. А. — більшовицька армія, а вся З. У. Н. Р. — більшовицька інтрига.

Бували потім з ласки тих самих друзів „більшовиками“ і всі національні діяти і послы УНД-а, навіть мітрополит Шентницький „бував“ „більшовиком“.

Хто це все пережив (таї ще переживав), той в деяким недовір'ям буде приймати поговірки про індо-китайський „більшовизм“.

В. П.

Еміграція.

(3 нагоди тижня емігранта.)

I. ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД.

Еміграція в суспільно-економічним явищем кожного народу. Спричинює її перелюднення даного краю, як також економічні та політичні кризи, які переходять поодинокі держави, краї і народи. Найстаршими учасниками еміграції були англійці, еспанці, португальці і французи. Причиною еміграції трьох перших народів були економічні кризи, спричинені недостатчею місця у себе для перелюдненого населення. Причиною, котра викликала еміграцію у Франції були моменти політичні, а тільки в незначній мірі економічні. Завдяки еміграції тих чотирьох народів відкрито нові частини світа, а саме Америку та Австралію. Ці народи їх не тільки відкрили, але заняли та сколонізували. Зі зростом населення в інших краях Європи починалася еміграція всіх європейських народів, у одних скорше, у інших пізніше, до нововідкритих частин світа. Європейські народи, емігруючи до нових заморських країв, заставляли там вже наладану державну машину вище згаданих чотирьох народів і з цієї причини у дальших поколіннях вони асимілювалися в користь пануючого місцевого народу.

У відміннім положенні були українці, москалі та поляки, які до кінця 18. століття не емігрували на захід, лише на схід.

Польська еміграція до кінця XVIII. ст.

Поляки, випрані на заході німцями, завозують землі наших князів і переводять кольонізацію українських земель. Наслідком цієї кольонізації була втрата західних територій українського народу, а саме теперішніх повітів: Новий Санч, Гривів, Горлиці, Коросно, Ясло, Березів, Стрижів, Рясів, околиць біля Тарнова, повітів положених між джерелами Висли та Сяну, Любана й околиці, більшої частини Холмищини, повіту Сідлецького, Дорогичина та частини Поліся.

Еміграція українців до кінця 18. ст.

Українці, як всі інші народи, витискани поляками на заході, кольонізують від непамятних часів східні полони своїх земель і заселяють

свою людністю Херсонщину, Касеринославщину і Харківщину, полони Дону, Кубані, Приволжа, частини бувших губерній Воронізької та Саратовської. Еміграція ця і кольонізація тих земель була відрухова, безплянна, диктована інстинктом самозбереження нашого народу.

Еміграція москалів від найдавніших часів до нинішнього дня.

Москалі, не маючи жадного натиску від заходу, а маючи величезні простори на сході європейської Росії, на Сибірі та в Азії, переводили кольонізацію тих земель, ідучи по лінії найменшого опору і з тої причини не випирали українців з їх автохтонних земель.

Загальний огляд еміграції в 19. і 20. ст.

Примір, даний англійцями, еспанцями і португальцями, а почасти французами і щораз більше зростаюча густина населення в європейських краях, як також економічні відносини у тих краях примусили всі держави Європи шукати нових кольонізаційних теренів для поселення надвизки людности і для потреб економічної експансії. Віки 19. і 20. — це боротьба європейських народів за здобування нових кольоніальних та нових ринків збуту для промислових продуктів їх держав. Причиною всіх воєн 19. ст. була боротьба за ринки збуту та нові кольонізаційні терени. 19-ий вік яказав таке перелюднення європейських країв, не виключаючи європейської Росії, що всі європейські держави змушені були викинути рік-річно приріст свого населення до заморських країв, а Радянська Росія та Радянська Україна на Сибір.

Втімок становить тут Франція, якої людність змирає. Лише брак корабельного тонажу і високість коштів перевозу в Європи до заморських країв спричиняє те, що європейські держави несли викинути свого цілого природного приросту до заморських країв. Це останнє явище викликає і комплікує економічне питання та витворює соціальні заворушення. Приріст населення в такий великий, що поодинокі держави з причини браку тонажу та з причини

Тільки ще 4 дні

ділить нас від

дня 15. червня ц. р.

коштів перевезу не будуть у силі ніколи самостійно перевезти надвизку свого населення до заморських країв. На це буде потрібна кооперація всіх держав Європи. Ще в тім столітті дїждемося такої хвилі, коли заморські держави, виставши достаточне число емігрантів, замкнуть свої границі, а тоді Європа буде змушена силою вимушувати на них прийняття нових емігрантів. Всі європейські держави доініуючи питання еміграції, потворили у себе міністерства еміграційні і взяли регулювання еміграційного руху в свої руки, відбираючи його приватній ініціативі. Всі держави Європи шукають нових відповідних теренів для еміграції та колонізації для своїх народів, руководячися державними та національними інтересами і опікуючися своїми народами, поселеними на чужих територіях. Вони організують серед них при помочі консулятів національні школи, церкви зі своїми священиками, заборонки для молоді, економічні та кредитові інституції, видаючи на вище згадані цілі великі суми з державного бюджету. Таким чином витворюють держави тучбу зі своїми новими колоніями і здержують денационалізацію своїх народів на нових територіях.

Огляд української еміграції в 19. і 20. ст. до 1914 р. в російській державі.

З упадком польської держави та поділом польських земель між Австро-Угорщину та Росією настали відмінні еміграційні умови в обох віток нашого народу.

Українці під Росією як до 19. віку так і дальше колонізують територію, положені на схід від етнографічної української території і в той спосіб повстає ціла сітка укр. колоній на Кубані, Кавказі, Ставропольській області, по обох боках ріки Терек аж до Каспійського моря, в околицях Царицина, по обох боках Волги аж до її устя, в Казакстані вздовж залізничного шляху Самара-Оренбург до границь Туркестану. Колонії ці вже в 1914 р. були такі густі, а приплив до них українського населення такий сильний, що скорше чи пізніше вони мусять дістатися виключно в руки українського населення і в той спосіб продовжать національну територію. Ця еміграція була самочинна, а від її самочинно український нарід без помочи

супільних чинників України і російського уряду. Це є доказом живогности українського народу та сили його експанзії, коли українські маси, не маючи ніякої помочи зі сторони своїх верхів і російського уряду, потрапили обняти густою сіткою своїх колоній територію три рази більшу як корінна Польща і таким чином приготувати паціфістичний підбій цієї території для українського народу.

Крім цієї еміграції йшла ще українська еміграція до Туркестану, на Сибір та на Зелений Клин. Вона йшла за почином і при матеріальній допомозі та організації російського уряду. Еміграція ця крім Зеленого Клину та Туркестану не витворила ніде більших українських колоній. Економічно була вона доброю для українських колоністів на Сибірі, однак під оглядом політичним шкідливою, бо роздроблювала український елемент і з виїмком Туркестану та може Зеленого Клину засуджена у скоршім чи пізнішім часі на винародовлення.

Крім тих двох еміграційних струй, була ще третя, слаба струя з Волині, Поліся і Холмщини до Аргентини та спорадично до Канади. Була це еміграція, викликана не природними причинами, лише еміграційними агентами. Вона була дика і шкідлива з точки національних інтересів нашого народу.

Війна у півд. Україні та на Чорнім Морі?

(АТЕ). З Букарешту повідомляють про великі більшовицькі зброєння на Чорнім Морі та в півд. Україні. До Одеси приїхали два кораблі із закупленими в Італії гідропланами. На чорноморським побережжі між Одесою та румунським кордоном будують фортеці. У Севастопіль приїхав новий командант чорноморської флотії Вікторів. Він конферував у справі піднесення боевої справности флотії. Вища військова влада не скриває збільшених зброєнь на Україні. Одеська „Чорноморська Комунa“ повідомляє, що нач. командант червоної флотії Муклевич сказав на конференції моряків-комуністів, що з огляду на небезпеку війни треба збільшити силу чорноморської флотії, що в будучій війні матиме рішаче значіння.

† Петро Холодний

Коротка телеграма сповістила нас, що в суботу 7. ц. м. помер у Варшаві, в помешканні свого сина Петра, наш знаменитий мистець-маляр, учений і громадський діяч Петро Іванович Холодний у 54. р. життя на затьмжу пиркову недугу. Похорони Покійного відбулися у вівторок 10. ц. м. в 6. год. веч.

Родився Петро Холодний 18. грудня ст. ст. 1876 р. в м. Переяславі на Полтавщині. Гімназію й університет скінчив у Києві. Як фізик і хемік спеціалізувався після університетських студій і в два роки пізніше (1898) став асистентом та викладачем на кафедрі фізики київської політехніки. Напередодні війни Холодний обняв директуру комерційної гімназії в Києві, яка була фактично першою нелегальною середньою школою в Києві, де знаходили собі притулок і професори й учні українці.

З початком революції Холодний входить до Генерального Секретаріату Народної Освіти при Центральній Раді, де розроблює проект єдиної трудової української школи, яким між іншим у 100 відсотках покористувалися пізніше більшовики. По черзі П. Холодний займає становище тов. генерального секретаря Народної Освіти й директора Департаменту Мистецтв; при уряді гетьмана Холодний рівнож затримав пост товариша міністра освіти, як затримував його й далі, при всіх змінах урядів Директорії.

Малярством займався Холодний вже адавна, але більше принагідно, не думаючи, що йому доведеться виступити колись перед ширшою публікою в ролі українського мистця. В кампаньковому періоді української державности він розвинув уже широку малярську діяльність і в тому часі намалював особливо багато портретів військових.

Переїхавши на еміграцію, перебував Холодний спершу в Тарнові, звідки переїхав до Миколаєва н. Д., де в домі пок. лікаря Миколи Стефановича займався виключно малярством. По півторарічній побуті в Миколаєві переїхав до Львова на постійний побут і тут став м. ін. професором української (тайної) політехніки. В часі нагінки на українські високі школи був арештований і відсидів кілька тижнів у тюрмі.

Для Галичини Петро Холодний за своє восьмилітнє перебування зробив дуже багато. Щла низка знаменитих історичних картин, велике число портретів, багато ілюстрацій і окладниць, дуже широка діяльність в релігійнім малярстві, як поліхромії стін, так іконостасів, образів і вітражів — усе те створив він на Галицькій Землі.

Був це дуже оригінальний, виїмково добрий — знаний зі своєї доброти й сердечности мистець і громадянин. Взагалі був Холодний людиною найкращих прикмет і як товариш, і як наставник, і як педагог. Своїми скромними заробітками він все ділився з кожним, про кого

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Петро Холодний

(Замість некрольогу.)

Від ряду тижнів кружляли по Львові чутки про недугу Петра Холодного. Час до часу чутки змагалися, набирали чимраз то драстичнішого, чимраз то більше тривожного характеру, конкретизувалися й нарешті заповідали невідхильну катастрофу. Алеж не тільки круг приятелів і поклонників таланту Петра Холодного, а й широкі круги львівського громадянства, серед яких цей виїмковий придніпрянець тишився такою симпатією й популярністю, усі вони відпихали від себе ці йовні вісти, як передчасні, пересадні, врешті невмістні, бо... такі тривожні й небажані. Але час минав, недуга Петра Холодного змагалася, катастрофа наближувалася й нарешті в навечеря Зелених Свят ударила громом по серцях і нервах усіх тих, для яких імя Петра Холодного — людини, громадянина й мистця, було мов золоті чаша, повна дорогоцінного змісту. Страшна вістка про смерть Петра Холодного наспіла з Варшави пізнім суботнім вечором, в час, коли вже всі часописи опустили друкарські станки, а самі друкарні почали святочний відпочинок. Не стало змоги довідомити ширші кола громадянства про болючу втрату, про смерть і похорони Петра Холодного на чужій чужині.

Мало того, що українське громадянство втратило Петра Холодного, мало того, що так те вщору довідалося про катастрофу, але невмолимим фатум не дозволило громадянству віддати Покійникові останньої послуги, масовою приваємністю на похоронах засвідчити вагу понесеної втрати й глибину вдячности, якою, галицьке громадянство зокрема, зобов'язане супроти

світлої постаті і пам'яті Петра Холодного. Можна хіба тільки надіятися, що найдуться дороги й засоби для спровадження бодай тлінних останків Покійного до рідного краю. Може тоді матиме галицьке громадянство можливість подякувати Петру Холодному за його непроминаний вклад у його мистецьку культуру. Покищо наші думки лнуть до його домовини, до його свіжої, і, як завжди, передчасної могили.

Ким був Петро Холодний для українського мистецтва взагалі, а для його західньої вітки зокрема, про те скаже своє останнє слово історія. Всеж таки творчий дорібок Покійника був занадто великий, помітний і характерний своєю фактурою, щоби його майбутнє місце в історії українського мистецтва занадто відбігало від місця, яке він займав в мистецькому русі в сучасности, і яке ми йому нині, хоча й проназані смутком, визначаємо. Для надто великих хитань в оцінці творчости Петра Холодного не буде ніколи місця. Бож уже його перший виступ на полі мистецтва не був молодечею спробою, але спокійним і зрівноваженим кроком свідомого своїх засобів і цілей мистця. Мистецький світогляд Холодного утворював щось ціле й органічне ще тоді, коли інші мистці переживали моменти „бурі й напору“, він ніколи не мінявся, а тільки повнішав і заокруглювався. Петро Холодний знав, чого хотів на самому початку своєї мистецької дороги, а всі його дальші зусилля були повернуті в напрямі переведення в діло, в чин мистецького твору, своїх творчих замірів. Спокій, рівновага й послідовність характеризували Петра Холодного як людину, а як маляра рибали його рідким, ба навіть виїмковим явищем. Роля, яку в творчости багатьох його товаришів грав випадок, а яку дехто звик називати „натхненням“, обижувалася у Петра Холодного до можливого мінімуму. Холодний відчував гаряче, переживав щиро й безпосред-

ньо, але знав, умів і розумів за багато, щоби дозволити випадковим розгоститися на своїй палітрі чи полотні. Карність, яка панувала в ателіє Петра Холодного, нагадувала в дечому лад і систематику хемічної лабораторії, що, до речі, була теж ввратом научної праці Покійника.

Правда, цей лад і систематика, прикладені до мистецтва, яке в спадщині по романтиках минулого віку одідило марку химерности й богемізму, відчувувало декого, особливо молодших. Вони бачили в Покійнику щось більше ерудита, ніж з мистця, більше з професора, ніж з творця; але це вже була вина їхнього, суб'єктивного погляду на справу. На ділі цей знавель стилів, знавель історично-побутових реалій і технічних матеріалів, чоловік, що не працював в теорії мистецтва тільки тому, що за багато часу й енергії забирала в нього мистецька практика, був так-жеж свіжим і безпосереднім та зведно натхненим творцем, як більшість з усіх тих, що в свою мистецьку роботу не вносили, крім таланту, нічого з цього „зайвого“, на їхню думку, балаясту ерудції. Під тим оглядом був Петро Холодний, як вічно насторожена, чутка й відзначива дитина природи.

Питання про те, чи мистецтво може бути національним належить до низки питань, про які висловлено цілу скалю найбільше протирічних думок. Петро Холодний зявився на мистецькому овиді наче на те тільки, щоби словом і ділом доказати, що є національне мистецтво та що суто національним було українське мистецтво в минулому й таким мусить бути в майбутньому.

Свідомим, зрівноваженим і узброєним в усі засоби техніки й знання, герольдом українського національного мистецтва був маляр Петро Холодний.

(Продовження буде.)

знав, що є в біді. Виняткова ця людина для всіх мала добре серце; лише себе особисто кривдила безпошадно. З неабиякою традиційною поняття про артиста — Холодний зовсім себе не шанував, забував виконувати лікарські приписи, забував своєчасно приймати ліки і навіть перед самою смертю не завагався прийняти зимну ванну, яка й була роковою для його життя. Все і адіявся на свій виїмково сильний організм і на свою атлетичну будову...

Як мистець-малюєць був Холодний виїмково галановитою людиною. Малював широкі і безпосередньо. Виконував він найвідповідальніші роботи у Львові, де заложив м. ін. Гурток Діячів Українського Мистецтва. Його ділом були українські виставки картин як у Львові в останніх роках, так і у Києві перед війною. Передвоєнні виставки багато коштували Холодного матеріально, бо він їх в дійсності сам і улаштував і возив і покривав усі видатки.

При кінці треба відмітити, що Покійний писав також наукові праці з ділянки фізики й хемії, а також з педагогії і мистецтва.

Пок. Холодний полишив по собі жінку і троє дітей у Києві та сина Петра, молодого артиста, у Варшаві.

Земля пером заслуженому Покійникові!

Слово на часі.

У справі повітових шкільних рад.

З кінцем червня ц. р. кінчиться на території Сх. Галичини трилітня каденція шкільних повітових рад, а вже з 1-шим липня ц. р. входять у життя нові повіт. шкільні ради. При тій нагоді слід нам на цю справу звернути належну увагу.

Обов'язуючий закон про шкільні повітові ради сформульований так, що в ньому ніде нема згадки про забезпечення прав поодиноких національностей у цих радах. І тому в радах, що складаються з представників повіт. самозрядкування (якого в нас нема), учительства та громадянства, цілком нема заступників українського населення. Польська влада конструє шкільні ради так, що в них є виключно поляки. Українське населення заступлене там тільки ординарятьськими делегатами. Наслідки такого подійсного стану в шкільних повітових радах загально відомі. У наші школи призначають виключно учителів-поляків, які служать польським національним цілям у школі. Українських учителів ніяк на учительські посади в нашому краю вже майже не приймають. Тому то дивно, що досі ніяк з наших шкільних установ не звертала належної уваги на повітові, шкільні ради, та не робила ніяких заходів, щоби до рад ввести і своїх представників для оборони інтересів нашої школи.

Навіть деякі поляки, що приглядалися формуванню повітових шкільних рад були невдоволені з того, що при тій цікавості ігноровано українське населення. Між іншим б. львівський, шк. куратор д-р Рімер висловив був підписаному своє здивування з приводу того, що при складанні повітових рад поминається українське населення. „Таке поведіння — казав він — ласкрізь одностороннє є не лише неполітичним, але й недипломатичним“. Він і піддав підписаному думку, щоби внести до міністерства освіти відповідне представлення на зміну обов'язуючих приписів про шкільні ради в тому напрямі, щоби в радах забезпечити відповідне представництво українському населенню. Підписаний, як ординарятьський делегат таке представлення вніс, а міністерство відіслало його до львівської кураторії з дорученням виробити відповідний проект для нового закону. В міжчасі у кураторії настали зміни, а українські шкільні установи справи не підтримали і таким чином справа спочила тихим сном, а відповідні акти припали пороком забуття.

Тепер йдуть поголоски про підготовку нового закону, але з нашого боку не видно ніякого заінтересування цією справою. Отже треба дуже сумніватися, чи новий закон стане для нас від тим оглядом кращим. Дехто апоміж наших шкільних діячів махає рукою на цілу справу: „нічого, мовляв, у теперішніх відносинах не досягнемо“. А є й такі, що висказують свої погляди на цілу справу ультрареволюційними фразами. Такі фрази дуже вигідні, бо не вимагають ніякого труду, але вони ультрадемагогічні і служать тільки для прикриття неробства. Бою-служать тільки для прикриття неробства. Бою-служать тільки для прикриття неробства. Бою-служать тільки для прикриття неробства.

Якже взятися до якоїсь акції тепер? На мою думку наші відповідальні установи й чинники повинні домогтися від т. зв. повітових змовоуправ, щоби при організації нових шкільних рад у повітах покликувати до них представників українського населення. таких пред-

ставників, що визнавалися би у шкільних освітніх справах. На великі успіхи такої акції багато надій покладати не можна. Але ця обставина не може оправдувати повної інерції в тій ділянці.

Коли взяти під увагу спосіб формування шкільних повітових рад, то не можна надіятися, щоби до них поладили наші представники з групи учительства, яке має вже дуже малий відсоток українців, а крім того цей відсоток такий загуканий, що на нього покладати не можна. На наших представників можна рахувати тільки в групі представників громадянства, яких частинно призначає кураторія, а пропонують їх уступаючи члени повіт. ради. Тут наші ординарятьські делегати повинні сповнити дуже важну роль, пропонуючи до нової ради кількох українців. Нема сумніву, що більшість членів їх не апробує, але тоді треба вписати все до протоколу засідання та зголосити своє „вотум сепаратум“ до кураторії, представивши крім цього своє внесення разом з мотивами ра-

ді на письмі. Коли і кураторія не полагодила внеску делегата, тоді треба відкликатися до міністерства. Можливо, що така акція до чогось таки доведе. Але напевно нічого не досягнемо при повному безділлі.

Ординар. делегат.

В безконечній черзі...

Сімнадцятьох українців перед судом.

Одинадцятий день розправи почався переслуханням свідка Ірени Бучко. Вона працює в „Маслосові“ при вул. Костюшка і зізнає, що обв. Біда в день вибуху в год. 4 був у неї дома, потім пішов із обв. Антоноковою до міста. Свідок схарактеризував обв. Біду як дуже доброго, веселого і тактовного хлопця.

Свід. Стефанія Антонокова присягає по українськи, але зізнає по польськи, заявляючи, що українською мовою володіє дуже слабо. Обв. Біда про політику з нею не говорив, про У. В. О. не згадував, був веселий, любив тільки жартувати. Кілька днів по вибуху бомб, обв. Біда вніхав зі Львова до Городка Ягайлонського. Потім вернув з валізкою і лишив цю валізку і револьвер в Антонокової в „Маслосові“ при вул. Зибликевича. На запит д-ра Ганкевича свідок потверджує, що перед замахом на „Східні Торги“ 7. вересня в 4. год. Біда був з нею на проході чи в кіні, потім сів до трамваю і поїхав до міста. Свідок зізнає, що Біда був такий веселий кавалер, що навіть тоді, як вона з ним погнівалася, то він сміявся, так, як взагалі Біда сміявся з усією біди.

Свід. Богдан Кравців, студ. прав, адміністратор „Академічного Дому“ зізнає і присягає по українськи, причім підчас присяги слушно виправляє мову предсідника трибуналу і виголошує „що скажу правду“, а не „жи скажу правду, як проводить предсідник. Свідок ствержує, що обв. Попадюка мешкав в „Академічній Домі“ до кінця липня, але при кінці липня вніхав зі Львова і підчас вибуху його у Львові не було.

Свід. Василь Генік, студ. філософії, українець, шкільний товариш Попадюка ще з коломийської гімназії. В липні і серпні 1929 свідок стрічав Попадюка в Коломиї

Свід. Рудольф Радонь, пшодовнік слідчої служби, зізнає, що Терещук сам признався, що належить до У. В. О., до якої його звербував Крушельницький Тарас. Терещук „власнрав“ також Наорлевича і Кирилюка, а потім і Крушельницького, яких арештовано.

Наорлевич потвердив, що Крушельницький відбирав від нього присягу на револьвер.

Дальше переслухання Наорлевича і Крушельницького та Махницького виявило й інших членів У. В. О., які тепер сидять на лаві обвинувачених. Терещук зізнає, що вибуховий матеріал, який він ніс, мав вибухнути аж за 3 години, але він через необережність перевернув клунок, вибуховий плин через те спричинив прискорення вибуху і тому вся справа не вдалася. Клунок з вибуховим матеріалом мав бути підложений під будинок „Східних Торгів“.

Вацик ішов за Терещуком і коли побачив, що його вибуховий матеріал експлуодував, злякався, що і його ладунок вибухне, тому побіг до парку і залишив там вибуховий матеріал у кущах. Підчас переслухання Кирилюк подиктував поліції текст присяги У. В. О. Свідок твердить, що Крушельницький зізнав усе добровільно, говорив з гумором і так широк, що поліцію це дивувало і його питали: „Чому ви зізнаєте це все так легкодушно, мовби оповідали приятелюві, а не поліції“. Т. Крушельницький відповів: „Планове, я не маю багато до страчення, бо присяга У. В. О. мене, як нерелігійну людину не зв'язує, бігати У. В. О. не боюся, бо мій тато досить багатий чоловік і як я відсиджу у в'язниці, сяду на поїзд і виїду за кордон, де мене ніхто не знайде“.

Т. Крушельницький начеб-то признався на поліції, що був колишній соціалістом, але влюбився в якусь Голубівну, яка була націоналісткою і яка вплинула на зміну його світогляду, і це наблизило його до У. В. О. До У. В. О. Крушель-

ницький вступив також начеб-то задля тої Голубівної, а не для терору.

Далі свідок говорить про роль обв. Шушкевичівної в роботі У. В. О. Шушкевичівна, яка є спеціалісткою від географії, помогала Кирилюкові і Вацикові рисувати мапи Львова та пляни розміщення членів У. В. О. у Львові. Далі вкладається, що обв. Стефанія Шушкевичівна тільки поправляла й одобрювала ці мапи та пляни.

Переслухання Кирилюка „було дуже драматичне“, бо він переконавшись, що поліція все знає, розплакався і почав визнавати про Шушкевичівну, яка закликала його на сходинах У. В. О. і вкінці Кирилюк признався до всієї вини. Кирилюк признався, що Шушкевичівна винна в тому, що він вступив до У. В. О. Шушкевичівна зміла так промовити йому до душі, що він послухав її і вступив до У. В. О.

В Кирилюка був склад зброї, яку між іншим приносила у шкіряній торбі обв. Клішівна.

Попадюка зрадив Наорлевич. Хоч Кирилюк зрадив Шушкевичівну, то коли при слідстві його примушувано повторити все у присутності Шушкевичівної, щоби тим чином приневолити її до зізнань, то Кирилюк, хоч зразу згодився, то стрінувшись із Шушкевичівною в кімнаті слідства, відмовився визнавати ще раз, а Шушкевичівна далі до нічого не признавалася.

Тарас Крушельницький зрадив Колодзінського і виявив, що Колодзінський мав вклади в У. В. О.

Поліція конечно хотіла довідатися про Голубівну і Крушельницький зізнавав, що Голубівна збирала підчас свят жертви на „Рідну Школу“ і поліція могла б у „Рідній Школі“ довідатися, хто вона і де мешкає, бо він її адреси не знає. Поліції всеж не вдалось знайти Голубівної.

На запит предсідника триб. свідок підкреслює, що Шушкевичівна мимо всіх старань поліції до ніякої участі в роботі У. В. О. не хотіла признатися і нікого із У. В. О. не зрадила, так, як і Колодзінський.

Свідок предкладає трибуналові зізнання обв. Качмарського, які він списав сам, начеб-то добровільно.

Ол.

Звільнення центр. комісії українізації.

Зменшення числа урядовців українців. — Затонський головою нової комісії для українізації. — Відкликання Якіра.

(АТЕ). „Комуніст“ повідомляє, що рада народних комісарів Рад. України постановила звільнити цілий склад центр. комісії для українізації установ. Причиною того розпорядку є очевидне зменшення числа урядовців, що знають українську мову. Згідно з оголошеннями урядовими даними число урядовців українців у Донецьким багачейні доходить ледви до 8 проц. заг. числа урядовців, у маріупільській окрузі 0.7 проц., у глухівській окрузі 2 проц., у полтавській 7.5 проц. В цілій Рад. Україні урядовців українців є 11 проц. Цей відсоток іще менший серед урядовців, що займають вищі становища. Рада нар. комісарів признала, що такий стан дискредитує нац. рад. політику та визначила нову комісію для переведення українізації установ. Головою комісії іменували ком. Затонського, якому надали великі повноваження. Між радю нар. комісарів Рад. України та командантом української воєнної округи Якіром повстав конфлікт на тлі українізації армії. Якір спротивався рішучо творенню українських формацій та волезненню української мови в армії. Конфлікт так загострився, що вища воєнно-революційна рада відкликала Якіра зі становища команданта української воєнної округи.

ЯПОНСЬКИЙ ПОРОШОК
KATOI УБИВАЄ
ВСЯКЕ РОБАЦТВО
МУХИ, МОЛІ І МІШЦІ
 AZUMI & Co Ltd Osaka (Japan), Заступниктло „Ка-
 толь“ Варшава, Нова 28

Зїзд Гміндівців.

За будову українського пам'ятника у Гмінді.

Як у нас відмічено коротко вже вчора, відбувся у Львові в суботу 7. ц. м. зїзд 6. гміндівців при участі понад 50 осіб. Перед зїздом відправив Пресп. еп. д-р Бучко Службу Божу, а потім павахиду до померших гміндівців у церкві св. Духа. Співав хор „Бандуриста“. Після того учасники перешли до сали „Української Весни“, де в відбувся зїзд.

Отворив зїзд Пресп. д-р Бучко, що повитав присутніх іменем комітету для адвигнення пам'ятника у Гмінді, виклав на вагу нарад зїзду і згадав глибоко відчутими словами про 11.000 українських могил у Гмінді, що є найвишнім свідомством мух і горя нашого народу в цьому великанському таборі для виселення. При зїзді згадав про померших у Гмінді або поза ним 6. мешканців того табору: о Іларіона Сімоновича, о Олександра Мироновича, о Миколу Романюка, о Зенона Кирилівича, о Михайла Твердохліба, д-ра Софію Морачевську, д-ра Іларія Бачинського, студ. мед. Емануїла Сандула, студ. мед. Омеляна Мартинія в інших. Присутні вшанували пам'ять усіх померших гміндівців повстанням п місць.

Після того виступив загальний реферат про гміндівський табір і відносини в ньому інсп. В. Кабаровський, спираючись ближче на тамошній зразковій школі, в яку він і весь учительський збір вложили були дуже багато енергії і праці. Реферат ілюстрований був знаменитими анимками з таборового життя, що їх переглядали всі присутні.

З черги відома наша декламаторка п-а Н. Юрчинська виступила з великим чуттям і ервуїнім уривок з поеми Маріїки Плігрянки „Мати-страдниця“. Декламація зробила помітне враження і витиснула не одну сльозу з очей присутніх.

Потім о. д-р М. Конрад влічтив привіти від тих 6. гміндівців, що не могли прийти на зїзд (від Ірени Олесюкової з Чорткова, Михайлини Полотняк, д-ра Наталії Полотняк-Пристаї і д-ра Олени Полотняк-Гробельної зі Станіславова, о Омеляна Короля з Новиці, нотаря д-ра Василя Маковського з Льська, о. Прокопа Максимюка з Гвильча й інш. Богдана Пристаї з Відня). Привіти прийнято гучними окликами.

В цьому місці на внесення о. д-ра Конрада зїзд ухвалив резолюцію з подякою для Екеп. митр. Шептицького за його успішну інтервенцію в справі приспінення повороту наших людей з Гмінду на рідну землю в осени 1917 р. Вибрана на зїзді делегація в особах п-ї Бачинської, д-ра Й. Вілнського, сел. Мих. Пивовара з Винник і студ. Тесті вибралася негайно під проводом Пресп. еп. Бучка до митрополічної палати, де вложила митрополітові ювілейний привіт і подяку за згадану успішну інтервенцію. Подяку і побажання зїздові успішних нарад передав від митрополита після повороту делегації д-р Білинський.

В м'жчасі відбувся ще короткий реферат о. д-ра М. Конрада про культурно-освітню працю в таборі і ширший про перехідну стацію в Угорському Градніці на Моравії, звідки наші люди переїздили до Гмінду. Цей реферат своїм фактичним матеріалом нагадав слухачам усі страх'ття війни, а зокрема просто жахливий стан по т. зв. перехідних станицях і тимчасових таборах для виселення і втікачів.

З уваги на плану пору відбула рецитация твору К. Гриневичевої „Параска Гоголь“, що її мав виконати студ. Борчівенко. Зїзд закінчив коротким рефератом д-р Ів. Німчук, що подав дотеперішні заходи комітету в справі будови українського пам'ятника у Гмінді і памітив план дальшої праці для придбання фондів на ту ціль. Після спільної анимки присутні склали добровільні датки на будову пам'ятника й розбирали бюлєтки для дрібних збірок на ту саму ціль між знайомими.

На закінчення відбувся спільний обід у „Нар. Гостинниці“, де учасники зїзду в різкими словами і де позано м. ін. провек доповісти Комітет для адвигнення пам'ятника у Гмінді пп. д-ром Й. Вілнським, д-ром В. Маковським і д-ром Л. Ганкевичем. Зїзд наложив на всіх 6. гміндівців обов'язок аложити самим повалити клогу на адвигнення пам'ятника у Гмінді і аборати на ту ціль жертв в якнайширших кругах нашого народу.

Тиждень Емігранта.

Дня 9-го ц. м. відбулося у Соборі св. Юра торжественне Богослуження з нагоди „Тижня Емігранта“, який почався з тим-же днем. Богослуження відправив Пресп. о. Н. Будка в асисті нішого духовенства. Підчас Богослуження виступив проповідь єпископ Будка, торкнувшись долі й ведолі нашої еміграції, при чому показав на велику вагу суспільної опіки над емігрантами.

У Богослуженні вївала участь Президія „Т-ва Опіки над Українськими Емігрантами“, а також деякі представники Еміграційного Уряду.

Протягом цього тижня по цілому нашому краю будуть організовані відчити й інші імпрези, яких метою буде ознайомити основно широкі круги громадянства з еміграційною проблемою і суспільною опікою над емігрантами.

У найближчу суботу відбудеться у Львові торжественне посвячення великого „Еміграційного Дому“ на розі вул. Листопада і Вишневецьких.

Противольські демонстрації.

(АТЕ). Ком. організації на Правобережній Україні уладили противольські демонстрації. На вічу в автономічній польській районі ім. Марклевського ухвалили резолюцію, що заповідає боротьбу з польським фашизмом. І в інших місцях, де є більше польського населення на Україні, відбулися противольські віча та демонстрації. На одній вічу ухвалили вислати телеграму до ком. клубу в польській соймі в протестом проти арештування ком. посла Жарського.

З побуту мін. Грандія у Варшаві.

Дня 10. червня було у Варшаві посвячення військового італійського цвинтаря, на якому похоронені є 850 іт. воєнків, що померли в рр. 1915 до 1918. Мін. Грандія візїдав прем. Славєка, описав привів його през. Мосціцький. Мін. Залєський ревінтував Грандія та вручив йому від президента Мосціцького відзнаку Ордену Білого орла. Вечором відїхав мін. Грандія з мін. Залєським до Друскеник до марш. Пісудського.

Пожежа шибу у Битькові.

Дня 9. червня в почі вибухла пожежа в вафтовому шибі Стандарт Нобель у Битькові (пов. Налєзна). Пожежа повстала від іскри, що дісталася до свердлового отвору, де запалився газ. Огонь охопив будинки біля шибу та галю машин. Школи є на 100 тис. зол.

Арештування урядовця скарб. палати.

Дня 10. червня військова жандармерія арештувала в Камінці Струмилівій Руд. Міллєра, що був там на 4-тижн. вправах як рез. старшина. Арештований є урядовцем скарб. палати у Львові в Х. ст. Степень рез. підпоручника (і посаду) одержав на основі сфальшованого матурального свідомства. Міллерові закладають повільне обмаштво: сфальшовування публ. документу та офіц. гажі. Ведуть дальше слідство.

Після проголошення Карла рум. королем.

Юр. Братіану, син пок. Вонєля Братіану, сказав журналістам, що вважає своїм обов'язком врятувати ліберальну партію та повести її на добрий шлях, що відповідає почуванням народу. Правдоподібно вел. часть ліб. організації прилучиться до акції Юр. Братіану. Зачувати, що король Карло при творенні нового уряду буде придержуватися цар. формули. Найправдоподібноше повстане концентраційний кабінет, при участі теперішньої нар. репрезентації. Головою такого кабінету станув би Манів або Тітулеску.

Румунсько-мадарська унія?

„Наес Вр. Тагблат“ повідомляє з Будапешту, що провідник ліб.-дем. мадарської партії Карло Расаї надяв, що теперішня провїорія в Мадарщині не може тревати довго. Мадарщина мусїтне зайнятися за поворотом Оттона, колиб це заївангурувало демократизацію. Гр. Аполі погоджується з Расаєм і заявляє за тайним голосуванням у Мадарщині. Мал. часописець повідомляє із Лондону, що Барбу Вонєску, особистий приятель рум. короля Карла сказав співробітникові „Лейла Герелду“, що не дивувався би, колиб за 2—3 місяці Мадарщина та Румунія получилися під скиптром короля Карла. Коли Мадарщина бажалаб цієї алуки, Румунія не була би проти неї.

Кровава сутичка ірляндців із англійцями.

У півд.-сх. часті Лондону прийшло 10. червня до сутички 400 ірляндців із англійцями на тлі ріжничі думок у справі урядових реорядків. Інтервенювала поліція, при чому користувалася гумовими палицями. Було ранених трьох полісменів. Двох людей з публіки відвезли до шпиталю. 6 теж чимало контужених. Арештували 7 осіб.

В Українському Голосі ч. 20 (388) з дня 25. V. 1930 на останній сторінці поміщено таке оголошення: „Окружний Відділ Том Ілліана Поміч Українського Учит. у Перемишлі улажив курс до учительського Семінара з 1. V. 1930. Започинуватись в управі школи ім. Шашкевича вул. Смольна 10“.

Як вище підписаний ім. Ілліана Інділу Окр. Відділ Вакційної Поміч Укр. Учит. у Перемишлі подав до відома громадянства, що Інділа Ілліанові Поміч Українського Учителства такого курсу не улаживав і не має з тим курсом нічого спільного. Надто відомо, що Інділа той семінар (улаження курсу) ніколи не постановляв і п Михайлові Зубрей ніякого уаюне важелення ані до улаження такого курсу ані теж до оголошення про нього в часописі не діяв.

Перемишль, дня 9. червня 1930 р.
Лєн Посацький
вул. Іллілу Окр. Від. ВПУУ.

За океаном.

Приготовляють українську звукову фільмову картинку.

В Нью Йорку przygotowують українці фільмову звукову картинку для компанії „Ворнер Бродерс“. Мзе це бути вечір із селі на Україні. Співатимуть артисти з капели Кошниця, а танцювати будуть ученики зі школи Авраменка. Де корайні малюють американські артисти Неміф має тревати пів години. Як відомо, компанія „Ворнер Бродерс“ належить до найбільших фільмових підприємств в Америці і розділює свої знімки по цілому світі.

Отворення Українського Базару в Нью Йорку

В суботу 17. травня відбулося святочне отворення Українського Базару в Українському Народньому Домі в Нью Йорку. Базар цей відбувся на дохід школи національного танку Василя Авраменка, а замітний був тим, що на ньому було кілька будок з чисто українськими виробами. Так напр. була одна будка базару „Сурма“ з музичними та літературними і маларсько-артистичними предметами і будка А. Пасічника з незвичайно великою колекцією вишиванок щойно спроваджених з Галичини (дохід з їх розпродажі пішов на Рідну Школу). Також гарно представлялася ще одна українська будка, в якій були всілякі українські предмети, як вишивки, малюнки, дрібні різьби й килими. Будка з гудульськими виробами нашого артиста В. Якібюка представляла майже музичальну збірку. Для атракції публіки балетмайстер Авраменко устроював кожного дня аж до 1. червня попис своїх учеників українськими танцями. Незвичайно гарно випав цей попис на святочному отворенні Базару в суботу 17. травня, що відбулося при великій участі ньюйорського громадянства.

Посоа Лучкович знову кандидує.

Одинокий український посол в домінальному парламенті Канади, Михайло Лучкович, буде знову кандидувати цього літа. Він є кандидатом фармерської партії з округи Вегревид, в провінції Альберта. Покищо в інших домінальних виборчих округах України не поставили своїх кандидатів.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8:45-50—8:49:00, канадський долар 79 0—8:50:00, чеська корона 0:76 25—0:76 50 австрійський шїлінг 1:25 50—1:26 00, румуні лей 0:05 00—0:05 50, французський франк 0:31 80—0:31 00, швейцарський франк 1:72 00—1:72 50, фунт стерлінгів 21 40 00—43:20 00, радянський червонець 11 00—12 00, німецька марка 2:12 80—2:12 88

Золото: 20 корон 36:00 00—36 60 00, 20 франків 34:25 00—34 50 00, 20 швейцарських марок 42 00 00—42 40 00, 10 російських рублів 46 00 00—46 40 00

Срібло: Австрійська корона 0 47 00—0 48 00, австрійський корон 2 50 00—2 49 00, австрійський флорен 1 25 00—1 26 00, російський рубель 2 00 00—2 10 00, копійки за рубель 1 00 00—1 01 00

Збіжжя.

Пшениця дніська 16:75—17:75, пшениця селянська 34:50—35:50, жито галицьке 15 50—16 00, ячмінь галицький броварський — 00—00, ячмінь на жито 14 00—14 50, ячмінь пастіаний 11 00—11 50, овес галицький 14 00—14 50, кукурудза румунська 21 25—22 25, барваби промислова 0 00—0 00, фасоль біла 43 00—45 00, фасоль колорова 30 00—31 00, фасоль жова 40 00—43 00, горох біл-Історія 23 75—25 75, горох білий 21 25—22 25, бобів 19 50—20 50, мінська паст в зерні 10 00—00 00, вика 26 50—27 50, сіно славонське крапані прати 14 600—7 00, солова прасована 1 50—1 50, гречка п. — 21 00, льон 00 00—00 00, зубила снігій 00 00—00 00, кукурудзяна 00 00—00 00, отруби житні 7 00—7 50, отруби пшеничні 9 75—10 25, крупя гречка: 43 00—44 00, пшено 00 00—00 00, крупя ячмінь 00 00—10 00, пшеника 00 00—00 00, просо крапані 00 00—00 10, макуха льонів 39 00—30 00, мах снігій 150 00—160 00, мах снігій 110 00—120 00, довгошика червона 00 00—00 00.

Виїзд! Подорожі!

Щає родина негується! Кожне щось пакує. Навіть Стась бажав допомогти в тій праці! Чи може бути більша приємність для дітей і старших над хвилину виїзду на фері?

Ніхто не повинен виїждати без камери „Kodak“

По повороті, переглядаючи знімки, будете тішитися згадками — з ким, коли, де і як... все те скаже Вам „Кодак“.

Фері минуть — лишуться знімки „Кодак“.

Досить кілька хвилин, щоби ознайомитись з „Кодак-ом“.

Кожний більший склад фотографічного приладдя має великий вибір численних моделей камер „Кодак“ від зол. 35— до зол. 650—

Кодак Сп. з обм. відпов. Варшава, площа Наполеона 5.

НОВИНКИ

— **Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1.** (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1545

— **Лугове свято у Львові** відбудеться 14. і 15. червня 1930 р. як ювілейне свято в 30-ліття основи першої Січі. 14. червня буде академія в салі Т-ва ім. Лисенка. Початок в год. 8. веч. У програму академії входять: вступне слово, реферат д-ра К. Трильовського про Січ, хорова точка Лугового хору, декламації, ритмічні і плястичні вправи Луговиків і Луговичок. 15. червня в год. 3. попід. на площі „Сокола-Батька“ відбудуться прилюдні вправи Лугів доколичних повітів. Програма вправ велика і різноманітна. Дотеперішні Лугові свята були все масові. Тож і того року, хоча дуже багато Лугових товариств розв'язано, буде це свято масових вправ Луговиків і Луговичок. Наша публіка досі масово ходила на Лугові свята, бо там бачила завжди найбільшу скількість вправляючих зі всіх свят, які відбуваються у Львові. Неодн. згадуючи Січову організацію приїде напевно подивитися та порівняти Луги з давньою Січовою організацією.

— **Прогульки з Канади в Галичині.** В суботу 7. ч. м. сплилася у Львові на кілька годин прогулька українців-канадійських громадян, що виїхала 1. травня ч. р. з Едмонтона до Європи. Прогульки їдуть власним авто, яке перевезли кораблем і переїхали ним Францію, Швейцарію, Німеччину, Австрію і Чехословаччину. Учасниками тої прогульки є: п. Андрій Шандро, бувш. посол до провінціального парламенту Альберти, ред. „Західних Вістей“ д-р Володимир Кисляевський, п. В. Мошук з жінкою з Торонто, п. Алберта Дейли (англіяк) і п. М. Шандро з місцевості Шандро, Альберта.

— **З наших наукових товариств на чужині.** Українське Історично-Філологічне Т-во у Празі дало 3. червня ч. р. два відчити своїх дійсних членів: 1. Сірополка С. О. — „Історія та бібліографічний опис першої дисертації М. Костомарова“, 2. Наріжного С. П. — „II-ий рік діяльності Історично-Філологічного Т-ва в Празі, а зти Історично-Філологічного Т-ва засідання пам'яті В. Самійленка з такою програмою: Білецький Л. — „Зі студентських років В. Самійленка“, Шелухин С. — „Із спогадів про В. Самійленка“.

— **Іспит зрілості в українській держ. муж. іми. в Коломиї** відбувся під проводом дир. Ст. Котельського. Іспит зложили з відділу „А“: Д. Брейтовник, О. Вайнтрауб, Я. Глібовицький, Р. Гнатішак, П. Гоффер, М. Генік, В. Карачевський, В. Козлан, О. Лупський, В. Маруняк, З. Михайлюк, М. Пігуляк, Т. Сельський, І. Стецк, А. Сухар, А. Таненбаум, І. Хальфен. Репробовано 1 при письм. ісп. зріл. 1, а при уст. 4; відступив 1 абітурієнт. З відділу „Б“: іспит зріл. зложили: М. Атаманюк, С. Гаврилюк, І. Гільзенрад, Я. М. Яній-Дригинич, М. Калвиак, Д. Косович, Р. Ми-

галь, Д. Микитюк, В. Оробець, В. Пугач, О. Райзель, І. Скальчук, І. Станкевич. Репробовано при письм. ісп. зріл. 2, а при уст. 5 абітурієнтів. — Взагалі на 43 абітурієнтів відпало 13, себто 28 проц.

— **Українка у франц. журналі „Lectures du foyer“**, що виходить у Цюріху маємо в числі з 17. травня статтю з життєписом Шевченка і портретом, підписану „Dr. G. K.“

— **Особисті вісти.** 3. ч. м. здали іспит зрілості в Томашеві Мазовецькім в кодукційній гімназії Союзу Купців українці-заточенці Володимир Іван Гвідан та Льонгін Гулик.

— **Широка забава.** Польські техніки після комерсу у львівській політехніці серед криків ішли вул. Академічною, Романовича, Зибликевича, Зеленою та стріляли з револьверів. На вул. Вагилевича перевернули будку з цукорками та заповняли її власникові велику шкоду. На розі вул. Зеленої і Тарновського пересунули трамваєву будку, в якій переховують знаряддя, потовкми шибки газової ліхтарні, а при вул. Зеленої ч. 5. здерли шильд „Фризєрське заведення“. На місці авантюри приїхала візвана поліція, одначе авантюристиків уже не застала.

— **Зударилось авто, що їхало на стрічу мін. Грандія.** На шляху між Равою Р. та Добросином наслідком куряви ударилось особове авто з Варшави з автом Джованні Каваци, дир. акці. спілки Бонарива в Бориславі. В авті Каваци був і ветер. лікар із Рави Руської д-р Чайковський. Ранені були тяжко дир. Каваци, а лекше шофер варшавського авто Попель і шофер Каваци. Д-р Чайковський вийшов ціло та засмотрив тяжко раненого Каваци. Візваний телеф. лікар із Рави Руської перевіз Каваци до Львова до готелю Жоржа. Каваци їхав у Варшаву на привітання мін. Грандія. Авто остало розтріскане на гостинці.

— **Ріжні вістки.** Молода англійська летунка Емі Джонсон, що перелетіла з Лондону до Австралії дістала з нагоди імени короля ордер „командора Бритійської Імперії“; з ним зв'язане право до високого титулу „леді“, без огляду на те, за кого вона вийде заміж. — У деяких частинах Іспанії великі повені забирають доми і нищать засіви. — В околиці Бостону літак упав із висоти 30 м. у воду; 12 подорожних і 2 летунів тяжко ранених. — У Римі відкрили святочно виховавче кіно Міжнародного Інституту при Лізі Націй. — У Будапешті у водопровідній рурі попали мікроби, що спричиняють інфлюенцу, а відтак дальші недуги.

— **На літо до Румунії.** Хто їде лічтись до Румунії (а зможе це доказати) дістає безплатно румунську візу і 50 проц. знижки на рум. залізницях. Таке подає до відома румунський консулят. Є надія, що приїзд свіжого короля не змінить цього розпорядку.

— **Гинуть як мухи.** Якесь 20-літня невідома жінка кинулася у Львові під поїзд. Перед Краковом кинувся з мосту 28-літн. студ. техніки Б. Ясьоля і згинув на місці. У Бережанах застрілися 43-літній купець І. Ячинський; причина: нужда. В околиці Бережан застрілися 65-літній емерит. заліз. урядовець М. Кухарський; причина — нещасливе подружжя. У Конохах (Бережанщина) з нещасливого кохання застрілилась з рушницею 17-літня дівчина Е. Баранівна. Крім цього у Львові було за два дні ще три спроби самогубств.

— **Як не прем'єром то ректором.** На новий шкільний рік вибрали професори львівської політехніки одноголосно ректором проф. К. Баргя.

— **Примхи природи.** У Варшаві народилась зовсім нормальна дитина, хлопець, що вже має вуси та бороду.

— **Ліс на дні моря.** Шведський учений д-р Е. Тольнес відкрив на дні Балтійського моря, недалеко півден. берега Швеції цілий ліс, зметений водою на великій просторі. З цього роблять висновки, що яких 9000 літ тому на цьому місці був суходіл, який еднав Півд. Швецію з Данією і Німеччиною.

— **Паньчохи з цукру.** Канадійський учений проф. Гарольд Гебберт читав на останнім зїзді канад. хеміків проше про винахід штучної целюлози, яку можна виробляти з цукру. Цей винахід дасть змогу виробляти тонкі білі жіночі паньчохи, з... цукру. Ці паньчохи не будуть нічим різнитись від правдивого шовку, а будуть сильніші і — що найважливіше! — дешевші. Може й солодші.

— **Гардмут буде фабрикувати олівці в Польщі.** Відома фірма Гардмут хоче вибудувати в Польщі фабрику олівців із основним капіталом 3 міль. зол.

Ціни на білу у Львові.

„Маслососна“ платив кооперативам для 10. червня ч. р.: за масло соделне експортне пріма 1 кілограм 3-90 зол., за масло несоделне білопосе, пріма 3-70 зол., за літру молока 24 сотинки, за літру сметани 1-30 зол., за кошу лась 5-80 зол. Теоденія піп знижкова.

ЧЕРВЕНІСТЬ ШКІРИ

рук та лица радикально усуває сніжнобілий крем Леодор, який надає шкірі матовий відтінок, такий характеристичний у гарних і елєгантних пань. Спеціальною прикметою цього крему є рівнож те, що рівночасно дуже добре надається як знаменитий підклад під пудер. Перфума крему Леодор нагадує пахощі свіжо зірваної китиці фіялок, рож, бозу та конвалій. Улюблені ці пахощі є получені разом у кремі Леодор. Можна дістати у перфумеріях та дрогеріях. 2159 3—?

Вмирає провідник македонців.

(АТЕ). Зі Софії повідомляють, що провідник революційних македонських організацій Михайлоєв є в агонії. Одні кажуть, що Михайлоєв упав жертвою атентату, інші, що він умирав на сухоту. Назву санаторії, що в ній лежить Михайлоєв, держать у тайні, бо поліція шукає його в зв'язку з ріжними обвинуваченнями.

Кракатав вибухає.

(АТЕ). Вулкани Кракатав (голандська Індія) вибухає. Обсерваторія, спеціально побудована біля вулкана, зареєструвала 60 вибухів на мінуту. Острівчик, що повстав підчас вибуху вулкану 1829 р., а потім зник підчас вел. катастрофи та землетрусу в червні м. р., коли то згинуло 500 людей, знову виринув із филь моря. Острівчик довгий на 900 м. а вистав на 40 м. понад поверхню моря.

3 концертної салі.

Ювілейний концерт „Бандуриста“.

У програмі ювілейного концерту в 25-ліття „Бандуриста“ ми мали нагоду почути три виступи теперішнього, в останній час відновленого, академічного хору під управою п. І. Гриневецького і вчаси п. І. Охримовича, один виступ „старого“ чи пак „довоєнного“ „Бандуриста“ під управою його першого диригента п. І. Смолинського та один кінцевий спільний виступ обох дружин під управою п. І. Охримовича. „Фехова“ критика не має при цім концерті великого поля до попису. Всі без винятку твори програми взяті були із давнього нашого репертоару мужеських хорів із винятком хіба Кишакевича „Спіть, герої“ та Барвінського „Завзялись ляшки“, які появилися щойно в повоєнних роках. Щодо вибору авторів творів програми і їх угруповання, то тут відчувалося деяку фрагментарність і випадковість, коли мати на увазі, що це був ювілейний концерт Т-ва, яке у своїм розвою проспівало славе всю нашу хорова-мужеську літературу. Можна би замітити, що у програмі не були заступлені такі важні для мужеського хору імена, як О. Нижанковський, Д. Січинський, К. Стеценко і багато інших. Такою угруповання точок здавалося трохи довірливим.

Але поминаючи все те, концертні продукції дали проте наглядний образ 25-ліття Т-ва. Відновлений після деякої перерви наймолодшими членами теперішній академічний хор „Бандуриста“ виконав переважно частину програми: „Не хилайте вна прапора“ Безкорозайного, „Хор підземних ковалів“ Людкевича, „Завзялись ляшки“ Барвінського та „На музиці“ Колесси під орудою проф. Іа. Гриневецького, а Кишакевича „Спіть, герої“ під управою п. Охримовича. Загально треба сказати, що молодий цей хор представився як під оглядом голосовим, так і під оглядом музикального зіспівання дуже добре. Правда, замічалася інколи чисельна перевага повних басів над трохи „свіжими“ та не дуже гнучкими для модуляції у п'яно і п'янісімо тенорами, але чистість інтонації і прецизність ритміки (особливож у „Ковалів“ і „На музиці“), а також дикція не лишали майже нічого до бажання. Львину часту заслуги, очевидно, треба тут признати диригентам, особливож п. І. Гриневецькому, який запрошений майже в останнім моменті, бо два тижні перед концертом до помочі, виязався зі своєї нелегкої задачі просто знаменито.

Хор старого „Бандуриста“, хоч і дуже провіджений в часі світової і визвольної війни (числом около 30), відспівав з подивугідним запалом і темпераментом два старі, а все молоді твори: Наталя Вахнянина „Урра у біл“ і Воробкевича „Завзенімо“. Слухачам зробив цей виступ милу неспадіванку як першорядним звуком, так і бадьорим видом і ядерною дисципліною та викликав у всіх свідків колишніх виступів „Бандуриста“ слово радісного одушевлення, що ще не „пропала козацька слава“, не „звелася ще сила“ довоєнного співочого покоління.

Залишений гурт з обох хорів відспівав при-

Ще тільки 3 дні до 15 червня

ц. р. Хто на дні 15 червня ц. р. буде мати заплачену передплату за місяць червень ц. р., буде брати участь у льосуванні нагород.

дія була виключно поселенчою і осідала на фермах, а не по містах, бо фабрик у тих трьох провінціях не було тоді майже жадних, а праці одержували емігранти даром, або майже за даром. Відмінно до Зед. Держав українські емігранти потворили в Канаді густі колонії з компактними українськими масами і таким чином лишилися при своїй народності. Культурну і духову працю вели спочатку серед канадської еміграції також майже виключно священники, що перейшли зі Зед. Держав Північної Америки до Канади і прибувши зі старого краю. Люди, які втворювали розклад серед греко-кат у Зєдинених Державах, спричинили також і втворення рижих сект і в Канаді.

Третім краєм, куди йшла українська еміграція, була Бразилія. Еміграція ця була викликана агентами корабельних ліній. Однак горючий клімат здештував наших емігрантів у Бразилії і виказав, що землі ті як кліматично гарячі, не надаються для наших емігрантів.

Повоєнна еміграція. — Загальний огляд.

Світова війна і спричинена нею нужда в Європі викликала і загострила еміграційне питання. Коли перед війною еміграція була виключно в руках приватної ініціативи, то по війні всі держави Європи визнали еміграційне питання — державним питанням і оголосили законами, що регулювання еміграції є виключно монополією держави. Перелюднення у всіх європейських державах і зрозуміння далекосягlosti еміграційного питання спричинило, що всі європейські держави творять особні міністерства еміграції, котрі регулюють еміграцію по лінії державних інтересів і займаються організацією своєї еміграції під оглядом культурним та економічним у нових краях. Коли перед війною, так сказати, майже 80 проц. всієї європейської еміграції йшло до Зед. Держав Півн. Америки, то по війні Зєдинені Держави замкнули майже цілковито свої границі для неанглійських народів, мотивуючи свій поступок тим, що в державі панує застій у промислі. У дійсності причиною замкнення границь Зед. Держав для європейських народів є проба засимілювати імігрантів через здержання припливу свіжої хвилі поодиноких європейських народів. Таким чином хоче Америка занглішчити, себто зденационалізувати чужинців і це їй у великій мірі вдається. Для європейської еміграції полишилися як давні терени в Північній Америці: Канада, а в Полудне-

вій Америці: Аргентина і Бразилія, а як нові терени всі інші краї Полудневої Америки. Довоєнна еміграція виказала, що як така під національним оглядом є шкідлива, бо в скоршім чи пізнішім часі наражена на винародовлення. Тому всі європейські держави і народи стараються, оскільки ще не мають своїх колоній, втворювати національні колонії в Америці через зміцнювання старих передвоєнних осередків, або вишукуючи нові полоси для колонізації.

Еміграція українців по світовій війні.

Світова війна змінила кордони держав у яких жили українці перед війною. На місце Австро-Угорщини і Росії прийшли: Чехословаччина, Румунія, Польща і Радянські Республіки, а зглядно Росія з радянським устроєм так, що українців розділено між чотири нові держави.

Не зважаючи на те, що селяни на Радянській Україні через революцію забрали землі більшої посілості, то еміграційне питання на Україні дальше існує. Це до деякої міри виказує, що навіть оскільки би ту землю, яку лишив собі уряд, перебрали українські селяни, то й тоді не вистарчало би землі на Україні, щоб обділити землею всіх селян в той спосіб, щоб вони творили свавну економічну одиницю. Хоч як передано це виглядає, то воно правдиве. Представник всесоюзного переселенного комітету Попов на засіданні виконавчого переселенського комітету України сказав, що перелюднення найгострійше виступає на Україні, звідки треба виселити 7,200,000 осіб. Коли перед війною найкориснішою з точки національної була стихійна еміграція українців на Кавказ, береги Каспійського моря: то є устя Волги, Кавказстан та Туркестан, бо творила нове продовження української етнографічної території, то з причини спеціалізації землі рад. урядом вся еміграція з приватної ініціативи цілковито устала. Причиною цього є те, що нема приватної власності, від якої український емігрант міг би набувати ті землі, а всесоюзний радянський уряд, стоячи на великодержавним становищі, не хоче допускати до зміщення українського населення на тих територіях. Одною з причин хвилевого припинення туди еміграції є також спротив місцевих автономічних чинників.

Радянський уряд спрямовує тепер українську еміграцію на Сибір для своїх цілей, переводячи свою великодержавну політику так, що

еміграція, яка є найкориснішою для цілого українського народу, може початися або зі зміною тактики або зі зміною державного устрою.

Румунія одержала з українських земель: частину Закарпатської України, Буковину та Бессарабію. Румунська держава визнала еміграцію за державний монополі і не дозволяє емігрувати румунському населенню, тільки всім нерумунським народам. Румунія, боячися революції у себе, перевела парцеляцію більшої посілості у великій кількості між селян, форитуючи всюди румунський елемент так, що українське населення через переведення аграрної реформи одержало дуже мало землі, а за це бідне населення втратило можливість зарібків через зменшення господарств більшої посілості. Тепер серед українського населення під Румунією є дві селянські верстви: малоземельні, майже пролетарі, або краще сказати: сільський робітник та багата верства селян. Це спричинило ослаблення еміграції українців з Румунії, яка йшла до Канади й Аргентини, бо багата верства не потребує емігрувати, а біднота не має за що. Одним з факторів еміграції в Бессарабії є політичний гнет.

Чехословаччина одержала частину давньої Угорщини, а в тім дві треті частини населення Закарпатської України. Перелюднення, яке панувало до війни на Закарпатській Україні, не лише не усунене, але ще більше побільшилося, бо чеська держава замість перевести аграр. реформу державних пасовищ та великих земельних об'єктів, розділює ті землі між давних чеських легіонерів. Перед війною малоземельне селянство Закарпатської України находило працю на великих латифундіях Угорщини у часі пільних робіт. Тепер ті зарібки відпали по тій причині, що Угорщина творить окрему державну одиницю. Також сильний чеський промисл, як не зовсім знищив, то спричинив упадок тих промислових осередків на Закарпатській Україні, які в передвоєнних часах почали там втворюватися. Всі ті причини складаються на те, що еміграційна струя з Закарпатської України дальше пливе і звертається до Канади, Аргентини, а в міру можности до Зед. Держав Північної Америки.

Після атентату.

„Свобода“ про атентат на архидіакона Сабова.

Ужгородська „Свобода“, орган христ.-народної партії Підкарпатської Русі, подаєши опис атентату на архидіакона Євменія Сабова, голову „общества ім. Духовнича“, пише:

„Наслідком атентату всі нам ворожі новинки (газети) накинулися на „Прогісвіт“, на Волощина і взагалі на наші інституції та наших культурних працівників, представляючи діло так, гейби то було наслідком народовецької праці. Кожний чесний чоловік проти таких безосновних клевет і інсинуацій мусить з обуренням за-протестувати. Лишень підла і лукава душа мо-

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Петро Холодний

(Замість некрологу.)

(Докінчення.)

На овиді розбудженого до нового життя українського мистецтва з'явився Петро Холодний двадцять літ тому, начебто випадково й несподівано. Дві картини Холодного — пейзаж „Літо“ й портрет А. Іванова, появились на виставці малярів-княн в 1910 без відома, а почасти й проти волі мистця, якого заскочила приятельська услужливість саме в кінцевій стадії приготувань до прилюдного виступу.

А за такий свідомий і продуманий крок треба признати участь Петра Холодного в першій українській виставці, улаженій у залах київського музею в 1911 році. Була це перша маніфестація українського мистецького „сепаратизму“ і як така була певного роду рішучим поставленням „точка над і“. В пораді з доцьогочасними піонерами відродження українського національного мистецтва, в плеяді заслужених імен Василя Кричевського, Фотія Красицького, Миколи Біляшівського й В. Олеся, вплелось нове й до вчора ще невідоме ширшому загалови прізвище Петра Холодного.

Композиції як „Івасик і Відьма“ своєю тематикою а „Вітер“ характером своєї степової стихійности, упоруч з цілою низкою пейзажних етюдів і студій були гаслом мистецького світогляду Петра Холодного, доповненим відтак композицією „Катерина“, що появилась на черговій виставці в 1913 році та „Кавкою про дівчину і паву“, виставленою в 1918 р.

Світова війна, а відтак революція й соняшний період відродження української державности спричинили, що на „Дівчині і паві“ закінчився терший етап творчости Петра Холодного, в основу якого лягла „література“ й етнографія. Був це

зрештою невідхильний догм, оплачений убім тим потугам, які здвигнули з вікового сну українське мистецтво в творах Шевченка, Штернберга, Мартиновича й Васильківського і довго ще згодом покутували в плястичній продукції їхніх епігонів.

Шляхи найближчого етапу творчости Холодного пішли в глибину, в пошуканці за суттю того, що в мистецтві расове, національне. Тільки, що дальша праця й творчість Холодного не проходила вже в нормальних умовах мирного часу, а в тяжких невзгодах кочівничого шатра і злиднях еміграції. Щастя хотіло, що життєва буря прибула човен П. Холодного до галицького берега та що останній, вічаючий етап його творчости, той сам, яким імя Петра Холодного звязалося нерозривно з історією українського мистецтва, проходив на наших очах і обогатив територію нашої вузкої батьківщини.

На галицькому ґрунті побачила світло дня прекрасна композиція „Ой, у полі жито“, тут теж зародилася і скристалізувалася уся діяльність творчости Холодного в сфері релігійного мистецтва.

Стінопис, іконопис, вітраж і церковна обстановка — все це зосередило не тільки муравлину працю, але й молодечий ентузіазм Петра Холодного. Нині важко спромогтись на дефініцію остаточних досягнень пок. мистця у тій діяльці, але здається, що тема в роді „Фра Анджеліко“ й релігійне мистецтво Петра Холодного, насовується тут сама собою і скорше чи пізніше будуть проведені аналогії поміж творчою психікою тих двох, часом і расою відділених, а всеж таки так дуже собі близьких мистців. Тільки, що „наш Фра Анджеліко“ об'єднав у собі всі аусилля епохи краще й повніше, аніж вони об'єднувалися в соці творчости італійського мистця-богоугодника.

Поза релігійним мистецтвом Петра Холодного, якого творів берегтима Галичина як безцінних скарбів, на окрему студию жалитимуть портрети пок. мистця, в яких галерей не тільки зареєстро-

вано найвидатніші обличчя сучасности, але й збережено в їх характері духа й змагання епохи. Вожди української армії, державні мужі, політики й дипломати, діячі української культури, усі вони житимуть тим життям, яким натхнула їхні обличчя вдумчива і чутка кисть Петра Холодного. Як довг сплачений вимогам часу буди записана на рахунок Петра Холодного уся його праця в користь графічного вивіпування української книжки і друку взагалі. Не без належного підчеркнення лишиться його праця в обсягу історії й історії українського мистецтва.

В усіх напрямках мистецької творчости виявив себе Петро Холодний, у релігійному мистецтві почав і завершив собою цілий етап розвитку, був видимою головою й духовим провідником сучасного мистецького покоління, вивесплював себе в користь мистецтва, невблагано й не кидав ні кисти ні буйних замислів до останнього віддиху.

Одного можна з цілою слушністю пожалувати, що галицьке громадянство, а краще кажучи чинники відповідальні за рівень його мистецької культури, не змігли використати величезних завдатків таланту й ерудиції Петра Холодного, як мистця-педагога. У часах, коли українське мистецтво молодь горнеться з довірям до кожного, що обіймає ім науку, в часах, коли на цій культурній ниві розсілися у нас лезки і шарпятаки, забракло чотирьох стін і даху над головою для школи, де Петро Холодний міг би передати бодай крихітку свого великого знання майбутньому поколінню. Це є наш невинувачливий гріх, не супроти Петра Холодного, який і так був перетяжений працею, але супроти самих себе, супроти нашого майбутнього.

Та покищо стоїмо над свіжою, але безповоротно замкненою могилою. Пошанувавши глибокі останки одного з найвизначніших із мистців сучасної України, мусимо подбати про те, щоб не змарнувати його безцінної спадщини.

не так кидати такі глупі підозріння на нашу чесну, тяжку і щирю культурну працю. Кожен, хто пізнає нашу культурну діяльність, знає, що за поповнення атентату ми ніколи не виховували ні словом, ні в письмі. Навпаки: ми уживали таких способів ніколи не одобрятим; між такого способу не потребуємо, бо жива народо-вська ідея того не потребує. Само собою розуміється, що кожний розумний і справедливий чоловік може зайняти якийсь становище щодо атентату лише тоді, коли ціле діло буде висліджене і в'ясне. Тепер лише за воля може глядати винуватків у народовецькій справі".

Від себе зазначимо, що після того атентату москвофільські групи на Закарпатті розпочали нечувану досі нагінку на все українське, а їх нахабність дійшла вже до того, що домагаються не тільки усунення о. Волошина з директури в учит. семінарії (де вчився атентатчик Федір Тацинець), але й розв'язання Т-ва „Просвіта“ в Ужгороді!

Відгомони виборів.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 8. червня 1936.

I.

Хоча виборча хвиля вже уляглася, але її відгомони ще не минули. „Громадський Голос“, звичайно, коли не мав про що писати, пише про УНДО. Поважний успіх УНДО в останніх виборах на Волині мусів у першій мірі змислити цю звичку радикалів. І вони на здоровячко раз-ураз доминають нас своїм „не злим, тихим словом“.

У ч. 22 „Гром. Голос“ присвятив своїм „Виборчим підсумкам“ („Діло“ ч. 114) аж дві веселі замітки (слава Богу, що веселі!). В першій замітці автор трохи жаліє, що мене не назвали так, як посла Ліщинського. Тоді, на думку автора, я написав би, що вибори в цьому році проходили під таким самим терором, як і в 1928. Далі, не написав, панове! Життя, на думку націоналістів, треба освітлювати таким, яким воно є.

Тому й тепер тверджу, що вибори пройшли не так, як у 1928 році. Були надужиття, були поодинокі випадки терору, губилися урні на дві години (Воротнів) і т. д. Але це явища епізодичні, а не система. А системи не було тому, що не було при виборах попередніх противників, моральних санаторів з „одинки“. А колиб вони були, чи коли вони, можливо, в найближчому часі будуть, то 28-ий рік повторився чи повториться, то можливо в квадраті. Тільки аського!

II.

У другій веселій замітці „Гром. Голосу“ під титулом „Жартуйте здорові“, автор, перебуваючи в доброму новоборчому настрої, каже: „Діло“ очевидно помилилося або жартує“ (говориться про ту саму мою статтю, в якій я твердив, що частина радикалів голосувала за 18).

Ми, унівці, ніколи не претендували на соціалістичну „неомильність“. Але на цей раз я таки не помилявся у своєму твердженні. Нехай про це говорять цифри поданих голосів у деяких обводах луцького повіту.

Сокуль. 1928 рік: 18-ка — 8, 22-ка — 99; тепер: ми — 55, радикали 54. Чаруків. 1928 рік: 18 — 35, 22 — 188; тепер: ми — 96, рад. — 107. Книгиник. 1928 рік: ми — 66, рад. — 384; тепер: ми — 90, рад. — 161. Уляники. 1928 рік: ми — 35, рад. 55; тепер: ми — 150, рад. 53. Полонка. 1928 рік: ми — 115, рад. — 404; тепер: ми — 277, а вони всього 45 і т. д.

Як бачимо, у цілому ряді обводів число радикальних голосів зменшилося, а наших збільшилося. Хоча ми не від того, щоб „здорові пожартувати“, але тут уже не жарту, а статистика.

У багатьох обводах ми з радикалами розпарцували „вісімку“: частина перейшла на частку 18, частина на 22. Через те, що скакати через два ступені важче, як через один, то значна частина селюбо-правих, не маючи звички відразу перескочити до національного табору, опускається поволі через радикалів. І колиб радикали у цьому сумнівалися, тому кожної хвилини служили цифрами.

На закінчення можу сказати, що є чимало поодиноких сіл, які в 1928 р. голосували на 22, тепер у більшості на 18. Коли хто поцікавиться, подивіть Іх.

III.

Візавши у добрий левидорчий настрій, автор замітки, кажучи про національний табір УНДО, ставить слово національний в лапках. „Між корова мчала, а наші мовчала“. Волиняки вважають, що є один лише організований національний табір — табір УНДО плюс неорганізований — табір безпартійних націоналістів.

Соц.-радикалів, які є під крилом другого

Позір! Купці, Промисловці і Ремісники!

Дня 15. червня ц. р. появиться перше число місячника „ДОБРОБУТ“. Цей місячник присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число. Поодинокі число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10/II.

Інтернаціоналу, в нас до національного табору не зараховують. Винятком є ті, що взагалі вірять усього на слово, та нічого не знають про другий інтернаціонал і хто перебуває в його орбіті.

Томуто на Волині націоналізм УНДО уживають без лапок, а націоналізм соціалістів у лапках. Скажете: „Що край, то обичай“? Можливо. Тільки в нас таке вже виробилося поняття, що червоний — не націоналіст; жовтоблакитно-червоний — теж.

І взаєне там, де селяни за жовто-блакитним зауважили червоне, замість голосувати на 22 чи 8, голосували в цьому році на 18. Інша справа — Волинське Полісся — місце, де завжди відіграються соціалісти. Там ще можна бути двобарвним чи червоним, бо там національно-

го дальтонізму ще не вилікувала національно-освідомлююча праця.

Не знаю, чи тепер лікують звичайний дальтонізм. Але що національний дальтонізм можна вилікувати, то в цьому я вже переконався у волості Полонці, де національна (без лапок) листа 22 з 404 голосів зіхала на 45; натомість 18-ка (національна в лапках) замість 115 голосів дістала 277.

Маю одну велику хворобу — політичний оптимізм. Можливо, що завдяки цій хворобі вірю, що так само вилікуються згодом від національного дальтонізму й інші села Волині. За одно лише сумую: де тоді „Гром. Голос“ набере стільки лапок для націоналістів?

А поки що: жартуйте й ви здорові!

В. Острівський.

В безконечній черзі...

СПРАВА БОМБОВИХ ЗАМАХІВ ПЕРЕД СУДОМ.

Розправа проти згодованих членів УВО помалу тратить цей напружений, грізний настрій, який панував на салі в перших днях; зізнання свідків буденіють, перед самою розправою члени трибуналу читають „Виза“, прокуратор Ліш рогочесь із дотепів цього журналу на адресу консула СРСР і часами забувається, що тут на салі рішається доля і свобода 17 молодих осіб, повних сил і прагнення жити та бути на волі.

Трагічне і комічне сплітається у житті в нерозривну цілість і журнал „Виза“ на сьогоднішній розправі наче підкреслює цю трагікомічність життя.

Дня 10. ц. м. продовжував свої зізнання шодовник слідчої служби Рудольф Радонь, в'яснюючи роль Попадюка в УВО, після чого обговорює справу плянованих замахів УВО на функціонерів поліції у Львові. Понадток на поліції признався, що брав участь у замаху на „Охідні Торги“ і зараз після замаху поспішним поїздом вернув до Коломиї.

Підчас переслухання Радоня прийшло до гострої перепалки між д-р Шухевичем, д-р Старосольським і преде. трибуналу, яка скінчилась погрозою предсідника: „Ми собі з тим дамо раду“. Колиж д-р Шухевич пропонує запроколувати цю погрозу предсідника, предсідник відмовляється, мовляв „протокол до мене належить, а не до оборонців“.

Знов справа катувань.

Преде. триб.: Пане Крушельницький, чи пан Радонь вас бив?

Обв. Крушельницький: Пан Радонь сам мене не бив, але коли мене били, пан Радонь чинив удари.

Свід. Радонь: Пане Крушельницький! Я людина релігійна і мене присяга зобов'язує говорити правду, а ви нерелігійні і все, що ви говорите про биття, є неправдою. Пане Крушельницький, говорите про биття, то неправда. Я під присягою тверджу, що все це брехвія. Ніхто Крушельницького не бив і не грозив, що буде бити.

Обв. Крушельницький: Ви грозили мені, що коли я свої зізнання в суді відкаличу, то ще будете бити!

Свід. Радонь: Пане Крушельницький, вам ніхто не грозив!

Далі обв. Крушельницький в'яснює, що УВО присягає на револьвер а не на хрест тому, що до УВО належать і особи нерелігійні.

Крушельницький твердить, що вся справа з Голубівною вилумана ним самим, так, як багато інших історій, якими він пробував обманути поліцію.

Після цього свід. Радонь твердить знов, що в кімнаті слідства на поліції ніяких приладів для тортур нема, нема ніякого червоного світла ні лавок, обшуканих ніхто не бив ані не мочив їх ніг у мильницях. Всі ці історії про червону лампу це твір фантазії пана Крушельницького.

Обв. Попадюк зізнає, що тоді, коли його били, то свідок Радонь не був присутний.

Обв. Терещук: Коли мене били, то пан Радонь був присутний і писав.

Свід. Радонь: Пане Терещук, те, що ви говорите, не в главе вас, я відносився до вас як до бра-

та, я дбав, щоб вас лікар вилікував, я позичав вам книжки, а ви мене так зневажаєте.

Обв. Терещук: Пан Радонь відносився до мене всьале, але він був присутний коли мене били і сам наказав дати ведро для миття ніг та намовляв, щоб я не признавався, що мене били.

Свід. Радонь: То неправда!

Обв. Вацик підтверджує, що свід. Радонь дав наказ бити його і накидати на нього воц і був присутний при битті. По наказу свідка Радоня йому дали 15 буків, логім 30.

Свід. Радонь: То все неправда! Я нікого не бив, а таких ординарних слів, як „к.ва маць“ не уживаю ніколи.

Обв. Вацик: Ви казали мене бити третій раз „по нирках“ і я тільки тому сказав, що належу до УВО, бо інакше булиб мене били на смерть. Коли мене почали бити, то пан Радонь кричав: „Давай, забавімсьє!“ і так бавились, що я зімлів. Мене так били, що я не міг говорити і все, що я зізнав, було тільки сказане під примусом.

Свід. Радонь: Це все, від початку до кінця неправда. Поліція нікого не била.

Обв. Наорасевич виказує, що зізнання свідка Радоня про конфронтації з Попадюком є неправдиві. „Коли мене били, пан Радонь був присутний і сам наказував бити та чинив буки“.

Свід. Радонь: Це все неправда. В моїй присутності ніхто Наорасевича не бив.

Так само обв. Махницький твердить, що свід. Радонь був присутний, коли його били, але свідок знов заперечує.

Обв. Кирилук рішуче доказує, що свід. Радонь дав наказ бити його, чинив до 60 буків і бачив, як йому накидували на голову коц. Відтак свід. Радонь дав наказ: „По плечах не бийте“ і почалось биття по пятах. (Свід. Радонь сміється цинічно і заперечує.) Далі Кирилук доказує, що після побойв він кілька днів плявав кровю. Кирилук не зізнав на поліції, що його втягнула до УВО Шухевичівна, аж після переслухання в слідчого судді свід. Радонь підсунав йому думку, що його звербувала Шухевичівна і Кирилук. Щоби покінчити слідство і не бути битим, підтвердив слова Радоня, але Шухевичівна не втягнула його до УВО. Кирилук твердить, що ніяких членів УВО він не записував.

Свід. Радонь: Виж подиктували мені текст присяги УВО, яку ви знали напам'ять.

Обв. Крушельницький: Я заявляю, що пан Радонь знає текст присяги УВО давно сам напам'ять і підсував її в'язням.

Обв. Качмарський доказує, що присяг свої зізнання під примусом, і що свід. Радонь відкидав його писані зізнання два рази і не признав їх доти, доки він не написав те, чого вимагала поліція, хоч це все неправда.

Свід. Радонь заперечує.

Обв. Качмарський: Чи ви, пане Радонь, пам'ятаєте, як ви підсунули мені картки з питаннями про замах на Федунівна? примушували подати відповіді такі, яких вам треба?

Свід. Радонь: Ні, вклячене, це брехвія!

Обв. Колодінський пригадує Радоньові, що він примушував його до всього признагись, мовляв: „ми і так вже все знаємо“.

Обв. Ониськевич і обв. Лемішка доказують.

ПАНІ

які хочуть мати зграбисенькі і гарні ніжки, носять англійські гумові панчохи набувалої до тепер тонкості, лише зі спеціального складу гумових, хірургічних і гігієнічних виробів 4—12

С. Федер, Львів, вул. Сикстуська 7. Цінники безплатно. 2235

що свід. Радонь бачив, як їх катували, але свідок знов заперечує.

На запит прокуратора, свідок повторяє ще раз, що обв. Шушменіччина Стефанія намовляла Кирилюка вступити до УВО і тим чином зєднати впливових людей для отримання посади в мітрополітичних добрах. Це мав зізнати сам Кирилюк.

На запит оборонця д-ра Старосольського, обвинувачені зізнають, що свід. Радонь трактував обвинувачених в брутальний спосіб і давав їх останніми словами. Свідок Радонь твердить, що деяких обвинувачених, особливо Кирилюка і Качмарського трактував по приятельськи і навіть називав адрібнілими іменами „Ромцю!“, „Влодзью!“ і т. д.

Д-р Лев Ганкевич ставить свідкові кілька питань і заявляє, що трибунал і лава присяглих та оборонці є в трудній ситуації, бо поліція твердить, що нікого не біла, обвинувачені твердять, що їх катовано і ніхто не знає, як це питання розв'язати. Так само що до вимушення зізнань, д-р Ганкевич виказує, що свідок Радонь сам мимоволі зрадився, що обвинувачений Кирилюк це зізнавав добровільно, але під вимушенням поліції. Д-р Ганкевич випитує, як це Тарас Крушельницький зі соціаліста став націоналістом і свідок пояснює, що причиною зміни переконань Крушельницького були справи еротичні, не політичні, як це Крушельницький признався. Останньою причиною переходу Крушельницького до націоналістів, була націоналістка Голубіана, як це вже говорилося вчора.

Д-р Шевчук: Пане Радонь! Понадк твердить, що ви його не біли, але біли ті поліціянти, які вам привели Понадку до сади. Чи ви не могли б сказати, як називаються ті поліціянти?

Свід. Радонь: Пане меценас! Ми маємо стільки поліціянтів, що я не можу пам'ятати, котрий з них приводив Понадку. (Між оборонцями сміх.)

Далі оборонець Шевчук цілим рядом питань і фактів домагає, що поліція не має найменшого конкретного доказу про участь Понадку в вамаху.

Підчас сьогоднішньої розправи обвинувачені зізнавали, що їх катовано в кімнаті „бригади об'язкової“.

Друге засідання ради міста Львова.

Вибір віцепрезидентів.

У середу зібралася львівська міська рада в справі вибору віцепрезидентів. Перед засіданням Господарський Клуб (ББ) переговорював іще з клубом радних бувш. м. ради та ППС. Переговори розбилися. Після отворення засідання рад. Літвінович від Госп. Клубу, Інтелігенції, ХД, Зespoлу Сто і ББС (рев. фракція ППС) поставив кандидатуру Іжика. Від Вільн. Зєднання Радних (давніх радних із вибору 1913 р.) рад. Влодзімірський зголосив кандидатуру д-ра Поратинського. Іжика вибрали 80 гол. віцепрезидентом, Поратинський дістав 43 гол., 3 карти віддано білі. Опісля 67 гол. вибрали Хаєса, д-р Сокаль одержав 55 гол., білих карток було 4. Цалі Госп. Клуб зголосив кандидатуру інж. Кольбушевського, Герштал від ППС кандидатуру Щирека. Кольбушевський одержав 70 гол., Щирек 49, чистих карток віддано 7. Коли Кольбушевський заявив, що приймає вибір, на галерії счинився галас. Кричали: Чому приймає? Геть! Зречіться! Ганьба! Вкінці вибрали 4-го віцепрезидента санатора Кубало 74 гол., Гіп. Слівинський одержав 27 гол., 21 гол. було чистих.

Коронування Карла.

(АТЕ). Коронування Карла II. на румунсько-го короля відбудеться в жовтні 1930 р. Сподіються, що до того часу король погодиться зі своєю жінкою Оленою.

Що буде зі соймом?

За 10 днів минає речинець на який відложено сойм, що був зібрався на надзвичайну сесію. Колиб сойму знову не відложили, або колиб сесії не замкнули, то засідання сойму відбулося би 23. червня, бо 22-го є неділя. Одначе й далі кружляють чутки, що розв'язання сойму треба сподіватися ще в червні.

Мін. Гранді у Пилсудського.

Дня 11. червня рано приїхав до Друскеник італійський міністр закорд. справ Гранді з мін. Залеським і шефом кабінету військових справ Беком. На дворці витав Грандія білостоцький воевода. Марш. Пилсудський прийняв мін. Грандіа на веранді чаркою вина й оба розмовляли зо 2 год. на політичні теми. В год. 17. мін. Гранді вернув у Варшаву.

Висліди нарад мін. Гранді з мін. Залеським.

ПАТ повідомляє, що в розмовах мін. Грандіа із мін. Залеським стверджено, що між обома державами нема ніякої розбіжності інтересів. Вони ствердили, що госп. відносини між обома країнами мають дані на шораз кращий розвиток і дають широкі можливості на будуче. Оба міністри ствердили теж згідність поглядів на гол. питання теперішньої політики та висловили бажання, аби близька та безінтересовна співпраця обох урядів причинилася до скріплення мира в Європі.

Справа регуляції гран. рік.

ПАТ повідомляє зі Станиславова, що між-міністеріяльна комісія для розгляду кордону задля заключення умови з румунським урядом у справі регуляції граничних рік покінчила об'їздку кордону. Комісія відвідала півд. часть косівського повіту здовж Білого Черемошу аж до устя біля Снятина, опісля Дністер від Устечка, пов. Городенка, до Окопів, пов. Борщів і ствердила дуже поганий стан комунікації здовж Білого Черемошу повище Кут. Крім того признала конечним урегулювати сплав на Черемоші.

Згоріли пасажири корабля.

Із Бостону повідомляють, що наслідком мряки пас. корабель „Ферфекс“ ударився із кораблем-цистернею. Корабель охопило полум'я, що перекидалося й на „Ферфекс“ і попарило тяжко кільканацятьох подорожніх і людей із залоги. Вони скочили в воду, та горюча нафта розлілася по воді. Пасажири згоріли. Корабель, що віз нафту із Бостону звався „Пінтіс“, мав 1100 тон, а був власністю „Ню Інгленд Ойл Рефайнінг Комп.“ З його залоги згинуло мабуть 40 моряків. Із „Ферфекса“ нема 11 моряків і 7 подорожніх.

Три присуди смерти за комунізм.

Перед львівським судом присяглих закінчилася в середу розправа проти Аківи Каганого та трьох його товаришів, обвинувачених у гол. зраді, якої допустилися тим, що редагували й поширювали комуністичні летючки серед воєків. Присягли судді 8 голосами заперечили питання щодо Каганого, а 7 гол. потвердили його щодо Іар. Гірша, Сам. Югенда та Нафт. Пропера. На основі того вердикту трибунал увільнив Каганого, а Гірша, Югенда та Пропера засудив на кару смерті — шибеніцю. Оборонці зголосили касацію, а прокуратор Мостовський зголосив касацію у справі увільнення Каганого. Засуджених під сильною ескортою відвели до Бригідок.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8:85:50—8:89:00, канадський долар 8:7:50—8:80:00, чеська корона 0:26:25—0:26:50 австрійський шілінг 1:25:50—1:26:00, румун. лей 0:05:00—0:05:50, французький франк 0:34:80—0:35:00, швейцарський франк 1:72:00—1:72:50, фунт штерлінгів 43:40:00—43:70:00, радянський червінець 11:00—12:00, німецька марка 2:12:75—2:12:80

Золото: 20 корон 36:20:00—36:66:00, 20 франків 34:25:00—34:50:00, 20 німецьких марок 42:00:00—42:40:00, 10 російських рублів 46:00:00—46:40:00.

Срібло: Австрійська корона 0:47:00—0:48:00, 5 австрійських корон 2:50:00—2:60:00, австрійський фльорен 1:25:00—1:30:00, російський рубель 2:00:00—2:10:00, копійки за рубель 1:00:00—1:05:00.

Збіжжя.

Пшениця двірська 36:75—37:75, пшениця селянська 34:50—35:50, жито галицьке 15:50—16:00, ячмінь галицький броварський —00—00, ячмінь на млино 14:00—14:50, ячмінь пастинний 13:00—13:50, овес галицький 14:00—14:50, кукурудза румунська 21:25—22:25, баробля промислова 0:00—0:00, фасоль біла 43:00—45:00, фасоль колдрова 30:00—35:00, фасоль краса 40:00—45:00, горох пів-Вікторія 23:75—25:75, горох півний 21:25—22:25, бобик 19:50—20:50, мішанка паст. в зерні 00:00—00:00, вина 26:50—27:50, сіно солодке краєве прасоване 6:00—7:00, солома прасована 4:50—5:00, гречка 20:00—21:00, льон 00:00—00:00, лубівь сніпий 00:00—00:00, ріпак 00:00—00:00, грисік кукурудзаний 00:00—00:00, мука кукурудзана 00:00—00:00, отруби житні 7:00—7:50, отруби пшеничні 9:75—10:25, крупи гречані 43:00—45:00, пшоно 00:00—00:00, крупи ячмінні 00:00—00:00, пенцак 00:00—00:00, пресо краєве 00:00—00:00, макухи дьняні 29:00—30:00, мак сніпий 150:00—160:00, мак сніпий 110:00—120:00, конюшина червона 000:00—000:00.

Мадярщина не гадає лучитися з Румунією.

(АТЕ). Мадярські міродатні кола заперечують чутки, начеб Мадярщина задумувала віддати мадярську корону румунському королеві Кардові на основі федерації.

Братання воєків із селянами.

(АТЕ). В Барішполі біля Київя прийшло до кровавої сутички на тлі колективізації. Около тисяча жінок напало на рільну комісію, добре побили її та поломали мірничі причадали. На другий день у Барішпіль прийшов відділ війська для успокоєння населення. Жінки й діти говорили воєкам: „Ви наші брати — обороніть нас від комуни!“ Воєки не хотіли стріляти в юрбу, владили віче, на яким ухвалили резолюцію з домаганням, аби війська не аживати проти селянства та щоби не переводити колективізації. Після віча відбулося братання воєків із селянством. 4-ий полк піхоти за повищу подію влада розформувала.

ЗА ОКЕАНОМ.

Відгук харківського процесу.

В нашому дзєвнику нотувалися деякі виступи нашої еміграції в Америці проти наміреного, але недовершеного вбивства 45 обвинувачених українців у СРСР. В тій справі відбувалися масові віча по різних місцевостях Америки, де живе наша еміграція. Зі всіх усюдів вислано телеграми й меморіяли до американського уряду та до впливових американських політиків з протестом проти більшовицького панування на Бел. Україні, а зокрема проти переслідування української духової еліти. Як у кожній політичній акції, так і в цій вело перед „Обєднання Українських Організацій в Америці“. Ця політична централя вислала була від себе до сенатора Бори, предсідника Комітету для закордонних справ, довше письмо, в якому між іншим сказано:

„Пане! Дня 26. лютого подала „Есопїетед Прес“ таку новинку, надіслану з Харкова, столиці Радянської України: Заарештованих 45 контрреволюціонерів обвинувачує державний прокуратор у намірі вбити численних високих правительствених і комуністичних урядовців, включаючи Стаїна, Каменєва, Ворошилова, Зіновєєва, а навіть Ленїна, коли він лежав хорий. Прокуратор твердить, що контрреволюціонери намагалися повалити теперішню владу України, замінюючи її на капіталістичну при допомозі певних чужинєських правительств. Прокуратор твердить, що голова клятури оцєл повстанчої організації була в Київї та що до неї належали Сергій Ефремов, президент Української Академії Наук, бувший премієр Чеховський і Ніковський, бувший міністр для закордонних справ у кабінеті правительства Петяїора. (Ню Йорк Таймс — лютий 27, 1930)“.

Дальше інформуєтєся, яку позицію займає поодинокі обвинувачені серед українського світа, а під кінець пише „Обєднання“:

Зприводу цього зі всіх земель, де тільки живе український нарід поза межами совітів, посипалися тисячі протестів проти більшовицького самосуду над українськими вченими. Такі протести піднесено рівнож і по всіх американських містах, де тільки живуть американські горожані українського роду.

Український нарід переплатив уже більшовицьку окупацію України мільонами жертв у людях, які погнули з голоду або по тюрмах. А крім того втратив тисячі культурних робітників, яких вислано поза межі України, або розстріляно за те, що їх запідозрено у протибільшовицькій акції і змаганню до відрвання України від зв'язку з Москвою. Тому не дивно, що український нарід побоюєтєся, що теперішні арешти вчених закінчяться рівнож розстрілом неввинних людей.

До того додаємо, що більшовицька влада розв'язала недавно Українську Автокефальну Православну Церкву, а її голову, над громом стоячого 80-літнього иєрополїта Василя Липківського, запроторила до тюрми разом з іншими єпископами тоїж церкви. І тих єпископів судитимуть рівнож як контрреволюціонерів.

Отї сумні події змушують нас віднести до Вас. Достойний Пане Сенаторе, і просимо Вас, щоб Ви були ласкаві з людських і культурних оглядів заїнтерпелювати совітський уряд у справі арештованих українських учених і єпископів так, як це Ви інтерпелювали у справі рятування арештованих совітською владою жидьських рабїнів.

Це є одинокий спосіб, у який ми зїдєся при допомозі культурної Америки можемо пробувати рятувати життя неввинних горожан. Тої благородної інтервенції просить Вас сотки тисяч американських горожан українського роду, яких представником є Обєднання Українських Організацій в Америці.

Остаємо з глибоким поважанням: О. Ревюк, предсідник. Д-р Л. Мишута, секретар.“

Американська „Свобода“ (як і інші органи нашої преси) містила численні протести на своїх стовпцях від різних установ і поодиноких громад. Між іншим подає цей часопис у телеграмі з Вашингтону, що „конгресмен“ Дж. Ф. Брум відчитав на засіданні конгресу у Вашингтоні телеграму-протест, яку одержав від о. Івана Гун-

"ЗОНКА" КРЕМОВА А. П'ЯСЕЦЬКИЙ С. А. КРАКІВ.

Замовлення приймає „Народна Торговля“ Львів.

1-10

дяка, пароха української прав. церкви в Май-версвіл, Па. у справі переслідувань української автокефальної церкви на Вел. Україні і за-прогнення українських учених до тюрми.

Відрадний об'яв, що організація „Обеднан-ня“ держить руку на живчику нашого національного життя й не занедбує ніякої нагоди, щоби пригадати нашим землякам в Америці, зкого вони роду, а впливових чужинців інформує про положення на українських землях в Європі.

Концерт Романа Придаткевича.

В Нью-Йорку відбувся 27. квітня ц. р. концерт українського скрипака, проф. Романа Придаткевича. На його програму склалися твори визначних мистців різних націй і оригінальні твори самого Придаткевича (З буйним вітром та розмовонька, Янічок, Пісня пастухів, Подільський манускрипт, Бездомний козак і його кінь, Козачок та інші). Концерт відбувся у великій залі „Тава Голл“ при 48 вул і пройшов з великим успіхом. Музичні рецензенти авторських газет прийняли виступ українського скрипака дуже прихильно.

НОВИНКИ

— Концерт Івана Геція відбудеться 16. VI. ц. р., а не як помилково подано 13. ц. м.

— Письменникам і журналістам пригадує Рада „Гва Письм. і Журн. ім. І. Франка“ у Львові Загальні Збори Т-ва, що відбудуться в п'ятницю, 13. ц. м. в год. 7. веч. у залі засідань Т-ва „Просвіта“.

— Листова тайна. В останніх днях травня ц. р. надійшов під адресою посла В. Загайкевича з Праги лист. Та на превелике диво лист цей замість бути дорученим адресатові, опинився в руках адміністраційної влади, яка лист цей передала прокуратурі та судові. Одночасно істнує закон, загварантований арт. 106. конституції, кавтелями закона з 6. IV. 1870 р. про охорону тайни листів і писем і постановами §§ 158. і т. д. к. п. к.

— Іспит зрілості в гімназії „Рідної Школи“ в Дрогобичі відбувся під проводом дир. Йосифа Схабовського в днях від 2.—6. червня. Іспит зложили: 1. Баран Теодор. 2. Вереницький Гриць. 3. Витвицький Павло. 4. Германсдерфер Ілліп. 5. Городиский Євген. 6. Гувович Володимир. 7. Дідоха Микола. 8. Кішко Ярослава. 9. Козар Осип. 10. Коссак Юрко. 11. Крисько Васи́сса. 12. Марків Теодор. 13. Меляник Ярослава. 14. Павлів Софія. 15. Петрів Мирослава. 16. Писарів Яків. 17. Попель Василь. 18. Проць Степан. 19. Ратацький Лев. 20. Робак Володимир. 21. Смола Михайло. 22. Сурма Іван. 23. Тустановський Євген. При письмовому іспиті реробовано 5, при усному 8 абітурієнтів.

— Прикраса Львова. Площа Цюла у Львові, що була досі не площею, а малим клаптиком травника, що кінчився похмурим старим муром буде побільшена. Мур перед тюремним будинком скарбового уряду вже снес. Тепер іде праця, щоби з площі в його розмірах зробити „сквер“ перерізаний хідником.

— Страшний учинок божевільного. Василь Колісник з Конюх коло Бережан, 41-літній, з родини обтяженої психопатично, зраджував об'яв: меланхолія, утік з хати, дурів зі злості. Жінка й родина хотіли відвезти його на лічення до Кудьпаркова, радилися лікаря та той признав його нормальним. Але хорого ті заходи ці кавили і він потайно став снувати плани. Два гижні вдявав спокійного, ходив з жінкою в поле на роботу. В останніх днях люди бачили, що він острив на точили рикалик, а не заважали, що він точив рівночасно московський штик. Дня 6. ц. м. ранком, коли вже всі повставали, запов без причини на жінку та десятима штовквеннями штика в груди убив її на місці, перед кхвеннями штика в груди убив її на місці, перед очима четверо маленьких дітей. Відтак утік з рикалем у конюські ліси та блукався там цілу добу, а дня 7. VI., в суботу, сам утопився в ур-лобу, а дня 7. VI., в суботу, сам утопився в ур-чанським ставі. Смуток і страх тривали від кіль-аятком в колісці; двоє, в віці 3—5 літ не хоче у віко бути, все втікають до дому й шукають мами; 13-літній хлопчик лаявся на господар-тві.

— У 400-ліття уродин Кохановського. У Кракові відбувся цими днями великий науковий зїзд польоністів з нагоди 400-ліття уродин Яна Кохановського. У ньому взяло 56 гостей із чужини, головню вчених, що досліджують поль-ську мову й літературу. Із справоздань цього зїзду довідуємось, що з українців були на нь-вїзду довідуємось, що з українців були на нь-му д-р І. Свешницький, що промовляв в імені

„Національного Музею“ та наукових кол, проф. І. Огієнко, що мав реферат на зїзді і Б. Лепкий, що промовляв на бенкеті, який для учасників зїзду видала „Польська Академія Наук“ у Кракові.

— Ріжні вістки. У Женеві почалась 14-я між-народна конференція праці, що триватиме 6 тижнів при співучасті представників з 51 країн. — У Любечі померло знову 8 немовлят, шіплен-них проти чохотки, винаходом проф. Кальме-та. — Папа призначив п'ятьох нових кардиналів; наймолодшим із усіх дотеперішніх є сажопри-значений франц. єпископ з м. Ліль, Лінар. — В околиці Гамбурга в селі Ніндорф селяни по-ставили барикади, коли прийшли скарбові уря-довці фантувати їхнє майно. — Бувш. румун-ська королева Марія поїхала до Оберамергаз, щоби приглянутись „пасійним виставам“. — Новий рекорд лету над землею встановлений у Вашингтоні старшиною маринарки Сіусеком, що знявся на літаку на 13.156 метрів. — Цими днями в Марокко у віддалі 100 км. від Феза впав сніг, якого в такій порі ніхто там не пам'ятає.

— Англійські студенти. Цими днями преса принесла звичайну хронікарську звістку про одну студентську трагедію у відомім англій-ським університеті Кембріджі, де один студент застрелив другого і сам покінчив самогубством. Треба було аж такої сенсації для університет-ської управи Кембрідж, щоби довідатись про ріжні подробиці закулісового життя тамошніх студентів. Це життя не мало в собі нічого із славної англійської дисципліни та солідности. Убивник і самогубець Потс був диригентом джезбандової капелі. Він і товариші влаштува-ли собі обстановку з кияжним люксомом, мали власні авта і безліч гардероби. Товаришками їхніх бенкетів були дами з ріжних „барів“ у мі-сті та в околиці. Виявилось, що в деяких селах існували прилюдні веселі доми, де студенти з Кембрідж забавлялись до нестями. Самим куп-цям були винні ці студенти 200.000 фунт. штерл. Відомо, що більшість студентів — панички з багатих родин, які мали гроша доволі, а навіть мали власні авта та службу.

— І поет і мільонер. Югославянська, австрій-ська та італійська преса присвячує статейки американському мільонерові Джон Кеєві, що є одночасно поетом. Його викинули з Альбанії і він виїхав до Спаято. Там наняв він для себе весь корабель, вітак цілий спальний вагон. У поїзді до Любляни платив усім пасажирам III-ої класи обіди та вечері. У Любляні роздавав „на чай“ по 500 і 1000 динарів на всі боки: послуж-никам, портіерам, стрижіям. У якимсь селі на прогульці дав усім мешканцям по 500 динарів. Цей американський мільонер став славним в Єв-ропі не завдяки своїм творам, а грошам.

— Проти американських звукових фільм. Га-зета „Ля Пренса“ (єспанська) з Буенос Айрес, столиці Аргентини парікає на звукові фільми зі Злучених Держав. Денникові не подобається не тільки чужа англійська мова та зміст драм і спосіб вистави. Він особливо критикує фільмові знімки американських опереток із співаами, му-зикою й танцями з практичного погляду. Влас-не такі звукові фільми, каже „Ля Пренса“, при-чинились до того, що тисячі аргентинських му-зикантів, які грали по театрах, тепер стратили роботу, і лишилися з родинами без куска хліба. Перше вони грали у фільмових театрах, а тепер при звукових фільмах їх майже не потрібно. Крім цього часопис осуджує американські зву-кові фільми також за те, що вони „джезом“ ни-щать і підривають дійсну мистецьку класичну музику.

— З Т-ва „Зоря“ у Львові. В суботу, 14. червня ц. р. відбудеться у власній доміції при вул. Вір-менській ч. 25. виклад д-ра Е. Дурделла на тему: „Венеричні недуги“. Вступ вільний. Гостям раді. — Виділі.

З театру.

МАЛИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ЧОРТ“ пєса на 3 дії Ф. Мольєра.

Кожне покоління має свого чорта. Той моль-нарівський, який 20 літ тому приніс малярському авторові чималу популярність і гроші, виглядає нині трішечки старомодний. Нинішній чорт не займається такими дурницями як посередництвом у любовних справах, зовсім неспаданих, майже банальних, які кожний рішає на власну руку.

Коли слухаємо не вперше цієї дещо дотепної комедії, приходить нам мимохіть на думку: чому автори всіх віків так радо вибирають чорта та Дон-Жуана на своїх головних героїв? Ці два ти-пи дають їм змогу малювати зовсім неждані пере-ходи переживань, які не можна мірити звичайно-

„людською“ психологією. Чорт Мольєра є одно-часно (як це зрештою часто буває!) Дон-Жуаном: але це Дон-Жуан такий людський, такий саль-оновий, такий коректний і льогічний, що посить на собі, наче його збрания, всі риси даної доби. Мабуть тому він нас нині не поринає своєю ори-гінальністю.

Артист Ленчевський, що вибрав собі його я-лописову роль, заграв його якомога природно і зробив із нього шось посередле між бувальцем клябів і трохи витертим біржевим посередником. Для адекватного переведення любовних трансакцій це може краща маска, як сальонового джентель-мена у фракю.

М. Р.

Дописи.

БЕРЕЖАНІ. (Вступні іспити до I. кл. гімм.). Недавно писали ми про класифікацію в україн-ських відділах при держ. гімназії в Бережанах, а сьогодні мусимо написати про самовільне заря-дження дирекції, яке спрямоване безозначно на поступену ліквідацію тих відділів. Дня 1-го трав-ня ц. р. появилася з дати 28. 4. звістка з саря-дженням нових вимог при вступних іспитах до I. кл. Вимоги ті очеркнула Кураторія Ш. О. Л. в у-рядовому дзєвнику з 25. I. 1925, ч. I., стор. 18., III. уст. 5: і до нині їх не змінила. Там читаємо, що вимоги нпр. з рахунків є такі: а) писання чи-сел до мільона включно, б) чотири ділення числа-ми цілими до тисячі включно, в) безогляда біг-лість в таблиці множення, д) міри і ваги. Це зар-ядження Кураторії змінила дирекція тутешньої гімназії ось як: Справне писемне виконання чотирьох ділень на цілох цілих, дробах деся-точних і звичайних. Поняття про відношення і процент. Подібність і скаля. Геометрія: вимір піль і поверхні. Поняття відношення двох відтників. Скаля: 1:10, 1:100, 1:2, 1:3. Рисування подібних фігур і помір піль тих фігур. І так з кожним предметом. Про українську мову нема згадки, так-якби утрака. відділів не було. Перелікані родичі відносилися вже в цій справі до Кураторії, але зарядження дирекції висить і до сьогодні на сво-му місці і відстрашує від гімназії. Маємо заното-ваний факт, що інструктор з села, який приїхав зголосити своїх трьох учнів до I. кл., прочитавши на коридорі зарядження, вернувся з тими слова-ми: „Я своїх учнів повезу до Тернополя або де Львова, бо при таких вимогах я сам мусю би при іспиті перепасти“. Та на тому не кінець. Пан ди-ректор, щоби якнайбільше утруднити вступ до гімназії, видав в останніх днях нове зарядження, а саме, що кожний петент, крім усіх досі вимага-них документів, мусить предложити лікарське свідоцтво від шкільного лікаря. Які труднощі при-носить оттака, на око, дрібне зарядження для у-країнських родичів, що складаються переважно з сільського елементу, про те не будемо згадувати. Запитуємо цю дорогою Кураторію Ш. О. Л., як вона дивиться на ті самовільні зарядження директора бережанської гімназії? *Вотько.*

БОРИСЛАВ. (До хорowego обеднання.) У Бори-славні відбулося дня 24. V. ц. р. рідке торжество а саме зїзд Воєнів з двох місцевостей (з Дрогобича і Борислава) на спільне свячене. Ідея обеднан-ня співочих товариств у велику організовану родину — знайшла отсе знову нагоду, щоби вка-зати на свою животність. Вагу такого обеднання, його значіння для нації — асудав у глибоко про-думаній, прекрасній і сильній амістом промові — присутній на салі Воєн. п. директор Вол. Кузь-мович. „Через цивілізацію й культуру до великої цілі — а двадцятитисячний хор — буде якраз до-казом організованості й культури“. Визнав дир. Кузьмовича глибоко врился у пам'ять співаків, і підуть вони вказаним ним шляхом. — Вирішено негайно склакати анкету для ухвален-ня правильника Шкарлатського Союзу Хорів у Стрию і в цілості, як організована одиниця, алітисся в Краєвим Союзом Хорів. Головний труд в улаштуванні цього торжества припає в цілості Вл. паням: Яворській, Дудураківній та іншим і Вл. панам: проф. Лопаті, Млахті, Пятинці й ін-шим. Усім їм і належить за те прилюдно подяка. *Співак.*

ПЕРЕМІШЛІ. (З філії Т-ва Охорони Воєн-них Моєвл.) Дня 30. травня ц. р. відбулися в Пе-ремислї збори філії Товариства Охорони Воєн-них Моєвл. Перемиська філія належить до доволі рухливих установ. Під її опікою остане Іншулиць-кий цвинтар, три моєвлі жерт війни 1918 і 1919 р. на місцїм цвинтарі в Перемислї, одна моєвла помершого українського інваліда на тому самому цвинтарі та масова гробниця 44 жертв замордо-ваних малярами в Перемислї 1914 р. Крім цього під опікою філії є кілька українських воєнних моєвлі по селах. На зборах дня 30. V. ц. р. вибра-

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ш. адм. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем. Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-50 „ Річно 55-00 „ ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаць- чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол- гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ- СТРАЦІЇ ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
---	---	--

Побут в горах буде для Вас відпочинком і приємністю лише тоді, якщо забезпечите своє мешкання від крадіжки з вломом в Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

Румунський „переворот“.

Львів, 13. червня 1930.

Поворот князя Карла до Румунії й обняття ним влади можна вважати формально династичним і політичним переворотом. В дійсності ситуація дозріла була настільки, що той „переворот“ відбувся без найменших потрясень. Усе було заздалегідь приготоване й умовлене та знаменито зарежисероване, а що й загальний настрій сприяв цій акції, то переворот пройшов надсподівано спокійно і лагідно, не потягнувши за собою ні одної жертви в людському житті.

Нема сумніву, що цілу акцію підготував прем'єр румунського уряду Маніа у тісному порозумінні з королевою-вдовою Марією, яка є не тільки доброю матір'ю, але й зручним політиком та оборонцем династії. Обставина, що в часі повороту Карла королева Марія була за кордоном, вказує найкраще на те, як зручно і до яких подробиць був вироблений план того повороту. Приїзд Карла, здетронізованого власним батьком і вигнаного урядом Братіяну на чужину — заскочив королеву Марію несподівано в дорозі до Обераммергау, куди вона виїхалася оглянути ашаштовувани там страсти Христа... Вістка про щасливий поворот сина до Румунії телер, очевидно, вразувала її, чому вона й дала вислів у телеграмі до нього, зазначаючи, що бажає тільки одного: добра Румунії.

Разом з королевою Марією, що радіє щастям сина, тріюмфує і прем'єр Маніа, хоч для форми оголосив свою димісію. Зробив він це на те, аби за формальне вломання закону з 4. січня 1928 р., що проголосив був детронізацію Карла й установив королем малолітнього його сина Михайла, за якого — до часу його повнолітності — мала правити регенційна рада, — не відповідав перед Національними Зборами той, хто той закон вловив, себто він сам, але покликаний тепер на прем'єра Міронеску. Ясно, що Маніа, довівши все до щасливого кінця, себто до коронації Карла II, на короля Румунії, яка має відбутися в жовтні 4. р., обійме знову пост румунського прем'єра.

Чому прийшло до повороту Карла і чому той поворот прийнято в цілій Румунії так прихильно, легко собі усвідомити. Конституційно владу в Румунії мала у своїх руках регенційна рада у складі трьох осіб: молодшого брата Карла, кн. Миколи, патріарха Мірона і президента найвищого суду Буадугана. Ця рада мала правити ще 10 літ, до часу повнолітності кн. Михайла. А тимчасом вже за останні чотири роки своєї влади це могла вона собі дати рази з різного роду труднощами, тим більше, що між самими її членами не було згоди. Колиш неавно один з тих трьох членів регенційної ради помер, розгоріла в Румунії справжня боротьба за місце його наслідника. Винорився стан доволі небезпечний для консолідації внутрішніх відносин. А що вигнаний з краю кн. Карло мав за собою деякі політичні партії, а передовсім армію, то зрозуміло, що прем. Маніа, який виявив досі немалый політичний талент, рішив управління цю справу простим способом: спровести до Румунії кн. Карла і передати йому владу. Цим способом задумав Маніа створити консолідаційний чинник розхитаного державного корабля в особі короля, а при цьому й розправитися радикально з т. зв. ліберальною партією Братіяну, яка поборювала безоглядно нац.-цараністичний уряд Карла і його повороту. Виходило ставилася до Карла і його повороту. Виходить, що Маніа спік за одним махом дві печені.

Є ще одна версія, що пояснює причину повороту Карла на батьківщину саме тепер. Та версія каже, що в недалекому часі може прийти до війни з СРСР, з яким Румунія має неполадані рахунки за Бесарабію. Румунія, кажуть, мусить як слід підготуватися до тої недалекої війни і тому мусить бути цілком сконсолідована внутрі і чужерод-

а до того може довести в нинішніх відносинах тільки особа пануючого. Ця обставина, як згодуються, приспорила поворот Карла до Румунії.

Можна думати, що інцидент з поворотом Карла не викличе у світі ніяких непорозумінь, бо обняття влади в Румунії здетронізованим Генералом не порушує в нічому якихнебудь між-

народніх зобов'язань. Це чисто внутрішня румунська справа, в якій ближчі і дальші сусіди Румунії нічим особливим незацікавлені. Зрештою, для нікого не може бути сумніву, що уряди зацікавлені європейських держав були про заду-манний поворот Карла до Румунії заздалегідь повідомлені.

Еміграція.

(З нагоди тижня емігранта.)

УКРАЇНЬКА ЕМІГРАЦІЯ ЗА ПОЛЬСЬКИХ ЧАСІВ.

Польща дістала по Австрії Галичину, а по Росії Волинь, Холмщину, Полісся та Підляшя. Всі ті українські території були тереном світової війни, яка спричинила велике знищення під економічним оглядом, а також і під оглядом густоти населення (околиці над Стоходом). Коли всі інші держави відбудували знищені полоси, то Польща, як з економічних так і з політичних причин цього не зробила. Війна спричинила серед українського населення на цій території величезне зuboжіння, а в Галичині і на Холмщині з причини здержання еміграції через війну ще більше перелюднення. Підкарпатські українські повіти в Галичині є такі перелюднені, що навіть при найліпшій урожаю мусять купувати хліб, а задля браку зарібків не долають. Статистика виказує, що треба би виселити половину населення тих повітів, себто там створити таке положення селянської маси, яке є в інших європейських державах, що є вже перелюднені. Перелюднення є також на цілій українській території під Польщею. Коли ще перед війною було 50 проц. таких селянських господарських одиниць, які мали по 6 моргів землі, то тепер є вже 50 проц. таких, які мають лише по 4 морги. Коли ця справа піде далі так, як досі, то за 50 літ більша частина господарств на українській території під Польщею буде творити дво і одноморгові господарства. Це значить, що не буде зовсім рільних господарств, а будуть лише селянські робітники, які не будуть мати змоги дістати праці й прожитку. Коли справою не зацікавляються громадянські та суспільні чинники, бо на чужій державній надіяється не можна, то це доведе до економічних та суспільних потрясень на цілій українській території під Польщею. Щоби цьому зарадити, необхідно перевести аграрну реформу і створити на цілій території промислові осередки. Решта людини, яка не зможе знайти праці, а властивно вартості праці та вижити, буде змушена вемігрувати.

Українська суспільність не доцінювала до війни еміграції і не допінює її тепер. Суспільні верхи вважають зацікавлення еміграцією чимсь непотрібним, називаючи це „торговлею живим товаром“. Більшість суспільності є тої думки, що треба спинити заморську еміграцію, а толерувати лише сезонну європейську еміграцію. Однак ніхто не цікавиться тим, як розв'язати цю проблему, як усунути перелюднення, як створити нові вартості праці для незадоволеної людности. Мимо того, що українські суспільні верхи сторонили від еміграції, виїхало з української території Галичини, Волині, Полісся і Холмщини до Канади, Зєднаних Держав Північної Америки, Бразилії і Аргентини півтора мільона українського населення, а коли додамо пів мільона з Підкарпаття, то творить це округло 2 мільони. Та маса їхала туди, куди її пускали, а зглядно туди, де їй дораджували агенти. Тому, що ніхто не їхав з гаразду, але з біди, маса та, не бачучи опіки над собою з боку верхів своєї суспільности та жалної помічі, дійшовши до якогонебудь добробуту в нових краях, була байдужа на заклики культурних, суспільних та економічних інституцій старого краю.

У Польщі уряд при кінці 1927 р. законами зробив еміграцію державним монополем і почав провадити, як і всі інші держави, державну еміграційну політику. Коли перед війною еміграція в Галичині йшла до Німеччини як сезонна еміграція, зарібкова і як-зарібкова та поселенча за море з Галичини та інших українських територій до Зєднаних Держав Північної Америки, Канади і Бразилії — то по війні як терен зарібкової і поселенчої еміграції для українського народу

остали у Північній Америці — Канада, а в Південній Америці в першій мірі Аргентина і почасті Бразилія. Сезонова еміграція до Німеччини є майже цілком замкнена, бо держава виславляє контингент 50 тисяч людей виключно з поляків, стараючися дати тим можливість зарібку тільки своему корінному населенню.

Коли перейдемо до Канади, то колонізація східних провінцій Канади українцями, а то провінції Квебеку, а точки національної та економічної мусить бути шкідлива. З точки національної тому, що ми не є в силі витворити більших національних осель, бо ця територія вже сильно заселена французами та англійцями, а точки економічної тому, що це найбільшні землі, які має Канада з кліматом не пригожим для нашого населення. При цьому кліматі не можлива управа, що не дає можности майбутнім фермерам видержати конкуренцію з західними провінціями Канади. Натомість корисною є еміграція до західних провінцій Канади. Три західні провінції Канади — Манітоба, Саскачеван і Альберта є важливим фактором для українських фермерів і варті труду попрацювати над тим, щоби українці там осідали дтятого. Коли перекопання каналу з Шіа-каго до Пяти Озер получити ті три провінції з П'ятьма Озерами і морем, а з другої сторони коли закінчиться будова залізниці до Гудсон Бай, що буде готова вже коло 1930 р., получити ті провінції з океаном атлантицьким, то спричинить, що зерно з тих трьох провінцій буде транспортоване до гудсонівського заливу, а звідтам до Європи, де дешевість перевозу буде побивати продукції інших американських країв. Згідно висказуються як американські економісти, так і канадські та англійські, що ці причини викличуть те, що канадські провінції Манітоба, Саскачеван та Альберта переймуть у свої руки дтятат цін абижа на світових ринках. Шкідливим моментом еміграції до Канади є те, що завдяки агітації, яка шириться серед нашого населення, через агентів як також через підозрілі чинники в краю, замість, щоби виїхали туди економічно слабі одиниці, виїдуть сильні, котрі мають вартості праці тут і які складаються з 8 до 10 моргів. Ті переходять у чужі руки наслідком нестачі гроша у наших людей, або є роздроблювані по пів морга і так продавані і тим самим підкопують продукцію села.

Зєднані Держави Північної Америки замкнули свої кордони взагалі для цілої європейської еміграції.

Ті, що не можуть виїхати до Канади, їдуть до рїжних країв Південної Америки — найчисленніше до Аргентини, де вправді зарібки є на третину менші ніж у Канаді, але ліпші ніж в інших краях. Однак переселюваня на фармах у Південній Америці є шкідливе під оглядом економічним, бо ціна землі є там дорожча ніж у Канаді і малий рїжний не є в стані видержати конкуренції з великими рїжними господарствами.

Коли мимо перелюднення населення цілої Польщі, Польща має річний приріст 600 тисяч людей, а українська територія 200 тисяч людей, то оскільки і можна було дати працю дотепершньому населенню, то для приросту тих 200 тисяч рік-річно прибуваючих нема вже місця. Коли вільному ціле населення української території під Польщею, то річно емігрує з неї 20 до 30 тисяч людей безповоротно, так, що все ще остає рік-річно наближка 170 тисяч людей, для яких нема приміщення. Тепер українська еміграція з Польщі їде до Канади і Аргентини, а в малій кількості до Бразилії. В Європі до Франції, де тепер є около 30 тисяч українців.

Еміграція, як така, є конечною з емігрувати

повинні лише найбільш, а не середняк. Оскільки відірвалися би всі еміграційні можливості на Кавказ та Казакстан і Туркестан, то тут повинна бути спрямована вся українська еміграція, а до цього часу треба скріпити українські колонії в Канаді і вишукати в Південній Америці догідні терени для колонізації, бо лише колонізація, а не еміграція як така, може задержати емігрантів при своїй національності.

Кацапські маячення.

„Русский Голос“ у ролі несамовитого „ревелатора“.

Львівський „орган русскої общественной мысли“ „Русский Голос“, що проповідує серед галицької суспільності національне ренегатство в користь москалів, а одночасно декларує повну „благорадобність“ і лояльність супроти Польщі в імені своїх однодумців, рішив останніми часами вбити „осиновий (по нашому: осиковий) кол“ в українське „самостійничество“ в Галичині та на інших українських землях під Польщею. У тій цілі помістив він у числі в 8. червня ц. р. статтю п. н. „Новое в старом“, в якій на підставі того, що „Рус. Голосови“ „удалось получить из вполнѣ достоверного источника“ пише, нібито УНДО підготує угоду з варшавським урядом за посередництвом „видного члена польської аристократії митрополита графа А. Шептицького“. Угода буде, на думку „Русск. Голосу“, офіціалізована вже в найближчих днях формальним договором. Не забуває „Р. Г.“ подати її основних точок угоди. Ось вони: „амністія політичним в'язням, школи, університет, передача самостійникам Народного Дому і Ставропігії, в чім УНДО бачить запоруку остаточної ліквідації руского руху. Деякі пункти мають міжнародний характер. А один з них, як запевняє наш інформатор, у найвищій мірі сенсаційний“.

Ось які „ревеляції“ добув „Русский Голос“. Можливо, що якийсь „достоверний источник“ так сильно надув редакторів „органу русскої общественной мысли“, але далеко правдоподібніше, що самі твердолобі з „Рус. Голосу“ видумали ці „ревеляції“ у чисто провокаційних та розклатових цілях.

Як же генеза цих будь-що-будь пікантно-сенсаційних ревеляцій? Вони зв'язані з відвідинами митрополита А. Шептицького у 6. міністра Юзефського, що саме тоді був у стадії діячості. Польська преса палала цій візиті наскрізь політичний характер. Зробила це в відомих цілях. У „Ділі“ була замітка про відвідини митрополита з виразним зазначенням, що польська преса надає їм політичний характер. „Русский Голос“ скористав з цих відвідин в той спосіб, що скомбінував собі по-

вищі „ревеляції“. І цим виконав подвійну службу, бо поперше, прислужився полякам, ставши їх союзником у розбиванні українського національного табору (не виключене, що зробив це не даром, але за якусь концесію для „русских“), а по-друге, добув для себе нагоду, щоби оклеветати та набрехати на „самостійничество“, що від найдавніших часів лежало в природі галицького кацапства.

На маргінесі цих ревеляцій та їх генези вважаємо за доцільне все ж таки зазначити, що: 1) Митрополит А. Шептицький їздив до Варшави, як довідуємося, на з'їзд архієпископів і при тій нагоді віддав 6. мін. Юзефському візиту, яку цей зложив був митрополитові в часі свого побуту у Львові; 2) Ніяких політичних справ у часі відвідин, що були значайним актом куртуазії, не порушувало; 3) УНДО ніколи і ніяких переговорів ні безпосередньо ні посередньо з польськими урядовими чинниками в політичних справах не вело і не веде; 4) Всі „ревеляції“ „Рус. Голосу“ про угоду є неправдою від початку до кінця; 5) Всі маячення твердолобих, але хорих голів з „Русского Голосу“ на повноту тему вважаємо найнижчого гатунку провокацією.

На маргінесі видуманих „Русск. Голосом“ точок „угоди“ слід ще зазначити, що ніякий український громадянин не вваже відібрання „Ставропігії“ та „Нар. Дому“ з ліквідацією москвофільства в Галичині з тієї простої причини, що воно само зліквідується, маючи навіть у своїх руках Ставропігій та Нар. Дім. Навіть майно цих загальнонародних установ не спасе їх від загибелі. Галицькі кацапи, як національні ренегати, мусять згинуть, бо такий закон природи, що ніякий організм, а в тім і національний, не стерпить свого заперечення.

Колиж українське громадянство доходить своїх прав до таких установ як Народний Дім і Ставропігія, то не тому, що таким чином хоче ліквідувати кацапство (це теорія твердолобих з „Русского Голосу“, бо вони вичуть свою екзистенцію в посіданням цих установ, зляляно їх майна), а тому, що названі установи є власністю всього українського народу у Сх. Галичині. Самозрозуміле, що це майно має служити культурним і національним потребам усього українського народу Галицької Землі, а не особистим посяганням дуртка національних ренегатів і народніх злодійків.

В безконечній черзі...

ЗДОГАДНІ ЧЛЕНИ УВО ПЕРЕД СУДОМ.

Для 12. п. м. визнавав шпидовник слідчої служби *Тодей Дембичкий*. Він широко оповідає як арештовано обв. Біду перех „Маслоскоком“ при вул. Зиблікевича у хвилині, коли він виходив з одного панюна на прохід. Свідок твердить, що Біда добровільно признався до приналежності до УВО, що він присягав на площі св. Юра і що мав наказ УВО убити комісара Федунішина та що він продавав портрети Басарабової на цілі УВО. Наказ виконати замах на „Східні Торги“ дістав Біда від Понадюка, а у виконанні цього замаху помагав Терещук і Ващик, яких Біда пізнав по фотографіях підчас поліцейного слідства. Коли Біда залишив у кімнаті „Східних Торгів“ валізу із

Ромцю! Скажіть мені нарешті як ця валізка в екразитом залізла до бюро „Східних Торгів“.

Тоді Біда усміхнувся і сказав: „Ну, Тадей, сьогодні тобі розповім усе, як було!“ Свідок дав йому папір і Біда списав на папері своє зізнання, яке тепер „пан Тадей“ предкладає трибуналові.

Обв. Біда признав, що він писав це зізнання власноручно.

Предс. триб.: Чи Біда признався до всього добровільно, чи ви може його так трохи „покалати“? Бо вони всі скаржаться, що ви їх били.

Свідок: Ні, ні! Ми нікого не били і не вживали ніякого насильства.

На запит прокуратора свідок з'явав, що обв. Біда признався, як одного разу слідив за комісарем Федунішином і міг його дуже легко вбити, бо Федунішин ішов вулицею ввсім лаяний. Комісар Федунішин заперечував потім, що він колись був лаяний.

Далі оборонець д-р Ганкевич кількома питаннями примушує свідка признати, що „літійонські книжки“, які найдено в обв. Біди, це книжки видані легально в Польщі видавництвом „Рей“ і що кожний читач може їх купити по 30 сотків, та що за це ще не мусить сидіти в арешті.

Завдяки д-р Ганкевичеві виявляється, що „Тамніце шнеговства“, сконфісковані в Біди, не

На снідання найліпше смакує
Чай марки „Бузько“
Найновіша мішанка ч. 40. 2247 1-4

екразитом, то просив Ротівну: „Нех пані князєв валізею острожно, бо там єст шкло“ і Ротівна в добрій вірі обережно положила валізу під столом.

Свідок твердить, що Біда зразу не признавався до того, що він носив валізу на „Східні Торги“, але одного дня, коли Біду відвозили на вул. Кохановського до реставрації Матіяса, то свідок ведучи Біду попід руку, просив ласкаво: „Пане

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

6. Апостроф або каліцтво.

За оучу збили бучу.

„Зпоміж усіх постанов, переведених більшою частиною конференції, безперечно був найбільшим каліцтвом для нашої мови постановою скасувати апостроф“.

Таке сказав акад. Кримський у своїм зідомленні про правописну конференцію. Люди, що не в силі самостійно зорієнтуватись у філологічних питаннях, а мають забобонне дівра до авторитетів, почувши про вагу апострофа, випишуть собі із постанов конференції, розсіяних по книзі „Український правопис“, такі правила:

Апостроф треба писати:

1. після б, п, в, м, ф: б'ю, п'ю, в'ється, рум'яний, Ф'юме, з виїмком тих слів, „де перед губним звуком стоїть приголосний“ (напр. святий, різдвяний), але такі пишемо апостроф і в таких словах, якщо „приголосний належить до приростка“ (напр. зв'язати, сп'яніти);

2. „в деяких словах після р“: пір'я, бур'ян (з виїмком тих, де чути інакшу вимову, напр. рябий, довір'яти);

3. „у чужих словах після приголосних б, п, в, м, ф, г, г, к, х, р, ж, ч, ш перед йотованими голосними“, напр. Барб'є, П'ємонт, Кюв'є... з виїмком перед йотованим о: напр. Бюнделло

і з виїмком тих випадків, які означає правило про чужомовне і „після всіх приголосних перед голосними та й, при чім чуже іа передаємо через — іа, іе — через іе, іи — через ію (у загальних іменниках), але іо через — іо: напр. матеріял, клієнт, тріумф“...

а це знов із таким виїмком: „іноді і перед голосними скорочується“, напр. бар'єр, п'єса, Ф'юме...

4. в окремих словах після задньопіднебінних: Лук'ян, слух'яний (звичайніше слухняний);

б. „після приростків, що кінчаються приго-

лосним, перед я, е, ю, і, напр. з'яв'ється, з'яв'ище (та не в значінні з'яв'ище)“;

6. „також у запозичених словах після приростків об — суб —, напр. об'єкт, суб'єкт...“

Що сказати про цю штудерно виплетену сітку нюансів?

Щодо неї почуєте дві ріжні відповіді:

1. Всі ці правила зайві для тих, що схоплюють ухом ріжницю у вимові між „бур'ян“ і „бур'як“;

2. Всі ці правила зайві для тих, що не схоплюють ухом такої ріжниці, бо її не вимовляють.

Хто не має старого привязання до російської етимології, той не відчуває потреби апострофа. Коли кажуть, що він є необхідний для зазначення ріжниць вимови між „б'ю“ і „бюст“, то послідовно треба би завернути до покладення м'якого знаку в таких словах як „світ“ і „сніг“, які вимовляємо м'яко „с'віт“ і „с'ніг“, а не твердо, як „снп“ і „свп“; і треба би писати „ц'ікавий“, „ц'ікаувати“ для відріжнення їх вимови від „Щіцерон“ і „Щіріх“.

Бо й справді: чому перестали ми одного дня писати замість „с'віт“ — „світ“, а замість „ц'ікавий“ — „цікавий“? Ясно, що для упрощення правопису. Це упрощення стало можливе з хвилиною, коли ми не лякались, що одна і та ж буква, вживана на означення двох ріжних звуків, заведе плутанню в такій вимові. Ми пишемо однаково „ніс“ на означення „носа“ і дієслова „нести“, „сік“ на означення „соку“ і дієслова „сікти“. З моменту введення апострофу можна би поставити таксамо добре питання, чи не слід би його класти в місці, де треба вимовляти „и“ і „д“ твердо: н'іс, с'ік?

Коли ми викинули в деяких випадках „ї“, як знак м'ячення приголосної, то тільки тому, що щодо ріжної вимови таких слів, як „сніг“ і „снп“, ми не мали і не маємо досі ніяких сумнівів. Нараз після цього офіційальні реформатори правопису лякаються, що ми не зуміємо вимовляти ріжно „здоров'я“ (з апострофом!) і „м'єртв'як“ (без апострофа!), коли цього не зазначимо наверху хвостиком!

У цьому побоюванні є риска чималої найності. Знавцям мови повинно бути відомо, що

галичани вимовляють „бе“, „пе“ трохи інакше, як наддніпрянці; таксамо, як „л“ у таких словах, як „лев“, „лавка“, е в нас багато твердше від полтавського „л“. Такої ріжниці у вимові (природної у ріжних частинах кожного народу!) не можна змінити і десятками апострофами. Між вимовою „л“ існує між англійцями й американцями така ріжниця, як між „ав“ і „д“, а проте спільний їхній правопис її не зазначає!

Д-р Степан Сміль-Стоцький, аналізуючи питання апострофу, сказав уже, що „ні історично, ні етимологічно, ні фонетично він нічим не оправданий“ і коли його треба писати, про це „з правил про м'ячення приголосних, повинних дивної казуїстики з всякими виїмками... ми таки довідатися не можемо“. Навіщо шукати далеко за прикладами? Возьміть останній СІ том „Записок Наук. Т-ва ім. Шевченка“ у Львові з працями членів „Філологічної секції“ і глипніть хоча би на обгортку: — „Іван Крип'якевич“ дістав, наче грим з ясного неба апостроф у саму середину свого прізвища, — прізвища, яке у всіх мовах не змінє свого вигляду при найбільше революційних реформах! Далі: аже на перших сторінках бачите: „ур'(і)ядовець“...

Коли бачиш ці чудасії титулярних філологів, тоді, пригадавши собі сентенцію акад. Кримського, перелицьовуєш її мимохіть на такий висновок:

„Зпоміж усіх постанов, переведених більшою частиною конференції, безперечно найбільшим каліцтвом для галичан, що хотять зберігти вірність цим постановам, є обов'язок вивчити апостроф“.

Та лише правовірний хусид писати його мусить. Велика є мудрість народньої приповідки: „Хто не бере, тому легше“. Ті, що його не приймають, можуть ужити час потрібний на його вивчення, багато краще: на засвоєння собі літературної мови.

В остан. фейлетоні справити такі друкар. помилки: в гл. 1. Подвоєння приголосних пропущено подвоєння „т“: „життя“; в гл. 6. (друга шпальта 2-ий рядок) має бути якщо і як що (а не „яким“)

такі то таємничі ані небезпечні, як це здається поліції.

Після цього свідок, заатакований питаннями обор. д-р Ганкевича, признає, що оба. Біда виконував в УВО другорядну роботу, виконував тільки накази других і навіть заступав таку скромну особу, як п. Клішівна із „Червоної Калини“ у справі перенесення зброї.

Ради. Ангельський винищує свідка про книжки сконфісковані в обвинувачених, та чи УВО має на меті шпionажу і свідок відповідає, що УВО веде також шпionажську акцію в користь ворогів Польщі, бо в кожного члена УВО стрічається шпionажські книжки.

Оборонець д-р Ганкевич: Паве Дембіцький! Як це воно сталося, що оба. Біда так заприлавився з вами, що ви говорили собі через „Ром-по“ і „Тадзю“?

Свідок: То тільки Бог знає, чому всі арештовані мене люблять.

Д-р Ганкевич: Чи ви знали Біду перед арештуванням?

Свідок: Я знав, що він є членом УВО, але особисто ми не зналися.

Д-р Ганкевич: Але пан Біда мусів вам похвалитись, коли ви з ним так приятелювали?

Свідок: Я признаюся, що всі обвинувачені члени УВО мені дуже подобалися, але мені не подобався їх робота проти Польщі. (На салі голосний сміх.)

Д-р Старосольський опираючись на зізнання свідка просить президента ствердити її запроколювати, що поліція виконує при слідстві ті функції, які належать до слідчого судді, замість поробити тільки запити, як матеріял для слідчого судді. Презс. триб. довго оспивається, оборонець д-р Старосольський починає хвилюватися і з патосом аргументує слушність своїх домагань. Презс. триб. разить „успокоїтись і не детеруватись“, а вкінці приймає внесок оборонця, який підкреслює ще раз важність розмежування функцій поліції і слідчого суду та заявляє, що тому хвилювався, бо ця справа його болять від тавра і її треба раз виплягнути.

На запит д-ра Шухевича оба. Біда визнає, що він признався до членства УВО тоді, коли побачив, що поліція і так вже все знає про нього від інших арештованих. Оба. Біда потверджує, що свідок відносився до нього добре, але інші учасники слідства уживали насильства і хитрощів.

Свід. Дембіцький попадає в крайню знервовування і червоніючи та вимахуючи руками, кличе: „То все брехня! Поліція не живила супроти обвинувачених ніяких репресій ві хитрощів!“

Предсідник триб. успокоює свідка, після чого оба. Біда заперечує, що він мав убити Федунішина, але твердить, що він як член УВО тільки інтересувався всіми комісарями поліції, знав їх, бачив Федунішина раз плням, але хіба комісар не може бути лянній? — питає Біда, а публіка сміється. Свід. Дембіцький твердить, що оба. Біда з наказу Попадюка мав убити Федунішина.

Оба. Біда хотів рятувати товаришів від біди.

На запит прок. Ліпша, чому Біда признався в писанім зізнанні до того, що він ніс на „Східні Торги“ валізу з екрантом, а тепер відкаликає, оба. Біда відповідає: „Я признався до вини тому, бо переконавшись, що поліція знає про мою приналежність до УВО, я рішився відвернути увагу поліції від інших членів УВО, які лишились на волі і писав, що це я носив валізу з бомбами, хоч це неправда. Зрештою, була така ситуація, що коли б я не признався, то будуть бити і я мів або взяти вини на себе, або зрадити вілких товаришів. Тоді я рішився написати, що це я сам носив валізу з бомбами, щоб свої зізнання відкаликати в суді. „Тут свідки говорили, що я був на „Східних Торгах“ у лямі убранні, а я все носив темне убрання, то якої дльчої матері я мав передлястись в ясне?“ — кіичить з гумором Біда.

Обв. Біда: Ви пане свідок знали мене перед арештуванням, а чи ви знали, що я ізлив до Горолка Ягайлонського і чому?

Свідок: То нава ніц не обходів! (На салі сміх.)

Визничні лікарі говорять про катування в'язнів.

Після перерви зізнавав д-р Яцуровський, який зараз після вибуху був лікарем поліційного арешту у Львові. Свідок твердить, що до нього не зголошували жадні в обвинувачених як хорий чи побитий і що поліція відносилася до в'язнів дуже лагідно й тактовно. Оборонці виказують, що свідок, як лікар, у слідчого судді зізнавав, що обвинувачені зголошували до нього та що вони плювали кровю. Свідок твердить, що в'язні часто „симулюють плявання кровю“.

Обв. Кульчицький стверджує, що свідок, д-р Яцуровський лікував його і ствердив плявання кровю.

Свід. д-р Гайсік зізнає: Двох обвинувачених, Махницький і Кирилук скаржились йому, що були побиті поліцією; Махницький мав ушкоджене

вухо, горячку, а Кирилук скаржився, що його били по пятах, але при лікарських оглядинах ніяких знаків биття ні ран не стверджено.

Свід. д-р Верницький, лікар поліційних арештів, визнає, що оглядав усіх обвинувачених і в жовтні 1929 р. не сконстатував жадних слідів побоїв, а поліція трактувала в'язнів „дуже чемно“.

Але після атаки д-ра Шухевича свідок признається, що він не оглядав обвинувачених на цілім тілі, тому не знає, чи їх били, бо оглядав тільки ту часть тіла, яка хвилює в обвинуваченого була хора.

Свід. д-р Шейкер твердить, що ніхто з обвинувачених на побой йому не скаржився, а лікуючи Тараса Крушельницького, не ствердив у нього жадної поважної хвороби, хоч він перед арештуванням був хорий на запалення сугавів. Свідок оглядав ще 6 обвинувачених підчас їх ведуг, але про побой нічого не чув.

Обвинувачені, Попадюк і Кирилук зазначають, що лікарі оглядали їх у присутності поліційних агентів та комісара Біленича і тому вони не могли говорити лікареві про биття на поліції та показувати ран від побоїв.

Оборонець д-р Старосольський виголошує довшу річеву промову на умовування свого спротиву у справі долучення зізнань оба. Качмарського до судових актів, підкреслюючи, що судова процедура може опиратись тільки на актах слідчого судді, а не поліційних записках.

Після довгої наради трибунал прихилився до внеску-спротиву д-ра Старосольського і прийняв його.

Так говорять комісар Федунішин.

Комісар Федунішин, на якого УВО начеб-то плянувала замах, визнає, що перед замахом він повинен службу у слідчому відділі, провадив, слідство у справі нападу УВО на почту при вул. Глибокій, і з зізнань Наорлевича довідався, що на нього пляновано замах з УВО. Після цього оба. Біда признає його і заявляє, що це якраз на нього мав бути виконаний атентат та що він сам слідив за ком. Федунішином Обв. Огородник слідив за Федунішином у магістраті. Свідок показує одне число „Сурми“, в якій є стаття про зловживання комісара Федунішина супроти в'язнів, членів УВО. Ця стаття мав писати Качмарський, Комісар Огородник мав бути застрілений за те, що він арештував убиванка Твердохліба Ів. Пасіку.

Д-р Шухевич: Чому ви, пане комісар, не хотіли зізнавати перед слідчим суддею про плянований замах на вас, а зізнаєте аж сьогодні?

Свідок: Бо я ще не був приготований.

Д-р Шухевич: Прошу запроколювати, що поліційні функціонери зізнають у суді після приготувань.

Д-р Ганкевич: Ви, пане комісар, знали наперед, що Біда мав виконати на вас замах і що він слідив за вами, отже чому ви його не арештували зараз? Ви чекали, аж він вас застрілить?

Ком. Федунішин: Так, я чекав на стоїл.

Д-р Ганкевич: То а вас герой!

Коміс. Федунішин: (Розводив руками.) Шож? Трудно!

Оборонець д-р Лев Ганкевич ставить внесок звільнити свідка Федунішина від обов'язку урядової тайни, щоб він міг вислати справу плянованого замаху брата Біли на цього комісара, але прокуратор відкидає цей внесок тому, що ця справа необията актом обвинувачення.

Д-р Старосольський і д-р Шухевич ставлять внесок, щоб в такому разі оба. Біду й інших взагалі не судити за адогадний плянований замах на Федунішина.

Після наради трибунал відкинув усі внески оборонців.

Обв. Біда заявляє, що його покійний брат не мав виконати замаху на Федунішина і не слідив за ним.

Сьогоднішня розправа була днем великої активності оборони і принесла оборонцям кілька сильних атутів у користь обвинувачених.

Град у Косівщині.

Косівський повіт навістила градова буря. Буря перейшла над громадами: Косів Старий, Вербовець, Смодна, Шестинь і Микетянци. Золсім знищені збіжжя на полях, головню ішениця та жи-то, і садн.

Мін. Пристор у Львові.

Мін. Пристор приїздить до Львова на поселення Дому Емігранта держ. емігр. уряду. З міністром ідуть дир. ем. уряду Наконечніков, дир. ем. синдикату Шереонов і нач. бюдж. відділу Кокошкевич.

60 наслідників Бес'довського.

(АТЕ). „Рул“ повідомляє, що 60 урядовців, зв'язаних у більшовицьких установах у Персії, яких відкаликано у Москву, не згодилися вернути. Всі роставили кинути становища й остали в Персії.

Виставка краєзнавчої літератури у Національному Музею у Львові.

Щоби дати змогу якнайширшим кругам громадянства особливо молоді влекити досліди над народною культурою — Управа Національного Музею уряджує в неділю 15. ц. м. показ праць з обсягу української етнографії, фольклору археології, щоби познакомити їх із досягненнями української науки на полі етнології. Завданням вистави є виказати й велику вагу та значіння краєзнавчої праці для музею — для збереження і пізнання предметів народнього побуту.

Тому, що на феріях є найкраща нагода зблизитися до народу, пізнати його життя та збогатити музейні збірки, Управа Музею уважає доцільним познакомити громадянство з відповідною літературою та виказати на низку питань і вказівок зв'язаних із технікою збирання етнографічних матеріялів.

Відкриття виставки, попереджене доповідю директора, відбудеться в неділю дня 15. ц. м. в год. 10:30 перед полуднем.

Українці дякують сен. Коплендові.

(АТЕ). З Вашингтону повідомляють, що сенатор Копленд, який в комісії закорд. справ сенату поставив внесення аби Злуч. Держави визнавали незалежність України, одержав досі ок. 22 тисячі листів і телеграм із подяками від різних українських організацій та діячів усіх країн. Українська еміграція Злуч. Держав вручить сен. Коплендові спец. подячну адресу.

Самогубство на Вис. Замку.

Для 12. червня на Високім Замку застрілявся 26-літній суд. аплікант Шпет (зам. при вул. Сніжній 5). Перед самогубством заложив собі петлю на шию та прив'язав до галузі дерева. Коли вистріляв, повис на шнурі і смерть мусіла наступити відразу. Шпет приготувався ост. дяком до докторату. Причиною самогубства матеріяльна нужда.

За комунізм.

Для 12. червня львівський суд присяглих судив 22-літнього столяря Мойс. Зігмана, обвинуваченого за комуністичну діяльність (як безробітний згодився відбивати ком. летючки на цикло-стелі). Присяглим поставили питання про держ. зраду, за що грозить кара смерті, питання щодо дальшої участі в держ. зпадї, загроженої карою 10—20 літн. тюрми, та вкінці питання про нарушение публ. спокою з § 65. к. з., що передбачує кару 1—5 літн. тюрми. Судді присягли заперечили перше питання, а потвердили друге (9:3) і на тій основі трибунал під проводом віцепрез. Антоновича схолячи нижче зак. виміру кари, засудив обвинуваченого на 5 літн. тюрми. Обвинувачував прок. Мостовський, боронив д-р Павенцький.

Королева-вдова вернулася в Румунію.

(АТЕ). З Мюнхену повідомляють, що румунська королева-вдова кинула Баварію та виїхала Орієнт-експресом у Букарешт.

Обвинувачення за сбиду кор. Карла.

(АТЕ). Прем'єр Міронеску обвинуватив членів ліберальної партії, що на зборах управи партії висловилися обидливо про короля Карла.

Ген. Презан творить рум. кабінет.

Король Карло просив Маніва, аби прийняв місію творення кабінету. Манів не згодився, а предложив, щоби кабінет (у яким булиб заступлені теж політики, що не входять у склад нац. селянської партії) створив ген. Презан. Віл (Манів) і його партія піддержить особу, якій поручать цю місію. Король поручив ген. Презанові місію створити кабінет.

СРСР. не бажає збройної розвязки в справі Бесарабії.

Радек обговорює в „Известіях“ промову рум. короля Карла, а саме часть, у якій він торкнувся закорд. політики Румунії. Кажє, що СРСР ніколи не визнає анексії Бесарабії. Громадська думка відчуває симпатію для боротьби бесарабівців за дальшнє звільнення ярма, нав'язаного рум. поміщиками. Одначе СРСР вірить, що сусп. розвиток доведе до злуки працюючих у Бесарабії, тому не бажає повсім збройного рішення питання в справі більшовицько-румунського кордону.

EUMIG HARTLEY - то найвища класа!!!

Незрівняний в своїй доброті! — Велика селективність! — Велика сила і ідеальна чистота відбору! — Вилучає під гарантією фабричну локальну стацію!

Сотні листів з подякою свідчать про вичухане прямо пробное, значення цього радіоного апарату на полі радіоної техніки, тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-ламповий радіоный апарат!

Генеральне представництво:

ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ
Львів, Леґіонів 1. — Телефон ч. 458 і 459.

Відгуки дня.**Велика Свіча.**

Не „пан Холодний“, не „пан професор“, а просто: Петро Іванович.

Петро Іванович!... Скільки в цих двох словах величести і доброті.

Ніхто не допитувався, ніхто не жадав ближчого пояснення, хто такий Петро Іванович, бо в нас був тільки один Петро Іванович, якого всі знали.

І найменшому червчаківі в людській подобі вільно було кликати так маляра Холодного, людину з великою освітою, державного мужа, що займав високі становища, мистця, що перетривав віки.

Галичани! Петро Іванович помер!!

Згасла добра усмішка, що позолочувала кожний ваш куток, затихло серце що отвіралося всім як чаша благовонного квіту. Ніхто з вас не буде вже мати чести гостити його в своїм домі.

В далекій, чужій, холодній Варшаві догоріло велике життя, життя виповнене творчою працею, сердечним болем над утраченим раєм і надією на його віднакнення. Помер Петро Іванович далеко від рідного Переяслава, а навіть від двоюрідного Львова.

Його останнім бажанням було вернути на клапот рідної землі для вічного спочинку. Покищо мусітиме спочивати в чужім городі, на чужій землі. Далекій його гріб буде пригадувати, передовсім нам — галичанам, обов'язок спроводити дорогі мощі великого сина України на рідну землю, яку любив такою божевільною любовю.

Десь недавно ще на Валовій вулиці у Львові від раннього ранку до пізнього вечора трудився для нашої культури Петро Іванович. Тепер там тиша і пустка. Тільки ангел смерті зашумить крилом, тільки спомини блукають по кімнатах.

Петро Іванович відійшов на віки, але Петро Холодний остане з нами до віку. Жемчуги, які розсіяв щедрою рукою по Галичині, переживуть нас і внуків наших.

В храмі українського Генія загорілася нова велика Свіча.

Роман Купчинський.

НОВИНКИ

— Протест проти червоного терору. Громада Студентів-Українців у Познані рішуче протестує проти інквізиторського топтання ідейних поривів найкращих одиниць українського народу на Вел. Україні. З глибоким обуренням лягнуємо тих, що носіями українські прізвиська, відіграли ролі аранжерів харківського процесу, чи виконавців остаточного засуду найвидатніших українських громадян. — За виділ: Б. Михалевський, голова. Ярема Зарницький, пресовий референт.

— Іспит зрілості в прил. коед. гімн. „Рідної Школи“ в Золочеві відбувся в днях 2., 3. і 4. червня під проводом дир. Тадея Лещинського. До устного іспиту допущено 18. Здали: Березовський Іван, Біловус Володимир, Горішний Михайло, Гультай Іван, Гамула Михайло, Ковалишин Марія, Креденсер Олександра, Макух Ярослав, Милік Микита, Павлів Дмитро, Плашівський Євген, Рудник Петро, Сагатий Марон, Стечишин Іван. Репробовано на пів року чотирьох абітурієнтів.

— З львівських трагедій. У Закопанім застрілилась замужня львовянка 36-літня Гелена Богданова. — Авто переїхало на вул. Городецькій 36-літню А. Нахерову.

— Дорогий кільометр. Перепишуємо новинку за польською пресою, яка дістала її від офіц. „ПАТА“: „Магістрат Варшави веде тепер переговори з одною фірмою фінансів щодо будови підземельної залізнички в Варшаві. Перша лінія пішла би від Муранова до Мокотова на 6 км. І км. такої залізнички коштуватиме 10 міль. зол.“

— На пам'ятник Вербицького. На будову пам'ятника на могилі композитора о. Михайла Вербицького зложили даліше в золотих: Гринько Тершаковець. Якимчиці, 5. Пов. Торговецька Ска, Яворів, 25. о. Лев Несторович, Перемишль, 5. Антін Демкович, Рогожно, пов. Яворів, 3. Іван Зугаєвич, Бережани, 2. Суддя Во-

лодимир Михалевич, Краковець, п. Яворів, 5. М. Тимяк, Бабин, п. Косів, 5. „Боян“, Перемишль, 50. Д. Николишин 5. о. Омелян Гавриш 2. о. Григорій Кулинич 2. Пилип Борис 10. о. Іван Станецький 3. о. Степан Ратич 2. М. Данилевиц 2. Учениці української жін. гімн., Перемишль, 10. Д-р Омелян Партицький 13.10. Студенти вищих шкіл торговельних 13. Збірка на комерсі А. Х. „Бандурист“ 137. Акад. хор „Бандурист“ 200. Інж. Михайло Кравців, Стрий, 5. — Всім Вл. Жертводавцям щиро подяку складає Комітет. Далші жертви проситься слати на адресу: Краєве Товариство Кредитове, Львів, вул. Домініканська ч. 11, ч. вкл. кн. 2.050.

— Ріжні вістки. Трьох американських амбасадорів радитиме в Парижі над америк. митною тарифою. — У свято 1000-ліття свого існування Ісландія зголосить до Ліги Націй свою кандидатуру, щоби її прийняли за члена. — Міністерство закорд. справ нанкінського уряду заявило, що бере повну відповідальність за безпеку життя і майна чужих підданих. — Вашингтонський конгрес рішив обнизити ціну паспортів для своїх громадян на 5 дол. і продовжити їх вартість на 6 літ. — Офіційний комунікат з Ганков стверджує, що підчас недавньої битви під Сін-Ченг згинуло 20.000 повстанців, 10.000 попало в полон, а 15.000 піддалося добровільно. — У ню-Йоркській в'язниці Сінг-Сінг згинув на електричній криці 24-літній Стефан Зюлковський за душегубство й грабжі.

— Хотять докторатів. Студенти „Академії для світової торгівлі“ у Відні зробили віче і демонстраційний похід на знак протесту, що міністерство не признало цій Академії права видавати докторські дипломи. Професори протестували згідно зі студентами, а ректор зголосив свою димісію.

— Тайна консисторія. 30. ц. м. папа скликає т. зв. тайну консисторію, на якій кількох прелатів дістане титул кардиналів, в одночасно буде призначених кількох єпископів і архієпископів. Ватиканські кола інформують, що на цій консисторії кардиналами будуть призначені самі — Італійці.

— 30.000 доларів за знайдення вбивника. У Нью Йорку вбили в ждальні підземельної залізнички репортера „Шікаго Трібюн“ Лінглі, що знав дуже добре світ злочинців і вистежив не один злочин. Редакція часопису оголосила нагороду 30.000 дол. за вказання слідів, хто із бандитів убив його.

— Стоустий дипломат. У Берліні помер Еміль Кребс, бувший секретар німецького посольства в Пекіні. Був це лінгвістичний феномен, що володів 100 мовами. Цей талант до мов проявився у нього вже змалку. У гімназії знав він латину та греку краще від своїх учителів і в 17 р. життя володів уже 12 мовами. Перейшовши один за одним науку головних європейських мов, узявся до найтяжчого — китайського і вже як 22-літній молодець дістає посаду перекладчика при нім. посольстві в Пекіні, де прожив 20 літ. З проголошенням війни вернувся до міністерства закорд. справ у Берліні і там відчитував шифри з усіх мов. Знав він майже всі східні мови і був „почесним доктором“ ріжних європейських університетів.

— З Т-ва „Зоря“ у Львові. В суботу, 14. червня ц. р. відбудеться у власній домівиці при вул. Вірменській ч. 25. виклад д-ра Е. Дурделла на тему: „Венеричні недуги“. Початок в 8. год. веч. Вступ вільний. Гостям раді. — Виділ.

З театру.

Великий Міський Театр: „Магія“. Фантастична комедія на 3 дії з прольоґом Г. К. Честертона.

Є це перша пєса визначного англійського письменника грана у Львові. Честертон не-драматург, а його спроби комедієписця не є нічим іншим як бажанням перенести дискусію на релігійно-наукові теми зі шпальт журналів на сцену. Честертон першорядний полеміст-критик. Він позаздрив лаврів своему товаришеві Шовові, якого є неприєднаним ідеологічним противником, бо вірить саме в усе те, що Шов перічить своїм сарказмом.

Коли Честертон пише що-тижня свої веселі міркування про людину і всесвіт в „Ліустрейтед Лондон Нюз“, тоді навіть його противники слухають із цікавістю його аргументів, складених здебільша з веселих нежданих прикладів і калембурів. Ці його принагідні статті зібрані відтак у книжку не тратьте на своїй вартості. Одначе цей темперамент полеміста перенесений у пєсу дає нам не більше як його стаття: цікаві погляди з ще цікавішими аргументами без одного найважливішого: цікавої пєси.

У згаданій пєсі Честертон дає приклад для піддержки свого світогляду, який черпає найбільше аргументів із світа діточих казок, Біблії і воюючого католицизму. Додайте до цього, що він вірить у можливість справжньої маґії, яка не суперечить ні релігії ні науці, є ворогом вегетеріянців і антиалькоголіків, є завзятушим

ЯПОНСЬКИЙ ПОРОШОК

„KATOL“ УБИВАЄ
ВСІЯКЕ РОБАЦТВО
МУЖИ, МОЛІ І ПІШЦІ

AZUMI & C Ltd Osaka (Japan) Заступництво „Ка-
224“ толь“ Баршава, Борча 38. 3—6

оборонцем традиції і... лібералом. Увесь цей світогляд стає зрозумілий шойно при маґії його уяви. На жаль у його пєсі, буцім-то фантастичній, цієї уяви мало. І навіть такий маґік слова як Остерва не в силі був її оживити. Пєса не мала зрештою успіху і в Лондоні. М. Р.

Зі спортового життя.

Легкоатлетичні змагання.

Виділ УССК подає до відома загалу українського студентства, що 22. червня передпол. відбудуться змагання в легкоатлетичному пати-змазі за мистецтво українського студента з мандрівну нагороду Т-ва українських студентів політехніки „Основа“. Участь можуть брати лише студенти високих шкіл.

Прогулька наколесників.

Секція наколесників С. Т. „Україна“ уладжує в неділю, 15. ц. м. прогульку до Брюхович. Збірка в год. 8. рано біля Янівської роґачки. Проситься всіх членів до участі.

Сокол IV.—Основа 2:1 (2:0).

В неділю, 8. ц. м. розіграла дружина „Основи“ тов. змагання з дружиною Сокола IV. Дружина „Основи“ ще не зіграла і Сокол, маючи весь час перевагу, міг добути більше воріт. Для „Основи“ добув ворота з карного Хлебич, для Сокола IV. Терлецький та Чорний.

Сокол IV.—Гасмоней III. 2:2 (2:1).

Тов. змагання (9. ц. м.) закінчились нерозіграною. Найкращим гравцем Сокола був Терлецький, який, здобувши двоє воріт, стрілив їх уже в біжучому сезоні (в 10 змаганнях) 25.

Нові мистці копаного мяча.

В Європі закінчено майже у всіх державах змагання за мистецтво в коп. мячі. Так в Англії здобув цього року мистецтво клуб „Шеффільд Уенсдей“ (переможцем у змаганнях за чашу є „Арсеналь“), у Шкоції „Ранджерс Ілєсгов“ (здобув також чашу), в Австрії „Рapid“ (чашу здобула „Вієнна“), на Мадярщині „Уйпешт“ (чашу здобув „Ференцварош“), в Чехословаччині „Славія“, у Франції „Сеге“, в Бельгії „Сercle Sportive Brugge“, в Голандії „Go Ahead Deventer“, у Швайцарії „Servette“ (Генуа), в Іспанії „Більбао“, у Швеції „Гельсінгборг“. Не закінчені ще змагання в Німеччині й Італії. В Польщі, як відомо, змагання кінчаться пізною осінню.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямпіні!

Дописи.

ЖОВКІВЩИНА. (Свято поляглих і виступи москвофілів у Кошелеві). В другий день Зелених Свят, себто 9. червня, село Кошелів, жовківського повіту, хотіло віддати поклія пам'яті двох поляглих членів УГА, що оба в нашого таки села і в нас поховані. Молодь сплела терпелі вінці, прикрасила їх українськими нац. барвами і додала шарфи з напшою: Борцям за волю України. Завезено ті вінці з шарфами ще з вечера і вложено на хрести в тій думці, що москвофіли не стануть їх обдирати в день, та ще підчас відправи. Але сталося інакше. В у нас родина Бойків, звана з москвофілівства на увесь повіт. Тих Бойків колять усе наші жовто-сині барви. І коли люди були в церкві на Сл. Вожія, пішов Кость Бойко на цвинтар і поадирав з одного вінка окраси і шарфи. Тому приглядався з здоволенням його батько і два старші його брати. А що люди скричали, то він не мав уже відваги зробити те саме з другим вінком. Шойно по відправі пішов загуменками, поадирав окраси і з другого вінка і втік з ними додому. Одначе люди прикрасили зараз-же знову оба хрести. Та коли священник збирався вже йти до відправи павахиди, всі чотири згадані Бойки незаметно явилися на цвинтарі і знову обдрили оба вінки. Оттакі у нас дикунки вивольються! Коли вже нарешті село дасть собі з п'яни раду?

Громадянин.

ГРИМАЛІВЩИНА. (Віче бєбістів у Грималові). Дня 18 травня ц. р. відбулося в Грималові віче бєбістів, яке скликали посол Косидарський і сен. Голуховський. На віче явилось около сотка латинників та около 20 українців. Перший промовляв сен. Голуховський про економічну кризу та потішав зібраних, що уряд зробить все, щоби кризу усунути, але нікого не переконав та коли скіччив, не чути було ніяких оплес-

У. 639) о. Давид Михайлів, Вапці, 5. 639) Д-р Антін Зелітний, Теребовля, 10. 640) Кооп. „Сільс. Госп.“, Мочарь, 5. 641) Кооп. „Хлібороб“, Золочів, 5. 642) Проф. Остап Гамерський, Рудник в/Сяном, 25 і кличе Івана Крижанівського в Бучачі, Омеляна Володимира в Сохалі і Константина Котиса в Перемишлі. 643) Оксана Вовк, Перемишль, 10 і кличе Олесю Охримовича в Ізюві і Любу Костельську зі Станіславова. 644) о. Андрій Федьків, Устрики Дол., 5. 645) Філія „Союзу Українок“, Калуш, 34.29. 646) о. праб. Олександр Зубрицький, Перемишль, 10. 647) Чит. „Просвіта“, Сигітківка, 8.50. 648) Іж. Омелян Винар, Львів, 20. 649) Ярослава Кліш, 1. курінь МУСП „Ті, що гребляють“, 10. 650) Кооп. „Згода“, Дячків, 5. 651) о. Василь Залуцький, Корша, 5. 352) о. Іван Галілей, Скоморохи, 10. 653) о. Григорій Зім-

ко, Остриня, 2. 654) о. Михайло Гіряк, Любачів, 5. 655) Д-р Андрій Жуковський, Підволочиська, 5. 656) о. Василь Фарух, Бобитин, 2. 657) Ангеліна Прошванна, Усте Зелене, 5 і кличе Зоньку Лопушанську з Яворова, Ліну Матіасяну з Перегіська і Васюля Юрченка з Устрик. 658) Іван Шерстко, Суліми, 10. 659) о. Іван Чорняк, Ісбрюк, 9.38 і кличе о. Я. Чемеринського в о. Мирона Приймю зі Львова та Володимира Зиблісевича з Перемишля. 660) Галя Мосорова, Самбір, 10. 661) Проф. Яків Думін, Літня, 5. 662) Д-р Михайло Сірко, Броди, 20. 663) „Жіночий Кругок“, Коломия, 29 і кличе всі жіночі організації, яким дорога наша молодь. 664) Іван Гринишин, Пихуличі, 2. 665) В. Любинець, Утіховичі (від п. Свидликів), 26. 666) Чит. „Просвіта“, Буськ, 15.50. 667) Іван Барабаш, Знесіння, 5. 668) Юрій

Слива, Львів, 5. 669) Євгенія Мармаш, Зашків, 10 і кличе Лукію Устимовичську зі Львова в ім. Дм. Форалічка з Зашкова, 670) Чит. „Просвіта“, Чижиків, 7.10. 671) Любов Курчабова, Чортків Острів, 30 і кличе в Долгому з Ходорова, Козинку з Ліщина і Донатовича з Боронич. 672) 51. Курінь УУСП ім. князя Свято-слава, Львів, 600 і кличе 13. П. Курінь ім. Ольги Зав. в Коломиї та українську колоніальську гімназію. 673) Галя Дрогомирська, Станіславів, 1 долар і кличе Іж. Василя Ісача з Катомців, імж. Романа Воробкевича з Варшави в імж. Віктора Якубовича зі Станіславова, 674) Парох уряд. Винники, 25. 675) Кругок „Союзу Українок“, Знесіння, 20. 676) 12. Курінь УУСП „Ластівка“ у Львові, 20. 677) 14. П. Курінь ім. Кости Гордієв-ка у Львові, 20.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
П'ятниця, 13. червня, год. 8. вечором **Матія** (вист. Остерня).
Субота, 14. червня, година 4. попол. **Липарі париня** (у виконавці шкільної дітвом в Добронізі, ціни популярні).
Субота, 14-го червня, год. 8:00 веч. **„Матія“** (вист. Остерня).

Малий Міський Театр:
П'ятниця, 13. червня, год. 8. вечором **Чорт** (вист. Ленчевського, злижки).
Субота, 14-го червня, год. 8:00 вечором **Чорт** (вист. Ленчевського, злижки).

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Невняний гріх“ (Козім Мур) і найн. оперові ескізів.
КАСІНО: Білий гріх.
КОЛЬОСЕІ: Пат і Патахон як Дон Кітот. Він не має шаста. Пластуні горою.
КОПЕРНИК: Боб і Ска. Горою парубочий ставі (Фербенкс, Боб Даміельс).
ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталяції звукового апарату Кіно зачне.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Історія парубка“. Веселий парубок.
ОАІА: Попад світ.
ПАЛІАС: Звукова фільма: Липарі хоганія. Пісня упавшої дівчини.
ПІАН: Дівчина з спелюном.
ПАСАЖ: Готеліві злоді. Вудичикі Парижа.
ПРОМІНЬ: Пристані жрій.
СТИЛЕВЕ: Граф Монте Хрісто (Ліза Даговер, Бернард Геліне).
ФАТМОРГІАНА: Загибель Росії.
ХІМЕРА: Весняна парада.
УТІХА: Спокусні Бродяко.

Програма радіо.

Субота 14. VI. 1930.

Львів (385,1) 19:10 Веселія. 20:15 Полуз. кооп. 22:00 Звукова фільма. **Познань** (334,8) 19:30 Вокальна андія. 20:45 Муз до танців. **Гельсінгфорс** (281,4) 19:30 і 20:15 Легкий концерт. **Ляйпціг** (359) 19:45 Веселий вечір. **Братислава** (279) 12:30 Концерт. **Бресляв** (325) 20:00 Вечір Вагнера. **Льондон** (356,3) 21:00 Кантата. **Гамбург** (372) 20:00 Оперетка. **Тулуза** (381) 19:00—21:15 Концерт і веселія. **Букарешт** (394) 21:15 Скарпка. **Берлін** (418) 19:50 „Наганів“. **Рим** (441) 21:00 Концерт. **Прага** (487) 21:00 Кабарет. **Осло** (493,4) 22:10 Концерт тріа. **Міляно** (501) 21:15 Камерна музика. **Відень** (515,3) 19:30 Арія і пісні. **Будапешт** (550) 19:30 Опера. **Ленінград** (1000) 19:00 Опера та оперетка. **Харків** (1304) 20:00 Концерт. **Париж** (1725) Муз. до танців.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Ігуменат монастиря св. Марини у Львові при вул. Потоцького 95 подає отримані до відома, що прогоріли 3 днівні рекольції для Ви. Пам'яті жінок священиків і ученицьок зачинуться для 4. випуску вечором. Оплата на зарп. і мешання денно 4 год. Зголошуватися найдаше до 28. червня п. р. 2257 2-2

Український Театр „Кооператива“ у Львові, **Український Театр ім. І. Тобілевича** в Станіславові:

Зодочів:
14. VI. „Церковна Мш“.
15. VI. „Меді“.
16. VI. „Несподіванка“.
17. VI. „Реніа: Раз та добре“.
18. VI. „Мина Мазайло“.

Вступні іспити до V.—VIII. класів діт. гімназії Р. III. гуманістичного типу у Львові (Театинська 10.) пічнуться для 25. червня в 9. год. — Вступні іспити до IV. кл. відбудуться для 28. червня в 9. год. — Управа. 2264 2-3

Прогрунку на козацькі могили в Пляшові під Берестечком організує Т-во „Молода Громада“ у Бродях для 20. червня 1930. Того дня на козацьких могилах буде велике народне свято, кодучене з торжественною Службою

Божею та панакандою на полягах героїв. Зголошення на участь у прогулях проситися слати на адресу: „Молода Громада“, Броди, Церковна ч. 10, найпізніше до 18. IV. 1930. — **Українське Студ. Т-во „Молода Громада“** у Бродях.

Пригадується. що Загальний Збір Союзу українських власників реальностей у Львові відбудеться в неділю 15. червня в год. 10 рано в кімнатах при вул. Косишова ч. 1а II поверх. — **Виділ.**

Ширші Сходини Союзу Українок відбудуться в п'ятницю 13. п. м. в годні 18-30 у власній доміції. На порядку звіт п. М. Рудинської а повади на міжнародні жіночі з'їзди до Відня. Гостям раді-Окремих запрошень не розсилається. — **Головний Виділ С. У.** у Львові.

У прия. учит. жіночий Семінарій С.С. Василюков в Яворові іспити вступні на I, II, III і IV курс відбудуться у дні 28, 29 і 30 червня. Вступні іспити на I курс відбудуться способом класовим. До подання треба додати: 1) метрику, 2) останнє свідчення шкільне, 3) лікарське свідчення від фізика або шкільного лікаря, 4) свідчення моральності, якщо була перерва в науці. Заважується, що Семінарія С.С. Василюков в Яворові має права прилюдних заведенів, а під оглядом науково-вихованим належить до зразкових. С.С. Василюков як ринжок Управа заведенія числить передовісім на піддержку української суспільності. 2274 1-3

Про студії в Гринчій Академії у Кракові. В Гринчій Академії у Кракові є два виділи: гірничий і гутничий. Студії тривають 5 літ. В році шкільний 1930/31 прийняти буде на I. рік студій: 1) на гірничий виділ 50 кандидатів, 2) на гутничий виділ 30 кандидатів. Невоступаючі мають зложити в канцелярії Деканату Академії особисто або поштою від 1. липня до 15. вересня такі документи: 1) подання про прийняття на один з виділів Академії, 2) життєпис з поданням звання батька або опікуна і його адреси, 3) метрику уродження, 4) свідчення зрілості в оригіналі, 5) дві фотографії, підписані зменш. і називаєм по сторони фотографії, 6) есенціальні свідчення з відбудутих практик, 7) есент. свідчення з відбудутих випуск студій або свідчення відходу, якщо патент нерешеноється в іншого наукового заведенія, 8) документ, що стверджувавби відношення патента до війська, 9) есент. свідчення моральності (в разі перерва у студіях). До документів у сучий мові додати їх легалізований переклад. Окрім того мають неовоступаючі особисто зголошуватися в Деканаті у дні 23—24 вересня, після чого піддаються лікарським оглядинам. Якщо число кандидатів переступить вище згадану суму, тоді відбудеться конкурсовий іспит (письменний) в математиці і фізиці в таких вимогах: 1) Математика: арифметичні ділення, правила трьох, проценти, рівняня I і II, степеня двовадраткові, головні дискусії рівняня I і II, степеня і очеркнення елементарних функційних залежностей: засади плавиметрії, стереометрії, тригонометрії і плоскої аналітики. До математичних вправ в дискусію поручається Вітвінського: „Вадане залежності функціональні для вишних шкул середніх“, видання II з поминенням трудніших вправ. 2) Фізика: загальна тема з обсягу гімназійного матеріалу, що дозволяє ствердити деякий засіб відомостей і здібності злогічного думання. Кандидати, які вникаються вислуханням двох семестрів у вищих технічних школах або фізико-математичних виділах університету і зданням іспиту в математиці й фізиці, будуть звільнені від конкурсового іспиту. Кандидати, які вникаються передступною гірничою практикою, чи то нафтовою чи підземною (сіа, віса, вуголь), мають переваго у прийнятті. Крім того відбудуться при Академії дв-тижневий привгтовачий курс ч. „матемі і фізиці від днів 10. вересня. Іші інформації дає за надісланням поштової маркі Технічна Секція при Українській Студ. Громаді у Кракові до княз червня, а від 1. липня тов. Ярослав Комаринський. Пр. а. вишля, площа Чапкого 6. — **Виділ Технічної Секції.**

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВЕЛИКИЙ ВИБІВ владок до вступу, ринжок владок ортопедичн. **Адольф Гольдберг, Сикстуська 10.** 1934 13-7

ПЛАТИМО високі ціни за золото, брідляти і перли **Домбровські-Розважєвські, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2.** — **Опінка безплатно** 1856 22-7

КОРОНКИ до біла, модні та перковні, найдешевше „**Wencesja**“ **Боїма 19.** 2046 27-30

ГОДИННИКИ тільки найліпші фабрики, прецизійні, продає за годинку і на гати від десятих літ з найліпшою стороною анала **фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Малийська ч. 5** 1857 67

В ОРОХТА! ВІЛЛЯ ЧЕРЕМШІНА! **Наталі Семанюкової** поручає совишні кімнати в цілих удержанням. 2254 4-4

РУТИНОВАНОГО коштицінта, способного самостійно вести адвокатську канцелярію пошукую сейчас **Зголомени: Адвокат Дмитро Мудрецький, Чесанів.** 2271 2-4

400 ДОЛЯРІВ вложити молодий емерит в підприємство, де одержит посаду. **Зголошення до Адмі. „Ліла“ під „Емерит“.** 2278 1-2

Львів-БОГДАНІВКА, Церковна 23 нова вілла в негайно до андажу, 2 покої, кухня і передпокій. 2275 1-1

ПОЗІР! ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, уживальки, ледівні, чеські ледівнички, електричні домові пральні. — **Ретшнер, Леґіонів 37.** 2273 1-9

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст везу лезен, сери і мозука
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентеном.

Спеціаліст акушер, гінеколог, оператор
д-р Іван Кіляр
Львів, вул. Льва Сапїги ч. 89.
2249 тел. 51-92. 2-4

Поручаємо всілякі тартакові матеріали, як **смерека — ялиця** тик столірські, як і будівельні.
Тартак ЗАРВАНИЦЕРА в Калуші. 1617 1-2

Меблі подешевілі на 20%
з причини сучасної кризи продає фірма „**ГАМЕТА**“ фабрика меблів сп з обм. відпов. **Львів, Красцьоних ч. 18 а**

МЕБЛІ всього рода на 20% дешевше, 19:0 на рати вже від зол 5. 2-10

Зголошення на літнє козів д-р чим удержаніям Гребенові на поміркованих умовах приймає **Емілія Стернюч, Гребенів к. Скольного.** 2263 2-7

125-ліття гімназії в Бережанах.

Поклик до бувших учеників і професорів.

У дні 28 і 29 червня п. р. святую бережанська гімназія 125-літній ювілей свого існування. Ця школа подожила безперечні заслуги для освіти і розвитку української культури, бо в її журівний шов багато українського національного відродження М. Шапачевич, довгий ряд ідейних і ринжних народних робітників у живущині, а між сучасними одні з найчідьшійх письменників і виконаних молоді, проф. Богдан Ленкий. З цією гімназією тісно зв'язані почування широкі кол бувших його випованців старшого і молодшого покоління. З тих саме причині жіснев бувах учеників разом з українським Учительським Збором рішан відсвяткувати зі шкільною молоддю ювілей своєї школи і тому запрошують до участі в ювілейній святі таким змислені козшійх своїх товаришів учеників і учителів.

Зголошення до участі і ваптит в справі ювілей приймає секретар Ювілейного Комітету о. М. Залеський, учитель гімназії.

Приїзд учасників ювілейного з'їзду ознакується на день 28 червня п. р. попод. Свято розпочинається 28.6 в год. 17:30 вложенням почесні пам'яті шох професорів і учеників на місцевій панітарі.

Вечором петож для відбудуться святочні товариські столики в салат „Наді“.

Дальшу подрібну програму свята одержать учасники на місці.

Ювілейний Комітет:
голова: о. В. Дубильний гімн ватинт, наст. голова: о. Е. Бачинський, декан, В. Кордуба, радник суду, касієри: А. Бородайко, дир. і І. Зугачевич проф. гімн; секретар: о. М. Залеський учит. гімн, д-р Бенев Володимир, адвокат. Члени літературної секції: М. Підлужний, проф. гімн, д-р В. Левинський, проф. гімн

Члени Ювілейного Комітету:
д-р К. Біланський, проф. гімн; І. Біляк, проф. гімн; Дмитро Боїко, радник Суду; д-р А. Бойлович, проф. гімн; М. Гаврилович, проф. гімн; В. Гусак, проф. гімн; Л. Крижаневич, проф. гімн; Д. Копиш, директор, М. Маславіна, учит. Р. III, О. Сантун, радник суду; Т. Смула, проф. гімн; д-р В. Стасюк, 2276 проф. гімн. 1-2

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає саідуючі свої видання: Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.
Адреса всіх виданнштва така:
BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35-41
И перепишті треба зазначувати:
Ausland-Abteilung, Місця платити в Польщі: Банк для торгівлі та промислу, Познань (чекове коно в ПКО ч. 200.490).
Почтова коно у Берліні: Berlin, N-o 3.111. 30-7

2.800 зл. **ПІШИНА НОВІ ЗАМОРДОНІ,** моменті, найн. інструменті, на догімі слати, поручає **„Моношко“**, вул. Зморонича, ч. 10. 2164 6-6

24 зол. | СТОЛОВІ ВАКРИТТІ | 24 зол.
в київського срібла, в золота, в вроді, в нових і вичисл. тілках у **В. ГРИНБЕРГА, Львів,** вул. Сикстуська ч. 4. Тел. 59-32.

Ширіть наш часопис!

Загальна висота шкід, які потерпіло населення Галичини від повені 1927 р. виводить по урядовим обчисленням 48.319.371 зол.

Загально можна замітити, що тимчасовий самоуправний виділ далеко точніше і повніше реститував шкоди від повені в 1925 р., як це робили воєвдські ратушні комітети в 1927 р. Напр. у 1927 р. зовсім не зареєстровано шкід у дорогах, залізницях та знищених водних будівлях. Ті шкоди вносять щонайменше кільканадцять мільйонів золотих.

Коли візьмемо під увагу скількість залитих людию в 1927 р. ґрунтів, скількість знищених будинків і т. п. і порівняємо з обчисленнями самоуправного виділу в 1925 р., то мусимо прийти до переконання, що загальна висота шкід наслідком повені в 1927 р. досягає, коли не перевищує 100 мільйонів золотих. Були в нас ще повені в 1928 і 1930 р., але я не маю статистичних матеріалів про розміри, заподіяних ними шкід.

Кожний, хто уважно прочитав історію повеней мусів замітити, що повені частіше повторюються у Сх. Галичині за австрійських, як за польських часів. У дальших розділах спробую вяснити це дивне явище, як також постарався вяснити, чому вилливі Висли та її допливів наносили населенню більші шкоди за австрійських часів, як за польських.

Вже в попередньому розділі згадав я про те, що за польських часів самоуправний виділ почав реститувати шкоди від вилливу рік щойно від 1925 р. До того часу ані польське правительство ані самоуправний виділ не займаються організаційним доразовою поміччю населенню. Населення радить собі, як само вміє.

Смертні присуди на Рад. Україні.

(АТЕ). „Комуніст“ повідомляє, що в Миколаєві засудили на смерть селянина Пихтина за протибільшовицьку агітацію серед селян та за те, що взивав саботувати засіви. У Вінниці засудили на розстріл сел. Мисака за підпал дому голови місц. ради. В Харкові розстріляли 4 селян, обвинувачених у вбивстві комуніста Івченка.

Арештовані міністри.

(АТЕ). Чотирьох міністрів уряду Сан Домінго арештували під закидом фінансових надзвужить.

При обструкції, забурених травлення, згазі, ударах до голови, болах голови і загальної недонатанню зазначається рано натще сидіння природної гіркої води Franciszka Józefa. На основі досвідів, переведених у клініках внутрішніх недуг, вода Franciszka Józefa є одним з найбільш цінних і найбільш ефективних природних засобів серед інших. Ждати в аптеках і дрогеріях. 1-1

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

7. Чужомовні слова.

І так, і сям, а все не так.

Кожна мова, без огляду на свій правопис, стимологічний чи фонетичний, має труднощі, коли хоче при допомозі знаків своєї азбуки, при зоровленні до своєрідних звуків, передати звуки іншого, чужого походження. Часто ці звуки не тільки неможливо передати графічно, але й схопити вимовою. Тому ясно, що правопис чужих слів мусить бути ще більше умовний, як правопис рідних слів.

Здавалось би, що головні правила нашого фонетичного правопису в чужих словах не повинні відбігати від єдиного доцільного принципу: пишемо, як вони вимовляються в даній мові, а коли на деякі звуки не маємо відповідних знаків, тоді передаємо їх якнайбільше зближеними до них або аналогічними. Цей принцип не розв'язує ріжних сумнівів (які має кожна мова), але це перша напрямна, яка може заступити інтелігентній людині десятки складних правил. Тільки завдяки цьому принципу ми даємо собі досі раду з тисячами чужих слів, яких ми досі не знали й пишемо їх послідовно, згідно з якоюсь системою.

Харківський правопис, замість допомогти нам у нечисленних сумнівах, перевертає сам фонетичний принцип і правила чужої вимови вверх дном. Чому? Він силкується провести якусь лінію між словами грецького походження, між давно запозиченими, між новіше запозиченими із західно-європейських мов, між звичайними словами, прізвищами й географічними назвами, а до того всього поділу не дають нам ніякої підстави.

Тому, що — як каже вступне пояснення в цій главі — „точно визначити випадки з м'яким і не м'яким л неможливо“, ніхто із нас не в силі збагнути, чому маємо писати „вілла“ зам. „вілла“, „хлор“ зам. „хлор“, „фалш“, коли кажемо „фальшивий“, „електричний“, „колега“, „телеграма“, „Лена“, „Палермо“. Так само ли-

Довкола одного журналу.

Критичні замітки про редагування „Нової Хати“.

1.

Від довшого часу бажала я поділитись з нашим загально деякими замітками про жіночий журнал, видаваний кооп. „Українське Народне Мистецтво“.

Випередила мене у тому почасті посолка п. Мілена Рудницька. Але думаю, що не буде зайвим додати ще кілька уваг від себе. Нехай мені вільно буде подати певного роду огляд еволюції цього журналу від першого дня його появи.

У першім році „Нова Хата“ називала себе „журналом, присвяченим модам і справам домашнього жіночого господарства“. — Від першого числа другого (1926) року змінено цей інформаційний додаток до наголовка на „Журнал для плекання домашньої культури“. Так воно й остало по нинішній день.

Поява гарно виданого, до того одинокого українського жіночого журналу в червні 1925 р. стрінула загальну симпатію серед нашого жіноцтва. Вступне слово першого числа мало характер такої переконуючої широти та простоти, що годі було не піддатись його зєдинуючій безпосередності. У перших числах появилася прегарна стаття про „Нашу Хату“, писана в душі дійсної домашньої культури. Відділ стилевонародних ручних робіт відразу став на рівень високої мистецької культури, за що ручили імена пп. О. і О. Кульчицьких, які займались цією ділянкою журналу. Зараз при четвертому числі побільшено формат видання. Я ширю раділа появою „Нової Хати“, захоплювала знайомих до передплати і коли в липні тогож року запрошено мене до літературної співпраці, я з правдивою радістю піднялась цього завдання. Почались появляти гарні нариси таких молодих талантів як Ольга Вергановська, небаком потім і п. Катря Гриневичева та інші приступили до співробітництва, так, що нариси літературного характеру як і повчаючі статті відповідали вповні покладаним на новий журнал надіям.

Крім того був там відділ мод, подавано поради з гігієни та косметики і куховарські переписи. В рубриці (не у всіх числах) під наголовком „З жіночого руху“ або „З жіночого світу“ подавано вісти про жіночі справи у цілім світі, головню про здобутки жінок у громадським житті. — Одначе скоро вразила мене в редагуванні журналу деяка нерішучість та непослідовність у виборі та трактуванні сюжетів, брак провідної думки, не кажучи про свого роду дволичність у відношенні до суспільних явищ —

Раз, статті та ілюстрації надавались для серйозніша американських мільонерок, а не для суспільства такого вбогого як наше; іншим раз, передовсім у статтях, писаних одною з пп. редакторок журналу, ніколи не вживано ніякої термінології крім соціалістично-комуністичної у відношенні до ріжних заслужених жінок. Отже „робітниця“ замість „діячка“ і т. п.

Взаємини між мною і редакцією „Н. Х.“ були якнайкращі. Вони почали псуватись, коли 18. IX. 1926 р. я одержала в справі одної статті листа, підписаного (з кореспонденції) досі незаним мені прізвищем. Почалися непорозуміння. Я зауважила, що пропонувані редакцією поправки і зміни в моїх рукописах перестали носити стилістичний характер або технічний, а вразно торкались висловлених мною поглядів у суспільних або національних питаннях. Зразок не зорієтувалась у цьому. Але коли це повторилось, мені отворилися очі на те, що редакція „Н. Х.“ в дійсності не є такою аполітичною, як виходить зі звітів, оголошуваних при нагоді огляду діяльності кооперативи.

Вступне слово першого числа I. року недвозначно обмежує програму журналу до справ чисто домашніх. Пізніші згадки про ціль та завдання журналу потверджують його остентативну аполітичність. Звіт делегатки кооперативи, оголошений у червневім числі з 1929 р. каже виразно: „Журнал „Нова Хата“ має за задачу в першу чергу ширити і плекати замідування і знання народнього мистецтва“. Так само звіт із заг. зборів кооп. „Українське Народне Мистецтво“, оголошений у найновішій числі з травня цього року, потверджує, що „Журнал „Нова Хата“ в 1929 р. продовжував свою працю з попередніх літ, ставлячи собі за ціль: у першій мірі популяризувати і плекати між українським жіноцтвом наше народне мистецтво, поміщуючи стало з цієї ділянки статті та ілюстрації“ і т. д. „Крім того статті на ріжні теми, як загального мистецтва, естетики домашньої культури, педагогії, гігієни, спорту, белетристики та моди, доповнюють статті та новинки про працю жінок у всіх ділянках культурного й громадського життя“. Ця програма в нічій не може підсунути думки, немов би „Н. Х.“ в інтерпретації актуальних як і загальних явищ життя могла хилитись у бік одної або другої крайньої політичної орієнтації. Така програма рівняється прилюдній заяві повної безпартійности.

Та погляньмо, як виглядає в практиці ця безпартійність „Нової Хати“.

Іванна Федорович-Малицька

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

уватисьмуть наші наддніпрянські земляки, яким нераз кажуть робити буцим-то „уступку для галичан“ і писати другу половину слів з — „ля“ і з „г“, як напр. „гальянтерія“ й „лягуна“.

Таке правило як: „ль — у кінці складу (пишеться) завжди так у початку слова, коли це арабський член“, пахне гумористикою. Хто з нас, крім акад. Кримського, знає арабську мову? У цьому-ж відділі находимо „опал“ і „педестал“, які дехто звик віддавати писати „опал“ і „педестал“ по аналогії зі словами „ідеал“ і „мінерал“.

Та сама плутанина попала також у поділ чужих слів, які пишемо з „г“ і з „г“. Пояснення, що „в новіших запозиченнях треба чуже „g“ передавати через „г“, а в засвоєних давніше запозиченнях, особливо з грецької мови, відаємо нашим „г“ — не тільки не є ніяким правилом, але суперечить наведеним там прикладам. Самі автори цього правопису не знають, які слова є давніше засвоєні, а які пізніше; крім невеличкої низки грецьких слів і тих, що перейшли до нас із старословянської мови, безліч абстрактних термінів перейшло до нас із західно-європейських мов, де вимовляють грецьке „g“ як „г“. Як не як, а дивно бачити „ грамофон“ (такий недавній винахід!) і „газету“ поруч „графа“. Ще цікавіше, що є між ними „газ“, слово, про яке пише Мее*, що воно є зовсім новітнім зразком штучно втвореного слова, що нагадує „Geist“ і вимовляється в усіх тих мовах, звідки воно до нас прийшло, через „g“: „газ“!

У радянських видавництвах найдете вже транскрипцію „гонг“ і „ганг“, так, що за якийсь час нове покоління захче писати „гонх“ і „ганх“.

Не дуже передуманим є правило, згідно з яким англійське „w“ і перед голосними передаємо через „в“, а не через „у“: Вайлд (не Уайльд), Велз (не Уельс). Коли англ. „w“ передаємо через „в“, то не маємо букви на англійське „v“, напр. у прізвищі „Vernon Lee“, яке треба хіба також писати через „в“: „Вернон“?

* У книжці „De la methode dans les sciences“, II t. Париж 1919. ст. 298.

Російський правопис „Уайльд“, „Уельс“ був логічний. Коли нині кажуть нам писати „Велз“, тоді треба відмінити у 2. відм. „Велза“ — очевидно нісенітниця; всі поети римували в нас завжди „пес“ і „щез“ на доказ, що „с“ у кінці слова не дуже то відбігає у вимові від „з“. Чому в таким слові, як „Wells“ перша буква зберігає „етимологію“ всупереч вимові, а остання має „з“, яке своїм нахилом до передавання вимови творить нові труднощі?

Важко розчоломкати:

1. Чому одні російські прізвища, як „Тургенев“, „Муравіов“, пишуться дослівно по вимові, інші, як „Троцький“, українізуються, інші, як „Лєнін“ або „Горький“, мають пів етимології, пів фонетики, чому такі польські, як „Міцкевіч“ знову передані чисто фонетично, а ще інші, такі, як „Львів“, мають футуристичний правопис, який важко зрозуміти;

2. Чому наша мова втратила в новім правописі нараз звук „де“ і тому кожне „де“ треба послідовно(!) передавати через „де“, отже „Шіллер“, отже і „Lelewel“ треба писати „Лелевел“ (чи може з „ль“)?

3. Чому після двох „л“ маємо завжди писати „о“ без м'ягчення і як приклад цього правила маємо два прізвища із двох зовсім несхожих мов — італійської, де чуємо найвиразніше „льо“ — „Біонделльо“, а з американської мови „Льонгфелло“, де навіть „ль“ здебільша вимовляють твердо? Чому писати Кордільєри (м'який знак перед „є“!), чому „Візантія“ і „Віфлеєм“ всупереч правилу про старі запозичення (Париж, Америка)?

4. Чому „Льондон“ маємо писати твердо „Лондон“, коли англійці вимовляють його м'яко, а зате „Чікаго“, коли американці вимовляють його „Шікаго“...?!

І т. д. і т. д. — без кінця.

Найтемніша частина правопису чужих слів є та, що її „поладнано“ разом з рідними словами при правилі, де треба писати „ь“ (м'який знак). Хто звик до значіння букв „є“, „я“, „і“, „ї“, витрішує очі з дива, коли бачить таку назву новонародженнх потвор: „рельєф“, „мільєрд“, „пеньюар“, „Коліньї“. На нас, людей, що звикли від довгих літ до думки, що „є“, „я“,

ХОЧЕШ БУТИ ГАРНОЮ
1776 2-3
ЛЕШНИЦЕРА
уживай лише
Крем і мило проти ВЕСНЯНОК, спеціально
радикальні середини.
В аут. і дрог. крем 3-15 зол., мило 2-30 зол. Де нема,
пишіть просто: Аптека Драгач і Ска, Бельсько.

Фл. зол. 2.40
подвійна
зол. 4.20

БЛІДНИЦЮ
необхідність усуває, заострює алетим
повертає сили лише № КШИШТОФОРСКОГО
вико хімічне на залізі зорлом,
на малабзі гішпанській.

30-ліття оснування першої „Січи“.

Цього року минає 30 літ від оснування першого руханково-пожарного Т-ва „Січ“. Установчі збори першої „Січи“ відбулися 5. травня 1900 р. в селі Завалі, сьвітинського повіту. Перші роки січової організації були доволі несміливі, тимбільше, що до 1900 р. не було по наших селах взагалі ніяких руханково-пожарничих товариств. Аж у 1905 р. набрав січовий рух розмаху і з тої пори січові товариства зростають по наших селах, як гриби по дощі. Особливо прихильно ставилася до „Січей“ сільська молодь, що горнулася до них справді масово, так, що в 1914 р. були у нас вже „Січи“ в 916 місцевостях. З Галичини перекинувся січовий рух небажком також на Буковину, а потім і за море, до Зауч. Держав і Канади. За українських часів стали осередковуватися січові товариства також на Вел. Україні (на Правобережжі), але прихід більшовиків змінив їх з лиця землі. Таксамо зникнула всі „Січи“ в Галичині влада польська, а на Буковині румунська, так, що нині товариства під назвою „Січ“ існують тільки на Закарпатті під чеською владою і в Канаді та Зауочених Державах.

Можна ріжно дивитися й ріжно оцінювати працю січової організації перед світовою війною. Всеж такі мала вона дуже багато добрих сторін, бо вона будила в наших селах традиції колишньої Запорожської Січи, вона освідомлювала молодь і вчила її дисципліни, солідарності і карності. Не диво, що з рядів січової організації, як і з рядів організації соціальної, яка працювала поруч неї, вийшли найкращі відділи Українських Січових Стрільців.

У днях 14. і 15. червня ц. р. святкує лугова організація 30-ліття оснування першої „Січи“ великим луговим святом у Львові. Першого дня (14. ц. м.) відбудеться вечором в салі Лисенка академія, а в неділю 15. ц. м. буде перегляд-попис лугових товариств на площі Сокола-Батька.

Сенат скликаний.

Президент Мосціцький на основі 37. уст. конституції скликав сенат на надзвичайну сесію від дня 18. червня 1930 р.

До декрету президента прем. Славек долучив письмо, в яким каже, що мотиви в письмі з 4. червня з підписами 38 сенаторів містять у собі недопустиму та невластиву критику акту президента з 20. V. 1929., що торкається виключно союму. Мотиви тим більше невластиві, що суперечать букві та духові конституції та незгідно з факт. станом покликуються на дотеперішню право-конст. практику. Згідно з конституцією скликання союму на надзвичайну сесію може наступити на основі власного признання президента, а повинно воно статися на домагання 1/3 части загалу послів. Коли президент не хоче покористуватися з прислужуючого йому права, то до скликання сенату на надзвичайну сесію треба відповідної кількості сенаторів а не послів. Неправильна є теж думка, що рівночасно зі соймом мусить бути скликаний і сенат.

Оконечний речинєць скликання сенату припадає на 20. червня. Що сенат скликали два дні скорше, пояснюють це так, що він відбуде 1—2 засідання для полагоди справ, переказаних уже соймом і 22. червня рівночасно зі соймом, буде замкнений або розв'язаний.

Презан зрікся місії. — Манів творить кабінет.

Ген. Презан зрікся місії створити кабінет. Король поручив цю місію Маніву. Манів після авдієнції у короля сказав, що має створити партійний кабінет.

Щоби не йшли слідами Бесідовського.

(АТЕ). З вісток із комісаріату закордонних справ виходить, що загалом 200 дипломатичних більшовицьких урядовців відмовилося вернути у Москву. В зв'язку з тим у комісаріаті закордонних справ відбулася нарада під проводом Литвінова при участі управителя ДПУ Ягоди. Радили якби то перешкодити подібним випадкам і як покарати бувш. більшовицьких у-

G. G. Gardelli

ТАБЛИЧКА
ПОВНИХ 100 ГРАМІВ
ЗНАМЕНИТОЇ ЧОКОЛЯДИ
ДЕСЕРОВОЇ,
МОЛОЧНОЇ, ГОРІХОВОЇ.

ЛИШЕ
ОДИН
ЗОЛОТИЙ

Jen Przetad. D/r. l. Wertheim, Warszawa, Królewska 18.
Zast. n/Malop. i Śląsk: „Alliance“, Kraków, Szewska 11.
1215 6-9

рядовців, що є за кордоном і компромітують ревеліціями уряд СРСР. Постановили зредувати до мінімуму ос. склад дипломатичних станиць, а за кордон висилати лише тих комуністів, про яких ДПУ видасть відповідну опінію. Найближча родина урядовця, що є за кордоном, повинна оставати в СРСР у характері закладників. Від держав, у яких є бувші урядовці, що не хочуть вертатися у Москву, комісаріат закордонних справ жадає, аби видали їх СРСР.

Король Карло уневажнює декрети.

(АТЕ). Кор. Карло підписав декрет, яким надає ки. матері Олени титул румунської королеви. Сталося це після приїзду королеви-вдови Марії. „Кувентуа“ повідомляє, що король Карло є думки, що всі акти, які торкаються його особи, а які видано від смерті короля Фердинанда, треба вважати неіснуючими. Тому теж уневажнення його розводу з ки. Оленою є зайве. З хвилиною повороту короля й відзискання престолу ки. Олена стала наново його законною жінкою.

Вибух 4 пекольних машин.

Дня 12. червня в Ніші (в Сербії) на залізничім дворці в ждальні Ш. кл. вибухла пекольна машина та вбила ветеринаря Ранковича, а ранила 2 воєків і 1 гімназистку. Тогож дня вночі на шляху Ніш-Пірот, перед дворцем вибухла друга машина, коли надїздив посп. поїзд із Піроту. Третю пек. 1 1/2 кг. машину, найшли й вона вибухла, коли її здемонтували. Четверта вибухла в піску на периферії міста.

Батькам і матерям до відома.

Трилітня середнього типу промислова школа для дівчат СС. Василянок у Львові кінчить оце другий рік свого існування. За цей час здобула школа постійну концесію міністерства освіти, признання від шкільної кураторії, виявом якого є уділена школі субвенція. Школа міститься у відновленім двоповерховім будинку при вул. Дрогоша 17. Як наділена концесією міністерства користується школа та її учениці всіми тими правами, що й школа державна.

Згідно з затвердженими шкільною владою планами наук уділювано ученицям у цьому шкільному році жрім предметів загального формування також науку французької та німецької мови, науку книговодства, писання на машині й домового господарства. Само собою розуміється, що головну вагу кладено на вивчення учениць краєцтва, гафтарства й коронкарства. Осередком існує килимарський курс.

Наукові пляни школи є так уложені, що по трьох роках науки учениця крім загального формування має також фах у руках, або, що для наших дівчат особливо вказане, має можливість перейти на науку до промислового семінара, яка триває три роки, а по укінченні якої може бути учителькою в заводовій жіночій школі. Покищо такий семінар існує лише в Варшаві, але є тенденція утворити такі школи в кожному воєвідським місті.

Коротко кажучи, заводова жіноча школа того типу, що школа СС. Василянок у Львові дає потрібні для дівчат відомости, можливість самостійного існування, а кінці можливість по укінченні трилітньої науки в державнім промисловім семінарі набутти найвищу фахову освіту та стати передовими робітницями для добра загалу й нації.

Тут слід справити недокладність, яка зайшла у статті часопису „Діло“ з 1. червня 1930., де під титулом „Фахові школи“ названо школу СС. Василянок школою жіночих робіт, що як з наведеного видно, не відповідає дійсності.

Для аспіру до фахової школи СС. Василянок

щук і Кирилюк. Вишкіл новиків провадив Колодівський. Свідок намагається доказати, що всі зізнання Крушельницького були правдиві, бо поліція після цього їздила до Винник до фабрики тютюну і всі факти, про які Крушельницький говорив у зв'язку з плянованим замахом у Винниках, виявились згідними з зізнаннями Крушельницького.

Хто „засипав“ Стефу Шушкевичівну?

Свідок зізнає, що Стефу Шушкевичівну „засипав“ Наорлевич і Крушельницький, який признався, що це він давав Шушк. рисувати мапи та плани Львова і що Шушкевичівна удержувала зв'язок між ним і Попадюком тоді, як пляновано напад у Винниках.

Прок.: Чи Крушельницький признався до плянованого замаху у Винниках добровільно?

Свідок: Добровільно.

Прок.: Чи свідок знав, що ви про цей напад знаєте від Наорлевича?

Свідок: Ні, не знав. Крушельницький признався до всього із власної ініціативи.

Далі на запит оборонців свідок потверджує згідно із зізнаннями Крушельницького, що зв'язок між ним та Наорлевичем удержувала також Шушкевичівна.

Обор. д-р Ганкевич: Чому ви сказали, що зізнання Крушельницького це були „визнання“ а не „зезнання“?

Свідок Хшановський: Крушельницький признався до всього так щиро, що це можна назвати „визнанням“. Він-же признався, що свище на УВО, що присяга його не зв'язує, що його більше інтересують плани, як УВО, бо він молодий і має право жити і бавитися, та що до УВО вступив не в політичних мотивів.

Обор. д-р Ганкевич: Якщо це погодити? Ви кажете, що Крушельницький симпатичний, інтелігентний чоловік, а те, що він зізнав, є дуже не-симпатичне. Може це був підступ з боку Крушельницького?

Свідок: Ні, то були щирі „визнання“. Я вніє вражіння, що Крушельницький свище на УВО і любить більше дівчат, як організацію, але він був мені дуже симпатичний.

Обв. Крушельницький не збивав зізнань свідка щодо його особи, а тільки в гострім тоні зводив зі свідком дискусію щодо присутності Радона при його переслуханні та щодо дня цих переслухань та в інших дрібних справах. Вкінці на запит предсід. триб. Крушельницький твердить, що все це, що зізнавав Хшановський тільки в десятій частині є правдою.

Прокуратор Ліш заявляє, що на його думку, те, що свідок зізнав під присягою є правдою і що свідок зізнає в суді не-щось інше ніж є в протоколах, а тільки зізнає більше і докладніше.

Після наради трибунал відкинув внесок оборони про прочитання поліційних записків щодо Крушельницького і Попадюка, мотивуючи це тим, що поліційні записки не можуть бути в суді прочитані.

Далі свідок говорить про переслухання обв. Каїшівної, яка заявила на поліції, що зізнавати не хоче і на цьому становищі видержала до кінця. Відтак свідок говорить про Кульчицького і його контакт із Крушельницьким, який намовляв його спалити ліс під Винниками, а коли Кульчицький не згодився Крушельницький назвав його „боягузом“.

Ол.

Уніфікація прилюдної освіти на Рад. Україні.

(АТЕ). Рада нар. комісарів у Москві ухвалила перевести строгу уніфікацію прилюдної освіти, так, аби зменшити культурну автономію поодиноких союзних республік. Нац. республіки, що досі мали комісаріати освіти, тепер підлягатимуть у культ.-освітній ділянці союзному комісаріатові освіти в Москві. Новий розпорядок є дальшим кроком до централізації СРСР.

„РЕНОМА“ ЗНАМЕНИТА А. Пясецький С. А. Краків.

ДЕСЕРОВА ЧОКОЛЯДА

Замовлення приймає „Народна Торговля“ Львів.

Чи говорить вже Твоя ДИТИНА?

Вона могла би тобі сказати яким знаменитим є

ПУДЕР Favorit

який холодить гоць - є СПРАЖНИМ ДОБРОДІЙСТВОМ ДЛЯ ДЕЛІКАТНОГО НАСКІРНЯ ТВОЄЇ УЛЮБЛЕНОЇ ДИТИНИ.

ЦІНА 1-30л.

чок у Львові вимагається укінчення VII. класи народної школи, або III. класи середньої школи. Вписи починаються 15. червня. При школі є Інститут, де ученці можуть мати приміщення. — Ближчі інформації уділяє управа школи, яка міститься у Львові, вул. Длугоша 17.

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1343

— Новий український місячник. На днях вийшов з друку новий український часопис п. н. „Добробут, орган торгівлі, промислу і ремесла“. „Добробут“ є місячником. Видає його Видавнича Спілка „Діло“. Перше число з дати: Львів, 15. червня 1930, робить дуже добре враження. На 24-ох сторінках формату чвірки зібрано дуже багато незвичайно цінного та рідко-родного матеріалу. Весь матеріал розложений так, що рівномірно трактує купецькі, промислові та ремісничі справи. Богато там чисто практичних вказівок, подостатком аналіз теперішнього господарського положення і добре поставлений відділ правної поради. Наші купецькі, промислові й торговельні кола повинні подбати про те, щоб журналові забезпечити певну і світлу будуччину, на що він уповні заслугоує. Зміст журналу такий, що може зацікавити не тільки українського купця, промисловця і ремісника, але й кожного українського громадянина, якому не рівнодушні ті ділянки нашого життя, які цей місячник поставив собі за завдання розробляти, поглиблювати та поширювати. Адреса Редакції й Адміністрації місячника така: Львів, Ринок 10/II. Річна передплата 5.50 зол., піврічна 3 зол., чвертьрічна 1.50 зол. Ціна одного числа 50 сотиків.

— Святочну Академію з нагоди 30-літнього Ювілею Іх Високопреосвященства Митрополита Кир Андрея влаштовують питомці Інституту ім. св. Йосафата (Малой Семінарії) у Львові 17. червня ц. р. в год. 8. веч. в салі польськ. Музичного Т-ва при вул. Хоружини ч. 7. Програма в афішах. Вступ на салю виключно за запитаннями, котрі можна набутти в Малій Семінарії при вул. Сикстуській ч. 39 а. Резервові місця по 50 сотиків. Дохід з добровільних датків призначений на будову шпиталю ім. Митрополита А. Шептицького у Львові.

— Поклик допомоги погорільцям. Пишуть нам: 3 25. на 26. і з 30. на 31. травня ц. р. вночі анбухли в с. Скришчині на Волині від невідомої причини дві великі пожежі. Потерпіло 16 родин. Знищені їхні хати з усім рухомим майном, а у Чотока Йосифа, Бондарука Степана, Кудюка Олександра і Якіма Лісюка згоріли коні, рогата худоба і безроги. Крім цього Лісюк страшно попарився і лежить у шпиталі в Грубешові. Погорільцям потрібна негайна гро-

Що говорять числа :

1,500.000

КУСНІВ

Мила Favorit

ПРОДАНО В МИНУЛІМ РОЦІ

5000 Людей

потреба було би, щоби перенести цю масу, якби кожний чоловік ніс 30 кг. мила — 300 куснів. —

Хочеш заощадити гроші?

Купуй **„Рау“** усього білизни просто у краківській фабриці

ФІЛІЯ : ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА Ч. 1. 2245 2-2

шева допомога. Брацтво Св. Трійці дубенецької парохії звертається до усього українського громадянства з закликом допомогти нещасним погорільцям, на адресу Pocz. Dubienka, wojew. Lubelskie, ks. prawoslawny Wołodymir Dubniewicz, prezes Bractwa Sw. Trójcy.

— Іспит зрілості в прна. гімназії СС. Василянков у Львові відбувся в днях 2—7. червня ц. р. під проводом директора філії акад. гімн. Ярослава Вербицького. Свідцтво зрілості одержали: Ардан Лідія, Бачинська Оксана, Біляк Олена, Герасимович Ірина, Гриняк Тетяна, Глинчак Ольга, Гриневецька Олена, Джинджириста Ольга, Едер Євгенія, Кінаш Марія, Колтунюк Лідія, Кос Лідія, Костюк Євгенія, Мартинюк Анна, Мороз Віра, Назар Ярослава, Оленська Стефанія, Прима Осипа, Руцька Катерина, Терлецька Ольга, Шквірко Ірина, Шульга Стефанія. Репробовано 5 учениць.

— Іспит зрілості в українській держ. гімн. в Перемишлі відбувся в днях від 24. травня до 7. червня 1930. під проводом візит. д-ра Д. Лукіяновича і дир. С. Бобеляка. Здали: Відділ А: Бойко Теодор, Будзинівський Юрій, Бук Андрій, Грицелак Пантелеймон, Гула Петро, Дах Андрій, Демкович Максим, Домарадзький Роман, Журавецький Володимир, Кітура Петро, Кобат Іван, Коломинець Стефан, Коломинець Роман, Кропивицький Михайло, Кріль Осип, Куманяк Павло, Курило Михайло, Любович Ярема, Макаруха Іван, Медичий Володимир, Наклович Олександр, Наклович Юліян, Ольшанський Михайло, Опалинський Володимир, Орнер Айсіг, Павліш Мирослав, Піпка Володимир, Повеж Іван, Семчишин Орест, Сиротинський Іван, Станько Іван, Стахів Володимир, Федевич Володимир, Фік Стефан, Хитра Михайло, Ямяк Петро. Репробовано 3 абітурієнтів. Відділ Б: Бек Давид, Блажейовський Дмитро, Габлинський Тит, Галазика Володимир, Горницький Ярослав, Гресько Теодор, Демянчук Остап, Дзюбинський Богдан-Маріян, Дуб Маріян, Жук Володимир, Кішка Андрій, Кліш Євген, Кубрак Дмитро, Кузич Іван, Лаурко Клим, Літовер Нухім, Мацьків Володимир, Мисюк Михайло, Прокіл Мирослав, Рвалік Іван, Рудавський Кирило, Сак Ісахар, Сальвицький Лев, Солган Ярослав,

ПАНОВЕ

користайте з okazji

і заосмотрюйтеся в елегантне заграничне білля по небузало низьких цінах. Огляньте у власнім інтересі наші вистави.

БРЕТТ І ПОРДЕС — ЛЕГІОНІВ 35.

Сороко Юрій, Тарчанин Володимир, Тимчук Роман, Черлючакевич Ігор, Черхавський Володимир. Репробовано 4 абітурієнтів. Відділ Ц: Боларський Володимир, Брицький Павло, Василюк Юрій, Габак Микола, Гаврилишин Андрій, Гребеняк Ярослав, Гринчук Ярослав, Демчук Ярослав, Долинський Степан, Домарадзький Маріян, Карпак Євген, Кіндро Маркіян, Кожушко Дмитро, Козак Володимир, Кокай Іван, Кохановський Михайло, Коченаш Рудольф, Кравс Степан, Левницький Роман, Марушак Олекса, Мозіль Петро, Мушинський Михайло, Опалинський Петро, Павлюк Роман, Пелех Любомир, Рейнарович Роман, Ривак Василь, Ручка Михайло, Сандонач Теодор, Скочиляс Іван, Хробак Григорій, Хтей Нестор, Шляйфер Вольф. Репробовано 4 абітурієнтів. В усіх 3 відділах не допущено до писем. іспиту 2 учнів, а репробовано при писем. іспиті 1 учня.

— Знижка цін суперфосфату. Продукенти суперфосфату в Варшаві рішили на окремих зборах обнизити на осінь дотеперішні ціни, а купцям давати 10-місячний кредит.

— Сезонні самогубства. У Коломиї застрілявся 20-літній гімназист Карло Пітула з остраху перед лихим свідцтвом. Як що-року у порі роздачі свідцтва і іспитів такі самогубства повторяються у нас серед молоді. Процент тих, що „перепадає“ при матурі і інших іспитах є непомірно великий з передвоєнними часами. Перша причина цього: загострення вимог супроти надто великої скількості учнів і студентів.

— Проти прогібіції. У Будапешті радить XI. міжнародній конгрес ворогів законів звернення проти продажі алькоголю. Є там 100 делегатів із 12 держав. Не всі вони алькоголіки, а деякі навіть „абстиненти“. Останній приклад сильної прогібіції в Америці є на конгресі сильним аргументом шкідливих наслідків боротьби з алькоголізмом такими засобами.

— У недалекий порі спеш багато клопоту спричиняє усунування веснянок. Серед багато захищуваних серединами, оригінальні препарати Аптекаря **Лешніцера** здобули собі певне признання, бо їх склад не виходить з описуваних освітлених успіхів, адається є швидко дієвими. Згодом багато серединами сильно захищують ради-вдність і нешкідливість їх дії.

ПАНІ

які хочуть мати зграбненькі і гарні ніжки, носять англійські гумові панчохи небузало до тепер тонкості, лише зі спеціального складу гумових, хірургічних і гігієнічних виробів 3-12

С. Федер, Львів, вул. Сикстуська 7. Ціники безплатно. 2235

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 -
Піврічно 27-50 -
Річно 55-00 -

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 зол., Німеччині 750 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 750 зол., Австрії 750 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-26.
**В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ**
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

РОБІТНЯ ФУТЕР Юліана Глушевського перенесена на вул. Коперника 16.

День авіації в Римі.

(Від нашого кореспондента.)

Рим, 9. червня 1930.

Вчора в Римі відбувся „день авіації“, організований на користь Інституту Сиріт по батьках авіаторів, що згинули при виконанні свого обов'язку. Інститут цей виник з приватної ініціативи католицької організації „Побожної Діяльності на честь Лоретської Мадонни“, але певно засобів тої організації не могло вистарчити для поставлення Інституту Сиріт на стопу гідну героїської смерті їх батьків. Тому міністерство авіації, не розпоряджаючи також відповідними засобами, організувало цей „день авіації“ на римському авіаційному полі, призначивши весь абір — з вельми дорогих білетів — на Інститут. Мету свята цілковито досягнуто. Десятки тисяч народу вкривали все поле і роз'їзд самих автомоблів по скінченні вилотища тривав більше як годину. Римське населення мало нагоду побачити навч авіаційну війну і зрозуміти її роль в майбутніх подіях. Програма була дуже богата: війна продовжувалася майже чотири години й окремі її епізоди набирали вельми драматичного характеру. Згадаю лише декотрі з них, щоб лати читачезі деяку уяву про характер таких авіаційних „свят“.

Два спостерігачі сверовують з аеростату вогонь батарей на увалену ворожу лінію. Нараз як блискавка падає з неба відділ з чотирьох маленьких аеропланів. Один з них знижується майже до самої землі, поливаючи батареї дощем з кулеметів, а інші кружляють навкруги аеростату, намагаючись його запалити. Іскра, подумка, вибух. Спостерігачі кидаються з залезеного аеростату до долу на легкокодах і щасливо рятуються.

Потім відбувається правильний бій з арабами (не треба забувати, що саме тепер в Африці в італійських колоніях іде справжня війна з арабами), бомбардування арабського села, при чому на очах глядачів падає мінарет, руйнуються білі катки і — за чверть години — на місці прегарного містечка димляться лише безформні руїни.

Треба згадати ще напад на обоз з припасами, які нарешті вибухають: напад на міст, переведений в аеропланів і закінчений 12 „легкопалачиком“, які залетіли як янголи смерті одночасно на землю, закінчують справу руїн.

Підчас свята розмови всіх концентруються очевидно на перспективах будучої війни, в немілукість якої ніхто не сумнівається. — Будуча війна — важе між сусід з ліва — буде очевидно війною аеропланних мас, які винуться стрімголов на ворожу територію і на військо, яке щойно буде збиратися в перші години мобілізації, — найбільш небезпечні години. Досить, щоб ворог мав готових яких двіста аеропланів, які, обшиті хмарами штучного диму, в один мент перелетять кордон і засіяють міста й вороже військо сотками бомб та хмарами смертоносних газів... — Маєте рацію відповів між сусід з права — ці аероплани змінять цілковито характер колишніх війн. Що зможуть проти них наші хоробрі альпійські стрільці, якщо навіть і захоплять в один день всі головні верхи гір на кордонах? Що зможуть проти них оті пережитки військового романтизму, оті наші бігуни-берсалтери зі своїми вогутачими перами на голові, колишнім пострахом ворогів? Що значитимуть усі оті автомобільні бригади, які за одну годину можуть бути вишошені вогнем кулеметів з гори?

— Ось, казали недавно в парламенті — почав знова перший, — що одна ваша добра сусідка влаштувала авіаційні поля коло нашої границі, які мають, без сумніву, приймати верепляни другої нашої сусідки. Маємо перспективу подвійної війни з двох кордонів. Страшно!... Раніше то наступу з двох кордонів. А застра? Завтра робить віз війну? Військо! — А завтра? Завтра робить віз війну ціла нація. Розумієте? Ціла нація! І тиме війну ціла нація. Розумієте? Ціла нація! І проти цілої нації буде сверована обрва ворогів.

що матиме на увазі одне головне завдання — аломити спротив нації, а не війська. Військо є лише маленька частина того спротиву, що дає ціла нація. Отже і треба бити не по частині, а по цілому. Розумієте? Я вам кажу одне зі слів справжніх діла і можу запевнити, що ніколи ще війна не була така страшна й убитча, як вона буде в період панування авіації. Нація, себто нарід, залізла, хоче — хоча би й у війні! — жити і продукувати. Більше того: від її вміння продукувати залежатиме здатність війська до оборони й наступу. Отже закон війни вимагатиме, щоби зробити ціле життя нації невиносним, зробити цілу продукцію неможливою.

— І вважаєте все те можливим?

— Не тільки можливим, але немінучим. У недавній полеміці між одним німецьким критиком та італійським воєнним журналістом з'явилось, що одна повітряна фльота в 300 аеропланів, озброєних (кожний) двома тонами газів, може знищити за один лет в десятих ріжних містах до 50.000 народу. Себто: за вісім днів ця повітряна фльота, забезпечивши собі панування в повітрі, може знищити до 4 мільонів осіб, розсіяних у 50 ріжних містах. Додайте до того немінучу дезорганізацію адміністрації й обслуги, страшно напруження нервів у неспівомості й незнанні проти якого саме газу треба боронитися, паніку і божевілля...

— Бррр!...

— Правда? Жахлива картина! Але не в мові війни. Таку саму картину вам змалює кожний знавець воєнної авіації.

— Але ж існують засоби оборони...

— Засоби оборони? Певно! Ви знаєте, що у нас величезні кадри міліції спеціально муштруються для антаеропланової охорони. І в цьому відношенні можемо бути спокійні, що ми забезпечені далеко краще, як хто будь інший в Європі. Адже кожна маленька купка міліції в кожному найменшому містечку Італії є вже антаероплановий пост, але...

ЛИХО НЕ СПИТЬ!

Вломники не дармують, тому перед від'їздом на вакації обезпечіть своє мешкання від крадіжки з вломом в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

— Але... нема тої сили, щоб могла забезпечити цілковито від нападу аеропланів. Недавні експерименти в Лондоні й Одесі служать тому неарушимим доказом. Подумайте тільки, що Англія витрачає на охорону самого лише Лондону 250 мільонів, себто стільки, скільки Італія на охорону цілого півострова... А тимчасом ви зверніть увагу власне на конфігурацію нашого півострова, відкритого зі всіх боків: як можна однаково успішно охоронити одночасно і промислово-воєнний трикутник Торіна-Мілана-Генуї, і Падуанську долину, і острови, і нашу столицю Рим? Скільки батарей треба булоб поставити щоб охоронити наші лише дійсно життєві пункти?!

— Отже...

— Отже не маємо ніякої іншої надії, як наша власна активність, готовість до бою в кожную хвилину, в кожний мент. Ви знаєте, найкращою охороною з найдавніших часів вважався наступ. Мусимо бути готові, при першій потребі, в першу-ж хвилину перенести всі свої сили на ворожу територію... Це є єдина можлива охорона, бо інакше треба булоб за багато сил для паралізування навіть незначної сили ворожого наступу... В теперішньому світі з валивою логікою виграє лише той, хто постійно вправляється, хто є постійно готовий, хто є постійно і творчо активний...

Над нами фльота в двісті аеропланів здіймає такий гуркіт моторів, що розмова мимохіть уривається...

Евг. Овачкий.

Галицькі повені і регуляція рік.

III. Організація допомоги жертвам повені у 1925 р.

По думці постанов краєвого статуту виступив тимчасовий самоуправний виділ з ініціативою в справі допомогової акції. Тимчасовий виділ не міг дати із своїх фондів ніякої підмоги, бо хоч закон з 30. січня 1920 р. уповажнював виділ побирати дотеперішні додатки до краєвих податків і краєві оплати у висоті 38.092.500 золотих в золоті, то закон про самоуправні фінаенси з 11. серпня 1923 р. зредукував доходи краєвої галицької самоуправи до такої міри, що дохід з податків вносив у 1925 р. лише 2.861.776 зол. З уваги на те, тимчасовий самоуправний виділ, предкладаючи у меморіалі з 15. вересня 1925 р. виказ шкід просив міністерство внутрішніх справ між иншим:

1) за інтервенцію у міст-ства різництва в справі привання позичок на засівя, в справі уділення підмог у висоті 600.000 зол. на перевимування живого інвентаря і в справі безплатної видачі в державних лісах дерева на відбудову знищених будинків; 2) за інтервенцію у міністра праці та суспільної опіки в справі уділення доразових підмог на виживлення населення; 3) за інтервенцію у міністра публичних робіт у справі моги в висоті 1.600.000 зол. для повітів на відбудову знищених повеню повітових і громадських доріг.

Додатково тимчасовий виділ просив реактивувати комісію регуляції рік, передбачену краєвим законом з 18. вересня 1901 р. і утворити лісово-технічний відділ для забудовання гірських потоків, який існував перед світовою війною та займався виготовлюванням проєктів і виконуванням забудовань та консервацією виключених робіт. При тім тимчасовий виділ стверджує у своїм меморіалі, що саме через занедбання польським правительством консервації забудовань гірських потоків і через занепадання залісування їх джерел катастрофа повені в горах прибирає такі страшні розміри. Тимчасовий самоуправний виділ, хоч у ньому ми мали лише одного заступника (през. Дещкевич) заняв те саме становище що Ува-

інська Парламентарна Репрезентація й українська преса.

Внесків самоуправного видулу міністерство скарбу не узяло, а ціла т. зв. допомогова акція обмежилася до уділення малої кількості позичок на засівя, до призову на продаж 1.000 куб. метр. будівельного дерева по ціні зниженій лише на 30 проц. і до алиденних підмог на виживлення населення.

Через відмову підмог на будову повітових і громадських доріг найшлися повітові виділи Галичини в дуже трудному положенні, особливо тому, що міністерство скарбу обійняком з дня 8. серпня 1925 р. здержало уділювання громадам і повітам короткочинцевих позичок з державного господарського фонду. Виняток зроблено для повітових самоуправ на просторі шлеського і келецького воєводства, які теж навістила повінь у 1925 р. З того бачимо, що міністерство скарбу не мачушиному потрактувало Галичину. Воно зробило виняток для шлеського воєводства, де шкоди з повені у 1925 р. вносили лише 1.123.400 зол. і для келецького воєводства, де шкоди з повені вносили 4.180.767 зол., а 4 галицькі воєводства, де шкоди вносили 48.747.973 зол. потрактувало так, немов би там не було повені.

Так само не організувало правительство майже ніякої доразової допомоги в часі повені 1927, 1928 і 1930 р., бо годі уважати поважною доразовою допомогою для населення одноразові пожертви вєводи підчас його інспекційних поїздок до околиць, навіщених катастрофою повені. Підчас великої повені в 1927 р. повстало 2 українські громадянські комітети допомоги жертвам повеней. Американські українці аложили значні пожертви для потерпівших. Митрополит організував коштом кількадесяти тисячів доларів рятунокову поїздку до навіщених повіню околиць. У часі тої поїздки роздавано найбільше потрібному населенню харчі, одяг, взуття і ліки.

Польське правительство покликало до життя „Центральний Комітет сполученя повоци офісом

поводі" під протекторатом президентової, а по доповідях організовано воєнські рятуноків комітети. Центральний Комітет зібрав від приватних осіб і самоуправних установ жертви в висоті кілька мільонів золотих. На жаль, при розділі тих підмог роблено різниці між потребуючими допомоги, а навіть були досить часті випадки, що адміністраційні влади робили уділювання за допомогою від голосування при виборах до союму на правительственну листу.

Зі сказаного бачимо, що польська державна влада в протилежності до австрійської старалася перекинути акцію допомоги жертвам повені на громадянські комітети. Само правительством організує доразну допомогу лише в мінімальних і до всім недостаточних розмірах. Прошу лише порівняти допомогую акцію австрійського правительства з 1884 або 1913 р. з допомогую акцією польського правительства у 1925 р.

Українські подати з варшавському союму і під час повені з 1925 і 1927 р. і дальших ставили вагачі внески з домаганням зорганізування доразової помочі в широких розмірах та відписання податків потерпілому населенню, але безуспішно.

В тому місці мушу сконстатувати, що всі цивільні держави уважають своїм обов'язком з державних фондів нести поміч в можливо найбільших розмірах населенню, діткеному елементарними нещастями, в держави, які цього не роблять, заведуть свої примітивні обов'язки суцроти горожан.

Пос. Вол. Целевич.

Свято Мих. Драгоманова в Женеві.

Женева, в червні.

Український Клуб у Женеві порішив на одному із засідань улаштувати свято М. Драгоманова. Свято відбулося 13. VI. ц. р. Відомо, що українці і діяч перебували тут довший час та всі серед тяжких емігрантських обставин працю. Праця ця виявлялася у видаванні журналу, дописуванні до чужинної преси, знайомленні чужинців з українським питанням. З того часу залишилися у пам'яті деяких чужинців, які досі ще живуть, теплі спомини про Драгоманова. Тому і женевський Клуб бажає дати нагоду тим чужинцям на святотній Академії висловити свої спомини про М. Драгоманова. Окрім цього на дні, в якому мешкав М. Драгоманів буде прибита таблиця з таким написом:

"Тут жив від 1881—1889 рр. професор М. Драгоманів український публіцист, учений й чизначний громадський діяч".

Від доньки М. Драгоманова, пані Шиншанової, яка тепер перебуває в Софії, одержав Клуб листа, в якому вона описує час перебування свого батька в Женеві. На свято з причини тяж-

ких обставин вона прибути не може, однак допоможе Клубові в його праці.

На цьому місці треба згадати про ті можливості праці серед чужинців у Женеві. Про те, що Женева в великим міжнароднім центром не треба й казати, однак як з одної сторони є змога вести пропаганду, так з другої сторони Клуб не має на це матеріальних засобів. Навіть з влаштуванням свят в чималі труднощі, бо замовлення таблиці, зала для святотній Академії, тощо, вимагають доволі значних грошей, якими Клуб сьогодні не розпоряджає. Однак, щоб перевести цей намічений план, Клуб звернувся до Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі, до Українського Інституту в Берліні, до Академічного Комітету в Празі та до Наукового Товариства у Львові з проханням допомогти йому матеріально.

Самозрозумілим, що Клуб з вдячністю прийняв би жертви також від інших установ та поодиноких громадян на цю ціль. Адже в нас на Західних Землях і на еміграції перебуває чимало організацій та поодиноких громадян, які у своїй діяльності покликуються на М. Драгоманова, залюбко цитують його думки, використовують його праці і т. д.

Жертви, листування та привіти просимо слати на адресу: Евген Бачинський 3, rue de la Confédération, Genève.

Президент Литви у Чехословаччині.

(АТЕ). У вайближчих днях президент литовської республіки Сметона виїжджає у Чехословаччину на лікувальну відпустку. Його заступати буде прем. Тубіяліс.

3 життя наших установ.

Загальні Збори „Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка" у Львові.

Дня 13. ц. м. відбулись річні Загальні Збори „Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка" у Львові у салі засідань „Просвіта". На зборах були присутні дві третини членів. Збори почались вшануванням пам'яті заст. голови Т-ва пок. Ф. Федорцева. Проводив зборами ред. Д. Палів. Sprawozdannya z діяльності Т-ва здавав секретар М. Рудницький.

Товариство мало нелегке завдання: сплатувати що-місяця векселі довги за куплену оселю в Ямній. Наслідком 6-місячної недуги члена Ради Т-ва Ф. Федорцева, що вів усі фінансові справи як досвідний бувший банковий урядовець, інші члени мусили перебрати цю важку працю на себе. Завдяки жертвенності громадянства і допомозі Т-ва „Об'єднання" з Нью Йорку, вдалось сплатити всі векселі довги. Останній довг 700 дол., що тяжить на оселі в Ямній є довгоречнищевою позичкою.

дезинфекує і не дає творитись на зубному каменю. Одоль є приємний у смаку і надає устній ямі мильний запах.

Діяльність Т-ва була дуже обмежена наслідком факту, що голова Т-ва д-р Василь Щурат зголосив свою резигнацію кілька місяців тому, не бажаючи затримати свого становища навіть до нових Загальних Зборів. Майже одночасно із цією резигнацією помер заст. голови Т-ва Ф. Федорців, так, що Т-во опинилось без проводу.

Касове справоздання здав на Заг. Зборах ред. І. Квасниця. Збори прийняли до відома звіт управи і Контрольної Комісії. Вибрана Комісія-матка з 3-ох членів пропонувала новий склад Ради, після чого відбулося голосування. До нової Ради вибрані: Богдан Лепкий, як голова, члени Ради: В. Мудрий, М. Рудницький, І. Квасниця, О. Боднарівич; заступники: М. Голубець і Л. Лепкий; члени Контрольної Комісії: д-р Л. Ганкевич, д-р І. Німчук і Р. Голян.

Відтак відбулась широка дискусія про ріжні засоби оживлення діяльності Т-ва, про його мішаний характер: об'єднання в одній організації вільних письменників, що не живуть виключно з пера, професійних і непрофесійних журналістів, а навіть журналістів, що є одночасно видавцями, про перспективи дальшого розвитку Т-ва в напрямку чисто професійним чи виключно репрезентативним.

Не менше оживлену дискусію викликав внесок, щоб Загальні Збори запротестували проти переслідувань робітників пера за вислів своїх поглядів на Радянській Україні. В обох цих справах забирають голос: Р. Купчинський, Л. Лепкий, О. Боднарівич, І. Квасниця, В. Мудрий, М. Залізнях, А. Крушельницький, М. Рудницький, К. Малицька, О. Бабій і Д. Палів. Остаточно збори приймають таку резолюцію:

„Письменство може розвиватися тільки тоді, коли письменники мають запевнену повну свободу для своєї праці та вияву своїх думок у літературних творах. Тому свобода думки і слова була завжди правом, яке письменники й журналісти найгорячіше обороняли, була поступатом, який вони завжди виписували на своїм прапорі та найзавзятіше його обстоювали.

А все-ж в останніх часах ми були і є свідками важких переслідувань українських письменників на Вел. Україні більшовицькою владою.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

8. Чужомовні слова.

Правопис слів, запозичених із чужих мов, цікавив нас усіх найбільше в нових правилах, 1., тому, що ми, як кожний нарід, мали з цими словами найбільше клопоту, 2., тому, що між галицьким і наддніпрянським правописом були саме в правописі чужих слів найбільші різниці.

Заки ці правила були зясовані „офіційно", можна було мати враження, що розбіжності між двома правописами, яких межі ще рідше не позначились — є мінімальні. Ми, галичани, для влекшення переходу до одного спільного правопису почали навіть за наддніпрянцями писати „Мюнхен" і „Вюртемберг", усупереч чайсвятішим своїм переконанням, що така транскрипція не відповідає справжній оригінальній вимові цих слів.

Та що-ж виявилось? Виявилось, що члени харківської правописної Комісії не мали ніякого одноцільного погляду, в якому напрямі шукати загальних правил. Підчас їхніх нарад і після них залишився такий-же стан, як за давніх часів, коли проф. Сімович*), заволяючи зразки наддніпрянського правопису, писав у своїй граматиці:

„Чужі слова просто переписуються із московського правопису (Нюрнберг, Мюлер) і до того вже приспособлюють вимову. Та ще до того побачите скрізь багато неконсеквенцій. Ви знайдете в одній і тій-же книжці напр.: елемент", „белетрист" побіч „проблема", „гадеря"...

Там, де ми досі мали дуже просте правило: писати чужинні слова згідно з їхнім яко мога оригінальним виглядом у чужій мові, приновленим до нашої вимови, нині маємо два нові,

дуже складні: одно про апостроф, друге про „мягкий знак". Писали ми напр. П'ємонт, Ож'є, міліон, адютант. Нині маємо писати П'ємонт, Ож'є, мільйон, адьютант. А щоб написати це добре, мусимо запам'ятати собі одно правило про „апостроф у чужих словах після приголосних б, п, в, м, ф, г, г, к, х, р, ж, ч, ш" з винятком перед йотованим „о" (Бйонделло) і в деяких власних іменнях, — а поруч цього друге правило: „в" ставимо у чужих словах після н, д, т, л, з, с, ц перед йотованими голосними в таких випадках, як бульйон, коньяк, Тьер... й ін..."

Возьміть слово, щодо правопису якого ви досі не мали ніякого сумніву: „фортеп'ян; нині, прочитавши правила про чужомовні слова, деякі вагаються: чи не писати його „фортеп'ян", „фортеп'я", а може й „фортеп'ьян"!

Відділ чужомовних слів у книжці „Український правопис" виявив повну некомпетентність його „впорядчиків". Тут не вистачило переписати слова із словників або із інших авторів. Треба було дати відповідь на головне питання: чи ми в нашій вимові приновлюємо всі чужі слова на один лад, чи ні, а якщо ні, то коли робимо різниці і чому?

Можна уявити собі, що між референтами цього „чужомовного" відділу переважали люди такі, як проф. Кримський, що знають чужі мови тільки очима, а не зі слуху і є нечутливі на справжню вимову. І трапилось те, про що каже Соссюр:

„Писане слово так сильно змішується до говореного слова, якого є образом, що врешті домагається головного місця; кінчиться це тим, що йому признають таке місце, а навіть більше прив'язують ваги до рисунку, яким передали голосовий знак, ніж до самого цього знаку (себто мовного слова). Виглядає то так, якби хто гадав, що краще можна пізнати когось з фотографії, ніж поглянувши на його обличчя"*)

Досить узяти один приклад. На те, щоб

знати, як вимовляти англійські слова, треба вчитись англійської мови роками; у вимові імен, з якими нам доводиться зустрічатись найчастіше, взагалі нема правил і нерідко англійці сами питають, як треба записати якесь прізвище, коли його ще не чули. „Український правопис" з усієї вимови англійських імен згадує тільки про „w" і „u".

При передачі англійських букв „a" чи „o" треба при кожній зокрема! — аж чотирьох різних знаків на означення вимови; що вже й казати про сполуки голосних! Ті, що не знають англійської вимови, мусять або приймати дослівну транскрипцію англійських слів „Хурхіла", „Хамберляйн" або — ждати на авторитетний словник. А між тими, що знають англійську вимову, є вже такі, що перевищують авторів „Українського правопису" і приймають повну фонетику в чужих словах; кажуть нам писати „Річардзен" зам. „Річардсон": „біфштейк" зам. біфштекс.

Ми, таксамо як і інші народи, вимовляємо слова, а ще радше транскрибуємо їх на підставі вимови тих народів, від яких ми це слово перейняли, не рахуючись зовсім із оригінальною вимовою слова. Пишемо „Цицерон", хоча римляни вимовляли „Кік'єро", — цієї їхньої вимови ніхто не зберіг, німці кажуть „Ціц'єро"... французи „Сісер'єн" (носове „q"), англійці „Сісі'єро", італійці „Чіч'єро".

Ті, які потішають себе рефлексією, що в усіх цих сумнівах допоможе нам повний словник Академії, хіба не уявляють собі, які розміри мусів би він мав. Адже він мусів би втягнути в себе тисячі слів з кожної мови; більшість із них стали нині для нас виїмками, яких не можна підтягнути під ніяке правило.

Хто не вірить, нехай загляне в перший зразок такого словника, доданий до „Правописних правил", виданих книгарнею Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові. Там стоїть „авантюризм" побіч „авантюриста", „альков" і „алькова", „Барбаризм" і „варваризм", „Мадзіні" і „Мадзіні" (може це хто інший?), „Грінвіч" (зам. Грі-

*) F. de Saussure: Cours de Linguistique générale. П. вид. 1922, ст. 45.

Дальше повідомила мене редакція, що в моїх рукописі пропущено один уступ, і то „на загальне жання редакційної колегії, яка стоїть на становищі не зачіпати ніяких політичних переконань“. Уступ цей звучав: „руйнілки нинішні не гукуть минувшину ваїну як буржуазний пережиток“. Я не зрадила ні одним словом, кого маю на думці, говорячи про „нинішніх руйнілків“. Але тому, що редакція уявляла, що „богато людей може відчутти ці слова як болючу образу“, я дала свою згоду на пропущення цих слів. На зміну або счерплення інших уступів я не голилась, прохаючи звернути рукопис, якщо редакція не погодилась би на їх видруккування. — Остаточно стаття появилася незмінною з винятком уступу про „руйнілків“.

На заважачи на те, я просила, щоби мене звільнено від спірабінитива, мотивуючи це тим, що очевидні різниці в поглядах між редакційною колегією і мною можуть довести лише до дальших непорозумінь. Поча одною короткою заміткою у зв'язку з концертним виступом Либки Колесси я більше не дописувала до „Нової Хати“.

По цій прикрій аміні в моїх взаєминах з нашим, тоді ще одиноким жіночим журналом, аміні, що примусила мене зрестись такою милою літературною співпраці — я ще уважніше слідкувала за „безпартійністю“ „Нової Хати“.

Безпартійний часопис може не раз помістити статтю навіть сильно партійно закрашену, наскільки редакція видруккує на маргінесі замітку, що за дану статтю не відповідає. Але якщо в безпартійному часописі статті та коментарі до актуальних подій, уложені самою редакцією бувають генденційні та недвозначно партійні — то це недопустиме і в або: доказом обдуманого, нечесного політичної гри — або: доказом комплетного безголовія редакції.

Не входжу в причину цього явища у випадку редагування „Нової Хати“ з тієї простої причини, що живу остеронь і члени редакції мені майже цілком незналі. Але, на жаль, я переконувалась шораз більше, що під маскою поівної аполітичності „Н. Х.“ укривається вперта орієнтація в бік не лише соціалістичного, а просто таки комуністичного устрою, отже державної форми, яку вважаю просто вбивчою для нас, народу ще недорозвиненого.

Іванна Федорович-Малицька.

Посвячення емігр. дому у Львові.

У суботу відбулося у Львові посвячення Еміграційного Дому при вул. Вишневецьких (ріг Листопада). Дім побудований старанням суси, говаристів опіки над емігрантами. Сх. Галичини: Польського Т-ва Еміграційного, Жидівського Ем. Т-ва „Бас“, Т-ва „Опіка Польська над земляками за чужин“ та Т-ва Опіки над Українськими Емігрантами. На посвяченні приїхав як представник президента держави й уряду міністр праці й суси, опіки Пристор із вищими урядовцями: мін-ства. Прибувших вітав м. І. воєвода Голуховський, гор. стар. Кльон, від українського емігр. т-ва промовляв дир. Зячківський і д-р Константинович. В імені президента й уряду промовляв мін. Пристор. Він сказав, що до здигнення емігр. дому працювало місц. населення без різниці національності і політ. переконань, бо врозуміло, що опіка над емігрантами є непартійна. Це повинно бути приміром для праці й у інших ділянках. Промовляв теж воєв. Голуховський в своїм імені та ставиславського й тернопільського воєводи. Керовник експозитури Емігр. уряду д-р Вишневецький підчитав ерепційний акт, підписаний учасниками свята, який вмуровано в стіну дому.

Вечером у вівідстві відбулася конференція в справі праці, зв'язаної з еміграцією, під проводом мін. Пристора при участі представників емігр. товариств. Вечером було прийнята в ратуші, уладжене президентом Бжозовським. У ночі мін. Пристор вернувся в Варшаву.

Тиждень Емігранта закінчився в неділю академією в ратуші, на якій зачували проф. Семірзальському за його 40-літню працю на полі еміграції.

Новий рум. кабінет.

Румунський кабінет утворився в такому складі: президент ради міністрів Мавіс, закордонні справи Міролеску, внутрішні Вайда Воєвода, клієснество Михалаке, публ. роботи, комунікація Маколеску, фінанси Поповічі, освіта віросповідання Костареску, військ. Коцлеску, торг. промисл. Маджару, справедливість Юліян, праця Галіна. Пять міністрів є параяотів, шість націоналістів.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Яніні!

Вияснення в справі гостини митр. Шептицького у Юзефського.

ПАТ повідомляє: Тому, що в деяких часописах появилася фантастичні чутки у зв'язку з відвідами митр. Шептицького в бушп. мін. Юзефського, ПАТ уповажнена ствердити, що чутки ті безосновні та що гостина митр. Шептицького в бушп. мін. Юзефського мала лише характер ревізії в зв'язку з куртуалішною плантою, яку м'я. Юзефський вложив митрополитові підчас свого побуту у Львові.

Італійсько-мадярсько-румунсько-польський союз?

„Н. Фр. Прессе“ повідомляє, що будапештський політичні кола в зв'язку з подорожжю мін. Грандія зазначають, що вже давніше мадярські політики розглядали справу тіснішого союзу між Мадяришкою, Італією, Румунією та Польщею. Степан Тіса був за такою концепцією. Карло завіс на рум. престолі за згодою Італії. Мусоліні веде в сх. Європі як партнер Франції високу політику.

Виселення майора Пабста з Австрії.

Шефа Гаймвери, майора Пабста два поліційні агенти спровадили до дирекції віленської поліції і тут йому заявили, що до 3 днів мусить покинути Австрію та що може протестувати у віленським кр. уряді. Пабст сказав, що не думає рекурсувати у Зайца. Пабста задержали в поліц. арешті.

Після ухвалення закону про розбродження Пабст вивав до боротьби проти уряду Шобера та агітував, аби Гаймверу перемінити в політ. партію. Ліва преса твердить, що Пабст їздив до Італії та привозив відам завазівки для Гаймвери. Часописи пригадують, що Пабст брав участь у держ. перевороті Каппа в Німеччині та що його підозрівали в убивстві Кар. Лібнехта й Роси Люксембург. Боротви Пабста буде провідник Гаймвері адл. Штайдла. Він зголосив рекурс до бурм. Зайца. Рекурс відкинули тому то приказ виселення Пабста став правосильний. Пабст із жінокою відлетів літаком у Венецію. У Відні зарядили поліц. погоню. Держ. будинків пильнує поліція, що має охоронити їх перед замахами Гаймвери.

Демонстрації перед польським посольством у Празі.

Дня 14. червня були перед будинком польського посольства в Празі демонстрації. Демонстранти вибили шибки. Поліція арештувала одного демонстранта студ. ім. політехніки в Празі Золтана Шенгерца. Він відомий поліції з участю у комун. демонстраціях.

Кінова катастрофа в Харкові.

(АТЕ). В одній з харківських народніх шкіл давали агітаційну фільму для дітей. Наслідком недбайливості адміністрації запалилася фільмова стяжка. На сазі стинилася метушня. Публіка кинулася до дверей. Сала, що в ній давали представлення, була на III поверсі. Підчас сутолоки завалилися сходи. На місці згнуло 28 дітей, тяжко ранених було 10, а багато лекше ранених.

Наслідки повені над Прутом і Черемошом.

Від 5—15 червня спец. міжміністерська комісія була на польсько-румунським кордоні, щоби розглянути можливості устійнення речинця гокічення праць над точним визначенням польсько-румунського кордону. Комісія відвідала шляхи Прута, Черемоша й ін. Ствердили величезне знячення останніми повенями. Комісія принала, що конче треба пороозумітися з румунським урядом у справі регуляції Черемоша, чим охоронили би береги перед зникненням. Те саме торкається Прута. Комісія відвідала весь граничний Двістер, який також конче треба урегулювати. Після вяснування становища польської сторони буде спільне засідання обох сторін.

Катастрофа літака.

(АТЕ). Військовий літак, що летів серед мряки зачівив біля Льону на вершок тополі. Два підстаршини згнули під румовищем літака.

Зі спортивного життя.

Міжнародні змагання.
Краків. Польща—Австрія 3:1 (2:0).
Міжмістові змагання.
Львів. Львів—Краків 2:2 (0:0).
Чернівці. Чернівці—Львів 3:0 (1:0).
Репр. Буковини—Львів 3:2 (2:1).
Варшава. Варшава—Лодзь 3:1 (0:1).
Краків. Краків—Лодзь 3:1 (1:0).

Відгуки дня.

На селі.

Скупався я недавно в ясних хвилях сонця, простору і благовоні. Поїхав на село, що розелось на дністрових дугах серед збіж і пашень походив по полях, напився водниці з жерела, наслухався пташиного шебету.

Любе те наше рідне, галицьке село. Хотілось би в ньому вік прожити, стільки там краси і благодаті. Село в долині віночком, а на горі церквоня серед дуп і приходство під грушами. В тому приходстві згодн не нинішні, виняті з історії доброго серця і ширости. Найдеш між них і ти вже член родини, а не прилазковий гість, що заблукав на хвилю з гамірливого міста. Розмова плыве як подільський потік, спокійно, без шуму і лагідними скрутами. Сидеш на схолах ганку, задивившись на безмарну глибіню неба, або на хвилісту далечину дністрової долини і думки так свобідно, так легко літають по світі. Як далеко не глануть — поля і поля, а між ними золота крайка ріки і повіль сонця.

„Полудне...
Широке є поле безлюдне.
На полі для ока і уха —
Ні духа...“
А все таки і око вдивляється в пустку і вухо вслухується в тишу і вилловлюють якесь життя, якісь тони, що творять радісний настрій жіночости. Час до часу піднесеться курява на далеких шляху як горіючий корч — і потахне. Час до часу долонею погладять вітер ниян, як печальна мати кучері дитини — і знову спокій.

На хвилях сонця і блакиті колишеться високо-високо яструб. Здержався... Заммер... І каменем полетів у долину.

Закон!...
Біля твоїх ніг два воробі! сніпналися за кришку хліба і боються аж піра летить. Підкрився третій — вихопив кришку, а вони дзді боються.

Наука!...
Помало сонце хилиться на захід, розжизлючи шедрою рукою найбільш правдиве золото. Повно його на збіжжю, ціла ріка ним укрита, ціле серце ним повне. Вечірній легіт гуляє по саду, а зеленої гуші розкохується холода... Тихою ходюю наближається ніч, розліваючи тонколка срібло і пахощі.

„Десь дзвін гуля
Із далеку —
Думки пряде
Над нивами —
Над нивами — прильвами
Купаючи мене мов ластівку...“

Галактіон Чіпка.

Гранді у Відні.

Італійський міністр закорд. справ Гранді з жінокою приїхав у Відень. Він відвідав канцл. Шобера.

Закарпаття.

Установчі збори „Т-ва письменників, журналістів і мистців Закарпаття“.

Дня 18. травня відбулися в Народнім Домі в Ужгороді перші загальні збори „Т-ва українських письменників, журналістів і мистців“. Почесним головою вибрано о. А. Волошина, Головою Т-ва став дир. Віктор Желтвій, заст. голови інсп. і посол Юліян Ревай, секретарем Василь Гренджа-Донський, Виділові, Розничу (Марко Барабола), проф. Осип Бокшай, дир. торг. академії з Мукачева Августин Штефан і дир. горож. школи з Пряшева Діонісій Зубрицький. Вітали збори письменно: Ірина Невицька з Пряшева, Лука Демян з Вересьюк, Бормош-Кумитський і інші. Новоосноване Т-во рішило вступити в члени Народнопросвітнього Союзу, що об'єднує всі установи Закарпаття народнього напрямку. Т-во надіється створити адороний культурний осередок, який проведе чистку в „літературних джунглях“ Закарпаття.

Збори „общества ім. Духновича“.

Дня 1. н. м. відбулися в Ужгороді річні загальні збори „общества Духновича“, яке москвофіли заснували для конкуренції „Прогрессі“. Збори злучено з святом ювілею през. Масарика і „днем русської культури“. Не зважаючи на те, що москвофіли зробили передати величезну підготовку до свята, яке вони рекламували на всі застави і спровадили на нього аж 7 оркестр, збори випали байдю і не було на них навіть третини тих людей, що були мий року. Причина того ясна: зрст української наці (деї серед закарпатського населення, а також обставина, що праця того „общества“ є переважно негативна і вичерпується в маріанних і лайках на українців. На візді виглошено аж 14 промов-привітів, при чому всі промовці нападали менше або більше різко на українців (з винятком проф. москвала Кізветтера, що зголосив раскриць вічку промову). Також голова „общества“

що забезпечувала вічну єдність і на якій підставі вільні громадяни суверенних стейтів створили уряд з обмеженими правами з незалежним конгресом, президентом і трибуналом, щоб забезпечити всім громадянам свободу, рівність і братерство".

— **Замість політики професура.** Є звістка, що московська Рада народніх комісарів призначила Зіновєва ректором університету в Казані. Таким способом Зіновєв замість учити розуму своїх партійних товаришів зможе робити це спокійніше між студентами і професорами.

Ріжні вістки. Палестинська преса приносить теперевірену новину, що у Палестині мають утворити парламент з... 30 послами арабами і 6 жидами, а емір Трансйорданії Абдулаг стане палестинським королем. — У Берліні настали спеки і появилсь хмари бджіл над містом. — З Геджасу приїхав до Варшави королівський делегат поговорити про дипломатичні і торговельні взаємини з Польщею. — Катовиці не мають у водопроводах води; кажуть: високо від останніх спеки, яких ще і не було. — У Райні потонуло досі 35 осіб. — Від 106 літ призначено в Римі першого генерала ордену міноритів, що має осідок в Ассізї. — Преса з Кенігсбергу приносить звістку, що в околиці скривається якийсь злочинець, який пробує в ночі нападати на проходячі жінки зовсім так само, як "опир з Діссельдорфу". — У Лондоні почав їздити найбільший комунікаційний літак на 43 подорожніх зі швидкістю 160 км. на годину.

Дописи.

ПІДГАЙЦІ. (Свято 30-літнього ювілею Митрополита Шептицького.) Дня 18. травня ц. р. громадянство Підгайчини улавило в Підгайцях величаве свято в честь Митр. впр. Андрея в нагоду 30-літнього митрополитичого ювілею. До авелітанія свята причивилася у великій мірі присутність гостей, а саме Преосв. владика помічника Івана, Всч. о. Ігумена Кліментія і впр. оо. крилошан Томовича, Лопатинського і д-ра Костельника. Свято розпочалося торжественною архієрейською Службою Божою, яку відправив на інтенцію достояного ювілята еп. д-р Бучко в асистенції рідних владиків всього підгайцького і повітового духовенства. Гарну проповідь виголосив о. Содомора. Того самого дня пополуноді відбулася в честь митрополита-ювілята святочна академія з добірною програмою, на якій почесні місця завдали гості з преосв. владикою помічником на чолі. Академію розпочала кантата укладу д-ра Ф. Коковського, гармонізована проф. Нелільським, яку з великим чуттям відспівав при форг. супроводі композитора хор „Бояна" в Підгайцях під проводом п. Е. Сени. Достроєним до поваги хвиля

й торжества був реферат о. д-ра Габора Костельника, який амальював особу ювілята. Його діла і значіння для української церкви й народу, прирівнюючи ювілята до великого провідника ізраїльського народу Мойсея, який в найтяжчих для свого народу хвилинах зумів стати на його чолі та вказати шлях до об'явної землі. А вітак пішли точки вокальні і музичні. Дуже удачно було сопранове сольо п. Т. Гісовської, яка з чуттям і арозумінням відспівала Люциї-ого „Аве Марія", а в „Індійській пісні-молитві" Бемберга в супроводі фортепяну (д-рової Стецюкової) і чела (проф. Нелільського) своїм ніжним голосом пеначе розспіала між присутніми жемтуг самоцвітів. Музична тріо Бетовена: „Престо" пройшло у виконанні д-рової Стецюкової (фортепян), проф. Нелільського (чельо) і проф. Барничча (скрипка) бездоганно. А вже з правдивим артизмом відспівав відомий широкому громадянству львівський хор „Сурма" під управою дир. Охримовича три пісні: Бетовена „Вечірню пісню", Вагнера „Хор паломників" і Ліріна „Хвалити Бога", відспівуючи в пам'яті громадянства старі перехованні чася „Бандуриста". Велике вражіння на учасників свята зробила також лекція о. Василя Головінського (поема Б. Лепкого „В храмі св. Юра"). Вечором тогож дня відбулися товариські сходни, на котрих складано побажання в честь архієрей ювілята до рук Преосв. владики пом. Івана, Всч. о. Ігумена Кліментія і присутніх гостей. Приймаючи їх, еп. д-р Бучко вказав, що добро народу лежить у спільній і дружній праці духовного і світського громадянства під крилами церкви. Просяючи гостей, слушно сказав посол Яворський, що в шій напрямній громадянство бачить свій шлях до об'яви, до сповнення своїх національних мрій, до відродження Батьківщини. Ювілейне свято в Підгайцях полиниться в серцях усього підгайцького громадянства незабутнім спомином.

Жертви

на будову шпиталю ім. Митрополита Андрея.

ВИКАЗ ТРЕТІЯ (по кінець травня).

320 зол. Доставка, Львів. По 100 зол.: Учкт. Громада, Львів, д-р П. Левчицький, д-р Іван Кмішківець; 50 зол. о. Г. Моравський, Оріа; по 50 зол.: Українська Каса, Личків, Олексій Савка, Ходорів; 44.40 зол. антикар Білинський, Бережани; 26 зол. о. В. Болховський, Збараж; 26 зол. о. В. Болховський, Збараж; по 25 зол.: Павло Демидас, Булавіні, парохіальний уряд Гумець; по 20 зол.: гр.-кат. парох уряд Грималія, Надія, Селіські, д-р Е. Левчицький, Стрий; 16 зол. о. Кипріян Домчевський; по 15 зол.: парох уряд Заваді, Т-во Задаткове, Комарно; по 13 зол.: гр.-кат. пар. уряд Заліці, д-р Партицький, Станіславів; по 10 зол.: о. М.

Халлюк, Жидачів, о. Калужинський, Іздебки, Мирослав Блазівська, Бібрка, Михайло Василович, Боберка, Ст. Загаєвич, Калуш, д-р Романківський, Калуш, Т. Воштин, Новий Санч, К. Карачевський, Ширець, Василь Гудзь, Перемишль, Е. Базиліков, Вороши, Михайло Гулянь, Белз, о. М. Попович, Поклі, пар. уряд Литани, о. Ст. Маналик, о. І. Габора, Скоморихи, Володі, Паславський; 9 зол. пар уряд Філіпівка; 7.50 зол. пар уряд Ваньківка, по 7 зол.: Вол. Сушків, Борислав, пар уряд Підарків; 5.20 зол. пар уряд Деметриків; по 5 зол.: Олена Завадович, Ремезині, Т. Карачевський, Рогатки, Вол. Верхова, Спаг, Прокім Нижник, Драгасинич, о. Мих. Грималюк, Тишків, Зенон Монцібович, Брошнів, о. Соккіа, Павле, З. Собківка, Витків, М. Вишняков, Люб. Кушпів, Яворія, Теодор Голя, Перемишль, Гримч. Кіа, Тростянець, Зенон Подольч, Жукія греко-кат. церква Сколе, Іван Собків, Росляна, о. І. Пастернак, Лабіулки, Л. Пилипець, Ширець, парох уряд Чашини Петро Особа, Людвигівка, Е. Чайковський, Львів, Ю. Вроцьковський, Гучани, Мих. Коцюбка, Грималія, Івж. О. Вікар Львів, о. Трохимчук, Перемишль, Юліан Гусевський, Львів, о. Григ. Далосир, Камінка Стр., о. Ст. Лашо, Ст. Самбір, о. В. Фаргук, Бобитин, д-р І. Кібляк, Обертин, д-р А. Жуковський, Підлопочицька, Пресвіта, Смиєвський, Віжине, Іван Ковальський, Львів, 4.50 зол. пар уряд Стріків; 4 зол. о. О. Волинський, Блажківка, 3.43 зол. пар уряд Рахнів; по 3 зол.: д-р Ст. Котлячик, Томач, П. Спотницький, Полоничка, Я. Ференд, Крехович; 2.50 зол. о. Дм. Процик, Насташків, по 2 зол. Демі. Стецьмах, Жабина, пар уряд Тужурка, о. М. Павлюк, Негірці, Т. Федів і о. І. Тарасович Пйче, о. Ф. Чолій Вишнівчик; 1.95 зол. М. Мамота, Комена; 1.30 зол. о. Гр. Кубай, Тростянець; по 1 зол.: Стефан Гандзюк, Лубка, Т. Глова, Лінія, М. Колістянський, Кросно, А. Гановський, Сапогі, А. Сальваровський, Косія, П. Кривоносок, Варшава, І. Огієнко, Варшава Комітет подає до відома громадянству, що жертви складати можна в центральних фінансових установах: Зем. Банку, Дістри, Центробанку, Нар. Торговлі і Кр. Т-ві Кредитовім (при пошлі треба додати дописку: „На будову шпиталю").

Лист до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе, дозвольте за посередництвом Вашої хвалної газети принести сердечну й ширю подяку тим інституціям, громадським організаціям і окремим особам, що своїми привітаннями заславо шанували скромне свято 25-ої річницї моєї літературної діяльності 7. червня 1930.

З прайливою пошаною
С. Черкасенко.

Горні Черношіце
під Прагою.
10. VI. 1930.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Поведілок, 16 червня, год. 8. вечором *Марія* (вист. Остерні).
Малый Міський Театр:
Поведілок, 16 червня, год. 8. вечором *Чорт* (вист. Лемчевського, зніжки).

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова філма: „Співець Монпарнасу".
КЛАСІНО: Білий грїх.
КОЛЬОСЕМ: Пат і Патахон як Дон Кіхот. Віл не має шаста. Плавстуні горюю.
КОПЕРНИК: „Хмаролер". Твої уста гая споконшували мене.
ЛЕВ: З причини відновлення саді й несталій звукового апарату Кіно зачявене.
МАРУСЕНЬКА: Звукова філма: „Жінка без серця". Мурицькі пісні.
ОАЗА: Понад світ.
ПАЛЯС: Звукова філма: „Передшлюбий грїх" (Лявря Ля Плінтє).
ПВМ: Діагона з спеланим.
ПАСАЖ: Готельні злодії. Вулицяни Парижа.
ПРОМІНЬ: Пристань мрій.
СТИЛЕВЕ: Граф Монте Хрісто (Ляв. Датовер, Бернард Генше).
ФАТАМОРІАНА: Загнїблї Росїї.
ХИМЕРА: Весняна парада.
УПХА: Спокуси Бродягею.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає
Український Театр „Кооператива" у Львові, Український Театр ім. І. Тобілевича в Станіславові:
Згодочі:
17. VI. „Резів: Рая та добре".
18. VI. „Мина Махайло". 2262
В прня жіночий гімназії СС. Василіанок у Львові вступні іспити до 1-ої

класи відбудуться дня 28. червня, а до вижчих клас 24—28 червня. Початок кожного дня рано в год 9-їй. Зголошення приймається до дня рано й пополуноді. Гімназія в класичного типу й має права прилюдности; при ній є для учениць вигідно устроєний інтернат. 2290 2—3

Управа приватної дівочї гімназії „Рідної Школи", гуманістичний тип в Тернополї подає до відома, що з початком слїдуючого шкільного року (1930/31) відкриває першу класу. Вступні іспити до 1. класи будуть відбуватись 27. і 28. червня, а до клас IV—VII. від 26 до 30. червня п. р. — Управа гімназії. 2289 2—3

Українська гімназія Р. Ш. в Дрогобичі. Вступні іспити до 1. кл. класичного і IV кл. гуманістичного типу відбудуться 28. червня, до всіх інших клас 23. і 24. червня. — Управа. 2281 2—3

У прив. учкт. жіночїй Семинарії С.С. Василянков в Яворові іспити вступні на I, II, III і IV курс відбудуться у днях 28, 29 і 30 червня. Вступні іспити на I курс відбуваються способом класичним. До подання треба доукупити: 1) метрику, 2) останнє свідонство шкільне, 3) лікарське свідонство від фізика або шкільного лікаря, 4) свідонство моральности, якщо буда перерва в науці. Заважується, що Семинарія С.С. Василянков в Яворові має права прилюдних в'їздів, а від оглядом науково-вихов. в'їзди належить до архаїкит С.С. Василянков як рівнож Управа заведення вислать передовісім на піддержку української суспільности. 2274 3—3

Вступні іспити на шк. рік 1930/31 в прив. коед. гімназії „Рідної Школи" в Чорткові відбудуться для класи II—VI в днях 23—28. червня, для класи I, 28. червня 1930. Зголошуватись в Управі гімназії. 2285 2-3

КІЛЬКОХ, молодих, безжених дівка з добрим голосом і знанням потного співу та хоровадства шувають посиди. Дівка зголошення приймає Музично-Дікавська Школа Краєвого Тов. гр.-кат. Дяків у Заболотів. 2295 1-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

РУТИНОВАНОГО концепіента, спосібного самостійно вести адвокатську канцелярію пошукую сейчас. Зголошення: Адвокат Дмитро Мудрецький, Чесанія. 2271 4—4

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИНИКНИ поручає дешево Дом Броуєскі-Розважєвскі Львів (Готель Жорж) вул. Академічна ч. 2. Догідні услія. 1856 21—7

ПОЗІР! ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліска, умицька, дедівні, чесні дедівнички, електричні домові прайки. — Ретшнер, Леґіонів 37. 2273 2—9

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятиліт у підмі краю знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бривантї, золото, срібло, плачу найкращі ціни. 1857 71

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст ведт легенія, серця і мозука
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

МОТОЦИКЛІ
англійські „NEW-HUDSON"
можна дістати „Autosport",
Львів, Словацького 2.
2291 2—4

КОРОНКИ до біблі, модні та перовні найдешевше „Wenecja" Boimia 19. 2046 19—30

Подяка.

Отсею дорогою складавши сердечну подяку Всім Гім, котрі віддали останню присаугу Намою Найвпрожому Батькові Дідусеві. Оді в Іванові Май-бі, довголітньому управителемі першого тору і горожаниню міста Ярослава, першому організаторю днів і редакторю ставного органу „Дікавський Голос". Дікуємо передовісім Вар о вришот Хотинськему за відправу заупокоєного Богославлення, прайд і похоровах і слова прашання над гробом Нпр. ОО: о проф. Федоринича, о Юрчаконі — ждк парох, Івжюк, о Подомноновичеві — парох, Ришківці Вол, о Ярш — парох Боратина, о Дорощкоу — парох, Мавлівська, о проф. Галкові і о сотр. Сиваконі за заслугу участь в Богославленні і похоровах. Дякше дякуємо ширю Нр. п. Кришталевськему, котрий як відоручник І-го „Мавліна Покія Девіа" у Львові поправа Покіяного іменем Товаришів III Гваріацїї в Ришківці Вол і Ганшаконі в Нетлана та членом II тору за прегарний сплє в Богославленні і похоровах, та тєм вришот — горожанам обид передовісім, які своєю громадянскою участю та віднесення Покіяного на свої рамена на кладовище, засвідчили свою любов і відданість для Львова за ширю праці, яку через 40 літ він перка і пошертзування для піднесення краси св. Мєрзуду і сплєу перовного на тїт окрїнах нашой Батьківщини. Зокрема ще дякуємо сердечю Всєм о Сиваконі за ширю серця та часті відвідики Покіяного у часі недуги, та уділенням Св. Таїн на дорогу у вічність. Всім Гім, які віддали, як і всім привітанн, які віддали Покіяному останню присаугу — нехай Покіяний нагородить сторичю! — Ярослав, 3 червня 1930. — Діти і Внуки.

Присилайте передплату!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конт. почт. ш. 143.522 Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем. Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 Піврічно 27-50 Річно 55-00 ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і доляр, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 ш. фр., Чехословаць- чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол- гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ- СТРАЦІЇ — ЦІНА ОДНОГО ПРИПРИМКА 25 сот.</p>
---	---	---

XI. Зїзд КП(б)У.

Львів, 17. червня 1930.

Ще 5. червня ц. р. почався в Харкові XI зїзд Комуністичної Партії більшовиків України. На порядку наряд цього зїзду стоять такі справи: 1) Доповідь Ц. К. Всесоюзної Комуністичної Партії більшовиків; 2) Доповідь Центральної Контрольної Комісії Всесоюзн. Ком. Партії; 3) Звіт Ц. К. КП(б)У: а) політичний; б) організаційний; 4) Звіт Центр. Контрольної Комісії КП(б)У; 5) Звіт Ревізійної Комісії; 6) Виконання п'ятирічного плану промисловости України; 7) Колгоспний рух і піднесення сільського господарства України; 8) Завдання профспілок; 9) Вибори.

З наведеного бачимо, що програма зїзду дуже різномодна та цікава. Дві перші точки виводять реферати представників московської партійної централі, що мають чисто інформаційний характер. Всі інші точки виводять референти з України, відповідальні діячі КП(б)У. Їх реферати будуть звичайними службовими рапортами про виконання поручених їм в Москві завдань. Але це зовсім не може зменшити нашого зацікавлення до всього того, що на зїзді робиться і говорить.

Не треба забувати, що це зїзд партії, яка виконує диктатуру над Україною. Цей зїзд далеко важливіший від усяких зїздів рад і конституційно нібито таких законодавчих установ як Виконавчий Комітет Рад. На партійних зїздах кується всі політичні й господарські плани, на них кодифікується всякі закони та зміни конституції. Зїзди рад тільки формально проголосовують те, що підготували та вирішили партійні зїзди.

Кожою репрезентує теперішній харківський зїзд КП(б)У? Із вступної промови Петровського довідуємося, що зїзд репрезентує 206.500 зорґанізованих у КП(б)У комуністів і 101.500 кандидатів. Подумайте, що така громада комуністів панує на Україні над 29-ти мільонами населення. На зїзді є 681 делегатів від усіх партійних установ у межах УСРР.

Праця зїзду проходить під знаком п'ятирічки. Там аналізують дотеперішні успіхи п'ятирічного плану, проводженого в життя вже півтора року та розглядають перспективи дальшої реалізації п'ятирічки. Між численними комуністичними запомороченнями вже появилось таке парадоксальне гасло: „Зреалізувати п'ятирічку за чотири роки!“ Найбільше уваги присвятив зїзд колективізації сільського господарства. Особливу вагу цієї ділянки підкреслив у своїй вступній промові Петровський, що між іншим говорив: „Великий колективістичний рух бідняцько-середняцьких мас на селі зустрінув шалений опір глітая. Посипались глітайський терор, підпали, вбивства сільських активістів, опір усім соціалістичним заходам партії та уряду“. При таких колективізаційних труднощах справа колективізації мусить вибитись на чолі всіх господарських проблем зїзду.

Політично на зїзді буде вивчатись на чолі боротьба з правими ухильниками, що, як запевняють сторонники Сталіна, не вірять в успіх п'ятирічки і своєю пропаґандою підривають реалізацію всього її плану. Це на зїзді підкреслюється, але одночасно авторитетно стверджується, що п'ятирічка таки проходить успішно. Отже в політичному відношенні провідним гаслом зїзду є безпощадне нищення правих ухильників на внутрішньому фронті, а підсилювання підготовчих засобів до світової революції на закордонному, міжнародньому фронті.

Сучасна міжнародня ситуація комуністів не лякає, але навпаки підбадьорує. „Минули 2 і пів року соціалістичного будівництва — говорив Петровський, відкриваючи зїзд — проходили за чимраз більшої люті міжнародньої буржуазії і капіталістичного оточення, що намагалось провести економічну і фінансову блокаду СРСР. Мораляна інтервенція, як передвісник війни, о-застаньного часу чимраз більше поширювала грозу нападу буржуазії на наш Союз. Проте, сильні комуністичні загопи у різних країнах, зростання революційного руху, обрання рад у Китаю, революційний рух в Індії та Індокитаї злітають надто немінні підвалини капіталі-

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конт. Почтової Ш. 143.467).

як Центральна Каса українських кооперативів приймає вкладні ощадності, обезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу.

стичного світу і не дозволяють буржуазії провести злочинський напад на наш союз. Але загроза нападу не зменшується, а ще збільшується. Партія робить і повинна все зробити, щоби зберегти мир, в той-же час зміцнюючи обороноздатність країни і міць Червоної Армії“.

З наведених фраз комуністичного політика (що з пересердя уживає навіть такої високодипломатичної фрази, як „злочинський“ по адресі всього некомуністичного світу) виходилоб, що комуністи ніякої війни не надіються та в її можливість не вірять. На випадок війни, якщо якимсь чудом до неї дійшлоб, рахують на допомогу „комуністичних загонів у різних країнах“ і на революції в колоніях. Рахунок, як знаємо, для комуністів дуже простий і не новий.

Досі (вже кільканацять днів) на зїзді тривають дебати над доповідями представників мос-

ЩО ВОЛІЄТЕ?

Чи заплатити кілька золотих премії за обезпечення Вашого мешкання від крадіжки з вломом в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

чи втратити кілька а може й кільканацять тисячів золотих, якщо вломники обікралиби Ваше мешкання?

ковського центру Рудзутака і Розенгольда. До рефератів і звітів Центрального Комітету КП(б)У ще не дійшло. Але вони напевно заберуть усі разом менше часу ніж доповіді представників Ц. К. ВКП(б).

При цій нагоді слід згадати і про те, що в перший день ділової праці зїзду приніс орган Ц. К. КП(б)У харківський щоденник „Комуніст“ величезну передовицю п. н. „Привіт за Збруч“. Вже сам заголовок статті дуже пророчистий. Стаття адресована до комуністичного пролетариату та його провідників у Сх. Галичині і на Волині.

У найближчих днях постараємося подати більше фактичного й інформаційного матеріалу про цей зїзд.

Галицькі повені і регуляція рік.

IV. Регуляція карпатських рік і забудовування їх джерел за австрійських часів.

Галицький сойм майже щорічно приймав резолюції, в яких домагався від австрійського правительства регуляції рік. Акцію регуляції галицьких рік за австрійських часів можна поділити на 4. періоди а саме: 1) льокальні регуляції карпатських рік; 2) систематичні регуляції карпатських рік на основі краєвих законів; 3) регуляцію долішнього і середнього бігу карпатських рік так званих каналових; 4) регуляцію горішнього бігу каналових рік разом з забудовою гірських потоків.

Обговоримо коротко по черзі поодинокі періоди.

Краєвий сойм на засіданні дня 6. жовтня 1882 р. рішив рікрічно давати з краєвого фонду підмоги до висоти 33%, проц. на регуляцію весплавних рік. На основі цієї ухвали сойму з 1882 р. і рішення міністерства внутрішніх справ галицьке намісництво переводило в часі від 1882 р. до 1903 р. включно, льокальні регуляції карпатських рік. 1/3 коштів покривав край, 1/3 центральне правительство і 1/3 власники надбережних ґрунтів. Загальна сума видатків на ту ціль вносила від 1882—1903 р. — 7.787.559 корон. Виконано льокальні регуляційні роботи на Дунайці, Сяні, Вислоці, Стрию, Свіржі, Свічі і Бистриці. Ті роботи показалися нетрівкими і пізніші виливи рік знищили частину водних будівель.

На основі краєвого закону з дня 5. лютого 1897 р. мала бути переведена регуляція Соли (доплив Висли) і Лїмниці (доплив Дністра) в цей спосіб, що держава поносить 60 проц. коштів, а край 40 проц. Час регуляції Соли мав вносити 18 літ а Лїмниці 24, себто від 1900 до 1923 р.

До 1914 р. включно вносили видатки держави і краю на регуляцію Соли 3.038.396 корон, на регуляцію Лїмниці 3.096.264 корон. З цього бачимо, що при регуляції тих рік і галицький сойм і австрійське правительство трактувало рівномірно Східню і Західню Галичину. Краще трактування заселеної польським населенням Західньої Галичини полягало лише в тому, що простір Західньої Галичини є куди менший від простору Східньої.

Коли в 1901 р. австрійське правительство д-ра Кербера предложило парламентови законопроект про залізничні інвестиції і про будову альпійських залізниць коштом пів мільярда корон, чехи і поляки зажадали ухвалення закону про будову каналів. Австрійське правительство дало на це свою згоду і державна рада ухвалила закон з дня 11. червня 1901 р. про будову водних доріг і про виконання регуляції рік. На основі того закону мав повстати на території Гали-

чини канал між Вислою і сплавною частиною Дністра.

§ 5-тий згаданого закону доручав австрійському правительству перевести негайно переговори з заінтересованими у цьому країнами в справі регуляції так званих каналових рік. Регуляцій рік мала початись з 1904 р. У Галичині в виконанні згаданого закону краєвий сойм ухвалив закон з 18. вересня 1901 р. про регуляцію долішнього і середнього бігу 12 каналових рік. На основі того краєвого закону регуляція долішнього і середнього бігу 12 каналових рік в тому 9 допливів Висли з Сяном включно і 3 допливів Дністра, а саме Стрия (від Турки до Дністра), Свічі (від Велдіжа до Дністра) і Бистриці (солотвинської Бистриці від Солотвини, а надвірнянської Бистриці від Зеленої). Кошти тих регуляцій мали вносити 38.680.000 корон. 60 проц. коштів мав покрити державний каналовий фонд, а 40 проц. краєвий фонд.

Видатки регуляції каналових рік вносили в першій періоді будови від 1904 до 1913 — 17.041.000 корон, а в 1913 р. — 2.484.350 корон. Вже краєвий закон з 1901 р. уполісджує Східню Галичину при регуляції каналових рік, бо лише 3 допливи Дністра, а аж 9 допливів Висли підпало регуляції.

Регуляція Прута з його карпатськими допливами була обнята програмою регуляції рік з 13. лютого 1894 р. Однак краєвий закон з дня 18. вересня 1901 р. не узгляднював її. Тому галицький сойм на домагання українських послів ухвалив у 1903 і 1904 р. резолюції, які вивали австрійське правительство, щоби воно в найкоротшому часі приступило до регуляції Прута і Черемоша. Австрійське правительство дало свою згоду на покриття частини регуляції тих рік. Весною 1906 р. галицьке намісництво розпочало підготовчі праці. На жаль, виготовлення проектів регуляції рік протягнулося до 1914 р., а світова війна перешкодила їх виконанню. На льокальні регуляції Прута і його допливів признавав сойм у краєвих бюджетах від 1910 р. підмоги. І так переведено льокальні регуляції Прута і його допливів коштом около 1.500.000 корон.

Краєвий закон з 18. вересня 1901 р. про регуляцію долішнього бігу каналових рік був кривдячим для Галичини, бо чеський краєвий закон передбачував також забудову і заліснення джерел каналових рік і будову збірників. Тому краєвий сойм ухвалив новелю з дня 9. травня 1907 р., яка містить постанови про регуляцію горішнього бігу галицьких рік і їх допливів та забудову гірських потоків.

На основі цієї новели у Східній Галичині мала бути переведена 1) регуляція Сяну від Лїска

1) забудова кількох потоків; 2) регуляція горішнього бігу Дністра і кількох потоків; 3) регуляція Стриважу і 1 потоку; 4) регуляція Стрия і забудова 2 потоків і будова збірників води; 5) регуляція Одошу і потоків та будова збірників води; 6) забудова гірських потоків, що впадають до Лімниці; 7) забудова гірських потоків, що впадають до Бистриці; 8) регуляція Полтав і її допливів.

На основі приблизних кошторисів кошти регуляцій, по думці закону з 1907 р. мали вийти 32.000.000 корон. До світової війни частинно приступлено до виконання програми регуляцій. Так у липні 1908 р. приступлено до регуляції горішнього бігу Дністра, а в 1910 р. до регуляції Полтав. На регуляційні праці видано до 1914 р. поперх 10.000.000 корон. Краєвий виділ владивно меліоративне бюро виготовляло дальші проекти регуляцій поодиноких рік і потоків.

Пос. Вол. Целевич.

Витримуючи на літнісько
2047 пам'ятайте про
Чай марки „Бузько“

Свято Шевченка у Відні.

Заходом акад. т-ва „Січ“ і інших національних товариств у Відні відбулося 5. IV. ц. р. свято Шевченка в салі Т-ва архітектів. Свято стягнуло доволі численну публіку і пройшло успішно.

Вступне слово голови „Січ“ О. Гризого було коротке, зате повне змісту. Реферат у німецькій мові виголосив І. Кирстюк, представивши історичний розвиток української нац. державної ідеї від Володимира В. до нинішніх часів. Найцікавішою точкою програми був виступ Б. Бережницького (чельо) в фортепьяновому супроводі Д. Гордицької. Виведені ними твори („Коліскова пісня“ і „Гумореска“ з „Малого Сутія“ В. Барвінського) подобалися у Відні надзвичайно. З фортепьяновим сольом перший раз перед українською публікою у Відні виступила О. Цурковська, відігравши „Прелюд фіс-дур“ Л. Ревуцького і „Капріс еспаньоль“ Мошковського. Хоч оба ці твори не дуже вдячні для виводження їх перед широкою публікою, то наша п'яністка вийшла з волею проби побідно. Крім відмічених солістів співав ще відомий бас Іван Савка, що має вже у Відні добру славу. Акомпанював п. Савці болгарин Златов з великим чуттям і зрозумінням співаних творів.

Український мішаний хор, що складається з членів „Січ“ і „Родина“ (разом 25 осіб), ще не цілком зібраний. Хор відіграв „Молитву“ із Лядкевичевого „Кавказу“ (части II.) при форт.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

9. Офіційні дивогляди.

Од краю до краю, а в середині не знаю.

У комісії, що мала рішати про правописні правила, сидів забутий неолін автор, який волею піти за своїми звичками, ніж спокійно перенавчати деякі граматичні „ідеї“. Можливо й те, що комісія хотіла санкціонувати правописні дивогляди, поширені вже в пресі і в авторів з іменем, у таких напр. як Хвильовий, що весь значиний російською мовою і граматикою.

Тільки такими причинами можна пояснити, що в „Український правопис“ попала ціла низка слів, які не знаємо, де вткнути.

Ось вони:

Гриміти, стриміти, дрижати, крижавий, тривати, тривога, христитись, нехрищений, стривати (в знач. почекаати) і стрівати в знач. зустрічати;

одинадцять, п'ятдесят, шістдесят, п'ятсот, шістьсот (навіть дев'яносто!);

„у місцевому відмінку закінчення — ові мають іменники чоловічого роду рівнобіжно з виснаведеними закінченнями, переважно в назвах живих істот: на батькові, на кобзареві, у рухові (!)“;

цвірінкати, але цвірінчати.;

батько, але безбатьченко;

убогий — убогтво;

марксистський, фашистський;

сосяшний, але сосятник;

„без папера“ (= „справи“ в канцелярському значінні), але „без паперу“ (= матеріалу до писання);

життєвий і життєвий;

зформуваати, згідно з правилом: приросток „з“ змінюється на „с“ тільки перед глухими приголосними к, п, т, х, а не перед „ф“, отже „зфотографувати“, „зфіналізувати“, зфанатизувати“ (всупереч нашій виразній вимові „сф“...).

Що сказати загалом про всі ці примхи? Вони не мають ніякої підстави ні в етимології слів, ні в їхній вимові. Коли вчите дитину писати „шість“ і „десять“ і коли вона вимовляє

супроводі О. Бережницької в „У перетину долини“ Якименка. Оба виступи були наскрізь поправні. Хорами проводив М. Маценко, диригент хору при царвї св. Варвари.

В другій частині програми мала виступати в форт. сольом М. Левницька. Однак наслідком її недуги дивовидала її точку Д. Гордицька, що відіграла дуже добре „Прелюди“ II. ч. Л. Ревуцького. Б. Занько (скрипак) відіграв з виключною технікою 1) G. Tartini: Teufelstriller-Sonate і 2) N. Paganini: Konzert. Загалом дуже гарному вражінню шкодив тільки дешо супровід.

По звичаю були на концерті і дві деклямації: „Роариту могли“ деклямувала п-а Максимовичівна „Осії главу XIV.“ п-і Пугулак-Гросова. Обидві вони виявились зі свого завдання як найкраще. М.

Довкола одного журналу.

Критичні замітки про редагування „Новой Хати“.

III.

Тепер позволю собі навести низку винятків з ріжних статей характеристичних заміток, причім мушу зауважити, що ці партійно закращені уступи знаходяться майже виключно у статтях уложених членами редакції, а майже ніколи в дописах. — Поступаю хронологічно.

Ще три місяці до того часу, коли редакційна колегія жадала пропущення вище згаданого уступу про „руїників“ (хоч не було ближче означено, хто, на мою думку, є цими руїниками), тому що „богато людей може відчутти ці слова як болючу образу“ — в серпневім числі 1926 р. появилася стаття одної з редакторок „Н. Х.“ про Ольгу Кобилянську. Обговорюючи духовий „а навіть класовий аристократизм“ у романах Кобилянської з життя інтелігенції, — „впливи бюрократичної Австрії і боярської Румунії, де міряться людину одним старим пережитком“ — шанов. авторка характеризує мужеські типи Кобилянської і каже, що вони „нічим не ріжняться від чистокровних аристократів, хіба ще більшою нерішучістю, а то й безхарактерністю“.

Коли редакційна колегія побоювалася, що слова про „руїників“ „богато людей може відчутти як болючу образу“ — то чому вона не побоювалася образити почування деяких людей, п'януючи аристократів нерішучістю та безхарактерністю? Чи може тому, що в нас нині майже нема родової аристократії? — Сумніваюсь, і то тим більше, що шанов. авторка згадає у своїй статті, що „й авторка (Кобилянська) з роду аристократка. Її батько — потомок гербової шляхти й сама вона жаліє, що їх родинний шля-

хоський диплом затратився. — Тут шан. авторка явно змішає поняття „шляхти“ з поняттям „аристократії“, хоч одно і друге не є тим самим. „Шляхта“ в понятті походження О. Кобилянської ще далеко не враховується до аристократії, але якщо шановна авторка називає О. Кобилянську „аристократкою“, то це не означає одночасно, що її закид безхарактерности не відноситься виключно до правдивої аристократії, якої в нас майже нема, але до всіх осіб шляхецького походження. Таких між нами є багато; всі посять прекрасні, стародавні прізвиська української шляхти (диві спис давньої української шляхти в „Дзєях України“ Вячеслава Липинського) і протестую якнайбільше рішучо проти закиду, немов би усі потомки нашої шляхти були безхарактерні.

Та навіть, якщо між нами, українцями, не знайшлась би ані одна одиниця шляхецького походження, то думаю, що таке стороннє осуджування одної класи не годиться за завданням вищої інтелігенції тому, що не відповідає правді. Можна в кожній хвилині статистично виказати, що аристократія усіх країв видала не менше високо вартиних, характерних одиниць, як інші суспільні класи і лише класова несправедливість може тому перечити. — Ще один мотив можна навести на оправдання закиду „безхарактерности“ на адресу аристократії. Таким мотивом міг би бути усім відомий факт, що більша частина нашої високої родової аристократії відірвалася своєю національною приналежністю в часах, коли за обставинами власної віри та народности грізно внаслідком та переслідуван-

„шістьдесят“, то на якого — кажучи шире — біса треба її привчати писати шістдесят? —

Перед такими дивоглядами як „тривога“, навіть київський фільолог проф. Груницький стає збентежений і каже: „Коли ми візьмемо різні приклади переходів цих старих получень, то у визначених написаннях виявився вже непослідовний розвиток фонетичних законів, а головніше вплив аналогії... Нещодавно писали „тривога“, тепер тут знов апана складу „три“ з інших (!) слів і тому „тривога“.

Такі форми, як „у рухові“, не є нічим іншим, як фальшивою аналогією; коли „рух“ рахувати за живу істоту, тоді не треба дивуватись модним нині, неграмотним формам „у поїздові“, „на кораблеві“, „поїзд і „корабель“ мають такі самі прикмети живої істоти, як і сам „рух“.

Цікаво, що той самий правопис, який каже писати „існувати“ і „вісник“, згідно з правилом про те, що зубні д і т випадають у сполученнях „сти“, приймає таку „зубну вправу“, як „фашистський“, замість послідовного „фашистський“.

Ясно, що нема ніяких ріжниць між значінням „папера“ й „паперу“ і паралельними формами „життєвий“ і „життєвий“; — таких „дублетів“ між би „правопис“ навести тисячами і ніхто не в силі збагнути, чому туди попали тільки такі форми.

Вершком викрутасів у нових правилах є два зраки правопису:

„Російські географічні назви та помякшені губні, шедесні або р передаємо з ь: Обь, Пермь, Кемь, Керчь, Таврь...“

Тільки тому, що деякі наші наддніприські брати ніяким робом не хотять розстатись із звичкою переписувати російські слова живцем нашими буквами, від цієї звички тратить усю свою силу таке категоричне правило:

„Знак „ь“ не пишеться ніколи після губних „б“, „в“, „м“, „п“, „ф“ і шедесних „ж“, „ч“, „ш“, „щ“, „жж“ і після „р“ на кішці складу...“

А на ст. 20 „Українського правопису“ находимо такі два архитвори: „віяя“, „лушпайя“... Ця „віяя“ з „й“ має відмежувати себе від слова „вія“ (над оком), бо означає „днесь у вро-

вого воза“. На виправданні такої чудасії, ще перевертає комітє голівкою всі інші поняття про значіння наших зубних знаків, харківські фільолози можуть похизуватись хіба на те, що на таку фантазію дозволяють собі у своїм „Словнику“ Грінченка, (можливо передисуючи механічно це слово з „Нарисних мажорусских сказок“ з 1870 року!

Досі ніхто з нас не уявляв собі можливости писати поруч „я“ — буква „й“. Коли це не є значайна друкарська помилка, така сама як у СІ. томі „Записок Наук Тавр. и Шляхтенка“ (в статті акад. Студинського) слово „шмаття“ (два „г“), тоді від зазира вліво писати фонетично „шматкі“ або „шматке“, а може й „фсі“ зам. „всі“.

Дивне, що в харківському „Українському правописі“ нема й штяку на один факт, що має першорядну вагу для зрозуміння чужинської транскрипції деяких чужинних слів і саме: „ь“ (м'який знак) дуже часто означає в н-ві „и“. „Правопис“ не має цього, тільки апостроф — є це символічний знак, що на цьому місці був чи є „ь“ в російській транскрипції. Напр. Ульянов, Подольев (але Пркоф'єв). Таким робом м'який знак у таких прізвиськах, як „Ульянов“, грає таку-ж роль, як апостроф у таких прізвиськах як „д'Алямбер“.

У правилах нового правопису нема чимало таких дрібних правил, за які не варто суб'єречатись. Це головне правило про чисто графічне означування слів, які не змінюють ні в чому вимови (такі, як „з-над“, „з-поміж“, ось-як“). Та анхо в тому, що навіть вони не мають у собі ніякої послідовности і не влекують нам питання. Дрібниця виявляє головні питання. Коли якась поважна установа збирається за вирішення важких питань, а кінчиться своєю працею дрібницями, тоді наслідки такої праці неменші, як колиби вона справді найшла розв'язку першорядних проблем.

У вкороченім фельетоні треба шпранти такі помилки: 1-ша шпалета, 22-ий рядок „заводчик“ (не „заводчик“), 12-а шпалета, 10-ий рядок: „привело „ь“ (м'який знак) (не в!) ставимо“; 21-ий рядок не „наших авторів“ (не інших); 14-та шпалета, 17-ий рядок: „лишемо після букви „ш“ і всіх приголосних“ (не букв);

я. Цей факт не дається заперечити, — але треба додати, що не лише наша аристократія поступила в той спосіб, але сотні і тисячі наших співгромадян, у минулім так само як і в нинішнім часі, на жаль, поступають так само, коли річ іде про досягнення кращих матеріальних умовин у наших ближчих сусідів. Безхарактерність цього роду, на жаль, стрічається в нас щодня між середньою як і найнижчою суспільною верствою, не виключаючи селян, з тою різницею, що ганебний проступок аристократичного роду стає загально відомий, коли тимчасом поступовання людей, приналежних до широкого загалу, не доходить так явно до прилюдного відомості, тим самим затирається. Отже і в тім випадку аристократія поступила вправді не гірше, але (умовно: так) і не гірше від інших клас, не згадуючи про такі аристократичні та вірності віри й свому народови стратили маетки і живуть нині як дрібна, не раз схлопана шляхта, якої по наших селах є чимало.

У числі за лютий 1927 р. у статті „Драматична творчість Лесі Українки“ та сама шановна авторка, характеризуючи поетку, цитує висказ І. Франка, мовляв, „Франко не помилився, коли зачислює її до гуртка тих „українських радикалів, які в першій мірі почували себе соціалістами, а тільки в другій українцями“ (проти правди якого твердження я також отверто протестую — Л. М.). З цілого тону статті, як і усіх статей шановної авторки виходить недвозначно, що „почуватись у першій мірі соціалістом, а тільки в другій — українцем“ покривається явнові з її власними почуваннями.

У цій самій статті, кілька стрічок далі, читаємо з нагоди поеми „Вавилонський полон“, що в ній поетка „розв'язує проблему необхідності праці подоленого народу під ярмом у переможця. Це є проблемою тільки для вищих верств, бо для пролетаріату праця є життєвою konieczністю“.

Сумніваюсь, чи хтось безсторонний зважився би твердити, немов то лише для пролетаріату праця була життєвою konieczністю. Не припускаю, що наша трудова інтелігенція зачислює себе до пролетаріату. Але знаю добре, що для усіх наших як і чужинних учителів, інженерів, лікарів, урядників і т. п., праця без сумніву є такою ж життєвою konieczністю як для пролетаріату.

В тій-же самій статті про творчість Лесі Українки, обговорюючи діяльог „В домі роботи — країні неволі“ — авторка статті каже, що поетка „розв'язуючи проблему співпраці рабів пануючої та поневоленої нації, бачить, що раби пануючої нації так глибоко затроєні любовю до кумирів своєї пануючої класи, що готові в їх обороні жертвувати навіть класовою солідарністю у боротьбі за визволення з рабства“.

Чи такий підхід до даної проблеми і така інтерпретація поеми Лесі Українки може в когось лишити сумнів щодо політично-суспільної орієнтації шановної авторки статті? — Переживши цей коротенький, а проте прекрасно збудований твір Лесі Українки, я ніде не нашла натяку на те, немов би поетка уважала любов та привязання єгипетського раба до праці дія творів рідної архітектури за симптом ду-

шевного „затроєння“ любовю у відношенні „до кумирів своєї пануючої класи“ — як драстично виражається шановна авторка статті. Навпаки, думаю, що Леся Українка представила єгипетського раба, привязаного до культа своїх богів і захопленою красою їхніх храмів етично вище розвиненим, ніж килучого ненавистю старого єврея. — Наша геніяльна та одночасно дуже розумна і твереза поетка зуміла, помімо свого небезпечно пориваючого темпераменту — аберігати духову рівновагу і ніколи не запроглась в ярмо партійного або іншого фанатизму.

В кожній статті шановної авторки стрічаємо не одну, але звичайно кілька заміток, виказуючих недвозначно, якого роду партійна орієнтація авторки. У грудневім числі 1927 р. у статті про перший жіночий альманах читаємо: „і ми, сьогоднішні жінки, можемо бути горді на це, що перший жіночий альманах зродила любов до поневоленої і бунт проти суспільної кривди“.

Гідний уваги є редакційний коментар (в серпневім числі 1928) до книжки відомої письменниці Марти Остензо „Крик диких гусей“. Порівнюючи цю повість до кількох інших, коментар каже: „У всіх них змальований цей великий молюх — земля, що висмоктує з людини всі кращі почування, всі вищі бажання, вкладаючи тільки одно: чим раз більше й більше поширювати землю, набути її, доглядати“.

Нам, мешканцям наскрізь аграрного краю, членам народу, що рятував своє існування протигом віків виключно завдяки впертій заслістости селян, отже класи людей органічно звязаної з землею, людей, для яких поняття „земля“ в матеріальнім і духовім значінні було і є святим — нам, дітям української, родючої, благословенної землі, редакція українського жіночого журналу важиться говорити про землю як про деморалізуючого молюха??!

Тут передовсім заходять непростима плутанина понять. У ненаситного землевласника зло напевно не лежить у землі, але в його власній ненаситності. Ненаситність — одна з найпоганіших моральних прикмет людської вдачі. Ми її стрічаємо усюди, не лише в таких, що посідають та обробляють класик землі. Ненаситність є вислід звичайної жадоби посідання, зайдує, на чім це посідання полягає чи на грошах, як у славного Гарпагона Мольєра або в батька Гранде з повісті Бальзака (Eugénie Grandet) — батька, що зала придбання шораз більше грошей мучив жінку і дітей не менше від „ненаситного землевласника“ Марти Остензо — чи на божевідалі мнимого „посідання“ пристрасно улюбленої людини, яку мнимоий „посідач“ переслідує неоправданими вимогами і неоправданою зверхністю. Але в ніякому випадку не вільно злочинних інстинктів людської вдачі мішати з нашою матеріальною субстанцією, цим незмірно складним чинником, що родить нашу поживу та якому завдячуємо наше фізичне існування.

Чи студіювання соціологічних ідеологій відібрало деяким одиницям вже весь здоровий інстинкт щодо правдивих цінностей життя? — Бувають безперечно „ненаситні землевласники“ так само, як іншого роду „ненаситні“ матеріалісти. Але не вільно узагальнювати поодинокі випадки.

Іванна Федорович-Малицька.

В безконечній черзі...

УВО ПЕРЕД СУДОМ.

Для 16. ц. м. на початку розправи трибунал відкинув внесок обор. д-ра Старосольського, щоби за підставі поліційних книг ствердити, чи обвинувачених завертали від слідчого судді до поліційних арештів. Після цього д-р Шухевич поставив внесок, щоби свідка Хшановського сконфронтувати з обвинуваченими для ствердження, чи свідок був присутній при побоях. При конфронтації Крушельницький і Терещук заявляють, що свідок Хшановський поведився з ними чужно. Обв. Наорзевич твердить, що Хшановський переслухуючи його, крикнув: „Ти думав, що я не бачу бити?, і ударив його 4 рази в лице. Свідок заявляє, що це неправда. Обв. Кульчицький пригадує, що він був присутній при битті, подібно твердить і Кирилюк, але свідок зі стоїчим спокоєм все заперечує.

Другий ключник уже не такий наївний.

Казимир Саварин, ключник поліційних арештів, під присягою твердить, що обвинувачених не били, що він не чув, щоби когось бито.

Д-р Шевчук: Пане Саварин, чи ви пригадуєте собі, що одного вечора ви прийшли до келі і бачили Попадюка побитого, опухлого і після побиття їдт, ви лочили Попадюкові опухлі ноги?

Свідок: То все неправда, я нічого такого не бачив. У келі є ведро на воду, щоби в'язні мали в чому митися, а не для мочення ніг.

Д-р Шевчук: А інші функціонари твердили, що там ніякого верда нема.

Обв. Попадюк: Чи ви пригадуєте собі, що

одного дня, ви пане свідок, говорили мені: „Ви побиті і не можете ходити“, та привасили мені воду?

Свідок: То неправда.

Обв. Колодзінський: Пане ключник, ви пам'ятає, як одного дня на проході я побачив Попадюка і питаю його: „Що це в тебе такі синяки на лиці?“, а ви, пане свідок, крикнули: „Не вольно мувіть!“ і розізнали нас?

Свідок: Не пам'ятаю.

Обв. Терещук: Пане свідок, чи пам'ятаєте, як ви, побачивши мене побитого, питали: „Відізна, тебе це било того?“

Свідок: Я бачив вас лише попеченого бомбою і тому так кавав, а не про биття.

Обор. д-р Гавкевич дає свідкові кілька питань, на які ключник відповідає, але коли оборонець пригадує свідкові, що недавно в поліційних арештах побито одного неополітичного в'язня так, що треба було викликати аж міського лікаря, то передіник трибуналу „уважна це питання“ і не дозволяє оборонцеві докитичити.

Свід. комісар поліції Емільян Четовський у своїх зізнаннях повторяє більш менш те, що визнавали його попередники.

Стефа Шухкевичівна Богу духа винна.

Свідок широко оповідає про зізнання поодиноких обвинувачених, при чім твердить, що Шухкевичівна Стефа рисувала плями розміщення членів УВО на Знесінню і коли ці плями не подобались декому із обвинувачених, то Стефа Шух-

Що таке „Тогаль“?

Таблетки Тогаль є успішним серезанком проти ревматизму, подагри, гриппу, нервних болів і болів голови, мігрени і простуди.

Не робить собі шкоди, вживаючи інших безвартних серезанків. Досі 6000 лікарів потвердило потаріально корисне діяння Тогаль. Дістати можна у всіх аптеках. 1924 Ч. реєстру 1364. — Ціна 2 золоті. 9—52

Перед громадськими виборами на наших північно-західних землях.

УКРАЇНЦІ ВОЛИНИ, ПОЛІССЯ, ХОЛМЩИНИ І ПІДЛЯША!

Літом і осінню цього року відбудуться на північно-західних українських землях вибори до сільських і міських громадських рад і до повітових соймиків! Гміні (волосні) і повітові вибори це переважна для українського народу справа.

Українці й Українки!

Коди хочете бути господарями в гміні (волості) і повіті, коди хочете, щоби гмінні ради і повітові соймики обороняли інтересів українського населення гмін і повітів, коди хочете справедливого розділу податків, шарварків і підвод, коди хочете, щоби айтіти і солтиси не дідали на Вашу шкоду, а були слугами гміни, коди хочете, щоби громадські і повітові гроші йшли не на чужі Вам, а корисні для Вас товариства і ціли, коди хочете, щоби позички з самоуправних шадничих кас йшли до Ваших рук, коди хочете, щоби гмінні ради і повітові соймики переставали бути сліпим знаряддям у чужих руках, — мусите взяти у Ваших руках гмінні ради і повітові соймики, повітові виділи і самоуправні шадничі каси.

Вибирайте членами гмінних зборів, а опісля членами гмінних рад і повітових соймиків свідомих, характерних і певних українців, які були би не чужими попихачами, а борцями за народні права.

Не дайтеся залякати ніякими погрозами і поборойте виборчі зловживання. Борючись за здобуття самоуправи, Ви користаєте лише зі своїх прав, а за це ніхто не може бути караний.

Скрізь по гмінах зав'язуйте гмінні виборчі комітети. Українські гмінні комітети мають допомагати, щоби всі українські виборці пішли до голосування, мають не допустити до виборчих зловживань, мають приготувати листи (спіски) членів гмінних рад і повітових соймиків.

Правна порада Українського Національно-Демократичного Обєднання, Львів, вул. Костюшка ч. 3 а, II. пов. дає всякі поради в справі громадської і повітової самоуправи.

Українці й Українки!

Йдім до громадських і повітових виборів масово, згідно і солідарно одним національним фронтом, а український наряд здобуде громадську і повітову самоуправу.

Українські Жінки! Не забувайте, що Ви маєте в самоуправі рівні права з мушкамими і тому мусите взяти масову участь у виборах та причинитися до нашої перемоги.

Львів, дня 12. червня 1930.

ЗА ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО ОБЄДНАННЯ:

Василь Мудрий, урядуючий заступник голови.
Д-р Любомир Макарушка, головний секретар.
ЗА УКРАЇНСЬКУ ПАРЛЯМЕНТАРНУ РЕПРЕЗЕНТАЦІЮ:

Пос. Володимир Целевич, урядуючий заступник голови.
Пос. д-р Іван Блажкевич, секретар.

Кенчівна рисувала плями ще раз і Терещук встав її раз при роботі, в якій її допомагали інші члени УВО. Свідок переслухував між іншими і Шухкевичівну. Ця обвинувачена весь час твердила, що до УВО не належить, що в помешканні Махінського ніколи не була, жадних плямів Знесіння не робила. Взагалі Шухкевичівна представляла справу так, що в справу бомбового замаху і до в'язниці вона попала через полороуміння, так як Пілат до „Вірую“, а в дійсності вона нічого не винна, хіба Богові духа і без потреби мучиться 8 місяців у тюрмі й без потреби її мама плаче, що дочка втратила рік студій.

Обв. Колодзінський так само при усіх переслуханнях твердив, що до УВО не належить, жадних присяг на револьвер не складав і носив не бомби, а правничі книжки, з яких викочував параграфи. До речі треба згадати, що польським журналістам чомусь зі всіх обвинувачених найбільше їмпоує Колодзінський.

Свідок твердить, що нікого не бито, що обвинувачем у вязниці жилося добре та що вони все були дуже веселі.

Але вкінці свідок признає, що одного разу чув, як при переслуханні оба. Ониськевич кричав до агента Радюва: „Пане, не грозить мені!“, а Радюв аденервовано шкребався в голову. Оба. Кульчицький і Клішівна до ніякої участі в роботі УВО не признались.

При кінці свідок заявляє: „Мені дивно, що тут говорять про биття в'язнів! Я нікого не бив і про ніяке биття в'язнів не знав і не чув“.

Предс. триб.: Крушельницький каже, що його чабирали зі слідчого суду навад до поліційних арештів і то до закінчених слідства.

Свідок: То в неможливо, так не було!

Предс. триб.: Свідок Гелевський визнавав, що коли він відвідав Попадюка, то він скаржився: „Мене били, мене мучили“ і показував синяки.

Свідок: То неможливо! Я чув кожне слово, яке Попадюк сказав Гелевському!

Предсидник трибуналу конфронтув свідка Гелевського із комісарем Чеховським і Гелевський докладно описує ситуацію при стрічі з Попадюком і твердить, що в той час, як комісар Чеховський не звертав на нього уваги, переглядав речі принесені для Попадюка, Гелевський шепнув до Попадюка, чи його били, а Попадюк показав синяки і сказав тихо: „Мене катовано!“.

Предс. триб.: То ви пане Гелевський шепнули так спритно, що пан Чеховський не чув?

Свід. Гелевський: Так спритно, що пан комісар не чув.

Свід. Чеховський: То виключено. Якби ми били Попадюка, то не були б такі наївні, щоб його і синяками показувати рідні!

Вотант Петер: Чому ж ви, пане свідок, не спитали Попадюка голосно чи його били?

Свід. Гелевський: Бо я не хотів шкодити Попадюкові..

Предс. триб.: Це не зашкодилоб, це допомоглоб. Чому ви не писали про це в пресі, чи не звернулись до прокуратора зі скаргом?

Свід. Гелевський: Я звертався зі скаргом до тосла Луцького, пралата Куницького і Лішнського, щоб вони щось робили в цій справі.

Прок. Лішн: Чи не ліше було звернутись до якої польської партії, до ББ., чи іншої, замість до пралата Куницького?

Свід. Гелевський: Я був переконаний, що українські посли більше допоможуть, як польські, бо хоч я поляк, то моя жінка українка і її братові більше могли допомогти українці.

На запит д-ра Шухевича, свідок Чеховський твердить, що Цар визнавав начеб то оба. Крушельницький намовляв його налити державні віск.

Далі на запит прок. Лішн, оба. Попадюк твердить ще раз, що все це, що він сказав при переслуханні, було сказано лиш тому, що його били, вимушували відповісти на підсудні питання.

Оба. Кирилук в обороні чести Стефи Шухевичівної.

Після перерви, переслухувано далі свідка Чеховського, який між іншим визнає, що оба. Кирилук під час переслухування нарікав на Шухевичівну і говорив: „Та шельма намовля мене вступити до УВО“.

Оба. Кирилук: Я протестую проти перекручування моїх слів! Я ніколи не висловлювався про панну Шухевичівну тими словами! Це неправда! Я говорив інакше! Ол.

Касієра й возних замкнули в сейфі.

До Банку Гандльов-ого в Лодзі закралося 3 бандитів. Впустив їх банковий післанець Юнг у полудне, коли возний Гофман пішов на обід. Коли в 3. год. вернувся, бандити завязали його шнурками. Тесаме зробили і з другим возним Ревельським. Потім розбили підручну касу та взяли з неї 1.700 доларів. Коли веч. прийшов у банк касієр Пшедзельський злодії відібрали йому ключі, отворили сейф, узвали відтам 70.000 зол., затягнули до сейфу кас. Пшедзельського, возних Гофмана й Ревельського й затраснули за ними двері. Вечером бандити відіхали автом. Приватних сховків бандити не розбили. Втрати банку покриває асекураційне т-во, бо банк був обезпечений. Коли один із директорів банку Каліновський прийшов в 10. год. веч. у банк, переконався, що нема там возного Гофмана, який тоді повинен був дежурувати. Став перешукувати банк і побачив, що замки сейфу нарушені, а двері затраснені. Повідомлена поліція приступила до увільнення замкнених із сейфу. Було це не тяжко, бо наїшли другі ключі. В 2. год. вночі увільнили касієра й обох возних із сейфу. Досі арештували лише возного Цибульського, підозрілого в змові з бандитами. Банк. післанець Юнг утік із бандитами. Про напад на банк повідомили поліцію в Польщі та за кордоном.

G. G. Gardelli

ТАБЛИЧКА
ПОВНИХ 100 ГРАМІВ
ЗНАМЕНИТОЇ ЧОКОЛЯДИ
ДЕСЕРОВОЇ,
МОЛОЧНОЇ, ГОРІХОВОЇ.

Jen Przedat. D/H. K. Wertheim, Warszawa, Królewska 18.
Zest. n/Malop. i Śląsk; „Alliance“, Kraków, Szewska 11-1215 7-9

Денний порядок засідання сенату.

На денному порядку засідання сенату з середи 18. червня крім вибору віцемаршала є справа проекту закону про охорону дрібних земельних арендаторів. Сенат залагодить цю справу в останнім дні перед вигасненням застереженого йому конст. 30-денного речинця, в яким може заповісти поправки. На денному порядку є теж проект закону про зміну закону охорони комірників, проект закону, що змінює деякі постанови про заг. суди та ратифікація конвенцій. Маршал сенату скликав на середу передпол. засідання правничої, освітньої та скарб.-бюджетової комісії.

Хто буде віцемаршалом сенату?

Становище віцемаршала сенату після пок. Познера припаде клобові ППС. Як кандидатів ставлять: сен. Каушинську, сен. Струга та сен. Копчинського.

Чи віложать сойм і сенат?

Зачувати, що уряд скличе засідання сойму на 20. червня, та вже тогосамого дня віложать надз. сесію сойму й сенату. Так сенат попрацював би два дні. Зачувати, що прем. Славек поїде до Друскених нарадитися з марш. Піасудським над дальшою долею сойму та сенату.

Конгрес Товариств Приятелів Ліги Націй проти полт. переслідувань на Рад. Україні.

(АТЕ). 14. конгрес Товариств Приятелів Ліги Націй у Женеві ухвалив м. і. резолюцію з протестом проти політичних переслідувань на Рад. Україні та в інших союзних республіках. Конгрес стверджує, що політичні переслідування в СРСР викликали у всьому світі почування глибокого обурення проти поступовання більшовицького уряду, який приноровлює на Рад. Україні методи брутального терору та кровавого гнету, що суперечать елементарним почуванням людської свободи. Збори протестують святочно проти тих метод більшовицького уряду, які осуджує весь світ, а які загрожують мирним відносинам між народами. Резолюцію цю ухвалили на внесення української делегації, в якій склад увіходили ректор українського університету в Празі проф. Яковлів, проф. унів. Смаль-Стоцький та голова Гол. Ради Української Еміграції проф. Шульган.

Габсбурги програли процес.

Найвищий Суд у Варшаві відкинув ревізійне зажалення у справі тешенських маєтків Фридриха, Альбрехта та Йосифа Габсбургів. Рівночасно Наяв. Суд затвердив присуд катовицького суду, який надає Габсбургам право до т. зв. вільноділчих дібр. У мотивах сказано, що в пресі згадано, що союзні держави дадуть Габсбургам одноразове відшкодування за сконфісковані добра у вис. 10 міль. шв. франків, тому Габсбурги повинні туди звернути свої домагання.

Присуд у хорватському процесі.

(АТЕ). У білгородським процесі д-ра Мачека і тов. запав присуд. Д-ра Мачека та 9 інших обвинувачених увільнили. Із 40 інших, засуджених на різні кари, Бернардич одержав 15 літ тюрми, Габджія 5 літ тюрми, а бувш. посол з групи Радіча й один із провідників партії Єлчич одержав 3 роки тюрми. Відчитування мотивів присуду трвало 3 год. Коли пресидник скінчив читати, обвинувачені встали з місць і відспівали хорватський нац. гимн. Увільнені вийшли на волю.

3 життя наших установ.

Організаційно-освітня Секція при філії Т-ва „Просвіта“ ім. Шашкевича на повіт Львів.

Культурно-освітню працю в львівському повіті — ведуть паралельно дві організації, а саме „Пов. Союз Кружок Рідної Школи“ й „Організаційно-освітня Секція філії Т-ва Просвіта ім. Шашкевича“ на повіт Львів. Обі ці організації взаємно себе доповнюють у ширеній культурно-освітньої і національної праці у львівському повіті.

З точки національної — це праця невичайно важна, коли зважимо, що більшість підміських громад є безпосередньо наражена на денационалізуючі впливи міста та, що в останніх роках значно зросло число польського населення у львівському повіті, внаслідок парселляції ґрунтів великих обшарників. Крім цього треба зважити, що підміські громади Львова — це переважно дрібні хлібороби, з яких рекрутуються у великій мрі: наші ремісники та робітники, що тимбільше наражені на денационалізуючі впливи міських елементів.

Щоб цю працю запобігти, Організаційно-освітня Секція Просвіти від часу останніх загальних зборів оживила свою діяльність у львівському повіті, провадить свідоме читальне, а гуртуючи в собі інтелігентну молодь — як жінок так і мушин — улаштує планово поїздки по селах з відповідними рефератами, в цілі розбудження і піднесення національного і культурного життя серед нашого громадянства. — Дня 26. травня н. р. відбулися ширші сходни Організаційної Секції під проводом голови п. Блянки Баранової. В обширнім рефераті обговорила голова Секції вагу і значіння національно-освітньої праці серед нашого громадянства та звернула особливу увагу на konieczність співпраці нашої молоді зі старшим громадянством. Переходячи еволюцію національної ідеї від її повстання — підчеркнула референтка konieczність національного освідомлення усього нашого громадянства та створення однолітного національного фронту.

Описак секретарка п. К. Пашкевичева обговорила основну справу поїздки по селах, подаючи подрібні вказівки, а п. Л. Миколаєвичина реферувала справу кількох підміських громад. — В оживленій дискусії наша молодь брала живу участь. На протязі останніх трьох місяців — Організаційна Секція влаштувала сто дванадцять (112) поїздки до сіл львівського повіту, при чому підготовано у деяких селах справу будови читальняних домів, засновано кілька жіночих кружків при Просвіті, декуди оживлено їх діяльність, підготовано заснування Т-ва „Відродження“ та навязано тісний звязок зі селом.

Майор Пабст у Венеції.

Майор Пабст приїхав із жінкою та двома урядовцями віденської поліції у Венецію. Італійська члота дозволила Пабстові на свободний побут.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського перенесена на вул. Коперника 16. 2296 1-2

— Тягнення жеребу на премії для переплатників „Діла“, що впадали точно принамерату по кінець червня н. р. відбулися сходни (17. червня) в локалі Редакції „Діла“ в год. 6. вечором в присутності нотаря Раствавського, членів Редакції й Адміністрації „Діла“ та представників переплатників нашого щоденника.

— Особисті вісти. В суботу, 14. червня н. р. в год. 8. веч. відбулося в Соборі св. Віри у Львові вінчання головного секретаря УНДЮ д-ра Любомира Макарушки з панною Надією Войнаровською. З цієї нагоди бажаємо від себе молодій парі щастя на шляху нового життя та якнайбільше успіхів на полі громадської праці.

— Промоція. Дня 15. травня н. р. відбулася у краківським університеті промоція д-ра Ярослава Патрилівиної із Перегінська на доктора медицини.

— Сходни делегатів СВА. Тернополя і Чорткова. В суботу 21. червня н. р. в год. 3. попол. відбулися в салі „Українська Бесіда“ в Тернополі сходни делегатів СВА. Чорткова і Тернополя. По звітах делегатів д-ра Брильовича і д-ра Горбачевського наступляють реферати: президента СВА, д-ра К. Левинського і д-ра А. Говиновича. Відділ СВА у Львові владав всім членам обох делегатів СВА, щоб 21. червня безумовно явилися в Тернополі. — Відділ СВА.

— На карти „Рідної Школи“ звідняючі від алькогольних напоїв з нагоди Воскресення Христового зложили в золотих отсі Вп. Громадянин(ки): Колодійшина: 10. д-р Іван Ціпановський, Я.88: Олена Кислевська, б. д-р Ганків-

Позір! Купці, Промисловці і Ремісники!

Вже появилoся перше число місячника „ДОБРОБУТ“. Цей місячник присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число. Поодинокі число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10 П.

Вісти з „Рідної Школи“.

I. Половина року, що є підготовкою до ювілейного року (1931) „Рідної Школи“ незабаром мине. За той час ще тільки деякі кружки предложили Головній Управі свої проекти ювілейних обходів. Над цією справою слід поважно застанувитися в кожній місцевості. План ювілейних обходів мусить бути так продуманий, щоб його переведення не кінчилося на шумних поверховних парадах, але щоб вони закріпили вагу „Рідної Школи“ як установи, яка йде в перших рядах у боротьбі за рідне шкільництво. Справою ювілейних обходів займуться у першу чергу Повітові Кружки „Рідної Школи“.

II. У зв'язку з ювілейним роком „Рідної Школи“ ухвалено проголосити конкурс на текст і музичний уклад гімну „Рідної Школи“, на зразок віконної наліпки та ювілейної металевої відзнаки. (Умови конкурсу подається до прилюдного відома).

III. Ухвалено рішучий спротив проти винайму „Рідної Школи“ в Зборові на цілі, які не мають нічого спільного з „Рідною Школою“, бо такий винайм унеможливував би у будучності „Рідній Школі“ користуватися тим домом. У цій справі вислано відповідне письмо на місце.

IV. Для „Рідної Школи“ зложено до каси Головної Управи в квітні ц. р. 8.830 зол. 78 сот., з того зі Сх. Галичини 8.489 зол. 82 сот., а зпоза Галичини 340 зол. 96 сот. У травні зложено 14.743 зол. 98 сот.; з того зі Сх. Галичини 13.675 зол. 28 сот., зпоза Галичини 1.068 зол. 70 сот. Виказні по повітах проголосяться окремо.

V. У справі зодсім непедагогічного постулування управителя школи в Драганівці (пов. Тернопіль) супроти дітей і провідниці дитячого садка в тій місцевості та в справі побиття тієї учительки, про що подана інформація свого часу преса, введено до Кураторії Л. Ш. О. відповідне письмо з домаганням прослідити ці факти і видати відповідні зарадження.

Головна Управа „Рідної Школи“.

Бандитський напад на українських селян.

(Лист з Лиська.)

Дня 10. червня ц. р. відбулося в селі Завізю, лиського повіту, посольське віче пос. Гриця Тершаківця. По вічу відвезли посла два селяни, а саме Юрко Копчак і Михайло Маркуц, до села Терки. На вертаючих звіттам в год. 10. вночі через село Волкованя до Завізю обох цих селянських діячів напала шайка бандитів, укрита за платом і побила їх градом каміння так, що тільки чудом спаслися від смерті. Оба названі є сильно побиті, один в голову і лице, а другий в ноги і коліна. Рівнож і пара коней так сильно

покалічена камінням, що на місці звалилася з ніг. Треба зазначити, що село Волкованя має всього 10 проц. поляків, однак і ця горстка під проводом управителя фільварку й ексжандарма старалась розбити вище згадане посольське віче в Завізю і чинно зневажити посла Тершаківця. Однак це полякам не вдалося і віче прибрало величаву українську маніфестацію. І видно, що хтось підступно помстився на згаданих патріотах-селянах за те, що вони сміють закладати кооперативи і пропагувати по селах про-світнянський рух. Нападени подали команді поліції в Райськім імя одного з бандитів та до цього часу поліція ще навіть не перевела слідства. Побачимо, чи будуть викриті всі спричинники того огидного нападу.

Риков, Томський та Бухарін проти переслідування опозиції.

(АТЕ). Риков, Томський та Бухарін зложили в політбюрі компартії спільну заяву, в якій домагаються, щоб перестати переслідувати й угнітати праву опозицію. Заява стверджує, що теперішнє госп. положення в СРСР, є найліпшим доказом, що також права опозиція має рацію. Новий виступ провідників правої опозиції був предметом спец. наради політбюра й не лишився без впливу на загострення відносин між більшовицькими достойниками.

В безконечній черзі...

СІМНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ УВО.

Переслухання свідка комісара Чеховського ще продовжувалось і дня 17. ц. м. На запит д-ра Ганкевича, чи поліція, яка перед отворенням „Східних Торгів“ знала, що буде замах УВО, як це знавав директор „Східних Торгів“ Оржеховський, слідила за обв. Білов, свідок відповідає, що ця справа йому невідома. Далі обор. д-р Ганкевич вицитює обв. Колодзінського, на якій підставі поліція зразу підозрівала, що це він дав обв. Від валізу з вибуховим матеріалом, обв. Колодзінський відповідає, що поліція зразу вмовляла в нього, що він вже заспаний, що поліції вже відомо про його участь у замасі на „Східні Торги“ та що для нього в одинокий вихід — признатись до всього. Але потім, коли він до нічого не признався, а поліція довідалась, що підчас вибуху бомб Колодзінський був при вілську, а не у Львові, тоді його залишили в спокою. Далі виявляється, що обв. Віду арештовано на підставі зізнав обв. Омишкевича, чи Качмарського.

Обв. Крушельницький заявляє, що все це, що поліцейські свідки говорили про його планований вихід за кордон і байдужість до помети УВО не відповідає дійсності. Крушельницький твердить, що про ніякі особисті ні речинні справи він на поліції не зізнавав. Свідок не відмакує нічого.

Свід. Вілевич, комісар поліції, під присягою візнає більш менш те, що й інші поліцейські свідки. Він твердить, що „Гуртак“ це Попалюк, бо на це вказують два факти: пізнання Попалюка на фотографії обв. Наорлевичем і маши, про які говорить Наорлевич, що вони є в „Гуртака“, а їх найдено в Попалюка. Комісар Вілевич заявляє, що обвинувачені признались до приналежності до УВО добровільно, їх ніхто не бив, не грозив і все те, що говориться про биття є неправдою. Свідок цей потверджує, що перед вибухом бомб поліція знала, що УВО готує якийсь замах на „Східні Торги“. На запит обор. д-ра Ганкевича, кому властиво обв. Наорлевич підчас переслухування показував плян нападу на коміс. Федунішина, свідок не зміг відповісти, хоч всі попередні поліцейські свідки твердили, що цей плян показувало якраз Вілевичеві.

Обор. д-р Ганкевич: Чи всю цю справу з планованим замахом на ком. Федунішина ви трактували в слідстві поважно?

Свід.: Дуже поважно.

Д-р Ганкевич: Бо пан прокуратор ні!

Школа нашого Влодзя!

Д-р Ганкевич: Ви, пане свідок, анали брата

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

10. Форма і зміст слів.

*Полегшало нашому батькови:
де сиділа одна болічка, там те-
пер дванацять.*

90 процент непорозумінь, які нині маємо з правописом і з живою мовою, не існували би зовсім, якби члени Комісії для реформи правопису були — як це зазначив д-р Ст. Смаль-Стоцький — обмежились до зясування, яким звукам відповідають поодинокі знаки і якби вони не виходили у своїх постановах поза чисто формальні питання чистого правопису.

Тимчасом є в „Українськім правописі“ навіть спроби аналізу змісту слів, напр. про різницю між дієприкметниками і прикметниками, що походять від них: незлічений — незлічєнний, незмірений — незмірєнний. Ясно, що це питання з лінгвістики. Нормувати його при нагоді правопису правилом про подвоєні приголосні та про прикметники — недоцільно, тим більше, коли це розяснення неточне, а може й фальшиве. Ніхто з нас при писанні не звертається до правописних правил, чи „навіжений“ або „свасєнний“ є прикметник, дієприкметник, чи прикметник від відповідного дієприкметника, на те, щоб знати, як його писати: з одним „н“ чи з двома „н“. Не допоможе тут і правило про прикметники з двома „н“, що „визначають можливість чи неможливість дії, висловленою відповідним дієсловом“.

Різниця між іменниками, що означають дію (малювання, будівання, мурування) і тими, що означають річ (мальовання (малювання), будівання (будова), мурування (мур)) — це можна не то встановити, а навіть зясувати правилом про наростки „-ова“ і „-ува“. Правдою є те, що каже отсе правило: „Наросток -ова в українській мові зберігається лише тоді, коли

наголос падає на о, без наголосу-ж переходить в -ува (юва)“ — але це правило повторє те, що ми чуємо вухом, коли говоримо. З хвилюючою, коли ми, пишучи, починаємо вагаться, чи написати „мірковання“ чи „міркування“, купівання“ чи „купівання“ — правописні правила не в силі нам допомогти. „О“ перейшло в „у“ та „ю“ під впливом подвоєння „н“; як довго ми вимовляли тільки „будівання“ (з одним „н“) — воно означало для нас і будинок і дію; так само одна форма „будівання“ покривала оба поняття для наддніпрянців; „мальованє“ для галичан, а малювання“ для наддніпрянців було єдиним, тим самим словом різко вимовлюваним і означало одночасно або малюнок або працю над ним. І нині вже „міркованням“ і „міркуванням“, „будіванням“ і „будуванням“, „мальованням“ і „малюванням“ нема з граматичного погляду ніякої різниці.

Та коли мова має такі несподіванки: те саме слово з тми самими значіннями, завдяки фонетичним змінам створює дві різні форми, які одного дня починаємо аживати у двох значіннях. До речі: ми вилазимо терміну „значіння“, тому, що для нас, згідно з духом народньої мови, „значєння“ значить: робити знаки; напр. „Значєння доріг для туристів“ це зовсім щось інше, як „значіння“. На Радянській Україні помусь саме почати аживати „значєння“ зам. „значіння“, „різниця“ (місце, де різуть худобу) зам. „ріжниця“.

Хто зна, чи не переборщить „Український правопис“ у правилі, що треба писати разом „відсьогодні“, „віднині“, „відколи“, „відтоді“. Є це фальшива аналогія з такими формами, як „відразу“, „Відразу“ (= зараз, негайно) пишемо у відріжненні до „відразу“, щоб зазначити два різні значіння тої самої форми. Та яка різниця у змісті є між „віднині“ і „віднині“? Ніяка. Ті, що пічнуть писати „відсьогодні“, матимуть велику спокусу, щоб писати „відччора“, „відпо-заччора“, а навіть „відпосєдлага“.

Зате нема в правописі заміток, чи на зра-

зок слів... „невдогад“, „невгаразд“, не слід би писати „невєнлі“, „невпору“ разом, для відріжнення їх від іншого значіння: „Не в силі діло, а в розумі“, „Не в пору зимову, а...“

Та це все дрібниці і за них суперечатись не будемо. Лихо в чому іншому: в тому, що — як каже д-р Ст. Смаль-Стоцький — „постанови конференції обіймають самі маловажні правописні справи... Бо видаваний Правописною Комісією проект не подавав системи, тільки сам губився в подробицях... Річ ясна, що і конференція згубилась в подробицях, смішних головуваннях і постановах. Не маючи твердого ґрунту під ногами, хиталась на всі боки, постановляла, то знов своїх постанов відрикала. За браком належного і свідомого цілі підготування конференція іншого результату дати не могла“).

Як розуміти таку некомпетєнцію професійних філологів? На повну невдачу цієї збірної праці склалось більше причин.

Наукових питань не вирішується, наче політичних резолюцій, більшістю голосів. Всякі компромісові рішення, щоб піти на уступки тій або іншій групі є наслідком наскрізь схоластичного підходу до таких питань, як нормалізація правопису. Правописну систему можна привирівати до філософської системи. Ніодна не є більше „правдиною“ від другої; т. зв. правдивість чи вірність ідей, схоплєних в одноілітнім світогляді, здобуває ту свою силу завдяки тому, що всі вони разом дають нам спрону до розяснити більшу скількість незрозумілих явищ і суперечностей. Світогляд Спінози не ставє кращим, повнішим або глибшим, коли його доповнимо світоглядом Канта або Гегля; це різні світи, що виключають себе; кожний із них може мати для когось цілу низку неясностей, непослідовностей, чудацтв, але всі ці „неправильності“ стають зрозумілими і природними для людини, що прийняла головні ідеї даного світогляду.

Обв. Біди. Чому тоді, як він застрілявся, ви сказали: „Шкода нашого Володзя!“?

Предс. триб. Ухилию це питання.

Свідок: Пощо пан меценас оповідає такі неправдиві історії.

Д-р Ганкевич: То не історії, то факти. Предсідник трибуналу перериває питання оборони і підозріла справа відносин між братом обв. Біди, та поліцією, та справа самовбивства Володимира Біди, якого поліції чомусь було шкода, залишилась нев'яснена.

На запит обор. д-ра Старосольського свідок відповідає, що поліція знала про планований захід УВО на „Східні Торги“ 2 тижні перед відкриттям „Сх. Торги“, що повідомляла про це дирекцію Торгів і вислала велику кількість агентів, які мали перешкодити замаху.

Обв. Біда: Свідок твердить, що поліція не слідила за мною перед вибухом, а я дам свідків, що цілих 4 місяці перед вибухом поліція слідувала за моїм кожним кроком і як я вернув з Городка, то поліція, хоч не знала від арештованих членів УВО, де я мешкаю, то зараз нашла мене й арештувала.

Свідок мовчить.

Анонім сам до себе.

Обв. Біда: Ви, пане комісар, переводили ревізію в домі Махницького ще місяць перед вибухом бомб. Чи не могли ви сказати, на якій підставі переведено цю ревізію?

Свідок: На підставі анонімного листа.

Обв. Біда: Я знаю, що цей анонімний лист ви писали самі до себе, щобі найти підставу до ревізії. У в'язниці ви самі признались обвинуваченим, що цей анонімний лист був писаний вашою рукою!

Свідок цинічно сміється і вдоволено оглядається на ком. Чеховського.

Як виглядали „добровільне зезнає“ членів УВО?

Обв. Терещук: Чи ви, пане комісар, пам'ятаєте, як мене били і я від роботи не міг ходити, а ви-нідімали палицю і примушували сказати через деї і вчили танцювати навколї хрїста?

Свідок Білевич: Я сам танцювати не вмів, отже як я міг учити вас танцювати?

Обв. Попадюк: Чи ви, пане комісар, пригадуєте собі, як ви показували менї одну сторінку писаних зізнань, у яких Махницький не признався нічого і сказали: „Це зізнав Махницький, доки ми його не били“, а потім показали 4 сторінки писаних зізнань тагож Махн., у яких він уже признався до вини і заявили: „А це зізнав Махницький після цього, як ми його били і так ти мусиш признастись до всього, бо будемо бити, а хоч ти в судї скажеш, що я тебе бив, то я усміхнуся, обернуся і скажу, що це все брехня і хто менї що зробить“?

Свідок: Такої ситуації не було! То брехня.

Обв. Наорлесич: Чи ви пам'ятаєте, як ви пропояли менї револьвер до чола і примушували заявити, що фотографія Попадюка, це фотографія „Гуртака“ і громили, що як не признаюсь, то завтра буду на Личакові, а ви скажете в судї, що я кинувся на вас і ви боронились.

Що більше: з менту, коли зрозуміємо навіть найбільше дивоглядні (на нашу думку) основні принципи якоїсь абстрактної системи, чи теорію про монаду Ляйбніца, чи ідею про „Я“ і „не-Я“ Фіхтгого, — ми можемо вивести із них послідовно цілу низку інших ідей, незалежно від того, чи з ними згоджуємось.

І в лінгвістиці, таксамо як у фізиці або хемії, нова теорія стає науковою і загальнопринятною тому, що вона в снаї охопити якнайбільшу скількість явищ новим поглядом; у ній находить своє розяснення всі ті „внижки“, що підірвали стійність попередніх теорій.

Коли досліди над розвитком нашої мови доведуть наших фільольогів до ясної теорії, тому ми передавали в мові й письмі чимало рідних і чужих слів так чи інакше, а нині передаємо їх знову іншою системою, тоді наш правопис може прояснитись у неодному темному для нас місці. Та заки такої теорії нема, наші фільольоги можуть (чи повинні) зважитись на такі відповіді: чи маємо чужі слова вимовляти по змозі якнайближче до оригінальної вимови даного народу? по лінії яких аналогій маємо йти, згідно із еволюцією нашої мови? то-що. Це проблеми загальної лінгвістики, яких оминути не можна.

Повторім ще раз, що наш правопис, такий, як є, без акушерської зайвої допомоги Академії, був у порівнянні з правописом англійським, французьким, а навіть польським, у дуже дофранцузьким, а навіть польським, у дуже дофранцузьким. Етимологія не засмічувала нам брім становниці. Етимологія не засмічувала нам брім становниці. Етимологія не засмічувала нам брім становниці.

Нині замість одної болячки маємо дванацять.

У вчорашнім фейлетоні треба справити з ш-ім шпальті, 7-ий рядок анчзу „александрити назв писаними“ (не „литаними“!).

ВІМАГАННІ ЗА ІСТНУВАННЯ

РІШАЄ ЗОВНІШНІЙ ВИГЛЯД
Обув **Del-Ja** по одностійних цінах розв'язує цю проблему

24⁵⁰

„Ян“ боксові чорні брон.

29⁵⁰

„Адам“ літні шкіряні, легкі з еласт. підшовною

34⁵⁰

„Конрад“ шевр. бронз. й чорні „Goodyear Welt“

39⁵⁰

„Витовт“ америк. модель бронз. боксові, пасово шиті

Del-Ja

Скарпнтки у великім виборі вже від 1⁵⁰ Зол.
Можна дістати у всіх філіях і заступництвах.

Предс. триб.: Чи пан Білевич сам вас бив? Наорлесич: Пан Білевич бив мене найбільше, тягав за волосся так, що я місяць не міг спати.

Обв. Кирилюк: Пан Білевич був одним з тих, що мене били, після цього я не міг ходити і лежав у постелі, а Білевич стягнув мене з ліжка кричав: „Псякреф! Мусиш бгаць!“ і грозив, що як не признаюсь, то в ночі знов будуть бити. Після тої погрози я не спав цілу ніч, бо боявся, що будуть нові тортури.

„Бадане другого стоня“.

Обв. Онимкович: Коли я не хотів сказати го-го, чого вимагала поліція, то пан Білевич крикяв до агентів: „Даць му бадане другого стоня“ і мене почали бити.

Свідок: То все неправда, то все нязумане! (Свідок сміється.)

Після перерви доповнював зізнання агент Радоль, при чім на просьбу д-ра Ганкевича, лава присяглих переглянула ману УВО, що відноситься до плану замаху на комісара Федунішина.

Після кількох питань оборони в справі Попадюка, зізнає комісар поліції Іваків, знавець справ УВО.

Перед присягою оборонць д-р Ганкевич скептично заявляє, що оборона не вимагає присяги цього знавця, але предсідник заирисяга: Івакова, після чого він визнає: „УВО повстала 1920 року з ініціативи Головної Ради Корпусу Січових Стрільців. На чолі УВО стояв б. отаман С. С. Кововалець, а членами в не тільки б. С. С. як Мельник, Матчак, Чиж, але і багато старшин б. Галицької Української Армії. В другому стані розвитку УВО підлягала диктаторові Петрушевичеві, якому треба було тайної військової організації. З нападу Петрушевича 1923 р. УВО почала саботажову акцію проти Польщі, бо диктатор переконався, що всі паперові ноти, протести, меморіяли не допомагають, якщо військові елементи не закривають українського населення.“

Після перших виборів до польського союму робота УВО мала величезне значіння, але акцію УВО і Петрушевича паралізувала реалістично настроєна група угодовців під проводом Твердохліба і Яцькова. Убивство Твердохліба було катастрофою для угодової групи і початком її упадку, але рівночасно тоді скріпилась акція польської поліції проти УВО. У зв'язку з тим Кововалець мусів утікати до Німеччини, а в Галичині лишилась тільки краєва команда. Після того, як антант признала Галичину Польщі, Петрушевич став „більшовицьким екслюзивом“, а це довело до розриву з Кововальцем, який провадив УВО самостійно, а Петрушевич зарганізував окрему „УНРО“ з орієнтацією на Харків і між цими організаціями почалося суперництво. Революційна організація Петрушевича, після кількох невдалих виступів й арештувань учнів її членів, стоялася і була зліквідована. Лишилась тільки УВО. У Празі об'єднались групи націоналістів і створили „Організацію Українських Націоналістів“, яка підтримувала УВО. На конгресі українських націоналістів у Відні у березні 1929 р. ви-

брано управу й установлено програму та приступлено до видавання „Розбудови Нації“, як органу організації. Організація українських націоналістів поставила собі за ціль безкомпромісову боротьбу за Самостійну і Соборну Україну, тому протиставить себе акції „Легіюрівщини“.

Далі Іваків читає уривки статей „Сурми“ для характеристики ідеології УВО та українських націоналістів. Ком. Іваків твердить, що УВО приготувала повстання проти Польщі у недалекому часі, при першій сприятчій нагоді, а не в далекій будучині, як це визнавали обвинувачені.

Прок. Ліни ставить внесок, щобі дальша розправа провадилась тайно, тому, що ком. Іваків читатиме нелегальну „Сурму“ та інші тайні документи.

Оборонці, д-р Ганкевич, д-р Шухевич і д-р Старосольський мотивують безосновність цього внеску, тому, що „Сурму“ вже і так читалось в цій розправі в суді, але прокуратор боронить свого внеску, трибунал удається на нараду, і по нараді предсідник трибуналу оголошує, що трибунал не прихилився до внеску прокуратора, та що розправа далі буде явна, що означає нову побіду оборонців.

Ол.

В справі Еміграційного Дому.

У зв'язку з заміткою п. а. „Посвячення Емігр. Дому у Львові“ („Діло“, ч. 131) голова „Т-ва опіки над українськими емігрантами“ дир. Микола Заячківський просить нас зазначити, що при повитанні мін. Пристора ніхто з представників згаданого товариства не промовляв, бо одиноким промовцем при повитанні був проф. унів. д-р Семірадзкий. Натомість дир. Заячківський промовляв на еміграційній конференції, що відбулася в суботу пополуночі, підносячи в імені „Т-ва опіки над українськими емігрантами“ домагання поширити українські інформаційні бюра через уділення концесії на них у Станіславові й Луцьку.

Заборона змінювати назви місцевостей в СРСР.

(АТЕ). Президія ВЦК-у видала розпорядок, що заборонює змінювати назви місцевостей в СРСР з політичних причин. Відколи Троцький, Раковський, Зіновєв, як провідники опозиції попали в неласку, багато міст і осель відповідно до зміненого політ. положення постановили змінити назви Троцьк, Троцькоє, Раковськ і т. і. Це спричинило чимало непорозумінь у пошто-вій переписці.

Помер бувш. мін. Кльоц.

У Парижі помер бувший міністр фінансів Франції Кльоц. Тому рік Кльоц був вмішаний у фінансовий скандал, у зв'язку з чим суд признав був його невластновільним

„Сміх Землі”

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла” Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — 1.50 зол., з порученою пересилкою 2.10 зол.

Довкола одного журналу.

Критичні замітки про редагування „Нової Хати”.

IV.

У серпневій числі „Н. Х.” з 1929 р. в статті про Олену Пчілку (писаній авторкою згаданих статей) находимо слідуючий, повний захоплення про сучасну радянську культуру, уступ: „Нинішні великі дні бурлячої української культури, українського слова, наростання нового світогляду, дійсне будівництво вселюдського братерства”. У жовтневій числі тогож року у статті про Євгенію Ярошинську читаємо, що „вона (Ярошинська) вірно і правдиво змалювала їх (верги інтелігентній) безхарактерність та продажність у погоні за кар’єрою і почестями”. — Як ми вже бачили, шанов. авторка і тут узагальнює деякі випадки, спровокована партійною ненавистю. Ненависть — як відомо — засліплює і пайясніший ум. У тім особливім випадку висока інтелігенція шанов. авторки повинна бути зрівноваженою ширшим, а не вузько-партійним поглядом на життя.

Усі цитовані досі замітки не вразили мене так, як байдужість, не кажучи, сторонність (у діловім значінні) редакції „Н. Х.” у відношенні до обвинувачених у недавньому харківському процесі.

У нещодавніх дев’яти вузьких рядках редакція (ч. 4., 1930 р., стор. 19.) під рубрикою „ріжні вісти”, подала до відома, що „на днях відбувається в Харкові голосний процес Спілки Визволення України. Між 45 обвинуваченими, яким закладають приваєльність до тайної організації „Спілки Визволення України” нахочаться і дві жінки”. Слідують прізвіща без ніякого коментаря.

День в день я слухала при радіо зашти та відповіді председателя суду та підсудних. Чула спокійні, виголошували дещо втомленим голосом, все рішучі і нав’язні нетикальню особистою гідністю відповіді С. Ефремова, короткі та різкі зізнання Л. Старницької-Черняківської та інших. Прислухувалась кинням зі сторони політичних інквізиторів на тему „національної романтики” і т. п. Слухала з болючою принаємністю прекрасну українську вимову громадського обвинувача Любченка, без сумніву високоінтелігентного, але ідеально засліпленого, який, будучи сам дитиною українського народу, судить своїх рідних братів за бажання: Визволення України!

Знаю, що по цей бік Збруча багато осіб враз зі мною пережило душевно харківську трагедію, стрівожилося, молилося за умовно щасливе закінчення процесу... А одинокий в нас журнал для інтелігентного жіноцтва не віддавався ні одним словом протесту, обурення чи бодрій співчуття по причині цієї неімовірної події, що не чути, а свої судять найкращий квіт інтелігенції на Україні — не за якісь поповнені ними протидержавні замахи, а за висловлення вільної думки, що не йшла точно паралельно з лінією московсько-комуністичної ідеології.

„Жіноча Доля”, часопис головно призначений для свідоміших селянок, знайшов відповідні слова у зв’язку з харківськими подіями і застидав тим свого — нібито — кращого конкурента, „Нову Хату”.

До того довідалась я зі статті: „Що є і що не є політикою” посолки М Рудницької („Діло” 29. IV. ц. р.), що редакція „Н. Х.” відмовилась помістити протест проти комуністичного терору, а радше два такі протести: одні ухвалені резолюцією „Союзу Українок” — другий, ухвалений з ініціативи „Укр. Жіночого Союзу” в Празі.

Помимо вище наведених заміток, що виявляють комуністичні нахили „Нової Хати”, я так само припускала, що її інтернаціоналізм сягає так далеко, щоб відмовитися від протесту проти порідки державних чинників, що порушують найбільші святості української нації, отверто висмівають релігію і не вагаються чинно задокументувати повне негтування основного закону людської культури: свободи думки та слова і свободи індивідуальності.

Відмова помістити протест проти комуністичного терору став зрозумілою лише тоді, коли приймемо за факт, що журнал „Нова Хата” є комунофільський. В якій цілі, питаю, так пильно укривано цю політичну фізіономію у звітах діяльності Кооп. Народн. Мистецтва? Помінаючи, що укривання дійсної, з яких там не булоб мотивів, політичної фізіономії не є фер плей, я готова признати, що мотива був чисто матеріальної натури. Публікації з ясно означеною політичною фізіономією не можуть числитися на інших абонентів крім прихильників власної партії і — політичних референтів різних газет.

Якщо „Нова Хата” булаб виступила отверто за радзобільська, вонаб ніколи не пошискала

ЧЕРВЕНІСТЬ ШКІРИ

рук та лица радикально усуває сніжнобілий крем Леодор, який надає шкірі матовий відтінок, такий характеристичний у гарних і елегантних пань. Спеціальною прикметою цього крему є рівнож те, що рівночасно дуже добре надається як знаменитий підклад під пудер. Перфума крему Леодор пагадує пахощі свіжо зірваної катвиці фіалок, рож, бозу та конвалій. Улюблені ці пахощі є получені разом у кремі Леодор. Можна дістати у перфумеріях та дрогеріях.

стільки передплатників, як виступаючи як орган безпартійний, та ще й уповні аполітичний. Можливо, що воно так. Можливо також, що це старанно збережене „інкогніто” має глибокі, поважніші причини, не фінансової, а політичної натури. Не тверджу, що позірна аполітичність „Н. Х.” є обдуманим засобом зручної комуністичної пропаганди, але тверджу, що „Нова Хата”, під плащем удаваної безпартійності сіє далеко більше шкідливих, затровених класовою ненавистю до власного народу ідей, ніж є в силі це зробити адекларований комуністичний часопис. Явно комуністичний або й соціалістичний часопис не дійшов би ніколи до тої кількості рук, що нині пренумерують та читають „Нову Хату” в добрій вірі, що це виключно: „журнал для плекання домашньої культури”.

Іванна Федорович-Малицька.

Димісія Ворошилова?

(АТЕ). До Риги прийшла з Москви вістка про димісію комісара військових справ Ворошилова, як наслідок довготривалого конфлікту між ним і Сталіном на тлі колективізації. Розпорядку про усунення Ворошилова не оголосили, та його функції виконує бувш. командант більшовицької армії на Дал. Сх. Бліхер, якого протегує Сталін. Сподівається теж димісії голови ради нар. комісарів СРСР Рикова. Безпосередню причиною димісії Рикова буде оголошений в більш. пресі лист Каменєва про акцію проти Сталіна, якою провів Риков.

Відозва за зіввання взаємини із СРСР.

АТЕ повідомляє з Парижа, що Найвища Рада української еміграції вислала святочну відозву до урядів європейських держав і до великих господарських організацій, аби зірвали взаємини та всякі торговельні трансакції з СРСР. Відозва стверджує, що кожня пригорща українського збіжжя, вивоженого на закорд. базарі, поплямлена кровю українських селян, що протестують проти колективізації хліборобства. Селян масово розстрілюють або засилають на Сибір і Соловецькі острови за спротив більшовицькій владі. Кожня фінансова трансакція — сказано в відозві — продовжує окупацію України більшовиками та вможливує переворотову акцію, що її веде СРСР у цивілізованих державах.

За ограблення почт. амбулянту.

У тарнівському окр. суді закінчилася розправа проти 24-літнього студ. львівської політехніки, Чеслава Марії Константина Старосольського, сина вищого урядовця краківського воевідства — зате, що разом із 27-літнім Беделком, залізничником, ограбив із почт. амбулянту в Розвадові 105.355 зол. Старосольський вдав контрольора зал. автоматів, увійшов до почт. амбулянту поїзду Дембиця-Розвадові, сказав почтовцеві Букалі, що автомат зіпсований, тому підчас їзди до Дембиці прийде направити автомат. І дійсно увійшов і впустив до вагону Беделка, що досі їхав в ост. возі перед амбулянсом. Оба викинули Букалу з поїзду підчас руху на зал. шлях. Опісля оба розпороли мішки, забрали 105.355 зол і вискочили перед стацією Коханувок. Оба грабіжники втекли до Познаня, де жили під іменами гр. Вацл. Потоцького і Звд. Стажевського та тратили гроші по дансінгах. Поліція арештувала обох, та при них найшли вже лише ок. 60 тис. зол. Поставлені перед суд у Тарнові оба призналися до вини. Старосольський відповідав теж за різні готелеві крадежі й торг. обманства. Судді присяглі скваліфікували ограблення амбулянту не як грабїж, а як крадіж при обтяжуючих обставинах і признали Старосольського винуватим і інших злочинів. Трибунал засудив Старосольського (із углядженням оречення психіатрів) на 6 літ загостреної тюрми, а Беделка за участь у нападі на амбулянса на 2 роки тюрми.

Надзв. сесія сенату відложена

У ночі 17. червня ц. р. шеф бюра ради міністрів д-р Пентак доручив маршалові сенату Шиманському розпорядок президента держави з датою Вильно 17. VI., яким, на основі 37. уст. конституції, відкладає надзвичайну сесію сенату на 30 днів. На розпорядку підписаний през. Мошійський і прем. Слазек.

Після обікражі банку в Лодзі.

У Варшаву приїхали представники лодзької поліції, щоби порозумітися з централею сл. служби та переглянути картотеки касових вломників. У Лодзі арештували вознього Гофмана, (якого вломники були звязали та вибили йому кілька зубів) зате, що зізнавав суперечно. Дирекція банку визначила 15 тис. зол. за зловлення вломників.

Справа майора Рильського перед Найв. Судом.

Справа майора Рильського, засудженого за вбивство жінки перемиським судом присяглих на кару смерти, замінену на осн. амністії на 15 літ тюрми, найдеться небаром на воканді Найвищого Суду у Варшаві.

Збільшення числа шк. візитаторів.

ПАТ повідомляє, що польське мін-ство віросповідань і освіти зарядило від 1. вересня 1930 р. збільшити число візитаторів середніх шкіл приділюючи визначніших директорів і професорів до виконування візитаторських обов’язків. І так краківська шк. округа мала би 7 візитаторів, люблінська 3, львівська 8, людзька 5, польська 1, поморська 2, познанська 4, варшавська 12, виленьська 4, волинська 1, шлезький виділ публ. освіти 3.

Пабст далі головою Гаймвери.

У Леобені на зборах провідників Гаймвери ухвалили перенести осідок керівництва Гаймвери до Леобену. Дотеперішній агенди Пабста має переняти Равтер. Заг. керівництво лишиться надалі в руках Пабста. Взаємини з ним удержуватиме правильна курерська служба. 22 стирійські бурмістри заявили за Пабстом і предложили йому право горожанства в однім із міст Сирії. Пабст виїхав із Венеції до Медіоляну, а зачувати, що перенесеться у Мюнхен.

70-літн. дідусь засуджений на шибеницю.

Суд присяглих у Тешині судив 70-літнього бувш. лісничого Козла і його 26-літню господиню Вітосову за вбивство дитини. Козла засудили на шибеницю, а Вітосову на 6 літ тюрми.

Помер. був. мін. Дулемба.

У Косові помер на 79. році життя бувш. міністр для Галичини, бувш. посол до австрійського парламенту та галицького союму, бувш. член палати панів, бувш. радий м. Львова Влад Дулемба.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8.88.50—8.89.00, канадський долар 8.79.50—8.80.00, чеська корона 0.26.25—0.26.56, австрійський шілінг 1.25.50—1.26.00, румун. лей 0.05.00—0.05.50, французький франк 0.34.80—0.35.00, швейцарський франк 1.72.00—1.72.50, фунт штерлінгів 43.40.00—43.70.00, радянський червонець 11.00—12.00, німецька марка 2.12.75—2.13.00.

Золото: 20 корон 36.20.00—36.60.00, 20 франків 34.25.00—34.50.00, 20 німецьких марок 42.00.00—42.40.00, 10 російських рублів 46.00.00—46.40.00.

Срібло: Австрійська корона 0.47.01—0.48.00, 5 австрійських корон 2.50.00—2.50.00, австрійський фльорен 1.25.00—1.30.00, російський рубель 2.00.00—2.10.00, копійки на рубель 1.00.00—1.05.00.

Збіжжя.

Пшениця двірська 29.00—30.00, пшениця селянська 36.00—37.00, жито галицьке 15.52—15.75, ячмінь галицький броварський —00—00, ячмінь на млино 14.00—14.50, ячмінь пастівний 12.00—13.50, овес галицький 14.00—14.50, кулурдуза румунська 21.25—22.25, бараболоа проинслова 0.00—0.00, фасоля біла 45.00—45.00, фасоля колірова 30.00—35.00, фасоля краса 40.00—45.00, горох піл-Вікторія 23.75—25.75, горох пілний 21.25—22.25, бобик 19.50—20.50, мішанка паст. в зерні 00.00—00.00, вика 26.50—27.50, сіно солодке краєве прасоване 6.00—7.00, соломка прасована 4.50—5.00, гречка 20.50.

ПАНИ

які хочуть мати зграбненькі і гарні ніжки, носять **англійські гумові панчохи** небувалої до тепер тонкості, лише зі спеціального складу гумових, хірургічних і гігієнічних виробів 7-12

С. Федер, Львів, вул. Синюська 7. Ціники безплатно. 2235

НОВИНКИ

— **Фотограф Янушевич,** вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої). Тел. 59-60. 1543

— **Ювілейне свято.** Філія Т-ва „Просвіта“ ім. М. Шашкевича на Львів-повіт улаштує в неділю, 22. червня ц. р. з нагоди 30-ліття свого оснування Свято-Ювілей. В 12. год. вполудне буде Святочна Академія в залі „Ремісничої Палати“ при Стрілецькій пл. ч. 7. В 4. год. поплудні буде на площі „Сокола Батька“ Великий Концерт силами читальні львівського повіту (сполучені хори, оркестри дуті і мандолінові). Більше можна дістати скорше в книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка, Ринок 10/II. (Бібліотека).

— **Річні списки елевів Вищого Музичного Інституту у Львові** (фортеп'я, скрипка, сольоспів, оркестр. інструменти) відбудуться в днях 20., 23. і 27. ц. м. ввечері в залі Т-ва ім. Лисенка.

— **На могилі Вітовського і Чучмана.** Дня 8. червня, в перший день Зелених Свят, відбулася в Берліні, як щорічно, врочиста панахида за поглядах у нашій визвольній боротьбі, улажена найстаршим берлінським товариством „Українська Громада“ й „Союзом українських старшин“ на могилі полк. Д. Вітовського й четаря Ю. Чучмана. На панахиді явилась численна берлінська колонія без огляду на ріжничі поглядів. Панахиду відправив місцевий український священник о. д-р П. Вергун, при співучасті церковного хору, й виголосив високо-патріотичну промову, яка викликала у всіх присутніх глибоке враження.

— **Німецькі виклади про українські справи.** Дня 23. травня ц. р. виголосив проф. Дмитро Дорошенко в залі берлінського університету цікавий виклад на тему „Церковна справа на Україні“. Протягом лютого й березня ц. р. мав д-р Зенон Кузеля два інформаційні виклади, один 11. лютого у єнайському університеті про вагу української проблеми, другий на курсах Німецького Високошкільного Союзу про національне питання у Східній Європі. На викладі в Єні, що відбувся в університетській залі, було понад 300 студентів і професорів.

— **Німецький підручник української етнографії.** Редакція „Енциклопедії Славянознавства“ (Grundriss der slawischen Philologie), що виходить під редакцією проф. Фасмера й Траутмана, запросила д-ра Зенона Кузеля написати для „Енциклопедії“, що складатиметься із більше як 50 об'ємистих томів, окремий 15-аркушевий підручник української етнографії. Треба зауважити, що крім цієї праці, що має повийти протягом 1932-ого року, буде ще в „Енциклопедії“ поміщена „Історія української літератури“ акад. С. Ефремова.

— **У змаганні за існування** рішає зовнішній вигляд. Обув Дель-ка по постійних цінах, вже від зол. 24.50 почавши, розв'язує цю трудну проблему. Гляди оголошення на стор. 3.

— **Іспит зрілості в академічній гімназії** (головне заведення) у Львові відбувся в днях 15—22. травня 1930 р. під проводом дир. гімназії радника д-ра Н. Сабата. Іспит зложили з відділу „А“ (клясичного): 1) Бойко Василь, 2) Бурачинський Мирослав, 3) Волошин Євген, 4) Воробець Володимир, 5) Ганас Степан, 6) Гелемей Михайло, 7) Добрянський Володимир, 8) Завадовський Михайло, 9) Кот Іван, 10) Кошом Зас Роман, 11) Ластович-Чулівський Семен, 12) Зас Роман, 13) Ластович-Чулівський Семен, 14) Мисак Левицький Адам, 15) Мирон Дмитро, 16) Мисак Гриць, 17) Пачовський Юрій, 18) Питляр Орест, 19) Радко Станислав, 20) Цегельський Євген, 21) Цілик Богдан, 22) Шкромид Микола. З відділу „Б“ (клясичного): 1) Буць Олександр, 2) Гевка Тео-дот, 3) Гілий Володимир, 4) Даядів Роман, 5) Дутка Микола, 6) Дичинський Петро, 7) Козак Анд-рій, 8) Лабка Ярослав, 9) Лободоцький Олександр, 10) Любинський Лев, 11) Мадяк Євген, 12) Сіт-ницький Юрій, 13) Слімаковський Володимир, 14) Таранюк Олександр, 15) Терещук Роман, 16) Цибран Степан, 17) Чугайда Іван, 18) Шуляк Се-верин. З відділу „В“ (гуманістичного): 1) Бе-седя Ярослав, 2) Боднар Роман Володимир, 3) Булик Тарас, 4) Дужий Василь, 5) Жизневський Олександр, 6) Зацерковний Роман, 7) Івахів Павло, 8) Калустій Боркс, 9) Карпинський Володимир, 10) Котельський Богдан, 11) Матла Зиновій, 12) Михайлюк Володимир, 13) Новосад Ярослав, 14) Сколодра Роман, 15) Степаняк Володимир, 16) Степчинський Михайло, 17) Стефанівський Богдан, 18) Тишинський Богдан, 19) Хруцький Олег. У відділі „А“ не репробований ніхто з

відділу „Б“ репробований і абітурієнт. У відділі „В“ репробовано 4, а відступило від іспиту 3.

— **Отворення міжнародної виставки футер в Ляйпцігу** відбулося в суботу, 30. травня, в присутності багатьох представників чужих держав і заграничних виставців. День передтим дирекція виставки приймала в себе заграничну пресу, щоб дати їй нагоду спокійно оглянути виставку перед тим, як завітати її маси своїх і чужих гостей. Слід згадати, що в прийомі преси брали участь також представники української преси, пп. Бандрівський, д-р Кузеля, д-р Мірчук, Чучман і Ярій, при чому д-р Кузеля витав аранжерів виставки окремою промовою від „Товариства представників заграничної преси“.

— **Подружжя трагедія.** Нас просять зазначити, що вістка, немов би Марія Вояк зам. Семків застрілялася з нужди, не відповідає дійсності. Трагедія ця скоїлась на тлі подружних неспорозуміння.

— **З „Союзу закордонних журналістів“ у Берліні.** На надзвичайних зборах членів „Союзу закордонних журналістів“, які скликані наслідком уступлення дотеперішнього господаря Союзу Е. Ф. Тайфера, вибрано однодушно на його місце Германа Ф. Рітгена. Виділ Союзу виглядає тепер так: проф. д-р Зенон Кузеля (Східна Європа) — I. президент, Герман Ф. Рітген (Туреччина) — II. президент і господар, виділові: Й. Гуфреро (Полуднева Америка), п-і М. Леман-Шварц (Польща), д-р Р. Перех (СРСР), д-р Б. Шір (Австрія). Бюро Союзу міститься ц. р. у Вільмерсдорфі, Гільдегардштр. 31.

— **Фальшивники доларів.** Львівського мешканця Юлія Лянгвебера арештували аж у Станиславові за фабрикувати і поширювати 100-доларових банкнотів.

— **Ріжні вістки.** У Відні відправили офіційну Службу Божу з панахидою за душу бл. п. Франца Йосифа I. при участі представників уряду. — Спортова комісія у Лондоні проголосила, що англієць Сегрейв, що згинув підчас побивання рекорду швидкості під час човна жив ще, коли досягнув цю швидкість, отже рекорд цей важний. — Підчас летунських змагань у Міляно обвалилась балюстрада: 80 осіб ранених; летун упав з літака і збився.

— **Хортиця була в Канаді скорше ніж українці.** У вінніпегському щоденнику „Фрі Прес“ з 2. травня появилася стаття п. а. „Імена менонітських сіл“, з якої виходить, що місцевість Хортиця (імя острова, на якому колись була побудована Запорозьська Січ) була в Канаді на яких двацять літ перед тим, поки в Канаді явилися перші українські емігранти. Ще в 1875 р. прибули до Манітоби з України німецькі колоністи-меноніти, для яких доміняльний уряд призначив 17. округ на захід від Ред Рівер і округ на схід від тої самої ріки в полудневій Манітобі. Німці розмістились на тих землях селами, яким подавали імена по впадоби, а що деякі з них походили з Хортиці на Україні, то одно із своїх сіл у Канаді назвали також Хортиця. Богато із старих менонітських сіл у Манітобі перестало вже існувати, бо згодом меноніти покинули села і перейшли на свої ферми, але Хортиця і досі існує недалеко від стації Жіру при лівій залізничній „Канадієн Нешемел“ з Вінніпегу до Форт Француз.

Товариство св. Володимира Великого в Празі.

Оснування Товариства. — Реферат проф. Дм. Дорошенка. — План дальшої праці.

Нещодавно оснувалося в Празі Т-во св. Вол. Великого, князя України-Руси. Т-во це є організацією неополітичною, культурно-освітньою і гуманітарною. Метою Т-ва є: об'єднання громадян-емігрантів, що походять із земель України, шляхом культурного їх зближення, поглиблення серед них духа племінної терпимости, оснор християнської етики й моралі та любови до спільної Батьківщини-України. Членами Товариства можуть бути особи обох полів, що самі або їхні батьки народилися на землях України — незалежно від їхньої народности і віросповідання, до здійснення зазначеної мети Товариства. Для досягнення цієї мети Т-во буде влаштувати для своїх членів і запрошених гостей товариські сходни, лекції та реферати на теми: культурно-освітні, історичні, релігійні та інші. На установчих зборах вибрано Управу Т-ва в такому складі: голова Володимир Леонтович; члени: ген.-пор. М. Омелянович-Павленко (старший), М. Стефанович, Р. Метельський і Гр. Деркач.

У неділю 1. червня ц. р. в 3. год. попол. у Сміховському Народньому Домі в Празі відбулося урочисте відкриття Т-ва св. Володимира Великого. Голова Т-ва п. Володимир Леонтович, привітавши присутніх, в короткому вступному слові зясував мету і завдання Т-ва. Далі проф. Дм. Дорошенко, зупинившись коротко на князюванні Володимира Великого (патрона Товариства) та його значінні для Українсько-

Руської Держави, прочитав реферат на тему „Церква і революція на Україні“. Референт на підставі найновіших матеріалів, у змістовному живому викладі яскраво змалював боротьбу української православної церкви за автокефалію та тяжке положення православної церкви під більшовицькою владою. Аудиторія, що складалася з понад п'ядцять осіб ріжних політичних напрямків, вислухала реферат проф. Дмитра Дорошенка з великою увагою і зацікавленням. Між надісланими привітаннями була також телеграма від гетьмана Павла Скоропадського. Після офіційної частини програми голова Т-ва п. Володимир Леонтович, подякувавши присутнім за відвідання свята-відкриття Товариства, запросив бажаючих гостей і членів Т-ва залишитися для обміну думок. Розмова тривала до 7. год. ввечері.

Отже початок доброго патріотичного діла зроблений. Тепер треба тільки сили, енергії, а з боку українського громадянства доброї волі й довіри, щоб поставлені Товариством завдання спільними силами були досягнені.

Найближчий реферат для гостей і членів Т-ва прочитає проф. Л. Білецький на тему „Школа Володимира Великого та її культурні наслідки“. Місце і час реферату будуть оголошені ззадалегідь.

Зі спортивного життя.

З легкоатлетичних змагань за мистецтво львівської округи.

Подані в „Ділі“ ч. 127 (12.493) з дня 12. ц. м. осяги в жіночій бігу на 60 м. відносились до перебігу, бо в рішачючому бігу (фініш) перше місце добула Гнилюх (Сокіл IV) в часі 9'6. Кордуба (УССК) не добігла (!) до мети, а Чура (Сокіл IV) не явилась на старті.

Українське спортивне товариство в Калуші.

До 10-го травня відбулася в Калуші в привності понад 30 громадян анкета в справі оживлення спортової секції при місцевому „Сокол“, чи радше оснування окремого спортивного товариства. Народа постановила оснувати окреме статутове спортивне товариство п. а. „Дніпрові Чайки“ для плекання всякого роду спортив, а для зложення статута та підготування оснування покликати комітет з 5 осіб. Спортивне товариство в Калуші малоб гарні вигляди розвитку, бо може мати і спортсменів, і публіку, і меценатів, але найбільшою перешкодою є й буде деякий час недостача площі. Придбання площі й буде головною журою проводу нового товариства.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Плятонід Філас ЧСВВ, б. Протоігумен Чина й Апостольський Адміністратор на еміграції, помер у понеділок 16. ц. м. по кількох днях недуги в 66. р. життя у василіянським монастирі в Дрогобичі.

Покійний був визначним церковним і народним діячем і поклав особливо великі заслуги для ЧСВВ, до якого був дуже прив'язаний. В тому Чині посвятився він праці професорській викладаючи філософію. При цьому писав багато до „Душпастиря“ і до інших католицьких пресових органів, особливо на філософічні теми. Видавав теж разом з ексц. митрополитом Шептицьким кілька років „Місіонаря“, а разом з пок. о. Ломницьким ЧСВВ видав український молитвослов „Гостинець“.

В перших початках еміграції з наших земель до Америки вислав Чин СВВ о. Плятоніда Філаса до Канади для переведення там організації місійної праці між нашими переселенцями. В Канаді працював Покійний з ревністю кілька літ, поки його не покликано з поворотом до Європи, де він став небаком протоігуменом, завнявшись знову пильно науковою й організаційною роботою. Як передтим, так і тепер працював багато і в церкві, і на місіях у краю, і брав діяльну участь у громадянському житті. Тут варто відмітити, що за часів української державности в Галичині працював о. Плятонід Філас в Українській Національній Раді у Станиславові.

З Покійним відійшов від нас глибоко освічений священник, добрий проповідник і значний науковий робітник. В. Й. П.

На Пластовий Дім. ДЕВ'ЯТНАЦЯТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20, вкл. книж. ч. 15.000) зложили даліше в золотих: 678) Інж. Володимир Шматера, Перемишль, 30 і кличе д-ра Олексу Дереша з Долини й інж. Ю. Ніжанковського із Самбора, 679) Інж. Святослав Шматера, Перемишль, 10 і кличе інж. Степана Пиндуса з Данишу й інж. Яримовича з Тернополя, 680) Юрій Шматера, Львів, 10 і кличе д-ра Ярославу Колаж з Акви-Солотвиши (ЧСР), Ореста Авдикевича зі Львова і Марію Гамбаль з Нью Йорку, 681) Юлія Маркевич, Львів, 1 дол. і кличе проф. Юліана Гриняка зі Львова, 682) Інж. Теофіл Кудьницький, Катовиці, 20 і кличе товариша бої 11. бригади УГА, 683) Інж. Петро Савдін, Катовиці, 20 і кличе друзів юних днів, 684) Інж. Чарбошин, Катовиці, 20 і кличе поклонників гарного поета й інж. Прокопа Дакуса 685) Ол. Максимюк, Катовиці, 20 і кличе на довічну клятву абсолютного Експортної Академії у Відні, 686) Марія Чиж, Самбір, 1 дол. і кличе Олгу Іванівну-Когут і Нусю Туркенич із Самбора, 687) Мирослава Копенко, Коршиківці, 5 і кличе всіх сестер старших пластунок м. Тернополя на довічну суму, 688) Остап Кузьмін, Перемишль, 5 і кличе всіх свідомих українців Перемишля, 689) Проф. Йосиф Дитка, Луцьк, 7 і кличе проф. Кобилянського й о. Ст.

Метельського з Луцька та о. Андрія Хлестуна з Філадельфії, 690) Проф. Роман Жігалович, Луцьк, 7 і кличе учительський збір української гімназії в Рогатині, о. Василь Скелковича з Честині, о. Володимира Скелковича з Залозець, о. Тадея Жігаловича з Уста Епископського й о. Зіновія Жігаловича з Волкова, 691) Інж. Ярослав Фартух, Луцьк, 7 і кличе інж. Івана Васильківського з Коова, о. О. Давидовича з Бикова, д-ра Івана Іванця зі Львова і членів управи й наглярної ради кооперативи в Ременові, 692) о. Степан Городельський, Липиця Долини, 5.20 і кличе о. Степана Киржезького з Ювашкова, о. Василь Чопей, з Галича й о. Ярослава Кисілевського з Гниличок, 693) Д-р Денис Лукінович, Львів, 5 доларів і кличе д-ра Олексу Степанів-Дашкевичу і Марусю Козловську-Ігнат зі Львова та Марію з Темницьких Ростковичеву зі Станиславова, 694) Нарцис Лукінович, Львів, 1 долар і кличе Костя Кибала, Мирослава Кутика і Славоміра Ройка зі Львова, 695) Інж. Ярослав Стефанович, Львів, 25. 696) Д-р Іван Колак, Перемишль, 2 і кличе інж. Антона Артимонича і д-ра Володимира Блюя з Перемишля та мр. Степана Андрушишина з Городка, 697) Суддя Олекса Козьоринський з Балгороду, 10 і кличе всіх товаришів, які в 1909 р. зложили іспит зрілості в Перемишлі, 698) Д-р Ярема Соваковський, Львів, 20. 699) Радн. Ярослав Лабій, Мислівці, 5. 700) Дир. Іван Черв'яцький, Любачів, 5. 701) Філіп „Союзу Українок“, Самбір, 50. 702) о. Петро Ми-

хайлів, Угринів Дол., 5. 703) Михайло Москаляк, Монастир, 10. 704) Леопольд Літвинський, Устрики Дол., 5 і кличе о. 705) Д-р Орест Ярославич Устрики Дол., 5 і кличе о. Шургота з Райського, 706) Микола Негребейський, Устрики Дол., 20 і кличе Леопольд Мрочко зі Ступицького, 707) о. Володимир Громницький, Тернопіль, 10. 708) Кооп. „Вулицькість“, Телле, 5. 709) Ади д-р Володимир Гамбаль, чинський, Збараж, 5. 710) Ади д-р Володимир Гамбаль, чинський, Збараж, 6. 711) Міністер оо. Вагитан, Краснополя, 3. 712) о. Омелян Гауриню, Урмань, 2. 713) о. Петро Кожевийський, Трибухівці, 3. 714) о. Петро Палайовський, Дорожів, 3. 715) о. Михайло Пашковський, Ревенів, 5. 716) о. Северин Галанський, Львів, 5. 717) о. Володимир Самотуля, Близинки, 3. 718) о. Михайло Крижак, Немишів, 5. 719) Д-р Максим Мухомор, Львів, 20. 720) Димитрій Курінь ім. мр. Настасі Сльської, Рогатин, 50. 721) Кооп. „Згода“, Маковисько, 5. 722) IV Пт. Курінь ім. Б. Хмельницького, Львів, 300. 723) Громадство Жовтєвського північного, Львів, 5. 724) Теофіл Кустурба, Львів, 1. 725) Д-р Михайло Лелюк, Галич, 10. 726) Марко Фукс, Львів, 5 і кличе ф-му Мислівці з Академічної ф-му Атакс у Ринку, 727) Кооп. „Тристан“, Птаве, 50. 728) Марія Батюківна, Тарнів, 10. 729) М. Стринський, Дрогобич, 5. 730) Інж. Шасній Соколовський, Стрий, 20. 731) Радн. Михайло Генія-Бережнський, 5. 732) Інж. РСУК Львівин Кобилянський, Луцьк, 10. 733) Федір Заць, Підлісся, 5.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Середа, 18 червня, год. 8. вечором Пан Топка (ціни популярні).
Четвер, 19. червня, год. 8. вечором Пан Топка (ціни популярні).
Малий Міський Театр:
Середа, 18. червня, год. 8. вечором Попад-марєво (ціни популярні).
Четвер, 19. червня, год. 8. вечором Попад-марєво (ціни популярні).

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Співєць Монпарнасу“.
КАСІНО: Сексуальна гігієна.
КОЛЬОСЕН: Пат і Патахон як Дон Кігот. Він не має шасть. Пластуні гором.
КОПЕРНИК: „Хмародер“. Твої уста так спокшували мене.
ЛЕВ: З причини відновлення саді й інсталції звукового апарату Кіно зачине.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Жінка без серця“. Муравські пісні.
ОАЗА: Батьку! (Каштан Сорель і Богосла).
ПАЛЯС: Звукова фільма: „Передшлюбний гріх“ (Лявря Лі Паніто).
ПАМ: Останній сніг.
ПАСАЖ: Готелєві злодій. Вудичина Паризка.
ПРОМІНЬ: Острі Варшани.
СТИЛЕВЕ: Останній монарх. Політушка.
ФАТІМОРГАНЯ: Пат і Патахон як Сторожі чесноти. Приятель дому (Ракош Новаро).
ХИМЕРЯ: Серце летуна.
УТІХА: Князь кохання (Джон Гізберт).

Програма радіо.

Четвер 12. VI. 1936.

ЛьВІВ (385,1) 17-30 Концерт солістів, 20-15 Понуд. концерт. Познань (334,8) 20-30 Концерт солістів. Катовиці (408,7) 16-30 Концерт Вильмо (363,1) 19-15 Концерт пісні. Ляйпциг (229) 21-30 Симфон. концерт. Лондон (336,2) 22-40 Концерт в'єськ. оркестри Братислава (279) 19-00 Оркестра. Бресля (325) 20-30 Весела музика. Штуттарт (360) 16-00 Легкий концерт. Тулуза (381) 19-00 Музика до танців. Бумарешт (394) 17-00 Легка музика Берлін (418) 16-05 Камерна муз. 19-00 Концерт тріа. Рим (441) 21-02 Роліська муз. Прага (487) 20-00 Саринка. Міляно (501) 20-30 Опера Маскані. В'єнь (516,3) 18-15 Веселі пісні. Мюнхен (533) 18-05 Домашня муз. Будапешт (550) 19-10 Легка муз. Ленінград (1000) 19-00 Опера і оперетта. Харків (426) 20-00 Концерт української муз. Париз (1725) 21-00 Радіоконцерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Торговельна Школа Т-ва „Просвіта“ в кооперативним напрямом у Львові, вул. Корняктив ч. I. III поверх приймає ЗПИСИ до дня 1. липня 1936 р. від год. 10-12 рано особисто й на письмено за предложенням метрич, останнього шкільного свідомства і 10 зол. вписового. Нижні згодошення будуть прийматись тільки в міру вільних місць. — Управа, 2304

Вступні іспити до клас I-VII в приватній дівочій гімназії (гуманістичній) Українського Інститута для дівчат в Перемишлі відбудуться для 30. червня

п. р. По феріях іспитів нема. Зголошення до 25/6 1936. — Управа. 2298 2-2

На розбудову Національного Музею вплатами: д-р А. Жидковський 20 зол.; Е. Ю. Пеленський 15 зол.; СС. Васильківни в вул. Лаугоша, В. Яцки, о. С. Метедя, А. Завяч і Г. Яншич по 10 зол.; Т. Волчаній, О. Роданська, М. Гебус і В. Бує по 5 зол.; д-р М. Пущар 4 зол.; оо. О. Гоцький і О. Трейшев-

ський по 3 зол.; оо. М. Рибак і А. Добрянський по 2 зол.

Вступні іспити в державній гімназії з українською мовою навчання в Тернополі до клас I-VII на шк. р. 1936/37 відбудуться 30. червня і 1. липня. Подання з залученнями вносити до дня 25. червня. 2311 1-3

Вписи на шкільний рік 1936/37 до Приватної учительської кодукаційної Семи-

Ношення шовкового білля не є витребеньками від коли істнує LUX, — бо переться прегарно дома.

НАШІ пані дуже порозумілиши... знають тепер прекрасно, як переться й чим переться! Переконалися, що шовкового білля не можна прати якнебудь і чимнебудь. Кожна ошадна елєгантка пере дома своє шовкове білля, — часто навіть власноручно, — в неохийній піні LUX'у й бачить чудесні висліди: все зберігає гарний вигляд, колір не підлягає змінам, а шовк набирає м'якості й дискретного подиску.

Прати тільки в цей спосіб: живику LUX'у розпустити в малій скількості гарячої води, додати дещо зимної води, щоби мати літній розчин і вбити з цього густу піну. Прати ніжні річі дуже обережно, вигнітаючи їх у долонях. Вкінці сполуквати в літній воді, змінюючи її тричі. Сушити в провітряному місці.

Lux є необхідною помічю для кожної ошадної елєгантки.

КУПОН

До фірми „Sunlight“ Активної Спільноти, Почтова Скаринка 479, Головна Почта, Варшава.
Прому прислати некі оплачено прібний пакет Lux'у, вистарчаючий на прібне прання.
Імя й назвище _____
Адрес _____
(Просимо виразно писати)
L XI — 026 P 217

ларі ім. Болеслава Пруса при вул. Гродиській ч. 31 відбудуться щодня від 10-12 години Рівночасно Дирекція Семінарій приймає вписи до школи втра при тій Семінарії — Дирекція 2307 1-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ЛІТВИСЬКО в турчанських горах серед смерековиті асів над рікою Стрий. Знамениті купелі. Свіжій повітрі в літняковим харчем по дуже приступний цінат поручає: Двір в Комарині, почта Борина. 2260 3-4

ВСЬЯКІ годниварсько-жидерські роботи виконче найстаранніше Домбровська-Розважівська Львів (Готель Жорна) вул. Академічна ч. 2. 1836 2/

ГОДИННИК ВАШІ буде найбільше направлений у найбільшій годниварській роботі Івана Зельтєнрайха Львів, пл. Марійська ч. 5 — 3 провінції просимо репаратії прислати поштою — Старомодні жіночі годниварні перероблюємо на рачі. 1837 2/—4

КІЛЬКОХ, молодих, безжених дівчат з добримі голосами і знанням нотного спіну та хороваводства шувають посади. Ласкаві оголошення приймає Музично-Діагностична Школа Краєвоті Тов. гр.-хат. Давія у Заболотні. 2705 3-3

УМЕБЛЬОВАНА фронтонна вікнота з 2 вікнами, світлом і услугою до вилайки, вул. Виспанського 11 партер. Чиниш 90 зол

ШЕНКЛІВНА, Пезарська 34. Приготування до практичного іспиту на учителя народної школи, — елєнтально приготування до вишкото учительського іспиту: історія, телеграфія, польська та німецька мови від 15 злини Листопа: інформації — Дотелєр помод 15-0 дробованих 2107 1-10

ПОТРІБНИЙ на шатора в селі для 2 осіб в дитиню: покій в тарчем з здоровій, дістєтій (під)карпатській ошадні, — Зголошення з умовами приймає Адміністрація „Діла“ під „Літвишкі“ 2308 1-2

КОЖНА в пань має змогу використати шістьмісячний, після феріи курс вроду і шиття за 35 зол. музика подорож 3 годниш. Приймає роботи на вижженні цінат „Ляйла“ Станіца в II. пов. бічна Хорунжина. 2309 1-3

СТУДЕНТ Богородської Академії пошукує лєвчій або іншого застєтє на феріи. Зголошення до Адміністрації „Діла“ Гельсота“ 2312 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст везді телевіз. терри і мистецтва
Д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Парєсвітлення Рєчєвєчє

МОТОЦИКЛІ
англійські „NEW-HUDSON“
можна дістати „Autosport“,
ЛьВІВ, Словацького 2.
2291 1-4

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II пов.
Конто почт. шадн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-00 „
Річно 55-00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долер, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 6 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ФІЛІЯ Т-ВА „ПРОСВІТА“
ІМ. М. ШАШКЕВИЧА — ЛЬВІВ. ПОВІТ
улаштує

в неділю 22. червня 1930 р.
з нагоди 30-ліття оснування

Свято-Ювильей
Година 12. вполудне

Святочна Академія
в салі Ремісничої Палати при Стрільській площі 7.

Година 4. пополудни
на площі „Соколя-Батька“

Великий Концерт
склали Читалень львівського повіту (сполучені хори, дуті і мандолінові оркестри).

Білетів можна набути скорше в Книгарні Наук. Т-ва 2317 ім. Шевченка, Ринок 10. 1—3

Атмосфера зростаючих пристрастей.

Львів, 19. червня 1930.

Вночі з віатірка на середу (з 17. на 18. червня) маршал сенату д-р Шиманський отримав розпорядок президента Річипосполитої, яким надзвичайну сесію сенату відročено на 30 днів. Отже з сенатом повторилась така сама історія як місяць тому зі соймом. Уряд, видно, не бажає собі надзвичайних сесій та ще й до того таких, скликання яких спричинила опозиція. Добре, але що буде з відročеною надзвичайною сесією сойму, яка малаб зібратися уже коло 22. червня (22. неділя)? — Ось питання, яке буде через кілька днів знов предметом усіх політичних здогадів, рахунків і пророцтв, з яких, як завжди, ні одно не сповниться. Бо при нинішніх польських обставинах і при нинішній системі варшавської урядової політики все діється в таємниці, все зводиться до несподіванок у обходженні конституції або до фантастичної версії по своїй довільності інтерпретації обов'язуючих конституційних постанов.

Теперішнє відročення надзвичайної сесії сенату є черговим колицем у довгому ланцюзі тих подій, якими відзначені етапи з дня на день завязішої боротьби між урядом і законодавчими установами, або іншими словами: між санацією та її запереченням у Польщі, тобто польською опозицією. Хоч як багато елементів політичного трагізму криє в собі ця боротьба на підкладі нинішньої польської дійсності, то всеж посторонній обсерватор, що тільки формально реєструє події, не вдаючись у їх зміст, може не прикладати до них більшої ваги та вважати цілу теперішню польську політичну саламаку несерйозною грою, що межує зі забавою у піжмурки. Чому? Тому, що в Польщі від травня 1926 р. багато політичних подій повторяється. Відročування надзвичайних сесій вже не новина. І хоч ці відročування діються несподівано, то вони як засіб боротьби не роблять уже враження. Так само річ мається з кризами потрафневих урядів. Вони падають на підставі ухвал недовіри для них у соймі, але зараз-же таки приходять знов до керма в такому самому зиді, як перед т. зв. кризою. Видно в тій ділянці вичерпана фантазія відповідних чинників. А вертоб і в це внести дещо більше ріжнородности.

Але є ділянка, в якій політичні засоби санаційної боротьби не повторяються, бо й не можуть повторятися. Це господарська ділянка. Тут труднощі з дня на день нові, вони поглиблюються та охоплюють шораз то інші ділянки життя. Ними так ніби й ніхто не журиться. Але вони всеж стримують найзапальчивіших і найтемпераментніших польських санаційних політиків від надто ризикованих політичних, особливож від переворотових експериментів.

Уся польська опозиція нині морально сильно змоблізована, але вона всеж фактично безсилна авести успішну боротьбу за владу, бо вся

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (т. телефону: 453. — Конто Почтової Шадини ч. 143.467).

як Центральна Каса українських кооперативів приймає вкладки економії, обезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу. 2-10

сила, тобто весь державний апарат, у руках санації. Але й санація, хоч має в руках весь державний апарат і армію, то таки за слаба, щоби при нинішніх внутрішніх польських обставинах піти на такий експеримент як конституційний переворот. Її слабкість, як сказано, в економічному положенні держави і в тих прикрих відгомонах і реакуваннях закордонних господарських та фінансових чинників, що мусілиб повитися на випадок перевороту. Ось у чому треба дошукуватись причини тієї польської політичної піжмурки, що відіграється так блідо і так неоригінально на наших очах.

Нераз доводиться читати або й чути з ріжних сторін, що нинішні польські санатори є ризикантами. Але це неправда! Вони заризикували раз, у травні 1926 р. і більше не ризикують, а навіть, як показує практика, ризикувати не думають. Невже бояться? Можливо. Бо безсила фізично опозиція в деяких моментах виявляє більше патосу боротьби та боевої кольоритности (особливо ендеки) ніж санація, що розпоряджає державним апаратом.

Але ніякий політичний етап ніколи не петрифікується. І хоч який нудний та бідний змістом, а при тім підтримуваний штучно при житті.

Не будете мати ні хвилики спокою, коли виїдете на вакації і не обезпечите свого мешкання від крадіжки з вломом в Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

ті, в теперішній стал польської політики, то всеж і в ньому відбувається далекосягла еволюція. Маємо на думці передовсім еволюцію політичних пристрастей. Вони ростуть і змагаються з кожним днем по обох сторонах. А відомо, що всяке напруження, всяке нап'яття чи то фізичне чи моральне має все свої межі, яких переступити не можна, щоби не допустити до катастрофи. У Польщі ми є свідками якогось сіпного безупинного і необмеженого в перспективі найближчих днів і місяців росту політичного напруження в моральному відношенні. Це напруження переходить уже подекуди у фізичний біль. Нема сумніву, що цей дивний процес мобілізації пристрастей як не скорше то пізніше мусить найти своє закінчення, тобто розв'язку положення. Але не виключене, що ця розв'язка, це розпруження морального напруження буде дуже і дуже болочим. При такій розв'язці може й нам перепастися немало лиха, якщо не будемо до неї відповідно пригтовані.

А покищо стоїмо на передодні нового етапу взаїмного дразнення у польській політиці, а саме перед речинцем надзвичайної сесії сойму, а далі перед речинцем конгресу т. зв. Центроліау (шість польських опозиційних партій) в Кракові (29. червня).

Галицькі повені і регуляція рік.

VI. Справа регуляції галицьких рік і меліорацій у польській державі.

Я представив справу регуляції галицьких рік і справу меліорацій за австрійських часів, лише в найголовніших рисах та й це забрало доволі багато місця. Розділ про ті праці в польській державі буде куди коротший. Буде це фактично історія ліквідації регуляційних і меліораційних робіт початих австрійським правительством і краєвим віділом, історія зношення галицьких краєвих і австрійських державних законів про регуляцію галицьких рік і меліорації та вкінці історія тих краєвих самоуправних установ, які займалися проектуванням і виконанням регуляційних і меліораційних робіт.

У 1919 р. ухвалив польський сойм закон про обвалування лівого берега Висли, 50 проц. видатків мала покривати держава, а решту краєва і повітова самоуправа. Дефінітивні кошти обвалування після прелімінаря з 1926 р. мали виносити 20. міліонів. Польський сойм ухвалив також закон з дня 9. липня 1919 р. про будову водних шляхів. Цей закон постановляє, що заходом держави може бути переведена регуляція і каналізація пригожих до плавби рік, будова каналів і регуляція тих сплавних рік, які становлять спільну водну сітку з каналами. Це все мається виконувати на кошт державного скарбу, а щодо коштів регуляції сплавних рік, то самоуправні установи мають поносити частину тих коштів. Цей сам закон уповажнює міністра публичних робіт негайно приступити до регуляції Висли і признає міністрові на цілі регуляції Висли на рік 1919 кредит до висоти 50 міліонів марок.

Польський водний закон з дня 19. вересня 1922 р. удержує в силі краєві закони з дня 18. вересня 1901 р., з 9. травня 1907 р. і з 3. червня 1905 р. Отже польський водний закон приймає відносно галицьких рік приблизно таку програму їх регуляції, яка була за австрійських часів.

Однак розпорядком Президента Річипосполитої з дня 17. вересня 1927 р., отже вже по травневім перевороті змінено постанови водного закону відносно регуляції рік Дунайця, Висли, Сяну і Прута. Зновже розпорядком Президента Річипосполитої з дня 9. листопада 1927 р. про регуляцію і удержування сплавних рік знесено краєві закони про регуляцію каналових рік, як також краєві закони про регуляцію рік Соли, Лімниці і Буга.

Вкінці розпорядком Президента з дня 24. лютого 1928 р. введено 61 змін у водний закон, з яких одною з важніших є виселінування воевідських соймків отже самоуправи і горожанських чинників, від участі в регуляційних працях.

Таким чином польська влада понехала австрійську програму регуляції східньо-галицьких рік, а тим самим погребала сподівання українського населення, що регуляція рік охоронити його перед наслідками повіней.

Замітне також, що в тім самім часі регуляції західньо-галицьких рік, себто Висли і її допливів не лише не припинено, а навпаки переводиться їх у більших розмірах як за часів Австрії.

Відносно публичних меліорацій, то закон з 26. жовтня 1921 р. про підтримку публичних меліораційних підприємств містить сілдуочі важні постанови:

З державного меліораційного фонду може правительство признавати грошові підмоги роботам воевідств, повітів, громад і водних спілок, що мають на меті охорону ґрунтів від виливів рік або піднесення продукції шляхом осушення чи наводнення.

Закон означає висоту підмог, а саме в таких розмірах: 1) до 70 проц. на забудову гірських потоків і залісення, коли воевідська самоуправа покриве решту коштів; 2) на регуляцію та обвалування рік і потоків: а) 40 проц., коли воевідська самоуправа покриве 30 проц. коштів; б) 50 проц. коли воевідська самоуправа крім власного 30 проц. уділу покриве шляхом зачету частину коштів, що припадають на інтересованих; 3) при осушенні та наводненні ґрунтів 30 проц. на меліораційні, а 40 проц. на регуляційні цілі, коли воевідська самоуправа причиниться підмогою в такій самій висоті; 4) на будову збірників води на цілі регуляції та охорони від виливів, у висоті означеній під 2).

Меліораційні роботи, які переводяться на основі галицьких краєвих законів мається виконувати при такій участі держави, краю і заїтересованих, як постановляють краєві закони.

З постанов польського меліораційного закону виходить ясно упослідження Східньої Галичини в ділянці меліорацій. Вправді в Галичині

Позір! Купці, Промисловці і Ремісники!

Вже появилoся перше число місячника „ДОБРОБУТ“. Цей місячник присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число. Поодинокe число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10/II.

має обов'язувати польський меліораційний закон з 1921 р., але на ділі тут не лише, що не переводиться нових публичних меліорацій, але навіть не докінчується меліораційних робіт, розпочатих за австрійських часів. Розпорядок Президента з 9 листопада 1927 р. вичислює сплавні ріки в Польщі. В тому розпорядку в порівнянні з краєвими законами зредуковано в Східній Галичині скількість сплавних рік і довжину сплавних просторів.

Інженір Кернік стверджує, що до заключення мирового договору в Ризі польське правління, не оглядаючись на інфляцію, могло піти слідами німецької держави і вести планову регуляцію рік і будову водних шляхів. На жаль, правління в тому часі нічого не зробило. Подаємо як курйоз, що на меліораційні роботи в Галичині призначено квоту, що не могла покрити коштів заряду (удержання одного інженера і 2 доглядачів).

Від 1925 р. призначається вже в державному бюджеті поважні квоти на водні і меліораційні роботи напр. у 1929-30 р. — 41.172.700 зол., але всі ті гроші ідуть на регуляційні і меліораційні роботи в корінній Польщі. Українське населення своїми податками оплачує регуляцію Висли й інших рік, а само мусить переживати катастрофічні виливи рік власне і за неурегульованія їх. Також будується у Польщі коштом соток мільонів золотих каналів (лише кошти каналу Шлеск—Краків і регуляція та каналізація „Висли“ має коштувати 580 мільонів золотих). Українське населення платить податки на будову каналів у корінній Польщі і виснажується під господарським оглядом, а виливи рік нищать його движиме і недвижиме майно.

Водні і меліораційні роботи перед світовою війною находилися в заряді краєвого виділу, а під опікою союму зовсім гарно розвивалися. Наступ польської держави на галицьку краєву са-

моуправу, відбивається шкідливо і на регуляційних та меліораційних роботах. Галицьку краєву самоуправу, яка вже перед війною існувала пів століття піддається різним експериментам.

Рада міністрів розпорядком з дня 7. березня 1919 р. установляє генерального делегата уряду з прибічною радою, зложеною з 15 членів. Делегат на основі того розпорядку мав зєдинити в своїх руках агенди поодиноких самоуправних і державних властей і мав перевести ліквідацію краєвого уряду відбудови, краєвої централі відбудови і тим подібних установ.

Тому, що така сполука агенд самоуправних і державних властей вимагала зміни краєвого статуту, ухвалює законодавчий сойм законом з 30. січня 1920 р. знесення галицького краєвого союму і краєвого виділу. Цей закон переносить права й обов'язки галицького союму на польську державу, а ціле краєве майно передає польській державі на власність. Аж до часу введення воевідської самоуправи передається управу краєвого майна і фундацій та адміністраційно-виконавчі управління галицького союму тимчасовому самоуправному відділові. Самоуправний відділ складається з 6 членів, вибраних польським соймом. На покриття видатків самоуправного відділу малося побирати і надалі, але до державного скарбу краєві додатки до податків і краєві оплати. Прелімінар бюджету предкалав самоуправний відділ польському сойму до затвердження. Вквіці цей закон передбачує передавання іншим властям агенд краєвого, згідно самоуправного виділу при допомозі звичайних адміністраційних розпорядків. В дійсності таке переказування агенд виділу шляхом розпорядків було протизаконне, бо компетенція краєвого, згл. самоуправного виділу опиралися на законах і могли бути змінені лише законодавчим шляхом.

Посол В. Целевич.

ЗА ОКЕАНОМ.

Еміграція українців до Аргентини.

В останніх днях республіка Аргентина (в Південній Америці) отворила два свої нові консуляти на західно-українських землях. Один у Львові, а другий у Бересті Липтовському на Поліссі. Спонуком до цього була збільшена еміграція із зах.-українських земель до Аргентини. З Галичини, Волині і Полісся щораз більше українців виїздить до Аргентини. Ідуть хлопці з дівчата і шукають роботи в столиці Буенос Айрес та в інших містах. Перед цєю еміграцією повинна українська преса в старому краю остерегти наших людей, бо там емігранти живуть у нужді і розпуці. Дівчата заробляють місячно по 4 долари, а хлопці, як найдуть роботу, то 8 до 10 доларів. Це вистане на нужденне життя. А горяче підсоння їх там добиває і знеохочує до всього. Все те збільшує в них тугу за рідним краєм, але звичайно вже не мають ані за що ані по що вертатися до рідного краю і так прибиті коротають свій вік.

(„Америка“).

Зїзд Української Стрільцької Громади.

В дні 1. червня ц. р. відбувся у Філадельфії річний зїзд Української Стрільцької Громади, в якому взяли участь делегати гуртків Громади не тільки зі Злучених Держав, але також з Канади. Зїзд був попереджений стрільцьким вечором, що відбувся в суботу 31. травня заходом Жіночого Товариства при У. С. Г. Цей вечір відбувся для членів Громади і запрошених гостей. Товстмайстром вечора був В. Тимошенко, б. ректор Української Господарської Академії в Подєбрадах, а тепер професор економії в університеті у Мішигені. На вечорі виголосили м. ін. відомі співаки п-і О. Копачук і п-а А. Мельник, а також славний балдурист Василь Бмець. Одначасно зі зїздом У. С. Г. Громади відбулися також збори Жіночого Товариства при цій Громаді, на яких обговорено програму праці на найближчий рік та вибрано нову управу Т-ва.

Отворення українського шпиталю в Мондер, Алта.

В четвер, 29. травня, в день Вознесєннє Господнього, відбулось офіційальне отворення українського шпиталю в Мондер, Альберта, в Зах. Канаді. Будову шпиталю скінчено торік в осєні і вже від 29. грудня 1929 приймали туди хорих, але офіційальне отворення установи відложено на 5 місяців, на день 29. травня ц. р. У свєті взяли участь представники влади провінції Альберта і міста Мондер. Свято зачалось Службою Божою в

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

XI. Три головні явища.

Правопис не може більше приносувати до вимови, як вимова до правопису.

Ремі де Гурмон.

Крайности у фонетичі і крайности в етимології — ось головні ознаки харківського правопису. У рідних словах часто займає етимологія, в чужих надмірна фонетика. Сто разів заглядаєш до офіційальних правил, а зачинивши цей підручник, вертаєш до нього в непевности. Бо в питаннях мови не інакше, як у справах віри: чим довше починаєш роздумувати над біблєю, тим більше маєш сумнівів. І люди, що ще вчора писали сяк-так, нині питають збентежені: „Якже-ж нарешті підійти до цих неясностей?“

Ті, що ждуть від правопису розв'язки п'ягань живої і літературної мови в їхніх взаєминах, нехай не шукають в одній книжці того, що можна найти хіба в сотнях томів літератури і боляй у кількох чужинних студіях про основи лінгвістики.

Здається, що більшість непорозумінь у нинішнім правописі йде з того, що наші граматик не звертають як слід уваги на напрямок розвитку нашої мови. Наша мова підлягає процесам, які можна ствердити в неодній чужій мові. Перехресні лінії, довкола яких іде змагання у вимові й у передачі звуків знаками, нагадують неодна з явищ у мовах, зовсім від нас далеких. Возьмим хоча би три головні:

1. боротьба „і“ та „и“,
2. боротьба „г“ і „ґ“,
3. боротьба „л“ і „ль“.

Це три основні пункти різниць між галичанами і наддніпрянцями у вимові і в правописі рідних і чужих слів.

Є деякі позначки, які дозволяють на висновок, що наша мова реагує що-раз живіше проти „л“, як голосівки занадто „похмурої“. Є це одна із фраз давнього і донинішнього процесу, що перемінював „о“ і „е“ в „і“. Нахил до форм „повісті“, „очі“, перехід цілої низки прикметників з „-ний“, „-шний“ і „-жний“ на „-ній“, „-шній“ і „-жній“, заміна всіх слів з початковим „и“ на „і“, такі форми як „коріа“, „голів“, „че-

рід“, „доліг“, — „аніматі“, „вігати“, „прищипити“, „потрібувати“ — це явища одного і того-же процесу, дарма, що їхні причини можуть у поодиноких випадках належати до іншого „типу“.

Зміна таких форм, як „повісті“, у 1-ім відмінку множини на „повісі“ могла відбутись однаково добре під впливом російської або польської мови; форма 7-ого відмінку однини, що нині бере у нас верх — за прикладом наддніпрянців: — „в обличчі“ (зам. в обличчю), „в орляті“ (зам. в орляти), „в місці“ (зам. у місци), чи витворена під впливом російської мови, чи під якимнебудь іншим, приваблює нас без сумніву своїм ясним „і“, що наближує нас більше до італійської мови, а віддаляє від англійської (ще й з американською вимовою), де „і“ вимовляється зближено до „и“.

Скажім собі, що перевага „і“ над „и“ (з чисто естетичних мотивів, незалежно від аргументів історичної чи логічної граматики) повинна би нас довести до передачі „і“ в тих чужомовних словах, де досі ми писали „и“, отже: „Тіроль“, „Сіцилія“, „Альжир“, як кажуть нам писати нові правила „Українського правопису“. Та як пояснити, що одночасно в цьому-же „Правописі“ кажуть нам писати „режим“, „чичероне“, „речитатив“ і завертають до таких переможених уже форм, як „кривавий“ зам. „крівавий“ або „кровавий“? Переплутання „і“ і „г“ в чужих словах має у нас досі аналогічну причину, як в англійській, французькій, а навіть нашій мові поява придихового „h“ серед простолюддя. Дуже часто там, де інтелігент вимовляє „h“ — простолюдин пропускає його, а де „h“ нема, простолюдин додає його. Значна більшість нашого народу має при чужих словах нахил вимовляти „г“ як „г“; — по цій вимові найлегше пізнавали серед російської інтелігенції коринних „малоросів“. Правда, що давно запозичені чужі слова мають у нас „г“ — зате одночасно народня вимова стверджує, що наше простолюддя не втратило фізіологічної спроможности вимовляти „г“: доказом чого „гуля“, „гегати“, „гудзик“. Нема сумніву, що звичка вимовляти в чужих словах „г“ замість „і“ має часто ту просту причину, що наддніпрянські земляки звикли читати російськими буквами написані слова так, немов би вони були писані українськими буквами. При цьому грає тут роля той-же фізіологічної реакції, що й у

згаданім придиховім „г“ у французького й англійського простолюддя: почувши чуже „г“ — той простолюдин передає його „своїм“ — „г“.

Покищо нема ніяких даних передбачувати, що „г“ шезне в нас, як у москалів шезло „г“; українці не втраять фізіологічної спроможности вимовляти цей звук.

Різниця у вимові „л“ і „ль“ є в нас зовсім аналогічна, як між англійцями й американцями. Дуже цікаве явище таке: наддніпрянці, що приносять нам змягчення мови в рідних словах, у чужих словах волюють „Атлантик“, „логіка“, „Мілтон“, „атлет“, „Лєнін“, „телеграф“...

У таких випадках це імовірно не вплив вимови, а вплив графічних знаків, перейнятих живцем з російської мови.

„Причини зміни — каже Мєє у своїй „Лінгвістичі“ — пояснюються тим, що є найбільше незасованим у розвитку мов, тому, що вони занадто різноманітні, належать до різних родів і їх неможливо „змірити“ або попросту зясувати“.

Льогіка казала би нам сподіватись, що саме наддніпрянці повинні би нам принести змягчену вимову в таких словах, як „колега“, „легенда“, „лекція“ (зрештою, згідно з оригінальною вимовою), коли наші рідні слова мають нахил до змягчення.

Боротьба „і“ з „и“, „г“ з „ґ“, „л“ з „ль“ найсильніше опановує нашу вимову і в рідних словах і в чужинних. У нинішній стадії нашого правопису що має фонетичний принцип, його реформатори в неодному пункті випереджують дійсний процес і зазначають отвердіння чи змягчення там, де воно ще не стало довершеним фактом. Вони мають право це робити, коли ці їхні зміни є вислідом передуманої системи, що має нам улекшити орієнтацію в різних процесах живої мови або коли ця система хоче правописом заважити на живій вимові. Ясне одно: новий правопис нічого нам не влекшує, а старий домагається в неодному пункті зміни. А щодо напрямних, якими мала би піти еволюція нашої мови, — то про них наші фізіологи нічого не сказали.

У вчорашнім фейлетоні треба справити такі друк. помилки: у II-ій шпальті, 16 рядок з гори: „І нині ніж“ (не „аж“); 8. рядок з долни: „Вларіау“ (не відозву).

українській католицькій церкві: св. Петра і Павла. і відтак усі зібрані пісні з процесією до нового шпнталю, який посвячено. По посвяченні були промови по українськи й англійськи. Між іншими привітав нову установу від міста посланик Монтеру Вайт. Шпнталь є під керівством Сестер Василіанов. Будова шпнталю коштувала 40,000 дол., і того вже подовину вложено добровільними жертвами. Це мурований двоповерховий будинок з великими офіцинами на планції. Меблі дано для

шпнталю католицьке товариство з Чипмен, Альберта. Одну кімнату умеблював своїм коштом о. Микола Пелех із Сіфтон, Манітоба. На другому поверсі дві кімнати умеблювали ОО. Василіяни з Монтеру, а одну учителька Марія Паламарук, теж з Монтеру. Шпнталь має всі потрібні новітні лікарські операційні та інші улаштування. Як зверху, так і в середині шпнталь робить дуже гарне враження своїм виглядом, укладом і порядком.

Софії Парфанович, ні інші гарні дописи усякого характеру не в силі затерти дволичності самої редакції. Не в тім річ, чи даний журнал консервативний, ліберальний або комуністичний, — а в тім, щоби кожна публікація виступила ясно та чесно під своїм партійним прапором.

Якщо, у випадку „Нової Хати“, даний часопис виступає як безпартійний, партійність в редакції є недолуга.

Як довго маємо лише один журнал, призначений для жінок інтелігенції, цей журнал мусить бути представником загалу жінок, а не сміє бути ексклюзивом партійно-політичних поглядів одної або дві кількох одиниць, що випадково наїшлись у редакційній колегії.

Нам потрібно жіночого часопису, що в першій лінії ставить собі за ціль моральне виховання молодих і навіть дорослих жінок в національному і релігійному дусі. Але в жодному випадку не треба нам часопису, що поширює класову ненависть і національний індуїфізм.

Накінеш питаю тих споміж членів редакційної колегії „Н. Х.“, що є прихильниками комуністичного ладу — чи справді застановились і вірять вони в те, що спасення наше в марксістській розв'язці суспільної проблеми? Чи нам, пародови, що визнає вікової перерви у своїм природнім розвитку і ще далеко не досягнув повного розвитку своєї національної індивідуальності, чи нам пора примувати до політичної системи, що принципово кає усяку індивідуальність? Бож ядро комуністичної ідеології лежить в обезціненні індивідуальності одиниці в користь великого колективу машини, де кожна людина не має і не сміє мати значіння понад значіння колісця в соціальним механізмі.

Чи справді для людства, а передовсім для нас, які, примітивно кажучи, „не нажились ще“ як нація — комунізм є пев ідеальною формою суспільного співжиття, що якби авторитетно уможливити до можливо найвищого розвитку наших національних (долатіх) прикмет?

Тверджу рішучо, що ні. Політична система, що полягає на душенні індивідуальності збиває усякий розвиток, бо розвиток все виходить, і протягом віків виходив від великих одиниць. Не тут місце входить у таємний зв'язок одиниці з психологією загалу ані у взаїмне дізнання одних на других, так, що велика одиниця є ніби вихід загалу так само, як опісля загалу знова висує на діяльність великої одиниці. Багато затратили усі суспільні ріжничі рівняється впараліжуванню усякого розвитку. Зрештою, динаміка життя беззастановно та щораз наново авторить ріжничі, часто більше катастрофальні від суспільних.

Солідаризуєсь знову з поглядами, висловленими у статтях п. Мілеви Рудницької. Лише чогось соромно (також і мені), що доперва вона знайшла відвагу прилюдно пізнести аномалію в нашій громадській житті, житті жінок в українській інтелігенції Галичини. Друковане слово — як коли — є або перелетною пташкою, або не має великого впливу. Тому, як пише п. Рудницька про наш одинокий часопис для інтелігенток, — „не може бути байдужим, що в нім пишеться“.

Вінці бажав зазначити, що позиція стаття не диктована ворожим відношенням ані до журналу „Нова Хата“, ані до когось з її редакційних членів, тим більше, що вони мені вповні незнайомі. Навпаки, сподіюсь, що виступ п. Мілеви Рудницької потягне за собою основну санацію в редакційній колегії журналу, якому бажав, для добра нашої нації, якнайкращого дальшого поведження.

Іванна Федорович-Малицька.

В 30-ліття Січової Організації.

Імпозантне свято лугових товариств.

В суботу, 14. червня, в 30-ліття оснування першої „Січі“ в Галичині, відбулася святочна академія в залі Лисенка у Львові. З програми академії городське староство счеркнуло вступне слово п. Волод. Федорчука і реферат д-ра Кирила Трильовського, так, що з цілої програми лишилися тільки точки руханкові, деклямації і точки хорів.

В неділю, 15. червня відбулося лугове свято, на яке вже від год. 8. рано почали сходитися поодинокі Луги. І так прибули з львівського повіту: Луг — Бірки Домініканські (Луговиків 12, Луговичок 12), Вислобоки 15+10+2 неаправляючих, Глуховичі 20+13+8, Гуменець 13+13+2, Запитів 8+0+2, Лисневичі 26+18, Милошівичі 10+10+1, Острів 13+0, Підберіаці 40+25+20 малих Луговиків, Попеляни 11+0+3, Поршня 45+21, Ременів 32+13+3, Селиська 18+10+3, Скнилів 21+16 і 20 малих Луговичок, Яричів Новий 6+0, Львів-Луг I. 150+0 і 26 малих Луговиків, Луг II. 0+60+16 малих Луговичок, Луг III. 0+0+18, Сороки 0+1. З повіту Бібрка: Городиславичі 17+0, Звенигород 34+30+3, Миколаїв к/Гаїв 22+15+6, Підсоснів 29+15, Лопушна 20+10, Девятники 1 делегат. З повіту Жовква: Мокротини 27+9, Деревня 11+0. З повіту Перемишляни: Печенія 30+8. З повіту Го-

В безконечній черзі...

УВО ПЕРЕД СУДОМ.

Комісар Івахів зізнає далі.

Експерт від справ УВО продовжував свої зізнання і дня 18. ч. м. Центром УВО є Берлін, де міститься Головна Команда цієї організації, якій підлягає Крайова Команда УВО. УВО старалось поширити свою діяльність і на Волині, але частина членів з Волині перейшла до комуністів і справа не вдалась.

УВО розпадається на 3 секції: організаційну, пропагандистичну і бойову. Давніше УВО мала ще секцію „внядовчу“, але деякі елементи не погоджувались з тем, щоби УВО змінювалось у „шайку шпівнів“, тому ту секцію ліквідовано, а тепер ведеться тільки інформаційна робота, щоби пізнати стан польської армії та облекшити повстання українського населення проти Польщі.

На випадок вибуху повстання, УВО сталаб завязком армії, УВО старається найти ґрунт у „Соколах“, „Лугах“ і „Пласті“, щоби в цих організаціях виховати кадрі для себе. Бойова секція вишколює членів, улаштує курси, виконує саботажові й терористичні акти, палить філярки і т. д.

Саботажова акція 1923 р. не була повстанням, але „частинним виступом УВО“.

Секція пропаганди видає нелегально „Сурму“, а „Новий Час“ веде пропаганду легально. Окрім „Нового Часу“ на услугах „УВО“ стоїть „Червона Калина“.

Маніфестація 1. листопада 1928 р., получена зі стріляниною у Львові, була засобом зфанатизувати молодь, збудити зацікавлення серед молоді для справ УВО і Коновалець збив з цієї маніфестації добрий капітал для УВО та зміцнення її авторитету. УВО починає ширитись і на Закарпатській Україні, як це доказує останній замах в Ужгороді. Але акція УВО проти біль-

шовників обмежується до паперових протестів, так що головний розмах УВО звернений проти Польщі. УВО має пляни викликати повстання проти Польщі, якщо тільки буде війна, або внутрішнє ослаблення Польщі. Терор і саботаж є тільки підготовчою роботою для будучого повстання і засобом зрештувати дух населення, ширення воєнного запалу та способом ослабити авторитет польської влади. Терор і саботаж не тільки чинна пропаганда будучого повстання. УВО хоче впливати в народі віру, що державу можна створити тільки власними силами і що шляхом до держави є збройна боротьба, ширення „розумної ненависті до Польщі“ та скріплення національного почуття і єдності. Провід УВО більше вдоволений зі своїх членів жінок ніж з чоловіків, бо досі жадна жінка не зрадила тайн цієї організації, а деякі чоловіки, опинившись у в'язниці, зрадили тайни УВО. Головним джерелом фондів УВО є складки і зборки українського населення на Бойовий Фонд, другим джерелом є напади на банки і пошти, з яких деякі були неадалі, але деякі напади вдалась, як от влом до каси повітового виділу в Долині, де УВО перевело вдачну експропріацію грошей. Із чужих держав, Німеччина і Литва підтримує фінансово акцію УВО.

В цій хвилі предсідник трибуналу перериває фантастичні реверсії ком. Івахова й оголошує, що дальша розправа мусить провадитись тайно, тому журналісти і публіка мусять вийти зі салі. Обор. д-р Шухевич ставить внесок, щоби кількох журналістів залишити, як мужів довіри оборони та вчисляє імена українських редакторів, присутних на салі, але трибунал протиняється цьому внескові і журналісти покидають салю розправ.

ні. У числах, що випадають на Великдень Свята поміщено кілька разів статті про писанки, одна раз поміщено знімку гайліки. У квітневім числі 1928 внімково поміщено прегарний нарис О. Вер. під наголовком „Свята йдуть“ — але в цей нарис лише загально-поетичний. Тільки кухонні переписи якіні журналу занотують (часом) під назвою „дешева баба“, — що по домах печуть на свята.

Крім цього хіба кілька взорів ручних робіт до прикраси церкви і церковних риз вказує на те, що українці мають якусь релігію та церковний обряд, але якого він роду, це попередньо необанітований, з річників „Н. Х.“ не довідається.

Можливо, що ВП. П. редакторки „Нової Хати“ й релігію уважають за „романтичний пережиток“ і тому промовчують її. Дивно лише, що у священничих ролинах на це не звертали уваги. А оскільки і звертали увагу, то це тим менше зрозуміло, чому наше священство нічим не реагувало на те, що одинокий часопис інтелігентних українців в антирелігійний у тім значінні, що „хто не є з нами, є проти нас“.

VI.

Помінаю факт, що часопис, який має за завдання ширення домашньої культури, не повинен був занедбувати питання музичної культури в родині. Оскільки собі добре пригадую, поміщено напрогазі літ лише одну одинокую статтю на цю тему („Музика в родині“ ч. 3. — 1928 р.) Стаття дуже добре написана, та на жалі — переклад з російського. „Вісти з музичного світу“ в роді справоздань з якогось-там виступу артистів не належать до домашньої культури музики, — а всеж у нас, у самім місті Львові, в чимало музиків-фахівців, що радо булиб завалися сталом ділянком про музику.

Відділ ручних робіт все був на висоті найвибагливіших вимог. Але якраз дивна дезорієнтація мусить панувати в редакційній колегії, що, називаючи свій журнал: „журналом для племаня домашньої культури“, дає прекрасні статті про стару порцеляну, кераміку, текстильні вироби, отже з точки фінансової, доволі дорогої та навіть „люксової“ припраси власної хати, — а містить одночасно статті з провокаційно соціалістично-комуністичною закраскою, отже з світоглядом, що взагалі негує родинне життя і тим самим — хатню обстановку та домашню культуру.

Ані розумні, цікаві статті про гігієну п. д-р

Довкола одного журналу.

Критичні замітки про редагування „Нової Хати“.

V.

Політична наївність наших панів є просто неімовірна в тім напрямі і незрозумілим є, що ніхто в нас досі не реагував на комуніфіліські нахили „Н. Х.“. — Бодай у священничих домах декого поєвня була ударити цілковита відсутність якої-небудь згадки про нашу релігію або релігійне виховання дітей.

Чужинець, знаючи українську мову, але неознайомлений з нашим релігійним життям, не міг би дізнатись, яка в нас віра, хоч би її прочитав усі річники „Нової Хати“.

У січневих числах кожного року, коли випадають у нас Різдвяні Свята, ніколи нема натаку на Різдво Христове. В січневім числі 1928 р. був поміщений гарний поетичний нарис О. Вергановської, в яким ніби говориться про „Святий вечір“ — але в загально-поетичнім, а не релігійнім значінні. У тім самім числі на кінцевій сторінці знаходяться вказівки, як прибрати стіл на Святий Вечір та як прилаштувати прикраси на ялинку. В січневім числі 1927 р. не згадується нілком про Різдвяні Свята, крім дрібної замітки про різдвяну ялинку та Різдво в малих нарисах Аверченка і Ярославів Лагодинської. У першім числі 1928 р. вираді також нема ні одного слова цієї редакції про Святе Різдво, зате поміщено прегарну святочну „Легенду“ д-ра Остапа Грицяка. Всеж-таки, на мою думку, навіть найкраща легенда про святого Грая не заступає замітки — навіть коротенької — про християнське Різдво. У січневім числі 1929 р. в літературній частині журналу взагалі нема натаку на Різдвяні свята, лише згадується про Новий Рік. У відділі ручних робіт є кілька згадок (в одному ілюстрацію) про прикраси ялинки. У січневім числі 1930 є дуже гарна поезія Улани Кравченко „Туга за світлом“, в якій, побіж згадок про культ стародавніх наводів, вправді згадується і про „Різдвяну ніч“ та додів, вправді згадується і про „Святе-Вечір“ — зрештою поміщено нарис у формі листа, де падають слова „Веселих свят“ та „Щасливого Нового Року“ — але зміст листа не має нічого спільного зі святами.

З нагоди Великдень Свята не стрічаємо ніде святочного привіту: „Христос Воскрес“, так пресвятого, глибокого у своїм всестороннім значін-

„Сміх Землі“

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла“ Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — 1'50 зол., з порученою пересилкою 2 10 зол.

родок: Карачинів 20+17+6. З повіту Сокаль: Яструбичі 13. З повіту Сколе: Синевільсько Нижнє 8+0+6. Стинава Вижна 4+0. Сколе 0+1+2. З повіту Рава Руська: Вербиця 23, Вілька Вербицька 3 делегатів, Піддубці 3 делегатів. З повіту Товмач: Юрківна 1 дел., Миловажня 2 дел. З повіту Долна: Церківна 1 дел. Разом на свято прибуло Луговиків, Луговичок і малих Луговиків та Луговичок 1268.

До вправ ставало Луговиків 695, Луговичок 336, малих Луговиків і Луговичок 82. При масових вправах Луговиків і Луговичок стануло до вправ 1031. Це було найбільше лугове свято на площі Сокола-Батька по війні. Вправляючих було більше, як на недавньому святі „Рідної Школи“.

Нагороди дістали: Луг I. Львів і Луг II. Львів. Першу нагороду дістали Поршна і Підберізіні, другу нагороду Ременів і Підсошів, третю нагороду Звенигород і Миколаїв к. Гаїв, четверту нагороду Селиська і Синевільсько Нижнє. Похвальні грамоти мають дістати: Карачинів, Яструбичі, Глуховичі, Лісневичі, Милошовичі.

На святі виведено всі точки, які були у програмі. Свято скінчилося в год. 8. веч.

По святі відбулася спільна вечера в Народній Гостинниці при участі 99 осіб. На вечері промовляли: д-р Кирило Трильовський, посол Іван Ліщинський, п. Мох зі Звенигорода, д-р Ничка, п. Федорчук, п. Гевак і д-р Дашкевич.

ЯПОНСЬКИЙ ПОРОШОК
KATOL УБИВАЄ
 ВСІЯКЕ РОБАЦТВО
 МУХИ, МОЛІ І МОШОЦІ
 AZUMI & C Ltd Osaka (Japan). Заступництво „Ка-224“
 толь* Варшави, Полша 58 5-6

Сойм скликаний на 23. ц. м.

Соймова канцелярія розіслала послам денний порядок засідання сойму, яке марш. Дашинський скликає на 23. червня в 12. год. вполудне. Нема сумніву, що сесію сойму уряд відложить

Надія на мясо — спричинила катастрофу.

(АТЕ). „Комуніст“ повідомляє, що в крамниці в Дніпропетровську приключилася катастрофа, якої жертвою впало 42 ранених. Поширилася чулка, що продаватимуть м'ясні продукти, яких недостачу відчувають від кількох тижнів. Натопи був такий страшний, що домітка крамниці заваллася, 42 людей впало у пивницю та поранилися. Вісьмох ранених у безнадійному стані відвезли у шпиталь.

Після обікражі банку.

Слідство в справі влому до банку в Лодзі стануло на мертвій точці. Арештованого возного Гофмана ув'язнили. В Лодзі арештували кільканадцятьох підозрілих людей, однак при конфронтації їх ніхто не пізнав. Варшавська поліція веде слідство в техн. складах, хто купував 4 бутлі кисня й ацетеліну, якого вломники вживали при вломі.

Заприсяження нового президента м. Львова.

На засіданні міської ради дня 18. червня львівський воєвода відчитав телеграму канцелярії президента держави, що затверджує вибір інж. Бжозовського на президента м. Львова. Опісля заприсяжено президенту. В імені воєводства від през. Бжозовського присягу відібрав рад. Райс, а потім през. Бжозовський по черзі відбрав присягу від віцепрезидентів. Під час присяги, коли през. Бжозовський говорив слова, що строго берегтиме приписів закону, пос. Діаманд викликнув: Славно! Опісля през. Бжозовський виголосив експозе, в яким згадав, що треба конче опрацювати новий проект устрою громади м. Львова та вказав на тяжке господарське положення міста. Маєтковий стан громади вносить 209 міль. золотих разом із підміськими громадами, приділеними недавно до Львова. Обтяження вносить 36 міль. зол., отже чинний стан 183 міль. зол. Бюджет громади останніх років сильно зріс. У 1927/8 р. вносив 10.526.000, а цього бюджетового року 27 міль. Прикметою останніх бюджетів є, що вони незрівноважені. Останнього року недобір вносив 1.940.000 зол. з причини нестягнення податків. Сума залигаючих досі податків: 4 міль. зол. Треба реконструувати ухвалений вже бюджет. Здійснення програми діяльності нової управи міста залежить від фондів, яких нема. Комісарські уряди старалися дістати закорд. позичку, та при теперішнім господарським стані держави одержати довгорочинцеву позичку є ілюзією. Госп. життя Львова зупинилося. Крім заг. кризи в державі вплинула на це війна, наслідком якої Львів дуже потерпів. През. Бжозовський радить оснувати „Малопольський Комунальний Банк“, якого метою було би фінансово піддержувати відбудову Галичини. (Ради. Щирек: Можеб Варшава звернула те, що забрали!). Оплати за воду треба знизити, треба перевести саніцію в м. електричних заведеннях, умовиною чого є достава дешової електричної струї. Треба розбудувати трамваєву й електричну мережу. В осени ц. р. будуть обнижені ціни газу. Вкінці през. Бжозовський вказав на konieczність реорганізації адміністрації. Цілий плян през. Бжозовський робить залежним від помочі уряду.

Членів комісії матки, яких пропонував рад. Максимович, вибрали 45 гол. проти 40. З українців увіходять до неї: сен. Децикевич і Темницький.

Справи, що були на денному порядку, відложили до найближчого засідання.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

Висліди тягнення жеребу на премії для Передплатників „Діла“.

ПРОТОКОЛ СКРУТАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

списаний нотарем Раставецьким у Львові, дня 17. червня 1930 р.

Переді мною Романом Раставецьким, заступником нотаря Івана Раставецького у Львові, стає особисто мені знакомий ВПР. о. Дам'ян Лопатинський, член Дирекції Видавничої Спільки „Діло“, Кооперативи з відповідальністю у ділами у Львові, Ринок ч. 10 і жадає нотарійного списання протоколу з відбуваючого нинішнього дня в годині шестій (6) вечором у льокалі редакції часопису „Діло“ льосування премій для сталих передплатників „Діла“, що по кінець червня 1930 р. не були нічого винні за передплату часопису „Діло“.

Наслідком цього жадання удався підписаний заступник нотаря до льокалю часопису „Діло“ у Львові, Ринок ч. 10 і там в годині шестій (6) вечором застав присутних д-ра Івана Бряка, члена Надзірної Ради, Василя Мудрого, головного редактора, д-ра Михайла Рудницького, д-ра Івана Німчука, членів редакції часопису „Діло“, а надто Йосифа Ласовського і о. Василя Лончина, передплатників „Діла“.

Управа Спільки „Діло“ запрошує на предсідника нинішнього льосування о. Василя Лончину, котрий покликую на скрутатора п. Йосифа Ласовського і запрошує п. Богдана Яковца, ученика першої класи гімназійної до витягання з урни льосів.

О. Василь Лончина обіймає провід нинішнього льосування, всипує до урни приготовані вже наперед льоси понумеровані порядковими числами від 1 до 1748, відповідаючи такому ж числу сталих передплатників часопису „Діло“, імена яких рівночасно поміщені на 1748 картках понумерованих числами від 1 до 1748.

Відтак предсідник і скрутатор вимішали з урни всипані льоси, почім Богдан Яковец витягає по однім льосі з урни, а скрутатор п. Йосиф Ласовський витягнений льос розвиває, оголошує зібраним вильосоване число, яке предсідник і всі присутні провіряють. — Таким чином вильосовано нагороди:

1-а нагорода: бібліотека вартости 100 ам. дол. впала на число 878, яке мав передплатник: Читальня „Просвіти“ Горожанна Мала, п. Миколаїв н/Дн.

2-а нагорода: бібліотека вартости 25 ам. дол. впала на ч. 198, яке мав передплатник: Осип Залевський, Зосіна Воля 92, Станіславів.

3-а нагорода: бібліотека вартости 25 ам. дол. впала на ч. 901, передплатникові: о. Василь Вірчак, Розділ.

4-а нагорода: бібліотека вартости 10 ам. дол. впала на ч. 430, передплатникові: Роман Петрицький, Копичинці.

5-а нагорода: така сама, впала на ч. 1496, передплатникові: Зофія Тимкевич, Мости Великі.

6-а нагорода, така сама, впала на ч. 1748, передплатникові: інж. Анатоль Картошевський, Коло, 3-го Мая.

7-а нагорода, така сама, впала на ч. 945, передплатникові: Михайло Бобиляк, Сороки Ширецькі, поч. Ширець.

8-а нагорода, така сама, впала на ч. 1160, передплатникові: Остап Серкес, Лазн.

9-а нагорода, така сама, впала на ч. 916, передплатникові: Теодор Романишин, Стрий, Коперника 22.

10-а нагорода, така сама, впала на ч. 1564, передплатникові Лукомський, Давид (Постфак).

11-а нагорода, така сама, впала на ч. 981, передплатникові: Іван Рибарук, Рудники, поч. Пісочна.

12-а нагорода, така сама, впала на ч. 1232, передплатникові: д-р Туна-Надрага, Львів.

13-а нагорода, така сама, впала на ч. 1299,

передплатникові: Маруся Паньківна, св. Тереси 2 Б, Львів.

14-а нагорода: книжки вартости 5 ам. дол. впала на ч. 84, передплатникові: Чапранський Михайло, суддя, в Журавні.

15-а нагорода, така сама, впала на ч. 445, передплатникові: Монастир ОО. Василіян, Михайляка, почта Мельниця.

16-а нагорода, така сама, впала на ч. 499, передплатникові: Михайло Кідрич, Переволочна, почта Соколівка коло Ожидова.

17-а нагорода, така сама, впала на ч. 1478, передплатникові: о. Ілія Ткачук, Дорогошів, п. Куликів.

18-а нагорода, така сама, впала на ч. 80, передплатникові: Михайло Маєвський, Бедриківці, п. Дуплицька.

19-а нагорода, така сама, впала на ч. 1316, передплатникові: о. Ярослав Чемеринський, Львів, Кохановського 26.

20-а нагорода, така сама, впала на ч. 201, передплатникові: Ярослава Лятишевська, Станіславів, Липова 92.

21-а нагорода, така сама, впала на ч. 1393, передплатникові: о. Іван Синишин, Вулька Кушницька, п. Магерів.

22-а нагорода, така сама, впала на ч. 1458, передплатникові: І. Кірчов, мировий суддя, Мацейовіце, воев. Любельське.

23-а нагорода, така сама, впала на ч. 1546, передплатникові: Адольф Слиз, Белз.

Так списаний протокол відчитано присутним у цілості, що вони признали і затвердили як згідне з ходом льосування. По чім цей протокол підписали при мені предсідник, скрутатор і двох членів Редакції.

о. Василь Лончина, вр. — Йосиф Ласовський вр. — Василь Мудрий, вр. — Д-р Іван Німчук, вр. — Roman Rastawiecki wlr., substytut notariusza Jana Rastawieckiego we Lwowie, mianowany dekretem Sądu okręgowego cywilnego we Lwowie z dnia 2. grudnia 1929 Lcz. Prez. 10381/29/13. N.M. — L. S.

W dowód czego mój urzędowy podpis.
 We Lwowie, dnia ósmnastego czerwca tysiąc dziewięćset trzydziestego roku.

ROMAN RASTAWIECKI.

Чсл. уряд основує Український Наук. Інститут.

(АТЕ). У звязку з ліквідацією української господарської академії в Полебрадах чехословацький уряд постановив утворити на місці академії Український Науковий Інститут. Постанова чехословацького уряду повстала під впливом відомостей про створення Українського Наукового Інституту в Варшаві, на організації якого має взоруватися Український Інститут у Чехословаччині.

Кутепов — помирився з більшовиками?

Париьське кореспонденційне пресове бюро оголошує вістку свого берлінського кореспондента, що ген. Кутепова більшовики не схопили, лише він дня 20. січня виїхав у Берлін, де помирився з СРСР. Після повороту відіграв комедію, нібито його схопили, а в дійсності добровільно виїхав у Нормандію, відкіля морем дістався у Москву, де тепер живе від чужим назвищем і займає поважне становище в червоній армії.

громадяни сплачували довги, затягнені на бачкову, яка не допровадила до якихось реальних вислідів. Після зноса, не бачучи вислідів своєї праці, зайдушність до всякої громадської роботи. Правда, читальня працювала менш-більш нормально. Повстав також кружок „Рідної Школи“ м. Б. Хмельницького, однак він зазнав несприятливих місцевих обставин не міг проявити більшої діяльності і в дійсності існує більше на папері. Основано теж кредит кооперативу, однак діяльність її була мінімальна. Не було можливості якесьбудь налаштувати справу розпочатої будови „Народного Дому“ і ця справа ваготала тяжким тягарем над усіма починаннями богдановських громадян, мимоволі сприяючи всяку їх більше інтенсивну діяльність. І щойно в останніх часах на-тала корисна зміна в цих несприятливих обставинах. А саме велено за головування в читальні д-ра Карла Коберського витягнуто частину мурів розпочатої будови „Народного Дому“, і то частину, яка була призначена на приміщення споживчої кооперативної крамниці, до висоти партеру. А знову теперішній виділ читальні в головному п. Василем Луцьким допровадив справу далі, дав на кооперативні зах. виправив стіни, дав двері, вікна, підлогу, запровадив електрику — словом допровадив будову до такого стану, що ніщо не стоїть на перешкоді отворити в цій локалі (мимозомом важучи: великим і гарнім) споживчу кооперативну крамницю. Правда, кошти випровадження цієї будови доволі великі, бо вносять ок. 1 000 доларів і виділ читальні має ще кількасот доларів до вуги. Однак збірні ідуть і можна сподіватися, що виділ читальні зможе небанком при допомозі громадян цей довг сплатити. Щоби зробити вступні кроки в цілі осадження споживчої кооперативної крамниці, запросив виділ читальні на днях громадян Богданівки на кооперативну нараду, яка відбулася дня 1. червня 1930 р. в локалі читальні. Зацікавлення нарадою було значне. Зійшлося окол. п'ятдесят поважних громадян і громадян. Народа отворив коротким звітом з діяльності виділу читальні у справі будови кооперативної крамниці. Василь Луцький. На предсідницьку нараду вибрано д-ра Карла Коберського, який виступив цікавий реферат про споживчу кооперативу. Над виступом рефератом виважалася оживлена дискусія, в якій забирали голос громадяни Ірош Осип, Дорош Яків, Кочалик Василь, Гридків Василь, Шведик Стефан, Скрегота Іван, Іванчук, Яценчик і багато інших. У висліді наради ухвалено одностайно осаджувати споживчу кооперативу, визначуючи висоту уділу на п'ятдесят золотих, платити у двох місячних ратах. Зараз на зборах декларувало понад 30 громадян свої уділи на квоту близько дві тисячі золотих і як не на зборах, то до кількох днів майже всі декларуючі платили першу рату своїх уділів. Далші декларації і аплати уділів від громадян, які не були присутні на нараді, рівнож ідуть до рук спеціально в тій цілі вибраного на тих зборах тимчасового комітету, так, що можна надіятися, що в не-

довгим часі комітет збере в уділів кілька тисяч золотих, потрібних кооперативі на справлення уладження і перший закуп товарів. Зацікавлення споживчою кооперативою серед громадян Богданівки дозволяє надіятися, що справа ця піде якнайкраще. Є це тим більше бажане, що крамниця споживчої кооперативи у Львові на Богданівці булаб по крамниці „Народної Торговлі“ у Львові в Ринку другою в черзі українською кооперативною споживчою крамницею на території давнього Львова (в прилучених тепер до Львова громадах має українські споживчі кооперативні крамниці Леваківка і Знесіння). Коли візьмемо під увагу, що також і кредитова кооператива на Богданівці проявляє в останніх часах більшу діяльність, то б всі лані думати, що ті обі кооперативи, себто кредитова і споживча, причиняться до скоролудвання відносин поміж українським громадянством на Богданівці і праця в усіх інших місцевих українських установах піде скорше та швидше вперед.

ГОРОДЕЧЧИНА. (Пам'яті заслуженого священника-діака). Дня 23. травня ц. р. помер у Мшані к. Львова, пов. Городек Яг., тамошній парох і бувший довголітній декан о. Лука Січинський, який був 33 роки парохом цієї місцевості. Похорони відбулися дня 25. травня ц. р., однак згідно з останньою волею помершого відбулися зовсім скромно, хоча громадяни приготувалися до величавої похоронної маніфестації. Щоби все таки пошанувати пам'яті свого пароха і провідника, уладили громадяни Мшани й Суховелі, під кермою читальні „Просвіти“ у Мшані в перший день Зелених Свят (8. червня) торжественну параду над могилою помершого, а опісля академію в честь помершого. Академія відбулася на просторім подвір'ю до читальні у Мшані при участі дуже численно зібраних громадян. По отворенню сходив заст. голова читальні, Стефаном Михайлишином, виступив довгу промову посол д-р Степан Біляк, в якій підніс заслуги помершого. Зокрема згадав, що померший належав до тих нечисленних священників-народовців, які мали все відвагу боротися з пануючим довкола себе москвофільством та що померший був чи не першим пініром українства в закарпатському колісі наскрізь городешьким повітом. Померший спільно зі своїм зятєм ада, д-ром Степаном Феданом зі Львова перевів парцеляцію двірського обшару Мшани і в той спосіб причинився до того, що Мшана належить нині до заможніших громад у повіті, а крім того має дві великі реальності, що належать до Товариства „Просвіта“, які залишилися саме з цієї парцеляції. Позичкова каса у Мшані, яку він довгі роки померший, належала до найсильніших у краю та врятувала сотки місцевих та сусідніх селян перед лихою. Бесідник підніс також діяльність покійного на політичній ділянці та закликав громадян, щоби вони все були вірні кличам

помершого, що впливав завжди до активної діяльності українського народу та до ревної праці. Після д-ра Біляка промовив ще іменем місцевих громадян п. Ст. Масик. На тому святочнім сходіні закінчилися.

РУДКИ. (Як ми врятували наш „Народний Дім“). Дня 3/6 ц. р. відбулися загальні збори кооператива „Народний Дім“ в Рудках. Кооператива має свій поверховий дім в ринку, в якому містяться центральні товариства повіту і склад Повіт. Союзу Кооператив. Дім цей побудовано в р. 1919 а заплачено готівкою лиш будівельну парцеляцію. На саму будову впровачено коло 28.000 зол. Доходу з дому не було, бо Повіт. Союз кілька літ нічого не платив, датки не впливали, а проценти росли. В р. 1927 один з найповажніших членів надради піддав гадку, щоби дім продати, а може злишитися невелика квота, за яку можна буде закупити який старий дімок на приміщення повітових товариств. Гадка крайню немила, але в дім викаду оправдана. Присутні на зборах інтелігенція і селянство одностайно заявили, що до продажу дому не допустять і зложать потрібну квоту на уділи. Щоби селяни масово до цієї справи притягнути, вибіло кілька інтелігентів на села. Само селянство зложило (підписуючи на разі векселі по 10-100 зол.) 13 000 зол. готівкою. Н. Дім буде мати ще до сплати окол. 15.000 зол. А щоб і ту решту до вуги покрити, заявили повітові кооперативні товариства дати по 2 сотки від кожного виробленого і кг. масла на ту ціль та в до вуги, поки повної квоти не зложать. Обов'язання дому мало такий наслідок, що цілих 3 роки не можна було склеїти дирекції. Вибрана управа по кількох днях ревігувала, щоби зробити місце свяжій, яка знову ревігувала, бо не бачила виходу з довги. Аж на зборах дня 3/6 по швидко переведеній частинній „санації“ перебрали вже охотно членство дирекції: п. А. Грушевський, директор Пов. Союзу Кооператив, п. Гр. Лесюк, урядовець Маслосоюзу і п. І. Митник, господар з Новосілок. До надради увійшли: о. С. Кудьницький — голова, пос. Мик. Рогучий — заст. гол., о. Ст. Онисевич, о. М. Гринишин і господарі: п. Мик. Погорельський, Гринько Хімка, Мик. Чайковський та І. Білик. Управа дає повну гарантію, що кооператива не лиш швидко покінчить „санацію“, але й розвине як слід відділ кредитовий, на пожиток українського населення цілого повіту.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Леонтиня Ольга з Слупчинських Рачкова учителька, упокоїлася в Бозі дня 14. червня ц. р. у Варшаві по довгих і тяжких терпіннях. Осиротила мужа і донечку. В. І. П. 2114

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
Четвер, 19. червня, год. 8 вечором
Пам. Топал (дуже популярно).

Малий Миський Театр:
Четвер, 19. червня, год. 8 вечором
Поїзд-маршево (дуже популярно).

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Співель Монпарнасу“.

КАСІНО: Сексуальна тиґієна.

КОЛЬОСЕН: Пат і Патахон як Дон Кіхот. Він не має пасти. Пастуши горю.

КОПЕРНИК: „Хародер“. Твої уста так спокшували мене.

ЛЕВ: З причини відновлення салі й істалації звукового апарату Кіно закнеле.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Жінка без серця“. Мурицький пієні.

ОАЗА: Натяку! (Капітан Сорель і його син).

ПЛЯШ: Звукова фільма: „Передшлюбний гріх“ (Ліра і Ля Памієт).

ПАН: Останній сніг.

ПАСАЖ: Гроза Тексасу. Чорний штах.

ПРОМІНЬ: Оширі Варшави.

СІЛЛЕВЕ: Останній монарт. Поді-кушля.

ФАТАМОРГАНІ: Шехерезада.

ХИМЕРА: Серце летуна.

УТІХА: Князь кохання (Джон Гільберт).

Програма радіо.

П'ятниця 20. VI. 1930.

ЛьВІВ (385,1) 18 50 Всечина. 20-15 Концерт в Варшаві. Лядиці (29). 21-45 Домашня муз. Лондон (35-2) 22 25

Сифон. концерт. Братислава (279) 18-00
Мадрицькі пієні. Брюно (342) 20-00
Російський хор. Лондон (356,3) 21-55
Опера „Ромео і Джулієта“. Гамбург (172) 19-25
Опера. Бумаршт (394) 20-00
Симф. концерт. Берн (403) 21-15
Фільмова муз. Берлін (418) 22-00
Орхестра. Рим (441) 21-02
Осієні маневри. Лінденберг (473) 20-00
Невір. музика. Осльо (493,4) 22-10
Твори Чайковського. В дань (516,3) 19-30
Опера. Будапешт (530) 20-20
Опер орхестра. Ленінград (1000) 16-30
Молоді музичні. 17-30
Хор. 20-30
Концерт. Харків (1304) 20-00
Концерт. для села. Париж (1725) 16-45
Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Торговельна Школа Т-ва „Просвіта“ в кооперативним напрямом у Львові, вул. Корняків ч. І. III. поверх приймає ВІНСИ до дня 1. липня 1930 р. від год. 10-12 рано особисто й письменно за предложенням жетрици, останнього шкільного сидюнта і 10 зол. випускового Північні згодження будуть прийматися тільки в міру відлиг місць. — **Управа.** 2304 3-5

Вступні іспити в державній гімназії в українською мовою навчання в Тернополі до класу I-VII на шк. р. 1930/31 відбудуться 30. червня і 1. липня. Подання з залучниками вносити до дня 25. червня. 2311 2-3

Вн. п. Петро Панкевич, урядовець фінанс Т-ва „Просвіта“ в Бібрці зложив на відмову дому Т-ва „Просвіта“ у Львові 10 (десять) золотих і влічце до зложення відповідних датків всіх свідчення в осерзі та всі урядякції повит Союзу Кооп. в Бібріці. 2309 1-1

Українська коед. гімназія Р. Ш. в Рогатині. Вступні іспити до I. кл. відбудуться дня 28. червня, а до класу II-VII дня 26. і 27. червня. — **Дирекція.** 2315 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПРИМУ на повне удержання учениці видчої гімназії від вересня. Пиркиша, вул. 3-Мая 7/II. Посанський, енергетований учитель. 2258 1-1

БЮЖЕТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку на рати від десятиліт літ у цілжераю ялана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, па Марійська ч. 3. Купцю брилянти, золото, срібао, плачу найкращі ціни. 1857 72

ПОЗІРІ ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, універсальні, дедичеські дедичачки, електричні дедичачки. — **Ретшнер, Леґіонів 37.** 2273 1-9

БРИЛІАНТИ, також іншу біжутерію купує по високій ціні Домбровський-Гончаревський, Львів (Готель „Корна“) Академічна 2. 1856 23-1

Ширіть наш часопис!

У ПЕРШАЖНІКЮ зацікавлення зміною через Торговельну Школу на навчання Ольга Ошпирська. 2113 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст вези хвороби, терес і малювання
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Університетом.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

буше лікар загрозливих хвороб, спеціаліст скрини венеричних хвороб, спеціаліст надуг та лікарської косметики
оранку від 8 10-11-12
в меділі і снітці від 10-11
Гірська снітці. Пале-фор. Історична Крестерієна. Леопа-гетля. Потоцького ч. 11. І. п. 226
Телефон 25 27

ЖИЛЯКИ

щезають повно через мошення спеціалічних гумових панч — відбувалися зотепер іменем в спеціалічного складу гумових зручичних і спеціалічних виробів С. ФЕДЕР, Львів, Сністуська 7.
Ціники безплатно. 2217 5-10

Ширіть наш часопис!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шлади. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зод.
Чвертьріччя 15-00 „
Шпівріччя 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долер,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаць-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зод., Австрії 7-50 зод.,—
Зміня адреси 1 зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИПІРНИКА
25 сот.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНЬСЬКА ЗАХОРОНКА У ЛЬВОВІ

УЛАШТОВУЄ
ДНЯ 22-ОГО ЧЕРВНЯ 1930, У ВЕЛИКИЙ САЛІ Т-ВА ЛИСЕНКА
(вулиця Шашкевича ч. 5).
ПІД ПРОТЕКТОРАТОМ ПРЕОСВЯЩЕНИХ І ВСЕСВІТЛИНИХ
ЕПІСКОПА О. Д-р ІВАНА БУЧКА
І ЕПІСКОПА О. НИКИТИ БУДКИ

ДІТОЧЕ СВЯТО

З ПРИВОДУ ЮВІЛЕЮ ІХ ЕКСЦЕЛЕНЦІЇ МИТРОПОЛИТА
АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО
ПОКРОВИТЕЛЯ І ДОБРОДІЯ ЗАХОРОНКИ
ПОЧАТОК СВЯТА ТОЧНО В ГОДИНІ 12-ПІ В ПОЛУДНІ.
Ввічливо просимо своєю присутністю причинитися
до звеличання Свята. 1—2

Після хорватського процесу.

Львів, 20. червня 1930.

Дня 17. ц. м. закінчився в Білгороді політичний процес проти кількадесятьох хорватів, обвинувачених у державній зраді. Цей великий процес тривав майже 6 тижнів і міцно хвилював населення Хорватії та в усій Югославії. Обвинувачені, засуджені на багато літ в'язниці, почувши присуд, встали з місця і відспівали національний хорватський гімн, що зробило і на салі і потім на все населення Хорватії велике враження. Тепер настрої хорватського народу дещо успокоїлись, але є загальне переконання, що згаданий процес загострив ще більше сербо-хорватський конфлікт.

Уряд намагається рятувати ситуацію, тому до кабінету міністрів допущено недавно 4 хорватів, що збільшило кількість членів кабінету взагалі, а хорвати і словинці здобули тим чином в уряді дуже сильні позиції та вплив на державне життя. Досі серби, бажаючи зберегти державну керму у своїх руках, допустили були до кабінету міністрів тільки одного хорватського економіста, знавця господарських справ Хорватії. Допущення хорватів у склад уряду є безперечно кроком вперед на шляху до рівноуправління хорватського народу.

Та сербські політики не можуть з тим погодитися і всіми силами намагаються задержати в уряді найважливіші позиції для сербів та підчинити хорватське населення своїм впливам. Тому тенденцією сербської політики є вбити клин між хорватською інтелігенцією і хорватською народною масою й утворити спільну сербо-хорватську урядову селянську партію. Однак не зважаючи на всі зусилля сербських політичних кол, не дивлячись на величезні фонди, антрачені на ту ціль, сербам удалось зеднати для своєї політики тільки незначні, мало впливові елементи з хорватської селянської партії. А проте і цей факт коментує преса як велику перемогу ідеї сербо-хорватського зближення.

В самому ж кабінеті міністрів напруження і тертя дуже сильні. Хорватська публічна опінія є того погляду, що ці внутрішні тертя можна злагодити тільки шляхом повної реконструкції кабінету міністрів по лінії домагань хорватів.

Хорватська преса вважає шойно закінчений процес зворотною точкою в політичному житті Югославії. Парламент ухвалив тепер кілька корисних нових законів, яких раніш через партійну боротьбу не можна було ухвалити. Адміністрація намагається наблизитись до населення на місцях і йти по лінії його інтересів. Влада робить зі свого боку все можливе, аби припинити економічну кризу, зменшити політиканство, як вигідну професію численних елементів та здеморалізувати правління краю.

Хорватія не вдоволена тепер з деяких нових законів, особливо із закону про новий адмін. поділ держави. Хорватські політики нарікають, що в цьому поділі держави не взято під увагу історичних моментів.

Для вломників

не існують посвячені місця ні посвячені предмети, тому треба забезпечити від крадіжки з вломом церковну утвар і церковні дороговці в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

Особливо багато труднощів справляє урядові економічна криза. Митні плати на американське збіжжя міцно діткнули і хорватських хліборобів, а справа індустріалізації краю наткнулась на великі перешкоди. Вивіз дерева з хорватських лісів також зменшився, а цукровому промислу замітна скрута. Фінансові кола говорять, що югословянський промисел урятує тільки закордонна позичка. Урядові круги впевняють, що економічне положення Югославії можна поліпшити тільки тоді, коли наступить консолідація внутрішньо-політичного життя і коли сербо-хорватський конфлікт буде вирішений по лінії державницьких плянів.

У Білгороді ходять погослоски, що уряд, іменувавши кількох хорватських міністрів, хоче іменувати також кількох хорватських старшин членами головного командування армії. Але загально в Білгороді панують скептичні настрої і майже ніхто не вірить, що теперішній уряд зможе побороти всі справді великанські труднощі.

Присуд на хорватських політиків і діячів у білгородському суді є новою болючою раною, завданою сербам хорватському народові. То-

Польська еміграційна політика.

Передвоєнні ліберальні засади в еміграційному русі. — Нинішня контрола державних і міжнародних чинників над еміграцією. — Еміграція і визвольні змагання народів.

В довоєнних часах справа еміграції якогось краю і іміграції до іншого краю, словом справа міграції, була покинута кожній людині, її добрій волі, чи хотіла вона жити в однім чи другім краю, на одній чи другій земській піскулі. Кожна людина в передвоєнні часи, коли паспорт уважався за пережиток, мала спромому шукати кращого прожитку, де захотіла. Держава, стоячи на засадах лібералізму, не вмішувалася до того, хіба, що контролювала, чи особи, обов'язані до військової повинности, не ухиляються від неї виїжджаючи з краю. Та і це не було так дуже строго перестерігане. Словом: ця справа належала до приватного права. Жадних державних міграційних законів не було. Стара Австрія користувалася рідко в справах еміграційних своїми поліційними „патентами“ проти агентів, котрі роздували серед населення еміграційну горячку.

Інакші часи настали по війні, а то вже і в часі війни, у зв'язку з економічним положенням світу, у зв'язку з мільонами безробітних у всіх краях. Зачалося від держав, до яких відливали імігрували люди. З боязни перед збільшенням безробіття зачали ті держави видавати закони, якими обмежують неограничений досі візд. Першою державою, яка обмежила довільний візд, були Злучені Держави Північної Америки. За нею пішли інші.

Держави, з яких виїзять горожани, зачали рівнож законами регулювати еміграцію, щоби в цей спосіб кермувати рухом населення і таким чином зменшувати безробіття у своєму краю.

Війна показала нам наглядно, яку велику роль можуть відіграти організовані еміграції в будівництві власної державности. Знаємо, яку роль грала заморська ірландська еміграція у здобутті державного становища Ірландії. Знаємо, що подібну роль відіграла також еміграція чеська і польська. А литовська еміграція зуміла в перших початках самостійної Литви уфундувати валюту свого краю. Знов-же Італія своїми переселеннями на південь Франції втворює питання італійської меншости, а в південній Америці без бою створила колонії для матірнього краю.

І ми з часів наших визвольних змагань пам'ятаємо почесну роль нашої заморської емігра-

Філія Т-ва „Просвіта“

ІМ. М. ШАШКЕВИЧА — ЛЬВІВ-ПОВІТ
улаштує

в неділю 22. червня 1930 р.
з нагоди 30-ліття оснування

Свято-Ювильей

Година 12. вполудне
Святочна Академія

в салі Ремісничої Палати при Стрілецькій площі 7.

Година 4. пополудни
на площі „Сокола-Батьна“

Великий Концерт

силами Читалень львівського повіту (сполучені хори, дуті і мандолинові оркестри).
Білети можна набути скорше в Книгарні Науки Т-ва 2317 ім. Шепченка, Ринок 10.

му, не зважаючи на всі уступки уряду і на цілу його внутрішню політику, хорватський наряд прямує далше нестримно до повного свого визволення, до справжньої рівноправности. Недалека будучність покаже, що ніякі присуди чи кари, а таксамо ніякі дрібні уступки не в силі вбити в живім народі святої туги до волі, до повної рівноправности. І певно, що вже небаком стануть хорвати повноправними господарями на своїй землі.

ція, яка не лише морально, але й матеріально по-важно нас піддержувала. Знаємо теж, яку по-важною роллю і в нашому теперішньому культурно-освітньому житті відіграє заморська еміграція своїми щедрими, жертвами для старого краю.

Так то нещасний емігрант, на котрого колись ніхто, крім агентів корабельних ліній, не звертав уваги, став предметом державного права, а то й дуже важним чинником у міжнародній заграничній політиці. Впала ліберальна засада „Ідь, куда хочеш, шукай кращого життя, де його знайдеші“. Держава, яка старається чимраз то більше класти свою руку на суспільне життя, поставила свою руку і на цю ділянку життя народів. Так, як колись держава старалася через шкільництво виховувати добрих і привязаних до себе громадян і тому засновувала державні школи, а всі приватні держала під своїм строгим наглядом — так і нині держава при помочі законів та урядів хоче кермувати надміром свого населення, яке не може знайти прожитку у своєму краю. Ще частіше держава старається нині чимскорше позбутися тих громадян, які й в її „державних“ замірах з тих чи інших мотивів невинні.

Так появляються закони, які управильно-ють питання еміграції. Повстають і спеціальні державні еміграційні уряди. У зв'язку з міжнародним характером еміграції Союз Народів у своєму „Уряді Праці“ творить для цієї цілі окремі відділи та скликає міжнародні конференції. В західно-європейських краях держава законодами регулює еміграцію, робить договори з іншими державами в інтересі своїх емігрантів, однак опіку над емігрантами посилає суспільним чинникам, себто товариствам які перебирають цю ділянку праці на себе і дають поміч емігрантові, від полегдження виїздових формальностей аж до хвилі прибуття емігранта до чужого краю. Західно-європейські уряди, які розуміють і цінять вагу співпраці з суспільністю, дають якнайдалше піддержку тим установам, бо добре знають, що державний урядничий апарат не може в такій мірі дати емігрантові поміч, як це зробіть громадська установа.

М. Книгиницький.

Позір! Купці, Промисловці і Ремісники!

Вже появилoся перше число місячника „ДОБРОБУТ“. Цей місячник присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число. Поодинокє число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10 П.

Галицькі повені і регуляція рік.

VI. Справа регуляції галицьких рік і меліорацій у польській державі.

(Докінчення.)

Постанови наведеного у вчорашній статті закону про удержавлення краєвого майна та про побирання краєвих доходів до державного скарбу стоять у суперечности не лише до міжнародних зобов'язань Польщі і до міжнародного права (арт. 46. і 56. гаської конвенції з 29. липня 1899), але також з постановами арт. 99 і 69 польської конституції з дня 17. березня 1921 р. Цікаве, що на міжнародні договори покликаються не лише українці, але й інж. Кернік і самоуправний виділ у своїх меморіалах.

Законодатний сейм на засіданні дня 26. вересня 1922 р. ухвалив закон про воєвідську самоуправу у львівському, станіславівському і тернопільському воєвідстві, бо від ухвалення цього закону залежала згода союзних держав на переведення виборів у Східній Галичині і затвердження східних границь Польщі.

Тимчасовий самоуправний виділ предложив у зв'язку з тим правительству письмом з дня 4. січня 1923 р. проект закону про зміну усяких постанов закону з 30. січня 1920, щоби узгодити їх з постановами конституції. Правительство не лише що не предложило цього законопроекту сеймові, але розпорядком Президента з 10. грудня 1924 р. зредукувало скількість департаментів самоуправного виділу з 6 на 4, змінило водний і дороговий закон і віддало самоуправному виділу адміністрацію повітових доріг і громадських доріг I. класу. Цього розпорядку, зрештою суперечного з постановами арт. 3. конституції, не виконано іза спротиву повітових рад.

Розпорядком президента з дня 10. січня 1928 знесено тимчасовий самоуправний виділ, а його права і обов'язки перейшли переважно на 4 воєводів (без воєвідських рад і відділів), а саме на основі закону з 2. серпня 1926 про уповажнення президента видавати розпорядки зі силою закону. Хоч самоуправні закони були вилучені з уповажнень президента, то в органі міністерства внутрішніх справ: „Газета Адміністрації Польції Паньствовай“ ч. 12 з грудня 1927 пи-

шется, що самоуправний виділ не був самоуправною, лише державною владою. Таке твердження може вийти з цілковитого незнання справи, або може бути наслідком низького цинізму. Таким чином всупереч постановам арт. 3. конституції, що устрій держави має опиратися на основах широкої територіальної самоуправи, знищено останки краєвої самоуправи, яка напротязі 67 літ причинилася до господарського і культурного дивигення краю.

Відносно доходів тимчасового самоуправного виділу, то закон з дня 30. січня 1920 р. признав йому на покриття видатків додатки до податків у сумі 23.085.190 корон і шинкарські консумційні оплати від пива в сумі 13.110.000 корон, отже разом 36.195.190 корон. Доходи самоуправного виділу дуже значно зменшено. Вони вносили в 1913 р. — 77.308.090 корон.

Правительство редукує консеквентно доходи виділу, відбираючи йому доходи з поодиноких податків. Напр. у 1924 р. вносили доходи самоуправного виділу з додатків до податків 1.207.860 зол. замість 23.085.190 корон у 1920 р.

Закон про самоуправні фінанси не давав самоуправам достаточних засобів, тому сенат на засіданні дня 11. серпня ухвалив цей закон з застереженням, що правительство внесе новелу. Новелі не ухвалено, а министерство скарбу покривало бюджетові дефіцити самоуправного виділу. Відношення правительства і сейму до галицької краєвої самоуправи характеризує те, що закон про самоуправні фінанси запевнює повне покриття видатків краєвих виділів у Познані і Торуні, призначаючи їм дотацію з державного скарбу у висоті 40 проц. біжучих видатків і уповажнюючи їх розложити решту на повітові самоуправи і виділені міста. Очевидно, що коли правительство зменшувало доходи самоуправного виділу, то тим самим унеможличувало консервацію регуляційних робіт, виконаних за австрійських часів і підпомагання меліораційних робіт.

Ще перед знесенням галицького сейму і

краєвого виділу зажадав делегат правительства письмом з дня 14. квітня 1919 передачі в державний заряд меліораційного бюро і таким чином краєве меліораційне бюро в складі 94 інженерів і 150 доглядачів приділено як окремий департамент намісництва.

При поділї Галичини на 4 воєводства поділено технічну секцію намісництва на 4. окружні дирекції публичних робіт. Часть персоналу меліораційного бюро покинула державну службу, не хотючи іти до воєводства. Ощадностева комісія правительства на своїм засіданні дня 12. листопада 1921 р. рішила знову віддати заряд меліораційних робіт тимчасовому самоуправному виділу, якому мала бути приділена відповідна скількість персоналу. Однак министерство публичних робіт не виконало ухвали ощадностевої комісії.

Щойно в 1923 р. министерство публичних робіт і министерство рільництва віддали самоуправному виділу частину агенди давнього меліораційного бюро. Але персонал меліораційного бюро був уже недостаточний, бо мав лише 30 інженерів.

Правительство унеможливило реактивованому меліораційному бюро велення робіт у передвоєнних розмірах. Напр. перед війною на підтримку дрібних рілних меліорацій видавано річно 1.800.000 корон, за Польщі лише кілька проц. передвоєнних видатків.

З представлених статистичних даних виходить ясно, що польське правительство під господарським оглядом занедбує українські землі. Переведені за австрійських часів регуляційні роботи іза браку консервації улягли знищенню і не лише, що не хоронять населення Східної Галичини перед виливами рік, але навіть збільшують розміри нещастя. Знесення краєвої самоуправи і брак виборних повітових рад унеможливило самоуправі взяти справу регуляції східногалицьких рік у свої руки. Рабункова лісова господарка в державних і приватних лісах збільшує нагальність припливу води до гірських потоків, а вслід за тим розміри виливів рік і потоків. Не дивинця, що в порівнянні з австрійськими часами щораз частіше повторюються виливи східногалицьких рік і гірських потоків і наносять населенню щораз більші шкоди. Ми є супроти такої політики польського уряду безсильні, бо не було досі випадку в світі, щоби регуляцію рік переведено шляхом приватної ініціативи.

Однак українське населення має право і обов'язок домагатися і в сеймі і на міжнародній арені від польського правительства зміни дотеперішньої господарської політики супроти українського народу. При тім не можна обмакувати себе, що ми зможемо досягнути радикальні зміни. Ані давніша австрійська ані польська держава не хочуть нас рівномірно трактувати. Український народ тільки у випадку здійснення ключа самозначення зможе перевести основні реформи і забезпечити собі господарський розвиток на своїй землі. **Пос. В. Целевич.**

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

XII. Чому не приймаємо?

„Тим гірше для граматик.
Вольтер.

На питання, чому не приймаємо в цілості нового правопису, маємо аж п'ять аргументів:

1. ми не в силі його навчитись;
 2. він ненауковий і має в собі суперечности;
 3. він непопулярний, себто його не можна поширити;
 4. він непрактичний;
 5. він не має ніяких виглядів, щоби еволюція нашої літературної мови його виправдала.
- Якщо деякі з цих аргументів нестійні, а є між ними хочаб один правдивий, то кожний із них сам по собі досить поважний, щоби правопису не прийняти.

Найважливіший для широкого загвалу аргумент непрактичності. „Хоча чисто фонетичний правопис — каже лінгвіст — в якійсь мові є мрією, зате незаперечним фактом є клопоти, які повстають із надто великої розбіжності між говореною і писаною мовою, головню тоді, коли до цього треба додати багато невиправданих неправильностей: — непотрібна витрата часу для дітей, що прж надмірних диктатах учаться більше правопису, як мови і перешкода для поширення мови...“.

Правопис міг би мати вдвоє більше дивоглядів, а ми прийняли би його, якби вони були айбрані в якусь прозору єдність. А так — у скрім виді, легко повипнений зверху псевдонауковою термінологією — це тільки класичний зразок безрадности супроти ріжних явищ мови,

викинених на поверхню стихійною силою її розвитку.

Правопис може накидати нам цілу низку графічних знаків і звуків, проти яких бунтується наше око або вухо, але коли вони належать до якоїсь одної системи — вони поширюються легко без огляду на їхню чисто граматичну стійність. „Usus“ є в процесі розвитку мов завжди сильніший, ніж наукові аргументи. Тимчасом наш новий „Правопис“ — це заіпніше ріжних систем і ріжнородних принципів.

Коли Академія і Министерство Освіти підготовляють новий правопис, тоді цей плід їхньої праці повинен мати характер практичної популярної книжечки з якнайпростішими аказіаками або наскрізь академічну студію, гізну фірми Академії Наук, на підставі якої вчителі могли б відтак зладити загальнодоступний „конспект“. Така термінологія, як напр. „після приголосних, що надаються (?) до пом'якшення“, „недоконаний дієменник — форми теперішнього часу помічного дієслова няти, що стали ніби (?) дієслівними закінченнями, шляком злившись із дієменниками“, — є зовсім незрозуміла навіть для робітників пера; а поруч такої наукової термінології маємо аразки відмін, які надаються до граматик з народної школи.

Загальнодоступні правила — це такі що в якнайменшій скількості простих формул дають змогу кожному, вже грамотному, розв'язати сумнівні випадки правопису. Таких формул не дає харківський правопис: він не є загальнодоступний. Правопис можна накинути, а навіть зміняти під його владном вимову нового покоління, але він мусить бути, як кожний закон, не конче навіть розумний, зате: ясний, зрозумілий. У мові, як у державі, влада не повинна накидати законів, які не мають даких до проведення в життя і сприяткового ґрунту під собою.

Правопис — кате уніформа в армії. А ми,

складена з ріжних національностей, може мати одну уніформу. Військо одної національності може бути без уніформи або мати їх більше. Вартість армії не залежить від уніформи, дарма, що вона зміцнює її солідарність.

Коли їм не дали досі в мові спільної, всіма бажаною уніформи, збережим бодай спільного духа, але не називаймо уніформною старого, діавого, казньного „мундїру“. Галичани, так само як члелви робітники пера наддніпрянї, не забувають про вирівнювання розбіжностей правопису, але не можуть ставити уніформи вище від імсту, скритого під нею.

Народній Комісаріат Освіти в Харкові зовсім непотрібно захилювався, бачучи деякі розбіжности в правописі самих філологів. Мова авторів і перекладчиків творів, издаваних державними накладнями, повинна була його схвалювати багато більше. Наш дотеперішній правопис р-будує дуже малу, незначку частину сумнівів у порівнянні з питаннями літературної мови.

Тільки з перспективом літературної мови, що шукає нині нових шляхів у нас, як скрізь під впливом ріжних суспільних процесів і взаємин із чужинними мовами — можна глядіти на недостатки та прикмети нашого правопису. Фонетичний правопис має велику перевагу над етимологічним тим, що вчить усіх менш-більше однаково вимовати. Затє він мусить мати свої слабощі: він не може бути таким одномітним, як етимологічний, тому, що повинен передавати дійсну вимову.

Нормалізатори нашого правопису доанні би йти за прикладом чужинних філологів і не висереджувати своїми постановами того, від чого він залежить: розвитку живої мови. Бо коли вони йдуть за своїми прихвами, то річше живої та літературної мови викидає на беріг деякі їхні постанови, мов зайвий мунд, а з ним мучом і їх самих. Коли нині обороні офіціал-

*) A. Dauzat: „Philosophie du langage“. Париж 1920 ст. 60.

EUMIG HARTLEY - то найвища класа!!!

Незрівняний в своїй доброті! — Велика селекційність! — Велика сила і ідеальна чистість відбору! — Вилучує під гарантією фабричну локальну стацію!

Сотки листів з подякою свідчать про вичудене, прямо пробосне, значіння цього радіоапарату на полі радіоної техніки, **тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-ламповий радіоапарат!**

Генеральне представництво:

ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ

Львів, Леґіонів 1. — Телефон ч. 458 і 459.

ним російським ринком збуту), однак більшість в них до нинішнього дня перекидається словом німецьким, а то й російським.

Лодзь розбудовувалася з самого початку вже модерним способом, великими квадратами, вулиці в місті тягнуться простолінійно зловж і поперек просто в нескінченість. Великих хмародерів будувати в Лодзі не можна, бо ґрунт там нестійкий, більше сімох поверхів не витримає. На новому костелі бракує пів вежі, бо колиб захотіли вигнати режу згідно з планами, то костел готов завалитися. Задумують докінчити цю вежу з алюмінію.

Замітне це 600-тисячне промислове місто ще тим, що нема в ньому ні водопроводів, ні каналізації. В кожному домі помпують воду до великих резервуарів, яка потім розходить по мешканцях. Замість каналів в біля обох хідників бетонних річкаки-„ринштоки“, якими силкують всяка нечистота з домів і фабрик. Сторожі цілий божий день те й роблять, що ходять з довгими жердками та допомагають „сплавляти“. Обов'язком кожного сторожа є відпровадити „риншок“ до свого сусіда і так „подай далше“, словом: „флісаці“. Правда, в минулому році почали заводити каналізацію на головній вулиці (Піотрковській). В цій випадку в вже деяка анальоґія зі Львовом. Насамперед понаправлявали бруки, потім розкопали їх і провели каналізацію, потім розкопували вдруге, бо завели водопроводи, далше електричні кабелі, газ — а на кінець розкопувано ще раз для проведення трамваю. Дивини так на цю роботу і тумаш: колись була одна Абдера, а тепер в їх мабуть трохи більше.

Нема в Лодзі ні одної вищої школи, нема й окремого театрального будинку, але є зате — як кажуть лодзяни — пята сторона світа: „Боути“.

Боути — це робітничі „ґетто“, а також пристановище для апаши і нічних петлів. Апаши з Боутів наче знятий з образка: кашкет і сподні в кратку, довкола шиї червона хустка, а в кишені „майхер“, невідлучний товариш. Кожен з них має свою „таксуфку“ (публичну дівчину), яка його удержує, а за те він її боронить перед всякою напастю. Горе тому, хто цієї „таксуфці“ зробив би якусь кривду; кров напевно полетиться, а поліцай там не зявиться, хочби як благодати рятунку, хочби навіть кричати на все горло: „Проч з санаціо!“

Оттакій то польський Манчестер.

Евген Чучман.

Ворошилов приготував державний переворот?

Хотів арештувати Сталіна?

Із Риги повідомляють у зв'язку з усуненням Ворошилова зі становища нар. комісара військових справ: У ночі з 12. на 13. червня шеф ДПУ Менжинський виїхав авто з двома вояками московської залоги в год. 2. в ночі до Гірок, літньої резиденції Сталіна та казав його збудити. Менжинський сказав Сталінові, що має докази, нібито в ост. 3 тижнях Ворошилов приготував повстання московської залоги. Майже ціла зала мала стати на боці Ворошилова. В дні отворення 16. конгресу компартії часть залоги мала окружити будинок, у якому збирається конгрес, а сам Ворошилов із кількохсот найврівнішими вояками мав увійти до салі нарад конгресу й арештувати Сталіна і його політ. прихильників. Коли Сталін повідомив про це зараз поїхав у Москву. В першій квилі хотів арештувати Ворошилова, опісля вдовольня оголошенням його димсії. Рівночасно зарядив над ним домашній арешт. Доля Ворошилова порішиться після конгресу.

Комуністичні демонстрації.

У зв'язку із смертним присудом на трьох львівських комуністів, комуністи в Польщі та за кордоном улажують демонстрації. Львівські комуністи пробували демонструвати в середу на Гетьманських Валах, однак поліція перешкодила. Демонстрації повторилися в четвер біля пам'ятника Собеського. Присутній був комун. посол із Лодзі Росяк. Коли пос. Росяк став промовляти, політичні противники побили його палицями до хрови. Вчинилася бійка, якій кінець зробила поліція. Опісля комуністи хотіли зібратися перед худом і біля Вел. Театру, та і вісіля поліція розвівала їх.

Відгуки дня.

Лугове Свято.

Там — на Сокольській Площі за Стрийською роґачкою відбуваються якісь свята, обходи, поніси, ювілей, а Львів про це мов не знає. А коли і знає, то не йде подивитись, а коли і йде подивитись, то не той, який у першу чергу повинен іти.

— Чому ви не були? — спитати когось.

— Бо не знав! — відповідає.

Або:

— Бо не було реклами і мені здавалося, що це таке якое там собі „святце“. Коби знав, що це таке імпозантне свято, напевно був би пішов.

А тимчасом уже місяць перед святом появлялися різні реклами.

Спершу загалочні:

„15. VI. ?“

„15. VI. Площа Сокола-Батька?!?“

Потім яснші:

„15. VI. Лугове Свято“.

„Всі на Лугове Свято 15. VI!“

Вкінці зовсім ясні:

„Дня 15. VI. відбудеться на площі Сокола-Батька Лугове Свято з нагоди 30-літнього а висією оснування першої „Січі“ в Галичині“.

Коли організаторам свята здавалося, що вже всім людям ясно, тоді видрукували ще 15 тисяч листочок і роздали на цвинтарі на Зелені Свята.

Пришов нарешті день 15. VI. 1930 року, день довго очікуваний, довго рекламований і напричуд гарний. Здавалося, що львівське громадянство залізе всі дороги, заповнить усі трамваї, затамує цілу Стрийську вулицю, що при касі будуть відбуватися даятейські спени, що когось задусять на смерть, когось затопчуть, а всі будуть покалічені, що публіці не стане терцю і вона вивалить браму, рознесе огорожу і в той спосіб дістанеться на площу.

Здавалося... Що нам в останніх десятиліттях не здавалося?!... Здається чоловікові одно, а на ділі виходить зовсім щось інше

Публіка „слезилася“ через браму, не було ні стиску, ні крику, навіть ніхто нікому добре на нагніткі не вліз.

А школа!

Те, що організатори свята дали публіці до оглядання, варте було, щоби хоч трохи люди подумалися.

Зелена мурава площі зацвила таким гарним, за очі хапаючим цвітом...

Вийшли дуґовачки — загорілася червоными маками.

Вийшли дуґовники — застеллася підніжниками, що після довгої зими показалися на наших левадах.

Вправи за вправами йшли складно і мальовничо. А радість вправляючих викликувала радісний настрій у глядачів.

А скільки було об'явів послууху і підпорядкування!

...Тиснуться луґовники до води. Помучені вправами і сонцем хочуть відсвіжитись. Ось який хлопець уже має дохопитися до води, нараз зазив: „Збірка!“ — і лишає воду, забуває наспрагу й біжить стати в ряд.

Дай нам Боже 100 тисяч таких хлопців!

...Був наказ команди: Не змішуватися з публікою! — і ніхто цього наказу не зломив.

Дай нам Боже і в інших ділянках такої пошани до наказів!...

Скінчилося свято. Сотки возів розвозили учасників і гостей з околиці Львова. Мальовничі одяги дівчат спліталися у яскраві китиці, перетикали зеленим листям луґових одностроїв. Гоминок, радісне луґове брацтво хапало за очі і веселило серце.

Стояв я на дорозі і довго дивився на довгі ряди заквітчаних, розсміяних возів. Біля мене пристанули якісь три сусіди і — маю вражіння — заздрили. Скількисти, одягам і настроєві.

А коли почали проїжджати вози з самими хлопцями в одностроях, один не втерпів:

— То на нас! — сказав до товаришів.

Ні, пане сусідо, то:

— Для нас!

Галактіон Чіпка.

Пригода був. ціс. Вільгельма.

Із Амстердаму повідомляють, що ціс. Вільгельм з жінкою Герміною та почотом запросила одна голандська родина на прогульку моторовими човнами по озері Каг. Біля Лейдену в човні, в якому був почот, наступив вибух. Було ранених тяжко 4 із запрошених гостей та механік.

Вибили шиби в польськiм консуляті.

Дня 18. червня невідомі люди вибили каміннями шиби в польськoму посольстві в Берліні. Поліція, установа для охорони пос. будинку не могла інтервенювати, бо її відтягнули відтам смуляваним мотоциклевим випадком.

Отворення конгресу Пенкльюбів.

У п'ятницю 20. червня у Варшаві відбудеться отворення конгресу Пенкльюбів. Дня 19. червня відїздили у Варшаву делегації. Перша приїхала анґлійська делегація, в якій є повістярка Давсон Скот, драматурґ Гермон Ульз, Артур Літч, Овен Ратер. Приїхав уже й Гелсвезі. Загалом приїде з 50 офіціальних делеґатів Пенкльюбів із Австрії, Анґлії, Америки, Аргентини, Бельгії, Болгарії, Чехословаччини, Румунії, Данії, Естонії, Фінляндії, Франції, Голляндії, Ірляндії, Італії, Югославії, Латвії, Норвегії, Німеччини, Швеції, Мадярщини, Китаю, Аргентини, Канади й гебр. та жид. делеґат. Зголосило участь теж ок. 50 осіб у характері гостей. Після святочного отворення конгресу буде снідання в соймовому ресторані. В 20. год. буде представлення в театрі, в 22. год. прем. Славек прийме учасників конгресу в палаті в Лавенках. У суботу відбуватимуться наради передполуднем і пополудні, опісля гостей прийматиме чаєм президент Варшави, а в 22. год. буде прийаття у мін. Залеського. В неділю конгрес закінчиться. Вечером будуть на банкеті, улаґженім польським Пенкльюбом. У понеділок учасники конгресу відїдуть у Краків.

Вибух на могилі Телішевського.

На Личаківськiм цвинтарі, на могилі д-ра Телішевського (якого, як відомо, вбила д-р Мацьківна) наступив вибух, який чути було у широкі промінні, опісля зяялася хмара чорного диму. Робітниця, що працювала на цвинтарі, пішла на місце та побачила, що часть могили усеушла, а на найбл. могилі якогось Рудика хрест у багато місцях ушкоджений. Поліція, що приїхала на місце, найшла розшарпану бляху, певно з бляшанки, в якій був вибуховий матеріал. Поліція веде слідство.

Розв'язання райхстагу і диктатура?

Боротьба в справі німецького фінансового проєкту загострилася. Держ. рада відкинула фінансовий проєкт мін. Мольденгавера у справі жертвенного податку. Провідник нар. партії д-р Шульц сказав мін. Мольденгаверові, що не може оставати в його уряді. Мін. Мольденгавер зголосив димісію. Канцлер Брюнінг на конференції з през. Гіндебургом радив прироронити уст. 49 конституції та при допомозі диктаторських повновластей ввести в життя фінансовий проєкт уряду. Однак для введення 49. уст. потрібні спец. розпорядку президента. Можливо, що през. Гіндебург оголосить розпорядок про 48. уст. і розв'язання парламенту.

Зі спортового життя.

Україна-Погонь (Стрий) 5 : 2 (3 : 0).

До цих змагань виступила Україна в складі: Новицький, Грещук, Скреґота; Борсук, Цимбала, Воробець; Сич, Кобзар, Лисик, Петрів, Підлісцький. В першій половині Україна мала помітку переваги і в цьому часі стрілила 3 голи; Петрів здобув 2, в тому одного з карного і Лисик 1. Погонь боронилася, як могла й улаґжувала спорадичні випадки, що всі кінчилися на лівій карного поля України. В другій половині ситуація змінилася остільки, що стрийська дружина, не звважаючи на виключення одного її грача за брутальне копнення лежачого на землі Сича, збрала всі свої сили і, граючи в десятку, не раз загрожувала воротам України, в якій розмірно слабо грала поміч. В тому часі стрілив правий криловий Погоні два голи (першого з них мав Новицький у руках і пустив несподівано поза себе!). Україна стрілила в другій половині теж два голи: одного стрілив з карного перебою Кобзар, другого („шурра“) знову Лисик. Під кінець гра охляла і при стані 5:2 для України суддя п. Усаж, що вів ті змагання наскрізь об'єктивно, закінчив гру. Публіки, що захоувалася дуже нервою, ок. 2.000.

Мистецтва А-кляси.

Стрий, 16. VI. СВІТЕЗЬ— ПОГОНЬ (Стрия) 3:2 (1:2).

Станиславів. ЛЕХІЯ—РЕВЕРА 4:2 (1:1).

Ряшів. РЕСОВІЯ—ЯНИНА (15. VI.) 4:2 (3:1).

Ряшів. РЕСОВІЯ—СВІТЕЗЬ 4:2 (2:1).

Перемисьль. ПОЛЬОНІЯ—ПОГОНЬ I. B. 4:1 (1:1).

Мистецтва Ліги..

Краків ГАРБАРНЯ—ЧОРНІ 6:2 (1:1).

Лодзь. ЛПСГ—ПОГОНЬ 2:1 (1:1).

Варшава. ЛЕґІЯ—ЛКС 3:2 (2:0).

Краєві пливачкi змагання.

Український Спортовий Союз улаґжує в четвер 26. червня в год. 4. попол. на „Світезі“ при вул. Ісаковича краєві пливачкi змагання в ось-таких конкуренціях: для мушун 100 м. стилем довільним, класичним і горілиць, 400 м. класичним і довільним, 4 × 50 довільним; для жінок 50 м. довільним і класичним стилем. Зголошення приймає д-р Гнатевич у „Сільськiм Господарі“, Зіморочка 20. Вступ на змагання 50 і 20 сот.

ПАНІ

які хочуть мати зграбненькі і гарні ніжки, носять **англійські гумові панчохи** небувалої до тепер тонкості, лише зі спеціального складу гумових, хірургічних і гігієнічних виробів 8—12

С. Федер, Львів, вул. Сикстуська 7.
Ціння безплатно. 2235

З наукового життя на еміграції.

Виклад проф. І. Мірчука у пражському німецькому університеті.

Дня 3. червня ц. р. відбувся заходом слов'янського семінара німецького університету у Празі виклад проф. д-ра Ів. Мірчука, члена Українського Наукового Інституту в Берліні. Запрошенням проф. Мірчука на цей виклад уможливили славісти пражського німецького університету, професори Спіна (міністр чехословацького уряду) і Геземан німецької студіючої молоді та ширший кругам пражських німців вислухати цікавого викладу про філософію у слов'ян з покликання уст.

Проф. Мірчук подав у цікавій формі нарис головних проблем слов'янської філософії в порівнянні із західно-європейською та старався зарисувати перспективи дальшого успішного розвитку філософії у всіх слов'янських народів. На думку делегата слов'янська філософія ніколи не зможе дати великих теоретичних систем, однак їй судилося зате витворити в будучині новий тип філософії практичної, побудованої на засадах етики, релігійності й типово слов'янського нахилу до реалізування ідей в конкретному житті. Свої висновки ілюстрував делегент численними прикладами в історії філософії всіх слов'янських народів, використавши при цьому також філософію Сквороди та філософічні елементи українського народнього світогляду.

Німецька публіка, яка цілковито виповнила велику університетську залу, стрінула виклад з великим зацікавленням, так, що відповідні чинники німецького наукового світа Праги зараз запросили проф. Мірчука на новий виклад на подібну тему, який відбудеться в осені ц. р. Особливо вірадий тут факт, що чужинці в даному випадку дістають вірні інформації з уст спеціаліста-українця, який не промовчує й українського владу у скарбницю слов'янського культурного життя — владу, так часто при подібних нагодах ігнорованого вченими представниками деяких інших слов'янських народів.

Красуха у Львові.

У Львові поширюється красуха. У зв'язку з тим відбулася з ініціативи і під проводом начальника воевідського відділу здоров'я д-ра Глушкевича конференція. Ухвалили, що треба далі вести міський заразний шпиталь при вул. Янівській ч. 130 і вмістити там більше хорих. Треба теж зорганізувати у Львові масове охороне щеплення, що як висказали досвідці, відграє першорядну роллю в боротьбі з тією пошестю.

НОВИНКИ

— Прогулянка українських студентів із Закарпаття у Львові. Дня 22. червня ц. р. загостить до Львова прогулянка студентів-українців із Закарпаття, що студіюють у Празі. Прогулянка відвідає Перемишль, Львів та Станіславів. До Львова прийдуть прогуляковці в неділю попол. з год. 17.5 і тут задержаться до вітвірка. Тому, що перша цього роду прогулянка із Закарпаття має на меті наязвати ближчі взаємини закарпатських братів з тутешнім громадянством, зокремаж зі студентами, сподіємося, що наше громадянство явиться численно як при повитанні на двірці, так і на чайнім вечорі, що відбудеться на честь рідких гостей в залах „Української Бесіди“ заходом 2. курія ст. пл. „Загін Червона Калина“. В програму вечора увійдуть Червона Калина. В програму вечора увійдуть Червона Калина. В програму вечора увійдуть Червона Калина.

— Концесія на будову „Народньої Лічниці“. Львівський магістрат дозволив нарешті Т-ву „Народня Лічниця“ на будову 2-поверхового будинку на шпиталь при вул. Петра Скарги з тим, що Т-во відступить містові смужку ґрунту на поширення тої вулиці.

— Опера „Ярослав, князь галицький“. М. Васілев, диригент оркестри, що грає постійно в радіо у Константинополі, скомпонував нову оперу на основі лібретта Потапенка п. з. „Ярослав, князь галицький“. Васілев, як композит, належить до школи Римського-Корсакова.

— Новий ректор українського університету у Празі. Як повідомляють із Праги, ректором у-

країнського університету в Празі на рік 1930/31 вибраний проф. Андрій Яковлів.

— Привиджується „Сурма“... В четвер 19. ц. м. авранці поліційні агенти відвідали мешкання Івана Крушельницького, найстаршого сина дир. Антона Крушельницького, але не застали його в хаті, бо бо він із жінкою й донькою заночував цю ніч у свого батька. Після того агент враз із командантом постерунку в Кривчицях відбув перлюстрацію в мешканні дир. Антона Крушельницького, забираючи на постерунок наймолодшого сина Остапа, учня V. кл. гімна. Переслухувано його у зв'язку із спаленням з дня 11. на 12. ц. м. залізничного перестанку на Маріївці, а причиною було те, що Остап Крушельницький дня 12. в год. 2. попол. відпровадив на на Личаківський залізничний двірць свого товарища Шраера. Агент бачив у його руках якийсь шиток (польський шкільний шиток) і підозрівав його, що він читав „Сурму“. Після переслухання звільнено його, накладаючи на нього домовий арешт до п'ятниці, 1. год. вполудне. Це все діється, коли ще не скінчилась розправа проти Тараса Крушельницького.

— Чи не переборщення? В звіті про лугове свято подано число авправляючих Луговиків 695, а Луговичок 336. Це число не точно. Луговиків стануло до вправ 612, а Луговичок 292. Нас двох рахувало незалежно від себе і наші числа годилися. Таксамо настійне і те, що до вправ стануло загалом більше число, як на святі „Рідної Школи“ 1. червня ц. р. На святі „Р. Школи“ стануло загалом 1.616 молоді, себто півтисячки більше, як на святі луговім. До того це свято не було найбільшим луговим святом по війні, як подано у звіті, бо перед самим розвалом у луговім проводі стануло було на здвжні лугів до вправ самих Луговиків поверх 720. — Blueboy.

— Львівська хроніка. При вул. Петра Скарги ч. 2. 17-літній Володимир Довгань у намірі самовбивства підрівав собі жили, але його урятовано. — При вул. Жерельній двох робітників, Осип Свистак і Станіслав Подольчак, підчас бійки важко поранили себе й один з них у тяжкім стані опинився в лічниці. — Іван Скобало, замешкалий при вул. Святожидицькій, побив лопатою по голові свою льокаторку Марію Гураевич і є арештований. — При вул. Яблонівських шофер переїхав автом 8-літнього Івана Микудського.

— Скільки в Польщі божевільних? У Польщі в тепер 47 заводень для божевільних, у яких перебуває 11.635 осіб, а окрім того багато умово хорих лікується приватно, так, що всіх хорих умово в Польщі 23.147 осіб.

— Фальшиві стозолотівки. До держ. банку у Варшаві принесено фальшиву стозолотівку, яка підроблена так удачно, що тільки спеціалісти можуть її розрізнити від правдивого банкноту. Доведеться бути осторожним і зі стозолотівками.

— Пожежа в Камінеччині. В Соколові, пов. Камінка Стр., вибухла пожежа в будинках Івана Петришина, яка перекинулася і на сусідні доми. Згоріло 4 хати, 3 хліви, 4 стодоли, а в стайнях згоріло кілька коров. Шкода сягає 30.000 зол. Вогонь погасили пожежні сторожі з Якимова і Желехова та Неслухова. Цю велику пожежу спричинили малі діти, які бавились під стодолю сірниками.

— Пропала дівчина. Рогатинська поліція арештувала музиканта Д. Вінтера Шапіру, якого обвинувачують у злочині торгівлі живим товаром. Цей Шапіра перебував деякий час у Підгайцях, де невідомо пропала вродлива, 16-літня дівчина Етта Райх, а поліція підозріває, що її вивіз кудись арештований тепер Шапіра. Вродлива Етта Райх мала нареченого, який тепер у розпуці шукає за своєю коханою та не може її знайти.

— Літаки на рати. Літаки, які ще недавно були такою рідкістю, стають буденним засобом комунікації. Одна велика фірма в Новім Йорку зголосила, що продає літаки на рати, які можна сплачувати що-місяця по 100 доларів. Один літак коштує 3.000 доларів.

— Статистика мов. Населення Європи говорить 120 мовами, з чого найбільше, бо аж 80.903.000 осіб говорить по німецьки, донца 70 мільонів по російськи, майже 50 мільонів по англійськи й 40 мільонів по французьки. Китайською мовою говорить 400 мільонів населення, індійською мовою 260 мільонів. У цілому світі по англійськи говорить 170 мільонів людей.

— Де в Чехії найбільше безбожників? Чеська преса подає статистику безконфесійних у чехословацькій республіці: найбільше безбожників мають промислові міста, з яких наприклад, Кладно і Слани мають майже 50 проц. безконфесійного населення. На Моравії начислено тільки 2 проц. безконфесійних, а Словаччина і Закарпатська Україна майже не мають серед населення безрелігійних громадян.

— Самовбивство жиди. Між жидами, особливо ортодоксальними, випадки самовбивства дуже рідкі, а всеж на днях в Лодзі стався такий

випадок: Колись багатий купець, релігійний „хасид“ Мордхе Ротштайн, утратив майже весь свій капітал і попав у нужду. Одного дня він попрощався зі жінкою і дітьми, вийшов на поле, довго молився, потім бритвою підрівав собі горло і помер у лічниці.

— Прага буде другий національний театр. В той час, як ми, українці, не можемо здобути на один, хочби скромний театр у Львові, маленький чеський нарід вже приступає до будови другого національного театру в Празі. В тій цілі утворено окремий комітет, на чолі якого стоїть д-р Шамаль, а протекторат над цим комітетом обняв президент Масарик. Той же президент жертвував на будову другого національного театру із власних фондів 5 мільонів корон. Треба додати, що Прага має і тепер, окрім національного театру, кілька інших театрів наскрізь європейського рівня.

— Бібліотека Івана Грозного. Довідуємося із чужинної преси, що радянський археолог Стелецький (українець, що видав деякі праці українською мовою) проводить археологічними розкопками, які шукають бібліотеки царя Івана Грозного. Вже в 1916 році професор Стелецький відкрив д'ябінит підземельних ходів під Кремлем, де сподіваються знайти закопану бібліотеку. Не всім відомо, що Іван Грозний був не тільки ненормально-кровожадним тилом у роді Нерона, але також великим аматором творів мистецтва, дорогоцінностей, килимів, ікон і книжок. Він мав величезну збірку рукописів з 800 дорогоцінних томів. Ця збірка, здається, не згоріла і її ніхто не загарбав. Є здогад, що за Бориса Годунова її сховали невідомо де. В 1820 р. — 100 літ пізніше! — проф. Дагельов із Дорпата найшов у Естонії рукопис, що походив із каталогу цієї бібліотеки. Після смерті Дагельова цей рукопис віднайшов ще раз проф. Стелецький, який виїхав до Естонії на розшуки. Ці розшуки відновлені тепер. За книжками і дорогоцінностями шукають у підземеллях Кремлю. Невже-ж за 200 літ будуть учені так шукати за сучасні книжки.

— Ріжні вісті. Фінансово-бюджетова комісія варшавської міської ради постановила зліквідувати варшавську оперу з днем 1. вересня ц. р. — В Берліні розпочалась всесвітня енергетична конференція, в якій беруть участь представники 48 держав. Головним завданням конференції обміркувати раціональне використання сил природи для промислу. — У фабриці в Лієжі (Бельгія) була експлозія газів, наслідком чого цілий дим вилетів у повітря і кількох робітників було ранених. — Цього року минає 100 літ від уродження царя Франц Йосифа I.

— Українське Гігієнічне Т-во влаштує в суботу 21. червня ц. р. в салі Т-ва „Зоря“ (вул. Вірменська 25) продовження викладу д-ра Е. Дурделла п. з. „Про венеричні недуги“. Початок 8. год. веч. Вступ вільний. Гостям раді.

З судової салі.

ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ.

Дня 18. ц. м. закінчилась перед трибуналом присяглих у Львові розправа проти Василя Шабана, інваліда з Бережниць, пов. Стрий, обвинуваченого в державній зраді. Акт обвинувачення говорив, що Шабан у порозумінні з Дмитром Ніколюком, який перебуває на еміграції, організував УВО на селі та запрягав її членів. Судді присягли потвердили питання про дальшу участь обвинуваченого в державній зраді і засудили Василя Шабана на 4 роки в'язниці. Предсідником трибуналу був радник Антонович, обвинувачував прок. Мостовський, боронив д-р Старосольський.

Дописи.

ПІДГАВЧЧИНА. (Народний Дім. — „Просвіта“. — Кооператив. — Соколи і Луки. — Театр. — Громадське життя. — „Сільський Господар“. — „Рідна Школа“. — Діточі садки. — Охорона воєнних могил. — Опіка над молодю. — Пласт.) Розпочата в 1928 році будова власного Народного Дому поступав швидко вперед. Завдяки енергії філії „Просвіти“ і „Кооперативного Союзу“ станули вже мури великого двоповерхового будинку. Початковий капітал у сумі 10.000 зол. аріс до висоти 83.000 зол. На це Кооперативний Союз зложив 17.000 зол., решту зложило громадянство, з чого дістало з американського і канадського комітету українців Підгавччини 760 доларів. Будова йде невпинно далі. — Філія „Просвіти“ об'єднує 450 індивідуальних членів, 76 читальня, 53 театральних гуртків, 8 хорів, 5 оркестр. Бібліотека має 1200 томів і 10 мандрівних бібліотек. Веде постійну канцелярію (секретар д. Даньків Іван) і переродить постійно люстрації. Читальняних домів є в повіті 36, а 12 площ їде розпочатта будови. — Повітовий Союз Кооператив обслуговує 43 споживчих кооператив і одну молочарню. Крім цього є в повіті 12 кредитових кооператив, які покищо працюють досить слабо, задля недостатчі добре вишколеного персоналу і відповідних капіталів. — Сокольських гнізд є в повіті 43. Дит

Позір! Купці, Промисловці і Ремісники!

Вже появилoся перше число місячника „ДОБРОБУТ“. Цей місячник присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число. Поодинокое число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10/II.

в пута не з вини Версаля ні навіть Сен-Жермену, а єдино й виключно тільки з вини тієї кромешної системи, що розпояслася між Чорним, Балтійським і Білим Морями, і яка і свідомо нас про-

дала — в Ризі! — і самим фактом своєї потворности застала переможців світової війни спертися на нашого історичного противника...

Польська еміграційна політика.

Еміграція — конечне зло. — Польський Еміграційний Уряд та його шехнопольські співробітники — Польські заморські колонії ціною українських емігрантів.

Коли ми пізнали, якою важною є справа еміграції для нації, для її розвою, для її майбутнього, є надзвичайно важно розглянути нам, серед яких умовин відбувається еміграція із західно-українських земель під Польшею.

Не місце тут застановлятися, чи взагалі потрібна еміграція. Вона існує і з тим фактом як конечним злом, треба годитися та старатися всіма силами це конечне зло так зменшувати, щоб нація понесла при цьому якнайменші втрати. Що більше: нам треба старатися досягнути по можливості й користі, які може дати народів еміграція.

Еміграція ділиться на сезонно-зарібкову та поселенчу. Ясно, що для нації кориснішою є зарібково-сезонна еміграція, бо такий емігрант вертає у край із заробленим грошем. Поселенча еміграція повинна йти в край, де відповідає на-

треба якнайбільше вивести населення на постійне поселення, а на сезонні роботи нехай йдуть поляки, зароблять гроші і вертають збогачені до краю.

П. Заленцький радить переводити практично свої теорії в життя так: Він переходить еміграційні краї за країми, починаючи від Франції, союзника Польщі. Франція потребує чимраз менше промислових робітників, зате у Франції є до 3 мільйони гектарів рілля, яка чекає на інтенсивну управу, з якої то ріллі поважна часть взагалі лежить облогодом. Франція дасть Польща „досконалого працівника-продуцента осадника“ — і „приспорить їй на дальшу мету не тільки мешканців, але й повновартних громадян з духа і французької мови“. За убуток кількох сот тисяч емігрантів у Польщі

в користь Франції обов'язана остання постаратися про „право для Польщі приваїти менше до одного колоніального мандату з поміських колоній“. За таку ціну Польща може помогти Франції в її тяжкій популяційній проблемі.

Вказавши цифрами, які користі буде мати польський промисел, а особливо текстильний, з власних колоній (бо буде власна савонна), кіпчить Заленцький свої виводи так: „Франція бездогодого заощадить сен в тем, би контингент емігрантів рольників з Польщі становил Русію і Валорусію“. — Ясно, як на долоні: за кількості тисяч українських і білоруських емігрантів має дістати Польща колонії, а на місце наших і білоруських емігрантів придуть польські осадники! Словом: для печені паразитів!

М. Книгиницький.

В безконечній черзі...

УВО ПЕРЕД СУДОМ.

Дня 18. ц. м. на внесок прокуратора, трибунал зарядив на 3 години тайність розправи і відкинув внесок д-ра Шухевича, щоби на салі залишити як мужів довіря оборони, журналістів, посла Д. Паліва, Ол. Бабія, Шавяка та редакторів „Хвілі“ й інших двох польських газет, тому сьогодні можемо подати звіт про те тільки із розправи 20. ц. м., а продовження з'являть ком. Івахова підчас тайної розправи не може бути опубліковане.

Розправа дня 20. ц. м. почалась читанням вписки із книг „Академічного Дому“ для вивчення питання, чи обв. Попадюк підчас вибуху бомб мешкав в „Академічній Домі“ і чи був у Львові.

Прочитано також документ, для ствердження факту, що обв. Кирилюк в р. 1928 був суджений за участь у лютневих демонстраціях й обвинувачений в державній зраді, але був присудом лави присяглих звільнений.

Внески оборони.

Після цього д-р Старосольський ставить кілька внесків оборони: 1) покликати на свідків в'язнів Адама Уадровського, Івана Савку та Осипа Беріна, на ствердження факту, що обв. Огородник, перебуваючи з ними в арешті, показував їм на пятах сліди від побоїв та нарізав, що поліція биттям вимушувала з'являтися; 2) покликати на свідків в'язнів Давида Бавера й Олександра Солтиса на доказ, що обв. Махницького поліція завертала зі слідчого суду до поліційних арештів; 3) покликати на свідків Осипа Навроцького і Петра Постолока на ствердження факту, що обв. Клішівна, працюючи в „Червоній Калині“ не могла належати до УВО, Яна Щирека і редактора Евгена Турбацького як свідків на доказ, що у Львові поліція має телефонічних підслухачів, тому УВО не могло послуговуватись телефоном „Червоної Калини“ для конспіративних цілей; 4) покликати на свідків посла Дмитра Паліва та Івана Тиктора на ствердження факту, що „Новий Час“ не є органом УВО, але приватною власністю кількох осіб; 5) дир. Миколу Заячківського та Альфреда Будзінювського на доказ, що „Сокіл“ є аполітичною організацією і що тим самим з'являється комісаря Івахова минаються з правдою; 6) прочитати акти з процесу Атаманчука і Вербицького і ствердити, що присяга УВО має зовсім інший зміст, як це з'являлися функціонари поліції в цьому процесі; 7) свідка Степана Цара на доказ, що Крушельницький не намовляв його підняти ліса у Вияниках; д-ра Остава Прийма на доказ, що обв. Крушельницький, вернувшись з Волині, був недужий і не міг виконати тих провін, в яких його обвинувачується; 8) покликати на свідків Марію Дудкевич та Ярослава Сіменовича на доказ, що поголоски про те, що покійного Величківського не отримав УВО, але, що причина його смерті не в'яснена При цій нагоді оборонці за-

являв, що українське суспільство ніколи не могло одобрити скритовбивства при помочі отруї, та що УВО ніколи трітійкою не послуговувалась; 9) внесено також покликати на свідків Василя Геніка, на доказ, що обв. Колодзінський підчас вибуху не був у Львові, та Степана Вербицького, Михайла Семена, Івана Убацького, Дениса Гевка, Олександра Іваночка та ключника арештів Завішу; 10) пропонувані обороні свідок д-р В. Щуровський, теолог Руденський, Ірена Дудкевич та проф. Антін Крушельницький мали б свідчити у справі обв. Тараса Крушельницького.

Д-р Шевчук поставив внесок, покликати на свідка Любу Гавришакіну у справі Попадюка та студ. Богдана Кравцова на доказ, що в „Акад. Домі“ мешкають студенти різних політичних переконань, та що не всі вони є членами УВО, як це твердив агент Ковальчук.

Обор. д-р Ганкевич вносить покликати на свідків д-ра Костя Бірецького, адвоката в Городку Ягайла та Оксану Білевську і д-ра Ст. Відака та його жінку на доказ, що обв. Віда підчас вибуху бомб був зайнятий у канцелярії адвоката Бірецького в Городку; свідків В. Ріойка, І. Телюха, Теофіла Хмелника, Ярослава Шевчука, Мик. Шевчука, Ірену Шевчук, Стефанію Антонік, М. Телюха на доказ факту, що цілих 4. місяці перед вибухом бомб поліція слідила за обв. Відою, анала кожний його крок, тому Віда не міг брати участі в підкладанні бомб на „Східних Торгах“; свідків Марія Штахеля на доказ, що обв. Кирилюка на поліції били: Теодора Плотровського, Франца Сою, Яна Айхельберга, Кааніпра Махара, Петра Ковальчука на доказ, що вище названих, підчас їх побуту в арештах била поліція в такий спосіб, як обвинувачених членів УВО. Оборонець д-р Ганкевич мотивуючи свій внесок говорить: Прощу не думати, що внесок оборони про допущення свідків на ствердження факту, що обвинувачених били, це демонстрація українців проти польської поліції. Колиб такі факти сталися і в українській державі і колиб українська поліція била в'язнів, то ми вважалиб своїм обов'язком вимагати від суду витягнути в цю справу. Ми знаємо, що польській поліції далеко до англійської, але всеж знаємо, що биття в'язнів у Польщі заборонено законами і колиб удалось довести факт биття в'язнів, то з цього треба би витягнути відповідні консеквенції. Виявлення справи тортур на поліції лежить і в добре зрозумілим інтересі Польщі.

Далі д-р Ганкевич вносить покликати на свідків: б. маршала Войцеха Тромчинського, маршала софму Гната Данишевського, Зігмунта Жулавського, д-ра В. Загайкевича, відмаршала М. Галушницького, для ствердження факту, що положення національних меншин у Польщі є тепер гірше, як було за часів Австрії, що українці позбавлені в Польщі мінімальних прав та, що положення українського народу під Польшею від т.

ЧАЙ марки БУЗЬКО

вдовольняє кожного смаку.
Найновіша мішанка ч. 40. 2247 3-2

шому емігрантові підсоння та де ваші люди могли поселитися компактно цілими масами, щоби в цей спосіб охоронитися перед денационалізацією. Лише в таких оселях при помочі церков, школи і своїх установ емігрант не відрізняється зі старим рідним краєм, і буде й надалі його добрим та вірним громадянином.

В Польщі управильніше еміграцію закон з 1927 року. Виконуючим органом є „Еміграційний Уряд“ при Міністерстві Суспільної Опіки та Державні Уряди Посередництва Праці по повітах. Отже цілою еміграцією в Польщі кермує Еміграційний Уряд. Він дає концесії корабельним лініям, дає дозвіл на вербунок до країв, які вважає за корисні, словом: він є всемогутчим у ділянці еміграції. Для помочі у його праці створено „Науковий Інститут Еміграційний“, який має завдання науково досліджувати справу еміграції та видає свій „Квартальник“ і „Шведльонд Еміграційний“.

Як уряд переводить у життя свої закони та до яких „наукових“ вислідів доходять „Науковий Інститут“ — це нас у першу чергу обходить. Науковий Інститут Еміграційний видає уряд в руці знаного єдицького професора зі Львова Гломбінського та його пупіла, редактора „Квартальника“, д-ра Заленцького. Вже ті назвища говорять пророчисто, в якому напрямку йдуть наукові „досліди“ над справою еміграції меншостей.

І так у другім томі „Квартальника“ з 1929 р. д-р Заленцький у статті „Дві орієнтації в польській політичній міграційній“ пише: „Мусимо вийти в теперішнього загумінку в ділянці еміграційної політики і сміло виплисти на далекі і глибокі води „експансії народовой“. Молодий наш державний організм, обіймаючи у собі около 30 проц. непольських елементів, не може дивитися байдужим оком на великанські економічні процеси, кріпко й нероздільно зв'язані в рухом населення. Не може бути для нас річю байдужою, який є наш природний приріст населення і які форми прибирає міграція як внутрішня, так і зовнішня. Адже від тих рухів населення залежить наша структура і фізіономія державна й національна, бож держава і нарід — це людські твори“. Отже справа єсна і тому конклудує автор так: „Ріжниця поміж польським табором ліберальним (санацийним-федералістичним) і націоналістичним є лише різницею методу, а не цілі, котрою було, є і буде піддання цілого простору Польщі якнайбільшому населенню польським елементом, без чого нема можливості культурного опанування вехель Польщі...“ Таким чином ще раз стверджується те, що ми всі добре знали і знаємо, а саме, що в справі непольських народів Польщі і їх асиміляції є повна згода між санаторами й єдицями.

На цих основах треба вестися, як бачимо, еміграційну політику Польщі і ці основи є засадами Еміграційного Уряду. З непольських територій

„Сміх Землі”

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла” Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — 1.50 зол., з порученою пересилкою 2.10 зол.

Дел-Жа

Можно дістати у всіх філіях і заступництвах.

ва „травневого перевороту” Пілсудського, не тільки не полішилось, але погіршилось.
Оборона показує УВО в іншій зеркалі, як комісар Івахів.

Пристаючи до обговорення зізнань комісара Івахова про УВО, д-р Лев Ганкевич в імені оборони заявляє: „Пан комісар Івахів говорив про УВО дуже основно, але не сказав найважливішого: Чому повстала УВО, які політичні причини покликали УВО до життя, бо в світі ніяке суспільне явище не повстає без причин. Колиб УВО не мало ніяких суспільних підстав та радій до існування, то для боротьби з УВО не треба було поліції, тільки першого ліпшого члена УВО підчас якогонебудь виступу публіка побиваб так, як на днях у Львові побито комуністичного посла Росяка, якого в поломантми ногами відвезено до ліжничі.

Далі д-р Ганкевич протестує проти „подлих калюмній” агента Ковальчука на УВО. Оборонець твердить, що УВО не є ніякою організацією для трощення людей в стилі Борджія, а твердження комісара Івахова, що Ковалець бере від Німеччини 20.000 марок на свої цілі є неправдиві.

Оборонець предклав рахунок д-ра С. Федака в „Земельному Банку” і „Карпаті” при посередництві яких д-р Федак вислав від 1928 р. своєму в'язеві Ковальцеві до Берліна 5.287 німецьких марок і 745 доларів, а окрім того 753.56 німецьких марок. Рахунок цих банків докажуть, що Ковалець живе в Берліні не на кошти німців, а за свої гроші.

Оборонець просить допустити до розправи свідка Осипа Райхлендера на доказ, що 1927 року, коли він докоряв д-р Ст. Федавові, що того зять Ковалець за німецькі гроші купив у Берліні 10 тамениць, то д-р Федак предложив Райхлендерові рахунки висланих ним грошей для Ковальця із його фондів.

Оборонець твердить, що можна полякам велядїти УВО, але ворога треба шанувати і тому не вільно представляти УВО як ватагу насних лядскнехтів, а її вождя як ватажка платних „ляндскнехтів”.

Тут оборонець д-р Ганкевич поставив внесок, який для всіх присутніх був сензацією: Д-р Ганкевич просить покликати як свідків посла Галуша Голушка, Леона Василевського, та б. міністра Юзефського на ствердження факту, що УВО не бореться тільки проти Польщі, як це твердив комісар Івахів, а що навпаки командант УВО Ковалець, вернувши з Америки, переговорював з Англією та Францією та приставав до утворення 4 українських легіонів для боротьби проти більшовицьких окупантів.

Таксамо, пропонований обороною свідок Вол. Дорошенко, міг би ствердити, що твердження ко-

місара, начебто українські націоналісти боролсь тільки проти Польщі, є неправдиві, бо В. Дорошенко, як емігрант може доказати, що українські націоналісти 11 літ криваво борюлись проти червоної Москви а трагедія українського націоналізму під Крутами і Базарем та розстріли тисячів патріотів від Чупринки почавши, є доказами цієї боротьби.

Оборонець д-р Шевчук ставить внесок покликати на свідків Любу Корній, Олену Івантшин, Івана Плахтину, В. Помірка, М. Дволіта, о. прлата Куницького і посла Ліщинського, Любу Гавришак, та прочитати акти процесу проти Сайкевича, на доказ, що Сайкевич не міг втягнути Попадюка 1929 р. до УВО, бо сам перебував від 1928 року у в'язничі, що очевидно є доказом, що обвинувачені при слідстві зізнавали самі на себе неправдиві факти, щоби уникнути побиб.

Д-р Шухевич і д-р Старосольський долучились до внесків д-ра Ганкевича.

Після перерви прокуратор Ліши спротивився всім внескам оборони, закладаючи їм безпідставність.

Після наради трибунал прихилився тільки до внеску оборони щодо допущення свідків Люби Вітницької, Олени Івантшин і Корна.

Всі інші внески оборони відкинені.

Сьогоднішня розправа мала оживлений, політний настрій, як жадна перед тим. Ревеляції д-ра Ганкевича про 4 українські легіони проти більшовиків, внески в справі причини повстання УВО були на перервах дуже живо в гумором коментовані й обговорювані завоу присяглих, членами трибуналу і журналістами та публікою.
Ол.

Перший досяг консолідації.

Посвячення священничого літництва у Гребенові.

„Зелемінь”. — Так зветься положена на найкращому місці Гребенова (у скільських горах), над Опоровою кручою, велика прегарна вілля, яку набули цього року на власність священники львівської дієцезії, зорганізовані в кооперативі „Священнича санаторія”. Ця молода, але рухлива кооператива, починаючи свою діяльність перед трьома літами, дала змогу своїм членам місячними однозолотовими ратами (тепер уже двозолотовими) сплачувати десятидоларові уділи, а оперуючи зміло й розумно призбираними грошми, аспіла вже цього року, набути за ціну восьми тисяч доларів цей прегарний дім відпочинку. На чолі кооперативи стоїть о. ігумен Климентій Шептицький (голова Надзірної Ради), а до Дирекції входять загально відомі у нас зі своєї ініціативності діячі, а саме: о. крил. Даміан Лопатинський, о. дир. Юліян Дзерович і парох Гребенова о. Смачило.

Придбання цього літництва — це перший позитивний досяг сконсолідованої праці нашого духовенства для потреби власного колективу. Жаль, що така праця прийшла аж так пізно. Скільки колективного добра, скільки культурних і національних надбань можна було досі придбати такою зорганізованою збірною працею, якщо вона булаб почалась перед кількадесяти роками. Але пропало. Томуто цей перший етап на полі зорганізованих, збірних зусиль нашого патріотичного духовенства треба тим радше повітати.

В четвер, 19. червня ц. р. відбулося торжественне посвячення „Зелеміні”, якого доконав Ексцел. митрополит Андрей в асисті єпископа Н. Будки. В посвяченні брали участь, крім членів Дирекції та Надзірної Ради кооперативи, о. мітра Т. Войнаровський, о. крил. і пос. Л. Куницький (ше хорий), оо. крилошани: Яцковський, Пясецький, Ковальський, а далі о. Евз. Бачинський (заступник директора кооперативи) з Бережан і о. Семчишин зі Львова. Крім того брали в посвяченні участь численні літнички з Гребенова і гребенівські громадяни. Ексцел. митрополит приїхав до Гребенова автом, відвідуючи по дорозі зі Львова Стрий, де взяв участь у Богослуженні з нагоди окружного ювілейного зїзду „Взаїмної Помочі українського вчительства”, а далі Синевідсько Вижне. До Гребенова митрополит приїхав коло години другої вполудне. Перед гребенівським мостом, при гарно-удекорованій повітальній брамі вижидала приїзду владки вся гребенівська парохія з процесією і парохом о. Смачилом на чолі

G. G. Gardelli

**ТАБЛИЧКА
ПОВНИХ 100 ГРАМІВ
ЗНАМЕНИТОЇ ЧОКОЛЯДИ
ДЕСЕРОВОЇ,
МОЛОЧНОЇ, ГОРІХОВОЇ.**

Jen. Przetad. D/H. P. Wertheim, Warszawa, Królewska 18.
East. n/Malop. i Śląsk; „Alliance”, Kraków, Szewska 11.
1215

У повитанні брали участь і карні лави гребенівських руховиків, що робили своєю поставою та вишкодженням якнайкраще враження. Достойного Гостя повитав при брамі хлібом і сіллю гребенівський війт Галема. Принявши хліб і сіллю та подякувавши за привіт, владику удався разом з процесією до церкви. В церкві повитав митрополита іменем парохії змістовною проповіддю о. Смачило, на що архипастир відповів теплим, батьківським словом, спрямованим до парохіян і пароха.

По тім відбулося само посвячення літництва (пенсіонату „Зелемінь”). На порозі вілли приїтав владику хлібом-сіллю голова Надзірної Ради о. ігумен Климентій Шептицький. По короткій відповіді і подяці за привіт приступлено до самого акту посвячення, якого, як сказано, доконав свт. Високопресв. Андрей в асисті Преосв. Н. Будки.

Посвячений об'єкт має 20 прегарних кімнат в бальконами (будівля двоповерхова) і з двома їдальнями. Кухня міститься у сутеринах. Весь будинок облятий безміром світла від гірського сонця, далеко від дороги, під самим смерековим, старезним бором, але положений так, що з жадної сторони не заслонений на ділення соняшних промінців. З усіх кімнат і бальконів будинку розгортається мальовнича панорама цілого Гребенова й оточуючих його гір. У те місце не долітає ніколи ні одна порошинка з гостинця, що особливо в святочні дні незвичайно оживлений рухом возів та авт усяких принагідних прогульковців. Словом „Зелемінь” має всі дані на те, щоби стати першорядним літницем та у скорому часі розбудуватись на сумежних площах.

Літницю веде тепер пані Казаневичева, що разом зі своєю енергійною дочкою, студенткою Соною, дбає і про добрі та адорові харчі для літників. Вони то при допомозі Дирекції кооперативу влаштували прийняття для владики і приїжджих гостей. В часі обіду дякував Експел. митрополитові за получене з такими великими трудами невідгідної та тяжкої їзди зі Львова до Гребенова посвячення тієї нової відпочинкової оселі о. крил. Пясецький. У своїй відповіді митрополит особливо підкреслив вагу цього першого досягн. нашого духовенства, що є впливом консолідованості, тобто збірних і зорганізованих зусиль та звернув увагу на те, що започатковану працю треба ще більше скріпити та перенести її на інші, досі маловивінені, а то й занедбані ділянки, зв'язані з життям і буттям духовенства, його родин і сиріт та вдів по священниках. За цим гарним початком повинні прийти ще кращі вчинки та досяги колективних зусиль і праці. О. крил. і пос. Л. Куницький вніс у руки голови Надз. Ради о. ігумена Климентія тост на честь і здоров'я рухливої та енергійної Управи кооперативу, що зуміла в короткому часі діяти до такого поважного й багатого обіцяючого подвигу як придбання цінного літництва.

В год. 6. вечором всі учасники свята розіхались, а в „Зелеміні” поплило далі тихе, спокійне і соняшне життя. Побажати тільки, щоби почата так гарно працю кооперативу розвивалась далі якнайкраще та щоби всі заінтересовані якнайенергійніше її підтримали і дали цим запорукку світлого розвитку цьому новому нашому літницю.

Священик віцеміністром освіти.

Президент Польщі підписав розпорядок, цим іменує о. д-ра Ерон. Яонголовича держ. підсекретарем у мін-стві віроісповідань і людської освіти.

**РАДІОАМАТОРИ!
ЕНТУЗІЯСТИ РАДІЯ!**

Хто з Вас має теоретичні і практичні знання в радіотехніці, а бажає причинитися до розвитку радіофонії не безітересовно, нехай напише до:

POLSKICH ZAKŁADÓW PHILIPS S. A.
WARSZAWA, KAROLKOWA 36/44. Wydział: Radio-Service

Заява 6 партій Центроліву.

Дня 20. червня в сенаті відбулося засідання послів і сенаторів 6 партій, що творять Центролів. Проводили послі: Хацинський (ХД), Домбський (Стр. Хл.), Яковський (НПР), Недзьялковський (ППС), Руг (Визв.), Вітос (Піст). Віцемаршал сойму Домбський сказав, що внутр. положення Польщі наближається до рішення. Відповідальність за них стан поносять переловсім: марш. Піасудський і през. Мосціцький. Партії злучилися, щоби зробити кінець потравненій системі. Треба означити ясніше для суспільности спільну мету, а перемога прийде. Пос. Недзьялковський сказав, що боротимуться за демократію та право і готові взяти відповідальність за Польщу. Партії Центроліву ділять різні погляди й різні клясові основи. Зуміли переломити те, що їх ділять, щоби створити народню цілість за законом і свободою проти диктатури. Також провіана думка буде і на краківському конгресі. Опісля 6 партій ухвалили заяву, в якій домагаються: уступлення уряду диктатури Йос. Піасудського, утворення конституційного уряду, оснований на довіру суспільности, уряду, що разом із парламентом вступив би у боротьбу з господарською катастрофою та нуждою працюючого населення сіл і міст.

Комуністичні демонстрації в Станиславові.

Дня 10. червня комуністи старалися демонструвати перед станиславівським судом у зв'язку із смертним присудом на 3 львівських комуністів. Поліція, що хотів відібрати прапор комуністові Дрешерові, цей комуніст ударив каменем у голову так, що він впав на землю. Щойно коли поліція вистріляв длічі для перестороги, відібрав прапор. Поліція арештувала 10 комуністів.

Вбито польського прикорд. сторожа?

Польські часописи повідомляють, що на нім.-польській кордоні напроти села Длугоше, в Сх. Пруссії, німці застріляли польського прикордонного сторожа Кахелю. Німці відвели вбитого до села Простки.

Процес бувш. посла С. Підгірського.

Дня 20. червня окружний суд у Варшаві почав розглядати справу бувш. соймового посла Самійла Підгірського, обвинуваченого в протидержавній акції: кольпортажі комуністичних друків, які найшли в його кімнаті в соймовім готелі. Обвинувачений до вини не признається, каже, що валізу з комун. паперами йому хтось підкинув. Між свідками є послі: Ратей, Бардцький та Козницький.

Посвячення моста на Бистриці.

Дня 20. червня відбулося посвячення нового залізно-бетонного мосту на Бистриці біля Микитинця. Присутній мін. прилюдних робіт Матакевич виголосив промову. Міст коштує пів мільона зол.

Гінденбург прийняв димісію Мольденгавера.

През. Гінденбург на пропозицію канцлера держави прийняв димісію міністра фінансів Мольденгавера. Рівночасно президент поручив аж до хвилі порішення справ наслідства, керування мін-ства фінансів канцлерові Брюнінгові. Часописи повідомляють, що міністром фінансів буде пруський міністр скарбу Гелкер-Ашоф. Прийняття теки міністра фінансів робить він залежним від того, щоби йому дали повноваження для переведення успішної редукції витратків у бюджеті та щоби міг бути і надалі міністром скарбу в пруським уряді.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Янїні!

Конгрес Пенклюбів.

На отворенні конгресу Пенклюбів у польській соймі було ок. 100 закордонних делегатів. Наразі отворив голова централі Пенклюбів письменник Гелсезе. Опісля промовляв марш. Дашинський, як господар будинку, міністр закордонних справ Залеський, президент Варшави Слонімський та письм. Ферд. Гелсезе. Конгрес триває 8 днів.

Пожежа в Перемишлі.

У ночі з четверга на п'ятницю згоріли в Перемишлі магазин мех. ткальні „Лавін” згоріло около 40 вагонів прядива і ін. матеріалів, вартости 380 тис. зол.

НОВИНКИ

- ПОЧТОВІ СКЛАДАНКИ розсилаємо з нижнім числом і просимо Вп. Передплатників негайно відновити передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплата на місяць вносить 5 зол.
- Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1543
- Робітня футер Юліяна Глушевського перенесена на вул. Коперника 16. 2296 3-7
- За вислаку українських дітей з Відня до краю. Від о. д-ра Горникевича, греко-кат. пароха у Відні, дістаємо письмо такого змісту: Впр. о. мітраг Тит Войнарський у Львові зложив 20 доларів на вислаку одного хлопця на шол віденської колонії до пластового табору в Підлютім. Дякуючи за цей щедрий дарунок, парох. уряд церкви св. Варвари у Відні просить горячо українське громадянство у краю підтримати цю важку акцію вислаки наших найбідніших і найбідніших учнів з заграниці на фері до рідного краю, щоби цим способом врятувати їх для нашого народу. Ласкаві жертви можна прислати до Адміністрації „Діла” з допискою: „На вислаку українських дітей з Відня до краю”.
- Приїзд закарпатських гостей. Дня 22. червня уладжує в селях „Української Бесіди” Т-во „Українська Бесіда” разом зі старшими пластунами для своїх членів і ними запровадженням гостей чайний вечір з танцями з нагоди приїзду прогульки закарпатських студентів. Окремим запрошень не висилається. Сподіємося, що громадянство щиро привітає наших братів і численно приїде на чайний вечір, тимбільше, що дохід призначений на покриття коштів прогульки. Буфет у заряді і м. старших пластунок „Ті, що треба рвати”. Початок в год. 22.
- Пам'яті П. Холодного. У четвер 20. ч. м. відбулося в бібліотечній залі Т-ва „Просвіта” урочисте засідання Управи „Українського Т-ва допомоги емігрантам із Великої України у Львові”, присвячене пам'яті члена і б. голови Т-ва Петра Ів. Холодного. На засіданні, яке мало дуже символічний характер, збралось значне число членів Т-ва й запрошених гостей. Відкрив його теперішній голова Т-ва артист-малер проф. Юрій Магалецький довгим вступним словом, присвяченим Небжчикова, подаючи його життям і одні похороны. Опісля промовляв свт. Ів. Кизлик, характеризуючи Покійного як умілого земця й фізика, дир. Вол. Дорошенко й мей. Мит. Корчунський поділилися своїми мідками про нього, а вкінці проф. Магалецький, як співробітник Покійного на маллярському полі, схарактеризував його діяльність як артиста-малера, подаючи низку прецікавих прикладів з його упертої праці над собою. Вісткою про приготування ширшої Академії на честь П. І. Холодного закінчив предсідання це засідання.

„РЕНОМА“ ЗНАМЕНИТА А. Пясецький С. А. Краків.

Замовлення приймає „Народна Торговля“ Львів.

— Концерт шкільної дітвори у честь Преосв. митроп. Шептицького. Семиклясова українська школа ім. Шашкевича у Львові уладжує з неділю 22. червня в год. 5. зполудня в своїм новім будинку при вул. Замкненій ч. 8 (побіч вул. Городецької під св. Юром) у честь 30-літнього ювілею Преосв. Митрополита, свого великого добродія, святочний вечір, зложений з хорів шкільної молоді, промов і деклямацій. На це свято запрошуюється Вп. Родичів і Громадянство нашого міста.

— Виступ п. З. Дольницького в Міському Театрі. У вівторок 24. ц. м. виступить наш земляк, відомий баритоніст заграничних опер, п. З. Дольницький в опері Россіні: „Цирулик Селівський“ у партії Фітара враз із варшавською сопраністкою Е. Бандровською.

— В держ. учит. сем. в Тернополі одержали учит. дипломи отсі українці: Аннюк Михайлина, (екст.), Джус Андрій, Жмуд Іван, Захарчук Стефанія (екст.), Іванків Іван, Конрад Северин, Різничок Тарас, Смаль-Стоцький Роман, Стойко Іван, Тарнавська Єремія (екст.), Федорів Володимир, Шуран Стефанія (екст.), Юрчук Мирослав.

ПАНІ

які хочуть мати зграбненькі і гарні ніжки, носять англійські гумові панчохи кебувало до тепер тонкості, лише зі спеціального складу гумових, хірургічних і гігієнічних виробів 9—12

С. Федер, Львів, вул. Сикстуська 7. Ціники безплатно. 2235

— Перед виїздом на ферії і на соняшні дні кожний купує обув Дель-ка, бо має великий вибір — а її купує по постійних цінах, точно означених. Гляди нижнє оголошення на сторони 3.

— Іспит зрілості в П. державній гімназії (магематично-природничій) у Самборі відбувся в днях 12.—17. травня ц. р. під проводом дир. Лаврентія Борєка. До устного іспиту допущено всіх; себто 5 гр.-кат., 21 рим.-кат., 12 жидів, 1 еванг. Із українців здавали і здали слідуєчі: Кульчицький Теофіл, Луцик Володимир, Малішевський Василь, Ребізант Юрій, Слив Теодор, Мирослав. Крім цих здавали 2 приватисти (1 лат. обр., 1 жид) і 1 приватист (лат. обр.) Не ретробували нікого.

— Іспит зрілості в прив. коед. гімназії „Рідної Школи“ в Яворові відбувся в днях 23—31. травня під проводом дир. Каз. Людв. Тулеї. Іспит зрілості здали: Боднар Антін, Бучкевич Михайло, Будзівський Іван, Голик Маріян, Голлойда Степан, Дрималик Лев, Кузич Ярослав, Ліщинський Степан, Луцик Мирослав, Малець Остап, Недзвезька Олена, Ольховий Теодор, Ортинський Ерон, Паньків Антін, Паук Іван, Пеленський Роман, Рихлинський Степан, Солшикевич Роман, Турянський Іван, Пушикевич Ярослав, Ширба Анна, Ширба Іван. До устного іспиту допущено 27 екстернів, іспит здало 22, відступило 3. ретробували на пів року 2 екстернів.

Чи говорить вже Твоя ДИТИНА?

Вона могла би тобі сказати яким знаменитим є ПУДЕР *Flower* який холодить і гоїть — є справжнім добродійством для делікатного наскірня твоєї улюбленої дитини ЦІНА 1—30Л.

— З нашого наукового руху на чужині. В „Укр. Наук. Інституті“ в Берліні відбувся 20. ц. м. виступ д-ра Б. Крупницького в українській мові: „Московсько-козацька експедиція на Крим у 1687 р. і німецькі пресові звістки тодішньої до-1687 р.“ — Українське Педагогічне Т-во у Празі би. — Українське Педагогічне Т-во у Празі би. — Українське Педагогічне Т-во у Празі би. — Українське Педагогічне Т-во у Празі би.

Що говорять числа:

1,500.000 КУСНІВ

Мила Favorit

ПРОДАНО В МИНУЛІМ РОЦІ

На цілх 700 метрів вищий від Гевонту був би стовп виставлений з того мила.

Найліпший доказ популярности.

рах будуть прочитані Спогади про П. Холодного С. Русової, С. Сірополка, Р. Лісовського та Д. Пасічника.

— Ріжні вістки. У Франції великі бурі; залізнична лінія Париж-Нім перервана. — В околицях Катовиць у лісах князя Пшчинського (Мурка Весела) вибухла пожежа з невідомих причин, знищила 800 моргів лісу. — У нім. місті Райнікендорф прийшло до цікавих сутичок соціалістів із комуністами. — Болгарський прем'єр міністрів Ланчев виїхав до Скандинавії буцімто в урядових справах, а в дійсности, щоб підготувити ґрунт до заручин свого короля. Бориса, який має вибирати між наслідницею шведського престолу Инґридою і двома данськими княгинями. — Нью Йорк переляканий анонімним листом якогось злочинця, що признається до двох убивств і заповідає нових... 16. — Мешканці Королівської Гуті (Горішній Шлеск) заплатять кару від 5—50 зол., коли не брали участі в останніх громадських виборах. — Підчас славних щорічних кіських перегонів в Англії (в м. Лесет) грім убив 2 особи, в цьому „букмейкера“; перегони буря перервала. — В окрузі Артемівськ (СРСР) вибух газів у копальні збив 35 шахтарів.

— Здобуття феніаму В югословянськім м. Дяково існує від 30 літ пожежна сторожа. Вона складена з мушин, так само як і усіх інших містях. Та жінки цього містечка роблять почин, який можуть наслідувати інші жінки на всьому світі: вони зорганізували добровольчий відділ жінок-пожежниць і його прийняли до міської сторожі. Як бачимо — жінки можуть не тільки розбуджувати вогонь, але і його гасити.

— Кар'єра. Кілька літ тому славна теозофка Анна Безант повідомила світ про те, що вона відкрила нового месію: молодого, аристократичного гіндуса Кришнамутрі. Журналісти великих столиць інтервювали цього нового Месію, аясували його високі наміри і ждали терпеливо того дня, коли все те, що він обіцяв людству здійсниться. Після численних відчуттів в Європі Кришнамутрі відкрили новий світ: кіно. Захопленний кіном виїхав до Голівуду і там хоче стати актором. Тонові фільма дає змогу кандидатів на Месію проповідувати своє слово з екрану. А місце прегарного Валентина все ще вільне.

— Податок на котів. Шлеське містечко Левенберг придумало спосіб, як збагатити міську касу. Магістрат наложив податок на всіх, що мають котів. Мешканці прочитали розпорядок і ні вухом не моргнули. Коти мавкали і ловили миші безплатно. Тоді радні Левенбергу придумали спосіб і на це. У ночі розставили на вулицях і в городах „котоловки“. Чимало котів зазнало долі мишей. Від тоді власники почали платити податок.

— Справлення помилки. У вчорашньому „Ділі“, у вступній статті п. з. „Після хорватського однесу“, атожено помилково в першій шпаль-

ті, 6-ий рядок з долу: здеморалізувати правління краю. Має бути: здемократизувати правління краю.

— Безрадість у виборі аластивого середника: щоб усунути веснянки є супроти великої кількості середників захиляюваних до цих цілей зовсім зрозуміла. А проте погляди нові признаки, в справі скорого і несподіваного діланні масти і мила проти веснянок виробу *Лешніцера* заслужують на спеціальне підчерплення. Склад препарату на підставі сучасного аналізи косметики представляє оптимум і максимум осажного, та дає виразні і нешкідливі наслідки.

Зі спортового життя.

Україна—Лехія.

Найважливіші змагання в цьому сезоні за мистецтво А-класи відбудуться в цю неділю між Україною і Лехією, двома львівськими претендентами до мистецтва, що мають тільки по одному страченому пунктові. Україні признано на днях вальковер зі змагань з Ресовією, які, як відомо, закінчилися були ремісово 1:1, бо ряшівська дружина виступила була проти України з незголошеними гравцями. Отже ці змагання зверифіковано 3:0 в користь України, яка після четвергової перемоги над стрийською Погонією здобула разом 11 пунктів на 6 розіграних змагань. Колиб українська дружина виграла недільні змагання з Лехією, то стане на першому місці в таблиці, бо й тепер має найліпше зі всіх А-класових дружин відношення воріт (18:5!). Свідомі ваги тих змагань, повинна одинацятка України напружити всі свої сили, аби не дати ся й найнебезпечнішому свому суперникові. Змагання з Лехією відбудуться на гришці Погоні і зачнуться точно в год. 4. попол., аби учасники їх мали ще змогу бути на святі читалень, що відбудуться на площі „Сокола-Батька“.

Інші недільні змагання.

З львівських лігових дружин Чорні грають у себе з варшавською Польонією, при чому мають англійди здобути першу перемогу в цьому сезоні. Погонь грає з Л. К. С. у Лодзі. — З А-класових львівських дружин грає Гасмонія на свому гришці з Ресовією.

На Пластовий Дім.

ДВАЦЯТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20, вкл. книж. ч. 15.000) аложили дальше в золотих: 734) о. Василь Кулик, Зборів 5. 735) Степан Кулич, Зборів 5. 736) о. Василь Кушнір, Вербів 5. 737) Юрій Могильницький, Терєбовка 2. 738) о. Михайло Бабяк, Длушніц Вел. 2. 739) Проф. Антін Ковалівськ. Львів 10. 740) Іван Сикстун, Остаповичі 12 і клице Кароліну Войкову з Підгайчик, Льва Войчана з Подусянкої. Стефу Косачівну зі Станіславова, Ілаю Посмітоха з Тернополя, Іванку Никонівну з Бродів і Андрія Вехесевича з Сорочька. 741) Станіславівська філія Краєвого Т-ра вхорони дітей і опіки над молодію 30.

Позір! Купці, Промисловці і Ремісники!

Вже появилoся перше число місячника „ДОБРОБУТ“. Цей місячник присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число. Поодинокє число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10 П.

Польща хоче за всяку ціну створити. Будова кораблів — дуже дорога річ. Тому в цій році основано польську корабельну лінію Америка—Галич. Ця лінія — це ніщо інше, як давня данська корабельна лінія, яка дала для тої цілі свої три дряхлі кораблі, перехрестила їх на „Кракуса“ і т. п. В цій підприємстві має знова уділи польський уряд. Розуміється, що уряд має заплатити ті кораблі за кілька літ з доходів з бідних емігрантів. Так коштом емігрантів данці побудуться свої старі кораблі, а Польща буде мати зачаток торговельної флотії.

Так виглядає польська еміграційна політика супроти нас! Це, як сказано, для нас не новина, бо прояви її бачимо на наших землях від кількох літ. Тому питання еміграції мусить стати дійсно предметом нашої пильної уваги. Пізнав-

ши політику Еміграційного Уряду, котрий хотів би всіх нас вивести з рідної землі, ціла наша суспільність повинна зрозуміти, що ця справа мусить стати справою цілого свідомого загалу. Тій політиці мусимо дати такий самий організований відпір, який даємо в на інших ділянках життя. Як вже було сказано, еміграція то кінечне зло, якого серед теперішніх умовин ніхто не зможе здержати. Українська суспільність, яка вміє стати в обороні різних загрожених ділянок нашого життя, зуміє оборонити і цю ділянку та знайти силу і шляхи до оборони перед еміграційною програмою панів ршехполяків з Наукового Інституту у Варшаві, щоб наша еміграція по можливості виходила в якнайбільшу користь народу.

М. Книгиницький.

В безконечній черзі...

УВО ПЕРЕД СУДОМ.

Останній бій оборони за долю Попадюка.

Розправа дня 21. ц. м. починається переслуханням свідка **Люби Вербицької**, емеритованої учительки з Коломиї, яка як льокаторка мешкає в домі Попадюків. Заприсяжена Вербицька зізнає, що оба Попадюки 1929 р. від 1—15. серпня був у Коломиї, потім виїхав до Ворохти і при кінці серпня вернув до Коломиї, де перебував і під час вибуху бомб на „Східних Торгах“. Свідок рішуче твердить, що бачила Попадюка щодня в домі родичів і що до Львова він не виїжджав. Предсідник трибуналу порівнює сьогоднішні зізнання свідка із її зізнаннями на поліції в грудні 1929, та внаходить деякі протиріччя між першими зізнаннями і другими. Предсідник дивується, що свідок у грудні 1929. менше знала про Попадюка як тепер та підозрює, що свідка підготувала до зізнань родня Попадюка. Свідок заперече, вносяючи, що при перших зізнаннях вона була заскочена, схвилювана і не обдумала справи, а тепер надумалась і успокоївшись, зізнає правду: Попадюк від 2. вересня до 16. вересня, коли його арештовано, до Львова не виїжджав.

Свід. **Олена Івантишина**, жінка учителя з Ворохти, рідна сестра обв. Попадюка, зізнає по-

українськи: Попадюк мешкав у її домі у Ворохті до кінця серпня, потім поїхав до Коломиї. Щодня бачила його під час обіду і ночував він також в домі свідка. Першу половину вересня Олена Івантишина була в Коломиї в домі родичів і щодня бачила обв. Попадюка дома. На думку цього свідка її брат рішуче під час вибуху бомб не міг бути у Львові. Сестра Попадюка, скінчивши зізнання, сідає між публікою і зітхнувши з жалю за братом, побожно хреститься.

Трибунал резигує зі зізнань третього свідка тому, що справа, про яку він мав свідчити, вже достатньо вяснена попередніми свідками.

Після того прочитано „урядові свідчення“, які вказують, що жадний з обвинувачених досі не був ще караний тюремю. Із цих свідчень виявляється також, що обв. Біда 1926 р. перейшов на латинський обряд.

Біда не підложив бомб на „Східних Торгах“.

Оборонець д-р Ганкевич ставить новий сензаційний внесок: покликати на свідка **Альбрехта Урбанського** із Праги, який ствердить, що авіазуку із бомбами відніс на „Східні Торги“ і залишив у льокалі член УВО Плятон Полотнюк із Данціга.

На внесок оборони свідок д-р Степан Біляк

міг би ствердити, що перед вибухом бомб Плятон Полотнюк був у Городку Ягайлонським і в канцелярії д-ра Бірського мав із обв. Відою нараду.

Прокуратор Ліпш протриває внескові оборони, бо на його думку Альберт Урбанський з Праги на розправу не приїде, а свідок д-р Біляк, який раз тільки бачив Полотнюка, нічого конкретного зізнати не може.

Після наради трибунал відкинув внесення оборони.

Доказове поступування замкнене і трибунал предложив лаві присяжних аж 47 питань що до вини обвинувачених.

Всі головні питання йдуть по лінії злочину державної зради, банжчої й дальшої участі в діяльності, яка мала на меті відірвання Сх. Галичини — Польщі і домашню війну внутрі держави.

Останні внески оборони.

Після півгодинної перерви, оборона через д-ра Старосольського поставила кілька внесків щодо питань по тій лінії, щоби окрім § 58. поставити поруч питання щодо § 65. Оборонець доказує, що всі вчинки УВО шабляновою трактується в рамках § 58, тоді як кожна провина вимагає індивідуального трактування, з великим узагальненням обставин, причин і соціального ґрунту, з якого виростає злочин.

Обвинувачені властиво ніякого акту державної зради не доконали, може тільки маа думки чи плани доконати його і підтягати їх вчинки під § 58. це просто помилка. Сам комісар Івахів зізнав, що УВО тільки при якихсь виняткових політичних умовах могаб у будучині здійснити свій план відірвання Сх. Галичини від Польщі, а тим самим під теперішню пору провини обвинувачених не підлягають під § 58, тільки під § 65. про порушення публічного спокою, а не державної зради. Об'єктивно діяльність УВО в теперішню пору дається підтягнути тільки під § 65. ц.

Оборона вносить також, щоби відносно динамітового закону долучити додаткові питання в напрямі § 166. і 165. (намаганий підпал), бо матеріял підложений на „Східних Торгах“ був легковибуховий і призначений для викликання пожежі, а не для вбивання людей, як це зізнав і сам комісар Івахів. Окрім того оборона поставила внесок відносно § 2, а згідно з тим внеском обвинувачені хоч і вступили до УВО добровільно, то їх діяльність дальша не була добровільна, а була тільки виконанням наказів команди.

Прокуратор Ліпш усім внескам оборони спротивився, доказуючи, що тенденція УВО є відірвання Сх. Галичини від Польщі, що означає державну зраду. Прокуратор доказує, що бомби на „Східних Торгах“ були підложені для висадження будинків у повітря, що є злочинном протв динамітового закону § 6. Експерт не є матеріялом для підпалу, тільки для вибуху.

Оборонець д-р Ганкевич піддержує внески д-ра Старосольського, доказуючи, що за ав-

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

XIII. Серед „одинокко компетентних“.

Кум красно говорить, але кривий писок мав.

Коли до Львова прийшли перші примірники „Українського правопису“ з Харкова, „Т-во письменників і журналістів“ у Львові скликало окрему нараду, яка мала довести до порозуміння щодо головних змін у дотеперішньому правописі. Ця нарада була вислідом єдиного загального почування — повної безрадності супроти нової правописної евангелії.

Нарада мала один прекомічний епізод, що скінчився нині ще веселішим епісьодом. Представник „Наук. Т-ва ім. Шевченка“ прочитав на ній заяву, що вважає дискусію над новим правописом зайвою, бо „Наук. Т-во ім. Шевченка“ приймає його в цілости. Тоді в дискусії дозволила собі на таку контрзаяву: „Т-во письменників і журналістів“ аложити більшу суму на добродійну ціль, коли члени фільольогічної секції „Наук. Т-ва ім. Шевченка“ вивчать новий правопис до року, а тоді „Діло“ перше прийме новий правопис без застережень.

Це пахне жартом. Але всі жарти, зроблені досі на адресу нового правопису і псеудо-фільольогів, не тільки в „Ділі“, а навіть у „Зніі“, мають якнайповажнішу основу. Останній том „Записок фільольогічної секції Наукового Товариства ім. Шевченка“ можна читати як науковий додаток до гумористичного журналу...

В нарадах: що зробити з новим правописом? — стало руба питання: 1. Чи може хто приймати й поширювати правила, яких не в силі зрозуміти й вивчитись? 2. Чи приймаючи їх, не збільшимо хаосу, якого саме хочемо оминати для добра чистоти, ясности й розвитку літературної мови?

Наші „фільольоги“, що раз у рік чи місяць друкують свої праці, можуть що-року приймати який-небудь правопис, бо можуть за кожним разом дати собі виправити свої рукописи або... чхати на те, що офіційально прийняли й писати йдала з помилками. Ми, денникирі, на це дозволити собі не можемо.

Особи ближче ознайомлені з працями, які друкуються в т. зв. фільольогічній секції „Наук. Т-ва ім. Шевченка“, знають, що автори цих праць не вирізняли на своїх засіданнях від довгих літ найвизначніших розбіжностей літературної мови, не спромоглись навіть на той невисокий рівень, який здобула наша преса, що йде за розвитком нашої літератури.

Мова наших львівських псеудо-фільольогів така, що коли вони приносять зряди-годи до редакції яку статтю, то треба в ній виправляти речення за реченням від польонізмів і москалізмів аж до стилю. Ми робимо це не тільки з т. зв. журналістичного обов'язку, але і з почуванням сорому: щоби не показувати світові неграмотности добродіїв, що мають патент „на-уковости“. Нема сумніву, що кожному з нас, з погляду справжнього фільольога та знавця мови, бракує багато до компетенції „вчителя мови“. Але з таких „одинокко компетентних“ ми можемо хіба... глузувати.

Відчинити на якій-небудь сторінці згаданий уже, товстелезний „Ювілейний Збірник“ (СІ. том) з працями фільольогічної та історично-філософської (?) секції). Цей том, що подає до відома Галичини про свою „одинокко компетентність“ „до вирішування філологічних питань“, начинений поднаутідою, саламахою не то ріжних правописів, але й форм, що починають шезати навіть із сторінок буденної пре-

* Назва „фільольогічна“ залишена на словни тої доби, коли її представником був колись д-р С. Біляк, бо вона фактично не існує.

си, редакційної нездільності. Вже в першій статті голови фільольогічної секції, голови Наук. Т-ва ім. Шевченка і головного речника Галичини на „Правописній Конференції“ в Харкові, маючись поруч „слівце“, „зоб'язання“ і „зараз“ у значинні „тепер“, що наче прія папури репрезентують „нового духа“ таку „апострофічну обильність“, що вона просто осмішує всю секцію разом з автором: „порядки“, „мор'я“, „ур'ядовення“, „цар'я“! Це є класична поглядова лекція, як виглядають у практиці прикладені в нас правила нового правопису. А поруч цих квіток — інші: „дего“, „сего“ і „огини“ (в одній статті), „нарічий“, „а поміж“, „а окрема“, „музея“, „мало що“, „статтією“, „угніту (П українського слова“, зовсім буденні польонізми, як: „визначати а рамени (!) Товариства“, „учені підняли (!) думку“, „збірка внеска (!)“, „будьто (budzto) даром, будьто за оплатою“, „поновно“, „уанськими гроші“, „плантаторство устане“ (ustanie)...

А в інших статтях? Де не ганянеш, находиш: „межи ректором а підчиненими“, „не узагляднюється „о скільки“, „просьба о префектуру“, „учителі о стільки катедрах“, „форсував“, „визначити когось із свого рамени“, „не ходило о“... Просто шкода часу на випишування цих страховищ.

Характеристичне явище. Весь цей „Збірник“ починається ювілейною передмовою Михайла Грушевського, який згадує про те, що „наукова мова і термінологія, вироблена в наукових виданнях Т-ва ім. Шевченка, через термінологічні комісії київського Наукового Товариства, дигли основою сучасної української наукової мови“. Але чому самому шановному академікові вільно писати власним, своєрідно грушевським жаргоном у роді таких речень: „Сконстатувавши (!) здійснення всього того, що в невирізнаних обрисах (!) як далекі можливости носилося (!) перед духовними (!) рчима його філу-

„Сміх Землі”

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла” Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — 1.50 зол., з порученою пересилкою 2.10 зол.

стрійських часів у цій самій саці австрійський суд судив польських патріотів за подібні провини як вчинки УВО і цих польських патріотів карано за § 65, а не за § 58.

Трибунал по нараді відкинув усі внески оборони і затвердив 47 питань.

В понеділок правдоподібно промовлятиме прокуратор.

Польський Манчестер.

II. Золотий вік польського мануфактурного промислу.

Торговля — це невідлучний співтовариш промислу, а в мануфактурній торгівлі невідлучна трійця: „гандель, пшемис і ошуство”; цього третього елементу мабуть найбільше.

У зв'язку з кольосальною продукцією мануфактури з одної сторони і такоюж консумцією з другої сторони мусило відповідно зрости посереднє звено, торговля мануфактурою. Дійсно, після війни можна завважити велику кількість нових складів мануфактури, гуртівень і детальнічних склепів (т. зв. „локцьових інтересуф”). Прим. до війни було у Львові яких 30 гуртівень мануфактури, а по війні число їх зросло не менше, як вдесятеро. На око їх майже не видно, бо не містяться вони у фронтних льокалях, а десь у подвір'ю чи на поверсі, всі в жидівській ділянці, як от при кінці вул. Леґіонів, Фурманській, Казимирівській, Різницькій, Шпитальній і т. д. А що відповідних льокалів не було, то й цілі готелі перемінилися в склади мануфактури. Гуртівні заняли в них всі кімнати на ту ціль, ба навіть туалети. Відступив за льокалі підскочило до нечуваної висоти, за одну готелеву кімнату платили від 500—1000 доларів, бо це, видно, оплачувалося. Один такий готель при вул. Леґіонів 41, у Львові назвали купці „домом варятів”, або „Яригавом”. Такий там панував рух і гамір.

Подібне явище й на провінції, де сільські жиди, витиснені нашою кооперацією, переносяться до місточок на мануфактурний інтерес. Хто вірував у Бога, чи пак у Мойсея, а не мав що робити, пхався до мануфактури, бо до торгівлі мануфактурою не треба було капіталу. Встарчало мати якийсь кутік, шильд і фірмову печатку та гроші на подорож до Лодзі; гроші на векселеві бланкети давав уже фабрикант. Таким чином „гуртівня” була готова.

Жартують, що один жидок, який стратив у торгівлі цілий свій маєток, ішов з розпукки втопитися, але стрів по дорозі доброго чоловіка, очевидно, одновірця, який йому порадив: Дурню, як не маєш грошей, то пхайся до мануфактури! Пустилися так на мануфактуру майже всі жиди, втікачі з Рад. України, які скоро перегнали місцевих одновірців у підприємчості і доробилися гарних маєтків, купили

даторів, реформаторів, провідників 40—50 літ тому (Т-во ім. Шевченка) може сказати собі „Нині отпущаєши” і заспокоїтись (!) на (!) ролі наукового товариства місцевого значіння, здавши (!) все важливіше на Всеукраїнську Академію та інші установи всеукраїнського значіння... „А й про проблеми загально-українського характеру дуже корисно і навіть необхідно бачити в аспекті (!) взаємовідносин західних і східних українських земель, і саме ці взаємовідносини повинні обслідуватися (!) під кутом зору (!) Наддніпрянщини і Надністрижчини, щоб про них можна було виробити собі об'єктивний суд (!)”. Таких ляпсусів, як „може коли небудь прийти їй (!) на долю”, „оскільки їх (!) дозволять зовнішні обставини”, ніяка редакція ніякого наукового журналу, що репрезентує літературу і науку, не залишила би навіть ніякому Шекспірові. Та нашим ученим вільно проголошувати: „Не треба казати тре, а тре казати треба”.

У старім збірнику приказок з початку XIX ст. якийсь коморник з Уманщини записав сентенцію, яка могла би стати девізою галицьких офіціальних „філологів”: „Ежели будеш сисьменний, пильный и не отступай письма: бо ти од него одступиш на пядь, а воно од тебе на сяжень”.

Комізм з новим правописом у Галичині в тому, що його оборонцями, мов на глум, стали ті, що найбільше лишили позаду розвитку літературної мови Радянської України і що мають найменше даних на те, щоб засвоїти собі всі її швидко переживи бодай у... правописі.

На вул. Чарнецького 26, звідкіля йде красномовне гасло культурних вземин із Радянською Україною, панує досі світогляд, мова, стиль і методи праці з дроб „Studium Ruthenum”.

люксові мешкання та зажили й надаліше „буржуями”, як колись перед революцією. Не злюбили їх за це місцеві жиди і раді були їх якнайскорше позбутися, однак не дадуть ради, бо вони вже майже всі постаралися про польське „обивательство”. Самі ще балакають між собою по російськи, або своєрідним жаргоном, але їх діти говорять уже по польськи.

Робили ще при мануфактурі добрі інтереси ритівничі заведення. Бо Польський Банк не хотів приймати до дисконту векслів без фірмової печатки, щоб — борони Боже! — часом не „перешварцувався” вексель якогось обивателя, що не має нічого спільного з мануфактурою. Тому кожний мануфактурист, навіть такий, що заледви вмів підписатися, замовляв собі різні фірмові печатки, поздовжні й округлі, а вексла з такими печатками були більше „вальорні”, ніж з самим тільки підписом якогось магната.

Тому, що гуртівники почали використовувати інфляційну навалу і платили за товар власними векслами, які потім викуплювали, продавши одну штуку товару, а решту магазинували, — Польський Банк почав домагатися від гуртівень (посередньо через фабрикантів) купецьких ремес. Тут дістає вдячне поле до пису цей третій елемент: „ошуканство”. За ремесі слід би віддати товар, а це шкода, тому гуртівники почали робити ремесі „власними силами”. Один портієр готелю при Різницькій вулиці у Львові відкрив таку „фабрику ремес”. Мав добрий почерк, саме такий, як у маломістечкових жидів, а до того фабрикував підписи моментально і то кожний „в інший десень”. Гуртівники платили йому за кожний підпис по золотому, подавали „домішль” у себе і потім самі викуплювали таку ремесу навіть скорше, як власний вексель, бо в разі протесту ошуканство вийшло би на верх. Що правда, не можна сказати, щоб цей помисл фабрикації ремес був оригінальний, бо тут напевно якийсь єврей, що знав батька Махна, використав його ідею. Цей Махно перший, коли підробляв гроші, замість: „Государственный банк разменяет на золотую монету”, писав на них: „Чем наши хуже ваших” (орієнтація на більшовиків), або: „Гол, кума, не журись, в Махна гроші завелісь” (орієнтація на УНР). В кожному разі гроші батька Махна „имели хождение на равне с серебряною монетою”, а ремесі, фабриковані в портієра на Різницькій, були дисконтовані без перешкоди в Польськім Банку.

В тім часі повстає ще один рід торговельно-промислових підприємств, яких метою був товарообмін, чи радше, як говорили на Великій Україні, „товарообман”. Це ті, що інсерували по наших часописах і календарях: „Свій до свого”. „Не дайтеся жидам використовувати” (хоч самі вони жиди!). „Найкраще можна проміняти прядиво і клоча на полотно й мануфактуру в такійто власній паровій ткальні...” Вислали цілу масу відозв, реклам і прибок переважно в найбільше темні сторони Волині й Полісся, а несвідомі селяни йшли на вудку цих ошуканців, везли свою керавницю десятки миль фірами або посилали залізницею, а тут їх просто грабили. Перше всього шахрували на вазі, далі в ціні, а то й нічого не давали, обіцяючи, що перше мусять виробити з того прядива полотно і що йно тоді їм його вишлють. Неоднн наш дядько ще може до-нині чекає на це полотно з власного прядива, тимчасом воно за кілька днів було вже в дорозі до Німеччини чи Англії, а власник „парової ткальні” вже змінив фірму і знов розсилає відозви й реклами, наставляючи нову вудку. Нині ці фірми і „парові ткальні” цілком побанкрутували, бо селяни, навчені досвідом, вже не даються ловити на ту вудку, а крім цього ціна на лен така тепер низька, що навіть, маючи сирівець даром, не оплатиться його експортувати, бо не вернуться кошти транспорту. Польща, яка має такий кольосальний мануфактурний промисл, спроваджує із заграниччя бавовну на грубі сотні мільонів річно, хоч лен є на місці майже за безцін, а фабрик льняних виробів є всього дві, чи три. Також цікава економічна політика!

Такі „блаженні” часи тягнулися до осені 1924 року. Коли польська валюта стабілізувалася, треба було вже платити за ті „портієрські” ремесі ту саму вартість, яку вони мали в день виставлення, а це не всім було під силу, тим більше, що тоді була загальна скрута. Бомба трісла і відразу добра половина тих гуртівників пішла, як кажуть у купецькій термінології, „унтер ді Erde”. Вийшло на яву „ошуканство”, багато з них повтікало чи то в Палестину чи до Аргентини, а декількох більше амбітних навіть наложило на себе руку.

Так сумно закінчився золотий вік у польській мануфактурі!

Евген Чучман.

Демонстрація фінляндських мужиків проти комунізму.

З Риги повідомляють, що протикомуністичний рух фінляндців зростає з кожним днем. Майже щодня мужики скоплюють комун. агітаторів і відставляють їх до кордону. М. ін. юрба вивезла автом комуністичного посла Тезелеса до СРСР.

На стації Гівесен так само позбулися з Фінляндії президентки центр. комуністичного бюро Гейки.

Дня 1. липня збирається фінляндський сойм. Тоді то внесуть проект закону, що даватиме президентові широкі повноваження для боротьби проти комунізму. На 1. липня зорганізують там великий похід селян з цілої Фінляндії до Гельсінґфорсу, на знак солідарности цілого населення з лаповцями, що виводять свою назву від міста Лапа. В тім місті повстала перша протикомуністична організація „Ригель Фінляндії”. Положення таке напружене, що може прийти до уступлення цілого теперішнього фінляндського кабінету, якого наслідником був би „Союз Ригля”.

Проти господарки регуляційної водної влади.

(Допис з Коломиїщини.)

Дня 15. червня ц. р. відбулося в год. 12. аподудне на площі „Народнього Дому” в Коломиї повітове віче в справі регуляції рік Прута і Черемоша та відшкодування для потерпілих від повені селян коломиїського повіту. Віче скликав Повітовий Комітет УНДО. На віче прибуло понад 800 селян, головно з 12 сіл, що потерпіли від недавньої повені. Реферували послі Завалукт і Палів. Посол Завалукт, представивши теперішній стан рік Підкарпаття та ясуванши причини щорічних нещастій повені на Покутті, скритикував у гострім тоні регуляційну політику на наших землях. Вкидають — кавав він — часто гріш, бо ведуть латанину, а не розумну і планоу працю. Перша більша вода забирала все, а в тим і рахунки з регуляції у Чорне Море. Посол Палів доповнив реферат попереднього промовця звітом з обіджки пошкодованих сіл Коломиїщини й Косівщини та змалював винишне тяжке господарське положення українського села. — В дискусії забирали голос численні промовці селяни, котрі в дуже гострім, але річевій формі критикували господарку регуляційної влади водної, що приносить там шкоди селянству. Віче ухвалило гострі резолюції з домаганнями більших кредитів на регуляцію, звороту шкід та безпротитовних позичок. Вибрано Повітовий Комітет, котрий далі буде вести рятункову акцію. Резолюції вислали центральної польській владі.

НОВИНКИ

— Шкільні збірники ощадности. З приводу недалекого закінчення шк. року просимо всіх Управл. шкід, в яких українська шкільна молодь мала свої збірничі постійних дрібних ощадностей, ласкаво надіслати до Ревізійного Союзу Українських Кооператив (Львів, Словацького 14) звіттовлення про скількість ощадників, прибутки й розходи збірничі на протязі року, про місце льокації ощадностей та їх стан з кінцем шкільного року. За всякі завваження про умови праці та за всі побажання управляючих збірничими будемо дуже вдячні. Звіттовлення просимо надіслати до кінця червня 1930 року. У Львові, в червні 1930. Дирекція Ревізійного Союзу Українських Кооператив.

— На пам'ятник у Гмінді. На зїзді б. гміндівців у Львові зложили на будову українського пам'ятника у Гмінді: д-р Йосиф Балинський 4 доларя, п-і Ольга Бачинська й о. Василь Рудко по 20 зол., Богдан Гнатівич, о. Петро Хомин, д-р Іванна Вітошинська-Коченаш, інсп. Володимир Кабаровський і Іван Полотнюк по 10 зол., Омелян Коцюбинський, Анна з Гарматлів Цегельська, Аполонія Монджейовська, Омелян Бачинський, Катря Гриневичева, Аполонія Конрадова, Андрій Адамчук, Іван Тесля, Вячеслав Алтинський, Павло Борушенко й Остап Домбровський по 5 зол., о. Дмитро Шуль, Дарія Гриневич-Витаневич і Микола Матвійчук по 3 зол., Василь Гривняк і Олександр Назаревич по 2 зол., Ярослав Шуль і Катря Лотоцька по 1 зол. Разом зложено 160 зол. і 4 доларя. Учасники зїзду кличуть ті тисячі українців, що перебували у Гмінді, прислати і свою лепту на здвигнення пам'ятника на місці б. таборового цвинтаря. Датки просить слати на адресу: Т-во Охорони Воєнних Могил у Львові, Руська 3, Ц. пов. (з допискою: На пам'ятник у Гмінді).

— Чи не переборщення? Під таким заголовком була замітка в „Ділі“ з 21. червня ц. р. Від редакції „Вістей з Лугу“ дістали ми повідомлення, що дійсно на луговому святі вправляло 695 луговників, 336 луговичок та 82 малих луговників і луговичок, разом 1113 осіб. До деяких аправ, прим. ритмічних, ставало менше, бо не всі їх уміли. Але число вправляючих на площі виносило дійсно вище наведену цифру. Дальше редакція „Вістей з Лугу“ зазначає, що ніколи ніякого розвалу в проводі Лугової Організації не було. Відомо загально, що в 1926 р. з людей, які були в луговім проводі, ніхто не вступив, а те, що годі радикальна партія хотіла увійти в провід і на якийсь час взяла була під свій вплив кількадесять лугових товариств та створила свій окр. луговий комітет, годі називати розвалом у проводі, бо в проводі лугової організації була й тоді однодушність. На луговому святі в 1926 р. не вправляло 720 луговників, але — як подано у „Вістях з Лугу“ ч. I з 25. липня 1926 р. — до вправ стануло тоді луговників 520, а луговичок 309. Малого Лугу тоді зовсім не було.

— Ріжні вістки. Німецька влада не дозволила оглянути нім. панцирника „А“ американському делегатові від маринарки, хоча він мав поручаючий урядовий лист. — Є вістки, що в першій половині червня вмерло в Ленінграді з голоду 48 осіб, які не могли роздобути необхідних карток на харчі. — У Берліні ведеться розправа проти д-ра Ветіца і тов., які мали підприємство торгівлі ріжними академічними титулами в роді „д-р“. — У Варшаві ювелір Руп дістав атаки божевілля, коли злодії вкрали йому брильянти. — У бранденбурзькому місті Штремберг зробили операцію жінці одного інженера, яка мала в животі від 13 літ апендицит, залишені там лікарем під час операції апендициту; нема надії, щоби пацієнтка жила. — В м. Ессен наслідком дощу утворилась яма глибока на 15 м., в якій пропала дитина і цілий віз.

— Недостача мешкань. Над цією дошкулюючою недостаткою радять тепер у міністерстві громадських робіт у Варшаві. Преса повідомляє, що з цих нарад має вийти проект, щоб злагодити мешканеву кризу. Невідомо, чи тільки у Варшаві чи також і поза нею.

— Німцям важко бути святими. Папа проголосив святом німецького капуцина Конрада де Парцгам. Німецька преса підкреслює факт, що від часів Лютра Ватикан проголосив святом а гетер першого німця.

— Проти горілки в Польщі. Спол. Держави підписали в Вашингтоні з Польщею конвенцію проти контрабанди алкоголю до Спол. Держав з Польщею. У цій конференції є клязулі про контролю корабельного транспорту.

— Палкий народ. У Буенос Айрес на спортивному майдані дійшло до кривавої бійки, яку почали гравці, виключені зі змагань. У бійці взяла участь публіка; трибуни знищено, 30 осіб ранили. Поліція була безсила.

— Нова теорія Айнштейна. Найславніший сучасний фізик Альберт Айнштайн заповідає публікацію своєї нової теорії, що буде доповненням і поширенням його „теорії умовності“. Вже рік тому предложив він Академії Наук в Берліні свою нову працю про т. зв. „теорію піль“ (смуг), якою він відтворює образ фізичного світа. Досі цей світ знав тільки дві сили: силу притягання (гравітації) і силу електромагнетизму. Та сама сила електромагнетизму, що розяснює ночі як день і що порушує машини, живе у всьому асесвіті. Величезні метаморфози на соняшній кулі, які слабо спостерігаємо в відблиску плям на деших небесних світилах є явищами електромагнетичними. Вони вмішують навіть у сітку наших земних телеграфів і телефонів. Увесь асесвіт це електричне поле. Крім нього проходять дві сили, на перший погляд, суперечні по своїй природі і проявах. Айнштайн приносить нові формули, основані на нових теоріях, як погодити ці дві сили. Одночасно поняття простору й часу набирає в цій теорії нового значіння, — вони зближуються до себе і не є двома відмежованими від себе світами. Час стає одною із форм простору і його можна вивести при допомозі математичних формул із прикмет простору. Простір стає єдиною, всеохоплюючою єдністю світа. Є це одна із ідей про повну гармонію світа, про яку мріяв Кеплер. Заждемо на видання цього твору великого вченого і побачимо, як його зустрінуть інші вчені.

— Виграла 8.500 дол. В 1927 р. капітан корабля Авсонія, англійської лінії Кунард, не хотів пустити ньюйорчанки Вініфред Стіл, на корабель в Шербургу. Пані Стіл була заплатила корабельну карту в обі сторони і хотіла вертатись до Америки. Але, що вона сподівалась приходу дитини на світ, капітан викинув її з корабля, а корабельна служба ще підняла її на сміх. За це вона заскаржила товариство і суд тепер щойно признав їй відшкодування у висоті 8.500 дол.

Замкнення неотвореної соймової сесії.

На основі 25. уст. конституції президент Мосціцький замкнув із днем 21. червня 1930 р. надзвичайну сесію сойму. Опозиційні соймові клуби заповідають, що вже найпізніше у вівторок предложать президентові держави нове внесення з підписами 1/3 части законного числа послів у справі скликання сойму на надзв. сесію. Кажуть, що і цю сесію стрінула би така сама доля, що й попередні. Щодо з кінцем жовтня відбулася би звичайна, бюджетова сесія. Її можна буде відложити на 30 днів, а потім її вже не можна замкнути. Тоді розв'яжуть сойм і розширять нові вибори. Вибори відбулися би в зими.

Ціни збіжа пішли вгору.

На варшавській збіжівій біржі від кількох днів ціни збіжа пішли вгору. Причиною того є, що уряд постановив набути більшу скількість збіжа для державних збіжівих резерв. Рільний Банк предложив рільним організаціям і фірмам зложити оферти на доставку в найкоротшій речинці заг. 300 вагонів збіжа.

Новий комісар Каси Хорих.

Дотеперішнього комісара Каси Хорих у Ченстохові д-ра Йос. Марчинського призначили на становище комісара Каси Хорих у Львові.

Ще один театр у Львові?

У неділю відбулося віче львівських акторів, що були ангажовані за попередньої дирекції. Тепер, з причини основної реорганізації всіх діялок, нова дирекція приймає нових акторів. Актори ухвалили ріжні резолюції, м. і. постановили просити компетентні чинники, аби помогли створити ще один театр у Львові, що дав би працю безробітним акторам.

Присуди трьох українців.

Перед перемиським окр. судом відбувалася розправа проти Ів. Федіяка, хлібороба, Мик. Дацка, кравця та Петра Сірого, обвинувачених у цьому, що від підстаршини 1. полку танків із Журавиці старалися видістати тайні військові документи в справі мобілізації на випадок війни. Підстаршина Майжак повідомив про все військову владу, а ця передала справу поліції. Трибунал засудив Федіяка на 4 роки, Дацка на 2 роки а Сірого на 17 місяців тюрми. Розправа відбувалася при замкнених дверях.

Директор-дефравдант убийником.

Поліція в Лешні (Познанщина) прийшла до директора Банку Людового, Каз. Ольшевського, аби його арештувати за дефравдації. Ольшевський вбив шкотовника поліції Бальцера, а себе зранив у живіт. У безнадійнім стані відвезли його у шпиталь.

Демонстрація перед польським консулятом.

Дня 22. червня в Гамбурзі перед польським консулятом ок. 300 комуністів демонструвало проти Польщі та домагались увільнення пол'т. в'язнів у Польщі. В поході, що йшов двічі, несли транспаренти з протипольськими написами.

Буревій над Києвом.

(АТЕ). Над Києвом перейшла нагальна буря з градом і зливою. Буревій лютував кілька годин. Найбільше потерпіло передмістя Куренівка, де вода подекуди сягала 2 м. Вода залила кілька промислових підприємств і ок. 50 домів та заповдила великі шкоди. Населення опанував переполох. Влада вислала у Куренівку військо, щоби вдержувало порядок і не допускало до ексцесів.

Комісаріят освіти видає енциклопедію.

(АТЕ). З Харкова повідомляють, що комісаріят освіти організує акційну спілку для видання великої енциклопедії в українській мові.

Заборона будувати церкви.

(АТЕ) Президія ВЦК-гу Радянської України на внесення ради нар. комісарів прийняла ухвалу, яка заборонює будувати нові церкви в цілій Рад. Україні. Заборону цю видали тому, що з ріжних округів приходили вісти, що населення збирає фонди на будову нових церков на місце церков, замкнених урядом.

Еспанський король в Англії.

З Мадриду повідомляють, що король Альфонс із кн. Мірандом виїхав у Лондон. Побуде там ок. два місяці.

Зі спортивного життя.

Лехія-Україна 4 : 1 (2 : 1).

Перша програма української дружини в цьогорічних змаганнях за мистецтво А-кляси, і то програма заслужена, хоч і не в таких розмірах. Україна держалася незале до часу, коли вправ третій гол до її воріт, що розбив усі надії гравців на вирівнання. А коли по хвилі суддя подиктував ще й карного проти України, якого Лехія використала, ведучи 4:0, то тимсамим програва України була припечатана. Після того українська одинацятка аривалася ще кілька разів до випадів і не раз загрожувала воротам противника (один стріл Лисика відбився від поперечки), одначе супроти заліної оборони Лехії була безсила і не вдіяла нічого. Всеж таки, не вважаючи на ту програву, Україна робила загально незале вражіння. Програла, бо противник її був значно сильніший, а передовсім вирівняний у всіх місцях, підчас коли в Україні було кілька слабих місць (Сич у наладі, Воробець і Цимбала в допомі). Також трійця нападу, хоч кожний поодиноко працював добре, не виявила ні відповідного зігнання ні взаємного зрозуміння. Лехія вміла використати дуже зручно всі ті слабкі місця і перемогла розмірно легко свого найтяжчого суперника, що видвигнуло її на чоло таблиці мистецтва А-кляси. Україна утвердилася після вчорашньої програви на третьому місці. Одинокого голя для України стрілив Петрів (з карного) в 4. мін. змагань. Видців ок. 2.500. Суддя п. Курцвайль.

Лігові змагання.

Львів. ПОЛЬОНІЯ—ЧОРНІ 2:0 (1:0). Чорні в полі добрі, перед воротами мали ще більшого пеха, як Україна, перестрілюючи або стріляючи в поперечку з кількох т. ав. певних позицій. Після цієї програви становище Чорних у Львові незавідне.

Лодзь. ПОГОНЬ—ЛКС 3:3 (2:2).

Краків. ВИСЛА—РУХ 4:2 (1:1).

Познань. ВАРТА—КРАКОВІЯ 1:0 (0:0).

Варшава. ЛТСОГ—ВАРШАВ'ЯНКА 4:2 (2:1).

Мистецтва А-кляси.

Львів. ГАСМОНЕЯ—РЕСОВІЯ 3:0 (1:0).

Перемиськ. ПОЛЬОНІЯ—ЧОРНІ І. В. 5:0 (1:0).

Золочів. ПОГОНЬ (Стрий)—ЯНІНА 1:0 (1:0).

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „КОНТРОЛЬОР СПАЛЬНИХ ВАГОНІВ“, фарса на 3 дії А. Біссона.

Ця песа ще з тої доби, коли голос схованого в кутку грамофону міг лякати тещу, що це голос з — неба. А що цей небесний чи пекольний винахід грає дуже цажну роллю в усій комедії, а режисерові нелегко його заступити якимсь іншим, то песа видається старою, наче головний її сюжет. А проте головний сюжет майже не змінився за 30 літ у французьких фарсах: у них мужі невинно зраджують жінки, роблять це і нині необережно, і досі кінчать заслуженою карою. Кара ця буває дуже „прикладна“: — подружа пара годиться на згіршення тещі і... аудиторії.

Фальшивий контрольор спальних вагонів не ширить великої деморалізації; він виїздить потайки від своєї жінки та рідні на провінцію, де закохався в 19-літній гусці і хоче задля неї розвестись. Які з цього виходять комплікації — можуть увияти собі всі ті, що знають, чим пахне французька фарса.

Актори грали її з недбайливою добросердістю характеристичною для канікули. Публіка, що не домагається від таких пес нічого більш як нагоди до сміху, тішилась скрипучим грамофоном і тещою, облітою сифоном. М. Р.

Дописи.

ЗАДНИШІВКА, пов. СКАЛАТ. (Посвячення Народного Дому). Дня 25. травня ц. р. відбулося посвячення Народного Дому в Заднишівці при кількатисячнім здвизі народу села Заднишівки, місточка Підволочиськ та доокочичних сіл. Акту посвячення довершив о. пралат Куняцький при співучасті доокочичних священників. Після церковного посвячення нарід зібрался на громадській площі перед домом, де голова місцевої читальні „Просвіти“ п. Войтович привітав зібраних святочною промовою, переповідаючи коротко історію будови дому та вказуючи на значіння того дому для села. По нім місцева селянка п. Масловська короткими, але ядерними словами привітала присутніх іменем жіноцтва села Заднишівки, вказуючи рівночасно на заслуги того жіноцтва при будові дому. По ній хотів забрати голос п. досод Куняцький та апострофа на святі до-

ЯПОНСЬКИЙ ПОРОШОК
"KATOL" УБИВАЄ
ВІСЛЯКІ ХРОБИ
МУХИ, МОЛІ І МОШИ
 AZUMI & C Ltd Osaka (Japan). Заступництво "Ка-
 2243 тал" Варшава, Вовча 58. 6-6

мандант поліції не допустив до того, кажучи, що це не є в програмі свята, а заравом загрозив розв'язанням свята, оскільки би посол даше говорив. Аби не розбивати свята, о. посол Куницький вийшов з трибуни. Опісля слідував привіт голови філії "Просвіти" в Підволочиськах, виголошений д-ром А. Жуковським, привіт від читальні "Просвіти" в Підволочиськах, виголошений д-ром Д. Сенником, привіт від Кружка "Союзу Українок" у Підволочиськах, виголошений п. С. Сенниково та привіт від філії "Просвіти" у Скалаті, виголошений д-ром А. Тригубчаком. Привіти були тереплітані піснями хору читальні "Просвіти" в Заднішівці. Перед закінченням свята о. пратат Куницький виголосив, не зважаючи на против команданта поліції, привіт від Української Парляментарної Репрезентації. Місцевий парох о. Патріло подякував присутнім за участь у святі. Відспіванням національного гимну закінчено це небуденне у скалатському окрузі свято. При тому слід зазначити, що місцевий "Стшелец" зібрався на сусідній подвір'ю і некультурними вигуками хотів перешкодити тому святові. Аранжери свята звертались до поліції, аби спинили демонстративні виступи "Стшельца", але поліція відповіла, що інтервенювати не може, бо демонстранти знаходяться на приватній подвір'ю. А треба знати, що вони були відділені від трибуни 4 до 5 кроків. Щойно на заяву аранжерів, що в такому стані не будуть відповідати за есентуальні більші наслідки тої демонстрації, демонстранти успокоїлись. Наша Парляментарна Репрезентація певно поіформує відповідні чинники про поведінку поліції і її команданта Юзефа Наймана, щоб на будуче поліційні органи знали, в який спосіб мають поступати при відповідних нагодах. При кінці зазначимо, що хоч у програмі свята була поміщена точка "Привіти від товариств і поодиноких осіб, беручих участь у святі", і хоч староство дозволило на це свято на основі дотичної програми, то командант поліції не допустив до слова, крім о. пралата Куницького, також інших людей та відпоручників товариства з привітани, мотивуючи свій заказ тим, що в програмі нема визислених поіменно осіб, які мають забирати слово. Інакше кажучи, аранжери свята повинні були на думку того пана подати згорн особі і зміст їх промов, що є навіть фізично неможливе, бо ніхто наперед не знає, яке товариство буде на святі заступлене. Того зрештою чавіть сам староста не домагався. — Учасник.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Стефанія Познанська, студентка III року фармації унів. у Вильні, померла по 2-літній недугі дня 15. червня ц. р. в домі своїх родичів у Копичинцях. Похорони відбулись 16. червня ц. р. Покійниця — це також одна з тих жертв, що їх складає наше студентство, скитаючись для науки на чужині, де серед невідрадних обставин набирається тяжкої недуги й упадає на шляху вже так близько своєї цілі. Масовою участю в похоронах громадянство зложило Покійній дяку за те, що змагалась за краще завтра українського народу. — В. Ів П!

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

- Богдан Ленкий*: "Вадим", повість з княжих часів. Львів, 1930. Накладом Видавничої Кооперативи "Червона Калина". Стор. 228. Формат 8°.
- Ол. Бабій*: *Перехрестя*. Поезії, видавництво "Новина". Стор. 68.
- І. Раковський*: "Рослини, їх будова й життя". Основи ботаніки. Накладом "Просвіти" (Фонд "Учітеся, брати мої"). Ч. 12. Львів, 1930 (на заголовній сторінці подано помилково рік 1927. Книжка в тому році почала друкуватись, а появилася у 1930 р.). Сторін 496. Форм. 8°.
- І. Мазепа та П. Феденко*: "З історії української революції". Прага, 1930 р. (Відбитка із Збірника пам'яті Симона Петлюри). Зміст: І. Мазепа: Творена держава; П. Феденко: Повстання Нації. Стор. 96. Форм. вел. вісімки.
- Проф. Ол. Мицюк*: "Євразійство". Прага 1930. Стор. 28. Форм. 8°.
- Л. Я. Живий*: *Нове завдання книгозбірень та інформаційні установи*. Переклав з чеського Левко Биковський. Каліш 1930. Накладом Видавничого Т-ва у Варшаві. Стор. 48. Форм. 8°.
- Ст. Тудор*: "Молодне божевілля", патетична повість про міру й колектив. Видавництво "Вікна". Львів, 1930. Стор. 90. Формат 8°.
- Е. Мисевич*: "Гарна грішниця", трагіфарса на 2 дії. Львів, 1930. В-во "Русалка". Стор. 16.
- І. Лучинин*, інж.: "Наш світ". Земля, сонце, місяць, планети і зорі, їх вигляд та рухи. Львів, 1930. Видавництво "Самоосвіта". Сторін 40.
- О. Слободия*: "Боротьба світів на Україні". Нарис історії української революції 1917—20 рр. Частина II. Львів, 1930. Видавництво "Самоосвіта". Стор. 40.
- Ген. Всеволод. Петрів*: "Споминок". Частина III. Від кримського походу до гетьмансько-

го перевороту. Львів, 1930. Накладом Кооп-ви "Червона Калина". Стор. 164. Форм. 8°.

ЖУРНАЛИ:

- "Життя і Знання", популярно-науковий журнал Т-ва "Просвіта". Рік III. Ч. 9. Львів, 1930. Зміст: А. Річинський: Серед лідерів грішних; Ів. Пашкевич: Прогулька до тисів; Г. Дрогомирецька: З історії музики; А. Юлінек: У Форда і про Форда; П. Дорецький: Одна з "сгинетських язв"; А. Ластовецький: Явище Рамана; В. Королів-Старий; Тваринний вік; Ів. Яровацький: Бактерії чи дрібноживці; М. Бардега: Дешо з історії садівництва та про його значіння; А. Чайковський: Покрівля; І. Борковський: Муміфіковане тіло римського легіонаря Фібія Цестера; З чого роблять панамські капелюхи?; Вяччина.
- "Кооперативна Республіка", кооперативно-суспільний місячник. Рік вид. III. Ч. 6. Львів, червень 1930. Зміст: К. К.: Дешо самокритики; Кругом колективізації; К. Коберський: До питання про причини нитських цін абіжа; А. Жук: Територія Великої України та її поділ на економічні райони; І. Кочержук: Про раціоналізацію управління кооперативами; Вибір з писань кооперативних письменників; О. Охрим: Вкладка і позичка в кредитових кооперативах за 1. квітень 1930 р.; Господарська хроніка.
- "Нива", часопис присвячений церковним і суспільним справам. Зміст: о. д-р Г. Костельник: "Царство небесне" в Євангелію; о. П. Хомин: Католицька Акція; о. Л. Ваць: Нові думки про методу науки релігії; о. д-р М. Горинкевич: Маніфестаційний протест проти релігійного терору на Радянщині; о. Р. Рабій: Душпастирська любов; о. Петро Хомин: Увійня конференція в Пінську; Нові книжки; Вяччина; Проповіди.
- "Українська Школа", часопис Т-ва "Учительська Громада" у Львові. Зміст: Аядр. Алеськевич: Державна гімназія в Дрогобичі з української влади; д-р О. Макарушка: До реформи середньої школи; С. Л.: Огляд праці з ділянки педагогіки і шкільництва у чужинці; Звідомлення кружків; Хроніка; Й. Назар: Рецензія на Латиські Вправи; Звідомлення Головного Виділу; Некрольоги.
- "Кооперативне Молочарство". Рік V. Ч. 6. Львів, червень 1930. Орган Краєвого Молочарського Союзу.
- "Село", неперіодичний орган українського аграрного товариства. Ч. 2. Прага 1930.
- "Культура", журнал культурного, суспільного й політичного життя. Львів, червень 1930. Ч. 6. Рік вид. VIII.
- "Зміст", журнал сатири й гумору. Рік VII. Ч. 11. Львів, червень 1930.
- "Вісти з Лугу", письмо присвячене дуговині і січовим справам, просвіті і науці. Рік вид. V. Ч. 6. Львів, червень, 1930.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
 Понеділок 23. червня, год. 8 веч. Концерт-оркестр спалних загонів (зніжка).
Малий Міський Театр:
 Понеділок, 23. червня, год. 8. вечер. Полад-марсело (ціни популярні).

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: "Сліпезь Монпарнасу".
КАСІНО: Сексуальна гігієна.
КОЛЬОСЕМ: Пат і Патахон як Дон Кіхот. Він не має шаста. Пастуни горою.
КОПЕРНИК: Дічка з U. S. A. Шотландський експрес.
ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталяції звукового апарату Кіно зачавене.
МАРУСЕНЬКА: Дічка з U. S. A. Шотландський експрес.
ОАЗА: Батьку! (Капітан Сорель і його снів).
ПАЛЯС: Звукова фільма: Небезпечна жінка.
ПАН: Останній снів.
ПАСАЖ: Гроза Тексасу. Чорний штах.
ПРОМІНЬ: Опірі Варшави.
СТИЛЕВЕ: Мученик спорту (Кароль Льоф). Марнотраційний лив.
ФАТАМОРГНА: Шехерезада.
ХИМЕРА: Серце летуна.
УТІХА: Тепло, тепло! і Бастер Кітон як спортсмен із любови.

берги" Вагнера. Братислава (279) 18-00
 Словенська музика. Талли (396) 18-30
 Концерт: баритон. Брно (332) 12-00 Оркестра. Штутгарт (360) 19-30 Легкий концерт філармонії. Бухарешт (394) 17-00 Легка музика і румунська. Берлін (418) 16-30 Концерт капелі. Рим (441) 21-02 Квартет. Прага (487) 19-30 Опера-ретка "Трьох мушкетерів". Відень (516,3) 15-30 Концерт капелі. Будапешт (550) 19-00 Мадярські пісні Харнів (1504) 20-00 Адація артист. Москва (1581) 18-45 Кавка про Царя Султана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича. 2341 1-7

К о с т а л:
 24. VI. "Шлях до пекла" прем'єра.
 25. VI. "Базар".
 26. VI. "Плач Ізраїля" прем'єра.

К у т и:
 26. VI. "Шлях до пекла" прем'єра.
 27. VI. "Базар".

Ж а б е:
 29. VI. "Шлях життя" прем'єра.
 30. VI. "Базар".
 1. VII. "Шлях до пекла" прем'єра.
 2. VII. "Пан Твардовський".
 Готується до постановки: "Альрауне", "Царина Мадагаскару", "Memento". Дирекція Т-ва приймає зараз добру пропозицію і скрипка на добрих умовах.

Дирекція між. учит. семінарії С. С. Васильянок у Львові (вул. Поточного ч. 95) подає огис до відома, що вступні іспити на I курс семінарії відбуються наступним способом в днях 26, 27, 28 і 30. червня ц. р. До подання треба долучити: останнє шкільне свідоцтво, метрику хрещтвання, свідоцтво лікарське і свідоцтво шкільна висп. — Вступні іспити на

II, III і IV курс відбуються 25 і 26. червня; на сих трьох курсах буде більшого всего по 2-3 місяці — Вписи до школи вправа I-VII класів відбуються 28 і 30. червня від год. 8. рано. Семінарія і школа вправа мають права державних шкіл. При семінарії в інтернат, в який учасні можуть найти прийняття і старанну опіку. 2321 2-2

Торговельна Школа Т-ва "Просвіта" з кооперативним напрямом у Львові, вул. Корняків ч. I. III поверх приймає ВІСНОК до дня 1. липня 1930 р від год. 10-12 рано особисто й письменно за предложенням метрики, останнього шкільного свідоцтва і 10 вод. апсового. Шкільні оголошення будуть прийматись тільки в міру вільних місць. — Управа. 2304 6-15

Українська гімназія Р. Ш. в Яворові. Вступні іспити до I класу відбуються 28. червня, а до класів II-VIII відбуються в днях 25, 26 і 27. червня ц. р. Рівночасно повідомляється, що гімназія отримала на шк. рік 1930/31 право прилюдности. (Розп. М. В. Р. і О. П. з дня 5 червня 1930. Ч. II—11272/30). — Управа гімназії. 2329 2-3

Вступні іспити на I курс дівочої учит. сем. Р. Ш. у Львові вул. Мохначького ч. 12 для 28. червня в 10. год. рано, а на інші курси, II-IV, для 26-28. — Управа семінарії. 2344 1-2

Всен. 7. кл. хлопчач. шк. ім. Б. Грінченка у Львові: вписи до всіх класів позачасні від 23. червня що дня рано і поноудні в Управі школи, Горделєвца 95. — Прийнятні іспити 30. червня в год. 8. рано. — Управа. 2343 1-1

Спис жертв для Лемківського Т-ва "Український Народний Дім" у Синоці. Зложили в золотих: д-р Мих. Литвинювич, Станіславів — 2, Стеф. Гладковський, Калуш — 2, Т-во Взаєм. Кредиту "Дністер", Львів — 20, О. Маллиевич, Освенцім — 1, о. Петро Аладейчик, Вій-

ське — 10, Франц Віттер, Дрогобич — 2, Василь Рихвицький, Краків — 10, о. Іван Бучко, Львів — 5, "Маслосоюз", Львів — 100, мітр. о. Базил, Львів — 10, Юл. Карпінський, Гал. Нах. — 2, Антін Костирка, Стрий — 12, інж. Вол. Крупка, Яшва — 10, сім'яна. Інститут, Перемишль — 20, о. Дм. Стек, Станіславів — 2, чехослов. Спілка Акційна Фр. Меліхар-Умрат і Ска, Львів — 20, Лев Чубатий, Львів — 2, д-р Ів. Боцюркіа, Бучач — 10, д-р Йосиф Пеленський, Ярослав — 5, д-р Теод. Ванько Золочів — 2, Володимир Лепкий, Коломия — 3, ред. час. "Народні Справа", Львів — 5, "Народні Справа", Львів — 4, о. Ів. Жарський, Глулино — 1, д-р Осип Когут, Богородичин — 5, Ів. Білик, Березани — 1, Ів. Раставецький, Львів — 10, Михалевський Ів., Коломия — 2, д-р Вол. Мурович, Заболотів — 10, Теод. Романішин, Стрий — 5, адмін. час. "Громадський Голос", Львів — 5, П. Зубрицький, Порохинь — 3, Олекса Салех, Холорів — 10, чит. Т-ва "Просвіта", Дрогобич — 5, Ів. Боднар, Тернопіль — 2, Мих. Мачко, Перемишль — 2, Іван Кандяк, Львів — 1, Г. Галькевич, Головецько — 1, Вас. Чепіль, Підбуж — 1, Сав. Попович, Павлів — 2, д-р В. Свідерський, Білий Камінь — 5, Доросіана Мар., Давки — 2, Мик. Полек, Львів — 5, о. Ник. Будка, Львів — 3, Василь Букатонич, Баланич — 10, Полошинський Теоф., Борислав — 5, Коваль Вас., Чортків — 5, Осип Нестор, Дрогобич — 10, П. Собків, Полове — 5, д-р Мих. Шкільник, Перемишляни — 3, о. Вас. Лях, Лисинь — 2, Дмитро Угрин, Дембна — 10, інж. Олек. Пежанський, Львів — 5, Дарія Новосад, Львів — 1, д-р Андрій Ластовецький, Львів — 5, Вол. Гватевич, Тудоркович — 1, Наланік Ів., Краків — 5, Кокорудз Теод., Краків — 5, церков. Болохівці—3, М. Балакич, Львів—2, д-р Полохайло, Любачів — 1, Петро Моско Ябловіт к. Колом. — 3, Олена Кульчицька, Перемишль — 3, Ольга Кульчицька

Білянс на день 31. грудня 1929 р.

Чинний стан

Товариства взаїмних обезпечень на життя і ренти „КАРПАТІЯ“

Довжний стан

Table with 2 columns of financial items and their values in gold (золоті). Items include Cash, Credit institutions, Bonds, Loans, Reserves, etc.

Зиски

Рахунок зисків і страт за 1929 рік

Страти

Table showing income (Зиски) and losses (Страти) for 1929. Income includes net income from company assets. Losses include balance sheet errors, exchange losses, and company surplus.

РЕВІЗИЙНА КОМІСІЯ:

ДИРЕКЦІЯ:

Микола Заячківський вр., Д-р Юлій Савчак вр., Ілько Лисий вр.

Ярослав Колтунок вр., Бронислав Янів вр.

Білянсову надвижку, одягнену через Товариство взаїмних обезпечень на життя і ренти „Карпатія“ за 1929 рік в квоті зол. 29474, приділено до резервового фонду Товариства. — Дирекція.

Перемиськ — 3. Мик Івасюк, Самбір — 20. Опарицька Юлія, Петр. Воля — 5. Вол. Михалевиц, Краковець — 5. Калитик Іван, Львів — 2. Федиський Олекс., Станіславів — 1. о. Погорелький Ем., Жоква — 4. Коренець Денис, Львів — 5. чит. Т-ва „Просвіта“, Винники — 10. Мик. Кокольський, Стрий — 5. д-р Демис Шуровський, Мельниця — 3. Гарасим Петро, Краків — 6. Голійчук Теод., Перемиськ — 2. інж. Тешенко Стеф., Здобувів — 5. Добушак Ів., Львів — 3. д-р Лепкалюк Мих., Галич — 3. інж. Яворський Юл. — 5. Криницький Ів., Стрий — 250. о. Гавришко Омелян, Урмань — 2. о. Бордуляк Тим., Ходачків Вел. — 2. інж. Дурбан Павло, Львів — 5. Гайдик Марія, Станіславів — 3. Ганулик Григ., „Русалка“, Львів — 30. д-р Махариушка Остап, Львів — 5. інж. Горцишій Теоф., Станіславів — 2. д-р Мудрецький Дм., Чесанів — 5. Кокоруда Іван, Львів — 2. Гола Теодор, Перемиськ — 5. д-р Мудика М., Львів — 2. Рогачевич Громила, Борислав — 20. нот. Дзюбич Ю., Бурштин — 5. Івасюк А., Івасюкська — 250. Данілович І., Турка і Ст. — 5. О. Кисілевська, Коломия — 10. о. Мартинків Ос., Стрий — 3. Горланська Михайлина, Ваньовичі — 10. д-р Філіп, Яворів — 1. парох, уряд, Чашин — 5. чит. Г-ва „Просвіта“, Баланич — 5. Махук Сем., Гутисько — 2. Ганушевич Лев, Львів — 3. Яртимеч А., Краків — 1. Елієв Зас., Сокаль — 3. д-р Блюй Вол., Перемиськ — 2. Коляко Григорій, Перемиськ — 6. д-р Калма І., Тернопіль — 5. Грабовенський Богд., Коропець — 5. Гавриліч В., Головецько — 2. Пилипчук І., Шаптин — 5. Яблоцький І., Камешниця — 3. д-р Бабій Вол., Львів — 3. Левницький Стеф., Підгайці — 10. „Народ Дім“, кооп., Прогобич — 50. Крипкевич Лев, Бережани — 2. Борис Ф., Стрий — 20. Франко Т., Рущів — 5. Ярколюк В., Сокаль — 3. д-р Партицький Я., Станіславів — 7. Кравчик Ів., Яворів — 5. о. Білинський Ст., Самбір — 1. о. Лешук О., Рава Р. — 3. інж. Кравчик Мих., Стрий — 5. Лемпшиць Нат., Грембін — 2. — Жертводавцям складі Виді Т-ва сердечну подяку і просить, щоб всі Громадяне, що одержали відзнаки з чехами, надіслали свої жертви.

НЕБЕЗПЕКА СЕРЕД НОЧІ!

Діти, що спокійно сплять, а також і старші, часто бувають жертвами смертоносних комарів. Серед ночі аж роється від тих сотворінь, що розносять малярію та інші небезпечні недуги. Розплюньте „Фліт“ перед тим, як йти спати. „Фліт“ нищить мухи, комарі, блохи, молі, комаху, таракани, блошці як рівнож і їх яєчка та в смертельні для комах, а не шкодить людям. Не залишає ніяких плям. „Фліт“ не треба порівнювати з іншими середниками проти комах. Домгайтесь жовтої блишанки в чорною опаскою та стережіться підрібок.

FLEET

Нищить скорше.

ДЯК - ДИРИГЕНТ хору, потрібний зареа. Згодшення: гр-нат. парох уряд. Гашава, п. Терембова. 2326 2-2

ЖИЛЯКИ

щезають певно через ношення спеціальних гумових панчів — небувалої дотепер товкості зі спеціального складу гумових хірургичних і гігієнічних виробів. С. ФЕДЕР, Львів, Синистуська 7. Ціна — 6-10

Час відновити передлату на III-ій чвертьрік!

КОНКУРС

1) на текст гімну „Рідної Школи“ змісту річезого, поетичної форми, величини 3-01—4-01 строф, менше 18—18 рядків; 2) на металеву віконку каліку на дві краски зображувачу ідею „Рідної Школи“; 3) на металеву емальовану дзвонуву каліку на дві краски зображувачу ідею „Рідної Школи“. Остаточний речинець для предложень кожної з тих праць — 15 вересня 1930. За найвідповідніший проєкт по 50 зол. нагороди. Негагороджені проєкти звернеться, або вилучиться 2333 2-2 Головна Управа „Рідної Школи“

Оголошення.

В Янів. біля Ярмеч у завадній оселі філія „Учительська Громада“ в Станіславові, найдуть призначення в дитні училища, в сервіс учелані серед шкіль. Кошта удержання около 90 год. місячно. Для незамоніти можевна анжика. Зголошення слати, найвльше до 27. червня 1930 р. на адресу: Д-р Іван Рибчик, Станіславів, вул. Лібермана 7. 2221 2-2

Конкурс.

Монастир С. С. Василянков в Яворові оголошує отсим конкурс на дві посади учителів (двох): 1) Географі і предметів педагогічних, 2) учителів (ку) польської мови. Вимагається кваліфікація до шкіль середніх або дозволу на навчання Платія згідно з ушковою Ігуменат. 2319 1-3

Конкурс.

Виділ Українського Інституту для дитчат у Перемислі розписує отсим конкурс на посаду Директора або Директора дитчої 3-класової гуманістичної гімназії на шк. рік 1930/31. Кандидатури (ти) мають мати понку кваліфікацію для середніх шкіль і найменше 8 літ служби в державній або приватній гімназії. При рівній кваліфікації мюоча сила буде радше принята. Удокументовані подання в долученні коротким описом дотеперішньої учительської і педагогічної праці вносити до Виділу Українського Інституту для дитчат у Перемислі вул. Татарська ч. 4. найвльше до дня 30 лі-ня 1930. Виділ. 2140 1-4

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає. 2 ПРОСТОМІ кімнати (разом і осібно) до зняття шпальт могоді (в харчех або без) з початком шкільного року. Дверницького 9/11. Там банчик інформації. 2346 1-1 ПОЗІР! ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, умивальні, ледіани, чеські ледінички, електричні домові зразки. — Ретинер, Леґіонів 37. 2273 1-9 БЮЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку на рати від десятих літ у міам краю знала фірма Іван Зельтенрайх, Львів, па. Марійська ч. 3. Купую бривантні, золото, срібло, плачу найвльше ціан. 1857 73 БЮЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИВНИКИ поручає члївело Дом броваскі-Гольдманевські Львів (готель Йоржа) вул. Академічна ч. 2. Лондані слая. 1856 22-7

Д-р Данило Богачевський відкрив канцелярію адвокатську в РАВІ РУСЬКІЙ напроти „Сокола“. Спеціаліст язуг чегенів, серпів і жалюзів. Д-р Фелікс Ган Львів, Листопада 30. 1206 Пересвітлених Ренті еном.

ЛІКАР ЗАГ. ШПИТАЛЯ Д-р Павло Цимбалістий вул. Листопада ч. 114. ординус від 2—4 попол. танож підчас 2336 ферій. 7—6 Пересвітлених лучами Рентгена. ВІСНИКІЙ ВІСНІК“ виділок до язуттк. рівнож владок ортопедичк. Адольф Гольдберг, Синистуська 10. 1934 14-7

Кооператива „З Б У Т“ в КОСОВІК. Коломиї висилає за післяплатою правдиний за гарантією 2145 1-5 МІД гірський лічничий 1 пакіт сміх чавів у банчанях по шкіль 3 кг зол. 14 55 5 „ 24 35 Дійсне порто оплачує віддірця.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Швейцарії 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол. — Зміна адреса 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІСТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Ні замки, ні сторож, ні пес
не перешкоджають злодіям вломитися в Ваше мешкання і зрабувати Ваше майно, тому забезпечіть його від крадіжки з вломом у **Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“** у Львові, вул. Руська ч. 20.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“
у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто Почтової Шадниці ч. 143.467).
як **Центральна Каса українських кооперативів** приймає вкладки ощадності, обезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу. 4-10

3 Українського Національно-Демократичного Обеднання. КОМУНІКАТ.

У львівським москвофільським органі „Руський Голос“, а за ним у цілій польській пресі появилися сплетні та погослки про якісь політичні переговори між польськими урядовим чинниками й Українським Національно-Демократичним Обеднанням. У деяких польських органах появилися вже навіть сконкретизовані точки „угоди“.

Президія Українського Національно-Демократичного Обеднання категорично сьверджує, що всі ці чутки і вісти про якінебудь переговори між польськими офіційними чи неофіційними чинниками й УНДО не мають ніяких підстав і є виссані з пальця. Пускають їх у курс люди або групи, яким залежить на поширенні заволоду в українським громадянстві.

ПРЕЗИДІЯ У. Н. Д. О.

Вибори до громадського самоврядування на північно-західних землях.

Звичайна каденція міських і сільських громадських рад на Волині, Поліссі, Холмщині і Підляшю кінчиться літом цього року. По інформаціям, які я одержав в міністерстві внутрішніх справ і від волинського воеводи, вибори до громадських самоуправ відбудуться на цілому просторі північно-західних українських земель у літніх місяцях цього року з тим, що в деяких громадах луцького повіту відбудуться вже при кінці червня цього року. Згідно з об'язуючими законами негайно по громадських виборах мають відбутися вибори до повітових соймків, а саме сільські громади вибирають по двох членів, а міські громади від 2-ох до 5-ти членів повітового соймку. Вислід громадських і повітових виборів рішає також про політику громадських і повітових шадничих кас. Не буду доказувати значіння виборів до самоуправних установ, бо вважаю це злишнім. Ми, як живий народ, що розвивається у всіх ділянках суспільного життя мусимо прямувати до того, щоби українське населення вишло з тих виборів побідником і щоби громадська і повітова самоуправа на тих землях стала не негативним, а позитивним чинником в українському житті. Перед новими виборами слід нам обговорити теперішній стан повітової і громадської самоуправи на Волині і Поліссі та їх негативний вплив на український стан посідання. Щобло пізнавши всебічно подійсний стан справи зможемо робити висновки на майбутність, і зможемо так повести виборчу акцію як цього вимагає інтерес українського народу.

У волинському воевідстві на загальне число 1.158 радних є 790 (68.2 проц.) українців, 277 (24 проц.) поляків, 45 (3.8 проц.) жидів і 24 (2 проц.) інших, 18 (1.4 проц.) німців і 4 (0.33 проц.) москалів.

У польському воевідстві на загальне число 1.108 радних є: 166 (15.1 проц.) українців, 220 (20 проц.) поляків, 572 (52 проц.) білорусів, 37 (3.3 проц.) жидів, 7 (0.6 проц.) москалів, і німець та 105 (9.1 проц.) інших.

У люблинському воевідстві, до якого входить Холмщина і Підляшя, на загальне число 3.240 радних є 2931 (91.3 проц.) поляків, 199 (6.2 проц.) українців, 67 жидів, 19 німців, 19 москалів і 5 білорусів.

У виділених містах, що не входять до повітової самоуправи на загальне число 84 радних є 24 поляків, 2 українців 3 москалів і 51 жидів. У польському воевідстві на загальне число 56 радних є: 15 поляків, 1 українець, 1 москаль, 39 жидів.

У люблинському воевідстві нема ні одного радного українця. У волинському воевідстві на загальне число 264 радних є: 56 поляків, 50 українців, 6 москалів, 1 німець, 147 жидів і 4 інших. У польському воевідстві на загальне число 340 радних є: 51 поляків, 5 українців, 44 білорусів, 3 москалів і 137 жидів. У люблинському воевідстві є лише 2-ох радних українців.

У волинському воевідстві на загальне число 216 членів повітових соймків є: 116 українців, 76 поляків, 2 москалів, 17 жидів і 5 інших. У польському воевідстві на загальне число 218 членів повітових соймків є 25 українців, 78 поляків, 78 білорусів, 1 москаль, 1 литовець, 17 жидів і 18 інших. В люблинському воевідстві на загальне число 614 членів повітових соймків є 16 українців.

Наведені статистичні дані є взяті з урядового видавництва: „Матеріали до діяльності правительства за рік 1928“, а представляють нам національний склад самоуправних репрезентацій у дні 1. грудня 1928. Нема найменшого сумніву, що теперішній стан у порівнанні зі станом з дня 1. грудня 1925

погіршився у некористь українців, оскільки мова про скількість українців в самоуправних репрезентаціях. Деяку скількість найсвідоміших під національним оглядом громадських рад адміністраційна влада розв'язала і перевела нові вибори. Так само в ріжний спосіб і у ріжній формі усунено деяких невідгідних владі членів повітових соймків української народности. Ми не маємо офіційних статистичних матеріалів про розміри тих пересунень у некористь українців, на кожний випадок слід замітити, що ті пересунення відносяться радше до якості, як до скількості радних і членів соймків. Розумію це так, що громадських радних і членів повітових соймків, свідомих українських громадян заступлено теж по більшій часті українцями з „Української Ниви“ або такими, що боються своєї тіні і є слухняним знаряддям у руках адміністраційної влади.

Сухі статистичні цифри кажуть нам, що у волинському воевідстві в сільських громадських радах українці мають більшість, бо становлять аж 68.2 проц., а в польському воевідстві українські радні в сільських громадах становлять лише 15.1 проц., але разом з білорусами мають теж безоглядну більшість, бо становлять 57.1 проц. Слід замітити, що офіційна статистика щодо скількості радних у польському воевідстві є свідомо тенденційна, бо немалу скількість українських радних втягнуто під рубрику „Інших“, що дає аж 9.1 проц., або вчислено до білорусів.

У виділених містах волинського і польського воевідства жиди мають у міських радах безоглядну більшість, а скількість радних українців є менша ніж москалів.

2-а світова енергетична конференція.

Берлін, у червні 1930.

2-га конференція відбувається у Берліні. Учасників є понад 4.000. Україна має 3-ох заступників, але вони в фахових справах конференції участі не беруть. Перша конференція відбулася в 1924 році в Лондоні. Про значіння такої конференції не приходитьс'я й говорити. Деякі цифри розкажуть усе самі. Англія вислала на 2-гу конференцію 195 учасників, Америка 117, Швейцарія 82, Австрія 93, Чехія 103, Польща 52, Росія 31 і т. д. Заступлені там і найменші держави. На будівлях і в салих засідань прапори всіх держав і націй, що заступлені на конференції. Зіхались сюди люди, що ведуть нині перед у світовому господарстві. Кожна нація вислала своїх провідних мужів. Про праці конференції можна буде написати окремо, бо на один раз булоб заборго матеріалу. Тут треба звернути увагу на завдання конференції і на проблеми, які вона має розв'язати.

Сучасні існуючі в світі силові машини дають разом около 300 мільйонів кінських сил енергії, або 220 мільйонів кінсьоватів, що дає в заокругленні 800 мільярдів кінсьоватгодини праці. На голову населення цілої землі випадає приблизно около 500 кінсьоватгодини. Крім цього ще на 110 кінсьоватгодини треба врахувати безпосереднє зуживання енергії в формі вугля, нафти і газу. Ці цифри дають нам точний образ людського життя за звесь час. Сильна людина, працюючи денно по 8 годин, дає за рік около 250 кінсьоватгодин. Виходить з цього короткого підрахунку, що людство має своїх сталевих слуг, які на нього стільки працюють, що до виконання тої праці треба булоб 3.200 міль. сильних робітників. Ця енергія нас одягає, будує домн, дає нам світло, друкує часописи і книжки, передає від-

мости на великі віддалення, дає нам ріжного роду приємности і т. д. Машинова енергія опанувала світ. Ця енергія продовжує рамена людини і її життя. Час і простір, завдяки цій енергії, увляють з себе зовсім інше поняття, як це було досі. Проводження енергії на великі віддалі зміняє вигляд і життя як держав, так і поодиноких людей заставляє їх зовсім інакше думати. Це дає змогу сцентралізувати чи — навпаки — дсцентралізувати місця людської творчости і в той спосіб алагіднити соціальні напруження серед великої маси скупчених в одному місці людей. Цяж сама енергія зміняє тепер в основі умовни життя людей себто повертає їх більше до природи, виганяючи їх з великих міських касарень до малих домів. При цьому треба замітити, що люди мають нині більші вгоди, як давніше.

Відповідний розподіл енергії прискорює працю переходу сировців у готовий товар, поширює науку, збільшує попит на фахівців, зменшує попит на людську робочу силу. Одначе це тягне за собою й небезпеки. Моторизація життя вже тепер не минає нічого. Всі і все мусять себе приноровити до поступу часу, до розподілу енергії. Цими питаннями й займається 2-га енергетична конференція.

В цій конференції беруть участь фахівці всіх галузей енергетики, як нафта, вуголь, газ, тепло, електрика, машини, світло, організатори, адміністратори, уряди, наукові діячі і преса. Нав'язання персональних зв'язків і виміна думок сприяють лише розвоєві як культури, так і торговлі та промислу. Та не лише ці питання цікавлять фахівців. Вони думають і над тим, якби то людину зробити повним паном природи.

Конференція розрахована на 10 днів, від

Пос. Вол. Целевич.

Лозір! Купці, Промисловці і Ремісники!

Вже появилoся перше число місячника „ДОБРОБУТ“. Цей місячник присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число. Поодинокє число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10 П.

16—26 червня 1930. Зголошено понад 400 рефератів. З технічного боку все підготовано знаменно. Новістю є уживання на конференції апаратів, що дають змогу учасникам слухати викадів у тій мові, яку вони найкраще розуміють, хоч бесідник говорить іншою мовою. К.

3 життя наших установ.

Загальні Збори Т-ва „Карпатія“.

Дня 19. червня ц. р. відбулися під проводом президента д-ра Стефана Федака Загальні Збори Товариства взаїмних обезпечень на життя і ренти „Карпатія“ у Львові. З обширного друкованого звіту та пояснень до нього виходить, що Товариство в першому році своєї відновленої діяльності успішно придбало на 200 проц. обезпечень, а на 392 проц. заінкасувати премій більше, як в році 1928.

Стан усіх обезпечень з кінцем 1929 року вносять 3,201.693 зол. із заінкасованими пре-

мі Збори ствердили, що між членами, власниками уділів, нема ні одного члена уділовця не-українця та що такими власниками уділів „Карпатія“ є виключно наші економічні й культурні установи та наші найвизначніші громадяни. Стверджено рівнож, що членами, обезпеченими в „Карпатії“, є виключно самі українці, так, що Т-во „Карпатія“ як щодо складу своїх обезпечених членів, так і членів-уділовців є чисто національним товариством, що рішає зовсім самостійно про свою долю. Кошиж Т-во „Карпатія“ остає в торговельних взаєминах із заграничними реаскураційними товариствами, то робить воно це тільки тому, що українського реаскураційного товариства нема і ще не, скоро воно буде. Тому Т-во „Карпатія“ для добра своїх-же членів мусить реаскурувати частину свого обезпеченого капіталу в заграничних, добре загосподарованих реаскураційних товариствах, тимпаче, що через таку реаскурацію Товариство „Карпатія“ має великі матеріальні користи, які обертає й обертає тільки на свою розбудову. З уваги на те загальне нашого громадянства не повинен давати віри несові-

сним агентам, що поширюють неправдиві вісті про Т-во „Карпатія“, але ставитись до нього з повним довірям, бо воно забезпечене відповідними фондами і знаходиться на шляху якнайкращого свого розвитку.

На Загальних Зборах доповнено Надзірну Ряду вибором нових чотирьох членів, а саме: Преосв. о. еп. д-ра Бучка Івана, д-ра Волошина Михайла, п. Ониська Олександра і през. Павлівського Юліана. До Реалізаційної Комісії увійшли: дир. Заячківський Микола, д-р Савчук Юлій і п. Лисий Ілько, а на заступників цієї Комісії вибрано: о. канцлера Галянта Миколу, дир. Мартинця Теодора і дир. Шепаровича Юліана.

Виділяючи на літницько
пам'ятайте про
Чай марки „Бузько“

міяни в сумі 109.835.33 зол. Премійні резерви Товариства вносять золотих 109.150.63 (30.726.63 золотих більше від минулого року). Стан цінних паперів вносять 262.730 зол. Фонди Товариства вносять зол. 336.402.83 (31.071.09 зол. більше, як у мин. році). Активи вписані до реєстру льокат обезпеченого фонду, вносять золотих 65.100.66. В минулому році уділено позичок на зол. 5.921.22. В році 1929 зголошено дві шкоди на 1.500 амер. доларів, які безпроблемно і без ніяких перешкод виплачено, хоч оба обезпечення тревали дуже короткий час. Стан обезпечень Товариства з кінцем травня 1930 року вносять 4 і пів мільона золотих. Постепенний зріст обезпечень та збільшений вплив премій є найкращим доказом розвитку Товариства, що не зважаючи на тяжку господарську кризу нашої країни і конкуренцію чужих товариств, пробивається з успіхом наперед.

У звязку з поширюванням деякими несовісними агентами-українцями, що працюють у чужих асекураційних товариствах, вісток про національний характер Т-ва „Карпатія“, Загаль-

В безконечній черзі...

СУДЯТЬ У. В. О.

Ще один свідок.

Сьогоднішня розправа привабила на сальо далеко більше публіки, як попередніх днів, коли зізнання свідків часто повторювались і вносили в розправу деяку одноманітність.

Хоч доказове поступовання вже замкнуло і можна було сподіватись промови прокуратора, на початку розправи оборонець д-р Шевчук ставить надзвичайний внесок, а саме: прочитати лист обв. В. Попадюка до Люби Гарашаківної, виланий 6. вересня з Коломиї із почтовою печаткою з тогож дня. В цьому листі Попадюк просить Любу Гарашаківну вишукати для нього лекцію, а з вдячності за це обіцяє бути дружбою для її нареченого, коли він буде женитись із нею. Лист виланий 6. вересня є сильним доказом, що Попадюк десь перед вибухом бомб був у Коломиї, а не у Львові.

Свід. Люба Гарашаківна під присягою зізнає, що знає Попадюка від 1920 р., але за весь

час дістала від нього тільки один лист, який тепер з ініціативи родини Попадюка і оборонця д-ра Шевчука опинився в суді як доказовий матеріал на користь Попадюка.

Так говорить прокуратор.

Після зізнання останнього свідка, прокуратор Ліпш говорить:

„Високий Суде! Наша мандрівка по абиригні великого процесу добігає до кінця. Ми наближаємось до дню, коли буде оголошений присуд, на який 5 тижнів чекає не тільки родина обвинувачених, але все населення Польщі. Процес цей має виразно політичне тло, провинна обвинувачених безперечно державна зрада, бо без тенденції зрадити державу, обвинувачені не булиб виконали бомбового замаху. Від віків кожна держава відучи за інстинктом самозбереження, карала за державну зраду дуже важко і строго, бо держава, коли не хоче стра-

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

XIV. Милозвучність і правила.

Пісня складала слава.

Зі зміною правопису тісно звязані два першорядні питання, які за весь час дискусії над нашим новим правописом не дійшли до голосу?

Перше з них — вплив зміненого правопису на поезію.

Казати про ролю поезії у творенні літературної мови? Навіть чудернацькі форми випирають іколи найбільше послідовні, коли їх починає вживати великий поет. Чимало слів, головово прикметників (таких як ясний, морський, людський) починає в нас нині зраджувати свій первісний наголос, тому, що його змінили поети для ритму та рими.

Поет, що не є звичайним цвіркуном і цікавиться більш як хтонебудь інший переливними процесами мови, може завсіди підчннити себе правописові і граматиці без шкоди для свого натхнення. Неодин із наших поетів оминав напр. слів „яснійше“, „ранійша“, коли важко було їх римувати, — нині неодин вигає їх з радістю у формах „ясніше“, „раніша“, тому, що вони римується з такими поетичними словами як „дише“ і „тиша“, що досі мале небагато рим.

В „Українськїм правописі“ (§ 10) находимо арцікаве правило: „В середині-ж речення такі слова (як вчора) звичайно вживаються з „у“, коли попереднє слово кінчається голосним: „наш учитель“, „миша вчителька“. Але це правило не має сил, коли поміж такими словами є розділовий знак або пауза, як також і в віршах“.

На здоровий розум і згідно з розумінням поезії єдине місце, де правило милозвучности повинно мати силу — це цюнна поезії. Офіці-

яльні філологи, що вважають законом правило милозвучности в прозі, дійшли до прецікавого висновку, що поета можна „розгрішити“, коли він накопичив кілька приголосних, тому, що не міг дати собі ради зі строфою. Факт, що в різних наших поетів находимо нарушення правила милозвучности, ніяким робом не дає права переіменовувати цю аномалію в правило.

Не було нічого простішого, як доволити поетам (на це-ж існує „лиценція поетика“) писати і надади „мільйон“ або „релеф“ за кожним разом, коли вони хотіли пригадати читачеві скількість складів. І тут було місце на апостроф. Німецькі поети аживають його від давна для скорочування слів, а все-ж він не проскочив у вімецький правопис.

Український правопис є, здається, єдиним у світі, що дозволяє поетам на те, на що вони в ніякій мові не потребують дозволу. Коли поет має лише талантик віршописця, тоді його всі „лиценції“ ослаблять усі інші його слабощі. — коли він справжній великий поет, тоді автори офіційного правопису мусять рахуватись із ним, а не він із ними.

Правописні правила, що вводять зміни в формах слів — завдають великий удар поезії. Протягом одної ночі нинішня поезія може вкритись цілком, коли деякі форми пічнуть вражати читача як перестарілі. Люди, що не розуміють ваги ритму й рими, не розуміють ролюки поетів, які вчора ще писали „своєго“. „а життю“, „чорні тіни“, „люде“ — а коли нині хотіли би перевидати свої збірки, мусять хіба цілі строфи писати наново, — в одних штилькуює ритм, в інших перестаріла, „неправильна“ рима. „Тіни“ не римується вже з „гине“ — „люди“ не відповідають рими „буде“. Галицькі форми в роді „бесь“, що їх так легко було римувати до „весь“ і „десь“; — „людий“, що можна було ри-

мувати до прикметників, починають уже вражати тих, що звикли єднати форму „людей“ із формою „дзед“.

Ще дві-три такі реформи правопису і ніхто не схоче читати поетів зперед 10 літ.

Дивне мнше: справа наголосу, одно з найважливіших питань у нашій мові — лишивась у нових правописних правилах незаймана. Автім: несподівані зміни в деяких відмінках іменників і займенників, розрізнення прислівників та іменників з прикметниками, правопис деяких чужих слів — можна розяснити тільки при помочі зміни наголосу. З процесом переіменних одних голосних у другі (напр. и в і та е) слова, згідно з якимсь законом гармонії, змінюють нерідко свій наголос, який має більший нахил падати на деякі голосні.

Ван Гіннекен є той думки, що питання про меншу чи довшу непорушність звучности якоїсь мови, досі незабане, „може стати важним у майбутній літературі“). Теорія наголосів і виведені з неї правила гармонії кинуть безсумніку в майбутньому світло на граматичні правила, серед яких нині боються в померках наші філологи.

Хибний є погляд тих, що вважають химерну непостійність нашого наголосу багацтвом нашої мови. Це багацтво мелодії мала неодна мова в початках свого розвитку, втративши його згодом на користь постійного наголосу. Різниця у наголосі в різних частинах наших земель вирівняється в користь одного наголосу. Буде це тоді, коли наша мова втратить на романтичній (розквітлової) мелодійності в користь ясности мови і гнучкості стилю.

Той самий процес упрощення мусить відбутись у формах слів і в словицтві. Коли ні-

* Van Ginneken: Principes de la linguistique verbale, st. 461. Париз 1907.

„Сміх Землі“

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла“ Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — 1-50 зол., з порученою пересилкою 2 10 зол. —

„Газета Подзєнна“, мовляв: „Польське, львівське громадянство, чує те все і затискає пистуки та ніяк не може зреагувати так, як зреагувало в день „Божого Тіла“ на „Гетьманських Валах“.

Як відомо, на „Гетьманських Валах“ побито й змисакровано комуніста, посла Росіяка і очевидно „Слово Польське“ як орган львівських фашистів накликає публіку до погромницьких виступів, подібних, як напад на Росіяка.

Цікаве, чи того роду стаття могла б перейти цензуру, коли була б поміщена на сторінках української преси?

В ювілейному році.

Українські захоронки у Львові в честь Митрополита.

В салі Лисенка відбулося в цю неділю небуденне свято: це наші найменші, виховувані в десятках львівських українських захоронках, склали свій сердечний привіт і подяку екс. митр. Шептицькому за ту батьківську опіку й любов, яку він виявляв для української дітвори. Незвичайно приємно було бачити ті дрібні 4—6 літні діти, як вони, нераз тільки з трудом вимовляючи звуки, виконували відважно і сміливо поод. точки програми. І неодна сльоза радості заблїсла в оці щасливої мами чи батька на вид своєї улюбленої дитинки, що в гурті інших чи як солістка весело і свobodно співала, декламувала або танцювала, щаслива, що може „попитатися“ перед старшими тим, чого навчили її терпеливі, повні посвяти учителі.

Щодо програми того дітчого свята, то вона була дуже різномодна й богата, бож кожна захоронка бажала виступити зі своєю точкою. Не зважаючи на те, все йшло справно і швидко, так, що видці й не чулися, як це симпатичне свято, яке тривало рівно годину, закінчилося.

Розбирати окремі точки програми, з яких деякі були дуже помислово уложені і дійсно старанно виведені, забравлоб за багато місця, хоч деякі на це заслуговувалиб. Нам вистане тут ствердити, що всі захоронки приготували все дуже дбайливо і виступили з тим найкращим, з чим могли. Пова виступами окремих захоронок були на вступі і на закінчення збірні виступи дітей всіх захоронок, що відспівали „О, Україно“ і „Многая літа“ та короткий привіт від захоронки і згуртованих в них дітей на честь Митрополита. На святі, на превелику радість найменших і їх батьків, явився екс. митрополит особисто в товаристві Преосв. еп. Будки і кришанина о. Ковальського.

Поклім дітей школи Шашкевича.

У великій салі новозбудованого будинку народної школи ім. Маркіяна Шашкевича у Львові відбулося в неділю, 22. червня ц. р., в год. б. попол. прегарне свято для вшанування 30-літнього ювілею екс. митрополита Андрея. Свято було уладжене учительським збором та дітворою школи. Звєдичав це свято своєю присутністю сам Ювілят, а крім нього явилася також багвто церковних достойників, між ними Преосв. Будка й о. митрат Войнаровський. Були також численні світські громадяни і батьки шкільних дітей.

Свято відкрив о. Новосад прегарною промовою, в якій звєдичав великі діла Митрополита на всіх ділянках національного життя і зокрема висказав глибоку вдячність громадянства за те, що Митрополит відступленням будівельної площі з послїстю митрополії на річ громади м. Львова уможливив будову шкільного будинку в такому прегарному місці. Після промови о. Новосада діти декламували, співали, а присутні захоплювалися дітворою, яка так широко витала нашого князя церкви.

При цій нагоді присутні оглянули також будинок, який представляється прегарно. Вид на Святоюрський Храм з вікон школи чудовий, а велике подвір'я дає змогу дітворі до випочинку на свіжому воздуху. Після побуту в норах, в яких містилася до цієї пори школа ім. Маркіяна Шашкевича при вул. Скарбківській, віддання для життя української школи нового, відповідно вивінуваного будинку — це безперечно велике щастя для вчителів і дітей цієї школи.

Новий процес.

Дня 23. червня ц. р. розпочинається процес перед трибуналом в золочинським окружним суді проти 10-ох обвинувачених, а саме: 1. Гіларія Стельмаха, різн. літ 34, 2. Анни Побісової, різн. літ 38, 3. Пєлягії Андрушків, різн. літ 32, 4. Максима Шаєца, різн. літ 30, 5. Стефана Ксьондзика, шевця літ 30, 6. Миколи Качуровського, різн. літ 25, 7. Андрія Савицького, різн. літ 24, 8. Омєляча Польового, уч. дім. літ

G. G. Gardelli

ТАБЛИЧКА
ПОВНИХ 100 ГРАМІВ
ЗНАМЕНИТОЇ ЧОКОЛЯДИ
ДЕСЕРОВОЇ,
МОЛОЧНОЇ, ГОРІХОВОЇ.
ЛИШЕ
ОДИН
ЗОЛОТИЙ

Jan. Przedst. D./4. W. Wertheim, Warszawa, Królewska 18.
Zast. n/Malop. i Śląsk; „Alliance“, Kraków, Szewska 11-1215

17, 9. Евгєна Стойкевича, студ. мед. літ 22 і 10. Богдана Крохмєлюка, студ. мед. літ 22, усіх зі Зборова і Зборівщини.

Акт обвинувачення закидає їм порушення публичного спокою, спротив супроти поліції, кидання камінням на поліцію і т. п. в часі свята на козацькій могилі під Зборовом дня 28. серпня 1929 р. Боронитимуть адвокати: д-р М. Західний, д-р Т. Ваньо і д-р Струсєвич. Обвинувачує прокуратор Закшевський.

25-ліття філії „Просвіти“ ім. М. Шашкевича у Львові.

В неділю, 22. червня ц. р., відбулося у Львові широко закрєне під оглядом програми ювілейне свято в нагоди 25-ліття філії „Просвіти“ ім. Маркіяна Шашкевича, що веде освітню працю у львівському повіті. На свято аложилась академія, ааштована силами філії та читалень, в 12. год. вполудне у салі Ремісничої Палати й концерт хорів на площі Сокола-Батька в 4-тій годині пополудні.

Ювілейна Академія почалась прегарною, змістовною промовою голови „Просвіти“ сен. Мих. Галушинського, що зробила на всіх присутніх ганбоке вражіння. Промовець присвятив між іншим кілька теплих слів пам'яті таких видатних освітніх діячів філії як покійні д-р Озаркевич та о. Фолис. З черги хор читальні „Просвіти“ зі Сквилова відспівав просвітний гимн під проводом п. Добрянського, а далі вступила оркестра виницької читальні „Просвіти“, що полонила своєю грою всіх слухачів до тої мри, що була змушена до наддатків. Диригентом оркестри є п. Скремета. Академію закінчив сценічний образок укладу п. К. Малицької, що своєю символікою зробив на всіх сильне вражіння. Образок відіграли діти зі Сквилова.

В четвертій годині пополудні відбувся великий концерт читальняних хорів львівського повіту на площі Сокола-Батька. Співали по черзі: залучені хори читалень з Лиснич і Підборець під батугою п. Драгана, залучені хори зі Сквилова і Рудна під диригентурою п. М. Добрянського, хори читалень зі Зашкова та Гради під проводом п. Осташєвського і хор з Товщева. Крім цього виступали оркестри читалень „Просвіти“ з Підборець, Лиснич і Збоїск. Програму пополудневого свята оживлювали аправа вільноруч і ритмічні, виконані гуртком молоді зі Сквилова. Свято закінчилось спільною фотографічною знимкою учасників.

На загал свято робило дуже гарне вражіння, а всі точки програми доказували, що над улаштуванням обходу провід філії мусів дуже багато та інтенсивно працювати.

Метрикальні справи у Найвищому Суді.

Дня 20. червня ц. р. найшлися на воканді Найвищого Суду в Варшаві м. ім. також справи о. Северина Матковського з Босир, о. Антона Бабія з Чорткова, о. Сильвестра Журавецького, ЧСВВ в Улашковичах і о. Льва Воробкевича у Білобожниці внаслідок касацій, внесених кожним з них від засудів окружного суду в Чорткові за пропозиція староству зглядно судові вказів з метрикальних книг в українській мові. Перша з тих справ: а саме: справа о. Северина Матковського була вже предметом розправи перед скоїпленням (7 членів) Сенатом Найв. Суду

дня 24. травня ц. р., колито Найв. Суд прийав у цій справі дві теат, які були свого часу в „Ділі“ подані. Згаданий скріплений Сенат вирішив, як відомо, що презкладання виписів з метрикальних книг в українській мові не потягає за собою карних наслідків в арт. 17. закону (карне адміністративне поступовання). Сьогодні запов у цій справі, а також і у вишезгаданих 3-х справах які вперше були предметом нарад Найв. Суду вирок, що для нас і для нашого духовенства має засадничє та рішаюче значіння. Найв. Суд углядання у всіх 4-ох справах касаційні жалоби, засуджуючі вироки Окружного Суду в Чорткові в цілості ухилив і всіх обвинувачених наших священників в цілості увєвчинив. Під юридичним оглядом предметом виводів і розправ і вирішення було питання, чи можуть у тих справах наші священники бути карані на підставі § 11. так зв. княвчукового патенту з 1854 року. Найвищий Суд станув на становищі, що в діланні наших священників не було тенденційного уявлення анімоалї до уряду або малоуваження розпорядків влади, тільки оборона і виконання власних прав так, як їх обвинувачені розуміли.

Належить споднатись, що отсі рішення Найв. Суду положать кінець всім карно-адміністративним і судовим присудам на наших священників за уживання української мови у метрикальних справах.

Всіх 4-ох обвинувачених боронили адвокати: д-р Антін Горбачєвський в Чорткова і д-р Володимир Загайкевич з Перемишля.

Витайте Дорогі Гості зпоза Карпат!

До Львова загостив гурток студенток і студентів із Закарпатської України, які приїхали до нас, аби пригланутись життю і буттю нашого народу. Цей гурток закарпатчиків спинився коротко в Перемишлі, а дня 22. українська молодь гостила Дорогих Гостей у салі „Бєсїдї“ у Львові. Від Т-ва „Пласт“ витав закарпатську молодь проф. Северин Левицький, а присутні на салі львівські українці привтали гостей гучним „Слава“!

Від закарпатських студентів говорив студ. Юрій Шерєгій, який між іншим сказав: „Закарпатська Україна абудилася і душею шораз більше наближується до українців зперед Карпат. Ми молоді пластуни обіцяєм Вам боротись і працювати для визволення свого народу й обєднання в одну самостійну республканку“!

Після привітання відбулась товариська забава.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського перенєсєна на вул. Копєрника 16. 2296 4-7

— В роковини смерті Ярослава Весоловського. В середу 25. ц. м., в 13-тї роковини смерті заслуженого українського журналіста й редактора „Діла“ Ярослава Весоловського, відправиться поминальне богослужєння в церкві Успєння Преосв. Богородиці в год. 7.30 рано. Сподіємось, що українське громадянство, а зокрема всі ті, що знали й любили Покійного за життя, являться численно на тому богослужєнню і поминуть з вдячністю пам'ять цього визначного українського робітника пера, похороненого, як відомо, на далекій чужині у Відні.

— Два роки тюрми для б. посла Підгірського. Польська прєса приносить звістку, що буиш укр. посол С. Підгірський засуджений польським окружним судом на два роки твердних за те, що в сеймовім готелі перековував „комуністичну біблуду“. У його кімнаті під ліжком найшли дві валізи комуністичних летючок агітаційно-революційного змісту. Пос. Підгірський доказував, що всі ці література і валізи, в яких вона находилась, принадлежали до комуністичних діячів, які вркиди годї користали з його гостинності і спали в нього, а він з найденними паперами не має нічого спільного. Одначе як твердять офіційальні свідки, перевєдена особиста рєвалїя ствердила, що пос. Підгірський носив летючки при собі, ізгна з ними, а навіть писав якісь підозрілі записки.

— Наш найкращий театр „Коопєративн Укр. Театр“ (ім. С. Тобилєвича) дає три вистави у Вібріцї 24. VI комєдію „Церковну миш“, дня 25-го ревію „Раз а добре“ і 26-го оперетку „Паяцки“.

— По постійних цінах 24.50, 29.50, 34.50, 39.50, яких творцєм є Дєль-Ка можна закупити, дешєву, знамениту і вигідну обув, як це вядно з нижнього оголошення на стор. 3. Бракуючі числа в міжчасї доповнено.

— Українка. В „Моравско-Слєскї-м Дєннїк-у“, який виходить у Моравській Остраві появля-

„ЗОНКА“ КРЕМОВА А. ПЯСЕЦЬКИЙ С. А. КРАКІВ.

2218 **Замовлення приймає „Народна Торговля“ Львів.** 3-10

Що таке „Тогаль“?

Таблетки Тогаль є успішним засобом проти ревматизму, подагри, грипи, нервових болів і болів голови, мігрени і простуди.

Не робить собі шкоди, аживляючи інших безвартних середників. Досі 6000 лікарів потвердило потаріально корисне діяння Тогалю. Дістати можна у всіх аптеках 1924 Ч. реєстру 1363. — Ціна 2 золоті. 10—32

ють час до часу переклади з української літератури. Авторкою цих перекладів є чешка, Марія Конечна, яка настільки опанувала нашу мову, що переклади виходять дуже добре. Переклала вона цілу низку оповідань Стефаніка, Коцюбинського, Марка Вовчка й інших. На днях почала виходити повість Осипа Турянського „По за межами болю“ в її перекладі як літературний додаток згаданого денника. З інших перекладних праць Марії Конечної заслугове на увагу „Українська Читанка“ — антологія української прози і прекрасно переложені українські казки, що ввійшли до альманаху п. з. „Славянські казки“.

— **I. Виставка Української Аматорської Фотографії** буде отворена в аві Академічного Дому дня 21. вересня та триватиме до дня 10. жовтня 1930. До участі запрошуємо аматорів-світлиців. Непідклеєні зразки знімок для оцінки і вибору судейською комісією надсилати до 1. серпня порученим листом зі значками на відповідь під адресою: д-р Степан Дмоховський, Львів, Сикстуська 35. Найкращі світлинки будуть преміювані та копії їх поміщені в часописах. Точніші умовини участі в окремій правильнику. — **Ініціативний Гурток.**

— **На пописі елевів Вис. Муз. Інституту** дня 27. ц. м. в год. 7-й вечір співає між іншими тенор п. Любомир Йойко, якого голосовий матеріал заповідає гарну будучність. Тому цікаво буде почути його наші публіці.

— **Памяти Ом. Поповича** присвячує Українське Історично-Філологічне Товариство в Празі дня 24. червня своє засідання з докладами дійсних своїх членів: 1) Смоль-Стоцького, С. О. — „Мої спогади про Ом. Поповича“, 2) Сімовича, В. І. — „Ом. Попович як педагог“.

— **Пожежа.** В неділю, 23. ц. м., вибухла в Зашкові к. Львова пожежа. Згоріло 7 господарств. Шкоди великі, бо погоріла й худоба. Тому, що в Зашкові пожежне т-во „Сокол“ розв'язане владою (рекурс проти розв'язання вже рік у міністерстві неполаданий!), рятунок незорганізованими людьми не міг бути зовсім успішний.

— **Нова марка.** Варшавське міністерство почт видасть окрему марку з нагоди роковин оборони Варшави перед наступом більшовиків.

— **Бідна Висла.** Кілька днів спеки без дощу сильно зашкодило в деяких місцях Вислі, головно в околиці Горішньої Кальварії. Вода висохла в ріці так, що шість кораблів — один із них із пасажирами — сіло на мілині і жде на дощ.

— **Шукай вітру в полі.** Бандити, що так сміливо ограбили Торговельний Банк у Лодзі гуляють досі по світі з 300.000 зол. В останніх днях повторились кілька разів чутки, що вломників уже зловили, поліція навіть зловила якихсь чотирох підозрілих людей, арештувала буцім-то спільничку вломників, перевірила тожність одного потопельника в Вислі, але всі ці здогади досі помилкові.

— **Ріжні вістки.** Італійська маринарка буде пробувати добути з дна моря 25 німецьких лодок, що потонули підчас війни недалеко Полі.

— **У Варшаві** Португалія матиме своє посольство. — Відомі американські летуни Брок і Шле перелетіли Північну Америку з рекордовою швидкістю в 32 год. 42 хв. (дотеперішній рекорд був 36 год. 46 хв.). — У Лодзі починається сензаційний процес за зловживання підчас бранки; окрема таїна поліція для контролю тверезості.

— **Американська статистика** стверджує, що в травні б. р. 144 фабрик авт випустили в світ рекордове число 442.620 автових возів.

— **Матуристи з 1905 р.** акад. гімназії у Львові. Дістаємо такий запит з Буковини: „Чи нема ніде в Львові з товаришів, що матурували в укр. українській акад. гімназії у 1905 році? Тепер

минає саме 25 літ і конче треба, аби місцеві товариші занялись зідом на осінь. — Відповіді прошу прислати на адресу „Народня Канцелярія“ Cernauti, Strada Petrovici Nr. 4.

— **Пригадка.** III. Звичайні Загальні Збори Т-ва „Ощадність“ для господарности і добробуту, кооперативи з обмеженою відповідальністю у Львові, відбудуться в четвер, 26. червня 1930 р., в год. б. попол. в льокалі Центробанку, Львів, Ринок ч. 10.

— **Щедра жертва.** Фірма О. Левіцька і Ска, жертувала для Лемківського Т-ва „Український Народний Дім“ у Сяноці 50 тузинів пуделок пасти до обуви. Пасту продано і готівку заінкасовано. За цей щедрий дар, як взагалі за відому жертволюбність патріотичної фірми, належиться їй широка піддержка серед нашої суспільности.

Марш. Пілсудський у Варшаві.

Дня 23. червня вернувся марш. Пілсудський у Варшаву після 2-тижневого побуту в Друскениках. Сталося це ненадібно, бо рахували, що марш. Пілсудський вернеться шойно в перших днях липня. Із Варшави виїхав на ім'янки дочки Ванди до Сулейвкі, опісля вернеться мабуть до Друскеник.

Москвофільські нісенітничі забрили у Москву.

(АТЕ). „Вечерня Москва“ у передовиці „Рука Ватикану“ пише, що „ватиканська дипломатія працює горячково в Польщі, аби приготувати напад на СРСР“. Причиною того є переговори польського уряду з митр. Шенцицьким задля заключення польсько-української угоди, що була би основою для протибільшовицької акції та мала би відірвати Рад. Україну від СРСР. Часопис твердить, що „Ватикан це кузня всяких протибільшовицьких плянів“.

Скандал у посольстві СРСР.

(АТЕ). Посол СРСР, у Гельсінфорсі вніс до кримінальної поліції скаргу на бущого шефа більшовицької торговельної місії Еркіндіяна, що нафальшував векслів на 5 і пів-мільона нім. марок.

„Мене певно повісять“.

„Ізвестія“ розписали телеграфічну анкету серед письменників обох континентів у справі будучої війни проти СРСР. Частина їх виявила прихильність для СРСР, частина вірить у дальший розвиток соціалізму. Шов відповідь: „Мене певно повісять“, Богато письменників не відповіло, м. і. Г. Гавтман і Ремарк.

Рафаелів образ у Чернівцях?

Із Черновців вислали до Відня для досліду знавців образ, що є твором Рафаеля або його ученика. Образ той підчас війни купив вірменський купець за 10 долларів від українського (наддніпрянського) вояка. Образ варт 300 тис. долларів.

Місто на дні Чорного Моря.

(АТЕ). „Комуніст“ повідомляє, що біля міста Херсону спеціальна експедиція археологів натрапила на дні Чорного Моря на руїни старинного міста грецьких колоністів. Ведуть далі пошукування. Місто неустійненої кодущо назван було первісно над берегом моря, а опісля, тому що морський беріг обнижувався, затонуло на дні моря.

Біржа.

Збіжка.

Пшениця двірська 41-75—42-75, пшениця селянська 39-30—40-30, жито галицьке 15-50—16-00, ячмінь галицький броварський —00—00, ячмінь на манно 13-30—15-00, ячмінь настінний 13-50—15-00, овес галицький 14-50—15-00, кукурудза румунська 20-75—21-75, баробла промислова 0-00—0-00, фасоль біла —00—00, фасоль козрова 00-00—00-00, фасоль краса 40-00—45-00, горох піл-Вікторія 23-75—25-75, горох пілний 21-25—22-25, бобик 19-00—20-00, мшанка паст. в зерні 00-00—00-00, вика 00-00—00-00, сіно солодке кравче прасоване 6-00—7-00, содова прасована 4-50—5-00, гречка 21-75—22-75, льон 00-00—00-00, лубиль сивий 00-00—00-00, ріпал 00-00—00-00, грисік кукурудзяний 00-00—00-00, мука кукурудзяна 00-00—00-00, отруби житні 6-50—7-00, отруби пшеничні 9-75—10-25, крупя гречані 45-00—47-00, пшоно 00-00—00-00, крупя ячмінні 00-00—00-00, пеніак 00-00—00-00, просо кравче 00-00—00-00, манука льняні 27-00—29-00, мак сивий 150-00—160-00, мак сивий 110-00—120-00, конюшина червона 000-00—000-00.

ПАНІ

які хочуть мати зграбчанькі і гарні ніжки, носять англійські гумові панчохи небудалой до тепер тонкості, лише з спеціального складу гумових, кіртурічанх і гігієнічних виробів 10—12

С. Федер, Львів, вул. Сикстуська 7. Цінники безплатно. 2235

Ще в липні Мадярщина буде монархією?

Соц. „Право Ліду“ повідомляє, що Отон Габсбург ще в липні ц. р. проголосить королем Мадярщини за згодою Італії, Англії та Німеччини. Шеф мадярського уряду у зв'язку зі статтею „Пр. Л.“ заявив, що династичне питання на Мадярщині неактуальне, уряд не зміння свого становища в тій справі, а всякі чутки є тенденційні. „Аксіон Француз“ повідомляє, що й Фердинанд болгарський заповідає, що вернеться у Болгарію.

Зі спортивного життя.

Чорні III.—Україна II. 2:1 (0:1).

Гра в загальному вирівняна, всеж таки перемогла молода дружина Чорних.

Погонь IV.—Україна III. 4:1 (2:1).

Перевага Погоні, особливо в другій половині.

Сокол IV.—Основа 4:1 (2:1).

Відплатні змагання виграв легко знову Сокол IV. Монотонна в першій половині гра перемилилася в другій половині в сильний наступ Сокола, який показав гарну гру. Ворота для Сокола добув (по двоє) гарною головою Цибик та Дуцько.

Борислав: Т.С.Т. „Підгір'я“ (Дрогобич)—ЖКС. „Кадімаг“ (Борислав) 1:3 (0:3).

В четвер 18. червня ц. р. розіграли дві найсильніші дружини нафтового басейну товариські змагання коп. мяча. Дружини виступили у своїх найсильніших складах. Суддя п. Шаллер. Підгір'я, не зважаючи на добру форму й амбітну гру, вийшло цим разом з гриша побіджене, бо суддя, член Т-ва „Кадімаг“, був сторонничим до того степеня, що публіка голосно протестувала проти його поступовання. Правдиві сили дружин вияжуться шойно на відплатних змаганнях у Дрогобичі. Ворота для Підгір'я стріляв Гення. Видців до 200.

Листи до Редакції.

Кілька слів пояснення у справі виступу о. Калинюка в Пинську.

В ч. 109. „Діла“ в дня 20. травня ц. р., у передовій статті п. в. „Церковна унія і польська політика“, пос. д-р Степан Баран, обісуючи коротко унійну конференцію в Пинську й обговорюючи децю обширніше виступ о. Зенона Калинюка проти галицької обрядової форми (гр.-кат. обряду), між іншим умістив отсі слова: „Автор допису підчеркує, що українські учасники були змушені на конференції виступити в обороні нашого обряду перед замітками о. З. Калинюка, що назвав його мішаниною, яку по його словам треба заступити російською синодальною обрядовою формою, та висказує від себе шаль, що без відомости українських учасників, а тільки на доручення організатора конференції о.л-ра К. Кулака, о. Калинюк вголосив свій корреспондент. На мою думку, рийні галицький москвофіль і не міг зробити інакше, як зробив, бо у нього все московське є святом, а своє українське негідням уваги“.

По перечитанню статті д-ра Барана уважав за свій обов'язок позати мале пояснення у справі вище наведеного виступу о. Калинюка, передовсім тому, що автор статті, зачений в одному місці й мою особу. Інші місця статті п. Барана позитиваю, хоча деякі заслугоують на увагу.

Зі статті д-ра Барана читач має пражіння, начеб ті, що цікавляться унійною справою в Пинську і працюють для неї, старалися цілий рік який надати напрям москвофільський, запровадити до неї „такіх знаних москвофільів“, як о. Зенон Калинюк. Вразилля таке хіба самим своїм злогічним полязанням правдиве, але в дійсності в житті воно зовсім інакше. Не входить в

те, яких там поглядів є о. Калинюк і не мою річ обговорювати його унітарну акцію. Це до мене не належить.

На унітарній конференції в Пинську бралось під розвагу тільки справи церковні, себто ідею унітарної місії серед православних. Про політику в мови не було. Може хто з учасників думав великими політичними категоріями, та ніколи навіть на думку не прийшла якась політична організаторам конференції. О. Калинюк був запрошений висловити реферат власне в обороні галицької форми гр.-кат. обряду, а не в цілі критикування того ж обряду. Я, як провідник конференції, виразно просив про це о. Калинюка і спеціально підчеркнув тему реферату кілька разів. О. Калинюк згодився опрацювати пропозицію вище вказану тему, а не протилежну вказаному рефератові. Тому ж і великою несподіванкою був його реферат (о. Калинюк), перенесений справді гострою критикою галицької обрядової форми (гр.-кат. обряду). Отже неслухняно є річю твердити, що організатор конференції просив о. Калинюка висловити такий реферат.

Шкода, що д-р Баран, маючи перед очима дописи з Пинська, поміщені в „Новій Зорі“, не держався вірно агаданого допису, де саме зазначається, що я, як провідник конференції, зараз по рефераті о. Калинюка висловив учасникам,

що о. Калинюк висловив реферат зовсім протилежний рефератові, який був передбачений у програмі та до висловлення якого о. Калинюк був прошений.

В ім'я правди подаю тих кілька слів пояснення.

Пинськ, 3. VI. 1936 р.

о. д-р Козимир Кулак.

Проти дискредитування заслуженого громадського діяча.

Секція Українських Медиків у Празі прохаче подати до прилюдного відома отсе:

Секція Українських Медиків у Празі висловлює своє глибоке співчуття папу директорів Н. Макаренків з приводу порушення його шановної і для нас дорогої особи статтями, поміщеними в „Розбудові Нації“ ч. 12 під заголовком „Пани Директор Макаренко і Ко.“, перелікованої в „Українському Голосі“ ч. 7/1, які викликають у нас глибоке обурення та приневолюють нас протестувати проти такого неаналітичного способу політичної боротьби.

Згадані статті своїм змістом і поодинокими висказаними в дуже далекій від політичної виробленості і товкості та мимоволі викликають враження, що метою їх є дискредитувати директо-

ра пана Макаренка, як громадського, так і політичного діяча не тільки в очах українського громадянства, але й перед чужинцями, що може бути лише на шкоду українській справі за кордоном. Помилуючи вже його довголітню діяльність у рідному краю, не сміємо забувати, що пан директор Макаренко в часі свого перебування на еміграції є одним з старих українських діячів, який провадить велику добротворну діяльність для еміграції, що нею користується спеціально наше студентство за кордоном. Пан директор одинокий з наших громадян, який ніколи не дивився аж на територіальне походження аж на політичні переконання студентів емігрантів, а все прийшов кожному зі своєю поміччю.

Подаючи це до відома, маємо надію, що українське громадянство також і в край зацікавиться тією справою та борюватиме будь-яким способом політичної боротьби, який ніколи не може вийти нам на добро а лише буде компрометувати нас самих.

ЗА ВИДІЛ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ СЕКЦІЇ У ПРАЗІ:

М. Остацький, голова, Галант Михайло, абс. медицини, Масик Гринько абс. медицини.

Прага, 10. травня 1936.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Вікторок, 24 червня, год. 8 веч. Се-відський цирюляк (виступ Турської-Бандрицької та Зен. Долянського).

Малий Міський Театр:
Вікторок, 24 червня, год. 8. вечер. Контрольор спальних вагонів (ціна по-зукхирні).

Кіно.

АПОЛЬО: „Білі роки з Равенсберга“. Найновіші звукові додатки.
КАСІНО: Сексуальна гігієна.
КОЛЬБОСЕМ: зачинено.
КОПЕРНИК: Дівча з U. S. A. Шотландський експрес.
ЛЕВ: З причини відновлення салі й налаштування звукового апарату Кіно зачинено.
МАРУСЕНЬКА: Дівча з U. S. A. Шотландський експрес.
ОАЗА: Батьку! (Каштан Сорез і Яго сні).
ПІЛІАС: Звукова фільм: Небезпечна жінка.
ПАН: Останній сні.
ПАСАЖ: Воздова дочка.
ПРОМІНЬ: Гаравірі.
СТІЛЕВЕ: Мученик спорту (Гарольд Льюїс) Мариотранний сні.
ФІТІАМОРГІАНА: Шехерезада.
ХИМЕРА: Серце дитина.
УТІХА: Тепло, тепло! і Бастер Кісон як спортовель в любови.

Програма радіо.

Середа 25. VI. 1936.

ЛьВІВ (385,1) 12-05 Концерт. Варшава (1411,7) 19-25 Концерт. Познань (334,8) 20-30 Легка муз. Гельсінґфорс (291,4) 20-20 Дуети. Ляйпциг (259) 21-00 Камерна музика. Кеніґсберг (276) 18-45 Концерт. Гамбург (372) 16-00 Камерна музика. Бухарешт (394) 20-45 Вокзальний рециталь. Берлін (418) 16-30 Арії та пісні. Рим (441) 21-02 Тосканський вечір. Прага (487) 20-00 Квартет. Відень (516,3) 20-00 Твори Баха. Будапешт (550) 20-00 Опереткові вальси. Ленінград (1000) 16-00 Музичний огляд: Україна, Харків (1104) 20-00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича. 2341
К о с т я :
25. VI. „Базар“.
28. VI. „Пляч Ізраїля“ прем'єра.
К у т я :
26. VI. „Шлях до пекла“ прем'єра.
27. VI. „Базар“.
Ж а б е :
29. VI. „Шлях життя“ прем'єра.
30. VI. „Базар“.
1. VII. „Шлях до пекла“ прем'єра.
2. VII. „Пан Гвардовський“.
Готується до постановки: „Азаруає“, „Париж Мадагаскару“, „Мemento“. Дирекція Т-ру приймає зараз добру п'яністку і скрипку на добрих умовах.
Відділ Т-ва Вз. Пом. українського учительства у Дрогобичі улаштує в неділю дня 29. червня 1936 р. з нагоди свого 25-ліття існування Ювілейне Свято-Академію в год. 12 в подудне в салі кіно „Штука“. Окремі запрошення не виснається. 2330 1-3

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2349

С н я т и :
Вікторок 24/6 „Маруся Богуславка“.
Середа 25/6 „Король Життя“.
Четвер 26/6 „Пташки в Тиролю“.
П'ятниця 27/6 „Те чого не було“.
Субота 28/6 „Пейзажна ніч“.
Неділя 29/6 „Ой не ходи Гриню“.
Підчас антракту концерт власної оркестри.

Торговельна Школа Т-ва „Просвіта“ з кооперативним напрямом у Львові, вул. Корняків ч. 1. III поверх приймає ВПИСИ до дня 1. липня 1936 р. від год. 10-12 рано особисто й письменно за пропозиціями метрики, останнього шкільного свідчення і 10 зод. висового. Пізніше зголошення будуть прийматись тільки в міру вільних місць. — **Управа.** 2304 7-12

Українська гімназія Р. Ш. в Яворові. Вступні іспити до I класу відбуваються 28 червня, а до класу II-VIII відбуваються в дні 27, 28 і 29 червня в р. Рівночасно повідомляється, що гімназія отримала на шк. рік 1936/37 право прилюдности. (Розп. М. В. Р. і О. П. з дня 5 червня 1936. Ч. II-11272/30) — **Управа гімназії.** 2329 3-3

Вступні іспити на I курс дівочої уч-ти сем. Р. Ш. у Львові вул. Мохнатого ч. 12 дня 28. червня в 10 год. рано, а на інші курси, II-IV, дня 26-28. — **Управа семінарії.** 2344 2-4

До відома української еміграції в Польщі. В Українській Сталінці при м. Каліші почали приймати учнів до гімназії ім. Т. Шевченка на 1936-1937 шкільний рік, до класу підготовчої (діти 8-12), першої (9-13), другої (10-14), п'ятої, шостої і жатуральної (без ріжничих ніку). До гімназії мають право вступу всі були інтерновані армії У. Н. Р. та члени їх родин. Ученики гімназії користуються даровим помешканням у загальних бараках, а в разі можливості й харчовою допомогою. Прохання надсилати на ім'я Директора гімназії (Каліш, акція розст. N-о 61) з такими відомостями: 1) Раса, ім'я та прізвище. 2) Члени, що в ній служив. 3) Рік, місце і дата народження учня 4) Попередня освіта. — Надання у гімназії розпочинається дня 15-го вересня.
Директор гімназії В. Андрієвський.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ШЕНКЛІВНА, Пекарська 44. Приготування до практичного іспиту на учитель народних шкіл, — спеціально приготування до вичного учительського іспиту: історія, географія, польська та німецька мови від 15. липня. Листові інформації. — **Дотепер поваж 1500 виробованих.** 2307 4-10

ГОДИННИКИ „Zenith“, „Longines“ також біжутерію власного виробу, поручає: Дожбровський Я. - Гоза Александровський, Львів, (Готель Жоржа). — **Догідні умови.** 1856 23-7

УМЕБЛЬОВАНА, фронтова кімната в 2 кімнатах, світлом і услугою до ліжва-м, вул. Виспянського 31 партер. Чинш 90 зод. 2310 4 4

МУРОВАНІЙ вільний дім, господарські будинки, околом пінтора жорґася у з городу, сто оловених дерев, 20 акрів від трахаво. Грн тисяч п'ятьсот доларів. — **Ігнат, Львів, вул. Курнова ч. 26.** 2334

ПРИМУ ПАННОЧКИ на станції. Добрий харч. Запевнена опіка. Фортепан у хаті. На баганих ляхій фортепану. — **Олена Левницька, Глубока 14/1 VIII столи.** 2332 2-4

ПОЗІРІ ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжва, умивальні, ведіні, ческі хедвінички, електричні дошові пральні. — **Ретшнер, Legionia 37.** 2273 6-9

ГОДИННИКИ тільки найліпші фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшою стороною акиа фірма **Іван Зальтенрайх, Львів, пл. Маріївська ч. 5** 1857 70

СПАЛЬНЯ ПОЗНАНСЬКА, компанія, форпір дубова (градільна шафа) та сальоник іміт. магом ознайом до продажі. „Doroteum“ Львів Сапін ч. 34. Тел. 15-01. 2348

ЖІНКА по уряднику, самітна, з середнім віком, добра господиня, обізнана з кухнею, господарством і пасичництвом, пошукує заміття в самітній особі, найрадне у самітньому спанешенні. — **Зголошення до Адмі. „Діло“ під К. К. 2352** 1-3

ШОФЕР іспитований гдаєє приватної посади за сяркомм винагороду. — **Ласкаві зголошення: „Діло“ — „Шофер“.** 2356 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст ведез легеня, серця і жовука
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО
бувш аїлар заграничних каїні, спеціаліст скірінг, венеричних і сесуальних недуг **та лікарської косметики** ординує від 8-10, 14-18, в неділі і свята від 10-11.
Піське сонце. Валюфор. Дістерві. Краотеранія. Сепараткові почкальмі.
ЛьВІВ, вул. Потоцького ч. 11. I. п. 226 Телефон 65-87.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання зитаючихся зубів пльомбування й винищення зубів, без Сога. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи Іпанієтис в провісній поладжується в найкоротшому часі. П. І. Урядовник і студентка значна змн-ка. Тел. 65-71. 1-10

MEБЛІ, спальні, Гдавльні, сальонні, які поладномкі предмети по конкурційних цінах на довготерміновий кредит нуручає **Меблевий Дім „Silesia“**
ЛьВІВ, вул. ПІСудського, ч. 27.
П. Т державним і автономічним урядникам за видалення звітнимачем П'. 1625 опусту. 10-10

Комплетні накриття
столові з пранд срібля, кит. срібля і адляки по найліпшим цінам діши у **Б. ГРИНБЕРГА, Львів, Сикстуська 1.**
2072 4-1

Конкурс.
Монастир С. С. Василіаном в Яворов оголошує отсим конкурс на дві посади учителів (льов): 1) Географі і предметів педагогічних, 2) учителя (ку) польської мови. Винагається кваліфікації до шкві середніх або доволу на наставника. Платня згідно з умовами. **Ігуменат.** 2339 2-3

Подяка.
За многоразове заступництво мене в моїх пропесах за укзавання української мови в писмах до урядів — і за безкорисну оборону в оружних суді в Чорткові — та виготовлення рекурсія до Варшавського Каскаційного Трибуналу, сдалаю сердечну подяку Нисовоплаважамому Д-ру Володимирові Ескотровичу адвок. в Чорткові. Не менше сдалаю широсердечну подяку Нисовоплаважамому Сенаторові Д-ру Авт. Гербачевському адвок. в Чорткові і Нисовоплавому послові Д-ру Стефанові Баранові — адвок. в Тернополі за безкорисну і успішну оборону прал української мови перед Найвищим Каскаційним Трибуналом у Варшаві. — о. Северіян Матковський гр. ват. парох в Боссирах.

Подяка.
У безмежній і нестихній болю по безповоротній утраті нашої Найдорожчої Донечки і Сестри ба і Стефанії Цюганської, студентки III. р. фармації у Відні: спішимо зложити отсево дорожню найшіршу подяку: Всє о. сщ. Шанковському за уделення са. Таїв на дорогу у вісність, за заслужаві провіа жалюбного поладу й відправлення Поїзничі: на місце вічного споочану. — Всє о. Чортковий — за заслужаві участь у похороні, ім. Д-ру Шметтерерівичі за уделення аїларської помічі в останній дїні недуги Поїзничі. — Ва П. Готтфрідом, мепенасовий Малгайської і Медсбергам за шире уделення нам помічі та у дїні недуги на і в дні смерті нашої Котаной Стюки. — Ва дир. Сєвляньському за заслужаві поміч у приготування: до похорону і Ва П. Маріїв Задариничий та Зофі Шпіндуляквій зі рева: приготування до похорону і кїтї для Поїзничі. — Сєрвацію шкільку складачено Ва Журавлем: за zorganizування і провіа гарного зору. Ва П. Сіпачем і Співачам за заслужаві заохочення похорону Своім співом. — Ва П. Українській Молоді за веселля зорони й вісї для Поїзничі, за такою гарною дєтучено Всі, що Своєю присутністю віддали Дорогій Стеф: останню іспраду і заспадчан, якою сєвчатією тїлаївша наша Котана Донечка і Сєстра. — та нам у цей спосіб дїє трохи радості віддїлам в наших горі. — Хай Вам вїм Господь дасть здоровля за Ваше ширє серця. — Копаченій, у червні 1936 р. 2351 **Родичі і Сєстра.**

Присилайте передплату!

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не зветветься.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословаць-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Перед Ковельськими виборами.

Львів, 25. червня 1930.

На день 13. липня ц. р. розписані доповняючі вибори у 56. виборчій окрузі (Ковель, Володимир Волинський, Любомль і Горохів). У 1928 р. фігурувала там при виборах монопольна листа одинки. Вона й здобула всіх 5 мандатів до союму. Листу непольських народів ч. 18. тоді уневажиено. Це уневажнення опротестовано і в наслідку цього маємо у 56. виборчій окрузі нові доповняючі вибори.

Доповняючі вибори до союму в лучській окрузі як і вибори до сенату на цілій Волині дали малий відсоток голосуючих. На це зложилося багато причин, про які ми своєчасно писали. По аналогії треба рахувати, що й при теперішніх виборах у ковельській окрузі відсоток голосуючих не буде надто великий. Тут у гру прийде ще один дуже важний момент, а саме — час жнив, які цього року в час виборів мабуть уже зачнуться. Так бодай показує дотеперішній стан погоди. І хоч вибори будуть відбуватися в неділю, то всеж численних селян заборсує горячка жнив до тої міри, що вони будуть при виборах абсентуватися.

Правда, дехто відносив малу участь виборців при останніх доповняючих виборах на Волині передовсім на рахунок малої національної свідомости та ще меншої громадянської вироблености тамошнього населення. Але цього факту не можна вважати головною причиною малої виборчої участі хочби тому, що і в інших навіть у чисто польських округах при доповняючих виборах цього року відсоток голосуючих у порівнанні з виборчою участю населення у 1928 р. був значно менший. Причини такого явища треба шукати деінде, і навіть не в побістичній „агітації“ за виборчою абстиненцією. При загальних виборах, що відбуваються на території цілої держави все населення підпадає масовій виборчій психозі, бо на всіх просторах і при кожній нагоді, а при тім і в усій без різниці пресі говориться і пишеться беззастановно про вибори. При доповняючих виборах в одній окрузі вибори мають чисто локальний характер, виборча територія ізольована, ніяких талях даних для масової виборчої психози і виборчої горячки, що в часі загальних виборів, в одній окрузі нема і бути не може.

Отже і при доповняючих виборах у ковельській окрузі серед нинішніх обставин важко створити масове заінтересування виборами в такій мірі, як хочби у 1928 р. Тому то не можна рахувати на дуже високий відсоток голосуючих в день 13. липня ц. р. Але це не значить, що не треба нічого робити у тій цілі, щоби всеж таки виборчу участь населення збільшити, щоби те населення виборами заінтересувати, щоби оживити та загострити в нього національну і громадську амбіцію, словом, щоби при виборах здобути якнайбільше голосів для однієї там української національної листи, а саме для вісництваки (соціалісти радикали там не мають своєї листи).

При цілій передвиборчій акції в ковельській окрузі не треба забувати і на те, що там, як це виказали сенатські доповняючі вибори, інтернаціоналістична група зпід знаку Сельрозу-єдності має досить значні впливи, особливо у двох повітах. І на те треба звернути особливу увагу, треба зужити якнайбільше зусиль, щоби ці шкідливі для нашого народу селянські впливи звести до якнайменших розмірів. Виборчу акцію за листом ч. 18. проводить там Українське Національно-Демократичне Об'єднання. Воно, — віримо — поведе її так, що не тільки ослабить впливи селянських, але й поширить серед населення свою політичну ідеологію, по-знайомить його зі своєю працею та стане там організаційно твердою ногою. Ціла Парламентарна Репрезентація У. Н. Д. О. мусить узяти заголовну та незвичайно інтензивну участь у виборчій підготовці. А то тим більше, що інтернаціоналісти зі Сельрозу-єдн. вже поставили там пропагандивно-агітаційну акцію на широку скалу і вибори дуже пильнують.

Самозрозуміло, що й місцеві національні українські діячі на території 56-ої виборчої о-

Ваш побут на вакаціях буде затроєний журбою за Ваше мешкання в місті, якщо не забезпечите його від крадіжки з вломом у Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

крути мусять кинути з енергією та запалом до передвиборчої праці, щоби таким чином забезпечити повну перемогу національному українському таборові. Бо при попередніх доповняючих виборах у Луччині до союму та на цілій

Волині до сенату — це з жалем треба ствердити — виборча праця місцевих національних діячів була в численних випадках ніяка, або дуже непомітна. Такий індеферентизм в національних і громадських справах тільки дискваліфікує в громадському та національному відношенні та кидає незаслужено дуже негарне світло на цілій українській національній табор на наших північно-західних землях. Тому всі до солідарної праці, яка довела до ревіндикації того, що було втрачене, та до перемоги національної ідеї над її запереченням, яке так завзято взялися проводити в життя інтернаціоналісти!

Польський Манчестер.

III. Характеристичний стан польського мануфактурного промислу.

Після усталізування валюти нахлинули до Польщі заграничні виробі, кращі й дешевші від краєвих, до яких громадяни буючої німецької й австрійської займанщини приваблили ще зперед війни. Не зважаючи на те, що уряд підвищив ввозове мито на мануфактуру і робив усякі перепони при спровадженні заграничних виробів, переважно люксових, це нічого не помагало. Заінтересовані краї давали, видно, своїм експортерам високі вивозові премії (як Польща за цукор і вуголь), бо, не зважаючи на двооглядне мито (від 25—100 проц. вартости товару), заграничний товар калькулювався дешевше від краєвого.

Торговельний білянс Польщі став сильно пасивним, не диво, що счинився великий крик. Ще по нинішній день видно в деяких крамницях написи: „Занім цю купці, зобач виробі крайове!“ Патріотично настроєний обиватель, вступивши до крамниці, казав собі показати „виробі крайові“, оглянувши його і так сповнивши патріотичний обовязок, купував на догідні рати — заграничний товар. І не знати, якби виглядав нині торговельний білянс Польщі, якби не „патріотичне“ польське купецтво. Воно зрозуміло, що не кількість ввезеного товару із заграниці товару робить пасивним торговельний білянс, а кількість висланої за цей товар за границю валюти і перестало цю валюту висилати. І до такого степеня обібрали заграничних фабрикантів, що вони нині про кредит до Польщі і слухати не хочуть, кажуть, як віденки: „Наперед гроші — потім любов (товар)“.

І знов настали добрі часи для „виробу крайових“, що в такий радикальний спосіб позбулися заграничної конкуренції. А що наука в ліс не йде, то фабриканти почали більше уважно ставитися до консумена і рахуватися з його вимогами. Спровадили нові машини, почали підробляти модні, заграничні взори і збивали капітали. А тимчасом обиватель ліз в доаги по вука. Допомогли йому до того передовсім ті буючі гуртівники з „чепурільні“, які вилізли „зпід землі“. Ходили від хати до хати й напихали громадянам товар на неймовірно довгі рати, хоч казали собі добре платити за вгоду, бо калькулювали товар до 300 проц. више фабричної ціни. Громадянин, владуванний тим, що прещінь по тільки роках хтось знов удостоїв його своїм довірем, радо пхав шню в ярмо і поводи „западався під землю“ на місце свого теперішнього вірителя.

Одначе така ідія тревала не довго, бо фабриканти забули, що Польща — це не безмежна Росія, а місцевий голодний ринок скоро наситився і почалася надпродукція. Правда, маленька Чехія продукує може вдеситеро більше мануфактури, як Польща, одначе вона працює на експорт. Тому й польські фабриканти кинулися шукати заграничних ринків збуту, але де? На захід пхатися смішно, схід замкнений, — лишився хіба ближчий схід. І пішли польські виробі в Румунію, Туреччину, Персію, одначе там стрінудися вже з західною конкуренцією, та ще й, як от у Румунії, з циганською етикою. Показалося, що „ближнє-восточніе люди“ та кож не в тім біті, знають, як рязувати торговельний білянс рідної країни. Вони обернули кия другим кінцем і польські фабриканти були змушені на гвалт виходити (очевидно зі стратами)

з тої імпрези. А всеж таки надміру товару треба було якось позбутися і фабриканти кинули його на внутрішній ринок. Посередник-купец не міг скоро такої кількості товару розпродати, тому вимагав довгоречинцевого кредиту і писав векслі на 8—12 місяців. Тимчасом ціни на сільсько-господарські продукти впали до мінімуму, а селянин, не маючи гроша, перестав взагалі кулувати фабричні виробі. І тут починається нечувана катастрофа, якої свідками є му нині. Перестали впливати рати за давні борги, нових покупок ніхто не робить. — і фірми валяються одна за другою. А що купці мали майже цілорічний кредит, то їх „обліго“ за цей час зросло до неймовірних розмірів. Паршивенькі на вигляд фірми вспіли побанкрутувати на грубі десятки, а то й сотні тисяч.

Фабриканти чухалися й потішали себе тим, що, мовляв, циган скаче підчас дощу, бо прийде погода. Погода прийшла, але така, що потрясла мануфактурний промислом до самих основ. Це минулорічна, лагідна зима, підчас якої ніхто не потребував теплої одежі, через що цілі горі зимового краму лишилися ненарушеними по складах. Нагрнула друга хвиля „плайт“ (банкруцтв), а здеморалізоване купецтво перестало платити майже поголовно. Не платять колективно. Одного прекрасного дня перестали платити всі купці одного місточка, а в більших містах всі купці з одного дому або вулиці. Напр. у Львові, у згаданім вже „Яричеві“ при вул. Legionів, на 36 гуртівень платять нині ще всього дві фірми, а вся решта вже є „унтер дер Ердє“. Жаргують, що міністерство залізниць взялося на швидку руку закінчити підземну залізницю бодай у Варшаві, бо „під землею“ опинилося вже стільки громадян, що там можна буде робити ліпші інтереси, як тут на горі.

Здавалося би, що ті фірми, які дотепер устоялися, такі сильні, що їх вже ніяка сила не захитає. Де там! Щодня прибувають нові жертви. Якось раз — кажуть — повінь понесла рікою млин ураз з мельником на даху. Коли цей млин зрівнявся з другим млином на березі, кричить мельник з даху до свого побратима на березі: Іване, ти що мелеш? Бо я вже їду, зараз і ти поїдеш... Як не станеться якась чудо, то так поїдуть ці мануфактурні фірми, а кажуть, що лишиться лише одна фірма Кона, бо нині вже кожна фірма „кона“...

Побачили фабриканти, що зле, почали редукувати продукцію і працювати лише 3—4 дні в тижні, дарма, що задалегідь закупили сировину на повну продукцію. На лихо, ще й Англія зробила збитка. Конкуруючи на світовім ринку з Америкою, обнизила ненадібно ціну на египетську бавовну (високої якости, спеціально на люксові виробі) і тим добила польських фабрикантів. Надійшов речинець платности векслів за бавовну, яка лежить ненарушена, а тимчасом її навіть відпродати нема кому, хіба з дуже значною стратою.

Заворушилися фабриканти, пішли петиції до уряду з просьбами, навіть погрозами люккавтів, але що уряд може порадити на таку масову краізу? Відписав часть податків, кинув кільканацять мільонів позички і на тім скінчилося. Тимчасом менші фабрички позамикалися ще під зиму (нині в них знову роблять содову воду), а більші рятувалися ще, як могли. Одначе

удар був за сильний і почалася вакханалія. Зробив початок колюс Леонард (вовна), за ним пішов Буле, Беніх, пішов і популярний у нас Чечевичка з Андрихова разом зі „Заверцем“ і багато, багато інших. Коли купці банкрутували на десятки чи сотні тисяч, то — очевидно — фабрикантам лицює це на мільони, а то й десятки мільонів. Не всі вони цілком закриті, деякі віддалися під судовий нагляд і ще працюють, однак це вже агонія. А про тих, що ще лишилися, кажуть, що то якісь індійські факіри, бо хоча вони є також „унтер дер Ерте“, а ще якось тихають.

Польські офіційні круги щойно тепер побачили, що з мануфактурним промислом у Польщі на правду эле. Скликають тепер конференції, анкети то-що, але здається, що в тім випадку відобрається ролія дотепного жидка, котрий, оповідаючи рідні про смерть тітки, хвалився своїм бистрим розумом: „Як прийшов, каже, Іван і сказав мені, що тітка вмерла; то я зараз смикнув, що з тіткою щось эле“. Смикнули офіційні круги, що з мануфактурою эле, аж тоді, коли лишилися вже тільки недобитки фабрикантів і купців.

Слід би ще згадати про версію, яка блукає між купцями, а саме про „совітську інтервенцію“. Коли більшовики довідалися про таку катастрофу в мануфактурному промислі Польщі, щоби кризу ще поглибити, запропонували на лодзькій біржі кретони (літні товари в десе-ні) по ціні 11 амер. центів за метер; у той час, коли собівартість в лодзьких фабриках виносить около 15 центів. Чи воно так дійсно було, годі сказати, але більшовики на такі річі мистці і могли це зробити, дарма, що облєрти громадяни СРСР мусять платити за той самий товар бодай одного долара за метер.

З усього вище сказаного видно, що не тільки само село переживає нині страшну кризу, але в парі з ним ідуть торговля і промисл, а в першу чергу промисл мануфактурний, який у Польщі приновлений майже виключно до потреб місцевого селянського вжитку. **Евген Чучман.**

Справлення помилки. В попередній статті під цим заголовком, при кінці другого відступу вложено помилково: „домом вяртіа“, або „Ярягавом“. Має бути: „домом вяртіа“, або „Яричевом“.

Заручини болгарського короля.

(АТЕ). Як повідомляють зі Стокгольму в двірських колах кружляють чутки про недалекі заручини 20-літньої дочки шведського наслідника престолу княжни Інгриди з болгарським королем Борисом.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

XV. Латинка.

З чужого влого учися свого.

Друга першорядна справа, звязана з реформою правопису — латинська азбука.

Вже підчас писання цих заміток появилася у польській мові звістка, буцім-то комісаріят освіти в Москві радив над питанням, чи не заєсть би в усьому СРСР латинської азбуки. Не є це перша така поголоска. На це (кажуть) Українська Академія в Києві відповіла, що вона є проти такого проекту, тому, що латинська азбука збільшила би польонізацію українського населення в Галичині.

Незалежно від автентичності цих інформацій, питання латинської азбуки стане в нас актуальне, коли не нині, то завтра. Не є виключене, що труднощі, які зростають під впливом нових правописних правил, приспішать у нас заведення латинки. Відомо, що вже на Праволісній Конференції в Харкові були її прихильники.

Хто знає політичні умовини, той не сумнівається, що Харків і Київ не можуть завести латинки раніше, ніж Москва. З другого боку Львів не зробить цього раніше, ніж Київ і Харків. Незалежно від усіх наших застережень щодо недостач нового правопису і незалежно від усіх розбіжностей у літературній мові, вплив Галичині став у наукових і літературних питаннях такий малий, що ми мусимо „йти у хаості“ Києва та Харкова, без огляду на політичні пересвідчення.

Коли річ іде про політичні аргументи (бо й такі може грають тут ролю), то з правописом стоїть у нас справа не інакше, як з подвійним календарем. Одиниці, що передумали цю справу, дійшли давно до пересвідчення, що окремий календар ослаблює нас економічно і національно. Наші купці й установи мають збільшене число примусових днів безділля; всі наші земляки, зайняті у чужинців (напр. робітники по фабриках, служниці по містах), починають по-

неволі нехтувати своїми святами; вчителям у школі нелегко розяснити дітям, чому ми майже єдині в Європі маємо окремі свята.

Весь державний апарат і польські школи мають змогу швидше вчити наших дітей і на-пів неграмотний загаль польської азбуки. Є в нас чимало селян, що пишуть латинкою; є навіть свідомі адвокати українці, що вживають її в судових паперах, бо не мають окремої машинки з українськими буквами. Коли нині вже східні народи, після віків привязання до свого традиційного правопису, починають у себе заводити латинку, то в цьому мусить бути глибша льогіка, якої не можна нехтувати „домашніми“ аргументами. Латинська азбука мала би принести нам один величезний розвиток: доступ до друкарень усієї Європи. Неважко розуміти, які труднощі має наша література, звязана з кількома нашими друкарнями, залежна від кількох слабих центрів друкування книжок. Усі наші земляки, розкинені по всіх частинах і закутинах світа, могли би одного дня видавати українські книжки, але при одній умовині: ми мусили би в основу латинської азбуки покласти 25 букв, як в англійськїм правописі. Ця азбука, збільшена на якунебудь одну букву, напр. на французську „і“ чи німецьке „Ѣ“, вже насувала би труднощі при видаванні книжок у друкарнях широкого англо-саксонського світу.

Очевидячки, приновлення 25 букв латинської азбуки до звуків нашої мови не є легке. Це праця не чисто філологічної „системізації“, а індивідуальної творчості; в ній треба би на такі вигідні букви нашої нинішньої правопису, як „я“, „е“, „ї“, „ю“, „ш“, „щ“, „ч“ придумати дотепні сполуки латинки такі як напр. „gh“, „gi“, „hk“, „cs“, „gk“, „kj“, що досі не відповідають у нашій мові ніяким окремим звукам, а моглиб означати нові букви. Латинка в роді чеської азбуки або польської, натиканої значками над буквами і під буквами, є не тільки непрактична, але не сповнить найважливішого завдання: не дасть нам змоги користати з усіх друкарень світа.

Легко зрозуміти, чому латинка розв'язалаб одним махом найбільші клопоти з теперішнім нашим правописом: ми могли би транскрибува-

Женеві є прихильники, а навіть активні діячі всіх без винятку сучасних течій у громадянстві, таксамо як і невілних „підданців“ усіх наших займанщин. Це найкращий приклад, як одна-стайна й обєднана воля і невеличкова гуртка може робити постійно добру і ріжнманітну національну роботу серед чужинців!

Ще в березні жєневський Клуб уладив досить імпазантне Шевченківське свято не в своїм колі, але для чужинців, а передтим організував педагогічну виставу українських видань. І взагалі Український Клуб у Женеві, що заснований ще 14. серпня 1919 р., чесно і солідно, очевидно в міру своїх сил, веде виразну національну роботу серед чужинців.

Отак і з цим Драгоманівським святом. Перші кроки до організації його почалися лише два місяці тому і здавалося іноді, що не по силам буде, та тепер можемо сміло дивитися в очі всім, бо дійсно воно випало і величаво і дало досить поважні наслідки. Дня 13. червня ц. р. відбулося торжественне відкриття таблиці, вмурованої в домі на вул. Дансе ч. 14, де мешкав проф. Драгоманов і — що собливо треба підкреслити — при участі делегатів кантонального уряду, муніципалітету та університету. Отже існування української колюнії в Женеві офіційно визнано, бо на її заклик відкрив свято відслонення таблиці не хто інший, як рад. уряду п. Е. Туретіні, який по нашому займає уряд міністра внутрішніх справ і безпеченства, потім мер (голова) міста Женеві чи власне тої ділянки (Пленпаде), де мешкав Драгоманов, п. Луї Касай, нарешті ректор університету проф. Шарль Вернер. Усі вони виступали з дуже симпатичними для України і ювілята офіційними промовами. Бажаючи українському народові якнайскорше здобути волю і незалежність та розвивати національну науку так, як це робив проф. Драгоманов, тільки не на вигнанні, а у себе вдома. На жаль, я не можу навести тут ці промови за відсутністю міся, хоч як вони на це заслуговують.

ти всі чужомовні слова в їхнім оригінальнїм вигляді, полишаючи „правильну“ вимову цих слів тим, що хотіли би похвалитись знанням чужої мови аж до нюансів її вимови. У поляків нерідко можна чути, як „Уайльд“ вимовляють „Вільде“, а „джембенд“ (jazzband) „язбанд“ і ніхто цим не гіршиться.

Є в можливостях латинки одна перепона: буквам, що в одній відомій нам мові мають значіння одного звуку, доведеться в „нашій“ латинці надавати значіння іншого звуку; коли таких „замін“ є багато, діти мають великі труднощі при переході до вивчення своєї (чи чужої „обовязкової“) мови, тому, що плутають їх уже з відомими буквами. А проте ці труднощі існують в усіх мовах.

Про всі ці труднощі та потреби можна вже нині вести дискусію без остраху, що вони нарушать одноцільність нашої літературної мови.

Наша літературна мова знаходиться нині вже в такій стадії розвитку, що нема ніяких підстав побоюватись за її роздвоєння. Ролія діалектів і говірок зведена в нас до такого мало-значного впливу, що ми стоїмо багато краще з одноцільністю мови, одної загально всім зрозумілої, ніж французької, англійської, італійської та німецької. У Франції, Італії та Англії досі провінції розмовляють діалектами, що ріжняться між собою більше, як деякі словянські мови. Мешканці столиць не розуміють їх таксамо, як деяких чужинських мов з іншої держави.

Коли-ж казати про ріжницю у вимові агаданих народів, то ніодин із них не має такої одноцільності на широким просторах, як наш нарід; нюянси в нашій ріжній вимові м'яких і твердих приголосних є ледвочутними ріжницями в порівнянні з ріжницями у вимові носових звуків парижанина і марсельця, у вимові голосних англійця й американця.

Тому треба вважати одним із жартів нашої літератури, що саме питання правопису, яке найлегше розв'язати і яке повинно давати найменше приводу до непорозуміннь, звернуло нині на себе загальну увагу своєю недоладною постановкою.

Окрім цих осіб ще виголосив дуже змістовну промову проф. Е. Пітар, світової слави вчений втропольог, котрий намалював у головних рисах наукові заслуги Драгоманова. Ще відчитав привітання від п-ні Л. М. Шишманової-Драгоманової з Софії про свого батька в дуже чудих словах її приятелька, п-ї Акерман, донька аласника того будинку, в котрім мешкала родина Драгоманова. Таблицю відслонна в імені української колонії в Женеві п. Евген Бачинський, голова Клубу. Подяку урядові, містотвірній університетові, як і всім присутнім в імені українського народу зложив на доручення Клубу проф. О. Я. Шульгин, котрий приїхав на свято спеціально з Праги.

Не зважаючи на те, що відслонення таблиці було призначено на 11. годину перед обідом, коли всі працюють, зібралось на дворі перед будинком більше пів сотки людей, не цікавих проходжів, а тільки або представників окремих організацій*, як от: грузинської колонії й уряду (п. Шавішвілі), литовської (п. Габрис), каталонської (п. Басегода), жидів-сіоністів (п. Зеві Аберсон), грецької (п. Мазараки), або осіб, які грають визначну роль, як от нач. редактор „Журналь де Женев“ Віліям Мартен, ред. „Трібюн де Женев“ Верден, дир. чехословацького пресового бюро д-р Кепль, дир. Славянського Інституту проф. Карчевський, секретар університету проф. А. Русі (колишній лектор київського університету), представниця Міжн. Інституту виховання п-ї Бляш Вебер, дир. Інституту Ж. Ж. Руссо проф. Ед. Кляпед з дружиною, котра походить з роду Спіро, відомого лікаря і філософа з Херсонщини, пастора Бальмаса, проф. Жуковського, зоолога, д-ра Вебер-Бавлера, б. голови французької колонії

На свято були запрошені представники російської і польської колоній але ніхто з цих народностей не вийшов! Місцевий священик-москаль тільки запитав: „А хто это такой за профессор?“

в Женеві та її старенької мамі п-ні де Гольштайн, котра особисто добре знала Драгоманова та спеціально приїхала на свято з Парижа, д-р Перрон, д-р Кузіме, проф. д-р Гурфайн-Вельт з дружиною, також проф. окулістом, — все старі знайомі Драгоманова, п-ні Гейлова з Міжн. Бюро Праці, д-р Герчіков, болгарин, голова болгарської колонії в Женеві, п-ні Рожер-Ноель, відома швейцарська письменниця і багато інших, не рахуючи українців. Прийшла навіть одна проста старушка-швейцарка, котра колись приносила молоко для Драгоманових; вона вчитала в газетах про свято та прийшла поклонитися його пам'яті. Навіть підрадчик-скульптор, що вибивав на мраморі напис — і той прийшов та оповідав, що його батько при якійсь нагоді ставив йому у приклад цього чужинця, котрий усім правду в очі-вмія сказати!...

Само собою, що вся женевська преса кількома наворотами поміщала нотатки про Драгоманова і про свято, яке в його честь урядив Український Клуб. Дві найбільші газети помістили навіть портрет Драгоманова, а таксамо на святі одержав ще Клуб цілу низку листів від осіб котрі, не могли прийти. Згадаю тільки кількох: проф. і декан теологічного факультету Е. Шуазі прислав дуже чуде письмо-привітання, таксамо як і проф. д-р Ад. Келлер, дир. Міжцерковного Інституту, п. і п-ні Мак Айфе з Ліги Націй, п. Микола Ге, п. Еланський, ген. консуль Латвії в Берні, п. Бенне, буш. мер дільниці Пленпале, п-ні Шепгенкс, ген. сек. Жіночої Ліги, не згадуючи про численні українські інституції за кордоном. Свято сфотографовано.

Можна сказати, що рідко за кордоном так величаво відбувалися українські маніфестації. Всі члени Клубу потроху прислужилися тим чи іншим до улагодження свята, але мушу спеціально відзначити п-ню Ганну Келер-Чикаленко, яка дійсно не жалувала ані часу ані праці, аби наше свято випало якнайкраще. Чаб—ий.

В безконечній черзі...

СУДЯТЬ У. В. О.

У вчорашній промові прокуратор вивислював провини 6 обвинувачених, висловивши між іншим свою пошану для обв. Гошовського, який „держався у в'язниці по мужеськи і заявив: „Про себе скажу всю правду, бо мої вчинки, то моя справа, але других не зраджу; колиж мене хто зрадить, то це його справа“. З такою пошаною говорив прокуратор і про Стефу Шушкевичівну: „Кирилюк нарікав на Шушкевичівну, що вона його втягнула до УВО і назвав її словом, якого я, як прокуратор, не смію повторити перед судом, бо на мою думку Шушкевичівна не заслуговує на таку зневагу“.

Щодо биття на поліції, прокуратор говорив: „Я з чистим сумлінням можу сказати, що на поліції нікого не били, бо ані Радонь, ані інші, дуже інтелігентні комісарі та агенти, не виглядають на катів. Якщо на поліції навіть били, то це до справи не належить, бо Кирилюк сам заявив: „Мене били, але те, що я зізнав, є правдою“, отже биття не змінє правдивості зізнань“.

Дня 24. ц. м. прокуратор говорив: „Стефа Шушкевичівна на 50 проц. полька, походить з мішаної родини, але вона 100 проц. українська революціонерка. Вона рухлива, активна, високо інтелігентна, а попавши до в'язниці не зрадила нікого і нічого та показала свою моральну вшність над деякими обвинуваченими чоловіками“.

Прокуратор твердить, що Шушкевичівна належала до УВО, займалась вербуванням членів УВО, звербувала між іншими Кирилюка. При конфронтації Кирилюк чув вищість Шушкевичівної над собою, засоромившись, опустив очі з долину і заявив: „Я відмовляю зізнань“ і не міг повторити того, що говорив про Шушкевичівну без її присутності. Шушкевичівна провинилась проти § 58 про державну зраду, але для неї можна взяти під увагу одну облекающую обставину: молодий її вік і зайнятті.

Прокуратор сам признає, що колиб не зізнання Кирилюка, то Шушкевичівна не булаб в'рештована, бо поліція про неї нічого не знала.

Обв. Качмарський, брат Евгена Качмарського, засудженого за напад на пошту, видно має в крові „атавістичні, родинні інстинкти революціонера“. В його домі не читають нічого тільки „Сурму“, а при зізнаннях сам заявив, що обов'язком кожного українця належати до УВО та готуватись до повстання проти Польщі.

Качмарський — це небезпечний фанатик, перепоений таким фанатизмом, що колиб УВО наказало йому вбити сестру, то він убив би сестру. Качмарський сам признався, що „похвалює терор супроти поляків, які Україні прислужились, як от Собінський“.

Обв. Колодзінський до нічого не признався, сам але зізнання Коушельницького вказують,

що він провинився проти § 58. Зрештою Колодзінський сам признався, що є членом „організації українських націоналістів“ а ця організація є фундаментом УВО і „Розбудова Нації“ в культурний і науковий спосіб проповідує ті самі ідеї, які „Сурма“ ширить в ординарний спосіб.

Також обв. Гошовський відповідає тільки за приналежність до УВО, так само, як Лемішка, Огородник, Кульчицький і Онишкевич, які ще й відповідають за дальшу участь в злочинній державній зраді. Обв. Клішівна відповідає за провини проти § 58 і динамітового закону § 5 і 6. Клішівна до нічого не призналась і колиб усі члени УВО були тримались тої тактики, то не булоб сьогоднішнього процесу.

Далі прокуратор говорить: „Від віків два братні народи жили в згоді на Червоній Русі, польський і український плуг орали поруч землю, а в небезпеці українська шабля і польська шабля боролися спільною вітчизни. Але з часом український наряд бунтований чужинцями, закипів ненавистю до Польщі, ця ненависть зростала і 1918—19 р. полилось море сліз і крові польської та української, а коли Польща озвувала Галичину, то УВО прагне довести до нового проливу крові“.

Прокуратор вірить, що між польським і українським народом колись настане згода, але безкарність зміцнює зухвалість українців, тому членів УВО треба покарати строго. Тільки строга кара відстрашить інших українців вступати до УВО. В осені відбудеться новий процес проти українця Саяля й інших, які приготовали другий бомбовий замах і то такий, що половина Львова могла вилетіти в повітря. Супроти фактів того роду лава присяглих мусить бути строгою, а присуд мусить бути справедливий, але безоглядний.

Шовінізм проти шовінізму.

Після прокуратора промовляв заступник Штрайтівної д-р Перацький, який назвав УВО „бандою“, що живе зоологічним і патологічним шовінізмом і свою діяльність значить кривавими слідами. На думку д-ра Перацького, оборонці українці зробили з процесу політичну маніфестацію і явно гльорифікували тих, які хочуть прогнати „проклятого ляха окупанта“ і створити українську державу.

Далі д-р Перацький називає українців „німецькими трабантами“, доказує, що український селянин не хотів України і втік з української армії. На думку д-ра Перацького німецька держава при допомозі УВО хоче здійснити свою ідею „реванжу“ супроти Польщі, а українці не мають причин нарікати на своє положення в Польщі, бо під більшовиками і в Румунії українцям живеться ще гірше. Опісля д-р

Перацький доказує історичні права Польщі до Галичини, але вкінці признає, що деякі члени УВО імпонують йому своїм ідеалізмом та поривом до боротьби за волю України, хоч не всі обвинувачені були такі героїчні, як колись Мирослав Січинський, про якого д-р Перацький згадає з пошаною.

Між обвинуваченими членами УВО д-р Перацький неприхильно осуджує тих, які засипували своїх товаришів і зраджували навіть жінок, як Шушкевичівну і Клішівну.

Д-р Перацький перед 20 роками судив у цій самій залі Мирослава Січинського, і сьогодні називає його справжнім героєм.

УВО стремить до балканізації відносин у Польщі, до нової війни, а Польща хоче мира і тому мусить міцно карати членів УВО.

Промова оборонця д-ра Старосольського.

„Високий Суде! Десять літ я працюю в Польщі на те, щоби життя в цій державі проходило в межах конституції і права, щоби панувала справедливість. Ми сьогодні не можемо кермуватись тільки законами старого варварського права, а ідеєю справедливості. З усї д-ра Перацького впали слова, що суд є функцією кермування й володіння державою, забуваючи, що ще 200 літ тому назад Монтескіє сказав, що функції уряду і суду є інші, що держава кермується тільки силою, а суд справедливості. Суд є сторожем права, а коли паде справедливість, то паде і держава. На хвилину уявіть собі, що на лаві обвинувачених сидять не українці, а громадяни вашої держави, і тому ви, судді, будьте суддями, тільки суддями, що кермуються сумлінням і законом, а не політичними пристрастями, бо судді повинні стояти понад пристрастями і боротьбою.“

Для виміру справедливості нема нічого більш небезпечного, як політичні процеси, бо і цих процесах найбільшу роль грають сліпі пристрасти. Оборона в цім процесі ані раз не стояла на політичній становищі, не кидала політичних кличів, а тільки стояла на сторожі права, тому забудьте політичні пристрасти і ви, панове судді. (Прокуратор іронічно усміхається). Д-р Перацький, замість промови оборонця, виголосив політичне експозе і така промова в судовій залі, це один жах, бо вона надається на політичні збори, а не до суду. Та оборона вірить, що судді будуть кермуватись законом і справедливості, а не підшептами д-ра Перацького. Слова д-ра Перацького, це правда лише одної сторони, польської, але окрім тої правди, є правда другої сторони, української, правда о-свячена кров'ю тисячів борців. УВО мала перший виступ не проти Польщі, а в Києві, де головою наклав сотник Андрухів і четар Опока, а від тоді щодня за Збручем летіть українська кров у боротьбі з Москвою і провини членів УВО треба тут розглядати не як німецьку інтригу, а як визвольний рух великого українського народу. У Східній Галичині ведеться важка, болюча боротьба, яка є глибокою трагедією обидвох народів, а не тільки злочином „банди УВО“, як це говорив д-р Перацький. Польський поет Совінський у своїх творах дав історіософію України, в якій виявив велике зрозуміння великості українського народу та його трагічної долі, і дай Бог, щоби ви судді виявили таке зрозуміння. Польський наряд кілька разів піднімав повстання і ви, польські судді, повинні дивитись на членів УВО не як на злочинців, а зрозуміти трагічні мотиви їх вчинків.

Члени УВО пережили великий рік весни свого народу, 1918—19 року, і втративши державу, вони з розпучи, зі святих почувань і мотивів вступили на шлях боротьби, ждучи другої весни народу і ви, судді, судіть їх не після абстрактних параграфів, а зі зрозумінням причин і підстав провин членів УВО.

Діяльність УВО є для Польщі шкідлива і небезпечна, але УВО тільки приготовляла революцію на далеку будуччину, а ми не знаємо, яка буде політична ситуація в цій далекій будуччині, тому члени УВО не можуть сьогодні відповідати за злочин державної зради. Обвинувачені члени УВО не є безпосередніми винуватками в злочинній державній зраді, бо вони були тільки виконавцями наказів команди УВО та виконавцями волі національного колективу, який стоїть за ними.

Безпосередніми винуватками є тут ті особи з УВО, які на випадок удачного повстання проти Польщі захопилиб владу в свої руки замість сьогоднішньої польської влади. Тут на лаві обвинувачених нема ні одного, хтоб мав у своїх руках команду УВО, і їх провини не є безпосередніми.

Цей § 58 — це аристократ між параграфами і за Австрії не кожному давано привілей провини проти цього параграфу.

Тільки в Польщі цей параграф став буденним, його надуживається і шафується ним надто легко. Хай суд не володіє мечем помсти, але мечем справедливості!“

Далі оборонець наводить сильні і перекону-

„Сміх Землі“

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла“ Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — 1.50 зол., з порученою пересилкою 2.10 зол.

І аргументи на доказ, що членів УВО можна дати за § 66, а не 58.

Ми всі відчули, що прокуратор у своїй прові не мав сам глибокого переконання, що полі не була вагив. Вияв усі чули скарги обвинувачених на побиті і катування, чули про жахливі сцени анушань і тому хай вище сумління уявлять, чи в тих ненормальних обставинах звинувачення членів УВО були правдиві. Поліція у всіх звинуваченнях в суді намагалась скомпромітувати членів УВО і зогидити їх, але ми певні, що раз тому ніхто в об'єктивність поліції не повірив. Поліція вдерлась в компетенцію суду і ревел за нього слідство, і це є фатальне для процесу. Але судді присяглі мусять видати приречення на підставі того, що стверджено в ді, а не на поліції.

Завтра промовлятимуть інші оборонні, а в суду можна сподіватись в четвер.

Наук. Т-ва ім. Шевченка.

Вільне засідання Математично-Природничої Секції, присвячене пам'яті П. Тутковського і П. Холодного.

Дня 18. ц. м. відбулося засідання Математично-Природничо-Лікарської Секції Наукового Т-ва ім. Шевченка, присвячене пам'яті к. Павла Тутковського та Петра Холодного.

Реферат про наукову діяльність акад. П. Тутковського вголосив д-р Ю. Полянський, відносно його заслуги на полі теоретичної і прикладної геології, географії та палеонтології. В акад. Тутковським тратить ім'я Наук довголітнього голову математичного відділу, українська наука тратить учасницю європейської мислі, а діла нація відданого старого патріота.

Реферат про наукову діяльність П. І. Холодного вголосив д-р М. Музика. Передісно відомий від нас не лише відомий математик і громадський робітник, але й поважний емігрантський хемік. П. Холодний працював у колючій хемії та вже перед війною мав значні досягнення. Останніми роками попри свої місцеві заняття працював покійний в бактеріологічно-хемічній лабораторії Товариства вголосив у його виданнях дві праці із хемії.

Інtronізація кн. Оттона?

(АТЕ) На зборах малярських легітимістів Зічї сказав, що малярський нарід мусять макоронувати короля, а гр. Серені зазначив, прагматична санкція отстав і далі в силі, деізаційний закон у вічюму не змінив її. Бельє обивав налади румунського міністра закордонних справ Міровеску на кн. Оттона та скаже, що Малярщина доволі сильна, аби ввемонити всякі спроби встрявання в її внутр. справи. Присутні послали телеграми до кн. Оттона кор. Зічї. З малярських поінформованих повідомляють, що офіційна кола приготувать авіцію, аби а хвилю, коли кн. Оттон стане повнолітнім, анулювати закон із 1921 р. про деізацію Габсбургів і так кн. Оттон буде королем Малярщини. Рівночасно роблять діла, задля для повороту кн. Оттона у Малярщину.

Еспанія республікою?

(АТЕ) „Тан“ обговорюючи конференцію еспанського короля Альфонса з прем. Альбою, відити, що той день бур найважливішим днем в історії Еспанії від часу введення життя конституції в 1876 р. Альба сказав, ш створить ліній уряд, до якого ввійдуть теж і республіканці і соціалісти. Колиб вибори не дали монархістичної більшості, король Альбон повинен абдикувати, його повинні вибрати посмертним президентом еспанської республіки. Треба також сповни в волю гром. думки, що домагається слідства в справі диктаторського правління. Кн. Альба алає, що не треба буде амінувати держ. устроя а що ревізія конституції обмежить до повороту до нарл. форм, основаних на англійських і німецьких прецедентах. Король не опонував проти кн. Альби, а чого здогадуються, що він хоче заіти умовини, від яких Альба робить залежність місії.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8.83.50—8.89.00, канадський долар 8.72.50—8.80.00, чеська корона 0.26.25—0.26.50, стрійський шілінг 1.25.50—1.26.00, румун. лей 0.05.00—0.05.50, французький франк 0.34.80—0.35.00, швейцарський франк 1.72.00—1.72.50, фунт штерлінгів 43.40.00—43.70.00, радянський червіонець 11.00—12.00, німецька марка 2.12.75—2.12.80.

Відгуки дня.

Угодові рефлексії.

Богато галасу значення викликав в галицьких джунглях і трохи поза ними вістка: Клеїться польсько-українська угода!

— Гогого-о-о! — загуділо в однім чагарнику.
— Гугугугу-у-у! — в другім.
— Уви-уви-уви! — азайкало в руских корчах.

...Митр. Шептицький говорив з мін. Юзефським!...

...Мін. Юзефський говорив з митр. Шептицьким!...

...Митр. Шептицький і мін. Юзефський говорили зі собою!...

— Гугу-у-у!

— Гого-о-о!

...„Народний Дім“ віддають українцям.

...„Старопілігю також!...

— Уви-уви-уви!

...Дир. Луцький комісарем „Народного Дому“!

— Го!

— Гу!

— Уви!

А далі поодинокі голоси:

— Skandal!

— Ганьба!

— Cześć!

— Славно!

— Nie pozwalam!

— Хіба по наших трупах!

— Мир всім!

Ріжні люди ріжно собі цю угоду уявляють.

Одним здається, що посол д-р Дмитро Левницький вженеться на білім коні на львівський Ринок і крикне, як колись Хмельницький під Зборовом: „Згода!!!“ І на той азив опустяться списи, сховаються в піхви шаблі, погаснуть льоти при гарматах.

Другі думають, що одного для публично обійме Прушинський Лішинського, Мейбаум Палієва, Мончинський Коновальця, о. Кулинький о. Шидельського, а там уже решта смертельників почне цілуватися аж ляскіт буде яти.

Треті уявляють собі цілу історію більше скромно. Просто: „Народний Дім“, „Старопілігю“ і ще там одну дві паралельки, частинну амністію і частинну регуляцію рік.

Є й такі, що загалом не знають від чого зачати, а більше навгад кажуть:

— My mamy „Sokol-Macierz“, oni mają „Sokoła-Batjka“. Pożenic ich!

Трохи воно пангад, а трохи ні. Адже Грабський не дурно казав, що границя між українцями і поляками йде через подружжє ліжко.

Хотівши зробити фактичну, довготривалу угоду, не можна помилити цього мебля і робити угоду тільки при зеленім століку.

Одно тут трагічне: Мішані подружжє є здебільша таким праобразом „мирного“ спілання, по на них тяжко покликуватися, чи щонебудь будувати.

Але... Але, що тут багато говорити про можливості угоди, її умовини і реалізацію!... На мою думку про угоду загалом нема потреби ні говорити, ні переговорювати.

Коли я на когось злий, чи хтось на мене — тоді є підстава до угоди між нами. Але коли ми добре живемо, любимо, помагасмо собі взаємно, то ніякої угоди не потребуємо.

Польські газети вже десять літ співають на всі лади, що український нарід (в оригіналі: „людєк“) від Польщєю чується як у Бога за пазухою, що ніколи не нарікає, що вільні від прані хвилі використовує на гарячі молитви за „статус кво“, а тільки горстка „вархолів“ деє-колись робить незадоволену міну. Треба тих кілька вархолів зліквідувати і угода як була, так буде, мирне життя як було, так буде, загалом усе буде так, як було.

А буде так — як бувало.

Галактіон Чіпка.

Спека на Сибірі.

З Москви прихолоять вісти про страшну спеку на Сибірі, головнож в околиці між ріками Об і Єнісей. Пересічна температура за дня 49 і 53 степ. Цельсія (?). Від іскор поїзду запалилася біля Красноярська висушена степова трава. Пожежа посувається здовж залізниці в сх. напрямі. Величезний простір пологав на одно море вогню. Кількадесяті степових осель перемінилось в агарища. Згинуло багато людей. З Томська та Красноярська вислали два полки піхоти, аби не допустити вогню до залізниці. Біля Березьська від горючого степу зайнялася тайга. Голі власити горючий ліс. Населення в переполозі кидає Березьськ, утікає в напрямі Єнісею, рятуючи де-що з майда.

Розлам у санації.

Варшавські елєцькі часописи повідомляють, що в санаційнім таборі заноситься на розлам. Причиною того є невдоволення сан. групи Зєдичєвня Праці Міст і Сіл. Ця група не скривав невдоволення з правління полковницької групи. Є проект усунути послаів Зєдичєвня з ББ. Консерватисти, що погодилися вже зовсім із прем. Славеком і полковниками, після іманування о Жонголювча віцеміністром, радять у справі послаів Зєдичєвня прозумітися з Вельведером.

З львівської м. ради.

На засіданні львівського магістрату дня 24. червня ухвалили довести водопроводну воду на Замарстинові коштами 12 тис. зол. Ухвалили теж із водопроводного осередка здоровля устанити три вентиля криниці коштом 3 тис. зол. Так ок. 15.000 мешк. Замарстинова дістане здорову воду. Ухвалили теж затвердити помірово-регуляційний план магістрату про забудування угла вул. Дверницького й св. Софії будинками з 6-метровими огорождями. Вкінці ухвалили продовжити трамваєву лінію ч. 8. від ул. Миської на Левандівці і поручили дирекції трамваїв виготовити проект тієї лінії коштом 220 тис. зол.

Буря з градом у Чортківщині.

Буря з градом перейшла над полями в Звняччї (пов. Чортків). Є знищених 500 моргів поля на 25 проц., 100 моргів зеленни й ок. 5 моргів городів. Вода забрала до потоку рілльничє знаряддя і 20 курей вог. Шкільного з Підмонастирє біля Звнячча. Шкода виносить ок. 21.000 зол.

Новий трансатлантийський лет.

Летун Кінгсфорд Сміт відлетів 24. червня в 4.30 год. над раном із Порт Марнок біля Деблінна літаком „Хрест Півдня“ до Нью Йорку. Зі собою ввав трьох пасажирів. Бензини має на 38 годин. З харчу ввав кілька скибок хліба з маслом і 4 фляшки кави. В год. 5. був у половині дороги, звідки надав радіотелеграму, що летить пересічно 130 км. на годину, подорож відбувається добре, а радї би видістатися якнайскорше з моряки, що окутує їх.

Сталін упокорився перед Ворошиловом.

(АТЕ) Ворошилов підчас інспекційної подорожі мав узяти участь у конференції ком партії в Одесі. Колиж довідався, що Сталін хоче усунути його з нач. становища в армії, поїхав негайно в Москву та загрозив, що не послухав приказу й останеться на становищі комісара військових справ. Положення було грізне, а щоби не прийшло до бунту в армії голова ВЦК-ту Калінін порадив Сталінові відкликати димісію Ворошилова. Це вперше диктатор Сталін мусяв скапітулювати. Сподіються, що Ворошилов перейде тепер до офензиви проти Сталіна і так спричинить важні політичні події.

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1545

— Конфіскація „Діла“. Вчорашнє число „Діла“ підпадо конфіскації за другу половину заїтки п. з. „Вітайте, Дорогі Гості зноза Карпат!“, яка—до речі—вийшла з позаредаційних кругів, представила справу цілком невірною і попала в наш орган через недогляд. Це є 6-та з черги конфіскація „Діла“ в цьому році.

— З Вишого Муз. Інституту ім. Лисенка. Попис елєвів вищих років відбудеться в четвер 26. ц. м. Початок в 7. год. вечором.

— Посуха. Недостача дощів за останніх 10 літ відбивається погано на врожаю. Збіжжя потрібують конче освіження. В останніх двох днях проходили над усім краєм густі хмари, але дощу було так мало, що навіть рослини не є освіжені.

— Вписи до школи Шашкевича. Вписи до загальної 7-класової української державної школи ім. Шашкевича у Львові, з окремими відділами для хлопців і дівчат, при вул. Замкненій ч. 8. (бічна вул. Городецької під св. Юром) відбудуться тепер у днях 27., 28. і 30. червня, а по феріях в останніх днях серпня. Родичі з провінції, що хочуть посилати свої діти до цієї школи, мусять внести через свою повітову шкільну раду просьбу до міської ради шкільної у Львові (при площі св. Духа) по дозвілі на те, подаючи завазом мотива своєї просьби (напр. що мають

ич. 783) Гурток українських священників у Римі і док. 784) Д-р Іван Гринчишин, Чортків 100 і кличе адвокатів д-ра Івана Хмеля з Гусятина, д-ра Левницького з Делатина, д-ра Якимчука з Тернополя і д-ра Льонгіна Горзачевського з Каміньки Стр. 785) Д-р Теодор Жодірчук, Броди 40. 786) Український Нар. Дім, Коломия 25. 787) Проф. Микола Войцеховський, Коломия 5 і кличе дядь. Василя Оробця з Коломиї, проф. Осипа Тулу з Стрия і проф. Кліма Шанковського з Ланцута, 788) Іван Зельський, Філіппів к. Сувадок 5 789) Петро Особа, Людвигівка 5 і кличе Володимира Зробка зі Львова, Федора Завця з Підлісся й Івана Гаврисенюча з Брахові. 790) Стефанія Чучкевич „Ті, що гребує рауць“ 6 і кличе проф. Олександра Суховерського. 791) Пресоа. еп. Нічита Будка, Львів 30. 792) VI кл. гімназії СС. Василісок, Львів, з нагоди іменин проф. д-ра Олександра Степанів-Лашкевича 40 793) Дир. Франц Ортинський, Михалевці 20 і кличе Михайла Біласа з Найдорфу й Івана Степанюка з Грушова. 794) Володимир Паславський, Стопниця 5. 795) Роман Кочержук, Броди 20 і кличе інж. Б. Лучаківського, Юрія Шепаровича, Омелана Брояка й Ореста Радловського зі Львова 796) Стефанія Кулинська, Львів 50. 797) Юліан Русин, Болехів 5 і кличе Гаврала Сімкова й Олександра Захарчука з Болехова. 798) Карпо Данилюк, Сельце 10 і кличе о. Миколу Данилюка з Увня, о. Онуфрія Сеньчука з Куликівки й о. Євгенія Ломницького з Білої 799) Б. П. К. УУПЮ 120. 800) Гофр. Ігнатій Дзерожич, Львів 50. 801) Василь Сиджайко, род. з Мишковець 5-доп. 802) Федір Луцак, род. з Нагорички. Нью Йорк 3 доп. 803) Дир. Микола Сітинський, Перемишль 10. 804) Проф. М. Бордуніна, Перемишль 10. 805) Проф. С. Феденічева, Перемишль 10. 806) Проф. М. Гринькова, Перемишль 10. 807) Пластунки жіночої гімн., Перемишль 200. 808) Гурток „Скала“, Перемишль 70 і кличе всі жіночі туртки „Скала“. 809)

М. Заруцький, Залітці 2. 810) Кооп. „Згода“, Кавсинька 10. 811) Ангеліна Майкова, Тернопіль 10. 812) о. Михайло Величко, Воля Ніжна 2. 813) о. Василь Микіла, Каранька 1. 814) Д-р Володимир Блудя, Перемишль 10 і кличе Славку Рудяну і д-ра Андрія Гулку з Золочевця та д-ра Ст. Білани з Перемишля. 815) о. Василь Головацький, Висла 10. 816) Кооп. „Надія“, Тулузія 5. 817) Андрій Дуфанець, Львів 10. 818) о. М. Ковалевець, Малехів 10. 819) д-р О. Утриско, Доброміль 7.50. 820) Григорій Іванчук, Мразинівка 150 і кличе Романа Левницького, дир. коопальні в Бориславі і Петра Терещаківського, дир. в Орошіві. 821) Евстахій Іванчук, Львів і доп. 822) Інж. Гриць Василішин, Львів 20 і кличе о. Василя Сени з Давидович ад. Горюлок та інж. д-ра Євгена Вертигорока, асист. техн. в Давидіві. 823) Д-р Михайло Войтович, Львів 20 і кличе Миколу Магіра, дир. школи у Ваньковій і Онуфрія Бреташи, дир. школи в Горличчині. 824) Проф. Володимир Радзкевич, Львів 10. 825) Юліан Тимешич, Бутиня 10 і кличе д-року Малкову з Дворець і Дарію Скубишівну з Селиськ. 826) Д-р Степан Шмігельський, Познань 12. 827) Евстахій Янушки, Мавенці 5. 828) Філія „Союзу Українок“, Городенка 10 і кличе „Українську Бесіду“, чит. „Просвіта“ і Повіт. Союз Кооператив у Городенці. 829) Маруся Мудрарівна, Львів 10 і кличе Вірку Яскевичівну зі Львова і Миколу Коса з Владислава 830) Фірма „Атлас“ у Львові. Ринок 45. 10 і кличе ф-му Білань-Пикас, Ринок 17, ф-му „Морське Око“, вул. Кя. Танської, ф-му „Говерля“, вул. Руська 16 і п. Зілинського (Нар. Гост.) у Львові. 831) Український Кооп. Банк, Броди 20. 832) Д-р Іван Шпановський, Коломия 20. 833) о. Омелян Горчинський, Львів 10. 834) Земельний Банк Гіпот. С. А., Львів 200. 835) Василь Сиротюк, Потік Зозонів 10 і кличе Наталію Волоснянську і Савцію Кречковську з Потока Зол. та суддю Єрста Малєцького з Дрогобича. 836) Д-р Антін

Базар. Будівля 10. 837) Вероніка Пастова Кошова, Львів — зі збірком 442.25. 838) Д-р О. Тасовський, Львів 50. 839) Дарія Мелка, Львів 10. 840) Уля Яскула, Чортків 2 і кличе Тарихом Чаміаном з Коломиї, Олем Кручиню з Березівки в Терн. Маруся Яскула в Андриївку з Форті Сітти Па. 841) Учасники фільм. журн. у Бресті з Форті Сітти Па. 842) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 843) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 844) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 845) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 846) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 847) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 848) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 849) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 850) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 851) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 852) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 853) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 854) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 855) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 856) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 857) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 858) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 859) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 860) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 861) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 862) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 863) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 864) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 865) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 866) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 867) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 868) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 869) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 870) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 871) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 872) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 873) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 874) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 875) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 876) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 877) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 878) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 879) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 880) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 881) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 882) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 883) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 884) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 885) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 886) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 887) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 888) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 889) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 890) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 891) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 892) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 893) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 894) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 895) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 896) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 897) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 898) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 899) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 900) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 901) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 902) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 903) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 904) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 905) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 906) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 907) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 908) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 909) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 910) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 911) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 912) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 913) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 914) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 915) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 916) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 917) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 918) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 919) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 920) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 921) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 922) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 923) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 924) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 925) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 926) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 927) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 928) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 929) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 930) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 931) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 932) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 933) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 934) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 935) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 936) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 937) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 938) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 939) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 940) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 941) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 942) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 943) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 944) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 945) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 946) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 947) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 948) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 949) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 950) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 951) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 952) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 953) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 954) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 955) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 956) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 957) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 958) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 959) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 960) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 961) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 962) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 963) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 964) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 965) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 966) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 967) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 968) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 969) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 970) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 971) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 972) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 973) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 974) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 975) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 976) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 977) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 978) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 979) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 980) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 981) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 982) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 983) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 984) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 985) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 986) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 987) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 988) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 989) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 990) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 991) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 992) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 993) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 994) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 995) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 996) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 997) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 998) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 999) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па. 1000) Учасники фільм. журн. у Львові з Форті Сітти Па.

✠ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Володимир Глинський парох Новошино помер у 61 р. життя і 34 р. священства. З Покійним сходять у могилу один з найкращих священників, що ціле життя вірно служив церкві і своєму народові. Непохитно ставав обороні прав і народньої мови. Будучи великим вихователем в Калущині, Покійний був одним з тих, що відносилися до азастей народньою мовою, і зваж на причини неодинокі раз мусів померти. Ніяка народня акція не обійшлася без його активної участі, а по баденівських виборах, обраний делегатом зі скаргами до Віденя, де з уст цесаря почув ті історичні слова: „Adieu meine Herren“.

До останньої хвилини свого життя займався вихованням та забезпеченням сиріт, виховуючи їх на добрих громадян.

Характер чистий, як слеза, привітний та гостинний завжди собі пошану і любов у всіх, що його знали. В. П. П. I.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Середа, 25. червня, год. 8 веч. Контрольор спалних вагонів (шпін популярні).
Четвер, 26. червня, год. 8 веч. Швейк (премієра). Виступ Чарновського та Виріча.

Малий Міський Театр:
Середа, 25. червня, театр зачинений.
Четвер, 26. червня, год. 8. вечером Контрольор спалних вагонів.

Кіно.

АПОЛЬО: „Білі рожі з Равенсберга“. Найновіші звукові додатки.
КАСІНО: Листи невідомої (на осн. Ст. Цвайга).
КОЛЬБОСЕН: зачинено.
КОПЕРНИК: Дічка з У. С. А. Шотландський експрес.
ЛЕВ: З причини відновлення салі й installation звукового апарату Кіно зачине.
МАРУСЕНЬКА: Дічка з У. С. А. Шотландський експрес.
ОАЗЯ: Стоптана півтя. Раз у житті.
ПАЛЯС: Звукова фільма: Небезпечна жінка.
ПАН: Хатина дядька Тома.
ПАСЯЖ: Воздова дочка.
ПРОМІНЬ: Гаралірі.
СТИЛЕВЕ: Мученик спорту (Гарольд Льюїс) Маріотранний син.
ФІТАМОРГАНЯ: За кров братів. Кон і Кутен.
ХИМЕРЯ: Сучасні дівчата.
УТІХА: Тепло, тепло! і Бастер Кігон як спортсмен із любови.

Програма радіо.

Четвер 26. VI. 1930.
ЛьВІВ (255,1) 18:00 Концерт з Варшави. 19:45 Веселля і юок. Лодзь (221,4) 20:15 Опереткова музика. Ляйпціг (259) 20:00 Симф. оркестра. 21:30 Концерт фортепья. Моравська Острава (263) 17:30 Концерт. Бресляв (325) 21:00 Два фортепьяни. Штутгарт (360) 20:15 Класич. ітад. музика. Франкфурт (390) 16:00 Концерт. Бери (403) 20:45 „Падли“. Берлін (418) 16:05 Давня музика. Рим (441) 21:02 „Ромео і Джулієта“. Прага (487) 21:30 Фортепьян. Шопен. Відень (516,3) 22:00 Франц і авга. пісні. Будапешт (550) 19:45 Мадерські пісні. Люблін (573) 20:00 Опера Ленінград (1000) 17:30 Сучасна рос. музика. Москва (1381) 16:30 Концерт. Харків (1304) 20:00 Арт-муз. аудиторія.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича. 2341
К у т и:
26. VI. „Шлях до пекла“ премієра.
27. VI. „Базар“.
К о с т я:
28. VI. „Плач Ізраїля“ премієра.
Ж а б е:
29. VI. „Шлях життя“ премієра.
30. VI. „Базар“.

1. VII. „Шлях до пекла“ премієра.
2. VII. „Пан Твардовський“.
Готуваться до постановки: „Альрауне“, „Царина Мадагаскару“, „Мemento“. Дирекція Т-ру прийме зараз добру пропозицію і скрипка на добрих умовах.
Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2349
С я н т и н і:
Четвер 26/6 „Пташки з Тиролю“. Пятниця 27/6 „Те чого не було“. Субота 28/6 „Пейсахова ніч“. Неділя 29/6 „Ой не ходи Грицю“.
Підчас антракті концерт власної оркестри.

Торговельна Школа Т-ва „Просвіта“ з кооперативним напрямом у Львові, вул. Корняківч. ч. I. III. поверху приймає ВПИСИ до дня 1. липня 1930 р. від год. 10—12 рано особисто й письменно на предлошення метрики, останнього шкільного свідоцтва і 10 зол. арисового. Пізніші зголошення будуть прийматися тільки в міру вільних місць. — Управа. 2304 8—15

Вступні іспити на шк. рік 1930/31 в прив. коед. гімназії „Рідної Школи“ в Чорткові відбуються для класи II—VI в дні 23—28. червня, для класи I. 28. червня 1930. Зголошуватися в Управі гімназії. 2285 3-3

Вписи на шкільний рік 1930/31 до Приватної учительської кооперативної Семінарії ім. Болеслава Пруса при вул. Грозівській ч. 31 відбуваються щодня від 10—13 години Рівночасно Дирекція Семінарії приймає вписи до школи зразя при тій Семінарії. — Дирекція. 2307 3-3

Відділ Т-ва Вд. Пом. українського учительства у Дрогобичі улаштує в неділю дня 29. червня 1930 р. з нагоди свого 25-ліття існування Ювілейне Свято-Академію в год. 12. і полудне в салі кіно „Штука“. Особливі запрошень не висилається. 2350 2—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

КОЖНА ж пань має змогу використати шістьтижневий, підчас ферій, курс крою і шиття за 35 зол., наука щоденно 3 години. Приймає роботи по вишиванні цинах. „Jolanda“ Сташца 8. П. пов. бічна Хоружани. 2309 4-7

ВЕЛИКИЙ ВИБІР вкладаю до науки рівнож вкладаю ортопедик. Адольф Гольдберг, Сикстуська 10. 1934 15-7

ГОДИННИК НАШ буде найкраще направлений у найбільшій годинничарській роботі Івана Зельського в Львові, на Марійській ч. 3. — З провиної просямо репаратії прислати поштою — Старомодні жіночі годинники переробляємо на руки. 1857 74—7

ШОФЕР іспитований глядає приватної посади за скромну винагороду. — Ласкани зголошення: „Діло“ — „Шофер“. 2356 2-2

НОВИЙ мурований, одноповерховий діл. з покої і кухня візля, крім цього чина 180 зол. місячно, недалеко трамваю. Цина чотири, голіпка два ти-сичі догарі. — Інат, Львів, Курнока 24. 2359 1—1

ВСІЯКІ годинничарсько-ювелірські роботи виконує найстаранніше Дожбровські-Розважєвські Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 1936 23

ЖІНКА по уряднику, самотня, в середнім віці, добра господиня обізнана з кухнею, господарством і пасичництвом, пошукує заняття в самотній особі, найкраще у самотнього священника — Зголошення до Адмі. „Діло“ під К. К. 2352 2—3

ЧЕСНА, роботяна, середніх літ жінка, з добрим свідоцтвом, яка умеє заматися піані доком, пошукує місця службиці — Юлія Жиранька, Боївка 8. 2360 1—2

ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ Й. ГРИЦІ-ШПИРУНІА Личаківська 34. Випиши одиорічний торговельний курс для могоді і 3-ти місячний для старших відбуваються щоденно від 10—12 і від 4—7. 2368 1—3

ПРИЙМУ учеників на станцію Соціалістичне мешкання біля українських шкіл. — Кордасевичева, Чарнецького 26. I. 2357

ПРИ СВЯЩЕНІЦІЙ родині найдуть привіщення в зареком учениці або тченики. — Зголошення у сторожа Тереса 2 6. 2364 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст неур. нервів, серця і мозку
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

ЛІКАР ЗАГ. ШПИТАЛЯ
д-р Павло Цимбалістий
вул. Листопада ч. 114.
ординує від 2—4 попод. також підчас ферій. 2336 1—4
Пересвітлення лучами Рентгена.

Подяка.

Цєю дорогою складкою шире подяку Ви. Д-роші Євгенюві Дурдезі за скромну та безінтересову лікарську поміч в недугі нашої Найдорожчої Мамути і Дочці ба п. Корнелі Глазій. Ви Купічові та Гудьовій за шире улаштування похорон Покійниці і дияч недуги. Ви Купічові та Гудьовій за даскаву поміч у приготуванні похорону та якти для Покійниці. Ви Співачам гору рідн. Купічові щиро дякую за даскаву заклічання похорону своєї співач. виступі шире дякую Вам, що Своєю присутністю віддали наші Найдорожчі Маму і Дочку останню праслуку, тежачи горько працюті — Діти і Внуки. 2338

ЖИЛЯКИ

Ширіть наш часопис!

Щезають певно через ношення спеціальних гумових панчіх — небудавно дотепер тільки в спеціальних складах гумових вироби і спеціалізовані виробі С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. Цінники безплатно. 2317 7-10

Кооператива „З Б У Т“
в КОСОВІК. Коломиї
висилає за післяплатою правдивий за гарантією
Мід гірський лічничий
з насті своїх членів у Львові за 200
1 кг 1.45
10 кг 14.50
100 кг 145.00
1 кг не посто оплачує 1.10

Конкурс.

Монастир С. С. Василіанов в Каорон оголошує кітсь конкурс на 25 поладі учеників (хлопч). ІІ географія і предметів педагогіки. З учинка тау підляска мина. Пимається квалифікація і шкільного або доводу на махалки. Платити кітсь з увагою. Гумоват. 2319 3—1

Меблі

ріжнені рода, можна найкраще корисне купити у ан. д-р Юлія „Doroteum“ Львів Саліва 34. 172. 21-01. Догідні умови. 2361 1—1

Подяка.

Дня 15. ж. м. помер в Володимирі

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. шодн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор прий- має від 11—12 год. перед- полуднем. Рукописи не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 15-00 „ Піврічно 27-00 „ Річно 55-00 „ ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці І долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаць- чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол- гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.— Зміна адреси 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції: 29-41. „Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ- СТРАЦІІ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
--	--	--

На маргінесі процесу УВО

(Стаття надіслана.)

Візі Редакції. Одні з визначних наших громадян і педагогів надіслали нам статтю на повноту тему. І хоч вона зачіпає тільки одну сторінку незвичайно складної та важкої проблеми, то всеж ми можемо їй відмовити місця на сторінках „Діла“. При тім надіємося, що стаття спричинить привабливий обмін думок на порушених тем.

Вже сам наголовок, під яким „Діло“ подає звіти з процесу У. В. О., цілком влучно зазначає, що тут мається до діла з явищем не хвилимовим, а постійним. Та постійність, не зважаючи на тількикратні засуди та репресії, не зважаючи на великий і справний дефензивно-поліційний апарат, знов-же виразно вказує на те, що джерелом цього явища не є якась одна причина, а що є їх багато і то різнovidних та різнородних. Ті причини обгрунтовані своєрідними політичними, громадськими та психо-соціологічними обставинами життя, через що само явище і його постійність, як вислід природно ділаючих причин, стаються неминучими. На деякі причинові моменти цього явища вказав уже в своїм інтерв'ю у варшавському „Глосі Народу“ п. сенатор Дедикевич, на деякі лише натякнув, але й багато моментів промовчав — з огляду на цензуру.

Не місце тут всесторонньо проаналізувати це явище. Хочу лише звернути увагу на один, не малої ваги, момент, що силою природного закону, отже силою неминучої конечности, втискає нашу молодь у підпілля, творячи з неї податний матеріал для різних конспіративних організацій.

Вся наша молодь, отже молодь середніх шкіл, ремісничя і селянська, щодня має нагоду з почуттям заздрости і болючим почуттям упослідження глядіти, як її польські і жидівські однолітці, у цій-же самій місцевості, зорганізовані у різні „гуфце пшиспособеня войскового“ чи „вихованя фізичного“, у відділи „стшельца“ чи „гарцерства-скауту“, парадують у своїх одностроях, роблять вправи, заводять змагання, устроюють свята, походи й інші демонстративні імпрези. Дивиться на те все наша молодь, як на приманчивий райський овець, дозволений іншим, а лише для неї заказаний. А вона-ж чейже на все те глядить, як на організації не політично-національного, але загального характеру, як на вислід поступу вселюдського демократизму, як на вислід модернізації і демократизації засобів публичного виховання молоді. Ціж однострой, відзнаки, церемоніали, вправи, змагання, таборування, святочні обходи і т. п. — цеж ціла імпрозантина атракція, це форми обумовлені фізіологією і психологією молодечого віку, це форми, в яких природно вилляється запал, буйність, активність та ідеологія молодої душі... але це все не для неї!

Пласт у деяких наших гімназіях Кураторія офіційно заборонила, а там, де він ще толерований, повітові офіційні чинники забороняють пластунам чи пластункам уживати плястових одностроїв. (Така поведінка доходить до того, що грозиться адміністративними карами навіть за те, якщо діти з захоронки позаяжаться виступити в однакових убраннях!) З тернопільської української мужеської гімназії виділено на бажання адміністративних властей кількадесят учеників, як якихсь злочинців, за те, що збиралися на пластові вправи. В Бережках тягнеться пластунів до староства, адзирається з них пластові відзнаки і перетримується днями в арештах. У Золочеві уряджується погоню за абітурієнтами тому, що вони посміли вийти на краєзнавчу прогулку у пластових одностроях, які своїм кроєм саме признані для прогулок-туристики. І так поступається з одною частиною молоді тоді, коли вона бачить, як польська, жидівська — а з ілюстрацій довік дуеться, що навіть муринська та готентотська — з французьких чи англійських кольоній — пишеться у пластових одностроях, діяльно розшується чарами природи, свобідно й буйно виживається на вільнім воздуху.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто Почтової Шкадиції ч. 143.367).

Як Центральна Каса українських кооперативів приймає вкладки ощадности, обезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу.

Чи ж можливо, щоби кураторські або адміністративні заборони могли змусити до безчинности живу, молоду душу?... Таж вона мусить найти собі вихід, мусить вижитися, як не стверто, то скрито, як не на яві, то в підземеллі й там виладовувати свою природну фізіологічну активність і героїчність у конспірації.

У визвольній боротьбі поляків, чехів, хорватів сокільські і пластові організації відіграли, як усіякі інші культурно-освітні чи економічні, свою роль. Нібито навчені тим досвідом, теперішні володарі думають, що при допомозі репресій, заборон і всяких перепон, звернених проти руханкових організацій, зможуть здавити або бодай ослабити визвольні змагання повсталених. Поляки прим. забувають, що далеко більшу роль, ніж „соколи“ і „пластуни“, бо рішаючи, в їх визвольній боротьбі відіграла вишколювана активність, гартована характерність, а передовсім ідеологія, плекана у підземельних організаціях П. О. В. на терені російської займанщини, де саме заборонені були „сокільські“ та „пластові“ організації.

Неділя 29. червня 1930. Площа-Сокола-Батька.

Сокільський Руханковий Попис

при музиці.

Початок точно в год. 4. попол.

2565 1—2

СОКІЛ-БАТЬКО.

Літні ферії та громадські обовязки

(Під увагу літникам.)

Сезон відпусток і зв'язаних з ними виїздів на літниця розпочався. Цей час, потрібний для особистого відпочинку, можна бодай у деякій мірі використати і для загального добра. Треба тільки дещо доброї волі та невеличкої жертви з особистої вигоди (чи може скуки?), а можна навіть дуже багато зробити.

Кожний, хто їде на відпочинок, старається виїхати в гори. Як живе наше гірське населення, на які впливи та експерименти є воно наразене, це відомо. Наших інтелігентів у гірських околицях дуже мало, до того, з різних причин, їх робота та виследи цієї праці не можуть бути великі.

Всім, хто займається безпосередньо народньою роботою (освітники, кооператори і т. д.), дуже добре відомі ці постійні жалі та нарікання наших селян на брак інтелігента, брак проводу, доброї поради, праці з боку нашої інтелігенції, тощо. Що у цих сумних нераз дуже прикрих словах нашого села, є дуже багато правди — це також відоме. Зарадити лиху постійно можна сьогодні ще дуже мало. Зробити добре діло, хочби доривочно (а воно без впливу і вислуду не остане), можна у таких феріальних місяцях.

Поминаю будні дні, хоч і тоді в ряди-годи можна дещо зробити. Пересічна відпустка триває 1 місяць, а кожний місяць має бодай 4 вільні дні-неділі. І в той час, коли село відпочиває, повинен взятися до роботи інтелігент-літник.

У кожному селі є церква, читальня, кооператива, руханкове товариство і т. д. Піти до церкви повинен кожний. А відчитати Апостола, чи відспівати Вірую, також нікому не зашкодить, якщо зміє і може. Пополудні можна відібрати людей у читальні, чи в кооперативі. Прийдуть з цілою охотою і з вдячністю вислухають ваших слів. Темн шукати не треба; нехай

ВАКАЦІЇ можуть Вас дуже дорого коштувати

якщо не обезпечите свого мешкання від крадіжки з вломом в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Бож силою конечности офіційальні кадри правильної армії однаково мілітарно мусять вишколювати як молодь польську, так і німецьку, чеську, литовську й українську. Булавних старшин для чеської революційної армії (а також і для польської) дала була у свою часі Франція. При нинішній военній змашинізованій техніці вже для одного скорострільного відділу навіть ціла армія соколів і пластунів є іграшкою, але і для наймогутнішої держави, у критичнім часі, не є іграшкою ідеологія третини її населення.

А ніякі репресії, ніякі езекуції, словом, ніякі засоби не сплять, ні не опоганять, ні не зломлять визвольної ідеології. Навпаки, вони її лише скріплять, очищать та освящать привабою і ореолом героїства. Жива молодь, нерівномірно трактована, зневажувана, ломана, не маючи змоги творити своїх легальних спортово-руханкових організацій і свобідно в них працювати, кидається в обійми конспіративних. І тому для проводу тих організацій, з тактичних оглядів, такі перепони, репресії і жертви бажані і вони — цілком зрозуміло — користуються кожним добровольцем-охотником, вірючи, що кожна жертва наближує день перемоги їхньої ідеї.

Колиж, не зважаючи на пануючі відносини, всеж таки пишеться і говориться про потребу рівномірного трактування молоді, коли реструється заборони і репресії, то не тому, немов би вони могли пошкодити чи заломити визвольну ідеологію, а тому, щоби устійнити та увіковічнити голі факти, які впливають на незвичайно велику психологічну і соціально-політичну скомплікованість нашого національного життя

(Іг).

це буде навіть звичайна балачка на злободневні питання, то і це не остане без користі.

Залежи від того, що в селі є, можна відповідно поділити цілу роботу і вільний час використати.

Для прикладу скажу, що я зробив. Минулого року був я (тільки 2 тижні) у скільських горах, на селі, куди навіть літники не заїзджають. За той час перевів я люстрації двох читальень (і в сусідньому селі), один загальний збір читальні і одні сходини другої читальні. В обох виладках людей було повно, ріжного віку і пола. Зі мною був ще один знайомий і не було вечора, щоби до нас не приходили люди та не говорили на всілякі теми. Одної суботи зібрали ми охочих та переробили з ними цілу співану Службу Божу. Тоді я перший раз у житті співав в церкві сольо Вірую в супроводі хору. Розуміється, що цілий хор був дуже примітивний і всі ми співали на „сім гласів“, бо оба ми на нотах дуже мало визнаємося і співали з пам'яті (рештки з добрих гімназійних часів). По Службі Божій пішли ми усі з процесією на посвячення хреста, який поставив один господар на спомин по погибшому синові. Цілу дорогу співали ми жалісні пісні, на місці відбулася відправа при участі хору, а на кінець сказав я до громади слово, звязуючи його з недалекою Маківкою.

Я перекоаний, що наша скромна праця марно не пішла і хоч вона була доривочна і випадкова, всеж таки щось доброго з неї остало.

Такуж, або подібну роботу, звязану зі селом і його потребами, повинен виконати кожний інтелігент-літник. Його особистий труд є мінімальний, потреба такої праці й нагода є все, в національно-громадській обовязок повинен сповнити кожний на кожному місці в міру сил. А тоді не буде того, що гуцул, який стрічає

прогуляку на дорозі до Жабя, старається її боком гостинця виминути, бо не знає як її привітати, щойно почувши українське слово, усміється, низько скине крисаню і радісно скаже: Славайсу!

Б.

У 25-ти ліття Національного Музею.

Причинки до початків Національного Музею О. Митрополита А. Шептицького.

Ще як слухач правничого відділу цікавився я останками нашої старовини по церквах, приходствах і сільських школах. В р. 1900 помістив я під псевдонімом поклик до учительства в „Учителю“, з завданням збирати старовину по школах (старі шкільні підручники, шитки, шкільні хроніки, картини то-що), щоби упрва Українського Педагогічного Товариства мала змогу приступити до заснування шкільного музею. Зібравши в домі батьків кількадесят старих шкільних підручників, передав я їх голові Товариства, директорові акад. гімназії бл. п. Едвардові Харкевичеві. Книжки нешкільного змісту, зібрані у своїх, передавав я то до бібліотеки Наук. Тов. ім. Шевченка, то до бібліотеки Народного Дому, а церковні образи й документи до Ставропільського Музею.

В осени 1904 р. став я суплентом академічної гімназії у Львові. Тут зіштовся я зі своїм шкільним товаришем, рівнож суплентом о. Олександром Павляком, що працював тоді в домашній митрополічій бібліотеці. Саме тоді почав був О. Митрополит порядкувати свою чималу збірку пам'яток нашого давнього церковного мистецтва, богословських творів і рукописів до історії уніятської церкви. О. Павляк мав зладити каталог бібліотеки й описати образи та всю іншу церковну утвар. До співпраці втягнув товариш і мене. Радо піднявся я до того, бо приготувавшись до професорського іспиту, — мав я таким чином нагоду користати з приватної митрополічій бібліотеки, збірки рукописів та з капітульного архіву і книгозбору. Хоча шкільна праця, слухання викладів на університеті й підготовка до іспитів забирали нам обом чимало часу, то проте вільні хвилини радо проводили ми на рестрації збірки Митрополита. Не мали ми фахового підготовки з обсягу музейництва й бібліотекарства, але зате мали чимало охоти й захоплення для такої роботи.

В літі 1905 р. ми оба з товаришем о. Павляком збирали пам'ятки церковної старовини для митрополічій музею. Підчас ферій то з о. Павляком, то я сам обізвав своїх і знайомих священиків у повітах богородчанському, надвірнянському й томашацькому та списував

Позір! Купці, Промисловці і Ремісники!

Вже появилася перше число місячника „ДОБРОБУТ“. Цей місячник присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число. Поодиноке число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10/II.

замітні рукописи, стародруки, образи і стару церковну утвар. Цінніші речі, добуті іноді шляхом обміну за нові церковні книги, вислав я відразу до митрополічій музею. О. Павляк з дому свого батька в Павлівцях обізвав сусідні парохії і пошукував за пам'ятками церковної старовини. Ми старалися обіхати якнайбільше церков. А як раділи ми, коли вертали звідки не з порожніми руками для „свого“ музею! В р. 1907, підчас ферій виїхали ми оба з поручення Митрополита на Угорщину і протягом двох неділь обіждали гр.-кат. парохії в Мармарошині. Однак не знайшли ми там уже нічого замітного, бо перед нами їх вибирано.

Після від'їзду о. Павляка на парохію для переселенців у Гамбурзі 1907 р. мої звязки з музеєм не перервалися. Іларіон Свенціцький, дійсний організатор музею, у своїх поїздках по Галичині побував підчас ферій і в домі моїх батьків у Горохоловці й разом з ним обіждали ми церкви богородчанського і станиславського деканатів. Опісля інтенсивна праця в школі, іспит і побут на різних учительських посадах не дозволили мені систематично обіждати церков, а все таки я находив для музею час до часу дещо інтересного.

Моя дрібненька співпраця при початках Національного Музею вважеться з милими спомилами моїх молодечих літ, тим більше що Національному Музеєві завдячую чимало джерел до своїх праць з обсягу історії уніятської церкви й найчаснішої доби українського відродження в Галичині.

Амвросій Андрохович.

Коронування Карла II.

(АТЕ). Коронування короля Карла II. визначили на день 21. вересня в місцевості Альба Юлія. В коронаційному святі візьмуть участь також представники ліберальної партії.

З ЖИТТЯ ВОЛИНИ.

Загальні Збори Луцької Повітової „Просвіти“.

15. червня відбулися загальні збори Луцької Повітової „Просвіти“. Ця дрібна подія з волинського життя є дуже характерною для місцевих відносин.

З ради, яка складалася з 8 осіб, протягом року виступило 4 членів, в тому числі 3 націоналісти, що далі не могли працювати з гуртком „радикалів“, які до речі, переконували всіх, що вони не радикали й нічого опільного з радикалами не мають. Виступили пп. Інсп. Кобиланський, В. Островський і О. Ковалевський. Причин на їх виступлення з ради було багато: шкідження „Сільському Господареві“, самочинна обіжниця до філій двох членів (поза радою), перешкоджання переведенню в життя постанови загальних зборів щодо заангажування інструктора, віддання „інструктування“ філій одному своєму членові (поза організаційною секцією), не скликування протягом двох місяців (виборчої засідання ради й взагалі порядкування „Просвітою“, як своєю домінією. Нарешті немислимі методи поборовання осіб інших переконань.

На зборах виявилася, що адекомплетована рада позбавила права участі в загальних зборах 18 філій, що 16 філій заммерло, що згорі було визначено, скільки представників має дати кожна філія і т. д.

Націоналісти зажадали обрання мандатової комісії, але „радикали“ рішучо цьому спротивилися. У відповідь на заяву, що зворум неадекватний, п. Власовський заявив, що те саме має практикується 11 років і що не слід ламати „традицій“. Націоналісти внесли на пленум протест.

У оправданні членів адекомплетованої ради старалися накинути тіль на тих членів, що виступили з ради. Але загальні збори величезною більшістю голосів змусили переробити резолюцію ревізійної комісії, ухвалити абсолютну довіру раді. На це вплинули промови пп. Островських

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ

Правопис і літературна мова.

XVI. Труднощі літературної мови.

Сліпому нема гори: куди понав, туди й ваги.

Тільки ті, що не мають зрозуміння для живого процесу, в якому переварюється наша літературна мова, можуть хвилюватися на вид деяких розбіжностей у правописі, у той час, коли пишуться зовсім байдужими на вид літературної неграмотності численних наших учених, професорів, учителів української мови, журналістів, щоб не згадувати інших професій серед нашої інтелігенції.

Різниця між вимовою в нашій мові і правописом такі дрібні, що питання: як їх вирівняти? — сходять зовсім на далекий плян супроти цілої низки першорядних питань літературної мови. Питання правопису зводиться до іншого: як правильно вимовляти? А це знову до ще іншого — про правильність граматичних форм, звязаного із складними проблемами лінгвістики.

Сумніви, що є наслідком писання м'якого знаку перед приголосними, які мають у собі знак м'ячення чи подвоєння приголосних, є зовсім дрібні в порівнанні з польським правописом „u“ і „b“ — „z“ і „rz“, не згадуючи вже про такий складний правопис, який мають французи або англійці. Та вся справа нашої літературної мови ускладнена сумним явищем, що досі автори, видавництва і преса не зрозуміли необхідності давати до виправки перед друком кожного тексту спеціалістам або бодай пересічним знавцям літературної мови.

Кожний відповідає, що не знає, хто саме ці знавці і сам почуває себе „одиноким компетентним“ до вирішування граматичних і літературних сумнівів. Небувалий зріст книжкової продукції на Вел. Україні, велика кількість журналів і навіть щоденної преси — не стоїть у ніякій пропорції до кількості людей, що знають літературну мову. Є там між вилавцями,

редакторами й перекладчиками росіяни, жиди й поляки, які щойно недавно почали вчитись української мови. При цьому „російщина“, що панує всевладно між нашою інтелігенцією як єдина доступна їй світова мова, залуває невпинно українську мову своїми словами і фразеологією.

Та все-ж на Радянській Україні йде бодай у деяких напрямках зусилля очищувати мову, виправляти стиль авторам; — там появляються невпинно нові російсько-українські словники, які дають змогу кожному, хто знає якийсь термін із російських книжок чи буденної розмови — заступити його українським. Перше знехтоване завдання, яке повинно було від літ виконати саме наше Наукове Т-во ім. Шевченка у Львові: дати нам польсько-українські наукові словники з різних ділянок знання — відчуває щодня як найбільше пекучу потребу наш кожний інтелігент, що позичає щодня сотні слів із польської мови, не знаючи чим їх заступити. Недостача таких словників найбільше відбивається на самих наших галицьких учених, які в дійсності досі живуть — бо думають — єдиною чужою мовою — польською, якщо не рахувати сумного впливу закарлюченої німецької складні.

Найсумніше те, що вони самі не відчувають, наскільки залишились позаду кіншньої літературної мови. Крім цього вони не розуміють, що можна лизнути історичної грамматики і знати метаморфози різних слів, а не мати ніякого літературного хисту. Навіть деякі великі філологи мали труднощі висловлювати свої думки літературною мовою. Невпинна аналіза форм мови може обезсилити нерв, потрібний при такій синтетичній праці, як зясування своїх ідей у літературній формі.

Це все найвибачливіше розяснення факту, що філологів можна ніколи вибачити прогріхи проти мови і грамматики. Але таки існує деяке мінімум літературної грамотності. Більшість наших галицьких філологів має його в не з'являючій мірі, як наші денникарі.

Одних і других, а навіть наших авторів із літературним іменем, треба розважити інформа-

цією, що на чужині навіть великі журналісти й письменники не вважають себе однією компетентними і звертаються за допомогою до знавця граматики та стилю, який перечитує перед друком кожний рукопис. У Лондоні існує прим. окрема організація „мистців англійської мови“, людей, що працюють у всіх часописах, видавництвах, а навіть у парламенті. Їх завданням стежити за чистотою англійської мови це „коректори“, що дбають не тільки за правильність граматичних форм, але входять у сам „зміст“ речення, якщо автор через недогляд вліз у нетри фразеології. Промови великих політиків, неодна стаття, а навіть літературні твори пустили би в світ неодну нісенітницю, якщо не було таких сторожів мови й стилю.

У Франції не тільки редакції й видавництва, але навіть поодинокі письменники вважають необхідним давати до виправки свої рукописи перед друком. Мистець класичної ясності Анатоль Франс неодну прикмету свого стилю завдячував своєму невідступному секретареві Бруссонові. Таких Бруссонів має кожна велика література безліч.

Наша літературна мова попадає в заворужене коло, тому, що друковане слово поширює нині безліч первісних помилок, а нерідко ці помилки скріплює ще й авторитет письменника. Згадайте хоча б Винниченка і Ханьковського з їхньою мовою, засміченою московською фразеологією.

Один із кращих знавців нашої мови, М. Гладкий, ствердив у двох статтях „Мова сучасного українського письменства“ зовсім різке порушення нашими новими письменниками морфологічних норм сучасної української культурної мови. Неодна із цих очевидних граматичних помилок мандрує з літературних творів у пресу або навпаки, і відтак треба чимало зусиль, щоби прогнати з літературної мови те, що ввійшло до неї легко наслідком непорозуміння.

Коли кажемо про одностайність нашої ді-

*) „Життя й Революція“, кн. XI і XII за листопад і грудень 1925

„Сміх Землі“

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла“ Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — 1'50 зол., з порученою пересилкою 2'10 зол.

За національне виховання молоді.

Всі українські діти до рідних шкіл!

Найкультурніші державні народи, у яких державне шкільництво стоїть дуже високо, звертають велику увагу на своє приватне шкільництво, бо досвід показав, що воно найдоцільніше виконує своє завдання, заспокоює виховні і научні потреби та найкраще підходить до вимог життя.

Для недержавних націй, у яких нема свого державного шкільництва, є приватні рідні школи всім, а зокрема вони становлять те ядро, об'єднане з одного боку розбиваються денационалізаційні супротивні чинники, а з другого боку приватні рідні школи є остовом і джерелом національної традиції, національної думки і свого рідного виховання.

І український нарід зрозумів глибоке значення правди, що „яка школа — такий нарід“ і „в чийх руках школа, в того руках майбутність народу“. Тому наша приватна рідна школа знаходить всюди заслужене признание, велику пошану і щире подяку.

Дня 28. червня 1930 р. кінчиться шкільний рік і перед ваканціями будуть відбуватися вписи на найближчий 1930-31 шкільний рік у днях 28., 29. і 30 червня та 1. і 2. липня передполуднем і пополудні.

З цього приводу вважаємо необхідним звернутися до українського громадянства з гордим закликом:

У місті Львові, як також у всіх містах і громадах, де є українські приватні всенародні школи „Рідної Школи“, захоронки і доповняючі промислові школи, подбає громадянство, щоб всі українські діти у шкільному віці вписали до тих шкіл, діти в передшкільному віці до захоронок і садків, а ремісничу молодь до наших доповнюючих промислових шкіл.

В тій цілі при Кружках „Рідної Школи“ слід створити „Комітети опіки й оборони української шкільної дітвори“, які, розділивши між себе дотичні райони (дільниці чи вулиці), подбають про стягнення всієї української дітвори й молоді до рідної школи.

Бідна дітвори дістає в наших школах полекшу.

Навчання в наших приватних школах відбувається по міністеріяльним плянам, а окрім того дістає молодь старанне національне виховання на підставі української історії, географії літератури.

Йдучи за потребами часу, в наших приватних школах звертається увагу і на практичний бік. І так: у всіх наших школах практично творяться кооперативи, шадничі каси, а даліше по мові різні варстатні, як шиття і крою, шевські, толярські, слюсарські, моднярства, роблення уданків, переплетничі і т. п.

Молодь наших приватних народних шкіл, до бажає продовжувати науку в середніх школах, аде іспити до гімназії без окремого підотування.

Дитина, що ходить на науку до приватної школи чи курси (збірні лекції) „Рідної Школи“, виконує тимсамим цілковито свій обов'язок і ні-го не має права силувати її ходити до державної школи.

Наші приватні школи стоять на висоті свого завдання і вповні заспокоюють потреби виховання й навчання української дітвори і молоді.

Адреси приватних шкіл і захоронок „Рідної Школи“ в місті Львові та його передмість ось які:

I. ВСЕНАРОДНІ ШКОЛИ:

Для Середмістя і Стрийської дільниці: 7-класова дівоча ім. Шевченка — вул. Мохнацького 12., 4-класова хлопчача ім. Шевченка — вул. Мохнацького 12.

Для Городецької дільниці: 7-класова дівоча ім. Грінченка — площа св. Юра ч. 5, 7-класова хлопчача ім. Грінченка — вул. Городецька ч. 95.

Для Жовківської дільниці: Всенародня мішана ім. короля Данила — вул. Жовківська ч. 62.

Для Личаківської дільниці: Всенародня мішана ім. князя Льва — вул. Круярська ч. 15.

Замарстинів: Всенародня мішана — вул. Львівська ч. 56.

Левандівка: Всенародня мішана — вул. Варшавська ч. 8.

Клепарів: Всенародня мішана — в „Народному Домі“ (біля церкви).

II. ЗАХОРОНКИ:

1) Для Середмістя — вул. Руська ч. 3.
2) Для Городецької дільниці — площа св. Юра ч. 5.

3) Для Городецької дільниці — вул. Городецька ч. 95.

4) Для Жовківської дільниці — вул. Жовківська ч. 62.

5) Для Личаківської дільниці — вул. Личаківська ч. 84.

6) Для Стрийської дільниці — вул. Софії ч. 25.

7) Замарстинів — вул. Львівська ч. 56.

8) Знесіння — в „Народному Домі“.

9) Левандівка — вул. Варшавська ч. 8.

10) Клепарів — у „Народному Домі“ (біля церкви).

11) Паски — в домі п. Марянського.

ЗАМІТКА: До захоронок можна вписувати дітей також через управи шкіл.

III. ДОПОВНЯЮЧІ ПРОМИСЛОВІ ШКОЛИ.

1) Мужеська — вул. Городецька ч. 95.

2) Жіноча — площа св. Юра ч. 5.

IV. ТОРГОВЕЛЬНА ШКОЛА:

(вул. Корняків ч. 1.)

В 1930/31 шк. році будуть ведені:

1) Трикласова мішана, до якої приймається учеників(ць) у віці 14—17 літ, що покінчили 7-класову народню школу.

2) Однорічний курс для абітурієнтів з гімназією або семінаріальною матурою.

3) Однорічний курс для тих, що скінчили бодай 6 гімназійних клас.

4) Однорічний кооперативний курс для абсольвентів торговельних шкіл.

Ми певні того, що українське громадянство сповнить свій обов'язок і спрямує всю українську дітвору й молодь до своїх рідних шкіл і захоронок.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“:

о. Олекса Базюк вр., заступник голови.

Д-р Мирон Коновалець вр., секретар.

Ювілей. О. Олеса.

В листопаді 1928 р. припадало 50-тиліття з дня народження нашого поета О. Олеса (Олександра Ів. Кандиби). Поет, що тепер проживає в Празі на еміграції, відмовився від святкування його ювілею, мотивуючи цю відмову тяжким моментом, що переживає народ український і разом з ним українська еміграція.

Але українські громадські організації в Чехословаччині рішшли хоч у приватний спосіб вшанувати цей момент у житті поета і відмитати його хоч переданням поетові якогось ювілейного дару. Український Республікансько-Демократичний Клуб та Український Жіночий Союз у Празі взяли на себе завдання зібрати серед українського громадянства кошти на ювілейний дар поетові. Збирали не лише в Празі — пожертви надходили і з Франції, і з самого Парижу, з Риму, з Берліна, навіть з Америки.

На зібрані гроші куплено як ювілейний дар поетові золотий годинник на такому ж ланцюжку з золотим жетоном в українському стилі, дали папку на адреси ручної праці на зразок народньої плахти та український вишиваний рушник. Всі ці дарунки передали поетові на вечорі, який спеціально в цію мету улаштував Український Республікансько-Демократичний Клуб 14. VI. 1930 в великій залі готелю „Граф“ для членів Клубу, членів Українського Жін. Союзу і для всіх тих, що в той чи інший спосіб причинилися до збору жерти на ювілейний дар поетові.

Свято відкрив голова Клубу проф. К. Мацєвич. Прочитано адреси від Українського Респ.-Демократичного Клубу, від Українського Жіночого Союзу та від Українського Об'єднання професором, ректором українського університету А. Яковлєвим.

О. Олесь відповідав подякою на привітні й сказав кілька слів про свої пляни на майбутнє.

Після чаю, улаштованого членами Українського Жін. Союзу, відбувся концертний відділ, в якому взяли участь драматична артистка Олеса Самойлович, баритон Микола Самойлович та Любов Ліндфорс (сопрано). Промовляли М. Славінський, Степан Сірополко, Б. Лисацький та М. Лорченко.

О. Олесь прочитав кілька своїх нових недрукованих віршів, що горіли колишнім блискучим вогнем.

ПАНІ

які хочуть мати зграбненькі і гарні ніжки, носять **англійські гумові панчохи**, небувалої до тепер тонкості, лише зі спеціального складу гумових, хірургічних і гігієнічних виробів 11—12

С. Федер, Львів, вул. Сикстуська 7. Цілини безплатно. 2235

Експозе мін. Курціюса.

Мін. про польсько-німецькі взаємини.

У райхстагу під час нарад над бюджетом мін-ства закорд. справ, а в зв'язку з тим у справі нім-польського торг. договору виголосив експозе мін. закорд. справ Курціюс. Він сказав, що події, які приключилися ост. часами на нім-польським кордоні вясували частинна закорд. преси так, нібито нім. сторона веде їх систематично, аби звертати увагу на кордонні відносини на Сході. Німеччина не потребує закорд. політику вести при допомозі кордонних інцидентів, іще відуть дипл. переговори з Польщею в тій справі. Годі лучити такі інциденти з торг. договором з Польщею.

Архiep. Ковальський їде в Америку.

Апеляційний суд дозволив маріявітському архiep. Ковальському виїхати в Америку на 4 місяці, від 24. червня. У мотивах зазначено, що о. Ковальський досі не ухилився від виміру карн та що справа апеляції може відбутися щойно в останніх місяцях ц. р.

Лет над Атлантиком.

Літак „Савтерн Кроу“ („Хрест Півдня“) осів на летунським майдані в Гарбур Грейс в год. 10.53 (літн. англ. час). Після лету, що тривав 30 і пів год. летун Кінгсфорд Сміт зажадав 500 галлонів бензину й оливи для дальшого лету до Нью Йорку. Він сказав, що без помочи знаменитого радіоапарату був би не видістався з мряки.

Смертний присуд.

Суд присяглих у Кракові засудив 26-літнього Піскожа з Вадова біля Кракова за вбивство своєї нареченої 18-літньої Сайківи на смерть в а шибенці. Піскож убив її зате, що не хотіла виїти за нього. Він скрився був за стодолю, вистріла із револьвера при чому сказав: „Глянь, як із чола кульки випадають“. Перед товаришами чванявся, що вона наречена. Колиж не вірили йому, що він убив її, сказав: „Пійдіть за стодолу, вона там лежить як бик!“

Пожежа у львівських броварах.

Дня 25. червня ок. 5. год. веч. вибухла пожежа в львівських броварах при Клепарівській вул. Пожежа повстала наслідком вибуху кітла біля електр. машини, а подумя охопило смолу. Пожежна сторожа засяпала терен піском, бо тут був склад кількасот бочок зі смолою. Так не допустили до поширення пожежі. Під час гашення затроївся легко газами функціонер броварів Фрід.

Поїзд наїкав на віз.

Особовий поїзд ч. 1424., що їхав із Сокаля до Рави Руської, наїкав біля Кристинополя на віз, навантажений буд. матеріалом. Поїзд розбив віз і знищив часть матеріалу. Візника Пелеха із Сільця викинуло далеко, наче з праці. Потовченого Пелеха збрали до шпиталю. Причиною катастрофи було, що у тому місці нема залізничної рампи.

Король Альфонс у Лондоні.

Дня 25. червня приїхав у Лондон еспанський король Альфонс XII. В імені короля вїтав його кн. Валії. Вечором еспанський амбасадор видав бенкет у честь короля. На бенкеті була англійська королівська пара.

За комунізм.

Станіславський окружний суд засудив якогось Блюмештайна за поширювання комуністичних летючок на 1½ року тюрем. Розправу вели при зачинених дверях.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Босгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні“ 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІТНИКА
25 сот.

Ендецька боротьба з вітраками.

Львів, 27. червня 1930.

При цілковитій яловості теперішньої польської політики польська преса найшла собі на час квітку морського аужа в українській проблемі та тягне його на своїх сторінках з помітним трудом у безконечність. Польсько-українська „угода“ — це передовсім для хієноп'ястівських, зокремаж для ендецьких, тепер опозиційних політиків і публіцистів, першорядна та незвичайно важка тема.

І хоч усі сплетні та поголоски „Русского Голосу“ про мнимо переговори урядових польських кол з українцями (які обов'язково, на думку польської преси, мусять належати до УНДО) були виссані з пальця і хоч усі ці поголоски категорично заперечено, то всеж легенда про угоду жие далі в мізках ендецьких політиків і публіцистів.

Вони використовують її в опозиційних цілях, роздмухують неправдиві поголоски про „угоду“ до розмірів національної катастрофи для польського елемента „на кресах“ і при тій агаді мобілізують своїх політичних однодумців до якогось „хрестоносного походу“ не так проти теперішнього уряду, але передовсім проти українців. Отже ця ендецька боротьба з неіснуючою, неімовірно наївно придуманою і примітивно сконструованою, як щодо форми так і щодо змісту, „угодою“ не є тільки боротьбою з вітраками. Ні, вона крім чисто опозиційних цілей має за завдання оживити, зінтенсифікувати та загострити протиукраїнські настрої серед поляків. А крім того має вона ще одну, незвичайно важку ціль, спільну для всіх польських груп, а саме: при допомозі шілкою фальшивих поголосок і відповідно спрепарованих алярмів дезорієнтувати українське громадянство, розложити його, ослабити морально, зокремаж посіяти зерна деструкції у найбільшій та найсильнішій політичній українській організації, тобто в УНДО.

Чому цю, несамовито гупо спрепаровану москвофілами, „угоду“ з таким завзяттям і з такою хоробливою впертістю поборюють передовсім ендеки, що держать тепер під тим оглядом серед шовіністичної польської преси в своїх руках палму першенства? Чому це роблять вони, що за часів польської державності були першими, які ввели в життя практику т. зв. „угод“. Хтож інший як не один з ендецьких рабів, а саме Ст. Грабський заключав відому угоду з жидами, конкретно з пок. Райхом, отже групою, якої органом є львівська „Хвіля“. За цих часів, як не за хієноп'ястівських курсували між Віднем, Берліном (тодішними осілками галицької політичної еміграції) і Львовом такі агенти польського уряду як д-р Мадейський, гр. Лось, що раз пропонували „угоду“, то знов оферували розв'язку університетської справи і т. д. і т. п. Хто як не тойже шехпоальський раб Ст. Грабський формував польсько-українську т. зв. наукову комісію для утворення в Кракові сурогату високої школи для українців у формі ославленого „Studium Ruthenum“? Хто, як не тойже Грабський притягав до тієї комісії навіть політичних українських емігрантів, давних професорів львівського університету і хто, накінець, як не він вимагав від них за саму честь належати до тієї комісії понижаючої заяву львів'яності? — Цеж загально-відомі, свого часу широко обговорювані на сторінках нашого органу справи. Чогож у такому випадку ендеки здійснюють такий пекельний галас тепер а приво-ду неіснуючих спроб до переговорів чи з приво-ду уроеної „угоди“?

Чому, вони, для яких українська проблема в Польщі не існує, — так вони твердять! — робили названі спроби її розв'язки, як не на одну-ліну то на другому відтинку, коли були при владі? Очевидно тому, що цю проблему хочуть розв'язувати тільки вони і тільки по-своєму, але нашо в такому випадку так багато галасу тепер, коли вся санация, а в тім і уряд навіть „угодо-вої“ міни не робить, а проводить у практиці су-вої проти українців шілкою послідовно ендецьку політику. Деж льогіка і де гідність воюючої армії. Деж льогіка і де гідність братів? Під тим оглядом

Будете мати викиди совісти,

якщо Ваше мешкання обікрадуть вломники, а Ви його передше не забезпечите в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

ендецьке криводушіє переходить не тільки межі їхньої хоробливої льогіки, але й націоналістично-канібальської моралі.

„Угода“! Яке це тепер дивоглядне і яке трагічне своїм змістом в історії українсько-польських взаємин поняття! Угоди заключали колись самі польські королі з українськими князями й гетьманами на те, щоби їх потім не признавали та ломили шляхецькі соями, чи на власну руку поодинокі польські магнати. Таких „угод“ було безліч. А був час, що перед вели-

кою, війною і винишній папа польського націоналізму Дмовський шукав власноручним письмом до нашого щоденника контакту з українцями теж для якоїсь... „угоди“. Історія та життя навчили нас, що поляки йдуть на „угоди“ тоді, коли над ними звисає марево політичного небуття, а ніколи тоді, коли вони можуть „розвизувати“ всякі важні „національні“ проблеми при допомозі їх негачії у практиці або при допомозі „грушок на вербі“ в теорії. До останньої категорії розв'язок української проблеми належить і один суто безістичний проект, опублікований недавно у новому журналі, органі т. зв. „заховачей мислі паньствовай“, що виходить у Варшаві п. н. „Наша Пшишлосьць“ (ч. I за квітень ц. р.). До речі кажучи, проти цього проекту теж виступили завзяті ендеки, але про нього завтра.

VI. Конгрес меншостей.

В днях 3—6 вересня ц. р. у Женеві.

VI. Конгрес європейських меншостей збереться цього року знову в Женеві в часі від 3—6 вересня. М. ін. будуть на ньому вирішені основні постанови дотично положення і змагаць поодиноких європейських меншостей. З тією метою буде переведена до часу скликання конгресу підготовча праця для опрацьовання рефератів про положення різних національностей у поодиноких державах. Таким чином конгрес дістане загальний перегляд положення всіх європейських меншостей, чого на попередніх Конгресах не було.

Окремою точкою денного порядку буде становище європейських меншостей, що числять понад 35 мільонів душ, до актуальної тепер справи союзу європейських держав, зокремаж до того, як той союз буде переведений і як вийдуть на тому союзі меншости. Досі меншости обстоюють думку, що якийнебудь тревалий союз європейських держав (себто т. зв. Злучені

Держави Європи) буде так довго нереальною мрією, як довго не прийде до національного анрівняння, себто як довго меншости не здобудуть належних їм прав.

Дальшою точкою програми візду буде реферат, присвячений теперішньому рухові серед усіх майже меншостей, що змагає до організації меншостевих сил у всіх державах з метою створити один спільний центр для всіх частин одного народу, розділеного поміж дві чи більше держав. Отже при цій точці буде розбиратися справа нових понаддержавних форм організації європейських меншостей.

Зголошення до участі в Конгресі тих груп і осіб, які в попередніх віздах не брали участі, а також тих, що згідно з постановами статуту були допущені тільки винімково, треба надсилати найпізніше до 10. липня ц. р. на адресу Секретаріату.

Приступили до праці — зачинають вивозити за море!

Урядова Польська Агенція Телеграфічна (ПАТ) подає вістку з Варшави з дня 25. ц. м.: „Еміграційний Синдикат“, котрий розпочав свою діяльність у перших днях місяця травня, відкрив уже цілий ряд відділів та агентур на терені волинського, польського і львівського воєводства, а саме відділи в Луцьку, Рівнім, Ковлі, Бересті н. Б. і Львові та агентури в Кременці, Дубні, Костопазі, Здолбунові, Горохові, Володимирі Волинським, Корці, Пинську, Пружанах, Дорогичині та в Любомлі. Дня 23. ц. м. прибула до Варшави перша група емігрантів, котру пораз перший переняв Еміграційний Синдикат, а не — як досі — поодинокі корабельні лінії“.

З повищої урядової депеші бачимо, що Еміграційний Уряд зачав уже сповняти свої плани і відкрив відділи Емігр. Синдикату дше на українських землях.

Перший транспорт наших людей уже пішов. Мусимо завоїти нашу увагу на працю того нового вивозового Синдикату, що своїми відділами та агентурами засіяв нашу територію. Синдикат бере високу провізію за кожного пасажира-емігранта, доставленого корабельній лінії. Отже його урядовці та агенти будуть для заробітку намовляти всіх і вся до візду за море, давати і кредити на дорогу. В цей спосіб будуть виконувати і плани Наукового Інституту Еміграційного, який цей Синдикат вилумив для вивозу українців і білорусинів за море.

На національно-польській території, як бачимо з телеграми ПАТ-а, не відкрив Синдикат ані одного відділу, ані одної агентури. Справа ясна: Ціле наше свідоме громадянство мусить всіми силами протиділати цій акції Синдикату, спрямованій проти нас.

Знова зневаження могили.

(До відома українського громадянства і польської влади.)

В селі Магдалівка, пов. Скалат, є на місцевім цвинтарі могила хорунжого військ У. Н. Р. Івана Тимотія Білецького з села Валки на Харківщині, який поляг у бою з більшовиками в 1920 р. На цій могилі знова значний деревляний хрест з відповідним написом. Цього року громадяни Магдалівки підсипали могилу, а щоби вона мала кращій вигляд та була тревалишою, її доокруги обцементували, а на могилі на місце старого деревляного хреста поставили новий залізний з написом, хто спочиває в тій могилі та з допискою „Борцєві за волю“. Дня 8. червня ц. р. мало відбутися посвячення новопоставленого хреста, одначе вже в суботу 7. червня постерунок державної поліції зі Сороцька і Колодівки під проводом поліційного агента зі Скалата Мечислава Венєка могила знишили.

цементове обмурування розбили джаганями, а хрест забрали на постерунок поліції до Колодівки. Дня 8. червня зійшлося до Магдалівки багато людей із сусідніх сіл, бо мало відбутися посвячення хреста. Та з уваги на те, що могли зрівняно з землею, а хрест опинився на поліції в Колодівці, заповіджено панахиду в церкві. На той самий день прийшли до села три постеруки поліції, а саме зі Скалата, Сороцька та Колодівки, змобілізовано також „Стшельца“, озброєного в крісі, а зі Скалата прибуло кількох офіцерів. Поліція ходила від хати до хати та грозила людям, що хто важиться піти на панахиду, то того заарештують, а поліційний агент Венєк зі Скалата говорив до о. Гумницького зі Сороцька та до Павла Стадника, що як хто вийде з церкви на панахиду на цвинтар, то

„Стшелец“ та поліція вжиють зброї, і буде друга Качанівка (де перед кількома місяцями ривож у скалатському повіті поліція стріляла до селян і чотирьох убила, а кільканадцятьох ранила). Крім того староство у Скалаті покарало Павла Стадника, Володимира Голояда і Мирослава Голояда арештом по 7 днів, зг. по 50 зол., за безправне поправлення могили. Отсей голій опис фактів подаємо до відома українського громадянства і польської влади.

Свято в честь М. Драгоманова в Женеві.

II. Академія пам'яті Драгоманова.

(Допис з Женев.)

Український Клуб ухвалив, крім відслонення пам'ятної таблиці, урядити того самого дня святочну академію і прийняти для своїх гостей у чудових сальонах палати Атене, але увечері. І треба сказати, що це не була зайва річ, а прилюдилася національній справі не гірше, як ранішня офіційна церемонія. Мушу про неї бодай коротенько сказати, тимбільше, що виголошені там промови кидають дуже цікаве світло на особистість Драгоманова.

На академію пам'яті Драгоманова зібралось також більше пів сотки осіб, запрошених Українським Клубом. Крім головних учасників і організаторів прийшли вже інші люди ніж уранці, бо академія була скорше святом родинним, де обіднувалися українці зі старими приятелями Драгоманова та сучасними прихильниками молоді України.

Свято відкрив гарною промовою п. Е. Бачинський, голова Клубу, що подякував офіційним чинникам, женецькому громадянству та взагалі присутнім за співучасть у святі Драгоманова. Далі промовець зазначив, що новітня українська політично-державна еміграція іде за Драгомановим і його льояльним відношенням до урядів та громадянства тих народів, котрі їй уділяють права взилю і що коли українці скрізь зустрічають прихильне до себе відношення, то це треба завдячити нашим старшим попередникам емігрантам, котрі своєю культурністю та розумінням національної гідності за кордоном зуміли добути поважання для українських збігців і української нації. Це виявилось дуже виразно саме у Швейцарії, де уряд перший навазав дипломатичні зв'язки з Україною та й останній з усіх держав дозволяв на легальну діяльність української дипломатичної місії в Берні. Зі свого боку Україна звернулася до ген. Віле, начальника воєди швейцарської армії, по

військових інструкторів для молоді української армії, а також вислала економічно-фінансову місію для навазання торговельних та індустріальних зв'язків із швейцарською республікою. На чолі цієї місії стояв П'єро Чижевський, член-основник Українського Клубу в Женеві, ученик і прихильник Драгоманова. Накінець голова подякував ще всім тим, що надіслали привітання на свято, а також повідомив присутніх, що в осени Український Клуб переорганізується в Українсько-Швейцарське Товариство.

Потім голова передав провід д-рові Вебер-Бавлеру, як представникові старих друзів Драгоманова. Д-р Вебер-Бавлер натуралізований ще по батькові громадянин Франції, походження українського, бо його дід по боці матери був українець Семенко, перероблений на Семенова при царі Олександрі I, щоб уникнути образливої клички „дахол“, яку йому приплели його співпрацівники москалі. Далше забрав слово проф. О. Шульгин і в прекрасній промові широко живою мовою оповів про вплив Драгоманова на його родину й інших споріднених з ним київських українців. Він проаналізував тогочас-

На снідання найліпше смакує
Чай марки „Бузько“
Найновіша мішанина ч. 40. 2247 3-4

ні політичні відносини на Україні і в Росії та висвітлює вичерпно, чому Драгоманів мусів у своїй діяльності залишитися на ґрунті федерації і чому, не зважаючи на те, Драгоманова треба визнати одним з найбільших провідників духового відродження України та що нема найменшої причини не визнавати його основоположником власне державної незалежності України. Варто було б змістовну промову п. Шульгина бачити в цілості надрукованою, бо вона висвітлює багато нині ще мало зрозумілих питань, зв'язаних з діяльністю Старої Громади і спеціально Драгоманова за кордоном.

Але головною точкою академії була промова зі споминів п-ні де Гольштайн, 84-літньої ще жвавої й енергійної бабусі, особистої приятельки Драгоманова, котра надзвичайно теплим і вдячними словами оповідала про свої вражіння і зв'язки з Драгомановом, почавши від трохи не першого дня приїзду його за кордон. П-ні де Гольштайн, шведського походження, в 1880-тих роках була під впливом ідей Бакуніна і вперше зустрілася з Драгомановим у Кларані коло Лозанни, де відразу відчула симпатію до Драгоманова та його ідей і головно до його чистої душі. Це перше вражіння у неї залишилося на все життя, далше ще більше зміцнюючись

у Драгоманова. В дальшому згадувала вона не-навість і боротьбу відомого революціонера москаля Лаврова проти Драгоманова. Для Драгоманова соціалізм був „справою зтяжкою“ (так українським висловом і висловила п-ні Гольштайн). А тому його ненавиділи російські революціонери, хоч насправду Драгоманов був більшим за них усіх вкупі революціонером! Це Драгоманов є правдивим основоположником партії російських лібералів, це він дав підвалини федеративним плянам не тільки москалям, але усім славянам. Драгоманов інакше не кликав Лаврова, як „учений скалец“! Приїхавши за кордон, Драгоманов не ухилявся від російських емігрантів-революціонерів, хоч він насправду був буржуй і правдивий учений, що на цілу голову стояв вище всіх цих революціонерів. Він мав розум „ідикий, колочий, насмішуватий“, але одночасно при відсутності щонайменшої злоби й ненависти до противника. Драгоманов ніколи не обробляв своїх статей і праць і на завваги своїх прихильників відповідав: „Книжка — це проститутка, котра мусить фарбуватися, щоби сподобатися!“ Драгоманов як у родині, так і серед громадянства був завжди вразком людини широкої і отвертої. Його логіка, ерудиція і пам'ять були просто феноменальні і він буквально міг противника забити непереможними аргументами. Тому його або ненавиділи або просто боготворили, обожали! Він умів впрост читати в душі своїх знайомих і коло нього ніколи не могло бути нечесної, лихої людини, не кажучи про шпигуна. Часто як царат, так і революціонери намагалися це зробити.

П-ні Гольштайн оповіла кілька цікавих випадків з цього приводу. Відомі революціонери-терористи, з походження українці, як Желябов, Кравчинський, Волховський і ін., були його приятелями і ставилися до нього з найбільшою повагою як до авторитету, хоч іноді ховалися з цим знайомством від своїх товаришів москалів, котрі здебільшого ненавиділи Драгоманова. Однак п-ні де Гольштайн каже, що Драгоманов ніколи не був самостійником і це нераз їй та й іншим висловлював. Він був за автономію України в рамках Російської Федерації, однак після еволюції, яку за останній час зробило українське громадянство, п-ні Гольштайн не знає, як віднісся Драгоманов тепер до тої справи: це їй тяжко судити. У всякім разі у Драгоманова великі заслуги для російського лібералізму і його можна рахувати — на думку п. Гольштайн — загально російським діячем.

Промова, себто спомини п-ні де Гольштайн, була вслухана із захопленням усіма присутніми, бо окрім цікавих фактичних даних її обо-

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

XVII. Висновки.

Не вродив мак, пробудем і так.

Нехай вибачать розчаровані, що не найдуть тут правописних порад. Ствердити, що дім „Просвіти“, в якому пишу ці рядки, має старі фундаменти, діри і домагається основного відновлення — одна справа; взяти таке відновлення на себе — друга.

Офіційний „Український правопис“ має кілька боляків і чиряків. На нашу думку він жив би найдовше, якби піддався операції. Ми вирізуємо з нього, щоби жив — недужі частини: апострофи і чужомовні слова.

Це два головні пункти, щодо яких ріжниться нинішній літературний правопис у Галичині від харківського. Чужі слова транскрибуємо у нас інакше попросту тому, що маємо перед очима їхній оригінальний вигляд у латинці, а не, як радянські робітники пера (головно денникарі), що бачать їх здебільша в російським вигляді: в російській пресі і книжках.

Довгу низку химерних і дивоглядних форм наведених уже в окремих розділах, правила про писання розділки й інші дрібниці залишаємо кожному по вподобі. Ці форми, підтягнені під неясні та хиткі правописні правила, можуть найкраще перетертись у процесі вироблення літературної мови. Навіть деякі правила, яким усі поволі пробуємо підчинятись, потребують такого процесу „очищення“. Напр. 2-ий ступінь прикметників найкраще було б зясувати правилом: вищий ступінь творимо в той спосіб, що до пня додаємо наросток — (і)ший, — (і)ша, — (і)ше, отже старший, яснійший, низ-ший, вис-ший, дуж-ший... Тоді легко можна навчити писати дітей і всіх неграмотних. Нюанси харківського „Правопису“: ясний, нижчий, миліший... — їхняють загал машинально до одної загальної форми „-щій“ (ясніший, нищий, миліший), без огляду на її стійність.

Школа, яка не повинна відбігати від загального літературного правопису, буде приневолена у нас піти по лінії якнайменшого опору, коли несхоче анушатись над діворою зайвою схолястиком.

Нерозумно було би кидати анатему на останні офіційні правила; хто може, нехай пробує засвоїти собі їх якнайбільше. Вже само зусилля, щоби поєднати ріжні суперечності, розяснює не один сумнів.

Наш правопис має нині надто багато складних питань, щоби їх можна було звести до кільканадцятьох чи навіть кількадесятьох загальнодоступних правил. Правопис зв'язаний нероздільно з проблемами літературної мови, а ці проблеми у великій мірі в нас нетікані.

Більшість непорозумінь у домаганнях супроти правопису починається з того простого факту, що кожний шукає в ньому чогось іншого. Нема наукових правил для всіх, як нема літератури для всіх. Шкільна граматика не рівна академічній, а академічна не рівна дослідчим мовним студіям ученого лінгвіста.

Зміна правопису слів зв'язана з питанням про їхнє походження; фільольог, що схоче обмежитись до чисто формальних дослідів над морфологією, може надібати непереможні труднощі без попередніх дослідів у ділянці семантики (розвитку значіння) і т. д. Навіть т. зв. чисто-формальні правила транскрипції зачіпають за одно з найбільше складних питань лінгвістики, що зливається з проблемами естетики: про духа мови, про ті її прикмети, що рішають про її „красу“. „Ідея мови — каже творець сучасної естетики Бенедетто Кроче — по своїй суті поетична ідея, правда в мові — це правда мистецька, освідомлена краса“.

Проблема правопису — це питання правильної вимови, а питання правильної вимови — процес живої боротьби ріжних говірок. Хто стежив за останніх 10 літ за розвитком нашої літературної мови, міг ствердити, що робітники пера в ріжних закутках наших широких земель, незалежно від себе й інстинктивно приймали ті самі поодинокі нові вислови, запозичені з якоїсь говірки чи чужої мови, новостворені терміни, звороти, а навіть такі самі правопис, ідучи за чутливим інстинктом, який відгадує напрям еволюції нашої літературної мови.

Коли кажемо, що віримо в розвиток нашої літературної мови, то цим хочемо кинути не одно з тих крикливих „вірую“, які звуком заступають думку і приголомшують тих, що воліють вірити, замість думати, а хочемо сказати, що її розвиток може бути запевнений індивіду-

альними та збірними зусиллями талановитих фільольогів і письменників.

Окрема літературна мова значить: новий світ ідей і образів, які родить нарід, тому, що його члени інакше говорять, інакше сприймають усі вражіння, інакше їх перетворюють у собі і передають інакше, ніж інший нарід.

Якщо українська мова мала би бути тільки прикладом на інші звуки тих самих понять і вражіння, що є висловлені польською та російською мовою, тоді доцільніше було би вчитись замість української — французької або англійської мови.

Мова нашого народу має невичерпані ще скарби, що рішають про її своєрідний дух: увесь світ метафор і парабол, здебільша неперекладних на такі самі символи чужої мови. Поєднати цього духа з потребами нашого сучасного інтелігента, що хоче стояти на рівні з духовим розвитком із членом якогонебудь великого народу із старою традицією — ось головне завдання літературної мови. Наша література, виплекана досі на ґрунті селянського побуту, хоче нині доповнити себе двома новими, часто протилежними світами: літературою для пролетаріату і літературою для інтелігенції. Не диво, що при таких намаганнях вона робить не одно зусилля в порожнечі.

Харківська спроба реформи є одним із таких зусиль: дати правила одним махом для всіх, себто для нікого.

Та чи не байдуже — питає хто, — яким правописом і якою мовою писатимуть ті, що не мають нічого сказати? Може не байдуже. Навіть буденна мова для чисто практичного порозуміння стає творчістю для тих, що відчувають потребу проявити себе в ній звичайною розмовою чи статтею.

Вуличний співак, який співає лише для прожитку, може бути без голосу, але коли затягає фальшиво, ми затикаємо вуха, кидаючи йому милостиню з милосердя чи пересердя. Таким співаком став харківський „Український правопис“, що хотів заспокоїти чисто буденні потреби, а одночасно вірив у свій великий голос.

Ми трохи слухаємо його, а трохи затикаємо вуха.

відання було навіть такою любов'ю і пієтизмом до покійного, що мимоволі захоплювало. Д-р Вебер-Бавлер оповідав свої дитячі спомини про Драгоманова і про той глибокий вплив на молодість, що його мав Драгоманов. Що найбільше вражало молодого лицейця Вебера — то ця глибока відрива Драгоманова до порожніх дискусій, до котрих так були охочі тодішні думачі кола суспільности, особливо емігранти, а також той надзвичайний порядок і чистота, що їх мав Драгоманов у себе в робочім кабінеті.

Академія закінчилася в год. пів до одинадцяти, а потім відбулося прийняття, як писали газети, зі смачними тісточками та шклянкою чаю. Присутні обмінювалися ще споминами про Драгоманова і думками про майбутнє України. Студентський хор українців проспівав пісню „Гей не дивуйте...“ на слова, перероблені Драгомановим, а пізніше й інші пісні. Ключ придбав собі кількох, надіємось, щирих приятелів на майбутнє. На сцені під час академії був уквітчений відомий портрет Драгоманова живими квітами, українським і женецьким прапором

Позір! Купці, Промисловці і Ремісники!

Вже появилось перше число місячника „ДОБРОБУТ“. Цей місячник присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число. Поодинокое число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10/II.

і рямкою з гуцульського пояса. Сині і жовті цвіти потім п-ні Іда Бачинська роздарувала всім присутнім на пам'ятку. Свято закрилося в год. 12 вночі. Газети вмістили і про це прийняття симпатичні для української колонії замітки. Всі гості вписалися на пам'ятковій листі для архіву Ключу.

Женева, 16. червня 1930.

Чаб—ий.

В безконечній черзі...

ПЕРЕДОСТАННІЙ ДЕНЬ ПРОЦЕСУ У. В. О.

Промова оборонця д-ра Шевчука Семена.

„Панове судді присягли! На одному політичному процесі я чув промову вашого польського золотоустого оборонця д-ра Грека, який сказав між іншим: „Відколи існує людство, відтоді панує звичай, засуджувати людину і карати тільки за вину, яка доказана!“

Цей звичай шановано у гаях і під липою на судах напів диких народів, а римляни говорили: „Подай мені факти, а я дам тобі право; нікого не віддамо до в'язниці, кому не доказана провина“.

Тут судиться В. Попадюка, якому жадної провини ніхто не доказав, якого цілий акт обвинувачення опертий на гіпотезах, а розправа і свідки доказали, що Попадюк ніякої участі в роботі УВО не брав. Поліція арештувавши 17 осіб, конечно потребувала рятувати свою славу, виявити „спрейжистость“, поліція хотіла показати суспільности, що їй вдалось зловити команданта саботажової акції „Гуртака“ і предтварила справу так, що „Гуртак“, це Попадюк, хоч Попадюк є невинна жертва поліційних химер. Прокуратор називає Попадюка „шефом саботажової акції“, опираючись на зізнання Наорлевича. Агеж Наорлевич заявив, що поліція катувала його, прикладала револьвер до чола і приневольила сказати, що „Гуртак“ це псевдонім Попадюка.

Оборонець д-р Шевчук твердить, що поліційні свідки не могли говорити повної правди, що поліційанти мусіли або втратити посаду, або зізнавати, що членів УВО у в'язниці не били. На думку д-ра Шевчука і судді присягли переконані на дні душі, що поліція збила обвинувачених „на квасне яблуко“.

Далі оборонець цитуючи твори англійських та польських правників, доказує, що в зізнаннях поліційних свідків вірити не можна, хоч поліція присягне, бо поліція у зізнаннях у суді дбає не про об'єктивну правду, а про „інтерес своєї корпорації“.

На думку д-ра Шевчука „польську поліцію треба реформувати, лічити, а доки вона хора, то їй вірити не можна“.

Сам же Попадюк до ніякої вини не признався, навіть не признався до приналежності до УВО, хоч поліція била його найбільше і найдовше держала у в'язниці і „тому, не маючи ніякого об'єктивного доказу вини, я прошу звільнити мого клієнта зовсім!“.

Як відомо з розправи, справа Попадюка є найбільше складна і невиразна, а присуд на нього може хитатися між двома крайностями: Колиб судді присягли стали на становищі, що „Гуртак“, це псевдонім Попадюка, то Попадюка міг би стрінути присуд на кару смерті; колиб судді стануть по боці зізнань свідків і обвинуваченого, а не поліції, то тим самим стануть на становищі, що Попадюк під час замаху у Львові був у Коломиї, що він не „Гуртак“ і цей обвинувачений мусів би бути зовсім звільнений.

Відчуваючи можливість судової помилки, і трагічне положення Попадюка, д-р Шевчук зворушений до глибини душі, кличе: „Панове судді! Хай не станеться помилка! Засудження невинної людини найшлюб відгомін в серцях мільйонів, які сказали з болем: „Засуджено невинного!“ Одноголосно звільніть Попадюка і винного!“ Одноголосно звільніть Попадюка і винного! Віддайте Володка цій старенькій матері, що ось гам на лаві між публікою зі сльозами в очах же однією підпори своєї старости, свого сина!“.

Промова д-ра Ганкевича.

Панове судді! Позвольте, що і я пікну промову словами великого польського адвоката,

д-ра Грека: „Тут в суді має панувати спокій, рівновага, згуртування духа й об'єктивність, а не „рація стану“ (на яку покликуювався д-р Перацький). Австрійський кодекс карний і § 58. це пам'ятники влади Габсбургів, Гогенцолернів, Романових, це пам'ятники вашої ганьби і неволі, панове судді. У конституційній республіці ви не можете судити тільки після цього пам'ятника вашої ганьби, після § 58. Ви збурили православний собор у Варшаві, як пам'ятник неволі і поділу Польщі, тож чому ви не спалили цього австрійського карного кодексу разом із § 58.“

Ви уявляєте собі членів УВО як страшних злочинців, які замість „добрий день“ чи „добрий вечір“, кожному полякові говорять в душі „хай згине дяк проклятий!“ і кожний чин члена УВО вам здається злочинком проти § 58.

Оборонець опираючись на австрійський карний кодекс, доказує, що обвинувачених не можна судити по лінії провини державної зради, але по лінії § 58. У Польщі § 58. це якийсь „кронос“, який пожер всі інші параграфи, як своїх дітей. За Австрії навіть коли якого обвинуваченого судили за § 58, то судді присягли виносили одноголосний вердикт „не винен“ і був такий випадок, що коли суджено одного поляка, тоді лава присяглих, яка в більшості складалась з українців, відповіла одноголосно „не винен“ і по розправі судді запросили ще обвинуваченого на вечеру, про що д-р Ганкевич, як українець, згадує з гордістю. Після цього оборонець нагадує цілий ряд політичних процесів з австрійських часів, подібних до процесу УВО, які суджено § 68, а не § 58 про державну зраду. Державна зрада є лиш там, де акція обвинувачених булаб об'єднана якимсь революційним урядом, а таких смаркачів, як обвинувачені хіба не можете вважати кандидатами на міністрів, бо Крушельницький надається до плавання по ріці з дівчатами на човні, Огородник на міністра музики, Качмарський, який дістав від комісара 4 рази в лице, може бути міністром поліції, Кульчицький, який все втікав з години математики зі школи, може стати міністром освіти, про Терещука навіть прокуратор говорив, що він „добре й говорити не вміє“.

І ці хлопці малиб виконати революційний переворот?

Колісь, за часів неволі, польський нарід підняв протест: „Геть із карою смерті!“, а ви хочете судити тепер членів УВО на кару смерті? Бо за § 58 нема іншої кари тільки кара смерті! Чи те, що було для вас, поляки, але, то для нас „німецьких трабантив“ кара смерті є добра? Ви підозріваєте, що члени УВО хотіли відорвати Галичину, але говорімо так на розум, просто, якби ми сиділи при лаві в реставрації: До якої держави УВО малаб прилучити Галичину? Хіба до носа Качмарському, бо до радянської Росії прилучувати Галичини нема потреби. Ви твердите, що УВО хоче звернути увагу Європи на положення українського народу? Європа цікавиться нами і вами так, як пес п'ятому ногою, а Європа цікавиться УВО так, як цікавилась вашими прекрасними уланами, які після наполеонських воєн здохали від малярії навіть десь аж на Сан-Домінго. Європа інтересується хіба нашою нафтою, тому судить УВО як нашу внутрішню, болочу для обох народів справу, яка рішатиме про дальші відносини обидвох народів“.

Далі оборонець доказує, що зізнання обвинувачених були вимушені поліцією і д-р Ганкевич заявляє готовість присягнути, що обвинувачених поліція била та протестує проти того, що поліція вільної польської республіки вживає методів царської охрани. Коли навіть Терещуку носив бомбу, коли навіть Біда носив валізу з екразитом, то ви судді мусите звільнити обвинувачених і сказати їм: „Ідіть до дому!“, бо ви не можете судити людей на підставі зізнань в'язнів битих і катованих! „Людина є зрадником або мучеником, залежно від того, з якого становища на неї дивитися“ говорив поет Пітігрілі.

І коли прокуратор дивується, чому члени УВО так засипали один другого, то я прочитаю фрагмент книжки „Процес краковскі“ з 1880 р., з якого довідуємося, що поляк, в'язень, член ППС Барчинський, тортурований комісарем, поляком Костшевським, зломаний і хорий, зізнавав усе, чого поліція вимагала і виявляла тайни своїх товаришів членів ППС.

Далі оборонець читає уривок „Пшєдвєсьня“ Жеромського, в якому автор описує, як польська поліція за часів Кайдана катувала українських в'язнів і вимушувала зізнання биттям й електризуванням обвинувачених.

„Ці молоді члени УВО це вихованки вашої польської літератури, вони кормили свої душі творами Мішкевича і Словацького, тому не дивуйтеся, що Качмарський заявив: „Обовязком кожного українця належати до УВО і визнавати український нарід!“

Оборонець доказує, що поліція приблизує ролю кожного обвинуваченого: Наприклад такого Біду, який бігав купувати валіаку за 8 золотих для несення бомб, поліція висуває „на чоло УВО“, але на думку оборонця, Біду можна висунути разом з його валізкою не на чоло, а на якесь інше місце, якого оборонець „з уродженої скромности, не може назвати по імені“

Д-р Ганкевич рішуче твердить, що бомби на Сх. Торгах підложив не обв. Біда, але Паятон Полотнюк, який приїхав з Праги, а рухом льорда пішов на Сх. Торги, лишив бомби і виїхав зі Львова, щоби не попасти в руки „вилавлячи перел“, цебто поліції. Навіть свід. Ротівна, яка прийняла валіаку з бомбами, при конфронтації не пізнала Біди, як того, що начеб то приніс валіаку обв. Біда перед вибухом бомб мав нагледу із Полотнюком та згодився, на випадок ув'язнення, брати хвилево вину на себе, щоби тим чином крити Полотнюка і дати йому можливість втекти до Данцігу.

Щож до замаху на комісара Федунішина, це витвір фантазії самого Федунішина, який переконаний, що УВО нічим не цікавиться, тільки ним. Оборонець говорить: „Мені жаль раненої бомбою студентки Штрайтівної, бо чи вона винна, що потреби й домагання українського народу не заспокоєні і УВО мусить боротися? Але в боротьбі часто брат не щадив брата чи сестри і при замаху гинули сотні людей, тому рани Штрайтівної не сміють бути рішачим фактом у процесі, який має глибокі суспільні причини.“

„Нефортунні подпалач“ Терещук, носив валіаку з бомбами, навіть не знаючи, що у валізі є бомби. Терещука можна судити тільки за § 65, і колиб ви, панове судді, засудили цього мовчального, тихого хлопця на кару смерті, ви не моглиб спати спокійно.

Кирилюк зробив одну дурницю, що вступив до УВО, а другу, ще більшу, що вжився і через те попав у трудне матеріальне положення і став життєвим калікою. Короткий час по шлюбі Кирилюк замість на шлюбну подорож до Монте Карльо, чи Риму, попав до в'язниці і це так зломало чоловіка, який любив жінку, що він наговорив поліції такі фантастичні річи, які може наговорити хіба чоловік прип'яканий електрикою і битий, або чоловік пару днів по шлюбі. Для Кирилюка навіть § 65 за багато. А обв. Лемішка, якому прокуратор закидає, що „він був готов відорвати ролю в УВО, але не відорвав“, то це те саме, якби судити архикнязя Оттона Габсбурга за те, що він давно готов бути австрійсько-мадярьським королем, але ще не є і не буде“.

На думку д-ра Ганкевича, д-р Перацький мав „нещасливий день“, прочитав у суді промову, якої сам не написав, тому, д-р Ганкевич не вважає відповідним відповідати ні боронитися проти його наступів на УВО. Одночасно д-р Ганкевич протестує проти накликувань „Слова Польского“ до нападу на українських оборонців і читає статтю польського адвоката

Семяновського, в якій він доказує, що положення українського народу є важке, що адміністрація надживає своєї влади і пригнічує український народ.

„Ми, українці, у вільній польській республіці не маємо права навіть по українські адресувати листа, по українськи переписуватись з владою, а ви не можете зрозуміти, чому повстала УВО? Ви любите Варшаву, ми, всі українці любимо Київ і Львів та не кривимось із тим, що прагнемо об'єднаної, вільної Української Держави, але в такій разі судить мене також судить Шухевича, Шевчука, судить 40 мільйонів українську націю, яка жде на присуд УВО і сьогодні прислухується процесові!“

Завтра, біля години 3. западе присуд.

„Польща, Русь і Литва — то одна молитва...“

(Допис з Чортківщини.)

В Поліссях, чортківського повіту, уряджувала організація „Стшельца“ дня 4. травня ц. р. „параду“. Зіхалися „дзядяче“ під проводом п. Гомулкевича, повітового організатора „Стшельца“ й урядовця при тут. старостві, добре відомого українському населенню Чортківщини з шовіністичних подвигів. Щоби надати „параді“ більшого ефекту, змушено всю шкільну дітвора з Половець і Паушівки взяти в ній участь. З оркестрою на чолі рушив похід „Стшельца з костела й опинився на громадській площі. З українських громадян — крім двох знаних ренегатів — ніхто в „параді“ не взяв участі. Підчас „паради“ відспівано патріотичні пісні й виголошено промови. Одну таку промову втяв і Гомулкевич і, як кожне „гадає“ на „кресах“, так і це, закінчив вище наведеною, любою фразою.

Недалеко від площі „попісуф“ знаходиться „Народній Дім“. Того самого дня мали відбутися річні загальні збори двох кооператив: споживчої і кредитової, тому кількох членів прибуло скорше, щоби на ту ціль упорядкувати салю. Ані на гадку їм не прийшло, що хоча у своїй хаті, то повинні в часі, коли пани так близько роблять „параду“, заховуватися як „миш в норі та риба в воді“. А то — як звичайно молоде — ле видержить, кортить і собі пісеньку заспівати, — зрештою хіба в тім що злого? І лине з початку тихо, відтак сильніше „Червона калина“...

Начеб гранату хто кинув! Як на ворога в окопах, відважна старшина „Стшельца“ на команді п. Г. з білою і пальною зброєю в руках зайчими скоками біжить штурмом на читальню. Присутні члени, не прочуваючи лиха, шойно дотягнули до слів: „а ми нашу славу Україну...“, аж отвиряються з лоскотом двері і з криком впадають на салю розбішені „стшельці“.

Нападени в першій хвилині були під вражінням, що певно вже „смерть кози...“ На щастя, в сусідній кімнаті було вібране жіноцтво, яке раз у місяць сходиться, будучи членами читальні й „Апостольства Молитви“. Почувши наглий напад озброєних „стшельців“ і їх дикі крики, заворушилось жіноцтво, настала паніка, почувся плач... Це поділяло відемно на відвагу напасників. Тільки п. Гомулкевич не скінчив своєї ролі, але накинувся, вимахуючи револьвером, нецензурними епітетами на членів читальні, подаючи їм раду, що „як хочете Україну — їдьте за Збруч“...

Нападени зміркували, що шкода слів на оборону, тому мовчали; не уважаючи навіть за відповідне спитати Гомулкевича, як він заховався, будучи в їх положенні. (Певно показав би напасникам двері — по засаді: „Вольносьць“ омок в своїм домку!...“).

Репрезентуючи своєю особою „владзу“, дав п. Гомулкевич приказ командантові постерунку арештувати двох „найнебезпечніших співаків“ і відпроводити їх на постерунок до Джурина, де після списання з ними протоколу їх випущено. Опісля тягано ще всіх членів „співаків“ на переслухання до староства, а результати чого шістьох зпоміж них, а саме: Максима Дмитровського, Михайла Дмитровського, Василя Різника, Гриня Нагумика, Стефана Мицька і Золодимира Басія покарано карою 7-денного арешту кожного.

Всі покарані внесли спротив і шойно судово розправа викаже, чи члени читальні „Просвіти“ мають право у своїй домівці співати, чи може, співаючи підчас „паради“, допустити ч. я. когось проступку.

Покутський Музей.

Заходами громади м. Станиславова повстав Покутський Музей, якого метою зілюструвати природу, людину та життя в минулому й теперішньому на терені станиславського воевідства. Перші конституючі збори відбулися 25. червня.

EUMIG HARTLEY - то найвища класа!!!

Незрівняний в своїй доброті — Велика селективність — Велика сила і Ідеальна чистість відбору! — Вилучує під гарантією фабричну локальну стацію!

Сотні листів з подякою свідчать про нечуване пряме пробове, значіння якого радіового апарату на полі радіоної техніки, **тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-ламповий радіовий апарат!**

Генеральне представництво

ЛЕВ і ГЕНРИХ АППЕЛЬ
Львів, Леґіонів 1. — Телефон ч. 458 і 459.

Трагічна прогулянка Пенклюбів

У середу приїхала з Кракова до Закопаного прогулянка представників і членів Пенклюбів, ок. 70 людей з письм. Гелсвезі та Жіль Роменом. Підчас повороту з Морського Ока до Закопаного авто, кермоване кустошем Татшанського Музею проф. Доманевським, скотилося з дороги у яругу (кажуть, що проф. Доманевський був п'яний) та перевернулося горі дном. Тяжко ранений був польський поет Юл. Ейсмонд із Варшави, якого в непритомному стані відвезли до шпиталю в Закопанім. Він має стрясений мозок і зломаний хребет. Крім того ранені поет і редактор „Курера Варшавського“ Жиги. Клециньський, поет Ант. Галушка і його жінка і керманіч Доманевський. Всіх ранених перевезли до шпиталю; Ейсмонд пр. д-р Новогин зоперував. Є мало надії вдержати його при житті. На місце пригоди приїхала суд.-лікарська комісія та поліція із Закопаного й веде слідство. В Закопанім обурені, що провід у прогуляцї віддали проф. Доманевському, чкий вже кілька разів кермував автом по-ляному та спричинював нещасливі випадки. Два тижні тому на тім самім місці приключилася тяжка авт. катастрофа священиків, що приїхали були на єхаристичний конгрес до Познаня. Той випадок затаїли і він не дістався до заг. відома. Тепер він виявився в зв'язку з катастроф. пригодою Пенклюбу.

Демонстрації перед польськими консулятами.

У Байтені комуністи демонстрували перед польським консулятом. Кількох демонстрантів поліція арештувала. Проводив демонстрацією комуністичний радний м. Байтену Гжимала. Польське посольство в Будапешті комуністи обкидали камінням. Поліція арештувала кількох демонстрантів.

Самогубство лікаря.

У Львові застрілився 58-літній лікар-рентгенолог д-р Йос. Якса-Дембський (Пісудського 18.). Покійний від якогось часу не жив із жінкою і з того приаоду приходило до непорозумінь. У листі написав д-р Дембський, що відбирає собі життя з причини фінансових клопотів.

Як відбувся лет в Європи до Америки.

Англійські часописи приносять широкі описи лету літака „Савтерн Кроус“ („Хрест Півдня“). Летун Кінгсфорд Сміт і три його товариші мусіли осісти в Гарбур Грейс у Новій Фунляндії, бо бензина вже майже зосім була зужилася, тому що літак мусів боротися із сильним зах. вітром і густою мрякою. Летуні довше не могли устійнити місця, бо бусоля зіпсувалася. Тут помогло їм радіо. Летуні устійнили так геогр. довжину і ширину шляху. Так то „Хрест Півдня“ є другим літаком, що перелетів з Європи до Америки. Перший перелетів у 1928 р. англ. майор Фіцморіс та німецький кап. Кель і бар. Гінефельд. Вони відлетіли були з Дебліна, а осіли на острівці біля Лябратору. З Кінгсфорд Смітом прилетіли: Аверт ван Дайк пільот голландських лет. шляхів, Савл із Дебліна, капітан англ. кор. лётинської ескадри та Стенедж радіооператор. У 1928 р. Кінгсфорд Сміт перелетів Вел. Океан із Сан Франціско до Сіднею, а 1929 р. із Амстердаму до Австралії тимсамим літаком. Кінгсфорд Сміт ствердив, що лет понад Атлантик зі сходу на захід дуже трудний. Він каже, що треба сумніватися, чи колись повстане такий лет. шлях.

Саранча в ок. Відня.

В ок. Вінернайштаду зявилося дуже багато саранчі, що впала на зал. шлях Потедорф—Вінернайштад. Рій саранчі 100 м. довгий, 5 м. широкій і 15 см. високий. Поїзд не міг рушити з місця і мусів завернути. Саранча заповділяла вже великі шкоди на полях. Це не мандрівна, лише місцева саранча. Вислали вогневі сторожі з ок. місцевостей і віддали танків, щоби нищили саранчу. Газів годі жити, бо околиця має густе населення. Гадають, що саранча прилетіла з Югославії або Мадярщини. Вчасне і сухе літо помагає поширюватися саранчі.

Українська мова в м. раді.

Дня 26. червня на засіданні ради м. Львова през. Бжозовський повідомив, що до президії вплинуло внесення рад. сен. Децикевича в справі допущення української мови до нарад м. ради. Для умотивування внесення президент віддав перед ден. порядком ще раз голос сен. Децикевичеві.

Внескодавець сен. Децикевич твердить, що львівське самоврядування не відповідає на подання та просьби в українській мові, покличуючися на те, що справи мусять бути полагоджувані в уряд. польській мові. І статут м. Львова не допускає української мови в нарадах м. ради. Так Львів у Сх. Галичині є винятком, бо Тернопіль і Станиславів згодилися, аби там самоврядування полагоджували справи в польській і українській мові. Сен. Децикевич просить зміняти статут і допустити українську мову як урядову в нарадах м. ради та магістрату. Внесення сен. Децикевича відіслали згідно з 27. уст. статуту м. Львова до V. секції для регулямінового трактування.

Що збирає Музей

Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.

(Пригадка на часі.)

Досить часто доводиться чути від музейних гостей, що вони нераз принесли би що до Музею, але не знають, що в нашім Музею збирається. Ідучи їм назустріч, подаю до відома всіх наших бувших, теперішніх і будучих відвідувачів, прихильників та жертводавців, постійний обсяг дослідно-наукових інтересів Музею НТШ. Користаю головню з нагоди замкнення шкільного року, коли тисячі охочої молоді дістануть можливість побувати на селі й добути неодну річ для Музею, головню з обсягу етнографії й археології, чого в місті годі дістати. Вибирається на літній відпочинок також багато старших громадян і вони таксамо знайдуть у своїм новім оточенні досить різних предметів музейної вартости, на які може й не звернути уваги. Тому й подаю їм усім коротко спис річей, які Музей НТШ збирає.

I. Етнографія: часті одягу, азуття, накриття голови, прикраси, старі скрині, гончарські та дерев'яні вироби, предмети щоденного вжитку на господарстві та в хаті, діточі забавки, обрядові предмети весільні, святочні і т. п., різні тканими, килими, вишивки, витинанки, писанки.

II. Археологія: кремінне та камінне знаряддя, бронзові, срібні та залізні предмети щоденного вжитку та прикраси, глиняні горщики цілі й поодинокі черепки, глиняні фігурки, монети римські, грецькі, византійські, арабські.

III. Історично-побутова старовина з життя буття інтелігенції в місті та на селі.

IV. Фотографії старі й нові громадських та наукових діячів, священиків, учителів, артистів, мистців та знімки зі сцен побутових, народних типів, архітектури, краєвидів, обходів, свят, з'їздів, натуральні табля.

V. Образи, малюнки, рисунки, дереворити, штихи, репродукції та виділки різного змісту, головню портретові й топографічні; з цього відділу береться ілюстраційний матеріал для наших наукових та ілюстрованих видавництв, якого найбільше пошукує тепер у Музею редакція енциклопедії „Книга Знання“.

VI. Воєнні пам'ятки 1914—1920 рр. та з часів еміграції: часті однострійні, медалі, відзнаки, різні ужиткові предмети, пам'ятки воєнного мистецтва (малюнки, рисунки, різьби, фотографії), ситуаційні шкци, канцелярські книги, печатки оригінальні й відтиски, акти, оповістки, програмки, особисті документи.

VII. Нумізматики: всякі середньовічні та новіші монети й банкноти, воєнні бони, поштові марки то-що.

По наших селах їздить багато збирачів з чужих музеїв Варшави, Люблінна, Тарнова і Кракова, не згадуючи вже про американських агентів, і так наша рідна старовина, пам'ятки й докази все високого рівня культури наших предків, розпоршуються по широкій чужині та стають там джерелом нових мистецьких, виробничих і декоративних напрямків, а то й бувають просто засвоєвані як власний культурний доробок. Проти таких чужих музейних збирачів, шкідників української культури, повинна з усією рішучістю виступати вся наша сільська інтелігенція і збирати всі пам'ятки старої та предмети сучасної власної культури виключно лиш для рідних компетентних інституцій.

Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові кінчить саме біжучого року 30 літ свого існування, справивши свої перші дві габельоти ще 1900 р. Завдяки заінтересуванню широким кругам суспільности сповняє він як слід свою культурно-наукову та репрезентаційну місію. З огляду на значне число зібраних експонатів, що дійшли вже до 20.400 інвентарних чисел, приступила Управа Музею до систематич-

фуртер Цайтунг" Алекс. Гізен, що був у редакції 25 літ! — Еспанський поштовий уряд видає у честь славного маляря Гоу цілу низку марок з його портретом. — Король авт Форд має музей; як останні цікаві предмети купив він до нього цілу колекцію старомодних караванів.

— Повчаюча виставка. Уряд СРСР придумав новий спосіб на боротьбу з недбайливістю і лінивством у промислі. Кожна галузь промислу зорганізує окрему виставку, на якій збере зразки дезорганізації, щоби на них громадяни вчилися, як не треба працювати. Чи не краще було би водити тих, яких хочуть заохотити до праці, просто по деяких урядових установах?

Партійна цензура. Відомий франц. письменник Анрі Барбюс, комуніст, дістав з Москви офіційну острого, що в своїм журналі „Кларте“ відхиляється від комуністичної ідеології. Також його студії над первісним християнством мають мало комуністичного марксизму. Барбюсові погрожують, що його виключать з комуністичної партії. Він може тепер вибирати: літературна творчість або партія.

— 120 мов. Остання статистика стверджує, що в Європі вживають 120 різних мов. Із цього 68 мов належить майже до діалектів: ними говорять збірні спільноти менші як 100.000 осіб. Головне місце чисельно займає німецька мова; нею говорять 80 міль., — на другим місці стоїть російська з 70 міль., на третім англійська з 47 міль., італійська з 40 міль. і французька з 39 міль. Китайська мова, якою гово-

рять буцім-то 400 міль., є розбита на десятки різних діалектів, які для себе не є зрозумілі. Поза Європою друге на світі місце після англійської займає еспанська мова.

— Повчаюча історія. В Ковні відбувся недавно процес між одним молодим селянином і крамарем у справі великої спадщини. Процес мав сенсаційний підклад. Два роки тому крамар зайшов до хати селянина питаючи, чи не має на продаж старих шкір. Той сказав, що продасть йому велику шкіру за дуже дешеву ціну, коли дістане негалий 10 зол., заки крамар її огляне. Крамар ризикнув 10 зол. Виявилось, що цією шкірою був... батько молодого селянина, який хотів позбутись свого батька із хати. Крамар зміждосердився над старцем і взяв його до себе. Старець прожив у крамаря два роки, аж одного дня дістав повідомлення з Америки, що його тамошній брат лишив йому 25.000 дол. спадщини. Коли батько молодого селянина вмер, гроші записав крамареві. Тоді сін, що продав батька, почав з крамарем процес за спадщину. Але суд признав спадщину добросердому крамареві. Історія зовсім як із моральної притчі.

Дописи.

ПОВ. ЛІСЬКО. (Злидні нашого села. — Вороги освіти). Повіт Лісько начислює 156 бідних гірських громад, без доріг, мостів і шкіл. Напевно можна твердити, що понад 60 процент громад — і то виключно українських — не мають шкіл. Існуючі школи в більшості

неукраїнські, учительство майже в цілості неукраїнське. Відповідальні чинники не стараються ні про школи, ні про дороги, ні про мости, хоч минулого року сам міністр Складковський в часі своєї обїздки на дорозі між Царинським і Березками, їдучи до Волосатого, застряг був з двома автами і потім у Протисім зганяли на-сизу селян синати через Волосатку греблю, щоби міністр міг автами переїхати. Та коли міністр міг за витягнення авта дати пару сот золотих з диспозиційного фонду, то нашому селянинові за його дорогої податки ніхто не допоможе витягнути воза, а як зберуть води, то він до вмираючого не може привезти ні священника ні лікаря. Про те, яких там мають мудрих витів-адміністраторів, нехай свідчить хочби факт, що громадські писарі мешкають не раз 15 кілометрів від вїйта і передержують у себе громадські акти та книги. Колиж охочі селяни під проводом своїх ідейних провідників бажують іти самі до світла і знання та господарської організації, то це вважається чимсь неприродним, штучним, і — очевидно — небезпечною для тих, що поробили в горах маєтки, поставили чужою кривдою для себе гарні візлі і т. д. І тому ті п'явки з усіх сил поборюють еманципаційні змагання прибитого злиднями мужика, якого дотепер використовували на всі лади.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр: П'ятниця, 27. червня, год. 8. вечором Швейк. Субота, 28. червня, година 8. вечором Швейк.

Малий Міський Театр: П'ятниця, 27. червня, год. 8. веч. Контрольор спальних вагонів (ціни популярні). Субота, 28. червня, год. 8. вечором Контрольор спальних вагонів (ціни поп.).

Кіна.

АПОЛЬО: „Білі рожі в Равенсберга“. Найновіші звукові додатки. КАСІНО: Листи невідомої (на-осн. Ст. Цвайга). КОЛЬБОСЕН: З Єгипту до Палестини. КОПЕРНИК: Молода генерація. Міліонів дівчата. ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталяції звукового апарату Кіно зачищено. МЯРУСЕНЬКА: Молода генерація. Міліонів дівчата. ОЛІЯ: Стоптана пївіта. Раз у житті. ПАЛЯС: Сема заповідь. Звукові додатки. ПАН: Хатня дядька Тома. ПАСЯЖ: Вождюва дочка. ПРОМІНЬ: Гаранірі. СТИЛЕВЕ: Мученик спорту (Гарольд Льюї) Марнографний сін. ФАТАМОРГАННА: За кров братів. Кон і Куген. ХИМЕРА: Сучасні дівчата. УТІХА: Божеська жінка (Грета Гарбо). Кон і Келлі в гаремі.

Програма радіо.

Субота 28. VI. 1930. ЛЬВІВ (385,1) 19:35 Вечіра. 20:15 Концерт з Варшави. 22:00 Фейлетон і комунікати. 23:00 Муз. до танців. Катовиці (408,7) 22:25 Попул. концерт. Вильно (368,1) 21:00 Пісні в синагозі. Ляльці (259) 16:30 Концерт для дітей. 19:40 Концерт військ. оркестри. Брно (342) 22:23 Музика з наварні. Лондон (356,3) 22:05 Еспанський вечір. Бухарешт (394) 20:00 Оперовий вечір. Берлін (418) 21:00 Вечіра програма. Рим (441) 21:02 Вечір. Концерт. Міляно (501) 19:15 Легка муз. Відень (516,3) 19:05 Камерна музика. Будапешт (550) 19:05 Російська оркестра балалайок. Ленінград (1000) 16:00 Польська музика. Хар-ків (1304) 20:00 Муз.-артист. аудіція. Москва (720) 12:00 Фрагменти з опер. Париж (1725) 13:00 Пісні.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає. Новий Український Театр дир. П. Карабінєвич. 2341 К о с і в: 28. VI. „Плач Ізраїля“ прем'єра. Ж а б е: 29. VI. „Шал життя“ прем'єра. 30. VI. „Базар“. 1. VII. „Шлях до некла“ прем'єра. 2. VII. „Пан Твардовський“. 3. VII. „Альрауне“.

„Царня Мадагаскару“, „Memento“. Дирекція Т-ру приймає зараз доброю п'яністку і скрипака на добрих умовах. Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2349

Сняття: Субота 28/6 „Пейзажна ніч“. Неділя 29/6 „Ой не ходи Грицю“. Підчас антрактів концерт власної оркестри.

Торговельна Школа Т-ва „Просвіта“ з кооперативним напрямом у Львові, вул. Корняків ч. I. III. поверх приймає ВПИСИ до дня 1. липня 1930 р. від год. 10—12 рано особисто й письменно за пропозиціями метрики, останнього шкільного свідоцтва і 10 зол. внесового. Північні зголошення будуть прийматись тільки в міру вільних місць. — Управа. 2304 10-12

Вписи до дівочої школи вправ ШІ державної семінарії у Львові при вул. Стшала ч. 3. (бічна Потопького — дояд трамваєм 4 — зупинка при червонім монастирі СС. Кармелітанок) відбудуться від четверга 26. до суботи 28. червня 1930. Наука безплатно. 2368 2—3

Вписи на I курс муж. учнт. семінар. курсів Р. III. у Львові, вул. Театинська ч. 10 відбуваються щодня. а вступний іспит буде 30. червня рано. — Головна Управа. 2376 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає. ПОЗІР! ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, умивальні, ледівні, чеські ледівнички, електричні дошові пральні. — Рентшнер, Legionis 37. 2373 7—9

ВЕЛИКИЙ ВИБІР видадох до взуття різном. видадох ортопедичн. Адольф Гольдберг, Сикстуська 10. 1934 16-7

ПЛАТИМО високі ціни за золото, бріданти і перал Дюбровскі-Розважєвскі, Львів, (Готель Жорна), вул. Академічна ч. 2. — Оцінка безплатно. 1856 24-7

ТЕХНІК деятистичний, українець, глянє посади від зараз. — Зголошення до Адміністрації „Діло“ під „Технік“. 2369 2—2

УНЕВАЖНОЮ шкільну вивазку на назвисько Сасяк Мирослав уч. V. кл. акад. гімна. 2370 2—2

ГОДИННИКИ тільки найкращих фабрик, прецизійні, продає за годинку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма Іван Зельтеррайх, Львів, пл. Маріївська ч. 5. 1837 71

ІНСТРУКТОР з п'ятилітню практикою, бувший інструктор бурси й інституту в Перемішлі пошукує лекції. Спеціальність: латина, грека, німецьке. Скромні виноги. Зголошення до адмін. „Діло“ для „Солідного“. 2375 1-1

ВДОВА зі священничої родини, совісна, працююча, розуміється на сільським господарстві і кухні, пошукує заняття у священника або урядника. Зголошення до адміністрації під: „Зодіак“. 2377 1—1

ПАНЧОХИ гумові найліпшої якості по оказійних цінах. „Majorsata“, вул. Баторого ч. 31. 2371 2 6

ОГОЛОШЕННЯ За оголошення редакція не відповідає. Спеціаліст негуг неревін, серси і жолузка. Д-р Фелікс Ган Львів, Листопада 30. 1206 Пересвітлення Рентгеном.

СПЕЦІАЛІСТ акушер, гінеколог, оператор. Д-р Іван Кіляр Львів, вул. Льва Сапїги ч. 89. 2249 тел. 51—92. 4—4

ЛІКАР ЗАГ. ШПИТАЛЯ Д-р Павло Цимбалістий вул. Листопада ч. 114. ординує від 2—4 попол. також підчас 2336 ферій. 4—6 Пересвітлення лучами Рентгена.

6:50 зол. ГОДИННИК AMCRE 6:50 зол. швайцарський з гарантією лиш у Б. ГРИМБЕРГА, ЛЬВІВ, Сикстуська 4. 2072 4—4

Поручаємо всілякі таргакові матеріали, як смерека — ялиця так столярські, як і будівельні. Тартак ЗАРВАНЦІРА в Калуші. 1617 15—7

ЖИЛЯКИ щезають певно через ношення спеціальних гумових панчік — небувалої дотепер тонкості зі спеціального складу гумових хірургічних і гнґвєлічних виробів. С. ФЕДЕР, Львів, Сикстуська 7. Цінники безплатно. 2237 9-10

Меблі подешевіли на 20% з причини сучасної кризи продає фірма „ГАМЕТА“ фабрика меблів сп. з обм. відпов. Львів, Красіцьких ч. 18 а М Е Б Л І всякого рода на 20% дешевше, 1942 на рати вже від зол 5. 10-10

КОНКУРС на директора гімназії Р. III в Рогатині продовжується до 15. липня. — Головна Управа. 2376 1-2

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ поручає слідуєчі свої видавництва: Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser. Адреса всіх видавництв така: BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41. В переміші треба зазначувати: Ausland-Abteilung. Місяця платити в Польщі: Банк для торгівлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490) Почтове конто у Берліні: Berlin, N-o 3.111. 32—7

Кооператива „З Б У Т“ в КОСОВІК. Коломиї висилає за післяплатою правдивий за гарантією 2345 3—5 МІД гірський лічничий з пасік своїх членів у блишанках по ціні 3 кг зол. 14.55 5 „ „ 22.25 Дійсне порто оплачує відбірця.

Подяка. Подобалося Всевшньому віслати на нас тяжку пробу і понакати до Себе серед трагічних обставин нашого Дорогого Сина і Брата бл. п. Костя Оляга, студ. ветеринарії у Львові. У тому незначайно тяжкому нашому горю поспішили нам з виявами свого співчуття, з потіхою і розрадою наші Сюзьки і Знакомі, за що складаємо їм усім щиро подяку. Дякуємо різном. Всечеснішому Отцю, що проводив у похоронах. Особливо подяку складаємо Впр. о. Калцлерові Галантинові, що як колишній катедрит Покійного в Стрию не забув за нього і в його останній дорозі. Сердечно дякуємо нашим Приятелям ВП. Паньству Котовичам, що на сумну вістку прийшли зі Стрия, щоб взяти участь у сумному обряді. З пілого серця дякуємо шкільній Товаришці Покійного Вп. Олі Пристаїній, студ. фіз., що коли ми були далеко, від першої хвилини приложила всіх заходів, щоб звеселити сумний обряд і сама зложила вінок на могилі Покійного. Рівнож дякуємо щиро хоріві „Бандурист“, що своєю участю зведіла похорон. Сердечно дякуємо Товариству студентів ветеринарії „Ватра“ за вінок і участь у похоронах. Сердечно спасибі і Вам Вп. Пана Професоре Е. Ю. Пехейській за щиро прощання Покійного над могилою. — В Стрию, дня 24. VI. 1930 р. — Батько і Сестра. 2373

Присилайте передплату!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322
Адреса для телеграм
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5:00 зол.
Чвертьрічно 15:00 „
Піврічно 27:50 „
Річно 55:00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і земл. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7:50 зол., Німеччині 7:50 зол., Швейцарії 5 ш. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7:00 зол., Австрії 7:50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41
Друкарні 29-26

В СПРАВІ ОГолошень ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМТРИНКА 25 сот.

Санаційні „грушки на вербі“

Львів, 28. червня 1930.

Вчора заповіли ми на цьому місці, що по-знайомимо наших читачів з одним з найновіших рецептів на розв'язку українського питання в Польщі. Цю рецептуру придумали польські консервативні діячі з т. зв. „правіци народowej“, що тісно співпрацюють з бебістами. У першому числі їх ідеологічного журналу, що почав появлятися у квітні в Варшаві п. н. „Наша Пшишлосьць“, появилася стаття п. н. „Проблема України“, підписана криптонімом: I. B. Редактором і видавцем журналу є д-р Ян Бобжинський, а одним з чоловіків його співробітників Януш Радзівіл.

Названа стаття починається таким цікавим вступом: „Зі становища реальної державної політики є очевидним, що відкладання в безконечність розв'язки польсько-українського спору на терені Сх. Галичини (в ориг. Сх. Малополющі) і полишення тимсамим вічно розкритої рани на організмі Річпосполитої є неможливим“. — Занявши в основі таке становище до польсько-українських взаємин у Сх. Галичині; автор шукає за практичною розв'язкою польсько-українського питання. По довгих зусиллях він її знаходить таким чином, що за „точку виходу“ до самої „розв'язки“ бере проблему Великої України. Автор роздумує так: Всі, що шукали досі за розв'язкою української проблеми, обмежували її тільки до Сх. Галичини. Тимчасом цього робити не можна і не треба; а вже недопустиме цю проблему практично розв'язувати якимись „угодами“, уступками, університетами чи школами, бо всі такі заходи обнижують авторитет держави серед „примітивної української суспільності“. „Розміри бунтів — каже автор — скільки пролитої крові і згарища польських фільварків будуть все просто пропорціональні до слабости польської угової політики. Українського питання в Польщі не можна розв'язати ні „гнетом ні гласканням ні розв'язанням“. Зате цілком інакшою стане ціла ця проблема, коли підійти до неї з вищого становища польської та української державної рації на дальшу мету. Коли поляки висунуть постулат Великої України, рахуючись з історичною дійсністю, що „Червона Русь від 6-ти віків творить фактично складову частину польської держави“, тоді справа т. зв. „згідного співжиття польського населення з українським на терені Східної Галичини не є взагалі ніякою проблемою. Бо це співжиття існує там від віків, розвивалося і розвивається все згідно, можна скласти, органічно, без потреби приворожовування якихось штучних, спеціальних політичних систем. Натомість правдива проблема лежить у польсько-українській співпраці над раціональним, вільним від усякого характеру авантюриництва, здійснюванням програми Великої України“.

Так представляє собі польський санаційний консервативіст розв'язку української проблеми в Польщі. Вона — можна з гумором сказати — нічого собі! Для поляків дуже реальна! Добре — скаже дехто — але як виглядає ця „програма Великої України“, про яку так складно пише автор?

За цей запит теж знаходимо відповідь у наведеній статті. Допустивши в свої розумування обширний екскурс в історію польсько-українських взаємин за старої Польщі, та схарактеризувавши по дилетантськи козацькі часи, автор прийшов до висновку, що Української Держави не можна собі уявити без її тісних зв'язків з Польщею проти Росії, що все була найбільшим ворогом української державности. З уваги на те, „політичне і психологічне наставлення української інтелігенції мусить змінитися до ґрунту і вона мусить стати на платформі розумної державної рації“ в Польщі. Далі мусить шезнувати цілковито „протипольська закордонна пропаганда, яка дразнить почування поляків“, дарпаганда, яка дразнить почування поляків“, дарпаганда, що дещо вище автор категорично стверджує, „що українських скарг ніхто за кордоном уже серйозно не трактує“. Крім того мусять у країні за всяку ціну „зірвати всякі зв'язки з Німеччиною“.

Зробивши це все, українці мусять „відкрити

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто Почтової Шкади ч. 143.467).

як Центральна Каса українських кооперативів приймає вкладки ощадности, забезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоби піднести господарський розвій українського народу.

очі на дійсність, що тільки при допомозі незалежної Польщі можна колись довести до створення великої, незалежної України, очевидно під тією одною умовиною, що розбудова цієї України буде від самого початку інтегрально зв'язана з ідеєю якоїсь дуже тісної унії чи федерації з Польщею“. Ось в основних рисах і вся „програма Великої України“ і тим самим „програма“ розв'язки української проблеми в межах Польщі.

Щож про неї можна сказати, читачу?! Хіба те, що цю рецептуру на поладнання „польсько-українського спору“ видумали люди, які ніколи не думали природними категоріями в політиці, але професійно маячили. Далі можна ще до того додати, що ця рецептура опублікована в по-

Неділя 29. червня 1930. Площа Сокола-Батька.

Сокільський Руханковий Попис

при музиці.

Початок точно в год. 4. попол.

2363 2—1

СОКІЛ-БАТЬКО.

Інтернаціональна вистава кожухів

З помічень і вражінь відвідувача.

Липськ, у червні 1930.

В Липську відбувається тепер інтернаціональна вистава кожухів. Відома вона в світі під назвою ІПА, що є скороченням німецької назви вистави, а саме „Інтернаціонале Пельцифах-Аусштелюнг“. Липськ є вже не віднині світовим центром обробки й торгівлі звірячих шкір. Рівнож саме положення Липська сприяє тому. За неповних дві години потягом, автобусом або літаком можна дістатись до Дрездену, де тепер відбувається рівнож інтернаціональна вистава гігієни. Приваблює туди туристів і чудова саксонська Швайцарія. Фаховців на полі кушнірства стягне до Липська конгрес, в якому зголосило дотепер участь 30 держав, а торговців добрий інтерес, що його можна зробити на виставі. В самому місті є около 450 фірм, 280 комісіонерів і 200 фарбарень, що працюють над удосконаленням і збутом кожухів, а властиво звірячих шкір у різній формі. В цьому фаху занято около 12.000 робітників. Загальний оборот в 1929 році внісав 600—700 мільонів німецьких марок, а в 1928 році експорт перевинив імпорт на 93 міль. марок, що й є великою активною позицією в німецькому торговельному білянсі. Ці цифри дають нам змогу уявити собі розміри і значіння того промислу для самої Німеччини, а дальше і для цілого культурного світа. Над організацією вистави працював цілий німецький наряд, що нині саме переходить одну з найтяжчих затьяжних кріз на полі господарства. І треба лише дивуватись тій енергії переможеного у світовій війні народу, з якою він працює над власною відбудовою. Вистава є одним зяеном у тій безконечній праці. В цій відбудові заставляють німці брати участь і чужі народи, запрошуючи їх до влаштування своїх виставок. Тимсамим вони сприяють ближчому порозумінню між народами і їх господарському та культурному наближенню.

Думка влаштувати виставу кожухів виникла була вже зараз у повоевних часах. Техніка обробки сирих звірячих шкір пішла великим кроком уперед і потреба зв'язати її в одно з огляду на дальшу конінгу організацію як обробки, так

Побут в горах буде для Вас відпочинком і приємністю лише тоді, якщо забезпечите своє мешкання від крадіжки з вломом в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

важнім будь-що-будь органі, приготована хіба тільки для наївно й примітивно думуючих читачів з польського т. зв. „заховавчого“ табору. Крім того це класична польська рецепта на те, щоби такими теревеннями заспокоїти не дуже спокійну під тим оглядом совість польських політиків, які хоч бачать і відчують, що є але, то постійно намагаються вмовити в себе, що на ділі все є добре.

На підставі тієї рецепти українці зі Сх. Галичини малиб цілковито махнути рукою на майбутню долю своєї землі, малиб її здати на ласку й неласку польської політики, а зате повинніб разом з Польщею працювати над утворенням „незалежної“, але „тісно унією або федерацією“ зв'язаної з Польщею України над Дніпром. Словом, грушки на вербі. Направду, аби видумати аж таку рецептуру та опублікувати її в журналі, що є органом немалой політичної групи, — на це треба: або бодай переходно втратити глузди, або взяти на глум своїх читачів, або накінець просто закрити собі взагалі з ідеї української державности.

Коли зважити, що менше-більше у цьому роді представляє собі розв'язку української проблеми весь т. зв. санаційний табір, то легко зрозуміти, що всі препікантні „ревелаяції“ про знімну „угоду“ є не тільки нісенітницями, але й доказом на цілковиту безглуздість авторів цих „ревелаяцій“.

І збути була необхідною. Зачата в 1926 році підготовка увінчалася повним успіхом аж в 1930 році. Над технічним влаштуванням вистави працювали першорядні артисти й архітекти, а преса її в свій час сполуяризувала в цілому світі.

З того часу, коли на землі появилсь люди і всякі інші створіння, існують між людським родом і звірятами тісні взаємовідносини. Одні з них служили людині як доставці поживи в формі свого мяса, а другі доставляли поживу й одяг у формі сирової шкіри. В залежности від величини і сили звіря приходилось людині з меншою або більшою енергією здобувати собі ці предмети для щоденного ажитку. Ця первісна боротьба й була матір'ю нинішнього поступу, нинішньої культури. В початковій фазі боротьба велася ріжними силами і засобами. Нині людина завдяки своєму конструктивному думанню має величезну перевагу. Людська культура протиснулася вже в нетри і пуші, вітчизну диких звірів і позбавила їх природних умов життя. Звірини ставало все менше, а попит на кожухи вже збільшався. Вони властиво перестали бути нині одягом у первісному розумінні, а служать більше для охорони тіла перед зимом, то знова як окраса для одягів жінок і чоловіків. Через це людство було примушене взятись за студії над умовами життя потрібних звірів і за штучне їх плекання у спеціальних фармах. У всіх культурних країнах є такі фарми нині. Це приносить як самим підприємцям так і державі великі зиски, хоч з другого боку це діло досить важке, бо вимагає вкладу великої праці і капіталу. Під тим оглядом липська вистава має також неабияке значіння. Вона пропагує плекання звірят у штучних умовах і показує нам наглядно ці умови, як рівнож уладження таких штучних фарм.

Годі вичислити все, що є на виставі. Це забралоб багато місця, а нефаховцеві не далоб ніякої користі. Бачене на власні очі з деяким зрозумінням, — це не те, що прочитане так собі випадково. На виставі можна бачити весь хід праці при обробці звірячої шкіри від початку, себто від сирової звірячої шкіри почавши, а на готовому

Позір! Купці, Промисловці і Ремісники!

Вже появилoся перше число місячника „ДОБРОБУТ“. Цей місячник присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число. Поодиноке число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10/II.

футрі чи кожусі скінчинши. Сам процес обріпки занадто складний, щоб його тут описувати. На це треба спеціальних студій. Окрему галузю призначено на мистецтво, звязане з тою галузю промислу. Мистці вивчалися зі свого завдання дуже добре. У своїх образах вони зсимволізували всю процедуру й історію того промислу. У спеціальних кімнатах зібрано всі найдавніші пам'ятки, що відносяться до тої галузі нар. господарства і то як Німеччини, так і цілого культурного світа. Далше йде виставка моди, що показує нам наглядно зміни моди протягом віків, від найпростішої — так би сказати — сирой, до нинішньої удосконаленої. Окремо виставлено около 3000 шкір, що нині у світі продаються і сконструовано по старому образу вигляд Бріль — старої вулиці в Липську, осередку промислу й торгу кожухами. Статистика, відділ імітації, література, опакування, переховання, поборювання шкідників і т. д. — все це зібрано в одному комплексі для легшого перегляду. Рекляма, фахова преса, приєднування покупців, виставові вітрини, схеми організації, гігієна виробництва, далше моделі всяких звірів, ловецтва, фарбарство, машини і т. д. — все те можна бачити в галі науки й техніки. Окреме місце займає галія чужих держав. Найбільшу площу займає там СРСР, бо аж 2.000 кв. метрів. На першому місці реклямовий червоний напис УССР (не Рад. Україна, а назва СРСР в німецькій мові), а далше на звірячій шкірі серп і молот з написом по боках „Пролетарі всіх країн і т. д.“ Без того годі обійтись більшовикам. Польська вистава нічим незамітна і в час відвідин ще не була готова. На стінах було кілька таблиць і малюнків.

В одній салі на стіні висить образ маляря Кунерта, що вказує, як далеко нам треба шукати за початками вживання кожухів. У біблії згадується, що Бог дав був Адамові, першому чоловікові, коли його проганяв з раю, перший кожух, щоб закрити Еву після первородного гріху. Бог грізний, Адам насуплений і зі спущеними вниз очима скоса поглядає, здається, на Бога чи на Еву; Ева має вигляд невдоволеної цілим світом, а можливо, що невдоволена при-

митивним кожухом... У тій салі зібрано також всякі приповідки та карикатури, що відносяться до того промислу.

У звязку з виставою показано також і культурну фільму, зроблену при співучасті першорядних фільмових режисерів. З самої фільми можна багато навчитись. Чого не можна було показати на виставі, це видно на фільмі, бо вона не обмежувалася ані місцем, ані часом. Знімки майже всі оригінальні, пороблені на місцях, десь у сибірській тайзі, в Гренландії, в Канаді, чи десь у тропічних околицях коло рівника. Для загального поняття про стан річей фільма, має більшу користь, як сама вистава для пересічного глядача, якого цікавить сам процес виробу шкіри, довлі звірів, штучного плекання, здирання шкіри і т. д. При цьому прекрасні краєвиди, ріки, озера, пуші і т. д. мають до себе глядача, якому приходить у спеху товчатись по розпечених галях вистави.

У сполученні з виставою кожухів отворено в Липську також інтернаціональну ловецьку виставу, яка притягає до себе фаховців з іншої ділянки, а саме ловців.

М. С.

Мекдональд зрікається головства Лейбур Парті.

На зборах парл. фракції Лейбур Парті Мекдональд з причини перемучення зголосив димісію зі становища голови вик. комітету партії. Це становище обіймає переходою ген. секр. партії Гендерсон. Мекдональд застеріг собі на чалі становище провідника парл. фракції Лейбур Парті.

Завалився 6-поверх. дім.

У м. Константіні (Альжир) завалився 6-поверховий залізо-бетонний дім, який викінчували будувати. Румовища засипали 20 робітників. Зпід румовищ добули 9 убитих і 6 тяжко ранених. Немі надії врятувати інших.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Яннім!

ЕВГ. ОНАЦЬКИЙ.

Мова і кіно.

Маємо ще одну кризу — кризу кінематографу. Почалася вона ще в 1927 р., але ніколи не набирала такого загрозливого характеру, як тепер, напередодні нового кінематографічного сезону 1930—31 р.

До 1927 р. Америка випускала в світ до вісімсот фільм на рік. Маємо перед очима маленьку статистику, складену Фільм-Дейлі, про продукцію американських кінематографічних підприємств на сезон 1930—31 р. і бачимо в ній лише 462 фільми. Але навіть і ця цифра не є певна і є всі підстави гадати, що на практиці вона буде далеко нижчою. У тій статистиці, напр., „Універсал“ фігурує ще з 47 фільмами, коли у минулому квітні вже було вирішено, що „Універсал“ випустить у прийдешньому році лише 20 фільм, — відповідає таким чином більше половини. Те саме треба сказати і про інші підприємства в Америці і теж саме треба сказати і про Німеччину, єдину європейську країну, яка має свою велику фільмову продукцію: на будучий рік, згідно з останніми статистиками, у німецьку цензуру представлено до лютого ц. р. лише 108.000 метрів кінематографічної бинди.

Чим пояснюється таке скорочення в кількості фільмової продукції?

Загальна відповідь: тією революцією в кінематографічному світі, що її внесла так звана мовна чи звукова фільма. Не будемо спинятися над тими технічними виясненнями, що з цього приводу дають різні спеціалісти і звертаємо увагу на інший бік справи, на саму мову цих „мовних“ фільм. До появи мовної фільми ціла фільмова продукція з кожним роком все більше концентрувалася в Америці. У дійсності, окрім Німеччини, котра, як ми зазначили, шляхом впертої, можна сказати героїчної боротьби, — що приносила нераз великі і болючі втрати, — зуміла оборонити свою власну національ-

ну продукцію і видавала 200—250 фільм річно, покриваючи тим чином половину свого фільмового запотребування, — всі інші країни, як Франція та Італія, мусіли цілковито відмовитись від боротьби з американською конкуренцією, що таким чином мала можливість постачати до 9/10 тієї фільмової стяжки, яка переходила річно через кінематографи.

З появою „мовної“ фільми, обставини мусять змінитись. Не дурно, вороги мовної фільми вказували, що вона, винниуючи космополітичну зрозумілість кінематографічної мови, яку витворив був „німий“ кінематограф, завдала смертельну рану власне найціннішій прикметі кінематографічного мистецтва, тобто його універсальності. У дійсності, так і сталося: мовна фільма розбила кінематографічний ринок, знищила його інтернаціоналізм і, як у колишній вавилонській вежі, витворила, чи власне йде до витворення такої мішанини мов, яка відповідає запотребуванням національних ринків цілого світа.

Ми, європейці, далекі від американських центрів фільмової продукції, не уявляємо ще собі цілком добре, що таке мовна фільма, бо вона приходить до нас покаліченою (про причини цього калічення півише) і тому, замість захоплення, вона викликає у нас подекуди розчарування. Але американські відвідувачі кінематографів, що мають можливість оцінювати фільми в їх першій оригін. продукції на рідній англійській мові, — цілком іншої думки. Про це найкраще свідчать біляяси тих фільмових підприємств, що перейшли на продукцію мовних фільм. Так „Пармавент“ запевняє, що він мав у 1929 р., внаслідок мовної фільми, на 15 мільонів доларів більше прибутку, ніж у 1928 р. Те саме каже „Фокс“, який запевняє, що мовна фільма без сумніву, принесла відразу подвоєння доходів. Отже, перемога мовної фільми є безперечна. Настільки безперечна, що майже вся американська продукція переходить виключно на продукцію мовних фільм що й викликає зальосальну

З Львівської міської ради.

Внесення українських радних у справі української мови.

На засіданні львівської міської ради дня 26. червня клуб українських радних спільно з українськими соціал-демократичними радними зголосив внесення про допустимість української мови в урядуванні міста Львова. Зміст цього внесення — такий:

По думці § 32. статуту міста Львова урядовою мовою є польська. На українські подання відповідається в українській мові. По думці § 38. правильника чинностей для міської ради наради відбуваються виключно в польській мові. Ті постанови під теперішню пору вже не актуальні, тому, що між тим увійшов у життя закон з 31. липня 1924 р. про державну мову і мову урядування державних і самоуправних адміністраційних установ. По думці ст. 3. цього закону зглядно по думці § 3. виконавчого розпорядку до нього з 24. вересня 1924 р. про допустимість української мови у відповідях органів міської влади у Львові побіч державної мови рішає міська рада. По думці ст. 4. закону зглядно § 3. виконавчого розпорядку про допустимість української мови в нарадах міських органів влади у Львові побіч державної мови рішає міська рада. По думці ст. 5. закону оповіщення самоврядних органів влади можуть бути на основі рішення даної самоуправної установи зладжені в двох мовах, а саме побіч поміщеного на першому місці тексту в державній мові, може бути текст у допущеній в поданнях мові. Тому, що рада міста Львова не прийняла до цієї пори рішення про допустимість української мови в урядуванні, обов'язує в громаді міста Львова такий правний стан, що міські влади справді обов'язані приймати подання в українській мові, але не обов'язані відловідати на ті подання в двох мовах, Під тим оглядом громада міста Львова творить на просторі Львівського, Станіславського і Тернопільського воєвідств немов би оазу, на якій мовні права українського населення ще більше обмежені, ніж на решті простору тих воєвідств, де влади обов'язані на подання в українській мові відловідати в двох мовах. Одночасно у відношенні до згаданої постанови статуту міста Львова теперішній правний стан є чималим погіршенням на шкоду мовних прав українського населення. Щодо допустимости вживання української мови в нарадах

Жінки у відмінному стані мусять старатися усунути кожне запертя стільки, вживаючи природної гіркої води Franciszka Józefa. Керманці університетських класів жіночих недуг хвалять одногласно природну воду Franciszka Józefa, тому, що її легко зажитати, а вона ладівно ділає і її успіх, без побічних наслідків, приходить у короткому часі. Жад. в апт. і дрог.

реорганізаційну роботу та звязане з нею зменшення кількості самих фільм.

Проте ця революція у фільмовій продукції, в Америці, викликає тепер справжню кінематографічну кризу в Європі. Бо, коли, й реорганізуючись, американська продукція може покрити все запотребування американських кінематографів, жадних не лише бачити, але в чути свої „зорі“, то для Європи проблема значно ускладнюється, бо для величезної більшості європейців американська чи англійська мова, якою ведуть діяльогі у мовних фільмах, є цілковито чужа і незрозуміла.

Для наближення мовної фільми до зрозуміння європейських глядачів досі вживали трьох метод: або кожній дієвій особі залишали її мову і голос, перериваючи час від часу діяльог відповідними поясненнями у мові відповідної країни на екрані; або діяльог перекладається на мову відповідної країни, пишнующи, щоби кількість складів у словах цілком відповідала первісній скількості складів у словах англійської мови; або (найчастіша метода) просто винидається весь діяльог, заступаючи його довгими написами на екрані, і залишаючи лише спів, завжди приємні, хочби й в незрозумілій мові. Але у першому випадку діяльог залишається незрозумілим, і його написи не заступають, бо дають лише загальний зміст, а не цілу гаму нюансів розмови, що власне є її душею; до тогож таким чином нарушується цілковито кінематографічну ілюзію, на котрій оснований весь успіх фільми, бо написи ніколи не можуть заступити того живого голосу, що що-хвилини зривається з уст головних дієвих осіб у мовних фільмах. У другому випадку, порушення ілюзії ще більше нестерпане: не можна знести цих голосів, що цілковито не відповідають фізичному виглядові осіб, які ніби-го розмовляють на екрані; цих уст, що звертають на ліво, тим часом як слова йдуть на право, цих дивних персонажів, що ніби належать до якоїсь раси черевомовів, які не можуть сконтролювати й опанувати свого черевного голосу. Шлях

БІЛІ ЗУБИ
— лише через постійне
уживання пасти до зубів

ХЛОРОДОНТ

та оповіщеннях міських органів влади, українське населення під тим оглядом не має ніяких прав, хоча на решті простору цих воевідств вадним вільно на засіданнях громадських рад промовляти по українськи. Проте підписані вносять:

Міська рада вирішить:

1) На внесені в українській мові подання сторія магістрат та інші міські уряди відповідають у двох мовах, а саме: в державній мові та в мові подання;

2) Народи міської ради відбуваються в державній мові, але радним вільно промовляти в українській мові.

3) Оповіщення магістрату та інших міських урядів повинні бути складені в двох мовах, а саме, побіч поміщеного на першому місці тексту в державній мові також в українській мові.

Після відчитання цього внесення сенатором Пещикевичом президент міста Бжозовський заявив, що згідно з постановами правління чинностей міської ради над цим внесенням радитиме у першу чергу організаційна секція міської ради.

Закарпаття.

Ювілейні Збори „Просвіти“.

Ювілейні десятилітні Загальні Збори Т-ва „Просвіта“ в Ужгороді відбудуться в неділю 29. червня ц. р. в Ужгороді з такою програмою: В год. 8.30 богослуження в катедральній церкві, яке відправить Преосв. єпископ Петро Гебей. В год. 9.30 святочний похід, який іде від греко-кат. катедральної церкви вулицею Риковиц і Рашіна на площу Масарика, де виголосить промову адв. д-р Михайло Брашайко про свободний культурний і національний розвиток нашого народу і де буде зложеной вінець вдячно-

до третього способу, то кожному ясно, що в такому випадку мовна фільма без діяльогу була би все одно, що „Наталка Полтавка“ без Наталки, або Фавст без Мефістофеля.

Тому американська продукція зрештою добачила себе примушеною відмовитися від усіх цих трьох метод приворозлювання мовної фільми, що, в очах європейських глядачів, може лише компромітувати саму її ідею і намагалася проводити свої фільми в їх інтегральному вигляді. Але тут несподівано комерція і промисловість зіткнулися з почуттям національної гідності, — у різних країнах негайно зарксувався рух проти чужомовних фільм: кожний у себе дома почував себе в праві чути з кінематофічного екрану свою рідну, а не чужу мову.

Першою зареагувала Італія, яка просто заборонила авія чужомовних фільм*). За Італією почалися протести і в інших країнах, — і з них цікаво відмітити рух в Палестині, де жидівські організації проголосили в Тель-Авіві бойкот кінематографу, що вимагав знання англійської мови. Треба визнати, що чужина на настрої ринку фільмова продукція зразу-ж почала шукати засобами для поладження конфлікту, і — знайшла. Ось у Тель-Авіві представник „Вестерн-Електрик“ звернувся до мешканців Тель-Авіву з формальною обіцяною, що „Вестерн-Електрик“ готуватиме віднині в своїй париській студії жидівські варіанти своїх мовних фільм. На таку саму дорогу стають поводити і всі інші кінематографічні продукції. Так Пармавант опонематографічні продукції. Так Пармавант опонематографічні продукції. Так Пармавант опонематографічні продукції.

*) Муссоліні проголосив: „Якщо я не доміняюсь, то ще Джоберті сказав: „Де мова, там і життя“. Отже незначайно важно, для національних цілей, рятувати мову не лиш в семейній Італії, але і в цих подкитаних чужомовних світів“.

сти у стіп пам'ятника президента Масарика. Відтак піде похід через вул. Рашіна, площу Корятовича, на площу Другета, а далі вулицею Другета і Шумною до городського парку, де відбудуться Загальні Збори. По Загальних Зборах буде народна забава. В год. 8. вечором буде в городськй театрі аматорська вистава з гуцульського життя п. з. „Верховинці“, яку відіграють січовики, селяни з Ясиня. — На передодні Зборів, себто в суботу 28. ц. м., відбудуться в Ужгороді святочні Загальні Збори „Союзу Підкарпатських Руських Студентів у Празі“, на денному порядку яких є м. ін. і справа відсвяткування 10-ліття того Союзу. Тогож дня вечором відбудуться в Ужгороді установчі збори Т-ва „Руський Національний Музей“, основою якого стануть збірки, якими управляла досі музейна комісія при Т-ві „Просвіта“.

Після атентату на Сабова.

Після невдалого атентату семинариста Тащинця на голову „общества Духновича“ о. Сабова, мотиви якого до нині нероз'яснені, повели закарпатські русофіли в союзі з деякими чеськими і мадярськими кругами небувалий досі наступ на все українське. Цькують проти про-

Чай марки БУЗЬКО
вдоволяє кожного смаку.
Найновіша мішанка ч. 40. 2247 4-4

відників народних товариств, проти українських учителів, а в першу чергу проти „Просвіти“, яка, мовляв, виховує убийників та іредентистів. Неперебірчива нагілка на український рух пішла по цілому Закарпатті, при чому москвофіли повели широку акцію за тим, аби читальні „Просвіти“ захопити у свої руки і попереімінувати на читальні „общества Духновича“. В цій справі згадане „общество“ видало навіть окрему наскрізь хуліганську відозву, в якій рекомендує м. ін. своїм прихильникам, аби вони просили

В безконечній черзі...

ЕПІЛОГ ПРОЦЕСУ У. В. О.

Перед присудом.

Останній день розправи, важка 5-тижнева боротьба добігає до кінця. Останній раз 17 обвинувачених вводять на салью розправ: Відчиняються келії тюрми, блищать найжені багнети, і обвинувачені один за другим переходять між публікою через коридор до салі, де сьогодні жде їх присуд.

Перший входить Біда, кремезний, мужний тип молодого бойовика, що навіть перед присудом не тратить гумору ні погоди духа і переходячи через коридор, весело усміхається до знайомих. За ним іде Тарас Крушельницький: за думчивий юнак, якого ціла постать говорить, що його місце на спортовій площі, а не у пону-

у двох варіантах — англійському і французькому. Абель Ганс у Парижі шойно закінчив фільму „Кінець світу“ у трьох томах — французькій, англійській і німецькій. У Шомон викінчено фільму „Гальгетоні“ у мовах французькій, німецькій і чеській. Лео Мітлер готує фільму в Мюнхені у мовах французькій і німецькій. Сала у Відні сповіщає про мовні фільми в чеській мові. Мартин Берже іде до Букарешту „крутити“ фільми в німецькій і румунській мові, і т. д. і т. д. Нема дня, щоб не було нової звістки цього роду.

Права, на найближчі роки це кінематографічної кризи не розв'яже і в Італії, напр., зі страхом думають, чим заповнюватимуть щорічну анимогу, яких 350 фільм, які є середнім річним спожитком італійських кінематографів. Продуктивна здатність єдиної фільмової установи, що існує в Італії не може перевищити кількості 10—12 фільм на рік — крапля в морі і після вичерпання запасу „німих“ фільм, що вже підходять до кінця, італійські глядачі опиняться у досить прикрому становищі.

Але з другого боку, ця нова кінематографічна революція відкриває цілком нові несподівані перспективи для розвитку національної продукції і ставить її перед нами, українцями, цілу низку вельми важливих — у процесі нашої національної боротьби — питань про наше відношення до фільм у московській та польській мові, що неминуче з'являться на нашому ринку. Ніколи більш, як тепер, радянська українська фільмова промисловість не мала би стільки шанс на успіх і стільки можливостей дійсно прислужитися загальній національній справі, якби не її нестерпна більшовницька тенденційність. Та і чого можна зрештою сподіватися для „загальної національної справи“ від людей, що після восьми років „українізації“ мають у себе (наз сій Рад. України) лише 11 проц. українських урядовців (після офіційної статистики „Комуніста“) Лоукраїнізувалися!

ЛІНОЛЕУМ

з візорами і одноколіривої

ЛІНОЛЕУМ

дивани, хідники, передстілки

ЦЕРАТИ

на столи і креденси

ЦЕРАТИ

до тапіцерських цілей

поручає

2155

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД

ЛІНОЛЕУМ і ЦЕРАТ

ЛЕОПОЛЬД ГААС

Львів, Леґіонів ч. 3, телефон 16—45.

чесь. уряд закрити „Просвіту“. Москвофіли робили теж усякі можливі заходи, аби чеська влада заборонила ювілейні збори „Просвіти“ і звістку про таку заборону розповсюдили по цілому краю, аби таким чином зменшити число учасників тих зборів. Однак чеська влада не пішла за кацапськими підшептами, і як дозволила недавно на „день руської культури“ (коли-то мав місце атентат Тащинця) і на зїзд чеських соколів в Ужгороді, так — очевидно — не могла не дозволити на ювілейні збори такого заслуженого товариства, яким є „Просвіта“. Ці збори відбудуться певно незвичайно величаво.

рій тюремній келії. А далі В. Попадюк, низький блондин, входить рівним, енергічним кроком, усміхається до матері і сестри, мовби усміхом хотів потішити їх, заспокоїти, але за його усміхом криється стримуванй смуток, силою волі опановане зденервування і скрита туга за волею, непевність за завтра. Терещук, пригноблений, апатичний, рішений на все. Найстарший між обвинуваченими Вацк іде через коридор і зором шукає старенької білої матері і своголового батька, які щодня приходять, щоби хоч подивитися на сина. Наорлевич, Махницький, Качмарський хотять за всяку ціну не втратити сьогодні рівноваги духа, вони входить так спокійно і певно, мовби не шлі вислухати страшний присуд, але послухати цікавий виклад професора. Особливо твердо держиться Качмарський. Кирилюк неспокійний, нервовий, його вираз лица говорить, що він між усіми обвинуваченими найсильніше зв'язаний зі світом, бо має жінку, дитину, тому найбільше прагне волі. Найвеселіші обличчя у Колодзінського, Лемішки, Гошовського, Онишкевича, Огородника і „математика“ Кульчицького. Ці останні мають маленьку надію вийти сьогодні на волю і ця надія розяснює їх обличчя. Останніми входить дві панни: спокійна, скромна, мовчлива і добродушна Клішівана, а біля неї струнка, вродлива, брунетка із соромливим, ніжним усміхом „100 процентова революціонерка“ Стефа Шущкевичівна. Вона свідомо того, що на неї найбільше звернені очі публіки, вона знає, як прихильно висловлюються про неї польські журналісти і судді присяглі і це бентежить її, засоромлює, а в цій збентеженості Шущкевичівна не виглядає на „сто процентову революціонерку“, а робить враження милої гімназистки, якій більше до лица носити цвіти в руках, ніж бомби і револьвери.

Обвинувачені входить на салью, сідають в лавках, публіка перешіптується, приглядається обвинуваченим, то Штрайтівній, яка сидить між публікою і звертає на себе увагу великим шрамом від поранення бомбою.

Предсідник трибуналу монотонно читає резюме, черз переконує, що обвинувачені зрадники держави і присяглі відходять на нараду, рішаючи про життя і смерть 17 молодих людей.

Довго, довго триває нарада, публіка хвилюється, родина обвинувачених ловить нетерпеливо кожну звістку, десятки раз зривається побачивши рух, чи почувши дзвінок:

— Вже, вже...

— Ні, ще радить!

— Один суддя присягалих Пірожинський, підчас нарад так схвилювався, що дістав вибух крові і його відвезли до лічниці.

— Так, телефонічно покликано автомобіль

„Сміх Землі“

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла“ Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — 1'50 зол., з порученою пересилкою 2'10 зол.

фл. зол 240
подвійна
зол. 420.

СІДНИЦЮ

необорністості усуває, заострює апетит,
повертає сили лише М'КШИШТОФОРСКОГО
біно хінобе на залізі з орлом,
на малабзі вишпаньскіи.

На зразок минулого року прибув найбільший у Польщі
ЛЮНА ПАРК
до Львова (пл. Східних Торгів).
Відкриття завтра в неділю в 12-тій в пол.
Зміна минулорічної програми. — Світлові атракції.
Орхестра, штучні вогні, каварни на місці.
Вступ 50 сот. — для дітей 30 сот. — Відкриття
2300 ————— 1—1

Відкликання більш. посла з Варшави?

(АТЕ). „Руль“ повідомляє, нібито в Москві кружляють чутки, що більшовицького посла у Варшаві Антонова-Овсієнка відкажуть і іменують членом колегії комісаріату внутр. справ. Наслідником Овсієнка на становищі посла у Варшаві буде член колегії Авалов, якого політбюро гостро скритикувало за конфлікти з амбасадором Франції та Англії.

Німеччина домагається кольтоній.

Райхстаг після промов представників національної партії та демократів, що згідно підкреслювали право Німеччини домагатися звороту кольтоній, які втратила після війни, закінчив дискусію над бюджетом мін-ства закорд. справ.

Після відновлення Сфінкса.
— „Чому той Сфінкс такий гладкий, без плям“?
— „Виглядає якби жури-нав крему“

1776 3—3

ЛЄШНІЦЕРА

того знаменитого середника проти веснянок
В апт. і дрог. крес 3-15 зол. мидо 2-30 зол. Де не-ма, пишть просто: Аптікар Дранч і Ска, Бельсько.

Громи бють у сойм.

У полудне 27. червня перейшла над Варшавою буря. Один грім зішов по громозводі, другий вдарив у старий клен у соймовім саді та здер із нього кору й вирив велику яму. При вул. Поперечній грім ударив в рад. антену, вибив усі шибі в тім домі, знищив дах і сходову клітку. В усіх мешканнях грім заподіяв більші азо менші шкоди. 11 осіб було контужених. Усіх поражених громом перевезли у шпиталь.

Королева Олена кидає кн. Карла!

Із букарештєнських двірських кол зачува-ти, що між королем Карлом і королевою Оленою прийшло до непорозуміння в звязку з вихованням сина. Королева огірчена, що Карло усунув її від сина й кидає на все Румунію.

Яке буде жинво!

З рілньничих кол повідомляють, що в Сх. Галичині сподіються врожаю більше ніж середнього, в усякому випадку не буде він такий, якого сподівалися з весною. Пшениця заповідается краще ніж жито. Ярі збіжа всюди потерпіли наслідком посухи. Збіжа в Сх. Галичині найгарніші із усієї Польщі.

Конгрес компартії.

Дня 26. червня відбулося в Москві в Вел. Театрі інавгураційне засідання XVI конгресу компартії. Приїхало 2,000 делегатів, що заступають 2 мільони членів. Політ. звіт центр. комітету здав Сталін, а організаційний звіт Каганович. Конгрес вислухав теж звіту Куйбишева, голови найв. господарської ради про здійснення промислової п'ятилітки, звіту комісаря хліборобства Яковліва про колективізацію, про піднесення хліборобства і т. д.

У 25-ліття Національного Музею.

Моє перебування та праця в Музею о. митрополита А. Шептицького у Львові.

Причини, які привели мене, наддніпрянця, до Львова і на працю при Музею, який нині зветься Національним, а в 1908 році ще був приватною власністю галицького митрополита Шептицького, були не зовсім буденні і не зовсім звичайні. Вперше до Львова я приїхав 24. грудня 1907 р. з Києва, випущений з тюрми за границю, замість висилки у вологодську губернію. Це мені постарався мій старий приятель Микола Біляшевський, з яким я працював від 1902 р., з часу Катеринославського XIII. Археологічного З'їзду. Ця заміна ссилки на висилку за кордон прийшла для мене неждано. В січні 1908 р. для лікування від плевриту я опинився в Львові біля Абації, де познайомився з Петром Карманським і через нього з галицьким митрополитом Андреем. Митрополит зацікавився моїми працями на полі церковної археології, бо читав мою статтю про українські церкви. („З. Н. Т.-ва Ш.", 1906 р.) Досить довго розпитував мене про мою працю і наміри та предложив мені працювати у своїм музею, коли я вернуся до Львова. Це й рішило про моє дальше перебування у Львові.

В початку травня я вже був у Львові, де став у Церковному Музею о. митрополита технічним помічником директора д-ра Свєнцицького-Святницького. Я вибрав собі поденну оплату праці, щоб мати платно тільки за ті дні, коли в дійсності працював, рахуючи за такий день 4 корони. Це задля того, щоб бути свободним, колиб хотів десь поїхати, і не почувати себе морально звязаним. Директор згодився на те охоче. Я зі свого боку старався виконувати службу старанно і як слід, за що директор ставився до мене дуже по товариському і доброзичливо. Отже в нас ніколи до кінця мого перебування у Львові не було найменшої суперечки. Роки моєї праці в Музею о. митрополита вважаю за одні з найщасливіших у моїм житті, бо там була праця в радості і радість у праці. Я почував ніби крила за плечима.

Мешкав я в Академічному Домі в одній кімнаті з п. І. Крєвєцьким. Відносини у мене з ним були якнайкращі, хоча привичка лягати спати дуже пізно мабуть вадила йому, призначеному лягати спати в 10. годині вечера, а вставати в 5. год. ранку.

Мене тягнуло на село, бо занадто звик до нашого українського села. Мені дали рекомендацію до о. Андрія Пелєнського в с. Книгичині, рогатинського повіту. Приїхавши туди, я був очарований ласкавістю, привітливістю й інтелігентністю не тільки самого пан-отця, але й цілої його родини. Мене запросили залишитися у них і я погостював там з тиждень, а потім там часто бував, особливо на Різдо і Великдень. Іхній дім став для мене ніби батьківським, бо звичай і традиції тут піддержувалися таксамо свято, як і в мого батька. Скоро після того я познайомився ще з о. Іваном Созанським з Черча під Рогатином. Він був справжній демократ, гарний промовець, великого темпераменту. З о. Созанським я теж дуже близько зійшовся і часто у нього бував. Між іншим він зі мною потім пізніше радився, до якого маляря звернутися, щоб помалювати запрестольний образ св. Покрови. І я йому порадив Струхманчука, зовсім ще молодого тоді хлопця, що тільки скінчив був Малярську Академію. В основу композиції положено старий принцип: ставляти під омофор Богородиці місцевих людей селян. Це всім подобалося і образ викінчено, здається в 1910 р.

Я фотографував для Музею церкви та дзвіниці і здіймав з них пляни. Тоді в Коршові біля Коломиї о. Митрополит був закупив землю, яку розпарцельовано між селян. З доручення директора Музею і разом з ним я поїхав туди. Окрім фотографій і плянів сусідніх церков я зробив тоді розкоп могили, як думалося, але в ній показалася долівка неолітичної хати. Саме тоді адвокат д-р Трильовський справляв якесь січове свято із січовим здвигом в сусідстві, у Коломиї. Я поїхав туди подивитися і сфотографувати січовиків. Зійшлося біля 4,000 січовиків. Одушевлення було велике, були, здається, теж у гостях чеські соколи. Я зробив тоді багато фотографій. При тім звернув увагу на людей з Княждвора і Печеніжина, які були чи не найкращі по типу лиця й будові тіла, всі високого росту.

На жаль, мої записні книжки з часу мого побуту в Галичині залишилися по той бік границі і я не можу нині докладно та хронологічно розповісти про всі ті села, де я був і про ті церкви, загорода й типи, які я фотографував.

рятунок поготівля, який вже стоїть перед судом.

— На місце Пірожинського назначено заступника німця Губера.

— Хтось чув від когось, що буде 7 присудів смерті, а звільнять тільки чотирьох.

— Чотирьох? Чи мій син між тими чотирма?

— А може моя дочка...

Нагло дзвонить дзвінок, публіка зривається, входить до лавок, судді присягли спокійно стають на місцях і один із присяглих читає:

ВЕРДИКТ ЛАВИ ПРИСЯГЛИХ:

Обвинувачений Біда — 1. питання голо-
пе: 7 голосів „так“, 5 голосів „ні“; 2. питання: 10 „так“, 2 „ні“; 3. питання: 9 „так“, 3 „ні“.

Обвинувачений Крушельницький — четвер-
те питання: 1 „так“, 11 „ні“; 5. питання: 1 „так“, 11 „ні“; 6. питання: 9 „так“, 3 „ні“; 7. питання: 1 „так“, 11 „ні“; 8. питання: 3 „так“, 9 „ні“.

Обвинувачений Попадюк — 11. пит.: 1 так“, 11 „ні“; 12. питання: 3 „так“, 9 „ні“; 13. пит.: 1 „так“, 11 „ні“; 14. пит.: 1 „так“, 11 „ні“; 15. пит.: 4 „так“, 8 „ні“.

Обвинувачений Терещук — 16. пит.: 11 „так“, 1 „ні“; 17. пит.: 5 „так“, 7 „ні“; 18. пит.: 8 „так“, 4 „ні“; 19. питан.: 10 „так“, 2 „ні“.

Обвинувачений Вацик — 20. пит.: 8 „так“, 4 „ні“; 22. пит.: 9 „так“, 3 „ні“.

Обвинувачений Наорлевич — 24. питан.: 4 „так“, 8 „ні“; 25. пит.: 7 „так“, 5 „ні“; 26. пит.: 10 „так“, 2 „ні“; 27. пит.: 10 „так“, 2 „ні“.

Обвинувачений Махницький — 28. пит.: 9 „так“, 3 „ні“; 29. пит. 8 „так“, 2 „ні“; 30. пит.: 8 „так“, 4 „ні“.

Обв. Кирилюк — 31. питання: 2 „так“, 8 „ні“; 32. пит.: 8 „так“, 4 „ні“; 33. пит.: 8 „так“.

Обв. Шушкевичівна — 34. пит.: 1 „так“, 11 „ні“; 35. пит.: 3 „так“, 9 „ні“; 36. пит.: 5 „так“, 7 „ні“.

Обв. Качмарський — 37. пит.: 4 „так“, 8 „ні“; 38. пит.: 8 „так“, 4 „ні“.

Обв. Колодзінський — 39. пит.: 4 „так“.

Обв. Гошовський — 40. пит.: 1 „так“.

Обв. Лемішка — 41. пит.: 2 „так“.

Обв. Огородник — 42. пит.: 5 „так“.

Обв. Кулицький — 44. пит.: 2 „так“, 8 „ні“.

Обв. Овишкевич — 43. пит. 6 „так“, 6 „ні“.

Обв. Клішівна — 45. питання: 5 „так“, 7 „ні“.

46. пит.: 5 „так“; 47. пит.: 5 „так“.

Протест оборони.

Після прочитання вердикту, обор. д-р Шу-кевич оголошує протест оборони: 1) Оборона заявляє, що обвинувачені не були допущені до останнього голосу після закінчення судового доходування; 2) оборона заявляє, що під час нарад суддів присяглих до салі їх нарад було впу-щено 3 чужі особи, чим нарушено приписи шо-до наради лави присяглих; 3) оборона ствер-джує, що після заведужання одного судді при-сяглого, його заступник не голосував щодо всіх обвинувачених, тільки від Кирилюка почавши, чим також нарушена правильність процесу.

Присуд аж завтра.

Предсідник трибуналу оголосив, що при-суд буде виданий завтра в год. 9. рано.

Справа діет нововибраних послів.

У марш. Дашинського відбулося засідання голов соймових клубів у справі виплати діет послів, вибраних у доповняючих виборах. Де-котрі з них були урядовцями, з хвилею, як їх вибрано послами відібрано їм платні, а діет не дістають. Голови сойм. клубів заявили за виплатою діет, лише пос. Полякевич був проти того. Він сказав, що посол стає повноправним щойно коли зложить пос. прирєчення. Маршал Дашинський повинен у тій справі звернутися до уряду, бо радше уряд повинен виплачувати платні, ніж сойм діети. Марш. Дашинський від-повів, що йому залежало лише на опінії, бо він є одним інтерпретатором правильника і він подішить справу.

„РЕНОМА“ ЗНАМЕНИТА ДЕСЕРОВА ЧОКОЛЯДА А. Пясецький С. А. Краків.

Замовлення приймає „Народна Торговля“ Львів.

ОПЕРАТОР 2387 1-2
Д-р Д. Сассовер
 Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38-51
 ХІРУРГІЧНІ НЕДУГИ. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

Усі фотографічні кліші зберігаються в Музею Наукового товариства. Очевидно — я тільки їздив по Галичині, особливо по Покутті, але також разів зо два чи й зо три був і на Буковині, де фотографував, що було можна.

Вадим Шербаківський.
 (Продовження буде.)

НОВИНКИ

— Літом у гори. Інформуйтеся: Купелеве заведення Зеленика п. Гребенів коло Сколього. Горячі купелі сірчано-йодові у лазничках. 2388 1-30

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1545

— Робітня футер Юліана Глушевського перенесена на вул. Коперника 16. 2296 5-2

— На загальне бажання, ф-ма О. Левицька і Сна у Львові виробляє вже і пасту до обуви Елегант **воскову**. Просимо замовити через Центросоюз і Народну Торговлю. 2372 2-3

— Анкета у шкільних справах. Дня 15. VI скликав Старшина Кружка УПТ. ім. Бор. Грінченка городецької дільниці на нараду батьків та знатніших громадян. Точно година 12. вполудне сая дівочої школи ім. Б. Грінченка заповнилася запрошеними громадянами. Заступник голови Кружка дир. Яворський Мих. отворив нараду й уділив голосу голові Кружка Ів. Олексинові, який виголосив змістовний реферат про значіння „Рідної Школи“. В дискусії заборали голос громадяни городецької дільниці і всі одностайно признали, що наука у „Рідній Школі“ є для наших дітей під кожним оглядом бездоганна, а під кутом національного виховання дуже добре поставлена. Вкінці ухвалено резолюції, що українські громадяни повинні посылати свої діти до „Рідної Школи“. — Присутній.

— Асекураційні митарства. Нас інформують про сльзуючий прикрий факт: бл. п. д-р Лев Бачинський, адвокат і визначний громадянин зі Станіславова був обезпечений від трьох літ в італійським Т-ві „Асекураціоні Джenerali“. На підставі основних, через довірочних лікарів Товариства переведених, лікарських оглядан згадане Товариство, приймаючи обезпечення бл. п. д-ра Л. Бачинського, зобов'язалося виплатити наслідникам цілий умовлений обезпечений капітал негайно після смерті обезпеченого. Не зважаючи на те, Товариство робить тепер труднощі у виплаті і тому вдова по бл. п. Л. Бачинським буде приневолена спрямувати справу на судову дорогу. Можливо, що до того не дійде і що Товариство виконає добровільно свій обов'язок, але сам факт відмови виплати обезпеченого капіталу повинен зацікавити наше громадянство, яке дає згаданому Товариству поважний відсоток обезпечення.

— Обіцяють дощ. Заки ця новинка буде видрукована — можемо мати дощ. Він повинен прийти знад південного моря через Німеччину, де вже впали дощі. Та покищо сонце пражить немилосердно і всі статті про посуху не мають ніякого впливу на хмари, що мандрують по чужих країнах без паспортів.

— Львівська хроніка. Хотів отруїтись невідомо отрутою Абрагам Блімер. Хотів утекти з карної в'язниці на вул. Баторія 18-літній Рудольф Демський, при помочі свого брата та приятеля, але всі три заживали волі всього кілька годин. 10-літня дівчинка Софія Ланге виїхала з хати своєї родичів 24. ц. м. і досі не вернула. 11-літнього хлопця Йосифа Котлярчука ського переловили на тим, як він крадє листи з поштової скриньки. Випадків побиття і „хронічних“ крадіжєй було кілька.

— Пожежі. Невідомо, чи по причині посухи чи наслідком пристрастей, які зростають на селі під впливом економічної скрути в останніх днях вибухли різні пожежі. У самім львівським воєвідстві було їх три: у гр. Вжава згорів млин бар. Геца, у гр. Наовиці 5 господарств з майном, у Хлиплі згоріло 20 мешкальних будинків. 16 столів і 3 стаї.

Що говорять числа:

1,500.000
 КУСНІВ
Мила Favorit
 ПРОДАНО В МИНУЛИМ РОЦІ.

Якби цю масу мила уложити в той спосіб, як це виглядає на рисунку, то одержали би ми стовп мила 31 разів вищий від Марійського Костела в Кракові.

Найліпший доказ популярности.

— Ріжні вістки. Гіндуси рішили на вічу в Бомбаю відобрати з англ. банків свої капітали зангажовані в бавовняний промисел. — У Нью Йорку сильний спадок курсу акцій паперів. — Вулкан Кракатаа вибухає шораз сильніше; недалеко вулкану вириває з глибини моря малий острівець. — Між ан. справ Турингії Фріх домагається від берл. департаменту для боротьби з порнографією, щоб заборонити продажу книжок М. Декобри, що дуже деморалізують шкільну молодь. — Італійський король готов приїхати на коронацію Карла до Бухарешту.

— Клопіт з опирем. Діксельдорфський оліф Кіртен признає досі до 11 душегубств, 36 підпалів і 33 намаганих злочинів. Деякі його зізнання важко перевірити, так, що вириває здогад, чи він не признається до злочинів, в яких не винен.

— Скільки зібрали на дім емігранта у Львові? Львівський міський комітет „Тижня емігранта“ оголосив вислідки збірки, переведеної у Львові на дім емігранта. Збірка дала 1067 зол. і 77 сот.

— „Правопис і літературна мова“. У вчорашнім останнім фейлетоні під цим заголовком треба справити в III-ій штальті, 9-ий рядок, друкарську помилку „перекладом на інші звуки“ зам. „прикладом“. Усі фейлетони вийдуть окремою відбиткою на другий тиждень.

— Радикальне усунування веснинок та утроблих плям спричиняє багато злопоту в добі, коли надходить спека. Правда, що для багато осіб великою жертвою є зрізання соняшних купелів, бо вони бояться зоглидти лице. На жаль, виявилось, що більшість сильно захищуваних препаратів або зовсім не дає наслідків, або спричиняє на дили цепричні шкіри висприски. — Серед усіх фабричних марок, що є в обігу, заслужують на спеціальне звернення, препарати аптекаря **Лешніцера**, уживанні від десятиліт і виявилось, що вони є найрадикальшими і зовсім нешкодливими і віддали собі загальне признання.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „СМІЛИВИЙ ВОЯКА ШВЕЙК“, перерізка з повісті Гашека.

Нема досі доброї сценічної перерібки „Дон Кіхота“, „Гулівера“, „Робінзона Крузо“ ні прозових чи віршованих епопей, що є найкращим висловом чи твором якоїсь доби. Якщо вільно в деякій мірі рівняти „Швейка“ Гашека з такими архитворами, то про нього можна теж сказати, що для його драматичної перерібки треба би бодяй конгеніального драматурга. Балакучість Швейка, яку в книжці можна розложити собі на тиждень і два, може на сцені стати нестерпною без цікавої акції і небуденної креациї.

Несподівана сила твору невідомого, забутого автора залежить у данім випадку також від того, від чого залежить вартість не одного архитвору від одного нового живого тину, наскрізь оригінального. Особа Швейка — це відлений памфлет, що динамітом розсаджує атмосферу настро-угорського ідолопоклонного підданства

і „святий“ війни для оборони монархії. Ніодня варід не ассував свого становища до останньої війни як її учасник так сильно й недовозначно, як чеки в цьому наскрізь вольтеріанському творі, що нагадує своєю філософією „Кандіда“.

Швейк, без огляду на свій вислів обличчя, не повинен робити вражіння ідіота. Увага і немилосердно здоровий розум робить його спорідненим з „Гіль Автеншітцелем“. Найважливіша причина нашого подиву для нього міститься в тім, що він подобає на маріонетку, а в порівнянні з усіма живими людьми свого середовища є найважливішою людиною.

В інтерпретації дир. Чарновського Швейк мав може трохи замало темпераменту, а забагато меланхолії. Сценічна перерізка розбиває пєсу на надто дрібні, епізодичні сцени; якби всі були такі, як прегарна сцена в шпитаалі, тоді пєса полишала би повне вражіння закінченої цілості. Вже і широкий Львів знає „Швейка“ з прізвища; на один його звук публіка виповнила театр і шире сміялась згадуючи разом з Швейком кращі чи сумніші часи з доби панування Франца Йосифа I.

Зі спортивного життя.

Світсьє—Україна.

Відплатні змагання між цими дружинами за мистецтво А-класи (весніні змагання виграла як відомо, Україна 6:1) відбудуться в неділю 29. ц. м. на грині Світєзі. Початок: год. 5. попод.

Інші недільні змагання.

В цю неділю грають ще за мистецтво А-класи: Лєхія—Погонь ІВ, Чорні ІВ—Рєсовія (у Львові), Польонія—Гасмонєя в Перемішлї і Яніна—Рєзера в Золочеві. З лігових дружин грає у Львові Погонь з варшавською Лєгією. Чорні зміряють свої сили в Познані з тамашньою Вартою.

Дописи.

ТРУСКАВЕЦЬ („Вечір української пісні, музики й балету“). Відбувся тут заходом Спів. Т-ва „Сурма „Вечір української пісні, музики й балету“. Вечір стягнув доволі велике число публіки також чужої. Хоча дїрїгент О. Білас вложив у той вечір безперечно багато праці і доброї волі, то проте вечір не осягнув такого рівня, який надававсьб аж на демонстрування перед чужою, музикальною публікою, яку стягнула рекляма в її рідній мові. З тої рації добре булоб на будучність у таких експонованих місцевостях, як Трускавець, піддавати всякі імпрези, призначені не тільки для своїх, якісь фаховий контролі, і то як уклад програми, так і її виконання, щоб не нарушувати доброї і заслуженої слави нашої пісні та не паражувати себе на дошки чужинців.

Співак.

ДРОГОВИЧ. (З театральної сали.) В днях 1. і 2. червня ц. р. виступав тут новозаснований у Стрию театр ім. Старицького з двома виставами: з опереткою Валуєва: „Циганські чари“ і з фарсою Мітродора. Артистичним ядром цього симпатичного кружка артистів є відомий артист Гр. Коссака, п. Коссакова і проф. Солтис, який є директором театру. При оцінці їх гри треба прихоронити дійсно високу міру. Знаменитий був п. Сташків (як писар) і п. Конашевич (як

льокай). П. Івасиківна (як дочка Галя в „Циг. чарах“) вивязалася зі своєї ролі дуже добре, голос у неї невеликий, але гарний. Миле враження полишила також молоденька артистка п. Котовичівна (як Мімі). Креації проф. Садовського (Буць) і п. Смика (циган) не полишали нічого до бажання. Хореографічні продукції дорівнювали і композицією і виконанням зовсім добрим балетам (Кутковська-Петріна). Бракує натові театрові сценічної обстановки. Хори

й оркестру держить кріпко разом рука вправного диригента. Директор проф. Солтис може мати повне вдоволення з довершення цього великого діла, і йому належить дяка від суспільности, яка повинна масовою участю піддержати його змагання. На жаль, дрогобицька публіка воліла піти до цирку... Одне чим не повинна вражуватися симпатична дружина, бо шлях до високої цілі є завсідни каменистий і тяжкий. Свій.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Субота, 28. червня, година 8. вечором Плейя.
Неділя, 29. червня, год. 8. вечором Швейя.

Малий Міський Театр:
Субота, 28. червня, год. 8. вечором Контрольор спальних вагонів (ціни поп.).
Неділя, 29. червня, год. 8. веч. Контрольор спальних вагонів (ціни популярні).

Кіно.

АПОЛЬО: „Вілі рожі з Рагенсберга“. Найновіші звукові додатки.
КАСІНО: Листи невідомої (на осн. Ст. Цвайга).
КОЛЬБОСЕН: З Єгипту до Палестини.
КОПЕРНИК: Молода генерація. Мілюнові дівчата.
ЛЕВ: З причини відновлення сали й інсталяції звукового апарату Кіно зачинене.
МАРУСЕНЬКА: Молода генерація. Мілюнові дівчата.
ОАЗА: Стоптана прітка. Раз у житті.
ПАЛІАС: Семя аяповіда. Звукові додатки.
ПАН: Хатина дядька Томи.
ПАСАЖ: Вождова дочка.
ПРОМІНЬ: Гаракірі.
СТИЛЕВЕ: Мученик спорту (Гарольд Льові). Марноотравий син.
ФАТАМОРГАНА: За кров братів. Коні Куген.
ХИМЕРА: Сучасні дівчата.
УТІХА: Божеська жінка (Грета Гарбо). Коні Келлі в гарні.

Програма радіо.

Неділя 29. VI. 1930.

Львів (385,1) 15-30 Музика з Варшави. 16-20 і 16-30 Муз. з Варшави. 17-25 Концерт. 22-00 Фейлетон, музика. Катівні (308,7) 19-23 Скрипка. Ляйпціг (259) 17-00 Кор. 18-00 Опера. Копенгаген (281) 18-20 Кор. 20-30 Оперетка. Гамбург (371) 12-05 Німецька пісня. Франкфурт (390) 16-10 Оперетка. Букарешт (394) 20-00 Зіолончела. Берлін (418) 14-20 Солісти. 18-20 Опера. Рим (441) 21-02 Опера. Прага (487) 19-30 „Евгеній Онегін“. Мільно (501) 20-30 Оперетка. В'день (516,3) 19-25 Камерна музика. Будапешт (550) 19-45 Фрагменти опереток. Харків (1304) 20-00 Славський концерт. Ленінград (1000) 15-00 Західна музика з XX. ст. 19-00 Фрагменти опер. Москва (1481) 16-30 і 21-00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича. 2341
К а б е:
29. VI. „Шлях життя“ прем'єра.
30. VI. „Базар“.
1. VII. „Шлях до неба“ прем'єра.
2. VII. „Пан Гвардовський“.
Готується до постановки: „Альрауне“, „Дарина Мадатагаскару“, „Мemento“. Дирекція Т-ру приймає зараз добру п'яністку і скрипака на добрих умовах.
Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2349
С я т и:
Неділя 29/6 „Ой не ходи Гриво“.
Підчас антракту концерт власної оркестри.

Торговельна Школа Т-ва „Просвіта“ і кооперативний напрям у Львові, вул. Корняків ч. 1. III поверх приймає ВПИСИ до дня 1. липня 1930 р. від год. 10-12 рано особисто й письменно за пропозиціями метрики, останнього шкільного свідоцтва і 10 зол. вписового. Пізніше оголошення будуть прийматись тільки в міру вільних місць. — Управа. 2304 11-15

Вписи до дівочої школи вправ III. державної семінарії у Львові при вул. Стшала ч. 3. (бічна Поточного — доїзд трамваєм 4 — зупинка при червоній мовастирі СС. Кармелітанок) відбудуться від четверга 26. до суботи 28. червня 1930. Наука безплатно. 2368 3-3

Вписи на I. курс муж. учит. семінар. курсів Р. III. у Львові, вул. Театинська ч. 10 відбудуться щодня, а вступний іспит буде 3. VII. — Головна Управа. 2376 2-2

Вписи: до одворічної школи пригот. купецьк. з прав. торговельні курси, курс стенографії і писання на машинах, приймає

Наукове Заведення
З. Ольшевського, Куркова 38
Тел. 31-14 до дня 3. липня в годинах від 9-12 і 4-6. Подробиці в афішах. 2379 1-3

Виділ тов. „Український Інститут для дівчат“ у Перемишлі прийме до Інституту на шк. рік 1930/31 190 учениць. Місячна оплата за удержання 90 зол. Оплата за ужиття інвентаря одноразово 30 зол. При інституті є приватна жіноча гімназія гуманістичного типу з повними правами державних шкіл. Оплата за науку 35 зол. місячно. Прохання в справі прийняття надіслати до управи Інституту, вул. Татарська 4, найпізніше до 25. липня. Близькі інформації подає управа Інституту. — Управа Інституту. 2383 1-3

Пригадайте! Звичайні Загальні Збори видавничої кооперативи „Червона Калина“ у Львові відбудуться дня 2. липня ц. р. в год. 6-й вечором у сали Т-ва „Українська Бесіда“ у Львові при вул. Рутівського 22. Рівночасно повідомляємо наших членів, що на дніх вилудуть з друку: Д-р Олена Степанів-Дашкевичева: **Напередодні великих подій**, Д-р Андрій Чайківський: **Чорні радки**, спомини і М. Галаган: **З моїх споминів II. том.** — Управа Видавництва „Червона Калина“ 2385 1-3

Пригадається, що I сходина Союзу Українських Хорів Секції Музичного Тов. ім. М. Лисенка відбудуться у Львові дня 1. липня 1930 р. в малий сали Муз. Тов. вул. Шашкевича ч. 5 в год. 3. пополудні.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛІТНИШЕ кліматичне **ДОРА Пайсіон „ОЛЕНА“** відомлений, прегарно, догідно положений, близько сали, Прута і ліса. Соняшні піквати, веранда, сали, город, радіо. Харч першорядний; ціни дійсно дешеві. Інформації дає управа. 2183 5-5

ШЕНКЛІВНА, Пекарська 45. Приготування до практичного іспиту на учителів народних шкіл, — есенуально приготування до вищого учительського іспиту: історія, географія, польська та німецька мови від 15. липня. Листові інформації. — Дотепер понад 1500 апробованих. 2307 5-10

ПРИ СВЯЩЕНИЧІЙ родині найдуть приміщення з харчем учениць або ученик. — Зголошення у сторожа Тереси 2 б. 2364 2-2

МОДНІ бранюлетки, також іншу біжутерію поручає дешево **Дон Боровскі-Розважовскі**, Львів, (Готель Жоржа), Тел. 27-29. 1856 22-9

ПАНЧОХИ гумові найліпшої якості по оказійних цінах. „Meisgorzata“, вул. Баторого ч. 34. 2371 3-6

„Glazial“

хоронить наші віддихові органи і гортанку від богато бакцій, які находитяться в повітрі, ділає відсвіжуючо підчас спок і гасить жажду, а тому для туристів і тяжко працюючих є необхідним. Численні наслідкування є найліпшим доказом доброті знаменито ділаючих настійнок „Glazial“ при кашлю, хрипці і натарі.

Міністерство Внутрішніх Справ признало „Glazial“ під ч. 1726 як лічний специфік, назначаючи низьку ціну продажі 30 сот. Як середник, що знаменито ділає, охоронний, запобігливий і лічний є „Glazial“ таким домашнім середником, якого ніде не може бракувати, що стверджують численні докази признання. Можна дістати всюди і у впробіж **Й. Пастернак, Бельсько, Шлеськ.** Тел. **Фабрика: 2635, склеп 2972.**

ПРИЙМУ ПАННОЧКИ на станцію. Добрий харч. Запевнена опіка. Фортепян у хаті. На бажання лекції фортепяну. — **Олена Левницька, Гаубока 14/1 VIII сходн.** 2332 4-4

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений і найбильшій годинникарській роботі **Івана Зельтепрайха** у Львові, пл. Марійська ч. 5 — З провінції просимо репарації прислати поштою. — Староюди жіночі годинники перероблюємо на ручні. 1857 75-9

ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ **Й. ГІРШ-ШПРУНІА** Личаківська 34. Вписи на одворічний торговельний курс для молоді і 5-ти місячний для старших відбуваються щоденно від 10-12 і від 4-7. 2362 3-3

КАМ'ЯНИЦЯ двоверхова з великим огородом, найбже в середмістї до ярдажі. Відомість: Трафіка, Ягайлонська ч. 7. 2386 1-1

ПРИЙМУ ПАННОЧКИ на станцію Фортепян в дома. Шашкевича 2 двері 3. 2382 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціаліст шкірних, венеричних і сексуальних недуг та лікарської косметики ординує від 8-10^{1/2}, 14-18, в неділі і свята від 10-11. Гірське сонце. Валопфор. Дієтермія. Кріотерапія. Сепараткові почекальні. **Львів, вул. Поточного ч. 11. I. п. 826** Телефон 65-87.

2.800 ЗЛ. П'ЯНИНА НОВІ ЗАГРАНИЧНІ,

ФОРТЕП'ЯНИ уживані у величній виборі по різних цінах, на догідні сплати, поручає: „Moniuszko“ вул. Зморовича, ч. 10. 2384 1-12

Нововідкрита, модерно уряджена ГУРТІВНЯ

Львів, пл. Марійська 8 (Дім Шпрехера) поручає

всім українським відборцям: Веч. Духовенству, Вп. Адвокатам, Лікарям й Учителюству **на протязі червня і липня з 10% рабатом** і на довготермінові сплати

РАДІЄВІ І ФОТОГРАФІЧНІ АПАРАТИ

найновіших та найсолідніших конструкторів — світової слави різних заграничних фабрик.

Всілякі письмени інформації подасемо на бажання.

Спеціаліст недуг легень, „три і жолушка“
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлений Рентгеном.

Спеціаліст венеричних, шкірних недуг і косметики
Др. І. Мунд Д. сек. шп. від і львів. орд. від 8-10 і 2-6, в неділі від 9-1. Львів, Ясника 1, ріг Півсудського (Панської). Тел. 48-01. — 1411 Лічення жиликів. 40-9

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п. Скріплювання хитаючих зубів пльомбування й винищення зубів, без болю. Штучні зуби в канчку і золоті після найновішої системи. Пациєнти в провінції подягоджуються в найкоротшому часі. П. 1. Урядовця і студентам значна знижка. 2355 ка. Тел. 65-73. 3-10

9 зол. | ВЕСІЛЬНІ ОБРУЧКИ | 9 зол.
з 14-карат. золота, від 9 зол. тільки у **Б. ГРИНБЕРГА** ЛЬВІВ, вул. Сикстуська 4.

КОНКУРС
на директора гімназії Р. III. в Рогатині продовжується до 15. липня. — Головна Управа. 2376 2-2

Конкурс.
Виділ Українського Інституту для дівчат у Перемишлі розписує отримати конкурс на посаду Директорки або Директора дівочої 8-класової гуманістичної гімназії на шк. рік 1930/31. Кандидатки (ти) мають мати повну кваліфікацію для середніх шкіл і найменше 8 літ служби в державній або приватній гімназії. При рівній кваліфікації жіноча слада буде радше принята. Удокументовані подання в долученні коротких описок дотеперішньої учительської і педагогічної праці вносити до Виділу Українського Інституту для дівчат у Перемишлі вул. Татарська ч. 4, найпізніше до дня 20. липня 1930. Виділ. 2340 2-4

Неімовірно, але правдиве!

Нагода для населення, яке мешкає далеко від осередка доложного промислу, щоб переконатися, що дійсно можна одержати з першого джерела у фірми **„Найвігідніший Польський Закуп“** у Лодзі найліпші і найсолідніші товари по фабричних цінах. Як рекламу вислає фірма **„Найвігідніший Польський Закуп“** у Лодзі комплект товарів, щоб перекопати про доброту та низькі ціни **лише за 48 зол.,**

а саме: 1 елегантне святоче вбрання (Просимо подати докладну міру і який колір), 1 нічна сорочка, 1 мужеська денна сорочка, 1 пара підштанків, 1 модна шовкова кранатка та пара шовкових скарпінток.

Комплет II-гий за 45 зол.

3 м. вовняного бостону подвійної ширини на елегантне мужеське вбрання або жіночий плац (колір після впродоба) 3 м. оксамиту (всі коліри крім чорного) або 3 м. шовкової попеліни на чудову святочну або базеву сукню, 1 жіноча гатована сорочка, 1 мужеська денна сорочка з 2 коширками (просимо подати ч.), 1 пара шовкових скарпінток, 1 пара жіночих шовкових панчіх, 3 хустинки до носа, 1 шовкова кранатка і 1 добрий кухонний рушник. То всьо разом вислаємо у добрій якості на 45 зол. за поштовою післяплатою і після одержання листового замовлення. Жіночі габаритні плаці на шовковій підмесиці, а найліпші якості, виконання після останньої моди. Ціна за штуку 35 зол. Просимо подати лише довгість плаща в зад. Кошти оплакування і поштою оплати платити той, до куди. Позір! Купуючий нічого не ризикує, бо як товар не сподобається, приймаємо його назад а гроші звертаємо. Замовлення треба слати:

„Найвігідніший Польський Закуп“ у П. Лодзь, вулиця Францишанська ч. 18. Цінник на всі товари вислаємо безплатно. 2389